BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
68
11 G
2

ocinssci logicales

de principiis habetis sum

ens binarie p(ro)positi

principiis de sensu

logica de fines varie ab aliis differi

conclusiones p(er)fectivissime

diffinitiones non posse demonstrari de eo cuius sunt eo q[illegible]

diffinitiones non posse demonstrari de eo cuius est diffinitio [illegible]

23

55 pezo 6

I.IV. n°25

S B
M C

Egidius ſuper libꝛos Po-
ſterioꝛum Ariſtotelis.

Egidij Romani: Doctoꝛis Clariſſimi oꝛdinis here-
mitarum ſancti Auguſtini: in libꝛos Poſterioꝝ Ari
ſtotelis pꝛofundiſſima commentaria: cuꝫ duplici te-
xtus tranſlatione: antiqua ſcilicet: ⁊ Joannis Argy
ropili biçantij: nunc pꝛimuꝫ addita. Nouiſſime poſt
omnes impꝛeſſiones vbiqꝫ terraruꝫ excuſſas: colla-
tis multis exemplaribus: adamuſſim recognita: cun
ctiſqꝫ mendis expurgata. Adiecto inſuper copioſo
reptoꝛio nouiter excogitato: quod oẽs cum philoſo
phi concluſiones: tum etiaꝫ Doctoꝛis ipſius Egre-
gij queſita: ⁊ notabilia Alphabetice demõſtrat.

Sancti Blasij Monrij

Matheo feltrenſi artium et medicine doctori Lucas olchinenſis philoſophoꝝ infimus felicitatem.

Egidij Romani: Doctoris fundati: in libros Poſterioꝝ Ariſtotelis p̄clariſſima cōmentaria recognoſcenda ſuſcepi doctiſſime Mathee: que quidem antea: licʒ a diligentiſſimo impreſſore: alterius tamen Caligule iuſſu: mendoſa impreſſa fuere. De quorum medio cū varia verborum portenta: collatis multis exemplaribus: ſuſtulerim: tu qui Dialectice lectionem per plures annos Bononie profeſſus es: optime diiudicabis. Adieci inſuper omnium primus: quod vani nominis homo neglexit: nouā Joannis Argyropili Bizantij traductionē: que antique littere caliginem illuſtrare videatur. Citaui preterea cōmenta textus: tam ab Egidio adducta: cū ad Auerroys expoſitionem facientia: vt vnuſquiſq; pro libito ipſius Auerroys ſententiam in promptu habere poſſit: que nihilominus homini omniū elementorum inſipidiſſimo ſtomachum faciebant. Poſtremo: qđ meo iudicio maxime conducibilius eſt: etſi mortalium inſolentiſſimus non animaduertit: breue: ſed medius fidius perutile repertorium elucubraui: qđ ad omnia queſita: notabilia: diſtinctiones: et ad omnia archana: que in toto fundatiſſimi doctoris volumine continentur. tā prouectum: cū Neoptolemū ita manu ducit: ac inſtruit: vt quod multarū horaꝝ ſpacio ſtudioſus quiſq; vix mendicare queat: id vni⁹ oculi ictu pene ſua ſponte occurrat. Hec igitur omnia: qualia: qualia ſint: tuo nomine edita: tibi muneri mittimus: quia tibi propter altiſſimū ingenij acumen: ſūmam tū in phyſicis doctrinam: cū in medicinalibus experientiam: quibus ſepius expertus ſum: te eſſe preditum: ſum amiciſſim⁹. Tu vero mi Mathee: Egidium romanū: ſancti doctoris auditorem precipuum: in melius redactū: vt ſoles oēs doctos: liberali animo amplecteris: quem hoc; etiam: cum per ocium licuerit: diligentius lege. Hunc enim tā in referendis Heracliti: Platonis: ⁊ aliorum antiquorum accademicorum opinionibus: cū in enodandis profundiſſimi huius philoſophi ſenſibus: ſic vtilem eſſe cenſeo: vt per belle neſciam: an ſanctū doctorem preceptorem ſuum equauerit: vel ſuperauerit. Uale

¶ Excellentiſſimi artium ⁊ ſacre theologie do
ctoris dñi Egidij Romani Archipreſulis bi
turicenſis ordinis eremitaruꝫ ſancti Auguſti
ni i libros poſteriorum Ariſt. expoſitio.

Enerabili vi/
ro ex anglorꝫ ſpectabili ꝓ
ſapia oriūdo dño ſtepha/
no ꝺ maulai frater Egidi/
us romanus ordinis ere/
mitarū ſci Auguſtini ſalu
tem in eo q̄ ē fons ſapie ⁊
intell'a. In 2° rethoricoꝛuꝫ
phs volens de nobilitate
aliq̄lē notitiā tradere ho/
noris amatiuā ipſam eſſe
deſcripſit. Cū ḡ de nr̄o bo
norꝫ honorabilium ſciam
opinemur. decet nos q̄dam moueri ſolertia ad capeſſen/
dā phicā diſciplinaꝫ. ⁊ maxime qñ ſil' cū nobilitate gñis
ↄcurrit mentis induſtria ⁊ pſpicacitas intell's. Quare ſi
me veſtra nobilitas req̄ſiuit q̄tenus id modicū. qꝺ ad ex
poſitionem libri poſteriorū ediderim tpibus retroactis
cura puigili cōſumarē. tāto vos magis oſtēditis origine
nobileꝫ ⁊ aio generoſum q̄ꝫto p̄ſatus liber inter ceteros
alios intell'm humanuꝫ clari⁹ ⁊ certius dirigit in abdita
ſciarꝫ. ad qꝺ ꝫelo veſtre dilectionis eximio vna cū vtilita
te rei publice iclinat⁹: annuēte altiſſimo editioneꝫ proſe
quar, put veſtra excellēs generoſitas poſtulauit.

Philoſophus in 3° de aia volens oñdere modū cog
ſcēdi intell's nr̄i ait. ꝙ opꝫ aūt po° eē cogno
ſcens i ipſo. ſi ꝟo alicui ineſt ↄ̄riū ipſe ſemet/
ipſum cognoſcit ⁊ actu ē ⁊ ſepabile ē. Ex q̄/
bus verbis ſufficiēter iueſtigare poſſumꝰ neciratē dyale
A ctice. ſpāl'r libri poſteriorꝫ quē hēm⁹ pre manib⁹. ¶ Nā
ſup illo ꝟbo phi. in. 2. meta. malū ē ſil' q̄rere ſciam ⁊ mo/
T.c.15. dū ſciēdi vult Cōmētator ꝙ modū ſciēdi appellet logicā
ſine q̄ nō pōt eē aliq̄s iſtructus in aliq̄ ſcia: q2 vt ibidē in
nuit logica ē q̄dā via ad ceteras ſcias. q̄re dyalectica ꝺ q̄
itēdimus ſmonē facē ē magis modus ſciēdi q̄ꝫ ſcia. Naꝫ
nō ē necia logica pp res ſcitas ſꝫ pp nr̄ꝫ modū ſciēdi. pñt
B eniꝫ res ſciri abſqꝫ logica. ¶ Nā ſubē ſepate q2 nō itelli/
gūt cū diſcurſu vt ſciāt res nō idigēt logica quare logica
magis ē dcā modus ſciēdi q̄ꝫ ſcia: q2 nō tm̄ pp res ſcitas
ſꝫ ēt pp nr̄m modū ſciēdi nece fuit logicā iuenire. cū mo/
dus cognoſcēdi nr̄ ſit in po°. q2 vt dictū ē intell's nr̄ ē po°
cognoſcēs opꝫ ex potētialitate intell's nr̄i iueſtigare cām
q̄re nece fuit inuenire dyalecticā. ḡ q2 itell's nr̄ eſt cogno/
ſcēs in po°. ⁊ q2 in actib⁹ rōnis eſt potētialitas admixta.
C pōt ibi cadere malū ⁊ error. ¶ Ne ḡ pp potētialitatē ad
mixtā male rōcinemur ⁊ errem⁹ in actib⁹ rōnis iuēta fuit
logica q̄ eſt hꝫ act⁹ directiua. vñ ⁊ phs dicit in. 2. meta. lo
quēs de errore ⁊ malo ꝙ malū nō ē abſo^m a reb⁹ exñtib⁹
in po°. ⁊ ſubdit ibidē. ꝙ malū nāliter eſt poſt po^m. ⁊ ideꝫ
ibidē ait. ꝙ in rebus q̄ ſunt eterne ⁊ que ſunt actu nō eſt
aliqꝺ malū oino neqꝫ error. Itaqꝫ ſicut amoto priore tolli
tur poſterius. ſic amota ipſa po° tollitur oē malū ⁊ ois er
ror: q2 vt pꝫ p habita. malū ⁊ error natural'r ſunt ex po°.
Si ḡ dyalectica inuēta ē ne erret in actibus rōnis: cū hꝫ
error nō poſſit originē ſumere niſi ex potētialitate intelle
ctus noſtri. bñ dictum ē: ꝙ q2 intell's noſter eſt po° cogno
ſcens: ideo pōt in ſuo actu errare: ad obuiādū neceſſe fuit
logicā inuenire. hoc ḡ eſt qꝺ ait philoſophus loquēs de
intellectu nr̄o. ꝙ opꝫ eē potētia cognoſcēs ⁊ in ipſo opꝫ
eē potētialitatē quandam. Si ꝟo alicui intellectui ineſt
ↄ̄rium huius qꝺ non ſit potētia cognoſcēs ipſe hꝫ intelle
ctus ſeipſum cognoſcit ⁊ actu ē ⁊ ſeparabile a potētiali/
tate ⁊ in eius itellectu nō pōt aliq̄s error incidere. Tota
igitur cā q̄re indigemus dyalectica tanq̄ꝫ via ad al's ſciē
tias ſumitur ex potētialitate intellectus nr̄i ex qua potē/
tialitate pōt admiſceri error in actibus rōnis. Quare ſi
ex potētialitate intell's noſtri opꝫ inueſtigare neceſſitatē
dyalectice. iuxta triplicē potētialitatē quam in intellectu
noſtro ↄſpicimus. poſſumus tres eēntiales ptes aſſigna
re dyalectice. ¶ Nā intell's noſter pmo eſt in potētia: q2 D
non ſtatim cū intelligit genus intelligit dr̄ias: nec ſtatim
cum intelligit dr̄iam intelligit ſpēm. ne ergo in hꝫ conce/
ptionibus erret neceſſe fuit vt patebit tradere ſciaꝫ libri
pdicamētorꝫ. Scđo intellectus noſter in po°: q2 non ſta/
tim cū intelligit ſubiectum intelligit pdicatuꝫ ne ergo in
coniūgēdo pdicatū ſubiecto. ⁊ ne in formādo enūciatio/
nem erretur. neceſſe fuit inuenire ſciaꝫ libri periermeni/
as. in quo de enūciatione tractatur. Tertio itell's noſter
eſt in potētia: q2 non ſtatim intellectis pncipijs intelligit
ↄcluſiones. iō ne in ſyllogiꝫādo. ⁊ ne inducēdo ↄcluſiōes
ex pncipijs error accideret: neceſſe fuit inuenire illaꝫ par
tem logice traditaꝫ in arte noua. vbi de oi ſyll'o traditur
notitia. Primo ergo intellectus noſter ē in potētia: q2 nō
ſtatim cum intelligit genus intelligit dr̄iam: nec ſtatiꝫ cū
intelligit dr̄iam intelligit ſpēm propter quod errat in in
telligēdo ſimplicia ⁊ in formando diffinitionē. Nā lꝫ cir
ca intell'm ſimpliciū non cōtingat error p ſe. accidit tn̄ ibi
error p accñs prout in ipſo intell'u ſimpliciuꝫ rōne modi
intelligēdi hꝫ ibi eē q̄dam compoſitio q̄ ē duplex. ¶ Nā E
intelligēdo ſimplicia ⁊ formando diffinitionē pmo cōiun
gimus dr̄iam gñi ⁊ conſtituimus diffinitionē. 2° adapta/
mus diffinitionē conſtitutam diffinito: ⁊ intelligimus rei
quiditatem. Poterit ḡ in talibus eē error: vl' q2 debitam
dr̄iam non cōiungimus debito gñi: vtpute ſi latum adde
remus linee: vel q2 debitā diffinitionē non addim⁹ ꝺbito
diffinito: vtputa ſi diffōnē vnius rei adaptaremus alij. ⁊
quod dictum ē de diffōne intelligēdum ē de omni deſcri/
ptione. ¶ Nam ⁊ in deſcriptione contingit error: vel q2 F
deſcriptionē non debite formamus: vl' q2 eam non debi/
te adaptamus. Si ergo ſtatim cū intelligimus genus in/
telligeremus dr̄iam non erraremus in formando diffini
tionē: ⁊ ſi ſtatim intellecta dr̄ia intelligeremus ſpēm non
erraremus in adaptādo diffōnē debito diffinito. Et ſicut
contingit errare in diffinitione dupl'r. vel q2 diffinitionē
non debite formamus: vel q2 eaꝫ nō debite adaptamus.
ſic ēt contingit errare dupl'r in deſcriptione: vel q2 deſcri
ptionem non debite formamus: vel q2 eaꝫ nō debite ad/
aptamus. ⁊ q2 intelligēdo ſimplicia ⁊ intelligēdo ſigni
cata terminorum ſemp formamus nobis aliquē vnū cō/
ceptum qui cōceptus in habētibus diffinitionē eſt diffi/
nitio. iuxta illud. 4. meta. Ratio quā ſignat nomē eſt dif/
finitio: in non habentibus autem diffinitionem eſt ali/ T.c.28
quid loco diffinitionis: q2 ē aliqua deſcriptio. i hꝫ deſcri
ptionibus quas format intell's in intelligendo ſimplicia
pōt errare: vel q2 non debitum conceptuꝫ format. vel q2
debitum cōceptum non aptat debite quiditati. nec debi/
tam diffōnē debito diffinito. ¶ Sꝫ ſi intell's noſter nō eſ/
ſet intelligēs in potētia. ſtatim cum intelligeret genus vl' G
qꝺcunqꝫ cōe intelligeret ea p q̄ debite pōt ↄtrahi: ⁊ nō er
raret in formando diffōnes: nec in formando quoſcunqꝫ
cōceptus ⁊ quaſcunqꝫ deſcriptiones. ⁊ ſi ſtatim cum for/
mat ſibi cōceptus aliquos: intelligeret q̄ditates quaruꝫ
ſunt illi conceptus: ſicut non erraret in formando conce/
ptum ſic non erraret in adaptādo ↄceptus rebus. Qua/

re ſi intelligēdo ſimplicia ꝓpter potentialitatem intelle/
ctus noſtri errare poſſumus. vel q̄ꝛ nō debite formamus
ꝯceptus. vel q̄ꝛ ꝯcept⁹ formatos nō debite adaptamus.
ne erraremus in iformādo in mēte nr̄a ꝯceptū ſubē. ⁊ cu
iuſlibet p̄dicamēti. ⁊ ne errarem⁹ i adaptādo hꝰ ꝯcept⁹
formatos qditatib⁹ vt q̄ꝛ forte ꝯceptū q̄ꝫtitatis ⁊ id qȯ ſi
gnificat̄ hoc noīe q̄ꝫti adaptem⁹ q̄litati vel alij p̄nto necē
fuit tradere ſciaꝫ libri p̄ntoꝝ ꝑ quā regulā in formando
nobis ꝯcept⁹ de. 10. p̄ntis. ⁊ in adaptādo hꝰ cōcept⁹ for/
matos debitis p̄ntis doceamur. fuit ḡ neceſſe tradere do
ctrinam lib. p̄ntoꝝ: q̄ꝛ ibi docet̄ qd ſignat̄ noīe cuiuſlibꝫ
p̄nti. ex q̄ doctrina poſſumus nobis debitos ꝯceptus for
mare de his. ⁊ hꝰ ꝯceptus formatos reb⁹ q̄bus cōpetūt
h poſſumus debite adaptare. ¶ Eſt tn̄ diligēter notāduꝫ.
ꝙ q̄ꝛ intell'ſ nō ſic fertur in qditates rerū ſimpl'r. vt intel
lectus ſubarū ſeparataꝝ imo circūloquit̄ hꝰ qditates. ⁊
ꝓprias dr̄ias rerū neſcit proprijs rōnibus noīare. iō non
ſolū intellecto gn̄e ſtatim nō itelligit dr̄iam imo itellecta
dr̄ia nō ſtatim intelliget rē cuius ē illa dr̄ia. Nam ſi q̄dru
pes ponat̄ dr̄ia aīalis. poſſet ⁊ decupes dr̄ia aſſignari.
forte. n. multa ſunt aīalia hn̄tia. 10. pedes. attn̄ q̄ꝛ bipes
⁊ q̄drupes ⁊ decupes ſunt circūlocutiones dr̄iaruꝫ: non
oportꝫ ꝙ q intelligit has dr̄ias ꝙ cognoſcat aīalia habē
i tia. 10. pedes. ¶ Viſo qūo itelligit. q̄ꝛ ē po⁹ cognoſcēs. ⁊
nō ſtatim cū itelligit genus intelligit dr̄iam. nec ſtatim cū
intelligit dr̄iam itelligit illā rē cuius ē dr̄ia. ꝑꝑ qȯ pōt er/
rare in itellectu ſimpliciū ⁊ in ſignificationibus termino
rum. iō necē fuit cōponere libꝝ p̄ntoꝝ vbi oſ̄ditur qd ſi/
gnificatur noīe cuiuſlibꝫ p̄nti. reliq̄ de leui patēt. Nā pla
nū eſt qūo intell'ſ noſter ē in po⁹: q̄ꝛ nō ſtatiꝫ cū intelligit
ſubm itelligit p̄dicatū. ꝑꝑ qȯ pōt errare in formādo enū/
ciationē. iō neceſſe fuit cōponē libruꝫ phyermenias. vbi
k de enūciatione tractat̄. ¶ Tertio vt dicebat̄: intell'ſ no/
ſter ē in po⁹: q̄ꝛ nō ſtatim cū itelligit p̄ncipia, intelligit cō/
cluſiones. iō in ſyllogiꝫādo p̄ neceſſe fuit cōponē libros
artis noue. vbi agit̄ de ſyll'o. ⁊ ſpāl'r neceſſe fuit librū po
ſteriorū cōponē quē hēm⁹ pre manib⁹: vbi agit̄ de ſyll'o.
demōſtratiuo q ē ſyll'ſ apoditicon. i. faciēs ſcire. Pꝫ igit̄
ꝙ q̄ꝛ intell'ſ noſter eſt po⁹ cognoſcens. ⁊ q̄ꝛ pōt errare in
ꝯceptu ſimplici ⁊ cōponēdo ⁊ diuidē do ⁊ ēt diſcurrēdo
iō neceſſe fuit logicā inuenire q̄ꝫtum ad librū p̄dicamēto
rum ne erraret in ſimplicibus ꝯceptibus ⁊ q̄ꝫtuꝫ ad libꝝ
phyermenias ne erraret in enūciationibus. ⁊ q̄ꝫtuꝫ ad li/
bros artis noue ne erraret in argumētationibus. Sed ſi
alicui itellectui ineſt cōtrariuꝫ. vꝫ. ꝙ nō ſit potētia cogno
ſcens. ille eſt actu ens: q̄ꝛ ſeparabilis a rebus mālibus: ⁊
nō ē forma corporis. huiuſmodi itaq̄ꝫ itellectus: q̄ꝛ nō ē
potētia cognoſcēs nō errabit in itellectu ſimpliciū. nec in
telliget componēdo ⁊ diuidēdo. nec intelliget diſcurren/
do. ꝓpter qȯ nō indigebit logica vt ꝑ eā habeat ſciam de
l rebus. ¶ Tota igit̄ cā neceſſitatis logice accipiēda ē ex
modo intelligēdi noſtro. cum ergo dyalectica ſit modus
ſciēdi. ⁊ propter ſcire ſit iuēta. eo ꝙ ſit via ad ceteras ſciē
tias: licet tota dyalectica, ſit neceſſaria. potiſſime tn̄ necef
ſarius ē iſte liber vbi agitur de ſyllogiſmo demōſtratiuo
faciente ſcire. ex quo pꝫ quid ſit ſubiectum huius libri. ⁊
que ſit cauſa materialis: q̄ꝛ tamē hic principaliter intēdi
tur de demōſtratiōe. demōſtratio ſiue ſyllogiſmus demō
ſtratiuus pōt poni hic materia vel ſubiectum. efficiēs au
tem formalis vel finalis patere poſſunt per ea que cōmu
niter in principijs librorum traduntur.

3 tota logica sit / [n]ecia tn̄ iste / liber pcipue / neciꝫ

m **His viſis** ad intelligētiā doctoꝝ q̄dā cōia dubita
mus. Cū ḡ hic liber ſit de demr̄atione ⁊
demōſtratio ſit ſyll'ſ faciēs ſcire. Dubitaret forte aliqs.
vtrū per demōſtrationē aggn̄etur ſcia: ⁊ vī ꝙ non: q̄ꝛ ſcia
idē eſt qȯ certa cognitio. cuꝫ certior ſit cognitio p̄ncipio/
rum q̄ꝫ ꝯnum: q̄ꝛ ꝑꝑ qȯ vnūq̄ꝫq̄ꝫ tale ⁊ illud magis. Si
ergo ꝑ demōſtrationē aggn̄etur certa cognitio cū certior
ſit cognitio p̄ncipioꝝ q̄ꝫ ꝯnum eſſent p̄ncipia demonſtra
bilia. qȯ falſum ē. ¶ Preterea illud qȯ maxime facit ad
errorē nō vī aggn̄are ſciam. ſꝫ hec eſt dr̄ia inter intell'm ⁊
ſenſum ſm Cōmētatorē in. 2. de aīa. q̄ꝛ intell'ſ non errat
circa intelligibilia cōia ſꝫ circa propria. ſenſus autē econ
trario nō errat circa ſenſibilia ꝓpria ſꝫ circa cōia. igit̄ cū
demonſtratio ſit ex ꝓprijs ⁊ erga ꝓpria maximus error
accidet. nō vī ḡ ex talib⁹ aggn̄ari ſcia ſꝫ magis ignoran/
tia. ¶ In ꝯ̄triū ē ph̄s q demōſtrationē vocat ſyll'm apo
diticon. i. faciētē ſcire. ¶ Dōm. ꝙ vt infra dicetur. Scire
opinamur vnūq̄ꝫq̄ꝫ cū cauſam cognoſcimus: ⁊ q̄m illi⁹
eſt cā. ⁊ ꝙ non ꝯtingit al'r ſe hēre. Si ergo aliquis ſyll'ſ
nō aggn̄et ſciētiam hoc ē vel q̄ꝛ non procedit ex cauſis:
ſꝫ ꝓcedit ex q̄buſdā ꝓbabilibus: ⁊ ex q̄buſdā ſignis: vel
ſi ſyll'ſ accipit cām: non accipit cām: q̄ ſit ꝓpria illius: ita
ꝙ nō ꝓcedit ex ꝓprijs. ſꝫ ex q̄buſdā cōibus. illud ergo qȯ
aggenerat ſciam. non ſolū dꝫ eē cā: ſꝫ ēt dꝫ eſſe ꝓpria cau
ſa huius. 3⁹ nō aggn̄atur ſcia ꝑ ſyll'ꝫ: q̄ꝛ ſi accipitur ibi cā
⁊ cā propria: nō tn̄ accipit̄ cā ꝑ ſe ⁊ imediata: q̄ de necef/
ſitate infert effectū: ⁊ que nō pōt aliter ſe hēre: ſed cū oīa
iſta ꝯcurrāt. ſ. ꝙ ibi ē ꝓceſſus ex cauſis ⁊ ex cauſis hui⁹.
i. ex ꝓprijs: ⁊ ex cauſis q̄ nō ꝯtingūt al'r ſe hīe. ⁊ ꝙ poſite
ponūt effectū cuiuſmodi ſunt cāe ꝑ ſe ⁊ imediate: opꝫ ex
tali ꝓceſſu aggenerari ſciam. ⁊ q̄ꝛ oīa iſta ꝯcurrūt ad de/
mōſtrationē: q̄ꝛ demr̄atio ē ex cauſis ꝯ̄nis veris p̄mis ⁊
imediatis: opꝫ demr̄ationē eē ſyll'm apoditicon. i. agge/
nerātē ſciaꝫ. ¶ Ad 2ᵒ obijciebatur: ꝙ ſi certa cognitio n
hietur ꝑ demr̄ationē: cū p̄ncipioꝝ ſit certa cognitio. p̄nci
pia eēnt dm̄r̄abilia. Dici dꝫ: ꝙ vt patebit nō oīs certa co
gnitio hī ꝑ demonſtrationē: ſꝫ ſolum hī ꝑ demōſtrationē
certa cognitio ꝯnum. q̄ ꝓprie vocat̄ ſcia: non aūt hī ꝑ de/
monſtrationē certa cognitio p̄ncipioꝝ: q̄ꝛ hꝰ cognitio: vt
ibi patebit nō meret̄ ſcia dici: ſꝫ itell'ſ. ¶ Ad 2ᵒ vlteri⁹
arguebat̄: ꝙ circa ꝓpria maxime ꝯtingit errare. Dici dꝫ:
ꝙ rō arguit oppo^m: nō ꝓpoſitū. Nam ars eſt circa diffici
le: ⁊ circa id circa qȯ ꝯtingit errare: iō oportuit eē artem
de demr̄atione ⁊ ꝑ demr̄ationē: ne circa talia errarem⁹.
¶ Vlterius dato ꝙ ꝑ demōſtrationē ſic ſit ſcia: q̄ꝛ ꝓcedit o
ex cauſis ꝓprijs ⁊ imediatis q̄ ſciam cānt. Dubitaret for
te aliqs: vtꝝ de demr̄atione ſit ſcia ⁊ vī ꝙ nō: q̄ꝛ vt dictuꝫ
ē ſcia ē ꝑ demr̄ationē. ſi ḡ de demr̄atione eēt ſcia: ſciretur
demr̄atio ꝑ demr̄ationē ⁊ alia demr̄atio ꝑ demr̄ationē. ⁊
ita eēt ꝓceſſus in infinitū: qȯ ē icōueniēs. ¶ Preterea vt
cōiter arguit̄: non ē idē organū ⁊ ſubm: videmus. n. in ar
te fabrili ꝙ martellus q ē organū ꝑ qȯ faber agit: eſt res
alia ⁊ dr̄ns ab eo qȯ ꝑ martellū efficit̄: ⁊ ab eo qȯ ſubijci
tur actioni martelli: ſemꝑ ḡ inſtrm̄ ē dr̄ns ab eo circa qȯ
verſat̄ actio inſtri: q̄ꝛ tūc idē ageret in ſeipſuꝫ: quare ſi de
monſtratio ē inſtrm̄: ꝑ qȯ ſcimus: nō poterit demr̄atio eē
ſubm in ſcia. nec poterit eē id de quo eſt ſcia: nō ergo erit
ſciētia de demōſtratione. ¶ In ꝯ̄triū eſt ph̄s q tradit ar
tem demonſtrādi. ē ergo ars ⁊ ſcia de demr̄atione. ¶ Di
cēdum ꝙ ſi vera eēt poſitio Aui. forte de facili poſſemus
ſatiſfacere q̄ſtioni. ponit. n. Auic. ꝙ in actibus aīe nō eſt
inconueniēs ire in infinitū: vt ſi ꝑ aliquē actū intelligēdi
intelligo aliquid: ⁊ ꝑ aliū actū intelligēdi intelligo me in
telligere. Rurſus ēt ꝑ aliū actum itelligo me intelligere: ⁊
⁊ ſic ſm eū in actibus rōnis pōt eē ꝓceſſus in infinitum.
¶ Et q̄ꝛ demr̄are ⁊ arguere ⁊ ſyllogiꝫare ⁊ oīno diſcur/
rere ab vno i aliud ſunt act⁹ rōnis. Iō forte diceret aliqs p
ꝙ ꝑ demr̄ationē hī ſcia de demōſtratione. ⁊ de illa demō
ſtratione hī ſcia ꝑ demonſtrationē: ⁊ ſic in infinitū. Sed
hꝰ dictū ſtare nō pōt. q̄ꝛ non vī Ari. huc modū tenuiſſet
ꝙ tradat ſciam de demōſtratione per demonſtrationem
aliam: ⁊

aliam⁊ de illa ꝑ illā⁊ ſic in infinitū. ¶ Amplius cū infinitū ſit ignotū vt dr̄ .ꝑ. phyſicoꝝ. ſi eēt ſic proceſſus in infinitum nihil oīno ſciremus. nā ſi nō poſſumus certificari de demr̄atione niſi ꝑ demr̄ationē aliā nec de illa niſi per aliā ⁊ ita in infinitū. cū terminari nō poſſit. nunq̄ poſſemus venire ad finē. ꝙ haberemus certitudinē aliq̄ꝫ d̄ arte demr̄andi. ¶ Propter h̄ dr̄ ab̄ a qbuſdā. ꝙ ſicut faber

A cū vno martello facit aliū martellū⁊ita ꝙ ibi martellus ē organū actionis ⁊ ē illud qd̄ actioni ſubijcit̄. nō tñ ē idē martellus q ē organū ⁊ q ſubijcit̄ actioni. nec ē in martello ꝓceſſus in infinitū. ſicut aiunt. ꝑ demōſtrationē ē ſcia de demōſtratione. nō tñ eſt eadē demonſtratio hec ⁊ illa. nec eſt in demōſtrationib⁹ ꝓceſſus in infinitū. Sꝫ nec hoc ſufficit⁊qꝛ ſi faber ꝑ aliquā actionē fabricaret oēm martellum. nō poſſet illā actionē agere cum martello⁊qꝛ tūc ille martellus ſcipſum efficeret. igitur cū in hoc libro det̄ ars de omni demōſtratione. nō poterit hoc fieri ꝑ demonſtrationē⁊qꝛ tūc illa demōſtratio ſcipſam demonſtraret.

B ¶ Sciēdū eſt. ꝙ ſi ꝓpriū organū logici eēt demōſtratio⁊ ſicut ē ſyll'ſ dyalecticus vel ſyll'ſ ſimpl'r ſumptus ſic forte ↄgrue ſuſtineri poſſet. ꝙ dyalectic⁹ ſyllogiçādo docet ſyllogiçare. ſic ↄgrue ſuſtineri poſſet ꝙ demōſtrando docet demōſtrare. ⁊ ꝙ per dēmōſtrationē habetur ſcia de demonſtratione. Verū qꝛ ꝓprium inſtr̄m logici nō ē demōſtratio. poſſumus dicere ꝙ docēs demōſtrare nō demonſtrat. niſi forte ꝑ accñs inq̄tum docēs demonſtrare adducit demōſtrationes aliquas gr̄a exēpli. exempla aūt non ſunt de neceſſitate artis. Dicamus ergo. ꝙ ꝓpoſita dubitatio ſumit originē ex falſa imaginatione. imaginat̄ eniꝫ ſic q̄rēs ꝙ docēs demōſtrare demonſtret⁊ſꝫ ſuppoſito ꝙ docēs d̄mōſtrare nō demōſtraret. vt in proſequēdo patebit rōnes ſupius facte ſunt ſolute. ⁊ non hꝫ dubiū quod

C q̄ritur. ¶ Ulterius dubitaret forte aliquis. dato ꝙ ars demōſtrādi nō doceatur demr̄atiue. vtrū ars ſyllogiçādi doceatur ſyllogiſtice. ¶ Dōm. ꝙ duplici via inueſtigare poſſumus. ꝙ ſyllogiçādo addiſcimus ſyllogiçare. ⁊ p̄ ꝑ id qd̄ videt̄ in alijs artibus. 2° per id qd̄ hꝫ intell'ſ ſpāle ꝑter alias potētias. Primū ſic pꝫ. videmus ꝙ fabricādo fabri ſimus. ⁊ citariçādo artē citariçādi addiſcimus. ergo a ſimili formādo ſyll'os ⁊ ſpeculādo qualr̄ formātur ſyll'i artē ſyllogiçādi addiſcimus. Scd̄o hoc ideꝫ pꝫ ꝑ id qd̄ hꝫ intellectus ſpāle ꝑter potētias alias. nā intellect⁹ eſt ſupra ſe ↄuerſiuus. Intellectus. n. nō ſolū intelligit ſe. ſed ēt intelligit ſe intelligere. ⁊ eodē actuꝫ quo intelligit⁊ intelligit ſe itelligere. qꝛ ſi hoc ḡēt alio ⁊ alio actu⁊tunc eſſet abire in īfinitū. Stādūꝫ eſt ergo in ꝑmis⁊vt eodē actu quo intelligit aliqd. intelligat ſe itelligere illud: ⁊ qꝛ ſyllogiçare ⁊ diſcurrere ſunt actus rōnis ⁊ intellectus ideo nō ſolum intellectus ſyllogiçat. ſed ēt cognoſcit ſe ſyllogiçare⁊ ⁊ eodē actu quo ſyllogiçat⁊ſe ſyllogiçare cognoſcit. ſyllogiçādo. n. poterit cognoſcē ſe ſyllogiçare. ⁊ po

D terit artē ſyllogiçādi addiſcere. ¶ Ulterius dato ꝙ ſyllogiçādo poſſumus diſcere ſyllogiçare. Dubitaret forte aliquis⁊qꝛ videtur ꝙ fuerit ſupuacuum inuenire logicam. nā cū alie ſcie ſyllogiçāt. ⁊ ſyllogiçando poſſumus addiſcere artē ſyllogiçādi. vꝫ ꝙ addiſcēdo alias ſcias poſſumus addiſcere artē ſyllogiſticā quā logica tradit ſuper

E uacuum ergo fuit ꝑꝑ hoc logicā inuenire. ¶ Dōm. ꝙ duplici via inueſtigare poſſumus. ꝙ neceſſariū fuit logicaꝫ inuenire. nō obſtāte ꝙ ſyllogiçādo addiſcimus ſyllogiça

T.c.15. re. Prima via ſumit̄ ex facilitate addiſcēdi. 2° ex cōplemēto doctrine. Primā tāgit phs in. 2. meta. vbi ait. ꝙ nō eſt bonū ſil' q̄rere ſciam ⁊ modū ſciendi. ſi. n. addiſcendo al'ſ ſcias ⁊ ſyllogiçādo in alijs ſciētijs vellemus arteꝫ ſyllogiçandi addiſcere. tūc ſimul quereremus ſciam ⁊ logicaꝫ que eſt modus ſciēdi. ⁊ q̄ docet ſyllogiçare. ⁊ qꝛ male nati ſumus ad addiſcēdū. ⁊ intellectus noſter naſcit̄ q̄ſi tabula raſa⁊ ⁊ multū tēpus apponit in ignorantia. idō valde difficile ē ei addiſcere quodcūq̄ꝫ illoꝝ per ſe ⁊ valde ē difficile itellectui addiſcere logicā ꝑ ſe. ⁊ ēt eſt ei difficile addiſcere alias ſcias ꝑ ſe. Si aūt addiſcere vellet ſimul logicam cū alijs ſciētijs. nō ſolū hoc eēt ei difficile⁊ſed quo

c.c.15. dāmodo impoſſibile. vñ Cōmētator ſupra ꝯm meta. exponēs illud verbū phi. ꝙ nō opꝫ ſimul q̄rere ſciaꝫ ⁊ modum ſciēdi. i. logicā. ait ꝙ cū hō addiſcit logicā cū ad inuētione aliaꝝ ſciaꝝ. tūc nō addiſcit hāc nec hāc. i. tūc nō addiſcit logicaꝫ nec al'a ſcias. ergo ꝓpter poſſibilitatē ⁊ facilitatē addiſcēdi neċe fuit logicā inuenire. vt nō ſimul q̄reremus ſciam ⁊ modū ſciēdi. ¶ Scd̄a via ad hoc idē ſumit̄ ex cōplemēto doctrine. nā lꝫ ſyllogiçando addiſcimus ſyllogiçare. tñ qꝛ ſcire eſt cognoſcere cāſ ⁊ ꝑncipia rei. nō ꝑfecte poſſum⁹ ſcire artē ſyllogiçādi⁊niſi ſciamus ſyll'm reducere in ſuas cauſas. ⁊ in ſua ꝑncipia. ⁊ qꝛ ꝑn^m ſyllogiſmi⁊cuiuſmodi ē dici de omni ⁊ dici de nullo⁊ ⁊ ea ex qbus ↄſtat ſyllogiſmus docet logica. ⁊ nō alie ſcie. idō ad completionē artis ſyllogiſtice neceſſe fuit logicā inue

F nire. ¶ Ulterius. dato ꝙ neceſſariū fuerit logicā inuenire. Dubitabit forte aliqs. vtrū ſit ſil'e de inuētione logice ⁊ de inuētione aliarū ſciarū. ¶ Dōm ꝙ ſicut in alijs ſciētijs ex admirari inceperūt ph'ari. ⁊ vidēdo effectus inceperunt inueſtigare cāſ⁊vt vidēdo eclypſim ceperūt inueſtigare cām eius. qua inueſtigata habuerunt ſciētiam de eclypſi. ſic antiqui ſapiētes vidētes ꝙ itellectus ad quālibet rē inuenit rōnes ⁊ argumēta. ceperūt inueſtigare q̄ modo itell'ſ arguit. ⁊ quo modo ſyllogiçat. ⁊ conati ſunt inuenire ꝑncipia ⁊ elemēta ſyllogiſmoꝝ. qbus inuentis inuenerūt artē ſyllogiçādi. ē ergo quodāmō ſimile de inuētione logice ⁊ aliarū ſciētiarum. ¶ Ulterius autē cuꝫ logica ſit de ↄceptibus ⁊ actibus rōnis cū videamus ꝙ actus rōnis ⁊ intellectus diuerſificat̄ ſcd̄m diuerſa q̄ format itellectus in intelligēdo. Nam in itelligendo ſimplicia format diffōnē. in itelligēdo compoſita format enunciationē. in diſcurrēdo aūt ab vna ꝓpōne ad aliā format

G rationē ⁊ ſyll'm. ¶ Dubitaret ḡ aliquis vtrū ſit ſil'e de intellectu ꝓut itelligit ſimplicia ⁊ format diffōnem vel conceptū aliquē loco diffōnis. ⁊ ꝓut itelligit cōpoſita ⁊ format enūciationē. ⁊ prout diſcurrit ⁊ facit ſyll'm. ¶ Dōm ꝙ q̄ꝫtū ad pñs ſpectat dicere poſſumus ꝙ q̄dāmō eſt ſil'e q̄ꝫtum ad hec oīa. naꝫ ſicut in itellectu ſimpliciū eſt dare aliqd qd̄ ſtatim ꝑ ſeipm ſe offert intellectui⁊per cuius intellectum ceteri alij ↄceptus formātur. hꝯ aūt ꝯm Auic. eſt ens ⁊ eē. nam ꝑ^m qd̄ imprimitur mēti noſtre⁊vt ipſe ait eſt ens ⁊ eē. quicquid poſtea itellectus ↄcipit ⁊ quicquid intelligit hꝫ intelligere ꝑ ens ⁊ eē: ⁊ qꝛ ſic eſt. ergo in itellectu ſimpliciū ē dare aliqd qd̄ ſtatim imprimit̄ in itellectui ⁊ ꝑ illud cetera alia ſiūt itellecta. ſic ēt ⁊ in intellectu compoſitoꝝ ⁊ in formādo enūciationes ↄuenit hoc idē. nā ceteras ꝓpōnes itelligimus ꝑ cōes animi ↄceptiones quas dignitates vocāt. dignitates aūt ipſas intelligim⁹ intelligēdo hāc dignitatē ꝙ non ↄuenit aliqd ſil' eē ⁊ non eē. fundatur enim hec dignitas imediate ſup ipſo ente ⁊ ſuper ipſo eē⁊qꝛ ſicut ens ⁊ eē eſt de intellectu oīum ſimplicium ſic hec enūciatio ⁊ hec ꝓpoſitio q̄ imediate fundatur ſup ipſo ente ē de intellectu ceterarū ꝓpōnū. ſicut ḡ in enūciationibus eē contingit qꝛ cetere enunciationes roborātur ⁊ reducūtur ad enūciationes ꝑmas que vocātur cōes animi ↄceptiones. ¶ Cōes aūt animi cōceptio

H nes reducūtur ad ꝓpōnē hāc qꝛ non ↄtingit ſil' eſſe ⁊ non eē. hec aūt ꝓpō nō reducit̄ in ꝓpōnē aliam⁊ſꝫ in ſeipſa ē manifeſtiſſima ⁊ hꝫ cām ſue veritatis. Si aūt reducitur hec ꝓpoſitio nō reducitur in itellectū cōpoſitoꝝ⁊ ſꝫ reducitur in aliqd ſimplex vt in ens ⁊ eē. ſic poſſumus aliquē

ſyll'm formare in quē pſit reduci oēs ſylli. ille aūt ſyll's nō
reducet' in vlteriorē ſyll'm vt ſi hec ſunt pncipia formalia
ſylli. dici de oi ⁊ dici de nullo ſi fieret vnus ſyll's ↄtinens
hec formalia pncipia. in illū ſyll'm reducerētur oēs ſylli.
vtputa ſi fieret talis ſyll's. in qbuſcūq ſyllis ē pn^m dici de oi
⁊ dici de nullo illi ſunt pfecti ſylli. ſ; in oibus ſyllis pme ſi
gure formatis ſm ↄiugationes vtiles eſt pn^m dici de oi vl'
dici de nullo. g oēs tales ſunt ↄgrui ⁊ perfecti ſylli. pp qđ
quodāmō oino eſt ſimile de intellectu compoſitorū quo
formant' enūciationes ⁊ de itell'u diſcurſiuo quo forman
tur ſylli. nā ſicut oēs enūciationes reducūtur i enūciatio/
J nes pmas. i. in cōes animi ↄceptiones. ❡ Cōes aūt enun
ciationes pme reducunt' in hāc. qꝛ nō ↄuenit aliqd ſil' eē
⁊ nō eē. hoc aūt nō reducit' in enūciationē aliquā: ſ; con/
tinet in ſeipſum eē ⁊ imediate fundat' in ente qđ eſt de in/
tellectu oium alioꝝ. ſic oēs alij ſylli reducuntur in ſyll'os
pme figure. ſylli aūt pme reducūtur in illū ſyll'm quē for
mamus q ↄtinet pncipia formalia oium ſyll'oꝝ. ille autē
ſyll's ſeipſo facit fidē ⁊ h; in ſeipſo cā; ſue veritatis ⁊ nō
reducit' in aliquē aliū ſyll'm. ſed reducit' in dici de oi ⁊ de
nullo. q pncipia ſunt partes illius ſylli. ⁊ ſm ſubam igre
diuntur illū ſyll'm. ſicut hec ꝓpō ꝙ non ↄtigit ſil' eē ⁊ nō
eē. nō reducit' in ꝓpōnē aliā: ſ; reducitur ſolū in ipſo eſſe
qđ eſt ps illius propōnis. ⁊ ſm ſubam ingreditur ꝓpoſi
tionem illā. bn̄ dictū eſt g ꝙ ſicut qꝛ eē ē de intellectu om/
nium alioꝝ. ideo ꝓpō illa q ex ipſo eē ſumit' roborat oēs
alias ꝓpōnes. ipſa aūt non reducitur in aliā: ſed h; in ſe
ipſam cām ſue veritatis. ⁊ h; id per qđ oia alia roboran
tur. ſic ſyll's ille formatus de pncipijs formalibus ſyllogi
ſmi ↄtinet artē ſyllogiʒādi ⁊ non reducitur in aliū ſyll'm:
ſ; oēs alij reducūtur in ipſum. p; ergo qūo quodāmodo
ſimile ē de ↄceptu ſyllogiſtico ⁊ de aliis ↄceptibus. p; ēt
ꝙ ſyllogiʒando pōt tradi ars ſyllogiſtica ⁊ ꝙ p ſyll'; pōt
hēri ars de ſyllogiſmo. nec tn̄ ibit in ifinitū. qꝛ ē de neceſ/
ſitate ad aliquē ſyll'm deuenire qui nō reducet' in aliū ſyl
logiſmū. ſ; ſeipſo facit fidē. ⁊ hēbit in ſe pncipia roboran
tia oēs ſyll'os. ſicut l; p ꝓpoſitionē ꝓbetur a'ia ꝓpō. tn̄
nō itur in ifinitū: ſ; eſt deuenire ad aliquā ꝓpōnē que nō
reducitur in ꝓpōnem: ſ; ſeipſa facit fidē. nō. n. ꝓbat' per
ꝓpōnē aliā q; p ſeipſam. h;. n. in ſeipſa ipm eē ⁊ fundat'
K in ipſo ente qđ ē rō qre cetera cognoſcātur. ❡ Ulterius
aūt qꝛ intell's humanus nō qeſcit. Dubitaret forte ꝙ nō
videtur poſſibile ꝙ p ſyll'm tradat' ars de ſyll'o. qꝛ vt ſupe
rius arguebatur. ſi aliqs faber fabricaret oēm martellū
non poſſet p martellū aliquē oēm martellū fabricare: qꝛ
tunc ille martellus fabricaret ſeipſum. g a ſimili cū tra/
dens artē ſylli doceat ↄſtruere oēm ſyll'm. ⁊ cum in hui⁹
arte ꝓbetur forma cuiuſlibet ſylli. non pōt hoc fieri p ſyl
logiſmū: qꝛ tūc in illo ſyll'o forma illius ſylli ꝓbaret' i for
ma ſuipſi⁹. qđ vꝫ inconueniens: qꝛ ſemp qđ agitur ⁊ per
qđ agit' debēt eē diſtincta: qꝛ diſtinctū d; eē organū p qđ
fit actio ⁊ id qđ actioni ſubditur: qꝛ nō pōt idē agere in ſe
L ipſum. ❡ Dōm. ꝙ l; p aliquē martellū nō poſſit fabrica
ri ois martellus. ē tn̄ aliqs ſyll's qui ꝓbat ⁊ roborat oē;
ſyll'm vt p; in ſyll'o facto. vt ſi diceretur. in qbuſcūq ſyl
logiſmis eſt pn^m dici de oi vel de nullo. illi ſunt pfecti ⁊ cō
grui ſylli. ſ; in oibus talibus ſyllis eſt hꝰ. g ⁊c. iſte ſyllo/
giſmus roborat oēs ſyll'os. qꝛ in oibus ſyllis eſt pn^m dici
de oi vel dici de nullo. vel ſunt reducibiles ad hꝰ ſyll'os.
roborat ēt hic ſyll's ſeipſum ⁊ in hoc ſyll'o ēt eſt huius pn
cipium poſſumus autē duplicē viam aſſignare quare in
opibus exterioribꝰ nō poſſumus inuenire aliqd qđ agat
in oē tale: vt non poſſumus inuenire martellū q fabricet
oēm martellū. in actibus tn̄ rōnis poſſumus inuenire ali
quid cꝰ actio ſe extēdat ad oē tale. ꝓut poſſumus iuenire
aliquē ſyll'm q roboret quēlibet ſyll'm. Prima via ſumit'

ex parte potētie agētis. ſcđa ex parte actus eliciti ab ipa
po^a. ❡ Prima via ſic p;. nā potētie corporales ⁊ oēs vir M
tutes organice non ſunt ſupra ſe ↄuerſiue. ⁊ qꝛ talia non
agūt in ſeipſa ea q ab ipſis ꝓcedūt non ſunt ſupra ſe ↄuer
ſiua nec agūt ēt in ſeipſa. ⁊ qꝛ inconueniēs eſt talia agere
in ſeipſa. inconueniēs ē iuenire aliquē martellū qui fabri
cet oēm martellū. qꝛ tūc ille martellus cum ſit qd corpo
rale fabricaret ſeipſu; ⁊ agerēt corporalia in ſeipſa: qđ ē
incōueniēs. ſed non ē iconueniēs repire aliquā rationē;
q roboret quālibet rationē: qꝛ ratio ē ſupra ſe cōuerſiua:
ideo qđ a rōne ꝓcedit poterit eē ↄtra ſe ↄuerſiuū ⁊ hēre
actionē in ſeipſum: ⁊ non erit inconueniēs: vt dicebat' in
uenire aliquē ſyll'm qui roboret quēlibet ſyll'm: nec ē in/
conueniēs inuenire aliquē rationē q roboret q;libet rō/
nem: qꝛ ſyllogiʒare ⁊ rōcinari ſunt actꝰ rationis ⁊ intell's
qui ē po^a ſupra ſe ↄuerſiua. In his ergo q intell's facit. vl'
in his q ꝓferūtur in voce. vel in his q ſcribūtur: qꝛ talia
ſunt ſignificatiua eoꝝ q ſunt in mēte: poterit hic modus
inueniri ꝙ repiatur aliqd tale cuius actio ſe extēdat ad
oē tale. ⁊ p ↄñs ſe extēdat quodāmodo ad ſeipſum. ergo
vt ſupius tāgebatur ex parte ipſius intellectus qui ē po
tētia ſupra ſe ↄuerſiua declaratur qđ qritur. ❡ Scđo de N
claratur hoc idē ex parte actus eliciti ab intellectu. Na;
cū organū p qđ agitur eſt res aliqua: ⁊ id qđ agitur p il/
lud organum ē etiam res: op; eē realē driam inter orga/
num agēs ⁊ rem actam. ſ; cauſa ipſius p qđ agitur ē res
rōnis ⁊ eſt actus a ratione elicitus. ⁊ illud ad qđ ſe extē/
dit actus illius organi eſt ēt quid rōnis: ſicut inter res q/
rimus driam realē. ſic inter ea q ſunt qd rōnis ſufficit ſ;
rationē driam qrere. ſi ergo aliqs ſyllogiſmus ſeipm ro/
borat ſufficit illū ſyllogiſmū a ſeipſo ſm rōnē differre vt
ē organū ⁊ ſubm. ⁊ vt ē qd roborās ⁊ qd roboratu;. igit'
qꝛ ſyllogiſmus ē qd rationis ⁊ qđ l; ſyll'o quodāmō do/
cemus ſyllogiʒare: ⁊ qdā ſyll's ē aliquo mō ſupra ſe con
uerſiuus. cōpleta tn̄ ars ſyllogiʒādi ↄtinetur in ſyll'o ha/
bēte in ſe pncipia formalia ſyll'oꝝ. ⁊ p illū ſyll'm roborā/
tur oēs alij ſyllogiſmi. ❡ Ulterius aūt. qꝛ adhuc intelle O
ctus hois non qeſcit. Dubitaret forte aliqs. qꝛ videt' om
nino inconueniēs ꝙ aliqs ſyllogiſmus ſeipſum roboret.
qꝛ cū roborans ſit notius roborato idē eēt notius ſeipſo.
qđ ē inconueniēs. ❡ Dicēdum ꝙ in cognitione ↄnū vel
eoꝝ q cognoſcūtur p alia hoc eſt veꝝ: ꝙ probās ē noti⁹
probato. ⁊ manifeſtās ē notius manifeſtato. In cognitio
ne autē pncipiorū veritatem non habet qꝛ principia ſe/
ipſis faciunt fidē. ⁊ per ſeipſa ſunt manifeſta: ⁊ qꝛ ſyllogi
ſmus formatur ex pncipijs formalibus ſyll'orum. etiam
continens pncipia illa habet rōnem pncipij ⁊ elemēti in
arte ſyllogiſtica. nō. n. eſt incōueniēs ꝙ hꝰ ſyll's roboret'
⁊ cōfirmetur ⁊ faciat de ſeipſo fidē. per ſeipſum. i. per pn
cipia ↄcepta i ipſo. poſſumus aūt hoc manifeſtare p ſil'e.
qđ videmus in denoiatione incōplexoꝝ. qꝛ ſpecialia pro
prie loquēdo ſeipſa nō denoiant. qꝛ albedo ꝓprie non eſt
alba. nec curſus currit nec motus mouet'. gn̄alia autē ſe/
ipſa denoiant. qꝛ bonitas eſt bona. ⁊ magnitudo eſt ma/
gna. ⁊ entitas ē ens. ſic ⁊ in ꝓpoſito rationes facte in ter
minis ſpālibus ſeipſas non roborāt. facte aūt in gn̄alibꝰ
poſſunt ſeipſas gn̄are. ſicut gn̄alia ſeipſa denominant l;
ſpecialia ſe ꝓprie non denominēt. ❡ Ulterius aūt dubi/ P
taret forte aliqs cū ars ſyllogiſtica poſſit tradi p ſyllogi/
ſmum quare ars demōſtratiua non poſſit tradi p demon
ſtrationē. ❡ Dōm ꝙ duplici via inueſtigare poſſumꝰ ꝙ
docēs ſyllogiʒare pōt ſyllogiʒare. ⁊ ars ſyllogiſtica pōt
tradi p ſyll'm. docēs aūt demonſtrare non demonſtrat. ⁊
ars demōſtratiua non pōt tradi p demonſtrationē. Pri/
ma via ſumitur ex parte artis demōſtratiue. ſcđa ex par/
te logici tradētis artē demonſtrādi. ❡ Prima via ſic p;. Q

nam ars demonſtratiua ſe extēdit ad oēm demonſtrationem. Nō.n.traderet̃ ars demōſtrādi niſi daret̃ notitia de omni demōſtratione. Ille aūt q docet oēm demonſtrationem.opʒ vt vtat̃ terminis cōibus cuilibet demſ̃ationi:ſʒ ꝑ cōia non ē demōſtratio.ergo tradēs artē demonſtrādi non demōſtrat.diceret.n.logicus tradēdo artē demōſtratiuam ꝙ demonſtratio eſt ex ꝓprijs ⁊ ex veris. his autē oēs ſpāles artifices vtūtur.q̄libet.n.ſcia demonſtratiua ex ꝓprijs ⁊ veris eſt.ſʒ hec ꝓcedit ex his ꝓprijs. ⁊ ex his veris.illa aūt ex alijs ꝓprijs ⁊ ex alijs veris.dicere autē demſ̃ationē eē ex ꝓprijs ⁊ ex veris.ē procedere ꝑ cōmunia cuilibet diſcipline.⁊ q2 arguēs per cōia non demonſtrat cū demōſtratio ſit ex proprijs ⁊ veris:tradēs artem

A demōſtrandi nō demōſtrat. ¶ Scđa via ad hoc idem ſumitur ex parte logici tradētis artē demonſtrandi.nā qđlibet agēs agit ſm organa ſibi debita.cum ergo organum logici nō ſit demōſtratio:logicus non pōt tradere artem de demonſtratione ꝑ demonſtrationē:q2 tunc ageret per non ꝓpriū organū.ſicut ergo q̄libʒ ars agit opera ſibi debita ꝑ ꝓpria organa.⁊ q2 non vtit̃ organis alterius artiſ. vt cū propriū ſit artis edificatiue facere domū.non tñ facit eā cū organis artis ſutorie.ſic q2 demſ̃atio eſt actꝰ rationis vel eſt conſtituta per rationis actus:logicus q circa talia verſatur docet demōſtrationē cōponere:⁊ tradit artē demonſtrādi:non tñ facit eam ꝑ demonſtrationē.q2 vt in proſequēdo patebit demonſtratio non eſt inſtrumētum eius:tñ q2 non repugnat ſyllogiſmo ꝙ fiat per cōia: cum ēt q2 propriū organū logici eſt ſyllo.logicus pōt tradere artē de ſyllo per ſyllʒ eo mō quo eſt ſuperius declaratū. Sed q2 demonſtrationi repugnat ꝙ fiat ex cōibus: ⁊ logici nō eſt ꝓpriū organū demſ̃atio:nō poterit logicꝰ tradere artē de demſ̃atione ꝑ demſ̃ationeʒ qđ declarare

B volebamus. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. q2 videt̃ ꝙ logicus tradit artē de demōſtratione ꝑ demonſtrationem.⁊ videt̃ ꝙ organū eius propriū ſit demonſtratio.nā ꝑ demōſtrationē ꝓbatur debita paſſio de d̄bito ſubiecto per debita ꝓncipia.gratia.n.exēpli loquēdo dicamus ꝙ hoc mō ꝓcedit logicus:nā cum in libro prioꝝ ſubiectum ſit ſyllogiſmus.probat logicus:in libro illo de hoc ſubiecto.i.de ſyllogiſmo hāc paſſionem que eſt de neceſſitate cōcludere per hec ꝓncipia.vʒ.per dici de omni ⁊ de nullo.ꝓbatur ergo ibidē ꝙ propriū ſit ſyllogiſmi de neceſſitate manifeſte ꝯcludere per illa ꝓncipia q̄ continet. Naʒ ⁊ ſi in alijs argumētationibus vbi nō reſeruātur expſſe illa ꝓncipia.ſeq̄tur de neceſſitate cōcluſio.tñ non ſequitur ſic manifeſte ſicut ſeq̄tur in ſyllis illis formatis ꝑ illa principia.⁊ qđ dictū eſt de libro ꝓoꝝ reſpectu ſylli veritatem vʒ hēre de libro poſterioꝝ reſpectu demōſtrationis. Nā in libro iſto ſubm eſt ſyllꝰ demonſtrationis de quo ꝓbatur hec paſſio ꝙ aggenerat ſciam ⁊ ꝙ ē faciēs ſcire ꝑ hec ꝓncipia. q2 eſt ex ꝓmis veris ⁊ imediatis cauſiſq; ꝯnis.

C ¶ Dōm ꝙ duplici via inueſtigare poſſumus ꝙ hꝰ ꝓceſſus facti a logico non ſunt demōſtrationes. In demſ̃atione.n.ſunt duo ꝯſiderāda vʒ ea ex qbus demōſtratio ſit q̄ ſunt quaſi demonſtrationis cā.hꝰ aūt ſunt ꝓncipia cuiliber diſcipline.2ᵒ in demſ̃atione ꝯſiderādū eſt qđ ex demōſtratione cauſat̃.⁊ hic eſt demōſtrationis effectus.huius autē eſt efficere aggn̄are ſciētiam.ſyllogiſmus enim demonſtrationis ꝯſiſtēs ex proprijs aggenerat ſciaʒ in aīa

D noſtra qđ eſt demſ̃ationis effectus. ¶ His viſis pʒ ꝙ logicus tradēs artē de demōſtratione nō demſ̃at.tū q2 tradit artē ꝑ cōia.tum ēt q2 ꝑ artē traditā non aggn̄at in nobis ſciam ſʒ modū ſciēdi.docet.n.logicus ꝙ demſ̃atio ē ex ꝓprijs ⁊ ex veris:in ſpāli tñ que ſunt illa ꝓpria ⁊ que ſunt illa vera determinare nō ſpectat ad logicum:q2 ipſe nō vtit̃ ſpālibus terminis.hoc.n.nomē propriū ē nomen ſcđe interētionis.⁊ eſt cōe ad oīa propria.vʒ ad ꝓpria quibus vtit̃ geometra.⁊ ad ꝓpria qbus vtitur ariſmetricus: ⁊ ēt ad propria aliaꝝ ſciētiaꝝ.dicere ḡ demonſtrationeʒ eē ex proprijs ⁊ nō deſcēdere ad ſpālia ꝓpria.nō ē ꝓcedere ꝑ ꝓpria ſʒ per cōia.ergo ſi ꝯſideramus ea ex qbus demonſtratio ꝯſtituit̃:pʒ ꝙ ars tradita a logico de demonſtratione ⁊ ratio illa quā format logicus de demōſtratione faciēda nō eſt demſ̃atio:q2 ē ꝑ q̄daʒ cōia tradita. Rurſus ſi ꝯſideremus id qđ per demonſtrationē efficit̃.pʒ ꝙ ars demōſtrādi ꝑ demōſtrationē non traditur.nam ſcire demſ̃ationē ⁊ ſcire ſyllm̄ vt eſt applicabilis ad res d̄mōſtratas ⁊ ſyllogiçatas nō ē ſcire aliqd in ſe:ſed ē ſcire modum ꝑ quē debemus ſcire.ꝑ artē ergo demōſtrādi ⁊ ſyllogiçādi nō aggn̄atur in nobis ſcia ſʒ modus ſciēdi.vñ ⁊ ipſa logica a pħo in ſcđo metaphyſice modus ſciendi eſt appellata.ars ḡ illa ꝑ quā traditur ars demonſtrādi vel notitia de demōſtratione:tū q2 procedit ꝑ quedam cōia. tum q2 nō aggenerat in nobis ſciam ſʒ modū ſciēdi:non eſt ꝑ demonſtrationē tradita.nec de demſ̃atione ꝑ demōſtrationē habet̃ notitia. E

¶ Qđ ꝟo arguebatur ꝙ logicꝰ probet hāc paſſionē efficere ſciam de hoc ſubō.vʒ.de demonſtratione ꝑ hec ꝓncipia:q2 ꝓcedit ex ꝓprijs ⁊ veris. ꝓpter hoc ꝙ formabit logicus hꝰ rationē.quicqđ ꝓcedit ex veris ⁊ ex ꝓprijs aggenerat ſciam.demonſtratio eſt hꝰ. ḡ ⁊c̃.pʒ ꝙ hec ratio non eſt demōſtratio:q2 termini quos aſſumit ſunt cōmunes cuilibet ſcie ſpāli.nam q̄libet ſcia ſpālis demōſtrat.q̄libet ꝓcedit ex veris ⁊ ex ꝓprijs. per quēlibet talē proceſſum non aggn̄atur in nobis ſcia.non ergo q̄libet ꝓbatio alicuius de aliquo ꝑ aliqua ꝓnª ē demonſtratio niſi hoc fiat ꝑ proprios terminos qđ nō facit logicus.ſemꝑ.n.tam dyalecticus q̄ʒ rhetoricus ꝓcedit ꝑ q̄dam cōia.iuxta illud pħi in ꝓnº rhetorice. ambe.n.vʒ. dyalectica ⁊ rhetorica ſunt de talibus qbuſdā q̄ cōmuniter quodāmodo oium eſt cognoſcere ⁊ nullius ē ſcire de

terminare. ¶ Ulterius aūt ꝙ logicus non vtatur demō/ F ſtratione dubitaret forte aliqs.vtrum ſpectet ad eū tradere artē de demonſtratione ⁊ docere demſ̃ationē componere. ¶ Dicēdū ꝙ ſicut videmus in alijs artibus ita ſuo mō poſſumus in logica arbitrari.videmus enim in arte fabrili ꝙ multa organa fabricat ⁊ cōponit qbus non vtitur.fabricat.n.faber vomereʒ quo nō vtitur ipſe:ſʒ agricola fabricat etiā acum qua non vtit̃ ipſe:ſed ſutor.cum enim ars fabrilis verſet̃ circa ferrū tanq̄ʒ circa propriaʒ mām ad eā ſpectat cōſtruere omne qđ ē ex ferro.nō tñ ꝙ vtat̃ oibus organis ex ferro ꝯſtructis:cū.n.organum ſit aliqd ad finē ordinatū illa organa ferrea q̄ fini fabrili ſūt inutilia:cuiuſmodi eſt acus vel qđcūq; aliud qđ nō pōt dura ſcindere.fabricauit ea faber eo ꝙ ſint ex ferro.nō tñ vtet̃ eis:q2 nō ſunt vtilia ſuo fini.ſʒ ſicut ars fabrilis ē circa ferrū tanq̄ʒ circa ꝓpriā māʒ:ita dyalectica ē circa actꝰ rōnis.vel circa ea q̄ ꝑ actus rōnis ſunt ꝯſtituta tanq̄ʒ circa ꝓpriam mām.q2 ſicut ſpectat ad artē fabrileʒ verſari circa omne ferruʒ ⁊ fabricare qcqd ex ferro cōponit̃. ſic ſpectat ad logicū verſari circa oēs actus ⁊ rōnis ⁊ circa oīa q̄ ꝑ hꝰ actus ſunt ꝯſtituta.non tñ vtet̃ logicus oibus talibus ſicut nec faber omni organo ferreo.q2 cū demonſtrare ⁊ ſyllogizare oīno ad actus rōnis ꝑtineat lʒ logicꝰ non vtat̃ demſ̃atione.ad ipſum tñ ſpectat tradere artem de demonſtratione.⁊ vniuerſalr̃ de omni ſyllo. ¶ Ulte/ G rius aūt dato ꝙ logicus non vtat̃ demōſtratione:tradit tñ demonſtrationis artē. ¶ Dubitaret forte aliqs vtruʒ aliqs alius artifex a logico poſſit tradere artē.⁊ videtur ꝙ rhetor poſſit hꝰ artē tradere.nā ſi logicus tradit arteʒ de demonſtratione:q2 logica verſat̃ circa rationis actus vel circa ea que per hꝰ actus ſunt ꝯſtituta.cū etiam circa talia verſet̃ rhetorica:videtur ꝙ ad rhetorē ꝑtineat tra/

dere artē demonſtrādi. ¶ Preterea de enthimemate de/
terminat logicus ⁊ rhetor. ⁊ etiā de exemplo determinat
vterqꝫ. qđ ideo videt̄ veritatē hēre qꝛ arguere ꝑ exēpluꝫ
⁊ enthimema ſpectat ad rationē. ⁊ qꝛ circa ea q̄ rationis
ſunt verſatur tam dyalecticus ꝙ̃ rhetor ideo de eis vter/
qꝫ determinat. ergo a ſimili cū arguere per demōſtratio/
nem ⁊ ꝑ ſyllm̄ ſpectet ad rationē. tam ad dyalecticum ꝙ̃
ad rhetorē. ⁊ eo ꝙ vterqꝫ eoꝝ ſunt artifices rōnales: ſpecta
bit determinare tā de demōſtratione ꝙ̃ de ſyll'o. artē er/
go demōſtrādi ⁊ ſyllogiʒādi non ſoluꝫ tradet dyalecticus
h ſed ēt rhetor. ¶ Dicēdū ꝙ ſi vera eſſet opinio Tullij qui to
tū negociū rhetoricū viſus eſt collocare ſub negocio poli
ticoꝝ non hēret difficultatē qđ queritur. qꝛ tūc rhetor nō
eſſet artifex rōnalis nec ſpectaret ad euꝫ determinare de
actibus rōnis: ſꝫ cum ſm̄ Phm̄ ⁊ ſm̄ veritatē rhetorica
ſit aſſecutiua dyalectice. ⁊ ſit magis q̄dam dyalectica ꝙ̃
quedam politica. ⁊ vterqꝫ tā rhetor ꝙ̃ dyalecticꝰ ſit de q̄/
buſdam cōibus: ⁊ ſint artifices rōnales. videt̄ eē rōnalis
q̄ſtio quare nō vterqꝫ determinat de demōſtratione. cuꝫ
demōſtrationē ↄſtruere ⁊ dio ſyllogiʒare ad rationē ꝑti/
i neant. ¶ Sciēdū ergo ꝙ cū noſtrū itelligere ſit cū diſcur
ſu. ⁊ cū non poſſimus hic ſciētias rerum niſi ꝑ rōnes ⁊ ar
gumēta. vt pōt patere ꝑ habita. ne arguēdo etiā ratioci/
nando erraremus oportuit de ipſa rōne ⁊ argumētatio/
ne īuenire artē. ⁊ qꝛ rōnes ⁊ argumēta applicabilia ſunt
tā ad ſpeculatiuas ⁊ ad artes ſciētificas ⁊ ſubtiles ꝙ̃ etiā
ad agibilia ⁊ ad artes morales ⁊ practicas. idō oportuit
q̄ſi duplicē dyalecticā inuenire. vnā q̄ deſcēderet in ar
tes ſpeculatiuas ⁊ ſubtiles. ⁊ hec cōi noīe appellata ē lo
gica. ⁊ aliā q̄ deſcēderet in artes morales ⁊ practicas. ⁊
hec vocata ē rhetorica q̄ dr̄ eē aſſecutiua dyalectice. qꝛ ē
quaſi q̄daꝫ groſſa dyalectica. tradere ergo artē arguēdi
in ſciētijs moralibꝰ vt in politica ⁊ ethica ſpectat ad rhe/
torem. Attamē ſi arguat in illis ſciētijs. cū rhetor proce/
dat ex cōibus. politicus ꝓcedat ex ꝓprijs: erit rhetor q̄/
dam ſophiſta politicus. ſic tradere artē demōſtrādi ⁊ tra
dere artē arguēdi in ſciētijs ſpeculatiuis ſpālibꝰ ſpecta/
bit ad dyalecticū. Attñ ſi dyalecticus velit arguere in il/
lis ſciētijs. vtputa ſi per q̄dam cōia qbus ipſe vtitur velit
ꝓbare ↄcluſiones geometricas: vt ſi vellet ꝑ cōia proba
re circuli quadraturaꝫ erit dyalecticus ſophiſta geome/
tra: ſicut rhetor arguēs in politica erit ſophiſta politicꝰ.
k ¶ Hoc viſo pꝫ qđ ſit dicēdū ad q̄ōnem ꝓpoſitā. nā ſi rheto
rica eſt q̄dā groſſa dyalectica ⁊ eius ē tradere moduꝫ ar/
guendi in ſciētijs moralibꝰ ⁊ groſſis. cū hꝫ ſcie ꝓcedant
ſupficialr̄. ⁊ typo. i. exēplariter: eo ꝙ actus humani non
cadūt ſub vna regula. nec de hꝫ actibus de qbus ſunt ta
les ſcie ꝑñt demſ̄ationes ↄſtitui nō ſpectabit ad rhetoreꝫ
tradere artē de demſ̄atione. ¶ Ad p̄o arguebat̄ ꝙ rhe/
tor ē artifex rōnalis pꝫ. qꝛ rhetorica eſt q̄ſi quedā groſſa
dyalectica. vñ nō ſpectat ad ipſū tradere de dimō arguē
di. ſꝫ ſolū determinabit de illis arguēdi modis ꝑ quos ar
guimus ſupficialr̄ ⁊ typo. hꝫ aūt ſunt exēpluꝫ ⁊ enthime/
ma. nō aūt demōſtratio ⁊ ſyll'ſ. ¶ Ad 2ᵒ vlteriꝰ argue/
bat̄ ꝙ de enthimemate determinat rhetor ⁊ dyalecticus.
ergo pari rōne poterit determinare vterqꝫ de demonſtra
tione: dicēdū ꝙ nō ē ſyll'ſ: ſꝫ qualr̄ nō ſit hic. ⁊ quō vterqꝫ
poterit determinare de enthimemate: ⁊ non de demōſtra
tione cū exponetur paſſus ille habitus circa pñᵐ huiꝰ li/
bri ꝙ rhetorice ꝑſuadēt ꝑ exēpla ⁊ enthimemata appa/
l rebit. ¶ Vlterius aūt dato ꝙ ad rhetorē nō ꝑtinet tradē
artē demonſtrādi. Dubitaret forte aliqs vtꝝ hoc poſſit ꝑ
tinere ad artifices ſpāles. ⁊ vr̄ ꝙ ſic. qꝛ fabricādo fabri ſi
mus. ⁊ citbariʒādo addiſcimꝰ citbariʒare: quare cuꝫ alie
ſcie demonſtrēt. ergo in alijs ſciētijs ars traditur demon
m ſtrandi. ¶ Dicēdū ꝙ cū ſcire ſit ꝑ cām nō ſufficit demōſtra
re ad hoc ꝙ tradat̄ ars demōſtrādi niſi reducatur demō
ſtratio in ſuas cās. cū ergo q̄libet ſcia ſpālis demonſtret
opꝫ ꝙ id qđ eſt cā demonſtrādi non ſit ſpāle alicui ſcie: ſꝫ
ſit cōe ad oēs ſcias. vt ſi hoc mō reducitur demonſtratio
in ſuas cās ꝙ ſit ex proprijs ⁊ veris ꝓcedere. ex ꝓprijs
⁊ veris nō eſt ſpāle alicui ſcie: ſed eſt cōe cuilibꝫ arti: qua
re cū ars demonſtrādi nō poſſit tradi ꝑ terminos ſpāles: ſꝫ
ſed ꝑ cōes eo ꝙ cōe ſit cuilibet ſciētie demōſtrare: tradere
artem demonſtrādi nō ꝑtinebit ad aliquā ſciam ſpālē: ſꝫ
hoc erit opus artificis cōis. ¶ Eſt ergo diligēter notan/ n
dum ꝙ ſicut aliqua iſtrumēta ferrea cuiuſmodi ſunt vo/
mer ⁊ acus faber cōponit: ſꝫ nō vtit̄. aliqs aūt artifex cu/
iuſmodi ſunt agricola ⁊ ſutor eis vtit̄: ſed nō componit.
aliqs aūt nec vtit̄ nec cōponit: qꝛ multe ſunt artes q̄ non
fabricāt acū nec vomerē nec vtūtur illis. Sic ⁊ circa de/
monſtrationē dicere poſſumus ꝙ aliqs artifex vt logicꝰ
tradit artē demonſtrādi. ⁊ tñ demōſtratione non vtit̄. ali
quis aūt artifex vt q̄libet artifex ſpālis demſ̄atione vtit̄.
nec tñ tradit artē demonſtrādi eo ꝙ ars demonſtrādi nō
niſi ꝑ cōes terminos tradi pōt. qbus vti nō ꝓprie ſpectat
ad artifices ſpāles. ¶ Rurſus cū demſ̄atio pertineat ad
actꝰ rōnis tradere artē demonſtrādi non ꝓprie ſpectat ni
ſi ad artificē rōnalē. naꝫ ſicut ſolus faber eo ꝙ ipſe verſet̄
circa mām ferreā hꝫ fabricare organa ferrea: ⁊ nō oībus
organis ferreis vtat̄. ſic ſolus artifex rōnalis hꝫ tradē ar
tem de demſ̄atione. ⁊ de alijs q̄ ſunt ꝑ actꝰ rōnis ↄſtituta.
licet ipſe non oībꝰ talibus vtat̄. ¶ Artifex ḡ rōnalis cu/ o
iuſmodi ē logicꝰ tradit artē demſ̄andi. non tñ demſ̄atiōe
vtit̄. Artifex aūt realis ſpālis cuiuſmodi ē geometricus
ariſmetricꝰ. ⁊ q̄libꝫ talis demſ̄atione vtit̄. artē tñ demō/
ſtrandi non tradit. ſꝫ artifex realis cōis cuiuſmodi ē me/
taphyſicꝰ nec ꝓprie demſ̄atione vtit̄: nec artē demſ̄andi
tradit: nā hꝫ artifex qꝛ cōis ē ideo ꝓprie demſ̄atione nō
vtit̄: cuꝫ demſ̄atio ſit de ꝓprijs. ¶ Rurſus qꝛ hꝫ artifex
non ē rationalis ſed realis. idō artē demſ̄andi non tradit.
ipſe. n. metaphyſicus ꝓprie non demſ̄at. niſi velimus ac
cipere demonſtrationē large pro omni certa cognitione.
qđ maxime cōpetit metaphyſico. Metaphyſici. n. non ē de
monſtrare. ſꝫ eiꝰ ē declarare q̄ditates ac reꝝ eſſentias. ¶ Vl p
terius aūt dubitaret forte aliqs. qꝛ vr̄ inconueniēs ꝙ ali
quis det artē demſ̄andi ⁊ tñ non demſ̄et. nā ſi fabricādo
fabri ſimꝰ. ⁊ citbariʒādo addiſcimꝰ citbariʒare. opꝫ ꝙ de/
monſtrādo addiſcamꝰ artē demſ̄andi. ḡ cū tradē artē de/
monſtrādi idē ſit qđ docere demſ̄are. cuꝫ non videat̄ poſſe
ꝙ aliqs doceat artē demſ̄andi niſi demſ̄ando. qꝛ non ag
generātur habitus niſi ꝑ actus ↄgruētes habitui: non vr̄
poſſe ꝙ logicꝰ det artē demſ̄andi: ⁊ tñ dando hꝫ artē non
d̄monſtret nec demſ̄atione vtat̄. ¶ Dicēdū ꝙ in arte ē ↄſi/ q
derare duo. aliqđ qđ eſt formale. ⁊ aliqđ qđ ē mālē. vt in
arte domificādi qđ formale ē ibi ordo lapidū ⁊ ordo eoꝝ
q̄ domū ↄſtituūt. mālē aūt ſunt ibi lapides ipſi: videmus
aūt ꝙ ſi homo eēt iſtructus in arte domificādi ⁊ ſciret cō
grue ordinare lapides in domo cū videamus aliquos la
pides eē molles ⁊ aliquos duros. ⁊ ex mollibꝰ ſit domꝰ
debilior ⁊ ex duris fortior ſi ille inſtructus ſic in arte do/
mificādi nunq̄ feciſſet domū ex lapidibus duris. ad hoc
ꝙ ſciret domū ex lapidibus facere non opꝫ ꝙ aliqs doce/
ret eū artē domificandi. nec ꝙ domificaret coram eo. ſed
ſufficeret ꝙ oſtēderet qui ſunt lapides duri dicens ꝙ ex
eis fortior ſit domus. nā domificare ex lapidibus duris
non differt a domificare ſimplr̄ niſi in mā neceſſaria ⁊ ſyl
logiʒare ex proprijs ⁊ veris. qđ facit d̄monſtratio d̄ qua
d̄terminat̄ in hoc libro poſterioꝝ: non differt a ſyllogiʒa
re ſimplr̄ d̄ quo d̄terminatur in libro prioꝝ niſi in mate/
ria. addit enim ſyll's d̄monſtratiuus ſupra ſyllm̄ ſimpli/
citer neceſſitatē materie. poſtq̄ ḡa eſt inſtructus in libro
priorum.

priorū.ꝛ ſcit artē ſillogiçandi ꝗ̄ʒtum ad id qđ eſt formale
ad hoc ꝙ diſcat demſtrare non opʒ ſillogiçari:ſʒ ei ſufficit
ꝙ mā oñdeť ex qua ꝯſtat demſtratio.tūc.n.cū arte ſillogi/
çandi ꝗ̄ʒ didicit in li° prioꝝ ꝛ cū cognitione māe demſtrati/
ue de qua diceť in lib° poſterioꝝ hēbit ſufficiēter artem
demſtrandi.vñ ꝛ phs potiſſime venať in hoc li° oñdens ex
qbus ꝯſtat demſtratio.docēs ꝙ cōſtat ex pmis ꝛ veris im
A mediatis cauſiſqʒ ꝯnis.¶Propter qđ pʒ ꝙ ſi docēs ſillo
giçare ſillogiçat:qꝛ ibi tradiť ars ſillogiçādi ꝗ̄ʒtum ad id
qđ eſt ibi formale.ꝗ̄ʒ artē nullus poſſet addiſcere niſi ſillo
giçaret in mēte vel in voce.tñ docēs demſtrare non opʒ ꝙ
demonſtret:qꝛ demſtratio ſupra ſillm ſimplr nō addit niſi
necitatē māe. Cognita ḡ arte ſillogiçādi ad hoc ꝙ detur
ars demſtrandi ſufficit determinare de mā ex qua demſtra/
tio ꝯſtat.Dans ḡ artē demſtrandi non demſtrat nec demſtra/
tiue vtiť niſi per accñs gr̄a exēpli.que exēpla non ſunt de
necitate artis nec ſunt ꝑ terminos qbus vtiť logicus:ſed
quibus vtūtur alij artifices.¶Ulterius aūt cū demſtra/
tio reducať in ſuas cās ꝛ in ſua pn°ꝛ aliter non poſſit tra
di ars demſtrandi niſi ſciendo cās ꝛ elemēta demſtrationis
que cāe ꝛ elt̄a ſunt p°vera ꝓpria ꝛ imediata:qꝛ ex talib⁹
cātur demſtratio cū in traditione hui⁹ artis poſſit formari
q̄dam ratio ꝛ qdā ſill's vt dicať:quicūqꝫ ſill's ꝯſtat ex pri
mis veris ꝓprijs ꝛ imediatis eſt demſtratio ꝛ ē ſill's faciēs
B ſcire.ſill's qui tradiť in hoc libro eſt hmōi.ḡ ꝛc.¶Dubita/
ret forte aliqs.vtrū hic ſill's qui poteſt formari in tradē/
do artē demſtrandi ſit demſtratio vel ſill's thopicus.vel qs
ſill's debeat noiari.Non aūt dici poteſt ꝙ hmōi ſill's factus
ſit ſill's ſimplr de quo determinať in libro prioꝝ cū appli
catus ſit ad aliqd ſpāle:nec etiam dici poteſt ꝙ ſit ſill'us
thopicus:qꝛ hmōi ſill's non eſt necius:ſed eſt vt in plib⁹.ſil
logiſmus aūt ſic factus ē necius:qꝛ arguit de necitate hmōi
rōnem factam demſtrationem eē:nec ēt dici poteſt ꝙ ſit ſo
phiſma:qꝛ tūc peccaret in forma ꝛ non ꝯcluderet.relinq
tur ḡ ſic demſtratio.ergo tradēs artē demſtrandi demōſtrat.
C ¶Dōm ꝙ ſm cōmentatorē logicus poteſt ꝯſiderari du/
pliciter.vel vt docēs.vel vt vtēs.ſi ꝯſiderať vt docēs. ſic
quodāmodo eſt artifex ſpālis ꝛ eſt de ſpāli aliquo:qꝛ eſt
de actibus rōnis.vel de his que ꝑ hmōi actus ꝯſtituimus.
hoc ergo mō tradit artē ſillogiçandi determinās de ſill'o
qui ſill's ad rōnem ꝑtinet ꝛ per actū rōnis ꝯſtituiť.Hō mo/
do ēt tradit artē demſtrandi.nam per demſtrōnē arguere ꝑ/
tinet ad rōnem:ꝛ artificio rōnalis eſt hmōi artem tradere.
¶Cum ergo tradēdo talē artem logicus aliquas rōnes
D formať:ſi querať cuiuſmodi ſunt ille rōnes.¶Dōm eſt
ꝙ ſicut logica ꝓprie non eſt ſcia:ſed modus ſciēdi.ſic ille
rōnes non ꝓprie ſunt demſtrationes:ſed docēt modum demō
ſtrandi.ꝗ̄ʒtūcūqꝫ ergo logicus ꝯſideretur vt docēs.ꝛ ꝗ̄ʒ/
tūcūqꝫ ſm ꝙ hmōi faciat neceſſarias rōnes:qꝛ non ois neceſ
ſaria ratio eſt demſtratio.ſed illa que ꝓcedit ex ꝓprijs cu/
iuſlibet diſcipline ꝛ que aggñat in nobis ſciam:rationes
quas tradit logicus ſunt vt eſt docens ꝛ vt tradit artem
demſtrandi ꝛ ſillogiçandi.tum qꝛ hmōi rōnes procedunt ex
quibuſdam cōibus.tū etiam qꝛ non in oibus aggenerāt
ſciam:ſed modum ſciēdi demſtrationes dici non debēt ni/
ſi forte acciperet large demſtratio pro omni necia ratione
ſm quē modum loquendi demſtrat etiam metaphyſicus:
qꝛ multas infallibiles rationes facit.proprie ergo loquē
do artifices ſpeciales demſtrant:qꝛ illi procedūt ex ꝓprijs
alicuius ſpēalis diſcipline.Artifices ꝟo cōes non ꝓprie
demonſtrāt niſi accipiať demſtratio large pro omni neceſ/
ſaria ratione ſiue ꝓcedat ex cōibus ſiue ex proprijs ſiue
aggeneret ſciam ſiue moduʒ ſciendi.Patet ergo ꝙ ratio/
nes logici vt tradit artē demſtrandi ꝛ ſillogiçandi nō ſunt
demonſtrationes.lʒ poſſint aliquo modo ad demſtrationē
reduci.ſicut modus ſciendi reduciť ad ſciam.ꝛ ſi logicus

non demſtrat vt eſt docens multo magis non demſtrat vt eſt
vtens:qꝛ ſm ꝙ hmōi non vtitur ſill'o demſtratiuo:ſed thopi/
E co.¶Cum ergo q̄ritur quales rōnes ſunt ille que forma
ri poſſunt ex eo ꝙ logicus tradit arteʒ demſtrandi.ꝛ ex eo
ꝙ eſt docens.patet ꝙ lʒ non ſint ſillogiſmi ſimplr:qa ſunt
applicati ad aliquā mātotam.ꝛ lʒ non ſint rationes thopice:
qꝛ de neceſſitate ꝯcludūt.ꝛ lʒ nō ſint ſophiſmata:qꝛ tunc
fallerent.non tamen ſunt demſtrationes proprie. tamē ad
demſtrationeʒ reducūtur.ſicut modus ſciēdi reducitur ad
F ſciaʒ:ꝛ poſſunt appellari demſtrationes largo modo quo
dictum eſt.¶Ulterius aūt cum logicus poſſit ꝯſiderari
vt eſt docēs ꝛ vt ē vtēs.ꝛ vtroqꝫ modo rationes formet.
Dubitaret forte aliquis vtrum idē aggñetur in nobis ꝑ
rationes factas a logico vt eſt docēs ꝛ vt eſt vtēs. Dōm
ꝙ logica eſt de actibus rōnis applicabilibus ad res.pro
ut ergo logicus determinat de ipſis actibus rōnis vel de
his que per hmōi actus ꝯſtituūť.ꝛ ꝓbat de eis debitas paſ
ſiones per debita pn°dicitur eē docēs.ſic tamen ſe habēs
non dr̄ ꝓprie demſtrare.tum qꝛ ꝓcedit ex quibuſdā cōibus
tum etiam qꝛ non aggñat ſciam:ſed modum ſciēdi.ſʒ ꝓ/
G ut hmōi rōnis actus applicat ad aliquas res ꝛ format ſillo
giſmum de alijs rebus dicitur eē vtēs.¶Cum ergo que
ritur vtrum idē aggñetur per rōnes logicas vt eſt vtens
ꝛ vt eſt docēs dici debet ꝙ non.nam ſicut geometriā do/
cet geometra.ꝛ ariſmetricus ariſmetricaʒ. ſic logicus vt
eſt docēs docet logicam.ꝛ qꝛ logica nō eſt ſcia:ſʒ modus
ſciēdi:ideo logicus vt eſt docēs aggñat in mēte per ratio
nes ſuas non ſciam:ſed modū ſciēdi.vt aūt eſt vtēs qꝛ vt
hmōi eſt ꝓpriuʒ inſtrm eius eſt ſill's thopicus ex quo aggña
tur opinio.ſi cōſideratur per rōnes q̄s facit non aggñat
ꝓprie ſciam in nobis.nec modum ſciēdi:ſed opinionem.
Dicamus ḡ ꝙ per rationes factas a logico aliqñ aggña
tur i nobis ſapiētia.aliqñ ſcia.aliqñ modus ſciēdi. aliqñ
H opinio.aliqñ fides.aliqñ ſuſpitio.aliqñ deceptio.aliqñ
ignorātia.¶Differt aūt ſapiētia a ſcia ꝛ a mō ſciēdi. qa
ſapiētia eſt per cās cauſaꝝ ꝛ ꝑ cās altas ꝓut ꝓcedit me/
taphyſicus.Scia aūt eſt per cās inferiores ꝛ ꝓprias ꝓut
ꝓcedūt alij artifices.Modus aūt ſciēdi non eſt de ipſis
I reb⁹.ſed magis eſt de actib⁹ rōnis ꝑ quos circa res ꝟſa/
mur.¶Opinio aūt differt a fide ꝛ ſuſpitione:qꝛ ſuſpitio
eſt īfra fidē.fides infra opinionē.Ideo qñ ea ꝑ q̄ manudu
cimur ad aſſentiēdū alicui ſt̄ q̄dā repñtatiōes ꝛ q̄dā me
taphore ꝓut ꝓcedit ars poetica:dicūtur ſolū aggñare ſu/
ſpitiones.ſʒ ſi ille pſuaſiones ſint validiores ꝓut ꝓcedit
ars rhetorica q̄ validius arguit ꝗ̄ʒ ars poetica.dicūtur ꝑ
ſuaſiones ille aggñare ꝗ̄ʒdā credulitatē ꝛ ꝗ̄ʒdā fidē.ita ꝙ
ꝑ fidē ꝗ̄ʒ aggñant rōnes rhetorice firmius adherem⁹ ꝗ̄ʒ ꝑ
ſuſpitionē ꝗ̄ʒ aggñant manuductiones poetice. Rurſus
ſi in mā ꝓbabili fierēt adhuc rōnes validiores ꝗ̄ʒ rhetori
ce ꝛ poetice cuiuſmodi ſunt rōnes dyalectice aggñabūt
opinionē q̄ eſt fortior ꝛ validior ꝗ̄ʒ fides rhetorica ꝛ ſu/
ſpitio poetica.¶Deceptio aūt differt ab ignorātia:qꝛ q
K libet defectus a ſcia dr̄ ignorātia:ſed defectus cū latentia
dr̄ deceptio.ideo ꝓprie fallacie dicunť decipere q̄ ſimul
cum cā non exiſtie hñt cām apparentie:hñt.n.fallacie ſi/
L mul latētiam cū defectu.¶His viſis dicamus ꝙ rōnes
metaphyſicales que ſunt ꝑ cās cauſaꝝ ꝛ que ſunt ꝑ cau/
ſas altas aggñant ſapiētiam. demſtrationes ꝟo que ſunt
ꝑ cās ꝓprias cuiuſmodi ſunt rōnes ſciaꝝ particularium
aggñant ſciam, rōnes que logicales ſunt vt eſt docens:
aggñant modū ſciēdi.rōnes ꝟo logicales vt eſt vtēs:non
aggñant modū ſciendi.ſed opinioneʒ rationes rhetorice
aggñant fidem.poetice ſuſpitionē.fallacie deceptionem
falſigraphus aūt ꝓcedit ex pncipijs diſcipline male intel
lectis.ꝛ ſill's ignorātie qui ꝓcedit ex oppoſitis pncipioꝝ
aggenerant ignorātiam.¶Ulterius aūt cum ſill's tho/

picus ſit ſill'ſ applicat⁹ ad res. ⁊ ſill'ſ demſ͞ratiu⁹ ſit appli
catus ad res. ⁊ cū logic⁹ vt eſt docēs ſit de ipſis actibus
rōnis ſm ſe: vt eſt vtēs ſit de actib⁹ rōnis applicatis ad
m res. ℭ Dubitaret forte aliqs q̄re dyalectic⁹ vt eſt vtēs. ⁊
vt applicat actus rōnis ad res vtit' poti⁹ ſill'o thopico q̄
demſ͞ratione. ℭ Dōm ꝙ lȝ rōnē hn̄s arguat p q̄dā cōia.
cū cōia ſint q̄ſi loc⁹ ianue in domo q̄ ſunt p̄uia cuilȝ rōnē
hn̄ti. arguere t͞n ex pprijs nō ē cuiuſcūq; ſȝ ſciētis. ⁊ q: cōia
ſic ſe tenēt ex parte rōnis. ⁊ in ea vi ferri ⁊ intell'ſ ⁊ rō ſȝ
ꝙ hui⁹. Et q: ad eūdē ad quē ſpectat d͞teriare de aliquot
ſpectat deteriare de ei⁹ ānexo cuȝ cōia ſic ſint ānexa rōni.
ad eūdē artificē vt ad dyalecticū ad quē ſpectat deteria-
re de actib⁹ rōnis ſpectat p q̄dā cōia arguere ad ea q̄ ſunt
cuiuſlȝ diſcipline. ꝙ ḡ oēs hn̄tes rōnē. i. oēs hoīes faciūt
ſine arte in hoc dyalectic⁹ qui eſt artifex rōcinalis facit p
modū artis. vn̄ ⁊ Phs ait in p̄ elenchoꝝ. ꝙ oēs ſine arte
participāt id de quo articularit' eſt dyalectica. cuȝ ḡ oēs
arguāt. ⁊ oēs p q̄dā cōia ad q̄dlibet ppoſitū faciāt rōnes
dyalectici eſt tradere artē demſ͞rationis ⁊ arguēdi vt ē do
cēs. ⁊ ei⁹ p q̄dā cōia ē applicare modos arguēdi ad q̄dlȝ
ppoſitū vt eſt vtēs. pcedere aūt ex pprijs nō eſt dyalecti
ci: q: ppria non ſe tenēt ex pte rōnis. ⁊ circa ea nō oȝ v͞ſa
ri artifex rōnalis: q: circa ppria maxime errat rō niſi per
n ſtudiū ⁊ p ſciam reguleť. ℭ Cum ḡ q̄rit' q̄re dyalectic⁹ vt
eſt vtens ⁊ vt applicat act⁹ rōnis ad res magis vtit' ſill'o
thopico q̄ȝ demſ͞ratiuo. pȝ ꝙ cū cōia ſint ex pte rōnis ma-
gis q̄ȝ ppria: ⁊ cū artificis rōnal' magis ſit pcedere ex cōi
bus q̄ȝ ex pprijs organis: logici vt eſt vtēs non erit ſill'us
demſ͞ratiu⁹ q̄ pcedit ex pprijs: ſȝ thopic⁹ qui pcedit ex cōi-
bus. Logicus ḡ vt eſt docēs docet logicā que non eſt ſcia
ſed modus ſciendi. igit' vt eſt docēs nō aggn̄at ſciam: ſed
modū ſciēdi. vt eſt vtens aggn̄at opinionēȝ. Igit' nec ſic
nec ſic pprie loquēdo vtit' demſ͞ratione. q: demſ͞ratio ppe
ſumpta non aggn̄at modū ſciēdi nec opinionē. ſed ſciaȝ.
ℭ His viſis ad expoſitionem l͞re accedamus.

T. c. p. Omnis doctrina ⁊ oīs diſciplina itel
lectiua ex p̄exñti ſit cognitiōe. Ma-
nifeſtū eſt aūt hoc ſpeculātib⁹ in oēs.
mathematice. n. ſciaꝝ p hūc moduȝ
ſiunt: ⁊ aliarū vnaquecq; artiū. Sil'r aūt ⁊ circa
orōnes q̄ per ſill'os ⁊ que p iductionē. Utrecq;
. n. p p̄us nota faciūt doctrinā. he q̄dē accipiē-
tes tanq̄ȝ a notis: ille v͞o demſ͞rantes vl'e p id q̄d
eſt manifeſtū ſingulare. Sil'r āt ⁊ rhetorice p-
ſuadēt. aut. n. per exēplū q̄d eſt iductio: aut p
enthimema q̄d quidam eſt ſillogiſmus.

Argu. ℭ Omnis doctrina oīſq; diſciplina itellectiua:
ex āīcedēti cognitiōe fieri ſolet. Ad ſi oēs quo
ſiūt pacto ꝯſiderabimus manifeſtū pfecto fiet:
mathematice nāq; ſcie: illo cōparant' modo ⁊
quecq; ceteraꝝ artiuȝ ſane. circa. quocq; rōnes:
cū per rōcinationes: aut iductionē pcedit' idē
ſeruari modus v͞l: in vtriſq; nāq; p antea nota
doctrina minime ſit: qppe cū in altera tāq̄ȝ a co-
gnoſcētibus ppōnes accipiātur: in altera per
ſingulare iā notū ipſum oñdat' vl'e: ſili pfecto
mō ⁊ oratorie rōnes ſuadēt: aut. n. exēplis: q̄d
eſt inductio: aut enthimematibus q̄d quideȝ
eſt rōcinatio facultas ipſa ſolet oratoria ſuadē.

ℭ Sciēdū modū cōem exponēdi huic lib° ſiue huic operi
nō p̄mittit' phemiū. ℭ Naȝ cōiter dr ꝙ phs p ea q̄ dixit i o
p̄n° libri p̄oꝝ phemiçauit nō ſolū q̄ȝtū ad librū p̄oꝝ. ſȝ ēt Cap. p.
q̄ȝtū ad librū poſterioꝝ. dixerat. n. in p̄n° illi⁹ libri. ꝙ p̄mū
oportebat dicē de quo erat intētio. q: de demſ͞ratione. del
de determinādū erat q̄d erat ſill'ſ ⁊ q̄s eēt pfect⁹ ⁊ q̄s im
pfectus. p hoc ḡ q̄d dixit. ꝙ determinādū erat de demſ͞ra
tione phemiçauit ad librū poſterioꝝ. p hoc v͞o ꝙ ſubdit
ꝙ determinādū eſt q̄d ſit ſill'ſ ⁊ q̄s pfectus ⁊ q̄s ipfectus.
phemiçauit ad librū p̄oꝝ. ℭ Unde cōiter aiunt ꝙ hic li- p
ber nō eget phemio. ſȝ totū q̄d hic dr ptinet ad ptē execu-
tiuā. Sed iȝ non vr ſufficere. nā ſm Phm in. 3° rhetorico
rum phemiū eſt q̄dā p̄ulatio ad ſeq̄ntia: ſȝ non obſtāte ꝙ
cōia ſunt q̄daȝ p̄ulatio ad ſpālia: ⁊ ēt vnū ſpāle eſt p̄ulatio
ad aliud. Non ḡ obſtāte ꝙ in li° p̄oꝝ in q̄dā gn̄alitate fe-
cerit p̄ulationē q̄ȝdaȝ ad hūc librū dōo ꝙ volebat de de-
mōſtratione tractare. ēt in h li° facit q̄ȝdā ſpālēȝ p̄ulatio-
nem ⁊ q̄dā ſpāle phemiuȝ ad ea de q̄bus eſt executur⁹.
imo ſi bn̄ ꝯſiderem⁹ q̄d dr in lib° p̄oꝝ magis eſt ꝯtinuatio Cap. p.
ad dicēda q̄ȝ ſit phemiū. valde. n. eēt inſufficiēs phemiū
hui⁹ libri dicē ꝙ intētio ſua ē circa demſ͞ratione ⁊ diſcipli
naȝ demſ͞ratiuā. Si ḡ volem⁹ Phm de inſufficiētia rephē
dere p̄ter id q̄d dixit in li° p̄oꝝ in quo pprie non phemiça
uit ſȝ magis ſe ꝯtinuauit ad hūc libꝝ. dicere cogimur ꝙ
huic lib° p̄mittit' phemiū ſpāle in quo facit ſpālē p̄ulatio
nem ⁊ ſpālē manuductionē ad ſequētia ⁊ ad ea de q̄bus
eſt executur⁹. ḡ iſte liber ſicut ⁊ alij libri diuidit' in duas
partes. in phemiū ⁊ tractatū. 2ª ibi. (Scire āt opinamur.) q
ℭ Ad euidētiam h⁹ partis ſciēdū ꝙ vt antea dicebatur:
phemiū eſt q̄dam p̄ulatio ad ſequētia. nā vt dr 3° rhetori
coꝝ. opȝ locū facere in aīa future orōni. nā ſicut opȝ p̄pa
rare māī ad ſuſceptionē forme. ita opȝ p̄parare aīaȝ ad
ſuſceptionē doctrine. ⁊ maxime intelligēdū eſt cū aīa eſt
indiſpoſita ⁊ hȝ diſpōnes ꝯrias ad doctrinā illā. Cū ḡ to
ta intētio ei⁹ q̄d tradit' in h li° ſit deteriare de ſill'o demſ͞ra-
tiuo p quē addiſcim⁹ ſciam duo ſunt que ad h nos potiſ-
ſime indiſponūt Heracliti opinio ⁊ Platonis. ℭ Uoluit r
enim Heraclit⁹ vt hētur. 4. metaphyſice. ꝙ nihil ꝯtinge- T. c. 9.
ret ſcire h⁹ ēt opinionis dicūtur fuiſſe Academici. Plato
autem voluit ꝙ ꝯtingeret aliq̄d ſcire: ſed h⁹ ſcia non ag-
gn̄abat' in nobis per ſill'm demſ͞ratiuū. ſed erat nobis im
preſſa ab ydeis ſiue a formis ſeparatis (Seruiebāt enim
ydee Platoni ad duo ad ſciam. ſ. ⁊ ad gn̄onem. ab illis. n.
ydeis ⁊ ab illis ſeparatis formis deriuabant' forme i mā
ſenſibili. ⁊ ēt ſluebāt ſpēs in aīam nr̄am. prout ḡ ab illis
ydeis ſiebāt forme in mā faciebāt ad gn̄onem. ſȝ put cau
ſabant ſpēs in aīas nr̄as faciebāt ad ſciam. ℭ Aīa ḡ ſm s
Platonē in ſui creatione erat plena ſpēbus q̄s influebāt
in eam forme ſepate: p corpis t͞n ſenſus excitabat' ad ſciē
dum per illas ſpēs. Noſtrū ḡ addiſcere ſm Platonē erat
q̄dam reminiſci. q̄cūq; ḡ haꝝ opinionū vera eēt: ſupua-
cua eēt doctrina hui⁹ libri. Nam ſi non ꝯtingeret ſcire vt
ponebat Heraclitus: vel ſi ſcia non aggn̄aret' ſill'm demō
ſtratiuū: ſed p influētiam ydeaꝝ vt dicebat' Plato ſupua
cuū eēt tradere noticiā de demſ͞ratione tāq̄ȝ de ſill'o faciē
te ſcire. ſic ḡ ſi mā eēt idiſpoſita ad formā: oporteret illas
diſpōnes tollere vt forma induceret'. ſic ſi aīa ppter dicta
Platonis ⁊ Heracliti eſt indiſpoſita ad ſuſceptionēȝ hu-
ius doctrine. opȝ p̄mus illas indiſpōnes tollere q̄ȝ tracte
tur de hoc doctrina. ℭ Eſt tamē diligēter notandū. ꝙ ſi- t
cut in mā q̄ȝtum ad introductionē forme non ſufficit re-
mouere indiſpōnes oppoſitas niſi introducant' in ea pro
poſite diſpōnes. ſic ſi volumus bene phemiçare ⁊ facere
bonā p̄ulationē ad ſuſceptionē doctrine ſequētis non
ſufficit ab aīa remoueř diſpōnes oppoſitas: niſi iducant'
in ea diſpōnes ppoſite. ℭ Duo ergo facit Phs p̄ncipal' v

in hoc pƀhemio: q2 ꝑ pducit in aīa diſpōnes ꝓpoſitas: oſtēdens quō per ſill'm demſ̄ratiuū cōtingat ſcire. 2° remouet indiſpōnes oppoſitas oñdens: φ nec veꝝ eſt φ nihil addiſcimus vt dicebat Heraclitus: nec ēt veꝝ eſt φ nr̄m addiſcere ſit qōdam reminiſci vt dicebat Plato. ibi 2°. (ante aūt q̄z ſit inducere).

A ℭ Ad euidētiam aūt hu' partis ſciendum eſt. φ tota cā q̄re nec̄ium eſt de demſ̄ratione tractare eſt: q2 nos addiſcimus cū diſcurſu. ⁊ nr̄a ſcia ſit ex p̄exñti cognitione. ita φ ex p̄cognitione vnius venim' in cognitionem alterius. ⁊ hoc eſt qōdam diſcurrere ⁊ qōdā ſilloġzare. Quare ſi nos intelligim' cum diſcurſu ⁊ volum' hoc modo ſciam acqrere. nec̄ius eſt nobilis ille diſcurſus qui facit ſcire. hō aūt eſt ſill's demſ̄ratiuus. nam p ſill'm demonſtratiuū ſicut p alios ſill'os diſcurrimus a p̄miſſis ad ẑnem. ſed hoc hz ſpāle hic diſcurſus ⁊ h ſill's: q2 p hō diſcurſum ⁊ per hō ſill'm acqritur in nobis ſcia: ſed p alios ſill'os ⁊ alias rōcinationes: ⁊ per alios diſcurſus acqrit in nobis opinio vel aliqd aliud. vt in p̄habitis dicebatur. ℭ Poſſet ergo ſic formari ratio. quicūq3 intell's in acquirendo ſciam diſcurrit ⁊ addiſcit ex p̄exñti cognitione ille intellectus in acqrendo ſciam indiget ſill'o demſ̄ratiuo: vl' qō idem eſt indiget diſcurſu faciēte ſcire. ſed hō eſt intel-

B lectus nr̄. ergo ⁊c̄. ℭ Tota ḡ cauſa quare nec̄iu3 eſt tradere ſciam d̄ ſill'o demſ̄ratiuo: qui eſt faciēs ſcire: eſt . quia nullam acqrimus ſciam. nec eſt aliqua doctrina: nec aliqua diſciplina in nobis que nō acqratur ex p̄exñti cognitione. vl' qō idē eſt que nō acqratur cū quodam diſcurſu. Nam p̄cedere ex cognitione vnius ad cognitionē alteri' qōdam diſcurrere eſt igit' cum nihil ita diſponat aiam noſtram. ⁊ nihil nos reddat ita auidos ad volēdum habere ſciam de demſ̄ratione: ſicut ſi ſciuerimus q̄ꝛa ſit neceſſitas ſill'i demſ̄ratiui ad acqrendam ſciam. cū hō neceſſitas ex h ſumat ortum q2 intelligim' cum diſcurſu: ⁊ q2 nr̄a doctrina ⁊ nr̄a diſciplina ex p̄exiſtēti ſit cognitione. ideo Ph's volēs diſponere aiam nr̄a3: ⁊ reddere nos auidos ad volendum ſcire doctrina3 traditā in hoc libro declat. φ ois doctria ⁊ ois diſciplina ex p̄exiſtēti ſit cognitiōe. ℭ Duo ergo facit in p̄ma parte p̄hemij. q2 p̄ ꝓponit ⁊ decl'at hāc propōnem. ſ. φ (ois doctrina ⁊ ois diſciplina ex p̄exiſtenti ſit cognitione) 2° ad maiorē manifeſtationē ꝓpoſiti declarat que ſunt ille p̄cognitiones que ſunt nec̄ie ad ſciam acqrendam ibi. (dupl'r autem neceſſariū eſt p̄cognoſcere). Circa p̄m duo facit: q2 primo p̄mittit prefata3 ꝓpoſitionem tāq3 vl'r manifeſtā. 2° declarat qō dixerat ibi (mathematice enim ſciarum.) ℭ Dicit ergo φ (ois doctrina ⁊ ois diſciplina intellectiua ex p̄exñti ſit cognitione. manifeſtum eſt aūt ſpeculantibus in oēs) quaſi dicat φ hec propoſitio ꝓpoſita eſt vl'r manifeſta. ⁊ φ manifeſtum eſt hoc ſpeculantibus in oēs ſcias φ ois doctrina: ⁊ ois diſci-

C plina intellectiua fiat ex preexñti cognitione. ℭ Dubitaret forte aliquis q̄ō ex hac ꝓpōne hētur φ ad acqrēdā ſciam nec̄iu3 ſit tradere artē de ſill'o demſ̄ratiuo. Dōm. φ quicūq3 intellectus intelligit ⁊ cognoſcit ex p̄exiſtēti cognitione ſuū intelligere eſt cū diſcurſu. Omnis aūt diſcurſus ⁊ ois rōcinatio reducitur ad ſill'm. ſicut imp̄fectu3 reducitur ad p̄fectum. ergo in acq̄ſitione ſcie indigemus ſillogiſmo. ſed cum non ois ſill's aggñet ſciam: ſed ſolu3 ſillogiſmus demſ̄ratiuus ſequit' φ in acq̄ſitione ſcie indigeamus ſill'o demſ̄ratiuo. Breuiter ergo recapitulātes dicamus. ſi ois doctrina ⁊ ois diſciplina intellectiua ſit ex preexiſtenti cognitione. ⁊ q̄cqd ex p̄cognitione vnius p̄cedit in cognitio alterius ſuus p̄ceſſus eſt arguēdo ⁊ rōcinando. ois doctrina ⁊ ois diſciplina acqritur arguēdo ⁊ rōcinando. ſed cum ſcia dicat doctrinam ⁊ diſciplinā nō qualibet: ſed doctrinā ⁊ diſciplinam p̄fectam. op3 φ ſi ois doctrina ⁊ ois diſciplina intellectiua ſit ex p̄exñti cognitione ⁊ acqritur arguēdo ⁊ rōcinādo cum ſcia que dicit doctrinam ⁊ diſciplinā p̄fectam acqrat' per p̄fectam argumētationē ⁊ rōcinationē. q2 cum ſill's ſit p̄fecta argumentatio. ⁊ inter ſill'os demſ̄ratiuus ſill's h3 rōnem p̄fectionis ſcia que doctrina3 p̄fecta3 ⁊ diſciplinā noiauit ex ſill'o demōſtratiuo acqret'.

D ℭ Ex ꝓpōne igitur p̄miſſa φ ois doctrina ⁊ ois diſciplina ex p̄exiſtēti ſit cognitione. manifeſte ꝯcludit' φ ſill's demſ̄ratiu' eſt nec̄ius in acq̄ſitione ſcie. ⁊ q2 nihil nos ita facit auidos: nec ita nos diſponit vt velim' inſudare circa artē demſ̄randi: ſicut ſcire φ ois doctrina ⁊ ois diſciplina intellectiua ex p̄exñti ſit cognitione. ideo Ph's volēs facere q̄ſdā p̄culationē ad doctrinā ſequētem ⁊ volēs diſponere aiam nr̄am ad ſuſceptione3 doctrine ſequētis p̄mittit hāc ꝓpōnem. φ ois doctrina ⁊ ois diſciplina ⁊c̄.

E ℭ Ulterius aūt dubitaret forte aliquis q̄ō ois doctrina ⁊ ois diſciplina itellectiua ſit ex p̄exñti cognitione. ℭ Dōm φ ois cognitio itellectiua vel eſt ẑnū vel eſt p̄ncipioꝝ. Concl'ones aūt p̄ſciunt' in p̄ncipijs. p̄n' autē p̄ſciunt' via ſenſus memorie ⁊ experientie. Cognitio ergo ẑnū p̄ſupponit cognitionē p̄ncipioꝝ. Cognitio aūt p̄ncipioꝝ p̄ſupponit cognitionē ſenſus memorie ⁊ expiētie. non ḡ ait Ph's φ ois cognitio ex p̄exiſtēti fiat cognitione. q2 tūc eēt abire in īfinitū. ēt hec ꝓpoſitio eēt manifeſte falſa: q2 ſenſus ſtatim fert' in ſuū obiectū. ſimpl'r ḡ loq̄ndo cognitio ſenſitiua non ſit ex p̄exñti cognitione. p3 ḡ φ ois cognitio intellectiua ſiue ſit ẑnū ſiue p̄ncipioꝝ cognitionē aliq̄3 aliā p̄ſuppōit.

F ℭ Eſt tñ diligēter notandū φ l3 de oi cognitione intellectiua veritatē hēat φ ſit ex p̄exñti cognitione. Ph's tñ hāc ꝓpōnē nō aſſumit niſi pp cognitionē ẑnū que p̄ſupponit cognitionē p̄miſſaꝝ ⁊ p̄cognoſcit' in p̄miſſis. nam ⁊ rōnes oēs q̄s adducit ad ꝓbandu3 intētū ſuū ſunt de cognitione ẑnu3 que p̄ſupponit cognitionē p̄miſſaꝝ: ⁊ p̄cognoſcit' in p̄miſſis. nā ⁊ rōnes ſue q̄s adducit ad ꝓbandū intētum ſolū de cognitione ẑnū arguūt.

G ℭ Ulterius aūt dubitaret forte aliq̄s. vtrū ꝓpō propoſita veritatē hēat nō ſolū in ſcia q̄3 qs habuit addiſcēdo: ſed ēt q̄3 quis h3 in inueniēdo. Dōm φ aliq dupl'r ſunt diſſere ꝓpōnem aſſumptā ſolū veritatē hīe in his que qs nouit addiſcēdo: nō aūt in his que qs nouit inueniēdo. qō dupliciter conant' oñdere. p̄ ex ꝓpōne aſſumpta: q2 Ph's hic loqt' de doctrina ⁊ diſciplina. doctrina aūt ⁊ diſciplina vident' noiare ſciam put eſt addiſcendo acq̄ſita nō aūt put eſt p inuētionē habita. Rurſus ad h idē addūt qō Ph's in p̄cognitionibus ait. vult. n. Ph's φ p̄cognoſcēdū eſt tā de ſbo q̄3 de paſſione qd eſt qō dicit p nomē. in ſcia aūt inuenta nihil op3 p̄ſupponere de p̄cognitione noium: q2 illa nō hētur p ſermonē. Relinqt' ḡ intelligēdū eē ꝓpōnē aſſumptā ſolū de ſcia q̄3 qs nouit addiſcēdo: nō aūt de ea q̄3 qs nouit inueniēdo.

H ℭ Notādū φ de vtraq3 ſcia veritate3 habet qō dī debemus. n. imaginari φ p̄cognitio q̄ req̄rit' in ſciēdo aliqd ſe h3 q̄ſi via. ipſa aūt res ſcita p p̄cognitionē illam ſe h3 q̄ſi termin'. ergo ſi aliq̄s inueniret aliq̄3 viam eūdi p aliquē locū: ⁊ vellet alios ad illu3 locū perducere oporteret φ per illa3 viā: per q̄3 duxit ſeipſum duceret alios: aliter aūt poſſet errare. p illa3 ergo eādem viam: per q̄3 inueniēs duxit ſeipſum ad cognitionē alicuius cognitionis: op3 φ ducat' ⁊ diſcēs. q̄re ſi diſcēs ducit' ex p̄exiſtēti cognitione: etiam inueniēs habuit aliq̄3 precognitionem ex qua venatus eſt ẑnem intētam.

I ℭ Dicam' ergo φ doctrina ⁊ diſciplina ſic differunt: q2 doctrina eſt facere aliu3 cognoſcere. diſciplina eſt cognitionē ab alio ſuſcipere. Inueniēs ergo ſciam non addiſcit ab alio. poteſt tamē aliquē docere. ei ergo poteſt cōpetere doctrina ⁊ non diſciplina: ſed habēs ſciētiam non inueniēdo: ſed addiſcēdo ei cōpetit diſciplina. Hec ergo tria v̄ba ſcil3 φ ois doctrina ⁊ ois diſciplina itellectiua ſignificātur acci-

piēda ſunt vt dicam⁹ ꝙ doctria referēda ſit ad noticiā ha
bitā inueniēdo:qꝛ ſic ſciēs potuit aliū docere. Diſciplina
ꝟo referēda ſit ad noticiā habitā addiſcēdo:qꝛ ſic ſciens
ab alio ſciam accipit. qđ ꝟo ſubdit̄ itellectiua additū eſt
ad oīſ cognitiōis ſenſitiue ꝗꝫ nō opꝫ ex p̄exñti cognitio
ne originē ſumere ille.n.q ex admirari incepit phari ꝛ ad
mirat⁹ eſt de eclipſi icepit iueſtigare cām eclipſis: ꝛ hēre
ſciam eius:niſi habuiſſet p̄cognitionē eclipſis:nō inueſti
gaſſet cām eius. oīs ꝗ noticia itellectiua:ſiue ſit habita in
ueniēdo:vt poſſit eā alijs tradere ꝛ dicat̄ doctria:ſiue addi
ſcēdo ſit habita vt ſit ab alio accepta ꝛ dicat̄ diſciplina.
dū tñ ſit itellectiua ex p̄exñti ſit cognitione. ꝛ qꝛ vt pꝫ per
ꝑdicta ex eo ꝙ in ſcia nr̄a neccia eſt p̄cognitio arguit̄ ne
ceſſitas ſilli demñſatiui. phs aſſumēs hāc ꝓpōnē ꝙ oīs do
ctrina:ꝛc̄. decl'auit ꝗꝫta ſit neccitas huius doctrine ꝛ quā
neccia ſit ars demñſandi. argumēta aūt facta in ꝯriū in ſe
quēti qōne ſoluētur. ¶ Deinde cū dicit. (Mathematice
.n.ſciarū:ꝛc̄.decl'at qđ dixerat. dixerat.n.ꝙ hec ꝓpō oīs
doctrina ꝛ oīs diſciplina ex p̄exñti ſit cognitione manife
ſtū aūt erat ſpeculātibus in oēs artes. ideo declarat qūo
oēs artes ꝓcedūt arguēdo. cū ꝗ qcūqꝫ arguit aliqd p̄mit
tit:ꝛ aliqd ꝯcludit:ꝫ oēs artes ꝓcedūt arguēdo. oēs ꝓce
K dunt ex p̄exñti cognitione: qꝛ oēs ex cognitione eius qđ
p̄mittūt ꝓcedūt in cognitionē eius qđ ꝯcludūt. ¶ Ad c⁹
euidētiā ſciēdū ꝙ oēs artes ſpeculatiue: vel ſunt reales
ꝛ merētur dici ſcie. vel rōnales ꝛ merētur dici mod⁹ ſciē
di. ¶ Rurſus ſcie rōnales ꝗꝫtum ad pñs ſpectat due ſunt
.ſ.dialcetica ꝛ rhetorica. Phs ꝗ volēs oñdere h̄ in oīb⁹
hꝫ veritatē ꝙ oēs artes ꝓcedunt arguēdo:ꝛ ꝙ ex p̄exñti
cognitione noticiam faciūt tria facit. qꝛ p̄ ꝓbat h̄ in ma
thematicis:ꝛ in alijs realib⁹ ſciētijs. 2°. ꝓbat h̄ i oꝛonib⁹
dialecticis. 3° in rhetoricis. 2ª ibi. (Similr aūt ꝛ circa oēs
ſcias.) 3ª ibi. (Silr aūt ꝛ rhetorice.) Cōtinuet̄ ꝗ ſic. bñ di
co ꝙ. (Oīs doctria ꝛ oīs diſciplina itellectiua ex p̄exiſtēti
ſit cognitione) ꝛ bñ ēt dico ꝙ (manifeſtū eſt h̄ ſpeculātib⁹
in oēs ſcias:qꝛ mathematice ſciaꝝ ꝑ hunc modū ſunt) ꝙ
.ſ. arguūt ꝛ ꝓcedūt ex p̄exñti cognitione:vt ex p̄cognitio
ne p̄miſſaꝝ ꝓcedūt i cognitionē ꝯnīs (ꝛ vnaqꝗꝫ aliaꝝ ar
L tium) ſupple ꝑ hūc modū ꝓcedit. ¶ Notandū aūt ꝙ ar
tiū qdā ſunt practice. vt fabricatiua vel ſutoria:ꝛc̄. hꝫ. q
dam ſunt ſpeculatiue:vt mathematica. nālis ꝛ metaphy
ſica. Iſte.n. eſt triplex modus eēntialis phie: vt dī. 6. meta
phy. vꝫ. nālis mathematic⁹ ꝛ diuus. Cū ꝗ phs ait ꝙ ma
thematice ꝛ vnaqueqꝫ aliaꝝ artiū ꝑ hūc modū ſunt: pōt
h̄ ſolū referri ad ſcias ſpeculatiuas vt ſit ſenſus ꝙ mathe
matice ꝛ vnaqueqꝫ aliaꝝ ſciaꝝ ſpeculatiuaꝝ ꝑ hunc mo
dū ſunt:ꝙ ꝓcedūt arguēdo ꝛ noticiā faciūt ex p̄exñti co
gnitione. alio mō pōt exponi de artib⁹ metaphyſcis. vt ſit
ſēſus. ꝛ metaphyſice ſciaꝝ .i. ſcie ſpeculatiue:ꝛ vnaqueqꝫ
aliaꝝ artiū practicaꝝ ꝑ hūc modū ſunt ꝙ ꝓcedūt ex p̄exñ
ti cognitione. nā vt Themiſti⁹ exponit nō ſolū artes ſpe
culatiue. ſed ēt practice ꝛ ēt metaphyſice ex p̄exñti cogni
tione ſunt:qꝛ nō eſt poſſibile vt ipſe ait aliquē addiſcere
M artē cemētariā a magr̄o ſuo niſi p̄us cognoſcat murū ꝛ
lapides. oīa ꝗ hec ex p̄exñti cognitione ſunt. ¶ Dubita
ret forte aliqs de hac ꝓbōne phi. vī.n. ꝑ alias ſcias ꝓba
re ꝓpōnem ꝗꝫ hic aſſumit in arte logica. ſunt ꝗ alie ſcien
tie regule logice. cuius ꝯriū ipſe ponit in pn° thopicoꝝ di
cēs hoc eē ꝓpriū ꝛ maxime ꝯueniēs dyalectice ꝙ ad oīū
methodoꝝ pn° viam hꝫ. ¶ Dōm ꝙ p̄ſuppoſito nr̄o mo
do ſciēdi ꝙ intelligim⁹ cū diſcurſu. ꝛ acqrimus ſciam ar
guēdo dyalectica q̄ docet artē arguēdi erit regula ꝛ iuua
mētum ad alias ſcias. tñ rōne exēploꝝ vel a poſteriori ꝛ
inductione vt iducēdo in alijs artib⁹ pſit eē alie artes i iu
uamētum logice: vt cū logic⁹ aliquā ꝓpōnem accipit exē
plariter vel iductiue iuuari poſſum⁹ ad cognitionē ꝓpō

nis illius qñ in alijs ſciētijs cernimus ſic eē. Phs ꝗ ꝓpō
nes hanc ꝓpōnem. ꝙ oīs doctrina ꝛc̄. oñdit eā veram eē
per id qđ videt̄ in alijs artibus declaris:ꝙ ꝛ alie artes ꝓ
cedunt hoc mō exēplariter ꝛ iductiue. ꝛ a poſteriori de
clarat intētum:non ꝗ ex hoc hētur ꝙ ꝑ alias ſcias logica
reguleſ. ¶ Deide cū dicit. (Silr aūt ꝛ circa oꝛones) ma
niſeſtat hoc idē in oꝛonibus dyalecticis dicēs ꝙ. (Simi
liter āt) ſit noticia ꝛ ꝓcedit̄ arguēdo ex p̄exñti cognitiōe.
(Circa oꝛones) .i. ꝓpōnes dyalecticas. (que ſunt ꝑ ſill'os
ꝛ que ſunt ꝑ inductionē:vtreqꝫ.n.) i. oēs oꝛones dyalecti
ce tā ille que ſunt ꝑ ſill'os ꝗꝫ ēt ille q̄ ſunt ꝑ inductionē (do
ctrinam faciūt ꝑ p̄us nota) .i. ex p̄exñti cognitione. ꝛ ſub
dit ꝙ. (Hec qdē .i. oꝛones ſillogiſtice ſunt) accipiētes tāqꝫ
a notis) intellectui. (ille ꝟo) .i. oꝛones inductiue ſunt (de
monſtrātes vl'e ꝑ id ſingulare qđ eſt manifeſtum) ſenſui.
¶ Notandū aūt ꝙ cum 4°r ſint ſpēs argumētationum. N
ſill's. inductio. enthimema:ꝛ exēplū. Sill's ꝛ inductio ef
ficaciores ſunt exēplo ꝛ enthimemate:qꝛ entimema eſt q
dam diminut⁹ ſill's. ꝛ exēplum eſt q̄dam diminuta indu
ctio. ¶ Notandū ēt ꝙ cū rhetorica ſit aſſecutiua dyale O
ctice. ꝛ ꝑ ꝯñs ſit q̄dam groſſa dyalectica:organa rhetori
ce ꝛ inſtr̄a eius ꝑ que arguit:debēt eē qdam modi arguē
di groſſi. organa ꝟo dyalectici debēt eē modi arguēdi ef
ficaciores ꝛ violētiores. modi ꝗ arguēdi ꝑ quos dyalecti
cus arguit ſunt ſill's ꝛ inductio. rhetorici ꝟo ſunt exēplū
ꝛ enthimema. Phs ergo volēs oñdere oꝛones dyalecti
cas ꝓcedere ex p̄exñti cognitione. oñdit hoc in ſilliſ ꝛ in
inductiōibus. eo ꝙ his modis arguit dyalectic⁹ ꝛ illa ſūt
inſtr̄a dyalectici. ¶ Notandū ēt ꝙ qcūqꝫ aliqd p̄ſuppo P
nēdo aliud ꝓbat ꝓcedit ex p̄exñti cognitione: ꝛ ex prius
noto. vt ex noticia ei⁹ qđ p̄ſupponit tradit noticiā ei⁹ qđ
ꝯcludit:ꝛ qꝛ ſill's p̄ſupponit p̄miſſas. p̄ſupponit ēt aliqꝫ
ꝓpōnem vl'em notā intellectui. Inductio ꝟo p̄ſupponit
ſingularia nota ſenſui. Et ſic tā ſill's ꝗꝫ inductio ꝓcedit e
prius notis:ꝛ a p̄exñti cognitione. Sed ſill's ꝓcedit a pre
miſſis q̄ ſupponūt̄ eē note itellectui. vñ ꝓcedit a notis ſm
intell'm. Inductio ꝟo ꝯcludit vl'e. i. ꝓpōnē vl'em ꝑ id ſin
gulare qđ ē manifeſtū ſenſui:vt ſi notū ſit ſenſui ꝙ ſoꝛ. cur
rit. plato currit:ꝛ ſic de ſingulis ꝯcludet̄ ꝑ inductionē hec
ꝓpō vl'is ꝙ oīs hō currat. ¶ Deide cū dicit (Silr aūt et
rhetorice) ꝓbat h̄ idē in oꝛonib⁹ rhetoricis. itēdit aūt ta
lem rōnē oꝛones rhetorice ꝓcedūt ex p̄exñti cognitione:
qꝛ arguūt ꝑ ſill'm vel ꝑ iductionē. Cū ꝗ rhetorica arguat
ꝑ enthimema ꝛ ꝑ exēplū:ꝛ cū enthimema ſit qdā ſill's. et
exēplū ſit q̄dā inductio rhetorica ſiet ex p̄exñti cognitiōe
hoc eſt ꝗ qđ ait lꝗ (ſilr aūt ꝛ rhetorice). ſ. ſiūt ex p̄exiſtēti
cognitione qꝛ (pſuadēt.n. aut ꝑ exēpla qđ eſt iductio:aut
ꝑ enthimema qđ ꝟe eſt ſill's.) ¶ Notādū aūt ꝙ hec ꝓpō. Q
oīs doctrina:ꝛc̄. veritatē hꝫ non ſolū in ſciētijs: ſed ēt in
modis ſciēdi:qꝛ mathematice que ſunt ſcie: ꝛ dyalectica
ꝛ rhetorica que ſunt modi ſciēdi hoc mō ꝓcedūt. ¶ No R
tandū ēt ꝙ p̄dicta ꝓpoſitio nō ſolū veritatē hꝫ in his que
concludūtur ex neceſſitate ꝛ aggñant ſciam vt in mathe
maticis:ſed etiam veritatē hꝫ in his que arguūt ꝓbabili
ter ꝛ aggñant opinionē:vt in dyalecticis:ꝛ ēt in his que
perſuadent ꝛ aggñant fidem vt in rhetoricis. ¶ Dubita S
ret forte aliquis qūo exēplum eſt inductio. Dōm ꝙ indu
ctio accipit oīa particularia vt ſoꝛ. ꝛ platoꝛ ſic de ſingu
lis. ergo oīs homo. ſed exēplum eo ꝙ ſit organū rhetoris
ꝛ fiat de actibus humanis. ꝛ de mā morali que ꝓp incer
titudinē mãe nō poteſt accipere oīa ſingularia: ſꝫ aut ex
vno ſingulari ꝯcludit aliud ſingulare. aut non ex oībus
ſed ex multis ſingularibus ꝯcludet aliqđ ſingulare:vt pꝫ
ex p̄ rhetoricoꝝ. vt puta ſi aliqs ſit petens minutiones in
aliqua ciuitate. ꝛ quis velit ꝓbare ꝑ exēplū ꝙ ille tyrāni
ꝫabit. dicit Dyoniſi⁹ in ſyracuſa petijt minutiōes ꝛ tirā

niſcauit.ĝ exēplo huius pȝ ꝙ iſte petēs munitiões tyrāniſcabit. vel ſi hērenius multa ſingularia efficacior eēt argumētatio ꝑ exēplū: vt ſi arguerem⁹ ſic. Dyonyſius petens munitiones in tali ciuitate tyrāniſcauit. alius ēt alibi ſil'r fecit: ⁊ alius alibi ħ idē egit. exēplo oium illoꝝ pȝ ꝙ iſte petēs munitiones tyrāniſcabit. Cū ĝ per exēplū ſemꝑ cōcludat̃ aliq̄d de aliquo ꝑticulari: impoſſe eſt ꝙ in vno argumēto ꝑ exēplū accipiant̃ oia ꝑticularia tū q2 eſt ibi incertitudo mãe. ⁊ act⁹ humani nō cadūt ſub vna regula: ⁊ nō p̄t ibi accipi ꝓpō vlis. tū ēt q2 oȝ i arguēdo ꝑ exēplū ñ poni in p̄miſſis illud ꝑticulare de quo oȝ aliqd̄ ꝯcludi: vt ſi vis ꝓbare ꝑ exēplū ꝙ ſor. accipiēs munitiones tyrāniſcabit: nō accipies ħ ſingulare ſor. q2 tūc ꝓbares idē ꝑ idē ſȝ accipies ſingularia. in vno ĝ exēplo in p̄miſſis nō pñt accipi ſingularia oia: ſȝ in multis exēplis poſſent oia accipi: ⁊ q2 iductio ꝓcedit ex oib⁹ ſingularib⁹ vnū exēplū ſingulariter nō eſt iductio. ſȝ exēpla plural'r iductio eē pñt iō Phs loquēs de exēplis plural'r ait ꝙ rhetor ꝓcedit ꝑ exēpla. qd̄ eſt iductio.

A ¶ Ulteri⁹ ãt forte dubitaret aliqs quō enthimema ṽe eſt ſill's. Dõm ꝙ nō eſt ꝑ ſe dr̃ia inter enthimema ⁊ ſill'm: q2 enthimēa ꝓcedit ex vna ꝓpōne ꝓlata: ⁊ ex alia reſeruata in mēte. ſill's ṽo ꝓcedit ex duabus ꝓpōnib⁹ ꝓlatis: ⁊ ẜm ethymologiā nois dicat̃ enthimema: q̄ſi itra mēte: q2 alterā ꝓpōnū reſeruat in mēte. Sed eēntialis dr̃ia iter enthimēa ⁊ ſill'm ſumit̃. q2 rhetor magis deſcēdit in ſcias morales iō enthimēa qd̄ eſt iſtr̃ȝ rhetoris eſt applicabile ad mãm moralē ⁊ groſſā. Dyalecticus ṽo magis deſcēdit in ſcias ſpeculatiuas. ⁊ iō ſill's q eſt organū dyalectici eſt magl applicabilis ad mãs ſpeculatiuas ⁊ ſubtiles. Rōnū ĝ rhetoricaꝝ p̄ſupponit̃ eē auditor tot⁹ ppl'i: q2 act⁹ morales ⁊ agibilia ſunt toti ppl'o exponēda. ⁊ q2 tot⁹ ppl's eſt qd groſſuȝ. auditor rōnū rhetoricaꝝ itelligit̃ eē groſſus: vt dr̃ p̄ rhetoricoꝝ. ⁊ q2 groſſus auditor nō ita pōt ꝯcipere multa ſic vnū. iō in rhetoricis ꝯgruēti⁹ arguit̃ ex vna p̄miſſa q̄ȝ ex plib⁹. Eſſentialis igit̃ dr̃ia iter enthimēa ⁊ ſill'm ſumit̃ ex mã ad q̄ȝ applicatur. vt q2 enthimēa eſt applicabile ad mãȝ moralē ⁊ groſſaȝ. ſill's ṽo ad ſpeculatiuā ⁊ ſubtilē. Sȝ ex hac dr̃ia ſeqt̃ aliud ꝙ ſill's fit ex plib⁹ p̄miſſis. enthimema ṽo ꝑꝑ auditorē groſſum ꝯgruētius fit ex vna p̄miſſa ꝓlata: ⁊ ex alia reſeruata in mēte.

B ¶ Hoc viſo dicam⁹ ꝙ ꝑꝑ groſſitudinē auditoris enthimēa nō ſolū ꝓcedit ex vnā ꝓpōne: ſȝ ēt ꝓcedit ex ꝑticulari ad ꝑticulare: vt aliqs in ppl'o enthimēate argueret. iſte deuicit olipia ĝ iſte coronabit̃. ꝯſtat ãt ꝙ multa talia enthimemata valēt vnū vl'em ſill'm vtputa ſi ſic argueret̃. qcūq3 vicit agonē coronalē dȝ coronari: ſed ois vincēs olimpia vicit agonē coronalē. ĝ ois talis debȝ coronari. Iſte ãt ſill's ꝯſtituit̃ ex mult͛ enthimematib⁹: vt ex his. Plato vicit olimpia: ĝ dȝ coronari. martim⁹ vicit olimpia. ĝ dȝ coronari. ⁊ ex alijs ꝯſilib⁹ enthimematib⁹ fiet vn⁹ vlis ſill's. Quātū ĝ ad maiorē ꝓpōnē q̄ reſeruat̃ i mēte: vt ꝙ ois vincēs agonē coronalē dȝ coronari ꝯcordāt enthimema ⁊ ſill's: ſȝ q̄ȝtū ad minorē ꝓpōnē: q2 enthimema eſt circa hāc mãm groſſaȝ ſenſibilē ⁊ ꝑticularē: cū multa ꝑticularia faciūt vnū vl'e: ſic multa exēpla pñt eſſe vna vl's iductio. ſic multa enthimemata pñt eē vnus vl's ſill's. ¶ Uel poſſum⁹ al'r rñdere ꝙ cū lr̃a nr̃a hēat enthimemata qd̄ ṽe eſt ſill's: forte corrupta eſt lr̃a. nā alia lr̃a hȝ qd̄ qdā eſt ſill's. tūc eſt lr̃a plana vt dicam⁹ ꝙ enthimema ē ſill's qdā. i. ſill's diminut⁹ vt exponit Themiſti⁹ corruptio aūt hec forte ꝯtigit ex ħ: q2 forte trāſlator in exēplari cū deberet ibi eē qdā iuenit qdē in loco de qdam. ⁊ ita ꝑ qdē trāſtulit ṽe: ⁊ dixit qd̄ ṽe eſt ſill's: cū deberet dicere qd̄ qdā eſt ſill's. Qual'rcūq3 tū dicat̃ pȝ q̄l'r lr̃a eſt ſaluāda.

C ¶ Ulteri⁹ forte diceret aliqs vtꝝ d̄ enthimemate poſſit ſe intromittere logic⁹: ⁊ vr̃ ꝙ nō: q2 ſi de enthimemate poſſet tractare logic⁹: circa qd̄ ṽſat̃ rhetor. ĝ ⁊ de arte demr̃andi poſſet ſe itromit: ē rhetor: circa q̄ȝ ṽſat logic⁹: cui⁹ oppo͂ ſupi⁹ dicebat̃. ¶ In ꝯtriū eſt phs i fine ſcōi poſteriorū. vbi determiat de entimēate ⁊ exēplo. Cū ĝ liber poſteꝝ ꝑtineat ad logicā de talib⁹ poterit logic⁹ tractar̃.

D ¶ Dõȝ ꝙ logic⁹ deteriat de ſill'o ⁊ iductione tāq̄ȝ de ꝓprijs iſtr̃is. ⁊ de enthimemate ⁊ exēplo tāq̄ȝ de his q̄ ſunt qdā defect⁹ eoꝝ. Nā exēplū eſt q̄dā defectiua iductio. ⁊ enthimēa eſt qdā defectiu⁹ ſill's. nā defect⁹ ad nãm ꝑuationis reducit̃: ſicut ĝ rectū ē index ſui ⁊ obliq. ⁊ determinās d̄ recto pōt ꝯteriare de obliq̄: ⁊ de oi eo qd̄ a recto deficit. ſic logic⁹ determinās de iductione ⁊ ſill'o pōt ēt determiare de exēplo ⁊ enthimemate ꝓut ab illis deficiūt. itaq3 de exēplo ⁊ enthimēate deteriabit rhetor ꝑ ſe. logic⁹ ṽo deteriabit de his ꝓut ſunt qdā defect⁹ inductionis ⁊ ſill'i: ⁊ q2 qd̄ eſt ꝑ ſe eſt potius eo qd̄ eſt ꝑ aliud: multo plura pōt d̄terminare ⁊ determiat rhetor de exēplo ⁊ de enthimemate q̄ȝ faciat logic⁹. Rhetor ergo nō poteſt ſe intromittē de arte ſillogiſcandi ⁊ demr̃andi. q2 tūc eleuaret ſe ſupra ſe ⁊ ageret vltra ſuam ſpēm. ſed logicus poteſt determinare de enthimate ⁊ exemplo. q2 hoc faciendo non tranſgreditur limites ſuos cum non determinet de his ẜm ſe: ſed prout ſunt defectus ſillogiſmi ⁊ inductionis: ⁊c̄.

¶ Dupliciter aūt neceſſariuȝ eſt p̄cognoſcere. T.c.2.
Alia nāq3 q2 ſunt prius opinari neceſſe eſt: alia vero quid eſt qd̄ dicitur itelligere opȝ. Quedā autē vtraq3: vt q̄m omne qd̄ eſt aut affirmare aut negar̃ verū eſt q2 eſt.

Triangulus

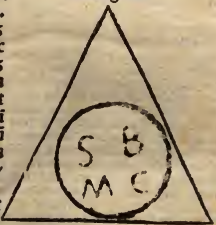

Triāguluȝ aūt q̄m hoc qd̄ ſignat ſȝ vnitatē vtraq3 qd ſignat ⁊ q2 ē nō eni ſil'r hoꝝ vnū quodq3 manifeſtuȝ nobis eſt.

¶ Dupl'r ãt oȝ p̄cognoſcere: quedam eniȝ eē: q̄dam quid dictu ſignificēt: quedā vtroq3 mō antea ꝑcipiamus opȝ: veluti de quouis qdeȝ affirmationē aut negationē dici: verum eē: triāgulū aūt hoc ſignificare. Unitatē ṽo vtroq3 modo: ⁊ quid ſignificet: ⁊ etiam eſſe. Non enim vnūquodq3 iſtorum ſimili modo nobis eſt manifeſtum. Argl.

¶ Poſtq̄ȝ Phs p̄miſit hāc ꝓpōnem ꝙ ois doctrina ⁊ ois diſciplina eſt ex p̄exn̄ti cognitione. In parte iſta determinat q̄ ſunt p̄cognitiones ille.

E ¶ Sciēdū ĝ ꝙ in oi ꝯne demōſtratiua ꝓbat̃ aliq̄ paſſio de aliquo ſb̃o: ⁊ per aliquã p̄n͂. igitur eſt ibi ꝯſiderare paſſionē que ꝓbat̃. ſb̃m d̄ quo probatur: ⁊ p̄n͂ ꝑ que ꝓbatur. ¶ Rurſus p̄n͂ ꝑ que ꝓbatur aliq̄ paſſio de ſubiecto. vel ꝑ que ꝯcluditur q̄lȝ ꝯcluſio ſunt in duplici gñe: q2 q̄dam ſunt extrinſeca: ⁊ non ingrediūtur ſill'm ẜm ſb̃am: ſed ẜm virtutē vt dignitates q̄dā aūt itrinſeca ⁊ ẜm ſubſtantiā demr̃ationē ingrediun-

tur ⁊ ſill'm: vt p̄miſſe. ¶ Phs ergo volēs determinare de
p̄cognitionib⁹ duo facit: qꝛ p̄ determinat de p̄cognitioni
bus q̄ꝫtum ad ſbm ⁊ paſſionē: ⁊ ēt q̄ꝫtū ad dignitatē q̄ eſt
p̄n^m extrinſecū: ⁊ non ingredit̄ demr̄ationē ſm ſbam ſed
ſm v̄tutē. Scđo determinat de p̄cognitionibus q̄ꝫtuꝫ ad
p̄miſſas q̄ ſm ſbam ingrediunt̄ ſill'um ex quo pōt patere
tota intētio Phi in hac parte. Intēdit.n. ꝙ oīs diſciplina
ſit ex p̄exiſtenti cognitione. vt patuit in p̄cedēti lectione.
¶ Rurſus h̄ꝫ p̄cognitiones ſunt de ſbto: paſſione: digni
tate ⁊ p̄miſſis: vt patebit in ꝓſequēdo. Ex toto ḡ p̄ceſſu
fiat vna talis rō. Ad qcqđ reqrit̄ p̄cognitio ſbti paſſionis
dignitatis ⁊ p̄miſſaꝝ: ad illud reqrit̄ ordo ſillogiſtic⁹: ſed
ad q̄ꝫlibet diſciplinā acqrendā reqrunt̄ h̄ꝫ p̄cognitiones
ergo ad acq̄ſitionē cuiuſlꝫ ſcie nec̄ius eſt ſill's. ¶ Tūc er/
go arguatur vlteri⁹. ꝙ ſi ad acq̄ſitionēꝫ ſcie eſt nec̄i⁹ ſill's
opꝫ ꝙ ille ſill's ſit faciēs ſcire. naꝫ ſill'us nō faciēs ſcire nō
erit nec̄ius ad acq̄ſitionē ſcie ſꝫ ſill's faciēs ſcire eſt demr̄a
tio. ḡ ad acq̄ſitionē ſcie ē nec̄ia demr̄atio. Multū ḡ debe/
mus diſponere aīam nr̄am: ⁊ multū debem⁹ eē auidi ad
adiſcēdam hāc doctrinā vbi tradit̄ ars demr̄andi: cuꝫ de
K monſtratio ſit nec̄ia in acq̄ſitione ſcie. ¶ Notandū eſt ta
men diligēter ꝙ ꝯcl'o ꝓbanda conſtat eſt ſbto ⁊ paſſione.
Dādo ergo p̄cognitiones de ſbto ⁊ paſſione ⁊ dignitate ⁊
premiſſis dat p̄cognitionē de ꝯcl'one ꝓbanda: ⁊ de princi
pijs intrinſecis: qꝛ p̄miſſe ſunt p̄n^a intrinſeca. dignitates
L ꝟo extrinſeca. ¶ Notandū ēt ꝙ in cognitione cuiuſlibet
ꝯ̄nis eſt iſte ordo nec̄ius: nā ſiue ex cognitione illa agg̃ne
tur ſcia ſiue opinio: ſiue fides dꝫ h̄r̄e p̄cognitionē aliquā
de ꝯ̄ne: ⁊ hoc q̄ꝫtum ad ſbm ⁊ p̄dicatū. ſiue qđ idē eſt q̄ꝫtū
ad ſbm ⁊ paſſionē: vel q̄ꝫtum ad minorē ⁊ maiorē extre/
mitatē. nam concl'o ex his ꝯſtat. Rurſus eſt h̄n̄da preco
gnitio de dignitate. ⁊ ēt de p̄miſſis. Attñ ſi ex cognitione
illius ꝯ̄nis agg̃natur ſcia. h̄ꝫ ordo p̄cognitionū reducet̄
in demr̄ationē. ſi ꝟo agg̃netur inde opinio reducet̄ in ſil/
logiſmū thopicū. ſi aūt fides in entimema rhetoricuꝫ. Ex
his ḡ que h̄ dnr̄ de p̄cognitione poteſt argui ꝙ ad acqrē/
daꝫ cognitionē de q̄lꝫ ꝯ̄ne eſt nec̄ia aliq̄ argumētatio: vel
M aliqs ſill's. ¶ Notandū aūt ꝙ ſi ad acqrēdaꝫ cognitionē
cuiuſlꝫ ꝯ̄nis eſt nec̄ia aliq̄ argumētatio ⁊ aliqs ſill'us. er
go ad acqrendā cognitionē ſciētificam eſt nec̄ius ſill's de
monſtratiu⁹ qui eſt ſciētificus ⁊ faciēs ſcire. Ad acqrēdā
aūt de ꝯ̄ne aliq̄ cognitionē opiatiuam tūc reqrit̄ ſillogiſ/
mus thopic⁹ qui eſt ſill's opinatiu⁹ ⁊ faciēs opiari. Itaqꝫ
ꝓut variant̄ modi cognoſcēdi variātur ⁊ modi arguēdi:
per quos de ꝯ̄ne aliq̄ꝫ noticiā facim⁹. ¶ His viſis videa/
mus vnde venit ſmo p̄mus: ⁊ dicamus ꝙ phs volens de
terminare de p̄cognitionib⁹: ꝑ q̄s poteſt patere nec̄itas
ſill'i demr̄atiui ⁊ cuiuſlꝫ modi arguēdi: duo facit: qꝛ p̄mo
determinat de p̄cognitionib⁹ ſubiecti ⁊ paſſionis ex qb⁹
cōponit̄ concl'o ꝓbanda. ⁊ ēt determinat de p̄cognitione
dignitatis ꝑ quā h̄ꝫ ꝓbari cōcl'o: tāq̄ꝫ per p̄n^m extrinſecū
⁊ cōe. 2° determinat de p̄cognitionibus p̄miſſaꝝ ꝑ q̄s ha/
bet ꝓbari ꝯcl'o tāq̄ꝫ per p̄n^a intriſeca ⁊ ꝓpria. 2^a ibi (Eſt āt
cognoſcere.) Circa p̄^m tria facit: qꝛ p̄ p̄mittit diuerſos mo
dos p̄cognoſcēdi. 2° de illis diuerſis modis exēplificat. 3°
aſſignat huius diuerſitatis cām: 2^a ibi. (Aut qm̄ oē) 3^a ibi.
Non.n. (ſil'r hoꝝ.) ¶ Cōtinuet̄ ergo. ſic dcm̄ eſt ꝙ opor/
tet p̄cognitionē p̄cedere ad acqrēdam noticiam de q̄cūqꝫ
ꝯ̄ne. h̄ꝫ aūt p̄cognitiones ſunt due. ſ. qꝛ eſt. ⁊ qđ eſt. Ideo
ait ꝙ (dupl'r aūt nec̄ium eſt p̄cognoſcere. alia nāqꝫ p̄us)
q̄ꝫ ſciamus ꝯ̄neꝫ ꝓbandā (nec̄e eſt opinari: qꝛ ſunt alia ꝟo
opꝫ intelligere qđ eſt qđ dicit̄ per nomen: q̄dam autem
vtraqꝫ.) ¶ Deinde cū dicit. (Ut qm̄ oē.) Exemplificat de
p̄dictis oñdēs ꝙ de dignitate opꝫ p̄ſcire qꝛ ē: de paſſione
oportet p̄ſcire quid eſt qđ dī de ſubiecto ꝟo opꝫ preſcire
vtrūqꝫ. vꝫ. qꝛ eſt: ⁊ quid eſt: ideo ait (vt qm̄ oē qđ eſt verū

eſt aut affirmare aut negare). i. de hac dignitate ꝙ de q̄lꝫ
eſt negatio vel affirmatio vera (qꝛ eſt). i. opꝫ p̄ſcire qꝛ eſt
(triangulū aūt). i. q̄ꝫtum ad triangulū ſiue q̄ꝫtū ad paſſio
nē opꝫ preſcire (qm̄ qđ hoc ſignificet. ſꝫ vnitatē). i. q̄ꝫtum
ad vnitatē q̄ ſe h̄ꝫ vt ſubiectū (vtrūqꝫ). i. opꝫ ſcire vtrūqꝫ
.i. (qđ ſignificat. ⁊ qꝛ eſt.) ¶ Deinde cū dicit. (Non tamē
ſimil'r) aſſignat cām hui⁹ diuerſitatis oñdens quare ſunt
diuerſe p̄cognitiones. vel q̄re diuerſimode p̄cognoſcun/
tur dignitas ſubiectū ⁊ paſſio. Intēdit aūt talē rationem
quecūqꝫ nobis nō ſil'r manifeſtant̄ nō ſil'r p̄cognoſcunt̄: ſ
ſubiectum paſſio ⁊ dignitas ſunt h̄ꝫ. ergo ⁊c̄. ¶ Cōtinue
tur ergo. ſic bñ dico ꝙ dignitas ſubiectū ⁊ paſſio nō ſil'r
p̄cognoſcūtur (enim) pro qꝛ (vnūqđqꝫ hoꝝ nō ſil'r eſt no/
bis manifeſtū (⁊ per ꝯñs non eſt ſil'r p̄cognitū. ¶ Notan N
dum aūt ꝙ ipſa p̄cognitio q̄dam cognitio eſt: ⁊ per ꝯñs
eſt q̄dam manifeſtatio. q̄ ergo non ſunt ſil'r manifeſta nec
ſil'r cognita non ſunt ſil'r p̄cognita. qꝛ ſi eēnt ſil'r p̄cognita
eēnt ſil'r cognita ⁊ ſil'r manifeſta. ¶ Notādū ēt ꝙ cuꝫ di/ O
gnitas habeat rationē cōplexi ſbm ⁊ paſſio rationē incō
plexi. Rurſus cū paſſio habeat rationē accn̄tis: ſbm ꝟo
ſit id cui paſſio accidit: qꝛ nō ſil'r ſunt nobis nota ⁊ mani
feſta accidētia ⁊ q̄bus accidūt ⁊ cōplexa ⁊ incōplexa. idō
vnūqđqꝫ eoꝝ. vꝫ. dignitas paſſio ⁊ ſbm non eſt nobis ſil'r
manifeſtū. ⁊ per ꝯñs nec ſil'r p̄cognitū. ¶ Circa hāc autē P
particulā dubitandū eſt de p̄cognitionib⁹ q̄uo accipiēde
ſint h̄ꝫ p̄cognitiones: qꝛ eſt. ⁊ qđ eſt. ¶ Dubitandū ēt eſt
de exēplis. nam ſi nō dubitat̄ de hoc exēplo. q̄uo de quo/
libet veꝝ eſt affirmare vel negare ſe hēat vt dignitas: du
bitat̄ tñ q̄uo triāgulus ſe hēat vt paſſio ⁊ vnitas vt ſbm.
¶ Primo ergo dubitat̄ de p̄cognitionib⁹. ⁊ eſt q̄ſtio vtꝝ
quid eſt ſit p̄cognitio. ⁊ videt̄ ꝙ nō: qꝛ ſcire qđ eſt. eſt ſci/
re diffōnē rei: eo ꝙ diffō ſit ſermo exp̄ſſiuus q̄dditatis et
eēntie. Scire aūt quid ſubiecti ⁊ qđ paſſionis nō eſt hēre
p̄cognitionē: ſꝫ magis eſt h̄r̄e ꝑfectam ſciam. naꝫ diffō eſt
mediū concludēdi paſſionē de ſbto. h̄ꝫ aūt diffō que po/
nitur eē mediū. vel eſt diffō ſubiecti vel paſſionis vl' com
p̄hēdēs vtrūqꝫ: qꝛ ſciēs qđ ſubiecti ⁊ qđ paſſionis. i. ſciēs
diffōnē vtriuſqꝫ: non ſolū hēbit p̄cognitioneꝫ de ꝯ̄ne in q̄
concludit̄ paſſio de ſubiecto. ſed hēbit ꝑfectaꝫ ſciaꝫ de eo
non ergo qđ eſt dꝫ poni p̄cognitio. i. diminuta cognitio:
ſed magis dꝫ dici ꝑfecta noticia. ¶ Dōm ꝙ h̄ qđ pōt ſol/ A
ui per ꝟba q̄ tāgit Themiſti⁹ in cōmēto. ait.n. ꝙ duplex
eſt ꝙ qđ eſt. ⁊ duplex eſt diffinitio. vꝫ. diffō que ſig̃t nomē
quo noiatur res: ⁊ diffinitio ſig̃ns ſbaꝫ rei quid eſt. ⁊ ait
ꝙ non opꝫ vt putemus ꝙ hec diffinitio ſit illa imo inter
has diffinitiones eſt differētia magna valde. qđ declarat
qꝛ vt dicit intētioneꝫ quam ſignificat nomē iam intelligit
qui non cōtēplatus eſt in aliqua doctrinaꝝ. naꝫ pueri et
indocti qui non ſunt inſtructi in aliquibus diſciplinis in/
telligunt quid eſt qđ dī per nomē: vt cum p̄cipitur eis ꝙ
vocēt hominē non adducunt equū. ⁊ idē Themiſti⁹ ſub/
dit cum p̄cipitur eis ꝙ porrēt puluinar nō afferūt aquaꝫ
pueri ergo ⁊ ydiote intelligunt quid eſt qđ dī ꝑ nomen: ⁊
formant ſibi i intellectu aliquē ꝯceptuꝫ de ſignificatione
nois qui ꝯceptus pōt dici quid nois. Scire tamē qđ rei
⁊ cognoſcere diffinitionē indicantē ſbam vniuſcuiuſqꝫ et
ſcire diſſoluere rē in ſua principia diffinitiua non eſt pue
rorum nec ydiotaꝝ: ſꝫ eorum qui exercitati ſunt in ſcien/
tijs. ¶ Dicemus ergo ꝙ ꝯceptus quē format ſibi intelle/ B
ctus de rebus: ⁊ de his que audit vel poteſt eē q̄dam co/
gnitio incōpleta ꝑ quam ſcit diſtinguere vnam rē ab alia
⁊ vnum ſignificatū ab alio ſicut pueri ſciunt ⁊ ydiote qui
diuerſis noibus diuerſa intelligūt ⁊ ſciunt qđlꝫ nomē in
ſuū ſig̃tuꝫ referre. ⁊ talis ꝯceptus dī eē qđ nois qui ſoluꝫ
eſt q̄dam cognitio ſupficialis ⁊ incompleta. Scđo intel/
lectus de rebus poteſt ſibi formare ꝯceptum cōpletum:

vt non ſolū ſciat nomen referre in ſuū ſignificatū qd̄ dici/
tur eſſe qd nois. ſed ēt ipſum ſignificatū ſciat reſoluere in
ſua propria pncipia ꝛ ſciat inde formare diffōnē q̄ dr̄ eſſe
quid rei. Sunt aūt multe alie dr̄ie inter qd nois ꝛ qd rei
vt in ſeq̄ndo patebit. Ad pñs tñ ſufficiat hec dr̄ia ꝙ qd
nois eſt referre nomē in ſuū ſignificatū. qd vo rei eſt ſibi
formare ꝯceptum in intellectu: non ſolū per quē referat
nomē in ſuū ſignificatū ſꝫ ēt p quē reſoluit ſignificatuꝫ in
ſua pncipia propria. ¶ Cū ergo Ariſto. ait ꝙ opꝫ taꝫ de
ſubiecto q̄ꝫ de paſſione p̄ſupponere quid eſt. non itelligit
de quid rei ſꝫ de qd nois. vt pꝫ ex mō loquēdi ſuo. ait. n.
ꝙ opꝫ preſcire qd eſt qd̄ dr̄ per nomē. cū ḡ arguit ꝙ ſcire
qd eſt eſt ſcire diffōnem ꝛ hēe pfectā notitiā: arguitur de
A qd rei qd̄ non eſt precognitio. ¶ Ulterius aūt dato ꝙ qd
eſt ſit precognitio. Dubitaret forte aliqs vtrum ſit preco
gnitio vna vel plures. ꝛ videt ꝙ ſit p̄cognitio plures. nā
diuerſum hꝫ quid rei vnius ad qd rei alteri⁹. ita vt videtur
ſe hꝫ quid nois vnius ad quid nois alterius. ſed quid rei
ſubiecti eſt omo diuerſum a quid rei paſſionis. ergo ꝛ qd
nois vnius omo differt a qd nois alterius. Scire ḡ qd eſt
de paſſione ꝛ ſubiecto q̄ꝫcunqꝫ intelligamus de qd no
minis non erit p̄cognitio vna ſed plures. Ad idem viden
T.c.14 tur facere verba phi in. 7. metaph. qui loquens de diffi/
nitione ſubſtātie ꝛ accidētis ait ꝙ diffinitio ſiue quod qd
eſt dicitur multis modis. ¶ In cōtrariuꝫ eſt: q2 ſi qd̄ qd
eſt eſſet precognitio plures: tunc eſſet tripliciter p̄cogno/
ſcere. vꝫ. quid ſubiecti. quid paſſionis. ꝛ q2 eſt. cuius op/
poſitum habet in lr̄a. nā lꝫ ſint tria p̄cognita dignitas paſ
ſio ꝛ ſubiectū. ſunt tñ due p̄cognitiones ꝛ eſt duplr̄ p̄co/
B gnoſcere. ¶ Dōm ꝙ vt pꝫ p habita qd nois dicit q̄ſi for/
mamus nobis cōceptū in intellectu per quē referrimus
nomē in ſuū ſignificatum. ꝛ hec cognitio ē valde diminu/
ta ꝛ incōpleta. qd vo rei eſt q̄ſi vlterius in cognitione p/
cedimus ꝛ nō ſolū p intellectū referimus nomē in ſuū ſi/
gnificatum ſed ēt ipſum ſignificatū reſoluimus in ſua p/
pria pncipia. ꝛ hō cognitio reſpectu poris cōpleta ꝛ pfe/
C cta maret dici. ¶ Quātū ḡ ad p̄ᵐ motiuum q̄onis nō eſt
dr̄ia inter qd ſubiecti ꝛ paſſionis. q2 ſicut vno ſimplici no
mine noiamus ſubm ita vno ſimplici noie noiamus paſ/
ſionē. nō. n. dicemus ꝙ q̄ꝫtum ad quid nois ſubm habeat
qd aliter ē ſimplicē. paſſio vo p additamēta de quo ē diffu/
T.c.18. ꝛ inde. ſus ſermo in. 7. metaph. mater. n. cū docet puerū cogno/
ſcere hominē qd̄ hꝫ rōnē ſubiecti ꝛ cognoſcere albuꝫ qd̄
hꝫ rōnē accn̄tis ſenſibilr̄ oñdēdo h ꝛ h docet cognoſcere
vtrūqꝫ. referre ḡ nomē in ſuū ſignificatum qd̄ ſciūt facere
ydiote ꝛ pueri nihil eſt aliud niſi cognoſcere diuerſitateꝫ
rep. ꝛ ſcire nomina referre rebus quibus ſunt impoſita.
ꝛ q2 hoc ydiote ꝛ pueri non alr̄ faciunt in ſuba ꝛ acciden
te. nec ſciunt pp ſcire qd nois cognoſcere dr̄iam inter ac/
cidēs ꝛ ſubm. hō aūt p̄cognitio que eſt quid nois licet ſit
materialiter plures: q2 cōpetit paſſioni ꝛ ſubo. formalr̄ tñ eſt
quodāmō vna. qd ergo nois. d. vnū modū cognoſcendi.
ſꝫ qd rei qd̄ non ſolū refert nomē in ſuū ſignificatuꝫ: ſꝫ ēt
reſoluit ſignificatū in ſua pncipia. ſō hoc qd̄ dicit quid rei
non aliā dr̄iam hꝫ. nam pncipia ſube non ſunt niſi ſuba ſō
nihil ingredit diffinitionē ſube: qd̄ nō ſit de eſſentia eius.
ſed pncipia accidentis non ſolū ſunt accn̄tia: ſed ēt ſuba.
ideo accn̄s hꝫ diffōnē per additamenta. ꝛ aliqd ingredit
diffōnē eius qd̄ non eſt de eēntia ipſius: q̄re ſi qd rei eēt
p̄cognitio: nō eſſet idē modus p̄cognitionis: nec eadē p̄/
cognitio qd paſſionis ꝛ qd ſubiecti. ꝛ maxime ſi ſbm illō
eſſet ſuba. ſꝫ q2 p̄cognitio non eſt quid rei ſed quid nomi/
nis. ꝛ q̄ꝫtum ad hoc quaſi eſt idem modus in ſubſtātia ꝛ
accidente. ideo qd eſt qd̄ dicit eſt p̄cognitio vna: lꝫ multa
D ſint p̄cognita. ¶ Quādo vo arguitur ꝙ eadeꝫ ē ratio de
quid rei ꝛ qd nois ꝛ ꝙ eodē mō ſe hꝫ quid rei ad quid rei
ſicut quid nois ad qd nois: pꝫ eſſe falſuꝫ: q2 in multis nō
eſt alius modus cognitionis q̄ꝫtū ad cognitionē incōple/
tam de qbus ſi velimus hēe pfectā cognitionē diſtingue/
mus vnūqdqꝫ eop ꝛ ērit alius cognitionis modus. ꝛ qa
qd nois dicit cognitionē incōpletā: qd rei cōpletā. nō va/
let ſi idē eſt quodāmō modus diffiniēdi q̄ꝫtuꝫ ad qd nois
ꝙ idē ſit modus diffiniēdi q̄ꝫtū ad quid rei. q̄ꝫtuꝫ eniꝫ ad
qd nois non differt modus diffiniēdi in his ꝛ in illis. da/
to tñ ꝙ eēt ibi aliqua modica dr̄ia: intellectus tñ q̄ñ mo/
dicum deeſt accipit qd̄ non deeēt. vt vult phs 2° phyſico/
rum. ideo q̄ꝫtum ad quid nois ꝛ maxime apud logicum
q nō ita ad pfundū ꝛ ad ppria ingredit dicet eſſe vnus ꝛ
idem modus. Qd̄ vo arguebatur vlterius de pho in 7° T.c.14
metaphyſice nō eſt ad ppoſitū: q2 ibi loqtur de qd rei nō
de qd nois. ¶ Ulterius autē dubitaret aliqs circa qd eſt E
vtrū cōpetat dignitati. ꝛ vr̄ ꝙ ſic: q2 vt ſepe ſepius dictuꝫ
eſt. hic non agit de quid rei. ſed de qd nois ꝛ de qd eſt qd̄
ſignificat. vnde ꝛ phs in lr̄a cuꝫ prius locutus eſt de hac
p̄cognitione quid eſt qd̄ dr̄. ſtatim poſt hāc eādē p̄cogni/
tionē vocat qd eſt qd̄ ſignificat: q̄re cuꝫ de oī voce ſignifi/
catiua poſſumus ſcire quid eſt qd̄ dr̄. ꝛ quid eſt quod ſi/
gnificat. de q̄libet oratiōe ꝯtingit ſcire qd eſt qd̄ dicitur.
cum q̄libet oratio ſit vox ſignificatiua vt pōt haberi ex p̄
mo perhyermenias: de dignitate ergo que eſt q̄dam ora/ Cap. 4
tio ſiue quedā propoſitio ꝛ eſt vox ſignificatiua cōtingit
ſcire ꝙ quid eſt. ¶ In ꝯtrarium eſt phs volens ꝙ de paſ
ſione ſolū p̄cognoſcēdum eſt qd eſt: de dignitate ſoluꝫ: q2
eſt. de ſubiecto vo vtrūqꝫ. ¶ Dicēdum ꝙ quidā ſimplici F
ter concedūt ꝙ de dignitate non pōt ſciri quid eſt. dicunt
enim ꝙ hois albi ꝛ etiā nullius complexi eſt diffinitio: iō
aiunt cum dignitas ſit q̄dam enūciatio ꝛ ſit qd̄dam com
plexuꝫ. eius nō poteſt p̄cognoſci quod quid eſt. ſꝫ hi pro
tanto a veritate deuiant: q2 non loqtur hic phs de qd rei
ſed de quid nois. Cōplexa aūt cū non dicant vnaꝫ ſubam
ꝛ vnam eſſentiam: eop non eſt diffinitio dicēs quid rei p
quam indicatur rei ſuba. tñ quid nois: ꝛ quid eſt qd̄ ſigni
ficatur ꝯtingit eſſe ipſop cōplexop: ꝛ etiaꝫ ipſarū orōnū:
cū oratio ſit vox ſignificatiua. ¶ Uñ q̄ꝫtum ad p̄ſens ſpe G
ctat preter differētiam quam tetigit Themiſtius: ꝛ quaꝫ
fuimus diffuſe proſecuti in q̄ſtione prima. inter qd nois
ꝛ quid rei poſſumus triplicem differētiam aſſignare in/
ter hāc diffōnem ꝛ illam quā tāgit phs in. 2. huius. Pri/
ma differētia eſt. q2 diffinitio quid rei ſimplr̄ loquendo
eſt ſubarum. ſi aūt eſt accidentium hoc nō eſt ſimplr̄: ſed
per additamenta: ſed diffinitio de quid nois ſimplr̄ loq̄n
do etiam ē vtroꝛūqꝫ. naꝫ ydiote ꝛ pueri qui inſtruūtur in
quid nois: lꝫ ſciant quid ſignificetur nomine albi: ꝛ quid
noie hominis. neſciunt album habere rationē accidētis
ꝛ dependens a ſubſtantia. ideo accn̄tia vno ſimplici no/
mine noiantur: ſicut ꝛ ſubſtātie. Diffinitio ergo dicēs qd
nominis in accidētibus non proprie eſt per additamēta:
nec eſt per dependentiam ad ſuba: ꝛ cuꝫ intelligimus ac/
cidens a ſubſtantia dependere hoc non eſt ſolū ex eo ꝙ re
ferimus nomen in ſuū ſignificatum. ſed ex eo ꝙ rem ſigni
ficatam referimus in ſua pncipia: ſed rem ſignificataꝫ in
ſua principia referre hoc nō eſt ſiſtere in quid nois: ſꝫ eſt
procedere ad quid rei. accidētia enim ex vi diſpoſitionis
quid nois non habent diffinitionē per additamenta. Se
cunda dr̄ia inter qd nois ꝛ quid rei eſt: q2 non ſoluꝫ quid
nois pōt eſſe ſimpliciter accidētium. ſed etiaꝫ quid nomi
nis pōt eſſe non entiū: vt ſi dicam hyrcoceruus poſſum
ſcire qd ſignificatur noie hyrcocerui: vt q2 ſignificat aial
compoſitum ex hyrco ꝛ ceruo: vel ex equo ꝛ ceruo. ſi er/
go in rerū nā nullum aial eſt tale: nec poteſt eſſe ſciētia de
hyrcoceruo qd nois: neſciam tñ qd rei. Tertia differētia
q2 quid nois pōt eſſe cōplexop. vñ dicit in. 2. poſteriorū. T.c.10. ꝛ inde.

q̄ illyas.i.tota hiſtoria troiana pōt hr̄e qd nois:nō autē
T.c.12. qd rei.qr vt dr̄.7.metaph.hois albi ⁊ etiā nullius cōple/
xi pōt eſſe diffinitio.hȝ ergo cōplexū qd nois:vt pȝ ex ſe
T.c.13. cūdo huius.pȝ hoc idē ex h̄ qd dr̄.7.meta.q̄ diffō habēs
qd nois poteſt cōpetere ipſis metris.vel vt hȝ alia littera
vna magna hiſtoria poteſt hr̄e qd nois. Augeſ ḡ difficul
tas q̄ſiti cū hic loquiſ Phs de diffōne qd nois quō hanc
p̄cognitionē negat Phs a dignitate cū ⁊ dignitatē:⁊ q̄ſli
b bet ꝯplexū hȝ diffōnē hr̄e poſſint. ¶ Sciēdū ḡ q̄ lȝ q̄lȝ
dignitas ⁊ q̄lȝ ōſo poſſit hr̄e qd nois.tñ ꝯplexū non hȝ
qd nois rōne ſui ſȝ rōne incōplexoꝝ.qd̄ dupl'r eē ꝯtingit.
P̄mo ſi ipſi cōplexo iponaſ vnū nomē ⁊ noietur illud cō/
plexū per incōplexū vt ſi toti hiſtorie troiane iponeretur
vnū nomē ⁊ vocareſ illyas: poſſet ſcire qd ſignr noie il/
lyas:qr ſignr hiſtoria troiana:tūc ḡ ꝯplexū hȝ qd nomis
non rōne ſui ſed rōne nois impoſiti. Scd̄o hoc ꝯtingit rōne
incōplexoꝝ ꝯtentoꝝ in locutione cōplexa.vt homo cur/
rit non eſt vox ſignīa niſi qr partes eius ſunt ſignīe.qui
ergo ſcit qd ſigt homo.⁊ qd currit.ſcit qd ſigt homo cur/
rit. Cum ḡ Phs ait.q̄ de ſubito ſciēdum eſt qd eſt ⁊ etiam
de paſſione.i.de p̄dicato.intelligit q̄ de oibus termis in/
complexis qbus indigem⁹ ad aliq̄ argumētationem vel
ad aliq̄ demōſtratione opȝ nos ſcire qd ſignr noie illoꝝ
I terminoꝝ. ¶ Et ſi dicim⁹ q̄ de icōplexis opȝ nos ſcire qd
nois fruſtra addereſ q̄ oporteret nos p̄cognoſcere hoc d̄
cōplexis cum qd nois per ſe cōpetat incōplexis non com
plex.nec habeant qd nois complexa aliud q̄ habeāt in/
complexa. Cum ḡ dubitatū ſit de hac p̄cognitione qd eſt
eſſet vlterius dubitandū de hac p̄cognitione qr eſt ⁊ etiā
dubitādum eſſet de exēplis in lr̄a tactis.ſed de his omni
bus diſputabitur in ſequentibus.

T.c.3. ¶ Eſt aūt cognoſcere alia quidē prius cogno/
ſcētes. ¶ Quorūdā aūt ſiſ accipe notitiā: vt q̄/
cūq̄ ꝯtingūt eē ſub vlibus quoꝝ hñt cognitio
nem. Quod.n.ois triāgulus hȝ tres angulos
duobus rectis equales preſciuit. Quod vero
hic q eſt i ſemicirclo triā/gulus ſit ſit indu/cens co/gnouit.

¶ Triangulus in ſemicirculo.

Quorū/dam in hoc modo diſciplina eſt ⁊ non per me
dium vltimum cognoſcitur: quecūq̄ enī ſin
gularium contingunt eſſe ⁊ non de ſubiecto
aliquo.

Argir. ¶ Fit autem vt cognoſcamus quedam prius
cognoſcentes. Quorūdam etiam ſimul acci/
pientes cognitionem: veluti quecūq̄ ſunt ſub
vniuerſali: quorūȝ habetur cognitio: nā oēm
triangulū tres angulos duobus rectis equa
les habere antea ſciuimus. At id quod eſt in
ſemicirculo triangulum eſſe: ſimul inducētes
agnouimus. Hoc enim pacto nōnullas diſci/
mus rerum: ⁊ non per medium extremum co
gnoſcimus: quecūq̄ iam ſingulares ſunt: ⁊ de
nullo predicantur ſubiecto.

¶ Poſtq̄ determinauit de p̄cognitionib⁹ ſubiecti ⁊ paſſio/
nis ex qbus ꝯſtat ꝯclō cuius ſcia q̄ritur ⁊ determinauit
de p̄cognitione dignitatis per q̄ eſt illa ꝯclō pbāda tāq̄
per mediū extriſecū ⁊ cōe. ¶ In parte iſta determinat de
p̄cognitionibus p̄miſſaꝝ per q̄s eſt pbāda ꝯclō tāq̄ per
ꝓpria p̄ncipia ⁊ intrinſeca. ¶ Ad cuius euidētiam ſciē/ R
dum eſt q̄ ſemp p̄miſſe ſm q̄ hȝ.ſunt prius note ꝯne:ſed
non quelȝ p̄miſſaꝝ eſt ſemp p̄us nota tpe:ſed maior ſem/
per eſt prius nota tpe.minor aūt ſi notum ſit eam eſſe ſub
maiori eſt prius nota ꝯne nā ⁊ ſimul tpe:vt ſi velim ſcire
q̄ triāgulus in ſemicirculo hȝ tres formabo talem ſyll'm.
ois triāgulus hȝ tres.hec figura deſcripta in ſemicirculo
eſt triāgulus.ergo hȝ tres.maiorē aūt ꝓpōnem hui⁹ ſylli
per lōga tpa poſſum ſcire anteq̄ habeā de ꝯne noticiam:
vt ſi ſcio oēm triāgulum hr̄e tres non opȝ me ſcire q̄ il/
le qui eſt in ſemicirculo ſit hȝ.qr poſſuȝ ſcire in vlī ⁊ igno
rare in particulari vt dr̄ in.2° prioꝝ: vt poſſum ſcire oēm Cap. p° ⁊ alibi.
mulam ſterilē ⁊ credere hāc hr̄e in vētre.ergo poſſuȝ ſci
re maiorē q̄ ois triāgulus hȝ tres ⁊ ignorare ꝯnem q̄ hic
qui eſt in ſemicirculo habeat tres.ſed ſi addā minorē ma
iori per q̄ minorem induciſ particulare in ſuū vlē: ſimul
ſic inducēs cognoſco ꝯnem. ¶ In ſyllō itaq̄ prius facto ma
ior cognoſciſ prius tpe ꝯne:minor aūt non cognoſciſ tpe
prius.ſȝ nā. Phs ḡ in determinādo hos modos p̄cogno/
ſcēdi p̄miſſas añ ꝯneȝ tria facit.qr p̄ diſtinguit hos duos
modos oñdens q̄ aliq̄ p̄cognoſciſ ante ꝯnem p̄us tpe:vt
maior.aliq̄ ſimul tpe ⁊ prius nā vt minor:exēplificat 2° de
illis modis.3° ne videaſ incōueniēs q̄ aliq̄ cuȝ ꝯne ſimul
tpe cognoſcaſ.⁊ declarat que ſunt illa q̄ ſimul tpe cogno
ſcunſ.2° ibi(Quod.n.ois.)3° ibi.(Quorūdā.n.h̄ modo)
Dicit ergo q̄(Eſt aūt cognoſcere.alia qdem cognoſcun/
tur prius)ſ.tpe vt maior.(quorūdā aūt)eſt(accipe noti/
tiam)cum ipſa ꝯne(ſimul)ſ.tpe ſed prius nā.⁊ hoc q̄tū
ad minorē. Et exponit que ſunt illa q̄ ſimul tpe cognoſcū
tur cum ꝯne dicēs.(vt)ſ.ſimul tpe cognoſcūtur cū ꝯne.
(quecūq̄ ꝯtingūt eē ſub vlibus quoꝝ hñt cognitionem)
ſ.q̄ ſint ſub vlibus. ¶ Notādum aūt q̄ ad hoc q̄ mior L
cognoſcaſ ſimul tpe cum ꝯne.opȝ q̄ i illa minori accipiaſ
aliqd ſub vlī.⁊ q̄ notū ſit illud eſſe ſub vlī.vt ſi dicaȝ: ois
triāgulus hȝ tres.nōdum ſcio hāc ꝯnem q̄ ille qui eſt i ſe
micirculo habeat tres.ſed ſi adiūgo minorē maiori dicēs
ille qui eſt in ſemicirculo eſt triāgulus.ſtatim ſcio prefatā
ꝯnem.vȝ.q̄ habeat tres.in illa ergo minori aſſumpta ac
cipitur aliqd ſub vlī. Rurſus opȝ notum eſſe q̄ ille qui eſt
in ſemicirculo ſit triāgulus.qr ſi non eēt notum non eſſet
manifeſta ꝯcluſio.vȝ.q̄ haberet tres. Ad hoc ergo q̄ mi
nor cognoſcaſ ſimul cum ꝯne opȝ q̄ aliqd accipiatur ſub
vlī.⁊ q̄ notū ſit illō eē ſub vlī.vt patet in exēplo p̄habito.
His autem ꝯcurrētibus ſtatim apparet ꝯcluſio.ideo ait
Phs q̄ illa ſimul cognoſcūtur cum ꝯne quecūq̄ cōtingit
eſſe ſub vlibus quoꝝ habēt cognitionē.i.de qbus notum
eſt ſupple q̄ ſint ſub vlibus. ¶ Deinde cum dicit.(Quod
enī ois qdem)exēplificat de illis duobus modis preco/
gnitionis.oñdens q̄ aliqua p̄cognitio eſt prius tēpore.
aliqua.prius nā.qr maior poteſt cognoſci prius tpe.mi/
nor vo ſimul tpe ⁊ prius nā.ideo ait(q̄ ois quidē triāgu
lus habet tres duobus rectis equales).i.hanc propoſi/
tionem que eſt maior ante concluſionem(preſciuit).i.p̄us
ſciuit ſupple tempore(q̄ vero.hic qui eſt in ſemicirculo
ſit triangulus)ideſt hanc propoſitioneȝ que eſt minor(in
ducens)etiam adiūgens eam maiori(cognouit)eam cuȝ
concluſione(ſimul)ſupple ⁊ tēpore prius natura. ¶ De
inde cū dicit(Quorūdā.n.hoc modo)ne credaſ eē incon
ueniens q̄ aliqua cognoſci poſſint ſimul tpe cum ꝯne de/
clarat que ſint illa que ſic cognoſcūtur.dicens (quorun/
dam

dã.n.eſt hoc mõ diſciplina).vz. ꝙ ſimul cognoſcunt̃ cũ ↄcl'one.ꝛ in talibus (vltimũ).i.minoꝛ extremitas (cognoſcitur) ſupple eſſe ſub vl'i (nõ ꝑ medium) ꝛ exponit q̃ ſunt illa ꝛ dicit ꝙ talia ſunt (q̃cunq̧ iã cõtingũt eẽ ſingulariũ
A ꝛ nõ de ſubiecto aliquo) ſupple dr̃.¶ Notandũ aũt ꝙ nõ ſemꝑ minoꝛ eſt ſil' tꝑe nota cũ ↄ̃ne.nã vt poteſt patere ꝑ habita ſi in minoꝛi accipiat̃ aliqd ſub maioꝛi.ꝛ non ſit notũ illud ſic acceptũ eẽ ſub maioꝛi non erit ſtatim nota ↄcl'o: vt ſi dicerẽ.oĩs triãgulus h₃ tres.ꝛ nõ eſſet notũ ꝙ ille q eſt in ſemicirculo eẽt triãgulus: imo idigeret adhuc aliquo medio ꝛ aliq̃ ꝓbatione ad oñdẽdũ ſic eſſe.nõ ſtatim eſſet nota ↄcl'o ideo ait ꝙ quoꝝcũq̧ eſt hoc mõ diſciplina vltimũ cognoſcit̃ eẽ ſupple ſub ſuo vl'i non per medium.q.d.ꝙ ad hoc ꝙ minoꝛ habeat hãc diſciplinã: ꝛ ſint ſil' nota cum cõcl'one o₃ ꝙ vltimũ.i.minoꝛ extremitas cognoſcat̃ nõ per medium aliud: ſed ſtatim notũ ſit eã con/
B tineri ſub ſuo vl'i.¶ Nõdũ etiã ꝙ ad hoc ꝙ vltimũ ſic contineat̃ ſub ſuo vl'i requirit̃ vt non indigeamus aliquo alio medio ſillogiſtico ad ꝓbandũ eã eſſe ſub vl'i: ſed ſolũ ad hoc ſufficiat ſolus ſenſus: vt ꝙ hic qui eſt deſcript⁹ in puluere ſit triangulus nõ indigemus medio ſillogiſtico: ſed ipſe ſenſus indicat ſic eſſe.ideo phs volens declarare qñ vltimum.i.minoꝛ extremitas cognoſcat̃ eẽ ſub ſuo vl'i nõ per medium ſillogiſticũ.ait ꝙ quecunq̧ cõtingunt eẽ de numero ſingulariũ: ꝛ nõ dicunt̃ de aliquo ſubiecto ſupple ſolo ſenſu indicant̃ eſſe talia: ꝛ ad illa nõ in/
C digemus medio ſillogiſtico.¶ Notandũ etiã ꝙ nõ indigere medio ſillogiſtico poteſt ↄtingere dupliciter.vel q2 eſt imediata.vel q2 vt dictũ eſt ad h ſufficit ſolus ſenſus. igit̃ ſi minoꝛ ſit particularis cũ particularium ꝛ indiuiduoꝛum per ſe perceptiuus ſit ipſe ſenſus.vel ſi minoꝛ ſit imediata.vtputa ſi hec eſt imediata: ꝙ equilater⁹ eſt triangulus.ꝛ nõ indigemus ad hoc aliquo medio: ſed ſtatiꝫ innoteſcit nobis ſic eſſe.quecũq̧ harũ minoꝝ accipiat̃ ſub maioꝛi erit ſil' nota cũ cõcluſione.vt ſi dicat̃.oĩs triangulus h₃ tres.hic particularis q eſt deſcriptus in puluere eſt triãgulus.ſtatiꝫ ſciet̃ ↄcl'o ꝙ h₃ tres.nec idigebimus ad hoc aliquo medio: ſed ipſe ſenſus ſufficienter iudicabit de hoc ꝑticulari ꝙ ſit triangulus. Rurſus ſi non accipiat̃ in minoꝛi triangulus ꝑticularis: ſ₃ dicat̃ eqlaterus eſt triãgulus: poſito ꝙ hec minoꝛ ſit imediata ſtatiꝫ
D erit nota ↄcl'o ꝙ h₃ tres.¶ Notãdũ ẽt ꝙ l₃ duobus modis minoꝛ ſit ſil' nota cũ ↄcl'one.vl' q2 ẽ ꝑticularis vl' q2 ẽ immediata.ſufficit tñ phõ exẽplificare de altero hoꝝ.vt exẽplificare de ꝑticulari qd nõ dr̃ de aliquo ſubo ad hoc
E ꝙ pateret q̃l'r minoꝛ cũ ↄcl'one põt eẽ tꝑe ſil' nota.¶ Notandũ ẽt ꝙ l₃ cã poſſit ſil' eẽ tꝑe cũ effectu.vt ſil' ſunt terre interpoſitio ꝛ eclipſis: tñ nã ſemꝑ cã ꝑoꝛ ẽ effectu.q̃re cũ ꝑmiſſe ſint cã q̃re cognoſcat̃ ↄcl'o q̃libꝫ premiſſarũ nã prius eſt nota ↄcl'one.ſ₃ maioꝛ eſt ꝑus nota nã ꝛ tꝑe.minoꝛ aũt poterit ſic accipi ꝙ erit ꝑus nota nã tñ.¶ Poſt q̃ dubitauimus de ꝑcognitiõe qd ẽ ſm oꝛdinẽ ꝑtaxatũ.
F reſtat dubitare de cognitione q2 ẽ.¶ Dubitat̃ g̃ vtrũ de ſubiecto ꝛ dignitate opoꝛteat ꝑcognoſcere q2 eſt.dõm ꝙ cũ de nõ ente nihil ꝓbari poſſit eo ꝙ nõ ens: nec ſũt diĩe nec ſunt ſpẽs: nec ẽt paſſiones Rurſus cũ ex falſis cãlit̃
Cap.2. nulla ṽitas ↄcludat̃.q2 vt ꝓbat̃ in.2.poꝛ.ex falſis ſeqtur verũ nõ ꝑp qd.ſ₃ qm̃ o₃ de ſubo ꝑſuppõẽ q2 ſit al'r.n.de eo nõ poſſet aliq̃ ꝓbari paſſio.¶ Rurſus de dignitate ꝑ quã ꝓbat̃ paſſio de ſubo o₃ ꝑſuppõẽ q2 eſt.i.o₃ ꝑſupponere ꝙ illa dignitas ſit ṽa: q2 cãliter ex falſis non ſeqtur verũ.falſuꝫ.n.nõ põt eẽ cã veri.igit̃ q2 eſt erit ꝑcognitio tã ſubi q̃ dignitatis vt auctoꝛ in l'ra tãgit.¶ Ulteri⁹ aũt
G dubitaret foꝛte aliqs dato ꝙ q2 eſt ſit ꝑcognitio ſubiecti ꝛ dignitatis.vtꝝ debeat dici ꝑcognitio paſſiõis.ꝛ videt̃ ꝙ ſic.q2 ſi phĩ ex admirari ceperũt philoſophari vt vidẽtes paſſiones ſolis ꝛ lune ceperũt iueſtigare cãs.ꝑus cognouerũt q2 eclipſis ineſt lune q̃ ſcirẽt cãm eius.cũ g̃ ſcire ſit ꝑ cãm aliq̃ hñt hui⁹ ſciaꝫ nõ ſolũ ſciuerũt qd eſt luna ꝛ q2 eſt luna.ſ₃ ẽt cognouerũt qd eſt eclipſis.ꝛ q2 eſt eclipſis.erit g̃ ipſius paſſionis precognitio q2 eſt.¶ In ↄtrariũ eſt phs in l'ra: qui h₉ precognitionẽ nõ attribuit
H paſſioni: ſed ſubo ꝛ dignitati.¶ Dõm ꝙ cõiter ponitur ꝛ magni hãc poſitionẽ ſecuti ſunt: ꝙ cũ accñtis eſſe ſit in eſſe.ꝛ cũ ieſſe paſſionis cõcludat̃ ꝑ demr̃ationẽ: q2 ẽ paſſio.i.q2 ineſt ꝑcognitio eſſe nõ poterit.ſ₃ hoc eſt iſufficiẽter dcm̃.p₃ enim ꝙ phĩ viderunt eclipſim lune nec dum ſciebant hoc demr̃atiue: q2 ignoꝛabant cãm eius.inueſtigata aũt cã potuerũt demr̃atiue ↄcludere qd ꝑus admirabant̃.ergo q2 eclipſis eſt: ꝛ q2 eclipſis ieſt lune demonſtrationem ꝑceſſit ꝛ eſt ꝑ demõſtrationẽ ↄcluſa. aliter tñ ꝛ al'r.q2 h₉ inherentia paſſiõis in ſubo vt admirata ꝛ vt ignoꝛata cã potuit demr̃ationem ꝑcedere etiã inueſtigata ꝑ cãm potuit eſſe per demr̃ationem cõcluſa. Nõ ergo eſt hñ dcm̃ ꝙ q2 eſt non eſt ꝑcognitio paſſionis ꝛ non põt demr̃ationẽ ꝑcedere cũ habeat per demr̃ationẽ ↄcludi. q2 vt p₃ al'r ꝛ al'r cõſiderata põt demr̃ationẽ ꝑcedere ꝛ ꝑ demr̃ationẽ cõcludi.imo vt videtur niſi demr̃ationẽ ꝑcederet ꝛ niſi eſſet precognita nõ fuiſſet ꝑ demr̃ationẽ ↄcluſa.nam ꝛ ipſi phĩ niſi fuiſſent admirati ꝛ niſi ꝑcognouiſſent: q2 luna eclipſat̃ nõ inueſtigaſſent cãm eclipſis ꝛ nõ demonſtraſſent eclipſim de luna.¶ Eſt ergo diligenter
I notãdũ ꝙ phs de ꝑcognitionibus determinãs nõ intendit dicere qd poſſit contingere ſ₃ qd neceſſe ſit eſſe. de neceſſitate enim in oĩ paſſione ꝓbãda de ſubo op₃ ꝑcognoſcere qd eſt ſubm ꝛ q2 eſt ſubm.op₃ etiã ꝑcognoſcere qd intelligit̃ noĩe paſſionis.tamen q2 paſſio eſt vel q2 paſſio ieſt alicui ſubo nõ op₃ ꝑcognoſcere: l₃ hoc aliquãdo poſſit cõtingere. vt ſi ſciatur qd eſt habere tres ꝛ neſciã hãc paſſionẽ ineſſe triãgulo poterit mihi demr̃atiue ꝓbari: q2 ei talis paſſio ineſt. ꝛ ſil'r ſi nunq̃ vidi lunã eclipſari: nec ſciã ꝙ luna eclipſetur.dũ tñ ſciã qd impoꝛtat̃ noĩe eclipſis poterit mihi demõſtratiue oñdi ꝛ per cãm mihi poterit patefieri ꝙ eclipſis lune cõpetit.phs ergo volẽs determinare de ꝑcognitiõibus ſimpl'r: ſine qbus nõ põt diſciplina ꝛ ſcia aliqua adipiſci.ait vt ꝙ de ſubo op₃ precognoſcere qd ꝛ q2.q2 ſine his precognitionibus nulla paſſio de ſubiecto per demonſtrationem ſciri poterit.de paſſione autem opoꝛtet preſcire quid eſt quod dicitur: q2 ſi ignoꝛemus quid eſt quod dicitur: nomine eclipſis: nullam ſcientiam de eclipſi habere poſſemus. q2 autem eſt eclipſis.vel q2 eſt q̃cũq̧ paſſio nõ o₃ ꝑſcire.nã l₃ poſſit cõtingere: ꝙ aũt demõſtrationẽ añ notitiã cãe poſſumus ſcire paſſionẽ ineſſe ſubiecto: tñ q2 nõ o₃ ſemꝑ ſic eẽ ſed abſq̧ tali notitia põt ꝑ demr̃ationẽ ↄcludi: iõ q2 eſt. nõ ponit̃ ꝑcognitio paſſionis.argumẽtũ aũt ↄ̃ hoc fcm̃
K ſolutũ eſt ꝑ iam dicta.¶ Ulterius aũt dato ꝙ q2 eſt paſſionis nõ ſit precognitio ſimpl'r. Dubitaret foꝛte aliquis vtrũ poſſit dici ꝑcognitio in ſcia inuẽta.ꝛ videt̃ ꝙ ſic per argumentũ ſupius factũ.nã ſi ſcia inuẽta fuit ꝑ admirationẽ ꝛ phĩ ex admirari ceperũt philoſophari: ꝑus viderũt: q2 luna eclipſat̃: ꝛ q2 nubes tonat: ꝛ q2 cetere h₉ paſſiones iſunt ſuis obiectis q̃ iueſtigarẽt cãs. i talib⁹ g̃ q2 paſſio ieſt ꝑceſſit demr̃atiões ꝛ meruit dici ꝑcognitio. Dicẽdũ ꝙ ſm cõmẽtatoꝛẽ in aliqbus non eadẽ ſunt nobis ꝑus nota ꝛ ſimpl'r.vel qd idẽ eſt: nõ eadẽ ſunt nob ꝑus nota ꝛ nãe. In aliqbus ãt ſunt eadẽ nobis ꝑus nota ꝛ nature.vel ſimpl'r in nãlibus.aut vbi ꝑ effectũ ꝑcedim⁹ ad cognitionẽ cãꝝ: ꝛ vbi ꝑ admirari iceperũt phĩ philoſophari.alia ſunt pri⁹ nota ſimpl'r.ꝛ alia ꝑus nota nob.nã cauſe ſemꝑ ſunt note ꝑus ſimpl'r q̃tũ ad nãm.in talibus eni cãe iõ nõ ſunt note nob ꝑus: ſ₃ effect⁹: ſ₃ in mathema/

ticis nõ opꝫ ſic eē. inuētor. n. ꝓpõnũ geometricaꝝ nõ ꝑus
vidit ꝙ anguli triãguli erãt eq̃les duob⁹ rectis. ⁊ de hac
viſiõe admiratus incepit inueſtigare cãm. imo ꝑus cogno
uit cãm. vel prius cognouit ꝙ angulus extrinſecus vale
bat angulos duos itriecos. ⁊ poſtea ex hac cã cognouit
L illã paſſionẽ ineſſe triãgulo. ℂ Cũ ḡ q̃rit̃ vtrũ ſaltẽ in
ſcia inuẽta q2 ē paſſio ſit ꝓcognitio. dici oꝫ ꝙ in ſcia inuẽta
vbi ꝑ admirari incepim⁹ philoſophari ⁊ vbi per effect⁹
venimus in cognitionẽ cauſaꝝ ſemꝑ q2 eſt paſſio ⁊ vel q2
ineſt ꝓcedit cognitionẽ cãe ⁊ ꝑ ↄ̃ñs ꝓcedit demſtrationẽ.
iõ vt dicebat̃ in talib⁹ inherẽtia paſſiõis ē ꝓcognita: ⁊ eſt
ꝑ demſtrationẽ ↄcluſa. alr̃ tñ ⁊ alr̃ q2 vt admirata ē ꝓco/
gnita: ⁊ ꝑ cãm inueſtigata ē ꝑ demſtrationẽ ↄcluſa: ſꝫ ſi ſit
talis ſcia inuẽta ꝙ ibi ꝑ effect⁹ nõ ꝓcedim⁹ in cognitionẽ
cãe: ſꝫ magis ꝑ cãm in cognitionẽ effectuũ. nõ opꝫ aũt de
mſtratorẽ ꝓſcire inherẽtiã paſſiõis. igit̃ q2 eſt paſſio vl̃ q2
ineſt. nõ eſt ponẽda ſimplr̃ ꝓcognitio. q2 hoc nõ ē neceſſa
M riũ in acq̃ſitione ſcie. lꝫ aliq̃ſ ſic ſe hře ↄtingat. ℂ Ulteri
us aũt dubitaret forte aliq̃s vtrũ q2 ē ſit ꝓcognitio plu/
res vel vna. ⁊ vr̃ ꝙ ſit ꝓcognitio plures. nam q2 ſm pħm
opꝫ ꝓcognoſcere tã de ſubiecto q̃ꝫ d̃ dignitate: cũ ḡ ſubm
dicat qd icõplexũ. dignitas qd cõplexũ. ⁊ eē videat̃ oĩno
dici eq̃uoce de cõplexo ⁊ icõplexo q2 ē nõ erit ꝓcognitio
vna. nõ eē cõplexi ⁊ maxĩe eē enũciatõis idẽ ē qd̃ veꝝ eē.
q2 circa cõpoſitionẽ ⁊ diuiſionẽ ē vitas ⁊ falſitas: q2 vt dr̃
Cap. 1. in ꝓncipio phyermenias. ⁊ vt habet̃ in. 3. d̃ aĩa in ſimpli
te. c. 39. cibus aũt nõ ſic accipit̃ eē. q2 vt dr̃ in. 3. de aĩa indiuiſibi/
te. c. 21. lium igit̃ itelligẽtia in his eſt circa q̃ nõ eſt falſum nec ve
⁊. 22. rum. cũ ergo eē oĩno diffozmiter ſumat̃ in ſimplicib⁹ ⁊ ĩ
enũciationib⁹ q2 eſt ſubiectũ ⁊ q2 eſt dignitas nõ poterit
N eſſe ꝓcognitio vna. ℂ In cõtrariũ eſt. q2 ſi nõ eēt ꝓcogni
tio vna: tũc eēnt tres ꝓcognitiones. Dicẽdũ ꝙ qd ē eē ꝓ/
cognitionẽ vnã ſufficiẽter oſ̃dim⁹ ꝓpter hoc ꝙ loq̃tur ħ
de qd nois nõ qd rei: ſed q̃uo q2 eſt precognitio vna cum
hec ſe extẽdat ad dignitatẽ ⁊ ad ſubm ⁊ ꝑ ↄ̃ñs ad cõple/
xũ ⁊ incõplexũ ſaluare ē valde difficile. Propter qd̃ ſciẽ
dũ ꝙ phs in ꝓncipio ſcđi hui⁹. de his de q̃b⁹ dicit eē qua
tuoꝛ q̃ões i ꝓncipio hui⁹ ꝓmi dicit eē duas ꝓcognitio/
nes. ponit. n. ifra i ſo eē q̃õnẽ duplicẽ circa q̃ditatẽ ⁊ du
plicẽ circa eē. nã vna q̃õ ē de q̃ditate ſimplici quã vocat
qd. ⁊ alia ē de q̃ditate cõpoſita ſiue de q̃ditate paſſionis
quã vocat ꝓꝑ qd eſt. in paſſiõe. n. idẽ eſt qd eſt. ⁊ ꝓꝑ qd ē.
vt ipſemet aĩt. nã ſi q̃rat̃ qd ē eclipſis lune dicet̃ ꝙ ē ꝓ
O uatio luminis obiectu terre. ℂ Et ſi q̃rat̃ ꝓꝑ qd eſt ecli/
pſis lune dicet̃ ꝙ ꝓꝑ ꝓuationẽ luminis ſit cãta. de q̃dita/
te ergo ſimplici. i. de q̃ditate ſubi. vt qd eſt hõ aut celũ. ⁊
de q̃ditate cõpoſita: vt de q̃ditate paſſionis. vt ꝓꝑ qd eſt
eclipſis aut tonitruũ: facit duas q̃ões. ħ aũt de qd ſubi
⁊ qd paſſiõis dicit eē ꝓcognitionẽ vnaꝫ. ſic ẽt in ꝓncipio
ſcđi de eē facit q̃ões duas ſic de q̃ditate. nã dicit eē vnã
q̃õnẽ de eē ſimpliciũ ſiue de eē ſuboꝝ quã vocat ſi ē. vt ſi
eſt hõ aut celũ. aliam q̃õnẽ dicit eē de eē cõpoſitoꝝ ſiue
de eē paſſionis quã vocat q2 eſt. Uidet̃ ḡ q̃uo qd ſimpli
ciũ ⁊ qd cõpoſitoꝝ ſiue qd ſubi ⁊ qd paſſionis faciũt ꝓco
gnitionem vnã ⁊ q̃ões duas. ſi ↄſiderẽtur ꝓhabita vi/
dere nõ ē difficile. q2 vt ſunt precognitio dñt qd nois: ſed
vt ſunt q̃õ dñt magis quid rei. q2 q̃ões vt de his loq̃t̃
phs ſunt equales numero his q̃ vere ſcimus. ydiotaꝝ ⁊
pueroꝝ eſt ſcire qd nois. peritoꝝ aũt ⁊ expertoꝝ in diſci
plina eſt ſcire qd rei: vt põt haberi a themiſtio ĩ pricipio
cõmẽti ſuꝑ hoc libro. cũ ḡ qd nois quaſi eodẽ modo acci
piat̃ in accñtibus ⁊ ſubſtãtijs nõ aũt qd rei erit de quid
nois vna ꝓcognitio ⁊ duplex q̃ſtio: ſed ſi ſic dicimus au/
gemus q̃õnis difficultatẽ: q2 ſi qd eſt. eſt aliquo mõ idẽ
paſſionũ ⁊ ſubiectoꝝ. cũ eſſe nõ ſit idẽ enũciationũ ⁊ ter
minoꝝ. q2 eſt vt eſt ꝓcognitio dignitatis que eſt enuncia
tio. ⁊ q2 eſt vt eſt ꝓcognitio ſubiecti qd̃ eſt quedam diffi/
nitio ⁊ qdã termin⁹ nõ erit ꝓcognitio vna. ℂ Sciendũ P
ergo ꝙ ſicut oſtẽdimus qd eſt eē ꝓcognitionem vnam ⁊
queſtiones plures diſtinguẽdo de q̃ditate. ita circa eſſe
dicemus eſſe ꝓcognitionẽ vnã ⁊ q̃ões plures diſtinguẽ
do de enunciationibus. nam alique enũciationes ſe ha/
bẽt vt pricipia ⁊ dignitates. alique vt cõcluſiones: que
ſi cõparent̃ ad itellectum hãc diſiam hñt: q2 in dignitates
⁊ pricipia trahit̃ itellectus ſimplici ituitu. ideo dr̃. 6. ethi Ca. 14.
coꝝ ꝙ ad pricipia nõ eſt rõ. ſimplr̃ enim abſq3 diſcurſu ⁊
abſq3 ratione ſiue abſq3 ratiocinatiõe fert̃ itellectus i di/
gnitates ⁊ pricipia in cõcluſiões vero fertur cum diſcur
ſu diſcurrẽdo a pricipijs ad eas. ⁊ q2 qd̃ quid eſt. eſt pro Te. c. 9.
priũ obiectum itellectus. vt dicitur in 3⁰ de aĩa. cũ po/ ⁊. 10.
tẽtie poſſint per ſe ⁊ immediate ferri in ſuũ obiectũ. itel/
lectus per ſe loquẽdo immediate fert̃ in q̃ditates ad ſim
plicia ergo ⁊ ad dignitates quaſi eodẽ modo cõparatur
itellectus: q2 hec ⁊ illa q̃ſi pzimo ſe offerũt itellectui. nã
ſtatim cum terminos cognoſcimus pricipijs aſſentimus
vt hr̃ in ꝓmo huius. ⁊ q2 ex parte itellectus noſtri cogni/
tio dignitatũ ſic eſt inata ⁊ cõnexa cognitioni ſimpliciũ
logicus qui eſt artifex rõnalis ↄſiderat talia vt ſe tenent
ex parte itellectus: vt plane inuit commẽtatoꝛ ſupra. 7⁰.
meta. vbi dat diam iter diffõnẽ cõſideratam a logico ⁊
a metaphyſico. cum ſit tãta affinitas ex parte itellectus
noſtri. cum fert̃ in ſimplicia ⁊ in dignitates. q2 ſtatim itel
lectis terminis ſimplicibus dignitati cõſentit. circa eſſe
ſubiecti quod eſt quid ſimplex. ⁊ eſſe dignitatis quod eſt
quid complexum: vna precognitio aſſignatur. lꝫ ergo ſit
aliud eſſe ſimplicium ⁊ cõplexoꝝ: tñ q̃ꝫtum ad illa com
plexa que ſtatim ſe offerũt itellectui ꝓpter affinitatem
quam habẽt cum ſimplicibus vt referũtur ad itellectuꝫ
vnaꝫ precognitionẽ poterũt habere cũ illis. habẽt ergo
compoſita cum ſimplicibus quodãmodo vnã precogni
tionem. non aũt habẽt vnã queſtionẽ: q2 queſtio cum ſit
dubitabilis ꝓpoſitio nõ eſt ꝓprie circa pricipia que qli/
bet ꝓbat audita. ſed magis eſt circa ↄcluſiões. ⁊ q2 qua
ſi ꝑ oẽm modum aliter fertur itellectus in cõcluſiones ⁊
in pricipia. iõ circa eſſe ſimpliciũ ⁊ compoſitoꝝ ſunt due
q̃ões lꝫ poſſit eē ꝓcognitio vna. ℂ Poſſum⁹ ẽt hãc ve/ Q
ritatẽ aliter declarare. dicemus. n. ꝙ q2 eſt ſubm nõ acci/
pit̃ q2 eſt ſubm ſimplr̃ ⁊ abſolute. vt eſt aliq̃ res alicui⁹
ꝓdicamẽti: ſꝫ accipit̃ q2 ē ſubꝫ res. ſ. talis de q̃ pñt ꝓbari
ꝓprietates ⁊ paſſiões. igr̃ q2 eſt incõplexi ſiue ipſi⁹ ſubi
qd̃ eſt qd icõplexũ ſic acceptũ. multũ accedit ad q2 eſt cõ
plexi. nã ſic q2 ē cõplexi ē verificari ꝓdicatũ d̃ ſubo. ſic q2
eſt ſubꝫ eſt ſcire q2 ē res talis de quo pñt verificari ꝓpe
tates ⁊ paſſiões. vñ dicet̃ in q̃õne ſequẽti ꝙ oꝫ accipere
large q2 eſt. ⁊ hoc ḡ mõ q2 eſt ſubi ⁊ dignitatis vl̃ cõplexi
⁊ icõplexi nõ faciũt niſi vnã ꝓcognitionẽ. nõ. n. differunt
niſi ſicut verificari paſſionẽ de ſubo q̃ꝫtũ ad q2 eſt. ⁊ ipſi⁹
dignitatis. ⁊ ſic poſſet verificari hoc de hoc q̃ꝫtũ ad q2 eſt
ſubiiunã tũc dicimus ſcire q2 eſt ſubm q̃ſi ſcim⁹ ipſaꝫ eē rẽ
talẽ de q̃ paſſiones verificari pñt. ℂ Ulterius ẽt dubita R
ret forte aliq̃s vtrũ poſſit aſſignari vna cõis cã quare qd
ſubi ⁊ paſſionis faciũt ꝓcognitionẽ vnã. ⁊ q2 eſt ſubi ⁊ di
gnitatis faciũt ẽt ꝓcognitionẽ vnã. cũ ergo ſm quãlibet
ꝓcognitionũ ſunt duo ꝓcognita: q̃re nõ ſunt quatuoꝛ ꝓco
gnitiões. due ſubi ⁊ vna dignitatis ⁊ alia paſſiõis. ℂ Di S
cẽdum ꝙ cum aſſignate ſint diuerſe cauſe poſſumus ad
hec oĩa vnã cõmunẽ cauſaꝫ aſſignare dicẽdo ꝙ hic ſubie
ctũ nõ accipitur pro ſubſtãtia tm̃ imo ipm accidens põt
eſſe ſubiectũ. q2 qd̃ eſt accidẽs vnius põt eē ſubꝫ alterius
⁊ q2 accidens põt habere rõnem ſubiecti vt hic de ſubie
cto loq̃mur cũ ipſa paſſio ſit accidẽs ſic amplificãdo rõ/
nem ſubiecti opoꝛtuit amplificari rõnem ipſius quid. vt

ſic large

ſic large ſumeret qd ſubiecti⁊ ꝙ etiam accidentia tale qd
hẽre poſſint. ⁊ q̄ ſic accipiẽdo qd ſubi vt ſe extẽdit ad qd
accñtis ẽt ipſe paſſiões hñt hꝫ qd ⁊ qd ſubi ⁊ qd paſſio/
nis vnã p̄cognitionẽ faciũt. Ex hac ẽt rõne põt accipi cã
q̄re q̄ eſt ſubiecti. ⁊ q̄ eſt dignitatis eſt p̄cognitio vna.
nã ſi ſubm hic acceptũ extẽdit ſe ad ipſa accidentia ſicut
oportuit ita large accipe qd eſt vt in hoc ipſa accñtia cõ/
uenirẽt: ita oꝫ ſic large accipe q̄ eſt vt ħ ipſis accidẽtib⁹
cõperat. ⁊ q̄ eẽ accidẽtiũ eſt eẽ cõplexoꝝ: vt q̄ ẽ eclipſis
idẽ eſt qȯ q̄ eclipſis alteri ineſt. q̄re ſi ſic ſumẽduꝫ eſt hic
eẽ ſubi vt ad ipſa cõplexa ſe extẽdat. ḡ q̄ eſt ſubi ⁊ q̄ eſt
dignitatis lꝫ dignitas ſit qd cõplexũ poterit eẽ p̄cognitio
A vna. ¶ Ulterius ãt dato duas eẽ p̄cognitiões q̄ eſt ⁊ qd
eſt dubitaret forte aliqs. vtrũ he p̄cognitiones requirant
in ſcia habita inueniẽdo ſicut in habita addiſcẽdo. ¶ Di
cẽdũ ꝙ ad hoc cõiter rñdet has p̄cognitiones nõ eẽ ne/
p̃ huius ceſſarias in ſcia inuẽta ꝙ vt dicitur: pꝫ ex ṽbis phi. nam
tex.c.p. phs ait ꝙ ois doctrina ⁊ ois diſciplina ex p̄exiſtẽti fit co
gnitione. ḡ loqr̃ de ſcia que habet addiſcẽdo ⁊ docẽdo:
nõ aũt inueniẽdo. ¶ Rurſus idez aliq̄ꝙ opꝫ p̄cognoſcere
qd eſt qȯ dr̃ per nomẽ. In ſcia aũt per inuẽtionẽ habita nõ
opꝫ vti ſermone: ſꝫ ex ipſis reb⁹ accipit̃. ḡ ibi nõ opꝫ p̄co/
gnoſcere qd eſt qȯ dr̃. Sꝫ hec via ſtare nõ põt: nã themi/
ſtius in ſuo cõmẽto vt ſupra dicebat̃. exponẽs ꝙ ois do/
ctrina ⁊ ois diſciplina ex p̄exiſti cognitiõe fit. ait hoc ve/
ritatẽ hẽre ẽt in his q̄ hȯ cogitat apud ſemetipſuꝫ. ꝯſtat
aũt ꝙ ȯ hiſdeꝫ p̄cognitiõib⁹ phs loquit̃ de qbus ſupius
facit mẽtionẽ. cũ ait. ois doctrina ⁊c. imo exponẽs phs
quo ois doctrina ⁊ ois diſciplina ex p̄exiſtẽti cognitione
fit. ait de hꝫ p̄cognitiõe ꝙ eſt duplex q̄ eſt ⁊ qd eſt. q̄re ſi
illa p̄exiſtẽs cognitio: vt pꝫ per themiſtiũ requirit̃ in ſcia
inuẽta. ſequit̃ ꝙ q̄ eſt ⁊ qd eſt ẽt in ſcia inẽta requirunt̃.
ſꝫ ſi nũq̄ꝫ ħ ex textu phi haberet̃: pꝫ tñ vez eẽ qȯ dr̃. nã ſi
aliqs admirãs eclipſiꝫ lune vellet eius inueſtigare cãm ⁊
inueniret ſciaꝫ de eclipſi dicẽs ipſaꝫ eẽ p interpoſitionẽ ter
re. ſi inueniẽs hãc ſciam ignoraſſet q̄ luna eſt. ⁊ neſciuiſ
ſet q.d eſt luna nũq̄ꝫ fuiſſet circa hãc ſciam ſollicitus ⁊ ne
q̄q̄ꝫ inueniſſet eaꝫ. Qȯ ergo obijcit̃ ꝙ phus loqr̃ de oi
doctrina ⁊ oi diſciplina. ergo vr̃ loq de ſcia p doctorẽ i di
ſcipulũ tradita. hꝫ ãt eſt ſcia nõ inueniẽdo habita. ſꝫ addi
ſcẽdo acqſita. dici oꝫ ꝙ p verba illa phi nõ excludit̃ ſcia
inuẽta nã ſciaꝫ inueniẽs põt aliũ illã ſciaꝫ docere. ⁊ ita illa
ſcia inuẽta erit doctrina lꝫ ḡ ſcia inuẽta nõ mereat̃ dici diſci
plina: q̄ nõ eſt addiſcẽdo habita põt tñ dici doctrina q̄
docẽdo põt cõicari imo niſi ſcia inuẽta eẽt doctrina nulla
ſcia eẽt diſciplina. q̄ niſi inueniẽs aliũ docuiſſet nũq̄ꝫ ali/
qs ab aliq̄ didiciſſet. nã q diſcit ab alio addiſcit. tunc q̄ro
de illo alio a quo didicit vtrũ habuit ſciaꝫ diſcẽs vel inue/
niẽs. p̄mus ergo docẽs nõ fuit diſcẽs. ſed fuit inueniens. ⁊
q̄ tpe phi adhuc erãt in memoria p̄mi philoſophantes:
planũ eſt ꝙ a p̄mis philoſophãtib⁹ ⁊ oemũ ſciam inue/
niẽtibus cõicata eſt ſcia diſcẽtibus. ſi ḡ docere idẽ eſt qȯ
alijs ſciaꝫ tradere ⁊ addiſcere idẽ eſt qȯ ab aliquo ſciaꝫ ac
cipere p ãtonomaſiã ſcia inuẽta dꝫ dici doctrina. q̄ p il/
lã eſt p̄ncipalr̃ alijs ſcia cõicata. Scia aũt ab aliquo acq
ſita dꝫ dici diſciplina. q̄ hoc itelligit̃ noie diſcipline vt. ſ.
ab alio ſit accepta Bona ergo erit expoſitio ſupius tradi
ta: vt dicat̃ ois doctrina. i. ois ars inueniendo habita que
antonomatice doctrina dici oꝫ. ⁊ ois diſciplina. i. ois ars
⁊ ois ſcia addiſcendo acqſita ex p̄exiſtẽti fit cognitione.
B ¶ Quod ṽo vlteri⁹ addebat̃. ꝙ phs ait hanc p̄cognitio
nẽ eẽ qd eſt qȯ dr̃ ꝙ in ſcia inuẽta nõ hꝫ locũ: cũ ibi nõ ſit
neceſſarius ſermo. dici põt. ꝙ qd eſt qȯ dr̃ eſt idẽ ꝙ quid
eſt qȯ ſentit̃. nã cũ audimus noiare lapidẽ eũdẽ ꝯceptũ
formam⁹ nobis in itellectu nr̃o quẽ formamus cũ ſenſi/
bilr̃ lapidẽ videm⁹. imo hoc mõ matres docent pueros
quid nois cũ ſenſibilr̃ oñdũt eis ꝙ hoc vocat̃ lignũ ħ la
pis hoc ferrũ. eundẽ ḡ cõceptũ quẽ formauerũt ſibi vidẽ
tes lapides formãt ſibi poſtea cũ lapidẽ audiũt noiari.
qd eſt ḡ qȯ dr̃ eſt idẽ cũ qd eſt qȯ ſentit̃. ¶ Hoc viſo dica/ C
mus ꝙ q̄ eſt ⁊ quid eſt ſunt p̄cognitiões non ſolũ in ſcia
habita addiſcẽdo ſꝫ ẽt inueniẽdo. ſed i ſcia hita addiſcẽdo
⁊ p ſermonẽ ſunt p̄cognitiões: q̄ eſt qȯ dr̃ ⁊ qd eſt qȯ dr̃
In ſcia vero habita p inuẽtionẽ ⁊ p ſenſum ſunt p̄cogni/
tiões q̄ eſt qȯ ſentit̃ ⁊ qd eſt qȯ ſentit̃. ſꝫ q̄ eſt qȯ ſentit̃
⁊ quid ẽ qȯ ſentit̃ ſunt eedeꝫ p̄cognitiões cũ q̄ eſt quod
dicit̃ ⁊ qd eſt qȯ dicit̃. q̄ de nullo ſcimus qd eſt qȯ dr̃ de
quo nõ formemus aliquẽ cõceptũ in intellectu nihil aũt
eſt in itellectu. qȯ p̄us nõ fuerit aliquo modo in ſenſu vl̃
per ſe vel per ſuũ ſile. vel p ſuas ptes. vel p ſuũ effectũ.
Sic ergo accipiẽdo large qȯ ſentit̃ ⁊ qȯ fuit in ſenſu idẽ
eſt ſcire quid eſt qȯ dr̃ ⁊ ſcire qd eſt quod cadit ſub ſenſu
¶ Ulterius aũt q̄ itellect⁹ hois nõ q̄ſcit. dubitaret for D
te aliquis quõ idẽ ſit qd eſt quod dr̃ ⁊ qd eſt quod ſentit̃
vel qȯ fuit in ſenſu. Dõm ꝙ ſcia noſtra cãtur a reb⁹: ⁊ q̄
effectus eſt rep̄ſentatiuus cãe ea q̄ ſunt in intellectu ⁊
ipſi ꝯceptus quos formamus nobis in mente ſunt ſigna
coꝝ que ſunt in reb⁹. Rurſus q̄ hꝫ ꝯceptus exprimim⁹
per noia ⁊ p voces. q̄ ea que ſunt in voce ſunt ſigna coꝝ
que ſunt in aia. nõ eſt igit̃ alius ꝯceptus q ſignificat̃ p vo
ces ⁊ q eſt ſignũ reꝝ q̄ aliquo modo fuerũt in ſenſu. Idẽ
ergo ꝯceptus in mẽte formatus rep̄ſentat qd eſt quod
ſentitur vel qd eſt qȯ fuit in ſenſu. ⁊ etiam ille idẽ ꝯcept⁹
dat nobis itelligere qd ẽ quod dr̃ ⁊ ſignificat̃ p voces. ⁊
q̄ eedem ſunt he p̄cognitiones cũ illis. ⁊ idẽ eſt ſcire q̄
eſt ⁊ qd eſt quod dr̃ cũ q̄ eſt ⁊ quid eſt quod ſentitur vel
qȯ aliquo modo fuit in ſenſu. ideo phs nominãdo illas
noiauit iſtas: ⁊ determinãdo de illis non excluſit iſtas.
Quod ergo obijcit̃ ꝙ in ſcia inuẽta nõ indigemus ſigni
catis vocũ dici oꝫ ꝙ indigemus ſenſu. ⁊ illi ꝯcept⁹ quos
formamus nobis de rebus quaꝝ ẽ ſcia ⁊ que fuerunt in
ſenſu ſunt illi idẽ quos p voces ſignificam⁹. ⁊ qd ẽ qȯ dr̃
ẽ idẽ cũ qd ẽ qȯ ſentit̃ vel qȯ fuit in ſenſu. ¶ Ulterius ãt E
dubitaret forte aliqs de ordine iſtaꝝ p̄cognitionũ. vtruꝫ
q̄ eſt p̄cedat qd eſt vel ecõuerſo. ¶ Dõm ꝙ in ſcia inue/
niẽdo habita magis q̄ ẽ vr̃ p̄cedere qd ẽ in ſcia ṽo addi/
ſcẽdo acqſita vr̃ eẽ ordo ꝯtrius. nã p̄mo acqrit̃ p ſenſuꝫ. 2⁰
per ſermonẽ. p ſenſum aũt ſtatim pcipim⁹ q̄ eſt. poſtea
cogitam⁹ qd eſt. in ſermone aũt ecõtrario. q̄ oꝫ nos p̄ ſci
re qd ẽ qȯ dr̃ poſtea cogitam⁹ ſi id ſit. vt ſi noiatur nobis
hyrcoceru⁹. p̄ oꝫ nos ſcire qd ſignificat̃ ħ nomie poſtea
oportebit nos cogitare vtrũ qȯ ſignificat̃ illo noie ſit ali
qd in reꝝ nã. in ſcia ḡ q̄ acqrit̃ p ſenſuꝫ cuiuſmodi ẽ ſcia
inuẽta p̄cognitio q̄ ẽ p̄cedit p̄cognitionẽ qd eſt ſꝫ in ſcia
habita p ſermonẽ p̄cognoſcere qd ẽ qȯ dr̃ p̄cedit p̄cogni
tionẽ q̄ eſt. ⁊ q̄ ſcia habita p ſermonẽ eſt ſcia addiſcẽdo
habita. bene dictum eſt ꝙ in hac ſcientia ⁊ illa ſm has
precognitiones eſt ordo conuerſus. ¶ Eſſet aũt vlteri⁹
dubitãdũ de exẽplis ſupi⁹ hitis ⁊ de modis p̄cognoſcẽ/
di in p̄nti lectiõe traditis: ſꝫ ȯ his in ſeq̄nti lectiõe dicet̃.

¶ Anteq̄ꝫ autem ſit inducere: aut ſillogiſmuꝫ
accipe quodã quidẽ modo fortaſſe dicẽdũ eſt
ſcire: mõ aũt alio nõ. qȯ eni neſciuit ſi eſt ſim/
pliciter: hoc quodam modo ſciuit: vt ꝙ duos
rectos habet ſimplr̃. ¶ Sꝫ mãifeſtũ ẽ qdẽ ꝙ Te.c.4
ſic qdẽ ſcit: ſimplr̃ autem nõ ſcit. Si vero non
memnonis ãbiguitas ꝯtingit: aut. n. nihil di/
ſcet: aut que nouit. Nõ. n. ſicut quidã argumẽ
tant ſoluere dicendũ eſt. Nunq̄d ſciuiſti oẽm

dualitatē:qm̄ eſt par aut non.dicente aūt attu-
lerūt:quādā dualitatē quā nō opinatus eſt eē.
Soluūt.n.nō dicētes cognoſcere oēm duali-
tatē parē eſſe ſʒ q̄ʒ ſciūt ꝙ dualitas ſit. ⁊ ēt ſci-
unt cuius vere demrātionē habēt ⁊ cuius ac-
ceperunt. Acceperunt autē nō de omni cuiꝰ
vtiq̄ʒ ſciunt ꝙ triangulus aut numerus ſit: ſʒ
ſimplr̄ de omni numero ſit ⁊ triāgulo. Neq̄ʒ
enī vna ꝓpō accipit̄ hmōi qđ quā tu noſti nu-
merꝝ aut quā tu noſti lineā rectā ſed de oī.

Linea recta.

Sed nihil opinor prohibet qm̄ eſt qđ adiſcat
ſic ſcire: Eſt aūt ſic ignorare. Incōueniēs aūt
non eſt ſi ſcit quodammodo ꝙ adiſcit. Sed ſi
hoc modo vt inquantum adiſcit ⁊ ſcit.

Argu. ¶ Antea vero q̄ʒ ſit iductio vel rōcinatio facta
ꝑtim fortaſſe dicendū eſt ſcire: partim neſcire
qđ enim non ſciuit ſi ſit ſimpliciter:id quo mō
ſcit:duobus:rectis equales habere ſimplici-
ter. At patet hoc pacto quidē ſcire:qꝛ vniuer-
ſaliter ſcit:ſimpliciter vero neſcire: qđ niſi ita
ſit:eueniet ea ꝑfecto que eſt in mēnone dubi-
tatio. Aut enim nihil q̄ſq̄ʒ diſcet:aut ea q̄ ſcit.
Nō enim ita dicēdū eſt:vt quidā ſoluere enitū-
tur. ſcis ne omnē dualitatē eſſe parē: annuēti
vero interrogato offerūt ei dualitatē quādā:
quā q̄dem nō putabat eſſe:quare nec parē eē.
Soluūt igit̄ nō oēm ſe ſcire dicētes eſſe parē
dualitatē ſed eā quā ſciūt eſſe dualitatē. Et tn̄
ſciūt quidē id cuius hn̄t demōſtrationem ac-
ceperūt. Acceperūt aūt nō ōis eius: qđ ſciunt
eſſe triāgulū:aut numerꝝ:ſed ſimpliciter de oī
nūero atq̄ʒ triāgulo demōſtrationem. Nulla
enim huiuſcemodi ꝓpoſitio ſumit̄: quem tu
ſcis nūerꝝ:aut quā ſcis rectarꝝ linearꝝ figuram:
ſed abſolute de quolibet:ſed nihil vt arbitror
obſtat:vt id qđ diſcit: Sed ſi hoc pacto velut
ea ratione qua diſcit eodem modo.

¶ Dicebat̄ ſupius ꝙ ſicut oʒ mām ꝑparare ad ſuſcipiēdā
formā ita ꝑ ꝓhemiū ꝑparādo eſt aīa ad ſuſcipiēdos ſer-
f mones de q̄bꝰ in executiōe tractat̄. ¶ Mā aūt duplr̄ ꝑ
parat̄ ad formā. vʒ in inducēdo diſpōnes ꝓpoſitas:⁊ re
mouēdo oppoſitas. q̄re cū phs diſpoſuit aīam audiētiū
ad ſuſcipiēdā doctrinā de demōſtratione oñdēdo ꝙ ne-
ceſſaria ſit demōſtratio ad ſciam acq̄rēdā. In parte iſta
remouet ea q̄ ꝑſſit nos indiſponere ſi vellemꝰ hꝰ ſciaʒ acq
rere. hec aūt ipedimēta ſunt opiones oppoſite. nā ſicut
ſcire q̄ʒ neceſſaria ſit demrātio nos diſponit vt velimꝰ ſci
re artē demrandi ſic opiones ponētes ꝙ nō ſit neceſſaria
demratio in acq̄ſitione ſciētie nos idiſponunt ⁊ diſtrahūt
ne de demratione curemꝰ. Duplr̄ āt eēt ſuꝑflua ars de-
mōſtrādi. ꝑ ſi nō ꝯtingeret ſcire: vt dicebat Heraclitus.
ſcđo ſi ꝯtigeret ſcire:ſʒ nō ꝑ demōſtrationē vt poſuit pla
to. iđ in parte iſta remouent̄ iſte opiniones oppoſite. cir-
ca qđ duo facit. qꝛ ꝑmo determiat q̄dā vitatē. 2ᵒ ex veri

tate determinata ſoluit ad opiones ꝯrias ibi. (Si vō nō
mēnonis.) Dicit ḡ ꝙ (añ āt q̄ʒ ſit iducere aut accipe quid
ē ꝑ ſillm̄ q̄dā q̄dē mō fortaſſis oʒ ē ſcire. mō aūt alio nō
qđ.n.neſciuit ſi ē ſimplr̄ ꝟ quodāmō ſciuit.) q.d.ꝯ añ q̄ʒ
ſit oñſa ꝑ iductionē ⁊ ꝑ ſillm̄ aliq̄ mō ignorat̄ ⁊ aliq̄ mō
ſcit̄ ignorat̄ aūt ſimplr̄ ⁊ idiſticte ⁊ in ꝓpria forma: ſcit̄
aūt in ſuis pricipijs quodāmō ⁊ ſm̄ quid. ideo ſubdit ꝙ
triāgulus (hʒ duos rectos ſimplr̄. ſed manifeſtū eſt q̄dē
ꝙ) hoc ꝙ triangulus hʒ ſimplr̄ (ſic quidē ſcit). i. q̄dāmō
(ſimplr̄ aūt nō ſcit.) ¶ Notandū ꝙ ſicut ꝑ trāſmutatio- g
nē ⁊ motū inducit̄ forma ſic ꝑ demōſtrationē ⁊ ſillm̄ ac-
quirit̄ ſcia. eſt.n. demōſtratio q̄dā via in ſciaʒ ſicut motꝰ
ad formā eſt via in formā. res ḡ vt ſunt in ſuis cāis ſunt
quodāmodo. añ ḡ q̄ʒ res ſit ꝓducta in eē ⁊ añq̄ʒ hēat eē
ſimplr̄ eſt quodāmō. qꝛ ē in ſuis cāis. ſic ſcimꝰ ꝑncipia. ⁊
añq̄ʒ ex illis deducamus ꝯnes. hꝰ ꝯnes ſunt ignorate ⁊
note:ſunt ignorate ſimplr̄ ⁊ in ſe. ſunt note quodāmō in
ſuis cāis. ¶ Notādū ēt ꝙ id qđ hʒ eē ſimplr̄ pōt eē notū h
quodāmō. nā lʒ triāgulus ſimplr̄ hēat duos rectos. añ
tn̄ q̄ʒ hoc ſit demratione ꝓbatum non eſt notū ſimplr̄ ſʒ
quodāmō. iđ ait ꝙ ꝟ triāgulꝰ ſimplr̄ duos hʒ rectos añ
demonſtrationē eſt notū ſic. i. quodāmō ſimplr̄ autē nō
eſt notū. ¶ Deinde cū dicit. (Si vō nō) Ex veritate pre-
miſſa ſoluit ad opiones oppoſitas. circa ꝙ tria facit. qꝛ
primo ponit hꝰ opiones. ſcđo ad opiniones illas addu
cit falſam ſolutionē. 3ᵒ ex veritate determinata dat ſolu-
tionē verā. ſcđa ibi. (Non.n.ſicut.) tertia ibi. (Sed nihil
vt opior.) Continuet̄ ergo ſic. bene dem̄ eſt ꝙ ꝯclō añq̄ʒ
ſit oñſa ꝑ iductionē vel ꝑ ſillm̄ eſt aliquo mō ſcita ⁊ ali
quo mō ignorata (ſi vero nō). i. ſi nō ponat̄ ſic eē (ꝯtingit
āmbiguitas mēnonis) hoc.n. poſito vl̄ nō ꝯtingit addiſce
re vt ponebat Heraclitꝰ q negauit ſcire. vel nr̄ʒ addiſce
re eſt reminiſci: vt ponebat Plato. iđ ait ꝙ ſi nō ſic dicat̄
(diſcit.n.nihil) q̄ʒtū ad Heraclitū (aut) diſcit (que) prius
(nouit) ⁊ ſuūʒ diſcere eſt reminiſci q̄ʒtum ad platonem.
¶ Dubitaret forte aliqs. vñ ſeq̄t̄ hec ꝯña ꝙ ſi ante idu- i
ctionē ⁊ ſillogiſmū ꝯclō nō eſt ſcita q̄dāmodo. vel nihil
addiſcimꝰ vt ponebat Heraclitus. vel addiſcimꝰ q̄ iam
prius nouimꝰ ⁊ nr̄m diſcere eſt reminiſci vt ponebat pla
to. Dicendū ꝙ de rebus poſſumus loq̄ triplr̄ accipien-
do rem large ꝓut entia apud aīam ēt dr̄ res. nā q̄dam
ſunt in ſeipſis. q̄dā in ſuis cauſis. q̄dā vō ſolū apud aīaʒ
vt chymera ⁊ hyrcoceruꝰ. ea aūt q̄ ſunt i ſeipſis hn̄t eſſe
ſimplr̄ ⁊ in actu q̄ vō ſunt in ſuis cauſis ſunt quodāmō
⁊ in potētia. q̄ vō nō ſunt in ſe nec in ſuis cauſis. nec ſūt i
actu nec ſunt in potētia. Si ergo nl̄le res eēnt q̄dāmodo
⁊ in ſuis cauſis. ⁊ ſi nihil eſſet in potētia. vel nullo modo
eſſet motus vel eſſet motus ad ea q̄ ſunt in actu. Ut ḡ
ſaluemus rōnē motus oʒ ꝙ inter eſſe in actu ⁊ eſſe nullo
modo ſit dare eē mediū: qđ eſt eſſe in potētia. ad ea ergo
q̄ nullo modo ſunt non eſt motus. nec ad ea q̄ ſunt ſim-
pliciter ⁊ in actu: eſt motus: ſed motus eſt ad ea que nō
ſunt ſimplr̄ in actu. ſed ſunt q̄dāmodo ⁊ in potētia. añ ḡ
q̄ʒ ſit motus ⁊ añ q̄ʒ materia moueat̄ ad formam nec eſt
dicendum ꝙ forma illa ſit nullo modo nec ꝙ ſit ſimplr̄ i
actu. ſed eſt via media: qꝛ forma illa non eſt in ſe nec eſt
ſimpliciter in actu: ſʒ i ſuis cauſis: ⁊ quodāmō in potētia
ſic ⁊ i ꝓpoſitio cū demratio ſit q̄dā via ad acq̄rēdā ſciaʒ.
ſicut motus ad formā eſt q̄dā via ad acq̄rēdā formam. ꝯ
añq̄ʒ ꝑ demrationem ſit nota. nō eſt dōm ꝙ ſit nullo mō
ſcita. nec eſt dōm ꝙ ſit ſcita ſimplr̄ ⁊ in actu: ſʒ danda eſt
via media ꝙ ꝯ illa nō eſt ſcita ſimplr̄ ⁊ in actu: ſed quo
dāmodo in potētia: q̄re ſicut ſi ab eē regulariter tolleret̄
via media vt ꝙ nihil eēt quodāmō ⁊ in potētia. ſed vel
qđlibet eſſet ſimplr̄ ⁊ in actu vel nullo modo: ſequeretur
ꝙ vel nullo mō eēt motus vel eſſent motus ad ea q̄ ſunt
ſimplr̄ ⁊

ſimplr̄ ⁊ in actu.ſic etiam ⁊ ſi a ſcire rex̄ tolleret᷑ via me/
dia vt ꝙ nihil eēt ſcitū quodāmō ⁊ in potētia. vel nullo
mō ꝯtingeret addiſcere.⁊ tūc incurreremus in errorem
Heracliti.vel addiſceremus ea q̄ nouim⁹ ⁊ ea q̄ ſciuim⁹.
⁊ ſic icurrerem⁹ in errorē platonis.bona ḡ eſt ꝯña pħi ꝙ
ſi nō eēt ver̄ qḋ iā determinatū eſt ⁊ ſi nō eſſet dare viaꝫ
mediā.vꝫ.ꝙ ꝯ ꝓbāda nec ē oino ſcita nec oino ignorata.
vel nihil addiſcerem⁹ ſi ꝯ eēt oino ignorata vel addiſce/
A remus q̄ iā nouim⁹ ſi eēt ſimplr̄ ſcita.℃ Notādū ḡ ad in
tellectū lr̄e ꝙ plato ꝯſueuit ſuos libros ītitulare diſcipu
lis ſuis.fec̄ ḡ quedā librū quē vocauit Menonē a q̄daꝫ
ſuo diſcipulo ſic vocato.ibi āt hec ābiguitas tāgit᷑.vꝫ.ꝙ
nihil addiſcimus:ſꝫ nr̄m addiſcere ē reminiſci. ⁊ qꝛ incō
ueniēs eſt nihil addiſcere.iō volebat plato ꝙ addiſcim⁹
B q̄ nouim⁹ ⁊ q̄ iā ſciuim⁹ ⁊ nrꝫ diſcere eſt reminiſci.℃ No
tandū ēt platonē h̄ mō ꝓbare intētū.nā ſi alicui oino im
perito in geometria ꝓponerent᷑ geometrica ꝑncipia ipſe
ꝯcederet ea:⁊ ſic deducēdo ex ꝑncipijs ꝯnes ſꝫ ille ꝯcede
ret eas:hoc nō eēt niſi ſciret illas.ḡ vel nihil addiſcit hō
vel addiſcit q̄ iā nouit:ſꝫ q̄uō ſoluēdū ſit ad dubitationeꝫ
platonis in ꝓſequēdo apparebit.℃ Deide cū dicit.(Nō
.n.ſicut)ad dubitationē iductā iducit ſolutionē falſam.
C ℃ Ad cui⁹ euidētiā ſciēdū ē ꝙ q̄dā volētes ſoluere ad du
bitationē platonis iducebāt quādā aliā dubitationē ⁊ ex
ſolutione illi⁹ dubitatiōis volebāt ſoluere dubitationem
platonis.Tria ḡ facit.qꝛ ꝑmo ꝑmittit hꝫ dubitationē.2°
ad dubitationē illā adducit falſaꝫ ſolutionē.3° illā falſaꝫ
opinionē iprobat. ſcđa ibi.(Soluūt.n.)tertia ibi.(Et ēt
ſciunt.)Dicit ergo(nō.ergo)ſupple ſic(dōni ſic q̄dā argu
mentant᷑)vel conant᷑(ſoluere)dn̄t.n.nunq̄d ſciuiſti oēm
dualitatē q̄m par eſt.aut nō(dicēte aūt hoc).i.cōcedente
(attulerūt quādā dualitatē quam nō eſt opinatus eſſe.)
D ℃ Notandū aūt argumētū hox̄ in hoc cōſiſtere. vt ſi ali
qs hr̄et dualitatē in manu abſconſam.poſſet alteri dice/
re.ꝓbo ꝙ tu ſcis vtrū numerus queꝫ habeo in manu ſit
par vel impar.nā tu ſcis oēm dualitatē eē parē.numerus
quē hēo in manu eſt dualitas.ergo ſcis numex̄ quē hēo
in manu eē parē.Eſt.n.hic fallacia accn̄tis. nā ſicut non
valet cognoſcis coriſcū.coriſcus eſt veniens.ḡ cogno/
ſcis venientē.qꝛ accidit corriſco ꝙ ſit veniens inq̄ꝰtū a te
cognit⁹ eſt.ita ſi ſcis oēm dualitatē eē parē nō opꝫ ꝙ nūe
rū quē habeo abſcōſum in manu ſcias eē parē lꝫ iſte nu/
merus ſit dualitas.nā dualitati inq̄ꝰtū ſcit᷑ a te ꝙ ſit par
accidit ei.⁊ extraneum eſt ab ea ꝙ ſit abſconſa in manu.
E ℃ Dubitaret forte aliq̄s q̄uō ex ſolutiōe hui⁹ dubitatio
nis pōt ſolui ad dubitationē platonis.℃ Dōꝫ ꝙ ex hac
dubitatiōe vi ſeq ꝙ addiſcam⁹ q̄ ꝑus nouim⁹.nā ſi ſcim⁹
oēꝫ dualitatē parē eē ⁊ addiſcim⁹ ꝙ hec dualitas ſit par:
addiſcimus qḋ ꝑ ſciebam⁹. q̄re cū plato hoc itēderet ꝓ
bare ꝙ nr̄m diſcere eſt reminiſci:⁊ ꝙ addiſcim⁹ que ꝑus
ſciebamus.ſi ſoluat᷑ ad dubitationē ꝓpoſitā vi ſolutū eē
F ad dubitationē platonis.℃ Aduertēdū ergo q̄ꝰtū ad ꝑ/
ſens ſpectat ꝙ dupl'r pōt ꝯtingere ꝙ ſciamus oēꝫ dualita
tem eē parē.⁊ t̄n lateat nos hāc dualitatē parē eē.primo
ſi h̄ latentia ſumat᷑ ex parte ſenſus vt ſi q̄s hr̄et in manu
dualitatē abſcōſam ignorare poſſet nūerū illū abſcōſum
in manu eē parē.qꝛ lateret ſenſui nūex̄ illū eē dualitatē:
expanſa aūt manu ⁊ viſo nūex̄ illū dualitatē eē ſtatī ſci/
rem⁹ nūex̄ illū eē parē. Scđo hꝫ latentia poſſet ſumi ex
ꝑte itellect⁹ vt poſſet q̄s ſcire oēm dualitatē eſſe parē. t̄n
ignoraret q̄ntā partē denarij nūeri parē eē:qꝛ forte neſci
ret ꝙ q̄nta pars denarij ſit dualitas.Itaq; ſi ſcis omnem
dualitatē eſſe parē ⁊ lateat te hꝫ dualitatē parē eſſe. ſiue
hec latentia ſumat᷑ ex parte ſenſus ſiue ex parte itellect⁹.
ſi poſtea addiſcas hāc dualitatē parem eē videris addi/
ſcere qḋ ꝑus ſciebas.qꝛ q̄ ſcit oēm ſcit ⁊ hāc. cuꝫ qḋlibet

ꝑticulare ꝯtineat᷑ ſub ſuo vl'i.Et qꝛ vt dicebat᷑ intēdebat
hoc plato ꝯcludere ꝙ addiſcerem⁹ q̄ ꝑus ſciebamus. cū
etiaꝫ hoc ꝯcludat hec dubitatio.ſoluta hac dubitatione
videbat᷑ his q̄ hꝫ dubitationē inducebāt ſufficiēter ſolu/
tum eſſe ad dubitationeꝫ platonis.℃ Deinde cum dicit.
(Soluūt.n.)ad hꝫ dubitationē inductā adducit falſam
ſolutionē dicēs(ſoluūt.n.dicētes nō cognoſcere omnem
dualitatē parē eſſe:ſꝫ ꝙ quā ſciūt ꝙ ſit dualitas.)℃ No/ G
tādū aūt hmōi ſolutionē eē nō ꝑ interēptionē.nam cū dī
tu ſcis oēꝫ dualitatē eē parē ſoluūt hāc ꝓpōnē eē falſaꝫ.
tu ſcis oēm dualitatē eē parē.hec.n.ꝓpō.vt dicūt ſimplr̄
ꝓlata eſt falſa:ſꝫ ē ibi hec ꝯditio addēda tu ſcis oēm dua
litatē eē parē quā ſcis eē dualitatē.⁊ qꝛ ſic eſt.nō ḡ ſequit᷑
ꝙ ſcias numex̄ quē habeo abſcōſuꝫ in manu eē parē:qꝛ
neſcis illū numex̄ dualitatē eē.ſic ēt hoc mō potes igno/
rare ꝙ q̄nta pars denarij ſit par:qꝛ potes ignorare ꝙ q̄n
ta pars denarij ſit dualitas.℃ Notādū ēt ꝙ hi ⁊ platoni H
ci oino tenebāt vias oppoſitas. volebat.n.plato ꝙ ſi ſci
mus oēm dualitatē eſſe parē ⁊ addiſcimus hāc parē eſſe
addiſcimus qḋ ſimplr̄ ſcim⁹.hi aūt quos hic Ari.iducit
volētes ſoluere ad dubitationē platonis.dn̄t nos addi/
ſcere qḋ oino ignoramus.ideo ſoluebant ꝑ interēptionē
pħs vō vt patebit:qꝛ tenet viā mediam ſoluit per diſtin
ctionē dicens ꝙ ꝯ ꝓbanda nec eſt oi mō ſcita vt dicebāt
platonici.nec oi mō ignorata vt dicebant hi qui dubita/
tionē platonis conabant᷑ diſſoluere.℃ Deinde cuꝫ dicit.
(Et ēt ſciūt)iprobat hmōi ſolutionē falſaꝫ. circa qḋ duo
facit ſm ꝙ dupl'r iprobat eā.nā ꝑ iprobat ipſaꝫ ex ꝑte ꝯ/
nis.ſcđo ex ꝑte ꝑmiſſax̄ ibi.(Nec.n.vna)℃ Ad euidē/ I
tiā ꝑme ꝑtis ſciēdū ꝙ ſolutio data i h̄ ꝯſiſteſtat ꝙ tu ne/
ſcis oēm dualitatē eē parē ſꝫ ſcis oēm dualitatē eē pareꝫ
quā ſcis dualitatē eē.h̄ āt ē falſuꝫ qꝛ cū accipias demr̄a/
tionē de oi dualitate ꝙ ſit par.⁊ ꝯſciam hēas ei⁹ cui⁹ de/
mr̄ationē accipis:ſimplr̄ ⁊ abſq; additiōe alicui⁹ ꝯditio
nis poſſum⁹ ꝯcedere ꝙ nos ſcim⁹ oēm dualitatē parē eē
⁊ ꝙ nos ſcim⁹ oēm triāgulū hr̄e tres.iō ait ꝙ(ſciūt q̄deꝫ
cuius vē demr̄ationē hn̄t ⁊ cui⁹)demr̄ationē(acceperūt
acceperūt aūt)demr̄atione(nō de in oi cui⁹ vtiq; ſciūt ꝙ
ſit triāgulus aut)ꝙ ſit(numer⁹.ſed ſimplr̄ de nūero oi ⁊
triangulo(quare ſi demonſtratio cōcludit nō de oi ꝙ ſcit
eſſe hoc.ſed de oi ſimplr̄ ꝯcedēdū eſt te ſcire ꝯ oi ſimplr̄.
℃ Notādū aūt ꝙ cū demr̄atio ſit ſill'us faciens ſcire opꝫ K
te talem ſciam hr̄e qualē demr̄ationē facis.hn̄ ergo dcm̄
eſt ꝙ cū demōſtratio ſit de oi ſimplr̄ nō de omni qḋ ſcis
eſſe hoc.ꝙ tu ſcis de oi ſimplr̄ non de oi qḋ ſcis eſſe h̄ vt
ꝓpoſita ſolutio oñdebat.℃ Deinde cum dicit(Neq;.n.
vna)oñdit hoc idem ex parte ꝑmiſſarum. nam non ſolū
cōcluſio cōcludit᷑ de oi ſimplr̄:ſed etiaꝫ ꝑmiſſe accipiunt
de oi ſimplr̄.q̄re ſi talē habes ſciam q̄les accipis premiſ/
ſas ⁊ qualē ꝯcludis ꝯclōnē cū cōclō cōcludat᷑ de oi ſim/
plr̄ ⁊ ꝑmiſſe accipiant᷑ de oi ſimplr̄ ſciam habebis de oi
ſimplr̄.iō ait ꝙ(nec.n.vna ꝓpō).i.nulla ꝓpō ſiue nulla
premiſſax̄(accipit hmōi ꝙ quē tu noſti nūex̄.aut quē tu
noſti rectā lineā ſꝫ de oi).i.accipit de oi ſimplr̄.℃ Dein/
de cū dicit.(Sed nihil ꝓhibet vt opinor)dat veram ſolu
tionē oñdens ꝙ ꝯclō ꝓbanda nō eſt ſimplr̄ ſcita vt dice/
bat plato.nec eſt oi mō ignorata vt dicebāt ſoluentes ad
opinionē platonis.(ſꝫ nihil ꝓhibet vt opinor.q̄m qḋ ad
diſcit ſic eſt ſcire eſt aūt ſic ignorare)iō ſubdit ꝙ(non.n.
eſt icōueniēs ſi ſcit quodāmodo qḋ addiſcit:ſed)ſupple
incōueniēs eſt(ſi hoc mō addiſcit vt inquantū ſcit)addi/
ſcimus ḡ ꝙ ſcimus ſed non addiſcimus vt ſcimus.qꝛ qḋ
ſcimus quodāmō ⁊ in potētia addiſcim⁹ ſimplr̄ diſtincte
⁊ i actu.℃ Dubitaret forte aliq̄s.vtrū ſit vā opinio pla L
tonis vt vtrū noſtrū diſcere ſit reminiſci.℃ Dōm ꝙ que
rere.vtrū noſtrū addiſcere ſit reminiſci eſt querere vtrū

nr itellectus hēat ſibi ſpēs a ſua pductione cōcretas vt
viſus eſt ſenſiſſe plato: vel naſcat̄ vt tabula raſa in qua ni
3. d̄ ani. bil eſt pictū. vt vī velle Ariſto. Propter ꝙ ſciēdū ꝙ non
te. c. 14. eſt modus philoſophādi nr̄ vt nr̄a cognitio icipiat ab in
tellectu. ſ. vt p itelligibilia ad h̄ ſenſibilia deſcēdam⁹ qḋ
ꝯſonat phīe platonis. ſed modus philoſophādi nr̄ eſt ꝙ
nr̄a cognitio icipiat a ſenſu vt p ſenſibilia in intelligibi/
lia manuduci poſſimus. qḋ ꝯſonat phīe Ariſt. Uidem⁹
aūt ꝙ in his ſenſibilibus inueniunt̄ duo gn̄a corpoꝝ. q̄/
dā ſuprema vt celeſtia. quedā īfima vt ſunt in ſpera acti/
uoꝝ ⁊ paſſiuoꝝ. celeſtia aūt corpa ſunt q̄ſi plena formis.
qḋlibet. n. corp⁹ celeſte ē q̄ſi plenū forma. q2 nō eſt in po
tētia ad vlteriorē formā: ſed h3 in ſe formā pficiētē ⁊ cō/
plentē totū ſue mãe appetitū. hec aūt corpa īfima nō ſūt
pprie plena formis ſed ſunt in potētia ad vlteriorē for/
mā. ſicut ergo in corporalibus inuenimus hos duos gra
dus. ſic ſi p ſenſibilia itelligibilia volum⁹ oſtēdere debe/
m⁹ in ſubſtātijs intellectualibus hos duos gradus arbi
trari. q2 q̄dā ſunt q̄ſi ſupreme vt itelligētie. q̄dā q̄ſi īfime
vt aīe humane. itellectus ḡ nr̄ poſſibilis vt vult cōmēta/
tor in. 3. de aīa. tenet īfimū gradū ī gn̄e ſubaꝝ ſeparataꝝ
Intelligentie ergo tenētes ſuperiorē gradū erunt plene
formis ⁊ in ſui ꝯcreatione habebūt formas ſibi cōcrea/
tas p quas itelligāt. iuxta illud in libro de cauſis. ois itel
ligētia eſt plena formis. Anime vō in gn̄e itellectualium
gradū infimū tenētes nō ſunt plene itelligibilib⁹ formis:
ſ3 ſunt in potētia ad h̄ formas. cū ergo q̄rit̄ vtrū noſtrū
diſcere ſit reminiſci vt poſuit plato. vel intellect⁹ nr̄ a ſui
creatione nō ſit plenus ſcia ⁊ ſpeciebꝰ: ſ3 ſit q̄ſi tabula ra
3. d̄ ani. ſa. vt poſuit Ari. ⁊ ſit in potētia ad ſciam ⁊ ad intelligibi
te. c. 14. les formas. p3 ꝙ per ea que vident̄ ī his ſenſibilib⁹ aliq̄
mō manuducimur in hāc veritatem ꝙ ſicut corpora hec
paſſibilia tenentia gradū infimū in genere corpoꝝ non
ſunt plena formis: ſ3 ſunt in potentia ad formas ſenſibi/
les. ſic anime que ſunt cōiuncte corporibus paſſibilibus
tenēt infimū gradū in genere ſubſtātiarū intellectualiu3
a ſui cōcreatione non ſunt plene formis intelligibilibus:
M ſed in potētia ad h̄ formas. ¶ Ulterius forte dubitaret
aliqs qual'r poſuit plato ꝙ fieret in nobis ſcia. ¶ Dōm
ꝙ plato quodāmodo vocē propriā ignorauit. Idixit eni
quodāmodo poſitioni ſue: nā in generatione formarum
ſenſibiliū habuit poſitionem ppriam diſcordantem ab
opinione anaxagore. In generatione aūt formarū itelli/
gibiliū quaſi icidit in anaxago. poſitionē. Poſuit. n. ana
xagoras ꝙ forme nāles latitabāt in mā ⁊ per agēs nāle
qḋ ibi latitabat fiebāt in manifeſto. ita ꝙ nulla forma im
p̄mebat̄ mãe q̄ p̄us nō eēt in ipſa. Plato aūt nō ſic poſu/
it: ſed poſuit ydeas rationes formaru3 ita ꝙ agētia par
ticularia ſolū diſponebant mām ad ſuſceptionē forme ⁊
ab ydeis ſeparata inducebat̄ forma in mām. ſm̄ igit̄ poſi
tionem eius in formis nālib⁹ nō poſuit plato latitationē
formaꝝ. ſ3 dixit has formas nāles eē quaſdā participa/
tiones ideaꝝ. ⁊ iduci h̄ formas ab agēte p̄ticulari diſpo
nēte. ⁊ ab ydea ſepata formā p̄ncipal'r iducēte. In formis
aūt itellectualib⁹ q̄ſi poſuit latitationē formaꝝ ⁊ incidit
in pōnē anaxagore. nā ſicut anaxagoras poſuit formas
nāles p̄exiſtere in mā an̄ gn̄ationē. ſic poſuit plato ſpēs i
telligibiles p̄exiſtere in aīa an̄ addiſcere ⁊ an̄ doctrinā. p
ſtudiū ḡ ⁊ p exercitiū ſm̄ platonē nō cāt̄ur in nobis ſcia
ſ3 ſolū remouētur īpedimēta ⁊ hō reducit̄ in memoria3
ſcie q̄ p̄exiſtit in aīa. ſicut ſm̄ anaxagorā p gn̄ationes ⁊ p
motū nō cāt̄ur forma in mā: ſ3 oēs forme in mā p̄exiſtūt.
⁊ p trāſmutationē ⁊ motū tollunt̄ īpedimēta p̄ q̄ latētes
forme appere nō p̄nt. S3 ꝙ hec poſitio platonis non ſit
rōnalis ⁊ nō ꝯcordet his q̄ apparēt in ſenſu p̄cedens qḋ
N declarauit. ¶ Ulterius forte diceret aliqs quō ē̄ vel qc/

qd addiſcim⁹ an̄ addiſcere ē aliquo mō ſcitum ⁊ aliq̄ mō
ignoratū. ſicut vī phs in l'ra tāgere. ¶ Dōm ꝙ huius qō
nis v'itas tota ex qōne p̄cedenti depēdet. nā ſi ſcia ⁊ ſpēs
itelligibiles eēnt an̄ addiſcere nō deberemus ꝯcedere ꝙ
nullo mō ſint in aīa. nec ꝙ ſint ibi ſimpl'r ⁊ in actu. ſed cō
cedēda eſt via media ꝙ non ſint ibi ſimpl'r ⁊ in actu. ſed
ſint ibi quodāmō ⁊ in potētia. ſic̄ forme ſenſibiles an̄ trā
ſmutationē ⁊ motu3 hoc medio mō ſunt in mā. p3 q̄l'r ſit
ad qōnē ppoſitā r̄ndēdū. nā ſm̄ cōmētatorem. 12. meta/
phyſice. oē qḋ eſt aliqd in potētia eſt illḋ aliq̄ mō. vn̄ ibi
dē ait ꝙ agēs nāle nō extraheret formas de potētia mãe
niſi h̄ forme eēnt in mā. ſic̄ ois effect⁹ eſt in ſua cā. ſic qc/
qd aīa addiſcit eſt aliq̄ mō in aīa ⁊ an̄ addiſcere. ¶ Pro/ O
pter qḋ ſciēdū ꝙ ois noſtra notitia vel ſe extēdit ad prin
cipia vel ad ꝯ̄nes. p̄ncipia aūt ſunt nota in lumine itelle/
ctus agētis. ꝯ̄nes aūt ſunt note in p̄ncipijs. nā ad princi/
pia nō eſt rō. vt dī. 6⁰ ethicoꝝ. nec indigem⁹ rōne ⁊ ſtudio Ca. 14.
ad cognoſcēda p̄ncipia. ſed ad cognoſcēdū ea ſufficit lu/
mē itellect⁹ agētis. ſunt. n. principia ſicut p ſe nota ⁊ ſta/
tim ea pbamus audita. ſtatim. n. aſſentim⁹ eis cū ſe offe/
rūt lumini itellect⁹ agētis. ſcitis. n. ſignificationibus ter
minoꝝ vt ſcito qd importat̄ noie toti⁹ ⁊ qd noie ptis ſta/
tim ꝯcedimus p lumē intellect⁹ agētis nobis inſitum oē
totū eē maius ſua pte. pricipia aūt v'tute ꝯtinent̄ ī luīe in
tellect⁹ agētis. ꝯcl'ones v'o v'tute ſunt in p̄ncipijs. q2 ſicut
per lumē itellect⁹ agētis p̄ncipijs aſſentimus ſic p p̄nci/
pia mediāte h̄ luīe ꝯ̄nes cognoſcim⁹ ſciēdo ḡ principia
aliquo mō ſcimus ꝯ̄nes non ſimpl'r ⁊ in actu: ſed quodā
mō ⁊ ī potētia. ſic h̄ndo lumē intellectus agētis quodā
mō dicimur ſcire p̄n⁹ nō ſimpl'r ⁊ in ſe. ſ3 quodā mō ⁊ in
potētia. ḡ an̄q̄3 ſit iducere aut accipe p ſill'm. vno mō nō3
eſt ſcire alio mō nō. nā nō ſcimus ſimpl'r ⁊ in actu ſ3 q̄dā
mō ⁊ in potētia. ḡ platonici errabāt dicētes ꝯ̄nē ante ad
diſcere ſimpl'r eē ſcitā. Et iprobātes opionē platonicam
nō minus a v'itate deuiabāt dicētes. h̄ ꝯcl'onē nullo mō
eē notā ſed eē di modo ignoratā. Et iō tenēda ē via Ari.
media. ꝙ qcqd ſcimus aliquo mō eſt ignotū: q2 nō ē ſci/
tū ſimpl'r ⁊ in actu. ⁊ an̄ addicere eſt aliquo mō notū. q2
in lumie itellectus agētis vel in pricipijs eſt ſcitū quodā
mō ⁊ in potētia. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis de P
exēplis ſupius poſitis: q2 ibi dī triangulū habere rōnem
paſſionis. S3 ꝯ̄. ſubm̄ ⁊ paſſio vident̄ h̄ie modū oppoſi/
tū. cū ḡ triangulus ſit ſubm̄: q2 de triangulo pbat̄ ppria
paſſio. nō vī ꝙ ipſe triangulus poſſit h̄re rōnē paſſionis
Dōm ꝙ vt p3 ex p̄mo phicoꝝ: qḋ vere eſt nulli accidit. te. c. 27.
ſuba vero q̄ v'e eſt nullius pōt eſſe accn̄s. ideo ſube nō ē
demſ̄atio. vt dī 6⁰ meta. q2 quod vere eſt ſubſtantia non
pōt eſſe alicuius paſſio. Sed l3 ſubſtantia non poſſit eſſe
accn̄s alicuius. tn̄ qḋ vere eſt accidēs alicui⁹ pōt eē ſub3
alterius: vt ſuperficies que vere accidit corpi: eſt tn̄ ſub/
iectū coloris: q2 ppriū eſt ſupficiei vt dī in thopicis. pri/
mū locū eſſe coloris. ſic ēt triangulus pōt eſſe paſſio ali/
cuius ſubi nō obſtante ꝙ ipſe ſit ſubm̄ alicuius paſſiōis.
¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quō vnitas h3 rōnem
ſubi. ¶ Dōm. ꝙ ſ3 quoſdā phs ponēdo exēplū de digni Q
tate paſſione ⁊ ſubo eſt locut⁹ de p̄ma dignitate. p̄ma paſ
ſiōe ⁊ p̄mo ſubo. nā cū ait ꝙ oē affirmare aut negare ve/
rū eſt poſuit exēplū de p̄ma dignitate q2 p̄ma dignitas ē
de quodlib3 affirmatio vel negatio vera cum v'o loq̄t̄ de
triangulo poſuit exēplū de p̄ma paſſione. nam p̄ma ppō
geometrie eſt ſup datā lineā ꝯtingit triangulū eqlateru3
collocare. ⁊ ſic ſup datā lineā pōt collocari triāgulus eq
laterus. ſic vt p3 geometriā ſciētibus ſup quālibet linea3
datā collocari pōt quelib3 ſpēs triāguli. triāgulus ḡ ſim
pl'r ſumptus pōt eē paſſio p̄ma pbata in geometria d̄ h̄
ſubo. v3. de data linea. ſ3 cū locut⁹ eſt phs de vnitate lo
cutus e ſt

cuius eſt de ꝑmo ſubo: qꝛ ꝑmū qđ ſubijcit̃ in ariſmetrica
eſt vnitas. ſed ſic adaptādo exempla pħi valde videntur
eſſe diſſuta. vt qđ triangulus accipiat̃ ꝓ paſſione ꝓbata
in geometria. vnitas vo ꝓ ſubo ſuppoſito i ariſmetrica.
nā ſi exēpla nō ſunt de ſuba artis. ⁊ ſi ea ponimus nō vt
ita ſint ſʒ vt ſentiāt q addiſcūt: ꝯgruētiora tñ ſunt exēpla
cū ponunt̃ apta ⁊ ꝯiuncta ꝗ̄ cū ponunt̃ inepta ⁊ diſſuta.
Propter qđ ſciēdum ꝙ lʒ triāgulus circulus ⁊ ſupficies.
quadratū. ⁊ cetera talia ꝓprie reperiant̃ in ꝯtinuis. trāſ
ferunt̃ tñ talia ad nūeros. qꝛ qdā numeri ſunt ſupficiales
A qdā circulares. ⁊ qdā qdrati qdā triāgulares. ¶ Qua
dratus. n. nūerus eſt q ꝯſtituit̃ ex ductu nūeri in eq̄lē nu
mer. ſic in ꝯtinuis q̄drarū fit ex ductu linee in ſeipaʒ vł i
equalē lineā. q̄ternarius ḡ eſt numer⁹ q̄dratus: qꝛ fit ex
ductu binarij in binariū: ⁊ nouenari⁹ eſt q̄drat⁹: qꝛ fit ex
B ductu ternarij in ternariū. ¶ Supficialis vo nūerus ap
pellat̃ q fit ex ductu numeri nō in ſeipm nec in numeruʒ
eq̄lem ſʒ in numer inequalē: ſenarius ḡ erit numerus ſu
perficialis: qꝛ fit ex ductu binarij nō in ſeipm ſʒ in nume
rū aliū vt in ternariū. nā ſic in ꝯtinuis q̄cunqʒ linea in q̄ʒ
cūqʒ lineā ducta facit ſupficiē: ⁊ ſic in diſcretis q̄cūqʒ nu
merus in quēcūqʒ numer ductus facit numer ſupficia
lē. verū qꝛ ſi ducat̃ numerus in ſeipſum vel in numerum
eq̄le hʒ ꝓpriū nomē ⁊ dr̄ q̄dratū. ſi ducat̃ in numerū in
C eq̄lē retinebit ſibi nomē cōe ⁊ dicet̃ ſupficialis. ¶ Circu
laris aūt numerus eſt q in ſe ductus ſp in ideʒ finit ſic in
ꝯtinuis circularis eſt ab eodē in idē terminatio. q̄narius
eſt numerus circularis: qꝛ in ſe multiplicat⁹ ſp finit̃ in q̄n
qʒ ita ꝙ eſt ibi ꝓceſſus a q̄nqʒ in q̄nqʒ vt ab eodē in ideʒ.
nā q̄nqes q̄nqʒ faciunt viginti q̄nqʒ ⁊ q̄nqes viginti q̄nqʒ
ſunt cētū viginti q̄nqʒ. ⁊ ſi in īfinitū fiat hꝰ multiplicatio
D per q̄nqʒ ſemp finiet̃ i q̄nqʒ. ¶ Triāgularis aūt nūer⁹ ē q
deſcriptus modū triāgularē hʒ. fit aūt numerus triāgu
laris ex ſeriato ordine numero. vt ſi ſupra vnuʒ ꝯſtitua
tur dualitas fierent tria pūcta ad modū trianguli. ⁊ ſi ſu
pra dualitatē ꝯſtituat̃ ternarius. vt ꝙ deſcribant̃ primo
tria poſtea duo. vltimo vnū erit etiam hꝰ deſcriptio triā
gularis. ſemp ḡ ꝓcedēdo ſeriatim in numeris habebim⁹
E deſcriptionē triangularē. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ lʒ oēs paſ
ſiones numero poſſint aliquo mō ꝓbari de vnitate eo
ꝙ vnitas vt dr̄ in ariſmetrica ł v̄tute ⁊ in potentia ſit oīs
numerus potiſſime tñ triāgulus videt̃ eē ꝓprietas vni
tatis. qꝛ ſeries numero ex additione vnitatis creſcit. q̄
re cū triāgulus in nūeris nihil ſit aliud ꝙ ſeries numero
rū ordinate deſcripta. cum hꝰ ſeries ſpālirer ex additiōe
vnitatis fiat. hec paſſio q̄ eſt triāgulus potiſſime adapta
tur huic ſubiecto quod eſt vnitas. Si ergo triāgulus ꝓ
babitur de vnitate: vt dicamus ꝙ ꝓpriūm ſit vnitatis ex
ſui ad ditione conſtituere ſeriem numero ⁊ triangulum
facere. triāgulus ſic ꝯſtitutus ſe hēbit tāqʒ paſſio. vnitas
aūt tāqʒ ſubm. de quolʒ aūt affirmatio vel negatio tanqʒ
dignitas. nā ſi per additionē vnitatis nō ꝯſtitueretur hꝰ
triāgulus non eſſet de quodlʒ affirmatio vel negatio v̄a
imo vnitas nō eſſet vnitas. nā cū de rōne vnitatis ſit ꝙ fa
ciat numeros excreſcere ſeriatim. ſi aūt h̄ nō faceret iam
nō eſſet vnitas. ¶ Ulterius aūt dubitaret forte aliqs de
F p̄cognitionibus q̄liter accipiant̃ ⁊ qualr̄ ſumunt̃. ¶ Di
cēdū eſt. ꝙ p̄cognoſcere idē eſt ꝙ ꝑus cognoſcere. illud ḡ
qđ eſt p̄cognitū eſt ꝑus cognitū. ⁊ qꝛ ſilr̄ poteſt eē aliqđ
prius ⁊ aliquid cognituʒ qꝛ eſt prius natura ⁊ eſt prius
tpe ⁊ aliqđ cognitum qꝛ eſt. aliqđ vero quid eſt. idō p̄co
gnitiōes quaſi aſſignātur quattuor. due ex pte ꝑoritatis
qꝛ aliqđ ē cognitū ꝑus tpe vt maior. aliqđ vero ⁊ ſi non
ꝑus tpe tñ ꝑus nā vt minor. ⁊ de hꝭ p̄cognitionib⁹ ſum
ptis ex pte ꝑoritatis ſm tpꝰ ⁊ nām determinat̃ in illa p
te. Eſt aūt p̄cognoſcere alia qdē ꝑus. Sic ēt diſtinguunt̃
due p̄cognitiones ex pte cognitionis vt ſi ꝯtingit cogno
ſcere de aliquo qꝛ eſt. de aliq̄ vo qđ eſt ꝯtinget ēt p̄cogno
ſcere. erūt ḡ due p̄cognitiones ſumpte ex parte cognitio
nis. ſicut ſunt due p̄cognitiones ſumpte ex pte ꝑoritatis.
¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quō hꝰ p̄cognitiōes ada
ptari debeāt. ¶ Dōm. ꝙ vt pʒ ꝑ dicta i oī demſ̄atione eſt
G tria ꝯſiderare. vʒ paſſionē q̄ ꝓbat̃. ſubm de q̄ ꝓbat̃. ⁊ ꝑn
cipia ꝑ q̄ ꝓbat̃. hꝰ aūt pricipia diſtinguūt̃. qꝛ q̄daʒ ſunt
extriſeca ⁊ nō igrediunt̃ demſ̄ationē ſm ſubaʒ ſʒ ſm v̄tu
tē vt dignitates. q̄dā vo ſunt itriſeca ⁊ igrediunt̃ demſ̄a
tionē ſm ſubaʒ vt ꝑmiſſe: vt pʒ aū ex lr̄a: he p̄cognitiōes
ſic adaptant̃: qꝛ de dignitate opʒ p̄cognoſcere qꝛ ē. i. qꝛ ē
v̄a. de paſſione vo opʒ p̄ſupponere qđ ē qđ dr̄ ꝑ nomē. đ
ſubo vo opʒ p̄cognoſcere vtrūqʒ. ſʒ de ꝑmiſſis aſſignabi
mus alios modos p̄cognoſcēdi. nō. n. dicem⁹ ꝙ de ꝑmiſ
ſis opʒ p̄cog̃ſcere qđ ē. qꝛ h̄ eſt icōplexo: nec de eis ꝓpe
ē p̄cognoſcere: qꝛ ē. qꝛ hoc ē dignitatū. nā ſic ſignificatio
cōplexo ⁊ enūciationū depēdet ex ſignificatiōe icōple
xo ⁊ termino: ſic qꝛ ē ⁊ v̄itas ꝑmiſſa depēdet ex qꝛ ē
⁊ ex v̄itate dignitatū. neutra ha p̄cognitionū erit ꝓpa
ꝑmiſſarū: ſʒ ꝑmiſſe qđ ē qđ ſignificat̃ nō hēbūt a ſe ſed a
terminis icōplexis: qꝛ ē āt ⁊ ꝙ v̄e ſunt hēbūt a dignitatib⁹
⁊ a cōib⁹ animi ꝯceptionib⁹ adaptabim⁹ aūt ipſis ꝑmiſ
ſis p̄cognitiones ſumptas ex pte ꝑoritatis vt dicam⁹ ꝙ
maior cognoſcat̃ prius q̄ʒ ꝯcluſio tēpore: minor vero ⁊
ſi nō tempore natura tamen cognoſcitur prius.

¶ Scire aūt opinamur ſimplr̄ vnūqđqʒ ſʒ non Te.c.4
ſophiſtico mō qđ eſt ſcđm accñs ẜu cām arbi
tramur cognoſcere propter quaʒ res eſt ⁊ qm̄
illius eſt cā. ⁊ nō ē ꝯtingere hoc alr̄ ſe habere.
Manifeſtū eſt igitur ꝙ huiuſmodi aliquid ſit
ſcire. ⁊ nāqʒ ſcientes ⁊ nō ſcientes hi qdē opi
nantur ſic ſe hr̄e. Sciētes autē cām habent.
Quare cuius eſt ſcia ſimplr̄ hoc īpoſſibile eſt
aliter ſe habere. Siquid igit̃ eſt ⁊ alius ſcien
di modus vt poſterius dicemus. Dicimus
aūt ſcire ⁊ ꝑ demōſtrationē itelligere. Demō
ſtrationē aūt dico ſyllogiſmum apoditicon. i.
facientē ſcire. Sʒ apodyticon dico ſcđʒ quē in
hñdo ipʒ ſcimus. Si igit̃ eſt ſcire vt poſuim⁹
neceſſe ē ⁊ demōſtratiuā ſciam eſſe ex veris ⁊
primis ⁊ imediatis ⁊ notioribus ⁊ prioribus
cauſiſqʒ cōcluſionis. Sic. n. erūt ꝓpria princi
pia ei qđ demſ̄at̃. Sillogiſmus qdē erit ⁊ ſine
bis. demſ̄atio vero nō erit non. n. faciet ſciaʒ.
¶ Scire autē vnāquāqʒ rem ſimpliciter: ſed Argu.
non vt ſophiſte per accidens arbitramur: cuʒ
cauſaʒ ob quaʒ res eſt: illius cauſaʒ eſſe: ⁊ fieri
non poſſe: vt res aliter ſeſe habeat: cognoſce
re arbitramur. Patet igitur ipſum ſcire tale
quid eſſe: nā ⁊ hij qui neſciunt: ⁊ ij qui ſciunt:
ita ſeſe habere putant: quorū ipſi ſcientes: ⁊
ita ſeſe ēt habēt: q̄re cui⁹ ſimpliciter eſt ſcia id
vt aliter ſeſe hēat fieri oīno non poteſt. Si igit̃
⁊ alius ſciēdi ſit modus: poſterius explicabi
mus. Addicimus per demonſtrationē etiā ſci
re: demonſtrationem autem dico: ratiocina

tionem eam que ſcientiam efficit: eā vero ſciē/
tiam efficere dico: qua ſcimus eā ipſam habē/
do. Si igitur ipſuz ſcire tale eſt quale poſſu/
mus: neceſſe eſt ⁊ demonſtratiuā ſcientiaz ex
veris ⁊ primis medioq́ꝫ vacantibus ⁊ ex no/
tioribus ⁊ prioribus ipſa cōcluſione cauſiſq́ꝫ
eiuſdē eſſe. Sic eniz erūt ⁊ ipſa principia pro/
pria eius quod demonſtrat: nā rōcinatio qui/
dē ſine is erit: demonſtratio vero nō erit: ſciēti
am enim non faciet.

¶ Poſito ꝓhemio ⁊ oñſa necītate ſill'i demſtatiui. In pte
iſta vt dicebat̄ exeq̄tur de intēto ⁊ determiat de ipſo ſill'o
b demſtatiuo. ¶ Ad cui⁹ euidētiā ſciēdū ē ꝙ ſic circa ipſos
ſill'os ſimpl'r ſūptos nō ſufficit ſcire gñationē ſill'oꝝ: nec
ſufficit ſcire q̄uo ſill'i fiāt niſi hēam⁹ ptātē faciēdi ſill'os:
post. c. 19. vt vult phs in p̄ top. i illo cap. q̄uo aūt ydonei erim⁹. ſic
ēt circa ſill'm demſtatiuū arbitrari debem⁹ ꝙ non ſufficit
ſcire qd ſit demſtatio. nec ſufficit ſcire ex qb⁹ ⁊ ex q̄libus
demſtatio fiat niſi habuerim⁹ ptātē faciēdi demſtationē.
potiſſime āt hēm⁹ ptātē faciēdi ſill'm ⁊ demſtationē. ſi ſci
uerim⁹ inuenire mediū tā in ſillis q̄z i demſtationib⁹. To/
ta ḡ illa ps executiua vbi phs de demſtatione determiat
diuidit̄ i ptes duas. q2 p̄ determinat qd ſit demſtatio ⁊ ex
qb⁹ ⁊ qualib⁹ habeat eē demſtatio. 2° determinat de me/
dio demſtationis. in quo dat nobis aliquo modo ptātez
demſtationē facere. ſcda ibi (Q̄ōnes aūt ſunt equales nu
mero.) Circa p̄mū duo facit. p̄mo determinat de demſta/
tione abſolute. oñdēdo quid ſit ⁊ ex q̄libus ſit. 2° determi
nat de demſtatione cōparatiue cōparādo demſtationem
ꝓp qd ad demſtationē q2. ⁊ demſtationē vl'em ad particu
3 larē ibi (Sz q2 oſt q2 ⁊ ꝓp qd ſcire.) ¶ Ad euidētiaz aūt
p̄me ptis ſciēdū eſt ꝙ nō ſufficit ſcire demſtationē debere
eē ex p̄mis veris ⁊ imediatis niſi ſciuerimus q̄lia ſunt il/
la v̄a p̄ma ⁊ imediata. vtrū ſint de oi. vtrū ſint p ſe. vtruz
ſint ſm ꝙ ipſum. vtrū ſint necīa. Propter ꝙ p̄ma ps diui
dit̄ in ptes duas: q2 p̄mo oñdit qd eſt demſtatio oſtēdēs
demſtationē eē ex veris p̄mis ⁊ imediatis. 2° declarat q̄/
lia ſint illa v̄a p̄ma ⁊ imediata ibi (Q̄m āt eſt al'r ſe h̄re.)
Declarare aūt qd eſt demſtatio nō poſſumus niſi ſciueri/
mus qs eſt finis demſtationis. nā demſtatio ē q̄ddā orga
nū ⁊ q̄ddaz inſtrm. rō aūt organi ⁊ inſtrumēti ſumenda
eſt p cōparationē ad finē: vt ſi finis ſerre eſt ſecare dura.
p cōparationē ad hūc finē diffiniem⁹ ſerram. ſ. ꝙ eſt iſtru
mētū ferreū. ⁊ dētatū. ſic ēt in o bus iſtrumētis accipiē/
da eſt diffinitio p cōparationē ad finē. finis aūt demōſtra/
tiōis eſt ſcire: iō p cōparationē ad ſcire ſumēda eſt diffini
tio demſtationis. tria ḡ facit. q2 p̄mo diffinit qd eſt ſcire:
2° cōparat ſcire ad demſtationem. 3° ex cōparatione facta
aſſignat demſtatiōis diffinitionē. ſcda ibi (Dicim⁹ autem
ſcire p demſtationē.) tertia ibi (Si igitur eſt ſcire.) Circa
p̄mū duo facit. q2 p̄mo diffinit qd eſt ſcire. 2°. manifeſtat
qd dixerat ibi (Manifeſtū eſt igit̄ ꝙ h̄). Dicit ḡ ꝙ (ſcire
opinamur aūt vnūq̄dq́ꝫ ſimpl'r ⁊ nō ſophiſtico mō qd ē
ſm accñs). q. d. ꝙ ſcire ꝙ itēdimus diffinire eſt nō q̄uo/
cūq́ꝫ mō ſz eſt ſcire ſimpl'r nō ſophiſtice nō per accñs. h̄
aūt ſcire eſt (cū arbitramur cām cognoſcere ꝓp quaz res
eſt ⁊ q̄m illi⁹ eſt cā ⁊ nō ē ɔtigere h̄ al'r ſe h̄re.) ¶ Notā⁹
k aūt ꝙ vt Themiſtius innuit ſcire multipl'r ſumi pōt. vz.
cōiter ꝓprie: ⁊ magis ꝓprie. Cōiter aūt poſſum⁹ dici ſcire
aliqd q̄lrcūq́ꝫ cognoſcimus illō ſiue p ſigna ſiue al'r. Sz
ꝓprie dicimur ſcire aliqd q̄ñ cognoſcimus aliqd demſta
tiue. ſz demſtatio ē duplex. vz. demſtatio q2 q̄ ſit p effectus
vel p cās remotas. ⁊ demſtatio ꝓp qd. q̄ ſit p cām ꝓpriā ⁊

imediatā. Propriiſſime autem dicimur ſcire q̄ñ ſcim⁹ nō
quocūq́ꝫ mō nec p q̄zcūq́ꝫ demſtationē ſz q̄ñ ſcim⁹ p demō
ſtrationē potiſſimā. ¶ Notā⁹ ēt ꝙ oia alia ſcire ordinant̄ l
ad h̄ ſcire ⁊ h̄ ſcire ē ꝓprie finis. nā finis h̄z rōnē termini
⁊ q̄etis. q̄re q̄zdiu ſcim⁹ aliqd p ſigna nō q̄eſcim⁹: nec q̄e
ſcim⁹ cū ſcim⁹ p cām remotā vl' p effect⁹. ſz tūc q̄eſcit in/
tell's nr̄ q̄ñ ſcit p cām ⁊ p talē cāz ꝙ nō vlteri⁹ ɔtigat q̄rē
q̄re cū h̄ ſit ſcire potiſſimū. ⁊ cū ad h̄ ſcire ordiet̄ demſta/
tio potiſſima volēs phs p finē q ē ſcire aſſignare diffōnē
demſtatiōis nō determiauit de ſcire quocūq́ꝫ mō. ſz d ſci/
re potiſſimo qd h̄z rōnē finis vt ē p dicta manifeſtū. ¶ No m
tādū ēt ꝙ cū aliqd diffinimus eſt ibi duo aſſignare. vz. id
qd ſe tz ex parte diffinitionis ⁊ id qd ſe tz ex pte diffini/
ti. totū hoc ḡ ſcire aūt vnūq̄dq́ꝫ ſimpl'r nō ſophiſtico mō
qd eſt ſm accidēs ſe tz ex pte diffiniti. q2 ſcire ſic ſumptū
eſt ſcire quod intēdit diffinire. cū vero ſubdit cū arbitra/
mur cām cognoſcere. ⁊ totū illud qd ſequit̄ ſe tz ex parte
diffinitionis. q. d. ꝙ ſcire ſic acceptū eſt hec diffinitio cām
cognoſcere rē. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū ſcire ſit per n
cām. ¶ Dōm eſt ꝙ cū ſcia nr̄a cāt̄ur a rebus. in nr̄o ſci/
re q̄ztū ad p̄ſens ſpectat ē tria ɔſiderare. vz. potētiā intel
lectiuā in qua eſt ſcientia. obiectū a quo cauſatur ſciētia
per modum. ⁊ modum agendi ſm quem cauſatur ſcia in
intellectu. ¶ Triplici ergo via venari poſſumus diffini o
tionem hic datam de ſcire quantum ad hanc particulaz
per cauſam eſſe bonam ⁊ decentem. poſſumus enim tri/
pliciter oſtēdere ꝙ in diffōne ipſi⁹ ſcire opz cadere cām.
prima via ſumitur ex parte modi ſm quem ſcia cauſat̄
in intellectu. ſcda ſumit̄ ex pte intellectus in quo h̄ ſcia
cauſatur. tertia ex parte obi a quo cauſat̄. Prima via ſic
pz nā ſi ſcia noſtra cauſatur a reb⁹ opz res p̄us eē a qb⁹
ſcia nr̄a cauſatur igitur ſi ſcia noſtra p̄ſupponit res eē. ⁊
ſm ꝙ ſunt res ſic agūt in aiam ⁊ cānt ſciam in intellectu
opz ꝙ res ſicut ſe h̄z ad eē ita ſe hēat ad cognoſci. vt pōt
hēri ex 2°. meta. q̄ ergo nō hñt ſufficiēter eē p ſe ſz p aliud t. c. p̄mi.
nō hñt ſufficiēter cognoſci per ſe ſed p aliud. effect⁹ ergo
ſicut nō hñt eē niſi per cās. ita nō hñt ſufficiēter cogno/
ſci niſi per cās. bñ ergo dictū ē ꝙ ſcire eſt p cām cognoſce
re. Scda via ad hoc idē ſumit̄ ex parte ipſius itellectus.
nā ſi ſcia in intellectu noſtro cāt̄ur a rebus nō pōt itelle/
ctus noſter q̄eſcere niſi feratur in res a qb⁹ h̄ ſcia cāt̄ur.
depēdet ergo ſcia noſtra a rebus. ſz cū res cāte depende
ant a ſuis cauſis cū nihil dependēs q̄zdiu depēdet poſſit
dependentiā tollere ſi p intellectū ferramur in res cātas
nō q̄eſcimus p intellectū niſi ipſas res cātas referram⁹
in ſuas cauſas a qbus dependēt. ⁊ q2 q̄zdiu nō q̄eſcimus
per intellectū nō pfecte ſcimus: nō eſt perfecte ſcire effe/
ctus niſi referrātur in ſuas cauſas. Tertia via ſumit̄ ex
parte obiecti intellectus. nā obiectum itellectus eſt verū
verum aūt in q̄nadaz adeq̄tione ɔſiſtit: vt tunc dī verum
auruz q̄ñ adequatū eſt ſuis p̄ncipijs. ⁊ q̄ñ h̄z q̄cqd eſt de
rōne auri: nō ergo poſſumus cognoſcere aliqd eē verū au
rum niſi ſciuerimus ipm referre in ſua p̄ncipia ⁊ ſciueri
mus ipm h̄re q̄cqd eſt de rōne auri. q2 ſi nō ſcit̄ niſi verū.
⁊ veritas effectuū nō ſcit̄ niſi adeq̄tio h̄ fiat ⁊ niſi fiat re
latio in ſuas cās bñ dcm̄ ē ꝙ ſcire eſt p cām cognoſcere:
vtrū aūt ſit aliqs alius modus ſciēdi in ſequētib⁹ appe
bit. ¶ Ulteri⁹ aūt dato bñ dcm̄ eē ꝙ ſcire eſt p cām cog/ p
ſcere ꝓp quā res eſt. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū opor
teat ibi addere ⁊ q̄m illi⁹ eſt cā. ¶ Dōm ꝙ hic diffinitur
ſcire nō q̄dcūq́ꝫ: ſz ſcire potiſſimū qd cōpetit intellectui
nr̄o. Intellect⁹ aūt noſter ſiue intellect⁹ hūanus. vt ſupra
dicebat̄ eſt potētia cogſcēs: ita ꝙ nō ſtatiz cognita cā co
gnoſcit effectū: ſicut nō ſtatim cognito ſubo cogſcit̄ p̄di/
catū. ſi ḡ modus cognoſcēdi nr̄ ſillis eēt mō cognoſcēdi
ſubāꝝ ſepatāꝝ: vt ꝙ intellectus noſter nō cōponeret nec
diuideret:

diuidẽt:ſed ſtatim cognito ſubiecto cognoſceret ꝑ̄dica/
tum:nec ẽt diſcurreret:ſed ſtatiꝫ cognita cā cognoſceret
effectũ:cũ dī ꝙ ſcire ē ꝑ cām cognoſcẽ forte fruſtra adde
ret ⁊ qm̄ illiꝰ ē cā.nā hoc poſito ſtatim cognita cā ſciret
cuiꝰ ē cā.ſꝫ cũ intellectus nr̄ poſſit cognoſcere id qḋ ē cā
⁊ ignorare id cuius eſt cā.ad cognitionē rei ꝑfectā nō ſuf
ficit cognoſcē cauſam niſi applicet cā ad effectũ.oꝫ ergo
cognoſcē cāꝫ ⁊ qm̄ illiꝰ ē cauſa.qḋ declarare volebamꝰ.
A ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliq̄s vtrũ oporteat ibi adde
re ꝙ nō ꝯ:igit aliter ſe habē.Dōm ꝙ aliqñ ē cā ꝑ accñs:
vt ſi edificator ē cā domꝰ:⁊ edificator ē muſicus:ſeqt ꝙ
muſicꝰ ſit cā domꝰ.ſꝫ illō qḋ ē ꝑ accñs ꝯ̄ñ ē.cũ ḡ mu/
ſicꝰ ſit cā ꝑ accñs ñ ſufficit ſcire muſicũ nec ſufficit ſcire muſi
cũ referre in hꝰ cātũ qḋ ē domꝰ ad h̄ ꝙ hēamus ſciam d̄
domo:qꝛ hꝰ ē cā ꝑ accñs nec facit ꝑfecte ſcire:qꝛ ꝯtingit
aliter ſe habē.ḡ ad ꝑfecte ſcire opꝫ cām cognoſcē:⁊ qm̄ il
lius ē cauſa.⁊ opꝫ hꝰ cām eē ꝑ ſe.ita ꝙ nō cōtingat aliter
B ſe hr̄e.¶ His viſis ad euidētiam lr̄e notādũ ꝙ tria tāgun
tur in lr̄a ex pte ipſius ſcire ꝙ diffinit:⁊ tria ex pte diffō/
nis corrñdētia dictis tribꝰ.qḋ ſic oñdit.nā aliqñ intellꝰ
eſt in pura ignorātia:vt qñ nihil eſt in eo ſcriptũ.cũ autē
nouit cās aliq̄s ſcit quodammō illa quoꝝ ſunt cāe.dico
aũt quodāmō:qꝛ ſcire cām ⁊ non applicare ipam ad effe
ctũ nō eſt ſcire effectũ ſimplr̄:ſꝫ ē ſcire quodāmō ⁊ in poᵃ
nā ſicut res nāles q̄ꝫdiu ſũt in ſuis cauſis ſunt q̄dāmō ⁊ in
potētia.qñ aũt applicant actiua paſſiuis ſiũt i actu ⁊ ſũt
ſimplr̄.ſicut q̄ꝫdiu ſiſtimus in ipſa cā ſcimꝰ effectꝰ illius
cāe quodāmō ⁊ in potētia.qñ autē applicamꝰ cām ad ef
fectũ:tunc ſcimus effectum ſimplr̄ ⁊ in actu.ḡ ꝑmo ſcien
de ſunt cāe:⁊ tunc ſcimꝰ quodāmō vnũqḋq̄ꝫ.2° ſũt appli
cande ad effectus:⁊ tũc ſcimꝰ vnũqḋq̄ꝫ ſimplr̄.3° hꝰ cau
ſe ſunt ſumēde ꝑ ſe:⁊ tunc ſcimus nō ſophiſtico mō qḋ ē
ſm̄ accidēs.Scire ḡ ꝙ hic diffinit eſt ſcire vnũqḋq̄ꝫ ſim/
pliciter nō ſm̄ accidēs.¶ His aũt tribus poſitis ex par
te diffiniti corrñdēt tria poſita in diffinitione:vt dicamus
ꝙ an ſic ſcire ꝑmo requirit cauſam cognoſcē vt ſciamus
vnũqḋq̄ꝫ.2° opꝫ ſcire qm̄ illius eſt cauſa vt applicemus
cauſam ad effectũ.⁊ ſciamus vnũqḋq̄ꝫ ſimplr̄:3° oꝫ ꝙ nō
contingat aliter ſe hr̄e vt hꝰ cāe ſint ꝑ ſe vt ſciamus vnũ/
C qḋq̄ꝫ ſimplr̄ ⁊ non ꝑ accñs.¶ Notandũ ẽt ꝙ pōt hꝰ ad/
aptatio aliter fieri vt hec v̓ba iducta ſint ꝑ modos arguē
di ꝑ quos aggñatur ſcia.Propter quod ſciendũꝫ ꝙ acci
piēdo ſciētiam large pro omni noticia.dicē poſſumus ꝙ
quantum ad pn̄s ſpectat:quadruplr̄ aggñatur in nobis
noticia aliqua.ꝑ̄ ꝑ ſigna ⁊ ꝑ aliqua probabilia.ſcḋo per
cauſam remotam.3° ꝑ effectus.4° ꝑ cām propriam ⁊ im
mediatam.nā hꝰ noticia que aggñatur in nobis vel ag/
generatur per ſyll'm dyalecticuꝫ:⁊ tunc aggñatur ꝑ ſigna
⁊ ꝓbabilia.vel aggñatur ꝑ demr̄ationē qꝛ.⁊ hoc ē dupli
citer:qꝛ vel eſt ꝑ cām remotam vel ꝑ effectus.vel quarto
aggñatur ꝑ demonſtrationē potiſſimam:⁊ tunc aggñat
ꝑ cauſam ꝓpriam ⁊ immediatā.Jō in diffōne ꝑ̄tacta tria
tangunt:vt ſeparet hoc ſcire quod eſt ꝑ ꝓpriam ⁊ potiſſi
mam cām a ſcire.quod ē ꝑ effectus:⁊ ꝑ cām remotam:⁊
ꝑ probabilia.iō ait ꝙ ſcire de quo hic intēdimus eſt cām
cognoſcē propter quam res ē ad differētiam de ſcire:qḋ
non ē ꝑ cauſam ſꝫ ꝑ effectus:⁊ quoniam illius ē cā ad dif
ferētiā de ſcire qḋ ē ꝑ cām remotā.cā aũt remota non eſt
proprie cauſa huiꝰ:ſꝫ ꝓpe ē cā alteriꝰ.ex ꝯn̄ti autē pote/
rit eē cā huiꝰ.3° ſubdit ꝙ hoc nō cōtingit aliter ſe hr̄e ad
drīam de ſcire quod ē ꝑ ꝓbabilia vel ꝑ ſigna q̄ contingũt
aliter ſe hr̄e.¶ Notādũ ꝙ ſignāter dicit ꝙ ſcire ē ꝑ cau/
D ſam cognoſcere propter quā res eſt ad drīam de ſcire qḋ
eſt ꝑ effectus.nā lꝫ effectꝰ poſſit eē cauſa in inferēdo.qꝛ
effectus pōt de neceſſitate inferre ſuaꝫ cām.nō tñ effectꝰ
E eſt cā in eēndo.¶ Notādũ ẽt ꝙ hoc qḋ dicitur.ſcire vnũ
quodq̄ꝫ ſimplr̄ nō ſophiſtico mō adaptat alr̄ ſm̄ quoſdā
q̄ꝫ nos adaptauimus.Propter quod ſciēdum ꝙ ſcire ali
qd quodāmō q̄ꝫtum ad pn̄s ſpectat duplr̄ pōt contingē.
ꝑ̄ ſi ſciatur i ſua cauſa anteq̄ꝫ illa cauſa adaptet effectui.
2° ſi ſciat in ſuo toto priuſq̄ꝫ in illo toto cognoſcant diſti/
cte ptes.3° ſi ſciat aliqd i ſubiecto ſuo vt ſi cognoſcat ali/
q̄s corriſcũ ⁊ ex hoc arguat cognoſcere veniētē eo ꝙ ac
cidat corriſco veniētē eē:ſcire ḡ quod hic diffinit eſt ſcire
vnũqḋq̄ꝫ:nō in ſua cā tm̄ ⁊ in potētia:ſed in ſe ⁊ in actu.ē
ſcire ẽt vnũqḋq̄ꝫ ſimplr̄:nō in ſuo toto tm̄ ⁊ ꝯfuſe:ſꝫ in ſe
⁊ diſtincte.ē ẽt ſcire vnũqḋ nō ꝑ accñs ⁊ ſophiſtice ⁊ i ſuo
ſubō:ſed in ſeipſo ⁊ ꝑ ſe.hec aũt adaptatio lꝫ in ſeipſa bo
na ſit.ꝯditiones tñ ſe tenētes ex pte diffiniti nō ſic rñdēt
ꝯditionibꝰ ſe tenētibꝰ ex pte diffinitionis ſicut i adapta/
tionibꝰ alijs.ꝓꝑ qḋ adaptatōes alie cēſende ſũt potiores.
¶ Notādũ ẽt ꝙ lꝫ in hac diffōne data de ſcire ſint tria at F
tēdenda vt refert ad ipſũ diffinitũ.poſſumꝰ tñ in ipſa dif
finitione q̄tuor cōſiderare q̄ accipiēda ſunt in ſcia.naꝫ ſi
volumꝰ ſcire.ꝑ̄ ꝯſiderāda ē ſubā cāe ſine ipſa cā.ſcḋo illa
cā dꝫ eē ꝓꝑa ⁊ imediata.3° dꝫ eē relata ad effectuꝫ:qꝛ vt
dicebat q̄ꝫdiu ſiſtimus in cā ⁊ nō referimus ipaꝫ ad effe
ctũ neſcit effectꝰ ſimplr̄ ⁊ in actu:ſꝫ ſm̄ qd ⁊ in potentia.
4° dꝫ eſſe illa cā eq̄ta effectui ita ꝙ impoſſe ſit aliter ſe ha
bere ꝙ poſita tali cā ponatur talis effectꝰ.hoc ē ergo qḋ
dicit ꝙ ſcire ē ꝑ cām cognoſcē q̄ꝫtũ ad ſubam cāe:ꝓꝑ quā
res eſt quantũ ad immediationē cāe.⁊ qm̄ illius eſt cā q̄ꝫ
tũ ad relationē cāe.qꝛ tũc ſcimus cām:⁊ qm̄ illiꝰ ē cā qñ
cām ad effectum referrimꝰ:⁊ ꝙ nō cōtingit alr̄ ſe hr̄e q̄ꝫ/
tũ ad eq̄tionē cāe.qꝛ tũc eſt cā eq̄ta effectui qñ ſe iuicē in
ferũt.⁊ qḋ impoſſibile eſt alr̄ ſe hr̄e qm̄ poſito vno pōat
⁊ aliud.¶ Deīde cũ dicit.(Manifeſtuꝫ igit eſt)declarat
qḋ dixerat.Circa ꝙ tria facit:qꝛ ꝑ̄ oñdit diffōnē de ſcire
eſſe bene aſſignatā.ſcḋo ex his q̄ dixerat de ſcire ꝯcludit
q̄le ſit ipm ſcibile.tertio ne credat ꝙ oē ſcire ſit tale q̄le ē
ſcire qḋ ē diffinitũ:ꝯuit eē aliũ modũ ſciēdi a mō ſciendi
ꝑ̄tacto:ſcḋa ibi.(Quare qdē cuiꝰ.)tertia ibi.(Si quideꝫ
igit)Dicit ḡ.(Manifeſtũ igit ē ꝙ ſcire qdem ſit aliquid
hꝰ)ſu.ſicut eſt diffinitũ.(nanq̄ꝫ non ſcientes ⁊ ſcientes.)
ſupple eſtimant ſe ſcire ſi habeant hmōi cām:⁊ ſubdit ꝙ
(hi quideꝫ).i.neſciētes ipſi(opinant ſic ſe habere).i.eſti/
mant ſe hr̄e cām(ſcientes aũt cām habēt.)¶ Notanduꝫ G
autem vim declarationis huius in hoc conſiſtē ꝙ illud
eſt ſcire qḋ habētes oēs ſe ſcire exiſtimāt.ſed oēs habē/
tes vel habere credentes cām mō quo dictuꝫ ē exiſtimāt
ſe ſcire.ergo bona eſt diffinitio de ſcire.⁊ ſcire ē ꝑ cauſaꝫ
modo quo dictum eſt.¶ Notandum ẽt ꝙ neſciētes cre H
dentes ſe tamen ſcire aliter comparantur ad cāꝫ ⁊ aliter
ſcientes vere.nam neſcientes credētes ſe ſcire nō hn̄t cāꝫ
ſed opinant ſe habē.ſciētes vero non ſolũ credunt ſe hr̄e
cauſam ſed ẽt habent.Ideo ait ꝙ hi quidem.i.neſcentes
opinantur ſe habere ſic.i.ſe habere cām ſciētes aũt cau/
ſam habēt.¶ Notandum ẽt ꝙ ſicut in alijs paſſionibꝰ: I
⁊ in alijs accidētibꝰ idē ē quid ⁊ propter quid:vt quid ē
eclipſis ē priuatio luminis i luna obiectu terre:⁊ ꝓꝑ qd
eſt eclipſis propter priuationē ⁊c̄.ſic ẽt diffinitio data de
ſcire eadē ē ꝯtinēs qd ⁊ ꝓꝑ quid:vt quid ē ſcire ē per cau
ſam cognoſcere ꝓꝑ quam res eſt ⁊c̄.⁊ propter quid ē ſci
re ꝓꝑ cognoſcē ꝑ cām ⁊c̄.¶ Dubitaret forte aliquis:q̄a K
vꝫ philoſophus inconuenienter declarare diffinitionem
datam de ſcire.nam cum diffinitio conſtet ex gn̄e ⁊ diffe/
rentijs de his oſtēdē debuit diffinitionē ꝑ̄dictam hn̄ aſſi
gnatam eē:eo ꝙ accipiat propriũ genus ⁊ proprias dif/
ferētias vel in accñtibus ꝓbāda ē diffinitio ꝙ ſit hn̄ da/
ta eo ꝙ accipiat ꝓpriũ ſubm̄.hic aũt nec ſic nec ſic proba
tur diffinitio eē bene aſſignata.ſed oſtēditur ꝙ hn̄ diffini
tum ſit ſcire:qꝛ oēs cōiter opinant tale eē ſcire quale eſt

L diffinitū. ¶ Dicēdū ꝙ vt Themiſtius innuit nos nō indi
gemus in hoc loco niſi vt ſciamus ꝙ hō eſt ſcire vt narra
uimus. diffinitio ꝗ hic data de ſcire ē quid eſt quod ſigni
ficat nomē ⁊ quid importatur ꝑ hoc nomē ſcire. nam dif
finire ſcire realr̄ vel diffinire ipſum vt eſt qdā3 res ⁊ qui/
dam habitus anime hoc magis ꝑtinet ad artificē realē.
hō nō ē logici. ſ3 diffinire ipm̄ ſm̄ itētionē ſui nominis
vt qd īportet̄ ꝑ hoc nomē ſcire: hoc pōt ꝑtinē ad artificē
rōnalē: vt ad logicū. Logic⁹. n. l3 ſit artifex rōnalis. tn̄ q2
ad eū ſpectat tradē artē demonſtrationis cū demonſtra/
tio ordinet̄ ad ſcire ſpectabit ad ipm̄ ꝓut tradit hō arte3
declarare qd īportat̄ ꝑ h̄ nomē ſcire. ⁊ q2 phs ait in 2° to
pi. ⁊ vt cōiter dī vtēdū ē noib⁹ vt plures vtunt̄ diffōnem
datā de ſcire q̄ eſt qd ſignificat̄ ꝑ h̄ nomē ſcire oſtēdit bn̄
aſſignatā eē ex eo ꝙ oēs cōiter tā ſciētes q̄3 ignorātes opi/
M nātur tale eē ſcire q̄le ē diffinitū. ¶ Ex h̄ aūt patē pōt q̄/
re phs ait ꝙ ſcire opinamur vnūqōq3. nō aūt ait qō ſcire
eſt vnūquodq3: ⁊ ſubdit cum cām arbitramur cognoſcē.
nō dicit cū cām cognoſcim⁹. nā vt dcm̄ ē ipſe intēdit diffi
nire ſcire ꝑ id qō oēs cōiter tā ſciētes q̄3 ignorātes appre
hēdunt de h̄ ſignificato ſcire. Et q2 tā ſciētes q̄3 neſciētes
nō ſciunt vnūqōq3: ſ3 pnt ſe opinari ſcire: ⁊ tā iſti q̄3 illi nō
hn̄t cām: ſ3 poſſunt arbitrari habē cā3. iō nō ait ꝙ ſcire ē
vnumquodq3 ſ3 ꝙ ſcire opinamur. ⁊ nō ſubdit cū cā3 co
gnoſcimus ſ3 cū arbitramur cognoſcē. ¶ Deinde cu3 di
cit. (Quare quidē cul⁹.) q2 dixerat q̄le ſit ipſum ſcire ex
his q̄ dixit de ipſo ſcire ꝯcludit q̄re ſit ipm̄ ſcibile: dicēs.
(Quare qdē cui⁹ ſimplr̄ ē ſcia hoc ipoſſe ē aliter ſe habē)
. q. d. ꝙ ſi ſcire ē ꝑ cām neceſſariā nō cōtingētē aliter ſe ha
bere o3 ꝙ ipm̄ ſcibile: ⁊ id cuius ē ſimplr̄ ſcia ſit quid ne
N ceſſarium non contingēs aliter ſe habē. ¶ Notādū autē
ꝙ ipm̄ ſcire h3 duplicē eēntialē comparationē. vnam ad
cauſam ꝑ quam eſt. aliam v̄o ad obm̄ de quo ē. iō in diffi/
nitione data de ſcire aliquid tāgitur ꝑtinēs ad cauſam ꝑ
quā ē ſcia. aliquid v̄o ꝑtinēs ad obm̄ de q̄ ē ſcia. ⁊ aliqd
ꝑtinēs ad vtrūq3. nā cum dī ꝙ ſcire ē ꝑ cām cognoſcē: ꝑ ꝑ
quā res ē: tangit̄ ipſa cauſa ꝑ quā ē ſcia. cum v̄o ſubditur
⁊ qm̄ illius eſt cā: tangit̄ obm̄ ſiue ſcibile de quo ē ſcia. cū
v̄o addit̄ ꝙ nō cōtingit aliter ſe habē. tangit̄ vtrumq3. nā
⁊ ſcibile o3 eē neceſſarium. ⁊ cā ꝑ quam ē ſcia o3 eē neceſ
ſaria ita ꝙ vtrunq3 ꝓut referūt̄ ad ſcire nō ꝯtingat aliter
ſe habē. ¶ Notandum ēt ꝙ cum ſciētia ⁊ quilib3 hitus
ſortiatur ſpēm ex obo op3 ꝙ quale eſt ſcire tale ſcit ſcibi/
le ⁊ econuerſo. igit̄ ſi ſcire ſimplr̄ ē ꝑ cām non contingētē
aliter ſe habē: op3 ⁊ ipſum ſcibile cui⁹ ē ſimplr̄ ſciētia ꝙ
O nō poſſit aliter ſe habē. ¶ Dubitaret forte aliquis q2 vī
hoc eē falſum ꝙ nihil ſit ſcibile: niſi ꝙ nō pōt alr̄ ſe habē.
nam de ipſis corruptibilibus: ⁊ de ipſis mobilib⁹: de ip/
ſis alr̄ ſe hn̄tibus eſt ſcia nālis. ¶ Dicēdū ꝙ de hoc diffu
ſius diximus in his q̄ edidimus ſup phicis. ad pn̄s autē
ſcire ſufficit ꝙ ipſis tranſmutabilibus: ⁊ ipſis variabi//
libus ineſt aliquid neceſſario: q2 neceſſarium eſt trāſmu/
tabilia tranſmutari: ⁊ corruptibilia corrumpi: q2 oē cor/
ruptile de neceſſitate corrūpet̄. ꝓut ꝗ iſtis inſunt aliq̄ ne
ceſſario de iſtis eſt ſcia. ita ipſa trāſmutabilia vt cōparā/
tur ad ſcire neceſſaria dici pnt. ¶ Deinde cum dicit. (Si
quid igit̄.) q2 diffiniuerat ſcire ſimplr̄ ne aliqs crederet n̄
eē alium modū ſciēdi a modo ꝑdicto innuit eē aliu3 ſciēdi
modū: dicēs. (Siqdē igit̄ ⁊ ali⁹ ē ſciēdi mod⁹ vt poſteri⁹
P dicet̄.) ¶ Notādū aūt ꝙ ſi ſcire ſumat̄ large ad oēm no/
ticiam neceſſariam: tūc ipſa noticia ꝓncipioꝝ ē qdā ſcia.
ſic ēt poſſumus extēdē nomē ſcie ad ipſum ſcire ꝑ effectū
de iſtis ꝗ modis ſciēdi vt de noticia principiorum: ⁊ d̄ ſci
re ꝑ effectum: ⁊ ꝑ cauſam remotā poſterius determinabi
tur. ꝓpe tn̄ ſumpto ſcire nō ꝯtingit ſcire niſi eo mō quo di/
ctū ē. ¶ Deinde cū dicit. (Dicim⁹ aūt ſcire.) cōparat ip3

ſcire ad ipſam demſtationē. Ad cuius euidētiam ſciēdū
eſt ꝙ ſcire duplr̄ cōparat̄ ad ipſa3 demſtationē. ꝓmo q2 ē
finis ei⁹ ſcdo q2 ē ei⁹ effect⁹: iō duo facit: q2 ꝓ cōparat ſci
re ad demſtationē vt ē finis ei⁹. ſcdo vt ē effect⁹ ipſi⁹ ibi.
(Demonſtrationē3 aūt dico.) Dicit ꝗ (dicimus autē ſcire
ꝑ demonſtrationē intelligē). q. d. ꝙ ſcire non ē aliud q̄3 i/
telligē v̄itatē ꝑ demonſtrationē. tunc ꝗ ſuppleēda ē lra: q2
cum ſic ſit ſcire ē finis demonſtrationis. ¶ Notandū aūt Q
ꝙ inſtrumētum non ē finis: ſ3 ē aliqd ordinatum ad finē.
id ꝗ ad qō ordinat̄ inſtrumētū ē finis inſtr̄i. Et q2 demſtra/
tio ē quoddā organū ⁊ qōdā inſtr̄m quo vtit̄ intell̄s ad
intelligēdā v̄itatē ꝯcluſionū: op3 ꝙ ipm̄ ſcire ad qō ordi/
nat̄ demſtatio: ⁊ quod ē ꝑ demſtationē ſit demonſtratiōis
finis. ¶ Notandū ēt ꝙ hic phs non diffinit ſcire niſi gra R
tia demonſtrationis. iō poſt q̄3 diffiniuit ſcire comparat
ipſum ad demſtationē oſtēdēs ipſum eſſe demſtationis fi
nē. ¶ Deide cū dicit. (Demonſtrationē aūt dico) ꝯparat
ſcire ad demonſtrationē ꝓut ē demonſtratiōis effect⁹. d.
(demonſtrationē aūt dico ſyll'm apodiicon. i. ſciētialē ſi
ue faciētē ſcire) Igit̄ ſi demonſtratio ē ſyll's faciēs ſcire. ꝗ
ſcire nō ſolū ē finis: ſ3 ēt ē effectus demōſtrationis. ⁊ ſub
dit ꝙ appetat ſyll'm ſciētialē. d. (ſcientialē aūt ſyll'm dico
ſm̄ quā) demonſtrationē ſiue ſm̄ quē ſyll'm (in habendo
ipſum) hō ſyll'm (ſcimus) ſupple ꝑ ipſu3. ¶ Notādū aūt S
ꝙ ſcialis ſyll's vt cōiter dī pōt dici duplr̄: vel q̄ vtit̄ ſciat
vel q2 aggenerat ſciam. multis. n. ſyllis vtit̄ ſciētia aliq̄ q̄
nō aggenerat ſciam vt metaphiſica ſm̄ cōmētatorē vtit̄
multis rōnibus logicis. Demſtatio ꝗ dī ſylls ſcialis non
ſolū q2 ea vtit̄ ſcia: ſ3 q2 aggn̄at ſcia3 ⁊ faciat ſcire: ⁊ q2 ſic
eſt ſcire ē demſtationis effectus. ¶ Dubitaret forte aliqs T
q2 cū finis ſit cā cāꝝ: vt dicit cōmētator ſup ꝑinū phyſi/
coꝝ: ⁊ cum cauſa ⁊ effectus videant̄ opponi: ſcire ſi ē de
mōſtratiōis finis erit demſtatiōis cā: non ꝗ eē poterit de
monſtrationis effectus. ¶ Dōm ꝙ in eodē gn̄e cāe nō ē V
idē cā ⁊ effect⁹. ſ3 in diuerſis gn̄ibus nō ē inconueniēs: nā
vt dī in ꝓn⁹ qnti meta. q̄dā ſūt cāe ſibi inuicē vt exercitiū ē
cā ſanitatis ⁊ ſanitas exercitij: ſ3 nō eodē mō. i. nō h3 idē
gen⁹ cāe. nā vt dī ibi. hec. i. ſanitas eſt cā exercitij tanq̄3
cōplemētū. i. tanq̄3 finis. Exercitiū v̄o eſt cā ſanitatis tā/
quā principiū mot⁹. ſic ⁊ in ꝓpoſito. ſcire eſt demonſtra
tionis cauſa in gn̄e cāe finalis. demōſtratio v̄o eſt cā ſcie
in gn̄e cauſe efficiētis. quādo ꝗ finis pōt ꝑexiſtē vel ꝑexi
ſtit his q̄ ſunt ad finē: tūc huiuſmodi finis reſpectu eorū
q̄ ſunt ad finem: ſic h3 rationem finis ꝙ non habet effe/
ctus: vt ꝓma cā vel ꝓmū ens qō ē finis oīum entium: ⁊ q2
ꝑexiſtit ceteris entibus ſic eſt finis entium ceterorum ꝙ
non eſt effectus alicuius entis. ſed cum finis non ꝑexiſtit
his que ſunt ad finem poteſt effici ⁊ cauſari ꝑ illis: vt quia
ſanitas nō ꝑexiſtit potioni pōt ꝑ potionē induci ſm̄ quē
modum eſt ſanitas cā potionis ⁊ potio ſanitatis. ſed non
in eodē gn̄e cauſe. ſic ⁊ in propoſito: q2 neſcimus ante de
monſtrationē q2 ſcire nō ꝑexiſtit demonſtrationi. igit̄ ꝑ
demonſtrationē efficitur. Erit ergo ſcire cauſa demōſtra
tionis. ⁊ demſtatio cā ſcire: ſ3 nō in eodē gn̄e cauſe. ¶ De
inde cum dicit. (Si igitur eſt ſcire) declarato quid ſit ſci/
re ⁊ oſtēſo qualr̄ ſcire comparatur ad demonſtrationez.
In iſta ꝑte ex his que dixerat de ipſo ſcire concludit qua
lis dēat eē demonſtratio. ⁊ aſſignat diffinitionem demō/
ſtrationis. Circa quod duo facit: q2 primo aſſignat hmōi
diffōnē. 2° eā declarat ⁊ ꝓbat ibi. (Sic. n. erūt principia)
Dicit ꝗ (Si igit̄ ſcire ē vt poſuimus. neče ē demonſtrati
uam ſciam eē ex veris ⁊ ꝓmis ⁊ immediatis notiorib⁹ ⁊
ꝓoribus cauſiſq3 ꝯnis. ¶ Notandu3 ꝙ cū finis imponat X
neceſſitatē his q̄ ſunt ad finē cū ſcire ſit finis demſtatiōis.
op3 demſtationē habē oēs conditiones tactas. q2 aliter
nō faceret ſcire. ¶ Tale ē ꝗ hoc dictū phi ſicut ſi diceret̄

ꝙ cū finis ſerre eſt ſecare opȝ eaȝ eē ferream ⁊ dētatā q aliter dura ſecare non poſſet. Sȝ cū finis demonſtratōis ſit ſcire opȝ eam eē ex veris ⁊ hāc oēs ꝯditiones tactas.

A qꝛ aliter nō poſſet habē ſciam. ¶ Notandum ēt ꝙ ait ſi tale eſt ſcire vt poſuimus: qꝛ ſcire nō potiſſimū pōt aggenerari ꝑ demſtationē qꝛ.q̄ pōt ꝓcedē ꝑ effectus ſed ſcire potiſſimū ⁊ tale ſcire q̄le poſuimus ⁊ q̄le ē diffinitū non pōt hri niſi ꝑ demſtationē q̄ ꝓcedit ꝑ cās. ⁊ q̄ ſit ex veris. ⁊ q̄ hēat oēs ꝯditiōes tactas. ¶ Deiñ cū dicit (Sic.n.ē ꝑncipia) declarat diffōnē dataȝ. Circa qd̄ duo facit. qꝛ p̄ declarat eā in gñali. 2° in ſpāli ibi. (Uerꝫ qdē igiť.) Jn p̄ᵃ pte intēdit talē rōnē. Quicqd facit ſcire ꝑ pn̄ᵃ ꝓpria ipſi⁹ ſcibilis oȝ ꝙ ſit ex veris pmis. demſtatio aūt ē hꝰ. qꝛ facit ſcire ꝑ ꝓpria pn̄ᵃ rei. ḡ eſt ex veris pmis. ⁊c̄. De hac autē rōne nō ponit niſi ꝟtatē medij. d. ꝙ (ſic.n. ſunt ꝓpria pn̄ᵃ eius qd̄ demſtať). q. d. ꝙ ſi demſtatio ſit ſic ꝙ hēat ſu. oēs ꝯditiōes tactas. vt ꝙ ſit ex veris pmis ⁊c̄. tunc ſunt i ea ꝓpria pn̄ᵃ eius qd̄ demſtať. i. ei⁹ qd̄ ſciť. Tūc ḡ ē ſupplēda rō ꝙ cū debeat demſtatio ꝓcedē ꝑ ꝓpria pn̄ᵃ ipſi⁹ ſcibilis qd̄ demſtatur oȝ ꝙ ſit ſic ſicut dcm̄ eſt. i. ꝙ hēat oēs ꝯditiōes tactas. ⁊ ſubdit ꝙ (ſyll's qdē erit ſine his). i. ſine proprijs pncipijs rei. pōt.n. fieri ſyllogiſm⁹ aliquis. puta ſyllogiſm⁹ dyalecticus. ſine his. i. ſine ꝓprijs pncipijs ⁊ abſqȝ eo ꝙ ſit ex primis ⁊ immediatis (demōſtratio aūt non erit) ſine talibus (qꝛ) tunc non faciet ſcientiam.

Uerum qdē igiť opȝ eē: qm̄ qd̄ non eſt non eſt ſcire. vt ꝙ dyametros ſit ſimetros. Ex primis aūt ⁊ indemōſtrabilib⁹ ē: eo ꝙ nō ſciet nō habēs demōſtrationem ipſorum. Scire eniȝ eſt quorum demonſtratio eſt non ſm accidens habere demſtationē. Cauſas quoqȝ ⁊ notiores opȝ eē ⁊ priores. Cauſas quidē: qm̄ tunc ſcim⁹ cū cauſas cognoſcim⁹ ⁊ priores ſi vere cauſe ſūt notiores nō ſolū altero mō intelligēdo: ſed in ſciēdo: qm̄ ſunt. Priora aūt ⁊ notiora dupl'r ſunt. Non enim idē eſt prius natura ⁊ ad nos prius: Necꝫ notius nā ⁊ nobis notius. Dico aūt priora ⁊ notiora ad nos prima ſenſui. Simpliciter aūt priora ⁊ notiora q̄ lōgis. ſunt autē longiora qdē vniuerſalia: maxime aūt proxīa ſingularia ⁊ opponuntur hec adinuicem. Ex primis aūt eſt quod ex proprijs pīcipijs eſt idē enim dico primum ⁊ principium.

Argu. ¶ Uera igitur eē opȝ qꝛ fieri nequit vt id quod nō ē ſciať: veluti diametrū ꝯmēſurabilē eē: ex primis aūt ⁊ indemonſtrabilibus eſſe: qꝛ non ſciet non hn̄s demſtationē ipſoꝝ: ſcire eniȝ nō per accñs ea quoꝝ eſt demonſtratio nihil aliud eſt ſane: q̄ȝ demſtationē hr̄e. Cauſe ēt ſint opȝ ⁊ notiora ac priora. cauſe: qꝛ tū ſcimus: cū cognoſcimus cauſam: priora ſi quidem ⁊ cauſe ſunt ⁊ antea cognita: non illo modo ſolū qd ſignificent: ſȝ altero ēt mō. Dupl'r aūt ſūt priora notiorau͡e. Nō.n. idē eſt prius nā: ⁊ noſtra ex parte prius: neqȝ notius: ⁊ nobis ēt notius. Atqȝ ea quidē ad nos priora notiorau͡e dico: que ꝓpinquiora ſenſui ſunt. Ea vero ſimpliciter priora notiorau͡e: q̄ a ſenſu lōgius diſtant. Sunt aūt remotiſſima qdē ea: q̄ ſunt vniuerſalia maxime: propinquiſſima vero ſingularia ipſa. Atqȝ hec inter ſeſe opponuntur: ex pmis aūt eē nihil aliud ē q̄ȝ ex ꝓprijs principijs eē. Jdē.n. primum atqȝ principium dico.

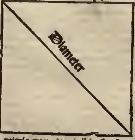

¶ Poſita diffinitōe demſtationis ⁊ oſtēſo diffōnē illam bñ eē aſſignatā. Jn preſ[e]ta declarat particulas in diffōne demonſtrationis poſitas. circa qd̄ tria facit qꝛ p̄ declarat ꝙ dmſtatio oȝ eē ex veris. 2° ꝙ ex primis ⁊ immediatis. 3° ꝙ oȝ eē ex prioribus ⁊ notioribus. 2° ibi. (Ex primis autem.) tertia ibi. (Cauſas quidem notiores.) Dicit ergo (ꝙ verum quidem igitur opȝ eſſe) quod demonſtratur: (qm̄ quod non ē nō ē). i. nō contingit (ſcire. vt. ꝙ diametros ſit ſimetros). i. ſit cōmēſurabilis coſte. ¶ Dubitaret forte aliquis vtrū oporteat eē qd̄ demonſtratur. B dubiū ⁊ videtur ꝙ nō: qꝛ de roſa pōt haberi ſcia nulla roſa exiſte. ridiculuȝ.n. eēt dicē ꝙ hn̄s ſciam de roſa ꝑderet ſuam ſciētiam roſa corrupta. ¶ P̄. Euclides dat in geometria ſuam ſciētiā de corpore. 12. pētagonoꝝ equalium collocabilium in ſpera. forte nullum ē tale corpus in quo ſint 12. pēthagona ſic equalia ꝙ poſſint ſic collocari in ſpera ꝙ ſi ſpera attingat angulum vnius pētagoni. ꝙ attingat oēs angulos oīum pētagonoꝝ. ¶ Jn ꝯriuȝ ē phs volēs ꝙ illud quod nō ē nō cōtingit ſcire. ⁊ aſſerēs ꝙ oȝ eē qd̄ demonſtratur. ¶ Dicēdū ꝙ quātū ad pn̄s ſpectat dupl'r C pōt dici de aliquo ꝙ ſit. vel qꝛ ē actu ens vel qꝛ ē res pdicamēti. Si ergo queratur vtrum oporteat res eē actualiter ad hoc ꝙ de eis ſit ſcia. pȝ ꝙ non ꝑ rōnes tactas. qꝛ poſſumus habē ſciam de roſa nulla roſa actual'r exñte: ⁊ poſſumus habē ſciam de corpe. 12. pētagonorū nullo tali corpe exñte ⁊ immo cū ꝑ intell'm abſtrahim⁹ res ab hꝰ actuali exñtia ⁊ intelligimus eas ſm ſuā qditatē incōueniēs ē dicē ꝙ de nulla re poſſit eē ſcia niſi actual'r exiſtat. accidit.n. rei vt ē ſcibilis ⁊ vt ad intell'm comparatur ꝙ actual'r ſit. cum dictum ſit ꝙ res ſic accepta abſtrahať ꝑ intell'm a ſuo actuali eē. Sed ſi q̄ritur vtrum oporteat qd̄libȝ ſcibile ſaltē eē rē aliquā pdicamēti dato ꝙ actualiter non exiſtat. dici oȝ ꝙ ſic. Nam cum ſciētia non ſit niſi de ente vt plane vȝ hic velle philoſophus. ⁊ ens ꝑ ſe diuidať in. x. pdicamēta: vt vult philoſoph⁹. quinto meta. T.c.14 oȝ quodlibȝ ſcibile eē rē aliquam alicuius pdicamēti. res autē collocanť in pdicamēto non ꝑ ſuū actuale eē: ſȝ ꝑ ſuam quiditatē. quiditas autē intelligitur aliquid l potētia ad eē actuale. quiditatē ḡ habēt nō ſolū q̄ actual'r exiſtunt ⁊ q̄ ſunt in ſe ⁊ ſunt coniuncta ſuo actuali eē. ſed etiam dicuntur habē quiditatē ⁊ ſunt res pdicamenti ⁊ poſſunt intelligi ab intellectu ⁊ eē quid ſcibile que non ſunt in ſe nec habēt actuale eē. ſed ſūt i ſuis cauſis ⁊ pñt eē. Eſt.n. triangulus res pdicamēti. ⁊ bñ dictum ē ꝙ ſuperficies triāgularis ē in pdicamēto quantitatis ⁊ ē ſpēs quātitatis ꝯtinue dato ꝙ nulla talis ſuperficies eēt. Ea aūt q̄ nec ſunt in ſe nec in ſuis cauſis. ſȝ ſolū ſūt entia apō aiam: vt tragelaphus ⁊ chymera nō ſūt ſcibilia nec ſunt

res alicuius p̄dicamenti.pꝫ ḡ q̄lr oporteat eē ens quod
D ſcitur. Et per iam dicta ſoluta ſunt argumēta. ℭ Ulteri⁹
ār dato ꝙ n̄ oporteat ſubm̄ eē actualr̄ exn̄s:ꝛ ſufficͣ ꝙ ſit
res p̄dicamēti ꝛ ꝙ ſit ſm ſuā q̄ditatē ad h̄ ꝙ de eo ſit ſcīē
tia. ℭ Dubitaret forte aliq̄s vtrū oporteat paſſionē ꝓbā
dam de ſubo actualr̄ exiſtē ad hoc ꝙ de ea ſit ſcia:ꝛ vide
tur ꝙ ſic.q꜡ p demonſtrationē concludit̄ paſſionē ineſſe
ſubo.ſed non ineſt aliquid alicui niſi h̄eat actuale eſſe.ḡ
nulla paſſio de ſubiecto probatur niſi actualiter exiſtat.
ℭ In ↄtrariū eſt q꜡ ſubiecto nō exn̄te actualr̄ opꝫ ꝙ nec
actualr̄ exiſtat pa°.q̄re ſi pōt haberi ſcia de ſubiecto non
actualr̄ exn̄te h̄ebitur de paſſione dato ꝙ actualr̄ nō exi
E ſtat. ℭ Dicēdum ꝙ cum quod quid eſt ſit obiectum itel/
lectus.ꝛ res ſcite conſiderētur ſm ſuam quiditatem non
ſm ſuū actuale eē.ſicut abſtrahimus ſubm̄ a ſuo actuali
eē.ꝛ intelligim⁹ ip̄m ſm ſuā q̄ditatē. ſic abſtrahimus ꝛ
paſſionē de ſubo ꝓbādā. Si ḡ q̄rat̄ q̄lr opōteat eē paſſio
nē ad hoc ꝙ de ea ſit ſcia.ꝛ ꝙ poſſit de ſubo probari.dici
dꝫ ꝙ cum pa° cauſet̄ a principijs ſubi ꝛ oriat̄ a ſubo.ſic
ſufficit ad hoc ꝙ ſubm̄ ſit quid ſcibile ꝙ habeat eēntialē
ordinē ad ſuas cauſas.ſic ad hoc ꝙ pa° ſit q̄d ſcibile ꝛ ꝙ
poſſit ꝓbari de aliquo ſubo ſufficit ꝙ h̄eat eēntialē ordi
nē ad ſubm̄ illō.nullo.n.triāgulo exn̄te demr̄abit̄ de eo
F h̄re tres eo ꝙ h̄ pa° h̄eat eēntialē ordinē ad ip̄m. ℭ Ul//
terius forte dubitaret aliquis de quo eē itelligit phs cū
ait ꝙ eſſe dꝫ qd̄ ſcit̄. ℭ Dōm ꝙ de eē de q̄ hic loq̄t̄ phus
eſt idē qd̄ eē vex̄.hic.n.intēdit phs ꝓbare ꝙ demonſtra
tio ſit ex veris v̄itas aūt hꝫ eē circa ↄpōnē ꝛ diuiſionē.vn̄
ꝛ phs.5.meta.ait.ꝙ vno mō dr̄ ens quo ſignificat quidi
tatē p̄dicamētox̄.alio mō ens quod ſignificat v̄itatē rei.
ꝛ cū dicimus aliq̄d eē ſm ph̄m demr̄abimus ſuam v̄ita/
tē cū dicim⁹ aliq̄d nō eē demr̄abimus ſuā falſitatem.ꝓ/
ut ergo eē vel non eē ſumit̄ in ꝓpōnib⁹ ꝓut dicit v̄itatē
ꝓpōnū vel enunciationū ſumit̄ hic eē cū dr̄ ꝙ dꝫ hic eſſe
G quod ſcitur. ℭ Propter qd̄ ſciēdū ꝙ eē in propoſitioni/
bus nō noiat actualē exn̄tiam:ſed noiat habitudinē p̄di
cati ad ſubm̄.h̄.n.v̄bū eſt ꝓut copulat p̄dicatū cū ſubo ꝛ
ꝓut eſt nota dicēdi de alio nō dicit ipſam actualē exn̄tiā:
ſed cōſignificat quādam cōpōnē ꝛ quandā habitudinē
p̄dicati ad ſubiectum quam ſine cōpoſitis nō ē intelligē.
Cum enim dicitur quid eſt pluuia.ꝛ reſpondet̄ pluuia ē
aq̄ guttatim cadēs.v̄a eſt hec locutio ēt pluuia non exn̄/
te.nā cū dr̄ pluuia ē aq̄ guttatim cadēs:nō eſt intellect⁹
propoſitiōis ꝙ pluuia h̄eat actuale eē nec ꝙ actualr̄ exi
ſtat:ſꝫ ꝙ hoc p̄dicatū aqua guttatim cadēs hꝫ ſe p habi
tudinē ad ſubm̄ qd̄ eſt pluuia.hoc ergo mō dꝫ eē qd̄ ſcit̄
ꝛ demr̄at̄.ꝛ hoc mō dꝫ demr̄ationē eē ex veris:q꜡ i ꝓpo
ſitionibus ex q̄bus demr̄atio ↄſtituit̄ p̄dicata h̄nt p ſe or
dinē ad ſubiecta. Cū.n.dico triāgulus hꝫ tres v̄a ē ꝓpō.
ꝛ nō ē intellect⁹ ꝓpōnis ꝙ triāgulus actualr̄ exiſtat:ſed
ꝙ hec paſſio h̄re tres h̄eat p ſe ordinē triangulū demr̄a
tio ḡ ē ex veris ꝛ ē ex his que ſūt ꝓut eē dicit p ſe habitu
dinē p̄dicati ad ſubm̄.nō aūt demonſtratio ē ex falſis nec
ex his q̄ non ſunt:q꜡ nō eſt ex his q̄ h̄nt oppoſitā habitu
dinē ad ſubm̄.vt q꜡ ſimetrū hꝫ repugnantiam ad dyame
trū non ē quid ſcibile nec cadit ſub ſcia ꝙ dyametruꝫ ſit
H ſimetrum coſte. ℭ Ulterius autē forte dubitaret aliquis
de probatione Ariſto.vult.n.probare ꝙ demōſtratio ſit
ex veris.ipſe.n.ait.opꝫ vex̄ eē qd̄ ſcit̄ ꝛ quod demr̄atur.
Cap. ij. Cū ergo vex̄ poſſit cōcludi ex falſis.vt pꝫ p ph̄m in ſcd̄o
priox̄.quātūcūqꝫ vex̄ ſit qd̄ demr̄atur ꝛ vex̄ ſit qd̄ ſcit̄.
poterit tn̄ demōſtratio eē ex falſis. Dicēdū ꝙ ſyllogiſm⁹
eſt conſequentia quedaꝫ in qua premiſſe habēt ſe vt an̄s
ꝛ concluſio vt ↄſequēs. Cōſtat autē ꝙ ſi an̄s eſt ꝙ de ne/
ceſſitate conſequens eſt.ſic ꝛ in omni forma ſyllogiſtica
ſi premiſſe ſunt vere concluſio de neceſſitate eſt vera.nō
tamē opꝫ ꝙ ſi an̄s non eſt ꝙ conſequens non ſit.pōt eniꝫ
contingē ꝙ non ſit an̄s ꝛ tamē ſit conſequens.vt ꝙ non
ſit homo ꝛ tamen ſit animal.ſic non opꝫ ſi premiſſe ſunt
falſe ꝙ de neceſſitate concluſio ſit falſa.pōt enim ex falſis
ſequi veruꝫ.ꝛ ſimul cum falſitate premiſſax̄ poteſt ſtare
veritas concluſionis. ℭ Aduertendū tamen ꝙ vt idem I
phs tradidit in ſcd̄o priox̄.ꝙ lꝫ ex falſis poſſit ſequi ve/
rum hoc non eſt ꝓpter quid:ſed q꜡.falſitas.n.p̄miſſarū
non eſt cā veritatis cōcluſionis.ipſum.n.non eſſe an̄tis
non poteſt eſſe cauſa quare ſit conſequens.poteſt.n.con
tingē ꝙ non ſit homo ꝛ tamen animal ſit:ſed tamen ip̄m
non eſſe hominem nō poteſt eſſe cauſa ꝙ ſit aial.ſed acci
dit ſic eſſe.ſic ꝛ in propoſito poteſt contingere ꝙ p̄miſſe
non ſint vere:ſed ſint falſe.concluſio aūt ſit vera.ſed hoc
non eſt propter q̄d nec ē cauſalr̄.ſꝫ erit q꜡ ita accidit.cō/
cluſio ḡ vera nō pōt ſeq ex premiſſis falſis tāq̄ꝫ ex cauſa.
igitur ſi quod demr̄at̄ ē vex̄ ꝛ h⁹ vex̄ infert̄ cauſalr̄ ex p̄
miſſis:q꜡ demr̄atio facit ſcire.ꝛ in demr̄atione premiſſe
ſunt cā cōclōnis:dꝫ p̄miſſas eē veras. Bona eſt ergo rō
ph̄i ꝙ ſi vex̄ eſt qd̄ demr̄at̄ ꝛ vex̄ ē qd̄ ſcit̄ opꝫ demr̄atio
nem eē ex veris:q꜡ cauſaliter ꝛ propter quid vex̄ nō pōt
concludi niſi ex veris. ℭ Ulterius autē forte dubitaret K
aliq̄s:q̄m̄ impoſſibile ſit diametrum eē ſimetrum coſte.
ℭ Dicēdum ꝙ ſimetrū idē ē quod cōmēſurabile.illa ſūt
cōmēſurabilia q̄ cōicant in aliqua vna menſura.ſi ergo
eſſet aliqua vna linea q̄ꝫtūcūqꝫ eſſet modica.que menſu
raret diametrū poſſet cōmēſurare coſtā vl̄ ecōuerſo eēnt
coſta ꝛ diameter cōmēſurabilia.ꝛ h̄ret ſe diameter ad co
ſtā ſicut aliquis numerus ad aliquē nūerū.nā ſi aliq̄ vna
linea mēſuraret vtrunqꝫ oporteret ꝙ illa linea in aliquo
alio numero ↄtineat̄ in diametro ꝛ in aliquo alio nume
ro in coſta.vt ſi linea vnius palmi mēſurat diametruꝫ ꝛ
coſtā.vt forte q꜡ diameter ē q̄nqꝫ palmax̄ ꝛ coſta q̄tuor
h̄ebit ſe diameter ad coſtā ſic q̄nqꝫ ad q̄tuor.vel ſi illa li/
nea ſit in aliquo alio nūo in diametro ꝛ in aliq̄ alio nūo
in coſta:h̄ebit ſe diameter ad coſtā ſicut ille numerus ad
aliuꝫ nūm:ꝛ q̄dratū diametri ſe h̄ebit ad q̄dratū coſte ſi
cut q̄dratū illius nūi ad q̄dratū illius alteri⁹ nūi.q̄re cū
quadratū diametri ſit duplū ad q̄dratū coſte vt ꝓbatur
in penultimo Euclidis:poſſet inueniri aliquis nūs qua
dratus q diuideret̄ in duo equalia quadrata:qd̄ ē impoſ
ſibile. Cū ḡ dicitur ꝙ diameter de neceſſitate eſt incōmē/
ſurabilis coſte.intelligēduꝫ ē de coſta quadrati h̄ntis la
tera equalia.nā in ſupficie h̄nte latera inequalia pōt dia
meter eſſe cōmēſurabilis coſte.q꜡ lꝫ ſit impoſſe inuenire
nūm quadratum q poſſit diuidi in duo quadrata eq̄lia.
pōt tn̄ repiri nūs aliquis quadratus qui diuiditur i duo
quadrata in inequalia.vt.25.eſt numerus quadratus ꝛ
diuidit̄.in.xvj.ꝛ.ix.quox̄ ēt q̄lꝫ ē quadratus.igit̄ in ſup
ficie.a.b.c.d.coſta.a.b.ſit q̄tuor pedū ꝛ coſta.b.c.ſit triū
pedū.diameter.a.c.ē cōmēſurabilis cuilibꝫ iſtax̄ coſtax̄
ꝛ erit q̄nqꝫ pedū.pes ḡ mēſurās diametrum.a.c.mēſu/
rabit vtrāqꝫ coſtam equabit̄.n.quadratū diametri.a.c.
q̄drato vtriuſqꝫ coſte:ꝛ h̄ebit ſe ad vtrunqꝫ q̄dratū ſicut
nūs ad nūm.vt ſicut.xxv.ad.xvj.ꝛ ad.ix.cum ēt diame
ter ponat̄.v.pedū ꝛ.v.in ſe ductū faciat.xxv.coſta autē
maior ponat̄.iiij.pedū:q in ſe ducti faciūt.xvj.coſta aūt
minor ponat̄ triū pedū q in ſe ducti faciunt.ix.h̄ebit ſe q̄
dratus diameter ad q̄dratū coſte maioris ſicut.xxv.ad
xvj.ad q̄dratū aūt minoris ſicut.xxv.ad.ix.q̄ duo q̄drata
duax̄ coſtax̄.vꝫ.xvj.ꝛ.ix.eq̄nt̄.xxv.qd̄ ē q̄dratū diame/
tri.repit̄ ḡ cōmēſurabilitas iter diametrū ꝛ coſtā ſi ſint
coſte ieq̄les:nō aūt ſi ſint eq̄les.h⁹ aūt rō ē ſupius tacta
vꝫ.ꝙ pōt inueniri aliq̄s nūs quadratus q pōt diuidi in
duo q̄drata inequalia.nequaq̄ꝫ aūt inueniri pōt q̄drat⁹
aliq̄s nūs qui i duo q̄drata eq̄lia ſcindi poſſit. ℭ Deide

cū dicit.(Ex primis aūt)oſtēdit demſtationē debere eſſe ex primis ⁊ immediatis.dicēs ꝙ(ex primis autē ⁊ indemonſtrabilibus).i.ex primis ⁊ immediatis.oportet eē ſu.demonſtrationē(q̄ꝛ non ſciret non habēs demonſtrationē ipſorum).i.per ipſa.vꝫ.per prima ⁊ immediata.⁊ ſubdit cauſam.d.ꝙ(ſcire eſt)ſupple per ea(quorum).i. per que(eſt demōſtratio)ſupple per ſe primo.⁊ addit ꝙ (⁊ non ſm accidēs habē demonſtrationē.)quaſi dicat ꝙ ſcire eſt per demonſtrationē per ſe.⁊ per cauſas per ſe.⁊ nō ꝑ demonſtrationē per accidēs nec per cauſas per accidēs.

A ¶ Notandum ꝙ poſſet hec ratio ſic formari:ſine quibus non contingit ſcire ex illis oꝫ demonſtrationē eē.ſꝫ ſine primis.⁊ immediatis non contingit ſcire.ergo ex primis ⁊ immediatis opꝫ demonſtrationē eē:ideo ait ꝙ nō ſciret.i.non contingeret ſcire non habēs demōſtrationē

B ipſorum.i.per ipſa.i.per prima ⁊ immediata. ¶ Notandum autē ꝙ demonſtratio ſit ex aliquibus premiſſis.tūc quero vtrum ille premiſſe ſint indemonſtrabiles ⁊ ſi ſint prime ⁊ immediate vel non.ſi ſint indemonſtrabiles habetur intētum.ſi autē poſſunt demonſtrari vel habetur demonſtratio de eis vel non.ſi ſint demonſtrabiles ⁊ nō demonſtrātur.ergo ſunt ignorate.ignoratis autē primis ignoratur concluſio.non ergo contingit ſcire per aliqua demonſtrabilia niſi habeatur eorum demonſtratio.ergo ſemper demonſtratio vt faciat ſcire opꝫ ꝙ ſit ex indemōſtrabilibus.q̄ꝛ non quietatur intellectus:nec aggeneratur in nobis ſcientia ſimplr̄ niſi ſit deuētum vſqꝫ ad indemōſtrabilia.Jdeo dicitur in p̄mo thopicoꝝ.ꝙ demōſtratio ē ex p̄mis ⁊ veris.aut ꝑ ea q̄ ſunt p̄ma ⁊ v̄a ſumpſerūt originē.demōſtratio ergo vel eſt ꝑ indemōſtrabilia imediata vel eſt per demonſtrabilia ad indemonſtrabilia reducta.

C ¶ Notādū ēt ꝙ ſi dicatur ꝙ demōſtratio ē ex indemōſtrabilibus veꝝ ē ꝓpō.q̄ꝛ ſꝑ eſt ex idemōſtrabilibus.vel immediate ſi ipſe p̄miſſe ſunt demonſtrabiles.vel mediate q̄ꝛ ſi premiſſe ſunt demonſtrabiles vt faciant ſcire opꝫ

D eas ad indemonſtrabilia reducē. ¶ Rurſus ſi dicatur ꝙ demonſtratio pōt eē ex demonſtrabilib⁹ vt ad indemonſtrabilia reducunt̄ v̄a ē ꝓpō.Duplr̄ ḡ poterit legi lr̄a p̄hi.p̄mo vt hoc qđ dico refert̄ ad p̄ma indemōſtrabilia vt ſit ſenſus.bn̄ dico demonſtrationē debē eē ex primis ⁊ indemōſtrabilibus q̄ꝛ non ſciet non habēs demonſtrationē ipſoꝝ.i.ꝑ ipſa p̄ma ⁊ indemonſtrabilia.nā ſcire ē ꝑ p̄ma ⁊ indemonſtrabilia quoꝝ.i.ꝑ q̄ ē demonſtratio ꝑ ſe ⁊ non ꝑ accidēs.alio modo hoc qđ dico ipſoꝝ pōt referri ad ipſa demſtabilia ꝓut ad indemſtabilia reducunt̄.vt ſit ſenſus ꝙ demōſtratio ē ex p̄mis ⁊ indemonſtrabilib⁹ q̄ꝛ non ſciet aliqs ſupple ꝑ demſtabilia.⁊ nō hn̄s demonſtrationē ipſoꝝ.Jđ ſubdit.ꝙ ſcire ē ſupple ꝑ ea q̄ꝝ d̄mōſtratio ē habē demonſtrationē:eo ꝙ ꝑ ſe:⁊ nō habē d̄mōſtrationē ſm accn̄s.q.d.ꝙ ꝑ demſtabilia non ē ſcia niſi d̄ ipſis demſtabilib⁹ hēret̄ demſtatio:⁊ opꝫ ꝙ h⁹ demſtatio ēt ſit ꝑ ſe nō ꝑ accn̄s oꝫ demſtabilia demſtari ⁊ ad idemſtabilia reduci ſi ex eis dēat eſſe demſtatio.ſꝑ ḡ ē demonſtra

E tio ex indemſtabilibus vel mediate vel imediate. ¶ Notādū ēt ꝙ ſi ſiat demſtatio.ex demonſtrabilib⁹.vt pꝫ.opꝫ illa demſtabilia demōſtrari.Sꝫ ſi ſiat demōſtratio ꝑ ſe ⁊ ꝑ cauſas:cuꝫ i talibus nō ſit abire in infinituꝫ.oꝫ tādē ad indemſtabilia deuenire.Ad remouēdū ḡ ꝓceſſum ꝑ accidēs ſm quē poſſemus demſtare nec vnq̄ꝫ deuenirem⁹ ad p̄ma ⁊ ad idemſtabilia ait ꝙ ſcire ē non ꝑ accidens habē demonſtrationē. ¶ Deinde cuꝫ dicit.(Cauſas quidē notiores.)oſtēdit ꝙ opꝫ demonſtrationē eē ex prioribus ⁊ notioribus.Circa ꝙ duo facit.q̄ꝛ primo ponit hoc gn̄alr̄ ⁊ communiter.ſcđo ſpālr̄ ibi.(Eſt autē p̄ncipium demōſtratiōis.)Circa p̄mū tria facit.q̄ꝛ p̄mo adducit vnā quādā rōnē cōem.ꝙ opꝫ demſtationē eē ex p̄oribus ⁊ notioribus.ſcđo expōit qūo ſint accipiēda p̄ora ⁊ notiora.3° remouet quādā dubitationē q̄ poſſet ex dictis originē ſumere.ſcđa ibi.(Priora aūt ⁊ notiora.)tertia ibi.(Ex primis aūt.)Jn prima parte itēdit talē rationē. Quicquid eſt ꝑ cauſas q̄ v̄e cauſe ſunt ſꝑ ē ꝑ priora ⁊ notiora.demōſtratio eſt per cauſas que vere cauſe ſunt.ergo ⁊c̄. Jdeo ait.(Cauſas quidē oꝫ notiores eē ⁊ primas cauſas qdē) q.d.ꝙ cauſe non ſunt ſolū notiores:ſꝫ ēt cauſe ſm ꝙ cauſe ſunt prime vel priores:ſꝫ(qm̄ tunc ſcimus cum cauſas cognoſcim⁹ ſi v̄e cāe ſunt ⁊ p̄ores ⁊ notiores)ſu.oꝫ eē(nō ſolū alio mō intelligēdo)qđ ſunt(ſꝫ in ſciēdo:qm̄ ſunt.) ¶ Notādū aūt ꝙ ſm expōnē cōem cauſa ꝑ ſe loquēdo ē notior effectu.nō ſolū quātū ad qđ ē:ſꝫ ēt quātū ad quia eſt.vt ſi vis ſcire eclipſim ſolis.non ſolum opꝫ te ſcire qđ eſt lune interpoſitio.ſꝫ ēt q̄ꝛ eſt huius interpoſitio:q̄ꝛ luna interponit̄.Poſſumus tn̄ alr̄ dicē ⁊ forte meli⁹ vt dicamus ꝙ effect⁹ facit aliqd inferre cauſe ꝓpꝛie.ſꝫ non facit ad eē effectus.ḡ ē cauſa cauſe ſolum alio mō.vꝫ.q̄ꝫtū ad inferre.ſꝫ non ē cauſa:qm̄ ē.i.quātū ad eē.ſꝫ cāe ſi cāe v̄e ſunt:ſunt cauſe effectuum non ſolum altero mō:vt q̄ꝛ ꝑ cauſas poſſumus intellgē effectus ⁊ poſſum⁹ ꝑ eas effectus cōcludē ⁊ inferre.ſꝫ ēt ſunt cāe:qm̄ ſunt.i.quantū ad eē notiores ergo ſunt cāe effectibus:q̄ꝛ ſūt cāe vtroqꝫ mō ⁊ q̄ꝫtum ad inferre ⁊ q̄ꝫtū ad eē. ¶ Deinde cuꝫ dicit.(Priora aūt ⁊ notiora.)exponit qūo ſunt accipiēda priora ⁊ notiora.Circa ꝙ duo facit:q̄ꝛ p̄mo diſtinguit de p̄ori ⁊ notiori.ſcđo declarat diffinitionis mēbra ibi.(Dico aūt p̄ora.)Dicit ergo ꝙ(p̄ora ⁊ notiora ſunt duplr̄).vꝫ. quo ad nām ⁊ quo ad nos.Jđ ſubdit ꝙ(nō.n.idē ē p̄us nā ⁊ ad nos).i.quo ad nos(nec)eſt dicē idē(notius nā ⁊ notius nobis.) ¶ Notādū aūt ꝙ cū duplr̄ dicat̄ prius ⁊ duplr̄ noti⁹.vꝫ.quo ad nām ⁊ quo ad nos.demſtatio ſimpliciter q̄ ē ꝑ veras cauſas ſꝑ procedit ꝑ priora ⁊ notiora ſimplr̄ quo ad nām.nō aūt ſꝑ ꝑ priora ⁊ notiora quo ad nos. ¶ Notandū ē ꝙ ſm Cōmētatorē ſuꝑ p̄mū phycorū.Jn mathematicis ē notior quo ad nos cā q̄ꝫ effectus in nālibus aūt ecōuerſo.Scđm ḡ hūc modū loquēdi in demſtationibus mathematicis ꝓcedim⁹ ꝑ p̄ora ⁊ notiora vtroqꝫ mō ⁊ quo ad nām ⁊ quo ad nos:q̄ꝛ idē ē ibi p̄us ⁊ notius nā ⁊ nobis.Jn nālib⁹ aūt lꝫ vtplurimū ſiāt demſtatiōes nō potiſſime:ſꝫ ꝑ effectū.tn̄ ſi inſtituat̄ ordo ꝯrius ei qui ē a p̄ncipio qđnū ⁊ ſiat demonſtratio ꝑ cām ſiet ꝑ notius nāe nō nobis.bn̄ ḡ dictum ē ꝙ nō ē idē p̄us ⁊ notius nature ⁊ nobis:lꝫ ſit idē in aliqbus vt i mathematicis.nō tn̄ ē idē in oib⁹:q̄ꝛ nō ē idē in nālibus. ¶ Deinde cū dicit.(Dico aūt p̄ora.)Exponit q̄ dixit oñdēs q̄ ſunt priora ⁊ notiora nobis ⁊ q̄ nature dicēs(dico āt p̄ora nobis ⁊ notiora proxima ſenſu notiora aūt ſimplr̄)⁊ quo ad nām(q̄ longius ſunt)ſupple a ſenſu.Et ſubdit ꝙ (ſunt aūt q̄dam longiora)a ſenſu maxime(vl̄ia.ꝓxia āt) ſenſui(ſingularia)⁊ ſubdit ꝙ(opponunt̄ hec adinuiceꝫ) nā ſi nō ē idē eē longinquum ⁊ propinquum:⁊ ſi longinquitas ⁊ ꝓpinquitas hn̄t quādā repugnātiam ⁊ quādā oppōnē adinuicē.opꝫ adinuicē habē.quandā repugnātiam p̄us nā ⁊ p̄us nobis.cū vnū ſit ſingulare ⁊ ꝓpiquū ſenſui aliud vl̄e ⁊ remotū a ſenſu. ¶ Dubitaret forte aliquis:q̄ꝛ vr̄ ꝙ philoſophus ſit ſibi ꝯrius hic ⁊ in p̄ phyſicoꝝ.⁊ ēt in ſcđo meta.nā in p̄ phyſicorum vult ꝙ ſint nobis nota magis cōfuſa.i.vl̄ia.⁊ in ſcđo meta.vult ꝙ q̄dā ſe habēt ſicut locus ianue in domo queꝫ nullus ignorat. T. c. 3.

quod exponēs ꝯmētator ait ꝙ h⁹ ſunt ꝓpōnes maxime vl̄es.ḡ tā in p̄ phycoꝝ q̄ꝫ in 2° meta.vr̄ velle ꝙ ſunt nobis pri⁹ nota magis vl̄ia.hic aūt ꝙ magis ſingularia.Dicēdum ꝙ eē aliqd notius ⁊ p̄us quo ad nos pōt duplr̄ itelligi.vel in eodē gn̄e cognitiōis.vl̄ abſolute ⁊ ſimplr̄.Si in eodē gn̄e cognitionis vera eſt ſn̄ia libri phycoꝝ.q̄ꝛ taꝫ T. c. 3.

apud intellectū q̄ȝ apud ſenſum ſunt ꝑus nota ꝯfuſa magis vt apud intellectū ſūt prius nota magis ꝯfuſa.i.magis vl̄ia apud ſenſuȝ v̄o ſunt ꝑus nota magis ꝯfuſa.i.ea q̄ ſunt ꝑticularia magis cōfuſa.i.magis vl̄ia.vt pȝ.q2 ſi a remotis aſpicimus aliqd ꝑus cognoſcimus ꝑ ſenſum ꝙ eſt aliqͦd corp⁹.poſtea ꝙ ē aliqͦd aial.⁊ poſtea ꝙ ē aliqs hō.p intellectū v̄o ꝑus cognoſcimus ꝙ eſt corp⁹.poſtea ꝙ eſt aial.poſtea ꝙ eſt hō.Cōſtat aūt ꝙ corpus eſt vl̄ius q̄ȝ aial ⁊ aial q̄ȝ hō.⁊ aliqͦd corpus eſt ꝑticulare vl̄ius q̄ȝ aliqͦd aial vl' q̄ȝ aliqs hō.hn̄ ꝙ dictū 'ē ꝙ i eodē gn̄e cognitionis ſenſitiue ⁊ ēt itellectiue ſunt nobis nota cōfuſa magis.Sȝ ſi queſtio non arcteẜ ad alteꝝ gen⁹ cognis.vt nō dicaẜ qͦd ē nobis notius ſm̄ intell'm vel ſm̄ ſenſum.ſed abſolute q̄raẜ q̄ ſūt notiora.v̄a eſt ſn̄ia q̄ hic tradiẜ.nā cū nr̄a cognitio incipiaẜ a ſenſu:⁊ ſenſus nō iudicet nec apprehēdat niſi ꝑticularia ſequiẜ ꝙ ſūt nobis ꝑus nota ꝑticularia q̄ȝ vl̄ia.lȝ ſm̄ nām qͦd gd eſt ⁊ vl'e ſit ꝑus ⁊ noti⁹

K ꝑticulari.❡Ex h̄ aūt patē pōt qūo demr̄atiōes mathēatice ꝓcedūt nō ſolū ex ꝑorib⁹ q̄ ad nām:ſȝ etiam ex ꝑoribus quo ad nos.Exponēdū.n.eſt quo ad.i.q̄ ad nr̄am cognitionē intellectiuā.q2 intellectui nr̄o ibi ꝑus ſe offerūt cāe q̄ȝ effectus.ſȝ ſi intelligaẜ quo ad nos abſolute ⁊ ſimpl'r nō eſt verū.q2 tūc ꝓcederēt mathe" ex ꝑticularibus cū abſolute loquēdo nr̄a cognitio incipiat a ſenſu ⁊ ſimpl'r loquēdo ſūt nobis ꝑticularia ꝑus nota.videmus aūt ſic nō eē:q2 mathe" nō ꝓcedūt iductiue ⁊ a poſteriorib⁹:ſȝ demr̄atiue ⁊ a ꝑoribus.❡Deinde cū dicit.(Ex ꝑmis aūt) remouet q̄ȝdam obiectionē q̄ ex habitis poſſet hr̄e dubiū.oñderat.n.demr̄ationē eē ex veris ꝑmis ⁊ immediatis ꝑorib⁹ ⁊ notiorib⁹.non āt oñderat qūo ſit ex cāis ꝯnis.i.ex ꝓprijs ꝑncipijs.iō ad hoc rēouēdū ait.(❡Ex ꝑmis aūt ē).i.ex quo demr̄atio ē ex ꝑmis.ſeqẜ ſu.(qͦd ex ꝓ

L prijs ꝑncipijs ē.Idē.n dico ꝑm ⁊ ꝑnm.)Notādū aūt ꝙ ſȝ ꝑh̄m 2° meta.ſꝑ in oi gn̄e illud qͦd eſt ꝑmū ⁊ qͦd eſt maxie tale eſt cā ⁊ ꝑncipiū oium eoꝝ que ſunt poſt.⁊ q2 ꝑmum hȝ rōnē cāe ⁊ ꝑncipij.⁊ idē eſt ꝑmū ⁊ ꝑncipium.ergo ex quo ꝓbatū ſupra ꝙ oȝ demr̄ationē procedē ꝑ ꝑma ⁊ nō ꝑ accn̄s ſȝ ꝑ ſe.ſufficiēter oñdebaẜ ꝙ demr̄atio procedit ꝑ propria principia:q2 procedit ꝑ propria prima.

❡Eſt āt ꝑncipiuȝ demr̄atiōis ꝓpō imediata. Immediata aūt eſt q̄ nō eſt altera prior.Propoſitio aūt eſt enunciationis altera ps vnū de vno.Dyaletica qdē ē ſimil'r accipiēs qͦlibȝ. Demōſtratiua aūt determinate alterū:qm̄ verū ē.Enūciatio aūt ꝯdictionis quālibet pteȝ. Cōtradictio aūt eſt oppoſitio cuius nō eſt medium ſm̄ ſe.Pars aūt ꝯtradictionis q̄ aliqd de aliquo eſt affirmatio eſt.Que vero ē aliqd ab aliquo negatio ē.Immediati aūt ſyllogiſtici principij poſitionē quidē dico quā nō ē mōſtrare:ſed ponere:neq꜃ neceſſe eſt habere aliquē docēdū.Quaȝ vero neceſſe eſt habere docendum quēlibet dignitatē vel maximā ꝑ poſionē.ſūt.n.quedā huiuſmodi.hoc.n.maxime in huiuſcemodi cōſueuimus nomē dicere.Poſitionis aūt que quidē eſt quālibet partiū enūciationis accipiēs:vt dico eē aliqd aut non eē ſuppoſitio eſt.Quare vero ſine hoc diffinitio eſt.diffinitio.n.poſitio q̄dam eſt.Ponit.n.arithmetic⁹ vnitatē indiuiſibilē eſſe ſm̄ quantitatem.Suppoſitio aūt non eſt.Id eniȝ ꝙ quid eſt vnitas ⁊ eſſe vnitatem nō eſt idem.

❡Eſt aūt demōſtratiōis ꝑncipiū ꝓpō medio vacās.ea vero medio vacat:q̄ nulla ē alia ꝑor. Argir.
Propō altera enūciationis eſt ps vnū de vno cōplectēs.Differēdi qdem:q̄ vtrāuis accipit demōſtrādi v̄o:q̄ definite alteꝝ qͦd ē veꝝ.Enūciatio ē ꝯdictionis vtraq꜃ ps.ꝯdictio eſt oppō cui⁹ nullū ꝑ ſe mediū eſt ꝯdictionis ꝑtiū:ea q dē q̄ qppiā cuipiā adiūgiẜ affirmatio dr̄:ea v̄o q̄ qppiā a quopiā ſe moueẜ negationū cupaẜ.Principioꝝ āt rōcinādi vacātiū medio:id qdē qͦd fieri negt vt demr̄eẜ:qͦdq꜃ nō necē ē eū hr̄e ꝙ diſcēdo qͦuis ē ꝑceptur⁹ dignitas appellaẜ.Sūt.n.talia q̄dā q̄ ex ſeſe affert hiſce q diſcit ad vnāquāq꜃ ſciaȝ ꝑdiſcēdā.Atq꜃ talibus hoc potiſſimū nomē tribuere ꝯſueuim⁹. Rurſus ea quidē poſitionū que vtrāuis enūciationis accipit partem eſſe inquam quippiā aut non eſſe ſuppoſitio dicitur.Ea vero que ē ſine hoc ipſo diffinitio eſt.Diffinitio nāq꜃ poſitio quidem eſt. Ponit enim arithmeticus vnitatem quantitate indiuiſibilem eſſe. Sed ſuppoſitio ſane non eſt:nam quid eſt vnitas: ⁊ vnitatem eſſe:non eadem ſunt.

❡Poſtq̄ȝ ph̄s aſſignauit vnā rōnē cōem ꝙ demonſtratio eēt ꝑ priora ⁊ notiora:q2 erat per cauſas.In iſta ꝑte adducit ad hoc idem rōnes ſpāles.q2.n.prius probauit cōiunctim ⁊ ꝑ vnā rōnē.i iſta ꝑte probat diuiſiȝ ⁊ ꝑ plures rationes.Iō duo facit ſm̄ ꝙ duo probare intēdit.nā primo probat ꝙ demr̄atio ſit ex ꝑoribus.ſcd̄o ſit ex notioribus ibi(Qm̄ aūt opȝ credē.)Circa primuȝ duo facit.q2 primo ꝓbat ꝙ demonſtratio ſit ex prioribus.ſcd̄o manifeſtat ⁊ declarat q̄daȝ de qbus fecerat mētionē ibi(Propoſitio aūt enūciationis.)In prima ꝑte intēdit talē rōnē. cuiuſcūq꜃ ſyllogiſmi eſt ꝑncipiū ꝓpō imediata q̄ nō ē altera ꝑor ille ſyll's procedit ꝑ ꝑora:ſed ſyllogiſmi demr̄atiui ſiue demr̄ationis eſt h⁹ ꝑncipiū.ḡ ⁊c̄.Fūdaẜ aūt hec ratio ſuꝑ duabus ꝓpōnibus.quaꝝ prima eſt ꝙ ꝑncipiū demr̄ationis ſit ꝓpō imediata.ſcd̄a aūt eſt ꝙ immediata ꝓpō ē qua non eſt altera prior.Ex aūt duabus ꝓpōnib⁹ manifeſte ꝯcludiẜ demr̄ationē eē ex ꝑoribus:hoc ē ergo quod ait ꝙ(eſt aūt principium demr̄ationis propoſitio imediata.)⁊ ſubdit ꝙ(imediata aūt)ꝓpō(eſt qua non ē altera prior.)Tūc ergo eſt ſupplenda rō ꝙ oȝ demōſtrationē eē ex priorib⁹'cū ſit ex ꝓpōnibus imediatis qb⁹ nō ſunt alie ꝑores.❡Dubitaret forte aliqs.vtrū ꝓpōnes q̄ M
ingrediūtur demr̄ationē poſſint eē imediate.⁊ vr̄ ꝙ nō:q2 cū q̄dam propōnes ingrediaẜ demonſtrationē ſm̄ ſubām vt premiſſe:quedam v̄o ingrediaẜ ſolum ſm̄ v̄tuteȝ vt dignitates.nulle propōnes ingredičtes demr̄ationē ſm̄ ſubām pūt eē imediate cū hēant 'alias propoſitiones vt dignitates q̄ ſunt priores ipſis.❡In ꝯriuni eſt ph̄s volēs demr̄atiōem eē ex primis veris ⁊ imediatis.
❡Dicēdū ꝙ cū dicimus immediata propō q̄ non eſt altera prior:non eſt intelligendū hoc abſolute ⁊ ſimpl'r ſȝ gloſandū eſt qua nō eſt altera prior.ſ.ꝑ quā poſſit demōſtrari.vnde ph̄s cum prius dixiſſet ꝙ oȝ demōſtrationē N

eē ex primis ꝛ imediatis. volēs h declarare. pbat ꝙ opꝫ
aūt demſ͡trationem eē ex primis ꝛ indemſ͡trabilibus. ꝑ eo/
dem ergo accipit primuꝫ ꝛ indemōſtrabile. pñt ḡ pmiſſe
eē imediate quātūcūqꝫ dignitates q̄ dicūt maxime ꝓpō/
nes ſint priores illis. nā ꝑ hꝰ dignitates nō pñt eē demō
ſtrationes. cū dignitates ſint ꝓpōnes cōmunes. ꝛ demō/
A ſtratio nō ſit ꝑ cōia. ſed ꝑ ꝓpria. ¶ Ulterius forte dubita
ret aliquis vtrū ſint ꝓpōnes imediate dignitates q̄ non
ingrediuntur demſ͡tratione niſi ſm virtutē. ꝛ vꝫ ꝙ non: qꝛ
imediatū ſonat idē qđ ꝓximū. illa aūt ſūt imediata alicui
q̄ ſunt ꝓpinq̄ ꝛ ꝓxima illi. dignitates ḡ q̄ nō ſūt pncipia
ꝓxima: ſꝫ ſunt pncipia vlīa ꝛ remota imediate ꝓpōnes
dici non debēt. ¶ Dōm ꝙ duplex eſt pncipiū. cōplexum
ꝛ incōplexū. dignitates ḡ ſūt pncipia ꝯplexa. termini aūt
ex qbus componunt dignitates pñt dici pnꝰ incomple/
xa. ex terminis ḡ ꝛ pncipiis incōplexis ſiūt ꝓpōnes que
ſunt pncipia cōplexa. ex ꝓpōnibꝰ aūt ꝯcludūt concluſio
nes. Dignitates ḡ ꝛ vlr oēs ꝓpōnes pmiſſe reſpiciūt ter
minos tanq̄ꝫ pncipia. ꝯclones tāq̄ꝫ pncipiata. Immedia
tū ḡ qꝛ idē ſonat qđ ꝓprium ꝛ ꝓximū duplr pōt accipi.
vel qꝛ ē ꝓpinquū pncipiis. vel qꝛ ꝓpinquū ꝯnibus. Di/
gnitates ḡ ſunt ꝓpōnes imediate: qꝛ vitas dignitatuꝫ eſt
valde ꝓpinq̄ pncipiis incōplexis: ꝛ ē valde ꝓxima ſigni
ficatis terminoꝝ. ſtatim. n. cum ſcimus qd eſt qđ dī ꝑ no
mē ꝛ ſtatim cū intelligimꝰ ſignificata terminoꝝ ꝯcedimꝰ
dignitatē verā eē. Immediatū ḡ prout hic de immediato
loqmur nō eſt accipiēdū ex parte poſterioris. vt dicat illa
ꝓpō immediata q̄ nō hꝫ aliā poſteriorē vel q̄ eſt valde ꝓ
pinqua poſteriori. ſed accipiēdū ē immediatū ex pte pꝰ/
ris vt dicat illa ꝓpō immediata q̄ nō hꝫ aliquam priorē.
Immediatū. n. ſonat qđ ſine medio. ſine medio aūt poteſt
dici aliqd duplr. vel qꝛ nō hꝫ aliud mediū ꝑ quod ꝓbet
ſꝫ ſeipſa eſt nota. vel qꝛ nō hꝫ mediū per qđ probet ꝯclu
ſionē: ſed per ſeipſam ꝓbat ꝛ infert concluſionē ſuam di
gnitates ergo ſunt ꝓpōnes imediate. qꝛ non hñt mediuꝫ
ꝑ quod ꝓbent: ſed ſeipſis ſunt note: pmiſſe aūt ſunt ime/
diate. qꝛ non hñt aliud medium per quod probēt ꝛ infe/
rant ꝯcluſionē illā. Dignitates. ḡ ſunt ꝓpōnes imediate.
qꝛ nō hñt mediū per quod ꝓbentur. ſed ꝙ ſeipſis ſūt no/
te. nō aūt ſunt imediate ꝙ ſint ꝓxie ꝯcluſioni ꝛ non ꝑ aliđ
medium ꝓbent ꝛ cōcludant ꝯclōnē aliquā. Sūt. n. digni
tates reſpectu ꝯclōnū demſ͡tataꝝ. ſicut eſt virtus ſolaris
reſpectu pullulationis plantaꝝ. nam ſicut virtꝰ ſolaris
nūq̄ꝫ eſt immediatū pncipiū pullulationis. ſed hꝰ virtus
mediante v̄tute pullulatiua facit arbores pullulare. vtꝰ
ergo pullulatiua intelligit eē cā media iter virtutē ſola/
rem ꝛ actū pullulādi. ſic nunq̄ꝫ dignitates ſunt imediatū
pncipiū ꝯcludēdi cōcluſionē demōſtratiuā. qꝛ nunq̄ꝫ di/
gnitates ingrediunt demonſtratiuā ſm ſubam. Sunt ḡ
pmiſſe quaſi cauſa media iter dignitates ꝛ ꝯcluſionē. ita
ꝙ dignitates mediātibꝰ pmiſſis ꝯcludūt ꝯcluſionē dmō
ſtratiuā. ſūt ḡ dignitates ꝓpōnes imediate ꝛ ꝓxime non
qꝛ ſint proxime concluſioni probande. ſed ſunt proxime
terminis ꝛ pncipiis incōplexis. ¶ Ulterius aūt dato ꝙ
B dignitates poſſint dici ꝓpōnes imediate mō quo dcm̄ ē.
Dubitaret forte aliqs vtꝝ eo mō poſſint dici propōnes
imediate dignitates ꝛ pmiſſe. ¶ Dōm ꝙ q̄ꝫtum ad pñs
C ſpectat triplicē dñiam aſſignare poſſumus iter immedia
tionem dignitatū ꝛ pmiſſaruꝫ. Prima dñia eſt qꝛ omnes
dignitates ſunt ꝓpōnes imediate: qꝛ non hñt mediū per
qđ demōſtrētur. ſꝫ nō oēs pmiſſe cuiuſcūqꝫ demōſtratio
nis ſūt imediate: qꝛ nō hñt mediū ꝑ qđ demonſtrent. di/
cebat. n. ſupra. demonſtrationeꝫ eē ex pmis ꝛ imediatis
vel ex his q̄ ex pmis ꝛ immediatis ſumpſerūt originē. ꝓ
miſſe ḡ in demſ͡tratione nō ſꝑ ſūt ꝑ ſe ꝛ imediate. ſꝫ ſufficit
ꝙ eas ſciamus reducere in pmas ꝛ imediatas. ꝛ ꝙ ex ta
libus pncipiū ſumpſerūt. Scđa dñia eſt ꝙ dignitates ſūt
imediate: qꝛ nō hñt alias priores abſolute ꝛ ſimplr: ꝛ ma/
xime dignitas illa: de quolibꝫ affirmatio vel negatio ſim
pliciter ꝛ abſolute ē ꝓpō prior. ꝛ nulla ē prior illa imo oēs
alie ꝓpōnes firmant ꝛ roborant ꝑ ipſaꝫ. ſꝫ nulla pmiſſa
alicuius demſ͡trationis eſt ſic imediata ꝙ ſimplr ꝛ abſolu
te nullam hēat ꝓpōnē priorē. nā dignitates ſunt ꝓpōnes
priores qbuſcūqꝫ pmiſſis. ſꝫ vt dicebat pmiſſe in demon/
ſtrationibꝰ pñt eē imediate. nō ꝙ abſolute nullas hēant
priores. ſꝫ qꝛ nō hñt aliqs priores ꝑ q̄s valeāt demōſtrari.
Tertia dñia ē. qꝛ pmiſſe pñt eē duplr immediate. nā pñt
eē immediate ex pte pncipioꝝ. vt qꝛ eē poſſunt ita ꝓpin/
que pncipiis ꝙ non poſſunt demſ͡trari. 2° poſſunt eē ime/
diate ex pte ꝯnum: qꝛ poſſunt eē ita ꝓpinque alicui ꝯnis
qꝛ ingrediunt demonſtrationē ſm ſubam ꝙ immediate
iferūt ꝯclōnē illā. dignitates aūt pñt dici h mō imediate
qꝛ ſunt indemonſtrabiles. non aūt pñt dici immediate ꝙ
ſint proxie ꝛ propinq̄ concluſioni q̄ cōcludit. nā ſi ex di/
gnitatibꝰ ꝛ cōibus propōnibꝰ fieret ſylls aliquis ita ꝙ
dignitates ꝛ cōes propōnes ingrederētur ſm ſubam ſyl
logiſmū illū vt pōt patē per habita. hmōi ſyllogiſmꝰ nō
eēt demonſtratio. qꝛ procedēt ꝑ ꝯmunia ꝛ nō ꝑ propria.
¶ Deinde cū dicit. (Propoſitio aūt enunciationis eſt.)
qꝛ mētionē fecerat de propōne imediata dicēs eā eē de/
monſtrationis pncipiū idō ad declarationē dictoꝝ duo fa
cit. qꝛ pmo determinat de ipſa propoſitione. ſcđo de ime
diato principio ibi. (Immediatū aūt pncipij.) ¶ Ad cui D
dētiam prime ptis ſciēdū ꝙ in diffōne propoſitionis po/
nitur enunciatio. in diffōne enunciationis ponit ꝯdictio
nō ergo pōt quis ſufficiēter determinare de propōne ni/
ſi determinet de enūciatiōe. nec de enunciatiōe niſi deter
minet de ꝯdictiōe. volēs ḡ phs determinare de propoſi
tione tria facit. qꝛ primo determinat de ꝓpōne. ſcđo de
enunciatione. tertio de ꝯdictiōe. ſcđa ibi. (Enūciatio v̄o)
tertia ibi. (Cōtradictio aūt). Prima ps diuidi pōt i ptes
duas. qꝛ primo diffinit quid ē propoſitio. ſcđo diuidit ꝓ
poſitionē in dyalecticam ꝛ demſ͡tatiuā ibi (Dyaletica ſimi
liter.) Dicit ergo ꝙ (ꝓpoſitio ē altera pars enunciatiōis
vnū de vno) ſu. ſignificās. ¶ Deinde cum dicit. (Dyaleti
ca ſilr) diuidit ꝓpōnē in dyaleticā ꝛ demōſtratiuā dicēs
ꝙ (dyaletica autē) propō (eſt ſilr). i. indifferenter (eſt acci
piēs quamlibꝫ) ſu. partē ꝯdictionis. ꝛ ſubdit ꝙ (demon
ſtratiua aūt determinate) accipit (alterā partē: quoniam
verum ē) ſu. quod demonſtrator accipit. ¶ Notādū aūt E
ꝙ illa ē imediata ꝓpoſitio qua non ē altera prior. ꝛ illud ē
imediatū pncipiū quo non ē aliud pncipiuꝫ prius. phs er
go fecerat de tribus mētionē. vꝫ. de principio demōſtra/
tionis de ꝓpōne: ꝛ de imediato. ſꝫ hoc quod dico imme/
diatum poteſt copulari vel cuꝫ ꝓpōne. vel cum pncipio.
idō phs ad declarationē dictorum determinat ꝛ d propo
ſitione ꝛ de immediato principio vt in diuidendo dice/ F
bat. ¶ Notandū ēt ꝙ immediatum principium ē i plus
q̄ꝫ imediata ꝓpoſitio. nā oē quod nō demonſtratur ſiue
ſit ꝓpō ſiue ſit diffinitio pōt dici immediatū pncipiū. Im
mediata ḡ propoſitio eſt duplex. dignitas ꝛ ſuppoſitio.
ſꝫ immediatum principium ē triplex. vꝫ. dignitas ſuppo
ſitio ꝛ diffinitio. Cū ergo hoc quod dico imediato poſſit
copulari tā cū ꝓpōne q̄ꝫ cum pncipio: qꝛ eſt dare imedia
tā ꝓpōnē ꝛ imediatū pncipiū: voluit tñ phs diuidē ime/
diatū pncipiū poriꝰ q̄ꝫ imediatā ꝓpōnē qꝛ in plus ē ime
diatū pnm̄ q̄ꝫ imediata ꝓpō. ¶ Notādū ꝙ ē dñia iter dya G
lecticū ꝛ demonſtratorē. nā vt dꝫ circa pncipiū primi tho
picoꝝ. demonſtratio. i. demſ͡tatiuus ſyllus eſt ex veris.
dyaleticus aūt ſylls ex ꝓbabilibꝰ. cum ḡ ſemper altera
ps ꝯdictiōis ſit vera: altera falſa: demōſtrator: qꝛ ſemꝑ
accipit verā: ſemꝑ accipit alteram partē determinate: ꝛ

ait ꝙ demĩſtatiua ꝑpõ eſt accipiẽs determiate alterã ꝑtẽ
ꝯdictõis. Cui⁹ rõ ẽ qm̃ demĩſtator ſp accipit verũ ꝛ demĩſtra
tiuus ſyll'us ſemꝑ eſt ex veris. dyaletic⁹ võ: qꝛ ſyllogiſat
ex ꝓbabilib⁹: cũ quelibet ps ꝯdictiõis aliquo mõ poſſit
eẽ ꝓbabilis. vt ꝓbabile erat ꝙ medea diligeret: qꝛ fuit
mater. ꝛ ꝙ nõ diligeret qꝛ fuit interficiẽs: iõ dyaleticus
hꝫ viã ad vtranqꝫ ꝑtẽ ꝯdictionis: iõ in lr̃a dr̃ ꝙ dyaletica
ꝑpõ eſt accipiẽs ſilr̃. i. indifferẽter quãlibet ꝑtẽ ꝯdictio/
b nis. ❡ Dubitaret forte aliqs qũo eſt ꝑpõ altera ps enũ/
ciationis. ❡ Dõm ꝙ ſi bñ videẽ velim⁹ qũo ꝑpõ eſt alte/
ra ps enũciationis vidẽdũ eſt qũo differũt ꝑpõ ꝓblema
ꝛ enũciatio. Sciẽdũ ẽ ꝙ ꝑpõ idẽ ẽ qȝ q̃ſi ꝓ alio poſitio
vñ ipe ꝑmiſſe q̃ ordinãť ad aliud vt ad cõcluſionẽ ꝑpoſi
tiones dici debẽt. ꝓblema võ eſt illud de quo eſt qȝ ꝛ ad
qȝ ordinanť ꝑpõnes. ꝑpõnes ḡ ſũt ꝑmiſſe. ꝓblemata aũt
ſunt cõcluſiones. ꝛ qꝛ ſyll'i ſunt ex ꝑmiſſis ꝛ ſunt de con/
cluſionibus vel ad concluſiones. Jõ dr̃ in principio topi
corum ꝙ orõnes ſyllogiſtice ſunt ex ꝑpõnibus de ꝓble/
matib⁹. ſiue ſunt ad ꝓblemata. Jnde eſt ergo ꝙ ſunt eq̃/
lia numero ex ꝛ de eodẽ ex qb⁹ ſũt orõnes ſyllogiſtice. i.
ꝑmiſſe. ꝛ de qb⁹ ſũt ſyll'i. i. ꝓblemata. Oĩs. n. ꝑpõ põt eẽ
ꝓblema ꝛ oẽ ꝓblema ꝑpõ. qȝ. n. eſt ꝑmiſſa in vno ſyll'o
põt eẽ cõcl'o in alio ꝛ ecõuerſo. ꝛ ſi hoc non eſt verũ in de
mõſtratiuis. qꝛ ſunt q̃dã ꝑpõnes indemõſtrabiles q̃ ita
ſunt demĩſtrationis ꝓncipia ꝙ non pñt eẽ demonſtratiõis
cõcl'o: indubitãter tñ verũ ẽ in dyaleticis. nã dyaletica ad
Ca.ij. oium methodoꝝ ꝓncipia ẽ viã hñs. vt in eodẽ ꝑ thopi/
coꝝ ſcribiť. nulle ḡ ſũt ꝑmiſſe ꝛ nulla ſunt ꝓncipia q̃ non
poſſint dyaletice ꝓbari ꝛ q̃ non poſſint eẽ dyaletici ſyll'i
cõcl'o. ḡ dyaletice loquẽdo eadẽ orõ aliter ꝛ aliter ꝯſide/
rata põt eẽ ꝑmiſſa ꝛ cõcl'o ꝛ ꝑpõ ꝛ ꝓblema. ❡ Aduertẽ
i dũ tñ ꝙ differũt ꝓblema ꝛ ꝯcl'o. nã ꝓblema ẽ vt aliquid
ꝑponiť tãq̃ dubitabile. cõcl'o aũt eſt vt illud dubitabile
ꝑ ſyll'm concludiť. ꝓblema ḡ vtrãqꝫ partẽ ꝯtradictionis
accipit qꝛ qȝ dubitabile dr̃ ſub vtraqꝫ parte ꝯdictiõis ꝓ
poniť. Jdeo ꝓmo thopicoꝝ ſcribiť ꝙ ſi dicas: putas vtrũ
Ca.iij. animal greſſibile bipes ſit diffinitio hois vel non. ꝓble/
ma ſit. Problema ḡ cũ ſit q̃dam orõ dubitabilis vtranqꝫ
partẽ accipit. ſꝫ ſi debeat illa orõ dubitabilis ꝑ ſyll'm cõ
cludi opꝫ ꝙ cõcludať altera ps ꝯdictionis. nullus. n. ta/
lis ſyll's eſt vnus ꝛ idẽ qui ſimul vtrãqꝫ ꝑtẽ ꝯdictiõis cõ
cludat. nã elencus ſi vtrãqꝫ partẽ ꝯdictionis ꝯcludat nõ
eſt ꝓprie ſyll's vnus ſꝫ magis eſt ſyll'i plures. erit ḡ ꝯclu
ſio altera ps ꝓblematis: qꝛ ꝓblema ꝑponit dubitationẽ
ſub vtraqꝫ parte ꝯdictionis: ſed cõcludit cõcluſio alteraꝫ
ꝑtẽ tm̃. ❡ Dicamus ꝙ ſicut cõcluſio eſt altera pars pro
k blematis: ſic ꝑpõ eſt altera pars enunciationis. nã ſicut
orõ q̃ dꝫ eẽ ꝓblema dyaleticũ añq̃ cõcludať ꝑ ſyll'm pro
poniť ſub vtraqꝫ parte ꝯdictionis. qñ aũt actu ꝑ ſyll'um
ꝯcludiť oꝫ alterã partẽ cõcludi. Sic enũciatio dyaletica
que dꝫ eẽ ꝑmiſſa vel dꝫ eẽ propoſitio dꝫ ſub vtraqꝫ ꝑte ꝯ/
dictionis ꝑponi. qñ aũt actu ingrediť ſyll'm. opꝫ alteraꝫ
ꝑtẽ ꝯdictionis accipẽ. erit ḡ ꝑpoſitio q̃ dicit orõnem pre
miſſam vt ingrediať ſyll'm pars enunciationis. ſicut con
cluſio q̃ dicit orõnẽ vt actu concludiť ꝑ ſyll'm: ꝙ eſt pars
ꝓblematis. ❡ Ulterius forte dubitaret aliquis ꝙ ꝑpõ
l dyaletica nõ vr̃ differre a ꝑpõne demĩſtratiua: nã vt eſt ꝑ ꝓ/
cedentia manifeſtũ. ꝑpoſitio quãtũcũqꝫ ſit dyaletica dicĩ
enũciationẽ vt actu ingrediť ſyll'm. hec. n. eſt altera pars
contradictionis tm̃. nã vtraqꝫ pars ꝯdictionis ſiť vnum
ꝛ eundẽ ſyll'm non põt ingredi. ergo ꝑpoſitio dyaletica
nõ eſt accipiẽs quãlibet partem ꝯdictionis ſꝫ alterã tm̃:
ꝛ qꝛ demĩſtratiua ẽt alteram partẽ tm̃ accipit nõ videť dif
ferre hec ab illa. ❡ Dicẽdũ ꝙ quãtũ ſpectat ad pñs dif/
m ferre videť ꝑpoſitio dyaletica a ꝑpoſitiõe demĩſtratiua. ſi
cut futuꝝ ꝯtingẽs dr̃t a futuro neċio. Jn futuro. n. cõtin/
gẽti nũqꝫ ſiť verificabiť vtraqꝫ pars ꝯdictionis. nam vel
erit cras nauale bellũ vel non erit. vel incideť tunica vel
nõ incideť. nõ. n. põt ſimul eẽ. ꝛ nõ eẽ bellũ nauale: nec ꝑt
ſimul tunica incidi ꝛ nõ incidi. ḡ opꝫ in futuris ꝯtingẽti/
bus v̾ificari alterã ꝑtẽ ꝯdictionis tm̃. ſicut ꝛ ĩ futuris ne
ceſſarijs. aliter tñ ꝛ aliter. qꝛ in futuris neceſſarijs eſt de/
terminata v̾itas. ꝛ opꝫ verificari alteram ꝑtẽ determina
te. vt ſi dicã. cras orieť ſol vel nõ orieť. opꝫ verificari hãc
partẽ determinate ꝙ erit ſolis ortus. ſed in futuris ꝯtin/
gentib⁹ lꝫ oporteat ſolũ vnã partẽ ꝯdictionis v̾ificari: nõ
tñ eſt hoc determinate. nõ. n. dicere poſſum ꝙ oio ꝛ peni
tus tunica incideť nec ꝙ non incideť. ſed põt incidi ꝛ nõ
incidi. Sic ꝛ ĩ ꝑpoſitio tã propoſito dyaletica q̃ ẽt dmõ
ſtratiua accipit alterã partẽ ꝯtradictionis. ſed demõſtra
tiue accipit alteraꝫ partẽ determinate: eo ꝙ ſemper acci/
pit veꝝ. ſed dyaletica lꝫ accipiat alteram partẽ tm̃. nõ tñ
accipit eam determinate. qꝛ põt accipẽ tam partẽ veram
q̃ falſam: dũ tamẽ accipiat eam ſub rõne probabili. dif/
fert ergo enũciatio vel ꝓblema dyaleticũ a ꝑpoſitiõe vl'
concluſione demõſtratiua. qꝛ enũciatio vel ꝓblema dya
leticũ accipit vtrãqꝫ ꝑtẽ. cõtradictionis. ꝑpoſitio võ dya
letica accipit alterã partẽ contradictionis. ſed indetermi
nate: qꝛ põt accipẽ hanc vel illam. Sꝫ propoſitio demĩſtra
tiua accipit alteram partem ꝯdictionis determinate: qꝛ
opꝫ demĩſtrationẽ accipẽ partẽ hãc. vꝫ. veraꝫ. ꝙ nullo mõ
poteſt accipere partẽ illã. i. falſam. ꝑpoſitio ergo demĩſtra
tiua erit: ſi determinate dicatur hoc eſt vel hoc nõ ẽ. ꝑpo
ſitio vero dyaletica eo ꝙ non accipit determinate alterã
partẽ erit ſi cũ dubitatiõe ꝛ formidine alterius partis ꝓ
ferať. vtputa ſi dicať eſt ne hoc vel ẽ ne aial greſſibile bi
pes diffinitio hominis. ꝓblema aũt dyaleticũ ſi nõ ſoluꝫ
cũ dubitatione ꝓferať: ſed ẽt ſi alterã partẽ cõtradictio/
nis comprehendat. vtputa ſi dicať. putas vtrum animal
greſſibile ꝛ bipes eſt diffinitio hois vel non. pꝫ ḡ qual'r
differt propoſitio dyaletica a demĩſtratiua. ꝛ qual'r hec ab
enunciatione ꝛ ꝓblemate diſtinguũť. ❡ Deinde cũ dicĩ.
(Enunciatio võ) diffinit quid eſt enunciatio. d. ꝙ (enũtia n
tio non quãlibet partẽ ꝯdictionis.) ſu. accipit. ❡ Notã/
dum aũt ꝙ enunciatio accipit q̃lꝫibet ꝑtẽ contradictõis
ꝛ propoſitio dyaletica accipit quamlibet parteꝫ cõtradi
ctionis. aliter tamen ꝛ aliter. qꝛ enũciatio accipit q̃lꝫibet
partẽ ſimul. Sed ꝑpoſitio dyaletica dr̃ accipẽ q̃lꝫibet ꝓ/
tem: non qꝛ accipiat vtrãqꝫ partẽ ſimul. ſed qꝛ accipit al
terã partẽ indeterminate. poteſt. n. dyaletica ꝑpoſitio ac
cipere q̃cũqꝫ partẽ ꝯdictiõis vultcũ habeat dyaleticus
viam ad vtranqꝫ partẽ ꝯdictionis. bene ergo dictum eſt
ꝙ ꝑpoſitio eſt altera pars enunciationis cum enũciatio
poſſit accipere vtranqꝫ partẽ ſimul: qꝛ vtraqꝫ ps ꝯdictio
nis poteſt enunciari. propoſitio vero accipiat alteram
partẽ ꝯdictionis tm̃. Poſſumus. n. enunciare ꝙ ois hõ ẽ
aial vel nõ ẽ aial: ſꝫ nunq̃ ꝑpõnes ingredientes ſyllogiſ
mum accipienť hoc mõ. vt dicamus ois hõ eſt aial. vl' nõ
eſt aial. ꝛ oẽ riſibile ẽ hõ vel non eſt hõ: ſed altera ps enũ
ciatiõis affirmatiua vel negatiua ingreditur ſyllogiſmũ
❡ Deide cũ dicit. (Cõtradictio aũt.) diffinit quid eſt con
tradictio. ꝛ ẽt diffinit vel deſcribit qd eſt cõtradictionis
pars. vt qd ẽ affirmatio ꝛ qd ẽ negatio. d. ꝙ (cõtradictio
aũt eſt oppoſitio cuius non eſt mediũ ſm ſe) ꝛ ſubdit (ps
aũt ꝯdictionis q̃ eſt aliquid de aliquo). i. q̃ ꝑdicať aliqd
(eſt affirmatio). i. vocať ꝑpoſitio affirmatiua (q̃ vocať ali
qd ab aliquo.). i. pars cõtradictiõis q̃ remouet aliqd ab
aliquo (negatio eſt). i. vocať negatiua ꝑpoſitio. ❡ No/ o
tandũ aũt ꝙ ꝯdictio hꝫ duas ꝑtes affirmationẽ vꝫ ꝛ ne/
gationẽ. ſed affirmatio ẽ q̃ ꝑdicat aliqd de aliquo. nega/
tio vero que remouet aliquid ab aliquo. ❡ Dubitaret p
forte aliquis qũo ꝯdictio ſit oppoſitio vel ſit ſpẽs oppo
ſitionis

ſitionis:cui⁹ non eſt mediū ſm ſe. ℂ Dōm ꝙ illud eſt ſm ſe tale ꝙ eſt maxime tale ꝛ qḋ eſt ꝑ oēm modū tale ꝛ eſt cā ꝛ ratio quare qḋlibet aliud ſit qd tale: nā illud qḋ eſt ſm ſe tale ꝛ qdē maxime tale eſt rō oīum alioꝝ. vt ignis q̄ eſt maxime calidus eſt rō ꝛ cā oīum caloꝝ. Cetera. n. alia inīārū ſunt calida inquātū pricipiāt nām ignis vt ꝑꝫ patē ex ſcḋo metha. ꝯdictio ḡ dr̄ nō hr̄e mediū ſm ſe. q̄a ꝑ oēm modū caret medio ꝛ eſt rō q̄re aliq̄ participāt aliqd de carētia medij. ℂ Propter qḋ ſciēdū ꝙ q̄ntū ad p̄ns

A ſpectat: duplex eſt mediū. vꝫ. mediū ſm formā ꝛ mediū ſm ſubm. addit aūt ab aliq̄bus ꝛ terti⁹ modus medij. vꝫ ſm tp̄s. ſed hoc in idē quodāmodo incidit cū medio ſm ſubm. Scḋm ḡ hūc modū loq̄ndi dicem⁹ ꝙ ꝯtraria mediata ꝑ oēm modū hn̄t mediū tā ſm formā q̄ꝫ ſꝫ ſubm. ꝯtraria v̄o imediata ꝛ oppoſita ꝑuatiue aliq̄ mō hn̄t mediū ꝛ aliquo mō nō hn̄t mediū: q̄ nō hn̄t mediū ſm formā: ſed ſm ſubm. cōtradictoria vero ſunt ꝑ oēm modū imediata: ꝛ nullo mō hn̄t mediū nec ſꝫ formā nec ſꝫ ſubm. nā albū ꝛ nigrū q̄ dn̄r ꝯtraria mediata hn̄t mediū ſꝫ formā: q̄ reperit media forma ꝛ color medius inter albū ꝛ nigrū vt ſuſcū ꝛ pallidū. hn̄t ēt mediū ſm ſubm: q̄ reperit ſubm aliqḋ qḋ eſt oīno abſq̄ꝫ colore: q̄ nec ē albū nec nigrū: nec ēt aliq̄ colore coloratū vt aer ꝛ aqua ꝛ hꝰ cor-

B pora dyaphana. ℂ Cōtraria vero imediata nō hn̄t medium ſm formā: q̄ nō reperit forma media nec diſpō inter ſanū ꝛ egrū: niſi forte vellemus loq̄ mō medicoꝝ ponentiū diſpoſitionē quādā quā vocāt neutrū eē mediā inter ſanitatē ꝛ egritudinē. ꝓpter qḋ dicunt medicinā eſſe rectū regimen ſanoꝝ ꝛ egroꝝ ꝛ neutroꝝ. Eſt tamē inter ſanum ꝛ egrū mediū ſm ſubm: q̄ reperit ſubm aliqḋ qḋ nec eſt ſanum nec egrū vt lapis ꝛ ferrū. Sic etiā ꝑuatiua non hn̄t medium ſm formā. quia inter vitam ꝛ mortem. inter cecum ꝛ videntem non eſt media forma. eſt tn̄ ibi mediū ſm ſubm. q̄ reperit ſubm aliqḋ qḋ nec eſt cecum nec eſt videns: vt lapis ꝛ etiam catulus ante nouē

C dies. ℂ Cōtradictoria vero nullo modo hn̄t mediū nec ſm formam. quia nō reperit forma media inter affirmationem ꝛ negationē. nec etiā ſecundū ſubm. q̄ nō reperitur ſubm aliquod: de quo non verificet affirmatio vel negatio. imo etiā de ipſo nihilo verificat hoc vel illud. Contradictoria ergo dicuntur eſſe ſm ſe imediata. quia ſunt per oēm modū imediata. ꝛ nullo modo reperit mediū inter ipſa. ꝛ etiam ſunt ratio quare alia aliquid participant de imediatione. nā in alijs oppoſitionibus reperitur aliquis modus imediationis inq̄ntū in eis reſeruat aliquid de cōtradictione. vt inquantū vnū oppoſitorū hꝫ rationē affirmationis. aliud vero negationis. ℂ Deinde cū dicit. (Immediati aūt ꝓncipij) determinat

D de imediato ꝓncipio. ℂ Ad cui⁹ euidētiā ſciēdū eſt ꝙ ſicut determinādo de ꝓpōne prius diffiniuit qd eſt ꝓpō: ꝛ poſtea diuiſit ꝓpōnē in dyalecticā ꝛ demōſtratiuā. ſic determinādo de ꝓncipio imediato forte ꝑus determinādū eſſet qd ē hꝰ ꝓncipiū. poſtea diuidēdū hꝰ ꝓncipiū in ſuas ptes. at tn̄ ꝑ iā dicta eſt aliquo mō patefactū qd eſt imediatū ꝓncipiū. nā cū ſup̄ius declarabat qd eſt imediata ꝓpō. ꝛ dicebat ꝙ hꝰ ꝓpoſitio eſt qua nō ē alia prior aliq̄ mō oſidebat qd ē imediatū ꝓncipiū. nā imediatū principiū eſt quo nō ē alterū ꝑus. In determinādo ergo d̄ imediato ꝓncipio nō diffiniuit ſed ſolū diuiſit i ſuas partes. Circa qḋ duo facit. q̄ ꝑmo diuidit imediatū principiū in dignitatē ꝛ poſitionē. ſcḋo diuidit poſitionē in ſuppōnē ꝛ diffinitionē ibi. (Poſitionis aūt) Dicit ḡ ꝙ (imediati autē principij ſillogiſtici) ſꝫ. vnū mēbrū vel vnā partē (dico poſitionē quā nō eſt). i. nō cōtingit (mōſtrare) q̄ ē indemōſtrabilis. (nec neceſſe eſt eā hr̄e aliquē docēdum.) aliud ſꝫ. mēbrū vl̄ aliā ptē ꝓncipij imediati (quā neceſſe eſt hr̄e quēlibet docendū). i. quēlibet diſcipulū. (dignitatē vel maximā ꝓpōnē) ſꝫ. voco. q. d. ꝙ ſilli demſtratiui duplex eſt ꝓncipiū imediatū. vnū qḋ vocat poſitio: qḋ nō ē neceſſe hr̄e quēlibꝫ diſcipulū: nec ēt pōt demōſtrari. aliḋ vero qḋ vocat dignitas: q̄ eſt idemōſtrabilis: ſed neceſſe eſt eā hr̄e quēlibꝫ docēdū. ꝛ ſubdit ꝙ (ſunt aūt q̄dā ꝓpoſitiones: q̄ ſunt hꝰ). i. que ſunt ita per ſe note ꝙ neceſſe eſt eas hr̄e quēlibꝫ docēdū. ꝛ addit ꝙ (he. n. maxie in huiuſcemodi ꝯſueuim⁹ nomē dr̄e). q. d. ꝙ he. n. ꝓpōnes q̄ ſunt tales in hꝰ ꝓpōnib⁹ ꝯſueuim⁹ dicere nomē maxime. i. cōſueuim⁹ eas appellare noīe maxime. ℂ Notādum ꝙ dignitas ꝛ poſitio ꝯueniūt ꝛ differūt. ꝯueniūt qdē q̄ tā dignitas q̄ꝫ poſitio nō pōt demſtrari. vtraq̄ꝫ. n. eſt ſilli demſtratiui ꝓncipiū imediatū ꝛ idemōſtrabile. differūt aūt q̄ poſitionē nō eſt neceſſe hr̄e quēlibet docēdū. i. quēlibet diſcipulū. dignitatē v̄o neceſſe ē hr̄e. ℂ Notandū ēt ꝙ ponit circa finē ſecūdi elencoꝝ ꝓncipia ſunt minima q̄ntitate ꝛ maxīa v̄tute. imo q̄nto ꝓncipia ſunt vliora tāto pauciora nūero ꝛ maiora v̄tute. igit cū dignitates ſunt valde ꝓpōnes ꝛ multa ſunt v̄tute. bene ḡ dictum eſt ꝙ hꝰ vl̄es maxime vocari debēt. q̄ ad multa ſe extēdūt: ꝯſueuim⁹ nomē maxie dicere. ℂ Dubitaret forte aliq̄s quo dignitates neceſſe ē hr̄e quēlibꝫ docēdum. poſitionē aūt nō ē neceſſe hr̄e. ℂ Dōm ꝙ ſm cōmē. in. 2. de aīa itellectus ꝛ ſenſus in v̄itate reꝝ mō oppoſito ferunt: q̄ intellect⁹ non errat circa cōia. tn̄ errat circa ꝓpa. ſenſus aūt ecōtrario. q̄ nō errat circa ꝓpria. errat autē circa cōmunia. apud itellectū ḡ q̄ ſunt cōia ſunt q̄ſi nota ꝛ manifeſta. q̄ ſunt velut ioc⁹ ianue i domo quē nullus ignorat. ſtati ḡ cū icipimus hr̄e rōnis vſū offerūt ſe itellectui nr̄o hꝰ cōia. nam ſm Auicē. ꝑmū qḋ imꝑmit itellectui nr̄o ē ens. ꝛ eē hꝰ ḡ termini cōes vt ſunt ens. totū. pars. eq̄le ꝛ iequale ꝛ cetera hꝰ ſtatim imꝑmunt itellectui nr̄o. ꝛ ſtati cū icipim⁹ hr̄e rōnis vſū hoꝝ termioꝝ rōnes cognoſcim⁹. Et q̄ dignitates ꝛ v̄itates eaꝝ fundate ſunt in cōibus hoꝝ terminoꝝ. iō ſtatim cū icipim⁹ hr̄e rōnis vſum ſunt nobis aliq̄ mō note huiuſmodi dignitates. Et quia puer ante rōnis vſū nō pōt eſſe auditor ſcie. ꝛ nullꝰ pōt aliquē docere ſciam anteq̄ꝫ hēat rōnis vſum. iō ꝑus oꝫ diſcipulū docēdum eſſe inſtructū in huiuſmodi cōibus q̄ꝫ adiſcat aliq̄ꝫ ſciam. pōnem aūt nō neceſſe eſt hr̄e quēlibet docēdum. nā hꝰ pōnes fundate ſunt in rōnib⁹ ſpecialiū terminoꝝ: quas nō oꝫ ꝑſcire quēlibet docēdū. poſſum⁹. n. hr̄e rōis vſum. ꝛ poſſumus fieri diſcipuli anteq̄ꝫ ſimus iſtructi circa propriate ideo nō oꝫ nos ꝑſcire poſitiōes. Inſtruēdū ergo i geometria nō oꝫ ꝑſcit ꝙ recti anguli ſunt eq̄les lꝫ hoc demſtrari nō poſſit: ſed ſit poſitio i ſcia ꝑſata. ℂ Ul-

terius forte dubitaret aliq̄s vtrū dignitas ꝛ poſitio ſint eodē mō imediatū ꝓncipiū ſilli demſtratiui. ℂ Dōm ꝙ vt pꝫ ꝑ habita cum dignitates ſint ex termis cōib⁹. poſitiones vero ſint magis ex termis ſpālib⁹. ꝛ cū cōia ſint ꝑora ſpālib⁹ neceſſe ē dignitates eē priores poſitionib⁹. iō vt ſupra declarabat dignitates ſunt indemōſtrabiles: quia ſimplr̄ nō hn̄t aliquas ꝓpoſitiones ꝑores. poſitiōes v̄o nō ſūt idemōſtrabiles ꝙ nullas hēant ꝓpoſitiōes ꝑores. ſꝫ dn̄r indemōſtrabiles q̄ nō hn̄t aliq̄s ꝓpōnes priores ꝑ q̄s in illa ſcia in qua ſunt poſitiōes valeāt demſtrari. igit cū idē ſit imediatū qḋ nō hr̄e aliqd ꝑus: ꝛ cū nō eodē mō hoc ꝯueniat dignitatibus ꝛ poſitiōib⁹ diuerſimode dn̄r imediata ꝓncipia hec ꝛ illa. ℂ Ulterius forte dubitaret aliq̄s. vtrū oēs poſitiones ſint eodē mō idemōſtrabiles. ℂ Dōm ꝙ oēs poſitiōes ſunt indemſtrabiles i illa ſcia in q̄ dn̄r eē pōnes. q̄ ſi ibi demſtrarent nō ponerent nec ſupponerent. verūtn̄ ſunt aliq̄ poſitiones in aliqua ſciētia que nō demōſtrantur in illa ſcia nec in alijs. vt ꝙ anguli recti ſunt equales ſupponitur in geometria. nec tn̄ hoc i

E (margin, at "ℂ Notādum ꝙ dignitas"); F (margin, at "ℂ Notandū ēt ꝙ ponit"); G (margin, at "ℂ Dubitaret forte"); H (margin, at "ℂ Ulterius forte dubitaret aliq̄s vtrū"); I (margin, at "ℂ Ulterius forte dubitaret aliq̄s. vtrū oēs")

aliq̄ alia ſcia demonſtrať.ſed ꝙ de pūcto ad punctū ꝯtin
git rectā lineā ducere:lꝫ ſupponať in geometria tñ demō
T.c.2. ſtrať in ſcia nāli.demſtať.n.i 6° phificoꝝ ꝙ pūctus pūcto
nō eſt ꝯtinuus nec ꝯtiguus:nec ꝯñr ſe hñs.imo vt ibi de
clarať inter q̄libet duo pūcta ē dare lineā mediā:lꝫ de pū
cto ad pūctū rectā lineā ducere:qꝛ lꝫ ibi ducere illam re/
ctā lineā q̄ ibi cadet i medio.℄ Deiñ cū dicit.(Poſitiōis
aūt)ſubdiuidit poſitionē in ſuppoſitionē ⁊ diffinitionē.
Circa qd̄ duo facit.qꝛ pmo facit qd̄ dictū eſt.2° aſſignat
dr̄iam inter illa.vꝫ.diffinitionē ⁊ ſuppoſitionē:ibi(diffini
tio qdē poſitio eſt)Dicit ergo ꝙ (poſitiōis aūt) duplex ē
mēbrum vel duplex eſt ps.illa ergo(q̄ quidē eſt accipiēs
q̄zlibet).i.q̄zcūqꝫ ptiū enūciatiōis (vt dico aliqd eē vl' nō
eē ſuppoſitio eſt.que v̄o)accipit(ſine h̄).i.ſine eſſe vel nō
eſſe.(dico).i.voco(diffōnem).℄ Deiñ cū dicit.(diffinitio
qdē poſitio eſt)dat dr̄iam iter diffinitionē ⁊ ſuppoſitionē
.q.d.ꝙ(diffinitio qdē eſt poſitio qꝛ ponit ariſmetricus vni/
tatē eē hoc).i.eē aliqd indiuiſibile(ſm q̄ztitatē.)⁊ ſubdit
ꝙ(ſuppō aūt nō eſt).q.d.ꝙ lꝫ diffō ſit poſitio:nō tñ ē ſup
poſitio.qꝛ(id.n.qd̄ qd eſt vnitas ⁊ eſſe vnitatē non idē ē)
ſuppoſitio ergo dicit hoc eſſe vel nō eſſe vt dicit vnitatē
vel qd̄cūqꝫ aliud eſſe vel nō eē.diffinitio v̄o nō dicit hoc
eſſe vel nō eſſe ſꝫ dicit qd eſſe hoc:vel qd nō eē.diffinitio
k ergo differt a ſuppoſitione.℄ Dubitaret forte aliqs quō
diffinitio accipiť ſine eſſe vel nō eē.Dicēdū ꝙ ſm quoſdā
diffinitio vt eſt poſitio nō accipiť cum eſſe vel nō eſſe.ſed
hoc ſtare nō pōt:qꝛ diffinitio nō eſt poſitio niſi vt ꝯparať
ad diffinitū:vt pꝫ p phm:qꝛ exēplificans de diffinitione
quō ſit poſitio ait ꝙ ponit ariſmetricus vnitatē eē aliqd
indiuiſibile ſm q̄ztitatē.hec ergo diffinitio eſſe aliqd idi/
uiſibile ſm q̄ztitatē nō eſt poſitio niſi vt cōparať ad vnita
tē ⁊ vt poniť vnitas eē aliqd tale idiuiſibile.cuꝫ ergo dif
finitio nō poſſit cōpari ad diffinitū niſi mediāte eē vel nō
eſſe opꝫ ꝙ ad diffinitionē vt ē poſitio ptineat eſſe vel non
l eſſe.℄ Sciēdū ergo ꝙ in oibus oꝫ pmo in intellectu con
cipe qd ē qd̄ dr̄ ⁊ qd ē qd̄ ſignificať:⁊ oꝫ nos p̄ pſcire qd
eſt vnitas qd pūctus ⁊ qd cetera hꝰ.⁊ cum ſcimus quid
ē qd̄ ſignificať:eſt vlterius ſciēdū vtrum illud ſit aliq̄ res
pdicamēti:⁊ vtꝝ ꝯueniat ei hec ꝓprietas vel illa.igiť h̄
ꝟbum eſt vt cōiter dr̄ pōt ſumi cōpoſitiue vl' expoſitiue.
cōpoſitiue in ꝓpōe vt cū dico vnitatē eē vel nō eē.expo/
ſitiue v̄o poniť in diffinitōe vt cū dr̄ qd eſt vnitas.eſt hoc
vel illud:dr̄ aūt eē acceptū expoſitiue vel cōpoſitiue:qꝛ
acceptum expoſitiue ꝓprie loquēdo:nec veꝝ nec falſum
dicit:eē.n.expoſitiue ſumptū ipis nō entibꝰ ꝯuenire pōt.
vt ſi dicať qd ē pluuia.⁊ qd ſignificať noie pluuie.ſi rñde
tur ꝙ eſt aq̄ guttatim cadēs:nec dico pluuiā eē nec dico
eā nō eē.de ipſa.n.chymera pōt dici qd eſt qd̄ ſignificať.
diffō ḡ dr̄ eē poſitio.qꝛ nō ꝓbať:ſꝫ dr̄ eē ſine eē vel nō eē.
nō ꝙ nllo mō accipiat eē.ſꝫ qꝛ nō accipit ſūptū cōpoſiti/
ue ſꝫ expoſitiue.iō phs volēs dare dr̄iaꝫ iter diffinitionē
⁊ ſuppōnē ait ꝙ nō ē idē qd eſt vnitas ⁊ vnitatē eē:qꝛ nō
eſt idē eē ſūptū expoſitiue qd̄ facit diffō.⁊ ſūptū cōpoſiti
m ue qd̄ fať ſuppoſitio.℄ Tripl'r ḡ erit pncipiū imediatū.
vꝫ dignitas diffō ⁊ ſuppoſitio.dignitas āt dr̄ ab alijs qꝛ
ē pncipiū magis vl'e ⁊ cōe diffinitio v̄o ⁊ ſuppō ſūt magꝭ
pncipia ſpālia ⁊ ꝓpa.℄ Rurſus diffō dr̄ a ſuppōne.qꝛ
cū ſuppō ſit q̄dā ꝓpō accipit eē ſūptū cōpoſitiue.⁊ iō ve
rū vl' falſuꝫ ſignificat.⁊ qꝛ qd̄ ſupponiť:oꝫ veꝝ vl' falſū ſi
gnificare.iō hꝰ pncipiū ſuppoſitio dr̄.diffō v̄o qꝛ eē non
accipit ſumptū ꝯpoſitiue ſꝫ expoſitiue.iō nō dr̄ ſuppō qꝛ
ꝓprie nō ſignificat veꝝ ⁊ falſuꝫ:ſꝫ dr̄ poſitio qꝛ nō ꝓbať.

℄ Quoniā autē oportet credere ⁊ ſcire rem in huiuſmodi habendo ſillogiſmū queꝫ vocauimus demōſtrationē.Eſt autē hoc ꝙ ē ea ſcire ex q̄bus eſt ſillogiſmꝰ.neceſſe eſt nō ſoluꝫ precognoſcere prima aut q̄dā:ſꝫ etiā magis hoc.ſemp.n.propter quod vnūquodqꝫ tale ē illud magis eſt:vt ꝓpter quod amamus:illud magis amicuꝫ eſt.Quare ſiquidē ſcimus per prima ⁊ credimus:illa qdem ſcimꝰ ⁊ credimus magis.qm̄ ꝓpter illa ⁊ poſteriora.

℄ Cum aūt credere ſcireqꝫ rē oporteat talē rōcinationē habēdo:quā demonſtrationē vocamus.Hec vero ſit qa ſūt ea ex q̄bus extruitur rōcinatio:neceſſe ē nō ſolū antea pma ipſa vel oia:vel aliqua cognoſcanť:ſed etiam magis noſcanť:ſemp eniꝫ illud eſt tale magis ob qd̄ vnumquodqꝫ eſt tale.Veluti magis ideſt dilectum:atqꝫ amatum:ob qd̄ amamus atqꝫ diligimus.Quare ſi ob prima ſcimus ac credimus:⁊ illa ſane ſcimus ac credimus magis quoniam ob illa ⁊ ipſa ſcimus poſteriora. Argir.

℄ Poſtq̄ꝫ phs oñdit demōſtrationē eē ex prioribus.In
hac parte declarat ꝙ opꝫ eā eē ex notoribus oñdēs mul
tiplici rōne ꝙ principia ſunt notoria.⁊ magis vera ꝯcl'o
ne.Circa qd̄ duo facit.qꝛ primo fac qd̄ dictū eſt.2° remo
uet errorē quorūdā q poſſet ex prioribꝰ habere ortū ibi.
(Quibuſdā igiť qdā)Circa primū tria facit ſꝫ ꝙ tres rō
nes adducit ad ꝓpoſitum.hñt.n.ſe pricipia q̄ztū ad pñs
ſpectat in triplici hitudine ad ꝯcl'onē.nā pmo p pncipia
inoteſcit nobis ꝯcl'o.2° principia ſunt prius nota ꝯcl'one.
3° principia firmius addiſcimꝰ q̄ꝫ ꝯcl'ones.primo ergo ꝓ
bat principia eē magis nota.qꝛ p ea innoteſcit ꝯcl'o.2° qꝛ
prius ſunt nota.3° qꝛ firmiꝰ adheremus pricipiis q̄ꝫ ꝯcl'o
ni.ſcd̄a ibi.(Nō pōt aūt credere) tertia ibi.(Magis aūt
debentē.)Circa primū duo facit.qꝛ primo pmittit rōneꝫ
ꝓpoſitā.2° declarat qd̄ dixerat ⁊ iſert ꝯcl'onē itētam ibi.
(Ut ꝓpter qd̄ amamus) in prima aūt parte intēdit talē
rōneꝫ.ꝓpter qd̄ vnūquodqꝫ ⁊ illud magis.ſi ſcimus nos
ꝯcl'ones propter principia.ergo principia magis ſcimꝰ.
In hac aūt rōne ſic ꝓcedit.qꝛ primo ponit minorē vt ꝙ
ꝯcl'ones ſunt note ꝓpter principia.2° ponit cōcluſionem
vt ꝙ pncipia ſunt magis nota ꝯcluſione.vltio ponit ma/
iorem.vꝫ.propter qd̄ vnūquodqꝫ ⁊ illud magis.Dicit er
go(qm̄ aūt opꝫ credere ⁊ ſcire rē).i.ꝯcluſionē aliquā ꝓ/
bandā(in habēdo hꝰ ſill'm quē vocamꝰ demōſtrationē)
⁊ ſubdit(eſt aūt hoc).i.ꝯtingit hoc.vꝫ.ſcire ꝯcl'oneꝫ (ꝙ)
ꝓ qꝛ(eſt).i.ꝯtingit(ſcire ea ex qbꝰ eſt ſill's).i.ſcire princi
pia.q.d.ꝙ nos credimus ⁊ ſcimus rem cōcluſam qꝛ ha/
bemus demōſtrationē:⁊ eſt.i.ꝯtingit ſcire hoc.i.ꝯcluſio
nem qꝛ ſcimus pncipia ex q̄bus eſt ſill's demonſtratiuus
minor hec eſt vt ꝙ ꝯcluſio eſt nota ꝓpter principia ⁊ ſub
dit ꝙ(neceſſe eſt nō ſolū precognoſcere prima).i.princi/
pia(aut oia aut q̄dā:ſꝫ etiaꝫ magis hoc).i.ꝯcl'onē.vꝫ.ꝙ
principia nō ſolū ſunt priꝰ nota q̄ꝫ ꝯcl'ones:ſed ēt magis
nota.ſeq̄tur.n.(ꝓpter qd̄ vnūquodqꝫ magis illud eſt) h̄
eſt magis vt ꝙ ꝓpter qd̄ vnūqd̄qꝫ ⁊ illud magis.forme
tur autem ratio vt antea formabať.℄ Deinde cum dicit
(Ut ꝓpter qd̄ amamus) declarat quod dixerat ⁊ infert
ꝯcl'onē intentā.cōtinueť aūt ſic lr̄a.bene dico ꝙ propter
qd̄ vnūqd̄qꝫ ⁊ illud magis.qꝛ(ꝓpter qd̄ amamꝰ)ſu.ali/
qd(illud eſt magis amatū).i.illud magis amamus.naꝫ
vt exēplificat Themiſtius ſi amamꝰ magiſtrū ꝓpter pue
rum:ḡ puerū magis amamꝰ.ſic ēt ſi ſcimus ꝯcl'ones pro

pter pncipia g̃ pn͛ magis ſcim⁹. Jō ſubdit inferēs ꝯnē in
tentā.o.(q̃re ſiq̃dē ſcim⁹ ꝛ credim⁹) ſu. ꝯnes (pma).i. pn͛
(magꝭ ſcim⁹ ꝛ credim⁹ illa).i. pn͛ (qm̄ pp illa).i. pp. pn͛ (ꝛ
A posteriora). ſupple ſꝫ ſcita. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtrū
v̄itatē hēat. pp qđ vnūqđꝗ tale ꝛ illud magis. Et videt̄
ꝙ nō. q̄a ſi h̄ eēt v̄ꝰ ꝓpō pp qđ vnūqđꝗ tale ꝛ illud ma
gis. cum ſit aliqđ album ꝑpter albedinē ergo albedo eēt
magis alba. ꝛ cum ſit aliqđ calm̄ propter calorē eēt ca/
lor magis calidus. h̄ autē negamus. nā lꝫ poſſimus hꝛ
bonū intellm̄ ꝙ albedo ſit alba ꝛ ꝙ calor ſit calidus. q̄a
Auguſtin⁹ vult in. 7. de tri. ꝙ nō abuſiue oī candor can/
didiſſimus ſcd̄o viam phi qui vult p̄dicatione denoia
tiuā hr̄e repugnātiam ad p̄dicationē eſſentialē: ita qđ ſi
p̄dicet̄ aliqđ de aliquo eſſentialr̄ nō p̄dicabit̄ de illo de/
noiatiue. nā circa pn͛ ſcd̄i topicoꝝ vult phs nō hr̄i di
ctuꝫ eē albedinē colorari vel ambulationē moueri. Si
ergo albedo nō eſt colorata ſequit̄ ꝙ non ſit alba: qꝛ qđ
nō eſt coloratū nō eſt albū. ꝛ idē phs ibidē ait: ꝙ nullum
gen⁹ p̄dicat̄ denoiatiue de ſpē. cuius rō ibidē innuit̄ ꝙ cū
genus p̄dicet̄ vniuoce ꝛ eſſentialr̄ de ſpē nō p̄dicat̄ de il/
la denoiatiue illud genus. Si ergo albedo de ſeipſa p̄di/
cat̄ eſſentialr̄: qꝛ nulla eſt eēntialior p̄dicatio q̄ꝫ qn̄ idem
de ſeipſo p̄dicat̄. ſi g̃ qđlꝫ de ſeipſo predicat̄ eſſentialiter
ſequit̄ ꝙ nihil de ſeipſo p̄dicat̄ denoiatiue. lꝫ ergo aliqđ
ſit albū pp albedinē ſcd̄o viā phi nō videt̄ ꝙ poſſim⁹
inferre ꝙ albedo eſt magis alba. ¶ Dōm ꝙ ſm̄ quoſdā
hec ꝓpō v̄itatē hēt in cauſis efficiētibus nō in cauſis for
malib⁹. ſed hoc nō vꝫ veꝝ: qꝛ aliq̄s eſt calidus pp motū:
B nō tamē mot⁹ eſt magis calidus. ¶ Propter h̄ dixerunt
alij ꝙ hec ꝓpō v̄itatē hēt in cauſis vniuocis nō equocꝭ.
ſed nec hoc vꝫ veꝝ: qꝛ ignis genitus eſt calidus pp ignē
gn̄antē: nec tn̄ in igne genito eē opꝫ minorē calorē q̄ꝫ in
igne gn̄ante. pōt. n. eē eque calidus ignis genit⁹ ſicut ignis
gn̄ans. ꝛ tn̄ ignis gn̄ans reſpectu ignis geniti eſt cā vni/
C uoca nō equoca. cū ꝯueniāt i noīe ꝛ diffōne. ¶ Propter
h̄ dixerūt alij h̄ v̄itatē hr̄e tā in cauſis vniuocis q̄ꝫ equo/
cis. nā cū cā ſit potior effectu ſi ſit cā vniuoca illud nomē
magis p̄tur de cā q̄ꝫ de effectu: vt ſi aliq̄s eſt cal's pp ignē
ſeq̄t̄ ꝙ ignis ſit magis calidus. Si aūt ſit cā equoca tunc
lꝫ nō ꝯueniat ei illud. ꝯuenit ei tn̄ aliqđ excellētius illo
vt ſi aliquid eſt calidū ꝑpter ſolē licet in ſole nō ſit calor
formaliter. eſt tn̄ in eo lux vel aliqua alia q̄litas excellē/
tior calore ꝑ quā hēt calorē inducē. Sꝫ niſi amplius di/
cat̄ aliquid nec hoc veritatē hēt. nā cū ignis habeat aliū
ignē gn̄are ꝛ ſit cauſa vniuoca eius. non tamē dicebatur
ꝙ ignis gn̄ans ſit calidior igne gn̄ato. nec aliquis homo
qui ſit pater eſt rōnabilior filio ſuo lꝫ filius ꝑ patrē rōna
bilē adipiſcat̄ nām: qꝛ ſic ſi etiam motus eſt cā equiuoca
calidi. lꝫ aliqđ ſit calidum ꝑpter motum non tn̄ mot⁹ eſt
D magis calidus. nec oportet ꝙ vniuoca ſit aliqua quali/
tas excellētior calore. ¶ Propter hoc dōm ꝙ cuꝫ ꝑpter
denotet aliquē ordinē eſſentialē ꝛ importet quādam pn
cipalitatē cū dicit̄ ꝑpter quod vnūquodꝗ ꝛ illud magꝭ
v̄itatē hēt in illis que hn̄t ordinē eſſentialē ꝛ que nō ſunt
cā ꝑ accn̄s ꝛ inſtrumētalis ſed magis ſunt cā ꝑ ſe ꝛ pnci/
palis. ita ꝙ pp qđ vnūqđꝗ ꝛ illud magis. qꝛ ſi aliqđ eſt
cā pncipalis ꝛ ꝑ ſe. vel hēt illud magꝭ vt in cāis vniuocꝭ.
vel hēt aliqđ excellēti⁹ vt in cāis alijs. Cū g̃ dꝛ ꝙ ſi aliqđ
eſt albū pp albedinē g̃ albedo eſt magis alba. pꝫ ꝙ non
opꝫ ſꝑ eē eūdē modū p̄ndi: vñ non valꝫ. ſi aliqđ eſt calm̄
pp ſolē. g̃ ſol eſt magꝭ calidus: ſed dēmus arguē ſi aliqđ
eſt calm̄ pp ſolē. g̃ vel ſol ē magis cal's. vel eſt in ſole ali/
qđ excellēti⁹ calore. ſic ꝛ in ꝓpoſito ſi aliqđ eſt albū pp al
bedinē. g̃ vel ē albedo magꝭ alba vel ē in albedine aliqđ
excellēti⁹ albo. h̄ pꝫ verū eē qꝛ excellētior eſt p̄dio eſſen
tialis p̄dicatiōe denoiatiua. cū g̃ albedo ſit albedo ꝛ p̄di

cet̄ de ſeipſa eēntialr̄. excellēti⁹ eſt h̄ q̄ꝫ ſi albedo eſſet al/
bi. ꝛ p̄dicaret̄ de ſe denoiatiue. Semꝑ. n. q̄liſcunꝗ cā ſit.
cū tn̄ ſit cā pncipalis ꝛ ſit ibi ordo eſſentialis inueniemus
ꝙ vel eſt cā magis talis: vel eſt excellētior tali. ¶ Ađ vō E
vlteri⁹ arguebat̄ ꝙ aliqđ ē calm̄ pp motū. g̃ mot⁹ eſt ma/ a
gis cal's. ¶ Dōm ꝙ mot⁹ ſi eſt cā calorꝭ magꝭ eſt cā īſtrā
lis q̄ꝫ pncipalis. nā agēs aliqđ mediāte trāſmutatione ꝛ
motu pōt formā introducē. motus g̃ ꝛ trāſmutatio ſunt
q̄ſi inſtr̄a alicui⁹ agētis ad introductionē forme. motus g̃
in itroductiōe forme vel eſt cā ꝑ accn̄s. vt cū mot⁹ nō ꝑ ſe
ordinat̄ ad formaꝫ vel eſt cā organica ꝛ inſtr̄alis: in qb⁹
nō opꝫ v̄itatē hꝛ ꝓpōnē p̄tactā. Ađ vō ꝫ͂ͦ obijciebat̄ q̄a
ignis gn̄at ignē ꝛ ignis gn̄atus eſt calidus pp ignē gn̄an
tē. pꝫ ꝙ inter ea que ſunt eiuſdē ſpēi nō pōt eē ordo eēn/
tialis. hec g̃ ꝓpō nō hēt v̄itatē int̄ ignē ꝛ ignē: ſꝫ int̄ ignē
ꝛ ignita. Jgnita. n. ſunt calida pp ignē. q̄a intm̄ ſunt cal'a
in q̄ꝫtum participant nām ignis. ignis g̃ eſt magis cal'us
q̄ꝫ ignita. Jn cauſis g̃ pncipalib⁹ ꝛ ꝑ ſe hn̄tib⁹ ordinē eēn
tialē hēt v̄itatē ꝓpō tacta. ꝛ qꝛ pn͛ ſunt cā pncipalia ꝛ ꝑ
ſe q̄re ꝯcluſio cognoſcat̄. ꝛ noticia ꝯcluſionū eēntialr̄ de
pēdet a noticia pncipioꝝ: ꝛ iđ in ꝓpoſito valꝫ ꝓpō aſſum/
pta ꝙ ſi ꝯnes ſunt note pp pn͛ ꝙ pncipia ſunt magis no/
ta. Eſſet autē vlterius dubitandū. ꝙ phs ait in lr̄a ꝙ opꝫ
p̄cognoſcē pncipia eē magis nota aut omnia aut quedā.
ſed de hoc in ꝓſequēdo queretur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non poteſt autē credere magis q̄ꝫ ſcit: que
non contingunt: neq; ſciens neq; melius di/
ſpoſitus q̄ꝫ ſciens. Accidit autem hoc niſi ali/
quis credentium per demonſtrationem pre/
cognouerit. Magis credere neceſſe eſt pnci
pijs aut oībus aut q̄buſdam q̄ꝫ concluſioni.
¶ Fieri autem non poteſt vt ea magis quiſꝗ Argir.
que neſcit: ꝛ circa que non melius diſpoſitus
eſt: q̄ꝫ ſi ſcierit: q̄ꝫ ea que cognoſcit credat at/
q; aſſentitur. At eueniat id profecto: ſi nō pri/
us cognouerit principia quiſpiam q̄ꝫ ea que
per demonſtrationem credunt̄. Magis eniꝫ
principijs aut omnibus aut quibuſdam cre/
dere q̄ꝫ concluſioni neceſſe eſt.

¶ Ponit ſcđam rōnē ꝙ pncipia ſunt magis nota q̄ꝫ ꝯcl'o.
Eſt aūt hec rō ducēs ad ipoſ'e. formet̄ aūt ſic. ſi principia
nō eēnt magis nota q̄ꝫ ꝯcl'o. ſeq̄ret̄ ꝙ q̄s magis vel eq̄li/
ter cognoſceret ꝯcl'ones q̄s non nouit q̄ꝫ pncipia que no
uit: ſed h̄ eſt ipoſ'e. qꝛ ipoſ'e eſt ꝙ aliq̄s vel ſciēs vel melī⁹
diſpoſit⁹ q̄ꝫ ſciēs cognoſcat magꝭ ꝯcl'ones q̄s nō nouit q̄ꝫ
pncipia que nouit. g̃ impoſ'e eſt ꝙ pncipia nō ſint magis
nota q̄ꝫ ꝯnes. hoc eſt g̃ qđ ait ꝙ (nec ſciēs nec melius di/
ſpoſitus q̄ꝫ ſciēs) ſi cōtingit aliquē eē talē ꝙ ſit melius di
ſpoſitus q̄ꝫ ſciēs (nō pōt autē magis credē que nō contin
gūt) ſu. ſciri ab ipſo. vel vt hēt alia lr̄a que nō exiſtunt ſu.
ſcita ab ipſo: ꝛ his ſu. q̄ ſcit. q. d. ꝙ nec ſciēs nec melī⁹ di/
ſpoſit⁹ q̄ꝫ ſciēs nō pōt magis credē nec pōt magis cogno
ſcē ea q̄ nō ſcit. ꝛ q̄ nō ꝯtingūt ipm̄ ſcire q̄ꝫ ea que ſcit. Et
ſubdit (accidet autē h̄).i. contingeret illud impoſ'e ꝙ aliq̄s
nō credet magis his q̄ nouit q̄ꝫ his q̄ nō nouit (niſi aliq̄s
credētiū).i. de numero credētiuꝫ aliq̄ꝫ ꝯcl'onē (ꝑpter de/
monſtrationē p̄cognouerit).i. magis cognouerit ſu. ipſa
pncipia. Et qꝛ eſt ſic. ne accidat nobis tale icōueniēs. oꝫ
ꝯcedē ꝙ (nece eſt magis credē principijs aut omnib⁹ aut
q̄buſdā q̄ꝫ ꝯcl'oni.) ¶ Notandū aūt ꝙ ait ꝙ aliq̄s de nu F
mero credētiū vel aliq̄s credēs ꝯcl'oni ꝑpter demſ̄atio/
nē opꝫ p̄cognoſcē. i. magis cognoſcē ſu. pncipia. qꝛ ſi ali/

gs crederet ꝯcluſioni. nõ ꝑpter demõſtrationẽ ſed q꞉ p
ſenſum vidiſſet ſic eſſe nõ oporteret ꝙ magis ſciret ꝓnci/
pia ꝙ̃ ꝯclõnes. Sed q nõ credit ⁊ neſcit ꝯclõnẽ niſi p de
monſtrationẽ ⁊ p ꝓncipia: opꝫ ꝙ magis credat ⁊ magis
b ſciat ꝓncipia ꝙ̃ ꝯnẽ. ¶ Notandũ etiã ꝙ ſi neſcio ꝯnẽ ni/
ſi p ꝓncipia. ꝓncipia cognoſco p ſe. ꝯclõ aũt ſm ſe ꝯſide/
rata nõ eſt mihi nota niſi vt refert̃ in ꝓnᵃ. q̃re ſm hãc ypo
theſim ꝯclõ ſm ſe ſit mihi ignota. ꝓncipia autẽ ſint mihi
nota. ſi nõ magis crederẽ ꝓncipijs ꝙ̃ ꝯni non magis cre
derẽ his que noui ꝙ̃ his q̃ nõ noui. qḋ eſt impoſſe. q꞉ nec
ſciẽs neqꝫ meliꝰ diſpoſitus ſi aliqs ſit talis nõ põt magis
d credẽ his que nõ ꝯtigũt ab ipſo ſciri ꝙ̃ his q̃ ſcit. ¶ No/
tãdũ etiã ꝙ ꝓncipia ꝑcognoſcũtur ꝯni. pꝫ ḡ eẽ ꝓncipia
nota ⁊ ꝯclõ ignota. ſi ergo nõ magis crederemꝰ ꝓncipijs
ꝙ̃ ꝯni poſſemꝰ nõ magis credẽ his q̃ ſcimꝰ ꝙ̃ his q̃ neſci
i mus qḋ eſt impoſſe. ¶ Notãdũ etiã ꝙ hec oĩa poſſumus
clariꝰ oſtẽdẽ. nã cũ dicit̃ in lr̃a ꝙ nõ põt gs magis credẽ
que nõ ꝯtingunt ſciri ab ipſo ꝙ̃ q̃ ſcit. i. ꝙ̃ ea q̃ ſcit. ꝑpter
qḋ dcm̃ hẽre vult ꝙ ſi homo nõ magis crederet ꝓncipijs
ꝙ̃ ꝯni ſcite p ꝓncipia accideret hoc inconueniẽs ꝙ gs cre/
deret magis his que nõ ꝯtingũt ſciri ab ipſo ꝙ̃ eis q̃ ſcit.
Totum ergo hoc dcm̃ põt referri ad ipſas ꝯnes vt ſit ſen
ſus: ꝙ ſi nõ crederemus ꝓncipijs magis ꝙ̃ ꝯni ſcite p ꝓn/
cipia ſeq̃ret̃ ꝙ eque vel etiã magis crederemꝰ his q̃ non
ſcimus. i. ꝯclõni vt nõ eſt ſcita ꝙ̃ his que ſcimus. i. ꝙ̃ cõ/
cluſiõi vt eſt ſcita. nõ. n. eſſe poſſet ꝙ eque vel magis cre/
dimus ꝯni ꝙ̃ ꝓncipijs niſi ꝯcluſio poſſet eẽ p ſe nota ſine
ꝓncipijs. ſed qḋ eſt p ſe tale eſt magis tale ꝙ̃ qḋ eſt p ali
ud. hac ypoteſi ſtãte ꝯclõ vt eſt p ſe nota ſm quẽ moduꝫ
eſt ignota eſſet magis nota ꝙ̃ vt eſt nota p principia: ſm
quẽ modũ hꝫ cognoſci. Alio mõ põt exponi textꝰ vt non
totum hoc dcm̃ referat̃ ad ꝯnẽ: ſed vna ps referat̃ ad ꝓn
cipia. ⁊ alia ad ꝯnes. vt ſit ſenſus ꝙ ſi nõ magis credere/
mus ꝓncipijs ꝙ̃ concluſionibꝰ ſequeret̃ hoc iconueniẽs
ꝙ eque vel magis crederemꝰ ꝯni quã nõ nouimus ꝙ̃ ꝓn
cipijs que nouimꝰ. nam ſi nõ crederemꝰ magis ꝓncipijs
ꝙ̃ ꝯcluſionibꝰ eẽt ꝯcluſio p ſe cognoſcibilis ⁊ eſſet cogno
ſcibilis p ꝓncipia. nam q꞉ ꝯcluſio ſemp per ſe ⁊ ꝓprie eſt
cognoſcibilis per ꝓncipia: ſed q꞉ ponit̃ ꝙ nõ poſſumꝰ ma
gis credẽ ꝓncipijs ꝙ̃ ꝯcluſioni: ex hoc ſequit̃ ꝙ cõcluſio
habeat aliquã cognitõeꝫ quã nõ hẽt a ꝓncipijs. erit ergo
ꝯcluſio nota p ſe ⁊ p aliud. ⁊ vt eſt nota p ſe hẽt noticiam
eſſentialẽ cũ ꝓncipijs ⁊ q꞉ eẽ notũ p aliud eſt aliquõ eſſe
notũ. ꝯcluſio que ponit̃ p ſe nota ⁊ p aliud erit magis no
ta ꝙ̃ ea q̃ ſm rectum ordinẽ cognoſcendi ſunt ſolũ per ſe
nota. Cũ ergo ꝯcluſio v̇e loq̃ndo p ſe ſit ignota ſi nõ cre/
deremꝰ magis ꝓncipijs ꝙ̃ ꝯcluſioni. ꝯclõ vt eſt p ſe nota
ſm quẽ modũ eſt nobis ignota eẽt nobis credibilis ma
gis ꝙ̃ ipſa ꝓncipia que ſunt nobis nota. Tota ḡ rõ qua/
re ſequit̃ ſi nõ credimꝰ magis ꝓncipijs ꝙ̃ ꝯni: ꝙ credimꝰ
magis vel eque ꝯcluſioni quã non nouimus ꝙ̃ ꝓncipijs
que nouimꝰ iſumit̃ q꞉ ex hoc ſequit̃ ꝙ ꝯcluſio ſit p ſe no
k ta ſm quẽ modũ eſt ignota. ¶ Notãdũ etiã ꝙ ſicut pria
rõ ſundabat̃ ex eo ꝙ p ꝓncipia ſcimus cõcluſionẽ ſic hec
ratio ſuſcipit ſulcimẽtum ex eo ꝙ tꝑe vel natura priꝰ ſci/
mus ꝓncipia ⁊ ꝑſciendo noticiam venimus in cognitio/
nẽ ꝯcluſionis. vel poſſumus dicẽ ꝙ quaſi idẽ ſulcimẽtuꝫ
ſuſcipit hec ⁊ illa. vtraqꝫ. n. oſtẽdit principia magis eſſe
nota ꝙ̃ ꝯcluſio eo ꝙ p ipſa ꝯcluſionẽ cognoſcimꝰ. differt
aũt hec rõ ab illa q꞉ hec eſt ad impoſſe. illa eſt oſtẽſiua.
l ¶ Dubitaret forte aliquis. q꞉ phs in ꝑcedẽti ratiõe ait
ꝙ opꝫ ꝑcognoſcẽ ⁊ magis nota eẽ omnia ꝓncipia aut q̃/
dã. ⁊ etiam in hac ratiõe reperit idẽ. d. ꝙ oĩbus ꝓncipijs
aut q̃buſdam neceẽ eſt magis credẽ ꝙ̃ ꝯcluſioni. ¶ Dõm
ꝙ in cognitione ꝯcluſionũ ꝙ̃tũ ad pñs ſpectat eſt attẽdẽ
q̃druplicẽ diuerſitatẽ. Eſt. n. ibi diuerſitas principiorũ. ⁊

hec eſt duplex. q꞉ q̃dã ſunt ꝓncipia extrinſeca vt dignita
tes. quedã intrinſeca vt ꝓmiſſe. Rurſus ꝓmiſſe ſunt due
maior ⁊ minor. ex parte igit̃ ꝓncipioꝝ ſunt due diuerſita
tes. Tertia diuerſitas eſt ex parte modi cognoſcendi. q꞉
ꝯcluſio aliqua põt cognoſci vel p ſenſum: vt q꞉ video lu/
nã eclipſari. vel p rõnẽ q꞉ ſcio ꝙ ibi iterponit̃ terra. 4ᵃ di
uerſitas eſt ex pte ſciaꝝ q꞉ aliq̃ ꝯclõ ꝓbat̃ p aliquã ſciaꝫ
ſubalternãtẽ. aliq̃ v̇o p ſubalternatã. Qḋ ḡ phs ait ꝙ oꝫ
ꝑcognoſcẽ oĩa ꝓncipia aut q̃dã. vel põt referri ad diuerſi
tatẽ ꝓncipiorũ: vel ad diuerſitatẽ ꝓmiſſarũ: vel ad diuerſi
tatẽ modorũ cog̃ſcẽdi: vel ad diuerſitatẽ ſciarũ. Si refe/
rat̃ ad diuerſitatẽ ꝓncipiorũ. tũc erit ſenſus ꝙ ad ꝓba
tionẽ alicuiꝰ ꝯclõnis cõcurrit ꝓncipium p ſe notum vt di
gnitates ⁊ ꝓncipiũ nõ per ſe notũ vt mediũ demõſtratio
nis qḋ ingredit̃ demrãtionẽ ſm ſubam. videmꝰ. n. ꝙ ad
ꝓbationẽ huiꝰ ꝯnis. triãgulus hẽt tres. ꝯcurrit hoc pri/
cipiũ. que vni ⁊ eidẽ ſunt equalia. ⁊ cõcurrit hoc mediũ.
q꞉ hẽt angulũ extrinſecũ equalẽtẽ duobus extrinſecis.
ꝓmũ priciplũ eſt p ſe notũ aliud v̇o videt̃ eſſe eq̃ ignotuꝫ
ſicut ꝯcluſio nã ignorãs geometriam eq̃ dubitabit de an
gulo extrinſeco ſicut de hẽre tres: ⁊ eq̃ dubitabit vtrum
triãgulus hẽat hmõi angulũ. ſimilr̃ vtruꝫ hẽat tres. opꝫ
ergo ꝑcognoſcẽ oĩa ꝓncipia aut q̃dã añ ꝯnẽ q꞉ ſi nõ ꝑco
gnoſcimus oĩa vt ſi nõ ꝑcognoſcimus ꝓncipia ꝓpria in/
gredientia demõſtrationẽ ſm ſubam: ꝑcognoſcimꝰ tamen
q̃dã ꝓnᵃ vt dignitates. q̃ ingrediunt̃ ſm v̇tutẽ. Scḋo hoc
põt exponi referẽdo hoc ad diuerſitatẽ ꝓmiſſarum. dice/
bat̃ enim ſupra ꝙ maior ꝑcognoſcit̃ tꝑe ꝯcluſione. ſed ꝙ̃
tũ ad minorẽ ſimul iducẽs cognouit tꝑe. ḡ ⁊ ſi nõ ꝑcogno
ſcunt̃ oẽs ꝓmiſſe. q꞉ nõ opꝫ ꝙ ꝑcognoſcat̃ minor: ꝑcogno
ſcunt̃ tñ q̃dã: q꞉ ꝑcognoſcit̃ maior. In ſilliã aũt demrãti
uis ꝑcognoſcunt̃ maiores tꝑe nõ minores. Tertio mõ pt̃
exponi lr̃a referẽdo hec ad diuerſitatẽ modorũ cognoſcẽ
di. nã vt dicebat̃ aliq̃ñ ꝯcluſio aliq̃ cognoſcit̃ p ſenſum vt
q꞉ ſic video eẽ aliq̃ñ cognoſcit̃ p rõnẽ ⁊ p ꝓpria ꝓncipia.
Cũ ḡ cognoſcit̃ p ſenſuꝫ nõ opꝫ ꝓncipia eẽ ꝑcognita vt ſi
video ſolẽ eclipſari. ⁊ ex hͦ ſcio eẽ eclipſim ſolis nõ opꝫ te
ꝑcognoſcẽ interpoſitionẽ lune: ſꝫ ſi p rõnes ⁊ p ꝓpa ꝓnci
pia habeo noticiã de eclipſi ſolis opꝫ te illa ꝓncipia ꝑco
gnoſcẽ p q̃ ſolis eclipſis cognoſcit̃. ꝓncipia ḡ oꝫ ꝑcogno/
ſcẽ. ⁊ ſi nõ oĩa. i. ſi nõ ꝙ̃tũ ad oẽm modum cognitiõis. tñ
opꝫ te ꝑcognoſcẽ q̃dã. i. ꝙ̃tum ad quẽdã modũ. nã ſi nõ
opꝫ te ꝑcognoſcẽ principia ꝓut noſti ꝯnẽ modo ſenſitiuo
vt p viã ſenſus. opꝫ tamẽ te ꝑcognoſcẽ ea ꝓut noſti ꝯneꝫ
modo rõcinatiuo ⁊ p ꝓpria ꝓncipia. Quarto mõ põt ex
poni lr̃a qḋ dr̃ referẽdo ad diuerſas ſcias. nã lꝫ ſcia ſub/
alternãs ⁊ ſupior reſcluat̃ vſqꝫ in ꝓnᵃ p ſe nota. ſcia tñ ſub
alternata ⁊ iferior nõ ſemp reſoluit̃ vſqꝫ i ꝓncipia p ſe no
ta: ſed aliq̃ñ reſoluit̃ vſqꝫ in ꝓncipia q̃ in ſupiori ſcia ſunt
ꝓbata. ꝯclõnes ḡ perſpectiue ꝓbant̃ p aliq̃ ꝓncipia no/
ta in perſpectiua ⁊ p aliq̃ ꝓncipia nota in ſupiori ſciaꝫ vt i
geometria. ¶ Ad ſciẽdum ḡ aliꝙ̃ ꝯclõnẽ perſpectiuã. ⁊ m
ſi nõ opꝫ ſcire oĩa ꝓncipia. q꞉ aliq̃ ꝓncipia ꝑſupponit per
ſpectiuꝰ q ſm ꝙ hꝫ neſcit illa. opꝫ tñ ꝑſcire q̃dã q꞉ opꝫ ꝑ
ſcire ꝓnᵃ illa q̃ in ꝑſpectiua ſcia ſunt ꝓbata. ¶ Ex oĩbꝰ ḡ n
his põt vna talis v̇itas declarari. ꝙ ſi ꝯclõ nõ ſit ſcita via
ſenſus ſed ſit ſcita per propria pricipia. ⁊ p demõſtratio/
nẽ opꝫ ꝑſcire vel oĩa ꝓnᵃ p que ꝓbat̃ illa ꝯcluſio ꝙ̃tuꝫ ad
ſciam ſubalternãtẽ vel ſaltẽ opꝫ ꝑſcire q̃dã ꝙ̃tũ ad ſciam
ſubalternatã. vel alr̃ opꝫ ꝑſcire ſi nõ oĩa ſaltẽꝫ opꝫ ꝑſcire
q̃dã: q꞉ opꝫ ꝑſcire dignitates. vel adhuc alr̃. oꝫ ꝑſcire ẽt
tꝑe. ⁊ ſi nõ oĩa ꝓncipia. q꞉ nõ opꝫ ſic ꝑſcire minorẽ. tñ oꝫ
ꝑſcire q̃dã q꞉ oꝫ ꝑſcire dignitates ⁊ maiorẽ. nõ eſt. n. itel/
ligibile aliquẽ p demõſtrationẽ ⁊ per ꝓpria pricipia co/
gnoſcẽ ꝯcluſionẽ aliꝙ̃ ⁊ nõ magis aſſentire principijs il
lis. Jḋ cũ vult phs oſtẽdẽ principia eẽ magis nota. ſem/

per loquit̃ de noticia concluſionis. vt habet̃ per demr̃a/
tionẽ ⁊ p ꝓpͣ pͥncipia. nõ aũt vt habet̃ via ſenſus ⁊ p ex
A piẽtiã. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqͣs. vtrũ aliqͣs poſſet
eſſe magꝭ diſpoſit⁹ q̃ȝ ſciẽs: vt pħs in lr̃a vr̃ inuẽ. ¶ Dõm
ꝙ ſm qſdã lȝ ſit bñ dcm̃: tñ hoc dicit pp habitũ pͥcipio
rũ. qa hñs habitũ pͥncipiorũ eſt meli⁹ diſpoſit⁹ q̃ȝ ſciẽs. i.
q̃ȝ hñs habitũ ꝯnum. Sed hoc nõ ſufficẽ videt̃. nã cũ ha/
bitus pͥncipiorũ includit habitũ cõcluſionũ eo ꝙ per pͥn
cipia cognoſcit̃ ꝯcluſio. nõ videt̃ eſſe diſtinctio faciẽda i/
ter ea q̃ ſe iferũt iuicẽ ⁊ includũt: Propter qḋ ſciẽdũ ꝙ ħ
põt tripłr v̾ificari. pͥmo vt referat̃ ad diuerſitatẽ modoꝝ
ſignificãdi. 2° vt referat̃ ad diuerſitatẽ ſciarũ. 3°. vt refera
tur ad diuerſitatẽ cõplexionũ. Põt. n. ꝯtingẽ ꝙ aliqͣs via
ſenſus cognoſcat ꝯnẽ aliquã vt eclipſim lune qꝛ vidit lu
nã eclipſari. Rurſus põt ꝯtingẽ ꝙ aliquis cognoſcat pͥn
cipia aliqua. ⁊ tamẽ ignoret concluſionẽ que põt ex illis
pͥncipijs elici vt aliqͣs poſſet ſcire motus orbiũ celeſtium
⁊ ſcire qñ ſol ⁊ luna pñt hẽre oppoſitionẽ in ſcitu ita ꝙ
vnũ ſit in capite draconis ⁊ aliud in cauda. ⁊ ſcire ꝙ i ta/
li oppõne iterponit̃ terra int̃ vtrũq;: ⁊ tñ nõ ꝯtractet qñ
ex tali interpõne cauſat̃ eclipſis. poſſumus. n. ſcire pp qḋ
⁊ ignorare qꝛ vt dr̃ in ca. de ſubalternatione ſciaꝝ. Sciẽs
g̃ pͥncipia p que hẽt fieri eclipſis eſt meli⁹ diſpoſit⁹ q̃ȝ qui
ſcit nõ p ꝓpͣ pͥnͣ: ſed via ſenſus cognoſcat ipſam eclipſiȝ
Scḋo mõ hoc põt exponi q̃ȝtum ad diuerſitatẽ ſciarũ. vt
pȝ in ſcia ſubalternãte ⁊ ſubalternata ſicut medicina ſub
alternat̃ ſcie nãli. videmus. n. multos ſciẽtes artẽ medici
ne cognoſcẽtes vrinã ⁊ faciẽtes bonas curas ignorantes
tñ phiaȝ nãlẽ. Et videmus multos nãles phos ignorare
medicinã. Cum g̃ in ſcia ſubalternãte tradantur pͥncipia
ſcientie ſubalternate. ſciẽs ſcientiam ſubalternãtem hñs
noticiã pͥncipiorũ eſt melius diſpoſit⁹ q̃ȝ ſciens ſcientiam
B ſubalternatã hñs noticiã ꝯnum. ¶ Nãlis. n. phus igno/
rãs medicinã eſt meli⁹ diſpoſit⁹ q̃ȝ medicus ignorãs nãlẽ
phiam. argumẽtũ aut̃ factũ in ꝯ̃rium ſupponebat falſum
vȝ. ꝙ non poſſit ſciri ꝯcluſio pͥncipijs ignotis: pȝ. n. ꝙ p
ſciam ſubalternatã ⁊ p viaȝ ſenſus pñt ſciri alique ꝯnes
quarũ pͥncipia ignorant̃. lȝ illud ſcire non ſit ſcire potiſſi/
mum: ſed ſit ſcire quodãmodo ⁊ ſm qḋ. ad ſcire. n. potiſ/
ſimũ ſemp reqͥrit̃ cognitio pͥncipiorum ⁊ cauſarũ. Siplr̃
ergo loquẽdo ꝯcluſiones ⁊ de ſe dñr ignote ⁊ nõ cogno/
ſcunt̃ niſi p pͥncipia vt ſupius dicebat̃. Tertio mõ expo/
ni põt referẽdo hoc ad diuerſitatẽ cõplexionuȝ. nã ille q
eſt aptus mẽte ⁊ mollis carne. dato ꝙ non ſit exercitat⁹ i
ſcia eſt meli⁹ diſpoſitus ad ſciẽdum pp bonitatẽ comple/
xionis q̃ȝ durus carne ⁊ ſi p lõga tpa ſtudio inſudauerit.
q̃litercũq; tamẽ ꝯtingat ſiue ſit ſciẽs ſiue ſit meli⁹ diſpoſi
tus ſm modos ptaxatos nõ põt magis credere his que
nõ nouit q̃ȝ his que nouit. Et qꝛ ſi nõ magis credim⁹ pͥn/
cipijs q̃ȝ ꝯcluſioni ſcite p pͥnͣ vt eſt p habita manifeſtum.
magis crederem⁹ his que nõ nouimus q̃ȝ his que noui/
m⁹. cũ g̃ hoc 2m ſit impoſſe eſt etiã ipoſſe ⁊ pͥmum. vt ꝙ no
bis non ſint pͥnͣ magis nota. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Magis autẽ debẽtem hẽre ſciam p demon
ſtrationẽ. Non ſolum opȝ pͥncipia magis co/
gnoſcere ⁊ magis ipſis credere q̃ȝ ei quod de
monſtrat. ſed neq; aliud ipſo credibilius eſſe:
neq; notius oppoſitis principijs ex quib⁹ erit
ſyllogiſmus ꝯ̃rie deceptionis ſiquidem opor
tet ⁊ ſcientem nõ incredibileȝ eſſe ſimpliciter.

Argir. ¶ Atq; ei qui per demonſtrationẽ ſcientiaȝ eſt
habiturus: non ſolũ ipſa principia magis no/
ta magiſq; credita ſint: q̃ȝ id qḋ ex ipſis oſten
dit̃: ſed etiaȝ nihil prſus eorum que pͥncipijs
opponunt̃ ex qbus erit ratiocinatio falſa ve/
req; contraria: credibilius ſit aut notius prin
cipijs ipſis oportet: quippe cuȝ eum qui ſim
pliciter eſt ſcientiam conſecutus: nunq̃ȝ ab ea
perſuaſione vlla dimoueri oporteat.

¶ Adducit 3am rõnẽ ſumptã ex eo ꝙ pͥncipijs debem⁹ fir/
mit̃ adherẽ. Format̃ aũt ſic rõ qcunq; ſimplr̃ credit pͥnci
pijs ⁊ firmit̃ adheret eis nõ ſolũ ſunt ei pͥnͣ magꝭ nota in
v̾itate: ſed ẽt oppoſita pͥnorũ ſunt ei magꝭ nota in falſitate:
ſed qlȝ oȝ pͥncipijs firmit̃ adherẽ. g̃ ⁊c. ħ ẽ g̃ qḋ ait. (ma/
gis aũt). i. amplius q̃ȝ dcm̃ ſit dicẽ poſſum⁹ ꝙ (debẽtẽ ha
bere ſciam p demõſtrationẽ nõ ſolũ opȝ pͥus pͥnͣ magꝭ co
gnoſcẽ ⁊ ipis magis credẽ) ſu. in v̾itate (q̃ȝ ei qḋ demr̃a/
tur). i. ꝯni (ſed neq; ipo). i. ab ipo (aliqḋ põt eẽ credibili⁹
nec noti⁹ oppoſitis pͥncipijs) ſu. i falſitate (ex qb⁹) oppo/
ſitis pͥncipijs (erit ſyll's ꝯ̃rie deceptõis.). i. ignorãtie. To
tũ ħ qḋ dcm̃ eſt: eſt ꝯcl'o pbãda. vȝ. ꝙ opȝ pͥnͣ eẽ magꝭ no
ta in v̾itate ⁊ oppoſita magis nota in falſitate. Et ſubdit
(ſiqdẽ oȝ ſciẽtẽ) ſimplr̃ (nõ icredibilẽ eẽ) ſu. pͥncipijs. hec
eſt rõ p quã ꝓbat̃. nã qꝛ nõ dẽmus eſſe incredibiles pͥnci
pijs ſed dẽm⁹ firmit̃ adherẽ illis. iõ pͥnͣ debẽt nobis eſſe
magis nota in v̾itate ⁊ oppoſita in falſitate qa firmit̃ ad
herẽs ⁊ nõ dubitãs de v̾itate alicui⁹ pͥncipij nõ dubitat ḋ
C falſitate oppoſiti. ¶ Nõnm aũt ꝙ cũ tres aſſignauerit rõ
nes ꝙ magis debẽt eſſe nota pͥnͣ q̃ȝ ꝯcl'o. in q̃lȝ rõne men
tionẽ fecit de ꝯne nota p demõſtrationẽ ⁊ p ſua pͥnͣ: qꝛ vt
ſepe ⁊ ſepi⁹ dcm̃ eſt: ſi p viã ſenſus vel alr̃ q̃ȝ p demõſtra/
tionẽ vel p ſua pͥnͣ eſſet nota aliq̃ ꝯcl'o in tali noticia non
D oȝ eẽ magꝭ nota pͥncipia q̃ȝ illã ꝯnẽ. ¶ Notãdum etiã ꝙ
differt ſilis falſigraphus a ſyll'o ignorãtie vel a ſyll'o ꝯ̃rie
deceptõis. qꝛ ſyll's ignorãtie accipit oppoſita pͥncipioꝝ:
vt ſi dicat geometer ꝙ linee ducte de pũcto ad pũctũ ſũt
eq̃les. dicet ſyll's ꝯ̃rie deceptõis ꝙ hmõi linee nõ ſũt eq̃/
les. falſigraphus tñ accipit eadẽ pͥnͣ: ſed male itelligit il/
la vt ſi accipiat geometer ꝙ linee ducte de pũcto ad pun
ctũ ſunt eq̃les ħ idẽ pͥnm accipit falſigraphus ad ꝓbãduȝ
circuli q̃dratură. ſed geometer hẽt de hoc pͥncipio bonũ
intellectũ. qꝛ intelligit de lineis rectis. falſigraphus aũt
hẽt intellm̃ pu̾ſum qꝛ intelligit de chorda ⁊ arcu. ⁊c.

¶ Quibuſdam quideȝ igit̃ pp id qḋ opȝ pͥma T.c. 6.
ſcire nõ videt̃ ſcia eſſe ſimplr̃. Quibuſdã autẽ
eſſe qdẽ: oium tñ demonſtrationẽ eſſe. quorũ
neutrũ neq; verum neq; neceſſariũ eſt.

¶ Sunt autem quibus nõ vr̃ eſſe ſcientia pro/ Argir.
pterea ꝙ ipſa pͥma ſciant̃ oportet: ſunt etiã q/
bus eſſe qdẽ vr̃ demõſtrationes tamen oium
eſſe: quorum neutrũ ſane verũ aut neciuȝ eſt.

¶ Poſtq̃ȝ oſtẽdit phs ꝙ demr̃atio eſt ex pͥmis veris. ⁊ de/
clarauit ꝙ ſcire eſt p demr̃ationeȝ. In pte iſta vt dicebat̃
remouet quoſdã errores q poſſent hẽre originẽ ex pdictꝭ.
Sunt aũt hꝰ errores duo. Pͥm⁹ eſt. ꝙ nihil ꝯtigit ſcire.
nã ſi nõ eſt ſcire niſi p pͥma. ⁊ pͥma nõ ꝯtigit ſcire. qꝛ vł nõ
eſt deuenire ad ipa vel nõ habẽt cãs p q̃s ſciant̃. vr̃ oino
ꝯcludi ꝙ nihil ꝯtigit ſcire. Scḋs error eſt. ꝙ oiuȝ ſit ſcia
p demr̃ationẽ. hi. n. ſic errãtes volẽtes ſaluare ꝙ cõtigat
eſſe ſciam: ⁊ ꝙ ꝯtingat ſcire: nõ credentes ꝙ poſſit eẽ ſcia
niſi p demr̃ationẽ: ꝯceſſerunt ꝙ oia pñt ſciri p demõſtra/
tionẽ ⁊ ꝙ cõtigat circulariter demr̃are. Tria ergo facit
qꝛ pͦ narrat hꝰ errores. 2° adducẽ errorũ rõnes. 3° deſtruit
errores ipos. ſecũda ibi (Supponẽtes. n). 3a ibi (Nos au
tẽ dicimus) Dicit g̃ (Quibuſdã igit̃ qdẽ pp id quod opȝ

ꝑma ſcire nõ videtur eſſe ſciẽtia).q.d.ꝙ q̃daȝ negauerũt eſſe ſciam.q̃a cum oporteat ſcire ꝑma.i.ꝑncipia ad hoc ꝙ ſit ſciẽtia:ꝛ q̃a vt ꝓbabãt impoſſibile eſt ſcire ꝑma.iõ vt dicebaͭ impoſſibile eſt aliquid ſcire. Et ſubdit(q̃buſ/dam autem)ſu.videbaͭ(omniuȝ q̃dẽ eſſe demonſtratio/nẽ).q.d.ꝙ aliuſ error eſt ꝙ omnia poſſunt demſ̃ari(quo rũ).i.(neutrũ nec verũ eſt neq̃ʒ neceſſariuȝ)neutra.n.ha/rũ opinionuȝ v̄a eſt.ꝛ nulla earum eſt neceſſaria.i.nulla earum habet rõnes neceſſarias.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Supponẽtes.n.nõ eſſe oĩno ſcire.hi in infi/nitũ volunt reduci tanq̃ʒ ſint vtiq̃ʒ ſciẽtes po/ſteriora propter prima:quoꝝ non eſſe ꝑma re cte dicẽtes.Impoſſibile.n.eſt infinita trãſire.

Argu. ℭ Qui nãq̃ʒ ſciaȝ non eſſe omnino ponũt.hũ cenſent aſcendẽdum eſſe in infinituȝ:propter ea ꝙ poſteriora non ſciũtur:ob ea priora quo/rum prima nõ ſunt.Recte quidẽ dicentes:fie ri enim nõ põt vt infinita quiſq̃ʒ pertranſeat.

ℭ Adducit hoꝝ errorũ rõnes ꝛ fulcimẽta. Circa qȯ duo fac̃.q̃a ꝑmo oñdit q̃uo fulciebãt errorẽ ſuũ dicẽtes ꝙ nõ ꝯtingit ſcire.2ᵒ declarat.q̃uo defendebãt errorẽ ſuũ dicẽ/tes ꝙ poterãt oĩa demſ̃ari ibi(Quidã.n.ꝙ ipſum ſcire). Circa ꝑmũ duo fac̃.q̃a ꝑmo oñdit q̃uo aliq̃ ꝓbãt nõ eſſe ſciam ſi in cãis ſit abire in infiᵐ.2ᵒ declarat q̃uo negabãt eſſe ſciam ſi ſit deuenire ad aliqua ꝑma ibi(Et ſi ſtent)In ꝑma pte itẽdit talẽ rõnẽ.vbicũq̃ʒ eſt abire in infiᵐ non eſt deuenire ad aliq̃ ꝑma ꝛ ꝑ ꝯñs nec ꝑ ꝑma cõtigit ſcire po ſteriora:imo h̃ poſito nihil ꝯtingit ſcire.Igiͭ ſi in cãis eſt abire in infiᵐ nõ eſt deuenire ad aliq̃ ꝑᵒ nec ꝑ ꝑᵒ cõtigit ſcire poſteriora.ꝛ ꝑ ꝯñs nihil aliud ꝯtigit ſcire.hoc eſt g̃ ꝙ ait (Supponẽtes.n.nõ eẽ oĩno ſcire.hi ad infiᵐ volunt redu/ci).i.volũt ꝙ effectꝰ reducaͭ in infinitas cãs(tanq̃ʒ nõ ſint vtiq̃ʒ ſciẽtes poſteriora ꝑ ꝑᵒ)q: ſi eſt ꝓcedẽ in infiᵐ in cãis non eẽt ibi dare aliq̃ ꝑᵒ ꝑ q̃ poſſint ſciri poſteriora.iõ ſub dit(quoꝝ)ſu.reductoꝝ in infiᵐ vel quoꝝ infinitorũ(nõ eſſe

E ꝑᵒ recte ſunt dicẽtes.ipoſ̃e eſt.n.infinita ꝑtrãſire).ℭ No/tandũ aũt ꝙ cũ vltra ꝑᵒ nõ ſit ꝓceſſus:ſed ibi ſit ſtatꝰ ꝛ ibi ſit finis.ſi in infinitis eẽt deuenire vſq̃ʒ ad ꝑᵒ.infinita habe rẽt finẽ ꝛ ꝯtigeret infiᵗ ꝑtrãſire.Recte g̃ oñt dicẽtes infini/toꝝ nõ eẽ ꝑᵒ.q̃a poſ̃e eſt infiᵗ ꝑtrãſire ꝛ in infinitis ipoſ̃e eſt

F vſq̃ʒ ad ꝑᵒ deuenire.ℭ Notandũ eſt etiã ꝙ ſi non eſt ſcire niſi ꝑ ꝑᵒ cũ in infinitis nõ ſint aliq̃ ꝑᵒ poſito ꝓceſſu in infinitum

G tolliͭ oẽ ſcire.ℭ Dubitaret forte aliq̃s vtruȝ hec ꝓpõ ſit v̄a.ꝙ ſi in cãis eſſet ꝓceſſus in infiᵐ ꝙ tolleret oẽ ſcire.Et vſ̃ ꝙ non.q: ſic res ſe hʒ ad eẽ ſic ſe hẽt ad cognoſci vt pʒ

tex.ꝯ¹ ꝑ¹ ex.2.meta.ſed ſeq̃ndo opiõnẽ phi põt aliq̃d eẽ ex infinitis cãis.g̃ ſic põt ꝛ cognoſci.nã ſi ſm opiõnẽ phi.mũdus eſt eternꝰ.hũc filiũ ꝑceſſerũt infiniti patres:ſed cũ q̃cq̃d eſt cã cãe ſit cã cãti.nõ ſolũ pater eſt cã filii:ſed auus q̃ eſt cã pris.ꝛ ꝓauꝰ q̃ eſt cã aui.ꝛ ſic in infiᵐ.Erit g̃ iſte filiꝰ ex infi nitis pribꝰ.ꝛ ꝑ ꝯñs põt aliq̃ res eſſe ex infinitis cãis.ꝛ pari

H rõne poterit cognoſci.ℭ Dõm ꝙ ſm cõmẽtatorem in.8. phycoꝝ in cauſis ꝑ ſe nõ põt eẽ ꝓceſſus in infiᵐ:ſed in cãis ꝑ accñs.Accidit.n.iſti martello ꝙ ꝑceſſerũt ipm infiniti martelli.ꝛ accidit iſti filio ꝙ ſit ex infinitis patribꝰ.ars eniȝ fabrilis ꝛ quelibet ars hʒ finita organa.põt tamẽ hẽre i/finita ꝑ accñs.ſic ſol ꝛ homo ꝛ alie cauſe ꝑ ſe q̃ cõcurrũt ad gñationẽ hoĩs ſunt finite.Seq̃ndo tñ viã phi.ꝙ mun dus ſit eternus ſucceſſiue fuerũt hoĩes infiniti.ſed h̃ eſt ꝑ accidẽs.q: ſi vnus hõ poſſet durare in toto tpe nõ opor/teret ꝑceſſiſſe infinitos homines.nec eẽt hic filius ex infi nitis pribus.Cum g̃ ſcia nõ ſic ꝑ cãs per accñs.ſed ꝑ cãs per ſeñ impoſ̃e eſt cãs ꝑ ſe multiplicari in infinitũ ipoſ̃e

eſt aliq̃d ſciri ex infinitis cauſis.Utruȝ aũt ẽ via Ariſto.de eternitate mundi ſit v̄a oñdimꝰ diffuſe in.8.phycorũ.da/to tñ ꝙ vera eẽt infinitas cauſarũ:ñ repugnaret ſcie:q̃a ẽt ſʒ illam nõ poſſunt eẽ infinite cãe alicui ꝑ ſe ſed per accidens de q̃bus non conſiderat ſciẽtia.ℭ Deinde cum dicit. Per cõ textũ to tiꝰ libri.

ℭ Si vero ſtent ꝛ ſint principia.hec ignota eẽ cum demõſtratio ipſorũ non ſit quod vero di cunt eſſe ſcire ſolum.Si.n.non eſt prima ſcire neq̃ʒ que ſunt ex eis eſt ſcire ſimpliciter neq̃ʒ proprie ſed ex conditione ſi illa ſint.

ℭ Quod ſi ſtatur ac ꝑncipia ſunt:hec incogni ta dicuntur eſſe cum ipſorum non ſit demon/ſtratio:quod quidem ſolum inquiunt eſſe ſci re:quod ſi fieri non poteſt vt ꝑma ſciantur:ne q̃ʒ fieri poſſe dicũt vt ea que proficiſcuntur ex illis ſciantur ſimpliciter proprieue:ſed ex ſup poſitione dumtaxat ſi illa ſint. Argu.

ℭ Adducit rõnẽ negãtiũ ſciam ſi ſit ſtatus in cãis. Forme tur aũt ſic rõ.Ignotis ꝑmis nihil ſciͭ.Sed dato ꝙ ſit ſta/tus in cauſis.ꝛ ꝙ oȝ deuenire ad aliq̃ ꝑᵒ.opȝ illa ꝑᵒ igno/rare cũ nõ hẽant cãs ꝑ q̃s ſciant.illis g̃ ignoratis nihil ſciͭ. hoc eſt g̃ qȯ ait.ꝯtinueͭ aũt lr̃a ſic.dcñ eſt ꝙ ſi in cãis ſit ꝓceſſus in infinitum ꝙ non contingit ſcire (ꝛ ſi ſtent).i. ſi ſit ſtatus i cauſis(ꝛ ſi ſint ꝑncipia).i.ꝛ ſi ſit deuenire ad aliq̃ ꝑnᵒ(hec ignota eſſe)ſu.opȝ(cum nõ ſit demõſtratio ipſoꝝ).i.cũ ꝑᵒ non hẽant cãs ꝑ q̃s ſciant ꝛ demſ̃ent(qȯ) ſu.ſcire ꝑ cãs ꝛ demſ̃onẽ(ſolũ dicũt eẽ v̄e ſcire.Si v̄o nõ eſt).i.ſi nõ ꝯtingit ꝑᵒ ſcire.(neq̃ʒ q̃ ſunt ex ipſis non eſt).i. nõ ꝯtingit(ſcire ſimplr̃ nec ꝓpe)Ignoratis.n.ꝑmis nõ ꝯti/git ſcire alia ſimplr̃ (ſed)ſi ſciunͭ h̃ eſt(ex conditiõe).i.ex ſuppõne(ſi ſint illa).i.ſi ſint ꝑᵒ.ℭ Dubitaret forte aliq̃s I dato ꝙ ignorenͭ ꝑᵒ vtrũ poſſent ſciri alia.ꝛ vĩ ꝙ ſic.nam geometer nõ reſoluit vſq̃ʒ in ꝑmã cãm nec eſt aliq̃ geome trica demſ̃atio q̃ reſoluat vſq̃ʒ i ꝑmã cãȝ.ſed ꝓbaͭ demõ ſtratiue ꝙ triãgulus hʒ tres.q: hʒ angulũ extriſecum.ꝛ oñdiͭ ꝑ demſ̃ationẽ ꝙ ſup̃ q̃lʒ lineã põt q̃ʒ triãgulus collocari.eo ꝙ ſup̃ q̃dcũq̃ʒ caput cuiuſlʒ linee potes cir/culũ q̃ntũ vis ſpaciũ occupãdo deſcribẽ.ſi g̃ ſcire eſt ꝑ de/mõſtrationẽ.ꝛ demſ̃atio nõ reſoluit vſq̃ʒ ad ꝑnᵒ.g̃ põt eẽ ſcia ignoratis ꝑmis.ℭ Dõm ꝙ vt pʒ ꝑ habita.aliq̃ ingre/ K diunͭ demſ̃ationẽ ſm ſubam.aliq̃ v̄o ſm v̄tutẽ.q̃ntuȝ ad ea q̃ ingrediunͭ demſ̃ationẽ ſm ſubam nõ ſit reſolᵒ vſq̃ʒ ad oĩa ꝑma.q: inͭ ꝓpõnes oĩno ꝑmas ꝑmũ locũ obtinẽt dignitates q̃ nõ igrediunͭ demſ̃ationẽ ſm ſubam:ſʒ q̃ntũ ad ea q̃ igrediunͭ demſ̃ationẽ ſm v̄tutẽ nihil ſciͭ demõ/ſtratiue niſi fiat reſolutio vſq̃ʒ ad ꝑma:vt pʒ in ꝓpõnibus geometricis.nã ſi ꝑma ꝓpõ oñdit ſcdam.ſcda tertiã.ter/tia q̃rtã ꝛ ſic deinceps neſcis q̃rtaȝ niſi ſcias tertiã.tertiã vel ſecũdam ſcire nõ potes niſi ſcias ꝑmã.ꝙ ſi tu ſcires ꝓ põnẽ quartã vel tertiã ꝛ ignorares aliq̃ʒ ꝑcedẽtiũ: vt tã/gitur in lr̃a nõ ſcires illã ꝓpõnẽ ſimplr̃.nõ.n.poſſes dice re ſimplr̃ ꝙ tertia ꝓpõ eẽt v̄a:ſed poſſes dicẽ ꝙ eẽt v̄a ſi ꝑcedẽtes ſunt v̄e.Erit g̃ hec reductio ꝙ ꝓpõnes reducũͭ in ꝑmã ꝓpõnẽ.ꝓpõ v̄o ꝑma reduciͭ in ſuppõnes.ſuppõ nes aũt geometre vel petitiões reducunͭ in poſitões ſiue in cões animi ꝯceptiones ſiue in dignitates.ℭ Nulla.n. L ꝯclõ ꝑfecte ſciͭ niſi fiat reductio vſq̃ʒ in ſuppõnes q̃ igre/di pñt demſ̃onẽ ſm ſubaȝ.ꝛ ipſe ſuppõnes nõ ſunt note niſi ſciaͭ q̃uo reducunͭ in dignitates q̃ igrediunͭ demſ̃a tionẽ ſm v̄tutẽ.ipſe.n.dignitates nõ ſciunͭ niſi ſciaͭ q̃uo reducunͭ in hãc dignitatẽ ſuꝑmã.q̃ eſt de q̃libet affirma tio.ꝑ h̃.n.ꝑnᵐ ꝛ hãc dignitatẽ ſm cõmẽtatorẽ cetẽ digni/

tates alie roborant̃.hec etiã dignitas. de q̃lz affirmatio. q̃ eſt pn̄ᵐ cõplexũ reducit̃ in pn̄ᵐ incõplexũ.vz in ens vel in eẽ.Fundat̃.n.hec dignitas imediate ſup ipſo ente ſiue ipſo eẽ.ipm aũt ens ſiue ipſum eſſe reducit̃ in ens ſiue in eſſe pᵐ.nihil ḡ põt ſciri ſimpl'r ignorato ente p̄.q ḡ ignorat hũc ordinẽ ⁊ neſcit ſic ſcita reducẽ ſciat ſe nihil ſcire. bñ ḡ dcm̄ eſt q̄ cõmẽtator ait in.7.meta. q̄ non põt ſciri hec dḡitas ſube pticularis demr̃atiue ignorata pma cã. nõ ḡ ſcit̃ aliqd niſi ſciat̃ pma cã.⁊ nihil ſcit̃ pma cã ignota ſed ad h̃ ſcire nõ opz pſcire pmã cãm ſm ſubaz nec qd eſt:ſed ſufficit de ea ſcire qm̄ eſt cã ⁊ q2 eſt. Qd ḡ arguit̃ q̄ in demõſtratiõib⁹ nõ fit reſolutio vſq3 ad pmã cãm pz q̄ lz nõ fiat talis reſol'o q̃ztum ad ea q̃ ingrediunt̃ demr̃ationẽ ſm ſubam:fit tñ q̃ztũ ad ea q̃ igrediunt̃ demr̃atio-

A nẽ ſm v̄tutẽ. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.vtrũ oporteat dignitates ſic reſoluẽ vſq3 ad pmã cãm.Et vr̃ q̄ non q2 dignitates ſunt ille q̃s qlibet pbat auditas.Sũt autẽ dignitates q̃ſi locus ianue in domo quẽ nullus ignorat. ḡ cũ dignitates ſint ſic in apto ſic ſe offerũt itellectui q̄ qlibet itellecta ſignificatiõe terminorum ↄfirmat eas v̄as eſſe.cũ nõ qlibet ſciat eas reſoluẽ vſq3 in pmaz cãm ad h̃ q̄ dignitates ſint note:⁊ ad h̃ q̄ aſſentiam⁹ eis nõ opz q̄ ſciam⁹ eas ſic reſoluẽ. ❡ In ↄ̃ilũ eſt qd ſupiori problema

B te dicebat̃. ❡ Dõm q̄ quodãmõ ſic ↄtigit de his dignitatib⁹ ſicut ⁊ circa logicã videm⁹ ↄtingẽ. Nã ydiote vtunt̃ arte dyalectica:ſed ſine arte. videm⁹.n.ydiotas ⁊ arguẽ ⁊ formare rõnes ad qdlibet ppoſitũ.cũ tñ modũ arguendi ⁊ rõcinãdi doceat logica.ydiotarũ ḡ eſt arguẽ ⁊ rõcinari:ſed ydiotarũ nõ eſt ſcire qs modus arguẽdi ſit:ſed dyalecticorũ.⁊ cũ ſyll's int̃ argumẽtatiões ſit potior.dyalecticorũ eſt ſcire abſoluẽ ſyll'os in ppões ⁊ termios.⁊ q neſciret h̃ facẽ nõ mereret̃ dici dyaletic⁹.ſic ⁊ in ppoſito pñt ydiote ſcire q̄ totum eſt mai⁹ ſua pte.⁊ de q̃lz opz affirmationẽ vel negationẽ eẽ verã:ſed nullus ſcit has dignitates mõ ſciẽtifico vel p modũ artis niſi ſciat eas vſq3 ad minima reſoluẽ. Modus ḡ ſcientificus reqrit vt ſciamus ↄcl'onẽ quãcũq3 volum⁹ ſcire ſciẽtifice reſoluẽ in pmiſſas.pmiſſas in ſuppões.ſuppões in dignitates.dignitates oẽs in dignitatẽ cõmuniſſimã.de quolibet affirmatio vel negatio. Dignitatẽ autẽ hãc debemus ſcire reducẽ in ens vel eſſe.ens autẽ vel eſſe in ens pmũ. q autez hũc modũ reductionis ignorat lz poſſit aliqua ſcire mõ ydiotarũ nihil tñ ſciẽtifice nouit. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Quidam autem q̄ ipſum quidem ſcire ſcit ⁊ cõſitent̃.per demonſtrationẽ eni eſſe ſolũ: ſed oium eſſe demonſtrationem nihil phibet ſm eos. Contingit enim circulariter fieri demonſtrationem: ⁊ ex his que ſunt adinuicem.

Argir. ❡ At ſcdi de mõ qdẽ ſciẽdi ↄſentiũt: p demr̃ationẽ eni ſolũ eſſe ſciam dicũt verum oium demonſtrationẽ eſſe:nihil inquiunt prohibere. Fieri enim poteſt vt demonſtratio circuli modo verſetur: omniaq3 mutuo demonſtrẽtur.

❡ Ponit aliũ errorẽ.vz.q̄ oia ſciunt̃ demr̃atiue ⁊ q̄ ↄtigit circulo demr̃are.d.(qdã.n.)ſu.dſit(q̄ ip3 ſcire ſit).i.ↄſitent̃(p demr̃onẽ.ſolũ.n.eẽ)ſu.ſcire(ſ3 ſ3 eos nihil phibz oiu3 eẽ demr̃onẽ.ↄtigit.n.)ſ3 ipſos(circularit̃ demr̃onẽ fieri)ſm.n.hos ↄ̃nes demõſtrant̃ ex pncipijs: imo ⁊ h̃.i.pncipia (ex his).i.ex ↄ̃nibus demr̃ant̃(que).ſ.pncipia ⁊ ↄ̃nes(ſũt ſibi adinuicẽ)demõſtrabilia.poſitio ergo iſtoꝝ eſt q̄ ſit.i.ↄtingat aliquid ſcire ⁊ nihil cõtingat ſcire niſi per demõſtrationẽ.volũt tamẽ q̄ oiu3 demr̃atio ſit.⁊ q̄ ↄtingat circulariter demõſtrare. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Nos aũt dicimus:neq3 oẽm ſciam demonſtratiuã eſſe:ſed imediatoꝝ indemr̃abilẽ eſſe.

❡ Nos aũt dicim⁹ nec oẽ3 ſcia3 eẽ demr̃atiuã: ſed eoꝝ que medijs vacãt idemõſtrabilẽ eſſe. Argir.

❡ Improbat errores pdictos. Circa qd duo facit. q2 p̄ iprobat errorẽ ponẽtiũ q̄ nihil ↄtigit ſcire.2° errorẽ ponẽtiũ q̄ oia pñt ſciri p demr̃onẽ:⁊ q̄ contingit circularit̃ demr̃are ibi(Circulatio q̃q3) Circa pᵐ duo fac̃.q2 p° ppõnit qd intẽdit.2° manifeſtat qd dixerat ibi(Et q̄ hec qdẽ) Dicit aũt(nos dicim⁹ nõ oium ſciam p demr̃onẽ eſſe).i.non oia ſciri demr̃atiue(ſed imediatorũ indemr̃abilẽ) ſu. eſſe ſciam.q.d.q̄ imediata pncipia ſciunt̃ nõ per demonſtrationem ſed indemõſtrabiliter. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Et h̃ q̄ necẽium ſit.quidẽ manifeſtuz eſt. Si eni neceſſe eſt quid eſt ſcire p̄ora ex quibus eſt demõſtratio. Stant autẽ imediata aliquando hec priora indemonſtrabilia neceſſe eſt eſſe.

❡ Qd qdẽ necẽium eſſe pz:nã ſi neceſſariũ qdẽ eſt vt priora ſciantur ⁊ ea ex quibus conficitur demõſtratio: ſtatur autẽ tandẽ in hiſce que vacant medijs: hec indemõſtrabilia necẽ eſt eẽ. Argir.

❡ Manifeſtat q̄ dixerat.dixerat.n.q̄ aliq̃ ſunt imediata. ⁊ q̄ eoꝝ eſt ſcia:ſ3 nõ p demr̃ationẽ. Jd duo fac̃.q2 p° declarat q̄ opz deuenire ad aliq̃ imediata qbus nõ ſunt̃ aliq̃ p̄ora.2° oñdit qũo illoꝝ eſt ſcia ibi(Et hoc igit̃ dicim⁹) Dicit ergo q̄(hoc qdẽ)ſu.qd dcm̄ eſt(neceſſarium ſit manifeſtum eſt)ex dicẽdis.oñdet̃.n. q̄ ſunt aliq̃ imediata ⁊ pma.⁊ declarabit̃ qũo illoru3 ſit ſcia. id ait(ſi.n.necẽ eſt ſcire p̄ora ex qb⁹ eſt demr̃atio. ſtãt autẽ aliqñ imediata) .i.opz in talib⁹ nõ ire in ifinitũ ſed opz in eis eẽ ſtatũ ⁊ deuenire vſq3 ad imediata.⁊ ſubdit q̄(hec qdẽ p̄ora ⁊ imediata necẽ eſt idemr̃abilia eẽ). ❡ Notãdum autẽ q̄ cum in demõſtratiõe pbet̃ paſſio de ſubiecto opz q̄ pbet h̃ demõſtrationẽ eſſe medium int̃ ſubm ⁊ paſſionẽ ſiue int̃ maiorẽ ⁊ minorẽ extremitatẽ. Et q2 int̃ duos termios nõ pñt eſſe ifinita media opz deuenire vſq3 ad imediata.naz ſi hoc pbat̃ p hoc ⁊ illud p aliud ibit̃ in ifiᵐ:ſed opz deuenire ad aliud q̄ ita imediate ihereat ſubo q̄ inter illud ⁊ ſubm nõ poſſit aſſignari aliqd mediũ p qd poſſit demr̃ari.dicẽ aũt eſſe infiᵗ media int̃ ſubm ⁊ p̄tũ ⁊ inter q̃cũq3 duo aliq̃.eſt dicẽ infiᵐ eſſe finitũ.nã qcqd eſt iter aliq̃ que ſunt termini ⁊ fines eius illud ẽ finitũ. ḡ oẽ tale eſt finitũ ⁊ terminatu3 qd h3 fines ⁊ terminos. q̃re ſi infinita eẽnt int̃ aliq̃ duo:ſiue iter aliqs duos fines ⁊ termios infinita eẽnt finita ⁊ terminata:qd eſt ipoſſibile.bñ ergo dcm̄ eſt q̄ hmõi media ſtant:⁊ q̄ eſt deuenire vſq3 ad imediata q̃ demonſtrari non poſſunt. ❡ Deinde cum dicit. C

❡ Et hoc igit̃ ſic dicimus.⁊ nõ ſolu3 ſcia3 ſed ⁊ principium ſcie eẽ qdã dicimus.ipſa.n.cognoſcimus.inq̃ztum terminos cognoſcim⁹.

❡ Hoc igit̃ ita ſeſe habere dicimus: vt non ſolũ ſciam: ſed ⁊ principium ſcientie quoddam eſſe aſſerim⁹:quo termios ipos cognoſcim⁹. Argir.

❡ Oſtẽſo q̄ eſt deuenire vſq3 ad imediata pnᵃ. declarat q̃liter h̃ pnᵃ ſciunt̃.d.(⁊ h̃ igit̃ dicim⁹ ſic)eſſe imediata(⁊) dicim⁹ ſu.eorũ(non ſolũ eſſe ſciam ſed etiã eſſe qdã pnᵐ ſcie) Noticia.n.pncipiorũ nõ ſolũ meret̃ dici ſcia:ſ3 ẽt pncipiũ qdã ſcie.nã p pnᵃ cetera alia cognoſcunt̃.⁊ ſubdit d.ſu.(h̃ pnᵃ cognoſci inquãtũ terminos cognoſcim⁹)ſcim⁹.n.q̄ oẽ totũ eſt mai⁹ ſua parte ſi cognouerim⁹ termi-

apud intellectū q̄ʒ apud ſenſum ſunt ꝑus nota ꝯfuſa magis vt apud intellectū ſūt prius nota magis ꝯfuſa.i.magis vl̄ia:apud ſenſuʒ v̄o ſunt ꝑus nota magis ꝯfuſa.i.ea q̄ ſunt ꝑticularia magis cōfuſa.i.magis vl̄ia.vt pʒ.q2 ſi a remotis aſpicimus aliq̄d ꝑus cognoſcimus ꝑ ſenſum ꝙ eſt aliq̄ꝺ corp⁹.poſtea ꝙ ē aliq̄ꝺ aīal.ꝛ poſtea ꝙ ē aliqs hō.ꝑ intellectū v̄o ꝑus cognoſcimus ꝙ eſt corp⁹.poſtea ꝙ eſt aīal.poſtea ꝙ eſt hō.Cōſtat aūt ꝙ corpus eſt vl̄ius q̄ʒ aīal ꝛ aīal q̄ʒ hō.ꝛ aliq̄ꝺ corpus eſt ꝑticulare vl̄ius q̄ʒ aliq̄ꝺ aīal vl̄ q̄ʒ aliqs hō.bn̄ ḡ dictū ē ꝙ i eodē gn̄e cognitionis ſenſitiue ꝛ ēt itellectiue ſunt nobis nota cōfuſa magis.Sʒ ſi queſtio non arcteť ad alteꝝ gen⁹ cognis.vt nō dicať qꝺ ē nobis notius ſm̄ intell'm vel ſm̄ ſenſum.ſed abſolute q̄rať q̄ ſūt notioꝛa.v̄a eſt ſnīa q̄ hic tradiť.nā cū nr̄a cognitio incipiať a ſenſu:ꝛ ſenſus nō indicet nec apprehēdat niſi ꝑticularia ſequiť ꝙ ſūt nobis ꝑus nota ꝑticularia q̄ʒ vl̄ia.lʒ ſm̄ nām qꝺ gd eſt ꝛ vl'e ſit ꝑus ꝛ noti⁹

k ꝑticulari.¶ Ex h̄ aūt patē pōt qūo demr̄atiōes mathēatice ꝓcedūt nō ſolū ex ꝑoꝛib⁹ q̄ad nām:ſʒ etiam ex ꝑoꝛibus quo ad nos.Exponēdū.n.eſt quo ad.i.q̄ad nr̄am cognitionē intellectiuā.q2 intellectui nr̄o ibi ꝑus ſe offerūt cāe q̄ʒ effectus.ſʒ ſi intelligať quo ad nos abſolute ꝛ ſimpl'r nō eſt verū.q2 tūc ꝓcederēt mathe^{ci} ex ꝑticularibus cū abſolute loquēdo nr̄a cognitio incipiat a ſenſu ꝛ ſimpl'r loquēdo ſūt nobis ꝑticularia ꝑus nota.videmus aūt ſic nō eē:q2 mathe^{ci} nō ꝓcedūt iductiue ꝛ a poſteriorib⁹:ſʒ demr̄atiue ꝛ a ꝑoꝛibus.¶ Deinde cū dicit.(Ex ꝑmis aūt) remouet q̄ʒdam obiectionē q̄ ex habitis poſſet hr̄e dub̄ū.oſ̄derat.n.demr̄ationē eē ex veris ꝑmis ꝛ imediatis ꝑoꝛib⁹ ꝛ notioꝛib⁹.non āt oſ̄derat qūo ſit ex cōis ꝯnis.i.ex ꝓprijs ꝑncipijs.iō adhoc rēouēdū ait.(¶ Ex ꝑmis aūt ē).i.ex quo demr̄atio ē ex ꝑmis.ſeqť ſn̄.(qꝺ ex ꝓ

l prijs ꝑncipijs ē.Jdē.n.dico ꝑ^{m} ꝛ ꝑn^{m}.)Notādū aūt ꝙ ſʒ ph̄m 2⁰ meta.ſp in oī gn̄e illud qꝺ eſt ꝑmū ꝛ qꝺ eſt maxie tale eſt cā ꝛ ꝑncipiū oīum eoꝝ que ſunt poſt.ꝛ q2 ꝑmum hʒ rōnē cāe ꝛ ꝑncipij.ꝛ idē eſt ꝑmū ꝛ ꝑncipium.ergo ex quo ꝓbatū ſupra ꝙ oʒ demr̄ationē procedē ꝑ ꝑma ꝛ nō ꝑ acciñs ſʒ ꝑ ſe.ſufficiēter oſ̄debať ꝙ demr̄atio procedit ꝑ propria principia:q2 procedit ꝑ propria prima.

¶ Eſt āt ꝑncipiuʒ demr̄atiōis ꝓpō imediata. Jmmediata aūt eſt q̄ nō eſt altera prioꝛ. Propoſitio aūt eſt enunciationis altera ps vnū de vno. Dyaletica q̄dē ē ſimil'r accipiēs q̄ꝺlibʒ. Demōſtratiua aūt determinate alterū:qm̄ verū ē. Enūciatio aūt ꝯdictionis q̄ꝺlibet ꝑteꝫ. Cōtradictio aūt eſt oppoſitio cuius nō eſt medium ſm̄ ſe. Pars aūt ꝯtradictionis q̄ aliq̄d de aliquo eſt affirmatio eſt. Que vero ē aliq̄d ab aliquo negatio ē. Jmmediati aūt ſyllogiſtici principij poſitionē quidē dico quā nō ē mōſtrare:ſed ponere:neq3 neceſſe eſt habere aliquē docēdū. Quaʒ vero neceſſe eſt habere docendum quēlibet dignitatē vel maximā ꝓpoſionē. ſūt.n.quedā huiuſmodi.hoc.n.maxime in huiuſcemodi cōſueuimus nomē dicere. Poſitionis aūt que quidē eſt q̄ꝺlibet partiū enūciationis accipiēs:vt dico eē aliq̄d aut non eē ſuppoſitio eſt. Quare vero ſine hoc diffinitio eſt.diffinitio.n.poſitio q̄dam eſt. Ponit.n.arithmetic⁹ vnitatē indiuiſibilē eſſe ſm̄ quantitatem. Suppoſitio aūt non eſt. Jd eniʒ ꝙ quid eſt vnitas ꝛ eſſe vnitatem nō eſt idem.

¶ Eſt aūt demōſtratiōis ꝑncipiū ꝓpō medio vacās.ea vero medio vacat:q̄ nulla ē alia ꝑoꝛ. Argir.
Propō altera enūciationis eſt ps vnū de vno cōplectēs. Differēdi q̄dem:q̄ vtrāuis accipit demōſtrādi v̄o:q̄ definite alteꝝ qꝺ ē veꝝ. Enūciatio ē ꝯdictionis vtraq3 ps. ꝯdictio eſt oppō cui⁹ nullū ꝑ ſe mediū eſt ꝯdictionis ꝑtiū:ea q̄dē q̄ q̄ppiā cuipiā adiūgiť affirmatio dr̄:ea v̄o q̄ q̄ppiā a quopiā ſe moueť negationū cupať. Principioꝝ āt rōcinādi vacātiū medio:id q̄dē qꝺ fieri negt vt demr̄eť:qꝺq3 nō neċe ē eū hr̄e q̄ diſcēdo q̄ꝺuis ē ꝓceptur⁹ dignitas appellať. Sūt.n.talia q̄dā q̄ ex ſeſe affert hiſce q diſcit ad vnāquāq3 ſciaʒ ꝑdiſcēdā. Atq3 talibus hoc potiſſimū nomē tribuere ꝯſueuim⁹. Rurſus ea quidē poſitionū que vtrāuis enūciationis accipit partem eſſe inquam quippiā aut non eſſe ſuppoſitio dicitur. Ea vero que ē ſine hoc ipſo diffinitio eſt. Diffinitio nāq3 poſitio quidem eſt. Ponit enim arithmeticus vnitatem quantitate indiuiſibilem eſſe. Sed ſuppoſitio ſane non eſt:nam quid eſt vnitas:ꝛ vnitatem eſſe:non eadem ſunt.

¶ Poſtq̄ʒ ph̄s aſſignauit vnā rōnē cōem ꝙ demonſtratio eēt ꝑ prioꝛa ꝛ notioꝛa:q2 erat per cauſas. Jn iſta ꝑte adducit ad hoc idem rōnes ſpāles.q2.n.prius probauit cōiunctim ꝛ ꝑ vnā rōnē.i iſta ꝑte probat diuiſiʒ ꝛ ꝑ plures rationes. Jō duo facit ſm̄ ꝙ duo probare intēdit.nā primo probat ꝙ demr̄atio ſit ex ꝑoꝛibus.ſcꝺo ſit ex notioꝛibus ibi(Qm̄ aūt opʒ credē.) Circa primuʒ duo facit.q2 primo ꝓbat ꝙ demonſtratio ſit ex prioꝛibus.ſcꝺo manifeſtat ꝛ declarat q̄daʒ de q̄bus fecerat mētionē ibi(Propoſitio aūt enūciationis.) Jn prima ꝑte intēdit talē rōnē. cuiuſcūq3 ſyllogiſmi eſt ꝑncipiū ꝓpō imediata q̄ nō ē altera ꝑoꝛ ille ſyll's procedit ꝑ ꝑoꝛa:ſed ſyllogiſmi demr̄atiui ſiue demr̄ationis eſt hꝫ ꝑncipiū.ḡ ꝛc̄. Fūdať aūt hec ratio ſup duabus ꝓpōnibus.quaꝝ prima eſt ꝙ ꝑncipiū demr̄ationis ſit ꝓpō imediata.ſcꝺa aūt eſt ꝙ immediata ꝓpō ē qua non eſt altera prioꝛ. Ex aūt duabus ꝓpōnib⁹ manifeſte ꝯcluditť demr̄ationē eē ex ꝑoꝛibus:hoc ē ergo quod ait ꝙ(eſt aūt principium demr̄ationis propoſitio imediata.)ꝛ ſubdit ꝙ(imediata aūt) ꝓpō(eſt qua non ē altera prioꝛ.) Tūc ergo eſt ſupplenda rō ꝙ oʒ demōſtrationē eē ex prioꝛib⁹:cū ſit ex ꝓpōnibus imediatis q̄b⁹ nō ſunt alie ꝑoꝛes. ¶ Dubitaret forte aliqs.vtrū ꝓpōnes q̄ m
ingrediūtur demr̄ationē poſſint eē imediate.ꝛ vr̄ ꝙ nō:q2 cū q̄dam propōnes ingrediant demonſtrationē ſm̄ ſubām vt premiſſe:quedam v̄o ingrediant ſolum ſm̄ virtutez vt dignitates.nulle propōnes ingrediētes demr̄ationē ſm̄ ſubām ꝑūt eē imediate cū hēant alias propoſitiones vt dignitates q̄ ſunt prioꝛes ipſis. ¶ Jn ꝯriuʒ eſt ph̄s volēs demr̄atiōem eē ex primis veris ꝛ imediatis.
¶ Dicēdū ꝙ cū dicimus immediata propō q̄ non eſt altera prioꝛ:non eſt intelligendū hoc abſolute ꝛ ſimpl'r ſʒ gloſandū eſt qua nō eſt altera prioꝛ.ſ.ꝑ quā poſſit demōſtrari.vnde ph̄s cum prius dixiſſet ꝙ oʒ demōſtrationē n

eē ex primis ⁊ imediatis. volēs h declarare. pbat φ opꝫ
aūt demſrationem eē ex primis ⁊ indemſrabilibus. p eo/
dem ergo accipit primuꝫ ⁊ indemōſtrabile. pñt ğ pmiſſe
eē imediate quātūcūqꝫ dignitates q̄ dicūt maxime ppō/
nes ſint priores illis. nā p hō dignitates nō pñt eē demō
ſtrationes. cū dignitates ſint ppōnes cōmunes. ⁊ demō/
A ſtratio nō ſit p cōia. ſed p ppria. ℭ Ulterius forte dubita
ret aliquis vtrū ſint ppōnes imediate dignitates q̄ non
ingrediuntur demſrationē niſi ſm virtutē. ⁊ vr φ non: qꝛ
imediatū ſonat idē qð primū. illa āt ſūt imediata alicui
q̄ ſunt ppinq̄ ⁊ prima illi. dignitates ğ q̄ nō ſūt pncipia
prima: ſꝫ ſunt pncipia vlīa ⁊ remota imediate ppōnes
dici non debēt. ℭ Dōm φ duplex eſt pncipiū. cōplexum
⁊ incōplexū. dignitates ğ ſūt pncipia ꝯplexa. termini aūt
ex qbus componunt dignitates pñt dici pnª incomple/
xa. ex terminis ğ ⁊ pncipijs incōplexis ſiūt ppōnes que
ſunt pncipia cōplexa. ex ppōnib⁹ aūt ꝯcludūt concluſio
nes. Dignitates ğ ⁊ vlr oēs ppōnes pmiſſe reſpiciūt ter
minos tanqꝫ pncipia. ꝯclōnes tāqꝫ pncipiata. Immedia
tū ğ qꝛ idē ſonat qð pprium ⁊ primū duplr pōt accipi.
vel qꝛ ē ppinquū pncipijs. vel qꝛ ppinquū ꝯnibus. Di/
gnitates ğ ſunt ppōnes imediate: qꝛ vitas dignitatuꝫ eſt
valde ppinq̄ pncipijs incōplexis: ⁊ ē valde prima ſigni
ficatis terminoꝝ. ſtatim. n. cum ſcimus qd eſt qð dī p no
mē ⁊ ſtatim cū intelligim⁹ ſignificata terminoꝝ ꝯcedim⁹
dignitatē verā eē. Immediatū ğ prout hic de immediato
loqmur nō eſt accipiēdū ex parte poſterioris. vt dicaᷓ illa
ppō immediata q̄ nō hꝫ aliā poſteriorē vel q̄ eſt valde p
pinqua poſteriori. ſed accipiēdū ē immediatū ex pte po/
ris vt dicaᷓ illa ppō immediata q̄ nō hꝫ aliquam poreꝫ.
Immediatū. n. ſonat qð ſine medio. ſine medio āt poteſt
dici aliqd duplr. vel qꝛ nō hꝫ aliud mediū p quod pbeᷓ
ſꝫ ſeipſa eſt nota. vel qꝛ nō hꝫ mediū per qð probet ꝯclu
ſionē: ſed per ſeipſam pbat ⁊ infert concluſionē ſuam di
gnitates ergo ſunt ppōnes imediate. qꝛ non hñt mediuꝫ
p quod pbenᷓ: ſed ſeipſis ſunt note: pmiſſe aūt ſunt ime/
diate. qꝛ non hñt aliud medium per quod probēt ⁊ infe/
rant ꝯcluſionē illā. Dignitates. ğ ſunt ppōnes imediate.
qꝛ nō hñt mediū per quod pbentur. ſed φ ſeipſis ſūt no/
te. nō āt ſunt imediate φ ſint prie ꝯcluſioni ⁊ non p aliō
medium pbent ⁊ cōcludant ꝯclōnē aliquā. Sūt. n. digni
tates reſpectu ꝯclonū demſrataꝝ. ſicut eſt virtus ſolaris
reſpectu pullulationis plantaꝝ. nam ſicut virt⁹ ſolaris
nūqꝫ eſt immediatū pncipiū pullulationis. ſed hō virtus
mediante vtute pullulatiua facit arbores pullulare. vt⁹
ergo pullulatiua intelligiᷓ eē cā media iter virtutē ſola/
rem ⁊ actū pullulādi. ſic nunqꝫ dignitates ſunt imediatū
pncipiū ꝯcludēdi cōcluſionē demōſtratiuā. qꝛ nunqꝫ di/
gnitates ingrediunᷓ demonſtratiuā ſm ſubam. Sunt ğ
pmiſſe quaſi cauſa media iter dignitates ⁊ ꝯcluſionē. ita
φ dignitates mediātib⁹ pmiſſis ꝯcludūt ꝯcluſionē dmō
ſtratiuā. ſūt ğ dignitates ppōnes imediate ⁊ prime: non
qꝛ ſint proxime concluſioni probande. ſed ſunt proxime
terminis ⁊ pncipijs incōplexis. ℭ Ulterius aūt dato φ
B dignitates poſſint dici ppōnes imediate mō quo dcm̄ ē.
Dubitaret forte aliqs vtꝝ eo mō poſſint dici propōnes
C imediate dignitates ⁊ pmiſſe. ℭ Dōm φ qꝫtum ad pñs
ſpectat triplicē dñiam aſſignare poſſumus iter immedia
tionem dignitatū ⁊ pmiſſaruꝫ. Prima dñia eſt qꝛ omnes
dignitates ſunt ppōnes imediate: qꝛ non hñt mediū per
qð demōſtrētur. ſꝫ nō oēs pmiſſe cuiuſcūqꝫ demōſtratio
nis ſūt imediate: qꝛ nō hñt mediū p qð demonſtrenᷓ. di/
cebaᷓ. n. ſupra. demonſtrationeꝫ eē ex pmis ⁊ imediatis
vel ex his q̄ ex pmis ⁊ immediatis ſumpſerūt originē. p
miſſe ğ in demſratione nō ſp ſūt p ſe ⁊ imediate. ſꝫ ſufficit
φ eas ſciamus reducere in pmas ⁊ imediatas. ⁊ φ ex ta

libus pncipiū ſumpſerūt. Scđa dñia eſt φ dignitates ſūt
imediate: qꝛ nō hñt alias pores abſolute ⁊ ſimplr: ⁊ ma/
xime dignitas illa: de quolibꝫ affirmatio vel negatio ſim
pliciter ⁊ abſolute ē ppō por. ⁊ nulla ē por illa imo oēs
alie ppōnes firmanᷓ ⁊ roboranᷓ p ipſaꝫ. ſꝫ nulla pmiſſa
alicuius demſrationis eſt ſic imediata φ ſimplr ⁊ abſolu
te nullam hēat ppōnē porē. nā dignitates ſunt ppōnes
pores qbuſcūqꝫ pmiſſis. ſꝫ vt dicebaᷓ pmiſſe in demon/
ſtrationib⁹ pñt eē imediate. nō φ abſolute nullas hēant
pores. ſꝫ qꝛ nō hñt aliqs pores p q̄s valeāt demōſtrari.
Tertia dñia ē. qꝛ pmiſſe pñt eē duplr immediate. nā pñt
eē immediate ex pte pncipioꝝ. vt qꝛ eē poſſunt ita ppin/
que pncipijs φ non poſſunt demſrari. 2° poſſunt eē ime/
diate ex pte ꝯnum: qꝛ poſſunt eē ita ppinque alicui ꝯnī
qꝛ ingrediunᷓ demonſtrationē ſm ſubam φ immediate
iferūt ꝯclōnē illā. dignitates āt pñt dici h mō imediate:
qꝛ ſunt indemonſtrabiles. non aūt pñt dici immediate φ
ſint proxie ⁊ propinq̄ concluſioni q̄ cōcludiᷓ. nā ſi ex di/
gnitatib⁹ ⁊ cōibus propōnib⁹ fieret ſylls aliquis ita φ
dignitates ⁊ cōes propōnes ingrederētur ſm ſubam ſyl
logiſmū illū vt pōt patē per habita. hmōi ſyllogiſm⁹ nō
eēt demonſtratio. qꝛ procedēt p ꝯmunia ⁊ nō p propria.
ℭ Deinde cū dicit. (Propoſitio aūt enunciationis eſt.)
qꝛ mētionē fecerat de propōne imeditata dicēs eā eē de/
monſtrationis pncipiū idō ad declarationē dictoꝝ duo fa
cit. qꝛ pmo determinat de ipſa propoſitione. ſcđo de ime
diato principio ibi. (Immediati aūt pncipij.) ℭ Ad cui D
dētiam prime ptis ſciēdū φ in diffōne propoſitionis po/
nitur enunciatio. in diffōne enunciationis poniᷓ ꝯdictio
nō ergo pōt quis ſufficiēter determinare de propōne ni/
ſi determinet de enūciatiōe. nec de enunciatiōe niſi deter
minet de ꝯdictiōe. volēs ğ phs determinare de propoſi
tione tria facit. qꝛ primo determinat de ppōne. ſcđo de
enunciatione. tertio de ꝯdictiōe. ſcđa ibi. (Enūciatio vō)
tertia ibi. (Cōtradictio aūt). Prima ps diuidi pōt i ptes
duas. qꝛ primo diffinit quid ē propoſitio. ſcđo diuidit p
poſitionē in dyaleticam ⁊ demſratiuā ibi (Dyaletica ſimi
liter.) Dicit ergo φ (ppoſitio ē altera pars enunciatiōis
vnū de vno) ſu. ſignificās. ℭ Deinde cum dicit. (Dyaleti
ca ſilr) diuidit ppōnē in dyaleticā ⁊ demōſtratiuā dicēs
φ (dyaletica autē) propō (eſt ſilr). i. indifferenter (eſt acci
piēs quamlibꝫ) ſu. partē ꝯdictionis. ⁊ ſubdit φ (demon
ſtratiua aūt determinate) accipit (alterā partē: quoniam
verum ē) ſu. quod demonſtrator accipit. ℭ Notādū aūt E
φ illa ē imediata ppoſitio qua non ē altera por. ⁊ illud ē
imediatū pncipiū quo non ē aliud pncipiuꝫ prius. phs er
go fecerat de tribus mētionē. vꝫ. de principio demōſtra/
tionis de ppōne: ⁊ de imediato. ſꝫ hoc quod dico imme/
diatum poteſt copulari vel cuꝫ ppōne. vel cum pncipio.
idō phs ad declarationē dictorum determinat ⁊ d propo
ſitione ⁊ de immediato principio vt in diuidendo dice//
baᷓ. ℭ Notandū ēt φ immediatum principium ē i plus F
qꝫ imediata ppoſitio. nā oē quod nō demonſtratur ſiue
ſit ppō ſiue ſit diffinitio pōt dici immediatū pncipiū. Im
mediata ğ propoſitio eſt duplex. dignitas ⁊ ſuppoſitio.
ſꝫ immediatum principium ē triplex. vꝫ. dignitas ſuppo
ſitio ⁊ diffinitio. Cū ergo hoc quod dico imediato poſſit
copulari tā cū ppōne qꝫ cum pncipio: qꝛ eſt dare imedia
tā ppōnē ⁊ imediatū pncipiū: voluit tñ phs diuidē ime/
diatū pncipiū poti⁹ qꝫ imediatā ppōnē qꝛ in plus ē ime
diatū pnᵐ qꝫ imediata ppō. ℭ Notādū φ ē dñia iter dya G
leticū ⁊ demonſtratorē. nā vt dᷓ circa pncipiū primi tho
picoꝝ. demonſtratio. i. demſratiuus ſylls eſt ex veris.
dyaleticus aūt ſylls ex pbabilib⁹. cum ğ ſemper altera
ps ꝯdictiōis ſit vera: altera falſa: demōſtrator: qñ ſemp
accipit verā: ſemp accipit alteram partē determinate: ⁊ is

ait φ demõſtratiua ꝓpõ eſt accipiẽs determinate alterã ptẽ
ꝯdictõis. Cui⁹ rõ ẽ qm̃ demõſtrator ſp accipit verũ: ⁊ demõſtra
tiuus ſyll'us ſemper eſt ex veris. dyaletic⁹ vero: q2 ſyllogiʒat
ex ꝓbabilib⁹: cũ quelibet ps ꝯdictiõis aliquo mõ poſſit
eẽ ꝓbabilis. vt ꝓbabile erat φ medea diligeret: q2 fuit
mater. ⁊ φ nõ diligeret q2 fuit interficiẽs: iõ dyaleticus
h3 viã ad vtranq3 ptẽ ꝯdictionis: iõ in lr̃a dĩ φ dyaletica
ꝓpõ eſt accipiẽs ſilr̃. i. indifferẽter quãlibet ptẽ ꝯdictio/
D nis. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ eſt ꝓpõ altera ps enũ/
ciationis. ¶ Dõm φ ſi bñ vidẽ velim⁹ quõ ꝓpõ eſt alte/
ra ps enũciationis videndũ eſt quõ differũt ꝓpõ ꝓblema
⁊ enũciatio. Sciẽdũ ẽ φ ꝓpõ idẽ ẽ qđ q̃ſi ꝓ alio poſitio
vñ ipe p̃miſſe q̃ ordinãt ad aliud vt ad cõcluſionẽ ꝓpoſi
tiones dici debẽt. ꝓblema vero eſt illud de quo eſt qđ ⁊ ad
qđ ordinant ꝓpõnes. ꝓpõnes g̃ ſũt p̃miſſe. ꝓblemata aũt
ſunt cõcluſiones. ⁊ q2 ſylli ſunt ex p̃miſſis ⁊ ſunt de con/
cluſionibus vel ad concluſiones. Jõ dĩ in principio topi
corum φ ozones ſyllogiſtice ſunt ex ꝓpõnibus de ꝓble/
matib⁹. ſiue ſunt ad ꝓblemata. Jnde eſt ergo φ ſunt eq̃/
lia numero ex ⁊ de eodẽ ex qb⁹ ſũt ozones ſyllogiſtice. i.
p̃miſſe. ⁊ de qb⁹ ſũt ſylli. i. ꝓblemata. Oĩa. n. ꝓpõ põt eẽ
ꝓblema ⁊ oẽ ꝓblema ꝓpõ. qđ. n. eſt p̃miſſa in vno ſyll'o
põt eẽ cõcl'o in alio ⁊ ecõuerſo. ⁊ ſi hoc non eſt verũ in de
mõſtratiuis. q2 ſunt q̃dã ꝓpõnes indemõſtrabiles q̃ ita
ſunt demõſtrationis ꝓncipia φ non pñt eẽ demonſtrationis
cõcl'o: indubitãter tñ verũ ẽ in dyaleticis. nã dyaletica ad
Ca.ij. omnium methodorũ ꝓncipia ẽ viã hñs. vt in eodẽ p̃ thopi/
corũ ſcribiẽ. nulle g̃ ſũt p̃miſſe ⁊ nulla ſunt ꝓncipia q̃ non
poſſint dyaletice ꝓbari ⁊ q̃ non poſſint eẽ dyaletici ſylli
cõcl'o. g̃ dyaletice loquẽdo eadẽ ozo aliter ⁊ aliter ꝯſide/
rata põt eẽ p̃miſſa ⁊ cõcl'o ⁊ ꝓpõ ⁊ ꝓblema. ¶ Aduertẽ
I dũ tñ φ differũt ꝓblema ⁊ ꝯcl'o. nã ꝓblema ẽ vt aliquid
ꝓponiẽ tãq3 dubitabile. cõcl'o aũt eſt vt illud dubitabile
ꝑ ſyll'm concludiẽ. ꝓblema g̃ vtrãq3 partẽ ꝯtradictionis
accipit q2 qđ dubitabile dĩ ſub vtraq3 parte ꝯdictiõis ꝓ
Ca.iij. poniẽ. Jdeo p̃mo thopicorũ ſcribiẽ φ ſi dicas: putas vtrũ
animal greſſibile bipes ſit diffinitio hoĩs vel non. ꝓble/
ma ſit. Problema g̃ cũ ſit q̃dam ozo dubitabilis vtranq3
partẽ accipit. ſ3 ſi debeat illa ozo dubitabilis ꝑ ſyll'm cõ
cludi op3 φ cõcludaẽ altera ps ꝯdictionis. nullus. n. ta/
lis ſyll'o eſt vnus ⁊ idẽ qui ſimul vtrãq3 ptẽ ꝯdictiõis cõ
cludat. nã elencus ſi vtrãq3 partẽ ꝯdictionis ꝯcludat nõ
eſt ꝓprie ſyll's vnus ſ3 magis eſt ſylli plures. erit g̃ ꝯclu
ſio altera ps ꝓblematis: q2 ꝓblema ꝓponit dubitationẽ
ſub vtraq3 parte ꝯdictionis: ſed cõcludit cõcluſio alteraʒ
ptẽ tm̃. ¶ Dicamus φ ſicut cõcluſio eſt altera pars pro
K blematis: ſic ꝓpõ eſt altera pars enunciationis. nã ſicut
ozo q̃ o3 eẽ ꝓblema dyaleticũ anq̃3 cõcludaẽ ꝑ ſyll'm pro
poniẽ ſub vtraq3 parte ꝯdictionis. qñ aũt actu ꝑ ſyll'um
ꝯcludiẽ o3 alterã partẽ cõcludi. Sic enũciatio dyaletica
que o3 eẽ p̃miſſa vel o3 eẽ propoſitio d3 ſub vtraq3 pte ꝯ/
dictionis ꝓponi. qñ aũt actu ingrediẽ ſyll'm. op3 alteraʒ
ptẽ ꝯdictionis accipẽ. erit g̃ ꝓpoſitio q̃ dicit ozonem pre
miſſam vt ingrediaẽ ſyll'm pars enunciationis. ſicut con
cluſio q̃ dicit ozonẽ vt actu concludiẽ ꝑ ſyll'm: φ eſt pars
ꝓblematis. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis φ ꝓpõ
L dyaletica nõ vĩ differre a ꝓpõne demõſtratiua: nã vt eſt ꝑ p̃/
cedentia manifeſtũ. ꝓpoſitio quãtũcũq3 ſit dyaletica dĩ
enũciationẽ vt actu ingrediẽ ſyll'm. hec. n. eſt altera pars
contradictionis tm̃. nã vtraq3 pars ꝯdictionis ſiẽ vnum
⁊ eundẽ ſyll'm non põt ingredi. ergo ꝓpoſitio dyaletica
nõ eſt accipiẽs quãlibet partem ꝯdictionis ſ3 alterã tm̃:
⁊ q2 demõſtratiua ẽt alteram partẽ tm̃ accipit nõ videẽ dif
ferre hec ab illa. ¶ Dicẽdũ φ quãtũ ſpectat ad p̃ſis dif/
M ferre videẽ ꝓpoſitio dyaletica a ꝓpoſitiõe demõſtratiua. ſi
cut futurũ ꝯtingẽs dĩt a futuro neccio. Jn futuro. n. cõtin/
gẽti nũq3 ſiẽ verificabiẽ vtraq3 pars ꝯdictionis. nam vel
erit cras nauale bellũ vel non erit. vel incideẽ tunica vel
nõ incideẽ. nõ. n. põt ſimul eẽ. ⁊ nõ eẽ bellũ nauale: nec p̃t
ſimul tunica incidi ⁊ nõ incidi. g̃ op3 in futuris ꝯtingẽti/
bus v̾ificari alterã ptẽ ꝯdictionis tm̃. ſicut ⁊ ĩ futuris ne
ceſſarijs. aliter tñ ⁊ aliter. q2 in futuris neceſſarijs eſt de/
terminata v̾itas. ⁊ op3 verificari alteram ptẽ determina
te. vt ſi dicã. cras orieẽ ſol vel nõ orieẽ. op3 verificari hãc
partẽ determinate φ erit ſolis ortus. ſed in futuris ꝯtin/
gentib⁹ l3 oporteat ſolũ vnã partẽ ꝯdictionis v̾ificari: nõ
tñ eſt hoc determinate. nõ. n. dicere poſſum φ ois ⁊ peni
tus tunica incideẽ nec φ non incideẽ. ſed põt incidi ⁊ nõ
incidi. Sic ⁊ ĩ ꝓpoſitio tã propoſito dyaletica q̃3 ẽt dmõ
ſtratiua accipit alterã partẽ ꝯtradictionis. ſed demõſtra
tiue accipit alteraʒ partẽ determinate: eo φ ſemper acci/
pit verũ. ſed dyaletica l3 accipiat alteram partẽ tm̃. nõ tñ
accipit eam determinate. q2 põt accipẽ tam partẽ veram
q̃3 falſam: dũ tamẽ accipiat eam ſub rõne probabili. dif/
fert ergo enũciatio vel ꝓblema dyaleticũ a ꝓpoſitiõe vl'
concluſione demõſtratiua. q2 enũciatio vel ꝓblema dya
leticũ accipit vtrãq3 ptẽ. cõtradictionis. ꝓpoſitio vero dya
letica accipit alterã partẽ contradictionis. ſed indetermi
nate: q2 põt accipẽ hanc vel illam. S3 propoſitio demõſtra
tiua accipit alteram partem ꝯdictionis determinate ⁊ q2
op3 demõſtrationẽ accipẽ partẽ hãc. v3. veraʒ. φ nullo mõ
poteſt accipere partẽ illã. i. falſam. ꝓpoſitio ergo demõſtra
tiua erit: ſi determinate dicatur hoc eſt vel hoc nõ ẽ. ꝓpo
ſitio vero dyaletica eo φ non accipit determinate alterã
partẽ erit ſi cũ dubitatiõe ⁊ formidine alterius partis ꝓ
feraẽ. vtputa ſi dicaẽ eſt ne hoc vel ẽ ne aial greſſibile bi
pes diffinitio hominis. ꝓblema aũt dyaleticũ ſi nõ ſolũ
cũ dubitatione ꝓferaẽ: ſed ẽt ſi alterã partẽ cõtradictio/
nis comprehendat. vtputa ſi dicaẽ. putas vtrum animal
greſſibile ⁊ bipes eſt diffinitio hoĩs vel non. p3 g̃ qualr̃
differt propoſitio dyaletica a demõſtratiua. ⁊ qualr̃ hec ab
enunciatione ⁊ ꝓblemate diſtinguũẽ. ¶ Deinde cũ dĩc.
(Enunciatio vero) diffinit quid eſt enunciatio. d. φ (enũtia N
tio non quãlibet partẽ ꝯdictionis.) ſu. accipit. ¶ Notã/
dum aũt φ enunciatio accipit q̃3libet ptẽ contradictõis
⁊ propoſitio dyaletica accipit quamlibet parteʒ cõtradi
ctionis. aliter tamen ⁊ aliter. q2 enũciatio accipit q̃3libet
partẽ ſimul. Sed ꝓpoſitio dyaletica dĩ accipẽ q̃3libet ꝑ/
communẽ q2 accipiat vtrãq3 partẽ ſimul. ſed q2 accipit al
terã partẽ indeterminate. poteſt. n. dyaletica ꝓpoſitio ac
cipere q̃3cũq3 partẽ ꝯdictiõis vult: cũ habeat dyaleticus
viam ad vtranq3 partẽ ꝯdictionis. bene ergo dictum eſt
φ ꝓpoſitio eſt altera pars enunciationis cum enũciatio
poſſit accipere vtranq3 partẽ ſimul: q2 vtraq3 ps ꝯdictio
nis poteſt enunciari. propoſitio vero accipiat alteram
partẽ ꝯdictionis tm̃. Poſſumus. n. enunciare φ ois hõ ẽ
aial vel nõ ẽ aial: ſ3 nunq̃3 ꝓpõnes ingredientes ſyllogiſ
mum accipienẽ hoc mõ. vt dicamus ois hõ eſt aial. vl' nõ
eſt aial. ⁊ oẽ riſibile ẽ hõ vel non eſt hõ: ſed altera ps enũ
ciatiõis affirmatiua vel negatiua ingreditur ſyllogiſmũ.
¶ Deide cũ dicit. (Cõtradictio aũt.) diffinit quid eſt con
tradictio. ⁊ ẽt diffinit vel deſcribit qd eſt cõtradictionis
pars. vt qd ẽ affirmatio ⁊ qd ẽ negatio. d. φ (cõtradictio
aũt eſt oppoſitio cuius non eſt mediũ ſm ſe) ⁊ ſubdit (ps
aũt ꝯdictionis q̃ eſt aliquid de aliquo). i. q̃ ꝓdicaẽ aliqđ
(eſt affirmatio). i. vocaẽ ꝓpoſitio affirmatiua (q̃ vocaẽ ali
qd ab aliquo.). i. pars cõtradictiõis q̃ remouet aliqd ab
aliquo (negatio eſt). i. vocaẽ negatiua ꝓpoſitio. ¶ No/ O
tandũ aũt φ ꝯdictio h3 duas ptes affirmationẽ v3 ⁊ ne/
gationẽ. ſed affirmatio ẽ q̃ ꝓdicat aliqd de aliquo. nega/
tio vero que remouet aliquid ab aliquo. ¶ Dubitaret P
forte aliquis quõ ꝯdictio ſit oppoſitio vel ſit ſpẽs oppo
ſitionis

ſitionis:cuiꝰ non eſt mediū ſm ſe. ¶ Dōm ꝙ illud eſt ſm ſe tale ꝙ eſt maxime tale ⁊ qđ eſt ꝑ oēm modū tale ⁊ eſt cā ⁊ ratio quare qđlibet aliud ſit qd tale: nā illud qđ eſt ſm ſe tale ⁊ qdē maxime tale eſt rō oium alioꝝ. vt ignis q̄ eſt maxime calidus eſt rō ⁊ cā oium caloꝝ. Cetera.n. alia intātū ſunt calida inquātū pticipiāt nām ignis vt ꝓ patē ex ſcđo metha. Ↄdictio ḡ dr nō hre mediū ſm ſe. qa ꝑ oēm modū caret medio ⁊ eſt rō q̄re aliq̄ participāt aliqd de carētia medij. ¶ Propter qđ ſciēdū ꝙ q̄ꝫtū ad pñs
A ſpectat: duplex eſt mediū. vꝫ. mediū ſm formā ⁊ mediū ſm ſubm. addiť aūt ab aliq̄bus ⁊ tertiꝰ modus medij. vꝫ ſm tp̄s. ſed hoc in idē quodāmodo incidit cū medio ſm ſubm. Scđm ḡ hūc modū loq̄ndi dicemꝰ ꝙ ↄtraria mediata ꝑ oēm modū hñt mediū tā ſm formā q̄ꝫ ſꝫ ſubm: cōtraria ṽo imediata ⁊ oppoſita ꝑuatiue aliq̄ mō hñt mediū ⁊ aliquo mō nō hñt mediū: q̄ nō hñt mediū ſm formā: ſed ſm ſubm cōtradictoria vero ſunt ꝑ oēm modū imediata: ⁊ nullo mō hñt mediū nec ſꝫ formā nec ſꝫ ſubm nā albū ⁊ nigrū q̄ dñr ↄtraria mediata hñt mediū ſꝫ formā: q̄ reperiť media forma ⁊ color medius inter albū ⁊ nigrū vt fuſcū ⁊ pallidū. hñt ēt mediū ſm ſubm: q̄ reperiť ſubm aliqđ qđ eſt oīno abſq̄ colore: q̄ nec ē albū nec nigrū: nec ēt aliq̄ colore coloratū vt aer ⁊ aqua ⁊ hꝰ corpora dyaphana.
B ¶ Cōtraria vero imediata nō hñt medium ſm formā: q̄ nō reperiť forma media nec diſpō inter ſanū ⁊ egrū niſi forte vellemus loq mō medicoꝝ potentiū diſpoſitionē quādā quā vocāt neutrū eē mediā inter ſanitatē ⁊ egritudinē. ꝓpter qđ dicunt medicinā eſſe rectū regimen ſanorū ⁊ egroꝝ ⁊ neutroꝝ. Eſt tamē inter ſanum ⁊ egruꝫ mediū ſm ſubm: q̄ reperiť ſubm aliqđ qđ nec eſt ſanum nec egrū vt lapis ⁊ ferrū. Sic etiā priuatiua non hñt medium ſm formā. quia inter vitam ⁊ mortem. inter cecum ⁊ videntem non eſt media forma. eſt tñ ibi mediū ſm ſubm. q̄ reperiť ſubm aliqđ qđ nec eſt cecum nec eſt videns: vt lapis ⁊ etiam catulus ante nouē
C dies. ¶ Cōtradictoria vero nullo modo hñt mediū nec ſm formam. quia nō reperiť forma media inter affirmationem ⁊ negationē. nec etiaꝫ ſecundū ſubm. q̄ nō reperitur ſubm aliquod: de quo non verificeť affirmatio vel negatio. imo etiaꝫ de ipſo nihilo verificať hoc vel illud. Contradictoria ergo dicuntur eſſe ſm ſe imediata. quia ſunt per oēm modū imediata. ⁊ nullo modo reperiť mediū inter ipſa. ⁊ etiam ſunt ratio quare alia aliquid participant de imediatione. nā in alijs oppoſitionibus reperitur aliquis modus imediationis inquātuꝫ in eis reſeruať aliquid de cōtradictione. vt inquantū vnuꝫ oppoſitorū habꝫ rationē affirmationis. aliud vero negationis.
¶ Deinde cū dicit. (Immediati aūt ꝑncipij) determinat
D de imediato ꝑncipio. ¶ Ad cuiꝰ euidētiā ſciēdū eſt ꝙ ſicut determinādo de ꝓpōne prius diffininit qd eſt ꝓpō: ⁊ poſtea diuiſit ꝓpōnē in dyalecticā ⁊ demōſtratiuā. ſic determinādo de ꝑncipio imediato forte ꝑus determinādū eſſet qd ē hꝰ ꝑncipiū. poſtea diuidēdū hꝰ ꝑncipiū in ſuas ptes. at tñ ꝑ iā dicta eſt aliquo mō patefactū qd eſt imediatū ꝑncipiū. nā cū ſupius declarabať qd eſt imediata ꝓpō. ⁊ dicebať ꝙ hꝰ ꝓpoſitio eſt qua nō ē alia prior aliq̄ mō oñdebať qd ē imediatū ꝑncipiū. nā imediatū principiū eſt quo nō ē alterū ꝑus. In determinādo ergo đ imediato ꝑncipio nō diffiniuit ſed ſolū diuiſit i ſuas partes. Circa qđ duo facit. q̄ ꝑmo diuidit imediatū principiū in dignitatē ⁊ poſitionē. ſcđo diuidit poſitionē in ſuppōneꝫ ⁊ diffinitionē ibi. (Poſitionis aūt) Dicit ḡ ꝙ (imediati autē principij ſillogiſtici) ſꝫ. vnū mēbrū vel vnaꝫ partē (dico poſitionē quā nō eſt). i. nō cōtingit (mōſtrare) q̄ ē indemōſtrabilis. (nec neceſſe eſt eā hr̄e aliquē docēdum.) aliud ſꝫ. mēbrū vl' aliā ptē ꝑncipij imediati (quā neceſſe eſt hr̄e quēlibet docendū). i. quēlibet diſcipulū. (dignitatē vel maximā ꝓpōnē) ſꝫ. voco. q. d. ꝙ ſilľi demſ̄atiui duplex eſt ꝑncipiū imediatū. vnū qđ vocať poſitio: qđ nō ē neceſſe hr̄e quēlibꝫ diſcipulū: nec ēt pōt demōſtrari. aliđ vero qđ vocať dignitas: q̄ eſt idemōſtrabilis: ſed neceſſe eſt eā hr̄e quēlibꝫ docēdū. ⁊ ſubdit ꝙ (ſunt aūt q̄dā ꝓpoſitiones: q̄ ſunt hꝰ). i. que ſunt ita per ſe note ꝙ neceſſe eſt eas hr̄e quēlibꝫ docēdū. ⁊ addit ꝙ (he.n. maxie in huiuſcemodi ↄſueuimꝰ nomē dīe). q. d. ꝙ he.n. ꝓpōnes q̄ ſunt tales in hꝰ ꝓpōnibꝰ ↄſueuimꝰ dicere nomē maxime. i. cōſueuimꝰ eas appellare noīe maxime. ¶ Notādum ꝙ dignitas ⁊ poſitio ↄueniūt ⁊ differūt. ↄueniūt qdē q̄ taꝫ dignitas q̄ꝫ poſitio nō pōt demſ̄ari. vtraq̄ꝫ.n. eſt ſilľi demſ̄atiui ꝑncipiū imediatū ⁊ idemōſtrabile. differūt aūť q̄ poſitionē nō eſt neceſſe hr̄e quēlibet docēdū. i. quēlibet diſcipulū. dignitatē ṽo neceſſe ē hr̄e. ¶ Notandū ēt ꝙ poniť circa finē ſecūdi elencoꝝ ꝑncipia ſunt minima q̄ꝫtitate ⁊ maxia ṽtute. imo q̄ꝫto ꝑncipia ſunt vſ̄iora tāto pauciora nūero ⁊ maiora ṽtute. igiť cū dignitates ſint valde ꝓpōnes ⁊ multa ſunt ṽtute. bene ḡ dictum eſt ꝙ hꝰ vľes maxime vocari debēt. q̄ ad multa ſe extēdūt: ↄſueuimꝰ nomē maxie dicere. ¶ Dubitaret forte aliq̄s q̄uo dignitates neceſſe ē hr̄e quēlibꝫ docēdum. poſitionē aūt nō ē neceſſe hr̄e. ¶ Dōm ꝙ ſm cōmē. in. 2. de aīa itellectus ⁊ ſenſus in ṽitate reꝝ mō oppoſito ſeruntť q̄ intellectꝰ non errat circa cōia. tñ errat circa ꝓpa. ſenſus aūt ecōtrario. q̄ nō erat circa ꝓpria. errat autē circa cōmunia. apud itellectū ḡ q̄ ſunt cōia ſunt q̄ſi nota ⁊ manifeſta. q̄ ſunt velut locꝰ ianue i domo quē nullus ignorat. ſtati ḡ cū icipimus hr̄e rōnis vſuꝫ offerūt ſe itellectui nr̄o hꝰ cōia. nam ſm Auicē. ꝑmū qđ imꝑmiť itellectui nr̄o ē ens. ⁊ eē hꝰ ḡ termini cōes vt ſunt ens. totū. pars. eq̄le ⁊ iequale ⁊ cetera hꝰ ſtatim imꝑmunť itellectui nr̄o. ⁊ ſtati cū icipimꝰ hr̄e rōnis vſuꝫ hoꝝ termioꝝ rōnes cognoſcimꝰ. Et q̄ dignitates ⁊ ṽitates eaꝝ fundate ſunt in cōibus hoꝝ terminoꝝ. iō ſtatim cū icipimꝰ hr̄e rōnis vſum ſunt nobis aliq̄ mō note huiuſmodi dignitates. Et quia puer ante rōnis vſuꝫ nō pōt eſſe auditor ſcie. ⁊ nullus pōt aliquē docere ſciam anteq̄ꝫ hēat rōnis vſum. iō ꝑus oꝫ diſcipulū docēdum eſſe inſtructū in huiuſmodi cōibus q̄ꝫ adiſcat aliq̄ꝫ ſciam. pōnem aūt nō neceſſe eſt hr̄e quēlibet docēdum. nā hꝰ pōnes fundate ſunt in rōnibꝰ ſpecialiū terminoꝝ: quas nō oꝫ ꝑſcire quēlibet docēdū. poſſumꝰ.n. hr̄e rōis vſum. ⁊ poſſumus fieri diſcipuli anteq̄ꝫ ſimus iſtructi circa propria: ⁊ ideo nō oꝫ nos ꝑſcire poſitiōes. Inſtruēdū ergo i geometria nō oꝫ ꝑſcirť ꝙ recti anguli ſunt eq̄ales lꝫ hoc demſ̄ari nō poſſit: ſed ſit poſitio i ſcia ꝑſata. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s vtruꝫ dignitas ⁊ poſitio ſint eodē mō imediatū ꝑncipiū ſilľi demſ̄atiui. ¶ Dōm ꝙ vt pꝫ ꝑ habita cum dignitates ſint ex termis cōibꝰ. poſitiones vero ſint magis ex termis ſpālibꝰ. ⁊ cū cōia ſint ꝑora ſpālibꝰ neceſſe ē dignitates eē priores poſitionibꝰ. iō vt ſupra declarabať dignitates ſunt indemōſtrabiles: quia ſimpľr nō hñt aliquas ꝓpoſitiones ꝑores. poſitiōes ṽo nō ſūt idemōſtrabiles ꝙ nullas hēant ꝓpoſitiōes ꝑores. ſꝫ dñr indemōſtrabiles q̄ nō hñt aliq̄s ꝓpōnes priores: ꝑ q̄s in illa ſcia in qua ſunt poſitiōes valeāt demſ̄ari. igiť cū idē ſit imediatū qđ nō hr̄e aliqd ꝑus: cuꝫ nō eodē mō hoc ↄueniat dignitatibus ⁊ poſitioībꝰ diuerſimode dñr imediata ꝑncipia hec ⁊ illa. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s. vtrū oēs poſitiones ſint eodē mō idemōſtrabiles. ¶ Dōm ꝙ oēs poſitiōes ſunt indemſ̄abiles i illa ſcia in q̄ dñr eē pōnes. q̄ ſi ibi demſ̄arenť: nō ponerenť nec ſupponerenť. verūtñ ſunt alique poſitiones in aliqua ſciētia que nō demōſtrantur in illa ſcia nec in alia. vt ꝙ anguli recti ſunt equales ſupponitur in geometria. nec tñ hoc ſ

E (margin, beside "¶ Notādum ꝙ dignitas")
F (margin, beside "¶ Notandū ēt ꝙ poniť")
G (margin, beside "¶ Dubitaret forte")
H (margin, beside "¶ Ulterius forte dubitaret … dignitas")
I (margin, beside "¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s. vtrū")

aliq̄ alia ſcia demonſtrat̃. ſed ꝙ de pūcto ad punctū ꝯtin
git rectā lineā ducere: lȝ ſupponat̃ in geometria tñ demō
T.c.2. ſtrat̃ in ſcia nāli. demſtrat̃.n. i 6° phiſicoꝝ ꝙ pūctus pūcto
nō eſt ꝯtinuus nec ꝯtiguus: nec ꝯſīr ſe hñs. imo vt ibi de
clarat̃ inter q̄libet duo pūcta ē dare lineā mediā: lȝ de pū
cto ad pūctū rectā lineā ducere: q2 lȝ ibi ducere illam re
ctā lineā q̄ ibi cadet i medio. ℭ Deiñ cū dicit. (Poſitiōis
aūt) ſubdiuidit poſitionē in ſuppoſitionē ⁊ diffinitionez.
Circa qđ duo facit. q2 pmo facit qđ dictū eſt. 2° aſſignat
dñiam inter illa. vȝ. diffinitionē ⁊ ſuppoſitionē: ibi (diffini
tio qdē poſitio eſt) Dicit ergo ꝙ (poſitiōis aūt) duplex ē
mēbrum vel duplex eſt ps. illa ergo (q̄ quidē eſt accipiēs
q̄ȝlibet). i. q̄ȝcūqȝ ptiū enūciatiōis (vt dico aliqd eē vl' nō
eē ſuppoſitio eſt. que vo) accipit (ſine h). i. ſine eſſe vel nō
eſſe. (dico). i. voco (diffōnem). ℭ Deiñ cū dicit. (diffinitio
qdē poſitio eſt) dat dñiam iter diffinitionē ⁊ ſuppoſitionē
. d. ꝙ (diffinitio qdē eſt poſitio q2 ponit ariſmetricus vni
tate eē hoc). i. eē aliqd indiuiſibile (ſm q̄ȝtitatē.) ⁊ ſubdit
ꝙ (ſuppō aūt nō eſt). q. d. ꝙ lȝ diffō ſit poſitio: nō tñ ē ſup
poſitio. q2 (id.n. qđ qd eſt vnitas ⁊ eſſe vnitatē non idē ē)
ſuppoſitio ergo dicit hoc eſſe vel nō eſſe vt dicit vnitatez
vel qđcūqȝ aliud eſſe vel nō eē. diffinitio vo nō dicit hoc
eſſe vel nō eſſe ſȝ dicit qd eſſe hoc: vel qd nō eē. diffinitio
k ergo differt a ſuppoſitione. ℭ Dubitaret forte aliqs quō
diffinitio accipit̃ ſine eſſe vel nō eē. Dicēdū ꝙ ſm quoſdā
diffinitio vt eſt poſitio nō accipit̃ cum eſſe vel nō eſſe. ſed
hoc ſtare nō pōt: q2 diffinitio nō eſt poſitio niſi vt ꝯparat̃
ad diffinitū: vt pȝ ꝑ phm q2 exēplificans de diffinitione
quō ſit poſitio ait ꝙ ponit ariſmetricus vnitatē eē aliqd
in diuiſibile ſm q̄ȝtitatē. hec ergo diffinitio eſſe aliqd idi
uiſibile ſm q̄ȝtitatē nō eſt poſitio niſi vt cōparat̃ ad vnita
tē ⁊ vt ponit̃ vnitas eē aliqd tale idiuiſibile. cū ergo dif
finitio nō poſſit cōpari ad diffinitū niſi mediāte eē vel nō
eſſe opȝ ꝙ ad diffinitionē vt ē poſitio ꝑtineat eſſe vel non
l eſſe. ℭ Sciēdū ergo ꝙ in oībus oȝ pmo in intellectu con
cipe qd ē qđ dī ⁊ qd ē qđ ſignificat̃: ⁊ oȝ nos ꝑ pſcire qd
eſt vnitas qd pūctus ⁊ qd cetera hȝ. ⁊ cum ſcimus quid
ē qđ ſignificat̃: eſt vlterius ſciēdū vtrum illud ſit aliq̄ res
pdicamētis: ⁊ vtꝝ ꝯueniat ei hec ꝓprietas vel illa. igit̃ h
vbum eſt vt cōiter dī pōt ſumi cōpoſitiue vl' expoſitiue.
cōpoſitiue in ꝓpōe vt cū dico vnitatē eē vel nō eē. expo
ſitiue vo ponit̃ in diffinitōe vt cū dī qd eſt vnitas. eſt hoc
vel illud: dr̃ aūt eē acceptū expoſitiue vel cōpoſitiue: q2
acceptum expoſitiue ꝓprie loquēdo nec veꝝ nec falſum
dicit: eē. n. expoſitiue ſumptū ipis nō entib9 ꝯuenire pōt.
vt ſi dicat̃ qd ē pluuia. ⁊ qd ſignificat̃ noīe pluuie. ſi rñde
tur ꝙ eſt aq̄ guttatim cadēs: nec dico pluuiā eē nec dico
eā nō eē. de ipſa. n. chymera pōt dici qd eſt qđ ſignificat̃.
diffō ḡ dī eē poſitio. q2 nō ꝓbat̃: ſȝ dī eē ſiue eē vel nō eē.
nō ꝙ nllo mō accipiat eē. ſȝ q2 nō accipit ſūptū cōpoſiti
ue ſȝ expoſitiue. idō phs volēs dare dñiaȝ iter diffinitionē
⁊ ſuppōnē ait ꝙ nō ē idē qd eſt vnitas ⁊ vnitatē eē: q2 nō
eſt idē eē ſūptū expoſitiue qđ facit diffō. ⁊ ſūptū cōpoſiti
m ue qđ fac̃ ſuppoſitio. ℭ Tripl'r ḡ erit pncipiū imediatū.
vȝ dignitas diffō ⁊ ſuppoſitio. dignitas āt dr̃ ab aliis q2
ē pncipiū magis vle ⁊ cōe diffinitio vo ⁊ ſuppō ſūt magis
pncipia ſpālia ⁊ ꝓpa. ℭ Rurſus diffō dr̃ a ſuppōne. q2
cū ſuppō ſit q̄dā ꝓpō accipit eē ſūptū cōpoſitiue. ⁊ idō ve
rū vl' falſuȝ ſignificat. ⁊ q2 qđ ſupponit̃: oȝ veꝝ vl' falſū ſi
gnificare. idō hȝ pncipiū ſuppoſitio dī. diffō vo q2 eē non
accipit ſumptū ꝯpoſitiue ſȝ expoſitiue. idō nō dr̃ ſuppō q2
ꝓprie nō ſignificat veꝝ ⁊ falſuȝ: ſȝ dī poſitio q2 nō ꝓbat̃.

ℭ Quoniā autē oportet credere ⁊ ſcire rem in
huiuſmodi habendo ſillogiſmū quez vocaui
mus demōſtrationē. Eſt autē hoc ꝙ ē ea ſcire
ex qbus eſt ſillogiſm9. neceſſe eſt nō ſoluȝ pre
cognoſcere prima aut q̄dā: ſȝ etiā magis hoc.
ſemꝑ. n. propter quod vnūquodqȝ tale ē illud
magis eſt: vt ꝓpter quod amamus: illud ma
gis amicuȝ eſt. Quare ſiquidē ſcimus per pri
ma ⁊ credimus: illa qdem ſcim9 ⁊ credimus
magis. qm̄ ꝓpter illa ⁊ poſteriora.

ℭ Cum aūt credere ſcireqȝ rē oporteat talē rō Argū.
cinationē habēdo: quā demonſtrationē voca
mus. Hec vero ſit qa ſūt ea ex qbus extruitur
rōcinatio: neceſſe ē nō ſolū antea pma ipſa vel
oīa: vel aliqua cognoſcant̃: ſed etiam magis
noſcant̃: ſemꝑ eniȝ illud eſt tale magis ob qđ
vnumquodqȝ eſt tale. Veluti magis ideſt dile
ctum: atqȝ amatum: ob qđ amamus atqȝ dili
gimus. Quare ſi ob prima ſcimus ac credi
mus: ⁊ illa ſane ſcimus ac credimus magis
quoniam ob illa ⁊ ipſa ſcimus poſteriora.

ℭ Poſtq̄ȝ phs oñdit demōſtrationē eē ex prioribus. In
hac parte declarat ꝙ opȝ eā eē ex notoribus oñdēs mul
tiplici rōne ꝙ principia ſunt notoria. ⁊ magis vera ꝯclo
ne. Circa qđ duo facit. q2 primo fac qđ dictū eſt. 2° remo
uet errorē quorūdā q poſſet ex priorib9 habere ortū ibi.
(Quibuſdā igit̃ qdā) Circa primū tria facit ſȝ ꝙ tres rō
nes adducit ad ꝓpoſitum. hñt. n. ſe pricipia q̄ȝtū ad pñs
ſpectat in triplici hitudine ad ꝯclōnē. nā pmo ꝑ pncipia
innoteſcit nobis ꝯclō. 2° principia ſunt prius nota ꝯclōne.
3° principia firmius addiſcim9 q̄ȝ ꝯclōnes. primo ergo ꝓ
bat principia eē magis nota. q2 ꝑ ea innoteſcit ꝯclō. 2° q2
prius ſunt nota. 3° q2 firmi9 adheremus pricipiis q̄ȝ ꝯclo
ni. ſcđa ibi. (Nō pōt aūt credere) tertia ibi. (Magis aūt
debentē.) Circa primū duo facit. q2 primo pmittit rōnez
ꝓpoſitā. 2° declarat qđ dixerat ⁊ infert ꝯclōnē itētam ibi.
(Vt ꝓpter qđ amamus) in prima aūt parte intēdit talē
rōnez. ꝓpter qđ vnūquodqȝ ⁊ illud magis. ſi ſcimus nos
ꝯclōnes propter principia. ergo principia magis ſcim9.
In hac aūt rōne ſic ꝓcedit. q2 primo ponit minorē vt ꝙ
ꝯclōnes ſunt note ꝓpter principia. 2° ponit cōcluſionem
vt ꝙ pncipia ſunt magis nota ꝯcluſione. vltio ponit ma
iorem. vȝ. propter qđ vnūquodqȝ ⁊ illud magis. Dicit er
go (qm̄ aūt opȝ credere ⁊ ſcire rē). i. ꝯcluſionē aliquā ꝓ
bandā (in habēdo hȝ ſill'm quē vocam9 demōſtrationē)
⁊ ſubdit (eſt aūt hoc). i. ꝯtingit hoc. vȝ. ſcire ꝯclōnez (ꝙ)
ꝓ q2 (eſt). i. ꝯtingit (ſcire ea ex qb9 eſt ſill's). i. ſcire princi
pia. q. d. ꝙ nos credimus ⁊ ſcimus rem cōcluſam q2 ha
bemus demōſtrationē: ⁊ eſt. i. ꝯtingit ſcire hoc. i. ꝯcluſio
nem q2 ſcimus pncipia ex qbus eſt ſill's demonſtratiuus
minor hec eſt vt ꝙ ꝯcluſio eſt nota ꝓpter principia ⁊ ſub
dit ꝙ (neceſſe eſt nō ſolū precognoſcere prima). i. princi
pia (aut oīa aut q̄dā: ſȝ etiaȝ magis hoc). i. ꝯclōnē. vȝ. ꝙ
principia nō ſolū ſunt pri9 nota q̄ȝ ꝯclōnes: ſed ēt magis
nota. ſeqtur. n. (ꝓpter qđ vnūquodqȝ magis illud eſt) h
eſt magis vt ꝙ ꝓpter qđ vnūqđqȝ ⁊ illud magis. forme
tur autem ratio vt antea formabat̃. ℭ Deinde cum dicit
(Vt ꝓpter qđ amamus) declarat quod dixerat ⁊ infert
ꝯclōnē intentā. cōtinuet̃ aūt ſic lr̃a. bene dico ꝙ propter
qđ vnūqđqȝ ⁊ illud magis. q2 (ꝓpter qđ amam9) ſu. ali
qd (illud eſt magis amatū). i. illud magis amamus. naȝ
vt exēplificat Themiſtius ſi amam9 magiſtrū ꝓpter pue
rum: ḡ puerū magis amam9. ſic ēt ſi ſcimus ꝯclōnes pro

pter pncipia ğ pn^a magis ſcim⁹. Jō ſubdit inferēs ɔ̄nē in
tentā.d.(q̄re ſiqdē ſcim⁹ ꝛ credim⁹)ſu.ɔ̄nes(pma).i.pn^a
(magꝭ ſcim⁹ ꝛ credim⁹ illa).i.pn^a(qm̄ pp illa).i.pp.pn^a(ꝛ
A poſteriora).ſupple ſꝛ ſcita.¶ Dubitaret forte aliqs vtrū
v̄itatē hēat.pp qđ vnūqđqꝫ tale ꝛ illud magis. Et videt
ꝙ nō.qa ſi h̄ eēt vlis ꝓpō pp qđ vnūqđqꝫ tale ꝛ illud ma
gis.cum ſit aliqd album ꝓpter albedinē ergo albedo eēt
magis alba.ꝛ cum ſit aliqd calīm propter calorē eēt ca
lor magis calidus.h̄ autē negamus.nā lꝫ poſſimus hīc
bonū intellīm ꝙ albedo ſit alba ꝛ ꝙ calor ſit calidus.qa
Auguſtin⁹ vult in.7.de tri.ꝙ nō abuſiue dī candor can
didiſſimus ſcđm viam phī qui vult p̄dicatione denoia
tiuā hr̄e repugnātiam ad p̄dicationē eſſentialē: ita qđ ſi
p̄diceť aliqd de aliquo eſſentialr̄ nō p̄dicabiť de illo de
noiatiue.nā circa pn^m ſecūdi topicorū vult ph̄s nō bn̄ di
ctuꝫ eſſe albedinē colorari vel ambulationē moueri. Si
ergo albedo nō eſt colorata ſequiť ꝙ non ſit alba: qꝛ qđ
nō eſt coloratū nō eſt albū.ꝛ idē ph̄s ibidē ait: ꝙ nullum
gen⁹ p̄dicať denoiatiue de ſpē.cuius rō ibidē innuiť ꝙ cū
genus p̄diceť vniuoce ꝛ eſſentialr̄ de ſpē nō p̄dicať de il
la denoiatiue illud genus. Si ergo albedo de ſeipſa p̄di
cať eſſentialr̄: qꝛ nulla eſt eēntialior p̄dicatio q̄ꝫ qn̄ idem
de ſeipſo p̄dicať.ſi ğ qđlꝫ de ſeipſo predicať eſſentialiter
ſequiť ꝙ nihil de ſeipſo p̄dicať denoiatiue. lꝫ ergo aliqd
ſit albū pp albedinē ſcđm viā phī: nō videť ꝙ poſſim⁹
inferre ꝙ albedo eſt magis alba.¶ Dōm ꝙ ſm quoſdā
hec ꝓpō v̄itatē hēt in cauſis efficiētibus nō in cauſis for
B malib⁹.ſed hoc nō vī verū: qꝛ aliqs eſt calidus pp motū:
nō tamē mot⁹ eſt magis calidus.¶ Propter h̄ dixerunt
alij ꝙ hec ꝓpō v̄itatē hēt in cauſis vniuocis nō equocꝭ.
ſed nec hoc vī verū: qꝛ ignis genitus eſt calidus pp ignē
gn̄antē: nec tn̄ in igne genito eſſe opꝫ minorē calorē q̄ꝫ in
igne gn̄ante.pōt.n.eē eque calidus ignis genit⁹ ſicͥ ignis
C gn̄ans.ꝛ tn̄ ignis gn̄ans reſpectu ignis geniti eſt cā vni
uoca nō equoca.cū ɔueniāt i noīe ꝛ diffōne. ¶ Propter
h̄ dixerūt alij h̄ v̄itatē hr̄e tā in cauſis vniuocis q̄ꝫ equo
cis.nā cū cā ſit potior effectu ſi ſit cā vniuoca illud nomē
magis p̄tur de cā q̄ꝫ de effectu: vt ſi aliqs eſt cal's pp ignē
ſeqť ꝙ ignis ſit magis calidus. Si aūt ſit cā equoca tunc
lꝫ nō ɔueniat ei illud.cōuenit ei tn̄ aliqd excellētius illo
vt ſi aliquid eſt calidū ꝓpter ſolē licet in ſole nō ſit calor
formaliter.eſt tn̄ in eo lux vel aliqua alia q̄litas excellē
tior calore ꝑ quā hēt calorē inducē. Sꝫ niſi amplius di
cať aliquid nec hoc veritatē hēt.nā cū ignis habeat aliū
ignē gn̄are ꝛ ſit cauſa vniuoca eius.non tamē dicebatur
ꝙ ignis gn̄ans ſit calidior igne gn̄ato.nec aliquis homo
qui ſit pater eſt rōnabilior filio ſuo lꝫ filius ꝑ patrē rōna
bilē adipiſcať nām: qꝛ ſic ſi etiam motus eſt cā equiuoca
calidi.lꝫ aliqd ſit calidum ꝓpter motum non tn̄ mot⁹ eſt
magis calidus.nec oportet ꝙ vniuoca ſit aliqua quali
D tas excellētior calore.¶ Propter hoc dōm ꝙ cuꝫ ꝓpter
denotet aliquē ordinē eſſentialē ꝛ importet quādam pn
cipalitatē cū diciť ꝓpter quod vnūquodqꝫ ꝛ illud magꝭ
v̄itatē hēt in illis que hn̄t ordinē eſſentialē ꝛ que nō ſunt
cā ꝑ accn̄s ꝛ inſtrumētalis ſed magis ſunt cā ꝑ ſe ꝛ pnci
palis.ita ꝙ pp qđ vnūqđqꝫ ꝛ illud magis.qꝛ ſi aliqd eſt
cā pncipalis ꝛ ꝑ ſe.vel hēt illud magꝭ vt in cāis vniuocꝭ.
vel hēt aliqd excellēti⁹ vt in cāis alijs. Cū ğ dī ꝙ ſi aliqd
eſt albū pp albedinē ğ albedo eſt magis alba.pꝫ ꝙ non
opꝫ ſp eē eūdē modū p̄ndi: vn̄ non valꝫ.ſi aliqd eſt calīm
pp ſolē.ğ ſol eſt magꝭ calidus: ſed dēmus arguē ſi aliqd
eſt calīm pp ſolē.ğ vel ſol ē magis cal's.vel eſt in ſole ali
qd excellēti⁹ calore.ſic ꝛ in ꝓpoſito ſi aliqd eſt albū pp al
bedinē.ğ vel ē albedo magꝭ alba vel ē in albedine aliqd
excellēti⁹ albo.h̄ pꝫ verū eſſe qꝛ excellētior eſt p̄dio eſſen
tialis p̄dicatiōe denoiatiua.cū ğ albedo ſit albedo ꝛ p̄di
ceť de ſeipſa eēntialr̄.excellēti⁹ eſt h̄ q̄ꝫ ſi albedo eſſet al
bi.ꝛ p̄dicareť de ſe denoiatiue. Semp.n.q̄liſcunqꝫ cā ſit.
cū tn̄ ſit cā pncipalis ꝛ ſit ibi ordo eſſentialis īueniemus
ꝙ vel eſt cā magis talis: vel eſt excellētior tali.¶ Ad v̄o E
vlteri⁹ arguebať ꝙ aliqd ē calīm pp motū.ğ mot⁹ eſt ma
gis cal's.¶ Dōm ꝙ mot⁹ ſi eſt cā caloris magꝭ eſt cā inſtr̄a
lis q̄ꝫ pncipalis.nā agēs aliqđ mediāte trāſmutatione ꝛ
motu pōt formā introducē.motus ğ ꝛ trāſmutatio ſunt
q̄ſi inſtr̄a alicui⁹ agētis ad introductionē forme.motus ğ
in itroductiōe forme vel eſt cā ꝑ accn̄s. vt cū mot⁹ nō ꝑ ſe
ordinať ad formaꝫ vel eſt cā organica ꝛ inſtr̄alis: in qb⁹
nō opꝫ v̄itatē hr̄e ꝓpōnē p̄tactā. Ad v̄o 3° obijciebať qa
ignis gn̄at ignē ꝛ ignis gn̄atus eſt calidus pp ignē gn̄an
tē.pꝫ ꝙ inter ea que ſunt eiuſdē ſpēi nō pōt eē ordo eēn
tialis.hec ğ ꝓpō nō hēt v̄itatē int̄ ignē ꝛ ignē: ſꝫ int̄ ignē
ꝛ ignita. Jgnita.n.ſunt calida pp ignē.qa intm̄ ſunt cal'a
inq̄ꝫtum participant nām ignis.ignis ğ eſt magis cal'us
q̄ꝫ ignita. Jn cauſis ğ pncipalib⁹ ꝛ ꝑ ſe hn̄tib⁹ ordinē eēn
tialē hēt v̄itatē ꝓpō tacta. ꝛ qꝛ pn^a ſunt cā pncipalis ꝛ ꝑ
ſe q̄re ɔcluſio cognoſcať.ꝛ noticia ɔcluſionū eēntialr̄ de
pēdet a noticia pncipiorꝫ: rō in ꝓpoſito valꝫ ꝓpō aſſum
pta ꝙ ſi ɔ̄nes ſunt note pp pn^a ꝙ pncipia ſunt magis no
ta. Eſſet autē vlterius dubitandū.ꝙ ph̄s ait in lr̄a ꝙ opꝫ
p̄cognoſcē pncipia eē magis nota aut omnia aut quedā.
ſed de hoc in ꝓſequēdo queretur.¶ Deinde cum dicit.

¶ Non poteſt autē credere magis q̄ꝫ ſcit: que
non contingunt: neqꝫ ſciens neqꝫ melius di
ſpoſitus q̄ꝫ ſciens. Accidit autem hoc niſi ali
quis credentium per demonſtrationem pre
cognouerit. Magis credere neceſſe eſt prnci
pijs aut oībus aut qbuſdam q̄ꝫ concluſioni.
¶ Fieri autem non poteſt vt ea magis quiſqꝫ Argir.
que neſcit: ꝛ circa que non melius diſpoſitus
eſt: q̄ꝫ ſi ſcierit: q̄ꝫ ea que cognoſcit credat at
qꝫ aſſentiatur. At eueniat id profecto: ſi nō pri
us cognouerit principia quiſpiam q̄ꝫ ea que
per demonſtrationem creduntur. Magis eniꝫ
principijs aut omnibus aut quibuſdam cre
dere q̄ꝫ concluſioni neceſſe eſt.

¶ Ponit ſcđam rōnē ꝙ pncipia ſunt magis nota q̄ꝫ ɔcl'o.
Eſt aūt hec rō ducēs ad ipol'e.formeť aūt ſic.ſi principia
nō eēnt magis nota q̄ꝫ ɔcl'o.ſeq̄reť ꝙ qs magis vel eq̄li
ter cognoſceret ɔcl'ones q̄s non nouit q̄ꝫ pncipia que no
uit: ſed h̄ eſt ipol'e.qꝛ ipol'e eſt ꝙ aliqs vel ſciēs vel meli⁹
diſpoſit⁹ q̄ꝫ ſciēs cognoſcat magꝭ ɔcl'ones q̄s nō nouit q̄ꝫ
pncipia que nouit.ğ impol'e eſt ꝙ pncipia nō ſint magis
nota q̄ꝫ ɔ̄nes.hoc eſt ğ qđ ait ꝙ(nec ſciēs nec melius di
ſpoſitus q̄ꝫ ſciēs)ſi cōtingit aliquē eē talē ꝙ ſit melius di
ſpoſitus q̄ꝫ ſciēs(nō pōt autē magis credē que nō contin
gūt)ſu.ſciri ab ipſo.vel vt hēt alia lr̄a que nō exiſtunt ſu.
ſcita ab ipſo: ꝛ his ſu.q̄ ſcit.q.d.ꝙ nec ſciēs nec meli⁹ di
ſpoſit⁹ q̄ꝫ ſciēs nō pōt magis credē nec pōt magis cogno
ſcē ea q̄ nō ſcit.ꝛ q̄ nō ɔtingūt ip̄m ſcire q̄ꝫ ea que ſcit. Et
ſubdit(accidet autē h̄).i.continget illud impol'e ꝙ aliqs
nō credet magis his q̄ nouit q̄ꝫ his q̄ nō nouit(niſi aliqs
credētiū).i.de numero credētiuꝫ aliq̄ꝫ ɔcl'onē(ꝓpter de
monſtrationē p̄cognouerit).i.magis cognouerit ſu.ipſa
pncipia. Et qꝛ eſt ſic. ne accidat nobis tale icōueniēs.oꝫ
ɔcedē ꝙ(nec̄e eſt magis credē principijs aut omnib⁹ aut
qbuſdā q̄ꝫ ɔcl'oni.)¶ Notandū aūt ꝙ ait ꝙ aliqs de nu F
mero credētiū vel aliqs credēs ɔcl'oni ꝓpter demr̄atio
nē opꝫ p̄cognoſcē.i.magis cognoſcē ſu.pncipia.qꝛ ſi ali

gs crederet ꝯcluſioni. nõ ꝓpter demõſtrationẽ ſed qꝛ ꝑ
ſenſum vidiſſet ſic eſſe nõ opoꝛteret ꝙ magis ſciret pnci/
pia q̈ȝ ꝯcl'ones. Sed q nõ credit ⁊ neſcit ꝯcl'onẽ niſi ꝑ de
monſtrationẽ ⁊ ꝑ pncipia: opȝ ꝙ magis credat ⁊ magis
G ſciat pncipia q̈ȝ ꝯñẽ. ¶ Notandũ etiã ꝙ ſi neſcio ꝯñẽ ni/
ſi ꝑ pncipia. pncipia cognoſco ꝑ ſe. ꝯcl'o aũt ſm ſe ꝯſide/
rata nõ eſt mihi nota niſi vt referr in pnᵒ. q̄re ſm hãc ypo
theſim ꝯcl'o ſm ſe ſit mihi ignota. pncipia autẽ ſint mihi
nota. ſi nõ magis crederẽ pncipijs q̈ȝ ꝯñi non magis cre
derẽ his que noui q̈ȝ his q̄ nõ noui. qꝺ eſt impoſſe. qꝛ nec
ſciẽs necꝫ meliꝰ diſpoſitus ſi aliqs ſit talis nõ pōt magis
H credẽ his que nõ ꝯtigũt ab ipſo ſciri q̈ȝ his q̄ ſcit. ¶ No/
tãdũ etiã ꝙ pncipia p̄cognoſcũtur ꝯñi. pñt ḡ eẽ pncipia
nota ⁊ ꝯcl'o ignota. ſi ergo nõ magis crederemꝰ pncipijs
q̈ȝ ꝯñi poſſemꝰ nõ magis credẽ his q̄ ſcimꝰ q̈ȝ his q̄ neſci
I mus qꝺ eſt impoſſe. ¶ Notãdũ etiã ꝙ hec oia poſſumus
clariꝰ oſtẽdẽ. nã cũ dicit in lr̃a ꝙ nõ pōt qs magis credẽ
que nõ ꝯtingunt ſciri ab ipſo q̈ȝ q̄ ſcit. i. q̈ȝ ea q̄ ſcit. ꝓpter
qꝺ dcm̃ hẽre vult ꝙ ſi homo nõ magis crederet pncipijs
q̈ȝ ꝯñi ſcite ꝑ pncipia accideret hoc incõueniẽs ꝙ qs cre/
deret magis his que nõ ꝯtingũt ſciri ab ipſo q̈ȝ eis q̄ ſcit.
Totum ergo hoc dcm̃ pōt referri ad ipſas ꝯñes vt ſit ſen
ſus: ꝙ ſi nõ crederemus pncipijs magis q̈ȝ ꝯñi ſcite ꝑ pn/
cipia ſeq̄ret ꝙ eque vel etiã magis crederemꝰ his q̄ non
ſcimus. i. ꝯcl'oni vt nõ eſt ſcita q̈ȝ his que ſcimus. i. q̈ȝ cõ/
cluſiõi vt eſt ſcita. nõ. n. eſſe poſſet ꝙ eque vel magis cre/
dimus ꝯñi q̈ȝ pncipijs niſi ꝯcluſio poſſet eẽ ꝑ ſe nota ſine
pncipijs. ſed qꝺ eſt ꝑ ſe tale eſt magis tale q̈ȝ qꝺ eſt ꝑ ali
ud. hac ypoteſi ſtãte ꝯcl'o vt eſt ꝑ ſe nota ſm quẽ moduȝ
eſt ignota eſſet magis nota q̈ȝ vt eſt nota ꝑ principia: ſm
quẽ modũ hȝ cognoſci. Alio mõ pōt exponi textꝰ vt non
totum hoc dcm̃ referat ad ꝯñẽ: ſed vna ps referat ad pn
cipia. ⁊ alia ad ꝯñes. vt ſit ſenſus ꝙ ſi nõ magis credere/
mus pncipijs q̈ȝ concluſionibꝰ ſequeret hoc icõueniẽs
ꝙ eque vel magis crederemꝰ ꝯñi quã nõ nouimus q̈ȝ pn
cipijs que nouimꝰ. nam ſi nõ crederemꝰ magis pncipijs
q̈ȝ ꝯcluſionibꝰ eẽt ꝯcluſio ꝑ ſe cognoſcibilis ⁊ eſſet cogno
ſcibilis ꝑ pncipia. nam qꝛ ꝯcluſio ſemꝑ per ſe ⁊ ꝓpꝛie eſt
cognoſcibilis per pncipia: ſed qꝛ ponit ꝙ nõ poſſimꝰ ma
gis credẽ pncipijs q̈ȝ ꝯcluſioni: ex hoc ſequit ꝙ cõcluſio
habeat aliquã cognitõeȝ quã nõ hẽt a pncipijs. erit ergo
ꝯcluſio nota ꝑ ſe ⁊ ꝑ aliud. ⁊ vt eſt nota ꝑ ſe hẽt noticiam
eſſentialẽ cũ pncipijs ⁊ qꝛ eẽ notũ ꝑ aliud eſt aliq̄uo eſſe
notũ. ꝯcluſio que ponit ꝑ ſe nota ⁊ ꝑ aliud erit magis no
ta q̈ȝ ea q̄ ſm rectum oꝛdinẽ cognoſcendi ſunt ſolũ per ſe
nota. Cuȝ ergo ꝯcluſio ṽe loq̄ndo ꝑ ſe ſit ignota ſi nõ cre/
deremꝰ magis pncipijs q̈ȝ ꝯcluſioni. ꝯcl'o vt eſt ꝑ ſe nota
ſm quẽ modũ eſt nobis ignota eẽt nobis credibilis ma
gis q̈ȝ ipſa pncipia que ſunt nobis nota. Tota ḡ rõ qua/
re ſequit ſi nõ credimꝰ magis pncipijs q̈ȝ ꝯñi: ꝙ credimꝰ
magis vel eque ꝯcluſioni quã non nouimus q̈ȝ pncipijs
que nouimꝰ: ſumit qꝛ ex hoc ſequit ꝙ ꝯcluſio ſit ꝑ ſe no
K ta ſm quẽ modũ eſt ignota. ¶ Notãdũ etiã ꝙ ſicut pꝛia
rõ ſundabat ex eo ꝙ ꝑ pncipia ſcimus cõcluſionẽ ſic hec
ratio ſuſcipit ſulcimẽtum ex eo ꝙ tpe vel natura priꝰ ſci/
mus pncipia ⁊ p̄ſciendo noticiam venimus in cognitio/
nẽ ꝯcluſionis. vel poſſumus dicẽ ꝙ quaſi idẽ ſulcimẽtuȝ
ſuſcipit hec ⁊ illa. vtraqꝫ. n. oſtẽdit pꝛincipia magis eſſe
nota q̈ȝ ꝯcluſio eo ꝙ ꝑ ipſa ꝯcluſionẽ cognoſcimꝰ. differt
autẽ hec rõ ab illa qꝛ hec eſt ad impoſſe. illa eſt oſtẽſiua.
L ¶ Dubitaret foꝛte aliquis. qꝛ phs in p̄cedẽti ratiõe ait
ꝙ opȝ p̄cognoſcẽ ⁊ magis nota eẽ omnia pncipia aut q̄/
dã. ⁊ etiam in hac ratiõe reperit idẽ. d. ꝙ oĩbus pncipijs
aut q̄buſdam neccẽ eſt magis credẽ q̈ȝ ꝯcluſioni. ¶ Dõm
ꝙ in cognitione ꝯcluſionũ q̈ȝtũ ad pñs ſpectat eſt attẽdẽ
q̄druplicẽ diuerſitatẽ. Eſt. n. ibi diuerſitas pꝛincipioꝝ. ⁊
hec eſt duplex. qꝛ q̄dã ſunt pncipia extrinſeca vt dignita
tes. quedã intrinſeca vt p̄miſſe. Rurſus p̄miſſe ſunt due
maioꝛ ⁊ minoꝛ. ex parte igit pncipioꝝ ſunt due diuerſita
tes. Tertia diuerſitas eſt ex parte modi cognoſcendi. qꝛ
ꝯcluſio aliqua pōt cognoſci vel ꝑ ſenſum: vt qꝛ vides lu/
nã eclipſari. vel ꝑ rõnẽ qꝛ ſcis ꝙ ibi iterponit terra. 4ᵃ di
uerſitas eſt ex pte ſciaꝝ qꝛ aliq̄ ꝯcl'o ꝓbat ꝑ aliquã ſciaȝ
ſubalternãtẽ. aliq̄ ṽo ꝑ ſubalternatã. Qꝺ ḡ phs ait ꝙ oȝ
p̄cognoſcẽ oia pncipia aut q̄dã. vel pōt referri ad diuerſi
tatẽ pncipioꝝ: vel ad diuerſitatẽ p̄miſſarũ: vel ad diuerſi
tatẽ modoꝝ cog̃ſcẽdi: vel ad diuerſitatẽ ſciarũ. Si refe/
rat ad diuerſitatẽ pncipioꝝ. tũc erit ſenſus ꝙ ad ꝓba
tionẽ alicuiꝰ ꝯcl'onis cõcurrit pncipium ꝑ ſe notum vt di
gnitates ⁊ pncipiũ nõ per ſe notũ vt mediũ demõſtratio
nis qꝺ ingredit demr̃ationẽ ſm ſubam. videmꝰ. n. ꝙ ad
ꝓbationẽ huiꝰ ꝯñis. triãgulus hẽt tres. ꝯcurrit hoc pri/
cipiũ. que vni ⁊ eidẽ ſunt equalia. ⁊ cõcurrit hoc mediũ.
qꝛ hẽt angulũ extrinſecũ equalẽtẽ duobus extrinſecis.
p̄mũ pꝛicipiũ eſt ꝑ ſe notũ aliud ṽo videt eſſe eq̄ ignotuȝ
ſicut ꝯcluſio nã ignoꝛãs geometriam eq̄ dubitabit de an
gulo extrinſeco ſicut de hẽre tres: ⁊ eq̄ dubitabit vtrum
triãgulus hẽat hmõi angulũ. ſimilr̃ vtruȝ hẽat tres. opȝ
ergo p̄cognoſcẽ oia pncipia aut q̄dã añ ꝯñẽ qꝛ ſi nõ p̄co
gnoſcimus oia vt ſi nõ p̄cognoſcimus pncipia ꝓpꝛia in/
gredĩẽtia demõſtrationẽ ſm ſubam: p̄cognoſcimꝰ tamen
q̄dã pnᵃ vt dignitates. q̄ ingrediunt ſm ṽtutẽ. Scꝺo hoc
pōt exponi referẽdo hoc ad diuerſitatẽ p̄miſſarum. dice/
bat enim ſupꝛa ꝙ maioꝛ p̄cognoſcit tpe ꝯcluſione. ſed q̈ȝ
tũ ad minoꝛẽ ſimul iducẽs cognouit tpe. ḡ ⁊ ſi nõ p̄cogno
ſcunt oẽs p̄miſſe. qꝛ nõ opȝ ꝙ p̄cognoſcat mioꝛ: p̄cogno
ſcunt tñ q̄dã: qꝛ p̄cognoſcit maioꝛ. In ſillis aũt demr̃ati
uis p̄cognoſcunt maioꝛes tpe nõ minoꝛes. Tertio mõ pt
exponi lr̃a referẽdo hec ad diuerſitatẽ modoꝝ cognoſcẽ
di. nã vt dicebat aliq̄ñ ꝯcluſio aliq̄ cognoſcit ꝑ ſenſum vt
qꝛ ſic vides eẽ aliq̄ñ cognoſcit ꝑ rõnẽ ⁊ ꝑ ꝓpꝛia pncipia.
Cũ ḡ cognoſcit ꝑ ſenſuȝ nõ opȝ pncipia eẽ p̄cognita vt ſi
vides ſolẽ eclipſari. ⁊ ex h̃ ſcis eẽ eclipſim ſolis nõ opȝ te
p̄cognoſcẽ interpoſitionẽ lune: ſȝ ſi ꝑ rõnes ⁊ ꝑ ꝓpa pnci
pia habes noticiã de eclipſi ſolis opȝ te illa pncipia p̄co
gnoſcẽ ꝑ q̄ ſolis eclipſis cognoſcit. pncipia ḡ oȝ p̄cogno/
ſcẽ. ⁊ ſi nõ oia. i. ſi nõ q̈ȝtũ ad oẽm modum cognitiõis. tñ
opȝ te p̄cognoſcẽ q̄dã. i. q̈ȝtum ad quẽdã modũ. nã ſi nõ
opȝ te p̄cognoſcẽ pꝛincipia ꝓut noſti ꝯñẽ modo ſenſitiuo
vt ꝑ viã ſenſus. opȝ tamẽ te p̄cognoſcẽ ea ꝓut noſti ꝯñeȝ
modo rõcinatiuo ⁊ ꝑ ꝓpꝛia pncipia. Quarto mõ pōt ex
poni lr̃a qꝺ dr̃ referẽdo ad diuerſas ſcias. nã lȝ ſcia ſub/
alternãs ⁊ ſupioꝛ reſoluat vſqꝫ in pnᵃ ꝑ ſe nota. ſcia tñ ſub
alternata ⁊ iferioꝛ nõ ſemꝑ reſoluit vſqꝫ i pncipia ꝑ ſe no
ta: ſed aliq̄ñ reſoluit vſqꝫ in pncipia q̄ in ſupioꝛi ſcia ſunt
ꝓbata. ꝯcl'ones ḡ perſpectiue ꝓbant ꝑ aliq̄ pncipia no/
ta in perſpectiua ⁊ ꝑ aliq̄ pncipia nota in ſupioꝛi ſcia: vt i
geometria. ¶ Ad ſciẽdum ḡ aliq̈ȝ ꝯcl'onẽ perſpectiuã. ⁊ M
ſi nõ opȝ ſcire oia pncipia. qꝛ aliq̄ pncipia p̄ſupponit per
ſpectiuꝰ q ſm ꝙ hꝰ neſcit illa. opȝ tñ p̄ſcire q̄dã qꝛ opȝ p̄
ſcire pnᵃ illa q̄ in ꝑſpectiua ſcia ſunt ꝓbata. ¶ Ex oibꝰ ḡ N
his pōt vna talis ṽitas declarari. ꝙ ſi ꝯcl'o nõ ſit ſcita via
ſenſus ſed ſit ſcita per pꝛopꝛia pꝛicipia. ⁊ ꝑ demõſtratio/
nẽ opȝ p̄ſcire vel oia pnᵃ ꝑ que ꝓbat illa ꝯcluſio q̈ȝtuȝ ad
ſciam ſubalternãtẽ vel ſaltẽ opȝ p̄ſcire q̄dã q̈ȝtũ ad ſciam
ſubalternatã. vel alr̃ opȝ p̄ſcire ſi nõ oia ſalteȝ opȝ p̄ſcire
q̄dã: qꝛ opȝ p̄ſcire dignitates. vel adhuc alr̃. oȝ p̄ſcire ẽt
tpe. ⁊ ſi nõ oia pncipia. qꝛ nõ opȝ ſic p̄ſcire minoꝛẽ. tñ oȝ
p̄ſcire q̄dã qꝛ oȝ p̄ſcire dignitates ⁊ maioꝛẽ. nõ eſt. n. itel/
ligibile aliquẽ ꝑ demõſtrationẽ ⁊ per ꝓpꝛia pꝛicipia co/
gnoſcẽ ꝯcluſionẽ aliq̈ȝ ⁊ nõ magis aſſentire pꝛincipiis il
lis. Iꝺ cũ vult phs oſtẽdẽ pꝛincipia eẽ magis nota. ſem/

per loquit᷑ de noticia concluſionis.vt habet᷑ per demſtra/
tionē ꝛ p ꝓpᷓa ꝑncipia.nõ aũt vt habet᷑ via ſenſus ꝛ p ex
A piētiā.¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.vtrũ aliqs poſſet
eſſe magꝭ diſpoſit⁹ q̃ʒ ſciēs:vt pħs in l̃ra vr̃ innuē.¶ Dōm
ꝙ ſm q̃ſdã lʒ ſit bñ dcm̃:tñ hoc dicit ꝑꝑ habitũ pricipio
rũ.qꝛ hñs habitũ ꝑncipiorũ eſt meli⁹ diſpoſit⁹ q̃ʒ ſciēs.i.
q̃ʒ hñs habitũ ꝯ̃num.Sed hoc nõ ſufficē videt᷑.nã cũ ha/
bitus ꝑncipiorũ includit habitũ cõcluſionũ eo ꝙ per ꝑn
cipia cognoſcit᷑ ꝯcluſio.nõ videt᷑ eſſe diſtinctio faciēda i/
ter ea q̃ ſe iſerũt inicē ꝛ includũt. Propter qḋ ſciēdũ ꝙ h
põt tripl̃r v̾ificari.ꝑmo vt referat᷑ ad diuerſitatē modoꝝ
ſignificãdi.2° vt referat᷑ ad diuerſitatē ſciarũ.3°.vt refera
tur ad diuerſitatē cõplexionũ.Põt.n.ꝯtingē ꝙ aliqs via
ſenſus cognoſcat ꝯ̃nē aliquã vt eclipſim lune qꝛ vidit lu
nã eclipſari.Rurſus põt ꝯtingē ꝙ aliquis cognoſcat ꝑn
cipia aliqua.ꝛ tamē ignoret concluſionē que põt ex illis
ꝑncipijs elici vt aliqs poſſet ſcire motus orbiũ celeſtium
ꝛ ſcire qñ ſol ꝛ luna pñt hẽre oppoſitionē in ſcitu ita ꝙ
vnũ ſit in capite draconis ꝛ aliud in cauda.ꝛ ſcire ꝙ i ta/
li oppõne iterponit᷑ terra int̾ vtrũqʒ:ꝛ tñ nõ ꝯtractet qñ
ex tali interpõne cauſat᷑ eclipſis.poſſumus.n.ſcire ꝑꝑ qd
ꝛ ignorare qꝛ vt dĩ in ca.de ſubalternatione ſciaꝝ.Sciēs
ḡ ꝑncipia p que hẽt fieri eclipſis eſt meli⁹ diſpoſit⁹ q̃ʒ qui
ſcit nõ p ꝓpᷓa ꝑnᵃ:ſed via ſenſus cognoſcat ipſam eclipſiʒ
Scḋo mõ hoc põt exponi q̃ʒtum ad diuerſitatē ſciarũ.vt
pʒ in ſcia ſubalternãte ꝛ ſubalternata ſicut medicina ſub
alternat᷑ ſcie nãli.videmus.n.multos ſciētes artē medici
ne cognoſcētes vrinã ꝛ faciētes bonas curas ignorantes
tñ phiaʒ nãlē.Et videmus multos nãles pħos ignorare
medicinã.Cum ḡ in ſcia ſubalternãte tradantur ꝑncipia
ſcientie ſubalternate.ſciēs ſcientiam ſubalternãtem hñs
noticiã ꝑncipiorũ eſt melius diſpoſit⁹ q̃ʒ ſciens ſcientiam
B ſubalternatã hñs noticiã ꝯ̃num.¶ Nãlis.n.pħus igno/
rãs medicinã eſt meli⁹ diſpoſit⁹ q̃ʒ medicus ignorãs nãlē
phiam.argumẽtũ aũt factũ in ꝯ̃rium ſupponebat falſum
vʒ.ꝙ non poſſit ſciri ꝯcluſio ꝑncipijs ignotis:pʒ.n.ꝙ p
ſciam ſubalternatã ꝛ p viaʒ ſenſus pñt ſciri alique ꝯ̃nes
quarũ ꝑncipia ignorant᷑.lʒ illud ſcire non ſit ſcire potiſſi/
mum:ſed ſit ſcire quodãmodo ꝛ ſm qḋ.ad ſcire.n.potiſ/
ſimũ ſemꝑ reqrit᷑ cognitio ꝑncipiorum ꝛ cauſarũ. Simpl̃r
ergo loquēdo ꝯcluſiones ꝛ de ſe dñr ignote ꝛ nõ cogno/
ſcunt᷑ niſi p ꝑncipia vt ſupius dicebat᷑.Tertio mõ expo/
ni põt referēdo hoc ad diuerſitatē cõplexionuʒ.nã ille q
eſt aptus mēte ꝛ mollis carne.dato ꝙ non ſit exercitat⁹ i
ſcia eſt meli⁹ diſpoſitus ad ſciēdum ꝑꝑ bonitatē comple/
xionis q̃ʒ durus carne ꝛ ſi p lõga tpa ſtudio inſudauerit.
Q̃litercũqʒ tamē ꝯtingat ſiue ſit ſciēs ſiue ſit meli⁹ diſpoſi
tus ſm modos ꝑtaxatos nõ põt magis credere his que
nõ nouit q̃ʒ his que nouit.Et qꝛ ſi nõ magis credim⁹ ꝑn/
cipijs q̃ʒ ꝯcluſioni ſcite p ꝑnᵃ vt eſt p habita manifeſtum.
magis crederem⁹ his que nõ nouimus q̃ʒ his que noui/
m⁹.cũ ḡ hoc 2ᵐ ſit impoſſe eſt etiã ipoſſe ꝛ ꝑmum.vt ꝙ no
bis non ſint ꝑnᵃ magis nota.¶ Deinde cum dicit.

¶ Magis autē debētem hẽre ſciam p demon
ſtrationē.Non ſolum opʒ ꝑncipia magis co/
gnoſcere ꝛ magis ipſis credere q̃ʒ ei quod de
monſtrat.ſed neqʒ aliud ipſo credibilius eſſe:
neqʒ notius oppoſitis principijs ex quib⁹ erit
ſyllogiſmus ꝯ̃rie deceptionis ſiquidem opor
tet ꝛ ſcientem nõ incredibileʒ eſſe ſimpliciter.
Argir. ¶ Atqʒ ei qui per demonſtrationē ſcientiaʒ eſt
habiturus:non ſolũ ipſa principia magis no/
ta magiſqʒ credita ſint:q̃ʒ id qḋ ex ipſis oſten
dit᷑:ſed etiaʒ nihil ꝓrſus eorum que ꝑncipijs
opponunt᷑ ex qbus erit ratiocinatio falſa ve/
reqʒ contraria:credibilius ſit aut notius prin
cipijs ipſis oportet: quippe cuʒ eum qui ſim
pliciter eſt ſcientiam conſecutus:nunq̃ʒ ab ea
perſuaſione vlla dimoueri oporteat.
¶ Adducit 3ᵃᵐ rõnē ſumptã ex eo ꝙ ꝑncipijs debem⁹ fir/
mit᷑ adherē.Formet᷑ aũt ſic rõ qcunqʒ ſimpl̃r credit ꝑnci
pijs ꝛ firmit᷑ adheret eis nõ ſolũ ſunt ei ꝑnᵃ magꝭ nota in
v̾itate:ſed ēt oppoſita ꝑnᵒʳᵘᵐ ſunt ei magꝭ nota in falſitate:
ſed qlʒ dʒ ꝑncipijs firmit᷑ adherē.ḡ ꝛc̃.h ē ḡ qḋ ait.(ma/
gis aũt).i.amplius q̃ʒ dcm̃ ſit dicē poſſum⁹ ꝙ(debētē ha
bere ſciam p demõſtrationē nõ ſolũ opʒ ꝑus ꝑnᵃ magꝭ co
gnoſcē ꝛ ipis magis credē)ſu.in v̾itate(q̃ʒ ei qḋ demſtra/
tur).i.ꝯ̃ni(ſed neqʒ ipo).i.ab ipo(aliqd põt eē credibili⁹
nec noti⁹ oppoſitis ꝑncipijs)ſu.i falſitate(ex qb⁹)oppo/
ſitis ꝑncipijs(erit ſyll̃s ꝯ̃rie deceptõis.).i.ignorãtie.To
tũ h qḋ dcm̃ eſt:eſt ꝯcl̃o ꝓbãda.vʒ.ꝙ opʒ ꝑnᵃ eē magꝭ no
ta in v̾itate ꝛ oppoſita magis nota in falſitate.Et ſubdit
(ſiqdē dʒ ſciētē)ſimpl̃r(nõ icredibilē eē)ſu.ꝑncipijs. hec
eſt rõ p quã ꝓbat᷑.nã qꝛ nõ dēmus eſſe incredibiles ꝑnci
pijs ſed dēm⁹ firmit᷑ adherē illis.iõ ꝑnᵃ debēt nobis eſſe
magis nota in v̾itate,ꝛ oppoſita in falſitate qꝛ firmit᷑ ad
herēs ꝛ nõ dubitãs de v̾itate alicui⁹ ꝑncipij nõ dubitat d
falſitate oppoſiti.¶ Nōn̄ᵐ aũt ꝙ cũ tres aſſignauerit rõ C
nes ꝙ magis debēt eſſe nota ꝑnᵃ q̃ʒ ꝯcl̃o.in q̃lʒ rõne men
tionē fecit de ꝯ̃ne nota p demõſtrationē ꝛ p ſua ꝑnᵃ:qꝛ vt
ſepe ꝛ ſepi⁹ dcm̃ eſt:ſi p viã ſenſus vel al̃r q̃ʒ p demõſtra/
tionē vel p ſua ꝑnᵃ eſſet nota aliq̃ ꝯcl̃o in tali noticia non
dʒ eē magꝭ nota ꝑncipia q̃ʒ illã ꝯ̃nē.¶ Notãdum etiã ꝙ D
differt ſilr̃ falſigraphus a ſyll̃o ignorãtie vel a ſyll̃o ꝯ̃rie
deceptõis.qꝛ ſyll̃s ignorãtie accipit oppoſita ꝑncipioꝝ:
vt ſi dicat geometer ꝙ linee ducte de pũcto ad pũctũ ſũt
eq̃les.dicet ſyll̃s ꝯ̃rie deceptõis ꝙ huiõi linee nõ ſũt eq̃/
les.falſigraphus tñ accipit eadē ꝑnᵃ:ſed male itelligit il/
la vt ſi accipiat geometer ꝙ linee ducte de pũcto ad pun
ctũ ſunt eq̃les h idē ꝑnᵐ accipit falſigraphus ad ꝓbãduʒ
circuli q̃dracturã.ſed geometer hẽt de hoc ꝑncipio bonũ
intellectũ.qꝛ intelligit de lineis rectis. falſigraphus aũt
hẽt intell̃m ꝑuerſum qꝛ intelligit de chorda ꝛ arcu.ꝛc̃.
¶ Quibuſdam quideʒ igit᷑ ꝑꝑ id qḋ opʒ ꝑma T.c.6.
ſcire nõ videt᷑ ſcia eſſe ſimpl̃r.Quibuſdã autē
eſſe qdē:oium tñ demonſtrationē eſſe.quorũ
neutrũ neqʒ verum neqʒ neceſſariũ eſt.
¶ Sunt autem quibus nõ vr̃ eſſe ſcientia pro/ Argir.
pterea ꝙ ipſa ꝑma ſciant᷑ oportet: ſunt etiã q/
bus eſſe qdē vr̃ demõſtrationes tamen oium
eſſe:quorum neutrũ ſane verũ aut neciuʒ eſt.
¶ Poſtq̃ʒ oſtēdit pħs ꝙ demſtratio eſt ex ꝑmis veris.ꝛ de/
clarauit ꝙ ſcire eſt p demſtrationeʒ.In pte iſta vt dicebat᷑
remouet quoſdã errores q poſſent hẽre originē ex ꝑdictij.
Sunt aũt hꝫ errores duo.Prim⁹ eſt.ꝙ nihil ꝯtigit ſcire.
nã ſi nõ eſt ſcire niſi p ꝑma.ꝛ ꝑma nõ ꝯtigit ſcire.qꝛ vl̃ nõ
eſt deuenire ad ipa vel nõ habēt cãs p q̃s ſciant᷑. vr̃ oino
ꝯcludi ꝙ nihil ꝯtigit ſcire.Scḋs error eſt.ꝙ oiuʒ ſit ſcia
p demſtrationē.hi.n.ſic errãtes volētes ſaluare ꝙ cõtigat
eſſe ſciam:ꝛ ꝙ ꝯtingat ſcire:nõ credentes ꝙ poſſit eē ſcia
niſi p demſtrationē:ꝯceſſerunt ꝙ oia pñt ſciri p demõſtra/
tionē ꝛ ꝙ cõtigat circulariter demſtrare. Tria ergo facit
qꝛ ꝑͦ narrat hꝫ errores.2° adducᷓ errorũ rõnes. 3° deſtruit
errores ipos.ſecũda ibi(Supponētes.n).3ᵃ ibi(Nos au
tē dicimus)Dicit ḡ(Quibuſdã igit᷑ qdē ꝑꝑ id quod opʒ

pͥma ſcire nõ videtur eſſe ſciẽtia).q.d.ꝙ q̄daꝫ negauerũt
eſſe ſciam.q̄a cum oporteat ſcire pͥma.i.pͥncipia ad hoc
ꝙ ſit ſciẽtia:⁊ q̄a vt ꝓbabãt impoſſibile eſt ſcire pͥma.iõ
vt dicebat impoſſibile eſt aliquid ſcire. Et ſubdit(q̄buſ/
dam autem)ſu.videbat(omninꝫ q̄dẽ eſſe demonſtratio/
nẽ).q.d.ꝙ aliꝫ error eſt ꝙ omnia poſſunt demſtrari(quo
rũ).i.(neutrũ nec verũ eſt neqꝫ neceſſariuꝫ)neutra.n.ha/
rũ opinionuꝫ v̾a eſt.⁊ nulla earum eſt neceſſaria.i.nulla
earum habet rõnes neceſſarias.¶ Deinde cum dicit.

¶ Supponẽtes.n.nõ eſſe oĩno ſcire.hi in infi/
nitũ volunt reduci tanq̄ ſint vtiqꝫ ſciẽtes po/
ſteriora propter prima:quoꝝ non eſſe pͥma re
cte dicẽtes. Impoſſibile.n.eſt infinita trãſire.

Argũr. ¶ Qui nãqꝫ ſciaꝫ non eſſe omnino ponũt.hĩ
cenſent aſcendẽdum eſſe in infinituꝫ: propter
ea ꝙ poſteriora non ſciũtur:ob ea priora quo/
rum prima nõ ſunt. Recte quidẽ dicentes:fie
ri enim nõ põt vt infinita quiſq̄ pertranſeat.

¶ Adducit hoꝝ errorũ rõnes ⁊ fulcimẽta. Circa qđ duo
fac̃.q̄a pͥmo oñdit q̃o fulciebãt errorẽ ſuũ dicẽtes ꝙ nõ
ꝯtingit ſcire.2° declarat.q̃o defendebãt errorẽ ſuũ dicẽ/
tes ꝙ poterãt oĩa demſtrari ibi(Quidã.n.ꝙ ipſum ſcire).
Circa pͥmũ duo fac̃.q̄a pͥmo oñdit q̃o aliq̄ ꝓbãt nõ eſſe
ſciam ſi in cãis ſit abire in infiᵐ.2° declarat q̃o negabãt
eſſe ſciam ſi ſit deuenire ad aliq̄ua pͥma ibi(Et ſi ſtent)In
pͥma pte itẽdit talẽ rõnẽ.vbicũqꝫ eſt abire in infiᵐ non eſt
deuenire ad aliq̄ pͥma ⁊ ꝑ ꝯñs nec ꝑ pͥma cõtigit ſcire po
ſteriora:imo h̾ poſito nihil ꝯtingit ſcire.igit̾ ſi in cãis eſt
abire in ifiᵐ nõ eſt deuenire ad aliq̄ pͥᵃ nec ꝑ pͥᵃ cõtigit ſcire
poſteriora.⁊ ꝑ ꝯñs nihil aliud ꝯtigit ſcire.hoc eſt ḡ ꝙ ait
(Supponẽtes.n.nõ eẽ oĩno ſcire.hi ad ifiᵐ volunt redu/
ci).i.volũt ꝙ effectꝰ reducat̾ in ifinitas cãs(tanq̄ nõ ſint
vtiqꝫ ſciẽtes poſteriora ꝑ pͥᵃ)q2 ſi eſt ꝓcedẽ in infiᵐ in cãis
non eẽt ibi dare aliq̄ pͥᵃ ꝑ q̄ poſſint ſciri poſteriora.iõ ſub
dit(quoꝝ)ſu.reductoꝝ in ifiᵐ vel quoꝝ ifinitorũ(nõ eſſe
E pͥᵃ recte ſunt dicẽtes.ipoſſe eſt.n.ifinita ptrãſire).¶ No/
tandũ aũt ꝙ cũ vltra pͥᵃ nõ ſit ꝓceſſus:ſed ibi ſit ſtatꝰ ⁊ ibi
ſit ſinis.ſi in infinitis eẽt deuenire vſqꝫ ad pͥᵃ.ifinita habe
rẽt ſinẽ ⁊ ꝯtigeret infiᵃ ptrãſire.Recte ḡ dñt dicẽtes ifini/
toꝝ nõ eẽ pͥᵃ.q̄a poſſe eſt infiᵃ ptrãſire ⁊ in infinitꝭ ipoſſe eſt
F vſqꝫ ad pͥᵃ deuenire.¶ Notandũ eſt etiã ꝙ ſi non eſt ſcire
niſi ꝑ pͥᵃ cũ in ifinitꝭ nõ ſint aliq̄ pͥᵃ poſito ꝓceſſu in ifinitum
G tollit̾ oẽ ſcire.¶ Dubitaret forte aliq̄s vtruꝫ hec ꝓpõ ſit
v̾a.ꝙ ſi in cãis eſſet ꝓceſſus in ifiᵐ ꝙ tolleret̾ oẽ ſcire. Et
vĩ ꝙ non.q2 ſicͭ res ſe hꝫ ad eẽ ſic ſe hẽt ad cognoſci vt pꝫ
tex.ꝯ¹ pͥ¹ ex.2.meta.ſed ſecũdo opionẽ phĩ põt aliq̄d eẽ ex infinitꝭ
cãis.ḡ ſic põt ⁊ cognoſci.nã ſi ſm opionẽ phĩ.mũdus eſt
eternꝰ.hũc filiũ p̄ceſſerũt infiniti patres:ſed cũ q̄cq̄d eſt
cã cãe ſit cã cãti.nõ ſolũ pater eſt cã filii:ſed auus q̄ eſt cã
pͥis.⁊ ꝓauꝰ q̄ eſt cã aui.⁊ ſic in infiᵐ.Erit ḡ iſte filiꝰ ex ifi
nitꝭ pͥibꝰ.⁊ ꝑ ꝯñs põt aliq̄ res eſſe ex infinitꝭ cãis.⁊ pari
H rõne poterit cognoſci.¶ Dĩm ꝙ ſm cõmẽtatorem in.8.
phyſicoꝝ in cauſis ꝑ ſe nõ põt eẽ ꝓceſſus in ifiᵐ:ſed in cãis
ꝑ accñs.Accidit.n.iſti martello ꝙ p̄ceſſerũt ipm infiniti
martelli.⁊ accidit iſti filio ꝙ ſit ex ifinitꝭ patribꝰ.ars eniꝫ
fabrilis ⁊ quelibet ars hꝫ finita organa.põt tamẽ hẽre i/
finita ꝑ accñs.ſic ſol ⁊ homo ⁊ alie cauſe ꝑ ſe q̄ cõcurrũt
ad gñationẽ hoĩs ſunt finite.Secũdo tñ viã phĩ.ꝙ mun
dus ſit eternus ſucceſſiue fuerũt hoĩes infiniti.ſed h̾ eſt ꝑ
accidẽs.q2 ſi vnus hõ poſſet durare in toto tp̄e nõ opor/
teret p̄ceſſiſſe infinitos homines.nec eẽt hic filius ex infi
nitis pͥibus.Cum ḡ ſcia nõ ſit ꝑ cãs per accñs.ſed ꝑ cãs
per ſeſi impoſſe eſt cãs ꝑ ſe multiplicari in infinitũ ipoſſe

eſt aliq̄d ſciri ex infinitꝭ cauſis.Vtruꝫ autẽ via Ariſto.de
eternitate mundi ſit v̾a oñdimꝰ diffuſe in.8.phyſicorũ.ex/ Per cõ/
to tñ ꝙ vera eẽt ifinitas cauſarũ:repugnaret ſcie:q̄a eẽt ſꝫ textũ co
illam nõ poſſunt eẽ ifinite cãe alicui ꝑ ſe ſed per accidens tiꝰ libri.
de q̄bus non conſiderat ſciẽtia.¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vero ſtent ⁊ ſint principia.hec ignota eẽ
cum demõſtratio ipſorũ non ſit quod vero di
cunt eſſe ſcire ſolum.Si.n.non eſt prima ſcire
neqꝫ que ſunt ex eis eſt ſcire ſimpliciter neqꝫ
proprie ſed ex conditione ſi illa ſint.

¶ Quod ſi ſtatur ac pͥncipia ſunt:hec incogni Argũr.
ta dicuntur eſſe cum ipſorum non ſit demon/
ſtratio:quod quidem ſolum inquiunt eſſe ſci
re:quod ſi fieri non poteſt vt pͥma ſciantur:ne
qꝫ fieri poſſe dicũt vt ea que proficiſcuntur ex
illis ſciantur ſimpliciter proprieue:ſed ex ſup
poſitione dumtaxat ſi illa ſint.

¶ Adducit rõnẽ negãtiũ ſciam ſi ſit ſtatus in cãis. Forme
tur aũt ſic rõ.Ignotis pͥmis nihil ſcit̾.Sed dato ꝙ ſit ſta/
tus in cauſis.⁊ ꝙ oꝫ deuenire ad aliq̄ pͥᵃ.opꝫ illa pͥᵃ igno/
rare cũ nõ hẽant cãs ꝑ q̄s ſciant.illis ḡ ignoratꝭ nihil ſcit̾.
hoc eſt ḡ qđ ait.ꝯtinuet̾ aũt lr̄a ſic.dcm̄ eſt ꝙ ſi in cãis ſit
ꝓceſſus in infinitum ꝙ non contingit ſcire (⁊ ſi ſtent).i.
ſi ſit ſtatus i cauſis(⁊ ſi ſint pͥncipia).i.⁊ ſi ſit deuenire ad
aliq̄ pͥnᵃ(hec ignota eſſe)ſu.opꝫ(cum nõ ſit demõſtratio
ipſoꝝ).i.cũ pͥᵃ non hẽant cãs ꝑ q̄s ſciant̾ ⁊ demſtrent̾(qđ)
ſu.ſcire ꝑ cãs ⁊ demſtrõnẽ(ſolũ dicũt eẽ v̾e ſcire.Si v̾o nõ
eſt).i.ſi nõ ꝯtingit pͥᵃ ſcire.(neqꝫ q̄ ſunt ex ipſis non eſt).i.
nõ ꝯtingit(ſcire ſimplr̄ nec ꝓpͥe)Ignoratꝭ.n.pͥmis nõ ꝯti/
git ſcire alia ſimplr̄ (ſed)ſi ſciunt̾ h̾ eſt(ex conditiõe).i.ex
ſuppõne(ſi ſint illa).i.ſi ſint pͥᵃ.¶ Dubitaret forte aliq̄s I
dato ꝙ ignorent̾ pͥᵃ vtrũ poſſent ſciri alia.⁊ vĩ ꝙ ſic.nam
geometer nõ reſoluit vſqꝫ in pͥmã cãm nec eſt aliq̄ geome
trica demſtratio q̄ reſoluat vſqꝫ i pͥmã cãꝫ.ſed ꝓbat demõ
ſtratiue ꝙ triãgulus hꝫ tres.q2 hꝫ angulũ extrinſecum.⁊
oñdit̾ ꝑ demſtrationẽ ꝙ ſup̾ q̄ãlꝫ lineã põt q̄lꝫ triãgulus
collocari.eo ꝙ ſup̾ q̄dcũqꝫ caput cuiuſlꝫ linee potes cir/
culũ q̄ãtũ vis ſpaciũ occupãdo deſcribẽ.ſi ḡ ſcire eſt ꝑ de/
mõſtrationẽ.⁊ demſtratio nõ reſoluit vſqꝫ ad pͥnᵃ.ḡ põt eẽ
ſcia ignoratꝭ pͥmis.¶ Dĩm ꝙ vt pꝫ ꝑ habita.aliq̄ ingre/ K
diunt̾ demſtrationẽ ſm ſubam.aliq̄ v̾o ſm v̾tutẽ.q̄ãtũ ad
ea q̄ ingrediunt̾ demſtrationẽ ſm ſubam nõ ſit reſolõ vſqꝫ
ad oĩa pͥma.q2 int̾ ꝓpõnes oĩno pͥmos pͥmũ locũ obtinẽt
dignitates q̄ nõ igrediunt̾ demſtrationẽ ſm ſubamiſꝫ q̄ãtũ
ad ea q̄ igrediunt̾ demſtrationẽ ſm v̾tutẽ nihil ſcit̾ demõ/
ſtratiue niſi fiat reſolutio vſqꝫ ad pͥma:vt pꝫ in ꝓpõnibus
geometricis.nã ſi pͥma ꝓpõ oñdit ſcđam.ſcđa tertiã.ter/
tia q̄rtã ⁊ ſic deinceps neſcis q̄rtaꝫ niſi ſcias tertiã.tertiã
vel ſecũdam ſcire nõ potes niſi ſcias pͥmã.ꝙ ſi tu ſcires ꝓ
põnẽ quartã vel tertiã ⁊ ignorares aliq̄ꝫ p̄cedẽtiũ vt tã/
gitur in lr̄a nõ ſcires illã ꝓpõnẽ ſimplr̄.nõ.n.poſſes dice
re ſimplr̄ ꝙ tertia ꝓpõ eẽt v̾a:ſed poſſes dicẽ ꝙ eẽt v̾a ſi
p̄cedẽtes ſunt v̾e.Erit ḡ hec reductio ꝙ ꝓpõnes reducũt̾
in pͥmã ꝓpõnẽ.ꝓpõ v̾o pͥma reducit̾ in ſuppõnes.ſuppõ
nes aũt geometre vel petitiões reducunt̾ in poſitões ſiue
in cões animi ꝯceptiones ſiue in dignitates.¶ Nulla.n. L
ꝯclõ ꝑfecte ſcit̾ niſi fiat reductio vſqꝫ in ſuppõnes q̄ igre/
di pñt demſtrõnẽ ſm ſubaꝫ.⁊ ipſe ſuppõnes nõ ſunt note
niſi ſciat̾ q̃o reducunt̾ in dignitates q̄ igrediunt̾ demſtra
tionẽ ſm v̾tutẽ.ipſe.n.dignitates nõ ſciunt̾ niſi ſciat̾ q̃o
reducunt̾ in hãc dignitatẽ ſupᵐã.q̄ eſt de q̄libet affirma
tio.ꝑ h̾.n.pͥnᵐ ⁊ hãc dignitatẽ ſm cõmẽtatorẽ cetẽ digni/

tates alie roborant̄.hec etiā dignitas. de q̄lʒ affirmatio. q̄ eſt p̄n^m cōplexū reducit̄ in p̄n^m incōplexū.vʒ in ens vel in eē.Fundat̄.n.hec dignitas imediate ſup ipſo ente ſiue ipſo eē.ip̄m aūt ens ſiue ipſum eſſe reducit̄ in ens ſiue in eſſe p̄^m.nihil ḡ pōt ſciri ſimpl'r ignorato ente p̄.q ḡ ignorat hūc ordinē ⁊ neſcit ſic ſcita reducē ſciat ſe nihil ſcire. bn̄ ḡ dcm̄ eſt ꝙ cōmētator ait in.7.meta. ꝙ non pōt ſciri hec q̄ditas ſubē p̄ticularis demr̄atiue ignorata p̄ma cā. nō ḡ ſcit̄ aliq̄d niſi ſciat̄ p̄ma cā.⁊ nihil ſcit̄ p̄ma cā ignota ſed ad h̄ ſcire nō opʒ p̄ſcire p̄mā cām ſm ſubāʒ nec q̄d eſt:ſed ſufficit de ea ſcire q̄m eſt cā ⁊ q̄ eſt. Q̄d ḡ arguit̄ ꝙ in demōſtratiōib⁹ nō ſit reſolutio vſq̄ʒ ad p̄mā cām pʒ ꝙ lʒ nō fiat talis reſol'o q̄ʒtum ad ea q̄ ingrediunt̄ demr̄ationē ſm ſubām:fit tn̄ q̄ʒtū ad ea q̄ igrediunt̄ demr̄atio-

A nē ſm v̄tutē.¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliq̄s.vtrū oporteat dignitates ſic reſoluē vſq̄ʒ ad p̄mā cām.Et v̄r ꝙ non q̄ dignitates ſunt ille q̄s q̄libet p̄bat auditas.Sūt autē dignitates q̄ſi locus ianue in domo quē nullus ignorat. ḡ cū dignitates ſint ſic in apto ſic ſe offerūt itellectui ꝙ q̄libet itellecta ſignificatiōe terminorum ꝯfirmat eas v̄as eſſe.cū nō q̄libet ſciat eas reſoluē vſq̄ʒ in p̄maʒ cām ad h̄ ꝙ dignitates ſint note:⁊ ad h̄ ꝙ aſſentiam⁹ eis nō opʒ ꝙ ſciam⁹ eaſ ſic reſoluē.¶ In ꝯ̄ſiū eſt q̄d ſupiori problemate dicebat̄.

B ¶ Dōm ꝙ quodāmō ſic ꝯtigit de his dignitatib⁹ ſicut ⁊ circa logicā videm⁹ ꝯtingē.Nā ydiote vtunt̄ arte dyalectica:ſed ſine arte.videm⁹.n.ydiotas ⁊ arguē ⁊ formare rōnes ad q̄dlibet p̄poſitū.cū tn̄ modū arguendi ⁊ rōcinādi doceat logica.ydiotarū ḡ eſt arguē ⁊ rōcinari:ſed ydiotarū nō eſt ſcire q̄s modus arguēdi ſit:ſed dyalecticorū.⁊ cū ſyll's int̄ argumētatiōes ſit potior.dyalecticorū eſt ſcire abſoluē ſyll'os in p̄pōnes ⁊ termios.⁊ q̄ neſciret h̄ facē nō mereret̄ dici dyaletic⁹.ſic ⁊ in p̄poſito pn̄t ydiote ſcire ꝙ totum eſt mai⁹ ſua pte.⁊ de q̄lʒ opʒ affirmationē vel negationē eē verā:ſed nullus ſcit has dignitates mō ſciētifico vel p̄ modū artis niſi ſciat eas vſq̄ʒ ad minima reſoluē.Modus ḡ ſcientificus req̄rit vt ſciamus ꝯclonē quācūq̄ʒ volum⁹ ſcire ſciētifice reſoluē in p̄miſſas.p̄miſſas in ſuppōnes.ſuppōnes in dignitates.dignitates oēs in dignitatē cōmuniſſimā.de quolibet affirmatio vel negatio.Dignitatē autē hāc debemus ſcire reducē in ens vel eſſe.ens autē vel eſſe in ens p̄mū. q autē hūc modū reductionis ignorat lʒ poſſit aliqua ſcire mō ydiotarū nihil tn̄ ſciētifice nouit.¶ Deinde cum dicit.

¶ Quidam autem ꝙ ipſum quidem ſcire ſcit ⁊ cōſitent̄.per demonſtrationē enī eſſe ſolū: ſed oium eſſe demonſtrationem nihil p̄hibet ſm eos.Contingit enim circulariter fieri demonſtrationem:⁊ ex his que ſunt adinuicem.

Argu. ¶ At ſcdi de mō q̄dē ſciēdi ꝯſentiūt: p̄ demr̄atione enī ſolū eſſe ſciam dicūt verum oium demonſtratione eſſe:nihil inquiunt prohibere. Fieri enim poteſt vt demonſtratio circuli modo verſetur: omniaq̄ʒ mutuo demonſtrētur.

¶ Ponit aliū errorē.vʒ.ꝙ oia ſciunt̄ demr̄atiue ⁊ ꝙ ꝯtigit circulo demr̄are.d.(q̄dā.n.)ſu.dn̄t(ꝙ ip̄ʒ ſcire ſit).i.ꝯſitent̄(p̄ demr̄onē.ſolū.n.eē)ſu.ſcire(ſʒ ſʒ eos nihil p̄hibʒ oiuʒ eē demr̄onē.ꝯtigit.n.)ſʒ ipſos(circularit̄ demr̄onē fieri)ſm.n.hos ꝯ̄nes demōſtrant̄ ex p̄ncipijs:imo ⁊ h̄.i. p̄ncipia(ex his).i.ex ꝯ̄nibus demr̄ant̄(que).ſ.p̄ncipia ⁊ ꝯ̄nes(ſūt ſibi adinuicē)demōſtrabilia.poſitio ergo iſtoꝝ eſt ꝙ ſit.i.ꝯtingat aliquid ſcire ⁊ nihil cōtingat ſcire niſi per demōſtrationē.volūt tamē ꝙ oiuʒ demr̄atio ſit.⁊ ꝙ ꝯtingat circulariter demōſtrare.¶ Deinde cum dicit.

¶ Nos aūt dicimus:neq̄ʒ oēm ſciam demonſtratiuā eſſe:ſed imediatoꝝ indemr̄abilē eſſe.

¶ Nos aūt dicim⁹ nec oēʒ ſciaʒ eē demr̄atiuā: ſed eoꝝ que medijs vacāt idemōſtrabilē eſſe. Argu.

¶ Improbat errores p̄dictos. Circa q̄d duo facit. q̄ p̄ improbat errorē ponētiū ꝙ nihil ꝯtigit ſcire.2° errorē ponētiū ꝙ oia p̄ſit ſciri p̄ demr̄onē:⁊ ꝙ contingit circularit̄ demr̄are ibi(Circulatio q̄q̄ʒ)Circa p̄^m duo fac.q̄ p̄° p̄ponit q̄d intēdit.2° manifeſtat q̄d dixerat ibi(Et ꝙ hec q̄dē)Dicit aūt(nos dicim⁹ nō oium ſciam p̄ demr̄onē eſſe). i.non oia ſciri demr̄atiue(ſed imediatorū indemr̄abilē) ſu. eſſe ſciam.q.d.ꝙ imediata p̄ncipia ſciunt̄ nō per demonſtrationem ſed indemōſtrabiliter.¶ Deinde cum dicit.

¶ Et h̄ ꝙ nec̄ium ſit.quidē manifeſtuʒ eſt. Si enī neceſſe eſt quid eſt ſcire p̄ora ex quibus eſt demōſtratio.Stant autē imediata aliquando hec priora indemonſtrabilia neceſſe eſt eſſe.

¶ Q̄d q̄dē nec̄ium eſſe pʒ:nā ſi neceſſariū q̄dē eſt vt priora ſciantur ⁊ ea ex quibus conficitur demōſtratio:ſtatur autē tandē in hiſce que vacant medijs:hec indemōſtrabilia nec̄e eſt eē. Argu.

¶ Manifeſtat ꝙ dixerat.dixerat.n.ꝙ aliq̄ ſunt imediata. ⁊ ꝙ eoꝝ eſt ſcia:ſʒ nō p̄ demr̄ationē. Jō duo fac.q̄ p̄° declarat ꝙ opʒ deuenire ad aliq̄ imediata q̄bus nō ſunt̄ aliq̄ p̄ora.2° oñdit quō illoꝝ eſt ſcia ibi(Et hoc igit̄ dicim⁹) Dicit ergo ꝙ(hoc q̄dē)ſu.q̄d dcm̄ eſt(neceſſarium ſit manifeſtum eſt)ex dicēdis.oñdet̄.n.ꝙ ſunt aliq̄ imediata ⁊ p̄ma.⁊ declarabit̄ quō illoruʒ ſit ſcia. iō ait(ſi.n.nec̄e eſt ſcire p̄ora ex q̄b⁹ eſt demr̄atio. ſtāt autē aliq̄n imediata) .i.opʒ in talib⁹ nō ire in īfinitū ſed opʒ in eis eē ſtatū ⁊ deuenire vſq̄ʒ ad imediata.⁊ ſubdit ꝙ(hec q̄dē p̄ora ⁊ imediata nec̄e eſt idemr̄abilia eē).¶ Notādum autē ꝙ cum in demōſtratiōe p̄bet̄ paſſio de ſubiecto opʒ ꝙ p̄bet h̄ demōſtrationē eſſe medium int̄ ſubm ⁊ paſſionē ſiue int̄ maiorē ⁊ minorē extremitatē.Et q̄ int̄ duos termios nō pn̄t eſſe īfinita media opʒ deuenire vſq̄ʒ ad imediata.naʒ ſi hoc p̄bat̄ p̄ hoc ⁊ illud p̄ aliud ibit̄ in īfi^m:ſed opʒ deuenire ad aliud ꝙ ita imediate īhereat ſubo ꝙ inter illud ⁊ ſubm nō poſſit aſſignari aliq̄d mediū p̄ q̄d poſſit demr̄ari.dicē aūt eſſe infi^a media int̄ ſubm ⁊ p̄tū ⁊ inter q̄cūq̄ʒ duo aliq̄.eſt dicē infi^m eſſe finitū.nā q̄cq̄d eſt iter aliq̄ que ſunt termini ⁊ fines eius illud ē finitū. ḡ oē tale eſt finitū ⁊ terminatuʒ q̄d hʒ fines ⁊ terminos. q̄re ſi infinita eēnt int̄ aliq̄ duo:ſiue iter aliq̄s duos fines ⁊ termios infinita eēnt finita ⁊ terminata:q̄d eſt ipoſſibile.bn̄ ergo dcm̄ eſt ꝙ hmōi media ſtant:⁊ ꝙ eſt deuenire vſq̄ʒ ad imediata q̄ demonſtrari non poſſunt.¶ Deinde cum dicit.

C

¶ Et hoc igit̄ ſic dicimus.⁊ nō ſoluʒ ſciaʒ ſed ⁊ principium ſcie eē q̄dā dicimus.ipſa.n.cognoſcimus.inq̄ʒtum terminos cognoſcim⁹.

¶ Hoc igit̄ ita ſeſe habere dicimus:vt non ſolū ſciam:ſed ⁊ principium ſcientie quoddam eſſe aſſerim⁹:quo termios ip̄os cognoſcim⁹. Argu.

¶ Oſtēſo ꝙ eſt deuenire vſq̄ʒ ad imediata p̄n^a. declarat q̄liter h̄ p̄n^a ſciunt̄.d.(⁊ h̄ igit̄ dicim⁹ ſic)eſſe imediata(⁊) dicim⁹ ſu.eorū(non ſolū eſſe ſciam ſed etiā eſſe q̄dā p̄n^m ſcie)Noticia.n.p̄ncipiorū nō ſolū meret̄ dici ſcia:ſʒ ēt p̄ncipiū q̄dā ſcie.nā p̄ p̄n^a cetera alia cognoſcunt̄.⁊ ſubdit d.ſu.(h̄ p̄n^a cognoſci inquātū termīnos cognoſcim⁹)ſcim⁹.n.ꝙ oē totū eſt mai⁹ ſua parte ſi cognouerim⁹ termi-

noꝛũ ſigñata ⁊ ſciuerim⁹ qđ iportaṫ noie toti⁹ ⁊ qđ ipoꝛ/
D taṫ noie ptis. ℭ Dubitaret foꝛte aliqs. vtrũ pncipioꝛũ ſit
ſcia. ⁊ vtrũ poſſimus diẽ nos ſcire pñª. ℭ Dõm ꝙ ſemꝑ
moꝛ⁹ ille ſm quem pᵒ ferṫ potẽtia ſiue ſit habitualis ſiue
actualis. ſoꝛtitur nomẽ potẽtie: eo ꝙ ſit põe ꝑim⁹. mo/
tus autẽ alius ſoꝛtiṫ nomẽ aliud qđ pꝫ ex pte volũtatis.
nã volũtas pmo ferṫ in finẽ poſtea ferṫ in ea q̃ ſunt ad fi/
nẽ: ipſe aũt motus ad finẽ ⁊ ipſe appetit⁹ finis eo ꝙ mul/
tũ ſit ꝑim⁹ põe ⁊ ſit imediat⁹ illi ſõ ſoꝛtiṫ nomẽ põe ⁊ dṫ
volũtas: motus aũt in ea q̃ ſunt ad finẽ hꝫ aliud nomẽ. ⁊
Cap. 8. dĩ electio vñ ſm phm in. 3. ethi. volũtas eſt finis. electio
eoꝝ q̃ ſunt ad finẽ. Et ſicut ſe hẽt ex pte volũtatis reſpcũ
finis ⁊ eoꝛũ que ſunt ad finẽ ſic ſe hẽt intell's reſpectu pn
cipioꝛũ ⁊ ꝯnũ. nam intell's imediate ferṫ in pñª. mediate
aũt in ꝯnes ipſe g̃ moꝛ⁹ in pñª ⁊ ipſa cognitio pncipioꝛuꝫ
eo ꝙ eſt ꝑima intellectui ⁊ eo ꝙ intellect⁹ imediate fer
tur in illa ſoꝛtitur ſibi idẽ nomẽ cũ potẽtia ⁊ dĩ itellect⁹.
ipſe ergo habitus pncipioꝛũ ſiue ipſa habitualis cogni/
tio eoꝝ dĩ intellectus. cognitio aũt ꝯnum dĩ ſcia. ꝓꝑie g̃
loquẽdo de ſcia pncipia nõ ſciunṫ: ſed itelligunṫ. tñ vt cõi
ter poniṫ accipiẽdo ſciaꝫ large pro oĩ certitudinali cogni
tione pncipia ſciunṫ. q2 certiſſime cognoſcunṫ. imo h̃ mõ
loquẽdo de ſcia pñª nõ ſolũ ſciunṫ ſed eoꝛũ noticia eſt pn
E cipium ſcie. ℭ Ulterius foꝛte dubitaret aliqs quõ veruꝫ
ſit ꝙ pncipia cognoſcimus: inq̃ꝫtum terminos cognoſci/
mus. ℭ Dõm ꝙ ſicut ꝯtingit circa eſſe reruꝫ cognitionẽ
ꝯtingit enim aliqua entia eſſe ꝑ alia. aliq̃ vero eſſe per ſe.
⁊ ea que ſunt ꝑ ſe ſunt cã q̃re ſunt ea q̃ ſunt ꝑ alia. ſic aliq̃
ſunt nota per alia aliq̃ ſunt nota ꝑ ſe. ⁊ ea q̃ ꝑ ſe nota ſũt:
ſunt cã q̃re cognoſcunṫ ea q̃ ꝑ alia cognoſcuṫ in oĩ. n. ge/
nere qđ eſt ꝑ ſe tale eſt cã ⁊ rõ q̃re alia ſunt talia. Princi/
pia ergo cuiuſmodi ſunt ꝓpõnes maxĩe ſiue dignitates
ſunt nota ꝑ ſe. i. per cãm exñtẽ in ſe. i ſeipſis. n. habẽt cãꝫ
ſue noticie. cõponunṫ. n. ex talib⁹ gñalib⁹ terminis ꝙ eo/
rũ ſigñatiõe nota ſtatĩ eis aſſentim⁹. nã ſcito qđ ipoꝛtaṫ
ꝑ hũc terminũ totũ ⁊ ꝑ hũc terminũ ps. ſcitis. n. rõnibus
hoꝛũ terminoꝛũ. vel ſciꝫ teris. i. diffõnib⁹ haꝝ dictionũ.
vt ſcito qđ eſt totũ q2 eſt tãtũdẽ ⁊ ampli⁹. i. ẽ tñ q̃ꝫta eſt
q̃cũqꝫ ps ſua. ⁊ adhuc ampli⁹ cogimur ad cõcedẽdũ ꝙ to
tũ eſt mai⁹ ſua pte. q2 eſt tñ q̃ꝫta eſt ps ⁊ adhuc ãpli⁹ ⁊c̃.

ℭ Circulo quoqꝫ qđ ipoſſibile ſit demõſtrare
ſimpl'r manifeſtũ eſt. Si võ ex prioꝛib⁹ opꝫ de
mõſtrationẽ eſſe ⁊ notioꝛib⁹. Impoſſibile eni
eadẽ ſimul ſibiipſis prioꝛa eſſe ⁊ poſterioꝛa.

Argir. ℭ Et etiam patere dicimus fieri nõ poſſe vt cir
culi modo demonſtratio ſimpliciter cõuerta/
tur: ſi demonſtrationem ex prioꝛibus opoꝛtet
ac notioꝛibus eſſe: fieri enim nequit vt eiſdem
eadem ſimul prioꝛa ſint atqꝫ poſterioꝛa.

ℭ Poſtq̃ꝫ phs ipugnauit erroꝛẽ dicẽtiũ ꝙ nihil ꝯtigit ſci/
re. in pte iſta ipugnat erroꝛẽ dicẽtiũ ꝙ oĩuꝫ ẽ ſcia ꝑ demõ
ſtrationẽ: q2 ꝯtigit oĩa circulo demr̃are. Circa qđ tria fa
cit ſꝫ ꝙ tripl'r iprobat hũc erroꝛẽ. hec. n. põ q̃dãmõ tria
ponit. q̃ꝝ pᵐ eſt. q2 põt circulo demr̃ari. 2ᵐ eſt ꝙ ꝑ hõ de/
mõſtrationẽ aggeneraṫ in nobis ſcia. 3ᵐ eſt ꝙ oĩuꝫ ꝯtigit
eẽ ſciaꝫ ꝑ hõ circularẽ demr̃onẽ. pᵒ g̃ iprobat ꝙ nõ ꝯtigit
circulo demr̃are. 2ᵒ ꝙ ex hõ demr̃atõe nõ aggeneraṫ ſcia.
3ᵒ ꝙ talis ſcia nõ põt eẽ oĩuꝫ. 2ᵒ ibi. (Accidit ãt dicẽtib⁹)
3ᵒ ibi (At võ neqꝫ h̃ poſſe) Circa pᵐ duo faċ. q2 pᵒ ad ſuum
ꝓpoſitũ adducit q̃ꝫdã rõnẽ. 2ᵒ remouet quãdã cauilloſaꝫ
rñſionẽ ibi. (Niſi altero mõ). Dicit g̃ (circulo q̃qꝫ ꝙ im/
poſſe ſit demr̃ari ſimpl'r manifeſtũ ẽ. ſi võ ex pꝛoꝛib⁹ ⁊ no/
tioꝛib⁹ opꝫ demr̃ationẽ eẽ. Impoſſe eſt. n. eadẽ ſibi ipſis

ſimul ⁊ prioꝛa ⁊ poſterioꝛa eſſe) Foꝛmeṫ autẽ ſic ratio. ſi
contingeret circulo demõſtrare cũ demõſtratio ſit ex pꝛo
ribus ⁊ notioꝛibus: eadẽ ſibiipſis eẽnt pꝛoꝛa ⁊ poſterio/
ra ⁊ magis ⁊ minus nota. hoc eſt impoſſe. ergo ⁊ pꝛmuꝫ.
ℭ Notandũ autẽ ꝙ circulo demõſtrare eſt ꝙ ꝑ pncipiũ F
oſtẽdatur ꝯcluſio ⁊ ecõuerſo ꝑ ꝯcluſionẽ pñᵐ: vt ſicut in
circulo itur ab eodẽ in idẽ. ⁊ ille idẽ pũctus qui pꝛius ac
cipiebaṫ pncipiũ poſtea accipiṫ finis. ſic in circulari de/
mõſtratione opꝫ ꝙ eatur ab eodẽ in ideꝫ. vt eadẽ ꝓpoſi/
tio que pꝛius fuit pmiſſa. ⁊ habuit rõnẽ pncipij poſtea ſiat
ꝯcl'o ⁊ hẽat rõnẽ finis. Et q2 in demõſtrationib⁹ pncipia
ſunt pꝛoꝛa ⁊ notioꝛa ꝯcl'onibus. q̃re ſi ab aliq̃ concludeṫ
aliqđ. ⁊ poſtea circulariter ꝯcludeṫ ab illo. idem reſpcũ
eiuſdẽ eẽt pñᵐ ⁊ ꝯcluſio. ⁊ ꝑ ꝯñs eẽt pꝛius ⁊ poſteri⁹ ⁊ ma
gis ⁊ min⁹ notũ: qđ eſt impoſſe. imo in circulatiõe nõ ſo/
lũ idẽ reſpectu eiuſdẽ ſit nunc pñᵐ nunc ꝯcl'o: ſed ẽt vt pa
tebit: q2 ꝑ circularẽ ꝓceſſum ipſe ſeipſuꝫ ꝯcludit. nõ ſolũ
idẽ reſpcũ eiuſdẽ: ſed etiã reſpectu ſuiipſius erit pꝛius ⁊ po
ſterius ⁊ min⁹ ⁊ magis notũ: qđ eſt oĩno abſurdum. Im/
poſſe eſt ergo circulo demr̃are. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Niſi altero modo vt hec quideꝫ ad nos illa
vero ſimpl'r quo certe modo inductio facit no
tum. Si autem ſic eſt nõ erit vtiqꝫ ſimpl'r bene
determinatum ſed dupliciter aut non ſimpli/
citer altera demõſtratio ſit ex nobis notioꝛib⁹.

ℭ Niſi altero modo: veluti ſi alia noſtra ex par Argir.
te: alia ſimpliciter dicantur: quo quidem mo/
do facit inductio notum. Quod ſi ita ſit: non
bene eſt diffinitum ipſuꝫ ſimpliciter ſcire: ſed
eſt ſane duplex. An altera demõſtratio que ſit:
ex hiſce que nobis ſunt notioꝛa: non eſt ſim/
pliciter demonſtratio.

ℭ Remouet quãdã cauilloſam rñſionẽ. ꝯtinuet aũt ſic. di
ctũ eſt ꝙ ipoſſe eſt circulo demr̃are (niſi altero mõ). i. niſi
foꝛte aliquis velit reſpõdẽ ⁊ diẽ ꝙ ꝯtingit aliqđ demr̃a/
ri circulariter ſed mõ altero. i. diuerſo (vt hec qđẽ demõ/
ſtratio ſit quo ad nos. illa vero ſit ſimpl'r ꝙ vno mõ). vꝫ.
quo ad nos (iductio facit notũ) q2 ꝓcedit ex ſingularib⁹
⁊ ex ſenſibilibus que ſunt nobis pꝛius nota. hanc g̃ cauil/
loſam rñſionẽ remouet. d. (ſi aũt ſic eſt). i. ſi ꝯtingit circu/
lariter demr̃are ſed mõ diuerſo ⁊ altero (nõ vtiqꝫ erit ſim
pl'r ſcire bñ determinatũ) vel diffinitũ (ſed dupl'r). i. opoꝛ
tet nos ꝯcedẽ ꝙ ſcire dicaṫ dupl'r (aut) ſu. opꝫ nos ꝯcedẽ
ꝙ (altera demõſtratio que ſit ex notioꝛibus nobis nõ ſit
ſimpl'r) ſu. demr̃atio. ℭ Notãdũ aũt ꝙ ſcire de quo h̃ lo G
quiṫ phs eſt ſcire potiſſimũ. ⁊ demõſtratio potiſſima. nã
ſi aliqđ demonſtraret aliud potiſſime ⁊ econuerſo ſi illđ
demõſtraret ipm nõ potiſſime nec ꝑ demõſtrationeꝫ po/
tiſſimã: nõ eẽt ibi ꝓꝑe circulatio: q2 non eſſet ꝓceſſus ab
eodẽ in idẽ eodẽ mõ. imo alio ⁊ alio mõ. Cũ. n. figura cir
cularis tota ſit vniformis nullã diffoꝛmitatẽ in ſuis par/
tib⁹ oẽbꝫ hñs ad circulationẽ non ſufficit ꝓceſſus ab eo/
dẽ in idẽ niſi hõ ꝓceſſus ſit vnifoꝛmis. ℭ Notãdum etiã H
ꝙ ꝓcedẽ ab eodẽ in idẽ ſm ꝓceſſum diffoꝛmẽ non negat
phs q2 ꝑ cãm cognoſciṫ effect⁹ ⁊ ꝑ effectũ cã: ſed diffoꝛmi
ter eſt hoc: q2 ꝓceſſus a cã in effectũ eſt demr̃atio ꝓpṫ qđ.
ecõuerſo aũt eſt demr̃atio q2. ſed i hõ ꝓceſſu nõ ẽ ꝓꝑe cir/
culatio vt ẽ ꝑ habita manifeſtũ. ℭ Notãdũ autẽ ꝙ ſcire I
ſimpl'r ⁊ ſcire potiſſimũ qđ fuit ſupꝛa determinatũ ⁊ dif/
finitũ nõ eſt niſi vno mõ. vꝫ. cognoſcẽ ꝑ cãm ⁊ qm̃ illi⁹ cã
eſt ⁊ ꝙ nõ ꝯtigit al'r ſe hẽre. Si g̃ bñ diffinitũ eſt qđ ẽ ſcire
⁊ ſcire potiſſimũ ſit ẽt niſi vno mõ. illa g̃ demr̃atio q̃ eſt ꝑ
cãm erit ſimpl'r ⁊ potiſſima. Illa aũt q̃ eſt ꝑ effectuꝫ q̃ ad

nos non erit ſimpliciter demõſtratio.nõ ergo põt aliqd
demonſtrare aliud ⁊ ecõuerſo niſi varietᷣ proceſſus ita ꝙ
vna ſit demõſtratio potiſſima.alia ṽo nõ potiſſima.⁊ qꝛ
demonſtrare altero modo ⁊ variare ꝓceſſũ impedit cir/
culationem.ideo impoſſibile eſt aliqd ꝓprie circulo de
A monſtrare.¶ Notãdũ etiã vt cõiter ponitᷣ.ſyll's dyalecti
cus põt eẽ circularis.qꝛ ſyll's dyalecticus ꝓcedit ex his
que ſunt nota nobis ⁊ ex ꝓbabilibus.contingit aũt idez
eſſe minus ⁊ magis notũ quo ad diuerſos.vel ꝯtigit idẽ
alr̃ ⁊ alr̃ acceptũ eſſe magis ⁊ minus probabile quo ad
nos.vt medea in eo ꝙ mr̃ erat magis ꝓbabile ꝙ dilige/
ret.in eo aũt ꝙ interficiẽs ꝙ odiret.non variatᷣ ergo pro
ceſſus dyalecticus qui dꝫ eſſe ex probabilibus ſi ꝑmiſſa
fiat ꝯcl'o ⁊ econuerſo.qꝛ vtraqꝫ alr̃ ⁊ alr̃ accepta vel quo
ad alios ⁊ ad alios põt eſſe magis ⁊ minus probabilis:
ſed cũ proceſſus demr̃atiuus ſit ex cauſis ſi premiſſa fiat
ꝯcl'o ⁊ ecõuerſo opꝫ variari proceſſum.poterit igitur ſyl
B logiſmꝰ dyalecticus eſſe circularis nõ demr̃atio.¶ Dubi
taret forte aliqs vtrũ oporteat verã eſſe ꝯñam phi ꝙ nõ
ꝯtingit circulo demõſtrare.⁊ ꝙ vnũ ⁊ idem reſpectu eiuſ
dez nõ poſſint eſſe ſimplr̃ ⁊ ſm nãm magis ⁊ minus no/
tũ.vꝫ ꝙ nõ:qꝛ vt in.5.meta.ſcribitᷣ.aliq̃ duo ſic ſe habere
poſſunt ꝙ vnũ eſt cã alterius ⁊ ecõuerſo vt ſanitas eſt cã
potõis.⁊ potio ſanitatis.Si igitᷣ ꝑ ſanitatez demonſtretᷣ
potio vt qꝛ talis eſt ſanitas iõ dꝫ talẽ potionẽ eẽ.⁊ econ/
uerſo ſi ꝑ potionẽ demõſtretᷣ ſanitas:vt qꝛ talis eſt potio
iõ ſic humores adeq̃t ⁊ efficit hꝫ ſanitatez.erit demr̃atio
circularis ⁊ q̃libꝫ demr̃atio erit potiſſima qꝛ q̃libꝫ ẽ per
cãz.qꝛ erit ex ꝑoribꝰ ⁊ notioribꝰ ſimplr̃ ⁊ quo ad nãm qꝛ
ſꝑ noĩe cãe iportari vꝫ aliqd prius ⁊ notiꝰ ſm nãm:imo ſi
vnũ põt eſſe cã alterius ⁊ ecõuerſo vꝫ ꝙ idẽ ſit priꝰ ⁊ no/
tius aliquo ſimplr̃ ⁊ quo ad nãm:⁊ ecõuerſo:qꝺ negare
C phs videtᷣ.¶ Dõm ꝙ in diuerſis generibꝰ cauſaꝝ vt ſu/
pra dicebatur ꝯtingit idẽ eẽ cãm alterius ⁊ ecõuerſo. vt
potio ẽ cã ſanitatis in gñe cãe efficiẽtis ⁊ ſanitas ẽ cã po
tionis in genere cãe finalis.In eodẽ aũt gñe cãe ipoſ'e eſt
D ꝙ idẽ ſit cã alterius.⁊ ecõuerſo.¶ Hoc viſo ſciendũ ẽ ꝙ
ſicut cã eſt potior effectu ⁊ imponit neceſſitatem effectui
nõ ecõuerſo.ſic vnũ genus cãe ẽ ſupra aliud. Et cã i vno
genere iponit neceſſitatẽ cãe in alio gñe ⁊ nõ ecõuerſo vt
finis iponit neceſſitatẽ efficiẽti.efficiẽs forme. forma ma
terie.ſic ergo ſi ꝑ cãm oñdatᷣ effectus erit demr̃atio potiſ
ſima.ſi aũt ecõuerſo nõ erit potiſſima.ſic ſi ꝑ cãz finalem
oñdatur cã ꝑtinẽs ad genꝰ cãe efficiẽtis poterit eẽ demõ
ſtratio potiſſima ſi ãt ecõuerſo nõ erit potiſſima.⁊ qꝺ di
ctũ eſt de fine reſpectu efficientis intelligẽdũ eſt de efficiẽ
te reſpectu forme.⁊ ꝺ forma reſpectu materie. potiſſima
igitur demonſtratio nunq̃ꝫ eſt circularis.nec põt aliquid
oñdi per aliud ⁊ econuerſo niſi varietur proceſſus.⁊ per
ꝯñs impediatur circulatio.¶ Deinde cum dicit.

¶ Accidit aũt dicẽtibꝰ circulo ꝺmr̃ationẽ eẽ ñ
ſolũ ꝙ nũc dcm̃ ẽ ſꝫ nihil aliꝺ dicere q̃ꝫ hoc ẽ
ſi hoc eſt:ſic eniꝫ facile eſt demõſtrare omnia.

Argir. ¶ Euenit aũt hiſce qui dicũt demõſtrationem
verſari:nõ ſolũ id qꝺ nũc ẽ dcm̃:ſꝫ ẽt nil aliud
dicere q̃ꝫ hoc eſt:ſi hoc eſt hoc vero pacto fa/
cile eſt oĩa demonſtrare.

¶ Oſtẽſo hãc poſitionẽ eẽ nullã ſu.ꝙ cõtingat circulo de
mõſtrare.In ꝑte iſta dato ꝙ cõtingeret circulo demr̃are
oñdit hãc poſitionẽ eẽ malã.qꝛ ex tali demõſtratione nõ
aggeneratᷣ ſcia vt ꝑdicta poſitio aſſerebat. Circa ꝙ duo
facit.qꝛ ꝑmo ꝓponit qꝺ intẽdit.2° declarat ꝓpoſitũ ibi.
(Manifeſtũ ẽ aũt) Dicit ḡ (Accidit aũt dicẽtibus circulo
demõſtrationẽ eẽ nõ ſolũ illud) icõueniẽs qꝺ nũc dictuꝫ
eſt.qꝛ cũ ſit oñſuꝫ ꝙ nõ ꝯtingit circulo demõſtrare:(ſed)
ſu.accidit(aliud)inconueniẽs ꝙ circulo demõſtrare(ni/
hil eſt dicere aliud q̃ꝫ ꝙ hoc eſt.ſi hoc eſt).i.eſt.a.ſi eſt.a.
⁊ b.ſi eſt.b.(ſic aũt demõſtrare oĩa ẽ facile).i.eſt ſuꝑficia
E le ⁊ nõ ire ad ꝓfundũ ⁊ nõ aggenerare ſciaꝫ.¶ Notãdũ
aũt ꝯſuetudinẽ eẽ phi rõnes ſuꝑficiales ⁊ nõ ſciẽtificas
appelllare rõnes faciles.vñ in ꝑ de generatione ſcribitᷣ
ꝙ ex multis ſermonibus indocti exiſtentiũ entes.i. q ſũt
idocti ⁊ neſciũt ſciũt multos ſermones ⁊ ad pauca reſpi/
ciẽtes enũciãt facilr̃.i.enũciãt ꝺbilr̃ ⁊ ſuꝑficialr̃ ⁊ nõ ſciẽ
tifice apud phm itaqꝫ facilis.i.leue idẽ ſonat:quod ſuꝑfi/
ciale ⁊ non ſciẽtificũ.igitᷣ in ꝓpoſito cũ ait ꝙ ſi ꝯtingeret
demõſtrare circulariter tũc demõſtrare omnia eſſet leue
quod idem ſonat quod ſuperficiale ⁊ nõ ſcientificũ. hi ḡ
ſic errantes nõ ſolũ peccabant qꝛ dicebãt ꝙ ꝯtigit circu/
lo demonſtrare:quod eſt impoſſibile:ſed etiam errabãt.
qꝛ dicebant ꝙ ex tali demonſtratione aggeneretur ſcia.
quod pꝫ eſſe falſum.¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtuꝫ autẽ eſt ꝙ hoc accidit tribꝰ ter/
minis poſitis.ꝑ multos.n.aut paucos reflecte
re dicere nihil differt.ꝑ paucos aut per duos.
Cum.n.ex neceſſitate.a.ſit.b.hoc autẽ.c. Cũ
igitur.a.ſit ex neceſſitate erit.b.

Argir. ¶ Atqꝫ pꝫ idipſuꝫ accidere tribus poſitis ter/
minis.Siue eni ꝑ multos ſiue ꝑ paucos redi
re dicatᷣ nihil ꝓfecto refert:atqꝫ ꝑ paucos etiã
duos.Nã qñ cũ a.ſit:ẽ neceſſario b.Et hoc cũ
ſit ẽ nec͡cio c.Tũ cũ a.ſit neceſſario c.ipꝫ erit.

¶ Declarat qꝺ dixerat.Ad cuiꝰ euidẽtiã ſciẽdũ ꝙ demõ/
ſtratio circularis nihil aliud ẽ q̃ꝫ q̃dã argumẽtatio refle/
xa.In ꝺclarãdo ergo ꝓpoſitũ tria facit phs.qꝛ ꝑmo oſtẽ
dit quõ habeat fieri ipſa argumẽtatio.2° ꝺclarat quõ ha
beat fieri argumentatio reflexa. 3° manifeſtat principale
intẽtũ.vꝫ.quõ ꝺmr̃are circulariter ⁊ arguere flexibiliter
nihil aliud eſt q̃ꝫ ꝯcludere idẽ per idez.⁊ dicere ſi hoc eſt
hoc eſt.⁊ demõſtrare oĩa facilr̃.i. ſuꝑficialr̃ ⁊ nõ ſciẽtifi/
ce.ſcꝺa ibi(Si igitᷣ cũ ſit.a.)tertia ibi(Ponatᷣ.a. in quo
c.Dicit ḡ(Manifeſtũ eſt aũt qm̃ accidit hoc)ſu. inconue
niens.qꝺ dcm̃ eſt(tribus terminis poſitis reflectere qui
dem.n.per multos terminos vl' per paucos dicere nihil
differt)⁊ ſubdit(cũ ſit.a.ex neceſſitate eſt.b.hoc autẽ cuꝫ
ſit.b.eſt.c.)i.de neceſſitate erit.c.i.ſeqtur.cuꝫ igitᷣ.a.ſit ex
neceſſitate erit.c.In hoc ergo nos docuit diſcurrere a ꝑn
cipiis ad cõcl'onẽ:ſm quẽ moduꝫ ſi ex prĩo ſequitᷣ ſcꝺm.
⁊ ex ſecundo tertiũ ſequitur ꝙ ex primo ſequatᷣ tertiuꝫ:
vel ſi ex.a.ſeqtur.b.⁊ ex.b.c.ꝯñs eſt quod ex.a. ſequitᷣ.c.
F ¶ Notandũ aũt ꝙ phs ꝓ eodẽ accipit.a.⁊.c.Intẽdit.n.
vt patebit ſic arguere.ſi ẽ.a.eſt.b.ſi eſt.b.ẽ.c.ergo ſi ẽ.a.
eſt.c.ſed idem eſt.a.⁊.c.igitᷣ ſi eſt.a.eſt.a. In demr̃one ḡ
circulari ꝯcluditᷣ idem ꝑ idẽ.demr̃are ḡ circulariter nihil
aliud eſt q̃ꝫ dicere ſi eſt hoc.eſt hoc.vt ſi ẽ.a.eſt.a.ſic ergo
oĩa demr̃are ẽ facile.i.ſuꝑficiale.⁊ nõ aggenerat ſciẽtiaꝫ.
G ¶ Notãdũ ergo ꝙ ſm intẽtionẽ phi.a.b.c.ſunt tres ter
mini ⁊ ſunt duo.ſunt tres ſm vocẽ ſꝫ ſunt duo ſm reꝫ qꝛ
pro eodem accipit.a.⁊.c.iõ aliqñ ait ꝙ nihil differt refle
ctere ꝑ paucos termios vt ꝑ tres:aliqñ ꝙ nihil differt re
flectere per paucos vt per duos:qꝛ termini aſſumpti vt
pꝫ per habita ſunt tres ⁊ duo.¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitᷣ cuꝫ ſit.a.neceſſe eſt eſſe.b. hoc auteꝫ
cum ſit erit.a.hoc enim inhereat circulo.

Argir. ¶ Si igitur cũ a.ſit neceſſe eſt b. ⁊ cuꝫ b. ſit ne/
ceſſe ẽ eẽ a.hoc eni erat circuli mõ verſari.

¶Docet nos reflectere ſiue docet nos circulariter argue
re dicens.(ſi igitur cum ſit.a.neceſſe eſt eſſe.b.hoc autē)
b i.b.cum ſit eſt.a.hoc enim erit circulatio.¶Notandum
aūt ꝙ cū primo dixit:ſi ē.a.eſt.b.ſi eſt.b.eſt.c.ergo ſi ē.a.ē
c.docuit nos arguere.nūc aūt cū dicit.ſi eſt.a.eſt.b.ꝛ ſi ē
b.eſt.a.docet nos arguere circulariter.qꝛ hoc ē arguere
circulariter procedere ab eodē i idē. ¶Deinde cū dicit.

¶Ponat̄.a.i quo ē.c.b.igit̄ cuꝫ ſit.a.eē dice
re eſt ipꝫ.c.dicere.hoc aūt ē:quoniā cū ſit.a.ē
c.ſꝫ.c.cū.a.idē eſt quare accidit dicere circulo
dicentes eē demōſtrationē nihil aliud niſi cuꝫ
ſit.a.eſt.a.ſic autē oīa demonſtrare leue eſt.

Argir. ¶Ponatur a.eo in loco quo ipſum eſt c. Di
cere igitur cū b.ſit a.ipſuꝫ eſſe:nil aliud ē q̄ꝫ di
cere:cū b.ſit.c.ipſuꝫ eē. Id aūt nil aliud eſt q̄ꝫ
dicere:cū a.ſit c.ipſuꝫ eſſe. At idē eſt c.ꝛ a.q̄re
ſit vt hi q cēſent orbis mō demōſtrationē ver
ſari:nihil aliud dicāt q̄ꝫ cū a.ſit a.ipſū eē. Hoc
vero pacto facile eſt oīa demonſtrare.

¶Poſtq̄ꝫ docuit nos flectere ꝛ docuit nos arguere circu
lariter:declarat quō arguendo circulariter probat̄ idē ꝑ
idē ꝛ facile eſt oīa dm̄ſtrare.d.(ponat̄.a.i quo.c).i. ponat̄
ꝙ idē ſit.a.ꝛ.c.hoc poſito arguat̄ ſic(.b.igit̄) ſu.eſt (cuꝫ
ſit.a.).i.cū ſit.a.eſt.b.(eē dicere)ſu.b.(eſt dicere ipſū.c.)
i.cum ſit.b.ē.c.(hoc aūt ē)dicere(qm̄ cū ſit.a.ē.c.).q.d.
ꝙ ſi ē.a.eſt.b.ſi eſt.b.ē.c.ergo ſeq̄t̄ de ꝑmo ad vltimuꝫ ꝙ
ſi eſt.a.ē.c.(ſed.c.cū.a.idē eſt.q̄re dicētes demſtrationē eē
circulo accidit nil aliud dicere q̄ꝫ cū ſit.a.ē.a.ſic quidē de
i mōſtrare oīa ē leue.)¶Notādū āt ꝙ ſi idē ē.c.ꝛ.a.ꝛ ad
a.ſeqtur.b.ꝛ ad.b.ſeqtur.c.ſeqtur ꝙ ad.a.ſeq̄t̄.a.argue
re circulariter nihil aliud eſt q̄ꝫ dicere ſi hoc ē.hoc eſt. vt
ſi ē.a.eſt.a.ſic aūt demſtrare oīa ē leue.i.ē ſupficiale ꝛ non
k ſciētificū.¶Dubitaret forte aliqs vtrū poſſit ꝓbari idē
ꝑ idē.ꝛ vi ꝙ ſic:qꝛ q̄ ſunt nota ꝑ aliud ꝓbant̄ ꝑ aliud.ğ q̄
ſunt nota ꝑ ſe ꝓbant̄ ꝑ ſe.ſed multa ſunt ꝑ ſe nota. ğ mul
ta ꝓbant̄ ꝑ ſe ipſa vel ꝓbari poſſunt.ꝓbare ergo ideꝫ ꝑ
l idē ꝛ cōcludere idē ꝑ ſeipm̄ nō eſt incōueniēs. ¶Dōꝫ ꝙ
ſicut accidit in cognitione ſenſitiua:vt puta i viſu ita ſuo
mō circa itellectū cōtingit.videmus.n.ꝙ aliq̄ ſunt viſibi
lia ꝑ aliud:vt ꝑ colorē ꝛ lucē.aliqua ſeipſis offerunt vi
ſui vt color ꝛ maxima lux.color.n.ꝛ ſi aliquo mō deficia
per ſe viſibili vel a viſibili primo.hoc eſt qꝛ nō plene par
ticipat naturā lucis:ſed ē q̄dā lux obūbrata aut opaca
ta.ipſa tn̄ lux offert ſe viſui ꝛ eſt ſeipſa viſibilis:ſic ꝛ i ꝓ
poſito cōcluſiones cognoſcunt̄ per principia. principia
autē ꝛ potiſſime dignitates ꝛ ꝓpōnes maxime ſiue vl'es
ſunt ſeipſis note. Statim.n.cum ſe offerunt itellectui no
ſtro aſſentimus eis:ſunt ergo alique ꝓpōnes note ꝑ ſe.ñ
tamē ꝓprie loquēdo ſunt aliq̄ ꝓpōnes ꝓbate.ꝑ ſe. nam
ꝓbare nō dicit qd̄cūq̄ꝫ cognoſcere.ſꝫ dicit cognoſcere cū
diſcurſu.hoc.n.ꝓprie eſt diſcurrere ſyllogiſtice ab vno i
aliud. Si ergo maximas ꝓpōnes ſine diſcurſu cognoſci
mus ꝓpōnes hꝰ nō ꝓprie ꝓbant̄.qꝛ nō itelligunt̄ cū di
ſcurſu.ſed ꝑma facie ſe offerunt itellectui.ē ergo deueni
re ad aliquas ꝓpōnes ꝑ ſe notas:ſꝫ nō eſt ꝯuenire ad ali
q̄s ꝓpōnes q̄ ſeipſas ꝯcludāt vel que ꝓprie ſeipſas ꝓbēt
qꝛ tales ꝓpōnes nō ꝓbant̄.i.nō itelliguntur cū diſcurſu.
qd̄ ergo arguit̄.qꝛ qd̄ eſt notū ꝑ aliud ꝓbat̄ ꝑ aliud bene
ſequit̄.ſed qd̄ ſubiungit̄.qd̄ eſt notū ꝑ ſe ꝓbat̄ ꝑ ſe.nō ſe
quit̄.qꝛ quod eſt ꝑ ſe notū nō ꝓbat̄. ¶Deinde cuꝫ dicit.

¶At vō nec hoc poſſibile ē niſi i his quecūq̄ꝫ
alternatim ſe conſequuntur ſicut ſunt ꝓpria.

¶At vero nec idipſū fieri pōt niſi i hiſce q̄ mu Argir.
tuo ſe ſequunt̄ queādmodū ipſa propria.

¶Oñdit hos errores nō ſolū.qꝛ dicebāt ꝙ ꝯtigebat circu
lo demſtrare ꝛ ꝙ ex tali demſtratione aggenerabat̄ ſcia.ſꝫ
ēt;errabāt qꝛ dicebāt oīuꝫ eē hꝰ ſciaꝫ.vꝫ.ꝑ dm̄ſtratōeꝫ cir
culare. Intēdit āt talē rōnē.nō pñt ꝓbari circulariter niſi
q̄ ſūt ꝯuertibilia ꝛ q̄ ꝓbant̄ ſyllogiſtice ꝑ ꝑm̄ ꝑ'figure. er
go nō oīa pñt circulariter demſtrari. ¶Adducēdo āt hāc
rōnē.q̄ttuor facit.qꝛ ꝑ oñdit ꝙ ad ꝓbandū aliqd circula
riter reqrit̄ ibi conuertibilitas terminoꝝ. ſcd̄o declarat
ꝙ reqrit̄ ibi ordo ſyllogiſticus. 3° manifeſtat ꝙ opꝫ hoc
fieri ſolū in ꝑ'figura.q̄rto ex oībꝰ his cōcludit ꝙ cuꝫ oīa
nō ſunt cōuertibilia nec oīa poſſent ſic ſyllogiſtice ꝓbari:
ꝛ ꝙ nō oīa:imo valde pauca ſūt illa q̄ pñt circulariter de
mſtrari.ſcd̄a ibi.(Uno qdē poſito.)tertia ibi.(Si qdē igit̄
ꝛ.a.)q̄rta ibi.(Quare qm̄ q̄ꝫ pauca.)Dicit ğ(at vō neq̄ꝫ
poſ'e eſt hoc).i.neq̄ꝫ eſt poſ'e ꝓbare circulariter(niſi i his
q̄ alternatim ſe cōſequuntur ſicut ſunt ꝓpria).i.niſi i his
q̄ ſunt conuertibilia.q.d.ꝙ ad probationem circularem
reqritur conuertibilitas terminoꝝ. ¶Deinde cū dicit.

¶Uno qdē poſito oñſuꝫ eſt ꝙ nequaq̄ꝫ neceſ
ſe ē aliqd eē alteꝝ. Dico aūt vno ꝙ neq̄ꝫ termi
no vno neq̄ꝫ ꝓpoſitiōe vna poſita. Ex duabꝰ
aūt propoſitionibus primis ꝛ minimis ꝯtin
git:ſic quidē contingit ꝛ ſillogizare.

¶Demonſtratū eſt igitur prius vno qdē poſi Argir.
to nūq̄ꝫ neceſſario aliqd aliud eē:vno inquaꝫ
aut termino aut poſitione. Ex duabꝰ aūt poſi
tionibus primis ac minimis fieri poſſe ſi qui
dem ꝛ ratiocinari contingit.

¶Oñdit ꝙ ad hꝰ ꝓbationē reqrit̄ ordo ſyllogiſticꝰ. Dič
ğ.(Uno qdē poſito oñſuꝫ eſt.)ſu.in priorıbꝰ ꝙ(nequaq̄ꝫ
neceē aliqd alteꝝ eē).i.aliqd alteꝝ accidere vl' aliqd al
teꝝ ſeq.ꝛ ſubdit(dico āt qdē vno qm̄ nec vno termio nec
vna ꝓpōne poſita)ſu.ſeq̄t̄ aliqd(ex duabꝰ aūt ꝓpōnibꝰ
ꝑmis).i.ex duabꝰ ꝑmiſſis(ꝛ minimis).i.ad minꝰ(ꝯtigit)
ſu.ſeq aliqd.(ſic ꝯtigit qdē ſyllogizare)poſſꝫ ğ rō ſic for
mari.ad quālibꝫ ꝯñtiā tā circularē q̄ꝫ aliaꝫ:eo ꝙ ex vna
nihil ſeq̄t̄.reqrūt̄ due ꝓpōnes ſiue due ꝑmiſſe.ſꝫ ſic ꝯtin
git ſyllogiſare:ꝛ iſte ē ordo ſyllogiſticꝰ.ğ ad q̄ꝫlibꝫ ꝯñaꝫ
tā circularē q̄ꝫ aliā reqrit̄ ordo ſyllogiſticꝰ.¶Noᵐ āt ꝙ m
ad oēꝫ ꝯñtiaꝫ reqrit̄ ordo ſylliſticꝰ.ꝛ reqrūt̄ due ꝓpōnes
ꝛ tres termi.qꝛ oīs ꝯña vel ē ſyll'a vl' reducibil' ad ſyllꝫ.
¶Dubitaret forte aliqs quō vno poſito ſiue vna ꝓpōne
ſiue termio vno nō ſeq̄t̄ aliq̄ ꝯ.¶Dōꝫ ꝙ ꝯ q̄cūq̄ꝫ ſit illa n
ē aliq̄ hitudo alicuiꝰ ꝑdicati ad aliqd̄ ſubꝫ.ꝛ qꝛ nihil cō
cludit̄ ꝑ ſeipꝫ opꝫ ꝙ ꝑ aliud.i.ꝑ mediū terminū ꝯcludat̄ hꝰ
hitudo.ğ ꝑ hitudinē quā hñt ꝑdicatū ꝛ ſubm̄ ad mediuꝫ
terminū q̄ habitudo ſumit̄ in ꝑmiſſis.pꝫ quā hitudineꝫ
hñt ꝑdicatū ꝛ ſubm̄ inter ſe.qd̄ declarat̄ in ꝯcluſione. in
premiſſis opꝫ ergo accipe quā habitudinē hꝫ ꝑdicatū.i.
maior extremitas ad mediū ad hoc ꝙ inferat̄ ꝯcluſio. ꝛ
quā habitudinē habēt maior ꝛ minor extremitas inter
ſe.ex habitudine ğ quā hꝫ vtraq̄ꝫ extremitas ad mediuꝫ
ꝙ ſit i ꝑmiſſis iferat̄ q̄ ſit hitudo extremitatū iter ſe: qd̄
ſit in ꝯcluſione.quare ſi in ꝑmiſſis accipet̄ ſolū vna ꝓpō
nō ſumeret̄ habitudo medij ad vtrāq̄ꝫ extremitatē:ſꝫ ad
alterā tm̄.nō ergo ex hoc poſſumꝰ ꝯcludere q̄ eēt habitu
do extremitatū inter ſe.igit̄ ſi debeat ꝑ mediū triū infer
ri habitudo vtriuſq̄ꝫ extremitatis iter ſe qd̄ ſit in ꝯcluſio
ne opꝫ ꝙ i ꝑmiſſis accipiat̄ hitudo vtriuſq̄ꝫ extremitatis
ad mediū. ꝛ qꝛ ad h ad minꝰ reqrūt̄ due ꝓpōnes ſi ſuffič

vna.ergo ex vna propoſitione nulla ſequitur cõcluſio ſʒ ad minus requiruntur due ꝓpoſitiones:⁊ ad minus requiruntur tres termini.q2 due ꝓpoſitiones:ex minus q̃ʒ ex tribus terminis cõſtare non poſſunt.bene ergo dictuʒ eſt ꝙ poſito vno.i. poſita propoſitiõe vna nihil ſequitur vt eſt p habita manifeſtum.¶ Deinde cum dicit.

¶ Si qdeʒ igit̃ ⁊.a.ipſi.b.⁊.c.inhereat.⁊ hoc adinuicẽ ⁊ ipſi.a.c.ſic quideʒ contingit ex alterutris monſtrare oĩa queſita i prima figura ſicut oſtenſuʒ eſt i his que de ſyllogiſmo ſunt. Oſtenſum ẽ aũt ꝙ in alijs figuris aut non fit ſyllogiſmus aut non de acceptis. Nõ autem ꝑdicari eq̃lr neq̃q̃ʒ eſt monſtrare circulo.

Argit. ¶ Si igit̃.a.⁊.b.⁊.c.mutuo ſe ſequant̃: ſic tñ fieri põt vt oſtẽdãtur ex ſeſe mutuo cũcta que poſtulata ſunt in pria rõcinatiõis figura: vt i libro prioꝝ oñdimus:quo loco ẽt patuit ceteris i figuris aut ñ fieri rõcinationẽ:aut ñ ex his fieri q̃ ſũt ſũpta. Ea ꝟo q̃ ꝑdcationẽ nõ ſuſcipiũt mutuã fieri nõ pt vt mutuo demſtrent̃.

¶ Oſtenſo ꝙ ad circularẽ cõſequentiã reqrit̃ conuertibilitas terminoꝝ ⁊ ordo ſyllogiſticus. Jn pte iſta declarat ꝙ opʒ hoc fieri ſolum i prima figura.d.(ſi qdẽ igit̃.⁊.a.ipſi.b.⁊.c.inhereat)ſu.cõuertibiliter(⁊ hoc ⁊ ipſi.a.inſũt adinuicẽ).i.cõuertibiliter.(ſic qdeʒ cõtingit) ſyllogiſtice (demſtare ex alterutris).i.cõuertibiliter.(in prima figura.ſicut oñſum eſt in his q̃ ſunt i ſyllo).i.in ſcðo priorum (oñſum eſt aũt)in illo libro(ꝙ in figuris alijs)a pma(aut nõ fit ſyllogiſmus)circularis.(aut nõ fit de ꝓpõnibus acceptis.)ſed de alijs.opʒ ergo talẽ ſyllogiſmuʒ fieri in pma figura ⁊ fieri ex terminis eq̃liter ꝑdicãtibus.i. conuertibilibus.Jõ ſubdit ꝙ(nõ autẽ eq̃liter ꝑdicãtia).i.p terminos nõ cõuertibiles nequaq̃ʒ eſt circulo demſtare.¶ Dubitaret forte aliqs qđ ſolũ in pma figura ⁊ p terminos ꝯuertibiles fit ꝓpoſitio circularis.in aliis aũt figuris vel non fit circulatio.vel ſi fit ad hoc non ſufficiunt ꝓpoſitiones accepte.ſʒ opʒ ſumere ꝓpões alias. ¶ Dõm ꝙ ad pfectaʒ circulationẽ opʒ ꝙ p ꝯcluſionẽ ꝯcludãt̃ vtraq̃ pmiſſarum ita ꝙ p vtraq̃ pmiſſaꝝ ꝯcludat̃ ꝯcluſio ita vt ſit pfecta circulatio ⁊ ſit ꝓceſſus ab eodẽ in idẽ.pʒ ꝙ per ꝯcl'onẽ cõcludat̃ vtraq̃ illaꝝ vt ꝙ ꝯcl'o cũ conuerſa minoris inferat maioreʒ.⁊ cũ cõuerſa maioris cõcludat minorem.qđ non põt fieri niſi in terminis cõuertibilibus: vt ponantur termini cõuertibiles homo. diſciplinabile. riſibile.⁊ fiat talis ſyll'o.oĩs hõ eſt diſciplinabilis. omne riſibile eſt homo.ergo oẽ riſibile eſt diſciplinabile.p hãc autẽ cõcluſionẽ cũ cõuerſa minoris cõcluditur maior.vt omne riſibile eſt diſciplinabile.oĩs hõ eſt riſibilis. que ẽ cõuerſa minoris.ergo oĩs hõ eſt diſciplinabilis.que fuit maior.ſic ẽt cũ cõuerſa maioris ⁊ cõcluſione cõcludit̃ minor vt oẽ diſciplinabile eſt hõ.q̃ eſt conuerſa maioris.oẽ riſibile eſt diſciplinabile.que fuit ꝯcl'o prioris ſyllogiſmi ergo oẽ riſibile eſt hõ.que fuit minor ſyllogiſmi prioris.

¶ Hoc viſo pʒ ꝙ in tertia figura nõ põt eſſe pfecta circulatio.nã in tertia figura ſemp cõcl'o eſt particularis.⁊ opʒ ꝙ aliq̃ pmiſſaꝝ ſit vlis.nunq̃ʒ aũt p particularem ꝓpoſitionẽ cõcludit̃ vlis.q̃re ſi in tertia figura ſit vtraq̃ pmiſſaruʒ vlis nulla erit ibi circulatio nec pfecta nec imperfecta.q2 neutra pmiſſaruʒ cũ ſit q̃libʒ vlis poterit ꝯcludi p cõcluſionẽ particularem. Si aũt altera pmiſſaꝝ ſit vlis altera pticularis ſaltẽ non poterit ibi eſſe circulatio completa.q2 non poterit ibi concludi vtraq̃ pmiſſarũ. p concluſionẽ.n.pticularẽ nõ poterit ꝯcludi pmiſſa vlis. ſic ẽt in ſcða figura nõ põt eſſe cõpleta circulatio.naʒ ſemper in ſcða figura eſt cõcluſio negatiua:⁊ altera pmiſſaꝝ eſt affirmatiua ⁊ altera negatiua.non.n.põt eſſe ꝙ in ſcða figura ambe pmiſſe ſint negatiue.q2 tũc nihil ſequeretur nec ꝙ ambe ſint affirmatiue:q2 tũc ſequeret̃ cõcl'o affirmatiua.⁊ argueret̃ a poſitiõe ꝯñtis qđ eſt pctm̃ i forma ſyllogiſtica.ergo opʒ alterã pmiſſaꝝ eſſe affirmatiuaʒ ⁊ alterã negatiuã:cum ꝯcluſione.ergo negatiua ⁊ pmiſſa negatiua nũq̃ʒ pt ꝯcludi pmiſſa affirmatiua.nec ergo in tertia figura nec in ſcða p ꝓpões acceptas põt eſſe perfecta circulatio.q2 non põt ibi concludi vtraq̃ pmiſſaꝝ. Si ergo debeat fieri cõpleta circulatio oporteret accipere aliq̃s ꝓpões ad hoc ꝙ ꝯcluderet̃ vtraq̃ pmiſſaꝝ.qđ quõ fieri bẽat in libro poꝝ hʒ declarari. Jn ſola ergo prima figura põt eſſe completa circulatio. Rurſus hoc ſolũ hʒ fieri in primo pme.nã alij modi pme figure ſi ſunt vtiles vel cõcludũt cõcluſionẽ negatiuaʒ vel particularem. ſi cõcludunt particularẽ nõ põt ibi fieri cõpleta circulatio ꝓpter id qđ dictuʒ eſt de tertia figura.ſi auteʒ concludant negatiuam.nõ põt ibi eſſe cõpleta circulatio pp ea que diximus de ſcða figura.vbi oſtendimus ꝙ q2 ibi eſt cõcluſio negatiua nõ põt eſſe pfecta circulatio. Jn ſolo ģ primo mõ pme figure ⁊ per terminos conuertibiles habet perfecta circulatio fieri. ¶ Deinde cum dicit.

Cap. 5. & alibi.

¶ Quare qm̃ pauca hmõi in demõſtrationibꝰ ſunt manifeſtũ qdeʒ ẽ:qm̃ vanũ ẽ ⁊ impoſſe ſic dicere ex his q̃ ſũt adinuicẽ eſſe demõſtrationẽ.⁊ pp hoc ꝯtingit oĩuʒ eſſe demõſtrationẽ.

¶ Quare cũ in demõſtrationibus pauca talia ſint:cõſtat vanũ eſſe ac ĩpoſſibile demonſtrationẽ ipſaʒ mutuã eſſe cenſere:atq3 ob idipſũ poſſe demonſtrationeʒ oĩuʒ eſſe. Argit.

¶ Concludit ꝯ põnẽ ꝓtractã ꝙ dato ꝙ cõtingeret circulariter demſtare ⁊ poſito ꝙ ex tali demſtatione aggñet̃ ſcia: nõ tñ oĩa ſic ſcibilia ⁊ ſic demſtabilia ſũt:imo cũ hoc non poſſit fieri niſi i terĩs ꝯuertibilibꝰ ⁊ p primã figurã ſolũ: imo ſolũ p pmũ pꝰ figure valde pauca eẽnt ſic ſcibilia.q2 valde pauca ſũt talia.iõ ait(q̃re qm̃ qdẽ pauca dm̃ſtatiõibus ſunt hꝰ manifeſtũ eſt aliter qm̃ vanũ ⁊ ipoſſe ſit dicere demõſtrationẽ eſſe ex his q̃ ſũt adinuiceʒ).i.ex conuertibilibꝰ(⁊ pp hoc)dicere ꝙ (contingit oĩuʒ eẽ dm̃ſtatiõeʒ) cũ nõ oĩa ſint cõuertibilia nec oĩa poſſunt p pmũ pme figure ꝯcludi.¶ Notãdũ ꝙ nõ negat hoc Ariſt.q̃n termini in demſtatiõe ſint cõuertibiles cũ demſtatio potiſſima non poſſit fieri niſi in conuertibilibus terminis.negat tñ ꝙ nõ oĩa ſunt talia.nec oĩa ſunt cõuertibilia.iõ non oĩum põt eſſe demſtatio ⁊ maxime demſtatio circularis.de qua planũ eſt ꝙ reqrit terminos cõuertibiles cuius ꝯrium illi dicebãt aſſerentes oĩum eẽ demſtationẽ.⁊ ꝙ oĩa poterãt circulariter demſtari. ¶ Dubitaret forte aliquis qđ faciat ad ꝓpoſituʒ ꝓbandũ qđ ſupius pmiſerat.vʒ ꝙ ex vno nihil ſeqtur. ¶ Dõʒ ꝙ ex hoc dicto ꝙ vno poſito nihil ſeqtur:ſed reqrunt̃ ibi due premiſſe ad minus manifeſte habet̃ ꝙ ad omneʒ ꝯñtiam ſiue ſit circularis ſiue ſit alia reqrit̃ aliquo mõ ordo ſyllogiſticꝰ.ſyllogiſtice autẽ non põt fieri circulatio niſi in terminis cõuertibilibus.ģ reqrunt̃ ibideʒ termini cõuertibiles.⁊ q2 nõ oĩa ſunt cõuertibilia.ergo manifeſte ex hoc cõcludit̃ intentuʒ.vʒ ꝙ nõ oĩum ſit circularis demſtatio.cuius ꝯrium ponebant ponentes ꝙ oĩa contingit circulariter demonſtrare.

¶ Qm̃ autẽ ipoſſe ẽ aliter ſe hẽre cuiꝰ ẽ ſcientia ſimplr:⁊ qm̃ neceſſariuʒ vtiq3 erit id eſſe ſcibi T.c.7.

le qđ eſt ſcđm demōſtratiuam ſciētiā. demonſtratiua autē eſt quā habemus in hñdo demōſtrationem. ex neceſſarijs vtiq3: ſyllogiſm⁹ de
T. c. 8. monſtrationis eſt. ¶ Accipiendū igiť ē ex q̄bus ⁊ qualibus demonſtrationes ſint.

Argir. ¶ Cu3 aūt fieri neq̄at vt id aliter ſeſe hēat cui⁹ eſt abſolute ſcia: id neceſſariū ē ꝑfecto qđ demōſtratiua ſciri ſcia pt: atq3 ea eſt demōſtratiua ſcia quā habem⁹ demōſtrationē habendo. Eſt ergo dmōſtratio ex neceſſarijs rōcinatio. Sumēdū eſt igiť ex q̄bus qualibuſue demonſtrationes conficiuntur.

¶ Poſtq̄3 pħs oñdit ꝙ demſtratio eſt ex primis ⁊ veris. In parte iſta declarat ex q̄bus ⁊ ex qualib⁹ ꝑmis: ⁊ ex q̄b⁹ ⁊ ex q̄libus veris habeat eſſe demſtratio. nō. n. ſufficit ſcire demſtratiōe3 eſſe ex ꝑmis ⁊ veris niſi ſciuerimus que ⁊ qualia ſunt illa prima ⁊ vera. In hoc ĝ capitulo dclarat illa prima ⁊ vera ex quibus eſt demōſtratio q̄ eſt qualia ſint. q2 debent eſſe de omni ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm. Poteſt tñ ⁊ aliter continuari hec ps ad ꝑcedētē. na3 demſtratio addit ſupra ſyllm ſimpliciter neceſſitatem materie. circa aute3 ipſa3 neceſſitatē materie ſiue circa ipm neceſſarium. aliq̄ ſe habēt vt materialia aliqua vt formalia. nā ipa ꝑma ⁊ vera ſunt neceſſaria. ſed rō quare ſunt neceſſaria. q2 ſunt de omni ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipſu3. ꝑma ergo ⁊ vera ſunt illa que ſunt neceſſaria. ſed de omni ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipſu3 ſunt rō q̄re ſunt neceſſaria. ⁊ q2 ſemꝑ id qđ eſt tale eſt quaſi materiale. illud autē qđ eſt rō q̄re ſit tale eſt q̄ſi formale reſpectu eius. dicere poſſumus ꝙ per relationē ad neceſſariu3 vł ad neceſſitate3 mãe ꝑma ⁊ vera ſunt q̄ſi mãlia. de omni ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipſum ſunt q̄ſi formalia. iō dicere poſſumus ꝙ preter formam ſyllogiſmi ſimpłr demſtratio que addit ſupra hō ſyllm neceſſitate3 materie h3 principia mãlia ⁊ aliq̄ formalia. Poſtq̄3 ergo pħus determinauit de his q̄ ſunt quare mãlia reſpectu demſtratiōis: q2 oñdit demſtrationē eē ex ꝑmis veris. In pte iſta ðtermiat de his q̄ formalia. oñdēs ex q̄b⁹ ⁊ q̄lib⁹ v̄is ſit demſtratio. q2 ē de oi ꝑ ſe ⁊ ſ3 ꝙ ipm. Diuidiť aūt hec ps i duas. q2 ꝑmo dclarat ex q̄b⁹ ⁊ ex q̄lib⁹ demſtratio eſt. 2° manifeſtat ex q̄b⁹ ⁊ ex q̄libus nō ē ibi. (Si igiť dmſtratiua ſcia.) Circa ꝑmū duo facit. q2 prio continuat ſe ad dicēda. 2° declarat de intēto ibi. (Primū igiť demſtrabimus.) In pria pte intendit talē rōnem. ois ſyllogiſmus demſtratiue ꝓbās ꝯclone3 neceſſaria3 eſt ex neceſſarijs. demſtratio eſt hō. igiť demōſtratio eſt ex neceſſarijs. ⁊ q2 demſtratiōes ſūt ex neceſſarijs. iō videndū eſt ex q̄bus ⁊ ex q̄lib⁹ neceſſarijs ſūt demſtrationes iō ait. (Qm̄ aūt ipoſe ē alr ſe hře cuius ē ſcia ſimpłr). i. ꝑ demſtratiōe3 (id vtiq3 ſcibile qđ eſt ſm demſtratiuā ſciam erit neceſſariū eē). q. d. ꝙ q2 ꝯclo demſtratiōis ⁊ id qđ ſciť ꝑ dmſtrationē nō pōt alr ſe hře. iō o3 hō ꝯclonē ⁊ hō ſcitū eē neceſſariū. Et ſubdit (demſtratiua aūt) ſu. ſcia (eſt qua3 hēmus in hñdo demſtrationē.) demſtratiua ergo ſcientia ſiue demſtratiua ꝯcluſio nō ſolū eſt neceſſaria. ſ3 ēt eſt hita ꝑ dmſtrationē. ⁊ q2 ſic ē. (ex neceſſarijs itaq3 ē ſyll'a demōſtratiōis) ſiue ſyll'a demſtratiuus. ⁊ q2 demſtratiōes ſunt ex neceſſarijs. (accipiendū eſt igiť ex q̄b⁹ ⁊ ex q̄libus) necarijs
F (dmſtratiōes ſunt.) ¶ Notādū āt ꝙ pōt nec̄aria ꝯclo ꝯcludi ꝑ mediū ꝯtigens: ſ3 hoc nō erit demſtratiue. ſ3 topice ſiue ꝓbabilr. demſtratiua aūt ꝯcluſio nec̄ia non pōt ꝯcludi niſi ꝑ mediū nec̄iu3. Volēs ĝ pħs ꝓbare ꝙ demſtratio ſit ex nec̄arijs duo aſſumit. quoꝝ vnu3 eſt ꝙ ꝯclo demſtratiua non poteſt alr ſe hře ⁊ ē neceſſaria. 2ᵐ vō ē ꝙ hō ꝯcluſio habeť ꝑ demſtrationē. cu3 ĝ demſtratiuus ſyll's ꝯcludit demſtratiue ꝯcluſionē neceſſariā o3 demſtrationē eē ex nec̄arijs. ⁊ q2 demōſtrationes ſunt ex neceſſarijs acci-
G piendū eſt ex q̄b⁹ ⁊ q̄lib⁹ nec̄arijs hñt eſſe. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. q2 vł ꝙ in demſtratiōe nō poſſum⁹ accipe aliqua formalia ⁊ aliq̄ mãlia. na3 cū tota forma ſyllogiſtica tradať in libro ꝑoꝝ. cū demōſtratio nō addat ſupra ſyll'3 niſi nec̄itatē materie vł ꝙ totū ſit quid mãle qđ addit demōſtratio ſupra ſyllm ſimpłr. ⁊ q2 in lib. poſterioꝝ ðterminať de demōſtratione q̄tu3 ad ea q̄ addit ſupra ſyllm ſimpliciter: videť ꝙ totu3 ſit qd mãle qđ h de demſtratiōe tradiť. non ĝ diſtinguendu3 eſt. ꝙ aliq̄ ſunt mãlia aliqua formalia: q̄ h de demſtratione traduntʳ. ¶ Dōm ꝙ ꝓut tra-
H ditur in 7° meta. aliqua ſunt mãlia reſpectu vnius q̄ ſunt
Colligitur formalia reſpectu alterius. vt cuprum eſt qd mãle reſpe
tex. ctu circuli. ⁊ eſt tñ qd formale reſpectu circuli cuprei. na3
cō. 33. ſi diffiniretur circulus cupreus. cuprū poneretʳ in diffō-
34. ⁊ in ne eius. circulus ergo cupreus l3 ſit qd mãle reſpectu cir
de. culi ſimpłr in ipſo tñ circulo cupreo eſt aſſignare aliqd formale reſpectu eius. ſic l3 neceſſitas materie ſit qd mãle reſpectu ſyllogiſmi ſimpłr. circa ipſa3 tñ neceſſitatem materie. ſu. circa ipm neceſſariu3 eſt aliqd aſſignare mãle ⁊ aliqd formale. Dicebať. n. ꝙ ꝑma ⁊ v̄a ſunt neceſſaria. ſ3 rō q̄re ſunt neceſſaria eſt q2 ſunt de omni ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipſu3. ⁊ q2 ſemꝑ id qđ eſt rō q̄re aliqd ſit tale eſt formale reſpectu ei⁹ vt antea dicebať. iō determinare de ꝑmis ⁊ v̄is eſt quaſi determinare de neceſſario materialiter. determinare v̄o de omni ⁊ ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm eſt quaſi determinare de neceſſario formaliter. hñ ĝ dictu3 eſt ꝙ ſupra oñdēdo pħs demſtratione3 eſſe ex ꝑmis ⁊ veris determinauit de neceſſario ſiue de demſtratione q̄ſi materialiter. nūc aute3 declarādo eā eſſe de omni per ſe ⁊ ſm ꝙ ipſu3 determinant de ea quaſi formaliter. ¶ Deinde dicit.

¶ Primū igiť determinādu3 quid dicim⁹ de omni ⁊ quid per ſe. ⁊ quid vniuerſale.

¶ Atq3 prio ðterminemus qd de omni: quid per ſe: quid vniuerſaliter dicimus. Argir.

¶ Exequiť de intento oñdēs ꝙ ea ex q̄bus ē demſtratio debent eſſe de oi: ⁊ ꝑ ſe ⁊ debēt eē vlīa. i. debēt eē ſ3 ꝙ ipſū. duo ĝ facit. q2 ꝑ ait ꝙ vult determinare qd ē de omni qd ꝑ ſe ⁊ qd vłe. 2° determinat de vnoquoq3 ibi. (De omni hoc dico.) Dicit ĝ. (Primum ergo demōſtrabimus quid dicimus eſſe de oi qd ꝑ ſe ⁊ qd vłe.) Deinde cum dicit.

¶ De oi qdē hoc dico qđ vtiq3 nō in quodā. in quodā āt ē. nā qđ aliqñ qdē ſic. aliqñ vero nō. vt de omni hoīe aīal. Si. n. veꝝ eſt dicere hominē verū eſt dicere aīal. ⁊ ſi nunc alteru3 ⁊ alterum. Et ſi in omni linea punctu3 ſimiłr eſt.

¶ Id itaq3 ð oi dicim⁹ qđ nō cuidā ineſt cuidā nō ineſt. Nec interdū competit: interdum nō competit: na3 ſi animal omni de hoīe dicitur: ſi verum eſt hunc dicere homine3: verum eſt eum ⁊ animal dicere. Ac ſi nūc veꝝ eſt ⁊ alteꝝ dicere: veꝝ eſt ⁊ alterum dicere. Et ſi in omni linea pūctū ineſt: ſimiliter. Argir.

¶ Exequiť de vnoquoq3 iſtoꝝ. Circa qđ tria facit. q2 prio determinat de oi. ſcđo de per ſe. 3° de vlī. ſcđa ibi. (Per ſe autē ſunt.) tertia ibi. (Uniuerſale autē dico.) Circa ꝑmū duo facit. q2 ꝑmo determiat qd ē dici de oi. ſcđo qđ dixerat ꝓbat ꝑ quoddā ſignū ibi. (Signū ē aūt.) Dicit ergo ꝙ (de oi hoc dico qđ vtiq3 ē nō i quodā qdē ſic. quodā q̄

dez nō:nec aliqñ ſic aliqñ aūt nō).q.d.ꝙ de oi ꝺ quo hic
agiť reqrit vl̄itatē ſubiectoꝝ.qꝛ nō oꝫ eſſe in quodā ſic ⁊
in quodā nō.⁊ reqrit vniuerſalitatē tēpoꝝ.qꝛ nō oꝫ eſſe
aliqñ ſic ⁊ aliqñ nō(vt de omni hoie) predicať(aial.) qꝛ
ſi veꝝ eſt dicere aliqd eſſe hoieꝫ veꝝ eſt dicere eſſe aial(⁊
ſi nūc alteꝝ).i.ſi nūc veꝝ eſt dicere alterū.i. hoiem(nunc
alteꝝ).i.veꝝ dicere alteruꝫ.i.aial.(⁊ ſicut in omni linea
eſt punctus.)⁊ ſu.ſicut in omni hoie eſt aial ſimpliciter
A ſu.eſt ibi dici de omni.¶ Notanduꝫ aūt ꝙ aial reſpectu
hois hꝫ vniuerſalitatē ſubiectoꝝ ⁊ etiam vl̄itatē tēporū.
Eſt.n.ibi vniuerſalitas ſubiectoꝝ.qꝛ de quocunqꝫ veruꝫ
eſt dicere ꝙ ſit hō de illo veꝝ eſt dicere ꝙ ſit aial.⁊ etiam
vniuerſalitas temporū:qꝛ nunc ⁊ qñcunqꝫ de aliquo ve-
rum eſt dicere ꝙ ſit hō de illo tunc eſt verum dicere ꝙ ſit
B aial.¶ Notandum etiā ꝙ ſicut de quocunqꝫ eſt verū di-
cere ꝙ ſit hō eſt veꝝ dicere ꝙ ſit aial.⁊ nunc ⁊ qñcūqꝫ eſt
veꝝ dicere ꝙ ſit homo tūc eſt veꝝ dicere ꝙ ſit animal ſic
de quocunqꝫ eſt veꝝ dicere ꝙ ſit linea verum eſt dicere ꝙ
in ea ſit punctus.⁊ nunc ⁊ qñcunqꝫ eſt verum dicere ꝙ
ſit linea tunc eſt veruꝫ dicere ꝙ ſit punctus. Eſt ergo de
omni dicēdo.ois linea eſt punctata.ſic̄ eſt dici de omni di-
cendo.ois homo eſt aial.vtrobiqꝫ.n. eſt tam vniuerſali-
C tas ſubōꝝ q̄ꝫ tēporū.¶ Dubitaret forte aliqs.qūo de oi
de quo ħ agiť ſe habeat ad dici de omni in libro prioꝝ.
¶ Dōm ꝙ ad dici de omni i libro pͦꝝ nō reqriť niſi vni-
uerſalitas ſubōꝝ.tunc.n.eſt de omni vt in priorībus tra-
ditur qñ nihil eſt ſub ſubiecto de quo p̄dicatuꝫ nō dicať.
Sed de omni de quo ħ agiť ſupra vl̄itatē ſubōꝝ reqrit
vniuerſalitateꝫ tēpoꝝ.Cauſa aūt huius ex hoc ſumi pt.
naꝫ cuꝫ inueniať duplex ꝓpoſitio de ineſſe vt pōt hēri ex
pͦmo priorum.vꝫ. vt de ineſſe ſimplr̄ ⁊ de ineſſe vt nunc.
Ex ꝓpōnibus de ineſſe vt nūc ⁊ contingentibus pōt fie-
ri ſyllogiſmus thopicus.ſed ſyllogiſmus demōſtratiuꝰ
non pōt fieri ex ꝓpoſitionibus ꝯtingentibus nec ex ꝓpō-
nibus de ieſſe vt nūc.ſꝫ oꝫ ꝙ fiat ex ꝓpōnibꝰ neceſſarijs
⁊ de ineſſe ſimpliciter.igiť cū ſyllogiſmus traditus in li-
bro priorū ſit in terminis cōibꝰ ſit applicabilis tā ad ſyl-
logiſmū demr̄atiuū q̄ꝫ ad thopicū oꝫ ꝙ de omni ibi tra-
ditū includat talē vniuerſalitatē q̄ reſeruet in omni ſyllo-
giſmo tā thopico q̄ꝫ demr̄atiuo.⁊ qꝛ ex ſolis ꝑticularibꝰ
nō ſeqtur ꝯcluſio.ſi cōſideremus formaꝫ ſyllogiꝫandi oꝫ
in omni ſyllogiſmo eſſe aliq̄ꝫ ꝓpōnem vniuerſalē q̄ acci-
pit vniuerſalitatem ſubiectorum q̄re ſi in omni ſyllͦ in
quo reſeruať recta forma ſyllogiſtica requiritur vniuer-
ſalitas ſubiectoꝝ.forma ſyllī tradita in libro pͦꝝ que eſt
applicabilis ad oēm modum ſyllogiꝫandi hanc vniuer-
ſalitatē requirit.ſed demr̄atiuus ſyllogiſmꝰ q eſt ex ꝓpō-
nibus nō ex qbuſcūqꝫ.ſed ex nec̄arijs ⁊ de ineſſe ſimplr̄
cū talia iſint oi ⁊ ſp oꝫ ꝙ de oi de quo ħ agiť nō ſolū req-
rat vl̄itatē ſubiectoꝝ:ſꝫ ēt tēpoꝝ.hñ ğ dcm̄ ē ꝙ ꝺ oi i libͦ
poſterioꝝ addat ad ꝺ oi i libro pͦꝝ vl̄itatē tēpoꝝ.¶ Ul-
terius āt dato ꝙ de oi hic traditū addat ad ꝺ oi i libͦ pͦꝝ
D ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ dici ꝺ oi differat vel ſit idē
qꝺ ꝓpō vl̄is.¶ Dōꝫ ꝙ vt patebit dici de oi ſimplr̄ nō eſt
idē ꝙ ꝓpō vl̄is:qꝛ cū in oi ſyllͦ ſit aliq̄ ꝓpō vl̄is in oi ſy-
logiſmo eēt dici ꝺ oi:qꝺ tñ falſū ē:qꝛ ꝓpͤ loq̄ndo ⁊ dire-
cte de oi ⁊ de nullo nō ſūt niſi pnͦ ꝓbātia pͦmā figurā.po-
tuiſſet tñ pħs ſi voluiſſꝫ cuilibꝫ figure iuenire ſua pnͦ.nā
ſic̄ pͦma figura hꝫ ſua pnͦ.dici de oi ⁊ dici ꝺ nullo. ſic ſe-
cūda figura hꝫ ſua pncipia.oēs.n.ſyllī ſcd̄e figure pñt p
ħ pnᵐ ꝓbari.qcqd remoueť a p̄dicato ⁊ a ſubō.ſi.n.nllͤs
lapis ē aial ⁊ ois hō eſt aial ſeqť ꝙ nullus hō ſit lapis.
nā ſi lapis remoueť ab aiali oꝫ ꝙ remoueať ab hoie.Se-
cūda āt figura hꝫ vnū ſolū pncipiū.qꝛ ois ꝯclͦ ibi ē ne-
gatiua.pͦ āt figura hꝫ duo pncipia.vnuꝫ qꝺ ꝓbat ꝯclͦ-
nes affirmatiuas qꝺ ē dici de oi.⁊ aliud qꝺ ꝓbat negati-
uas ꝙ eſt dici de nullo.tūc.n.ſeqť in pͦma figura ꝯclͦ af-
firmatiua.qñ nihil ē ſubiecti de quo p̄dicatū nō dicať.⁊
tūc ſeqť negatiue qñ nihil eſt ſubi a quo p̄dicatum nō re-
moueať:⁊ ſic prima figura hꝫ ſua pncipia.⁊ ſicut ēt ſcd̄e
figure iueniemus ſuū pnᵐ.ſic ēt poſſet tertie figure prin-
cipia iuenire.Noluit tñ pħs cuiuſlibet figure ꝓpa pnͦ in-
uenire.cū tñ potuiſſet:qꝛ quāto pauciora ſūt pncipia ad
q̄ ſit reductio.tāto artificialior eſt doctrina.voluit ğ pħs
vt ſuaꝫ doctrinā artificialr̄ redderet.⁊ vt ad pauca prin-
cipia eēt inductio oēs figuras reducere in pͦmā.⁊ pͦmā i
ſua principia reſoluere.vt ſic ad pncipia pͦme oēs alie fi-
gure reducende eēnt.Redeamus ergo ad ꝓpoſituꝫ ⁊ di-
camus ꝙ nō eſt idē dici de omni ⁊ ꝓpō vl̄is:qꝛ in oi ſyl-
logiſmo ē ꝓpō vl̄is.nō tñ in omni ſyllogiſmo ē ꝓpͤie pn-
cipiū dici de oi.vñ Auerro.cōmētator ſupra pͦmū prioꝝ
volens dare dr̄iā inter ꝓpōnē vniuerſaleꝫ ⁊ dici de oi
ait.ꝙ ſi dicať.oē aial eſt corpꝰ.ad hoc ꝙ ibi ſit pncipium
dici de omni.nō ſolū importať ꝙ oē aial diſponať p cor-
pus:ſed importatur ꝙ quicquid diſponitur per animal
diſponatur per corpus.propoſitio vero vniuerſalis ē vir-
tualiter pncipiū dici de oi.ſed tūc eſt hꝰ pncipium ꝓpͤie
⁊ directe qñ nō ſolū ſubm diſponiť p p̄dicatū qꝺ ſit i ma-
iori:ſed qñ accipiť aliqd ſub ſubiecto.qꝺ ſit i minori.qꝺ
poſtea diſponiť p p̄dicatum.qꝺ ſit in ꝯclͦne.Ipm ergo
ordinē ſyllogiſticū importat dici de omni quē ꝓpͤie non
iportat ꝓpō vl̄is.pꝫ ğ verū eſſe qꝺ dicebať.vꝫ. ꝙ ſimplr̄
⁊ p oēm modū non eſt idē dici de oi qꝺ ꝓpō vl̄is.¶ Ul- E
terius aūt dubitaret forte aliqs.vtꝝ ſit aliquo mō idem
dici de oi qꝺ ꝓpō vl̄is.¶ Dōm ꝙ dici de omni eſt pnci-
piū ſyllͦꝝ.in ſyllogiſmis aūt poſſumꝰ aſſignare duplex
pncipiū.māle ⁊ formale.ipſe.n.ꝓpōnes ⁊ termini viden-
tur eſſe mā ſyllogiſmi.ordo aūt ſyllogiſticꝰ vel eſt forma
ſyllogiſmi vel aliqd ꝑtinens ad formaꝫ.Si ğ dici ꝺ om-
ni accipiť vt pnᵐ māle ſyllogiſmi ſic nihil eſt aliꝺ q̄ꝫ ꝓpō
vl̄is.⁊ hoc mō ſumptū repiť in omni ſyllogiſmo. Ois.n.
ſyllͤs accipit aliq̄ꝫ ꝓpōnem vniuerſalem affirmatiuā vel
negatiuā.iō in oi ſyllogiſmo.pncipiuꝫ eſt dici de oi vl̄ de
nullo.Scd̄m ğ hūc moduꝫ ſi dicať.oē aial eſt corpꝰ.nō
plus importat de oi q̄ꝫ oē aial diſponiť p corpus.ſꝫ ſi dici
de oi accipiať vt pncipiū formale.⁊ vt ꝓbat formā ſyllī
⁊ ordinem ſyllogiſticuꝫ ſic dici de omni. vt in precedenti
qōne dicebať nō ē idē ꝙ ꝓpō vl̄is.⁊ directe ⁊ ꝓpͤie nō
eſt pncipiū ſyllͦꝝ in oi figura.ſꝫ ſolū eſt pncipiuꝫ in pria
figura.Scd̄m ğ hunc modū.ſi dicā oē aial eſt corpꝰ.dici
ꝺ oi nō ſolū dicet.oē aial diſponiť p corpꝰ.ſꝫ etiā dicet to-
tū ordinē ſyllogiſticū.iportabit.n.ꝙ omne aial diſponiť
p corpꝰ.⁊ ꝙ qcqd diſponiť p aial diſponiť p corpꝰ.ğ pro-
poſitio vl̄is dicit v̄tualr̄ ⁊ quodāmō dici de oi.vt eſt pnᵐ
formale dicit actualr̄ ⁊ ſimplr̄.Ex q̄libet.n.ꝓpōne vl̄i pt
ſumi ordo ſyllogiſticus i pͦma figura ⁊ pōt ex ea ſumi pn-
cipiū dici de oi vel de nullo.ſꝫ tūc ē ibi ꝓpͤie pncipiū hꝰ
quādo ex ꝓpōne vl̄i actualr̄ explicať ordo ſyllogiſticus
in prima figura.¶ Cū ergo q̄riť vtꝝ dici de omni poſſit F
aliqñ taliter ſumi ꝙ ſit ideꝫ qꝺ ꝓpoſitio vniuerſalis.pꝫ
ꝙ ſi accipiať dici de omni vt ē pncipiū materiale ſyllogiſ-
mi eſt idē qꝺ ꝓpoſitio vniuerſalis. Si autem accipiatur
vt eſt pncipiū formale.⁊ vt includens ordineꝫ ſyllogiſti-
cū nō eſt ideꝫ.Si aūt q̄rať qūo Ariſt. loqť de dici de oi.
dici oꝫ ꝙ in libro prioꝝ ſolū loqť vt eſt pncipiuꝫ formale
⁊ vt ꝓbat formā ſyllogiſmi in prima figura ⁊ vt icludit
hꝰ ordinē ſyllogiſticum.¶ Ulteriꝰ dato ꝙ reſpectu ſyl- G
logiſmorum ſimpliciter poſſit accipi dici de omni vt pn-
cipiū māle ⁊ vt formale.Dubitaret forte aliqs vtꝝ reſpe-
ctu ſyllogiſmi demr̄atiui poſſit accipi dici de oi vt pnci-
piuꝫ māle ⁊ formale.¶ Dōꝫ ꝙ oēs alij modi ſyllogiſmo- H
ruꝫ hñt ꝯhere ſyllogiſmū ſimpliciter.ſyllͤs.n. dyalecticꝰ

Colligitur li.p. c.vj.⁊ alibi.

vel etiã demr̃atiuus non eſt ſyllogiſmus ſumptus ſimpli
citer:ſed magis eſt ſyllogiſmus cõtractus. vtꝝ aũt ꝯtractio
iſta fiat ꝑ additionẽ forme ſpecifice vt dicamꝰ ꝙ ſyll's ſim
pliciter ⁊ cõiter ſumptus ſit genꝰ ad ſyllogiſmum dyale
ticũ ⁊ demr̃atiuuꝫ: vel ſit iſta ꝯtractio per additionẽ habitu
dinis localis ⁊ neceſſitatẽ materie. vt dicamus ꝙ ſyllogiſ
mus dyalecticus ꝯhit ſyllogiſmũ cõiter ſumptum addẽ
do ſupra ipſum habitudinẽ localẽ quãdam. ſyll's vero
demr̃atiuus ꝯhit ipm addẽdo neceſſitatẽ materie. quid
autem ſuꝑ hoc verũ ſit ad pñs nõ ſit nobis cure inueſti/
gare. ſufficit aũt ſcire ꝙ ſyllogiſmus ſimpl'r ⁊ cõiter ſum
ptus ꝯhitur ꝑ ſyllogiſmũ demr̃atiuuꝫ. ⁊ q2 ſyllogiſmus
demr̃atiuus eſt ſyllogiſmus cõtractus. quare ſicut in ſyl
logiſmo ſimpliciter põt accipi dici ꝺ omni vt eſt ꝓncipiũ
mãle ⁊ formale: ſic in ſyllogiſmo demr̃atiuo poteſt acci/
pi dici de omni vt eſt vtroqꝫ mõ ꝓncipiũ. verũtamẽ hẽbit
ſe dici de omni vt eſt ꝓncipiũ demr̃ationis ad dici de oi
vt eſt ꝓncipiuꝫ ſyllogiſmi ſimpl'r: ſicut ſe hꝫ demr̃atio ad
ipſuꝫ ſyllogiſmũ ſimpl'r. Quare ſicut demr̃atio addit ſu
pra ſyllogiſmũ ſimpliciter. ſic dici de oi vt eſt principium
mãle demr̃ationis addit ſupra dici de omni vt eſt princi/
pium mãle ſyllogiſmi ſimpl'r. ⁊ ẽt dici de omni vt eſt ꝓn/
cipiuꝫ formale demr̃ationis addit ſupra dici de omni vt
I eſt principiũ formale ſylli ſimpl'r. ❡ Ulterius autẽ dato ꝙ
dici de omni poſſit accipi duobus modis vt eſt pricipiũ
demr̃ationis ſicut accipitur duobus modis vt eſt ꝓnci/
piuꝫ ſyllogiſmi ſimpl'r. ⁊ dato ꝙ ſic acceptũ addat ſupra
dici ꝺ oi ẽt illo modo ſumptũ. dubitaret forte aliquis qd
K addat ⁊ quõ ſit accipienda hmõi additio. ❡ Dõm ꝙ ſi/
cut demr̃atio addit ſupra ſyll'm ſimpliciter neceſſitatem
mãe ſic dici de omni vt eſt principiuꝫ demr̃ationis ſiue ſit
ꝓncipiuꝫ mãle ſiue ſit formale addit ſupra dici ꝺ omni vt
eſt ꝓncipium ſyllogiſmi ſimpl'r neceſſitatẽ materie ⁊ vni
uerſalitatẽ tẽpoꝝ. qꝺ ſic declaratur. acceptuꝫ. n. dici de oi
vt eſt principiuꝫ mãle ſyllogiſmi ſimpl'r nihil aliud dicit
qꝫ ꝓpõnẽ vl'em hñtem in ſe vl'itatẽ ſubiectoꝝ. ſed dici de
omni vt eſt ꝓncipiũ mãle demr̃ationis dicit ꝓpoſitionẽ
vniuerſalẽ hñtem in ſe vniuerſalitatẽ nõ ſolũ ſubꝺoꝝ ſꝫ ẽt
temporũ. nã omne. a. eſt. b. vt eſt principiũ mãle ſyllogiſ/
mi ſimpliciter non plus iportat niſi ꝙ omne. a. diſponit'
ꝑ. b. ſed ſi hmõi ꝓpoſitio debeat eẽ principiũ demonſtra
tionis nõ ſolũ importabit vniuerſalitatẽ ſubiectoꝝ vt ꝙ
omne. a. diſponitur ꝑ. b. ſed etiam vniuerſalitatem tem/
porum vt ꝙ ſemper. a. diſponitur ꝑ. b. Et ſicut dici de oi
vt eſt principiũ materiale demonſtrationis addit ſupra
dici de omni vt eſt principiũ materiale ſyllogiſmi ſimpl'r
vniuerſalitateꝫ tempoꝝ. ſic ẽt vt eſt ꝓncipium formale ⁊
vt includit ordineꝫ ſylli demõſtratiui addit ſupra dici de
omni vt includit ordinẽ ſyllogiſmi ſimpl'r vl'itateꝫ tẽpoꝝ.
nã oẽ. a. eſt b. vt ẽ ꝓncipiũ formale ſylli cõiter ſumpti im-
portat totũ ordineꝫ hũc ſyllogiſticũ ꝙ omne. a. diſponit'
ꝑ. b. ⁊ qcqd diſponit' ꝑ. a. diſponit' ꝑ. b. In hoc aũt iporta
tur ordo ſyllogiſticus i ꝓma figura. naꝫ in ꝓᵃ figura ſubꝫ
diſponit' ꝑ ꝓdicatũ i maiori ⁊ qcqd diſponit' ꝑ ſubm i mi
nori diſponit' poſtea ꝑ ꝓdicatũ i ꝯcl'one. pꝫ ḡ qd iportat.
omne. a. ẽ. b. vt eſt ꝓncipiũ formale ſylli cõiter ſumpti. ſꝫ
vt eſt ꝓncipiũ formale ſylli demõſtratiui iportabit ordi/
neꝫ ſyllogiſticũ cũ quadã neceſſitate mãe ⁊ vl'itate tẽpo/
rũ. iportabit. n. ꝙ oẽ ⁊ ſꝑ. a. diſponit' ꝑ. b. ⁊ qcqd diſponi
L tur ꝑ. a. ſemꝑ diſponit' ꝑ. b. ❡ Ulteriꝰ forte dubitaret ali
qs cũ dici de oi poſſit eẽ ꝓnᵐ mãle ⁊ formale taꝫ ſylli cõi/
ter ſumpti qꝫ ẽt demõſtratiui. quõ ſit accipiẽdũ ſꝫ itẽtio/
nẽ phi vtroqꝫ modo ſyllogiçãdi. ❡ Dõꝫ ꝙ cũ in libro ꝓo
ruꝫ magis tradatur forma ſyllogiſtica. hic ãt ꝓſuppona
tur talis forma. ſꝫ applicet' ad neceſſariã mãm ⁊ demon/
ſtratiuã. ſi volumus ire ſꝫ mentẽ phi. videt' dici de oi ſu/
mẽdũ eſſe in libro ꝓoꝝ vt eſt ꝓnᵐ formale ⁊ vt iportat or
dinẽ ſyllogiſticũ in hoc aũt libro vr' ſumẽdũ eẽ magis vt
eſt ꝓncipiũ mãle vt eſt idẽ ꝙ ꝓpõ vl'r neceſſaria iportãs
vl'itatẽ taꝫ ſubiectoꝝ qꝫ tẽpoꝝ. ❡ Ulterius ãt dato ꝙ di M
ci de oi vt eſt principiũ demõſtrationis addat ſupra dici
de omni vt eſt ꝓncipiuꝫ ſylli ſimpl'r. Dubitaret forte ali/
quis vtrũ dici de oi vt eſt ꝓncipiũ ſylli ſimpl'r poſſit aliq̃
modo addere ſupra dici de omni vt eſt principiũ demõn/
ſtrationis. Et vi ꝙ nõ. q2 ſemꝑ poſterius addit ad prius
nõ aũt ecõuerſo. Et ſemꝑ minus vl'e addit ſupra maiꝰ vl'e
⁊ nõ ecõuerſo. ſꝫ dici de omni vt eſt ꝓnᵐ demõſtrationis
eſt poſteriꝰ ⁊ minus vl'e qꝫ dici de oi vt ẽ ꝓnᵐ ſylli ſimpl'r.
hoc ergo addit ſupra illud nõ ecõuerſo. ❡ In ꝯriũ eſt. q2
dici de oi vt eſt ꝓncipiũ ſylli ſimpl'r põt eẽ ꝓncipiũ forma
le ⁊ includere ordinẽ ſyllogiſticũ. vt ãt eſt ꝓncipiũ demõ
ſtrationis ꝑt eẽ ꝓnᵐ mãle ⁊ ñ icludere hmõi ordinẽ. ergo
aliqd ꝑt dicere dici de oi in libro ꝓoꝝ qꝺ nõ dicet dici de collegit'
oi in libro poſterioꝝ. dicet. n. ordinẽ ſyllogiſticuꝫ ⁊ pote/ lib. ꝑ. c.
rit illud dici de omni ſupra iſtud addere hmõi ordinem. vj. ⁊ ali
❡ Dõm ꝙ dici de oi in hoc libro. ⁊ in libro ꝓoꝝ cũ vtrũ/ bi.
qꝫ dicat' multipl'r. ſꝫ ſꝫ eundẽ modũ accipiat' vtrũqꝫ ſem N
per iueniemꝰ ꝙ hoc addat ſupra illꝺ ⁊ nõ ecõuerſo. vt ra
tiões ꝓpoſite oñdebãt. nã h dici de omni ſumptuꝫ mãl'r
addit ſupra illud mãl'r acceptũ. ⁊ acceptum formal'r ad/
dit ſupra illud formal'r ſumptum: ſꝫ ſi ſit difformis acce/
ptio vt ſi ſumat' h dici de omni mãl'r. ⁊ dici de omni in li/
bro ꝓoꝝ formal'r tunc hoc addet ſupra illud ⁊ ecõuerſo.
Qꝺ ſi de hoc in nãlibꝰ exẽplũ q̃rimus dicemus ꝙ ſuba
multipl'r di. di. n. de forma ⁊ mã ⁊ de cõpoſito. ⁊ corpꝰ ẽt
di multipl'r. di. n. de mã organica ⁊ de cõpoſito ex mate/
ria ⁊ forma. nã corpus qꝺ eſt genus ſic eſt corpus qꝺ di/
uidit' in aiatuꝫ ⁊ i inaiatuꝫ dicit qd cõpoſitũ ex mã ⁊ for/
ma. ſed corpus qꝺ eſt altera ꝑs cõpoſiti ſic dicimꝰ aial cõ
poni ex aia ⁊ corpore: ꝑt dicere ipſaꝫ mãm organicã. Si
ḡ q̃rat' vtrũ corpus addat ſupra ſubaꝫ vel econuerſo. di/
cemus ꝙ ſi ſit vniformis acceptio corpꝰ addit ſupra ſub
ſtãtiaꝫ nõ ecõuerſo. nã ſi corpus ſumat' mãliter ⁊ vt ẽ al
tera pars cõpoſiti addit ſupra ſubaꝫ ꝓut ſubſtãtia ipſaꝫ
materiã noiat. nã corpus ſic ſumptũ dicit materiaꝫ ma/
gis ꝯctã qꝫ dicit ſuba. ſic etiã ſi ſumat' corpus vt eſt genus
⁊ vt dicit qd cõpoſituꝫ ex mã ⁊ forma addit ſupra ſubaꝫ
vt noiat hꝰ rẽ cõpoſitã: eo ꝙ ſuba noiat reꝫ cõpoſitã ma/
gis ſub modo vl'i qꝫ faciat corpꝰ. ſꝫ ſit ſit acceptio diffor/
mis vt ſumat' corpꝰ ꝓut dicit materiaꝫ organizataꝫ ⁊ ac
cipiat' ſuba ꝓut dicit cõpoſitũ ex mã ⁊ forma: tũc corpꝰ
addet ſupra ſubaꝫ. ⁊ ſubſtãtia ſupra corpus. nõ tñ eodeꝫ
mõ. ſed corpus addet ſupra ſubam ratiõe ſpãlitatis. ſub
ſtãtia aũt addet ſupra corpꝰ rõne totalitatꝪ. addet. n. cor/
pus ſic ſumptũ ſupra ſubaꝫ: q2 dicit mãꝫ orgãiçatã quaꝫ
nõ dicit ſuba ſꝫ ſe ſumpta in q̃cũqꝫ ſignificatione ſumat'.
ſic ẽt ſuba addet ſupra corpꝰ: q2 ſubſtãtia ſic ſumpta dic
rẽ totã: corpꝰ ãt ſic acceptũ ſolũ alterã ꝑtẽ ꝯpoſiti noiat.
❡ Hoc viſo pꝫ veꝝ eẽ qꝺ dicebat'. nã ſi dici de oi quod O
demõſtrationis ẽ ꝓncipiũ ⁊ dici de omni i libro ꝓoꝝ vni/
formiter accipiãt' ſemꝑ h addit ſupra illꝺ. nõ ecõuerſo: ſꝫ
ſi accipiãt' difformit'. vt ꝙ hoc accipiat' mãl'r ꝓut non in/
cludit ordinẽ ſyllogiſticũ: aliud vꝺ accipiat' formal'r ꝓut
icludit ordinẽ ſyllogiſticũ h addit ſupra illud. q2 iporta/
bit nec̃citatẽ materie ⁊ vl'itatẽ tẽpoꝝ: qꝺ nõ iportat illꝺ. ⁊
ẽt illꝺ addit ſupra iſtꝺ: q2 iportabit ordineꝫ ſyllogiſticuꝫ
qꝺ nõ iportabit iſtud. Qꝺ aũt arguebat': q2 ſꝑ poſterius
addit ſupra ꝓus. ⁊ minꝰ vl'e ſupra magis vl'e non ecõuer
ſo. Dico veꝝ eẽ cũ eſt vniformis acceptio. ſꝫ cũ acceptio
eſt difformis põt hoc addere ſupra illud ⁊ econuerſo. vt
eſt in ſuba ⁊ corpore patefactum. Deinde cum dicit.

❡ Signum aũt eſt. Nãqꝫ inſtantias ſic proferi

mus ſicut de omni interroganti aut ſi in quo-
dam non. aut ſi aliquando non.

Argir. ¶ Atq̧ hui⁹ ſignū eſt id qḋ facimus. Hoc eniꝫ pacto ſolem⁹ īficiatiōes afferre cuꝫ interrogamur de omni: ſi de aliquo non dicatur: aut ſi interdum non inſit.

¶ Probat qḋ dixerat p q̄dā ſignū. dixerat. n. q̄ dici de oī de q̄ hic agiť ⁊ qḋ ē demſtrationis pncipiū ipoꝛtat tā vniuerſalitatē ſubiectoꝝ q̄ tēpoꝝ. Jḋ ait. (Signū āt ē) ſuple dici de oī de q̄ hic agiť q̄ iportet vtrāq̧ vlitatē. (nā ſi iterrogāri de oī ſic). i. vtroq̧ mō (inſtātias pferem⁹. aut ſi in q̄dā nō ē). i. nō eſt ibi vlitas ſubiectoꝝ (aut ſi alqñ nō eſt). i. nō eſt ibi vniuerſalitas tēpoꝝ. ¶ Notādū āt q̄ ad

A dici de oī ⁊ ad pbationē vniuerſalē q̄ eſt pncipiū demōſtrationis duob⁹ modis poſſum⁹ iferre iſtātias. vel ſi ñ ē ibi vlitas ſubiectoꝝ. ſꝫ eſt q̄dā ſic in quodā nō. vel ſi nō ē ibi vlitas tēpoꝝ. ⁊ eſt aliqñ ſic aliqñ nō. ⁊ q̄ vtroq̧ mō poſſum⁹ iſtare ꝯ̄ h̄. dici ḋ oī ſignū ē q̄ dici de oī h̄ traditū dicat vtrāq̧. videlꝫ vlitatē ſubiectoꝝ ⁊ tēpoꝝ.

¶ Per ſe aūt ſūt q̄cūq̧ ſūt ī eo qḋ qd ē: vt triāgulo ineſt linea ⁊ linee pūctū. Suba. n. ipſoꝝ ex his eſt. ſiue inſunt in ratione dicente quid ē.

Argir. ¶ Per ſe aūt dicim⁹ ea q̄ ſunt in rōne: qd ē dicēte: vt triāgulo linea: ⁊ linee punctum ineſt. Ex his enim ipſoꝝ ſubſtantia conſtat: ⁊ hec inſunt in rōne quid eſt dicente.

¶ Poſtq̄ pbus determinauit de oī. Jn pte iſta vt dicebať determinat de p ſe. Circa qḋ duo facit: q̄ pꝛio determinat de modis p ſe oñdēs q̄ttuoꝛ eſſe h̄ modos. 2⁹ qḋ dixerat adapta ad demōſtratione declarās q̄ illoꝝ modoꝝ ḋmō ſtrationi ſūt vtiles ibi. (Que ḡ dñr in ſimplr ſcibilibus.

B ¶ Ad euidētiā āt pme ptis ſciēdū q̄ p ſe dič habitudinē ad cām. vñ ⁊ phs 5⁰ meta. ca⁰. de p ſe ait. q̄ p ſe ⁊ cā eq̄lia ſūt. Jn ipſo ḡ p ſe accipiēd⁹ eſt reſpect⁹ ad cām. reſpectus autē ad cām pōt accipi duplr. vel poſitiue. vel negatiue vtroq̧ āt mō ſumiť p ſe. Diciť. n. p ſe nō ſolū p reſpectum ad cām poſitiue vt q̄ ſit ibi eēntialis hitudo ad cām. ſed ēt dř p ſe p reſpectū ad cām negatiue vt dř aliqd eſſe p ſe eo q̄ nō hēat cām. vñ ⁊ 5⁰. meta. cap. de p ſe. dř q̄ ē illḋ p ſe q̄ nō hꝫ aliq̄ cām. Scḋm hoc ḡ potuerūt accipi modi p ſe. nā eſſentialis hitudo ad cām ē multiplr: q̄ vel ē ad cām formalē vel mālē vel efficiētē vel finaleꝫ. Sꝫ habitudo ad cām efficiēteꝫ ⁊ finalē vt in pſequendo patebit nō

C facit niſi vnū modū per ſe. ¶ Erunt ergo quattuoꝛ modi dicendi per ſe. quoꝝ pꝛimus ſumiť p reſpectū ad cām formalē. ſecūdus ad mālē. tertius vō ſumiť p negationē cauſe vel p nō hře cām. q̄rtus vō p reſpectum ad cām efficientē ⁊ finaleꝫ hec aūt ſic declarātur. Nā pꝛimus eſt quādo diffinitio vel pars diffinitiōis p̄dicať de ſubo in pmo ḡ mō p̄dicatuꝫ ē de rōne ſubiecti quod ptinet ad cām formalē: q̄ oēs ptes diffinitiōis ſunt foꝛme. Eſt eni diffinitio pmo declaratiu⁹ q̄ditatis ⁊ eēntie. q̄ditas aūt ⁊ eēntia ad cām formalē ptinēt. ¶ Scḋs āt mod⁹ ē q̄ñdo p ſe

D paſſio p̄dicať de ſubiecto: ⁊ q̄ ſubiectū igrediť diffinitioneꝫ p ſe paſſionis ſic in pmo mō p̄dicatū p ſe erat de rōne ſubi: ſꝫ ī ſcḋo mō ſubiectū eſt de rōne p̄dicati. hic āt ſcḋs mod⁹ ad cāꝫ mālē pōt reduci: q̄ ſubꝫ reſpectu paſſiōis ſe hꝫ vt mā ⁊ p ſe paſſio ī ſuo ſubo fūdať tāq̧ ī mā. ¶ Ter-

E tius modus idē ſonat ⁊ p eodē accipit eē p ſe qḋ nō eē ī alio: ſꝫ quē modū pme ſubſtātie ſunt p ſe: q̄ oia alia ſunt in pꝛimis. pꝛia aūt dñr eē p ſe: q̄ ñ ſūt ī alijs. Jnde eſt q̄ de ſtructis pꝛimis nō pōt aliqd alioꝝ remāere. ſic. n. eē p ſe. nihil aliud ſonat q̄ eē h⁹ aliqd ⁊ p ſe exiſtere. ⁊ q̄ albedo nec aliqḋ aliud accñs exiſtit p ſe. ſꝫ ſuſtentať in alio. ſic ēt q̄ nec vlia exiſtūt p ſe: ſꝫ ſunt ī alijs ſeqť q̄ ſola idiuidua pꝛime ſubſtāne p ſe ſūt. illud ḡ eē p ſe q̄ñ ſumiť negatiue nō. n. ē ſenſus q̄ idiuidua pꝛime ſube ſint p ſe poſitiue: q̄ ſūt ī ſeipſis pbať. n. ī 4⁰ phicoꝝ q̄ nihil ē in ſeipſo: ſꝫ dñr pꝛime ſubſtātie eē p ſe: q̄ nō ſūt ī alijs: ſed magis alia ſūt ī ipſis. ¶ Quart⁹ āt mod⁹ dicēdi p ſe ſumiť p cōparatione ad cāꝫ efficiētē ⁊ finalē nā q̄ñ aliqd euenit q̄ cā nō oꝛdinať ad illud ⁊ q̄ ē pter itētionē dř eē p accñs: ſꝫ ſi cā oꝛdineť ad illud erit p ſe. vt ſi me ābulante coꝛruſcat. h̄ fuit p accñs: q̄ ābulatio mea ñ oꝛdinabať ad coꝛruſcatōeꝫ. ⁊ ſi fodiēs ī terra vt faciat ſepulchꝛū ineniat theſaurū h̄ fuit p accñs q̄ fuit pter itētiōeꝫ cāe. ſꝫ ſiq̄s decollat aliquē vł ſtrāgulat ipꝫ ſi ex h̄ ſeqť iterit⁹ ei⁹ ñ ē p accñs: q̄ ſtrāgulatio ⁊ ḋcolatō p ſe oꝛdināť ad moꝛtē. Jnterfect⁹. n. ſi iterijt pp iterfectiōeꝫ. i. pp ſtrāgulatiōeꝫ vel pp aliud gen⁹ moꝛtis nō eſt p accñs: ſꝫ p ſe. illud ḡ p ſe vř diuidi ꝯ̄ foꝛtunā ⁊ caſum. Scḋꝫ hoc ḡ diceref eē p ſe q̄ ſūt ſꝫ itētionē cāe efficiētis. p accñs vō q̄ ſunt pter intentionē ei⁹. Et q̄ qḋ intēdiť a cā efficiēti ē finis oꝫ q̄ ad intentionē cāe efficientis ꝯcurrat tā cā efficiēs q̄ agit q̄ cā finalis quaꝫ intēdit ⁊ pp quā agit. Oꝛdo ḡ ad p ſe cām efficiētē ⁊ finalē facit hūc q̄rtū modū. hñ itaq̧ dcm̄ eſt q̄ttuoꝛ eē modoꝫ per ſe. quoꝝ pꝛimus. ſcḋs. ⁊ q̄rt⁹ ſumūť poſitiue. terti⁹ vō ſumitur quodāmō negatiue vt idē ſonet eē p ſe qḋ nō eē ī alio. ¶ Hoc viſo dicam⁹ q̄ hec lectio in q̄ agiť de modis per ſe diuidiť in ptes q̄tuoꝛ ſꝫm q̄tuoꝛ modos dicendi per ſe. ſcḋa ps ē ibi. (Et in q̄buſcūq̧ ipſoꝝ.) tertia ibi. (Ampli⁹ q̄cūq̧.) q̄rta ibi. (Jtē alio mō.) Dicit ḡ. (Per ſe autē ſunt q̄cūq̧ ſunt in eo qḋ qd ē). i. q̄cūq̧ ptinēt ad diffinitiuam rōnē ita q̄ diffinitio ⁊ pars diffōnis p̄dicanť de diffinito p ſe. manifeſtat aūt qḋ dixerat p exēplū. d. (vt triangulo ineſt linea ⁊ pūctus linee) ſup. ineſt p ſe. (q̄ ſuba eoꝝ). i. ſubalis diffinitio ipoꝝ tā trianguli q̄ linee (eſt ex ipſis) . i. ex lineis ⁊ pūctis. nā diffinitio trianguli ē ex lineis. diffinitio linee eſt ex punctis. Et ſubdit (⁊ q̄ iſunt in rōne dicēti qd eſt). q. d. q̄ nō ſolū punctus ineſt p ſe linee: ⁊ linea per ſe triangulo. ſꝫ vlr. q. i. q̄cūq̧ iſūt in rōne dicēte qd ē . i. iſunt in rōne diffinitiua. ſu. p ſe dñr de diffinito. ¶ No-

tāduꝫ aūt q̄ ſubſtātia. i. ſubalis diffinitio triāguli ē ex lineis: q̄ in diffōne trianguli poniť linea. Eſt. n. triāgulus figura plana trib⁹ rectis lineis ꝯtēta. ſic etiā ſubſtātia. i. ſubalis diffinitio linee eſt ex pūctis. q̄ in diffōne linee ⁊ maxime in diffinitiōe linee recte ponunť pūcta. nā cū nō ſit dare lineā infinitaꝫ oꝫ eā finiri p pūcta. Eſt ḡ linea lōgitudo ſine latitudine cuius fines ſiue cui⁹ extremitates ſunt duo pūcta. ¶ Notādū ēt q̄ in diffinitiua rōne q̄daꝫ

ſūt q̄ p̄dicanť ī recto. quoꝛūdā vō nō eſt p̄dicatio ſimplr in recto: ſꝫ oꝫ vel diffinitū vel diffinitiua poni in obliquo ad hoc q̄ vnū p̄diceť de alio. videmus. n. q̄ aial ptinet ad diffinitionē hoīs ⁊ p̄dicať ḋ hoīe in recto: q̄ hō ē aial linea vō itrat diffinitionē triāguli. ⁊ tñ nō p̄dicať de triāgulo ī recto: q̄ triāgulus nō ē linea. ē tñ figura ī q̄ ē linea vel ē figura hñs lineas. ſic ēt pūctus itrat diffinitioneꝫ linee nec tñ pūctus p̄dicať de linea in recto: q̄ linea nō eſt pūctus: ſꝫ eſt lōgitudo in q̄ ſunt pūcta vel hñs pūcta. q̄licūq̧ tñ aliqd intrās diffinitionē alicui⁹ p̄diceť de ipſo vel in recto vel obliqno ſemp cōparať ad ipꝫ p ſe. Et eſt ibi pmus modus dicēdi p ſe. ¶ Dubitaret foꝛte aliq̄s: q̄ videť q̄ diffinitio ⁊ ps diffōnis nō ptineāt ad eundē modū dicēdi p ſe. nā de per ſe ſꝫm pꝛimū moduꝫ ⁊ ſcḋm nihil aliud eſt q̄ q̄dā mod⁹ p̄dicādi. Tūc arguať ſic. q̄ nō ptinent ad vnū ⁊ idē p̄dicatū nō ptinēt ad vnū ⁊ eūdem modū p̄dicādi. ſed diffinitio ⁊ pars diffinitiōis vt pbabiť dicūt aliḋ ⁊ aliud p̄dicatū. igiť nō dicūt eūdē modū p̄di-

cādi. pbo aſſumptū.pha.n.circa pn^m pmi thopico. diſtinguit q̄tuor p̄dicata.ſ.genꝰ:diffōne:ꝓpriū ꝛ accidēs. ſed genus eſt pars diffōnis.ğ ſi genꝰ nō ē idē p̄dicatū qḋ diffinitio ſeq̄ꝛ q̄ diffō ꝛ pars diffōnis nō dicāt idē p̄dicatū. ğ multo magis nō dicūt eūdē modū p̄dicādi. ¶ In ꝯriū eſt pbs q diffinitionē ꝛ partē diffinitionis ordinat l vno ꝛ eodē mō p̄dicādi. vꝫ.in pmo mō dicēdi p ſe. ¶ Dōm q̄ nō eſt icōueniēs q̄daꝫ vno mō accepta collocari ſub vno mō q̄ alio mō ꝯſiderata ptinēt ad aliū ꝛ aliū modū. lō vt cōiter poniꝛ hꝫ p̄dicata pñt ꝯſiderari ſm q̄ſdā itentiōes cōes q̄ ſūt maius eq̄le ꝯuerſim ꝛ nō ꝯuerſim.ſꝫ hoc ğ accipiūꝛ a logico q̄ttuor p̄dicata d qbꝰ agiꝛ in thopicis.nā q̄cq̄d predicaꝛ de alio vt ē ſubā vel accidēs vel dicit eēntiaꝫ eiꝰ vel nō dicit eēntiā eiꝰ.ſi dicit eiꝰ eēntiā vel ē i plus ꝛ nō p̄dicaꝛ cōuerſim.ꝛ tūc eſt genꝰ.ſi aūt dicit eēntiā ꝛ eſt eq̄le ꝛ p̄dicaꝛ ꝯuerſim ſic ē diffō. Quātū ğ ad ea q̄ indicāt eſſentiā habemus duo p̄dicata quoꝝ vnū eſt l plus vt genꝰ.aliud in eq̄ vt diffō. Si vō hꝫ p̄dicatū nō indicet eēntiaꝫ vel nō predicaꝛ ꝯuerſim ꝛ tūc eſt accñs vel p̄dicaꝛ ꝯuerſim ꝛ tūc ē ꝓpriū. Quattuor ğ ſunt p̄dicata duo idicātia eēntiā.quoꝝ vnū p̄dicaꝛ ꝯuerſim vt diffō. aliud nō cōuerſim vt genus. Et duo ſūt nō indicātia eſſentiaꝫ. quoꝝ vnū nō predicaꝛ cōuerſim vt accñs cōe. ꝛ aliud cōuerſim vt ꝓpriū. Omne ergo predicatū vel ē aliqḋ iſtoꝝ q̄tuor vel annectiꝛ ꝛ reducitur ad aliqḋ iſtoꝝ.ſi ergo cōſiderẽmꝰ has intētiōes q̄ ſunt p̄dicari cōuerſim vel non ꝯuerſim diffō ꝛ ps diffōnis nō dicunt idem p̄dicatuꝫ nec eundē modū predicādi. Sed ſi ꝯſidereꝛ diffinitio ꝛ pars diffōnis nō p predicari cōuerſim vel nō ꝯuerſim.ſꝫ p p̄dicari eēntialꝛ vel nō eſſentialꝛ:ſic diffō ꝛ ps diffōnis ptinent ad eundē modū p̄dicādi:q2 tam diffinitio q̄ꝫ partes diffōnis eēntialꝛ predicanꝛ.ꝛ hoc mō ē hec ꝯſideratio vt ſub eodem mō predicādi collocanꝛ. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

Yſocheles ſeu egerus hñs duo latera eq̄lia tm̄.

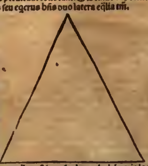

equilaterꝰ ſeu yſopleros habēs tria latera equalia.

¶ Et quibuſcunq̄ coꝛuꝫ que inſūt ipſis ipſaꝫ in ratione iſunt quid ē demōſtranti vt rectum ieſt linee ꝛ circulare ꝛ ipar ꝛ par numero ꝛ primum ꝛ cōpoſituꝫ ꝛ yſocheles quid ē equilaterum. ꝛ ſcalenō ideſt altera parte longiꝰ ꝛ que omnibus his in ſunt in ratione dicēte quid eſt. hinc quidem linea ide numerus. Similiter autēꝫ ꝛ in alijs huiuſmodi vnumquodq̄ per ſe eſſe dico.

Scalenon ſeu gradatus habens tria latera inequalia.

¶ Et itē ea quoꝝ in rōne que quid ē patefacit: ea ipſa ſunt qbꝰ inſunt:quo pacto linee q̄dē rectū ꝛ curuū ineſt:nūero vero par atq̄ impar: primū atq̄ cōpoſitū:figura ōniq̄ laterū eq̄liū ac altera pte lōgioꝛ. Atq̄ in hoꝝ q̄dē definitione numerus:in illoꝝ autē linea ineſt: que igiꝛ aut illo:aut h iſūt mō p ſe cuiq̄ cōpetere dico. Argu.

¶ Determinat de ſecundo modo dicendi per ſe. Circa qḋ duo facit quia primo determinat de his que dicūtur hoc modo per ſe. ſecūdo de his que dixerat declarat que ſūt illa que dicuntur per accidens ibi. (Quecunq̄ vō naturaliter.) Continuetur autem ſic. non ſolum competit predicari per ſe diffinitioni ꝛ partibus diffinitionis. imo cōpetit predicari per ſe (ꝛ quibuſcūq̄ ipſorum).i. de numero ipſoꝝ accidentium (que inſunt ipſis) ſubiectis (ꝛ ipſa) ſuba (inſunt in ratione).i. diffinitione (demonſtranti) i. indicanti (quid eſt) quaſi dicat q̄ quecunq̄ accidentia ſic ſunt in ſubiectis q̄ tamen ipſa ſubiecta ſunt de ratione ipſorum accidentium ꝛ pertinent ad diffinitionē que dicit quid eſt ipſorum accidentium. oīa huiuſmodi accidentia inſunt per ſe ſubiectis illis (vt rectuꝫ ꝛ circulare) ineſt linee per ſe (ꝛ par ꝛ impar ꝛ primū ꝛ compoſituꝫ ꝛ yſopleros quod eſt equilaterum ꝛ ſcalenon qḋ eſt altera parte longius numero).i. inſunt per ſe numero. ꝛ ſubdit (ꝛ que inſunt).i. ꝛ linea ꝛ numerus ſunt illa ſuba (que inſunt omnibus his paſſionibus enumeratis (inſunt) dico (in ratione dicente quid eſt).i. in ratiōe quiditatiua ꝛ diffinitiua. Quod autem linea ꝛ numerus ſint in rationibꝰ omnium paſſionū predictarum patet q̄ (huic quidem) i. recto ꝛ circulari (linea).i. ineſt linea: in diffinitione eniꝫ eorum ſuſcipitur linea. (illic autem).i. in diffinitione illorum videlicet paris ꝛ imparis primi ꝛ compoſiti equilateri ꝛ altera parte longioris (numerus).i. ſuſcipitur numerus. ꝛ ſubdit. (Similiter autem ꝛ in alijs huiuſmodi) i. in aliis ſubiectis que ſuſcipiuntur in rationibus ſuaꝝ paſſionum (vnicuiq̄) ſ. termini ſubiectoꝛuꝫ (per ſe eſſe) i. in eſſe (dico) ſ. paſſiones ſuas. ¶ Dubitaret forte aliquis q2 equilaterus ſiue yſopleros ꝛ ſcalenon quod eſt altera parte longius non videntur eſſe paſſiones numeri ſed magis videntur eſſe ſpecies trianguli. nam vt patet in primo euclidis tres ſunt ſpecies trianguli. vꝫ. yſopleros ſiue equilaterus habens tria equalia latera. yſocheles ſiue equicrus habens duo equalia latera. ꝛ ſcalenon ſiue gradatus quod eſt trium inequalium laterū. L

¶ Dicendum q̄ ſm quoſdā hoc quod diciꝛ yſopleros ꝛ ſcalenon nō eſt referendum ad numerum: ſed ad triāgulum: ſed hec videꝛ eſſe aſſumptio difficilioris q2 non videtur eſſe per ſe in ſcḋo modo dicēdi per ſe quando ſpēs p̄dicaꝛ de genere. nō.n. videꝛ ſpēs eſſe ꝓpria paꝰ generis ſic ğ hō nō ē ꝓpria paſſio aialis nec vꝫ eē ſcḋo modus dicēdi p ſe. aial eſt hō. ſic nō vꝫ ſcḋo modus dicendi p ſe q̄ M

triãgulus eſt equilaterus niſi forte diceret̃ eqlaterum eẽ
paſſionẽ triãguli. attñ qꝛ neſcim⁹ noiare ꝓprias ſpẽs tri/
anguli noiamus eas p hꝰ paſſiones. ſic qñ neſcim⁹ noia
re ꝓprias dr̃ias circũloqmur eas p̃ q̃dã accñtia. Sꝫ ⁊ h̃
ſi verũ eẽt nõ videremur ire ad mẽtẽ pħiqꝛ cum h̃ nulla
mẽtio fiat de triãgulo: ſꝫ ſolũ de linea ⁊ nũo vr̃ oẽs prefa
A tas paſſiones referẽdas eẽ ad lineã vel ad nũm. ¶ Sciẽ
dum ğ ꝙ multe paſſiones ꝯtinui trãſferũtur ad numerũ
⁊ q̃drarũ ⁊ cubitũ lꝫ ꝓprie repiant̃ in ꝯtinuis trãſferunt̃
tñ ad numeros. ſic ẽt eqlaterꝰ ⁊ altera pte lõgius lꝫ ꝓprie
repiant̃ in ꝯtinuis trãſferunt̃ tñ ad nũeros. ſm hoc ğ di
cenius ꝙ cũ. 8. paſſiones ſint numerate due illarũ. vꝫ. re/
ctum ⁊ circulare competũt linee. ⁊ linea ponit̃ in diffõne
illarũ: qꝛ rectũ vt eſt paſſio linee põt diffiniri ꝙ linea ẽ cu
ius mediũ non exit ab extremis. ſed ẽt circulare vt com/
petit linee eſt linea eq̃lr̃ curua ⁊ eque diſtãs a centro. Re
lique ꝟo paſſiones. 6. vꝫ. par ⁊ impar. pͥm ⁊ compoſitũ.
eqlaterus ⁊ altera pte lõgius ſunt paſſiones numeri. naꝫ
par eſt numerus in duo eq̃lia diuiſibilis. ipar ꝟo qꝛ i duo
eq̃lia diuidi nõ põt: numerus ꝟo pͥmus ẽ q nullo nũero
ſꝫ vnitate mẽſurat̃. cõpoſit⁹ ꝟo nũs ẽ qui aliquo alio nu/
mero mẽſurat̃. nũs ꝟo eqlaterus dr̃ q fit ex numero du/
cto in ſe: vt q̃tuor qui fit ex ductu binarij in ſeipſũ. dr̃. n.
hic numerus eqlaterus: qꝛ ſi deſcriberẽtur q̃tuor hẽrent̃
eq̃lia latera. qꝛ ex omni latere hñent duo. ſic ẽt ois q̃dra/
tus ẽ numerus eqlaterus qꝛ põt talr̃ ſcribi. ꝙ ex oi parte
hẽbit eq̃lia latera. Nũs ꝟo altera pte longior dr̃ nũerus
q fit ex ductu nũi vnius in aliũ. vt ſenarius q fit ex ductu
binarij in ternariũ hꝫ vnũ latus lõgius alio. ſi deſcribere
tur ſenarius ex vno latẽ hẽret tria ⁊ ex alio duo. Si eniꝫ
deſcriberẽtur tres vnitates ⁊ ſub illis trib⁹ vnitatib⁹ de/
ſcriberẽtur tres alie vnitates facerẽt ſenariũ. que vt pꝫ
non haberẽt equalia latera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quecũqꝫ ꝟo neutraliter inſunt: accidentia
ſunt vt muſicum aut album animali.

Argi. ¶ Que ꝟo neutro modo competunt: acciden
tia: quemadmodum competit animali muſi/
cum aut album.

¶ Oſtẽdit que p̃dicãtur p accidẽs. d. (Quecũqꝫ inſunt na
turaliter). i. neutro modo. qꝛ nec inſunt ſicut diffõ vel ps
diffinitionis ineſt diffinito. nec ſicut propria paſſio ſubie
cto. (accidẽtia ſunt). i. p̃dicant̃ per accidẽs (vt muſicum
B vel albũ) ineſt homini vel (aiali.) ¶ Dubitaret forte ali
quis. qꝛ nõ vr̃ eẽ verꝫ qd̃ hic dr̃. vꝫ. ꝙ q̃nec p̃dicãtur ſicut
diffinitio de diffinito nec ſicut ꝓpria paſſio ꝙ accñtia ſint
nam ꝯtingit diffinitũ de diffõne p̃dicari. vt cum dr̃ aial ra
tionale ⁊ mortale ẽ hõ. hic aũt non p̃dicat̃ diffinitio d̃ dif
finito: ſꝫ magis econuerſo. nec ẽt p̃dicatur ꝓpria paſſio d̃
ſubiecto: quare diffinitũ nõ eſt ꝓpria paſſio diffõnis. er/
go ſi eſt p ſe cũ diffinitio p̃dicat̃ de diffinito. q̃ritur an ſit
per ſe cũ diffinitũ p̃dicatur de diffõne. ⁊ ſi eſt p ſe cũ pro
pria paſſio p̃dicatur de ſubiecto. queritur an ſit per ſe cũ
C ſubiectum p̃dicatur d̃ propria paſſione. ¶ Dicendum ꝙ
forte videtur aliqbus cũ diffinitũ p̃dicatur de diffinitio/
ne eſt p ſe: ſꝫ tranſit ad ſecũdum modũ. ⁊ ſi ſubiectũ pre/
dicatur d̃ paſſione ẽ p ſe ſed redit in pͥmum. ſi ergo dicat̃.
homo eſt animal rõnale ⁊ mortale. primus modus eſt p
ſe: ſꝫ ſi conuertatur hec propoſitio ⁊ dicatur. animal ra/
tionale ⁊ mortale ẽ hõ. videtur eẽ ſcd̃s modus. nam in p̃
modo p̃dicatũ ẽ de ratione ſubiecti. in ſecundo ſubiectũ
de ratione p̃dicati. ſi igit̃ diffinitio p̃dicatur de diffinito ẽ
primus modus: qꝛ tunc p̃dicatum eſt de rõne ſubiecti. ſꝫ
ſi diffinitum p̃dicat̃ de diffõne videtur eẽ ſcd̃s modus: qꝛ
tunc ſubm̃ ẽ de rõne p̃dicati ſicut in 2ͦ. ſi dicat̃ naſus ẽ ſi

mus eſt ſcd̃s modus: qꝛ hoc ſubm̃ ẽ d̃ ratione p̃dicati. ſꝫ
ſi conuertatur ſimus ẽ naſus. videt̃ redire in pͥm modũ. qꝛ
hoc p̃dicatum ẽ de rõne ſubiecti. ſꝫ vt patebit in ſequen/
ti. q. ſi primus modus per ſe ꝯuertat̃ nõ fit ſecundus mo
dus. ⁊ ſi ſecundus conuertatur non redit in pͥmũ. ¶ Ut D
ergo appareat veritas q̃ſiti. ſciẽdũ ꝙ p̃dicatio p ſe p̃ſup/
ponit p̃tionẽ directã. indirecta autẽ p̃tio non põt dici p ſe
directe niſi dicat̃ forte p ſe p reductionẽ. mã cũ ſubiji ſit
mãe. denoiare autẽ ꝑtineat ad formã: id qd̃ ſubijcit̃ i pro
poſitione hꝫ rõnem mãe. id ꝟo qd̃ aliud denoiat ⁊ qd̃ de
alio dr̃ hꝫ rõnẽ forme. nunq̃ꝫ itaqꝫ ẽ directa p̃tio niſi ſubꝫ
habeat rõnẽ mãe. ⁊ p̃tum rationẽ forme. q̃re ſi diffõ p̃di/
catur de diffinito cum diffõ habeat rõnẽ forme eſt ibi p̃di
catio directa ⁊ directe ⁊ ꝓprie poterit ibi eẽ modus dicẽ
di per ſe: ſed ſi econuerſo fiat ⁊ de diffõne p̃dicetur diffini
tum: qꝛ tũc ſubm̃ hẽbit rationẽ forme nõ erit ibi p̃dicatio
directa. ⁊ p ꝯñs non erit ibi modus dicẽdi p ſe directe: ſꝫ
eſt ibi p ſe hoc eſt p reductionẽ. ſic ẽt in 2ͦ ſi de ſubiecto p̃
dicetur ꝓpria paſſio eſt ibi p̃dicatio directa ⁊ directe põt
aſſignari modus dicẽdi per ſe: ſꝫ ſi ecõuerſo fiat vt d̃ pro/
pria paſſione p̃dicet̃ ſubm̃ nõ erit ibi p̃dicatio directa. qꝛ
ſubm̃ tũc non hẽbit rationẽ mãe: ſꝫ forme ⁊ p̃dicatũ non
habebit rationẽ forme: ſꝫ mãe. igit̃ cum diffinitũ p̃dicat̃
de diffõne ⁊ cũ ſubm̃ p̃tur de propria paſſione non eſt di/
recte p ſe nec ẽ proprie p accñs. cum ſit p ſe habitudo p̃/
dicati ad ſubm̃. dicimus ergo tales ꝓpõnes eẽ p ſe nõ di
recte: ſꝫ p reductionẽ. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs q̃/ E
re pͥmus modus p ſe ꝯuerſus non fiat ſcd̃s. hoc eſt q̃re ſi
diffinitũ p̃tur d̃ diffõne q̃re non eſt ibi ſcd̃s modus dicen
di p ſe cũ ſubm̃ ſit tunc cã p̃dicati. qd̃ vt dicebatur ꝑtine/
bat ad 2ͫ modũ. ¶ Sic ẽt dubitari poſſet quare ſecũdus F
modus p ſe conuerſus non redit in pͥm. nã ſi ſubm̃ p̃dicat̃
de propria paſſione vr̃ eẽ vt antea dicebatur primus mo
dus dicẽdi p ſe cum p̃dicatum ſit ibi cã ſubiecti. ¶ Dicẽ/
dum ꝙ ad pͥm modũ dicẽdi per ſe non ſufficit ꝙ p̃dicatũ
ſit qualiſcũqꝫ cauſa ſubiecti: ſꝫ opꝫ ꝙ hẽat rationẽ cauſe
formalis. iõ ſi ꝯuertatur ſcd̃s modus dicẽdi per ſe ⁊ p̃di/
cetur ſubm̃ d̃ propria paſſione pp hꝰ conuerſionẽ non eſt
ibi p ſe pͥmus modus: qꝛ lꝫ cũ ſubm̃ p̃dicatur d̃ propria
paſſione p̃dicatũ ſit nũc cauſa ſubiecti: non tñ hꝫ rationẽ
cauſe formalis: ſꝫ magis mãlis. ſic ẽt ſi diffinitũ p̃dicatur
d̃ diffõne non ẽ ſcd̃s modus: qꝛ ad 2ͫ modũ p ſe non ſuffi
cit ꝙ ſubm̃ ſit q̃liſcũqꝫ cã p̃dicati: ſꝫ requirit̃ ꝙ ſit cã mã/
lis. diffinitio aũt reſpectu diffiniti non ẽ cã mãlis: ſed for/
malis potius. ¶ Ulteri⁹ autẽ forte dubitaret aliqs q̃uo G
cũ ꝯuertit̃ pͥmus modus ⁊ p̃tur diffinitũ d̃ diffõne ⁊ etiã
cũ ꝯuertit̃ ſcd̃s ⁊ p̃tur ſubm̃ de ꝓpria paſſione ſit ibi mo/
dus dicẽdi per ſe p reductionẽ. ¶ Dñm ꝙ ſicut pͥncipia
ſunt in gñe per reductionẽ. qꝛ ſunt in gñe per ſua princi/
piata vt dicamus ꝙ iõ pͥncipia ſunt in gñe qꝛ principia/
ta ſunt in gñe: ⁊ ſi pͥnͣ ſunt i gñe per principiata cogimur
ꝯcedere ea eẽ in eodẽ gñe in quo ſunt principiata ſua. ſic
cum diffinitũ p̃dicetur d̃ diffõne non ẽ p ſe niſi qꝛ ſua con
uerſa p ſe eſt. vt qꝛ cum diffõ p̃dicatur d̃ diffinito eſt per
ſe. ideo ecõuerſo ſit cum diffinitũ p̃dicatur d̃ diffõne eſt p
ſe. Sicut ergo cũ aliquid eſt in gñe p aliud eſt in eodẽ ge
nere in quo ẽ illud. ſic cum aliqd reducit̃ ad p ſe per aliõ.
opꝫ ꝙ reducatur ad idẽ per ſe in quo eſt illud. Et qꝛ cũ
diffinitio p̃dicatur d̃ diffinito eſt pͥmus modus ſi ecõuer/
ſo fiat reducet̃ ẽt ad primum modũ. Et quod dictũ eſt de
diffõne reſpectu diffiniti intelligẽdum eſt d̃ partibus dif
finitionis reſpectu diffiniti. vt ſi genus vel dr̃ia p̃dicatur
d̃ ſpẽ erit pͥmus modus p ſe directe. Si aũt eꝯ fiat erit pͥ/
mus modus p reductionẽ ſic ẽt ſi d̃ ſubiecto p̃dicet̃ pro/
pria paſſio erit ſecundus modus p ſe directe. ſi autẽ econ
uerſo fiat erit ſecũdus modus p reductionẽ. ¶ Ulterius H

cū omne p accñs reducaẜ ad p ſe dubitaret forte aliqs ſi
pmus ⁊ ſecūdus modus ꝯuerſi ſint p ſe ⁊ p reductionē. ⁊
qꝛ ēt ꝓpōnes p accñs reducūtur ad p ſe: que diia ē inter
hos modos ꝯuerſos ⁊ ꝓpōnes per accñs. Dicēdū ꝙ ali
quid pōt reduci ad p ſe dupl'r vel rōe rei vel rōne modi.
ꝓpōnes aūt p accñs non ſunt p ſe directe: ſed p reductio
nem rōne rei. qꝛ in ꝓpōnibus p accñs inter ipſas res ſi/
ue iter ipſa p̄dicata ⁊ ſuba nō ē eēntialis hitudo. ſꝫ modi
p ſe ꝯuerſi reducunẜ ad p ſe magis rōne modi p̄ndi q̄ꝫ rō
ne rei. i talibꝰ. n. ꝓpōnibꝰ bñ ē p ſe habitudo iter p̄dicata
⁊ ſuba ⁊ iter ipſas res. nō eſt ibi tñ rectꝰ modus p̄ndi. qa
ibi ſbm nō hꝫ rōnē mãe ⁊ p̄tum rōnē forme: ſꝫ magis ecō
uerſo vt eſt p habita manifeſtū. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Amplius ꝙ nō de ſubiecto dr̄ alio quodā vt ambulās ⁊ albū cum alterū quodaꝫ ſit ambu/ lans ⁊ albū. Suba vo ⁊ quecūqꝫ hoc aliquid ſignificant nō alterū aliqd ſunt qḋ vere ſunt. q̄ quidem igitur non de ſubiecto ſunt per ſe di/ co. que vo de ſubiecto accidentia.

Argi. ℭ Preterea id p ſe dicimus qḋ nō de ſubiecto alio dr̄ vllo. ambulās. n. aliqd aliud eſt qḋ am bulans ē atqꝫ albū. At ſuba ⁊ q̄cūqꝫ hoc aliqd ſignificāt: nō ſunt aliud quicq̄ꝫ id qḋ ſunt. Ea igitur que de ſubiecto nō dñr: p ſe: ea vo que de ſubiecto dicūtur accidētia dico.

ℭ Determinat de 3° mō dd̄i p ſe: ꝙ idē ē ſic per ſe eē qḋ eſſe
aliqd p ſe exñs ⁊ nō eē in alio: ſm quē modū loquēdi am
bulans vel albū nō eſt exñs p ſe. ſꝫ aliqd aliud exiſtit per
ſe. vt idiuiduū pme ſube qḋ dr̄ albū. qꝛ in eo fundaẜ albe
do: ⁊ dr̄ ambulās: qꝛ in eo ē motus ambulationis. Idē ē
ḡ hoc eē p ſe qḋ eſſe hoc aliqd. iō ait (Amplius dñr) p ſe
(q̄cunqꝫ non dñr de alio qḋ de ſubo vt ambulās ⁊ albuꝫ.
qḋ) ſu. dr̄ (de ſubo quodā) ⁊ nō dr̄ p ſe eē (ſed) ſn. dr̄ (eſſe
ambulās ⁊ albū. cū alterū qdē). i. cū ſbm aliqḋ (ſit am/
bulās ⁊ albū. ſꝫ ſuba) ſu. pma (⁊ qḋ). i. q̄cūqꝫ (ſignificāt
hoc aliqd non p alterū aliqd ſunt. ꝙ vere ſunt) q̄ſi. d. ꝙ p
me ſube vere ſunt. i. exiſtūt p ſe ⁊ nō p aliquid alterū. Cō/
cludit ḡ ex dictis ꝙ (q̄ qdē igiẜ nō de ſubo ſunt. p ſe dico.
3 q̄ vo d̄ ſubo) ſunt (accñtia) ſunt. i. ſūt p accñs. ℭ Nōn̄m
aūt ꝙ mã. ſubijciẜ forme ⁊ iſeriora ſubijciunẜ ſupiorībꝰ.
Illud ḡ nullo mō dr̄ de ſubo: qḋ nec eſt forma ihērēs ma
terie. vel nō eſt accñs inherēs ſubo. nec ē vl'e hñs inferio
ra. de qbus p̄diceẜ tanq̄ꝫ de ſubis. vlia itaqꝫ non exiſtūt p
ſe: ſꝫ exiſtūt in alijs vt in ſuis iſerioribus: nec accñtia exi
ſtunt p ſe. ſꝫ exiſtūt in aliis vt in ſuis ſubis. nec forma ma
terialis exiſtit p ſe: ſꝫ exiſtit in alio vt in mã. nec mã exiſtit
per ſe: ſꝫ ē pars totius ⁊ exiſtit in toto. Sole ḡ prime ſube
q̄ non dñr de ſubo tanq̄ꝫ ſuperius de inferiori. nec dñr de
ſubo tanq̄ꝫ accñs de ſubo. nec ſunt ps totiꝰ ſꝫ ſunt p ſe exi
ſtētes. ⁊ ſunt hoc aliqd. p ſe exiſtunt. reliqua aūt oia ſiue
ſint vlia ſiue ſint accñtia vt albū vel ambulās nō exiſtūt
p ſe ſed p aliud. vt p pmas ſubas. Iō bñ dcm̄ eſt ꝙ prime
ſube q̄ nullo mō dñr de ſubo p ſe ſunt. reliq̄ vo ſunt acci/
k dētia. i. ſunt per accidēs. ℭ Dubitaret forte aliqs. qꝛ vi/
detur hic velle phs ꝙ qcqd dr̄ de ſubo eſt accñs. vr̄ enim
velle ꝙ oia illa a pmis ſubſtantijs ſunt accñtia. gña ergo
⁊ ſpēs ſunt accñs. qḋ vr̄ eſſe falſum. ℭ Dōm ꝙ eſſe acci/
dens. i. eē p accidēs pōt intelligi dupl'r. vel rōne rei ꝙ ipa
res ſit accidens. vel rōne modi ꝙ habeat quēdā modum
accñtalē. cū. n. ſube ſit p ſe exiſtere qcqd nō exiſtit p ſe ſed
exiſtit in alio videẜ habere quēdam modū accidentaleꝫ.
quare cū ſole prime ſubſtātie p ſe exiſtāt. cetera alia ſunt
in primis. Bñ dictum ē ergo ꝙ omnia alia a primis ſunt
accñtia. i. quodāmō ſunt per accñs vel rōne rei. vt qꝛ ipa
eoꝝ nã eſt accidēs: vel ratione modi. vt qꝛ hꝫ quēdā mo/
dum accidentalē. Ipſa enim gña ⁊ ſpēs q̄ꝫtūcunqꝫ ſint in
p̄dicamēto ſubſtantie eo ipſo ꝙ nō p ſe exiſtunt hñt quē/
dam modū accñtalē. ℭ Ulterius forte dubitaret aliquis l
qūo differt hic tertius modus ab alijs. ℭ Dōm. ꝙ h̄ mo
dus differt a p̄ ⁊ 2° in tribus. p̄ enim differt qꝛ pmus ⁊ ſe/
cūdus modus ſunt modi p ſe p̄dicandi. h̄ aūt ē modus p
ſe eēndi. in illis. n. ē p ſe qꝛ p̄dicata hñt p ſe habitudinem
ad ſubſtātia. h̄ aūt dicit p ſe eo ꝙ ſe ſic hñs non ſit in alio.
ſed p ſe ſit ⁊ p ſe exiſtat. Scḋo differt h̄ ab illis: qꝛ illi mo/
di ſunt q̄ſi cōplexi. ibi. n. p ſe dr̄ eo ꝙ alterū p ſe habeat or
dinem ad alterū: vt eo ꝙ paſſio habeat p ſe ordinē ad ſub
iectum: vel eo ꝙ diffinitū p ſe habeat ordinē ad diffinitio
nem. hic aūt modus ē quaſi incomplexus vt dicūtur idi/
uidua p ſe eē non ꝓpter ordinē quē habeant ad alteruꝫ:
ſꝫ qꝛ p ſe exiſtunt. Tertio differt h̄ ab illis qꝛ cum p ſe di/
cat aliquo mō habitudinē ad cauſam in illis eſt habitu/
do ad cauſam poſitiue vt in pmo modo reſeruatur habi/
tudo cauſe formalis in 2° mãlis. h̄ aūt ē habitudo ad cau
ſam negatiue vt dicūtur indiuidua eē p ſe non poſitiue ꝙ
ſint in ſeipſis. qa loquēdo de rebus cauſatis nihil ꝓprie
in ſeipſo eſt vt ꝓbatur 4° phicorum. ſꝫ dicunẜ prime ſub/ Colligit
ſtātie vel indiuidua eē p ſe. qꝛ non ſunt in alio ſicut i ſub/ ec. cō. p.
iecto: ⁊ in hoc differt tertius modus a 4°. qꝛ in hoc ē ha/ ⁊ ēt ali/
bitudo ad cām negatiue: ſꝫ in 4° reſeruaẜ habitudo cau/ bi.
ſe poſitiue: vt poteſt patere per habita ⁊ vt erit p ſequen/
tia manifeſtum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Itē alio mō ꝙ qdqd ē pp ipꝫ ineſt vnicuiqꝫ p ſe: qḋ vo nō pp ipm accñs ē: vt ſi ambulante coruſcat accñs eſt. Nō. n. pp id qḋ ambulat coruſcauit. ſed qḋ accñs dicimus hoc eē. Si vo pp ipm p ſe. vt ſi aliqd iterfectū iterijt ſcḋꝫ interfectionē. qm̄ pp id qḋ iterfectū ē iterijt: ſꝫ nō quod accidat interfectū interire.

ℭ Inſup alio mō id qdeꝫ p ſe dicimus qḋ vni cuiqꝫ cōpetit ob ipm: id aūt qḋ hāc cōditioneꝫ egrediẜ accñs veluti ſi ambulāte quopiaꝫ coruſcauerit: id accñs dicimꝰ: ñ. n. ob idipm coruſcauit qa ambulauerit: ſꝫ id dicimus accidiſſe. At cū iugulareẜ qſpiā mortē obierit: iugu/ lationeue: id p ſe dicimꝰ: ob idipm. n. qꝛ iugu labatur mortuus eſt: ſed nō accidit eum cum iugularetur mortem oppetijſſe. Argi.

ℭ Ponit quartū modū dicēs (item alio mō ꝙ qcqd ineſt
vnicuiqꝫ pp hoc ipm). i. pp cām aſſignatā (p ſe). i. dr̄ eē p
ſe (qḋ vo nec pp hoc ipſum eſt accñs). i. p accñs. q. d. ꝙ
qñ in ꝓpōne exprimiẜ ꝓpria cā pp quā res eſt dr̄ eē p ſe.
qñ aūt non exprimiẜ dr̄ eē p accñs. (vt ſi aliquo ambulā
te coruſcauit accñs eſt. nō enim pp hoc ꝙ ambulat cor/
uſcauit) ambulatio. n. non eſt ꝓpria cā nec p ſe cā coru
ſcationis (ſꝫ dicimus hoc p accñs eueniſſe. Si vo ꝓpter
ipſum). i. ſi exprimaẜ cauſa ꝓpter quā hoc cōtingit (per
ſe). i. erit per ſe vt ſi dicam: ꝙ (aliquid interfectū interijt
ſm interfectionem) vt aūt innuit Auerrois cōmentator p huius
ſi dicatur ꝙ interfectū interijt ſm ſtrangulationem vel ꝓ tex. c. 9.
pter ſtrangulationē hoc eſt per ſe (qꝛ ꝓpter illud ꝙ inter
fectum eſt) vel ꝓpter id quod ſtrangulatū ē ſu. (interijt)
⁊ mortuum ē. interfectio enim ⁊ ſtrangulatio per ſe ſunt
cauſa interēptionis (ſed non ꝙ accidat interfectū interi/
re. q. d.

re).q.d.ꝙ non eſt per accidẽs ꝙ interfectus moriatᷣ ⁊ in-
A tereat ſed eſt per ſe. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ħ qḋ dr̃.ſed non ꝙ
accidat interfectũ interire põt dupl'r exponi.ꝑ ſicut' dcm̃
eſt vt ſit ſenſus ꝙ nõ eſt ꝑ accñs interire ꝑ ſe.2°põt expo-
ni vt ſit remotio cauillationis.poſſet.n.ɔtingere ꝙ aliqs
īfirmatus aliquo alio graui morbo vulneretᷣ aliq̃ vulne
re ⁊ moreretᷣ nõ ex vulnere ſʒ ex morbo.illa ḡ īterfectio ⁊
illa vulneratio eſſet ꝑ accñs cã mortis.morbus aũt ꝑ ſe.
Ad remouẽdũ hãc cauillationẽ ait ſʒ nõ ꝙ accidat inter-
fectũ īterire.q.d.ꝙ interfectũ interijt ꝑꝑ interemptionez
eſt ꝑ ſe:ita tñ ꝙ non accidat interfectũ interire. nam tunc
eſt hoc per ſe quãdo interfectus non propter aliud mo-
B riatur q̃ʒ propter interfectionẽ. ¶ Dubitaret forte aliqs
quõ differt hic quartus modus ab oĩbus alijs. ¶ Dicẽ-
dum.ꝙ vt pʒ per habita in hoc modo eſt habitudo cauſe
efficiẽtis vel finalis ꝑꝑ ꝙ differt a ꝑ̇ vbi eſt habitudo cãe
formalis:⁊ a 2° vbi ẽ habitudo cãe mãlis:⁊ dr̃ a 3°. vbi ẽ
negatio cauſe vel poſſumus dicere ꝙ primus ⁊ ſecũdus
modus ſunt modi ꝑ ſe ꝑ̇dicandi.tertius aũt eſt modus eſ-
ſendi.hic aũt quartus ẽ modus ꝑ ſe cauſandi.vt qñ in ꝓ
poſitione exprimitᷣ ꝑ ſe cauſa dr̃ eſſe hic quartus modus.
Et hec de per ſe dicta ſufficiant cum laude dei.

t.c.10. ¶ Que ergo dicuntur in ſimpl'r ſcibilibus ꝑ ſe
ſic ſunt ſicut ineſſe predicantibus aut in eẽ pro
pter ipſa que ſunt ex neceſſitate.

Argi. ¶ Que igitur in hiſce que ſub ſciam ſimpl'r ca
dunt ꝑ ſe dicũtur: vel eo pacto vt ſint in predi-
catis ſubiecta: vel eo rurſus vt ipſa ſint in ſub-
iectis ea ob ipſa ⁊ neceſſario ſunt.

¶ Poſtq̃ʒ ph̃s diſtinxit modos dicẽdi per ſe. In parte iſta
declarat qui illoꝝ modorũ dicuntur in ſimpl'r ſcibilibus
⁊ qui ſunt vtiles in demõſtrationibus. Circa qḋ duo fa-
cit.qꝛ primo facit qḋ dictuʒ eſt.2° qḋdam qḋ dixerat ma-
nifeſtat ibi.(Nõ.n.ɔtigũt.) Dicit ḡ (Que ḡ dr̃r ī ſimpl'r
ſcibilibus).i.que cõpetunt ſimpl'r ſcibilibus (ſic ſunt per
ſe ſicut ꝑ̇dicantibus in eẽ aut q̃ ɔtingit in eſſe ꝓpter ea q̃
C ſunt ex nec̃itate).i.ſunt neceſſaria. ¶ Dubitaret forte ali
quis qui illoꝝ modorũ per ſe adaptandi ſunt ad ſimpl'r
ſcibilia. ¶ Dñm ꝙ ſm̃ quoſdaʒ ⁊ magnos modi ꝑ ſe qui
adaptãdi ſunt ad ſimpl'r ſcibilia ſunt duo.vʒ.ſcḋs ⁊ q̃rt⁹
ꝙ ꝑ incidit cũ 2°. Linconienſis ꝟo vr̃ velle duos etiã mo
dos adaptãdos eẽ ad per ſe ſcibilia:nõ tñ illos duos mo
dos dixit eſſe 2ᵐ ⁊ 4ᵐ.ſed ꝑ̇ᵐ ⁊ 2ᵐ.huic ēt cõcordat Auer-
roys cõmẽtator dicẽs modos per ſe adaptãdos ad ſim-
pliciter ſcibilia eẽ duos.vnus qñ ꝑ̇dicatũ ponitᷣ in diffõ-
ne ſubiecti alius qñ ſubm̃ ponitᷣ in diffõne predicati.poſſet
aũt adinueniri ⁊ tertius modus dicẽdi vt diceremus mo
dos ꝑ ſe adaptãdos ad ſimpl'r ſcibilia eẽ tres.vʒ.ꝑ̇ᵐ 2ᵐ ⁊
4ᵐ:⁊ veruʒ qꝛ nõ eſt incõueniẽs vnũ ⁊ idẽ aliter ⁊ al'r acce
ptum eẽ vtile ⁊ non eẽ vtile ad ſimpl'r ſcibilia:poſſumus
quartã opinionẽ verificare vt dicamus oẽs quatuor mo
dos ꝑ ſe adaptãdos eẽ ad ſimpl'r ſcibilia. Amplius ⁊ q'n
ta opinio poſſet hẽre locũ vt diceremus ſolũ ſm̃ modum
adaptãdum eẽ ad ſimpl'r ſcibilia:ꝟmo vt in ſequẽtib⁹ [qḋ
nibus apparebit hic modus loq̇ndi ɔſiderata ſerie text⁹
Ar.vr̃ magis eẽ de intẽtione ph̃i. ¶ His ḡ ꝑ̇libatis dcia
D rabimus q̃l'r ꝑ̇fate opiniones veritati innitanᷣ. ¶ Propᷣ
qḋ ſciẽdum ꝙ ꝑ̇ opinio dicẽs 2ᵐ ⁊ 4ᵐ modũ adaptandos
eſſe ad ſimpl'r ſcibilia vr̃ hoc motiuo moueri.ait.n.ꝙ q̃r-
tus modus incidit cũ ſcḋo.nã proprie paſſiones nõ ſolum
per ſe inſunt ſubiectis:ſʒ ẽt ſub̃a ſunt ꝑ ſe eaꝝ cã. put ḡ ꝓ-
prie paſſiones inſunt ꝑ ſe ſubiectis eſt ibi ſcḋs modus di
cẽdi ꝑ ſe.ſʒ ꝓut ſub̃a ſunt eaꝝ cã ꝑ ſe eſt ibi q̃rtus modus.

Et qꝛ dicũt nõ eẽ ꝑ ſe ⁊ ſimpl'r ſcibile niſi ꝯnem demõſtra
tiuam.⁊ in ꝯnem demõſtratiuã probatᷣ propria paſſio de
ꝓprio ſubiecto. Cũ ergo adaptãdo ꝓpriã paſſionẽ ꝺ ſub
iecto ſit ibi ſcḋs modus ⁊ quartus ꝑ ſe.ideo ſm̃ ſic per ſe
loquẽtes ſolum ſcḋs ⁊ q̃rtus modus adaptandi ſunt ad
ſimpl'r ſcibilia. Sʒ vt in proſequendo patebit q̃rtus mo
dus vt incidit cum ſcḋo eſt idẽ ꝙ ſecundus:nec facit diſti
ctum modũ ab illo.nõ enim eſt ꝓprie dictũ ꝙ cũ probatᷣ
ꝓpria pa° de ſubiecto ſit ibi ſecũdus ⁊ quartus modus.ſʒ
tm̃ ſecũdus. ¶ Opinio aũt Lincoñ.⁊ cõmẽ.vʒ. ꝙ ꝑ̇mus E
⁊ ſcḋs modus adaptandi ſunt ad ſimpl'r ſcibilia ſic verifi ꝑ huius
catur vt dicamus ꝙ ad ſimpl'r ſcibilia vel ad demonſtra t.cõ.9.⁊
tionẽ q̃ facit ſcire ſimpl'r nõ ſolũ ẽ neceſſaria ɔcluſio q̃ cõ inde.
cluditur:ſʒ ẽt mediũ ꝑ qḋ ɔcluditur:⁊ qꝛ mediũ in demõ
ſtratione eſt diffinitio vt infra patebit.iõ ad demõſtratio
nem ſunt vtiles duo modi per ſe.vnus rõne ꝯnis.⁊ alius
rõne medij. Rõne aũt ꝯnis ɔcurrit ibi ſecũdus modus.
nã in ꝯne ꝓbatᷣ ꝓpria pa° de ſubiecto qḋ ptinet ad 2ᵐ mo
dum dĩ ꝑ ſe. Rõne autẽ medij eſt ibi neceſſarius ꝑ̇mus
modus.nã pro medio accipitᷣ diffinitio ꝙ ptinet ad ꝑ̇mũ
modũ.qḋ qual'r verũ ſit in 2°.cũ diſputabimus qd ſit me
dium in demr̃atione diffuſius declabimus .Oñdem⁹.n.
quõ ꝑ̇mus modus ꝑ ſe ptinet ad mediũ in demr̃atione.ſi
cut ſcḋs modus ptinet ad ꝯneʒ. Uerꝝ qꝛ quartus modus
non ẽ dĩno repellẽdus qn ſit vtilis demr̃ationi amplius
poſſumus declarare tres modos eẽ vtiles.vʒ ꝑ̇ᵐ 2ᵐ ⁊ 4ᵐ.
¶ Ad cuius euidẽtiam ſciẽdum ꝙ aliud eſt ꝯ demr̃atio F
nis.aliud mediũ demr̃ationis.aliud ꝑ̇nᵐ demr̃atiõis.naʒ
ꝙ qd ẽ ſubi.i.diffinitio ſubi eſt ꝑ̇nᵐ dĩs dmõſtrationis. vt
dr̃ in ꝑ̇ de aĩa.nõ tñ diffinitio ſubi eſt ꝑ ſe propriũ mediuʒ T.c.11.
in dĩ demr̃atione.nã vt infra declarabitᷣ aſſumũtur demõ
ſtrationes non ꝑ media ſed in poſt aſſumẽdo.non.n. pñt
eẽ plura media ad vnam ꝯnẽ demonſtratiuã.nec ẽt plu-
res ꝯnes demõſtratiue pñt demr̃ari ꝑ vnũ mediũ.qꝛ ſi ꝑ
vnũ mediũ poſſent plures ꝯnes oſtẽdi eẽt demr̃atio per
cõia ⁊ non ꝑ ꝓpria. Eſt.n.de rõne ꝓprie ꝓprij ꝙ ɔueniat
ſoli.loquẽdo ḡ de medio ꝓprio ⁊ potiſſimo vna ꝯ nõ hʒ
niſi vnũ mediũ.⁊ vnũ mediũ non ɔcludit niſi vnã ꝯnẽ.igi
tur cũ de vno ⁊ eodẽ ſubiecto ꝓbẽtur multe paſſiones ꝑ
ſe diffinitio ſubiecti nõ põt eẽ ꝓpriũ mediũ in demr̃atiõe.
vtrũ aũt poſſet eẽ aliq̃l'r mediũ in demr̃atione declarabi
tur i 2°.ad pñs aũt ſufficiat ſcire ꝙ diffõ ſubiecti lʒ ꝓprie
nõ ſit mediũ in demr̃atione.eſt tñ ꝑ̇nᵐ dĩs demr̃ationis qꝛ
ſi mã ſub̃a cũ forma eſt cã dĩum accñtiũ q̃ ſũt in ea. ⁊ ꝑ̇n-
cipia ſubiecti ſunt ꝑ̇nᵃ dĩum accñtiũ.i.ꝑ ſe paſſionũ cũ de
ſubiecto demõſtretᷣ ꝓpria paſſio:diffõ ſubiecti q̃ ɔtinent
ꝑ̇nᵃ ſbi eſt ꝑ̇nᵐ dĩum paſſionũ.⁊ ꝑ ɔñs eſt ꝑ̇nᵐ dĩs demon
ſtrationis.diffõ ḡ ſubiecti lʒ ſemꝑ poſſit coaſſumi medio
in omni demr̃atione non tñ eſt ꝓprie mediũ in demõſtra
tione ſʒ eſt ꝑ̇nᵐ dĩs demr̃ationis.⁊ vt liceat exẽplariter lo
qui videmus ꝙ ꝓbatur eclypſis de luna ꝑ interpoſitio-
nẽ terre. Eclypſis ergo q̃ eſt paſſio demr̃ata de luna q̃tũ
ad pñs ſpectat põt cõparari ad tria.vʒ ad ſuuʒ ſbm̃.i.ad
lunã.ad diffõnẽ ſubiecti.i.ad diffõnem lune.⁊ ad ſuã ꝑ ſe
cãʒ.i.ad interpoſitionẽ terre.ſi cõparetᷣ eclypſis ad lunã.
habetur ꝯ demõſtrationis.qꝛ in ꝯne ɔcluditur paſſio de
ſubiecto.ſi ꝟo cõparetur ad diffõnẽ lune habetur ꝑ̇nᵐ de
monſtrationis qꝛ diffinitio ſubiecti eſt ꝑ̇nᵐ dĩs demõſtra-
tionis.ipſa enim diffõ lune continẽs ꝑ̇ncipia lune eſt cau
ſa ⁊ ꝑ̇nᵐ q̃re eclypſis ⁊ alie paſſiones inſunt lune.ſʒ ſi cõ-
paretur ad interpõnẽ terre ẽ ibi mediũ demr̃ationis.ꝑ̇n-
cipium ḡ demr̃ationis ɔtinens diffõnẽ ſubiecti ptinet ad
ꝑ̇ᵐ modũ ꝑ ſe.ꝯ ꝟo demõſtrationis ɔcludẽs paſſionẽ de
ſub̃o ɔtinet 2ᵐ modũ.ſʒ mediũ demr̃ationis adaptans ꝑ
ſe cãm ad ꝑ ſe paſſionẽ ptinet ad 4ᵐ modũ. tres igitᷣ erũt
modi vtiles ad demõſtrationẽ.vʒ.ꝑ̇mus.ſcḋs.⁊ quartus

ſed primus eſt vtilis tanq̃ prīm demōſtrationis. ſcđs tanq̃
G ꝯ. q̃rtus tanq̃ mediū. ¶ Ex hoc apparet q̄ q̃rt⁹ modus
per ſe ꝯ quo determinat ph̄s quē diſtinguit ꝯ 2m nō ē idē
cum 2°. nam ſcđs modus cū aſſumitur p ſe ſubm. q̃rtus
ṽo cum aſſumitur p ſe cā que ſic eſt cauſa q̄ nō eſt ſubie/
ctum vt ſi dicatur interfectus interijt pōt eē ſcđs modus
ſi interitus eſt p ſe paſſio interēpti. Sꝫ ſi dicā interfectus
interijt pp ſtrāgulationē eſt ibi q̃rtus modus ſed nō ē ibi
ꝓprie quartus modus ex eo q̄ paſſio referṫ ad ſubiectū
vt ex eo q̄ interitus referṫ. ad interēptionē. ſꝫ ex eo q̄ re/
fertur ad p ſe cām vt ad ſtrāgulationē ſtrangulatio. n. nō
eſt p ſe ſubm interitus ſꝫ eſt p ſe cā q̃re interitus hēat eſſe ⁊
fiat. Ex p̄dictis ēt apparere pōt q̄ h̄ modus loquēdi ſm
queꝫ tres modi p ſe adaptanṫ ad ſimpl'r ſcibilia ē magis
cōpletus q̃ȝ aliqs p̄dictoꝝ. veꝝ qꝛ intell's hoīs nō q̄ſcit
ſꝫ cogitat q̃re in hoc lib°. vbi determinaṫ de demſratione
q̄ ſimpl'r facit ſcire diſtinguit q̃tuoꝛ modos per ſe ſi ſolū
tres ſunt vtiles ad p ſe ſcibilia. ⁊ iō poſſumus oēs quat/
tuoꝛ modos ad p ſe ſcibilia adaptare. nā cū noſtra cogni
tio incipiat a ſenſu. ⁊ interi aliq̄ ſenſibilia ſunt inq̄ȝtū ſun
dantur in indiuiduis ⁊ ſubſtērātur in pꝛimis ſubſtātijs.
tertius ḡ modus ſm quē dꝛ aliqd p ſe eē inq̄ȝtū p ſe exiſtit
⁊ eſt h̄ aliqd facit ad per ſe ſcire qꝛ īde ſumit originē oīs
ſenſus cū nihil ſit ſenſibile niſi inq̄ȝtuꝫ p ſuū ſubm ⁊ p pꝛi
mas ſubſtātias indiuiduationē ſuſcipit. Erit ḡ h̄ modus
quaſi via in demſrationē ſicut ſenſus eſt via in ſciaꝫ. Dice
mus ḡ q̄ ex 3° mō per ſe ſunt res ſenſibiles. ex eo autē q̄
res ſunt ſenſibiles ⁊ ex ipſo ſenſu conſurgit admiratio qꝛ
multa videmus ⁊ ſentimus quoꝝ cām ignoramus. ⁊ iō i
admiratione ſurgim⁹. ex admirari aūt incipimus pħari.
Oēs itaq; modi aliquo° deſeruiūt demonſtrationi vt pꝛi
mus modus ſit. q. prīm demōſtratiōis qꝛ q̄ qd ē ſine diffō
ſubi ē oīs demſrationis prīm. ſcđs aūt ſit demſrationis cō/
cluſio. qꝛ in ꝯne adaptaṫ ꝓpꝛia pa° ſuo ſubīo. tertius ṽo
eſt. q. via in demſrationē qꝛ ē via in ſciam. Quartus aūt
modus ſit demſrationis mediū. qꝛ in 4° exprimitur per ſe
cā paſſionis q̄ eſt demſrationis mediū. oēs ḡ q̃tuoꝛ modi
ſunt aliquo mō adaptabiles ad ſimpl'r ſcibilia. vt qꝛ nos
diximꝰ q̄ aliquo mō verificari poterit q̄ ſolus vnus mo
duſ. vꝫ. ſecūdus eēt ad ſimpl'r ſcibilia per ſe adaptabilis.
H ¶ Propter qđ ſciēdū q̄ eſſe adaptabile ad ſimpl'r ſcibi/
lia pōt intelligi dupl'r: vel qꝛ ē ſimpl'r ſcibile. vel qꝛ deſer
uit ad ſimpl'r ſcibilia. ſimpl'r aūt qd ſcibile ē ſola ꝯcluſio
demſrationis. ſꝫ deſeruit ipſi demſrationi ⁊ valet ad ſciam
nō ſolū ꝯ. ſed ēt mediū ⁊ multa alia. quare ſi adaptari ad
ſimpl'r ſcibile idē ſonet qđ eē ſimpl'r ſcibile ſolus ſcđs mo
dus p ſe ē adaptabilis: qꝛ ſubiē nō ſeſt demſratio ꝫ ſoluꝫ p
ſe paſſionū ⁊ ꝓpꝛioꝝ accñtiū ſunt demſrationes. ex qbus
ꝯſurgit ſcđs modus p ſe. ¶ Sꝫ ſi dicatur adaptabile ad
I ſimpl'r ſcibile qđ aliquo mō deſeruit ſcibilib⁹ ⁊ ē vtile ad
ſciam ſic oēs modi p ſe ſunt aliq̄ mō ſic adaptabiles. Ut
ḡ i ſūma oīa recoligam⁹ q̄ dcā ſunt dicam⁹. Manifeſtuꝫ
. n. ex habitis q̃l'r vnus ſolus modus per ſe vꝫ ſolus ſcđs
adaptabilis eſt ad ſimpl'r ſcibile. pꝫ ēt q̃l'r duo modi ſunt
ſic adaptabiles. q duo modi ſm quoſdā ſūt ſcđs ⁊ q̃rt⁹.
ſꝫ ſm Auerroym ⁊ Lincoñ. hi duo modi ſunt primus ⁊ ſe
cūdus. Nr̄a aūt opio ē q̄ tres modi. vꝫ. primus ⁊ ſecūdus
⁊ q̃rt⁹ ⁊ ēt q̄ oēs 4°r aliq̄ mō adaptabiles ſunt ad ſimpl'r
ſcibilia: qđ qūo veꝝ ſit eſt p habita clarū ⁊ manifeſtum.
¶ Ulterius aūt cū adaptari ad ſimpl'r ſcibilia ſm diuer/
K ſoꝝ ſn̄ias poſſit intelligi q̄nq; modis: vt vno mō expona
tur de ſcđo ⁊ q̃rto. alio mō de p̄ ⁊ ſcđo tertio mō de trib⁹
modis. vꝫ. de p̄ 2° ⁊ 4°. Et 4° mō exponatur de oībus 4°r
modis: ⁊ q̄nto mō vt exponaṫ ꝯ ſolo 2°. ¶ Dubitaret foꝛ
L te aliqs: vtꝝ ſm has oēs diuerſitates poſſit exponi text⁹
Aꝝ. ¶ Dōm q̄ aliud ē q̃rere vtꝝ oēs he expoſitiōes fuerit

de intellectu Ariſt. ⁊ q̃rere an textus eius ad hec omnia
adaptari poſſit. Utꝝ aūt ph̄s hec oīa intellexerit in ſeq̄n
ti q̄ōne determinabiṫ: ſed q̄ eius textuſ poſſit ad hec oīa
adaptari in hac q̄ōne mōſtrabimus. Primo. n. ſi adapta
ri ad ſimpl'r ſcibilia intelligaṫ de 2° ⁊ 4° ſic cōponetur tex
tus: q̄ modi ⁊ acceptiones p ſe q̄ dicūtur adaptabiles in
ſimpl'r ſcibilibus ſic ſunt aut ſicut in eē p̄dicantib⁹. i. aut
q̄ſi ſubiecta ꝯtingit in p̄dicātibus eē. i. diffōnes p̄dicato/
rum qđ ē ſcđs modus: aut q̄ſi ꝯtingit ipſas paſſiones in/
eſſe pp ipſa ea. i. ſubiecta: vel pp ꝓpꝛias cās: qđ eſt q̃rtus
modus. qꝛ in 4° mō exprimiṫ ꝓprie cā pp quaꝫ res eſt: ⁊
ſm quoſdā ipſum ſubiectū prout eſt cā paſſionis ꝯſtituit
quartū moduꝫ. Scđo pōt exponi de pꝛimo ⁊ ſcđo mō. ⁊
tunc erit ſecūdus. per ſe ergo. i. ille acceptiones p ſe q̄ di/
cuntur in ſimpl'r ſcibilibus ſic ſunt ſicut p̄dicātib⁹ eſſen/
tialiter qđ ptinet ad pꝛimū modū. nam diffinitio indicat
qd eſt eē ⁊ p̄dicatur in eē q̄ditatiuo. qꝛ p̄ſtat in qd ⁊ ſodit
aut q̄ ꝯtigit ineē pp ea. i. pp ſuba. qđ ptinet ad 2m modum
3°r pōt exponi de trib⁹ modis. de p̄ 2° ⁊ 4°: ⁊ tunc erit ſen/
ſus q̄ ille acceptiones p ſe q̄ dñr in ſimpl'r ſcibilibus ſic
ſunt. aut ſicut p̄ntibus ineē. i. in p̄ntibus eēntial'r q̄tum
ad p̄m modū. aut q̄ ꝯtingit ineſſe pp ea. ⁊ h̄ dupl'r. aut pp
ea. i. pp ſuba qđ ptinet ad 2m modū. aut pp ea. i. pp ꝓpꝛi/
as cās q̄ ptinet ad 4m modū. Quarto° pōt exponi de oī/
bus 4°r modis vt ſit ſenſus q̄ acceptiones per ſe q̄ dñr i
ſimpl'r ſcibilib⁹. aut ſunt ſic p̄ntibus ineē. i. eēntial'r qđ p
tinet ad p̄m modū. aut ſicut q̄ ꝯtingit ineſſe pp ea. qđ trib⁹
modis pōt exponi. p̄ pp ea. i. pp ſuba. qđ ptinet ad 2m mo
dum. 2° pp ea. i. pp idiuidua prīe ſubē qđ ptinet ad 3m mo
dum. ipſa. n. indiuidua ſunt p ſe ſm 3m modum. ⁊ oīa alia
ſunt in prīis ⁊ ꝯtingit oīa alia ineſſe pp p̄°. 3°° pōt exponi
ſic pp ea. i. pp ꝓpꝛias cās qđ pertinet ad 4m modū pōt er
go exponi textus Aꝝ. de oībus 4°r modis iꝫ expō preter
mētē eius eē videaṫ. Quinto° pōt exponi de ſolo 2° ſꝫ de
hoc in ſequēti q̄ōne patebit. ¶ Ulterius dato q̄ diuerſi/ M
mode poſſit intelligi q̄uo modi p ſe dñr in ſimpl'r ſcibili/
bus. ⁊ dato q̄ oēs illi modi ⁊ oēs ille expōnes adaptari
poſſint ad textū Aꝝ. dubitaret forte aliqs q̄ fuerit mens
Ariſt. ⁊ de qbus modis p ſe Ari. intellexerit. ¶ Dōm. q̄ N
ſi ꝯſideramus trāſlationē nr̄am illa expō vꝫ fuiſſe de intē
tione Ariſt. q̄ ſolus ſcđs modus p ſe diceret in ſimpl'r ſci
bilibus. nā vt eſt aliquo mō p habita manifeſtuꝫ. tot⁹ iſte
textus. vꝫ ineſſe p̄dicātibus aut ineſſe pp ea q̄ ſunt ex ne/
ceſſitate: pōt referri ad 2m modū p ſe ad ꝓpꝛias paſſiōes.
¶ Ad cuius euidētiam ſciēduꝫ q̄ q̄dā ſunt p̄dicata ſub/ O
ſtātialia. q̄dā accñtalia. Rurſus p̄dicata accñtalia diſtin
guunṫ. qꝛ q̄dā ſunt nālia ſicut frigiditas ineſt aq̄. q̄dā q̄ſi
violēta ⁊ ꝯ nām ſunt ſicut aq̄ caleſit p extrinſecuꝫ agens.
Rurſus accñtia nālia diſtinguunṫ. qꝛ q̄dā ſequunṫ for^am.
ſimpl'r ⁊ pꝛincipia ſpēi vt accidētia ꝓpꝛia ⁊ neceſſaria. q̄/
dam ṽo ſequunṫ formā indiuiduatā ⁊ pꝛincipia idiuidui
vt accñtia cōia ⁊ ꝯtingētia. Oīa ḡ accñtia vel ſunt ꝓpꝛia
vel ſunt cōia ⁊ ꝯtigētia. vel ſunt extranea. ꝓprie ḡ paſſio
nes dn̄t a trib⁹. qꝛ differūt a p̄dicatis ſubalib⁹. ab accñ/
talib⁹ extraneis. ⁊ ab accñtib⁹ ꝯtingētibus. vn̄ tria tāgū
tur in lr̄a. vꝫ. q̄ tūc ſunt p ſe ſcibilia q̄ñ ſuba hñt ineſſe p̄/
dicantibus. i. hñt eē in rōne ſuoꝝ p̄dicatoꝝ aut ipſa p̄di/
cata hñt ineſſe pp ea. i. pp ſuba que p̄dicata ſunt ex neceſ
ſitate. hec ergo tria q̄ ſba ſunt de rōne p̄dicatoꝝ ⁊ q̄ p̄di
cata inſint pp ipſa ſba ⁊ 3° q̄ p̄dicata inſint ex neceſſitate
nō cōpetūt niſi ſolū p ſe paſſionib⁹. ꝓprie itaq; ⁊ p ſe paſ
ſiones dn̄t a p̄dicatis ſbalibus: ⁊ ab accidētibus extra/
neis. ⁊ ab accñtib⁹ ꝯtingētib⁹. nā pp hoc q̄ ſubſtātia ſūt
de rōne ꝓpꝛiarū paſſionū differūt a p̄dicatis eēntialibus
qꝛ in talibus ſubiecta non ſunt de rōne predicatoꝛuꝫ ſed
magis predicata ſunt de rōne ſubiectoꝝ. 2° q̄ huius pꝛo/
prie

pꝛie paſſiones ſunt ꝓpter ſubã ⁊ differũt ab accñtib⁹ ex/
traneis. ſed 3°. qꝛ ꝓpꝛie paſſiones inſunt ex neceſſitate ⁊
differũt ab accñtibus ɔtingẽtibus. ꝙ ſi ɔſideref vna trã/
ſlatio totũ põt exponi de ꝓpꝛiis 2°. i. de paſſionib⁹. ſic ẽt
ſi ɔſiderat alia trãſlatio hoc idez ſonat. vz. vt ſit mẽs phi
de ſolo ꝑ°. nam vbi nos habemus ineẽ predicãtibus aut
ineſſe ꝑꝑ ea altera lr̃a hꝫ q̃ in ſunt in ꝑdicatis aut ecõtra
A ꝑꝑ ipſa ſunt. ℂ Ad cuius euidẽtiã ſciẽdũ ꝙ in 2° per ſe
qñ ꝓpꝛie paſſiones ꝑnũtur de ſubis. ſi comparamus ſub
iecta ad ꝑdicata ſubã inſunt ꝑdicatis. i. ſunt in predicatis
qꝛ ſunt in rõne ⁊ intrant diffinitionẽ ꝑdicatoꝝ. ſi aũt ecõ/
tra ꝑdicata cõparamus ad ſubã tunc ꝑdicata ſunt ꝑꝑ ea.
i. propter ipſa ſubã. erit ꝙ intẽtio Ariſt. ꝙ ille modus dĩ
ꝑ ſe in ſimplr̃ ſcibilib⁹. i. ẽ ſimplr̃ ſcibilis ⁊ concludit de/
monſtratiue qñ ſubã comparata ad ꝑdicata ſunt in pre/
dicatis vel contingit ineſſe ꝑdicantibus qꝛ ſunt in rõne ⁊
intrãt diffõnẽ ſuoꝝ ꝑdicatoꝝ. i. ſuarum paſſionũ. aut ecõ
uerſo qñ ꝑdicata cõparãtur ad ſubã ſunt ꝑꝑ ipſa ſubã ⁊
ſunt de neceſſitate in ſubiectis. ℂ Deinde cũ dicit.

ℂ Non enim contingit non eẽ aut ſimpliciter
aut oppoſita vt linee aut rectum aut obliquuz
⁊ numero aut impar aut par.

Argir. ℂ Nam fieri nõ põt vt nõ competãt aut ſimplr̃
aut oppoſita: veluti linee rectuz aut obliquũ:
⁊ numero par aut impar.

ℂ Quoddaz qδ dixerat manifeſtat. dixerat. n. ꝙ pꝛopꝛie
paſſiones in quaꝝ diffõnibus ponũtur ſubiecta ⁊ q̃ ſunt
ꝑꝑ ipſa de neceſſitate ſunt in ſubiectis. ideo hic declarat
q̃ũo hoc habeat veritatẽ. vz ꝙ talia de neceſſitate inſint.
Circa qδ tria facit. qꝛ ꝑ declãt q̃ũo talia ſunt neceſſaria.
2° probat qδ dixerat. 3° epilogat circa determinata. ſecũ/
B da ibi. (Eſt. n. ɔ̃riũ) 3° ibi (De oi gdẽ.) Ad euidẽtiã autẽ
ꝑ'ptis ſciẽdũ ꝙ aliqñ ꝓpꝛia paſſio deſcribif vno noie. ſi/
cut hic tres dĩ pꝛopꝛia paſſio trianguli. qñ deſcribif per
duo oppoſita. ſic par vel ipar dĩ ꝓpꝛia paſſio numeri. ꝓ/
pꝛia ꝙ paſſio de nec̃itate ẽ i ſubõ ſuo vł ſimplr̃ vt cũ noia
tur vno noie ⁊ vel ſm oppoſita vt cũ noiaf ꝑ duo oppo̾.
tũ ait ꝙ hõ ꝓpꝛie paſſiões (nõ ɔtigũt nõ ineẽ aut ſimplr̃)
cũ noiaf vno noie. (aut oppoſita) vt cũ noiaf per vtrũq;
oppoſitoꝝ. ⁊ exẽplificat q̃ũo ꝓpꝛia pa° aliqñ noiaf ꝑ duo
oppo̾ dicẽs (vt linee) ſu. de nec̃itate ieſt (aut rectum aut
obliquũ ⁊ nũo aut par aut impar.) ℂ Deinde cũ dicit.

ℂ Eſt. n. cõtrariũ aut pꝛiuatio aut cõtradictio
in eodẽ genere vt par aut ipar in numeris ſm
ꝙ ſeqtur: quare ſi neceſſe eſt affirmare aut ne/
gare neceſſe eſt ⁊ q̃ ſunt ꝑ ſe ineẽ. De oi igitur
⁊ per ſe determinatum ſit hoc modo.

Argir. ℂ Eſt eniz ɔtrariũ: aut ꝑuatio: aut cõtradictio:
gñe in eodẽ: ceu par eſt id qδ eſt nõ impar: in
numeris vbi ſeqtur. q̃re ſi neceſſe eſt affirma/
re aut negare: neceſſe eſt ⁊ ea que per ſe inſunt
cõpetere. Id igitur qδ de oi ⁊ id quod per ſe
dicimus hoc ſit modo determinatum.

ℂ Probat qδ dixerat dicẽs. (Eſt. n. ɔ̃riũ aut ꝑuatio aut ɔ̃/
dictio in eodẽ gñe) ſu. ſunt idẽ. hec. n. tria. ſ. ɔ̃ria imedia/
ta. oppoſita ꝑuatiue. ⁊ ɔ̃dictoꝛia i eodẽ gñe. i. i eodẽ gñe
ſubi ſiue re° eiuſdẽ ſubi ſunt idẽ ⁊ eqpollẽt (vt par ⁊ non
par in nũeris). i. in gñe nũorum (ſm qδ) gen⁹ numeroꝝ
(ſeqtur) hec pa° ſup. i tali gñe ⁊ re° talis ſubiecti par ⁊ nõ
par ſunt idẽ qδ par ⁊ impar. (Quare ſi nec̃e eſt) de quo/

liber (affirmare vel negare: q̃ ẽt ꝑ ſe ſunt neceſſe ẽ ineſſe)
. i. de nec̃itate inſunt. ℂ Dubitaret forte aliqs q̃ũo ɔ̃rium C
⁊ ꝑuatio ſunt idẽ qδ ɔ̃dictio. ⁊ ẽt dubitãduz eẽt q̃ũo ɔña
phi valeat. ꝙ ſi de quolz nec̃e eſt affirmare vel negare ꝙ
ꝓpꝛie ⁊ ꝑ ſe paſſiões de nec̃itate iſint. ℂ Dõm ꝙ vt dĩ in
4. meta. ꝑuatio ẽ negatio in ſubõ. Eſt. n. diũa iter ꝑuatio/
nẽ ⁊ negationẽ vt in eodẽ 4° inuit: qꝛ negatio nihil põt.
ſꝫ ꝑuatio ꝑſupponit aliã nãm ſubam. Eſt ꝙ negatio vlioꝛ
q̃ꝫ ꝑuatio: qꝛ negatio reſpicit qδlibꝫ: imo de ipſo nõ ente
põt verificari: ſꝫ ꝑuatio reſpicit determinatũ gen⁹ ſubijci
bile ſiue determinatũ ſbm: q̃re ſicut ſe hꝫ affirmatio ⁊ ne/
gatio ad qδlz: ſic ſe hꝫ ꝑuatio ⁊ habit⁹ ad determinatum
ſbm. igif ſi de quolz verificaf affirmatio ⁊ negatio opꝫ ꝙ
de determinato ſubõ verificef ꝑuatio ⁊ habit⁹: vt ſi par ⁊
ipar determinat ſibi ꝙ genus ſubi. vz nũm: ſicut de q̃libet
verificaf affirmatio vel negõ: vt ꝙ eſt par vel nõ par: ita
de determinato ſubõ vt de nũo verificabif ꝑuatio vł ha/
bitus vt ꝙ eſt par vel impar. ⁊ ſic iuſtũ ⁊ iniuſtũ determi/
nant ſibi determinatũ ſubm: vt puta: qꝛ determinant ſibi
hñs rõnis vſum. de quolz verificabif affirmatio vel ne/
gatio: qꝛ qδlibꝫ vel ẽ iuſtũ vel nõ iuſtũ: ⁊ de ipſo. n. lapide
verificaf ꝙ nõ ẽ iuſtus. ⁊ ẽt de chimera vere dĩ ꝙ non ſit
iuſta. nõ tñ vere dĩ ꝙ lapis ſit iniuſtus vel chimera ſit in
iuſta: ſꝫ de determinato ſubõ. vt de hñte vſum rõnis vere
dĩ ꝙ ſit iuſtũ vel iniuſtũ. Cũ ꝙ nõ hꝫ pꝛopꝛia paſſio vnũ
nomẽ. ſed denoiatur ꝑ duo oppoſita ſicut rectũ ⁊ curuuz
dĩ pꝛopꝛia paſſio linee. ⁊ par vel impar paſſio numeri. de
neceſſitate oꝫ de hõ ſubiectis verificari alterũ oppoſito/
rũ. ℂ Eſt ꝙ itẽtio phi ꝙ de quolibꝫ verificaf affirmatio D
vel negatio. ꝙ de determinato ſubõ verificabif pꝛiuatio
vel habitus: vt de numero par vel ipar. de linea obliquũ
vel rectũ. ⁊ qꝛ ſic eſt non ſolũ ꝓpꝛia paſſio ineſt ſubiecto
de neceſſitate qñ noiaf vno noie. vt hẽre tres de neceſſita/
te ineſt triãgulo: ſed ſic ẽt opꝫ de neceſſitate ꝑ ſe paſſionẽ
ineẽ ſubõ qñ noiatur ꝑ duo oppoſita vt par vel ipar ne/
ceſſe ẽ ineẽ numero. ⁊ qδ dictũ eſt de oppoſitis ꝑuatis in
telligẽdũ eſt de oppoſitis ɔ̃rijs nõ de ɔ̃rijs qbuſcunq; ſed
de ɔ̃rijs imediatis. nã ſicut par ⁊ impar q̃ ſunt oppoſita ꝑ
uatiue determinãt ſibi nũm: ſic ſanũ ⁊ egrũ q̃ dñr ɔ̃ria im
mediata determinãt ſibi aial hẽbunt ſe ɔ̃ria imediata. vt
ſanũ ⁊ egrũ ad determinatum ſubm vt ad aial: ſicut affir
matio ⁊ negatio. i. ſic ſanũ ⁊ nõ ſanũ ſe hñt ad qδlz. Cũ ꝙ
q̃rif q̃ũo ſunt idẽ ⁊ q̃ũo eqpollent ɔ̃ria ꝑuatiua ⁊ ɔ̃dicto/
ria dici põt ꝙ nõ eqpollẽt ſimplr̃ ſꝫ in determiato ſubõ qa
ſicut de quolz neceſſe ẽ vel affirmare vel negare ſic de de/
terminato ſubõ neceſſe ẽ verificari alteꝝ oppoſitoꝝ ꝑua
tiue vel alteꝝ imediatoꝝ ɔ̃rioꝝ. ℂ Quo aũt valeat ɔña E
phi ꝙ ſi nec̃e ẽ de quolz affirmare vel negare nec̃e eſt de
determiato ſubõ ꝟificari ꝑ ſe paſſionẽ dato ꝙ illa paſſio
nõ noief vno ſimplici noie ſed noief ꝑ duo oppoſita eſt ꝑ
habita manifeſtũ. vltimo epilogat circa determinata di/
cens (De oi gdẽ ⁊ per ſe determinatũ ſit hoc modo.)

ℂ Uniuerſale autem dico quod cum de om/ T.c.11.
ni ſit ⁊ per ſe eſt ſcδm ꝙ ipſum eſt.

ℂ Uniuerſalr̃ aũt id cõpetere dico: qδ de oĩ di Argir.
citur: ⁊ ꝑ ſe: atq; hoc plane quo ipſum eſt.

ℂ Poſtq̃ꝫ phs determinauit de oi ⁊ ꝑ ſe. in parte iſta deter
minat de vlĩ. Circa ꝙ duo facit: qꝛ ꝑ determinat quid eſt
vle. 2° declarat qualr̃ circa vle ɔtingit errare ibi. (Oꝫ ãt
⁊ nõ latere.) ℂ Ad euidẽtiaz aũt ꝑme partis ſciẽdum ꝙ F
ſic eſt vle vt de vlĩ ꝙ loqtur Phs qñ paſſio vlr̃ adeptaf
ſubiecto. Duobus ꝙ modis ipedif vle. vel ſi ſit particu/
laritas ex pte ſubiecti. vt qꝛ ſubm eſt quid particularius
paſſione vel ſi ſit particularitas ex parte paſſionis. vt qꝛ

paſſio ſit ꝑticularioꝛ ſubiecto. videmus.n.ꝙ habere tres
pōt cōparari ad figurā yſochelē ⁊ triāgulū. Si ergo oīs fi
gura hēe tres nō eſt ibi vl'e. qꝛ paſſio eſt ꝑticularioꝛ ſubie
cto. Si vero dicaꝛ yſocheles hꝫ tres. non ē ibi vl'e. qꝛ ſubꝫ
eſt particularius paſſione. Sꝫ ſi dicaꝛ triāgulus hꝫ tres.
eſt ibi vl'e. qꝛ non eſt ibi particularitas ex parte ſubiecti
nec ex pte paſſionis: imo paſſio ineſt vl'r ſubo: ⁊ ſubꝫ vl'r
paſſioni ſubijciꝛ. nihil ergo ē vl'e vt hic de vli loqmur: q̄ꝫ
q̄dam vlis adeq̄tio paſſionis ad ſubꝫ ⁊ ſbti ad paſſionē.
Prima ergo ps eſt pñtis lectionis. ⁊ diuidiꝛ in tres par/
tes: qꝛ ꝑ̊ declarat qd eſt vl'e. 2° oſtēdit in qbus non hꝫ eſſe
vl'e vel quot modis ipediri pōt vlitas. 3° manifeſtat quō
hꝰ vlitas vtilis ē demſtationi. 2ª ibi (Ut duos rectos) ha
bere 3ª ibi (Et demōſtratio ꝑ ſe.) Circa ꝑ̄m duo facit: qa ꝑ̊
ꝓponit ꝙ intēdit. 2° probat qd̊ dixerat ibi (Manifeſtū
igitur.) Dicit ḡ (vl'e autē dico ꝙ cum ſit de omni ⁊ per ſe
eſt ſm ꝙ ipſum). q.d. ꝙ ad vl'e de quo h̄ intēditur tria re
G quirūtur. vꝫ. ꝙ ſit de omni: ſit ꝑ ſe: ⁊ ſit ſm ꝙ ipm. ¶ No
tandum aūt ꝙ vl'e de quo h̄ agiꝛ vt pōt patere per habi
ta nihil eſt aliud q̄ꝫ quedam vlis adequatio ſubiecti ad
paſſionē ⁊ paſſionis ad ſubm. ⁊ qꝛ nunq̄ꝫ eſt ibi hꝰ adeq̄
tio niſi ſit de oī ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm ideo hec tria conſtituunt
vl'e de quo hic intenditur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtum igitur eſt quecunqꝫ ſunt vlia
ex neceſſitate inſunt rebus.

Argir. ¶ Patet igitur ea neceſſario rebꝰ ineē: q̄ ipſis
vniuerſaliter competunt.

¶ Probat qd̊ dixerat ſupra. Circa qd̊ tria facit ſm ꝙ tria
ꝓpoſuerat. nam ꝑ̊ ꝓbat ꝙ vl'e ſit de oi. 2° ꝙ ſit per ſe. 3°
ꝙ ſit ſm ꝙ ipſum. ſcda ibi (Per ſe aūt) tertia ibi (Ul'e au
tem.) In ꝑma pte intendit talē rōnem. q̄cunqꝫ ſunt neceſ/
ſaria ſunt de oi. ſed vlia ſunt nec̄ia. ergo vlia ſunt d̊ omni.
De hac aūt rōe nō ponit niſi minoꝛē vꝫ ꝙ vlia ſunt neceſ/
ſaria dicēs (manifeſtū igitur eſt ꝙ q̄cūqꝫ ſunt vlia de ne/
ceſſitate inſunt rebꝰ). i. vlia ꝑ̄dicta ex neceſſitate iſunt vni
uerſalibus ſubis ſuis. tunc ergo ē ſupplenda rō ꝙ ſi vni/
uerſalia ſunt ſic neceſſaria cū talia ſint de oi. vlia igiꝛ ſunt
H de omni. ¶ Notādū aūt ꝙ vlitas ꝓpōnis vel poteſt ac/
cipi rōne rei vel rōne ſigni ſi accipiatur rōne ſigni ſic ois
ꝓpoſitio in qua poniꝛ ſignum vl'e eſt vlis. vt ois hō cur/
rit. ⁊ omne aial mouetur ⁊ cetere hꝰ vniuerſales ſunt ſed
tunc eſt in ꝓpoſitione vlitas ratione rei: qñ ex ipſis rebꝰ
ſumitur ratio vlitas: vt cum ſubm hꝫ vl'em habitudinem
ad ꝑ̄dicatum ⁊ ecōuerſo. hic ergo vbi tradiꝛ ars demon
ſtrandi ꝑ quā habetur ſcia de rebus magis intelligitur d̊
vniuerſali ꝓpoſitione ꝓut vlitas accipitur ex pte rerum
I quā ex pte ſignoꝝ. ¶ Dubitaret foꝛte aliqs cum phs di/
ſtincte videatur loq de ꝑ ſe ⁊ de omni vtrū ſit aliud eē de
omni q̄ꝫ de ꝑ ſe. ⁊ vr ꝙ non. qꝛ q̄ ſunt de omni ſunt ꝑ ſe ne
ceſſaria: cū nō ſit de oi: ꝓut hic de oi agitur. niſi ſit ibi taꝫ
vlitas ſubiectoꝝ q̄ꝫ tēpoꝝ: q̄ aūt talia ſunt. ſunt nec̄ia. qa
q̄ de omni ⁊ ſemꝑ inſunt nec̄io inſunt: ſꝫ q̄ ſunt nec̄ia ſunt
ꝑ ſe. ergo q̄ de omni ſunt ꝑ ſe. ¶ In ꝯ̄riū eſt phs qui lo
quēdo de vli dat ei tres cōditiones diſtinctas. vꝫ. ꝙ ſit de
omni ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm: qd̊ nō eſſet niſi hec tria adinuiceꝫ
K differēt ⁊ ad ſe inuicē eēnt diſtincta. ¶ Dōm ꝙ aliq̄ pre/
dicata hēe neceſſariā habitudinē ad ſubiecta q̄ꝫtū ad ꝑ̄/
ſens ſpectat dupl'r pōt ꝯtingere ſm ꝙ dupl'r poſſumꝰ ꝑ̄nª
aſſignare. ſ. ſpēi ⁊ indiuidui. Si ergo illa neceſſaria habi
tudo cātur ex ꝑ̄ncipijs indiuidui: tūc eſt accn̄s inſepara/
bile ⁊ pōt inde fieri ꝓpoſitio de omni: ſꝫ illa ꝓpoſitio nō
erit ꝑ ſe. Si vero hꝰ neceſſitas cauſetur ex ꝑ̄ncipijs ſpēi ſic
hꝰ ꝓpoſitio non ſolū eēt de omni: ſed ēt ꝑ ſe. Quelibꝫ er/
go ꝓpoſitio neceſſaria pōt eē de omni: ſꝫ non q̄libet eſt ꝑ
ſe: ſed ſolū illa ē ꝑ ſe vbi neceſſitas cātur ex ꝑ̄ncipijs ſpēi.

In plus eſt ergo de oi q̄ꝫ per ſe. qꝛ qcqd eſt ꝑ ſe eſt de om/
ni. ſꝫ non ꝯuertiꝛ. Qd̊ vero arguebatur ꝙ ꝓpoſitio neceſ/
ſaria ē ꝑ ſe non eſt veꝝ. pꝫ.n. ꝙ nō q̄libet ꝓpoſitio neceſſa
ria eſt ꝑ ſe: ſꝫ ſolū illa vbi cātur neceſſitas ex ꝑ̄ncipijs ſpe
ciei. ¶ Ulterius foꝛte dubitaret aliqs quare q̄libꝫ neceſ L
ſitas pōt facere ꝓpoſitionē de oi. ⁊ tn̄ ꝓpoſitioneꝫ ꝑ ſe ſo
lum pōt facere neceſſitas cāta ex ꝑ̄ncipijs ſpēi. ¶ Dōm
ꝙ tūc eſt ꝓpoſitio ꝑ ſe qñ aliq̄ ꝓpꝛia paꝰ ꝑ̄tur de ſubiecto
aliquo. inter paſſionē aūt ꝓpꝛiam ⁊ paſſionē ꝑ accn̄s. ſi/
ue inter ꝓpꝛiū ⁊ accn̄s ꝓut ꝓpꝛium diſtinguiꝛ ab accn̄te
hec videꝛ eē dr̄ia. qꝛ accidēs reſpicit pꝛincipia indiuidui.
ꝓpꝛiū aūt pꝛincipia ſpēi. vt vr velle phs in 5° topicoꝝ
ſoluꝫ. ergo illa neceſſitas q̄ reſpicit pꝛincipia ſpēi facit il/
lam ꝓpoſitionē ꝑ ſe: quam intēdit ꝯcludere demonſtra/
toꝛ. ꝙ ſi hoc lucidius q̄rereꝛ pꝫ ꝙ illa ꝓpoſitio eſt ꝑ ſe q̄
eſt per cauſam exiſtētē in ſe. i. in ſua quiditate ⁊ in ſua eſ/
ſentia vel nā. ⁊ qꝛ pꝛincipia indiuidui ⁊ ſignificatio māe
ſunt aliquid ſuꝑadditum eēntie vel nature: ideo nō diciꝛ
competere aliqd rei per ſe qd̊ cōpetit ei per ꝑ̄ncipia indi
uidui. qꝛ qd̊ tale eſt non cōpetit ei per ſe ſꝫ magis ꝑ aliud
additum ſibi. nigredo ergo q̄ ē accidēs inſeparabile cor/
uo ⁊ ſeqtur pꝛincipia indiuidui pōt facere ꝓpoſitionem
de omni: vt ſi ſemꝑ Coꝛuus eſt niger hec eſt de omni. ois
coꝛuus eſt niger. ſic ēt eſt de omni. oīs ethiops eſt niger.
non tn̄ eſt per ſe. qꝛ nigredo ſeqtur ethiopem rōne cōple/
xionis ⁊ rōne pꝛincipioꝝ indiuidui. illa ergo paſſio com
petit rei ꝑ ſe q̄ cauſaꝛ ex ꝑ̄ncipijs [illegible]e eſſentie vel ſue ſpēi.
que vero cauſatur non ex ꝑ̄ncipijs ſpēi ſꝫ ex ꝑ̄ncipijs indi/
uidui nō cōpetit rei ꝑ ſe ſed ꝑ aliud additū ſibi. qꝛ vt dcm̄
eſt indiuiduū nō ꝑtinet ad ſpēm vel ad eſſentiā: ſꝫ ē aliud
additū eſſentie vel nature. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Per ſe aūt ⁊ ſm ꝙ ipm eſt ideꝫ eſt: vt ꝑ ſe li/
nee ineſt punctū ⁊ rectitudo: ⁊ nāqꝫ ſꝫ ꝙ linea
eſt. ⁊ triāgulo ſm ꝙ triāgulus duo recti eteni
ꝑ ſe triāgulus duobus rectis eq̄lis eſt.

¶ Atqꝫ ꝑ ſe ⁊ hoc quo ipm eſt: eadē eē dico ve/ Argir.
luti linee ꝑ ſe punctū ineſt: rectiue: ea nāqꝫ rō
ne qua linea eſt: ⁊ triāgulo hoc tres anguli cō
petunt duobus rectis equales: quo triāgulus
ē: ꝑ ſe.n. triāgulꝰ duobꝰ rectis eq̄les āgulos hꝫ.

¶ Oſtendit quō vl'e de quo h̄ agiꝛ eſt ꝑ ſe. Intēdit aūt talē
rōnem. Quicqd eſt ſm ꝙ ipſum eſt ꝑ ſe cum per ſe ſit idē
ꝙ ſm ꝙ ipſum. ſꝫ vl'e eſt ſm ꝙ ipſum. vt ꝓbabitur. ḡ vl'e
eſt ꝑ ſe. de hac aūt rōne non ponit niſi virtuteꝫ medij. ſ. ꝙ
ꝑ ſe eſt idē ꝙ ſm ꝙ ipſuꝫ. Ex quo manifeſte ſeqtur ꝙ vl'e
ſit ꝑ ſe. qꝛ vt ꝓbaꝛ vl'e eſt ſm ꝙ ipſum. id̊ dicit (Per ſe au
tem ⁊ ſm ꝙ ipſum ē idē) qd̊ declarat ꝑ exēplū dicēs (vt
ꝑ ſe ineſt linee punctū ⁊ rectitudo ⁊ nāqꝫ ſm ꝙ linea eſt)
intēdit aūt in hoc exēplo talē rōnē. linee ſm ꝙ linea eſt. ſ.
ſm ꝙ ipſa eſt cōpetit ei punctus ⁊ rectitudo. ſed hᵉ cōpe/
tunt ei ꝑ ſe. ergo idē eſt ſm ꝙ ipſum ⁊ ꝑ ſe. ſubdit aūt ali/
ud exēplū dicēs ꝙ (triāgulo ſm ꝙ triāgulus eſt duobus
rectis). i. cōpetit ei hēe tres angulos eq̄les duobꝰ rectꝭ: ⁊
tn̄ hoc ē ꝑ ſe. ideo ait (eteni triāgulus ꝑ ſe eſt eq̄lis duobꝰ
rectis). i. hꝫ tres angulos eq̄les duobꝰ rectis. q.d. ꝙ triā
gulus ſm ꝙ triangulus. i. ſm ꝙ ipſum hꝫ tres angulos:
ſed hoc cōpetit ei ꝑ ſe. ergo ideꝫ eſt ſm ꝙ ipſuꝫ ⁊ ꝑ ſe. tūc
ergo eſt ſupplēda rō. cū idē ſit ſm ꝙ ipſum ⁊ per ſe: ⁊ vl'e vt M
patebit eſt ſm ꝙ ipm. ḡ eſt ꝑ ſe. ¶ Notandū aūt ꝙ aliter
pūctus competit linee ꝑ ſe ⁊ al'r rectitudo. nam punctus
cōpetit linee ꝑ ſe q̄ꝫtū ad ꝑ̄mum modū ſm quē diffinitio
vel pars diffōnis ꝑ̄dicatur de re ꝑ ſe. nam in diffōne linee
ponitur pūctus. rectitudo vero cōpetit linee per ſe q̄ꝫtum
ad 2m.

vniuerſalitas
rei et ſigni

ad 2ᵐ modū:qꝛ ꝓpria paſſio eius. Exemplificauit ergo
p̄hs de diuerſis modis dicēdi ꝑ ſe. intēdit.n. ſic arguere.
in quolibet mō dōi ꝑ ſe qcqd eſt ſm ꝙ ip̄m eſt ꝑ ſe. qd̄ nō
eēt niſi idem eſſet hoc ⁊ illud. ergo idem eſt ſm ꝙ ipſum
⁊ per ſe. vniuerſale itaqꝫ qd̄ ē ſm ꝙ ipſum oportet ꝙ ſit
A per ſe. ¶ Dubitaret forte aliqs: vtrū idē ſit ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ
ipſum vt videtur p̄hs in lr̄a dicere. ¶ Dōm. ꝙ ſm ꝙ ip̄ꝫ
⁊ per ſe non ſunt ſimplr̄ idē: imo ſe habent ſicut ſupius ⁊
inferius. nam in plus eſt ꝑ ſe q̄ꝫ ſm ꝙ ipſum. qꝛ idem ē ꝑ
ſe ꝙ ꝑ cauſam exiſtētē in ſe. ſed tūc eſt ſm ꝙ ipſum qn̄ illa
cauſa eſt in eo p̄ciſa ⁊ adequata ⁊ cōpetit ei ſm ꝙ hꝰ. vt
per ſe ē homo ſenſibilis qꝛ in ſe homo hꝫ nām ſenſibileꝫ
ꝓpter qd̄ hꝫ in ſe cauſam vn̄ ſit ſenſibilis: ſꝫ non eſt ſm ꝙ
ipſum qꝛ hꝰ cā non p̄cidit in hoīe nec adeq̄tur in eo. imo
eē ſenſibile cōpetit alijs ab hoīe. eē.n. ſenſibile non cōpe/
tit homini ſm ꝙ ipſum: qꝛ nō cōpetit ei ſm ꝙ homo ſed
ſm ꝙ aīal. in plus eſt ergo eē ꝑ ſe q̄ꝫ ſm ꝙ ipſum. ideo nō
ē idē omnino hoc ⁊ illud. nā multa ſunt ꝑ ſe que nō ſunt
B ſm ꝙ ipſum. ¶ Ulterius aūt dato ꝙ non oīno ſit idēꝫ ꝑ
ſe ⁊ ſm ꝙ ipſum. dubitaret forte aliquis quō p̄hs dicat
ꝙ idē ſit h̄ ⁊ illud. ¶ Dōm. ꝙ ſm p̄hm. 7. ethic. totuꝫ eſt
magis idē parti q̄ꝫ pars toti. qꝛ quicquid habꝫ pars ꝑti/
net ad totū: ſꝫ multa hꝫ totum q̄ non ꝑtinēt ad partē ⁊ in
partibus q̄ꝫtitatiuis totū ē de rōne partis qꝛ ſi diffinire/
tur ſemicirculus poneretur circulus in diffōne ipſius. ps
autē non eſt de rōne totius. qꝛ ſi diffiniret circulus ſemi/
circulus non ingrederet diffinitionem eius. hec aūt q̄ di/
cta ſunt de toto ⁊ partibus q̄ꝫtitatiuis euidentius appa/
rent de his que ſe habēt vt ſuperius ⁊ inferius. naꝫ ſupe
rius eſt magis idē ſub inferiori. qꝛ eſt de rōne eius: q̄ꝫ in/
ferius ſuo ſupiori quod non eſt de rōne ipſius. habet eniꝫ
idētitatē cū aliquo ⁊ eſt idē illi quicquid ꝑtinet ad rōneꝫ
ipſius. Supiora itaqꝫ ſunt eadē ſuis inferioribus. ⁊ ſunt
de rōne eoꝝ. non aūt econuerſo. Signanter ḡ p̄hs ait. ꝙ
per ſe eſt idem qd̄ ſm ꝙ ipſum. non autē econuerſo. nihil
eſt igitur aliud eē idem vt hic p̄hs loqtur de eodē q̄ꝫ eſſe
eēntiale ei ⁊ eſſe de ratione eius ⁊ ꝙ illud non poſſit eē ſi/
ne eo. ⁊ qꝛ per ſe eſt de rōne eius qd̄ eſt ſm ꝙ ipſum. ⁊ ſꝫ
ꝙ ipſum non pōt eē niſi ſit ꝑ ſe. iō dꝛ idē eē ꝑ ſe ⁊ ſꝫ ꝙ ip̄ꝫ.
hꝫ itaqꝫ p̄hs intētū ſuū: qꝛ per ſe ē de rōne eius qd̄ ē ſm
ꝙ ipſum. ⁊ nō pōt eē aliud ſm ꝙ ipſum niſi ſit ꝑ ſe. vl'e ḡ
qd̄ eſt ſm ꝙ ipſum opꝫ ꝙ ſit ꝑ ſe. Ad hec aūt vadūt exē/
pla p̄hi. ꝓbant.n. ꝙ quecunqꝫ cōpetunt linee ſm ꝙ linea
competūt ei per ſe. ⁊ q̄cunqꝫ competunt triangulo ſm ꝙ
triangulus competunt ei per ſe. ex quibus vult cōclude/
re ꝙ quicquid eſt ſm ꝙ ipſum ꝙ ſit ꝑ ſe. Tunc ergo vt di
ctum eſt ſuppleatur ratio. vl'e ſm ꝙ patebit ē ſm ꝙ ip̄m.
ergo eſt per ſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uniuerſale autem eſt tunc cum in quolibet
⁊ primo demonſtratur.

Argu. ¶ Tunc autem quippiam vniuerſaliter ineſt:
cum de quouis ⁊ primo oſtenditur.

¶ Oſtēſo ꝙ vl'e ſit de omni qꝛ ex neceſſitate. ⁊ declarato
ꝙ vl'e ſi ꝑ ſe qꝛ eſt ſm ꝙ ipſum. qꝛ idem eſt per ſe ⁊ ſm ꝙ
ipſum. hic ꝓbat quod ſuppoſuerat. vꝫ. ꝙ vl'e ſit ſꝫ ꝙ ip̄ꝫ.
⁊ intēdit talem rationē. quicqd eſt primo eſt ſm ꝙ ipſuꝫ.
vniuerſale ē p̄mo ergo vl'e eſt ſm ꝙ ipſum. de hac aūt ra
tione nō ponit niſi virtutē medij. vꝫ. qd̄ illud eſt vl'e quod
monſtratur eē primo. ideo ait ꝙ (tūc aūt eſt vl'e qd̄ cum
monſtratū ē. vel cum monſtratur in quolibet ⁊ p̄) tūc igi
tur eſt ſupplēda ratio: cum vl'e ſit p̄ ⁊ idem ſit p̄ quod eē
ſm qd̄ ipſum opꝫ ꝙ vl'e ſit ſm ꝙ ipſuꝫ. erit itaqꝫ vl'e de oī
ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipſum. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū idem ſit
p̄ ⁊ ſm ꝙ ip̄m: ⁊ vꝫ ꝙ nō: qꝛ p̄ idēꝫ eſt qd̄ non ꝑ aliud vt
infra dicit: tunc ergo arguatur ſic triāgulus hꝫ tres hoc
eſt ſm ꝙ ipſum: qꝛ cōpetit ei in eo ꝙ triangulus. tamē nō
videtur ꝙ ſit primo: qꝛ cōpetit ei ꝑ aliud vt ꝑ hēre angu/
D lum extrinſecū: non eſt ergo idē ſm ꝙ ipſum ⁊ p̄. ¶ Di/
cēdum. ꝙ vt hic p̄hs loqtur de primo idem eſt p̄mo ⁊ ſm
ꝙ ipſum: qꝛ quicquid cōpetit alicui primo cōpetit ei ſm
ꝙ ipſum ⁊ econuerſo: nec eſt dr̄ia realis inter illa niſi for/
te ſit inter ea dr̄ia ſm rationē ⁊ ſm modū itelligēdi ſicut
eſt dr̄ia inter ens ⁊ vnum. naꝫ lꝫ oē ens ſit vnum ⁊ ecōuer
ſo: rō entis conſiſtit in pōne: ſꝫ ratio vnius qd̄ ꝯuertitur
cum ente ꝯſiſtit in negatione. nā q̄libet res eſt hoc ⁊ non
aliud. inq̄ꝫtuꝫ igit' eſt hoc dꝛ eē ens. ꝓut ꝟo non eſt aliud
vt ꝓut ē indiſtincta a ſe ⁊ diſtincta ab alīs dꝛ eē vna. ſic ⁊
in ꝓpoſito qd̄ cōpetit alicui ſm ꝙ ip̄m cōpetit p̄. Sꝫ ra/
tio eius qd̄ ē ſm ꝙ ip̄m ſumit' poſitiue. rō ꝟo eius qd̄ eſt
p̄ ſumitur negatiue: vt triangulus hꝫ tres ſm ꝙ ipſum ⁊
p̄ꝛ: ſꝫ dicitur hoc hr̄e ſm ꝙ ipſum ꝓut hꝫ hoc vt triangu/
lus. Sꝫ qꝛ non hꝫ hoc ab alio dꝛ h̄ hr̄e p̄. ergo hēre tres
alr̄ cōpetit triāgulo ſm ꝙ ipſum ⁊ vt cōpetit ei vt triāgu
lus. ⁊ alr̄ competit ei p̄ vt prout non hꝫ hoc ab alio. diffe
runt ergo ſm ꝙ ip̄m ⁊ p̄ non realiter: qd̄ aliud ſit primo
qd̄ non ſit ſm ꝙ ipſum vel ecōuerſo: ſꝫ differunt ſm mo/
dum itelligēdi ꝓut vnū ſumitur negatiue aliud poſitiue.
Uel poſſumus dicere ꝙ vtrūqꝫ tam p̄ q̄ꝫ ſm ꝙ ipſum ſu/
mitur poſitiue: aliter tamē ⁊ aliter. nam triangulus in eo
ꝙ triangulus hꝫ tres. ⁊ eſt ratio q̄re alia habent tres: ita
ꝙ quicqd habet tres hoc ei cōpetit. ꝑ triāgulū igitur ꝓ/
ut triāgulus ⁊ in eo ꝙ triāgulus hꝫ tres dꝛ hec paſſio ei
cōpetere ſm ꝙ ipſum: ſꝫ ꝓut eſt ratio q̄re oīa alia ſunt ta/
lia dicit' ei competere p̄mo. hoc ergo qd̄ dꝛ p̄ poteſt habe
re duplicē intellectum. vnum negatiuū. aliū poſitiuū. ne/
gatiue quidē ſumitur p̄ ꝓut ſignificat idē qd̄ non ab alio
vel non ꝑ aliud. poſitiue ꝟo ſumitur ꝓut idē ſignificat p̄
qd̄ eē aliorum cām. qualitercūqꝫ tn̄ ſumatur p̄ pꝫ ꝙ non
differt realiter a ſm ꝙ ipſum: ſed differt ſm rōnem ⁊ ſm
modum intelligēdi. ¶ Qd̄ ꝟo obijciebatur ꝙ hēre tres E
non cōpetit triangulo p̄: qꝛ cōpetit ei per aliud. vt ꝑ hēre
angulū extrinſecum in ſequēti qōne ſoluetur. ¶ Dubita F
ret fortaſſe aliqs vtrum p̄ ⁊ ſm ꝙ ipſum ſint idē qd̄ com
petere alicui p̄ ⁊ ſm ꝙ ipſum qn̄ non cōpetit ei per aliud
ſed hoc eſt eē imediatum. ḡ ⁊c̄. ¶ In ꝯ̄rium ē. qꝛ imedia
ta ꝓpoſitio ē qua non ē altera p̄orꝛ: talium nō ē demon
ſtratio vt pōt patere ꝑ habita. ſꝫ ꝙ triangulus hēat tres
lꝫ hoc competat ei p̄ ⁊ ſm ꝙ ip̄m. tn̄ hoc hꝫ al's ꝓpōnes
p̄ores ⁊ pōt demōſtrari. ḡ p̄ ⁊ ſm ꝙ ipſum non eſt idēꝫ ꝙ
imediatū. ¶ Dōm. ꝙ eſſe p̄ ⁊ ſm ꝙ ipſum eſt eē non per G
aliud. ſꝫ eē non ꝑ aliud pōt intelligi duplr̄. vel non ꝑ aliō
ſubm̄ vel non ꝑ aliā cām. hr̄e ergo tres cōpetit triāgulo
nō ꝑ aliud. qꝛ non ꝑ aliud ſubm̄. nā nullū eſt ſubm̄ cui cō
petit p̄ hec paſſio q̄ꝫ triāgulo. imo cuilibet alij cōpetit ꝑ
triāgulū. tn̄ hn̄ cōpetit ei per aliud qꝛ competit ei ꝑ aliaꝫ
cām vt ꝑ hēre angulū extrinſecū. verū tn̄ qꝛ hec cā oritur
ex p̄ncipijs ſpēi non ex p̄ncipijs indiuidui iō cōpetit ei ꝑ
ſe. qꝛ ſicut qd̄ cōpetit alicui ꝑ ſuā eēntiam ⁊ ꝑ p̄nᵃ ſpēi dꝛ
ei cōpetere ꝑ ſe. ita ꝙ competat ei ꝑ cauſaꝫ h̄ntē ortū a ta
libus p̄ncipijs dꝛ ei per ſe cōpetere. Dicemus ḡ ꝙ trian/
gulum hr̄e tres cōpetit ei ꝑ ſe ⁊ p̄ ⁊ ſm ꝙ ipſum aliter ⁊
tn̄ ⁊ aliter. nā hec paſſio orit' ex p̄ncipijs triāguli ⁊ cōpe/
tit triāgulo in eo ꝙ triāgulus ⁊ cōpetit alijs ꝑ triangulū.
prout ḡ orit' ex p̄ncipijs ſpēi trianguli vel hꝫ eē per cām
h̄ntem ortū a talibus p̄ncipijs: competit triāgulo ꝑ ſe. ſꝫ
vt cōpetit ei in eo ꝙ triangulus cōpetit ei ſm ꝙ ip̄m. Sꝫ
3ᵒ ꝓut non cōpetit triāgulo ꝑ aliud ſubm̄: ſꝫ alijs cōpetit
ꝑ triāgulū dꝛ triangulo cōpetere p̄. pꝫ ergo quō accipiū/
tur ꝑ ſe. p̄ ⁊ ſm ꝙ ipſum ⁊ hec nō ſunt oīno idem qd̄ ime/
diatum. nā tūc ꝓpoſitio ē imediata qn̄ paſſio ſic ſe hꝫ ad
ſubm̄ ꝙ nō cōpetit ei: nec ꝑ aliud ſubm̄ nec ꝑ aliam cām

per quam poſſit demõſtrari. ideo ꝓpõnes imediate ſunt indemonſtrabiles. ſed qd cõpetit alicui ſm ꝙ ipſum ⁊ ꝑ lꝫ non competat ei ꝑ aliud ſubm: põt tñ ei competere per aliam cãm. iõ talia poſſunt demõſtrari: immo potiſſima demonſtratio non ẽ niſi taliũ. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Ut duos rectos hr̃e nꝫ figure cuilꝫ ĩeſt vlr̃ ⁊ tñ eſt demr̃are de figura ꝙ duos habeat. Sed nõ cuiuſlꝫ figure ẽ nꝫ vti tur q̃libet figura demonſtrans. Quadrãgulus. n. figura quidẽ eſt. non autẽ habet duobꝰ rectis eq̃les.

Quandrugulus.

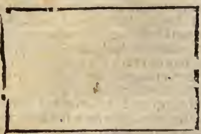

Argũ. ¶ Uelut eq̃les duobus rectis hr̃e: nõ vlr̃ ineſt figure: ⁊ tñ de figura duoꝝ rectoꝝ angulorũ equalitatẽ licet oñdere: ſꝫ non de q̃uis figura nec oñdens figura quauis vtitur: quadratum enim eſt quidem. Figura nõ tamẽ habꝫ tres angulos duobus rectis equales.

¶ Declarat in qbus nõ hꝫ eẽ vl'e vel qd idẽ eſt oñdit quot modis ipedit̃ vl'e. Ad cuius euidẽtiã ſciẽdũ ꝙ hꝫ vlitas vt pꝫ ꝑ iã dicta ſumẽda eſt ex pte reꝝ non ex pte ſignorũ tm̃. vt tũc ẽ ꝓpõ vlis qñ res ipſe hñt vlẽm habitudinẽ adinuicẽ vt qd ꝑdicatũ ineſt vlr̃ ſubiecto ⁊ ſubm ſubijcit̃ ꝑdicato vlr̃. duplr̃ itaqꝫ põt impediri hꝫ vlitas vl' ex particularitate ꝑdicati qꝛ ꝑdicatum eſt pticularius ſubo. vl' ex pticularitate ſubi: qꝛ ſbm ẽ pticularius ꝑdicato. Duo ḡ facit ſm ꝙ 2ᵉ ipedit̃ vlitas. nam ꝑ oſtẽdit qũo impedit̃ ex particularitate ꝑdicati. 2ᵒ declarat qũo ex particularitate ſubiecti ibi (Sꝫ eqtibiarũ) Continuet̃ ḡ ſic. dictum eſt ꝙ vl'e eſt de oi ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm ⁊ tunc vl'e eſt qñ paſſio ineſt ſubo ſm ꝙ ipſum ⁊ oino equat̃ ſubiecto. Sꝫ ſi ſubiectum excederet paſſionẽ ⁊ paſſio non ineẽt cuilibꝫ ſubiecto non eẽt vl'e (vt hr̃e duos rectos nec ineſt cuilibet figure vlr̃. ⁊ tñ eſt). i. cõpetit (demr̃are de figura vt habeat duos) rectos (ſꝫ non eſt cuiuſlꝫ figure). i. non demõſtrat̃ hec paſſio de qualibet figura nec demr̃ans hãc paſſionẽ vtit̃ q̃libet figura. ⁊ iõ ſubdit ꝙ (q̃drangulus quedã figura eſt. ⁊ nõ habet) angulos (equales duobus rectis.) figura ergo hꝫ tres. non ẽ ꝓpoſitio vlis. qꝛ hoc non competit figure cuilibet: ſed hoc ꝑdicatũ eſt particulariꝰ ſub/
b iecto. ¶ Notãdũ aũt ꝙ quadrangulus non hꝫ angulos equales duobus rectis. imo hꝫ eos equales quatuor rectis. Eſt enim quadrãgulus diuiſibilis in duos triangulos. qꝛ ſi diuidatur ꝑ dyametrum ⁊ ducatur dyameter de angulo ad angulum fierẽt ibi duo triãguli. ſed anguli cuiuſlibet trianguli valẽt duos rectos. ergo anguli quadrãguli valẽt quatuor rectos. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed equitibiarũ hꝫ qdẽ fortaſſe duobus rectis eq̃les ſꝫ non primũ. ſꝫ triangulus prius. Qd igitur qdlꝫ primũ monſtrat̃ duos rectos hr̃e aut qdcunqꝫ aliud huic ꝑmo ineſt vl'e.

Argũ. ¶ Js ẽt triãgulus qui duoꝝ eſt eq̃liũ laterũ hꝫ qdẽ qnis duobꝰ rectis eq̃les: ſed nõ ꝑmus: ſed triãgulus prior. Qui igitur demõſtrat̃ ꝑmus duobus rectis equales hr̃e: vel quoduis aliud: ei primo vniuerſaliter competit.

¶ Secundo oſtẽdit quomodo impeditur vlitas ex particularitate ſubiecti. naꝫ ſi dico equicrus hꝫ tres lꝫ omnis equicrus habeat tres. non tamen hec eſt propoſitio vlis vt hic de vli loquimur: ſꝫ impeditur vlitas hec ex pticularitate ſubi. qꝛ ſubꝫ eſt pticularius paſſione. ⁊ nõ ineſt hec paſſio ꝑ: imo ineſt triangulo ꝑꝛ ideo ait (Sꝫ eqtibiarum) . i. equicruris. hec qdem figura (habet forte duobus rectis equales: ſed nõ) eſt hic (ꝑmum) ideo non eſt ibi vl'e (ſed triãgulus) hꝫ (prius). i. habet ꝑ. ⁊ ſubdit. (qdlibet igitur) ſu. ſubm (qd monſtratur ꝑᵐ habere duos rectos) . i. habere hanc paſſionẽ. (aut qdcunqꝫ aliud). i. quecũqꝫ alia paſſio monſtretur de ſubiecto ꝑ (huic primo). i. huic cui ineſt primo (ineſt vl'e) ergo ad hoc vt ſit ſi l'e dꝫ paſſio ineſſe ſubo ꝑ vt non ipediatur vlitas ex pticularitate ſubiecti: ⁊ dꝫ ineẽ cuilibet ſubo: vt non impediatur vlitas ex particularitate ꝑdicati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et demõſtratio per ſe huiuſmodi vlr̃ ẽ. aliorum aũt quodãmodo ⁊ non per ſe neqꝫ non ẽ vniuerſaliter ſed frequẽtius.

¶ Et demr̃atio ꝑ ſe eius vniuerſaliter eſt. Ceteroꝝ v̾o quodãmodo: non per ſe: nec eius vniuerſaliter eſt qui duoꝝ eſt equalium lateꝝ: ſed ſuperat ⁊ ad plura ſeſe extẽdit. Argũ.

¶ Oſtẽdit quomodo hꝫ vniuerſalitas ſit vtilis ad demonſtrationẽ: ꝓpter qd ſciẽdũ ꝙ per ſe ⁊ ꝓprie paſſio non demonſtratur niſi de ſuo ſubiecto vli: vt habere tres nõ demonſtratur niſi de triãgulo. Si aũt demonſtratur de alio vt de equicruri hoc erit per comparationẽ ad triãgulũ: ideo ait ꝙ (demonſtratio per ſe) ⁊ ꝓprie (eſt hꝫ vniuerſalis) qꝛ non demõſtratur paſſio ꝓprie niſi de ſubiecto ſuo vniuerſali (alioꝝ aũt) ſubiectoꝝ (eſt quodãmodo non ꝑ ſe). i. non ꝓprie nec vniuerſaliter vt eqtibiarum (nõ vniuerſaliter eſt). i. habere tres non demonſtratur de equitibiarum. i. equicruri (vniuerſaliter ſed frequẽtius) . i. ſed eſt frequẽtius. i. eſt in plus: vt hꝫ alia tranſlatio. hec enim paſſio habere tres eſt in plus q̃ꝫ equicruris ⁊ eſt vniuerſalior eo. ¶ Notãdum aũt ꝙ ſi demõſtrãtur habere tres de triãgulo qꝛ hoc eſt vniuerſale ſubiectũ ipſius dicitur eſſe demonſtratio vniuerſalis. Sꝫ ſi demonſtretur de equicruri aut de alia ſpecie triãguli dicitur eſſe demonſtratio particularis. ergo de triangulo demonſtratur hec paſſio vniuerſaliter. ſed de alijs a triangulo vt de equicruri vel de alijs ſpẽbus trianguli demonſtratur hec paſſio quodammõ: qꝛ demonſtratur particulariter: cum ſubiectum ſit particularius paſſione. per ſe ergo demõſtratio eſt de ſubiecto ꝑmo ⁊ vniuerſali. ⁊ qꝛ ſic ẽ patet quomodo vniuerſalitas demonſtrationi ſit vtilis. 3

Oportet aũt nõ latere qm̃ multotiẽs cõtingit peccare ⁊ nõ eſſe qd demõſtrat̃ primũ vl'e ſcdm ꝙ videtur demonſtrari vniuerſale primum. T.c.11.

¶ Oportet aũt non latere errorem per ſepe fieri: ⁊ non eſſe id quod oſtenditur primum vniuerſale quemadmodum eſſe videtur. Argũ.

¶ Poſtq̃ꝫ phs oñdit qd eſt vl'e ⁊ declarauit quot ꝯditiões reqrunt̃ ad vl'e. qꝛ requiritur ꝙ ſit de omni per ſe ⁊ ſm ꝙ ipſum. Jn parte iſta declarat qũo ꝯtigit circa vl'e errare. ⁊ qũo ꝯtingit decipi circa ipſum. Circa qd duo facit. qꝛ ꝑ ꝓponit qd intẽdit. 2ᵒ exeqtur de intẽto ibi. (Oberramus autem.)

aut). Dicit ergo q (. Op3 aũt non latere q̄ñ multotiẽs cõtingit peccare) circa vl'e (ꝛ) ꝯtingit multotiẽs (non eẽ qđ de-
A mõſtratur vl'e ꝑ^m ſm q videt̃ demĩrari vl'e ꝑ^m). ¶ Notã-
dum aũt q malũ nõ poteſt vitari niſi cognitũ ſit, ne erre-
mus ꝛ decipiamur circa vl'e op3 declarare quot modis
contingit errare circa ipſum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oberramus aũt hanc deceptionem cu3 aut tem nihil ſit accipere a ſuperiori extra ſingulare quam ſingularia.

Argu. ¶ Decipimur aũt hac deceptione: cũ aut p̃ter ſingulare vl' ſinglaria nihil ẽ qđ accipiat̃ ſupi⁹

¶ Exequitur de intẽto. Circa qđ tria facit. q2 p̄ narrat quot modis ꝯtingit errare circa vl'e. 2° exẽplificat de erroꝛib⁹ illis. 3° dat doctrinã ꝛ artẽ per q̃3 quã poſſumus cogſcere vl'e ꝑ^m. 2 ibi (. Si vero aliq̃s demĩrabit) 3 ibi (. Vnũ aũt ſm q eſt triãgulus). Ad euidẽtiã p̄me partis ſciẽdũ q circa aliq̃d vl'e vel circa aliq̃d cõe ꝯtingit errare tripl'r. p̄ ſi cõe illud non h̃eat ſub ſe multa inferioꝛa actu: ideo qđ diſſu3 eſt de ſupioꝛi credit̃ diſſum eẽ de inferioꝛi. 2° ꝯtingit errare ſi illud cõe h3 plura inferioꝛa. attñ hoc cõe eſt inoĩatu3. ꝛ q2 neſcim⁹ noĩare tale cõe q diſſidimus de ſuis inferioꝛibus credimus diſſum eẽ de hoc cõi. 3° poſſumus errare cũ ſi aliqđ cõe h̃eat magnã ſilitudinẽ ꝛ magnã vicinitate3 ad aliquã ſuam partẽ vel ad aliqđ ſuũ inferius: ꝑpter qđ q̄ conueniũt ſuperioꝛi demĩramus de iferioꝛi. vnde aũt ſumũtur iſti erroꝛes. ꝛ q̄re tot ſint. i ꝓſequẽdo patebit. Ad p̄ns tñ ſufficiat ſcire q hos tres narrat. Tria ergo facit. q2 p̄ determinat de erroꝛe p̄: 2° de 2°: 3° de 3°: 2° ibi (Aut ſi q̄dẽ) 3° ibi (. Aut ꝯtingit eſſe). Dicit ergo (. Oberramus aũt deceptionẽ hãc). i. ꝑpter deceptionẽ hãc (cum aũt nihil ſit a ſupioꝛi accipere). i. ſub ſupioꝛi (ext̃ ſingulare aũt) ſu. ſi nihil ſit accipere aliud (q̃3 ſingularia) alia autem l'ra eſt planioꝛ vbi di. q oberramus cũ nihil ſit accipere a ſuperio-
B ri p̃ter ſingulare vel ſingularia. ¶ Notãdũ aũt q cõmune actu non h̃ere plura inferioꝛa põt itelligi dupl'r vel ſi illud cõe ſit ſpẽs ꝛ nõ h̃eat actu ſub ſe niſi vnũ ſingulare. vel ſi ſit genus ꝛ h̃eat ſub ſe actu multa ſingularia. ſed nõ h̃eat ſub ſe niſi vnã ſolã ſpẽm. ergo erram⁹ ſi ſub ſupioꝛi vel ſub cõi qđ eſt ſpẽs nõ ſit accipe niſi vnũ ſingulare. vel erraremus ſi ſub cõi qđ eſt gen⁹ nõ ſit accipe aliud q̃3 mĩta ſin-
C gularia. nõ aũt ſit ſibi accipe multas ſpẽs. ¶ Notãdũ ẽt q ſi nõ eẽt niſi vna ſpẽs triãguli. vtputa ſi nõ eẽt niſi yſocheles: q2 nõ viderem⁹ aliũ triãgulũ q̃3 yſocheleẽ: crederemus q illud qđ demĩrat̃ de yſochele demĩraret̃ de triãgulo ſimpl'r. ꝛ illud qđ demĩraret̃ de yſochele in eo q yſocheles. crederem⁹ demĩratũ eẽ de triãgulo in eo q triãgulus. hoc. n. poſito. q nõ eẽt actu niſi hec ſpẽs triãguli q̄ eſt yſocheles: putarem⁹ q h̃ie tres q̄ eſt ſimpl'r paſſio trianguli eẽt ſimpl'r paſſio yſochelis. ꝛ ita erraremus circa ſm vl'e. q2 crederem⁹ yſochelẽ eẽ ꝑ^m ꝛ vl'e ſm de h̃ie tres. ꝛ qđ dictũ eſt de gñe ſi nõ h̃eret actu niſi vnã ſpẽm. itelligẽdũ eſt de ſpẽ ſi nõ h̃eret actu niſi vnũ idiuiduũ. q2 h̃ poſito q eẽt
D p ſe ſpẽi. crederem⁹ eẽ p ſe idiuiduũ. ¶ Notãdũ ẽt q ſi q̄rat̃ vtrũ in vna ſpẽ poſſit reſeruari gen⁹, dici põt q ſpecies põt ꝯſiderari dupl'r. vel vt h3 eſſe in ſuis particularibus actu vel vt h3 eẽ in ſuis cauſis. exñte eni3 vna ſpẽ ſm eſſe qđ h3 i ſuis particularib⁹ ꝛ exñte illa ſpẽ vl' exñtib⁹ aliis ſpẽbus ſm eſſe qđ habet in ſuis cauſis poterimus h̃ modo ſaluare rõnem gñiamam ſi nulla ſpẽs eẽt in actu. ſ3 ſolum h̃eret eſſe in ſuis cauſis poſſemus ſaluare rõnẽ gñis. eſſet. n. flos genus dato q nec roſa nec liliũ nec aliq̄ ſpẽs floꝛis haberet eẽ in ſuis particularibus ſed ſolum in ſuis cauſis. Sed ſi ſit vna ſpẽs tñ vel in ſuis particularibus vel cauſis. alie vero ſpẽs nec hoc mõ nec illo eẽ habeãt nl-

lo mõ in tali vna ſpẽ poterit rõ gñis reſeruari. ¶ Dubitaret forte aliq̃s in quo peccat h̃ erroꝛ ꝯtra vl'e. ¶ Dõm q E
peccat ꝯtra hãc particulã que eſt ſm q ipm. dcm̃ eſt eni3 q vl'e d3 eſſe de oĩ per ſe ꝛ ſm q ipm. ergo ſi non eẽt niſi vna ſpẽs triãguli crederem⁹ q illa ſpẽs eẽt vt dcm̃ eſt ſbm vl'e ꝛ p̄mum huius paſſionis qđ eſt h̃ere tres. ꝛ crederem⁹ q illa paſſio cõpeteret illi ſpẽi ſm ſeipſam. ꝛ q2 hoc modo non cõpetit. ideo erramus circa ſbm vl'e ꝑ^m cum credimus eſſe vl'e ꝑ^m qđ non eſt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ſi eſt quidem ſed innominatu3 ſit in differentibus ſpecie rebus.

¶ Aut eſt q̄dẽ ſed noĩe caret ĩ diuerſis ſpẽ reb⁹. Argu.

¶ Ponit 2^m erroꝛẽ dicẽs q (aut) ſu. erramus (ſi ſit quidẽ) ſu. accipe ſub ſupioꝛi plura iferioꝛa (. Sed) illud cõe vl'e (ſit inoĩatu3) ꝛ hoc erroꝛ eſt ſu. (in rebus differentib⁹ ſpẽ.)

¶ Notãdũ aũt q q̄ñ vl'e ꝛ aliq̃d cõe cui cõpetit aliq̄ pa⁹ p̄ eſt inoĩatum de leui erram⁹: q2 multotiẽs ꝓbam⁹ paſſionem illã non de ſuo ꝓpꝛio ſbto: q2 eſt inoĩatum. ſed de aliquo alio. ꝛ credimus illud eẽ ſbm vl'e ꝑ^m qđ nõ ẽ. ¶ Du- F
bitaret forte aliq̃s in quo peccat hic erroꝛ ꝯ vl'e. ¶ Dõm G
q peccat ꝯtra hanc particulã que eſt p ſe: vtputa ſi nõ eſſent niſi tria coꝛpoꝛa in mũdo. v3 ferrũ lapis ꝛ lignũ cum nihil ſit viſibile niſi coꝛpus. ẽẽ viſibile nõ ꝯpeteret niſi ferro lapidi ꝛ ligno. Si ergo eſſe coloꝛatũ in quo conueniũt illa coꝛpoꝛa ſm q ſunt viſibilia non eẽt nobis noĩatum ꝓbaremus eẽ viſibile de oĩbus his coꝛpibus ferro lapide et ligno vel de aliquo iſtoꝝ. ꝛ crederem⁹ accipere ſbm per ſe ꝛ vl'e ꝑ^m. ꝛ acciperemus ſbm p accñs, accidit. n. ſbe q ſit viſibilis. igitur illud cõe in quo cõueniunt res d'ñtes ſpẽ poteſt eẽ non vt genus ſicut eẽ coloꝛatũ h3 ſe ad illa coꝛpoꝛa de q̄bus fecimus mẽtionẽ. Ideo ſi tale cõe ſit inoĩatum ꝛ ꝓbetur paſſio de ipſis inferioꝛibus accipiem⁹ ſbm per accñs non erit ergo ſbm vl'e ꝑ^m: q2 deeſt ibi ꝯditio q̄ eſt per ſe ꝛ ſi dicat̃ q ꝯtingit aliq̄ñ tale cõe eẽ gen⁹. ideo ſi de ſuis inferioꝛibus ꝓbetur paſſio non eẽt hoc p accñs ſed p ſe: q2 que ſunt gñis per ſe cõpetũt ſpẽi dici d3 q accidit q tale cõe ſit gen⁹. q2 vt patuit in exẽplo ꝓpoſito poteſt ꝯtingere q tale cõe non ſit gen⁹: quo poſito accipiet̃ ſbm dio p accñs vt in eodẽ exẽplo patebat. Ideo dõm q ſm hũc erroꝛẽ nõ accipit̃ ſbm vl'e ꝑ^m. q2 peccat̃ ꝯtra hãc conditionem que eſt per ſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ꝯtingit eẽ ſic in parte totũ in quo monſtrat̃. Eis. n. que ſunt in p̄te ineſt q̄dẽ demĩratio ꝛ de oĩ erit: ſ3 tñ non erit huiuſmodi p̄mi vl'r demĩratio. Dico aũt hmõi p̄mi ſm q eſt demonſtratio cu3 ſit p̄mi vniuerſalis.

¶ Aut eſt vt pars totu3 id de quo demõſtrat̃. A
Parti nanq3 accomodabit̃ quidẽ demĩratio ꝛ de qualibet erit. At tamẽ nõ erit huius p̄mi vl'r demĩratio. Atq3 huiuſce p̄mi: vt hoc eſt demonſtrationem dico: cũ eſt p̄mi vl'r.

¶ Adducit 3^m erroꝛẽ ſiue 3^m deceptionẽ dicens q (aut) ſu. contingit errare ſi illud (in quo mõſtrat̃). i. de quo monſtratur. ſu. pa⁹ (ꝯtingit eẽ ſicut totũ in parte). i. ſicut totu3 h̃ñs magnã affinitatẽ ꝛ ꝓximitatẽ cũ parte. nã tũc ſu. ꝓpter hoc ꝓximitatẽ totius ad partẽ qđ eſt p̄tis attribueret toti. ꝛ paſſio q̄ eſt partis ꝓbat̃ de toto cũ credimus eẽ ſbm vl'e ꝑ^m qđ nõ eſt. ideo ſubdit (eis. n.) ſu. totis (que ſunt in p̄te). i. que h̃ñt magnã affinitatẽ ꝛ ꝓximitatẽ cum parte (ineſt q̄dem demĩratio). i. demõſtratur q̄dem ex talibus totis q̄ inſunt partib⁹ (ꝛ) ſu. talis demõſtratio (erit de oĩ). i. videbitur eẽ de oĩ (. ſed tñ) ſu. ſm rei veritatẽ (demĩratio) ſu. il-

la(nõ erit)ſu. de oi(hui⁹ pmi).i.hui⁹ ſbi qð ponit vle pᵐ. ⁊ exponit ſe qd appellat vle pᵐ dicẽs.(Dico aũt hui⁹ pmi ſm ꝙ eſt)vlr(demſtatio.cũ) demſtatio (ſit pmi vlis).q.d. ꝙ iſtud appellat ſbm vle pᵐ cuius eſt vlis demſtatio cum
h demſtatio vlis ſit ſemp reſpectu vlis pmi. ℭ Notãdũ aũt ꝙ demſtatio particularis poteſt eẽ reſpectu ſubiecti non vlis.vt lʒ yſocheles qui nõ eſt ſbm vle ⁊ pᵐ reſpectu hui⁹ paſſionis que eſt hẽre tres tñ p demſtationẽ particularẽ poteſt lʒ paſſio demſtari de h ſbo. Sed vt in lra tãgit vlis
i demſtatio ſp eſt reſpcũ ſbi vlis ⁊ pmi. ℭ Notãdũ ẽt ꝙ mlta tota vident hre maximã affinitatẽ ad partes. Et multa ſupioꝛa hñt maximã ꝓximitatẽ ad inferioꝛa. Crederet forte aliqs ꝙ linea recta eo ꝙ recte ẽ ſup aliã lineã cadẽs ſemp caderet recte.⁊ qꝛ linea ſup aliã cadẽs facit angulũ rectũ ideo forte aliqs crederet ꝙ ois angulus rectilineus eẽt rectus. angulus itaqꝫ rectiline⁹ q eſt gen⁹ ad angulũ rectũ hʒ magnã affinitatẽ ⁊ ꝓximitatẽ cũ ipſo.ſi ḡ pp hãc ꝓximitatẽ paſſio q̃ cõpetit angulo recto demſtaret de rectilineo illa demſtatio eẽt de oi.i.videret eẽ de oi.tñ reſpectu anguli rectilinei qð ponit eẽ ſbm vle pᵐ non erit ſup
ple de oi.erit.n.illa paſſio d oi reſpectu anguli recti.ſʒ nõ
k reſpectu anguli rectilinei. ℭ Dubitaret forte aliqs in q̃ peccat h erroꝛ ꝯtra vle. ℭ Dõm.ꝙ peccat in hãc particulã q̃ eſt dici de oi.nã q̃zcũqꝫ totũ hẽat ꝓximitatẽ ad ptẽ nũq̃ paſſio partis reſpcũ toti⁹ erit de oi.pp.n.hõ ꝓximitatẽ videbit forte eẽ de oi ſʒ non erit. Ex hoc aũt apparet nũs ⁊ ſufficiẽtia hax deceptionũ vel hox errox.nã cum ad vle vt patuit in lectione pcedẽti ꝯcurrere debent tres conditiones qꝛ nũq̃ eſt ſbm vle reſpectu alicuius paſſionis niſi ſit ibi de oi per ſe ⁊ ſm ꝙ ipſum.in accipiẽdo ſbm vle pᵐ poſſumus decipi ſm tres cõditiones ptactas ⁊ in ꝯtã nũm harum triũ conditionũ. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Si igitur aliqs demſtabit ꝙ recte q̃dẽʒ nõ intercidãt videbit vtiqꝫ hmõi eſſe demſtatio pp id ꝙ ineſt rectis: nõ aũt eſt niſi quidẽ qm ſic eq̃les ſint fiat hoc mõ. ſed aut quolʒ eq̃les.

Argu. ℭ Si igit q̃ſpiã oñderit rectas duas lineas nõ cõcurrere inter quas: eadẽ in parte ſunt anguli recti: recta ex linea ſecãte: illas ob oꝛti huius ex eo demſtatio ꝓprie videbit eſſe: qꝛ ſic ẽ in oĩbus angulis rectis: veruʒ non eſt quippe cuʒ id fiat: nõ ex eo quia ſi ſint illi anguli duobus rectis equales: ſed ex eo quia quouis modo duobus equales ſint rectis.

ℭ Exẽplificat d pfatis erroꝛibus. Circa qð tria facit qꝛ p̊
l ponit exẽplum de erroꝛe 3°.2° ponit exẽplũ de p̊ ⁊ 3° de 2° 2° ibi(.Et ſi triãgulus)3° ibi.(Et ꝓpoꝛtionale). Dicit ḡ (ſi ergo aliqs demſtabit qm recte linee nõ incidũt).i.nõ concurrũt(videbit vtiqꝫ hõ eſſe demſtatio ꝓpter id).vʒ.ꝙ hᶜ paſſio non ꝯcurrere videt ieſſe(rectilineis: ſed nõ eſt aũt) ſu. hõ demſtatio(niſi qd fiat hoc(.i.fiat determinatio(qm ſint ſic eq̃les).i.eque diſtãtes.⁊ ſubdit(ſi aut eq̃les).i.ſi accipiant linee eq̃les.i.eque diſtãtes (in quolʒ) erit ibi de quolibet: hoc eſt erit ibi de oi ⁊ erit demſtatio vlis. ℭ No
l tandum aũt ꝙ ea que ſunt ſpẽi cõpetunt gñi lʒ non cõpetant ei vlr.eẽ.n.rõnale qð cõpetit homini: cõpetit aiali non oi. ℭ Notãduʒ ẽt ꝙ linee recte ſunt genus ad lineas
m eq̃les.i.eque diſtãtes.non ꝯcurrere aũt eſt ꝓpria paſſio linearum eque diſtãtium. Si ergo ꝓpter affinitatẽ quã habẽt linee recte ad lineas eque diſtãtes: ⁊ ſi ꝓpter h ꝙ hec paſſio cõpetit lineis rectis qꝛ cõpetit lineis eque diſtantibus quaſi ibi recte vellemus hanc paſſionẽ demſtare de lineis rectis ſimplr deciperemur ſm 3ᵐ erroꝛẽ qꝛ non erit ibi de omni q̃re ſi accipiãtur linee equales.i.eque diſtantes erit ibi de quolibet.i.de omni. Sed ſi accipiãtur linee recte ſimplr non erit ibi de omni qꝛ non cõpetit oĩbus re
ctilineis hec paſſio que eſt non intercidere.i.non cõcurre re. ℭ Dubitaret forte aliquis quare ẽ impoſſe lineas eq̃ n
diſtantes concurrere etiam ſi in iñfinituʒ ꝓtrahant. ℭ Dicendum.ꝙ hec.q.ſoluitur ex his que dicuntur in geometria.nam vt oñditur ibi ſi lineas paralellas ſecet aliqua linea: vtputa ſi linea.a.b.eſt paralella ⁊ eque diſtãs linea c.d.ſi has duas lineas ſecet.e.f.faciet ex eadeʒ parte duos ãgulos eq̃les duobus rectis.ſi ḡ pdicte due linee poſſent concurrere ad aliquẽ pũctum ſit ille pũctus.g.hẽbit igitur triãgulus.e.f.g.tres ãgulos valẽtes plus q̃ʒ duos rectos.qð eſt impoſſibile. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et ſi triãgulus nõ eẽt aliud q̃ʒ yſocheles videbitur vtiqꝫ huius eẽ demonſtratio.

ℭ Et ſi nullus alius eſſet triangulus q̃ʒ hiſce qui duoꝛuʒ eſt equaliuʒ latex: huic vt duoꝛuʒ eſt equaliuʒ latex angulos equales duob⁹ rectis habere cõpetere videtur. Argu.

ℭ Ponit exẽplum de erroꝛe p̊ qui eſt qñ cõe ſub ſe non hʒ plura inferioꝛa.vt qñ genus non hʒ ſub ſe plures ſpẽs. vel qñ ſpẽs nõ hʒ ſub ſe plura idiuidua.ideo ait.(⁊ ſi triãgulus nõ eẽt aliud q̃ʒ yſocheles videret vtiqꝫ eẽ demſtatio(ſm ꝙ yſocheles.q.d.ꝙ ſi non eẽt alia ſpẽs trianguli q̃ʒ yſocheles poſſemus de leui decipi qꝛ h poſito forte videretur nobis ꝙ hẽre tres poſſet demſtari de yſochele ſm ꝙ eſt yſocheles.qð eſt falſum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et ꝓpoꝛtionale qð ⁊ cõmutabilr eſt ſʒ ꝙ numeri ſunt ⁊ ſʒ ꝙ linee ⁊ ſʒ ꝙ firma ⁊ ſʒ ꝙ tpa ſunt queadmodũ ⁊ demõſtratũ ẽ aliqñ ſeoꝛſũ contingẽs eẽ de oĩbus vna demſtatione monſtrari. Sʒ ꝓpter id qð nõ eſt denoĩatũ aliqð ſʒ ꝙ oĩa hec vnũ ſunt nũeri lõgitudĩes tpa firma ⁊ ſpẽ dĩa ſeoꝛſuʒ adinuicẽ accepta ſunt: nõ ãt vle mõſtrat: nõ.n.ſʒ ꝙ linee ſunt: nec eniʒ ſʒ ꝙ tẽpoꝛa ſunt aut ſecundum ꝙ nũeri inherat: ſed ſecundũ ꝙ hoc eſt qð vle poſuit eſſe.

ℭ Et ſilitudo rationũ mutato oꝛdie nũeris: vt nũeri ſunt. Lineis: vt linee: ſolidis: vt ſolida: tẽpoꝛibus deniqꝫ: vt tpa videt cõpetere: quẽadmodũ ſeoꝛſuʒ oliʒ oñdebatur: qð tñ vna demõſtratione de oĩbus demſtari poteſt: ſʒ quia non ſunt quippiã vnuʒ hec oĩa noĩe vocitatuʒ nũeri inquã longitudines: tẽpoꝛa ſolidaqꝫ: at qʒ differunt inter ſe ſpecie: ideo ſumebantur ſeoꝛſum. Nunc auteʒ vlr demſtatur. Non eniʒ hiſce cõpetit: vt linee ſunt: veluti: nũeri: ſʒ vt h quod quideʒ vlr his in eſſe cunctis ſupponit. Argu.

ℭ Hic vt dicebat exẽplificat de 2° erroꝛe. Circa qð duo facit.qꝛ p̊ facit qð dictum eſt.2° aſſignat rõnem eius qð dixerat ibi(non.n.ſm ꝙ triãgulus). Circa pᵐ duo facit ſm ꝙ duo exẽpla adducit ad ꝓpoſitũ.nã p̊ exẽplificat in q̃ntitatibus ꝓpoꝛtionalibus.2° in ſpẽbus triãguli ibi(.Unde ſi aliqs). Dicit ḡ(⁊ ꝓpoꝛtionale qð eſt cõmutabilr).i.hec paſſio que ẽ cõmutabilr ꝓpoꝛtionari ꝯtigit ſu. q̃ntitatib⁹ (ſm ꝙ ſũt nũi ⁊ ſm ꝙ linee ⁊ ſm ꝙ firme ⁊ ſm ꝙ tpa) di

bus ḡ his cõpetit hec paſſio. Oia tñ iſta ſm ꝙ ꝯueniunt
in hac paſſione nõ hñt nomẽ impoſitũ. Rurſus qꝛ de iſtis
ꝯſiderãt diuerſe ſcie nõ fit vna demõſtratio de his oib⁹: imo
ariſmetrica ꝓbat hãc paſſionẽ ſolũ de nũis geometria de
lineis. ⁊ ſic de alijs. Seorſum ḡ in diuerſis ſciẽtijs fiũt di/
uerſe demõſtrationes de hac paſſione. fieri tñ poſſet vna de
mõſtratio de oib⁹ his qbus hec paſſio ꝯuenit. ideo ait ꝙ
(quẽadmodũ demõſtratũ eſt aliqñ ſeorſum.) ⁊ diuiſiz ſu. in
diuerſis ſciẽtijs. (ꝯtingens eſt). i. poſſe. eſt (de oibus his de
mõſtrari) ſup. hãc paſſionẽ (vna demõſtratione: ſz pp ꝙ non
eſt denoiatũ) illud cõe ſu. (ſm ꝙ oia hec ſunt vnũ). vz. (nũi
lõgitudines tpa ⁊ ſolida) ſunt accepta adinuicẽ ſeorſum (⁊
ſpẽ dr̃ia. q. d. ꝙ qꝛ inoiatum eſt id in quo vniũtur. ⁊ cõue/
niũt nõ fit de his demõſtratio vna ꝓut vniũtur in aliq̃ cõi: ſz
magis fiunt de eis demõſtrationes diuerſe ꝓut ſunt ſpẽ dr̃ia
. i. ꝓut formalr̃ ſunt diſtincta ⁊ ꝓut ſunt ſeorſum accepta.
nunc aũt qꝛ ſic ſeorſum ſunt illa accepta non mõſtrat̃ vlr̃e
qꝛ nõ accipit̃ ibi ſſm vlr̃e ꝑm: (non. n. linee ſm ꝙ linee ſunt
aut ſm ꝙ nũi: lz inhereat) hec paſſio (ſed ſm ꝙ eſt hoc). i.
ſm ꝙ eſt aliquod cõe ad oia illa (qđ ponũt). i. ponendũz
A eſt (eẽ vlr̃e). i. eſt ſſm vlr̃e ꝑm. ℭ Dubitaret forte aliqs quid
permutatim ꝓportionari poſſit. ℭ Dõm ꝙ ſi accipiãtur
quatuor nũi vel 4or linee vel q̃tuor quecũqꝫ q̃titates ſic
ſe hz pº ad 2m ſicut 3º ad 4m, poſſumus permutatiz argue
re ꝙ ſic ſe hz pº ad 3m ſicut 2º ad 4m: vt ſic ſe hz. 18. ad. 9. ſi
cut. 12. ad. 6. poſſumus ꝑmutare ꝙ ſic ſe hz. 18. ad. 12. ſicut
9. ad. 6. qꝛ ſicut. 18. ꝯtinet totũ. 12. ⁊ medietatẽ ei⁹ ſic. 9. cõ/
tinet totum. 6. ⁊ medietatem ipſius permutatim ergo ꝓ/
portionari eſt facere de ſcđo 3m. ⁊ de 3º ſcđm.
B ℭ Ulterius forte dubitaret aliqs vtrum oibus q̃titatib⁹
cõpetat cõmutabilr̃ ꝓportionari. ℭ Dõm ꝙ ꝓportio eſt
aliqua certa habitudo vnius q̃titatis ad aliam. ꝓportio
nalitas 𝔛o eſt ſilitudo ꝓportionũ. ſz vt ꝓbatur in. 10. geo
metrie. alique q̃titates relate ad alias ſunt oino ſurde ⁊
incõmẽſurabiles: ⁊ actu: ⁊ poº. imo ſi velimus recte loq:
lz oẽs nũi ſint adinuicem ꝓportionabiles. nõ tñ oẽs q̃ti/
tates ꝯtinue ꝓportionant̃ adinuicẽ. imo q̃libet quãtitas
continua hz q̃titates ſimetras ⁊ cõmenſurabiles. aliq̃s
C 𝔛o aſſimetras ⁊ ſurdas. ℭ Cum ḡ querit̃ vtrũ oib⁹ q̃ti
tatibus cõpetat cõmutabilr̃ ꝓportionari: dici dz: ꝙ oib⁹
q̃titatib⁹ nõ ſm ꝙ q̃titates ſũt: nec vt accipiũtur ſimplr̃
⁊ cõparant̃ ad q̃ſcũqꝫ q̃titates: ſed vt cõparant̃ ad q̃tita
tes ſibi ꝓportionabiles nam nulla q̃titas eſt q̃ non hẽat
D aliquã q̃titatẽ ſibi ꝓportionabilẽ. ℭ Ulterius forte du/
bitaret aliqs. vtrũ ſub his 4or que tangũtur in lr̃a cõpre
hendãtur oia illa in qbus poſſum⁹ arguere a ꝑmutata ꝓ
portione. ℭ Dõm ꝙ nõ ſolũ in lineis: ſed ẽt in ſupficieb⁹
⁊ non ſolũ in tpibus: ſed ẽt in motibus. vez qꝛ vbi nos ha
bemus linea. alia 𝔛o lr̃a hz lõgitudines: ſz ſi ꝑ lõgitudies
vellemus intelligere nõ ſolũ lineas: ſed ẽt ſupficies. ⁊ per
tpa vellemus intelligere oẽm q̃titatẽ ſucceſſiuã. ꝑ ea que
tangũtur in lr̃a ꝯphendit̃ qcq̃d põt cõmutabilr̃ ꝓportio/
nari: qꝛ oẽ tale vel eſt q̃titas diſcreta: ⁊ ſic intelligit̃ per
nũm vel eſt q̃titas ꝯtinua ſucceſſiua. ⁊ ſic intelligit̃ ꝑ tpa
vel eſt ꝯtinua ꝑmanẽs: ⁊ ſic intelligit̃ per lõgitudies ⁊ fir
ma. ita ꝙ per lõgitudines itelligamus lineas ⁊ ſupficies.
per firma 𝔛o corpora. Uel poſſemus dicere ꝙ qdam di/
cere vidẽtur vt ꝑ ea que tangũtur in lr̃a denẽ intelligi ſcie
que arguũt a ꝑmutata ꝓportione: qꝛ in tpibus videt̃ ar/
guere aſtronomia. in nũis ariſmetrica. in lõgitudinibus
E geometria. in firmis nãlis phia. ℭ Uel poſſumus dicere
⁊ melius ꝙ non eſt incõueniẽs in eodẽ multas dictiones
concurrere. qui ergo de oibus his que tangũtur in litte/
ra demõſtrare vellet paſſionẽ hanc que eſt ꝓportionalr̃ cõ/
mutari dupliciter decipere. primo qꝛ in alijs ab iſtis cõ/
petit hec paſſio. 2º ꝙ cum oia illa non hẽant vnũ nomen
impoſitũ non fieret demõſtratio: vt cõueniunt in aliquo vno
cõi: ſed vt ſeorſum accipiũtur. ⁊ per ꝯñs peccaret contra
vlr̃e: qꝛ non acciperet ibi ſubiectum vlr̃e ꝑm. ⁊ qꝛ ex hoc Phs
habet intẽtum q̃tum ad ꝓpoſitũz ſpectat ſufficit enume/
raſſe que tãgunt̃ in lr̃a. ℭ Eſt etiam diligẽter aduerten/ F
dum ꝙ exẽpla ponimus: non vt ita ſint ſed vt ſentiat qui
adiſcit. ℭ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrum oia hec G
habẽt vnum nomen impoſitũ. ℭ Dõm ꝙ aliud eſt habe
re vnũ nomen impoſitũ quocũqꝫ modo. aliud eſt habere
vnũ nomen impoſitũ vt conueniũt in aliqua paſſione. ha
bent enim oia iſta quatuor que tangũtur in lr̃a. vz. nũi lõ
gitudies: firma: ⁊ tẽpora vnũ nomẽ impoſitũ: qꝛ oia ſunt
aliquo modo q̃titates. non tamẽ hñt vnũ nomen impoſi
tum vt ꝯueniũt in hac paſſione que eſt cõmutari ꝓportio
nabiliter: qꝛ hoc non cõpetit eis vt ſunt q̃titates: vt in ſu
periori q̃one dicebat̃. Illud ḡ vlr̃e ſubiectũ ⁊ illud cõe cui
per ſe ⁊ ꝑ cõpetit hec paſſio non hẽt vnũ nomen. ſed poſ/
ſum⁹ ipm circũlog ⁊ vocare q̃titatẽ ꝓportionatã. ℭ Ul H
terius forte dubitaret aliqs vtrũ ſit aliq̃ vna ſcia ad quã
ſpectet ꝓbare hãc paſſionẽ de oibus his que tãgũtur in
lr̃a. videt̃ ꝙ ſic: qꝛ ſi eſt vna ſcia que ꝯſiderat de oib⁹ iſtis
poteſt ꝓbare hãc paſſionẽ de oibus eis. ſed nãlis phia cõ
ſiderat de oibus his. ḡ ⁊c̃. ℭ Dõm ꝙ lz oẽs ſcie ſillogiſẽt I
ſola aũt dyalectica dat artẽ ſillogiſandi. Sic lz multe ſcie
arguãt a ꝓportione mutata: ſoluz tñ ſcie mathematice ⁊
potiſſime mathematice non ſubalternate dãt artẽ de pro
portionibus: ⁊ oñdunt q̃lr̃ poſſumus per ꝓportiones ar
guere: ⁊ qꝛ mathematice nõ ſubalternate ſunt ariſmetri/
ca ⁊ geometria: cuz geometria nõ debeat conſiderare de
nũis per ſe loquẽdo nec ariſmetrica de magnitudinib⁹.
nulla ſcia ſpãlis eſt q̃ poſſit hãc paſſionez de ſuo ſbto vlr̃
demõſtrare: ſed ſeorſum fiũt tales demõſtrõnes: vt in lr̃a tãgit̃.
vtrum tñ hoc poſſit ſpectare ad aliq̃z ſciam cõem non eſt
preſentis ſpeculationis oñdere. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Propter hoc neqꝫ ſi aliqs monſtraret vnũ/
quẽqꝫ triãgulum demõſtratione aut vna: aut al/
tera. qđ duos rectos hz vnũquẽqꝫ yſochelem
ſeorſum ⁊ ſcalenõ: ideſt gradatũ nõdũ cogno
uit triãgulũ: qꝛ duos hz rectos: niſi ſophiſtico
modo. neqꝫ vlr̃e triãguli: neqꝫ ſi nullus eſt pre
ter hoc triangulus alter.

ℭ Quocirca ſi quis vnũquẽqꝫ triãgulum eum Argũr.
inquã qui ex eq̃libus lateribus oibus ⁊ eum q
ex vniuerſis in eq̃libus ꝯſtat: ⁊ itẽ eum q duo
rum eſt eq̃lium latez: aut vna aut alia ſeorſuz
demõſtratione tres eq̃les duobus rectis oñde/
rit. Nondũ is ꝑfecto triangulum ſcit duobus
rectis equales habere: niſi eo ſciendi mõ quez
ipſi ſuo more profitentur ſophiſte: neqꝫ de
triangulo vniuerſaliter id percipit: ⁊ ſi nullus
alius preter iſtos triangulus eſt.

ℭ Oſtẽdit hoc idẽ in ſpẽbus triãguli dicẽs ꝙ (ſi qs demõſtra
ret vnũquẽqꝫ triãgulum aut demõſtratione vna aut demõſtra
tione alia ꝙ duos rectos habet). ita ꝙ demõſtraret (vnũ
quẽqꝫ (triangulum demõſtratione alia ⁊ ſeorſum vt ſi de
monſtraret ſu. equilaterũ ſeorſu m ⁊ gradatum ſeorſum
⁊ yſochelẽ (nondũ cognouit triãgulum) ꝙ habet tres eq̃/
les duobus rectis (niſi ſophiſtico mõ: nec) cognouit (vlr̃e
trianguli). i. nõ cognouit habere tres de triangulo vt eſt
hulus paſſionis ſubiectũ vlr̃e ẽt ſi ſit (ſed nec nullus eſt al
ter triangulus preter hoc). i. ſpecies triãguli aſſignatas.

k ℭ Notãdũ tres eē ſpẽs triãguli vt alibi dixim⁹.vz.eqla/
terũ yſocbelē ꝛ gradatũ.nã ſi triangulus hẽat oia latera
eq̃lia dr̃ euilater⁹.ſi duo dr̃ yſocbeles.ſi oia ineq̃lia dr̃ gra
l datus.ℭ Notãduz ẽt ꝙ hẽre tres poſſet demr̃ari vnica
demr̃atione ꝛ ſimul de oib⁹ ſpẽbus his triãguli. poſſet ẽt
de q̃lz ſpẽ triãguli ſeorſum ꝑ ſe.ſʒ q̃zuis nõ ſit alius trian
gulus ab iſtis.nihilomin⁹ tñ ſiue demr̃aret hẽre tres de
oibus his ſpẽbus ſimul ſiue de vnaq̃qʒ ſeorſum nũq̃z tñ
erit demr̃atio vlis nec accipiet ibi ſbm vl'e p̃ᵐ cũ hẽre tres
non cõpetat niſi yſocbeli nec eqlatero nec gradato ſm ꝙ
hm̃ ſunt ſʒ ſm ꝙ ſunt triãguli:de ſolo ğ triãgulo demr̃ari
m poterit tãq̃z de ſbto vli p̃.ℭ Notãdũ ꝙ ſiue ſit noiatũ il/
lud cõe cui ꝯpetit paſſio ſic appet i triãgulo reſpectu hr̃e
tres.ſiue ſit inoiatũ ſic appet in q̃ztitatib⁹ ꝓportionalib⁹
reſpectu ꝓportionabil'r cõmutari ſpẽ ibi error ſi ꝯcludat
hm̃ paſſio de iferiorib⁹ ꝛ nõ de ſbto cõi:verũtñ q̃ꝛ magl de
cipimur ſm hũc errorẽ qñ ẽ cõe inoiatũ q̃z qñ eſt noiatũ.
lõ potiſſime cõputat⁹ fuit hic error inter deceptiones cir
ca vl'e qñ erat inoiatum ſbm cõe.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Neqʒ enim ſcðm ꝙ triangulus eſt cognouit
neqʒ omnem triangulum ſed aut ſcðm nume
ruz:ſcðm ſpeciem autez non omnem:ꝛ ſi nul
lus eſt quem non nouit.

Argir. ℭ Non enim id iſtis vt trianguli ſunt: nec om
ni triãgulo rõne forme ſʒ numeri ineẽ cogno
uit tam ꝛ ſi nullus triangulus eſt: quez ipſe ꝛ
non ſcit equales duobus rectis habere.

ℭ Aſſignat rõnẽ eius qð dixerat. Ad cui⁹ euidẽtiã ſciẽdũ
ꝙ tũc eſt ſbm vl'e p̃ᵐ qñ cõpetit ei paſſio cũ reduplicatio/
ne ſiue qñ cõpetit ei in eo ꝙ tale.ſʒ reduplicatio ſemꝑ re/
ſpectu alic⁹ qð reduplicat.Duo ğ facit.q̃ꝛ p̃ aſſignat cãm
dicti reſpectu reduplicationis.2° reſpcũ ei⁹ qð reduplicat
2ª ibi.(Qñ igit nõ nouit.Cõtinuet aũt ſic hñ dico ꝙ ſi hr̃e
tres qs ꝯcludat ð oib⁹ ſpẽbus triãguli nõ ꝓꝑ h̃ cognouit
ſbm vl'e p̃ᵐ.(nõ.n.cog̃uit ſm ꝙ triãgulus eſt:nec cogno/
uit oẽm eẽ triãgulũ)ſu.formal'r (ſʒ cog̃uit) ſm mãm(ſm
ſpẽm aũt)ſu.formal'r nõ.(nõ aũt oẽm)ſu.triãgulũ cogno
uit(ꝛ ſi) ꝑ q̃zuis(nullus eſt)triãgulus(quem non nouit.)
n ℭ Dubitaret forte aliqs quõ in ꝯcludẽdo hãc paſſionez
de oib⁹ ſpẽbus triãguli ſcim⁹ eã de oi triãgulo ſm nũm:
nõ aũt de oi triãgulo ſm formã.Dðm ꝙ illud eſt ſbm for
male alicui⁹ paſſionis:qð eſt tale ſm ꝙ tale.Illud aũt eſt
ſbm mãle de quo p̃dicat ſbm formale:vt pʒ in exẽplo qð
ſupra poſuim⁹:vt puta ſi nõ eẽnt niſi tria corpa.vz.ferrũ:
lapis:lignũ q cog̃ſceret oia iſta tria cog̃ſceret oẽ viſibile:
nõ tñ ꝓꝑ h̃ cog̃ſceret viſibile ſm ꝙ viſibile eſt.nec cog̃ſce/
ret viſibile formal'r.nã ferrũ:lapis:lignũ nõ ſunt viſibilia
formal'r ſʒ mãl'r:nec ſunt viſibilia ſm ꝙ hm̃:ſʒ vt ſunt co/
lorata.Coloratũ itaqʒ eſt viſibile formal'r ꝛ ſbm formale
hui⁹ paſſionis.qð eſt eẽ viſibile eſt coloratũ.q ğ ſciret oia
corpa eẽ viſibilia ſciret oia viſibilia mãl'r.ſʒ q ſciret oẽ co
loratũ eẽ viſibile ſciret oẽ viſibile formal'r.ſic ꝛ i ꝓpoſito.
Cũ igit gradat⁹ ꝛ eqlater⁹ nõ hẽant tres:niſi in eo ꝙ triã
guli:q ſcit hãc paſſionẽ hẽre tres.de oib⁹ ſpẽb⁹ trianguli
ſcit oẽ hñs tres ſm nũm ꝛ ſm mãm:nõ aũt ſm ſpẽm vel
o ſm formã.ℭ Aduertẽdũ tñ ꝙ reduplicatio cõpetit ſolũ
ſbto formaliter ex pte ğ ipſi⁹ reduplicationis reddit hec cã
dicti:cũ oñdit ꝙ demr̃are paſſionẽ ð iferiorib⁹ nõ de ſbto
cõi:vt hr̃e tres.demr̃are de ſpẽb⁹ triãguli:nõ de triangu/
lo:nõ eſt demr̃are de ſbti vli ꝛ p̃.nec de ſbto cui cõpetit re
duplicatio:q̃ꝛ non ſit demr̃atio ſm formã:ſed ſm mãm.
vnde ergo dcm̃ eſt ꝙ hec ratio ꝛ hec cauſa dicti ex parte
ipſius reduplicationis ſumpta eſt.ℭ Deide cũ dicit.

ℭ Qñ igit nõ nouit vl'r:ꝛ qñ nouit ſimpl'r ma
nifeſtũ qð ſi idẽ eẽ inhereat triãgulo ꝛ yſoche/
li:aut vnicuiqʒ:aut oibus.ſi vo non idẽ ſemꝑ
alteꝝ eſt aũt ſcðm qð eſt triãgulus nõ nouit.

Argir. ℭ Quãdo igit nõ ſcit vl'r:ꝛ qñ ſimpl'r ſcit:ma/
nifeſtũ eſt.Enim vo ſi eadẽ eẽt triãguli ratio:
ꝛ duoꝝ eq̃lium lateꝝ triãguli ceterorũqʒ trian
guloꝝ demr̃atio:aut cuiqʒ:aut oibus eque ſi/
ne vllo diſcrimine accomodãtur vt pʒ. cũ vo
non ſit eadẽ:ſed diuerſa: treſqʒ anguli duob⁹
rectis eq̃les hoc cuiqʒ ꝯpetũt:quo quiſqʒ triã
gulus ẽ:ñ ſcit hiſce ſimpl'r:q dcõ mõ demr̃at.

ℭ Aſſignat cãm dicti ex parte eius qð reduplicat:dicens.
(Qñ igit nõ nouit vl'e:ꝛ qñ nouit ſimpl'r eſt manifeſtuz)
ex dictis.(q̃ꝛ ſi idẽ eẽ).i.eadẽ rõ(inhereat triãgulo)ſu.in
cõi.ꝛ eqlatero ꝛ alijs ſpẽb⁹ triãguli(aut vnicuiqʒ) ſeorſũ
(aut oib⁹)ſimul.q.d.ꝙ ſi eadẽ eſt rõ triãguli in cõi ꝛ ſpẽꝝ
triãguli.aut hr̃e oiumiaut vniuſcuiuſqʒ ꝑ ſe:tũc ſup.ſcien
do hr̃e tres de oib⁹ ſpẽb⁹ triãguli:vel de vnaq̃qʒ ꝑ ſe ſcie/
mus ꝛ de ipſo triãgulo.(Si vo nõ eſt idẽ ſʒ eſt alteꝝ.)ſu.
eẽ ꝛ altera rõ in triãguli in cõi:ꝛ ſpẽꝝ ei⁹ ſic ſu.cognoſcẽ/
do hr̃e tres de ſpẽb⁹ triãguli(nõ nouit ſm ꝙ triãgulus.)
ℭ Notãdũ aũt ꝙ q̃ꝛ ſupiora dĩnt rõne ab inferioribus. p
ideo aliq̃ pñt cõpetere inferiorib⁹ ſm ꝙ hm̃ q̃ nõ cõpetũt
ſupiorib⁹ ꝛ eõ.vt ſi eãdẽ rem dicit hõ ꝛ aial in hoie:tñ ho
mo dicit iſtã rem magis ſpãl'r ꝛ determinate.aial vo ma
gis gñaliter ꝛ ꝯfuſe.Oſtẽdere ergo ꝙ demr̃are hẽre tres
de ſpẽbus triãguli non eſt demr̃are de ſubiecto vl'r ꝛ p̃:q̃ꝛ
triãgulus qui eſt ſbm vl'e p̃ᵐ huius paſſionis differt ſm
rõnem a ſuis ſpẽbus:eſt h̃ aſſignare cãm dicti ex pte eius
qð reduplicat:q̃ꝛ ꝓpter dñiam quã hʒ ſubiectum redupli
catum ad ſua inferiora paſſio que demõſtratur de ſupio/
ri cum reduplicatione de inferioribus cum reduplicatio
ne demonſtrari non poteſt.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Utrum aũt ſcðm ꝙ eſt triãgulus aut ſm ꝙ
eſt yſocheles:ꝛ qñ ſm hoc ꝙ eſt primũ vl'e:cu
ius eſt demr̃atio manifeſtuz eſt:qm̃ remoto in
ſit p̃mũ:vt ab yſochele eneo remoto triãgulo
inſunt duo recti:ſʒ eneũ eẽ remoto yſocheles:
ſʒ nõ figura aut termino:ſed nõ p̃mis.Cuius
ergo primi.Si itaqʒ trianguli primo eſt ꝛ ſm
hoc ineſt ꝛ alijs ꝛ hm̃oi vl'r eſt demõſtratio.

Argir. ℭ Patet aũt vtrũ id illi cõpetat vt triãgul⁹ eſt:
an vt duoꝝ eq̃lium lateꝝ:ꝛ qñ per hũc cõpetit
primũ:ꝛ cuius eſt vl'r demõſtratio.Naz ei cõ
petit vt tale eſt cui ceteris ſublatis cõpetet pri/
mo:veluti lateꝝ duoꝝ equalium eneo triãgu/
lo: cõpetent anguli duobus rectis eq̃les. At
ere ſublato:vt non ſit eneus ẽt cõpetẽt.Et itẽ
laterum eq̃litate duoꝝ ſublata:vt nõ ſit duoꝝ
eq̃liuz lateꝝ.At nõ cõpetẽt ſublata figura vel
termino:ſed non primis ipſis ſublatis.Quo
igitur primo ſublato non competent.Quod
ſi triangulo per hunc:ꝛ ceteris competunt:ꝛ
huius eſt vniuerſaliter demonſtratio.

¶ Dat viam ⁊ artē q̄uo poſſumus cognoſcere ſcḋm vl'e p̄ᵐ .o. (Utrum aūt ſm ꝙ triāgulus eſt: aut ſm ꝙ eſt yſocbeles. ⁊ q̄ñ ſm h̄ ꝙ eſt p̄ᵐ ⁊ vl'e cui⁹ ē oem̄ratio) .q.o. ꝙ ſcḋm vl'e p̄ᵐ eſt illud cui⁹ eſt oem̄ratio. Si ḡ volum⁹ de oem̄ratione artē tradere videndū eſt reſpectu hui⁹ paſſionis q̄ eſt hēre tres vtrū ſit ſcḋm vl'e p̄ᵐ triangulus vel yſocbeles (⁊ ſm h̄). i. ſm q̄zcūq̧ aliā paſſionē videndum eſt q̄ñ ē ſcḋm vl'e p̄ᵐ (manifeſtū eſt) ſup. ſcḋm vl'e p̄ᵐ per hāc. ſ. artem (q̄ñ ablato inſit primū) .q.o. q̄ñcūq̧ ablato ab alijs adhuc ineſt ei iſtud eſt ſubiectū vl'e p̄ᵐ. ⁊ exēplificat de hoc dicens ꝙ (triangulo eneo inſunt duo recti: ſed ablato) hoc ꝙ eſt (eſſe eneū) adhuc ſu. inſunt triāgulo duo recti (ſed non) remota (figura aut termino) remota. n. figura ⁊ remoto termino: qḋ eſt prius q̄z figura: ⁊ ponit̄ i diffōne figure. ⁊ q2 figura eſt que termino vel terminis claudit̄ remotis enī3 his vel remoto hēe tres ab his remouet̄ a triāgulo (ſ3 nō primis) .i. ſed nō ꝓpter hoc ꝯpetit hēre tres figure vl' termino tāq̄z ſubiectis primis ⁊ ſubdit (cuius ḡ primi) ⁊ reſpōdet (ſi vtriq̧ triāguli ⁊ ſm hoc) .i. ſm ꝙ triāgulū (ineſt alijs. ⁊ h⁹ vl'r eſt oem̄ratio) ⁊ ſu. hoc eſt ſubiectū3 vl'e p̄ᵐ.

[A] ¶ Notādum aūt maximā ⁊ breuē artē dediſſe Phm̄ i cognoſcēdo ſubiectū vl'e p̄ᵐ qḋ eſt cauſa q̄re inſit illa paſſio oībus alijs. nam ſemꝑ p̄ᵐ in quol3 gn̄e eſt cauſa oīu3 aliorum vt poteſt hēri in .2. meta. ¶ Notādū ēt ꝙ ad cognoſcēdū cui p̄ ⁊ qḋ eſt illḋ qḋ ē cāq̄re iſit oīb⁹ alijs duo ſunt attendēda. p̄ ꝙ remoto ab eo remoueat̄ ab alijs. 2° ꝙ inſit ei vl'r. Ex quo ſeq̄tur ꝙ hēre tres ineſt triāgulo p̄. q2 ſi remoueat̄ hoc ab eo remouet̄ ab alijs ⁊ ineſt ei vl'r. ⁊ ex h̄ ēt apparet ꝙ hec paſſio non leſt p̄ inferioribus nec ſuperioribus ad triāgulū3. inferioribus ṗo vt triāgulo eneo vel yſocheli nō ineſt p̄ q2 l3 inſit oī talium ſi remoueat̄ ab eis non remouet̄ ab alijs. Superioribus aūt vt figure nō ineſt p̄. na3 l3 ſit ibi iſta ꝯditio ꝙ ſi remoueat̄ a figura remouetur ab alijs. q2 ſi non eſt figura non eſt triāgulus. ⁊ ſi figura non h3 tres nec triāgulus deficit tñ ibi ꝯditio alia. q2 nō eſt in oī figura nec ꝯpetit ei vl'r. phs ḡ dedit ꝑus hec duo documēta. 2° ex his duobus ꝯcludit hāc arte3 ⁊ hoc documētum ꝙ illud eſt p̄ qḋ eſt cauſa q̄re inſit oīb⁹ alijs. eſſe itaq̧ p̄ cognoſcit̄ ꝑ eē aliorū cām. eē aūt aliorū cām cognoſcitur ꝑ hec duo documēta ꝙ remoto ab eis remoueatur ab alijs ⁊ ꝙ inſit ei vl'r.

[C] ¶ Dubitaret forte aliq̄s cum eſſe ꝑ ſe differat a p̄ vtrum aliquo mō poſſit accipi per ſe ꝙ ſit idē qḋ p̄. ¶ Dōm ꝙ ſi accipiat̄ per ſe. i. ꝑ cām exiſtē in ſe vt cōiter Phs accipit. ſic ꝑ ſe dicta p̄ ⁊ eſt in pl'a q̄z eē p̄. nam ſm hūc modū p̄ addit ad ꝑ ſe adeq̄tionē cāe. Sic ḡ loquēdo qcq̄d eſt p̄ eſt per ſe: q2 qcq̄d h3 in ſe cām adeq̄tam h3 in ſe cām ꝑ ſe: ſed nō ꝯuertit̄ ꝙ oē ꝑ ſe ſit p̄: q2 nō qcquid h3 in ſe cām h3 in ſe cām adeq̄tam. Sed ſi accipiat̄ per ſe ꝙ idē ſonet qḋ nō per aliud: tūc idē eſt ꝑ ſe qḋ p̄: q2

[D] hoc eſt p̄ᵐ cui alteri per ip̄m nō ipſi ꝑ alterū. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s cum p̄ᵐ differat ab imediato vtrum aliquo mō poſſit accipi p̄ᵐ qḋ ſit idē cu3 imediato. ¶ Dicendū ꝙ p̄ᵐ vt Phs de eo cōiter loq̄tur idē ſonat qḋ hēe cām adeq̄tam. ⁊ q2 qḋ h3 cām adeq̄tam reſpectu alicui⁹ paſſionis illa paſſio nō ineſt ei per aliud ſcḋm idem ſonat p̄ᵐ qḋ non per aliud ſcḋm: ⁊ ideo hēre tres ineſt triangulo primo: q2 nō ineſt ei ꝑ aliud ſcḋm tamē ineſt ei per aliā cauſam: q2 ineſt ei per hēre angulū extrinſecū. Sed illud eſt imediatū qḋ nec eſt per aliud ſcḋm nec per aliam cauſam. igit̄ qḋ eſt p̄ poteſt eſſe oem̄rationis ꝯcl'o. q2 h3 cau3a3 alterā ꝑ qḋ ꝓbetur. Sed qḋ eſt imediatū l3 poſſit eſſe demonſtrationis p̄ᵐ non tamē poteſt eſſe demōſtrationis ꝯcl'o. q2 non h3 cām alteram per quā ꝓbibetur. p3 ergo ꝙ ſi accipiatur primo prout idē ſonat ꝙ non ꝑ aliud ſubiectum differt p̄ᵐ ab imediato. Sed ſi accipiatur p̄mo prout idem ſonat ꝙ nullo modo per aliud vt dicat̄ idem eſſe primo qḋ nec eſt per aliud ſubiectū nec per aliā cām idem eſt primum quod immediatum.

¶ Si igit̄ ē demōſtratiua ſcia ex neceſſarijs p̄ncipijs. Quod. n. ſcitur nō poteſt al'r ſe hēre. [t.c.15.]

¶ Si igitur demōſtratiua ſcientia ex p̄ncipijs eſt neceſſarijs. Quod eni3 quiſpiam ſcit id fieri nequit: vt aliter ſeſe habeat. [Argu.]

¶ Poſtq̄z Phs oñdit ex q̄bus eſt oem̄ratio: q2 eſt ex, de oī per ſe ⁊ ſm ꝙ ip̄m. In parte iſta vt ſupius dicebat̄ declarat ex q̄b⁹ non eſt: ⁊ hīne ex q̄bus nō h3 eē: q2 ad ꝑfectā traditionē artis nō ſufficit ſcire q̄ ꝯcurrūt ad aliqḋ i ⁊ q̄ op3 accipere: ſ3 ēt debem⁹ cognoſcere q̄ nō ꝯcurrūt: ⁊ a q̄bus op3 cauere. ꝓpter qḋ ſciēdū eſt ꝙ q2 oem̄ratio eſt de oī. op3 cauere ab his q̄ pñt al'r ſe hēe. p̄ q2 de oī vt de eo hic agit: vt ſupra dicebat̄ iportat vl'itatē tēporū. ḡ qḋ eſt tale ē ſp̄: ⁊ non pōt al'r ſe hēe. 2° q2 oem̄ratio eſt ꝑ ſe op3 cauere ab his q̄ ſunt ꝑ accñs. 3° q2 oem̄ratio potiſſima: de q̄ hic agit̄ ē ſm ꝙ ip̄m op3 cauere ab ex̄neis ⁊ corruptibilibus ⁊ cōibus accñtib⁹. Nā ea q̄ ſunt ſm ꝙ ip̄m ſunt ꝯueniētia: ⁊ ſunt ꝑpetua ⁊ ſunt ꝓpria. phs ḡ in oñdēdo de q̄b⁹ nō ē oem̄ratio: ⁊ ex q̄b⁹ op3 cauere q̄nq̧ facit. ⁊ p̄ oñdit ꝙ oem̄ratio nō eſt ex his q̄ pñt al'r ſe hēe. 2° ꝙ nō eſt ex his q̄ ſunt ꝑ accidēs. 3° ꝙ nō eſt ex ex̄neis: q2 nō deſcēdit de gn̄e in genus. 4° ꝙ nō eſt ex corruptibilib⁹. 5° ꝙ nō eſt ex cōib⁹. 2ª ibi. (Accñtiū aūt nō ꝑ ſe.) 3ª ibi. (Nō igit̄ ex alio gn̄e.) 4ª ibi. (Manifeſtū aūt ⁊ ſi ſint.) 5ª ibi. (Q̄m aūt ⁊ ſi manifeſtu3 eſt.) ¶ Circa p̄ᵐ duo facit: q2 p̄ p̄mittit q̄ndā ꝯñam ex qua hētur p̄ncipalis intētio. 2° añs illius ꝯñtis manifeſtat ⁊ ꝓbat. ibi ſtatim poſtea. (Que aūt ꝑ ſe ſunt.) dicit ḡ (ſi oemōſtratiua ſcia eſt ex neceſſarijs p̄ncipijs. qḋ eni3 ſcit̄ nō pōt ſe habere.) ¶ Dubitaret forte aliquis in hoc dicto Phi qd ſe h3 vt añs ⁊ qd vt ꝯñs ⁊ qd vt ꝯcl'o ⁊ qd vt p̄miſſe. Dōm aliquos dixiſſe Phm hic intēdere ꝓbare oem̄ratiuam ſciam eē ex neceſſarijs: ⁊ hoc ꝓbat per hoc q2 qḋ ſcit̄ impoſſibile eſt al'r ſe hēe. ⁊ forte illud qḋ induxit eos fuit ꝙ i textu ponit̄ hec ꝯiunctio enim q̄ eſt ꝯiūctio cāl'is. ⁊ ideo cum in textu oī (qḋ. n. ſcit̄ impoſſibile eſt al'r ſe hēe:) q2 videt̄ ibi eē redditio cāe: ⁊ h3 eē ſenſus ꝙ ideo oem̄ratiua ſciencia eſt ex neceſſarijs: q2 qḋ ſcit̄ nō pōt al'r ſe hēe. ſ3 hec expoſitio nō eſt recta: q2 nūq̄z hec ꝯditio. ſi. ponit̄ ad ꝯñs ſed ſemꝑ ad añs. ſicut ergo diceret. ſi igit̄ erit homo: ex neceſſitate eni erit aīal. hoc ꝙ dico ſi igit̄ erit homo ſe h3 vt anteceděs. ex neceſſitate. n. erit aīal ſe h3 vt ꝯñs. talis eſt locutio q̄ tradit̄ in l'ra. (ſi ergo erit oem̄ratiua ſcia ex neceſſarijs) ſe h3 vt añs. ⁊ tenet locū p̄miſſe p. (qḋ enim ſcit̄ nō poteſt al'r ſe hēe) h3 ſe vt ꝯñs ⁊ tenet locū ꝯn̄is. Phs itaq̧ vult ꝓbare ꝙ oem̄ratiua ſcia nō eſt ex his que pñt al'r ſe hēre. Nam cū ſupius oñdiſſet ex q̄bus eſt oem̄ratio ⁊ que op3 acciperet: in parte iſta vt dicebat̄ declarat de q̄bus nō eſt: ⁊ a q̄bus op3 cauere. in declārando ergo hāc ꝯnem intētam Phs p̄mittit hāc ꝯñtiam ꝙ ſi oem̄ratiua ſcia eſt ex neceſſarijs eſt ex his que nō pñt ſe al'r hēe. ideo inferius ꝑ multas rōnes ꝓbabit hoc añs ꝙ ſcia oem̄ratiua ſit ex neceſſarijs. nam hoc ꝓbato ꝓbatū erit ⁊ hoc ꝯñs: qḋ eſt p̄ncipale intētū. v3. ꝙ ſit ex his q̄ non pōt al'r ſe hēe. ¶ Eet aūt vlterius dubitandū: ꝙ hec pars in qua oñdit̄ ꝙ oem̄ratio non eſt ex poſſibilibus al'r ſe hēre non videtur differre a parte illa. v3. quādo oñditur ꝙ non ſit ex corruptibilib⁹: ſed de hoc inferius diſputabitur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Que aūt ꝑ ſe ſunt neceſſario inſunt reb⁹. hec. n. ſūt in eo qḋ qd eſt q̄buſdā. alia inſunt i eo qḋ qd eſt p̄dicantib⁹ de ipſis quorū alterū oppoſitorū neceſſe ē ieē. Manifeſtū ē qḋ ex hmōi q̄buſdā vtiq̧

ſit demr̄atiuus ſilliſ. Dē.n.aut ſic eſt aut ſm accñs. Accñtia aūt non neceſſaria.

Argi. ¶ Ea vo que pſe rebus inſunt nec̄io cōpetūt: nam quedā inſunt in coꝝ: quibus cōpetūt rōne: quedā in ſua res eas hn̄t: de quibus dicuntur. quoꝝ alterū oppoſitoꝝ inſit neceſſe eſt: patet ex talibus qbuſdā rōcinationē ꝯſtare: omne nāqꝫ qđ ineſt: aut hoc pacto aut per accñs cōpetit: accñtia vo non ſunt neceſſaria.

¶ Probat añs ꝑdicte ꝯñie. vꝫ. ꝙ demr̄atiua ſcia ſit ex neceſſarijs: quo ꝓbato manifeſtū eſt ꝙ ē ex his q̄ nō pñt aliter ſe hēre: qđ erat ꝑdicte ꝯñe ꝯñs. Duo ergo facit. qꝛ ꝑ adducit multas rōnes ad oñdendū ꝙ demr̄atiua ſcia ſit ex neceſſarijs. 2° ꝓbat q̄dam que in rōnibus illis ſuppoſuerat. ibi (.Quod aūt ex nec̄arijs.) ¶ Circa p̄m 4or facit ſm ꝙ 4or rōnes adducit ad ꝓpoſitū: 2a ibi. (Aut ḡ ſic dicēdum.) 3a ibi. (Sigm aūt eſt.) 4a ibi. (Manifeſtū āt ex his.) In parte iſta intēdit talē rōnem. ea q̄ ſunt ꝑ ſe ſunt nec̄ia. ſed demr̄atio eſt ex his q̄ ſunt ꝑ ſe vt in p̄o vbi ꝑdicatū ponitur in diffōne ſubiecti vel demr̄atio eſt ex his que ſunt ꝑ ſe in 2o: vbi ſbm ponit in diffōne ꝑdicati: ꝯ qꝛ talia ſunt ex neceſſarijs demr̄atio eſt ex nec̄arijs. iō ait. (Que autē ſunt ꝑ ſe nec̄io inſunt rebus. ideo ħ ſunt in eo ꝙ qđ ē) q̄ꝫtū ad p̄m modū per ſe. vbi ꝑdicatū eſt ꝙ qđ eſt. i. ē diffō ſubiecti. ꝛ ſubdit ꝙ (alia) .i. ſba (inſunt in eo ꝙ qđ eſt qbuſdā ꝑdicātibus de ipſis) ꝛ hoc q̄ꝫtū ad 2m modū vbi ſbta ponūtur in diffōne ꝑdicatoꝝ: ꝛ hꝫ ꝑdicata ſunt ꝓprie paſſiones. ꝛ ſubdit (quoꝝ) .i. quoꝝ ꝑdicatoꝝ vel q̄rum ꝑ ſe paſſionum (alteꝝ oppoſitoꝝ nec̄e eſt ineē) ꝛ ꝯcludit (manifeſtum igif eē eſt ꝙ ex hꝫ qbuſdā (.i. ex talibus ꝓpōnibus ꝑ ſe (ſit ſilliſ demr̄atiuꝰ) nā (oē) qđ eſt (aut ē ſic) .i. aut eſt ꝑ ſe (aut per accñs. accñtia aūt non ſunt nec̄ia) tūc ḡ ſupplēda eſt ratio ꝙ cū accñtia nō ſunt nec̄ia ꝛ ea que ſunt ꝑ ſe ſunt nec̄ia. ergo demr̄atio q̄ eſt ex his que ſunt ꝑ ſe erit ex

F nec̄arijs. ¶ Notandū aūt ꝙ ſi fiat talis demr̄atio. ois figura plana hñs angulū extrinſecū hꝫ tres angulos. ſꝫ figura plana tribꝰ rectis lineis ꝯtenta hꝫ angulū extrinſecū. ḡ ꝛc̄. hic in maiori ꝓpōne vbi hec paſſio hēre tres predicaf de figura plana tribꝰ rectis lineis ꝯtenta que eſt ꝓprium ſbm eius. eſt ibi per ſe in 2o. ſed in minori ꝓpoſitione vbi figura plana tribus rectis lineis ꝯtenta q̄ eſt diffō triāguli ꝑdicaf de triāgulo eſt ibi per ſe in p̄o. cū ḡ demr̄atiuus ſilliſ ſicut ēt alij ſillī ꝯſtet ex duabꝰ ꝑmiſſis vna maiori ꝛ alia minori: qꝛ in maiori eſt ſcd̄s modus ꝑ ſe. in minori vo ꝑmus. ideo phs ait ꝙ demr̄atio eſt ex his q̄ ſunt per ſe q̄ꝫtum ad p̄m modū vbi ꝑdicatū eſt ꝙ qđ eſt ſbti ꝛ q̄ꝫtum ad ſm modū vbi ſbm eſt ꝙ qđ eſt ꝑdicati. Sed qualiter iſta ꝑ ſe accipiant in ꝑmiſſis in 2o libro vbi determinabitur de medio demr̄ationis clarius apparebit. ¶ Notādum ēt ꝙ loquēdo de ꝑ ſe paſſionibꝰ ait ꝙ alteꝝ oppoſitoꝝ nec̄e eſt ineē: qꝛ per ſe paſſio vel eſt vno noie noiata ſicut hēre tres eſt paſſio triāguli: ꝛ tūc ſimplr loquēdo neceſſe eſt talē paſſionē ineē ſbto: vel denotaf paſſio ꝑ duo oppoſita ſicut dicimꝰ ꝙ rectū vel curuū eſt paſſio linee: ꝛ tūc oꝫ alteꝝ oppoſitoꝝ ineē. ſemp ergo ea que ſunt per ſe nec̄aria ſunt. ꝛ qꝛ demr̄atio eſt ex his q̄ ſunt per ſe erit ex nec̄arijs. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ ea que ſunt per ſe

G ſint nec̄aria vt in lr̄a dr̄. ꝛ videf ꝙ non: qꝛ eclipſis ꝑ ſe cōpetit lune. alr̄ nō poſſet demr̄ari ð ea: ꝛ tñ non ineſt ei neceſſario qꝛ non ſemp luna eclipſaf. ¶ Dōm ꝙ nec̄ium q̄ꝫtum ad phm ſpectat pōt accipi triplr̄ vel ſub ꝯditione: ſic nec̄e eſt hoiem currere dū currit: vel ꝑ relōnem ad cām: ſicut nec̄e eſt lunā eclipſari interpoſita terra: ꝛ vel ſimplr̄ ſic neceſſe eſt celū moueri: ꝛ ſicut nec̄e eſt triāgulū hēre tres. Ex p̄o aūt nec̄io non fit demr̄atio: ſed fit ex 2o ꝛ 3o. Cum ergo oi ꝙ eclipſis non ineſt lune nec̄io: ꝛ qꝛ nō ineſt ei ſemp. dici dꝫ ꝙ ineſt ei ſemp per relōnē ad cām. qꝛ ſemp cū interponif terra luna eclipſaf: vel poſſumus dicere ſemp: qꝛ ſicut riſibile eſt paſſio hois non dicit actū ſed aptitudinē: qꝛ homo nō ſemp ridet: ſed ſemp eſt aptus natꝰ ridere. ſic eclipſis eſt paſſio lune ꝛ dicit aptitudinē vt eſt eius paſſio: ꝛ non actū: qꝛ non ſemp luna eclipſaf: ſed ſemp eſt apta nata eclipſari. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quō

primus modus ꝛ ſcd̄s dr̄ per ſe dicāt habitudinē neceſſariam. ¶ Dōm ꝙ in p̄o modo vt ſepe ſepius dcm̄ eſt ꝑdicatum ponif in diffōne ſubiecti. in 2o vo eꝯ. diffinitio aūt eſt illud qđ formaf ab intellectu intelligēdo res. nūqꝫ.n. poteſt intelligi res ab intellectu ſine ſuis principijs diffinitiuis. eſt itaqꝫ neceſſaria habitudo inter rē diffinitam ꝛ principia diffiniētia cū hoc ſine illis non poſſit intelligi. in p̄o ergo modo ſbm hꝫ nec̄iam habitudinē ad ꝑdicatū: ſicut res diffinita hꝫ nec̄iam habitudinē ad ſua diffinientia. in 2o vo modo ꝑdicatū hꝫ habitudinē nec̄iam ad ſbm ꝛ eꝯ. ſed non eodē modo: qꝛ ꝑdicatū hꝫ nec̄iam habitudinem ad ſbm q̄ꝫtū ad eē ꝛ q̄ꝫtum ad intelligi: qꝛ ꝓpria paſſio non eſt nec intelligi poteſt ſine ꝓprio ſbto: ſbm vo hꝫ nec̄iam habitudinē ad ꝑdicatū nō q̄ꝫtū ad intelligi: ſed q̄ꝫtū ad eē pōt.n. intelligi ſbm nō intellecta ꝓpria paſſione: ſed nō pōt eē ſine ea. Cum ḡ ꝓpō nec̄ia nihil aliud ſit q̄ꝫ nec̄ia habitudo ſubiecti ad ꝑdicatū. ꝑmus modus per ſe erit neceſſariꝰ: qꝛ ibi ſbm q̄ꝫtum ad eſſe ꝛ q̄ꝫtū ad intelligi hꝫ neceſſariā habitudinē ad ꝑdicatū. 2us vo modus ē neceſſarius: qꝛ ſbm vt dcm̄ eſt ſine ꝓpria paſſione eſſe nō poteſt: lꝫ poſſit ſine ea intelligi. ¶ Deinde cum dicit:

¶ Aut igif ſic dōm aut ꝑncipiū ponētibus qđ demr̄atio nec̄ium ſit. Et ſi demr̄atuꝫ eſt aliter ſe hēre non poſſe. Ex neceſſarijs igif opꝫ eſſe ſillm: ex veris qdē eſt ꝛ non demr̄atiue ſillogizare. ex neceſſarijs aūt non eſt. ſed aut demr̄atiue. hoc autem ꝓprium demonſtrationis eſt. T.c.16

¶ Aut igif ita dicaf: aut hoc principiū ſupponatur: demr̄ationē nec̄iam eſſe. Et ſi demonſtratum ſit qppiam fieri nō poſſe: vt illud ſeſe habeat ſecus. Ex neceſſarijs ḡ ꝯſtare demonſtratiuam rōcinationem opꝫ. Et enim fit vt et non demōſtrans rōcinef ex veris: at non fit vt ex neceſſarijs quiſqꝫ niſi demōſtrans ratiocinationem conficiat. Id enim ipſum iam demoſtrationis proprium eſt. Argir.

¶ Adducit ſcd̄am rōnem ad hoc idē dicēs (Aut ḡ ſic dōm eſt). vꝫ. ꝙ ideo demr̄atiua ſcia eſt ex neceſſarijs: qꝛ eſt ex his que ſunt ꝑ ſe (aut ponētibus nobis) .i. nec̄e eſt nos ponere (ꝑnm) .i. hoc ꝑncipio ꝙ demr̄atio ſit nec̄ia (ꝛ ſi demōſtratum) .i. demr̄atiue ꝯcluſum (non eſt) .i. non contingit poſſe alr̄ ſe hēre: qꝛ ergo ſic eſt (ex neceſſarijs opꝫ fieri ſillogiſmū) demr̄atiuū. nam (ex veris eſt) .i. ꝯtingit ſillogiſare (ſed non demr̄atiue ſillogiſare. ex neceſſarijs autē non eſt) .i. non ꝯtingit ſillogiſare non demr̄atiue (ſꝫ aut) .i. ſolum (demr̄atiue) ſillogiſare ſꝫ. cōtingit ex neceſſarijs. Et ſubdit ꝙ (hoc aūt eſt ꝓprium demr̄ationis) ſic ſillogiſare ꝛ ſic ꝓcedere. eſt aūt vis rōnis huius: ꝙ qꝛ demr̄atum .i. demōſtratiue ꝯcluſum eſt ex neceſſarijs: ꝛ non poteſt alr̄ ſe hēre. ideo ꝑmiſſe ſunt neceſſarie: ꝛ opꝫ demr̄ationē eſſe ex neceſſarijs. ſillogiſare ḡ poſſumus ex extraneis: ſꝫ ꝓce

dere ex neceſſarijs hoc eſt demõſtationis p̄n^m. ¶ Dubita/
ret forte aliqs. videt̃ q̄ illa maxima: ⁊ iſtud qđ dicit acci/
piēdum eē pro p̄n^o ſit falſum. vz. q̄ ſi ꝯ eſt necia q̄ p̄miſſe
ſint necie: vel q̄ demõſtatio eſt ex neĉarijs: q2 hz ꝯnē neciaꝫ
naz ſicut ſe hz verũ ad ver̃ ita videt̃ ſe h̃re neciũ ad neceſ
ſariuz. ſed nõ valet ſi conclõ eſt vera. ḡ p̄miſſe ſunt ver̃e: q2
poteſt ſequi ver̃ ex non veris: ita a ſiñ nõ videt̃ valere ſi
conclõ eſt necia. ergo p̄miſſe: q2 poteſt ſequi vel concludi
A neĉia ex non neceſſarijs. ¶ Dĩm q̄ ſi bñ intelligat̃ littera
dupl'r ex iſto textu qđ ſoluit̃. Propter qđ ſciēdũ q̄ ex ve/
ris ſemꝑ ſeqtur ver̃. Sed ex falſis non ſeqtur ſemꝑ verũ:
imo accidit q̄ ver̃ ſeqtur ex falſis. hec ḡ eēt bona ꝯña in
hoc modo ſillogiʒādi. ſemꝑ eſt ꝯ vera: ⁊ nõ põt eē nõ ṽa.
ergo iſte modus ſillogiʒādi ſemꝑ ꝓcedit ex veris q2 ſi ꝓ/
cederet ex falſis poſſet h̃re ꝯnē non verā. naz dcm̄ eſt q̄
ex falſis ſeqtur verũ per accñs eſt: ⁊ qđ eſt ꝑ accñs poteſt
ſiue ꝯtingi non eē. Sic in ꝓpoſito dicere poſſum⁹ ſi cõclõ
demõſtationis ſemꝑ eſt necia: ⁊ nõ poteſt eē non necia. er/
go demõſtatio de neĉitate eſt ex neceſſarijs: q2 ſi nõ eſſet ex
neĉarijs poſſet h̃re ꝯnē non neciam. ideo in lr̃a dĩ: q̄ pro
priũ eſt demõſtationis ꝓcedere ex neĉarijs. q2 ſu. ꝓpriũ
eſt eius h̃re ꝯnē neciam. ſi ḡ fiat vis in hoc qđ dĩ ꝓpriuz
eē demõſtationis ꝓcedere ex neceſſarijs. poſſum⁹ h̃re ſolõ
nem q̃ſiti: q2 non eſt ꝓpriũ falſoꝝ ꝯcludere ꝯnē veraz: ſed
ꝓprium veroꝝ eſt: ⁊ non eſt ꝓpriũ contingētium ꝯclude/
B re ꝯnē neciā: ſꝫ eſt ꝓpriuz neciorꝝ. ¶ Scđo põt hec qđ
alr̃ ſolui: vt dicam⁹ q̄ ex ꝯtigentib⁹ poteſt ſequi ꝯ necia: ſꝫ
non ꝓpter qd ſꝫ qm̄. ꝯtingētia. n. nõ poſſũt eē ꝑp qd: nec
poſſunt eē neciorꝝ cāe: ⁊ ſi p̄ñt eē cāe in inferendo: non tñ
p̄ñt eſſe cāe in eēndo: ⁊ q2 demõſtatio eſt ex cauſis nõ ſoluz
q̃ꝫtum ad inferēduz: ſed ēt q̃ꝫtum ad eē cum demõſtatio ſit
ſill's faciēs ſcire. ⁊ ſcire ſit ꝑ cām cognoſcere: per q̃ꝫ res eſt
demõſtatiue nõ poterit ſequi conclõ neĉio ex nõ neceſſarijs
ſꝫ poſſit ſeq ſillogiſtice: ideo dĩ in lr̃a q̄ ꝯtingit ſillogiʒari
neceſſarium ex veris. i. ex non neceſſarijs: ſed non cõtin/
git demonſtrari. nũq̃ꝫ. n. demonſtratiue infertur ꝯcluſio
neceſſaria ex non neceſſarijs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Signum aũt eſt q̄ demonſtratio ex neceſſa/
rijs ſit: qm̄ inſtantias ferimus ſic ad opinātes
demonſtrare. qm̄ non ſit neceſſe ſi opinamur:
Argir. aut oĩno contingere aliter aut rõnis cauſa.

¶ Signo etiam illo patet demonſtrationem e
neceſſarijs eſſe: nā inficiationes aduerſus eos
qui demõſtrare putant: negatione neceſſitatis
inferre nos conſueuimus: aut putantes om/
nino fieri poſſe quo res aliter ſeſe habeat: aut
diſputationis cauſa contendentes.

¶ Adducit tertiā rõneꝫ ſumptā a ſigno. d. (Signũ aũt eſt
q̄ demõſtatio ſit ex neceſſarijs: qm̄ inſtātias ita formamus
ad opinātes demõſtare ſi opinamur aut oĩno ꝯtingere alr̃
aut rõnis. i. diſputationis cā) eſt ḡ vis rõnis hui⁹: q̄ q2 ſic
inſtamus ꝯ opinātes demõſtare dĩo q̄ non arguũt ex ne/
C ceſſarijs. ideo ſignũ eſt q̄ demõſtatio ſit ex neĉarijs. ¶ No
tandũ aũt q̄ multa dicim⁹ gr̃a diſputationis q̃ nõ credi/
mus eē ṽa: ⁊ ideo qñ inſtam⁹ ei q dicit ſe demõſtare: q2 nõ
arguit ex neceſſarijs vel ħ dicim⁹ q2 ita credim⁹ ⁊ putam⁹
q̄ illa ex qbus arguit oĩno ꝯtingat aliter ſe h̃re. vel ħ di/
cimus cā rõnis. i. gr̃a diſputationis. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Manifeſtum aũt ex his: qm̄ ſtulti bene opi/
nati ſunt accipere p̄ncipia ſi ꝓbabilis ſit ꝓpoſi
tio ⁊ vera vt ſophiſte: qm̄ ſcire ſciam eſt habe/
re. Non. n. quod ꝓbabile eſt aut verum princi
pium eſt: ſed primũ in genere: circa qđ demõ/
ſtratur ⁊ verum non omne ſed proprium.

¶ Ex quibus etiaꝫ patet ſtultos eos eſſe, ꝑfecto Argir
qui principia bene ſumere putant: ſi propoſi/
tio probabilis ſit atq̄ꝫ vera: vti ſophiſte: ſcire eſ
ſe dicentes ſcientiam habere: non. n. ideo pro
poſitio principium eſt: quia ꝓbabilis: aut non
probabilis eſt: ſed quia prima eſt ipſius gene/
ris: circa quod ſit demonſtratio: ⁊ veruꝫ non
omne proprium eſt.

¶ Adducit ad hoc idē rõnem q̃rtam dicēs. (Palā aũt ex
his eſt: qm̄ ſtulti opinati ſunt accipere bñ p̄n^a demõſtatio/
nis ſi ſit ꝓpoſitio ꝓbabilis ⁊ vera vt ſophiſte) ſu. faciũt. ⁊
bñ dico q̄ tales ſunt ſtulti ⁊ ſophiſte (qm̄ ſcire eſt ſciaꝫ ha
bere) ſu. per demõſtationē. ⁊ ſubdit (non. n. qđ ꝓbabile eſt
aut ver̃) eſt ſu. (p̄n^m) demõſtationis (ſed p̄n^m in gñe) illo (cir
ca qđ demõſtatur: ⁊ verũ) ſu. eſt demõſtationis p̄n^m (nõ autē
omne). i. non oē p̄n^m ⁊ ver̃ eſt ſu. demõſtationis p̄n^m (ſꝫ pro
priuz) tũc ergo ſuppleat̃ ratio. cũ demõſtatio ſit ex p̄mis et
veris ⁊ ꝓprijs ⁊ talia ſunt necia oꝫ demõſtationē eē ex neceſ
ſarijs. ¶ Notandũ aũt q̄ ſophiſticũ dicioꝫ qcqd appa/ D
ret ⁊ non exiſtit: ⁊ q2 arguēs ex ꝓbabilibus forte põt ap
parere ſciēs ⁊ non eſt: ideo merito dĩ eē ſophiſta. ¶ No/
tandũ ēt q̄ ꝓpõnes p̄^e p̄ñt appellari dignitates q̃ ſunt ꝓ/
poſitiones cões ⁊ p̄miſſe p̄ñt dici p̄me que ſunt ꝓpõnes
prime. nam p̄miſſe ſunt in demõſtatione ꝓpõnes p̄^e ⁊ inde/
monſtrabiles: vel ſu. ſumũt originē ex p̄mis ⁊ indemõſtrabi
libus. Si ergo demõſtatio eſt circa aliqđ genus: vel circa
genus ꝯtinuũ: vt geometria. vel circa genus nũorꝝ: vt ari
ſmetrica opꝫ demõſtationē eē ex primis in illo genere non
ex primis communibus. q2 talia non ingrediuntur demõ
ſtrationem ſm̄ ſubſtantiam: ſed ex primis proprijs.

¶ Quod aũt ex neceſſarijs opꝫ eē ſill'm mani/
feſtum ex his eſt. Si enim non eſt h̃ns rõnem T.c.17
propter quid exiſtēte demonſtratione non eſt
ſciens. Sic aũt vtiq̄ꝫ ⁊ qđ. a. de. c. ex neceſſitate
. b. autem medium per quod demõſtratũ eſt:
ſed non ex neceſſitate non ſciũt ꝓpter qd. Nõ
enim eſt hoc ꝓpter medium. hoc aũt cõtingit
oĩno non eſſe: concluſionem aũt neceſſariam.

¶ Atq̄ꝫ demõſtatiuam rõcinationem ex neceſſa Argir.
rijs eſſe oportere: ex hiſce patet: nam ſi nõ eſt
iſte ſciens: qui non h̃et eius rõneꝫ ꝓpter quid
eſt: cuius eſt demonſtratio. atq̄ꝫ fieri poteſt vt
a: quideꝫ ipſi c: neceſſario cõpetat. Mediũ
autem. b. per qđ illud eſt demõſtratum non
ſit neĉio is: plane qui talem rõcinationē extru
xit: non ſcit ꝓpter quid eſt: quippe cũ non ſit il
lud ob ipſum mediũ: nam ipſum qdem fieri:
poteſt vt non ſit concluſio aũt ex neceſſaria.

¶ In parte iſta vt dicebat̃ ph̃s ꝓbat q̃dā q̃ ſunt ſuppoſita
in rõnibus prehabitis. Supponebāt̃ autem duo. vz. q̄ ne
ceſſarium ex non neĉarijs demonſtrari non poterat: ſed
poterat ſillogiʒari. Ideo duo facit quia primo oſtendit q̄
non poſſit neceſſarium ex non neceſſarijs demõſtrari. 2^o
declarat q̄ poſſit ſillogiʒari ibi (. Cuꝫ ergo cõclõ). ¶ Cir
ca primum duo facit ſm̄ q̄ duas rationes adducit ad
propoſitum ſecunda ibi. (Amplius ſi aliqs.) dicit ḡ (Q.

aūt ex neceſſarijs opꝫ eē ſillm) demſ̄atiuū (manifeſtū eſt
ex his).i.ex dicēdis (ſi.n.nō hn̄s rōnē pp qd demōſtratio
ne exiſtente) ſu.p cām non (eſt ſciēs).q.d.ꝙ cū demſ̄atio
exiſtat pp qd ⁊ dicat cām.non hn̄tes cām nō ſcim⁹.⁊ exē
plificat in terminis.d.(ſit aūt vtiqꝫ.a.de.c.ex neccitate eē)
.i.hec ꝯclo.dē.c.eſt.a.ſit neccia(.b.aūt mediū p qd demō
ſtratū eſt).i.p qd ē demſ̄ata ꝯ̄illa (nō ex neccitate).i. ſit cō
tingēs (non ſciuit pp qd.non.n.eſt hoc.i.)eſt hec ꝯ̄(ꝓpter
medium:ħ qd ꝯtingit non eē).i.qdē non eſt necciuꝫ (ꝯ̄neꝫ
f autem) ſu.poſuimus (necciam.) ¶ Notādum aūt vim ra
tionis huius in hoc ꝯſiſtere:ꝙ cum demſ̄atio ſit p cām et
cōtingnes non poſſit eē cauſa necarij demſ̄atiue:⁊ p cām
non ſciret̄ conclo neccia p mediū ꝯtingēs. ¶ Notāduꝫ ēt
g ꝙ cā per q̄ꝫ ſit demſ̄atio dꝫ eē ita ꝓpa:⁊ ita imediata paſ
ſiōi ꝙ poſita ea ponat̄ paſſio:⁊ remota remoueat̄ paſſio:
vt poſita interpōne terre ponat̄ eclipſis lune:⁊ remota
remoueat̄.⁊ poſito angulo extrinſeco ponat̄ hr̄e tres:et
remoto remoueat̄.moueri mediū ⁊ poterit non eē:nō āt
poterit regit̄ ſi mediū ſit ꝯtingēs ⁊ ꝯ̄ neccia poterit remo
ueri ꝯ̄.nec poterit non eē.ḡ tale mediū non pōt eē cā ꝯ̄nis
qꝛ eo remoto non pp hoc remouet̄ conclo.oīa aūt hec in
lr̄a innuūtur. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū contingēs poſ
h ſit eē cauſa neceſſarij:⁊ videt̄ ꝙ ſic:qꝛ ꝯtingēs eſt hoiem
vulnerari:⁊ tn̄ per vulnerationē q̄ eſt ꝯtingēs inducitur
mors que eſt ꝑpetua.nam nālr̄ loquēdo mortui in eter
nam remanebūt mortui. ¶ In ꝯ̄riū eſt Phs q vult ꝙ ſci
re ꝯ̄nem necciam p mediū ꝯtingēs non eſt ſcire pp qd nec p
cām. ¶ Dōm ꝙ loquēdo de cauſa imediata ⁊ ꝓpria ⁊ ꝓ
i xima cuiuſmodi eſt cā q̄ꝫ aſſumit demſ̄atio impoſſe eſt ꝙ
contingēs ſit cā neceſſarij:qꝛ vt in notabilibus tangebat̄
poſita tali cauſa ponit̄ effect⁹:⁊ remota cā remouet̄. Qd
ꝟo arguebat̄ de mortuo. Dōm ꝙ vulneratio ⁊ oīs mor⁹
imediate eſt cauſa fieri.non aūt imediate eſt cā eē vel nōe
ſicut edificatio in actu imediate eſt cā ipſius edificari:ſiue
ipſius fieri domus. Et iō poſito edificatore in actu ex ne
ceſſitate ponit̄ ipꝫ edificari:⁊ ipm fieri:⁊ eꝯ̄.⁊ remoto re
mouet̄:ita ꝙ ſi non eſt edificatio non eſt edificari:⁊ ſi non
eſt factio non eſt fieri. Sed non valet ſi non eſt edificator
ꝙ non ſit edificiū.nam mortuo edificatore nō ꝓpter hoc
deſtruit̄ domus.ſic ⁊ in ꝓpoſito.vulneratio eſt cā imedia
ta ipſius trāſmutationis que trāſmutatio eſt contingens
⁊ tranſiēs ſicut vulneratio ipſa. vel poſſumus dicere ꝙ ta
lia intelligenda ſunt in cauſis per ſe vulneratio autem in
tn̄ eſt cā mortis ꝓut per eaꝫ ſit aliq̄ alteratio in corpe.al
teratio aūt per ſe ordinat̄ ad introductionē forme.ex cō
ſequēti aūt ⁊ q̄ſi per accidēs ordinat̄ ad expulſionē ꝯ̄rij.
lꝫ ergo forma expulſa i ꝑpetuū ſit expulſa.forma itrodu
cta non eſt ꝑpetua.nā q expellit formā viui aliq̄ꝫ formaꝫ
introducit ꝯ̄riā illi forme:⁊ alteratio p ſe eſt cauſa forme
introducte que ꝑpetua eē non poteſt. Poſſum⁹ ēt ⁊ alr̄ di
cere ꝙ falſum eſt ꝙ mortuū in eternū remaneat mortuū.
nā nālr̄ pt̄ fieri viuū ex mortuo ⁊ ex boue mortuo nālr̄ po
teſt fieri bos viuus non idē nūo:ſed idem ſpē:⁊ qꝛ non eſt
ſcia de hoc particulari vel d illo:dicere poſſumus:ꝙ nec
forma introducta eſt ꝑpetua:nec eſt neccium ꝙ forma ex
pulſa in ꝑpetuum ſit expulſa.poteſt enim mā redire ſub
eadem forma ſub qua prius erat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ ſi aliqs neſciuit rē nūc hn̄s rōnem ⁊
ſaluat⁹ eſt,ſalua re:nec ē oblit⁹: nec ꝑus ſciuit.
corrūpet̄ āt vtiqꝫ mediū niſi ſit necciū.q̄re ha
bebit qdē rōnē re ſalua. neſciuit aūt neqꝫ ergo
prius ſciuit. Si ꝟo nō corruptū eſt ꝯtingit aūt
corrūpi qd accidit vtiqꝫ erit poſſe ⁊ ꝯtingēs:ſꝫ
eſt impoſſibile ſic ſe habente ſcire.

¶ Preterea ſi qs nūc neſcit:rōnē hn̄s:⁊ ſalu⁹ Argū
re ſalua:neqꝫ oblit⁹ is:neqꝫ prius ſciebat. Qd
ſi medium non eſt corrupuꝫ fieri ꝟo poteſt vt
corrūpatur:id qd accidit erit poſſe atqꝫ ꝯtigēs
ſed vt is ſciat qui ſic ſe habet fieri minime pōt.

¶ Adducit 2ᵐ rōnē.dicēs.(Ampli⁹ ſi aliqs neſcit rē nūc)
.i.mō ⁊ tn̄ eſt (hn̄s rōnē ⁊ ſaluat⁹ et:ſalua re nō eſt oblit⁹
nec ꝑus ſciuit).q.d.ꝙ cū 4ᵒʳ modis ⁊ non plibus pdatur
ſcia.qꝛ vl' pdit̄:qꝛ nō hꝫ rōnē de eo.qꝛ decidit a mēte tua
rō vel pdit̄ per corruptionē tui.vel p corruptionē rei:vel
p obliuionē qꝛ es oblit⁹. Iſtis ḡ ꝯdōnib⁹ manētib⁹ qcqd
nūc neſcis nūq̄ꝫ ſciuiſti.⁊ qꝛ oīb⁹ iſtis ꝯditionib⁹ manēti
bus ſi p mediū ꝯtigēs ſcis ꝯ̄nē necciaꝫ corrupto medio ne
ſcis illā.ḡ nūq̄ꝫ ſciuiſti eā.iō ait ꝙ (corrūpere āt mediū ni
ſi ſit neccium q̄re hēbis q̄ꝫdaꝫ rōnē ſalua re) ⁊ qꝛ ſu. ſalua
tus eſt ipſe ⁊ nō eſt oblit⁹ (neſcit aūt) qꝛ.ſ.corruptū ē me
diū (ḡ nec ꝑus ſciuit) ⁊ ſi dicat̄ ꝙ mediū nō eſt corruptuꝫ
pōt tn̄ corrūpi q poſito ſeqt̄ impoſſe.iō ait (ſi ſi corruptū)
ſu.eſt mediū (ꝯtingit aūt) ipm (corrūpi qd vtiqꝫ accidit) d
corruptione medij (erit poſſe ⁊ ꝯtingēs:ſed ipoſſe ē ſic ſe
hn̄teꝫ ſcire) ⁊ poſtea ſu.neſcire manētib⁹ ꝯditionib⁹ illis.
¶ Notādū aūt ꝙ ꝑus ſcire ⁊ poſtea neſcire ē pdere ſciaꝫ: k
ſed ſcia non pdit̄ niſi altero 4ᵒʳ modoꝝ.ſic ḡ ſe hn̄te.i.ma
nētib⁹ oīb⁹ illis 4ᵒʳ ꝯditionib⁹ ipoſſe eſt ſcire aliqd ⁊ po
ſtea neſcire. ¶ Notādū ēt viꝫ rōnis facte in ħ ꝯſiſtere:qꝛ l
impoſſe eſt te ſcire necciū p ꝯtingēs:qꝛ ſi mediū ponit̄ ꝯtin
gēs corrupto eo neſcies ꝯ̄nem.qꝛ nō ſcit̄ qd eſt p id qd nō
eſt.ꝯ̄ ergo q̄ eſt neccia nō ſcit̄ p mediū qd ponit̄ corruptū ⁊
ponit̄ non eē.ḡ cum tu hēas rōnē ⁊ ſis ſaluat⁹:⁊ ſit ſalua
res:⁊ non ſis oblitus.ḡ non pdidiſti ſciam:ſed ſi neſcis ⁊
non pdidiſti ſciam.ḡ nūq̄ꝫ ſciuiſti.igit̄ cum dicebas ſcire
te per mediū ꝯtingēs:neſciebas. ¶ Notandū ēt ꝙ poſſet m
aliter hec ratio formari vt dicam⁹ ꝙ ꝯclo neccia ꝯcluſa p
mediū contingēs nō aliter ſcit̄ medio exn̄te q̄ꝫ medio cor
rupto:ſed medio corrupto non ſcit̄.ergo nec medio exn̄
te ſcit̄.per mediū itaqꝫ ꝯtingēs ſiue ſit ſiue nō ſit nō poteſt
ſciri conclo neccia. ¶ Notādum etiam ꝙ hec ꝓpō ꝙ con
cluſio neccia ꝯcluſa per mediū contingēs non alr̄ ſcit̄ me n
dio exn̄te q̄ꝫ corrupto:verificat̄ per ea q̄ tangūtur in lr̄a.
nam ſi ſcires medio exn̄te ⁊ neſcires medio corrupto.ḡ
per corruptionē medij pderes ſciam:ſed dcm̄ eſt ꝙ nō p
ditur ſcia niſi altero dictoꝝ q̄tuor modoꝝ.manētib⁹ ḡ il
lis q̄tuor ꝯditionibus ſciam non pdidiſti.ſed neſcis me
dio corrupto ⁊ ſciam nō pdidiſti.ergo nūq̄ꝫ ſciam habui
ſti ⁊ ſi nūq̄ꝫ ſciuiſti neſciuiſti medio exiſtente.veꝝ eſt ergo
ꝙ non aliter ſciebas medio exn̄te q̄ꝫ non exiſtente.qꝛ nec
eo exn̄te nec non exn̄te ſciebas. ¶ Dubitaret forte aliqs o
de his ꝯditionibus p q̄s pditur ſcia vt Phs innuit.⁊ ꝑmo
dubitat̄ de hac ꝯditione hn̄s rōnē vtrū ſtatiꝫ cū pdidim⁹
aliq̄ꝫ rationē perdam⁹ ⁊ ſciam.⁊ videt̄ ꝙ nō.qꝛ forte poſ
ſet qs hēre multas rationes ad vnā ꝯ̄nē non ſtatiꝫ ḡ cum
amitteret rationē aliq̄ꝫ pderet ſciam illius ꝯ̄nis:qꝛ rema
neret ſibi alia rō. ¶ Dōm ꝙ loq̄ndo de rōnib⁹ potiſſimis p
per q̄s acq̄rit̄ ſcia ſimplr̄ nō eſt niſi vna rō ad vnā ꝯ̄nem.
nam nālr̄ loquēdo ⁊ ſm nālē originē ab vna cauſa ime
diata ſm vnū ⁊ eūdē modū non ꝓcedit:niſi vnus effectus
ideo hēbitur inferi⁹ ꝙ augētur demſ̄ationes nō p medias
ſed in poſt aſſumēdo.ad hāc aūt ꝯ̄nē ꝙ triāgulus hꝫ tres
nō eſt niſi vnū potiſſimū mediū.vꝫ.ꝙ hꝫ angulū extrinſe
cū.q ḡ pderet ⁊ obliuiſceret̄ ħ mediū ⁊ hāc rōnē ꝙ trian
gulus hꝫ angulū extrinſecū pderet ſciam hui⁹ ꝯ̄nis:⁊ ne
ſciret ꝙ hēret tres. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de 2ᵃ q
conditione q̄ eſt ⁊ ſaluatus eſt. vtrū pp hāc corruptionē p
datur ſcia.⁊ vꝫ ꝙ non:qꝛ remanent ſpēs in aīa:⁊ qꝛ poſtq̄ꝫ
definimus

deſinim⁹ fantaſiari:ꝯ imo cũ itellect⁹ ſit vĩt⁹ imãlis ⁊ ſit locus ſpẽꝝ: vt dĩ i. 3. de aia. oꝫ ꝙ ꝯſeruent̃ ſpẽs in itellectu: ſic res ꝯſeruant̃ in ſuo loco: q̃re lꝫ nõ remaneãt ſpẽs ſenſibiles corrupto corpe: qꝛ ſenſus fundat̃ i organo corporeo: tñ nõ videt̃ cã q̃re nõ remaneãt ſpẽs in itellectu corpore corrupto: qꝛ itellect⁹ nulli⁹ ptis corpis eſt act⁹ poterũt ḡ remanere ſpẽs in aia ſepata: ⁊ ita remanebit in ea

A ſcia. ℭ Dõm ꝙ aliud eſt q̃rere vtrũ remaneat ſcia in aia ſeparata: ⁊ vtrũ hõ amittat eã p mortẽ. planũ ē. n. ipm cõiunctũ ſiue ipm hoiẽ q p mortẽ amittit eẽ ꝙ oꝫ perdere ſciam. nã ſcie ⁊ cetere alie pfectiões pſupponũt eẽ. q̃re oꝫ ꝙ hõ ſit ſaluat⁹. ⁊ nõ ſit corrupt⁹ ad h ꝙ hẽat ſciaꝫ. qd ſit ãt de aia ſepata Ariſt. nõ itromiſit ſe. ⁊ vtrum remaneat

B ſcia in aia ſepata nõ ē pſentis ſpeculatiõis. ℭ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de tertia cõditiõe q̃ ē ſaluare: vtꝝ oporteat rẽ eẽ ſaluã ad hoc ꝙ de ea habeat̃ ſcia. ⁊ videt̃ ꝙ nõ qꝛ nulla pluuia exñte põt aliqs habere ſciaꝫ de ea: ⁊ g hꝫ ſciam de florib⁹ ridiculũ videt̃ ſi dicat̃ ꝙ in hyeme cũ nõ

C ſint flores ſciam ſuã perdat. ℭ Dõm ꝙ in hyeme qñ corrũpunt̃ flores ſi ſic eẽ deſinerẽt ꝙ nõ plus eſſent: niſi ſicut eſt chymera. de eis ſcia eẽ nõ poſſet: ſꝫ flores in hyeme aliquo mõ ſunt: qꝛ ſi nõ ſunt in ſe ſunt tñ in ſuis cãis. ⁊ pluuia tpe ſiccitatis lꝫ nõ ſit in ſe: eſt tñ in ſuis cauſis: ⁊ qꝛ ſcire eſt p cãm ſufficit talia ſic eẽ: vt de eis ſcia eẽ poſſit. oꝑꝫ ḡ ꝙ aliquo mõ ſit res ſalua: vel in ſe: vel in ſuis cauſis ad h ꝙ de ea ſit ſcia: q̃ oia in libro de gñatione diffuſius diximus poſſum⁹ tñ ⁊ alr̃ ſoluere dicẽdo ꝙ phs loquit̃ h de ſcia put dicit quãcũqꝫ cognitionẽ certã ſm quẽ modũ ⁊ de ipſis pticularib⁹ vt ſunt ſub ſenſu dĩ de eis eẽ ſcia. corruptis ãt his: qꝛ nõ vlteri⁹ ſũt in ſenſu: nõ ē de eis vlteri⁹ ſcia. vñ ⁊ cõmẽtator. 7. meta. ait ꝙ pticularia cũ recedũt

D a ſenſu nõ habem⁹ de eis ſciam ſꝫ opionẽ. ℭ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs de ꝯditiõe q̃rta q̃ eſt: ⁊ nõ eſt oblit⁹. videt̃. n. iſta ꝯditio eẽ eadẽ cũ pma. nã idẽ ē hẽre rõnẽ ⁊ nõ

E eẽ oblitũ. ℭ Dõm ꝙ pma ꝯditio referẽda eſt ad mediũ. hec aũt ꝯditio q̃rta referẽda eſt ad cõclõnẽ. naꝫ ſi ſcirem yſochelez hẽre tres de triãgulo p hẽre angulũ poſſeꝫ amittere ſciam de hac ꝯne: vel qꝛ obliuiſcerer hãc rõnẽ ⁊ hoc mediũ ꝙ triãgulus hꝫ ãgulũ extriſecũ. vel qꝛ obliuiſcerer hãc ꝯclõnẽ ꝙ triãgul⁹ hꝫ tres. põt. n. ꝯtingere ꝙ aliquis ſciat cãꝫ ⁊ tñ ignoret effectũ. potero. n. ſcire ꝙ triãgulus hꝫ angulũ: ⁊ tñ oblitus ero. ex h ꝯcludere ꝙ habeat tres. Ad ſcire. n. nõ ſufficit cognoſcere cãm: ſꝫ oꝑꝫ ſcire: qm̃ illi⁹ eſt cã. q ḡ hꝫ rõnẽ demõſtratiuã cogſcit cãꝫ ⁊ q nõ ē oblit⁹ effectũ: ſꝫ q ſcit ipm referre i ſuã cãꝫ cogſcit

F cãꝫ: ⁊ qm̃ illi⁹ ē cã. ℭ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs: vtrũ corruptio medij tollat ſciam. ⁊ vĩ ꝙ nõ. qꝛ phs innuit in lr̃a ꝙ nõ alr̃ hẽret aliqs ſciam de ꝯne medio exñte q̃ꝫ corrupto. ℭ In ꝯriũ ē. qꝛ ſi oꝑꝫ eẽ rẽ ſaluã ad h ꝙ ſit ſcia de ea multo magis oꝑꝫ mediũ ſaluũ eſſe. Dicendum ꝙ aut per corruptionem medij corrumpitur res aut non. ſi corrũpitur. tunc hec ꝯditio continetur ſub tertia conditione: que eſt ꝙ res dꝫ eſſe ſalua. quod quõ ſit intelligendũ ſupius eſt expreſſum. ſi vero per corruptionẽ medij non corrũpitur res: tũc tale medium nõ facit per ſe ⁊ ppͥe ⁊ inmediate ad eẽ rei. iõ non alr̃ ſcit̃ res tali medio exñte

G q̃ꝫ non exñte. ℭ Eſt ḡ intentio phi ꝙ ſi ꝯ̃ neceſſaria concludatur p medium cõtingens: vel ſi ad effectum neceſſarium aſſignetur cauſa contingens. qm̃ aliquãdo contingentia ſunt: aliqñ non ſunt. neceſſaria ṽo ſemp ſunt ⁊ in ſuo eſſe variari non pñt. eẽ vel nõ eſſe talis medij nõ variabit eſſe concluſionis: ⁊ qꝛ res ſicut ſe habet ad eẽ: ſic ſe habet ad cognoſci: ſicut res neceſſarie non aliter ſunt rebus contingentibus exiſtẽtibus vel non exiſtentibus ſic ꝯcluſio neceſſaria non aliter ſcitur medio contingente exiſtente vel non exiſtente. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Cũ igit̃ cõcluſio ex neceſſitate quidẽ ē nihil phibet mediũ nõ neceſſariũ eẽ p qõ demonſtratũ ē. Eſt eni ex nõ neceſſarijs neceſſarium ſyllogizare ſicut ⁊ verum ex non veris. Cum autem medium ex neceſſitate eſt: ⁊ ꝯcluſio ex neceſſitate ſicut ex veris verum ſemper.

ℭ Cũ igitur concluſio neceſſaria eſt: nihil phibet mediũ nõ neceſſariũ eſſe: per qõ fuit pbata. Fieri nãqꝫ põt vt neceſſariũ ex nõ neceſſarijs ẽt ꝯcludat̃. Et pinde atqꝫ ſit vt veꝝ ꝯcludat̃ ex falſis. At cũ mediũ eſt neceſſariũ concluſio quoqꝫ neceſſaria eſt: quẽadmoduꝫ ⁊ ex veris infertur ſemper concluſio vera. Argir.

ℭ Declarat 2^m ꝙ in p̃cedẽti lectione pſupponebat̃. vꝫ. ꝙ ꝯ̃ neceſſaria p mediũ ꝯtingẽs non poſſit demr̃ari: poteſt tñ ſillogizari. Circa qõ tria facit. qꝛ pmo facit qõ dcm̃ eſt 2° manifeſtat qõ dixerat in terminis. 3° epilogat circa determinata ſcđa ibi (ſit. n. a. de. b.) tertia ibi (qm̃ autem ſi ſcit) Dicit ḡ (Cũ ḡ ꝯ̃ ex neceſſitate ſit nihil phibet mediũ non nec̃iũ eẽ: pp qõ mediũ eſt demr̃atũ). i. ſillogizatũ: qõ declarat p ſil'e. d. ꝙ (ē. n. nec̃iũ ex non nec̃arijs ſillogizare ſicut ẽt veꝝ ex non veris) ⁊ ſubdit (ꝙ cũ mediũ ex neceſſitate ē. ⁊ ꝯ̃ ex nec̃itate ē ſicut ex veris veꝝ ſp.) ℭ Notãdũ aũt ſicut ſe hꝫ verũ ad veꝝ ſic ſuo mõ ſe hꝫ nec̃ium ad nec̃iũ: iõ ſicut ex veris ſp ſillogizat̃ veꝝ ſic ſi medium eſt neceſſariũ ꝯ̃ ſp ē nec̃ia: ⁊ ſicut non valet ſi p̃miſſe non ſunt vere ḡ ꝯ̃ non eſt vera. qꝛ poteſt ſillogizari verum ex non veris. ſic non valet ſi p̃miſſe nõ ſunt nec̃ie ꝙ concl'o nõ ſit nec̃ia: qꝛ p̃t ſillogizari neceſſariũ ex nõ neceſſarijs. H
ℭ Notãdũ ẽt ꝙ cũ in lr̃a dĩ ꝙ mediũ p qõ ē demr̃atum nec̃iũ põt eẽ non neceſſariũ ibi demr̃atũ oꝑꝫ ꝙ accipiat̃ large put idẽ ſonat ꝙ ſillogizatũ. ℭ Dubitaret forte aliqs vñ ē h ꝙ ſi p̃miſſe ſunt vere ꝙ ꝯ̃ ē vera ⁊ nõ ꝯuertit̃ ⁊ ꝙ ſi ꝯ̃ nõ eſt vera p̃miſſe non ſunt vere: nõ tñ econuerſo. ⁊ qõ dĩ de vero ṽitatem hꝫ de nec̃io. ℭ Dõm ꝙ vt alias tetigim⁹ ſillogiſm⁹ eſt ꝯña q̃dã ⁊ p̃miſſe ſe hñt vt añs: cõcluſio ṽo vt ꝯñs: ex ꝯña aũt duobus modis ꝯtingit bñ arguere ⁊ duobus male. nã a poſitione añtis ⁊ a deſtructione ꝯñtis eſt argumẽtatio bõa. ⁊ a deſtructione añtis ⁊ a poſitione ꝯñtis mala. iõ ſi p̃miſſe ſunt vere vel neceſſarie oꝑꝫ ꝙ ꝯcl'o ſit vera vel neceſſaria. qꝛ ſic arguim⁹ a poſitiõe añtis vt ſi ſunt p̃miſſe eſt ꝯcl'o. ℭ Rurſus ſi concluſio non eſt vera nec nec̃ia: nec p̃miſſe: qꝛ ſic arguim⁹ a deſtructiõe ꝯñtis. ſꝫ non valet: ſi p̃miſſe non ſũt ṽe. ḡ nec ꝯcluſio. vel ſi nõ ſunt neceſſarie ergo nec concluſio. qꝛ ſic arguimus a deſtructione añtis: nec valet ſi ꝯcluſio eſt vera ergo ⁊ p̃miſſe: vel ſi eſt neceſſaria ergo ⁊ ille. qꝛ ſic arguimus a poſitione ꝯñtis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sit. n. a. de. b. ex neceſſitate ⁊ hoc de. c. neceſſe eſt ergo ⁊ a. c. ineſſe. ergo eſſe. c. oẽ. a. eſt neceſſarium: ſꝫ cuꝫ nõ neceſſaria ē ꝯcl'o neqꝫ mediũ eẽ neceſſarium poſ'e eſt. Sit. n. a. in. c. non ex neceſſitate in. b. a. ⁊ hoc i. c. ex neceſſitate. a. ergo in. c. ex neceſſitate erit ſed nõ cõceſſum ē.

ℭ Nã tã a: ipſi b: q̃ꝫ b: ipſi c: neceſſario cõpetat. Igit̃ ⁊ a. neceſſe ē ipſi cõpetere c. Ueꝝ fieri nequit vt cum concluſio nõ eſt neceſſaria mediũ neceſſarij ſubeat rõnẽ. Inſit. n. a: nõ neceſſario ipſi c. ſi igit̃ a: ipſi b: Et b: ipſi c: cõ Argir.

petere neceſſario dixeris: ⁊ a: pfecto ipſi c:
cōpetere neceſſario cōcedas oportet. At ipſi
cōpetere non eo pacto ſupponebatur.

Q ð dixerat manifeſtat in terminis. d. (ſit enim. a. de. b.
ex neceſſitate). i. hec ſit maior. oē. b. de necitate eſt. a. (⁊
hec). i. b. (de. c.) ſu. pdicet de neceſſitate (neceſſe igitur ⁊
a. ineſſe. c.) ſu. ex necitate. ſi premiſſe ḡ ſunt neceſſarie de
necitate ꝯ͂ eſt neceſſaria: qꝛ ſi añs eſt neceſſariū: ⁊ ꝯñs. ar
guit. n. ſic a poſitione añtis. ſed cū nō ſit necia conclo nec
mediū poſſibile eſt eē neceſſariū qð pꝫ in terminis. ſit. n.
a. in. c. cōclo nō ð necitate eē. i. nō neceſſaria. in. b. aūt. a.
⁊ hoc. i. b. in. c. ex necitate. ḡ ⁊. a. i. c. ex necitate erit (ſꝫ nō
ꝯceſſum eſt). i. ſꝫ hoc fuit negatū. q. d. ꝙ nō pōt ꝯcedi cō
cluſionē nō eſſe neceſſariā ſi pmiſſe ſunt neceſſarie: qꝛ ex
necitate pmiſſaꝝ cōcludit necitas ꝯ͂nis cuius ꝯ͂rium con
L cedebas. Notādum aūt ꝙ hic phs innuit duos bonos
modos arguēdi: videlicet a poſitione añtis vt ſi pmiſſe
ſunt neceſſarie ⁊ ꝯ͂. ⁊ a deſtructione ꝯñtis: vt ſi concluſio
non eſt neceſſaria nec pmiſſe. Deinde cū dicit.

re.c.18. Quoniā igit ſi ſcit demōſtrare opꝫ demrā
tionē hēre: aut non ſciet neqꝫ pp̄ter qd: neqꝫ qꝛ
neceſſe eſt illð eē: ſꝫ aut opinat neſciēs: ſi acci
piat tanqꝫ neceſſarium nō neceſſariuꝫ: aut ne
qꝫ opinabitur: ſimiliter ſiue ſciat: qꝛ p media
ta ſiue propter quid ⁊ per immediata.

Argir. Cū igit id qð demōſtratiue quiſpiā ſcit: ne
ceſſariū oporteat eē cōſtat: p mediū quoqꝫ ne
ceſſariū demōſtrationē eius illū hēre oportere
vel neſcit illud pfecto: aut pp̄ter qd eſt neceſ
ſario: aut eſſe: ſed aut arbitrabitur ſe ſcire ne
ſciēs: ſi putauerit vt neceſſariū id qð nō eſt ne
ceſſarium: aut nec arbitrabitur equo diſcrimi
ne ſane: ſiue eſſe p media ſiue pp̄ter quid eſt:
⁊ per medijs vacantia ſciuerit.

Epilogat circa determinata. d. ꝙ ſi volumꝰ ſcire demō
ſtratiue oꝫ nos hēe demōſtrationē p mediū neceſſarium
alr aūt nō ſciemꝰ: nec pp qd: nec qꝛ: nec p cāas imediatas:
nec mediatas. ið ait (qm̄ aūt ſi ſcit demonſtratiue oꝫ hēe
demōſtrationē) ſu. p mediū neceſſariū (aut) ſup. ſi non hꝫ
talem demōſtrationē (nō ſcit pp quid: nec ſcit qꝛ neće eſt
eē id). i. eē rē ſcitā (ſꝫ aut neſciēs opinabit) ſe ſcire (ſi ac
cipiat) mediū (nō neceſſariū tanqꝫ necium aut nō opina
bit) ſe ſcire ſu. ſi nec accipiat mediū neciū nec credat acci
pere neciū ⁊ ſubdit ꝙ (ſilr). i. vlr (ſiue ſciat qꝛ: p media
ta: ſiue pp qd: ⁊ p imediata) ſu. ſemp hoc ſiet p mediū ne
M ceſſariū. Notādū āt ꝙ ois demōſtratio cōcludit ex ne
ceſſitate. nā ſemp neće ē eē illud. i. eē rē ſcitā q̄ per demrā
tionē ꝯcludit. ⁊ ið ſiue ſit demratio pp qd ſiue qꝛ. oꝫ ſem
per accipere mediū neceſſariū. alr āt nec ſiet nec ſic ſciet.
N Notādum ēt ꝙ demōſtratio pp qd ſit per cāas imedia
tas ſolū. demōſtratio vō qꝛ ſit p mediatas: ſit ēt aliter vt
per effectus. ſꝫ de his oibus inferius plenius oſtendet.

Accidētiū āt nō p ſe qūo determinatū ē p ſe
qdē eē nō eſt ſcia demōſtratiua. Nō enī ex ne
ceſſitate demonſtrare eſt concluſionem. Acci
dēs enim ꝯtingit nō ineſſe de tali dico accñte.

Argir. Accidētiū autē non per ſe eo mō quo deter
minata ſunt ea que p ſe cōpetūt: nō eſt demon
ſtratiua ſciētia: nō enim ſit vt neceſſario cōclu
ſio demōſtret. Fit enim vt accidens ipſuꝫ nō
inſit: de tali nāqꝫ accidente loquor.

Poſtqꝫ phs oñdit ꝙ demratio nō ē ex his q̄ pñt alr ſe
hre. In pte iſta vt dicebat ðclarat ꝙ nō ē ex his q̄ ſunt p
accñs. Ad cuiꝰ euidētiā ſciēdū ꝙ vt alibi determinat O
duplex ē accñs. ſepabile: ⁊ inſeparabile. Tria ḡ facit: qꝛ
p oſtendit: ꝙ nō ſit demratio de accñte ſepabili. 2° addu
cit rōnē gñalē ꝙ ð nullo p accñs ſit demratio. 3° ſpecialr
deſcēdit ad accñs iſepabile. oñdēs ꝙ nec de tali p accñs
demratio eſſe pōt. 2ª ibi (Qm̄ āt ex necitate) 3ª ibi (Nec ſi
ſp ſit.) Circa pmū tria facit. qꝛ p oñdit de accñte ſepa
bili ꝙ nō ē ðmratio. 2° remouet quādā qōnē q̄ ſumit ori
ginē ex pdictis. 3° illā qōnē ſoluit. 2ª ibi. (Et ſi opponet.)
3ª ibi. (Opꝫ aūt iterrogare.) In pma pte itēdit talē rōnē.
ea ex qbus ē demōſtratio ſunt necia ⁊ nō ꝯtingūt nō eſſe.
accñtia āt ſepabilia nō ſunt neceſſaria ⁊ ꝯtingūt nō eſſe.
ḡ ⁊c. ið ait ꝙ (accidētiū aūt nō p ſe qūo qdē demratū ē p
ſe eē nō ē ſcia demratiua: qꝛ nō ex necitate eſt demōſtra
re ꝯ͂nē. nā accñs) ſu. ſepabile (ꝯtingit nō eē. de tali. n. acci
dēte dico). i. loq itēdo in hac rōne de accñte tali qð ꝯtin
git nō eē ⁊ ē ſepabile. Dubitaret forte aliqs qūo diffe P
rat accñs a pprio. nā ſi ex pprio ſit ppriū p ſe ex accidē
te vō per accñs ad intelligendū ea que ponunt in littera
ſcire nos opꝫ qūo differt ppriū ab accidēte. Dōm ꝙ ac
cidens vel hꝫ cām neceſſariā in ſubo vel nō hꝫ. ſi hꝫ cām
neceſſariā: vel illa ptinet ad pncipia ſpeciei: vel ad pnci
pia idiuidui. ſi nō hꝫ cām neceſſariā ſic eſt accñs ſepara
bile. ſi vō hꝫ cām neceſſariā ⁊ ſequit pncipia idiuidui ſic
eſt accñs inſeparabile. ſed ſi cā eſt neceſſaria ⁊ orit ex pn
cipijs ſpeciei ſic eſt accñs ppriū. nā ſumēdo accidēs lar
ge ⁊ ipm ppriū accidēs dici oꝫ. pprium ḡ differt ab acci
dēte ſeparabili per hēe cām neceſſariā: ⁊ per habere or
tum ex pncipijs ſpeciei differt ab accidēte inſeparabili.
Ulterius forte dubitaret aliquis qūo differat ppriū
ab accidēte put cōparatur ad intellectū. Dōm ꝙ oē acci Q
dens tā ſeparabile qꝫ inſeparabile pōt intelligi ad eſſe ⁊
abeſſe preter corruptionē ſubiecti: ſꝫ hoc de pprio fieri
non poteſt: vt ſi nigredo eſt accidens ſeparabile vel inſe
parabile coruo poteſt intelligi adeſſe ⁊ abeſſe preter cor
ruptionem corui. ſed habere tres quod eſt propriuꝫ tri
anguli non poteſt intelligi adeſſe ⁊ abeſſe preter triangu
li corruptionem. Ad cuius euidentiam ſciendū ꝙ de R
accidēte ſeparabili nō hꝫ dubiū qn poſſit intelligi abeē
pter corruptionē ſubiecti nō ſolū p itellectū imo realiter
ſeparat pter corruptionē ſubi. Sꝫ dubiū eē videt de inſe
parabili. cōtingit. n. oi accñti ſiue ſit ppriū ſiue ſit ſepara
bile ſiue inſepabile ꝙ pōt itelligi ſubm non itellecto tali
accidente. nā cū ſubiectum ſit pus quolibet tali ⁊ prius
poſſit intelligi non itellecto poſteriori pōt intelligi ſubꝫ
nō intellecto quocūqꝫ accñte: ſꝫ aliud eſt itelligere ſubie
ctū nō intellecto accñte ⁊ intelligere ſubiectū cū ꝯtrario
accidētis: ⁊ aliud eſt intelligere ſubm ⁊ nō itelligere ipꝫ
ad eē ⁊ intelligere ipm abeē. poſſuꝫ aūt intelligere ſubm
cū ꝯ͂rio accñtis inſeparabilis: vt poſſuꝫ itelligere coruuꝫ
albū: ſꝫ nō poſſum intelligere cū ꝯ͂rio pprij: vt nō poſſuꝫ
itelligere hoiem hinibilē nec triāguluꝫ hñtē q̄tuor. ſic ēt
poſſuꝫ itelligere coruū eē ſeparatū a nigredie itelligēdo
ab eo nigredinē abeē. Sꝫ h̄ de pprio itelligere nō poſſū.
habēt eni ſe iſta tria p ordinē. nō itelligere ineſſe. intelli
gere abeſſe: ⁊ itelligere ꝯ͂riū adeē: intelligēdo eniꝫ ſubm
nō opꝫ ꝙ intelligat ppriū ꝙ nō intelligēdo ipm nō itelli
go ipm ineſſe. ſꝫ falſum eſt ꝙ intelligā ꝯtrariū adeſſe vel
ꝙ intelligā ipm abeē: vel ꝙ itelligā ipm ſepari a ſubo: ſꝫ
ēt eſt oino falſum ſi intelligā ꝯ͂riū pprij adeſſe ſubo. Sed
poſſuꝫ itelligere accñs inſepabile abeē ⁊ ꝯ͂riū eius ſubo
ineſſe:

inee:qđ ſic declaraṫ.nā nigredo q̄ eſt:īſeparabilis coruo nō oriṫ ex pncipijs corui:qꝛ non oriṫ ex pncipijs ſpēi:ſed oriṫ ex pncipijs hui⁹ corui:qꝛ forma corui hꝫ eē i tali mā ſic cōplexionata:iō eam cōcomitaṫ nigredo:ꝛ qꝛ nō poſſum intelligere coruū nō intelligēdo pncipia corui cum accn̄s inſeparabile nō ptineat ad pncipia corui:ſiue itelligā hꝰ accn̄s abeſſe:ſiue intelligā ꝯriū eius ineſſe q̄ꝰtuꝫ ad pncipia cōia nō variabiṫ cōceptus quē hēo de coruo. nec ppter hoc intelligā coruū corruptū:ſed qꝛ ppriū corui qđcūqꝫ ſit illud ptinet ad pncipia corui nō poſſum intelligere hꝰ ppriū abeē niſi itelligā abeſſe ꝛ ipa pncipia. qꝛ non pōt ſeparari ppriū rei a re niſi ſepenṫ ab ea ꝛ ipſa pncipia ex qbus ppriū ſumit ortū.ꝛ nō poſſū intelligere ꝯriū pprij ineſſe niſi hēat ꝯria pncipia.ꝛ qꝛ intelligere ppria pncipia a re abeſſe vl' ꝯria adeē oporteret q intelligerē rē corruptā. ℭ Cū ḡ q̄riṫ quō differat ppriū ab accidēte put cōparaṫ ad itellm̄:dico q ꝯuenit ꝛ differt.cōuenit qdē qꝛ ſicut tūc pōt itelligi ſubm nō itellecto accn̄te.ita pōt itelligi nō itellecto ppo.differt v̄o:qꝛ accn̄s tā ſeparabile q̄ inſeparabile pōt intelligi abeſſe ꝛ ꝯrariū eius ineſſe abſqꝫ ſubiecti corruptiōe accipiēdo ſubꝫ i potētia:eo q tale accidēs ipertinēs ſit ad pncipia ſpēi:ſꝫ hō de pprio dicere nō poſſumus. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Et tamen opponet fortaſſis aliqs cui⁹ cā hic opꝫ iterrogare de his ſi nō neceſſe eſt ꝯclonē eſſe. Nihil eni differt ſi aliqs interrogatus cōtingere:ꝛ poſtea dicat concluſionem.

Argu. ℭ Quāqꝫ fortaſſe quiſpiā dubitabit cuius nā gratia de his hec interrogare oportet:ſi nō neceſſe ē ꝯcluſionē eē. Nihil.n.refert ſi qſpiam queuis interrogās dicat deinde ꝯcluſionē.

ℭ Hic remouet quādā qōnē ſumētē originē ex predictis.d.(ꝛ tn̄ fortaſſe opponet aliqs cui⁹ cā oꝫ h̄ interrogare ō his).i.de hꝰ ꝯtingentib⁹(ſi nō neceſſe eſt eſſe ꝯcluſionē) ſu.ex his (nō nihil differt ſi aliqs).i.ſi rn̄dens (interrogatus) vel ſup.nō interrogatus(cōtingētia)vel.i.de contingentibus(poſtea dicat).i.opponēs pcedat ꝛ(dicat concluſionem).q.d.q ex quo ꝯcluſio ex ꝯtingētib⁹ nō eſt neceſſaria nō expedit de ea interrogare cū nō iterrogeṫ cōcluſio ex neceſſitate ꝯcludaṫ. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Oportet autē interrogare nō tanq̄ꝫ neceſſarium eſſe pp iterrogata:ſꝫ qđ dicere neceſſe ē illa dicēti:ꝛ vere dicere ſi vera erunt q̄ ſunt.

Argu. ℭ At enim interrogare oportet non vt p interrogata neceſſariuꝫ quicq̄ꝫ ſequatur: ſed quia dicere neceſſe:eſt ei qui illa dicit:ꝛ vere dicere ſi competant vere.

ℭ Soluit dicēs q(oꝫ āūt iterrogare nō tanq̄ꝫ neceſſariū eſſe pp iterrogata:ſꝫ)iterrogare oꝫ(eo q dicēti illa).i.cōcedēti pmiſſas(neceſſe eſt dicere).i.ꝯcedere ſu.ꝯclonem (ꝛ ſi vera ſunt q̄ ſunt pmiſſa neceſſe ē dicere v̄a).i.ꝯcedere eē ſu.q̄ ſūt ꝯcluſa. ℭ Dubitaret forte aliqs quō ſoluiṫ ex hoc qđ pp͞oſita. Dōm q in oi ſillo ſi v̄o accipianṫ ſiue illa ſint ꝯtingētia ſiue nečia oꝫ q pmiſſe ſint cāe ꝯn̄is q̄ꝫtū ad iferre:nō tn̄ ſemp opꝫ q ſint cāe q̄ꝫtū ad eē. in ſillo eni ꝯſtituto ex ppōnib⁹ ꝯtingētibus ꝯ non eſt neceſſaria pp pmiſſas q̄ꝫtū ad eē:qꝛ ꝯtingētia nō pñt eē cā neceſſarij q̄ꝫtū ad eſſe:ſed pōt ibi eē nečitas q̄ꝫtū ad inferre.iō in lr̄a di q nō iterrogaṫ tāq̄ꝫ id qđ cōcludiṫ.ſ.neceſſarium eē pp iterrogata:qꝛ nō eſt ibi neceſſitas q̄ꝫtū ad eſſe: ſed iō iterrogaṫ:qꝛ dicēti illa.i.pmiſſas eē veras nečē eſt dicere ꝯn̄ē verā eē.ex ꝯtingētib⁹ itaqꝫ pōt cāri nečitas illationis:nō nečitas eēndi.pp interrogationē q̄ illā nō habeṫ q ꝯclo ſit neceſſaria abſolute:ſꝫ habeṫ nečitas in ordine ad pmiſſas q p hāc itaqꝫ nečitatē illatiōis bonū eſt iterrogare rn̄dentē:qꝛ ſi ꝯcedit pmiſſas oꝫ eū ꝯcedere cōcluſionē.diſtinguūt aūt alr̄ ꝛ alr̄ de nečitate q duplex eſt nečitas.ꝯn̄tis ꝛ ꝯn̄tie. nečitas qdē ꝯn̄tis ē qñ ipm ꝯn̄s i ſe ꝛ ſimplr̄ ē neceſſariū:vt ſi dicerē:ſi celū moueṫ circulr̄ ſtelle redibūt ad eūdē pūctū.hoc.n.ſimplr̄ ꝛ in ſe ē neceſſariū:ꝛ q celū moueaṫ ꝛ q ſtelle ſic redeāt:talis.n.nečitas ē in ſillo demōſtratiuo ꝛ pmiſſe neceſſarie ſūt ꝛ ſunt cā q̄re ꝯclo ſit neceſſaria.alia eſt nečitas ꝯn̄e cuiuſmodi eſt.ſi hō currit hō moueṫ.ꝯſtat āt q hoīeꝫ currere nō eſt neceſſariū nec ēt moueri.tn̄ hec ꝯn̄a ē neceſſaria ſi currit q moueaṫ.nā curſus de nečitate ifert motum:ꝛ talis eſt nečitas in ſillo topico:vbi nec pmiſſe ſunt neceſſarie:nec ſūt cā q ꝯ ſit neceſſaria:ſꝫ ſūt cā q neceſſario iferaṫ ꝯn̄a. ḡ ipſa eſt neceſſaria:ꝛ pp hoc iterroganṫ pmiſſe:ꝛ ſi conceduntṫ oportet q cōclo cōcedaṫ. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Quoniā autē ex neceſſitate ſunt circa vnūqđqꝫ gen⁹ q̄cunqꝫ p ſe ſunt:ꝛ ſcđꝫ q vnūqđqꝫ eſt manifeſtum eſt:qm̄ de his q̄ per ſe ſunt demōſtratiue ſcie ex talib⁹ ſunt: accidētia qdē.n.non neceſſaria ſunt. Quare non neceſſariuꝫ eſt cōcluſionem ſcire propter quid ſit. te.c.21.

Argu. ℭ Cū igiṫ ea q̄ p ſe inſunt neceſſario circa vnūqđqꝫ cōpetāt genus:ꝛ vt tale eſt qđ pꝫ demonſtrationes ipſas ſciaꝝ effectrices: de his eſſe q̄ p ſe cōpetūt:ꝛ ex talibus extrui atqꝫ ꝯſtare. Accidētia nāqꝫ nō ſunt neceſſaria:quare non ſit vt neceſſario ſciatur cōcluſio ppter qd eſt.

ℭ Adducit quandā gn̄alē rōnē q de nullo p accn̄s ſit demonſtratio.d.(qm̄ aūt illa ſūt de nečitate circa vnūqđqꝫ gen⁹).i.ex qbus ſu.ſit demōſtratio(q̄cunqꝫ ſunt per ſe ꝛ ſm̄ q eſt vnūqđqꝫ).i.q̄ ſunt p ſe ꝛ ſm̄ q ipꝫ(manifeſtum eſt qm̄ ex his que per ſe ſunt)hoc mō(ſunt demōſtratiue ſciētie ꝛ ex talibus)ſu.ſunt demōſtratiōes(accn̄tia quidem nō ſunt neceſſaria)ſu.iſto mō(q̄re)ſu.ex accidentibus(nō eſt neceſſariū ſcire ꝯn̄ē ppter qd ſit)ꝛ ſu.nō ꝯtingit ex talibus dēmōſtrare.Formeṫ ḡ ſic rō.Ex neceſſarijs circa vnūqđqꝫ genus q̄ ſunt p ſe:ꝛ ſm̄ q ipſum ſiunt demonſtratiōes.accn̄tia v̄o nō talia.ḡ ꝛc. ℭ Notādū aūt q aliqñ nečitas ꝯtigit ex pncipijs idiuidui:ꝛ talis nečitas nō eſt per ſe ꝛ ſm̄ q ipm:ꝛ vl' nō eſt p ſe ꝛ p̄ qꝛ nihil eſt per ſe ꝛ p̄ p ſuā mām ſed p ſuā formā.ea aūt ex qđ ſit demonſtratio nō ſunt neceſſaria pp pncipia indiuidui q̄ ſe tenēt ex pte māe:ſꝫ ſunt neceſſaria pp pncipia q̄ ſe tenēt ex pte forme.iō phs nō ait q demōſtratio ſit ex qbuſcunqꝫ neceſſarijs:ſꝫ q ſit ex neceſſarijs q̄ ſunt per ſe ꝛ ſm̄ q ipm.ꝛ qꝛ illa accn̄tia nō ſunt talia.iō ex his nō cōcludiṫ aliqd demonſtratiue ꝛ propter quid. ℭ Deinde cū dicit. L

ℭ Neqꝫ ſi ſp ſit.nō p ſe autē vt ſunt p ſigna ſilli (hoc eni p ſgn̄ nō per ſe ſciet neqꝫ ppter qd. propter qd aūt ſcire ē p cām ſcire.ppter ipſum ergo opꝫ ꝛ mediū tertio:ꝛ primū medio ineſſe.

Argu. ℭ Neqꝫ ſi ſit ſemper:nō aūt ſit per ſe:quod ita eſſe declarant ee ratiocinationū que per ſigna conficiūtur. Id.n.qđ eſt per ſe:nō per ſe qſq̄ꝫ ſciet:neqꝫ ppter quid eſt. Scire aūt pp qd eſt: nihil aliud eſt q̄ꝫ p cāꝫ ſcire:per ſe ergo tertio mediū:ꝛ medio primū ineſſe oportet.

¶ Adducit aliã rõnẽ q̃ ſpãliter ꝓcedit de accidente inſeparabili. d. (neqꝫ ſi mediũ ſemꝑ ſit: nõ aũt ſemper per ſe niſi ſit cã ꝯcl'onis vt ſunt ſilli per ſigna. hoc. n. ꝑ ſe). i. hec cõcluſio q̃ ponit̃ eẽ per ſe (nec ſciet ꝑ ſe nec) ſciet (ꝑꝑ qd) eſt nã (ꝑꝑ quid aũt ſcire eſt per cãm ſcire) opꝫ itaqꝫ ꝑmiſſas eẽ per ſe ſm ꝙ ip̃m ad hoc ꝙ ſciam⁹ ꝑ cãm ⁊ ꝓpter quid. iõ ait ꝙ (ꝑꝑ ip̃m ergo opꝫ ⁊ mediũ ineẽ 3°.) q̃ʒtũ ad minorem: qꝛ minor dꝫ eẽ per ſe ⁊ ſm ꝙ ip̃m (⁊ ꝑmũ medio) q̃ʒtũ ad maiorẽ. qꝛ maior dꝫ eſſe ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ip̃m ad hoc ꝙ fiat demonſtratio potiſſima ⁊ vt ſciamus ꝑꝑ qd. Formet̃ aũt ſic rõ. in his ex qbus demõſtratio ſit ꝑmũ ineſt medio ⁊ mediũ 3° ꝓpter ip̃m: ſed ea q̃ ſunt ꝑ accñ̃a q̃ʒtũcũqꝫ ſint
D inſeparabilia non ſunt talia. g̃ ⁊c̃. ¶ Notãdũ aũt ꝙ multa ſunt ꝑ ſe q̃ neſcimus per ſe ⁊ cãm. Sꝫ per ſigna vt patet in hoc exẽplo cõiter poſito. nã per ſe eſt ꝙ oẽ elementatũ ſit corruptibile. ſi qs ergo hoc ꝙ eſt ꝑ ſe. vꝫ. elementatũ corrũpi ſciret per hoc ſignũ: qꝛ videt ip̃m antiq̃ri ſciret hoc ꝑ ſe nõ per ſe nec per cãm: vt in lr̃a dicit̃: q̃ʒuis antiquari inſeparabilr̃ ꝯcomitet̃ rẽ elementatã. per hoc tñ nec per qdcũqꝫ aliud qd nõ eſt cã nõ põt aliqd potiſſime demr̃ari: ⁊ ſic ex talib⁹ non põt fieri demr̃atio potiſſima ex nullis ꝑ accidẽs q̃ʒtũcũqꝫ ſint inſeparabilia demr̃atio
E potiſſima fieri: qꝛ talia per ſe cãe eẽ nõ poſſunt. ¶ Notandũ ẽt ꝙ ſemper philoſophus vſqꝫ nunc locutus eſt de demõſtratione potiſſima ⁊ ꝓpter quidnam inferius determinabit̃ de demonſtratione quia ⁊ per effectus ⁊c̃.

¶ Non ergo eſt ex alio genere deſcendentẽ demonſtrare vt geometrã in arithmetica.

Argir. ¶ Nõ igit̃ fieri põt vt ex alio genere q̃ſq̃ʒ in aliud trãſiẽs q̃cq̃ʒ demõſtret: veluti cõcluſionẽ geometricã: Arithmetica demonſtratione.

te.c.22. ¶ Poſtq̃ʒ phs oſtẽdit ꝙ demõſtratio nõ ẽ ex his que ꝑñt aliter ſe hr̃e nec ex his que ſunt per accidens. In pte iſta declarat ꝙ non eſt ex extraneis. circa qd duo facit: qꝛ primo ꝑmittit qd intẽdit. 2° declarat intentum ibi (Tria enĩ ſunt) Dicit ergo (nõ igit̃ eſt ex alio genere deſcendentem demõſtrare) ſu. cõtingit (vt geometricũ) ſu. non contingit
F demõſtrare (in ariſmetrica.) ¶ Notãdũ aũt ꝙ quaſi cõcludẽdo ait: nõ igit̃ eſt demõſtrare ex alio genere: qꝛ põt hoc concludi ex habitis. vñ continuet̃ ſic lr̃a. dictum eſt demõſtrationẽ non eſſe ex his que ſunt per accñ̃s: ſed ex his que ſunt per ſe: ⁊ qꝛ ſic ẽ. nõ igit̃ ẽ demõſtrare ex alio
G gñe: qꝛ talia eſſe per ſe nõ poſſent. ¶ Notãdum igitur ꝙ bene contingit deſcẽdere in id qd eſt quaſi idem gen⁹ vt deſcendit geometria in perſpectiuã. ſed nõ ꝯtingit deſcẽdere in idem genus nec in aliud vt nõ aſcẽdit pſpectiuus in geometriã. ⁊ qꝛ in talib⁹ nõ ꝯtingit aſcendere ſꝫ deſcendere iõ ſpãlem mentionẽ fecit de deſcẽſu: qꝛ non ꝯtingit aſcẽdere in aliud genus. ꝯtingit tñ deſcendere in idẽ vt infra patebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tria enim ſunt in demõſtrationibus vnũ q̃dem qd demõſtrat̃ ꝯcl'o. Hoc aũt eſt ꝙ alicui gñi ineſt ꝑ ſe. vnũ ãt dignitates. Dignitates aũt ſunt ex q̃bus eſt demõſtratio. Tertiũ autẽ genus ſubiectũ eſt cuius paſſionis ⁊ per ſe accidentia oſtendit demonſtratio.

Argir. ¶ Tria nãqꝫ ſunt que in demõſtrationibus inſunt. vnũ id qd demõſtratur ineſſe: hoc aũt eſt id qd alicui ꝑ ſe generi cõpetit. aliud dignitates. Dignitates ãt ea ſunt: ex q̃bus ſit demr̃atio. Tertiũ ẽ gen⁹ ipſũ ſubiectũ: cui⁹ affectus accidẽtiaqꝫ ꝑ ſe demonſtratio patefacit.

¶ Exeqt̃ de intẽto. Circa qd tria facit: qꝛ ꝑ̃ diſtinguit tria q̃ ꝯcurrũt ad demr̃atione. 2° oñdit ꝙ illoꝝ trium eſt cõe in demr̃atione. 3° ex his ꝓlibatis declarat intẽtũ oñdens ꝙ nõ ꝯtingit in aliud gen⁹ deſcẽdere. 2ª ibi (Ex q̃b⁹ q̃dẽ) tertia ibi (Quoꝝ aũt genus) Dicit g̃ ꝙ (tria g̃ ſunt in demõſtratiõib⁹. vnũ q̃dẽ qd demr̃at̃ ꝯcl'o). i. paſſio q̃ de alio demr̃at̃ ⁊ ꝯcludit̃. ⁊ ſubdit ꝙ (hoc aũt). i. hec paſſio (eſt que ineſt alicui generi) ſubiicibili. i. alicui ſubõ (ꝑ ſe. vnũ aũt) ſu. qd ꝯcurrit ad demr̃ationẽ ſunt (dignitates) ⁊ exponit qd vocat dignitates. d. ꝙ (dignitates aũt ſunt ex q̃bus demr̃atio eſt) ⁊ ſequit̃ ꝙ (tertiũ aũt) ſu. qd req̃rit̃ ad demr̃ationẽ (eſt genus ſubꝫ cui⁹). i. de quo demõſtratio oñdit (paſſiões ⁊ ꝑ ſe accñ̃a). q. d. ꝙ tria req̃runt̃ ad demõſtrationẽ. vꝫ. paſſio q̃ ꝯcludit̃. ⁊ dignitas ꝑ quã ꝯcludit̃ ⁊ ſubm̃ de quo ꝯcludit̃. ¶ Notãdũ aũt ꝙ nõ ẽ deſcen- H
dere a genere in gen⁹ ſi vna ſcia accipiat eaſdẽ dignitates cũ alia. qꝛ talis ſunt cõia ⁊ diuerſe ſcie vtunt̃ eiſdẽ dignitatib⁹: ſꝫ eẽt hõ deſcẽſus ſi acciperet idẽ ſubm̃ vt ſi vna ſcia intẽderet circa ſubꝫ alteri⁹ vt ſi geometria vellet demonſtrare de nũeris vel ſi accipiat eaſdẽ paſſiones. iõ g̃ phus diſtinxit de his trib⁹ vt ſciat̃ ꝑ qd ſit deſcẽdere in aliũ genus. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ vꝫ falſum vl' ſaltẽ inſufficiẽs eſſe qd in lr̃a dicit̃. nam ad demõſtrationẽ nõ ſolũ ꝯcurrũt tria imo q̃ttuor ibi ꝯcurrũt. vꝫ. paſſio. ſubm̃. dignitas. ⁊ mediũ. ¶ Dõm ꝙ ſicut in rebus nãlib⁹ non ſequit̃ effectus ex ſola cã vl̃i: qꝛ ex ſolo ſole non ẽ pullulatio: ſed ex ſole tanq̃ʒ ex cã vl̃i ⁊ ex v̾tute pullulatiua tanq̃ʒ ex cã ꝓxima ⁊ imediata arbores pullulãt: ita ꝙ ſol ⁊ virtus pullulatiua ꝓducit ramos. ⁊ ſol ⁊ hõ generat hoiẽ. 2. phy.
ſic ⁊ in effectib⁹ aliis. eodẽ aũt mõ ſe hꝫ in demr̃ationib⁹ T.c.26.
qꝛ ſola dignitas nõ ſufficit ad ꝯcludendũ paſſionem de ſubiecto. ſꝫ dignitas tanq̃ʒ ꝑncipiũ cõe ⁊ diffinitio paſſionis tanq̃ʒ mediũ ⁊ tanq̃ʒ ꝑncipiũ ꝓximũ ꝯcludũt paſſionẽ de ſubõ. q̃ aũt ſit illa paſſionis diffinitio ⁊ q̃liter hoc eſſe ꝯtingit in. 2. lib. plenius oñdet̃. Ex his g̃ fortificatur qd qꝛ ad demr̃ationẽ ꝯcurrũt q̃ttuor ⁊ nõ tria tñ. ⁊ ideo ſciẽdũ ꝙ mediũ reducit̃ ad iſta tria vel ad aliqd iſtorum triũ. ⁊ iõ faciẽdo mẽtionẽ de his tribus ſatis dedit itelligere mediũ. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs quõ mediũ K
reducat̃ ad iſta tria. Ad hoc aũt dixerũt aliq ꝙ reducit̃ ad dignitatẽ. ꝑ hãc aũt opinionẽ vꝫ facere: qꝛ cã particularis cãe vl̃i inniti̇t ⁊ ad illã reduci vꝫ. ſed cum h̃ de deſcẽſu in aliud genus nõ agit̃: qꝛ nõ eſt deſcẽdere in aliud genus ſi accipiant̃ eedẽ dignitates. eſt tñ deſcẽdere in aliõ genus ſi accipiatur idem mediũ: qꝛ vna ſcia non vtit̃ eiſdem medijs cũ alia: iõ in hoc loco non bñ ſe hꝫ reducere mediũ ad dignitatẽ. Dicemus g̃ ꝙ in extremis claudit̃ mediũ ⁊ qui facit mẽtionem de extremis dat intelligere mediũ. faciendo ergo mentionẽ de ſubõ ⁊ paſſiõe q̃ ſunt extrema dedit intelligere mediũ: ſunt. n. ſubiectum ⁊ paſſio extrema. qꝛ in demonſtratione ſubm̃ eſt minor extremitas: paſſio vero maior. ¶ Deinde cum dicit

¶ Ex q̃b⁹ q̃dẽ igit̃ demr̃atio ſit ꝯtigit eadẽ eẽ.

¶ Fieri igitur poteſt vt ea quidem ſint eadem e quibus ſit demonſtratio. Argir.

¶ Oſtẽdit qd ſit cõe in demõſtratione. d. (ex q̃bus q̃dem igit̃ demonſtratio ſit). i. dignitates (ꝯtingit eaſdem eſſe) In demõſtrationib⁹ g̃ diuerſaꝝ ſciaꝝ poſſunt eẽ eadem ꝑncipia cõia vt eedẽ dignitates. ¶ Notãdũ aũt ꝙ i aliõ L
ire eſt ire in rẽ differẽtẽ vt ẽ differẽs. ire aũt in rem cõuenientẽ vt eſt conueniẽs non eſt ire in aliud: qꝛ diuerſe ſcie ꝯueniũt q̃ʒtũ ad ꝑncipia cõmunia ſiue q̃ʒtũ ad dignitates: differunt aũt q̃ʒtum ad pncipia ꝓpria vt q̃ʒtũ ad media ⁊ q̃ʒtum ad ſuba ⁊ q̃ʒtũ ad paſſiones: iõ non ẽ ire

in aliud

In aliō accipe eaſdē dignitateſ: ſʒ vſari circa eadē media vel ſubā. vel paſſiones hoc eſt ire in a'iud. qꝛ ħ eſt vſurpare ſibi qd̄ eſt alioꝝ. bn̄ ḡ fecit pħs diſtinguēdo de hiis qꝛ forte hec ſunt ꝑambula ad ſciēdum qd fit in aliud genus deſcendere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quorum autē genus alterū eſt: ſicut arithmetrice ⁊ geometrice nō eſt arithmetricaꝫ demōſtrationē ꝯuenire i magnitudinibꝰ accn̄tia niſi magnitudines numeri ſint. Hoc aūt quēadmodū cōtingit in quibuſdā poſterius dicetur: ſʒ arithmetrica dm̄ōſtratio ſemper hʒ genus circa qd̄ fit demonſtratio ⁊ alie ſimiliter.

Argu. ¶ At quaꝝ genus diuerſuʒ ē: vt Arithmetice geometriceqꝫ in hiſce fieri nequit vt ad ea q̄ magnitudinibꝰ accidūt accomodet arithmetica demōſtratio: niſi ſint ipſe magnitudines numeri. Hoc aūt vt in quibuſdā fieri pōt poſterius explicabitur. Arithmetica vero demonſtratio: ſemper in ſe genus id habet: circa qd̄ ipſa verſatur: ceterēqꝫ ſimiliter.

¶ Premiſſis qbuſdā ꝑambulis ad ꝓpoſitū. In pte iſta vt dicebat declarat intētū oſ̄dens ꝙ nō ꝯtingit in aliō genꝰ deſcēdere. dicebat aūt tribꝰ modis hoc ꝯtigere. vʒ. rōne ſubiecti: rōne medij: ⁊ rōne paſſionis. ideo tria facit: qꝛ p̄ ꝓbat ꝙ nō ꝯtingit deſcendere in aliud ex pte ſubiecti. 2° ex pte medij. 3° ex pte paſſionis. ſcd̄a ibi (Ex eodē aūt genere) tertia ibi (Neqꝫ ſi aliqd ineſt lineis.) Circa primuʒ duo facit: qꝛ p̄ ꝑmittit rōnē. 2° ex rōne ꝑmiſſa ꝯcludit concluſionē intētā ibi (Quare aūt ſimplr̄) In ꝑma pte intendit talē rōnē. qcqd nō accipit accn̄ia ꝓprio ſubō nō deſcēdit de gn̄e in genus. ſed nulla ſcia dicit de ꝓprio ſubō accidētia alteriꝰ ſubiecti: ſʒ ſolū accipit accn̄ia ꝓprio ſubō. ergo ⁊c̄. igit̄ ſi ſcia nō intēdit̄ circa ꝓpriū ſubm̄ ex parte ipſius ſubiecti ſufficiēter arguit ꝙ nō deſcēdit de gn̄e in genus. dicit ergo (quoꝝ aūt). i. q̄rū ſciaꝝ (eſt genus alterum). i. eſt ſubʒ diuerſuʒ (ſicut ariſmetrica ⁊ geometria) ſu. vna nō deſcēdit in aliā. Ideo ait ꝙ (nō. n. eſt ariſmetricā demr̄ationē ꝯuenire). i. ꝯuenienter demr̄are (accn̄ia in magnitudinibꝰ): i. nō dʒ ariſmetricus deſcēdere ad geometriā ⁊ oſ̄dere ꝓpria accn̄ia de magnitudinibꝰ (niſi magnitudines ſint numeri). i. niſi ſubm̄ geometrie ꝯtineret̄ ſub ſubō ariſmetrice (hoc aūt quēadmodū ꝯtingit in quibuſdā). i. qualiter i qbuſdā hoc verificet̄ ꝙ ſubm̄ ſit ſub ſubiecto (poſterius). i. in ca. de ſubalternatione ſciaꝝ (dicetur: ſed) nūc ſu. ſufficiat ſcire ꝙ (ariſmetrica demr̄atio ſemꝑ hʒ genus) ꝓprium (circa qd̄ fit) ſu. demr̄atio illa (⁊ alie) demr̄atiōes (ſilr̄) hn̄t ſu. genus ꝓpriuʒ. poſſet aūt ⁊ aliter ſic formari hec rō. qcqd hʒ genꝰ ꝓpriū circa qd̄ inſtit nō deſcēdit a genere in genus. ſed ariſmetrica demonſtratio ⁊ alie demōſtrationes aliaꝝ ſciaꝝ hn̄t genus ꝓ-

A priuʒ circa qd̄ inſiſtūt. ergo ⁊c̄. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū magnitudines ſint numeri. ⁊ vr̄ ꝙ ſic. qꝛ vnum qd̄ eſt principium numeri nō ſeparat̄ a cōtinuo: immo ideʒ videtur eſſe tale vnum ꝙ ꝯtinuū: ſed continuū eſt idem

B ꝙ magnitudo. ergo ⁊c̄. ¶ Dicēdū ꝙ magnitudines ſūt numeri materialr̄ qꝛ magnitudines pn̄t numerari: nō tn̄ ſunt numeri formalr̄. ſic ēt ꝯtinuū ⁊ vnū formalr̄ nō ſunt idem. qꝛ non accipiunt̄ ſm̄ eādē rōnē: quō aūt differant vnū ⁊ cōtinuū in q̄nibus reportatis ſub nobis in meta. diffuſius diximꝰ. Ad pn̄s aūt ſcire ſufficiat itētionē pħi eē ꝙ ariſmetricus nō deſcēdit in magnitudies niſi magnitudines eſſent numeri ⁊ niſi geometria ſubalternaretur ariſmetrice. ⁊ qꝛ hoc. ſu. nō eſt ratio in illas nō deſcēdit.

¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs qꝛ vr̄ hoc falſum ꝙ ſcia nō deſcēdat a gn̄e i genus. nā meta. deſcēdit i alias ſcias ⁊ ꝓbat ꝑncipia aliaꝝ ſciaꝝ. Rurſus dyalectica docet artē ſillogiʒādi ⁊ hʒ viā ad ꝑncipia oīuʒ ſciaꝝ. ḡ deſcēdit i alias ſcias inq̄ʒtū docet eas ſillogiʒare ⁊ ꝓut hʒ viaʒ ad principia eoꝝ. Amplius aſtronomꝰ ꝯſiderat de eclipſi. ſʒ cū eclipſis ſit qd nāle. ḡ ꝯſiderare ħ eſt vr̄ ꝙ ptineat ad nālem. deſcēdit ḡ nālis in aſtronomiā cū aſtronomia vtat̄ hiis q̄ ad nālē ptinent. ¶ Dicēdū. ꝙ hic eſt deſcendere de genere in genus aliud qn̄ intēdet̄ circa ea q̄ ſunt alterius ſcie. ꝓbare aūt ꝑncipia ſciaꝝ nō ptinet ad ſcias ſpāles. immo hoc ē ꝓpriū meta. ſicut dare artē ſillogiʒādi ⁊ hr̄e vias ꝓbabiles ad ꝑncipia oīuʒ ſciaꝝ nō ē alicuiꝰ ſcie ſpālis ſʒ ē dyalectice. circa idē. n. vt circa ꝓbationē ꝑncipioꝝ poterit iſudare metaphiſicus ⁊ dyalecticꝰ ſʒ metaphyſicꝰ ħ agit ſm̄ v̄itatē. dyalecticꝰ v̄o ſm̄ ꝓbabilitatē metaphiſica ḡ ⁊ dyalectica i ħ nō trāſcēdūt genꝰ ꝓpriū qꝛ nō faciūt qd̄ eſt aliaꝝ ſciaꝝ ſʒ qd̄ ad eas ſpectat. Qd̄ v̄o arguit̄ de aſtronomia. dicēdū ꝙ eclipſim fieri ꝑ iterpoſitionē terre ꝑſupponit aſtronomus a nāli. Ad nālē eniʒ ſpectat vel i ſe vel in ſua cā vl' vn̄ vel in ꝓpria forma quō ſtelle lumē habeāt. ⁊ ſi poſſunt lumē ꝑdere q̄liter ⁊ quō ꝑ interpoſitionem terre fiat eclipſis: vt q̄re ſit i capite ⁊ cauda draconis ſpectat ad aſtronomū. nō ḡ ꝓbabit aſtronomꝰ ⁊ nālis idē: nec ipſi ꝯſiderabūt de eodē: ⁊ ſi ꝯſiderabūt hoc nō erit eodeʒ mō. poſſumus tn̄ aliter rn̄dere ꝙ aſtronomia ſubalternat̄ geometrie ⁊ nāli phie. nā res quas ꝯſiderat aſtronomia ſunt nāles. modus aūt ꝯſiderādi eſt ibi metaphiſicus: iō rōne reꝝ ꝯſideratāꝝ ſubalternat̄ phie nāli rōne v̄o modi ꝯſiderādi ſubalternat̄ geometrie. ideo arguere de deſcēſu nālis phie ad aſtronomiā nō eſt ad ꝓpoſitū: qꝛ hec ſubalternant̄ illi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare autē ſimplr̄ neceſſe eſt idē eē genus aut ſic ſi debet demonſtratio deſcēdere. aliter autem impoſſibile eſſe manifeſtum eſt.

¶ Quare ſi trāſire migrareqꝫ dēat demōſtratio: aut idē genꝰ ſimplr̄ aut aliq̄ ex pte neceſſe eſt eſſe. Aliter vero patet fieri non poſſe. Argu.

¶ Concludit ꝯnem intentam. vʒ. ꝙ nō ē deſcēſus in genꝰ aliud ſed in genus qd̄ eſt idem vel ſimplr̄ vel aliquo modo. d. (q̄re aūt ſimplr̄ neceſſe eſt eē idem genus aut) neceſſe eſt idē (ſic). i. aliquo mō (ſi dʒ demōſtratio deſcēdere alr̄ aūt). i. ſi ē alr̄ ⁊ nullo mō ē idē (īpoſe eē) ſu. deſcendere (manifeſtū eſt.) Notādū aūt ꝙ deſcenſus ſit ſub genere ꝑdicabili qn̄ addit̄ aliq̄ dr̄ia hꝯ generi vt ex eo ꝙ addit̄ aliqua dr̄ia ipſi alali ſit deſcēſus in ipſas ſpecies. ſic ēt qꝛ genus ſubijcibile. i. ſubiectū pōt predicari de aliqbus ideo pōt fieri deſcēſus ſub eo ꝑ additionē alicuius dr̄ie. ſed iſta dr̄ia que addit̄ vel eſt ꝯueniēs ⁊ eſt cōſtitutiua ſpēi vel eſt extranea. ſi aūt ſit ꝯueniēs ſicut equalitas lateꝝ eſt dr̄ia trianguli. ⁊ addita triāgulo ꝯſtituūt triangulū eq̄lateꝝ: tūc idē eſt genus ſimplr̄ ⁊ ꝑtinet ad vnam ⁊ eandē ſciam. nā illa ⁊ eadē ſcia q̄ ꝯſiderat de triangulo cōſiderabit de eq̄latero. hoc ḡ appellat pħs deſcēdere in ideʒ genus ſimplr̄. ſ. ſi ꝑ ea que ſunt ꝓbata de triangulo deſcēdere vellemus ad ꝓbanda aliq̄ de eq̄latero. ſed vt cōiter ponit̄ dr̄ia addita ſi ſit extranea nō eſt ꝓpria dr̄ia. vn̄ viſuale nō eſt dr̄ia ꝓpa linee. qꝛ nō cōſtituit aliquam ſpēm linee: nec oritur ex ꝑncipijs vt eſt linea. ex tali additione cōſtituit̄ idem ſubm̄ quodāmodo ideo qꝛ geometria eſt de linea ſimplr̄ ꝑſpectiua v̄o eſt de linea viſuali. ideo ſi geometria deſcēdit in ꝑſpectiuā nō eſt deſcēſus in idem ſubiectū ſimplr̄: ſed in ideʒ quodā modo. duobꝰ er

go modis poteſt fieri deſcẽſus in idem genus vel in idẽ ſimplr̃ vt in partẽ ſubiectiuã. vel in idẽ quodãmodo vt i ſciam ſubalternatã. in d'ino vero aliud ipoſſibilis eſt deſcenſus. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Ex eodẽ igit̃ genere neceſſe eſt vltima ⁊ media eſſe. Si nãqꝫ nõ ſunt p̃ ſe accidẽtia erunt.

Argu. ℭ Ex eodẽ. n. gñe: ipſa extrema ⁊ media neceſſe ẽ eẽ: nã ſi nõ ſint p̃ ſe: accñſia erunt pfecto.

ℭ Oñdit hoc idẽ ex pte medij. Circa qd̾ duo facit qꝛ p̃ po nit hõ rõnẽ. 2° ex rõne iducta ɔcindit ɔ̃nẽ intẽtã ibi (Propter hoc geometrice) dicit ḡ (ex eodẽ aũt gñe neceẽ eſt vltima ⁊ media. ſi nãqꝫ) ſu. hoc nõ fiat (nõ ſunt p̃ ſe acciden tia. ḡ erũt) Formet̃ aũr ſic rõ. qcqd accipit ea q̃ ſunt p̃ ſe ⁊ accipit media ɔueniẽtia eẋneis nõ deſcẽdit de gñe in genus. ſed q̃libet ſcia ɔſiderat ea q̃ ſunt p̃ ſe ⁊ accipit me

f dia ɔueniẽtia extraneis. ḡ ⁊c̃. ℭ Notãdũ aũt qꝫ vitia vel extrema appellant̃ hic ſubꝫ ⁊ paſſio. vbi ḡ nõ eſt mediũ eiuſdẽ generis ⁊ nõ ẽ ɔueniẽs ipſis extremis nõ erit mediũ p̃ ſe ſꝫ p̃ accñs. ex tali ḡ medio nihil poterit demr̃ari.

g ℭ Dubitaret forte aliqs q̃re oportea t mediũ eẽ eiuſdeꝫ generis cũ extremis. ℭ Dõm. qꝫ ſi mediũ nõ eẽt eiuſdeꝫ generis cũ extremis vel hoc eſſet: qꝛ nõ ɔueniret oĩno cũ paſſiõe. vel qꝛ nõ ɔueniret nec eẽt ꝓpriũ ipſi ſubo: vel qꝛ nõ ɔueniret cũ vtroqꝫ. ſi ãt nõ ɔueniret cũ paſſiõe. qꝛ maioꝛ ꝓpõ ɔſtat ex paſſione ⁊ medio eẽt maioꝛ p̃ accñs. Si v̾o nõ ɔueniret cũ ſubo eẽt p̃ accñs ꝓpõ mioꝛ. ſi ãt non cõ ueniret cũ vtroqꝫ p̃ accñs eẽt vtraqꝫ. Et qꝛ demõſtratio vtrãqꝫ ꝓpõnẽ dꝫ hñe p̃ ſe ⁊ ſm qꝫ ipium mediũ cõparatũ ad vtrũqꝫ extremoꝝ dꝫ eis cõpetere p̃ ſe ⁊ ſm qꝫ ipm̃. iõ dꝫ eſſe eiuſdem generis cũ extremis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Propter hoc ḡ nõ ẽ geometre mõſtrare qꝫ contrarioꝝ ſit eadẽ diſciplina: ſed neqꝫ duo cubi vnus cubus ſint: neqꝫ ſcie alterius qd̾ alterius ſit. Sꝫ aut quecũqꝫ ſic ſe hñt adinuicem ⁊ qꝫ ſit alterum ſub altero vt pſpectiua ad geometriam ⁊ cõſonantia ad arithmetricam.

Argu. ℭ Quo circa fieri nõ põt: quo geometria ɔtrarioꝝ vnã ſcientiã eſſe: vel duos cubos cubũ eẽ demõſtret: aut alia q̃uis: ſciam id qd̾ ad aliaꝫ pertinet: niſi in hiſce que ſic inter ſeſe habent: vt altera ſub altera collocetur: quo pacto tam ad arithmeticam muſica: q̃ꝫ ad geometriam perſpectiua ſe habet.

ℭ Concludit ɔ̃nẽ intẽtã. vꝫ. qꝫ oĩs ſcia hꝫ genus determinatũ qd̾ conſiderat vt dicebat hec rõ p̃ima. ⁊ hꝫ media determinata circa q̃ verſat̃ vt dicebat hec rõ ſcd̾a. iõ nulla ſcia deſcendit in aliud genus nec ɔſiderat ea que ſunt alterius ſcie niſi ſcia illa ſubalternaret̃ ei. ideo ait (ꝓpter hoc). i. propter rõnes iam dictas (geometre nõ eſt demõſtrare qꝫ ɔ̃rioꝝ eadem ſit ſcia) qꝛ hoc ſu. ſpectat ad dyalecticã vel ad metaphiſicã (ſed nec) geometre ſu. eſt oñdere qꝫ (duo cubi ſunt vnus cubus) quia hoc ſu. ſpectat ad ariſmetricã (neqꝫ alr̃ vel alteri) ſu. pertinet vel competit demr̃are (qd̾ eſt alterius ſcie. Sed q̃cunqꝫ ſic ſe hñt adinuicem qꝫ ſit alteꝝ ſub altero) hñ ſu. cõtingit vnũ deſcẽdere in aliud (vt pſpectiuã ad geometriã) ſu. ſe hꝫ qꝛ ſubalternatur illi (⁊ armonia ſiue ɔſonãtia). i. muſica ſu. ſe hꝫ

h (ad ariſmetricã) qꝛ ſubalternat̃ ei. ℭ Notãdũ autem qꝫ ꝓbare ɔ̃rioꝝ eſſe eandẽ diſciplinã põt ptinere ad dyalecticã ⁊ ad metaphiſicã: ſed dyalectic⁹ hoc oñdit ſm ꝓbabilitatẽ ſiue ꝓbabilr̃. metaphiſicus v̾o ſm veritatem.

ℭ Notãdũ ẽt qꝫ duo cubi ſunt vnus cubus: qꝛ ſi cub⁹ ducat̃ in ſeipſum vel in aliũ cubũ ſp̃ reſultat numer⁹ cub⁹. i

Di. n. numerus cub⁹ q̃ ſit ex ductu alicuius nũeri in ſeipꝫ bis: vt octo eſt nũerus cubus: qꝛ eius radix eſt duo. binarius. n. nũerus duct⁹ in ſeipꝫ bis facit octo. ſic ẽt viginti ſeptẽ eſt numerus cubus cui⁹ radix eſt tria. nã ter tria ter facit vigitiſeptẽ: duo ḡ cubi ſunt vnus cubus: qꝛ ex octo ⁊ vigintiſeptẽ. qui ſunt duo cubi ſi vnũ ducat̃ i aliũ reſultat idẽ nũerus cubus. nã octies vigintiſeptẽ faciet. 216. q eſt numer⁹ cubus. qꝫ ſi huius cubi ſcire volumus radicẽ accipiant̃ radices duoꝝ p̃moꝝ cuboꝝ ⁊ vna ducat̃ i aliã ⁊ hẽbit̃ radix hui⁹ vni⁹ cubi. nã radix de octo ẽ duo ⁊ radix de vigintiſeptẽ ẽ tria ⁊ bis tria vl' ter duo faciũt ſex q ẽ radix illi⁹ tertij cubi. nã ſexies ſex ſexies faciunt. 216. qꝫ idẽ eẽt ſi acciperent̃ duo cubi eiuſdẽ q̃ntitatꝫ vt ſi accipiãt̃ octo ⁊ octo. nã octies octo faciũt. 64. q ẽ nũer⁹ cub⁹ c⁹ radix ẽ q̃tuoꝛ nã q̃ter q̃tuoꝛ q̃ter faciũt. 64. ℭ Deĩde cũ dic̃.

ℭ Neqꝫ aũt ſi aliqd ineſt lineis non ſm qꝫ linee ſunt ⁊ non inq̃ꝫtuꝫ ex principijs ꝓprijs ſunt: vt ſi pulcherrima linearũ ſit recta: aut ſi cõtrario ſe habeat circulari. Nõ. n. eſt ſm qꝫ ꝓpriũ genus ipſorũ eſt: ſꝫ inquãtũ cõe qd̾dã eſt.

ℭ Neqꝫ ſiquid lineis ineſt: non vt linee ſunt: p̃ prioꝛumqꝫ ratione principioꝛũ geometria demõſtrat: veluti ſi pulcherrima lineaꝝ ſit linea recta: aut ſi ſeſe habet ad circũferẽtiã cõtrario modo: non. n. hec ratione proprij generis ipſarum: ſed cuiuſdam cõmunis cõpetunt. Argu.

ℭ Adducit tertiã rõnem ſumptã ex pte paſſionũ. d. (neqꝫ enim ſi aliqd). i. ſi aliq̃ paſſio (ineſt lineis non ſm qꝫ linee ſunt ⁊ nõ inq̃ꝫtũ ille ſũt) paſſiões (ex ꝓprijs p̃ncipijs vt ſi recta linea ẽ pulcherrima lineaꝝ. aut ſi) recta linea (ɔ̃rio ſe hꝫ circulari) geometria ſu. cui⁹ ẽ ɔſiderare de linea nõ ɔſiderabit de h⁹ paſſiõib⁹. nã q̃lꝫ iſtaꝝ paſſionũ (non ẽ) ſu. linee vt linea (ẽ ꝓpriũ gen⁹). i. ꝓpriũ ſubm ipſoꝛũ (ſed inq̃ꝫtũ ẽ qd̾dã) aliõ ſubꝫ (cõe) formet̃. n. ſic rõ. qcqd non cõſiderat niſi paſſiões q̃ iſunt ſubo ſm qꝫ hui⁹. ⁊ iſiſtit circa ꝓpriũ ſubm nõ deſcẽdit de gñe i gen⁹. ſꝫ nulla ſcia ɔſiderat niſi paſſiones q̃ iſunt vel ſubo vel p̃tib⁹ ſubi ſm qꝫ hui⁹. ḡ ⁊c̃. ℭ Nõndũ qꝫ cũ pulchritudo ⁊ ɔ̃rietas nõ ſolũ inſunt linee recte ſꝫ ẽt iſunt multis alijs qꝛ repit̃ ɔ̃rietas in formis vel in albo ⁊ nigro ⁊ in multis alijs de qb⁹ nõ ɔſiderat geometra. ⁊ pulchritudo repit̃ in corpib⁹ vt de his nõ ɔſiderat mathematicus: iõ ɔ̃rietas ⁊ pulchritudo nõ ſunt paſſiones linee ſm qꝫ huius. ſꝫ ſunt paſſiones alicuius ſubi qd̾ eſt magis cõe ⁊ trãſcẽdit lineã. ⁊ trãſcẽdit ẽt ſubm geometric. iõ i talib⁹ geometrã ɔſiderare nõ p̃t. k

ℭ Manifeſtuꝫ aũt eſt ⁊ ſi ſint ꝓpões vl'es ex qbus eſt ſyllogiſmus qd̾ neceſſe eſt ⁊ concluſionem eſſe ꝑpetuam huius demõſtrationis ⁊ ſimplr̃ vt eſt dicere demonſtrationis.

ℭ Patet aũt ſi propoſitiones ſint vniuerſales ex quibus ſit ratiocinatio. neceſſario cõcluſionem quoqꝫ perpetuam eſſe demonſtrationis talis: ⁊ demonſtrationis omnino. Argu.

ℭ Poſtq̃ꝫ p̃hs oſtẽdit demõſtrationẽ nõ eẽ ex potentibus alr̃ ſe hñe nec ex eis q̃ ſunt per accñs nec ex eẋneis. In pte iſta declat̃ demõſtrationẽ nõ eẽ ex coꝛruptibilib⁹. Circa quod tria facit. qꝛ p̃mo facit qd̾ dcm̃ eſt. 2° qd̾ dixerat de demr̃ationibus adaptat ad diffinitiones. 3° remouet

in aliud

quādā demſtationē circa ꝑtacta. 2ᵒ ibi(Sīlr aūt ſe hʒ) 3ᵒ ibi.(Eoꝝ q̄ ſepe.) Ad euidētiā aūt ꝑme ptis ſciendum ꝙ demſtatio ē de his q̄ ſunt de oi ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm, in declarādo aūt demſtationē nō eē ex corruptibilib⁹ tria fac ſm ꝙ tripl'r oſidit. nā ꝑmo oſidit ꝙ corruptibilia nō ſunt ſʒ ꝙ ipm. 2ᵒ ꝙ nō ſunt ꝑ ſe. 3ᵒ ꝙ nō ſunt de oi. 2ᵒ ibi(Non igit̄ eſt demſtatio) 3ᵒ ibi(Q̄ʒ.n.nō vl'r.) In ꝑma pte intēdit talē rōnē, qcūqꝫ ſyll's accipit ꝓpōnes vl'es ⁊ ſʒ ꝙ ipm ille ſyll's ꝯcludit ꝯnē ꝑpetuā ⁊ nō ex corruptibilib⁹, demonſtratio eſt hm͞. ḡ ⁊c̄. iō ait ꝙ(manifeſtū ē aūt ꝙ ſi ꝓpōnes ex qb⁹ ē ſyll's ſunt vl'es) .i. ſunt ſm ꝙ ipʒ (ꝙ neceſſe eſt demſtationis hui⁹). i. demſtatiōis ſic ſe hn̄tis ⁊ tales ꝓpōnes accipiētis (ꝯnē eē ꝑpetuā) ⁊ nō eē ſu. ex corruptibilib⁹ (⁊ ſimpl'r vt eſt dīe demſtationis) nec̄e ē ſu. ꝯnē perpe-

A tuā eē. ℭ Notādū aūt vim rōnis hui⁹ in h̄ ꝯſiſtere ꝙ demſtatio illa q̄ accipit ꝓpōnes vl'es illi⁹ demſtationis eſt ꝯ. ꝑpetuaſʒ vt eſt ſimpl'r dicere ois demſtatio accipit vl'es

B ꝓpōnes. ḡ ois demſtatio cōcludit ꝯnē perpetuā. ℭ Notādū ēt h̄ pl'm ſic accipe vl'e vt accipiebat ſupius cū dicebat vl'e aūt dico qd̄ cum ſit de oi ꝑ ſe ē ſm ꝙ ipm. ꝓpōnes ḡ vl'es appellat eas q̄ ſunt ſm ꝙ ipm. ⁊ q̄ ſi ꝑmiſſe ſunt ſm ꝙ ipm ipoſſ'e eſt ꝯnē eē ex corruptibilib⁹. ideo demſtatio q̄ tales ꝓpōnes accipit de corruptibilib⁹ eſſe nō pōt

C q̄ demſtari nō pn̄t corruptibilia. ℭ Dubitaret forte aliqs. q̄ vr̄ h̄ capl'm ⁊ h̄ ps eē oīno idē cū illa parte in q̄ oſidebat ꝙ demōſtratio nō ſit ex his q̄ pn̄t al'r ſe hr̄e. nam q̄ pn̄t al'r ſe hr̄e ſunt corruptibilia ⁊ econuerſo. iſtd̄.n. capl'm

D vr̄ oīno ſupfluū. ℭ Dōm. ꝙ h̄ duplici diſtictiōe op⁹ ē vtēdem⁹.n. diſtīguere tā de ſubō q̄ de paſſiōe. nā ſubʒ aliqd̄ de quo ꝓbat pa⁹ aliq̄ vel ē vl'e vel ꝑticulare. Rurſus pa⁹ quā qs vult ꝓbare de aliq̄ ſubō vel ē ꝓpria paſſio ſic hr̄e tres cōpetit triāgulo vel ē ex̄nea pa⁹ ſic pa⁹ q̄ ē vni⁹ ſubi eſt ex̄nea alteri ſubō. vt ꝙ dᵒo cubi ſunt vn⁹ cub⁹ lʒ ꝑ ſe cōpetat nūeris eſt tn̄ ex̄neū a ꝯtīnuis. ḡ hm͞ paſſio nō ē ꝓpria nec oīno ex̄nea ſʒ ē accn̄s ei⁹ qd̄ pt ꝯtigere dupl'r. q̄ vel ē accn̄s ſepabile vel iſepabile. de oīb⁹ aūt his modis ſolū ille eſt cōpetēs demſtationi qn̄ de ſubō vl'i ꝓprie ⁊ ꝑ ſe paſſio oſidit̄. ḡ q̄tū ad pn̄s ſpectat circa talia q̄drupl'r errare poſſum⁹. ꝑ ſi de ſubō vl'i oſidant̄ accn̄a ſeparabilia. ⁊ huic ꝯdicebat ꝑᵐ capl'm. cū oſidebat̄ demſtationem nō eſſe ex his q̄ pn̄t al'r ſe hr̄e. Scd̄o poſſum⁹ errare ſi de ſubō vl'i oſidant̄ q̄cūqꝫ accn̄a cōia ſiue ſepabilia ſiue inſepabilia. ⁊ iō addebat 2ᵐ capl'ʒ ꝙ demſtatio nō ē ex his q̄ ſunt ꝑ accn̄s ēt ſi illa ꝑ accn̄s ſp ſint ⁊ ſint inſeparabilia. Tertio poſſum⁹ errare ſi de ſubō aliquo vl'i ꝓbaret̄ paſſio extranea. ⁊ circa hoc v̄ſat̄ tertiū capl'm ſiue ps tertia cū oſidebat̄ ꝙ demſtatio nō eſt ex extraneis nec ꝓcedit d̄ gn̄e in gen⁹. Quarto mō poſſum⁹ errare ſi credimus ꝙ de ipſis ꝑticularib⁹ ⁊ de ipſis idiuiduis ſiue de ipſis corruptibilib⁹ poſſet eſſe ſcia. ⁊ circa hoc v̄ſat̄ lectio pn̄s. nā de idiuiduis q̄ ſunt corruptibilia nihil demſtatiue oſidi pōt. taliū.n. ꝑ ſe ⁊ ſimpl'r nec ē ſcia nec ēt demſtatio. ⁊ ita pʒ q̄ſo hec ps dif a pte illa in q̄ oſidebat̄ demſtationē nō

E eē ex his q̄ pn̄t al'r ſe hr̄e. ℭ Poſſum⁹ tn̄ ⁊ al'r diſtinguere hāc ptē ab illa. q̄ demſtatio dʒ hr̄e ⁊ ꝑmiſſas nec̄ias ⁊ ꝯnē ſꝫ ḡ ꝑᵒ vbi oſidit̄ demſtationē nō eē ex potentib⁹ al'r ſe hr̄e ꝑncipal'r vr̄ loq̄ de ꝑmiſſis: iō ibi ſupponēs ꝙ illud qd̄ ſcit̄ nō poſſit aliter ſe hr̄e arguit demſtatio q̄ ſciam eſſe ex neceſſarijs ꝑncipijs ſiue ex neceſſarijs ꝑmiſſis hic aūt vbi oſidit̄ demſtationē nō eſſe ex corruptibilib⁹ ꝑncipal'r videt̄ eē itētio d̄ ꝯne. iō hic ſupponēs ꝑmiſſas eē vl'es: ⁊ ſm ꝙ ipm arguit ꝯnē eē ꝑpetuā ⁊ incorruptibilē. vn̄ hec rō ꝙ ſi premiſſe ſunt nec̄ie ꝙ ꝯ eſt neceſſaria ⁊ ꝙ ſi cōcl'o nō ē neceſſaria ꝙ ꝑmiſſe nō ſunt neceſſarie arguit ſimpl'r ⁊ gr̄a forme. ſʒ rō ſupi⁹ fcā. vʒ. ꝙ ſi qd̄ ſcitur nō pōt al'r ſe habere ⁊ ꝙ ſi ꝯcl'o ē nec̄ia ꝙ ꝑmiſſe ſunt nec̄ie. non argu

it ſimpl'r ⁊ gr̄a forme: ſʒ valet rō illa gr̄a mā̄e d̄ qua agit̄ nā ꝯcl'o nec̄ia vt ibi dicebat̄ pōt cōcludi ex nō neceſſarijs ſillogiſtice: ſʒ nō pōt ꝯcludi demſtatiue. ⁊ iō gr̄a materie de q̄ h̄ agit vt q̄ de demſtatiōe agit̄. vʒ. ſi qd̄ ſcit̄ non pōt al'r ſe hr̄e vel qd̄ idē ē ſi ꝯcl'o ē nec̄ia ꝑmiſſe erūt neceſſarie. q̄ in tali mā̄ vt in mā̄ demſtatiua ꝑ ꝑmiſſas non neceſſarias nō pt ꝯcludi ꝯcl'o nec̄ias. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Nō ergo ē demſtatio corruptibiliū. Nec ſcia ſimpl'r: ſed ſic eſt ſicut ſcd̄m accidens.

ℭ Nō eſt igit̄ eoꝝ que intereunt demōſtratio: neqꝫ ſciētia ſimpl'r: ſed tāqꝫ per accidens. Argu.

ℭ Adducit ſcd̄aʒ rōnē ad hoc idē. Format̄ aūt ſic rō. que cūqꝫ ꝑ ſe nō cōparant̄ ad ſciaʒ ⁊ ad demſtationē illoꝝ nō ē ſcia nec demſtatio. corruptibilia ſūt hm͞. ḡ ⁊c̄. Iō ait (non ḡ ē demſtatio corruptibiliū nec ſcia ſimpl'r: ſʒ ſm accn̄s) eſt ergo vis rōnis ꝙ demſtatio ⁊ ſcia eſt eoꝝ q̄ ſunt per ſe ſcibilia ⁊ demſtabilia. corruptibilia non ſunt ꝑ ſe talia. er

F go ⁊c̄. ℭ Notādū aūt hāc rōneʒ differre a ꝑma: q̄ ꝑma ꝓcedit ex eo ꝙ demſtatio eſt ex his q̄ ſont ſm ꝙ ipſum. hec āt arguit ex eo ꝙ demonſtratio eſt ex his que ſont ꝑ

G ſe. ℭ Dubitaret forte aliqs q̄ſo corruptibiliū eſt ſcia ꝑ accidens. ℭ Dōm ꝙ ſic eſt loq̄ndū de actiōe ſicut loquimur de eē ⁊ forma. nā nihil agit niſi vt ē in actu: nihil aūt eſt i actu niſi ꝑ ſuā formā ꝑ quā hʒ eē ſic. ḡ loquendū eſt de actiōe vt loqmur de eē ⁊ forma: igit̄ cū ſcire intelligere ⁊ cetera talia ꝑtineāt ad intellectum ſi volumus ſcire quoꝝ eſt ſcia ꝑ ſe ⁊ que ꝑ ſe itelligunt̄ videam⁹ q̄lis ē forma q̄ in itellectu recipit̄ ⁊ q̄ſo itell's iformat̄ per illā formā. cū ḡ forma recepta in itellectu. q̄ itell's formar⁹ intelligit ſit abſtracta a ꝯditiōib⁹ ꝑticlaribus opʒ ꝙ intell's ꝑ ſe ferat̄ nō in rē ꝑticularē ſʒ in rē ſic abſtractā. ⁊ q̄ qditas dicit ipſam rē ſic ſine ꝯditionib⁹ ꝯſiderat ā: qd̄ quidē eſt ꝓpriū obiectū itellect⁹: vt dr̄ in. 3. de aīa. ſicut ḡ viſus eſt ꝑ ſe coloris. ꝑ accn̄s vero lapidis vel ferri vel alicui⁹ alterius corporis in quo eſt color ſic itellectus eſt ꝑ ſe ipſius qditatis. particulariū āt in qb⁹ hʒ eē qditas eſt quodāmodo itell's ꝑ accn̄s. ⁊ q̄ ꝑticulariū nō eſt ꝑ ſe ſcia. demōſtratio q̄ eſt ſill's faciēs ſcire ꝑticulariū ſiue corruptibiliū ꝑ ſe eē non poteſt. ℭ Deinde cum dicit.

t.c. 9.10

ℭ Qd̄ autē vl'r ipſius nō eſt ſed aliquādo ⁊ ſic Cum autē ſit neceſſe eſt alteram nō vl'em eſſe ꝓpōnē ⁊ corruptibilē quidem quare ⁊ cōcluſionem cū ſit non vl'em aut quādo hoc quideʒ erit. hoc aūt nō erit ex qb⁹ eſt. Quare non erit ſillogizare vl'r: ſed quoniam nunc eſt.

ℭ Quia nō eſt ipſius vniuerſaliter: ſed aliquo in tempore ⁊ quodā etiā modo. atqꝫ cū eſt neceſſe eſt alterā ꝓpoſitionē non vniuerſaleʒ eē: atqꝫ caducā. Caducā quoniā eſt ⁊ ipſa concluſio talis cū illa eſt. Nō vniuerſaleʒ quoniam: quoddā non erit eorum: que ſubiecti ſubeunt rationem: quare fieri nequit vniuerſaliter ratiocinatio: ſed hoc in tempore tantum. Argu.

ℭ Adducit tertiā rōnē dicēs ꝙ (illud qd̄ nō eſt vl'r ſʒ eſt aliqn̄) q̄tū ad ꝑticularitatē ſuboꝝ. (ipſius) ſu. nō eſt ſcia nec demſtatio (cū aūt ſit) ſu. ipſa ꝯcl'o nō vl'is ſʒ ſit corruptibilis (neceſſe eſt alterā.) ꝑmiſſaꝝ (vl'em nō eſſe ⁊ eſſe q̄dem corruptibilē q̄re ⁊ cū ſit). i. cū ꝯtingat (ꝯnem non eſſe vl'em aut hoc q̄dē ē) ꝙ ex qbus eſt ſyll's (hec erit) ſu. vl'is (hec aūt nō erit) vl'is (aut) ſu. neutra erit vl'is (quare)

hoc poſito(non erit ſillogiȥare vl'r.ſed qm̄ nūc eſt)forme
tur aūt ſic ratio.q̄cūq3 nō hn̄t premiſſas vl'es ⁊ de oi illa
p nō pn̄t demr̄ari.corruptibilia ſunt hm̓.ḡ ⁊c̄.℄ Notādū.
ꝙ aliter hic accipiť vl'e ⁊ al'r in rōne p̄ma.nā ibi accipie/
bať vl'e ꝓut erat idē ꝙ ſm ꝙ ip̄m.hic aūt accipiť ꝓut eſt
idē qꝺ de oi.ideo ſicut prima rō arguebat demōſtrationē
nō eſſe corruptibiliū q2 ē ſm ꝙ ip̄m.⁊ q2 ſcḋa arguebat
hoc idem ex eo ꝙ eſt ꝑ ſe.iō hec 3ªrō arguit hoc idē ex eo
z ꝙ eſt de oi.℄ Notādū ēt ꝙ de oi libro poſterioꝝ duo di
cit vt ſupra diffuſius diximus.v3.vl'itatē tēpoꝝ q̄ nō d3
eſſe aliqn̄ ſic ⁊ aliqn̄ nō.⁊ vl'itatē ſubiectoꝝ q2 nō d3 eſſe
in aliquo ſic in aliq̄ non.ideo ph̄s ait ꝙ id qꝺ nō eſt vl'r.i.
quod non eſt de oi.ſed eſt aliqū q2 nō eſt ibi vl'itas tēpoꝝ
⁊ eſt ſic q2 forte nō eſt vl'itas ſubioꝝ.ipſius igiť quod tale
k eſt non eſt ſcia ſu.nec demr̄atio.℄ Notandu3 ēt ꝙ ſi ꝯ̄ ē
falſa op3 ꝙ aliq̄ p̄miſſarum ſit falſa.⁊ aliquā p̄miſſaru3
eſſe falſam poteſt verificari dupl'r. vel q2 vna eſt falſa ⁊
alia vera vel ꝙ ambe ſunt falſe ſicut etiā ſi concluſio non
eſt de omni nec vl'is op3 ꝙ aliqua premiſſarum nō ſit de
omni nec vl'is.nunq̄3 ergo concluditur cōcluſio que non
ſit de omni niſi vel hec premiſſarū ſit de omni. altera aūt
non ſit de omni.vel neutra ſit de oi.nā ſi vtraq3 premiſſa
rum eſſet de omni ⁊ cōcluſio eſſet de omni ſicut ſi vtraq3
eſſet vera ⁊ concluſio vera ⁊ ſi vtraq3 neceſſaria ⁊ conclu
l ſio neceſſaria.℄ Notādū ēt intētionē ph̄i in hoc ꝯſiſtere
q2 corruptibilia non ſunt de oi quia nō ſunt vl'ia ſiue non
ſunt vl'r in oi t̄pe nec ſunt ſp̄ talia.ḡ eum nō ſint de oi ſi cō
cludunť op3 aliquā p̄miſſarum nō eſſe de oi.quare talia
nō ſillogiȥanť vl'r nec ſillogiȥanť de oi ſ3 ſillogiȥāť vt nūc
⁊ per ꝯn̄s non ſillogiȥanť demr̄atiue. q2 in demr̄atione
op3 oēs p̄miſſas eſſe de oi.℄ Deinde cum dicit.

℄ Sil'r autem ſe habet ⁊ de diffinitione qm̄ eſt
gdem aut demonſtrationis p̄cipiū diffinitio
aut demonſtratio pōne differēs ideſt aut con/
cluſio quedam demonſtrationis.

Argir. ℄ Similiter res ſeſe h3 ⁊ i diffinitiōib9 ipſis qp
pe cum diffinitio principiu3 ſit demonſtratio
nis:aut demonſtratio poſitione differēs: aut
quedam demonſtrationis concluſio.

℄ Adaptat qꝺ dixerat ad diffinitiones. ideo ait ꝙ(ſil'r ſe
h3 de diffinitione)ſicut ſu.ſe h3 de demonſtratione q2 dif
finitio nō eſt corruptibiliū ſic nec demonſtratio. cā autē
quare ſil'r ſe h3 in diffinitione ⁊ demonſtratione eſt q2 de
mōſtrationes hn̄t ꝑ ſe habitudinē ad diffōnes. iō ſubdit
(qm̄ eſt gdē diffō aut principiū demr̄ationis aut eſt ipſa
demr̄atio pōne dr̄ns.aut eſt q̄dā ꝯclō demr̄ationis)tūc
ergo eſt ſupplēda rō ꝙ cū diffō ⁊ demr̄atio ſint ſic anne/
xe ⁊ ſit tanta habitudo īter eas op3 ꝙ ſil'r ſe habeat circa
diffōnes ſicut circa demr̄atōes. Eſt.n.diffō de oi ⁊ ē vl'is
m ⁊ non corruptibiliū ſic nec demr̄atio.℄ Notandum au/
tem ꝙ diffinitio vel dicit quid paſſionis tm̄. vel dicit ꝓꝑ
quid tm̄ vel dicit qd ⁊ ꝓꝑ qd. Si dicit qd tm̄ eſt demr̄atio
nis concluſio.ſi ꝓꝑ quid tantū eſt demonſtrationis prin/
cipiū.ſed ſi dicit vtrūq3 eſt tota demr̄atio poſitione d̄ns:
vt ſi q̄rať qd eſt ira diceť ꝙ ē accēſio ſanguinis circa cor.
⁊ ſi queratur ꝓpter quid ſit ira dicetur ꝙ eſt ꝓꝑ appeti/
tū doloris in inimicū vel ꝯ̄riū.p̄ma ḡ diffō erit demr̄atio
nis ꝯ̄.ſcḋa vero erit principiū demr̄ationis: ſed ſi he due
diffinitiones coniugantur erit v̄tual'r tota demr̄atio. Ar
guať ergo ſic.quicūq3 appetit dolorē in ꝯ̄rium h3 accen
ſionē ſanguinis circa cor.iratus appetit dolorē hm̓.ergo
habet hm̓ accenſionē. igiť accenſio ſanguinis q̄ eſt diffō
dicēs quid ire cōcludiť ꝓꝑ appetitū doloris in ꝯ̄rio que
eſt diffinitio dicēs ꝓꝑ quid.ſi ergo ex his diffinitionibus
duabus fiat vna diffinitio tertia ⁊ dicať ꝙ ira eſt accen/
ſio ſanguinis ꝓꝑ appetitū doloris in ꝯ̄rio. p3 ꝙ hec diffi/
nitio ꝯtinet ꝯ̄nē demr̄ationis facte.q2 ꝯtinet diffinitionē
dicētem qd ⁊ continet quedam modo premiſſas. q2 cōti
net diffinitionē dicentē ꝓꝑ qd. ergo virtual'r eſt iſta tota
demr̄atio.ſed hec diffinitio continens ſic totam differt a
demōſtratione poſitiōe.i.ordine ⁊ ſitu.q2 vt cōiter di nō
ordinata eſt in modo ⁊ figura.℄ Dubitaret forte aliqs n
q̄re corruptibiliū ⁊ ꝑticulariū nō pōt eſſe diffō.℄ Dicē
dū ꝙ diffinitio eſt inſtrumentū intellectus ad intelligen/
dum.vbi dicit cōmētator.7°meta. intellectus.n.volens
intelligere ſignificata terminoꝝ format ſibi diffinitiones
reꝝ ita ꝙ rō formata in mēte q̄ ſignificať per nomē extra
ꝓlatum eſt diffō.ſcire ergo ſi volumus quoꝝ ē diffinitio
recurramus ad actū itelligendi ⁊ videamus qualiter in
tellectus intelligit.nihil aūt ab intellectu itelligiť niſi vt
eſt in actu:⁊ vt h3 analogiā ad formam.⁊ inde eſt ꝙ oēs
ꝑtes diffōnis dicunť eſſe forme ⁊ hīc analogiā a forma
vt dr̄.7.meta.q̄3diu ḡ eſt deſcēſus ꝑ formā tā diu ꝓcedit
diffinitio:qn̄ vero nō eſt vlterius ꝓceſſus per formā:ſed
per ꝯditiones mā̄e vlterius diffō nō ꝓcedit: ⁊ q2 a ſpē in
indiuiduū non eſt deſcēſus per dr̄ias formales:ſed ꝑ con
ditiones mā̄e:ideo corruptibiliū ⁊ particularium per ſe
diffinitio eſſe non poteſt.℄ Deinde cum dicit.

℄ Eoꝝ aūt q̄ ſepe fiunt demr̄atiōes ſūt ⁊ ſcie vt
lune defect9 manifeſtū eſt gdē qm̄ ſm ꝙ hm̓ōi
ſunt ſemp ſunt. In q̄3tū aūt nō ſemp ſm par/
tem ſunt.ſicut autē defectus.ſil'r eſt in alijs.

℄ Patet ēt demōſtrationes atq3 ſcientias eo Argir.
rū que ſepe fiunt:vt lune defectiones ⁊ huiuſ/
cemodi reꝝ:quo gdē ſūt tales hoc eſſe ſp:quo
vero nō ſunt ſemper:hoc eſſe particulares.

℄ Remouet quādā dubitationē q̄ poſſet hīc originē3 ex
p̄dictis.dixerat.n.demr̄ationē non eſſe niſi de h'is q̄ ſunt
ſemp.ꝯſtat aūt ꝙ demonſtrať eclipſis de luna cū tn̄ non
ſemp luna eclipſeť ⁊ tonare p̄t demr̄ari ꝺ nube cū tn̄ non
ſemp nubes tonet. Ad hanc aūt dubitationē rn̄det ꝙ ta/
lia ꝓut de eis ſunt demr̄ationes hn̄t eſſe ſp.iō ait ꝙ(eoꝝ
aūt que ſepe fiunt ſunt demr̄atiōes ⁊ ſc e)ſu.non vt ſunt
ſepe ſed vt ſunt ſemper(vt defectus lune)⁊c̄.(Manife/
ſtum eſt ꝙ ſm ꝙ ſunt hm̓).i.ſm ꝙ ſunt vniuerſalia ⁊ ſunt
demonſtrabilia(ſunt ſp:inq̄3tū aūt nō ſemp ſunt: ſed ſm
ꝑtem).i.ſm ꝑticularia non ſunt demr̄abilia:⁊ ſubdit ſic
eſt de defectu(ſil'r eſt i alijs)quaſi dicat ꝙ ſicut eſt de de/
fectu.i.de eclipſi ꝙ nō ſit demōſtratio de ipſa niſi inquā/
tū eſt ſemp.ſil'r eſt in alijs ꝙ non ſunt demr̄abilia niſi in/ o
q̄3tū ſunt ſemp.℄ Dubitaret forte aliqs q̄uo taliū eſt de
monſtratio inq̄3tū hn̄t eſſe ſemper.℄ Dr̄m.ꝙ in demr̄a
tione eſt tria ꝯſiderare.v3.paſſionē que demr̄ať.ſubm ꝺ
quo demr̄ať paſſio.⁊ cā3 ꝑ quā demr̄ať:oibus āt his tri
bus modis oñdere poſſum9 demōſtratiōes fieri de reb9
vt ſunt ſemp.nā ſi ꝯſideram9 ip̄m ſubm p3 ſic eſſe vt dixi/
mus.nā nō eſt demr̄atio de hac eclipſi q̄ eſt nunc vt dicit
themiſtius.nec de hoc particulari ſubō ſ3 ſit demr̄atio ꝺ
ſubiecto vl'r ſumpto nō circūcernēdo aliquā dr̄ia3 t̄pis.
⁊ q2 vl'ia ſunt ſemp ⁊ vbiq3 eo ꝙ ſunt abſtracta ab hic ⁊
nūc ſi fieret demr̄atio de eo qꝺ eſt ſm ꝑtem t̄pis vel de eo
qꝺ eſt ſm ꝑtē.i.de eo qꝺ h3 ꝑticulare eſſe nō eēt demr̄a/
tio eoꝝ q̄ ſunt ſemp.ſ3 cū in demr̄atione ſit abſtractio ab
iſtis dicim9 demr̄ationē ſolū eſſe eoꝝ q̄ ſunt ſp. 2° Hidem
p3 ſi ꝯſidereť ipſa cā ꝑ quā demr̄ať.nā nunq̄3 eſt demr̄a/
tio ꝑ cām niſi ſit cā q̄ de neceſſitate iferat effectū. eclipſis
ḡ lune ⁊ hm̓ quoꝝ eſt demr̄atio ⁊ ſi nō ſp actual'r exiſtunt

ſunt

ſunt ſp̄ in relatione ad cām. q2 ſemper poſita tali cā ſemp ponitur talis effectus vt poſita iterpōne terre ponit̄ eclipſis. ḡ talia nō demrant̄ vt ſunt ſm ptē tpis. i. vt ſunt aliqñ in ſe ↄſiderata. ſ3 prout ſp̄ ſunt ꝑ relationē ad cām. tertio ħ idē p3 ſi ↄſideret̄ ipſa paſſio q̄ demrat̄. poſſum⁹. n. dicē ꝙ ꝓprie ꝓpriū cui⁹ ē ꝑ ſe demratio ineſt oī ſoli ⁊ ſp̄. ⁊ ſi nō ineſt ſp̄ ſm actū ineſt ſp̄ ſ3 aptitudinē. ⁊ ſic accipit̄ vt proprium. vñ ſicut homo ſp̄ ē riſibilis l3 non ſp̄ rideat ſic ſp̄ eclipſis pōt demrari de luna. q2 ſemper ē apta nata eclipſari l3 non ſemper actu eclipſet̄ ⁊c̄.

T.c.23. ¶ Qm̄ aūt manifeſtū ē ꝙ vnūqdq3 demrare nō eſt: ſed aut ex vnoquoq3 principioꝝ erit.

Argu. ¶ Cum aūt pateat fieri nō poſſe vt demonſtret̄ quodq3: niſi ex cuiuſq3 principijs.

¶ In parte iſta vt dicebat̄ oñdit phs demrationē nō eē ex pncipijs cōib⁹: ſed ꝓprijs. Circa ꝙ duo facit. q2 primo facit qđ dcm̄ eſt. 2° gr̄a huius qđ dixerat declarat q̄ ſūt pncipia cōia ⁊ q̄ ꝓpria ibi (Dico aūt) Circa pmū duo facit q2 pmo oñdit demrationē nō eē ex cōib⁹ ſed ſolū ex proprijs. 2° inquirit vtꝝ hmōi cōia poſſent alicui ſcie eē propria. 2° ibi (S3 hoꝝ pn̄a) Circa pm̄ tria facit q2 pmo hāc vitatē pmittit ꝙ demratio nō ſit ex cōib⁹. 2° ad hāc vitatē ꝓbandā adducit multas rōnes. 3° ex rōnib⁹ adductis cōcludit ↄnē intētā. ſcđa ibi (Si id qđ demratur) tertia ibi (Quare ex his) dicit ḡ (qm̄ aūt eſt manifeſtū ꝙ vnumqđq3 non eſt demrare) ſu. ex quocūq3 q2 nō eſt demrare ſu. ex cōib⁹ (ſed erit) ſu. demrare (ex vnoqq3 pncipioꝝ). i. ex proprijs principijs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Id qđ demratur ſit ſm ꝙ eſt. illud nō eſt oīno ſcire hoc quidem ſi ex veris ⁊ indemōſtrabilibus monſtretur ⁊ immediatis.

Argu. ¶ Si id quod demonſtratur rei competit vt ē illa: non ſane quippiam ſcit̄: ſi ex veris ⁊ indemonſtrabilibus: medioq3 vacātibus: oñdat̄.

¶ Adducit multas rōnes ad ꝓpoſitum. Ad cuius euidētiā ſciēdū ꝙ demratio facit ſcire ⁊ ēt facit ſcire ꝑ ſe ⁊ ſ3 ꝙ ipſū. o3. n. ꝙ id qđ ſcit̄ ꝑ demrationē ſciat̄ ꝑ ea q̄ ſūt ſm ꝙ ipm. ḡ o3 ꝙ ſciat̄ ꝑ ꝓxima q2 remota nō ſūt ſ3 ꝙ ipm. o3 ēt ꝙ ſciat̄ nō ꝑ extnea. q2 extnea nō ſūt ſm ꝙ ipm. vlterius ēt op3 ꝙ ſciat̄ ꝑ talia ꝓxima ⁊ ꝑ talia non extnea que ſint in eodē gn̄e. i. q̄ ꝑtineant ad idē gen⁹ ſubi vel quod idem eſt qđ ſint illius ſubi ſ3 ꝙ ipm illđ eſt q2 q̄ nō ſūt ſubi ſm ꝙ ſubm eſt nō ſunt ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipſū. Quātū aūt ad pſens ſpectat q̄tuor facit demonſtratio q2 facit ſcire. facit ſcire ꝑ ꝓxia. facit ſcire nō ꝑ extranea. ⁊ facit ſcire ꝑ ea q̄ ſunt in eodē gn̄e. volens itaq3 phs ꝓbare demonſtrationē nō eē ex cōibus ſed ex ꝓprijs q̄tuor facit ſm ꝙ hoc q̄druplr̄ ꝓbat. nam pmo ꝓbat ħ ex eo ꝙ demratio facit ſcire. ſcđo ex eo ꝙ facit ſcire per ꝓxima. 3° ex eo ꝙ facit ſcire nō per extraneā. 4° ex eo ꝙ facit ſcire per ea que ſunt in eodem gn̄e. ſcđa ibi (Eſt. n. ſic mōſtrare) tertia ibi (Non. n. contingit) q̄rta ibi (Quare ſi ꝑ ſe.) In pma pte itēdit talē rōnē. qcqd facit ſcire o3 ꝙ ſit ex pncipijs q̄ ſūt ſ3 id. i. ex ꝓprijs demonſtratio facit ſcire. ergo demonſtratio eſt ex ꝓprijs de hac autem ratione non ponit niſi virtutem medij. v3. ꝙ ex quibuſcunq3 eſt demonſtratio vtputa ſi eēt ex veris ⁊ imediatis: tñ nō eēt ex ꝓprijs nō facēt ſcire. Cōtinuet̄ aūt ſic. Bñ dico ꝙ demratio ē ex vnoquoq3 pncipioꝝ. i. ex ꝓprijs (ſi) ꝓ q2 (id qđ demratū ē) ſiue (id qđ demrat̄) op3 ſu. ꝙ demret̄ ꝑ tale pncipiū (qđ ſit ſm ꝙ eſt id). q. d. ꝙ o3 fieri demratio ꝑ pncipia (q̄ ſunt ſm ꝙ illud). i. ſ3 ꝙ ipſum. aut ſu. ſi non accipiantur talia pncipia (hoc qdē) ſu. qđ demrat̄ (oīno nō ē ſcire ēt ſi ex veris ⁊ imediatis ⁊ indemrabilib⁹ demraret̄) tūc ḡ ſupplēda eſt rō ꝙ q2 pncipia q̄3cūq3 ſint v̄a ⁊ immediata: ſi tamē nō ſint ꝓpa nō faciūt ſcire. demratio ḡ q̄ facit ſcire o3 ꝙ ſit ex ꝓprijs.

¶ Dubitaret forte aliqs q̄re oporteat demrationē eē ex ꝓprijs ⁊ q̄re ſi nō ſit ex ꝓprijs nō facit ſcire. Et ēt dubitādū eēt quō fieri poſſit ꝙ aliquid ſit ex veris ⁊ imediatis A ⁊ nō ſit ex ꝓprijs. ¶ Dōm ꝙ imediata ꝓpoſitio ē q̄ non eſt altera pꝛoꝛ vt in pcedētib⁹ dicebat̄. cōes ḡ aī ↄceptiones ſiue cōes ꝓpōnes pñt dici v̄e imediate ⁊ indemrabiles: q2 nō hñt alias ꝓpōnes pꝛores ꝑ quas demrent̄. dato ḡ ꝙ ꝑ talia eēt demratio: q2 nō eſſet ex proprijs non faceret ſcire. Ratio aūt quare nō ↄtingit ſcire per cōia: ſ3 ꝑ ꝓpria hec eē poſſet. nā v̄itas ſp̄ in quadā adeq̄tione conſiſtit vt v̄itas q̄ eſt in intellectu ↄſiſtit in adequatiōe reꝝ itellectualiū ⁊ de tali veritate loqtur phs cū ait 6° meta. ꝙ veꝝ ⁊ falſum ſunt in aīa. tūc. n. intellect⁹ eſt verus qñ adequat̄ ipſi rei vt qñ ſic ē in intellc̄u ſicut eſt in re. v̄itas aūt rei vr̄ ↄſiſtere in adequatione eius ad ſua pncipia: vt tunc eſt verū argentum qñ ibi eſt v̄a mā ⁊ vera forma argenti. non ḡ poſſumus ſcire rei veritatē niſi ſciuerim⁹ ſua pncipia qbus adequatur vt non potes ſcire v̄itatem huius paſſionis nec potes plene cognoſcere hanc paſſionē niſi ſciueris ꝓpꝛium ſubm ⁊ ꝓpriā cām qbus adequat̄: ⁊ q2 res nō adequat̄ pncipijs cōibus: ſ3 ꝓprijs: ideo v̄itas cuiuſcūq3 rei ſciri non poteſt niſi per pncipia ꝓpria nō ꝙ cōia ſupflua ſnt: ſed quia cōia ſine ꝓprijs de re nō cauſant ſufficientem noticiam. ¶ Deinde cu3 dicit.

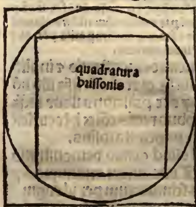

¶ Eſt enim ſic monſtrare ſicut briſſo tetragoniſmum. i. quadrangulatū. ſ3 concluſionē. n. demonſtrantur rationes huiuſmodi ſm ꝙ ⁊ alteri ineſt. vnde ⁊ in alijs conueniunt he rōnes non proximis. Non itaq3 ſm ꝙ illud eſt ſcit ſed ſecundum accidens.

¶ Fit enim vt quippiam perinde oſtēdat̄ atq3 bryſon quadrationem oſtendit. Huiuſcemodi nanq3 rationes: per commune quoddam oſtendunt quod ⁊ alij competet: quapropter ⁊ ad alias res non propinquas ipſe rōnes accomodantur. Igitur res non vt ille eſt: ſed ꝑ accidens ſcitur. Argu.

¶ Adducit ſcđam rōnem ſumptā ex eo ꝙ demratio facit ſcire ex ꝓximis. Format̄ aūt ſic rō. quecūq3 pncipia non ſunt ꝓxima. ſicut erāt pncipia ꝑ q̄ briſſo voluit quadrare circulū. q2 hmōi pn̄a nō faciūt ſcire ſm ꝙ illud: ſed ꝑ accidens. per talia pncipia nō eſt demratio. ſed pncipia cōia non ſunt ꝓxima ⁊ nō faciūt ſcire ſm ꝙ illud ſed ꝑ accñs ergo ꝑ ea non ē dratio. iō ait ꝙ (eſt. n. ſic demrare) ſu. aliquā paſſionē de ſubo ꝑ q̄dā. ſ. cōia (ſicut briſſo mōſtrauit tetragoniſmū. i. q̄dratū) ħ eſt q̄draturā circuli (demrant enī h9 rōnes). i. rōnes de circulo ſiue circuli q̄draturam (ſm cōe3). i. ꝑ q̄dam cōia (ſm ꝙ ⁊ alteri ieſt vñ ⁊ in alijs.

cõueniũt he rõnes nõ ꝓximis)tm̃.⁊ q2 nõ cõueniũt ꝓxia
nec ꝑ ea q̃ cõueniũt tm̃ ꝓximis ſed ꝑ quedã cõia que cõ/
ueniunt aliis ideo ſu.(q ſcit)per tales rõnes (nõ vtiq3 ſcit
ſm ꝙ eſt illud).i.ſm ꝙ ipſu3(ſed ſm accñs)tunc igit̃ eſt
ſupplẽda rõ ꝙ cũ demr̃atio faciat ſcire ſm ꝙ illud.i.ſm
ꝙ ipm ⁊ non facit ſcire ꝑ accñs iõ ꝑ talia cõia non eſt de/
C monſtratio.❡ Notãdũ aũt briſſu3 q̃draſſe circulũ ꝑ hũc
modũ q2 ꝑ̊ deſcripſit circulũ poſtea d̃ſcripſit q̃dratũ ĩfra
circulũ qd̃ erat minꝰ circulo ⁊ deſcripſit ẽt q̃dratũ ex̃ cir/
culũ qd̃ erat circulo maiꝰ qbꝰ pactis arguebat ſic.circa
qd̃cũq3 repit̃ maiꝰ ⁊ minꝰ repit̃ eq̃le.ſ3 repit̃ q̃dratũ mi/
nus circulo vt qd̃ ẽ infra ⁊ repit̃ q̃dratũ qd̃ ẽ maiꝰ vt illd̃
qd̃ eſt ex̃.g̊ repit̃ eq̃le.ɔſtat aũt ꝑ hãc rõnẽ ꝙ nihil ſcimꝰ
de q̃dratura circuli ⁊ q ſciret ꝑ hãc rõnẽ nõ ꝓp̃ h̃ ſciret q̃
drare circulũ.i.facere q̃dratũ eq̃le circulo.nã maiꝰ ⁊ mi/
nus ſunt ꝑñª valde cõia ⁊ trãſcẽdũt genꝰ circuli ⁊ q̃drati
imo trãſcẽdũt oẽ ɔtinuũ:q2 nõ ſolũ vna q̃ꝫtitas ẽ maioꝛ
vel minoꝛ alia:ſ3 ẽt vnꝰ nũs eſt maioꝛ vel minoꝛ alio.⁊ q2
talia cõia nõ faciũt ſcire niſi foꝛte ꝑ accñs:iõ ꝑ ea nõ ẽ de/
D mõſtratio.❡ Dubitaret foꝛte aliqs qũo cõia faciũt ſcire
ꝑ accñs.❡ Dõm.ꝙ cũ cõe nõ magis det intelligẽ h̃ q̃ꝫ il/
lud ſi nõ terminet̃ per ꝓpriũ accidit ei ꝙ magis applice/
tur huic q̃ꝫ illi.vt ſi qs q̃reret ſeruũ fugitiuũ ⁊ nõ h̃ret de
eo cognitionẽ ꝓpꝛiã ſ3 h̃ret de eo cognitionẽ cõem.puta
q2 cognoſcẽt ſuũ in eo ꝙ hõ ſi ꝑ hãc cognitionẽ vellet ire
poſt ſuũ fugitiuũ ⁊ ipm iueniret cũ nõ magis ſit hõ ſuus
q̃ꝫ nõ ſuus ⁊ fugitiuꝰ q̃ꝫ nõ fugitiuꝰ valde eẽt ꝑ accñs ꝙ
ꝑ talẽ cognitõe3 capẽt ſuũ fugitiuũ.ꝑ accñs ẽ g̊ ꝙ ꝑ cõia
ſciãt̃ ꝓꝓa.vel poſſumꝰ dicẽ ꝙ cũ ꝑ accñs q̃ſi ide3 ſit qd̃ ꝑ
aliud ſiue illud ſit qd̃ nõ ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm cũ ſcire aliquid
ꝑ cõia nõ ſit ſcire ſm ſe ⁊ ſm ꝙ ipm.ſcire ꝑ talia põt dici
ſcire per accñs.❡ Deinde cum dicit.

❡ Non enim conuenit demonſtratio ⁊ in aliud
genus vnũqd̃q3 aũt ſ3 ꝙ accñs ẽ cũ ſ3 illd̃ nõ
cognoſcimus ſ3 ꝙ ẽ ex pꝛincipijs illius inq̃ꝫ
tu3 illud eſt vt duobus rectis eq̃les h̃re cui ĩeſt
ꝑ ſe ⁊ ꝙ dictũ eſt ex pꝛincipijs ipſius.

Argu. ❡ Non enim ⁊ ad aliud genus demonſtratio
accomodaretur.Tunc autem vnumquodq3
non per accidens ſcimus:cum per id cogni/
tionem conſequimur per quod cõpetit ex pn̄
cipijs illius qua ratiõe eſt illud:veluti cũ duo
bus rectis equales habere:reru3 ei ſcimus cõ
petere cui per ſe competit idipſum ex pꝛinci/
pijs huius.

❡ Adducit tertiã rõnẽ ſumptã ex eo ꝙ demr̃atio nõ vadit
in aliud genꝰ nec facit ſcire ꝑ accñs.foꝛmet̃ aũt ſic rõ.qc
qd nõ vadit in alid̃ genꝰ nec facit ſcire ꝑ accñs ⁊ ex extra
neis ſ3 facit ſcire ex pncipijs illiꝰ rei ſm ꝙ ẽ illa illud nõ
eſt ꝑ cõia.demr̃atio ẽ hmõ.g̊ ⁊c̃.iõ ait(nõ.n.ɔtingit demr̃a
tionẽ)ire(in aliud genꝰ)vel eẽ in alio gñe.i.eẽ ex ex̃neis
⁊ ꝑ accñs.⁊ ſubdit ꝙ vnũqd̃q3 ſcimꝰ ſm illd̃ vt q̃ſi ſcimꝰ
ſm ꝙ ẽ ex pncipijs illiꝰ inq̃ꝫtu3 eſt illud vt h̃re)angulos
(eq̃les duobꝰ rectis cui ĩeſt ꝑ ſe qd̃ dc̃m ẽ).i.hec paſſio q̃
dcã ẽ(ex pncipijs illiꝰ)ſu.demr̃ari dz.q.d.ꝙ q̃ñ ĩeſt aliq̃
paſſio alicui ſubo ꝑ ſe ex pncipijs illius ſubi.i.pncipijs ꝑ
tinẽtibus ad illud genus ſubiecti dz illa paſſio demr̃ari.
tũc g̊ ſupplẽda ẽ rõ ꝙ cũ demr̃atio nõ ſit ꝑ ex̃nea ſed ſit ꝑ
pncipia q̃ ſunt ſm ꝙ illud cũ cõia nõ ſũt talia ꝑ ea d̃mr̃a
E tio eẽ nõ põt.❡ Notãdũ aũt ꝙ hec 3ª rõ ⁊ 2ª h̃nt vnũ fũ/
damẽtũ.nã q2 demr̃atio eſt ex his q̃ ſũt ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipſũ.
iõ eſt ex pꝛoximis vt innuebat rõ ſcd̃a.⁊ non eſt ex ex̃neis
nec ex his q̃ ſunt ex alio gñe vt innuit hec rõ tertia.⁊ q2
cõia nõ ſunt ꝓxima ſed ex̃nea iõ ex talibus nõ eſt demr̃a
tio.❡ Dubitaret foꝛte aliqs q2 vĩ falſum ꝙ cõia ſint ex̃/ F
nea q2 q̃ ꝑ̃dicant̃ de aliqbus ⁊ cõueniunt eis non ſunt ex
tranea ſed cõia ꝑ̃dicant̃ de ꝓpꝛijs vt ſupioꝛa de inferioꝛi
bus ⁊ cõueniunt eis.g̊ ⁊c̃.❡ Dõm.ꝙ hic appellat̃ extra G
neũ oẽ illd̃ qd̃ cõtingit alicui ꝑ qd̃ põt fieri deſcẽſus ĩ ali/
ud genꝰ.nã demr̃atio eſt de aliquo ſubiecto ⁊ inſiſtit cir/
ca illud ſubiectũ ⁊ nõ extẽdit ſe in aliud genus ſubiecti.
⁊ q2 cõia nõ determinant̃ circa aliquod ſpeciale ſubm ſ3
extẽdit ſe ĩ aliud genus ſubi.iõ demr̃are ꝑ communia nõ
eſt demõſtrare ſm ꝙ illud.i.per ea que ſunt ſcd̃m ꝙ illd̃
genus ſubiecti ſed per ea que ſe extendunt in extraneu3
genus ſubiecti:demonſtrare ergo paſſiones de aliq̃ ſub/
iecto ꝑ cõia eſt demr̃are ꝑ extranea nõ ꝙ illa cõia nõ cõ
ueniãt illi ſubiecto vt rõ arguebat ſ3 cõia dñr extranea
q2 ſe extendunt in extraneu3 genus ſubiecti quod demõ
ſtrationi non conuenit.❡ Deinde cum dicit.

❡ Quare ſi per ſe ⁊ illud ineſt cui ineſt neceſſe
eſt mediũ in eadẽ ꝓximitate eẽ. Si vero nõ ſ3
ſicut armonica per arithmetica3. huiuſmodi
aũt demonſtrantur quide3 ſimiliter.

❡ Quare ſi illud competit ei per ſe:cui compe Argu.
tit:medium neceſſe eſt in eadem eſſe pꝛopinq
tate.Quod ſi non ſit ita: at perinde erit: atq3
cum muſica per arithmetica3 demonſtratur.
Atq3 talia demonſtrãtur quidem ſimiliter.

❡ Adducit q̃rtã rõnẽ ſumptã ex eo ꝙ mediũ dz eẽ in eodẽ
gñe ſiue in eadẽ ꝓximitate cũ extremis ⁊ ẽ hec rõ ꝑ locũ
a minoꝛi.nã minꝰ vĩ eẽ ꝙ ſcie ſubalternate ꝓcedãt ꝑ pn/
cipia ꝓpꝛia ⁊ ꝑ pncipia ꝓꝓa q̃ ſunt in eadẽ ꝓximitate ſi/
ue in eodẽ gñe cũ extremis:ſ3 cũ hmõ ſcie ſic ꝓcedãt ꝑ ꝓꝓa
⁊ nõ ꝑ cõia ɔñs ẽ ꝙ oẽs ſcie demr̃atiue ꝑ ꝓꝓa ⁊ nõ ꝑ cõia
ꝓcedãt.In hãc aũt rõnẽ ſic ꝓcedit.q2 ꝑ̊ ꝑmittit hꝰ rõnẽ
ſcd̃o q2 fecerat mẽtionẽ de ſciẽtijs ſubalternatis ⁊ ſubal
ternãtibꝰ dat d̃rias iter illas ibi(Dñt aũt)dicit g̊(q̃re ſi
ꝑ ſe ĩeſt ⁊ illud).i.⁊ illa paſſio ſubo ſu.(cui ĩeſt nec̃e eſt ẽ
mediũ ĩ eadẽ ꝓximitate).i.ĩ eodẽ gñe(eẽ)ſu.cũ extremis
(ſi vero nõ).i.ſi aliq̃ñ videat̃ eẽ ɔ̃riũ ⁊ nõ demr̃et̃ ſic(ſ3)
ſu.demr̃et̃(ſicut armõica).i.ſup.ſicut muſica demr̃at̃(ꝑ
ariſmetricã.hmõ aũt).i.q̃ ſunt hmõ q̃ ſunt talia(demr̃ant̃ q/
dem ſimilr̃).q.d.ꝙ que ſunt hmõ.i..i.q̃ ſũt armonica ⁊ q̃ ꝑ
tinẽt ad ſciam ſubalternatã demr̃ant̃ ſilr̃ ſicut ĩ alijs ſcie/
tijs:q2 ſcie ſubalternate q̃ꝫtũ ad ea q̃ ſunt eaꝝ ꝓcedũt ꝑ
ꝓpꝛia pncipia ſicut ⁊ alie ſcie:tũc ſupplenda ẽ rõ ꝙ ſi ſcie
ſubalternate de qbꝰ vĩ minꝰ ꝓcedũt ꝑ pncipia nõ cõia:
ſed ꝑ ꝓpꝛia q̃ ſunt in eadẽ ꝓximitatẽ ⁊ in eodẽ gñe ꝙ ẽt
oẽs alie ſcie ſic ꝓcedãt.❡ Dubitaret foꝛte aliqs:q2 vide H
tur falſum ꝙ ſcie ſbalternate demr̃ent ſilr̃ ꝑ pncipia ꝓꝓa
ſicut ⁊ alie ſcie:q2 alie ſcie h̃nt ſua pncipia ꝓꝓa ꝑ que de
monſtrãt vel ꝓcedũt.ſed ſubalternate nõ videnẗ h̃re pn
cipia ꝓpꝛia:ſ3 ſumũt pncipia alterius ſcie.⁊ ſic vĩ falſu3
eſſe ꝙ ſemꝑ demr̃ationes fiant ꝑ ꝓpꝛia.❡ Dõm ꝙ ſi vo/ I
lumus bñ videre q̃lr̃ fiat hmõ demr̃atio opz nos per exem
plũ aliqd̃ ꝑſpectiuũ manuduci:vtputa ſi volet perſpecti
uus ꝓbare hãc paſſione3 de oculo ꝙ de re viſa videbit̃
oculum dextrũ eẽ dextrũ:⁊ ſiniſtrum eẽ ſiniſtrũ qd̃ ꝓba
bit per hoc ꝙ dextera pars rei viſe dyametraliter impꝛi
mit ſilitudinẽ ſuã in dexterã partẽ oculi ⁊ ſiniſtra in ſini/
ſtram.ꝓbatur ergo paſſio perſpectiſica vt talis viſio de
ſubo de quo ɔſiderat perſpectiuus nõ per mediũ geome
tricũ:ſed ꝑ mediũ ꝓpꝛium:vt q2 ſic impꝛimit̃ de quibꝰ ĩ/
pꝛeſſionibus nõ ſe h3 intromittere geometra.vet̃ tñ q2

talis ipꝛeſſio ſic fiat dyametralr̃ declarabit ꝑ ſilitudineꝫ
anguloꝝ quã ſilitudinẽ ſpectat declarare ad geometrã.
ꝗ in talibꝰ aliqd ẽ qδ ẽ pure geometricũ.aliqd ẽ qδ ẽ pu
re ꝑſpectificũ.aliqd aũt ẽ qδ nõ ẽ ꝑſpectiui ĩ ſe cõſiderati
ſed eiꝰ eſt vt ſubijcit̃ geometrice nec eſt geometre ſimp r
accepti ſꝫ eſt eius vt deſcẽdit in ꝑſpectiuã nã determina/
re de ſilitudine anguloꝝ ſm ſe ħ ẽ pure geometricũ ꝓba
re hꝫ viſionẽ de oculo ꝑ huius ipꝛeſſionẽ hoc ẽ ꝑſpectifi/
cũ.ſꝫ ad ꝓbãdũ hãc ipꝛeſſionẽ eẽ talẽ ꝑ ſilitudinẽ angulo
rũ nõ eſt aliud q̃ꝫ adaptare ħ qδ determinatũ ẽ i geome/
tria ad mãm ſpãlẽ vt ad oculũ de quo cõſiderat ꝑſpecti/
uus.hãc aũt adaptationẽ facere nõ ſpectat ad geometrã
ſm ſe ꝯſideratũ ſꝫ eius eſt vt deſcẽdit in ꝑſpectiuaꝫ.ſic ẽt
hic faceret geometrica ſic adaptare ad ſpãlẽ mãm non ẽ
ꝑſpectiui vt ꝑſpectiuus eſt ſed eius ẽ vt regulatur per ſu/
perioꝛẽ artificẽ.ꝗ ſciam ſubalter natã vti ꝓpõnibus ſcie
ſubalternãtis nõ ẽ aliud q̃ꝫ ꝓpões alias ad ſpãles mãs
applicare.tũc ꝗ ſubalternatas docet de ꝓpõnibꝰ illis ad
talẽ mãm applicatis qꝛ ita eſt q̃ꝝ pp qd ſupioꝛ artifex de
mõſtrabit.in hoc ꝗ ꝙ ſic applicat nõ ꝓpꝛia demr̃at ꝑſpe
ctiuus ⁊ paſſio illa vt facere tales angulos nõ eſt ꝑ ſe ipſi
us ſubiecti ꝑſpectifici nec eſt linee viſualis vt viſualis eſt
ſed eſt magis linee ſꝫ abſtractionẽ ſumpte.ſed qñ paſſio
eſt ꝑſpectifica ⁊ ſubm ꝑſpectificũ oꝫ mediũ ꝑſpectificũ eẽ
ita ꝙ ⁊ ſcie ſubalternate quodãmõ demr̃ant ex ꝓpꝛijs ſi
cut ⁊ alie ꝗ ꝑ locũ a minoꝛi ſi in his v̾ificat̃ ꝙ nõ ꝓcedunt
ex extrãneis nec ex cõibus ſed ex ꝓpꝛijs multomagis ħ v̾i/
ficabit̃ in alijs.ea ꝗ q̃ ſũt geometrica ⁊ adaptant̃ ad ocu
lum non ſunt ꝑſpectiue ſꝫ ꝙ huius.⁊ q̃ ſunt ariſmetrica
lia ⁊ que adaptantur ad ſonum non ſunt ſcientie armoni
ce ſm ꝙ huius.iõ phs ſignanter ait ꝙ que ſunt huius ſi/
ue q̃ ſunt talia.i.que ſunt armonica ſm ꝙ huius.vel que
ſunt ꝑſpectifica ſm ꝙ huius.⁊ vl̃r q̃ ſunt ſcie ſubalterna
te ſm ꝙ ſũt ipſa q̃ ſunt talia demr̃ant̃ ſilr̃.i.demonſtrant̃
per ꝓpꝛia ꝑncipia ſicut ⁊ in alijs ſcientijs.nã ſi paſſio eſt
ꝑ ſe ꝑſpectifica ⁊ ſubm cui per ſe ineſt ẽ ꝑſpectificũ qꝛ ne/
ceſſe eſt mediũ eẽ in eadẽ ꝓrimitate cũ extremis:neceſſe
eſt ipſum eẽ ꝑſpectificum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed differũt.ipſuꝫ enim qꝛ alterius eſt ſcie.
Subiectũ.n.genꝰ alterũ eſt. ſed pp quid ſupio
ris eſt cuius per ſe paſſiones ſunt.

Argir. ¶ Differentia tamen eſt. Nam ipſum quideꝫ
eſſe:ad aliam ſcientiam attinet. Subiectũ eniꝫ
genus diuerſum eſt. Ipſum autem propter
quid ſuperioꝛis nimiruꝫ eſt:cuius per ſe ſunt
ipſi affectus.

¶ Quia mẽtionẽ fecerat de armonica q̃ ẽ ſcia ſubalterna
ta ⁊ de ariſmetrica q̃ eſt ſcia ſubalternãs iõ dat dñiam in
ter has ⁊ illas dicẽs (differũt aũt) ſcientie ſubalternate a
ſubalternantibus eo ꝙ (ipſum.n.qꝛ eſt ſcie alterius).i.
ſcie ſubalternate.⁊ ſubdit (ſubm.n.) ſu.ſcie ſubalternate
(alteꝝ genus eſt) ſu.a ſcia ſubalternãte dicere ꝗ ipm qꝛ ẽ
ſcie ſubalternate ⁊ dicere (pp quid eſt ſcie ſupioꝛis cꝰ ſũt
A per ſe paſſiones.) ¶ Notãdũ aũt ꝙ ſubm ſcie ſubalterna
te ẽ aliq̃ modo alteꝝ genus a ſubo ſcie ſupioꝛis vt linea
viſualis eſt aliquo modo alteꝝ genus a linea ſimplr̃.per
ſpectiuus igit̃ id qδ eſt geometrice vt angulus trianguli
eqlateri ſit tertia ps duoꝝ rectoꝝ applicabit ad lineã vi/
ſualẽ vt ad oculũ.⁊ dicit ꝙ talis angulus in oculo eſt ter
tia pars duoꝝ rectoꝝ.iſtud aũt qδ nõ ſpectat ad geome
tram ſm ſe cõſideratũ qꝛ non hꝫ ſe de oculo intromittere
verũtñ qꝛ hec paſſio.vꝫ.eſſe tertiam ptẽ duoꝝ rectoꝝ ẽ li
neaꝝ ſm abſtractionẽ cõſiderataꝝ.iõ dicere pp quid ſpe
ctat ad ſupioꝛẽ artificẽ vt ad geometrã.hꝫ ꝗ paſſiones di
cere ꝓpter qd nullo modo ſpectat ad ꝑſpectiuũ ſed dice/
re qꝛ aliquo modo ſpectat ad geometrã ⁊ aliquo modo
ad ꝑſpectiuum.nam dicere ꝙ ſimplr̃ ſpectabit ad geome
tram cuius dicere eſt pp quid:ſed dicere qꝛ in hac mã ſit
vt in oculo ſpectabit ad perſpectiuum vt ſubalternatur
geometrie ⁊ vt propoſitiones geometricas adaptat ad
ſuam mãm ſpãlem. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quare ex his manifeſtũ eſt ꝙ non ſit demõ/
ſtrare vnũqδq ſimpliciter.ſed ſcδm ꝙ ex pro
pꝛijs vniuſcuiuſq principijs eſt. Sed ho//
rum pꝛincipia habent commune. Si hoc ma
nifeſtum eſt ꝙ nõ eſt vniuſcuiuſq pꝛopꝛia ꝑn
cipia demonſtrare.erũt enim illa omniũ pꝛin/
cipia ⁊ ſcia illoꝛum pꝛopꝛia oĩbus.

¶ Quare patet ex hiſce fieri non poſſe:quo de Argir.
monſtretur quodq ſimpliciter niſi ex pꝛinci/
pijs vniuſcuiuſq:ſed hoꝛum pꝛincipia ha//
bent commune.quod ſi id conſtat: patet fieri
non poſſe quo quiſquam pꝛopꝛioꝛum pꝛin//
cipioꝛum exhibeat demonſtrationem. Erunt
enim illa omnium pꝛincipia: ⁊ ipſoꝛum ſcien/
tia domina omnium erit.

¶ Ex rõnibus ꝑdictis cõcludit ꝯnem intentam.d.(quare
manifeſtũ ex his).i.ex dictis (ꝙ nõ eſt demonſtrare vnũ
quodqꝫ ſimplr̃).i.quocũqꝫ modo (ſed) ẽ demõſtrare ſup.
vnũqδqꝫ (ſm ꝙ eſt ex ꝑncipijs vniuſcuiuſq).i.ex ꝓpꝛijs
ꝑncipijs.tũc ſequit̃ pars illa (ſed horũ ꝑncipia) in qua i/
quirit vtrũ huiuſmodi cõia ſint alicui ſcie ꝓpꝛia oſtẽdẽs
ꝙ ſunt ꝓpꝛia metaphyſice cuius eſt ꝓbare ꝑncipia oĩuꝫ
ſciẽtiarum.circa qδ duo facit.qꝛ pꝛimo facit quod dictũ
eſt.ſcδo ꝯcludit q̃dam coꝛrelaria q̃ ſequuntur ex dictis
ibi (Et enim ſcit magis) dicit ꝗ (ſed principia hoꝛum).i.
haꝝ ſciaꝝ ſpãliuꝫ (hñt cõe) aliqua ꝑncipia cõia ſu.per q̃
pꝛobentur (Si aũt hoc manifeſtum eſt ꝙ nõ ẽ vniuſcuiuſ
q) ſcie ſpãlis (ꝑncipia ꝓpꝛia demr̃are) ⁊ ſubdit (erũt eni
illa).ſ.ꝑncipia cõia (ꝑncipia oĩuꝫ) alioꝝ ꝑncipioꝝ (⁊ ſcia
illoꝛum) ꝑncipioꝛum oĩum vt metaphiſica erit (ꝓpꝛia oi
bus) illis ꝑncipijs cõibus. ¶ Notãdũ aũt intẽtionẽ phi B
eẽ ꝙ illa ſcia vt metaphica ꝓpꝛie intẽdere hẽat de hꝫ pꝛin 4° met.
cipijs cõibꝰ.i.de hꝫ dignitatibus ⁊ de hꝫ pꝛimis animi T.c.9.
cõceptionibꝰ ꝑ q̃ ꝓbant̃ ꝑncipia aliaꝝ ſciaꝝ. ¶ Notãdũ ⁊ inde
ẽt ꝙ ſm verba textus poſſet ſic foꝛmari rõ:q̃cũq ſcia ꝓ/ C
bat ꝑncipia ſciaꝝ ſpãliũ illa ſcia ẽ ꝓꝑa illis ꝑncipijs cõi/
bus ꝑ q̃ talia ꝑncipia demr̃ant̃:metaphica ẽ hꝫ.ꝗ ⁊c̃. 2°
hec rõ poſſꝫ ſic foꝛmari.ſicut ſe hꝫ.ſcia ſpãlis ad ꝑncipia
ſpãlia ſic ſe hꝫ ſcia cõis ad ꝑncipia cõia.ſed ſciẽtie ſpãles
ſunt ꝓpꝛie ꝑncipijs ſpãlibus.ꝗ ⁊ cõis ſcia ẽ ꝓpꝛia oibus
ꝑncipijs cõibus.3° poſſet foꝛmari ſic.ſicut hec ſcia ſpãlis
que eſt de hoc ente eſt ꝓpꝛia his ꝑncipijs ſpãlibꝰ ſic ſcia
cõis que eſt de ente cõiter ſiue que eſt de ente in eo ꝙ ens
eſt ꝓpꝛia his pꝛincipijs cõibꝰ:metaphiſica eſt hꝫ.ꝗ ⁊c̃.
¶ Notãduꝫ ẽt ꝙ ſi ꝑncipia ſciaꝝ ſpãliũ nõ pꝛobant̃ niſi D
per ꝑncipia cõia cũ arguere per pꝛincipia cõmunia non
ſpectet ad ſcias ſpãles nõ ſpectabit ad eas demonſtrare
hꝫ pꝛincipia:ſed hoc ſpectabit ad metaphiſicam que cũ
ſit ꝓpꝛia his pꝛincipijs cõibus ad ipſaꝫ pertinet demon
ſtrare pꝛincipia oĩum ſciaꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nãqꝫ ſciuit magis intelligẽs ex ſupioꝛibꝰ
cauſis. Ex pꝛioꝛibus.n.nouit cũ non ex cãis
ſciat cauſas. Quare ſi magis ſciuit ⁊ maxime

⁊ ſcientia illa erit magis ⁊ maxime.

Argu. ¶ Etenim is ſcit magis qui ſuperioribus ex cau
ſis ſcit. Scit enim tum ex prioribus: cum ex cau/
ſis ſcit: que non effectus ſubeunt rōnes. Qua/
re ſi magis ſcit ⁊ maxīe: ⁊ ſi eſt illa ſciētia: ma/
gis ꝑfecto: maximeqꝫ ſcientia eſt.

¶ Cōcludit q̄dam correlaria q̄ ſequunt̄ ex dictis. ſūt.n.hꝯ
correlaria tria iuxta tria q̄ dixerat in capl'is p̄cedētibus.
dixerat.n. ſupra ꝙ ſcīa ē ex neceſſarijs p̄ncipijs ⁊ ex ne/
E ceſſarijs cauſis q̄ nō ↄtingit al'r ſe hr̄e. ¶ Ex h̄ g̊ ſeq̄t̄ hoc
correlariū ꝙ ſcire ē ꝑ cāꝫ. g̊ illa ſcīa q̄ tradit altiores cās
⁊ q̄ magis ꝓcedit ꝑ cās magis fac̄ ſcire. Rurſus dixerat
ſupius ꝙ ſcīa nō deſcēdit in aliud genꝰ. vñ ↄcludit qḋ ne
ceſſe ē vel tē idē genꝰ ſimpl'r in quo deſcendit ſcīa. ⁊ hoc
q̄ꝫtū ad ꝓprias ↄcl'ones illius ſcīe. vel eē genus idē ſic.i.
quodāmō q̄ꝫtū ad ſubalternatas ſcīas. ſcīa.n. ſubalter/
F nata aliq̄mō ↄuenit cū gn̄e ſubi cū ſcīa ſupiori. ¶ Ex h̄ g̊
ſequit̄ hoc correlariū ꝙ ſcīa demr̄atiua vel nullo mō de/
ſcēdit in aliud vel ſi deſcendit aliquo mō in aliqḋ genus
ſubiecti hoc eſt ſolū in ſcīas ſubalternatas. 3° dixerat ꝙ
vnumqḋqꝫ eſt demonſtrare non ex vnoquoqꝫ principio
G rum ſed ex immediatis ⁊ proximis. ¶ Ex quo ſequit̄ h̄
correlariū ꝙ difficile eſt cognoſcere an ſciamus. qꝛ ſi non
eſt ſcire niſi ex p̄ncipijs ꝓximis ⁊ proprijs. qꝛ difficile eſt
cognoſcē vtꝝ hēamus talia p̄ncipia difficile eſt cognoſcē
an ſciamꝰ. Scḋm correlariū incipit ibi (Sꝫ demr̄atio.) 3ᵐ
H ibi. (Difficile aūt ē.) ¶ Eſt ergo p̄ᵐ correᵐ ꝙ q intelligit
ꝑ ſupiores cās ꝙ magis ſciet ⁊ magis itelliget. iḋ ait. (Et
eni ſcit magis intelligēs ex ſupiorib' cāis) q̄ꝫ ſu. itelligēs
ex inferiorib'. ⁊ ſubdit. ꝙ (ex ſupiorib'. n. ſciuit cū nō ſci
uit ex cāis). i. cū nō ſcit a poſteriori (nec ſcit cāꝫ) ꝑ cāta. i.
ꝑ effectus. ſꝫ tūc ſcit ex ſupiorib' qñ ſcit ex p̄oribus ⁊ qñ
ſcit ꝑ cās effectꝰ. vñ cōcludit (q̄re ſi magis ſciuit) ſu. ille q
magl' hꝫ cās (⁊ maxie) ſciuit ſu. ille q maxie hꝫ cās (ſcīa il
la ⁊ magis ⁊ maxie) ſu. erit ſcīa. q̄ ⁊ magis ⁊ maxie ↄſide
I rat cās. ¶ Notādū aūt iuxta ↄſideratiōes traditas i ꝓho
picio ſicut ſimpl'r ad ſimpl'r ita magl' ad magl' ⁊ maxie ad
maxie. Si g̊ ſcire ē ꝑ cās. magis ſcire erit ꝑ magis cās. ⁊
maxie ſcire ꝑ maxie cās. ⁊ ſicut ſe hꝫ ſcire ad ſcire. ita ſcīa
ad ſciam. ſi g̊ magis hꝫ cās ē magis ſcire. ⁊ ſi maxie ē ma
xie ſcire. g̊ ſcīa illa magis ⁊ maxie erit ſcīa q̄ magis ⁊ ma
xime ↄſiderat cās metaph̄a g̊ magis facit ſcire q̄ꝫ aliqua
alia ſcīa. qꝛ magis cōſiderat cās ⁊ altiores cās. ſic ēt ſcīa
ſupior vt ſcīa ſubalternās magis fac̄ ſcire q̄ꝫ ſcīa iferior ⁊
ſubalternata. qꝛ magis ↄſiderat cās. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed demōſtratio nō ↄuenit i aliud genꝰ. ſed
niſi ſicut demr̄ ē geometrice i mechāicas vl' ma
chiatias aut ſpeculatias ⁊ arith. i armonicas.

Argu. ¶ Demonſtratio vero non ad aliud genus ac
comodatur: niſi eo modo quo tam ad demō/
ſtrationem facultatis machinaꝝ extruendaꝝ
vel ad proſpectiuas geometrice: q̄ꝫ ad muſi/
cam arithmetice demōſtratiōnes accomodā/
tur vt diximus.

¶ Ponit ſcḋm correᵐ. ſ. ꝙ demr̄atio nō vadit in aliḋ genꝰ
⁊ ſi vadit vel deſcēdit i aliud genꝰ h̄ nō erit in aliḋ genus
ſimpl'r ſꝫ ſolū h̄ erit in ſubalternas ſcīas. iḋ ait. (Sed de
mr̄atio nō ↄuenit). i. nō ↄueniēter deſcēdit (in aliḋ genꝰ.
ſꝫ ſic demr̄ ē) ſi demr̄atio deſcēdit i aliḋ h̄ erit ſolū i ſciētijs
ſubalternatis. ſic demr̄atōes (geometrice) deſcēdūt (i me
chanicas vel i machinatiuas. aut i ꝑſpectiuas. ⁊ ariſme
K trice in armonicas.) ¶ Notādū ē aūt ꝙ mechanice mul
ta ſupponūt a geometria ſicut faciētes fundū i dolio ſup
ponūt ꝙ latꝰ exagoni ſit medietas dyametri. h̄.n. mō fū/
dat̄ doliū ꝙ ꝓportionat̄ circinū donec ſexies replicatus
cōprehēdat rotūditatē dolij ⁊ ſm q̄ꝫtitatē poſtea circini
ſit fundꝰ dolij. qḋ g̊ geometria ꝓbat in 4° geometrie in
ꝓpōne 3° ꝙ latꝰ exagoni ē medietas diametri l3 machi/
natiua ars vt faber lignariꝰ p̄ſuppōit. deſcēdit g̊ geome/
tria i artes mechanicas. deſcēdit ēt i machinatiuas. ma
chinatiua.n. ars ē q̄ facit machinas ⁊ q̄ erigit edificia ad
q̄ꝝ erectionē multū valēt demr̄atiōes geometrice ⁊ ma
xime ille q̄ ſūt de triangulis ⁊ de ꝓportione lateꝝ triāgu
loꝝ. Rurſus geometria deſcēdit i ꝑſpectiuā qꝛ m'lta ſup
ponit ꝑſpectiuꝰ q̄ geometra ꝓbat. ariſmetrica aūt deſcē
dit in armonicā. i. in muſicam. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Difficile eni eſt noſſe ſi ſciuit aut nō difficile T.c.24
eſt noſſe ſi ex ꝓprijs vniuſcuiuſqꝫ p̄ncipijs ſci
mus: aut nō ꝙ vē ē ſcire. Opinamur āt ſi ha/
beamus ex aliqb' veris ſillm ⁊ primis ſcire.
ſed hoc non eſt: ſed proxima opꝫ eſſe primis.

¶ At vero difficile admoduꝫ eſt ſeſe percipere Argu.
quempiam ſi ſciat nec ne. Eſt enim difficile co
gnoſcere ſi ex principijs vniuſcuiuſqꝫ ſcimus
nec ne. Quod quidē eſt ſcire. Putamus au/
tem ſepenumero ſcire: ſi ex veris quibuſdam
primiſue ratiocinationem habemus. Id ve/
ro non eſt ita: ſꝫ opꝫ ipſis primis eē ꝓpinqua.

¶ Pōit 3ᵐ correlariū. vꝫ. ꝙ difficile ē cognoſcē an ſciamꝰ
qꝛ difficile ē cognoſcē vtꝝ hēamꝰ p̄nᵃ ꝓp̄a paſſiōis quā
intēdit ↄcludere. iḋ ait (difficile ē aūt noſcere ſi ſciuit) ſu.
ꝑ demr̄ationem (aut nō) cuius cā ē qꝛ (difficile.n. ē noſcē
ſi ſcimus ex p̄ncipijs vniuſcuiuſqꝫ). i. ex pricipijs ꝓprijs
(aut nō qḋ vē ē ſcire. q.d. ꝙ nō eſt vē ſcire niſi ex p̄ncipijs
ꝓprijs (nos aūt opiamur h̄). i. opinamur ſcire (ſi hēamꝰ
ſyllm ex aliqb' veris) ⁊ ſup. opinamur ſcire (ex p̄mis). i.
ex vēib' ⁊ cōib' (ſꝫ h̄ ñ ē). i. ſi ↄtigit ſcire h̄ mō (ſꝫ oꝫ pxīa
eē p̄mis). i. oꝫ eē p̄ncipia ꝓp̄a ꝓxima. i. ꝓp̄a p̄mia. i. cū p̄/
mis ⁊ cū cōib'. ſil'.n. cū p̄mis p̄ncipijs cōib' oꝫ hēre p̄nci
pia ꝓxima. i. ꝓpria cōia.n. nō faciūt ſcire ſine proximis.
¶ Notādū aūt ꝙ ad ſcire nō ſufficit aſſumere quecunqꝫ L
vera nec ſufficit aſſumere cōia ſed ſimul cū cōib' oꝫ aſſu
mere ꝓpria ⁊ ꝓxima. ⁊ qꝛ hoc eſt difficile cognoſcē verū
talia ſint q̄ accipimus difficile eſt cognoſcere an ſciamꝰ.
¶ Dubitaret forte aliqs q̄re cōia nō faciūt ſcire. ¶ Dōꝫ. M
ꝙ ſicut res ſe hꝫ ad eē ſic ſe hꝫ ad cognoſci ⁊ illū eūdē mo/
dū quē videmus in ꝓductiōe reꝝ videmꝰ ēt in acq̄ſitiōe
ſcīe. Sicut.n. ad ꝓductionē oliue nō ſolū ſufficit ſola v̄tꝰ
ſolis q̄ eſt virtus cōis ad cōia generabilia: ſꝫ requirit̄ ēt
v̄tus pullulatiua oliue q̄ ē cā ꝓp̄a eiꝰ ⁊ tñ v̄tꝰ pullulati/
ua nihil ageret niſi roborata ꝑ virtutē ſolis ſic cōes ai cō
ceptiones nō aggñant ſcīaꝫ: ſꝫ oꝫ ꝙ ibi ſint p̄ncipia ꝓp̄a.
ipſa tñ p̄ncipia ꝓpria nihil concluderēt niſi roborata eſ/
ſent ꝑ cōmunia. Et ſi volumus magis hāc adaptationeꝫ
extendere dicemus ꝙ ſicut v̄tus ſolis q̄ eſt v̄tus cōis vi/
detur forte ſufficere ad gñandū aliqua iꝑfecta vt ad ge/
nerādū ea q̄ ſūt ex putrefactione. ad gñandū aūt aialia ꝑ
fecta nō ſufficit v̄tus ſolis ſine ꝓp̄o ſemine ſic ad gñandū
cognitionē iꝑfectā vt ad hoc ꝙ fiat i nobis opīo ſufficiūt
cōia. Sed ad hoc ꝙ fiat in nobis cognitio ꝑfecta ⁊ ad h̄
ꝙ aggeneretur in nobis ſcīa ſimul cum cōibus requirū/
tur ꝓxima ⁊ propria principia ⁊c̄.

¶ Dico aūt principia in vnoquoqꝫ genere illa
que cum ſint non contingit demonſtrare.

Argir. ¶ Ea autem in quocunq; genere principia di/co: que fieri nequit: vt demonſtrentur eſſe.

¶ Quia philoſophus dixerat in precedentibus non eſſe ſciam per communia principia ſed per propria. In parte iſta vult determinare de principijs tam communibus ꝗ̄ proprijs. Circa ꝙ tria facit. q̄ꝛ primo diffinit ipſa princi/pia. ſcđo diſtiguit ea. 3° oñdit quō ſciētie ⁊ doctrine ſe ha/beant ad illa. ſcđa ibi (Sūt autē quibus) tertia ibi (Sūt autem propria) Circa primum duo facit. q̄ꝛ primo diffi/nit ipſa pncipia. 2° cōparat ea ad nō principia ibi (Quic/quid igitur) dicit enim (dico autem) .i. diffō ſiue deſcribo eſſe (principia in vnoquoq; genere illa que cum ſint non
A contingit ea demonſtrare). ¶ Notandū aūt ꝙ illud eſt principium quod eſt indemōſtrabile ⁊ ſi eſt indemōſtra/bile ſimpliciter eſt principiū ſimplr̄. Si vero ſit indemō
B ſtrabile in aliqua ſcia eſt principium in illa ſcia. ¶ No/tandū aūt ꝙ nec demonſtrant principia nec oppoſita pn/cipioꝝ nulla .n. falſa pñt demonſtrari. falſum gdem nec demonſtratur nec ſcitur. q̄ꝛ non eſt. ergo quantum ad in demōſtrabile ꝯueniunt pncipia cū ꝓpōnib⁹ falſis: ſed ꝗ̄tum ad eſſe differunt. principia enim ⁊ ea que ſunt falſa ſunt indemonſtrabilia: ſed differunt hec ab illis: q̄ꝛ pnci/pia ſunt: falſa autē nō ſunt: duo ergo dixit de principijs. vz. ꝙ ſunt ⁊ ꝙ indemr̄abilia ſunt: put autē ſunt differūt a ꝓpōnibus falſis: put aūt ſunt indemonſtrabilia diffe/
C runt a concluſionibus veris. ¶ Notandū aūt ꝙ cū dici/mus illa eē pncipia q̄ cū ſint ſūt indemr̄abilia oꝫ ꝙ ibi ac/cipiat eē ꝑ eē ſimplr̄. vel ꝑ eē ꝑ ſe: ſ; nō ꝑ eē ꝑ accñs nec ꝑ eē ꝯtīgēter. pncipia ḡ ſūt ⁊ ſūt ſimplr̄ ⁊ nō pñt demr̄a/ri: vt ſūt diſtīcta a falſis q̄ nō ſunt: vt ſunt ſimplr̄ differūt ab alijs que ſūt ꝯtingēter: vt ſūt indemr̄abilia differūt a cō/cluſionibus ꝑ ſe ⁊ neceſſarijs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quicquid igitur ſignificent prima ⁊ que ex his ſunt accipiendum eſt.

Argir. ¶ Sumitur igitur quidnam ipſa prima ⁊ ea q̄ ex hiſce proficiſcuntur ſignificant.

¶ Cōparat pncipia ad nō pncipia. Circa qđ tria facit: q̄ꝛ ꝑ dat ꝯuenientiā iter ea. 2° dat dr̄iam. 3° qđ dixerat ꝑ exē/pla manifeſtat. 2° ibi (Qđ autem ſint) tertia ibi (Quid vni/tas) Eſt ḡ cōueniētia inter pncipia ⁊ nō pncipia: q̄ꝛ de ōi/bus oꝫ ſupponē qd ē qđ dr̄ ꝑ nomē: ideō ait (qcqd ḡ ſignifi/cent pma ⁊ q̄ ſunt ex his) .i. q̄ ſunt ex primis (accipit) .i. ſupponit: vel accipiamus .i. ſupponemus. q. d. ꝙ in h̄ cō/ueniūt ⁊ pma ⁊ ea q̄ ſunt ex pmis ꝙ de eis ē accipe .i. ſup/ponere quid eſt quod ſignificatur per nomen.

¶ Deinde cū dicit.

¶ Quod autem ſint principia neceſſe eſt acci/pere. Alia vero demonſtrare.

Argir. ¶ At pncipia ſumere: eē cetera demr̄are neceē ē

¶ Dat differentiam inter principia ⁊ non principia. d. (ꝙ autē ſint pncipia neceſſe eſt accipere) .i. ſupponere (alia vero demonſtrare). q. d. ꝙ hec eſt differentia inter princi/pia ⁊ alia: q̄ꝛ principia ſupponimus eē: alia vero demon/ſtramus. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ut quid vnitas: aut quid rectū: ⁊ quid triā/gulus. Eſt autem vnitatem accipere ⁊ magni/tudinem: altera vero demonſtrare.

Argir. ¶ Ceu quid eſt vnitas: aut rectum: aut triāgu/lus: ſumere. Eſſe vero vnitatem ac magnitu/dinem: cetera autem demōſtrare.

¶ Qđ dixerat manifeſtat ꝑ exēpla. d. (vt qd vnitas: ⁊ qd rectū: ⁊ qd triangulus) ſu. accipim⁹ .i. ſupponim⁹ qd illa ſignificēt: lꝫ .n. vnitas ſit pncipiū. triāgl's v̄o ⁊ rectū ſint ea q̄ cōcludunt ꝑ pncipia: tñ in hoc ꝯueniunt vnitas cū triangulo ⁊ recto: ⁊ in h̄ ꝯueniunt pncipia ⁊ non pncipia ꝙ de vtriſq; ſupponim⁹ qd ſignificat nomē. Exēplificata eſt ḡ cōueniētia pncipioꝝ ad non pncipia. exēplificat aūt de coꝝ dr̄ia. d. (eſt aūt accipe) .i. ſupponere (vnitatē ⁊ ma/gnitudinē) eē (altera aūt demr̄are) magnitudo ergo q̄ eſt pncipiū in geometria: ⁊ vnitas q̄ eſt pncipiū in ariſmetri/ca illa ſupponūt eē: alia aūt demr̄ant. ꝗ̄tū ḡ ad eē diffe/rūt pncipia a nō pncipijs: q̄ꝛ pncipia ſupponunt eſſe: ⁊ nō principia v̄o demr̄ant. ¶ Notandū aūt ꝙ ſi ariſmetrico D
negaret vnitatē eē nō h̄ret viā ad ꝓbādū ꝯ̄ negantes. Et ſi geometrico negaret magnitudinē eē non poſſet ꝓbare intētū. ⁊ iō talia tanꝗ̄ pncipia h⁹ artifices pſupponūt eē alia vero demonſtrant. ¶ Dubitaret forte aliqˢ vtrum E
pn° accipiam⁹ eē vel qđ idē ē vtꝝ oporteat nos aſſentire pncipijs vel poſſum⁹ negare ea. Et vr̄ ꝙ poſſum⁹ negare pn° exēplo heracliti q vt pꝫ ex .4. met. negauit h̄ pnᵐ. de T.c.28.
q̄lꝫ ē affirmatio vl' nega° v̄a pma pncipia ſe hñt tāꝗ̄ añs. ⁊ inde
ꝯ̄ v̄o tanꝗ̄ ꝯñs. ſ; q negat ꝯñs negat añs. ḡ q negat ꝯ̄nē negat pncipia. ſed multi negāt ꝯ̄nes credētes eas falſas
eē ḡ ⁊c. ¶ Dōm ꝙ h̄ op⁹ ē q̄druplici diſtinctione. vna di/ F
ſtinctio ad ſoluēdū q̄ſitū erit talis. ꝙ aliud eſt negare ali/qd eēntialr̄ ⁊ i ſe: ⁊ aliđ ē negare ipſum vt v̄tualr̄ ſeruat i aliquo: ⁊ vt ē in alio. Scđa diſtinctio erit talis. ꝙ aliud eſt aliqd negare ꝑ ſe aliud ꝑ accñs. Tertia talis erit. ꝙ aliđ eſt aliqd negare directe ⁊ aliđ idirecte. Quarta talis erit ꝙ aliđ ē aliqd negare i ore: ⁊ aliđ aliqd negare i corde. ſ;
diſtinctiōes has ſoluit qđ ꝓpoſita. ¶ Cū ḡ q̄rit vtꝝ d̄ ne/ G
ceſſitate accipiam⁹ dignitates eē. vel qđ idē ē vtꝝ de ne/ceſſitate aſſentiam⁹ eis vel poſſum⁹ eas negare. aut loq̄/ris eēntialr̄ ⁊ in ſe. aut vt ſunt v̄tualr̄ in aliq: ⁊ vt ſuāt in alio. ſi loq̄ris de dignitatib⁹ nō i ſe ſ; vt ſuāt i alio ſic pla/nū ē ꝙ multi negāt eas: imo ōis hō ſ; hoiēꝫ ꝯ̄rūpit i ali/qđ falſum loq̄ns: ⁊ ꝑ ꝯñs negat dignitates ꝑ ſe notas. nā qcūq; dicit aliqđ falſū vel dicit h̄ affirmatiue: ⁊ tūc dic̄ eē qđ nō ē. vl' negatiue ⁊ tūc dic̄ ñ eē qđ ē. ſ; qcūq; dic̄ eē qđ nō ē: vel nō eē qđ ē dicit ꝯ̄dictoria vificari. ḡ qcūq; dic̄ ali/qđ falſū dicit ꝯ̄dictoria vificari. igit h̄āc dignitatē q̄ ē. de quolibꝫ ē affirmatio vel negatio. v̄e poſſum⁹ multotiēs negare ⁊ negam⁹ vt reſeruat v̄tualr̄ in ꝓpōnib⁹ alijs.
¶ Sꝫ ſi q̄rat vtꝝ h̄āc dignitatē q̄ ē. de q̄libet ē affirma/tio vel negatio poſſum⁹ negare eēntialr̄ ⁊ ſm ſubaꝫ ſuaꝫ ad h̄ valꝫ ſcđa diſtinctio: q̄ꝛ aut loq̄ris ꝑ ſe aut ꝑ accñs. ſi ꝑ accñs ſic multi negauerūt ēt ꝑ ſe nota. multi eni habē/tes aliquas rōnes q̄s neſciebant ſoluere negauerunt ea q̄ erāt nota nō ſolū itellectui: ſ; ēt ſenſui: ſicut zeno nega/uit motū. videbat .n. zeno ad ſenſuꝫ ꝙ ipſe ibat ad forum ⁊ ꝙ equus currebat i ſtadio: tñ q̄ꝛ nō videbat ei ꝙ poſſꝫ ponere motū niſi poneret infinita pertranſiri q̄ꝛ neſciebat ſoluere hanc rōnē negauit motū. ſic ēt aliqˢ ꝑ accñs ne/garet h̄ pncipiū. de quolibet ē affirmatio vel negatio q̄ꝛ forte h̄ret aliquā rōnē quā neſciret ſoluere. ḡ in alio vt in ꝯ̄nibus vel ꝑ aliud vt ꝑ ꝯ̄nes poſſumus negare pn° nam quicūq; negat ꝯ̄nem ex ꝯñti negat pn°. Rurſus ꝑ accñs vt ꝓꝑ aliquā rōnē quā neſcim⁹ ſoluē poſſum⁹ negare pn/cipia: ⁊ ē terti⁹ mod⁹ negādi pn° lꝫ indirecte. ſicut hera/clit⁹: vt pꝫ ex .4. meta. negauit h̄ pnᵐ de quolibet ē affir/matio: aſſerēs ꝙ nō ꝯtingeret ꝯ̄dicere: ſ; hoc nō fuit dire/cte ſ; indirecte. credebat .n. entia eē i tāto fluxu ꝙ ſtatim cū qs diceret hoc ē ſtatiꝫ ꝓꝑ fluxibilitatē eoꝝ poſſet dice/re h̄ nō ē. vñ iprobabat Heraclit⁹ ſic dicētē ꝙ poteram⁹ eandē aquam fluminis tāgere bis. dicebat .n. ipſe ꝙ nec ſemel. ſicut ḡ ſm heraclitū ꝓꝑ fluxibilitatē aque eandem aquā nō poſſum⁹ tāgē bis: ita ſm eūdē ꝓꝑ fluxibilitateꝫ reꝝ de eadē re eodē mō ſe habēte nō poteram⁹ loq bis

⁊ iõ volebat ꝙ ſtati cũ dixerim⁹ rẽ eẽ:ſtati poteram⁹ dicere nõ eẽ. iſte ḡ negauit hec principia. de quolibet. ſꝫ indirecte q2 nõ credebat directe ⁊ ꝓprie ꝯdictoria verificari. Siłr 4ᵉ mõ pñt negari ꝑncipia ore: q2 ꝗ̃ztũcũqꝫ aſſentiam⁹ eis corde poſſum⁹ ea negare ore. ꝑncipia ḡ ⁊ potiſſime cões ai ꝯceptiões corde ⁊ directe ⁊ ꝑ ſe ⁊ ſm ſbam negare nõ poſſum⁹. ore aũt indirecte ⁊ ꝑ accñs: ⁊ nõ ſm ſe ſed rõne ꝯclõnũ ꝗs negam⁹ nil ꝓhibet pricipia negare. Cũ ergo arguiť de Heraclito ſolutũ eſt ꝑ iã dcã: q2 ille principiũ iſtud: de quolꝫ affirmatio. directe non negauit ſed indirecte: nec negauit hꝯ ꝑncipiuꝫ cũ ſignificatiõe ꝓpria ſed cũ extranea. credidit. n. ꝙ ad hoc ꝙ v̾ificarentur ꝯdictoria de eadẽ re ꝙ ſufficeret rẽ illã eẽ tante fluxibilitatis ꝙ ſtatim cũ affirmareť de ea aliqd ſtati poſſet negari illud de ea. Qd̃ v̾o vlteri⁹ arguebať ꝙ q negat ꝯñs negat añs: ⁊ q negat ꝯclõnẽ negat ꝑncipia pꝫ. q2 negare ꝑncipia h̾ mõ ꝓut. ſ. negam⁹ ꝯclões nõ eſt negare ꝑncipia ſm ſe ⁊ ſm ſbam: ſꝫ ſolũ ꝓut v̾tualr̾ referuanť i cõcluſiõib⁹: vel h̾ nõ eſt negare ꝑncipia explicite ſꝫ iplicite.

I ¶ Ulterius dubitaret forte aliquis de eo ꝙ in lr̄a dĩ ꝙ ꝑma opꝫ accipere. i. ſupponere: alia v̾o demr̄are. ſꝫ ꝑma ꝑncipia ſunt ea que ſumunť ex ipſo ente: vt ꝙ ꝯdictoria non pñt ſil' eẽ v̾a ⁊ ⁊ ꝙ oꝫ alterã ꝑtẽ ꝯdictorioꝝ eſſe verã alterã vero falſaꝫ. cetera v̾o alia poterãt demr̄ari. ḡ ꝙ oẽ totũ ſit maius ſua ꝑte: ⁊ ꝙ q̄ vni ⁊ eidẽ ſunt eadeꝫ inter ſe ſunt eadẽ ⁊ cetera hꝯ poterant demonſtrari: q2 nõ ſũt oĩo ꝑma. ſed hñt alia ꝑora ſe. ¶ In ꝯriũ eſt: q2 tales ꝓpões

k ſunt cões ai ꝯceptiões. ergo indemr̄abiles. ¶ Dõm ꝙ illa dñr ꝑma in qua intellect⁹ ferť ſine diſcurſu. q̄cũqꝫ. n. ꝓpões tales ſunt ꝙ ſtatim cũ ꝓponunť intellect⁹ aſſentit illis dñr ꝑme. eſt. n. inter ipſas ai ꝯceptiões ordo vt ſic̄ ꝑmũ apꝓheſum ab itellectu ẽ ens ⁊ eẽ ita ꝑma cõis ai cõceptio eſt illa q̄ imediate fundať in ipſo ente vel in ipſo eẽ vt de quoiꝫ oꝫ eẽ vel nõ eſſe. rõ ergo ꝑmitatis põt accipi ſm ens ⁊ ꝑtes entis ſicut iter ipſas animi cõceptiões eſt ordo. q2 illa q̄ fundať in ipſo ente ẽ ꝑor illis que fundãtur in ꝑtibus entis ⁊ ẽt poteſt accipi rõ ꝑmitatis vt dicatur oẽ illud primum eſt in quod ferť intell's ſine diſcurſu ſm quẽ modũ oẽs cões animi cõceptiões ſũt ꝓpõnes ꝑme q2 ſine aliquo diſcurſu ⁊ ſine aliqua rõne intell's aſſẽtit eis. dicamus ergo vt meli⁹ appareat quod dr̄ ꝙ ſicut ad vnã ⁊ eãdẽ ſciam cõeꝫ ⁊ ꝑmã vt ad metaphicã ꝑtinet nõ ſolũ cõſiderare de ente: ſꝫ de ꝑtibus entis. in hꝯ tñ cõſideratione eſt ordo. q2 principalius ꝯſiderat metaphic⁹ de ente ꝗ̃ꝫ de ꝑtibus entis. ſic cões animi cõceptiones ſũt ille ꝑme q̄ nõ ſolũ ſumunť ex ente: ſed ex ꝑtibus entis. eſt enim cõis ai ꝯceptio ꝙ de quolibet oꝫ eẽ vel non eẽ que fundať in ipſo ente ⁊ eſt ẽt cõis animi conceptio ꝙ omne totũ eſt maius ſua ꝑte: q̄ fundať in predicamẽto ꝗ̃ꝫtitatis qd̃ eſt pars entis. nam principales ꝑtes entis ſunt figure ꝑdicamẽtorũ vt declarari hꝫ in quinto meta. oẽs ḡ tales ꝓpões q̄ ſũt i terminis cõib⁹ de qb⁹ ſpectat ꝯſiderare ad ſciam cõem ſiue fundanť in ente ſiue in ꝑtib⁹ entis ſũt ꝓpões ꝑme ⁊ dignitates ⁊ cões ai cõceptiões. attñ iter eas ẽ ordo: q2 rõ dignitatis ⁊ ꝑmitatis ꝑncipali⁹ rep̄rať in cõi ai cõceptiõe q̄ ſumiť añ ꝗ̃ꝫ i altis q̄ ſumũť de ꝑtib⁹ entis. argumẽta ẽt ſoluta ſũt ꝑ iã dcã. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sunt ãt qb⁹ vtimur in demõſtratis ſciẽtijs alia qdẽ ꝓpria vniuſcuiuſqꝫ ſcie alia v̾o cõia.

Argir. ¶ Eorũ autem quibus in demonſtratiuis vtũtur ſcientijs: alia cuiuſqꝫ ſcientie propria: alia communia ſunt.

¶ Diſtinguit ẽt ipſa principia. Circa qd̃ tria facit: q2 ꝑmo facit ꝙ dcm̃ ẽ. 2ᵒ rñdet cuidam tacite qõni. 3ᵒ declarat qd̃ dixerat. 2ᵒ ibi. (Cõia aũt ſm) 3ᵒ ibi. (Et ꝓꝑa ꝑncipia quidẽ.) Dicit ḡ ꝑ (ſũt ãt) ſu. ꝑn⁹ (qb⁹ vtimur i demr̄atiuis ſciẽtijs alia qdẽ ꝓꝑa vniuſcuiuſqꝫ ſcie alia qdẽ cõia). q. d. ꝙ principiorum quibus vtitur demonſtrator quedam ſunt cõia ⁊ quedã ꝓpria. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cõmunia enim ſm analogiam. qm̃ vtile eſt ꝗ̃ztum [illegible] in eo qd̃ ſub ſcientia eſt genere.

¶ Cõmunia tamen ſimilitudine rationis: ꝙ ꝓpe cuꝫ vſus eorum tantum ſeſe extendat: vt in quacunqꝫ ſcientia quantum: cuiuſqꝫ ſubiecto generi congruit. Argir.

¶ Rñdet cuidã tacite qõni. dicẽt. n. aliqs eẽ icõueniẽs ꝙ demr̄atio vtať cõib⁹ ꝑncipijs cũ cõia trãſcẽdãt ſubm ꝓpriũ: ⁊ q2 ſcia ſumit ſpẽꝫ a ꝓꝑo ſbo ſi vtereť ꝑncipijs cõib⁹ trãſcẽdẽtib⁹ ſubm ſuũ agẽt vltra ſuã ſpẽm: qd̃ ẽ icõueniẽs. ¶ Ad ſoluẽdã ḡ hãc obiectionẽ dcl'at ꝑhs ꝗ̃r ſcia demr̄atiua vtiť ꝑncipijs cõib⁹ oñdẽs ꝙ ñ vtiť eis niſi ſm analogiã ſm ꝓportionẽ ꝓprij ſubi. iõ ſic vtiť talib⁹ ꝑncipijs ſcia ſpãlis ꝙ nõ trãſcẽdit ꝓꝑuꝫ ſubm: nec agit vltra ſuã ſpẽm. iõ ait ꝙ (cõia ſꝫ analogiã). q. d. ꝙ ſcia dmr̄atia accipit ꝑn⁹ cõia ſm analogiã. i. ſm ꝓportionẽ ſubi ꝓprij ⁊ ſbdit (qm̃ vtile ẽ ꝗ̃ztũcũqꝫ ẽ i eo gñe: qd̃ ẽ ſub ſcia). q. d. ꝙ vtile ẽ ipſi gñi tm̃ accipe d̾ ꝑncipijs cõib⁹ ꝗ̃ztũ ẽ ⁊ ꝗ̃ztũ ſpectat ad gen⁹ ſubi qd̃ ẽ ſub illa ſcia. dĩ ãt gen⁹ ſubi eſſe ſub illa ſcia: q2 ſubijciť ꝯſideratiõi ipſi⁹ ſcie. ¶ Deiñ. c. d. l

¶ Propria principia quidem vt lineam eſſe huiuſmodi ⁊ rectum.

¶ Propria ſunt: vt lineã eẽ talem: rectum ue. Argir.

¶ Declarat qd̃ dixerat. Dixerat aũt tria. ꝑ dixit ꝙ q̄dã ſũt ꝑn⁹ ꝓꝑa. 2ᵒ ꝙ q̄dã ſũt cõia. 3ᵒ dixit ꝙ de ꝑncipijs cõib⁹ tm̃ accipit ſcia ꝗ̃ztũ ſpectat ad gen⁹ ſubi ſui: iõ tria facit: q2 ꝑ decl'at q̄ ſunt ꝓꝑa ꝑn⁹. 2ᵒ q̄ cõia. 3ᵒ oñdit q̄uo ſcia tm̃ accipit de ꝑncipijs cõib⁹ ꝗ̃ztũ ſpectat ad ſuũ ſubꝫ. 2ᵒ ibi (Cõia aũt vt ſi ab eq̃lib⁹). 3ᵒ ibi. (Sufficiẽs ãt.) Dicit ḡ ꝙ (ꝓꝑa ꝑncipia qdẽ) dico (vt lineã eẽ hꝯ). vꝫ. lõgitudinẽ ſine latitudie (⁊ rectũ) ſu. eẽ hꝯ. vꝫ. cuius mediũ nõ exit ab extremis vel lineã rectã eſſe illã q̄ tota ſub pũcto tegiť. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ꝓꝑe diffõnes ſpãliũ terminoꝝ ſunt ꝓꝑa ꝑncipia i ſcia vtẽte illis terminis. vñ ⁊ geometria ꝑ diffõnem circuli ꝓbat lineas exeũtes a cẽtro eq̃les eẽ. vtiť ḡ geometria diffõne circuli tãꝗ̃ꝫ ꝑncipio. ſicut ẽt vtiť diffõnib⁹ linee ⁊ recti tãꝗ̃ꝫ ꝑncipijs. lineã ḡ eẽ hꝯ ⁊ rectũ hꝯ eẽ ſũt ꝓꝑa ꝑncipia in geometria. ¶ Deinde cũ dicit. m

¶ Cõmunia aut vt equalia ab equalibus ſi auferas ꝙ equalia reliqua ſunt.

¶ Cõmunia: vt ſi ab equalib⁹ equalia demas: ea que reſtant equalia ſunt. Argir.

¶ Declarat q̄ ſũt ꝑncipia cõia. d. (Cõia aũt ꝑncipia) dico (ſi ab eq̃lib⁹ eq̃lia detrahas eq̃lia reliq̃ ſunt). q. d. ꝙ cõia ꝑncipia vocat cões ai cõceptiões. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sufficiẽs autem vnũqd̃qꝫ iſtoꝝ: qm̃ i gñe eſt. Idẽ. n. faciet ⁊ ſi nõ de oib⁹ accipiat: ſꝫ in magnitudinibus ſolũ: arithmeticus aũt i nũeris.

¶ Atqꝫ hoꝝ vnũquodqꝫ cuiqꝫ ſatiſfacit ad cuiuſqꝫ genus accomodatum. Idem enim hoc faciet: ⁊ ſi nõ de omnibus ipſum accipiet geometra: ſed de magnitudinibus tantũ: ⁊ arithmeticus de numeris ſolum. Argir.

¶ Declarat tertium. vꝫ. ꝙ ſcia tm̃ accipit de iſtis ꝑncipijs cõib⁹ ꝗ̃ztũ facit ad ſubꝫ ſuũ. Formať aũt ſic rõ. id quo nõ idiget ſcia nõ accipit ſcia ſꝫ vltra ſubm ſuũ nõ idiget ſci

entia.ḡ ⁊c̄.iō ait.(Sufficiēs ē aūt vnūq̄dq̄ʒ iſtoꝝ).i.ꝓn/ cipioꝝ cōium (q̄ʒtū cūq̄ʒ in gn̄e eſt) .i. q̄ʒtūcūq̄ʒ ptinet ad genꝰ ſubi.q.d. ꝙ ſcia nō idiget vltra ſubm ſuū ſʒ ſufficit ei tantū accipe de hꝭ ꝓncipijs cōibꝰ q̄ʒtū ptinet ad genus ſubiecti ſui.⁊ ꝙ hoc ſufficiat pʒ q̄ɼ(idem.n.facit)ſu.geo/ metria(ſi nō accipiat de oībꝰ)equalibus(ſed in magnitu dinibꝰ ſolū ariſmetrica aūt in numeris).i.idem faciet ſi

A accipiet in numeris ſolū.❡ Notandū aūt ꝙ qn̄ geome/ tra vult arguere p illud ꝓncipium.ſi ab equalibus eq̄lia demas:⁊c̄.non opʒ ꝙ accipiat ipſum in tota ſua vl̄itate ſʒ ſufficit ꝙ accipiat ipm ꝯctū ad magnitudies.nā cū nō intēdit arguē:niſi de magnitudinibus ſufficit ꝙ dicat ſic ſi ab eq̄libus magnitudibus eq̄les magnitudies demas magnitudines remanētes eq̄les erunt.⁊ ariſmetricus ac cipiat hoc ꝓncipiū ꝯctuʒ ad nūos vt ſi ab eq̄libus nume

B ris:⁊c̄.❡ Dubitaret forte aliquis q̄ɼ videt̄ falſum eē qđ hic ait ph̄s.nā in p̄ poꝝ loquēs de hꝭ ꝓncipijs ait ꝙ opʒ ea accipe vl̄r.o.ꝙ debemus dicere ꝙ ſi a quibuſcūq̄ʒ eq̄/ libus equalia demas:⁊c̄.nam ſi accipimus tale ꝓncipiū particulariter vt ſi vellemus ꝓbare angulos inciſionis eſſe equales:q̄ɼ remanent ex eo ꝙ ab equalibus demunt̄ equalia ſi ad hoc ꝓbandum accipiat̄ hoc ꝓncipiū parti/ culariter ſi ab eq̄libus eq̄lia demas:aut in itelligis đ eq̄li bus angulis inciſionis aut de alijs eq̄libꝰ ſi de alijs eq̄li/ bus facis ſyll'm nō ad ꝓpoſitū.ſi de angulis iciſionis pe tis qđ ē in ꝓncipio:q̄ɼ aſſumis qđ vis ꝓbare oʒ ḡ accipe

C vl̄r ⁊ dicas q̄buſcūq̄ʒ eq̄libus eq̄lia demas ⁊c̄.❡ Dōʒ ꝙ hoc ꝓncipiū aſſumptū ⁊ hꝭ ꝓncipia cōia aſſūpta opʒ eē vl̄iora q̄ʒ cōclo ſed nō opʒ eē vl̄iora q̄ʒ ſubm ſcie vt ſi geo metria vult ꝓbare de aliquibus lineis ꝙ ſunt eq̄les.⁊ ħ per iſtud ꝓncipiū.ſi ab eq̄libus eq̄lia ⁊c̄.opʒ hꝭ ꝓncipiū accipi vl̄iori mō q̄ʒ cōclo ſed nō opʒ accipi vl̄ius ꝙ ſubm geometrie:imo pōt accipi infra ſubiectū ſic.a quibuſcun q̄ʒ eq̄libus lineis eq̄les demas ⁊c̄.ſubiectū in geometria eſt magnitudo.Cōſtat aūt ꝙ linea ē infra magnitudinē. Ad ꝓbandū ḡ de aliquibꝰ lineis accipi pōt hoc ꝓncipiū vl̄r ad oēs lineas qđ faciēdo erit principiū aſſumptū vl̄i/ us q̄ʒ concluſio ſed non erit vl̄ius q̄ʒ ipſum ſubiectū geo/ metrie.Ad ſaluādā ḡ mētē ph̄i in libro poꝝ opʒ hꝭ ꝓnci pia accipi vl̄iori modo q̄ʒ cōclo.ad ſaluandā mētē eiꝰ in hoc loco nō opʒ ꝙ aliqua ſcia vtat̄ talibꝰ ꝓncipijs vltra ſuū ſubʒ.ꝓncipia ḡ cōia debent accipi vl̄iori modo q̄ʒ cō/ cluſio.ꝓpria aūt poſſunt accipi cōuertibiliter:q̄re autem non petat̄ id qđ eſt in ꝓncipio ſi accipiantur cōuertibilit̄ propria poſtea cū diſputabimus de medio demōſtratio/ nis hoc oſtendetur.❡ Deinde cum dicit.

❡ Sūt āt ꝓpria q̄dē ⁊ q̄ accipiunt̄ eē circa que ſcientia ſpeculat̄ que ſunt p ſe. vt arithmeti/ ca vnitates: geometria autem ſigna ⁊ lineas. Hec enim recipiunt eſſe ⁊ hoc eſſe.

Argir. ❡ Sunt etiā ⁊ ea propria circa que ſcia cōſide/ rat:ea q̄ p ſe illis inſunt.Atq̄ʒ hec ⁊ eē ⁊ quid ſunt ſcientie ſumunt vt vnitates arithmetica: puncta linea ſue geometria.

❡ Oñdit q̄uo ſcia ſe hʒ circa talia ꝓncipia.Ad cuius eui/ dētiā ſciēdū ꝙ in q̄lʒ ꝯne q̄tuor requirūt̄ vel concurrūt. vʒ.paſſio ſubm ⁊ ꝓncipia p que probat̄ paſſio de ſubō.⁊ hꝭ ꝓncipia ſunt in duplici genere.q̄ɼ quedaʒ ſūt ꝓpria ⁊ quedā cōmunia.duo ḡ facit ph̄s:q̄ɼ ꝓmo oſtendit q̄uo ſcie ſe hēant circa ſubiectū ⁊ circa paſſionē ⁊ circa ꝓnci/ pia communia.2° oñdit q̄uo ſe habeāt circa propria ibi (Si aūt iterrogatio ſyllogiſtica ⁊ propoſitio ꝯdictiōis) Circa ꝓmum duo facit:q̄ɼ primo oſtēdit ꝙ ſcie v̄ſant̄ cir/ ca hec tria.vʒ.circa paſſionē.circa ſubm:⁊ cōes digni ta/ tes.2° ſp ālr determinat de ipſis cōibus dignitatibus ibi (Non eſt aūt ſuppō neq̄ʒ petitio).Circa ꝓmum duo facit q̄ɼ pmo facit qđ dcm̄ eſt.2° dat dr̄iaʒ inter ipſas ſcias ibi (Quaſdā aūt ſcias)ꝓma pars diuidit̄ in q̄tuor ptes q̄ɼ primo oſtendit q̄uo demr̄atiua ſcia verſat̄ circa ſubm.2° q̄uo circa paſſionē.3° q̄uo circa dignitates.4° ex dictis cōcludit ꝙ circa hec tria.vʒ.circa ſubm paſſiōes ⁊ digni tates verſat̄ ōis demr̄atiua ſcia.ſcđa ibi.(Hoꝝ aūt paſſio nes.)tertia ibi.(Qđ aūt ſic demonſtrant.)q̄rta ibi.(Ōis enim demr̄atiua ſcia.)dicit ḡ ꝓmo(ſūt aūt ꝓpa q̄dē)ſup. ſubiecta in ſcia(que accipiunt eē).i.q̄ ſupponuntur eē in ſcia illa(circa que)ſubiecta(ſcia ſpeculat̄ que ſunt per ſe) ſu.paſſiones illoꝝ ſubiectoruʒ.(vt ariſmetrica vnitates) ſu.ſupponit eē(geometria aūt ſigna).i.pūcta(⁊ lineas) eſſe ſu.preſupponit(Hec enim).i.ariſmetrica vnitates ⁊ geometria puncta ⁊ lineas(recipiūt reſpiciunt eē).i.ſup ponunt q̄ɼ ſunt(⁊ eſſe hoc).i.ſupponūt q̄d ſūt.oʒ enim de talibus ſupponere:q̄ɼ ſunt ⁊ q̄d ſunt.❡ Notādum ꝙ de D ſubō oʒ p̄ſupponere eē.i.ꝙ ſit.⁊ eē hoc.i.q̄d ſit.❡ Notā E dum aūt ēt ꝙ ſubiectū in ariſmetrica eſt numerus cuius ꝓncipia ſūt vnitates.ſi ergo ariſmetrica de numero tā q̄ʒ de ꝓprio ſubiecto p̄ſupponit eē ⁊ quid ſit multo magis hec p̄ſupponet de vnitatibus q̄ ſunt ꝓncipia numeroꝝ. ſic ēt ſubm in geometria ē magnitudo cuius ꝓncipia ſūt puncta ⁊ linee.Eſt ergo geometria de magnitudine tā q̄ʒ de ꝓprio ſubō quā p̄ſupponit eē ⁊ quid ſit multo magis p̄ſupponet hoc de pūctis ⁊ lineis que ſūt ꝓncipia magni tudinis.declaratū ē ḡ q̄uo demr̄atiua ſcia ſe hʒ circa ſub iectū ⁊ circa ꝓnꝰ ſubi:q̄ɼ de eis p̄ſupponit eē ⁊ eē hoc vel ſupponit de eis ꝙ ſint ⁊ q̄d ſint.❡ Deinde cū dicit.

❡ Horum autē paſſiones per ſe quid quidem ſignificet vnaqueq̄ʒ accipiūt vt arithmetica q̄/ dem quid par aut impar aut quadrangulus aut cubus:geometria vero q̄d rationabile aut reflecti aut curuare.

❡ At horuʒ per ſe affectuū quid quidē quiſq̄ʒ Argir. ſignificat ſumūt:vt arithmetica quid par: q̄d impar: quid quadratum: quid quoq̄ʒ cu/ bus.Geometria:quid expers rōis:quid frā/ gi:q̄d concurrere ⁊ hmōi cetera.

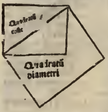

❡ Oñdit q̄uo ſe habet demōſtratiua ſciētia cir/ ca per ſe paſſioneʒ dicēs (horum autem).i.ſubie/ ctorum (paſſiones p ſe) ſup.ſunt quarum (quid ſignificet vnamquāq̄ʒ ac cipiunt).i.preſupponūt ſu.demonſtratiue ſciētie (vt ariſmetrica) preſup/ pōit(quid ſignificat par vel impar.⁊ quadratus ⁊ cubus geometria qui/ dem)preſupponit quid ſignificet(rationabile aut refle/ cti aut curuari.)❡ Notandum autem ꝙ par ⁊ impar q̄ F dratus ⁊ cubus ſunt paſſiones numeri de quo conſide/ rat ariſmetricus.rationalis vero ⁊ curuum aut reflexuʒ ſunt paſſiones linee de qua conſiderat geometria. dici/ tur autem linea rationalis: vt patet in exemplo geo/ metrie de q̄ rōcinantur.quecūq̄ʒ ḡ linea ꝓpoſita ſm̄ quā volumus ſcire ꝓpoſitiones aliaꝝ linearū rationalis vo/ cabitur.alie aūt linee cōmēſurabiles illis rōnales dicēt̄ incōmēſurabiles v̄o irrōnales.❡ Notādū etiā ex eo qđ G

dictum eſt declaratū eē q̄uo demr̄atiua ſcia ſe hēat circa ꝑ ſe paſſiones: qꝛ p̄ſupponit de eis qd ſignificēt: ⁊ quid ē quod dicitur ꝑ nomen. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quõ aūt ſint demr̄ant ꝑ q̄daʒ cōia: ⁊ ex his q̄ demonſtrant: ⁊ aſtrologia ſilr̄.

Argir. ¶ Demonſtrāt aūt ipſoſ eē: ⁊ ꝑ cōia ⁊ ꝑ ea que demr̄ata ſunt eadē ⁊ aſtrologia facere ſolet.

¶ Oſtēdit q̄uo demr̄atiua ſcia ſe hʒ circa ꝓncipia cōia. ſic enim ſe hʒ demr̄atiua ſcia circa ꝓncipia: qꝛ ꝑ hꝰ ꝓnᵃ cōia adiunctis ꝓprijs demr̄ant ꝑ ſe paſſiões de ſubis. Cōtinuetur aūt ſic lr̄a. dictū ē ꝙ ariſmetrica ⁊ geometria p̄ſupponūt qd ſignificēt ꝑ ſe paſſiones (aūt) ꝓ ſʒ. ſʒ (ꝙ ſint) ſu. huius ꝑ ſe paſſiones nō p̄ſupponunt immo (demr̄ant ꝑ q̄dā cōia: ⁊ ex his q̄ demonſtrant). i. ex proprijs (⁊ aſtrologia ſilr̄). q. d. ꝙ nō ſolū ariſmetrica ⁊ geometria p̄ſupponūt de paſſiōibꝰ qd ſignificēt ⁊ demr̄ant eas eē. i. ineē ſubis: ſʒ ſilr̄ aſtroloᵃ ⁊ q̄cūqʒ alia demr̄atiua ſcia h̄ facit. ¶ Notādū ꝙ id qȍ ē ꝯ in vna demr̄atiōe ē ꝓnᵐ ꝓpriū in alia vt ꝓmū ꝓnᵐ ad ꝓbādū hꝛe tres de triāgulo eſt angulus extrinſecꝰ q ꝓbaꝛ eē talis ꝑ lineā cadētē eq̄ diſtātē i tertio latere. ḡ qꝛ ꝓnᵃ ꝓꝑa pn̄t eē ꝯnes demr̄ationū. iõ phs per ꝓncipia q̄ demr̄ant intelligit ꝓncipia ꝓꝑa. pʒ igiꝛ q̄uo demr̄atia ſcia negociaꝛ circa ꝓnᵃ cōia: qꝛ ꝑ hꝰ ꝓncipia cōia ⁊ cū ꝓncipijs q̄ demr̄ant. i. cum ꝓncipijs ꝓprijs demr̄at ꝓprias paſſiones de ſubiectis. ¶ Deinde cū dicit.

5 ¶ Omnis enim demr̄atiua ſcia circa tria eſt: ⁊

T. c. 25. quecūqʒ eē ponunꝛ. Hec aūt ſūt genera: cuiuſ ꝑ ſe paſſionū ſpeculatiua eſt: ⁊ quecunqʒ cōes dicūtur dignitates: ex quibus primus demōſtrant: ⁊ tertium paſſiones quarum quideʒ ſignificet vnaqueqʒ accipiat.

Argir. ¶ Omnis nāqʒ demr̄atiua ſcia circa tria verſaꝛ ſunt enim ea que ponit eē. Hec āt ſūt genꝰ: cuius per ſe affectuū ē cōtēplatrix: ⁊ ea que cōes dignitates dicūꝛ: ex q̄bus primis demōſtrat. ⁊ tertiū affectꝰ: quoꝝ qd q̄ſqʒ ſignificat ſumit.

¶ Ex his q̄ dixerat ait tria eē p̄cognita circa q̄ v̇ſaꝛ demr̄atiua ſcia. (ois. n. demr̄atiua ſcia circa tria ē. q̄cūqʒ ponūꝛ eē) ſu. p̄cognita (hec ēt ſūt genꝰ). ſ. ſubi (cꝰ) ſubi ſcia (ſpeculatiua ē ꝑ ſe paſſionū ⁊ q̄ cōes dr̄r dignitates). q. d. ꝙ aliqd circa qȍ v̇ſaꝛ ſcia ſūt dignitates ⁊ expōit qd appellet dignitates. d. (dignitates aūt ſūt ex q̄bꝰ ꝓmis). i. ex quibꝰ vl̄ ex ꝓmis ꝓncipijs vnaq̄qʒ ſcia (demr̄at ⁊ ȝᵐ) circa qȍ v̇ſaꝛ ſcia ſūt (paſſiōes q̄ꝝ qd ſignificet vnaq̄qʒ) ſcia (accipit). i. p̄ſupponit. ¶ Nōndū ꝙ lʒ circa multa v̇ſeꝛ ſcientia tria tn̄ ſunt p̄cognita circa q̄ v̇ſaꝛ. tria ḡ ſūt q̄cūqʒ po-

b nunꝛ eē p̄cognita circa q̄ v̇ſaꝛ demr̄atiua ſcia. vʒ. ſubm. dignitas ⁊ paſſio. q̄lr̄ aūt ſūt iſta p̄cognita circa ꝓncipiū huius libri oñſum eſt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quaſdam autem ſcientias nihil prohibet ⁊ quedam eoꝝ deſpicere vt genus nō ſupponere eſſe ſi ſit manifeſtum: qm̄ eſt.

Argir. ¶ Nihil tn̄ prohibet ſciaꝝ nōnullas hoꝝ p̄terire nonnulla: veluti genus non ſupponere eſſe: ſi pateat eſſe.

¶ Dat dr̄iaʒ īter ipſas ſcias. Circa qȍ tria facit. qꝛ p̄ oñdit q̄uo ſcie differūt circa ſuppoſitū ſubi. 2° q̄uo circa ſuppoſitū paſſionis. 3° ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝙ lʒ. ſcie demōſtratiue ſic differāt circa ſuppoſitū ſubi ⁊ paſſiōis tn̄ in h̄ oēs cōueniūt ꝙ circa tria p̄cognita v̇ſanꝛ. vʒ. circa ſubm paſſionē ⁊ dignitatē. 2ᵃ ibi (Et paſſiōes nō ē recipe) 3ᵃ ibi (Sʒ nec minꝰ.) Circa ꝓᵐ duo facit: qꝛ p̄ facit qȍ dcm̄ eſt. 2° aſſignat cām dci ibi (Nō. n. ſilr̄ māifeſtū) dicit ḡ ꝙ (nihil ꝓhibʒ q̄ſdā ſcias deſpicē) ſu. i. ſupponē) q̄dā hoꝝ vt genus) ſubi (nō ſupponē eē ſi ſit manifeſtū qm̄ ē). q. d. ꝙ i hoc differūt ſcie demr̄atiue: qꝛ q̄dā p̄ſupponūt ſuū ſubm eē. q̄dā aūt hn̄t ſubm ita manifeſtū ꝙ deſpiciūt ipm ⁊ p̄ſuppon̄ eē. ¶ Notādum aūt ꝙ nulla ſcia ꝓbat ſimplr̄ ſuū ſubm eē. ⁊ qꝛ nulla ꝓbat q̄lʒ p̄ſuppōit. ſʒ lʒ q̄lʒ h̄ mō p̄ſupponat ſuū ſubm nō tn̄ q̄lʒ de hꝰ ſuppōne idiget facē mētionē ſpālē. ſʒ ille q̄ nō hn̄t ſubʒ ita manifeſtū indigēt de eo facere ſpālē mētionē ꝙ p̄ſupponaꝛ eē ſʒ q̄ ſubʒ hn̄t minus manifeſtū deſpiciunt de p̄ſuppoſitione eiꝰ ſpecialē mētionem facere. ¶ Deinde cum dicit. 3

¶ Non enim ſimiliter manifeſtuʒ eſt ꝙ numerus ſit ⁊ ꝙ calidum ⁊ frigidum ſit.

¶ Non enim eque patet numeruʒ eſſe: ⁊ frigidum: atqʒ calidum. Argir.

¶ Aſſignat cām dicti. itēdit aūt talē rōnē: q̄ nō ſūt ſilr̄ manifeſta nō ſūt ſilr̄ p̄ſupponēda: ſʒ nō ſilr̄ oia ſūt manifeſta qꝛ q̄dā ſunt manifeſta intellectui q̄dā ſenſui q̄dā magis q̄dā minꝰ: nō ḡ oia ſūt ſilr̄ p̄ſupponēda. Cōtinueꝛ aūt ſic hn̄ dictū eſt ꝙ nō oēs ſcie ſilr̄ mētionē faciunt de p̄ſuppōne ſubi ſui: qꝛ nō oia ſūt ſilr̄ manifeſta. (nō enim ſilr̄ manifeſtū ē qd ſit nūs ⁊ qd ſit calidū ⁊ qd ſit frigiduʒ.) nā ꝙ ſit nūs vl̄ magis ꝓpinquū rōni. ⁊ ꝙ ſit calidū ⁊ frigiduʒ magis ſenſui. tn̄ ḡ habeꝛ ꝑ hec v̇ba ꝙ cū nō oia ſint eodē mō manifeſta: iõ nō oia eodē mō ſupponēda ſunt: nec oēs ſcie eodē mō ſe hn̄t ad ſupponendū ſubm ſʒ alique ſcie eodē ꝙ hēant ſubm minus manifeſtū dedignanꝛ de hoc ſpālē facere mētionē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et paſſiones nō recipe ē qd ſignificēt ſi ſint manifeſte. Sicut neqʒ cōia nō recipe qd ſignificēt vt eq̄lia ab eq̄libꝰ demere: qm̄ notū eſt.

¶ Et affectuꝫ non ſumere qd ſignificant ſi ſint clari: ſicut nec dignitates: vt qd ſignificat eq̄lia ab equalibus auferre: qꝛ eſt notum. Argir.

¶ Dat dr̄iam inter ſcias q̄ʒtū ad paſſiones. nā aliq̄ ſcie dedignāꝛ ſpālē facē mētionē qd ſignificēt paſſiones ſi ſignificata eaꝝ ſint valde nota. iõ ait ꝙ (paſſiones nō ē). i. non cōtingit (recipe). i. ſupponere (qd ſignificēt ſi ſint manifeſte nec cōia recipit). i. ſupponit (qd ſignificēt qȍ ē ab eq̄libus eq̄lia demr̄are: qm̄ notū eſt. ¶ Notandū aūt ꝙ ſic q̄dā cōia ſunt nota. iõ deſpicimꝰ ſpālē facere mētionē de ſuppōne cōi: nō vt qd ſignificēt vel deſpicimꝰ de eis ſpālē mētionē facē i ſupponēdo ꝙ v̇a ſint ſʒ abſolute aſſumimꝰ ea tāq̄ʒ v̇a eo ꝙ notū ſit ea v̇a eē. ſic aliq̄ ſcie eo ꝙ affirmāt paſſiōes valde notas dedignāꝛ ſpālē facē mētioneʒ de ſuppōne paſſionū qd ſignificēt. ſʒ abſolute aſſumūt ſignificata illaꝝ paſſionū tāq̄ʒ nō. ¶ Deide cū dicit. k

¶ Sʒ nil minꝰ tria h̄ ſunt nec̄ia: circa qȍ demōſtratū eſt ⁊ qui demonſtranꝛ ⁊ ex quibus.

¶ Sed nihilominus hec tria natura ſunt. Id inquā circa qȍ ſcia demonſtrant: ⁊ ea q̄ demōſtrat: atqʒ ea ex quibus demonſtrat. Argir.

¶ Cōcludit ex dictis ꝙ lʒ ſcie ſic differāt vt dictū eſt: tn̄ demr̄atiue ſcie in h̄ ꝯueniūt: qꝛ negociāꝛ circa tria p̄cognita. vʒ. ſuba: paſſiones: ⁊ dignitates. iõ ait ꝙ (neqʒ minꝰ) vel vt hʒ q̄dā textus (ſed nihilominꝰ nā). i. nālr̄. (tria ea ſunt). ſ. p̄cognita de q̄bus negocianꝛ ſcie. hec eni tria ſunt (vt circa q̄ demr̄ant). i. ſubiecta. (⁊ q̄ demr̄anꝛ). i. paſſiones. (⁊ ex q̄bus) ſu. demonſtrant ſup. dignitates.

Non eſt

Non eſt autem ſuppoſitio neq; petitio quod neceſſe eſt per ſeipſuz.ſ. dignitas ⁊ videri neceſſe eſt.

Argir. ℭ Non eſt aũt id ſuppoſitio neq; poſtulatio ſane quo neceſſe eſt eſſe per ſeipſuz atq; videri.

ℭ Poſtq̃ phs oſtẽdit quõ ſcie demrãtiue ſe habeãt ad dignitates: ſubã: ⁊ paſſiões. In pte iſta vt dicebat determinat de ipſis dignitatibus vel de ipſis cõibus conceptionibus ⁊ ſuppoſitionibus ⁊ petitionibus. Circa qd tria facit: q: pͦ ſepat cões cõceptiones a ſuppõnibus ⁊ petitionibus 2ͦ determinat ſpãlr de hac cõi conceptione ꝙ non ↄtingit ſimul affirmare ⁊ negare quõ demrationes ſe hẽant circa ipſaz. 3ͦ determinat vlr de oibus cõib⁹ ↄceptionib⁹ quõ ſcie ↄueniãt ⁊ differant circa ipſas. 2ͦ ibi (Contingere aũt ſimul.) 3ͦ ibi. (Cõicãt aũt oẽs ſciẽtie.) ℭ Circa pͫmuz tria facit: q: pͫmo ſeparat dignitates a petitionib⁹ ⁊ ſuppoſitionib⁹. 2ͦ ſeparat petitiones a ſuppoſitionib⁹ ⁊ qõnibus. 3ͦ ſeparat petitiones ⁊ ſuppoſitiones a diffõnibus. 2ͦ ibi. (Quecunq; igit.) 3ͦ ibi. (Termini g̃.) ℭ Circa pͫmũ tria facit: q: pͦ ſeparat dignitates a ſuppõnibus ⁊ petitionib⁹. 2ͦ aſſignat rõnẽ dicti. 3ͦ qd dã qd ſuppoſuerat probat. 2ͦ ibi. (Nõ eni ad exterius.) 3ͦ ibi. (Qm̃ neq; ſyllo.) Dicit g̃ (non eſt aũt ſuppoſitio neq; petitio ꝙ neceẽ eſt eẽ pp ſeipſam ⁊ neceẽ eſt videri). q. d. ꝙ dignitas q̃ neceſſe ẽ eẽ pp ſeipſaz: ⁊ neceẽ eſt videri nõ eſt ſuppoſitio nec petitio. i. differt ſup. dignitas a petitione ⁊ a ſuppoſitiõe.

A ℭ Notandũ aũt ꝙ h̃ eſt duplr deſcripta dignitas. vz. ꝙ neceſſario eſt eẽ ꝓpter ſeipſam: ⁊ ꝙ neceẽ eſt videri ꝓpter ſeipſaz. õnes eni ſunt necãrie ꝓpter pͫncipia: ſ; principia ⁊ maxie pͫncipia pͦ cuiuſmodi ſunt dignitates ſũt necãria p ſeipſa: q: i ſeipſis hñt cãz ſue necẽitatis ⁊ ſue vitatis. igr ſic pͫn⁹ ⁊ maxie pͫncipia pͫma cuiuſmodi ſũt dignitates eſt neceẽ pp ſeipſa videri: q: pp ſeipſa apparẽt ⁊ videntur eẽ va

B pp pͫncipia pͫma. ℭ Notãdũ ꝙ p hec duo dignitas nõ eſt petitio nec eſt ſuppõ. nã petitiones ⁊ ſuppões poſſũt dmõſtrari. ⁊ iõ nõ ſunt necãrie p ſeipſas. Rurſus petitiones ⁊ ſuppões nõ ſtatiz ſe offerũt itellectui: iõ nõ opz ꝙ aſſentiam⁹ eis p ſeipſas: nec ꝙ videant nobis vere per ſe ipſas. bene g̃ dictũ eſt ꝙ id qd neceẽ eſt p ſeipſum eẽ ⁊ p ſe ipſum videri cuiuſmodi eſt dignitas ꝙ tale qd nõ eſt ſuppoſitio nec petitio. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Non eſt enim ad exterius rationem: ſed ad eam que eſt in anima.

Argir. ℭ Demonſtratio nãq; non in oratione que eſt extra: ſed in oratione que eſt in mẽte ↄſiſtit.

ℭ Aſſignat rationẽ dicti. Formetur autem ſic ratio. Illud qd eſt ⁊ non refert ad exterius rationẽ: ſed ad eã que eſt in anima illud neceſſe eſt eẽ per ſe ⁊ per ſe videri. ⁊ illud nec eſt petitio nec ſuppoſitio: dignitas eſt hmõ. g̃ ⁊c. de hac aũt rõne ponit minorem in qua ſtat tota vtus medij. Cõtinuet aũt ſic lrã. bene g̃ dictũ eſt ꝙ dignitas eſt illud qd neceſſe eſt per ſe eſſe ⁊ per ſe videri: ⁊ eſt id quod non eſt ſuppoſitio nec petitio cuius ratio eſt: quia (non eniz eſt) ideſt nõ refert. ſup. dignitas (ad rõnẽ exteri⁹ ſed ad eam q̃ eſt in aia.) illud. n. qd nõ ꝓbat nec cognoſcit p rõnem exterius. ſed p ſolã rõnẽ q̃ eſt in aia illud neceẽ eſt eẽ p ſe ⁊ p ſe videri. ⁊ illud nec eſt petitio nec ſuppõ. ſed ſicut dcm̃ eſt hmõ eſt dignitas. g̃ ⁊c. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Qm̃ nec ſyll'ſ. Semp. n. ẽ iſtare ad exterius rõnem: ſed ad interius rõnem non ſemper.

Argir. ℭ Qñquidẽ neq; rõcinatio videt in illa conſiſtere. Etenim ſit vt ſemper aduerſus externaz orationem per inficiationem obſtetur. At nõ ſemper aduerſus eam que eſt in mente.

ℭ Qd ſuppoſuerat ꝓbat. Suppoſuerat. n. ꝙ dignitas neceſſe ſit p ſe eẽ ⁊ p ſe videri. ⁊ iõ non ſit petitio nec ſuppõ: q: nõ cognoſcit p rõnẽ exteri⁹ ſed p eã q̃ eſt in aia. h̃ eniz ꝓbat tali rõne. Illud ad qd nõ ↄtingit iſtare ⁊ cui nullus põt ↄ̃dicere illud eſt p ſe notũ. ⁊ illd neceẽ eſt p ſe eẽ ⁊ per ſe videri: ſed ad interiorẽ rõnẽ. ⁊ p ↄñs ad ipaz dignitatẽ cui p ſolã rationẽ interiori aſſentit non ↄtingit inſtare ergo ⁊c. Continuet aũt ſic lrã: bñ dictũ eſt ꝙ dignitatẽ neceſſe eſt eſſe p ſe ⁊ per ſe videri. (qm̃ nec ſyllogiſmus) nec exterior rõ ſit ſu. ad ꝓbandũ dignitatẽ (Semp. n. ↄtingit inſtare ad rõnẽ exterius: ſ; ad rationẽ iterius nõ ſemp) g̃ petitio ⁊ ſuppoſitio: q: ꝓbãtur per rationẽ exterius ⁊ per ſyllogiſmũ. ideo ad ea ↄtingit inſtare: ⁊ talia nõ ſunt per ſe nota ⁊ non ſunt neceẽ p ſe eẽ nec p ſe videri: ſ; dignitas cui aſſentit ſola rõne interiori ad eã non ↄtingit iſtare ⁊ eã neceẽ eſt p ſe eẽ ⁊ p ſe videri. ℭ Dubitaret forte aliqs de pͫma particula hui⁹ lectionis. vĩ. n. velle phs hic ꝙ iõ dignitas nõ ſit nec petitio nec ſuppõ. q: eã non ſolũ neceẽ eſt p ſe eẽ: ſ; ẽt p ſe videri. ideo eſt q̃ſtio q̃re dignitatẽ neceſſe eſt per ſe videri ⁊ non ſuppoſitionẽ nec petitionem. C

ℭ Dõni ꝙ triplici via inueſtigare poſſumus q̃re dignitas eſt p ſe nota ⁊ eã neceẽ eſt p ſe videri. ſuppõ aũt ⁊ petitio non ẽ p ſe nota ⁊ non eſt neceẽ p ſe eã videri. prima via ſumit ex ipſis terminis. ſcda ex rõnibus terminorum tertia ex ipſo ordine ꝓpõnũ. pͫma via ſic pz. nã dĩt dignitas a ſuppõne ⁊ petitione q̃ztũ ad ipſos terminos ſiue q̃ztuz ad ipſa vocabula. q: dignitas ſit in terminis ⁊ in vocabulis cõib⁹. ſuppoſitio aũt ⁊ petitio in vocabulis ꝓprijs vt ſupponit ⁊ petit geometra angulos rectos eq̃les eſſe: qd aũt ſit angulus ⁊ qd rectũ non ſunt vocabula cõia: ſed ꝓpria geometrie. cũ g̃ itellꝰs nr̃ pͫus ferat in cõia q̃z ꝓpria ꝓpões ↄſtitute in terminis cõibus ſunt magis note intellectui q̃z ex terminis ꝓprijs. dignitates g̃ ſunt magis note intellectui ⁊ magis p ſe videntur ⁊ p ſe cognoſcuntur ab itellectu q̃z ſuppões ⁊ petitiones. Scda via ad idẽ ſumitur ex rõne terminoꝝ. nã pͫncipia cognoſcimus inq̃ztum rões terminoꝝ cognoſcim⁹: vt cognito qd ẽ totũ: ⁊ qd ẽ ps ſcim⁹ ꝙ oẽ totũ ẽ maius ſua pte. nã qlibet apphẽdit p hoc nomẽ totũ tantũ q̃ztũ eſt ps ⁊ aliqd vltra. ideo ſtatim aſſentit ꝙ oẽ totũ eſt mai⁹ ſua pte. q̃zto g̃ rõ termini magis ſupficialr apphẽſa dat intelligere pͣdicatũ eſſe de rõne ſubiecti tãto ꝓpõ illa ẽ magis nota ⁊ citi⁹ ſe offert itellectui ex eo ꝙ itellect⁹ pͫus fert in ſupficialẽ rõnẽ vocabuli ⁊ poſtea i ꝓfundã cognitionẽ rei: ſ; ad h̃ vt aſſentiam⁹ dignitatib⁹ ſufficit ſupficialr apphẽdere rões terminoꝝ: ſ; vt aſſentiam⁹ petitionib⁹ opz magis ꝓfunde intueri qditates reꝝ. Tertia via ad h̃ idẽ ſumit ex ordine ꝓpõnũ. nã ꝓpões idemrabiles tenẽt ordinẽ pͫmarium demrabiles ſcdariũ. itellect⁹ g̃ pͫus fert in eas q̃ ſunt magis note ꝓpões pͫme ⁊ idemrabiles q̃z i eas q̃ ſunt ſcde ⁊ demrabiles. ⁊ q: dignitates ſũt idemrabiles. ſuppões aũt ⁊ petitiones pñt demrari: illas neceẽ eſt eẽ ⁊ p ſe videri. has aũt nõ. In his g̃ trib⁹ differt dignitas a ſuppõne ⁊ petitiõe: q: illa eſt in terminis cõib⁹ magis: hec i magis ſubalib⁹ ſũt. Rurſus vt aſſentiam⁹ illis ſufficit magis ſupficialr aſpicere rões vocabuloꝝ: ſ; vt aſſentiam⁹ iſtis opz ꝓfũde magis rões reꝝ itueri. 3ͦ. illa ẽ idemrabilis ⁊ hec pñt demrari. ⁊ q: itellectui ſũt magis nota cõia q̃z ꝓpͣa ⁊ itellect⁹ pͫus fert i cognitionẽ ſupficialẽ q̃z in ꝓfũdũ: ⁊ q: pͫus fert in ꝓpões idemrabiles q̃z i ꝓpões demrabiles neceẽ ẽ dignitates p ſe videri ⁊ p ſe eẽ notas itellectui: ſ; nõ ſuppões vel petitiões. ℭ Ulterius forte du E

bitaret aliqs ɔ̃ ſcḋo dicto pħi. dixit eni ꝙ dignitas nõ eſt
ſiue nõ referſ ad rõnẽ exteri⁹: ſeu ad eã q̃ ẽ i aia. ¶ Que
ram⁹ ḡ vtrũ alicui poſſim⁹ aſſentire ꝑ rõnẽ iteriorẽ q̃ ẽ in
aia cui nõ aſſentiam⁹ ꝑ rõnẽ exteriorẽ. ⁊ vꝫ ꝙ nõ: q2 ea q̃
ſunt in voce ſũt ſigna eoꝝ q̃ ſunt i mẽte. rõ ḡ exterior ẽ ſi
gnũ rõnis iterioris. cuicũqꝫ ḡ aſſentim⁹ ꝑ rõnẽ iteriorem
ſi illa iterior rõ expĩmaſ in voce aſſentim⁹ eidẽ ꝑ rõnem
exteriorẽ. ¶ Jn ɔ̃riũ eſt pħs. ¶ Dõm ꝙ vt pateat v̄itas
q̃ſiti ṕ videndũ qũo cog̃ſcunſ ṕncipia. 2° declarandũ erit
qd appellat rõnẽ q̃ eſt in aia: ⁊ qd rõnẽ exteriorẽ. ¶ His
ḡ declaratis apparebit qũo dignitati aſſentim⁹ ꝑ rõnem
iteriorẽ: ⁊ nõ ꝓꝑe ꝑ exteriorẽ. ¶ Sciẽdum ḡ ꝙ ɔ̃nibus
aſſentim⁹ ꝑ ſyll'm: accipim⁹ eni ṕncipia ⁊ ſub illis accipi
mus ſub'm ⁊ ɔcludim⁹ ɔ̃nes. ɔ̃nibus ḡ aſſentim⁹ ꝑ ſill'm
ſꝫ ipſa ṕncipia iã nõ hñt priora ſe vt poſſint cõcludi per
ſyll'm. nõ eni idigem⁹ ſyll'o ad ſciẽdũ dignitates: ſed ſuffi
cit lumẽ itellect⁹ agẽtis nobis nãl'r inditũ: vt cũ offerunſ
nobis aſſentiamus eis. vñ ⁊ cõmẽtator dicit eas nãl'r co
gnitas: nõ ꝙ itellectui i ſui ṕmordio fit de eis aliqd nãl'r
impſſum cũ itell's nr̄ i ſui ṕmordio ſit ſicͭ tabula raſa. ſed
dicuntur nãl'r cognite: q2 ſine aliquo ſyll'o ſine aliquo di
ſcurſu ⁊ rõcinatione in ſolo lumie itell's agẽtis nob̄ nãl'r
īdito note fiunt. Viſo qũo cog̃ſcunſ ṕncipia. reſtat vide
re dĩiaꝫ iter rõnẽ iteriorẽ ⁊ exteriorẽ. ¶ Notãdum ꝙ rõ
p̄t dici ipſa potẽtia itellectiua. vnde hõ dĩ aial rõnale: q2
forma ei⁹ ſpecifica ẽ aia itellectiua in q̃ radicatur itell's ⁊
rõ. Rurſus p̄t dici ſyll's vel ipuꝫ argumẽtũ. vñ ⁊ cõi noie
cũ qs facit bonũ ſyll'm vel bonũ argᵐ dicimus eũ feciſſe
bonã rõnẽ. qḋ ḡ eſt notũ in lumine itell's agẽtis: q2 tale lu
mẽ eſt itriſecũ aie dĩ eẽ notũ i rõne iteriori. quã ḡ rõnem
hꝫ ipſa aia vt aſſentiat dignitatib⁹ hꝫ rõnẽ interiorẽ. i. hꝫ
lumẽ itell's agẽtis qḋ eſt ei itriſecũ pꝑ qḋ aſſentit eis. ma
giſter ḡ nõ facit rõnẽ exteriorẽ: nec faͨ ſyll'm ꝑ quẽ doce
at diſcipulũ cog̃ſcere ṕncipia: ſꝫ ſolũ ꝓponit ea diſcipulo
⁊ ipſe diſcipulus hꝫ apḋ ſe rõnẽ iteriorẽ. i. lumẽ intell'us
agẽtis: pꝑ qḋ videſ dignitates veras eſſe. Rõ ḡ exterior
appellaſ ſyll's vl' argumẽtatio reducibilis ad ſyll'm. Ra
tio interior vocaſ lumẽ itell's nr̄i. ɔ̃nes v̇o ſunt note per
rõnẽ exteriorẽ. i. ꝑ ſyll'm. ṕncipia v̇o ꝑ interiorẽ. i. ꝑ lumẽ
itell's. ¶ Qḋ v̇o arguiſ ꝙ rõ iterior explicaſ ꝑ rõneꝫ ex
teriorẽ dici dꝫ ꝙ ſyll's i mẽte explicaſ ꝑ ſyll'ꝫ i voce. ſyll's
aũt i mẽte p̄t dici iterior: q2 ẽ explicabilis ꝑ rõnẽ exterio
rẽ. ſill's aũt i voce ẽ rõ exterior: q2 eſt exteri⁹ ꝓlat⁹. Sꝫ lu
mẽ itell's nr̄i eſt rõ iterior cãns ſimplicẽ aſſenſuꝫ aie. eq
uocaſ ḡ i rõne iteriori: q2 nõ appellaſ h̄ rõ iterior ſyll's in
mẽte ſꝫ lumẽ itell's agẽtis. ¶ Vlteri⁹ forte dubitaret ali
qs de 3° dicto pħi. dixerat eni ꝙ eſt ſemꝑ iſtare ad rõnem
exteriorẽ ad iteriorẽ aũt nõ ſꝑ. q̃riſ ḡ q̃ ſit cã h⁹. ¶ Dõm
ꝙ rõ iterior appellaſ id qḋ appet nobis i lumie itellect⁹
agẽtis. rõ aũt exterior appellaſ ſyll's ipe vel in mente for
mat⁹ vel ꝑ vocẽ ꝓlat⁹. vterqꝫ eni põt dici rõ exterior. al'r
tñ ⁊ al'r. nã ſyll's i voce eſt rõ exterior: q2 ẽ exterius ꝓlat⁹
ſyll's aũt i mẽte dĩ rõ exterior dupl'r. vel q2 ẽ ꝑ exterioreꝫ
rõnẽ explicabilis. vel q2 nõ ẽ nobis nãl'r idit⁹ ſꝫ ab extra
acq̃ſitus. id ḡ qḋ ẽ notũ in ſolo lumine itell's dĩ eẽ notũ in
rõne iteriori dupl'r. ṕ q2 hoc nõ ẽ ſic explicabile ꝑ rõnem
exteriorẽ. 2° q2 tale lumẽ eſt nobis nãl'r inditũ non ab ex̄
acq̃ſitũ. ɔ̃dicere ḡ rõni exteriori h̄ eſt ɔcludere ɔ̃riũ rõ
nis facte vl' ſyll'i facti. ɔ̃dicere rõni iteriori h̄ eſt hr̄e ɔ̃riũ
aſſenſuꝫ ꝑ lumẽ itellect⁹ nr̄i: ⁊ q2 multi ſyll'i p̄nt formari
in mẽte ⁊ exprimi ꝑ vocẽ cuilꝫ ſyll'o ɔtigit ɔ̃dicere ꝑ aliũ
ſyll'm vel iure vel ſaltem apparẽter: ſꝫ cũ non habeam⁹
niſi vnũ lumẽ itell's agentis nõ opꝫ ꝙ ſi aſſentimus ali
cui ꝑ tale lumẽ ꝙ ei poſſimus diſſentire per illud lumẽ.
nã non hẽm⁹ niſi vnũ ⁊ idẽ lumẽ. iõ ſignanter loquiſ. q2
rõni exteriori ſꝑ ɔtigit iſtare. q2 ſꝑ vni ſyll'o poſſum⁹ ɔ̃di
cere ꝑ aliũ ſyll'm. rõni aũt iteriori nõ ſꝑ. q2 q̃dã ſũt ita no
ta in lumine itell's agẽtis ꝙ non poſſum⁹ diſſentire ꝑ tale
lumen: in aliqb⁹ ḡ lumẽ nr̄m vacillat qb⁹ aſſentit ex vna
ꝑte ⁊ diſſentit ex alia: i aliqb⁹ vt in dignitatib⁹ nullo mõ
dubitat vt eis nullaten⁹ diſſentire poſſit: dignitatibus. n.
ipſis ƀm ſe ⁊ ꝑ ſe directe ⁊ corde nullatenus poſſum⁹ ɔ̃di
cere: vt ſupra declarauimus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quecunqꝫ igitur demonſtrabilia accipit eẽ
ipſe nõ demõſtrãs. Hec vero ſi ꝓbabilia acci
piat diſcenti ſupponuntur nõ ſimpl'r ſuppoſi
tio: ſed ad illũ terminum. Si vero neqꝫ vnius
opinionis. ⁊ cõtrarie eſſe accipiat idem petit.
⁊ in hoc differunt ſuppoſitio ⁊ qõ: Eſt enim
queſtio in contrarium dicentes opinioni.

¶ Quod igitur demonſtrari quidẽ poteſt: nõ
demr̄atũ aũt a ſe quiſpiaꝫ ſumit id: aut ſuppo
nit ſi ita eſſe diſcenti videtur. Atqꝫ non abſolu
te quidem: ſed ad illũ tantũ: ideſt ſuppoſitio:
aut poſtulat ſi nulla prorſus diſcenti de hoc
opinio: vel etiam contraria inſit. Atqꝫ hoc in
tereſt inter ſuppoſitionem poſtulationemue.
Etenim ideſt poſtulatio quod eſt contrarium
opinioni diſcentis. Argir.

¶ Dat dĩiam iter petitionẽ ſuppõnẽ ⁊ q̃ſtionẽ: pꝑ ꝙ ſcien
dũ ꝙ ſuppoſitio accepta ꝓprie non differt ſolũ a qõne: ſꝫ
a petitiõe. ſꝫ accepta large ⁊ ſi dĩt a qõne: tñ non dĩt a pe
titione. Duo ḡ faͨ pħs: q2 ṕ determiat de ſuppõne ꝓprie
ſũpta ſeꝑando eã a petitione ⁊ qõne. 2° de ſuppõne large
accepta ꝓut ẽt petitio eſt ſuppõ ibi. (Aut ꝙ ſi aliqs) dicit
ḡ (q̃cũqꝫ ḡ demr̄abilia ſunt accipit eſſe ipſe nõ demr̄ans
hec qdẽ ſi ꝓbabilia accipiat diſcẽti). i. diſcipulo (ſuppo
nuut). i. ſuppõnes ſũt (⁊ nõ ẽ ſimpl'r ſuppõ: ſꝫ ad illũ tan
tũ). q. d. ꝙ ſi aliqs accipit ꝓpõnes demr̄abiles ⁊ non de
mr̄at eas ſi ille ꝓpõnes videnſ ꝓbabiles addiſcẽti ſunt
ſuppõnes non ſimpl'r: ſꝫ ad illum cui videnſ ꝓbabiles. ⁊
ſubdit ꝙ (ſi vero) ſu. ipſe doctor (nec accipiat eſſe). i. nec
ſupponit eẽ id in quo eſt (opionis vnius aut ɔ̃rie) cuꝫ di
ſcipulo (idẽ petit). i. tunc eſt petitio. eſt. n. petitio vt pate
bit i notabilib⁹ acceptio ꝓpoſitionis ad quã diſcipulus
non ſe hꝫ nec ꝓ. nec ɔ̃. ideꝫ ḡ doctor qḋ ṕus ſupponebat
accipiẽs qḋ erat probabile addiſcẽti modo petit id acci
piens ad qḋ addiſcẽs nec ſe hꝫ pro. nec ɔ̃. ⁊ ſubdit ꝙ (in
hoc dĩnt ſuppoſitio ⁊ petitio ⁊ q̃ſtio.) ⁊ ait ꝙ (eſt. n. qõ in
ɔ̃riuꝫ opioni addiſcẽtis.) ¶ Nõdũ aũt ꝙ petitio ſuppõ
⁊ qõ in hoc ɔueniũt: q2 q̃libet eaꝝ p̄t eẽ ꝓpõ demr̄abilis
non demr̄ata. Cũ ergo doctor ꝓponit aliquã ꝓpõnẽ de
monſtrabilẽ diſcipulo anteq̃ꝫ demr̄et eam diſcipulus ſe
põt hr̄e ad ꝓpõnẽ illaꝫ tripl'r: q2 vel eſt opionis illi⁹: ⁊ vĩ
ei ꝙ ꝓpõ illa ſit v̇a vel nõ ẽ opionis illi⁹ nec ɔ̃rie: q2 ſe hꝫ
īdifferẽter ad eã. vel ẽ opionis ɔ̃rie: ⁊ vĩ ei ꝙ ꝓpõ illa ſit
falſa. Si ṕ modo vt ſi videreſ addiſcẽti ꝙ ꝓpoſitio ꝓpo
ſita ſit v̇a: ⁊ tũc ẽ ſuppoſitio: ⁊ ſi non ẽ ſuppoſitio ſimpl'r:
ſaltẽ ẽ ſuppoſitio ipſi addiſcẽti cui vĩ ꝓpoſitio illa v̇a. ſi
aũt ſit 2° modo vt ꝙ addiſcẽs ſe hẽat idifferẽter ad illã ꝓpõ
nẽ: ⁊ nec ẽ opionis illi⁹: nec ɔ̃rie: tũc ẽ petitio. ſꝫ ſi ſit ter
tio modo vt ꝙ addiſcẽs ſit opionis ɔ̃rie: tũc ẽ qõ: q2 tũc
addiſcẽs de ꝓpõne illa ɔ̃dicit doctori: ⁊ opꝫ ꝙ de ea ver
ſeſ qõ inter doctorẽ ⁊ diſcipulum. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Aut ꝙ ſi aliquis demõſtrabile cũ ſit accipiat
vt vtatur nõ demõſtrans ſuppoſitio eſt.

Argir. ¶ Uel qȯ eſt quidem demõſtrabile: ſumit aũt quiſpiam illud atq3 vtitur nõ demonſtratio.

¶ Determinat de ſuppõne large ſũpta. nã ſuppoſitio ꝓ̄pe ſũpta eſt ꝓpȯ demr̄abilis nõ demr̄ata ꝓbabilis addiſcēti. ſed ſuppȯ ſũpta large ē qȯcũq3 demr̄abile qȯ qs accipit. tñ nõ demr̄at ipm: ſiue illud ſit ꝓbabile addiſcēti ſiue non. ¶ Continuet᷑ aũt ſic lr̄a. Dictũ eſt ꝙ ſuppȯ ꝓ̄pe ſũpta eſt qȯcũq3 qȯ qs accipit demr̄abile nõ demõſtrãs dũ tñ (illȯ ſit ꝓbabile addiſcēti (aut) ſu. ſuppȯ large ſũpta eſt (ꝙ ſi aliqs demr̄abile accipiat cum ſic accipiat ⁊ vtat᷑ nõ demõſtrans) ipſum qcqd ḡ demr̄abile ſic accipitur ꝙ nõ demr̄at᷑ nec ꝓbat illud (eſt ſuppȯ) loquendo large de ſuppõne ſiue illud ſit ꝓbabile addiſcēti ſiue non.

¶ Termini ergo nõ ſũt ſuppõnes. nihil. n. eē aut nõ dicunt: ſ3 in ꝓpõnibus ſuppoſitiones.

Argir. ¶ Diffinitiones igitur: cũ affirmationes: aut negationes non ſint: ſuppoſitiones non eſſe patet: quas qdē vt genus cõplectit᷑ ꝓpoſitio.

¶ Poſtq3 auctor oſtēdit qũo differũt dignitates a ſuppõnib⁹: ⁊ petitionib⁹. ⁊ qũo dr̄nt ſuppõnes a petitionib⁹. In pte iſta declarat qũo dr̄nt ſuppõnes ⁊ petitiões a diſfinitionib⁹. ⁊ duo fac̄ ꝑ3 ꝙ dupl'r ꝓbat ꝙ diffõnes nõ ſũt petitiões nec ſuppõnes. 2ᵒ ibi. (Ampli⁹ ſuppȯ ⁊ petitio.) Circa qȯ duo facit 1 q2 ꝑ oñdit ꝙ ſuppõnes nõ ſũt diffõnes. 2ᵒ ne aliqs crederet ꝙ artifices ſpãles ꝓcedũt ex ſuppõnib⁹ falſis vt geometra q videt᷑ ſupponē eē rectũ 1 qȯ nõ ē rectũ: ⁊ eē vni⁹ pedis qȯ nõ eſt vni⁹ pedis obſtat ꝙ i talib⁹ nõ ē falſitas ibi (nec geometria.) Circa p̄mũ duo facit: q2 p̄ facit qȯ dcm̄ ē. 2ᵒ aſſignat rõnē dicit ibi. (Termini āt non.) Dicit ergo. (Termini igit᷑). i. diffõnes (non ſunt ſuppõnes. nihil eni eē vel nõ eē dicũt). q. d. ꝙ ſuppõnes dicũt aliqd eē vel non eē. diffõnes āt non. Ideo differũt he ab illis. Et ſubdit (ſ3 in ꝓpõnibus) ſũt ſu. (ſuppõnes.) q. d. ꝙ l3 diffõnes ſm̄ ſe nec dicũt eē vel nõ eē. in ꝓpõnib⁹ tñ. i. ꝓut diffõnes aſſumunt᷑ i ꝓpõnib⁹ pñt eē ſup

A põnes: ⁊ dicũt eſſe vl' nõ eē. ¶ Notãdũ ꝙ hec lr̄a. ſed in ꝓpõnibus ſunt ſuppõnes põt exponi dupl'r. p̄ vt dcm̄ ē: videl3 ꝙ l3 diffinitiones ſm̄ ſe non ſunt ſuppoſitiones tñ in ꝓpõnib⁹. i. vt de eis ſiũt ꝓpõnes poſſũt eē ſuppõnes Alio mȯ pt exponi ſic ꝙ ſuppõnes ſũt i ꝓpõnib⁹. i. ſũt ꝓpoſitiones. modus. n. loquendi ph̄i ē ꝙ qñ vult loq ð aliquo ꝑticul'r non dicit illud eſſe tale: ſed eē i tali: vt p3 in p̄ ꝑyermenias vbi volēs loqui non de vocib⁹ vl'r. ſ3 de vocib⁹ qbuſdã: vel de vocibus ſignificatiuis ait. ſunt ḡ ea q̄ ſũt i voce. i. q̄dã voces ſignificatiue q̄ ſunt in voce 1 ſic ps in toto: vel ſicut ſpēs in gn̄e. ſic eſt in ꝓpoſito. Suppoſitiones ſunt in ꝓpoſitionibus. i. ſunt quedã ꝓpoſitiones. ſunt. n. ſuppõnes in ꝓpõnib⁹ ſic pars i toto: ⁊ ſic ſpēs in gn̄e. Eſt ḡ itētio ph̄i ꝙ cũ ſuppoſitiones ſunt in ꝓpoſitionib⁹. i. ſunt q̄dã ꝓpõnes 1 ⁊ dicãt rē eē vel nõ eē. termini

dubitatio aũt. i. diffõnes non ſunt q̄dã ꝓpoſitiones: nec dicũt rē eē

B vel non eſſe. iȯ diffõnes non ſunt ꝓpõnes. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrũ vex ſit ꝙ hic ait ph̄s ꝙ diffinitio non dicit rē eē vel non eſſe: videt᷑ ꝙ nom q2 illud qȯ eſt ꝓpriũ diffõni non pt remoueri a diffõne: ſ3 h̄ ē ꝓpriũ diffinitioni vt idicet qd eſt eſſe rei vt patere pt ex. 6. topicoꝝ. ḡ ⁊c.

ſolutio C ¶ Dõm ꝙ eē pt capi dupl'r. v3: vt ꝯpetit cõplexis ⁊ incõplexis. eē āt ⁊ ē t non eē ꝯpetit ipſis cõplexis dupl'r. v3 ſm̄ v̄itatē: ⁊ ſm̄ falſitatē: ⁊ ꝑ3 affirmationē: ⁊ ꝑ3 negationē: ⁊ dr̄ āt complexa eē cũ ſunt v̄a: ⁊ non eē cũ ſunt falſa. vel dr̄ eē cũ ſunt affirmatiua: ⁊ non eē cũ ſunt negatiua has āt diſtictiões de eē ⁊ non eē ſatis innuit ph̄s in p̄ ꝑyermenias cũ ait ꝙ eſt enũciare: ⁊ ꝙ eſt eē 1 ⁊ ꝙ eſt non eē: ⁊ ꝙ non eſt eſſe: ⁊ ꝙ non eſt non eē. tũc eni enũciat᷑ qȯ eſt eē qñ qȯ eſt vex affirmat᷑: ⁊ tũc ꝙ eſt non eē qñ qȯ eſt verũ negat᷑: ⁊ tũc ꝙ non ē eē qñ qȯ ē falſum affirmat᷑. ⁊ tũc ꝙ non ē non eē qñ qȯ eſt falſum negat᷑. ¶ Ex his aũt diſtin D ctionibus ſufficiēter poteſt patere veritas queſiti. nã cũ ph̄s ait p̄ topi. ꝙ diffinitio indicat eſſe. loquit᷑ de eſſe in complexoꝝ. cũ vero hic ait ꝙ nec dicit eē nec non eē loqtur de eē ⁊ non eē complexoꝝ. diffinitio. n. cũ ſit qdã concept⁹ rei incomplexe nec eſt affirmatiua nec ē negatiua. ideo nec dicit eē vel non eē ꝓut eē vel non eē dicũt affirmationē vl' negationē. Cũ. n. diffinitio non ſit ꝓpoſitio. q2 hoc ē de ratione ꝓpoſitionis ꝙ dicat eē vel non eſſe ⁊ ꝙ ſit affirmatiua vel negatiua ipſi diffinitioni ſcȯm ſe talia competere non poſſunt. Rurſus ſi eſſe vel non eē non accipiant᷑ ꝓ affirmatione ⁊ negatione ſed ꝓ v̄itate ⁊ falſitate cũ circa compoſitionē ⁊ diuiſionem ſit veritas ⁊ falſitas. vt dr̄ in p̄. ꝑyer. ⁊ cũ idiuiſibiliũ intelligētia ſit in his circa q̄ nec eſt vex nec falſum. vt dr̄ in 3ᵒ de aïa: cu3 diffinitio ſit qȯ ſignificatur noīe incomplexi. q2 vt dr̄. 4. meta. ratio quã aſſignat nomē ē diffinitio: iȯ i diffinitione ꝓ̄pe non enũciat᷑ nec v̄itas nec falſitas. eē ḡ ⁊ non eſſe complexoꝝ ſiue accipiant᷑ ꝓ affirmatione vel negatione ſiue ꝓ veritate ⁊ falſitate ꝓ̄pe loquēdo non ꝯpetũt diffinitioni ſ3 ꝓpoſitioni. ⁊ ꝑ ꝯñs ſuppoſitioni cũ ſuppȯ ſit q̄dã ꝓpoſitio. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs ſi diffinitio E nõ indicat eē cõplexoꝝ ſ3 icõplexoꝝ cuiuſmodi ſit illud eſſe icõplexoꝝ qȯ idicat. ¶ Dõm ꝙ icõplexa pñt ſm̄ triplex eē ꝯſiderari. v3. vt ſunt in ſe. ⁊ vt ſunt i ſuis p̄ncipijs ⁊ vt ſunt ſm̄ app̄henſionē noſtram: vt ſunt in ſe ſic dicuntur habere eſſe actuale. vt ſunt in ſuis p̄ncipijs ſic a quibuſdã dicuntur hr̄e eſſe eēntie. a qbuſdam eē p̄dicamentale. a qbuſdam eē qditatiuum. nulla. n. roſa exñte actu adhuc remanet roſa in ſuis cãis ⁊ in ſuis p̄ncipijs nam ſi defineret roſa ſm̄ actuale eſſe ⁊ oino defineret ſcȯm eē qȯ h3 in ſuis cauſis ⁊ i ſuis p̄ncipijs nõ plus eēt roſa aliqd q̄3 chymera: ſed quia remanet roſa in ſuis p̄ncipijs q̄tũcunq3 roſa nõ actu exiſtat nihilomin⁹ roſa dic̄ certa3 eſſentiã ⁊ certã naturã aptã natã cauſari ex certis cãis ⁊ certis p̄ncipijs: ⁊ q2 roſa dicit re3 determinate eſſentie ⁊ determinate nãe op3 ꝙ dicat rem determinati gn̄is ⁊ determinate ſpēi. ⁊ ſi dicat rē determinate eſſentie ⁊ determinati generis o3 ꝙ dicat rē aptã natã eſſe ob̄m itellect⁹ nõ q2 intellect⁹ ſolũ hoc facit. ſ3 q2 iſtud quod ſignificat᷑ noīe roſe eſt tale qd qȯ de ſe ſignificat quãdã naturam ⁊ eēntiã determinati generis ⁊ determinate ſpēi. chymera ḡ ⁊ hircoceruus: q2 nec ſunt i ſe nec in ſuis p̄ncipijs nec ſignificat determinatã nãm vel eſſentiã nec ſunt res alicuius p̄dicamēti: iȯ non dicuntur hr̄e eſſe eſſentie p̄dicamētale. iȯ ſolũ habēt eſſe apud aïam ⁊ ſunt ſignificata eius. roſa ḡ vt ſignificat determinata eſſentia ⁊ natura3 dr̄ hr̄e eſſe eſſentie vt dicit rē determinati p̄dicamēti dr̄ habere eſſe p̄dicamentale ⁊ vt eſt ob̄m ⁊ nõ ſignificatum intell'o dr̄ hr̄e eſſe qditatiuũ. vel ꝓut roſa3 cõſideramus ſm̄ ſua p̄ncipia eſſentialia dicimus eã cõſiderare ſm̄ eē eſſentie. ꝓut vero cõſideramus ipſam ſm̄ talia p̄ncipia eēntialia cuiuſmodi ſunt genus ⁊ differētia dicimus eã ꝯſiderare ſm̄ eē p̄dicamētale: ſ3 ꝓut ꝯſideramus ipa3 ꝑ3 talia p̄ncipia eēntialia: ⁊ ꝑ3 ꝙ ea ē ob̄m itellect⁹ ſic dicim⁹ ꝯſiderare ipa3 ꝑ3 eē qditatiuũ: ⁊ q2 ꝑ3 eadē p̄ncipia itegrat᷑ eēntia ei⁹ iȯ reponit᷑ in p̄dicamēto ⁊ ē ob̄m itellect⁹ ſm̄ eadē p̄ncipia al'r ⁊ al'r ꝯſiderata h3 roſa eē eēntie p̄dicamētale ⁊ qditatiuũ. ſ3 ꝙ roſa ſignificet determinatã eēntiã aptã natã itegrari ex talib⁹ p̄ncipijs. vl' ꝙ roſa dicat rē determinati p̄dicamēti: vl' ꝙ ſit nõ ſignificatũ: ſ3 ob̄3 itell'o nõ o3 ꝙ roſa ſit i ſe ⁊ i actu: ſ3 ſufficit ꝙ ſit in ſuis cauſis. iȯ eē qditatiuũ ⁊ p̄dicamētale vt ꝯſuetũ ē appellari eē eēntie cõpetit roſe. nulla roſa exñte i actu. roſa āt nõ exñte dr̄ roſa

bie eēntiā:nō eēntiā q̄ actu ſit:ſ; eēntiā q̄ pōt ſignificari
⁊ itelligi:quā eēntiā ſignificādo dī eē res d̄terminati p̄di
cameti ⁊ eē olim nō ſignificatu; itellect⁹. ¶ Cū igiť q̄riť
cuiuſmodi ē illud eē incōplexoꝝ qđ dicit diffō. dici dȝ ꝙ
nō eſt eē actuale.pōt.n.diffiniri pluuia ꝙ ſit aq̄ guttatim
f cadēs nulla pluuia exn̄te. ¶ Sȝ ſi q̄rať vtrū tale eē ſit eē
p̄dicamētale vľ eē eēntiale diſtiguēdū ē ex diffinitiōe:q̄ꝛ
illa diffō vel dicit qd rei:vel dicit qd nois tm̄.ſi qd rei tūc
eē qđ dicit talis diffō ē eē eēntiale:vel eē p̄dicamētale vľ
eē q̄ditatiuū.nā nūq̄; diffō dicēs qd rei cōpetit alicui:ni
ſi illđ ſignificet determinatā eēntiā ⁊ nāȝ ⁊ niſi ſit res p̄dicamēti:⁊ niſi ſit olim ⁊ nō figmētū itellect⁹. Sed ſi dif/
finitio dicit qd nois tm̄ nō opȝ ꝙ eē qđ dicit talis diffō ſit
eē eēntie vel eē p̄dicamētale vel eē q̄ditatiuū. ſed ſufficit
ꝙ ſit apud aial tm̄.nā diffō qd nois pōt eē eoꝝ q̄ nō ꝓpe
ſunt obta itellect⁹ ſȝ ſunt ei⁹ figmēta. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Termini aūt nō:ſȝ ſolū intelligere opȝ. hoc
autem nō eſt ſupponere niſi ⁊ audire ſuppoſi/
tionem aliquis dicat:ſed quorūcunq; exiſten/
tium in eo quod illa ſunt ſit concluſio.

Argir. ¶ Diffinitiones p̄terea percipiātur ſolū opor/
tet. At id nō eſt ſuppoſitio:niſi quiſpiā ⁊ audi
re ſuppoſitionē dixerit eē. Sed ea ſunt ſuppo
ſitiones que cuȝ ſint hoc ipſo quod ſunt emer
git ipſa concluſio.

¶ Aſſignat rōnē dicti.pp qđ ſciēdū ꝙ circa diffōnes ⁊ cir
ca incōplexa ē ſimplex itelligētia.nā rōnes ⁊ diffōnes in
mēte ſignificanť p̄ noīa ⁊ p̄ voces exteri⁹ ꝓlatas. ſicut ḡ
ſe hȝ audit⁹ ad voces incōplexas ſic ſe hȝ intell'ꝰ ad diffō
nes icōplexoꝝ.ſicut ḡ audire icōplexa nō eſt ſupponere
q̄ꝛ ſuppōnes nō ſūt voces icōplexe:ſȝ ſūt ꝓpōnes ex qb⁹
ꝯcludunť ꝯ̊nes.ſic diffōnes ip̄e q̄ ſunt rōnes incōplexoꝝ
ſuppōnes dici non debent. Cōtinueť aūt ſic lr̄a. dcm̄ ē ꝙ
ſuppōnes ſunt i ꝓpōnibus.i.ſunt ꝓpōnes(termini aūt)
.i.diffōnes(nō)ſu.ſunt(in ꝓpōnib⁹).i.nec ſūt ꝓpōnes.⁊
p̄ ꝯn̄s nō ſūt ſuppōnes(ſȝ ſolū oȝ itelligere).i. circa diffi/
nitiones eſt itelligere ſolū.i.ē itelligere ſimpľr vel itelli/
gētia ſimplex(hoc aūt nō eſt in ſuppōne niſi ⁊ audire)ſu.
ſimplicia(dicat aliq̄s eē ſuppōneȝ.)ſi ḡ eſt audire voces
ſimplices nō dicim⁹ eē ſuppōnes.ſic ēt diffōnes:q̄ꝛ ſūt ea
q̄ ſignificāt voces ſimplices ſuppōnes dici nō debēt(ſed)
ſu.ſuppōnes ſunt ille(quorūcūq; exn̄tiū).i.ſunt de nume
ro quorūcūq; exn̄tiū(in eo ꝙ illa ſunt ſit ꝯ̊)q̄ſi.d.ꝙ ſup/
pōnes ſunt de numero taliū exn̄tiū.i.ſunt de nūero taliū
exn̄tiū ꝙ p̄n̄t eſſe p̄miſſe ad ꝯcludendū ꝯ̊nem aliq̄;. ⁊ q̄ꝛ
talia ſic exn̄tia nō ſunt diffōnes.ſȝ ꝓpōnes ſeq̄ť ꝙ ſuppō
nes nō ſunt diffōnes ſed ꝓpōnes. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq; geometra falſa ſupponit ſicut q̄dā af/
firmāt dicētes ꝙ nō opȝ falſo vti geometram:
mētiri aūt dicētem vnius pedis eſſe nō vnius
pedis:aut rectā ſcriptam non rectam eſſe:ſed
geometra nihil cōcludit ſm̄ hanc lineam quā
ipſe poſuit.ſed que per hoc oſtenduntť.

Argir. ¶ Neq; geometra falſa ſupponit:queadmo/
dū nōnulli putarūt:qui quidē īquiunt demō/
ſtrātē falſis vti ſuppōnibus nō oportere:geo
metrā vero falſa ſupponere deſignatā lineam
nūc pedalē:nūc rectā eſſe dicētē. Que quideȝ
nō recta eſt:nō pedalis:nā geometra cum nō
ſit ea linea:quā deſignauit aut ꝓtulit ore:ꝯclu
dere ſolet:ſed cū ea ſint que per illā ſignificanť
ac idicanť:q̄ deſignauit ac ꝓtulit ipſe.

¶ Q̄ꝛ mētionē fecerat de ſuppōnib⁹ ne crederet aliq̄s ꝙ
demrātor vtať ſuppōnib⁹ falſis eo ꝙ geometra videtur
ſupponere ⁊ dicere eſſe rectū qđ nō eſt rectum. ⁊ eē vni⁹
pedis qđ nō eſt vni⁹ pedis.iō oñdit ꝙ in talib⁹ nō eſt fal/
ſitas.dicit.ḡ.(Neq; geometra falſa ſuppōit ſic q̄dā affir
mant dicētes ꝙ non oȝ geometrā)vti falſis(mētiri aūt)
dicūt ip̄m geometrā(dicentē)lineā eē ſup.(vnius pedis
q̄ non eſt vni⁹ pedis:aut rectā ſcriptā recte nō eſſe rectā)
.i.q̄ non eſt recta.q.d.ꝙ quidam ſic arguunt ꝯ geometrā
ꝙ geometra nō dȝ vti falſo.⁊ tm̄ vtiť falſo ⁊ mentitur. Ad
quod ſoluēdū ſubdit ꝙ in hoc nō eſt falſitas geometre.
q̄ꝛ ipſe nō demrat de linea ſcripta in puluere:ſȝ de ea q̄ in
telligiť p̄ illā.iō ait(ſȝ geometra nō ꝯcludit)⁊ nō demrat
(ſcđm lineā hāc quā ipſe poſuit)ideſt deſcripſit ⁊ protra
xit in puluere(ſed de ea que oſtēdiť).i.itelligiť p̄ hāc.i.p̄
lineam illam deſcriptā. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius āt petitio ⁊ ſuppō oīs aut ſicut to
tū ē aut ſicut in p̄te. Termini aūt neutri horū.

¶ Inſuper oīs poſtulatio ſuppoſitioq; : aut Argir.
vniuerſalis eſt:aut particularis:at neutrū iſto
rū diffinitionibus cōpetit quare diffinitiones
ſuppoſitiones poſtulationeſq; nō ſunt.

¶ Poſtq̄; oñdit ꝙ diffō non ſit ſuppō.q̄ꝛ nec dicit eſſe nec
nō eſſe.hic oñdit hoc idē.vȝ.ꝙ diffinitio non eſt ſuppō.
nec etiā petitio alia rōne.q̄ꝛ nec eſt vľis nec particularis.
Circa qđ duo facit.q̄ꝛ p̄mo facit qđ dcm̄ eſt.2° q̄ꝛ mentio
nem fecerat de vľi oſtendit quō demrator vtatur vľi.ibi
(Spēs q̄dem igiť)dicit ergo.)Amplius petitio ⁊ ſuppō
oīs).i.quelȝ petitio ⁊ ſuppoſitio(aut eſt ſicut totum).i.
vľis(aut ſicut in p̄te).i.p̄ticularis.(termini autē).i.diffi/
nitiones(hoꝝ neutrū).i.nec ſunt vľes nec p̄ticulares:ſi
ergo diffinitiōes nec p̄ticulares nec vľes ſint ⁊ oēs peti/
tiones vel ſuppoſitiones ſunt vľes vel p̄ticulares ſequi/
tur ꝙ diffinitiones nec ſunt ſuppoſitiones nec petitiōes.
¶ Dubitaret forte aliq̄s:q̄ꝛ videtur falſuȝ eſſe ꝙ diffini G
tio non ſit vľis.nā illud qđ de neceſſitate ineſt oī illud eſt
vľe.ſed diffinitio d̄ necitate ineſt omni.vt poteſt hr̄i ex 6°
topi.ergo ⁊c̄. ¶ Dōm ꝙ diffinitio eſt id qđ ſignificatur p̄ h
nomē.q̄ꝛ rō quā ſign̄at nomē eſt diffinitio:videam⁹ ḡ qđ
ſign̄at nomē:⁊ tūc videbim⁹ qd p̄ ſe ⁊ p̄ exp̄mat diffinitio
hāc āt.q.qd nomē ſign̄at q̄rit ph̄s in.8.meta.cū q̄rit vtrū
nomē ſignificet formā an aggregatū.⁊ ait ꝙ ſign̄at vtrū
q;:ſȝ pp quādā attributionē.i.p̄ quādā analogiā ſiue p̄
p̄us ⁊ poſteri⁹.vn̄ cōmē.vult ꝙ nomē p̄us ſignet formā
ſecūdario aggregatū.nomē ḡ p̄ncipalr̄ ſignificat ipſam
nām ⁊ ipſam eēntiā rei.ſi aūt ſignificat aggregatum vel
ſuppoſitū hoc ē ex ꝯn̄ti ꝓut in illo ſuppoſito ⁊ in illo ag
gregato reſeruať illa eēntia ⁊ nā.diffinitio ḡ q̄ꝛ eſt id qđ
ſignificať per nomē eſt exp̄ſſiua per ſe ⁊ p̄ illius eēntie ⁊
nature.ſi autē ſignificat ⁊ exprimit ipſa aggregata ⁊ ipſa
ſuppoſita hoc eſt ex ꝯn̄ti prout in eis reſeruať talis eſſen
tia ⁊ nā.ḡ cū hoc ſignū vľe oīs diſtribuat ꝓ ipſis ſuppo/
ſitis:⁊ ēt cuȝ ſigna p̄ticularia ipſa ſuppoſita exp̄māt dif/
finitio nec eſt vľis nec particularis.q̄ꝛ p̄ ſe ⁊ p̄ nō exp̄mit
ſuppoſita ſȝ nāȝ vel poſſum⁹ alr̄ ſoluere ꝙ vľitas ⁊ parti
cularitas ſūt ꝯditiōes ꝓpōnis ſic ēt eē.i.ieē p̄dicatū ſubo
vel nō eē.i.nō ineē ſunt ꝯditiōes ꝓpōnis.⁊ q̄ꝛ diffō nō eſt
ꝓpoſitio.ſuppō aūt ē ꝓpō:iō ſuppō dicit eſſe vel nō eē vt
dicebat rō p̄ma:⁊ eſt vľis vľ particularis:vt dicebat hec
rō ſcđa.diffinitio aūt q̄ꝛ has ꝯditiones nō hȝ nō ē ſuppō

e ēt nō ē petitio:q2 ⁊ petitio cū ſit ꝓpō iſtas eaſdē hȝ cō
ditiōes in qb⁹ differt ſuppoſitio a diffinitione. Qđ vero
obijcit ꝙ diffinitio de neceſſitate ineſt omni. dici debet ꝙ
ex hoc nō plus babetur niſi ꝙ ex diffinitione ⁊ diffinito
pōt formari vl̄is propoſitio. ipſa tñ diffinitio in ſe nec eſt
ꝓpō vl̄is nec particularis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Spēs qdē igiť eſſe aut vnum aliquid extra
multa nō neceſſe eſt: ſi demr̄atio erit.

Argir. ℭ Formas igiť aut vnū qđ pter ipſa multa nō
neceſſe eſt eſſe: ſi demonſtratio eſt.

ℭ Quia mentionem fecerat de vli inueſtigat qūo vl'e eſt
A neč̄ariū vel vtile demr̄atori. ℭ Ad cui⁹ euidētiā ſciendū
ꝙ ipſe mētionē fecerat de vli put ꝓpō vl̄is dr̄. nunq̄ȝ tñ
pōt eſſe ꝓpō vl̄is niſi accipiat aliquē terminū cōeȝ ⁊ vl'eȝ
q2 hoc ſignū dr̄. qđ facit ꝓpōnē vl'em ꝓ ſe ⁊ directe non
pōt addi termino diſcreto:ſȝ termino cōi ⁊ vli. inueſtigat ḡ
h̄ de vli:nō de vli ꝓpōne:ſed de vli qđ ſignificať p termi/
B nū incōplexū. ℭ Propter qđ ſciēdū ꝙ circa vl'e fuit du/
plex opio. vna platonis qui poſuit ſpēs ydeas ſeparatas
ab his pticularib⁹:⁊ dixit eas eſſe vl̄ia rerū. alia opinio
de vli fuit Ariſt. dicētis ꝙ vl'e non erat ſepatū a multis:
vt poſuit plato:ſȝ erat vnū in multis ⁊ de multis. Tria ḡ
facit ph̄s:q2 p̄ oſtendit ꝙ demōſtratori nō ē neč̄iū vl'e ſe/
patū:vt poſuit plato. 2° ꝙ eſt neč̄iū vl'e ꝙ ſit vnū in mul/
tis ⁊ de multis:vt poſuit ipſe Ariſt. 3° aſſignat rōnem di/
cti. 2ª ibi (Eſſe tñ vnū) 3ª ibi. (Oportet tñ aliud) dicit ergo
(ſpēs qdem igiť). i. ydeas eſſe ſicut plato poſuit (aut eſſe
vnū aliqđ pter multa). i. ſeparatum a multis: ſicut plato
poſuit (nō neč̄e ē ſi demr̄atio erit). i. nō neč̄e ē eſſe ad hoc
ꝙ demr̄atio ſit. q. d. fruſtra ſunt ſpēs ⁊ ydee ⁊ vl̄ia q̄ po/
ſuit plato talia eni ſunt fruſtra ad ſciaȝ:q2 ſine talib⁹ pōt
ſcia ⁊ demr̄atio eſſe. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Eſſe tñ vnū de multis veꝝ dicere eſt neceſſe.
Nō enim erit vl'e niſi hoc ſit. Si vō vl'e non ſit
medium non erit. Quare neq̄ȝ demr̄atio.

Argir. ℭ Tamen verū eſt dicere neceſſario: vnuȝ eſſe
de pluribus predicādū: nā ſi id non ſit: vniuer
ſale ſane nō erit: at ſi vniuerſale non ſit: nō erit
medium ipſum: quare nec demonſtratio.

D ℭ Ait ꝙ licet ad demr̄ationē non ſit neč̄iū vl'e qđ ſit vnuȝ
ſeparatū a multis:eſt tñ neč̄iū vl'e ꝙ ſit vnū de multis. iđ
ait (eſſe tñ vnū de m̄ltis). i. eē vl'e qđ ſit p̄dicabile vnū de
multis (verū eſt neč̄e dicere) veꝝ eſt enim ꝙ neč̄e eſt dice
re:⁊ neč̄e eſt ponere tale vnū p̄dicabile de multis ad hoc
ꝙ ſit demonſtratio cuius cā eſt q2 (non enim erit vl'e niſi
hoc ſit). i. niſi ſit tale vnum p̄dicabile de multis non erit
vl'e. (Si vero vl'e nō erit:nō erit medium) ſu. demr̄atio/
nis (q̄re nec demr̄atio) igiť ſine vli qđ poſuit plato poteſt
eſſe demr̄atio:ſed ſine vniuerſali qđ eſt vnū p̄dicabile de
multis nō pōt eſſe mediū demōſtrationis:⁊ p ꝯñs nec de
monſtratio. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Oportet itaq̄ȝ aliqđ vnū ⁊ ideȝ de pluribus
eſſe non equiuocū in demonſtratione.

Argir. ℭ Eſſe igiť vnū qđ oportet: idēq̄ȝ de pluribus
non ſolū cōmuni nomine predicandum.

ℭ Aſſignat rationē dicti oſtendens ꝙ ſine tali vniuerſali
nō pōt eſſe medium demonſtrationis. Ideo ait. (oportet
nāq̄ȝ vnū aliqđ ⁊ idē de pluribus nō equocū). i. nō equo
ce:ſȝ ſm rōnē vnā (in demr̄atione) ſu. eſſe mediū. cuȝ igiť
E hec ſit rō vl̄is ꝙ dicať de pluribus nō equoce opȝ eē vl'e
qđ ē ſt mediū in demr̄atione. ℭ Notādum aūt ꝙ ſm for

mā ſyllogiſticā opȝ ꝙ ſemꝑ aliqua p̄miſſarū ſit vl̄is. cuȝ
ḡ in q̄libet p̄miſſaꝝ ponať mediū:opȝ mediū de plurib⁹
p̄dicari:⁊ opȝ hoc nō equoce:q2 ſi equoce diceret nō eēt
ibi vera forma ſillogiſtica ⁊ mediū ſic dictū de pluribus
non eēt vnū. non eni eſt idē canis q dr̄ de celeſti ſydere:⁊
de latrabili aīali. ſillogiȝās eni in equoco ſylloğizat in q̄t
tuor terminis:q2 mediū eſt duo termini. ſi ḡ mediū dȝ eē
vnū:⁊ dȝ p̄dicari de plurib⁹:q2 alr̄ non pōt ſumi vl'r opȝ
ꝙ mediū ſit p̄dicabile de plurib⁹ nō equoce: ⁊ q2 hec eſt
rō vl̄is de quo locutus ē ph̄s ſine tali vli nō ſolū non eſt
mediū demōſtratiuū:ſȝ ēt non eſt mediū ſillogiſticum.

ℭ Nō cōtingere autē ſimul affirmare ⁊ nega/
re: neq̄ȝ vna recipit demonſtratio: ſed aut ſi in
digeat monſtrare concluſionem ſic.

ℭ Nulla āt demr̄atio ſumit fieri nō poſſe vt ſi Argir.
mul idē affirmeť atq̄ȝ negeť: niſi fuerit op⁹:
vt hoc etiam pacto concluſio demonſtretur.

ℭ Ut dicebať ph̄s in parte iſta ſpālr deſcendit ad hoc te. c. 26.
p̄ncipiū qđ non ꝯtingit ſimul affirmare vel negare qūo
demr̄ationes vtunť eo. Circa quod duo facit:q2 p̄mo p/
ponit qđ intēdit. 2° declarat ꝓpoſitū ibi. (Oſtendere au/
tē accipiētibus) dicit ḡ ꝙ (nō eni ꝯtingere ſimul affirma
re vel negare neq̄ȝ vna). i. nulla (recipit demōſtratio) ſu.
oſtēſiua (ſed aut) ſu. recipit hoc p̄ncipium (ſi indigeat de/
mr̄are ꝯcluſionē ſic) i. negatiue vl' ad ipoſ'e. ℭ Notā^m āt D
ꝙ hoc p̄ncipiū in ſua totalitate ꝙ non ꝯtingit ſimul affir
mare ⁊ negare p̄t aſſumē demr̄atio oſtēſiua tñ nō aſſumit
ipm:q2 nō idiget eo ſub hac for°. idiget āt ipo:vl' p̄t idige
re demr̄atio ad ipoſ'e p̄t. n. ꝯtigere ꝙ negantē mihi vita/
tē aliq̄ȝ duco ad h̄ ipoſ'e ꝙ nō ſit veꝝ hoc p̄ncipiū ꝙ non
ꝯtingit ſimul affirmare ⁊ negare. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Oſtēdiť aūt accipientib⁹ primum de medio
ꝙ veꝝ ſit affirmare. negare autē non verum.
mediū autē nihil differt eſſe ⁊ nō eſſe accipere.
Similiter autem ⁊ tertium.

ℭ Quod quidem fuerit: ſi ſumpſerimus affir Argir.
mare quidem primū de medio eſſe verum: ne
gare autē verū nō eſſe. Nihil aūt refert mediū
eſſe atq̄ȝ nō eſſe ſumere:⁊ tertiū pari: modo.

ℭ Declarat ꝓpoſitū. Circa qđ duo facit ſȝ ꝙ duo ꝓpoſue
rat. q2 p̄ oſidit ꝙ h̄ p̄n° nō idigeat demr̄atio oſtēſiua. 2° de/
clarat ꝙ h̄ p̄n° idigere p̄t demr̄atio ad ipoſ'e. ibi. (Dē aūt
affirmare aut negare q̄ ad ipoſ'e.) ℭ Ad euidētiā āt pri/ E
me ptis ſciēdū ꝙ volle declarare qūo demr̄atio oſtenſiua
nō idigeat h̄ p̄n° eſt oſidere ad qđ pōt deſeruire tale p̄n^m
demr̄ationi oſtēſiue. ſi. n. ſciuerim⁹ de aliq̄ ad qđ deſeruit ⁊
eſt ꝓficuū alicui rei:ſtatiȝ ſcire poterim⁹ ſi illa res idige/
at eo. Oſidit ḡ ph̄s ad qđ deſeruit ⁊ ad qđ ē ꝓficuū tale
p̄n^m demr̄ationi oſtēſiue. Tria ḡ facit:q2 p̄mo ait qūo de
mr̄atio oſtēſiua vtereť tali p̄ncipio ſi acciperet ipȝ. 2° qđ dixe
rat declarat in termis. 3° aſſignat rōnē dicti. ſcđa ibi (Si
eni aſſigneť.) tertia ibi (Cū aūt eſt.) Dicit. ergo (Oſtēdiť
āt ſic accipiētib⁹ p̄^m de me° ꝙ veꝝ ſit affirmare: negare āt
nō veꝝ: me^m āt nihil dif̄t). i. nō dȝ (accipē eē ⁊ nō eē: ſil'r āt
⁊ tertiū). q. d. ꝙ ſi demr̄atio oſtēſiua vtereť h̄ p̄n° in ſua to
talitate vtereť eo ad p̄^m. i. ad maiorē extremitatē q̄ dr̄ de
medio. nō aūt vtereť eo nec ꝯiūgeret ipm ad mediuȝ nec
ad tertiū. i. ad minorē extremitatē. ſi fieret eni talis ſilſa.
de quolibet hoīe vere affirmať ⁊ falſe negať. vel qđ ideȝ
eſt. oīs hō eſt aīal ⁊ nō eſt nō aīal. callias eſt hō. ḡ eſt aīal
⁊ nō eſt non aīal. hic aūt affirmatio ⁊ negatio ponunť ad

aial qꝺ eſt maior extremitas. nō ad hoīez q eſt mediꝰ ter/
f minus: nec ad caliā q eſt minor extremitas. ℭ Notādu3
aūt ꝙ totus ſyllꝰs ordinaꝭ ad ꝯnē. Si ḡ demr̄atio oſtēſi/
ua idiget hoc ſmꝰ h̄ eſt pp ꝯnē. affirmationē aūt ⁊ nega/
tionē poni in ꝯne vel h̄ erit ex pte ꝑdicati vt ꝙ ꝯcludaꝭ
ꝙ vex̄ ſit caliā eē aial ⁊ falſum ſit nō eſſe aial: vel qꝺ ide3
eſt ꝙ cōcludaꝭ ꝙ calias ſit aial ⁊ non ſit non animal. vel
hoc erit ex parte ſubiecti: vt ꝙ cōcludatur ꝙ calias ⁊ nō
calias ſit animal: ⁊ non ſit nō aial. Ad hoc autem ꝙ affir
matio ⁊ negatio cadat in ꝯne ex parte ꝑdicati ſufficit ꝙ
affirmatio ⁊ negatio ponaꝭ ad maiorē extremitatē: i non
aūt op3 ꝙ ponaꝭ nec ad mediū nec ad tertiū. i. ad mino/
rē extremitate3. Ad h̄ aūt ꝙ ꝯcludaꝭ ꝙ calias ſit aial ⁊
nō ſit nō aial ſufficit ꝙ in ꝑmiſſis ponaꝭ affirmatio ⁊ ne/
gatio ad maiorē extremitatē: vt p3 in ſyllō ꝑdicto ꝓpoſi/
to. ſed dices ꝙ tu vis concludere affirmationē ⁊ negatio
nē in ꝯne nō ſolū a ꝑdicato: ſ3 ēt a ſubiecto. dices eni3 ꝙ
vis ꝯcludere h̄ totū ꝙ calias ⁊ nō calias ſit aial ⁊ nō ſit
nō aial. ⁊ iō dices ꝙ op3 ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponaꝭ
ad mediū ⁊ fiat talis ſyllꝰs. hō ⁊ nō hō vt leo vel aſinus q
eſt nō hō eſt aial ⁊ non eſt non aial. calias eſt hō ⁊ non eſt
nō aial: ⁊ nō calias vt puta leo eſt non hō. ḡ calias ⁊ nō
calias eſt aial. ⁊ nō eſt nō aial. ſi. n. hō ⁊ non hō eſt aial ⁊
non eſt non aial op3 ꝙ calias qui eſt homo ⁊ aliqꝺ non
calias vt puta leo vł aſinus q nō eſt hō ſit aial ⁊ nō ſit nō
aial ergo ad hoc ꝙ ꝯcludaꝭ affirmatio ⁊ negatio in ꝯne
tā ex pte ſubiecti q̄3 ex parte ꝑdicati op3 ꝙ affirmatio ⁊
negatio ponanꝭ in ꝑmiſſis tā ad maiorem extremitatē q̄3
ad mediū: vel ſi nō poniꝭ ad mediū o3 ꝙ ponaꝭ ad maio
rē extremitatē ⁊ fiat talis ſyllꝰs. oīs hō eſt aial ⁊ nō eſt nō
aial. calias. ⁊ ēt nō calias. vtputa plato eſt hō. ergo cali/
as ⁊ nō calias eſt aial ⁊ nō eſt nō aial. Falſum ḡ dicit pħs
b ꝙ ſi demr̄atio oſtēſiua vtiꝭ hoc ꝑncipio ꝙ vtiꝭ eo ad maio
rē extremitatē ⁊ nō ad mediū nec ad tertiū. ℭ Sciendu3
ergo ꝙ ad hoc ꝙ affirmatio ⁊ negatio ꝯcludaꝭ in ꝯne ex
parte ꝑdicati ſufficit ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponatur in
premiſſis ex parte maioris extremitatis vt ſufficit ꝙ ho
mo ſit aial ⁊ nō ſit nō aial. ad hoc ꝙ calias q eſt hō cōclu
daꝭ eē aial ⁊ nō eē nō aial. ſ3 ſi volumus affirmationem
⁊ negationē ꝯcludere ex pte ſubi nō o3 pp hoc ꝙ accipia
tur affirmatio ⁊ negatio in ꝑmiſſis: ſ3 ſufficit ꝙ medium
ſit i minus q̄3 maior extremitas vt ſufficit ꝙ hō ſit in mi/
nꝰ q̄3 aial. ſi. n. hō ē in minꝰ q̄3 aial nō ſolū hō ē aial ⁊ non
ē nō aial: ſ3 ēt nō hō erit aial ⁊ nō erit nō aial ⁊ ſi hō ⁊ nō
hō ē aial. ⁊ nō eſt nō aial. calias ⁊ nō calias erit aial ⁊ nō
erit nō aial. vel ſi mediū nō ē i minꝰ q̄3 maior extremitas
ſufficit ꝙ minor extremitas ſit in minꝰ q̄3 mediū. nā dato
ꝙ hō nō eēt i minꝰ q̄3 aial. ſi tn̄ calias eēt i minꝰ q̄3 homo
ꝯcludeꝭ in ꝯne ꝙ calias ⁊ non calias ſit aial ⁊ nō ſit non
aial. nā ſi calias ē i minꝰ q̄3 hō calias ⁊ nō calias ē hō. nā
ſi oīs hō ē aial ⁊ nō ē nō aial. ⁊ calias ē i minꝰ q̄3 hō ſeqꝭ
ꝙ calias ⁊ nō calias ſit hō. ⁊ ſi calias ⁊ nō calias ſit hō ſe
quiꝭ ꝙ calias ⁊ nō calias ſit aial. ⁊ nō ſit nō aial. ad hoc ḡ
ꝙ affirmatio ⁊ negatio ꝯcludaꝭ ex pte ꝑdicati ſufficit ꝙ
affirmatio ⁊ negatio i ꝑmiſſis ponaꝭ ad maiorē extremi
tatē. S3 ad h̄ ꝙ ꝯcludaꝭ ex pte ſubi nō o3 ꝙ affirmatio
⁊ negatio ponaꝭ i ꝑmiſſis: ſ3 ſufficit ꝙ mediꝰ terminꝰ ac/
cipiaꝭ in minꝰ q̄3 maior extremitas vel minor extremitas
ſumatur in minꝰ q̄3 mediū: ⁊ q̄ qꝺcunq̄ hox ponaꝭ ſiue
ꝙ mediū ſit i minꝰ q̄3 maior extremitas ſiue ꝙ minor ex/
tremitas ſit in minus q̄3 mediū ſemper concluditur affir
matio ⁊ negatio ex parte ſubi. vt ꝙ calias ⁊ non calias
ſit animal. q̄ ergo illa duo idem ꝯcludunt pħs non exe/
quitur niſi de altero eorum. v3. ꝙ mediū accipiaꝭ in mi/
nus q̄3 maior extremitas. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si. n. aſſigneꝭ de quo homine dicere veru3
eſt eē aial quamuis nō homine vex̄. Sed ſi ſo
lum hominem aial eſſe omne nō aial aūt non.
Erit eni verū dicere calliā ⁊ nō calliam eſſe ani
mal non animal autem non.

ℭ Nam ſi datū eſt id de quo hominē dicere ve Argu.
rū eſt: dabiꝭ ⁊ id ei quo non hoie3 dicere verū
eſt: ſed ſi tn̄ hoc totū ſumaꝭ hominē inquam
animal: non aūt non aial eſſe. Erit etiam verū
Calliam dicere ⁊ non calliam: tamen animal:
non autem non animal ipſe dicere.

ℭ Qꝺ dixerat declarat i terminis. dixerat. n. ꝙ ſufficit af
firmationē ⁊ negationē poni ad maiorē extremitatē non
op3 aūt ſm eū ꝙ ponaꝭ ad mediū vel ad minorem extre/
mitatē. iō ait (ſi. n. aſſigneꝭ de quo hoie verum eſt dicere
aial). i. ſi ponaꝭ hoiem eſſe aial qꝺ vex̄ eſt dicere (q̄3uis ⁊
nō hoie3 vex̄). i. q̄3uis veru3 ſit dicere nō hoiem eſſe aial
(ſ3 ſi ſolum dē). i. vł̄r. (hoiem eē aial) ſu. dicimus (nō aial
aūt nō). q. d. ꝙ q̄3uis hō ⁊ nō hō ſit aial ⁊ non ſit non aial
nō o3 ꝙ affirmatio ⁊ negatio ponaꝭ ad hoie3 ſ3 ſufficit ꝙ
ponaꝭ ad al. i. ad hoc ꝙ ꝯcludaꝭ affirmatio ⁊ negatio tā
a pte ſubi q̄3 a pte ꝑdicati vt ꝙ ꝯcludatur ꝙ calias ⁊ non
calias ſit aial ⁊ nō ſit ñ aial. iō ait ꝙ ſi ſolū accipiamꝰ ho
minē eē) i. vł̄r (eſſe aial. nō aial aūt non erit. tn̄ vex̄ dī ca
liā ⁊ non caliā aial. nō aial aūt non. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Cauſa autem eſt ꝙ primum non ſolum de
medio ſed ⁊ de alio ꝓpter id quod ⁊ de pluri/
ribus. Quare ſi neq̄ mediu3 ⁊ idem eſt ⁊ non
idem ad concluſionem nihil differt.

ℭ Cauſa autem eſt: quia primum non ſolu3 de Argu.
medio: ſed etiam de alio dī: propterea ꝙ ad
plura ſeſe extendit. Quare nihil ad concluſio/
nem refert: ⁊ ſi medium ⁊ ipſum eſt.

ℭ Aſſignat rōnē dicti aſſerēs q̄re o3 affirmationē ⁊ nega
tionē nō addi ad mediū. ſufficit. n. ꝙ mediū ſit in minꝰ q̄3
maior extremitas. ad h̄ ꝙ affirmatio ⁊ negatio conclu/
daꝭ tā ex pte ſubi q̄3 ex pte ꝑdicati iō ait (cā āt ē) ſu. ꝙ nō
op3 addere affirmationē ⁊ negationē ad mediū (ꝙ) ꝓ q̄
(ꝑmū). i. maior extremitas dī (nō ſolum de medio: ſed de
alio pp id qꝺ ⁊ de pluribꝰ ē. i. pp id qꝺ o3 maiorē extremi
tatē eē in plus q̄3 mediū (q̄re) o3 ſu. h̄ poſito ꝙ maior ex/
tremitas ſit in plus q̄3 mediū neq̄ (ſi mediū ⁊ idē ē ⁊ non
idē). i. neq̄ ſi mediū accipiaꝭ affirmatiuū ⁊ negatiuum
(ad ꝯnē nihil differt). q. d. ꝙ ſufficiē affirmationē ⁊ nega/
tionē addere ad maiorē extremitatē: iant op3 ꝙ addo: vt
ad mediū ſ3 ſi ſolū mediū eſt in minus q̄3 maior extremi/
tas vel minor extremitas ſit i minꝰ q̄3 mediū. ad ꝯnem ni
hil dfꝭ. his. n. duobus nō erit dīa in ꝯne quin ꝯcludatur
affirmatio ⁊ negatio tā ex pte ſubi q̄3 ex pte ꝑdicati. ⁊ qꝺ
dictū eſt ꝺ medio reſpcū maioris extremitatis itelligēdū
eſt de minori extremitate reſpcū medij: q̄ ſi mediū nō eēt
in minus q̄3 maior extremitas. du3 tn̄ minor extremitas
eſſet in minus q̄3 mediū idem fieret. pħs tn̄ cā breuitatis
dixit hoc ⁊ aſſignauit cām ex parte medij nō ex parte mi
noris extremitatis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Omne aūt affirmare ⁊ negare que eſt ad im/
poſſibile demr̄atio accipit. ⁊ hoc neq̄ ſemper
vniuerſaliter ſed quātum ſufficiēs eſt in gene/
re. Sufficiēs autem eſt in genere. Dico aute3
genere vt circa quod genus demōſtrationes
ſunt

ſunt ſicut dictum eſt prius.
Argir. ¶ Hoc aũt omne inquam affirmanduʒ aut ne
gandum eſſe ea demõſtratio ſumit: quia dedu
citur ad id qđ fieri negt: nec tñ ſp vniuerſaliter
ſed qđ ſatis eſt generi: circa qđ genus demõ/
ſtrationes afferuntur: ſicut ⁊ prius eſt dictũ.
¶ Oñdit que demſtratio indiget h̃ pncipio dicẽs (Dẽ autẽ
affirmare aut negare q̃ eſt ad ipoſe demſtatio accipit). i.
demſtatio ad ipoſe idiget hoc principio ⁊ accipit (⁊ hoc
neqꝫ ſemp vlr). i. nõ accipit hoc principiũ in ſua cõitate
(Sʒ q̃tũ ſufficiẽs ẽ in gñe). i. inq̃ʒtũ reqrit genꝰ ſubiecti
ſui ⁊ exponit ſe dicens (dico aũt in gñe. vt circa qđ genus
demſtationẽ facit ſicut dictũ eſt ꝑus) dicebaſ. n. prius ꝙ
ſufficit de hꝫ pncipio cõibus accipere tñ q̃tũ reqrit ge
A nus ſubi circa qđ demſtationẽ facimus. ¶ Dubitaret foꝛ
te aliqs q̃re demſtatio oñſiua nõ idigeat h̃ pncipio ⁊ vi/
deſ ꝙ idigeat. nã oĩs v̾itas ꝑ hoc pncipiũ roboraſ. ſi er
go demſtatio oñſiua cõcludit aliquã v̾itatẽ. ergo indiget
B hoc pncipio. ¶ Dõm ꝙ res eo ipſo ꝙ hꝫ eſſe determina/
tũ ex eo eſt hoc ⁊ non aliud. ⁊ ex eo ſi de ea eſt affirmatio
v̾a erit negatio falſa. ex eo ergo ꝙ noĩa ſignificãt determi
natas res. ⁊ res dicũt determinatas eẽntias ⁊ nãs ſumũt
hoc pncipiũ determinatũ. de quolʒ affirmatio vel nega/
tio vera. q ergo bñ intelligit ꝙ determinata ſignificatio
terminoꝝ ⁊ determinata nã reꝝ facit ad v̾itatẽ cuiuſlibʒ
ꝓpõnis vere ſufficienter itelligit q̃uo q̃libʒ ꝓpoſitio ve/
ra roboraſ ꝑ hoc principium. de quolibet affirmatio ⁊c̃.
veꝝ eſt ergo ꝙ hoc pncipiuʒ aliq̃uo roborat veritatẽ cu
iuſlibet. ⁊ aliquo mõ ſ̃m veritatẽ ingrediſ q̃ʒlibʒ demon
ſtrationẽ. nõ tñ oʒ ꝙ ſ̃m ꝓpriã formã ingrediaſ demon/
ſtrationẽ ⁊ maxime demõſtrationẽ oſtẽſiuã. qui. n. vult
arguere aliqđ oſtẽſiue nõ oʒ ꝙ accipiat ſil' vtrãqꝫ partẽ
ꝯtradictionis ſʒ ſufficit ꝙ accipiat alterã partẽ: nec opʒ
ꝙ ꝯcludat vtrãqꝫ partẽ ꝯtradictionis: ſed ſufficit conclu
dere aliquã partẽ ꝯtradictionis ſolam vt ſufficit verum
eſſe dicere hominem eẽ aial. hec. n. cognitio dat intellige
re ſufficienter ꝙ falſum ſit dicere ipm nõ eſſe aial. q enĩʒ
ꝯcludit ꝙ homo eſt aial. ꝯcludit etiã ꝙ nõ eſt nõ animal.
nã nõ eſſe nõ aial intelligiſ per eſſe aial: ſicut obliquum
per rectum. vel ſicut ꝑuatio per habitũ ⁊ negatio ꝑ affir
mationẽ: demõſtratio ergo oſtẽſiua non indiget hoc pn/
cipio vt ꝙ ſimul accipiat vtrãqꝫ partẽ. ⁊ q2 non indiget
ideo nõ accipit. ⁊ ſi accipere dicet accipere modo quo di/
ctum eſt vt affirmationẽ ⁊ negationẽ poneret ad maioꝛẽ
extremitatẽ nõ ad mediũ nec ad minoꝛẽ: ſʒ lʒ demonſtra
tio oñſiua nõ indiget ad ipoſſibile aũt põt idigere. q2 poſ
ſumus ducere aduerſariũ ad hoc ipoſe ꝙ nõ eſt de quolʒ
affirmatio vel negatio: ſʒ ꝯtingit ſil' affirmare vel nega/
re. Qñ ergo ad tale impoſſibile ducimus aduerſariũ oʒ
C ſillogiʒare ꝯcludẽdo ſil' affirmationẽ ⁊ negationẽ. ¶ Ul
terius forte dubitaret aliqs q̃uo indigemꝰ ꝙ affirmatio
⁊ negatio ponaſ ad maioꝛẽ extremitatẽ. ¶ Dõm ꝙ indi
gere hꝫ pncipio in demõſtratione oñſiua põt itelligi du/
plr vel ad v̾itatẽ declarãdã: vel ad ꝯ̃dictionẽ ꝯcludẽdã.
Ad v̾itatẽ aũt addiſcẽdã vl' declarãdã nõ idigemꝰ q2 ſuf
ficiẽter exp̃miſ v̾itas ꝑ alterã partẽ ꝯ̃dictiõis: ſed ad ꝯ̃di
ctionẽ ꝯcludẽdã poſſumꝰ idigere q2 ſi volumꝰ ꝯ̃dictionẽ
D ꝯcludere opʒ ꝙ ꝯ̃dictio ſumaſ in ꝑmiſſis. ¶ Sed ſcien/
dũ ꝙ nõ põt oñſiue ꝯ̃dictio ꝯcludi vere vt ꝙ vñ talis de/
mõſtratio ꝯcludat vtrãqꝫ partẽ ꝯ̃dictiõis eſſe verã. ſic. n.
ꝯcludere vtrãqꝫ ptẽ ꝯ̃dictiõis ſpectat ad demõſtrationẽ
ad ipoſe q2 ipoſe eſt h̃ eẽ. ſʒ ſi ꝑ demſtationẽ oſtẽſiuã con/
cludemus alterã ptẽ eẽ verã ⁊ alterã falſaʒ ſic q̃uolʒ ho
minẽ veꝝ eſt eſſe aial ⁊ falſuʒ eſt nõ eẽ aial. ⁊ q2 callias ẽ
homo ꝯcludimus de calia alteram partẽ ꝯ̃dictionis eſſe
verã: vt ꝙ veꝝ ſit ipſum eſſe aial ⁊ alterã falſaʒ vt ꝙ fal/
ſum ſit ipſum non eſſe aial. g̃ ad ꝯcludendã ꝯ̃dictionem
poſſumus indigere ipſo principio modo quo dcm̃ eſt: ⁊
q2 hꝫ ꝯ̃ ꝯ̃dictionis nõ ſit niſi ponendo ꝯ̃dictionẽ ad maio
rẽ extremitatẽ pʒ ad talem extremitatem ponenda eſſe.
E ¶ Aduertendũ g̃ ꝙ cũ demſtatio ſit oꝛganũ ſcientificũ ⁊
ſit inſtr̃m manuducẽs nos ad ſciam ⁊ veritatẽ cũ demſta
tio oñſiua nõ idigeat iſto principio nec idigeat accipere
vtrãqꝫ partẽ ꝯ̃dictionis ſil' ad v̾itatẽ ſciendam pʒ ꝙ talis
demſtatio ſimplr loq̃ndo nõ idiget vtrãqꝫ ptẽ ꝯ̃dictionis
ſil' accipere cũ ipſa ſpãlr ordinet ad v̾itatẽ. põt aũt indi/
gere ſ̃m qđ. vt ſi velit vtrãqꝫ partẽ ꝯ̃dictionis ꝯcludere.
F ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. cũ aliq textꝰ hẽant. cõ
tigere aũt ſil' affirmare ⁊ negare. neqꝫ vna recipit demſta
tio vtrũ talis textus ſaluari poſſit. ¶ Dõm ꝙ ſi habeaſ
lr̃a negatiua vſ eẽ clarioꝛ textꝰ. vʒ. ꝙ h̃ pncipio q̃ʒtũ ad
vtrãqꝫ ptẽ ꝯ̃dictionis. ⁊ nõ ꝯtingit ſil' affirmare ⁊ negare.
neqꝫ vna. i. nulla demſtatio. ſ. oñſiua indiget ſimplr. põt
aũt indigere demſtatio ad ipoſe: ſed ſi habeaſ lr̃a affirma
tiua bona eſt ſnĩa. nã ſi cõtingere ſil' affirmatiue ⁊ negati
ue eſt ipoſe. demſtatio g̃ ad ipoſe põt vti hoc pncipio iſto
modo ꝙ ducat ad hoc incõueniẽs ꝙ ꝯtingit ſil' affirma/
re ⁊ negare. ſʒ neqꝫ vna demſtatio oſtenſiua vteretur iſto
pncipio hoc mõ ꝙ ꝯtingit vtrãqꝫ partẽ ꝯ̃dictiõis eẽ: ſʒ ſi
oñſiua demſtatio vtaſ hoc pncipio vteſ hoc mõ eo ꝙ cõ/
tingit alterã partẽ eẽ alterã nõ eſſe vt ſi ꝯtingit hoiem eẽ
aial affirmare eẽ veꝝ hoc negare ꝯtingit eẽ nõ veꝝ. ⁊ ad
hũc modũ multũ videſ ire textus Ariſt. eque g̃ bõa lr̃a
vel melioꝛ eſt affirmatiua q̃ʒ negatiua. vt ꝙ habeatur in
tex. ꝯtingere aũt ſil'. videſ melioꝛ lr̃a q̃ʒ ſi habeaſ nõ ꝯtin
G gere. q̃ʒuis vtraqꝫ ſaluari poſſit. ¶ Ulteriꝰ forte dubita
ret aliqs. q̃re affirmatio vel negatio non debeat poni ad
medium vel ad minorem extremitatem. ¶ Dõm ꝙ vt di
cebatur aſſumere hoc pncipiũ q̃ʒtũ ad vtranqꝫ partẽ cõ/
tradictionis poſſumus indigere duplr. vel ꝑꝑ adipiſcen
dã veritatẽ. vel ꝑꝑ ꝯ̃dictionẽ ꝯcludẽdã. poſſumus adde
re tertium mẽbrum ꝙ vtatur hoc pncipio propter ꝯ̃nez
narrãdã propter veritatẽ autẽ demõſtratio oñſiua non
indiget hoc pncipio ꝓpter ꝯcludendã ꝯtradictionẽ põt
idigere. vt hoc fiat ſufficit ꝙ affirmatio ⁊ negatio. pona
tur ad maiorem extremitatẽ. tũc ergo cõcludeſ affirma
tio ⁊ negatio ex parte ꝑdicati cõcludetur enĩ ꝙ veꝝ ſit di
cere caliã eẽ aial. ⁊ falſuʒ nõ eẽ aial. vel ꝯcludeſ ꝙ calias
ſit aial ⁊ nõ aial: ſʒ ſi affirmatio ⁊ negatio poneret ad me
diũ vel ad minoꝛẽ extremitatẽ concluderet affirmatio ⁊
negatio ex pte ſubi. vt ꝙ diceret calias ⁊ nõ calias ẽ aial
vel nõ eſt nõ aial. ſʒ hoc nihil ad ꝯtradictionẽ. q2 calias
⁊ nõ calias eſt aial nõ eſt ꝯ̃dictio. ⁊ calias ⁊ nõ calias nõ
eſt nõ aial nõ eſt ꝯ̃dictio. eẽ. n. aial ⁊ nõ eẽ aial eſt ꝯ̃dictio
ſed calias ⁊ nõ calias eẽ aial nõ eſt ꝯ̃dictio affirmatio g̃
⁊ negatio neqꝫ eſt ponẽda ad mediũ neqꝫ ad minoꝛẽ ex/
tremitatẽ. q2 nec facit ad veritatẽ nec ad ꝯ̃dictionẽ. facit
tñ ad variationẽ ꝯ̃nis. q2 aliud eſt ꝯcludere ſolum de ca/
lia: ꝙ ſit aial: ⁊ aliđ de calia ⁊ nõ calia ꝙ ſit aial. ¶ Ad/
H uertendũ tñ ꝙ ꝯcludere affirmationẽ ⁊ negationẽ ex pte
ſubi põt duplr fieri. vno mõ ꝙ medium ſumatur in minꝰ
q̃ʒ maioꝛ extremitas vel minoꝛ extremitas in minꝰ ſuma
tur q̃ʒ mediũ. Alio mõ ꝙ affirmatio ⁊ negatio. ponaſ vl'
ad mediũ vel ad minoꝛẽ. Uult tñ pħs ꝙ h̃ magis dʒ fie/
ri vt ꝙ poſſumus ꝯcludere affirmationẽ ⁊ negationẽ ex
parte ſubi. vt ꝙ calias ⁊ nõ calias ſit hõ ⁊ nõ ſit nõ hõ ſu
mendo mediũ in minꝰ q̃ʒ affirmãdo ⁊ negãdo mediũ. vl'
ſumendo minoꝛẽ extremitatẽ in minus q̃ʒ affirmando ⁊
negando ipſam. ⁊ q2 magis reſeruaſ forma ſillogiſtica
ſi mediuʒ ſumaſ in minus q̃ʒ maioꝛ extremitas ⁊ minoꝛ

extremitas in minus q̄ʒ mediū.imo in hoc in nullo dero gatur forme ſillogiſtice:ſed ſi affirmatio ꝛ negatio pona tur vel ad mediū vel ad minorem extremitatem deroga/ mus forme ſillogiſtice.ſic enim faciendo nō facimus ſil/ logiſmum vnum:ſed quodam modo plures.

te.c.27. Communicāt autem omnes ſciētie ſm cōmunia: communia aūt dico quibus vtuntur tāq̄ʒ ex his demō ſtrantes:ſed non de quibus demō ſtrantur vel demonſtrant.

Argu. ℭ Conueniūt aūt iter ſeſe ſcientie oēs in hiſce que cōia ſunt:nō in hiſce de qbus demōſtrāt: nec in his etiaʒ que demonſtrant. Cōia aūt ea dico quibus ſic vtunt̄ vt ex ipſis demonſtrāt.

ℭ In parte iſta vt dicebat̄ ponit pħs quō ſcie cōueniāt ꝛ differant circa cōia. Diuidit̄ aūt hec ps in duas ptes. qꝛ ꝑmo oſtendit quō conueniāt ſcie circa cōmunia hꝫ. 2° de clarat quō differāt circa ipa ibi(Et dyalectica) Dic̄ ḡ(cō municāt aūt oēs ſcie circa cōia) ꝛ ſubdit(cōia auteʒ dico qbus vtunt̄)ſu.ſcie oēs(tāq̄ʒ ex his demōſtrātes ſed nō de qbus demōſtrant̄ nec que demonſtrāt.) ℭ Notandū
I aūt ꝙ circa ꝑncipia pōt ſe hr̄e aliq̄ ſcia tripl'r. vʒ.proban do aliquid per ipſa.ꝓbando ipſa.ꝛ probādo aliquid de ipſis. Circa hunc aūt actum q̄ eſt probare aliquid ꝑ ipſa ꝯueniunt omnes ſcie.qꝛ oēs ſcie accipiūt hꝫ cōia.ꝛ ꝓbāt aliqd ꝑ ipſa:ſʒ q̄ʒtū ad hunc actū q̄ eſt ꝓbare ꝑncipia vel ꝓbare aliqd de ꝑncipijs differūt ſcie cōes a ſcientijs ſpe cialibus.naʒ ſcie ſpāles nec poſſunt ꝓbare ꝑncipia nec aliqd de ipſis ꝑncipijs.metaphiſica aūt que eſt ſcia cōis ꝓbat ipſa principia ſm ꝙ poſſibile eſt:ꝛ probat aliqd de principijs.ꝓbat.n.ꝙ nō poſſumus talibꝰ ꝑncipijs diſſen tire corde:vel ꝓbat de eis ꝙ nō poſſumus oppoſita eoꝝ mēte cōcipere.ſic etiam ꝛ dialectica q̄ aliquo mō eſt ſcia cōis hꝫ viā ad ꝓbandū ipſa pricipia.qꝛ vt dicitur in ꝑmo thopicoꝛum de dialectica ꝙ ad oium methodoꝝ princi/ pia viam habet. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et dialectica omnibus eſt ꝛ ſi aliqua vniuer ſaliter tentet monſtrare communia: vt quod eſt omne affirmare aut negare aut quod ē eq̄/ lia ab equalibus aut quelibet talium.

Argu. ℭ Differendi quoq̄ʒ facultas cum omnibus conuenit:ꝛ ſi qua vniuerſaliter ipſa cōia oſten dere nitatur:velut omne quoduis affirmetur aut negetur opoꝛtet:vel ab equalibus dēptis equalibus:equalia ſunt ea que reſtant: vel ta/ lium aliqua.

ℭ Aſſignata conuenientia iter ſcias circa communia. hic aſſignat differētiā inter ipſas. Circa quod duo facit.qꝛ ꝑ facit qō dictū eſt.2° ſeparat dialecticam ab alijs ſcientijs ibi(Sʒ dialectica) dicit ergo(dialectica oibus)ſu. princi pijs vtitur probādo ipſa.vl'(oibus).i.de oibus ꝑncipijs pōt ꝓbationē facere(ꝛ ſi aliq̄)alia ſcia ſu. vt metaphyſi/ ca(tentet mōſtrare cōia)cuiuſmodi ſunt(vt qō eſt).i.con tingit(oē aut affirmare aut negare aut qō eſt ab equali/ bus equalia demere aut taliū qōlʒ)q̄ſi dicat ꝙ dialectica ꝛ q̄dā alia ſcia vt metaphyca hꝫ viā ad ꝓbādū huiꝰ ꝑn/ cipia cōia cuiuſmodi ſunt.ꝯ quodlibet affirmatio.ꝛ ſi ab equalibus eq̄lia demas cetera q̄ remanet eq̄lia ſunt.ꝛ ce tera talia cōſimilia. ℭ Notādū ꝙ ꝑncipia ꝛ cōes animi
K ꝯceptiones nō pn̄t ꝓbari ſimpl'r ꝛ per ꝓpꝛia.pn̄t tñ ꝓba ri inductiue ꝛ a poſteriori ꝛ ꝑ quedā ꝓbabilia.vel pn̄t ꝓ bari huic vl' illi.nā qs haberet ꝓ maiori incōueniēti ne/ gare aliqō ſenſibile q̄ʒ negare hoc ꝑncipiū.de quolʒ affir mare. ℭ Dubitaret forte aliqs.vtꝝ metaphyca poſſit ſe L intromittere de ipſis principijs. ℭ Dōm ꝙ de ipſis cōi/ bus ꝛ de ipſis ꝑncipijs vt inferunt ꝯnes intromittunt ſe ſcie ſpāles.ſed de ipſis ꝑncipijs ſm ſe nō poſſunt ſe intro mittere ſcie ſpāles : ſed ſcia cōmunis vt metaphyca pōt ſe intromittere de ipſis ꝑncipijs ſm ſe eo mō quo poſſe ē poteſt ea ꝓbare vel pōt aliqd de ipſis ꝓbare.cuius ratio eſt qꝛ metaphyſica eſt ð ipſo ente ꝛ de partibus entis. qꝛ ergo hꝫ cōia ꝑncipia ſumuntur vel ex ipſo ente : vt pʒ de ꝑncipio illo ꝙ de quolʒ opʒ eſſe vel nō eſſe. hec.n.ex ipſo ente vel ex ipſo eſſe ſumitur:vel talia ꝑncipia ſumuntur ex partibus entis:nā ꝙ oē totū ſit maius ſua parte.ꝛ ꝙ ſi ab equalibus equalia demas que relinquunt̄ ſunt equa lia.talia.n.ꝑncipia ſumuntur ex ipſa quātitate q̄ eſt pars entis.nam ens per ſe diuidit̄ in figuras ꝑdicamentoꝝ vt declarari hꝫ in.5.meta.metaphyſica ergo q̄ eſt de ente ꝛ te.c.14 ꝛ inde. de partibus entis pōt ꝑ ſe itromittere de hꝫ ꝑncipijs. qꝛ talia vt dcm̄ eſt:vel ſumunt̄ ex ente vel ex ptibus entis. alie ergo ſcie ſpāles ſunt ſcie tm̄. qꝛ ſunt ſolū de ꝯnibus. ſi aūt ſunt de ꝑncipijs hoc eſt ſolū ꝑ relationem ad ꝯnes. ſed metaphyſica eſt ſcia ꝛ intellectus.nam ſcia ꝓpꝛie ē cōcluſionū.intellectus vero pꝛincipioꝝ.metaphyſica āt eſt ſcia ꝛ intellectus. qꝛ eſt de ꝯnibus ꝛ de pꝛincipijs. vn̄ phyloſophus in.6.ethycoꝝ loq̄ns de ſapientia.i.de me/ Ca.8. taphiſica.ait ꝙ opʒ ſapiētē.i.metaphiſicū nō ſolū q̄ ſunt ex ꝑncipijs ſcire ſed circa ꝑncipia veꝝ dicere. ideo cōclu dit ibidem ꝙ erit vtiq̄ʒ ſapia intellectꝰ ꝛ ſcia. ℭ Tāgit āt M pħs ibidē.6.ethycoꝝ q̄tuoꝛ circa ſapiētiam ex qbꝰ poſſu mus arguere qꝛ ipſa ſit intellectus ꝛ ſcia.oꝫ.n. metaphi ſicū nō ſolū ſcire que ſunt ex ꝑncipijs ꝓpter qō meret̄ no mē ſcie:ſed ēt ſpectat ad ipſum veꝝ dicere circa ipſa prin cipia ꝓpter qō meret̄ nomē intellectꝰ eſt.n.vna cōditio ſapie vt tangit̄ in.6.ethycoꝝ.ꝙ ipſa eſt v̄tus artis.i.attin git vltimū in arte.vt tūc dicit̄ ſapiēs lathomus quando attingit in arte illa.ergo tūc ē ſapiēs ſimpl'r. q̄n attingit vltima ſimpl'r. vltima aūt ſimpl'r ſunt ipſa ꝑncipia. ergo ſpectat ad metaphiſicā veꝝ dicere circa ipſa vlia ꝛ circa ipſa pꝛincipia ꝛ ſicut poſſibile ē ſpectat ad eandē ꝓbare ꝛ declarare ipſa. ℭ Scda ꝯditio ſapie quā tāgit pħs ibi N dē eſt ꝙ ſapiētia nō eſt circa partē ſed circa totū.vnde di cimus vt ibidē iducit̄ deū nō foſſorē nec aratorem ſed ſa pientē.foſſoꝛ.n.ꝛ aratoꝛ eſt qui eſt induſtris circa aliqō particulare negociū:ſed ille eſt ſimpl'r ſapiens qui eſt in duſtris vl'r circa oia.cū ergo oia reducant̄ ad ꝑncipia nō pōt eſſe quis induſtris vl'r circa oia niſi ſit iduſtris circa ipſa ꝑncipia ꝛ niſi ſpectet ad eundē veꝝ dicere circa ipſa ꝑncipia.metaphiſica ergo que iter ſcias humanitꝰ inuen tas eſt ſimpl'r ſapia:eo ꝙ ſit vl'r de oibus:hꝫ conſiderare de ipſis ꝑncipijs. ℭ Tertia ꝯditio ſapiētie ibidē tradita O eſt ꝙ ſapientia eſt certiſſima ſciaꝝ.cū ḡ tota certitudo cō cluſionū ſit ex ꝑncipijs illa eſt certiſſima inter ſcias q̄ hꝫ ꝯſiderare de ꝑncipijs ipſis ꝛ ad quā ſpectat ipſa ꝑncipia ꝓut eſt poſſibile declarare.ꝛ qꝛ metaphiſica eſt ſic certiſ ſima ꝛ etiam ſapientia ipſa ſicut poſſibile eſt pōt tētare ꝛ mōſtrare ꝑncipia vl' aliqd de ꝑncipijs. ℭ Quarta ꝯdi P tio ſapiētie ibidē tradita eſt ꝙ ipſa eſt q̄ſi caput habēs.ē eni ipſa directrix oium aliaꝝ ſicut caput dirigit oia mē/ bꝛa.ꝛ qꝛ directo ꝛ regulatio eſt ꝑ ꝑncipia ſpectat ad me/ taphiſicā circa ipſa ꝑncipia vere dicere ꝛ ſpectat ad eā ſi cut poſſibile ē declarare ꝛ mōſtrare ea.ꝛ ſpectat ad ipaʒ mōſtrare ꝛ declarare aliq̄s ꝓprietates circa ipſa vt qli/ bet ea ꝓbet audita:vel ꝙ non poſſumus mente aſſentire eoꝛum oppoſitis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sed

¶ Sed dyalectica non eſt ſic diffinitorum quorundam nec generis alicuius vnius eſt. nō. n. interrogaret. demonſtrantem enim nō eſt interrogare ꝓpter id quod oppoſitorum eē nō demonſtrat idem: oſtenſum autem hoc eſt in his que de longiſſimo ſunt.

Argir. ¶ Atqȝ ipſa differendi facultas: non eſt ſic diffinitorum quorūdam: neqȝ generis cuiuſdaȝ non enim interrogaret: demonſtranti nanqȝ nō licet interrogare propter ea ꝙ ex oppoſitis non oſtenditur idem. hoc autem demonſtratum eſt in hiſce que de ratiocinatione ſunt pertractata.

¶ Sepat dyalecticā ab alijs ſciētijs dicēs (Sȝ dyalectica nō ē ſicut quūdā diffinitorꝝ: nec ē alicui⁹ vni⁹ gn̄is). i. dyalectica nō ē circa aliq̄ determinata nec ē determiati gn̄is (nō. n. iterrogare) ſu. ſi eēt determiati gn̄is (demr̄antē. n. nō ē). i. nō ꝯtigit (interrogare ꝑꝑ id qd̄ nō demr̄at idē eē oppoſitorꝝ). i. nō ꝓbat oppoſita circa idē vl' nō ꝓbat d̄ eodē vtrāqȝ ꝑtē ꝯdictiōis (oñſuȝ ē aūt h̄ in his q̄ d̄ ſyll'o ſūt) ideſt i li. ꝓoꝝ. Circa ꝑn̄m. n. illi⁹ libri agit' de hac mā. dyalectica aūt qꝛ ꝓcedit ꝑ q̄dā ꝓbabilia hȝ viā ad ꝓbādam vtrāqȝ ꝑtē ꝯdictionis. iō iterrogat. qꝛ q̄cunqȝ ps negef ei vel qcqd ponit aduerſari⁹ ꝓbabil'r pōt icedē circa ipm.

A ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ dyalectica ſit diffinitoꝝ vl' alicui⁹ gn̄is determinati ꝛ vꝫ ꝙ ſic. qꝛ illa ē de ſyll'o. ꝛ eſt ēt de actib⁹ rōnis. ſȝ iſta dicit determinatuȝ genus. ꝗ ꝛc̄. ¶ Dōm ꝙ dyalectica ꝓp̄e nō ē diffinitoꝝ nec ē determiati gn̄is nō ꝙ ſit ipa ꝓp̄e ꝛ ꝑ de toto ente ita ꝙ ipm ens in q̄ȝtū ens ſit ſub̄m in dyalectica: ſȝ dyalectica vt dicebat' i arguēdo ē de actib⁹ rōnis: ſȝ nō ē de eis ꝓut ſūt qd determinatū. ſȝ magis ē de eis vt ſūt qd indeterminatū ꝛ vt ſūt aliqd applicabile ad oēs res. nā ipſi act⁹ rōnis pn̄t ꝯſiderari dupl'r. vȝ. ꝓut ſūt q̄dā res vt hn̄t determinatū ſub̄m. ꝛ ſic determinare de actib⁹ rōnis ſpectat ad ph̄ȝ ꝯſiderare. ꝛ ad libꝝ de aīa vbi igit' de ipa ſub̄a aīe. ꝛ de potētijs ei⁹: ꝛ de actib⁹ ipſi⁹. Alio° pn̄t ꝯſiderari act⁹ rōnis vt ſūt q̄dā organa aīe. ꝛ vt ſūt applicabiles ad ipas res q̄ſcūqȝ de qbus volum⁹ hr̄e ſciam. ꝛ ſic de actib⁹ rōis eſt logica vbi tradit' foīa arguēdi ꝛ ſyllogiȥādi: q̄ for° arguēdi ꝛ ſyllogiȥādi eſt q̄ſi applicabilis ad oēm māȝ. De eiſdē ꝗ actibus rōnis ē dyalectica ꝛ nālis ph̄ia: ſȝ nālis ph̄ia ē d̄ eis vt ſūt q̄dā determinate res. logica v̄o ē de ipſis magis vt ſūt indeterminatū qd ꝛ vt ſūt applicabiles ad oēs res. d̄ ipſis ꝗ actib⁹ rōnis vt ſūt q̄dā res ē ſcia: ſȝ vt ſant q̄dā organa applicabilia ad res de qb⁹ volum⁹ hr̄e ſciam: nō ē ꝓp̄e ſcia. ſȝ ē mod⁹ ſciēdi: ꝛ ipſi act⁹ rōnis ſic accepti nō ſūt ꝓp̄e determiati gn̄is. qꝛ ſūt applicabiles ad omne ge

B nus. ¶ Ex his ꝗ appꝫ ꝙ nālis ph̄ia eſt ſcia. ꝛ ē determinati gn̄is: qꝛ ꝯſiderat de h⁹ actib⁹ vt ſūt res. ꝛ vt ſunt determinate res. dyalectica v̄o non eſt ſcia: ſȝ mod⁹ ſciēdi. qꝛ nō ꝯſiderat de h⁹ actib⁹ vt ſūt q̄dā res. ſȝ magis vt ſūt mod⁹ ſciēdi. ꝛ q̄dā organa ad ſciendū. Qd̄ v̄o arguit' ꝙ dyalectica eſt determinati gn̄is ꝛ eſt de actib⁹ rōnis pȝ ꝙ dyalectica ex h̄ nō ē determinati gn̄is qꝛ vt dcm̄ ē ipſa eſt de h⁹ actib⁹ vt ſūt qd indeterminatū vt ſūt applicabiles

C ad oē gen⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄uo v̄itatē hȝ dictū ph̄i ꝙ ſi dyalectica eēt determiati gn̄is ꝙ ipſa n̄ iterrogaret. ¶ Dōm ꝙ ſi dyalectica eēt determinati gn̄is ꝓcedēt ex his q̄ ſūt ꝑ ſe ꝛ ex neceſſarijs. qꝛ v̄o nō eſt determinati gn̄is ꝓcedi: ꝑ q̄dā cōīa ꝛ ꝓbabilia. Et qꝛ ipoſ'e ē vtranqȝ ꝑtē ꝯdictiōis eē verā ꝛ neciā. ſcie q̄ ſūt determiati gn̄is. qꝛ ſūt ex veris ꝛ neceſſarijs nō hn̄t viā arguēdi ad vtranqȝ ꝑtē ꝯdictiōis. iō tales ſcie de ſuis ꝓpōnib⁹ nō interrogāt ſȝ ꝓcedūt ex his tāq̄ȝ ex v̄is ꝛ neceſſarijs. dyalectic⁹ v̄o qꝛ vt dcm̄ ē ꝓcedit ꝑ ꝓbabilia. ꝛ ꝑ ꝓbabilia poſſum⁹ vtrāqȝ ꝑtē ꝯdictionis ꝯcludē: iō ipſe iterrogat. Sȝ ſi dyalectica eēt determinati gn̄is. qꝛ tūc ꝓcedēt ex veris ꝛ neceſſarijs. iō h̄ poſito nō interrogaret: qꝛ nō hr̄et viā ad cōcludēdā vtrāqȝ ꝑtē ꝯdictionis: cū non ſit poſ'e vtrāqȝ veram eſſe. demonſtrator ergo quia procedit ex veris ꝛ neceſſarijs ꝛ immediatis cauſis concluſionis non interrogat. ſed interrogat dyalecticus qui procedit ex probabilibus ꝛ communibus.

¶ Si aūt idē eſt ſyllogiſtica interrogatio ꝛ ꝓpoſitio contradictionis. Propoſitiones aūt ſunt ſm̄ vnāquāqȝ ſciam ex qbus eſt ſyllogiſmus. Scōm vnāquāq̄ȝ erit vtiqȝ aliqua interrogatio ſcibilis. ex quibus qui eſt ſm̄ vnāquāqȝ ſciam proprius ſit ſyllogiſmus.

¶ Quod ſi eadem eſt interrogatio ratiocinatiua: ꝛ propoſitio contradictionis: ſunt autem in vnaquaqȝ ſcia propoſitiōes ex quibus vniuſcuiuſuȝ propria cōficitur ratiocinatio. Erūt porro quedam interrogationes ad ſingulas ſcientias attinentes. Ex quibus ſit cuiuſqȝ ꝓpria ratiocinatio. Argir.

¶ Poſtq̄ȝ ph̄s determinauit q̄uo ſcie ſe hēant circa cōīa h̄ determinat q̄uo ſe hēant circa propria. Circa quod mouet qōnes q̄ poſſunt hr̄e ortum ex p̄cedētibus ꝛ ſoluit illas ibi (Qm̄ q̄ ſunt geometrice interrogationes.) ¶ Ad euidētiam aūt p̄me partis ſciēdū ꝙ propriorꝝ q̄dam ſpectant ad opponētē. q̄dam ad rn̄dētē. q̄dā ad vtrunqȝ ad opponētē ſpectat ꝓponere ꝛ interrogare. ad reſpondētē reſpondere. ad vtrūqȝ aūt ſpectat diſputare. ph̄s ergo determinans de ꝓprijs vniuſcuiuſqȝ diſcipline tria facit. qꝛ primo oſtēdit ꝙ quelibet ſcia hȝ proprias ꝓpōnes ꝛ ꝓprias interrogationes q̄ videtur ſpectare ad opponētē. ſcd̄o ait. ꝙ hȝ ꝓprias rōnes q̄ videntur ſpectare ad rn̄dētem. 3° oñdit ꝙ hȝ ꝓp̄as diſputationes que videntur ſpectare ad vtrūqȝ. ſcd̄a ibi (Nec eſt omnem vtiqȝ) tertia ibi (Si aūt diſputat.) Circa primū tria facit. qꝛ primo oñdit ꝙ ſcia hȝ ꝓprias ꝓpoſitiones ꝛ interrogatiōes. 2° ſubdiuidit ipſas interrogatiōes. 3° oñdit vſqȝ ad quē terminū interrogationes h⁹ ſe extēdāt. ſecunda ibi. (Sȝ ex qbus aut demr̄at) tertia ibi (Et de his quidē rōnē (Circa p̄mū duo facit. qꝛ p̄ facit quod dictum ē. vȝ. ꝙ quelibet ſcia hȝ proprias interrogationes ſicut habȝ ꝓprias paſſiones. 2° ex h̄ cōcludit ꝙ nō q̄libet interrogatio ē cuiuſlibet ſcie vt ꝙ nō quelibet interrogatio eſt medicinalis nec quelȝ geometrica ibi (Manifeſtū eſt itaqȝ) Dicit ergo ꝙ (ſi interrogatio ſyllogiſtica) ſu. eſt que eſt ad vtranqȝ partē ꝯdictiōis (ꝛ ꝓpō ꝯdictiōis). i. ꝓpō accipiēs alterā partē ꝯdictionis (eſt idem. ꝓpōnes aūt) ſu. ſunt ꝓprie (ſm̄ vnāquāqȝ ſciam ex qbus eſt ſyll's vtiqȝ ſm̄ vnāquāqȝ ſciam erit aliqua interrogatio ſcibilis) ſu. ꝓpria (ex quibus) quidē interrogationibus ſcibilib⁹ (ſm̄ vnāquāqȝ ſciaȝ ſit ſyll's

E ꝓprius.) ¶ Notandū aūt ꝙ interrogatio ſyllogiſtica eſt ꝓprie de ꝯcl'one ꝛ eſt ad vtranqȝ partē cōtradictionis: ſȝ ꝓpoſitio ꝛ maxie ꝓpō demr̄atiua eſt determinate ad alte

F ram ꝑtē ꝯdictiōis. ¶ Notādū ēt ꝙ illud idē quod ē interrogatio ꝛ quod eſt ꝯ in vno ſyll'o demonſtratiuo pōt poſtea eē ꝓpō in alio ſyll'o demonſtratiuo. hoc ergo mō idē eſt interrogatio ſyllogiſtica que eſt ad vtrāqȝ partē ꝯtra

dictionis ⁊ ꝓpõ demõſtatiuã q̃ eſt determinate accipiẽs al
g terã ptẽ ꝯdictionis. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ phs h̃ mõ intẽdit ar
guere. vult. n. ꝓbare ꝙ q̃libet ſcia demõſtatiua hꝫ ꝓpas i/
terrogatiões. qꝛ hꝫ ꝓpões ꝓpas. nã ſi i ſcia idẽ ẽ ꝓpõ ⁊
interrogatio: ⁊ ſcia demõſtatiua hꝫ ꝓprias ꝓpões qꝛ ꝓ/
cedit ex ꝓprijs pncipijs ex qb⁹ ꝯſtituit ſyllm. ꝯñs ẽ g̃ ꝙ
ſicut ſũt ꝓpe ꝓpões i vnaq̃q ſcia ex qb⁹ ſiũt ꝓprij ſylli
ſm illã ſciam ſicut ſũt in q̃libet ſcia ꝓpe iterrogatiões ex
h qb⁹ pñt ſieri ſylli in vnaq̃q ſcia. ¶ Dubitaret forte aliqs
qꝛ vr phs ſibi ꝯdicẽ. dixerat. n. ſupra ꝙ demõſtantẽ nõ ẽ. ſ.
nõ cõtingit iterrogare. h̃ ãt loquẽs de ſciẽtijs demõſtatiuis
ait ꝙ ſũt ibi ꝓpe iterrogatiões ſic ⁊ ꝓpe rñſiões. ¶ Dõꝫ
ꝙ demõſtator iterrogat ⁊ nõ iterrogat. iterrogat de ꝯnib⁹
ſed nõ interrogat de pmiſſis. dyalecticus aũt põt interro
gare de vtriſq. demõſtatori aũt ſi negenẽ ꝯnes hꝫ viaꝫ ad
demõſtandũ eas iõ põt iterrogare d̃ ipſis ſꝫ ſi negãẽ ei pn
cipia nõ hꝫ viã ad ꝓbãdũ ea. i. nõ dꝫ iterrogare de ipſis: ſꝫ
i dꝫ ea aſſumere tãq̃ p ſe vera. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ lꝫ tam
dyalecticus q̃ꝫ demõſtator poſſint interrogare de ꝯne: alr
tñ ⁊ alr: qꝛ dyalectic⁹ põt iterrogare de ꝯne vt ꝓbet vtrã
q ptẽ ꝯdictionis. demõſtator võ ſic põt interrogare de ꝯ/
ne vt ꝯcludat alterã ptẽ tm̃. vꝫ. ptẽ verã. Duplr g̃ dfẽ iter
rogatio dyalectica a demõſtatiua. p̃ qꝛ dyalectic⁹ põt tam
de cõclõnib⁹ q̃ꝫ de pmiſſis interrogare demonſtrator võ
interrogat ſolũ de concluſionibus. Rurſus dyalecticus
ſic interrogat vt q̃cũq pars negeẽ ſi velit poſſit oppoſi
tũ cõcludere. demõſtator g̃ ſic interrogat vt non niſi partẽ
verã demõſtare poſſit. vñ dicimus demõſtatoreꝫ nõ interro
gare qꝛ nõ interrogat de pmiſſis nec de pncipijs. vel dici
mus eũ nõ interrogare qꝛ nũq̃ ſic interrogat vt q̃ꝫcunq
partẽ dictã ꝯcludere poſſit ſed ſolũ partẽ verã mõſtrare
põt. ¶ Ulterius aũt dubitaret aliqs de eo qd̃ dr̃ in lr̃a ꝙ
k ſunt interrogatiões ſcibiles in vnaquaq ſcia ex qb⁹ ſiũt
ſylli ſm illã ſciam. Cõtra. demõſtatiua interrogatio nõ eſt
premiſſa ſed ꝯcluſio. cũ ergo ex ꝯnibus nõ ſiãt ſylli ſꝫ ad
cõcluſiones: ex interrogationibus nõ ſiẽt ſyllogiſmi ſed
ad interrogationes. ¶ Dicendũ ꝙ duplex eſt demõſtatio.
l oſtenſiua. ⁊ ad ipoſſe. in demõſtatione oñſiua demõſtator nõ
interrgogat de premiſſis ſed aſſumit eas vel tãq̃ p ſe no
tas: vel tanq̃ꝫ ex p ſe notis oſtenſas. tñ põt ſi vult interro
gare de cõcluſionibus. ſꝫ nõ eſt incõueniẽs ꝙ id qd̃ ẽ cõ
cluſio in vna demõſtatione ſit pmiſſa in alia demonſtratio
ne. ex interrogationibus g̃ pñt ſieri ſylli demõſtatiui: qꝛ ex
interrogationib⁹ ⁊ ꝯnibus demõſtationũ pcedẽtiũ pñt ſie
ri premiſſe ⁊ ꝓpões demõſtationũ ſequẽtiũ. in demõſtatõe
aũt ad ipoſſe pꝫ magis eẽ verũ qd̃ dr̃. ¶ Propter dõm ſci
m endũ ꝙ demõſtator lꝫ poſſit interrogare de ꝯne demõſtatio/
nis oñſiue. tñ ſi vult põt abſq interrogatiõe ꝓcedẽ. pt. n.
aſſumere pmiſſas ⁊ ꝯcludere cõclõnẽ intẽtã. ſꝫ in demõſta
tione ad impoſſe eſt q̃ſi neceſſariũ interrogare. iterrogat
enim demõſtator de cõclõne quamvult cõcludẽ p impoſſe:
vtrũ cõcedat eã aduerſarius vel nõ: quã ſi ꝯcedit hꝫ itẽrũ
ſi vero negat aſſumit id qd̃ aduerſarius ponit ⁊ ꝯcludit
ex eo ad impoſſe. ex quo ipoſſibilr ꝯcluſo redit ſup id qd̃
aduerſarius dixerat. ⁊ oñdit eẽ falſum dictum aduerſa/
rij ⁊ verũ eſſe ſuũ ꝓpoſitũ. g̃ in demõſtatione ad impoſſibi/
le quodãmõ ex interrogationibus ſiũt ſylli qꝛ ex eo ꝙ in
terrogaẽ aduerſari⁹. ⁊ ex eo qd̃ aduerſarius dat ſit ſyl/
logiſm⁹ ad ꝯcludẽdũ ipoſſibile ſp g̃ in demõſtatione ad im
poſſibile demõſtator interrogat d̃ ꝯclõne quã vult ꝓba//
reꝫ: ſꝫ ſi negeẽ illa ex oppoſito ei⁹ qd̃ põt dici iterrogatio
qꝛ data fuit ab interrogato adũſario ex tali interrogatio
ne. ⁊ ex eo ꝙ adũſarius interrogat⁹ dedit ꝯcludiẽ ipoſſe
pp qd̃ deſtruiẽ qd̃ adũſarius ꝯceſſit ⁊ aſtruiẽ qd̃ demõſta/
tor intendit. pꝫ g̃ quõ ex interrogationibus ſiunt ſylli de
mõſtatiui tã oñſiui q̃ ad impoſſe. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Manifeſtũ ergo ꝙ nõ oĩs iterrogatio geo/
metrica erit neq medicinalis: ſilr ãt ⁊ i alijs.
¶ Patet ergo non omnem interrogationem Argu.
geometricam eſſe: nec ad medendi artem om
neꝫ accomodari ⁊ pari modo de ceteris.

¶ Cõcludit ex dictis ꝙ nõ q̃lꝫ iterrogatio cuiuſlꝫ ſcie ita
ꝙ q̃lꝫ iterrogatio ẽ geometrica nec quelibet ẽ medicina
lis. ideo ait (Manifeſtum eſt itaq ꝙ non omnis interro
gatio erit vtiq geometrica nec medicinalis. Similr aũt
⁊ in alijs) ſciẽtijs ſu. ſe hꝫ ꝙ nõ quelibet interrogatio eſt
cuiuſlibet diſcipline. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sꝫ ex qb⁹ aut demõſtaẽ aliqd de quib⁹ geome
tria eſt aut ex eiſdem demonſtranẽ geometri/
ce ſicut in ſpeculatiua. ſilr aũt in alijs.
¶ Sed aut ea ex quibus aliquid oſtenditur: de Argu.
quibus eſt ipſa geometria: aut ea que ex eiſdẽ
demonſtrantur: ex quibus geometria demõ/
ſtrat: qualia ſunt perſpectiua idem eſt ⁊ in ce/
teris intelligendum.

¶ Poſtq̃ oñdit ꝙ quelꝫ ſcia hꝫ ſuas iterrogatiões ⁊ ſuas
ꝓpões ſubdiuidit ⁊ diſtiguit hõ iterrogatiões ⁊ ꝓpoſi
tiones oſtẽdens quot modis põt dici ꝓpõ vel interroga/
tio geometrica vel alicui⁹ alteri⁹ ſcie. põt. n. h̃ dici duplr
vl reſpcũ illi⁹ ſcie. vl reſpcũ ſcie ſubalternate: vt pt dici ꝓpõ
geometrica vl qꝛ p eã aliqd ꝓbet geometria. vl qꝛ p eã ñ
aliqd ꝓbet geometria ſꝫ eã ſolũ dcl'at. ꝓbat tñ p eã aliqd
pſpectiua. Cõtinueẽ ãt ſic. nõ oẽs ꝓpões ſũt geo[ce] (ſed)
dñr ꝓpões geo[ce] ⁊ ẽ. aut (ex qb⁹ demõſtaẽ aliqd de qb⁹ eſt
geometria). q. d. ꝙ dñr ꝓpões geo[ce] ex qb⁹ demõſtaẽ ali
qd in geometria (aut) ſu. ſunt ꝓpõne geo[ce] ſi (ex eiſdẽ de/
mõſtanẽ geo[ce]) g̃ in ſcia iferiori ⁊ ſubalternata (ſic ſpecula
tiua) vl pſpectiua. ¶ Notãdũ ãt ꝙ nõ ẽ ꝓpõ geo[ca] niſi ſit n
in terminis geometricis. tñ qꝛ pſpectiu⁹ multa aſſumit q̃
ſũt decl'ata in geometria: iõ ꝯtingit aliq̃ñ ꝙ aliqd ẽ ſolũ
ꝯ in geometria qd̃ poſtea ẽ pn[m] in pſpectiua. illa g̃ ꝯ geo
metrica quã aſſumit pſpectiu⁹ vt pn[m] põt dici ꝓpõ geo/
metrica. qꝛ ⁊ ſi p eã nihil ꝓbet geometra ſꝫ ſolũ p ipſaꝫ cõ
cludat. ꝓbaẽ tñ p eam aliqd geometrice i pſpectiua: iõ ſi
ue ex geometricis ꝓbeẽ aliqd in geometria ſiue ſi ex eiſ/
dẽ geometricis ꝓbeẽ aliqd i pſpectiua q̃cũq mõ ſiat ꝓ/
põnes geometrice dici pñt. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ vr o
falſum eẽ qd̃ hic phs ait ꝙ aliud eſt ꝓpõ aliud ẽ interro/
gatio ſicut aliud pmiſſa ⁊ aliud eſt ꝯ. Illõ g̃ p qd̃ demõſtaẽ
aliqd in pſpectiua lꝫ poſſit eẽ interrogatio ⁊ ꝯ geometri
camõ erit tñ ꝯ geometrica: ſꝫ erit ꝓpõ pſpectiua. ¶ Dõꝫ p
ꝙ ſp organũ agit in v̾tute ſupioris agẽtis. pſpectiu⁹ g̃ vt
accipit aliqd geometria eſt organũ ⁊ inſtrm̃ geometrie.
iõ ſignanter ait phs ꝙ ex eiſdẽ aliqd oñdiẽ geometrice i
pſpectiua. nam pſpectiua non põt aliqd demõſtare ex geo
metricis niſi demõſtret geometrice. i. niſi demõſtraret in
v̾tute geometrie. ſicut g̃ id qd̃ facit organũ in virtute ſu/
perioris agentis magis efficiẽ a ſuperiori agẽte q̃ꝫ ab or
gano. qꝛ cã primaria plus eſt influẽs q̃ꝫ ſcdaria. ita illud
qd̃ demõſtrat pſpectiuus geometrice vel p geometriam
magis demõſtrat p geometriã q̃ꝫ per perſpectiuam. acci
piamus ergo enunciationem que eſt quid cõmune ad ꝓ
poſitionẽ ⁊ ꝯnẽ. diceẽ g̃ enunciatio geometrica que ſit in
terminis geometricis: ſed hec enunciatio geometrica di/
cetur geometrica ꝓpoſitio q̃ñ p eam aliqd cõcludit geo
metrice. nã hoc ſonat ꝓpoſitio quaſi ꝓ alio poſitio. vñ p
miſſe ſunt per ſe ꝓpoſitiones qꝛ ſunt poſitiones ꝓ alio. i.
pro cõcluſione. cũ ergo geometria dicatur ꝯcladẽ duplr.

vel in ſcia ꝓpria vel in ſcia ſubalternata. Quod autem id quod ↄcludit in ſcia ꝓpria vt in geometria ↄcludat geometra non eſt dubium. et id quod concludit p enunciationem geometricam in perſpectiua dubium eē non debet quin illud plus ↄcludat geometra ꝙ pſpectiuus qꝛ plus agit ꝑncipale agēs ꝙ inſtrm. erit ḡ ꝓpō geometrica ois enunciatio p quam ↄcludit aliquid geometra vel in propria ſcia vel in ſubalternata. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Et de his quidem rōnem contingit ponendam eſſe ex geometricis principijs ⁊ concluſionibus: ſed principioꝝ non ponendaꝫ rationem eſſe geometrie ſecundū ꝙ eſt geometria ſimiliter autem ⁊ in alijs ſcientijs.

Argir. ¶ Atqꝫ de his ipſis reddenda quoqꝫ ratio eſt ex geometricis principijs: concluſionibuſue ſed de principijs non eſt reddenda ratio geometre: vt eſt profeſſor geometrie: eadem ſunt ⁊ in ceteris ſcientijs obſeruanda.

¶ Oſtēſo quō ſcia ǭlꝫ demſtratiua hꝫ ꝓprias interrogationes ⁊ ꝓpōnes. ⁊ declarato quot modis dr ꝓpō geometrica vel ſm quācūqꝫ aliā ſciam. hic vult oñdere vſqꝫ ad quē terminū ſe extēdūt tales ꝓpōnes ⁊ interrogatiōes. nā terminus eſt cum deuētū eſt ad ipſa ꝑncipia. illa. n. nō interrogant nec reddit de eis rō in ſcia ſpāli. iō ait (Et de his qdē). i. de ↄcluſionib⁹ vel (de his qdē) ſu. que demōſtrāt in geometria (⁊ rōnē ponēdā eē ex geometricis ꝑncipiis ⁊ ↄ̄nibus. ſꝫ ꝑncipioꝝ rō ponēda non ē geometre) ideſt a geometra (ſm ꝙ geometra. Similr aūt ⁊ in alijs ſcientijs) nulla. n. ſcia ſpālis reddit rōnē ſuoꝝ ꝑncipiorū terminus ḡ in talibus eſt cū deuētuꝫ eſt ad ꝑncipia. talia enim nō vlteri⁹ interrogāt nec reddit de eis vlteri⁹ rō in ſcia ſpāli niſi forte reddat in ſcia ſupiori vel in ſcia cōi.

¶ Notādū ergo ꝙ de iterrogationib⁹. i. de ↄ̄nibus redditur rō p ꝓpōnes ſiue p ꝑmiſſas. ↄcluſiones ḡ reſoluāt in ꝑmiſſas. ꝑmiſſe aūt ille ſi hñt ꝓpōnes ꝑores i illa ſcia reſoluunt ⁊ reddit de eis rō p alia ꝑncipia vel p alꝛs ꝑmiſſas. totiēs aūt fit talis reſolutio cōclōnū in ꝑmiſſas. ⁊ totiens reddit talis rō de cōcluſionib⁹ p ꝑmiſſas donec de

A uētū ſit in ipſa ꝑnª q̄ nō reſoluunt in alia nec reddit de eis rō in illa ſcia: ſꝫ ibi eſt ſtat⁹ ⁊ terminus. ¶ Notandū ēt qđ ait ꝙ de his q̄ demſtrant in geometria redditur rō ex geometricis ꝑncipijs ⁊ ↄ̄nibus. qꝛ qđ eſt cōclo in vna demōſtratione pōt eē ꝑnm in alia. ex talibus ḡ q̄ ſunt ꝑncipia ⁊ ↄclōnes pōt reddi rō de his q̄ demonſtrant in geometria. vel pōt aliter exponi. nā vt dcm̄ eſt quod ē cōclo in demſtratione vna pōt eē rō ⁊ ꝑncipiū in alia demſtratiōe tñ hꝫ ↄ̄nes non perfecte reddūt rōnē alicuius alteri⁹ niſi ipſe reſoluant in alia. i. in ꝑnª. ḡ non ex ↄ̄nibus tm̄ ſed ex cōclōnibus ⁊ ꝑncipijs in aliq̄ ſcia reddit rō de his. i. de oib⁹ illis ſu. q̄ demſtrant in illa ſcia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neqꝫ omnem eſt itaqꝫ ſcientē interrogationem interrogare: neqꝫ ſecundum omne iterrogatū reſpōdere de vnoquoqꝫ: ſed que ſunt ſecundum ſcientiam determinatam.

Argir. ¶ Nec igitur artificem quemqꝫ queuis percōtari: nec ad quamuis interrogationem de ſingulis reſpondere oportet: ſed ea tantum que in ſcientia ſua determinata ſunt.

¶ Oñdit ꝙ ǭlꝫ ſcia hꝫ ꝓpas rñſiones dicēs (itaqꝫ nec ē). i. nō ↄtigit (vnūquēqꝫ ſciētē iterrogare oēm iterrogationē nec ſm oē iterrogatū rñdē[re de vnoquo]qꝫ: ſꝫ q̄ ſūt ſꝫ ſciaꝫ determinatā). q. d. ꝙ ſicē ſci[a hꝫ ꝓ]pas iterrogatiōes ita hꝫ ꝓpas rñſiōes. ⁊ ſic nō ſp[ectat] ad ſciaꝫ aliqꝫ ſpālē iterrogare ǭlibꝫ iterrogatio[nē ⁊ ſic] nō ſpectat rñdē ad qđlꝫ iterrogatū nec rñdē ad qđlꝫ rñſum: ſed talia moderāda ſunt ſm ꝙ requirit ſcia determinata i qua fiunt hꝫ iterrgationes ⁊ reſponſiones. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Si aūt diſputat aliquis cuꝫ geometra ſm ꝙ geometra manifeſtum eſt qm̄ ⁊ bñ ſi ex his aliquid demonſtret: ſi vero non: non bene.

Argir. ¶ Quod ſi quiſpiam cuꝫ geometra vt geometra eſt: ſic diſſeruit: patet ⁊ bene illuꝫ eſſe diſceptaturum: ſi ex his extenderit aliquid: quod ſi non hoc diſſeruerit modo: non bene ſine dubio diſceptabit.

¶ Poſtꝙ oñdit ꝙ ǭlꝫ ſcia hꝫ ꝓpas iterrogatōes ⁊ ꝓpōes q̄ ſpectāt ad opponētē: ⁊ qđ hꝫ ꝓpas rñſiones q̄ ſpectāt ad rñdentē nūc oñdit ꝙ hꝫ ꝓpas diſputatiōes q̄ ſpectāt ad vtrūqꝫ. Circa qđ duo fac. qꝛ pᵒ fac qđ dcm̄ ē. 2º ꝓbat qđ dixerat ibi. (Maifeſtū ē āt) Dic ḡ (Si āt diſputat) ſu. geometra (cū geometra ſꝫ ꝙ geometra maniᵐ ē ꝙ bñ) ſu. diſputat) ſu. q̄ ſūt ꝓpa geometrie (aliqd demſtrat ſi vō ñ). i. ſi nō diſputat geometrice (ñ bñ). q. d. ꝙ geometra hꝫ ꝓpriā diſputationē. vꝫ. geometricā diſputatiōeꝫ: iō ſi diſputat cū geometra geometrice bñ fit ſi ñ male. ¶ Deiñ. c. d.

¶ Manifeſtum eſt autē qm̄ nō arguit geometram ſed aut ſecundum accidens.

Argir. ¶ Patet etiam illum nō redarguere geometram niſi per accidens.

¶ Probat qđ dixerat. Circa qđ duo fac: ſꝫ ꝙ 2º ꝓbat itērū 2º ibi (Quare ñ vtiqꝫ.) In pª pᵗē itēdit talē rōnē. qcūqꝫ nō arguit geometrā nō bñ diſputat cū geometra. ſꝫ nō diſputās geometrice ñ arguit geometrā niſi forte p accñs. ḡ talis nō bñ diſputat cū geometra. de hac aūt rōe pōit ſolū minorē vbi ſtat tota vt⁹ medij. d. (manifeſtū) ſu. ē ꝙ nō ē bonū diſputat ſi geometrice cū geometra (ꝙ) ꝓ qꝛ ſu. ſic diſputās (ñ arguit geometrā ſꝫ aut) ſu. ſi arguit eum hꝫ ē (ſꝫ accñs.) ¶ Notādū āt ꝙ diſputās nō geometrice: vt

B puta diſputās muſice p ſe pōt arguē muſicū. ſi āt arguit geometrā hꝫ erit ſꝫ accñs. vtputa ſi ↄtigat eum eē geometrā ⁊ muſicū: q̄ poſito exq̄ arguit p ſe muſic⁹ ⁊ ille muſic⁹ eſt geometra ſeqt ꝙ arguat geometra p accñs. p ſe. n. ñ pōt argui nec redargui nec icrepari geometra ſm ꝙ h⁹: ⁊ ſi neſciat rñdere in nō geometricis nec ex hoc arguit nec ꝓbat ꝙ neſciat geometrā. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare non vtiqꝫ erit in nō geometricis de geometria diſputādū. Latebit enim praue diſputantē. ſilr aūt ⁊ in alijs ſe hꝫ ſcientijs.

Argir. ¶ Quamobrē inter ignaros geometrie de geometria diſſerendum non eſt: latebit enim is q dixerit praue. In ceteris etiam ſciētijs res ſeſe habet ſimiliter.

¶ Adducit ad hꝫ idē rōnē 2ᵐ. Format āt ſic rō. i qcūqꝫ ſcia latet ꝑue diſputātē illa diſputatio ñ ē ſꝫ illā ſciaꝫ vel illa diſputatio nō fit bñ ſm illā ſciam: ſed diſputās de geometria in nō geometricis. i. in his q̄ nō ſūt ꝓpria geometrie latebit artem geometricam ſu. tūc praue diſputātē. ergo talis diſputatio non bñ fit ſm talem artem. de hac ratione ponit minorē vbi ſtat tota vtus medij. d. (Quare non vtiqꝫ erit diſputandum de geometria in non geome

tricis).i.in his que non ſunt ꝓpꝛie geometrie(latebit.n.) ſu.tunc(pꝛaue diſputantez).i.latebit ⁊ nō poterit cognoſci ꝑ geometriā i tali diſputatiōe vtꝝ pꝛaue vel bn̄ diſputetur(Sil'r ⁊ in alijs ſciētijs ſe hēbit).q.d.ꝙ ſicut non debemus diſputare de geometria in non geometricis ⁊ in alijs q̄ nō ſunt ꝓpꝛia geometrie.ſil'r ⁊ in alijs ſciētijs debemus diſputare niſi in his q̄ ſūt ꝓpꝛia vniuſcuiuſꝙ ſcie

C ¶ Notādū aūt ꝙ ars dʒ eē regula oīuʒ eoꝝ q̄ ꝑtinēt ad illā artē.ſicut ḡ ꝑ regulā cognoſcit̄ qd bn̄ ⁊ qd male oīuʒ depēdētiū ab illa regula ſic per artē aliquā vt ꝑ geometriā debemus cognoſcē oia q̄ ſpectāt ad ipſam vtrū pꝛaue vel bene fiant illa.⁊ qꝛ diſputatio cuiuſlibet artis eſt maxime de ſpectantibus ad ipſam artē non bene diſputatur ſm aliquam artez niſi cognoſci poſſit per illam artem vtrum pꝛaue vel bene diſputetur.

T.c.28. ¶ Quoniam autem ſunt geometrice interrogationes nonne ſunt ⁊ non geometrice?

Argir. ¶ Cum autem interrogatione ſint geometrice: ſunt ne ⁊ in geometrice.

¶ Poſtq̄ʒ auctoꝛ oñdit qūo artes doctrinales ſe habēt circa ꝓncipia ꝓpꝛia.Jn pte iſta circa artes ipas doctrinales mouet quaſdam q̄ōnes ⁊ ſoluit.Circa qō tria facit.qꝛ ꝓ mouet hꝯ q̄ōnes.ſcōo ſubiungit q̄ōnuʒ ſolutiōes.tertio ad cōmēdationē artium doctrinalium oñdit ꝙ in talibꝰ artibꝰ accidūt paucioꝛes deceptiones q̄ʒ in alijs.2ᵒ ibi (Scōm geometriā aūt 3ᵒ ibi(Hec aūt ſunt vt vidē)Circa primū tria facit.ſm ꝙ tres q̄ōnes mouet.qꝛ ꝓmo mouet q̄ōnes de ꝯnibus.2ᵒ de ꝓmiſſis.3ᵒ de ipſis ſyllis.ſcōa ibi (Et ſm vnāquāꝙ)tertia ibi(Et vtruʒ ſm ignoꝛantiam) Dicit ḡ(Qm̄ aūt ſunt interrogatiōes).i.ꝯnes(geometrice nonne ſunt ⁊ non geometrice?)Eſt ergo ꝓma queſtio ꝙ cū ſint alique interrogatiōes geometrice vt ille q̄ ꝯcludunt̄ ex ꝓncipijs geometricis vtꝝ ſint alique interrogationes nō geometrice.

D ¶ Dubitaret foꝛte aliqs qꝛ vī iſta q̄ō nulla eē.nā ſatis ē ꝑ habita manifeſtū ꝙ quelibet ars hʒ ꝯnes ⁊ interrogationes ꝓpꝛias ſicut hʒ ꝓpꝛias ꝓmiſſas. ⁊ ꝓpꝛias ꝓpōnes.Rurſus h̄ ēt ſatis apparet ꝑ aliō dictū ſuperius ꝙ non oīs interrogatio eſt geometrica.fruſtra ḡ hic q̄rit̄ vtrū ſint alique nō geometrice interrogatiōes

E ¶ Dicēdū ꝙ interrogationes ad geometriam pn̄t ſe hr̄e q̄drupl'r nā alique ſunt interrogationes q̄ ſequunt̄ ex ꝓncipijs geometrie.⁊ ſūt in geometria.aliq̄ v̄o ſequunt̄ ex ꝓncipijs geometrie.ſʒ nō ſūt in geometria:ſʒ in arte alia. aliq̄ v̄o nec ſunt in geometria nec ſequūt̄ ꝓꝓe ex ꝓncipijs geometrie.pn̄t tn̄ videri ex ꝓncipijs talibꝰ ſequi.alique v̄o nec ſunt in geometria nec ſequunt̄ ex ꝓncipijs geometrie:nec hn̄t apparētiā ꝙ ſequāt̄ ex talibꝰ ꝓncipijs.concluſiones.n.geometrice q̄dā ſunt in geometria.⁊ ſequūt̄ ex ꝓncipijs geometrie.verum qꝛ ex ꝓncipijs geometrie non ſolū cōcludunt̄ cōcl'ones geometrie ſed ēt ꝯcludunt̄ multe cōcluſiones ꝑſpectiſice.cōcluſiones ille ꝑſpecifice q̄ ꝯcludunt̄ ex ꝓpoſitionibꝰ geometricis nō ſūt i geometria.ꝯcludunt tn̄ ex ꝓpōnibꝰ geometrie.Eſt aūt aſſignare tertium modū circa talia ariſmetrica in multis hʒ affinitatē cū geometria.qꝛ q̄lʒ ē d̄ q̄ʒtitate:lʒ vna ſit de q̄ʒtitate cōtinua vt de magnitudine.alia de diſcreta vt de nūo. ꝑꝑ hanc aūt affinitatē que eſt inter vtraſꝙ vtuntur eiſdē ꝓncipijs cōibus:vt ꝙ oē totū eſt maius ſua parte.ꝙ ſi ab equalibus equalia demas.ꝙ que vni ⁊ eidez ſunt eadē. ⁊ ceteris talibus.Rurſus que ſunt vnius tranferunt̄ ad aliā vt q̄dratū cubū ſolidū circulare que ꝓpꝛia ſunt magnitudini tranſferunt̄ ad nūos.⁊ dicitur numerus eē cubus quadratus ſolidus ⁊ circularis.ꝑꝑ hanc ergo affinitatis inter geometriā ⁊ ariſmetricā poſſet videri mulꝗ ꝙ interrogationes ⁊ ꝯcl'ones muſice que ſequuntur ex ꝓncipijs ariſmetrice ꝙ ſequerent̄ ex ꝓncipijs geometrie ita ꝙ interrogatio muſica eēt aliquo mō geometrica.qō falſum ē.ꝙ ſi aſſeras veꝝ eē eo.ꝙ eiſdē ꝓncipijs cōibꝰ vtatur hec ⁊ illa:iō dicas ꝙ ſi ſequit̄ ex pꝛincipijs vnius ꝙ ſequitur ex ꝓncipijs alterius.qꝛ eadē ſunt ꝓncipia cōia hic ⁊ ibi.ſic dicēs deciperis ꝑ fallaciā accn̄tꝭ.qꝛ ꝓncipijs cōibus in ſua cōitate non vtitur nec hec nec illa:ſed q̄libet accipit de eis q̄ʒtū reqrit genus ſubi ſui concluſiōes ergo muſice qꝛ ſequunt̄ ex ꝓncipijs cōibꝰ applicatis ad nūos:non aūt ad magnitudines.iō tales ꝯcl'ones ſi reducunt̄ in ariſmetricā extraneū eſt ab eis ꝙ reducāt̄ in geometriam.tales ergo concluſiones ⁊ tales interrogatiōes vʒ.muſice.⁊ ſi videant̄ alicui eſſe geometrice:ſm v̄itatez aūt nullo mō ſūt geometrice.q̄rto aūt mō ſe poſſunt hr̄e interrogationes.qꝛ nec ſunt in geometria nec ꝯcludunt̄ per ꝓncipia geometrie nec vident̄ eſſe in tali arte nec concludi ꝑ ꝓncipia talis artis:notū aūt erat per pꝛecedentia ꝙ erant interrogationes aliq̄ nō geometrice vt ille q̄ nec erant in terminis geometricis nec concludebant̄ ꝑ pꝛincipia geometrica nec videbant̄ eē talia nec concludi ꝑ talia.ſed nondum notū erat vtrū eēnt interrogatiōes geometrice vel non ille q̄ lʒ nō concludant̄ ꝑ ꝓncipia geometrie.poſſet tn̄ videri alicui ꝙ cōcluderētur per talia ꝓncipia cuiuſmodi ſunt interrogationes muſice.ꝑꝑ hoc bonum fuit de talibus mouere queſtionem.

¶ Ulteriꝰ foꝛte dubitaret aliqs.vtrū oīs iterrogatio geometrica poſſit dici ꝓpō geometrica ⁊ ecōuerſo.⁊ qō dictū eſt de geometrica ꝓpōne ⁊ interrogatione intelligēdum ē de ceteris ſpālibus artibus. F

¶ Dōm ꝙ ꝓpꝛie loquēdo aliqua enunciatio eſt geometrica ꝓpoſitio ⁊ geometrica iterrogatio.aliq̄ eſt ꝓpō geometrica ſʒ nō ē interrogatio geometrica.aliq̄ eſt geometrica interrogatio ⁊ pōt dici ꝓpō nō geometrica vt ꝙ triāgulus habeat angulū extrinſecū eſt iterrogatio geometrica.qꝛ cōcludit̄ ꝑ ꝓncipia geometrica ⁊ eſt ꝓpō geometrica.qꝛ hec q̄ ē cōcl'o vnius demōſtratiōis accipit̄ vt ꝓmiſſa ⁊ vt ꝓncipiū alteriꝰ demr̄atiōnis.hr̄e.n.angulū extrinſecū vt ꝓbat̄ ꝑ lineā cadētē eq̄ diſtātē tertio lateri.⁊ pꝛobat habē tres.vt ḡ ꝓbat̄ ⁊ ꝯcluditur geometrica ſic eſt interrogatio geometrica.ſʒ vt pꝛobat ⁊ concludit aliqd ſic ē ꝓpō geometrica:ſʒ de puncto ad pūctū rectā lineā ducē decet ſic ē ꝓpoſitio geometrica qꝛ ꝓpꝛie nō ē geometrica interrogatio:ſʒ magis ē iterrogatio nālis.geometra.n.multa ꝓbat ꝑ hoc ꝓncipiuʒ.de pūcto ad pūctū:rectā lineā trahē.iō pōt dici ꝓpō geometrica.verum qꝛ geometria non hʒ vn̄ pꝛobet ꝙ dictum ē nō interrogat de eo.iō non ꝓpꝛie ē interrogatio geometrica.pōt tn̄ eē interrogatio nālis qꝛ nālis de hoc interrogare pōt.qꝛ ꝓt h̄ ꝓbare.ꝓbat.n.ꝙ iter q̄lʒ duo pūcta cadit liea media.ſic ēt pōt eē iterrogatio geometrica ſi geometra eam ꝓbat ⁊ cōcludat:⁊ tn̄ nō erit ꝓpoſitio geometrica ſi ꝑ eam nihil pꝛobet. G

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et que ſm vnāquāꝙ ſciam ⁊ que ſm ignorantiam quālibet geometrice ſunt.

¶ Et interrogationum ee que ab ea pꝛodeunt ignoꝛatione que eſt diſpoſitio geometrice ne ſunt: ⁊ in quacunꝙ facultatum ſimiliter. Argir.

¶ Mouet ſcōam q̄ōnē de ꝓmiſſis.d.(Et ſm vnāquamꝙ ſciam quelibʒ).ſ.ꝓpōnes(ſm ignorantiam nō geometrice ſunt).i.ſūt ne geometrice tales ꝓpōnes?Eſt ḡ qō vtrū ꝓpōnes.i.q̄cunꝙ q̄ ſunt ſm ignoꝛantiam ſm vnāquāꝙ ſciam:vtputa ꝓpōnes ſm ignoꝛātiaʒ geometrie ſi nō ſūt geometrice vel ſi ſūt geometrice.

D ¶ Notādū aūt ꝙ q̄dā ſunt ꝓpōnes geometrice ſm ſciaʒ geometrie vt palellas nō cōcurrē.angulos rectos eq̄les eē.⁊ tales ꝓpōnes ſūt

vere. quas ſciẽs geometriã ponit ꝛ ꝓcedit. alique vͦo ſũt ꝓpõnes ſm ignorantiã geometrie vt oppoſita eis. vꝫ. vt paralellas .i. lineas eq̃ diſtãtes concurrere. angulos rectos ineq̃les eẽ. tales. n. ꝓpões ſunt falſe ꝛ ſunt ſꝫ ignorãtiam geometrie. qꝛ nullus aſſentiret eis niſi ignoraret geometriam. de talibus ergo que ſunt ſm ignorantiam geometrie q̃ritur vtꝝ ſint geometrice vel non. ꝛ qḋ dcm̃ eſt de ꝓpõnibꝰ ſm ignorãtiã geometrie itelligẽdũ ẽ de ꝓpõnibꝰ ſm ignorãtiã aliaꝝ artiuꝫ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et vtrum ſm ignorantiam ſit qui ex oppoſitis ſyllogiſmus aut paralogiſmus.

Argir. ¶ Preterea vtra ratiocinationum ab ignoratione proficiſcitur: vtrum ea que ex oppoſitis conſtat: an ea que conſtructa eſt vitioſe.

¶ Mouet 3ᵐ qõnẽ de ipo ſyll'o. d. (ꝛ vtꝝ ſyll's ſm ignorãtiã q ẽ ex oppoſitis) ꝓncipioꝝ qḋ ẽ. ſ. vtꝝ ſyll's talis q ẽ ſm ignorãtiã (ſit ſyll's aut paĺogiſmꝰ.) ¶ Notãdũ aũt ꝙ ſicut ex ꝓpõnibꝰ q̃ ſũt ſꝫ ſciaꝫ geometrie ſiũt aliq ſyll̃i ita ex ꝓpõnibus. q̃ ſunt ſm ignorãtiã q̃ ſiũt ex oppoſitis ꝓncipioꝝ. ꝛ ex oppoſitis vitati pñt fieri aliq ſyll̃i. q̃rit̃ g̃ de illis ſyll̃is vtrũ ſint ſyll̃i vel paĺogiſmi. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Scḋm geometriã aũt aut ex alia arte vt muſica eſt interrogatio non geometrica.

Argir. ¶ At enim in geometrice interrogationes: aut ex geometria ſunt: aut ex alia facultate: nã muſica quidem interrogatio: ſi de geometria fiat in geometrica eſt.

¶ Soluit queſtiones ꝓdictas. Circa quod tria facit. ſꝫ ꝙ tres qõnes ꝓpoſuit. primo ergo ſoluit queſtionẽ ꝓmam. 2ᵒ ſcḋam. 3ᵒ tertiaꝫ. ſcḋa ibi (De geometria aũt) tertia ibi (In doctrinis aũt) dicit ergo (ſm geometriã aũt) ſup. nõ ſunt muſice interrogatiões (aut) ſu. que (ſiunt ex alia arte

A vt muſica interrgoatio non geometrica. ſu. eſt. ¶ Notãdum aũt ꝙ ſpãlem mentionẽ fecit hic de muſica. qꝛ cum muſica ſubalternet̃ ariſmetrice ꝓpter affinitatem ariſmetrice ad geometriã poſſet aliquis credere ꝙ muſice interrogationes q̃ cõcludũt̃ ꝑ ꝓncipia ariſmetrice. nõ ẽ aũt dubiũ ꝙ ſunt aliq̃ interrogationes nõ geometrice. ſꝫ talibus affinibus põt dubiũ eẽ. iõ phs determinans hãc qõnẽ ait tales interrogatiões nõ eẽ geometricas vt interrogationes muſice non ſũt geometrice. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ De geometria paralellas ſubire opiari geometrica quodammodo eſt ꝛ non geometrica alio modo.

Argir. ¶ At eque diſtantes putare concurrere: tum geometrica: tum in geometrica eſt.

¶ Soluit ſcḋam qõnẽ vtrum ꝓpoſitiones ſm ignorantiã geometrie ſint geometrice vel non. ꝛ ait ꝙ ſunt aliq̃ mõ geometrice aliquo mõ nõ. Circa ꝙ duo facit. qꝛ ꝓ dat hꝰ ſolutionẽ. 2ᵒ ſolutionẽ datã declarat ꝛ manifeſtat ꝑ ſill'e ibi (Dupl'r. n.) Dicit ergo (de geometria autẽ) vt ẽ qꝛ adinicem (palellas ſubire) .i. cõcurrere (opinari geometrica

B quodammodo eſt ꝛ nõ geometrica alio mõ) ¶ Dubitaret forte aliqs qũo palellas ꝯcurrere opinari ſit geometricũ vno mõ. ꝛ nõ geometricũ alio mõ. ¶ Dõꝫ ꝙ geometricũ põt dici dupl'r ſm mãꝫ ꝛ formã. Illud eſt geometricum ſm mãm quod ſit in terminis geometricis. Illud ẽ aũt talis ſm formã qḋ ordinatur ꝛ componit̃ mõ geometrico. nã in ꝓpõne termini ſe hñt vt mã. q g̃ dicit palellas concurrere: qꝛ loquitur in terminis geometricis loquit̃ ꝓpoſitionẽ geometricam ſm mãm. qꝛ termini ex quibꝰ cõpoſita eſt hꝯ ꝓpoſitio ſunt geometrici. non aũt loquit̃ ꝓpoſitionẽ geometricã ſm formã. qꝛ ꝓpoſitio illa nõ eſt ordinata mõ geometrico. geometra. n. nõ diceret ꝙ h̃ ꝓdicatũ concurrere dẽret cõponi cum paralellis: imo magis deberet remoueri ab eis. non enim diceret geometra paralellas cõcurrere: imo diceret oppoſitum. diceret. n. paralellas nõ cõcurrere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dupliciter enim ẽ hoc ſicut arithmon: qḋ eſt ſine rithmo. altera quidem non geometrica eſt in non habendo. altera vero in praue habendo ꝛ ignorantia huius que ex huiuſmodi principijs contraria eſt.

¶ Duplex eſt enim in geometricum: ꝛ perinde atqꝫ informe: atqꝫ alterum ex eo quia nihil habet geometrie: vt informe: quod vacat forma. Alterum ex eo quia aliquid eius praue cõplectitur: vt informe: quod turpem habet formam fedãqꝫ. At hec ignoratio: ꝛ que ex talibꝰ eſt principijs geometrie contrarie eſt. Argir.

¶ Qḋ dixerat manifeſtat ꝑ ſill'e. d. (dupl'r. n. eſt hoc) .i. dupliciter ẽ nõ geometricũ (ſicut) ſu. dupl'r dr̃ (ariſmon qḋ ẽ ſine riſmo) vel ſine rithmo: ꝛ expõit ſe dicẽs (altera qdẽ) ſu. ꝓpoſitio (nõ geometrica ẽ in non hñdo) .i. in nihil habendo de geometria. qꝛ nec eſt geometrica ſm mãm nec ſm formaꝫ ſicut ariſmon põt dici illud qḋ nihil hꝫ de riſmo (altera vͦo) ſu. ꝓpoſitio dr̃ non geometrica (in praue habẽdo) vt illa que hꝫ terminos geometricos. ſꝫ hꝫ eos praue ordinatos ꝛ compoſitos (Et ignorãtia (.i. ꝓpõ hꝫ ignorantiam (que ex hꝯ ꝓncipijs) ſu. male ordinatis (eſt cõtraria vitati ꝛ ſcie geometrice hoc eſt) .i. eſt hoc mõ nõ geometrica nõ ꝙ nihil habeat: ſed qꝛ praue hꝫ. nõ ꝙ nullo mõ ſit geometrica: ſꝫ qꝛ eſt prauo modo geometrica.

¶ Notãdũ aũt ꝙ ariſmõ .i. ſine riſmo ꝛ ſine cõſonãtia dici põt vel qḋ nullã hꝫ ꝯſonãtiã vel qḋ prauam hꝫ. ſic ꝛ non geometricã dici põt vel ꝙ nihil hꝫ de his que ſpectãt ad geometrã vel qḋ praue hꝫ. ¶ Notandum ẽt ꝙ ꝓpõ ſm ignorantiã ẽ ex ꝓncipijs .i. ex ꝓncipijs ꝯrio mõ ſumptis. ꝛ ex principijs oppoſitis vitati. iõ talis ꝓpõ eſt ꝯria vitati ꝛ ſcie. ꝓpõ. n. ſm ſciam eſt ꝓncipiũ veꝝ ꝛ eſt ex terminis bñ cõpoſitis ꝛ ordinatis. ꝓpõ aũt ſm ignorãtiã ẽ ꝓncipiũ falſuꝫ. ꝛ eſt ex ꝓncipijs praue ꝯpoſitis ꝛ ordinatis. C D

¶ Notãdũ ẽt ꝙ ipſi termini ſunt ꝓncipia ꝓpoſitionis. ꝓpoſitio ergo q̃ ẽ ex terminis hꝯ .i. ex terminis male adinuicẽ compoſitis ꝛ ordinatis dicet̃ eſſe ex ꝓncipijs hꝯ .i. male cõpoſitis ꝛ ordinatis. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ ex h̃ eſt ſoluta ſcḋa qõ. nã cũ querebat̃ vtꝝ ꝓpões ſm ignorãtiam geometrie debẽt dici geometrice vel nõ geometrice dicidꝫ ꝙ dici debẽt nõ geometrice nõ ꝙ nihil habeant. ſꝫ qꝛ praue habent. ¶ Dubitaret forte aliqs cũ ꝓpõ ſꝫ ignorãtiã geometrie ſit geometrica vno mõ: nõ geometrica alio modo. q̃re phs potiꝰ appellat eã nõ geometricã q̃ꝫ geometricã ꝛ quare i loquẽdo de hꝯ ꝓpõne potius diſtiguit de non geometrica q̃ꝫ de geometrica. ¶ Dõm ꝙ id qḋ ẽ tale ſm mãm eſt tale ſm qd. qḋ aũt eſt tale ſm formam eſt tale ſimpl'r. qꝛ g̃ ꝓpõ ſm ignorantiã geometrie ẽ geometrica ſm mãꝫ. qꝛ cõponit̃ ex terminis geometricis. iõ eſt geometrica ſm qd. qꝛ vͦo nõ eſt geometrica ſm formã qꝛ eſt male ordinata ꝛ cõpoſita ſm illos terminos: iõ nõ eſt geometrica ſimpl'r. ꝛ qꝛ ab eo qḋ eſt ſimpl'r dꝫ fieri denoiatio: iõ talis ꝓpõ ſimpl'r: dici dꝫ nõ geometrica. phs g̃ i determinãdo de tali ꝓpõne debuit diſtinguere de geometrico qḋ cõpetit ei ſimpl'r. ¶ Deinde cum dicit. E F G H

te.c.29. ¶ In doctrinis aūt nō eſt paralogiſmus. ſimi
liter ſic in dialogis eo ꝙ medium ſit ſemꝑ du
pliciter. ⁊ de hoc enim omni. ⁊ hoc iterū dici
tur de alio oī. ꝙ autē predicatˀ nō dicitur oē.

Argir. ¶ In mathematicis autem nō ſimiliter fraus
ſit cum diſſeritur: quia mediuꝫ eſt ſemper du
plex: nam alter extremoꝛū de hoc omni: ⁊ hoc
rurſus identidem de altero dicitur: atqꝫ predi
catum non dicitur omne.

¶ Soluit qōnē tertiam oñdēs ꝙ ſyllā facti ex ꝓpōnibus
ſꝫ ignorātiā debēt dici potius ſyllā q̄ꝫ palogiſmi. iō ait ꝙ
(in doctrinis aūt). i. in ſciētijs doctrinalibꝰ (nō ē ſimplr
palogiſmꝰ). i. nō cōmittiˀ i talibꝰ ſciētijs palogiſmꝰ (ſicˀ
in dyalecticis eo ꝙ ꝑ mediū) ſup. vnū ⁊ idē (ſit ſꝑ duplr)
ideſt ꝯparetˀ ad duo. ſ. ad maiorē ⁊ minorē extremitateꝫ
(⁊ de h. n. oī). i. de oī medio ſu. dˀ ⁊ ꝑdicatˀ maior extre
mitas (⁊ iterꝫ hoc). i. mediū (oī de oī, alio). i. de oī minori
I extremitate (qō aūt ꝑdicatˀ nō oī oē.) ¶ Notādū autē ꝙ
ſignū vlē poniˀ ad ſubm̄ nō aūt ad ꝑdicatū. nulla ꝓpō ē
v̄a ſi ꝑdicatū vlr ſumatˀ. in maiori ḡ ꝓpōne vbi medium
ſubijciˀ maior extremitas dˀ de oī medio. Signuꝫ ḡ vlē
poniˀ ad mediū qō ibi ſubijciˀ. nō aūt ad maiorē extre
mitatē q̄ ꝑdicatˀ. in minori v̄o ꝓpōne mediū dˀ de oī mi
nori extremitate ita ꝙ ibi ſignū vlē dē poniˀ ad minoreꝫ
extremitatē q̄ ſubijciˀ nō ad mediū qō ꝑdicatur. volēs ḡ
pħs reddē cām q̄re ſignū vlē oē nō ponatˀ in maiori ꝓpō
ne ad maiorē extremitatē nec i minori ad mediū: ait ꝙ id
qō ꝑdicatˀ nō dˀ oē. ⁊ iō dē nō dꝫ addi ad ꝑdicatum. ſꝫ ad
K ſubm. ¶ Notandū ēt vi rōnis pħi in hoc ꝯſiſtere ꝙ i do
ctrinis ſiue ſiāt ſyllā ex ꝓpōnibus ſcie ſiue ex ꝓpōnibus
ignorantie illi ſyllā nō ſūt palogiſmi ſicut in dyalecticis.
ꝙ nō ſint paralogiſmi pꝫ. qꝛ ſeruāt modū ⁊ formā ſyllo
giſticā. modus aūt ⁊ forma ſyllogiſtica tolliˀ vel qꝛ non
ſyllogiꝫamus in tribus terminis: vel qꝛ illos tres termi
nos nō ordinamus ſm modū ⁊ figurā. ḡ cū in doctrinis
ex q̄buſcūqꝫ ꝓpōnibꝰ ſyllogiꝫemus ſiue ex ꝓpōnibꝰ ſcie
ſiue ignorātie ſi ſyllogiꝫamus in tribus terminis ⁊ ſerue
mus modū ⁊ figurā qꝛ maior extremitas dˀ de oī medio.
⁊ mediū de oī minorī extremitate. ſic ḡ faciēdo nō facimꝰ
palogiſmū ſꝫ ſyllm. ſoluta ē ḡ tertia qō. nā cū dˀ vtꝝ ſyllā
facti ex ꝓpōnibꝰ ſm ignorātiā ſint ſyllā vel palogiſmi pꝫ
ꝙ tales ſyllā iꝫ peccēt in mā. qꝛ accipiunt ꝓpōnes falſas.
non tñ peccāt in forma qꝛ erūt in tribus terminis. ⁊ ſer
uabūt modū ⁊ figurā ſyllogiſticā: iō nō erūt palogiſmi.
qꝛ palogiſmꝰ dicit ſyllm peccātē in forma. ſyllā ḡ ſi nō ha
beāt aliud malū nec aliud peccū niſi qꝛ ſunt ex ꝓpōnibus
ignorātie peccabūt in mā ⁊ nō in forma iō nō erūt para
L logiſmi. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re ꝑdicatū nō dˀ oē. ⁊
M q̄re ſignū vlē nō dꝫ addi ad ꝑdicatū. ¶ Dōm ꝙ ꝑdicatū
tenet locū forme. ſubm v̄o locū māe. res aūt ſꝑ ꝯſtat ex to
ta forma ſua lꝫ nō ſꝑ ꝯſtet ex tota ſua mā. vñ in. 7. meta.
ſcribiˀ ꝙ foia nō dividiˀ niſi ꝑ māꝫ. dˀ. n. albedo ꝗ̄ta ꝑ ſup
ficiē qꝛ ſupficies ē ſubꝫ albedinis. tota tñ rō albedis ⁊ to
ta diffō aibi reſeruatˀ in q̄libet pte ſupficiei. ⁊ qō videmꝰ
in naturis rex ita in ipſis ꝓpōnibus vt tenēt hūc modū
eē dꝫ. ſiḡ fieri talis ꝓpō. oīs hō ē aial. qꝛ h oīs hō ſubijciˀ
aiali dꝫ ꝙ aial diuidatˀ ſm diffōnē oīs hoīs. ita tñ ꝙ tota
rō ꝑdicati ⁊ totū id qō poniˀ in ꝑdicato reſeruabiˀ i quo
libet hoīe. totū ḡ ꝑdicatū dicetˀ de q̄lꝫ pte ſubi. erit ḡ ſen
ſus oīs hō ē aial. ſoꝛ. ē aial. calias ē aial. ⁊ ſic de quoꝫ. ſic
ḡ diceretˀ. oīs hō ē oē aial. vel oīs hō ē oē riſibile. oporte
ret ꝙ totū ꝑdicatū vt totū hoc oē aial vel oē riſibile dice
retur de quolibet ſingulari hoīe: eſſet ḡ ſoꝛ. oē riſibile. ⁊

qꝛ hec ſtare non poſſunt: ideo qō ꝑdicatˀ nō dˀ oē ⁊ ſignū
vlē ad predicatum addi non debet.

¶ Hec autem ſunt vt videre eſt intellectu: ſed
in rationibus latet vtrum omnis circulus fi
gura ſit. ſi autem ſcribatur manifeſtuꝫ eſt. qō
autem ſunt carmina circulus: manifeſtū quo
niam non eſt.

¶ Hec autem licet quaſi cernere mentis perce Argir.
ptione: in differendi vero facultatis diſceptio
nibus latent. Eſt ne omnis circulus figura: ſi
deſignauerit patet: ſed quidnam vltra: carmi
na ne ſunt circulus: continuo patet non eſſe.

¶ Poſtq̄ꝫ auctor circa doctrinales ſcias ꝓpoſuit q̄ſdā qō
nes. ⁊ ſoluit. In pte iſta vt dicebatˀ ad cōmēdationē ſciaꝝ
doctrinaliū oñdit ꝙ in eis nō ſūt deceptiōes ſicut i alijs.
¶ Ad cuiꝰ euidētiā ſciēdū ꝙ in deceptiōibus eſt hic oꝛ
do ꝙ in aliquibꝰ magis decipiˀ hō ꝑ aliū vt i fallacijs in
dictiōe: in aliqbus v̄o nō minꝰ ꝑ ſeipm vt i fallacijs ex͂ di
ctionē ꝓut vult pħs i elēcis. duo ḡ facit pħs ſm ꝙ duplr
cōmēdat ſcias doctriales. nā ꝑ̊ cōmēdat eas. qꝛ minꝰ dec
piˀ hō in eis ſm deceptiōes illas ſꝫ q̄s magis decipiˀ ꝑ
aliū. 2° ꝙ minus decipiˀ in eis ſm deceptiones illas ꝑ
q̄s nō minus decipiˀ a ſeipſo ibi. (ꝯtingit aūt quoſdam.)
Propter pmum ſciendum ꝙ qs pōt magis decipi ꝑ aliū
in aliquibꝰ duplr. ꝑ̊ ex pte reꝝ de quibꝰ arguiˀ. 2° ex pte
modi arguēdi. duo ḡ facit ſm ꝙ his duobꝰ modis oñdit
ꝙ minꝰ decipimur i doctrinalibꝰ q̄ꝫ i alijs. ſcōs ibi (Nō
dꝫ autē inſtātiā) vel poſſumus alr diuidere ⁊ planiꝰ. dice
mus. n. ꝙ tria facit pħs i pñti lectiōe ſm ꝙ triplicē dr̄iaꝫ
dat iter ſcias doctrinales. i. iter ſcias mathematicas q̄ ꝑ
antonomaſiam dñr doctrinales: ⁊ ſcias alias ex qbꝰ tri
bus differētijs ſeqˀ ꝙ in doctrinalibus minꝰ decipimur
q̄ꝫ in alijs. Prima dr̄ia ē ꝙ doctrinales ſcie magis ſe offe
rūt intellˀui q̄ꝫ alie: ⁊ in eis magis arguimꝰ ſenſibilr q̄ꝫ in
alijs. Scōa ē ꝙ in doctrinalibus nō inſtamꝰ niſi vlr: nō
aūt inſtamꝰ ibi pticulalr ſicut ⁊ i alijs. Tertia ē ꝙ in do
ctrinalibꝰ arguimꝰ magis ꝯuertibilr q̄ꝫ i alijs. 2° ibi (Nō
dꝫ aūt inſtātiā) 3° ibi (Cōtingit aūt q̄ſdā) In pma pte īte
dit talē rōnē. Quecūqꝫ magis ſe offerūt intellˀui. ⁊ in qui
buſcūqꝫ magis ſenſibilr arguimꝰ i illis minꝰ decipimur
doctrinales vel mathe͠ ſunt hꝫ ḡ ⁊c͂. iō ait (Hec aūt). i.
mathematice doctriales (ſūt vt videre intellˀu) vel vt hꝫ
aliq textꝰ: vt ē videri ad intellm. q. d. ꝙ mathematice ita
ſe offerunt intellectui ꝙ non latēt intellectū ſed ſunt qua
ſi vidē ad īpꝫ (ſꝫ in rōnibꝰ). i. in argumētatiōibꝰ (latet vt
vtrū oīs circulus ſit figura) in argumētationibꝰ poterit
nos latere ⁊ poterimus decipi ⁊ poterit nobis ꝯcludi ꝙ
poema ſit circulus (ſi aūt ſcribatˀ) ꝙ ſi arguatˀ mō mathe
matico propter hoc ꝙ ille modus arguēdi eſt ita ſenſibi
lis (manifeſtū eſt autem ꝙ carmina nō ſunt circulus. ma
nifeſtum) ſup. ſtatim erit (ꝙ non eſt) ſu. poema circulus.
¶ Notādū aūt duo eē tacta ꝓpter que minꝰ decipimur
in mathematicis que arguūt ſenſibiliter ⁊ per deſcriptio
nes factas in puluere q̄ꝫ in alijs ſcientijs que arguunt ꝑ
rationes. i. per argumētationes factas ſolum in voce. ꝑ̊
eſt ꝙ mathematice ita ſe offerunt intellectui ꝙ quaſi itel
lectus videt eas. Secūdum eſt qꝛ ſenſibiliter arguunt ꝙ
nō poſſumus ita decipi in eis poſſet. n. quis decipi i alijs
ſciētijs per equiuocationē ſic. omnis circulus eſt figura
poema homeri eſt circulus. ḡ eſt figura. ¶ Notandū ēt O
ꝙ in equiuocatione cū ſit fallacia in dictione magis deci
pimur per aliū. in talibus ergo deceptionibꝰ decipimur
metrico qō competit ei ſimplr. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

minus in doctrinalib⁹ ꝛ ħ ex pte reꝝ traditaꝝ q̄ ita ſe of ferūt itellectui ꝛ q̄ ſūt tales ꝙ poſſum⁹ i eis ita ſenſibilr A demſ͛atiões facē. ℭ Dubitaret forte aliqs q̄re mathematice ita ſe offerūt itell'ui. ℭ Dōm ꝙ nr̄m itelligē nō ē ſine fantaſia ſiue ſine imaginatiōe. vt pbat̃ 3° de aia. ꝛ q2 non eſt ſine imaginatiōe nō eſt ſine ꝯtinuo. iō dr̄ i libro de memoria. ꝙ nr̄m intelligē ē cū ꝯtinuo ꝛ tpe. q2 ḡ ꝯtinuū ꝛ q̄ꝫtum magis ſe offerūt imaginationi. ꝛ ideo magis ſe offerunt intellectui. demonſtratiōes ergo mathematice que ſūt de q̄ꝫtitate magis ſūt nobis note ꝛ magis certe. iō dic̄ cōmē. ſup ſcðꝫ meta. ꝙ tales ſūt certe i p̄ gradu certitudinis: imo in talib⁹ vt idē vult i p̄ phyſi. ſūt magis note nobis cāe q̄ꝫ effect⁹. ita ꝙ eadē ſūt ꝑus nō nobis ꝛ nāe q. n. vidit ꝙ triāgul⁹ hꝫ tres ꝑus vidit ꝙ hēbat angulū extriſecū de q̄ dubitare nō pñt ſciētes geometriā. ꝛ tñ hr̄e angulū ē cā de hr̄e tres. ḡ tū q2 mathe'' ſūt ita ꝓportionate imagini. tū ēt q2 in eis ē notior cā q̄ꝫ effect⁹. iō talia maxie ſe offerunt intellectui noſtro ꝛ pauciores deceptiōes accidūt i ipſis q̄ꝫ accidāt vl' i nālib⁹. vel i metaphyſicalib⁹ vl' ēt i logicalib⁹. ꝛ qð dem̄ ē de ꝯtinuo qð ita ſe offert itell'ui itelligēdū eſt ꝛ de nūo. nā ꝛ nūs de q̄ ꝯſiderat ariſmetricus cauſat̃ ex diuiſione ꝯtinui. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Non oꝫ aūt inſtātiam in ipm̄ ferre ſi ſit ꝓpoſitio iductiua. ſicut. n. ꝓpō ē q̄ nō eſt i plurib⁹ nō. n. erit in oib⁹. ex vlibus aūt eſt ſyll's.

Argir. ℭ Atq3 non oportet inficiationē ad ipſuꝫ afferre: ſi ſit propoſitio iductiua: vt. n. neq3 propoſitio eſt ea: que non ad plura ſeſe extendit: non enim erit de omnibus vniuerſalibus auteꝫ extruitur ratiocinatio.

ℭ Dat ſcðam dr̄iam inter doctrinales ſcias ꝛ alias quia in eis nō inſtat̃ pticul'r. ſꝫ vl'r tm̄ arguat̃ ḡ ſic. in qbuſcūq3 nō iſtat̃ niſi vl'r tm̄ in eis accidit mior deceptio. ſꝫ doctrinales ſūt hꝫ. ḡ ꝛc̄. in hac aūt rōne ſic ꝓcedit. q2 p̄ ꝓbat inſtātias doctriales eē vl'es. 2° aſſignat rōnē dicti vel ꝓbat qð ſuppoſuerat ibi. (Māifeſtū ꝙ neq3.) Dicit ḡ ꝙ (nō oꝫ aūt in ipm). i. ꝯ ipm demſ͛atorē (ferre inſtātiā ſi ſit ꝓpō iductiua). i. pticularis (ſicut. n. nec ꝓpō eſt) ſu. doctrinalis (q̄ non eſt in pluribus. nō. n. erit in oib⁹). q. d. ꝙ ꝓpō doctrinalis oꝫ eē in oib⁹. ꝛ q2 oꝫ eē in oibus oꝫ ꝙ ſit in pluribus. ꝛ q2 oꝫ eē i pluribus nō pōt eē iductiua. i. particularis. ꝓpōnes ḡ ꝛ inſtantie doctrinales ſunt in pluribus ꝛ ēt in oib⁹. q2 ſūt vl'es. nō ḡ ſunt inductiue ꝛ pticulares. Qð aūt ſint vl'es pꝫ q2 (ex vlibus aūt eſt vel ſit ſyll's) ſu.
B doctrinalis. ℭ Notādū aūt ꝙ in his in quib⁹ ſi eſt in vno eſt in oibus ſi nō eſt in vno eſt in nullo. minus poſſumus decipi q̄ꝫ in his in quibus in aliquibus eſt in aliqb⁹ nō. Et q2 tales ſunt doctrinales vbi nō debēt dari inſtantie
C particulares. iō ꝛc̄. ℭ Notādū ēt vim rōnis phi inħ cōſiſtere. q̄leſcūq3 ſunt ꝓpōnes tales ſunt inſtantie. ſed ꝓpōnes doctrinales ex quibus ſit ſyll's doctrinalis ſunt vl'es ergo ꝛ inſtantie. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Manifeſtum autem eſt: quoniā neq3 inſtātia eſt. eedem. n. ſunt ꝓpoſitiones ꝛ inſtantie. quam enim ferunt inſtantiam. hec erit vtiq3 ꝓpoſitio aut dialectica aut demonſtratiua.

Argir. ℭ Sic patet nec eam inficiationē eſſe: que vniuerſalis non eſt: etenim eedem ſunt propoſitiones inficiationeſue: nam quam affert quiſpiam inficiationem ea vel differendi vel demōſtrandi propoſitio fieri poteſt.

ℭ Aſſignat rationeꝫ dicti vel probat quod ſuppoſuerat. dixerat enim ꝙ inſtantie doctrinales. q2 ꝓpoſitiones ibi aſſumpte vniuerſales ſunt cuius rationem aſſignat. d. (Manifeſtum ꝙ neq3 inſtantia eſt) ſu. particularis in doctrinalibus cum propoſitiōes ſūt ibi vniuerſales. (eadē enim) vel vt hꝫ alia lr̄a. (eedē. n.) eadē ḡ enunciabilia vel eedē enūciationes (ſꝫ. ꝓpoſitiones ꝛ inſtātie) q2. (quā. n. ferunt inſtātiam) aliquis ꝯ aduerſarium (hec vtiq3 fiet ꝓpoſitio) ſu. ꝑ ſe (aut dyalectica aut demſ͛atiua). q. d. ꝙ in dyalecticis ꝛ i demſ͛atiuis eedē ſūt ꝓpōnes ꝛ inſtātie. ꝓbatū ē ḡ qð fuerat ſuppoſitū. vꝫ. ꝙ eedē ſint ꝓpōnes ꝛ inſtantie vbi nō ſūt ꝓpōnes pticulares nec inſtātie pticulares erūt. ℭ Notādū āt ꝙ ſicut in equiuocatiōib⁹ hō decipit̃ magis cū alio ꝙ̄ cū ex pte reꝝ traditaꝝ. q2 doctrinales magis ſe offerūt intell'ui. tū ēt ex pte modi arguendi: vt q2 nō inſtamus i doctrinalib⁹ pticulariter min⁹ poſſumus decipi ꝑ aliū in doctrinalibus q̄ꝫ in alijs. ℭ Dubitaret forte aliqs q̄ eſt cā q̄re in doctrinalib⁹ nō ē inſtare pticulariter. ℭ Dōm ꝙ vt dcm̄ ē in talib⁹ ſūt magis note cāe q̄ꝫ effect⁹. vbi. n. ſunt magis noti effectus q̄ꝫ cāe vt in nālibus ꝯtingit aliq̄n ꝓcedē ex ſignis ꝛ ex his q̄ ſūt ꝑ accidēs. talia aūt nō ſp ſunt de oi nec vl'r. iō contingit in talibus pticulariter inſtare. ſꝫ in mathematicis vbi ſūt magis note cāe q̄ꝫ effect⁹ ꝓcedimus ex his q̄ ſunt ꝑ ſe. ea āt q̄ ſunt ꝑ ſe ſunt in oi. oppoſita vō ſunt in nullo. Si enim ē ꝑ ſe ꝙ aia ſit imortalis ſi vna ē immortalis oēs ſunt imortales. ꝛ ſi oppoſitū eius qð ē ꝑ ſe ꝙ anima ſit mortalis ſi vna eſt mortalis nulla eſt imortalis. in talib⁹ ḡ ꝓpoſitiones ꝛ inſtantie ſunt vl'es. ℭ Deinde cuꝫ dicit.

D

E

ℭ Contingit autem quoſdam non ſyllogiſtice dicere ꝑꝑ hoc ꝙ accipiunt vtriſq3 inherentia: vt ꝛ ſcenes facit ꝙ ignis in multiplicata analogia ſit ꝛ namq3 ignis cito generatur vt dicit. ꝛ hec eſt analogia. Aliquando quidē igitur ſyllogiꝫare non cōtingit ex acceptis. aliquando vero contingit ſed non videtur.

ℭ Fit autem vt quidam vitioſe concludant. ꝓpterea quod eos medios ſumunt: qui terminos vtroſq3 ſequuntur: quale quidem facit ꝛ Ceneus: ignem gigni multiplicata ratione cōcludens hoc pacto: ignis vt dicit celerrime gignitur: quod multiplicata gignitur ratione: id celerrime gignitur. Hoc autem modo conſtare ratiocinatio nequit: ſed ſi celerrimaꝫ generationē multiplicata ſequatur ratio: ꝛ ignē celerrima generatio. Argir.

ℭ Dat tertiam dr̄iaꝫ inter ſcias doctrinales ꝛ alias q2 doctrinales arguūt magis cōuertibiliter q̄ꝫ alie. ꝛ iō min⁹ eſt deceptio in eis q̄ꝫ in alijs. duo ḡ facit. q2 primo oñdit qūo in talibus accidit deceptio. ꝛ ex eo ꝙ arguim⁹ a poſitione ꝯñtis. nā nō accidit deceptio ex tali argumētatione niſi in non ꝯuertibilibus. 2° oñdit ꝙ doctrinales arguunt cōuertibiliter ꝑꝑ quod talis deceptio non contingit illis ibi. (Si aūt eēt ipoſ'e) in ꝑma pte ponit qūo decept⁹ fuit qdā phs ſcenes. q2 arguebat ex puris affirmatiuis. volebat enim ꝓbare ꝙ ignis gñaret̃ in multiplicata ꝓportione. arguebat aūt ſic. Quicqd gñatur i m'tiplicata ꝓportiōe gñat̃ cito. ignis gñat̃ cito. ḡ ꝛc̄. cōſtat aūt ꝙ nō ſyllogiꝫabat q2 arguebat ex puris affirmatiuis. iō ait. (Cōtingit aūt quoſdā nō ſyllogiſtice dicere ꝑꝑ id ꝙ accipiūt inherētiam vtriſq3). i. q2 arguunt ex vtriſq3 inherentib⁹.

hoc eſt ex vtriſq; affirmatiuis ſu. in ſcd'a figura (vt ſcenes
facit ꝙ ignis ſit). i. gn̄atur (in multiplicata analogia) hec
eſt ꝯ quā intēdebat ꝓbare (⁊ nāq; ignis cito gn̄at̄ ſic di/
ci⁹) hec eſt minor (⁊ hec analogia). i. analogia ē hec ſiue
eſt hoc. i. ē id qđ cito gn̄at̄. hec ē maior. vʒ. ꝙ multiplica/
ta analogia ē B. i. gn̄at̄ cito. ignis gn̄at̄ cito ğ ⁊c̄. ⁊ ſbdit
ꝙ (aliqn̄ qdē igit̄ ſyllogiçare nō ꝯtigit ex acceptis aliqn̄
ꝯtingit. ſʒ nō vī). i. nō fit euidēs ſyll's q2 nō ſeruat̄ ibi for
f ma ſyllogiſtica. ¶ Notandū aūt ꝙ ſcenes fuit deceptus
arguēdo ex puris affirmatiuis nō tn̄ ſp in tali argumēta
tione fit deceptio. ſʒ aliqn̄ fit ibi deceptio, aliqn̄ nō. ⁊ ali/
qn̄ fit ibi ſyll's aliqn̄ nō. nā qn̄ arguim⁹ in mā cōuertibili
fit ſibi ſyll's ⁊ nō decipimur. ſed qn̄ nō arguimus in ꝯuer
g tibilibus decipimur ⁊ nō fit ibi ſyll's. ¶ Notandū ēt ꝙ
gn̄ari in multiplicata analogia ſiue in multiplicata pro/
portione ē ꝙ quantitas gn̄ata excedat quantitatē corru
ptā ⁊ q2 ignis ē rariſſimū corpoꝝ. iđ ſemꝑ gn̄atur multi/
h plicata analogia. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū qđ gn̄at̄
in multiplicata analogia gn̄etur cito. ¶ Dōʒ ꝙ id quod
gn̄atur in multiplicata analogia ē magis formalis. nam
elemēta magis mālia plus hn̄t đ mā ⁊ minus de forma
vn̄ minus hn̄t de dimēſionib⁹ terminatis ⁊ minus occu
pant de loco. elemēta vō formalia magis hn̄t de forma
⁊ plus de loco ⁊ plus hn̄t de dimēſionibus terminatis. ⁊
q2 quāto in maiori q̄ʒtitate ē agēs ⁊ magis formale tāto
plus agit ⁊ velocius ꝯuertit ⁊ quanto in minori quanti/
te ē patiēs ⁊ quāto ē magis māle tanto ⁊ magis ſubijcit̄
actioni agētis ⁊ citius cōuertit̄ in ipſum ⁊ accipit formā
eius. ⁊ q2 gn̄atū in multiplicata analogia ē in maiori q̄ʒ/
titate ⁊ magis formale. illud vō ex quo gn̄atur eſt in mi/
nori quantitate ⁊ magis māle. iđ in talibus eſt gn̄atio ve
lox ⁊ cito. q2 tota cauſa velocitatis in tranſmutationib⁹
eſt ex dn̄io agētis ſupra patiēs. ⁊ q2 in talibus paſſū mul
tū ſubijcit̄ dominio agētis ꝛeo ꝙ in eo fit mālitas ⁊ pauci
tas. i agēte vō formalitas ⁊ exceſſus. ideo ē ibi generatio
i cito niſi per accidēs ipediatur. ¶ Ulterius forte dubita
ret aliquis vtrum talis argumētatio ſit in materia ꝯuer
tibili vt vtrum conuertantur hec adinuicē ꝙ id qđ gn̄at̄
multiplicata analogia vt in multiplicata ꝓportione gn̄e
k tur cito ⁊ econuerſo. ¶ Dōm ꝙ in talibus hoc eſt ꝑ ſe ꝙ
gn̄atio cito fiat ex dominio agētis ſupra paſſuʒ. ſʒ h9 do
minium poteſt contingē non ſolum ex multiplicata ana
logia ad paſſum. ſʒ ēt ex remiſſione qualitatum actiua/
rum ⁊ paſſiuaꝝ ipſi⁹ paſſi ⁊ ex aere fit cito gn̄atio ⁊ aer
cito corrumpitur vt gn̄etur inde cito aliquid. q2 hʒ mul
tum remiſſas qualitates actiuas ⁊ paſſiuas. decipiebat̄
ğ ſcenes q2 arguebat ex puris affirmatiuis in mā nō cō/
uertibili pōt. n. propter nimiam paſſibilitatē aeris ex ae
re cito gn̄ari aqua. q2 aqua gn̄ata ad aerem corruptum
non ſe hēbit in proportione multiplicata ſed magis i di/
minuta. q2 ex decem pugillis aeris gn̄abitur vn⁹ pugill⁹
l aque. ¶ Ulterius forte dubitaret aliquis de eo qđ ph̄s in
nuit ꝙ in conuertibilibus fiat ſyll's ſed non videt̄. ¶ Di
cendum ꝙ ſi fiat ſyll's ex puris affirmatiuis in ſecūda fi/
gura nō ē ibi forma ſyllogiſtica. ſʒ eſt reducibilis ad for/
mam. q2 ſi conuertat̄ maior ⁊ cōuertat̄ vl'r qđ poterit fie
ri propter conuertibilitatem terminoꝝ. vl'is. n. affirmati
ua pōt conuerti in vl'em affirmatiuam gratia materie vt
quando ſunt termini conuertibiles. conuerſa ergo ma/
iori ſtatim erit ſyll's in mō ⁊ figura. q2 erit i ꝑ per ſe. ſyll's
ergo factus ex puris affirmatiuis i ſcđa figura ſi ſint ter
mini cōuertibiles dī eē ſyll'us. q2 de facili pōt reduci ad
formam ſyllogiſticaʒ dicit̄ tn̄ apparere ⁊ non videri. q2
res apparet ⁊ videtur ⁊ manifeſtat̄ eē talis per formam
ſuam. ğ q2 ibi non reſeruat̄ forma ſyllogiſtica non appa
ret eſſe ſyllogiſmus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si autem impoſſibile eſſet ex falſis veꝝ mō
ſtrare facile vtiq; eēt ſoluere. cōuerterent̄. n. ex
neceſſitate. ſit. n. concluſio. a. eſſe. hoc autē cū
ſit ea vtiq; ſunt que noui: qm̄ ſunt vt. b. ex his
demonſtrabo quod illud eſt.

¶ Quod ſi fieri non poſſet: vt verum oſtenda/ Argu.
tur ex falſis: facile eſſet reſoluere: cōuerſio nā/
q; neceſſario fieret. Sit enim. A verum: quod
cum ſit: hec ſunt: que quidem eſſe ſcio: veluti
B: ex ijs igitur illud eſſe oſtēdam.

¶ Oſtendit ꝙ in doctrinalibus nō accidat talis deceptio
q2 arguunt conuertibiliter. Propter ꝙ ſciendū ꝙ doctri
nales ſciētie quantū ad pn̄s ſpectat tripliciter arguūt cō
uertibiliter. vʒ. ex parte cauſe. ex parte v̄itatis ⁊ falſitatꝫ
ꝓpōnum. ⁊ ex parte terminoꝝ. Ex parte cauſe arguunt
ꝯuertibil'r. q2 arguūt ex cā eq̄ta. nō. n. hn̄t niſi vnū medi
um ad vnā ꝯnē ⁊ nō eſt niſi vna ꝯ vnius medij qđ nō eſſʒ
niſi medium illud eēt cauſa eq̄ta ꝯnis q̄ cauſa eq̄ta de ne
ceſſitate ꝯuertit̄ cū ſuo cāto. Scđo arguunt cōuertibil'r
ex ꝑte v̄itatꝫ ⁊ falſitatis ꝓpoſitionū. nā demōſtratiua ſcia
tales ꝑmiſſas aſſumit q̄ ſi ſunt vere de neceſſitate eſt ve/
ra cōcl'o ⁊ econerſo. ⁊ ſi ſunt falſe de neceſſitate ē falſa cō
cluſio ⁊ econuerſo. Tertio arguunt ꝯuertibil'r ex parte
terminoꝝ. q2 accipiūt terminos conuertibiles. in potiſſi
ma. n. demr̄atiōe oēs termini ſunt ꝯuertibiles. Tria ğ fa
cit ph̄s ſm ꝙ tripliciter oñdit ꝙ demr̄atiue ſcie arguunt
cōuertibiliter. nā ꝑmo oñdit hoc ex ꝑte v̄itatis ⁊ falſita/
tis ꝓpōnū. 2° ex ꝑte terminoꝝ. 3° ex parte eq̄tionis cāe. 2°
ibi. (Conuertunt̄ aūt.) tertia ibi. (Augent̄ aūt.) Cōtinet̄
aūt ſic. ꝓpter arguere ex puris affirmatiuis in ſcđa figu
ra accidit deceptio. q2 nō cōuertunt̄ ꝑmiſſe cum ꝯne ſm
v̄itatē ⁊ falſitatē. q2 pn̄t eē ꝑmiſſe falſe ⁊ ꝯ vera (ſi autem
eſſet ipoſſibile ex falſis monſtrare verū facile vtiq; eēt re
ſoluere) ſu. ꝯnem in ſua ꝑncipia ſine deceptiōe (cōuertere
tur. n. ex neceſſitate) ſu. ꝯ cū ꝑmiſſis quantuʒ ad v̄itatē ⁊
falſitatē: qđ declarat in terminis. d. (ſit. n. a. eē). i. ſit iſta ꝯ
ꝙ ponatur. a. eſſe ſu. cōcluſum ꝑ. b. (hoc autē cū ſit ea vti
q; ſunt q̄ noui: qm̄ ſunt). i. ſunt ꝑmiſſe q̄ debēt mihi eē no
te (vt. b.). q. d. ꝙ ſi eſt cōcluſio vt ſi ē. a. ſunt premiſſe vt ē
b. per qđ concluſū eſt. a. iđ ait ꝙ (ex his). i. ex. b. ſiue ex ꝑ
miſſis (monſtrabo qm̄ eſt illud). i. qm̄ eſt. a ſiue qm̄ eſt ꝯ m
⁊ ſic ſu. nō accidet deceptio. ¶ Notādū aūt ꝙ in demr̄a/
tiuis ē ꝯuertibilitas ꝑmiſſaꝝ ad ꝯnē. ita ꝙ ſi ꝑmiſſe ſunt
vere ⁊ concluſio ⁊ ecōūſo. ibi. n. ex falſis nō pōt ſequi ve
rū. iđ in doctrinalibus non poſſumus decipi arguendo
ex affirmatiuis in ſcđa figura. ¶ Notandū ēt ꝙ ꝑmiſſe n
debēt eſſe magis note q̄ʒ ꝯcl'o. iđ ph̄s ſupponēdo ꝯuer/
ſionē ꝯnis ad ꝑmiſſas vtit̄ hoc modo loquēdi. ꝙ ſi ē. a. i.
ſi ē ꝯcl'o ſunt q̄ noui qm̄ ſūt. i. ſunt ꝑmiſſe q̄ debent eē mi
bi note ꝙ ſint. Si ğ eſt. a. ſunt ꝑmiſſe ſiue eſt illud per qđ o
concluditur. a. vtpura eſt. b. ſi per. b. ꝯcluditur. a. ¶ Du
bitaret forte aliqs quō hʒ veritatē qđ hic ph̄s innuit. vʒ.
ꝙ ſi ex falſis nō poſſet monſtrari veꝝ nō poſſem⁹ decipi
arguēdo ex affirmatiuis i 2ª figura. ¶ Dōm ꝙ ſi fiat tal'
ſyll's hō ē aial. aſinus ē aial. ğ aſinus ē hō. iđ ꝯtingit đce
ptio. q2 ſic ſe hʒ hō ad aial. ꝙ pōt eē falſum ꝙ ſit hō. ⁊ tn̄
erit veꝝ ꝙ ſit aial. vt falſuʒ ē de aſino ꝙ ſit hō. ⁊ tn̄ ē veꝝ
ꝙ ſit aial. ſʒ ſi de quocūq; eēt falſum ꝙ eēt hō eēt falſum
ꝙ eēt aial. nūq̄ʒ accidēt talis deceptio. eēnt. n. termini cō
uertibiles. in terminis ğ nō cōuertibilib⁹ ſi ſeruet̄ forma
ſyllogiſtica ⁊ fiat ſyll's ex puris affirmatiuis i ſcđa figu/
ra. ⁊ ex veris ſeqt̄ falſum vt pʒ in ſyll'o nūc fcō. ſi aūt ſer/
uet̄ forma ſyllogiſtica ex falſis ſeqt̄ veꝝ ſic. ois hō ē aial.

omnis

oīs aſinus eſt homo. ḡ oīs aſinꝰ eſt aīal. eadē. n. cā eſt q̄re ex veris ſequit̄ fl̄m ſi nō ſeruet̄ forma ſyllogiſtica. ⁊ ex falſis verū ſi ſeruet̄ hꝫ forma. ſi ḡ ex falſis nō poſſet ſeq verꝝ ſemp eēnt termini ꝯuertibiles ⁊ nūq̄ꝫ accideret deceptio. ſed ſi ſic dicimꝰ incidimꝰ in quādā vitatē. ſed nō pp̄ h̄ habemus recte mētē ⁊ intētionē phi. vult. n. phs ꝙ ſi ex falſis nō poſſet ſeq verū ꝙ nunq̄ꝫ accideret deceptio arguēdo ex puri affirmatiuis in ſcōa figura. h̄ ḡ declaret̄ quō ſit pp̄ qḋ ſciēdum ꝙ ſi nō poſſet ex falſis ſequi verꝝ ſemp eſſet bonꝰ ſyll's ex puris affirmatiuis in ſcōa figura. ⁊ iō nunq̄ꝫ decipemur. hoc. n. poſito nō poſſent eſſe p̄miſſe ve niſi eſſet ꝯcl'o vera. ꝙ ſi tu dicas ꝙ in ſcōa figura arguendo ex affirmatiuis pn̄t eſſe p̄miſſe ve ⁊ ꝯcl'o falſa ſtatim ꝯcedis ꝙ ex falſis poſſit ſequi verū. in quacūqꝫ. n. mā arguēdo ex affirmatiuis in ſcōa figura ex veris ſequit̄ fl̄m in illa mā arguēdo ſm formā ſyllogiſticā ex falſis ſequit̄ verū. qꝛ ſi accipiat̄ ꝯcl'o falſa cū maiori ⁊ ꝯcludat̄ minor erit fōia ſyllogiſtica. vt ſi dicat̄. oīs hō eſt aīal. oīs aſinus eſt aīal. ḡ oīs aſinus eſt hō. hic ex veris ſequit̄ fl̄m ⁊ accidit deceptio in ſcōa figura in his terminis poſitis ex qbꝰ veris ꝯcludit̄ fl̄m nō ſyllogiſtice ex falſis ꝯcludet̄ verum ſyllogiſtice accipiet̄ ꝯcl'o falſa cum maiori ꝯcludet̄ minor que eſt va ſic. oīs hō eſt aīal oīs aſinus eſt hō. ḡ oīs aſinus eſt aīal. nō ḡ ex falſis poſſet ſeq verum ex puris affirmatiuis in p̄ma figura vbi ſic arguē eſt bene ſyllogiꝫare nunq̄ꝫ ex veris poſſet ſequi fl̄m ex puris affirmatiuis in ſcōa figura. hoc eſt ḡ qḋ phus ait ꝙ niſi ex falſis poſſet ſequi verū reſolueret̄ ꝯcluſio in p̄miſſas ſine deceptiōe. h̄ eni poſito nō decipemur arguēdo ex puris affirmatiuis in ſcōa figura. tunc. n. conuerteret̄ qꝛ eſſent termini conuertibiles qḋ pꝫ. nā hoc poſito valeret. ſi p̄miſſe ſunt cōcluſio eſt. ⁊ ſi concluſio eſt p̄miſſe ſunt. qa ſi poſſet cōcluſio eſſe abſqꝫ eo ꝙ eſſent p̄miſſe poſſent eſſe p̄miſſe falſe ⁊ concluſio vera ergo ex falſis poſſet ſequi veruꝫ. quod eſt contra ypotheſim. hac ergo ypotheſi ſtante ex cōcluſione inferētur p̄miſſe ⁊ ex p̄miſſis concluſio. quod nō poſſet eſſe niſi eēnt termini conuertibiles. vt ſi ex homine infers aīal. qa valꝫ. hō ḡ animal. ſi ex aīali poſſet iferre hominē ⁊ valeret anial. ḡ homo de neceſſitate homo ⁊ aīal eēnt termini conuertibiles. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Cōuertuntur autem magis que ſunt in mathematicis: quoniam nullum accidens recipiunt. ſed in hoc differunt ab his que ſunt in dialecticis ſm diffinitiones.

Argir. ℂ Cōuertunt̄ aūt ea magis q̄ i mathematicis ſunt: qꝛ nullū accn̄s ſed diffōnes accipiūt: atqꝫ hoc etiam ipſo a differēdi differunt facultate.

ℂ Oſtēdit ꝙ in mathematicis nō eſt deceptio. qa arguūt ex terminis ꝯuertibilibus. iō ait. (Conuertunt̄ ḡ magis que ſunt in mathematicis: qm̄ nullum accidēs recipiūt) q. d. ꝙ mathematice magis arguūt in terminis conuertibilibus. qa recipiūt ea que ſunt ꝑ ſe ⁊ nō ea que ſunt ꝑ accidēs. ⁊ ſubdit ꝙ (in hoc differūt ab his que ſunt in dyalogis). i. in dyalectic] qa ſu. dyalectica accipit multotiēs q̄ ſunt ꝑ accn̄s. mathematica vo non. (ſm diffōnes) q̄ ſu. ſunt ꝑ ſe. ¶ Notādū aūt ꝙ hoc 2m dcm̄ eſt redditiuū cauſe p̄mi dicti. A nā ſi dicat̄ homo eſt animal. hic ex falſis pōt ſequi verum. qꝛ poteſt eē aliqd ꝙ nō ſit homo. ⁊ tamē ſit aīal. ſed ſi accipiat̄ diffinitio hoīs ⁊ dicat̄. aīal rōnale eſt hō. hic ex falſis nunq̄ꝫ pōt ſequi verum. qa nihil pōt eſſe aīal rōnale qḋ nō ſit homo nec econuerſo. demōſtrator ḡ q accipit ea que ſunt ꝑ ſe ⁊ accipit diffōnes. iō nō accidit ei deceptio. qa arguit in mā ꝯuertibili. Rurſus non accidet ei deceptio qa nunq̄ꝫ ſic arguēdo ex falſis ꝯcludet verū ex puris affirmatiuis in p̄ma figura. nec ex veris fl̄m ex puri affirmatiuis i ſcōa figura. In pͥ ergo parte oſ̄debat ꝙ doctrinalis nō decipit̄ arguēdo ex puris affirmatiuis in ſcōa figura pp̄ ꝯuertibilitateꝫ vitatis ⁊ falſitatis p̄miſſarū ad ꝯcl'onē. hic aūt oſtēdit ꝙ nō decipit̄ propter ꝯuertibilitatē terminorū vt qa accipit diffōnes ⁊ ea que ſunt ꝑ ſe. non autē ea que ſunt per accn̄s. vna tn̄ ꝯuertibilitas arguit aliā ⁊ vna declarat aliā. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Augentur autem non per media. ſed in poſt ſumendo vt. a. de. b. hoc autem de. c. iterum hoc de. d. ⁊ hoc in infinitum.

ℂ Accreſcit etiam ratiocinatio non per media ſed aſſumendo: nam A. de b. ſumitur: ⁊ hoc de. c. ⁊ h̄ rurſus de. d. Atqꝫ h̄ in ifinitū ꝓcedit. Argir.

ℂ Oſ̄dit ꝙ in doctrinalibꝰ nō accidit deceptio qꝛ arguunt ex adequatiōe cauſe. intēdit. n. talē rōnē. rōnes ille q̄ augent̄ nō ꝑ media. ſed in poſt aſſumēdo ⁊ in latus ille arguunt ex adequatione cauſe ⁊ in eis nō accidit deceptio ſi arguat̄ ex ipſis affirmatiuis in ſcōa figura. demrātiōes ſunt hꝫ. ḡ ⁊c. hec autē rō fundata eſt ſup his ꝓpōnibus ꝙ rōnes demratiue augent̄ nō ꝑ media. ſed in poſt aſſumēdo ⁊ in latꝰ. Duo ḡ fac̄. qꝛ p̄mo ꝓponit ꝙ demrationes augent̄ nō ꝑ media. ⁊ declarat quō augentur in poſt aſſumēdo. 2o declarat. quō augētur in latus ibi. (Et in latus.) Continuet̄ autem ſic. dictū eſt ꝙ in demōſtrationibus nō accidit deceptio. tum qa arguūt ex conuertibilitate p̄miſſarum cōcluſionē. tum etiam qꝛ arguūt ex conuertibilitate terminorū. hoc etiam patet quia arguūt ex ꝯuertibilitate cauſe ad effectum. demōſtratiōes ergo potiſſime ſemper arguunt ex cauſa equata. in talibus. n. nō eſt niſi vnum mediū ad vnam concluſionē. qḋ pꝫ qa (augētur autem) ſu. demōſtrationes (nō ꝑ media. ſed in poſt aſſumēdo vt. ſi. a. de. b. hoc autē de. c. idē hoc de. d. ⁊ hoc in infinitū). i. iſto mō ꝓcedunt demōſtrationes in ifinitū.

ℂ Dubitaret forte aliqs quō augent̄ demōſtrationes in poſt aſſumēdo in infinitū. B ℂ Dōm ꝙ augē demōſtrationes in poſt aſſumēdo pōt itelligi tripliciter. p̄mo accipiēdo ſubm ſub ſubiecto 2o accipiēdo ſubiectū poſt ſubm. 3o accipiēdo paſſionē poſt paſſionē. Primuꝫ ſic pꝫ. ſi habere tres cōpetit triāgulo. ⁊ ſub triāgulo ſumat̄ yſocheles: ⁊ ſub yſochele ſumat̄ triāgulus. q eſt in ſemicirculo. vnū autē eſt mediū ad ꝓbandum hēre tres. vꝫ. hēre anguluꝫ extrinſecū. ita ꝙ nō augent̄ per media demratiōes. ſꝫ augent̄ in poſt aſſumēdo vt accipiēdo ſubm ſub ſubo vt accipiēdo yſochelē ſub triangulo. nā ſi triangulus hꝫ tres: ⁊ yſocheles eſt triāgulus yſocheles hēt tres. iterū poterimus multiplicare hꝫ demrationes accipiēdo ſub yſochelis triāgulū qui eſt in ſemicirculo. nā ſi yſocheles hēt tres triāgulus in ſemicirculo eſt yſocheles: ſequit̄ ꝙ habeat tres. ſi ḡ. a. dī de. b. i. hēre tres ḋ. b. i. habere tres de triāgulo. ⁊. b. de. c. i. triāgulus ḋ yſochele. ⁊. c. de. d. i. yſocheles de triāgulo qui eſt in ſemicirculo. a. i. hēre tres dicet̄ de oībus iſtis. totiēs ergo multiplicabunt̄ demrationes in poſt aſſumēdo quotiēs contingit accipe ſubm ſub ſubiecto. exponemꝰ ḡ ꝙ demōſtratiōes in poſt aſſumēdo vadūt in infinitū. i. vadunt totiēs quotiēs ꝯtingit accipe ſubm ſub ſubo. erit ergo talis ꝓceſſus ⁊ talis multiplicatio demrationū in infinitū. i. nō finiet̄ niſi finiat̄ deſcēſus ⁊ niſi finiat̄ acceptio ſubiecti ſub ſubo. 2o mō pōt exponi accipiēdo ſubiectū poſt ſubm. ꝓbabimꝰ. n. ꝙ vnitas eſt pars aliquota oīs numeri. qꝛ aliquotiēs ſumpta reddit oēm numerū. vnū eſt ḡ mediū ad ꝓbandum ꝙ vnitas ſit ſemp aliq̄ta ps oīs nūi. qa aliq̄ēs ſumpta reddit omnē nūm. multiplicabunt̄ ḡ hic oēs demratiōes nō ꝑ mediū

q2 vnum eſt medium ad hãc ↄnẽ ꝛ ſed multiplicabunť in poſt aſſumẽdo.i.in aſſumẽdo numerū poſt numerū.ſic. vnitas eſt pars aliquota oĩs numeri.binarius eſt nũs ḡ eſt pars aliquota binarij. trinarius eſt numer⁹. ergo eſt pars aliquota trinarij.ꝛ hoc mõ in poſt aſſumẽdo ad litterã vadũt demõſtrationes in infinitū.q2 in infinitū multiplicanť ſpẽs numerorū. Aſſumẽ ergo poſt põt intelligi dupl'r.vel ſm ordinẽ ꝑdicati vel ſm ordinẽ ↄſtituẽtis ad conſtitutum.ſm ordinẽ ꝑdicati ſic accipiť poſt cum accipiť ſubm ſub ſubo.q2 in ordine ꝑdicati ſubta ſunt poſt ꝑdicata.ꝛ iferiora ſunt ſub ſupiorib⁹. ſed accipiẽdo poſt ſm ordinẽ conſtituẽtis ad ↄſtitutū ſic accipiť poſt cū accipiť numer⁹ poſt nũm.q2 nũs ꝑor eſt conſtitutiu⁹ nũeri poſterioris ꝛ eſt pars eius. Si ḡ.a. eſt conſtitutiuū de.b. vt binarius cõſtitutiu⁹ trinarij.ꝛ.b.de.c.vt trinarius cõſtitutiu⁹ quaternarij.ꝛ ſic in infinitū multiplicať demonſtratio.tertio modo põt exponi accipiẽdo paſſionẽ poſt paſſionẽ.nam a ſubiecto fluũt paſſiões vna mediãte alia vt hẽre tres fluit a triãgulo per hẽre angulū extrinſecū p lineã cadentẽ eque diſtantẽ 3° lateri.augentur ḡ demſtrationes nõ per media.q2 ad vnã ↄnẽ eſt vnū mediū ꝛ ab habẽ tres eſt vnū mediū.videl3 hẽre angulū.ꝛ ad hẽre angulū vnū mediū:videl3 linea cadẽs.eſt ḡ augmentū demõſtrationū nõ p mediū.ſed in poſt aſſumẽdo q2 ꝓbabitur paſſio ſeqñs p paſſionẽ ꝑcedẽtẽ ꝛ iterū alia ſequẽs p ꝑcedẽtẽ ꝛ ſic in ifinitū.i ſic nõ finieť donec finiať ordo paſſionū.ſi ḡ.a.eſt cõ de.b.vt linea cadẽs de hẽre ãgulū.ꝛ.b. de.c.vt hic angulū de hẽre tres.ꝛ.c.de.d.vt hẽre tres forte eſt cã alteri⁹ paſſiõis.ſp vna paſſio ꝓbabit aliã paſſionẽ de ſubo ꝛ augebũť demſtrões i poſt aſſumẽdo.i.i aſſumẽdo paſſionẽ p⁹ paſſionẽ. Aduertẽ⁻ tñ ꝙ hi duo modi augẽdi demſtrões.v3.accipiẽdo ſubm ſub ſbo ꝛ paſſionẽ p⁹ paſſionẽ ſũt magĩ directe ad ſcm̃.nã ali⁹ mod⁹ icidit in modū illū q̃ augmẽtãť demſtrões i lat⁹. ❡ Deinde cū dicit.

❡ Et in latus vt.a.de.c.ꝛ de.e.vt eſt numerus quantus aut infinitus aut finitus.ꝛ hoc autē in quo ſit.a.impar numerus quantus in quo b.impar numerus in quo ſit.c. eſt vtiq3.a.de e.ꝛ eſt par quantus numerus in quo ſit.d. par numerus in quo eſt.e.eſt ergo.a.de.e.

Argir. ❡ Verſus quoq3 latus eius ſit incrementum. A/ namq3 de c: atq3 de E/ concluditur. Sit.n. a/ quidem numerus abſolute: B/ vero ſimpliciter numerus impar: Et c/ definitus numer⁹ impar. A/ igitur de c/ cõcludetur. Altera rurſus in parte: D/ quidem ſit impar numerus ſimpliciter ſumptus: E/ vero definitus numerus par: A/ igitur de E/ concludetur.

❡ Oñdit qũo augenť demſtrões in latus.d.(Et in latus) augenť demſtratiões (vt.a).i.hec paſſio.a.(de.c.ꝛ de.e.)i. ꝓbabiť de.c.ꝛ de.e.(vt eſt nũs q̃ẑt⁹) qui ſu.eſt (finit⁹ aut infinit⁹.h autẽ in q̃ ſit.a).i.iſta paſſio finit⁹ aut infinitus que d3 probari de nũo q̃ẑto itelligať per.a.(ꝛ impar numer⁹ q̃ẑtus (.i.impar eſt nũs q̃ẑt⁹ (in quo.b.)i.q̃ẑt⁹ intelligatur p.b.(impar nũs in quo.c.)i.ipar nũs intelligatur p.c.(eſt itaq3.a.de.e.)probatū eſt ḡ.a.de.c.vult etiã ꝓbare.a.de.e.dicẽs (ꝛ par nũs q̃ẑtus i quo ſit.d.) q.d.ꝙ par eſt nũs q̃ẑt⁹ i ꝛ q̃ẑt⁹ ꝙ ꝑdicať de pari intelligať p.d.variat autē hic terminos.q2 ꝑus q̃ẑt⁹ intellexit p.b. eſt ḡ vt ait q̃ẑtus in quo.d.(par numerus in quo eſt.e.eſt ḡ.a.de.e.)

C ❡ Notãdum aũt ꝙ finit⁹ ꝛ ifinit⁹ eſt paſſio numeri ꝛ eſt vnū mediū ad ꝓbãdū paſſionẽ hanc de nũo.v3.eſſe nũm q̃ẑtū.q2 rõ finiti ꝛ infiniti q̃ẑtitati ↄgruit.hic ḡ augenť demſtrationes nõ p media.ſed pñt augeri in latus.nã ſi diuidať nũs ex vno latẽ cadẽ par ꝛ ex alio impar.par ḡ ꝛ impar nõ ſe hñt in poſt aſſumẽdo:ſed ſe hñt in latus q2 vnū cadit ex vno latẽ ꝛ aliud ex alio.hoc mõ multiplicabunť hic demſtratiões in lat⁹ q2 ꝓbabiť hec paſſio finitū aut ifinitū de pari ꝛ de impari. Diſponem⁹ aũt hoc in terminis hoc mõ.ſit hec paſſio finitū aut infinitū.a.ipar numerus c.par.e.ꝓbabiť.a.de.c.ꝛ de.e.p nũm q̃ẑtum ꝛ fient inde duo ſyllõ.ita ꝙ in ꝑmo ſyllõ numer⁹ q̃ẑtus ſignificabiť p b.ſic.omne.b.eſt.a.i.oĩs nũs q̃ẑt⁹ eſt finit⁹ aut infinitus. omne.c.eſt.b.i.oĩs impar nũs eſt numer⁹ q̃ẑtus.ḡ omne c.eſt.a.i.omnis numer⁹ impar eſt finit⁹ aut infinit⁹.ꝓbatū eſt ḡ.a.de.c.i.finitum aut ifinitū de impari.ꝓbabiť.a. de.e.i.finitū aut infinitū de pari p idẽ mediū.v3.per eſſe nũm q̃ẑtū.verūtñ hoc mediū qđ ꝑus ſignificabať per.b. mõ ſignificabiť p.d.dicem⁹.n.ꝙ omne.d.eſt.a.i. oĩs numer⁹ q̃ẑtus eſt finitus aut infinit⁹.omne.e. eſt.d.i.oĩs numerus par eſt numer⁹ q̃ẑtus.ḡ omne.e.eſt.a.ꝓbatū eſt ḡ a.i.finitū aut infinitū de.c.ꝛ de.e.i.de pari ꝛ de impari ꝛ augmẽtate ſunt demſtationes nõ p media ſed aſſumendo in latus. ❡ Notandū aũt ꝙ ſpẽs numerorū vt binarius trinarius.ꝛ ſic de alijs l3 ſint in latus q̃ẑtū ad lineã ꝑdicamẽtalẽ.q2 ſi ordinareť ꝑdicamẽtū q̃ẑtitatꝭ oĩa iſta caderẽt ex latẽ i eadẽ linea.ſũt tñ ſic i poſt aſſumẽ° ſ3 rõnẽ ↄſtituẽtꝭ ꝛ ↄſtituti.q2 vnū iſtorū ſe hẽt vt ꝑus ꝛ vt ↄſtituẽs vt nũs vnitati ꝓpingor.aliud vt poſterius ꝛ vt ↄſtitutum vt nũs ab vnitate remotior.tñ de pari ꝛ impari nõ poſſumus ſic dicẽ.hec.n.nullo modo ſe hñt in poſt aſſumẽdo ſ3 ſolū ſe hñt ex pte numeri tanq̃3 cadẽtes ex latẽ. ❡ Notãdū etiã ꝙ ſiue augeanť demſtratiões in poſt aſſumendo vt cum accipiť ſubm ſub ſubo vel paſſio poſt paſſionē vel ↄſtitutū poſt ↄſtituẽs ſiẽ cum accipiť nũs poſterior poſt nũm ꝑorẽ ſiue augeanť demõſtratiões in latus vt cū augenť p ſpẽs cadẽtes ex latẽ ꝛ ex equo diuidẽtes gen⁹ erit vnum mediū potiſſimū ad vnã paſſionẽ vt ad hẽre tres nõ eſt mediū potiſſimū niſi hẽre angulū.ꝛ ad hẽre angulū nõ eſt mediū potiſſimū niſi linea cadẽs eq̃ diſtãs ꝛ ad ꝓbãdū nũm eẽ finitū aut ifi⁻ nõ eſt mediū niſi nũs q̃ẑt⁹ ꝙ ſi accipeť aliud mediū.vt ſi ad hẽre tres accipeť pro medio triãgulus nõ accipeť mediū potiſſimū. triãgulus.n.nõ ẽ ꝓpe mediū ſ3 ſubm.imo nõ ſolū nõ ẽ niſi vnū me⁻ potiſſimū ad vnã paſſionẽ.ſ3 ẽt nõ eſt niſi vnū ſubm potiſſimū vni⁹ paſſiõis.nã ꝛ ſi multe paſſiões pñt eẽ eiuſdẽ ſubi ſm quẽdã ordinẽ.q2 vna erit p aliã nũq̃3 tñ erũt multa ſubã potiſſima eiuſdẽ paſſiõis.ſ3 de his oib⁹ in 2° diceť pleni⁹. D E

❡ Sed q2 differunt q2 ꝛ propter quid ſcire primū qdẽ in eadem ſcientia ꝛ in hac dupliciter. Vno quidem modo ſi per nõ medium ſit ſyllogiſmus. Nõ.n. accipiť ꝑma cauſa.ſed que eſt ꝓpter qd ſciẽtia ſecundū primam cauſam. T.c.p

Argir. ❡ Differt autem ſcire eſſe ꝛ propter quid eſt: primo quidem in eadem ſcientia: atq3 in hac dupliciter: vno quidem modo/ ſi ratiocinatio non per ea que vacant medio fiat: non.n.prima ſumitur cauſa: ſcientia autē eius propter quid eſt/ per primam ſit cauſam.

❡ Hec pars diuidebať ↄ totū ꝑcedẽs.dicebať.n.ꝙ phs ꝑ determinabat de demſtratione in ſe ꝛ abſolute.2° determinabat de ea cõparãdo vnã demſtrationẽ ad aliã.ꝛ q2 põt patẽ ex dictꝭ qũo accipiẽda ſunt capitula in ꝑcedẽtib⁹ ꝛ quot ꝛ q̃ facit phs in determinãdo de demſtratione ſm ſe. volum⁹ aũt totū reſiduū hui⁹ ꝑmi libri diſtiguẽ in ſua ca

pitula ⁊ oſtendē q̄ ⁊ quot facit pħs in determinando de demſ̄ratione comparādo vnā ad aliā. diuidit̄ aūt totꝰ iſte ſequēs liber in ſex capl'a ſiue in ſex ꝑncipales ꝑtes. qꝛ ꝑ° cōparāda eſt demōſtratio ꝑꝑ qd ad demōſtrationē qꝛ vt eligamꝰ nobis demōſtrationē ꝑꝑ qd q̄ maxime fac̄ ſcire. 2° qꝛ nō ſufficit ſcire qūo ſe hēt ꝑꝑ qd ⁊ qꝛ. nec ſufficit ſcire qūo ꝑꝑ qd maxime facit ad ſciaꝫ vbi ſciuerimꝰ in qua figura ordināda eſt demonſtratio ꝑꝑ qd vt maxime hēat hūc effectum ⁊ maxime faciat ſcire. eſt eni ordināda in ꝑma figura. qꝛ ꝑ illā maxime cōtingit ſcire. 3° nō ſufficit ſcire qd eſt demōſtratio ꝑꝑ qd q̄ maxime facit ſcire nec ſufficit ſcire in qua figura eſt ordināda talis demōſtratio vt maxime faciat ſcire. ſed ne deueniemus a ſciētia ⁊ a ſcire opꝫ nos ſcire ⁊ cognoſcē oppoſitū demōſtratiōis. vꝫ. ſyllogiſmū ignorātie qui hꝫ nos decipē ⁊ facit nos neſcire ⁊ ignorare. nō. n. bn̄ pōt ſciri vnū oppoſitorū ignorato reliquo. nō ḡ bn̄ pōt ſciri demōſtratio q̄ eſt ſyllogiſmꝰ ſciētie ignorato ſyll'o oppoſito qui eſt ſyll's ignorantie. 4° dato ꝙ ſciuerimꝰ oia iſta adhuc poſſumꝰ credē ꝙ iſta eēnt impoſſibilia ⁊ ꝙ impoīe eſſet ſcire eo ꝙ nō eēt ſtatus nec in ꝑdicamētis nec in cauſis. iō ſicut ne decipemur ⁊ ne deuiaremꝰ a ſcire oportuit determinare de ſyll'o ignorātie. ſic ne reputaremꝰ ꝙ ipoīe eſſet ſcire oportuit determinare de ſtatu ꝑdicamētoꝝ ⁊ cāꝝ ⁊ ꝙ nō ſit in talibꝰ in infinitū abire. 5° qꝛ demſ̄ratio nō ſolū diuidit̄ in demſ̄rationē qa. et ꝓpter qd. ſed etiā in demōſtrationē vl'em ⁊ particulareꝫ affirmatiuā ⁊ negatiuā oſtēſiuāꝫ ⁊ ad ipoīe. iō nō ſufficit comparaſſe demōſtrationeꝫ qꝛ ad demōſtrationē ꝓpter qd, niſi etiā comparent̄ oēs he demōſtrationes adiuicē. 6° qꝛ oia iſta ſunt propter ſcire. ideo non ſufficit de omnibus his tractaſſe niſi comparent̄ ipſa ſcire ⁊ ipſe ſcie adiuicē. ergo iſte ꝑmus liber ſequēs diuidit̄ quaſi in ſex capitula vel in ſex partes ꝑncipales. nam in ꝑmo cōparat demōſtrationē ꝓpter qd. ad demōſtrationē qꝛ. vt eligat ſibi demōſtrationē ꝑꝑ quid que maxime facit ſcire. 2° oñdit in qua figura eſt ordināda talis demōſtratio vt maxime faciat ſcire. 3° determinat de oppoſito demſ̄ratiōis. i. d̄ ſyll'o ignorantie ne ꝯtingat nos decipi ⁊ ne deuiemus a ſcire. 4° ꝓbat ꝙ eſt ſtatꝰ in ꝑntis ⁊ in cauſis ne credamꝰ ꝙ ſit impoīe ſcire. 5° qꝛ determinauerat de demōſtratiōe qꝛ ⁊ ꝓpter qd. determinat de demōſtratione particulari ⁊ vli. vel affirmatiua ⁊ negatiua. oñſiua ⁊ ad impoīe. vt doceat nos oēs modos demſ̄randi ꝑ quos aliq̊ mō cōtingit ſcire. 6° ⁊ vltimo. qꝛ oia iſta ſunt ꝑꝑ ſcire cōparat ipas ſcias adinuicē ⁊ determinat de ipſo ſcire. ſcđa ibi. (Figuratū aūt magis faciēs ſcire.) 3° ibi. (Ignorātia aūt nō ſm negationē.) q̄rta ibi. (Eſt autē ſyll's ois ꝑ tres termios.) q̄nta ibi. (Cū aūt ſit demōſtratio alia qdē ꝑticularis.) 6° ibi. (Certior autē eſt ſcia ⁊ ꝑor.) Qđ ſi cure eſt nobis ſemper bimēbrē diuiſionē facē vt has ꝑtes magis artificialiter ſumamꝰ. dicemꝰ ꝙ poſtq̄ꝫ auctor determinauit de demōſtratiōe in ſe. In ꝑte iſta determinat de demſ̄ratiōe cōparādo vnam ad aliā. Circa qđ duo fac̄. qꝛ ꝑ° cōparat demōſtrationē ad aliā. 2° cōparat ſciam ad ſciam ibi. (Certior aūt eſt ſcia ⁊ ꝑor.) Circa ꝑm duo fac̄. qꝛ ꝑ° cōparat demōſtrationē qꝛ ad ꝑꝑ qd vt eligat ſibi demſ̄rationē illā q̄ magis fac̄ ſcire. 2° ꝓbat ꝙ ſit ſtatꝰ in ꝑntis ⁊ in cauſis oñdens ꝙ in talibꝰ nō eſt in infinitū abire ne credat̄ ꝙ ipoīe ſit ſcire ibi. (Eſt aūt ois ſyll's ꝑ tres terminos.) Circa ꝑm duo fac̄. qa ꝑ° facit qđ dcm̄ eſt. determinat. n. de demſ̄ratione qꝛ. ⁊ de demſ̄ratione ꝑꝑ qd q̄ maxime facit ſcire. 2° determinat de oppoſito demōſtratiōis. vꝫ. de ſyll'o ignorantie ne ꝯtingat nos decipi ⁊ ne ꝑ ignorātiam deuiemus a ſcire ibi. (Ignorātiā nō ſm negationē.) Circa ꝑm duo fac̄ qꝛ vt dcm̄ eſt. ꝑ° cōparat demſ̄rationē qꝛ. ad demſ̄rationeꝫ ꝑꝑ qd. vt eligat demſ̄rationē ꝓpter qd que maxime facit ſcire. 2° oſtēdit in q̄ figura eſt ordināda talis demſ̄ratio vt maxime faciat ſcire ibi. (Figurarū aūt magis faciens ſcire.) Intētio ḡ ꝑme partis eſt cōparare demōſtrationē qa ad demōſtrationē ꝑꝑ qd. vt doceat nos qūo ꝑ hāc demōſtrationē ⁊ ꝑ illā ꝯtingit ſcire. Circa qđ duo fac̄. qꝛ ꝑ° cōparat demſ̄ratiōeꝫ qꝛ. ad demſ̄rationē ꝑꝑ qd. in eadē ſcia. 2° in diuerſis ſciētijs ibi. (Alio aūt mō differt ꝑꝑ qd.) Circa ꝑm duo facit. qꝛ ꝑ° cōparat demōſtrationē qꝛ. ad demōſtrationē ꝑꝑ quid. ⁊ dat diuerſos modos demōſtratiōis qꝛ. ſcđo exeq̄t de modis illis ibi. (Oꝫ ꝓpe ſint planete.) Circa ꝑm duo facit ſm ꝙ dupl'r diſtinguit qꝛ. a ꝑꝑ qd. ibi. (Alio v̾o mō.) Dicit ḡ. (Sed differt ſcire qꝛ ⁊ propter qd ꝑmū qdē in eadē ſcia ⁊ in hac). i. ⁊ in eadeꝫ ſcia (dupl'r.) ſꝫ. ſumit̄ hec drentia (vno qdē mō ſi nō ꝑ non mediuꝫ). i. per cām imediatā. (fiat ſyll's: non eniꝫ accipit̄ cā ꝑª). i. cā ꝓpria ⁊ imediata. (Sꝫ ſcia q̄ eſt propter qd eſt ſm ꝑmaꝫ cām). i. ſm cām primā ⁊ imediatā. q. d. ꝙ vno mō differt qꝛ. a propter qd. ſi fiat demōſtratio nō ꝑ cām imediataꝫ. ſed remotā. talis. n. ſcia nō eſt ꝓpter qd. ſed ſcia q̄ eſt ꝑꝑ qd eſt ꝑ cām ꝑmā. i. per cauſam imediatam que primo. i. primo attingit effectum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Alio v̾o mō nō per media quidē. ſed nō per cām ſed per ꝯuertentiā ⁊ per notius. Nihil. n. ꝓhibet eq̄ue predicantiū notius eſſe aliquādo non cām. Quare per hanc erit demonſtratio.

¶ Alio vero modo: ſi per ea quidem q̄ꝫ vacāt medio non tamen per cauſam: ſed per notius eorū que conuertuntur efficitur. Atq̄ꝫ nihil ꝓhibet vt eorum que de ſeſe mutuo predicātur notius interdum ſit id quod non eſt cā. Quare demonſtratio per idipſum efficietur. Argir.

¶ Dat aliā drntiam int̄ qꝛ. ⁊ ꝑꝑ qd. dicēs. (Alio v̾o modo differt.) ſꝫ. qꝛ a ꝓpter qd (per nō media qdem. ſed ꝑ non cām). q. d. ꝙ vno mō differt qꝛ a ꝓpter qd qn̄ vtraq̄ꝫ accipit cām ſed qꝛ accipit cām mediatā. ꝑꝑ qd ꝟo imediatā. Alio v̾o modo differt qꝛ a ꝑꝑ qd nō ꝑ mediatū ⁊ imediatū ſed ꝑ cām ⁊ nō cām. vt ſi qꝛ arguat nō per cām ſed ꝑ effectū. ꝑꝑ qd autē arguat ꝑ cām (ſed per ꝯuertētiā ⁊ ꝑ notius). q. d. ꝙ lꝫ qꝛ arguat ꝑ nō cām. qꝛ arguit ꝑ effectū pōt tn̄ arguē ꝑ ꝯuertētiā ⁊ per notius. qꝛ effectꝰ pōt eſſe ꝯuertibilis cuꝫ cauſa: ⁊ pōt eſſe nobis notior q̄ꝫ cauſa iō ſubdit ꝙ. (ꝓhibet. n. nihil eque ꝑdicātiū). i. ꝯuertibiliuꝫ (notius aliqñ eē nō cām). i. effectū ſꝫ. q̄ꝫ cā (q̄re ꝑ hāc). i. ꝑ hꝯ nō cāꝫ vel ꝑ hꝯ effectū notiorē (erit). i. eē poterit (demſ̄ratio). ¶ Notādū aūt ꝙ ad bn̄ facē oia debēt ꝯcurrere ad deficē autē nō opꝫ in oibus deficē: ſed defectum eſt aliqd ſi ſolū in vno deficit: ſed tūc eſt magis defectiuū qn̄ in oibus deficit. Ad demōſtrationē ꝑꝑ qd duo requirunt̄ ⁊ opꝫ ambo illa ꝯcurrere. vꝫ. ꝙ talis demſ̄ratio ſit ꝑ cām ⁊ ꝙ ſit ꝑ cām imediatā. i. ꝓpriā ⁊ ꝯuertibilē. igit̄ erit demōſtratio qꝛ. vel ſi nō eſt ꝑ cām ſed ꝑ effectū vel ſi eſt per cām nō tn̄ ꝑ cām imediatā ⁊ cōuertibilē. Poſſet etiā eſſe ⁊ tertiꝰ modus qꝛ vt ſi deficeret in vtriſq̄ꝫ ꝙ nec ſit ꝑ cāꝫ. ſed ꝑ effectū nec ſit ꝑ effectū ꝓpriū ⁊ ꝯuertibilē. ois ḡ demōſtratio vel eſt ꝑ cām vel eſt ꝑ effectuꝫ. per cām dupl'r. vel per mediatā vel ꝑ imediatā. ⁊ ꝑ effectū dupl'r. vel per effectum ꝓpriū ⁊ ꝯuertibilē vel ꝑ effectū nō ꝓprium ⁊ nō cōuertibilē cum ḡ q̄tuor modis poſſit eſſe demonſtratio. vno mō eſt demſ̄ratio ꝑꝑ qd cum eſt demſ̄ratio ꝑ cām imediatā. tribꝰ alijs modis erit demſ̄ratio qꝛ. ¶ Notandū ē̄t ꝙ cū pħs aſſignauerit duos modos i illis duobꝰ modis cōprehēdit̄ tertiꝰ. nā ſi eſt vnꝰ modus qꝛ. q nō accipit immediatū eſt alius modus qꝛ. q non accipit cāꝫ. opꝫ ꝙ ſit

A B

tertius modus qꝛ.qui deficit in vtriſqꝫ ideſt qui nõ acci/
C pit cã3 nec imediatũ. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrũ dẽmõ ſtratio qꝛ.faciat ſcire:⁊ videtᷣ ꝙ nõ:qꝛ ſcire eſt ex ꝑmis ve ris ⁊ imediatis cauſiſqꝫ ꝯnis.cum ğ demõſtratio qꝛ.non hẽat has ꝯditiones videtᷣ ꝙ nõ faciat ſcire. ¶ Jn ꝯrium
D eſt phus q diſtinguit ſcire qꝛ.a ſcire ꝓpter qd. ¶ Dõm ꝙ demonſtratio qꝛ.facit ſcire.ſed illud ſcire non eſt ſcire po tiſſimũ.⁊ ideo nõ opꝫ ꝙ hẽat oẽs ꝯditiões:ſed ſufficit ꝙ aliquo modo participet cõditiones illas que requiruntᷣ ad ſcire.nã ſcire ꝑ effectũ imediatum:⁊ ꝯuertibilẽ eſt ſci/ re aliquo mõ ex veris ⁊ imediatis ⁊ ex ꝑoribus ⁊ notio/ ribus ⁊ ex cauſis ꝯclõnis.demõſtrãs eni ꝑ effectũ ꝓpriũ demõſtrat ex veris:qꝛ verũ eſt talẽ effectum eſſe.⁊ demõ ſtrat ex imediatꝭ:qꝛ ex q̃ effect⁹ eſt ꝓprius hẽt ſe imediate ad cãm.demr̃at ex ꝑorib⁹ ⁊ notioribus non ſimplr̃:ſed q̃ ad nos nunq̃ꝫ eſt eni demõſtratio ꝑ effectus niſi effect⁹ illi ſint ꝑores ⁊ notiores nobis.demr̃atio ğ pp qd.demr̃at ꝑ ꝑora ⁊ notiora ſimplr̃.demr̃atio autẽ qa ꝑ ꝑora ⁊ notio/ ra nobis.Jn mathematicis autẽ vbi cãe etiam ſunt q̃ ad nos notiores effectib⁹ nulla demõſtratio eſt ꝑ effect⁹:nul la eni eſſet demõſtratio ꝓbare hꝛe angulũ extrinſecũ per hẽre tres.nã hoc eſt eni demr̃are.vꝫ.patefacẽ ⁊ declara/ re.nullo autẽ mõ patefacit nec declarat qd̃ nõ eſt notius ſimplr̃ ⁊ quo ad nos.iõ in mathematicis demr̃atiões oñ/ ſiua ꝑ effectũ nõ demõſtratᷣ cã.in nãlibus aũt hñt locum tales demr̃atiões vbi vtplurimuꝫ effectus ſunt notiores cauſis.demõſtrare ğ ꝑ effectum ꝓprium cãm ꝓpriã vel i/ mediatã eſt demr̃are ex veris ⁊ imediatis ⁊ ex ꝑorib⁹:⁊ notioribus quo ad nos etiã.hoc demr̃are eſt ex cauſis ꝯ nis nõ ex cauſis in eẽndo ſed ex cauſis in inferendo. effe/ ctus enĩ nõ eſt cã ꝙ cã ſit ſed põt eſſe cã ꝙ cã inferatᷣ ⁊ cõ cludatᷣ.oñſum eſt ğ quõ demõſtratio ꝑ effectuꝫ ꝯuertibi/ lẽ facit ſcire ex ꝑoribus ⁊ notiorib⁹.demõſtratiões võ qꝛ per cãm remotã vel per effectum nõ ꝯuertibilẽ nõ faciũt ſcire affirmatiue ⁊ ꝙ hoc ſit: ſed negatiue.⁊ ꝙ hoc nõ ſit tñ eo ipſo ꝙ aliquo modo faciunt ſcire aliqd ꝑticipãt de conditionibus q̃ reqrũtᷣ ad ſciẽdũ ⁊ ſm hoc pñt dici de mr̃atiões nõ ſimplr̃ ſed ſm qd. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ꝙ ꝓpe ſunt planete ꝓpter id ꝙ nõ ſintil/ lant.ſit igitᷣ in quo.c.planetẽ.in quo. b.nõ ſin tillare.in quo.a prope eẽ.verũ eſt igitᷣ.b.de.c. dicere.planete.n.nõ ſintillãt.ſed ⁊.a.de.b.nõ ſintillãs.n.ꝓpe eſt.hoc autẽ accipitᷣ aut ꝑ idu ctionẽ aut ꝑ ſenſum.neceſſe eſt ergo.a.ipſi.c. ineſſe.q̃re demõſtratũ eſt ꝙ erratice ꝓpe ſunt.

Argir. ¶ Ueluti vagas ſtellas eſſe prope:quia nõ mi cant:vage ſtelle ſunt C: non micare B: pro/ pe eſſe collocetur in A. Uere igitur B.dicetᷣ de C:vage nãqꝫ ſtelle nõ micant.at vere etiaꝫ A.de ipſo dicetur b:qd̃.n.nõ micat:id eſt pro pinquum:hoc autem per iductionem vel ſen ſum ſumatur.A.igitur neceſſe eſt ipſi compe tere C:q̃re demõſtratũ eſt vagas eẽ ꝓpinq̃s.

¶ Exequitᷣ de oĩbus his modis ſm q̃s differt qꝛ.a pp qd. Circa ꝙ tria facit ſm ꝙ tribus modis põt fieri demõſtra tio qꝛ.nã ꝑ determinat de demr̃atione qꝛ.q̃ ſit ꝑ effectum ꝯuertibilẽ.2° de ea que ſit ꝑ effectũ nõ cõuertibilẽ.3° de ea que ſit ꝑ cãm remotã.ſcõa ibi.(Jn qbus aũt media.)ter/ tia ibi.(Amplius in qbus mediũ.) Circa ꝑmum duo fa/ cit ſm ꝙ duo exẽpla adducit ad ꝓpoſitũ.ſcõa ibi.(Jtem ſic lunã.) Circa ꝑmũ tria facit.nã ꝑmo ponit hui⁹ demr̃a tionẽ qꝛ.2° oſtẽdit ꝙ talis demõſtratio nõ eſt pp qd.3° do cet eã reducẽ ad pp qd.ſcõa ibi.(Hic igitur ſyll's.) tertia ibi.(Cõtingit aũt alterũ.) Dicit ğ.(Ut ꝙ ꝓpe ſint plane/ te pp id qd̃ nõ ſintillãt)ſu.eſt demõſtratio qꝛ.exponit aũt hãc demr̃ationẽ in terminis.d.(ſit in q̃.c.planete).i. pla nete ſit minor extremitas(in quo.b.nõ ſcintillare).i.non ſcintillare ſit medius terminus(in quo.a.ꝓpe eſſe).i.ꝓ/ pe eſſe ſit maior extremitas(verũ ğ erit dicẽ.b).i. nõ ſcin tillare(de.c.).i.de planetis.(planete eni non ſcintillant) hec eſt minor.(ſed.a.).i.nõ ſcintillare(de.b.).i. de prope eſſe ſu.ꝑdicatᷣ(nõ ſcintillãs eni ꝓpe eẽ)ſu.ꝯtingit.hec eſt maior.⁊ ſubdit(hec ãt)maior.ſ.ꝓpõ(accipiatᷣ ꝑ iductio nẽ aut ꝑ ſenſum)q̃ accepta ⁊ ꝯceſſa(neceẽ eſt ğ.a.).i.ꝓpe eſſe(ineẽ ipſi.c.).i.planetis.(q̃re demr̃atũ eſt ꝙ erratice) ideſt planete(ꝓpe ſunt)iſta eſt ꝯclõ.formetᷣ ğ ſyll's ſic.oẽ b.eſt.a.i.oẽ nõ ſcintillãs ꝓpe eſt.oẽ.c.eſt.b.i. oẽs plane/ te nõ ſcintillãt.ğ oẽ.c.ẽ.a.i.oẽs planete ꝓpe ſunt. ¶ No/ E tandũ aũt ꝙ q̃ꝫto res remotior eſt tãto min⁹ põt ibi figi viſus.ſtelle ğ fixe:qꝛ ſunt remotiores q̃ꝫ planete nõ vĩ no bis ꝙ planete ſcintillãt ſic̃ ſtelle fixe.Qd̃ eni corpus ali/ qd̃ ſcintillet põt ꝯtingẽ duplr̃:vel ſm ỽitatẽ:qꝛ aliq̃ ſcin/ tille fluũt ab illo corꝑe ſic̃ apparet in igne:vel ſm appa/ rẽtiã tũc nõ erit pp defluxũ corꝑis.erit ğ ꝓpter defluxuꝫ viſus.viſus igitᷣ defluit ⁊ non bene figitᷣ in illo corpore:⁊ iõ dĩ.videtᷣ ꝙ ſcintillet.Aduertẽdum tñ ꝙ dĩ viſus nõ fi gi in corpore nõ qꝛ radij exeant a viſu ⁊ attigant corpus ⁊ illi radij ſint inſtabiles:ſed qꝛ ſpẽs multiplicatᷣ a corꝑe ⁊ recipitᷣ in viſu ⁊ ſpẽs illa recepta nõ hẽt tantã fixioneꝫ i oclõ ſi drĩuetᷣ a re remota q̃ꝫtũ hꝫ ſi derivetᷣ a re ꝓpinq̃. ¶ Notandum etiã ꝙ ſemꝑ debemus arguẽ a notis.ſi er/ F go arguimus a cauſa ad effectũ arguim⁹ a notis ſimplr̃: aut qñ ecõuerſo opꝫ ꝙ arguamus a notis ſm nos.nota aũt ſm nos ſunt accepta ꝑ inductionẽ vel ꝑ ſenſum:⁊ qa in ꝑdicto ſyllõ vbi ꝓbamus ꝓpe eſſe de planetꝭ ꝑ nõ ſcin/ tillare arguim⁹ ab effectu ad cãm opꝫ ꝙ maior.vꝫ.ꝙ oẽ nõ ſcintillãs ſit ꝓpe in q̃ ſtat tota ỽtus ſyllĩ ſit nota nobis ⁊ ſit accepta ꝑ inductionẽ vt ꝙ in multis ꝑticularib⁹ hoc ſit iõ arguam⁹ hoc eſſe ſimplr̃ vel opꝫ ꝙ ſit accepta ꝑ ſen ſum ꝙ ſentiam⁹ ſic eſſe.ꝓpões eni note nobis aliq̃ ſunt accepte ꝑ ſenſum vt ꝙ eclipſatᷣ ſol.qꝛ videm⁹ ipm ſenſibi litᷣ eclipſari.aliq̃ ſunt accepte ꝑ iductionẽ vt ꝙ aĩalia mo dicũ viuẽtia ſunt collica:qꝛ videm⁹ in multꝭ ſic eẽ. ¶ No/ G tandum etiã ꝙ id qd̃ ſꝑ mouetᷣ vno motu eſt regulare.id aũt qd̃ mouetᷣ diuerſis motibus eſt q̃ſi irregulare.põt ğ dici irregulare in motu qd̃ nõ ſequitᷣ vnũ modũ mouẽdi. vl̃ põt dici irregulare in motu id qd̃ mouetur ꝯrie ab eo qd̃ eſt regula oĩs motus.planete ğ dicuntᷣ erratice q̃ꝫtũ ad motũ vel qꝛ mouentᷣ diuerſis motibus:vel qꝛ mouen tur motu ꝯrio motui ꝑmi mobilis.qui motus ꝑmi mobi lis eſt rõ ⁊ regula omnis motus. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Hic igitur ſyllogiſmus non eſt propter qd. ſed qꝛ.nõ.n.ex eo ꝙ nõ ſintillãt prope ſunt: ſꝫ ꝓpter id qd̃ prope non ſintillant.

¶ Hec igitur ratiocinatio non eſt ipſius pro/ pter qd eſt:nõ.n.qꝛ non micãt:vagãtes ſtelle ideo ſunt ꝓpe:ſed qꝛ ſunt ꝓpe: iõ non micãt. Argir.

¶ Oñdit talẽ ſyll'm nõ eſſe pp qd.qꝛ nõ eſt ꝑ cãm: ſed per effectũ dicẽs.(Hic igitᷣ ſyll's nõ eſt pp qd ſed qꝛ.nõ eni ex eo ꝙ nõ ſcintillãt ꝓpe ſunt)ſu.planete.i.nõ ſcintillare nõ eſt cauſa de ꝓpe eẽ.(ſed pp id ꝙ ꝓpe ſunt nõ ſcintillãt).i. ꝓpe eſſe eſt cã de nõ ſcintillare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Contingit aũt ⁊ ꝑ alterũ alterũ demõſtrare ⁊ erit propter qd demonſtratio.vt ſit.c.errati ce.b.in quo prope eſſe.a.non ſintillare. eſt igi

tur ⁊.b.in.c.quare ⁊ in.c.a. ⁊ in.b.a. quod eſt
non ſintillare: ⁊ erit propter quid ſyllogiſm⁹.
accepta enim eſt primo cauſa.

Argir. ¶ Fieri.n.pōt vt ꝑ alterū: alteꝝ oñdatur: atqꝫ
tunc erit ipſius ꝑꝑ quid eſt rōcinatio: nam ſtel
le vagantes quidē ſint C: prope aūt eſſe in b: ⁊
non micare collocetur. In.a. ⁊.b. igitur com
petit ipſi C: nam vagantes ſtelle ſunt prope:
⁊ A.conſtat ipſi competere B.ea nāqꝫ nō mi
cant: que prope ſunt. Quibus fit vt A. quoqꝫ
competat ipi C: atqꝫ hec eſt rōcinatio ipſi⁹ ꝑꝑ
quid eſt: nam ſumpta eſt ipſa cauſa prima.

¶ Docet reducē hanc demōſtrationē q̄ꝛ.ad propter qd.ꝺ
monſtraꝛ eni ibi cauſa per effectum: ⁊ ideo eſt demōſtra/
tio qa.ↄuertaꝛ ḡ ⁊ demonſtreꝛ alterum ꝑ alterum.i.effe/
ctus ꝑ cauſam: ⁊ erit ꝓpter quid.ideo ait. (Contigit aūt
mōſtrare alterū ꝑ alterū).q.d.ꝙ non ſolum monſtraꝛ cā
ꝑ effectum ſed etiam contingit mōſtrare alterū ꝑ alteruꝫ
ideſt effectū ꝑ cām.(⁊ tūc erit ꝑꝑ qd demſ̃ratio vt ſit in.c.
erratice).i.erratice ſiue planete ſint mioꝛ extremitas (in
quo.b.ꝓpe eſſe).i.ꝓpe eē ſit medi⁹ terminus.(in q̊.a.nō
ſcintillare).i.nō ſcitillare ſit maioꝛ extremitas(eſt igitur
b.).i.ꝓpe eſſe(in.c.).i.in planetis.iſta eſt minoꝛ ꝙ plane
te ꝓpe ſunt: ⁊ (q̄re ⁊ in.c.).i.in planetis(eſt.a.)hoc eſt nō
ſcintillare.hec eſt ↄclō(⁊ in.b.).i.in ꝓpe eſſe(eſt.a.qꝺ eſt
nō ſcintillare)iſta eſt maioꝛ.(⁊ erit ꝑꝑ qd ſyllꝰs.accepta
eſt igiꝛ ꝑma ⁊ imediata cā.) Formeꝛ ḡ ſic ſyllꝰs. oē.b.eſt
a.i.oē qꝺ ꝓpe eſt non ſcintillat.c.eſt.b.i.planete ꝓpe ſūt.
ḡ.c.eſt.a.i.planete non ſcintillant. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Item ſic lunam demonſtrant quod per in/
crementa circularis ſit. Si quidem igitur ipſi
us qui factus eſt ſyllogiſmus.

Argir. ¶ Rurſus fit vt luna per accretiones demon/
ſtretur eſſe rotunda: quemadmodum quidaꝫ
demonſtrant: nam ſi rotūdum eſt id oē qꝺ ſic
accreſcit. Luna aūt ſic accreſcit: ꝑſpicuū eſt lu
nā eſt rotūdā. Atqꝫ hoc quideꝫ mō ea facta eſt
ratiocinatio: qua ipſum eſſe oſtenditur.

¶ Adducit aliud exēplū ad ꝓpoſituꝫ. Circa ꝙ tria facit q̄ꝛ
ꝑ̄ ponit hꝰ exēplum oſtēdēs ꝙ ibi eſt demōſtratio qa.2°
docet reducē demōſtrationē q̄ꝛ.ad ꝓpter qd.3° que dixe/
rat de demōſtratiōe qa.exponit in terminis.2° ibi.(Ecō/
uerſo ḡ poſito.)3° ibi.(Sit igiꝛ luna i quo.c.) ¶ Dicit ḡ.
(Itē ſic).i.per demōſtrationē q̄ꝛ(Demonſtrāt lunā ꝙ ſit
circularis ꝑ icremēta).i.ꝑꝑ icremēta vt qa creſcit ⁊ aug/
mētaꝛ in lumine circulariꝛ(ſic quidē igiꝛ)ſu. faciēdo de/
monſtrationē de luna(factus eſt ſyllꝰs).i.facta eſt demſ̃ra
tio(ipſi⁹ q̄ꝛ).nō autē ſu.ꝑꝑ quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ecōuerſo aūt poſito medio ipſius ꝓpter qd
ſyllꝰs.nō.n.ꝑꝑ augmenta circularis eſt.ſed q̄ꝛ
circularis eſt accipit augmēta huiuſmodi.

Argir. ¶ At ſi mediū ↄ̄ ponatur: extruetur ipſius ꝓ/
pter quid eſt ratiocinatio: non.n. ob acretio/
nes tales: rotunda eſt luna. Sed q̄ꝛ eſt figure
rotonde: ideo talia ſuſcipit incrementa.

¶ Docet reducē hāc demōſtrationē qa.ad ꝑꝑ qd.d.(Ecō
uerſo aūt poſito medio ipſi⁹ ꝑꝑ qd) ſit ſu.demſ̃ratio.q.d.
ꝙ ſi nos demſ̃ram⁹ de luna circulare ꝑ h̄ mediū q̄ꝛ augeꝛ
circulariꝛ in lumine facim⁹ demſ̃rationē qa.ſed ſi ecōuer/
ſo accipem⁹ mediū vt ꝙ demſ̃rarem⁹ de luna augmētari
in lumine circulariꝛ: q̄ꝛ eſt circularis faciem⁹ demſ̃ratio/
nē ꝑꝑ qd.cuius cā eſt.nā(nō eni ꝑꝑ augmēta circularis
eſt).i.nō q̄ꝛ augmētaꝛ luna in lumine circulariꝛ.iō circu
laris eſt: ſed ecōuerſo.iō ait.(ſed q̄ꝛ circularis eſt recipit
augmēta hꝰ.i.augmētaꝛ in lumine circulariꝛ.cū ḡ eē cir
culare ſit cā receptiōis luminis circulariꝛ.ſi volum⁹ facē
demſ̃rationē ꝑꝑ qd opꝫ ꝙ ꝓbemus augmētuꝫ circulare
luminis de luna ꝑ h̄ ꝙ eſt circularis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Luna ſit in quo.c.in quo.b. augmentum in
quo.a.circularis.

¶ Atqꝫ ſit in C.luna: rotondum in b: ſit accre Argir.
ſcere ponatur in A.

¶ Exponit hanc demſ̃rationē in terminis: ſed nō exponit
eā vt eſt demſ̃ratio ꝑꝑ qd: ſed vt eſt qa.iō ait(ſit luna in q̊
c.).i.ſit minoꝛ extremitas(augmētari in lumine circula/
riꝛ in quo.b.).i.ſit medius termin⁹(circularis ſit in quo
a.).i.ſit maioꝛ extremitas. Formeꝛ autē ſic ſyllꝰs.omne
b.eſt.a.i.oē qꝺ augmētaꝛ i lumīe circulariꝛ eſt circulare
c.eſt.b.i.luna augmētaꝛ in luīe circulariꝛ.ḡ.c. eſt.a.i.lu/
na eſt circularis.hec autē eſt demſ̃ratio qa. demſ̃raꝛ enim
cā ꝑ effectū. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū circularitas lu A
minis arguat circularitatē corpis: ⁊ vī ꝙ nō: q̄ꝛ ſi ſint fo/
ramia in aliq̄ domo ⁊ ꝑ foramia illa ītret lux ſolis.lꝫ fora
mina nō ſint circularia lux tñ ſolis intrās ꝑ foramē hēbit
formā circlarē.ḡ ꝑ foramē nō circulare igrediꝛ lumē cir/
culare hñs figurā vt ꝑſpectiu⁹ ꝓbat.ḡ ſicut circularitas
luminis nō arguit circularitatē foraminis i quo recipiꝛ:
ſic vī qa in luna recipiꝛ lumē circulariꝛ nō propter h̄ ar/
guit ꝙ ipſa ſit circularis. ¶ Dōm ꝙ oē qꝺ recipiꝛ in aliq̄ B
recipiꝛ ꝑ modū rei recipiētis vt aq̄ recepta in vaſe hꝫ for
mā vaſis in q̄ recipiꝛ nec eēt poſſe ꝙ aq̄ reciperetur in loco
circulari ⁊ non hēret formā circularē.opꝫ eni tale formaꝫ
hēe locatū q̄lē hꝫ loc⁹ ⁊ ecōuerſo.qd aūt ſit cā hui⁹ vtruꝫ
qa locus eſt talis forme vel ecōuerſo in bñ termiabilib⁹
termino ꝓprio q̄le eſt locatū talis eſt locus.in fluxibilib⁹
aūt q̄lis eſt locus tale eſt locatū.⁊ qa accñs nō hꝫ ꝑ ſe eē
niſi in ſubō opꝫ ꝙ accipiat modū ſubi vt tm̄ ſit accñs q̄ꝫ/
tuꝫ eſt ſubm ⁊ illi⁹ figure ſit accñs cuius eſt ſubm vt q̄ꝫta
eſt ſupꝑficies tāta eſt albedo.⁊ illi⁹ figure cui⁹ ē ſupꝑficies.
q̄ꝫtū ḡ eſt corpus illuminatū tāta erit lux recepta in cor/
pore ⁊ iō illius figure cui⁹ eſt corpus illuminatū erit lux
recepta in eo. ¶ Sed forte dices in ſupꝑficie circulari pōt C
eē albedo nō circularis.qꝺ ſi ↄtingeret nō tota ſupꝑficies
eſſet ſubm albedinis.hoc ḡ ↄtingē poſſet ſi in ſupꝑficie cir
culari poſſet accipi ꝑs q̄drata in q̄ fundareꝛ albedo q̄ po
ſito albedinis q̄drate ꝑ ſe eſſet ſubm ſupꝑficies q̄drata nō
circularis. Semꝑ ergo verū eſt ꝙ q̄ꝫtū eſt ſubm albedis
tāta eſt albedo ⁊ q̄ꝫtū eſt corpus qꝺ ſubijciꝛ receptiōi lu
minis tantū eſt lumē receptuꝫ in ipſo.⁊ cuiuſcūqꝫ figure
eſt vnū ⁊ aliud.cum ḡ corpus circulare hēat non ſolū to
tā ſupꝑficiē circularē: ſed ēt q̄libꝫ pars ſupꝑficiei hēat circu
laritatē ⁊ ſit pars circulatiōis opꝫ ꝙ corp⁹ circulare qꝺ
recipit lumē ꝙ recipiat ipm circulariꝛ: ⁊ ſi augmētaꝛ in
tali receptiōe ꝙ augmēteꝛ mō circulari.erit ḡ demſ̃ratio
ꝑꝑ qd.ſi ex circulatiōe corporis arguimus circulationē
receptionis luminis: ⁊ erit qa.ſi econuerſo.iſallibilr̄ aūt
poſſumus tā ex circulatiōe corpis arguē circulationem
receptiōis luminis q̄ꝫ ecōuerſo.cū vō dī de ꝑſpectiuo dī
ci dꝫ ꝙ in ipſo foramine nō rotundo recipiꝛ lumē ſm for
mā foraminis: qꝺ pꝫ.q̄ꝛ ſi ꝓpe foramē ponaꝛ obſtaculuꝫ
faciet lumē ſm formā foraminis.vñ ⁊ perſpectiuus vult
ꝙ non ſit lumē rotundū ꝑ foramē nō rotūdū niſi a remo/
tis.in ipō ḡ receptiuo recipiꝛ lumē ſm formā recipiētis.

qꝛ ğ luna ē rotūda recipiť in ea lumē ꝫ formaꝫ rotūdā. a
poſteriori ğ ⁊ ꝑ effectū ex rotūditate receptiōis luis poſ/
ſum⁹ arguē rotūditatē corpis lune. cā aūt q̄re a remotꝫ ꝑ
foramē nō rotūdū appet forā luis rotūda ꝑt fumi ex pte
corpis luminoſi. nā qꝛ corp⁹ lumioſuꝫ rotūdū eſt lꝫ a ꝓ/
pinq̄ foraminis teneat lumē formā foraminis. a remotꝫ ꝓo
redit ſic poſſe eſt ad formā corpis a q̄ ꝓcedit pſpectiu⁹ tñ
videť ħ attribuē pfectioni luminis vt q̄ꝫtū eſt poſſe lux rō
ne ſue pfectiōis in formā pfectā. i. in circularē rēdat. Sed
ſiqs ꝯſiderat q̄lr ſiūt emiſſiōes radiorū a rotundo corpe
videbit ꝙ angulositas foramis nō ipediet. qn lumē emiſ/
ſuꝫ a nō rotūdo corpe a remotꝫ ad rotūditatē redeat. lꝫ a
modica diſtātia poſſit ab ħ ipediri. ¶ Deinde cum diċ.

¶ In quib⁹ aūt media nō ꝯuertunť ⁊ eſt noti⁹
ꝙ nō eſt cā qꝛ demrātur ⁊ non propter quid.

Argir. ¶ In quibus autem ipſa media nō conuertū/
tur: ⁊ eſt id notius quod nō eſt cā oñdiť quidē
eſſe. Ipm autē ꝓpter quid eſt non demrātur.

¶ Determinat de demrātione qꝛ fcā ꝑ effectū nō ꝯuertibi
lē. d. (In quibus autē media nō ꝯuertunť) cum extremis
(⁊ eſt noti⁹ qd̄ nō eſt cā) ſu. q̄ꝫ cā ſi fiat demrātio per taleꝫ
nō cām magis notā ſiue ꝑ talē effectum magis notū (qa
D qdē demōſtrať: ſed ꝑꝑ qd nō.) ¶ Notandū autē ꝙ in de
mōſtratione facta ꝑ effectuꝫ effectus eſt ibi tanq̄ꝫ mediū.
ſi ğ talis effectus accipiať trāſcēdēs ⁊ nō ꝯuertibilis cuꝫ
E extremis erit ibi demōſtratio qꝛ. nō ꝓpter qd. ¶ Dubi/
taret forte aliqs qūo effectus pōt eē nō ꝯuertibilis cū cā
⁊ qūo ꝑ effectum poſſumus arguē tanq̄ꝫ ꝑ mediū trāſcē/
dens. ¶ Dōm ꝙ vnus effectus pōt ſequi ex multis cau/
ſis vtputa deſiccare pōt eſſe effectus ſolis ⁊ ignis. talis ğ
effectus q efficiť ex multis cauſis excedit q̄ꝫlibet illarum
cauſarū. ⁊ ſi ſit talis effectus notior ſua cā. vt ſi notius eſt
mihi ꝙ aliqd ſit deſiccatiuum q̄ꝫ ꝙ ſit ignis poterim⁹ ar/
guere a tali effectu ad ſuā cām non affirmatiue. qꝛ eſt trā
ſcēdēs: ſed negatiue. dicemus. n. qcqd non deſiccat nō eſt
ignis. hoc non deſiccat. ergo ⁊c̄. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ in quib⁹ mediū extra poniť. ⁊ in his
eni ipſi⁹ qꝛ nō ꝓpter quid demrātio eſt. nō. n.
diciť cā vt q̄re nō reſpirat paries. qꝛ nō ē aial.

Argir. ¶ Preterea in his quibus medium extra po
nitur: etenim in his ipſis eſt ipſius eſſe: ⁊ non
ipſius propter quid eſt demrātio: non enim
dicit cauſam ipſaꝫ veluti propter quid paries
non reſpirat: quia non animal eſt.

¶ Determinat de demrātiōe qꝛ q̄ fit ꝑ cām remotā. Circa
qd̄ tria facit. qꝛ ꝑ̄ oñdit quomodo fiat demōſtratio qꝛ. 2°
quoddā qd̄ ſuppoſuerat ꝓbat. 3° oſtēdit quo ordinanda
ſit talis demōſtratio ꝓm formā ſyllogiſticā. ſcd̄a ibi. (Si
enim hoc nō reſpirandi.) tertia ibi. (Syllogiſmus auteꝫ
ſit.) Dicit ergo (in quibus mediū extra poniť). i. amplius
in quibus cā accipiť pro medio ⁊ iſtud mediū ponit ex/
tra: qꝛ accipiť cā trāſcēdēs (⁊ in his ipſius qꝛ. non ꝑꝑ qd.
demrātio eſt. nō eni di cā.) ſu. ꝓpria nō tranſcēdēs (vt) ſi
dicať. (q̄re nō reſpirat paries) ⁊ reddiť cā (qꝛ nō eſt aial)
nō eē aial eſt cā remota nō reſpirādi. iō ſi fiat talis demō
ſtratio ꝑ cām remotā erit qꝛ nō ꝑꝑ qd. ¶ Deinde cū diċ.

¶ Si eni ħ nō reſpirandi cauſa eſt opꝫ eſſe aial
cām reſpirādi. vt ſi negatio cauſa eſt ipſi⁹ non
eſſe affirmatio ē eſſe. ſicut ſine menſura eſſe ca
lida ⁊ frigida non ſanandi cauſa ē: qꝛ cum mē
ſura eſſe cauſa ē ſanandi. ſimiliter autem eſt ſi
affirmatio ipſius eſſe negatio ē nō eſſe. In his
autem ſic demrātis quod dictum ē non con/
tingit. non enim omne animal reſpirat.

¶ Nam ſi hoc non reſpirandi cauſaꝫ eſt opor/ Argir.
tebat animal reſpirandi cauſam eſſe: ceu ſi ne/
gatio cauſa eſt non eſſendi affirmatio cauſa eſt
eſſendi: vt ſi calidorum ac frigidorum in tem/
peratio ſanitatem nō habendi cauſa eſt: eorū/
dem temperatio ſanitatem habendi cauſa eſt:
pari quoqꝫ modo ſi affirmatio eēndi cauſa ē:
ad hec autē que ħ pacto ſunt aſſignata: non ac
comodantur id quud eſt dictum: nō enim ani
mal omne reſpirat.

¶ Probat qd̄ ſuppoſuerat. ſuppoſuerat. n. ꝙ in talib⁹ nō
reddiť cā adeq̄ta ⁊ ꝓpa: ſꝫ remota ⁊ trāſcēdēs: qd̄ ꝓbat
d. (Si. n. ħ). i. ſi nō eē aial (nō reſpirādi cā ē oꝫ aial eē cā
reſpirādi vt ſi negatio eſt cā ipſi⁹ nō eē affirmatio ē) cā ip
ſi⁹ (eē ſic eē ſine mēſura frida ⁊ calďa eſt cā nō ſanādi tunc
eē cū hꝯ mēſura eſt cā ſanādi.) ğ ſi negatio eſt cā negōnis
⁊ affirmatio affirmatiōis. (Silr aūt eſt) ſu. eꝯ (ſi affirma
tio) eſt cā (ipſi⁹ eē). i. ipſi⁹ affirmatiōis. (negatio) eſt cā (ip
ſius nō eē). i. negōnis: ⁊ ſubdit. (in his aūt ſic demrātis)
vꝫ. cū demrāmus ꝑ cām remotā ⁊ cuꝫ ꝓbam⁹ parietē nō
reſpirare. qꝛ nō eſt aial (nō ꝯtigit qd̄ dcm̄ ē.) nā ſi nō aial
eēt ꝑ ſe cā reſpirandi. oē aial ğ reſpiraret. qd̄ fl'm eſt. hn ğ
dcm̄ eſt ꝙ in talib⁹ nō ꝯtigit qd̄ dcm̄ eſt. vꝫ. ꝙ negatio ſit
cā negōnis ⁊ affirmatio affirmatiōis: qꝛ (nō. n. oē qd̄ re/
ſpirat aial) ſu. eſt. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū affirma/ F
tio ſit cā affirmatiōis ⁊ negatio ſit cā negōnis. vi ꝙ non.
qꝛ qdē ꝑ ſe eſt ꝙ oē albū diſgregat nō tñ ꝑ ſe eſt ꝙ oē nō
albū ꝯgreget. ¶ Dōm ꝙ q̄lis eſt effect⁹ talis eſt cā. effe/
ct⁹ ğ poſitiu⁹ hēt cām poſitiuā. ⁊ negatiu⁹ negatiuaꝫ. Si
ğ affirmatio ꝑ ſe eſt cā affirmatiōis vbicunqꝫ nō erit affir
matio erit negatio cāe. vbicūqꝫ eſt negatio cāe ſi eſt cā ꝑ
ſe eſt negatio effect⁹. ğ ſicut ad cām ſeqť effect⁹ ita ad ne/
gationē cāe in his q̄ ſunt cāe ꝑ ſe ſeqť negatio effect⁹. In
talib⁹ ğ ſicut poſitio cāe eſt cā pōnis effectus: vel ſic affir
matio eſt cā affirmatiōis. ſic negatio cāe erit cā negōnis
effect⁹. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ negatio effcūs dꝫ accipi ꝓpor/
tionalr̄ negationi cāe. nā ſi albū diſgregat nō opꝫ ꝙ non
albū ꝯgreget: qꝛ albū ⁊ nō albū ſe hñt in plus q̄ꝫ ꝯgrega
re ⁊ diſgregare. ſi ğ albū eſt cā diſgregationis ⁊ dꝫ accipi
oppoſitū cāe vt oppoſitū albi. ⁊ oppoſitum effect⁹ vt op
poſitū diſgregatiōis: opꝫ ꝙ ſic albū ꝯuertiť cū diſgrega/
re: ſic oppoſitū albi ꝯuertať cū oppoſito ei⁹ qd̄ eſt ꝯgre/
gare. aliť nō accipieť ꝓportionalr̄ negatio negōni ſicut
affirmationi. hec aūt ꝓportio eſt accipiēda ꝓm idē genus
oppōnis. Dicim⁹ ğ ꝙ ſi albū diſgregat nigrū ꝯgregat: qꝛ
ſicut album ⁊ nigrū opponiť ꝯrie ſic ꝯgregare ⁊ diſgre/
gare ꝯrie opponūť. ſic etiā dicem⁹ ꝙ ſi eſt ꝑ ſe ꝙ albū diſ/
greget ꝑ ſe etiā erit ꝙ nō albū nō diſgreget: qꝛ eodeꝫ gñe
oppōnis opponunť albū ⁊ nō album ⁊ diſgregare ⁊ nō
diſgregare. nō tñ valeret ſi albū diſgregat ꝙ nō albū con
greget: qꝛ tunc chymera ꝯgregaret. cā aūt q̄re non valet
eſt: qꝛ albū ⁊ nō albū nō opponunť eodē gñe oppōnis q̄
opponunť congregare ⁊ diſgregare. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Syllogiſmus aūt huiuſmodi cauſe ē in me
dia figura. vt ſit. a. animal: in quo. b. reſpiret:
in quo. c. paries. in. b. qdē igiť omni eſt. a. oē
enim reſpirans aial eſt. in. c. autē nullo. a. qua
re neqꝫ. b. in. c. nullo eſt. ñ igiť reſpirat paries.

Argir. ¶ Atq; ratiocinatio cauſe talis i media fit figura: A, nanq; ſit animal: B, reſpirare: paries. C. Igit ipm A: cuil; qdē B: cōpetit: oē nāq; qd reſpirat aial eſt: nulli autē ineſt C. Quare neq; B: cuipiā cōpetit c. pies igr nō reſpirat.

¶ Docet ordinare huiuſmodi demōſtrationē ſm formam ſyllogiſticaz. Circa q tria facit: qz pmo facit qd dcm̄ eſt. ſecundo oſtēdit quō in talibus demōſtrationibus cauſe comparent ad ſuos effectus. tertio epilogat circa determinata. ſcda ibi. (Cōparant hmōi cauſarum.) tertia ibi. (Scōm qdem igit.) Dicit ergo. (Syllogiſmus autē huiuſmodi fit eſſe). i. contingit eſſe (in media figura). q. d. q demōſtratio p cām remotā cū ordinat ſyllogiſtice debet fieri in media figura (vt ſit. a. aial). i. aial ſit medi9 terminus (i quo. b. reſpirare). i. reſpirare ſit maior extremitas (in quo. c. paries). i. paries ſit minor extremitas. (in quo quidē. b. igitur omni). i. in oi qd reſpirat (ineſt. a.). i. ineſt animal. (omne. n. reſpirās aial eſt) hec eſt maior (in q. c. autez nullo). i. in nullo. c. hoc eſt in nullo pariete ſu. ineſt aial. hec eſt mior (qre nec. b.). i. nec reſpirās (in nullo. c.) ideſt in nllo pariete (nō igit reſpirat paries) hec eſt pclo.

A ¶ Notandum aūt q in ſcda figura medius termin9 ſem per pdicat. medius ergo terminus eſt ſupra maiorē z minorē extremitatē. ideo intelligit per. a. medius termin9. p. b. vo intelligit maior extremitas. per. c. vo mior. Formetſq; ſic ſyllogiſmus. omne. b. eſt. a. i. omne reſpirans eſt aial. nullū. c. eſt. a. i. nullus paries eſt animal. ergo nullū c. eſt. b. i. nullus paries reſpirat. probatuz eſt ergo parietez nō reſpirare per hoc q nō eſt aial. que pbatio eſt per cauſam remotam. eſſe enim animal eſt remota cauſa reſpirationis: ſed hēre ſanguinē z pulmonē eſt cauſa ppinqua. i. omne habens ſanguinem z pulmonem reſpirat. non autem omne animal. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Comparant huiuſmodi cāruz dictis ſcōm excellētiā. Hoc autē eſt plurimum diſtare mediū dicere. Sicut eniz illud eſt anacarſidis qd in ſcithis nō ſunt ſibilatores. neq;. n. vites.

Argir. ¶ Tales vero cauſe ſimiles ſunt hiſce que per exuperationē dicuntur. Hoc autez eſt mediū id dicere quod ſuperat cauſam: cuius generis eſt Anacharſidis illud in ſcythia modulatrices non ſunt: nam neq; vites.

¶ Oſtēdit quō in talib9 demratōib9 cāe cōparant ad effect9. d. q. (Comparant ſm excellētiā). i. ſm trāſcēdētiāt qz ſunt cāe trāſcēdētes z remote. iō ait q (bh cārū). i. cāe que ſunt de numero bh cārum) comparant dictis) ſu. effectibus (ſm excellētiā). i. ſm trāſcēdētiā. (hoc autē eſt dicere mediū plurimū diſtare) vel vt habēt aliq text9. plurimū diſtās. q. d. q B mō demrare eſt accipe cāz pro medio q multū diſtat z ē multuz remota ab effectu. (ſicē illud qd anacarſides) ſu. dixit. vel (ſicut eſt illud dictū anacarſidis q in ſcithis non ſunt ſibillatores. neq;. n. vites) voluit anacarſides reddē cām quare ſcithe. i. quare illi hoies qui morant in ſcithia nō ſibilant. dixit. n. q hoc iō erat. qz nō habebāt vites. cauſa. n. hec aſſignata eſt valde remota. nam ſunt cauſa vini. vinuz cauſa potationis. potatio cauſa gaudij. gaudiū cauſa ſibilationis. ergo de primo ad vltimū vites ſunt cauſa ſibillatiōis: ſed hoc eſt arguere per cām vel remotam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Secundum quidē igitur eandem ſcientiam z ſecūdum eorū poſitionē he dñtie ſunt ipſius: qz ad eum qui eſt pter quid ſyllogiſmū.

Argir. ¶ In eadē igitur ſcientia z in mediorū poſitione he ſunt differentie ratiocinatiōis ipſius eē: ad ipſius propter quid eſt ratiocinationem.

¶ Epilogat circa determinata dicēs. (Scdz qdē eādē ſciaz z ſm ponē eorūdē terminop). i. ſm ordinē eorūdē terminorū ptinētiū ad eādē ſciaz (he ſunt dñtie ipſi9 qz. ad eū ſyllm qui eſt pp qd). i. his oibus modis differt demonſtratio qz. a demrone pp qd. nā demratio pp qd. fit vno ſolo modo. vz. per cām propriam z adequatam. z demōſtratio qz. vo tribus modis. vz. per cauſam remotaz. per effectum adequatum z per effectum tranſcendentē zc.

¶ Alio autem modo differt pter qd ab ipſo qz. qd eſt per aliam ſcientiaz vtrūq; ſpeculari.

Argir. ¶ Alio vero mō differunt eſſe z pter quid eſt: quod per aliā atq; aliam vtrūq; conſideratur.

¶ In iſta parte vt dicebat determinat phus de dñtia demōſtratiōis qz. ad pp quid. in diuerſis ſciētijs. Circa qd duo facit: qz pmo proponit qd intendit. ſcdo exequit de intēto ibi. (Huiuſmodi autē ſunt.) Dicit ergo. (Alio vo modo differt propter quid. ab ipo qz. qd eſt). i. qz eſt (ſpeculari vtrūq; per aliaz ſcientiam). i. per diuerſas ſciētias q. d. q non ſolum differt demōſtratio propter quid a demonſtratione qz. prout vtraq; fit in eadē ſciētia: ſed etiaz differt put contingit vtrūq; ſpeculari: vel vtrūq; conſiderare per aliam z aliam ſcientiam ita q vna ſcientia conſiderabit propter quid. z alia quia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Huiuſmodi autem ſunt quecunq; ſic ſe habent adinuicē q alterum ſub altero eſt. vt ſpeculatiua ad geometriam. machinatiua ad ſteriometriam. z armonica ad arithmeticam. et apparentia ad aſtrologiam.

Argir. ¶ Tales autem ſunt ee: que ita ſeſe habent vt altera ſub altera collocetur: vt ad geometriaz perſpectiua: z ad ſolidorum ſcientiam machinarum facultas extruendarum: z ad arithmeticam muſica: z ad aſtrologiam ſeſe habet eorum ſcientia que apparent.

¶ Exequit de intētio. pp qd ſciendū q ad B q vna ſcia dicat qd z alia qz. pōt tripliciť ptingē. p ſi vna ſcia ſubalternat ſimplr alij ſcie. ſicut muſica ſimplr ſubalternat ariſmetrice. z iō de mulcj dicit muſic9 qz. de qbus dic ariſmetricus pp qd. 2° pōt B ptingē ſi ſcia ſimplr nō ſubalternet ſcie ſed ſubalternet ei qztū ad aliq; pte: ſic nālis phia ſubalternat pſpectiue nō ſimplr ſed qztū ad illā ptē q eſt de iride: z iō in mulcj qztū ad ea q ſpectāt ad iridē vel ad arcū celeſtē dicit nālis qz de qb9 dic pſpectiu9 pp qd. 3° hoc pōt ptingē ſi ſcia nō ſubalternet ſcie nec ſimplr nec qztū ad aliq; ptē ſed ſolū B eſt qa vtit aliq ppōne de q dic qz. circa quā alia ſcia dic pp qd. vt pz in medicia cirugica z geometria medicia. n. cirugica nec ſimplr nec ſz aliquā ſui ptē ſubalternat geometrie: medic9 tn cirugicus dic de aliq qa. de q ſpectat ad geometram dicē pp qd. Dic. n. cirugic9 qz vulnera circularia tardi9 ſanant. de B aūt dicere geometra pp qd. vz. qz in circulo ptes vulneris circularis pp earū diſtātiā tardi9 piungunt: z p pñs talia vulnera tardi9 ſanāt. Tria g fac ſm q tripli oñdit quō qz. z pp qd. pſiderant in diuerſis ſciētijs. nā p B oñdit qñ ſcia vna ſubalternat alteri ſcie ſimplr. 2° qñ nō ſubalternat ei ſimplr ſed qztū ad aliquā ptē. 3° qñ nec ſimplr nec qztuz ad aliquā ptē ſubalternat vna ſcia alij ſed ſolū hoc ptigit

circa aliquā pticularē ꝓpōnē de q̄ vna ſcia dicit̄ qr. ⁊ alia
pp qd. 2ᵒ ibi (Hʒ aūt ſe ad ſpeculatiuaʒ.) 3ᵒ ibi (Multe vo
⁊ nō ſubuniuicē). Circa pmuʒ duo facit. qꝛ p̄ exēplificat de
ſciētijs ſimplr̄ ſubalternatī quō ille dicunt qꝛ. ⁊ ſubalter
nātes pp qd. 2ᵒ. dat ɔueniētiam ⁊ diiaʒ inter hꝰ ſcias ibi
(Fere aūt vniuoce) Cōtinuet aūt ſic. dcm̄ ē ꝙ qꝛ. ⁊ pp qd
aliqñ ɔſiderant in diuerſis ſciētijs (hꝰ aūt ſunt q̄cūqꝫ ſic
ſe hñt adinuicē ꝙ alteꝝ ſub altero ē). q.d. ꝙ ille ſcie q̄ ſic
ſe hñt adiuicē ꝙ altera eſt ſubaltera ⁊ ꝙ vna ſubaltnat̄
alteri i illis hꝰ vificat̄ ꝙ vna dicit̄ qꝛ ⁊ alia pp qd (vt) ſe bʒ
(ſpeculatiua) .i. pſpectiua (ad geometriā: ⁊ machiatiua)
.i. q̄ erigit edificia. (ad ſteriometriā) .i. ad ſciam q̄ ē d̄ mē
ſuris corporum (⁊ armonica) .i. muſica ſe bʒ iſto mō (ad
ariſmetricā: ⁊ apparētia) .i. naualis ſe hēt iſto modo (ad
B aſtronomiā.) ¶ Notādū aūt ꝙ in oībꝰ iſtis ſciētijs ſubm
eſt ſub ſubo. nā ſubʒ ſpeculatiue .i. pſpectiue eſt ſub ſubo
geometrie. nā pſpectiua ɔſiderat de linea viſuali. geome
tria v̄o de linea ſimplr̄. linea. n. ſimplr̄ ē ps ſubi geome/
trie. ɔſiderat. n. geometria de q̄ti" ɔtinua q̄titas ēt ɔti/
nua diuidit̄ i lineā ſupficiē ⁊ corpꝰ. ipſi ꝰ ḡ q̄titati ɔtinue
ſm ſe ē ps linea ſimplr̄: qꝛ ḡ linea viſualis ē ſub linea ſim
plr̄ id qd̄ ɔſiderat pſpectiuꝰ ē ſub eo qd̄ ɔſiderat geome/
tra. iſto ēt mō ſe bʒ machinatiua ad ſteriometriā. nā ma
chinatiua ē de mēſuris edificiorū. ſteriometria de mēſu/
ris vl̄r corpoꝝ. corpꝰ. n. qd̄ ē edificiū ē ſub corpe vl̄r ſu/
pto. ſic. n. dicē poſſumꝰ ꝙ armonica ſe bʒ ad ariſmetricā.
nā ariſmetrica eſt d̄ nūo ſimplr̄. armonica .i. muſica eſt d̄
nūo relato ad ſonū. numerus autē q̄ repit̄ in ſonis eſt ſub
nūo ſimplr̄. hoc ēt mō ſe hēt apparētia .i. naualis ad aſtro
logiā. nā aſtrologia conſiderat motus aſtroꝝ ſimplicit̄.
naualis v̄o ɔſiderat hꝰ motus p q̄ſdā apparētias ⁊ p q̄/
dā ſigna ſenſibilia. ɔſiderat. n. h̄ mō motū aſtroꝝ put de/
ſeruit ad artē nauigādi. vn̄ hec ſcia dcā eſt appentia qꝛ p
q̄dā ſigna apparētia ⁊ ſenſibilia idicat motꝰ aſtrorum vt
deſeruit ad artē nauigādi. motꝰ aūt aſtroꝝ ſic ſumptꝰ eſt
C ſub motu aſtroꝝ ſumpto ſimplr̄. ¶ Dubitaret forte ali/
qs vtꝝ ſteriometria ſit eadē ſcia cū geometria ⁊ videt̄ ꝙ
ſic. qꝛ de mēſuris corporū itromittit ſe geometra. ſterio/
metria ḡ vel erit geometria vel ps geometrie. ¶ Dōm.
ꝙ ad hoc dixerunt qdā ꝙ ſteriometria de qua h̄ loquit̄
phs eſt ipe vndecimꝰ vel duodecimꝰ geometrie i q̄ agit̄
de ſolidis ⁊ corpibꝰ. poſſumus tn̄ dicē ꝙ ſteriometria q̄
dicit pp qd. eius ꝙ machinatiua dicit̄ qꝛ. eſt ſubalternata
geometrie. nec ē eadē ſcia cū geometria. nā geometria ē
valde abſtracta. machinatiua aūt mechanica que erigit
edificia eſt valde ſenſibilis ⁊ valde mālis. nō aūt eēt faci
le a ſcia iſta abſtracta ⁊ ɔſiderāte cās ſic vl̄es cuiuſmōi
eſt geometria deſcēdē in ſciam ſic ſenſibilē ⁊ mālē cuiuſ/
modi ē machiatiua mechanica. Sʒ int̄ geometriā ⁊ ma
chinatiuā ē ſcia media q̄ dr̄ ſteriometria. nā illas cās q̄s
ɔſiderat geometra vl̄r ɔſiderat ſteriometra applicātꝰ ad
mēſuras corpoꝝ. ex ꝓpōnibꝰ. n. ⁊ ex ꝓpoitiōibꝰ gnal̄r ſu
ptis deſcēdit ſteriometra ad ɔſiderā" de qbuſʒ corpibus
ſenſibilibꝰ quō ſe hēant adiuicē ⁊ in q̄ ꝓportōe. ſteriome
tra igit̄ ſupponit ꝓpōnes geometricas ⁊ eſt q̄ſi q̄dā pcti
ca geometrie. nā ex ꝓpōnibꝰ geometricis multas ſenſibi/
les paſſiōes ꝓbat de corpibꝰ ad q̄s ꝓbādas non deſcēde
ret geometra q̄ eſt artifex magis abſtractꝰ ⁊ leuatus. ſte
riometra ḡ accipit a geometra tāq̄ʒ artifex ſenſibilis ab
abſtracto. machinatiua aūt accipit a ſteriometra tāq̄ʒ
magis ſenſibilis a minus ſenſibili. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Fere autem vniuoce ſunt harum ſcientiarū
quedam vt aſtrologia mathematica que eſt ⁊
naualis ⁊ armonica mathematica que eſt ſe/
cundum auditum.

¶ Atqꝫ harū nōnulle ſciaruʒ noīe rōneue fore Argir.
cōueniunt: ceu aſtrologia eſt. ⁊ ipſa mathema
tica: ⁊ nauigandi ſcientia: ⁊ muſica: ea eſt que
mathematica: ⁊ que auditum oblectat.

¶ Dat conueniētiā ⁊ diiaʒ inter hꝰ ſcias. Circa ꝙ duo fa
cit: qꝛ p̄ oñdit quō tales ſcie conueniunt. 2ᵒ quō dñt ibi.
(Hec. n.) ɔueniētia aūt iter hos ſcias ſubalternātes ⁊ ſub
alternatas eſt: qꝛ q̄dā haꝝ ſciaꝝ ſubalternataꝝ ſunt q̄ſi
vniuoce ad ſcias ſubalternātes. ſunt idē gnē ⁊ v̄e idē ſpē.
iō ait. (Fere aūt q̄dā harū ſciarū) ſu. ſubalternaꝝ (ſunt fe
re vniuoce ad ſcias ſu. ſubalternātes) vt aſtrologia ma/
thematica ⁊ naualis) ſu. eſt q̄ſi vniuoca vna alteri (⁊ ar/
monica) .i. muſica (mathematica) ⁊ muſica (q̄ eſt ſm au/ D
ditū) ſunt ſu. v̄e vniuoce. ¶ Noᵐ aūt ꝙ de ſerenitate ⁊ de
tēpeſtate ɔſiderat aſtrologꝰ ⁊ naualis: ſʒ aſtrologꝰ ɔſide
rat de talibꝰ ſʒ cās. qꝛ ɔſiderat motꝰ ⁊ ſitꝰ aſtroꝝ a qbus
cāntꝰ ſerenitas ⁊ tēpeſtas. naualis aūt ɔſiderat de talibꝰ
ſm quedam ſigna ſenſibilia ⁊ ſm quaſdaʒ apparentias.
¶ Notādum ꝙ aſtrologia eſt duplex. vna que ɔſiderat E
ſolū motus ⁊ curſus aſtroꝝ. alia practica ⁊ iudicialis que
ſm motus aſtroꝝ iudicat ſerenitates ⁊ tēpeſtates ⁊ alia
que hic inferiꝰ accidūt. Iſta aūt aſtronomia iudicialis ē
q̄ſi vniuoca ad naualē: qꝛ id qd̄ ɔſiderat naual' mō groſ/
ſo ⁊ ſenſibili ⁊ p q̄dā ſigna appentia i vtputa qꝛ luna facit
circuitū: vl' qꝛ rubet celū. aſtrologia iudicial' ɔſiderat mō
ſubtiliori: vt p motꝰ ⁊ ſitꝰ aſtroꝝ: vt qꝛ tales planete adi/
uicē ɔiungent̄: vl' qꝛ talis planeta erit i tali pūcto. iō h̄ ⁊
h̄ eueniet. ¶ Noᵐ ēt ꝙ muſica ſm auditū pōt dici muſi/ F
ca iſtr̄ aliis i vtputa ars viellādi ⁊ citharizandi: i h̄ aūt fere
eſt vniuoca cū muſica mathematica. nā illas eaſdē pro/
pōes q̄s ɔſiderat muſica mathematica mō magis ſubti
li ɔſiderat: viellator ⁊ citharizator modo magis groſſo
⁊ ſenſibili. ¶ Dubitaret forte aliqs quō i talibus dñr fe/ G
re vniuoce ſcie ſubalternātes ⁊ ſubalternate. ¶ Dōm ꝙ
vniuoca ſūt q̄ꝝ nomē cōe ē ⁊ rō ſubē eadē. rō āt ſumit̄ ex
forma: ⁊ qꝛ illā eadē formā quā ɔſiderat ſcia ſupior mō ab
ſtracto ɔſiderat ſcia iferior ⁊ ſubalternata mō ſenſibili ⁊
per applicationē ad māmꝫ iō vna eſt fere vniuoca alteri.
ſcia. n. naualis quedā aſtrologia eſt. qꝛ p ea que videt in
aſtris iudicat de tēpeſtate ⁊ ſerenitate aſtrorum ḡ aſtro/
logia naualis ⁊ aſtrologia mathematica conueniunt in
noie: ⁊ qꝛ quelibet eſt aſtrologia ⁊ muſica mathematica:
⁊ ſm auditum ɔueniūt in noie: qꝛ q̄lʒ eſt muſica: ⁊ cōue/
niunt etiā in rōne: qꝛ p eadē aſtra iudicat de ſerenitate et
tēpeſtate aſtronomia naualis p que iudicat aſtronomia
mathematica: nō tamē eſt ſimplr̄ ⁊ ꝓpe vniuoca h̄ ⁊ illa.
qꝛ nō iudicat eodē mō naualis aſtronomꝰ mathematicꝰ ⁊ ma
xime iudicialis iudicabit de ſerenitate ⁊ tēpeſtate ɔſide/
rādo ſitꝰ ⁊ curſus aſtroꝝ. aſtronomꝰ aūt naualis ɔſidera
bit p aſtra ſerenitatē ⁊ tēpeſtatē ɔſiderādo aliq̄ ſigna ap
parētia in aſtris. vtputa qꝛ luna facit circulū vl' qꝛ mars
dicit̄ nimis rubicundus: ⁊ qd̄ dcm̄ eſt de aſtronomia ma
thematica ⁊ naualli intelligēdū eſt muſica mathematica
⁊ q̄ eſt ſm auditū. ¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs vtrūʒ H
aſtronomus iudicialis poſſit iudicare de ſerenitate ⁊ tē/
peſtate ⁊ de hiis q̄ h̄ agunt̄. ¶ Dōm. ꝙ Ptolomeꝰ in cēti
logo ſuo duas conditiones dat iudicio aſtronomorū:
vna ē ꝙ debēt aſtronomoꝝ iudicia eē in vl̄i nō i pticulari.
alia eſt ꝙ talis iudicia ſunt media inter poſſe ⁊ neceſſe: ⁊
vt h̄ adaptemꝰ ad ꝓpoſitū dicimꝰ ꝙ ea q̄ hic iferiꝰ agunt̄
vel depēdēt ex libero arbitrio vel nō. ꝙ ſi nō depēdēt ſi/
cut tēpeſtas. ſerenitas. vbertas. ſterilitas. de talibꝰ pote
rūt iudicare aſtronomi ita tn̄ ꝙ eoruʒ iudiciuʒ erit plus
q̄ʒ poſſe: qd̄ eſt ad vtrūlibet: ⁊ minus q̄ʒ neceſſariū qd̄ eſt
ſemp. nā motꝰ celi p̄ſupponit diſpōnem māe ita ꝙ ex co/

dem ſitu ſyderū nō ſemꝑ ꝯtigit idē effectus ſi mā nō ſit eo dē mō diſpoſita. ⁊ qꝛ pōt ꝑ indiſpōnē māe ipediri talis effect⁹ ex motu celi nō ē neciu iudiciū de effectib⁹ iſtoꝝ iferioꝝ: qr̄e ſi dicaꝰ ꝙ ipſa diſpō māe depēdet ex motu ce li ita ꝙ redeūtibus ſyderib⁹ ad eūdē pūctū redibit eadē diſpō māe ⁊ ꝑ ꝯñs idē effect⁹: dici dꝫ ꝙ nō dꝫ dare tātam eq̄litatē nec tātā vniformitatē i effectib⁹ q̄ꝫtā dam⁹ i cāis vñ nō dꝫ ſemꝑ ſi i tāto tpe ē talis ꝯiūctio ſydeꝝ ꝙ ſꝑ in il lo tpe redeat talis diſpō māe. Si aūt q̄ h̄ iferi⁹ aguntꝰ de pēdēt ex libero arbitrio tūc ibi ē adhibēda ſcḋa ꝯditio. 3⁹ ꝙ iudicia aſtronomoꝝ ſūt i vlī ⁊ ñ i pticulari. nā liberꝝ arbitriū motui corpoꝝ celeſtiū directe ſubditū eē nō pōt iō nō dꝫ eē tale iudiciū in pticulari. vt puta ſiqs ꝑ aſtrolo giā cerneret ꝙ deberet eē copia vini: iō nō dḃeret iudica re ꝙ petrus vl̄ ioānes erūt ebrii qꝛ ꝑ liberꝝ arbitriū poſ ſent ab ebrietate cauere. Sꝫ i vlī viue iudiciū darēt dḋo ꝙ plēs erūt ebrii h̄ āno ꝑꝑ copiā vini. Si āt dſcēderēt ad ꝑſoās ſpāles poſſꝫ eis accidē maior dceptio. Deiñ cū dic.

¶ Hoc aūt ipſuꝫ qꝛ ſenſibiliū ē ſcire. Sꝫ ipſuꝫ propter qd mathematicorū. Hi enim cauſarū demonſtrationes habent.

Argir. ¶ Hic enim ipſum quidē eſſe ad eos pertinet ſcire qui ſenſu vtuntur. Ipſum autē propter quid eſt: ad mathematicos ipſos: hi nāqꝫ cau ſarum demonſtrationes habent.

¶ Dat diīaꝫ iter ſciās ſubalternātes ⁊ ſubalternatas ⁊ q̄ tuor facit ſꝫ ꝙ q̄druplicē diīaꝫ aſſignat. vna. n. diia eſt ex mō ſciēdi. nā modus ſciēdi ſcie ſubalt̄nate ē ſcire qꝛ. ſub alternātis aūt ꝑꝑ qd. 2ª diia eſt ex pte rei ſcite. nā multo tiēs ipꝫ qꝛ. ē ſcitū i ſcia ſubalternata qḋ nō ē ſcitū i ſubal ternāte. tertia diia ē ex pte ſcie ſubalternate qꝛ ē mālior ⁊ ſenſibilior q̄ꝫ ſubalternās: q̄rta āt ē ex pte ſcie ſubalternā tis qꝛ ē formalior ⁊ abſtractior q̄ꝫ ſubalternata. ſcḋa ibi. (Et multotiēs) 3ª ibi (Sunt āt hec) q̄rta ibi (Mathema tice. n.) Dicit ḡ ꝙ (hoc. n. ipm qꝛ ſcire ē ſenſibiliū). i. ſciaꝝ ſubalternataꝝ. (ſꝫ ꝑꝑ qd ſcire ē mathematicoꝝ). i. ſciaꝝ ſubalternātiū (hñ. n.). i. mathematici ſiue ſcie ſubalternā tes (hñt demōſtrationes cāꝝ). i. per cās. q. d. ꝙ dīt ſcia ſubalternās a ſubalternata in modo ſciendi. qꝛ vnius eſt ſcire qꝛ. alterius ꝑꝑ quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et multotiēs neſciunt ipſum qꝛ ſicut vl̄e cō ſiderantes multotiens q̄dam ſingularium ne ſciunt ꝑpter id ꝙ non intendunt.

Argir. ¶ Et perſepe neſciūt ipſuꝫ eſſe: queādmoduꝫ ii qui cōtemplanꝰ ipm vniuerſale: nōnulla ſin gulariū qꝛ nō aīaduertūt ſepenumero neſciūt.

¶ Dat ſcḋaꝫ diiaꝫ ſūptā ex pte rei ſcite. d. (Et multotiēs) ſu. ipſe ſcie ſubalternātes (neſciūt ipm qꝛ) ſu. qḋ ſciūt ſcie ſubalternate (ſic cōſiderātes vl̄e multotiēs neſciūt q̄daꝫ de numero ſingulariū ꝑꝑ id qḋ nō itēdūt). i. ꝙ nō aduer tūt nec cōſiderāt. qcūqꝫ. n. ſcit aliqḋ i vlī ⁊ i ſuis ꝓncipiis nō dꝫ ꝙ ſciat illḋ i ꝓpria forma. ſcie ḡ ſubalternantes ꝑꝑ ſui altitudinē cōſiderātes vl̄es cās lꝫ ſciāt ꝑꝑ qd. ignorāt tñ multos effectus ⁊ multa qꝛ. q̄ nō ignorant ſcientie ſen ſibiles ⁊ ſubalternate. Eſt ḡ h̄ diia inter ſciam ſubalter natā ⁊ ſubalternātē q̄ꝫtū ad ipm rē. qꝛ ipm qꝛ pōt eſſe ſci A tū i ſcia ſubalternata qḋ nō ē ſcitū i ſubalternāte. ¶ No tādū aūt ꝙ geometra neſciret qꝛ vulnera circularia tar dius ſananꝰ. ⁊ tñ ſcit cām hui⁹. ſcit. n. ꝙ circulus non hꝫ angulū. hoc aūt eſt ſcire cām q̄re circulare vuln⁹ ſanatur tardi⁹. nā vbi ſit angulus ptes appropinquāt magis iō vulnera angularia ꝑꝑ ꝓpinq̄tatē prius citius ſananꝰ. qꝛ citi⁹ ꝯiūgunꝰ ptes adiuicē. circularia āt tardi⁹. carere an gulo ḡ eſt ꝑꝑ qd circulare vulnus tardi⁹ ſanaꝰ. ſcit ḡ geo metra iſtud ꝑꝑ quid. qꝛ ſcit circulū carere angulo. multi tñ geometre ſunt a qb⁹ ſi q̄rereꝰ vtꝝ circularia vulnera tardi⁹ ſanentur q dicerēt ſe neſcire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sunt autē hec quecūqꝫ alterū quid ſit ſecū dum ſubām ⁊ vtuntur ſpeciebus.

Argir. ¶ He aūt ſunt q̄ formis ipſis vtunꝰ que qdē ſunt alia quedā ſubſtātiaqꝫ diuerſa.

¶ Dat tertiā diiam ſumptaꝫ ex pte ſcie ſubalternate q̄ eſt mālior. d. (Sūt hec). i. ſunt ſcie ſubalternate (q̄ quidē ſūt qḋdā alteꝝ ſm ſubāꝫ vel ſꝫ ſubm) alteritas. n. ⁊ diuerſi tas ſciaꝝ ſubalternataꝝ ad ſciās ſubalternātes ſumiꝰ ſꝫ ſubāꝫ ⁊ ſꝫ ſubm. i. ſm māꝫ ad quā applicantur vñ tales ſcie (vtunꝰ ſpēb⁹). i. vtunꝰ forma ſu. applicata ad mām. ē ḡ hec diia ex pte ſcie ſubalternate: q̄ ē qd alterum ⁊ quid diuerſum a ſubalternante ratione ſubiecti ⁊ materie ad quam applicatur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Mathematice. n. circa ſpēs ſunt. Non. n. ḋ ſubiecto aliquo. ſi. n. ḋ ſubiecto aliquo geome trica ſunt: ſed non ſm ꝙ de ſubiecto ſunt.

Argir. ¶ Mathematice nāqꝫ ſcie ſunt: circa formas: de nullo. n. ſubiecto dicūtur. nā ⁊ ſi geometri ca ipſa ſunt in ſbo: nō tñ vt in ſubiecto ſūt geo metrice conſiderationi ſubiiciuntur.

¶ Dat q̄rtā diiaꝫ ſumptā ex pte ſcie ſubalternātis. nā ta les ſcie dint a ſubalternatꝭ. qꝛ ſūt circa ſpēs ⁊ ſt formalio res illis. iō ait ꝙ (mathematice. n.). i. ſcie ſubalternātes (ſūt circa ſpēs) ⁊ circa formā (nō. n. ſūt ḋ aliquo ſubo). i. de aliq̄ mā ſpāli. lꝫ. n. ea q̄ cōſiderat geometra ſint i aliq̄ ſubo: ipſe tñ ꝯſiderat ea vt nō ſunt in ſubo: iō ait (ſi. n. geo metrica ſūt ḋ aliq̄ ſubo). i. de aliq̄ ſpāli mā (ſꝫ nō) ſu. cōſi deranꝰ talia a geometra (ſꝫ ꝙ ſūt ḋ ſubo ꝯſiderat. n. geo metra lineā q̄ nō eſt ſine ligno vl̄ ſine lapide vl̄ fine aliq̄ mā: ipſe tñ ꝯſiderat eā vt nō ē i aliq̄ mā. ē ḡ hec q̄rta diia ex pte ſcie ſubalternātis: qꝛ in h̄ dīt a ſubalternata: qꝛ eſt B circa ſpēꝫ ⁊ ē magis formalis. ¶ Dubitaret forte aliqs quō geometra pōt cōſiderare lineā q̄ ē i mā ⁊ q̄ nō di de aliq̄ ſubo vt nō ē i mā ⁊ vt nō dꝫ de aliq̄ ſubo. ¶ Dōm ꝙ mathematicus nō abſtrahit a mā ſimplr̄: ſꝫ a mā ſenſibi li: quātitas aūt cōtinua quā cōſiderat mathematicus nāli ter hꝫ eē i mā. ⁊ ſine mā non pōt itelligi ꝙ habeat nāle eē ipoſ̄e ē. n. ꝙ mathematic⁹ abſtrahat a mā ſimplr̄: ſed abſtrahit a mā ſenſibili. nā v̄tutes actiue ⁊ paſſiue cuiuſ modi ſunt q̄litates prīe ⁊ q̄litates ſcḋe q̄ deriuanꝰ a q̄lita tib⁹ ꝓmis faciūt rē quācūqꝫ eē ſenſibilē: mā ḡ ſenſibilis ē mā q̄lis: ⁊ q̄ꝫtitas eſt prior q̄litate: qꝛ q̄ꝫtitas eſt accñs qḋ ꝑ ieſt ſube vt vult cōmētator in. 12. meta. poterit itelli gi mā q̄ꝫta nō itell'a mā q̄li: lꝫ q̄ꝫtitas ſit cū q̄litate ⁊ hēat eē in mā q̄li tñ qꝛ pōt itelligi q̄ꝫtitas q̄ eſt in mā q̄li nō in tellecta mā quali. bñ ergo dcm̄ ē ꝙ geometrica ſūt in ali quo ſubo. i. in aliq̄ mā quali: ſm ſe aūt cōſideranꝰ a geo metra nō in ſubo ⁊ ſm ꝙ nō dñr de ſubo. i. ſm ꝙ non ſūt in mā quali: vt nō dicunꝰ de mā quali: ſed vt ſunt abſtra cta a materia tali. ¶ Tunc ſequitur illa pars.

¶ Hꝫ aūt ſe ad ſpeculatiuā ſicut hec ad geome triā. alia ad ipſam: vt id qḋ eſt de yride ipſum quidem qꝛ philoſophi eſt ſcire: ſed ꝑꝑ qd ſpe culatiui aut ſimpliciter aut ſm doctrinam.

Argir. ¶ Ut aūt perſpectiua ſeſe hꝫ ad geometriā: ſic alia ſeſe hꝫ ad perſpectiuam: veluti de iride:

naȝ ipſuȝ quideȝ eſſe ad naturalē pertinet ſci/
re:ipſum autē ꝓpter qd ē:ipſius ē pſpectiui:aut
ſimplr̄ aut eius qui cōplectit̄ mathematicā.

Que eſt ſcḋa pars pͥncipalis hꝰ lectionis.in qua poſtq̄ȝ
auctoꝛ oñdit quō ꝓpter qd.⁊ qꝛ compant̄ ad diuerſas ſcias
q̄ruȝ vna alteri ſimplr̄ ſubalternat̄ioñdit quō cōparant̄
ad diuerſas ſcias.q̄ꝝ vna ñ ſubalternat̄ alteri ſimplr̄ ſȝ
aliquā ptē.d.ꝙ(Hȝ aūt ad ſpeculatiuā).i.ad pſpectiuaȝ
(ſic̄ h ad geometriā.alia ad iſtā).q.d.ꝙ alia ſcia vtputa
nālis ſe hȝ ad iſtā.ſ.ad pſpectiuaȝ ſic̄ hec.l. ſic̄ pſpectiua
ad geometriā.nā de aliq̄ dicit nālis qꝛ.de quo dicit pſpe/
ctiuus ꝓpter qd.ſic̄ de aliq̄ dicit pſpectiuꝰ qꝛ.ḋ q̄ geometra
dicit ꝓpter qd.(vt ē id qḋ ē de yride).q.d.ꝙ q̄ȝtū ad illaȝ p/
tem q̄ eſt de yride phyſicus ſubalternatur pſpectiuo ſic̄
pſpectiuus geometre.q̄ȝtū ḡ ē ad id qḋ ē de yride(phyſi/
ci eſt ſcire quiſȝ ꝓpter quid perſpectiui aut ſimplr̄ aut ſȝ do
C ctrinaȝ)qḋ quō itelligēdū ſit in dubitatiōe dicet̄.Cno/
tādū aūt ꝙ nālis phia ſiue phycanō ſubalternat̄ pſpe/
ctiue ſimplr̄ ſȝ q̄ȝtū ad aliquā ptē vtputa q̄ȝtū id qḋ ē de
yride.igit̄ qñ ꝓpter qd.⁊ qꝛ cōpant̄ ad tales ſcias diuerſas
cuiuſmodi ſunt pſpectiua ⁊ phyca talis cōpario nō eſt ſȝ
ꝙ vna ſcia ſubalternat̄ alteri ſimplr̄ ſȝ ſȝ ꝙ ſubalternat̄
D ei q̄ȝtū ad aliquā ptē.CDubitaret forte aliq̄s quō ḋ yri
de dic̄ phs qꝛ.pſpectiuꝰ aūt ꝓpter qd.aut ſimplr̄ aut ſȝ do/
ctrinā.CDōȝ ꝙ oȝ ex his q̄ dñr ḋ linea viſuali circa quā
lineā negociat̄ pſpectiua dicere ꝓpter qd eoꝝ q̄ apparent i
yride.ea aūt q̄ dñr de linea viſuali vel cōpetunt ipi linee
ſm ſe ⁊ illa accipit pſpectiuus a geometra nā ad geome
trā ptinet determinare de linea ⁊ ḋ his q̄ linee inſunt per
ſe.ſi vero ea q̄ dñr de linea viſuali nō cōpetāt linee ſm ꝙ
linea ſȝ ſm ꝙ viſualis talia dñr eſſe pſpectiua ſimplr̄.ta/
lia.n.ñ accipit pſpectiuꝰ ab alio.qꝛ ḡ ad dōȝ ꝓpter qd ḋ yri/
de aliqua ſumunt̄ ḋ linea viſuali q̄ cōpetāt ei ſȝ ꝙ viſua/
lis.aliq̄ v̄o ſm ꝙ linea:iō ꝓpter quid de yride dicit pſpecti/
ua ſimplr̄ ⁊ ſm ſe ⁊ dicit pſpectiua non ſm ſe ſed vt acci/
pit ea a ſuperioꝛi ſcia.de yride ergo qꝛ dicit nālis:ſed ꝓpter
quid dicit pſpectiuus aut ſimplr̄ aut ſm doctrinaȝ ſu.ſu
perioꝛē.i.ſm ꝙ accipit a geometra.hoc.n.cōcoꝛdat cuȝ
E alia trāſlatiōe vbi di ꝙ de yride phyci ē ſcire qꝛ.ſȝ ꝓpter qd
pſpectiui aut ſimplr̄ aut eiꝰ q eſt ſm metaphyſica.cuȝ āt
qui eſt ſm mathematica appellat geometrā.ḋ yride er/
go ꝓpter qd vel dicit pſpectiuꝰ ſimplr̄ q̄ȝtū ad ea q̄ ſūt linee
viſualis vel dicit hic ille q eſt ſm mathematica.i.geome
tra ſiue pſpectiuus vt accipit a geometra q̄ȝtum ad ea q̄
ſunt ipſius linee.CTunc igitur ſequit̄ illa pars.

CMulte.n.⁊ nō ſubiui ceȝ ſciaꝝ hn̄t ſe ſic vt
ad geometriā medicia ꝙ.n.vulnera circl̄aria
tardius ſanantur medici eſt ſcire:ꝓpter quid
autem geometre.

Argir. CCōplures ēt ſcientiarū:que non ſunt ita di/
ſpoſite:vt altera ſub altera ſit collocata pari
modo ſe habent:vt medicina atq̄ȝ geometria
nam ſcire vlcerum ea que oꝛbis ſubeunt foꝛ/
mam tardius ceteris curari ad medicū ſpectat
propter quid autem ad geometram.

CQue ē tertia ps pͥncipalis lectiōis huꝰ in q̄ oñdit̄ quō
ꝓpter quid.⁊ qꝛ cōparant̄ ad diuerſas ſcias:quaꝝ vna non
ſubalternat̄ alteri nec ſimplr̄ nec ſm parte ſed hoc eſt ſo
lum ſm aliquā ꝓpōnem de qua vna ſcia dicit qꝛ:alia ꝓpter
qd.iō ait ꝙ(multe v̄o ſciaꝝ).i.de nūero ſciaꝝ(nō ſubin/
uicē).i.q̄rū vna non ſubalternat̄ alteri nec ſimplr̄ nec ſȝ
aliquā pteȝ(ſe hn̄t ſic.)ſ.ꝙ vna dicit:qꝛ ⁊ alia ꝓpter qd.(vt

medicina).i.cirugica(ad geometriā ꝙ.n.vulnera circu/
laria tardius ſanant̄ qꝛ ē ſcire medici).i.cirugici(ꝓpter qd
autē geometre.)CNotandū autē ꝙ medicina cirugica E
que eſt curatrix vulnerū nec ſimplr̄ nec ſm ptē ſubalter/
nat̄ geometrie.tñ de aliq̄ ꝓpōne vt ꝙ circularia vulne/
ra ſanantur tardius dicit talis medicina qꝛ:de quo geo/
metra diceret ꝓpter qd.CNotādū ēt ꝙ iſto modo quo F
dicit medicina qꝛ.⁊ geometra ꝓpter qd.nō eſt quia vna ſub
alternetur alteri ſed ſm aliquā ꝓpōnem ſic ſe hn̄t etiam
geometria ⁊ nālis phia.geometria.n.nec ſimplr̄ nec ſm
aliquā ptē ſubalternat̄ nāli phie.atñ de aliq̄ ꝓpōne di/
cit geometra qꝛ.vtputa qꝛ lȝ de pūcto ad pūctum rectaȝ
lineaȝ ducere.de q̄ dic̄ phycꝰ ꝓpter qd.ꝓbat̄.n.in.6.phyco
rum ꝙ inter q̄lȝ duo pūcta eſt dare lineam mediam.

Figurarum autem magis ſcire fa/ T.c.31.
ciens maxime prima eſt.

CPrima aūt rōcinatiōis figura Argir.
maxie ad ſciam ipſaȝ accomodat̄.

CPoſtq̄ȝ phs cōparauit demſ̄ationē ꝓpter qd.ad dm̄ſ̄atio/
nē qꝛ.vt eligeret ſibi demſ̄ationē ꝓpter qd.q̄ magis facit ſci
re.In parte iſta cōparat figuras ſylogiſmoꝝ ad ſe inui/
cē vt eligat ſibi figurā illaȝ que magis facit ad ſcire.Cir/
ca quod duo facit qꝛ primo facit qḋ dictū eſt.2° qꝛ mētio/
neȝ fecerat de ꝓpōne imediata affirmatiua ne aliq̄s cre/
deret ꝙ ois ꝓpō imediata eſſet affirmatiua ⁊ ꝙ nulla eſ
ſet talis negatiua oſtendit quō habeat fieri ꝓpoſitio ime
diata negatiua,ibi(Sicut aūt eſſe.a.in.b.)Propter pri/
mū ſciendū ꝙ figura illa que magis facit ſcire eſt prima
figura.Circa qḋ tria facit in pͥma pte.neȝ p̄ ꝓponit hāc
veritatē ꝙ prima figura magis facit ſcire.2° ad hoc ꝓbā
dū adducit multiplicē rōnē.3° epilogat circa determiata
ſcḋa ibi.(Mathematice.n.)tertia(Manifeſtū ē igitur)
Dicit ḡ ꝙ(Figurarū aūt magis faciēs ſcire).i.inter figu/
ras ſylogiſmoꝝ illa que eſt magis idonea ad generādū
ſciam(maxime eſt)ſu.prima figura.CDeinde cū dicit.

CMathematice ⁊ enim ſciarum per hāc fue
runt demſ̄atiōes vt arithmetica ⁊ geometria
⁊ perſpectiua.

CMathematice ſcie namq̄ȝ vt Arithmetica Argir.
geometria ⁊ pſpectiua:per hanc vt patet ſuas
afferunt demonſtrationes.

CProbat qḋ dixerat.Circa qḋ q̄tuoꝛ facit ſm ꝙ quatuoꝛ
rōnes adducit ad ꝓpoſitū:ſcḋa ibi(Et fere dē eſt).tertia
ibi(Et poſtea ipſiꝰ.)quarta ibi(Ampliꝰ hoc illis).Pri/
ma ē rō a ſigno.nā ſignū ē ꝙ pͥma figura magis facit ſci/
re qꝛ mathematice ſcie q̄ ſunt certiſſime ⁊ q̄ maxime fa/
ciūt ſcire potiſſime vtunt̄ hac figuratiō ſit ꝙ(Mathema
tice.n.ſciaꝝ ꝑ hāc primaȝ figurā fuerūt demſ̄ationes:vt
ariſmetrica ⁊ geometria ⁊ pſpectiua)tūc eſt ḡ ſuppiēda
ratio ꝙ cum ſic ſit ſignum eſt ꝙ prima figura magis fa/
ciat ſcire.CDubitaret forte aliquis vtrū mathematice G
ſint certiſſime ⁊ maxime faciāt ſcire.CDōm ꝙ iſta certi
tudo vel pōt accipi ex parte rei vel ex pte mōis:ſi ex par/
te rei q̄ȝto ſcia ē de ſimplicioribꝰ tāto eſt certioꝛ.⁊ iō me
taphica eſt certiſſima ſciaꝝ vbi agit̄ ḋ deo ⁊ ſubſtātijs ſe
patis q̄ ſimplicitate excedūt cetera entia.Sed i cōpario
ne ad nos talia nō ſunt certiſſima:qꝛ nō ſunt ꝓpoꝛtiona/
ta itellectui nr̄o.⁊ nō niſi a poſterioꝛi poſſumꝰ ḋuenire i
cognitionē ipſoꝝ:de talibꝰ.n.poſſumꝰ ſcire.qꝛ ſunt ⁊ qꝛ
itelligūt.Sȝ q̄lis eſt eoꝝ eē.⁊ qual̄ ē ſuoꝝ itelligere bal/
butiendo ꝓferimꝰ ⁊ balbutiēdo de ipſis loq̄ntes nō qd
ſūt.ſȝ qd ñ ſūt ſcimꝰ itellectu eēntiali ſube ſepate a nobis
itelligi nō pñt.Mathematica ḡ qꝛ ſūt magis ꝓpoꝛtiōa/

ta intellectui nr̄o: imo q2 cognitio nr̄a i mathematicis ſ3 cōmē. in pmo phy. icipit a p̄oꝛib⁹ ⁊ p cās i eis deuenim⁹ i cognitionē effectuū: i cōpatiōe ḡ ad nos tales ſcie ſunt certiſſime: vn̄ ⁊ cōmē. i. 2. meta. ait ꝙ demr̄atiōes mathe matice ſūt i p̄ oꝛdine certitudinis: ⁊ ſubdit ꝙ d̄mr̄atiōes nāles ſequunṫ eas i hoc. dicam⁹ ḡ ꝙ cū triplex ſit modus eēntialis pħie phyſicus mathematic⁹ ⁊ diuin⁹: demr̄atio nes mathematice ſūt certioꝛes d̄mōſtrationib⁹ nālibus ⁊ ratione rei: q2 res mathematice ſunt magis abſtracte: ⁊ rōne noſtri: q2 cognitio nr̄a in mathematicis incipit a p̄oꝛib⁹: in nālib⁹ aūt icipit ab effectib⁹ ⁊ a poſterioꝛi. pꝛi us. n. pħi fuerūt admirati effectū: vt lunā eclipſari ⁊ po⸗ ſtea inueſtigauerūt eſſe cām iterpoſitionē terre: ſed vt p3 ſciētib⁹ p geometriā p̄us ſciṫ ꝙ triangulus habeat angu lū extrinſecū q̄3 ꝙ habeat tres ⁊ tn̄ hīc angulū eſt p̄us ⁊ eſt cā eius qd̄ ē hr̄e tres ſ3 ipſa mathematica ē metaphy ſica certioꝛ nō rōne rei ſ3 rōne nr̄i vt ē p habita declaratū.

A ℭ Ulteri⁹ foꝛte dubitaret aliqs vtrū tres iſte ſcie d̄ qbus facit mētionē. v3. ariſmetrica geometria: ⁊ pſpectiua ſint eq̄ certe. ℭ D̄ōm: ꝙ iſte tres ſcie ſe hn̄t p oꝛdinē i certitu⸗ dine. nā vt pbaṫ in p̄ meta. ſcia q̄ ē de re q̄ ſe h3 p additio nē ad rē aliā de q̄ eſt ſcia alia eſt min⁹ certa q̄3 illa ſcia: q2 eſt de re minus ſimplici: ⁊ q2 pūctus ſe h3 p additionem ad vnitatē: q2 pūctus eſt ſub̄a poſita: vl̄ q2 pūct⁹ ē vnitas poſitionē hn̄s: iō ariſmetrica q̄ ē de vnitate ē certioꝛ geo metria q̄ ē de pūcto. Rurſus linea viſualis ſe h3 p addi⸗ tionē ad lineā ſimpl̄r: geometria igiṫ q̄ ē de linea ſimpl̄r ē certioꝛ pſpectiua q̄ ē d̄ linea viſuali. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Et fere dicere ē q̄cūq3 pp qd faciūt ſpecula⸗ tionē: aut. n. oīno aut ſicut frequēti⁹ ⁊ i pluri⸗ bus per hanc figura3 que eſt pꝛopter quid ſit ſyllogiſmus quare ⁊ per hanc erit maxime fa ciens ſcire pꝛopter quid ſpeculari.

Argir. ℭ Atq3 etiā oēs fere que ipſius pꝛopter qd eſt faciūt cōſiderationē: aut eni oīno: aut p ſepe: ⁊ in plurimis: hac in figura ipſius pp quid eſt extritur rōcinatio. Quare pꝛopter hoc etiam ipſum maxime ad ſcientiā erit accomodata.

ℭ Adducit ſcd̄a3 rōnē: ſumiṫ aūt hec rō ex ipſa cā ſiue ex ipſo pp qd: iō ait ꝙ (⁊ fere ē dicere ꝙ quecūq3 faciūt ſpe culationē) i. demr̄ationē (pp qd). i. p cām (aut oino aut ſicut frequētius ⁊ in pluribꝰ p hāc figurā). i. p pꝛimā (ſit ſyll̄s) q eſt pp qd. i. p cām (q̄re faciens ſcire ſpeculari pp

B qd maxie erit p hāc figurā). ſ. p p̄mā. ℭ Dubitaret foꝛte aliqs q̄re faciēs ſcire ſpeculari vel faciens ſcire cognoſce re pp qd vl̄ oino vel in pluribus erit per pꝛima3 figura3. ℭ D̄ōm: ꝙ in demr̄ationib⁹ eſt cā p ſe q2 p cām p accñs non eſt demr̄atio ꝙ nec p talē cām aggeneraṫ ſcia: in per ſe aūt includiṫ de oi ergo talis cā eſt vl̄is: illō ḡ qd̄ demō ſtratur pter qd demōſtraṫ vl̄r. demōſtrare aūt aliquid vl̄r eſt dupliciter: vel affirmatiue vl̄ negatiue p̄ma ergo figura vel demōſtrat pter qd. i. pōnem habente3 per ſe cām ⁊ pōnem vl̄em q̄3tum ad vl̄em affirmatiuam vl̄ vt in pluribꝰ q̄3tū ad vtraq3. v3. q̄3tu3 ad affirmatiuam ⁊ negatiuā: nā p p̄mā figurā pōt cludi vtraq3. v3. affirma⸗ tiua ⁊ negatiua: in ſcd̄a aūt negatiua tm̄: i tertia qdē nul⸗ la eſt vl̄is: p̄ma ḡ figura vel oēs cōplectiṫ ⁊ oēs vl̄es cō⸗ cludit q̄3tum ad affirmatiuas vel in maioꝛi parte q2 con cludit ⁊ affirmatiuas ⁊ negatiuas que ſunt multo plu⸗ res q̄3 negatiue tm̄: vel poſſumus aliter reſpōdere q2 ſm̄ qd̄ diciṫ in 2° elencoꝝ ſemp i non facere intelligiṫ facere ⁊ oino in negatione demōſtratio. i. affirmatio itellectus enim vnius vt itellectus negatiuus ſiue itellectus puati⸗ uus vt qd̄ aliqd ſit idiſtictū a ſe ⁊ diſtictū ab alio ⁊ nō ſit aliud p̄ſupponit itellectū entis ⁊ itellectū poſitiuū: ⁊ red⸗ dere ḡ cā3 negatiue ſemp p̄ſupponit redditionē cāe affir matiue: vt multū ergo idigem⁹ reddere cām affirmatiue: vt raro aūt negatiue: iō q2 ſicut rectū eſt iudex ſui ⁊ obli qui: ⁊ ſic p rectū itelligim⁹ rectū ⁊ obliquū ita affirmatio ē iudex ſui ⁊ negatiōis ⁊ p affirmationē itelligim⁹ affir⸗ mationē ⁊ negationē. affirmatio āt multū fac̄ ad ſcire: ne gatio āt vt pa3: ⁊ q2 vl̄is affirmatiua p ſolā pᵐᵃᵐ figurā cō cludiṫ: negatiua vl̄is p p̄mā ⁊ 2ᵃᵐ bn̄ dictū eſt ꝙ freq̄nti⁹ ⁊ vt in plib⁹ ſyll̄s faciēs nos ſcire ſpeculari. i. cog̃ſcere pp qd maxie ſit p hāc figurā. i. p pᵐᵃᵐ. ℭ Deinde cu3 dicit.

ℭ Poſtea ipſius qcqd eſt ſciam p hāc ſolam figuram venari poſſibile ē. in media. n. figura nō cathegoꝛic⁹ ſyll̄s ſ3 ipſius qd̄ qd eſt ſcia eſt affirmationis. in vltima ſit q̄le ſed nō vl̄r: ſed qd̄ quid eſt vniuerſalium eſt. non enim quo⸗ dāmodo eſt animal bipes homo.

Argir. ℭ Pꝛopꝛiiſſimus. n. ſciendi modus eſt cōtē⸗ plari ipſū pp quid eſt: deinde hac tātū figura ipſius quid eſt venari ſciētiā poſſumus: in fi⸗ gura naq3 media nulla ſit affirmatiua rōcina⸗ tio: ſcientia vero ipſius quid eſt: affirmatiōis nimirum eſt: in vltima vero ſit quide3: at non eſt vniuerſalis vt patet: ipſum autem quid eſt vniuerſalium eſſe conſtat. Non enim aliqua ex parte homo eſt animal bipes.

ℭ Adducit tertiā rōnē ex pte ipſi⁹ diffōnis. na3 demr̄atio h3 p ſe cōpationē ad diffōne3: nā vt ſupꝛadictu3 ē diffini⸗ tio vel eſt demōſtrationis p̄ncipiū vel demōſtrationis cō cluſio vel tota demr̄atio poſitiōe dr̄ns: cū ḡ diffinitio pꝛe diceṫ vl̄r affirmatiue: q2 ⁊ ſolā p̄mā figura3 cludit vl̄is affirmatiua ſola p̄ma figura potiſſime ē vtilis ad demr̄a tionē ⁊ ſola ipſa potiſſime facit ſcire: iō ait ꝙ (poſtea). i. poſt rōnes aſſignatas ē hec ēt rō ad poſitū q2 (ipſi⁹ q⸗ dem ꝙ qd eſt). i. diffōnis (ſciam venari p ſolā hāc p̄ma3 figurā eſt poſſibile) nā (in media. n. figura non ſit ſyll̄s ca thegoꝛicis). i. affirmatiuus (ſ3 ſcia ipſi⁹ ꝙ qd eſt affirma tionis eſt) nā diffinitio affirmatiue p̄dicaṫ (in vltima) fi⸗ gura. i. i tertia (ſit qde3) ſu. cl̄o affirmatiua (ſed nō vl̄r) oēs eni3 cluſiones tertie figure ſunt pticulares (ſed qd̄ qd eſt). i. ipſa diffinitio (vl̄ium eſt). i. vl̄r pꝛedicaṫ. (hō. n. non eſt aial bipes quodāmodo). i. particulariter ſed vl̄r.

C ℭ Notandū aūt vim rōnis huius in hoc conſiſtere ꝙ q2 demōſtratoꝛ ſemp vtiṫ diffōne ⁊ maxie in demonſtratio⸗ ne potiſſima cū diffinitio p̄diceṫ vl̄r ⁊ affirmatiue q2 aial bipes q̄ eſt diffinitio hois vniuerſaliter ⁊ affirmatiue pꝛe dicatur de homine cum in tertia figura non ſit concluſio vl̄is in ſcd̄a nulla affirmatiua ſcia diffōnis: q2 potiſſime ptinet ad demr̄ationē potiſſime per p̄mā figurā fieri h3.

D ℭ Notādū ꝙ hec rō tertia dr̄t a rōne ſcd̄a ſicut ſpāle dif fert a gn̄ali: arguebat. n. rō ſcd̄a ꝙ q2 d̄mōſtratio accipit ipm pp qd. i. ipſa3 cām per ſe que maxime accipiṫ affir⸗ matiue ⁊ vl̄r. iō ſola p̄ma figura eſt maxie vtilis ad ſcire: q2 in ſola p̄ma cludiṫ vl̄is affirmatiua: hec aūt rō tertia arguit ex cā per ſe magis ſpāliter. nam demr̄atio accipit cām p ſe ⁊ talē cām p ſe cuiuſmodi eſt diffō. cum ḡ diffō p̄diceṫ vl̄r ⁊ affirmatiue ſola p̄ma figura facit maxie ad

A ſcire. q2 in ſola ipſa cluditur vl̄is affirmatiua. ℭ Dubi⸗ taret foꝛte aliqs: q2 vr̄ rō pħi eē inſufficiens. nam nō d3 i oi demr̄atione potiſſima cludi diffōnē: imo cludiṫ paſ ſio de ſub̄o vel diffō paſſionis: vt ſi ira eſt paſſio irati ⁊ ſi

diffō ire ē acceſſus ſanguis circa cor pp appetitū doloris in ɔ̄rio ɔcludet̄ p hoc mediū qd ē appetere dolorē i ɔ̄rio ira de irato tanq̄ p ſe paſſio de ſubo vel ɔ̄cludetur habere accenſuʒ ſanguinis circa cor de ipſo irato tanq̄ diffō per ſe paſſionis de ipſo ſubo. nā cuicūq̄ cōpetit diffinitū ꝛ diffō: cuicūq̄ cōpetit hīe iram cōpetit ꝛ hīe accenſum ſanguinis: in demōſtratione ḡ potiſſima ſemp diffō eſt mediū: nō tn̄ ſemp ɔclonē ḡ mediū ſumat̄ in pmiſſis nō in ɔcluſione rō phī arguit q̄ pmiſſe in demōſtratiōe ſunt vl'es affirmatiue: nō aūt arguit q̄ ɔclo. Cū ḡ tertia figura poſ ſit hīe ambas premiſſas vl'es affirmatiuas ſcia diffōnis poterit haberi p̄ tertiā figurā ꝛ non per ſolam primam.

f ¶ Dōm q̄ rōnē factā ɔcedim⁹ q̄ꝛū ad hoc q̄ demōſtratio dr̄ ſcia diffōnis. i. habita p diffōnē. nā vt dicebat̄ ſemp in demōſtratione potiſſima diffō eſt mediū. nā per diffōnē dicētē pp qd paſſiōis ɔcludit̄ paſſio de ſubo. ꝛ hec eſt ſcia igit̄ ſcia diffōnis. i. p diffinitionē aggenerata hʒ tam premiſſas vl'es q̄ ēt ɔclonē nā ſi diffinitio dicēs pp qd paſſionis cōpetit vl'r ſubiecto vt aſſumunt̄ pmiſſe oʒ q̄ ꝛ ipſa paſſio cōpetat vl'r ſubo vt ɔcludit ɔclo. ſcia igit̄ diffōnis aggenerat̄ p ſyllm hn̄tē vl'es pmiſſas ꝛ ɔclonē vl'eʒ. ꝛ q2 hꝰ ſyll's eſt in ſola pma figura. iō ſola prima figura maxime facit ad ſcire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius hec quidem illius nihil indiget. Ille autē per hanc denſant̄ ꝛ augmentantur quouſq̄ vtiq̄ ad imediata veniant.

Argir. ¶ Inſuper hec figura ceterarū nō indiget figurarum: at indigent huius ille profecto: nā hac denſantur atq̄ accreſcunt: quouſq̄ ad ea perueniant que medio vacant.

¶ Adducit quartam rōnem ſumptā ex parte ipſaꝝ figuraꝝ. d. (Amplius). i. amplior ratio (hec). i. prima figura (nihil indiget illis). i. ſcḋa ꝛ tertia (ille autē) ſup. ſcḋa ꝛ tertia indigent pma. iō ſubdit q̄ (p hāc). i. p pmā figuraꝝ (dēpſant̄ ꝛ augmētant̄) ſu. ſcḋa ꝛ tertia figura (quouſq̄ veniāt ad imediata) Tūc ē ergo ſupplenda rō q̄ cū figura illa magis faciat ad ſcire q̄ ñ idiget figuris alijs pma figura que nō idiget nec ſcḋa nec 3ª magis faciet ad ſcire q̄ ſcḋa ꝛ tertia q̄ idigēt pria.

b ¶ Dubitaret forte aliquis qūo ſcḋa ꝛ tertia figura idigēt pria q2 augmētant̄ ꝛ dempſant̄ p illā quouſq̄ veniāt ad imediata. ¶ Dōʒ. q̄ hoc qd hic dr̄ verū eſt mal'r ꝛ verū eſt formal'r. ipſa. n. forma ſyllogiſtica in ſcḋa ꝛ tertia figura augmētat̄ ꝛ dempſat̄ p pmā quouſq̄ veniat ad imediata. ꝛ ipa ēt mā pdictaꝝ figuraꝝ hʒ ſic augmētari ꝛ dēpſari p pmā. venire. n. ad imediata hoc ē ſoluere aliqd in ſua vltia pncipia vt nō reſtet vlterius q̄rere pp qd. pncipia aūt i q̄ reſoluit̄ forma ſyllogiſtica ſunt dici de oī ꝛ dici de nullo. vt dī in lib. prioꝝ hec aūt pncipia nō pbant ſcḋam ꝛ tertiā figuraꝝ niſi reſoluant̄ in pmā. ſcḋa aūt figura reſoluit̄ i pmā p dempſationē. dēpſando eni mediū. i. ſubijciēdo ipſuʒ reſoluit̄ 2ª figura vbi ſemp mediū pdicat̄ in pria. vbi mediuʒ in vna ſubijcit̄ in altera pdicat̄. tertia aūt figura reſoluit̄ in primā pp augmētationē. oʒ. n. in tertia mediū augmentare i. dilatare ꝛ facere ipm pdicari ſi debeat reſolui in primā hoc ḡ modo ſcḋa ꝛ tertia veniūt ad imediata. i. reſoluuntur in pncipia pbantia formaʒ ſyllogiſticā: q2 dēpſantur ꝛ augmētant̄ per pmā 2ᵒ mō verificat̄ hoc nō ſolū q̄ꝛum ad formā ſʒ ēt q̄ꝛū ad mā3. nā ſi ſcḋa ꝛ tertia figura accipiāt ppōnes mediatas ille ppōnes mediate nō ɔ̄ueniēt ad imediatas niſi dempſent̄ ꝛ augmētentur per primaʒ figurā: vtputa ſi accipet̄ in ſcḋa vel i tertia figura: oīs hō eſt corpus: ɔ̄ſtat q̄ iter hoieʒ ꝛ corpus multa ſint media nō deuenimus ad imediata deſcēdēdo a corpore ad hoieʒ vel aſcēdēdo ab hoie ad corp⁹ niſi p pmā figurā. nā ſcḋa figura ſemp accipit ſupra. q2 ſemp accipit mediū qd pdicatur de vtraq̄ extremitate: tertia aūt ſemp accipit ifra: q2 ſemp accipit mediū qd ſubijcitur: ſola āt pria accipit mediū vt mediū: q2 ſola ipſa accipit mediū iter vtrāq̄ extremitatē: ſola ḡ ipſa poterit reduci ad imediata dēpſando i. deſcendendo accipiēdo aliquid ſpālius vel augmētando. i. aſcendendo ꝛ accipiēdo cōius mediū ꝛ lati⁹ vt ſi nō eſt hec imediata. hō ē corp⁹: q2 corpus nō imediate pdicat̄ d̄ hoie nec hō imediate ſubijcit̄ corpori: immo ſūt multa media ſʒ pdicamētalē lineā inter hoieʒ ꝛ corp⁹ ſi hec ppō debeat reduci ad imediata hoc erit dupl'r vl' q2 talis reductio erit q̄ aliqd imediate pdicet̄ de hoie de quo imediate nō pdicat̄ corp⁹. vel q̄ aliqd imediate ſubijciat̄ corpori cui imediate nō ſubijcit̄ hō. pmū fiet ɔdēpſando ꝛ deſcēdendo. ſp. n. accipiet̄ deſcēdēdo iter corp⁹ ꝛ hoieʒ donec deueniat̄ ad aliqd qd imediate pdicet̄ de hoie. 2ᵐ aūt fiet aſcēdēdo ꝛ augmētādo. ſi eni ſemp accipiat̄ aſcēdendo inter hominēʒ ꝛ corpus ad vltimum deueniet̄ ad aliqd q̄ imediate ſubijciet̄ corpori. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtū igitur q̄ maxīe ppriuʒ ſcie pria figura. Sicut aūt eſſe. a. in. b. ɔ̄tingit idiuidualiter. ſic ꝛ nō eē ɔcedit̄. Dico aūt indiuidualiter eſſe aut nō eē eo q̄ nō eſt eorum medium.

¶ Patet igitur primā figurā exactiſſimā atq̄ accomodatiſſimā ad ſcientiā eſſe. Queadmodūʒ autem fit: vt. a. idiuidue competat ipſi b. Sic etiam vt idētidem non competat fieri poteſt. Atq̄ tum indiuidue competere vel non competere dico: cum inter ipſa nullum medium eſt. Sic enim non erit vlterius per aliud ineſſe vel non ineſſe. Argir.

¶ Epilogat circa determinata. d. q̄ (manifeſtuʒ eſt igit̄ q̄ pma figura ē maxīe ppriū). i. maxīe eſt a ppetate (ſcie). i. maxīe facit ad ſcire. ¶ Tūc ſeq̄t̄ illa ps (Sicut aūt eſſe.) Q2 fecerat mentionē de ppōne imediata affirmatiua. q2 p cōdēpſationē ꝛ augmētationē ꝛ accipiēdo iter ſubiectū ꝛ pdicatū affirmatiua reducitur ad imediatā. ne ergo aliqs crederet q̄ nō eſſet dare negatiuā imediatā ſicut ē dare affirmatiuā oſtēdit q̄ eſt dare negatiuam imediatā ſicut ꝛ affirmatiuā. Circa qd duo facit: q2 p̄ pponit qd intendit. 2ᵒ exeq̄t̄ de intento ibi. (Cū igit̄ aut. q. dēʒ.) Dicit ḡ (ſicut. a. eſſe in. b. cōtingit idiuidualiter) ꝛ imediate. q. d. q̄ ſicut eſt dare q̄. a. ſit in. b. ꝛ pdicet̄ de. b. ꝛ ſit ppō affirmatiua imediata (ſic ꝛ cōcedit̄ nō eſſe) ſu. a. i. b. ꝛ remoueri. a. a. b. idiuidual'r ꝛ facere ppōnē imediatā ꝛ negatiuā. ꝛ exponit ſeqd appellat idiuidual'r. d. (dico aūt idiuidualiter eē). i. ppōnē affirmatiuā imediatā. (aut ſi eſſe) i. propoſitionem negatiuam imediatam (eo q̄ non eſt eoꝝ mediū) q̄ſi. ſ. nō eſt dare mediū ad iferēdū pdicatū d̄ ſubiecto ſiue illa ppō ſit affirmatiua ſiue negatiua dī eſſe imediata.

b ¶ Dubitaret forte aliqs vtrū in ppōne negatiua ſit dare mediū. ¶ Dōʒ q̄ mediū pt accipi dupl'r vel ſm ordinē pdicati vel ſʒ ordinē ſylli. vel aliter pōt diſtingui ꝛ in idē redit: q̄ dupl'r eſt mediū: q2 eſt mediū qd ē inter pdicatū ꝛ ſubm: ꝛ ē mediū qd nō eſt iter ſubʒ ꝛ pdicatū: ſʒ iter pdicatū d̄ ſubo iferēt pdicatū d̄ ſubo: mediū aūt ſʒ ordinē pdicati ſiue mediū iter pdicatū ꝛ ſubm non hʒ niſi ppō affirmatiua: nā nō accipit aliqd iter aliq̄ duo niſi illa ſint adiuicē ordinata: ꝛ niſi vnū illoꝝ ſit ſupra aliud: i ppōne aūt negatiua ſi ſit v̄a nec pdicatuʒ eſt ſupra ſubm nec infra: ſʒ eſt ēxneū ab eo. talis ḡ ppō nō hʒ mediū iter

p̄dicatū ⁊ ſubm: ſ; pōt hr̄e mediū p q̄d īfert̄ ⁊ ꝯcluditur remotio p̄dicati ad ſubm: vt hic: nullus hō eſt q̄ntitas: h; p medio ſubam p quā hec ꝓpō ꝯcludit̄. nā ſi nulla ſuba eſt quātitas. ⁊ oīs hō eſt ſubſtātia. ꝯcludet̄ ꝙ nullus hō ſit quantitas. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Cū igit̄ aut. a. q̄dē aut. b. ī toto quodā ſit aut ⁊ ambo nō cōtingit. a. in. b. primo non eſſe.

Argu. ℭ Cū itaqꝫ vel a: vel b: ī toto quopiā eſt: vel ēt vtrūqꝫ: tū ēt fieri neqt vt a: p̄rio ñ ꝯpetat ipſi b.

ℭ Exequit̄ de lc̄to. Circa q̄d duo facit: q2 p̄mo oñdit q̄uo h; eē ꝓpō negatiua. 2° q̄uo imediata ibi (S; nō neutra.) Circa p̄mū duo facit: q2 p̄mo dicit quot modis h; fieri ꝓpoſitio negatiua mediata. 2° exequit̄ d̄ quoli; illoꝝ modoꝝ ibi. (Sit. n. a) Dicit ergo (Cū igit̄ aut. a. q̄de;). i. aut p̄dicatū (aut. b.) i. ſubiectū (ſit in toto quodā). i. h; aliq̄d p̄dicatū ſupra ſe (aut ⁊ ambo). i. tā p̄dicatū q̄ȝ ſubiectum h; aliq̄d genus ſupra ſe (nō ꝯtingit. a.). i. p̄dicatū (nō eē i b.). i. remoto ſubiecto (p̄mo). i. imediate. ꝓpoſitio ergo negatiua pōt eſſe non imediata tripliciter. vel q2 p̄dicatum habet aliquod genus ſupra ſe: vel quia ſubiectū h; huiōi genus ſupra ſe. vel q2 ambo tam predicatū q̄ȝ ſubiectum habēt ſupra ſe genus. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si enim. a. ī toto. c. ergo ſi. b. nō eſt ī toto. c. pōt enim. a. eſſe quidē in quodā toto: ſ;. b. nō eſſe in hoc erit ſyllogiſmus ꝙ nō ſit. a. ī. b. Si eni; in. a. quidē omni eſt. c. in. b. autē nullo eſt in. b. nullo eſt. a. ⁊ hoc per medium. c.

Argu. ℭ Sit enim a: ipſum in toto c. Si igitur b: nō ſit in aliquo toto c: fieri nāqꝫ poteſt vt a: q̄dem ī toto quopiā ſit. b: vero in hoc eodē nō ſit: tū rōcinatio fiet. ac ipſu; a: nō ineſſe b: per c: medium cōcludet̄: nam ſi. c. cuilibet q̄dē cōpetat a: de nullo v̄o b: p̄dicat̄ a: ſane nulli ꝯpetet b.

ℭ Exequit̄ d̄ oībus his modis. Circa q̄d tria facit. q2 p̄mo facit q̄d dictū eſt. 2° q̄ddā q̄d ſuppoſuerat declarat. 3° epilogat circa determiata. ſecūda ibi (Q̄d autē ꝯtingit) tertia ibi (Manifeſtū eſt aūt igit̄.) Circa p̄mum tria facit ſm ꝙ de tribus modis exeq̄tur. na; p̄io exeq̄tur d̄ ꝓpoſitione negatiua mediata qñ p̄dicatū h; genus ſupra ſe. 2° qñ ſubiectū. 3° qñ vtrūqꝫ. ſc̄da ibi. (Silr̄ autē) tertia ibi (Eodē aūt mō.) Dicit (Sit. n. a.). i. p̄dicatū (in toto. c.). i. in aliquo genere (ſi. b.). i. ſubiectu; (non eſt in toto. c.). i. non eſt in illo genere q̄d pōt ꝯtingere hñ (pōt. n. a.). i. predicatū (eſſe in quodā toto. c.). i. in quoda; genere (ſ;. b.) i. ſubm (nō eſſe in hoc). i. ī illo gñe (q̄d ſi hoc mō ꝯtingat ſyll̄s erit). i. ſyllogiʒabit̄ ſn. p mediu;. c. ꝙ non ſit. a. in b. verbi gr̄a ſi ꝓponat̄ talis propoſitio. nulla q̄ȝtitas eſt hō q2 p̄dicatū. a. i. hō eſt in gñe quodam quod eſt. c. i. q̄d eſt ſuba q2 ſubm. b. i. q̄ȝtitas nō eſt in. c. i. in ſuba. ſyllogiʒabitur p. c. i. p ſuba; ꝙ nō ſit. a. in. b. i. ꝙ q̄ȝtitas nō ſit hō. iō ait (ꝙ ſi. n. in oī. a. ē q̄dē. c.). i. ſi eſſe. a. eſt. c. hoc ē ſi oīs hō ē ſuba (in nullo aūt. b. eſt. c.). i. ſi nulla q̄ȝtitas eſt ſuba (in nullo. b. ē. a. i. nulla q̄ȝtitas eſt hō. factus eſt ergo ſyll̄s in ſecundo ſc̄be ꝙ. a. remoueat̄. a. b. i. ꝙ q̄ȝtitas non ſit hō (per medium. c.) i. per ſubam. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Similiter autem eſt ⁊ ſi. b. in toto quodam eſt vt in. d. d. autem in omni. b. eſt. a. autem in nullo. b. erit per ſyllogiſmum.

Argu. ℭ Idem fiet ⁊ ſi b: in toto quopiā ſit: vel vt in d: nam ipſum d: cuilibet quidem competit b: de nullo vero dicitur a: quare ſit vt a: per ratiocinationem nulli cōpetat b.

ℭ Determinat de 2° mō qñ ſubm eſt in aliq̄ gñe. vtputa ſi ꝓponat̄ talis ꝓpō. nulla linea ē ſuba. iō ait ꝙ (ſilr̄ aūt eſt ⁊ ſi. b.). i. ſi ſubm vtputa linea (ē in quodā toto). i. ī q̄da; gñe. vt puta in toto. d. q̄d eſt in gñe q̄d eſt q̄ȝtitas ꝙ ſignificet̄ p. d. (d. eni). i. q̄ȝtitas. (ī oī. b. ē). i. in oī linea (. a. aūt) i. ſuba (erit in nullo. b.). i. ꝯcludet̄ nō eē in. b. (p ſyll̄;) ſn. p mediū. d. i. p q̄ȝtitatē. fiet. b. talis ſyll̄s. nullū. d. ē. a. nulla q̄ȝtitas eſt ſuba. oē. b. eſt. d. i. oīs linea ē q̄ȝtitas. g̃. nullum. b. eſt. a. i. nulla linea eſt ſuba. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Eodem autem modo demonſtrabitur ⁊ ſi vtraqꝫ in toto quodam ſit.

ℭ Eadem oſtendentur ⁊ ſi vtrūqꝫ tam a: q̄ȝ b: in toto quopiam ſit. Argu.

ℭ Determinat de ꝓpōne negatiua mediata qñ vtraqꝫ. i. tā p̄dicatū q̄ȝ ſubm ſunt in aliq̄ gñe. d. (Eodē aūt mō demōſtrabit̄) ſn. a. nō eē i. b. (⁊ ſi vtraqꝫ). i. ſi ta; p̄dicatū q̄ȝ ſub; ſūt (ī toto quodā). i. aliq̄ gñe vt ſi ꝓponat̄ talis ꝓpō nulla linea ē hō: q2 tā linea q̄ȝ hō ſunt ī aliq̄ gñe poterit p q̄dlibet illoꝝ generꝫ īferri hec ꝓpō negatiua: īfert̄ enim p ſuba; in 2° ſc̄be ſic. oīs hō ē ſuba: nulla linea ē ſuba. ergo nulla linea eſt hō īfert̄ hec ꝓpoſitio p q̄ȝtitatē ⁊ fiet ſyll̄s in 2° p̄ime ſic. nulla q̄ȝtitas ē hō. oīs linea; ē q̄ȝtitas g̃ nulla linea eſt homo. eodem modo fieret iſte ſyllogiſmus in p̄io ſc̄be ſi cōuerteret̄ maior. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Quod autem contingit b: non eē in quo toto eſt. a. aut iterum. a. in quo eſt. b. manifeſtu; ex coordinationibus eſt quecūqꝫ non cōmutantur adinuicem. Si enim nihil eorum que ſunt in. a. c. d. coordinatione de nullo predicātur que ſunt in. b. e. f. a. autem in toto p. ſit ordinatione exiſtenti. manifeſtum ꝙ. b. nō erit ī p. cōmutarentur enim coordinationes. Similiter autem eſt ⁊ ſi. b. in toto quodam eſt.

ℭ At vero fieri poſſe vt. b. non ſit in eo in quo toto eſt ipſum. a. aut rurſus: vt a: non ſit in eo in quo totum eſt ipſum. b. patet ex diſpoſitionibus rerum: que inter ſeſe non miſcētur: nā ſi nihil eorum que in a. c. d. ſerie collocant̄ de vllo predicatur eorum que in. b. e. f. diuerſa ſerie collocantur. a. vero in toto eſt. g. quod quidem eiuſdem eſt ſeriei perſpicuum eſt fieri nō poſſe: vt b. in ipſo ſit g. alioquin conuenirent ac miſcerentur he series rerum. idem fiet ⁊ ſi b. ipſum in toto quopiam ſit. Argu.

ℭ Quoddā q̄d ſuppoſuerat declarat. dixerat. n. ꝙ poterat eē. a. i. p̄dicatū ī quodā toto. i. in aliquo gñe in q̄ non erat. b. i. ſub; ⁊ ecōuerſo: q̄d d̄clarat ex coordinatiōe p̄dicamētoꝝ. d. (Q̄d aūt ꝯtigat. b.). i. ſubm (nō eē in q̄dā toto cū. a.). i. in eodē toto cū. a. (aut iteꝝ) ſn. ꝙ nō ꝯtigat eē. a. ſn. (in quo eſt. b. manifeſtū ē ex coordiatiōib9 q̄cūqꝫ) ſn. coordinatiōes (nō cōmutāt̄ adiuicē) cuiuſmodi ſūt coordinatiōes diuerſoꝝ p̄dicamētoꝝ ⁊ exponit ſe ī termis dicēs (ſi. n. nihil hoꝝ q̄ ſunt i. a. c. d.). i. ī aliq̄ coordinatiōe p̄dicamētali vtputa ſi nihil hoꝝ q̄ ſt̄ hō corp9 ſuba (d̄ nullo p̄tur q̄ ſt̄ i. b. e. f. vtputa ſi accipiat̄ liea ꝯtinuū q̄ȝtitas q̄ ſūt ī aliq̄ coordinatōe p̄dicamētali (. a. aūt). i. p̄dicatū vt

puta ſi hõ (ſit in toto.p.) i.in aliquo p̄dicamẽto qḋ ſignificatur per.p.vt puta i p̄dicamẽto ſubſtãtie (.p.coordinatione exiſtẽti).i.exiſti tali coordinatiõe p̄dicamẽtali q̄ ſignificatur per.p.(manifeſtũ ẽ q̄m.b.) i.q̄m linea que ſignificatur per.b.(nõ erit in.p.) i.non erit in p̄dicamento ſubſtãtie qḋ ſignificatũ ẽ p.p.(cõmutarent.n. coordinationes) p̄dicamẽtoꝝ.⁊ ſubdit ꝙ (ſilr autẽ eſt ⁊ ſi.b.) i.ſi ſubm (eſt in toto quodã) i.eſt in aliquo p̄dicamẽto vl' in aliquo genere.poterit.n.b.i.ſubm eſſe in aliq̄ gñe ſiue in

A aliquo p̄dicamẽto in quo nõ erit.a.i.p̄dicatũ. ¶ Notandũ ꝙ idẽ appellauit.a.c.d.⁊.p.nã p.a.c.d.itelligit coordinationẽ p̄dicamẽtalẽ.vt puta hõ.corp⁹.ſuba.⁊ p.p.intelligit eãdẽ coordinationẽ p̄dicamẽtalẽ. qꝛ g̃ diuerſorũ generũ ⁊ nõ ſubalternatiꝫ poſitoꝝ diuerſe ſũt ſp̄ẽs ⁊ dr̃ie ⁊ qꝛ ſunt in diuerſis coordinationib⁹ p̄dicamẽtalib⁹ nõ p̄dicant eſſentialr̃ de ſe inuicẽ.a.⁊.b.i p̄dicatũ ⁊ ſubm accipi in diuerſis coordinationib⁹ ⁊ hoc mõ vnũ illoꝝ erit in quodã toto.i.in quodã genere vel in quodã p̄dicamẽto in quo nõ erit aliud ⁊ ecõuerſo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vero neutrũ ſit in toto nullo. Nõ eſt autẽ a.in.b.neceſſe eſt indiuidualiter non eẽ.

Argu. ¶ Sꝫ ſi a.nulli b.iſit: ⁊ neutrũ i toto ſit vllo neceſſe eſt a.ſine medio non cõpetat ipſi b.

¶ Determinat de ꝓpoſitiõe negatiua imediata. Circa qḋ duo facit qꝛ p̄mo ꝓponit qḋ itẽdit.2° ꝓbat ꝓpoſitum ibi. (Si.n.erit mediũ) dicit ergo ꝙ (ſi vero neutrũ).i.ſi nec a.nec.b.ſiue ſi nec p̄dicatũ nec ſubm (ſit in nullo toto).i.in nullo genere (nõ eſt autẽ.a.in.b.).i.ſi.a.remoueatur.a.b.(neceſſe eſt indiuidualiter non ineſſe).i.neceſſe eſt indiuidualiter remoueri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si.n.erit mediũ neceſſe eſt alterũ ipſoꝛuꝫ in toto quodã eſſe. aut enim in prima figura aut in media erit ſyll'ſ. Si igitur i prima figura b. erit in toto quodã. affirmatiuã eni ad hanc oꝫ fieri ꝓpoſitionẽ. Si vero in medio quecũꝗ cõtingit. ad vtrũꝗ.n. poſito priuatiuo fit ſyll'ſ. Cum autẽ vtraꝗ negatiua ſit non erit.

Argu. ¶ Naꝫ ſi quippiã inter ipſa mediũ cadet: neceſſe ẽ alteꝝ ipſoꝛũ i toto quopiã eẽ. Aut enim in p̄ria figura rõcinatio eoꝛũ: aut i media extruetur. at ſi in p̄ria b. nimirũ in toto quopiaꝫ erit. Propoſitionẽ.n. eam que verſus b: collocabitur affirmatiuã eſſe opꝫ. Si in ſecundã vtrũuis in toto quopiã erit: nã vtrũuis iteruallũ affirmatiuũ eẽ põt. atꝗ nũc verſus maius nũc verſus minus extremũ negatiua ꝓpõne ſumpta conficit rõcinatio. Ambe vero ꝓpões ſi fuerint negatiue: ratiocinatio non conſtabit.

¶ Probat qḋ dixerat.d.e.(Si.n.erit mediũ) ſu. ad ꝓbandũ qꝛ.a.remoueat.a.b.(neceſſe ẽ alterũ ipſoꝝ).vꝫ. aut.a aut.b.(eẽ in quodã toto).i.eẽ in aliquo gñe.nã (aut eniꝫ in p̄ria figura aut in media erit ſyll'ſ) vlã.n. negatiua ꝑ p̄mã vel ſcḋam figurã põt ɔcludi nõ aũt ꝑ tertiã. (Siquidẽ igit in p̄ma figura fiat ſyll'ſ. b. in toto quodeꝫ) ſu. erit i.oꝫ ꝙ ſubꝫ ſit i aliq̄ toto vl' i aliq̄ gñe (nã hãc.n.ꝓpõnẽ) ſ.minorẽ (oꝫ affirmatiuã eſſe.ſi vo in media) ſu. fiat ſyll'ſ (q̄cũꝗ ɔtingit).i.q̄lꝫ põt eẽ affirmatiua tã minoꝛ q̄ꝫ maioꝛ (ad vtrãꝗ.n.) i.ad q̄ꝫcũꝗ (poſito ꝑuatiuo ſit ſyll'ſ) ꝑt n. ſcḋa figura hꝫe maiorẽ affirmatiuã ⁊ minorẽ negatiuã ⁊ ecõuerſo. hꝫbit g̃ ſcḋa figura aliq̄ꝫ ꝓpõnẽ affirmatiuã:

iḋ ſubdit ꝙ (cũ vtraꝗ negatiua ſit non erit) ſu. ſyll'ſ. Si ergo ſcḋa figura de neceſſitate aſſumit aliq̄ꝫ ꝓpõnẽ affirmatiuã q̄cũꝗ ſit illa oꝫ ꝙ aliq̄ extremitatũ ſiue maioꝛ ſiue mioꝛ ſit i aliquo gñe. opoꝛtebit g̃ vel.a.vl'.b.eẽ in gñe ſi ergo nec.a.nec b.ſit in gñe nõ poterit ſyllogiʒari nullũ

B b.erit.a.ꝑ aliquã figurã. ¶ No^m^ aũt ꝙ ſi nec.b.nec.a.ſũt in aliquo genere iſta erit imediata.nullũ.b.eſt.a. qꝛ non poterit accipi aliqḋ mediũ ad ɔcludẽdũ nullũ.b.eſſe.a. nã ſi fiat ſyll'ſ in p̄ͣ figura illud mediũ predicabit' de.b. qꝛ in prima figura neceẽ eſt ſꝑ minorẽ eſſe affirmatiuaꝫ. ergo aliquid predicabit' de.b. ergo.b. erit in aliquo gñe. ſi aũt fiat ſyll'ſ in ſcḋa illud mediũ aut predicabit' de.a.⁊ tunc a.erit in aliquo genere: aut predicabit' de.b.⁊ tũc.b.erit i genere: oꝫ eni etiam in ſcḋa figura aliquã p̄miſſaꝝ eẽ affirmatiuã: lꝫ nõ ſit ſignificare q̄ ſit illa: tñ oꝫ aliquã eẽ affirmatiuã q̄cũꝗ ſit illa: illud qḋ accipiet' mediũ ad ɔcludẽdũ in ſcḋa figura nullũ.b.eſt.a. oꝫ ꝙ vel predicet' de.a. vel p̄dicetur de.b. g̃ aliqḋ p̄dicabitur de aliquo illoꝝ ⁊ aliquod illoꝛũ de neceſſitate erit i gñe. ſi igit' nullũ illoꝝ ſit in gñe erit ꝓpõ imediata. qꝛ nõ poterit accipi mediuꝫ nec poterit fieri ſyll'ſ ad ɔcludẽdũ illḋ. ¶ Dubitaret foꝛ-

C te aliq̄s q̄re opoꝛteat vl' p̄dicatũ vl' ſubꝫ eẽ i gñe ſi debeat inuenire mediũ ad ꝓbãdũ ꝙ vnũ nõ ſit aliḋ. ¶ Dõꝫ ꝙ enſ imediate deſcẽdit in ipſa p̄dicamẽta. nõ eniꝫ ſit deſcẽſus ab ente in ſubaꝫ ſicut a gñe i ſp̄ẽꝫ ꝙ fiat deſcẽſus per dr̃iaꝫ. vt ꝓbat' in 3° meta. ipſa.n. diuerſa p̄dicamẽta nõ ſũt niſi diuerſi modi eẽndi ipſius entis nihil eni addit' enti ad ɔ̃hẽdũ ens ad aliqḋ p̄dicamẽtũ ſꝫ p̄dicamẽtũ aliḋ ⁊ aliud eſt ali⁹ ⁊ ali⁹ modus eẽndi entis ita ꝙ ſeipſis p̄dicamẽta faciũt diuerſitatẽ entis. ⁊ qꝛ q̄cũꝗ differũt vl' differũt ſeipſis vl' differũt ꝑ aliquã dr̃iaꝫ: ꝑꝫ ꝙ ea q̄ differũt ſeipſis ſi hñt mediũ ad ꝓbãdñ eoꝝ dr̃iaꝫ ⁊ maxĩe loq̄ndo de medio qḋ facit ſcire vel d' medio aggenerãte ſciaꝫ ſimplr̃. nã tale mediũ oꝫ eẽ cãꝫ. ſi g̃ aliq̄ differũt ſeipſis illa non hñt aliquã cãꝫ aliã ſue dr̃ie. nõ g̃ erit mediũ aliḋ ab ipſis qḋ poſſit ɔcludere vnũ nõ eẽ aliḋ. ſi ãt illa q̄ ponũt' differre qꝛ vnũ nõ ẽ aliḋ oꝫ ꝙ differãt ꝑ aliquã dr̃iã. ſꝫ q̄ differũt ꝑ dr̃iaꝫ ſũt i gñe. iḋ potiſſimũ mediũ ad ꝓbãdũ eoꝝ dr̃iaꝫ ẽ aſſumere gen⁹ ꝓ medio. ⁊ maxĩe ſi illa ſi ſint i eodẽ gñe oꝫ g̃ vl' ambo vl' alteꝝ eẽ i gñe q̄ nõ faciũt ꝓpõnẽ negatiuã imediatã. ſi aũt neutrũ ſit i gñe ⁊ vnũ nõ ſit aliḋ faciẽt ꝓpõnẽ negatiuã idiuidualr̃ ⁊ imediatã. ¶ Deide cũ dic.

¶ Manifeſtum igitur eſt ꝙ contingit aliud in alio non eſſe indiuidualiter. ⁊ quando contingat ⁊ quomodo diximus.

¶ Pꝫ igitur fieri poſſe vt ſine medio q̄ppiam cuipiã non inſit: atꝗ quãdo: ⁊ queadmodum fieri poteſt: ſatis iam explanauimus. Argu.

¶ Epilogat circa determinata.d.(Manifeſtũ ẽ igit' ꝙ cõtingit ⁊ aliud in alio non eſſe idiuidualiter.) i.ꝙ ɔtingit aliquam ꝓpoſitionem negatiuam eſſe imediatam (⁊ q̄ñ contingit ⁊ quomodo contingit diximus.)

IGnorantia aũt nõ ſcḋm negationẽ ſꝫ ſcḋm diſpõnem dicta eſt q̄deꝫ ꝑ ſyllogiſmum facta deceptio. T.c.32.

¶ Ignoratio aũt ea q̄ nõ negatiõe ſed diſpoſitione dicit': ignoratio deceptio eſt. Argu.

¶ Cũ intentio p̄hi in hoc libro ſit dare arteꝫ ⁊ modũ q̄uo ɔtingat ſcire ſimplr̃. iḋ poſtq̄ꝫ diffinixit demõſtrationeꝫ qꝛ a demõ̃ſtratione ꝑꝑ q̄d. vt eligeret ſibi demõ̃ſtrationẽ que maxime facit ſcire: ⁊ poſtea cõparauit figuras. ſyll'oꝝ adinuicẽ vt doceret nos ꝑ quã figurã ɔtigat magis ſcire. In ꝑte iſta determiat de ſyll'o ignorãtie ne decepti per taleꝫ

ſyll'm deficiam⁹ a ſimpl'r ſcire. Circa qd tria facit q2 p̃io diſtiguit ⁊ ſeparat ignorãtiã diſpõnis ab ignorãtia negationis. 2° diſtinguit diuerſos modos ipſius ignorãtie ſm diſpõnẽ. 3° dat dr̃iam inter illos modos. 2° ibi (Hec aũt in his) 3° ibi (Simpl'r qdẽ igit) Dicit ꝙ (ignorãtia aũt non ſm negationẽ ſʒ ſm diſpõnẽ dcã eſt deceptio q̃ per ſyll'm facta eſt) .i. q̃ ꝑ ſyll'm põt fieri. q.d. ꝙ cum duplex ſit ignorãtia ⁊ vna negationis alia diſpõnis. ignorãtia aũt diſpõnis differt ab ignorãtia negatiõis. q2 h̃ ignorãtia ẽ deceptio facta .i. poſſibilis fieri ꝑ ſyll'm. ſʒ ignorãtia negatiõis
A nõ eſt talis deceptio nec ſic facta. ¶ Dubitaret forte aliqs quot dr̃ias dat h̃ phs iter vtrũqʒ ignorantiã. ¶ Dõm ꝙ in duob⁹ dat dr̃iam iter vtrãqʒ ignorãtiã. negatiõis .ſ. ⁊ diſpõnis. nã ille qĩ hẽ ignorãtiã negatiõis q nihil ſcit de re nec bñ nec praue. ſicut ruſtic⁹ hʒ ignorãtiã negationis de geometria. ille v̇o hʒ ignorãtiã diſpõnis q hʒ aliq̃ vocabula artis. neſcit tñ ea eo mõ q̃ oꝫ vt ſcit qd eſt dyameter ⁊ qd ſymetertũ male cõbinat iſta duo. q2 credit ꝙ dyameter ſit ſymeter coſte. iſte ſic ignorans duobus differt a primo ignorãte. p̃mo q2 iſte eſt deceptus. ille nõ eſt deceptus. 2° q2 iſta deceptio põt fieri ꝑ ſyll'm. ſʒ ignorantia ſm negationẽ nõ põt fieri ꝑ ſyll'm cum habens talem ignorantiã nihil ſciat de eo cuius hʒ ignorãtiã. ſignãter ğ loquitur phs cum dicit ꝙ ignorantia ſm diſpõneʒ ẽ deceptio ⁊ eſt per ſyll'm facta .i. poſſe fieri. non. n. dbem⁹ exponere ꝙ talis ignorãtia ſit ꝑ ſyll'm facta ꝙ nũq̃ʒ fiat ſine ſyll'o. nam vt ĩfra dicet aliqñ ſimpl'r ⁊ abſqʒ ſyllogiſmo habetur talis ignorãtia. ſʒ dr̃ eſſe ꝑ ſyll'm facta .i. poſſibilis fieri in quo differt ab ignorantia ſm negationeʒ q̃ nũquã ſit per ſyll'm. vnde hec ignorantia diſpoſitionis proprie eſt vocata error. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hec aũt in his que ſunt primo aut nõ primo ſunt: contingit dupl'r. aut enim cum ſimpliciter eſſe accipiat vel non eſſe. aut per ſyllogiſmum accipiat opinionem.

Argir. ¶ Que circa ꝓpõnes medio vacantes vel nõ vacãtes: affirmatiuas vel negatiuas: aut ꝑ rõcinationẽ: aut ſimpliciter ſit: nã aut ſimpliciter q̃ſpiã eẽ: aut nõ eẽ putat: aut ꝑ rõcinationẽ exiſtimationem talem conſequitur.

¶ Diſtinguit diuerſos modos ignorãtie h⁹. d. ꝙ (hec ãt) .ſ. ignorãtiã ſm diſpõnẽ (i his q̃ ſũt p̊) .i. i ꝓpõnib⁹ imediatis (aut) ſu. in his (q̃ nõ ſũt p̊ ꝯtingit dupl'r. aut cũ ſimpl'r accipiat eẽ) .i. affirmatiuã falſaʒ (aut nõ eẽ) .i. negatiuaʒ
B falſaʒ (aut cũ accipiat opionẽ) falſaʒ (ꝑ ſyll'm.) ¶ Dubitaret forte aliqs quot modos ignorantie diſtinxit h̃ phs. ¶ Dõʒ ꝙ i his paucis v̇bis phs dedit itelligere eẽ octo modos ignorãtie ſm diſpõnẽ. nã iſta ignorãtia vel hr̃ de ꝓpõnibus p̃mis ⁊ imediatis: vel de ſcõis ⁊ mediatis: ⁊ qõlʒ iſtoꝝ pt eẽ q̃tuor modis: q2 h̃ ignorãtia vel erit de affirmatiõe q2 credet eẽ qd nõ eſt. vl' d̃ negatiõe q2 credet nõ eẽ qd ẽ. Rurſuſ vl' hui⁹ d̃ceptio erit ſimpl'r accepta vl' hui⁹ falſa opio erit ꝑ ſyll'ʒ cãta. octo ğ erũt d̃ceptiões. nã ſi aliqd diuidit̃ p̊ i duo mẽbra ⁊ qõlʒ illoꝝ duoꝝ diuidit̃ i duo ſi adhuc qõlʒ diuidit̃ i duo d̃ neccitate erũt octo. talẽ ğ modũ ſuauit phs. nã ignorãtiã diſpõnis p̊ diuiſit in duo. d. ꝙ talis ignorãtia pt fieri in his q̃ ſũt p̊ ⁊ i his q̃ ñ ſũt p̊. Rurſus qõlibʒ iſtoꝝ diuiſit i duo innuẽs ꝙ tã i his q̃ ſunt p̊ q̃ʒ in his q̃ nõ ſũt p̊ põt fieri deceptio ꝑ eſſe ⁊ ꝑ nõ eẽ. 3° adhuc qõlʒ diuiſit in duo innuẽs ꝙ tã in his q̃ ſũt p̊ q̃ʒ in his q̃ nõ ſunt p̊ taʒ in ꝓpõnibus affirmatiuis q̃ʒ ne
C gatiuis põt fieri deceptio vel ſimpl'r accepta vel põt fieri talis falſa opio ꝑ ſyll'm cãta. ¶ Notãduʒ ꝙ ſicut duplex ẽ habit⁹ cognitiuus. vʒ. itell's ⁊ ſcia ſic duplex ẽ modus ignorãdi. vnus q opponit̃ itellectui vt cũ qs errat circa ꝓpõnes p̃mas ⁊ imediatas. ⁊ aliuſ q opponit̃ ſcie vt cũ qs errat circa ꝯcl'ones ⁊ propõnes mediatas. iõ ſignãter ait ꝙ in his q̃ ſunt p̊ ⁊ ĩ his q nõ ſũt p̊ põt accidere ignorantia ⁊ deceptio. ¶ Dubitaret forte aliqs adhuc vtruʒ D
in his q̃ ſunt p̊ poſſit accidere ignorantia ⁊ d̃ceptio. ⁊ vr̃ ꝙ nõ. nã talia q̃ ſũt p̃ncipia ⁊ q̃ ſunt p̃ma ⁊ imediata ſũt ſicut locus ianue in domo quã nullus ignorat vt vult cõmen. ſupra 2° meta. ğ circa talia nõ poteſt error accidere. ¶ Preterea dr̃ in l'ra ꝙ in talibus põt accidere deceptio ꝑ ſyll'm. Cõtra ad p̃ncipia nõ eſt rõ vt dr̃ in .6. ethicoꝝ. ꝑ rõnẽ igit̃ vel ꝑ ſyll'm nõ põt circa p̃ncipia accidere deceptio. ¶ Dõm ꝙ p̃ncipia ſũt nota in ſolo lumie itell's agẽtis ſtatim cũ offerunt̃ itellectui itell's aſſentit eis. iõ principia oĩno p̃ia nullus negat directe ⁊ corde. põt autẽ qs negare ore vel indirecte. nã indirecte vno mõ negant̃ talia principia qñ cũ ex̃nea ſignificatiõe negãtur: vel nõ recte app̃hendit̃ ſignificatũ eoꝝ ſicut Heraclitus negabat de quolibʒ affirmatio. q2 credidit ꝙ res eẽt in tãto fluxu ꝙ cũ diceret̃ aliqd affirmatiue ſtatim ꝑꝑ fluxibilitatẽ rei poſſʒ dici negatiue nõ ğ directe negauit veritatẽ p̃ncipij. q2 hoc ipſo ꝙ ꝑꝑ fluxibilitatẽ rei dicebat ſtatim poſſe negari qd p̃us fuerat affirmatũ nõ ponebat ꝯ̃dictoria verificari ſil. alio mõ negant̃ p̃ncipia idirecte qñ nõ negant̃ i ſe ⁊ principal'r: ſed negantur negatis alijs ⁊ ex ꝯñti. hoc modo qcũqʒ dicit aliqd falſum ponit ꝯ̃dictoria verificari ſimul. q2 ponit nõ eẽ qd eſt vel eẽ qd nõ eſt. dicamus ergo ꝙ p̃ncipia q̃dã dr̃ ſimpl'r p̃ma q̃ nullo mõ poſſunt probari per p̃ora in aliq̃ ſcia: ⁊ h̃ ſunt dignitates ⁊ cões animi cõceptiões ⁊ talia poſſunt negari ore ⁊ nõ corde: vel ſi negant̃ corde hoc eſt indirecte: vel q2 negantur non plene intellecta ſignificatione terminorũ: ideo dicebatur ſupra ꝙ p̃ncipia cognoſcimus inq̃tũ terminos cognoſcim⁹ cognita. n. ſignificatiõe terminoꝝ ſtatim principijs aſſentimus: ſed nõ itellecta terminoꝝ ſignificatiõe non ẽ incõueniẽs p̃ncipia negare. p̃ncipia ğ ſi negantur corde hoc eſt indirecte vel cũ extranea ſignificatione vel eſt idirecte q2 non negant̃ in ſe ſed negant̃ principiata vel concluſiones quibus negatis ꝯñs eſt ꝙ negentur principia nam ſi concluſio non eſt nec premiſſe ſunt. falſum eniʒ ex veris concludi nõ põt. pʒ ğ q̃ mõ põt accidere deceptio circa p̃ncipia ſimpl'r p̃ma que vocamus cões animi conceptiones: ſed ſi non ſint ſimpl'r p̃ma ſʒ ſint p̃ma in aliqua ſcia tunc non eſt incõueniẽs ꝙ que ſunt p̃ma in vna ſcia ꝓbentur in alia. vt de puncto ad punctũ rectã lineã ducere. eſt p̃ncipium in geometria. ꝓbatur tñ hoc .l. 6. phyco. circa ea igit̃ que ſunt ſic p̃ma nõ eſt icõueniẽs d̃ceptionẽ accidere. ¶ Quod vero vlterius q̃rebat̃ vtrũ poſſit accidere error circa p̃ncipia ꝑ rõnem. Dõʒ ꝙ ſicut p̃ncipia non poſſunt ſimpl'r probari. ita non poſſunt ſimpliciter improbari. nã ſicut nihil eſt notius principijs in ſua veritate ſic nihil ẽ notius oppoſitis p̃ncipioꝝ in ſua falſitate. ſicut eñi p̃ncipia nihil habẽt verius ita eoꝝ oppoſita nihil falſius. quicũqʒ. n. ratione vel ſyllogiſmo cogitur negare aliquam veritatem hoc eſt q2 per rõnem aliquam quã fingit intra ſe vel quã alius ſibi facit ducit̃ ad aliqd inconueniẽs. oporteret igitur ꝙ eſſet maius incõueniẽs illud ad quod ducitur q̃ʒ ſit negare p̃ncipia quod eſſe nõ poteſt. imo ſimpl'r p̃ncipia ꝓbari non poſſunt nec improbari ſʒ nõ eſt incõueniẽs ea ꝓbare huic vel etiam improbare. hoc ergo modo poteſt aliqs negare p̃ncipia per rationem q2 hʒ aliquam rõnem quaʒ neſcit ſoluere ꝓpter quã negat aliquã manifeſtã veritatẽ ſicut multi phoꝝ negauerũt motũ neſcientes ſoluere rõnem illam ꝙ ſi eẽt dare motum ꝙ eſſet dare vacuum. nam corpus motum

vt arguebant oportet q recipiatur vel i pleno vel in vacuo in pleno nō. qꝛ tunc eſſent duo corpora in eodez. ḡ in vacuo. neſcientes igitur quidaz phi hāc rationem ſoluere negauerunt motum ne ponerent vacuū non aduertētes q hec rō nihil arguit de motu circulari nec etiā probat de motu recto: qꝛ pōt mediuz cedere corpori mobili ita q nec erit dare vacuū nec erit dare duo corpora in eodem ſimplr. ergo pncipia nec probantur nec improbanť ſed huic non eſt incōuenlens ea probari vel iprobari pp quod non eſt incōueniēs q aliq a rōne aliqua perſuaſus neget aliquod principium vel aliquam ǭ̄clūcūq manifeſtam veritatem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Simplicis igitur opionis ſimplex deceptio ſed que eſt per ſyllogiſmum plures ſunt.

Argir. ¶ Simplicis igitur exiſtimatiōis: ſimplex ē error: cuius āt q̄ p rōcinationē efficiť plures.

¶ Poſtq̄z diſtinxit eſſe duplicem deceptionē. vnā ſimpliciter aliam per ſyllm. dat dñiam inter deceptionē hanc ⁊ illam. Circa quod duo facit. qꝛ primo facit quod dictum eſt. 2° determinat de vnaquaq̄z tali deceptione ibi (Non ſit. n. a.) Dicit ergo q (ſimplicis qdē igiť opinionis ſimplex eſt deceptio ſʒ que eſt per ſyllogiſmuz plures). q. d. hanc eſſe dñiam inter ignorantiā ſimplicem ⁊ per ſyllm qꝛ ignorantia ſimplex ſimplr fit. i. vno mō videlʒ cuz quidem nulla rōne perſuaſus negat aliquaz veritatem vel opinatur aliquā falſitatez. ſʒ ignorantia p ſyllm fit multis modis: qꝛ multi poſſunt fieri ſylli ⁊ multe rōnes ꝯcludētes aliq̄z falſitatē. ¶ Notandū aūt q ſimplex ignorantia nō per ſyllogiſmū facta poteſt eſſe ⁊ diſpoſitionis ⁊ negationis. naz ⁊ aliquis ſciēs in aliqua ſciētia poteſt hēre aliquā ignorātiam nō per ſyllm ſed qꝛ ſimpliciter adheret alicui falſitati de ignorantia autem negationis q ſit ſimplex ⁊ ſine ſyllō non habet dubium. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Non ſit. n. a. in nullo. b. indiuidualr igitur ſi ſyllogizaretur. a. eſſe in. b. medium accipiēs c. deceptus erit per ſyllogiſmum.

Argir. ¶ A naq̄z ſine medio nulli cōpetat b. Si igitur quiſpiā ꝯcludat a. cōpetere ipſi b. ſumpto medio c. deceptus erit ſane p rōcinationē.

¶ Exequiť de vtraq̄z ignorātia. iō duo facit. qꝛ pmo exequtur de ignorantia ⁊ etiam de deceptione per ſyllm. 2° de ignorantia ⁊ de deceptione ſimplici ⁊ potiſſime de deceptione ſimplicis negationis ibi (Manifeſtū aūt ſiqs ſenſus. Circa pmū duo facit. qꝛ pmo determinat de hꝰ deceptiōe put p ſyllm hʒ fieri in ppōnibus idiuiduis ⁊ immediatis. 2° put hʒ eſſe in ppōnibꝰ mediatis ibi (In his āt q̄ ſūt nō idiuiduas) pma in duas. qꝛ p̄ pbat q pōt accidere ignorantia per ſyllm circa ppōnes idiuiduas. 2° exequiť de modis talis ignorātie oñdēs quot modis pōt ignorātia talis accidere ibi (Cōtingit qdē) Dicit ḡ q (nō ſit. n. a in nullo. b. idiuidualr) vt puta qꝛ nlla ſuba ē q̄titas (igiť ſi ſyllogiceť eē. a. in. b.). i. ſi pbet p ſyllm oēm ſubaz eſſe q̄titatē (accipiēs mediū. c.) vt puta q̄litatē (deceptus erit per ſyllogiſmū.) Formeť ergo ſic ſyllꝰ. oē. c. eſt. a. i. ois q̄litas ē q̄titas omne. b. eſt. c. i. ois ſubſtātia eſt q̄litas ergo oē b. eſt. a. i. ois ſuba eſt q̄titas. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Contigit quidem igitur vtraſq̄z ppoſitiōes falſas. contingit autē alteram tantum.

Argir. ¶ Atq̄z fieri pōt vt ambe ppoſitiōes ſint falſe: ⁊ etiam altera tantum.

¶ Oſtēdit quot modis pōt accidere talis deceptio ⁊ talis ignorātia circa ppōnes indiuiduas. Propter qd̄ ſciēduz q propoſitio indiuidua eſt duplex. affirmatiua ⁊ negatiua. decipi ergo per ſyllm circa tales propoſitiones ⁊ cōcludere earum oppoſitum erit duplr: vel qꝛ concludiť affirmatiua falſa oppoſita negatiue imediate vere: vel qꝛ econuerſo: vt qꝛ cōcluditur negatiua falſa oppoſita affirmatiue immediate. Duo ergo facit ſm q de his duobus exequitur ibi (Que vō eſt ipſius non eſſe.) Propter primuz ſciendū q falſum non pōt concludi niſi p falſum cōcludere ergo affirmatiuam falſam oppoſitam negatiue vere concludetur per pmiſſas falſas. vel hoc ergo erit p ambas falſas vel per alteram tm̄. duo ergo facit: qꝛ primo continuat ſe ad dicēda. 2° exeqtur de intento ibi (Si enim. a.) Continuat ergo ſe primo ad dicēda. d. q ꝯtingit qdē igiť vtraſq̄z ppōnes eſſe falſas) p quas ſͣ. cōcluditur affirmatiua falſa oppoſita negatiue vere immediate Contingit aūt alterā tm̄). i. cōtingit hoc idē fieri per alteram premiſſam falſam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si. n. nec. a. i nullo. c. erit neq̄z. c. i nllō. b. accepta āt ſūt ecōtrario vtraq̄z vtreq̄z erūt falſe.

¶ Nā ſi neq̄z a. cuiq̄z c. cuiq̄z cōpetat b. vtrūq̄z aūt interuallum econtra ſitumptū: ambe propoſitiones erunt ſine dubio falſe. Argir.

¶ Exequitur de intento. Circa qd̄ duo facit. qꝛ primo facit qūo poteſt talis affirmatiua concludi per vtrāq̄z premiſſam falſam. 2° qūo per alterā tantū ibi (Sed alteraz) pmaz in duas: qꝛ pmo oñdit qūo talis affirmatiua pōt concludi per ambas pmiſſas falſas totaliter. 2° qūo per ambas falſas in parte ibi. (Poteſt autē. c.) dicit ergo q (ſi. n. a.). i. maior extremitas ſiue ſi predicatum (nec erit in nullo. c.). i. in nullo medio (nec. c). i. nulluz mediuz (in nullo. b). i. in nulla minori extremitate (accepta autē fuit vtraq̄z econtrario.). i. accipianť vtraq̄z affirmatiue (vtreq̄z falſe erunt) ſͣ. ⁊ concluſio falſa. ¶ Notanduz autem q per. a. ⁊. b. intelligit predicatum ⁊ ſubiectum ſiue itelligit maiorem ⁊ minorem imediatā. per. c. intelligit medium p qd̄ dēbeat fieri ꝯcluſio: vtputa ſi per. a. itelligatur q̄titas p. b. ſuba. p. c. qualitas: qꝛ nullū iſtorum eſt in aliquo ipſoꝝ ſi accipiantur oēs ppōnes affirmatiue erunt ambe pmiſſe totaliter falſe ⁊ ꝯcludēt affirmatiuā falſaz. Formabiť. n. ſic ſyllꝰ. ois q̄litas eſt q̄titas. ois ſuba ē q̄litas. ḡ ois ſuba ē q̄titas. hic. n. ſunt ambe pmiſſe falſe totalr ⁊ cōcludūt affirmatiuā falſam oppoſitam negatiue indiuidue vere. nulla ſuba eſt q̄titas. ¶ Deide cū dicit.

¶ Poſt autē ſic ſe habere. c. ad. a. ⁊ ad. b. ⁊ q c. neq̄z ſub. a. ſit: neq̄z vniuerſaliter in. b. b. quidez impoſſibile eſſe eſt i toto aliquo. Primū enim dictum eſt in ipſo. b. non eſſe. a. a. autem non neceſſe eſt omnibus que ſunt. c. ineſſe vniuerſaliter. quare vtreq̄z falſe ſunt.

¶ Fieri nāq̄z pōt vt c: ſic ſe habeat ad extremū vtrūq̄z: vt neq̄z ſubijciať a: neq̄z vniuerſaliter cōpetat ipſi b. etenim b. quidē fieri nō pōt: vt in toto quopiā ſit: naz a: primo remouebať ab ipſo. a vero non neceſſe eſt vniuerſaliter cunctis q̄ ſunt ineſſe: q̄re ſit āb ppōnes ſint falſe. Argir.

¶ Oñdit qūo pōt ꝯcludi talis affirmatiua falſa p ambas pmiſſas falſas nō totalr. ſʒ hoc ḡ nō mutabiť nec. a. nec b. ſiue nō mutabiť ſubm ⁊ pdicatū itelligemus p. a. q̄titatē. p. b. ſubaz vt pus: ſʒ mutabiť. c. i. mutabiť mediuz accipieť eni tale. c. ſiue tale mediū qd̄ nec vlr erit ſub. a. vlr pdicabiť de. b. dz ḡ accipe tale mediū qd̄ ſit d differē

the entis. cuiuſmodi ſunt pfectū ⁊ impfectū actus ⁊ po⁹ralis. n. ſunt in oī pnto. ē. n. dare ſubam in actu ⁊ in po⁹ pfectā ⁊ impfectā. ſic ēt reperiunt̄ iſte in q̄ntitate ⁊ q̄litate. ſi g̃ accipiat̄ aliqđ iſtoꝝ ꝑ medio: vtputa ſi accipiat̄ impfectū. tale. n. mediū nō vlr ↄtinet̄ ſub. a. i. ſub q̄ntitate. qꝛ nō oē ipfectū ē q̄ntitas. nec vlr p̄tur de. b. i. de ſuba: qꝛ nō ois ſuba eſt impfecta. iō ait. q (pōt aūt. c.) i. mediū: vtputa ipfectū (ſic ſe hēc ad. a. ⁊ ad. b.) i. ad q̄ntitatē ⁊ ad ſubſtātiā. i. (q nec ſit ſub. a.) i. ſub q̄ntitate vl'r ſu. (nec vlr ſit in. b.) i. in ſuba. ⁊ ſubdit q (. b. qdem) i. ſuba (ē ipoſ'e eē in toto aliquo). q. d. q bn̄ pōt ↄtigere q. c. i. impfectū nō p̄dicet̄ vlr de. b. i. de ſba. ⁊ nō ſit genus ad ipm qꝛ poſitū ē q. b. nō ſit in aliq̄ toto. i. in aliq̄ gn̄e. q̄re aūt h̄ poſitum eſt pꝫ p illud qđ dictū ē (qꝛ dictū eſt. b. nō. eē. in. a. p̄ᵐ) q̄re nec. b. nec. a. erūt in aliquo gn̄e. i. in aliquo toto: qꝛ tūc nō facerēt ꝑpōnē negatiuā p̄mā ⁊ imediatā. illđ g̃ qđ acceptū ē pro medio nō p̄bit̄ de. b. i. de ſuba nec ēt de hꝯ medio opꝫ q vlr p̄dicet̄. a. ideo ait. q (. a. aūt nō necē ē ineē vlr oibꝰ q̄ ſunt.) vn̄ nō enīꝫ necē eſt q oē impfectū ſit. a. g̃. c. i. impfectū qđ acceptuꝫ ē pro medio nec p̄dicat̄ de. b. i. de ſuba nec vlr ſubijcit̄ ipſi. a. i. q̄ntitati (quare vtreq) p̄miſſe (falſe ſunt) in parte nō totaliter. Formabit̄ enim ſic ſyll'a. oē impfectuꝫ eſt q̄ntitas. ois ſuba eſt impfecta. g̃ ois ſuba ē q̄ntitas. q̄libet. n. haꝝ p̄miſſaꝝ eſt falſa in pte. nam aliqđ ipfectū eſt q̄ntitas aliqđ nō ē q̄ntitas. ſic ēt aliq̄ ſba eſt impfecta aliq̄ nō impfecta. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed alterā cōtingit verā accipere. Nō tamē quālibet ↄtingētē. ſed que eſt. a. c. nā. b. c. propoſitio ſemper erit falſa. ꝑpter id qđ. c. in nullo eſt. b. ſed que eſt. a. c. pōt: vt ſi. a. in. b. ⁊ in. c. indiuidualiter eſt. cum enim predicetur idē primum de pluribus neutrum in neutro erit.

Argūr. ¶ At fieri quoq; poteſt vt altera vera ſumatur non tamē vtrauis: ſed. a. c. nā propoſitio. c. b. ſemper erit falſa: qꝛ in nullo eſt ipſum. b. Sed a. c. vera eſſe poteſt veluti ſi. a. ſine medio competat quidem ipſi. c. non competat autem ipſi b. Cum enim idem primo de pluribus quouis dicitur modo: neutrum erit in altero.

¶ Oſtēdit qūo pōt ↄcludi affirmatiua falſa p alterā p̄miſſam falſaꝫ ⁊ alterā verā. Circa qđ duo facit: qꝛ p̄ facit qđ dictū eſt. 2° remouet q̄ſdā obiectiones que pñt ex habitis hic oriri ibi (Differt aūt nihil) dicit g̃ q. (Sed alterā ↄtingit verā accipe. nō tn̄ q̄libet ↄtingētē) i. indifferētē. q. d. q hec ꝑpō affirmatiua falſa. vꝫ. oē. b. ē. a. i. ois ſuba ē q̄ntitas: vel q̄cūq; alia ꝑpō affirmatiua falſa oppoſita negatiue indiuidue vere. talis aūt ꝑpō pōt ↄcludi p alterā premiſſarū verā. ita tn̄ q. b. c. i. minor ſemp erit falſa. ſi autē erit aliq̄ p̄miſſa vera illa erit. a. c. i. maior. iō dicit q (q̄ eſt a. c.) ſu. pōt eē vera (nā. b. c. ꝑpō) i. minor (ſemp erit falſa ꝑp id qđ in nullo eſt. b.) i. ꝑp id qđ non ē in aliquo toto. iō minor ſemp erit falſa (ſꝫ q̄ ē. a. c.) i. maior (pōt) ſu. eē vera. vt ergo i terminis ſp̄alibꝰ fiat qđ hic dicit̄ nō mutabimus nec. a nec. b. ſed p. a. itelligimꝰ q̄ntitatē p. b. ſubſtātiā. mutabimus aūt. c. in mediū. accipiemꝰ. n. aliqđ ꝑ medio qđ imediate ſit ſub q̄ntitate: vtputa numerus. nā q̄ntitas imediate diuidit̄ in ↄtinuū ⁊ diſcretū. q̄ntitas g̃ imediate p̄dicat̄ de ſuba falſe: qꝛ ſua oppoſita eſt imediate vera. Rurſus q̄ntitas imediate p̄dicatur de nūo ſed vere. a. ergo. i. q̄ntitas in duobꝰ eſt imediate. vꝫ. in. b. ⁊ in. c. i. in ſuba ⁊ in nūo. ſꝫ in vno negatiue ⁊ in alio affirmatiue. vel in vtroq; affirmatiue: ſꝫ in vno falſe ī alio vere. nā iſta eſt imediate falſa. ois ſba ē q̄ntitas. ⁊ iſta imediate vera. ois numerus eſt q̄ntitas. ſi g̃ idē. a. i. eadē q̄ntitas p̄dicat̄ indiuidual'e de. b. ⁊ de. c. i. de ſba ⁊ de nūo. ita tn̄ q de vno p̄dicat̄ falſe ⁊ de alio vere. vel ita tn̄ q de vno p̄dicatur idiuidual'r affirmatiue: ⁊ de alio idiuidual'r negatiue opꝫ q neutꝝ ſit in neutro. i. q. b. nō ſit in. c. nec ecōuerſo. minor g̃ q̄ ē. b. c. ſemp erit falſa. iō ait. q (ſi. a. ē indiuidualiter in. b. ⁊ in. c.) i. in ſuba ⁊ in nūo alterū ⁊ alr'qꝫ i vno affirmatiue in alio negatiue. vel ſi in vtroq; dicat̄ eē affirmatiue in vno erit idiuidual'r falſe: in alio idiuidual'r vere: ⁊ qꝛ ſic ē (cū. n. idē) i. cū eadē q̄ntitas (p̄dicet̄ p̄ᵐ) i. immediate de plibus. i. de. b. ⁊ de. c. ſiue de ſuba ⁊ de nūo: qꝛ de vno p̄dicatur indiuidual'r vere de alio idiuidual'r falſe (neutꝝ in neutro erit) i. a. non erit in. b. i. ſuba non erit nūs. ꝑpō ergo. b. c. i. minor falſa erit. a. c. vero. i. maior erit vera ſic ſe hn̄tibꝰ terminis. formabit̄. n. ſic ſyll'a. oē. c. eſt. a. i. ois ſuba eſt q̄ntitas. oē. b. eſt. c. igit̄ ois ſubſtātia ē numerus. g̃ oē. b. eſt. a. i. ois ſubſtātia ē quātitas. hic eni ↄcludit̄ affirmatiua falſa oppoſita negatiue idiuidue vere. p maiorē verā ⁊ minorē falſaꝫ. ¶ Notādū aūt q aliq exponūt h̄ dictū phi in terminis dicētes q dꝫ accipi. a. eē indiuidual'r in. b. ⁊ in. c. ſicut accipit̄ genus eē indiuidualiter in duabꝰ ſpēbus vt color in albedine ⁊ nigredine ſꝫ quē modum color erit ibi. a. i. maior extremitas albedo b. i. minor ⁊ nigredo. c. i. mediū: habebit eniꝫ ſyll's maiorem verā ⁊ minorē falſam: ſꝫ nō habebit ↄnem falſaꝫ de qua p̄ncipal'r hic intēdit̄. vult. n. phs oſtēdere qūo poſſit affirmatiua falſa ↄcludi ⁊ tal'r falſa q ſit oppoſita negatiue idiuidue vere. ita tn̄ q fiat ↄ p maiorē verā ⁊ minorē falſaꝫ ois aūt iſta obſeruātur in terminis p̄us poſitis. nō autē obſeruātur in terminis. 2° poſitis. ⁊ q debeat ſic exponi textus q. a. dꝫ accipi idiuidual'r in. b. ⁊ in. c. nō aūt q in ambobus ſit affirmatiue ⁊ vere ſicut ē genus i duabus ſpēbus: ſed q in vno ſit indiuidual'r falſe in alio indiuidualiter vere vel in vno idiuidualiter negatiue in alio indiuidual'r affirmatiue. pꝫ p cōmētatorē Auer. exponētem hāc l'ram. Sed eſt aduertendū q vbi nos hēmus. c. ipſe hꝫ. g. vn̄ ait. q poſ'e ē q ſit maior vera ⁊ minor falſa: qm̄ poſſibile eſt vt ſit. a. cōprehendens. g. ⁊ negatū ſit ab ipſo. b. negatione primo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt āt nihil neq; ſi nō idiuidual'r inſit.

¶ Nihil aūt itereſt ⁊ ſi nō ſine medio cōpetat. Argūr.

¶ Remouet q̄ſdā obiectiones q̄ poſſent fieri circa p̄dicta. he aūt ſunt due ſcđa ibi (Ipſius qdē igit̄) Prima obiectio talis eſt. poſſet. n. aliqs dubitare vtꝝ hoc mō quo ↄcluſa eſt affirmatiua indiuidual'r falſa. i. imediate falſa poſſit ↄcludi affirmatiua falſa non indiuidua: ſꝫ media. Ad qđ r̄ndet q (dꝛt aūt nihil neq; ſi non indiuidual'r inſit) ſuperabūdat igit̄ negatio ſicut multotiēs eſt ↄſuetudo phi. q. d. q ita bn̄ concludet̄ affirmatiua falſa non indiuidua ſic̄ indiuidua: ⁊ ita bn̄ p p̄miſſas nō idiuiduas ſic̄ p idiuiduas. accipiebant̄. n. p tria gn̄alius q̄ntitas ⁊ q̄litas. ⁊ ſic habent due p̄miſſe affirmatiue indiuidue falſe. ⁊ concludebant affirmatiuā idiuiduā falſaꝫ. iſto ēt mō poſſent accipi tres ſpēs homo linea albedo. vt ois albedo eſt linea. ois homo eſt albedo. ergo ois hō eſt linea. hic autē ſunt ambe p̄miſſe falſe. ⁊ ſunt nō indiuidue. ⁊ g̃ ē affirmatiua falſa ⁊ nō idiuidua. ſic ēt diſcurrēdo p oēs alios modos poſſent accipi ꝑpōnes nō idiuidue. vn̄ nihil differt ſi nō idiuidual'r accipiant̄ tales ꝑpōnes. oibꝰ. n. modis qbus ↄcluſuꝫ ē ſōm ex falſis idiuidual'e poterit ↄcludi nō indiuidual'r: ⁊ i ꝑpō qn̄ accepta fuit q̄ntitas in eē ſube indiuidual'e negatiue ⁊ nūo idiuidual'r affirmatiue ſi loco ſube accipiat̄ hō: de quo quātitas nō negat̄ imediate ⁊ loco numeri accipiat̄ denarius numerus de quo q̄ntitas nō ime

diate ꝑtur idē fiet qḋ primo.non ẽ refert accipere indiui/dualiter vel non indiuidualr̄.℃ Deinde cum dicit.

℃ Ipſius quidem igitur eſſe deceptio per iſtā figuram ⁊ ſic fit ſoluꝫ. Non enim erit in alia figura ipſius eſſe ſyllogiſmus.

Argir. **℃ Deceptio igiť eſſendi: ꝑ hec atqꝫ hoc mō fit ſolū: nō.n.alia in figura rōcinatio erat eēndi.**

℃ Remouet 2ᵐ obiectionē.poſſet.n.aliqs dubitare hanc ignorātiā ſiue hāc deceptionē prout qꝫ ꝑ ſyll'm credit aliquā vlēm affirmatiuā eē q̄ ē falſa nō exēplificauit in 2ª figura.ad qḋ rñdet ꝙ ſolū ꝑ ͥ figura ↄcludit vlēm affirmatiuā.iō ait.ꝙ (deceptio qdē igiť ipſi' eē).i.decipi ḋ ipſo eē .i.de ipſa affirmatiua (ꝑ iſtā).i.ꝑ ꝑmā (figurā.) ſu.hꝫ fieri ꝙ (ſic fit ſolū).ſ.ꝑ ꝑmā figurā ſicut oſtenſum eſt.⁊ ſubdit ꝙ (ipſius eē).i.ipſius affirmatiue vlis (nō erat ſyll's).i. nō poterat eē ↄ̇ ſyllogiſtica (in alia figura) ſu.q̄ꝫ in ꝑma.

B ℃ Notādū ꝙ deceptio circa affirmatiuā de q̄ hic agiť ē deceptio circa affirmatiuā oppoſitā negatiue indiuidue. negatiua autē īdiuidua ē vlr̄ vera.ẽ affirmatiua erit vlr̄ falſa.⁊ qꝛ nulla vlis affirmatiua ↄcludiť in alia figura q̄ꝫ in ꝑma.ideo in ſola ꝑma figura poſuit exempla phs.

℃ Que vero ipſius non eſſe in prima ⁊ media figura eſt.

Argir. **℃ Non eſſendi vero: ⁊ in prima fit: ⁊ in media.**

℃ Poſtq̄ꝫ phs oſtēdit quō accidat deceptio circa affirmatiuā falſaꝫ oppoſitā negatiue īdiuidue vere. In parte iſta oñdit quō accidat deceptio circa negatiuā falſam oppoſitā affirmatiue indiuidue ꝟe. Circa ꝙ duo facit: qꝛ ꝑ narrat ꝑ q̄s figuras hꝫ talis deceptio fieri.2° exeqtur de q̄libꝫ illarū figurarū ibi.(ꝑ ẽ dicem⁹) Dič ẽ.(Que ꝟo ē ipſius nō eē).i.deceptio q̄ ē ipſi⁹ negatiue ſu.falſe oppoſite affirmatiue īdiuidue ꝟe (in ꝑ° ⁊ ī media figura) .i.in 2ª figura (eſt).i.ↄtingit talē deceptionē fieri.℃ Deinde cū dicit.

℃ Primum quidē igitur dicamus quot modis in prima figura ⁊ quomodo ſe habētibus propoſitionibus contingit.

Argir. **℃ Atqꝫ primuꝫ dicamus: quot modis ⁊ quomodo ſeſe habentibus ipſis propoſitionibus fit: in prima figura.**

℃ Exeqtur de vtraqꝫ figura: ꝑ ꝑ quō fiat talis deceptio ꝑ ꝑmā figurā.2° ꝑ ſcḋam ibi. (Sꝫ in media figura) Circa ꝑᵐ tria facit: qꝛ ꝑ ↄtinuat ſe ad dicēda.2° exeqtur de itēto. 3° epilogat circa determiata.2° ibi (Cōtigit qdem.) 3° ibi. (Manifeſtū eſt igiť.) Dicit ẽ ꝙ (ꝑᵐ ẽ dicem⁹ q̄t modis in ꝑ ͥ figura fit).i.ↄtigat ſu.talis deceptio (⁊ quō ſe hñtibus ꝑpōnib⁹) hēat talis deceptio fieri.℃ Deinde cū dicit.

℃ Cōtingit qdē igitur vtriſqꝫ falſis: vt ſi.a.in c.⁊ ī.b.ſit īdiuidualr̄. Si.n.accipiatur.a.in.c. nullo.c.aūt in oī.b.falſe ſunt vtreqꝫ ꝑpōnes.

Argir. **℃ Fieri itaqꝫ pōt: vt ambe falſe ꝑpōnes ſumātur: veluti ſi ipſum.a.tam.c.q̄ꝫ.b.ſine medio cōpetat. Nam ſi ſumatur.a.quidem nulli ineſſe.c.ipſum auteꝫ.c.cuilibet competere.b.erit vtraqꝫ propoſitio falſa.**

℃ Exeqtur de modis qbus hꝫ fieri talis deceptio in ꝑma figura. Circa qḋ duo facit: qꝛ ꝑ oſtēdit quō fiat talis deceptio ambabus ꝑmiſſis exiſtentibus falſis.2° quō altera tm̄ ibi (Cōtingat aūt altera.) dicit ẽ ꝙ.(Cōtingit quideꝫ igiť).i.pōt ↄtingere ⁊ accidere talis deceptio (vtriſqꝫ falſis).i.ambabus ꝑmiſſis exñtibus falſis (vt ſi.a.⁊ in.b.⁊ in.c.ſit indiuidualiter).i.īmediate: ſicut genus imediate ꝑdicatur de proximis ſpēbus: ſiē color de albedine ⁊ nigredine.ita ꝙ ꝑ.a.intelligať color per.b.albedo.ꝑ.c.nigredo.(Si enim accipiať.a.quidē in.c.nullo) vt ſi dicať nulla nigredo eſt color (.c.autem) ſu.accipiatur (in omni.b.).i.omnis albedo eſt nigredo (falſe ſunt propoſitiones).i.ꝑmiſſe.⁊ ↄ̇ ſu.ſequitur falſa.ſeqtur.n.ꝙ nulla albedo ſit color.℃ Notādum aūt ꝙ cū hec omnis albedo eſt color.ſit vera ⁊ imediata ↄñs eſt ꝙ nulla albedo ē color.ſit immediata.iſta ergo negatiua falſa īdiuidua. nulla albedo eſt color ↄcludiť ex duab⁹ ꝑmiſſis falſis.vꝫ. ex iſta.nulla albedo ē color.⁊ ex iſta.oīs albedo ē nigredo. C

℃ Dubitaret forte aliqs vtrꝫ hec ſit imediata oīs albedo ē color.⁊ vī ꝙ nō: qꝛ ſi iſta eēt imediate ꝟa negatiua eſſet imediate falſa: ſed nulla ꝑpō eſt imediata: niſi illa cuius ſubm ⁊ ꝑtum non ſunt in aliquo gñe. ſic enim argueba ť ſupra ꝙ ſi.a.vel.b.vel ambo eēnt in aliquo gñe nō faciebant ꝑpōnē imediate negatiuā cū ergo albedo ſit ī aliq̄ gñe ⁊ ſit in aliquo tota cū nullo alio poterit facere ꝑpoſitione negatiuā. D ℃ Dōm ꝙ albedo ⁊ qḋlibet aliud poterit cōparari ad tria.vel ad ſuū genus: vel ad ea q̄ ſunt ī eodem gñe: vel ad ea q̄ ſunt in eodeꝫ gñe reſpectu ſui gñis. E reſpectu.n.eoꝝ que ſunt in ſuo gñe pñt facere ꝑpōnē immediatā ea q̄ ſunt in genere ⁊ ea que ſunt in toto.nā cum genus imediate deſcēdit in aliquas ſpēs ⁊ ille ſpēs cōparate ſunt ad genus affirmatiue faciūt ꝑpoſitionē imediate veram negatiue imediate falſam.comparate auteꝫ ille ſpēs ad ſeinuicē ſe habēt econuerſo. nam negatiue faciunt ꝑpoſitioneꝫ imediate veram.affirmatiue imediate falſam vt ſi albedo ⁊ nigredo imediate reſpiciunt. colorem tūc albedo eſt color vel nigredo eſt color. propoſitio imediate vera.albedo ē nigredo imediate falſa. In negatiua ꝟo econtrario.nā albedo non eſt color. vel nigredo non eſt color imediate falſa.albedo aūt nō eſt nigredo imediata vera.ſic ergo pōt accipi imediatio in his q̄ ſunt in eodē gñe vt comparātur ad ſeinuicē etiam vt comparantur ad genus: ſed in his que dicunt aliud ⁊ aliud genus nunq̄ꝫ eſt ꝑpoſitio imediata niſi ipſorum generuꝫ ⁊ ipſoꝝ ſupiorū que non ſunt vlterius in gñe.eoꝝ aūt que ſunt in aliquo toto vel in aliquo gñe propō imediata iſto mō eſſe non pōt.nā diuerſoꝝ generū ⁊ non ſubalternatiꝫ poſitorū diuerſe ſunt ſpēs ⁊ dr̄ie: qꝛ ipſa gña ſunt diuerſa.diuerſitas ergo ſpērū ⁊ dr̄iarum exiſtētium in diuerſis gñibus eſt ex diuerſitate generuꝫ.ꝑus ergo itelligitur q̄ꝫtitas diuerſificari a ſubā ⁊ econuerſo . ⁊ ex hoc intelligiť ab his que ſunt in ſubā: ⁊ ea que ſunt in ſubā hoc mō diuerſificantur a q̄ꝫtitate ⁊ ab his que ſunt in q̄ꝫtitate quia ſubā ⁊ q̄ꝫtitas diuerſificantur adinuicē.phs ergo in precedētibus locutus eſt de imediatione reſpectu diuerſorū geneꝝ: quā non faciūt ea q̄ ſunt in genere: ſꝫ ipſa genera. hic aūt loqtur de imediatione in eodē gñe quam poſſunt facere ipſe ſpēs cum genere vel ipſe ſpecies adinuicem.

F ℃ Ulterius forte dubitaret aliqs vbi reſeruatur magis rō imediationis vel in his q̄ ſunt in eodē gñe vel in his q̄ ſunt in diuerſis gñibus.℃ Dōm ꝙ multuꝫ eſt equiuoca iſta cōparatio: nā diuerſa genera nunq̄ꝫ ↄſtituūt ꝑpōneꝫ imediatā affirmatiuā verā.ea autē que ſunt in genere vt comparātur ad ſuū genus ecōtrario ſe habent: qꝛ nunq̄ꝫ ↄſtituūt ꝑpoſitionē affirmatiuā imediatam falſam.in diuerſis ergo generibus negatiua eſt imediata vera: affirmatiua eſt imediate falſa. vt nulla q̄ꝫtitas eſt ſubā immediata vera.oīs q̄ꝫtitas eſt ſubā imediate falſa.eↄ̇rio autē eſt de ſpēbus vt cōparanť ad gen⁹.ſi ergo mō quo poſſumus volumus hāc cōparationeꝫ de imediatione facere. dicemus ꝙ immediatio que eſt in diuerſis generibus vt in diuerſis ꝑdicamentis incōparabilr̄ eſt maior q̄ꝫ illa q̄

eſt

eſt in ſpẽbus reſpectu ſui generis.nã ens nõ deſcẽdit per differentiam mediã in pñta ſicut deſcẽdit genus ꝑ drias medias in ſpẽs.ſpẽs ergo imediate ſubijcit̃ gñi:q2 nõ ꝑ aliã ſpẽz ſubijcitur ſibi:nõ tñ ſubijcitur ei imediate ꝙ nõ cadat ibi dria media.nã ſi nõ opz reduci ſpẽm in genus:ſemꝑ tñ oꝫ reduci ipſam ꝑ driaꝫ aliquã.pꝫ ğ qd dõꝫ ſit de imediatione in eodẽ gñe:vt ſpẽs cõparant̃ ad genus ⁊ i diuerſis generibus vt gña cõparant̃ adinuicẽ. A ¶ Reſtat videre qd dõm ſit de imediatione in eodẽ gñe:vt ſpẽs cõparant̃ ad inuicẽ ⁊ in diuerſis gñibus vt gña cõparant̃ adinuicẽ. Ad qd dici põt ꝙ hec ſm veritatẽ ⁊ falſitatẽ ẽ magis vniuoca cõparatio.nã duo ſpẽs ſub eodẽ gñe imediate exñtes ſp faciũt negatiuã imediatã verã ⁊ affirmatiuã imediatam falſaꝫ.duo aũt gña diuerſa q̃ nõ ſunt in alijs gñib⁹ ẽt iſto mõ ſe hñt. Sꝫ q2 qd ñẽ de imediatione vbi.ſ.ẽ maior imediatio:aut ſm diuerſitatẽ genеꝝ cũ diuerſa gña remoueãtur abinuicẽ aũt ſm idẽtitatẽ gñis cũ due ſpẽs abinuicẽ remoueant̃.dici põt ꝙ incõparabilr̃ eſt maior cõparatio in ꝓpõnibus ꝯſtitutis ex diuerſis gñibus q̃ꝫ ꝯſtitutis ex diuerſis ſpẽbus ſub eodẽ gñe.vt multo eſt maior imediatio ꝙ ſubã nõ eſt quãtitas q̃ꝫ ꝙ vna ſpẽs aialis nõ ẽ alia. nã ipſa pñta ſeipſis diuerſificant. ſpẽs ṽo nõ ſeipſis ſꝫ ꝑ drias.imediata eſt aũt ꝓpõ ꝙ vna ſpẽs nõ eſt alia:q2 ſm rectã lineã pñtalẽ nõ inuenit̃ aliqd mediũ ad hoc probãdum.imediata eſt ğ ꝓpõ hec ꝑ remotionẽ medij ſꝫ rectã lineã pdicamẽtalẽ:ſed non eſt imediata ꝑ remotionẽ medij q̃ꝫ ad ea q̃ cadunt ex latere.dria.n.vel ꝑ ſe ſumpta vl addita gñi poſſet eẽ mediũ ad hoc probãdũ:ſꝫ ꝓpõ imediata ſm ꝙ vnũ pñtum remouet̃ ab alio eſt magis imediata q2 talia ſeipſis non ꝑ drias ꝯſtituẽtes ea diuerſificãtur. B ¶ Eſt ğ diligẽter notãdum ꝙ q2 magis eſt imediata ꝓpoſitio dicẽs vnũ pdicamẽtũ nõ eſſe aliud q̃ꝫ dicẽs vnã ſpẽm nõ eẽ aliã.iõ non eẽt incõueniẽs dĩe hãc non eẽ imediatã:non ꝙ nullo mõ ſit imediata:ſed q2 nõ hꝫ tñ de immediatione ſicut illa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Contingit aũt ⁊ altera falſa:⁊ hac q̃cũqꝫ cõtingente.põt.n.que ẽ.a.c.veraꝫ eſſe. Que ṽo eſt.c.b.falſam:ſed q̃ ẽ.a.c.verã.qm̃ nõ oĩbus que ſunt ineſt.a.ſed que eſt.b.c.falſam qm̃ impoſſibile eſt eſſe in.b.c.in quo nullo eſt.a. Nõ enim vera erit que eſt.a.c.ꝓpoſitio.ſilr̃ auteꝫ ⁊ ſi ſint vtreqꝫ vere concluſio erit vera.

Argir. ¶ Fieri quoqꝫ põt:vt altera ꝓpõnũ vtrauis falſa ſumat̃:nã eſſe põt.a.c.qdem vera.c.b.vero falſa.a.c.quideꝫ vera:quia.a.non oĩbus ineſt que ſunt.c.b.vero falſa:tum q2 fieri nequit:vt c.cui ipſum.a.nulli competit:ipſi cõpetat.b. nam.a.c.propoſitio non erit vera:tum quia ſi ambe ſint vere:erit ipſa cõcluſio vera.

¶ Exeqtur qũo ſequat̃ talis ꝯ̃ falſa cũ altera pmiſſarũ eſt falſa. Circa qd duo facit ſm ꝙ duplr̃ hoc põt ꝯtigere.nã p̊ oſtẽdit hoc cũ eſt falſa minor:⁊ maior vera.2° cuꝫ econuerſo ibi.(Sed q̃ ẽ.b.c.) Dicit ğ ꝙ (ꝯtingit aũt) ſu.ꝯcludere negatiuã imediate falſaꝫ (altera falſa ⁊ hoc quacũqꝫ ꝯtingẽte).i.q̃cũqꝫ indifferẽter.⁊ p̊ exẽplificat qñ eſt vera maior ⁊ falſa minor.vñ ait ꝙ (põt enim que ẽ.a.c.).i. maior (eſſe vera.que ṽo eſt.b.c.).i.minor (falſa) vt ergo appareat in terminis qd dĩ.a.⁊.b.non mutabimus.ſꝫ ꝑ a.intelligimus colorẽ ꝑ.b.albedinẽ ſicut prius.mutabimus aũt.c.i.mediũ.accipiem⁹.n.per.c.ſaporem q vlr̃ remouet̃ a colore.his aũt terminis ſic ſe hñtibus exponat̃ lr̃a ſequẽs cũ dicit (ſed que ẽ.a.c.).i.maior (vera) ſu.poterit ſumi (qm̃.a.).i.color (nõ ineſt oĩbus q̃ ſunt) vt non ineſt ſapori.maior ğ q̃ eſt negatiua.vꝫ.nullus ſapor ẽ color ẽ vera (ſed q̃ eſt.b.c.).i.minor:vt oĩs albedo eſt ſapor (falſa eſt qm̃ ipoſſe eſt.c.).i.ſaporẽ (eẽ in.b.).i.in albedine (in quo nullo ẽ).i.in quo nullo ſapore (ẽ.a.) .i.color. ⁊ ſubdit (nõ eni erit ṽa.a.c.ꝓpõ).q.d.ꝙ.a.c.ꝓpõ q̃ ẽ negatiua.vꝫ.nullus ſapor ẽ color.nõ poſſet eẽ vera.ſi.b.c. i.minor q̃ ẽ oĩs albedo eſt ſapor.eẽt ẽt ṽa.maior ğ erit vera ⁊ minor falſa:q2 ſi eẽt ẽt minor vera eẽt ꝯ̃ vera.iõ ſubdit ꝙ (ſilr̃ aũt ⁊ ſi ſint vtreqꝫ vere ⁊ ꝯ̃ erit vera ſed) ſu. poſitũ ẽ ꝙ ẽ falſa q2 hic agit̃ de ſyllõ ignorãtie. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ cũ hec ſit imediate ṽa.oĩs albedo ẽ color.hec erit imediate falſa.nulla albedo eſt color. Ad ꝓbãduꝫ ğ hãc ꝓpõnem imediate falſam nullũ.b.eſt.a.nulla albedo eſt color.accipiem⁹.c.mediũ aliud qd remoueat̃ vlr̃ a colore:vtputa accipiemus ſaporẽ.Formabit̃ aũt ſic ſyllˢ.nullus ſapor eſt color.oĩs albedo ẽ ſapor.ğ nulla albedo eſt color.hic concludit̃ ꝓpõ imediata falſa ꝑ maiorẽ verã ⁊ minorẽ falſam. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ phs ꝓbat minorẽ debere eẽ falſaꝫ in tali ſyllõ 2ʳ.vno mõ ex pte maioris.naꝫ nõ eſt poſſe ꝙ aliquid vlr̃ remoueat̃ ab.a.i.a colore ⁊ tñ cõueniat.b.i.albedini.ſapor ergo q remouet̃ ſm veritateꝫ a colore in maiori ſm falſitatẽ pdicabitur de albedine in minori ſi vera eſt maior.nullus ſapor ẽ color.cuꝫ albedo ſit imediate ſub colore de neceſſitate erit falſa minor.oĩs albedo eſt ſapor.⁊ q̃ꝫtum ad hoc ait ꝙ falſa eſt.b.c.ideſt minor:ex quo.vera eſt.a.c.i.maior.2ᵒᶜ probat hoc idem ex parte ꝯ̃nis.nam cũ maior poſita ſit eſſe vera cũ concluſio debeat eſſe falſa rebus ſic ſe habẽtibus de neceſſitate opꝫ ꝙ minor ſit falſa.q2 ſi eẽnt ambe vere ⁊ concluſio vera eẽt:qd eſt contra ypoteſim. ¶ Deinde cũ dicit. C D

¶ Sed q̃ ẽ.c.b. cõtingit veram eſſe cuꝫ altera ſit falſa:vt ſi.b.⁊ in.c.⁊ in.a.erit:neceſſe ẽ eniꝫ alterum ſub altero eẽ: quare ſi accipiatur. a. in nullo.c.eſſe falſa erit propoſitio.

¶ At.c.b.etiaꝫ vera eſſe poteſt: altera ſumpta falſa:ceu ſi.b.⁊ in.a.ſit:⁊ in.c.neceſſe eſt enim tunc alteꝝ eſſe ſub altero:quare ſi ſumatur.a. nulli cõpetere.c.erit hec ꝓpoſitio falſa. Argir.

¶ Oſtẽdit qũo poſſit ꝯcludi ꝯ̃ imediate falſa per maioreꝫ falſam ⁊ minorẽ verã.ꝯ̃nem ergo non mutabimus.ꝯcludemus.n.hãc imediate falſaꝫ.nullũ.b.ẽ.a.i.nulla albedo eſt color.ſꝫ mutabimus.c.i.mediuꝫ.accipiem⁹.n.pro medio qd vlr̃ ſubijciat̃ ipſi.a.⁊ qd vlr̃ pdicet̃ de.b. cuiuſmodi ẽ diſgregatiuũ.Formabit̃.n.ſic ſyllˢ.nulluꝫ diſgregatiuũ ẽ color.oĩs albedo eſt diſgregatiua.ergo nulla albedo ẽ color.hic ꝯcluditur ꝯcluſio imediate falſa per minorem verã ⁊ maiorẽ falſam.iõ ait (ſed q̃ eſt.b.c.) .i.minorem (ꝯtingit verã eſſe cũ altera) .i.cũ maior (ſit falſa: vt ſi.b.).i.ſi albedo (⁊ in.c.⁊ in.a.eſt).i.⁊ in diſgregatione ⁊ in colore:nã oĩs albedo eſt diſgregatiua.⁊ oĩs albedo ẽ color:quo poſito (neceſſe eſt alterũ ſub altero eẽ) nõ enim poſſet albedo eẽ in diſgregatiuo ⁊ in colore niſi alteꝝ eẽt ſub altero:niſi color vlr̃ pdicaret̃ d diſgregatiuo: vel ecõuerſo nõ poſſet albedo eſſe vlr̃ in vtroqꝫ (q̃re ſi accipiat̃.a.in nullo.c.eẽ falſa erit ꝓpõ) ſu.a.c.⁊ tũc ſupplẽdum eſt ꝙ minor erit vera ⁊ ꝯcluſio imediate falſa vt patuit in ſyllogiſmo ante poſito. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtum igit̃ eſt qm̃ ⁊ cuꝫ altera falſa ſit ⁊ in vtriſqꝫ falſus erit ſyllogiſmus.

¶ Patet igitur ⁊ ex altera tm̃:⁊ ex ambab⁹ ꝓpoſitionibus falſis rõcinationẽ fieri falſam. Argir.

¶ Epilogat circa determinata.d.(manifeſtū ē igiť.ꝙ ꝛ cū altera) ſu.ꝑmiſſaꝝ (ſit falſa ꝛ in vtriſq̄) ſu.ꝑmiſſis (falſus erit) ſu.(ſyll'o) ignorātie.¶ Deinde cum dicit.

¶ Sꝫ in media qdē figura vtraſq̄ ꝓpōnes totas falſas eſſe nō ꝯtingit. Cū eni.a.in omni ſit b.nihil eſt accipere qđ in altero quidē omni ī altero vero nullo erit. Opꝫ aūt ſic recipere ꝓpoſitiones: ꝛ ꝙ in hoc quidem ſit in hoc autē non ſit: ſunt vere erit ſyllogiſmus.

Argir. ¶ Sed ī figura media: vt tote qdē ꝓpōnes ambe ſint falſe fieri neqt: nā cū.a. cuilibet ineſt.b. nullū tunc ſumi mediū pōt: qđ alteri cuilibet: alteri nulli cōpetet. Oportet aūt hoc pacto ſumere propōnes: vt alteri qdē īſit: alteri vō nō īſit: ſi hac ī figura rōcinatio fieri debeat.

¶ Oñdit quomodo ꝓpoſitio negatiua imediate falſa poſſit ꝯcludi ꝑ mediā figurā. Circa qđ tria facit: qꝛ ꝑ oſtēdit qūo poſſit ꝛ nō poſſit ꝯcludi ꝯ̄ ꝑ ꝑmiſſas vtraſq̄ falſas. 2° qūo poſſit ꝯcludi ꝑ alterā falſaꝫ. 3° epilogat circa determinata. 2° ibi. Alteraꝫ aūt falſam. 3° ibi. (Manifeſtum ē igiť). ¶ Propter ꝑ^m ſciēdum ꝙ ſi ambe ꝑmiſſe ſunt falſe totalr̄ nō poterit in 2° figura ꝯcludi ꝯ̄ negatiua imediate falſa: ſꝫ ſi ſint falſe in parte poterit. Duo ḡ facit pħs: qꝛ ꝑ oſtēdit ꝙ non poſſit talis ꝯ̄ concludi per ambas ꝑmiſſas falſas totaliter. 2° ꝙ̄ poſſit concludi ꝑ falſas in parte ibi. (In quodā autē). Circa ꝑ^m duo facit ſm ꝙ duplr̄ probat intētū. nā ꝑ probat h̄ ex habitudine terminoꝝ. 2° ꝯuerſione ꝓpōnum ibi. (Si aūt accipianť.) Dicit ḡ (ſꝫ in media figura totas ꝓpōnes eē vtraſq̄ falſas nō ꝯtigit) .q.d.ꝙ propō negatiua imediate falſa nō poterit ꝯcludi ꝑ vtraſq̄ ꝑmiſſas in toto falſas. (cū eni.a.ſit in oi.b.) cū oē.b.ſit a.ſiue cū oīs albedo ſit color (nihil erit).i.nihil ꝯtiget (accipere qđ ſit in altero qdē oi in altero nullo) ex ipſa ḡ habitudine terminoꝝ: vt qꝛ albedo vlr̄ ſubijciť colori non poterit interuenire aliqd qđ vlr̄ conueniat vni ꝛ vlr̄ remoueať ab alio. ꝛ ſubdit ꝙ (opꝫ aūt ſic accipe ꝓpōnes ꝙ in h̄ qdē ſit) ſup.oi (in h̄ qdē nō ſit ſi vere erit ſyll'o).i.ſi vere debeat ibi reſeruari forma ſyllogiſtica ſm ſcđam figurā.

E ¶ Notādū aūt ꝙ ꝓpō negatiua imediate falſa hꝫ oppoſitam ꝓpōnē affirmatiuā imediate verā. ſi ḡ debeat ꝓbari ꝑ ſyllm̄ in media figura hec ꝓpō imediate falſa. nullū b.ē.a.i.nulla albedo ē color. opꝫ ꝙ ſua oppoſita. vꝫ. ois albedo eſt color ſit imediate vera. Sꝫ ꝯſtat ꝙ non poſſumus ꝯcludere hāc imediate falſaꝫ. nulla albedo ē color. ꝑ ſcđam figurā niſi vna ꝑmiſſarum ſit vlis affirmatiua: ꝛ alia vlis negatiua. opꝫ ḡ accipe aliqđ mediuꝫ qđ vlr̄ ꝑdicetur de colore ꝛ vlr̄ remoueať ab albedine vel econuerſo. ſit ḡ tale mediū.c. dicem⁹ ḡ. ois color eſt.c. nulla albedo ē.c. ḡ nulla albedo ē color. vel dicemus. nullus color eſt.c. nulla albedo eſt.c. ḡ ꝛc̄. Si ḡ ambe ꝑmiſſe ſunt tote falſe in ꝑ ſyll'o. q eſt ſcđs ſcđe: tūc.c. remouebiť vlr̄ a colore: qꝛ h̄ poniť tota falſa. ois color ē.c. ꝛ ꝯueniet vlr̄ albedini: qꝛ ēt poniť tota falſa nulla albedo ē.c. non ḡ poterit fieri ſyll'o in 2° ſcđe. niſi.c. mediū remoueať vlr̄ a colore ꝛ ꝯueniat vlr̄ albedini. Si aūt fiat ſyll'o in ꝑ ſecunde ꝛ ſint ambe ꝑmiſſe tote falſe: tūc mediū.c. ſe habebit econuerſo. cōueniet eniꝫ vlr̄ colori ꝛ remouebiť vlr̄ ab albedine. ex ipſa ḡ habitudine terminorū: vt qꝛ color ineſt oi albedini non poterit inueniri aliqđ mediū ꝑ qđ ſyllogiſetur ī ſcđa figura nulla albedo eſt color per vtraſq̄ ꝑmiſſas in toto falſas: qꝛ tunc mediū inuētū vel vlr̄ cōueniret colori ꝛ vlr̄ remoueret ab albedine vel ſe haberet ecōtrario: qđ eſt impoſſibile. nihil enim pōt vlr̄ cōuenire vni qđ remoueatur vlr̄ ab alio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur accipiantur ſic falſe: manifeſtuꝫ eſt ꝙ contrarie ꝛ econtrario ſe habebunt. hoc autem impoſſibile eſt.

Argir. ¶ Si igitur ſic ſumantur: ſint falſe conſtat: ſi ſumantur econtra veras vtraſq̄ fore: quod quidem fieri nequit.

¶ Probat hoc idē ex ꝯuerſiōe ꝓpōnū.d.(Si igiť accipiātur) ſu. ambe ꝑmiſſe (ſic).ſ.in toto (falſe manifeſtū eſt ꝙ ꝯ̄rie ſe habebūt).i.erunt in toto vere (hoc aūt impoſſibile eſt) qꝛ ꝯ̄ eēt vera. ¶ Notādū aūt ꝙ hec ꝓpō imediate falſa. nullū.b.eſt.a.ſiue nulla albedo eſt color. non poterit ꝯcludi in ſcđa figura ꝑ ambas ꝑmiſſas in toto falſas: qꝛ ſi eſt poſſe accipiať mediū.c. ꝛ fiat ſyll'us in ꝑ ſcđe nullus color eſt.c. ois albedo eſt.c. ḡ nulla albedo ē color. ſi ḡ ambe ꝑmiſſe ſint in toto falſe accipianť earum ꝯ̄rie: vel qđ idē eſt. ꝯuertanť ꝑdicte ꝓpōnes in ꝯ̄riā q̄litateꝫ: tunc erūt ambe vere ꝛ fiat ſyll'o in ſcđo ſcđe ſic. ois color eſt.c. hec erit maior in toto vera: qꝛ ſua ꝯ̄ria ponebať tota falſa. minor erit. nulla albedo eſt.c. que etiam erit ī toto vera: qꝛ ſua ꝯ̄ria erit ī toto falſa. ſeq̄reť ergo ꝯ̄ ꝙ nulla. albedo ſit color: qđ ē ipoſſe: qꝛ tūc ꝯcluderet ꝯ̄ ſimplr̄ falſa ex ꝓpōnib⁹ ſimplr̄ veris. ex ipſa ḡ ꝯuerſiōe ꝓpōnū vt ſi cōuertanť ꝑmiſſe ī oppoſitā q̄litatē pꝫ ꝙ in ſcđa figura nō pōt accipi ābe ꝑmiſſe ī toto falſe ꝯcludētes ꝯ̄nē falſaꝫ. h̄ idē eēt ſi ꝯ̄ ſit falſa ꝯcludereť ī 2° 2^i ꝑ ambas ꝑmiſſas ī toto falſas: qꝛ tūc acciperenť earū ꝯ̄rie. vel qđ idē ē ꝯuerterenť in oppoſitā q̄litatē ꝛ eēnt ī toto vere ꝛ fieret ſyll'o in ꝑ ſcđe ꝯcludēs ꝑ ꝑmiſſas ſimplr̄ veras ꝯcluſionē ſimplr̄ falſam: qđ eſt impoſſibile. ¶ Deinde cum dicit.

F ¶ In quodā aūt nihil ꝓhibet vtrāq̄ falſam eē vt ſi.c.in.b.ꝛ in.a.quodā eſt. Si eni.c. quideꝫ in.a.omni accipiať eſſe.in.b.aūt nullo eſſe falſe quidem vtreq̄ ꝓpōnes: nō tñ tote ſꝫ in quodam ꝛ econtrario autē poſito priuatiuo.

Argir. ¶ Verū aliqua ex parte falſam eē vtranq̄ non obſtare quicq̄ videť: veluti ſi mediū.c. taꝫ.a. q̄ꝫ.b. cuidā inſit: tunc enim ſi ipſum.c. cuilibꝫ quidē.a. nulli vō.b. dicatur in eē: falſe quideꝫ erūt ambe ꝓpoſitiones: at nō ſimplr̄: ſed aliq ex pte ſicuti pꝫ. Eadē erūt ꝛ ſi propōneꝫ negatiuam verſus extremū maius poſueris.

¶ Oſtēdit ꝙ pōt ꝯcludi talis ꝯ̄ ꝑ ambas ꝑmiſſas falſas ī pte.d.(In quodā aūt).i.in pte (nihil ꝓhibet vtrāq̄) premiſſam (falſaꝫ eē vt ſi.c.i.a.ꝛ in.b. quodā ſit).i.ſi accipiatur tale mediuꝫ qđ ꝑticulariter verificeť de.a.ꝛ de.b.i.de colore ꝛ đ albedine: vtputa ꝑfectū: qꝛ qdā color ē ꝑfect⁹ qdā nō: ꝛ q̄dā albedo ē ꝑfecta ꝛ q̄dā nō. Sic aūt ſe hñtibus terminis (ſi.n.in.a.qdē omni.c.).i.in oi colore accipiať eē.c.i.eē ꝑfectū ꝛ dicať ois color ē ꝑfectus (in.b.aūt nullo).i.nulla albedo ē ꝑfecta (falſe qdē ſunt oēs ꝓpoſitiones nō tñ tote: ſꝫ in quodā).i.ī pte.ꝑ tales ḡ ꝑmiſſas ī parte falſas ꝯcludetur ꝙ nulla albedo ſit color q̄ eſt imediate falſa: ꝛ ſubdit ꝙ (ecōuerſo aūt poſito ꝑuatiuo) ſilr̄ erūt ꝑmiſſe ambe in parte falſe ꝛ ꝯcludeť cōcl'o imediate falſa. vtputa ſi dicať. nullus color eſt ꝑfectus. ois albedo eſt ꝑfecta. ḡ nulla albedo eſt color. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Similiter autē ꝛ alteram eſſe falſam ꝛ qualibet contingit: qđ enim in.a.oi ꝛ in.b.ē. Si igitur

tur accipiatur in.a.quidem toto eẽ.c.in.b.autem toto non eſſe que quidez eſt.c.a.vera erit. ſed que eſt.c.b.falſa.

Argũ. ¶ Fieri tñ põt vt altera falſa atqȝ vtrauis ꝓpoſitionum ſumaẽ: qȝ eniz ineſt cuilibet.a.id.b. quoqȝ cuilibet ineſt. Si igiẽ ipſum.c.tale ſumptum cuilibet quidẽ.a.nulli ṽo.b.competere dixeris.a.c.quidẽ erit vera.c.b.autem falſa.

¶ Oſtẽdit quõ poſſit concludi talis concluſio ꝑ alterã ꝑmiſſam falſam.circa qȝ duo facit.q2 ꝑ oſtẽdit quõ poſſit concludi talis cõcluſio per 2ᵐ ſecunde vbi maior eſt affirmatiua ⁊ minor negatiua.2ᵒ oſtẽdit quomodo poſſit hoc idẽ fieri per primũ ſcõe vbi econuerſo ſe hȝ priuatiuum ibi (Silr aũt fit) Circa primũ duo facit:q2 accipere alterã ꝑmiſſarũ falſam ⁊ alterã veram ⁊ cõcludere ſimplr falſam ꝑ 2ᵐ ſecunde vel hoc erit:q2 maior erit vera ⁊ minor falſa vel econuerſo. ꝑ ergo exẽplificat de primo ⁊ 2ᵒ de 2ᵒ ibi (Iterũ ꝙ in.b.) dicit ergo (Alteram falſam aũt) .i.per alterã premiſſarũ falſam (⁊ ꝗlibet).i.quecũqȝ cõtingit qdem ꝯnem imediate falſam concludere. ⁊ primo exẽplificat quãdo maior eſt vera ⁊ minor falſa dicẽs (qȝ eſt enim in.a.omni).i.in omni colore (⁊ in.b.ẽ) ſu.i.in oi albedine.q.d.ꝙ ad hoc faciẽdũ opoȝ ꝙ accipiatur medium quod cõueniat omni colori ⁊ omni albedini. vtputa qualitas vel viſibile (ſi ergo accipiatur.c.).i.medium vtputa qualitas vel viſibile (eſſe quidẽ in toto.a.).i.in oi colore (in.b.autem toto).i.in omni albedine (non eſſe q̃ quidem eſt.a.c.).i.maior vt omnis color eſt qualitas (vera erit:ſed q̃ eſt.b.c.).i.minor.vȝ.nulla albedo eſt q̃litas (falſa) erit ⁊ concluſio ſu.erit imediate falſa. vȝ.nulla albedo eſt color. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Iteruȝ qȝ in.b.nullo eſt neqȝ in.a.oi inerit. Si enim ⁊ in.a.eſt ⁊ in.b.ſed non erat. Si igiẽ accipiatur.c.in toto quidẽ.a.ineſſe.b.aũt nullo.b.c.ꝓpoſitio vera erit:altera aũt falſa.

Argũ. ¶ Rurſus qȝ nulli.b.cõpetit:id nec.a.cuilibȝ inerit:nã ſi cuilȝ ipſi ꝯpeteret: ⁊ ipſi quoqȝ.b. cuilȝ ꝑfecto cõpeteret: at nulli ineẽ ſupponiẽ. Si igiẽ cuilȝ qdẽ.a.nulli ṽo.b.cõpetere dixeris.c.b.qdẽ verã:alterã ṽo falſaȝ efficiens.

¶ Oſtẽdit quõ poſſit ꝯcludi talis cõcluſio ꝑ maiorẽ falſaȝ ⁊ minorẽ verã.dicẽs.ꝙ (ẽ in nullo.b.).i.in nulla albedie (neqȝ in.a.oi erit).q.d.ꝙ ad h̃ faciẽdũ oȝ accipi medium qȝ vlr remoueaẽ ab albedine:vtputa ꝯgregatiuũ vel nigredo.ſi eni nulla albedo ꝯgregat vel ſi nulla albedo eſt nigredo impoẽ eſt ꝙ ois color ꝯgreget:q2 ſi ois color eſſet talis:⁊ ois albedo eẽt ẽt talis.iõ ſubdit (ſi eni in.a.oi eſt ⁊ in oi.b.) ſu.erit (ſed nõ erat).i.dicebaẽ ꝙ deberet accipi tale mediũ qȝ i oi.b.nõ erat.i. ꝙ vlr remoueaẽ.a.b. ſicut nigredo vel ꝯgregatiuũ. ¶ Si igiẽ accipiatur.c.).i. ꝯgregatiuũ (in toto qdẽ.a.eſſe) vt ois color eſt ꝯgregatiuus (in.b.aũt nullo) vt nulla albedo ẽ ꝯgregatiua q̃ qdẽ ẽ (.b.c.ꝓpõ).i.minor (vera ẽ.altera ṽo).i.a.c.maior (falſa) eſt ⁊ ꝯ ſu.imediate falſa. ¶ Notãdũ aũt ꝙ mediũ

B quod vlr remouetur.a.b.i.ab albedine impoẽ ẽ ꝙ ꝯueniat oi.a.duplr ĝ tale mediuȝ ſe poterit hẽe ad.a.i.ad colorẽ:q2 vel remouebiẽ ab eo in pte:ſicut nigredo q̃ remoueẽ a colore pticulr:q2 eſt dare colorẽ q nõ eſt nigredo:⁊ tũc fiet ſyllꝰ ꝑ maiorẽ falſaȝ in pte:⁊ minorẽ verã ſimpliciter.vt oiȝ color ẽ nigredo:nulla albedo ẽ nigredo.ergo nulla albedo eſt color.2ᵒ mõ hoc põt cõtingere. ꝙ mediũ acceptũ qȝ remouetur vlr ab albedine remoueaẽ etiã a colore vlr vt ſapor:⁊ tũc fiet ſyllogiſmus ꝑ maiorẽ falſaȝ in toto ⁊ minorẽ verã ſimplr:vt ois color eſt ſapor.nulla albedo eſt ſapor.ergo ⁊c. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Similiter autem fit traſpoſitio ꝑuatio. Qȝ eniȝ in nullo eſt.a.neqȝ in.b.nullo erit. Si igitur accipiatur in toto quidem: a.nõ eſſe.in.b. autem toto eſſe:que quidem eſt.a.c.propoſitio vera eſt:altera autem falſa.

Argũ. ¶ Idem vtiqȝ fiet ⁊ ſi verſus maius extremuȝ propõnẽ negatiuã poſueris:qȝ.n.nulli cõpetit.a.id ẽt nulli cõpetit.b. Si igitur.c.nulli quidem.a.cuilibet vero.b. competere dixeris.a.c.quidem ꝓpõ erit vera:altera ṽo falſa.

¶ Oſtẽdit quõ põt ꝯcludi ꝯ imediate falſa ꝑ alteraȝ ꝑmiſſarũ verã ⁊ alterã falſam in ꝑ ſcõe. ⁊ duo facit:q2 ꝑ oſtendit quõ hoc fiat qñ maior vera ẽ ⁊ minor falſa. 2ᵒ qñ ecõuerſo ibi (Et iterũ.) Dicit ĝ ꝙ (ſilr aũt fit tráſpoſitio ꝑuatio).q.d.ꝙ ſilr ꝯcludiẽ ꝯ imediate falſa ꝑ alterã ꝑmiſſaꝶ verã ⁊ alterã falſam tráſpoſito ꝑuatiuo.naȝ ſyllꝰ factus fuit in ſcõa ſcõe:⁊ hẽbat maiorẽ affirmatiuã ⁊ minorem negatiuã. ⁊ ſi ĝ tráſponaẽ ꝑuatiuũ ſiue negatiuũ ⁊ fiat ſyllogiſmus in ꝑ ſcõe:⁊ fit maior affirmatiua ⁊ minor negatiua ſilr fiet ꝙ ꝯcludeẽ ꝯ imediate falſa ꝑ alterã ꝑmiſſarũ verã ⁊ alterã falſam. ⁊ ꝑ exeqtur de hoc qñ maior ẽ vera ⁊ minor falſa.d.(qȝ eniȝ in nullo.a.eſt).i.in nullo colore (nec in.b.nullo erit).i.in nulla albedine.q.d. ꝙ ad h̃ faciẽdum dȝ accipi mediuȝ qȝ vlr remoueaẽ a colore ⁊ ab albedie:vtputa ſapor (ſi igiẽ accipiaẽ.c.).i.mediũ.vȝ.ſapor (in toto qdẽ.a.nõ eẽ) vt nullus color ẽ ſapor (in.b.a.toto eſſe) vt ois albedo eſt ſapor (que qdẽ eſt.a.c. ꝓpõ).i.maior (vera eſt.altera autẽ).i.minor (falſa). ⁊ concluſio ſu.erit imediate falſa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iterũ qȝ in oibus eſt nullo accipere.a.nõ eſſe falſum eſt. Eſt enim neceſſe ſi in omni.b. ⁊ in quodam.a.eſſe. Si igitur accipiaẽ in omni b.eſſe.c.in.a.autem nullo que quidez eſt.c.b. vera eſt que autem eſt.c.a.falſa.

Argũ. ¶ Rurſus ſi id qȝ.b.cuilibet ineſt:nulli cõpetere dixeris.a.falſam tum efficies propoſitionem. Neceſſe eſt eniȝ ſi.b.cuilibet ieſt. ⁊.a.cuidam cõpetat. Si igitur huiuſcemodi ſumptũ c.nulli quidem.a.cuilibet ṽo.b.dicaẽ cõpetere.erit.c.b.quidem vera.a.c.aũt falſa.

¶ Oſtendit quõ hoc fiat ſi maior ſit falſa ⁊ minor vera.d. (⁊ iterũ ꝙ in omni.b.eſt).i.in omni albedine (accipe eſſe in nullo.a.).i.in nullo colore (falſum erit) qȝ enim contigit omni albedini nõ poterit remoueri vniuerſalr a colore.ideo ſubdit ꝙ (nece eſt ſi in omni.b.).i.in omni albedine illud eẽ (in quodam.a.).i.in quodã colore.accipiẽdum eſt ĝ mediũ qȝ conueniat omni albedini:vtputa diſgregatiuũ.nam qȝ cõpetit omni albedini opȝ ꝙ conueniat omni colori.ſic aũt ſic ſe habẽtibus terminis (ſi eniȝ accipiaẽ) mediũ:vtputa diſgregatiuũ eẽ qdẽ (in oi.b.) vt ois albedo eſt diſgregatiua (in.a.aũt nullo).i.accipiaẽ eẽ in nullo colore vt nullus color ẽ diſgregatiuꝰ hec eſt maior (que qdẽ eſt.b.c.).i.minor (vera erit q̃ aũt.a.c).i.maior (falſa) ſu. ⁊ ꝯ falſa. ¶ Notãᵐ ꝙ pticularis põe duplr verificari.vel pticulr:vt ſi diceret qdã color eſt ꝯgregatiuus.nã nõ ois color diſgregat.vel vlr.vt ſi dicaẽ quidaȝ B

color eſt q̄litas: et qr oīs color ē talis. qd̄.n. ol albedini cõuenit pōt cõpetē cuidā colori prticulariter. vtputa diſgregatiuū: vel pōt cõpetere ita cuidā colori q᷑ ēt cõpeteret omni: vtputa q̄litas. ſi ergo accipiat mediū p̄mō concludet̄ ɔcluſio imediate falſa p maiorē falſā i pte et minorē verā ſimplr: vt nullus color diſgregat. oīs albedo diſgregat. ergo nulla albedo ē color. ſed ſi accipiat mediū. 2° mō concludetur talis ɔ̄ per maiorem falſam totalr et p minorem ſimplr verā: vt nullus color eſt q̄litas. oīs albedo eſt q̄litas. g̃ nulla albedo eſt color. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtum igitur q᷑ vtriſq; falſis et altera tantū erit ſyll's deceptiuus in indiuiduis.

Argu. ¶ Pz igit ex vtriſq; falſis: et ex altera tm̄: circa ppōnes īdiuiduas rõcinationē fieri falſā poſſe.

¶ Epilogat circa dterſata. d. q᷑ (Manifeſtū ē igit q᷑ vtriſq;) p̄miſſis (falſis) exñtib⁹ (et altera tātū) p̄miſſarū exiſtente falſa (erit ſyll's deceptionis in īdiuiduis). i. in ppōnibus imediatis. ɔcludit.n. deceptorie ppoſitio imediate falſa per ambas falſas et per alteram tātum.

¶ In his aūt que nō īdiuidua ſunt cū q̄dē per propriū mediū fiat falſitas ſyllogiſmus ipoſſibile vtraſq; falſas eſſe propoſitiones ſed ſolum que eſt ad maius vltimum.

Argu. ¶ Sed cū propōnes affirmatiue vel negatiue medio nō vacātes: falſo p mediū propriū concluduntur: fieri non poteſt: vt propoſitiones ambe falſe ſumātur: ſed ea tm̄ ſumitur falſa: q̄ eſt verſus extremum maius.

¶ Poſtq̄ʒ phs oñdit qũo pōt cõcludi ppō falſa oppoſita ppōni imediate v̄e. In pte iſta decl'at qũo poſſit cõcludi ppō v̄ſa falſa oppoſita mediate vere. Circa qd̄ duo fac. qr p̄ oñdit qũo ɔcludat talis ppō ſi fiat v̄ña affirmatiua ibi (Si v̄o ſit affirmatiu⁹) Circa p̄ᵐ duo facit. qr p̄ oñdit qũo ɔcludat talis negatiua falſa p figurā primā. 2° qũo p ſcdam ibi (Sʒ p media.) ¶ Propter qd̄ ſciēdū q᷑ mediū hʒ ſe in triplici habitudine. nā aliqñ ē pprīū. aliqñ ſile pprio. aliqñ extraneū. vt ſi debeat ɔcludi hec ppō mediata. oīs hō ē ſub̄a. dicet mediū pprīū qcq̄d ī p̄nto ſube eſt inter hoiem et ſub̄am. vñ aial corpus et cetera talia poterunt accipi tanq̄ʒ pprīū mediū: lʒ forte iter hec pp̄ria media ſit dare gradus: eo qr vnū pōt eē magis pprīū q̄ʒ aliud. oia tñ talia media pñt dici ppria. mediū aūt ſile pprio pt dici mediū aliqd̄ accñtale p qd̄ pōt ɔcludi talis ɔ̄: vtputa ſi oīs hō eēt alb⁹ et oē albū eēt ſub̄a ſi acciperet albū p medio ad ɔcludēdū oēm hoiem eē ſub̄am diceret accipi mediū ſile pprio. mediū aūt extraneū dr̄ oē illud p qd̄ nullo mō vere pōt ɔcludi talis ɔ̄: vtputa lapis aut lignū. nullo enīʒ mō ɔcludetur talis ɔ̄ per tale mediū: et qd̄ dictū eſt de p̄dicatis ſubſtātialibus q̄ p̄dicātur in p̄ mō dicendi p ſe veritatē hʒ in p ſe paſſionibus q̄ p̄ntur in 2° dicendi p ſe vt ſi dicatur triāgulus hʒ tres iſta non eſt imediata. qr hʒ mediū ſue pbationis: mediū ergo ad probandum hic tres de triāgulo vel accipiet pprīū vel ſimile ppō vel extraneū. pprīū aūt mediū ad hoc probandū eſt illud p qd̄ talis paſſio ineſt ſubiecto tali. vtputa hr̄e angulū extrinſecum. mediū aūt ſile pprio eſt illud p qd̄ talis paſſio nō ineſt ſuo ſub̄o. ſʒ pōt inferri q᷑ inſit: vtputa ſi accipiat p̄ncipium figurarū. omne.n. p̄nᵐ figurarum hʒ tres. triāgulus eſt hō. g̃ et c. mediū aūt extraneū eſt illud per qd̄ talis paſſio nō ineſt ſuo ſub̄o nec pōt inferri q᷑ inſit: volēs ergo phs pbare qũo ɔcludat v̄ña negatiua falſa oppoſita v̄ñ affirmatiue vere nō indiuidue ſʒ mediate tria facit: qr p̄ oſtēdit qũo h̄ fiat p mediū pprīū. 2° qũo p mediū ſile ppoſitio. 3° qũo p mediū extraneū. 2ª ibi. (Silr aūt ſi ex alia.) 3ª ibi. (Si v̄o nō pprīū.) Circa p̄ᵐ tria fac: qr p̄ oſtēdit qũo ɔcludat talis ɔ̄ falſa p mediū pprīū. 2° exponit ſe q̄d appellat mediū pprīū. 3° qd̄ dixerat manifeſtat in terminis. 2ª ibi. (Dico aūt.) 3ª ibi. (Sit eni. a. (dicit g̃ q᷑ (i his aūt q̄ ſūt nō īdiuidua) ſu. ſi debeat in talib⁹ ɔcludi negatiua falſa (cū q̄dē p mediū pprīū) ɔcludit talis ɔ̄ p quod mediū pprīū. (fit ſyll's ɔ̄dictionis) ſu. verus (non poſſe eſt vtraſq; ppōnes eſſe falſas: ſʒ ſolū q̄ ad maius eſt vltimuʒ). i. ad maiorē extremitatē. q. d. q᷑ ſi accipiat mediuʒ pprium ſolū maior poterit eē falſa: minor aūt ſp erit v̄a.

¶ Notādū aūt q᷑ ſi qs vellet ɔcludere hāc ppōnē falſā. nullus hō ē ſub̄a. q̄ opponit huic ppōni v̄e nō indiuidue. i. nō imediate. vʒ. ad oīs hō eſt ſub̄a. ſi debeat mediū pprīuʒ p qd̄ poſſit ɔcludi hec ppō vera: vtputa ſi accipiat aial vel corp⁹ vel qd̄cūq; aliud qd̄ ē itra hoiēʒ et ſub̄am ſi p tale mediū pprīū p qd̄ ɔcludit ppō affirmatiua mediate vera debeat ɔcludi in p̄ figura ppō negatiua mediate falſa ipoſſe erit minorē eē falſaʒ. ſʒ ſolū maior. fiet enīʒ ſic ſyll's. nullū corpus eſt ſub̄a. oīs hō ē corpus. g̃ nullus hō eſt ſub̄a. hoc idē eēt in p ſe paſſionibus: vt ſi p hoc mediū pprīū. vʒ. p hr̄e angulū extrinſecuʒ p qd̄ ɔcludit hec affirmatiua ppō vera mediata: q᷑ oīs triāgulus hʒ tres oʒ cõcludi negatiua mediata q᷑ null's triāgulus hʒ tres impoſſe eēt minorē eſſe falſam. ſic.n. fiet ſyll's. nihil habens angulū extrinſecū hʒ tres. oīs triāgulus hʒ angulum extrinſecū. g̃ nullus triāgulus hʒ tres. ¶ Deinde cū dicit.

D ¶ Dico autem propriuʒ mediū per quod fit contradictionis ſyllogiſmus.

¶ Atq; proprium id medium dico: per quod fit ea ratiocinatio q̄ opponitur falſe. Argu.

¶ Exponit ſe q̄d appellat pprīū medium. d. (dico aūt mediū pprīū) ſu. eē (p qd̄ fit ſyll's ɔ̄dictiōis). ſ. ſyll's ɔ̄rius ſiue ſyll's ɔcludēs ppōnē ɔ̄riā: vt ſi debeat ɔcludi hec negatiua falſa. nullus hō eſt ſub̄a. mediū pprīū erit illud p qd̄ fit ſyll's ɔ̄dictionis. ſ. ſyll's ɔ̄ri⁹ p quē ɔcludit hec ppō ɔ̄ria q̄ eſt vera. vʒ. q᷑ oīs hō ē ſub̄a. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sit enīʒ. a. in. b. per mediū. c. quoniā igit neceſſe eſt que eſt. c. b. affirmatiuā accipi ſyllogiſmo facto: manifeſtuʒ eſt q᷑ hec ſemper ē vera. Non enīʒ ɔuertit ſed que eſt. a. c. falſa. Conuerſa enim hac cõtrario fiet ſyllogiſmus.

¶ A. nāq; per. c. mediū cõpetat ipſi. b. cuʒ igitur. c. b. propōnē affirmatiuā oporteat ſumi: ſi prima in figura ratiocinatio fieri debeat: patet hanc quidem perpetuo veraʒ eſſe. Nō enī ipſam vere licet. a. c. aūt eſſe falſam. Argu.

¶ Quod dixerat manifeſtat in terminis. d. (ſit enīʒ. a.). i. ſubſtātia (in. b.). i. in hoie (per mediuʒ. c.). i. per corp⁹. i. pbetur q᷑ oīs hō ſit ſub̄a p hoc q᷑ oīs hō ē corpus. ſi igit per hoc idē mediuʒ debeat pbari q᷑ nullus hō ſit ſubſtātia. quare minor ſemp erit affirmatiua: et ſemp erit eadeʒ in ſyll'o falſa pbāte nullū hoiem eſſe ſub̄aʒ: q̄ fuit i ſyll'o v̄o probante oēm hoiem eſſe ſub̄am. neceſſe erit ſemper minorē veram eſſe. ideo ait (qm̄ neceſſe eſt que. b. c.). i. illam q̄ eſt minor (affirmatiuā accipi facto ſyll'o) p mediū ſu. propriū (manifeſtū eſt q᷑ hec). i. minor (ſemp erit v̄a. non enim cõuertitur). i. nō mutat vel (nō enim cõuertit) ſu. in oppoſitā q̄litatē: ſʒ manet affirmatiua ſicut p̄us (ſʒ que eſt. a. c.). i. maior (falſa) ſu. erit (hac enīʒ cõuerſa) in oppoſitā qualitatem (fiet ſyllogiſmus) cõtradictionis. i.

ſyll's

ſyll'ſ oppoſitus vel ſyll'ſ contrarius ſiue ſyll'ſ cōcludēs
A propōnē contrariam. ¶ Notādū aūt ꝙ ſi fiat talis ſyllogiſmus. oē corpus eſt ſubā. ois hō eſt corpus. ergo ois hō ē ſubſtantia: ſi debeat concludi propō ɔ̃ria falſa. vz. ꝙ nullus homo eſt ſubſtātia. non variabitur minor ſed maior cōuerteť in oppoſitā qualitatē. accipieť. n. maior vl'a negatiua: que in ſyll'o vero fuit vl'a affirmatiua. i tali ergo ſyll'o ɔcludente ꝓpōnē ſic falſam maior erit falſa: minor autem ſemper vera. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Silr aūt eſt ſi ex alia coordinatione accipiať medium vt. d. q̄zuis in toto. a. ſit ⁊ de. b. predicať oī. Neceſſe eniz eſt q̄ ē. b. d. ꝓpōnē manere: alterā aūt cōuerti. Quare hec qdaz ſemper vera. illa autē ſemp falſa ⁊ fere hmōi deceptio eadez eſt ei que fit per propriū medium.

Argūr. ¶ Idē efficietur: ⁊ ſi mediuz alia ex ſerie fuerit ſumptū: ceu. d. Si in toto ſit. a. ⁊ de oī. b. predicetur. Eteniz. d. b. quidē intacta maneat ꝓpoſitio: altera ꝟo vertatur neceſſe eſt. Quibus efficitur: vt illa quidē ꝑpetuo vera: hec aūt ſemp falſa ſumatur. Atq̧ talis error ɔcurrit cum eo qui per mediū efficitur ꝓpriū: ac fere idē eſt.

¶ Oſtēdit qūo ɔcludať talis ɔ̃ falſa ꝑ mediū ſile ꝓprio. d. (Silr aūt ſi ex alia ordinatione accipiať mediū) vtputa ꝙ nō accipiať mediū ſubalemec mediū ꝓpriū: ſz accipiať mediū accn̄tale. vt. d. poſſum⁹ aūt ꝑ. d. itelligere aliud accidētale qđ ſic ſe hēat ad ſubaz ⁊ ad hoiem ſicut corp⁹ vlr ſubijciť ſbe ⁊ vlr p̄dicať de hoie. ſic illud mediuz acceptū in hoc aſſimileť ꝓprio medio: vtputa ſi accipem⁹ mobile vel gradiēs. iō ait (q̄zuis. d.). i. gradiens (ſit in toto. a.). i. vlr ſubijciať ſubſtātie (⁊ p̄dicetur de oī. b. neċe eſt qđ quidem eſt. d. b.). i. minorē (ꝓpōnez manere. alterā autē). i. maiorē (ɔuerti) ſ3. dz ꝑ oppoſitā q̄litatē (q̄re hec qđ). i. minor (ſꝑ vera erit. illa autē). i. maior (ſꝑ falſa) ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ facere hō deceptio) q̄ fit ꝑ mediū ſile ꝓprio (ē eadez
B ei q̄ fit ꝑ ꝓpriū mediū.) ¶ Notādū aūt ꝙ ſi fiat talis ſyll'ſ verus ꝑ mediū ſile ꝓprio. oē gradiēs ē ſuba: ois hō ē gradiens. ergo ois hō ē ſba. ſi debeat fieri ſyll'ſ ɔ̃rius ɔcludēs ꝙ nll's hō ſit ſba nō mutabiť minor: ſz maior accipieť negatiua falſa. vz. nulliū gradiens ē ſuba. maior ergo ſꝑ erit falſa
C ⁊ minor ſꝑ vera. ¶ Dubitaret forte aliqs qūo deceptio ꝑ mediū ſile ꝓprio eſt fere eadē cū deceptione ꝑ mediuz ꝓpriū. ¶ Dōm ꝙ in hoc ē ſilitudo ⁊ idētitas iter hāc deceptionē ⁊ illā ſi fiat talis deceptio in pᵃ figura. qz ſꝑ i tali deceptione maior erit falſa ⁊ minor vera. cā āt q̄re ſꝑ minor vera ē. qz illud ē mediū ꝓpriū qđ facit ſcire vlr ineſſe alicui: vt mediū ꝓpriū q̄re gen⁹ remotū īſit ſpēi ē gen⁹ ꝓpinquū: ⁊ mediū ꝓpriū q̄re ꝑ ſe paſſio īſit ſbo ē diffō dicēs pp qd paſſiōis: vel ē ꝑ ſe cā q̄re illa paſſio īſit illi ſbo. mediuz āt ſile ꝓprio eſt mediuz qđcūq̧ aliđ ꝑ qđ pōt iferri tale gen⁹ de tali ſpē vel talis paſſio de tali ſbo: medium ergo ꝓpriuz a medio ſili ꝓprio differt. qz mediū ꝓpriū ē cā q̄re tale p̄dicatū ſiue tale genus remotū p̄diceť de tali ſpē. vel eſt cā q̄re talis paſſio inſit tali ſubo. mediuz autē ſile ꝓprio non ē cā q̄re tale gen⁹ p̄diceť de tali ſpē. ſed ſolum q̄re inferať de ipſa. vnde ⁊ mediū accn̄tale pōt eē tale medium iferēdi. ſ. ſz nō eēndi: q̄re ēt ⁊ i ꝑ ſe paſſione mediuz ſile ꝓprio non ē cā q̄re talis paſſio inſit tali ſubo: ſed q̄re inferať de ipſo. mediū ergo ꝓpriū ē cā inferēdi ⁊ eſſendi. medium ſile ꝓprio ē cā iferēdi ſed non eēndi. mediuz extraneum nec eēndi nec iferēdi. In hoc ergo ɔueniūt mediū proprium ⁊ ſile ꝓprio: ꝙ vtrūq̧ eſt cā quare maior extremitas vlr inferať de minori extremitate: ſz nihil pōt eſſe cā quare aliqd inferať affirmatiue vlr de aliquo niſi p̄diceť vlr de illo: vt nihil pōt eē cā q̄re. a. q̄ poniť eſſe maior extremitas inferať vlr de. b. q̄ poniť eſſe minor extremitas niſi illud tale mediuz qđ poniť eſſe talis cā: p̄diceť vlr de b. i. de minori extremitate. ⁊ qz in pᵃ figura minori exñte negatiua nihil ſeqtur opz ꝙ i minori ſit ſi debeat ibi reſeruari forma ſyllogiſtica ꝙ ſꝑ mediū affirmatiue p̄dicetur de minori extremitate: ⁊ qz tā mediū ꝓpriū q̄z ſile ꝓprio eſt illud qđ vlr p̄dicať de minori extremitate. ſolū aūt extraneū ē illud qđ nō opz vlr p̄dicari de minori extremitate ſiue fiat ſyll'ſ ꝑ mediuz propriū ſiue ꝑ ſyll'e ꝓprio ſemper minor erit vera: ⁊ qz ſemp minor erit ꝟa opz ꝙ in tali ſyll'o g oī eē ignorātie: ⁊ q ɔcludit ɔ̃nem falſam ꝙ ſemper maior ſit falſa: qz ſi maior eēt vera cū minor ſemp ſit vera eēt ɔ̃ vera. nā lz ex falſis poſſit inferri vez. non propter qdꝛ: ſz qz ex veris autē nō niſi veruz. hñt ſe. n. ꝑmiſſe ad ɔ̃nem ſicut añs ad ɔ̃ñs. ſicut ergo ē impoſſe ꝙ añs ſit ⁊ ɔ̃ñs non ſit: ita impoſſe eſt ſeruata forma ſyllogiſtica ꝙ ꝑmiſſe ſint vere ⁊ ɔ̃ non ſit vera. ⁊ ſic pōt ɔtingere ꝙ non ſit añs ⁊ ſit ɔ̃ñs: vt ꝙ nō ſit hō ⁊ tn̄ ſit aial. hoc tn̄ nō erit pp qd: qz non eē hoiem nihil facit ad hoc ꝙ aial ſit. ita p̄t ɔtingere nec tn̄ hoc erit pp qd: ſed qz. ꝙ non ſunt ꝑmiſſe vere: ⁊ tn̄ concluſio ſit vera. Syll'ſ ergo in ꝑma figura cōcludens negatiuā falſam ꝑ mediū ꝓpriū vel ꝑ ſile ꝓprio: qz ſemp hz minorē verā. opz ꝙ ſemp habeat maiorē falſaz. fere eſt ergo eadē deceptio ꝑ mediuz ꝓpriū: ⁊ per ſile ꝓprio. non ē. n. oīno eadē: qz nō eſt idē mediū: ſz ē eadē q̄tuz ad modū iferēdi: qz ſicut talis negatiua falſa in ꝑma figura per mediū propriū ſemp inferť ꝑ maiorē falſam ⁊ minorem verā ſic ꝑ mediuz ſile proprio. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si ꝟo nō ꝑ ꝓpriū mediū fiet ſyll'us. cū. d. quidez ſub. a. ſit mediū. in. b. aūt nullo eſt. neċe eſt vtraſq̧ falſas eē. Recipiēde. n. vtiq̧ ſunt ɔ̃rio quā ſe habeāt ꝓpōnes ſi debeat fieri ſyll'ſ. Sic enī accepte vtreq̧ fiūt falſe: vt ſi. a. quidez in toto. d. eſt. d. autē in nullo. b. cōuerſus eniz ſyll'ſ quidem erit ⁊ ꝓpōnes vtreq̧ falſe.

¶ Si ꝟo non ꝑ mediū proprium extruiť ratiocinatio. Cū hoc tale eſt: vt ipſi quidē ſubijciať a. de nullo ꝟo dicatur. b. tum ambas propoſitiones falſas eē neceſſe eſt. Etenim mō cōtrario ſunt ſumēde: ſi rōcinatio fieri debeat. At ſi hoc modo ſumātur: ambe ſane vertētur in falſas: veluti ſi. a. quidē cuilibet inſit. d. ipſum āt d. nulli cōpetat. b. His. n. ꝟſis: rōcinatio fiet: ⁊ ambe ꝓpoſitiones erūt (vt diximus) falſe. Argūr.

¶ Oſtēdit qūo hēat iferri talis negatiua falſa in pᵃ figura ꝑ tale mediū extraneū. Circa qđ duo facit: qz p̄ declarat qūo hēat inferri ꝑ tale mediū ex ambab⁹ falſis ꝑmiſſis. 2° qūo ex altera falſa ibi. (Cū ꝟo.) dicit ergo ꝙ (ſi ꝟo non ſit ꝓpriū. mediū). i. ſi ſit mediuz extraneū (ſit quidē ſyll'ſ) ex ambabus ſ3. ꝑmiſſis falſis (cū. d. qdē medium ſit ſub a.). i. ſub maiori extremitate: vtputa ſub ſuba (in. b. aūt). i. in minori extremitate: vtputa in hoie (nullo eſt) ſic aūt ſe hñtibus terminis (neċe ē vtraſq̧) ꝑmiſſas (eē falſas) q. d. ꝙ ſi debeat accipi mediū extraneū ꝑ qđ debeat probari hec propō negatiua mediata falſa. nullū. b. eſt. a. vtputa. nullus hō eſt ſuba. opz accipi tale mediū de q̄ vlr p̄diceť ſuba ⁊ vlr remoueať ab hoie: vtputa lapis aut leo. tūc. n. erunt vtreq̧ ꝑmiſſe falſe: ⁊ qz ad formā ſyllogiſticaz

(recipiende ſunt ppōnes eɔ̄rio q̄ʒ vtriqʒ ſe habeant ſi ha/
beat vel debeat fieri ſyll'ſ.ſic aūt acceptis) p̄miſſis (vtre
qʒ erunt falſe.)nā ſi mediū.n.qđ ponit eē lapis per qđ dʒ
probari ꝙ nullus hō ſit ſuba ſi tale mediū ſubijcitur 'vl'r
ſube: ⁊ remouet vl'r ab hoie.non poterit iſto mō fieri ſyl
logiſmus in p̄ᵃ figura:qꝛ tūc maior eēt affirmatiua: ⁊ mi/
nor negatiua:ſm quē modū nō ſeqtur ſyll'ſ in p̄ᵃ figura.
ſʒ ad h̄ ꝙ debeat ibi fieri ſyll'ſ.vel ꝙ debeat ibi reſeruari
forma ſyllogiſtica eɔ̄rio accipient ppōnes ꝙ rei veritas
ſe hēat.accipiat.n.maior negatiua ⁊ minor affirmatiua:
⁊ fiet talis ſyll'ſ.nullus lapis eſt ſuba.ois hō ē lapis.igi/
tur nullus hō ē ſba.h̄ pbat hec negatiua mediata falſa
ꝙ nullus hō ē ſuba per hoc mediū extraneū.vʒ.p lapis
p vtraſqʒ p̄miſſas falſas.iđ exponēs ſyll'm in terminis di
cit ſic.(ſi.a.qdē).i.ſi ſuba.(eſt in toto.d.).i.i oi lapide(.d.
aūt).i.lapis (in nullo.b.).i.in nullo hoie.(ɔuerſis.n.pro
pōnibus).i.accepꝗ ppōnibꝰ eɔ̄uerſo q̄ʒ veritas ſe hēat:
⁊ dicēdo nullus lapis ē ſba.ois hō eſt lapis (ſyll'ſ qdem
erit).ſ.falſitatis (⁊ ppōnes erunt vtreqʒ falſe) ⁊ ɔcludet
ɔ̄ falſa.vʒ.ꝙ nullus hō ſit ſuba.℄ Deinde cum dicit.

℄ Cū vo nō ſit ſub.a.mediū: vt.d.que quideʒ
eſt.a.d.vera erit.que vo eſt.d.b.falſa:qꝛ ſi eēt
vera ⁊ concluſio eēt vera: ſed erat falſa.

Argir. ℄ Cum vo medium ceu.d.nō ſubijcit ipſi.a.
Tum.a.d.quidem propoſitio erit vera: quia
d.non erat in.a.d.b.vero falſa : qm̄ ſi eēt vera
concluſio etiam eēt vera. At erat falſa.

℄ Oſtēdit qūo poſſit ɔcludi talis ɔcluſio ex altera exiſtē/
te falſa.d.(cuʒ vo non ſit ſub.a.mediuʒ vt.d.).i.ſi mediū
qđ ſignificat per.d.accipiat tale ꝙ nō ſit ſub.a.i.ſub ſub/
ſtantia:vtputa ſi accipiatur pro medio ſciētia:⁊ fiat talis
ſyll'ſ.nulla ſubſtātia eſt ſcia.ois homo eſt ſciētia.ḡ null's
homo eſt ſuba.in hoc aūt ſyll'o (q̄ qdeʒ eſt.a.d.).i.maior
(vera erit:que qdeʒ eſt.d.b.).i.minor (falſa) eſt vel falſa
erit (qꝛ ſi eēt vera ⁊ ɔ̄ eēt vera) ex ambabus eni veris nō
poſſet ɔcludi niſi veruʒ (ſed erat falſa).i.in ſyll'o decepti/
uo de quo hic agit opʒ ɔ̄nem eē falſaʒ.p tale ḡ mediū ex
traneum cuiuſmodi eſt ſcia ɔcludit hec negatiua falſa.ꝙ
D nullus hō eſt ſuba p maiorē verā ⁊ minorē falſaʒ.℄ Du/
bitaret forte aliqs cū hic pħs itēdat tradere oēs modos
p quos ɔcluditur negatiua falſa p mediū extraneuʒ cum
aſſignauerit modū qūo ɔcluditur talis negatiua falſa in
p̄ma figura p mediuʒ extraneū p vtraſqʒ ppōnes falſas:
⁊ ēt qūo ɔcludit p minorē falſaʒ ⁊ maiorē veraʒ q̄re non
aſſignauerit modū tm̄.vʒ.qūo ɔcludat talis ɔcluſio p mi
E norem verā ⁊ maiorē falſam.℄ Dicēduʒ ꝙ ſicut per me
dium ppriuʒ vel per ſil'e proprio nunq̄ʒ ɔcluditur nega/
tiua falſa in p̄ma figura niſi minor ſit vera.ita p medium
extraneuʒ nunq̄ʒ ɔcluditur vl's negatiua falſa niſi minor
ſit falſa.nā illud dicit mediū extraneuʒ p qđ nō pōt vere
affirmatiue iferri maior extremitas de minori:vtputa ꝙ
hō ſit ſubſtātia uʒ eē talis maior extremitas q̄ competat
vl'r minori:iſta ꝙ ſit affirmatiua vl'r vera cuʒ negatiua de
beat eē vl'r falſa.opʒ ḡ ꝙ mediuʒ vl'r non cōpetat minori
extremitati:⁊ ſi volumus ſiſtere in terminis aſſignatꝗ oʒ
ꝙ mediuʒ acceptū ſi debeat eē extraneū ſit tale ꝙ vl'r nō
competat hoi.qꝛ ſi vl'r p̄ret de hoie tūc p tale mediū poſ/
ſet inferri ſubſtātia vl'r de hoie.mediū ḡ tale acceptū non
eſſet extraneuʒ:ſed eēt ppriuʒ vel ſil'e pprio.mediuʒ ḡ ex
traneum eſt qđ vl'r nō cōpetit minori extremitati. ⁊ qꝛ in
p̄ᵃ figura ſi debeat ɔcludi vl's ppō oʒ ꝙ in minori mediuʒ
p̄dicetur vl'r de minori extremitate.ideo ſi debeat accipi
mediuʒ extraneum opʒ ꝙ ſp minor ſit falſa.qꝛ in minori
accipit mediuʒ p̄dicari de minori extremitate vl'r qđ nō

p̄dicaret vl'r de ipſa cum ſit extraneuʒ ab ipſa.℄ Ulteriꝰ F
forte dubitaret aliqs:qꝛ vʒ hoc eſſe falſum ꝙ nō poſſit ac
cipi mediuʒ extraneum niſi minor ſit falſa:illud.n.dʒ me
diū extraneū p qđ non pōt ɔcludi ppō vera affirmatiua
mediata q̄ eſt ɔ̄ria ppōni negatiue mediate q̄ ɔcludit in
ſyll'o deceptionis facto in ppōnibꝰ non indiuiduis.i.non
imediatꝗ.nā hec eſt ppō imediata vera ⁊ affirmatiua.ois
hō eſt corpꝰ.qꝛ aliqd eſt mediū ad pbādū corp hoc hoie.
ſba ḡ erit mediū extraneū in hoc ſyll'o.qꝛ p ſubaʒ pbatur
corpus de hoie:q̄re ſi fiat talis ſyll'us.nullum corpus eſt
ſubſtātia.ois homo ē ſubſtātia.ḡ nullus homo ē corpꝰ.
hic per mediuʒ extraneuʒ vt per ſubſtātiam concluditur
hec negatiua falſa mediata.vʒ ꝙ nullus homo ſit corpꝰ.
⁊ tamē in hoc ſyll'o deceptorio maior ē falſa ⁊ minor ve/
ra.℄ Rurſus videt hic obſeruari regula pħi.nā mediuʒ G
acceptū nō eſt ſub minori extremitate.qꝛ ſubſtātia nō eſt
ſub corpore.⁊ tn̄ non ſe hn̄t propōnes vt in l'ra vʒ videlʒ
ꝙ maior q̄ eſt negatiua ſit vera:⁊ minor q̄ eſt affirmatiua
falſa.imo ſe hn̄t eɔ̄rio.℄ Dōm ꝙ mediū extraneum pōt D
accipi dupl'r:vel abſolute:vel reſpectiue. Abſolute dicit
extraneuʒ eē medium qđ eſt extraneū vel a maiori extre/
mitate vel a minori vel ab vtriſqʒ:vt ſi debeat ſyllogiʒari
hec negatiua falſa de qua ponebat exēplum.nullus hō ē
corpus medium dicet extraneuʒ:vel qꝛ ſit extraneū a cor
pore.3ᵐ autē mēbrum ꝙ ſit extraneuʒ ab vtriſqʒ includit
in ſecundo:qꝛ qđ eſt extraneuʒ a corpore eſt extraneū ab
hoie.ſubſtātia autē q̄ dicebat eē mediuʒ extraneuʒ non
meret dici extraneuʒ:qꝛ nec eſt qd extraneuʒ a corpe nec
ab hoie cū p̄dicet vl'r de vtroqʒ.℄ Dicamꝰ ergo ꝙ in ſyl
logiʒando negatiuā mediatā falſaʒ oppoſitā vniuerſalis
affirmatiue vere p medium extraneuʒ ſemp opʒ ꝙ illud
mediuʒ ſit extraneuʒ a minori extremitate.nā ſi eſt extra/
neum vel hoc erit:qꝛ ē extraneuʒ a maiori:vel qꝛ a mino
ri:vel qꝛ ab vtroqʒ.Si.n.nullo hoꝝ modoꝝ eēt extraneū
deberet potius dici nō extraneū q̄ʒ extraneum. Si ḡ tale
mediuʒ dicat extraneuʒ qꝛ extraneet a minori hʒ itētuʒ.
ſʒ qꝛ a maiori de neccitate extraneabit a minori.qꝛ maior
⁊ minor in tali ſyll'o ſic ſe hn̄t:ꝙ minor eſt vl'r ſub maiori.
aliter.n.non fieret ſyll'ſ deceptionis ɔcludēs vl'em nega
tiuam mediatā falſam oppoſitā vl'i affirmatiue mediate
vere.3ᵒ ſi dicat mediū extraneū:qꝛ extraneet ab vtroqʒ.ēt
ex h̄ ɔcludet ꝙ ſit extraneū a minori extremitate.ſemp ḡ
mediū extraneabit a minori.ſʒ quotieſcūqʒ extraneuʒ p̄/
dicat de ex̄neo vl'r affirmatiue ppō eſt falſa.ḡ hꝰ ſyll'ſ p
mediū extraneū ſemp hēbit minorē falſaʒ:⁊ minor ſemp
ſit affirmatiua:al'r.n.nō obſeruaret forma ſyllogiſtica in
p̄ma figura.ḡ ſi loq̄mur đ ex̄neo abſolute pʒ ꝙ nō ſyllo
giʒatur in p̄ma figura negatiua falſa p mediuʒ extraneū
niſi minor ſit falſa.Sʒ ſi accipiat mediuʒ ex̄neū nō cōpa
rādo mediū ad minorē extremitatē ſʒ ſe:vel ad maiorem
ſm ſe:ſʒ cōparādo ipm ad vnū illoꝝ in reſpectu ad aliud
ſm quē modū lʒ ſba nō ſit qd ex̄neū a corpe ſm ſe:nec ab
hoie ſm ſe.vʒ tn̄ eē qd ex̄neuʒ a corpe vt dʒ ɔcludi de ho/
mine.vel dʒ qd extraneuʒ eē ab hoie vt de eo uʒ concludi
corpus.nā illud p qđ uʒ ɔcludi corpus de hoie dʒ eē ſm
lineā p̄ntalē īter corpus ⁊ hoieʒ.ſuba ḡ q̄ eſt ſupra vtrū/
qʒ non erit ſimpl'r ɔgruū mediuʒ ad ɔcludēdum vnuʒ de
alio.pp qđ dici pōt ꝙ ēt loquendo ſic de extraneo adhuc
ſba nō dʒ dici ſimpl'r extraneuʒ qd.naʒ tūc eēt ſba ſimpl'r
extraneuʒ mediū qñ nullo mō p tale mediuʒ poſſet ɔclu/
di corpus de hoie.pōt autē ⁊ ſi non vl'r:particul'r.ſuba eni
⁊ ſi non accepta vl'r eſt tale mediuʒ.accepta autē particu
lariter ⁊ ɔ̄cta p aliquā dr̄iaʒ:vt puta ſi dicat ſba aiata ſen
ſibilis poterit eē tale mediū.fiet eniʒ inde ſyll'ſ verus. ſic
ois ſba aiata ſenſibilis ē corpꝰ.ois hō ē hꝰ.ḡ ⁊c.⁊ fiet in
de ſyll'ſ deceptionis ɔuerſa maiori in oppoſitā qualita/
temere

tem:vt nulla ſba aīata ſenſibilis eſt corpus.oīs hō eſt hō.
ḡ oīs hō eſt corpus.tale ḡ mediū non oꝫ dici extraneuꝫ ſi
accipiaṫ mediū extraneū ð neceſſitate ſemper minoꝛ erit
falſa vt in queſtione antepoſita dicebatur.

¶ Sed ꝑ mediā figurā fcā deceptione:vtraſqꝫ
gdē nō ꝯtingit falſas eē ꝓpōnes totas.Cū.n.
ſit.b.ſub.a.nihil gdē ꝯtingit hoc gdē oī in illo
vero nullo eſſe:ſicut dictum eſt prius.

Argūr. ¶ Cum aūt per mediā figurā ſit erroꝛ:tum ſie
ri neqꝫ vt ambe ꝓpoſitiones tote falſe ſuman
tur. Nam cum.b.ſubijcitur ipſi.a.fieri nō po/
teſt:vt quicqꝫ vniqꝫ alteri cuilibet:alteri nulli
competat:ſicut ⁊ antea diximus.

¶ Poſtqꝫ ph̄s oſ̄dit quō pōt ꝯcludi negatiua mediata fal
ſa ꝑ ſyll'm deceptoriū factū in p̄ͣ figura.In pte iſta decl'at
quō poſſit h̄ fieri ꝑ mediā figurā.Circa qð tria facit:q2 p̄
oſ̄dit quō h̄eat fieri ꝑ ambas falſas.2° quō ꝑ alterā ſſ'am
3° epilogat circa dēteriata.2ᵃ ibi.(Altera ꝟo.)3ᵃ ibi.(Si q
dē ꝑuatiuus.)dicit ḡ.(Sed ꝓ facta ðceptione).i.ſꝫ ſi fiat
deceptio(ꝑ figurā mediā vtraſqꝫ ꝓpōnes nō ꝯtingit eē to
tas falſas:q2 cū.b.ſit ſub.a.).i.cū mioꝛ extremitas ſit ſub
maioꝛ.i.(nihil ꝯtingit eē in h̄ gdē oī.i.illo aūt nullo ſic di/
A ctum eſt prius.) ¶ Notādū aūt ꝙ ſi debeat eē negatiua vl'r
falſa opꝫ ꝙ affirmatiua ſit vl'r vera:q2 ſi ſyll's deceptori⁹
ꝯcludit hāc negatiuā vl'r falſam.nullū.b.eſt.a.opꝫ ꝙ af/
firmatiua ſit vl'r vera.ſ.oē.b.eſt.a.ḡ in tali ſyll'o decepto/
rio ſemꝑ itelligiṫ eē.b.ſub.a.ḡ ſi ꝑ mediā figurā oꝫ ꝯcludi
ꝑ ambas p̄miſſas in toto falſas hec ꝓpō negatiua vl'r fal
ſa nullū.b.eſt.a.vtputa nulla albedo eſt coloꝛ:vel nullus
hō eſt aīal.oꝫ ꝙ mediū acceptū vl'r affirmatiue falſificeṫ
de vno:⁊ vl'r negatiue falſificeṫ de alio:nā oꝫ ꝙ vna p̄miſ
ſaꝝ ſit affirmatiua ⁊ altera negatiua.ſi ḡ mediū cū maio/
ri extremitate ſiue cū.a.facit maioꝛē cū alia extremitate
ſiue cū.b.facit minoꝛē de vna p̄dicaṫ vl'r affirmatiue:ð alia
vl'r negatiue:⁊ ſunt ambe p̄miſſe tote falſe:oꝫ ꝙ mediuꝫ
de vno p̄dictoꝝ falſificeṫ vl'r affirmatiue.de alio autē vl'r
negatiue.ḡ mediū vni vl'r ꝯueniet ⁊ ab alio vl'r remouebiṫ
nō.n.vl'r ꝯueniet ſi ꝗ falſificabiṫ vl'r negatiue.ab eo āt vl'r
remouebiṫ de ꝗ falſificabiṫ vl'r affirmatiue.nō ḡ poterit
ſyllogiꝫari ꝙ nullū.b.ſit.a.i.ꝙ nullus hō ſit corp⁹:vel ꝙ
nullus coloꝛ ſit q̄litas niſi inueniaṫ aliqð mediū qð vl'r re
moueaṫ ab vno:⁊ vl'r p̄diceṫ de alio.qð eſt ipoſſe.cū vnū
ſit vl'r ſub alio.ḡ ſic dicebaṫ prius de ꝓpōnib⁹ negatiuis fal
ſis idiuiduis ꝙ nō poterāt ſyllogiꝫari tales ꝓpōnes ꝑ fi/
gurā mediā ex ambab⁹ p̄miſſis totalr̄ falſis.ſic itelligēdū
eſt h̄ idē de ꝓpōnib⁹ negatiuis falſis nō idiuiduis ꝙ non
pñt ꝯcludi ꝑ 2ᵃᵐ figurā ꝑ p̄miſſas totas falſas.ſꝫ ꝑ falſas
in pte pñt.nā nullus hō ē corp⁹.h̄ negatiua falſa mediata
ſi accipiaṫ ꝓ medio erūt ambe p̄miſſe falſe i pte ⁊ ꝯcludeṫ
ꝯcl'o negatiua mediata falſa ſimpl'r. ¶ Deide cū dicit.

¶ Altera ꝟo pōt eē falſa ⁊ q̄cūqꝫ ꝯtingit. Si.n.
c.⁊ in.a.⁊ i.b.ē:ſi accipiaṫ i.a.gdē eē:in.b.ꝟo
nō eē.q̄ gdē.a.c.ꝟa erit.altera aūt falſa.

Argūr. ¶ Altera tñ ꝓpō falſa:⁊ vtrauis ēt ſumi poteſt:
nam ſi.c.tā.a.q̄ꝫ.b.cuilibet ineſt:ſi idipſuꝫ cui
libet quidē.a.nulli ꝟo.b.cōpetere dixeris.a.
c.quidem erit vera:altera vero falſa.

¶ Oſ̄dit quō poſſit ꝯcludi talis ꝓpō negatiua ꝑ alterā fal
ſam ⁊ alterā verā.Circa qð duo facit.q2 p̄ oſ̄dit quō hoc
fiat qñ maioꝛ eſt ꝟa.⁊ mioꝛ falſa.⁊ facit ide ſyll'm in 2° 2ᵉ
2° oſ̄dit h̄ qñ eſt eꝫ ⁊ facit ide ſyll'm in p̄ 2ᵉ(ibi iteꝝ ſi i.b.)
dicit ḡ ꝙ(Altera ꝟo pōt eē tota falſa ⁊ q̄cūqꝫ ꝯtingit).q.
d.ꝙ ꝑ alterā p̄miſſaꝝ falſaꝫ q̄cūqꝫ ſit illa pōt ꝯcludi ꝓpō
mediata negatiua falſa.⁊ p̄ oſ̄dit quō h̄ fiat qñ minoꝛ eſt
falſa ⁊ maioꝛ ꝟa.d.(ſi.n.c.)i.ſi mediū(⁊ i.a.⁊ i.b.eſt)q̄ñ
dicat ꝙ ſi ad h̄ ſciēdū oꝫ accipi tale mediū ꝙ ſit ſu.a.⁊ ſit
ſub.b.vtputa ſi debeat ꝯcludi hec negatiua mediata fal/
ſa.nullus hō ē corp⁹.accipieṫ ſba q̄ ē ſuꝑ vtrūqꝫ ⁊ fiet ſyl
logiſm⁹ in 2° 2ᵉ ſic.oē corp⁹ eſt ſba.nullus hō eſt ſba.ḡ nul
lus hō eſt corp⁹.hic.n.ꝯcludiṫ negatiua falſa ꝑ.a.c.i.per
maioꝛē verā:⁊.b.c.i.minoꝛē falſam.iō ait ꝙ(ſi accipiaṫ q
dē)ſu.c.i.ſba.(in.a.).i.in corpe.(eē)vt oē corp⁹ eſt ſba.(i
b.ꝟo).i.in hoīe(nō eē)vt nullus hō eſt ſba.(q̄ gdē eſt.a.
c).i.maioꝛ(vera erit ⁊ altera autē).i.b.c.ſiue minoꝛ(fal
ſa)⁊ ſu.⁊ econuerſo falſa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Iterum ſi quidem in.b.accipiat.c.eſſe.in.a.
autem nullo:que quidem eſt.b.c.vera erit:al/
tera autem falſa.

¶ Rurſus ſi ipſum.c.nulli quidem.a.cuilibꝫ Argūr.
vero.b.competere dixeris.b.c.quideꝫ erit ve
ra:a.c.autem falſa.

¶ Oſ̄dit quō ꝯcludaṫ tal' negatiua falſa ꝑ maioꝛē falſaꝫ ⁊
minoꝛē verā.nec mutat terios.ſꝫ ſolū trāſponit ꝓpōnem
ꝑuatiuā ⁊ fac̄ ſyll'm i p̄ 2ᵉ.quē prius fecerat i 2° 2ᵉ.d.(iteꝝ ſi
i b.).i.i hoīe(accipiaṫ gdē eē.c.).i.ſba h̄ ē mioꝛ.oīs hō eſt
ſba(i.a.)gdē i corpe(nullo)ſu.accipiaṫ eē ſba.Formabiṫ ḡ
ſic ſyll's nullū corp⁹ ē ſba.oīs hō eſt ſba.ḡ nullus hō ē coꝛ
pus:i h̄ ḡ ſyll'o(q̄ gdē ē.b.c.).i.minoꝛ(ꟶa erit.altera āt)
i.a.c.(falſa)⁊ ꝯcl'o falſa ſu. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si quidem igitur ſit priuatiuus ſyllogiſm⁹
deceptionis dictum eſt quare ⁊ quando ⁊ per
que erit deceptio.

¶ Si igiṫ deceptionis rōcinatio ſit negatiua:di Argūr.
ctū eſt qñ:⁊ ex gbus ipſa deceptio erit.

¶ Epilogat circa dēteriata.d.(ſi gdē ſyll's deceptionis ſit
ꝑuatiu⁹).i.ſi ſyll's ꝯcludat deceptorie negatiuā falſaꝫ(di
ctum eſt qñ).i.in qua figura(⁊ per que).i.per q̄s p̄miſſas
falſas(erit deceptio) ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si ꟶo ſit affirmatiuus tūc per ꝓpriū mediū
impoſſibile eſt vtraſqꝫ eē falſas.Neceſſe enim
eſt que eſt.b.c.manere:ſi gdem erit ſyll's ſicut
dictum eſt prius.Quare.a.c.ſemper erit falſa.
hec autem erit conuerſa.

¶ Sed ſi affirmatiua ſit:cū per mediū gdeꝫ ex/ Argūr.
truitur ꝓpriū:fieri nō pōt vt ambe ꝓpoſitiōes
ſint falſe.Neceſſe eſt.n.intacta maneat ipſa.c.
b.ſi rōcinatio fieri debeat:queadmodum ⁊ an
tea diximus.Quare ſemper erit.a.c.ꝓpoſitio
falſa.Hec eſt enim ea que vertitur.

¶ Quia oſ̄derat quō pōt ꝯcludi negatiua mediata falſa:
tā in p̄ͣ figura q̄ꝫ i 2°.In pte iſta vt dicebaṫ decl'at quō poſ
ſit ꝯcludi ꝓpō vl'is affirmatiua mediata falſa qð niſi per
p̄ᵐᵃᵐ fig'ᵃ fieri pōt.nō ḡ in h̄ variabiṫ fig'ᵃ q2 ſola p̄ᵃ ꝯclu/
dit vl'em affirmatiuā.ſꝫ variabiṫ mediū q2 pōt h̄ fieri vł
ꝑ mediū ꝓpriū ſiue ꝑ ſill'e ꝓprio vel ꝑ extraneuꝫ.Tria er/
go fac̄.q2 p̄ oſ̄dit quō talis vl'is affirmatiua mediata fal/
ſa poſſit ꝯcludi ꝑ mediū ꝓpriuꝫ.2° quō ꝑ ſill'e ꝓprio.3° quō
per extraneū.2ᵃ ibi(Silr̄ aūt) tertia ibi (Cum ꟶo nō ſit ꝑ
ꝓpriū.)Dicit ḡ ꝙ(ſi fiat affirmatiuus ſyll's ſu.deceptori⁹
(tūc quidem per mediū ꝓpriū impoſſibile eſt vtraſqꝫ)
p̄miſſas(falſas eē.neceſſe eſt.n.)illam ꝓpoſitionem(que

eſt.b.c,).i.minorē(manere).i.nō variari(ſiqdē erit ſill'o) ſ.verus.i.ſi recte reſeruabiť ibi forma ſillogiſtica(ſicut dictum eſt ꝑus)cū.ſ.agebať de ſill'o ꝑuatiuo(q̄re.a.c.ſemp̱ erit falſa.hec.n.eſt ꝯuerſa)in oppoſitā q̄litatē.naʒ hec.ſi maior in ſill'o nō deceptorio acciperet negatiua ⁊ eēt vera.in ſill'o aūt deceptorio accipiť ꝯuerſa in oppoſitā q̄litatē.i.accipiť affirmatiua ⁊ eſt falſa.

B ¶ Notādū aūt ꝙ vt ponamuſ in terminiſ q̄ hic dn̄r dicem⁹ ꝙ affirmatiua vliſ mediata falſa de q̄ hic loqtur Phs hʒ vl'em negatiuam mediatā verā.ſi g̃ oē.b.eſt.a.eſt mediata falſa nullū.b.eſt a.erit mediata vera.accipiamuſ ergo p.b.aliqd qđ ſit in ꝑnto ſb̄e.vtputa aial.per.a.q̄ʒtitatē.hec.n.eſt ꝓpō negatiua mediata vera.nullū aial eſt q̄ʒtitaſ.mediū aūt ꝓpriū ad hoc ꝓbandū eſt ſb̄a.ſi ergo facit ſill'ꝰ ꝑuatiuus nō erit deceptorius.diceť.n.nulla ſb̄a eſt q̄ʒtitaſ.oē aial eſt ſuba.ergo nullū aial ē q̄ʒtitas.Si ergo debeat ꝯcludi affirmatiua falſa oppoſita huic negatiue vere.vt ſi d̄beat ꝯcludi oē aial eſt q̄ʒtitas minor nō mutabiť.ſʒ maior ꝯuerteť in oppoſitā q̄litatē.diceť.n.oiſ ſb̄a eſt q̄ʒtitas.oē aial eſt ſb̄a ergo oē aial eſt q̄ʒtitas.minor.n.qꝛ manet eadē ſemp̱ erit vera.maior aūt qꝛ accipiť modo ꝯuerſo q̄ʒ in ſill'o v̄o ſemper erit falſa.

C ¶ Notādūʒ ēt ꝙ ſill'ꝰ verus pōt dici dupl'r vel q̄ʒtum ad mām vel q̄ʒtum ad formā.Syll'ꝰ aūt deceptorius nūq̄ʒ erit verus q̄ʒtum ad mām.ſemp̱.n.accipit vel ambas vel ſaltē alterā p̄miſſaꝝ falſaʒ.pōt tamē taliſ ſyll'ꝰ eē verus q̄ʒtum ad formā qꝛ pōt tenere verā formā ſyllogiſticā.ideo dicebamus in expōne lr̄e ꝙ ꝓpōneʒ.b.c.i.minorē opʒ manere ſi debeat eē ſyll'ꝰ.ſ.verus.i.ſi debeat ibi reſeruari vera forma ſyllogiſtica.nā ſi ꝯuerteret minor in oppoſitā q̄litatē.⁊ fieret negatiua non reſuaret ibi forma ſyllogiſtica.qꝛ vt dicebať.s̈.minori exiſte negatiua nihil ſeqtur in p̱ᵃ figura.¶ Deīde cum dicit.

¶ Silr̄ āt eſt ⁊ ſi ex alia ordīatione accipiať medīū:ſicut dcm̄ ē in ꝑuatiua deceptione.Neceſſe eſt enim que quidē eſt.d.b.manere.

Argir. ¶ Idem efficieť:⁊ ſi ex alia ſerie mediū ipm ſumatur:ſicut ⁊ in errore diximus negatiuo.Et enim.d.b.ꝓpoſitio maneat.a.d.vetatur neceſſe eſt:atq̄ʒ hic error conuenit cuʒ priore.

¶ Oſtendit ꝙ hoc idē ꝯtingit ſi accipiať mediū ſil'e ꝓprio vt ſi accipiať mediū ex alia coordinatione.mediū eniʒ ꝓprium ad ꝓbandū qđ eſt in vno gn̄e nō ſubijci alteri gn̄i eſt ipm genus vt mediū ad ꝓbandū aial qđ eſt in gn̄e ſb̄e nō ſubijci q̄ʒtitati eſt ipſa ſb̄a.ſʒ ſi acciperet mediū aliqđ accn̄s qđ p̄dicaret de aiali ⁊ remoueret a q̄ʒtitate ſic eſſe vigilās vel eē dormiēs vel eē appetēs.qꝛ talia cōpetunt aialibus.nō aūt q̄ʒtitas tale mediū eēt ex alia coordinatione qꝛ nō eēt in coordinatione ſb̄ali nec in gn̄e ſb̄e:ſʒ eēt accn̄tale tale mediū ēt diceret ſil'e ꝓprio qꝛ ſicut p ꝓpriuʒ mediū pōt ꝯcludi nullū aial eē q̄ʒtitatē.ita ⁊ p talia media poſſet ꝯcludi hoc idē.Formabiť.n.ſic ſyllogiſm⁹ nullū appetēs eſt q̄ʒtitas.oē aial eſt appetēs.g̃ nullū aial eſt q̄ʒtitas iſte ſyll'ꝰ nō eſt deceptori⁹.ſʒ ſi deceptore debeat ꝯcludi hec affirmatiua.oē aial eſt q̄ʒtitas.minor nō mutabiť ſʒ maior accipieť affirmatiua ⁊ erit falſa.diceť.n.oē appetēs eſt q̄ʒtitas.oē aial eſt appetēs.g̃ oē aial eſt q̄ʒtitas.Sil'e eſt g̃ de medio ſili ꝓprio.⁊ de medio ꝓprio.⁊ ſil'e eſt ꝯcludere p p̄mā figurā deceptorie p mediū ꝓpriū vel per ſil'e ꝓprio affirmatiuā falſam vel ꝑuatiuā.in oib⁹.n.talib⁹ deceptionib⁹ maior accipieť eꝯ q̄ʒ ſit rei veritas et erit ſemp̱ falſa.minor aūt.ſemp̱ manebit eadē.⁊ erit ſemper vera.vnde q̄ʒtum ad hoc ſemp̱ erit eadē deceptio.iō ait(Silr̄ aūt)ſu.accidet d̄ceptio ꝙ ſemper erit maior falſa ⁊ minor vera(⁊ ſi ex alia ordinatione accipiať mediū).i.ſi accipiať mediū ex ordinatione accn̄tali ſiue accipiať mediuʒ ſil'e ꝓprio(ſicut dcm̄ eſt.⁊ in ꝑuatiua deceptione) nam ſicut dixim⁹ ſilis modus deceptionis eſt in ꝯcludendo p mediū ꝓpriū vel p ſil'e ꝓprio p p̄mā figurā deceptorie ꝑuatiuā falſam vel affirmatiuā.ſemp̱.n.minor nō variabiť ⁊ erit vera.maior variabiť ⁊ erit falſa iō ait ꝙ(neceſſe eſt enim) ꝓpōnē(que qdē eſt.d.b.).i.minorē(manere).i.eē verā(que v̄o eſt.a.d.).i.maiorē ꝯuerti.i.accipere eam eꝯ q̄ʒ veritas ſe habeat ⁊ eē falſaʒ.⁊ ſubdit ꝙ hec deceptio ē eadē ꝑori.i.hʒ magnā affitatē cū ꝑori.qđ dupl'r poteſt exponi.vʒ ꝙ hec.i.deceptio p ſil'e ꝓprio eadē ſit cū deceptione p ꝓprium vel h̄.i.deceptio q̄ʒtū ad ꝓpōnē affirmatiuam eſt eadē cum deceptione q̄ʒtū ad ꝑuatiuam.ſemper.n.in oibus talibus mioꝛ nō variať ⁊ eſt vera maior variatur ⁊ eſt falſa.¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū v̄o ſit nō p ꝓpriū mediū ſi qdē ſit.d.ſub a.nec qdē erit v̄a.altera āt falſa pōt.n.a.ī pluribus eſſe que non ſunt ſibiīnuicem.

Argir. ¶ Sed cū non per ꝓpriū rōcinatio cōficiť medium:ſi.d.quideʒ collocatur ſub.a.ꝓpoſitio quidem.a.d.erit vera.d.b.aūt falſa fieri nāq̄ʒ poteſt:vt.a.cuidā inſit:cuidā non inſit:quoꝝ neutrum ſub altero collocatur.

¶ Oñdit qūo poſſit fieri talis deceptio p mediū nō ꝓpriū.Circa qđ duo facit.qꝛ p̄ oñdit qūo fiat h̄ qn̄ mediū eſt ſb̄ maiori extremitate.2° qūo qn̄ ē ſub maiori ibi(Si v̄o nō ſit.d.)dicit g̃ ꝙ(cū v̄o nō ſit p ꝓpriū mediū).i.ſi fiat deceptio p mediū ex̄neū(ſi qdē ſit.d.ſub.a.).i.ſi mediuʒ acceptū ſit ſub maiori extremitate(hec qdē).i.maior(erit v̄a altera aūt).i.minor(falſa)⁊ oñdit qūo pōt hoc fieri dicēs ꝙ(pōt.n.a.).i.maior extremitas(eē in plib9 q̄ non ſunt ſibiīnuicē)

D ¶ Notādum aūt ꝙ hec eſt negatiua mediata nullus hō eſt inaiatus:eſt.n.mediū ad hoc ꝓbāduʒ aial.Si g̃ accipiať ꝯria hui⁹ affirmatiua falſa.vʒ.ois hō ē inanimat⁹.⁊ ſi accipiať mediū ꝯtentū ſub iaiato qđ ſit extraneū ab hoie:vtputa lapis vl' ferrū:tūc erit maior v̄a ⁊ minor falſa.Formeť.n.ſic ſyll'ꝰ.ois lapis eſt inaiat⁹.ois hō eſt lapis.g̃ ois hō eſt inaiatus:qūo aūt poſſit iueniri tale mediū dicit ꝙ.a.i.inaiatus q̄ poniť eē maior extremitas pōt ꝓbari de plibuſ q̄ nō ſunt ſibiīnuicē ⁊ q̄ ſunt ſu.ex̄nea ab hoie.⁊ ꝙ lʒ tale ſu.poterit eē mediū vt ferrū lapis ⁊ cetera talia que non ſunt ſibiīnuicem ⁊ ſunt ex̄nea ab hoie g̃ nō eſt intēčio phi ꝙ maiori extremitas p̄dicaret de plibus q̄ ī ſunt ſibiīnuicē vt de medio ⁊ de miori extremitate.qꝛ ſi maior extremitas p̄dicaret de miori extremitate.tūc ꝯ affirmatiua eēt v̄a q̄ poniť eē falſa.Exponēduʒ eſt g̃ ꝙ.a.i.maior p̄dicať d̄ plibus q̄ nō ī ſunt ſibiīnuicē.i.predicať de plibus medijs q̄ nō ſunt ſibiīnuicē ⁊ q̄ ſunt extranea a minori extremitate.vt iaiatū p̄dicať de lapide ⁊ ferro que ſunt extranea ab hoie.

E ¶ Ad hoc g̃ valet lr̄a phi ſcilʒ qꝛ poſſet aliqs credere ꝙ nō poſſemus hēre talia media que eēnt ſub maiori extremitate.vel ſi poſſemus hr̄e plura talia media ſibiīnuicē eēnt.ita ꝙ vnum eēt ſub alio ideo dr̄ in lr̄a ꝙ multa pn̄t eē ſub.a.i.ſub maiori extrēitate vtputa ſub inaiato q̄ nō ſunt ſibiīnuicē ⁊ q̄ ſunt ex̄nea a maiori extremitate.vtputa ab hoie ⁊ p q̄ ſu.poteſt cōcludi deceptorie inaiatū de hoie.¶ Deinde cū dicit.

¶ Si v̄o nō ſit.d.ſub.a.hoc qdē manifeſtum qm̄ ſemp̱ erit falſa.affirmatiuuʒ.n.accipiť que quidē.d.b.ꝯtingit ⁊ veraʒ eſſe ⁊ falſam.

¶ Sin v̄o.d.non ſubijcitur ipſi.a.tū.a.d.quidem ſemper eſt falſa:quippe cum affirmati-

nam eam eſſe oporteat.d.b. vo fieri poteſt: vt nunc vera: nunc falſa ſumatur.

℄ Oñdit quõ ↄtingat talis deceptio qñ mediũ qđ oȝ accipi ertneũ nõ ẽ ſub maiori extremitate. ⁊ duo facit. qꝛ pͥ ait quõ bẽat fieri talis deceptio. 2° declar qđ dixerat ibi (Nihil.n.ꝓhibet) Dicit ģ (Si vo.d(.i.ſi mediũ acceptũ extraneũ (nõ ſit ſub.a.).i.ſub maiori extremitate (manifeſtũ ẽ qđ ẽ ꝙ l)).i.maior.ſ.a.d.(ſemp erit falſa.affirmatiua eniȝ accipit.q̃ vo eſt.d.b.).i.minor (contigit verã eẽ ⁊ falſaȝ)

A ℄ Notãdũ aũt ꝙ ſemp mediũ in pͥa figura in maiori ꝓpõne ſubijcit maiori extremitati. ſi ģ deceptõis opȝ ↄcludi vlem affirmatiuã oȝ maiorẽ eẽ affirmatiuã. ⁊ qꝛ opȝ maiorẽ eẽ affirmatiuã opȝ mediũ ſubijci maiori extrẽitati. ſi ģ mediũ nõ ſit ſb maiori extrẽitate vt ſi.d.nõ ſit ſb.a.vl ſi a.ſi pdicet vlr de.b.planũ ẽ ꝙ maior q̃ ẽ.oẽ.d.ẽ.a. ſemp erit falſa.minor ãt poterit eẽ falſa ⁊ va. ℄ Deĩde cũ dicit.

℄ Nihil enim ꝓhibet.a.qdem in.d.nullo eſſe d.autem in omni.b.vt animal: ſcia: muſica.

Argir. ℄ Nihil enim vetat: vt.a.quidẽ nulli.d.cõpetat.d.vero cuilibet inſit.b. Animal enim nulli ſcie cõpetit. At ſcia muſice cuilibet ineſt.

℄ Declarat qđ dixerat qꝛ ģ dixerat ꝙ ſi mediũ nõ accipit ſub maiori.ꝙ maior ſemp eſt falſa.minor aũt põt eẽ va ⁊ falſa.iđ duo facit.qꝛ pͥ declar quõ minor poſſit eẽ va.2° quõ poſſit eẽ falſa ibi (Nõ aũt) Dicit ergo (Nihil.n.ꝓhibet.a.l.d.nllo eẽ.d.aũt in oĩ.b.vt aial: ſcia ⁊ muſica.(Si ģ qs vellet ↄcludere ꝙ oẽ.b.eẽt.a.i.ꝙ ois muſica eẽt aial ⁊ accipet ꝓ medio ſcia.q̃ nõ ↄtinet ſub maiori extremitate.i.ſub aiali.formabit ģ ſic ſillͦs.ois ſcia eſt aial.ois muſica eſt ſcia.ģ ois muſica eſt aial.hic ↄcludit affirmatiua falſa mediata.vt ois muſica eſt aial.per mediũ extraneuȝ vt per ſciam nõ ↄtẽtaȝ ſub maiori extremitate.i.ſub aiali

B ⁊ in hoc ſillͦ eſt maior falſa ⁊ minor vera. ℄ Dubitaret forte aliqs qꝛ ſcia nõ eſt mediũ extraneũ.imo eſt ꝓprium nõ.n.ſcia extraneat a muſica.imo pdicat de ipſa. ℄ Dõȝ eſt ꝙ ſecꝰ eſt in ꝓpõne affirmatiua falſa oppoſita negatiue vere ⁊ i ꝓpõne negatiua falſa oppoſita affirmatiue vere.nam in negatiua falſa oppoſita affirmatiue vere non põt accipi mediũ extraneũ niſi duobꝰ modis vel a maiori extremitate: vel ab vtroqȝ.nõ.n.põt accipi 3ͦ.vȝ.a maiori ⁊ nõ a minori qꝛ poſtq̃ȝ affirmatiua ponit eẽ va qcqđ ertneat a maiori ⁊ a minori.ſȝ in ꝓpoſito vbi affirmatiua falſa ⁊ negatiua va eſt vt pȝ in exẽplo ꝓpoſito.cũ di ois muſica eſt aial.poterit accipi mediũ ertneũ in ↄparatiõe ad aial qđ nõ erat extraneũ reſpectu muſice. ⁊ tale mediũ eſt ſcia.vñ tale mediũ eſt extraneũ ⁊ eſt ↄſonũ. ⁊ eſt extraneũ ab aiali. ⁊ ↄſonum muſice. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Non autem iterum neqȝ.a.in nullo.d. neqȝ d.in nullo.b.

Argir. ℄ Neqȝ rurſus ꝓhibet quicq̃ȝ vt neqȝ.a.cuiqȝ d. Neqȝ.d.cuiqȝ inſit.b.

℄ Oſtẽdit quõ ſ3 fiat ſi minor ſit falſa.d.ꝙ (iteꝝ) ſu.poſſũt accipi termini qđ (nõ ãt) ſu.erit veꝝ dĩe (nec.a.in nllͦ.d.nec.d.in nullo.b.).q.d.ꝙ poterũt accipi oia extranea.vt puta.aial linea muſica hec.n.nec.a.l.maior extremitas ſiue aial eſt in nullo.d.i.in nullo medio ſiue in nulla linea.neqȝ.d.i.mediũ ſiue linea eſt in nullo.b.i.in minori extremitate.ſiue in muſica.nec eſt curãdum ꝙ ſm modũ ſuuȝ Phs ſupabũdat in negationibꝰ.formet ģ ſillͦs totꝰ affirmatiuꝰ ⁊ hẽbit oẽs ꝓpõnes falſas ſic.ois linea ẽ aial.ois muſica eſt linea.ergo ois muſica eſt aial. ℄ Deĩde cũ dĩc.

℄ Manifeſtum igitur eſt quoniã cum non ſit medium ſub.a.vtreqȝ poſſunt eſſe falſe. ⁊ quecũqȝ contingit.

℄ Patet igitur fieri poſſe: vt ambe atqȝ altera ſit falſa: cum mediũ non collocatur ſub.a. Argir.

℄ Epilogat circa deteriata ⁊ duo facit.qꝛ pͥ epilogat q̃ȝtũ ad hãc partẽ imediate poſitã.2° q̃ȝtũ ad totũ pcedens ibi (Quot qdẽ igit) dicit ģ ꝙ (manifeſtũ eſt igit qñ cũ nõ ſit mediũ ſub.a. ⁊ vtreqȝ pñt eẽ fſe. ⁊ q̃cũqȝ) tã maior q̃ȝ minor pñt eẽ fſe. ℄ Notãdũ aũt ꝙ cũ mediũ nõ ẽ ſub maiori extremitate q̃cũqȝ tã minor q̃ȝ maior pt eẽ falſa.aliter tñ ⁊ alr.nã maior põt eẽ falſa ſine minori.minor aũt nõ ſine maiori.nã ſic ſe hñtibꝰ terminis vt patuit maior ſemp erit falſa minor aũt põt eẽ va ⁊ falſa. ℄ Deĩde cuȝ dicit. C

℄ Quod quidẽ igitur modis ⁊ per que poſſũt fieri ſm ſyllogiſmum deceptiones: ⁊ in his q̃ ſunt ſine medio et in his que ſunt per demonſtrationes manifeſtum eſt.

℄ Perſpicuũ igitur eſt: quot modis per ratiocinationeȝ error: ⁊ per que fieri poteſt circa ꝓpoſitiones vacantes medio: ⁊ item eas que demonſtrari poſſunt. Argir.

℄ Epilogat circa totũ pcedẽs.d.(quot qđ igit modis ⁊ ꝑ que).i.ꝑ q̃s (pñt fieri deceptiones ꝑ ſyllm in his q̃ ſunt ſine medio. ⁊ in his q̃ ſunt) cũ medio (ꝑ demſ̃ationẽ) ſu.cõcluſe (manifeſtũ eſt). ℄ Notãdũ aũt ꝙ ꝓpõnes imediate ſunt indemſ̃abiles.mediate aũt ſunt ꝑ demſ̃ationẽ ↄcluſe vel pñt ꝑ demſ̃ationẽ ↄcludi ⁊ qꝛ ẽ determinatũ de deceptionibus tã circa imediatas q̃ȝ circa mediatas.ideo ait.dcm̃ eſt eẽ de deceptionibꝰ nõ ſolũ ꝓpõnũ que ſunt ſine medio: ſed etiam ꝓpõnum habẽtium mediũ. ⁊ per demõſtrationem ↄcluſaꝝ vel poſſibiliũ cõcludi vt accipiat demſ̃atio large pro ſyllogiſmo neccio concludente. D

℄ Manifeſtum eſt aũt ꝙ ſi aliqs ſenſus defecerit neceſſe eſt aliquam ſciam deficere.quã impoſſibile eſt accipere ſine ſenſu. T.c. 33

℄ Manifeſtum eſt ẽt ſi ſenſus quiſpiam defuerit: neceſſario ⁊ ſciam aliquã deeſſe: quam quidem conſequi non poſſumus. Argir.

℄ Poſtq̃ȝ Phs determinauit de ignorãtia diſpõnis. ℄ In parte iſta vt dicebat dtermĩat de ignorãtia ſimplicis negationis q̃ potiſſime ↄtingit ex defectu alicuiꝰ ſenſus.nã deficiẽte ſenſu opȝ q̃ deficiat ſcia q̃ eſt apta nata acquiri per illum ſenſum.tales ergo potiſſime habẽt ignorãtiaȝ ſimplicis negationis alicuius ſcie: qbus deficit ſenſus ꝑ quẽ eſt apta nata acqri talis ſcia ſm illum ſenſum ⁊ vt ceci a natiuitate potiſſime habẽt ignorãtiam ſimplicis negationis ſcie de coloribus.qꝛ eis deficit viſus ꝑ quẽ eſt apta nata acquiri coloꝝ ſcia.lȝ.n.ruſtici dicant hẽe ignorantiam ſimplicis negationis geometrie vel alicuius alterius ſcie.magis tamẽ habẽt hõ ſimplicẽ ignorãtiam qbus defic̃ ſenſus ꝑ quẽ eſt apta nata acqri talis ſcia.ↄcederet enim ruſticꝰ ꝙ fulgẽs lucidũ diſgregaret viſum: qđ nõ ↄcederet a natiuitate cecꝰ.qꝛ nũq̃ȝ hoc potuit expiri per ſenſum.determiare igit de ignorãtia ſimplicis negationis ẽ determiare quõ ꝑ defcm̃ alicuiꝰ ſenſus oporteat deficere ſciam q̃ eſt ſm illũ ſenſum.duo ģ facit phs.qꝛ pͥ ꝓponit hãc veritatẽ.2° eam declarat ⁊ ꝓbat ibi (Si vere adiſcimus) Dicit ģ (Manifeſtũ eſt aũt ꝙ ſi ſenſus alicuiꝰ deficeret necẽ eſt ⁊ ſciam deficere quã impoſſibile eſt accipere niſi per ſenſum) ſu.illum vt cui deficit viſus neceſſe eſt deficere ſcientiam coloruȝ quã ſcientiam impoſſe eſt

E accipe niſi p viſum. ¶ Dubitaret forte aliqs. vt̄ ſequtur hec
ꝯña ꝙ ſi deficiat ſenſus ꝙ ⁊ deficiat ſcia illi⁹ ſenſus vel ſm
illū ſenſum. ¶ Dōm ꝙ duplici via poſſum⁹ ꝯſidere ſic eē
pma via ſumit put ſcia cōparat ad ſuū modū accipiēdi 2ª
via ſumit put ſcia cōparat ad ipm intellm. i. ad hitum pn
cipiop ſiue ad pn⁹ per q̄ acqritur. pª via ſic pz nā ſcia nō ē
nobis inata ⁊ intell's nr̄ poſſis nō naſcit plenus: ſʒ nudus.
a pmo₂dio. n. natiuitatis nr̄e intell's nr̄ poſſis eſt ſicut ta/
bula raſa in q̄ nihil ē depictum. poſſis eſt tn̄ q̄ʒcūqʒ pictu/
ram accipe. intell's igit poſſis in ſui pmo₂dio nihil eſt actu
T.c.18. factus eſt tn̄ poſſis oia fieri q̄ oia declarari hn̄t in. 3. d̄ aia.
Ex his manifeſte colligit ꝙ ſcia i nobis cauſata ē p acqſi
tionem ⁊ p acceptionē ⁊ per impſſionē a rebus. ſʒ cui de
ficit pᵐ acciplēs oportet ꝙ deficiat ⁊ 2ᵐ. pᵐ accipiēs aūt ⁊
pᵐ recipiēs impſſionē a reb⁹ eſt ſenſus. res. n. ipſe nō pñt
imediate impmere in intellectu: ſed pus faciūt impſſionē
in ſenſu. ⁊ mediāte ſenſu fit impſſio in itellectu. cui g̃ defi/
cit aliqs ſenſus. qa ei deficiūt impſſiones ſenſibiles ſm il
lum ſenſum opʒ ꝙ ei deficiant impſſiones intelligibiles
apte nate deriuari ab impſſionibus ſenſibilibus factis in
tali ſenſu. ⁊ per ꝯñs oportet ꝙ ei deficiat ſcientia ſm ta/
lem ſenſuʒ. Scōa via ad hoc idē ſumitur put ſciētia com
parat ad itellm vel ad hituʒ pncipiop. nā ſcia eſt habit⁹
ꝯnū. cui g̃ deficit intell's opʒ ꝙ ei deficiat ſcia. nā ſcia q̄ ē ha
bitus ꝯnū pſupponit intellm q eſt habit⁹ pncipiop. pn⁹ aūt
ſūt nobis nota via ſenſus memo₂ie ⁊ expientie. cui g̃ de/
ficit aliqs ſenſus opʒ ꝙ ei deficiāt pn⁹ illa q̄ ſunt apta nata
non acqri niſi p illū ſenſum. ⁊ p ꝯñs opʒ ꝙ deficiat ei ſcia
F q̄ ſine talib⁹ pncipijs non pōt hēri. ¶ Ulterius forte du/
bitaret aliqs. vtrū ſm Pla. deficiēte ſenſu deficeret ſcia.
¶ Dōm ꝙ platoni deſeruiebāt idee ad ſciam ⁊ ad gnō/
neʒ. vt in meta. declarari hʒ. ab ideis. n. ipſis deriuabant
ſpēs intelligibiles in aias nr̄as ⁊ ſpēs ſenſibiles in ſubie
ctaʒ mām. eedē enim erant idee cāntes illas ſpēs ⁊ has
ſm ꝙ iſte eēnt ſenſibiles ⁊ ille intelligibiles. h̄ enīʒ erat p
pter diuerſitatē recipiētiū. vn̄ ipſe vnitatē poſuit ex parte
idee ⁊ ex parte forme. pluritatē aūt ex parte recipiētiū. ⁊
T.c.60 ex parte mãe. vt declarari hʒ in p̄ phy. igit put ab eiſdem
⁊ inde. ideis deriuabātur ſpēs itelligibiles in aias nr̄as idee pla
toni deſeruiebāt ad ſciam q̄ p tales ſpēs intelligibiles hʒ
eē. put aūt ab illis eiſdē ideis deriuabant foie ſenſibiles
⁊ in ſubiectā mām deſeruiebāt idee ad gnōnē q̄ teriat ad
mãles formas. ſʒ h̄ g̃ ſenſus nihil faciebat ad acqſitionē
ſcie. qa ſcia ſm opinionē platonis nō impmit p ſpēs deri
uatas i intellm p ſenſuʒ: ſʒ imediate cāturi nobis ſcia ab
ideis iter res. n. corpales ⁊ itellm eſt medi⁹ ſenſus q ē v̄t⁹
corpea ⁊ organica. qa g̃ trāſit⁹ ab extremo ad extremum
pſupponit trāſitū p mediū nō deriuabūtur ſpēs a reb⁹ i in
tellectu niſi p ſenſuʒ: ſʒ iter ideas ⁊ itellʒ cū ipſe idee ſint
qd ſepatū ⁊ abſtractū nō eſt medi⁹ ſenſus q eſt v̄t⁹ organi
ca: ⁊ v̄t⁹ in corpe itell's g̃ q neqʒ ē corp⁹ neqʒ v̄t⁹ i corpe p/
ximio₂ eſt ideis q̄ʒ ipſe ſēſus nā iſta primitas nō ē attēdē
da ſm ppriū ſitū cū idee nūq̄ʒ ſint. ſʒ ſʒ nāʒ. ad h̄ g̃ ꝙ idee
ipmāt i itellm q ē eis v̄t⁹ primio₂ nō opʒ ꝙ aliqd ipmia
tur pus i ſenſu. ad ſciaʒ g̃ ſʒ pla. nihil fac ſēſus ad acqſitio
nē ſcie ſʒ ad vſuʒ ſcie. ſm Ari. igit ⁊ ſm v̄itatē ſine ſenſu
nec poſſet hri ſcia nec vſus ſcie p illū ſenſū. ſm Pla. aūt ſine
ſenſu hētur ſcia: ſʒ forte ſm eū nō hʒ vſus ſcie ſm illū ſēſū.
G ¶ Adūtendū aūt ꝙ cū dicim⁹ deficiēte ſenſu defic ſcia ſʒ
illū ſenſū: nō eſt itelligēdū de eo q pus hūerit ſenſū. ⁊ po/
ſtea ē puat⁹ illo ſēſu. nā q pus fuit vidēs poterit hrē ſciam
colop q̄ʒcūqʒ fiat poſtea cec⁹. ſʒ h̄ intelligēdū eſt de il/
lo q nūq̄ʒ habuit talē ſēſuʒ. vn̄ i acqſitione ſcie idē q nūq̄ʒ
habuiſſet nūq̄ʒ fuiſſet vſus ſenſu. ſiqs. n. ſp fuiſſet in tene/
D bris q̄ʒdiu ſic exiſteret colop ſciam hrē nō poſſet. ¶ Ulte
rius forte dubitaret aliqs. vtp aliqd fuerit in intellcū qđ

nūq̄ʒ fuerit in ſenſu. ¶ Dōm ꝙ nihil eſt in itellcū qđ pus
nō fuerit in ſenſu vel ſm ſe vel ſm ſuū ſile vel ſm effcm vel
ſm partes: vt ſi qs itelligeret mōtē aureū. lʒ tn̄ h̄ nūq̄ʒ vi/
derit. vidit tn̄ mōtē ⁊ vidit aup: ⁊ ſi itelligim⁹ ſbas ſepara
tas lʒ nūq̄ʒ fuerit in ſenſu ſm ſuā eēnᵃᵐ tn̄ appbēdim⁹ per
ſenſuʒ eap effect⁹. ¶ Eſt g̃ hic aduertēdū ꝙ effect⁹ p q̄s I
cognoſcim⁹ cās ſemp ſm ꝙ hui⁹ ducūt in cognitionē qa
eſt cā: ſʒ nō ſemp ducūt in cognitionē. qd eſt cā. nā hui⁹ ef/
fectus vel ſunt pportionati ſuis cauſis vel nō. ſi non ſunt
pportionati ducūt ſolū in cognitionē q₂ eſt cauſa ideo in
intellectu eēntiali deū ⁊ ſbas ſeparatas p eop effect⁹ itel
ligere nō poſſum⁹ qd ſunt. ſed qa ſunt. attñ qa obm eſt p/
portionatū actui ⁊ act⁹ potētie. p obm poſſum⁹ ſcire qd ē
actus ⁊ p actū qd eſt poᵃ. actus g̃ lʒ ſit effect⁹ ipſius potē
tie. qa poᵃ eſt in aliquo gñe cāe ⁊ eſt cā ipſi⁹ act⁹. poſſum⁹
tamē p hui⁹ actū ⁊ p hui⁹ effcm̄ cognoſcere ipſam poten
tiā nō ſolū q₂ eſt ſʒ qd eſt. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. K
de ipſis colorib⁹ vtp cec⁹ a natiuitate poſſit hrē ſciam co
lop. ⁊ videt ꝙ ſic. qa multimo potiorē ſcia p cāʒ q̄ʒ p effe
ctū. ſʒ de ſubijs ſeparat̄ dicimur hrē ſciaʒ. ⁊ metaᶜᵃ. potiſ/
ſime eſt de illis. ⁊ tn̄ p ſenſuʒ nō hēmus expiētiā de ſubijs
ſepatis. niſi de eap effectib⁹. multo g̃ magis cec⁹ a natiui
tate poterit hrē ſciam de colorib⁹ cū hūerit p ſenſuʒ expe
riētiā de colop cāis. potuit. n. p ſenſū tact⁹ expiri de calo
frido humido ⁊ ſicco q̄ ſūt q̄litates pᵃ a qb⁹ cāntur ⁊ depē
dēt oēs q̄litates ſcōe. ¶ Dōm ꝙ ſi hñ ꝯſideraſ dcā phi L
ſcire ſimplr ⁊ pp qd eſt ſcire cām. ⁊ qm illi⁹ eſt cā. ſic ēt ſci
re qa eſt ſcire p effect⁹. ⁊ qm illi⁹ eſt effect⁹. p ſenſū aūt non
ſolū expimur d̄ effectib⁹ ſbap ſeparatap. ſʒ ēt experimur
qm̄ ſūt effect⁹ taliū ſbap. expimur. n. p ſenſū motū corpo/
rū celeſtiū ⁊ q̄litatē motuū ⁊ ēt ꝯtinuitatē ꝙ nō iterrūpi/
tur talis mot⁹. mot⁹ aūt ſic eq̄lis. ⁊ ſic ꝯtinu⁹ a v̄tute i cor
pore eē nō poſſʒ. opʒ g̃ ꝙ ſit ab aliq̄ ſba ſepata. expimur. n.
p ſenſū aliq̄ q̄ nō ſolū ſūt effect⁹ taliū ſbap ſepatap. ſed ēt
p ſenſū poſſum⁹ expiri ꝙ ſūt effect⁹ taliū ſbap. ſʒ cec⁹ a na
tiuitate poſſet hrē expiētiā de q̄litatib⁹ eiop ſine q̄litati/
bus pmis vt ſūt q̄dā res in ſe. nullā tn̄ expiētiā hrē poſſʒ
p ſenſū vt ſūt colop cāe. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs
de ipſa forma ſbali. vtrū aliqñ fuerit i ſenſu. ⁊ vʒ ꝙ ſic. qa
ſi nō fuiſſet in ſenſu. nūq̄ʒ eēt in itell'cū. g̃ nō hērem⁹ ſciam
de formis ſbalib⁹ ⁊ p ꝯñs nec de ipſis ſubijs. qa mã non
cognoſcit niſi p analogiā ad formā vt vult phs in p̄ phy. T.c.60
Rurſus ēt cognitio cōpoſitop nō eſt ſine ꝯponētiū cogni
tione. q̄re ſi nō cognoſcerem⁹ ſbam q̄ eſt forma nō cogno
ſcerem⁹ ſbam cōpoſitā: nullā g̃ ſbam cognoſcerem⁹. et p
ꝯñs nullū accñs. qa vt dʒ in pnᵒ. 7. meta. ſba eſt pōr accñ T.c.4.
te cognitione ⁊ diffōne ⁊ tpe. ¶ Dōm ꝙ ſm Cōmē. in. 2. N
de aia. eſt ſenſus q cognoſcit oia pticularia oium pñtop. T.c.60
lʒ hui⁹ ſenſus. ⁊ hui⁹ eſtimatiua alr ſit in brutis alr in no
bis. nā ſi bruta appbendūt indiuidua oium pñtop. hoc
eſt ſolū put talis appbenſio deſeruit ad nec̄itatē vite. i no
bis aūt deſeruit nō ſolū ad nec̄itatē vite i ſʒ ēt ad ſciaʒ. nā
pter illā neceſſitatē vite indigem⁹ ſenſu rōne ſcie. vt decla/
rari hʒ in p̄ meta. ſm hoc g̃ forma ſbalis ſub eē idiuidua
li fuit vi ſiliſ. poterit g̃ ſub eē vli eē i itellectu. dato tamen
ꝙ ſi nullus pciperet formā ſbalem. poſſet tn̄ adhuc in in/
tellectu eſſe forma ſbalis vel ſilitudo eius. ¶ Dicem⁹ er/ O
go ꝙ ſicut ſe habēt forme reales ad actionē realē. ſic ſuo
modo forme intētionales ſe habēt ad actionē intētiona/
lem ſicut ergo forma accidētalis realis vt agit in virtute
forme ſbalis poteſt iducere realiter ſbalē formā: ſicut vi/
demus ꝙ ignis q̄ʒuis nullā habeat v̄tutē actiuā niſi calo
rē tn̄ poteſt p calorē q eſt forma accidētalis vt agit i vir/
tute forme ſbalis gñare ignem. ⁊ inducere formaʒ ſbalē.
forme ergo accidentales ſunt organa formarum ſubſtan
tialium. ⁊ inquātum ſunt ipſarum organa: in v̄tute ipſap

Inter res i. cor/
porales et in
tellectu ē me
dius ~~[illegible]~~
sensus q est v̄tus
corporea et organi
ca

facīūt ad gñonē ſbe. ſicut ḡ ſe hʒ in formis realib⁹ dīe poſſumus ꝙ ſic ſe hʒ in intētionalib⁹. vʒ. ꝙ ipſe intētiones ꞇ ipſe ſilītudines formaꝝ accñtaliū ſunt organa intētionūʒ ꞇ ſilītudinū formaꝝ ſbaliū. Dato ḡ ꝙ nulla intentio. ꞇ nulla ſilītudo formaꝝ ſbaliū ſit in ſenſu ipſe intētiões formaꝝ accñtaliū vt agūt in v̄tute formaꝝ ſbaliūʒ ꞇ vt ſunt eaꝝ organa poterūt cāre in intellectu itētiones ꞇ ſilitudies formaꝝ ſbaliū. Nec obſtat ſi dicat̃ ꝙ tales itētiones accñtium ſunt ſeparate ab intētionibus ſbaꝝ. nā v̄tus que eſt in ſeie eſt ſeparata ab aīa p̄iſ. Attñ q̄tūcūqꝫ ſit ſeparata adhuc eſt organū ipſius aīe. ꞇ agit in v̄tute ipſi⁹ aīe. ꞇ ex hoc hʒ aiare ſetū ꞇ iducere in ipſo aiaʒ vel diſpoſitiue vł ſimplr̃. Poſſʒ etiam ꞇ hec difficultas de ſubſtantiali forma qualr̃ ſit in intellectu aliter tolli: ſed de h̄ in nr̄is qōnibus theologicis diffuſius diximus: ꝓpter qō ad pn̄s dicta ſufficiant. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si vere diſcim⁹ aut iductiōe aut demr̃atiōe.

Argir. ℭ Si diſcim⁹: vel inductione: vel demr̃atione.

ℭ Probat qō dixerat. Circa qō tria facit. qa p̄ diſtinguit diuerſos modos adiſcēdi ſiue ſciēdi. 2° dat dr̃iam iter illos modos. 3° oñdit ꝙ impoīe ſit aliquo modo ſcire niſi per ſenſuʒ. 2ª ibi. (Eſt aūt demōſtratio) 3ª (Impoīe ē aūt.) Dicit ḡ ꝙ (ſi vere adiſcim⁹ aut per inductionē aut per demōſtrationē) q̄ſi. d. ꝙ veꝝ eſt ꝙ deficiēte ſenſu deficit ſcia ſm illū ſenſum qa vere nō adiſcim⁹ niſi ꝑ demr̃ationē aut per inductionē: q modi adiſcēdi vt patebit oēs p̄ſuppo-nunt ſenſum. poſſet aūt q vellet ſic ex hoc formare rōneʒ. qcūqꝫ nō adiſcūt niſi ꝑ demr̃ationē aut ꝑ iductionē illi deficiēte ſenſu vere deficiūt in ſcia ſm illū ſenſum nos ſum⁹

A hꝰ. ḡ ꝛc̄. ℭ Notādū aūt ꝙ vere nō adiſcim⁹ nec ſcim⁹ niſi per demr̃ationem vel ꝑ inductionē. nā cecus de coloribus poſſet loq v̄ba que audiuit ab alijs. ſed mente nō caperet qō diceret̃. loq ergo poſſumus deficiente ſenſu de ſcientia que eſt ſm ſenſum ſed vere intelligere ꞇ ſcire deficiente ſenſu eſt impoſſibile. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Eſt aūt demr̃atio quidē ex vl̄ibus. Inductio autem ex his que ſunt ſecūduʒ partem.

Argir. ℭ Eſt aūt demōſtratio quidem ex vl̄ibus. iductio vero ex particularibus.

ℭ Quia diſtinxerat duos modos adiſcēdi vel ſciendi dat dr̃iaʒ iter hꝰ modos dicēs ꝙ (Eſt āt qdē demr̃atio ex vl̄ibus. inductio aūt ex his q̄ ſunt ſm partē). i. ex particularib⁹. Eſt ḡ dr̃ia inter adiſcere ꝑ demr̃ationē ꞇ iductionē ſicut iter ſcire ex vl̄ibus ꞇ ꝑticularib⁹. ℭ Deide cū dicit.

ℭ Impoſſibile autem vniuerſalia ſpeculari et non per inductionem.

Argir. ℭ Fieri vero non poteſt vt vniuerſalia percipiātur: niſi per inductionem.

ℭ Diſtinctis modis adiſcēdi ꞇ data dr̃ia iter hꝰ modos ꝓcedit ad declarādū ꝓpoſitū. vʒ. ꝙ nullo mō cōtingit ſcire vel acqrere ſciam deficiēte ſenſu intēdit aūt talē rōnē. ſcire ꝑ demr̃ationē ꞇ ſcire ex vl̄ibus p̄ſupponit ſcire ꝑ inductionē ꞇ ex particularib⁹. ſcire aūt ex iductione ꞇ ex particularib⁹ p̄ſupponit ſenſum. ḡ oē nr̄m adiſcere ꞇ oē nr̄m ſcire cū nō ſit niſi ex his duob⁹ modis p̄ſupponit ſenſuʒ. fundat̃ aūt hec rō ſup duab⁹ ꝓpōnibus. iō duo facit. qa p̄ declat̃ ꝙ ſcire ex vl̄ibus p̄ſupponit iducere ꞇ ſcire ex particularib⁹. 2° declat̃ ꝙ iducere ꞇ ſcire ex ꝑticularib⁹ p̄ſupponit ſenſum ibi (Inducere aūt) Circa p̄ᵐ duo facit. qa p̄ facit qō dr̃m ē. 2° qō ſuppoſuerat ꝓbat ibi (Qm̄ ꞇ q̄.) Dicit ergo ꝙ (impoīe eſt aūt vl̄ia ſpeculari niſi ꝑ iductionē) poſſet aūt ex hoc ſic formari ratio. quicūqꝫ vult ſcire per vl̄ia. i. per vl̄es ꝓpōnes opʒ ꝙ ſciat ipſas vl̄es ꝓpōnes. ſʒ vl̄s ꝓpōnes non poſſumus ſcire niſi inducēdo in particularibus ergo ꝑ vl̄ia ꞇ per demr̃ationē nō ꝯtingit ſcire niſi per inductionē in particularib⁹. ℭ Notādū aūt ꝙ vl̄es ꝓpōnes mediate poſſunt ſciri per vl̄es ꝓpōnes imediatas. ꞇ per p̄ncipia ſiue per dignitates. ipſa autē p̄ncipia ꞇ ipſe dignitates ſciūtur via ſenſus. ꞇ per inductionē. Ad B

hoc ergo vadit ratio pħi ꝙ non ꝯtingit ſcire per vl̄ia p̄ncipia. ꞇ per dignitates niſi ſciuerimus ipſa principia vl̄ia. ꞇ ipſas dignitates. hec autē non poſſumus ſcire niſi via ſenſus. ꞇ per iductionē ergo nihil eſt ſcire per vl̄ia niſi via ſenſus. ꞇ per inductionē. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Quoniā ꞇ que ex abſtractione dicūtur eē ē ꝑ inductiones nota facere q̄ inſunt in vnoquoqꝫ genere quedam: ꞇ ſi non ſeparabilia ſunt ſm ꝙ vnumquodqꝫ huiuſmodi eſt.

ℭ Quoniā ꞇ ea q̄ abſtracta dicūtur: erūt ꝑ iductionem nota: ſiquis nota voluerit facere: ineſſe inquā nōnulla generi cuiqꝫ: ꞇ ſi non ſeparabilia ſunt: ꞇ vnūquodqꝫ eſt tale. Argir.

ℭ Quod ſuppoſuerat ꝓbat. ꞇ ꝓbat. q. ꝑ locū a maiori. nā magis videret̃ ꝙ vl̄ia mathematicoꝝ q̄ ſunt abſtracta et ſeparata deberem⁹ ſcire ſine ſenſu ꞇ ſine inductione quaʒ alia. illa neſcim⁹. ḡ ꝛc̄. iō ait (Quoniā ꞇ q̄ ꝑ abſtractionē dr̄r eē eſt). i. ꝯtingit (ꞇ per iductionē nota facere). q. d. ꝙ vl̄ia ꞇ mathematica (q̄ ſunt) abſtracta via ſenſus ꞇ per inductionē nota ſiūt ex eo ꝙ (in vnoquoqꝫ gñe) taliū abſtractoꝝ (ſunt q̄dā) particularia q̄ (ꞇ ſi) ꝑ qa (nō ſeparabilia ſm ꝙ hꝰ vnūqōqꝫ eſt) ideo ſu. oīa via ſenſus. ꞇ per inductionē opʒ talia cognoſcere. q. d. ꝙ lʒ talia particularia poſſunt ſeparari a mā ſenſibili ſm itētionē. nō aūt pn̄t ſeparari ſm eē. poſſum⁹ ergo ꝑ intētionē ꞇ ꝑ ꝯſiderationeʒ ꝯſiderare lineā hāc q̄ eſt in mā ſenſibili p̄ter mām ſenſibilē. tñ hec linea particularis nūq̄ ſepat̃ a mā ſenſibili ſm eſſe. ꞇ iō. ſ. nūq̄ niſi ꝑ inductionē ꞇ via ſenſus pn̄t talia cognoſci. ℭ Dubitaret forte aliqs. Uñ ſeqt̃ hec ꝯn̄a pħi ꝙ C

vl̄ia abſtracta ꞇ mathematica nō ſiunt ꝑ iductionē i ꝑticularib⁹ ſenſibilib⁹ eo ꝙ talia ꝑticularia. ꞇ ſi ſepari pn̄t a mā ſenſibili ſm ꝯſiderationē. non aūt ſepari pn̄t ſm ꝙ eſt vnūqōqꝫ eoꝝ. i. ſm eē. poſſum⁹ aūt nō ſolū lineā: ſʒ et hāc lineā q̄ eſt i mā ſenſibili imaginari p̄ter mām ſenſibilē. qꝛ poſſum⁹ imaginari h̄ q̄tū ñ imagiato q̄li. vł igit̃ ex h̄ ꝙ ſaltē in mathematicis h̄ nō oporteret ꝙ fieret via ſenſus. Nā diceret aliqs ꝙ ꝑticularia mathematicoꝝ pn̄t ꝯſiderari p̄ter mām ſenſibilē. ℭ Dōm ꝙ via pħi eſt ꝙ nr̄a ſcia D

cauſet̃ a reb⁹. vñ ꞇ cōmē. in. 12. metapħ. vult hāc eē dr̃iaʒ inter ſciam dei ꞇ nr̄am. qꝛ illa cauſat res. nr̄a aūt cauſat̃ a reb⁹ ſit. n. ſcia in nobis ſm ꝙ res agūt in aiam. ſʒ nihil agit in aliqd niſi ſm eē qō hʒ. ipſe ḡ res non agūt in aiam nr̄am niſi ſm eē qō hñt in ſeipſis ſʒ particularia mathematica nō hñt eē niſi in mā ſenſibili. ḡ et ex talib⁹ ꝑticularib⁹ nō poterit cāri ſcia in aīa nr̄a niſi via ſenſus. cū ergo dicis ꝙ poſſumus ꝯſiderare hāc lineam ſine mā ſenſibili. Dici opʒ ꝙ niſi hec linea ſm eē qō hʒ in mā ſenſibili ſuam ſilitudinē cauſaret in ſenſu. nūq̄ poſſem⁹ eā imaginari ſine mā ſenſibili. i. tota ergo ſcia quā poſſum⁹ hīe ex ductu rōnis reducēda eſt ad ſenſum tāq̄ ad radicem ꞇ tāq̄ ad primordiale principium. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Inducere eniʒ nō hñtes ſenſum impoīe eſt. ſingularium. n. ſenſus eſt. Nō. n. cōtingit accipere eoꝝ ſciaʒ. neqꝫ. n. ex vl̄ibus eſt ſine inductione neqꝫ per ductionem ſine ſenſu.

Argir. ¶ Inductionē aūt eū q̄ ſenſu caret ɔficere: vnū eoꝝ eē ɔſtat q̄ nullo pacto fieri pōt: ipoꝝ nāq3 ſingulariū ē ipſe ſenſus. Nō.n. fieri pōt vt ipo rū accipiat̃ ſcia: neq3.n. ex vlibus abſq3 inductione: neq3 per inductione ſine vi ſentiēdi.

¶ Declarato q̄ nō eſt ſcire ꝑ vlia niſi ſciat̃ ꝑ inductionē. Declarat q̄ nō ſit ſcire ꝑ inducere niſi ſciātur ꝑticularia via ſenſus. ideo ait q̄ (inducere aūt nō hñtes ſenſu3 eſt impoſſe. na3 ſingulariū aūt ſenſus eſt. nō.n. ɔtingit accipe ipſoꝝ) particulariū (ſciam) niſi ꝑ inductionē ꝛ per ſenſu3. Reſumit ḡ totā rōnem. d. (neq3.n. ex vlibus eſt) ſu. ſcia (ſine inductione nec ꝑ inductionē ſine ſenſu) ḡ cum nihil ſciat̃ niſi vl' ex vlibus vel ꝑ inductionē nihil ſcit̃ niſi ꝑ ſenſum qd̄ declarare volebamus. deficiēte ergo ſenſu deficit ſcia ſm illu3 ſenſum. ¶ Notādum aūt vim rōnis huius in hoc ɔſiſtere q̄ cum ſenſus ꝓprie ꝛ per ſe ſit cognitiuus ꝛ diſcretiu⁹ particulariū ſi cognoſcere ex vlibus ꝓſupponit cognoſcere ex inductione. inductio aūt eſt ex cognitione particulariu3. cognitio aūt particulariū eſt ꝑ ſenſum vel nō eſt ſine ſenſu. totius ergo in ſe cognitionis ianua eſt ſenſus. E

T.c.34 ¶ Eſt aūt oīs ſill's per tres terminos.

Argir. ¶ Omnis aūt rōcinatio trib⁹ ex terminis ɔſtat.

¶ Intētio phi eſt in h li° tradere artē q̄uo ɔtingat ſimpl'r ſcire qꝛ infinitū ſm q̄ hui⁹. ignotū eſt vt dꝛ in ꝑ phy. ne ḡ rōne infinitatis deficiam⁹ a ſcire ſimpl'r. ꝛ ne deſpiciam⁹ hāc ſciam dicētes q̄ nō ɔtingit ſimpl'r ſcire eo q̄ non eſt dare ſtatū in ꝑdicatis: ſed eſt ꝓceſſus in talib⁹ in infinitu3 ideo Phs in h ca° intēdit ꝓbare q̄ nō ſit ꝓceſſus in talib⁹ in infinitū nec ſm aſcenſum nec ſm deſceſum nec ſm media. Circa qd̄ duo facit: qꝛ ꝑ ꝑmittit quedā neceſſaria ad ꝓpoſitum. 2° exeqtur de intētio. ibi (. Si igit̃. c.). Vult.n. Phs ꝓbare q̄ in ſill'is demſ̃atiuis nō ſit ꝓceſſus in infinitum. In ſill'o aūt demſ̃atiuo eſt ɔſiderare formā ꝛ mām. Duo ergo facit Phs in accipiēdo necīa ad ꝓpoſitū. qa ꝑ accipit q̄dam que ſe tenēt ex parte forme ſilli demſ̃atiui. 2° accipit ꝛ tāgit aliq̄ necīa ad ꝓpoſitū que ſe tenēt ex parte māe. ibi. (Scd̄m q̄dem igit̃) circa ꝑ^m tria facit. qꝛ ꝑmo tangit formam ſillogiſticā que eſt in tribus terminis. vel in ordie triū terminoꝝ. 2° qd̄ dixerat declarat. 3° qd̄ declarauerat adaptat ad ꝓpoſitū. ſcd̄a ibi (. Et hoc q̄de3 demōſtrare) tertia ibi (Manifeſtum igitur). Dicit ergo q̄. (Eſt autem oīs ſill's per tres terminos) ſu. ordinatos in modo ꝛ figura. ꝛ hoc ſu. ꝑtinet ad formā ſilli. ꝛ de hoc diffuſius dictum eſt in libro prioꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hoc quidē demōſtrare poſſe eſt. q̄m eſt. a. in. c. ꝓpter id qd̄ eſt in. b. ꝛ hoc in. c.

Argir. ¶ Atq3 alia eſt affirmatiua q̄ quidē oñdere poteſt. a. cōpetere ipſi. c. ex eo qꝛ. a. competit ipſi. b. ꝛ. b. competit ipſi. c.

¶ Declarat qd̄ dixerat. Circa qd̄ duo facit. qꝛ ꝑmo hoc declarat in forma ſilli affirmatiua. 2° in negatiua ibi (. Sed ꝑuatiuus.) Dicit ergo (. Et hoc q̄dem). ſ. q̄ ſill's ſit ꝑ tres terminos debite ordinatos (declarare ꝛ manifeſtare poſſe eſt). i. facile eſt (vt q̄m eſt. a. in. c.). i. ꝓ (ꝑ id qd̄ eſt in. b.) ecce maior (ꝛ hoc). i. b. (in. c.) ecce minor. Deſcripta eſt ergo forma ſillogiſtica tota ſilli demſ̃atiui. vt io. a. ꝛ. c. adinuicē ɔiūgunt̃ in ɔ̄ne. qꝛ ambo ɔiungūtur ipſi. b. ꝛ ipſi medio in ꝑmiſſis. ꝑn^m ergo cui inīit̃ tota forma ſilli affirmatiui eſt. q̄ vni ꝛ eidē ſunt ɔiūcta: inter ſe ſunt ɔiuncta. vl' q̄ vni ꝛ eidē ſunt eadē: inter ſe ſunt eadē. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrum iſtud ꝑn^m ſit veꝝ. ꝛ vtꝝ per h ꝑn^m poſſit ꝓbari oīs ſill's affirmatiuus. Et videt̃ q̄ nō. qꝛ non valet. hō F eſt aīal. aſinus eſt aīal. ḡ aſinus eſt homo. hō ḡ ꝛ aſin⁹ ſūt eadē aīali. nō ſūt tñ eadē iter ſe. ¶ Dōm q̄ in ꝑdicto ſill'o ſillogiʒat̃ in q̄tuor terminis. nō.n. eſt idē aīal qd̄ ꝑdicatur de hoīe. ꝛ qd̄ ꝑdicat̃ de aſino. ſi.n. eēt idē aīal qd̄ ꝑdicat̃ de vtroq3 oporteret vnū de altero ꝑdicari. hoc ḡ obſeruauit Phs in lib° prioꝝ vt ſic ordinarent̃ termini q̄ mediū nō diuerſificatū ɔiungeret̃ vtriq3 extremitati. ꝛ q̄ vni ꝛ eidē ſunt ɔiuncta: iter ſe ſunt ɔiūcta. ꝛ ex hoc ɔ̄ſis erat q̄ extremitates que ɔiungunt̃ eidē medio in ꝑmiſſis coniūgerentur in ɔ̄ne inter ſe. ¶ Deinde cum dicit. Pri° ꝑ'orū.

¶ Sed priuatiuus quidem eſt alteram quide3 propoſitionem habens quoniam eſt aliud in alio: alteram autem quoniam non eſt.

¶ Alia eſt negatiua: que quidē alterā ꝓpōnem habet affirmatiuam: alterā negatiuam. Argir.

¶ Dat formā ſilli ꝑuatiui dicēs q̄ (ſill's ꝑuatiu⁹ eſt hñs alterā q̄dē ꝓpōnem q̄m eſt aliud in alio). i. affirmatiuā (alterā aūt q̄m nō eſt). i. negatiuā. forma ḡ ſilli ꝑuatiui ē habere alterā ꝑmiſſaꝝ affirmatiuā alterā negatiuā. ¶ Notādū aūt q̄ ex vtraq3 ꝓpōne affirmatiua nō poſſet ɔcludi negatiua. ex vtraq3 aūt negatiua nihil ſeq̄tur. nō.n. valet. ſi aliq̄ duo remouent̃ ab eodē q̄ illa ſint remota inter ſe. nec ēt ſeq̄tur q̄ ſint eadē. pōt.n. eē eadē ꝛ diuerſa que ab vno ꝛ eodē remouent̃. q̄re ſi ex puris affirmatiuis nō cōcludit̃ negatiua nec ex puris negatiuis aliq̄d ſeq̄tur ɔ̄ſis eſt q̄ ſill's ꝑuatiuus alterā ꝑmiſſaꝝ hēat affirmatiuā alterā negatiuā. ¶ Notādū ēt formam ſilli negatiui inniti huic ꝑn°. q̄cq̄d remouet̃ ab aliquo remouet̃ ab oī eo qd̄ eſt idē illi. nō ē.n. itelligibile q̄. a. ſit remotū. a. b. ꝛ nō ſit remotū. a. c. qd̄ eſt idē. b. duas ergo ꝑmiſſas d3 hēre ſill's negatiuus vnā ſm remotionē ꝛ aliā ſ3 idētitatē: ḡ forma talis ſilli negatiui eſt hēre alterā ꝑmiſſaꝝ affirmatiuā alteram negatiuā. q̄ ſi dicat̃ nō valere ɔ̄ñam hanc: q̄ q̄cq̄d remouet̃. a. b. remouet̃ ab omni eo qd̄ ē idē. b. ꝓpter qd̄ dicat̃ non valere ſi. a. remouet̃. a. b. q̄ remoueat̃. a. c. qd̄ eſt idē. b. qꝛ poterit accipi tale. b. qd̄ erit remotū ab. a. et poterit accipi aliud. b. qd̄ erit idē ipſi. a. nec tñ rō hec valebit q̄. a. ſit remotū. a. c. poterit.n. accipi tale aīal quod erit remotū ab hoīe: ꝛ tale aīal qd̄ erit ide3 rōnali. nec tñ ꝓpter hoc valebit q̄ hō ſit remot⁹ a rōne. ſ3 talis obiectio ſeipſam ſoluit. qꝛ tūc ſillogiʒabit̃ in q̄tuor. termīs. for' aūt ſilli eſt accipe tres terīos tm̄. ſi ḡ. a. b. remouet̃. a. ꝛ illi ꝛ e3 dē. b. eſt idē. c. op3 q̄. a. remoueat̃. a. c. ¶ Deide cū dicit. G H

¶ Manifeſtum igitur eſt quoniam principia ꝛ dicte ſuppoſitiones he ſunt.

¶ Patet igitur hec eſſe principia: ꝛ ea q̄ ſuppoſitiones dicuntur. Argir.

¶ Quod dixerat adaptat ad ꝓpoſitū. Circa qd̄ duo facit. qꝛ ꝑ ait q̄ que dicta ſunt neceſſaria ſunt ad ꝓpoſitū. ſcd̄o q̄uo ſūt neceſſaria declarat ꝛ ꝓbat ibi (. Incipiēs aūt). Dico ergo (manifeſtū eſt igit̃ q̄ he ſunt dicte ſuppōnes ꝛ ꝑncipia) ſu. ad ꝓbādū ꝓpoſitū. q. d. tradere formā ſillogiſticam ꝛ oñdere q̄uo ſill's tā affirmatiu⁹ q̄3 negatiu⁹ eſt i tribus terminis. hoc eſt ꝑn^m ad declarādū nr̃m ꝓpoſitū. ꝛ h dictū eſt q̄ d3 ſupponi in nr̃o ꝓpoſito. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄uo iſtud debeat ſupponi. ꝛ q̄uo debeat eſſe ꝑn^m ad inueſtigādum ꝓpoſitū. ¶ Dōm q̄ ꝓpoſitū phi eſt ꝓbare ſtatū in ſillis demſ̃atiuis. ꝛ q̄ nō eſt abire in talibus in infinitum. Dubitare aūt de infinitate taliū dupl'r poſſet ɔtigere. ꝑ.n. poſſet eē dubitatio de quol3 ſill'o ſm ſe. 2° de illo vt refert̃ ad formā quā h3 in demſ̃atiua mā. bis ḡ modis vtile eſt tradere formā ſillogiſticā ad oñdendū q̄ in talibus nō eſt abire in infinitū. ꝑmo.n. hoc eſt vtile ad quel3 I

scientia indu ctionis est scire p(er) particularia

ſyll'm in ſe. Poſſet.n. forte aliqs dubitare de quolȝ ſyllo
in ſe. vtrū poſſet accipe infinita. cui dubitatiōi ex his que
dicta ſunt ſtatim ſatiſfit. nā ſi qlibet ſyll's in ſe nō ꝯſtat niſi
ex trib⁹ terminis. ex duab⁹ extremitatib⁹. ⁊ vno medio:
nō ſolū infinita nō accipit imo pauciſſima accipit. 2° hoc
fuit vtile ſi cōparet ſyll's demratiu⁹ ad formā ſyllogiſticā
quā hȝ in tali mā. forma enim ſylli eſt habitudo extremo
rum ad mediū: q̄ forma ſi referat ad mām demratiuā illā
habitudo opȝ ꝙ ſit ꝑ ſe. nā q̄ ſunt ꝑ accñs ſunt demratio/
nibus inutila. ea aūt que ſunt ꝑ ſe impoſſe eſt infinita eſſe.
Nam vt vult Cōmen. in. 8. phy. nec que ſunt ꝑ ſe nec que
ſunt ꝑ accñs poſſunt actu infinita eſſe. ea tñ q̄ ſunt ꝑ accñs
ſm ipm pñt eē infinita ſucceſſiue. vt hāc reuolutionem ce
li ſm ipſum p̄ceſſerunt infinite reuolutiones. ⁊ hunc filiū
infiniti patres. ea autē que ſunt per ſe ſm euȝ nec ſucceſſi
ue nec ſimul poſſunt infinita eſſe. quicqd auteȝ ſit d̄ his q̄
ſunt per accidēs. de his auteȝ que ſunt per ſe veꝝ dicit ꝙ
talia ipoſſibile eſt eē infinita. nec ſimul nec ſucceſſiue nec
qualitercūqȝ. nam per ſe dicit certam ⁊ determinataȝ ha
bitudinem: infinitū autem dicit quid indeterminatū. om
nino ergo vnū repugnat alteri. nec vnū pōt ſtare cū alio.
Voluit ergo Phs in hoc cap. narrare formaȝ ſylli. vt ap/
plicando huius formā ad determinatā mām oīno appa/
ret ipoſſe ꝙ in ſyllis vel in ꝓpōnibus demratiuis eēt poſ/
ſibilis ꝓceſſus in iſinitum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Accipiētes enīȝ hoc necē eſt ſic demrare vt
ꝙ. a. ſit in. c. per. b. Iterum auteȝ ꝙ. a. ſit in. b.
per aliud medium. ⁊ ꝙ. b. ſit in. c. ſimiliter.

Argir. ¶ His enim ſumptis neceſſe eſt demrare. a. ꝑ
b. medium: ipſi cōpetere. c. Et rurſus. a. ꝑ me
diuȝ aliud: ipſi ineſſe. b. ⁊ item. b. per aliud qp
piam: ipſi competere. c.

¶ Quod dixerat adaptat ad ꝓpoſitū. d. (accipiētes auteȝ
hoc). vȝ. ꝙ ſyll's fiat ex tribus terminis. ⁊ ꝙ hec ſit forma
ſyllogiſtica ꝯcludere duo extrema per vnū mediū. hoc er
go accipiētes. ⁊ hoc ſupponētes ex habitis ⁊ ex lib° prio
rum (neceſſe eſt ſic demrare vt ꝙ. a. ſit in. c. per. b. iterum
autem ꝙ. a. ſit in. b. per aliud mediū. ⁊ ꝙ. b. ſit in. c. ſimpli
citer) ſi demrabitur hoc erit per aliud mediū. ¶ Notan/
A dum autē ꝙ de ꝓceſſu in infinitum poſſet eē triplex qō. et
quelibet illarū qōnum adhuc hēret tres qōnes. ⁊ iteruȝ
quelibet dictaꝝ qōnum adhuc hēret duas qōnes. naȝ in
ſyllogiſmo ſunt tres ꝓpōnes. vȝ. a. b. b. c. a. c. vt omne. b. ē
a. oē. c. ē. b. g̃ oē. c. eſt. a. ꝯcluſuȝ eſt g̃ in h̄ ſyllo. a. eſſe in. c.
per. b. Rurſus q2 forte poſſet ſyllogiçari maior ⁊ minor.
vt. a. eſt in. b. per. c. i. maior poſſȝ ſyllogiçari per aliquod
medium. ⁊. b. eſſe in. c. i. minor poſſet ſyllogiçari ſimiliter
per aliqd̄ medium. hic narrat Phs ⁊ adaptat ſic formaȝ
ſyllogiſmi ad mām demratiuā vt oñdat quot modis poſ
ſet dubitari de proceſſu in infinitum in demratione nā poſ
ſet de hoc eſſe dubitatio triplex. vȝ. de cōcl'one vtruȝ ad
ꝓbandum. a. c. poſſet eē ꝓceſſus in infinitum. ⁊ de maio/
ri vtrum ad ꝓbandū. a. b. poſſet eſſe ꝓceſſus in infinitum
⁊ de minori vtrum ad ꝓbandū. b. c. poſſit eſſe talis infini/
tus ꝓceſſus. Rurſus cum q̄libet trium ꝓpōnum habeat
ſuum mediū qd̄ dedit intelligere cuȝ dixit ꝙ. a. c. ꝓbatur
per. b. c. ⁊. a. b. per aliud medium. ⁊. b. c. ſil'r per aliud: q̄li
bet iſtaꝝ qōnum poſſet hēre tres qōnes. vȝ. vtrum poſſit
eſſe ꝓceſſus in ſurſum vel in deorſum vel in medijs. vtruȝ
poſſent eē infinita. a. que p̄dicarent de. c. ⁊ vtruȝ poſſent
eſſe iſinita. c. que ſubijcerent ipſi. a. vel vtꝝ poſſent eſſe in
finita. b. q̄ ꝓbarēt. a. d. c. he g̃ tres qōnes de ſurſuȝ ⁊ deor
ſum ⁊ de medijs poſſent fieri tā de maiori q̄ȝ de miori q̄ȝ
de ꝯ̄ne cum quelȝ harum ꝓpōnum habeat ſuū medium.

Rurſus adhuc quelȝ iſtaꝝ qōnum poſſet diuidi in duas
q2 poſſent eē oēs he qōnes tā de ꝓpōnibus affirmatiuis
quā de negatiuis. diſtinguere ergo ſic ꝓpōnes ⁊ ſic media
non fuit inutile ad ꝓpoſitū. ¶ Aduertēdū tamē ꝙ lȝ iſte B
qōnes ſint multe nūo. pauce tamen ſunt in veritate: q2 vt
patebit omnia huiuſmodi dubitabilia advalde pauca re
ducuntur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Secūdum quidem igitur opinionem ſyllo/
zantibus ⁊ ſolum dyalectice manifeſtum eſt ꝙ
hoc ſolum intendendum ſit. Si ex quibus con
tingit veriſimilis fiat ſyllogiſmus. Quare ⁊ ſi
eſt aliquid eorum in veritate que ſunt. a. b. me
dium videtur autem non per hoc ſyllogizans
ſyllogizatus dyalectice eſt. Ad veritatem au/
tem ex his que ſunt oportet intendere. Habet
autem ſe ſic.

¶ Si igitur ꝓbabiliter ſolūqȝ differendi modo Argir.
rōcinari volumus. id tm̄ vt patet conſiderādū
eſt: ſi rōcinatio: ex q̄ maxime ꝓbabilibus veri/
ſimilibuſqȝ conficit. Atqȝ ſi per. a. b. ꝓpoſitio
nem: que quidē: tāetſi vere nō vacat medio: vi
detur tamen eodē vacare rōcinationem quiſ/
piam fecerit: is eſt vt ad differentē ꝑtinet ratio
cinatus. Sin vo nō illo pacto: ſed ad veritateȝ
rōcinationes extruere libet: tū id ꝯſideranduȝ
eſt: vt ex hiſce que cōpetunt rōcinatio ſemꝑ cō
ficiatur. Res autem ita ſeſe habet.

¶ Poſtq̄ȝ Phs enarrauit aliq̄ necīa ad ꝓpoſitū ſe tenentia
ex parte forme ſylli demratiui. In parte iſta aſſumit aliq̄
necīa ſe tenētia ex parte māe que ſunt duo. vȝ. ꝙ demra/
tio ꝓcedit ex imediatis ſm veritatē ⁊ ex his que ſunt per
ſe. Duo ergo facit. q2 p̄ dat dr̄iam inter dyalecticū ⁊ demō
ſtratorem. vt oñdat ꝙ demrator ꝓcedit ex imediatis ſm
veritatem. 2° dat dr̄iam inter ea que ſunt ꝑ ſe: ⁊ que ſunt
per accñs vt oñdat ꝙ demrator ꝓcedit ex his que ſunt ꝑ
ſe. ⁊ dimittit que ſunt ꝑ accñs. ibi (Quoniā aūt ē) Dicit g̃
(ſm igit opinionē qdem ex ſolis dyalectice ſyllogiçanti/
bus manifeſtū eſt ꝙ ſolū hoc intēdendū ſit ex qbus ꝯtin
gat). i. ꝯtingēter vel q̄l'rcūqȝ (fiat veriſimilis). i. ꝓbabilis
⁊ opinabilis (ſyll's) vel q̄l'rcūqȝ ex veriſimilibus. i. ex opī
nabilibus. vt hȝ alia lr̄a (ſyll's q̄re ⁊ ſi aliqd in veritate ē
eoꝝ que ſunt. a. b. mediū aūt non videt ſyllogiçās ꝑ hoc)
i. ſyllogiçans ꝑ hō ꝓpōnem (ſyllogiçatus eſt dyalectice)
q. d. ꝙ ſi eoꝝ que ſunt. a. b. i. hec ꝓpō in veritate hēat me/
dium. i. in veritate ſit mediata. dū tamē non videatur. i.
dū ꝓbabil'r appareat eē nō mediata ſufficit ad ſyllogiçan
dum dyalectice (ad veritateȝ aūt). i. ad ſyllogiçanduȝ ſm
veritatē (opȝ intēdere ex his que ſunt) imediata ſm veri
tatem (hȝ aūt ſe ſic) ſu. demratio ꝙ non ꝓcedit ex his que
videntur: ſed ex his que ſunt ſm veritatē. ¶ Notādū autē C
ꝙ imediata ꝓpō eſt qua non eſt altera p̄oriſ hēre ꝓpōnē
priorē hoc poteſt eē dupl'r vel ſm veritatē vel ſm ꝓbabi
litatē. cum ergo accipit aliq̄ ꝓpō ad ꝓbanduȝ aliqd ſi illa
habet aliquā priorē oȝ ꝙ reſoluat in ſuā priorē. nā illud
per qd̄ ꝓbat aliqd vel oȝ eſſe per ſe notū vel oȝ reduci in
per ſe notū. ergo tā dyalecticus q̄ȝ demrator ſyllogiçans
ex primis ⁊ imediatis vel ex his que reducūtur ad p̄a et
imediata. aliter tñ iſte aľr ille. nam dyalecticus ſyllogiçat
ſic ſm ꝓbabilitateȝ. ſufficit. n. dyalectico qd̄ ꝓbabiliter vi
deatur ꝓpoſitio accepta eſſe imediata ꝙ ſit ab oib⁹ vel a

plurib⁹ acceptat̃. demõſtrator aũt nõ ſic. nã cũ ipſe aggñet ſciam q̃ non eſt niſi veroꝝ. opꝫ ꝙ ꝓcedat ex imediatiſ. vel ex his q̃ reducũtur ad imediata ſm veritatẽ nõ ſm opio

D nẽ. ℂ Notãdum ẽt ꝙ ſpãlr fecit mẽtionem de. a. b. o. ꝙ ſi eoꝝ q̃ ſunt. a. b. eſt mediũ. i. ſi eẽt mediũ iter. a. ⁊. b. i. ſi hec ꝓpõ. oẽ. b. eſt. a. nõ eſt imediata tñ videat̃ ⁊ appareat im mediata ħ ſufficit dyalectico ſpãlr mẽtionẽ fecit de. a. b. intelligẽs ꝑ hoc ꝓpõnẽ maiorẽ. nã ꝯ nũq̃ꝫ oꝫ eẽ imediata. ꝓmiſſe ḡ dñt eẽ imediate ⁊ potiſſime maior: in q̃ ſtat vis

E filli. ℂ Dubitaret forte aliqs quõ facit ad ꝓpoſitũ aſſumere ꝙ demõſtrator ꝓcedit ex imediatis ſm veritatẽ. ℂ Dõm ꝙ ei⁹ intẽtio in ħ capͦ eſt oñdere ꝙ ois rei nõ ſit demõſtratio vñ ⁊ ifra dicet̃ ꝙ idẽ eſt intẽdere ſi demõſtrationes in iſinitũ veniũt. ⁊ ſi demõſtratio ẽ ois rei. ſi ḡ ſufficẽt dmõſtratori ꝓcedẽ ſm ꝓbabilitatẽ ipſa þn⁹ poſſẽt demõſtrari. ⁊ iõ oĩ in þ thopi. ꝙ dyalectica ad oium methodoꝝ þn⁹ viã hꝫ. ſi ḡ ipſa þn⁹ poſſent demõſtrari oium eẽt dmõſtratio. vt ḡ oñdat ꝙ nõ oiũ ſit demõſtratio aſſumit ꝙ demõſtrator nõ ꝓcedit ex imediatis ꝓbabiliter ſed ſm veritatem. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Quoniam autem eſt qđ ipſuꝫ quidẽ de alio predicatur non ſecundum accidens.

Argu. ℂ Quoniam eſt id quod de alio non per accñs predicatur.

ℂ Dat dĩiam iter ea q̃ ſunt ꝑ accñs ⁊ per ſe. vt oñdat ꝙ demõſtrator nõ ꝓcedit ex his q̃ ſunt ꝑ accñs ſꝫ ꝑ ſe. Circa qđ tria facit. ꝑ ait aliq̃ eẽ nõ ꝑ accñs. 2⁹ exponit ſe qđ appellet eẽ ꝑ accñs. 3⁹ ex his que dixerat ↄcludit aliq̃ eſſe ꝑ ſe ex q̃bus demõſtrator ꝓcedit. ſcḋa ibi. (Dico aũt) tertia ibi (Sunt igit̃ q̃dam) Dicit ḡ (Quoniã aũt eſt ꝙ ipſum q̃dẽ de altero ꝑdicat̃. non ſm accñs). q. d. ꝙ eſt dare aliq̃ ꝑdicata non per accñs. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Dico aũt ſm accñs. vt album aliq̃ñ dicim⁹ illud eẽ hoiem: non ſilr dicentes ⁊ hominem album. Quod q̃dem. n. cum non alterum aliquod ſit album eſt. album autem eſt quoniam accidit homini eſſe album.

Argu. ℂ Atq; per accidẽs dico: veluti cuꝫ dicim⁹: nõ nunq̃ꝫ album illud hoiem eſſe: nõ ꝑinde dicẽtes atq; cũ dicimus hoiem eẽ album. Homo nãq; qui nõ eſt aliud q̃cq̃ꝫ: eſt albũ. At albũ eſt homo: q: accidit homini vt ſit album.

ℂ Exponit ſe qđ appellet ꝑ accñs. d. (dico aũt ſm accñs) ſu. ꝑdicari (vt albũ dicim⁹ illud eẽ hoiem nõ ſilr dicẽtes ⁊ hoiem albũ). q. d. ꝙ ħ illud. ſ. albũ eſt hõ. ⁊ hõ eſt albus. q̃libet eſt ꝑ accñs ſꝫ nõ ſilr. i. ſꝫ nõ eodẽ mõ. qđ declarat. d. (ꝙ q̃dẽ. n. cũ nõ aliqđ alteꝝ ſit albũ. albũ eſt hõ). i. album ꝑdicat̃ de hoie. nõ q: aliqđ alterũ ſit albũ. ſed (qm̃ accidit hoi eẽ albũ.) ℂ Dubitaret forte aliqs quõ alr eſt ꝑ accñs albũ eſt hõ. ⁊ hõ eſt alb⁹. ℂ Dõm ꝙ albũ eſt hõ eſt ꝑ accidẽs duplr ⁊ rõne ſbĩ. ⁊ rõne habitudis ꝑdicari ad ſbm rõne. n. ſbi eſt ꝑ accñs. q: accidit albo ꝙ ſubijciat̃. nã albũ nõ ſubijcit̃ q: albũ ſꝫ ſubijcit̃ rõne alicui⁹ ſbi in quo hꝫ eẽ albedo. albũ ḡ eſt hõ. q: ſor. in quo fundat̃ albedo eſt hõ. Rurſus albũ eſt hõ. eſt ꝑ accñs rõne habitudinis ꝑdicari ad ſbm. q: hec duo albũ ⁊ hõ hñt hitudinẽ ꝑ accñs non ꝑ ſe ſed ħ hõ. eſt alb⁹ eſt ꝑ accñs vno⁹. nã nõ ẽ ꝑ accñs rõne ſubiecti. vt ꝙ accidat hoi ꝙ ſubijciat̃. hõ. n. eſt aliqd qđ ẽ aptũ natũ ſubijci. ℂ Aduertẽdũ tñ ꝙ cũ dicim⁹ ꝙ ħ ꝓpõ

F hõ eſt alb⁹ nõ ẽ ꝑ accñs rõne ſbi. ⁊ ꝙ hõ de ſe ẽ aliqd aptũ natũ ſubijci: nõ itẽdim⁹ ꝑ ħ excludere ꝑticularia. q: particularia hoĩs. vtputa ſor. nõ ẽ aliqd aliud eẽntialr ab hõ. hõ ḡ q̃ſcũq; ſubijciat̃ albo ꝑ ſortẽ nõ ſubijcit̃ ei ꝑ aliqd qđ ſit eẽntialr aliud ab ipſo alr itaq; albũ ẽ hõ. q: ſor. cui accidit albũ eſt hõ. ⁊ alr hõ eſt alb⁹. q: ſortes q ẽ hõ ẽ alb⁹. nã albũ ſubijcit̃ hoi ꝑ accñs. nõ ꝑ aliud eẽntialr ab ipſo vt ꝑ ſortẽ. hõ tñ ſubijcit̃ albo nõ ꝑ aliud eẽntialr ab ipſo. igit̃ hec ꝓpõ. eſt alb⁹ nõ eſt ꝑ accñs rõne ſbĩ: ſꝫ eſt ꝑ accñs rõne hitudinis ꝑdicari ad ſbm. vt q: albũ ad hoieꝫ hꝫ hitudinẽ ꝑ accñs. iõ ait ꝙ albũ aũt eſt hõ. i. ꝙ albũ ꝑdicat̃ de hoie non oꝫ ꝙ hic accipiat̃ eꝯ ꝓpõ q̃ꝫ ſonet lr̃a. ſonat aũt lr̃a. albũ eſt hõ. i. albũ ſubijcit̃ hoi: ſꝫ oꝫ exponi albũ aũt eſt hõ. i. eſt ꝑdicatũ hoĩs. vel ꝑdicat̃ de hoie. i. hec ꝓpõ. hõ eſt alb⁹ in q̃ albũ ꝑdicat̃ de hoie ſu. eſt ꝑ accidẽs. non aũt ꝙ alteꝝ aliqd ſit ꝑ accñs. i. nõ rõne ſbĩ. ſꝫ ẽ ꝑ accidẽs qm̃ accidit homini eẽ albũ. i. qm̃ eſt accñtalis habitudo ꝑdicari ad ſbm. ℂ Eſt ḡ diligẽter notãdũ ꝙ illa q̃

G ſunt ꝑ ſe in gñe illa ſunt apta nata ſubijci ⁊ ſuis ſupioribus ⁊ ſuis ꝓprietatib⁹. vt albedo ꝑ ſe ſubijcit̃ colori ⁊ ꝑ ſe q̃litati ſubijcit̃. ſic ẽt albedo ꝑ ſe ſubijcit̃ ꝓprietatib⁹. vt ſi diſgregare eſt ꝓprietas albedinis. iſta erit ꝑ ſe albedo diſgregat. ſic eſt ꝑ ſe. triãgulus hꝫ tres. nã lꝫ triãgulus ſit accidẽs. hꝫ tñ ſuas ꝓprietates. nã vnũ accñs põt eẽ ꝓprietas alteri⁹ accñtis. ita lꝫ albedo ſit accñs hẽt ſuas ꝓprietates q̃bus ꝑ ſe ſubijcit̃. vnũ. n. accñs põt eẽ ꝑ ſe ſbm alteri⁹ ſm ꝙ de ſbto loq̃tur demõſtrator. ea ḡ q̃ ſunt ꝑ ſe in gñe ſunt apta nata ſubijci. nec ꝑ accñs ẽ ꝙ ſubijciant̃. ſꝫ q: ↄcreta nõ ſunt ꝑ ſe in gñe. vt q: iſtũ nõ eſt in gñe ſꝫ iuſtitia talia ⁊ denoiatiua q: implicãt ſbm. vt iuſtũ vel albũ. q: implicãt illud in quo eſt iuſtitia vel albedo. iõ talia ſubijciũtur ꝑ accidẽs. q: nõ ſubijciũtur rõne ſui ſꝫ rõne ſbĩ qđ implicant. Si ḡ ea q̃ ſunt in gñe ſubijciũtur nõ poteſt illi eẽ ꝑ accidẽs rõne ſbĩ ſm ſe ſꝫ rõne hitudinis ꝑdicari ad ſbm. cuꝫ ḡ hõ ſit q̃d ꝑ ſe in gñe. hõ eſt alb⁹ non erit ꝑ accñs rõne ſbĩ ſm ſe vt rõne alicuius alteri⁹ qđ implicat hõ de q̃ non eſſentialr ꝑdicet̃. ſicut albũ ſubijcit̃ ꝑ accñs rõne alicui⁹ alterius qđ iplicat de quo nõ eẽntialr ꝑdicat̃ ſꝫ ſolũ erit ꝑ accidẽs hõ eſt alb⁹. q: accidit hoi eẽ albũ. i. q: eſt accñtalis habitudo albi ad hoiem ꝑdicari ad ſbm. ℂ Deĩde cũ dicẽ.

ℂ Sunt igitur quedam huiuſmodi que q̃dem ſecũdum ſe predicantur.

Argu. ℂ Sunt igitur nonnulla talia: vt per ſe predicentur.

ℂ Ex his q̃ dixerat ↄcludit aliq̃ eẽ ꝑ ſe ex q̃b⁹ ꝓcedit dmõſtrator. d. ꝙ (ſunt igit̃ q̃dã hꝫ q̃ ẽ ſm ſe ꝑdicant̃) ⁊ ſu. talia ꝑdicata ſunt hui⁹ ex q̃bus ꝓcedit demõſtrator. ℂ Dubitaret

3 forte aliqs q̃re diſtinxerit hic Phs iter ꝑ ſe ⁊ ꝑ accñs. ⁊ q̃re voluit eligere ea q̃ ſunt ꝑ ſe ex q̃bus demõſtrator ꝓcedit. ℂ Dõm. ꝙ intẽtio ei⁹ in hoc. c. eſt oñdere ꝙ demõſtratiões non vadũt in iſinitũ. ⁊ ꝙ ois rei nõ eſt demõſtratio. Si ḡ demõſtrator poſſet accipe ea q̃ ſunt ꝑ accñs. q: talia ſunt indeterĩata ⁊ q̃dãmõ infinita demõſtrationes q̃dãmõ irẽt in iſinitũ. ſꝫ q: accipit ea q̃ ſunt ꝑ ſe in quolꝫ gñe ſunt certa et deterĩata. iõ ex hoc ſtatĩ apparere põt ꝙ dmõſtrationes nõ vadũt in infinitũ. ꝑ⁹ ḡ acceptio. vꝫ. ꝙ demõſtratio ꝓcedit ex imediatis ſm veritatẽ magis deſeruit huic veritati ꝙ ois rei nõ ſit demõſtratio. q: erit deuenire ad aliq̃ ꝑ⁹ ⁊ imediata que ſm veritatẽ demõſtrari poterũt. ꝙ ꝟo hic 2⁹ aſſumit̃ ꝙ diſtinguit̃ inter ꝑ ſe ⁊ ꝑ accñs vt oñdat̃ ꝙ demõſtratio ꝓcedit ex his que ſunt ꝑ ſe magis deſeruit huic veritati ꝙ demõſtrationes nõ vadũt in iſinitũ. Eſt ḡ intẽtio phi ꝙ cuꝫ duplr dicat̃ aliqd ꝑ accñs vel rõne ſbĩ ſm ſe vel rõne habitudinis ꝑdicari ad ſubm. vel rõne habitudinis tñ ꝙ eſt dare aliq̃ per ſe q̃ non ſunt ꝑ accñs aliquo iſtoꝝ modoꝝ. ⁊ ex talib⁹ ꝓcedit demõſtrator. ⁊ q: talia ſunt certa ⁊ determinata in quolibet gñe. ideo eſt ipoſſibile demõſtrationes in infinitum ꝓcedere. ℂ Tunc ſequitur illa pars.

ℂ Sit

¶ Sit igitur.c.quidē hmōi φ ipſum quidē nō ſit alio:in hoc autē.b.ſit primo: ⁊ non eſt aliō medium. Jteruʒ.i.ſit in c. Sit etiam ſimiliter ⁊ hoc in.b. Nūquid ergo neceſſe eſt ſtare. aut contingit in infinitum ire.

Argu. ¶ Sit itaqʒ c:tale: vt ipſum qdeʒ nulli cōpetat rei b:autem huic cōpetat primo: vt nō ſit inter ipſa medium vllū.⁊ rurſus d:ipſi b: Et e:ipſi d.⁊ f:idētidē ipſi cōpetat e.q̄rēdum ē igit̄ ſi neceſſe ē h̄ ſtare:an fieri p̄t:vt ī īfinitū ꝓficiſcat̄.

¶ Jn q̄ poſtq̄ʒ aſſumpſit neceſſaria ad ꝓpoſitū exeq̄tur de intēto. Circa qđ duo facit.q₂ circa ꝓceſſum in infinitū p̄ mouet quaſdā q̄ōnes.2° exequitur de illis queſtionibus ibi.(Qđ quidē igitur non ↄtingit) Circa p̄mū duo facit. q₂ primo mouet hꝯ q̄ōnes ſm aſcenſum ⁊ deſcenſum ⁊ ſm media.2° oñdit φ tales q̄ōnes in ↄuertibilib⁹ locum nō hn̄t.ibi(Sed in cōuertibilib⁹.) Circa p̄moʒ duo facit quia primo mouet tales q̄ōnes in demōſtrationib⁹ affirmatiuis.2° in negatiuis.ibi(Silr̄ āt dico ⁊ in p̄oatiuis.) Circa p̄mū tria facit ſm φ in quolibet ſillogiſmo ē dare tres terminos.nā p̄mo mouet q̄ōnes de minori extremitate.vtrū incipiendo a minori extremitate ↄtingat in infinitū aſcendere ſorſuʒ.2° de maiori vtrū incipiēdo a maiori ↄtingat in infinitū deſcēdere deorſuʒ.3° de medijs vtrū iter maiorē ⁊ minorē extremitatē poſſunt eē infinita media.2° ibi(Et iterū ſi de ea).3° ibi.(Amplius nunq̄ʒ) Dicit ergo(ſit.c.).i.minor extremitas(qđ ipſuʒ hui⁹ non ſit in alio).i.φ ita ſit infimū φ nihil ſit ſub eo(i h̄ āt.c.ſit.b.p̄) .i.imediate(⁊ nō eſt aliud mediū)⁊ nullū ſit mediū inter b.a.e.(⁊ iteꝝ ſi ſit.i.in.c.)vt hn̄t aliqui textus in.e.(ſilr̄ ⁊ hec).ſ.e.(ſit in.b.nūq̄ʒ igit̄ ſic aſcēdēdo neceſſe eſt ēt hoc ſiue in hoc ſtare aut ↄtingit in infinitū ire).q.d.hēant iſta q̄tuor ꝑ ordinē.c.b.e.ita φ.c.ſit vltimū ⁊ ſupra.c.imediate ſit.b.⁊ ſupra.e.ſit.i.⁊.e.ſit ſupra.b.ꝓcedet̄ in infinitum

A ſic aſcēdēdo vl̄ erit ſtatus. ¶ Dubitaret forte aliquis.q₂ vʒ φ iſta qđ nō ſit de miori extremitate ſed minor extremitas ſupponit̄.⁊ q̄rit̄ vtrū ſit aſcēdere in infinitū ſm minorē extremitatē. ¶ Dōm φ iſta qđ nō eſt de minori extremitate ſm ſe.nec ō minori extremitati vt cōparat̄ ad īferiora.nam loquēdo de ꝓpōne vlī q̄ nunq̄ʒ cōcludit̄ in tertia figura.accidit minori extremitate cōpari ad iferiora:ſed ꝑ ſe eſt qđ cōparat̄ ad ſupiora.ſic etiā maior extremitas nō ꝓprie cōparat̄ ad ſupiora.ſed ad iferiora. g̊ qđ de aſcēſu magis eſt ꝓpria minori extremitati a q̄ aſcēditur.⁊ qđ de aſcenſu magis eſt ꝓpria maiori extremitati a qua deſcēditur. Rorſus qñ aliqd ex vna pte hʒ finem ⁊ terminū.ex alia nō hʒ nec fineʒ nec terminū.q₂ infinitum ignotū eſt.⁊ denoiatio dʒ fieri a noto.nō dʒ fieri denoiatio ab eo φ ponit̄ infinitū.ſed ab eo φ ponit̄ finitū:⁊ q₂ hic finite ⁊ determinate ponit̄ minor extremitas. ⁊ q̄rit̄ vtrū exinde poſſit aſcēdi ī infinitū.a.minori.n.extremitate dʒ nōiari hec qđ q̄ ponit̄ finita non a maiori q̄ ponitur nō finita. Et cum dī φ minor ſupponit̄ ī lʒ ſupponat̄ ſm ſe nō ſupponit̄ ſm aſcenſum:imo ſi vellemus poſſemus dicere φ cū q̄ōnes ſint equales nūero his q̄ vē ſcimus:⁊ cū ſcia ſit de paſſione ⁊ ſubō in hac q̄ōne tāq̄ʒ ſubm̄ ſe hʒ minor extremitas.tanq̄ʒ paſſio maior vtrū exinde poſſit ꝓcedi in infinitū.erit g̊ qđ vtrū hec paſſio aſcendere ſup aliquid infinitum poſſit cōpetere huic ſubiecto.vʒ.minori extremitati. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iterum quidem ſit de.a.nihil predicatur per ſe.a.autem in.c.eſt primo.medium autem in nullo priori.⁊ itē.c.ſit in.i.⁊ hoc in.b. Nunquid ⁊ hoc ſtare neceſſe eſt.an ⁊ hoc contingit in infinitum abire.

¶ Rurſus ſit:a quo de nihil ꝑ ſe p̄dicat̄. Atqʒ hoc ipſi primo cōpetat h:⁊ nulli priori medio cōpetat:Et h:idētidē ipſi g:⁊ g: ipſi f:⁊ f:ipſi cōpetat e. Querimus igitur vtrū ⁊ huiuſce ꝓfectionis ſi neceſſario ſtatus:an ſine modo ſit ſemper abiectio. Argu.

¶ Mouet q̄ōnē de maiori extremitate in deſcēdēdo. Circa qđ duo facit.q₂ p̄ facit qđ dictū ē.ſcđo dat dr̄iam iter hāc q̄ōnē ⁊ p̄miſſaʒ ibi(Differt āt) Dicit g̊(Et iteꝝ vel ⁊ idē ſi de.a.qdē).i.de maiori extremitate(nihil p̄dicet̄ ꝑ ſe).i.nihil ſit ſupra ipſum(.a.aūt ſit in.c.p̄).i. immediate (mediū aūt).i.c.qđ erit mediū inter.a.⁊ alia(ſit in nullo priore) i.non ſit ī aliquo p̄ore q̄ʒ i.a.i.ſit immediate in.a. (⁊.c.)qđ ponit̄ tale mediū iter.a.⁊ alia(ſit in.i.⁊ hoc).i. i.(ſit i.b.).i.iſta q̄tuor ſe hēant ꝑ ordinē in deſcēdēdo a.c. in.b.(nūqd neceſſe ē ſtare h̄)vel ſtare in hoc(aut)ſm modū hūc.i.ſm hūc ꝓceſſuʒ incipiēdo.ſ.ab.a. ſupremo qđ non habet aliquid ſuperius(ↄtingit in infinituʒ ire).i.in infinitum deſcendere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt aūt hoc a priori:qm̄ hoc quideʒ eſt: Nunqd cōtingit iceptuꝝ ab hmōi φ in nullo eſt altero ſed aliud in illo in ſurſum ⁊ in infinitum abire.alterūqʒ inceptuꝝ ab hmōi qđ ip̄m qdē de alio.de illo aūt nihil predicat̄ in deorſum intēdere ſi cōtingit ⁊ in infinitū ire.

Argu. ¶ Atqʒ hoc tm̄ ab illo differt:qđ illū quidē eſt: fieri ne pōt:vt quiſpiā ſi a tali icipiat:vt ipſum quidē non inſit cuiq̄ʒ: aliud aūt de ipſo dicat̄ verſus ſupera pergēdo:ſine ſine ſemper proficiſcat̄. Hoc aūt eſt fieri ne pōt:vt quiſpiā ſi incipiat ab eo de quo nihil dicit̄:ip̄m vero de altero p̄dicat̄:petatqʒ inferiora: ſemper hoc pacto ꝓficiſcat̄:nulluſqʒ ei modus occurrat.

¶ Dat dr̄iaʒ iter hāc q̄ōnē ⁊ p̄cedētē.d.(dr̄t āt hui⁹).ſ.qđ vl̄(dr̄t āt h̄ a priori).ſ.q̄ōne(qm̄ h̄ qdē)qđ q̄ ē p̄⁹ poſita.ſ. qđ p̄° ē(nūqd ↄtigit iceptuꝝ ab hꝯ qđ i nullo ē ī ſʒ aliqd ē in illo).i nūq̄ʒ ↄtigit icipe ab īfimo(⁊ ī īfinitū ſurſū ire.alteꝝ āt).i.altera qđ ē(iceptuꝝ ab hꝯ).i.a ſup̄mo(qđ qdē ipʒ ō alio p̄dicat̄ ō illo āt nihil).q.d.φ altera qđ q̄rit vtꝝ icipe ab aliq̄ ſic ſup̄mo φ nihil p̄dicat̄ ō ipo.ſʒ ipʒ ō alijs cōtigit ī deorſū deſcēdere ⁊ ſic deſcēdēdo in īfinitū ire.p̄° igit̄ p̄ſupponit vltimū ⁊ q̄rit vtrū ſit ī īfinitū aſcēdere ſurſuʒ.2° qđ ē ⁊ dr̄t ab altera q₂ p̄ſuppōit ſup̄mū.⁊ q̄rit vtrū ſit in infinitū deſcendere deorſum. ¶ Deinde cum dicit

¶ Amplius nunqd cōtingit īfinitare media determinatis terminis. Dico aūt vt ſi.a.in.c.ſit mediū autē ipſoꝝ ſit.b.ab ipſo autē.b.a.alterum.ſʒ hoꝝ alia:nūquid ⁊ hoc cōtingit in infinitum abire.aut impoſſibile eſt.

¶ Preterea q̄rendū eſt fieri ne poteſt:vt ſi extrema ſint finita. Veluti ſi a: competat ipſi c: ⁊ inter ipſa ſit medium b:ac inter a:⁊ b:medium etiam aliud cadat: ⁊ inter hec rurſus ali- Argu.

ud: vtrum ⁊ in his ipſis ſit in infinitum proceſſio: an idipſum fieri nequeat.

¶ Monet q̄ōnē de medijs. Circa qđ duo facit: p̄mo facit qđ dc̄m̄ eſt. 2° oñdit qd tales q̄ōnes q̄rūt ⁊ ad quid deducāt. ibi (Eſt āt ⁊ hoc) Dicit ḡ q̄ (amplius) ſu. ↄtigit q̄rere de ipſis medijs (nūqd. ſ. ↄtingit īfinitare media determinatis extremis) ⁊ exponit ſe. d. (dico autē vt ſi. a. ſit in. c. ita q̄ ſint determinata iſta extrema vt nihil ſit ſupra. a. ⁊ nihil ſit infra. c. (⁊ mediū ipoꝝ ſit. b.). i. b. ſit inter. a. ⁊. c. (ab ipſo aūt. b. i. ab. a. alteꝝ). i. iter. b. ⁊. a. alterum ſit mediū. vtputa. d. (ſ3 ⁊ hoꝝ alia). i. ſ3 hoꝝ medioꝝ ſiue inter h̄ media ſint alia media (nūqd ⁊ h̄ ↄtigit in īfinitū abire) ita q̄ ſp̄ erūt media ⁊ medioꝝ media in īfinitum (aut impoſſ. ē) ſu. hoc in īfinitū p̄cedere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſt autem hoc intendere idē eſſe. ⁊ ſi demōſtrationes in infinitum veniant ⁊ ſi eſt demonſtratio rei oīs aut adinuicem includantur.

Argir. ¶ Idē ē autē hoc cōſiderare: ⁊ ſi demōſtrationes in infinitū proficiſcantur: ⁊ ſi ſit cuiuſlibet demōſtratio: an ad vtrāq3 p̄tē finis occurrat.

¶ Oñdit qđ tales q̄ōnes q̄rāt: ⁊ ad qd deducāt. d. (Eſt āt ⁊ h̄ itēdere idē eē) ſu. ſi q̄raṫ (⁊ ſi demr̄ationis in īfinitum veniūt ⁊ ſi demr̄atio ē oīs rei aut adiuicē includātur). i. teriēṫ vt h3 alia l̄ra. ¶ Notā^m āt q̄ i īfinitis nō eſt dare p̄mū vñ ſi mūd⁹ fuiſſ3 ab eterno nō eēt dare p̄mā pluuiā nec p̄mū hoie3. ita q̄ null⁹ eēt hō q ñ eēt genit⁹ ab hoie. ita ſi p̄pōnes d̄mr̄atie vadūt i īfi^m. nulla erit p̄pō p̄ma ⁊ nulla erit p̄poſitio q̄ poſſit demr̄ari. ſic ḡ idē ē q̄rere vtꝝ accipiēdo ab hoie q vltiat⁹ ē vtꝝ ſit dare hoie3 ab hoie i īfinitū. h̄. n. q̄rere ē idē q̄rere vtꝝ ſit dare p̄mū hoiem. ita ēt q̄rere vtꝝ ſp̄ p̄pō poſſit ↄfirmari p̄ p̄pōnē in infinitu3 vl' nō. ⁊ q̄rere vtꝝ ſit dare p̄mā p̄pōnē ⁊ idemōſtrabile3: vl' vtꝝ oīs rei ſit demr̄atio ē idē vnū qđ aliđ. ¶ Nōn^m q̄ q̄cq̄d termiat vl' ē ip̄e termin⁹: vl' ē p̄ aliđ termiatū. qđ āt nec ē termin⁹: nec ē reducere ip3 i teriu3 nullo mō terminare pōt. igiṫ q2 ſi i p̄pōnib⁹ demr̄atis eēt p̄ceſſus in īfinitū nulla p̄pō eēt termin⁹ nec vllā p̄pōnē eēt reducere ī terminū. nl'a ḡ p̄pō teriaret aliā. nec faceret fidē de alia nec vna demr̄atio ↄfirmaret aliā demr̄ationē: nec terminaret aliā. q̄rere ḡ vtꝝ talia vadāt i īfinitū vl' nō eſt q̄rere vtrū p̄pōnes demr̄atiue vna faciat fidē de alia. vel vna terminet ⁊ ↄcludat aliā vel non. ¶ Deinde cum dicit.

B

C

¶ Sil'r autē dico ⁊ in priuatiuis ſyllogiſmis ⁊ p̄poſitionib⁹. vt ſi. a. nō ieſt. b. nulli aūt p̄mo aut eſt aliqd īfra cui priori non ineſt. a. vt ſi ipſi. c. qđ ſit in oī. i. ⁊ nāq3 in his aut infinita ſunt in quibus non eſt prioribus aut ſtatur.

Argir. ¶ Sil'r ⁊ de rōcinationibus negatiuis ⁊ p̄poſitionibus eſt d̄ōm: veluti ſi a: nulli b: cōpetat: aut illi p̄mo ineſt: aut eſt aliqđ mediū cui p̄ori nō ineſt: atq3 ſi ſit c: qđ qde3 cuilibet cōpetit b. rurſus a: aut ipſi c: primo: aut alij priori non ineſt: qđ qdē cuilibet cōpetit. c. ⁊ in his enim: aut infinita ſunt ea qbus nō ineſt prioribus ipſum a: aut finita: moduſq3 tādē occurit.

¶ Oñdit has q̄ōnes fc̄ās i affirmatis poſſe fieri i negatis d. (Sil'r āt dico ⁊ i p̄uatis). i. i negatis (ſill'is ⁊ p̄pōnib⁹ vt ſi. a. qđ ñ ieſt nll'i. b. p̄ vl' ē i nll'o. b. p̄. aut ē aliqd infra). i. itermediū vt h3 alia l̄ra (cui p̄ori ñ ieſt. a. vt ſi ñ ē i. c. qđ c. ē i oi. b. ⁊ iteꝝ ēt h̄. c. ē i alio p̄ori vt ſi. c. ē illđ qđ ē i oi. i. ⁊ (nāq3 i his āt īfinita ſūt) ſu. p̄ora i qb⁹ p̄orib⁹ ñ ieſt) ſu. a (aut ſtatur) i talib⁹ ⁊ nō eſt p̄ceſſus in īfinitum. Ut ḡ iſta magl pateāt i teriſ ſpālib⁹ dicem⁹ q̄ nll'ū. b. ē. a. i. nll's hō ē q̄3titas ñ ieſt nll'i. b. i. nll'i hoi p̄. i. imediate aliqd erit īfra. i. itermediū a q̄ p̄⁹ remouebiṫ. a. i. q̄3titas. vtputa ſit illđ. c. i. aial. qđ. c. ē i oi. b. i. i oi hoie. ſi iteꝝ h̄. c. i. aial ē in alio p̄ori vtputa ſi aial ē illđ qđ ē i oi. i. i oi corꝑe erit ḡ i talib⁹ p̄ceſſ⁹ i īfinitū. ita q̄ ſp̄ erit dare aliqd p̄⁹ ⁊ aliqd ſupi⁹. a. qb⁹ p̄orib⁹ nō ierit. i. a qb⁹ p̄ p̄⁹ remouebiṫ. a. i. q̄3titas. vl' ñ erit p̄cedē īfinitū. ſ3 erit i talib⁹ ſtat⁹. ¶ Nōn^m āt q̄ iō ē mediata hec negatiua nullū. b. eſt. a. i. null⁹ hō eſt q̄3titas q2 aliqd ē ſupra. b. vl' q2 aliqd ē ſupra. a. ſi eni nec. b. nec a. eēt i aliq̄ toto iſta eēt imedi^a. nullū. b. ē. a. vt ē ex ſupiorib⁹ patefactū. ſi ḡ ē medi^a aliqd erit ſupra. b. vl' ſupra. a. ſi āt iō ē mediata q2 aliqd ē ſupra. b. illđ ḡ mediū. qđ erit īfra. b. ⁊. a. vl' illđ mediū qđ erit ad p̄bā^m nullū. b. ē. a. erit ſupra. b. ſit ḡ. c. ſi āt adhuc ñ ē imediata nullū. c. ē adhuc erit aliqd ſupra. c. p̄cedē ḡ i īfinitū i negatis ē p̄cedē i infinitū i affirmatis. q2 ſi eēt. c. ſupra. b. ⁊. i. ſup̄. c. ⁊ ſic aſcēdēdo nll'3 eēt mediū ex p̄te. b. ad p̄bā^m nll'3. b. ē. a. ⁊ qđ dictū ē đ. b. itelligēdū ē đ. a. q2 ſi iō eēt mediata nll'3. b. ē. a. q2 aliqd eēt ſupra. a qđ p̄⁹ remoueretur ab ipo. b. q̄3. a. ſi adhuc nō eēt p̄pō imediata. adhuc oporteret dare aliqd ſupra illđ. ñ ē ḡ p̄ceſſus i īfinitū in negatiuis: niſi q2 ē p̄ceſſus i infinitū in affirmatiuis. ¶ Deinde cum dicit. D

¶ S3 in cōuertibilib⁹ nō ſil'r ſe h3: non. n. eſt in eque predicabilib⁹ de quo p̄dicatur p̄mo aut vltimo. oia. n. ſic ſil'r ad oia ſe habēt: ⁊ ſi ſint i finita de ipſo p̄dicātia in vtraq3 ſunt predicata īfinita. Niſi ſil'r ↄtingat conuerti: ſ3 hoc qde3 ſicut accñs illud vero ſicut predicamentum.

Argir. ¶ In his aūt que cōuertunṫ res non ſeſe h3 ſimiliter. Nō eſt. n. i hiſce que mutuā ſuſcipiūt predicationē: id de quo p̄mo vel vltimo predicaṫ. Oia nāq3 ſimiliter hoc pacto ſeſe h̄ñt ad cūcta: ſiue ſint ea īfinita: que predicātur de ipſo ſiue vtraq3 dubitata ſint īfinita: preter idipſum quod non ſit vt ſimiliter cōuertanṫ: ſed alterum p̄ accidens. Alterū vero natura.

¶ Oñdit q̄ tales q̄ōne3 i ↄuertibilib⁹ ñ h̄ñt locū. d. (Sed i cōuertibilib⁹ nō h3 ſe ſic.) q̄ ſu. ſit ibi. a. aſſignare ſupius ⁊ iferi⁹: nec ē ibi aſcēſus nec deſcēſus. iō ait q̄ (ñ. n. i eq̄ p̄dicabilib⁹ đ q̄ o2 p̄ aut vltio. oia. n. ad oia ſe h̄ñt ſic ſil'r). i. ↄuertibil'r ⁊ eodē mō (⁊ ſi ſint īfinita) talia. ſ. ↄuertibilia (p̄dicātia de ipſo). i. de aliquo ↄuertibili (in vtraq3) ſup. p̄te (ſūt talia p̄dicata īfinita). q. d. q̄ talia p̄dicata erūt in vtraq3 p̄te. i. ita erūt ſub̄a ſic p̄dicata: ex quo ↄuertibilia ſunt ad oē3 p̄tē poterūt verti. poterit eni ſp̄ in talib⁹ fieri de p̄dicato ſub3 ⁊ ecōuerſo (niſi ſil'r ↄtigat ↄuerti) falſa ē l̄ra. d3 dici (niſi ñ ſil'r ↄtigat ↄuerti) ita. n. h3 alia trāſlatio ⁊ eſt correctior l̄ra. q. d. q̄ poterit eē diuerſitas in talibus ↄuertibilib⁹ ſi nō ſil'r ↄuertanṫ. i. ſi nō ſint ſil'r ↄuertibilia (ſ3 h̄ qdem ſm̄ accñs). i. ↄuertanṫ accidētaliter (illud autem ſicut predicatū). i. cōuertaṫ ſicut eēntiale p̄dicatum hoc enim mō diffinitio ⁊ p̄prium ↄuertunṫ de aliquo: ſ3 diffinitio ↄuertiṫ eſſential'r propriū aut manet de genere accñtis nō eſt dr̄ia in cōuertibilibus ſm̄ ſub ⁊ ſupra: ſed ſolum ſm̄ eſſe eſſentiale ⁊ accidentale.

¶ Qđ qdē igiṫ media nō cōtingit īfinita eē ſi in ſurſu3 ⁊ deorſu3 ſtēt p̄dicamēta manifeſtū eſt.

Argir. ¶ His hoc pacto diſpoſitis patet fieri nō poſſe: vt

ſe: vt media ſint infinita. Si p̄dicationes verſus ſupius īferiuſue pficiſcantur ad ſtatum.

¶ Poſtq̄ pħs poſuit q̄ones de aſcēſu ⁊ deſcenſu ⁊ de medijs. In pte iſta exeqᵗ de q̄onibꝰ illis. Circa q̄ð duo facit: qꝛ p̄ hꝰ q̄ones abbreuiat reducendo eas ad pauciores. 2° q̄ones abbreuiatas determinat. ibi (Sꝫ ꝙ i illis ſillogiſtice.) ¶ Propter p̄ᵐ ſciēdū ꝙ hꝰ q̄ones abbreuiāť dupl'r

A p̄ qꝛ q̄ones de medijs reducunť ad q̄ones ð extremis: qꝛ ſi nō eſt icipiēdo a maiori extremitate deſcēdere in īfinitū nō erūt media īfinita. nō igiť poſſunt eſſe media īfinita niſi qꝛ vel ē īfinitꝰ aſcēſus icipiēdo ab extremo īfimo. vel ē īfinitꝰ deſcēſus icipiēdo a ſup̄mo extremo. 2° abbreuianť hꝰ q̄ones: qꝛ q̄ones de p̄uatiuis reducunť ad q̄ones de affirmatiuis. nā vt ſupra diximꝰ nō p̄t eē īfinitꝰ pceſſus i negatiuis: niſi qꝛ ē īfinitꝰ pceſſus i affirmatiuis. duo ḡ facit ſm ꝙ hic duplici mō abbreuiat hꝰ q̄ones. nā p̄ facit h̄ reducēdo q̄ones de medijs ad q̄ones de extremis. 2° reducēdo q̄ones de negatis ad q̄ones de affirmatiuis. ibi. (Manifeſtū ē āt.) Circa p̄ᵐ tria facit: qꝛ p̄ pponit q̄ð itēdit. 2° exponit q̄ð dixerat. 3° pbat intētū. 2ᵘ ibi (Dico aūt) 3ᵘ ibi (Si. n. a.) Dicit ḡ (manifeſtū eſt quidē ꝙ nō cōtingit media infinita eſſe ſi ſtēt p̄dicata in ſurſuꝫ ⁊ deorſum) q. d. ꝙ cū eſt ſtatus in extremis ꝙ nō contingit in infinitum nec aſcendere nec deſcendere. hoc erit ſtatus i medijs ꝙ non erunt infinita media. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dico autem ſurſuꝫ quideꝫ q̄ð vl'e magis ē. deorſuꝫ autem q̄ð particulare ē.

Argu. ¶ Atq; verſus q̄dē ſupius p̄dicationē eā dico q̄ pgit ad id q̄ð ē magis vniuerſale: verſus āt inferius: eā que ad particulare deſcendit.

¶ Exponit q̄ð dixerat exponit. n. q̄d ē ire ſurſū ⁊ q̄d deorſuꝫ. d. (dico āt ſurſuꝫ q̄ð ē magis vl'e) h̄ erit eni ire ſurſuꝫ icipere a magis particulari: ⁊ ire i magis vl'e (deorſū āt) ſu. ire (eſt i magis pticulare. ¶ Nōnᵐ āt ꝙ ſic eadē ē via q̄

B itur ab athenis ad thebas ⁊ a thebis ad athenas. attn̄ diſt ſm modū ſe hn̄di vl' ſm modū incipiēdi ⁊ finiēdi viā: qꝛ vna icipit ab athenis ⁊ finiť i thebas. alia a thebis ⁊ finiť in athenas vt declarari hꝫ in 3° phẏcoꝝ. ſic idē eſt ſpaciū p q̄ð deſcēdiť ⁊ aſcēdiť i linea p̄dicamētali. ſꝫ illð ſpatiū vt eſt aſcēſus icipit a particulari ⁊ tēdit in magis vniuerſale: vt eſt deſcēſus ſe hꝫ ecōuerſo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si. n. a. p̄dicāte de. c. īfinita ſūt media in q̄bꝰ eſt. b. manifeſtū eſt ꝙ cōtingit vtiq; ab. a. ad. c. i deorſum alteꝝ de altero p̄dicari i īfinitū añq̄ eni in. c. veniat infinita ſūt media. ⁊. a. c. in ſurſuꝫ īfinita añq̄ in. a. veniat. Quare ſi. b. īpoſſibilia ſūt: ⁊ ipſiꝰ. a. ⁊. c. īpol'e ē īfinita eē media.

Argu. ¶ Nā ſi cū a: de c: p̄dicať īfinita ſunt media ceu b: pꝫ fieri poſſe vt ab a: verſus īferius ī īfinitū aliud de alio p̄diceť: nā antea q̄ accedať ad c: infinita media ſunt: ⁊ a c: verſus ſuperius infinita ſil'r ſunt: antea q̄ aſcēdatur ad a. Quare ſi hec fieri nequeunt: fieri profecto non poteſt: vt inter a: ⁊ c: media ſint infinita.

¶ Probat p̄ncipale itētū. Circa q̄ð duo fac: qꝛ p̄ fac q̄ð dictū eſt. 2° remouet quādā cauillationē circa h̄ fieri pol'eꝫ ibi. (Neq; eni.) Dic ḡ. (Si. n. a. p̄dicāte de. c. infinita ſunt media i q̄bꝰ ē. b.) i. ſignificanť p. b. (manifeſtū eſt ꝙ ꝯtingit vtiq; ꝙ ab. a. ad. c. i deorſū alteꝝ de altero p̄dicari i infinitū añq̄ veniat i. c. īfinita media ſūt. ⁊. a. c.) i. ab īpo. c. (in ſurſū īfinita) ſu. ꝯtigit ptrāſire (qꝛ ſi hec īpoſſia ⁊ ipſiꝰ a. ⁊. c. īpol'e ē eē īfinita media. ¶ Notādū aūt itētionem

C pħi eē ꝙ ē īpol'e īfinita media eē. ſꝫ oꝫ eē ſtatū in extrēis. vt pōamꝰ ꝙ extrēa ſť. a. ⁊. c. i. ſuƀa ⁊ hō. media ſūt corpꝰ aiatū ⁊ aial ⁊ cetera talia q̄ oia figurenť p. b. ꝯſtat aūt ꝙ añq̄ deueniať ab. a. in. c. i. a. ſuƀa i hoieꝫ ꝙ oꝫ oia. b. i. oia media ptrāſire. ⁊ qꝛ talia ſunt īfinita: īfinitꝰ ḡ poterit eſſe tal' ð ſcēſus. nūq̄ ḡ icipiēdo ab. a. deueniemꝰ i. c. qꝛ nō cōtigit īfinita ptrāſire. h̄ āt ē ꝯ ẏpotheſiꝫ. poſitū eſt enim deſcēſuꝫ eē finitū. ſi ḡ deſcēſus ē finitꝰ oꝫ ꝙ media ſint finita h̄. n. eēt ſi icipemꝰ. a. c. i. ab hoie. ⁊ aſcēderemꝰ i. a. i. i ſuƀaꝫ īfinita. n. eēt ptrāſire. ſi ḡ ſunt hec īpoſſia ꝙ ſit aſcēſus finitꝰ ⁊ deſcēſus finitꝰ nec̄e ē iter. a. c. eē media finita ex q̄ ponimꝰ aſcēſū ⁊ deſcēſū. ¶ Nōndū ēt ꝙ q̄dā textꝰ hn̄t his.

D ꝯtingit. hn̄t eni talē l'raꝫ. māifeſtū ē ꝙ ꝯtigit vtiq; ꝙ ab. a ad. c. alteꝝ de altero ꝯtigit p̄dicari īfinitū. ſꝫ ibi nō oꝫ eſſe niſi ſel' ꝯtingit: vt pꝫ ex alia trāſlatione q̄ i h̄ hꝫ correctiorē l'raꝫ. ¶ Notādū āt ꝙ cōiter textꝰ hn̄t q̄re ſi. b. ſ. ſūt. ⁊ ē

E corrupta l'ra. oꝫ dici ſi h̄ ñ hꝫ alia trāſlatio cū q velleť poſſet ſic nr̄aꝫ exponere l'raꝫ. q̄re ſi. b. i. ſi meª īpoſſia ſūt ſu. ptrāſire ſi ponanť īfinita ipſiꝰ. a. ⁊. c. īpol'e ē eē īfinita meª. qꝛ ſu. poniť poſſis trāſitꝰ ab. a. in. c. ⁊ eꝯ. ¶ Deīde cū dicit.

¶ Neq; eni ſi aliqs dicat ꝙ hec q̄dē q̄ ſunt. a. b. c. cōtinentia ſunt adiuicē: quare neceſſe eſt media eſſe finita. illa vero nō accipere.

Argu. ¶ Neq; quicq̄ refert ſi quiſpiā dicat alia q̄dē ipſoꝝ a b c: īter ſeſe herere: vt nihil prſus ſit inter ipſa. Alia vero nō poſſe talia ſumi.

¶ Remouet quādā cauillationē q̄ circa p̄dicta fieri poſſꝫ circa q̄ð duo fac: qꝛ p̄ pōit hꝰ cauillationē. 2° eā remouet ibi. (Nihil diſt.) Dic ḡ ꝙ (neq; ē ſupple diſa ſi aliqs dicat q̄ð hec. q̄dē q̄ ſūt. a. b. c.) i. ſi media ⁊ extrēa q̄ intelliguntur p. a. b. c. (ſunt adiuicē ꝯtigētia). i. pxīa ⁊ ppinq̄ (q̄re nec̄e ē media) ſu. talia eē accipe. i. eſſe (finita) q. d. ꝙ ſi. a. b. c. i. ſi media ⁊ extrēa ſunt adiuicē ꝯtingētia vel ꝯn̄ter ſe hn̄tia ꝯtigit talia meª eē accipē i. eē finita. ſꝫ ſi nō ſūt ꝯtigētia vl' ꝯn̄r ſe hn̄tia ſupplēdū ē ꝙ diceret cauillator ꝙ pn̄t eē īfinita meª. ¶ Nōnᵐ ꝙ p. a. c. itelligit extrēa p. b. meª. igiť. a.

F b. c. eē adiuicē ꝯtigētia ē media iter ſe ⁊ media cū extrēis eē adiuicē. i. ꝯtingētia. i. ꝯtinua vl' ꝯn̄r ſe hn̄tia. ¶ Nōnᵐ

G ēt viꝫ cauillatiōis hꝰ in h̄ ꝯſiſtere. nā iter duo extrēa pn̄t eē media īfinita: q̄ nec iter ſe nec cū extremis ſunt ꝯtinua nec ꝯtingētia nec ꝯn̄r ſe hn̄tia. vt iter duo puncta extrema ſunt īfinita pūcta media q̄ nec iter ſe nec cū extremis ſunt ꝯtigētia. cauillaret ḡ aduerſariꝰ ꝙ ſi. a. b. c. i. ſi media adiuicē ⁊ cū extremis ſūt ꝯtigētia. i. ꝯtinua vel cōtigua vel ꝯn̄r ſe. hn̄tia nec̄e ē talia media eē accipe. ſꝫ ſi nō ſunt ꝯtingētia pn̄t eē īfinita. ſed vt patebit dū tn̄ ſint media in

H actu nihil refert ponere ea ꝯtigētia vl' nō ponere. ¶ Notādū ēt ꝙ in his q̄bꝰ itur in infinitū eſt accipe media pxīa vt ſi mūdꝰ fuiſſet ab eterno. incipiēdo ad h̄ die vltio in q̄ ſumꝰ poſſemꝰ ſp accipe diē aliū: ⁊ h̄ in infinitū: nūq̄ tn̄ deueníremꝰ ad diē p̄ᵐ. h̄. tn̄ nō obſtāte dies ſe hn̄t ꝯn̄r: qꝛ ſtatiꝫ poſt vnā diē ē alia dies. ſi eniꝫ ſic eēt pol'e ꝙ mūdus fuiſſet ab eterno ⁊ eēt dare p̄mā diē ſp poſſemꝰ accipe diem poſt diē: nūq̄ tn̄ ðuenirēmꝰ ad hāc vltimā diē. ⁊ in talibꝰ q̄ vadūt in infinitū nihil diſt accipe ꝯn̄r vl' nō ꝯn̄r. vt pꝫ i nūeris. poſſū. n. ſp accipe ꝯn̄r ⁊ dicere vnū duo tres q̄tuor: ⁊ ſic in infinitū. ⁊ poſſū accipe nō ꝯn̄ter ⁊ dicere q̄nq; decē q̄ndeciꝫ. ⁊ ſic in īfinitū. in hoc ē aūt diſa: qꝛ accepta ſunt finita. ſꝫ poſtea q̄ ſūt accipiēda ſūt īfinita: ſi ḡ accipianť talia ꝯn̄r vl' nō ꝯn̄r ſp q̄ poſtea accipiēda ſūt: ſūt īfinita. ⁊ nūq̄ icipiēdo ab vno extremo ex quo infinita ſunt media nunq̄ deueniemꝰ ad aliud extremū ſine accipianť

me⁹ ꝯñr ſiue ñ ꝯñr. accepta.n.erūt finita:ſ; q̃ poſtea acci/pienda ſt erūt ſꝑ iſinita: vľ ğ dōz ꝙ nō ſit ſtat⁹ i extrēis ⁊ ꝙ nō ſit ꝯuenire ab extrēo ad extremū: vľ ſi ē ꝯuenire ab extrēo ad extremū: oꝫ ꝙ media ſint finita. ¶ Deide cū dič.

¶ Nihil differt. quod vtiq; accipio eorū que ſūt.b. erit ad.a. aut ad.c. aut iſinita media aut non.a. aut ſi quo iam primo ſunt infinita. ſiue ſtatim ſiue nō ſtatim. nihil differt. que.n. ſunt poſt hoc infinita ſunt.

Argir. ¶ Quouis nāq; medio b: ſūpto ab hoc aūt ad a: aut ad C: iſinita vel finita media erūt: nihil igiť itereſt: a quo nā prio ſint iſinita ſiue ſtatim ſiue ñ ſtati: nā ea q̃ ſūt poſt h̃ iſinita eē ponūť.

¶ Soluit cauillationē dictā dicēs: ꝙ (nihil differt).i. nihil refert ſu. ſic cauillare (ꝙ.n. vtiq; accipio eorum que ſunt. b.).i. ſi accipio aliq̃ eoꝝ q̃ ſūt.b. (erit.ad.a. aut ad.c. infi/nita media aut nō).q.d. ꝙ vel erūt iſinita media iter.b.⁊ a.⁊ nō iter.b.⁊.c. aut nō erūt iſinita media iter.b.⁊ a. ſed iter.b.⁊.c.⁊ ſubdit (a quo).i. ex quo (iā ꝑ ſūt finita).i. iāꝫ poſitū ē ꝑ^m ꝙ ſint media iſinita (ſiue) accipiāť talia media (ſtati).i. ꝯñter ſe hñtia (vel nō ſtati).i. nō ꝯñr ſe hñtia (nihil differt. nā q̃ aūt ſunt poſt iſinita ſunt.) ¶ Nōn^m āt. ꝙ b p.a.c. vt ſupra dicebať itelligit extrema. p.b. media. ſi.ğ. b.i. ſi media ſunt iſinita. vľ erūt iſinita ad.a.i. reſpiciēdo. c. vľ nō ſu. erūt iſinita ad.a. vľ nō erūt iſinita ad.c. pōt eni ꝯtingere ꝙ hꝰ media nō ſunt iſinita ad.a. ſi ſunt iſinita ad c. pōt ꝯtingere eꝯ̃ ꝙ hꝰ media nō ſunt iſinita ad.a.c. ſi ſūt iſinita ad.a. opꝫ tñ vľ ad.a. vľ.c. infinita eē. alr̃.n. talia nō eēnt media iſinita. q̃litercūq; tñ iter.a.⁊.c.i. iter duos terminos ponantur infinita.b.i. infinita media. dum tamen talia media ſint in actu. nihil tamen refert ponere talia media ꝯtinua vel nō ꝯtinua. nā quodcūq; mō ponantur impoſſe eſt iter duos terminos eē iſinita media i actu. q: qcqd eſt iter duos terminos eſt terminatū qcqd eſt terminatū eſt finitū. ſi ğ iter duos terminos eēnt iſinita in actu iſinita eēnt finita. ¶ Dubitaret forte aliqs. quō oꝫ ipſius i b.ad.a. aut ad.c. iſinita media eē aut nō eē. ¶ Dōz ꝙ poſitū eſt in ſuppōne ꝑ^a ꝙ iter.a.⁊.c. ſint iſinita media pona/m⁹ ꝙ p.a. itelligať vnitas. p.c. nūer⁹ ſupmus. ſi eēt talē numeꝝ dare. p.b. nūeros itermedios. ſi ğ accipio aliqd eoꝝ q̃ ſunt.b.i. aliquē nūeꝝ itermediū: vtputa denariū vľ erūt ipſi⁹.b.i. ipſi⁹ denarij ad.a.i. ad vnitatē finita media ⁊ ad ſpm.c. iſinita aut eꝯ̃. ğ ipſi⁹ itermedij ad.a. poſſunt eē media finita vel iſinita.⁊.c. pñt eē finita vľ iſinita. ita tñ ꝙ ſi ad vnū terminū.b. hꝫ media finita ad aliū terminū hēbit iſinita. ſꝑ.n. in talib⁹ me^a accepta ſunt finita ⁊ accipienda ſūt iſinita. ſi ğ hō poſſꝫ icipē ab vtroq; termio ab vtroq; poſſꝫ accipē finita ⁊ iſinita. veꝝ q: ñ ē poſſe ꝙ icipiať ab vtroq; ē poſſe ꝙ me^m acceptū ad vtrūq; terminū hēat bitudinē finitā ⁊ infinitā. ſi ğ icipio ab.a.i. ab vnitate mediūꝫ acceptū: vtputa denariū hēbit ad vnitatē finitā habitudinē: ⁊ erūt finita media iter denariū ⁊ vnitatē. ad.c. āt .i. ad ſupmū numeꝝ hēbit habitudinē iſinitā: ⁊ erūt infinita media iter ea. ⁊ ſi eēt poſſe ꝙ inciperet.a.c.i. a ſupmo nūero nūer⁹ accept⁹ ex pte.c. hēret finitā habitudinē ad c.⁊ iſinitā ad.a. phs ğ in lectione ſua ꝓſupponit poſitionē aduerſarij. vꝫ. ꝙ.a.⁊.c. dicāt determinatos terminos: ⁊ ꝙ a quolibet poſſet incipi ꝙ ſi ſic eſt mediū acceptū poterit hēre finita ⁊ iſinita media ad.a.⁊ ēt ad.c. ita tñ ꝙ ſi ad vnū hꝫ finita ad aliud hēbit iſinita: vt ſi incipiť ab.a. erit finitas ex pte.a.⁊ iſinitas ex pte.c. vt denari⁹ q hꝫ finitāꝫ habitudinē ad vnitatē: ⁊ infinitā ad ſupmū nūeꝝ. ⁊ ſi eēt poſſe ꝙ inciperet.a.c.i. a ſupmo nūero ⁊ acciperet aliqs nūerus intrinſecus. ita ſe hēret ad ſupmū nūeꝝ ſic denari⁹ ad vnitatē eēt bitudo ecōtrario: q: tūc.b.i. nūerus ille intermedi⁹ hēret finitā habitudinē ad.c.⁊ infinitā ad.a. pꝫ ğ quō i talib⁹ pñt eē media finita ⁊ iſinita. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. qd vult ſibi phs cū ait. ꝙ ex quo iā primū ſunt infinita media ſiue accipiant media ſtatim ſiue nō ſtatiꝫ nihil differt: q: que ſunt poſt iſinita ſunt. ¶ Dōꝫ ꝙ hoc dictū phi aſſūptū eſt ad ſoluēdū cauillationē aduerſarij. Dicit.n. phs ⁊ veꝝ eſt ꝙ nō eſt poſſe ꝙ ſit ſtatus in extremis: ⁊ ꝙ ſit poſſibile ꝓcedere ab.a. in.c. vel eꝯ̃.⁊ tñ ipſa.b.i. ipſa media ſint iſinita: q: tūc ꝯtingeret infinita ptrāſire. cauillaret aūt aduerſari⁹ ꝙ ſi accipiant ipſa. b.i. ipſa media ꝯtingētia ⁊ ꝓxima. ipoſſe eſt eē poſſeꝫ proceſſum ab.a.ad.c.⁊ talia media eſſent infinita: ſi diceret aduerſarius ꝙ nō ē accipere talia media ſic ꝓxima iſinita iter.a.⁊.c. ſed media nō ꝓxima diceret aduerſari⁹ pñt eē infinita. ⁊ tñ erit poſſis ꝓceſſus ab.a.ad.c.⁊ eꝯ̃. Ad qđ rñdet phs ꝙ ex quo ꝑ^m.i. ſm ſuppōnē ꝑmā.i. ꝑncipalem aduerſarij ſūt iſinita media. nō refert. accipe talia media. ſtatiꝫ.i. ꝓxima. vel nō ſtatiꝫ.i. nō ꝓxima. ſtatiꝫ.n. poſt binariū ē ternari⁹: poſt ternariū eſt q̃ternarius: ſi ğ iter vnitatē ⁊ ſupmū numerū accipiant iſta intermedia binari⁹ ternari⁹: ⁊c̃. accipiant media ſtatiꝫ: ſꝫ poſt binariū nō ſtatiꝫ ē denari⁹.⁊ poſt.10. nō ſtatiꝫ: ſūt.15. accipiēdo eniꝫ tales nūeros itermedios. vꝫ.5.10.15.20.⁊ ſic i iſinitū ꝓcedēdo accipiunť media nō ſtati. nō refert aūt ex quo media ſunt iſinita: ſiue accipiant media ſtatiꝫ ſiue nō ſtati. icipiēdo.n. ab vnitate: ⁊ dicēdo vnū duo tres. ſic procedēdo ⁊ ſic accipiēdo media ſtatiꝫ deueniem⁹ ad numeꝝ ſupmū ſic accipiēdo ēt media nō ſtatiꝫ.⁊ dicēdo vnus.5.10.15.⁊ ſic ꝓcedēdo nūq; deueniem⁹ ad ſupmū numeꝝ: ſꝑ eni accepta erūt finita ⁊ q̃ ſūt poſt.i. accipiēda erūt iſinita. non eſt ğ poſſe ꝙ aliqs poſſit ꝓcedere ab a.⁊.c.⁊ eꝯ̃.i. ab vnitate in ſupmū numeꝝ vel eꝯ̃: ⁊ tñ ſint infinita media iter a.⁊.c. ſi illa media ſint ꝓxima ſiue nō ꝓxima. ſi ğ eſt ſtat⁹ in extremis.i. ſi eſt poſſis ꝓceſſus ab extremo in extremū opꝫ ꝙ ſit ſtat⁹ in medijs.⁊ ꝙ ſint finita media. ſiue accipiant talia media ꝓxia ſiue non ꝓxima. ¶ Ulterius forte m dubitaret aliqs. q: vī verum eē dictum aduerſarij. vꝫ. ꝙ poſſunt eē determinata extrema: ⁊ pōt eē trāſit⁹ ab extremo in extremū.⁊ pñt eē infinita media iter extrema. dū tñ illa media nō ſint ꝓxima adinuicem vel nō ſint ꝯñter ſe hēntia: vt pōt eē trāſitus ab vno capite linee ad aliū caput: ⁊ tñ in linea ſunt iſinita puncta: ſꝫ illa puncta non ſe habent ꝯñr. q: pūctus pūcto nō ē ꝯtinuus: neq; ꝯtigu⁹ neq; ꝯñr ſe hñs. ¶ Dōm ꝙ nō eſt locutio hic de medijs in potētia ſed de medijs in actu. ipoſſe ē aūt media infinita eſſe in actu iter aliqua extrema ⁊ eē poſſibilem tranſitū ab extremo in extremum ſiue illa media ſint ꝯñter ſe habentia ſiue non. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtuꝫ aūt ⁊ in priuatiua demr̃atione qm̃ ſtatur. Si quidem ſtatur in p̄dicatiua ſtatur in vtriſq;. Si ab vltimo.n. nō cōtingēs neq; in ſurſuꝫ ab eo in quo ſtatur ire in infinitū. Dico aūt in quo ſtatur ꝙ ipſuꝫ qdē in alio nullo ē. ſed in illo aliud. vt.c. Neq; a prio in id in quo ſtať velut vltimū. dico aūt primū ꝙ ipſuꝫ quidem de alio: ſed de illo nullum aliud. Si igitur hoc erit in negatione ſtabitur.

¶ Atqui pꝫ ⁊ i negatiua demōſtratiōe finē eē ꝓceſſionis: ſi i affirmatiua verſus vtrūq; ſtať: Argir. Supponať.n. fieri nō poſſe vt p̄dicatio aut ab vltimo verſus ſupa: aut a ꝑmo verſus vltimū

in infinitū

in infinitū ꝓficiſcat. Atq; id vltimū dico: qđ nō predicati rōnē: ſ; ſubiecti tm̄modo ſubijt: ſitq; id c. primū aūt id qđ non ſub ijcit cuiq;: ſed ſolū de alio dr̄. Hec ſi ita ſint: erit profecto nis in negatione etiam ſtatus.

¶ Ab breuiat hꝰ qōnes reducēdo ꝓuatiuas ad affirmatiuas. Circa qđ duo facit. qꝛ pͦ ꝓponit qđ intēdit. 2° ꝓbat ꝓpoſitū. d. (manifeſtū eſt aūt. ⁊ in ꝓuatiua demſtratione: qm̄ ſtat ſiqdē in predicatiua). i. in affirmatiua (ſtatur in vtriſq;) in vtráq; ptē in ſurſū ⁊ deorſu;. q. d. ꝙ ſi ſtatur in affirmatiua in ſurſū ⁊ deorſum ſtabit in negatiua i ſurſū ⁊ deorſu;. qđ declarat in terminis. d. (ſi autē ab vltimo) .i. ab infimo (in quo ſtat). i. vltra qđ nō eſt deſcenſus (nō ꝯtingens nec in ſurſu; in infinitū ire) ⁊ exponit ſe qd appellet vltimū in quo ſtat. d. (dico aūt). i. voco vltimū ſu. (in quo ſtat qđ ipm̄ qđ qdem in nullo alio eſt). i. de nullo alio ꝑdicat (ſed in illo aliud). i. ſed alia predicant đ ipſo. q. d. ꝙ ſi eſt ſtatus in aſcēdēdo ⁊ ſu. ſi ēt eſt ſtatus in deſcēdēdo (vt nec a ꝓ). i. a ſupremo ⁊ vlt eūdo ſu. (in id in quo ſtatur velut in vltimū) ⁊ particulare vt. ſ. ſic ꝓcedēdo nō ſit abire in ifinitū ⁊ exponit ſe qd appellet ꝓm̄. d. (dico āt) .i. voco (ꝓm̄ qđ ipſu; qdē ſu. de alio ꝑdicat. (ſed de ipſo) ſu. (nihil aliud) dr̄ (ſi igit hoc erit). i. ſi erit ſtatus in affirmatiua ꝙ nō ꝯtigat in infinitū ire. nec in ſurſum nec in deorſum (⁊ in negatiua ſtabit) ſu. in ſurſum ⁊ in deorſum.

¶ Triplr. n. demrāt nō eē. aūt. n. i quo ē. c. b. omni ineſt. S; in quo ē. b. nulli ieſt. a. Ipſius qdē igit. b. c. Et ſemp alterius diſtātie neceſſe eſt ire in imediata. ꝑdicatiua. n. hec diſtantia.

Argir. ¶ Tripliciter eni; oñdi negatiua ꝯcluſio pōt. Et primo quidē hoc pacto cū b: cuilibet c: ⁊ a: nulli b: cōpetere ſumit. b. c. Igitur ꝓpoſitio: ac interuallū omnino minus ſi medio non vacet: i ea neceſſario reducet: que medio vacāt.

¶ Poſtq; phs ꝓpoſuit hāc veritatē ꝙ ſi eſt ſtatus i affirmatiua ꝙ eſt ēt in negatiua. In pte iſta ſupponēdo ſtatū in affirmatiua ꝓbat ſtatū in negatiua. Circa qđ tria fac. qꝛ ꝓmo facit qđ dcm̄ eſt 2° remouet cauillationē quādā. 3° epilogat circa determinata. ſcđa ibi. (Manifeſtū aūt.) tertia ibi. (Quod quidē igit) Circa ꝓm̄ tria facit ſm ꝙ ꝓuatiua in triplici figura cōcludi pōt. ꝓmo ergo oſtēdit ꝙ in ꝓuatiua ſit ſtatus ꝓut ꝯcludit per ꝓmā figurā. 2° ꝓut ꝯcludit p ſecūdā. 3° ꝓut ꝯcludit per tertiam. ſecunda ibi. (Iterꝝ ſi. b.) tertia ibi. (Tertiꝰ āt ē.) Dicit ergo ꝙ. (triplr eni demrāt nō eē). i. ꝓpō negatiua. Dicit ergo ꝓmo qūo tale nō eſſe. i. talis ꝓpō negatiua oſtēdat p primā figurā. Circa qđ duo facit. qꝛ ꝓmo ex ſuppōne facta ait ꝙ in prima figura ſit ſtatus quātū ad ꝓpōnē affirmatiuā. 2° ex h ꝓbat ꝙ ſit ſtatus quantū ad negatiuā ibi. (Si alterum.) Dicit ergo. ꝙ (aut. n.) ſu. nō eſſe. a. in. c. (qꝛ in quo quide; eſt. b. ꝯtingit). i. ineſſe omni. b. c. hec eſt minor. oē. c. eſt. b. (ſed. a. ineſſe nulli in quo ē. b.). i. nullu;. b. eſt. a. ecce maior. fiet ergo talis ſillꝰs in ꝓma figura. nullum. b. eſt. a. oē c. eſt. b. ergo nullu;. c. eſt. a. ſi ergo ꝓmiſſas huius ſilli volumus reducere ad immediatas (ipſius qdem igit. b. c.) ſ. ipſius minoris q̄ eſt affirmatiua (⁊ ſemp alterius ſpacij). i. quātūcūq; accipiat eſſe alterius ⁊ alterius ſpacij .ſ. ſiue magni ſiue parui (neceē eſt ire in imediata. ꝑdicatiua. n. eſt hec diſtantia). q. d. ex quo ſuppoſitū eſt ꝙ in affirmatiuis itur in imediata. b. c. q̄lecūq; hēat ſpatiū ſiue magnū ſiue paruum ex quo affirmatiua eſt reducere ad

A imediata ⁊ ad aliqd in quo ſit ſtatus. ¶ Notādū autem ꝙ ſi vellē ꝓbare nullum. c. eſt. a. i. nullus hō eſt q̄ʒtitas ⁊ aſſumere ꝓ medio. b. ꝓpō. b. c. poſſet eſſe magne diſtātie ⁊ parue. magne qdē ſi ꝓ. b. accipet ſuba. parue v̓o ſi ꝓ. b accipet animatū. nā nō eſt tanta diſtātia inter hominem ⁊ aiatū q̄ʒta eſt inter hoīe; ⁊ ſuba;. attamē q̄ʒtūcūq; accipiatur. b. c. minor alterius ⁊ alteriꝰ ſpatij ex quo affirmatiua eſt per ſuppoſitionem factam reducet ad ꝓpoſitionem immediatam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed alterꝝ manifeſtū ꝙ ſi in alio non ē priori vt in. d. hoc indigebit in oī. b. eē. ⁊ ſi iterꝝ in aliquo ipſo. d. priore non fuerit illud indigebit i oī. d. eſſe. Quare qm̄ in deorſum ſtat ⁊ in ſurſu; ſtabit. ⁊ erit qđdā pricipiū i quo nō erit. a.

¶ Quippe cum id ſit vt patet affirmatiuū. Alterū aūt interuallū: ſi medio nō vacet: ad id redigi poterit: qđ medio vacat: nam ſi a: non ſine medio nō cōpetat ipſi b: tū aliqd erit: a quo plus ipſu; q̄ʒ a: b. remouet: qđ quidē cuilib; cōpetere: b. oportet atq; illud ſit. d. Rurſus ſi interuallū a: d: nō vacat medio. Aliquid ite; erit: a quo priꝰ ipſu; a: q̄ʒ a: d: remouet. Atq; illud ſit e: qđ qdē neceſſe eſt cuilibet cōpetere d. cū igit eius vie: qua ſuperiora petūtur: finis ſit atq; ſtatus: ſtabitur ⁊ hic tandem: eritq; aliqd ſane primo cui nō cōpetit ipſum. a. Argir.

¶ Oñdit quo mō reducat negatiua. vt qūo reducat. nullum. b. eſt. a. i. nullū aiatū eſt q̄ʒtitas. ideo ait. (Sed alterū). i. ſed ꝓpō altera. vtputa. negatiua. v;. nullū. b. eſt. a. (manifeſtū eſt ꝙ ſi) ſu. a. i. ſi q̄ʒtitas (ſi nō eſt in alio priori. vt in. d.). i. ſi q̄ʒtitas non eſt. i. remouet ab ipſo. d. i. ab ipſo corpore priuſquā ab ipſo. b. i. ab ipſo inaiato (indigebit). i. oportebit (hoc). i. d. ſiue corpus (eē in omni b.). i. omni inaiato (⁊ ſi iterū) ſu. a. i. q̄ʒtitas (non fuerit in alio ꝓori ab ipſo). i. ſi q̄ʒtitas remouebit priꝰ ab alio. vtputa a ſuba ꝓuſq̄ʒ. a. d. i. priuſq̄ʒ a corpore (indigebit). i. oportebit ſu ſuba; (eē in omni. d. quare qm̄ in deorſu; ſtat ⁊ i ſurſū ſtabit). q. d. ꝙ ſi ē ſtatꝰ i ſurſu; ꝙ ⁊ i deorſu;. ſu. i affirmatiuis. cū ḡ hoc mō negatiua reducat ad imediatā accipiēdo ſemp aliqd ſu. ſm ꝓpōnē affirmatiuā ſi ē ſtatus in affirmatiuis. o; ꝙ ſit ſtatus i negatiuis. ⁊ qꝛ ſic eſt (erit qđdā ꝓm̄). i. qđdā ꝓmū (i quo nō erit). i. negabitur ſup. a. i. quātitas. q. d. ꝙ erit dare aliqd a quo ꝓ negabitur quātitas ⁊ ibi erit ſtatꝰ. ¶ Notādū ꝙ ſi aliqd remouet ab aliquo. vtputa. ſi quātitas remouet ab homine. ⁊ ſi ex hoc format ꝓpō negatiua mediata. hoc nō ē niſi qꝛ hō eſt in aliquo ſuperiori. vtputa. in aiali in quo ꝓus nō eſt quātitas. ꝓus. n. nō eſt. i. ꝓus remouet vel ꝓus negat quātitas ab aiali q̄ʒ ab homie. Rurſus ſi adhuc iſta nō ē immediata. nullū aial eſt q̄ʒtitas. hoc eſt qꝛ aliqd eſt ſupra aial a quo ꝓus remouet q̄ʒtitas q̄ʒ ab aiali. hoc ḡ mō mediata reducit ad imediata i negatiuis aſcēdēdo ſm lineā ꝑdicamētalē in affirmatiuis. ⁊ qꝛ ſtatꝰ ē in affirmatiuis o; ꝙ ſit ſtatus ⁊ i negatiuis. ¶ Notādū ēt ꝙ vltimu; ⁊ infinitū appellat illud in quo ſtat. nā ad ſenſu; eſt notu; aliq̄ eē indiuiduū ⁊ de nūero ſingulariu; q̄ de nullo ſubo dñr iō loq̄ns đ ſtatu i deorſu; q̄ſi de magis noto ait q̄m i deorſum ſtat ⁊ in ſurſū ſtabit igit cū dcm̄ ſit ꝙ mediata hoc mō reducit ad imediata in negatiuis. qꝛ ſp accipitur ſurſu; ſm lineā ꝑdicamētalē in affirmatiuis ſi ſtatur ſurſu; in affirmatiuis op; deuenire ad imediatā in negatiuis. erit ergo ꝓncipiū in quo nō erit. a. i. o; dare aliqd in

B (margin, beside "tur quātitas ⁊ ibi erit ſtatꝰ")

C (margin, beside "uis o; ꝙ ſit ſtatus ⁊ i negatiuis")

quo pmū remouebit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Iterum ſi.b.quidem in omne.a.⁊ in.c.autē nullo.a.in.c.nullo erit.

Argu. ¶ Secūdo autem hoc oſtēditur modo. Cū b: cuilibet quidē a: nulli vero c: cōpetere ſumit: ⁊ hoc eni pacto a: nulli cōpetere concludetur.

¶ Oſtēdit quō in negatiua ſit ſtatus put cōcludit p ſecundam figuram. Circa qd tria facit. qr pmo oſtēdit quō negatiua bz ɔcludi p ſecūdam figurā. 2° declarat quod modis talis negatiua bz reduci ad immediata. 3° ſpāliter manifeſtat quō reducat ad imediata per ſecūdā figuraz. ſcōa ibi. (Iter hec.) tertia ibi. (Secūdus autem.) Cōtinuetur aūt ſic. Dcm̄ eſt quō ɔcludat negatiue negatiua per figurā pmā reſtat ergo oſtēn quō ɔcludat per ſecundā. iō ait (Iter ſi.b. qdē in omni.a.) hec eſt maior. vz. omne.a.eſt.b. (in nullo.c.) i. ⁊.b.ſit in nullo.c. hec eſt minor ſ. nullū.c. eſt b. (erit) ſu. ɔcluſum p ſcōam figuraz (.a.in nullo.c.) q.d. q ſi.b.mediū de.a.⁊ de.c.pdicet in premiſſis de vno affirmatiue ⁊ de alio negatiue ɔcludet p ſecundam figurā. nullum.c.eſt.a. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Iterū hoc ſi opz mōſtrare manifeſtū eſt: qm̄ aut p ſurſuz modū mōſtrabit aut p hunc aut per tertium. Primus quidē igit dictus eſt.

Argu. ¶ Si igit hoc oportet oſtendere: aut per mediū ſuperius dictū: aut per hūc vt patet: aut p tertiuz oſtēdetur. At primus eſt dictus.

¶ Oſtēdit quō propoſitio negatiua concluſa in ſecunda figura poſſit reduci ad immediata. d. q (iter ſi oporteat hoc demōſtrare) reducēdo. ſ. ad imediata (manifeſtuz eſt q aut monſtrabitur p ſurſum). i. p ea q̄ dicta ſunt ſurſum. i. p pmā figurā (aut p hanc). i. p ſcōam figurā. (aut p tertium). i. p tertiā figurā (pmus quidez modus dictus eſt) de 3° ſu. dicetur infra. Reſtat ſu. dicere de 2°. ¶ Notandū aūt q ꝫ negatiua ɔcluſa in quacūqz figura hoc mō reducitur ad imediata. qr ſi concludit negatiua. opz q concludat p aliquā negatiuā. tunc q̄reret de illa negatiua vtrū ſit imediata vel nō q ſi nō. concludetur p aliam negatiuā. donec deueniatur ad imediata. verbi gratia. ſi fiat talis ſyll's in ſecūda figura vt ipſe pħs facit. omne.a.eſt.b. nullum.c.eſt.b. ergo nullum.c.eſt.a. hec negatiua nullū c.eſt.a. concluſa eſt per hanc negatiuam. nulluz.c.eſt.b. ſi ergo iſta negatiua eſt immediata. nullū.c.eſt b. habetur intentum. ſz ſi nō eſt imediata ⁊ iterum opz demonſtrare hoc. vz. q nullū.c.ſit.b. vel hoc erit p pimā figurā vel p ſcōaz. vel p tertiā. quō aūt fiat per pimā dictum eſt. quō aūt p tertiā dicet infra. ɔſtā eſt ergo dicere quo modo fiat per ſecundam. ¶ ¶ Deinde cū dicit.

¶ Secundus aūt demonſtrabit. Sic aūt vtiqz demonſtrabit vt q.d.in.b.omni eſt. In.c.aūt nullo. Si neceſſe eſt aliquid eſſe in.b.⁊ iterum ſi hoc in.c.nō erit. Aliud vo i.d.q in.c.nō ē. Igit qm̄ eſſe ſp in ſupiori ſtat ſtabit ⁊ non eſſe.

Argu. ¶ Per ſecūduz aūt hoc oſtēdetur pacto ſiqs d: cuilibet quidē b: nulli vero c: cōpetere ſumpſerit: modo competat aliquid ipſi b: Quod ſi d: ſine medio ſegregat a.c. bene eſt. Sin vero mediū cadit: neceſſe ē illud d: quidem cuilibet ineſſe nulli vero cōpetere c. Cū igit i affirmationib' cū ſupiora petūtur finis occurrat: ⁊ in negationibus itidē hic ſeſe offert tandem.

¶ Declarat quō hoc fiat p ſecūdā figurā. nā ſi p.b. pbat a. nulli ineſſe.c. vtputa ſi p.b.i. ſi p aial qd ieſt oi.a.i. oi homini. ⁊ nulli.c.i. nulli q̄titati. pbat q nullū.c.ſit.a i. nulla q̄titas ſit hō vtputa. ſi fiat talis ſill's. oē.a.eſt. b.i. ois hō eſt aial. nullū.c.eſt.b.i. nulla q̄titas ē aial ergo nullū c.eſt.a.i. nulla quātitas ē hō. hic iſta negatiua. nulla quātitas ē hō. ſiue nullū.c.eſt.a. ɔcluſa ē in ſcōa figura p hāc nullū.c.eſt.b. ſiue nulla quātitas eſt aial. ſi iter hec. nulla quātitas ē aial. ſiue nullū.c.eſt.b. oz reduci ad imediata. p ſecūdā figurā opz accipere aliqd. vtputa.d. qd iſit oi.b. ⁊ nulli.c. vt puta animatū qd ineſt oi aiali ⁊ nulli q̄titati. fiet ergo talis ſill's. oē aial eſt aiatū. nulla quātitas eſt aiata. g nulla q̄titas ē aial. ſi aūt adhuc iſta nō eſſet imediata. nulla q̄titas ē aiata. accipiemus aliqd ſupra aiatum qd ineſſet oi aiato ⁊ nulli q̄titati. ſi g in affirmatiuis non eſt ire in infinitū i ſurſuz opz eē ſtatū in ſcōa figura ſi p talē figurā reducant negatiue. iō ait. q (ſcōa āt mōſtrabit. mōſtrabit āt ſic). q.d. q ſi p ſecūdā figurā iſto mō mōſtrat ⁊ iſto mō reducet negatiua ad imediata (vt q d.). i. accipiendo.d. vtputa. aiatum quod (ineſt omni.b. in.c. autem nullo) ſu. eſt. i. qd ieſt omni aiali ⁊ nulli q̄titati. ⁊ ſubdit (ſi neċe eſt aliqd eē in.b.). q.d. q hec nullū.c.eſt.b. non ē mediata niſi qr oz aliqd eē i.b. nā.d.i. aiatū ē in.b.i. in aiali. ⁊ nō eſt in c. i. in q̄titate. q̄titas.n. pus remouetur ab aiato q̄ ab aiali. qr adhuc ſi iſta non erit imediata. nulla q̄titas eſt aiata. accipiet aliqd ſupra. i. ſupra aiatū qd nō inerit.c.i. q̄titati. iō ait (⁊ iter ſi h). i. ſi.d.i. ſi aiatum (non erit in.c.) (.i. i q̄titati ſu. imediate (aliō vo ē in.d.). i. ſupra aiatū (qd nō eſt in.c.). i. qd nō ɔpetit q̄titate. ⁊ qr i ſurſuz nō eſt abire in infinitū neċe eſt ſtare. iō ait (igit qm̄ eē). i. ſm eē. i. ſm affirmatiuā (ſemp ſtat in ſupiori ſtabit ⁊ non eſſe) i. ſtabit ⁊ negatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tertius autē eſt ſi.a.in.b.omni inſit.c. vo i nullo ſit.b. Non in omni ſit.c.in quo eſt.a.

¶ Tertio hoc oſtēdit pacto ſi a: quidē b: cuilibet competit: c vero nulli eidē ineſt: tūc eni cōcluditur: c: non cuilibet competere a. Argu.

¶ Oſtēdit quō hoc fiat p tertiā figurā. Circa qd tria facit. qr primo format ſillm in hac figura. 2° oſtendit quot modis ɔcluſuz in hac figura poſſit reduci ad imediata. 3° facit reductionē ad imediata ſpālr p hanc figurā. ſcōa ibi. (Iter aūt.) tertia ibi. (Si vo.) Dicit g q (terti' aūt eſt). i. 3° mō ſit h vt cōcludat negatiua i tertia figura quod hoc mō ſit (ſi.a.ſit in oi.b.) hec eſt minor. omne.b.eſt.a. (.c. vo inſit in nullo.b.) hec eſt maior. nullū.b.eſt.c. (nō in omni inſit.c. in quo ē.a.) hec ē ɔcl'o. qddā.a.nō ē.c. diſpoſit' eſt.n. h ſill's in tertia figura vbi oēs ꝫnes ſunt particulares. variat aūt maiorē ⁊ minorē extremitatē. ita q p.a. intelligit extremitatē minorē. ⁊ p.c. maiorē. alr.n. eſſet minor negatiua. ⁊ nihil ſeq̄ret i tertia figura. ¶ Deinde cū dic.

¶ Iter autē hoc aut p ſupius dicta: aut ſimilr demonſtrabitur. illo tamen modo ſtatur.

¶ Et hoc igitur aut per antea dictos modos: aut p hūc tertium oſtendetur. At per illos vt oſtēdimus ſtatur. Argu.

¶ Oſtēdit quod modis poſſit fieri talis reductio ad immediata. d. (Iter aūt hoc). vz. nullū.b.ē.c. ſi nō ſit imediata ⁊ debeat reduci ad imediata (aut hoc erit p ſuperius dicta). i. p pmā ⁊ ſecundā figurā (aut demrabit ſilr). i. per tertiā figuram. appellat.n. hoc demrari ſilr. qr ſiat hec reductio ⁊ hec demratio eo mō quo facta ē ɔcl'o. ⁊ qr fcā ē p tertiā figurā. iō tunc fiet h ſilr qn̄ fiet p tertiā figuram. ⁊ ſubdit

⁊ ſubdit.ꝙ(tñ illo mō).i.p ꝑmā ⁊ ſcđam figurā(ſtatur)
q.d.ꝙ oñſum eſt quō ſit ſtatus in reducēdo negatiuā illo
mō.ſ.p ꝑmā ⁊ ſecundā figuram.reſtat ergo ſolum dicere
A quo ſit ſtatus ſi fiat reductio p tertiā.℄ Notādū autē ꝙ
reducere ꝓpōnē mediatā ad imediatā non eſt facere niſi
ꝙ ꝓpō mediata ſit imediata.ſed hoc eſt ſemp ꝓcedere in
ꝓpōnib⁹ donec in ꝑmiſſis accipiaꝭ ꝓpō imediata.cuꝫ ḡ
factus fuerit talis ſillꝰs in tertia figura.nullū.b.ē.c.oē.b.
eſt.a.ḡ qđdā.a.nō eſt.c.ſi iſta ꝯclō ꝯcluſa ē p ꝓpōnē ime/
diatā hētur intētū.ꝙ ſi nō.tūc nullū.b.ē.c.q̄ fuit ꝑmiſſa
negatiua.iteꝝ opꝫ ſillogizare donec deueniaꝭ ad imedia
ta.qđ q̄liter fiat p primā ⁊ ſecundaꝫ dcm̄ eſt.Reſtat ergo
dicere quō fiat per tertiam.℄ Deinde cum dicit.

℄ Si vero ſic eſt accipiaꝭ iteꝝ.b.in.c.eē in quo
.c.non in omni.e.⁊ hoc iteꝝ ſimlr: qm̄ autem
conceſſum eſt ſtare ⁊ in deorſum manifeſtum
eſt ꝙ ſtabit ⁊ in.c.qđ non eſt.

Argu. ℄ Per hūc aūt oſtēdeꝭ.Si b:qdē ſumeꝭ cuili
bet cōpetere d:ipm vero c:nulli eidem ineſſe.
Atqꝫ d:rurſus cuilibet ineſſe e:ipꝫ vero c.nul
li eidē cōpetere cū igiꝭ ſuppoſitū ſit verſus ēt
infera predicationis affirmatiue ſtatū ac vlti/
mū eē:pꝫ ipſius ēt c:ꝑdicationē negatiuā ſta/
re:tandē ⁊ non in infinitum procedere.

℄ Oñdit quō fiat talis reductio p tertiā.d.(ſi vō ſic ē)vꝫ.
ꝙ opꝫ facē talē reductionē p tertiā figurā.q.d.ſi hec.nul/
lū.b.ē.c.nō fuit imediata ⁊ opꝫ eā ꝓſillogizare i tertia fi/
gura accipieꝭ ſp aliqd ſub.b.qđ remoueaꝭ a.c.⁊ qꝛ nō eſt
in deorſuꝫ abire in īfinitū.opꝫ aliqñ ſtare.iō ait.ꝙ(accipe
b.ineēe.).i.accipieꝭ mediū.e.qđ ſit ſub.b.⁊ cui inſit.b.(i
quo)ſ.ē(.c.nō ē oī).i.a q̄.c.remoueꝭ vlīter(⁊ h iteꝝ ſilr)
.i.iteꝝ ſub.b.accipiaꝭ aliud qđ remoueaꝭ.a.c.(qm̄ āt cō
ceſſuꝫ ē ſtare i deorſum.māifeſtū ē ꝙ ſtabiꝭ i.c.qđ nō ē in
e.).i.totiēs accipieꝭ.e.ſub.e.mediū ſub medio.donec de/
ueniaꝭ ad aliqd in q̄ ſit ſtatus ſub quo nō vlteri⁹ ſit accipe
aliqd a q̄ remoueaꝭ.c.℄ Dubitaret forte aliqs de redu/
ctionib⁹ pħi.⁊ ꝑ p̄t dubitari qꝛ reducit magis pticulares
ad magis vl̄es ⁊ iſto mō dīc eē ſtatū tā in p̄ᵒ q̄ꝫ in ſcđa fi/
gura.qꝛ nō ē abire in īfinitū in ſurſuꝫ.ſꝫ ꝯſtat ꝙ in demꝭa
tionib⁹ ⁊ maxīe in demꝭatiōe potiſſima oēs termi ſunt cō
B uertibiles.ſuperuacuū ē ḡ demꝭatorē laborare adꝫ ꝓbādū
eē ſtatutū in ſurſuꝫ.℄ Dōm ꝙ in demꝭationē ingrediun
tur duo gña ꝑncipioꝝ.vnū ſm ſubaꝫ.aliud ſm v̄tutē.ꝑn
pia.n.ꝓpria ⁊ ꝯuertibilia:cuiuſmodi ſunt diffōnes dicē/
tes ꝓp qd paſſionis igrediunꝭ demꝭatiōes ſm ſubaꝫ.ꝑn/
cipia vō cōia vt cōes ai ꝯceptiōes q̄s vocam⁹ dignitates
igrediunꝭ ſm virtutē.niſi ḡ eēt deuenire ad iſta:⁊ niſi eēt
ꝑncipia ꝑꝑa reſoluere in iſta nihil ꝯtingeret ſcire.ſicut ni
hil ꝯtingeret demꝭare.hꝫ aūt cōes animi ſunt ꝯceptiōes
ex ſupmis ꝑdicabilib⁹.puta ex ente:⁊ ex ptib⁹ entis.naꝫ
h ꝑmᵐ.de q̄libet ꝯtingit eē vl̄ non eē.ſumiꝭ ex ipſo ente.ſi
ab eq̄libus eq̄lia demas.ſumiꝭ a quātitate q̄ ē pars en/
tis.dicere ḡ ꝙ nō ſit ſtat⁹ in ꝑdicatis ⁊ nō ſit deuenire ad
ſupma ꝑdicabilia ē negare cōes ai ꝯceptiōes.⁊ p ꝯñs eſt
negare ſciētiā ⁊ demꝭationē.neceſſariū ḡ fuit pħo ꝓbare
ſtatū in ꝑdicatis ne ꝯtingeret ponere ꝓceſſuꝫ in infinitū.
⁊ p ꝯñs ne ꝯtingeret negare ꝙ nō eēt deuenire ad ꝓpoſi
tiōes ꝑmas ⁊ imediatas cuiuſmodi ſunt cōes animi cōce
ptiones ⁊ dignitates.tales.n.ꝓpōnes p antonomaſiaꝫ
ſunt ꝑme ⁊ imediate.℄ Vlteri⁹ forte dubitaret aliquis
C de eo qđ in ꝓcedētibus dicebaꝭ.vꝫ.ꝙ tales reductiones
nō hñt locū in ꝯuertibilibus.vī.n.ꝙ demꝭator potiſſime
de cōuertibilibus ſe debeat intromittere.℄ Dōm ꝙ po/
ſterioriſta dat artē demꝭandi.ſpāles āt ſcie ꝑꝑe demꝭant
docet.n.poſterioriſta ꝙ demꝭatio dꝫ eē ex ꝯuertibilib⁹.
ſcie tñ ſpāles demꝭant ⁊ ad demꝭandū accipiūt illa ꝯuer
tibilia.in libro ḡ poſterioꝝ nō tradiꝭ ſcia.ſꝫ modus ſcien
di.nō ſpectat ḡ ad poſterioriſtā ꝯſiderare ꝑꝑa cuiuſlibet
diſcipline ſm ſubaꝫ.ſꝫ ſolū ſpectat ad ipſuꝫ tradere hanc
artē gñalē ꝙ q̄libet diſciplina dꝫ ex ꝓprijs demꝭare ⁊ ſic
ſpectat ad poſterioriſtā tradere hāc artē gñalē ꝙ q̄libet
diſciplina dꝫ ex ꝓprijs demꝭare.ita ſpectabat ad poſte/
rioriſtā tradere hāc artē gñalē.ꝙ ꝑmᵃ ꝑꝑa ſunt in cōia re
ſoluēda:imo qꝛ logica magis ē d q̄buſdā cōib⁹ q̄ꝫ de ꝓ/
prijs potiſſime ſpectat ad logicā ꝓbare ſtatū ꝙ ſit deue/
nire ad q̄dā cōia ſiue ad quaſdā ꝓpōnes gñales q̄ ſūt pri
me ⁊ imediate:vltra q̄s nō eſt ꝓcedere.⁊ qꝛ talis redu/
ctio nō ſit p ꝯuertibilia.iō talē reductionē dicit nō hēe lo
D cū in ꝯuertibilib⁹.℄ Vlteri⁹ forte dubitaret aliqs.vtruꝫ
in ꝯuertibilib⁹ habeāt aliquo mō locum talis reductio.
℄ Dōm ꝙ q̄ꝫtū ad ꝑſens ſpectat duplex eſt ordo in reb⁹
ꝑdicatiōis ⁊ ſꝫ cālitatꝭ.⁊ vtrūqꝫ ordinē eſt repire ſub.⁊
ſupra ꝯuerſionē ⁊ equalitatē in ꝑdicabilib⁹.n.eſt repire
ſub ⁊ ſupra.quia ſpēs eſt ſub genere ⁊ gen⁹ ſupra ſpēꝫ.
ē ēt ibi repire ꝯuertētiā ⁊ eq̄litatē.qꝛ diffinitio equaꝭ dif
finito ⁊ cū ipſo cōuertiꝭ:ſicut ēt in ordine cālitatis cauſe
ſuper cāta.qđ ergo eſt p ſe cā alicui⁹ illud eſt ſupra ipm
in talibus aūt cauſis ⁊ cātis veritatē hꝫ qđ dicit.Diony/
ſi⁹ in d di.no.ꝙ nō recipim⁹ cōuerſionē.ſi ergo accipiaꝭ
cāe p ſe nō erit ibi cōuerſio.interpoſitio.n.terre ita eſt cā
quare ſit eclipſis ꝙ nō econtra.ſi accipianꝭ cāe p accñs.
vtputa.ſi accideret ꝙ oē albū eſt muſicū.⁊ ecōtra:quere
reꝭ cā muſicitē aſſignare albū hic eſſet cōuertētia.qꝛ eq̄
hñ muſicū aſſignareꝭ cauſa albi.ſicut ecōuerſo.ſm autē
vtrūqꝫ ordinē eſt ſtatus.nā in ordine ꝑdicabiliū eſt deue
nire ad aliqd qđ nō vlterius reduciꝭ in aliqd ꝑdicabile
in ordine autē cālitatis ſm qđlibet gen⁹ eſt dare aliquid
ꝑmū in illo genere.ſm aūt vtrūqꝫ ordinē ꝓcediꭍ ad im
mediata.vt ſm ordinē ꝑdicabiliū ꝓcediꭍ ad imediata q̄
ingrediunꝭ demꝭationē ſꝫ virtutē ſꝫ ordinē cālitatis ad
immediata q̄ ingrediunꝭ demꝭationē ſm ſubaꝫ.vt ſi hec
paſſio ineſt ſubiecto mediāte alia paſſione.⁊ alia paſſio
mediāte alia paſſione eſt deuenire ad aliq̄ꝫ paſſionē que
immediate egrediꭍ a ſubō.ꝓpō ergo facta ex tali paſſio/
ne ſubiecto poterit eſſe premiſſa in ſillꝰo demꝭatiuo.ſꝫ ſꝫ
ꝙ hui⁹ nō erit ꝯclō.ꝙ ſi cōcluderet talis paſſio ſm ꝙ hu
ius hoc eēt ſolū ſm diffinitionē ſubiecti.qꝛ mā ſubiecta
cū forma q̄ ſunt ꝑncipia ſubi ſunt cā oīuꝫ accidētiū q̄ hūt
in ea.diffinitio ergo ſubiecti q̄ aggregat in ſe principia
ſubi.dicēs ꝙ poterit eſſe mediū ad ꝓbādū talē paſſionē
ſꝫ diffinitio ſubiecti nō eſt cā altera a ſubō.demꝭatiuo āt
debet eſſe per cām alterā a ſubiecto ⁊ ab eo qđ predicaꝭ
de ſubiecto.vt ſi hēe tres ꝓbaꝭ d triāgulo p hēe angulū.
oꝫ ꝙ hēe āgulū ſit quid alteꝝ ab vtroqꝫ.dicam⁹ ergo ꝙ
prima paſſio ſm ꝙ hui⁹ ē indemꝭabilis de ſubiecto.vtꝑ
aut poſſit aliquo mō demꝭari.declarabiꭍ cū diſputabiꭍ
de medio demꝭationis.nunc aūt ſcire ſufficiat ꝙ cōuerti
bilia ſm ꝙ cōuertibilia nō ſunt vtilia ad reducēduꝫ pro
poſitiones mediatas ad immediatas.vt cōuertibilia ſꝫ
ꝑdicationē nō ſūt vtilia vt reductio imediata.vt ꝑncipia
q̄ ſumunꭍ ex ordine ꝑdicabiliū.cōuertibilia aūt ſm cāli
tatē cuiuſmodi ſūt cāe p accñs q̄ eque ⁊ icōuertibilr ſūe
cāe ſibiīuicē nō ſunt vtilia vt fiat reductio i ꝑmas per ſe
paſſiones ex q̄b⁹ ſunt ꝓpoſitiōes aliquo mō ꝑme ⁊ ime
E diate.℄ Vlterius forte dubitaret aliqs de eo qđ dcm̄ ē
de reductionē imediatā p tertiā figurā.nā talis reductio
nō eſt p accipe ſupra:ſed p accipe ſub:ſꝫ quē modū itur
non ad imediata ſed ad mediata.vtputa.ſi fiat ⁊ varien/
tur termini.ita ꝙ.c.poniꭍ maior extrēitas.⁊.a.minor ⁊t

guat̄ ğ nullū.b.eſt.c.i.nullū corp⁹ eſt icorporeū.oē b.eſt.a.i oē corp⁹ eſt ſuba.ğ qðdā.a.nō eſt.c.i.qdā ſuba nō ē in corpea.hec āt negatiua ɔclō ɔcluſa ē p negatiuā pmiſſaꝫ hāc.nullū.b.ē.c.i.nullū corp⁹ eſt icorporeū.ſi ğ lteꝝ ðberet h̄ ſillogiȥari p tertiā figurā oporteret ꝙ acciperet aliqd ſub.b.a.quo remoueret.c.vtputa.e.ꝛ.p.e.intelligat aial qð eſt ſub.b.i.ſub corpe.ꝛ remouet.a.c.i.ab icorporeo. ℭ Formabit ğ ſic ſill'a.nullū.e.eſt.c.i.nullū aial eſt incorporeū.oē.e.eſt.b.i.oē aial eſt corp⁹.ğ qðdā.b.non eſt.c.i.qðdā corp⁹ nō eſt icorporeū.ꝙ ſi adhuc vellem⁹ vlterius pcedet acciperem⁹ aliqd ſub.e.i.ſub aiali.vtputa.hoieꝫ q ēt itelligat p.e.ita ꝙ ſit.e.ſub.e.nō eſt aūt abire in infinitū.ſtabit ğ i aliq.e.i.in aliquo accepto ſub medio cui nō inerit.c.ſꝫ ɔſtat ꝙ ſic pcedēdo nō imus ad imediata:ſed ad mediata.nā hec eſt magis imediata.corp⁹ nō eſt icorporeū ꝗꝫ h̄ fuit accepta ſub.vꝫ aial nō ē icorporeū.ꝛ h̄.aial nō ē icorporeū nō ē ita mediata ſic q fuit accepta ſub.vt hō nō ē in corpore⁹:vñ ꝙ ph̄s teneat ordinē ɔ̃uū. ℭ Dōꝫ ꝙ imediatū eſt idē qð pm̄ᵐ.imediatū.n.ſupra habitū eſt primū:ꝛ imediatū idē dico.primū aūt dupl'r ɔtingit accipi.vel ſm ſupremū in deſcēdēdo.ꝛ iſta ſunt ſimpl'r pma.qꝛ nō eſt medium.p qð poſſint pbari cū ſint ſimpl'r imediata.Alio⁹ accipit pmū in infinito ꝛ ſm aſcēſum.vt illud a quo pmo incipit aſcēſus.p pmā ğ ꝛ ſcðaꝫ ſit reſolutio ad prima ꝛ imediata.i.ad ſuprema a qbus icipit deſcenſus.p tertiā aūt figurā ſit reſolutio ad prima ꝛ immediata.i.ad infima q p accipimus in aſcēdendo.equocat ğ ibi de immediato.nec vacat hoc a pposito.qꝛ expedit ſecundū omnem proceſſum tam ſecundum ſuperius ꝗꝫ ſecundū inferius venari ſtatum. ℭ Deinde cum dicit

ℭ Manifeſtū āt ē qm̄ ꝛ ſi nō vna via demrēt:ſꝫ oīb⁹ aliqñ qdē ex pma figura:aliqñ vo ex ſcða aut tertia:qm̄ ꝛ ſic ſtabit.finite.n.ſūt vie.Finita āt finite mltotiēs ſūpta finiri neceſſe eſt oīa.

Argir. ℭ Perſpicuū aūt ē:ꝛ ſi nō vna via ſꝫ vniuerſis oñdit:nūc p primā nūc p ſcðaꝫ:nūc p tertiā figurā:vt patuit hoc ēt pacto ſtare:ac finē ipſi⁹ eſſe:he nāqꝫ finite:ea vero que ſunt finita finities:neceſſe ē vniuerſa eē finita.

ℭ Remouet ꝗddā cauillationē poſſēt oriri ex dictis.Diceret forte aliqs ꝙ ſi ɔcludat aliqua ppō in aliq figura ꝙ nō ibit ad infinitū ſm illā figurā.ſi ɔcludatur negatiua in pma figura:ſi pſillogiȥaret oībus modis:qbus pōt pſillogiȥari in illa figura.nō ibit in infinitū.ſꝫ ſiat talis pſillogiȥatio oībus modis qbus pōt fieri in qlibet figura.diceret aduerſarius ꝙ tales pſillogiȥatiōes erūt infinite.ſed hoc eſt ridiculū dicere.qꝛ cū finite ſint figure ꝛ finite ſint pſillogiȥatiōes in qlibet figura ſiēt plures tales pſillogiȥatiōes p oēs figuras ꝗꝫ p vnā tm̄.nō tm̄ poterūt eſſe infinite.qꝛ finitū finities ſumptū ipoſſibile ē ꝙ faciat infinitū.iō ait ꝙ(manifeſtū eſt aūt qm̄ ſi nō vna via demrat ſed oībus)ita ꝙ p oēs figuras ſiāt tales reductiōes ꝛ pſillogiȥatiōes vt(aliqñ qdē ſiāt ex pma figura aliqñ qdē ex ſecūda vel tertia.manifeſtū eſt qm̄ ſic ſtabit.finite aūt ſunt vie.)ideo ſubdit ꝙ(finite aut finita multotiens).i.aliquotiēs nō finities(ſumpta.neceſſe eſt omnia finiri)ideſt omnia eſſe finita. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Quoniam quidē igitur in priuatione ſiquidem ꝛ in eſſe ſtatur manifeſtum eſt.

Argir. ℭ Patet igit in negatione ſtatum ac fineꝫ eē:ſi in affirmationibus ſtatur.

ℭ Epilogat circa determinata.d.(ꝙ qdē igit ſtant in priuatione).i.in negatione.(ſi quidē ſtat ꝛ in eſſe.).i.i affirmatione(manifeſtum eſt)ſup.ex dictis ſupra.

ℭ Sed ꝙ in illis logice aliqd quideꝫ ſpeculent hoc manifeſtū ſit.In his qdem igit q in eo ꝙ qd eſt predicant patens ē.ſi.n.eſt diffinire aut ſi notū ē ꝙ qd erat eē.infinita autē nō ē tranſire.Neceſſe ē ergo finiri in eo ꝙ qd ē predicantia. te.c.35

Argir. ℭ At idipſum ꝛ illis ita eē patebit:ſi pmū diſſerēdi mō deīde reſolutiue id ɔtēplabimur.In his itaqꝫ veꝝ id eē pꝫ:q de diffiniēdis reb⁹ dñr earūdēqꝫ diffinitionē ingrediuntur.

ℭ Poſtꝗꝫ ph̄s abbreuiauit qōnes ꝛ reduxit pinatiuas ad affirmatiuas.ꝛ media ad extrema.In pte iſta pſequit̄ ð itento.vꝫ.ꝙ ſm aſcēſuꝫ ad extremū ſurſum.ꝛ ſm deſcenſuꝫ ad extremū deorſuꝫ nō ſit in infinitū ire.Circa qð duo facit.qꝛ pmo ad hoc oſtendēdum adducit rōnes magis cōes ꝛ logicas.2° magis pprias.ibi.Analetice aūt.)Circa pᵐ duo facit qꝛ pmo pbat hoc ſpāl'r de pdicatis ſubalib⁹ 2° gñal'r de predicatis oībus ibi.(Vl'e autem vel cōiter.) Dic ğ.(Sꝫ ꝙ q).i.ꝙ aliq(ſpeculāt logice).i.p rōnes logicas ꝛ cōes(i illis).i.in extremis ꝙ ſu.i talib⁹ nō ſit abire in infinitū(hoc manifeſtū ſit)ſu.ex dictis.ꝛ pmo in pdicatis ſubalib⁹.iō ꝙ(in his qdē igit q in eo qð qd pdicant.patēs eſt)ſu.ꝙ talia extrema vt ſ'ſe a ſurſum in deorſum.vel ecōuerſo nō eſt abire in infinitū.cuius rō ē nā(ſi.n.eſt).i.ſi ɔtingit(diffinire)ſu.aliqd(aut ſi notuꝫ eſt ꝙ aliquid erat eſſe).i.ꝙ ē dare diffōneꝫ alicui⁹(infinita aūt non eſt trāſire.)vñ qꝛ ſic ē)pdicātia i eo qð qd eſt).i.diffinientia ꝛ pdicata ſubalia(neċe ē finiri).i.finita eē. ℭ Notanduꝫ aūt vim rōnis h⁹ in hoc conſiſtere.ꝙ ſi pdicata ſubalia ꝛ diffiniētia irēt in infinitū.qꝛ ipoſſe ē infinita ptrāſire nihil eēt diffinibile.cū ğ aliqd ſit diffinibile:ꝛ cū notū ſit ꝙ ſit aliqd diffinibile.ꝛ ꝙ aliqd ē qð hꝫ ꝙ qd erat eē.i.diffōnē notū dꝫ eſſe ꝙ ipoſſe ē talia infinita eē. ℭ Dubitaret forte aliqs.vñ notū ſit ꝙ ſit aliqd diffinibile. ℭ Dōꝫ ꝙ ex hoc eſt aliqd diffinibile ex eo ꝙ eſt aliqd actu in aliq ſpē.vñ dꝛ in 2° ph̄y.ꝙ dū aliqd eſt in potētia puſqꝫ accipiat ſpēꝫ ſm rōnē nō dicimus eē tale vel tale:ſꝫ cū ē in actu tunc diffiniētes illud dicimus ꝙ ē os vel ꝙ ē caro.Si ergo notū ē ꝙ entia ſunt id qð ſunt.ꝛ ꝙ ſunt in aliq ſpē notū dꝫ eſſe ꝙ eſt aliqd diffinibile.diffinitio aūt aggregat totuꝫ.vñ ſi hec eſt diffinitio hoīs.ꝙ ē aial bipes.ꝛ iteꝝ aial diffinit.ꝙ eſt ſuba aiata ſenſibilis.diffinitio hoīs totum ɔgregat erit ğ hō ſuba aiata ſenſibilis bipes.ſi.n.aial ponit i diffinitione hoīs.ꝛ aial ē qd diffinibile.ignota erit diffinitio hoīs ſi ſit ignota diffinitio aialis.nō erit ğ nota diffinitio alicuius.niſi ſint nota diffiniētia:diffinientia aūt nota eē non poſſunt ſi ſint diffinibilia.niſi ſciātur eoꝝ diffinitiones.ſi ergo predicata ſubalia in infinitum:oportebit infinita cōgregare.hoc autem eſt impoſſe.hoc ergo poſito.nihil erit diffinibile. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Vniuerſaliter autem ſic dicimus.

ℭ Vniuerſaliter aūt dicamus hoc pacto. Argir.

ℭ Oñdit hoc vl'iter in oībus pdicatis ꝙ nō ſit abire i infinitum.Circa qð duo facit.qꝛ pmo pponit qð intendit.2° exequitur de intēto.ibi.(Eſt.n.veꝝ.)Cōtinuet autem ſic.nō ſolum in predicatis ſubſtantialibus(autem)p ſꝫ(ſꝫ vl'e).i.vl'iter in oībus predicatis(ſic dicimus)ꝙ ſu.non itur in talibus in infinitum. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Eſt.n.vere dicere albū ambulare ꝛ magnuꝫ illud lignū eē ꝛ iteꝝ lignū magnū eſſe ꝛ hoiem ambulare.Alteꝝ igit ē dīe ſic aut illo modo.

ℭ Cum

Argir. ¶ Fit enim vt vere dicatur cum album ambulare: ⁊ magnum illud dicitur eſſe lignum. Et rurſus lignum magnum eſſe: ac hominē ambulare. At differt hoc: ⁊ illo dicere modo.

¶ Exequit̄ de intēto. Circa ꝙ duo facit. qꝛ primo p̄mittit quedā p̄ambula neccia ad propoſitū. 2° ꝓbat eſſe ſtatū in oībus p̄dicatis. ibi (Aut.n. ſicut ſubſtantia.) Propter p̄mum ſciēdū eſt. ꝙ ſi aliqua requirunt̄ neccia ad ꝓbandū ſtatū i predicatis. vel h̄ eſt rōne p̄dicatoꝝ accñtaliū ꝓut talia p̄dicata ꝯparant̄ adinuicē. vel rōne p̄dicatoꝝ ſubalium ꝓut talia p̄dicant̄ ad accñtalia. vel rōne p̄dicatoꝝ oīum. Primo ḡ premittit q̄dā de predicatis accñtalibus 2° de predicatis ſbalib⁹. 3° de predicatis oībus. ſcd̄a ibi. (Quare aūt in qd) tertia ibi. (Amplius ſi non h̄.) Circa p̄mū duo facit. qꝛ p̄mo diſtinguit tres modos predicationis accñtalis. ⁊ dic̄ illos modos eē adinuicē alteros. ſcd̄o d̄terminat de vnoquoq3 illoꝝ moꝝ. ibi. (Cū enim album) tres.n. modi predicatiōis accñtalis ſunt: qꝛ vel predicat̄ accñs de accñte. vt albū ambulat. vel ſuba de accñte vt magnū eſt lignū. vel accñs de ſuba vt lignū eſt magnū. vel hō ambulat. Jō ait ꝙ. (eſt.n. veꝝ dicere albū ambulare) ecce accñs d̄ accñte (⁊ magnū aliqd̄ lignū eē) ecce ſba de accñte (⁊ iteꝝ lignū ē magnū. ⁊ hoīez ambulare) ecce accñs de ſubo. Et ſubdit ꝙ) igit̄ ſic dr̄e. aut illo mō ē alterum) .i. diuerſu3. q.d. ꝙ iſti mōi accñtales adinuicē dr̄nt

A ¶ Notandū aūt ꝙ cū poſuiſſet tres modos predicationū accñtaliū inuit eē duos modos cū dixit ꝙ dic̄ h̄ mō ē alteꝝ ab illo. nā p̄mi duo modi icidunt quodāmō in vnū modū. vz. i predicationē idirectam. nā ꝙ accñs ſubijcit̄ accñti. vel ꝙ accñs ſubijciat̄ ſube. ſp ē idirecta p̄dicatio ⁊ talib⁹ p̄dicatiōib⁹ nō vtit̄ demſtatoꝛ. cū ḡ aut accñs p̄dicat̄ de ſuba vel de ſubo. tūc ē p̄dicatio directa. Jō ꝯ duos p̄mos modos. vz. ꝯ albū ambulare. ⁊ ꝯ magnū eē lignū diuiſit tertiū modū q̄ſi ſm modū. d. ꝙ ⁊ iteꝝ dicimus lignū eē albū magnū ⁊ hoiem ambulare. vbi accñs p̄dicatur de ſba vel de ſbo.

B ¶ Dubitaret forte aliquis. vtrū verum ſit ꝙ ſp predicatio ſit indebi'a ⁊ indirecta q̄n accñs ſubijcit̄ ſiue ſubijciat̄ accñti ſiue ſube. ⁊ vtrū veꝝ ſit ꝙ tali p̄dicatione nō vtit̄ demſtatoꝛ. Et vi ꝙ nō: qꝛ tūc geometria nō diceret lineā eſſe curuā nec triāgulū h̄re tres cu3 linea ſit accñs ⁊ triāgulus accñs.

C ¶ Dōm ꝙ cū dicim⁹ indirectas eē p̄dicatiōes nō ſolū q̄n accñs ſubijcit̄ ſbe. ſ3 ēt q̄n ſubijcit̄ accñti. intelligēdū ē de accñtib⁹ illis q̄ non ſm ſe ſed p aliqd alteꝝ ſubijciūtur accñtib⁹ alijs. vt ſi dicat̄ albū ambulare. albū.n. ſm ſe nō ſubijcit̄ ambulationi. ſ3 hoc ē p aliqd alteꝝ. vt qꝛ albedo accidit hoi vel eq̄ cui cōpetit ambulare. nō aūt hoc intelligendū ē de his q̄ ſubijciūt̄ ꝓprietatibus ſuis ſicut triāgulus p ſe cōparat̄ ad h̄re tres ⁊ linea ad rectitudinē vel ad curuitatē.

D ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quō differant iſti tres modi p accñs. ¶ Dōm ꝙ cū accñs p̄dicat̄ de accñte ibi cōcurrit triplex modus p accñs. cū ſba de accñte duplex ⁊ cum accidens de ſba vn⁹. Nā cū accñs ſubijcit̄ accñti: vt puta albū ambulat ibi eſt tria cōſiderari. accñs ſbm ⁊ accñs ⁊ illud rōne cuius ſubijcit̄. vt albū ē ibi ſbm. ambulare p̄dicatū. ⁊ ſoꝛ. vel hō qd̄ ibi intelligit̄ ē illud alteꝝ tm̄ rōne cuius hoc de illo p̄dicat̄ ſm h̄ eſt ibi hitudo p accñs. Nā ſoꝛ. p accñs cōparat̄ ad albū. ⁊ albū p accñs compat̄ ad ambulationē. ⁊ ſoꝛ. p accñs cōpat̄ ad ambulationez. ſed ſi ſba p̄dicat̄ de accñte vt ſi dicat̄ album eſt homo ad huc eſt ibi conſiderare tria. ſed ſm illa tria nō ſunt ibi niſi duo modi p accñs. eſt.n. in h̄ locutione cōſiderare albū qd̄ ſubijcit̄. ⁊ hoiem q predicat̄. ⁊ ſoꝛ. rōne cuius hō d̄ albo p̄dicat̄. ſ3 ſm iſta tria ē ibi duplex modus p accñs. Nam ſoꝛ. accñtalr̄ cōparat̄ ad album ⁊ albū accidentaliter ad hoiem. ſoꝛ. tamē eſt eēntialr̄ homo. cū vo accñs predicat̄ de ſubſtātia. vt ſi dicat̄ hō eſt albus. ibi non eſt niſi duo cōſiderari. ⁊ ſm illa duo ē vna habitudo per accidens eſt.n. ibi ꝯſiderare hoiem q ſubijcit̄ ⁊ album qd̄ predicat̄. ⁊ ſi dicat̄ ꝙ eſt etiam ibi tertiū. vz. ſoꝛ. cui ineſt albedo. vt ſi dicat̄ ꝙ hō ſi ē alb⁹ niſi qꝛ ſoꝛ. ē alb⁹. dici dz ꝙ hic ſoꝛ. nō facit eēntialr̄ tertiū qꝛ eſt eēntialr̄ hō duo ḡ eſt ibi cōſiderari hoiem ſbm. ⁊ albū predicatū. ⁊ ſm illa duo eſt vna habitudo per accidens. qꝛ vnum ad aliud accidentaliter comparatur. ¶ Deinde cu3 dicit.

¶ Cum enim albū quidē eſſe dico lignū: tunc dico qd̄ cui accidit albu3 eſſe lignū eſt. ſed nō quod ſubiectum ligno album ſit. Et nāq3 neque quod album eſt. neq3 quod vere album aliquid factum eſt lignum quare non eſt hoc ſm ſe ſed aut ſecundum accidens.

¶ Nam cum album dico eſſe lignum: tum lignum id eſſe dico: cui accidit vt ſit albu3: ſ3 nō album eſſe ſubiectum ipſius ligni. Non enim aut album ſimpliciter erat: aut aliquod album deinde factum eſt lignum. Quare nō dicitur hoc pacto niſi per accidens. Argir.

¶ Exequit̄ de oībus his modis. Circa qd̄ tria facit qꝛ primo exequit̄ quō ſba p̄dicat̄ de accñte. 2° quomō accñs d̄ ſba tertio quō accñs de accñte. ſcd̄a ibi. (Cu3 vero dico) tertia ibi. (Cum muſicū) Dicit ergo (Cum.n. album qdē dico eſſe lignum tunc dico ꝙ cui accidit album eſſe eſt lignū ſ3 nō ꝙ ſubm ligno albū ſit) q.d. ꝙ album p ſe non ſubijcit̄ ligno. ſ3 alicui accidit eē qd̄ p ſe ſubijcit̄ ligno. ⁊ ſubdit q̄re p ſe albū non poteſt eē ſubm ligno. d. (⁊ nāq3 neq3 quidē cū albū ſit) ſu. vere eſt lignū neq3 qd̄ eſt albu3 aliqd vere factū ē lignū. q̄re nō eſt vniuerſale ſup. vere p̄dicari lignū de albo (ſed aliquid ſm accñs)

E ¶ Notandū aūt ꝙ aliqd v̄e ſubijcit̄ alicui dupl̄r. vel qꝛ vere eſt illd̄ ⁊ ſic eſt predicatio eēntialis: vt hō ſubijcit̄ aiali. qꝛ v̄e eſt aial ⁊ eēntialr̄ aial ē ſoꝛ. hoi ⁊ qꝛ ē eēntialr̄ hō aut h̄ ē nō ꝙ ſit v̄e eēntialr̄: ſ3 qꝛ eſt factū illud ſicut ſbm ſubijcit̄ accidenti in ſbo ſit accñs neutro aūt iſtorum modorum album ſubijcitur ligno qꝛ nec eſt eēntialr̄ lignū nec i albo ſit lignū: imo ecōtrario in ligno albū. ¶ Deinde cū dicit

¶ Cum v̄o lignū album eē dico nō ꝙ alteꝝ aliqd̄ ſit albū. Illi autē accidit lignum eſt.

¶ Cum aūt lignū album eſſe: tunc nō dico aliqd aliō albū eē. Atq3 illi vt ſit lignū accidere. Argir.

¶ Oñdit quō accñs p̄dicatur de ſubſtantia vel de ſbo dicens (cū vero dico lignū eſſe albū non ꝙ aliquid alterum ſit album ⁊ illi accidit lignū (.q.d. ꝙ lignū ſubijcit̄ albo nō p aliquid aliud eēntialr̄ a ligno. album vero ſubijcit̄ ligno p aliqd aliud eēntialiter ab albo vt p aliqd̄ particulare lignū. ſed lignū non ſubijcit̄ albo p aliquid aliud eſſentialiter a ligno. ¶ Deinde cu3 dicit.

¶ Ut cum muſicū albū eē dico. tūc enī q̄m hō eſt alb⁹ cui accidit muſicū eē dico. S3 lignū eſt ſubm qd̄ vere factum eſt albū nō qd̄ aliud alterum ē3 qd̄ vere ē lignū aut lignū aliquod.

¶ Ueluti cum dico muſicum albu3 eſſe: tunc enim hominem cum album eſſe dico: cui accidit vt muſicus ſit: ſed lignum eſſe ſubiectum quod quidem nihil aliud erat: ē3 aut abſolute lignū: aut aliqd̄ lignu3: deinde factū ē albū. Argir.

℃ Oñdit quõ accñs ꝑdicat̃ ð accñte. circa qð tria facit. qꝛ ꝑ oñdit quõ accñs ꝑdicat̃ de accñte. 2° reſumit quõ accidẽs ꝑdicat̃ de ſubõ. 3° declarat inter hos tres modos qs ſit rect⁹ ꝑdicatiõis mod⁹. 2° ibi (Sʒ cũ lignũ.) 3° ibi. (Si ḡ opʒ.) Dicit ḡ (vt cũ muſicũ albũ eẽ dico tunc). ſu. ſubm ſubijcit̃. ſup. ꝑ accñs rõne ei⁹ cui accidit muſica. Unde ait ꝙ. (tunc enĩ dico muſicũ albũ. qm̃ hõ eſt alb⁹ cui accidit eẽ muſicũ). q. d. ꝙ talia v̾ificant̃ ꝙ accñs ꝑdicet̃ de accñte. qꝛ ambo inſũt eidẽ ſubõ vt albũ ꝑdicat̃ de muſico. qꝛ vtrũqꝫ accidit homini. Reſumit aũt quõ accñs ꝑdicat̃ de ſubõ vel de ſuba qꝛ h̃ nõ eſt rõne alteri⁹: ſʒ rõne ſuijpſius. Jð ait (ꝙ ſi lignũ ẽ ſubm) ſu. albi. qꝛ (ꝙ v̾e ſubm factũ nõ ẽ ꝙ aliqd alteꝝ q̃ʒ qð v̾e eſt. eſt lignũ aut lignuʒ aliud). q. d. ꝙ ſi lignũ ſubijcit̃ albo hoc non eſt ꝙ ſit factũ album aliud q̃ʒ lignũ. nã aliqð lignũ nõ ẽ aliud eẽntialiter q̃ʒ lignũ. ℃ Notãdũ aũt ꝙ in h̃ phs rñdet tacite obiectioni. Nã ne aliqs obijceret ꝙ lignũ ẽ albuʒ. qꝛ aliqð lignũ ẽ albũ. iõ ait phs ꝙ vere lignũ ẽ albũ aut aliquod lignuʒ dans ꝑ hoc intelligere ꝙ aliquod lignum nõ ẽ aliõ eẽntialiter ꝙ lignũ. quare ſi lignũ ſubijcit̃ albo qꝛ aliqð lignum ẽ albũ nõ ꝑꝑ hoc dici dʒ ꝙ lignũ ſubijciat̃ albo ꝑ aliqd aliud. Nã vt dcm̃ eſt qðdam lignũ non eſt aliqd aliud eẽntialiter a ligno. ℃ Deinde cuʒ dicit. f

℃ Si igitur oportet nomina ponere ſit ſic dicere predicari. Sed illo modo aut nequaq̃ʒ predicari aut predicari quidem non ſimplr̃ eſt ſʒ aut ſm accidens predicari.

Argir. ℃ Quod ſi oporteat nomina ponere: hoc quidem dicere pacto ſit predicare. illo autẽ pacto aut nullo pacto ꝑdicar̃: aut abſolute: ſʒ ꝑ accidens predicare dicatur.

℃ Declarat inter hos tres modos qs ſit rect⁹ mod⁹ ꝑdicationis. Circa qð tria facit. qꝛ ꝑ facit qð dcm̃ eſt ſcðo ex his dixerat oñdit ꝙ ſubʒ ſꝑ dʒ ſubijci ⁊ accidẽs ꝑdicari. 3° q̃ dixerat adaptat ad ꝓpoſitũ. 2° ibi. (ẽ aũt tãq̃ʒ.) 3° ibi. (Subijciat̃ igit̃.) Dicit ḡ. (Si ḡ dʒ noĩa iponẽ) ſu. ſm ꝑdicatiões ꝓꝑias vt noĩemus illas eẽ ꝑdicatiões q̃ ſũt ꝑdicationes recte ⁊ ꝓꝑe (ſit ſic dicẽ ꝑdicari). i. hoc mõ dicamus fieri debẽ ꝑdicationẽ qñ ſbm vel qñ ſuba ſubijcit̃. ſed illo mõ). vʒ. qñ ſubijcit̃ accñs vt qñ ꝑdicat̃ accñs de accñte vel ſuba de accñte (aut nequaq̃ʒ eſt) ſup. ꝓꝑe (ꝑdicari. aut eſt quidẽ nõ ſimplr̃ ꝑdicari. ſed ꝑdicari ſm qd) accidit. n. accñti ⁊ extraneũ eſt ab ipſo ꝙ ſubijciat̃. Naʒ accidit albo ꝙ ſubijciat̃ muſico vel homini. qꝛ hoc nõ eẽ ſm ſe. ſʒ rõne indiuidui qð implicat̃ in albo ꝙ idiuiduũ eſt eẽntialiter aliud ab albo. ℃ Deinde cum dicit.

℃ Eſt aũt tanq̃ʒ albũ quidẽ quod predicatur. ſed ſicut lignum eſt de quo predicatur.

Argir. ℃ Eſt autẽ id quidez quod predicatur: vt albũ id vero de quo predicatur vt lignum.

℃ Ex his q̃ dixerat oñdit ꝙ ſubm ſꝑ dʒ ſubijci. accñs aũt ſm ꝙ huius dʒ ꝑdicari. nõ aũt ſubijci. iõ ait ꝙ (eſt autem tanq̃ʒ albũ qd qð ꝑdicat̃). i. qð ſe hʒ vt accñs ſicut albuʒ dʒ ꝑdicari nõ aũt ſubijci. (ſed ſicut lignũ ẽ de quo ꝑdicatur). i. id qð ſe hʒ ſicut lignũ ⁊ ſicut ſubm eſt id de quo ꝑdicat̃. i. id quod debet ſubijci. ℃ Deinde cum dicit.

℃ Subijciat̃ igitur ꝑdicatũ predicari ſemp ð quo predicat̃ ſimpliciter. ſed non ſm accñs. Sic. n. demonſtrationes demonſtrantur.

Argir. ℃ Supponatur igitur id quod predicatur abſolute: ſemper de eo de quo dicitur ſed non ꝑ accidens predicari. Hoc enim pacto demonſtrationes demonſtrant.

℃ Que dixerat adaptat ad ꝓpoſitũ. vʒ. ꝙ in demſtrationibus debẽt fieri ꝑdicatiões ſimplr̃. vʒ. vt ſubʒ ibi ſubijciatur ⁊ paſſio ꝑdicet̃. hoc. n. mõ demſtratiões vtunt̃ ꝑdicationibus. iõ ait. (i. Subijciat̃ igit̃). i. ſuppõat̃ (ꝑdicatũ) ſup. in demſtrationib⁹ (ꝑdicari de quo predicatur ſimplr̃ ſed nõ) ꝑdicari (ſm accñs. ſic enim demſtrationes demonſtrant.) ⁊ hoc mõ. ſ. demſtrationes vtuntur ꝑdicationib⁹ qꝛ vtuntur predicationibus directis ⁊ ſimpliciter.

℃ Quare aut in qð qd ẽ: aut quoniã quale: aut q̃ʒtum: aut ad aliqd: aut faciẽs. aut patiẽs. aut vbi. aut quando cũ vnum de vno ꝑdicabitur.

℃ Quare cum vnũ predicatur de vno illud aut ſubit rationem eorum que diffiniendo ſubo cõpetũt. aut eſt quale: aut q̃ʒtum: aut ad aliqd aut agẽs: aut patiẽs: aut vbi: aut quando. Argir.

℃ Poſtq̃ʒ ꝑmiſerat phs q̃dã neceſſaria ad ꝓpoſitũ ſupta ex ꝑte ꝑdicatoꝝ accñtaliũ. In ꝑte iſta vt dicebat̃ ꝑmittit q̃dã neceſſaria ad ꝓpoſitũ ſumpta ex ꝑte ꝑntoꝝ ſubalium. Circa qð duo facit. qꝛ ꝑ facit qð dcm̃ ẽ. ſecũdo remouet q̃ſdã cauillatiões q̃ poſſẽt hĩe ortũ ex dictis ibi. (Quecũqꝫ v̾o nõ ſʒ ſbaʒ.) Circa ꝑ^m tria facit. ꝑ ipe diſtigint ipa ꝑdicata. ſcðo deſcribit q̃ ſunt ꝑdicata ſubalia. tertio oſtẽdit ꝙ nõ ſunt talia ꝑdicata accñtalia q̃lia ſunt predicata ſubalia. ſcða ibi (Amplius qdẽ ſubam.) tertia ibi. (Quecũqꝫ.) Diſtinguit primo ergo ipſa ꝑdicata dicẽs. (Quare) ſupple q̃cunqꝫ ꝑdicat̃ (aut) ſu. ꝑdicat̃ (in eo ꝙ qd). i. ſubſtantialiter (aut qñ quale aut quantuʒ aut ad aliqd aut faciens aut patiens aut vbi aut quando). q. d. ꝙ diuerſitas predicatorum eſt ſm diſtinctionem predicamẽtorum vt ſm ꝙ ſunt varia predicamenta ita ſunt varia ꝑdicata. Et ſubdit (cũ vnuʒ de vno predicatur). q. d. ꝙ ita debent accipi talia predicata ꝙ vnum de vno predicetur dictum ẽ enim ꝙ predicationes accipiunt predicata ſimpliciter non autem eſt ſimplex predicatio quando predicantur plura de vno. ſed quando vnuʒ de vno. ℃ Dubitare foret aliquis quare ſemper debet predicari vnum de vno. ℃ Dicendum ꝙ hoc poſſumus tripliciter declarare. primo ex parte predicationis ipſius. ſecundo ex ꝑte demonſtrationis. tertio ex parte diffinitionis rerum. Ex parte enim predicationis hoc ſic oſtenditur. Nam ſicut propoſitio plures non eſt ſimpliciter propoſitio. naʒ vt probatur in elencis eadem eſt ratio vnius hominis ⁊ ſimpliciter hominis. ⁊ eadem eſt ratio propoſitionis vnius ⁊ ꝓpoſitionis ſimplr̃. quod ergo non eſt ꝓpoſitio vna non eſt propoſitio ſimplr̃: ſicut quod non eſt predicatio vna non eſt predicatio ſimpliciter. ⁊ qꝛ vt ſupra dicebat̃ demſtrator accipit ꝑdicata que ſũt ꝑdicata ſimplr̃. ideo in demſtratiõe hoc attẽdẽdũ ẽ ꝙ ꝑdicet̃ vnũ de vno. Scðo hoc idẽ pʒ ex ꝑte demſtrationis. Nã ꝓpõ quã aſſumit demſtrator vel ẽ ꝯ̃ vel ẽ ꝑmiſſa. ſi ãt ꝓpõ illa ſit demõſtratiõis ꝯ̃ opʒ ꝙ hẽat mediũ ad ꝓbandũ predicatũ de ſubiecto. ſʒ mediũ demſtratiuũ nõ põt ſimul plura ꝯcludere de vno. qꝛ cũ arguat̃ in demſtratiõe ꝑ cãm eq̃tã. ⁊ vnuʒ ⁊ idẽ nõ poſſit eẽ cã eq̃ta pluriũ nõ eſt poſſibile ꝑ mediũ demſtratiuũ de eodẽ ſimul pl'a demſtrari. ḡ nec in ꝓpõnib⁹ demſtratiuis debẽt ſimul plura de eodẽ ꝑdicari. Si aũt illa ꝓpõ ſit demſtrationis ꝑncipiũ ⁊ aſſumat̃ in demſtratiõe tãq̃ʒ premiſſa vel erit mediata vel erit imediata. ſi mediata poterit demſtrari ⁊ tũc poterit eẽ demſtrationis ꝯ̃. Ideʒ erit iudiciũ ḡ de tali ꝑmiſſa in demſtratiõe ⁊ de concluſiõe demſtratiõis. ſi autẽ ſit imediata nõ erit poſſibile de eodẽ G

ſm φ h; plura eq̄ immediata p̄dicari. Ex pte ḡ ipſius de
mrationis pȝ φ vnū de vno p̄dicari dȝ. Tertio qdē pȝ ex
pte diffōnis quā demſtator aſſumit. nā rō p̄mi termini vt
diceť in 2° ē mediū in demſtatiōe. p̄m⁹ aūt termin⁹ ē ma/
ior extremitas. paſſio q̄ ſe hȝ ſicut maior extremitas. ⁊ iō
diffō dicēs qd paſſiōis. vt ſub loco patebit. erit mediū in
demſtatione. Dicam⁹ ḡ φ maior extremitas eſt illud qd
p̄dicať in ꝯne de maiori extremitate. diffi° ḡ dicēs pp qd
illius p̄dicati erit mediū in demſtatiōe. ſȝ ꝯſtat φ hoīs al/
bi nō ē diffi° nec albi muſici. ſi ḡ totū hoc hō alb⁹. vel al/
bū muſicū p̄dicareť de aliquo. talis p̄dicati nō poſſet eē
diffō: imo q̄ tota rō demſtatiōis in diffōne fundať: eo φ
diffō vel ē demſtationis p̄n^m vl' ꝯ vel tota demſtatio diffe
rēs pōne. p̄dicata quoꝝ nō ē diffi° reſpuit demſtator. ta/
lia aūt ſūt qñ ſil' plura p̄dicāť de vno. ⁊ vt ſenſibil'r h oñ/
damus dicam⁹ φ p̄dicatū dȝ ſignare qd aut q̄le aut q̄ꝫtū
aut aliqd p̄dicamētoꝝ. ſi ḡ hō albus p̄dicareť de aliquo
vel hō magn⁹ vel magnū albū vel albū muſicū. hō alb⁹
nō dicit qd nec q̄le: ſȝ qd q̄le. vnde homo alb⁹ nō ē i p̄nta
ſed in p̄ntis. ſicut ēt hō magn⁹ nō dicit qd nec q̄ꝫtū. ſȝ di/
cit qd q̄ꝫtū: ⁊ magnū albū nō dicit q̄ꝫtū nec q̄le. ſed dicit
q̄ꝫtū q̄le. ⁊ albū muſicū nō eſt q̄litas. ſȝ eſt q̄litatea. Vñ ḡ
ph's cū diuiſit p̄nta. ⁊ cū dixit φ p̄dicatū dȝ dicere vel qd
vel quantum vel quale. ſubiunxit φ dȝ p̄dicari vnum de
vno. nā vt patuit p̄dicatū qd nō eſt vnū. non ē qd nec q̄le
nec aliqd predicamentorum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſubſtantiam quidem ſignificātia
qd v̄e illud eſt. aut φ vere illud aliquid eſt de
quo predicantur ſignificant.

Argir. ¶ Preterea omne quod ſubſtantiā ſignificat.
id quod illud eſt: aut quod illud eſt quoddaȝ:
id eſſe ſignificat de quo predicatur.

¶ Deſcribit q̄ ſūt p̄dicata ſubālia. d. (Amplius qdē ſigni
ficātia ſubam). i. p̄dicata ſubālia (ſignificāt illud qd v̄e ē.
A aut illud qd vere aliqd ē de quo v̄e p̄dicanť.) ¶ Notan
dū φ hec eſt deſcriptio p̄dicatoꝝ ſubaliū. vȝ. φ p̄dicatū
ſubale ſic ſe hȝ ad illud de quo p̄dicať. i. ad ſubȝ φ ē ſbm
eſt vere illud q̄. i. p̄dicatū. vel ē v̄e ⁊ eēntial'r aliqd illud
nā p̄dicatū ſubale vel p̄dicať cōuerſim vel non cōuerſim
ſi p̄dicať conuerſim cuiuſmodi ē diffō. tūc ſubm eſt vere
illud ⁊ eēntial'r illud. ſi aūt nō p̄dicať conuerſim. vt q̄ ſe
hȝ in plus p̄dicatum q̄ȝ ſubm. vtputa ſi aial p̄dicareť de
hoie. tūc nō pōt dici φ hō ſit v̄e eēntialiter aial abſolute
⁊ ſimpl'r. q̄ tūc eēt v̄e eēntial'r aſinus. ſȝ hō eſt v̄e. i. eſſen
tialiter nō aial in ſua cōitate. ſȝ aliqd aial. vt aial rōnale.
B ¶ Notādū ēt φ cū deſcribiť p̄dicatū ſubale p eē v̄e illud
vel eē aliqd illud pōt intelligi dupl'r vel qd ſubm ſit v̄e p̄
dicatū vl' aliqd p̄dicatū. ⁊ ad hoc valet expō data. nā cū
p̄dicatū ſubale eſt ꝯuertibile tūc ſubm ē v̄e tale p̄dicatū
Cum aūt nō ē cōuertibile tūc ſubm ē vere tale p̄dicatuȝ
aliqd. i. tale p̄dicatū ꝯctū. vt hō ē v̄e aial aliqd. i. aial rō
nale. ſȝ ſi hoc referať ad p̄dicatū. vt diceret φ p̄dicatum
ſubale eſt v̄e illud vel aliqd illud. i. eſt vere ſubm vl' aliqd
ſubi. tūc dicem⁹ φ p̄dicatū ſubale. vel dicit totā diffōneȝ
vel ptē diffōnis ſi dicit totā diffōnē. tūc ē v̄e illd. i. v̄e ſbm
q̄ eēntial'r eſt totū ſubȝ. ſi aūt tale p̄dicatū nō ſit diffō. ſȝ
ps diffōnis tūc nō ē v̄e illud. i. v̄e total'r illud. ſȝ eſt aliqd
C illud. i. aliqd ipſiuſ. q̄ eſt aliqua ps ei⁹. ¶ Dubitaret for
te aliqs. q̄ ps nūq̄ȝ p̄dicať de toto. cū ḡ tā gen⁹ q̄ȝ dr̄ia.
p̄dicanť de diffinito opȝ φ qdlibet dicat totū. qdlibet ḡ
p̄dicatū ſubale ē v̄e illud. i. vere ſubm ſuū. q̄ ē totū ſubȝ
ſuū nullū ḡ eſt aliqd illud. i. aliqd ſubi. vel aliq̄ ps ſubi
q̄ tūc nō p̄dicareť de ſubo eēntial'r. ¶ Dōm φ lȝ p̄di/ca/
D tū ſubale tā gen⁹ q̄ȝ dr̄ia dicat totū: aliter tñ genus aliter

differētia. nam genus dicit totum q̄ ſignificat totum. dif
ferētia aūt dicit totum non q̄ ſignificat totum: ſed q̄ im
plicat totum. animatum enim non ſignificat niſi animaȝ
que eſt eius pars rei. non tota res. ſicut album non ſigni/
ficat niſi albedinē. ⁊ inde ē φ dr̄ia nō p̄dicať eēntial'r. ſȝ
denominatiue. animal enim non eſt aia. ſȝ aiatum. gen⁹
aūt dicit totū. q̄ ſignificat totū. ⁊ inde ē φ cōtra rōnē ge/
neris eſt p̄dicari denoiatiue. ſed p̄dicatur eēntial'r. Dica
mus ḡ φ lȝ hoc ſit aliter ⁊ aliter. genus dicit totum dr̄ia
totum. ⁊ ſpēs dicit totū ſed gen⁹ dicit totū p modū māe:
eo φ eſt in potētia ad dr̄iam. iuxta illud porphyrij. φ ge
nus nullam dr̄iam hȝ actu potētia v̄o omnes. dr̄ia autē
dicit totum p modum forme. vnde a forma ⁊ ab eo qd ē
actuale in re ſumiť rō dr̄ie. vt aiatum ab aia. ſpēs v̄o dic̄
totū. q̄ vtrūq̄ȝ p modū vtriuſq̄ȝ tam qd ē māle q̄ȝ quod ē
formale. tam genus q̄ȝ dr̄iam in ſe complectitur. Dr̄e er/
go poſſumus φ genus dicit totum p modum partis. q̄
dicit totum p modum māe. ⁊ dr̄ia p modū partis. q̄ dic̄
totum p modū forme. nec mā aūt nec forma ē tota res. ſȝ
pars rei. ſpēs aūt dicit totū p moduȝ totius. ſic etiam q̄
diffinitio dicit totū p modū toti⁹. aliter tñ ⁊ aliter. q̄ dif/
finitio dic̄ totū diſtincte ⁊ manifeſte. ſpēs aūt dicit totū indi
ſtincte ⁊ cōfuſe. de diffinito igiť p̄dicať tota diffō ⁊ genus
p ſe ⁊ dr̄ia p ſe. ſȝ diffi° ē v̄e illud. i. q̄ v̄e totuȝ ſuū ſubm.
q̄ ē totū p modū totius. gen⁹ aūt cū p̄dicať de diffinito
nō eſt vere illud. i. non eſt v̄e totū. q̄ nō ē totū p modū to
tius. ſed ē aliquod illud. i. ē illud per modū alicuius. q̄ ē
totum per modū partis. eſt. n. totum p modum māe ſiue
p modū partis māliter ⁊ dr̄ia non eſt vere illud. i. nō ē v̄e
totum. ſed eſt illud totum per moduȝ alicuius ſiue p mo
dum partis. q̄ eſt totum p modum forme ſiue per modū
partis formalis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quecunq̄ȝ v̄o non ſubām ſignificāt ſed de
alio ſubiecto dicuntur qd nec vere eſt illud eſt.
neq̄ȝ qd vere illud aliqd eſt accñtia ſunt. vt de
hoie eſt albū. nō. n. eſt hō neq̄ȝ qd vere album
eſt. Neq̄ȝ qd vere album aliquod eſt. ſed aial
forſan. quod vere enim animal eſt homo eſt.

¶ Quod vero nō ſubſtantiaȝ ſignificat: ſed de Argir.
ſubiecto dicitur alio: qd quidem nec eſt idip̄ȝ
quod illud eſt quoddam: id omne accidens ē:
vt cum album de homine predicatur. Homo
nāq̄ȝ neq̄ȝ id eſt quod album: neq̄ȝ id quod al/
buȝ ē quoddā ſed animal fortaſſe. Eſt enim ho
mo id quod animal ē.

¶ Oñdit φ p̄dicata accñtalia non ſunt talia ſicut ſubālia
dicens. (Quecūq̄ȝ v̄o nō ſubām ſignificāt. ſed de aliquo
ſubo dicunť). i. quecūq̄ȝ nō ſunt p̄dicata ſubālia (neq̄ȝ ſūt
φ vere illud eſt. neq̄ȝ φ vere illud aliqd eſt accñtia ſunt)
. q. d. φ q̄cūq̄ȝ nō ſunt p̄dicata ſubālia. q̄ nec ſunt vere il
lud. i. vere totum ſubm ſiue tota eēntia ſubiecti. nec ſunt
aliqd illud. i. aliq̄ pars eēntie ſubiecti. ideo talia accñtia
ſunt. (vt de hoie eſt albū) ſu. p̄dicatum accñtale. (non. n.
eſt hō neq̄ȝ qd vere albū eſt. neq̄ȝ qd vere album aliqd ē.
ſȝ aial forſan qd v̄e aial eſt). i. aliqd qd vere aial (eſt ho/
mo). q. d. φ albuȝ nec eſt homo nec aliqd hois. q̄ eſt p̄di
catū accñtale. aial non eſt qd. i. aliqd v̄e hō. i. aliqd hois
⁊ hō eſt aliqd aial. ¶ Notandū ēt φ ph's cū p̄us dixiſſet C
φ accñtia nec ſunt vere illud. i. ſubm. nec v̄e aliqd illd. i.
aliqd ſubi in exēplificādo poſuit ꝯuerſaȝ hui⁹ aſſerēs φ
ſubiectū nō eſt accidens nec aliquid accñtis. vt hō non ē
vere. i. eſſentialiter albū nec aliquid albi. quod ideo fecit

qꝛ hec ad conuertētiā ſe habēt.cū enim p̄dicatum ē vere ideo totaliter ſubm.⁊ ſubiectū ē totał'r p̄dicatū.vt diffō eſt totaliter diffinitum ⁊ ecōuerſo.cum aūt p̄dicatum nō eſt totaliter ſubm ſed aliquid ſubiecti.ꝯñs eſt vt ⁊ ſubiectum nō ſit totał'r p̄dicatū ſ aliqd p̄dicati.vt hō non eſt totaliter animal.i.non compꝛehendit totū animal.ſ eſt aliquod animal vel aliquid aialis.i.aliquid contentum ſub animali.ſic etiam ⁊ animal non eſt totaliter hō.quia non dicit totum hoiem p modum totius ſed eſt aliquid hō vel aliqd hois.qꝛ dicit hoie ꝑ modum alicuius ſiue ꝑ modum ptis.℄ Deinde cum dicit.

℄ Quecūq vero non ſubſtātiam ſignificāt o de quodā ſubiecto p̄dicari ⁊ nō eſſe aliqȯ albū quod nō cū alterum aliqȯ ſit album eſt.

Argu. ℄ Atq ea oia que non ſubſtātiā ſignificant de ſubiecto aliquo pꝛedicari op:⁊ nō eē gcquā albū.quod quidē ſit albū nō aliud quicquam.

℄ Remouet quaſda cauillationes circa pꝛetacta.⁊ duo facit ſm ꝙ duas tales cauillationes remouet.duo enim dixerat.vnum quantum ad pꝛedicata ſubſtantialia.d.ꝙ talia pꝛedicata vel ſunt vere illud.i.totum ſub.vel vere aliquod illud.i.aliqua pars ſubiecti.Contra.poſſet aliquis dicere.ydee platonis eēntialiter p̄dicantur de ydeatis ſiue de iſtis ſenſibilibus:⁊ tamē ſunt ſeparate.ꝓpter quod nec ſunt eſſentialiter iſta ſenſibilia nec pars ſenſibilium.Rurſus dixit de pꝛedicatis accidētalibus ꝙ ſubſtātia nec ſunt talia pꝛedicata nec aliquid taliū p̄dicatoꝛum vt homo nec eſt vere album nec aliquid albi.Conſequēter poſſet aliquis dicere.ſi homo non eſt aliquid albi ergo nō v̾e ſubijcit̾ albo.Primo ergo remouet cauillationem ſcdam.2° p̄mam remouet ibi(Spēs aūt gaudeant) Remouet aūt cauillationē ſcdam:qꝛ l hō nō ſit aliqd albi eēntialr:eſt tñ aliqd albi ſubiectiue qꝛ ꝑ ſe nō ꝑ aliqȯ aliud ſubijcit̾ albo.iō ait ꝙ(quecūq v̾o nō ſubam ſignificāt.i.oia iſta p̄dicata accñtalia(op de quodā ſubiecto p̄dicari ⁊ nō)ſu.o(eē aliqd albū)ſu.ꝑ aliud ſed ꝑ ſe qȯ cū aliqȯ alterū ſit albū ē)illud.n.ſubiectiue eſt ꝑ ſe albū qȯ nō eſt albū ꝑ aliqȯ alteꝝ ſubiectū.q.d.dixi ꝙ hō nec eſt albū v̾e nec aliqd albi.qȯ nō intelligēdū ē ꝙ hō nō ſit aliqd albi ſubiectiue vt ꝙ n̄ ꝑ ſe ſ ꝑ aliqd alteꝝ ſubijciat̾ albo ſed intelligendū eſt eēntiał'r.homo eni nec eſt eſſentialiter albū nec aliquid albi ſic etiā nec albū eſt eſſentia hois nec aliquid eēntie.℄ Deinde cum dicit.

℄ Species enim gaudeant.monſtra enim ſūt ⁊ ſi ſint nihil ad rationem ſunt demonſtratōes enim de huiuſmodi ſunt.

Argu. ℄ Forme nāq valeant:ſidiu enim ſunt attrectationes:⁊ ſi ſint nihil pꝛorſus ad pꝛeſentem ſermonem ꝑtinet.Ipſe nanq demonſtrationes derebus talibus ſunt.

℄ Remouet cauillationem p̄mā.d.(Spēs)⁊ gña ⁊ ydee platonis(gaudeant).i.quieſcant(monſtra enim ſunt).i.vana ſunt vel nihil ſunt(⁊ ſi ſunt.nihil ſunt ad rationē)ideſt ad ſcia vel nihil ſūt ad rōnē demſ̄atiuā(Demōſtrationes enim ſunt de hꝭ).i.de his que ſunt in ſenſibilibus vel ſunt de hꝭ).i.ꝑ ea q̄ ſūt de hꝭ ſiue ꝑ ea q̄ ſunt in ſenſibilibus:nō aūt ſunt demſ̄ationes de talibus ſeꝑatis nec per talia ſepara.q.d.diximꝰ ꝙ pꝛedicata ſubalia ſūt eēntiał'r ſubm vel aliqd ſubi.Nō ergo cauillet aliqs allegās ydeas platonis dicēs talia eſſe pꝛedicata eēntialia.⁊ tñ nec ſunt eēntiał'r iſta ſuba nec ps eēntialis eoꝝ.Nullus ergo hoc mō cauillet qꝛ tales ſpēs ⁊ tales ydee nihil ſūt ⁊ ſi ſunt nihil conferūt ad rōnē demſ̄atiuā.nos aūt loquimur de p̄dicatis ad rōnē demſ̄atiuā cōferentibꝰ.℄ Notādū aūt ꝙ plato poſuit oꝛdinē ydeaꝝ ſm oꝛdinē abſtractoꝝ.vt poſuit hoiem ſeꝑatū ⁊ aial ſeꝑatū ⁊ viuū ſeparatum ⁊ poſuit aial ſupꝛa hoiem ⁊ viuū ſupꝛa aial ⁊ ens ſupꝛa viuū vt ſicut in iſtis inferioꝛibus hō participat aial aial viuū ⁊ viuū ens.ſic ⁊ in iſtis ſeꝑatis minꝰ abſtracta magis abſtracta participant.talia aute ſeparata vocat gña ⁊ ſpēs qȯ pōt referri ad magis abſtracta ⁊ minꝰ abſtracta.vt magis abſtracta.vt viuū ſeꝑatum ⁊ aial ſeꝑatū dicāt̾ gña.minus aūt abſtracta vt hō ſeꝑatus ⁊ leo ſeparatus dicāt̾ ſpēs.alia aūt trāſlatio nō h genera ſ h ſolū ſpēs.⁊ foꝛte eſt coꝛrectioꝛ lr̄a.nam ydee grece fome latine vel ſpēs interpꝛetant̾.℄ Notandū ēt ꝙ ea de quibus ſunt ſylli pñt dici p̄miſſe.ſunt enim de p̄miſſis ſylli. qꝛ qcqd ſyllogiat̾ ſyllogiat̾ ꝑ p̄miſſas.hoc ergo modo eſt ſyllogiſmꝰ de p̄miſſis.qꝛ ſyllogiatio ē ꝑ p̄miſſas.ſūt ēt ſylli de cōcłonibus qꝛ ſunt ad cōcłones.cu ergo dī ꝙ demſ̄atiōe ſunt de hꝭ pōt referri vel ad pꝛemiſſas.qꝛ demſ̄ationes ſunt ꝑ talia que ſūt in ſenſibilibus:vel pōt referri ad cōcluſiones.qꝛ demonſtrationes ſunt ad talia q̄ ſunt in ſenſibilibus.⁊ melius ⁊ cōgruētius foꝛte hoc refertur ad pꝛemiſſas q̄ ad cōcłones.nā ydee ſm ponētes eas computabantur inter gña cāꝝ.cā aūt in demſ̄atiōe potiſſima non concludit̾:ſed magis eſt rō ꝯcludendi.vñ magis ꝑtinet ad p̄miſſas q̄ ꝯ̊nem:cu ꝗ̊ artifices ſpāles ꝓp̄ie demonſtrēt demonſtratiōes nō ſunt ꝑ tales cās ſeparatas cuiuſmodi ſunt ydee:ſed ſūt ꝑ ea q̄ ſūt hꝭ.i.q̄ ſūt in ſenſibilibus.℄ Dubitaret foꝛte aliqs qd intēdit phs vel q̄re dicat hoc ꝙ ait ydeas gaudē.℄ Dōm ꝙ ſ quoſdā ydee pñt gaudere ſm platonicos:qꝛ hñt nobilius eē q̄ iſta ſenſibilia.Iſta ꝗ̊ exultatio ⁊ iſtud gaudiu ſumit̾ ſm iſtos ex nobilitate eēndi.ſed hoc non cōcoꝛdat cū lr̄a dr̄.n.in lr̄a ꝙ iō gaudeāt qꝛ mōſtra ſunt:monſtrum.n.eſt ens p̄ter intētionē.mōſtra ꝗ̊ ſm ꝙ hꝭ nō hñt nobiliꝰ eſſe ſ viliꝰ.Nā qȯ ē p̄ter intētionē magis v̾git ſm ꝙ hꝭ i malum q̄ in bonum.⁊ magis dī eſſe ignobile q̄ nobile.ꝑꝑ qȯ dicere poſſumus ꝙ mōſtrum in effectibꝰ idē eſt quod aliqd p̄ter cām.ea.n.q ſūt i nā p̄ter itētionē nāe ⁊ paccñs ⁊ p̄ter cām ꝑ ſe dr̄ mōſtra:vt ſi ꝑꝑ coꝛruptionē ſeminis aliqs naſceret̾ ſine bꝛachijs diceret̾ mōſtrū.tale.n.monſtrū nō hēt cām efficiētē:ſ deficiētē:non ꝗ̊ reduceretur in cām:ſed in defectū cāe.ipe.n.defectꝰ virtutis in ſemine fuiſſet cā huiꝰ.Siłr aūt ſi ꝑꝑ abundātiā māe ⁊ ꝑꝑ debilitatē virtutis in ſemine nō valētis dominari ſue māe ⁊ nō potētis eā conuertere in debita mēbꝛa generarent̾ in manu alicuius ſex digiti:hoc ēt eēt ꝑ accñs ⁊ pꝛeter intentionē ⁊ p̄ter cām per ſe.poſſent ēt talia reduci in cām deficientē vt in defectū v̾tutis in ſemine non valentis ſue dñari māe.mōſtrū ꝗ̊ i effectibꝰ eſt quodāmō eē p̄ter cām ſic ēt dicere poſſumus ꝙ mōſtrū in cauſis eſt eē p̄ter effectum.mōſtrum.n.eēt ponere cās q̄ nihil haberēt facere ⁊ quaꝝ nihil eēt ꝓducere.Plato ergo qꝛ ponebat ydeas inter gña cāꝝ ponebat eas eē mōſtra.qꝛ ſi eēnt tales cāe nihil haberēt ꝓducere.ad oē enim effectum hic inferius nāliter productū ſufficiūt motoꝛes oꝛbium.v motoꝛ pꝛimus deus a quo eſt ois motꝰ:⁊ motoꝛes alij:⁊ virtutes nāles actiue q̄ ſunt in ſeminibus ⁊ vł'r que ſunt in coꝛpibus non ergo indigemꝰ vt ſint ydee.vñ ſi ſunt ydee gaudeāt.i.qeſcāt qꝛ nihil hñt facere.℄ Aduertēdū tñ ꝙ cu dicimꝰ ꝙ ad ꝓductionē eoꝝ q̄ nāliter hic agunt ſufficit motoꝛ p̄mus.⁊ motoꝛes alij ⁊ virtutes q̄ ſunt in coꝛpibꝰ hꝭ nō eſt intelligēdū hoc ꝙ ſit ex inſufficientia dei ꝙ non poſſet deus ſi vellet ſine talibus motoꝛibus ſecundis ⁊ ſine virtutibus coꝛpalibus ꝓducere hꝭ oēs effectus:ſed hoc eſt ex benignitate dei volentis ſuā dignitatē cōicari

F G H I

creaturis vt nõ ſint priuate actionibus ſuis proprijs:ſed in oib⁹ rebus vult ꝙ ſit ſub̃a virtus ⁊ opatio.ſub̃a ꝑ quã ſit virtus ꝑ quam agat:⁊ operatio ꝑ quam efficiat. hoc eſt enim maxime dignitatis ⁊ hoc maxie aſſimilationis eſt ad primum ꝙ res cauſate poſſunt aliquid de ſe cauſare ⁊ aliqd de ſe ꝓducere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſi nõ eſt hoc huiuſmodi q̃litas ⁊ illud huiuſmodi. Neq; q̃litatis ẽ qualitas. Impoſſibile ẽ eque adinuicez predicari ſic. Sed verum quidem contingit dicere. eque autem predicari non contingit vere.

Argir. ¶ Preterea ſi non hoc illius eſt q̃litas: ⁊ illud huius: neq; q̃litas eſt qualitas: fieri profecto nequit vt hoc pacto mutuo p̃dicẽt̃: ſ; ſit quidẽ vt rex dicas: at nõ ſit vt ecõtra predices vere.

¶ Premittit quedam neceſſaria ſe tenẽtia ex parte oium p̃dicatorũ pp qð ſciẽdũ ꝙ oẽ predicatũ quodammõ habet rõnẽ forme. ⁊ idõ h; rationẽ q̃litatis. nam vt p; ꝑ phm in. 5. meta. vbi diſtiguit modos qualitatis: ipſa ẽt forma ſubſtantialis ſiue accñtalis eſt quedam diſpõ ſubiecti. ⁊ idõ q̃dã q̃litas dici põt. oẽ g̃ predicatum põt dici qualitas tũ q: h; rõnẽ forme. tũ ẽt q: ſignificat̃ ꝑ modũ cuiuſdam diſpoſitionis ſubiecti. predicatuz ergo eſt diſpõ ſubiecti ſub̃m autez non eſt diſpõ p̃dicati. hoc ergo poſito impoſſibile eſt ꝙ in predicatis poſſit eſſe equa cõuerſio vt ꝙ ſb̃m eque poſſit predicari de predicato ſicut ecõuerſo ⁊ q: tũc predicatum eque diſponeretur per ſubiectum ſicut eõ. idõ ait ꝙ (amplius ſi hoc). i. ſi ſub̃m (non eſt qualitas huius) ideſt non eſt diſpõ p̃dicati (⁊ illud). i. predicatum non eſt (huius. Neq; qualitatis eſt qualitas). i. diſpoſitio diſpoſitionis. q: ſub̃m non ſe h; vt diſpõ ſed vt diſpoſitũ ⁊ predicatũ non eſt diſpõ diſpoſitionis ſed diſpõ diſpoſiti. ſi g̃ ita eſt (impoſſibile eſt ſic eque predicari adinuicẽ) ita ꝙ ita eque ſub̃m predicet̃ de predicato ſicut ecõuerſo (ſ; verum quidem). i. ſm veritatem. (Contingit dicere) ſm veritatem enim contingit dicere ⁊ facere talez conuerſionẽ ꝙ homo eſt albus. ⁊ album eſt homo. (eque autem vere predicari non contingit). q. d. ꝙ l; vtrũq; ſit verum in vtroq; tamen non eſt eque predicatio. nã homo ſubijcit̃ albo ſecundum ſe. album autem non ſubijcitur homini ſm ſe. ſicut etiam album predicatur de hoie ſm ſe. q: ipſa albedo ineſt homini. ſed homo non predicatur de albo ſm ſe vt ꝙ ipm eſſe albũ ſubijciatur hoi. ſed hoc eſt per alterã rõnẽ eius in quo eſt albedo. ¶ Tũc ſequitur illa pars.

¶ Aut enim ſicut ſubſtãtia predicatur vt ẽ: aut cum genus ſit: aut differentia põt predicari.

Argir. ¶ Nã aut vt accñs aut vt ſubſtãtia predicabit̃: veluti ſi ſit genus vel dr̃ia predicati.

¶ In qua auctor poſtq̃ premiſit nec̃ia ad ꝓpoſitũ exequitur de intẽto oſtẽdẽs ꝙ ſit dare ſtatum vniuerſaliter in p̃dicatis. Circa quod duo facit. q: primo reſumit quedam que prius dixerat de predicatis ſubſtãtialibus. 2° oſtdit ꝙ in illis predicatis non ſit ire in infinitum. ibi (Sic quidem ergo.) Circa primum duo facit. q: primo diſtinguit predicata ſubſtãtialia. ſcðo reſumit q̃ dixerat. vz. ꝙ talia nõ vadũt in infinitũ. ibi (Hec autẽ.) Dicit g̃ ꝙ (aut. n. ſicut ſub̃a p̃dicabit̃ vt ẽ). i. eẽntialr̃. i. ꝙ p̃dicat̃ ſicut ſub̃a ⁊ ꝙ predicet̃ eẽntialr̃ (aut) hoc erit (cum ſit genus aut predicatur dr̃ia). i. ſicut dr̃ia. q. d. ꝙ iſta ſunt predicata eẽntialia genus ⁊ dr̃ia. ſpẽs aũt non cõnumerat̃ inter predicata ſub̃alia vel q: poteſt reduci ad predicatum de genere q: p̃dicat̃ in quid ſicut genus. vel q: non predicatur niſi de indiuiduis. ¶ Indiuidua enim ſm Platonis ſniam vt Porphirius recitat relinquenda ſunt. q: de eis nõ poteſt eſſe diſciplina. ¶ Deinde cum dicit.

A

¶ Hec autem omnia oſtenſa ſunt quoniaz nõ erunt infinita neq; in ſurſum. neq; deorſum vt homo eſt bipes ⁊ homo eſt animal. hoc autem alterum eſt neq; animal de hoie. hoc aũt de callia. hoc autem de alio in eo quod quid ẽ. Subſtantiã quidem omne eſt diffinire huiuſmodi. Infinita enim non eſt tranſire intelligẽtem. quare neq; in ſurſum neq; in deorſuz infinita ſunt. Illã enim non eſt diffinire de qua infinita predicantur.

Argir. ¶ Hec aũt demr̃atum eſt neq; ad ſupera: neq; ad infera infinita eſſe. Neq; enim hõ ẽ bipes: ⁊ bipes aĩal: ⁊ aĩal aliud: neq; rurſus anĩal de hoie: hõ de callia: ⁊ his de alio hoc ipſo quid ẽ predicatur. Omnem enim talem ſubſtantiaz diffinire poſſumus. At fieri nequit vt infinita quiſquam intelligẽdo pertrãſeat: quare neq; ad ſupa: neq; ad iſera ſũt iſinita. Fieri. n. nõ põt vt ea ſub̃a de q̃ infinita dicũtur diffiniatur.

¶ Reſumit ſupi⁹ dcã. vz. ꝙ talia nõ vadũt i infi.^m d. ꝙ (hec aũt). i. hꝯ p̃dicata ſub̃alia) oñſa (ſũt). ſ. (qm̃ nõ erũt iſinita nec i ſurſũ nec i deorſũ) nõ ſt̃ ãt iſinita i ſurſũ (vt) dicat̃ (hõ ẽ bipes. B). i. bipes (aĩal. B ãt). i. aĩal (ẽ alterũ aliqd) ſic g̃ i ſurſũ aſcẽdẽdo nõ itur i infi^m nec ẽt itur i infi^m i deorſuz. vt dicat̃ (aĩal de hoie. B ãt). i. hõ (de callia B ãt). i. calliã (i eo qð aliqd ẽ). i. ſub̃ale dicat̃ ſu. de aliq̃ alio. ſic. n. i infi^m ꝓcedẽ ipoſſe ẽ. nã vt. ſ. dicebat̃ (ſub̃az qdẽ oẽm) ſu. q̃ ẽ iter gen⁹ ⁊ dr̃iam (d; diffinire. hꝯ aũt enĩ diffiniẽtia ñ eſt). i. nõ ꝯtigit (itelligẽtẽ). i. diffiniẽtẽ (ptrãſire) ſi g̃ talia eẽnt iſinita nihil ẽ diffinibile: q̃re cũ B ſit falſum ꝯñs ẽ ꝙ (nec i ſurſũ nec i deorſuz ſũt iſinita) talia p̃dicata ſub̃alia (nã illã). ſ. ſub̃am (nõ ẽ). i. ñ ꝯtigit (diffinire d̃ q̃ iſinita p̃dicant̃) q. d. ꝙ ponẽ iſinita diffiniẽtia ẽ ponẽ nihil eẽ diffinibile. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ſicut triplex ẽ dr̃ia realis realr̃ diuerſa mã for° ⁊ cõpoſitũ. q: mã realr̃ nõ ẽ ipa for° nec ecõuerſo. ⁊ cõpoſitũ nõ ẽ realr̃ mã tñ nec forma tñ: ſic dicẽ poſſumus ꝙ triplex eſt ſub̃a ſaltẽ differens ſm rõnẽ. vz. genus qð ſe h; tãq; mã. dr̃ia q̃ ſe h; tãq; forma ⁊ ſpẽs q̃ ſe h; tãq; cõpoſitũ. cũ g̃ dĩ ꝙ ꝯtingit oẽm ſub̃am diffinire nõ eſt intelligendũ de ſub̃a q̃ ſe h; tanq; mã vt de gñe. nec de ſub̃a q̃ ſe h; tanq; forma vt de dr̃ia. ſ; de ſub̃a q̃ ſe h; tanq; cõpoſitũ vt de ſpẽ. ois enim ſub̃a talis eſt diffinibilis. talis enĩ ſub̃a q̃ ẽ ſpẽs dĩ eẽ inter genus ⁊ dr̃iaz: nõ ꝙ ſit inter ea ſm lineam predicamẽtalem: ſ; q: ẽ inter ea vt cõſtitutũ iter ꝯſtituẽtia. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ſm cõmen. in. 7. meta. diffinitio eſt quaſi organũ intellectus ad itelligendũ. Eſt enim diffõ quaſi quoddam ſpeculum i q̃ intellect⁹ reſpicit ⁊ cernit nãm rei. idõ ſpãlr̃ phs facit mentionem de intellectu vel de intelligente accipiẽs intelligẽtẽ ꝑ diffiniente dicens. ꝙ ſi eſſent diffinientia infinita nõ cõtingeret intelligentẽ. i. diffinientẽ illa ptranſire.

B

C

¶ Si quidem igitur genera adinuicem equaliter predicantur. erit enim ipſum qð vere ipm aliquid eſt.

Argir. ¶ Ut genera igitur mutuo nõ predicabuntur Erit enim ipſum id quod ipſum eſt qðdam.

¶ Premiſſis preambulis neceſſarijs ad propoſitum ꝛ reſumptis quibuſdam que dicebantur de ſubſtantialibus ꝑdicatis. In parte iſta ꝓſequit̃ de intẽto oſtendens per quaſdam rõnes logicas ꝙ non contingit ꝑdicata ire in infinitum. Circa qꝺ duo facit. quia primo oſtendit ꝙ nõ contingit talia predicata ire in infinitum ſm circuluꝫ. 2° ꝙ non contingit ire in infinitum ſcðm rectum. ibi (Sed qm̃ ne infinita (Circa primũ duo facit. q2 primo oſtẽdit hoc ꝙ non eant in infinitũ ſm circulũ de predicatis ſubſtantialibus. 2° de accñtalibus ibi (Neqꝫ tñ.) Dicit ergo (Sic quidẽ genera ſibi adinuicẽ ꝑdicari eq̃liter) ideſt ſi ponat̃ ſic ꝙ genera tam infima q̃ꝫ ſuprema de ſe inuicem predicent̃ equaliter ꝛ cõuerſiꝫ ꝙ eque ſit ſubſtantia aial ſicut aial ſubſtãtia. (Erit enim ipm) genus (quod vere ẽ ipſum aliquid). i. genus ſuperius quod eſt quid magis vniuerſale vere eſt ipſum aliqd ꝛ vere ẽ ipſum inferius ꝛ nõ excedet inferius ſuũ qꝺ vere ẽ ipſum aliqd ꝛ qꝺ ṽe eſt qd ꝑticulare reſpectu ei⁹.

D ¶ Notãdũ aũt ꝙ aial ẽ aliqua ſuba. nõ ẽ aũt ſba vl̃r. ſi ḡ eque ꝑdicaret̃ aial de ſba ſicut econũſo ſeq̃ret̃ ꝙ ſuba eẽt ipm aial ꝛ ſubijceret̃ vl̃r aiali qꝺ aial eſt ipſũ aliqd. i. ẽ ipſa ſubſtantia particul̃r. hoc aũt eſt ipoſ̃e. q2 tũc eẽt idẽ mai⁹ ſeipo ꝛ vl̃us ſeipo ſi enim ſuba vl̃r eẽt ipm aial. aial eẽt vl̃us vel ſaltẽ eque vl̃e ſicut ſba. Rurſus q2 aial eſt ſba ꝑticul̃r vbi ſba ẽ vlĩor q̃ꝫ aial ſeq̃t̃ ḡ oppoſitũ. vꝫ. ꝙ ſba nõ ſit vlĩor. ꝛ ꝙ ſit vlĩor q̃ꝫ aial ꝛ ꝑ ꝯñs ꝙ ſit vlĩor ſeipſa. nõ vadũt ḡ ꝑdicatões ſbales in infinitũ ſm circulũ q2 lꝫ ſuꝑiora ſbal̃r ꝑdicẽt̃ ꝺ inferioribꝫ nõ tñ econuerſo.

E ¶ Dubitaret forte aliqs q2 vr̃ ꝙ iſta ꝑdicatio ſit magis ꝓpa. aial ẽ hõ. vel ſba ẽ aial. q̃ꝫ ecõuerſo. tã ſꝑ ꝑdicatũ tꝫ locũ forme. cũ ḡ gen⁹ teneat locũ mãe ſpẽs erit formalior gñe. ꝛ q2 hõ ẽ ſpẽs aialis ꝛ aial ſpẽs ſbe verius dicet̃ hõ de aiali q̃ꝫ ecõuerſo ꝛ aial ꝺ ſba q̃ꝫ ecõuerſo.

F ¶ Dõꝫ. ꝙ forma gñis ꝛ forma ſpẽi ſunt vna forma ꝑ eandẽ. n. formã. ſor. eſt hõ aial ſba. vtꝝ aũt ꝑ eandẽ formam ſor. ſit homo ꝛ corpus nõ eſt ꝑñtis ſpeculationis. tñ q̃ꝫtũ ad pñs ſpectat de his q̃ de ſe inuicẽ eẽntial̃r ꝑdicant̃ cũ talia dicant formã vnã nõ põt eẽ qꝺ q̃ illaꝝ ſit formalior ſm rẽ ſꝫ ſolũ ſm modũ intelligẽdi. Propter qꝺ ſciẽdum ꝙ forma gñis ꝛ forma ſpẽi ꝓut differũt ſm modũ intelligendi pñt ꝯſiderari dupl̃r vel vt recipiũtur in mã vel vt ꝯſiderãt̃ abſtracte ꝑ itellectũ. ſi ꝓut hñt eſſe in mã ſic certũ ẽ ꝙ forma gñis ẽ mãlior q̃ꝫ forma ſpẽi naꝫ mã ꝑus recipit formas magis vl̃es. ꝛ poſtea minus vl̃es vt dicit cõmẽ. ſup. 2. metaph. ſꝫ hꝫ receptio ẽ ſub eẽ indiuiduali. q2 qcqd recipit̃ in materia eſt hoc. materia ḡ pri⁹ recipit formas magis vl̃es. i. ꝑus recipit idiuiduũ magis vl̃is. vt ſi ꝑ idẽ leo ẽ leo aial ꝛ ſuba. ipſa tñ forma leonis vt dat leoni ꝙ ſit hec ſba intelligit̃ eẽ ꝑus ſeipſa ꝛ intelligit̃ ꝑus recipi in mã q̃ꝫ vt dat ei ꝙ ſit hoc aial vel hꝫ leo. hec ḡ ſubſtantia q̃ ẽ indiuiduũ forme magis vl̃is ſm modũ intelligẽdi eſt ꝑor in gñatione q̃ꝫ ſit hoc aial qꝺ eſt indiuiduũ forme minus vl̃is. ꝛ ꝙ ea q̃ ſũt ꝑora in gñatione prius recipiunt̃ in mã ꝛ ꝑ ꝯñs ſunt magis mãlia ſm eſſe qꝺ hñt forme in mã q̃ꝫto forma eſt vlĩor tãto mãlior ꝛ magis in potẽtia. ſed ſm hoc nõ currit queſtio nr̃a. q2 indiuidua nõ ſũt ꝑ ſe obm intellectus ꝛ taliuꝫ nõ ẽ per ſe ſciam ſed ſi cõſiderant̃ forme nõ ſꝫ eẽ ꝯctũ qꝺ hñt in mã ſed ſm eẽ abſtractũ qꝺ hñt apud intellm̃ q̃ꝫto forma vlĩor eſt tanto eſt formalior q2 ſimplicior ꝛ abſtractior.

G ¶ Ad formã aũt arguẽdi: ꝙ gen⁹ tꝫ locũ mãe. ꝛ ꝙ aial dicit id quod dicit homo per modũ mãe. dõm. ꝙ omnes partes diffinitionis ſunt forme vt declari hꝫ in ſcðo. Dicet. n. aduerſarius ꝙ genus differentia ſpẽs oia habent rationeꝫ forme attamen forma generis licet ſit forma eſt tamẽ magis in potentia. ꝛ per ꝯñs mãlior q̃ꝫ forma ſpeciei ꝛ ideo non videt̃ ꝙ debeat ꝑdicari de forma. ꝓpter quod ſciẽduꝫ ꝙ diffinitio põt conſiderari dupl̃r: vt diſtinguit cõmen. in ſeptimo vel vt eſt ſignificatiua nã rei. vel vt eſt inſtrumentum intellectus ad intelligendum. aial enim vt ſignificat formam rei formalior eſt q̃ꝫ hõ vt ſignificat hmõi naturã ꝛ formã. ipſa. n. nã humana ſignificata ꝑ aial multo eſt abſtractior ꝛ formalior q̃ꝫ ſignificata ꝑ hominem. Sꝫ ſi cõſideret̃ diffinitio vt eſt inſtrm̃ ad intelligenduꝫ ſic eſt ecõuerſo hoc enim modo forma gñis ẽ multo potẽtialior q̃ꝫ forma ſpẽi. itelligere hoiem in aiali eſt intelligere ipm in potẽtia. intelligere aũt hoiem in ſeipſo eſt intelligere ipꝫ ꝑfecte i actu. multo ḡ ẽ ꝑfectior intell̃us ꝛ ꝑ ꝯñs multo formalior ſi intelligat aliqd in ſpẽ q̃ꝫ ſi intelligat ipſuꝫ in gñe. ꝛ hoc mõ loquit̃ ꝯmẽ. in. 12. ꝙ ſcia in vlĩ eſt in po° ſꝫ ꝯſtat ꝙ aial nõ ꝑdicat̃ de hoie nec diffinitio ꝺ diffinito vt ſunt inſtrm̃ ad intelligẽdũ ſed vt ſunt ſignificatiua nãe rei vt q2 eãdẽ nãm ſignificat hõ aial idõ hec eſt ṽa. hõ eſt aial vt ḡ aial ꝑdicat̃ de hoie eſt formalius hoie.

D ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs q̃ ſit formalior an ſpẽs an differentia. ¶ Dõm. ꝙ talia vt generant in nobis ſciam ꝛ vt ſunt organũ intellect⁹ ad intelligendum differentia ẽ formalior ſpẽ. iſta enim tria ſe hñt ꝑ ordinẽ gen⁹ ſpẽs ꝛ diffõtota. Intell̃s. n. itelligẽs aliqd i gñe vel itelligẽs ipm gen⁹ ẽ valde ipfect⁹ itelligẽs ſpẽm ẽ ꝑfectior. itelligẽs autẽ diffõnẽ ꝛ ſciẽs reſoluẽ diffinitũ i ſua diffinientia ẽ ꝑfectiſſimus. idõ dr̃ i ꝑ phycoꝝ ꝙ hꝫ nomẽ ad rõnẽ ſuſtinuit. vꝫ. ꝑ ꝯfuſi⁹ ꝛ ipfecti⁹ ſignat nãm rei nomẽ q̃ꝫ rõ. i. q̃ꝫ diffõ vt hꝫ nomẽ circulus ñ ita ꝑfecte ꝛ expſſe exꝑmit itell̃ui eẽntiã circli ſic diffõ circli. hec aũt ꝑfectio i dr̃ia cõplet̃ ꝛ ꝑ dr̃iaꝫ hꝫ eẽ. ſi aũt hꝫ eſſe ꝑ gen⁹ hoc eſt ꝓut ſpecificat̃ ꝑ dr̃iam. formalior ḡ eſt ipſa dr̃ia q̃ꝫ ſpẽs. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Et neqꝫ tñ de q̃litate aut alioꝝ nullũ niſi ſm accidens predicatur. omnia hec enim accidũt ꝛ de ſubſtantijs predicari.

¶ At vo neqꝫ de quali: aut de ceteris quicq̃ꝫ: niſi per accidens predicabitur. Hec enim oia accidunt: ꝛ de ſubſtantijs predicantur. Argu.

¶ Oñdit ꝙ nõ eãt in infinitũ ſm circulũ in ꝑdicatis accñtibus. d. (neqꝫ de q̃litate) ſup. eſt ꝯuerſio vt ꝙ q̃litas ꝑdicet̃ de ſuba ꝛ ecõũſo (aut nullũ alioꝝ). i. nullũ aliꝺ accñs ꝑdicat̃ ꝯuerſim de ſba (niſi ſm accñs. hec. n. oia accidũt) ipſi ſube ſu. (ꝛ de ſubſtãtijs ꝑdicant̃) nõ ſu. ecõuerſo. cõiter aũt textus hñt. ꝛ de ſubſtãtijs ꝑdicari. ſꝫ eſt corrupta lr̃a. vt pꝫ ex alia trãſlatiõe.

I ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ eẽt in talibus ifinitas ſi eẽt ibi circulatio. ¶ Dõm ꝙ ois circulus eſt quodãmõ infinitus ſaltẽ mot⁹ circularis nõ neceſſe eſt ꝙ finiat̃. ſꝑ enim põt eẽ ab eodẽ in idẽ ꝑ idẽ ſine gete ꝛ ſine fine. ſi ḡ eẽt cõuerſio in ꝑdicatis ſubſtãtialibus vt ꝙ ſubſtãtia ꝑdicaret̃ de corꝑe corp⁹ de aiali. aial de hoie. ꝛ hõ de ſba: poſſet ſm circulũ in infinitũ fieri talis ꝑdicatio. Rurſus ſi q̃ꝫtitas ꝑdicaret̃ de ſba q̃litas de quantitate ꝛ ſba ꝺ qualitate in infinitũ poſſet ſic circulariter ꝓcedere talis ꝑdicatio. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sed quoniaꝫ neqꝫ in ſurſum infinita erunt vnumquodqꝫ enim quod predicatur ſignificat aut quale aliquid. aut ad aliquid: aut quantum aliquid: aut huiuſmodi. aut que ſunt in ſubſtantia. hec autem finita ſunt ꝛ genera predicamentoruꝫ finita. aut enim quale. aut quãtuꝫ. ad aliquid. aut facere. aut pati. aut vbi. aut quando predicabitur.

¶ Sed neqꝫ verſus ſupera infinita erũt: de vno Argu.

quoqꝫ nāqꝫ p̄dicat̄ id qḋ ſignat: aut q̄le qd: aut q̄ztū qd: aut aliqd taliū. Aut ea q̄ i ſuba ſt̄ Hec āt ſt̄ finita: ⁊ gn̄a p̄ntoꝝ finita ſt̄. eſt. n. aut q̄le aut q̄ztū ⁊ cetera. Que iādudū enūauim⁹.

Oſ̄ndit q̄ nō vadit p̄dicatio i infi^m ſm̄ rectū circa q̄ tria facit. q2 p̄ oſ̄ndit h̄ ꝺe oīb⁹ p̄dicatis gn̄alr̄. 2° ꝺ p̄dicatꝫ per ſe ſp̄alr̄. 3° epilogat circa determinata. 2° ibi. (Nec in ſurſuꝫ.) 3° ibi. (Logice qdē ex his.)

A Propt̄ p̄^m ſciēdū q̄ loquēdo gn̄alr̄ ꝺ p̄dicatōe 2° ē p̄dicatio. vna ⁊ plēs. ſiue ſimplex ⁊ ꝯpoſita. Predicatio aūt vna ⁊ ſimplex ē qn̄ p̄dicat̄ vnū ꝺ vno. Predicatio āt plēs ⁊ compoſita ē qn̄ vtputa duo vel tria vel 4^or vel ēt plā p̄dicāt̄ de vno. Rurſus ſimplex p̄dicatio diſtiguit̄ q2 q̄dā ē directa ⁊ p̄pa vt qn̄ ſba predicatur de ſubſtantia ⁊ potiſſime ſubſtantia ſuperior de iferiori. vel ēt qn̄ accn̄s de ſuba. Quedā āt ē indirecta ⁊ iproprīa: vt. ſ. qn̄ ſuba. p̄dicat̄ de accn̄te vel q̄ꝺo accidens de accidente. ergo circa predicationem generaliter vtrum predicatio vadat in infinitum ſm̄ rectū poſſet eſſe triplex dubitatio. Una de predicatione ſimplici ⁊ directa vtrum talis predicatio vadat in infinitum vtputa q̄ de ſubſtantia predicatur ſubſtātia. poſtea q̄ztitas. ⁊ poſtea qualitas ⁊ ſic in infinitū. Secunda dubitatio eſſe poſſet de predicatiōe pluri ⁊ compoſita duplicādo triplicando ⁊ in infinitum multiplicando predicata vt de ſubſtantia predicaretur ſimul ſubſtantia ⁊ quantitas ⁊ poſtea ſimul quātitas ⁊ qualitas. poſtea qualitas ⁊ vbi. ⁊ ſic procedendo. Rurſus cum proceſſum eſſet duplicando procederetur triplicando vt ſi de ſubſtantia p̄mo predicaretur ſimul ſubſtantia quantitas ⁊ qualitas vt diceretur q̄ homo eſt animal magnum album. ⁊ poſtea quantitas ⁊ qualitas ⁊ vbi. ⁊ ſic p̄cedendo triplicādo ⁊ cum proceſſum eſſet triplicando procederetur quadruplicando. Poſſet ergo quis dubitare vtrum hoc mo

B doirent predicationes in infinitum ſm̄ rectum. Tertia dubitatio eſſe poſſet de predicatione per accidens ⁊ indirecta vtputa ſi de ſubſtātia predicaretur accn̄s. vtꝝ de illo accidēte poſſit predicari aliqḋ aliḋ accn̄s ⁊ de illo alio aliud accn̄s ⁊ ſic in infi^m. tria ḡ facit ſ3 q̄ circa p̄ceſſum in predicationibus in infinitū has tres dubitatiōes remouet. 2° ibi (Conceſſum āt eſt) 3° ibi (Ipſa aūt) Dicit ergo (Sed q̄n̄ neqꝫ infinita erūt) gn̄aliter p̄dicata ſu. (in ſurſum) ⁊ primo nō erunt infinita ſm̄ p̄dicationē ſimplicē ⁊ p̄paꝫ. vtputa q̄ ꝺ ſba p̄dicaret̄ q̄ztitas. poſtea q̄litas ⁊ ſic in infinitū nā p̄nta ſunt in numero quodam ⁊ ſunt finita iō aīt q̄ (vnūqḋqꝫ p̄dicam̄tū aut ſignificat quid aut quale aut ad aliquid aut aliquod h̄ꝫ. aut q̄ ſunt in ſuba) .i. aut q̄cūqꝫ ſūt in ſuba (hec āt) q̄ ſunt in ſuba (finita ſūt) nā (⁊ gn̄a p̄ntorum finita). q. d. q̄ p̄dicata ⁊ oīa q̄ ſunt in ſuba ⁊ q̄ p̄dicant̄ de ſuba ſunt finita. q2 gn̄a p̄dicamētū ſunt finita. ⁊ q̄ ſint finita p3. quodlibet enim p̄dicamētū qḋ ē in ſubſtātia (aut enim ſignificat quale aut quātū aut ad aliqd aut facē aut pati aut vbi aut qn̄ aut) ſup. aliqd

C aliud h̄ꝫ. Notandū aūt q̄ ſupponit ex habitis p̄dicata ſubalia nō ire in infinitū. iō cū hic noiat p̄dicamēta. d. q̄ genera p̄dicamētorum ſunt finita nō noiat ſubam ſed

D qualis q̄ztū ⁊ h̄ꝫ p̄dicamenta accidētalia. Dubitaret forte aliqs vn̄ ſeq̄t̄ hec ꝯn̄a q̄ ſi gn̄a p̄dicamētorum ſunt finita q̄ ea q̄ p̄dicant̄ de ſuba ſūt finita. Dō3. q̄ cū particulare non ſit per ſe obiectū intellectus ⁊ de talib⁹ non ſit p ſe ſcia non eſt intētio p̄hi loqui de indiuiduis ſed de gn̄ib⁹ ⁊ ſp̄ebus. Ex quo enim gn̄a ſūt finita o3 q̄ ⁊ ſp̄es ſint finite. eſt enim p ſe h̄itudo ſp̄erum ad gen⁹. idiuidua eni dn̄t aliqd p accn̄a. hō. n. ē ſimplr̄ aīal. ſ3 ſor. ñ ē ſimp̄r hō ſed eſt hō determinati t̄pis. vn̄ nunq̄ꝫ p̄dicabit̄ hō de ſorte niſi in illo determinato t̄pe. ſi ḡ eſt p ſe h̄itudo ſp̄eꝝ ad gen⁹. h̄itudo aūt p ſe nō pōt eē infinita. nā h̄itudo p ſe eſt certa ⁊ determinata h̄itudo. ⁊ p ꝯn̄s finita. Uel poſſumus dicē q̄ diuiſio gn̄is in ſp̄es ē diuiſio p formā. diuiſio aūt ſp̄ei in indiuidua ē diuiſio p māꝫ ⁊ q2 forme ⁊ actui repugnat ifinitas. ipoſ̄e ē in vno ⁊ eodē gn̄e eē infinitas ſp̄es. ſi ḡ gn̄a p̄dicamētoꝝ ſunt finita ſp̄es eoꝝ erūt finite ⁊ q̄cūqꝫ p̄dicāt̄ de ſuba ſūt finita. Deinde cum dicit.

Conceſſum aūt eſt vnum de vno predicari.

Atqꝫ ſupponuntur vnum predicari de vno.

Argu. Remouet ſc̄dam dubitationē. vz. q̄ nō poſſunt talia ire in infinitum ſm̄ cōpōnē. d. (Cōceſſum aūt eſt vnū de vno p̄dicari). q. d. q̄ non ibunt p̄dicatiōes in infinitū p aggretionē q̄ p̄us p̄dicēt̄ de ſuba duo ⁊ poſtea tria ⁊ ſic aggregādo q2 ꝯceſſum ē. i. oeſ̄n eſt ſupra q̄ vnū de vno p̄dicet̄.

E Dubitaret forte aliqs q2 nō vr̄ hic apparētiam q̄ p̄dicata poſſint ire in infinitū p aggregationē q2 cū nō ſint niſi. 10. p̄nta nō vr̄ q̄ poſſint aggregari niſi. 10. modi. tot erūt. ḡ p̄dicatiōes ſm̄ aggregationē q̄t ſimplices.

F Dicēdū. q̄ multo plures ſunt p̄dicationes ſm̄ aggregationē q̄ꝫ ſimplices. nā quattuor p̄dicata ſimplr̄ nō poterunt facē niſi q̄tuor p̄pōnes. p cōbinationē aūt faciēt ſex. naꝫ q̄tuor poterūt ſex modis cōbinari. ⁊ vt demus regulam de cōbinatiōib⁹ qn̄ volum⁹ ſcire de aliqb⁹ ſimplicib⁹ q̄t modis poſſint cōbinari debēt diſponi p ordinē vt ponat̄ vnū in p̄ loco aliud in 2° aliud in 3° aliud in 4° q̄rtū ḡ cōbinat̄ trib⁹ modis. vz. cū 3° p̄ ⁊ 2° tertiū cōbinat̄ cū duobus. ſ. cū ſc̄do ⁊ p̄. nā ſi cōbinarem⁹ tertiū cū q̄rto acciperemus vnā ⁊ eādē cōbinationē bis. nā qn̄ cōbinabimus quartū cū 3° cōbinam⁹ tertiū cū q̄rto. 2^m aūt nō habebit niſi vnā cōbinationē cū primo. tres aūt duo ⁊ vnū faciūt ſex. Et eſt diligēter aduertendū q̄ modicū addere in ſimplicibus eſt multū addere in cōbinationib⁹. nā q̄tuor cōbinant̄ ſex modis. qnqꝫ aūt cōbināt̄. 10. modis ⁊ ſex q̄ndecim modis. ſi ḡ p̄dicata ſimplicia q̄ztūcūqꝫ eēnt in aliquo numero finito combinarent̄ oībus modis qb⁹ poſſent. ⁊ poſtea illa ſimplicia cōtrinarent̄ oībus modis q̄bus poſſent: ⁊ poſtea conq̄trinarent̄: videret̄ forte alicui q̄ iſto mō aggregando ea poſſent in infi^m variari. Ad h̄ ergo remouēdū dicit p̄hs conceſſum eē. i. oeſ̄n eſſe ſupra vnū de vno p̄dicari deberi. qn̄ ergo dicebat̄ non eſſe plures aggregationes q̄ꝫ ſimplices p̄dicationes p3 eē falſū: q2 ſole cōbinatiōes ſunt multo plures q̄ꝫ ſimplices p̄dicationes. ſi ḡ ſil̄r cū cōbinationib⁹ accipiāt̄ ꝯtrinatiōes ⁊ q̄trinationes ⁊ ſic p̄cedēdo videbit̄ alicui q̄ h̄ mō poſſit p̄cedi in infinitum. Aduertēdū tn̄ qn̄ dicimus q̄ plu-

G res ſūt ꝯbinatiōes q̄ꝫ ſimplices p̄dicatiōes intelligēdū ē ſi ſimplicia ſint plura q̄ꝫ tria. nō tria ſimplicia tot habent cōbinationes quot ſimplices. duo autem ſimplicia pauciores habēt cōbinationes q̄ꝫ ſimplices. nā in duob⁹ ſimplicib⁹ non pōt accipi niſi vna cōbinatio ſm̄ rem niſi forte acciperentur due cōbinationes ſm̄ modum intelligēdi ſicut differt via q̄ itur athenis thebas ⁊ thebis athenas. ſic iter duo aliq̄ vt iter. a. b. poſſet eē duplex ꝯbiatio ſ3 rōnē: vt ſi fieret vna cōbinatio i q̄ p̄us poneret̄. a. ⁊ poſtea. b. ⁊ alia in qua diſponerētur termini ecōuerſo. ſ3 rē tn̄ binarius habet plura ſimplicia q̄ꝫ cōbinationes. ſed ſi ſint ſimplicia plura tribus ſemper erunt plures combinationes q̄ꝫ ſimplicia. Deinde cum dicit.

Ipſa āt de ipſis q̄cūqꝫ nō aliqd ſūt nō p̄dicari dicim⁹. accn̄tia. n. ſūt oīa. ſ3 hec qdē ſ3 ſeipa. illa vo ſ3 alteꝝ modū. Hec āt oīa ꝺ ſubo quodā p̄dicari dicim⁹. ſ3 accn̄s āt ñ eē ſub3 aliqḋ. Nihil. n. taliū ponim⁹ eē q̄ nō alteꝝ aliqḋ eſſe dr̄ qḋ dr̄. ſed ipm in alijs ⁊ alia qdē de altero.

Argir. ¶ Et item ipſa nõ predicari de ipſis. niſi ratione ipſius quid eſt predicentur. Etenim accidẽtia ſunt vniuerſa. Sed quedam per ſe: quedaꝫ alio modo: atqꝫ hec omnia ꝺ ſubiecto quodã dicimus predicari: ⁊ accidens non eſſe ſubiectum vllum. Nihil enim talium ponimus id eſſe quod ideſt quod dicitur nõ aliud quicqꝫ: ſed ipſum in alijs eſſe ⁊ alia quedaꝫ de alio dicimus predicari.

¶ Remouet tertiam dubitationẽ vt ſi dicatur ꝙ vadũt p̃dicationeꝫ in infinitum ſm̃ p̃dicationẽ indirectam ipꝛo pꝛiaꝫ ⁊ ꝑ accñs. vꝫ. cũ ſubm̃ p̃dicaẽ de accidẽte vel accñs de accñte. nã de tali dubitatione nõ eſt curandũ. nã tales p̃dicationes non ſunt p̃dicationes ſimplr̃. iõ ait ꝙ (ipſa autẽ). ſ. ſuba (de ipſis). ſ. quecũqꝫ nõ ſunt aliquid) ꝑ ſe. ſꝫ ſunt aliquid in alio (non dicemus p̃dicari, accñtia. n. ſunt (oia). q. d. ꝙ ſuba nõ dicimus predicari. i. non recipim⁹ in demr̃ationibus ꝙ p̃dicenẽ de his que nõ ſũt aliqd ꝑ ſe ideſt de accñtib⁹. omnia enim talia q꞉ ſunt accidẽtia non pñt ꝑ ſe ſubijci iõ ait ꝙ (ſed qdem hec). ſ. ſubiecta (ſm̃ ſe ipſa) ſubijciunẽ. (illa ꝟo). i. accñtia (ſm̃ alteꝝ modũ) ſup. ſubijciuntẽ. Uel põt exponi ꝙ hec quideꝫ. i. accñtia ſm̃ ſeipſa ſup. p̃dicanẽ de ſubis. illa ꝟo. i. ſba ſm̃ alteꝝ modũ ideſt ꝑ accñs p̃dicanẽ de accñtibus. ⁊ iõ ſubdit ꝙ (hec ãt oia). ſ. accñtibus dicimus p̃dicari de quodã ſubo (ſm̃ accidens aũt). i. q̃ ſunt ſm̃ accidẽs (non eẽ) ſup. decimus (ſubm̃ aliqꝺ) ⁊ ſubdit cãm ꝙ (nihil. n. taliuꝫ (. ſ. accñtiuꝫ (ponimus ꝙ non alterũ aliquod dicimus eſſe) vel dicitẽ eſſe. ⁊ ſubdit quod (ſed eſt ipſum) tale accidens (in alijs ⁊ alia quideꝫ dicuntur de altero. (q. d. ꝙ nulluꝫ accidẽs ponimus eſſe talium. i. de numero talium vt de numero ſubiectoꝝ ꝙ hoc nõ fit ꝑ aliqꝺ alteruꝫ. i. ꝑ ſbm vt album eſt hõ q꞉ aliqd alteꝝ vt ſoꝛ. q ſubijciẽ albo eſt hõ. ergo talis p̃dicatio eſt q꞉ ipſuꝫ albũ eſt in alijs. vt puta. q꞉ albũ eſt in hoie ⁊ i leõe. ⁊ q꞉ iſta alia vt puta hõ: ⁊ leo de altero . ſ. dicuntur vt de hoc hoie ꝑticulari ⁊ de h̃ leõe ⁊ rõe illi⁹ alterius ꝑticularis pñt talia accñtia ſubijci talib⁹ ſubis vt de albo p̃dicabiẽ hõ: q꞉ p̃dicaẽ de quodam altero. vꝫ. de particulari hoie cui accidit eſſe album.

¶ Neqꝫ in ſurſum ergo vnum de vno neqꝫ in deorſum eſſe dicitur. de quibus qdẽ enim dicuntur accidentia quecunqꝫ in ſubſtantia vniuſcuiuſqꝫ ſunt: hec autẽ non ſunt infinita.

Argir. ¶ Neqꝫ igitur ad ſuperiora neqꝫ ad inferiora vnum de vno in infinitum dicetur. De quib⁹ enim accidentia dicuntur: quecunqꝫ in vniuſcuiuſqꝫ ſubſtantia ſunt: ea non ſunt infinita.

¶ Hic vt dicebaẽ oſtendit phus non ire predicationes in infinitum in predicatis per ſe. Circa quod duo facit. q꞉ primo proponit ꝙ tales propoſitiones non vadunt in infinitum nec in ſurſum nec in deorſum. ⁊ primo declarant ꝙ non vadũt in infinitum deorſum. ſecũdo declarat ⁊ ꝓbat ꝙ non vadunt in infinitũ ſurſum ibi. (Sed ſurſum.) Dicit ergo (nec ſurſum g̃ vnum de vno nec in deorſum) in infinitũ ſu. (diceẽ eẽ) ſu. ꝓceſſus in p̃dicatis ꝑ ſe quod ꝓbat. d. (de qbus. qdẽ. n. dñr accñtia) ſu. ꝑ ſe ſũt illa ſba (q̃cunqꝫ ſunt in ſba). i. in ſubſtantiali diffõne (vniuſcuiuſqꝫ). ſ. taliũ accidẽtiũ (hec aũt non ſunt infinita). q. d. ꝙ q꞉ diffinientia nõ ſunt infinita. ⁊ q꞉ in ſubſtãtiali diffõne nõ eſt ꝓceſſus in infinitũ: iõ in p̃dicatis ꝑ ſe in deorſum nõ ẽ
h ꝓceſſus in infinitũ. ¶ Notandũ ãt ꝙ illa p̃dicata ſunt ꝑ ſe de aliquib⁹ ſubiectis q̃cunqꝫ talia ſba ponũtur in ſba. i. i ſbali diffõne quorũcũqꝫ taliũ accidẽtiũ nõ vniuſcuiuſqꝫ talis. accidẽtis vult. n. h̃ phs ꝓbare ꝙ nõ ſit ꝓceſſus in infinitũ ꝑ ſe in p̃dicatis ꝑ ſe q̃ ſunt in 2° mõ dicẽdi ꝑ ſe. nã ꝺ p̃dicatis q̃ ſũt in p̃ modo dicendi ꝑ ſe ꝙ nõ vadãt in infinitũ ꝓbatũ ẽ ſupra cũ ꝓbatũ fuit de p̃dicatis ſbalib⁹. Hic aũt agiẽ de p̃dicatis ꝑ ſe. cuiuſmodi ſũt ꝑ ſe paſſiones talia aũt p̃dicata ſunt illa quoꝝ ſba. ſ. in quoruꝫ eẽntiali diffinitione ponuntur ſubſtantia. ¶ Notãdũ aũt ꝙ põt ꝯtigẽ ꝙ aliqd ſit ꝑ ſe paſſio alicui⁹ ⁊ illi⁹ ꝑ ſe paſſiõis ſit alia ꝑ ſe paſſio. vt puta ſi colo꞉ ſit ꝑ ſe paſſio corꝑis terminati: ipe ẽt colo꞉ hꝫ ꝑ ſe paſſiões. nã nõ ẽ icõueniẽs ꝙ aliquid ſit ꝑ ſe pa° vni⁹ ⁊ ꝑ ſe ſbm alterius. q꞉ non ẽ iconueniẽs ꝙ accñs ſit ꝑ ſe ſbm. vt triãgul⁹ q ẽ accñs ẽ ꝑ ſe ſbꝫ de hñe tres. h̃ g̃ mõ erit ꝓceſſus i infinitũ i deorſum i h⁹ ꝑ ſe p̃dicatis ſi aliqd ſit ꝑ ſe ſbm vnius ſicut corp⁹ terminatũ colori ⁊ colo꞉ ꝑ ſe ſbꝫ alteri⁹ rei. ⁊ illa alia res ꝑ ſe ſbm alteri⁹ rei. ⁊ ſic in infi^m. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ oia ꝓꝛa ponũẽ in diffõne poſterioꝝ. vt ſi corp⁹ terminatũ ẽ ꝑ ſe ſbm coloris ⁊ colo꞉ ꝑ ſe ſbm alteri⁹ ꝓpetatis corp⁹ terminatũ qꝺ ingrediẽ diffõnẽ coloris igrediẽ diffõnẽ oiuꝫ ꝓpetatũ coloris ſi g̃ in ſic ꝑ ſe p̃dicatis eẽt ꝓceſſus i infinitũ infinita igrederẽẽ diffõnẽ vni⁹. iõ phs ait ꝙ nõ ẽ ꝓceſſus in infinituꝫ nec in ſurſum nec in deorſum ſu. in ꝑ ſe p̃dicatis. ⁊ ꝙ non ſit in talibus ꝓceſſus in infinitũ pꝫ ꝙ illa ſunt talia ꝑ ſe p̃dicata in quoꝝ diffõnib⁹ ponunẽ ſba. hec aũt q̃ ſunt diffinitiua aliquoꝝ vel alicui⁹ nõ pñt eẽ infinita. ⁊ q꞉ nõ põt eẽ ꝙ ſit ꝓceſſus in infinitũ deorſum i ꝑ ſe paſſionib⁹. vꝫ. ꝙ. b. ſit ꝑ ſe pa° de. a. ⁊. c. ꝑ ſe pa° de. b. ⁊ ſic in infi^m niſi infinita igrediãẽ diffõnẽ alicui⁹ cũ h̃ ſit ipoſꝫ: ipoſꝫ ẽ i talibus i deorſum eẽ ꝓceſſuꝫ in infi^m. ¶ Dubitaret forte aliqs q꞉ ſupius cũ auctor ꝓbauit ſtatũ de p̃dicatis eẽntialiter nõ fecit mẽtionẽ niſi de ſurſũ tm̃. d. ſꝫ qm̃ neqꝫ infinita erũt ſurſũ. h̃ aũt cũ agit de p̃dicatis ꝑ ſe facit mẽtionẽ de ſurſũ ⁊ deorſũ. ¶ Dõm. ꝙ p̃dicata ſupius tacta ſic ſe hñt ſurſũ ita ſe hñt deorſũ. vt ſi ꝺ ſba p̃dicaẽ q̃titas ⁊ poſtea q̃litas. ⁊ ſic deiceps. iſte mod⁹ ꝓcedẽdi põt dici ⁊ ſurſũ ⁊ deorſuꝫ. nã ſi ire ſurſũ ẽ icipe a magis mãli iſte mod⁹ ꝓcedẽdi ẽ ire i ſurſũ. nã ſba ẽ mãli ſbm q̃titatis. q̃titas ꝟo eſt ſbm q̃litatis. Si ꝟo ire ſurſum ẽ icipe a magis formali tũc iſte mod⁹ nõ ẽ ire ſurſum ſꝫ deorſum. nã h̃ nõ icipit a magis foꝛali: ⁊ itur i magis mãlia ſꝫ poti⁹ ecõuerſo. icipiẽ. n. a magis mãli ⁊ itur in magis formalia. ⁊ q꞉ ꝓbauit ſtatũ i talib⁹ p̃dicatis q̃ꝝ ꝓceſſus diuerſis reſpectib⁹ eſt ſurſum ⁊ deorſum nõ curauit ibi diſtignẽ ſurſũ ⁊ ꝺorſũ. ſꝫ in eo ꝙ dixit ſurſum itellexit ẽt ⁊ deorſuꝫ. hic autẽ in ꝑ ſe predicatis vbi eſt per ſe accipere ſurſum ⁊ deoſum diſtinguit vnum ab alio. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sed in ſurſum ipſa quoqꝫ ⁊ accñtia vtraqꝫ non infinita ſunt. Neceſſe eſt ergo eſſe aliquid de quo primum predicetur ⁊ de hoc aliud: ⁊ hoc ſtare ⁊ eſſe aliquid quod non amplius neqꝫ de alio priori neqꝫ de alio aliquid prius predicetur. vnus quidem demonſtrationis modus dicitur hic.

¶ Verſus etiã ſupera: nec ipſa: nec vtraqꝫ accidentia ſunt infinita. Neceſſe eſt igitur aliquid eſſe de quo primum aliquod: ⁊ de hoc aliud: ⁊ huius profectionis tandeꝫ exitum eſſe: vt id ſit quod de nullo vlterius alio dicatur: ⁊ id ẽt de quo non predicatur aliud prius. Unus igitur hic ẽ modus ad hoc ꝓpoſitũ demr̃andũ. Argir.

i
k
l

Oſtendit

¶ Oñdit ꝙ i talib⁹ ꝑ ſe ṗdicatꝫ nõ ſolū eſt ſtat⁹ i deorſuꝫ vtputa ſi poneret̃ ꝙ aliqd ſit ꝑ ſe ſbꝫ alicui⁹ ꝓꝑetatꝫ ⁊ illa ꝓꝑetas ꝑ ſe ſubꝫ alteri⁹ ꝓꝑetatꝫ ⁊ ſic i iñ͂: ſꝫ ẽt i talib⁹ ꝑ ſe ṗdicatꝫ ẽ ſtat⁹ in ſurſuꝫ tā ex ꝑte ṗdicatoꝝ q̃ꝫ ex ꝑte ſuboꝝ circa qḋ duo facͭ ſꝫ ꝙ 2° ꝓbat itẽꝝ.nā ṗ ꝓbat h̃ ex ꝑte diffõnis ſupponẽdo ꝙ ↄtigat talia ꝑ ſe diffiniri.2° ex ꝑte ſcie ſuppone ꝙ ↄtigat aliq̃ ſcire.ibi(Adhuc autẽ ali⁹.)

A ¶ Propt̃ ṗ͂ ſciẽdū ꝙ ꝓcedẽ i ſurſuꝫ i talib⁹ h̃ mõ ↄtigit.ſ.ſubꝫ ⁊ .ſ. ṗdicatū:vt ſi ſimū ꝑ ſe ṗdicat̃ de naſo i hac ꝓpõne ꝑ ſe.naſus ẽ ſim⁹.ꝓcederet̃ i ſurſuꝫ acciẽpie⁹.ſ.naſuꝫ ⁊ ſuꝑ ſimū vt accipie⁹ ſuꝑ naſuꝫ corp⁹.ſuꝑ corp⁹ ſbaꝫ.⁊ h̃ mõ ꝓcedẽ⁹ ⁊ accipiẽ⁹ ſuꝑ ſimū cauū.⁊ ſuꝑ cauū q̃le.q̃litas.n.eſt ſuꝑ cauitatẽ.⁊ h̃ mõ ꝓcedẽdo.nllo.n.iſtorum modoꝝ eſt ꝓceſſus in iñ͂.nā oia q̃ ſũt ſuꝑ naſuꝫ ponũt̃ in diffõne naſi.ſi ġ in talib⁹ eẽt ꝓceſſus in iñ͂ eẽt ꝓceſſus in iñ͂ in diffõnib⁹.ſic ẽt oia q̃ ponũt̃ ſuꝑ ſimū ponũt̃ i diffõne ſimi ⁊ nõ ſolū q̃ ſũt ſuꝑ ſimū ponũt̃ i diffõne ſimi.ſꝫ ẽt q̃ ſũt ſuꝑ naſuꝫ ſũt diffinitiua ſimi: eo ꝙ ipſe naſus eſt qḋ diffinitiuū ei⁹.q̃re ſi i talib⁹ eẽt ꝓceſſus in iñ͂.eẽt in diffõnib⁹ ꝓceſſus in iñ͂:h̃ eſt ġ qḋ dic̃.(Sꝫ in ſurſuꝫ ipa)ſup.ſubta(⁊ ẽt accñtia vtraq̃ꝫ)tā ſuba q̃ꝫ accñtia(nõ ſũt infi͂.nec ẽ eſt ġ eẽ aliqd qḋ de alio ṗdicet̃ ṗ͂) vtputa ſimū ṗ ⁊ ꝑ ſe ṗdicat̃ de naſo(⁊ de h̃)vtputa d̃ ſimo ṗtur(aliud) vt puta cauū vel q̃lia(⁊ h̃ ſtare erit).i.deuenire ad aliqd ex ꝑte ipſi⁹ caui de q̃ nõ ṗtur vlteri⁹ aliqd ṗus nec aliqd ſuꝑius:⁊ ſubdit ꝙ(⁊ eẽ aliqd)ſup.ↄtingit ex ꝑte ſubi vt ex ꝑte naſi(qḋ nõ ampli⁹ nec de alio ṗori nec de illo aliud ṗus ṗdicet̃).q.d.ꝙ ex ꝑte naſi erit ↄuenire ad aliqd qḋ nõ dicet̃ ampli⁹ de aliq̃ ṗori nec de illo aliqd ṗus.vtputa ſi de naſo dr̃ corpus ⁊ de corpore ſubſtantia:ſuba non dicit̃ de aliquo ṗori q̃ꝫ de corpore.nihil.n.eſt mediū inter corpus ⁊ ſubſtãtiã:nec de ſuba dicit̃ aliquid prius.(Unus qdẽ ergo modus demõſtrationis)ꝙ nõ ſit ꝓceſſus in infinitū in ſurſum in ꝓpõnibus ꝑ ſe nec ex ꝑte ſubi nec ex ꝑte

B ṗdicati(hic eſt).¶ Notãdum autẽ ꝙ ita vr̃ pħo eſſe per ſe mediū ꝙ talia accepta in ſurſum vt accepta ſuꝑ naſuꝫ vl̃ ſupra ſimū ſunt ꝑ ſe diffinientia ſimi vel naſi qḋ ſuppo nẽdo ſtatū in diffinitionibus ſupponit nõ eſſe ꝓceſſum in iñitū.vñ ſic eſt ſupplẽda lr̃a:ꝙ ſi aliqd ṗdicat̃ de aliq̃ ṗ⁹ ⁊ ꝑ ſe.vtputa ſimū de naſo:⁊ de hoc.ſ.ſimo ṗdicet̃ aliud: ⁊ de illo aliud:neceſſe eſt hic ſtare:q̃ꝛ diffinitiua ſimi non pñt eẽ iñita.ſic etiā ex ꝑte naſi neceſſe eſt dare aliqd qḋ nõ dicat̃ de alio ṗori nec de illo aliud ṗus.q.d.ꝙ non eſt dare ꝓceſſum in infinitū ex ꝑte naſi qḋ ſupplẽdū eſt id ↄringere q̃ꝛ diffinitiua naſi iñita eſſe nõ pñt:q̃ꝛ ſi eſſent iñita diffinitiua naſi eẽnt ẽt iñita diffinitiua ſimi.oia.n.diffinitiua naſi ſunt etiā diffinitiua ſimi.Un⁹ ġ modus ꝓbā

C di ſtatū i talib⁹ eſt h̃ q.ſ.ſumit̃ ex ꝑte diffõnis.¶ Notandū etiā ꝙ ſupius dcā magis ꝓbãt ſtatū ex ꝑte diffõnis in ſbalib⁹.h̃ aũt in accñtalib⁹.qḋ ġ dr̃ h̃ ex ꝑte naſi ꝙ talia diffinitiua nõ vadũt in iñ͂ magis referẽda ſunt ad ſimuꝫ q̃ꝫ ad naſum ⁊ ad paſſionẽ q̃ꝫ ad ſubm.nā oia diffinientia ſubiectum ſunt diffiniẽtia paſſionẽ ⁊ in iñitū nõ vadũt.

D ¶ Notãdū aũt ꝙ cū pħs ṗus dixiſſet ꝙ nec in ſurſuꝫ nec in deorſū itur in iñ͂ cū nũc ſpālr̃ ꝓbauit ꝙ nõ itur in iñitū in ſurſuꝫ dedit intelligẽ ꝙ ṗ ꝓbauerit ꝙ in ṗdicatꝫ ꝑ

E ſe nõ eant in iñ͂ deorſum. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re pħs cum voluit ꝓbare ſtatū in ṗdicatis ꝑ ſe reſumpſit h̃ vbū vnū de vno.d.ꝙ vnū de vno nec in ſurſuꝫ nec in deorſum dicet̃ eſſe ꝓceſſus in iñ͂.¶ Dõm.ꝙ ṗdicari vnuꝫ de vno ꝑ antbonomaſiā repit̃ i ṗdicatꝫ ꝑ ſe.i ṗdicatꝫ.n.cõib⁹ ⁊ vnū de plurib⁹ ⁊ plura de vno albū.n.⁊ in cigno ⁊ hõĩe repit̃:q̃ꝛ nulli eoꝝ ineſt ſm ꝙ hͦ.ꝑꝑ ꝙ vnū ⁊ idẽ hͦ ṗdicatū reperitur in pluribus.ſic ⁊ plura dñr de vno vt albũ ⁊ dulce de pomo.h̃.n.plura vt plura de eodẽ predicant̃.albū eni ⁊ dulce relata ad pomū ſunt plura vt plura.q̃ꝛ neutrū illoꝝ ineſt mediãte alio.ſi eni in pomo dulce eẽt ꝑ ſe cā albi nõ repiret̃ pomū dulce nõ album: ⁊ ſi albū eẽt ꝑ ſe cā dulcꝫ nõ repiret̃ pomū albū nõ dulcẽ.talia ġ ṗdicata ꝑ accñs ⁊ cõia ⁊ vnū plurib⁹ ⁊ plura vni in eo ꝙ plura ineſſe pñt:ſed in hĩs q̃ iſunt ꝑ ſe ⁊ ṗ nec vnū plurib⁹ nec plura in eo ꝙ plura eidẽ inſunt.ꝙ aũt in talibus vnū nõ poſſit ineſſe plurib⁹ pꝫ.nā ꝙ lꝫ tale ṗdicatū cū inſit ꝑ ſe ⁊ ṗ ↄuertibile eſt cū eo cui ineſt.idẽ aũt plurib⁹ diuerſis in eẽ ↄuertibilr̃ eſt ipoſſe.Rurſus in talibus plura vt plura nõ iſunt vni.nā ⁊ ſi iueniãt̃ plures ꝑ ſe ꝓꝑetates ineſſe eidẽ ſubo.vtputa hĩe tres ⁊ hĩe angulū extrinſecū ineſſe triãgulo h̃ nõ erit plura vt plura ſed vnū ꝑ ſe ꝓṗuꝫ inerit mediãte alio:vt hĩe tres ineſt ꝑ hĩe angulū extrinſecū.in talib⁹ ġ ꝑ antbonomaſiā dr̃ vnū de vno.Sic ġ poterit exponi lr̃a ṗcedẽs ꝙ neq̃ꝫ qñ vnū de vno.i.neq̃ꝫ qñ ꝑ ſe ṗdicatū dr̃ de ꝑ ſe ſubo.neq̃ꝫ.ſ.in talibus in quib⁹ per antbonomaſiā dr̃ de vno nec in ſurſum nec in deorſuꝫ dicetur eſſe proceſſus in infinitum.¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc autem alius.ſi enim de quibus quedam priora predicantur horum quidem demõſtratio erit neq̃ꝫ poſſunt habere ad ipſa q̃ꝫ ſcire. Neq̃ꝫ hoc eſſe ſine demonſtratione.

¶ Alius autẽ eſt hic. Patet enim horū demõſtrationẽ eſſe de quibus priora aliqua predicãtur. Et itẽ fieri non poſſe vt aut melius ſimus ad ea diſpoſiti quorum eſt demonſtratio q̃ꝫ ſi ſciamus:aut ea ſine demonſtratione ſciamus. Argu.

¶ Oñdit h̃ idẽ.vꝫ.ꝙ ſit ſtatus in ſurſum in predicatis ꝑ ſe ſupponẽdo ꝙ cõtingat aliqd ſcire. Circa quod quatuor facit:q̃ꝛ ṗmo ait ꝙ poſteriora ſciunt̃ per ṗora.ſcḋo dicit ꝙ nõ poſſunt ſciri poſteriora ignoratis ṗoribus.3° ex his que dixerat ↄcludit ꝙ ſi ↄtigit aliqd ſcire ſimplr̃ ꝑ demõſtratõem ꝙ opꝫ eẽ ſtatū in ṗdicatis.4° ⁊ vltio hoc ꝙ dixerat declarat ⁊ manifeſtat.2° ibi.(Si autẽ h̃.)3° ibi.(Si ġ eſt aliqd)4° ibi(Si.n.nõ ſteterint.)Dic̃ ġ ꝙ (adhuc ali⁹) ſu.modus eſt ad ꝓbãdum eẽ ſtatum in ṗdicatꝫ. ad quem modū declarãdū ṗ° ſumem⁹ hãc v̾itatẽ.ꝙ q̃cũq̃ꝫ hñt aliq̃ ṗora ꝙ illoꝝ eſt demr̃atio ꝑ ṗora illa:⁊ ꝙ nõ ↄtigit talia poſteriora ſcire niſi ꝑ demr̃ationem ex ṗoribus.iḋ ait.ꝙ (ſi.n.de qb⁹ ṗora qdẽ ṗdicant̃ erit hoꝝ demr̃atio)ſu.per talia ṗora. Et addit ꝙ(nõ pñt aliq̃ ſe hr̃e poti⁹).i.melius (ad ipa)poſteriora(q̃ꝫ ſcire)ipa(nec eſt).i.nec ↄtigit ipſa ſcire(ſine demr̃atiõe).q.d.ꝙ ſi ↄcedat̃ nobis v̾itas hec ꝙ poſteriora demr̃ant̃ ꝑ ṗora:⁊ ꝙ h̃ mõ hñt nos habemus ad poſteriora ſi ſciuerimus ea demr̃are ꝑ ṗora hac v̾itate conceſſa oñdemus ꝙ eſt alius modus ꝓbandi ſtatū in ṗdicatis amoto ſtatu ſuperius tacto.¶ Deinde cū dicit.

¶ Si autẽ hoc per hoc notum eſt. Hoc autem neſcimus neq̃ꝫ melius habem⁹ ad ipſa q̃ꝫ ſcire neq̃ꝫ per hoc notum ſciemus.

ignoratis priori ignoratū poſteriora

¶ Quibus efficit̃:vt ſi per aliqua priora quippiã inoteſcit. Illa vo neſcim⁹ neq̃ꝫ ad illa melius ſumus affecti q̃ꝫ ſi ſciam haberemus:nec id ꝑfecto ſciamus qḋ per illa notum efficitur. Argu.

¶ Propoſita hac v̾itate ꝙ poſteriora ſciunt̃ ꝑ ṗora ꝓponit v̾itatẽ aliam ꝙ non ↄtingit ſcire poſteriora ignoratis prioribus.iḋ ait.(Si aũt h̃).i.ſi aliqd poſterius(eſt notū per hec).i.ꝑ aliq̃ ṗora(hec aũt).i.illa priora(neſcim⁹ nec melius nos habem⁹ ad ipſa q̃ꝫ ſcire h̃ poſito neq̃ꝫ ſciem⁹ notum per hoc.).i.neq̃ꝫ ſciemus illud poſterius qḋ dr̃ eẽ notū ꝑ illa ṗora.q.d.ꝙ ignoratis ṗoribus neceẽ eſt igno

E rare poſteriora. ¶ Notã⁹ aũt φ ſi volum⁹ ſcire aliqd poſterius vel aliq̃ poſteriora neceſſe eſt nos ſcire priora vel neceſſe eſt nos hr̃e ad ipſa meli⁹ q̃ʒ ſcire. nã priora illa vel ſunt ſimpl'r p̃ᵃ ⁊ idemſtrabilia: ⁊ tũc ad ea nos habem⁹ melius q̃ʒ ſcire. Taliũ.n.nõ eſt ſcia ſʒ itell'o. Ipſe aũt itell'o.i. principiorũ habitus eſt potior q̃ʒ ſcia. ſi vo illa priora hñt ſupra ſe alia priora tũc poterũt p illa priora ſciri ⁊ demr̃ari. eſt enim itẽtio phi φ nõ ↄtingit poſteriora ſcire niſi de prio

F rib⁹ habeam⁹ ſciam vel itell'm qui eſt potior q̃ʒ ſcia. ¶ Dubitaret forte aliqs: qꝛ nõ vꝫ hoc poſſe ſi aliq̃ ſunt v̓e pri⁹ φ ad ea nõ hñamus melius q̃ʒ ſcire: ⁊ φ de eis nõ habeam⁹ intell'm qui eſt potior q̃ʒ ſcia: cũ talia ſint ſicut locus ianue in domo quẽ nullus ignorat. ¶ Dõm φ dcm̃ phi tripl'r põt hr̃e vitatẽ. primo vt hoc ſit dcm̃ ex datis ab aduerſario. nã ſi aduerſarius dicat φ oium ſit demr̃atio: vel φ demõſtrationes vadant in iſinitũ ↄſis erit vt nulla ſit ppoſitio imediata vt nulla ſit ppoſitio ſimpl'r prima. ad nihil.ğ nos habebimus melius q̃ʒ ſcire ⁊ nullius rei erit intellectus. ex hoc ğ ſequet φ nõ ſciemus poſteriora cognoſcẽdo priora p ſciam: qꝛ tunc oporteret infinita ſcire cum poſitum ſit talia in iſinitum ire. Rurſus non ſciemus poſteriora cognoſcendo priora p intellectum ſiue p melius q̃ʒ p ſciam: qꝛ nihil erit cognoſcibile ſic cũ nihil ponat ſimpl'r primũ. ſupponẽdo ğ dicta aduerſarij videt phs loqui. Secũdo dicẽ poſſumus φ hoc videt vitatẽ hr̃e q̃ʒtũ ad eos qui carẽt aliquo ſenſu vel q nõ fuerũt vſi hõ ſenſu. tales enĩ nõ pñt ſcire poſteriora cognoſcẽdo priora p ſciam vel p intellectum. nam cũ itell'o ſiue principiorum habit⁹ aggeneret in nobis via ſenſus memorie ⁊ experiẽtie deficiẽte ſenſu deficit itell'o principiorũ: ⁊ per ↄſis deficit ſcia aliorum. ſm hoc ſic aptabim⁹ hanc lr̃aʒ. φ ſicut deficiẽtes in ſenſu nõ pñt ſcire poſteriora per priora. idõ opꝫ φ deficit eis ſcia ſm illum ſenſum ſic ponẽtes demõſtratões ire in infinitũ. qꝛ hoc poſito opꝫ ignorare priora cũ nõ ↄtigat infinita ptrãſire ↄſis eſt ſm φ nihil cõtingat ſcire. φ ğ dicit φ talia principia ſunt ſicut locus ianue in domo itelligẽdum eſt q̃ʒtuꝫ ad bñ diſpoſitos nõ deficiẽtes in ſenſu. Uel poſſumus dicere φ ſunt ſicut locus ianue in domo ſi cõſideretur ſm ſe. nõ autẽ ſunt ſicut locus ianue nec ſic patẽtia vt in ea reſoluũtur poſteriora: ⁊ hoc mõ eſt nobiliſſimũ ſcire principia put in ea reſoluũtur pricipiata. Uel poſſumus dicẽ φ nõ valẽt in demõſtratiõe pri⁹ φ ſunt ſic nota. vñ ex hoc eorũ nobiliſſima cognitio. Tertio põt hoc ſolui diſtiguẽdo de principijs. nã aliud eſt aſſentire principijs oblatis: ⁊ aliud eſt ſcire poſteriora ĩ talia principia reſoluere. qlibet enim ruſticus ſi offerãtur ei pricipia. dũtamen itelligat qd eſt qd dꝛ p nomen niſi deficiat in ſenſu ſtatim aſſentit eis. poſteriora reſoluẽ tñ in talia pri⁹ nõ eſt ideotarum ſed ſciẽtũ. vult ğ phs φ nõ poſſim⁹ ſcire poſteriora niſi ſciam⁹ ea reſoluẽ in priora q̃ opꝫ cognoſcẽ vel p ſciam ſi nõ ſint priora ſimpl'r: vel p itellectum ſi ſint ſimpl'r prima: qꝛ ergo ponẽtes pceſſum in iſinitum nõ poſſunt ponẽ φ ſciam⁹ poſteriora reſoluẽdo ea in priora q̃ hẽam⁹ cognẽ p ſciam vel p itell'm. hõ.n. poſito priorũ nõ erit ſcia nec itellectus: ⁊ p ↄñs nihil ↄtigit ſcire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur eſt aliquid ſcire per demonſtrationem ſimpliciter non ex aliquibus neq̃ʒ ex ſuppoſitõe. manifeſtũ eſt ſtare pdicamẽta media.

Argu. ¶ Si igit ſit: vt ſimpl'r quippiam p demr̃onẽ: ⁊ non ex quibuſdam: nec ex ſuppoſitione ſciamus neceſſe eſt predicationes medias ſtare.

¶ Ex his q̃ dixerat ↄcludit. φ ſi cõtigit aliqd ſcire ſimpl'r p demõſtrationẽ φ opꝫ eſſe ſtatum in pdicatis.d. (Si ergo eſt.).i. ſi ↄtigit (aliqd ſcire ſimpl'r ⁊ p demr̃ationẽ non ex aliqbus nec ex ſuppõne manifeſtuꝫ eſt pdicata media vel pdicamẽta media ſtare).i. nõ procedere in iſinitum.

G ¶ Notãdum aũt φ aliquãdo cõtigit demõſtrare ex datis ſicut ſit in demõſtratiõe ad impoſſe vbi ex cõceſſis ab aduerſario ſyllogiꝫat: vel ſicut ſit in quacũq̃ʒ argumẽtatione ſi nõ arguit ex ſimpl'r primis ſed ex datis ⁊ ↄceſſis. Aliqñ autẽ ↄtigit demõſtrare ex ſuppõne ſicut ſcia ſubalternata demõſtrat ſupponẽdo aliq̃ declarata in ſuperiori ſcia. ſi ğ eẽnt iſinita media ⁊ ſi nõ eſſet ſtatus in ſurſum aſcẽdẽdo nihil ↄtigeret ſcire ex demõſtratiõe ſimpl'r: ſed ſi hoc eẽt vel eẽt ex aliqbus datis vel ex ſuppõne. nunq̃ʒ enim eſſet demr̃atio ex p ſe notis: nec eſſet reſolubilis i p ſe nota: qꝛ nulla eſſent pᵃ ſimpl'r. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si enim nõ ſteterit. ſed eſt ſemper acceptio in ſuperius oium erit demr̃atio: q̃re ſi infinita nõ ↄtingit pcurrere: quorꝫ nõ eſt demr̃atio nõ ſciemus p demr̃ationẽ. ſi igit neq̃ʒ melius habemus ad ipſa q̃ʒ ſcire. non erit aliquid ſcire p demonſtrationem ſimpliciter ſʒ ex ſuppõne.

Argu. ¶ Nã ſi nõ ſtent: ſed ſemp ſit aliquid ſuperius ſumpto oium erit tum demr̃atio. Quare ſi fieri nõ põt: vt infinita qſq̃ʒ ptrãſeat ea profecto quorũ eſt demr̃atio nunq̃ʒ per demr̃ationem ſciemus. Quod ſi neq̃ʒ melius ad ipſa ſumus affecti: q̃ʒ ſi ſciremus: nihil tuꝫ per demr̃ationem ſimpliciter: ſed ex ſuppoſitione ſciemus.

¶ Declarat qd dixerat.d. (Si.n. nõ ſteterit ſed eſt ſemper acceptio in ſupi⁹) vel vt hẽt alia lr̃a (ſi oi accepto ſemper eſt aliqd ſuperi⁹ oium erit demr̃atio q̃re ſi iſiᵗ nõ ↄtigit ptrãſire nõ cognoſcim⁹ p demõſtrationẽ ea quorꝫ nõ eſt demõſtratio) ğ nõ ↄtigit ea ſcire (ſi ğ neq̃ʒ hẽmus nos ad ipſa meli⁹ q̃ʒ ſcire) ſi hõ priora nõ cognoſcim⁹ nec p ſciam nec p itellectum q eſt melior q̃ʒ ſcia (non erit aliquid ſcire).i. nihil ↄtigeret ſcire (p demr̃ationẽ ſimpl'r ſed ex ſuppõne) declaratũ eſt ğ qd ſupius dicebat. vꝫ. φ ſi eẽt pceſſus in infiᵐ nec eẽt ſtat⁹ in ſurſuꝫ φ nihil ↄtigeret ſcire p demõſtrationẽ ſimpl'r. ¶ Noᵐ aũt φ ſcia pſupponit itellectũ.

H intellect⁹ autẽ nõ eſt niſi primorũ ⁊ imediatorũ. ſi ğ nõ eẽt ſtatus in ſurſum nõ eẽt deuenire ad aliq̃ imediata. nullorũ ğ eẽt itell'o ⁊ p ↄñs nullius eẽt ſcia. hoc ğ poſito priora nõ ſcirem⁹: qꝛ nõ eẽt ea reſoluẽ in imediata: nec haberemus de prioribus nobiliorẽ cognitionẽ q̃ʒ ſciaꝫ. vꝫ intellm: qꝛ nõ eẽt dare prius niſi in reſpectu. nihil ğ eſſet primũ ſimpl'r. poſſet forte eẽ vnũ prius altero ſicut poſuerũt phi in gñone hoium φ nõ eẽt dare primũ hoieꝫ ſimpl'r ſed eẽt dare vnuꝫ hoiem priorẽ alio. hõ ğ poſito ignorarem⁹ priora qbus ignoratis nihil ↄtigeret ſcire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Logice quidem igitur ex his vtiq̃ʒ aliquis credet de eo quod dictum eſt. T.c.36.

Argu. ¶ Ex his igitur que differendi diximus mõ id de quo loquimur ita eſſe quiſpiam credet.

¶ Epilogat circa determinata.d.φ. (Logice qdẽ).i. p rões logicas (ex his vtiq̃ʒ).i. ex dictis (crederet aliquis d eo quod dictum eſt). vꝫ. φ ſit huiuſmodi ſtatus.

¶ Analetice aũt manifeſtũ ẽ per hec veloci⁹ φ neq̃ʒ in ſurſuꝫ neq̃ʒ in deorſuꝫ iſinita pdicãtia ↄtigit eẽ in demr̃atiuis ſciẽtijs de qb⁹ itẽtio ẽ.

Argu. ¶ Reſolutiue autẽ p hec breuius perſpicuum fuerit fieri non poſſe vt verſus ſuperius aut in

ſerius infinita ſunt p̄dicata in demonſtratiuis ſciētijs: de quibus eſt hec p̄ſens cōſideratio.

¶ Poſtq̄ʒ pħs pbauit eē ſtatū in p̄dicatȷ̄ logice ⁊ p̄ q̄dam cōīa. h̄ pbat hꝰ ſtatū analeticie ⁊ magis p̄ pp̄a. Circa qͦd duo fac̄. q2 p̄ fac̄ qͦd dcm̄ ē. 2ͦ qͦd dixerat de extremis ada/ ptat ad medis ibi (Si āt ſic ē.) Circa p̄ᵐ duo fac̄. q2 p̄ ꝓpo nit qͦd itēdit. 2ͦ decl'at ꝓpoſitū ibi (Demratio gdeʒ) Dic̄ ḡ ꝙ (anoletice aūt). i. p̄ rōnes magi ꝓp̄as (velociꝰ). i. citius (maniᵐ eſt p̄ hec). i. p̄ dicēda (ꝙ nec i ſurſuʒ nec i deorſum ꝯtigit eē īfinita p̄dicātia in demrātiuis ſciētijs de qbꝰ) de mratiuis ſciētijs (ē itētio) ſup. nra. q. d. ꝙ cū nos nō itēda mꝰ de oībꝰ ſylls ſed de demratioībꝰ volumꝰ ſpālr oñdē i
A demratioībꝰ ꝙ in talibꝰ ſit ſtatꝰ in p̄dicatis. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re ꝓbōnes p̄cedētes dicant logice ⁊ ſeq̄ntes analetice. i. reſolutorie. ¶ Dōm. ꝙ reſoluē eſt i ꝓpia hn̄ logice. arguere eſt p̄ quedā cōia: q2 ḡ ſupiꝰ ꝓbatus eſt ſta tus cōiter in oībꝰ p̄dicatȷ̄. rurſus ſi ꝓbatꝰ fuit ſtatus i p̄ ſe p̄dicatis hoc fuit p̄ q̄dā cōia nō deſcēdēdo ad ſpāles ter/ minos. hic aūt q2 ſpālr ꝓbaſ ſtatꝰ in p̄ ſe p̄dicatȷ̄ ⁊ ꝓbaſ ſpālr deſcēdēdo ad ſpāles termios dnr hꝰ rōnes magis reſolutorie ⁊ magis ſpāles ⁊ ꝓprie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Demonſtratio enim eſt ex his quecūq̄ qui dem ipſa inſunt ſm̄ ſeipſa rebus.

Argir. ¶ Demratio. n. ē de hiſce q̄ rebus inſunt p̄ ſe.

¶ Exequiſ de itēto. Circa qͦd duo fac̄. q2 p̄ʒ ait de qbus eſt demratio: ⁊ exeqͥſ de vnoquoq̄ illoꝝ modoꝝ. 2ͦ ꝓbat ꝙ circa nullū talē ſit ꝓceſſus i īfiᵐ. ibi (Hoꝝ aūt neutra.) Circa p̄ᵐ tria facit. q2 p̄mo ꝓponit ꝙ demonſtratio eſt ex his q̄ ſunt p̄ ſe. ſcdͦ diſtinguit modos per ſe. 3ͦ determiat de vnoquoq̄ illoꝝ modoꝝ. ſcdͦa ibi (ſm̄ ſeipſa) 3ͦ ibi (Ut in numero) Dicit ḡ ꝙ (demōſtratio eſt eoꝝ quecūq̄ ipſa ſm̄ ſeipſa ſiue p̄ ſeipſa inſunt rebus.) ¶ Deinde cum dic̄.

¶ Scdm̄ ſeipſa vero dupliciter. quecunq̄ enī illis inſunt in eo ꝙ quid eſt: ⁊ in quibus ipſa in eo ꝙ quid eſt inſunt ipſis.

Argir. ¶ Ea vero que per ſe cōpetunt duplicem ſub/ eunt modum. Quedam enim in eadē rerum ſunt diffinitione. Quibus ineſſe dicuntur.

¶ Diſtiguit duos modos dicēdi p̄ ſe. Naʒ p̄miꝰ modus eſt qñ p̄dicatū ponit̄ i diffōne ſubi. Scdͦs qñ eꝰ io ait ꝙ (ſʒ ſeipſa vo). i. p̄ ſe (duplr) dr̄ vel 2ͥ ſūr. vno. n. mō ſūt p̄ ſe (q̄/ cūq̄ vo) p̄dicata (ſūt in illis). i. in ſubis (in eo ꝙ qd eſt). i. in diffōne eoꝝ. q. d. ꝙ p̄ ſe p̄dicata ſūt ſʒ p̄ᵐ modū dicēdi p̄ ſe q̄ ponunt̄ in diffōne ſubiectoꝝ (⁊) ſu. ſunt p̄dicata p̄ ſe (in qbus) p̄dicatȷ̄ (ipa) ſubiecta (inſunt ipſis) p̄dicatȷ̄ (in eo ꝙ qd). i. in diffinitione ipſoꝝ. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ut in numero impar quod ineſt quideʒ nu mero. Eſt autē ipſe numerꝰ in rōne ipſius. Et iterū multitudo aut diuiſibile in rōne nūeri ē.

Argir. ¶ Ut multitudo vel diuiſibile. Hec enim nu/ mero competunt et in ipſius ſunt diffinitio/ ne. Quedam in rōne ſua res eas ſuſcipiunt q bus competūt vt impar. Hoc enim numero competit ⁊ diffinitione ſua numeruʒ ſuſcipit.

¶ Exēplificat de vtroq̄ mō p̄ ſe. ⁊ p̄ de. 2ͦ mō. d. (vt in nūo ipar qͦd) ipar (ineſt qdē nūo) ſu. in 2ͦ mō dicendi p̄ ſe. ⁊ iō ſubdit. ꝙ (eſt aūt ipſe nūs in rōne). i. in diffōne (ipſiꝰ) ipa ris (⁊ iteꝝ multitudo aut diuiſibile ē in rōne). i. i diffōne nūi (⁊ iō p̄ ſe iſunt nūo. nūs ḡ p̄ ſe cōparat̄ ad ipar q̄ʒtum ad 2ᵐ mōm q2 igredit̄ diffōnē iparis. Rurſus nūs p̄ ſe cō

paraſ ad multitudinē ⁊ ad diuiſibile. i. ad q̄titate diſcre/ tā: ſed h̄ eſt in p̄ mō dicendi p̄ ſe. q2 multitudo vel q̄titas diſcreta ponit̄ in diffōne numeri ¶ Deinde cū dicit.

¶ Hoꝝ aūt neutra cōtingit infinita eſſe nec vt imp̄fectū numeri. Iterū enī ſi ipari aliud inſit cui inhereat exiſtenti. Hoc autē ſi eſt p̄mū nu/ merus inerit his q̄ inſunt ipſi. ſi igit̄ nō ꝯtigit hꝰ īfinita eē in nūero neq̄ʒ i ſurſuʒ erūt īfinita.

¶ At fieri neq̄t: vt aut hec aut illa ſint infinita. Argir.

Nec. n. ea q̄ vt ipar de nūero p̄dicant̄. Nā in i/ pare rurſus aliud erit in diffōne cuiꝰ eſt ipm: h̄ ſi ſit: p̄mū nūerꝰ ipſe cui qdē cōpetunt in diffō ne erit ipſoꝝ. Si igit̄ fieri neq̄t: vt inſint viii ta lia infinita: nec infinita: verſus ſuperius erūt.

¶ Oñdit ꝙ i nullo iſtoꝝ modoꝝ dicēdi p̄ ſe ꝯtigit eē ꝓceſ/ ſum in īfiᵐ. Circa qͦd tria fac̄. q2 p̄ oñdit h̄ de 2ͦ mō dicēdi p̄ ſe. 2ͦ de p̄. 3ͦ ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝙ nullo mō in his q̄ ſunt p̄ ſe eſt ꝓceſſus in īfiᵐ. 2ͦ ibi (Neq̄ʒ tñ q̄cunq̄ʒ) 3ͦ ibi (Quare ſi p̄dicātia) Circa p̄ duo fac̄. ſm ꝙ duas rōnes adducit ad ꝓpoſitū. 2ͦ ibi (At vo) Dicit ḡ ꝙ (Hoꝝ autē) modoꝝ p̄ ſe (neutra ꝯtigit eē īfiᵃ) ⁊ p̄ deſcēdit ad 2ᵐ modū d. (nec) ſu. ꝯtingit eē ꝓceſſus in īfiᵐ (vt iperfectū). i. vt i/ par. vt hʒ aliā īfa (numeri) ſu. eſt ꝓpria paſſio. ⁊ ſubdit ꝙ (iterum eni ſi impari inſit qd). i. inſit propria paſſio (cui) ipari inerat. i. ponat̄ ieſſe (exñti). i. tanq̄ʒ exñti ⁊ tanq̄ʒ ꝓ/ prio ſubo (h̄ aūt ſi eſt p̄ᵐ nūs. inerit his q̄ inſunt ipſi) ſu. i/ pari. q. d. ꝙ ſi ipar eſt ꝓp̄a paſſio nūi ſi rurſus ipari īſit ali qd tanq̄ʒ ꝓp̄a paſſio. oʒ ꝙ ⁊ nūs q ponit̄ ſubm p̄ᵐ ponat̄ in diffōne illius ꝓpꝛetatȷ̄ q̄ ponit̄ ineſſe ipſi impari (ſi ḡ nō ꝯtigit hꝰ diffinientia eē īfinita in imo). i. in deorſuʒ (nec in ſurſum īfinita erūt). q. d. ꝙ ſi ponat̄ ꝓceſſus in īfiᵐ in p̄ ſe paſſionibꝰ vt ꝙ ipar ſit p̄ ſe paᵒ nūi ⁊ imparis ſit p̄ ſe paᵒ alia: q2 oīa p̄ora ponent̄ in diffōne poſterioꝝ: ⁊ ſic erit ꝙ diffinitiua alicuiꝰ ſint infinita. ſi ḡ hoc eſt ipoſſibile nullo mō in talibꝰ eſt ꝓceſſus in infinitum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ At vero neceſſe eſt omnia ineſſe p̄mo vt nu/ mero ⁊ in illis neceſſe eſt eſſe numerum qua/ re conuertibilia erunt ſed non excedentia. Argir.

¶ At vero neceſſe eſt ipſi primo cōpetant vni/ uerſa: veluti numero: ⁊ numerus illis inſit. q̄ re conuertuntur: non ſuperabunt.

¶ Adducit ad h̄ idē ſcdͦm rōnē. d. (At vero neċe eſt om/ nia). i. oēs hꝰ p̄ ſe paſſiones. (ineē p̄). ſ. ſubo (vtpute nūo ⁊ in illis). i. in diffōne (oīum illoꝝ nūm) ſu. opʒ eſſe (q̄re ꝯuertibilia erūt ſed nō excedētia). q. d. ꝙ non pñt poni p̄ ſe multe tales paſſiones niſi inſint ſubo ⁊ ſubm ſit in diffi nitiōe illoꝝ. ḡ oīa talia ſunt ꝯuertibilia. nō ḡ ſunt excedē tia. nō ḡ in talibꝰ locum hʒ qͦd de ſurſum ⁊ deorſum: q2 ni hil eſt ibi nec ſurſum nec deorſuʒ ſed totū eſt ꝯuertibilia. B

¶ Dubitaret forte aliqs vñ ſequit̄ hec ꝯñtia ꝙ ſi hꝰ oēs paſſiones inſunt nūo ⁊ numerus ponit̄ in diffōne eoꝝ ꝙ oīa ſūt ꝯuertibilia. ¶ Dōʒ. ꝙ ſi oēs hꝰ paſſiōes iſunt nu/ mero ḡ numerꝰ nō eſt in plus q̄ʒ q̄libet taliū paſſionuʒ. ſi enī nūs excederet aliquā de hꝰ paſſiōibus tūc hꝰ paᵒ nō ineſſet nūo ſimplr̄ ſed alicui nūo. ḡ ex eo ꝙ tales paſſiōes inſunt nūero hr̄ ꝙ numerꝰ nō excedit huiōi paſſiones. ex eo autē ꝙ numerus eſt in illis. i. eſt in diffōne cuiuſlibʒ il loꝝ hr̄ ꝙ nulla talis paᵒ excedit numerū: q2 nullū diffini tū excedit ſuū diffinitiuū: ſed qͦd nō excedit nec exceditur eſt ꝯuertibile: ḡ opʒ oīa iſta eē ꝯuertibilia. ¶ Ulteriꝰ for te dubitaret aliqs. vtꝝ qͦd de ſurſum ⁊ deorſum locū hēat

in demſonib⁹. ¶ Dōm. ꝙ ꝑncipia dem̄ſtatiõis vt ſupius dicebaẜ q̃dā ſunt tranſcēdentia ꝛ nõ ingrediunẜ demſtatõnē niſi ſm̄ virtutē ꝛ in talib⁹ locū hꝫ qõ de ſurſuꝫ ꝛ deoꝛſum: qꝛ talia ꝑn̄ nõ ſumunẜ niſi ex gn̄alib⁹ terminis vt ex ente ꝛ ex ꝑrib⁹ entis. q̃dā aūt ſunt ꝑncipia ꝓpꝛia q̃ ingrediunẜ demſtationē ſm̄ ſubaꝫ ꝛ talia ſunt ꝯuertibilia ꝛ q̃tum ad hoc nõ hēt locū qõ ꝓpoſita. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Nec tamen quecunqꝫ ſunt in eo ꝙ quid eſt nec infinita ſunt. neqꝫ enim eſſet diffiniri.

Argir. ¶ Nec itē ea q̃ diffõnes eoꝝ quibus iſunt igrediunẜ. Nõ enꝫ aſſignari diffinitiões poſſent.

¶ Oñdit ꝙ nõ eſt ꝓceſſus in infinituꝫ in ꝑ ſe ꝑdicatis q̃tū ad ꝑmum modū. d. (nec tñ q̃cunqꝫ) ſu. ꝑdicata (ſunt in eo ꝙ qd eſt) .i. ponunẜ in diffõne ſuboꝛuꝫ. vtputa q̃ dicr in ꝑmo mõ dicēdi per ſe (nec hoc ſiue nec hec) que ſunt talia ꝑdicata (ifinita ſunt neqꝫ enim eſſet diffinire). q. d. ꝙ hoc poſito nihil contingit diffinire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare ſi pꝛedicantia quidem omnia per ſe dicunt: hec non infinita ſunt. Stabunt vtiqꝫ in ſurſum quare in deoꝛſum.

Argir. ¶ Quare ſi hec ſunt vniuerſa ea que per ſe pꝛedicantur: hec autē ifinita nõ ſunt: ſtant omnia plane verſus ſupera: quare ſtant ꝛ ad ifera.

¶ Ex his q̃ dixerat cõcludit ꝙ nullo mõ in his q̃ ſunt ꝑ ſe ꝯtingit ire in ifinito. d. (q̃re ſi ꝑdicantia qdē ꝑ ſe oia dicr) ſu. modis ꝑdictis. vꝫ. vel q̃n ꝑdicata ponuntur in diffõne ſubarum vel q̃n econuerſo (hec autem) ſic diffiniētia (non ſunt infinita. ſtabunt vtiqꝫ ꝑdicata in ſurſum. q̃re) ſi ſtant

D in ſurſum ſtabūt (ꝛ in deoꝛſuꝫ). ¶ Dubitaret foꝛte aliqs. qꝛ nõ vr̃ ꝙ deberet ꝓbare ſtatū in ꝑdicatis ꝑ ſe ꝑ mõ ſed ſolū in ꝑdicatꝭ ꝑ ſe. 2° mõ. nā per ſe paſſionū eſt demõſtratio. ſubſtātie aūt nõ eſt demſtatio. ¶ Dōm. ꝙ lꝫ ſube non eſt demſtatio diffinitio tñ ſube vtilis eſt ad demſtationeꝫ: vt in 2° patebit cum diſputabitur de medio demſtationis. Uel poſſum⁹ dicē ꝙ oia diffiniētia ſubm̄ ſunt diffinientia paſſionē. ſi g̃ eſſet ꝓceſſus in infinitum in diffinitiuis ipſius ſubi eēnt etiā infinita diffinitiua ipſius paſſionis. q̃re nõ ꝯtingeret paſſionē ipſam ſcire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si autem ſic eſt ꝛ que ſunt in medio duoꝛuꝫ terminoꝛum ſemper ſunt finita.

Argir. ¶ Quod ſi ita ſit erunt ꝛ ea ſane finita que iter duos terminos collocantur.

¶ Que dixerat de extremis adaptat ad media. Circa qõ duo facit: qꝛ ꝑmo facit quod dictuꝫ eſt. 2° ex his q̃ dixerat de ſtatu in extremis ꝛ in medijs oſtendit ꝙ opꝫ dare aliq̃ eſſe pꝛincipia ꝛ eſſe pꝛopoſitiões aliquas ꝑmas ꝛ immediatas ꝛ nõ omniū eſſe demõſtrationē. ibi (Si vero h̄ eſt) Dicit ergo) Si autē ſic eſt) ꝙ non ſit ꝓceſſus in infinitum

E nec in ſurſum nec in deoꝛſum (ꝛ que ſtant in medio duoꝛum terminoꝝ ſemꝑ ſūt finita). q. d. ꝙ ſi ꝓcedereẜ ab vno extremo ad aliud extremū non eſt ꝓceſſus in infinitū opꝫ

E media inter duo talia extrema finita eē. ¶ Notandū aūt viꝫ eius qõ hic dr̃. vꝫ. ꝙ media ſint finita ex duob⁹ poſſet colligi. vꝫ. ex ſupioꝛibus dictis. vꝫ. ꝙ motus in ſurſum ꝛ deoꝛſum eſt finitus. vel ex his que hic dicunẜ. nā ſemꝑ in oi demſtatione eſt dare duos termios. vꝫ. maioꝛē ꝛ minoꝛē extremitatē. ꝙ aūt int̃ duos termios ponanẜ media infinita eſt ponē oppoſitū in adiecto. vꝫ. ꝙ ifinita ſunt finita. nā q̃ int̃ duos termios claudunẜ ex di ꝑte ſunt terminata. nullo g̃ mõ talia ſunt ifinita. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vero hoc eſt. manifeſtū eſt iam ꝛ demõſtrationum ꝙ neceſſe eſt pꝛincipia aliqua eſſe ꝛ non omniū eſſe demſtationeꝫ. quod vero diximus quoſdam dicere iuxta pꝛincipium.

¶ Quod rurſus ſi ita ſit patet iam ꝛ demõſtrationum eſſe pꝛincipia neceſſario: ac demõſtrationem non omnium eſſe: quod quidem non nullos aſſerere iam in initio diximus. Argir.

¶ Ex his que dixerat oſtendit ꝙ eſt dare aliquas ꝓpõnes pꝛimas ꝛ imediatas ꝛ ꝙ nõ diuꝫ eſt demſtatio. Circa qõ tria fac̃. qꝛ ꝑ fac̃ qõ dem̄ eſt. 2° que dixerat declarat in terminis. 3° dat artē ad inueniēdū hõ ꝓpões imediatas in demſtabiles. ſcõa ibi. (Mõſtratis aūt his) tertia ibi (Cū aūt indigeat) Circa ꝑmū duo facit. qꝛ ꝑmo ex his q̃ dixerat vt qꝛ opꝫ eſſe ſtatum in demſtatiõibus: oſtēdit ꝙ opꝫ dare aliq̃ ꝑn̄ ꝑma ꝛ imediata. ꝛ ꝙ nõ diuꝫ eſt demſtatio. ſcõo oñdit ꝯuerſaꝫ hui⁹ ibi (Si enim ſint) Dicit g̃ (Si vo hoc eſt) vꝫ. ꝙ nõ ſint media infinita ꝛ ꝙ ſit ſtat⁹ in ſurſuꝫ ꝛ deoꝛſuꝫ (manifeſtū eſt iaꝫ ꝙ neċ eſt ꝛ demſtationū eſſe ꝑncipia ꝛ nõ diuꝫ eſſe demõſtrationē: qõ vē dixim⁹ q̃ſdā dicere iuxta ꝑncipiū). q. d. ꝙ ſi vera ſunt q̃ dicta ſunt opꝫ eſſe aliq̃ ꝑncipia demſtationū q̃ ſunt idemſtabilia ſicut in ꝑncipio libꝛi diximus quoſdam dicē. ¶ Notādū autē ꝙ circa ꝑncipiū huius libꝛi añ illam particulā. Circulo ꝙ ipoſſe eſt demſtare. Dixit ph̄s non oium eſſe ſciam demõſtratiuā ſed hoc dixit in perſona pꝛopꝛia. hic autem h̄ ad alios refert. d. quoſdam h̄ dixiſſe ꝛ vē. ¶ Deide cū dic̃. F

¶ Si enim ſunt pꝛincipia non omnia ſunt demſtabilia. neqꝫ in infinitum poſſunt ire.

¶ Etenim ſi pꝛincipia ſint: neqꝫ demſtabilia ſunt omnia: neqꝫ in infinitum fieri põt abitio. Argir.

¶ Quia dixerat ꝙ ex eo ꝙ erat ſtatus in demſtationibus opoꝛtebat aliq̃ ꝑn̄ demſtationū eſſe ꝛ nõ oium eſſe demõſtrationē. hic ꝓponit ꝯuerſam huius. vꝫ ꝙ ſi ſunt demſtationū ꝑn̄ nõ oia ſunt demſtabilia ꝛ opꝫ in talib⁹ eē ſtatū. Circa qõ duo facit: qꝛ ꝑ facit qõ dem̄ eſt. ſcõo oñdit ꝙ incõuenies ſequeẜ: ſi ponaẜ qõlibet hoꝝ: vel ꝙ nõ ſit ſtat⁹: vel ꝙ oium ſit demſtatio: vel ꝙ nõ ſit dare aliq̃ ꝑn̄ demõſtrationū ibi. (Eſſe eni qõlꝫ.) Dicit g̃ (ſi eni ꝑncipia ſunt) ſu. demſtationū (nõ oia ſunt demſtabilia neqꝫ in inſi° pñt ire) ſu. demſtatiões. q. d. ꝙ ſi vā ſūt q̃ dixim⁹ ꝙ ſit ſtat⁹ in demſtatõib⁹ opꝫ eſſe aliq̃ ꝑn̄ demſtationū ꝛ nõ oia eſſe demõſtrabilia: ꝛ ecõuerſo ſi ſint aliq̃ ꝑncipia demonſtrationū nõ oia ſunt demſtabilia: ꝛ eſt in demſtatõib⁹ ſtatus. ꝛ nõ pñt demſões in infinitum ire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſſe enim hoꝛum qõlibet nihil aliud eſt q̃ꝫ eſſe nullū ſpaciū ſine medio ꝛ indiuiſibile. ſed oia diuiſibilia. Intus eni imittēdo terminū ſꝫ non aſſumendo demſatur quod demſatur.

¶ Nā alterū iſtoꝛuꝫ vtrūuis eſſe nil aliud ē q̃ꝫ nullū iteruallū eē medio vacās: atqꝫ idiuiſibile: ſꝫ vniuerſa eē diuiſibilia. Id. n. qõ demſaẜ nõ foꝛis addito ſed imiſſo termino demſatur. Argir.

¶ Oñdit ꝙ icõueniēs ſequiẜ ſi negenẜ iſta ꝛ ſi ponaẜ qõlibet ꝑdictoꝝ. Circa qõ duo fac̃ ſꝫ ꝙ ad duplex icõueniēs adduc̃. nā adducit ad h̄ icõueniens ꝙ nulla ſit ꝓpõ. ſcõo ꝙ int̃ duos termios ſint ifi° media. ibi. (Quare ſi h̄ mõ.) Dicit g̃ ꝙ (qõlꝫ ꝑdictoꝝ) triū ſi ponanẜ ſiue ꝙ nõ ſint aliq̃ ꝑn̄ demſtationū: ſiue ꝙ oia ſunt demſtabilia: ſiue ꝙ demſtatiões vadūt in inſi° (qõlꝫ eni hoꝝ ſi ponaẜ eſſe nihil aliud eſt q̃ꝫ nullū ſpaciū eē ſine medio ꝛ indiuiſibile: ſed

ſed oia eē diuiſibilia).q.d.q̄cunqȝ hoꝝ triū ponant̄ h̄ eſt ponē nullū ſpaciū.i.nullā ꝓpōnē eē idiuiſibilē ⁊ imedia/tā:qḋ declarat.d.(Jnue enī mittēdo terminū trī ſed nō
A aſſumēdo eē demrat̄ qḋ ōmrat̄.)℄ Notādū aūt ꝙ me^m in demrātiōe nō oȝ eē ēx̄neū:ſed oȝ eē int̄ duo extrema.ſi
B ḡ oiꝑpō ē demrabil' oiꝑpō hēbit me^m. ℄ Ex h̄ remo uet cauillationē circa hoc fieri poſſe.nā lȝ oē corp⁹ eſt ſuba.ſit imediata:qꝛ nihil eſt mediū int̄ ſubam ⁊ corpus. ꝑ mediū trī ēx̄neum poſſet h̄ ſyllogizari:vtputa ꝑ eē mo/bile.nā oē mobile eſt ſuba oē corp⁹ eſt mobile.ḡ oē cor/pus eſt ſuba.aſſumēdo ḡ me^m ēx̄neū nihil eſt imediatum. Ad hoc ḡ remouēdū ait ꝙ intus.i.īter maiorē ⁊ minorē extremitatē oȝ aſſumi mediū nō ēx̄. ℄ Deīde cum dicit.

℄ Quare ſi hoc in infinitum contingit ire.ɔti/get vtiqȝ duorū terminoꝝ infinita eſſe interi⁹ media:ſed hoc impoſſibile eſt ſi ꝑdicata ſtete/rint in ſupius ⁊ īferius.qḋ autē ſtent demon/ſtratū eſt logice ꝑus:analetice vero nunc.

Argu. ℄ Quapropter ſi fieri poteſt vt hoc pacto pro cedatur in infinitum:fieri quoqȝ poteſt:vt in/ter duos terminos infinita media cadant. At hoc fieri nequit:ſi tā verſus ſuperius q̄ȝ ver/ſus inferius predicationum ſit finis. Eſſe ve/ro predicationum hoc pacto finem:antea diſ/ſerendi modo:nunc reſolutiue ſatis oñdim⁹.

℄ Adducit ad aliud īcōueniēs.vȝ.ꝙ int̄ duos t̄mios ſint īfi^ta mediaꝛ.ōn̄ ɔcludēdo īfert h̄ īcōueniens.d.(Quare ſi h̄ mō in īfi^m ɔtigit īre.vȝ.).ꝙ nulla ſit ꝑpō imediata vt ꝙ int̄.a.⁊.c.ſit mediū.b.int̄.a.⁊.b.aliud mediū ⁊ ſic in ī/finitū.h̄ poſito(ɔtigit vtiqȝ eē īfinita media īteri⁹ duorū terminoꝝ)erūt enī ſm̄ hec īfi^ta media int̄.a.⁊.c.(ſed h̄ eſt īpoſſe ſi ꝑdicata ſteterint ſupius ⁊ īferi⁹.ꝙ aūt ſtēt) hꝫ ꝑ/dicata ſupius ⁊ īferi⁹(ōmōſtratū eſt ꝑus logice.nūc vō) eſt demratū ſiue oſtſum)analetice. ℄ Deinde cum dicit.

T.c.37 ℄ Mōſtratis autē his manifeſtum eſt ꝙ ſi ali quod idē duobus inſit vt.a.⁊ in.c.⁊ in.d.nō ꝑdicante altero de altero aut nullo modo:aut non de omni quod non ſemp ſm̄ cōmune ali quid inerit:vt yſochel ⁊ ſcalenoni duobus re ctis equales habere ſm̄ cōmune aliqḋ ineſt. Scḋm enim ꝙ eſt figura quedā ⁊ non ſm̄ al/terum ineſt.hoc autem non ſemper ſic ſe hēt.

Argu. ℄ Demonſtratis autem his patet ſi quippiā idem vt A.duobus inſit quibuſdam: vt C.at q̄ȝ D.quorum alterū de altero:aut nullo mo/do:aut non de quolibet predicatur : non ſem/per illud per cōmune aliquid ipſis compete/re. Triangulo nāqȝ duorum equaliū:⁊ om/nium inequalium laterum : angulos habere duobus rectis equales. per commune com/petit quoddam. Competit enim:vt vterqȝ eſt quedam figura:⁊ non vt aliud quicquam. At non ſemper id ita ſe habet.

℄ Declarat qḋ dixerat in termis.vȝ.ꝙ eſt deuenire ad ꝑ/pōnes imediatas. Circa ꝙ duo fac̄ ſm̄ ꝙ duplr̄ oñdit in t̄cīū.nā ꝑ oſtēdit h̄ ꝑut dī de plurib⁹.2° ꝑut vnū de vnoꝛ vel alr̄ ⁊ melius:qꝛ ꝑ dicit ꝙ eſt deuenire ad imediatum ſm̄ ſubm̄.2° ꝙ ad imediatū ſm̄ cām ibi.(Manifeſtuȝ eſt aūt.) Circa ꝑ^m tria fac̄:qꝛ ꝑ ꝓponit qḋ intēdit.2° ꝓbat qḋ dixerat.3° remouet q̄ſdā cauillationē circa ꝑdicta.2^a ibi. (Sit aūt.b.)3^a ibi.(Jn eodē aūt gn̄e.) Dicit ḡ ꝙ(mōſtratiſ his).vȝ.ꝙ nō ɔtingit ire in īfi^m nec in ſurſum nec in deor ſum:⁊ ꝙ nō ɔtingit int̄ duos terminos eſſe īfinita media his mōſtratis ⁊ oſtēſis(manifeſtū eſt ꝙ ſi aliqd idē inſit duob⁹:vt ſi.a.idē eſt in.c.⁊ in.d.nō ꝑdicāte altero de alte ro:aut nullo mō:aut nō de oī qḋ non ſemp ſm̄ cōe aliqd inerit).i.nō ſemp ꝓcedet̄ ab vno cōi ad aliud cōe in īfi^m q.d.ꝙ ſi aliqd eſt in duob⁹ ꝑ aliquid cōe ⁊ illi cōi ꝑ aliud cōe ꝙ nō ſemp ſit ꝓcedē ſed aliqñ erit ſtat⁹(vt ſcalenoni ⁊ yſocheli duob⁹ rectis eq̄les hēre ſm̄ cōe aliqd ineſt.ſm̄ enim ꝙ figura q̄dam eſt)vt ſm̄ ꝙ triāgulus(⁊ nō ſm̄ al/terū ineſt.hoc autē nō ſemp ſic ſe hȝ)ꝙ ſemp ſit accipe cō mune poſt cōe. ℄ Notādum aūt ꝙ aliqñ pōt aliqd ineē

E aliquibus duob⁹ mediante aliquo cōi que duo ita ſe hñt ꝙ nullo mō vnū ꝑdicat̄ de alio vt corpus ꝑdicat̄ de hoie ⁊ de aſino mediāte aiali:quoꝝ vnū vl' remouet̄ ab alio. aliqñ enim illa duo ſic ſe hñt ꝙ vnū vl' non remouet̄ ab alio:nec vl' de ſe inuicē ꝑdicant̄ ſicut hō ⁊ maſculus.nam nec ois hō maſculus nec ecōuerſo.iō ait ꝙ pōt aliqd in/eſſe duob⁹ altero de altero ꝑdicante nullo:ſicut aial ineſt hoi ⁊ aſino.vel ineſſe duob⁹ altero de altero ꝑdicāte nō

D oī ſicut aial ineſt hoi ⁊ maſculo. ℄ Dubitaret forte aliqs qꝛ vī ſemp h̄ eē verū ꝙ ſi aliqd ineſt duob⁹ ꝙ h̄ inſit ꝑ ali qd cōe lȝ nō ſemp illud cōe ſit noiatū.nā opȝ vnā paſſio nē ꝑ ſe eē vnius ſubiecti.ſi ḡ eadē pa^o ineſt plurib⁹.vtputa hēre tres ſcalenoni ⁊ yſocheli q̄ ſunt ſpēs nullū iſtoꝝ erit ꝑ ſe ſcḋm ꝙ ipſum ſubm̄ hui⁹ paſſiōis.cū ꝑ ſe paſſio ſemp reqrat ſubm̄ ſibi cq̄tū.q̄re ſemp erit dare ſubm̄ ali/

E qḋ cōe. ℄ Dōm ꝙ pa^o nunq̄ȝ ineſt duobus niſi per ſubm̄ cōe:ſed non opȝ ꝙ illud ſubm̄ cōe hēat aliud cōe vt pȝ in exēplo poſito ſi hēe tres ineſt duab⁹ ſpēb⁹ triāguli ꝑ triā gulū ſi triāgulo ineſſet ꝑ aliqd aliud ꝑ illud aliud ineſſet ⁊ ſpēb⁹ triāguli:⁊ ſi adhuc illi alij ineēt ꝑ aliud adhuc ꝑ illud aliud ineēt ſpēb⁹ triāguli.ꝙ ḡ ſic ꝓcedat̄ in īfi^m.vȝ. ꝙ ſemp ſpēb⁹ triāguli inſit ꝑ aliud ſemp ꝑ aliud.h̄ ꝓbus negat.q̄ȝ dīn ḡ eadem paſſio ineſt plibus debem⁹ venari ſubm̄ vnū illius paſſiōis:ſed poſtq̄ȝ venati ſumus vnum ſubm̄ vni⁹ paſſiōis.nō opȝ ſemp veneri aliud ſꝑ aliud:ſȝ eſt dare ſtatū ⁊ eſt dare aliqḋ ſubm̄ cui ita imediate ineſt illa pa^o ꝙ nō ineſt ei ꝑ aliud ſubm̄. ℄ Deinde cum dicit.

℄ Sit autē.b.ſm̄ qḋ eſt.a.in.c.⁊ in.d.Mani/feſtuȝ igit̄ eſt ꝙ.b.in.c.d.ſm̄ cōe eſt:⁊ illud hȝ alterū.Quare duorū terminorū medijs: infi/niti vtiqȝ incidūt termini:ſed hoc impoſſe eſt. ſm̄ igit̄ cōe aliqḋ eſſe nō neceſſe eſt ſemp idē in plurib⁹.quare vero erunt imediata ſpacia.

℄ Sic enim.b.per quod.A.tā ipſi.C.q̄ȝ.D. Argu.
Competere dicitur. Patet igitur ipſum.B. per aliud commune quippiam ipſis compe/tere:⁊ illud item per aliud.quare inter duos terminos infiniti termini cadent.At hoc fieri nequit.Non ergo neceſſe eſt pluribus idem per aliquod commune ſemper ineſſe ſiquidē ſint interualla que medio vacant.

℄ Probat qḋ dixerat.vȝ.ꝙ nō ſemp ſit accipe ſubm̄ aliud ſemp aliud.ſed opȝ aliqñ deuenire ad ſubm̄ imediatū.iō ait.(Si autē.b.).i.ſubm̄ mediū(ſm̄ ꝙ eſt.a.).i.paſſio(in c.⁊.in.d.).i.in duob⁹ aliquibus ſubiectis(manifeſtū eſt ḡ ꝙ.b.in.c.⁊.in.d.erit ſm̄ ꝙ cōe ē ⁊ illud ſm̄ alteꝝ).q.d.

ꝙ ſi in talib⁹ nõ eſt ſtar⁹ illud cõe inerit ſm alteꝝ ⁊ aliud
ſm alterũ(q̃re duoꝝ termioꝝ icidẽt ifiniti termini in me/
diũ ſed h̃ eſt ipoſ'e.ğ ſm eẽ aliqđ cõe).i.ſm accipe cõe ſu.
aliud ⁊ aliud(nõ nec̃e eſt ſemꝑ idẽ plurib⁹ q² ṽe erũt im/
mediata ſpacia).i.ñe erit ꝺuenire ad ꝓpõnes imediatas.

F ¶ Notandũ aũt viз hui⁹ rõnis in h̃ ꝯſiſtẽ ꝙ ſi.a.i.ſi pa°ꝫ
vt puta h̃re tres ineſt.c.d.i.duab⁹ ſpẽbus triãguli ꝑ.b.vt
puta ꝑ triãgulũ.b.erit me^m^ inť paſſionẽ ⁊ ſpẽs triãguli.ſi
iterũ.b.ſiue triãgulus nõ eſt imediatũ ſubm illi⁹ paſſiõiſ:
ſed talis pa° ineſt triãgulo ꝑ aliud opз in illud aliud eſſe
mediũ inť paſſionẽ ⁊ ſpẽs triãguli.ꝓbabiľ eni pa° de ſpe
cieb⁹ triãguli ꝑ illud aliud:vt ſi ſpẽs triãguli h̃nt tres ꝑ
triãgulũ:triãgulus ꝑ figurã ⁊ ſpẽs triãguli hẽbũt tres ꝑ
figurã.q̃t ergo accipiunť talia ſubiecta tot accipiunť me/
dia inter paſſionẽ datã ⁊ ſpẽs triãguli cui competit talis
paſſio.ſi ğ ꝯtingit ſemꝑ accipe aliud ⁊ aliud ſubm:ſeque
tur hoc icõueniẽs ꝙ iťr duo extrema erũt ifinita media.
dicẽ autẽ iťr duos terminos eſſe ifinita eſt dicẽ ifinita eẽ
finita:q² eſſe iťr duos termios eſt ex omni parte eſſe ter
minatũ ⁊ finitũ.inter duos ğ terminos nõ pñt eſſe ifinita
niſi in potẽtia.ſicut ſunt ifinita pũcta i linea.cũ ergo hoc
ſit ipoſ'e eſt deuenire ad imediata ſpacia.i.ad ꝓpõnes im
mediatas ſiue ad imediatũ ſubiectum cui aſſignata paſ/
ſio nõ ineſt per ſubiectum aliud. ¶ Deinde cum dicit.

T.c.38. ¶ In eodem tamen genere ⁊ ex eiſdem atho/
mis neceſſe eſt terminos eſſe.ſiquidẽ his que
per ſe ſunt erit cõmune.non enim erat ex alio
genere in aliud deſcendentem demonſtrare.

Argir. ¶ Terminos tamen eodem in genere ⁊ indi/
uiduis ex eiſdem neceſſe eſt eſſe: ſiquidem ip/
ſum cõmune rationem eorũ que per ſe com/
petunt ſubit: fieri nanq; non poteſt vt ea que
demonſtrantur: ad aliud genus ex alio mi/
grent ac tranſeant: vti diximus.

¶ Remouet q̃dã cauillationẽ ẽc ꝑdcã.nã ſi accipem⁹ me
diũ ex̃neũ nũq̃ eẽt deuenire ad imediata ſ; accipiẽdo ex
eodeз gñe neceſſe eſt deuenire ad immediata.ideo ait ꝙ
(in eodem.n.genere ⁊ ex eiſdẽ athomis).i.ex eiſdem in/
diuiſibilibus ſiue ex eiſdeз terminis(neceſſe eſt accipere
terminos.ſiquidẽ cõmune)acceptũ erit(ex his que ſunt
per ſe.nõ enim erat ex alio genere in aliud) genus(deſcẽ
G dẽtem demõſtrare. ¶ Notãdum autẽ ꝙ vt pateat quod
hic dicitur ponem⁹ in terminis.dicemus.n.ꝙ eſſe palpa
bile ineſt homini ⁊ leoni per corpus.accipiẽdo ergo me
dia nõ extranea accipiem⁹ ea que ſunt iťr corpus ⁊ ſpe/
cies aſſignatas.dicemus.n.ꝙ homo ⁊ leo ſunt quid pal
pabile per aial:q; ſunt aial ſed adhuc nõ habemus im/
mediatũ ſubm paſſionis huius qđ eſt palpabile:ſed vlte
rius dicem⁹ ꝙ aial eſt qd palpabile:q² eſt corp⁹ aiatum:
corpus aũt aiatũ eſt qd palpabile: q² eſt corpus.nõ ꝯtin
get aũt ſic abire i ifinitũ accipiẽdo.ex eodẽ autẽ gñe ⁊ ea
que ſunt ꝑ ſe:ſed ſi accipem⁹ extranea vt dicerem⁹ ꝙ ho/
mo eſt qd palpabile q² eſt ꝑceptibilis diſcipline.nã oẽ ꝑ
ceptibile diſcipline eſt qd palpabile.Rurſus diceremus
ꝙ ꝑceptibile diſcipline eſt qd palpabile:q² eſt riſibile.nã
oẽ riſibile eſt palpabile.accipiẽdo.n.talia media ꝑ acci/
H dẽs ⁊ extranea nũq̃ veniremus ad imediata. ¶ No^m^ eſt
autẽ ꝙ athomos appellat maiorẽ ⁊ minorem extremita
tẽ.terminos aũt ex eiſdẽ athomis ⁊ ex eodẽ gñe appel/
lat ea que vere cadunt media inter maiorem extremita/
tẽ ⁊ minorẽ:q² ğ demſ̃atio nõ deſcendit de alio genere in
aliud genus.i.quia nõ accipit media extranea neceſſe eſt
media ꝑ ſe que accipit demonſtrator finita eſſe.

¶ Manifeſtũ eſt aũt ⁊ cuз.a.in.b.ſit.⁊ ſiquidẽ
eſt aliquod mediuз eſt demſ̃are ꝙ.a.in.b.ſit.
⁊ elemẽta huius ſũt hec ⁊ tot quot media ſũt.
imediate enim ꝓpõnes ſunt elemẽta:aut oẽs
aut vl'es.ſi vero nõ eſt medium non amplius
erit demſ̃atio:ſed in principia via hec eſt.

¶ Patet etiam cum.A.competit ipſi.B.atq; Argir.
eſt aliquod medium:tum.A.poſſe oſtendi ip
ſi competere.b.Atq; huius hec erunt ⁊ toti/
dem elementa quot media ſunt. Propoſitio
nes eni ee que medio vacãt elemẽta ſunt: aut
omnes aut ee q̃ vniuerſales ſunt:quod ſi nul/
lum ſit medium:nõ eſt vlterius demſ̃atio:ſed
hec eſt ea via qua acceditur ad principia.

¶ Poſtq̃ ph's oñdit q̃uo ſit deuenire ad ꝓpõnes imedia/
tas ꝑut vnũ ꝓtur ꝺ plib⁹.In pte iſta oñdit h̃ idẽ ꝑut vnũ
ꝓtur de vno.Uel poſſum⁹ alr̃ ꝯtinuare ⁊ multo meli⁹ ꝙ
poſtq̃ ph's oñdit ꝙ eſt deuenire ad imediatum q̃ɜtũ ad
ſubз. In pte iſta oñdit ꝙ eſt deuenire ad imediatũ q̃ɜ^m^ ad
cãm. ¶ Propť qđ ſciẽdũ ꝙ q̃diu vna pa° ineſt plib⁹ nõ I
hẽm⁹ imediatũ ſubз illi⁹ paſſiõiſ.qñ aũt deuẽtũ ẽ ad vnũ
ſubз adhuc nõ opз ꝙ hẽam⁹ ꝓpriũ ⁊ imediatũ ſubз illius
paſſiõis.attñ de neceſſitate eſt deuenire ad imediatũ ſubm
cuiuſlз ꝑ ſe paſſiõis.cũ aũt deuẽtũ eſt ad imediatũ ſubm
lз nõ inſit illi ſubo ꝑ aliud ſubm:põt tñ ineẽ ꝑ aliã cãз: vt
cũ deuẽtũ eſt ꝙ h̃re tres ineſt triãgulo deuẽtũ eſt ad ime
diatũ ⁊ ꝓpriũ ſubз paſſiõis hui⁹.nã hec pa° nõ ineſt triã
gulo ꝑ aliud ſubm.nõ eſt tñ deuẽtũ ad imediatũ ſm cãзꝫ
q² ineſt ei ꝑ aliã cãm vt ꝑ h̃re angulũ extrinſecuз.ad h̃ ãt
ꝙ ꝓpõ ſit indemſ̃abilis:ita ꝙ poſſit eſſe demſ̃atõis pn^m^
nõ ſcđo nõ ſufficit ꝙ ſit imediata ſm ſubm: ſ; opз etiã ꝙ
ſit imediata ſm cãm.ꝙ.n.triãgulus hз tres eſt immedia
ta ſm ſubm.tñ eſt demſ̃abilis:q² eſt mediata ſз cãm.de
mſ̃aľ enim h̃re tres de triãgulo ꝑ h̃re angulũ extrinſecũ.
h̃ ğ vult venari ph's in hac pte q̃uo ſit deuenire ad imme
diatũ ſm cãm.Circa ꝙ tria faci q² ꝑ̃ oñdit ꝙ eſt ꝺuenire
ad tale imediatũ in affirmatiuis.2° in negatiuis.3° ex his
q̃ dixerat q̃ſi ꝑ modum correlarii infert ꝙ ſic in affirmati
uis ẽ dare aliq̃ pn° indemſ̃abilia.ita ⁊ in negatiuiſ.2°ibi.
(Silr̃ aũt erit) 3°ibi(Et ſicut q̃dã) Dicit ğ ꝙ(mani^m^ autẽ
eſt ꝙ cũ.a.inſit.b.ſiqdẽ eſt aliqđ mediuз)ſu.inter.a.⁊.b.
(eſt).i.ꝯtingit(demſ̃ari ꝙ.a.inſit.b.⁊ elemẽta)ſu.ad ꝓ
bãdũ ꝙ.a.inſit.b.(ſunt hec).i. ſunt illa que ſũt inter.a.⁊
b.(Et)talia elemẽta vel pn°(ſũt tot)ſup.ad ꝓbãdũ ꝙ.a.
inſit.b.(q̃t ſũt media)ſu.inť.a.⁊.b.⁊ ſubdit ꝙ(immedia/
te.n.ꝓpõnes ſũt elemẽta).i.pn° demſ̃ationũ(aut oẽs aut
vl'es)⁊ ſubdit ꝙ(ſi ṽo nõ eſt mediũ).ſ.inter.a.⁊.b.(non
amplius erit demſ̃atio:ſed hec eſt via in pn°).q.d.ꝙ ſi in
ter.a.⁊.b.eſt aliqđ mediũ demſ̃ari poterit ꝙ.a.inſit.b.⁊
ꝑ tot pn° poterit h̃ demſ̃ari q̃t ſũt media inter.a.⁊.b.Si
ṽo inť.a.⁊.b.nõ ſit mediũ erit ꝓpõ imediata ⁊ indemſ̃a/
bilis.tales.n.ꝓpõnes imediate vľ oẽs vel ſaltẽ vl'es ſt̃ pn°
demſ̃ationũ:⁊ hec eſt via in pn°. ¶ Dubitaret forte aliqs K
q̃uo ꝓpõnes immediate vel oẽs vel ſaltẽ vl'es ſũt pn° de/
mõſtrationũ.Dõm ꝙ hoc exponũt aliq duplr̃ dicunt.n.
ꝙ h̃ vno mõ põt referri ad ꝓpõnes imediatas ſm ꝙ ſpẽs
ꝑdicãtur de indiuiduo.nã hec ẽ imediata.ſor.ẽ hõ.q² ſicͭ
ſpẽs immediate eſt ſub gñe.ita indiuiduũ ſub ſpẽ.hec ãt
ꝓpõ.ſor.eſt hõ.lз ſit immediata:nullius tñ demſ̃ationis
põt eſſe pn^m^:q² de ſingularib⁹ nõ eſt ſciẽtia: ⁊ multo ma/
gis nõ erit ſciẽtia ꝑ ſingularia.cũ ğ di ꝙ ꝓpõnes imme/
diate ſunt demſ̃ationis pn^m^ intelligẽdũ eſt nõ de omnib⁹

ſed vlibus.per h ḡ qḋ pħs addit:oēs autē vles: excluſit
ꝓpōnes illas imediatas in qb⁹ ſpēs ꝑdicaᷣ de idiuiduo.
qꝛ tales ꝓpōnes vles eē nō pñt. Scḋo mō rñdeᷣ ad hoc
ſm eoſdē ꝙ pñ⁹ demōſtrationū pñt accipi vel in aliq̄ pte
ſcie vel vlr in ſcia. ꝓpōnes aūt imediate oēs ſūt pncipia
demr̄ationū in aliqua pte ſcie:ſed ꝓpōnes imediate vles
A cuiuſmodi ſūt dignitates ſunt pñ⁹ vlr in ſcia. ¶ Uel poſſu
mus alr̄ dicē ⁊ meli⁹ forte ꝙ duplex eſt demōſtratio.vlis
⁊ particularis. Jtē duplex eſt imediatū ſm ſubm ⁊ ſm
cām. Propoſitio aūt imediata ſm ſubm eſt pncipium in
demōſtratione particulari vt hec ꝓpō ꝙ ois triangulus
hēt tres eſt pñ⁹ ad ꝓbandū ꝙ yſocheles hēt tres. ꝓpoſi
tio autē imediata ſm cām vel qñ accipitur vlis cauſa eſt
pñ⁹ in demōſtratiōe vli. ꝓpōnes vles ḡ nō accipiunᷣ ſm
ſignū vle. nā ſic accipiēdo vle oēs ꝓpōnes in demr̄atiōe
ſunt vles ēt in pticulari demōſtratione. nā ſi ꝓbereᷣ hēe
tres de yſochele oēs ꝓpōnes accepte eēnt vles q̄tū ad
ſignū:ſed pōt hic accipi vle ſm cālitatē vel ſm inherētiā
paſſionis ad ſubm:vt ſi vna paſſio ieſt ſubo mediāte alia
paſſiōe:vt hēe tres ineſt triangulo ꝑ hēe angulū extrinſe
cū:⁊ alia mediāte alia qñ deuētū eſt ad paſſionē pmā.il
la cū ſubo facit q̄dā vle:⁊ qꝛ facit ꝓpōnē imediatam q̄ eſt
vlis cā oium paſſionū ſequētiū. ꝓpōnes ḡ imediate ſunt
pñ⁹ demōſtrationū ſaltē pticulariū: qꝛ q̄litercūq; ſint ime
diate. nā ſi nō eēnt imediate niſi ſm ſubm adhuc tales ꝓ
pōnes eēnt pñ⁹ demr̄ationū ſaltē pticulariū: ſed ꝓpōnes
vles ſm vitatē cāe ſunt pñ⁹ demōſtrationū ſimplr̄. vȝ. de
mōſtrationū vlium. qūo aūt differt demr̄atio vlis ⁊ par
B ticularis in ſeq̄nti lectiōe diceᷣ. ¶ Ulterius forte dubita
ret aliq̄s de eo qḋ in lr̄a diciᷣ ꝙ hec eſt via in pñ⁹. Cōtra
ad pncipia nō eſt rō:vt dr̄ in ethicis. ꝑterea dyalecticus q̄
ꝓcedit ꝓbabilr̄ hēt viā ad pncipia omniū methodoꝝ:qꝛ
ſed demōſtrator q̄ ꝓcedit ſm rei vitatē nō hȝ viā ad ꝓbā
dū pñ⁹:qꝛ ſm vitatē pncipiꝭs ſm ꝙ hmōi nulla ſūt priora.
C ¶ Dicendum ꝙ poſterioziſta non ꝓpzie demr̄at ſed dat
artē ⁊ modū demōſtrādi:⁊ dyalectica non eſt ꝓpe ſcia ſed
eſt modus ſciēdi:⁊ hic ſm artē datā non ꝓbanᷣ pncipia:
ſed daᷣ via ⁊ modus deueniēdi in pncipia: vt ſi accipiaᷣ
ꝓpō mediata accipiaᷣ id qḋ eſt mediū iter vtrāq; extre
mitatē. ſi adhuc aūt inter illud mediū ⁊ extremitatem ſit
aliud mediū accipiaᷣ illud aliud mediū. nō pñt aūt talia
media eē infinita. erit ḡ deuenire ad ꝓpōnē imediatam
que erit idemr̄abilis ⁊ demōſtrationis pncipiū. iſta eſt ḡ
via deueniēdi in pncipia. i. deueniēdi in ꝓpōnē imediatā
que hēt rōnē pncipij accipiēdo ſemp medium inter extre
ma ſemp mediū donec deueniam⁹ ad imediatum. pħs ḡ
cū ꝓ docuiſſet accipe mediū iter. a. ⁊ b. iter extrema donec
nō eſſet amplius mediū. dixit ꝙ hec eſt via in pncipia. i.
deueniēdi in pncipia. in hoc ḡ non ꝓbauit ipa pñ⁹ ſed de
dit modum deueniēdi in ea:vel poſſumus alr̄ ſoluē ꝙ de
monſtrare poſſumus que ſunt pñ⁹:ſed nō ꝓp qd ſunt pn
cipia. q ḡ ꝓbat ꝑ ꝓpōnes imediatas ⁊ ꝑ effect⁹ tandē opȝ
deuenire ad ꝓpōnes imediatas:⁊ ad cāas:⁊ ſolum ꝓbat: qꝛ
ſunt aliq̄ pncipia:ſed non demōſtrat ꝓpter quid ſunt pn
cipia. ꝓpōnes eni mediate ⁊ effect⁹ non ſunt ꝓpter quid
ꝓpoſitionū imediatarū ⁊ cauſarū. cum ḡ diciᷣ ꝙ ad pñ⁹
non eſt rō verū eſt dicēs ꝓpter qd:ſed pōt eē rō dicēs qꝛ.
⁊ cum vlterius addiᷣ ꝙ demōſtrator non hēt viā ad pn
cipia. eodē modo ſoluit:qꝛ non hēt viā dicētē ꝓpter qd.
D ¶ Eſt tñ diligēter notandum ꝙ ex ṽbis Ariſto. in textu
poſitis colligiᷣ ꝙ hic intēdit de imediato ſm cām. ait. n.
ꝙ cum non eſt amplius mediū non eſt amplius demon
ſtratio. ꝙ ſi intelligeret de imediato ſm ſubm falſuȝ eēt.
qñ enim deuētū eſt ad imediatū ſm ſubm eſt adhuc ꝓpō
demr̄abilis. nā hēre tres ineſt triāgulo non ꝑ aliud ſubȝ
⁊ cum demonſtraᷣ de ipſa demonſtratione potiſſime vlī

intelligēdum eſt hoc de imediato ſm cām ad quod cum
deuentum ſit ceſſat demonſtratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Silr̄ aūt erit ⁊ ſi. a. in. b. nō ſit. ſiqdē eni aut
medium eſt aut prius cui non ineſt erit demō
ſtratio. ſi vero nō: nō eſt. ſed principia ⁊ elemē
ta tot ſunt quot ſunt termini. ⁊ hoꝛuȝ qdē eni
propoſitiones principia demōſtratiōis ſunt.
¶ Similiter ſit ⁊ ſi. A. non competit ipſi. b. nā Argir.
ſi eſt mediū aliquod aut prius cui non compe
tit ipſum. A. eſt ſine dubio demōſtratio: ſi ve
ro non eſt nulla eſt demr̄atio. Atq; quot ſunt
termini: tot ſunt elementa principiaue. Pro
poſitiones enim que ex hiſce conſtant: ipſius
ſunt demonſtrationis principia.

¶ Oſtēdit ꝙ eſt deuenire ad imediata in negatiuis dicēs
ꝙ (ſilr̄ aūt erit ⁊ ſi. a. in. b. non ſit) ⁊ ſubdit ꝙ (ſiqdē. n. ali
qḋ aūt eſt mediū cui pꝰs nō eſt) ſi. a. (erit demr̄atio) per
illud mediū ꝙ. a. non inſit. b. (ſi ṽo non eſt) aliqḋ mediuȝ
ſi. nō erit demr̄atio (ſed) tales ꝓpōnes accepte (ſunt pn
cipia) ſi. demr̄ationū:⁊ ſubdit ꝙ (elemēta) ſi. demr̄atio
nū (tot ſunt q̄t termini. nā ⁊ hoꝛū) terminoꝝ (ꝓpōnes ſūt
pñ⁹ demr̄ationū.) ¶ Notādū autē ꝙ ſi dicā nullū. b. ē. a.
vt puta nullus hō eſt q̄titas: qꝛ hoc eſt mediū inť. a. ⁊. b. E
q̄a eſt ibi mediū ſubſtātie poterit demonſtrari ꝙ nullꝰ
b. ſit. a. i. ꝙ nullus hō ſit q̄titas. hoc. n. mediū acceptū. ſ.
ſubā eſt tale cui pꝰs non ineſt. a. i. a. quo pꝰs remoueᷣ q̄
titas q̄ȝ ab hoie:ſed ſi inť. a. ⁊. b. nō eſſet aliqḋ mediū: vt
ſi diceretᷣ nulla ſuba eſt q̄titas talis ꝓpō eſſet indemon
ſtrabilis: ⁊ hēret ſe ſicut pñ⁹. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ lȝ ſubē F
nō ſit demōſtratio. grā tñ exēpli exēplificauim⁹ in termis
ſubſtātialibus vbi magis clare apparet qḋ dr̄. ſm eni ve
ritatē ſuba ſolū pōt eē ſubiectū in demr̄atiōe. nō aūt eſſe
pōt nec id qḋ demr̄aᷣ de ſubo: nec mediū ꝑ qḋ demōſtra
tur. ſemp eni in demr̄atione potiſſima demonſtraᷣ paſſio
per paſſionē: vt hēre tres ꝑ hēre angulū. donec deuētuȝ
ſit ad paſſionē imediatā q̄ eſt indemr̄abilis. Quidā tñ di
cunt eā poſſe demōſtrari in demr̄atione potiſſima ꝑ diſ
finitionē ſubiecti: ſed hi non ꝯſiderāt ꝙ demr̄atio potiſſi
ma de q̄ loq̄mur dȝ hēre alteram cauſam a ſubiecto:⁊ a
paſſione. diſſinitio autē ſubiecti non eſt res altera a ſbo.
¶ Dubitaret forte aliq̄s qūo tot ſunt elemēta quot ſunt G
termini. Uideᷣ. n. hoc eſſe falſum. nā ꝓpōnes ſunt elemē
ta. nō aūt ſunt tot ꝓpōnes quot ſunt termini cum termi
nus ſit ꝓpōnis. ¶ Dicēdū ꝙ hic pħs loquitur de termi
no vt ſi inť hēe tres ⁊ triāgulū cadit hoc mediū hēe angu
lū. iſtud mediū erit elemētum ⁊ pncipium ad ꝓbādū hēe
tres de triangulo. qḋ vero diciᷣ de ꝓpōne dici dȝ ꝙ iſtud
mediū acceptū facit ꝓpōnē cum maioꝛi ⁊ cū mīoꝛi extre
mitate. ꝓpōnes hoꝝ terminoꝝ medioꝝ. i. facte de talib⁹
terminis medijs. put. ſ. tales termini ꝯiūgunᷣ in pmiſſis
cum maioꝛi ⁊ cum mīoꝛi extremitate ſunt pncipia demō
ſtratiōis. q̄re tales ꝓpōnes in ṽtute medij termini demō
ſtratiue ꝯcludiᷣ maioꝛ extremitas demōſtrari ſiue ſit af
firmatiua ꝓpō ſiue negatiua. ſi ſit mediata ſemp medius
terminus inter extrema hēt rōnē elemēti ⁊ principij re
ſpectu illius ꝓpōnis concludēde. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ſicut q̄dā principia demr̄atiōis ſunt inde
mōſtrabilia ꝙ ſit h illud. ⁊ ꝙ ſit h in illo: ſic ⁊
ꝙ nō ſit h illud: neq; ꝙ ſit hoc ī illo. q̄re h qdē
eē aliqd alia aūt nō eſſe aliqd erunt principia.
¶ Et vt quedam principia ſunt indemonſtra Argir.

bilia hoc pacto: hoc eſt illud ⁊ illud ineſt huic. ſic ⁊ hoc modo: hoc non eſt illud: ⁊ illud non ineſt huic. Quare quedam eſſendi quippiã: quedam non eſſendi principia erunt.

℄ Quaſi p modũ correlarij iſert φ ſunt q̃dã pn͂ indemonſtrabilia in ꝓpõnib⁹ negatiuis ſicut i affirmatiuis. idõ ait φ (ſic ſunt q̃dã pn͂ indemõſtrabilia φ h̃ ſit illud) q̃ztũ ad p̃dicata eẽntialia (⁊ φ h̃ ſit in illo) q̃ztuz ad p ſe paſſiões. ſic ſu. erũt pn͂ indemõſtrabilia in negatiuis (φ nõ erit h⁹ illud) q̃ztũ ad ea q̃ eẽntialr̃ remouent̃ (neqꝫ φ ſit h̃ i illo) q̃ztũ ad paſſiões q̃ remouẽt̃ a ſubiecto (q̃re hec q̃dẽ) erũt pn͂ (eẽ aliqd). i. in affirmatiuis (illa aũt erũt pn͂ non eſſe

D aliqd) i. in negatiuis. ℄ Notãdũ aũt φ hic ph̃s large loquit̃ de demonſtratiõe ⁊ de ꝓpõnibus indemõſtrabilibus. nã aliq̃ ſunt imediata q̃ztum ad p̃dicata ſb̃alia vt φ corpus eſt ſb̃a. aliq̃ võ q̃ztũ ad p ſe paſſiones vt cum imediata paſſio p̃tur de ſubiecto. idõ in affirmatiuis duo tetigit ph̃s. vz. φ hoc eſt illud q̃ztũ ad eſſentialia: ⁊ h̃ eẽ in illo q̃ztũ ad p ſe paſſiões: ⁊ ſic diſtixim⁹ in affirmatiuis. nã aliq̃ñ vna ſb̃a imediate remouet̃ ad aliq̃. vtputa ſubſtantis icorporea a corporea ⁊ hoc eſt h̃ nõ illud. aliq̃ñ aut̃ aliq̃ p̃s⁹ imediate remouet̃ ab aliquo ſubiecto ⁊ hoc eſt hoc non eſſe in illo. φ ãt hic ph̃s large loquit̃ de demonſtratiõe p3: q2 ſubſtãtie nõ eſt demr̃atio. p̃dicatũ. n. ſb̃ale nõ põt demr̃ari de ſuo iferiori loq̃ndo de demr̃atiõe potiſſima q̃ ẽ p cãm alterã. large tñ loq̃ndo de demr̃atione ois rõ necc̃is põt dici demõſtratio. ℄ Deinde cũ dicit.

℄ Cũ aũt indigeat monſtrare aliqd accipiẽdũ eſt φ de. b. primum p̃dicetur. Sit. n. c. de hoc ſimiliter. a. ⁊ ſic ſemper vadens nequaq̃z extra propoſitio cadet neqꝫ ipſius. a. eſſe accipiatur vt demonſtretur: ſed ſemper mediuz denſetur quouſqꝫ indiuiſibilia fiant ⁊ vnum.

Argu. ℄ Cũ aũt oſtendendum quippiã eſt: ſumẽdũ: eſt quippiã: quod primũ de ipſo. b. predicat̃: ſitqꝫ id. C. de quo ſimilr̃ ipſum dicit̃. A. Atqꝫ hoc mõ ſemp p̃oficiſcẽti: nulla propoſitio tibi nulluſqꝫ terminus affirmandus: extra ip̃m A. ſumuntur i probando. ſed mediũ ſemper denſatur quouſqꝫ indiuiſibilia fiant ⁊ vnum.

℄ Dat artẽ ad iueniẽduz h⁹ ꝓpõnes imediatas. Circa q̃d duo facit: q2 p̃ dat h⁹ artẽ in affirmatiuis. 2⁰ in negatiuis ibi (In demr̃atiuis q̃dẽ) Circa p̃ᵐ tria fac. q2 p̃ docet iuenire ꝓpõnes ſimplices ⁊ idiuiſibiles. 2⁰ ait φ tales ꝓpõnes ſimplices ⁊ idiuiſibiles ſunt imediate. 3⁰ p ſilitudinẽ in alijs oñdit tales ꝓpõnes ſimplices ⁊ imediatas eẽ pn͂ ⁊ mẽſurã ꝓpõnũ demr̃abiliũ ⁊ ſylloꝝ demõſtratiuoꝝ. 2⁰ ibi (Eſt aũt vnũ.) 3⁰ ibi. (Et quẽadmodũ in alijs) Dicit g̃. (Cũ aũt) ſup. aliqs (indigeat demonſtrare aliqd) vtputa φ velit ꝓbare φ oẽ. a. eſt. b. (accipiẽdũ eſt q̃d de. b. p̃dicet̃ p̃ᵐ). i. imediate (ſicut. c.) Uel vt hẽt q̃dã text⁹ (ſiue in c. illud). ſ. de quo. b. p̃dicet̃ p̃ᵐ (⁊ de hoc ſilr̃. a). ſu. p̃dicet̃. q. d. ſi debeat demr̃ari. oẽ. b. eſt. a. vtputa ois hõ eſt ſub̃a accipiet̃. c. iter. b. ⁊. a. vtputa aial q̃d p̃tur de. b. i. de hoie imediate ſu. ⁊ vlr̃ ⁊ de hoc. i. de aiali vlr̃ p̃dicat̃. a. i. ſub̃a (⁊ ſic ſemp vadẽs). i. ſemp accipiẽs inter. b. ⁊. a. inter hominẽ ⁊ ſub̃am (nequaq̃z ꝓpõ cadet extra) prefatos terminos. vñ ſubdit φ (nec) extra (ipſius. a.) vel vt habet alia trãſlatio (nec extra ipſum. a. accipiat̃ vt demonſtret̃). q. d. terminꝰ accept⁹ pro medio nunq̃z dꝫ eẽ extra ſub̃az vel extra p̃dicamẽtũ ſub̃e (ſed ſemp medium denſet̃ quouſqꝫ

fiãt idiuiſibilia ⁊ vnũ). i. q̃uſqꝫ deueniat̃ ad imediata q̃ ſũt idiuiſibilia ⁊ vnũ. ℄ Noᵐ aũt φ ſi eẽnt aliq̃ corpa ordinata in aliq̃ ſpacio illa dicerent̃ eẽ rara: ſed plura põt eẽ talia corpa i tali ſpacio ſm talẽ ordinẽ q̃z ſint: ſz tũc dicerẽt̃ deñſari illa corpa qñ tot ponerẽt̃ ibi q̃t poſſet cape ſpaciũ. ad hui⁹ aũt ſilitudinẽ ph̃s loq̃t̃. nã h̃ appellat denſare mediũ int̃. a. ⁊. b. vtputa int̃ hoiez ⁊ ſub̃am qñ nihil relinq̃t̃ de his que ſũt media int̃ ea. Si g̃ volẽs ꝓbare hoiez eſſe ſub̃az accipet ſtati p me⁹ corp⁹. relinq̃ret ſpaciuz vacuũ. q2 magnũ iteruallũ eſt int̃ corp⁹ ⁊ hoiez: nec imediate deſcẽdẽ a corpe in hoiez: ſed ſi accipit aial q̃d p̃ᵐ ⁊ imediatum p̃dicat̃ de hoie: ⁊ poſtea inter aial ⁊ ſub̃am recipiat aiatũ corp⁹ q̃d ſilr̃ p̃ᵐ. i. imediate ⁊ vlr̃ p̃dicat̃ de aiali: ⁊ poſtea accipiat corpus ſic denſabit media φ nullũ dimittet ſpaciũ vacuũ h̃ mõ ꝯueniet ad imediata. vz. φ oẽ corpus ſit ſub̃a q̃ nõ põt demr̃ari: ſed loq̃ndo large de demõſtratiõe p hãc demr̃abunt̃ alie. ℄ Deinde cum dicit. I

℄ Eſt autem vnum cum imediatuz fiat: ⁊ vna propoſitio ſimplex eſt immediata.

℄ Eſt autem tunc vnum: cũ fuerit vacans medio interuallum: ac vna ſimpliciter propoſitio que quidem medio vacat. Argu.

℄ Quia declarat artẽ deueniẽdi in ꝓpõnes que ſunt vnũ ⁊ idiuiſibiles. declarat q̃d appellat ꝓpõnes que ſunt ſic vnũ. d. tales ꝓpõnes eſſe imediatas. idõ ait φ (eſt aũt vnũ cũ imediatuz fiat ⁊ vna ꝓpõ ſimplex ⁊ imediata). i. ⁊ illa eſt vna ꝓpõ ſimplex q̃ eſt vna ⁊ imediata. ℄ Notãdum K aũt φ ꝓpõ mediata lz ſit vna actu eſt plꝭs potẽtia. nam ex quo mediata eſt dat intelligẽ medium quod eſt int̃ ea q̃d mediũ cũ vna extremitate facit vnã ꝓpõnẽ ⁊ cũz alia aliam: ita φ ꝓpõ mediata eſt quodãmõ tres propõnes. vna q̃ ꝯficit̃ ex ipſis extremitatibus ⁊ alia q̃ ſit de medio cũ vna extremitate ⁊ iterꝝ q̃ ſit de medio cum reliq̃ extremitate: ſed imediata qñ nullũ habet mediũ remanet ſimplex ⁊ vna vt nõ poſſit ſic plurificari. ℄ Deinde cũ dicit.

℄ Et quemadmodum in alijs eſt principium ſimplex hoc autem non idem vbiqꝫ eſt: ſed in graui quidem vncia. in melodia autem ſon⁹: in membris autem dieſis: aliud autẽ in alio: ſic eſt in ſyllogiſmo vna propoſitio imediata. in demõſtratione autem ⁊ ſcientia itellectus.

℄ Atqꝫ vt ceteris in rebus p̃ncipiũ ſimplex ẽ: idqꝫ non eſt idem vbiqꝫ: ſed in pondere q̃dez eſt mina: in modulatione vero p̃mus ſenſibilis ſonus: ⁊ in alijs aliud: ſic in rõcinatione q̃dem eſt vnũ vacans medio propoſitio. In demonſtratione autem ⁊ ſcientia intellectus. Argu.

℄ Declarat p ſilr̃ i alijs dicẽs. (Et quẽadmodũ i alijs ſimplex eſt pn͂ᵐ). i. hz p̃ncipij. ita ſu. ⁊ i ſyllis dmr̃atiuis ꝓpõ imediata q̃ eſt ſimp⁹ hz rõnẽ p̃ncipii: ⁊ ſubdit φ (h̃ ãt). i. tale ſimp⁹ q̃d hz rõnẽ p̃ncipij (nõ idẽ vbiqꝫ ẽ) ſu. in oib⁹: ⁊ ait (in põdẽ q̃dẽ vncia). i. tale ſimp⁹ in põderib⁹ vocat̃ vncia (in melodijs). i. i muſica (ton⁹) vl̃ vt hz alia tranſlatio (dieſis). i. diſio toni ſiue ſemitonũ (i mẽbris diſio). i. iunctura. illud ẽ. n. minimũ mẽbꝝ q̃d nõ hz diſionẽ i ſe. ſz ſolũ hz diſionẽ ⁊ iuncturã ad aliũ mẽbꝝ. diuiſio g̃. i. illud mẽbrũ ad q̃d ſtat diſio: vel illũ ad q̃d t̃minat̃ iunctura alteri⁹ mẽbri eſt minimũ in mẽbris: vel ad lr̃az illud vltimũ vl̃ illud q̃d eſt q̃ſi cartilago q̃d fac̃ nã int̃ mẽbrũ ⁊ mẽbrũ q̃d eſt q̃ſi iũctura mẽbroꝝ eſt minimũ in mẽbris: ſic p̃ũct⁹ q̃ eſt iunctura ⁊ copulatio ꝯtinuoꝝ ẽ aliqd minimũ i tali gñe: ⁊

ſubdit(aliud āt in alio).i.in alio gn̄e eſt dare aliō ſimplex qō eſt ſicut mēſura ꝛ pncipiū vt i coloꝛibꝰ albū ꝛ i nūeris vnitatē(ſi ꝛ in ſyllo)vnū qō ē ſic mēſura ꝛ pncipiuꝫ eſt.ſ.(ꝓpō imediata.in demſratiōe āt ꝛ ſcia ē).i.in demſratione vt aggenerat ſciaꝫ vel in ſcia aggenerata ꝑ demſrationeꝫ (intellectus)eſt tale vnū ꝛ ſimplex qō ē ſic mēſura ꝛ pncipiū.

A ¶ Notādū āt qō itellectus cōparaᷓ ad ſciaꝫ ſicut ꝓpō imediata ad ſyllm demōſtratiuū.nā itell'e q ē'bitus pncipioꝝ eſt pncipiū ꝛ cā ſcie q̄ ē bitus ɔcl'onuꝫ.ſic ꝓpō imediata accipiᷓ ſicut pnᵐ ꝛ cā in ſyll'o demſratiuo.cāuſr n.intellectus ex acceptione ꝓpōnū imediataꝝ. ſicut cāᷓ in nobis ſcia ex acceptione ɔcl'onū ꝑ demſrationē cōcluſarū.in ſyll'o ḡ demōſtratiuo ſimplex qō ē pncipiū ē ꝓpō imediata.in ſcia aūt per demōſtrationeꝫ accepta ſimplex qō eſt principium eſt intellectus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In demōſtratiuis igiᷓ ſyllogiſmus eius qō eſt nihil cadit extra.ſed in priuatiuis hoc quidem nihil quod opoꝛtet eſſe extra hoc cadit.

Argir. ¶ In affirmatiuis igitur ratiocinationibus nihil extra id quod ineſt atq; competit cadit. In negatiuis autem: vbi quidem eſt id quod ineſſe opoꝛtet: nihil extra hoc cadit.

¶ Docet deuenire ad imediata in ꝑuatiuis. Circa qō tria facit.nā pmo oñdit qūo hoc fiat in pma figura. 2° qūo in ſcđa.3° ait hoc nō poſſe fieri in tertia.ſcđa ibi.(Si vo indigeat)tertia ibi.(In 3° aūt mō) Circa primuꝫ duo facit. qꝛ pmo ɔtinuat dcā dicendis.2° exeqᷓ de intēto. ibi.(Ut ſi.a.)Dicit ḡ(In demſratiuiſ ſyllis eiꝰ qō eſt).i.mediū qō eſt eius.i.talis ſylli demōſtratiui.i.affirmatiui(nihil cadit extra).i.nō cadit extra extremitates(ſꝫ i ꝑuatiuis quideꝫ ſyllis hoc).i.mediuꝫ(opꝫ eſſe ꝙ nihil cadat extra hꝰ)

B i.extra negatiuā ꝓpōnē. ¶ Dubitaret foꝛte aliqs qūo in priuatiuis ſyllis mediū nō cadit extra hoc.i.extra negatiuā ꝓpōnē.Dicēdū ꝙ in demſratiuis.i.i affirmatiuiſ ſyllis ſiue in affirmatiuis ꝓpōnibꝰ mediū eſt mediū ſimplex.ſꝫ in negatiuis ꝓpoſitionibus ſi ɔcludanᷓ tales ꝓpōnes ꝑ primā vel ſcđaꝫ figurā mediū acceptū nō erit mediuꝫ ſimpliciter:ſed erit mediuꝫ ſm negationē.i. erit mediū ꝑ qō deueniᷓ i negatiuā imediatā.ſꝫ i tertia figura hoc ē oīno inutile.qꝛ nullo mō per mediū acceptū deuenitur ad imediata.vbi gr̄a.ſi dēat ſyllogiſari hec affirmatiua mediata.oē aial eſt ſuba.accipieᷓ vere mediū inter aial ꝛ ſubſtātiā.vtputa coꝛpus vel aiatū corpꝰ.ſed ſi debeat ſyllogiſari hec negatiua mediata.nullū aial ē q̄ꝫtitas. ꝑ pmam vel ſcđaꝫ figurā nō poterit accipi vere medium. qꝛ illud diciᷓ eē mediū inter aliqua qō hꝫ cōuenientiaꝫ cū vtroq; extremoꝝ.nihil aūt tale mediū pōt eē in negatiua ꝓpōne ſꝫ opꝫ ꝙ mediū vni extremo cōueniat ꝛ ab alio remoueatur.nō ḡ illi erit mediū ſimpl'r:ſꝫ mediū ſm negationē.erit eni illi mediū mediāte quo vnū negatur ab alio. erit eni illi ſuba.nā mediāte ſuba q̄ꝫtitas negeᷓ ab aiali ꝛ ab oibꝰ q̄ ſūt in pdicamēto ſube.ſuba aūt inter q̄ꝫtitatē ꝛ aial nō eſt mediū ſimpl'r:ſꝫ eſt mediū ſm negationē.i.eſt mediante quo hoc negeᷓ ab illo:ꝛ ſm tale mediū accipiᷓ ꝓpoſitio negatiua imediata.nā hec ē negatiua imediata nulla q̄ꝫtitas eſt ſuba.tale eni mediuꝫ accipiᷓ ꝛ in prima ꝛ in ſcđa figura.in pma quidē ſic formabitur ſyll's.nulla ſuba eſt q̄ꝫtitas:oē aial eſt ſuba.ḡ nullū aial eſt q̄ꝫtitas in ſcđa autē ſic.nulla q̄ꝫtitas eſt ſuba:oē aial eſt ſuba:ḡ nulluꝫ aial eſt q̄ꝫtitas.in tertia aūt figura hec ars eſt inutilis nā mediū oꝫ accipere ſub aiali eo ꝙ ſemꝑ illi ſubijciᷓ. nō poterimꝰ ḡ ɔcludere vl'r hāc negatiuā.nullū aial eſt q̄ꝫtitas:ſed cōcludeᷓ particulariter ſic.nullus hō eſt q̄ꝫtitas oīs hō eſt aial.ḡ qōdā aial nō eſt q̄ꝫtitas.mediuꝫ cuiꝫ ſic acceptū nō eſt mediū ſimpl'r iter aial ꝛ q̄ꝫtitatē:nec ē mediū ſm negationē.nō eni negaᷓ q̄ꝫtitas ab aiali:qꝛ negeᷓ ab hoīe ſꝫ magis ecōuerſo. ¶ Rurſus ſic accipiēdo mediū nullo mō veniemus ad negatiuaꝫ imediatā ſꝫ magis recedimus ab ipſa.naꝫ magis eſt mediata. nullus hō ē q̄ꝫtitas.q̄ꝫ nulluꝫ aial eſt q̄ꝫtitas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ſi.a.ē i.b.ꝑ.c.nō ē.Si.n.in.b.qdē oi ē.c. i nullo āt.c.ē.a.iteꝝ ſi idigeat qō i.c.a.nll'o ſit mediū accipiēdū ē ipſiꝰ.a.ꝛ.c.ꝛ ſic ſꝑ ꝓcedat.

¶ Veluti ſi.a.ꝑ.b.nō cōpetit.b. Nā ſi.c. qdeꝫ cuilibet inſit.b.ipſum autē.a. nulli cōpetat.c. Atq; ſit rurſus.a.nulli cōpetere.c.demōſtrādum medius inter hec ipſa ſumēdus eſt terminus:atq; hoc modo ſemper ꝓficiſcenduꝫ. Argir.

¶ Exequiᷓ de itēto ponēdo exēplū in terminis. ꝛ pmo in prima figura.d.(Ut ſi.a.in.b. eſt)ſu. negatiue(per.c.).q.d.ꝙ ſi hec ꝓpoſitio negatiua.nulluꝫ.b.eſt.a.vtputa nullum aial eſt q̄ꝫtitas.oꝫ probari ꝑ.c.vtputa per coꝛpus hꝰ modo fiet(naꝫ ſi in.b.qdeꝫ omni eſt.c.)hec eſt minoꝛ. oē b.eſt.c.i.oē aial eſt coꝛpus(in nullo aūt.c.eſt.a.)hec ē maioꝛ.nullum coꝛpus eſt q̄ꝫtitas.ſequeᷓ concluſio in prima figura ꝙ nullum aial ſit q̄ꝫtitas. ꝛ ſubdit ꝙ(ſi indigeat) probare ſup.(ꝙ in.c.nullo ſit.a.).i.nullū coꝛpus eſt q̄ꝫtitas que fuit maioꝛ.(mediuꝫ accipiēdū eſt ipſius.a. ꝛ.c.) i.inter q̄ꝫtitatem ꝛ coꝛpus(ꝛ ſic ſemꝑ procedat)donec veniat ſu.ad imediata.vt.ſ.donec veniat ad iſtaꝫ.nulla ſubſtantia eſt q̄ꝫtitas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vo idigeat mōſtrare ꝙ.d.in.c.non ſit in eo ꝙ eſt.c.in.d.quideꝫ omni eſt in.e.autē nullo. Aut non in omni nūq̄ꝫ extra.e.cadit. Hoc autem eſt cui non opoꝛtet ineſſe.

¶ Qō ſi ſit ipſuꝫ.d.nulli.e.cōpetere demōſtrādum hoc pacto:vt.c.cuilibꝫ quidē.d.nulli vero vel non cuilibet inſit.e.nullus extra ipſū.e. terminꝰ vnq̄ꝫ cadet. Hoc āt ē id cui n̄ ieſſe oꝫ. Argir.

¶ Oſtēdit hoc idē in ſcđa figura.d.(Si vero indigeat demōſtrare ꝙ.d.in.c.nō ſit)vtputa in terminis acceptis ꝙ nullū aial ſit q̄ꝫtitas(in eo ꝙ.c.eſt).i. mediū(in.d. quidē omni)vtputa coꝛpus in oī aiali(in.e.aūt nullo).i.in nulla q̄ꝫtitate(nunq̄ꝫ extra.e.cadit).i.mediuꝫ acceptum.ſ.c. nunq̄ꝫ cadet extra negatiuā ipſius.e.qꝛ ſemꝑ negabiᷓ.c. ab.e.iō ſubdit ꝙ (hec eni.ſ.quidē.e.c.eſt(cui oꝫ non ineſſe).i.que ſumiᷓ negatiua.formabiᷓ eni ſic ſyll's.oē.d.eſt c.i.omne aial eſt coꝛpus.nullū.e.eſt.c.i.nulla q̄ꝫtitas eſt coꝛpus.ergo nulluꝫ.e.eſt.d.i.nulla q̄ꝫtitas eſt aial.hic.n. ꝑ mediū.c.i.per coꝛpus ꝓbaᷓ ꝙ.d.i.ꝙ aial nō ſit i.e.i.nō ſit in q̄ꝫtitate.ſi aūt ecōuerſo poneref ꝑuatiuū ɔcluderetur cōuerſa.vꝫ.ꝙ nullū aial eēt q̄ꝫtitas.ſic ḡ ē demōſtratiua ɔcl'o hec ꝙ nullū.e.ſit.d.i.ꝙ nulla q̄ꝫtitas ſit aial.vl' ꝙ nullū aial ſit q̄ꝫtitas per mediuꝫ.c.i.per coꝛpꝰ. Si ergo rurſus deberet demſrari ꝙ nullū.c.eēt.e.i.ꝙ nullū coꝛpus eſt q̄ꝫtitas accipeᷓ mediū iter.c.ꝛ.e.ſiue iter coꝛpꝰ ꝛ q̄ꝫtitatē.nūq̄ꝫ ḡ mediū cadet ex̄.e.i.extra negatiuaꝫ. ideo dī in l'ra q̄ꝫ hoc eſt cui nō opꝫ ineſſe.dicebaᷓ.n.in qōne ꝙ in negatiuis nō eſt dare mediū ſimpl'r.i.ſm cōuenientiā ſꝫ ſm negationē. ¶ Notādū aūt ꝙ mediū ſm negatiōeꝫ pt accipi vl' ꝑticul'r vl' vl'r.qūo aūt accipiatur vl'r pꝫ per exēpla poſita.ꝑticul'r aūt accipieᷓ ſic.vt ſi qs vellet ꝓbare ꝙ.d.nō ſit in.e.ꝑticul'r:vtputa ꝙ coloꝛ nō ſit in ipſo ꝑfecto:vtputa ꝑticul'r ſic ꝙ ſit iſta va.qōdā ꝑfectū nō ē coloꝛ accipieᷓ ꝓ medio.c.i.q̄litas q̄ eſt in oī.d.i.i oī coloꝛe C

⁊ in nullo.e.aut nõ i oi.e.i.nõ in oi pfecto.formabit̃ ergo ſic ſylls.ois coloꝛ ẽ q̃litas.nõ oẽ pfectũ ẽ q̃litas.g̃ nõ oẽ pfectũ eſt coloꝛ.hic mediũ acceptũ.i.q̃litas nõ ẽ extra.e.i.extra negatiuã ſiue extra pfectum a quo negef coloꝛ.medium eni acceptuꝫ vere eſt mediũ ſm negationeꝫ.naꝫ ẽ cauſa quare coloꝛ negef ab oi pfecto eſt:qꝛ qualitas negatur ab aliquo perfecto.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ In tertio auteꝫ mõ neqꝫ a quo opoꝛtet:neqꝫ qđ opoꝛtet priuari nequaq̃ꝫ extra ibit.

Argir. ℭ At i tertio modo nec id a quo negare:nec id quod negare ſeiungereqꝫ opoꝛtet terminus ſumendus vnq̃ꝫ egreditur.

ℭ Oñdit hãc artẽ nõ eẽ vtilẽ in tertia figura.d.(In 3ͦ aũt mõ).i.in tertia aũt figura (nec)illud(a quo opꝫ)priuari (nec)illđ(qđ oꝫ puari neq̃q̃ꝫ extra ibit)ſꝫ ſu.ſp ifra.q.d.ꝙ in 3ͦ figura mediũ nec eſt ex̃ mioꝛẽ extrẽitatẽ a q̃ negef maioꝛ extrẽitas:nec ẽ ex̃ maioꝛẽ extrẽitatẽ q̃ negef a mioꝛi.iđ ſupplẽdũ ẽ ꝙ p talẽ figᵃᵐ ñ ẽ reducẽ ppões ad imediata.

D ℭ Noᵐ aũt ꝙ qñ volum⁹ negatiuã mediatã ad imediatã reducere.vl'oꝫ mediũ accipe ſupꝛa pdicatũ vel ſupꝛa ſubꝫ.vt ſi hãc negatiuã mediatã:nullũ coꝛp⁹ ẽ q̃ꝫtitas:vellem⁹ reducere ad imediatã acciperem⁹ ꝑ medio ſubaꝫ q̃ ẽ ſubꝫ.ſi ṽo vellem⁹ reducere ꝯuerſam.vꝫ.nulla q̃ꝫtitas ẽ coꝛp⁹.accipem⁹ ſubaꝫ q̃ eſt ſupꝛa pdicatuꝫ ex q̃ appet ꝙ ſuba nõ ẽ ꝓꝓꝛie mediũ iter coꝛp⁹ loq̃ndo đ coꝛpoꝛe qđ ẽ ſuba.⁊ q̃ꝫtitatẽ:qꝛ ſi eẽt ꝓꝓe mediũ eſſet ſupꝛa vnũ ⁊ ifra aliđ.cũ g̃ ſit ſuba ſupꝛa coꝛp⁹ eẽt ifra q̃ꝫtitatẽ qđ appet eſſe falſuꝫ.ẽ tñ mediũ.ſꝫ negationẽ.qꝛ de ſuba eſt id mediãte quo quãtitas negaf a coꝛpoꝛe tali:mediũ g̃ ſꝫ negationẽ ꝑ qđ pdicatũ negef a ſubo ⁊ ꝑ qđ ſit reductio ad negatiuã imediatã.vel opꝫ eſſe ſupꝛa ſubm a quo pdicatũ negef vel ſupꝛa pdicatũ.i tertia ergo figura vbi mediũ nũq̃ꝫ ẽ extra.i.nũq̃ꝫ eſt ſupꝛa aliquã extremitatuꝫ inutilis ẽ hec ars de reductiõe mediatoꝝ ad imediata vl' de ꝯdẽſatiõe medij.

E ℭ Noᵐ aũt ꝙ ſicut in affirmatiua cõdenſanf media qñ nullũ mediũ relinquif inter pdicatũ ⁊ ſubm vt ſi debeat reduci ad imediata.oẽ aial eſt ſuba.ꝑ accipief ꝑ medio coꝛpus aiatuꝫ ⁊ concludef oẽ aial eſſe ſubaꝫ.qꝛ oẽ aial eſt aiatũ coꝛpus.poſtea accipief coꝛpus qđ imediate ſubijcif ſube.ſic ⁊ in negatiua nullũ oꝫ relinqui mediũ ſm negationeꝫ:vt ſi debeat reduci ad imediata nullũ aial eſt quãtitas.pꝛio accipietur aiatũ coꝛpus ⁊ concludetur nulluꝫ aial eſſe quãtitatem.qꝛ nulluꝫ aiatũ coꝛpus eſt q̃ꝫtitas.poſtea coꝛpus.poſtea ſuba a qua imediate remouetur quãtitas.ſic ergo accipiẽdo media deñſata.i.ſine intermiſſione tam in affirmatiuis q̃ꝫ in negatiuis opoꝛtebit ad vltimũ deuenire ad imediata.

t.cõ.39. Um aũt ſit demr̃atio alia ꝑticularis.alia ṽo vlis:⁊ hec qdeꝫ cathegoꝛica:illa priuatiua:dubitaf q̃lis potioꝛ ſit ſilr̃ ãt ⁊ đ ea q̃ demr̃are dr̃ ⁊ de ducenti ad impoſſibile demonſtratione.

Argir. ℭ Cũ autẽ demõſtrationũ:alia ſit vlis:alia ꝑticularis:⁊ alia affirmatiua:alia negatiua:ambigitur vtra ſit preſtabilioꝛ.Et eodẽ mõ de ea que recte dicitur demonſtrare.Et de ea que deducit ad id quod fieri nequit.

ℭ Quia intentio auctoꝛis eſt vt pluries eſt dictũ dare modũ ⁊ artẽ q̃uo ꝯtingat ſimpl'r ſcire.iđ in parte iſta vt ſupꝛa dicebaf cõparat diuerſa genera demõſtrationũ ad inuiceꝫ vt oñdat ſm ꝙ genus demr̃ationũ magis contin-

F gat ſcire.ℭ Propter qđ ſciẽdũ ꝙ pter diſtinctiõeꝫ factã ſuperius de demõſtratiõe ꝙ q̃dã eſt demõſtratio qꝛ.⁊ q̃daꝫ pp qđ.Adhuc de demõſtratione põt triplex alia diſtinctio fieri:qꝛ quedaꝫ eſt demũſtratio vlis:q̃daꝫ particularis:q̃dã affirmatiua:q̃dã negatiua:q̃dã oſtenſiua:q̃dam ducens ad ipoſſe.ducens eni ad ipoſſe ſemꝑ ꝯcludit falſum:⁊ ex illo falſo ꝯcl'o oñdit oppoſitũ alicui⁹ pmiſſe eſſe verũ.oñſiua aũt demr̃atio ſemꝑ ꝯcludit verum ſiue affirmatiue ſiue negatiue ꝯcludat illud.ſic ergo annectef iſtud capitulũ ad pcedẽtia ꝙ cũ ſciam⁹ ꝙ eſt ſtat⁹ in pdicatis pp qđ nõ poſſemus negare ꝙ nõ ꝯtingat ſcire ⁊ ad hoc vadit capitulũ pcedẽs.ℭ Rurſus ſi ſciuerim⁹ q̃uo hꝫ cauſari ignoꝛãtia vt poſſim⁹ eaꝫ vitare ne deficiam⁹ a ſcire.⁊ ſi ſciuerim⁹ ꝙ pma figura maxie facit ſcire.⁊ adhuc ſi ſciuerim⁹ ꝙ demr̃atio pp qđ potiſſime facit ſcire.Adhuc qꝛ in pma figura demr̃atio pp qđ põt fieri vlis ⁊ ꝑticularis.põt fieri affirmatiua ⁊ negatiua.põt fieri oñſiua ⁊ ducẽs ad ipoſſe:tñ nõ cõplete traderef ars libri poſterioꝝ:niſi ſciuerim⁹ ꝑ qđ gen⁹ pdictarũ demr̃ationũ magis ꝯtingat ſcire.tria g̃ facit ph̃s:qꝛ p̃ pmittit illã triplicẽ diſtinctionẽ de demr̃atione q̃rens q̃ demr̃atio ſit potioꝛ.2ͦ dat oꝛdinẽ dicẽdoꝝ.3ͦ ſm pꝛatatũ oꝛdinẽ exequitur đ intẽto.2ͦ ibi(Primũ qdẽ.)3ͦ ibi.(Videf qdẽ)Dicit ergo.(Cum ſit demonſtratio alia quidẽ particularis alia vlis ⁊ hec qdem)tã vlis q̃ꝫ ꝑticularis q̃dã(ſit cathegoꝛica).i.affirmatiua(illa aũt).i.alia(ſit puatiua.Dubitatur q̃lis ſit potioꝛ)vtrũ vlis q̃ꝫ particularis vel ecõuerſo.vtrũ affirmatiua q̃ꝫ negatiua vel econuerſo(⁊ ſilr̃ de ea)demõſtratiõe(q̃ dr̃ demr̃are).i.de oñſiua(⁊ đ demr̃atiõe ducẽte ad ipoſſe)ſilr̃.ſ.dubitaf q̃ ſit potioꝛ.ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Primum igitur intendimus de vli ⁊ particulari.oſtẽdentes eni hoc ⁊ de ea que demonſtrare dr̃:⁊ que ẽ ad impoſſibile dicemus.

ℭ Atqꝫ hoc de vli pꝛio ꝑticulatiue:deinde de affirmatiua negatiuaqꝫ:⁊ poſtea de recta:deducenteqꝫ ad ipoſſe demr̃atiõe đtermiãbim⁹. Argir.

ℭ Dat oꝛdinẽ dicẽdoꝝ.d.(Primũ qdẽ igif intendamus đ demonſtratione vli ⁊ particulari)ſu.que ſit potioꝛ(oſtendentes autem hoc).ſ.que ſit potioꝛ an.ſ.vlis an particularis(dicemus)ſup.poſtea(⁊ de ea que dicitur demõſtrare).i.de oſtenſiua(⁊ de ea que eſt ad impoſſe dicemus).ſ.que ſit potioꝛ:⁊ eſt ſupplenda littera.⁊ hoc idem dicem⁹ de affirmatiua ⁊ negatiua.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Vr̃ qdẽ igif foꝛtaſſis vtiqꝫ q̃buſdã ſic intendentib⁹ ꝑticularis eẽ dignioꝛ.Si.n.ſꝫ quã maxime ſcim⁹ demr̃atione potioꝛ ẽ demõſtratio.Hec.n.virt⁹ demr̃ationis ẽ.Magis ãt ſcim⁹ vnũq̃dq̃ꝫ cũ ipm cognoſcim⁹ ſm ipꝫ q̃ꝫ ſcđm aliud:vt muſicũ choꝛiſcũ qñ choꝛiſc⁹ muſic⁹ ẽ q̃ꝫ cuꝫ hõ muſicus ſit:ſimil'r autẽ ⁊ in alijs.

ℭ Foꝛſitan itaqꝫ cuipiã hoc pacto ꝯſiderãti ꝑticularis pſtabilioꝛ vli videbif:nã ſi ea demõſtratio qua magis ſcim⁹ eſt pſtabilioꝛ.Hec.n.ſane demr̃ationis ẽ virtus:atqꝫ magis vnũq̃đ q̃ꝫ tũ ſcimus cũ ipſuꝫ ꝑ ſe:q̃ꝫ cũ ꝑ aliud ſcim⁹:ceu muſicũ Coꝛiſcũ:tuꝫ ſcimus magis cũ pcipimus coꝛiſcũ eẽ muſicũ:q̃ꝫ cuꝫ cognoſcim⁹ hominem eſſe muſicum:⁊ in ceteris ſimil'r. Argir.

ℭ Exequif de intẽto ⁊ ſm pꝛatatuꝫ oꝛdinẽ.tria g̃ facit ſm ꝙ triplicẽ diſtinctionẽ facit de demõſtratiõe q̃rẽs que ſit potioꝛ.p̃ g̃ inq̃rit an ſit potioꝛ vlis an ꝑticularis.2ͦ an af

firmatiua an negatiua. 3° an oſtẽſiua an ducẽs ad ipoſſe 2° ibi. (Quod aūt demſtratiua priuatiua) 3° ibi. (Quod quidem cathegorica priuatiua.) Circa p͞m tria facit: q2 primo adducit rōnes per q̃s poſſet videri alicui ꝙ demōſtratio pticularis ſit potior q̃ vl̃s. 2° rōnes illas ſoluit. 3° adducit rōnes veras ad ꝓpoſitū oñdens demſtratioñ vl'em potiorē eſſe particulari. ſcḋa ibi. (Aut quidez primū.) tertia ibi.
A (Amplius ſi demſtratio.) ¶ Propter p͞mum ſciendū ꝙ demonſtratio vl̃is eſt qñ demōſtrat vl̃is paſſio de vl̃i ſubo vt paſſio q̃ vl'r ineſt ſubo qḋ vl'r ſubiicit. ſi.n. hēre tres demonſtret de figura nō eēt vl̃is demōſtratio: q2 figura nō vl'r ſubiicit tali paſſiōi. nā nō ois figura hꝫ tres. ¶ Rurſus ſi talis paſſio demonſtret de yſocheles vel de aliq̃ ſpē trianguli nō eſſet vl̃is. nam lꝫ tale ſubm vl'r ſubijciat tali paſſioni. talis tñ paſſio ſm totū ſuū arbitriū ⁊ vl'r nō cōparat ad tale ſubm. ſꝫ particulariter. vl̃is ergo eſt demōſtratio qñ paſſio per cāꝫ per ſe demōſtrat de ſuo vl̃i ſubo vtputa hēre tres per hēre angulū tanq̃ per cām per ſe demōſtrat de triāgulo tanq̃ de ꝓprio vl̃i ſubo. hec ergo. ois triangulus hꝫ tres. erit concluſio in demonſtratione vl̃i. ¶ Rurſus āt ſi hec. ois triangulus hꝫ tres:eſt q̃ ſuit ɔcluſio in d̃mōſtratione vl̃i accipiat vt p̃miſſa. ⁊ ɔcludat per eā hēre tres de aliq̃ ſpē triāguli. ⁊ fiat talis ſyll'o. ois triāgulus hꝫ tres. yſocheles vel equitibiaꝝ eſt triāgulus. ergo ⁊c̃. diceret hec demonſtratio eſſe pticularis. eſt ergo qḋ que iſtaꝝ demonſtrationū eſt potior. Vr aūt ſcia cōparari ad tria pp que p̃nt ſumi tres rōnes p quas poſſꝫ videri ꝙ demonſtratio particularis eſſet potior. p͞mo eni ſcia p̃t cōparari ad itellectū quē perficit. ⁊ ſm hoc illa eſt potior ſcia q̃ magis perficit itellectū. ⁊ ſm quaꝫ intellectus magis ſcit. ſꝫ hoc etiā illa erit potior demonſtratio que magis facit ſcire. Secūdo p̃t cōparari ſcia ad oppoſituꝫ vt ad errorē quē dꝫ expellere ꝓpter qḋ illa ē potior ſcia que magis errorē fugat. ⁊ que magis ab errore recedit ⁊ ſm hoc illa erit potior demſtratio q̃ magis ab errore elōgatur. 3° ſcia p̃t cōparari ad obiectū ſiue ad ſubm d̃ quo eſt. ⁊ q2 obm ſiue ſubm in q̃libet ſcia ē aliqḋ ens. ⁊ q2 q̃libet ſcia eſt de ente illa erit potior ſcia q̃ magis eſt de ente ⁊ per ɔñs illa erit etiā potior demōſtratio que eſt magis de ente. tria ergo facit ſm ꝙ hoc triplici mō arguit demōſtrationē pticularē eē potiorē. p͞mo.n. mō hoc arguit ex eo ꝙ talis demonſtratio videtur facere magis ſcire. 2° ex eo ꝙ videt ab errore magis elongari. 3° ex eo ꝙ vꝫ eē magis de ente. ſcḋa ibi (Amplius ſi vl̃e.) tertia ibi (Potior aūt eſt) Circa primū duo facit. q2 p͞mo ponit rōnem ipſaꝫ 2° hꝫ rōnē adaptat ad ꝓpoſitū. ibi (Sed vl̃is.) Dicit ergo ꝙ (videt qdeꝫ igit fortaſſe qbuſdā). i. aliqb' (ſic itēdentibus). i. ɔſiderantibus que nūc dicemus (particularis) ſ. demonſtratio (eſſe dignior) ſu. q̃ vl̃is (ſi.n. potior eſt demonſtratio ſm quā demſtrationē maxime ſcimus. hec.n. eſt virtus demſtrationis). i. in hoc eſt tota bonitas ⁊ tota vtilitas ⁊ tota efficacia d̃monſtrationis ꝙ faciat nos ſcire. illa g̃ q̃ facit nos magis ſcire eſt potior (magis autem ſcimus vnūqḋq3 cū ipſuꝫ cognoſcimus ſm ipm). ſ. in ꝓpria forma ⁊ in pticulari (q̃ꝫ) qñ cognoſcimus ipſuꝫ (ſm aliud) vt ſꝫ ſuū vl'e (vt muſicū corīſcū) ſup. magis ſcim' (qñ) ſcim' (qm̄ ē muſicus coriſc' q̃ꝫ) qm̄ ſcimus (ꝙ ſit homo muſicus. Sil'r aūt ⁊ in alijs) magis eſt.n. ſcire hoiēꝫ ſm ꝙ eſt hō q̃ꝫ ſcire ſꝫ ꝙ eſt aial. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sꝫ vl'is qm̄ aliud nō qm̄ ipꝫ ɔtingit demſtrat vt qm̄ eſt eqtibiarū. nō qm̄ ē eqtibiaꝝ. ſꝫ qm̄ ē triāgulus. ſꝫ pticularis qm̄ ipꝫ. Si ergo potior qdē que eſt ſcḋm ipm hmōi autem eſt particularis vniuerſali magis ⁊ potior vtiq3 demonſtratio ſcḋm partem erit.

¶ Uniuerſalis āt oñdit qppiā nō vt ipſum eſt Argu.
ſed vt aliud veluti triāgulū duoꝝ eq̃liū laterū: angulos hēre duob' rectis equales: nō hoc ſane qḋ duoꝝ eſt eq̃liū lateꝝ: ſꝫ qḋ triāgulus ē: particulari demōſtratione cuipiā ineſſe quippiaꝫ: vt ipm ē oñdēte. Si igit ea demōſtratio p̃ſtabilior ē q̃ p ſe quippiā demonſtrat: ⁊ particularis eſt talis. Ipſa demonſtratio particularis magis nimirū d̃mōſtratio ac p̃ſtabilior q̃ꝫ vniuerſalis eſſe videbitur.

¶ Premiſſa vi medij vel p̃miſſa rōne adaptat qḋ dixerat ad ꝓpoſituꝫ. d. (Sꝫ vl̃is) ſup. demſtratio (demonſtrat qm̄ ɔtingit aliud non qm̄ ipſuꝫ.). i. demonſtrat qm̄ paſſio cōuenit alij ſubiecto vl̃i non qm̄ ɔuenit ipſi ſubiecto particulari (vt qm̄ eſt eqtibiaꝝ non q2 eqtibiaꝝ ē ſꝫ qm̄ ē triāgulus). q.d. ꝙ demonſtratio vl̃is ſi ꝓbat hēre tres de eqtibiarum ſiue de yſocheles. hoc nō eſt ſm ſe. ſꝫ hoc eſt qm̄ triāgulus (ſꝫ particularis) ſup. demonſtratio demōſtrat (qm̄ ipſuꝫ eſt) demōſtratio autē pticularis ɔcludit hanc paſſionē in ſe ꝙ equitibiaꝝ hēat tres. ſed vl̃is demonſtratio non concludit hoc de aliqua ſpērū trianguli ſpāliter. ſed de omni triangulo generaliter (ſi igit potior eſt que ē ſm ipſum). i. que cōcludit de aliquo ſm ipſum (hmōi āt eſt particularis) q2 illa concludit paſſionem de ſubiecto particulari ſm ſe (vtiq3) quia ſic eſt) demonſtratio ſꝫ partē). i. particularis (erit magis) ſup. faciens ſcire (⁊ potior vniuerſaliter). i. q̃ꝫ ſit vniuerſalis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſi vl'e qdē ñ ē aliqd ſꝫ rē ꝓter ſingularia. Demōſtratio opionē ɔficit eē h̃ aliquid ſꝫ ꝙ d̃mōſtrat. ⁊ quādā naꝫ eē hāc ſine his q̃ ſunt: vt triāguli ꝓter quoſdā: ⁊ figure ꝓter aliquas: ⁊ numeri preter quoſdam numeros.

¶ Preterea ſi vl'e quidē nō ſit ꝓter res ſingulas quicq̃ꝫ. Demonſtratio aūt opinionē efficit eſſe quid: id de quo demōſtrat: vt quādā in rōne rerum talem eſſe naturam: ceu trianguli preter ſingulos: figure preter ſingulas: numeri deniq3 preter ſingulos. Text.

¶ Adducit ſcḋam rationem ſumptaꝫ ex eo ꝙ particularis demonſtratio magis videt elōgari ab errore. d. Amplius ſi vniuerſale non eſt quidem aliud aliquid preter ſingularia. demonſtratio aūt) ſu. vl̃is (opinionem cōficit) i. dat nobis materiam opinandi (hoc). ſ. vl'e (ſm ꝙ demōſtrat eſſe aliquid) ſup. ꝓter ſingularia (⁊ eſſe quandā naturam in his que ſunt). i. in ſingularibus ſu. ꝓter ſingularia (vt trianguli preter quoſdam). q.d. ꝙ d̃monſtratio vniuerſalis dat nobis materiam opinandi eſſe naturam trianguli (preter quoſdam). i. ꝓter particulares triangulos in quibus hꝫ eſſe (⁊ figure preter aliquas). i. eſſe naturam figure preter particulares figuras in quibus hꝫ eſſe (⁊ numeri). ſ. naturam numeri (preter quoſdam numeros). i. preter particulares numeros i quibus exiſtit.
B ¶ Notandum aūt ꝙ cum demonſtratio vl̃is non ſit nec de hoc nec de illo: vtputa ſi demonſtretur vl'r aliquid de triangulo non demonſtratur nec de hoc nec de illo ſed d̃ triangulo ſimpl'r. ſi ergo res ita ſe hꝫ ad eſſe ſicut ad cognoſci ⁊ ecōuerſo. ſi tradit ſcia per demſtrationē d̃ triāgulo ſimpl'r ⁊ vl'r nō de hoc nec de illo videt ꝙ ex hoc ſeq̃t ꝙ triāgulus ſit vl̃is ꝓter hūc ⁊ ꝓter illū. ſꝫ hoc ē error di

eere. ğ in oī demōſtratione vlī videt̃ error aliqs iplicari. ſ3 hō error nō iplicat̃ in demr̄atione pticulari. demr̄atio ergo pticularis eſt potior vt videt̃ q̄3 vlis: q2 magis videtur eſſe ab errore elongat̃. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Potior aūt eſt q̄ ē de eē q̄3 de nō eſſe. Et pp quā nō errabit̃ quā pp quā errabit̃. Eſt āt vlis hmōi. pcedētes eni ōmōſtrāt d̄ eo qd̄ ē pportionale qd̄ ⁊ ē analogū qd̄ neq3 linea: neq3 numerus: neq3 ſolidū: neq3 planū ē: ſ3 p̄ter hoc aliqd. Si igit̃ vlis qdē magis hoc eſt. De eo aūt qd̄ eſt min⁹ q̄3 pticularis: ⁊ facit opionem falſam indignior vtiq3 erit vlis particulari.

Argir. ℂ Atq3 ea demōſtratio q̄ circa id verſatur qd̄ ē in rōne rerū: ea ē demr̄atione p̄ſtātior. q̄ circa id verſat̃: qd̄ rōne eoꝝ q̄ ſūt egredit̃: eaq3 rurſus p quā nō efficit̃ error: p̄ſtātior ē ea p quaʒ error efficitur. Uniuerſalis aūt talis ē demonſtratio: qd̄ qdē intueri l3 cū rōnū ſilitudo mutato ordine ōmōſtrat̃. (Nā id inquīt qd̄ ē qd̄ tale ſilitudinē mutato ordine rōnū ſubibit: qd̄ qdē: neq3 linea neq3 numerus ē: neq3 ſolidū: neq3 planū: ſ3 p̄ter hec aliōd qddā.) Si igitur hec demonſtratio vlis ē magis: ⁊ eſt de eo qd̄ minus eē vř: q̄3 id de quo pticularis demonſtrat. Atq3 opionem efficit falſaʒ: vlis pfecto demōſtratio inferior erit lōge particulari.

ℂ Adducit tertiā rōnē ſumptā ex eo q2 demōſtratio particularis vř eſſe magis de ente pcedit aūt ſic in hac rōne: q2 ſit̃ cū hac rōne tertia q2 particularis eſt magis de ente reſumit ſcd̄am. v3. q2 p eā min⁹ errat̃. id̄ ait q2 (potior āt eſt) ſu. demōſtratio (que ē de eē). i. de ente (q̄3 de nō eſſe) i. de nō ente (⁊ pp quā nō errabit̃ q̄3 pp quā errabit̃. eſt āt vlis hō). v3. q2 eſt de nō ente: ⁊ q2 pp̄ter eā errat̃: qd̄ p3. nā (pcedētes. n.) demr̄atiue (demr̄ant q2 ē analogū q2 nō ē linea neq3 numerus: neq3 ſolidū). i. corp⁹ (neq3 planū) i. ſupficies (ſ3 p̄ter hec aliqd) cū igitur nihil ſit tale ſ3 rei v̄itatē vlis demr̄atio ſic demr̄ans nō eſt de ente ⁊ errat. pp qd̄ ɔcludit q2 (ſi igit̃ qdem vlis magis eſt hoc.) i. magis h3 iſta duo. v3. (q2 ē minus de eo qd̄ ē). i. de ente (pticularis ⁊ facit opionē falſam) qd̄ nō facit pticularis (idi-

C gnior vtiq3 vlis pticulari. i. q̄3 pticularis. ℂ Notādū aūt q2 arguere a pmutata pportione cōpetit his q̄tuor. v3. lineis corporib⁹ numeris ⁊ ſuperficieb⁹ nō lineis ſ3 q2 linee nec nūeris ſm q2 nūeri. vñ nulli iſtoꝝ cōpetit ſ3 ſeī3 cōpetit oībus iſtis q̄tuor. ſ3 q2 ɔueniūt i qddā analogo qd̄ nobis inoiatū ē. demr̄ator ğ volēs pbare hāc paſſionez de pp̄o ſuo ſubō. v3. in qb⁹ pōt argui a pmutata pportione demr̄abit hoc. v3. poſſe ſic argui de illo analogo i qd̄ dicet eē aliqd p̄ter oīa illa q̄tuor: ⁊ q2 in rei v̄itate nihil ē tale. ſicē nihil ē hō p̄ter pticulares hoīes: ſic nihil eſt illud analogū p̄ter illa ad q̄ analogat̃ q2 ğ ſic ē vlis demr̄atio ſic demōſtrās duo mala h3. nā p̄ nō eſt de ente. nā demonſtrat de analogo qd̄ dicit eē p̄ter illa qd̄ nō ē p̄ter illa. ex

E hoc aūt malo. v3. q2 eſt de nō ente ſeqt̃ aliō malū. v3. q2 erret. q2 dicit eē q2 nō ē. ğ vlis demōſtratio: q2 magis eſt B. i. q2 magis h3 iſta duo. q2 ē minus d̄ ente ⁊ magis errat.

D id̄ vt vř eſt idignior. ℂ Notādū ēt q2 arguere a pmutata pportione hoc mō ſit vt ſicut ſe h3 p̄ᵐ ad ſcd̄m: ſic tertiū ad q̄rtū: ⁊ vt q2 ſic ſe hñt duo ad q̄tuor ſicut. 8. ad. 16. ſi ſic eſt poſſu3 arguere pmutatim q2 ſic ſe habebit primu3 ad tertiū ſicut 2ᵐ ad q̄rtu3: vt duo ad octo: ſicut q̄tuor ad. 16. q2 āt poſſim⁹ ſic arguere pmutatim pbat̃ in. 5. geometrie de qb⁹ āt poſſum⁹ ſic arguere ſūt illa q̄tuor q̄ ponūt̃ in lra: ita tñ q2 hec paſſio nō cōpetit alicui illoꝝ ſ3 ſe. ōmr̄ator ğ volēs hāc paſſionē. ſ. ſic poſſe arguere demr̄are de pp̄o ſubō demōſtrabit ea d̄ illo analogo: ac ſi eēt p̄ter illa q̄tuor: cū tñ nō habeat eē p̄ter illa. ℂ Dubitaret forte

B aliqs vtꝝ demr̄atio pticularis ſit ōmr̄atio: vt ſi dicat̃. oīs triāgulus h3 tres. yſocheles ē triāgulus. ğ h3 tres. vř q2 hic nullo⁹ ſit demr̄atio. q2 ſi eēt vř eēt p effectū vř p cāʒ: p effectū nō: q2 triāgulus nō ē effect⁹ p hrē tres: nec ēt ē p cāʒ: q2 vř eēt p cāʒ pximā vř p cāʒ remotā ſi p pximā eēt vlis: qd̄ nō ɔcedit̃. ſi p remotā nō poſſem⁹ arguere niſi negatiue hic āt ɔcludit̃ affirmatiue. nullo ğ mō vt vř ē demr̄atio vt pbat̃ i elenchis oī q2 eſt ibi fallacia. nō ğ ē demōſtratio. ℂ Dō3 q2 illa diſtictio q2 oīs demr̄atio vel ē p

F effectū vř p cāʒ ē diſtinctio ōmr̄atiōis vlis. vlis. n. paſſio de pp̄io ſubō pōt cōcludi ⁊ p effectū ⁊ p cāʒ i ſ3 ſi voluimus loq de demr̄atiōe gñalr̄ tā de vlī q̄3 de pticulari faciem⁹ diſtinctionē trimēbrē. dicem⁹ eni q2 demr̄atio vel ē p effectū vř ē p cāʒ vel p hñs i ſe cāʒ. ſ. p ppriū ſubm. etiā ſi adhuc illā diſtinctionē vellem⁹ adaptare ad demōſtrationē pticularē dicem⁹ q2 hō demr̄atio ē p cāʒ. nā ſubm ē cā paſſiōis. ſubʒ. n. ⁊ h3 i ſe paſſiōis cāʒ: ⁊ ē ēt paſſiōis cā vt triāgulus h3 angulū extrinſecū: qd̄ ē cā de hrē tres: ⁊ ipſemet triāgulus ē hui⁹ cā. nō ē. n. incōueniēs eiuſdē eē plures cās ſ3 quēdā ordinē. Imaginabimur. n. q2 paſſiones nālr̄ fluūt a pprio ſubō. qd̄ aūt ē ſ3 nām op3 q2 ſit ſ3 quēdā ordinē ita q2 2ᵃ paſſio fluit mediāte p̄ᵃ ⁊ tertia mediante ſcd̄a. ſubm ergo erit cā paſſiōis ſcd̄e mediāte pria ⁊ erit cā tertie mediāte pria ⁊ ſcd̄a: ⁊ ſic deinceps. ſubm ğ ſi referat̃ ad p̄mā paſſionē talis paſſio ſ3 q2 hui⁹ eſt indemōſtrabilis. ⁊ ſi referat̃ ad ſcd̄aʒ vel tertiā ⁊ ſic deinceps talis paſſiōis erit cā ⁊ habebit in ſe cām vel cās. q2 in ſe paſſionē p̄cedētē vel p̄cedētes. demr̄atio ğ pticularis q2 ē p ppriū ſubʒ ɔñs ē q2 ſit p cāʒ ⁊ p hñs i ſe cāʒ vř cās vt puta ſi multe paſſiōes p̄cedūt paſſionē illā ſubm nō ſolū erit illius paſſiōis cā ſ3 habebit in ſe plures illi⁹ paſſiōis cauſas. potiſſime tñ erit demonſtratio illius paſſionis p immediatā cāʒ vt demr̄abit̃ ſcd̄a paſſio mediante p̄ma ⁊ tertia mediāte ſcd̄a ⁊ ſic deinceps. Si v̄o paſſionē illam nō p̄cedat niſi vna paſſio ſubm erit ei⁹ cā ⁊ habebit in ſe ipſius cām. Qꝫ v̄o arguebat̃ q2 ſi ſubm eēt cā paſſiōis vř eſſet ppinqua vel remota. nō ppiqua q2 tūc eſſet demr̄atio potiſſima. nec remota q2 nihil poſſ3 p talē cām ɔcludi affirmatiue. ſ3 neutrā ptē ɔcludit rō. nā ōmōſtratio p cāʒ primā ⁊ equatā ē potiſſima ſi demōſtret̃ p ſe paſſio de ſubō eq̄to ⁊ pp̄o. qd̄cūq3 aūt iſtoꝝ deficiat vel qd̄ nō ſit p ſe paſſio q̄ pbat̃ vř q2 nō ſit ſubʒ ppriū ⁊ eq̄tū d̄ quo pbat̃ vř q2 nō ſit p ſe cā ⁊ eq̄ta p quā pbat̃ nō erit ōmr̄atio potiſſima. dato ğ q2 p hīe āgulū extrinſecū q̄ eſt p ſe cā ⁊ eq̄ta de hrē tres pbaret̃ talis paſſio de yſocheles ⁊ diceret̃. oīs figura plana hñs angulū extrinſecū h3 tres yſocheles ē hō. ğ ⁊c. nō eēt potiſſima: q2 tale ſubm nō eſt eq̄tū reſpcū talis paſſiōis. demōſtratio ğ potiſſima ⁊ vlis ē p cām eq̄tā de ſubō eq̄to. demōſtratio āt pticularis ē p cāʒ equatā vel p ſubm eq̄tū de ſubō pticulari nō eq̄to: vt de yſocheles ſiue de alia ſpē triāguli. ℂ Rurſus ōficit rō q̄rtū ad aliā ptē. nā qñ oī q2 per cām remotā nō cōcludit̃ paſſio affirmatiue. ℂ Dō3 eſt q2 ibi cā remota idē ſonat

G q2 excedēs ⁊ nō ɔuertibilis. ſicut aīal eſt cā remota de reſpirare. nā multa aīalia nō reſpirāt. ſ3 ğ talē cauſam non poterit ɔcludi affirmatiue. nō. n. valet. eſt aīal ğ reſpirat ſ3 negatiue: q2 bene ſequit̃. nō eſt aīal: ğ nō reſpirat. ſ3 ſi accipiat̃ cā remota que ē ɔuertibilis: ſed pro tāto dicat̃ remota: q2 nō imediate fluit illa paſſio ab illa cā per talē

eãm ſic remotã eſt cõuertibilez ⁊ affirmatiue ⁊ negatiue pót argui. ¶ Quod vero vlterius addebať: q2 eſt ibi fallacia accidẽtis. ¶ Dõm ꝙ vt alibi diximus ſi dicať oīs A triãgulus h3 tres yſocheles ē hõ. ğ ⁊c. hic pt eē accñs ſillogiſm⁹ topic⁹ ⁊ demõſtratio particularis. accñs qdē ſi credas ꝙ hře tres ſic inferať de yſocbele ſicut competit triãgulo. nã ſicut accidit homini. ꝙ ꝑdiceť ð ſorte inq̃ztũ ſtat ſub iſto attributo ſpẽãtiuo ꝙ b eēt fallacia accidẽtis hõ eſt ſpẽs. ſoz. eſt hõ. ğ ſoz. ē ſpẽs. ita accidit triãgulo ⁊ eẽneũ eſt ab eo ꝙ ꝑdiceť de yſocbele inq̃ztũ ē ſubm equatũ de hře tres. ita q3 hic eēt fallacia accidẽtis. triãgulus ē ſub3 equatũ de hře tres. yſocheles eſt triãgulus. ergo eſt huius ſubm: vľ ꝙ idē eſt hic eēt accñs. triãgulus h3 tres yſocheles eſt triãgulus. ğ yſocheles h3 tres ſicut triãgulus. ſi ergo hře tres inferať ð yſocbele ſicut de ſubo eq̃to erit ibi accñs vel deciperis per fallaciam accidentis ſi in referẽdo talez paſſionē de tali ſubiecto credas ſubm illð ad paſſionē illã equatũ eſſe. Si vero inferas paſſionem illam de yſocbele tanq̃3 de ſubiecto particulari. hanc ꝑpoſitionē maiorē. v3. ꝙ oīs triãgulus h3 tres: vľ accipis eã tãq̃3 dictã ab euclidere tũc nõ habes inde niſi opinionez. ⁊ erit ſyllo topicus. vel accipis eã tãq̃3 notã per cãm tunc ſi per hoc concludis habere tres de yſocbele habes demonſtrationem particularem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut primũ qdez nihil magis in vli q̃3 in pticulari rõ ē. Si. n. ꝙ duob⁹ rectis ieſt nõ h3 ꝙ ē equitibiarũ: ſ3 ſm ꝙ triãgulus eſt cognoſcẽs. qm̃ minus cognoſcit inq̃ztũ ip3 eſt q̃3 cognoſcet qm̃ triãgulus eſt. ⁊ oīno ſi nõ ſic qdez ſm ꝙ eſt triãgulus poſtea demonſtrat. nõ erit demonſtratio. Si vo ſit cognoſcẽs vnũqðq3 h3 ꝙ vnũqð. q3 eſt magis cognoſcit.

Argūr. ¶ An harũ altera ratio nõ magis eſt ð vniuerſali q̃3 de pticulari: nã ſi duob⁹ rectis eq̃les habere: nõ hoc ei triangulo cõpetit: qui duoꝝ eſt equaliũ laterũ quo eſt talis: ſed quo triãgulus eſt: is qui ſcit illud ipſi cõpetere: quo duorũ eſt eq̃liũ lateꝝ: minus profecto ſcit: cui nã ⁊ ipſũ eſt cõpetit: q̃3 qui ſcit idez eidē ea rõne cõpetere: qua triangulus eſt. Atq3 oīno ſi illð nõ eo triãgulo cõpetit quo triãgulus eſt. Deinde qſpiam idipſu3 oſtendit: nõ erit ipſius vtiq3 demonſtratio. Sin vero triãgulo cõpetit: vt triãgulus eſt: is magis ꝑfecto ſcit: qui illud triangulo quo triangulus eſt percipit competere. Eadem eſt ⁊ in ceteris ratio.

¶ Soluit rõnes ꝑdictas. ⁊ p̊ ſoluit rõnē pᵐᵃ oñdēs ꝙ vlis magis facit ſcire. 2° ſoluit rõnē tertiam oñdens ꝙ vlis ſit magis de ente. 3° ſoluit rõnē ſecũdaz declarans ꝙ nulla ſit neceſſitas errandi ꝑ demonſtrationē vlem. 2ᵃ ibi. (Amplius ſi quidem.) 3ᵃ ibi. (Amplius nec vna.) Circa primum tria facit: q2 pmo ſoluit ad hõ rationem. 2° qðdam qð ſuppoſuerat declarat dans quedaz documẽta ad cognoſcẽdũ ſub3: per qð alijs ſubiectis aliqua paſſio ineſt. 3° ex his que dixerat ꝯcludit cõcluſionē intẽtã. 2ᵃ ibi. (Si ğ triãgulus.) 3ᵃ ibi. (Quare vlr ſciẽs.) Dicit ğ. (Aut quidem pmũ nihil magis in vniuerſali q̃3 in particulari eſt. rõ. q. d. ꝙ rõ primũ facta de magis ſcire nõ eſt magis ð vle q̃3 cõtra pticulare imo ſupplẽdũ eſt ꝙ ē minus. iõ ait ꝙ (ſi. n. ꝙ duobus rectis ineſt) i. hec paſſio. v3. hře duos rectos (non) ineſt ſm ꝙ yſocheles ſiue (ſm ꝙ eqtibiarũ. ſed ſm ꝙ triãgulus eſt. cognoſcens ergo qm̃) yſocheles ſiue qm̃ equitibiarum (minus cognouit inq̃ztũ ipſum eſt q̃3 cognoſcens qm̃ triãgulus eſt). q. d. ꝙ ſi illð eſt magis ſcire qð eſt ſcire ſm ꝙ ipm vt ratio dicebat ſciens ſm ꝙ triangulus ſcit magis ſm ꝙ ipſum. ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ oīno ⁊ ſi poſtea nõ demonſtret ſm ꝙ triãgulus eſt. nõ vtiq3 erit demonſtratio). q. d. ꝙ qui demonſtrationē particularez ſcit reſoluere in vlem neſcit demõſtrare. ꝓbãs enim hře tres yſocbelem per triangulum niſi ſciat probare habere tres poſtea de ipſo triangulo nullam habet demõſtrationem. q2 ergo ſic eſt ꝯcludit ꝙ (ſi vero ſit cognoſcẽs vnũquodq3 ſm ꝙ ipſum magis cognouit) ſu. ſciens ꝑ demõſtrationem vniuerſalem q̃3 particularē: q2 magis ſcit ſ3 ꝙ ipſum. ¶ Dubitaret forte aliqs: q2 videtur pħs rationem factam non ſoluere. non eſt enim queſtio cui competat magis ſm ꝙ ipſum habere tres vtrum triangulo vel yſocbeli: nec de hoc arguebat ratio: ſed arguebat ꝙ hře tres magis ſcitur de ipſo yſocbele ſi concludatur de eo ſpecialiter q̃3 ſciatur hoc de yſocbele ſi concludatur ð oī triangulo generaliter. ¶ Dõm ꝙ ſcire quod aggenerať per demonſtrationem non eſt ſcire alicuius rei in ſe: ſed huius in hoc: vt paſſionis in ſubo. iõ illud ē maxime ſcire qñ ſciť talis paſſio de ſubo cui cõpetit ſ3 ꝙ ipſu3. ⁊ q2 hoc mõ cõpetit hře tres triangulo de quo demonſtratur vlr: non yſocbeli de quo demonſtrať pticulariter. iõ vlis demõſtratio facit magis ſcire: ⁊ vt meli⁹ pateat ſolũ pħi ⁊ veritas q̃ſiti dicemus ꝙ ſcire per demonſtrationē põt itelligi dupľr: vel vt icludit vlem vľ vt nõ icludit: ſi vt includit nulla ē qõ. aliqd. n. addit demſtatio pticularis ſup vlez: ⁊ ſciẽs vlr ⁊ pticulariter aliquo mõ ſcit plus q̃3 ſciẽs particulariter tm̃. ſ3 ex hoc nõ habeť ꝙ particularis ſit potior vli. Si vo pticularis demonſtratio non includat vlem ſcire per demſtationē pticularem nullo mõ ē ſciret ſ3 opinari tm̃. nã nõ eſt ſcire niſi ꝑ demſtationē. nihil aũt ſcitur ꝑ demſtationē ignorãtis priorib⁹: vľ nihil ꝑ ðmſtationē ſciť niſi ſciať reſoluere vſq3 ad imediata. põt. n. ſcire ex ſuppõne: ſ3 ſimpľr ⁊ ex ðmſtatione hoc ē ſcire: ſciẽs ğ ꝙ yſocheles h3 tres per triãgulũ q̃rať vtrũ ſciat ð triãgulo: ꝙ ſi neſcit nec ſcit de yſocheleſ: ſ3 opinať tm̃. ğ ſi tu q̃ras q̃ demſtatio facit magis ſcire ſi queras ſimpľr ⁊ abſolute plana eſt rñſio ꝙ vlis: q2 facit ſcire de ſubo qð eſt ſm ꝙ ipſũ. ſi autē queras q̃ magis facit ſcire de yſocbele adhuc vlis magis facit ſcire. nã ſciens demſtare hře tres de triãgulo vlr aliquo mõ ſcit de yſocbele: ſ3 qui demonſtrat particulariter de yſocbele niſi ſciat demõſtrare vlr nullo mõ h3 ſciam illius paſſionis de yſocbele: ſed poteſt inde hře opinionē. iõ in ſolutiõe ſua duo tetigit pħs. v3. ꝙ ſcire hře tres de triãgulo eſt magis ſcire ſ3 ꝙ ipſũ: ex quo⁹ habeť ꝙ abſolute loquẽdo demõſtratio vlis magis facit ſcire. poſtea dixit ꝙ ſciens hře tres de yſocbele niſi poſtea ſciat hoc demõſtrare de triangulo nõ erit demonſtratio: ex quo habeť ꝙ demonſtratio vlis ſine particulari magis facit ſcire de ipſo yſocbele ⁊ de ipſo particulari q̃3 pticularis ſine vniuerſali ſcire. n. aliqd in ipo vniuerſali eſt quodãmodo ipſu3 ſcire: ſed ſcire particulare ſine vniuerſali eſt nullo modo ſcire particulare. ſed opinari tantum. optime ergo eſt ſoluta ratio ſi bene conſiderentur verba pħi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur triangulus in plus eſt ⁊ ratio eadē eſt ⁊ nõ ſcðm equiuocationē triangulus eſt: ⁊ ineſt omni triangulo ꝙ eſt duobus rectis nõ vtiq3 ⁊ triangulus ſecũdũ ꝙ ē eqtibiaru3: ſed ſcðm ꝙ ē triãgulus h3 huiuſmodi angulos.

Argu. ¶ Si igitur triãgulus ad plura ſeſe extẽdit: ratioq̄ eſt eadẽ: ⁊ nõ ſolo cõmunis eſt noĩe: atq̄ cuiuis inſunt triãgulo tres anguli duobus rectis equales: nõ ſane triãgulus: vt duorũ eſt equalium laterum: ſed eo qui duorũ eſt equaliũ laterũ vt triãgulus eſt: tales angulos h̄z.

¶ Quia dixit ꝙ hĩc tres cõpetit yſocheli ſm̄ ꝙ triãgulus: idõ hoc ↄ̄clarat qđ declarando dat q̃dã documẽta quo ꝓpoſitis aliq̄b⁹ ſubiectis reſpectu alicui⁹ paſſiõis ſi volum⁹ cognoſcere cui per qđ ĩeſt. vt ſi reſpectu hĩc tres ꝓponaſ triãgulus nobis ⁊ yſocheles ſiue eqcrus ⁊ yſopleuros ſiue eq̄laterus q̄ ſũt ſpẽs triãguli. tũc debem⁹ videre qđ illoꝝ ſit in plus: cõſtat aũt ꝙ in plus eſt triangulus. 2° debem⁹ videre vtrũ dicaſ equoce vel ſm̄ vnã rõnẽ triangulus de illis p̄ticularib⁹. ↄ̄ſtat aũt ꝙ dicit̃ ſ3 rõnẽ vnã. 3° vidẽdũ eſt vtꝝ illa paſſio ĩſit oĩ triãgulo. ↄ̄ſtat ꝙ oĩb⁹ his trib⁹ cõcurrẽtib⁹ triangulus erit hui⁹ ſubm̄ nõ eq̄libiaꝝ lõ ait. (Si igiſ triãgulus in plus eſt) ſu. q̃3 eq̄libiarũ (⁊ ẽ eadẽ rõ ⁊ nõ ſm̄ eq̄uocationẽ triãgulus ẽ) in eq̄libiarũ ⁊ in aliis ſuis ſpẽb⁹ (⁊ ineſt oĩ triãgulo ꝙ ex duob⁹ rectis) i. hec paſſio (non vtiq̄ triangulus ſm̄ ꝙ equilibiaꝝ ſed) equilibiarũ (ſm̄ ꝙ triangulus eſt h̄ꝫ habens angulos.) q. d. ꝙ oĩbus his cõcurrẽtib⁹ p̄ triãgulũ ineſt aliq̄a hmõi

D paſſio. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. vtrũ p̄ iſta tria documẽta ſufficiẽter dētur nobis ars ad cognoſcẽdũ qđ ſit ſubm̄ primũ ⁊ propriũ. ¶ Dicendũ ꝙ non. nã ꝙ anguli extrinſeci valeant quatuor rectos cõpetit oĩ figure rectilinee. ſi ergo ꝓponeretur hec paſſio ⁊ ponerẽtur ſubiecta huius paſſionis triãgulus ⁊ ſpecies ei⁹ cõſtat ꝙ ibi occurrent oĩa tria illa documẽta. naꝫ triãgulus eſt in plus q̃3 aliq̄ ei⁹ ſpẽs ⁊ ſm̄ eãdẽ rõnẽ p̄dicaſ de q̄libet ſua ſpẽ ⁊ huius paſſio ĩeſt oĩ triãgulo: nec tñ eſt triangulus immediatũ ſubm̄ ei⁹ ſ3 figura recti linea. p̄dicta enim documẽta nõ ſufficiẽter inſinuãt ꝓpriũ ſubm̄: ſed oñdũt cui p̄ q̄d ineſt. oñdũt. n. ꝙ ſpẽb⁹ triãguli ineſt talis paſſio p̄ triangulũ: ſ3 nõ ſufficiẽter arguũt documenta illa ꝙ inſit talis paſſio ſm̄ ſe. q2 poſſet ei ineſſe per aliq̄d ſupius. h̄ autẽ ſufficit pħo ꝙ talis paſſio ſi ineſt yſocheli p̄ triãgulũ neſcieſ de yſochele niſi ſciaſ de triãgulo ⁊ ſi ĩeſt triãgulo p̄ aliđ neſcieſ de triãgulo niſi ſciaſ de illo alio. demõſtratio ẽ particularis nõ aggenerat ſciã ſine vli. hoc ẽ q̄đ intendit pħs ↄ̄clarare. Vꝫ poſſum⁹ dicere ꝙ ineſſe oĩ triãgulo eſt ineſſe vlr. ⁊ q̄ñ paſſio reſpicit vlr ſubm̄ ⁊ ecõuerſo cũ aliis cõditiõibus tactis habeaſ ad inueniẽdũ ꝓpriũ ſubm̄ ⁊ per ſe ſubm̄ ipſius paſſionis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare vniuerſalr ſciens magis cognoſcit ſecundum ꝙ eſt quã ſcđm partem. potior itaq̄ eſt vniuerſalis quam particularis.

Argu. ¶ Quare qui ſcit vniuerſaliter: is magis ſcit vt qđq̄ cuiq̄ cõpetit q̃3 is qui particulariter ſcit. vniuerſalis igitur demonſtratio preſtabilior eſt demonſtratione particulari.

¶ Ex his que dixerat ↄ̄cludit cõcluſionẽ intentã dicens. (Quare vlr ſciẽs magis cognouit ſm̄ ꝙ eſt). i. ſ3 ꝙ ineſt talis paſſio (q̃3 ſ3 partem). i. q̃3 ſi ſciat particulariter ⁊ q2 ſic eſt (potior eſt itaq̄ vniuerſalis demonſtratio quã particularis.) ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ ſi quidem ſit quedã ratio vna ⁊ non equoca. vle erit vtiq̄ nihil minus q̄buſdã ſecũdũ p̄tẽ. ſ3 magis ẽ q̃to ĩcorruptibilia ſunt illis. q̄ vero ſcđm partẽ corruptibilia magis.

Argu. ¶ Preterea ſi vniuerſale vna q̃dã ſit rõ: ⁊ nõ ſolo cõe noĩe: nõ minus erit q̃3 res nõnulle p̄ticulares. Quin etiã magis erit ac tanto quãto in illis ſunt ea que nõ intereunt. Particularia autem magis occidunt.

¶ Soluit ad rõnẽ tertiã de entitate dicẽs (Ampli⁹ q̄dẽ ſi ſit rõ vna ⁊ nõ equoca). i. ſi vle dicaſ de ſuis inferiorib⁹. ⁊ ſm̄ rõnẽ vnã ⁊ nõ equoce (vle illud erit vtiq̄ nihil minus q̄buſdã ſm̄ partẽ ſ3 magis q̃to ĩcorruptibiliora ſũt illis. q̄ vo ſm̄ partẽ corruptibilia ſũt magis.) q. d. ꝙ vle nõ erit min⁹. i. nõ habebit min⁹ ꝺ̄ entitate q̃3 particularis que ſunt ſm̄ p̄tẽ imo magis ⁊ tanto magis hẽbit vle de entitate q̃3 particulare q̃to vlia ſunt incorruptibiliora.

E illis. i. p̄ticularib⁹. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. qđ ẽ magis ens an vle an particulare. ¶ Dicendũ ꝙ duplex ẽ particulare. ſimplr ſicut indiuiduũ. ⁊ in reſpectu ſic̄ ſpẽs eſt q̄d p̄ticulare reſpectu gñis: nõ põt aũt hec qđ eẽ de p̄ticulari in reſpectu: ſ3 ẽ p̄ticulari ſimplr. nã idõ hec qđ dictũ ẽ. q2 vle in demõſtratione accipiſ eẽ ſine p̄ticularib⁹ ac ſi eſſet ſine illis: ſ3 cõſtat ꝙ ſi ita conſidereſ ſpẽs ſine indiuiduis cũ nõ ſit ſine illis. ſicut ↄ̄ſideraſ genus ſine ſpẽbus cũ nõ ſit ſine ipſis. hec ẽ qđ nõ ẽ magis dubitabilis de genere q̃3 de ſpẽ. dꝫ ẽ ꝙ hoc referaſ ad ipſũ indiuiduũ ſenſibile qđ non abſtrahiſ ab alio. rõ ergo p̄ma de magis ſcire l3 falſa ſit apparẽter tñ arguit tñ de p̄ticulari in reſpectu q̃3 de p̄ticulari ſimplr. ꝙ magis faciat ſcire demõſtratio p̄ticularis ſm̄ tale p̄ticulare q̃3 demõſtratio vlis vt magis ſciamus hĩc tres de yſochele q̄ eſt ſpẽs triãguli que eſt quid particulare in reſpectu. vel de hoc triangulo deſcripto in puluere qđ eſt p̄ticulare ſimplr q̃3 ſciam⁹ talẽ paſſionem ſciẽdo eã ꝺ̄ triãgulo ſimplr. ſcđa tñ ⁊ tertia rõ ſpālr arguit de particulari ſimplr. Si ẽ de hoc ſit qđ qđ magis habeat de entitate an tale particulare an vle. ¶ Dici p̄t

F ꝙ ſi loq̄mur de entitate q̄ req̄riſ ad ſciã cuiuſmodi ẽ entitas ſm̄ ꝙ circa eã negociaſ itellect⁹ plana eſt reſponſio ꝙ plus habet de entitate vle q̃3 particulare. imo vle h̄z talem entitatẽ ⁊ nõ p̄ticulare. nã vle eſt p̄ ſe obm̄ itellect⁹ ⁊ particulare. ſi vo loq̄mur de ipſa entitate ſm̄ ſe diſtinguem⁹ de ente ſm̄ ꝙ diſtinguit cõmẽ. i. 5. meta. naꝫ qđ de ente ſm̄ rõnẽ vno mõ p̄tinet ad q̄õnes de gñe. ⁊ ſic ens dicit ipſaꝫ eẽntiã rei. ⁊ ſic ens diuidiſ p̄ ſe in. 10. p̄dicamẽta. T.c.13. ⁊.14.

Alio⁹ quõ ꝺ̄ ente vt dicit cõmẽ. p̄tinet ad q̄õnẽ ꝺ̄ accñte. ⁊ ſic ens dicit ip̄m exñs. ſi ẽ q̄raſ qđ h̄z magis de entitate an vle an p̄ticulare. ſi ſit qđ de ente vt dicit ipſaꝫ rei eſſentiã plana eſt rñſio. nã vle eſt tale ens ſimplr particulare aũt nõ eſt ens niſi determiati tp̄is. ⁊ q̃tũ ad hoc põt referri lr̃a pħi ꝙ vlia tanto ſunt magis entia q̃3 p̄ticularia q̃to ſunt icorruptibiliora illis. Si vo loq̄mur 3° de ente vt q̃tũ ad hoc hĩc dubiũ. q2 non videſ exiſtere vle niſi in particularibus. nã ſunt oĩa in primis ⁊ deſtructis p̄mis eſt impoſſibile aliq̄đ alioꝝ remanere. poſſemus tñ dicere ꝙ iſtud eſſe accidit ſcie. nõ eſt. n. ſcia de reb⁹ q̃tũ ad exiſtere qđ hñt. ſ3 ſenſus eſt circa res ſic acceptas. ſcia autem eſt de rebus ſ3 ſuã eſſentiã ⁊ q̄ditatẽ ⁊ idõ dubitatio q̃tũ ad iſtud eſſe nõ eſt ad ꝓpoſitũ. poſſem⁹ tñ dicere ꝙ ẽt q̃tum ad iſtud eẽ vle plus h̄z de eẽ q̃3 aliq̄đ p̄ticulare ſignatũ l3 nõ habeat plus q̃3 oĩa p̄ticularia ſucceſſiue. naꝫ nullũ p̄ticulare ſignatũ loq̄ẽdo de iſtis corruptibilib⁹ h̄z eſſe

G niſi ſm̄ determinatũ tp̄s. vle aũt h̄z eſſe ſp̄. ¶ Rurſus a nullo p̄ticulari ſignato depẽdet vle totalr ſm̄ ſuũ eẽ. q2 adhuc reſeruaſ nã rei vlis in aliis p̄ticularib⁹ corrupto q̄cũq̄ p̄ticulari ſignato. ſic ẽ i hac q̄õne loq̄ndũ ẽ de vli reſpectu particularis ſimplr. ſed ſi volumus loq̄ de vli reſpectu p̄ticularis ſui reſpectũ ſic oẽ inferi⁹ ẽ qđdã p̄ticu

lore reſpcū ſupioris. ſic ꝓut ad ꝓpoſitū ſpectat vl'e ē magis ens q̃ꝫ ꝑticlare: vt triāgulus ē magis ens q̃ꝫ aliq̃ ſpēs ei⁹. ⁊ illud anologū de q̃ ꝓbaſ ꝑmutata ꝓportio ē magis ens q̃ꝫ aliqd̄ ſuoꝝ analogatoꝝ. nā ens ſine eē d̄ q̃ agit demōſtrator nō ē ens vl'e eē abſolutū. ſꝫ ē ens vl'eſſe ſub ꝓpria paſſiōe: ſꝫ ꝯſtat ꝙ magis ē ens ſub ꝓpa paſſiōe ſubꝫ vl'e. q2 ē ens ſub tali paſſiōe ſm ꝙ ipm q̃ꝫ aliqd̄ alioꝝ in q̃ diuidiſ tale vl'e ſubꝫ ⁊ ad h̄ ſatis pn̄t referri v̄ba p̄hi ꝙ vl'e magis ſit ens q2 magis icorruptibil'r. i. magis iſeparabilit' ſe hꝫ ad h̄ꝫ paſſionē. reſpectu ĝ ꝑticulariū ſimpl'r vl'ia ſūt magis entia q2 ſūt magis icorruptibilia. ſꝫ ꝑ cōparationē ad ꝑticulare in reſpcū vl'ia ſubta ſunt magis entia ⁊ magis incorruptibilia. i. magis ſepabilia vt referuntur ad paſſionē d̄mōſtrādā d̄ ipſis. ¶ Deide cū dicit.

¶ Ampli⁹ neqꝫ vna neceſſitas ē opinari aliqd̄ eē hoc ꝑter h̄ qm̄ vnū oñdūt nihil magis quā ī alijs quecūqꝫ non aliquid ſignificant ſed aut quale aut ad aliquid aut facere: ſic ergo nō demonſtratio cauſa eſt ſed male audiens.

Argu. ¶ Preterea nulla ꝓrſus neceſſitas cogit. Jō ꝑter hec aliqd̄ hoc eē putaſ: q2 vnū ſignificat. Nō. n. id ī ipſo magis q̃ꝫ ī alijs cōpelleret: q̃cūqꝫ nō ſubſtātiā: ſꝫ quātū: aut q̃le: ceteraqꝫ ſignificant talia. Qd̄ ſi putaſ non demōſtratio ſane ſed is qui audit huius eſt cauſa.

¶ Soluit ad ſcd̄az rōnē. de errore. d. (Ampli⁹ nec vna neceſſitas ē opiari aliqd̄ eē hoc). i. vl'e eē (ꝑter hoc). i. ꝑter ꝑticularia (qm̄ vnū oñdūt). i. ex eo ꝙ demſtantes demōſtrāt aliqd̄ de vl'i tāq̃ꝫ de aliquo vno (nihil. n. magis) oꝫ ex hoc opiari ꝙ vl'e ſit ꝑter ꝑticularia (q̃ꝫ ī alijs q̃cūqꝫ nō ſignificāt aliqd̄). i. q̃cūqꝫ ſi ſignificāt ſubāꝫ (ſꝫ aut q̃le aut ad aliqd̄ aut facere. ſic ĝ nō demōſtratio ē cā) erroris huius (ſꝫ male audiēs). i. tu ipſe es tibi cā hui⁹ erroris q̃ es

A male audiēs. i. q nō itelligis ſic debes. ¶ Notādū ꝙ ꝑticularia ſūt m'lta cū ĝ vl'e cōſideraſ vt aliqd̄ vnū vꝫ ꝯſiderari ꝑter illa m'lta. ⁊ q2 demſtator cū demſtat vl'r demſtat paſſionē tāq̃ꝫ de ſubō vno. iō vꝫ ꝙ accipiat illud vnū ꝑter m'lta. iō ait p̄hs ꝙ cū d̄mſtantes oñdūt vnū. i. oſtdūt aliq̃ꝫ paſſionē de aliquo ſubō vl'i tāq̃ꝫ de ſubiecto vno nulla neceſſitas ē opiari illd̄ vl'e qd̄ cōſideraſ vt vnū eē ꝑter mul

B ta ꝑticularia ī qb⁹ exiſtit. ¶ No^m ēt ꝙ aliq̄n aliqd̄ ꝑdicamus d̄ ſe ipſo accn̄te ſꝫ ſe vt dicemus ꝙ albedo ē color. nū q̃ꝫ ĝ q2 color ꝑdicabiſ d̄ albedine ſꝫ ſe. opiabiſ ex hoc aliqs ꝙ albedo ſit aliqd̄ exn̄s ſm ſe. ſic ĝ ī alijs q̃ nō ſūt ſubā ex eo aliq̃ dr̄ de illis ſꝫ ſe nulla neceſſitas ē ꝙ opinemur ea exiſtere ſꝫ ſe. ſic ⁊ d̄ ipſis vl'ib⁹ ex eo ꝙ aliq̃ paſſiōes demſtanſ d̄ eis ſꝫ ſe nulla nec̄itas ē ꝙ credam⁹ ta

C lia vl'ia exiſtē ſꝫ ſe. ¶ Dubitaret forte aliqs quō q̃ ſūt in alijs pn̄t eē ſꝫ ſe. ¶ Dōꝫ ꝙ eē ſꝫ ſe ē tripl'r. vl' eē ſꝫ ſe q̃ꝫtū ad actualē exiſtētiā. vl' eē ſꝫ ſe ſꝫ cōſiderationē itell'e vel eē ſꝫ ſe ſub aliqb⁹ ꝑdicatis. eē ſꝫ ſe ſꝫ actualē exiſtētiam ſūt ſolū idiuidua ſubſtātie ī qb⁹ oia alia hn̄t eē qb⁹ d̄ſtructis ipoſ'e ē ſꝫ tale eē aliqd̄ alioꝝ remanere. Eſſe aūt ſm ꝯſiderationē itell'e ſic ſūt vl'ia: poſſum⁹. n. ꝯſiderare vl'e nihil ꝯſiderādo de ꝑticulari. ⁊ ſic abſtrahēdo vl'e a ꝑticulari nō ē ibi mēdaciū. q2 ꝑt ſp itelligi ꝑus nō itellecto poſteriori. cū ĝ ꝑticulare addat ſupra vl'e ſuū poterit ꝯſiderari vl'e ſine illo addito: ⁊ ſic ꝯſiderabiſ ſine ꝑticulari. cū ĝ demōſtraſ aliqd̄ de vl'i ſꝫ ſe hn̄ eſt illud vl'e abſqꝫ ꝑticularib⁹ nō ſm actualē exñtiā: ſꝫ ſm cōſiderationē intell'e. 3⁹ aūt mō ꝓut dicim⁹ aliq̃ eſſe ſm ſe. q2 ſunt ſm ſe ſub aliquib⁹ ꝑdicatis. ſic ēt ipſa accn̄tia ſūt ſm ſe vt color dī d̄ albedine ſꝫ ſe ī ꝑ mō dī ꝑ ſe. ⁊ lꝫ triāgulus ſit accn̄s hꝫre

tres dī d̄ triāgulo ſꝫ ſe. ad h̄ ĝ vadit ſilitudo p̄hi. vꝫ. ꝙ ſicut ī alijs a ſubā cū aliq̃ dicūſ d̄ eis ſm ſe nulla nec̄itas ē opinādi ea ꝑ ſe exiſtere. ſic nec cū dicūſ de vniuerſalibus.

¶ Ampli⁹ ſi demonſtratio ē ſillogiſm⁹ demonſtratiu⁹ cāe ⁊ ꝑꝑ qd̄. vl'e aūt magis ē cā. cui. n. ꝑ ſe ineſt aliqd̄ hoc idē ipſi⁹ cā ē. vl'e aūt ē primū cui ineſt ꝑ ſe cā ergo vl'e eſt. q̃re ⁊ d̄mōſtratio dignior ē. magis. n. cā ē ⁊ qd̄ ꝑꝑ quid eſt.

¶ Preterea ſi d̄mōſtratio qd̄e ē rōcinatio cāꝫ oñdēs: ⁊ ꝑꝑ qd̄ eſt: vl'e aūt magis ē cā. Nā cui per ſe q̃ppiā ineſt: id ſibiipſi eſt cā atqꝫ vl'e: primū eſt ſane: ergo ē cā. Demōſtratio nimiruꝫ vl'is preſtabilior eſt demonſtratione ꝑticulari. Eſt eni magis cāe: ⁊ ipſius ꝑꝑ quid eſt. Argu.

¶ In ꝑte iſta vt dicebaſ p̄hs adducit rōnes veras ad probādū ꝙ vl'is demſtatio ſit potior. Circa qd̄ ſeptē facit ſm ꝙ ſeptē rōnes adducit. ſcd̄a ibi (Amplius vſqꝫ) tertia ibi (Ampli⁹ q̃ꝫtocūqꝫ) q̃rta ibi (Amplius ſi magis) q̃nta ibi. (Ampli⁹ āt ⁊ ſic) ſexta ibi (Magis etiā maniſeſtū) ſeptima ⁊ vltima ibi (Et vl'is qdeꝫ.) Dicit ĝ (Ampli⁹ ſi demōſtratio eſt ſyll's demſtatiu⁹ cauſe ⁊ ꝑꝑ qd̄. vl'e aūt). ſ. ſubꝫ (magis ē cā) q̃ꝫ. ſ. ꝑticulare. ꝙ āt tale vl'e ſit magis cā pꝫ q2 (cui. n. ieſt aliqd̄ ꝑ ſe). i. aliq̃ paſſio (h̄ idem) vel id idē (ē cā ipſi). ſ. paſſiōis (vl'e aūt) ſubm (ē ꝑmū). i. ē illud (cui ꝑ ſe) ⁊ ꝑrio (ieſt) paſſio. ſi ĝ ſubꝫ ꝑ ſe. ⁊ ꝑmū ē cā paſſiōis. ⁊ tale ſubm ē vl'e (cā igiſ) iu. ipſi⁹ paſſiōis (ē vniuerſale) ſ. ſubꝫ (quare ⁊ demſtatio). ſ. vl'is (dignior eſt. magis. n. cā ⁊ ꝑꝑ quid ē.). i. talis demſtatio ē magis ꝑ cāꝫ ⁊ magis ꝓ-

D pter qd̄. ¶ Dubitaret forte aliqs. q2 videſ hec rō ſophiſtica: d̄mſtatio ē. n. ſyll's cāe ⁊ ꝑꝑ qd̄ q̃ꝫtū ad me^m q2 mediū qd̄ accipit demſtator dꝫ eē ꝑ ſe ⁊ eq̃a cā paſſiōis. p̄hs āt h̄ ꝓbat demſtationē vniuerſalē eē potiorē rōne cāalitatis nō referēs cāalitatē ad mediū: ſꝫ ad ſubꝫ. ¶ Dōꝫ ꝙ d̄mſtatio potiſſime accipit mediū ꝑꝑ qd̄ reſpcū paſſiōis. nō abſolute: ſꝫ vt ē in tali ſubiecto. tale ĝ ſubꝫ dꝫ eē cāle. i. ſꝫ ꝙ hui⁹ dꝫ eē cā paſſiōis. ⁊ dꝫ ī ſe hr̄e cāꝫ paſſionis. ⁊ q2 ſic ſubꝫ cāle. ⁊ ſic hn̄s ī ſe cāꝫ nō eſt ſubm ꝑticulare: ſed vl'e. ꝯn̄s eſt ꝙ demōſtratio vl'is ſit potior demſtatione ꝑticulari. Qd̄ ergo arguebaſ ꝙ cāalitas dꝫ referri ad mediū nō ad ſubm. dicioꝫ ꝙ cāalitas dꝫ referri ad mediū vt cōparatur ad paſſionē nō ſimpl'r. ſꝫ vt comparaſ ad paſſionē vt hꝫ eſſe in ſubiecto. talis aūt cāalitas nō pōt eſſe in medio niſi ēt ipm ſubiectū ſit cāle. ⁊ q2 h̄ꝫ ſubm accipit demſtatio vniuerſalis. non particularis. iō dꝫ talis demonſtratio magis cāalis eſſe ⁊ eſſe potior. ¶ Deinde cum dicit.

E

¶ Ampli⁹ vſqꝫ ad h̄ q̃rim⁹ ꝑꝑ qd̄ ⁊ tūc opinamur ſcire cū nō ſit aliqd̄ aliō ꝑꝑ qd̄ ſciam⁹ quā hoc aut ꝙ fiat aut ꝙ ſit. Finis eniꝫ vltim⁹ ⁊ termin⁹ iā ſic ē. vt cui⁹ cā venit: vt accipiat argētū hoc autē eſt vt reddat cui debuit. hoc aūt ē vt nō iniuſte agat. ⁊ ſic ꝓcedētes cū nō ſit ampli⁹ ꝑꝑ aliud neqꝫ alterius cauſa ꝓpter hoc ſicut propter finem dicimus venire ⁊ fieri ⁊ eſſe. ⁊ tūc cognoſcere magis ꝓpter quid venit. Si igitur ſimil'r ſe habet in alijs cauſis ⁊ que ſūt propter quid. In his aūt quecūqꝫ cauſe ſic ſūt ſicut que eſt cuius cauſa ſic ſcimus maxime. ⁊ in alijs igitur ſic maxime ſcimus cum nō amplius ſit hoc quoniam aliud eſt.

Argir. ¶ Preterea vq; ad hoc ꝓpter quid querimꝰ ⁊ tūc arbitramur ſcire: cum non eſt aliqd aliō q̄ȝ hoc ob quod: aut fit quippiam: aut eſt. Sic enim ipſum extremū iam finis ac vltimuȝ eſt. Veluti gratia cuius acceſſit: vt argentuȝ accipiat: ⁊ hoc gratia cuiꝰ: vt reddat id quod mutuo cepit ac debet: ⁊ hoc itē gratia cuius: vt nō iniuriā faciat. Et ſic euntes cum nō eſt ob aliō vlterius: nec eſt aliud cuius gratia: tū ob idipſum vt finem acceſſiſſe: ⁊ eſſe: ac fieri dicimus. Et tuȝ maxime ſcire ꝑꝑ quid acceſſit putamꝰ. Quod ſi cunctis in cauſis res ſeſe habet ſimiliter: ⁊ cū ꝑꝑ quid queritur. In his aūt que ſic ſunt cauſe vt haruȝ grā cetera ſint ⁊ fiant: hoc ſcimus maxime pacto: ⁊ in ceteris tum maxime ſcimus: cum non vlterius: hoc ē q₂ aliō ē.

¶ Adducit ſc̄daȝ rōnē. Circa qđ duo facit. q₂ pͦ ponit vim rōnis ſiue vim medij. 2ͦ qđ dixerat adaptat ad ꝓpoſitum ibi. (Cū ḡ cognoſcamus) Dicit ergo ꝙ (Amplius vſq; ad ħ querimꝰ ꝑꝑ qd) donec ſꝫ. nō ſit vlteriꝰ aſſignare cāȝ nec ſit vlterius ꝑꝑ qd inquirere. iō ſubdit ꝙ (⁊ tūc opinamur ſcire cum non ſit aliqd aliud q̄ȝ hoc.) ſ. cuȝ nō ſit aſſignare aliquā vlteriorē cām q̄ȝ hec q̄ eſt aſſignata (aut ꝙ fiat aut ꝙ ſit). i. taȝ in fieri q̄ȝ in eē ſiue tam in cāis fiendi q̄ȝ in cāis eſſendi. ⁊ ſubdit ꝙ (finis ⁊ vltimus terminꝰ ſic eſt). ſ. qn̄ deuētū ē ad illā cāȝ ꝙ nō ɔtingit vlteriꝰ querere. Ubi. n. eſt finis ibi ē vltimꝰ terminꝰ. qđ pȝ i cauſis finalibus: q₂ ſemꝑ querimꝰ donec ſciamꝰ vltimū fineȝ quod declarat per exemplū (vt) ſi queratur đ aliquo (cuius cā venit) dicetur (vt accipiat argentū. hoc aūt) ſi q̄ratur vlterius dicet̄ ꝙ iō eſt (q̄tenus reddat cui đbuit. hoc aūt) ſi q̄rat̄ vlterius q̄re. ſ. vult reddere debitū dicet̄ ꝙ iō eſt (vt nō iniuſte agat ⁊ ſic ꝓcedētes cū nō erit ampliꝰ) dicere (ꝓpter aliud. nec) ſꝫ. ꝙ venerit (alteriꝰ cā). i. cū deuētum fuerit ad vltimū intentū ſiue ad vltimū finem (dicimus ipſū venire ꝓpter hoc ſicut finē ⁊ eē ⁊ fieri) tam. n. in eē q̄ȝ in fieri q̄rimus ſemꝑ vltimaȝ cām. ſicut. n. q̄rimꝰ ⁊ de cauſis eēndi. ſic ⁊ de cauſis fiēdi ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ tūc cognoſcimꝰ magis ꝑꝑ quid venit) ⁊ ait ꝙ (ſi igit̄ ſilr̄ ſe habeat in alijs cauſis) q. d. ꝙ ſi ſe hȝ ſilr̄ in alijs generibus cāꝝ (in quibus) ɔtingit q̄rere (ꝑꝑ qd) ſicut in cauſis finalibꝰ ſupplendū eſt ꝙ ⁊ i alijs generibꝰ cāꝝ oȝ querere vltimā cām. ⁊ ait ꝙ (in his aūt q̄cūq; ſic cāe ſunt ſicut eſt cuius cauſa). i. in cauſis finalibus (maxime ſic ſcimꝰ) qn̄. ſ. deuentū eſt ad vltimū finē (⁊ in alijs) ſꝫ. generibus cāꝝ (tūc igit̄ maxīe ſcimus cū nō ā pliꝰ ſit ħ qm̄ aliō). i. cū nō amplius ſit aſſignare aliā vlteriorē cām. tota ḡ vis totiꝰ dicti i hoc ɔſiſtit ꝙ in oībꝰ generibꝰ cāꝝ tam ſn finalibꝰ q̄ȝ in alijs: tā in cāis eēndi q̄ȝ fiēdi tūc maxime ſcimꝰ cuȝ deuentuȝ eſt ad vltimā cāȝ nō eſt q̄rere qm̄ aliud vt cum nō eſt aſſignare aliaȝ vlteriorem cāȝ. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cū igit̄ cognoſcimus quidem ꝙ q̄tuoꝛ qui ſunt extra equales ſunt qm̄ eq̄tibiaruȝ adhuc deeſt ꝓpter quid q₂ triāgulus. ⁊ hoc q₂ eſt figura rectilineis. ſi autē hoc non amplius ꝑꝑ quid aliud. tunc maxime ſcimus ⁊ vniuerſale tunc vniuerſalis vtiq; potioꝛ eſt.

Argir. ¶ Percepto hoc igitur angulos externos q̄tuoꝛ rectis eq̄lis habere: quia duoꝛum eſt eq̄liū laterū reſtat q̄rere: ꝑꝑ quid hoc eos angulos hȝ. Atq; cognito quia triangulus eſt. Reſtat itē querere: ꝑꝑ qd hoc eos triangulos hȝ qđ ſi percipiamus q₂ eſt figura que rectis ex lineis cōſtat: cui quidem non ꝓpea quod aliud quippiaȝ eſt: anguli competūt dicti: tum profecto maxime ſcimus ac etiaȝ tū vniuerſaliter ſcimus: demonſtratio igitur vniuerſalis preſtabilioꝛ eſt longe particulari.

¶ Poſita vi ratiōis ⁊ poſita vi medij qđ dixerat adaptat ad ꝓpoſitū. d. (Cum igit̄ qdem cognoſcamus ꝙ anguli qui ſunt extra ſunt equales quatuoꝛ) ſꝫ. rectis (qm̄ equitibiarū). q. d. ꝙ cū hanc paſſionē. vȝ ꝙ anguli extrinſeci ſunt equales quatuoꝛ rectis ꝓbamus de equitibiaꝝ. i. đ equicruri (adhuc deeſt) q̄rere (ꝑꝑ qd) nā eq̄cruris nō q₂ equicruris: ſed q₂ aliud vt (q₂ triangulus) habȝ hāc paſſionem: ⁊ triangulus non q₂ triangulus. ſed q₂ figura rectilinea hȝ hāc paſſionē. figura aūt recti linea non habet eam ꝓpter aliud. iō ait ꝙ ſi hanc paſſionem aſſignamus (qm̄ equitibiaꝝ adhuc deſt) q̄rere (ꝑꝑ qd: vt q₂ triāgulus ⁊ hoc) ſcȝ triāgulus habȝ hāc paſſioneȝ (q₂ ē figura recta lineis) vl̄ (rectilineal̄) vel (rectilinea:) vt hȝ alia lr̄a (ſi autē ħ nō) ē aſſignat̄ (amplꝰ ꝑꝑ qd aliud). i. ſi hec paſſio nō ɔpetit rectilinee ꝑ aliō (tūc maxīe ſcimꝰ. ⁊) tūc autem eſt (vniuerſale) ſubm. ⁊ q₂ ſic eſt (vniūſalis vtiq;) demōſtratio (potioꝛ ē) ſꝫ. q̄ȝ ꝑticularis.

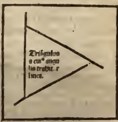

quadrangulus rectāgulus a cuiꝰ angulis trahitur linea.

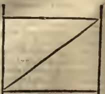

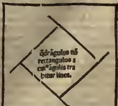

¶ Notādum autē rōneȝ hāc in hoc cōſiſtē ꝙ maxime ſci/

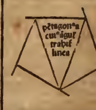

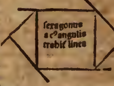

mus cū deuētū ē ad vltiᵐ in oī gñe cāe tā ineē qȝ i fieri. ⁊ quia ſubm eſt in aliq̄ gñe cāe reſpe//ctu paſſionis. tūc ergo maxīe ſcīemus qñ deuētuȝ erit ad vltimuȝ ſbm. ⁊ qꝛ q̄ꝺiu eſt demōſtratio ꝑticularis nō demſᵃᵗ paſſio de vlti//mo ſubo. qꝛ tūc demōſtratur de vltimo ſubo qꝺ eſt vl'e. ſ. tale ſb iectum. ⁊ qꝛ qꝺ eſt vl'e ſubȝ. tūc eſt vl'is demſtatio. ꝯñs eſt ꝙ vl'is demōſtratio ſit multo po tior ⁊ magi facit ſcire qȝ ꝑti/

A cularis. ℂ Nōnᵘᵐ ēt ꝙ hēre āgulos extriſecos eq̄les duobꝰ rectꝭ ē ꝓpriū triāguli ⁊ nullius alterius figure. ſȝ ꝙ āguli extriſeci valeāt 4ᵒʳ rectos cōpetit triāgulo ⁊ oī figure re/ctilinee. q̄cūqȝ. n. anguloꝝ ſiat figᵘʳᵃ rectilinea totū angᵘˢ ē ad iterius. q̄ꝝᵗᵘᵐ āt ad valorē nihil augmētanᵗ āguli exterio res triāguli q̄t q̄ꝺrāguli q̄t pētagoni q̄t ſi hēt mille āgu/ los qꝺ totū patere pōt ex. 32. ꝓpōne pⁱᵐⁱ euclidis dicētis ꝙ totū augmētū recipiᵗ i angulis iteriorībꝰ. ⁊ q̄ȝ nō aug mētanᵗ exteriores q̄ꝝtū ad valorē. nā bñ augmētanᵗ q̄ꝝᵗᵘᵐ ad numerū plures. n. angulos exteriores hȝ q̄ꝺrāgulus q̄ȝ triāgulus. ⁊ pētagonus q̄ȝ q̄ꝺrāgulus. ſȝ illi anguli lȝ ſint pl'es ſunt ſtrictiores ita ꝙ nō plus valēt. figura enim rectilinea q̄ꝝto ē plurīū anguloꝝ tāto āguli iteriores ſūt āpliores ⁊ exteriores ſtrictiores. ⁊ qꝛ i figura rectilinea quāto plurīū eſt anguloꝝ tāto hȝ ſtrictiores angulos. iō ꝑꝑ pluralitatē anguloꝝ nihil lucraᵗ q̄ꝝtū ad valorē eoꝝ. ⁊ ēt nihil ꝑdit. ſemꝑ. n. anguli extriſeci cuiuſlibȝ figure re ctilinee quotcūqȝ anguloꝝ ſit figura illa valent quatuor rectos. ergo hec paſſio habere angulos extrinſecos va/lentes quatuor non cōpetit equitibiarū ſm ſe ſed per ali quid ſuperius vt per triāgulum. nec triangulo competit ſm ſe ſȝ per aliquid ſuperius vt per figurā rectilineam. fi gure autē rectilinee competit nō per aliud ſed ſm ſe. hāc igitur paſſionem maxime cōtingit ſcire de figura rectili/nea. que eſt vl'e ſubiectū. ⁊ qꝛ cum hec paſſio demonſtra/tur de equitibiarū eſt demonſtratio particularis. ⁊ cum demōſtratur de triāgulo eſt etiā particularis. cū autē de/monſtratur de rectilinea figura tūc ē vniuerſalis. qꝛ hāc paſſionē maxime contingit ſcire de figura rectilinea. ꝯſe quens eſt ꝙ demōſtratio vniuerſalis qꝛ accipit vl'e ſubie ctum maxime facit ſcire. ꝓpter qꝺ ē multo potior q̄ȝ par

B ticularis. ℂ Dubitaret forte aliqˢ. qꝛ videtur hoc falſuȝ ꝙ figure rectilinee non cōpetit hec paſſio per aliq̄d aliū. nam ſi nō competeret ei per aliud non poſſet demōſtrari de ipſa. demōſtratur autem ex eo ꝙ omnis figura rectili/nea eſt reſolubilis in tot angulos quot angulos hȝ dem/ptis duobus. q̄libet enim figura rectilinea eſt tot triāgu/li quot angulos hȝ demptis duobus. ſi ergo remoueanᵗ duo anguli a triangulo remanet vnus angulus. quilibet enim triāgulus eſt vnus triangulus. ſi ꝟo remoueantur duo anguli a quadrāgulo remanent duo anguli. quilibȝ enim quadrangulus eſt duo triāguli. ſic ſi remoueantur duo anguli a penthagono remanēt tres anguli. quilibet eniȝ pēthagonus eſt tres triāguli. ſi ergo demōſtrabitur hec paſſio. quecūqȝ figura reſolubilis eſt in tot triangu/los quot angulos hȝ dēptis duobus habet angulos ex/trinſecos valētes quatuor rectos. omnis figura rectili/nea eſt huiuſmodi. ergo ⁊c̄. ℂ Dicēdū ꝙ non cōpetere ꝑ aliud eſt dupliciter. vel nō per aliud ſubiectū. vel nō per aliaȝ cauſam. q̄ȝdiu ergo paſſio demōſtratur de ſubo cui competit per aliud ſubm ē demōſtratio particularis. qñ autem deuētum eſt ad ſubiectū cui nō per aliud ſubm cō petit. ſed per aliā cauſam illa eſt demonſtratio vl'is. quā do autē deuētum eſt ad talem paſſionē ⁊ ad tale ſubiectū que non cōpetit ei per aliud ſubiectū nec per aliā cauſaȝ eſt propoſitio īmediata indemōſtrabilis. ⁊ eſt ꝑncipium demōſtrationis ⁊ ſciētie. q̄ꝝto ergo minus eſt ibi de ꝑ ali/ud tanto plus facit ad ſcire. ideo ꝓpōnes imediate in q̄ bus non eſt dare per aliud nec quātum ad ſubiectuȝ nec q̄ꝝtum ad cauſam. ſȝ ſtatim ratio claudiᵗ in ſubiecto ma/xime faciūt ad ſcire. lȝ enim taliū ꝓpōnum non ſit ſciē/tia ſed intellectus. ipſe tamē maxime faciunt ad ſcire. qꝛ ſunt principium ſciētie. i hac ergo ꝓpōne aſſumpta tā/quam vera ꝙ in ꝓpōnibus in quibus minus eſt de ꝑ aliud magis eſt de facere ſcire. ꝯſequēs eſt ꝙ demonſtra tiones vniuerſales que demōſtrāt paſſioneȝ de ſubiecto vbi minus eſt per aliud. qꝛ non cōpetit illa paſſio ꝑ ali/ud ſubiectum. ſed per aliam cauſam. multo magis faci/at ad ſcire q̄ȝ demonſtrationes particulares vbi plus eſt de per aliud. demonſtrant enim tales demonſtrationes paſſioneȝ de ſubiecto que eſt per aliud ſubiectū. ⁊ ꝑ aliā cauſam. ℂ Deinde cum dicit. C

ℂ Amplius quantocunqȝ demonſtratio ma/gis ſecundum partes eſt in infinita cadit. vni/uerſalis auteȝ in ſimplex ⁊ ſinē. Eſt aūt ſm ꝙ ſunt infinita non ſcibilia: ſed ſecunduȝ ꝙ ſunt finita ſcibilia ſunt. Scōm itaqȝ ꝙ vl'ia ſunt ma gis ſcibilia ſunt q̄ȝ que ſunt ſm partem.

ℂ Preterea demonſtratio quo particularis ē magis: eo magis ad ſimplex: ac ipſuȝ vltimū pergit: at res quo ſunt infinite eo nequeūt ſci/ri. Quo ꝟo ſunt finite: eo ſub ſcientiaȝ cadūt: quibus efficitur vt res quo ſunt vniuerſales: eo magis ſub ſcientiam cadant: q̄ȝ hoc ſane quo ſunt particulares. Tegir.

ℂ Adducit tertiā rationem. Circa qꝺ duo facit. qꝛ ꝓ facit qꝺ dictum eſt. 2ᵒ remouet quandā cauillationeȝ que fieri poſſet circa hmōi rōnem. ibi (Demōſtrabilia igiᵗ) Dicit ergo ꝙ (Amplius autem quantocunqȝ vtiqȝ magis eſt ſm partē in infinita cadit) aliq textus hñt. in infinita ea/dem. ſed lr̃a eſt corrupta vt pȝ ex alia tranſlatione. demō ſtratio ḡ q̄ꝝto magis eſt ſm particularia tanto magis ca dit ſiue tāto magis vadit in infinita (vl'is autē) vadit ſu. vel cadit (in ſimplex ⁊ finē). i. in aliquid finitum ⁊ vnuȝ. ⁊ ſubdit ꝙ (eſt aūt). i. ꝯtingit (ſm ꝙ ſunt infinita nō ſcibi lia) eſſe ſu. (ſm autē ꝙ ſunt finita ſcibilia ſunt) ⁊ qꝛ ſic ē ſm vtiqȝ ꝙ ſunt vniuerſalia ſunt magis ſcibilia q̄ȝ q̄ ſunt ſm partē). i. q̄ȝ particularia. ℂ Notādum aūt ꝙ infinitū ſm ꝙ huius eſt ignotū. nam illud eſt notū apud intellm̄ cuius fines cōſpicit. ⁊ ideo intell'ꝯ in intelligēdo diffinit. diffinire. idē eſt enim qꝺ ē finire ⁊ terminare. vnde ⁊ ipſa D

Egi. ſuꝑ poſte.

diffō a pħo in multis locis vocaẗ terminus. accipit eni𝔷 diffō genus ꝛ dr̄iam q̄ ſunt q̄ſi termini nāe rei. nā inter ea q̄ſi iter fines quoſdā ꝛ inter quoſdā terminos tota nā rei claudiẗ. vt extra tales fines nō inueniaẗ aliqd de nā rei. ſi ḡ intell's in intelligendo diffinit qḋ caret fine ſubterfugit cognitionē intell's. pp qḋ q̄to aliqd eſt magis infinitum tāto eſt magis ignotū. ꝛ q̄to magis finitū tāto magis de ſe notū. ꝛ qꝛ vl̄ia ſunt pauciora ꝛ magis finita q̄ꝫ pticularia ire in pticularia ē ire in infinitū. ire aūt in vl̄ia eſt ire i aliqd finitū ꝛ vnum q̄re demōſtratio vl̄is eſt potior pticulari ꝛ magis faciēs ſcire. ℂ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ ſit alia cā q̄re particularia ſunt magis infinita ꝛ minꝰ ſcibilia niſi qꝛ ſunt plura numero. ℂ Dōm ꝙ mā magis dicit qd infinitū. forma aūt magis qd finitum. vñ ꝛ mā nō eſt cognoſcibilis niſi per analogiā ad formā: ſed ꝯſtat ꝙ forme q̄to vl̄iores tanto magis abſtracte. ꝛ per ꝯñs tanto magis formales. pp qḋ ſm quod huiuſ ſunt magis finite. q̄to aūt pticulariores minus abſtracte. ꝛ p ꝯñs magis māles ꝛ minus note apud intell'm. lꝫ eni forma vt in mā recipiẗ q̄to vl̄ior tanto māliōr. tñ vt cōſideraẗ abſtracta quāto vl̄ior tanto formalior. qꝛ vniuerſaliora formaliora ſunt finitiora. ꝛ per ꝯñs magis ſcibilia. ð mōſtratio ḡ vl̄is magis facit ſcire. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Demonſtrabilia ergo magis ſunt vniuerſalia. De demonſtrabilibus autē𝔷 magis eſt demonſtratio. ſimiliter enim magis ad aliquid ſunt. dignior ergo vniuerſalis eſt quonia𝔷 quidem ꝛ magis eſt demonſtratio.

Argu. ℂ Ulia igitur ſunt demōſtrabilia magis: at eorū magis eſt demonſtratio: q̄ ſunt demrābilia magis: na𝔷 ea q̄ referūtur ſimul ſunt talia magis: vniuerſalis igitur demonſtratio preſtabilior eſt longe particulari: cum ſit ꝛ magis: vt probatum eſt demonſtratio.

ℂ Remouet quādā cauillationē. poſſet qs forte dicere ꝙ nō ſeqtur ꝙ ſi vl̄ia ſunt magis demrābilia ꝛ magis ſcibilia ꝙ demrātio vl̄is magis facit ſcire. iō pbat ꝙ hoc ſeqtur. nā h̄ oñr relatiue. demrātio dr̄ relatiue ad demrābile. ꝛ ſcia ad ſcibile. illa ḡ q̄ ſunt magis demrābilia ꝛ magis ſcibilia eo𝔷 erit potior demrātio ꝛ potior ſcia iō ait ꝙ (demonſtrabilia igiẗ ſunt magis vl̄ia. de demōſtrabilibus aūt magis erit demrātio) ſu. magis. ꝛ ſubdit ꝙ (ad aliqd. n. ſūt magis) .i. ea q̄ ſunt ad aliqd ſiīi mō ſe hñt ad magis. ita ꝙ ſi vnū ē magis ꝛ aliud q̄ ḡ ſunt magis demōſtrabilia illoꝝ ē magis demrātio ꝛ que magis ſcibilia illoꝝ potior ſcia. iō ait. qꝛ ſic ē (dignior ē ḡ) ðmrātio (vl̄is) q̄ꝫ pticularis (q̄ñ ipſa eſt magis demōſtratio) q̄ꝫ pticularis. qꝛ. ſ. de magis demrābilibꝰ. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Amplius ſi magis proponēda ſcḋm quam hoc ꝛ aliud q̄ꝫ ſecundum hoc ſolū cognoſcit. Uniuerſale autem habens cognoſcit particulare. hoc autem vniuerſale non ſciuit. ꝛ ſic magis preponenda erit vniuerſalis.

Argu. ℂ Preterea ſi ea demōſtratio magis ē expetēda: per quā hoc ꝛ aliud ſcitur: q̄ꝫ ea p quā hoc ſolū percipiẗ: iſq𝔷 qui hꝫ vl̄e ſcit ꝛ particulare: ꝛ non ecōtra: pꝫ vl̄em demonſtrationē expetēdam eſſe magis: ꝛ p̄ſtabiliore𝔷 hoc quoq𝔷 pacto: q̄ꝫ demonſtrationem particularem.

ℂ Adducit 4am rōnem dicēs (Amplius ſi magis p̄ponenda) eſt ſu. demrātio illa (ſꝫ quā) cognoſcit (h̄ ꝛ aliud) .i. vl̄e ꝛ pticulare (quā ſm quā cognoſcit ſolū h̄) .i. ſolū pticulare (vl̄e aūt hñs cognoſcit ꝛ pticulare. hoc āt) .ſ. hñs .i. cognoſcēs pticulare (nō ſciuit vl̄e) q̄re (ꝛ ſic) .i. ppter rōnem iſtā quartā vtiq𝔷 (magis erit p̄ponēda) .i. magis erit appreciāda ſu. demrātio (vl̄is) q̄ꝫ pticularis. ℂ Notandū aūt ꝙ ſciēs oēm mulā eſſe ſterilē ſcit aliquo modo hāc mulā ſterilē. ſi aūt neſciat h̄ eſt qꝛ non ꝯtractat. non ꝯſiderat. nō inducit h̄ particulare i ſuum vl̄e. valde ergo modicū deficit ei ſcia particularis ſi habeat ſciam de vl̄i. qꝛ q̄ñ modicū deē intell's accipit. q̄ſi nihil deeē. vt dr̄ in. 2. phy. iō ſciēs vl̄e dr̄ ſcire hoc ꝛ aliud iō dr̄ ſcire ēt pticulare. ſed ſciēs particulare minus eſt remotus a ſcia vl̄is. ſciens eni𝔷 hāc mulā eē ſterilē multū eſt lōginquus vt ſciat oēm mulā. qꝛ ſi hec ē mula ē ſterilis. poſſet ꝯtingere h̄ ex aliq̄ pticulari cā. ſicut ꝙ aliq̄ mulier ē ſterilis ex aliq̄ pticulari cā. nō tñ ois mulier ē ſterilis: q̄ꝫtūcūq𝔷 ḡ velit ꝯſiderare hñs ſciam de pticulari lꝫ p h̄ poſſit deuenire ad ſcia𝔷 vl̄ia. multū ē tñ adhuc lōginquus a tali ſcia pp qḋ merito ſciēs pticulare dr̄ vl̄e neſcire. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Amplius aūt ꝛ ſic. vniuerſale. n. magis demōſtrare eſt qḋ eſt per medium demonſtrare cū propinquius ſit mediu𝔷 principio. prime aūt immediatum eſt. hoc aūt eſt principiū. ſi igiẗ que ex principio eſt ea que non eſt ex principio magis eſt ex principio ea q̄ minus ē certior demōſtratio. Eſt autem huiuſmodi vniuerſalis magis dignior itaq𝔷 vniuerſalis magis erit. F

ℂ Inſuper vl̄r magis demōſtrare nil aliud eſt q̄ꝫ per id oſtēdere mediū: quod principio propinquius eſt. Propinquiſſimū autē id eſt qḋ vacat medio: atq𝔷 hoc eſt principium. Si igiẗ demōſtratio q̄ cōficitur ex p̄ncipio: vel ex magis principio: exactior eſt ea que nō ex principio: vel ex minus principio pficiſcitur. atq𝔷 talis eſt ea que magis vniuerſalis eſt demōſtratio. Uniuerſalis profecto demōſtratio p̄ſtabilior eſt demonſtratione particulari. Argu.

ℂ Adducit rōnē 5am. Circa qḋ tria facit. qꝛ p̄ facit qḋ dictū eſt. 2o qḋ dixerat exponit in terminis. 3o q̄ſi p modū epilogi narrat q̄lr ſe hēant rōnes facte dicēs q̄dā ex eis logicas eſſe. 2o ibi (Ut ſi opꝫ) 3o ibi (Sed eoꝝ) Dicit ḡ (Amplius aūt ꝛ ſic) .i. p iſtā rōnē qntā (vl̄e aūt eſt magis demrāre) ſu. q̄ꝫ particulare. qꝛ (qḋ ē demrāre p mediū cū ſit ppiuſ) .i. propinqus (p̄nº) ſpē magis demōſtrare (prime autē) ſu. p̄ncipio (immediatū eſt. hoc aūt) .ſ. immediatū (p̄ncipiu𝔷 eſt. ſi ergo) demrātio (q̄ eſt ex p̄nº eſt) ſu. potior (ea q̄ nō eſt ex p̄nº) ꝯñs eſt ꝙ demonſtratio q̄ (magis eſt ex p̄nº ſit certior ea q̄ eſt minus. hꝫ autē eſt vl̄is) qꝛ vl̄is eſt magis ex p̄nº ꝛ propinquior p̄nº q̄ꝫ pticularis (dignior itaq𝔷 erit vl̄is) q̄ꝫ particularis. ℂ Dubitaret forte aliqs qꝛ dixit ꝙ proxime autē p̄nº immediatū eſt. ꝛ poſtea dixit ꝙ hoc. ſ. immediatum eſt p̄nm. ſi ergo immediatū eſt p̄nm non eſt proxime p̄ncipio. ℂ Dōm ꝙ vt ſupra diximus immediatū idem eſt qḋ nō per aliud. ꝛ idē immediatū eſt indemōſtrabile. ſiē ergo duplex eſt nō p aliud. ita duplex erit immediatū ꝛ duplex erit indemrābile. dr̄. n. nō p aliud vt diximus vel qꝛ nō eſt p aliud ſbm. vel qꝛ nō eſt p aliā cām. Sic ēt duplex eſt immediatū vel ſm ſbm vel ſm cām. ꝛ duplex eſt idemōſtrabile. vel qꝛ nō eſt demrābile p aliud ſubiectū. vel qꝛ ſi eſt demrābile p aliam cām. ꝙ ergo triāgulus hꝫ tres eſt G

immediata

imediata ꝓpõ ⁊ nõ imediata. ⁊ ẽ demſtrabilis ⁊ nõ dm̃ſtra/
bilis. ⁊ ẽ pn̄ᵐ ⁊ prima pn̄ᵒ. imediata ẽ. n. ⁊ indemſtrabilis
p ſubm. qꝫ. n. triãgulus hꝫ tres nõ põt dm̃ſtrari p aliũ ſbꝫ.
ẽ. n. triãgulus imediatũ ſubm talis paſſionis. põt tñ dmõ
ſtrari p aliaꝫ cãm. ⁊ hoc mõ ẽ ꝓpõ imediata. talis ḡ ꝓpõ
qꝫ triãgulus hꝫ tres ẽ pn̄ᵐ in demõſtratione pticulari. vbi
demſtratur p aliud ſbm ⁊ non eſt pn̄ᵐ. ſꝫ ẽ prima pn̄ᵒ. i. eſt
prima cãe. qꝛ hꝫ i ſe pciſam cãm p quã dm̃ſtraſ demõſtra
tione vlı̃ talis paſſio de tali ſubõ. nõ eſt ḡ inconueniẽs qꝫ
aliq̃ ꝓpõ diuerſis reſpectibus ſit mediata. ⁊ imediata ſit
pn̄ᵐ ⁊ proxima pn̄ᵒ. Uel poſſumus dicere qꝫ qõlibet eſt
potiſſime primuꝫ ſibiipſi. vlẽ ergo ſubm qꝛ eſt imediatũ
⁊ hꝫ rõnẽ pncipij potiſſime eſt primũ pn̄ᵒ. qꝛ ẽ proximũ
ſibiipſi. pma tñ via melior eſt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ſi opꝫ demonſtrare. a. de. d. media ſint i
quibus eſt. b. c. magis autem ſurſum ſit. b. q̃/
re ſi per. b. vniuerſale magis eſt.

Argir. ¶ Ueluti ſi demonſtrare oporteat. a. cõpetere
d. mediaqꝫ ſint. b. atqꝫ. c. ⁊. b. ſit ſuperius ipo
c. Ea ſane demõſtratio q̃ per. b. mediũ cõficiť:
magis erit vlı̃s: q̃ꝫ ea q̃ p mediũ. c. extruetur.

¶ Qđ dixerat exponit l ẽris. n. (Ut ſi opꝫ demſtrare. a. de
d.) i. hr̃e tres de eqꝉibiarũ vel paſſionẽ aliã de ſubo aliq̃
pticulari (media at ſint) duo (i qbꝰ ẽ. b. c.). i. hr̃e angulũ
extriſecũ. ⁊ triãgulus (magis aũt ſurſuꝫ ſit. b.). i. mediuꝫ
iſtud qđ ſignr p. b. vꝫ. hr̃e angulũ extriſecũ ſit mediũ ma
gis ſurſum (q̃re ſi vlẽ magis ẽ p. b.). i. magis eſt p media
A ſurſum. 9ña ſu. ẽ qꝫ magis facit ſcire. ¶ Notãdũ autẽ qꝫ
a. i. hr̃e tres mõſtraſ d. n. i. de eqꝉibiaꝝ p mediũ. c. i. p triã
gulũ. Rurſus idẽ. a. monſtraſ de. c. i. de triãgulo p mediũ
b. i. p hr̃e angulũ extrinſecũ. mediũ ḡ. b. i. hr̃e anguluꝫ ex
trinſecũ vel eſt pn̄ᵐ vel ẽ magis ꝓpinquũ pn̄ᵒ cũ ſit magis
ſurſum. ⁊ p tale mediuꝫ demſtrat demſtratio vlı̃s 9ña eſt qꝫ
B ipſa eſt potior. ¶ Nõn̄ᵐ ẽt qꝫ ſi ſic diſponerẽtur termini.
vꝫ. a. b. c. d. i. habere tres habere angulũ triãgulus ⁊ eq/
tibiarum inter. a. ⁊. d. i. inter habere tres ⁊ eqꝉibiaꝝ ſunt
media. b. ⁊. c. i. hr̃e angulũ ⁊ triãgulus. p vtrũqꝫ. n. poſſet
ꝓbari hr̃e tres de eqꝉibiarũ. ⁊ qꝛ hꝫ angulũ. ⁊ qꝛ ẽ trian/
gulus. ſꝫ iter. a. ⁊. c. i. iter hr̃e tres ⁊ triãgulũ ẽ mediũ. b. i.
hr̃e angulũ. b. ḡ. i. hr̃e ãgulũ ẽ mediũ magis ſurſuꝫ q̃ꝫ. c. i.
q̃ꝫ triãgulꝰ qꝛ imediatiꝰ ſe tꝫ ad. a. ⁊ ad paſſionẽ d triãgu/
lo ḡ ꝓbaſ hr̃e tres p mediũ magis ſurſũ. i. magis imedia/
te ſe tenẽs ad paſſionẽ. ꝓp qđ talis paſſio q̃ ẽ vlı̃s put hr̃e
tres ꝓbaſ de triãgulo p hr̃e ãgulũ ẽ potior. qꝛ ẽ p mediũ.
magis ſurſuꝫ q̃ꝫ put ꝓbaſ hꝰ paſſio de eqꝉibiaꝝ p triãgu/
lũ. qꝫ ſi dicaſ qꝫ de eqꝉibiaꝝ põt ꝓbari hꝰ paſſio p hr̃e an/
gulũ dicemꝰ qꝫ eqꝉibiaꝝ nõ hꝫ ãgulũ niſi qꝛ eſt triãgulus.
triãgulus ḡ erit magis mediũ 9ueniẽs ad h̃ ꝓbãdũ. ap/
pellaſ ḡ h̃ mediũ magis ſurſuꝫ qđ ẽ ꝓpinquius paſſioni q̃
ẽ maior extremitas ⁊ pmꝰ terminꝰ. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Sed eorũ que dicta ſunt q̃dã logica ſunt.

Argir. ¶ At. n. haꝝ rõnũ nõnlie diſſerẽdi ſbeũt modũ

¶ Per modũ cuiuſdã correlarij iſert qꝫ (eorũ q̃ dicta ſunt
q̃dam ſunt logica). q. d. qꝫ rõnũ factaꝝ q̃daꝫ ſunt logice.
C ¶ Nõn̄ᵐ aũt qꝫ tertia ⁊ q̃rta rõ ſunt multũ per cõia. vꝫ. qꝫ
vlı̃s magis faciat ſcire. qꝛ magis tẽdit in ſimplex ⁊ vnuꝫ
vel qꝫ magis faciat ſcire. qꝛ ſcito vlı̃ ſciť h̃ ⁊ aliud. i. ſcitur
vlẽ ⁊ particulare. tales aũt rõnes vocat logicas. qꝛ ſunt
per quedã cõia. pma aũt qꝛ vlẽ eſt magis per cãm. ⁊ ſcđa
qꝛ demſtratio vlı̃s eſt magis per cauſaꝫ vltimã ⁊ q̃nta. vꝫ.
qꝫ demſtratio vlı̃s eſt magis propinqua principio ſunt rõ/
nes magis proprie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Maxime aũt manifeſtum eſt qꝫ vniuerſalis
magis ꝓpria ſit q̃ꝫ propõnẽ hãc q̃dẽ habẽtes
priorẽ ſcimus quodãmodo ⁊ poſterioreꝫ po/
tentia vt ſi aliqs cognouit qꝛ ois triãgulus hꝫ
tres angulos eq̃les duobus rectis ſciuit quo/
dãmõ ⁊ qꝫ equitibiarũ qꝫ duobꝰ rectis potẽtia
ſit. Et ſi non cognouit qꝫ triangulus ſit hãc au
tem habẽs propoſitionem vniuerſaleꝫ nullo
modo cognouit neqꝫ potentia neqꝫ actu.

¶ Maxime aũt inde pꝫ vlẽm magis preſtabi/ Argir.
lem eſſe. Nã eã propõnem priore habemus:
poſteriorẽ quoqꝫ tũ quodãmõ ſcimus: poten
tiaqꝫ habemus: veluti ſi quiſpiã oẽm triangu
lum ſcit duobus rectis equales habere: eum
quoqꝫ qui duoꝝ eſt equaliũ laterũ ſcit quodã/
modo potẽtiaqꝫ duobus rectis equales habe
re: ⁊ ſi neſcit ipm triãgulũ eẽ: ſꝫ q ꝓpõnẽ hanc
hꝫ: is vlẽꝫ nullo ſcit mõ nꝫ potẽtia neqꝫ actu.

¶ Adducit ſextã rõnem dicẽs. (Magis aũt manifeſtũ ẽ)
vel (Maxime aũt manifeſtũ ẽ qꝫ vlı̃s magis ſit propria)
vel vt hꝫ alia trãſlatio (ſit pncipalior q̃ꝫ hñtes q̃dẽ hanc
priorẽ ꝓpõnẽ). i. hñtes q̃dẽ vlẽm q̃ eſt ꝓor de numero ꝓ/
poſitionũ (ſcimus q̃dẽ quodãmõ poſteriorẽ). i. pticula/
rem ⁊ hñs potẽtiã ad ſciẽdũ pticularẽ (vt ſi aliqs cogno/
uit q̃ñ ois triangulus hꝫ tres angulos eq̃les duobus re
ctis quodãmodo ⁊ potẽtia ſciuit qꝫ eqꝉibiarũ ſit equalis
duobus rectis). i. ſit hñs angulos equales duobus rectis
(⁊ ſi nõ cognouit qꝫ triãgulus hñs ꝓpõnem hãc). ſ. parti
cularẽ qꝫ quitibiaꝝ (nullo mõ cognouit vlẽ nec potẽtia
nec actu). q. d. q̃ꝫ iſta rõ eſt multũ ꝓpria ⁊ multũ pncipa/
lis. qꝫ vlı̃s demſtratio ſit potior pticulari. qꝛ ſciẽs vlẽ ex h̃
ipſo ſcit quodãmodo pticulare. ſꝫ ex eo qꝫ quis ſcit parti
culare nullo mõ ex hoc dr̃ ſcire vlẽ nec potẽtia nec actu.
ergo demõſtratio vlı̃s ẽ potior. ¶ Dubitaret forte aliqs D
qꝛ videtur qꝫ hec rõ ſexta ſit eadẽ cuꝫ 4ᵃ rõne. ſic. n. argue
bat rõ 4ᵃ qꝫ potior eſt demſtratio p quã ſciť hoc ⁊ aliud q̃ꝫ
per quã ſcitur hoc ſoluꝫ. ⁊ ex hoc arguebaſ qꝫ demſtratio
vlı̃s eſſet potior. qꝛ per eã ſciť hoc ⁊ aliud. i. ſciť vlẽ ⁊ par
ticulare: ſed p particularẽ demonſtrationẽ ſcitur hoc ſo/
lum. i. pticulare tñ. h̃ ideꝫ vt dr̃ arguit iſta rõ. ꝓp qđ duo
inconueniẽtia vt dr̃ ſequũtur. pͦ qꝛ iſta rõ dr̃ eſſe eadẽ cuꝫ
illa. 2ᵒ qꝛ illa rõ dicebaſ eẽ logica. ⁊ tñ iſta q̃ videť eẽ eadẽ
cũ illa dr̃ eẽ maxime propria. Uel vt hꝫ alia lr̃a dr̃ eẽ ma/
xime pncipalis. ¶ Dõm qꝫ vlẽ ſubm de quo 9cludit paſ/ E
ſionẽ vlı̃s demonſtratio duas ꝑogatiuas hꝫ reſpectu p/
ticularis ſubiecti. i. pro q̃ 9cludit paſſionẽ pticularis de/
mõſtratio. vt ois triãgulus de quo 9cludit hr̃e tres dmõ
ſtratio vlı̃s q̃tuꝫ ad pñs ſpectat duas ꝑogatiuas hꝫ re/
ſpectu ois eqꝉibiaꝝ de quo 9cludit hꝰ paſſioneꝫ demon/
ſtratio pticularis. vna aũt iſtaꝝ ꝑogatiuarũ ſumiť ex pte
ſigni vlı̃s ⁊ ex pte termini cõis. nã in termino cõi cõiũcto
ſigno vlı̃ p locũ a toto in q̃ñtitate includiť terminus minꝰ
cõis 9iunctꝰ ſigno vlı̃. vt i oi aiali includiť ois hõ. ſic in oi
triãgulo includiť ois eqꝉibiarũ: ſed non econuerſo. in oi
hoie non includiť oi aial. nõ eniꝫ valet ois hõ. ḡ oẽ aial.
nec valet. ois eqꝉibiarũ. ergo ois triãgulus. lꝫ valeat ecõ
uerſo. vꝫ. ois triangulus ergo omnis eqꝉibiarum. ex hac
aũt ꝑogatiua arguebat rõ 4ᵃ. vꝫ qꝫ qui ſcit vlẽ ſcit parti
culare. i. q ſcit ꝓpõnẽ vlıõrẽ ſcit particulariorẽ. vel q ſcit
terminũ magis cõem iunctũ ſigno vlı̃ ſcit terminũ minus
cõem iunctũ tali ſigno. vt qui ſcit qꝫ oẽ aial ſcit qꝫ ois hõ.
⁊ iõ rõ illa dicebaſ logica. qꝛ arguere ex cõitate termini

❡ vlitate ſigni eſt arguere per q̄daʒ cõia. qḋ maxime ſpectat ad logicũ. 2ᵐ aũt p̄rogatiuã hʒ ſubʒ vl'e de quo ↄcludit paſſionẽ demõſtratio vlis reſpectu ſui particularis ḋ quo cõcludit demr̃atio p̄ticularis. qꝛ hꝰ ſubm̃ vl'e ſm̄ ꝙ huius eſt hʒ i ſe cãm illius paſſionis. ſubm̃ autẽ p̄ticulare ſm̄ ꝙ hꝰ ẽ nõ hʒ in ſe hꝰ cãm. ⁊ qꝛ ſcire eſt p̄ cãm: ſciens paſſionẽ de ſubiecto vli ſm̄ ꝙ huius ſcit cãʒ illius paſſionis. ſciẽdo autẽ hꝰ cãm ſcit aliquo mõ oĩa illa quibus talis paſſio ineſt. iḋ ſciens vl'e rõne cognitionis cãe dĩ quodã modo ſcire particulare: ſʒ ſciẽs p̄ticulare qꝛ ſm̄ ꝙ huius ignorat cãm: nulloº dĩ ſcire vl'e nec actu nec potentia loquẽdo de potẽtia propinqua. niſi forte diceretur ſcire ſm̄ potẽtiaʒ remotã. ſicut puer eſt in poᵃ ad militãdũ. hec ḡ rõ 6ᵃ nõ eſt eadẽ cum 4ᵃ. qꝛ illa initiť cõibus. iſta ꝓprijs qꝛ initi ex eo ꝙ aliqd ẽ magis p̄ cãm eſt initi in ꝓprijs. iḋ illa dicebať logica. hec ãt magis ꝓpria. ❡ Deide cũ. d.

T.c.40 ❡ Et vniuerſalis qdẽ intelligibilis eſt: ſed particularis i ſenſu p̄ficitur. Qḋ igiť vlis dignior ſit particulari tot nobis dicta ſunt.

Argũ. ❡ Preterea vniuerſalis quidẽ intelligibilis ẽ: particularis aũt ad ipm̃ ſenſuʒ vtiqʒ terminať ſed vl'eʒ qdẽ demõſtrationẽ p̄ſtabiliorẽ eẽ p̄ticulari: ſatis iã p̄ ea q̄ dicta ſunt demõſtrauimꝰ.

❡ Adducit ſeptimã ⁊ vltimã rõnẽ dicẽs ꝙ (⁊ vlis qdem) ſiue (⁊ vniuerſalis aũt) demõſtratio (itelligibilis eſt). i. ſolo intellectu cognoſciť (p̄ticularis quidẽ in ſenſu perficitur) tũc ḡ ẽ ſupplẽda rõ ꝙ cũ magis faciat ſcire qḋ p̄tinet ad intell'm q̄ʒ qḋ p̄tinet ad ſenſuʒ. demr̃atio vniuerſalis eſt potior q̄ʒ p̄ticularis. videť aũt hec rõ potiſſime cõcludere de demr̃atione particulari ſimpl'r. vtputa ſi de h̄ triangulo ſenſibili ꝓbareť bis tres. Ultimo epilogat circa determinata dicens (qḋ qdeʒ vniuerſalis dignior particulari tot nobis). i. a nobis (dicta ſint.)

Quod aũt demr̃atiua priuatiua hinc manifeſtũ ſit. ſit. n. demr̃atio dignior alijs exñtibus eiſdẽ aut que eſt ex minoribus q̄õnibus aut ſuppoſitionibus aut propõnibus. Si. n. note ſunt ſil'r cognoſcere velocius per hoc eſt. hoc autem appetibilius eſt. Rõ autẽ propõnis ꝙ melior ſit ex minoribus vniuerſalis ſic eſt.

Argũ. ❡ Affirmatiuã aũt negatiue demõſtrationi preſtare hinc ſane patebit. Sit enim ea preſtabilior demõſtratio: cetera modo ſint eadem: que ex poſtulationibus: aut ſuppõnibus: aut propoſitionibus: cõſtat. Nã ſi ſint ſil'r note: citius per haſce cognitio cõparabitur. Qḋ quidem magis eſt expetẽdũ: huius aũt propõnis preſtabiliorem eã inquam eſſe vl'r que ex paucioribus conſtat: hec eſt ratio.

❡ Poſtq̄ʒ p̄hs ꝓbauit ꝙ demr̃atio vlis potior ſit q̄ʒ p̄ticularis. in p̄te iſta decl'at ꝙ affirmatiua ſit potior q̄ʒ negatiua. Circa qḋ ſex facit ſm̄ ꝙ ſex rõnes adducit ad ꝓpoſitũ. 2ᵃ rõ incipit ibi (Utreqʒ qdẽ igiť) 3ᵃ ibi (Amplius q̄ñ oſtẽſum) 4ᵃ ibi (Amplius iuxta hoc) 5ᵃ ibi (Amplius ſi p̄nᵐ) 6ᵃ ibi (Adhuc principalior) Circa p̄ᵐ tria facit. qꝛ p̄ᵒ ſupponit qḋdam necⁱum ad ꝓpoſitũ. vʒ. qḋ ẽ ex paucioribus ceteris p̄tibus ꝙ illud ſit magis notum ⁊ dignius. 2º ſupponit aliud necⁱum ad propoᵐ ꝙ ſemp̄ p̄ora ſm̄ ꝙ huius ſunt notiora. 3º ex his q̄ dixerat ꝓbat intentũ. 2ᵃ p̄s incipit ibi (Si. n. ſil'r) 3ᵃ ibi (Si per media demõſtratio.) Dicit ergo (ꝙ aũt demr̃atiua). i. affirmatiua (priuatiua). i. negatiua ſit potior (manifeſtũ eſt hinc). i. ex dicẽdis nã (ſi. n. demõſtratio eſt dignior alijs exñtibus eiſdẽ). i. ceteris paribus (q̄ eſt aut ex minoribus q̄õnibus aut) ex minoribꝰ (ſuppõnibꝰ aut) ex minoribꝰ (ꝓpõnibꝰ). q. d. ꝙ illud eſt dignius qḋ ẽ p̄ minora. i. p̄ pauciora ſiue illa minora vel pauciora ſint q̄õnes ſiue ſuppõnes ſiue ꝓpõnes qḋ decl'at dicẽs ꝙ (ſi. n. ſil'r note ſunt velociꝰ cognoſcere ẽ p̄ hec). i. p̄ pauciora. ⁊ ait ꝙ (h̄ aũt eſt appetibilius). vʒ. cognoſcere velociꝰ q̄ʒ tardiꝰ. ⁊ cognoſcere p̄ pauca q̄ʒ p̄ m̄lta. ⁊ ſubdit ꝙ (rõ vlis propõnis) n̄re ſiue n̄ri dicti (ꝙ ſit melior ex minoribꝰ ſic ẽ). q. d. ꝙ iſto mõ ſumiť vlis. i. vniuerſaliter rõ huiꝰ ꝓpõnis. i. huiꝰ dicti ꝙ. ſ. ſit melior affirmatiua q̄ʒ negatiua qꝛ ẽ ex minoribus. i. ex paucioribus.

❡ Notãdũ ãt ꝙ ꝓpõnes ſuppõnes ⁊ q̄õnes ſic differũt. nam ꝓpõnes dici p̄ñt q̄ ſunt p̄ ſe note. ſuppõnes aũt dicũtur que ſunt cõceſſe ab aduerſario. q̄õnes aũt dici p̄ñt de qbus aduerſarius dubitat: ⁊ q̄ non ↄcedit. exñtibus aũt eiſdẽ. i. ceteris paribꝰ illud qḋ eſt ex paucioribꝰ ẽ digniꝰ. qꝛ velocius ſciť. q̄liacũqʒ ãt ſint illa pauciora. vt qḋ eſt ex paucioribꝰ q̄õnibꝰ eſt melius q̄ʒ qḋ ex p̄libꝰ. Sic ẽt dõm eſt de ꝓpõnibꝰ ⁊ ſuppõnibus. ❡ Deinde cum dicit. F

❡ Si enim ſimiliter continget cognita eſſe media. priora autem notiora ſunt.

❡ Nam ſi ſimiliter ſunt ipſa media nota: priora vero ſunt notiora. Argũ.

❡ Premittit ſcõm qḋ eſt neceſſariũ ad ꝓpoſituʒ. d. (Si. n. media erit). i. ↄtinget (eẽ cognita. ſil'r). i. eẽ eiuſdẽ gñis ⁊ eẽ eiuſdẽ coordinatiõis. appellat. n. media ſil'r cognita q̄ ſunt ſm̄ idẽ genꝰ vel ſʒ eãdẽ coordinationẽ. ſi ḡ media accipianť talia. ſemp̄ p̄ora notiora ſũt (p̄ora. n.) media eiuſdem coordinatiõis (notiora ſunt) poſterioribꝰ. poſſet. n. ↄtingere ꝙ p̄ora in nãlibus non eẽnt ita nota nobis ſicut poſteriora in mathematicis: ſʒ ceteris paribus accipiendo p̄ora ⁊ poſteriora eiuſdẽ coordinationis ſemper p̄ora ſunt notiora poſterioribus. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Sit igitur per media demonſtratio eorũʒ q̄ ſunt. b. c. d. ꝙ. a. in. e. ſit. Altera vero per. b. c. ꝙ. a. in. d. ſit ſimiliter igitur hoc ſe habet ꝙ. a. in. d. ſit ꝙ. a. in. e. ſit. Sed ꝙ. a. in. d. ſit prius ẽ ⁊ cognoſcibilius q̄ʒ ꝙ. a. in. e. per hoc enim illud demõſtrať. Credibilius autẽ eſt ꝙ eſt per quid ⁊ que itaqʒ per minima eſt demonſtratio melior eſt alijs eiſdem exiſtentibus.

❡ Sit vna quidẽ demonſtratio: qua. b. c. d. medijs. a. demõſtratur ipſi cõpetere. Alia v̄o q̄ rurſus. a. per. c. media ipſi. d. cõpetere demõſtratur. He igiť. a. d. inquã ⁊. a. e. ſimili modo ſeſe hñt: ſʒ. a. d. p̄or eſt atqʒ notior. a. e. p̄ illam enim hec demõſtratur: atqʒ id magis creditur per quod oſtẽditur aliud. Demõſtratio igiť ea que ex paucioribus cõſtat: mõ ſint cetera paria: preſtabilior eſt: vt probauimus. Argũ.

❡ Ex his que dixerat ꝓbat intẽtũ exponẽs ſuã ꝓbationẽ in terminis dicẽs (Sit demr̃atio per mediã eorũʒ q̄ ſunt b. c. d. ꝙ. a. in. e.). q. d. ꝙ d̄mõſtreť ꝙ. a. ſit i. e. vtputa ſubſtantia in hoĩe per hec tria media. b. c. d. p̄ corpus p̄ aiatum corpus. p̄ aial q̄ ſunt tria media. iter hoĩem ⁊ ſubaʒ.

per. a.

per.a.ergo itelligaꝛ ſuba.per.e.hō. per.b.coꝛpus per.c. aiatuʒ coꝛpꝰ.p.d.aial.ꝛ ſubdit ꝙ (ſit ꝟo altera).ſ.dmonſtratio (per) hec media (.b.c.ꝙ.a.ſit i.d.).q.d.ꝙ mōſtretur altero medio ꝙ.a.ſit in.d.i.ſuba in aiali.p.b.ꝛ p.c.i. p coꝛpꝰ ꝛ p aiatū coꝛpus:q̄ ſunt media iter ſbam ꝛ aial ꝛ ſubdit ꝙ (ſilr igiꝛ hʒ).i.ſe hʒ hoc ꝙ (.a.ſit in.d.).i.ſuba i aiali (ꝛ ꝙ.a.ſit in.e.).i.ſuba in hoie.q.d.ꝙ media p q̄ ꝓbatur ſba de hoie ꝛ de aiali ſe hn̄t ſilr.i.ſunt eiuſdē coordinationis.ſunt.n.in eadē linea p̄ntali.differūt tn̄ media p q̄ ꝓbaꝛ ſba de aiali ꝛ p q̄ ꝓbaꝛ de hoie.q2 media q̄ ſunt inter ſbam ꝛ aial ſunt ꝑoꝛa.media aūt iter ſbam ꝛ hoiem ſunt poſterioꝛa.iō ait (ſʒ ꝙ.a.ſit in.d.).i.ſba in aiali (ꝑus eſt ꝛ cognoſcibilius q̄ .a.in.e.).i.q̄ʒ ſba i hoie (p hoc.n.) .i.p aial.(demonſtratur illud.).i.ſba de hoie. ꝛ ſubdit ꝙ (credibilius aūt ē qd̄ ē pp qd:ꝛ qd̄ eſt p minia.).i.p pauciora.ꝛ q2 ſic ē (alijs eiſdē exn̄tibꝰ.).i.ceteris paribꝰ (melioꝛ ē) demr̄atio q̄ eſt pp qd ꝛ p ꝑoꝛa ꝛ p minima.i.p pauciora q̄ʒ q̄ eſt p poſterioꝛa ꝛ p pl'a. Tūc ḡ ſupplēda eſt rō ꝙ cū ſic ſe hēat affirmatiua demr̄atio ad negatiuā.q2 eſt

A p ꝑoꝛa ꝛ p paucioꝛa.dʒ ꝙ ſit potioꝛ q̄ʒ negatiua.¶ Dubitaret forte aliqs.vtꝝ affirmatiua ꝓbeꝛ p paucioꝛa q̄ʒ negatiua.¶ Dōʒ ꝙ opʒ eē paucioꝛa p q̄ ꝓbaꝛ affirmatiua q̄ʒ per q̄ ꝓbaꝛ negatiua.nā p oia p q̄ probaꝛ affirmatiua ꝓbaꝛ ꝛ negatiua.addit ēt aliqd̄ mediū vel aliq̄ media ꝓbatio negatiue ſupra affirmatiuā.vt pʒ i diuerſis gn̄ibꝰ. nā ſi accipianꝛ aliq̄ duo extrema i vno p̄nto iter q̄ cadāt q̄ʒ pl'a pn̄t cadere media i eodē p̄dicamēto. ꝛ accipiatur terminꝰ q̄ʒ ꝓpingoꝛ pōt reſpectu minoꝛis extremitatꝭ accepte i alio p̄nto.apparebit i termis ſic eē vt diximꝰ.verbi.g.maxima diſtātia in aliquo p̄nto.vtputa.in p̄nto ſbe vt ſba ꝛ hō.iter hec.n.duo extrema cadunt pl'a media q̄ʒ iter aliq̄ alia duo extrema.non deſcēdēdo.n.ad idiuidua q2 illa relinquēda ſunt.ſpēs ſpāliſſima tʒ ifimū locū in p̄dicamēto:ꝛ genus gn̄aliſſimū ſupremū.iō gr̄a exēpli aſſumpſimus hos terminos.vʒ.ſubam tanq̄ʒ maioꝛē extremitatē.ꝛ hoiem tanq̄ʒ minoꝛē.reduceꝛ.n.hō in ſbam per aliq̄ media.vtputa p' tria.dicemꝰ.n.q̄re hō ē ſba.q2 ē coꝛpus.q̄re ē coꝛpus.q2 ē aiatū coꝛpus.q̄re ē aiatū coꝛpus. q2 ē aial.pp qd̄ qnq3 lr̄e poſite in textu.vʒ.a.b.c.d.e.pn̄t ſignificare hos qnq3 terminos duos extremos ꝛ tres medios.vʒ.ſbaʒ.coꝛpꝰ aiatū coꝛpꝰ aial.hoiem.ſic ḡ ſe hʒ i affirmatiua.q2 iſto mō in eodē p̄nto reduciꝛ mediatū ad imediatū.ſi ḡ accipiaꝛ negatiua.ꝛ accipiaꝛ terminꝰ aliqs in aliq̄ p̄nto.vtputa ꝙ accipiatur aliqd in p̄nto q̄ʒtitatis qd̄ remoueaꝛ ab hoie dato ꝙ accipiatur illud inter qd̄ ꝛ hoiem cadūt paucioꝛa media.hoc aūt erit ipſa q̄ʒtitas ſiue ipſum p̄ntum.paucioꝛa.n.media aſſumerenꝛ ad ꝓbāduʒ ꝙ q̄ʒtitas remoueaꝛ ab hoie q̄ʒ ꝙ linea remoueaꝛ ab hoie nā ꝙ q̄ʒtitas remoueaꝛ ab hoie nō accipienꝛ media niſi q̄ ſunt in p̄nto ſbe q̄ ſunt ſupra hoiem.reducereꝛ eni homo in ſubam q̄ ſubſtātia imediate remoueꝛ a q̄ʒtitate. ſed ꝙ linea remoueaꝛ ab hoie non ſolū reduceꝛ homo in ſubam ꝛ non ſolū accipiētur media que ſunt in p̄nto ſubſtantie:ſʒ ēt reducetur linea in quātitatē.ꝛ accipienꝛ media que ſunt in p̄nto q̄ʒtitatis.eſt ergo illud inter qd̄ ꝛ hominē cadunt paucioꝛa media.in ꝓpōne ergo affirmatiua q̄ ſumitur reſpectu eiuſdē p̄nti aſſumpſimus illd̄ qd̄ maxime diſtat ab hoie:vt ſubſtātiaʒ.In ꝓpōne ꝟo negatiua que ſumiꝛ reſpectu diuerſoꝝ p̄ntoꝝ aſſumpſimus illud inter qd̄ ꝛ hominē cadunt paucioꝛa media.vtputa q̄ʒtitatem vel q̄litatē vel qd̄cunq3 aliud p̄ntum. ſuba ergo cuʒ hoie faciet ꝓpōnē affirmatiuā.q̄ʒtitas aūt vel qualitas vel qd̄cunq3 aliud p̄ntum faciet negatiuam.oia aūt que accipiunꝛ media ad probāduʒ affirmatiuā ꝙ hō ſit ſuba accipiētur ad ꝓbāduʒ negatiuam ꝙ hō non ſit q̄ʒtitas ꝛ adhuc plura.nā inter hoiem ꝛ ſubam non ſunt poſita eē

niſi tria media.vʒ.aial.aiatum coꝛpus.coꝛpus:ſʒ ꝙ q̄ʒtitas remoueaꝛ ab hoie erūt ibi q̄tuoꝛ media.vʒ. tria p̄fata ꝛ adhuc 4m.vʒ.ipſa ſuba.nam ipſa ſba non eſt mediuʒ inter ſbam ꝛ hoiem.ſʒ eſt mediū ꝙ q̄ʒtitas remoueaꝛ ab hoie.hec ḡ negatiua.hō non eſt q̄ʒtitas.vel q̄ʒtitas remoueaꝛ ab hoie reduceꝛ ad imediatā p 4or media.diceꝛ eniʒ ꝙ q̄ʒtitas remoueꝛ ab hoie.q2 remoueꝛ ab aiali. ab hoc aūt q2 ab aiato coꝛpe.ab hoc ꝟo q2 a coꝛpoꝛe.a coꝛpoꝛe ꝟo remoueꝛ q2 remoueꝛ a ſuba.illa ḡ media q̄ cadūt ad probādū affirmatiuā cadūt ad probādū negatiuā. ꝛ adhuc plura.p paucioꝛa ḡ eſt affirmatiua q̄ʒ negatiua ḡ potioꝛ.¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs.ꝙ cū multe ſint negatiue in eodē p̄nto vtrū veritatem habeat in negatiuis eiuſdē p̄dicamēti ꝙ p illa eadē media.ꝛ adhuc p pl'a probetur negatiua q̄ʒ affirmatiua.¶ Dōm ꝙ negatiue i eodem p̄nto ſunt pꝛout vna ſpēs remoueꝛ ab alia:vt ſi dicatur ꝙ homo nō eſt leo.vel ꝙ hō non eſt ferrum:vel ꝙ animal non eſt lapis.opʒ.n.accipi iſta ꝭm diuerſas ſpēs vel ſpāliſſimas vel ſubalternas.igiꝛ iſte due ſpēs vel imediate ꝯtinenꝛ ſub eodē gn̄e vt albedo ꝛ nigredo ſub coloꝛe. tunc faciēt ꝓpōnē negatiuā imediatam ꝛ indemōſtrabilē.de talibus ḡ non eſt qō.Si ꝟo ſunt ſub eodem genere nō pꝛoximo ſed remoto vtputa ꝙ hō non eſt ferruʒ.illud idē dicemus de talibus duabus ſpēbus.in eodē p̄dicamento.qd̄ diceremus de qbuſlibet duabus alijs ſpēbꝰ in diuerſis p̄dicamētis.nā homo ꝛ ferrū lʒ ſint in eodem gn̄e remoto.nō ſunt aūt in eodē gn̄e ꝓximo. accipiemus ergo q̄ʒ longinquius ꝛ q̄ʒ remotius poterimus nō deiuicem p̄dicātia.vt ex parte hois accipiemus coꝛpus aiatū. ꝛ ex parte ferri coꝛpus inaiatū.ꝛ erit ideʒ iudiciū de iſtis duobus generibus reſpectu hois ꝛ ferri qd̄ eſſet de duobus p̄dicamētis reſpectu duoꝝ aliquoꝝ exiſtētium in illis p̄dicamētis.nā ſicut dicimus ꝙ linea remoueꝛ ab homine.q2 p̄ntum q̄ʒtitatis in quo eſt linea remoueꝛ a p̄dicamento ſubſtātie in quo eſt hō.ſic dicemus ꝙ hō remouetur a ferro.q2 coꝛpus aiatū in quo eſt hō tanq̄ʒ in ſuo gn̄e remoueꝛ a coꝛpe iaiato in quo eſt ferrū tanq̄ʒ in ſuo gn̄e.ꝛ ſic hec negatiua mediata.hō non eſt linea reduciꝛ ad imediata reducēdo tā hoiem q̄ʒ lineā in ſuprema gn̄a que ſunt abinuicē diuerſa:ſic hanc negatiuā mediatā.hō non eſt ferrū.reducemus ad imediatā reducendo taʒ hominem q̄ʒ ferrū q̄ʒ ad ſuperioꝛa gn̄a poſſumus adinuicē dīſa.hec aūt non ſunt nec ſba nec coꝛpus.q2 nec i ſba nec in coꝛpoꝛe differūt homo ꝛ ferrū.ſed hꝫ ſunt aiatuʒ ꝛ inaiatum.ſi ḡ ꝭm iſtā negatiuā mediatā.hō non eſt ferrum volumus accipe affirmatiuā q̄ʒ magis mediatā poſſumꝰ accipiemus iſtā.homo eſt coꝛpus aiatū.vel iſtā.ferrū eſt coꝛpus iaiatū.quo facto pʒ ꝙ p illa eadē media per q̄ reducitur homo in coꝛpus aiatū:p illa eadē media ꝛ p plura remouebiꝛ hō a ferro vel a coꝛpe iaiato.vtputa ſi iter coꝛpus aiatū ꝛ hoiem ſint duo media.vʒ.aial ꝛ rationale aial p oia iſta media p que reduciꝛ hō in coꝛpus aiatū remouebiꝛ a coꝛpe inaiato ꝛ adhuc p plura.q2 ꝛ ipʒ coꝛpus aiatum qd̄ nō cadit mediū inter ſeipʒ ꝛ hoieʒ cadet mediū ꝭm remotionē inter coꝛpus inaiatū ꝛ hoiem:ꝛ hoc eſt ḡ qd̄ phs dicit ꝙ alijs eiſdē exn̄tibus.i.ceteris paribꝰ .i.ſi accipiatur talis affirmatiua ꝭm ꝙ cōpetit accepte negatiue.vel ꝭʒ ꝙ dʒ accipi vt reqrit accepta negatiua ſemper ex paucioꝛibus eſt affirmatiua q̄ʒ negatiua.poſſes.n. talem accipe affirmatiuā ꝛ talē negatiuā ꝙ per plura eſſet affirmatiua q̄ʒ negatiua.ſed ſi accipiatur affirmatiua ꝭm ꝙ reqrit negatiua ſemp eſt ex paucioꝛibus affirmatiua q̄ʒ negatiua.¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtruʒ ſit ex pꝛioꝛibus affirmatiua q̄ʒ negatiua. ¶ Dicēdum ꝙ illud qd̄ eſt cā ꝛ eſt propter qd alterius eſt pꝛius illo.ſi.n. homo remoueꝛ a q̄ʒtitate per ſubam pꝛius intelligiꝛ ho/

mo eſſe in ſubã q̃z remoueri a quãtitate. imo ipm eſſe in ſubã eſt ꝓpter qd ⁊ eſt cã q̃re remoueat̃ a quãtitate. pħs ergo cõparat negatiuã ad affirmatiuã eo modo quo i eodem ꝑnto affirmatiua magis mediata cõparat̃ ad affirmatiuã minus mediatã: vt ſic hec. hõ eſt ſubã. que ẽ magis mediata cõparat̃ ad hanc. aial eſt ſubã: q̃ min⁹ ẽ mediata. ita ſuo mõ q̃ꝫtum ad pñs ſpectat. hõ nõ eſt q̃ꝫtitas. q̃ eſt negatiua cõparatur ad hanc. hõ eſt ſubã. q̃ eſt affirmatiua. nã ſicut illa eadem media que cadũt inter aial ⁊ ſubãm cadũt inter hoiem ⁊ ſubſtãtiã. ⁊ adhuc plura. ſic illa eadẽ media q̃ cadũt in affirmatiua cadũt i negatiua ⁊ adhuc plura. oũ tñ accipiat̃ affirmatiua ſm q̃ oꝫ accipi iuxta acceptã negatiuã. nã ad hãc negatiuã. hõ non ẽ ferrũ. non deberet accipi hec affirmatiua. hõ eſt ſubã. vel hõ eſt corp⁹. in qbus ꝯuenit cuꝫ ferro: ſed deberet accipi hõ eſt corpus aiatum. in quo differt a ferro. ſic. n. accipiẽdo affirmatiuã ſemꝑ per plura eſt negatiua q̃ꝫ affirmatiua. Rurſus ſicut q̃ aial ſit ſbã eſt prior q̃ꝫ q̃ hõ ſit ſbã. q̃ꝛ homo eſt ſubã ꝑ hoc q̃ aial eſt ſubã. ſic affirmatiua ẽ prior q̃ꝫ negatiua. nã non remouet̃ hõ per ſbãꝫ a q̃ꝫtitate. niſi q̃ꝛ prius intelligit̃ eſſe in ſubã q̃ꝫ remoueri a q̃ꝫtitate. viꝫ eniꝫ pħs extra ſuũ ꝓpoſitũ ꝓceſſiſſe qñ ex duabus affirmatiuis. vꝫ. ex. a. in. c. ⁊ in. d. i. ex ſubã in hoie ⁊ in aiali ꝑ media eiuſdẽ coordinationis ꝓbauit paucitatẽ ⁊ ꝓoritatem. vt q̃ꝛ ꝑ pauciora ⁊ ꝑ ꝓora eſt. d. in. a. i. ſubã i aiali q̃ꝫ in. c. i. in hoie. cũ tñ ipſe non deberet hoc probare de duabus affirmatiuis. ſed de affirmatiua ⁊ negatiua: cum de hoc ſit principalis intẽtio: ſed vt patuit oĩo eſt ſile de duabus affirmatiuis in eodẽ ꝑdicamẽto quarũ vna eſt mediatior alia: ⁊ de affirmatiua ⁊ negatiua: dum tñ accipiatur affirmatiua vt oꝫ accipi iuxta acceptã negatiuã. per pauciora g̃ vt dicebat ꝑma ſuppõ ⁊ per priora ⁊ notiora vt dicebat ſcḋa ẽ affirmatiua q̃ꝫ negatiua. potior ergo et dignior eſt iſta q̃ꝫ illa. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Utreq̃ꝫ quidem igitur ꝑ tres terminos ⁊ ꝓpõnes duas demrant̃: ſed hec quidem eſſe accipit aliquid: illa ꝟo eſſe ⁊ nõ eſſe aliquid per plura itaq̃ꝫ accipit: quare indignior eſt.

Argũr. ℭ Ambe igit̃ ꝑ tres terminos propõneſue duas demõſtrãt: verꝫ altera eẽ q̃ppiaꝫ: altera ⁊ eẽ quippiã ⁊ nõ eẽ ſumit: ex pluribus ergo cõſtat quare inferior ẽ vt cõſtat affirmatiua.

ℭ Adducit ſcḋam rõnem. differt aũt hec ſcḋa rõ a prima. q̃ꝛ ꝑma arguit de paucitate ſm numerũ. ⁊ arguit de paucitate nõ ſm vnũ ⁊ eũdẽ ſyllogiſmũ. nã i vno ⁊ eodẽ ſyll'o ſemꝑ eſt vnũ mediũ. hec aũt arguit in vno ⁊ eodẽ ſyll'o. ⁊ arguit de paucitate non ſm numerũ. ſm. n. numerum in vno ⁊ eodẽ ſyll'o tot ſunt in affirmatiuo quot in negatiuo: ſꝫ in vno ⁊ eodẽ ſyll'o ſm q̃litatẽ ⁊ formã plura ſunt i negatiuo q̃ꝫ i affirmatiuo. nã in affirmatiuo non ſunt niſi ꝓpõnes affirmatiue tñ. in negatiuo ꝟo eſt vna ꝓpõ affirmatiua ⁊ alia negatiua. iõ ait q̃ (vtreq̃ꝫ qdẽ igit̃). ſ. demõſtrationes tã affirmatiua. ſ. q̃ꝫ negatiua (demrant per tres terminos ⁊ ꝑ duas ꝓpõnes: ſꝫ hec qdẽ) dẽmratio affirmatiua (accipit aliqd eẽ). i. accipit ſoluꝫ ꝓpõnes affirmatiuas (illa ꝟo). ſ. negatiua demratio accipit (aliqd eẽ ⁊ nõ eẽ). i. accipit affirmatiuã ⁊ negatiuã (ꝑ plura itaq̃ꝫ) ſu. ſm qualitatẽ ⁊ formã eſt negatiua q̃ꝫ affirmatiua (q̃re dignior eſt) hec q̃ꝫ illa. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Amplius qñ oſtenſuꝫ eſt impoſſibile eſſe ꝑ vtrãq̃ꝫ priuatiuarum propoſitionuꝫ fieri ſyllogiſmum: ſed vnam quidem oportet huiuſmodi eſſe. aliam ꝟo quoniam eſt.

ℭ Preterea id ita eſſe patet cum demonſtratũ ſit ratiocinationem eſſe nõ poſſe: ſi ambe propoſitiones ſint negatiue: ſed alteram talem alteram affirmatiuam eſſe oportere. Argũr.

ℭ Adducit ad hoc idẽ tertiam rõnẽ ſumptã ex eo q̃ affirmatiua nõ ſolũ eſt ex paucioribus ⁊ q̃ꝫtũ ad numerũ ⁊ q̃ꝫtum ad formã. vꝫ. q̃ꝫtum ad numerũ in diuerſis ſyll'is et quãtũ ad q̃litatẽ ⁊ formã in eodẽ ſyll'o. ſꝫ in affirmatiua eſt potior q̃ꝛ eſt maioris efficacie. iõ ait (Amplius) ſu. affirmatiua eſt potior q̃ꝫ negatiua (qñ oñſum eſt) in libro ꝑoꝝ (impoſſe eſt fieri ſyll'm ex vtraq̃ꝫ ꝓpõnũ priuatiuaꝝ) ex puris. n. negatiuis nihil ſeq̃tur vt in prioribus ꝓbat̃ (ſed) ſu. in ꝑuatiuo ſyll'o (vnã qdẽ) ſu. propõnẽ (opꝫ eſſe hꝰ). ſ. negatiuã (altera ꝟo qñ aliqd eſt). i. affirmatiuaꝫ. tunc ergo ſic formetur rõ. affirmatiuus ſyll's nõ indiget ꝓpoſitione negatiua. ſyll's aũt negatiu⁹ nõ põt facere ſine ꝓpõne affirmatiua. ergo efficacior eſt ad ꝯcludẽdũ affirmatiua q̃ꝫ negatiua. nã affirmatiua nõ ſolũ hꝫ efficaciam in ſyll'o affirmatiuo: ſed etiaꝫ in negatiuo. ⁊ q̃ꝛ efficacior eſt affirmatiua. iõ dignior. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Amplius iuxta hoc oꝫ accipere ꝑdicatiuas. quidem eni augmẽtata demõſtratione neceſſe eſt fieri plures. priuatiuas aũt impoſſibile ẽ plures vnam in omni ſyllogiſmo eſſe.

ℭ Preterea inſuꝑ hoc ſumere opꝫ. nã cuꝫ demonſtratio accreſcit: affirmatiuas quidẽ propoſitiones neceſſe ẽ fieri plr̃es: ſed fieri neq̃t: vt vlla in rõcinatione plr̃es vna ſint negatiue. Argũr.

ℭ Adducit ad h̃ idẽ 4ᵃᵐ rõnẽ. Circa qḋ tria facit. q̃ꝛ ꝑ adducit hꝰ rõnẽ. 2º eã applicat in terminis. 3º ex his q̃ dixerat ꝯcludit intẽtũ. 2ª ibi (Sit. n. in nullo) 3ª ibi (Si g̃ notius) Dicit g̃ (q̃ amplius iuxta h̃). i. iuxta ꝓpõnes negatiuas (opꝫ accipe hoc). i. ꝓpõnes (ꝑdicatiuas. augmẽtata eni qdẽ demratione neceẽ fieri plr̃es) ꝑdicatiuas. i. affirmatiuas (ꝑuatiuas qdẽ impoſſẽm fieri plr̃es in vno ſyll'o. vnã eni eẽ). ſ. ꝑuatiuã in oi ſyll'o ꝑuatiuo. ſu. ꝯtingit. ℭ Notãdũ aũt vim rõnis h⁹ in h̃ ꝯſiſtere q̃ affirmatiua ſit potior q̃ꝫ negatiua. q̃ꝛ ſi augmẽtet̃ demratio negatiua. i. ſi ꝓſyllogiꝫent̃ ꝑmiſſe ſyll'i negatiui. nã h̃ ẽ augmẽtare ſyll'ꝫ vl' demrationẽ ꝓſyllogiꝫare ꝑmiſſas ei⁹. ſi g̃ fiat ꝓſyllogiꝫatio i ſyll'o ꝑuatiuo in ꝓſyllogiꝫãdo plr̃es accipient̃ affirmatiue q̃ꝫ negatiue. nã ad ꝓſyllogiꝫãdũ affirmatiuaꝫ accipient̃ ambe affirmatiue. ſꝫ ad ꝓſyllogiꝫãdũ negatiuaꝫ accipiet̃ altera affirmatiua altera negatiua. plures ergo erũt ibi affirmatiue q̃ꝫ negatiue. in ipſo g̃ ſyll'o negatiuo hꝫ maiorẽ efficaciã ꝓpõ affirmatiua q̃ꝫ negatiua. ꝓpõ g̃ dignior. ⁊ ſi dignior ẽ ꝓpõ affirmatiua q̃ꝫ negatiua dignior ẽ demratio affirmatiua q̃ accipit oẽs ꝓpõnes dignas. i. oẽs affirmatiuas q̃ꝫ ſit demratio negatiua que accipit aliquã ꝓpõnẽ negatiuã. ⁊ ita minus dignã. ℭ Dubitaret forte aliq̃s. q̃a vi q̃ iſta rõ quarta ꝯdicat rationi prime. nam in rõne prima dicebatur q̃ que eſt ex paucioribus ẽ dignior. ergo dignior ẽ negatiua q̃ꝫ affirmatiua. ſi g̃ in ꝓſyllogiꝫãdo plures accipiunt̃ affirmatiue q̃ꝫ negatiue viꝫ q̃ ſit dignior negatiua. ℭ Dõm q̃ propoſitio regrẽs pauciora media dignior eſt. q̃ꝛ eſt magis imediata ⁊ propinquior ꝑncipio. ⁊ ad hoc vadit ratio ꝑma. q̃ꝛ ceteris paribus ſemꝑ affirmatiua eſt imediatior q̃ꝫ negatiua. ſed ſm media accepta q̃les debeant accipi propõnes vtrũ affirmatiue vel negatiue ad hoc non vadit ratio prime. ſꝫ ad hoc vadit hec ratio quarta. vnde equoce loq̃tur de pluralitate

ralitate hec ratio ⁊ illa. ratio eniꝫ pͥma ex paucitate me/
diorum arguit dignitatē affirmatiue hec autē ſuppō nu/
mero medioꝝ ⁊ ex pluralitate ꝓpōnū affirmatiuaꝝ ar
guit efficaciā ꝓpōnis affirmatiue ⁊ ita dignitatē eius.
nā ad ſyllogiçādū duas p̄miſſas ēt in ſyll'o negatiuo non
accipiēdo niſi duo media vnū ad ꝓſyllogiçādū maiorē. ⁊
aliud ad ꝓſyllogiçādū minorē: in tali eniꝫ proſyllogiça/
tione ꝯcurrēt pl'es affirmatiue q̃ȝ negatiue. qͦ non eēt ni
A ſi affirmatiua eēt efficacior. ⁊ ꝑ ꝯñs dignior. ¶ Ulterius
forte dubitaret aliqs. qꝛ vꝫ hec rō quarta nō differre a rō
ne tertia. nā vtraqꝫ arguit ex eo ꝙ opꝫ magis plurificari
affirmatiuā. ⁊ ex eo ꝙ hec ē efficacior q̃ȝ negatiua. ¶ Di
cēdū ꝙ hec rō 4ª addit ſupra rōnem tertiā. nam rō tertia
ſimpl'r arguit affirmatiuā efficaciorē eē. qꝛ hꝫ virtuteꝫ ⁊
efficaciā ī affirmatiuo q̃ȝ in negatiuo ſyll'o. negatiua aūt
ſolū hꝫ efficaciā ī negatiuo ſyll'o. ſꝫ hec rō 4ª plus arguit.
probat. n. ꝙ in ipſo ſyll'o negatiuo quātū ad aliqd habꝫ
maiorē efficaciā affirmatiua q̃ȝ negatiua vt q̃ȝtū ad ꝓſyl
logiçationē eius. ſi. n. aliqd hēret poᵃᵐ in duab⁹ reb⁹ eſſet
potētius q̃ȝ illud qͦ hēret poᵃᵐ in vna illaꝝ tātū. ⁊ adhuc
ēt ſi reſpectu illius vnius rei ī qua vtrūqꝫ haberet effica/
ciam. ſed illud qͦ hꝫ potētiam in duobus haberet etiaꝫ
potētiā in illa eadē re in qua hꝫ efficaciā aliusꝫ ⁊ maiorē
efficaciā q̃ȝ illud: tunc nullū dubiū eſſet ꝙ eſſet multo po
tentius q̃ȝ illud. per ſimilem modū arguit ph's de ꝓpōne
affirmatiua ⁊ negatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit. n. in nullo eē. a. in qbus ē. b. in. c. aūt ſit
omni. b. Si igiꝰ opus eſt iterū augere vtraſqꝫ
ꝓpōnes ē mediū inueniendūꝫ. Huiuſmodi
quidē. a. b. ſit medium. d. ſed. b. c. ſit. e. e. qdeꝫ
manifeſtū eſt p̄dicatiuū eſſe. ſed. d. de. b. predi
catiuū quidē. a. d. āt tāq̃ȝ priuatiuū poniꝰ. d.
quidē eniꝫ de omni. b. ſed. a. in nullo oꝫ eē. d.
ſic igiꝰ vna priuatiua ꝓpō q̄ eſt. a. d. idē autē
modus ē ⁊ ī alijs ſyllogiſmis. ſemꝑ. n. mediū
p̄dicatiuoꝝ terminoꝝ p̄dicatiuū ī vtraqꝫ ē. ſed
ꝓuatiui alteꝝ ꝓuatiuū neceē eſt eē. q̄re hec vna
hmōi ſit ꝓpoſitio. alie vͦo predicatiue.

Argir. ¶ A. nanqꝫ nulli competat. b. ⁊. b. cuilibet in/
ſit. c. Si igitur ambe propoſitiones ſunt augē
de. media ſunt interponēda atqꝫ inter. a. b. ſit
d. inter. b. c. ſit. e. Pꝫ igitur. e. qdē affirmati/
ue tā ſubijci q̃ȝ ēt dici. d. vͦo dici quidem affir/
matiue ſubijci aūt negatiue. Nā ipſum qdem
de quolibet. b. p̄diceꝰ. a. vͦo nulli ipſi inſit oꝫ.
Fit igitur vna ꝓpō negatiua ipſa in quaꝫ. a.
d. Idē eſt ⁊ ceteris in rōcinationibus modus:
etenim neceſſe eſt mediū qdeꝫ id qͦ inter affir
matiue ꝓpōnis terminos cadit: interuallū
vtrūqꝫ affirmatiuū: alteruꝫ negatiuū efficere.
quare tantum vna ſit hec propoſitio talis. cete
re omnes ſunt. vt patet: affirmatiue.

¶ Qͦ dixerat declarat in terminis dicēs (Sit. n. in nullo
eſſe. a. in qb⁹ ē. b.). ſ. hec ſit maior ſyll'i negatiui. nullū. b. ē
a. (in. c. aūt omni ſit. b.). i. hec ſit minor. omne. c. eſt. b. (ſi
iterū eſt opus augere vtraſqꝫ ꝓpōnes). i. ſi neceſſe ē ꝓ/
ſyllogiçare vtranqꝫ iſtarū premiſſarū (inueniēdum ē me
dium. huius quidē. a. b.). i. inueniēdū eſt medium cōpe/
tens qͦ proſyllogizet. a. b. que fuit maior. vꝫ. nullū. b. eſt
a. (ſit. d.) tale (mediū ſed. b. c. ſit. e.). i. ad proſyllogizādū
b. c. minorē ſit. e. mediū. ⁊ ſubdit ꝙ (. e. qdem igiꝰ manife
ſtum eſt p̄dicatiū eſſe.). q. d. ꝙ mediū per qͦ ſyllogizabi/
tur. b. c. minor affirmatiua erit in vtraqꝫ p̄miſſaruꝫ affir/
matiuarum. qꝛ non ſyllogizatur affirmatiua niſi ꝑ affir/
matiuā (ſed. d.) quod fuit mediū ad proſyllogizandū. a.
b. que fuit negatiua vnam ꝓpōnem vt minoreꝫ faciet af/
firmatiuam. formabitur. n. ſic ſyllogiſmus ad proſyllogi
zandum minorē. omne. e. eſt. b. omne. c. eſt. e. ergo oē. c. ē
b. propter qͦ in proſyllogiçatione. maioris erūt oia affir
matiua. maior aūt proſyllogizabitur ſic nullū. d. eſt. a. oē
b. eſt. d. ḡ nulluꝫ. b. eſt. a. ideo q̃ȝtum ad hoc ſubdit ꝙ (ſit
d. de. b. qdem p̄dicatiuum). i. minor ad proſyllogizāduꝫ
maiorē erit affirmatiua (. a. d. autē). i. maior illius proſyl
logiſmi (tanq̃ȝ ꝓuatiuū). i. erit negatiua. ⁊ ſubdit (pona/
tur. d. quidē eniꝫ de omni. b.). i. d. p̄dicabitur de omni. b.
iſta eſt minor (ſed. a. in nullo opꝫ eſſe. d.). i. remouebiꝰ ab
omni. d. iſta eſt maior (ſic igiꝰ vna eſt priuatiua propoſi/
tio q̄ eſt. a. d.). q. d. ꝙ in ꝓſyllogizādo maiorem ⁊ minorē
alicuius ſyllogiſmi negatiui non accipimus niſi vnā pre/
miſſam negatiuā ⁊ tres p̄miſſas affirmatiuas. ergo non
ſolū abſolute ⁊ ſimpl'r. ſed ēt in ipſo ſyllogiſmo negatiuo
q̃ȝtum ad proſyllogizationē eius efficacior eſt affirmati/
ua q̃ȝ negatiua. ⁊ ſubdit ꝙ (idē aūt modus ē ⁊ in alijs ſyl
logiſmis) nā quēcūqꝫ ſyll'm ēt negatiuū ſi volumus ip̄m
ꝓſyllogizare nō accipiemus niſi vnā p̄miſſam negatiuaꝫ
⁊ tres p̄miſſas affirmatiuas. iō ſubdit (ꝙ ſemꝑ. n. mediū
qdē p̄dicatiuoꝝ terminorū in vtraqꝫ opꝫ eſſe p̄dicatiuū)
. i. affirmatiuū. q. d. ꝙ opꝫ accipe mediū qͦ in vtraqꝫ pre
miſſarum ſumatur affirmatiue. ⁊ ſubdit ꝙ (ꝓuatiui) aūt
cū ſint termini. i. ad proſyllogizādū ꝓpōnē hn̄tem termi
nos ꝯiunctos negatiue (alterū terminoꝝ neceſſe eſt eſſe
ꝓuatiuum) ⁊ alteꝝ ſu. affirmatiuū. ita ꝙ medium cū vno
termino faciet p̄miſſaꝫ negatiuā ⁊ cū alio affirmatiuā (q̄
re in hꝫ) ſu. ꝓſyllogizatione qñ ꝓſyllogizaꝰ taꝫ maior q̃ȝ
minor ſyll'i negatiui (vna ꝓpō). i. vna p̄miſſa (erit hec hu
ius). i. erit negatiua (alie vͦo) p̄miſſe (predicatiue). i. af/
firmatiue ſu. erunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur notius per quod demonſtratur ⁊
credibilius eſt: demonſtratur aūt priuatiua ꝑ
predicatiuā. predicatiua autē per illam nō de/
monſtratur. prior ergo ⁊ notior ⁊ credibilior
cum ſit melior vtiqꝫ erit.

¶ Si igitur id ꝑ qͦ quippiā demonſtratur no Argir.
tius eſt magiſqꝫ creditur: ⁊ negatiua quideꝫ ꝑ
affirmatiuā demōſtratur vt patuit. Affirmati
ua vͦo per negatiuaꝫ nō demōſtraꝰ. Hec ipſa
ſane cum prior ſit: ⁊ notior: ⁊ magis credatur
preſtabilior: erit ſine dubio negatiua.

¶ Ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝯnē intētā. nā ſyll's negatiuus
proſyllogizaꝰ ꝑ multas ꝓpōnes affirmatiuas. ſꝫ ſyll's af
matiuus nō proſyllogizatur per aliq̄s negatiuas. credi/
bilior ḡ ⁊ notior ⁊ nobilior ⁊ efficacior eſt affirmatiua ꝙ
negatiua. iō ait. (Si ḡ notius ⁊ credibilius ē ꝑ qͦ demō
ſtratur. demſtraꝰ aūt ꝓuatiua ꝑ p̄dicatiuā. predicatiua aūt
per illā). i. ꝑ negatiuā (nō demſtraꝰ. prior ḡ ⁊ notior ⁊ credi
bilior erit vtiqꝫ) p̄dicatiua q̃ȝ negatiua (cuꝫ ſit melior) ſi/
ue dignior. i. efficacior. ¶ Notandū aūt ꝙ cū dicit ꝙ pri/
B uatiua demōſtratur ꝑ p̄dicatiuaꝫ pōt referri vel ad ꝓpō
nē vel ad demōſtrationē. ipſa. n. demōſtratio negatiua ſi/
ue ipſe ſyll's negatiuus ſiue debeant demōſtrari ſiue pro
ſyllogizari premiſſe eius opꝫ ꝙ accipiat multas ꝓpōnes

affirmatiuas.ſ; ſyll's affirmatiuus in ꝓſyllogizatiõe ſua nõ accipiet aliquã negatiuã. Uel põt qḋ dictũ eſt referri ad ipſas ꝓpões.nã ſyll's negatiuus accipit duas ꝑmiſſas.vnã affirmatiuã.aliã negatiuã affirmatiua aũt nõ demõſtrabit̃ ſiue nõ ꝓſyllogizabit̃ ꝑ aliq̃ negatiuã.negatiua aũt demr̃abit̃ ⁊ ſyllogizabitur ꝑ affirmatiuã.potior ergo ⁊ efficacior eſt affirmatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſi ꝑncipiũ ſyllogiſmi ꝓpõ vniuerſalis imediata eſt. Eſt aũt in demonſtratiua affirmatiua.in priuatiua aũt ⁊ negatiua vl'is.ꝓpoſitio aũt affirmatiua negatiua ꝑor ⁊ notior. ꝑ affirmatiuã.n.negatiua nota ẽ ⁊ prior affirmatio ẽ.ſicut eẽ prius ẽ non eẽ: quare potius principiũ demõſtratiue ẽ q̃ priuatiue.digniorib*us* aũt principijs vtitur dignior.

Argu. ¶ Preterea ſi vl'is ea propõ que vacat medio rõcinatiõis ẽ: vt pꝫ ꝑnm: atq; ĩ affirmatiua: qdẽ affirmatiã ĩ negatiã ꝟo ẽ negatiua. Cõſtat aũt affirmatiuã negatiua ꝑorẽ eẽ notiorẽue. negatio nanq; ꝑ affirmationẽ ĩnoteſcere ſolet precedit q; negationẽ affirmatio perinde ac eẽ ꝑcedit non eẽ: affirmatiua ꝑfecto demõſtratio ꝓbabilior ẽ negatiua: qppe cũ ꝑncipiũ ipſius negatiue ſit principio preſtabilius. Eamq; ꝑſtabiliorẽ eſſe oporteat: que preſtabiliorib*us* principijs vtitur.

¶ Adducit qntã rõnẽ dicẽs (Amplius ſi ꝑnm ſyll'i eſt ꝓpõ vl'is ⁊ imediata.⁊ ẽ aũt in demr̃atiua affirmatiua.in ꝑuatiua aũt negatiua).q.d.ꝙ ſi ꝑnm demr̃ationis demr̃atiue .i.affirmatiue eſt ꝑnm ꝓpõnis vl'is affirmatiua imediata. ĩ ꝑuatiua aũt demr̃atiõe ẽ h9 ꝑnm ꝓpõ negaua.qꝛ ḡ ſic ẽ (⁊ vl'is ꝓpõ affirmatiua eſt potior negatiua).i. q̃ negatiua (⁊ notior) notior qdẽ eſt affirmatiua (qꝛ negatiua nota ẽ ꝑ affirmatiuã.⁊ prior eſt affirmatiua) ſu. q̃ negatiua (ſicꝑus.n.eſt eẽ q̃ nõ eẽ. q̃re potius eſt ꝑnm demõſtratiue).i. affirmatiue demr̃ationis (q̃ negatiue digniorib9 aũt ꝑncipijs vtit̃ dignior).q.d.ꝙ q̄ vtit̃ digniorib9 ꝑncipijs eſt

C dignior.⁊ qꝛ h9 eſt affirmatiua.iõ ipſa dignior. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ vĩ hec rõ eſſe eadẽ cũ ꝑcedẽtibus.vꝫ. ꝙ negatiua eſt minus nota q̃ affirmatiua.qꝛ ꝓbat̃ ꝑ affirmatiuã.hoc ẽt dicebãt rões ſupiores. ¶ Dõm ꝙ iſta prioritas vel põt accipi ſm ordinẽ ſyllogiſticũ vel ſm apprehẽſionẽ intell's.vtroq; aũt mõ aũt affirmatiua ꝑcedit negatiuã ⁊ ẽ notior ipſa.nã ſemꝑ in nõ facere itelligit̃ facere.⁊ oĩno in negõne dictio.i.affirmatio.vt dĩ ĩ elẽchis. nõ.n.poſſumus itelligere obliquũ niſi ꝑ rectũ.nec negationẽ niſi ꝑ affirmationẽ.ẽ ḡ intẽtio ph'i ꝙ ſꝫ apꝑhẽſionẽ intell's nr̃i vl'is affirmatiua imediata q̄ eſt ꝑnm demr̃ationis affirmatiue ẽ ꝑor ⁊ notior q̃ ꝓpõ imediata negatiua q̄ eſt ꝑnm demr̃ationis negatiue.⁊ q̃tuꝫ ad hoc vadit hec rõ qnta. Rurſus ſi iſta nr̃a apꝑhẽſio explicet̃ ꝑ ſyll'm apparebit ꝙ negatiua ꝓbabit̃ ꝑ affirmatiuã.⁊ nõ eꝫ.ḡ affirmatiua ꝑor ⁊ notior.⁊ q̃tũ ad h vadit qḋ ſupius dicebatur.qũo aũt rões añdicte differãt manifeſtũ ẽ ꝑ iam

D dicta. ¶ Ulteri9 dubitaret forte aliqs qũo eẽ ſit prius q̃ nõ eẽ. ¶ Dõm ꝙ iuxta regulã ph'i datã i 9° metaphy.de actu ⁊ po*.poſſum9 ſil'r dicere de eẽ ⁊ de nõ eẽ.nã in eodẽ gñabili ⁊ corruptibili po* ꝑcedit actuꝫ.vt ꝑus fuit ſor.in po* q̃ eẽt in actu.ſimpl'r tñ act9 ꝑcedit pom nã cuꝫ po* nõ reducat̃ in actũ niſi ꝑ actũ ſi act9 nõ ꝑcederet ſimpl'r potẽtiã entia poſſent eẽ ſi nihil actu eẽt.qḋ ẽ abſurduꝫ dicẽ. ſic dicem9 de eẽ ⁊ de nõ eẽ.nã i eodẽ gñabili ⁊ corruptibili non eſſe precedit eſſe ſimpliciter tamen eſſe ꝑcedit non eſſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc principalior eſt: ſine enim demonſtratiua non eſt priuatiua.

¶ Inſuper antiquior eſt: nam abſq; affirmatiua negatiua eſſe non poteſt. Argu.

¶ Adducit ſextã ⁊ vltimã rõneꝫ.d.(Adhuc ꝑncipalior ẽ) ſu.affirmatiua q̃ negatiua.qḋ pꝫ.nã (ſine.n.demr̃atiua) .i.ſine affirmatiua (nõ ẽ ꝑuatiua) ſ; ecõuerſo põt eẽ. dꝑdet ḡ ꝑuatiua ab affirmatiua nõ ecõuerſo.eſt ḡ affirmatiua ꝑncipalior ⁊ ꝑ ꝯñs potior. ¶ Dubitaret forte aliqs. E

qꝛ vĩ q̃ hec rõ 6ª.ſit eadẽ cũ rõne 3ª.nã in rõne 3ª dicebat̃ ꝙ ſyll's ꝑuatiuus accipit ꝓpõnẽ affirmatiuã. ⁊ hic dĩ ꝙ nõ eſt ꝑuatiua ſine affirmatiua.idẽ ḡ dĩ hic ⁊ ibi. ¶ Dõꝫ ꝙ aliud ẽ eẽ efficacius ⁊ aliud ẽ eẽ ꝑncipalius.nã efficacius ẽ qḋ plus agit.ꝑncipalius aũt ẽ ſine quo aliud non agit.⁊ vtrũq; hꝫ ꝓpõ affirmatiua.nã plus agit q̃ negatiua: ⁊ ſine ea nihil facit negatiua.q̃re ſi aliquo mõ ſunt eadẽ verba in hac rõne ſexta ⁊ in 3ª.nõ tñ ſunt ꝑꝑ idẽ inducta.nã 3ª rõ initit̃ huic excellentie.qꝛ affirmatiua plus facit ⁊ ẽ efficacior ⁊ ei9 actio ad plura ſe extẽdit. hec aũt vltima rõ magis initit̃ huic excellẽtie ꝙ affirmatiua ẽ principalior.qꝛ ſine ea negatiua nihil põt facere.

Quod quideꝫ cathegorica priuatiua ſit dignior manifeſtũ eſt. ¶ Et ad impoſſibile ducente. T.c.

¶ Cum autẽ affirmatiua ꝑſtabilior ſit negatiua: patet rectam ẽt ea preſtabiliorem eſſe que ad id deducit quod fieri nequit. Argu.

¶ Poſtq̃ ph's probauit ꝙ dẽmõſtratio vl'is ſit potior particulari.⁊ ꝙ affirmatiua ſit potior negatiua. In p̃te iſta vt dicebat̃ declarat ꝙ oſtenſiua ſit potior ducente ad impoſſibile. Demõſtratio aũt oſtenſiua duplex eſt quedã affirmatiua quidaꝫ negatiua.ideo duo facit qꝛ ꝑmo oſtendit ꝙ demõſtratio oſtẽſiua negatiua ſit potior ducẽte ad impoſſibile. 2° ex hoc concludit ꝙ affirmatiua ſit potior ducẽte ad impoſſibile.nam ſi affirmatiua oſtẽſiua eſt potior negatiua oſtẽſiua.negatiua aũt oſtẽſiua ẽ potior ducente ad ipoſſibile.ꝯñs eſt ꝙ ⁊ ipſa affirmatiua ſit potior ducente ad ipoſſibile.ſcḋa ibi.circa finẽ lectionis.(Quare hac quidẽ.) Circa primũ tria facit.qꝛ ꝑmo ꝓponit qḋ intẽdit. 2° ꝑmittit quedã neceſſaria ad propoſitũ. 3° ex his q̄ dixerat concludit intẽtũ. 2ª ibi.(Oportet aũt ſcire.) tertia ibi.(Si igitur ex notioribus.) Dicit ḡ (ꝙ quideꝫ cathegorica priuatiua).i.demõſtratio oſtẽſiua ꝑuatiua (ſit dignior ducẽte ad impoſſibile manifeſtũ eſt) ſu.ex dicendis. ¶ Notandũ aũt quoſdã exponere ſic textum hũc vt F

h intẽdat ph's probare ꝙ demõſtratio affirmatiua oſtenſiua ſit dignior ducente ad impoſ'e vnde ſic exponũt l'ram ꝙ quidem demõſtratio cathegorica.i.affirmatiua ſit dignior ꝑuatiua.q.d.ꝙ cũ ſit ita ꝙ demõſtratio cathegorica.i.affirmatiua ſit dignior ꝑuatiua ex hoc manifeſtũ eſt ad impoſ'e ducẽte ſu.ꝙ ſit dignior affirmatiua.ſ; circa finem lectionis hoc idẽ dĩ.vnde vĩ eſſe q̄daꝫ inutilis receptio.ipſe ẽt textus ſequẽs magis cõſonat expõni prime.

¶ Notãdũ ẽt ꝙ l'ra quã exponit Auer.cõmẽ.plane oſtẽdit ꝙ hec l'ra.vꝫ.cathegorica ꝑuatiua dꝫ exponi pro oſtẽſiua ꝑuatiua.nã vbi nos hẽm9 cathegorica ꝑuatiua.l'ra quã exponit Auer.hꝫ ſyll's rectus negatiuus. cõſtat aũt ꝙ demr̃atio recta eſt demonſtratio oſtenſiua.ad impoſ'e autẽ non eſt demonſtratio recta.ſed curua ⁊ reflexa. naꝫ G

ſemper

ſemp i oi tali demſ̃ratione ex oppoſito ɔ̃nis ſit reflexio ad oſ̃ndēdū oppo^m alicui⁹ p̃miſſaꝝ. ꝙ ſi dicat ꝙ vſ̃a tr̃aſlatio hʒ cathegorica. ⁊ alia tr̃aſlatio hʒ affirmatiua: dicēdū ꝙ hoc fuit culpa tr̃aſlatoris. nā Phs demſ̃ratione demſ̃ratiuam aliqñ appellat cathegoricā ſiue affirmatiuā: aliqñ oſ̃ſiuā tr̃aſlator cū d̃beret tr̃aſferre oſ̃ſiua tr̃aſtulit cathe-

A gorica. ℭ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ ſit v̾a hec ɔ̃ña q̃ ponet circa finē lectionis. vel ſm quoſdā poſita ē nūc. vʒ. ꝙ ſi d̃mſ̃ratio affirmatiua ſit potior negatiua ꝙ ſit potior ducēte ad ipoſ̃e. ℭ Dōm ꝙ hec ɔ̃ña v̾a eſt dupl̃r p̃ qdeʒ qa ois demſ̃ratio ad impoſ̃e aliquo mō eſt demſ̃ratio negatiua vel ipſam ꝑponēdo vel ipſam ex datis ab aduerſario aſſumēdo. vt ſi vellē ꝓbare ꝙ nulluʒ. b. eſt. a. demſ̃ratione ducēte ad impoſ̃e vterer ꝑpōne negatiua ipſam ꝑponendo. ſi v̾o vellē ꝓbare p̱ talē demſ̃rationē ɔ̃riam ꝑpōnis aſſumpte. vʒ. oē. b. eſt. a. vterer ꝑpōne negatiua data ab aduerſario. vʒ. nullū. b. eſt. a. demſ̃ratio ergo ad ipoſ̃e nunq̃ʒ eſt imunis a negatione. ſi ergo demſ̃ratio affirmatiua eſt potior negatiua ⁊ ducēs ad impoſ̃e non eſt oino imunis a negatione: ɔ̃ñs eſt ꝙ affirmatiua ſit potior ſic ducente. 2° hoc idē pʒ ex dicēdis. ꝓbabit̃. n. in lectione p̃nti ꝙ demonſtratio oſ̃ſiua p̃uatiua ſit potior ducēte ad impoſ̃e. ſi ergo ex dictis affirmatiua eſt potior negatiua: ⁊ ex dicēdis negatiua eſt potior ducēte: ɔ̃ñs eſt ꝙ affirmatiua ſit potior ducēte. qꝛ qcqd eſt potius vel dignius digniori eſt dignius minus digno. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Opʒ aūt ſcire q̃ ſit d̾ria ipſaꝝ. Sit igit̃. a. i nullo. b. in. c. auteʒ omni. b. neceſſe eſt in nullo. c. eſſe. a. ſic igitur acceptis demonſtratiua priuatiua erit demonſtratio: qm̄. a. in. c. non erit.

Argir. ℭ Atq; p̃mo ſcire d̾riam ipſaꝝ opʒ. Igit̃. a. qdē nulli. b. cōpetat. b. v̾o cuilʒ iſit. c. Atq; hoc pacto negatiua recta ſit demſ̃ratio: q̃ qdē. a. ꝓceſſione recta nulli. c. cōpetere demſ̃ratur.

ℭ Premittit q̃dam nec̃ia ad ꝓpoſitū. Circa qđ duo facit. qꝛ p̱ facit qđ dc̄m eſt. 2° circa ea q̃ dixerat mouet quādam cauillationē ⁊ ſoluit ibi. (Non. n. ſi ɔ̃ringit.) Circa p̱^m 4^or facit ſm ꝙ 4^or nec̃io ad ꝓpoſitū p̃mittit. naʒ p̱ decl̃at quō habeat fieri demſ̃ratio oſ̃ſiua negatiua. 2° quō habeat fieri ducēs ad impoſ̃e. 3° dat d̾riam inter vtrāq; demſ̃rationē 4° ex d̾ria data oſ̃dit demſ̃rationem oſ̃ſiuam ꝓcedere ex prioribus ⁊ notioribus. 2° ibi. (Quod v̾o ad impoſ̃e.) 3° ibi. (Termini quidem igitur.) 4° ibi (Non autem prior.) Dicit ergo. (Oportet autem ſcire que ſit d̾ria ipſaꝝ). q. d. ꝙ primo ꝓpoſuit hanc veritatem ꝙ demſ̃ratio cathegorica. i. oſ̃ſiua p̃uatiua ſit dignior ducēte ad impoſſibile: qđ vt appareat opʒ ſcire que ſit d̾ria ipſa inter priuatiuā oſ̃ſiuam ⁊ ducētem ad impoſ̃e. ⁊ primo deſcribit qual̃r habeat fieri oſ̃ſiua priuatiua ducēs (ſit igitur. a. in nullo. b.) hec eſt maior nullū. b. eſt. a. (in. c. autem omni. b.) hec eſt minor. omne. c. eſt. b. (neceſſe eſt ergo in nullo. c. eſſe. a.) hec eſt concluſio. nullum. c. eſt. a. ⁊ ſubdit ꝙ (ſic quidē igitur acceptis) ſ. p̃miſſis (erit demōſtratio priuatiua ⁊ demonſtratiua). i. oſtēſiua (qm̄. a. in. c. non erit). q. d. ꝙ hoc modo ordinando ſyll̃m concludit̃ per demſ̃ronem oſ̃ſiuā negatiua. nullum. c. eſt. a. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Que v̾o eſt per impoſ̃e ſic ſe hʒ ſi opus ē demōſtrare ꝙ. a. in. b. non ſit accipiendum eſt affirmatiue. a. eſſe in. b. ⁊. b. in. c. quare accidit ⁊ a. in. c. eſſe. hoc aut ſit notum ⁊ certum ꝙ impoſſibile eſt ipſum eſſe.

Argir. ℭ Sed ea que ducit ad id qđ fieri negt: ſic ſeſe hʒ: nam ſi demſ̃randū eſt a nulli cōpetere. b. ſumendū eſt eʒ̄ cuilibet eidē ipm̄ cōpetere: at. b. etiā cuilʒ. c. Quare ſit vt. a. cuilʒ cōpetat. c. Sit autem notū atq; ɔceſſuʒ hoc minime fieri poſſe. Nō ergo fieri poteſt vt. a. cōpetat ipſi. b. qđ ſi. b. conceditur ipſi cōpetere. c. fieri profecto nequit: vt. a. competat ipſi. b.

ℭ Oſ̃dit quō hēat fieri demſ̃ratio ad impoſ̃e. d. (Que v̾o ad impoſ̃e ſic ſe hʒ vt ſi opus eſt demſ̃rare) ſ. ꝑ demſ̃rationem ad impoſ̃e (ꝙ. a. in. b. nō ſit accipiēdū in affirmatiuā a. in. b. eē) iſta erit maior. oē. b. eſt. a. (⁊. b. in. c.) iſta eſt minor. oē. b. eſt. c. (q̃re accidit. a. in. c. eē. hoc aūt ſit notum ⁊ certū ꝙ impoſ̃e eſt eē.) ſemp̱. n. d̃mſ̃ratio ad ipoſ̃e ɔcludit ɔ̃nē manifeſte falſaʒ ex ɔ̃ne manifeſte falſa ꝓbat̃ oppo^m p̃miſſe eē veꝝ. vtputa ſi magis eſt notū ꝙ albedo non ſit nigredo q̃ʒ ꝙ nō ſit color ɔgregatiu⁹ ſi vellet ꝓbare ꝙ albedo nō ſit color ɔgregatiu⁹ vel eʒ̄. i. ꝙ color ɔgregatiu⁹ nō ſit albedo q̃reret̃ ab aduerſario vtꝝ. b. ſit. a. vel non. i. color ɔgregatiu⁹ ſit albedo vel nō. qđ ſi ɔcederet hēret̃ intētū. ꝙ ſi negaret dicēt da oppo^m. accipiet̃ g̃ oppoſita. vʒ. color ɔgregatiu⁹ eſt albedo accipiet̃ g̃ alt⁹ termin⁹. c. i. nigredo ⁊ arguet̃ ſic oē. b. eſt. a. i. ois color ɔgregatiu⁹ ē albedo. oē. c. eſt. b. i. ois nigredo ē color ɔgregatiu⁹. g̃. oē. c. eſt. a. i. ois nigredo ē albedo. H aūt eſt ſl̃m ⁊ ipoſ̃e. g̃ ⁊ illđ ex q̃ ſeqtur. vʒ. ꝙ. b. ſit. a. i. color cōgregatiuus ſit albedo.

ℭ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ ſemp̱ ſyll̃s ad ipoſ̃e debeat hēre ɔ̃nē manifeſte falſaʒ. ℭ Dōm ꝙ ſic̄ nō ɔcedēti verū opʒ illud veꝝ decl̃are p̱ aliqd verius. ꝓpter qđ p̃miſſe debent eē veriores ɔ̃ne. ſic ſi aliqs ɔcedat falſum opʒ ꝙ impugnet̃ ducēdo ipm̄ ad aliqd falſius. ⁊ qꝛ in demſ̃ratione ad impoſ̃e ſemp̱ ex falſitate ɔ̃nis ꝓbat̃ eē falſitas in aliq̃ p̃miſſaꝝ: opʒ ſemp̱ in oi tali demſ̃ratione ꝙ ɔcl̃o falſior ſit quā p̃miſſa. ideo dicit̃ in textu. q̃ʒ. a. eē in. c. i. ꝙ ɔcluſum ſit notum ⁊ certū eē impoſ̃e. ℭ Deinde cum dicit. B

ℭ Termini qdē igit̃ ſil̃r ordinant̃. Differt aūt quo q̃lis ſit notior p̃uatiua ꝑpō. Utruʒ igit̃ ꝙ a. b. nō ieſt aut ꝙ. a. c. nō ieſt. Cuʒ igit̃ eſt ɔcl̃o notior qm̄ nō eſt. a. in. b. ꝙ eſt ad impoſ̃e ſit demōſtratio. Cū aūt in ſyll̃o ſit demſ̃ratiua eſt.

ℭ Termini igitur ordine ſimili diſponuntur: verum differentia conſiſtit in ꝑpoſitionum negatiuarum cognitione: vtra inquā iſtarum ſit notior. vtrum hec. a. nulli cōpetit. b. an iſta. a. nulli cōpetit. c. Cum igit̃ concluſio notior eſt: tum ea ſane ſit demōſtratio: qua deducitur in id qđ haud q̃ʒq̃ʒ fieri poteſt. Sed cū ea ꝑpō q̃ in rōcinatione ſumitur notior eſt: tum recta nimirum efficitur demonſtratio. Argir.

ℭ Dat d̾riam ⁊ conuenietiam inter vtrāq; demſ̃rationē. d. ꝙ (termini qdem igit̃ ſimil̃r ordinant̃) demſ̃ratio. n. oſ̃ſiua ⁊ ad impoſſibile in hoc conueniūt ꝙ vtrobiq; termini ordinātur ſimil̃r. i. ordinantur debite ſm modū ⁊ figuraʒ ſyllogiſticam. ⁊ ſubdit ꝙ (differt in quo q̃lis ſit notior priuatiua ꝑpō vtrum igit̃ que. a. b. non ineſt). i. vtꝝ maior negatur (aut nō eſt. a. in. c.). i. cōcl̃o. q. d. ꝙ in hoc differt ſyllogiſmus oſ̃ſiu⁹ a ſyll̃o ad impoſſibile. qꝛ in vno accipit̃ notior ꝙ. a. non ſit in. b. i. p̃miſſa. in alio accipit̃ ꝙ. a. non ſit in. c. i. concl̃o. ideo ait (cuʒ igit̃ concl̃o notior eſt qm̄ nō eſt ſit demōſtratio que eſt ad impoſſibile. cum aūt in ſyllogiſmo) ſup. ſit notior. i. cuʒ ſit notior p̃miſſa que eſt (in ſyl-

Argir. ¶ Preterea vſqꝫ ad hoc ꝓpter quid querim⁹ ⁊ tūc arbitramur ſcire: cum non eſt aliqd aliō q̄ꝫ hoc ob quod: aut fit quippiam: aut eſt. Sic enim ipſum extremū iam finis ac vltimuꝫ eſt. Veluti gratia cuius acceſſit: vt argentuꝫ accipiat: ⁊ hoc gratia cui⁹: vt reddat id quod mutuo cepit ac debet: ⁊ hoc itē gratia cuius: vt nō iniuriā faciat. Et ſic euntes cum nō eſt ob aliō vlterius: nec eſt aliud cuius gratia: tū ob idipſum vt finem acceſſiſſe: ⁊ eſſe: ac fieri dicimus. Et tuꝫ maxime ſcire pp quid acceſſit putam⁹. Quod ſi cunctis in cauſis res ſeſe habet ſimiliter: ⁊ cū pp quid queritur. In his aūt que ſic ſunt cauſe vt haruꝫ grā cetera ſint ⁊ fiant: hoc ſcimus maxime pacto: ⁊ in ceteris tum maxime ſcimus: cum non vlterius: hoc ē q² aliō ē.

¶ Adducit ſcbāꝫ rōnē. Circa qō duo facit. q² p̄ıº ponit vim rōnis ſiue vim medij. 2º qō dixerat adaptat ad ꝓpoſitum ibi. (Cū ḡ cognoſcamus) Dicit ergo ꝙ (Amplius vſqꝫ ad h̄ querim⁹ pp qd) donec ſu. nō ſit vlteri⁹ aſſignare cāꝫ nec ſit vlterius pp qd inquirere. iō ſubdit ꝙ (⁊ tūc opinamur ſcire cum non ſit aliqd aliud q̄ꝫ hoc.) ſ. cuꝫ nō ſit aſſignare aliquā vlteriorē cām q̄ꝫ hec q̄ eſt aſſignata (aut ꝙ fiat aut ꝙ ſit). i. taꝫ in fieri q̄ꝫ in eē ſiue tam in cāis fiendi q̄ꝫ in cāis eſſendi. ⁊ ſubdit ꝙ (finis ⁊ vltimus termin⁹ ſic eſt). ſ. qn̄ deuētū ē ad illā cāꝫ ꝙ nō ꝯtingit vlteri⁹ querere. Ubi. n. eſt finis ibi ē vltim⁹ termin⁹. qō pꝫ i cauſis finalibus: q² ſemꝑ querim⁹ donec ſciam⁹ vltimū fineꝫ quod declarat per exemplū (vt) ſi queratur ō aliquo (cuius cā venit) dicetur (vt accipiat argentū. hoc aūt) ſi q̄raꝛ vlterius dicerꝛ ꝙ iō eſt (q̄tenus reddat cui ōbuit. hoc aūt) ſi q̄raꝛ vlterius q̄re. ſ. vult reddere debitū diceꝛ ꝙ iō eſt (vt nō iniuſte agat ⁊ ſic ꝓcedētes cū nō erit ampli⁹) dicere (ꝓpter aliud. nec) ſu. ꝙ venerit (alteri⁹ cā). i. cū deuētum fuerit ad vltimū intentū ſiue ad vltimū finem (dicimus ipſū venire ꝓpter hoc ſicut finē ⁊ eē ⁊ fieri) tam. n. in eē q̄ꝫ in fieri q̄rimus ſemꝑ vltimaꝫ cām. ſicut. n. q̄rim⁹ ⁊ de cauſis eēndi. ſic ⁊ de cauſis fiēdi ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ tūc cognoſcim⁹ magis pp quid venit) ⁊ ait ꝙ (ſi igiꝛ ſiliꝛ ſe habeat in alijs cauſis) q. d. ꝙ ſi ſe hꝫ ſiliꝛ in alijs generibus cāꝝ (in quibus) ꝯtingit q̄rere (pp qd) ſicut in cauſis finalib⁹ ſupplendū eſt ꝙ ⁊ i alijs generib⁹ cāꝝ oꝫ querere vltimā cām. ⁊ ait ꝙ (in his aūt q̄cūqꝫ ſic cāe ſunt ſicut eſt cuius cauſa). i. in cauſis finalibus (maxime ſic ſcim⁹) qn̄. ſ. deuentū eſt ad vltimū finē (⁊ in alijs) ſu. generibus cāꝝ (tūc igiꝛ maxie ſcimus cū nō āpli⁹ ſit h̄ qm̄ aliō). i. cū nō amplius ſit aſſignare aliā vlteriorē cām. tota ḡ vis toti⁹ dicti i hoc cōſiſtit ꝙ in oib⁹ generib⁹ cāꝝ tam ín finalib⁹ q̄ꝫ in alijs ꝯtrā in cāis eēndi q̄ꝫ fiēdi tūc maxime ſcim⁹ cuꝫ deuentuꝫ eſt ad vltimā cāꝫ nō eſt q̄rere qm̄ aliud vt cum nō eſt aſſignare aliaꝫ vlteriorem cāꝫ. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cū igiꝛ cognoſcimus quidem ꝙ q̄tuor qui ſunt extra equales ſunt qm̄ eq̄tibiaruꝫ adhuc deeſt ꝓpter quid q² triāgulus. ⁊ hoc q² eſt figura rectilineis. ſi autē hoc non amplius pp quid aliud. tunc maxime ſcimus ⁊ vniuerſale tunc vniuerſalis vtiqꝫ potior eſt.

Argir. ¶ Percepto hoc igitur angulos externos q̄tuor rectis eq̄lis habere: quia duorum eſt eq̄liū laterū reſtat q̄rere: pp quid hoc eos angulos hꝫ. Atqꝫ cognito quia triangulus eſt. Reſtat itē querere: pp qd hoc eos triangulos hꝫ qō ſi percipiamus q² eſt figura que rectis ex lineis cōſtat: cui quidem non ꝑpea quod aliud quippiaꝫ eſt: anguli competūt dicti: tum profecto maxime ſcimus ac etiaꝫ tū vniuerſaliter ſcimus: demonſtratio igitur vniuerſalis preſtabilior eſt longe particulari.

¶ Poſita vi ratiōis ⁊ poſita vi medij qō dixerat adaptat ad ꝓpoſitū. d. (Cum igiꝛ qdem cognoſcamus ꝙ anguli qui ſunt extra ſunt equales quatuor) ſu. rectis (qm̄ equitibiarū). q. d. ꝙ cū hanc paſſionē. vꝫ ꝙ anguli extrinſeci ſunt equales quatuor rectis ꝓbamus de equitibiaꝝ. i. de equicruri (adhuc deeſt) q̄rere (pp qd) nā eq̄cruris nō q² equicruris: ſed q² aliud vt (q² triangulus) habꝫ hāc paſſionem: ⁊ triangulus non q² triangulus. ſed q² figura rectilinea hꝫ hāc paſſionē. figura aūt recti linea non habet eam ꝓpter aliud. iō ait ꝙ ſi hanc paſſionem aſſignamus (qm̄ equitibiaꝝ adhuc deſt) q̄rere (pp qd: vt q² triāgulus ⁊ hoc) ſcꝫ triāgulus habꝫ hāc paſſioneꝫ (q² ē figura recta lineis) vl' (rectilinea') vel (rectilinea:) vt hꝫ alia lr̄a (ſi autē h̄ nō) ē aſſignaꝛ (amplí⁹ pp qd aliud). i. ſi hec paſſio nō ꝯpetit rectilinee ꝑ aliō (tūc maxie ſcim⁹. ⁊) tūc autem eſt (vniuerſale) ſubīn. ⁊ q² ſic eſt (vniūſalis vtiqꝫ) demōſtratio (potior ē) ſu. q̄ꝫ ꝑticularis. ¶ Notādum autē rōneꝫ hāc in hoc cōſiſtē ꝙ maxime ſci

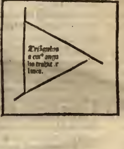

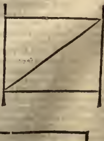

quadrangulus rectāgulus a cui⁹ angulis trahitur linea.

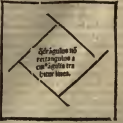

mus cū deuētū ē ad vltiͣ in oi gñe cāetū īneē q̄ꝫ i fieri. ⁊ quia ſubm eſt in aliq̄ gñe cāe reſpectu paſſionis. tūc ergo maxie ſciemus qñ deuētuꝫ erit ad vltimuꝫ ſbm. ⁊ qꝛ q̄ꝫdiu eſt demōſtratio pticularis nō demrāt paſſio de vltimo ſubo. qꝛ tūc demōſtratur de vltimo ſubo qñ eſt vl'e. i. ꝓie ſbiectum. ⁊ qꝛ qñ eſt vl'e ſubꝫ. tūc eſt vlis demſtratio. ꝯñs eſt ꝙ vlis demōſtratio ſit multo potior ⁊ magis faciat ſcire q̄ꝫ particularis.

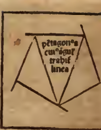

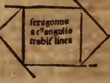

A ¶ Nōn' ē ꝙ hīe āgulos extriſecos eq̄les duob⁹ rectiſ ē ꝓpriū triāguli ⁊ nullius alterius figure. ſꝫ ꝙ āguli extriſeci valeāt 4ͦʳ rectos cōpetit triāgulo ⁊ oi figure rectilinee. q̄cūq̄ꝫ. n. anguloꝝ ſiat fig⁹ rectilinea totū aug⁹ ē ad iterius. q̄ꝫ āt ad valorē nihil augmētant āguli exteriores triāguli q̄ꝫ q̄drāguli q̄ꝫ pētagoni q̄ꝫ ſi hīet mille āgulos qd̄ totū patere pōt ex. 32. ꝓpōne pmi euclidis dicētis ꝙ totū augmētū recipiᷓ i angulis iterioꝛib⁹. ⁊ q̄ꝫ nō augmētant exteriores q̄ꝫtū ad valorē. nā bñ augmētant q̄ꝫ ad numerū plures. n. angulos exteriores hꝫ q̄drāgulus q̄ꝫ triāgulus. ⁊ pētagonus q̄ꝫ q̄drāgulus. ſꝫ illi anguli lꝫ ſint pl'es ſunt ſtrictiores ita ꝙ nō plus valēt. figura enim rectilinea q̄ꝫto ē pluriū anguloꝝ tāto āguli iterioꝛes ſūt ampliores ⁊ exterioꝛes ſtrictiores. ⁊ qꝛ i figura rectilinea quāto pluriū eſt anguloꝝ tāto hꝫ ſtrictiores angulos. iō pp pluralitatē anguloꝝ nihil lucraᷓ q̄ꝫtū ad valorē eoꝝ. ⁊ ēt nihil pdit. ſemꝑ. n. anguli extriſeci cuiuſlibꝫ figure rectilinee quotcūq̄ꝫ anguloꝝ ſit figura illa valent quatuoꝛ rectos. ergo hec paſſio habere angulos extrinſecos valentes quatuoꝛ non cōpetit equitibiarū ſm ſe ſed per aliquid ſuperius vt per triāgulum. nec triangulo competit ſm ſe ſꝫ per aliquid ſuperius vt per figurā rectilineam. figure autē rectilinee competit nō per aliud ſed ſm ſe. hāc igitur paſſionem maxime cōtingit ſcire de figura rectilinea. que eſt vl'e ſubiectū. ⁊ qꝛ cum hec paſſio demonſtratur de equitibiarū eſt demonſtratio particularis. ⁊ cum demōſtratur de triāgulo eſt etiā particularis. cū autē demonſtratur de rectilinea figura tūc ē vniuerſalis. qꝛ hāc paſſionē maxime contingit ſcire de figura rectilinea. ꝯſequens eſt ꝙ demōſtratio vniuerſalis qꝛ accipit vl'e ſubiectum maxime facit ſcire. ꝓpter qd̄ ē multo potior q̄ꝫ particularis.

B ¶ Dubitaret forte aliqs. qꝛ videtur hoc falſuꝫ ꝙ figure rectilinee non cōpetit hec paſſio per aliqd aliud. nam ſi nō competeret ei per aliud non poſſet demōſtrari de ipſa. demōſtratur autem ex eo ꝙ omnis figura rectilinea eſt reſolubilis in tot angulos quot angulos hꝫ demptis duobus. q̄libet enim figura rectilinea eſt tot triāguli quot angulos hꝫ demptis duobus. ſi ergo remoueanᷓ duo anguli a triangulo remanet vnus angulus. quilibet enim triāgulus eſt vnus triangulus. ſi ꝟo remoueantur duo anguli a quadrāgulo remanent duo anguli. quilibꝫ enim quadrangulus eſt duo triāguli. ſic ſi remoueantur duo anguli a penthagono remanēt tres anguli. quilibet enīꝫ pēthagonus eſt tres triāguli. ſi ergo demōſtrabitur hec paſſio. quecūq̄ꝫ figura reſolubilis eſt in tot triangulos quot angulos hꝫ dēptis duobus habet angulos extrinſecos valētes quatuoꝛ rectos. omnis figura rectilinea eſt huiuſmodi. ergo ⁊c̄.

C ¶ Dicēdū ꝙ non cōpetere ꝑ aliud eſt dupliciter. vel nō per aliud ſubiectū. vel nō per aliaꝫ cauſam. q̄ꝫdiu ergo paſſio demōſtratur de ſubo cui competit per aliud ſubm ē demōſtratio particularis. qñ autem deuētum eſt ad ſubiectū cui nō per aliud ſubm cōpetit. ſed per aliā cauſam illa eſt demonſtratio vlis. quādo autē deuētum eſt ad talem paſſionē ⁊ ad tale ſubiectū que non cōpetit ei per aliud ſubiectū nec per aliā cauſaꝫ eſt propoſitio imediata indemōſtrabilis. ⁊ eſt pncipium demōſtrationis ⁊ ſciētie. q̄ꝫto ergo minus eſt ibi de ꝑ aliud tanto plus facit ad ſcire. ideo propōnes imediate in quibus non eſt dare per aliud nec quātum ad ſubiectuꝫ nec q̄ꝫtum ad cauſam. ſꝫ ſtatim ratio claudiᷓ in ſubiecto maxime faciūt ad ſcire. lꝫ enim taliū propōnum non ſit ſciētia ſed intellectus. ipſe tamē maxime faciunt ad ſcire. qꝛ ſunt principium ſciētie. i hac ergo propōne aſſumpta tāquam vera ꝙ in propōnibus in quibus minus eſt de ꝑ aliud magis eſt de facere ſcire. ꝯſequēs eſt ꝙ demonſtrationes vniuerſales que demōſtrāt paſſioneꝫ de ſubiecto vbi minus eſt per aliud. qꝛ non cōpetit illa paſſio ꝑ aliud ſubiectum. ſed per aliam cauſam. multo magis faciat ad ſcire q̄ꝫ demonſtrationes particulares vbi plus eſt de per aliud. demonſtrant enim tales demonſtrationes paſſioneꝫ de ſubiecto que eſt per aliud ſubiectū. ⁊ ꝑ aliā cauſam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius quantocunq̄ꝫ demonſtratio magis ſecundum partes eſt in infinita cadit. vniuerſalis auteꝫ in ſimplex ⁊ finē. Eſt aūt ſm ꝙ ſunt infinita non ſcibilia: ſed ſecunduꝫ ꝙ ſunt finita ſcibilia ſunt. Scđm itaq̄ꝫ ꝙ vlia ſunt magis ſcibilia ſunt q̄ꝫ que ſunt ſm partem.

¶ Preterea demonſtratio quo particularis ē magis: eo magis ad ſimplex: ac ipſuꝫ vltimū pergit: at res quo ſunt infinite eo nequeūt ſciri. Quo ꝟo ſunt finite: eo ſub ſcientiaꝫ cadūt: quibus efficitur vt res quo ſunt vniuerſales: eo magis ſub ſcientiam cadant: q̄ꝫ hoc ſane quo ſunt particulares. Argir.

¶ Adducit tertiā rationem. Circa qd̄ duo facit. qꝛ ꝓ facit qd̄ dictum eſt. 2° remouet quandā cauillationeꝫ que fieri poſſet circa hmōi rōnem. ibi (Demōſtrabilis igiᷓ) Dicit ergo ꝙ (Amplius autem quantocunq̄ꝫ vtiq̄ꝫ magis eſt ſm partē in infinita cadit) aliq textus hñt. in infinita eadem. ſed lr̄a eſt corrupta vt pꝫ ex alia tranſlatione. demōſtratio ḡ q̄ꝫto magis eſt ſm particularia tanto magis cadit ſiue tāto magis vadit in infinita (vlis autē) vadit ſꝫ. vel cadit (in ſimplex ⁊ finē). i. in aliquid finitum ⁊ vnuꝫ. ⁊ ſubdit ꝙ (eſt aūt). i. ꝯtingit (ſm ꝙ ſunt infinita nō ſcibilia) eſſe ſꝫ. (ſm autē ꝙ ſunt finita ſcibilia ſunt) ⁊ qꝛ ſic ē ſm vtiq̄ꝫ ꝙ ſunt vniuerſalia ſunt magis ſcibilia q̄ꝫ q̄ ſunt ſm partē). i. q̄ꝫ particularia.

D ¶ Notādum aūt ꝙ infinitū ſm ꝙ huiuſmodi eſt ignotū. nam illud eſt notū apud intellm cuius fines cōſpicit. ⁊ ideo intell's in intelligēdo diffinit. diffinire. idē eſt enim qd̄ ē finire ⁊ terminare. vnde ⁊ ipſe

diffõ a pho in multis locis vocaṫ terminus. accipit eniȝ diffõ genus ⁊ dr̃iam q̄ ſunt q̄ſi termini nãe rei. nã inter ea q̄ſi iter fines quoſdã ⁊ inter quoſdã terminos tota nã rei claudiṫ. vt extra tales fines nõ inueniaṫ aliqd de nã rei. ſi ğ intell'ꝰ in intelligendo diffinit qđ caret fine ſubterfugit cognitionẽ intell'ꝰ. pp qđ q̄to aliqd eſt magis infinitum tãto eſt magis ignotũ. ⁊ q̄to magis finitũ tãto magis de ſe notũ. ⁊ qꝛ vlĩa ſunt pauciora ⁊ magis finita q̄ꝫ pticularia ire in pticularia ẽ ire in infinitũ. ire aũt in vlĩa eſt ire i aliqd finitũ ⁊ vnum q̄re demõſtratio vlĩs eſt potior pticulari ⁊ magis faciẽs ſcire. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtꝙ ſit alia cã q̄re particularia ſunt magis infinita ⁊ minꝰ ſcibilia niſi qꝛ ſunt plura numero. ¶ Dõm ꝙ mã magis dicit qd infinitũ. forma aũt magis qd finitum. vñ ⁊ mã nõ eſt cognoſcibilis niſi per analogiã ad formã: ſed ꝯſtat ꝙ forme q̄to vlĩores tanto magis abſtracte. ⁊ per ꝯñs tanto magis formales. pp qđ ſm quod huius ſunt magis finite. q̄to aũt pticulariores minus abſtracte. ⁊ p ꝯñs magis mãles ⁊ minus note apud intell'm. lꝫ eni forma vt in mã recipiṫ q̄to vlĩor tanto mãlior. tñ vt cõſideraṫ abſtracta quãto vlĩor tanto formalior. qꝛ vniuerſaliora formaliora ſunt finitiora. ⁊ per ꝯñs magis ſcibilia. dẽmõſtratio ğ vlĩs magis facit ſcire. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Demonſtrabilia ergo magis ſunt vniuerſalia. De demonſtrabilibus autẽ magis eſt demonſtratio. ſimiliter enim magis ad aliquid ſunt. dignior ergo vniuerſalis eſt quoniaꝫ quidem ⁊ magis eſt demonſtratio.

Argir. ¶ Alia igitur ſunt demõſtrabilia magis: at eorũ magis eſt demonſtratio: q̄ ſunt demr̃abilia magis: naꝫ ea q̄ referũtur ſimul ſunt talia magis: vniuerſalis igitur demonſtratio preſtabilior eſt longe particulari: cum ſit ⁊ magis: vt probatum eſt demonſtratio.

¶ Remouet quãdã cauillationẽ. poſſet qs forte dicere ꝙ nõ ſeqtur ꝙ ſi vlĩa ſunt magis demr̃abilia ⁊ magis ſcibilia ꝙ demr̃atio vlĩs magis facit ſcire. iõ pbat ꝙ hoc ſeqtur. nã lꝫ dr̃ relatiue. demr̃atio dr̃ relatiue ad demr̃abile. ⁊ ſcia ad ſcibile. illa ğ q̄ ſunt magis demr̃abilia ⁊ magis ſcibilia eoꝝ erit potior demr̃atio ⁊ potior ſcia iõ ait ꝙ (demonſtrabilia igiṫ ſunt magis vlĩa. de demõſtrabilibus aũt magis erit demr̃atio) ſu. magis. ⁊ ſubdit ꝙ (ad aliqd. n. ſilr̃ magis). i. ea q̄ ſunt ad aliqd ſiĥ mõ ſe hñt ad magis. ita ꝙ ſi vnũ ẽ magis ⁊ aliud q̄ ğ ſunt magis demõſtrabilia illoꝝ ẽ magis demr̃atio ⁊ que magis ſcibilia illoꝝ potior ſcia. iõ ait. qꝛ ſic ẽ (dignior ẽ ğ) dñr̃atio (vlĩs) q̄ꝫ pticularis (qm̃ ipſa eſt magis demõſtratio) q̄ꝫ pticularis. qꝛ. ſ. de magis demr̃abilibꝰ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſi magis proponẽda ſcđm quam hoc ⁊ aliud q̄ꝫ ſecundum hoc ſolũ cognoſcit. Uniuerſale autem habens cognoſcit particulare. hoc autem vniuerſale non ſciuit. ⁊ ſic magis preponenda erit vniuerſalis.

Argir. ¶ Preterea ſi ea demõſtratio magis ẽ expetẽda: per quã hoc ⁊ aliud ſcitur: q̄ꝫ ea p quã hoc ſolũ percipiṫ: iſꝙ qui hꝫ vl'e ſcit ⁊ particulare: ⁊ non ecõtra: pꝫ vlem demonſtrationẽ expetẽdam eſſe magis: ⁊ pſtabiliorẽ hoc quoꝙ pacto: q̄ꝫ demonſtrationem particularem.

¶ Adducit 4ᵃᵐ rõnem dicẽs (Amplius ſi magis pponenda) eſt ſu. demr̃atio illa (ſꝫ quã) cognouit (h ⁊ aliud). i. vl'e ⁊ pticulare (quã ſm quã cognouit ſolũ h). i. ſolũ pticulare (vl'e aũt hñs cognouit ⁊ pticulare. hoc ãt). ſ. hñs . i. cognoſcẽs pticulare (nõ ſciuit vl'e) q̄re (⁊ ſic). i. ppter rõnem iſtã quartã vtiꝙ (magis erit pponẽda) . i. magis erit appreciãda ſu. demr̃atio (vlĩs) q̄ꝫ pticularis. ¶ Notandũ aũt ꝙ ſciẽs oẽm mulã eſſe ſterilẽ ſcit aliquo modo hãc mulã ſterilẽ. ſi aũt neſciat h eſt qꝛ non ꝯtractat. non ꝯſiderat. nõ inducit h particulare i ſuum vl'e. valde ergo modicũ deficit ei ſcia particularis ſi habeat ſciam de vlĩ. qꝛ qñ modicũ deẽ intell'ꝰ accipit. q̄ſi nihil deeẽ. vt dr̃ in. 2. phy. iõ ſciẽs vl'e dr̃ ſcire hoc ⁊ aliud iõ dr̃ ſcire ẽt pticulare. ſed ſciẽs particulare minus eſt remotus a ſcia vlĩs. ſciens eniȝ hãc mulã eẽ ſterilẽ multũ eſt lõginquus vt ſciat oẽm mulã. qꝛ ſi hec ẽ mula ẽ ſterilis. poſſet ꝯtingere h ex aliq̄ pticulari cã. ſicut ꝙ aliq̄ mulier ẽ ſterilis ex aliq̄ pticulari cã. nõ tñ ois mulier ẽ ſterilis: q̄ꝫtũcũꝙ ğ velit ꝯſiderare hñs ſciam de pticulari lꝫ p h poſſit deuenire ad ſciaȝ vlĩs. multũ ẽ tñ adhuc lõginquus a tali ſcia pp qđ merito ſciẽs pticulare dr̃ vl'e neſcire. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Amplius aũt ⁊ ſic. vniuerſale. n. magis demõſtrare eſt qđ eſt per medium demonſtrare cũ propinquius ſit mediuȝ principio. prime aũt imediatum eſt. hoc aũt eſt principiũ. ſi igiṫ que ex principio eſt ea que non eſt ex principio magis eſt ex principio ea q̄ minus ẽ certior demõſtratio. Eſt autem huiuſmodi vniuerſalis magis dignior itaꝙ vniuerſalis magis erit.

¶ Inſuper vlr̃ magis dẽmõſtrare nil aliud eſt q̄ꝫ per id oſtẽdere mediũ: quod principio propinquius eſt. Propinquiſſimũ autẽ id eſt qđ vacat medio: atꝙ hoc eſt principium. Si igiṫ demõſtratio q̄ cõficitur ex pncipio: vel ex magis principio: exactior eſt ea que nõ ex principio: vel ex minus principio pficiſcitur. atꝙ talis eſt ea que magis vniuerſalis eſt demõſtratio. Uniuerſalis profecto demõſtratio pſtabilior eſt demonſtratione particulari. Argir.

¶ Adducit rõnẽ 5ᵃᵐ. Circa qđ tria facit. qꝛ p̊ facẽ qđ dictũ eſt. 2° qđ dixerat exponit in termis. 3° q̄ſi p modũ epilogi narrat q̄l'r ſe hẽant rõnes facte dicẽs q̄ſdã ex eis logicas eſſe. 2ᵒ ibi (Ut ſi opꝫ) 3ᵒ ibi (Sed eoꝝ) Dicit ğ (Amplius aũt ⁊ ſic). i. p iſtã rõnẽ q̄ntã (vl'e aũt eſt magis demr̃are) ſu. q̄ꝫ particulare. qꝛ (qđ ẽ demr̃are p mediũ cũ ſit ppiuſ) . i. propinquus (pnͦ) ſpẽ magis demõſtrare (prime autẽ) ſu. pncipio (imediatũ eſt. hoc aũt) . ſ. imediatũ (pncipiuȝ eſt. ſi ergo) demr̃atio (q̄ eſt ex pnͦ eſt) ſu. potior (ea q̄ nõ eſt ex pnͦ) ꝯñs eſt ꝙ demonſtratio q̄ (magis eſt ex pnͦ ſit certior ea q̄ eſt minus. hꝰ autẽ eſt vlĩs) qꝛ vlĩs eſt magis ex pnͦ ⁊ propinquior pnͦ q̄ꝫ pticularis (dignior itaꝙ erit vlĩs) q̄ꝫ particularis. ¶ Dubitaret forte aliqs qꝛ dixit ꝙ proxime autẽ pnͦ imediatũ eſt. ⁊ poſtea dixit ꝙ hoc. ſ. immediatum eſt pnᵐ. ſi ergo imediatũ eſt pnᵐ non eſt proxime pncipio. ¶ Dõm ꝙ vt ſupra diximus imẽdiatũ idem eſt qđ nõ per aliud. ⁊ idẽ imediatũ eſt indemõſtrabile. ſic ergo duplex eſt nõ p aliud. ita duplex erit imediatũ ⁊ duplex erit indemr̃abile. dr̃. n. nõ p aliud vt diximus vel qꝛ nõ eſt p aliud ſbm. vel qꝛ nõ eſt p aliã cãm. Sic ẽt duplex eſt imediatũ vel ſm ſbm vel ſm cãm. ⁊ duplex eſt idemõſtrabile. vel qꝛ nõ eſt demr̃abile p aliud ſubiectũ. vel qꝛ ſi eſt demr̃abile p aliam cãm. ꝙ ergo triãgulus hꝫ tres eſt imediata

imediata ppõ ⁊ nõ imediata. ⁊ ē demrabilis ⁊ nõ dmra/bilis. ⁊ ē pn̄ᵐ ⁊ ꝓxima pn̄ᵒ. imediata ē.n. ⁊ indemrabilis ꝑ ſubm. q.n. triãgulus hʒ tres nõ põt dmrari ꝑ aliõ ſbʒ. ē.n. triãgulus imediatũ ſubm talis paſſionis. põt tñ dmõſtrari ꝑ aliaʒ cãm. ⁊ hoc mõ ē ꝓpõ imediata. talis ḡ ꝓpõ ꝙ triãgulus hʒ tres ē pn̄ᵐ in demõſtratione pticulari. vbi demrat ꝑ aliud ſbm ⁊ non eſt pn̄ᵐ. ſʒ ē ꝓxima pn̄ᵒ. i. eſt ꝓxima cãe. qꝛ hʒ ī ſe ꝑciſam cãm ꝑ quã dmraꝛ demõſtratione vl̄i talis paſſio de tali ſubo. nõ eſt ḡ inconueniẽs ꝙ aliq̄ ꝓpõ diuerſis reſpectibus ſit mediata. ⁊ imediata ſit pn̄ᵐ ⁊ proxima pn̄ᵒ. Uel poſſumus dicere ꝙ qd̄libet eſt potiſſime ꝓximuʒ ſibiipſi. vl̄e ergo ſubm qꝛ eſt imediatũ ⁊ hʒ rõnē pncipij potiſſime eſt ꝓximũ pn̄ᵒ. qꝛ ē proximũ ſibiipſi. pma tñ via melior eſt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ſi opʒ demonſtrare. a. de. d. media ſint ī quibus eſt. b. c. magis autem ſurſum ſit. b. q̄/re ſi per. b. vniuerſale magis eſt.

Argir. ¶ Ueluti ſi demonſtrare oporteat. a. cõpetere d. mediaq̧ ſint. b. atq̧. c. ⁊. b. ſit ſuperius ipo c. Ea ſane demõſtratio q̄ per. b. mediũ cõficiꝛ: magis erit vl̄is: q̄ȝ ea q̄ ꝑ mediũ. c. extruetur.

¶ Qđ dixerat exponit ī tertia. d. (Ut ſi opʒ demrare. a. de d.) .i. hr̄e tres de eq̄tibiarũ vel paſſionē aliã de ſubo aliq̄ pticulari (media aūt ſint) duo (ī qbꝰ ē. b. c.) .i. hr̄e anguluʒ extriſecũ. ⁊ triãgulus (magis aūt ſurſuʒ ſit. b.) .i. mediuʒ iſtud qđ ſigr̄ ꝑ. b. vʒ. hr̄e angulũ extriſecũ ſit mediũ magis ſurſum (q̄re ſi vl̄e magis ē ꝑ. b.) .i. magis eſt ꝑ media

A ſurſum. ꝯñs ſu. ē ꝙ magis facit ſcire. ¶ Notãdũ autē ꝙ a. i. hr̄e tres mõſtraꝛ d. d. i. de eq̄tibiaꝝ ꝑ mediũ. c. i. ꝑ triãgulũ. Rurſus idē. a. monſtraꝛ de. c. i. de triãgulo ꝑ mediũ b. i. ꝑ hr̄e angulũ extrinſecũ. mediũ ḡ. b. l. hr̄e anguluʒ extrinſecũ vel eſt pn̄ᵐ vel ē magis ꝓpinquũ pn̄ᵒ cũ ſit magis ſurſum. ⁊ ꝑ tale mediuʒ demraꝛ demrãtio vl̄is ꝯñs eſt ꝙ

B ipſa eſt potior. ¶ Nõn̄ᵐ ēt ꝙ ſi ſic diſponerētur termini. vʒ. a. b. c. d. i. habere tres habere angulũ triãgulus ⁊ eq̄tibiarum inter. a. ⁊. d. l. inter habere tres ⁊ eq̄tibiaꝝ ſunt media. b. ⁊. c. l. hr̄e angulũ ⁊ triãgulus. ꝑ vtrũq̧. n. poſſet ꝓbari hr̄e tres de eq̄tibiarũ. ⁊ qꝛ hʒ angulũ. ⁊ qꝛ ē triãgulus. ſʒ iter. a. ⁊. c. l. iter hr̄e tres ⁊ triãgulũ ē mediũ. b. i. hr̄e angulũ. b. ḡ. l. hr̄e ãgulũ ē mediũ magis ſurſuʒ q̄ȝ. c. i. q̄ȝ triãgulꝰ qꝛ imediatiꝰ ſe hʒ ad. a. ⁊ ad paſſionē d triãgulo ḡ ꝓbaꝛ hr̄e tres ꝑ mediũ magis ſurſũ. i. magis imediate ſe tenēs ad paſſionē. ꝓp qđ talis paſſio q̄ ē vl̄is put hr̄e tres ꝓbaꝛ de triãgulo ꝑ hr̄e ãgulũ ē potior. qꝛ ē ꝑ mediũ. magis ſurſuʒ q̄ȝ put ꝓbaꝛ hꝰ paſſio de eq̄tibiaꝝ ꝑ triãgulũ. ꝙ ſi dicaꝛ ꝙ de eq̄tibiaꝝ põt ꝓbari hꝰ paſſio ꝑ hr̄e angulũ dicemꝰ ꝙ eq̄tibiaꝝ nõ hʒ ãgulũ niſi qꝛ eſt triãgulus. triãgulus ḡ erit magis mediũ ꝯueniēs ad h̄ ꝓbãdũ. appellaꝛ ḡ h̄ mediũ magis ſurſuʒ qđ ē ꝓpinquus paſſioni q̄ ē maior extremitas ⁊ pmꝰ terminꝰ. ¶ Deide cũ dicit.

¶ Sed eorũ que dicta ſunt q̄dã logica ſunt.

Argir. ¶ At. n. haꝝ rõnũ nõnulle differēdi ſhēũt modũ

¶ Per modũ cuiuſdã correlarij iſert ꝙ (eorũ q̄ dicta ſunt q̄dam ſunt logica). q. d. ꝙ rõnũ factaꝝ q̄daʒ ſunt logice.

C ¶ Nõn̄ᵐ aūt ꝙ tertia ⁊ q̄rta rõ ſunt multũ per cõia. vʒ. ꝙ vl̄is magis faciat ſcire. qꝛ magis tēdit in ſimplex ⁊ vnuʒ vel ꝙ magis faciat ſcire. qꝛ ſcito vl̄i ſciꝛ h̄ ⁊ aliud. l. ſcitur vl̄e ⁊ particulare. tales aūt rõnes vocaꝛ logicas. qꝛ ſunt per quedã cõia. pma aūt qꝛ vl̄e eſt magis per cãm. ⁊ ſcđa qꝛ demrãtio vl̄is eſt magis per cauſaʒ vltimã ⁊ q̄nta. vʒ. ꝙ demrãtio vl̄is eſt magis propinqua principio ſunt rõnes magis proprie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Maxime aūt manifeſtum eſt ꝙ vniuerſalis magis ꝓpria ſit q̄ȝ propõnē hãc q̄dē habētes priorē ſcimus quodãmodo ⁊ poſterioreʒ potentia vt ſi aliq̄s cognouit qꝛ oīs triãgulus hʒ tres angulos eq̄les duobus rectis ſcinit quodãmõ ⁊ ꝙ equitibiarũ ꝙ duobꝰ rectis potētia ſit. Et ſi non cognouit ꝙ triangulus ſit hãc autem habēs propoſitionem vniuerſaleʒ nullo modo cognouit neq̧ potentia neq̧ actu.

¶ Maxime aūt inde pʒ vl̄em magis preſtabilem eſſe. Nã eã propõnem priore habemus: poſteriorē quoq̧ tñ quodãmõ ſcimus: potentiaq̧ habemus: veluti ſi quiſpiã oēm triangulum ſcit duobus rectis equales habere: eum quoq̧ qui duoꝝ eſt equaliũ laterũ ſcit quodãmodo potētiaq̧ duobus rectis equales habere: ⁊ ſi neſcit ipm triãgulũ eē: ſʒ q ꝓpõnē hanc hʒ: is vl̄eʒ nullo ſcit mõ nʒ potētia neq̧ actu. Argir.

¶ Adducit ſextã rõnem dicēs. (Magis aūt manifeſtũ ē) vel (Maxime aūt manifeſtũ ē ꝙ vl̄is magis ſit propria) vel vt hʒ alia trãſlatio (ſit pncipalior q̄ȝ hñtes q̄dē hanc priorē ꝓpõnē) .i. hñtes q̄dē vl̄em q̄ eſt ꝑor de numero ꝓpoſitionũ (ſcimus q̄dē quodãmõ poſteriorē) .i. pticularem ⁊ hñs potētiã ad ſciēdũ pticularē (vt ſi aliq̄s cognouit q̄m oīs triangulus hʒ tres angulos eq̄les duobus rectis quodãmodo ⁊ potētia ſciuit ꝙ eq̄tibiarũ ſit equalis duobus rectis) .i. ſit hñs angulos equales duobus rectis (⁊ ſi nõ cognouit ꝙ triãgulus hñs ꝓpõnem hãc) .l. particulareʒ ꝙ q̄tibiaꝝ (nullo mõ cognouit vl̄e nec potētia nec actu). q. d. q̄ȝ iſta rõ eſt multũ ꝓpria ⁊ multũ pncipalis. ꝙ vl̄is demrãtio ſit potior pticulari. qꝛ ſciēs vl̄e ex h̄ ipſo ſcit quodãmodo pticulare. ſʒ ex eo ꝙ quis ſcit particulare nullo mõ ex hoc dr̄ ſcire vl̄e nec potētia nec actu. ergo demõſtratio vl̄is ē potior. ¶ Dubitaret forte aliq̄s D qꝛ videtur ꝙ hec rõ ſexta ſit eadē cuʒ 4ᵃ rõne. ſic. n. arguebat rõ 4ᵃ ꝙ potior eſt demrãtio ꝑ quã ſciꝛ hoc ⁊ aliud q̄ȝ per quã ſcitur hoc ſoluʒ. ⁊ ex hoc arguebaꝛ ꝙ demrãtio vl̄is eſſet potior. qꝛ per eã ſciꝛ hoc ⁊ aliud. i. ſciꝛ vl̄e ⁊ particulare: ſed ꝑ particularē demonſtrationē ſcitur hoc ſolum. i. pticulare tñ. h̄ ideʒ vt vr̄ arguit iſta rõ. ꝓp qđ duo inconueniētia vt vr̄ ſequūtur. pᵒ qꝛ iſta rõ vr̄ eſſe eadē cuʒ illa. 2ᵒ qꝛ illa rõ dicebaꝛ eē logica. ⁊ tñ iſta q̄ videꝛ eē eadē cũ illa dr̄ eē maxime propria. Uel vt hʒ alia lr̄a dr̄ eē maxime pncipalis. ¶ Dõm ꝙ vl̄e ſubm de quo ꝯcludit paſ- E ſionē vl̄is demonſtratio duas ꝓrogatiuas hʒ reſpectu pticularis ſubiecti. i. pro q̄ ꝯcludit paſſionē pticularis demõſtratio. vt oīs triãgulus de quo ꝯcludit hr̄e tres dmõſtratio vl̄is q̄ȝtuʒ ad pn̄s ſpectat duas ꝓrogatiuas hʒ reſpectu oīs eq̄tibiaꝝ de quo ꝯcludit hꝰ paſſioneʒ demonſtratio pticularis. vna aūt iſtaꝝ ꝓrogatiuarũ ſumiꝛ ex pte ſigni vl̄is ⁊ ex pte termini cõis. nã in termino cõi cõiũcto ſigno vl̄i ꝑ locũ a toto in q̄ȝtitate includiꝛ terminus minꝰ cõis ꝯiunctꝰ ſigno vl̄i. vt ī oī aīali includiꝛ oīs hõ. ſic in oī triãgulo includiꝛ oīs eq̄tibiarũ: ſed non econuerſo. in oī hoīe non includiꝛ oī aīal. nõ eniʒ valet oīs hõ. ḡ oē aīal. nec valet. oīs eq̄tibiarũ. ergo oīs triãgulus. ſʒ valeat econuerſo. vʒ. oīs triangulus ergo omnis eq̄tibiarum. ex hac aūt ꝓrogatiua arguebat rõ 4ᵃ. vʒ ꝙ qui ſcit vl̄e ſcit particulare. i. q ſcit ꝓpõnē vl̄iorē ſcit particulariorē. vel q ſcit terminũ magis cõem iunctũ ſigno vl̄i ſcit terminũ minus cõem iunctũ tali ſigno. vt qui ſcit ꝙ oē aīal ſcit ꝙ oīs hõ. ⁊ iõ rõ illa dicebaꝛ logica. qꝛ arguere ex cõitate termini

ꝯ vilitate ſigni eſt arguere per q̃daꝫ cõia. qḋ maxime ſpe/ctat ad logicũ. 2ᵐ aũt ꝓrogatiuã hꝫ ſubꝫ vl'e de quo ꝯclu/dit paſſionẽ demõſtratio vlis reſpectu ſui particularis ḋ quo cõcludit demõſtratio particularis. qꝛ hḋ ſubm vl'e ſm ꝙ huiꝰ eſt hꝫ i ſe cãm illiuꝫ paſſionis. ſubm autẽ particulare ſm ꝙ hᵒ ẽ nõ hꝫ in ſe hḋ cãm. ⁊ qꝛ ſcire eſt ꝑ cãm: ſciens paſſionẽ de ſubiecto vlı̃ ſm ꝙ huiꝰ ſcit cãꝫ illiꝰ paſſio/nis. ſciẽdo autẽ hḋ cãm ſcit aliquo mõ oĩa illa quibuꝫ ta/lis paſſio ineſt. iḋ ſciens vl'e rõne cognitionis cãe dı̃ quo/dã modo ſcire particulare: ſꝫ ſciẽs particulare qꝛ ſm ꝙ hu/iꝰ ignorat cãm: nullo mõ dı̃ ſcire vl'e nec actu nec potentia loquẽdo de potẽtia propinqua. niſi forte diceretur ſcire ſm potẽtiaꝫ remotã. ſicut puer eſt in poᵃ ad militãdũ. hec ḡ rõ 6ᵃ nõ eſt eadẽ cum 4ᵃ. qꝛ illa initit cõibus. iſta ꝓprijs qꝛ initi ex eo ꝙ aliqḋ ẽ magis ꝑ cãm eſt initi in ꝓprijs. iḋ illa dicebat logica. hec ãt magis ꝓpria. ¶ Deĩde cũ. d.

T.c.40 ¶ Et vniuerſalis qdẽ intelligibilis eſt: ſed par/ticularis i ſenſu ꝑficitur. Qḋ igit̃ vl'is dignior ſit particulari tot nobis dicta ſunt.

Argũ. ¶ Preterea vniuerſalis quidẽ intelligibilis ẽ: particularis aũt ad ipm ſenſuꝫ vtiqꝫ terminat̃ ſed vl'eꝫ qdẽ demõſtrationẽ ꝑſtabiliorẽ eẽ pti/culari: ſatis iã ꝑ ea q̃ dicta ſunt demõſtrauimꝰ.

¶ Adducit ſeptimã ⁊ vltimã rõnẽ dicẽs ꝙ (⁊ vlis qdem) ſiue (⁊ vniuerſalis aũt) demõſtratio (intelligibilis eſt). i. ſolo intellectu cognoſcit̃ (particularis quidẽ in ſenſu perfi/citur) tũc ḡ ẽ ſupplẽda rõ ꝙ cũ magis faciat ſcire qḋ pti/net ad intellm q̃ꝫ qḋ ptinet ad ſenſuꝫ. demõſtratio vniuerſa/lis eſt potior q̃ꝫ particularis. videt̃ aũt hec rõ potiſſime cõ/cludere de demõſtratione particulari ſimplr. vtputa ſi de B triangulo ſenſibili ꝓbaret̃ hẽre tres. Ultimo epilogat cir/ca determinata dicens (qḋ qdeꝫ vniuerſalis dignior par/ticulari tot nobis). i. a nobis (dicta ſint.)

Quod aũt demõſtratiua priuatiua hinc manifeſtũ ſit. ſit. n. demõſtratio digni/or alijs exñtibus eiſdẽ aut que eſt ex minoribus q̃õnibus aut ſuppoſitio/nibus aut propõnibus. Si. n. note ſunt ſilr co/gnoſcere velocius per hoc eſt. hoc autem ap/petibilius eſt. Rõ autẽ propõnis ꝙ melior ſit ex minoribus vniuerſalis ſic eſt.

Argũ. ¶ Affirmatiuã aũt negatiue demõſtrationi pre/ſtare hinc ſane patebit. Sit enim ea preſtabili/or demõſtratio: cetera modo ſint eadem: que ex poſtulationibus: aut ſuppõnibus: aut pro/poſitionibus: cõſtat. Nã ſi ſint ſilr note: citius per haſce cognitio cõparabitur. Qḋ quidem magis eſt expetẽdũ: huius aũt propõnis pre/ſtabiliorem eã inquam eſſe vlr que ex paucio/ribus conſtat: hec eſt ratio.

¶ Poſtq̃ꝫ phs ꝓbauit ꝙ demõſtratio vlis potior ſit q̃ꝫ partic/ularis. in pte iſta declarat ꝙ affirmatiua ſit potior q̃ꝫ negati/ua. Circa qḋ ſex facit ſm ꝙ ſex rõnes adducit ad ꝓpoſi/tũ. 2ᵃ rõ incipit ibi (Utreqꝫ qdẽ igit̃) 3ᵃ ibi (Amplius qm̃ oſtẽſum) 4ᵃ ibi (Amplius iuxta hoc) 5ᵃ ibi (Amplius ſi ꝓmᵐ) 6ᵃ ibi (Adhuc principalior) Circa ꝓᵐ tria facit. qꝛ ꝓ ſupponit qḋdam neccĩum ad ꝓpoſitũ. vꝫ. qḋ ẽ ex paucio/ribus ceteris paribus ꝙ illud ſit magis notum ⁊ dignius. 2ᵒ ſupponit aliud neccĩum ad propoᵐ ꝙ ſemꝑ ꝓora ſm ꝙ huiꝰ ſunt notiora. 3ᵒ ex his q̃ dixerat ꝓbat intentũ. 2ᵃ ps incipit ibi (Si. n. ſilr) 3ᵃ ibi (Si per media demõſtratio.) Dicit ergo (ꝙ aũt demõſtratiua). i. affirmatiua (priuatiua) . i. negatiua ſit potior (manifeſtũ eſt hinc). i. ex dicẽdis nã (ſi. n. demõſtratio eſt dignior alijs exñtibus eiſdẽ) . i. cete/ris paribus (q̃ eſt aut ex minoribus q̃õnibus aut) ex mi/noribꝰ (ſuppõnibꝰ aut) ex minoribꝰ (ꝓpõnibꝰ). q. d. ꝙ il/lud eſt dignius qḋ ẽ ꝑ minora. i. ꝑ pauciora ſiue illa mino/ra vel pauciora ſint q̃õnes ſiue ſuppõnes ſiue ꝓpõnes qḋ declarat dicẽs ꝙ (ſi. n. ſilr note ſunt velociꝰ cognoſcere ẽ ꝑ hec). i. ꝑ pauciora. ⁊ ait ꝙ (ꝓ aũt eſt appetibilius). vꝫ. co/gnoſcere velociꝰ q̃ꝫ tardiꝰ. ⁊ cognoſcere ꝑ pauca q̃ꝫ ꝑ mlt̃a. ⁊ ſubdit ꝙ (rõ vlis propõnis) nr̃e ſiue nr̃i dicti (ꝙ ſit melior ex minoribꝰ ſic ẽ). q. d. ꝙ iſto mõ ſumit̃ vlis. i. vni/uerſaliter rõ huiꝰ ꝓpõnis. i. huiꝰ dicti ꝙ. ſ. ſit melior affir/matiua q̃ꝫ negatiua qꝛ ẽ ex minoribꝰ. i. ex paucioribus.

¶ Notãdũ ãt ꝙ ꝓpõnes ſuppõnes ⁊ q̃õnes ſic differũt. nam ꝓpõnes dici pñt q̃ ſunt ꝑ ſe note. ſuppõnes aũt dicũ/tur que ſunt cõceſſe ab aduerſario. q̃õnes aũt dici pñt de qbus aduerſarius dubitat: ⁊ q̃ non ꝯcedit. exñtibus aũt eiſdẽ. i. ceteris paribꝰ illud qḋ eſt ex paucioribꝰ ẽ digniꝰ. qꝛ velocius ſcit̃. q̃liacũqꝫ ãt ſint illa pauciora. vt qḋ eſt ex paucioribꝰ q̃õnibꝰ eſt melius q̃ꝫ qḋ ex plibꝰ. Sic ẽt dõm eſt de ꝓpõnibꝰ ⁊ ſuppõnibus. ¶ Deinde cum dicit. §

¶ Si enim ſimiliter contingerit cognita eſſe me/dia. priora autem notiora ſunt.

¶ Nam ſi ſimiliter ſunt ipſa media nota: prio/ra vero ſunt notiora. Argũ.

¶ Premittit ſcḋm qḋ eſt neceſſariũ ad ꝓpoſituꝫ. d. (Si. n. media erit). i. ꝯtinget (eẽ cognita. ſilr). i. eẽ eiuſdẽ gñis ⁊ eẽ eiuſdẽ coordinationis. appellat. n. media ſilr cognita q̃ ſunt ſm idẽ genꝰ vel ſꝫ eãdẽ coordinationẽ. ſi ḡ media ac/cipiant̃ talia. ſemꝑ ꝓora notiora ſũt (ꝓora. n.) media eiuſ/dem coordinationis (notiora ſunt) poſterioribꝰ. poſſet. n. ꝯtingere ꝙ ꝓora in nãlibus non eẽnt ita nota nobis ſicut poſteriora in mathematicis: ſꝫ ceteris paribus accipien/do ꝓora ⁊ poſteriora eiuſdẽ coordinationis ſemper ꝓora ſunt notiora poſterioribus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit igitur per media demonſtratio eoruꝫ q̃ ſunt. b. c. d. ꝙ. a. in. e. ſit. Altera vero per. b. c. ꝙ. a. in. d. ſit ſimiliter igitur hoc ſe habet ꝙ. a. in. d. ſit ꝙ. a. in. e. ſit. Sed ꝙ. a. in. d. ſit prius ẽ ⁊ cognoſcibilius q̃ꝫ ꝙ. a. in. e. per hoc enim il/lud demõſtrat̃. Credibilius autẽ eſt ꝙ eſt per quid ⁊ que itaqꝫ per minima eſt demonſtratio melior eſt alijs eiſdem exiſtentibus.

¶ Sit vna quidẽ demonſtratio: qua. b. c. d. me/dijs. a. demõſtratur ipſi cõpetere. Alia vo q̃ rurſus. a. per. c. media ipſi. d. cõpetere demõ/ſtratur. He igit̃. a. d. inquã ⁊. a. e. ſimili modo ſeſe hñt: ſꝫ. a. d. ꝓor eſt atqꝫ notior. a. e. ꝑ illam enim hec demõſtratur: atqꝫ id magis creditur per quod oſtẽditur aliud. Demõſtratio igit̃ ea que ex paucioribus cõſtat: mõ ſint cetera pa/ria: preſtabilior eſt: vt probauimus. Argũ.

¶ Ex his que dixerat ꝓbat intẽtũ exponẽs ſuã ꝓbationẽ in terminis dicẽs (Sit demõſtratio per mediã eoruꝫ q̃ ſunt b. c. d. ꝙ. a. in. e.). q. d. ꝙ dmõſtret̃ ꝙ. a. ſit i. e. vtputa ſub/ſtantia in hoĩe per hec tria media. b. c. d. ꝑ corpus ꝑ aia/tum corpus. ꝑ aial q̃ ſunt tria media. iter hoiem ⁊ ſubaꝫ.

per. a.

per.a.ergo itelligatᷣ ſuba.per.c.hō.per.b.corpus per.c.
aiatuꝫ corpꝰ.ꝑ.d.aial.⁊ ſubdit ꝙ (ſit ꝟo altera).ſ.dōmon
ſtratio (per) hec media (.b.c.ꝙ.a.ſit i.d.).q.d.ꝙ mōſtre
tur altero medio ꝙ.a.ſit in.d.i.ſuba in aiali.ꝑ.b.⁊ ꝑ.c.i.
ꝑ corpꝰ ⁊ ꝑ aiatū corpus:q̄ ſunt media iter ſbam ⁊ aial ⁊
ſubdit ꝙ (ſiltr igitᷣ hꝫ).i.ſe hꝫ hoc ꝙ (.a.ſit in.d.).i.ſuba i
aiali (⁊ ꝙ.a.ſit in.c.).i.ſuba in hoie.q.d.ꝙ media ꝑ q̄ ꝓ/
batur ſba de hoie ⁊ de aiali ſe hn̄t ſiltr.i.ſunt eiuſdē coor/
dinationis.ſunt.n.in eadē linea p̄ntali.differūt tn̄ media
ꝑ q̄ ꝓbatᷣ ſba de aiali ⁊ ꝑ q̄ ꝓbatᷣ de hoie.qꝛ media q̄ ſunt
inter ſbam ⁊ aial ſunt p̄ora.media aūt iter ſbam ⁊ hoiem
ſunt poſteriora.iō ait (ſꝫ ꝙ.a.ſit in.d.).i.ſba in aiali (p̄us
eſt ⁊ cognoſcibilius q̄ .a.in.c.).i.q̄ꝫ ſba i hoie (ꝑ hoc.n.)
vl.ꝑ aial.(demonſtratur illud.).i.ſba de hoie.⁊ ſubdit ꝙ
(credibilius aūt ē qd̄ ē ꝑꝑ q̄dr̄ qd̄ eſt ꝑ minia.).i.ꝑ pau/
ciora.⁊ qꝛ ſic ē (alijs eiſdē exn̄tibꝰ.).i.ceteris paribꝰ (me
lior ē) demōſtratio q̄ eſt ꝑꝑ qd ⁊ ꝑ p̄ora ⁊ ꝑ minimis.i.ꝑ pau
ciora q̄ꝫ q̄ eſt ꝑ poſteriora ⁊ ꝑ plᷓa.Tūc ḡ ſupplēda eſt rō
ꝙ cū ſic ſe hēat affirmatiua demōſtratio ad negatiuā.qꝛ eſt
A ꝑ p̄ora ⁊ ꝑ pauciora.oꝫ ꝙ ſit potior q̄ꝫ negatiua.¶ Dubi
taret forte aliqs.vtꝝ affirmatiua ꝓbetᷣ ꝑ pauciora q̄ꝫ ne/
gatiua.¶ Dōꝫ ꝙ opꝫ eē pauciora ꝑ q̄ ꝓbatᷣ affirmatiua
q̄ꝫ per q̄ ꝓbatᷣ negatiua.nā ꝑ oia ꝑ q̄ probatᷣ affirmatiua
ꝓbatᷣ ⁊ negatiua.addit ēt aliqd̄ mediū vel aliq̄ media ꝓ/
batio negatiue ſupra affirmatiuā.vt pꝫ i diuerſis gn̄ibꝰ.
nā ſi accipiantᷣ aliq̄ duo extrema i vno p̄nto iter q̄ cadāt
q̄ꝫ plᷓa pn̄t cadere media i eodē p̄dicamēto.⁊ accipiatur
terminꝰ q̄ꝫ ꝓpinquor pōt reſpectu minoris extremitaꝫ ac
cepte ī alio p̄nto.apparebit i terminis ſic eē vt diximꝰ.ver/
bi.g.maxima diſtātia in aliquo p̄nto.vtputa.in p̄nto ſbe
vt ſba ⁊ hō.iter hec.n.duo extrema cadunt plᷓa media q̄ꝫ
iter aliq̄ alia duo extrema.non deſcēdēdo n.ad īdiuidua
qꝛ illa relinquēda ſunt.ſpēs ſpālıſſima tꝫ īfimū locū in p̄
dicamēto ⁊ genus gn̄aliſſimū ſupremū.iō gr̄a exēpli aſ/
ſumpſimus hos terminos.vꝫ.ſubam tanq̄ꝫ maiorē extre
mitatē.⁊ hoiem tanq̄ꝫ minorē.reducetᷣ.n.hō in ſbam per
oīa iſta media.vtputa ꝑ tria.dicemꝰ.n.q̄re hō ē ſba.qꝛ ē cor
pus.q̄re ē corpus.qꝛ ē aiatū corpus.q̄re ē aiatū corpus.
qꝛ ē aial.ꝓpꝫ qd̄ qnq̄ꝫ lr̄e poſite in textu.vꝫ.a.b.c.d.e.pn̄t
ſignificare hos qnq̄ꝫ terminos duos extremos ⁊ tres me
dios.vꝫ.ſbaꝫ.corpꝰ aiatū corpꝰ aial.hoiem.ſic ḡ ſe hꝫ i af
firmatiua.qꝛ iſto mō in eodē p̄nto reducitᷣ mediatā ad i/
mediatū.ſi ḡ accipiatᷣ negatiua.⁊ accipiatᷣ terminꝰ aliqs
in aliq̄ p̄nto.vtputa ꝙ accipiatur aliqd in p̄nto q̄ꝫtitatis
qd̄ remoueatᷣ ab hoie dato ꝙ acciperetur illud inter qd̄ ⁊
hoiem cadūt pauciora media.hoc aūt erit ipſa q̄ꝫtitas ſi
ue ipſum p̄ntum.pauciora.n.media aſſumerentᷣ ad ꝓbā
duꝫ ꝙ q̄ꝫtitas remoueatᷣ ab hoie q̄ꝫ ꝙ linea remoueatᷣ ab
hoie nā ꝙ q̄ꝫtitas remoueatᷣ ab hoie nō acciperentᷣ media
niſi q̄ ſunt in p̄nto ſbe q̄ ſunt ſupra hoiem.reduceretᷣ eni
homo in ſubam q̄ ſubſtātia imediate remouetᷣ a q̄ꝫtitate.
ſed ꝙ linea remoueatᷣ ab hoie non ſolū reducetᷣ homo in
ſubam ⁊ non ſolū accipiētur media que ſunt in p̄nto ſub
ſtantie:ſꝫ ēt reduceretur linea in quātitatē.⁊ acciperentᷣ me/
dia que ſunt in p̄nto q̄ꝫtitatis.eſt ergo illud inter qd̄ ⁊ ho
minē cadunt pauciora media.in ꝓpōne ergo affirmatiua
q̄ ſumitur reſpectu eiuſdē p̄nti aſſumpſimus illd̄ qd̄ ma/
xime diſtat ab hoie:vt ſubſtātiaꝫ.In ꝓpōne ꝟo negatiua
que ſumitᷣ reſpectu diuerſoꝝ p̄ntorū aſſumpſimus illud
inter qd̄ ⁊ hominē cadunt pauciora media.vtputa q̄ꝫtita
tem vel q̄litatē vel qd̄cunq̄ꝫ aliud p̄ntum.ſuba ergo cuꝫ
hoie faciet ꝓpōnē affirmatiuā.q̄ꝫtitas aūt vel qualitas
vel qd̄cunq̄ꝫ aliud p̄ntum faciet negatiuam.oia aūt que
accipiuntᷣ media ad probāduꝫ affirmatiuā ꝙ hō ſit ſuba
accipiētur ad ꝓbāduꝫ negatiuam ꝙ hō non ſit q̄ꝫtitas ⁊
adhuc plura.nā inter hoiem ⁊ ſubam non ſunt poſita eē

niſi tria media.vꝫ.aial.aiatum corpus.corpus:ſꝫ ꝙ q̄ꝫti/
tas remoueatᷣ ab hoie erūt ibi q̄tuor media.vꝫ.tria p̄fa/
ta ⁊ adhuc 4ᵐ.vꝫ.ipſa ſuba.nam ipſa ſba non eſt mediuꝫ
inter ſbam ⁊ hoiem.ſꝫ eſt mediū ꝙ q̄ꝫtitas remoueatᷣ ab
hoie.hec ḡ negatiua.hō non eſt q̄ꝫtitas.vel q̄ꝫtitas remo
ueatᷣ ab hoie reducetᷣ ad imediatā ꝑ 4ᵒʳ media.dicetᷣ eniꝫ
ꝙ q̄ꝫtitas remouetᷣ ab hoie.qꝛ remouetᷣ ab aiali.ab hoc
aūt qꝛ ab aiato corpe.ab hoc ꝟo qꝛ a corpore.a corpore
ꝟo remouetᷣ qꝛ remouetᷣ a ſuba.illa ḡ media q̄ cadūt ad
probādū affirmatiuā cadūt ad probādū negatiuā.⁊ ad/
huc plura.ꝑ pauciora ḡ eſt affirmatiua q̄ꝫ negatiua ḡ po
tior.¶ Ulteriꝰ forte dubitaret aliqs.ꝙ cū multe ſint ne/ B
gatiue in eodē p̄nto vtrū veritatem habeat in negatiuis
eiuſdē p̄dicamēti ꝙ ꝑ illa eadē media.⁊ adhuc ꝑ plᷓa pro
betur negatiua q̄ꝫ affirmatiua.¶ Dōm ꝙ negatiue i eo/ C
dem p̄nto ſunt prout vna ſpēs remouetᷣ ab alia:vt ſi dica/
tur ꝙ homo nō eſt leo.vel ꝙ hō non eſt ferrum:vel ꝙ ani
mal non eſt lapis.opꝫ.n.accipi iſta ſm̄ diuerſas ſpēs vel
ſpāliſſimas vel ſubalternas.igitᷣ iſte due ſpēs vel imedia
te ꝯtinentᷣ ſub eodē gn̄e vt albedo ⁊ nigredo ſub colore:
tunc facient ꝓpōnē negatiuā imediatam ⁊ indemōſtra/
bilē.de talibus ḡ non eſt qd̄.Si ꝟo ſunt ſub eodem gene
re nō proximo ſed remoto vtputa ꝙ hō non eſt ferruꝫ.il/
lud idē dicemus de talibus duabus ſpēbus.in eodē p̄di/
camento.qd̄ diceremus de qbuſlibet duabus alijs ſpēbꝰ
in diuerſis p̄dicamētis.nā homo ⁊ ferrū lꝫ ſint in eodem
gn̄e remoto.nō ſunt aūt in eodē gn̄e ꝓximo.accipiemus
ergo q̄ꝫ longinquius ⁊ q̄ꝫ remotius poterimus nō deiui/
cem p̄dicātia.vt ex parte hoie accipiemus corpus aiatū.
⁊ ex parte ferri corpus inaiatū.⁊ erit ideꝫ iudiciū de iſtis
duobus generibus reſpectu hoie ⁊ ferri qd̄ eſſet de duo
bus p̄dicamētis reſpectu duoꝝ aliquoꝝ exiſtētium in il/
lis p̄dicamētis.nā ſicut dicimus ꝙ linea remouetᷣ ab ho
mine.qꝛ p̄ntum q̄ꝫtitatis in quo eſt linea remouetᷣ a p̄di/
camento ſubſtātie in quo eſt hō.ſic dicemus ꝙ hō remo/
uetur a ferro.qꝛ corpus aiatū in quo eſt hō tanq̄ꝫ in ſuo
gn̄e remouetᷣ a corpe iaiato in quo eſt ferrū tanq̄ꝫ in ſuo
gn̄e.⁊ ſic hec negatiua mediata.hō non eſt linea reducitᷣ
ad imediata reducēdo tā hoiem q̄ꝫ lineā in ſuprema gn̄a
que ſunt abinuicē diuerſa:ſic hanc negatiuā mediatā.hō
non eſt ferrū.reducemus ad imediatā reducendo taꝫ ho
minem q̄ꝫ ferrū q̄ꝫ ad ſuperiora gn̄a poſſumus adinuicē
dn̄ia.hec aūt non ſunt nec ſba nec corpus.qꝛ nec i ſba nec
in corpore differūt homo ⁊ ferrū.ſed hꝰ ſunt aiatuꝫ ⁊ in/
aiatum.ſi ḡ ſm̄ iſtā negatiuā mediatā.hō non eſt ferrum
volumus accipe affirmatiuā q̄ꝫ magis mediatā poſſumꝰ
accipiemus iſtā.homo eſt corpus aiatū.vel iſtā.ferrū eſt
corpus iaiatū.quo facto pꝫ ꝙ ꝑ illa eadē media per q̄ re/
ducitur homo in corpus aiatū:ꝑ illa eadē media ⁊ ꝑ plu
ra remouebitᷣ hō a ferro vel a corpe iaiato.vtputa ſi iter
corpus aiatū ⁊ hoiem ſint duo media.vꝫ.aial ⁊ rationa/
le aial ꝑ oia iſta media ꝑ que reducitᷣ hō in corpus aiatū
remouebitᷣ a corpe inaiato ⁊ adhuc ꝑ plura.qꝛ ⁊ ipꝫ cor
pus aiatum qd̄ nō cadit mediū inter ſeipꝫ ⁊ hoieꝫ cadet
mediū ſm̄ remotionē inter corpus inaiatū ⁊ hoiem:hoc
eſt ḡ qd̄ ph̄s dicit ꝙ alijs eiſdē exn̄tibus.i.ceteris paribꝰ
.i.ſi accipiatur talis affirmatiua ſm̄ ꝙ cōpetit accepte ne
gatiue.vel ſꝫ ꝙ oꝫ accipi vt reqrit accepta negatiua ſem
per ex paucioribus eſt affirmatiua q̄ꝫ negatiua.poſſes.n.
talem accipe affirmatiuā ⁊ talē negatiuā ꝙ per plura eſ/
ſet affirmatiua q̄ꝫ negatiua.ſed ſi accipiatur affirmatiua
ſm̄ ꝙ reqrit negatiua ſemꝑ eſt ex paucioribus affirmati
ua q̄ꝫ negatiua.¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.vtruꝫ
ſit ex prioribus affirmatiua q̄ꝫ negatiua.¶ Dicēdum ꝙ
illud qd̄ eſt cā ⁊ eſt propter qd alterius eſt prius illo.ſi.n.
homo remouetᷣ a q̄ꝫtitate per ſubam prius intelligitᷣ ho/

mo eſſe in ſuba q̃ȝ remoueri a quãtitate. imo ipm̃ eſſe in ſuba eſt ꝓpter qd ⁊ eſt cã q̃re remoueaᷣ a quãtitate. pħs ergo cõparat negatiuã ad affirmatiuã eo modo quo i eodem pn̈to affirmatiua magis mediata cõparaᷣ ad affirmatiuã minus mediatã: vt ſic hec. hõ eſt ſuba. que ẽ magis mediata cõparaᷣ ad hanc. aial eſt ſuba: q̃ min⁹ ẽ mediata. ita ſuo mõ q̃ȝtum ad pn̈s ſpectat. hõ nõ eſt q̃ȝtitas. q̃ eſt negatiua cõparatur ad hanc. hõ eſt ſuba. q̃ eſt affirmatiua. nã ſicut illa eadem media que cadũt inter aial ⁊ ſubam cadũt inter hoiem ⁊ ſubſtãtiã. ⁊ adhuc plura. ſic illa eadẽ media q̃ cadũt in affirmatiua cadũt i negatiua ⁊ adhuc plura. dũ tñ accipiaᷣ affirmatiua ſm ꝙ oȝ accipi iuxta acceptã negatiuã. nã ad hãc negatiuã. hõ non ẽ ferrũ. non deberet accipi hec affirmatiua. hõ eſt ſuba. vel hõ eſt corp⁹. in qbus ꝯuenit cuȝ ferro: ſed deberet accipi hõ eſt corpus aiatum. in quo differt a ferro. ſic. n. accipiẽdo affirmatiuã ſemꝑ per plura eſt negatiua q̃ȝ affirmatiua. Rurſus ſicut ꝙ aial ſit ſba eſt prior q̃ȝ ꝙ hõ ſit ſba. qꝛ homo eſt ſuba ꝑ hoc ꝙ aial eſt ſuba. ſic affirmatiua ẽ prior q̃ȝ negatiua. nã non remoueᷣ hõ per ſbaȝ a q̃ȝtitate. niſi qꝛ prius intelligiᷣ eſſe in ſuba q̃ȝ remoueri a q̃ȝtitate. vr enim pħs extra ſuũ ꝓpoſitũ ꝓceſſiſſe qñ ex duabus affirmatiuis. vȝ. ex. a. in. e. ⁊ in. d. i. ex ſuba in hoie ⁊ in aiali ꝑ media eiuſdẽ coordinationis ꝓbauit paucitatẽ ⁊ ꝓꝛitatem. vt qꝛ ꝑ pauciora ⁊ ꝑ ꝓꝛa eſt. d. in. a. i. ſuba i aiali q̃ȝ in. e. i. in hoie. cũ tñ ipſe non deberet hoc probare de duabus affirmatiuis. ſed de affirmatiua ⁊ negatiua: cum de hoc ſit principalis intẽtio: ſed vt patuit oio eſt ſiſe de duabus affirmatiuis in eodẽ p̃dicamẽto quarũ vna eſt mediatior alia: ⁊ de affirmatiua ⁊ negatiua: dum tñ accipiatur affirmatiua vt oȝ accipi iuxta acceptã negatiuã. per pauciora g̃ vt dicebat ꝓma ſuppõ ⁊ per priora ⁊ notiora vt dicebat ſcða ẽ affirmatiua q̃ȝ negatiua. potior ergo et dignior eſt iſta q̃ȝ illa. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Utreq̃ȝ quidem igitur ꝑ tres terminos ⁊ ꝓpõnes duas demſ̃ranᷣ: ſed hec quidem eſſe accipit aliquid: illa xͦo eſſe ⁊ nõ eſſe aliquid per plura itaq̃ȝ accipit: quare indignior eſt.

Argir. ¶ Ambe igiᷣ ꝑ tres terminos propõneſue duas demõſtrãt: veꝝ altera eẽ qppiaȝ: altera ⁊ eẽ quippiã ⁊ nõ eẽ ſumit: ex pluribus ergo cõſtat quare inferior ẽ vt cõſtat affirmatiua.

¶ Adducit ſcðam rõnem. differt aũt hec ſcða rõ a prima. qꝛ ꝓma arguit de paucitate ſm numerũ. ⁊ arguit de paucitate nõ ſm vnũ ⁊ eũdẽ ſyllogiſmũ. nã i vno ⁊ eodẽ ſyll'o ſemꝑ eſt vnũ mediũ. hec aũt arguit in vno ⁊ eodẽ ſyll'o. ⁊ arguit de paucitate non ſm numerũ. ſm. n. numerum in vno ⁊ eodẽ ſyll'o tot ſunt in affirmatiuo quot in negatiuo: ſȝ in vno ⁊ eodẽ ſyll'o ſm q̃litatẽ ⁊ formã plura ſunt i negatiuo q̃ȝ i affirmatiuo. nã in affirmatiuo non ſunt niſi ꝓpõnes affirmatiue tñ. in negatiuo xͦo eſt vna ꝓpõ affirmatiua ⁊ alia negatiua. iõ ait ꝙ (vtreq̃ȝ qdẽ igiᷣ). ſ. demõſtrationes tã affirmatiua. ſ. q̃ȝ negatiua (demſ̃ant per tres terminos ⁊ ꝑ duas ꝓpõnes: ſȝ hec qdẽ) dmſ̃atio affirmatiua (accipit aliqd eẽ). i. accipit ſoluȝ ꝓpõnes affirmatiuas (illa xͦo). ſ. negatiua demſ̃atio accipit (aliqd eẽ ⁊ nõ eẽ). i. accipit affirmatiuã ⁊ negatiuã (ꝑ plura itaq̃ȝ) ſu. ſm qualitatẽ ⁊ formã eſt negatiua q̃ȝ affirmatiua (q̃re dignior eſt) hec q̃ȝ illa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius qm̃ oſtenſuȝ eſt impoſſibile eſſe ꝑ vtranq̃ȝ priuatiuarum propoſitionuȝ fieri ſyllogiſmum: ſed vnam quidem oportet huiuſmodi eſſe. aliam xͦo quoniam eſt.

¶ Preterea id ita eſſe patet cum demonſtratũ ſit ratiocinationem eſſe nõ poſſe: ſi ambe propoſitiones ſint negatiue: ſed alteram talem alteram affirmatiuam eſſe oportere. Argir.

¶ Adducit ad hoc idẽ tertiam rõnẽ ſumptã ex eo ꝙ affirmatiua nõ ſolũ eſt ex paucioribus ⁊ q̃ȝtũ ad numerũ ⁊ q̃ȝtum ad formã. vȝ. q̃ȝtum ad numerũ in diuerſis ſyll'is et quãtũ ad q̃litatẽ ⁊ formã in eodẽ ſyll'o. ſȝ in affirmatiua eſt potior qꝛ eſt maioris efficacie. iõ ait (Amplius) ſu. affirmatiua eſt potior q̃ȝ negatiua (qm̃ oñſum eſt) in libro ꝓoꝝ (impoſſe eſt fieri ſyll'm ex vtraq̃ȝ ꝓpõnũ priuatiuaꝝ) ex puris. n. negatiuis nihil ſeqtur vt in prioribus ꝓbaᷣ (ſed) ſu. in ꝓuatiuo ſyll'o (vnã qdẽ) ſu. propõnẽ (opȝ eſſe hꝰ). ſ. negatiuã (altera xͦo qm̃ aliqd eſt). i. affirmatiuaȝ. tunc ergo ſic formetur rõ. affirmatiuus ſyll's nõ indiget ꝓpoſitione negatiua. ſyll's aũt negatiu⁹ nõ põt facere ſine ꝓpõne affirmatiua. ergo efficacior eſt ad ꝯcludẽdũ affirmatiua q̃ȝ negatiua. nã affirmatiua nõ ſolũ hȝ efficaciam in ſyll'o affirmatiuo: ſed etiaȝ in negatiuo. ⁊ qꝛ efficacior eſt affirmatiua. iõ dignior. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius iuxta hoc oȝ accipere p̃dicatiuaſ. quidem eni augmẽtata demõſtratione neceſſe eſt fieri plures. priuatiuas aũt impoſſibile ẽ plures vnam in omni ſyllogiſmo eſſe.

¶ Preterea inſuꝑ hoc ſumere opȝ. nã cuȝ demonſtratio accreſcit: affirmatiuas quidẽ propoſitiones neceſſe ẽ fieri pl'es: ſed fieri negt: vt vlla in rõcinatione pl'es vna ſint negatiue. Argir.

¶ Adducit ad h idẽ 4ᵘᵐ rõnẽ. Circa qð tria facit. qꝛ ꝓ adducit hꝰ rõnẽ. 2ͦ eã applicat in termis. 3ͦ ex his q̃ dixerat ꝯcludit intẽtũ. 2ͦ ibi (Sit. n. in nullo) 3ͦ ibi (Si g̃ notius) Dicit g̃ (ꝙ amplius iuxta h). i. iuxta ꝓpõnes negatiuas (opȝ accipe hoc). i. ꝓpõnes (p̃dicatiuas. augmẽtata eni qdẽ demſ̃atione necẽ ẽ fieri pl'es) p̃dicatiuas. i. affirmatiuas (ꝓuatiuas qdẽ impoſſem fieri pl'es in vno ſyll'o. vnã eni eẽ). ſ. ꝓuatiuã in oi ſyll'o ꝓuatiuo. ſu. ꝯtingit. ¶ Notã- E
dũ aũt vim rõnis h⁹ in h ꝯſiſtere ꝙ affirmatiua ſit potior q̃ȝ negatiua. qꝛ ſi augmẽteᷣ demſ̃atio negatiua. i. ſi ꝓſyllogiſenᷣ p̃miſſe ſyllñ negatiui. nã h ẽ augmẽtare ſyll'ȝ vl' demſ̃ationẽ ꝓſyllogiſare p̃miſſas ei⁹. ſi g̃ fiat ꝓſyllogiſatio i ſyll'o ꝓuatiuo in ꝓſyllogiſãdo pl'es accipienᷣ affirmatiue q̃ȝ negatiue. nã ad ꝓſyllogiſãdũ affirmatiuaȝ accipienᷣ ambe affirmatiue. ſȝ ad ꝓſyllogiſãdũ negatiuaȝ accipieᷣ altera affirmatiua altera negatiua. plures ergo erũt ibi affirmatiue q̃ȝ negatiue. in ipſo g̃ ſyll'o negatiuo hȝ maiorẽ efficaciã ꝓpõ affirmatiua q̃ȝ negatiua. ꝓpõ g̃ dignior. ⁊ ſi dignior ẽ ꝓpõ affirmatiua q̃ȝ negatiua dignior ẽ demſ̃atio affirmatiua q̃ accipit oẽs ꝓpõnes dignas. i. oẽs affirmatiuas q̃ȝ ſit demſ̃atio negatiua que accipit aliquã ꝓpõnẽ negatiuã. ⁊ ita minus dignã. ¶ Dubitaret F
forte aliqs. qa vr ꝙ iſta rõ quarta ꝯdicat rationi prime. nam in rõne prima dicebatur ꝙ que eſt ex paucioribus ẽ dignior. ergo dignior ẽ negatiua q̃ȝ affirmatiua. ſi g̃ in ꝓſyllogiſãdo plures accipiunᷣ affirmatiue q̃ȝ negatiue vr ꝙ ſit dignior negatiua. ¶ Dõm ꝙ propoſitio regrẽs pau- G
ciora media dignior eſt. qꝛ eſt magis imediata ⁊ propinquior ꝓncipio. ⁊ ad hoc vadit ratio ꝓma. qꝛ ceteris paribus ſemꝑ affirmatiua eſt imediatior q̃ȝ negatiua. ſed ſm media accepta q̃les debeant accipi propõnes vtrũ affirmatiue vel negatiue ad hoc non vadit ratio prima. ſȝ ad hoc vadit hec ratio quarta. vnde eguoce loqtur de pluralitate

ralitate hec ratio ⁊ illa. ratio eniȝ pͥma ex paucitate me/
diorum arguit dignitatē affirmatiue hec autē ſuppō nu/
mero medioꝝ ⁊ ex pluralitate propōnū affirmatiuaꝝ ar
guit efficaciā propōnis affirmatiue ⁊ ita dignitatē eius.
nā ad ſyllogiçādū duas pͥmiſſas ēt in ſyll'o negatiuo non
accipiēdo niſi duo media vnū ad ꝓſyllogiçādū maiorē. ⁊
aliud ad ꝓſyllogiçādū minorē: in tali eniȝ proſyllogiça/
tione ꝯcurrēt ples affirmatiue q̄ȝ negatiue. qđ non eēt ni
A ſi affirmatiua eēt efficacior. ⁊ p ꝯn̄s dignior. ¶ Ulterius
forte dubitaret aliqs. qꝛ vī hec rō quarta nō differre a rō
ne tertia. nā vtraqȝ arguit ex eo q̄ opȝ magis plurificari
affirmatiuā. ⁊ ex eo q̄ hec ē efficacior q̄ȝ negatiua. ¶ Di
cēdū q̄ hec rō 4ͣ addit ſupra rōnem tertiā. nam rō tertia
ſimplr arguit affirmatiuā efficaciorē eē. qꝛ hȝ virtuteȝ ⁊
efficaciā i affirmatiuo q̄ȝ in negatiuo ſyll'o. negatiua aūt
ſolū hȝ efficaciā i negatiuo ſyll'o. ſȝ hec rō 4ͣ plus arguit.
probat. n. q̄ in ipſo ſyll'o negatiuo quātū ad aliqd habȝ
maiorē efficaciā affirmatiua q̄ȝ negatiua vt q̄ȝtū ad ꝓſyl
logiçationē eius. ſi. n. aliqd hēret poᵐ in duabꝰ rebꝰ eſſet
potētius q̄ȝ illud qđ hēret poᵐ in vna illaꝝ tātū. ⁊ adhuc
ēt ſi reſpectu illius vnius rei i qua vtrūqȝ haberet effica/
ciam. ſed illud qđ hȝ potētiam in duobus haberet etiaȝ
potētiā in illa eadē re in qua hȝ efficaciā aliu aꝛ maiorē
efficaciā q̄ȝ illud: tunc nullū dubiū eſſet q̄ eſſet multo po
tentius q̄ȝ illud. per ſimilem modū arguit phs de ꝓpōne
affirmatiua ⁊ negatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit. n. in nullo eē. a. in qbus ē. b. in. c. aūt ſit
omni. b. Si igit̄ opus eſt iterū augere vtraſqȝ
propōnes ē mediū inueniendū. Huiuſmodi
quidē. a. b. ſit medium. d. ſed. b. c. ſit. e. e. qdeȝ
manifeſtū eſt p̄dicatiuū eſſe. ſed. d. de. b. predi
catiuū quidē. a. d. āt tāq̄ȝ priuatiuū ponit̄. d.
quidē eniȝ de omni. b. ſed. a. in nullo oȝ eē. d.
ſic igit̄ vna priuatiua propō q̄ eſt. a. d. idē autē
modus ē ⁊ i alijs ſyllogiſmis. ſemp. n. mediū
p̄dicatiuoꝝ terminoꝝ p̄dicatiuū i vtraqȝ ē. ſed
p̄uatiui alteꝝ p̄uatiuū neċe eſt eē. q̄re hec vna
hmōi ſit ꝓpoſitio. alie vͦo predicatiue.

Argu. ¶ A. nanqȝ nulli competat. b. ⁊. b. cuilibet in/
ſit. c. Si igitur ambe propoſitiones ſunt augē
de. media ſunt interponēda atqȝ inter. a. b. ſit
d. inter. b. c. ſit. e. Pȝ igitur. e. qdē affirmati/
ue tā ſubijci q̄ȝ ēt dici. d. vͦo dici quidem affir/
matiue ſubijci aūt negatiue. Nā ipſum qdem
de quolibet. b. p̄dicet̄. a. vͦo nulli ipſi ineſt oȝ.
Fit igitur vna propō negatiua ipſa in quaȝ. a.
d. Idē eſt ⁊ ceteris in rōcinationibus modus:
etenim neceſſe eſt mediū qdeȝ id qđ inter affir
matiue propōnis terminos cadit: interuallū
vtrūqȝ affirmatiuū: alteruȝ negatiuū efficere.
quare tantum vna ſit hec propoſitio talis. cete
re omnes ſunt. vt patet: affirmatiue.

¶ Qđ dixerat declarat in terminis dicēs (Sit. n. in nullo
eſſe. a. in qbꝰ ē. b.). ſ. hec ſit maior ſylli negatiui. nullū. b. ē
a. (in. c. aūt omni ſit. b.). i. hec ſit minor. omne. c. eſt. b. (ſi
iterū eſt opus augere vtraſqȝ propōnes). i. ſi neceſſe ē ꝓ/
ſyllogiçare vtranqȝ iſtarū premiſſarū (inueniēdum ē me
dium. huius quidē. a. b.). i. inueniēdū eſt medium cōpe/
tens qđ proſyllogizet. a. b. que fuit maior. vȝ. nullū. b. eſt
a. (ſit. d.) tale (mediū ſed. b. c. ſit. e.). i. ad proſyllogizādū
b. c. minorē ſit. e. mediū. ⁊ ſubdit q̄ (. e. qdem igit̄ manife
ſtum eſt p̄dicatiū eſſe.). q. d. q̄ mediū per qđ ſyllogizabi/
tur. b. c. minor affirmatiua erit in vtraqȝ p̄miſſaruȝ affir/
matiuarum. qꝛ non ſyllogizatur affirmatiua niſi p affir/
matiuā (ſed. d.) quod fuit mediū ad proſyllogizandū. a.
b. que fuit negatiua vnam ꝓpōnem vt minoreȝ faciet af/
firmatiuam. formabitur. n. ſic ſyllogiſmus ad proſyllogi
zandum minorē. omne. e. eſt. b. omne. c. eſt. e. ergo oē. c. ē
b. propter qđ in proſyllogiçatione. maioris erūt oīa affir
matiua. maior aūt proſyllogizabitur ſic nullū. d. eſt. a. oē
b. eſt. d. ḡ nulluȝ. b. eſt. a. ideo q̄ȝtum ad hoc ſubdit q̄ (ſit
d. de. b. qdem p̄dicatiuum). i. minor ad proſyllogizāduȝ
maiorē erit affirmatiua (. a. d. autē). i. maior illius proſyl
logiſmi (tanq̄ȝ p̄uatiuū). i. erit negatiua. ⁊ ſubdit (pona/
tur. d. quidē eniȝ de omni. b.). i. d. p̄dicabitur de omni. b.
iſta eſt minor (ſed. a. in nullo opȝ eſſe. d.). i. remouebit̄ ab
omni. d. iſta eſt maior (ſic igit̄ vna eſt priuatiua propoſi/
tio q̄ eſt. a. d.). q. d. q̄ in ꝓſyllogizādo maiorem ⁊ minorē
alicuius ſyllogiſmi negatiui non accipimus niſi vnā pre/
miſſam negatiuā ⁊ tres p̄miſſas affirmatiuas. ergo non
ſolū abſolute ⁊ ſimplr. ſed ēt in ipſo ſyllogiſmo negatiuo
q̄ȝtum ad proſyllogizationē eius efficacior eſt affirmati/
ua q̄ȝ negatiua. ⁊ ſubdit q̄ (idē aūt modus ē ⁊ in alijs ſyl
logiſmis) nā quēcūqȝ ſyllm̄ ēt negatiuū ſi volumus ip̄m
ꝓſyllogizare nō accipiemus niſi vnā p̄miſſam negatiuaȝ
⁊ tres p̄miſſas affirmatiuas. iō ſubdit (q̄ ſemp. n. mediū
qdē p̄dicatiuoꝝ terminorū in vtraqȝ opȝ eſſe p̄dicatiuū)
. i. affirmatiuū. q. d. q̄ opȝ accipe mediū qđ in vtraqȝ pre
miſſarum ſumatur affirmatiue. ⁊ ſubdit q̄ (p̄uatiui) aūt
cū ſint termini. i. ad proſyllogizādū ꝓpōnē hn̄tem termi
nos ꝯiunctos negatiue (alterū terminoꝝ neceſſe eſt eſſe
p̄uatiuum) ⁊ alteꝝ ſu. affirmatiuū. ita q̄ medium cū vno
termino faciet p̄miſſaȝ negatiuā ⁊ cū alio affirmatiuā (q̄
re in hꝰ) ſu. ꝓſyllogizatione qñ ꝓſyllogizat̄ taȝ maior q̄ȝ
minor ſylli negatiui (vna ꝓpō). i. vna p̄miſſa (erit hec hu
ius). i. erit negatiua (alie vͦo) p̄miſſe (predicatiue). i. af/
firmatiue ſu. erunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur notius per quod demonſtratur ⁊
credibilius eſt: demonſtratur aūt priuatiua p
predicatiuā. predicatiua autē per illam nō de/
monſtratur. prior ergo ⁊ notior ⁊ credibilior
cum ſit melior vtiqȝ erit.

¶ Si igitur id p qđ quippiā demonſtratur no Argu.
tius eſt magiſqȝ creditur: ⁊ negatiua quideȝ p
affirmatiuā demōſtratur vt patuit. Affirmati
ua vͦo per negatiuaȝ nō demōſtrat̄. Hec ipſa
ſane cum prior ſit: ⁊ notior: ⁊ magis credatur
preſtabilior: erit ſine dubio negatiua.

¶ Ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝯn̄e intētā. nā ſyll'a negatiuus
proſyllogizat̄ p multas ꝓpōnes affirmatiuas. ſȝ ſyll'a af
matiuus nō proſyllogizatur per aliq̄s negatiuas. credi/
bilior ḡ ⁊ notior ⁊ nobilior ⁊ efficacior eſt affirmatiua q̄
negatiua. iō ait. (Si ḡ notius ⁊ credibilius ē p qđ demō
ſtratur. demrāt̄ aūt p̄uatiua p p̄dicatiuā. predicatiua aūt
per illā). i. p negatiuā (nō demrāt̄. prior ḡ ⁊ notior ⁊ credi
bilior erit vtiqȝ) p̄dicatiua q̄ȝ negatiua (cuȝ ſit melior) ſi/
ue dignior. i. efficacior. ¶ Notandū aūt q̄ cū dicit q̄ pri/ B
uatiua demōſtratur p p̄dicatiuaȝ pōt referri vel ad ꝓpō
nē vel ad demōſtrationē. ipſa. n. demōſtratio negatiua ſi/
ue ipſe ſyll'a negatiuus ſiue debeant demōſtrari ſiue pro
ſyllogizari premiſſe eius opȝ q̄ accipiat multas ꝓpōnes

affirmatiuas. ſʒ ſyll'a affirmatiuus in pſyllogizatiõe ſua nõ accipiet aliquã negatiuã. Uel põt qð dictũ eſt referri ad ipſas ppões. nã ſyll's negatiuus accipit duas pmiſſas. vnã affirmatiuã. aliã negatiuã affirmatiua aũt nõ demõſtrabit ſiue nõ pſyllogizabit p aliq̃ negatiuã. negatiua aũt demrãbit ⁊ ſyllogizabitur p affirmatiuaʒ. potior ergo ⁊ efficacior eſt affirmatiua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſi pncipiũ ſyllogiſmi ppõ vniuerſalis imediata eſt. Eſt aũt in demonſtratiua affirmatiua. in priuatiua aũt ⁊ negatiua vlis. ppoſitio aũt affirmatiua negatiua põr ⁊ notior. p affirmatiuã. n. negatiua nota ẽ ⁊ prior affirmatio ẽ. ſicut eẽ prius ẽ non eẽ: quare potius principiũ demõſtratiue ẽ q̃ʒ priuatiue. dignioribus aũt principijs vtitur dignior.

Argu. ¶ Preterea ſi vlis ea propõ que vacat medio rõcinatiõis ẽ: vt pʒ pn̈ atq̃ʒ i affirmatiua: qdẽ affirmatia i negatia ꝟo ẽ negatiua. Cõſtat aũt affirmatiuã negatiua põrẽ eẽ notiorẽue. negatio nanq̃ʒ p affirmationẽ inoteſcere ſolet preceditq̃ʒ negationẽ affirmatio perinde ac eẽ pcedit non eẽ: affirmatiua pfecto demõſtratio pbabilior ẽ negatiua: qppe cũ pncipiũ ipſius. negatiue ſit principio preſtabilius. Eamq̃ʒ pſtabilioreʒ eſſe oporteat: que preſtabilioribus principijs vtitur.

¶ Adducit qntã rõnẽ dicẽs (Amplius ſi pn̈ ſylli eſt ppõ vlis ⁊ imediata. ⁊ ẽ aũt in demrãtiua affirmatiua. in pua tiua aũt negatiua). q. d. ꝙ ſi pn̈ demrãtionis demrãtiue. i. affirmatiue eſt pn̈ ppõnis vlis affirmatiua imediata. i puatiua aũt demrãtiõe ẽ hꝫ pn̈ ppõ nega. q ſic ẽ (⁊ vlis ppõ affirmatiua eſt potior negatiua). i. q̃ʒ negatiua (⁊ notior) notior qdẽ eſt affirmatiua (q negatiua nota ẽ p affirmatiuã. ⁊ prior eſt affirmatiua) ſu. q̃ʒ negatiua (ſicut prius. n. eſt eẽ q̃ʒ nõ eẽ. q̃re potius eſt pn̈ demõſtratiue). i. affirmatiue demrãtionis (q̃ʒ negatiue dignioribꝰ aũt pn cipijs vtit̃ dignior). q. d. ꝙ q̃ vtit̃ dignioribꝰ pncipijs eſt

C dignior. ⁊ q hꝫ eſt affirmatiua. iõ ipſa dignior. ¶ Dubitaret forte aliqs q vꝫ hec rõ eſſe eadẽ cũ pcedẽtibus. vʒ. ꝙ negatiua eſt minus nota q̃ʒ affirmatiua. q pbat̃ p affirmatiuã. hoc ẽt dicebãt rõnes ſupiores. ¶ Dõm ꝙ iſta prioritas vel põt accipi ſm ordinẽ ſyllogiſticũ vel ſm apprehẽſionẽ intell's. vtroq̃ʒ aũt mõ aũt affirmatiua pcedit negatiuã ⁊ ẽ notior ipſa. nã ſemp in nõ facere itelligit̃ facere. ⁊ oĩno in negõne dictio. i. affirmatio. vt dꝫ i elẽchis. nõ. n. poſſumus itelligere obliquũ niſi p rectũ. nec negationẽ niſi p affirmationẽ. ẽ ḡ intẽtio phi ꝙ ſʒ apphẽſionẽ intell's nr̃i vlis affirmatiua imediata q̃ eſt pn̈ demrãtionis affirmatiue ẽ põr ⁊ notior q̃ʒ ppõ imediata negatiua q̃ eſt pn̈ demrãtionis negatiue. ⁊ q̃tũ ad hoc vadit hec rõ qnta. Rurſus ſi iſta nr̃a apphẽſio explicet̃ p ſyll'm apparebit ꝙ negatiua pbabit̃ p affirmatiuã. ⁊ nõ eõ. ḡ affirmatiua põr ⁊ notior. ⁊ q̃tũ ad h vadit qð ſupius dicebatur. q̃uo aũt rõnes añdicte differãt manifeſtũ ẽ p iam

D dicta. ¶ Ulteriꝰ dubitaret forte aliqs q̃uo eẽ ſit prius q̃ʒ nõ eẽ. ¶ Dõm ꝙ iuxta regulã phi datã i 9ᵒ metaphy. de actu ⁊ poᵃ. poſſumꝰ ſilr dicere de eẽ ⁊ de nõ eẽ. nã in codẽ gñabili ⁊ corruptibili poᵃ pcedit actuʒ. vt pus fuit ſoꝛ. in poᵃ q̃ʒ eẽt in actu. ſimplr tñ actꝰ pcedit poᵃm nã cuʒ poᵃ nõ reducat̃ in actũ niſi p actũ ſi actꝰ nõ pcederet ſimplr potẽtiã entia poſſent eẽ ſi nihil actu eẽt. qð ẽ abſurduʒ dicẽ. ſic dicemꝰ de eẽ ⁊ de nõ eẽ. nã i eodẽ gñabili ⁊ corruptibili non eſſe precedit eſſe ſimpliciter tamen eſſe pcedit non eſſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc principalior eſt: ſine enim demonſtratiua non eſt priuatiua.

¶ Inſuper antiquior eſt: nam abſq̃ʒ affirmatiua negatiua eſſe non poteſt. Argu.

¶ Adducit ſextã ⁊ vltimã rõneʒ. d. (Adhuc pncipalior ẽ) ſu. affirmatiua q̃ʒ negatiua. qð pʒ. nã (ſine. n. demrãtiua) . i. ſine affirmatiua (nõ ẽ puatiua) ſʒ ecõuerſo põt eẽ. dpẽdet ḡ puatiua ab affirmatiua nõ ecõuerſo. eſt ḡ affirmatiua pncipalior ⁊ p ꝯñs potior. ¶ Dubitaret forte aliqs. E

q vꝫ q̃ʒ hec rõ 6ᵃ. ſit eadẽ cũ rõne 3ᵃ. nã in rõne 3ᵃ dicebat̃ ꝙ ſyll's puatiuus accipit ppõnẽ affirmatiuã. ⁊ hic dꝫ ꝙ nõ eſt puatiua ſine affirmatiua. idẽ ḡ dꝫ hic ⁊ ibi. ¶ Dõʒ ꝙ aliud ẽ eẽ efficacius ⁊ aliud ẽ eẽ pncipalius. nã efficacius ẽ qð plus agit. pncipalius aũt ẽ ſine quo aliud non agit. ⁊ vtrũq̃ʒ hꝫ ppõ affirmatiua. nã plus agit q̃ʒ negatiua ⁊ ſine ea nihil facit negatiua. q̃re ſi aliquo mõ ſunt eadẽ verba in hac rõne ſexta ⁊ in 3ᵃ. nõ tñ ſunt pp idẽ inducta. nã 3ᵃ rõ innitit̃ huic excellentie. q affirmatiua plus facit ⁊ ẽ efficacior ⁊ eiꝰ actio ad plura ſe extẽdit. hec aũt vltima rõ magis innitit̃ huic excellẽtie ꝙ affirmatiua ẽ principalior. q ſine ea negatiua nihil põt facere.

Quod quideʒ cathegorica priuatiua ſit dignior manifeſtũ eſt. ¶ Et ad impoſſibile ducente. T. c. 41

¶ Cum autẽ affirmatiua pſtabilior ſit negatiua: patet rectam ẽt ea preſtabiliorem eſſe que ad id deducit quod fieri nequit. Argu.

¶ Poſtq̃ʒ phs probauit ꝙ dmõſtratio vlis ſit potior particulari. ⁊ ꝙ affirmatiua ſit potior negatiua. In pte iſta vt dicebat̃ declarat ꝙ oſtenſiua ſit potior ducente ad impoſſibile. Demõſtratio aũt oſtenſiua duplex eſt quedã affirmatiua quidaʒ negatiua. ideo duo facit q pmo oſtendit ꝙ demõſtratio oſtẽſiua negatiua ſit potior ducẽte ad impoſſibile. 2ᵒ ex hoc concludit ꝙ affirmatiua ſit potior ducẽte ad impoſſibile. nam ſi affirmatiua oſtẽſiua eſt potior negatiua oſtẽſiua. negatiua aũt oſtẽſiua ẽ potior ducente ad ipoſſibile. ꝯñs eſt ꝙ ⁊ ipſa affirmatiua ſit potior ducente ad ipoſſibile. ſcða ibi. circa finẽ lectionis. (Quare hac quidẽ.) Circa primũ tria facit. q pmo pponit qð intẽdit. 2ᵒ pmittit quedã neceſſaria ad propoſitũ. 3ᵒ ex his q̃ dixerat concludit intẽtũ. 2ᵃ ibi. (Oportet aũt ſcire.) tertia ibi. (Si igitur ex notioribus.) Dicit ḡ (ꝙ quideʒ cathegorica priuatiua). i. demõſtratio oſtẽſiua puatiua (ſit dignior ducẽte ad impoſſibile manifeſtũ eſt) ſu. ex dicendis. ¶ Notandũ aũt quoſdã exponere ſic textum hũc vt F

h intẽdat phs probare ꝙ demõſtratio affirmatiua oſtenſiua ſit dignior ducente ad impoſſe vnde ſic exponũt lrãm ꝙ quidem demõſtratio cathegorica. i. affirmatiua ſit dignior puatiua. q. d. ꝙ cũ ſit ita ꝙ demõſtratio cathegorica. i. affirmatiua ſit dignior puatiua ex hoc manifeſtũ eſt ad impoſſe ducẽte ſu. ꝙ ſit dignior affirmatiua. ſʒ circa finem lectionis hoc idẽ dꝫ. vnde vꝫ eſſe q̃daʒ inutilis receptio. ipſe ẽt textus ſequẽs magis cõſonat expõni prime.

¶ Notãdũ ẽt ꝙ lrã quã exponit Auer. cõmẽ. plane oſtẽdit ꝙ hec lrã. vʒ. cathegorica puatiua dꝫ exponi pro oſtẽſiua puatiua. nã vbi nos hẽmꝰ cathegorica puatiua. lrã quã exponit Auer. hꝫ ſyll's rectus negatiuus. cõſtat aũt ꝙ demrãtio recta eſt demonſtratio oſtenſiua. ad impoſſe autẽ non eſt demonſtratio recta. ſed curua ⁊ reflexa. naʒ G

ſemper

ſemp̄ ĩ oĩ tali demr̃atione ex oppoſito ɔ̃nis fit reflexio ad oñdēdū oppoᵐ alicuiꝰ p̄miſſaꝝ. q̄ ſi dicat̃ q̄ vna trāſlatio hʒ cathegorica. ⁊ alia trāſlatio hʒ affirmatiua: dicēdū q̄ hoc fuit culpa trāſlatoris. nā Phs demr̃ationē demr̃atiuam aliqñ appellat cathegoricā ſiue affirmatiuā: aliqñ oſtēſiuā trāſlator cū d̄beret trāſferre oſtēſiua trāſtulit cathe

A gorica. ℭ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ ſit v̄a hec ɔ̃ña q̄ ponit̃ circa finē lectionis. vel ſm̃ quoſdā poſita ē nūc. vʒ. q̄ ſi d̄mr̃atio affirmatiua ſit potior negatiua q̄ ſit potior ducēte ad ipoſ̄e. ℭ Dōm q̄ hec ɔ̃ña v̄a eſt dupl̄r p̄ qdeʒ qa oĩs demr̃atio ad impoſ̄e aliquo mō eſt demr̃atio negatiua vel ipſam pponēdo vel ipſam ex datis ab aduerſario aſſumēdo. vt ſi vellē pbare q̄ nullū. b. eſt. a. demr̃atione ducēte ad impoſ̄e vterer ppōne negatiua ipſam pponendo. ſi v̄o vellē pbare p̄ talē demr̃ationē ɔ̃riam ppōnis aſſumpte. vʒ. oē. b. eſt. a. vterer ppōne negatiua data ab aduerſario. vʒ. nullū. b. eſt. a. demr̃atio ergo ad ipoſ̄e nunq̄ʒ eſt imunis a negatione. ſi ergo demr̃atio affirmatiua eſt potior negatiua ⁊ ducēs ad impoſ̄e non eſt oĩno imunis a negatione: ɔ̃ñs eſt q̄ affirmatiua ſit potior ſic ducente. 2ᵒ hoc idē pʒ ex dicēdis. pbabit̃. n. in lectione p̄ñti q̄ demonſtratio oſtēſiua p̄uatiua ſit potior ducēte ad impoſ̄e. ſi ergo ex dictis affirmatiua eſt potior negatiua: ⁊ ex dicēdis negatiua eſt potior ducēte: ɔ̃ñs eſt q̄ affirmatiua ſit potior ducēte. q̄ꝛ qcqd eſt potius vel dignius digniori eſt dignius minus digno. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Opʒ aūt ſcire q̄ ſit dr̃ia ipſaꝝ. Sit igit̃. a. ĩ nullo. b. in. c. auteʒ omni. b. neceſſe eſt in nullo. c. eſſe. a. ſic igitur acceptis demonſtratiua priuatiua erit demonſtratio: q̄m. a. in. c. non erit.

Argir. ℭ Atq̄ꝫ p̄mo ſcire dr̃iam ipſaꝝ opʒ. Igit̃. a. q̄dē nulli. b. cōpetat. b. v̄o cuilʒ inſit. c. Atq̄ꝫ hoc pacto negatiua recta ſit demr̃atio: q̄ gdē. a. ꝓceſſione recta nulli. c. cōpetere demr̃atur.

ℭ Premittit q̄dam nec̃ia ad ppoſitū. Circa qd̄ duo facit. q̄ꝛ p̄ facit qd̄ dc̄m eſt. 2ᵒ circa ea q̄ dixerat mouet quādam cauillationē ⁊ ſoluit ibi. (Non. n. ſi ɔtingit.) Circa p̄ᵐ 4ᵒʳ facit ſm̃ q̄ 4ᵒʳ nec̃ia ad ppoſitū p̄mittit. naʒ p̄ declat quō habeat fieri demr̃atio oſtēſiua negatiua. 2ᵒ quō habeat fieri ducēs ad impoſ̄e. 3ᵒ dat dr̃iam inter vtrāq̄ꝫ demr̃ationē 4ᵒ ex dr̃ia data oñdit demr̃ationem oſtēſiuam pcedere ex prioribus ⁊ notioribus. 2ᵒ ibi. (Quod v̄o ad impoſ̄e.) 3ᵒ ibi. (Termini quidem igitur.) 4ᵒ ibi (Non autem prior.) Dicit ergo. (Oportet autem ſcire que ſit dr̃ia ipſaꝝ). q. d. q̄ primo ppoſuit hanc veritatem q̄ demr̃atio cathegorica. i. oſtēſiua p̄uatiua ſit dignior ducēte ad impoſſibile: qd̄ vt appareat opʒ ſcire que ſit dr̃ia ipſa inter priuatiuā oſtēſiuam ⁊ ducētem ad impoſ̄e. ⁊ primo deſcribit qual̄r habeat fieri oſtēſiua priuatiua ducēs (ſit igitur. a. in nullo. b.) hec eſt maior nullū. b. eſt. a. (in. c. autem omni. b.) hec eſt minor. omne. c. eſt. b. (neceſſe eſt ergo in nullo. c. eſſe. a.) hec eſt concluſio. nullum. c. eſt. a. ⁊ ſubdit q̄ (ſic quidē igitur acceptis) ſc̄. p̄miſſis (erit demōſtratio priuatiua ⁊ demonſtratiua) i. oſtēſiua (q̄m. a. in. c. non erit). q. d. q̄ hoc modo ordinando ſyll̄m concludit̃ per demr̃onem oſtēſiuā negatiua. nullum. c. eſt. a. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Que v̄o eſt per impoſ̄e ſic ſe hʒ ſi opus ē demōſtrare q̄. a. in. b. non ſit accipiendum eſt affirmatiue. a. eſſe in. b. ⁊. b. in. c. quare accidit ⁊ a. in. c. eſſe. hoc aūt ſit notum ⁊ certum q̄ impoſſibile eſt ipſum eſſe.

Argir. ℭ Sed ea que ducit ad id qd̄ fieri neqt: ſic ſeſe hʒ: nam ſi demr̃andū eſt a nulli cōpetere. b. ſumendū eſt eʒ cuilibet eidē ip̄m cōpetere: at. b. etiā cuilʒ. c. Quare ſit vt. a. cuilʒ cōpetat. c. Sit autem notū atq̄ꝫ ɔceſſuʒ hoc minime fieri poſſe. Nō ergo fieri poteſt vt. a. cōpetat ipſi. b. qd̄ ſi. b. conceditur ipſi cōpetere. c. fieri profecto nequit: vt. a. competat ipſi. b.

ℭ Oñdit quō hēat fieri demr̃atio ad impoſ̄e. d. (Que v̄o ad impoſ̄e ſic ſe hʒ vt ſi opus eſt demr̃are) ſc̄. p demr̃ationem ad impoſ̄e (q̄. a. in. b. nō ſit accipiēdū in affirmatiuā a. in. b. eē) iſta erit maior. oē. b. eſt. a. (⁊. b. in. c.) iſta eſt minor. oē. b. eſt. c. (q̄re accidit. a. in. c. eē. hoc aūt ſit notum ⁊ certū q̄ impoſ̄e eſt eē.) ſemp. n. d̄mr̃atio ad ipoſ̄e ɔcludit ɔ̃nē manifeſte falſaʒ ex ɔ̃ne manifeſte falſa pbat̃ oppoᵐ p̄miſſe eē veꝝ. vtputa ſi magis eſt notū q̄ albedo non ſit nigredo q̄ʒ q̄ nō ſit color ɔgregatiuꝰ ſi vellet pbare q̄ albedo nō ſit color ɔgregatiuꝰ vel eʒ. i. q̄ color ɔgregatiuꝰ nō ſit albedo q̄reret̃ ab aduerſario vtꝝ. b. ſit. a. vel non. i. color ɔgregatiuꝰ ſit albedo vel nō. qd̄ ſi ɔcederet hēret̃ intētū. q̄ ſi negaret dicēt da oppoᵐ. accipiet̃ g̃ oppoſita. vʒ. color ɔgregatiuꝰ eſt albedo accipiet̃ g̃ aliꝰ terminꝰ. c. i. nigredo ⁊ arguet̃ ſic oē. b. eſt. a. i. oĩs color ɔgregatiuꝰ ē albedo. oē. c. eſt. b. i. oĩs nigredo ē color ɔgregatiuꝰ. g̃. oē. c. eſt. a. i. oĩs nigredo ē albedo. h̄ aūt eſt fl̄m ⁊ ipoſ̄e. g̃ ⁊ illō ex q̄ ſeq̄tur. vʒ. q̄. b. ſit. a. i. color cōgregatiuus ſit albedo.

B ℭ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ ſemp ſyll̄s ad ipoſ̄e debeat hēre ɔ̃nē manifeſte falſaʒ. ℭ Dōm q̄ ſic nō ɔcedēti verū opʒ ſlud veꝝ declare p aliqd verius. ꝓpter qd̄ p̄miſſe debent eē veriores ɔ̃ne. ſic ſi aliqs ɔcedat falſum opʒ q̄ impugnet̃ ducēdo ip̄m ad aliqd falſius. ⁊ q̄ꝛ in demr̃atione ad impoſ̄e ſemp ex falſitate ɔ̃nis pbat̃ eē falſitas in aliq̄ p̄miſſaꝝ: opʒ ſemp in oĩ tali demr̃atione q̄ ɔcl̄o falſior ſit q̄ā p̄miſſa. ideo dicit̃ in textu. q̄ʒ. a. eē in. c. i. q̄ ɔcluſum ſit notum ⁊ certū eē impoſ̄e. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Termini q̄dē igit̃ ſil̄r ordinant̃. Differt aūt quo q̄lis ſit notior p̄uatiua ppō. Utruʒ igit̃ q̄. a. b. nō ieſt aut q̄. a. c. nō ieſt. Cuʒ igit̃ eſt ɔcl̄o notior q̄m nō eſt. a. in. b. q̄ eſt ad impoſ̄e ſit demōſtratio. Cū aūt in ſyll̄o ſit demr̃atiua eſt.

Argir. ℭ Termini igitur ordine ſimili diſponuntur: verum differentia conſiſtit in ppoſitionum negatiuarum cognitione: vtra inquā iſtarum ſit notior. vtrum hec. a. nulli cōpetit. b. an iſta. a. nulli cōpetit. c. Cum igit̃ concluſio notior eſt: tum ea ſane ſit demōſtratio: qua deducitur in id qd̄ haud q̄ʒq̄ʒ fieri poteſt. Sed cū ea ppō q̄ in rōcinatione ſumitur notior eſt: tum recta nimirum efficitur demonſtratio.

ℭ Dat dr̃iam ⁊ conueniētiam inter vtrāq̄ꝫ demr̃ationē. d. q̄ (termini qdem igit̃ ſimil̄r ordinant̃) demr̃atio. n. oſtēſiua ⁊ ad impoſſibile in hoc conueniūt q̄ vtrobiq̄ꝫ termini ordināt̃ ſimil̄r. i. ordinantur debite ſm̃ modū ⁊ figuraʒ ſyllogiſticam. ⁊ ſubdit q̄ (differt in quo q̄lis ſit notior priuatiua ppō vtrum igit̃ que. a. b. non ineſt). i. vtꝝ maior negatur (aut nō eſt. a. in. c.). i. cōcl̄o. q. d. q̄ in hoc differt ſyllogiſmus oſtēſiuꝰ a ſyll̄o ad impoſſibile. q̄ꝛ in vno accipit̃ notior q̄. a. non ſit in. b. i. p̄miſſa. in alio accipit̃ q̄. a. non ſit in. c. i. concl̄o. ideo ait (cuʒ igit̃ concl̄o notior eſt q̄m nō eſt ſit demōſtratio que eſt ad impoſſibile. cum aūt in ſyllogiſmo) ſup. ſit notior. i. cuʒ ſit notior p̄miſſa que eſt (in ſyl

c logiſmo demr̃atiua).i.oſtẽſiua(eſt).ſ.demr̃atio. ¶ Notandum aũt ꝙ vt patere põt ex terminis ſ̃paſſignatis. vtputa ſi magis ſit notũ ꝙ nigredo nõ ſit albedo q̃ꝫ ꝙ color ꝯgregatiuus nõ ſit albedo. ſiqs vellet ꝓbare ꝙ color ꝯgregatiuus nõ ſit albedo poſſet hoc ꝓbare oſtẽſiue ⁊ ad impoſ̃e. ſed ꝓbando oſtẽſiue acciperet ꝑmiſſam notiorẽ in veritate. ꝓbando ad impoſ̃e ꝯcluderet ꝯ̃nẽ notiorẽ in falſitate. Argueretur.n.oſtẽſiue ſic. nullũ.b.eſt.a.i. nulla nigredo ẽ albedo. oẽ.c.eſt.b.i.ois color ꝯgregatiuus eſt nigredo. ergo nullũ.c.eſt.a.i.nullus color ꝯgregatiuus eſt albedo. hec qdem ꝓcedit ex notioribꝰ. qꝛ vt ſupponebaſ notius eſt.b.nõ eſſe.a.i.nigredinẽ nõ eſſe albedinẽ q̃ꝫ.c.nõ eẽ.a.i.colorẽ ꝯgregatiuũ nõ eẽ albedinẽ. demr̃atio aũt ad impoſſibile ẽ ꝯ̃rio faceret. ex.c.n.nõ eẽ.a.i.ex ꝯ̃ne ꝓbaret.b.nõ eẽ.i.ꝑmiſſaꝫ. q̃ꝫtum ḡ ad ꝑmiſſas ꝓcedit demr̃atio ad impoſ̃e ex minꝰ notis. in demr̃atione.n.ad impoſ̃e ẽ aliq̃ ꝑmiſſaꝝ minꝰ nota in falſitate: ⁊ oppoſita eiuſ minꝰ nota in veritate. conclõ aũt ſe hꝫ eꝯ̃. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Natura aũt prior eſt q̃ eſt ꝙ.a.in.b.nõ ſit q̃ꝫ a.in.c. ꝑora.n.cõcluſione ſunt ex qbus eſt concluſio. Eſt aũt que.a.qdẽ in.c.nõ eſſe ꝯcluſio. a.autem in.b.ex quibus eſt concluſio.

Argir. ¶ At ꝯſtat ꝓpõnem hanc a:nulli cõpetit.b.ꝑorem hac eſſe nã.a.nulli cõpetit.c.ea nãqꝫ ſunt concluſione priora: ex quibus emergit ipſa cõcluſio. Atqꝫ patet hanc qdem.a.nulli.c.cõpetit: ꝯclõnem eſſe. Illam aũt.a.nulli.b. cõpetit id eſſe ex quo emergit ipſe concluſio.

¶ Ex d̃ria data oſtẽdit demr̃ationẽ oſtẽſiuam eẽ ex ꝑoribus ⁊ notioribus. nã ſi demr̃atio oſtẽſiua accipit notiorẽ ꝑmiſſam ꝯcludit notiorẽ ꝯ̃nem: oſtẽſiua eſt ex notioribus. non aũt illa que eſt ad impoſ̃e. ⁊ ex h̃ ſeqtur ꝙ oſtẽſiua teneat ordinẽ nãlẽ. eſt.n.nãle ꝙ ꝑmiſſe ſint notiores ꝯ̃ne. ad impoſ̃e aũt tenet ordinẽ q̃ſi ꝯtra nãm. iõ ait ꝙ(nã aũt ꝑor qdẽ eſt ꝙ.a.in.b.nõ ſit q̃ꝫ.a.in.c.)nõ eẽ.q.d.ꝙ nãl'r ꝑmiſſa dꝫ eẽ notior ꝯ̃ne. ⁊ h̃ facit d̃mr̃atio oſtẽſiua ꝙ.ſ.accipit.a.nõ eẽ in.b.i.ꝑmiſſam notiorẽ q̃ꝫ.a.nõ eẽ in.c.i.q̃ꝫ ꝯ̃neꝫ. vñ ſubdit ꝙ(ꝑora aũt) ⁊ notiora(ſunt ꝯ̃ne ex qbus eſt ꝯ̃(ſu. oſtẽſiua) ⁊ ſubdit ꝙ(eſt aũt q̃ eſt.a.qdeꝫ in.c.nõ eẽ ꝯclõ.a.autem in.b.).ſ.nõ eſſe(ex qbus eſt ꝯclõ).i.ex ꝑmiſſa. tũc ergo eſt ſupplenda ratio ꝙ cum oſtẽſum ſit ſupra ꝙ demõſtratio oſtẽſiua negatiua accipit.b.non eſſe.a.notius q̃ꝫ.c.non eſſe.a.pꝫ ꝙ talis demõſtratio notiores accipit ꝑmiſſas ⁊ eſt ex notioribus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non.n.ſi contingit remoueri aliqd hoc cõcluſio eſt. illa autem ſunt ex quibus.

Argir. ¶ Non.n.ſi ſit vt qppiam tollaſ: hoc quidem eſt concluſione: illa vero ex quibuſ.

¶ Remouet circa ꝑtacta q̃ꝫdã cauillationẽ. Circa qð duo facit. qꝛ ꝑ̊ ponit cauillationẽ. 2° eã remouet. ibi(Sed h̃ qdem.) Poſſet.n.qs cauillare circa ꝑtacta.d.ꝙ cuꝫ in demõſtratiõe ad ipoſ̃e ex falſitate ꝯ̃niſ arguaſ falſitaſ alicuius ꝑmiſſaꝝ. vel ex nõ eſſe ꝯ̃nẽ arguaſ nõ eſſe ꝑmiſſaꝫ ꝙ talis demr̃atio ꝓcedit ex ꝑoribus ⁊ ex notioribꝰ. nã facio ſyllõ in regreſſum qm̃ ex non eẽ ꝯ̃nẽ ꝯtingit non eẽ ꝑmiſſam in tali regreſſu diceret aduerſarius ipm nõ eſſe ꝯ̃neꝫ ſe hꝫ ſicut ꝑmiſſa ⁊ ipſa interẽptio ꝑmiſſe ſe hꝫ vt ꝯ̃. ⁊ qa vt dcm̃ eſt in tali ſyllogiſmo interẽptio ꝯ̃nis eſt notior q̃ꝫ interẽptio ꝑmiſſe. ideo in ipſo regreſſu ꝑmiſſa eſt notior. hanc ḡ cauillationẽ remouẽs ait ꝙ(nõ.n.ſi ꝯtingit aliqd remoueri)i.interimi vt hꝫ alia trãſlatio.(hec) aũt q̃ interimitur.ſ.(eſt ꝯclõ. illa aũt ſũt) ſup.ꝑmiſſe(ex qbus eſt) ſu. talis interẽptio. tũc ergo eſt ſupplẽda rõ ꝙ cũ ex interẽptione ꝯ̃nis interimaſ ꝑmiſſa interẽptio ꝯ̃nis ſe hẽbit ſicut ꝑmiſſa. in hoc ergo ſtat tota cauillatio ꝙ qꝛ ex interẽptione ꝯ̃niſ arguaſ interẽptio ꝑmiſſe. videſ ex hoc ꝙ poſſumus dicere ꝙ interemptio ꝑmiſſe ſit ꝯclõ. ⁊ interẽptio conclõnis ſit ꝑmiſſa. ⁊ videtur ex hoc ẽt ꝙ poſſumus vlteriuſ arguere ꝙ demõſtratio ad impoſſibile accipiat notiores ꝑmiſſas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed hoc qdẽ ex quo ſyll's eſt. qð vtiqꝫ ſic ſe habet: q̃re aut vt totum ad partẽ: aut pars ad totum ſe hꝫ. ſed que ſunt.a.c.⁊.a.b.ꝓpoſitiones non ſic ſe habent adinuicem.

¶ Sed id qdem ex quo ſit rõcinatio ſic ſeſe habet: aut totius ad partem: aut partis ad totuꝫ habeat rõnem: at.a.c.⁊.a.b.ꝓpoſitiones: nõ ſic inter ſeſe habent vt patet. Argir.

¶ Remouet hãc cauillationẽ.d.(Sed hoc qdẽ) ſu. eſt illð (ex quo eſt ſyll's qð vtiqꝫ ſic ſe hꝫ qm̃ aut totũ ad partem: ante ſe hꝫ ſic pars ad totũ. ſed q̃ ſunt.a.c.⁊.a.b.ꝓpõneſ) i.ꝯ̃ ⁊ ꝑmiſſa ſiue interẽptio ꝯ̃nis ⁊ interẽptio ꝑmiſſe(non aũt ſic ſe hñt adinuicẽ(ſupplẽdum eſt ḡ hꝰ dcm̃ ꝙ qꝛ in re greſſu cũ ex interẽptione ꝯ̃nis interimiſ ꝑmiſſa nõ reſeruatur forma ſyllogiſtica. ideo nõ poſſumus dicere ex hoc ꝙ demr̃atio ad impoſ̃e ſit ſyll's ex notioribus. ¶ Dubitaret forte aliqs quõ illud ex quo eſt ſyll's ſe hꝫ ſicut pars ad totũ. aut ſicut totũ ad partẽ. ¶ Dõm ꝙ illud ex quo ẽ ſyll's ꝓprie eſt medius terminus. medius aũt terminuſ ſe habet ad extremitates vel ſicut pars ad totũ. vel totũ ad partẽ. nam in ſcða figura medius terminis in vtraqꝫ ꝓpõnem ſic ſe hꝫ ſicut totũ ad partẽ. qꝛ in vtraqꝫ ꝑdicaſ. in tertia aũt in vtraqꝫ ꝓpõne ſe hꝫ ſicut pars ad totuꝫ. qa in vtraqꝫ ſubijciſ: in ꝑ̊ ꝯ̃o medius terminus ſe hꝫ in maiori ſicut pars ad totũ qꝛ ibi ſubijciſ. in minori aũt ſicut totũ ad partẽ qꝛ ibi ꝑdicaſ. eſt ḡ intẽtio ph̃i dicere ꝙ illud ex q̃ eſt ſyll'ſ.i.ex quo inferſ aliqd ſyllogiſtice opꝫ ꝙ ſe habeat ſicut totũ ad partẽ. vel ſicut pars ad totũ.i.opꝫ ꝙ ſit ordinatũ debite ẜꝫ modũ ⁊ figurã ſyllogiſticã. hoc aũt modo nõ ſe hñt.a.c.⁊.a.b.i.ꝯclõ ⁊ ꝑmiſſa in demr̃atione ad impoſ̃e: cum.n.in tali demr̃atione ex iterẽptione.a.c.i.ꝯ̃nis regredimur ad interimẽdũ.a.b.i.ꝑmiſſam. in tali eniꝫ regreſſu non ſeruaſ illa ꝓportio totiuſ ad partẽ vel eꝯ̃.i.nõ reſeruaſ ibi debitus ordo ſyllogiſticus. ſic.n.regredi non eſt ſyllogiſare. ⁊ qꝛ non reſeruaſ debitus ordo ſyllogiſticus. nõ poſſumus dicere ꝙ in tali regreſſu ipſa ꝯclõ vl' interẽptio eius ſic ſe habeat ſicut ꝑmiſſa. ⁊ id qð interimiſ ſe habeat ſicut ꝯclõ. nec poſſumus vlterius ex hoc dicere ꝙ talis demonſtratio ꝓpter huiuſmodi regreſſuꝫ ꝓcedat ex ꝑoribus vel ex notioribus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur ex notioribus ſit ⁊ credibilioribus dignior eſt. ſunt.n.vtreqꝫ ex non eſſe credibiles. ſed hoc quidẽ ex priori. illa vero ex poſteriori potior ſimpliciter vtiqꝫ erit ea que eſt impoſſibilis demonſtratio priuatiua.

¶ Si igitur ea demr̃atio que ex notioribꝰ: prioribuſue: cõficitur: ſemp eſt preſtabilior. Vtraqꝫ ꝯ̃o demonſtratio dicta ex negatione quidẽ creditur: altera tamen ex priore: altera ex poſteriore. Negatiua demonſtratio recta preſtabilior eſt ea ſimpliciter demõſtratione: que deducitur ad id quod fieri nequit. Argir.

¶ Poſtq̃ Ph̃s declarauit quõ habeat fieri demr̃atio oſtẽſiua priuatiua ⁊ quo modo habet fieri demr̃atio ad impoſſibile ⁊ dedit dr̃iam inter vtrãq̃ demr̃ationem ⁊ ex differentia data opꝫ ꝓceſſum in demr̃atione oſtẽſiua eẽ nãlem ⁊ eſſe ex prioribus ⁊ ex notioribus. In iſta parte ex oĩbus his dictis infert ↄ̃nem intẽtam. vꝫ. ꝙ demr̃atio oſtẽſiua priuatiua ſit potior. q꞉ ꝓcedit ex ꝑ̃oribus ⁊ notioribus q̃ȝ ducẽs ad impoſ̃e que ꝓcedit ex poſterioribus. iõ ait. (Si igitur ex notioribus ⁊ credibilioribus dignior eſt). ſ. demonſtratio (ſunt aũt vtreq̃ȝ) demr̃ationes (credibiles ex non eſſe). i. vtraq̃ȝ demr̃atio tam oſtẽſiua priuatiua q̃ȝ ducens ad impoſſibile facit fidẽ per nõ eſſe. al̃r tñ ⁊ al̃r. iõ ſubdit ꝙ (hec qdem). ſ. oſtẽſiua ꝑuatiua (ex priori). i. facit fidẽ ex nõ eſſe ꝑ̃ori. i. ex ꝑmiſſa negatiua ꝑ̃ori (illa xõ que ẽ ad impoſ̃e ex poſteriori). i. facit fidem ⁊ eſt credibile ex non eſſe poſteriori. i. ex interẽptione ↄ̃nis. ⁊ q꞉ ſic ẽ (vtraq̃ȝ priuatiua demr̃atio). ſ. oſtẽſiua (erit ſimpl̃r potior ea). i. q̃ȝ

A illa que eſt ad impoſſibile. ¶ Dubitaret forte aliq̃s. q꞉ videtur ꝙ vtraq̃ȝ demr̃atio tam oſtẽſiua negatiua q̃ȝ ducens ad impoſ̃e ſit ex non eſſe ꝑ̃ori. nã oſtẽſiua eſt ex non eẽ priori. q꞉ ibi ꝑmiſſa negatiua ex qua infert̃ concl̃o negatiua eſt notior. ⁊ per ↄ̃ñs dignior ⁊ ꝑ̃or cognitione. q꞉ de tali ꝑ̃oritate hic loq̃mur. ſic etiã ⁊ in demr̃atione ad impoſſibile credibilitas eſt ex nõ eẽ priori nõ ex non eẽ poſteriori vt dicit auctor in lr̃a. nã credibilitas in tali demr̃atione ẽ ex non eſſe ↄ̃nis. ſed ↄ̃ſtat in tali demr̃atione nõ eſſe ↄ̃nẽ eſt notius. ⁊ ſi eſt notius eſt ꝑ̃us. g̃ credibilitas ibi eſt ex non

B eſſe ꝑ̃ori. ¶ Dõm ꝙ dupl̃r eſt prius q̃ȝtũ ad pñs ſpectat vꝫ. ſm veritatẽ ⁊ ſm ordinẽ ſyllogiſticum. ſm veritatem .n. ſi bona ſit demr̃atio ad impoſ̃e ſemp ex ꝑ̃ori non eẽ ꝓbatur nõ eſſe poſterius. vt ex nõ eſſe ↄ̃nis qð dꝫ eẽ magis totum ⁊ prius cognitione ꝓbat̃ non eẽ alicuius ꝑmiſſarũ. qð dꝫ eſſe minus ⁊ poſterius cognitione. ſed lꝫ demr̃atio ad impoſ̃e ꝓcedat hoc mõ eſt ꝑ̃ori nõ eſſe. tñ ſm ordinẽ ſyllogiſticũ ꝓcedit ex poſteriori. q꞉ ex non eẽ ↄ̃nis q̃ ſm ordinẽ ſyllogiſticũ eſt. poſterior ꝓbat aliq̃ȝ ꝑmiſſarꝝ non eſſe q̃ ſm talẽ ordinẽ eſt ꝑ̃or. ⁊ in h̃ differt a demr̃atiõe oſtẽſiua. q꞉ ꝑuertit ordinẽ ſyllogiſticũ. nec tꝫ ordinẽ nãlẽ. nã enĩ ſyllogiſmi h̃ reqrit ꝙ ꝑmiſſe ſint notiores ↄ̃ne nõ eẽ.

C ¶ Ulterius forte dubitare aliq̃s. q꞉ videt̃ ſl̃m ꝙ vtreq̃ȝ. vꝫ. tam demr̃atio ꝑuatiua oſtẽſiua q̃ȝ ducẽs ad impoſ̃e q̃lꝫ ſit credibilis ex nõ eẽ. de negatiua .n. oſtẽſiua verꝫ eſt. quia non eẽ ꝙ accipit̃ in ꝑmiſſis. i. ex negatione alicuius ꝑmiſſarꝝ ſit fides ꝙ nõ ſit ↄ̃. vel fides de ↄ̃ne negatiue: imo aliq̃ñ ſit fides ex affirmatiua. nã ſicut cum dꝫ per impoſſibile ꝓbari negatiua vera ↄ̃cludit̃ affirmatiua falſa. ⁊ tũc ex non eẽ ſit fides. q꞉ oppo͂ᵐ ↄ̃nis eſt nõ eſſe. ſed ſi debeat ꝓbari affirmatiua vera per impoſ̃e opꝫ ꝙ ↄ̃cludat̃ negatiua falſa. tũc ergo nõ fiet fides ex negatione. ſed ex affirmatione. nã in ſyll̃o ad impoſ̃e ſemp ſit fides ex oppoſito ↄ̃nis. oppo͂ᵐ aũt ↄ̃nis negatiue eſt affirmatio. fiet ergo tunc

D fides ex affirmatione ⁊ ex eẽ. non ex nõ eẽ. ¶ Dõm ꝙ ſyllogiſmus ad impoſ̃e ſemp facit fidẽ ex nõ eẽ: q꞉ ſemp facit fidẽ interimẽdo ↄ̃nem. interimere aũt ↄ̃nem eſt ↄ̃nẽ nõ eſſe. iſtud tñ non eſſe aliq̃ñ eq̃pollet affirmationi. q꞉ ſi concluſio ſit negatiua faciet fidẽ ex ſi eẽ ↄ̃nẽ qð eq̃pollebit affirmationi. q꞉ nõ eſſe negationẽ eſt eẽ affirmationẽ. pꝫ ergo quõ demr̃atio ad impoſ̃e ſemp facit fidem ex non eſſe. Uel poſſumus al̃r ſoluere ꝙ ratio ph̃i ꝙ oſtẽſiua ſit potior ducẽte ad impoſ̃e non fundat̃ ſup eſſe. ſꝫ fundat̃ ſup hoc ꝙ oſtẽſiua accipit ꝑmiſſas priores ⁊ notiores. ad impoſſibile accipit ↄ̃nem notiorem. in tali enim ſyll̃o ſemp ↄ̃cl̃o debet eẽ notior in falſitate. ⁊ oppo͂ᵐ eius ex quo ꝓbat̃ oppoſitum alicuius ex ꝑmiſſis debet eſſe notius in veritate hoc autem debet eſſe cõmune in omni demr̃atione ad impoſſibile. ꝓpter qð oĩs demõſtratio ad impoſ̃e hꝫ quẽdã defectum. quia ibi eſt ꝓceſſus quodãmodo contra naturam ſyllogiſmi demonſtratiui. cuius natura eſt accipe premiſſas notiores. ꝙ ergo Ph̃s ait ꝙ vtreq̃ȝ demonſtrationes tam oſtenſiua priuatiua quã ducens ad impoſſibile ſunt credibiliores ⁊ faciunt fidem ex non eſſe. poteſt dici ꝙ vt patuit nũq̃ȝ demr̃atio ducẽs ad impoſ̃e eſt imunis a negatione. ⁊ q꞉ nũq̃ȝ eſt imunis a negatione dicit̃ ſemp facere fidem ex non eſſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare ⁊ hac dignior ꝑ̃dicatiua. manifeſtũ ẽ ẽt ꝙ ⁊ ea que eſt impoſſibilis potior eſt.

¶ Quare patet affirmatiuam quoq̃ȝ demr̃ationem rectam: que quidẽ negatiue preſtat: vt patuit preſtabiliorem eſſe eadem. Argu.

¶ Quia ꝓbatum eſt ꝙ negatiua oſtẽſiua eſt potior ea que eſt ad impoſ̃e. ideo ex hoc. vt dicebat̃ ↄ̃cludit ꝙ affirmatiua ſit potior. ideo ait. (Quare ꝑ̃dicatiua). i. affirmatiua (hac). i. negatiua (dignior) ſup. eſt. ⁊ q꞉ ſic eſt (manifeſtum eſt ꝙ) ꝑ̃dicatiua cũ ſit dignior q̃ȝ negatiua (ꝙ ẽ ⁊ poſterior). i. dignior (ea). i. q̃ȝ illa (q̃ eſt ad impoſ̃e.) dignius enĩ digniore vt ſupra dicebat̃ eſt digni⁹ minus digno.

Certior aũt ⁊ prior eſt ſcientia que cũ q̃ȝ ipſius quia ⁊ propter quid eadẽ eſt. ſed non eſt ipſius extra eam que eſt propter quid. T.c.42

¶ Scientia aũt ſcia eſt exactior: atq̃ȝ prior: ea q̃ eſt eadẽ ipſius eẽ: atq̃ȝ ꝑp qd eſt: ſed nõ ea q̃ eſt ipſi⁹ eẽ: ſine ea que eſt ipſius ꝓpter qd eſt. Argu.

¶ In toto aũt iſto libro poſteriorꝝ tradit̃ ars quõ ↄ̃tingat ſcire per demr̃ationẽ. vñ oĩa que dicũtur tã in ꝑ̃ q̃ȝ i 2° ad hoc referenda ſunt. ſm autem hoc totus iſte liber ꝑmus diuidebatur in partes duas. quia in prima agebatur de demonſtratione ſecundum ſe. in ſecunda vero de demonſtratione prout vna demonſtratio cõparatur ad aliam.

¶ Et ſicut dupl̃r poſſumus loq̃ de demr̃atione. ſic dupl̃r poſſumus loq̃ de ipſo ſcire. naꝫ de ipſo ſcire poſſum⁹ loq̃ ſimpl̃r ꝓut accipit̃ ſimpl̃r. vꝫ. ꝙ ſcire eſt ꝑ cãm cognoſcere ⁊ q̃ illius eſt cauſa ⁊ ꝙ nõ ↄ̃tingit al̃r ſe hẽre. ⁊ ſic loqui vel ſic ↄ̃ſiderare de ſcire ꝑtinet ad primã partẽ huius libri primi. vbi agit̃ de demr̃atione ſm ſe. Scđo mõ poſſumus loq̃ de ſcire cõparatiue. vꝫ. ꝓut vnum ſcire cõparat̃ ad aliud ſcire vel ꝓut vl̃r ſcire comparat̃ ad opinari ⁊ ad alios habitus cognitionis. ſic ergo poſſumus hãc partẽ ad ꝑ̃cedẽtem ↄ̃tinuare. vꝫ. ꝙ poſtq̃ȝ Ph̃s determinauit de ſcire ſimpl̃r ⁊ de demr̃atione ſm ſe. ⁊ ẽt determinauit de demr̃atione cõparatiue cõparando vnã demr̃ationẽ ad aliam. In parte iſta determinat de ſcire cõparatiue cõparando vnũ ſcire ad aliud ſcire ⁊ cõparando ad opinari ⁊ ad alios habitus cognitiuos. duo ergo facit. q꞉ ꝑ̃ cõparat vnum ſcire ad aliud. 2° cõparat ſcire ad opinari ⁊ ad alios habitus cognitiuos. ibi. (Scibile autem ⁊ ſcia differunt ab opinari.) Circa primũ duo facit. q꞉ primo comparat ſcire ad ſcire oñdens que ſcientia ſit certior et que minus certa. 2° cõparat ipſum ſcire ſiue ipſam ſciam ad ſuũ ſubiectum ⁊ ad ſua ꝑncipia a quibus hꝫ diuerſitatẽ ⁊ vnitatem ibi. (Una aũt ſcia eſt.) Circa ꝑ̃ᵐ tria facit ſm ꝙ tripl̃r oñdit vnam ſciam eẽ alia certiorẽ. ſcđa ibi. (Et que nõ eſt de ſubto) tertia ibi. (Et que eſt ex minorib⁹.) Dicit ergo ꝙ (ſcientia autẽ eſt certior ⁊ ꝑ̃or que eſt eadẽ ipſius q꞉. ⁊ ꝓpter quid. ſed non ipſius q꞉ extra eam q̃ eſt ꝑp qd). q. d. ꝙ ſcia illa que ſimul vna ⁊ eadẽ exñs ↄ̃ſiderat q꞉. ⁊ ꝓpter qd eſt ꝑ̃or ⁊ certior. ſꝫ nõ eſt potior ⁊ certior illa q̃ eſt ipſius. q꞉ extra ⁊ ſeparatiꝫ a ꝑp qd. ¶ Du/ F

bitaret forte aliqs. quõ ſcia aliq̄ ſit ipſius qa. tñ. aliqua ipſius qa. ⁊ ꝓpter quid. ℂ Dõm ꝙ ſcire. qꝛ eſt triplr. vel per cām remotā. vel per effcm̄ remotū. vel per effectum quẽcũqꝫ. Scire aũt ꝓpter qd. eſt ſcire per cām ꝯuertibilẽ ⁊ adeq̄tam. ille aũt qui nouit cām ꝯuertibilẽ ⁊ adeq̄tam ſciẽs ꝓpter qd. de facili põt ſcire ipm qa. ideo talis dr̄ ſcire vtrũqꝫ. ſed ſciẽs per cām remotā ſciẽs ſic. qa nõ de facili ſcit ꝓpter qd. i. cām ꝓximā ⁊ adeq̄tam. talis aũt dr̄ ſcire qꝛ ſeparatim a ꝓpter qd ſciẽs ẽt per effectũ ſiue ꝓximũ ſiue remotũ non ſtatim ſcit ꝓpter qd. lꝫ forte admiretur vt ſciat. nam ex admirari ceperũt pħi pħari. vt dr̄ in p̄ metaphyſice. ſic ḡ facile eſt exponere lr̄am pħi. nam ſcia acq̄ſita per cām adeq̄taꝫ dicẽtem ꝓpter qd. eſt multo certior ⁊ prior q̄ꝫ acq̄ſita p cām remotā ⁊ per effectus ꝗ ſũt demſationes qꝛ. Alio modo poteſt exponi lr̄a pħi ⁊ forte magis ſm intẽtiõnẽ pħi vt dicat̃ ſcia ꝯſiderans ſimul ꝓpter qd. ⁊ qꝛ ſcia ſubalternãs. ſcia aũt ꝯſiderans qa. extra ſeparatiꝫ a ꝓpter quid. dicat̃ ſcia ſubalternata. qḋ non ſic intelligẽdum eſt ꝙ ſcia ſubalternãs ꝯſideret oia qꝛ. de qbus ꝯſiderat ꝓpter qd. nam vt ſupra dicebat̃ multotiẽs aliq̄ ſciẽtie ꝓpter altitudinẽ ſciẽtes ipm ꝓpter quid. neſciũt ipſuꝫ. qꝛ non de oibus ergo de quibus ſciũt ꝓpter qd. ſciũt qꝛ. ſed eꝰ de oibꝰ de qbus ſciũt qꝛ. ſciũt ꝓpter qd. de nullo eniꝫ conſiderat geometra qꝛ. de quo neſciat ꝓpter qd niſi ſit p ſe notũ vel valde ꝓximũ ei qḋ eſt per ſe notũ. ſcia ḡ ſubalternãs ⁊ ſi ſm ꝙ huius ꝯſiderat ꝓpter qd. ſeparatũ a. qa nũq̄ꝫ tamen ꝯſiderat qꝛ. ſeparatũ a ꝓpter qd. nam ſciẽtia ſubalternans ſm ꝙ huius de nullo ſcit qꝛ. de quo neſciat ꝓpter qd. ſed ſcia ſubalternata ꝯſiderat qꝛ. ſeparatũ a ꝓpter qd. vt ꝑſpectiuus ſm ꝙ huius de multis ſcit. qꝛ de q bus neſcit ꝓpter qd. ſed ſupponit illa a geometra tāq̄ꝫ a ſuꝑiori artifice. diximus aũt ꝙ ſcia ſubalternãs ſm ꝙ huius nihil ſupponit de quo neſciat reddere cām niſi illud ſit per ſe notũ vel ꝓpinquũ. nam geometra ſupponit ꝙ lꝫ de pũcto ad pũctum rectam lineā ducere ꝓbat̃ tamẽ hoc in. 6. phyſicoꝝ. vbi oñdit ꝙ iter q̄libet duo pũcta cadit linea media ſed hoc nõ accipit geometra vt ſubalternans. ſed vt depẽdens ab alia ſcia. ſcientia ḡ vt ſubalternans ⁊ vt nõ depẽdens de nullo ꝯſiderat qꝛ. de quo nõ cõſideret pp qd. Uel poſſumus dicẽ ꝙ hoc eſt valde ꝓpinquũ ei qḋ eſt q̄ſi p ſe notũ. ⁊ iõ deſpicit geometra ſup hoc demſtationẽ adducere. Poſſumus ẽt ⁊ 3° rñdere ꝙ de paucis vl̃ de vno aliq̄ particulari non eſt curãdũ. q̄ſi ḡ dr̄ ꝙ illa ſcia eſt minus certa q̄ ꝯſiderat qꝛ. ſeparatũ a pp qd. intelligẽduꝫ eſt q̄ſi in plibus ⁊ in multis ita ſe hꝫ. ſed q̄ñdo in aliq̄ vna ꝓpõne ita ſe hꝫ nõ eſt multũ curãdũ. Eſt ḡ intẽtio pħi. ꝙ ſcia ſubalternãs eſt certior eo ꝙ nõ ꝯſiderat qꝛ. ſeparatuꝫ a ꝓpter qd. i. nõ ꝯſiderat qꝛ. qḋ neſciat reuoluere i pp qd ⁊ in cām. ſcia aũt ſubalternata eſt minus certa. qꝛ cõſiderat qꝛ. ſeparatũ a ꝓpter qd. i. ꝯſiderat qꝛ. qḋ ſm ꝙ huius neſcit reuoluere in ꝓpter quid. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Et que non eſt ex ſubiecto illa que eſt de ſubiecto. vt arithmetrica armonica.

Argũr. ℂ Et ea que nõ eſt de ſubiecto: vt arithmetica ipſa muſica.

ℂ Ponit 2ᵐ cõparationẽ vel dat 2ᵐ documẽtum ad cognoſcẽdum ſciam certiorẽ dicẽs. (Et que nõ eſt de ſubiecto) ſu. ſenſibili. i. ſcia que eſt magis abſtracta ⁊ minus mālis eſt ſu. ꝑor ⁊ certior (illa) i. q̄ꝫ illa (que eſt de ſubiecto). ſ. ſenſibili. i. q̄ꝫ illa que eſt minus abſtracta q̄ eſt magis de ſubiecto ſenſibili (vt ariſmetrica) que eſt de nũo ſimplicit̃ eſt certior. qa eſt magis abſtracta q̄ꝫ (armonica). i. q̄ꝫ muſica que eſt d̃ nũo ꝯcto ad aliqd ſenſibile ⁊ relato ad ſonũ.

G ℂ Dubitaret forte aliqs. qꝛ videt̃ iſtud documẽtum eſſe idem cũ primo. nam ariſmetrica ⁊ armonica ſic ſe habẽt ꝙ vna eſt ſubalternãs. alia ſubalternata. vna dicit ꝓpter quid. ⁊ alia qꝛ. ℂ Dõm ꝙ hoc 2ᵐ documẽtum eſt aliud a primo. hꝰ. n. documẽtum initit̃ huic veritati ꝙ cauſa eſt certior effectu. nam effectus non eſt notus ſimplr̄ niſi per cām. ⁊ ꝓpter qḋ vnũqḋqꝫ ⁊ illud magis. erit ḡ cauſa ſimpliciter notior ⁊ certior effectu. ⁊ qa ſcia dicens ꝓpter qd conſiderat cām. dicẽs qa. ꝯſiderat effectũ. ꝯñs eſt ꝙ ſcia ꝓpter qd. certior ſit ſcia qꝛ. Hoc aũt 2ᵐ documẽtũ initit̃ huic veritati ꝙ forma per ſe loq̄ndo eſt notior q̄ꝫ mā. naꝫ materia nõ cognoſcit̃ niſi per analogiā ad formā. ⁊ quia ſcia magis abſtracta eſt ſcia magis formalis minꝰ abſtracta eſt magis mālis. ꝯñs eſt ꝙ ſcia que eſt minus de ſubiecto ſenſibili tñ q̄ꝫ magis abſtracta ⁊ formalior ſit certior quã ſcia magis de ſubiecto ſenſibili que eſt mālior. diũt ergo hec duo documẽta formalr̄. pñt tamen eẽ in eodem ſubieco. vt illa eadẽ ſcia que eſt de ſubiecto magis ſenſibili ⁊ eſt magis mālis poteſt ꝯſiderare qꝛ. ⁊ eẽ ſubalternata. ⁊ illa que eſt de minus ſubiecto ſenſibili. ⁊ que eſt magis formalis poteſt ꝯſiderare ꝓpter qd. ⁊ eẽ ſubalternãs ⁊ poteſt ꝯtingere ꝙ hoc 2ᵐ documẽtum non ꝯcurrat cuꝫ primo. nam cum tres ſint modi eẽntialis pħie pħicus mathematicus ⁊ diuinus. mathematica que eſt de ſubiecto magis abſtracto. vt pura geometria que eſt certior q̄ꝫ nālis ſcia que eſt de ſbo magis ſenſibili. nec tamen ꝓpter h̄ nālis pħia ſubalternatur geometrie. iſta ergo duo documenta non ſunt ⁊ idem. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Et que eſt ex minoribus ea que eſt ex appoſitione vt geometria ⁊ arithmetrica. Dico autẽ ex additione vt vnitas. ſubſtantia eſt ſine poſitione. Punctus autem ſubſtantia poſita. hoc autem eſt ex appoſitione.

ℂ Et item ea que eſt ex paucioribus: ea que eſt ex additione: vt arithmetica ipſa geometria. Ex additione autem dico pacto: vnitas eſt ſubſtantia vacans poſitione: punctuꝫ vero eſt: cũ põne ſubſtãtia: hoc igit̃ ex additione eẽ dico. Argũr.

ℂ Dat 3ᵐ documẽtum dicẽs (Et) ſcia (que eſt ex minoribꝰ) ẽ ſup. certior (ea que ẽ ex appõne vt geometria). i. q̄ꝫ geometria (ariſmetrica) ſu. eſt certior. ⁊ exponit ſe qd appellat ex minoribus. d. (dico aũt) ex minoribꝰ que nõ ẽ ex (appoſitione) vel vt hñt aliq textus (dico aũt ex additione) i. expono qd appello ex additione (vt vnitas eſt ſbã ſine poſitione pũctus aũt eſt ſbã poſita. hoc aũt eſt ex poſitione). vꝫ. ꝯſiderare de re magis ꝯcta. pũctus ergo qui dicit põnẽ in ꝯtinuo ſe hꝫ per additionẽ ad vnitatẽ q̄ ẽ ſine tali põne. geometria ergo que eſt de pũcto eſt ex appõne et ex additione qꝛ aliqd addit pũctus ſupra vnitatẽ. ariſmetrica que eſt de vnitate eſt ex minoribꝰ. qꝛ eſt de vnitate q̄ non hꝫ talẽ põnem. ideo ariſmetrica eſt certior q̄ꝫ geometria. ℂ Dubitaret forte aliqs. qꝛ videt̃ hoc documẽtũ eẽ idẽ cum 2°. nã illa ſcia que eſt ex additione eſt mālior illa que eſt ex minoribꝰ formalior ⁊ abſtractior. ⁊ in h̄ ꝯſiſtebat v̄tas ſcđi documẽti. ℂ Dõm ꝙ hoc documẽtuꝫ 3ᵐ nõ eſt oino idẽ cum 2°. hꝫ tñ magnā ꝯformitatẽ cuꝫ illo. nam vtrũqꝫ documẽtum in hoc conſiſtit ꝙ ſcia q̄ eſt de magis formali eſt certior q̄ꝫ q̄ eſt de magis māli. Sed magis formale ⁊ magis māle pñt ꝯſiderari duplr̄. vel p cõparationẽ ad mām ſenſibilẽ de q̄ ꝯſiderat nālis. vel ad mām itelligibilẽ ſiue imaginabilẽ de q̄ ꝯſiderat mathematicꝰ. Secũdũ ḡ documẽtũ ab h̄ 3° differt. qꝛ illud qḋ ꝯcernit mām ſenſibilẽ vt illa ſcia dicat̃ certior que abſtrahit a mā ſenſibili. illa minus certa q̄ eſt de ſbo magis ſenſibili. ſed h̄ do- b

cumētum 3ᵐ vt cōiter ponit̃ ſumit̃ per cōparationem ad mām intelligibilē ſiue imaginabilē.dicemus enī3 ꝙ in cō ſiderādo mām intelligibilē ſiue imaginabilē ſunt gradus nulla.n.ſcia mathematica oīno abſtrahit a mā itelligibi/ li ſiue imaginabili.ꝑpter qđ non poſſet ariſmetricus cō/ ſiderare de ſubſtātijs ſeparatis.nec ſpectaret ad ipm cōſi/ derare de eaꝝ nūo.attñ inter ipſa mathematica quedam ſunt magis mālia q̄dam minus.vt pūctus eſt mālioꝛ vni tate.nam pūctus dicit quādam ſituationē inter partes. vel dicit quādam ſituationē relatā ad aliqd hñs partes ꝛ qa poſitio ſumit̃ reſpectu partiū:pūctus qui in ſuo intel/ lectu talē ſituationē includit ꝛ talē rōnem ad partes di/ citur eſſe ſuba poſita vel pōnem hñs.vnitas autez caret tali poſitione.non ꝙ reperiat̃ vnitas que eſt pnᵐ nūi ſine continuo.ſed qa intell's vnitatis p̃cedit oēm intellm cō/ tinui ꝛ oēm intellm partiū.ꝛ ideo vnū ſm ꝙ vnū ſemꝑ eſt indiuiſibile.nec eſt hoc preter rōnez ꝙ aliqd non habeat eſſe niſi in aliqbus.ꝛ tamē ſit intell's eius p̃ter oēm intel/ lectum taliū.vt genus non hꝫ eſſe niſi in ſpēbus.ꝛ tñ itel lectus gn̄is p̃cedit oēm intellm ſpērum:ſicut intell's vni/ tatis p̃cedit oēm intellm partiū:lꝫ vnū qđ eſt pnᵐ nūi non habeat eſſe niſi in ꝯtinuo ꝛ i hñte partes.vnū ergo ꝙ eſt pnᵐ nūi lꝫ non ſit oīno quid abſtractum a mā intelligibili vel a mā imaginabili a qua mā ſunt abſtracte ſbe ſepara te.qa ſunt oīno entia preter mām intelligibilē.vt declara ri habet in.8.metaph.attñ hꝫ mām intelligibilē vel ima ginabilem magis circūcernit pūctus ꝛ continuū q̄ꝫ vnita tis:eo ꝙ ſituatio ꝛ poſitio eſt de intellectu pūcti ꝛ cōtinui que non eſt de intellectu vnitatis.ꝑpter qđ patere poteſt quō differt hoc documētum 3ᵐ a 2° ꝛ qualr̃ veritatē hēat

A iſtud 3ᵐ documētum.ℭ Ulterius forte dubitaret aliquis quō vnitas ſit ſubſtātia ſine poſitione.ℭ Dōm ꝙ vno mo do poteſt ſaluari vt ſit locutio ſm modū platonicum qui non diſtinxit inter vnum qđ eſt pnᵐ nūi ꝛ qđ conuertitur cum ente.ꝛ qa vnū qđ cōuertit̃ cū ente eſt idē eēntialiter cum ente.ꝛ dicit ſbam cuiſlibet rei.Phs qui non curat de exēplis aliquādo ſuis exēplis loqtur ſm modum alioꝝ phoꝛum.ꝛ ideo dixit ꝙ vnitas erat ſuba.qđ aūt poſtea ad didit ꝙ erat ſine poſitiōe.hoc addit qa ſm veritatē intel lectus vnius loq̄ndo ēt de vno qđ eſt pnᵐ nūi non includit intellm ſituationis nec poſitionis ſicut intell's pūcti.Uel poſſumus dicere ꝙ vnitas eſt ſubſtātia non cuiuſcūqꝫ.ſꝫ ſubſtantia nūi.qa ex vnitatibus ſbaliter cōponitur nūs. Subſtātia.n.vno modo dicit eēntiaꝫ cuiuſlꝫ rei.vt patet ex 5° metaphyſice.ꝛ qa nūs ex vnitatibus eēntialr̃ cōpo/ nitur:erit vnitas ſba nūoꝛum.Iſto ēt modo ſm platoni/ cos pūctus eſt ſubſtātia continuoꝝ.qa pūctus mot⁹ ſm Platonem facit lineā.linea ſupficiez.ſupficies corpus.ſm hoc ergo continuū erit eſſentialr̃ ex pūctis:ꝛ pūctus erit ſubſtantia continuoꝝ ſicut vnitas nūoꝛum.ergo taꝫ pun/ ctus quā vnitas eſt q̄dam ſubſtātia.ſed punctus eſt ſuba poſitione hñs:qa in ſuo intellectu includit ſituationez vel poſitionem.vnitas autem eſt ſuba non hñs in ſuo intelle ctu ſituationem nec pōnem.Poſſumus autem ꝛ 3° reſpon dere vt illud dicat̃ ſuba alicuius ſine quo aliqd nō rema/ net.vel illud dicatur ſba alicuius qđ ingredit̃ ſubſtantia liter eius diffōnem.ꝛ hoc modo punctus eſt ſubſtātia cō/ tinui.qꝛ ſine puncto vel in actu vel in potētia non hēt eſſe continuū.ſicut etiam pūctus eſt ſubſtātia linee.qa ingre/ ditur ſubſtātialem diffōnem eius.ꝙ aūt iſtis modis vni/ tas ſit ſubſtātia nūoꝛum.qa ſine vnitate nō habet eē nūs ꝛ qa vnitas ingreditur ſubſtātialem.i.eēntialem diffōnez numeri.nulli eſt dubium.ꝑpter qđ patet quō tā pūctus quā vnitas dicat̃ ſubſtātia quomodo autez pūctus ſit po ſitionem habens:vnitas vero ſit non habens declaratuz eſt per iam dicta.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Una autez ſcientia eſt que eſt vnius generis quecūqꝫ ex primis componitur: ꝛ partes aut paſſiones horum ſunt per ſe. T.c.41

ℭ Una aūt eſt ſcientia que vnius eſt generis: que componunt̃ ex primis: ꝛ ſunt partes aut affectus horum per ſe. Argir.

ℭ Comparat ipſam ſciam ad ſuū ſubm ꝛ ad ſua pnᵃ qui/ bus hꝫ vnitatē ꝛ diuerſitatē.duo ergo facit auctoꝛ.qꝛ pri mo oñdit ex qbus ſubis hñt eē ſcie ꝛ ꝑ que pnᵃ.2° oſtēdit ex qbus ſubis ꝛ ꝑ que pnᵃ non hñt eē ſcie.ibi.(Sed eius qđ eſt a foꝛtuna.)Circa primū duo facit ſm ꝙ duo ſortiū tur ex ſubiectis ꝛ ex principijs:vnitatē.ſ.ꝛ diuerſitatē.p̃ ergo oñdit quō ſcia ex ſbo ꝛ principijs ſortit̃ vnitatē.ſcđo quō diuerſitatē.ibi.(Altera aūt.)Dicit g̃ ꝙ (ſcia āt ē vna que eſt vnius gn̄is).ſ.ſbi(quecūqꝫ cōponit̃ ex pmis).i.ex eiſdē primis pncipijs(partes aūt ꝛ paſſiones hoꝝ).i.taꝫ ſubiecti q̄ꝫ partiū(ſunt ꝑ ſe).q.d.ꝙ ſcia iſto modo hꝫ vni/ tatem ex ſbo ꝛ ex principijs.qđ.ſ.in ſe dꝫ hēre 4ᵒʳ.pmo ꝙ ſbm ſuū ſit vnius gn̄is.ꝛ q̄ꝫtuꝫ ad hoc ait ꝙ ſcia eſt vna q̄ eſt vnius gn̄is.2° ꝙ circa illius genus ſubiecti negocietur ſm eadez pnᵃ prima.3° reqritur ad vnitatē ſcie ꝙ circa idē genus ſubiecti ſic negociet̃ per eadē principia p̃ᵒ ꝙ ꝯſide ret ꝑ ſe partes illius ſubiecti.4° ꝛ vltimo ꝙ ꝯſideret hoꝝ ſ.tā ſubiecti q̄ꝫ partiū per ſe paſſiones.cum g̃ in lr̃a dicit̃ (partes āt ꝛ paſſiones hoꝝ ſunt ꝑ ſe)illud per ſe dꝫ refer ri ad partes ꝛ ad paſſiones.ℭ Dubitaret forte aliqs qd

B ſit eſſe ſciam vnius gn̄is ſubiecti.ℭ Dōm ꝙ eē ſciaꝫ vni⁹ gn̄is ſubiecti eſt eſſe vnius gn̄is ſubijcibilis per qđ ſoluꝫ excludit̃ equiuocatio.naꝫ genus ſubijcibile eſt in plus q̄ꝫ genus p̃dicabile.nam analogia entis impedit genus pre dicabile.ens.n.qđ eſt analogū ad.x.p̃nta non eſt genus ad illa.talis tñ analogia non impedit genus ſubijcibile.

T.c.1. ꝛ alibi. eſt enim de toto ente vna ſcia vt metaph.que eſt entis in eo ꝙ ens vt declarari habet in.4.ℭ Ulterius forte dubi

C taret aliquis.cum poſite ſint q̄tuoꝛ ꝯditiones ad vnitatē ſcie videlꝫ vnitas generis ſubijcibilis idētitas primoꝛuꝫ principioꝝ.ꝙ habeat per ſe partes.ꝛ ꝑ ſe paſſiones.qd per q̄ꝫlibet ꝯditionē excludit̃.ℭ Dōm ꝙ ex eo ꝙ ſcien/

D tia debet eſſe vnius gn̄is ſubiecti vt pꝫ per iam dicta ex/ cludit̃ equocum.de equoco aūt ſm ꝙ equocuꝫ nō eſt vna ſcia.Ex ſcđa aūt ꝯditione excludit̃ diuerſitas ꝯſideratio/ tionis.nā de eodē ſubiecto poſſunt ꝯſiderari diuerſe ſcie diuerſimode.illud enim idē corpus qđ ꝯſiderat nālis cō/ ſiderat ꝛ mathematicus.ſꝫ nālis ꝯſiderat hꝫ corpus ſm ꝙ eſt quale.ſm ꝙ eſt actiuū.ſm ꝙ eſt paſſiuū.ſm ꝙ tran ſmutat.vel ſm ꝙ trāſmutat̃.ideo pnᵃ que aſſumet Phs nālis vt cōiter ponit̃ ex motu ſumūtur.dr̃ etiam ꝙ nālis conſiderās ſic de corpoꝛe nō abſtrahet a mā ſenſibili.qa corpus eſt ſenſibile per q̄litatē loq̄ndo de ſenſibus exte/ rioꝛibus ſicut eſt imaginabile per q̄ꝫtitatē.mathematic⁹ ꝟo ꝯſiderabit de illo eodē corpoꝛe non vt q̄le nec actiuū nec paſſiuū.ſꝫ vt q̄ꝫtum.ideo pnᵃ ſua aſſumet ex q̄ꝫtitate.

E ℭ Et ſi dicat̃ ꝙ de q̄ꝫtitate conſiderat nālis.Dici dꝫ ꝙ de q̄ꝫtitate ꝯſiderat nālis vt eſt q̄litati ꝯiuncta.mathemati/ cus ꝟo vt eſt a q̄litate abſtracta.q̄ꝫuis ergo de eodē con/ ſideret nālis ꝛ mathematicus.tñ qa non eodē modo ꝯſi/ derant.ideo hec ſcia ꝛ illa non vtūtur eiſdē principijs pri mis.ſed nālis vt dicebat̃ magis initit̃ principijs ſumptis ex motu.mathematicus ex q̄ꝫto.ex quo apparet ꝙ h̃ pri ma pnᵃ non intelligūtur extra genus cuiuſmodi ſunt oīa cōmunia.ſicut de quolibet affirmatio.ſed intelliguntur prima principia q̄ ſunt prima ſm ꝓpriā ꝯſiderationē ſcie vti g̃ ſic eiſdē primis principijs h̃ eſt negociari ſm eādem ꝯſiderationē.Ex 3ᵃ autem ꝯditione ꝙ partes debēt eſſe ꝑ

ſe oñditur ꝙ non eſt ſimplr̄ eadem ſcia ſubalternata cum ſubalternãte non.n. dicere poſſumus ꝙ linea ſimplr̄ de q̄ eſt geometria ſit per ſe totū ad lineã viſualē de q̄ eſt ꝑſpectiua. forte per ſe diuidiť linea in lineã rectã ⁊ curuã: non autem per ſe diuidiť in viſualē ⁊ non viſualē. ita ꝙ viſuale ⁊ non viſuale non ſunt per ſe partes linee. Ex 4ª aūt cõditione ex eo qḋ addiť ꝙ debēt eſſe per ſe paſſiones excluditur ab vnitate ſcie ꝯſideratio per accñs. non.n. ſpectat ad vnã ⁊ eãdem ſciam ꝯſiderare niſi ea q̄ ſunt ꝑ ſe. verūtñ qꝛ ea que per accñs ſunt vni ſcie poſſunt eſſe per ſe alij ſicut ea que ſunt per accñs vni ſenſui poſſunt eē per ſe alij. ſicut ſapor qui per accñs cõparať ad viſum ꝑ ſe cõparať ad guſtū: lꝫ vna ⁊ eadē ſcia que cõſiderat aliqḋ ſbm per ſe non poſſit ꝯſiderare ea que reſpiciunt illud ſbm per accidens: non eſt incõueniens illa per accñs poſſe eſſe per ſe de ꝯſideratione alterius ſcie. vt multa ſunt per accñs corpori mathematico. de qbus nõ poteſt ſe itromittere geometra. que ſunt ꝑ ſe corpori nãli de qbus põt ſe itromittere phyſicus. ❡ Ulterius forte dubitaret aliqs cū aſſignate ſint 4ºʳ ꝯditiones ad hoc ꝙ ſit ſcia vna que illaꝝ conditionū ſit formalior ⁊ potior. ❡ Dñm ꝙ ſcḋa qua dr̄ ꝙ debent eē eadē p̄ᵃ p̄nᵃ. vel ꝙ dꝫ eē eadeꝫ ꝯſideratio eſt formalior ⁊ potior. Nam tota ratio q̄re ſcia eſt vna eſt qꝛ ꝯſiderat de oibus ſm ꝯſideratione vnã. vel qḋ idē eſt. qa conſiderat de oibus ſm eadē p̄nᵃ p̄ᵃ ſumpta ſm ꝓpriam ꝯſideratione. cum.n. hec cõditio bꝫ eſſe in aliq̄ ſcia vna opꝫ ꝙ ibi ſint oēs alie tres ꝯditiones. nam ſm vnã ⁊ eãdem cõſiderationem non poſſunt ꝯſiderari que non ſunt eiuſdeꝫ gñis ſubijcibilis. talia.n. non poſſunt reduci in eadeꝫ p̄nᵃ prima ꝓpria. Rurſus que non ſunt per ſe parteꝫ eiuſdem ſubiecti vel non ſunt per ſe paſſiones ſbti vel partiuꝫ ſbti cadere ſub eadē ꝯſideratione eſt impoſſe. ⁊ talia cõtineri ſub eiſdē primis p̄ncipijs loquēdo de p̄ncipijs p̄mis proprijs. Et vt melius pateat intētio pħi dici dꝫ ꝙ ſcḋa ꝯditio eſt ſm ꝙ formalr̄ eſt ſcia vna. imaginabimur.n. ꝙ gcquid ꝯſiderat geometra ꝯſiderat in eo ꝙ q̄ꝫtum vel in eo ꝙ eſt p̄nᵐ q̄ꝫtitatis. ⁊ ſm hanc ꝯſideratione accipiet q̄daꝫ p̄nᵃ p̄ᵃ que erunt ꝓpria geometre: ſub qbus militabūt oia de qbus cõſiderat geometra. ⁊ ex hoc erit vnitas in tota ſcia geometrie. accipiet.n. geometra tãq̄ꝫ p̄nᵃ ꝓpria diffõnem pūcti linee ſupficiei ⁊ anguli ⁊ figure ⁊ ceteroꝝ taliū ex quoꝝ ꝯditione ⁊ ex qbus p̄ncipijs depēdet oia q̄ ſunt in geometria. ex hoc ergo ſiue ex hac ꝯditione ſcḋa habꝫ formalr̄ ⁊ p̄ncipalr̄ vnitatem ſcia. Alie aūt tres ꝯditiões nobis inſinuat ad que poteſt ſe extēdere ſcie vnitas. Sic ergo exponemus textū pħi ꝙ ſi ſcia ꝓcedat ſm cõſideratione. vel qḋ idē eſt ſi ꝓcedat ſm eadem p̄nᵃ ⁊ p̄ᵃ in quo ꝯſiſtit ſcḋa ꝯditio: tantã ex hoc ſortieť idētitatē ꝙ vna ⁊ eadem ſcia exiſtēs ꝯſiderare poterit de oibus his que ſunt eiuſdem gñis ſubijcibilis: que fuit ꝯditio p̄ᵃ. non eniꝫ erit alia ſcia de ente mobili ſꝫ ꝙ ens. ⁊ de ente imobili. ſꝫ poſtq̄ꝫ eſt ibi ꝯſideratio vna. qa gcqd ꝯſiderat: cõſiderat in eo ꝙ ens de toto ente tãq̄ꝫ de vno gñe ſcibili poterit eſſe ſcia vna. Rurſuꝫ ſi ſcia ꝓcedat ſm eãdem ꝯſiderationem non ſolū poterit eē vna ⁊ eadē de toto ſubiecto: ſed ēt de oibꝰ per ſe partibus ſubiecti tã ſubiectiuis q̄ꝫ eēntialibuꝫ: vt ſi yſocheles vel yſopleuros vel qḋ idem eſt triãgulus hñs duo eq̄lia latera ⁊ hñs oia eq̄lia non ſunt ꝑ ſe partes ſubiectiue triãguli. qa ſunt per ſe ſpēs eius: erūt d̄ ꝯſideratione vnius ⁊ eiuſdē ſcie. Jlla ergo vna ⁊ eadē ſcia que cõſiderat de toto gñe ſubijcibili: que fuit ꝯditio p̄ᵃ: illa eadeꝫ vna exñs ꝯſiderabit de oibus per ſe partibus illiuꝫ ſubiecti: que fuit ꝯditio tertia. qḋ totū ideo ꝯtingit ꝙ de oibuꝫ talibus ꝯſiderat ſm eadem p̄nᵃ ꝓpria p̄ᵃ. vel qḋ idē eſt de oibus talibus ꝯſiderat ſm ꝯſideratione vnã. ſi.n. corpus mobile ad formã ⁊ mobile ad ſitū ſunt per ſe partes corporis mobilis non erit alia ſcia que ꝯſiderat de toto corpore mobili ⁊ de talibus per ſe partibꝰ. ⁊ qḋ dcm̄ eſt de partibus ſubiectiuis intelligēdum eſt de partibus eſſentialibus vt ſi mã ⁊ forma ſunt ꝑ ſe partes eēntialeꝫ corporis mobilis non erit alia ſcia ꝯſiderãs de corꝑe mobili: ⁊ cõſiderãs de mã ⁊ forma ſunt per ſe partes eēntialeꝫ eiꝰ. Et qḋ dcm̄ eſt de per ſe partibus in quo ꝯſiſtebat cõditio tertia: intelligēdū eſt de ꝑ ſe paſſionibꝰ: in quo ꝯſiſtit q̄rta ꝯditio. vna.n. ⁊ eadē ſcia que ꝯſiderat de eodeꝫ ⁊ de ꝑ ſe partibus ſbti ꝯſiderare poterit de oibus per ſe paſſionibus tã ſbti q̄ꝫ partiū. q̄re autē cum tãta diuerſitate q̄ꝫta eſt in oibus his que ſunt in oi gñe ſubijcibili ⁊ que eſt in oibus partibus eius ⁊ in oibus per ſe paſſionibꝰ põt ſtare vnitas ſcie totum ſumiť ex 2ª ꝯditione. qa de oibus ꝯſiderat ſm eãdem ꝯſideratione ⁊ ſm eadē ꝓpria p̄nᵃ p̄ᵃ. ſcia ergo tantã ſortiť ṽtutem ex ꝓprijs p̄ncipijs p̄mis: ex quibus ꝯſurgit vnitas ꝯſiderationis: ꝙ ſm talia p̄nᵃ vna exiſtēs ꝯſiderare poterit de toto gñe ſubijcibili. de oibꝰ ꝑ ſe partibꝰ eius. ⁊ de oibꝰ ꝑ ſe paſſionibus. ❡ Deīde cū dic̄.

❡ Altera aūt ſcia eſt ab altera quorūcūqꝫ p̄ncipia neqꝫ ex eiſdē neqꝫ ex alterutris ſunt.

❡ Diuerſe ṽo ſcie ſunt: quarū p̄ncipia: nõ ſunt ex eiſdem: nec ex vnius principijs principia ꝓficiſcuntur alterius. Argūm

❡ Oſtendit qūo ſcia habeat ex ſuis p̄ncipijs diuerſitateꝫ. Circa qḋ duo facit. qꝛ p̄ facit qḋ dcm̄ eſt. 2º qḋ dixerat ꝓbat per ſignū. ibi (Huius aūt eſt ſignū.) Dicit g̊ ꝙ (altera aūt ſcia eſt ab altera quorūcūqꝫ p̄nᵃ nec ex eiſdē nec ex alterutris ſunt). q.d. ꝙ tunc eſt ſcia altera q̄ſi ſic hꝫ altera p̄nᵃ ꝙ hꝫ p̄nᵃ altera nec ſunt ex eiſdē principijs nec ſunt altera ex alteris. i. nec ſunt ex ſeinuicē. ❡ Dubitaret forte aliqs. qꝛ cū vnitas ſcie ſit ex vnitate ſubiecti erit ergo alteritas ex alteritate. non bene ergo fecit Pħs volens determinare de alteritate ſcie ꝙ nihil tetigit de ſubiecto. ſed ſolum de p̄ncipijs. ❡ Dñm ꝙ ſm quoſdã vnitas ſcie eſt ex vnitate generis ſubijcibilis. ideo volēs Pħs determinare de vnitate ſcie ait ꝙ ſcia eſt vna que eſt vnius generis. ſ. ſubijcibilis. ſed vt dicunt alteritaꝫ ſcie eſt ex alteritate principioꝝ. ideo volens determinare de alteritate ait ꝙ ſcientie ſunt altere quaꝝ principia ſunt altera. ſed h̄ nõ eſt rationabile dictum. ſemꝑ.n. res ex eiſdē gñatur ⁊ corrumpitur ex eiſdē. ſ. oppoſito modo factis vt declr̄ari hꝫ in ſcḋo. ethicoꝝ quare ſi vnitas ſcie cauſatur ex vnitate ſubiecti. ⁊ alteritas ex alteritate ſubiecti. non eſt enim rationabile ꝙ ex vnitate vnius cauſetur vnitas. ⁊ ex alteritate alterius alteritas. ❡ Propter qḋ dicere poſſumꝰ ꝙ Auerrois ac ſi reſpõderet huic q̄õni ſupplet hanc litterã dicens ꝙ ſcie ſunt diuerſe quarum p̄ncipia prima ſunt diuerſa ⁊ ſubiecta ipſarum diuerſa. Uel poſſumus alr̄ reſpondere ad q̄õneꝫ ꝙ ſcia eſt vna que ꝯſiderat de vno genere ſubijcibili ſm vnam ꝯſideratione vel ſm eadē p̄ncipia prima ꝓpria. ꝯſiderare aūt de eodem gñe ſubijcibili h̄ eſt mãle in vnitate ſcie ſed ꝯſiderare ſm eãdeꝫ ꝯſiderationem ⁊ ſm eadem ꝓpria principia p̄ma hoc eſt formale. vt ergo Pħs oñderet hoc eſſe formale: illud aūt mãle. et hoc eē potius ⁊ principaliuꝫ illo totam vim alteritatꝫ ſcie tribuit alteritati principioꝝ. ❡ Ulterius forte dubitaret aliquis qūo ſcientie ſunt altere quãdo ſic ſe habēt altera principia ꝙ nec ſunt ex eiſdem nec ex alteris. ❡ Dñm ꝙ hꝫ principia accipienda ſunt prima non qualr̄cūqꝫ. ſꝫ p̄ᵃ in ſcientia. poteſt ergo vna ſcia habere altera p̄nᵃ ſi illa altera ſint ex eiſdem vel ſi illa altera ſint ex alteris. i. ex ſe inuicem Metaphyſica enim ꝯſiderat de ente ⁊ de ſubſtantia nec ſunt oino eadē principia ſumpta ex ente ⁊ ex ſbã.

f g h i k

attamen qꝛ pͥn͡ſumpta ex ſbã ſm ꝯſiderationē metaphy.
reducũtur in pͥn͡ſumpta ex ente. vel qḋ idē eſt qꝛ apḋ me/
taphy. ꝯſideratio ſbe reducit͛ in ꝯſiderationē entis. qꝛ nõ
ꝯſiderat de ſbã niſi vt in ea ſaluat͛ ꝯſideratio entis. ſic con
ſiderare de ſubã ⁊ de ente non facit alteritatē ſimpl͛r i cõ/
ſideratione. qꝛ altera ꝯſideratio eſt eo altera. ſic etiã eadē
metaphyſica que cõſiderat de ente ꝯſiderat de oībus pre
dicamētis que ſunt per ſe partes entis. lꝫ ergo ſit alia cõ/
ſideratio vnius pͥnͥ a cõſideratione alterius. hec tñ ꝯſide/
rationes due altere nõ faciũt alteritatē in metaphyſica.
qꝛ iſte due ꝯſiderationes altere ſunt ex eiſdē. nã non cõſi/
derat metaphyſicus de pͥncipiis que ſunt altera adinuicem
niſi ſm ꝯſiderationē vnã ⁊ eãdem vt ſm ꝯſiderationē en/
tis. ⁊ vt talia pateãt per exēplum dicemus ꝙ pͥn͡ ſbe ſen/
ſibilis ſunt ſbã vt ſunt mã ⁊ forma pͥn͡ accidētis non ſunt
ſubã. ſed ſunt accñtis pͥn͡ aũt totius entis cauſati nõ ſunt
accñtia nec mã ⁊ forma. ſed actus ⁊ potētia. totũ eni ens
cãtum tãq̃ in ſua pͥncipia eēntialia reducit͛ in actũ ⁊ po/
tētiã. eadē ergo metaphyſica ꝯſiderat de accñte ⁊ de ei⁹
principijs. de ſbã ſenſibili ⁊ de eius pͥncipijs. de ente ⁊ de
eius pͥncipijs. ⁊ tamen pͥn͡ ſubẽ ⁊ pͥn͡ accñtis non ſunt ea
dem attñ ſm ꝯſiderationē metaphyſicã hꝯ pͥncipia ſunt
ex eiſdem ⁊ ꝓpter eadē. ſ. ꝓpter pͥn͡ entis. bene enim vi/
det metaphyſicus ⁊ ad eum ſpectat ꝯſiderare ꝙ pͥn͡ ſubẽ
ſunt alia a principijs accñtis. ſed ipſe non ꝯſiderat de ſbã
⁊ de accidente ⁊ de eoꝝ principijs nec de diuerſitate ipſo
rum niſi ex hoc pfectius cognoſcat nãm entis. ſic ēt vt di/
cebat͛ principia ſbe ſenſibilis non ſunt eadē cum pͥcipijs
totius entis. ſunt tñ ex alterutris qꝛ principia ſubẽ redu/
cit metaphyſicus in pͥn͡ entis vt mãm ⁊ formã in actum
⁊ potētiam. ⁊ qḋ dictum eſt de ſubẽ reſpectu entis intelli
gendum eſt de accidente. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Huius autem ſignum eſt cum in indemon/
ſtrabilia veniant. oporteret. n. ipſa in eodeꝫ ge
nere eſſe his que demonſtratur.

Argir. ¶ Huius aũt eſt ſignũ: cũ ad ea q̃ nõ demr̄ant͛
ſiũt vētũ: opꝫ eni ipſa eodē in genere eē in quo
ſunt ea que ſunt demonſtrata.

¶ Quod dixerat manifeſtat per ſignũ. Circa qḋ tria facit
qꝛ pͦ adducit ſignũ. 2° illud ſignũ ꝓbat per aliud ſignuꝫ. 3°
qḋ dixerat ꝙ ex alteritate pͥncipioꝝ hꝫ eē alteritas in ſciē
tia. ne ex hoc aliqs crederet ꝙ nullo modo per altera pͥn
cipia nec per altera media poſſent concludi vna ⁊ eadem
concluſio oñdit quõ hoc fieri poſſit. ſcḋa ibi. (Signum
autem.) tertia ibi. (Plures aũt.) Dicit ergo. (Huius autē
ſignum eſt) ꝙ ex alteritate principioꝝ habeat eſſe alteri/
tas ſcie (cum veniant in indemr̄abilia). i. ad indemõſtra/
bilia (oportet ipſa) indemonſtrabilia (eſſe in eodem gene
re). i. pertinere ad idem genus ſubijcibile (cuꝫ his que de
monſtrantur). q. d. ꝙ ea que demonſtrãtur ⁊ que ſunt de
monſtrationis ꝯcl͛o pertinēt ad idē genus ſubijcibile cuꝫ
ipſis indemr̄abilibus ꝑ que demr̄antur. vtputa ſi ꝓbet͛ lꝫ
paſſio. vꝫ poſſe collocare triãgulũ eq̄lateꝝ de hoc ſubo
vt de q̃libet linea data per hoc pͥn͡ indemr̄abile. qꝛ ſuper
quolibet cētro circulũ q̃ntũuis ſpaciũ potes occupando
A deſcribere. oīa iſta pertinēt ad genus ꝯtinui. de q̃ tãq̃ de
ſubo eſt geometria. ¶ Notãdum aũt ꝙ ſi demr̄ata ſunt i
eodem gñe cum indemr̄abilibus ergo a deſtructione cõ/
ſequētis ſi indemr̄abilia vel ſi pͥn͡ ſunt diuerſa gñe. ita ꝙ
ſic ſint altera ꝙ nec ſiut ex eiſdē nec ex alterutris erunt de
mõſtrata altera gñe. nõ ergo ptinebũt ad idē genus ſubie
cti. ⁊ per ꝯñs non eēt de eis aliq̃ ſcia. ergo qꝛ demr̄ata ſūt
in eodem gñe cuꝫ indemr̄abilibus. ſignũ eſt ꝙ diuerſitas
indemr̄abilium ſiue principioꝝ facit diuerſitatem in ge/
nere demonſtratoꝝ ſiue in ſcia. ¶ Notãdum etiam ꝙ ſic B
arguere vt arguit Phs demr̄ata ſunt in eodem genere cũ
indemr̄abilibus. ergo a deſtructione ꝯñtis diuerſitas pͥn
cipiorum indemr̄abilium facit diuerſitatem in gñe demõ
ſtratorum ⁊ in ſcientia: ⁊ arguere a poſteriori. ⁊ per cõſe/
quens eſt arguere per ſignum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Signũ aũt huius eſt cũ indemõſtrabilia per
ſe ipſa in eodem genere ſunt ⁊ proxima.

¶ Eſt aũt ⁊ huius ſignũ: cũ ea q̃ demr̄antur per Argir.
ipſa eodem in genere ſunt: atq̧ ꝓpinqua.

¶ Probat huius ſignũ per aliud ſignũ. ⁊ hētur cõiter ta/
lis lr̄a (ſignũ aũt huius: qꝛ cũ indemr̄abilia per ſe ipſa ſūt
in eodē gñe. ⁊ ꝓxima) ⁊ eſt lr̄a falſa. vt pꝫ ꝑ aliã trãſlatio
nem vbi ſic dꝛ (ſignũ aũt eſt ⁊ huius cũ que demr̄ant͛ per
ipſa in eodē gñe ſint ⁊ ꝯgenita.) vnde ſic dꝫ dicere lr̄a no/
ſtra (ſignũ aũt huius cum in demr̄abilia per ipſa in eodē
gñe ſint ⁊ ꝓxima) ⁊ eſt intell͛s lr̄e ꝙ ſignũ aũt huius eſt ꝙ
indemr̄abilia ſint in eodē gñe cum his que demr̄ant͛. cuꝫ
demr̄abilia per ipſa. ſ. indemr̄abilia pͥn͡ ⁊ ꝓxima demr̄a/
ta per talia demr̄abilia ſint in eodem gñe. ¶ Notanduꝫ C
autem ꝙ ſi per aliq̃ pͥn͡ indemr̄abilia demonſtrarent͛ ali/
qua. ⁊ per illa demõſtrata demonſtrarētur alia ꝓxima ta
libus demõſtrabilibus illa ꝓxima erunt in eodē gñe cuꝫ
illis demr̄abilibus. ergo cum ꝓxima. i. cũ demr̄abilia infi
nita ſint in eodē genere cum ſuperioribus demr̄abilibus
per que demr̄ant͛ ſignũ eſt ꝙ ipſa demr̄abilia ſuperiora
ſint in eodē genere cum indemr̄abilibus per que demr̄an
tur. eſt enim ſic arguere a poſteriori. ⁊ ideo eſt arguere ꝑ
ſignum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Plures aũt demr̄ationes eē eiuſdē poſſe eſt:
non ſolũ ex eodē ordine accipienti non ꝯtinuũ
medium. vt eoꝝ que ſunt. a. b. c. ⁊. d. ⁊. ꝫ.

¶ Atq̧ fieri poteſt vt plures eiuſdē ſint demõ/ Argir.
ſtrationes non ſolum ſi ex eadē ſerie medium
non coherens accipiatur vt ſi inter. a. b. nunc
c. nunc. d. nunc. e. medium accipiatur.

¶ Oſtendit quõ eadē poſſint ꝯcludi per diuerſa pͥn͡ vel ꝑ
diuerſa media. Circa qḋ tria facit. qꝛ primo oñdit ꝙ hoc
poſſit fieri per diuerſa principia eiuſdē ordinis. ſecũdo ꝙ
poſſit per diuerſa pͥn͡ contraria ⁊ non eiuſdē ordinis. ter/
tio qꝛ exēplificauerat de pͥma figura. ait ꝙ debemus quõ
fiat intēdere per alias figuras. ſcḋa ibi (Sed ex altero) 3°
ibi (Intendere aũt) Dicit ergo ꝙ (eiuſdeꝫ. ſ. ꝯnis) poſſe eſſe
eſſe plures demr̄ationes (per plura. ſ. media) non ſolũ ex
eodem gñe accipiēdo mediũ non ꝯtinuũ (ſed ſup. ex alio
ordine). q. d. ꝙ eiuſdē ꝯnis poſſunt eſſe plures demr̄atio/
nes accipiēdo media non ꝯtinua ex eodē ordine. ⁊ ēt acci
piendo talia media ex alio gñe. ⁊ exemplificat de medijs
nõ ꝯtinuis eiuſdē ordinis. d. (vt eoꝝ que ſunt. a. b.). i. iſto
ruꝫ duoꝝ extremoꝝ que ſunt. a. ⁊. b. media ſu. pñt eē (. c.
d. ⁊. i.) vel vt hñt aliq textus (. c. ⁊. d. ⁊. ꝫ.) ⁊ ſic fiet demr̄a/
tio eiuſdē ꝯnis per tria media. qdam textus vidētur exē/
plificare de 4ᵒʳ medijs. ponũt enim loco medioꝝ. c. ⁊. d. i.
ꝫ. ¶ Notãdum aũt ꝙ vt pateat in terminis ſpecialibus ꝙ D
hic dicitur. Sciēdum eſt ꝙ triãgulus diuidit͛ in duas ſpe
cies. vꝫ. in eq̄lateꝝ ⁊ non in eq̄laterum. oīs. n. triangulus
vel hꝫ latera eq̄lia vel non eq̄lia. Rurſus triãgulus nõ eq
laterus nõ eſt ſpēs ſpãliſſima ſed ſubalterna vel ē genus
ſubalternũ. hꝫ. n. ſub ſe duas ſpēs. vꝫ. eqcrurim. ſcaleno/
nē. Nam nõ hēre eq̄lia latera põt eē dupl͛r. vel qꝛ hꝫ duo
eq̄lia ⁊ tertiũ ineq̄le. ⁊ tũc dꝛ eqcruris vel yſocheles. vel
qꝛ hꝫ oīa ineq̄lia ⁊ tũc dꝛ gradatus vel ſcalenon. ſm hoc

ergo dicemꝰ ꝙ hēre tres cōpetit huic eqcruri deſcripto in puluere per eqcrurē. eqcruri aūt ꝑ triāgulū nō eqlaterū. triāgulo aūt nō eqlatero ꝑ triāgulū ſimplr̄. triāgulo aūt ſimplr̄ nō cōpetit ꝑ aliud ſbm: ſ3 ꝑ aliā cām. vt ꝑ hēre angulū extrinſecū. ergo. a. de. b. i. hēre tres eqcruri deſcripto in puluere poterit ꝓbari ꝑ 4ᵒʳ media. vꝫ. ꝑ. d. c. i. z. i. ꝑ hīe angulū extrinſecū. ꝑ triāgulū ſimplr̄ ꝑ triāgulū nō eqlaterꝝ. ⁊ ꝑ eqcrurē. nā oē hñs angulū extrinſecū. ois triāgulus. ois nō eqlaterus. ois eqcruris hꝫ tres. hic eqcruris d̄ſcri
E ptꝰ eſt oia iſta. ergo ⁊c̄. ¶ Dubitaret forte aliqs quō iſta media ſunt eiuſdē ordinis nō ꝯtinua. ¶ Rñ. ꝙ iſta media accepta ſunt eiuſdē ordinis q̄ ſunt ex ſe inuicē p̄dicabilia qꝛ de eqcruri p̄dicaꝰ nō eqlaterus. de nō eqlatero triāgulus. ⁊ de oibus iſtis p̄dicaꝰ hīe angulū. ſunt aūt iſta media nō ꝯtinua. qꝛ hec eſt demr̄atio ꝑticularis nūq̄ aūt in demr̄atione ꝑticulari mediū eſt ꝯtinuū vtriuſq3 extremitati. ſed ſolū hoc pōt eē in demr̄atione potiſſima ⁊ in vlī. vt ſi a ſbo puta. a. fluit imediate lʒ paſſio. b. ⁊ mediate fluat paſſio. c. c. nō imediate ſe hēbit ad. a. ⁊ multo magis non ſe hēbit imediate ad ea q̄ ſunt ſub. a. ſed. b. imediate ſe habebit ad vtrūq3 extremoꝝ ad. c. ⁊ ad. a. nō aūt ad ea que ſunt ſub. a. ergo ſi hēre tres fluit a triāgulo mediāte hēre angulum extrinſecū hēre tres nō ſe hꝫ imediate ad triāgulū. nec ad ea que ſunt ſub triāgulo. ſic ēt nec hēre angulū extrinſecū ſe hꝫ imediate ad ea que ſunt ſub triāgulo. ſi ergo hēre tres ꝓbetur de hoc eqcruri deſcripto mediū acceptū non erit ꝯtinuū vtriuſq3 extremoꝝ. i. non ſe hēbit imediate ad vtrūq3. hēbit. n. ſe imediate ad minorē extremitatē nō ad maiorē. nam eqcruris imediate ſe hꝫ ad hūc eqcrurē. nō aūt ad hēre tres. Si ꝟo accipieꝰ pro medio hīe angulū extrinſecū. tūc mediū acceptū hēret ſe imediate ad minorē extremitatē, ſ. ad hēre tres. ſ3 nō ad minorē vt ad hūc eqcrurē ſed ſi accipieꝰ ꝓ medio triāgulus ſimplr̄ vl̄ triāgulus nō eqlaterus tūc mediū acceptū nō eēt ꝯtinuū nec imediatū alicui extremitatū. pꝫ ergo quō ad vnā ⁊ eādē ꝯnē ꝯcurrūt multa media. vtputa 4ᵒʳ ⁊ ēt plura poſſent ꝯcurrere ſi acciperetꝰ aliq̄ figura ſupra triāgulū ⁊ acciperetur aliq̄ eiꝰ paſſio ꝓpria. qꝛ tūc iter illā paſſionē ⁊ hūc triāgulū cadere poſſent multa talia media. nec obſtat qꝺ in hoc libro dicitur. ꝙ augentur demr̄ationes nō per media. qꝛ intelligēdum eſt de medijs potiſſimis ⁊ eque potiſſimis. media enim accepta non ſunt oia potiſſima nec eq̄ potiſſima. qualr̄ autem iſta plura media ſunt eiuſdem ordinis non ꝯtinua eſt per habita declaratum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed ex altero vt ſit. a. tráſmutari. in quo aūt d. moueri. ſed. b. letari. ⁊ iterum. i. quieſcere. verum eſt igitur ⁊. d. de. b. ⁊. a. de. d. predicari. letans. n. moueꝰ: ⁊ qꝺ moueꝰ: tráſmutaꝰ. iteꝝ ⁊. a. de. i. ⁊. i. de. b. verum eſt predicari. ois eni letans quieſcit ⁊ quieſcens tráſmutatur.

Argūr. ¶ Sed etiam ſi ex diuerſa ſumatur. Sit eniꝫ. a. mutatur. c. mouetur. b. voluptate afficiꝰ. Verū igitur dices ſi. c. de. b. ⁊. a. de. d. predicaueris: qui nāq3 voluptate afficitur: moueꝰ ⁊ qui mouetur mutatur. Rurſus inter eoſdem terminos medium. d. ponatur in quo ſit quietē conſequitur: verum igitur idētidē dices ſi. a. de. d. ⁊. d. de. b. predicaueris: qui nāq3 afficiꝰ voluptate. Is quidem conſequitur: ⁊ qui quietem conſequitur: is mutatur.

¶ Oſtēdit quō hoc poſſit fieri per media nō eiuſdē ordinis ſed ꝯ̄ria nō de ſe inuicē p̄dicātia. vnū. n. ⁊ idē vt. a. de. b. i. tráſmutari de letari poteſt oñdi ꝑ media ꝯ̄ria vꝫ per. d. et i. i. ꝑ remoueri ⁊ qeſcere nā moueri ⁊ qeſcere ſunt ꝯ̄ria. et tamē per vtrūq3 iſtoꝝ pōt oñdi ꝙ letās vel ꝙ delectans tráſmutaꝰ. nam oē delectās ⁊ potiſſime loquēdo de delectatione ſenſibili moueꝰ ⁊ qeſcit. ⁊ oē mouēs ⁊ oē qeſcēs vt patebit tranſmutaꝰ. quo ergo facit qꝛ p̄ ꝙ poſſit ſic ꝑ ꝯ̄ria media idē ꝯcludi deſcribit in terminis. 2ᵒ ex deſcriptione facta in terminis ꝯcludit ꝯnē intētam. ibi (Quare ꝑ altera) Dicit ergo (ſed ex altero) q̄ſi dicat nō ſolū ex eodē ordine ſed ex alio ordine poterūt plura ad eādē ꝯnem media accipi (vt ſit. a.) i. maior extremitas (tráſmutari. in quo āt d.) i. medius terminus (ſit moueri. ſed. b.) i. minor extremitas ſit (letari. ⁊ iteꝝ. i.) ideſt aliud mediū ſit (qeſcere) ⁊ ſubdit quō poſſit. a. de. b. i. tráſmutari de delectari vel de letari ꝑ mediū. d. i. ꝑ moueri dicēs. (veꝝ igitur eſt ⁊. d.) i. moueri p̄dicari (de. b.) i. de letari vel de delectari. naꝫ delectās moueꝰ. (⁊) veꝝ eſt (a) i. tráſmutari (p̄dicari de. d.) de moueri. non mouēs tráſmutaꝰ. ideo ſubdit (letās eniꝫ mouetur) ecce minor (⁊ qꝺ moueꝰ tráſmutatur) ecce maior. formetur ergo ſic ſyllꝰs. oē qꝺ moueꝰ tráſmutatur. oē letans moueꝰ. ergo oē letās tráſmutaꝰ. hic ergo tráſmutari de letari ꝓbaꝰ per hoc mediū moueri. Iteꝝ autē hoc idē poteſt ꝓbari per mediū ꝯ̄riū vt per qeſcere. ideo ait ꝙ (iteꝝ ⁊. a (i. tráſmutari veꝝ eſt p̄dicari. (de. i.) i. de qeſcere. oē eniꝫ qeſcēs vt patebit tráſmutaꝰ (⁊. i.) i. qeſcēs (verum eſt p̄dicari de. b.) i. de lateri. ⁊ ideo ſubdit (ois enim letās qeſcit) ecce minor (⁊ qeſcens tráſmutaꝰ) ecce maior ſeqtur ergo conclo per hoc mediū qꝺ eſt qeſcere ꝙ oē letans tráſmutaꝰ. qꝺ prius fuit ꝯcluſum per mediū ꝯ̄rium
vꝫ per moueri. ¶ Dubitaret forte aliqs quō oē letās vel F
omne delectās quieſcit ⁊ mouetur. ¶ Rñ ꝙ quieſcēs aliqñ dicit id qꝺ dicitur per priuationē motus ſimplr̄ aliquando dicit illud qꝺ acqſitum eſt in motu. oē eniꝫ tranſmutās partim habet de eo ad qꝺ vadit. ⁊ partim reſtat ſibi acqrendum. ſi enim totum acqſiuiſſet non tranſmutaretur: qꝛ eſſet in fine motus. ſi nihil acqſiuiſſet non tranſmutaretur. qꝛ nondum inchoaſſet motū. ergo partim acquiſiuit: ⁊ partim reſtat ſibi acqrendum. ratione acquiſiti dicitur quieſcere. qꝛ q̄ꝫtum ad hoc habet intētum rōne acqrendi dicitur moueri: qꝛ q̄ꝫtum ad hoc eſt in potentia tranſmutās ergo poteſt dici quieſcere ⁊ moueri loquendo de talibus vt locuti ſumus. ſic etiaꝫ quieſcēs ⁊ mouēs loquēdo ſic de quiete ⁊ de motu tráſmutatur. Rurſus oē delectans ⁊ potiſſime loquēdo de delectatione ſenſibili. qꝛ non poteſt haberi plene ⁊ ꝑfecte: quieſcit ⁊ mouetur. quieſcit rōne eius qꝺ habet moueꝰ: qꝛ nō plene habet ſ3 anhelat ad aliqd hñdum. letans ergo tranſmutaꝰ qꝛ qeſcit hñdo aliqd imꝑfecte. ⁊ qꝛ moueꝰ ad vlterius hñduꝫ. ergo per qetem ⁊ motū ꝓbabiꝰ que ſunt duo ꝯ̄ria ꝙ letās vel ꝙ delectās tráſmutatur. Sed aduertēdum ꝙ ſi delectatio eēt intellectualis ⁊ ſimplr̄ ⁊ maxime ſi eſſet ſūme intellectualis ſicut eſt in ipſo deo nullo modo hēret rōnē motus ꝙ ergo delectatio habeat rōnem qetis ⁊ motus. hoc eſt qꝛ non eſt ſimplex nō eſt aūt incōueniēs ꝙ ad reꝫ non ſimplicē ꝯcurrāt duo oppoſita: imo eſt nečium. nam actus ⁊ poᵃ opponūtur ⁊ ad qꝺlꝫ non ſimplex ꝯcurrunt actus ⁊ poᵃ. ſunt enim actus ⁊ poᵃ de cōparatione cuiuſlꝫ
non ſimplicis. ¶ Aduertēdū aūt ꝙ q̄ñ ꝯcurrūt ꝯ̄ria ad ꝓ G
bādum idē de eodē opꝫ illa ꝯ̄ria eidem ineſſe vt motus ⁊ quies eſt in delectatione. niſi. n. hec duo ineēnt non poſſet per hec duo de delectari affirmatiue aliqd ꝯcludi. ¶ Aduertēdum ēt ꝙ q̄ñ ſic per media ꝯ̄ria ꝓbaꝰ eē de eodē non ꝯcurrunt plura media potiſſima vel eq̄ potiſſima ad eandem ꝯnem nam lꝫ tranſmutās quieſcat ⁊ moueaꝰ. potius tñ moueꝰ q̄ꝫ qeſcit: ⁊ lꝫ delectans qeſcat ⁊ moueaꝰ. tamen

vt delectatur potius quieſcit q̃ͦ moueẜ.delectans ḡ vt de lectãs eſt nõ dĩ trãſmutari.iõ p media potiſſima non põt trãſmutari delectari vel de delectari.❡ Deĩde cum dĩc.

❡ Quare p altera media ⁊ nõ ex eodẽ gñe ſyllogiſm⁹ eſt.q̃re eſt neutꝝ õ neutro dici mediorũ.neceſſe enĩ eſt idem alicui vtrunq̧ ineſſe.

Argir. ❡ Quare per diuerſa media non ex eadẽ ſerie ſuinpta conficiẜ ratiocinatio: non tamẽ adeo diuerſa: vt neutrum dicatur de altero: neceſſe eſt enim ambo cuipiam eidem ineſſe.

❡ Ex his que dixerat cõcludit intẽtũ.o.(Quare p altera media nõ ex eodẽ ordine fit ſyll'ſ)ſu.ad pbandum maiorẽ extremitatẽ de minori⁊ ſubdit(q̃re). i.q̃re qꝛ ſi ſic eſt ꝙ talia media non ſunt de eodẽ ordine. iõ.ſ.(eſt).i. ↄtigit (neutrũ mediorum de neutro dici).i.p̃dicari: ⁊ ſubdit ꝙ qñ ↄtingit ꝙ p ↄ̃ria media ꝓbaẜ aliqd de aliq̃(neceſſe.n. eſt tunc vtraq̧ eadẽ media ineſſe alicui)niſi enĩ3 quies ⁊ motus ineſſent delectatiõi nõ poſſet per hec duo media aliqd affirmatiue ↄcludi de delectatiõe ſed qꝛ qes ⁊ motus ſunt in oĩ delectatiõe ſenſibili ⁊ qꝛ quies ⁊ mot⁹ ſunt quodãmodo in omni trãſmutatione. ideo per quietez ⁊ motum probatur tranſmutãſ de delectari: vel de letari.

A ❡ No^n aũt ꝙ iõ dĩc ꝙ hec duo ↄ̃ria neceſſe eſt ineſſe eidẽ ſi debeat per talia ↄ̃ria vel talia oppoſita ꝓbari aliqd de eodẽ vt de intelligere ꝙ nunq̃ͦ p altera media vel per ↄ̃ria ꝓbaẜ idẽ de eodẽ in eadẽ ſcia niſi illa duo ↄ̃ria pertineant ad idem genus ſubijcibile.❡ Deinde cum dicit.

❡ Intendere autem eſt ⁊ per al's figuras quot modis contingat fieri eiuſdem ſyllogiſmum.

Argir. ❡ Cõſiderandũ autem eſt quot modis per ceteras quoq̧ figuras eiuſdẽ rõcinatio fieri põt.

❡ Oꝫ ſyllogiſmos factos ad ↄcludẽdũ eandẽ ↄcluſionem per media ↄ̃ria in pma figura ordinauerat: qꝛ nõ ſolũ eadẽ ↄcl'o affirmatiua ſed ẽt ↄcl'o negatiua poſſet ꝓbari p ſic al'a mediaꝛ etiã qꝛ nõ ſoluꝫ ↄcl'o vl'ſ ſꝫ ẽt pticularis poſſet ſic ↄcludi per altera media:iõ ait ꝙ nõ ſolũ in prima figura:ſed ẽt p al's debemus h̃ intendere ⁊ aduertẽ. iõ ait ꝙ(intẽdere aũt eſt).i. ↄtingit(p al's figuras). i.per ſcdam ⁊ tertiã(quot modiſ ↄtingit fieri ſyll'm)per plura media ſu.altera eiuſdẽ.ſ.ↄcl'onis ſiue ad eandẽ ↄcl'onez.

Sed eius qͦ eſt a fortuna nõ eſt ſcia p demõ̃ſtrationẽ.neq̧ enĩ ſicut necẽiũ eſt neq̧ ſicut frequẽter qͦ eſt a fortuna.ſed qͦ extra hoc fit.ſꝫ demõſtratio alteri⁹ hoꝝ eſt.Oĩſ.n.ſyll's aut p neceſſarias aut p eaſ q̃ ſũt tanq̃ͦ frequẽter ꝓpõnes.

Argir. ❡ Eius aũt qͦ ꝓficiſciẜ a fortuna nõ eſt per demõſtratione ſciẽtia.Qͦ.n.fortuito fit: nec eſt vt neceſſarium:nec vt plerũq̧:ſed eſt id qͦ fit p̃ter iſta.Demonſtratio vero alterius eſt iſtorum.Omnis.n.ratiocinatio: que fit per propõnes:aut nec̃ias:aut eaſ q̃ ſũt plerũq̧ ↄficiẜ.

❡ Poſtq̃ͦ phs oñdit ex quib⁹ ⁊ per que hꝫ eſſe ſcia.quia oſtendit ex qbus ⁊ per que hẽt eſſe ſcia vna ⁊ ſcia altera. In parte iſta declarat ex quib⁹ ⁊ per que habet eſſe ſcia. Circa quod duo facit:qꝛ pmo oſtẽdit ex quibus vel de qbuſ nõ hẽt eẽ ſcia.2° declarat per que pncipia nõ hẽt eſſe ſcia.ibi.(Eadẽ aũt pncipia.) Circa pmũ duo facit.nã ea ex qbus nõ eſt ſcia vel nõ poſſunt eſſe ſubm ſcie q̃ͦtuꝫ ad phs ſpectat ſunt duo. vꝫ.fortuita ⁊ ſenſibilia pticulariã. pmo ḡ oſtẽdit ꝙ de fortuitiſ nõ eſt ſcia.2° ꝙ de ſenſibilibuſ particularibus ſcia eſſe nõ põt.ibi(Neq̧ p ſenſum.)Circa pmũ duo facit:qꝛ pmo oñdit ꝙ de fortuitis nõ põt eſſe ſcia q̃ͦtũ ad pmiſſas.ſcdo ꝙ nõ põt eſſe ſcia quo ad ↄ̃nes. ibi(Et ſiquidẽ)Dicit ergo(Sed eius qͦ eſt a fortuna nõ eſt ſcia per demõſtrationẽ)qꝛ ſu.nec pmiſſe nec cõcluſiones in demonſtratione poſſunt eſſe fortuite. nullo ḡ modo eorum que ſunt a fortuna erit ſcientia per demonſtrationẽ.ꝙ autem in demõſtratiõe nõ ſint fortuita declarat dicẽs:qꝛ(neq̧ enim ſicut neceſſarium eſt neq̧ ſicut vt frequẽter qͦ eſt a fortuna:ſed quod fit extra h̃).q.o.ꝙ hec fortuita nec ſunt neceſſaria nec frequenter ſed ſunt extra hec.i.extra neceſſarium ⁊ frequenter:⁊ ſubdit ꝙ(ſed demonſtratio eſt alterius horũ).i.p altera iſtorũ vꝫ vel per neceſſaria vel per frequẽter:⁊ ſubdit ꝙ(omnis.n. ſyllogiſmus) vꝫ demõſtratiuus eſt(aut per neceſſarias ꝓpoſitiones:aut per eas que ſunt tanq̃ͦ frequẽter.)probatum eſt ergo ꝙ fortuita nõ pertinẽt ad ſciam habitam per demonſtrationẽ tanq̃ͦ pmiſſas.qꝛ demõſtratio eſt vel p ꝓpoſitiõeſ neceſſarias:vel p' eas que ſunt frequẽter.fortuita autem ſunt neutrum iſtorum.❡ Deinde cum dicit.

❡ Et ſi neceſſe quidem ſint propoſitiones ⁊ cõcluſio neceſſaria eſt: ſi vero ſunt ſicut frequenter concluſio huiuſmodi eſt.quare ſi id qͦ eſt a fortuna nõ ẽ ſicut frequẽter neq̧ eſt ſicut neceſſariũ non vtiq̧ erit ipſius demonſtratio.

❡ Atq̧ ſi neceſſarie quidẽ ſint cõcluſio quoq̧ neceſſaria ẽ.Sin ṽo plerũq̧ ſint:ↄcluſio quoq̧ talis efficiẜ:quare ſi id quod ꝓficiſciẜ a fortuna: neq̧ plerumq̧:neq̧ neceſſario fit:nulla prorſus ipſi⁹ erit ſine dubio demonſtratio. Argir.

❡ Oſtẽdit ꝙ fortuita nõ pertinẽt ad ſciam habitaꝫ per demõſtrationẽ tanq̃ͦ ↄcl'ones dicẽs.(Et qdẽ ſi ꝓpõnes). i. ſi pmiſſe(ſunt neceſſarie ⁊ ↄcluſio eſt neceſſaria. ſi ṽo)pmiſſe(ſunt ſicut frequent' ⁊ ↄcluſio erit hmõi)vꝫ ſicut frequẽter.ↄcl'o ergo demr̃ationis vel erit neceſſaria vel frequẽter cum pmiſſe in demõſtratiõe ſemp ſint tales(quare)qꝛ ſic eſt(ſi id qͦ eſt a fortuna neq̧ eſt ſicut frequẽter. neq̧ ſicut neceſſariũ nõ vtiq̧ erit demr̃atio ipſius).ſ.fortuiti tanq̃ͦ ↄ̃nis.❡ Dubitaret forte aliqs:qꝛ videtur falſum ꝙ ſcia nõ poſſit eẽ eorum que ſunt a fortuna.nam ꝓpter qͦ vnũ qͦq̧ ⁊ illud magis.ſi ergo tota cã quare ipſorũ que ſunt a fortuna nõ eſt ſcia h̃ eſt ꝓp ipſam fortunã. ergo multo magis de ipſa fortuna nõ eẽt ſcia : ſed hoc eſt falſum.nam de ipſa fortuna eſt ſcia cum in ſcdo phyſicorum determineẜ de fortuna:⁊ caſu.ergo multo magis de ipſis fortuitis erit ſcia.Dõm ꝙ ſicut ↄtingit in nãlib⁹ entibus ꝙ quedã ſunt entia per ſe.quedã per accidẽs. ita cõtingit in cauſis ⁊ in effectibus ꝙ quedã ſunt entia q̃ ſunt per ſe cauſe quedã per accidens.quidam effectus per ſe. quidã per accidẽs. In entibus autẽ gñaliter hoc contingit ꝙ quodlibet ens ſimplex eſt ens p ſe.naꝫ qͦlibet ens ſimplex eſt in aliquo p̃dicamẽto. predicamẽta autẽ ſunt ſe partes entis:⁊ ens per ſe diuiditur in decẽ predicamẽta vt declarari habet in qnto metaphyſice. albedo ergo eſt ens per ſe:qꝛ eſt qualitas que eſt per ſe pars entis : ⁊ muſica eſt ens per ſe:qꝛ eſt q̃litas que eſt per ſe pars entis.ſic etiam ⁊ homo eſt ens p ſe:qꝛ eſt ſubſtãtia que eſt p ſe pars entis:⁊ hoc modo diſcurrẽdo per omnia ſimplicia qͦlibet eſt ens per ſe.nõ ꝙ p ſe exiſtat:qꝛ hoc eſt proprium ſolius ſubſtãtie:ſed qꝛ eſt p ſe in p̃dicamẽto ⁊ quodlibet p̃dicamẽtũ eſt p ſe ps entis:ſed licet ſic ſit in ſimpli/

cibus:in cōpoſitis tñ repiunt̃ multa p accñs.naꝫ homo albus eſt ens p accidēs eo ꝙ hō nō ſit p ſe ſubm albi:ſed accidit homini eē albū:⁊ multo magis albuꝫ muſicū eſt ens p accñs:qꝛ vnū in talibus nō p̄ur de alioꝛ niſi qꝛ am bo accidūt 3°. Quod ḡ dcm̄ eſt gn̄al'r in entib⁹ intelligen dū eſt in cauſis ⁊ cauſatis. qlibet.n. effectus ſimplex hēt per ſe cām:⁊ quelibet ſimplex cauſa habet p ſe effectum vnio tamen cauſarum ⁊ vnio effectuū pōt eſſe per accñs. nam ꝙ iſte vadat ad foꝛuꝫ hēt p ſe cām.vꝫ vt recipiat ar/ gētum:⁊ recipe argētum hēt p ſe effectū.vꝫ.ꝙ iſte vadat ad foꝛum.ſic etiā ꝙ lapis deſcēdat hēt p ſe cām.vꝫ.ḡuās vel foꝛmā grauis:⁊ grauās vel foꝛma ḡuis hēt p ſe effe/ ctum.vꝫ.ꝙ graue deoꝛſum tēdat.ſic eſt aūt in oībus ſim/ plicibus:⁊ ſm hoc pōt intelligi qđ dicit̃ platonē dicē in thimeo.ꝙ nihil eſt cuius oꝛtū non legitima cā p̄ceſſerit. In vnione autē cauſarū ⁊ effectuum multa ſunt p accñs. nam lꝫ lapidē deſcendē ſit p ſe:⁊ hoīem ire ad foꝛum ſit p ſe.tñ iſta duo ſimul ꝯiungi ꝙ homo vadat ad foꝛum quā do lapis deſcēdit:⁊ ꝙ lapis deſcēdēs frangat caput illi⁹ qui vadit ad foꝛum eſt p accidēs.fractio ḡ capitis eſt effe ctus p accidēs:qꝛ hoc ꝯtingit ex coniunctiōe duoꝛū effe/ ctuum vel duarum cauſarū. nam ꝙ iſte vadat ad foꝛum ſimul ſit cum deſcēſu lapidis eſt p accidēs ſicut etiā ꝙ re cipe argētum tunc ſit cauſa ꝙ homo vadat ad foꝛū quā/ do grauās vel foꝛma grauis eſt cauſa ꝙ lapis deſcēdat. iſta ꝯiunctio eſt p accñs.⁊ qꝛ eoꝛū que ſunt p accidēs nō eſt ſcia.ideo nec talium nec p talia eſt ſcia. Quod ḡ dicit̃ ꝙ de ipſa foꝛtuna eſt ſcia.ḡ ⁊ de foꝛtuitꝭ:dici dꝫ ꝙ de ipſis foꝛtuitis vt ſunt foꝛtuita vel de ipſa foꝛtuna vt eſt p acci/ dēs.non eſt ſcia:ſed vt in talibus repitur aliquid p ſe pōt de eis eē ſcia.nam foꝛtuna p ſe ⁊ de ſe eſt cauſa p accñs. nō accidet ḡ foꝛtune eē cauſa p accidēs ⁊ foꝛtuita vt foꝛ/ tuita p ſe referunt̃ in cauſam p accidēs.determinare ḡ ſic de foꝛtuna vt eſt cauſa in his que ſunt raro ⁊ q̄ ſunt p ac/ cidēs:⁊ determinare de foꝛtuitis vt referunt̃ in cauſam p accidēs ⁊ vt ſunt raro eſt determinare vt in eis repit̃ ali/ quid p ſe.ſm quē modū talia cadē ſub ſcia nō negat ph̄s.

C ¶ Ulterius foꝛte dubitaret aliqs:qa videt̃ hoc eē falſuꝫ ꝙ ſcia ſit eoꝛum que ſunt frequēter.nam ſm Boetium in ariſmetrica ſua eſt eoꝛū q̄ imutabilē ſubam ſoꝛtiunt̃.non ḡ erit ſciētia niſi nec̄ioꝛū. Preterea ph̄s dicit circa p̄nci pium huius libri ꝙ ſcire ſimpl'r nō ſophiſtico mō:qđ eſt p accidēs:eſt cām cognoſcē ⁊ qm̄ illius eſt cauſa ⁊ ꝙ im/ poſſibile eſt aliter ſe hēre.non ḡ erit ſciētia niſi nec̄ioꝛum ⁊ maxime ſcia aggenerata p demōſtrationē p quā agge

D neraf̃ ſcire ſimpliciť. ¶ Dōm.ꝙ cauſa aliquādo pōt im/ pediri vt in nālibus:⁊ tunc facit effectuum vt frequēter: vt frequēter enim eſt ꝙ ex ſemie oliue gn̄atur oliua.pōt tamē contingē ꝙ ex coꝛruptione aliqua circa ſemē vel ex aliqua alia cauſa impediēte ꝙ ex ſemine oliue non gn̄at̃ oliua. In talibus ḡ ex poſterioꝛibus poſſumus arguē ex neceſſitate q̄ꝫtum ad eſſe vt ſm naturalē curſum. ſi oliua eſt.ḡ ſemē fuit:ſed ex prioꝛibus ⁊ q̄ꝫtum ad cauſam non poſſumus arguē q̄ꝫtum ad eē ſed ſolum q̄ꝫtum ad aptitu dinē.poſſum⁹ enim arguē ꝙ talis cauſa ſit apta nata ni/ ſi impediatur facē talē effectum. propter qđ pꝫ ꝙ in his que ſunt frequēter poſſumus facē demōſtrationē prout repitur in eis neceſſitas vel a poſterioꝛi ſm eſſe: vel a po ri ſm aptitudinē.ꝙ ſi dicat̃ ꝙ etiam de foꝛtuitis hoc mo/ do eſt ſcia.dici dꝫ ꝙ in foꝛtuitꝭ repitur nec̄itas p accidēs. in foꝛtuitis ḡ eſt p ſe accidēs ⁊ eſt accidēs p ſe:⁊ iō de ta lib⁹ nō dicit̃ eē ſcia.in his autē q̄ ſunt p ſe eſt nec̄itas p ſe. ſi aūt ibi nō ſit nec̄itas hoc p accidēs eſt rōne alicui⁹ im/ pedimēti.ipſa.n.q̄ꝫtum eſt de ſe nec̄ia ſunt niſi impedian tur.ideo de talibus dicit̃ eē ſciētia ⁊ nō de foꝛtuitis. Re/ ſumamus ḡ qđ a p̄n° diximus ⁊ dicamus ꝙ ſemp p cām p ſe eſt ſciētia:ſed aliquādo cauſa p ſe pōt ipediri vt in na turalib⁹:⁊ iō de talibus dī eē ſcia q̄ꝫtum ad ea q̄ ſunt fre quēter.aliqñ cā p ſe nō pōt ipediri vt in mathematicis:⁊ tūc dī eē ſcia q̄ꝫtū ad ea q̄ ſunt ſemp. ¶ Uel poſſum⁹ dicē E ⁊ clarius ꝙ aliud eſt hīc ſciam de rebus factis. aliud de mō fiēdi.de ipſo.n.mō fiēdi ꝙ aliqua ſunt p ſe aliq̄ p acci dēs fiunt poſſumus hēre ſciam tam de foꝛtuitis. q̄ꝫ de nō foꝛtuitis ſcimus.n.aliqua euenire p accidēs ⁊ fieri a ca/ ſu ⁊ a foꝛtuna:qꝛ ſcimus eē p accñs aliquē ꝯcurſum cā/ rū.nā p accñs eſt ꝙ iſta ꝯcurrūt:qꝛ deſcēdit lapis qñ ſoꝛ. vadit ad foꝛū cā recipiēdi argētū:⁊ ex q̄ deſcēſu frangit̃ ca put docēdo.n.hoc damus ſciam de mō fiēdi rerū:ſed de ipſa re facta ex inopinato ꝯcurſu cārū vt de ipſa fractiōe capitis euntis ad foꝛū p deſcēſum lapidis poſſum⁹ hēre ſenſum:qꝛ poſſumus p ſenſum accipe ſic eē ſed nō ſciam: qa in infinitis alijs modis poſſet hoc ꝯtingē:qa frangere tur ſoꝛti caput p deſcēſum lapidis q̄ꝫ eundo ad foꝛū.de q buſcūq; ḡ habem⁹ ſciam opꝫ illa ſm ꝙ huiuſ nō ꝯtingat aliter ſe hēre:ſed q̄ꝫtum ad ipſas res factas vel quātum ad ipſas res cauſatas poſſumuſ hēre de his q̄ ſunt ſemp. ⁊ de his q̄ ſunt frequēter:qa ꝯtingit talia hēre cām p ſe. de his ḡ q̄ ſunt freq̄nter q̄ꝫtum ad ipſaſ res cauſatas non ſolū q̄ꝫtum ad modū cauſandi:vt qūo ex ſemine oliue ge neraf̃ oliua poſſumus hēre ſciam put ꝯtingit ꝯſiderare talia tal'r ꝙ nō ꝯtingit al'r ſe hēre:ſed de his reb⁹ foꝛtuitis qa ſm ꝙ hui⁹ nō habēt cām p ſe nō eſt de eis p ſe ſcia q̄ꝫ/ tū ad ipſas res factas vel q̄ꝫtū ad ipſas res cauſatas vt pōt eē p habita manifeſtum. ¶ Ulterius foꝛte dubitaret F aliqs:qꝛ videt̃ ꝙ dcm̄ ph̄i nō ꝯcludat.ait.n.ph̄s ꝙ ſemp ex ꝓpōnib⁹ nec̄ijs ſequit̃ ꝯcl'o nec̄ia. ex his que ſunt fre/ quēter ꝯcl'o vt freq̄nt̃:⁊ ex hoc vult hīc ꝙ demr̄atio non arguit niſi in cauſis nec̄ijs vel in freq̄nter ꝙ ꝯnes ad ſcie tiā ꝑtinētes vel erunt nec̄ie vel freq̄nter. ḡ videt̃ velle ꝙ ex oꝛdine ſyllogiſtico ſemp iſta ꝯcomittentur.vꝫ.nec̄itas ꝯcl'onis ⁊ p̄miſſarum:ſed hoc eſt falſum:qꝛ ſicut ex falſis pōt ſequi verū.ita ex non neceſſarijs concluſio nec̄ia. Di cēdum ꝙ ſi bñ ꝯſideret̃ dictum ph̄i neceſſitatē hꝫ qđ dī. nam ex nec̄itate ꝯ̄nis non arguit nec̄itatē p̄miſſarum nec ex freq̄ntia ꝯ̄nis arguit freq̄ntiā p̄miſſarū:ſꝫ eꝯ̄ıo ex ne ceſſitate ⁊ freq̄ntia p̄miſſarū arguit nec̄itatē ⁊ freq̄ntiaꝫ ꝯ̄nis.nam lꝫ nō valeat.ſi ꝯcl'o eſt ḡ p̄miſſe ſunt:qa nō va/ let.ꝯ̄ns eſt.ḡ ãns eſt tū optime valꝫ ſi p̄miſſe ſunt ꝯcl'o ē. qa ſi ãns eſt ⁊ ꝯ̄ns eſt.⁊ ſi valꝫ ſi p̄miſſe ſunt.ḡ ꝯcl'o ē.va let p ſe loq̄ndo ꝙ q̄les ſunt p̄miſſe talis ē ꝯcl'o.ſi ḡ p̄miſſe ſunt nec̄ie ꝯcl'o erit nec̄ia:⁊ ſi freq̄nt̃ ꝯcl'o freq̄nter: ⁊ qa demōſtratoꝛ nō arguit niſi in cauſis p ſe q̄ vel ſunt nec̄ie vel freq̄nter.ꝯcl'o demōſtrationiſ nunq̄ꝫ erit foꝛtuita:ſed vel erit nec̄ia vel frequēter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neq; per ſenſum eſt ſcire: ſi enim eſt ſenſus talis ꝙ huius ⁊ non huius alicuius: ſed tamē ſentire neceſſe eſt hoc aliqd ⁊ vbi.⁊ nunc. vni/ uerſale autē ⁊ in omnibus impoſſibile eſt ſen/ tire: nō enī hoc eſt neq; nunc. nō enim eēt vl'e: qđ.n.ſemp ⁊ vbiq; eſt vniuerſale dicim⁹ eſſe. t.c.44.

¶ At vero neq; ſit vt per ſenſum ſciamus: naꝫ ſi ſenſus talis: ⁊ non huius alicuius eſt: ſenti/ re tamen neceſſe eſt hoc aliquid: ⁊ aliquo in lo co: ⁊ nunc: Uniuerſale vero ⁊ quod eſt ſupꝛa omnia: fieri nequit vt ſentiatur: quippe cū nō ſit hoc: neq; nūc: non.n.eſſet vl'e: qđ.n.ſemp eſt: ⁊ vbiq;: id vniuerſale dicimus eſſe. Argir.

¶ Oñdit ꝙ non ꝯtingit ſcire p ſenſum:vel qđ idē eſt ꝙ de

ſenſibilibus particularib⁹ non eſt ſcia. Circa qḋ duo facit
qꝛ pmo facit qḋ dictum eſt. 2° ex hoc remouet erroꝛē q̄rū
dā dicētium ꝙ ſentire aliqḋ eſt ſcire illud ibi (Sz manife
ſtū eſt.) Circa pmum duo facit. qꝛ oſtēdit ꝙ vl'e nō cadit
ſub ſenſu ſed pticulare. ibi (Q̄m igiť demōſtratiões.) Di
cit ḡ (neqꝫ p ſenſuz eſt). i. ꝯtingit (ſcire). qḋ declarat. d. (ſi
eni ſenſus eſt talis ꝙ ē hui⁹). i. ſi ſenſus eſt vlis (ꝛ nō hu
ius alicui⁹). i. pticularis. (ſed tm̄) vel ſed tm̄ (neceē eſt ſenti
re h aliqḋ). i. pticulare (ꝛ vbi). i. h (ꝛ nunc). q. d. ꝙ lz ſen
ſus ſit vlis. tm̄ ſentire eſt pticulare vel cōtingit tm̄ ſentire
pticulare ꝙ h ꝛ nūc: ꝛ ſubdit ꝙ (vl'e autē in oībus) eſt ſu.
(ꝛ ipoſ'e eſt ſentire) ſu. vl'e (nō. n.) ſu. vl'e eſt (hic nec nūc.
nō vtiqꝫ eēt vl'e) ſu. ſi eſſet hic ꝛ nunc (quod. n. eſt ſemp ꝛ
A vbiqꝫ vl'e eē dicim⁹.) ¶ Notādum aūt ꝙ hui⁹ lr̄e ſenſus
eſt talis ꝙ hui⁹ ꝛ nō hui⁹ alicuius alr̄ exponiť ſi ſenſus ē
particularis ꝛ nō vlis. ſed nō pōt fieri talis expoſitio ſi
ne violētia lr̄e. nā vt pꝫ in lr̄a manifeſte dat dr̄iam int' ſen
ſum ꝛ ſentire. d. ꝙ ꝛ ſi ſenſus eſt talis ꝙ eſt hui⁹. ſ. vlis ꝛ
nō huius alicui⁹. i. pticularis. ſentire tm̄ nō contingit niſi
hoc aliqḋ pticulare. vn̄ ꝛ in fine ſecūdi huius hoc idē hr̄
diciť. n. ibi ꝙ ſentire qdē eſt ſingulare: ſed ſenſus eſt vlis.
B ¶ Notādum ēt dcm̄ phi in hoc conſiſtē ꝙ q̄ntūcūqꝫ ſen
ſus ſit vlis. tm̄ qꝛ non ſentimus niſi pticulare qḋ eſt hic ꝛ
nūc. non vl'e qḋ eſt ſemp ꝛ vbiqꝫ ſentire nō eſt ſcire: ꝛ im
poſ'e eſt ſcire p ſenſum. Q̄ualr̄ autē ſit h intelligēdum ꝙ
ſenſus ſit vlis. ſentire aūt particularis in fine hui⁹. vz. in
q̄ōnibus vltime lectionis diceť vbi de h ē ſpālis mā. ſuf
ficit tm̄ pho ꝙ actus ſentiendi ſiue ſentire nunq̄ꝫ termineť
ad vl'e ad hoc ꝙ p ſenſum nō ſit ſcia: ꝛ ad h ꝙ ſentire non
C ſit ſcire. ¶ Dubitaret forte aliqs: qꝛ videť hoc ſīm ꝙ vl'e
ſit ſemp ꝛ vbiqꝫ: qꝛ ſi vl'e eēt vbiqꝫ tūc ſimul eēt hō ꝛ oli
ua ꝛ tūc oīa corpora eēnt ſimul. in oī. n. loco eēt q̄lꝫ ſpēs
cuiuſlibet corporis. Preterea videmus ad ſenſuz falſuz.
nam in aliqbus partibus nō ſunt oliue. ḡ vl'e oliue non
eſt vbiqꝫ: qꝛ nō pōt eſſe tale vl'e niſi vbi eſt ſuū pticulare.
D ¶ Dōm. ꝙ ſm̄ quoſdā vl'e eē ſemp ꝛ vbiqꝫ nō eſt intelli
gēdum affirmatiue: qꝛ tunc vbiqꝫ eēt oliua: ſed intelligē
dum ē negatiue ꝛ p abſtractionē vt dicať vl'e eſſe ſemp ꝛ
vbiqꝫ: qꝛ eſt abſtractū ab oī loco ꝛ ab oī tpe: ꝛ iō q̄ꝫtū eſt
de ſe nullus ei repugnat locus ꝛ nullū tēpus. Poſſumus
tm̄ alr̄ dicē. nō enim loquiť hic phs de vlī ſimplici: ſed de
vlī compoſito. i. de vlī quod demōſtrať. non. n. loquiť de
ſubō vt eſt aliquid vl'e in ſe. nec de paſſione vt eſt quod
dam vniuerſale in ſe ſed de ſubiecto in comparatione ad
paſſionem: vt eſt vniuerſaliť ſub ipſa: vt ſi demonſtrať ꝙ
luna eclipſať p interpoſitionē terre hec demōſtratio non
erit hic ꝛ nūc ſed erit vbiqꝫ ꝛ ſemp. eſt. n. hec demonſtra
tio ꝙ vbicūqꝫ. i. in q̄cūqꝫ parte celi eclipſať luna eclipſať
p interpōnē terre. ꝛ ex hoc vult hēre phs ꝙ ſentire nō ſit
ſcire. nam ſi eſſemus ſupra lunā qn̄ luna eclipſatur ꝛ vi
deremus ꝙ terra ſe interponeret optime iudicaret viſus
ꝙ luna nūc in illa parte celi eclipſatur p interpōnē terre.
ſed vtrū in alia parte celi vel in alio tēpore poſſet eclipſa
ri aliť q̄ꝫ p interpoſitionē terre nō poſſet iudicare ſenſus.
homo ergo p ſenſum ſi videret ꝙ luna eclipſaretur hic ꝛ
nunc: vt ſi eſſet ſupra lunam quādo eclipſatur cogitaret
p intellm̄ vtrum luna in alio tēpore vel in alia parte celi
poſſet alr̄ eclipſari q̄ꝫ p interpoſitionē: ꝛ qꝛ cognoſceret
qꝛ. non iudicaret p intellectum ꝙ interpoſitio eſt vlis cā
eclipſis: ꝛ qꝛ ſcire nō eſt niſi p vniuerſalē cām: ꝛ ꝓut ali
qḋ eſt vlr̄ ſubm̄ ſue paſſioni vlr̄ dico p relationē ad cām.
non. n. abſolute loq̄ndo luna eclipſatur ſemp ꝛ vbiqꝫ ſed
eclipſatur ſemp ꝛ vbiqꝫ p relationē ad cām. nā vbicūqꝫ
ſit luna dum tm̄ ibi interponiť terra eclipſatur ꝛ ſemp qn̄
īterponiť eclipſatur. ſic autē cognoſcē non ſpectat ad ſen
ſum ſed ad intellm̄. pꝫ ḡ de quo vlī loquitur phs quod
eſt ſemp ꝛ vbiqꝫ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoniam igitur demonſtrationes vniuer
ſales ſunt. has autem non eſt ſentire. manife
ſtum eſt ꝙ neqꝫ ſcire per ſenſum eſt.

¶ Cum igitur demōſtrationes quidē ſint vni Ar gia.
uerſales: vniuerſalia vero ſentiri nequeant: p
ſpicuū eſt fieri non poſſe: vt p ſenſum ſciam⁹.

¶ Ex his q̄ dixerat ꝯcludit intētū. d. (Quoniā igiť demō
ſtrationes ſunt vl'es). i. p vl'es cauſas: vel ſunt vl'es quia
ſunt de ſubiectis ꝓut p relationē ad cām vlr̄ ſunt ſub ſuis
paſſionibus: qꝛ ergo demōſtrationes ſunt p tales cās ꝛ
de talibus ſubiectis (has autem) ſic vl'es cauſas vel hec
vniuerſalia ſubiecta (nō eſt). i. non cōtingit (ſentire) ꝛ qꝛ
ſic eſt (manifeſtum eſt ꝙ neqꝫ eſt ſcire p ſenſum. ¶ Notā E
dum autē ꝙ cauſa hic ꝛ nunc ſi non eſt cauſa ſimpliciter
nō eſt cauſa p ſe: ſed p accidēs. niſi enim interpoſitio ter
re eēt vlr̄ cā eclipſis nō eſſet p ſe cauſa: ꝛ qꝛ ḡ tale vl'e non
pcipit ſenſus non eſt ſcire p ſenſum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed manifeſtum quoniam ꝛ ſi eſſet ſentire
triangulum ꝙ duobus rectis equales habe
ret angulos quereremus vtiqꝫ demonſtratio
nem: ꝛ non ſicut quidam fatentur ſciremus.

¶ Quin vt patet ſi fieri poſſet: vt ſenſu triangu Argu.
lum angulos habere duobus rectis equales
perciperemus. quereremus vtiqꝫ demōnſtra
tionem. Et non vt inquiunt qdam ſciremus.

¶ Remouet erroꝛē q̄rūdā dicentiū ꝙ idē eſt ſcire qḋ ſenti
re. Propter qḋ ſciēdū ꝙ ſentire nō eſt ipm̄ ſcire. attn̄ ſen
ſus duplr̄ deſuit ſcie. p̄ qꝛ p ſenſum deuenim⁹ in ſciaꝫ. vn̄
ſenſus eſt cauſatiu⁹ ſcie. 2° qꝛ qn̄ videm⁹ aliq̄ p ſenſum fa
cilius cogitam⁹ cām ꝛ facilius acqrimus ſciam: vt ſi eē
mus ſupra lunā ꝛ videremus ꝙ terra ſe interponit. lꝫ ip
ſum vidē nō eēt ipm̄ ſcire: qꝛ nō viderem⁹ niſi hic ꝛ nūc:
attn̄ vidēdo ꝙ terra ſe interponiť facilius cogitarem⁹ p
intellm̄ ꝙ interpoſitio terre quā ſenſus videt pticulariť
eſt cā eclipſis. ſenſus ḡ eſt cauſatiuus ſcie ꝛ ēt iuuatiuus.
Tria ḡ facit phs: qꝛ pmo oſidit ꝙ ſentire non eſt ſcire. 2°
declarat q̄uō ſenſus eſt cauſatiuus ſcie. 3° q̄uō eſt iuuati
uus. ſcḋs ibi. (Sz ex ꝯſideratiōe) 3ᵘˢ ibi. (Sunt tm̄ q̄dam)
Circa pmū tria facit: qꝛ pmo remouet p̄dictū erroꝛē. 2° aſ
ſignat cām dicti. 3° qḋ dixerat declarat in terminis. 2ᵘˢ ibi.
(Sētire qdē. n.) 3ᵘˢ ibi. (Vn̄ ꝛ ſi in luna). Dicit ḡ (Sz ma
nifeſtum eſt qn̄ ꝛ ſi eēt). i. ſi ꝯtigeret (ſentire triangulum
ꝙ hēret angulos eq̄les duob⁹ rectis q̄reremus vtiqꝫ de
mōſtrationē) de triāgulo (ꝛ non ſciremus). i. pp hoc non
hēremus ſciam de triāgulo: qꝛ ſentire nō eſt idē qḋ ſcire
(ſicut qdam fatētur). ¶ Notādum aūt quoſdā poſuiſſe F
ꝙ itellꝰ idē eſt ꝙ ſenſus: pp qḋ oportebat eos fateri ꝛ cō
cedē ꝙ ſentire eēt idē qḋ ſcire. qḋ phs negat ꝛ dicit eē fal
ſum. ¶ Notādum ēt ꝙ ſi ad oculuz videremus ꝙ angu G
lus extrinſecus in triangulo valꝫ duos itriſecos ſibi op
poſitos. pp qḋ viderem⁹ ꝙ anguli triāguli valent duos
rectos non cognoſceremus hoc niſi particulariť. videre
mus. n. ad ſenſum ꝙ in hoc triangulo ſic ſit: ſed ſtatim in
quireremus p intellm̄ vtrum vniuerſalr̄ ſic eēt. hoc eſt ḡ
qḋ phs ait. ꝙ cū hoc viderem⁹ adhuc q̄reremus demō
ſtrationē. i. cum p ſenſum cognoſceremus in hoc triāgu
lo ſic eē particulariť adhuc q̄reremus demōſtrationē. i.
adhuc q̄reremus vl'em: qꝛ inquireremus p itellm̄ vtrū
in omni triangulo ſic ſe habeat vlr̄. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neceſſe enim quidē eſt ſentire ſingulariter.

Scientia autē eſt in cognoſcendo vniuerſale.

Argir. ℂ Sentire nāq₃ neceſſe eſt ſingulare: at ſciētia in vniuerſalis cognitione conſiſtit.

ℂ Aſſignat cām dicti dicēs ꝙ (ſentire qdē enim eſt neceſſe ſingulr̄. ſcia aūt eſt in cognoſcēdo vl'e). q.d. bn̄ dictuʒ eſt ꝙ ſentire nō eſt ſcire: qꝛ ſentire eſt ſingulare. ſcire aūt eſt vl'e: ꝛ bn̄ dcm̄ eſt ꝙ ſi videremꝰ triāgulū hr̄e duos rectos adhuc q̄reremus demōſtrationē. nā ſentire eſt ſingulr̄. i. p ſenſum. non hr̄emus noticiā de hoc triāgulo pticulr̄. ſʒ cū ſcia ſit vl'is adhuc q̄reremus demr̄ationē ꝛ ſciam: vt hr̄emus huiꝰ noticiā de triangulo. ℂ Deinde cuʒ dicit.

ℂ Unde ꝛ ſi in luna eſſemus videremꝰ obiectā terram: nō vtiq₃ ſciremus cām defectus. ſentiremus enim qm̄ deficeret nunc ſed non propter qd oīno. Non enim eſſet vl'is ſenſus.

Argir. ℂ Quāobrē ſi in luna etiam eſſemus: terrāq₃ videremus obijcientē ſe lune: nō ꝑfecto cām ipſam defectiōis ſciremus: ſentiremus enim lunā deficere: ꝛ non ꝑpter quid oīno ſenſu ꝑciperemus: nō enim ipſius vl'is eſt ſenſus.

ℂ Qđ dixerat declarat in terminis. d. (Un̄ ꝛ ſi in luna eē mus). i. ſi eēmus ſupra lunā qn̄ eclipſat (viderem' obiectā terrā ꝛ nō vtiq₃ ſentiremꝰ cām defectꝰ). i. eclipſis. ſu. vl'em (ſentiremus. n.). i. cognoſceremus p ſenſum (qm̄ luna deficeret). i. eclipſaret (nunc ſed nō) cognoſceremus p ſenſum (oīno pp qd). i. vl'em cām (nō. n. ſenſus nūc). i. qui eſt hic ꝛ nūc (vl'is eēt). i. erat vl'is vt hʒ alia tranſlatio. q. d. ꝙ ſenſus non erat. i. non dicebat eē vl'is. ḡ ſi eēmus ſupra lunam non cognoſceremus lunam eclipſari niſi particularit̄. ideo non hr̄emus ſciētiam quia neſciremus h̄ vl'r. illud ergo vidē nō eſt ſcire. ℂ Deinde cum dic̄.

ℂ Sed ex conſideratione multotiens accidente vl'em demr̄ationē habemus. Ex ſingularibus enim pluribus vniuerſale eſt manifeſtū.

Argir. ℂ Attamen ex eo quia ſepe hoc accidere videremus ipſum vniuerſaliter venari demōſtrationem vtiq₃ haberemus ex ſingularibus eni pluribus: vniuerſale ipſum patefieri ſolet.

ℂ Oñdit qūo ſenſus eſt cātiuꝰ ſcie. Circa qđ tria fac̄: qꝛ p̄ fac̄ qđ dcm̄. 2° cōparat cognitionē ſciētificā ad cognitōes alias. 3° ex his q̄ dixerat ↄcludit itētū. d. ꝙ ſentire nō ē ſcire niſi accipiat ſentire equoce. 2° ibi (Ul'e āt) 3° ibi. (Manifeſtū ē) Dic̄ ḡ (Sʒ ex ↄſideratiōe i h̄ multotiēs accñte) .i. ↄtigēte. i. qn̄ multotiēs ↄtigit nos ↄſiderare in h̄. i. circa pticulare poſtea ſumꝰ venātes illud. i. vl'e: ꝛ ſic (vl'em hēmꝰ demr̄onē. ex ſingularibꝰ. n. plibꝰ vl'e maniᵐ eſt) h̄ ḡ mō cātur ſcia ex ſenſu vt qn̄ video nūc ꝙ reubarbarum purgat colerā ꝛ poſtea video ꝙ h̄ aliud reubarbaꝝ purgat colerā multotiēs ſic expiēdo p ſenſum ſic ex mult̄ ſingularibus deuenio in vl'e: ꝛ habeo ſciam ꝙ oē reubarbarū purgat colerā. propoſitiōes ḡ vl'es p quas habet̄ ſciētia ꝛ demōſtratio ꝛ q̄ ſunt principiuʒ artiꝰ ꝛ ſciētie ſunt accepte ex multis ſenſibilibus. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Uniuerſale autē honorabilius eſt quoniaʒ oñdit cām: quare de huiˀ vniuerſalis ſcia honorabilior eſt ſenſibus: ꝛ cognitione quorumcunq₃ cauſa eſt ſed de primis alia ratio eſt.

Argir. ℂ Ipſum autem vniuerſale: preſtabile nimiꝝ eſt propterea quod ipſaʒ cauſam indicat: quare de talibus noticia vniuerſalis p̄ſtabilior eſt ꝑceptione ſenſuū. Et intellectione eorū quoꝝ eſt alia cauſa. De primis autem alia ratio eſt.

ℂ Cōparat cognitōnē ſciētificā ad alias cognitiōes. Propt̄ qđ ſciēdū 4° eē cognitiones. ſenſitiuaʒ. ſciētificā q̄ ē p cām: ꝛ cognitōnē nō ꝑfectā: ꝛ itellectiuā q̄ ē p̄moꝝ p̄nᵒ. Cognitio ḡ ſciētifica q̄ ē p cāʒ vl'eʒ honorabilior ē cognitiōe ſenſitiua: ꝛ ēt honorabilior ē q̄cūq₃ alia cognitiōe q̄ nō ē p cāʒ: non tn̄ ē honorabilior q̄ȝ cognitio p̄nᵒʳ. iđ ait. (Ul'e autē honorabile ē. qm̄ oñdit cām). q. d. ꝙ cognitio ſciētifica vl'is ē honorabilis: qꝛ ē oñſiua vl'is cāe. (q̄re de hꝫ vl'is). i. cognitio ſic vl'is vl' cognitio habita de hꝫ vl'is .i. đ hꝫ vl'i. ponit genitiuꝰ ꝑ ablatiuo (honorabilior ē ſenſibꝰ). i. cognitiōe ſenſitiua (ꝛ) ſu. hꝫ cognitio vl'is ſciētifica honorabilior ē (cognitiōe) ſu. nō hita p cām (q̄rūcūq₃ cā ē). i. honorabilior ē q̄ȝ ſit cognitio q̄cq₃ alia hita non p cām ſʒ p' ea q̄rūcūq₃ ē cā. i. p effectꝰ (ſʒ ex p̄mis). i. đ p̄mis (alia rō ē.) qꝛ nō ē ſcia honorabilior q̄ȝ cognitio p̄morū p̄ncipioꝝ. iđ đ talibꝰ ē alia rō. ℂ Noᵐ āt ꝙ ſcia q̄ ē p cām eſt honorabilior cognitio cognitōe q̄cūq₃ hita p nō cām. dū tn̄ cognitio illa ſit taliū q̄ꝝ ſit cā. lʒ. n. cognitio p̄nᵒʳ nō ſit p cāʒ. nō tn̄ pp h̄ talis cognitio ē minꝰ honorabilis q̄ȝ ſcia. iđ pl'hs ſignant' loquit̄ ſciam eē honorabiliorē cognitiōe q̄rūcūq₃ eſt cā. i. cognitiōe q̄rūcūq₃ cauſatoꝝ. q̄cūq₃ eni cognitio hēat̄ de cauſat̄. dū tn̄ illa cognitio nō ſit habita p cām: mō ē ita honorabilis ſic ſcia. de p̄ˢ ḡ p̄ncipijs eſt alia rō: qꝛ talia nō ſunt cauſata taliū nō ē cā. aliqd aūt hic tactū ē icidētalr̄ de cōpatiōe cognitionis ſciētifice ad cognitiōes al's ſʒ de h̄ pleniꝰ īfra dicet̄. ℂ Deide cū dicit.

ℂ Manifeſtuʒ igitur ſit ꝙ impoſſibile eſt ſentiendo ſcire aliquid demr̄atorū: niſi aliqs ſentire hoc dicat ſciam vere per demōſtrationeʒ.

ℂ Patet igitur fieri non poſſe: vt quiſq₃ ſentiendo quicq₃ vnq₃ eorum ſciat que demonſtrabilia ſunt: niſi ſentire quiſpiam id eſſe dicat: ſciam inquā per demonſtrationē habere. Argir.

ℂ Ex his q̄ dixerat ↄcludit itētū. vʒ. ꝙ ſentire non ſit ſcire niſi accipiat̄ ſentire equoce. d. (Manᵐ ē igit̄ ꝙ ipoſ'e ē ſentiēdo ſc. re aliqd demr̄atoꝝ). i. aliqd demr̄abile ſiue aliqd demr̄abiliū: vt hēt alia trāſlatio (niſi) accipiat̄ ſentire equoce: ꝛ niſi (aliqs dicat h̄ eē ſentire hr̄e ſciam p demr̄ationē) multotiēs. n. ſic loq̄mur ꝙ qn̄ aliqd manifeſte p intell'm cognoſcimꝰ: dicimꝰ nos illud ſentire ꝛ tāgē. ſu ḡ accipiēdo ſentire put idē eſt ꝙ manifeſte cāʒ demōſtratiue cognoſcē idē erit ſentire qđ ſcire. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Sunt tamen quedā reducta ad ſenſum propter defectus in propoſitis: quedam enim ſi non videremus non quereremus non tanq₃ ſcientes in videndo: ſed tanquā habentes vniuerſale ex eo ꝙ videmus.

ℂ Sunt tamen inter ea que proponuntur nōnulla que quidem ad ſenſus reducuntur defectionem: nonnulla nanq₃ non quereremus: ſi illa viſu perciperemus: nō propterea quod ſcimus vidēdo: ſed quod ex eo quia videmꝰ: habemus tandem ipſum vniuerſale. Argir.

ℂ Declarat qūo ſenſus ſit innatiuꝰ ad ſciaʒ ꝛ qūo ex defectu ſenſus multotiēs ipedimur ad ſciaʒ. Circa qđ tria facit qꝛ p̄ fac̄ qđ dcm̄ eſt. 2° qđ dixerat declarat in termis. 3° qđdā qđ aſſumpſerat declarat vl' aſſignat cām dicti ſui. 2°

ibi.(Ut ſi vitrum) ȝ°ibi.(Et ꝓꝑ id).Dicit ḡ ꝙ (ſunt q̄dā i ꝓpoſitꝭ) vel vt hꝫ alia lr̄a in ꝓbleumatibꝰ.i.in dubitationibꝰ.i.in his in qbꝰ dubitamꝰ:vel in his q̄ nobis ꝓponū tur:vel q̄ nobis ſe offerūt dubitabil'r.q̄dā.n.de talibꝰ redacta ſunt ad defectū ſenſus.⁊ iō dubitamꝰ de eis: q: deficit ibi ſenſus ⁊ nō poſſumꝰ illa compr̄hēdē ꝑ ſenſum.vn̄ ſubdit ꝙ(q̄dā eni ſi viderēmꝰ nō vtiqꝫ q̄reremꝰ nō tanq̄ꝫ ſciētes in vidēdo).i.non ꝙ ipm̄ vidē ſit ſcire(ſed tanq̄ꝫ ex eo ꝙ videmꝰ).i.ex viſu(hn̄tes vl'e).i.deuenientes in vl'em cām.ſenſus ḡ iuuat nos ad ſciam nō ꝙ ſentire ſit ſcire:ſꝫ ꝙ ꝑ ſenſum deuenimꝰ in vl'em cām. ¶ Deīde cum dic̄.

¶ At ſi vitrum ꝑforatū videmus ⁊ lumen pertranſiēs: manifeſtum vtiqꝫ erit ⁊ ꝓpter quid.

Argir. ¶ Veluti ſi vitrum perforatum eſſe: lumenqꝫ penetrare ꝑ meatꝰ viſu ꝑcipemus: pateret etiā nobis propter quid poſt vitruꝫ lumen efficit̄.

¶ Qd̄ dixerat manifeſtat in terminis dicēs(Ut ſi videremꝰ vitrū ꝑforatū:⁊)ſu.viderēmꝰ(lumē trāſiēs ꝑ vitrum.

A manifeſtū vtiqꝫ erit ⁊ ꝓꝑ qd).i.manifeſta eēt vtiqꝫ cā q̄re lumē ꝑ vitrū trāſit.eēt.n.cā ꝑforatio vitri. ¶ Notādū aūt ꝙ nō curat ph̄s de exēplo.loqt̄.n.more illoꝝ dicētiū lumē eē corpus.Un̄ cum q̄rebat̄ ab iſtis q̄lō lumē trāſit ꝑ vitrū.dicebāt vitrū eē poroſum ⁊ ꝑforatū ſed illa foramina ꝓꝑ ſui paruitatē latēt viſuꝫ noſtrū ⁊ ꝑ illa foramina vt dicebāt ꝑtrāſibat lumē.more ḡ iſtoꝝ loqt̄.qd̄ ſi ſic eēt ⁊ nos hērēmꝰ ita ſubtilē viſuꝫ ꝙ viderēmꝰ illa foramia nō q̄reremꝰ cām q̄re lumē ꝑ vitrū trāſit:q: manifeſte videremus cām ꝑforationē vitri.iuuaret ḡ tunc ſenſus viſus ad cognitionē cauſe.ipm̄ tamē vidē nō eſſet ſcire:q2 ꝑ viſuꝫ cognoſceremus cām in hoc vitro ꝑticularit̄: ſed cognoſcētes in hoc vitro ꝑ viſum cām ꝑticularit̄ de leui cogitaremus ꝑ intellectum ſic eſſe in omni vitro:⁊ ex hoc eſſemus hn̄tes vniuerſale.i.ſciētes vl'r. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et ꝓpter id qd̄ videmus ſeorſum in vtroqꝫ intelligere autē ſimul eſt:qm̄ in omnibꝰ ſic eſt.

Argir. ¶ Ex eo plane quia videremus quidem ſeorſum idipſum fieri in vnoquoqꝫ: itelligeremꝰ autem ſimul in vniuerſis hoc fieri pacto.

¶ Aſſignat cām dicti ſui q̄re.ſ.ſic vidēdo ipſum vidē non eſſe ſcire.d.ꝙ(ꝓꝑ illud)ſup.ſic vidēdo ipſum vidē nō eēt ſcire(ꝙ)pro q2(videmꝰ ſeorſuꝫ in vtriſqꝫ) Uel vt hꝫ alia trāſlatio ⁊ meliꝰ:i vnoq̄qꝫ(itelligē aūt ſil' eſt qm̄ i oībꝰ ſic eſt).q.d.ꝙ ꝑ ſenſuꝫ n̄ videmꝰ oia ꝑticularia ſil' ſed ſeorſuꝫ in vnoq̄qꝫ vt videmꝰ in h̄ vitro ꝙ ſic trāſit lumē:⁊ poſtea ſeorſum.i. ſeꝑatim in alio vitro videmꝰ ꝙ ſic trāſit lumē ſed ꝑ intell'm ⁊ ſciam coḡſcimꝰ de oi vitro ſil' ꝙ ꝑ ipꝫ trāſit lumē.nō ḡ vidē ⁊ vl'r nullū ſentire eſt idē quod ſcire.

Eadem autem eſſe pricipia omniū ſyllogiſmorum impoſſibile eſt primū q̄dē logice ſpeculātibus. hi q̄dē.n.veri ſunt ſyll'i:alij autez falſi.

Argir. ¶ At qui fieri non poteſt: vt omnium ratiocinationem eadem principia ſint. quod quidez prius diſſerendi mō contēplabimur: nam ratiocinationū alie vere ſunt: alie falſe.

¶ Poſtq̄ꝫ ph̄s oñdit de qbus nō eſt ſcia tanq̄ꝫ de ſubiis:q: nō eſt de fortuitis nec de ꝑticularibus ſenſibilibꝰ. Jn iſta pte declarat ꝑ q̄ nō eſt ſufficiēter ſcia tanq̄ꝫ ꝑ ꝑncipia q2 nō pn̄t ſciri oia ꝑ eadē ꝑncipia.nō ſunt.n.oium ꝟoꝝ eadē ꝑncipia neqꝫ etiā ſūt eadē ꝑncipia oium falſoꝝ:⁊ multo magis nō ſunt eadē ꝑnͤ oium ꝟorū ⁊ falſoꝝ ſimul.duo autē facit ſm̄ ꝙ dupl'r ꝓbat itētum.nā ꝑmo ꝓbat hoc ꝑ rōnes magis cōes ⁊ logicas.2° ꝑ magis ꝓprias ibi.(Si vero al'r) Circa ꝑmū tria facit:q: ꝑ° oñdit ꝙ nō ſunt eadē ꝑnͤ oium ꝟorū ⁊ falſorū ſimul.2° ꝙ nō ſunt ꝑnͤ eadē oium falſorū.3° nō ſunt eadē oium ꝟorū.2ͣ ibi(Poſtea neqꝫ falſe).3ͣ ibi(Neqꝫ ꝟorū.n.) Circa ꝑmū duo facit: q: ꝑ° oſtendit ꝙ nō ſunt eadē ꝑnͤ omniū ꝟorū ⁊ falſorū ſm̄ ꝙ veruꝫ ꝯcludit̄ ꝓꝑ qd.2° oſtēdit h̄ idē ꝓut verū cōcludit̄ q̄n̄.ibi (Et ſi nāqꝫ) Dicit ḡ ꝙ(eadē autē eſſe ꝑnͤ omniū ſyllogiſmorum eſt ipoſſibile.ꝑmum q̄dē)eſt h̄ ipol'e(ſpeculantibus logice)cuiꝰ rō eſt:q:(hi q̄dē ſunt ſyll'i veri.alij autez falſi)tūc ſupplēda eſt rō.ꝟorū ſyll'oꝝ ſunt ꝑnͤ ꝟa.falſoruꝫ aūt ſunt ꝑncipia falſa.ꝑncipia ꝟa ⁊ falſa nō ſunt eadē.ergo nō ſunt eadē ꝑnͤ oium tā ꝟorū q̄ꝫ falſorū. ¶ Notādū B aūt ꝙ loq̄ndo ꝓꝑ qd nunq̄ꝫ ex falſis ſeqt̄ niſi falſuꝫ.ſi eni ex falſis ſeqt̄ veꝝ h̄ nō eſt ꝓꝑ qd:ſed q:.iſta ḡ rō cōcludit ꝙ loq̄ndo ꝓꝑ qd oium ſyll'oꝝ tā ꝟoꝝ q̄ꝫ falſoꝝ nō ſunt eadē ꝑnͤ ſed ſeq̄ns rō decl'abit ꝙ q̄l'rcūqꝫ ſiāt ſyll'i dū tn̄ ſint ordinati in mō ⁊ figͣ nō erūt oium tā ꝟorū q̄ꝫ falſoꝝ eadē ꝑncipia.nā ſi ſyllogiꝫetur verū ex falſis ſi poſtea ꝓſyllogiꝫent̄ ꝑmiſſe falſe de necitate ꝓſyllogiꝫabūtur ex falſis. ¶ Notandū aūt itētionē huiꝰ capl'i in h̄ ꝯſiſtē ꝙ nō oiuꝫ C ſunt eadē ꝑncipia.ſicut ḡ oñſuꝫ eſt ſupra de qbuſdā ſubis nō eſt ſcia:q: nō eſt de fortuitis nec de ꝑticularibus.ſic in hoc capl'o declarat̄ ꝑ que ꝑncipia nō eſt ſcia: q: ꝑ eadem ꝑnͤ nō pōt oium rerū accipi ſcia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ſi nanqꝫ ſit verum ex falſis ſyllogizare.ſꝫ ſemel hoc ſit:aut ſi.a.de.c.verū ſit mediū aūt.b.falſum:neqꝫ.n.a.in.b.eſt.neqꝫ.b.in.c.Sed ſi harū media accipiunt̄ ꝓpōnuꝫ falſa erunt. eo ꝙ ois concluſio falſa ex falſis eſt: ⁊ vera autē ex veris:altere autem ſunt vere ⁊ falſe.

¶ Quāq̄ꝫ enim fieri poteſt: vt verum concludatur ex falſis:tamen id ſemel efficit̄: veluti ſi A.quidē vere de.c.ꝑdicet̄:medium aūt.b.falſum ſumat̄.Tum enim neqꝫ.a.competit ipſi b.neqꝫ.b.competit ipſi.c.ſed ſi inter has propoſitiones ſumant̄ media:falſe erūt: ex eo q: ꝯcluſio ois falſa ex ꝓpoſitionibus proficiſcit̄ falſis.Ex veris autem vere concluſiōes emergunt:at pꝫ a falſis vera differre:ac eē diuerſa. Argir.

¶ Oñdit ꝙ nō ſolū ſi ſyllogiꝫet̄ ꝓꝑ qd ſed q̄litercūqꝫ ſyllogiꝫet̄ nō erunt eadē ꝑncipia verorū ⁊ falſorū.d.(⁊ ſi nāqꝫ ſit).i.ꝯtingat(verū ſyllogiꝫare ex falſis ſed hoc ſit ſemel) q.d.ꝙ ſi ex falſis ſyllogiꝫet̄ verum ſolū.h̄ erit ſemel. vꝫ.i ꝑ° ſyll'o ꝙ nō erit talis ꝯcl'o q̄les ſunt ꝑmiſſe:ſed ſi poſtea in ꝓſyllis ꝓſyllogiꝫent̄ ꝑmiſſe oꝫ ꝙ ꝓſyllogiꝫent̄ ex falſis ꝙ nō ſeqt̄ ſyll'm niſi ex falſis:⁊ iteꝝ ſi debeāt alie ꝑmiſſe ꝓſyllogiꝫari cuꝫ ſint falſe ꝓſyllogiꝫabunt̄ ex falſis. ſemꝑ ḡ in alijs ſyllis q̄les erūt ꝑmiſſe talis erit ꝯcl'o.iō ait(vt ſi.a.de.c.veꝝ ſit) vt ſi hec eſt ꝟa.oē.c.eſt.a.(mediū aūt.b.ſl'm nō.n.a.i.b.eſt nec.b.i.c.).i.tale accipiat̄ mediuꝫ ſl'm ꝙ nec.a.ſit in eo:vt ꝙ iſta ſit ſl'a.oē.b.eſt.a. vtputa ois lapis eſt aial.nec.b.meͫ acceptū ſit in.c. vtputa ꝙ mior ſit ſl'a oē.c.ē.b.i.ois hō eſt lapis.ꝯ tn̄ erit ꝟa.vꝫ.oē. c.ē.a.i. ois hō eſt aial.ſic ḡ eſt ſcl'.i.in h̄ ꝑ° ſyll'o.ꝙ nō ſūt tales ꝑmiſſe q̄lis ē ꝯ.(ſed ſi accipiant̄ media hoꝝ).i.taliū ꝑmiſſaꝝ cū ſint iſte ꝑmiſſe falſe ꝓpōnes accepte ad ꝓbādū eas (erūt falſe.eo ꝙ ois ꝯcl'o ſl'a ex falſis eſt)ſi ḡ ꝯcl'o falſa ex falſis eſt(ꝟa aūt eſt ex ꝟis.altē aūt ſūt) ꝓpōnes(ꝟe ⁊ ſl'e). ḡ ſu.altera ſūt ꝑnͤ ſyll'oꝝ ꝟoꝝ ⁊ falſoꝝ. ¶ Noͫ autē vim D rōnis in h̄ ꝯſiſtē ꝙ loq̄ndo ꝓꝑ qd ſemꝑ tales ſunt ꝑmiſſe,

q̄lis ē ɔcl'o ⁊ eɔ̄:vt ſi p̄miſſe ſunt falſe ⁊ ɔcl'o.ſi v̄e ⁊ ɔcl'o ēt loq̄ndo qm̄ ſemel ɔtigit vł' pōt ɔtingē q̄ nō ſunt tales p̄miſſe q̄lis eſt ɔcl'o vt in p̄ ſyll'o vbi ex falſis ɔcludit ve/ rū.ſed poſtea in alijs pſyll'is ſi pſyllogiẓent' p̄miſſe cum ſint f̄ſe ſp̄ ꝑpōnes accepte ad ɔcludēdū eas erūt f̄ſe.ł oib' ḡ alijs pſyll'is tales erunt p̄miſſe q̄lis ɔ̄.ſormet' ḡ ex hoc talis rō.ſemp̄ vel q̄ſi ſemp̄ ⁊ vt plerūq₃ tales ſunt p̄miſſe q̄lis eſt ɔcl'o.ḡ ſylloꝝ veroꝝ vt plerūq₃ ſūt p̄miſſe v̄e.fal ſorū falſe.nō eedē ſunt ꝑpōnes v̄e ⁊ falſe.ḡ nō oiu₃ tā ve/ rorū q̄₃ falſorū erūt eadē p̄ncipia.aliq̄s ḡ forte ſyll'o v̄us. i.h̄is ɔ̄nē veram habebit p̄miſſas falſas.In oibus tn̄ po ſtea pſyllogiſmis erunt falſe ɔ̄cluſiones ⁊ falſe p̄miſſe.

E ℭ Dubitaret forte aliq̄s:q₂ nō videt' hoc verū q̄ ſolū ſe/ mel ſit ɔcl'o diſſimilis a p̄miſſis.nā pōt ſyllogiẓari veru₃ ex altera ꝑpōne v̄a ⁊ altera.f̄ſa nā oīs albedo eſt color.h̄ eſt v̄a.oīs nigredo eſt albedo.hec eſt falſa:ḡ oīs nigredo eſt color.eſt ɔcl'o v̄a.ḡ ſi dēant pſyllogiẓari p̄miſſe cū ſit altera v̄a ⁊ altera f̄ſa nō erit nec̄ium ſemp̄ accipe p̄miſſas falſas:nec erit nec̄ium ſp̄ accipe v̄as.nā cū altera p̄miſſa rū ſit v̄a poterit ſyllogiẓari ex v̄is ⁊ ex falſis.nō ḡ p̄miſſe erūt ſil'es ɔ̄ni.Dōm q̄ ſi p̄miſſe ſunt v̄e de nec̄itate ɔclu/ dūt ɔ̄nē verā:ſed ſi p̄miſſe ſunt falſe non de nec̄itate ɔclu dūt ɔ̄nē falſam.q̄ ſi ſemp̄ ɔcluderēt f̄ſam ſtati h̄ēret' itēṝ q̄ nō ſunt eadē p̄ncipia ſyllogiſmoꝝ v̄oꝝ ⁊ falſoꝝ.ad obuiādū ḡ huic diuerſitati dīc ph̄s ſemel h̄ ɔtigē q̄ pre/ miſſe nō ſunt ſil'es ɔ̄ni.imaginat' tn̄ q̄ dēant accipi ambe p̄miſſe falſe:q₂ ſi accipet' vna v̄a altera f̄ſa ſtati eēt diſſi/ militudo in p̄ncipijs ſyll'oꝝ:q₂ nō eēnt ambe p̄miſſe f̄ſe. ſicut in ſyll'o ſimpl'r v̄o ſunt ambe premiſſe v̄e.ꝑp̄ qđ ſup ponit ph̄s q̄ debeāt vel ambe p̄miſſe accipi v̄e vel ambe f̄ſe.quo ſuppoſito in ſolo p̄ ſyll'o pōt h̄ ɔtigere q̄ ɔcl'o ſit diſſiṁs a p̄miſſis.ł oib' alijs pſyll'is ſi pſyllogiẓant' p̄miſ ſe cū ſint f̄ſe ſp̄ accipiēt' ꝑpōnes f̄ſe.⁊ erit ɔcl'o ſil'is ſemp p̄miſſis.Uel poſſum' ad hāc v̄itatē clarius declare.vult eni ph̄s oñdē q̄ nō oiu₃ ſyll'oꝝ ſūt eadē p̄n̄ᵃ.Aduerſari' ḡ ɔ̄dicēs huic v̄itati ſp̄ dēret accipe p̄miſſas i ſyll'o ſil'es vel ambas.ſ.v̄as vel ambas f̄ſas:q₂ ſi i vno ⁊ eodē ſyll'o accipet vnā p̄miſſa₃ verā ⁊ alterā f̄ſa₃ ſtati ɔ̄ ſeipſu₃ age ret:q₂ ɔcluderēt ɔ̄ eū nā ſi in vno ⁊ eodē ſyll'o nō ſunt ea dē p̄n̄ᵃ:ſed aliud eſt p̄n̄ᵐ verū ⁊ aliud f̄ſm multo magis in oib' ſyll'is nō erunt eadē p̄ncipia.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Poſtea neq₃ falſe ex eiſdem ſunt. Eſt enim falſas adinuicem ⁊ contrarias ⁊ impoſſibiles ſimul eſſe vt iuſticiam eſſe iniuſticiaʒ aut timo rē:aut hominē equū:aut bouem aut eq̄le ma ius:aut minus.ex poſitis autem ſic eſt.

Argu. ℭ Deinde neq₃ ipſa falſa ex eiſdem proficiſcū/ tur:ſunt enim ⁊ talia falſa:vt inter ſeſe ſint con traria:⁊ ſimul eſſe nō poteſt:vt iuſticiaʒ ⁊ iniu ſticiā vel fortitudinem eſſe:⁊ hominem equū vel bouem:aut equale maius vel minus.Ex his autem que iacent hoc pacto.

ℭ Oſtēdit q̄ oiu₃ falſorū nō ſunt eadē p̄ncipia dicēs (Po ſtea neq₃ falſe).ſ.ɔ̄nes (ſunt ex eiſdē₃) ſ. p̄ncipijs.q.d.q̄ q₂ oñdim' nō eſſe eadē p̄n̄ᵃ oimm tā v̄orum q̄₃ falſorū.vo lum' nūc poſtea oſtēdē oium falſorum nō eē p̄n̄ᵃ eadē.iō ait q̄ (eſt eni).i.ɔtingit (falſas).ſ.ɔ̄nes (adiuicē ɔ̄rias eē: ⁊) ɔtigit tales ɔ̄nes (eē ipoſ'es ſimul).i.eē incōpoſſibiles (vt iuſticiā eē iniuſticiā aut timorē ⁊ hoiem eē equū aut bouē:⁊ eq̄le eē maius aut minus ex poſitꝫ).i.ex p̄miſſis datis (ſic eſt).i.ſic ɔtigit ɔcludē.q.d.q̄ ſi oium falſorum erūt eadē p̄n̄ᵃ:tūc ex eiſdē p̄ncipijs poſitis:vel ex eiſdem p̄ncipijs datis ɔcludet' q̄ iuſticia ſit iniuſticia ⁊ q̄ iuſti/ cia ſit timor q̄ ſunt f̄ſe ⁊ incōpoſſibiles ⁊ q̄ hō ſit equus ⁊ q̄ hō ſit bos:⁊ q̄ eq̄le ſit mai':⁊ q̄ eq̄le ſit minus:q₂ ḡ oia iſta ſunt falſa ⁊ incōpoſſibilia q₂ talium non p̄nt eſſe eadē p̄n̄ᵃ.oium falſorū nō erunt eadē p̄n̄ᵃ.ℭ Notandum aūt q̄ ſi ɔ̄nes ſunt ɔ̄rie ⁊ incōpoſ'es q̄ p̄n̄ᵃ ex q̄bus ſequū tur ⁊ maxime ſi ſequent' ex eis ꝑpter qđ op₃ eē falſa ⁊ in cōpoſſibilia ſed q̄ ſunt incōpoſſibilia nō ſunt eadē. ergo taliū omniū nō ſunt p̄ncipia eadē. ℭ Deinde cum dicit. F

ℭ Neq₃ enim oium veroꝝ p̄ncipia ſunt ea/ dē.altera.n.multorū gn̄e principia ſunt:neq₃ ɔueniunt vt vnitates punctis nō conueniunt. He q̄dē eni non h̄n̄t pōnē.illa autem habent.

ℭ Neq₃ enim ratiocinationum verarum om/ niuʒ eadem principia ſunt.Complurium nā/ q₃ principia diuerſa ſunt genere:neq₃ quibuſ/ uis accomodantur queuis:vnitates eniʒ non accomodantur punctis.Ille nanq₃ poſitione vacant:his eadem competit. Argu.

ℭ Oñdit q̄ oium v̄oꝝ nō ſunt eadē p̄n̄ᵃ.Circa qđ ſex facit ſm̄ q̄ ſex rōnes adducit ad ꝑpoſitū.2ᵃ ibi (Neceſſe ē aūt) 3ᵃ ibi (Sʒ neq₃ cōium) 4ᵃ ibi (Amplius p̄n̄ᵃ) q̄nta ibi (Ad huc ɔcluſiones) ſexta ibi (Amplius p̄ncipia q̄de₃) Dicit ḡ q̄ (Neq₃.n.oium v̄oꝝ ſunt eadē p̄n̄ᵃ.altera.n.ſunt p̄nci pia multorū gn̄e).i.diuerſo₃ gn̄e (nec) ſu.talia p̄ncipia (cō ueniūt) adinuice₃.q.d.q̄ ex quo p̄ncipiata ſunt multa.i. diia gn̄e op₃ q̄ p̄n̄ᵃ ſint altera ⁊ nō ɔueniāt:vt p̄n̄ᵃ in gn̄e diſcretorū nō ɔueniunt cū principijs in gn̄e cōtinuoꝝ. iō exēplificās ait (vt vnitates nō couenīūt pūctis).i.cum pūctis.nā (he.n.) ſiue (he q̄dē).i. vnitates (nō h̄n̄t pōnē. illa aūt).i.pūcta (h̄n̄t) ſu.pōnē.ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Neceſſe eſt autem in media couenire:aut in ſurſum aut in deorſum aut interius h̄ēre hos illos autem exterius terminorum.

ℭ Neceſſe eſt autem vt ad media accomodari: aut ſupera ex parte aut infera:aut alios intra alios extra terminorum habere. Argu.

ℭ Adducit ad h̄ ſcđam rōnē ſumptā ex pſyllogiẓatōe ip̄a vel ex ipſa multiplicatiōe ſyll'oꝝ:vt ſi fiat aliq̄s ſyll'o vt/ puta q̄ ſyllogiẓet' hō eē corp' ſi dēant multiplicari ſyll'i ſm̄ hāc mā₃ termini accepti vel accipiēt' iteri' in medio: ⁊ h̄ 2ᵗ vł' ſurſu₃ v̄ſus corp' vtputa ſi accipet' ꝑ me' aiatū corp':vł' deorſu₃ v̄ſus hoie₃.vtputa ſi accipet' ꝑ me' aial vł' accipent' tales t̄mini exteri':vt ſic fiat acceptio.ſ̄. cor p' vel infra hoie₃ ſi aliq̄d eēt infra ip₃.ex h̄ ḡ p̄t argui q̄ nō ſolū oiu₃ v̄oꝝ nō ſūt eadē p̄n̄ᵃ:ſed ēt oiu₃ affirmatiuorū v̄oꝝ nō ſūt eadē p̄n̄ᵃ.iō ait (nec̄e ē āt) ſu.illa v̄a q̄ de ſe iui cē ɔcludūt' affirmatie:aut (ɔuenire i me') ⁊ h̄ 2ᵗ (aut i ſur/ ſu₃ aut i deorſu₃:aut ḡ hos).i.t̄mios o₃ (h̄ēre iteri') vt eos q accipiūt' ſurſu₃ vł' deorſu₃ (illos āt t̄mioꝝ exteri').q.d. q̄ h̄ mō multiplicant' v̄i affirmatiui vł' accipiē' in me' vł' accipiēdo exteri' ſup̄ maiorē extremitatē:vel infra mino/ rē.tūc ḡ ſupplēda ē rō.q̄ cū nō oia ſic ſe h̄ēant nec oia ſe h̄ēant ſʒ iſtā lineā nō oiu₃ erunt eadē p̄n̄ᵃ. ℭ Dubitaret forte aliq̄s:q₂ vī q̄ ſit inutile accipe ſup̄ maiorē extremi tatē:⁊ utile infra miorē:q₂ ex h̄ nō ɔcludit' maior extremi tas de ſubo.ℭ Dōm.q̄ accipe i me' ſiue accipiat' ſurſum v̄ſus maiorē extremitatē.ſiue deorſu₃ v̄ſus miorē ē vtile ad ɔcludē' maiorē extremitatē de miori vł'r.accipe autē infra eſt vtile ad ɔcludē' maiorē extremitatē de miori pti cul'r:vt ſi ſit h̄ ɔ̄ ɔcludē'.hō ē corp'.ſi accipiat' infra hoie₃ erit vtile ad ɔcludē' corp' de hoie pticul'r.vtputa ſi acci G

piaſ ethiops.verū.n.eſt oēm ethiopē eſſe corpus ⁊ omnē ethiopē eſſe hoiem.ex hoc ğ ſequeſ quēdam hominē eſſe corpus:vel vtile eſt ſic accipe ita ad ɔcludēdū maiorē extremitatē de illo infra accepto aſſumēdo pro medio minorē extremitatē poterimus concludē corpus vniuerſalit̄ de ethiope p hoc medium homo. accipe autē ſupra nullo mō eſt vtile ad concludēdum maiorē extremitatē de minori p ſubām.n.nō ɔcludeſ corpus de hoie nec vl̄r nec pticul̄r.ē tñ vtile ſic accipe ad ɔcludēdū illū acceptū de minori extremitate faciēdo mediū de maiori:vt ſi accipiaſ ſubā q̄ eſt ſup̄ corp⁹ poterit ɔcludi vl̄r ſuba de hoie p h̄ mediū corp⁹. ⸿Ulterius forte dubitaret aliqs.vtrū hic modus accipiēdi vtilis ſit in p ſe paſſiōib⁹. ⸿Dōm. q ſic.vtputa ſi ab eodē ſubō fluerēt paſſiones q̄ eſſent p ſe paſſiōes eius ⁊ ɔuertibiles cū ipſo.ſi ğ demſtareſ octaua p q̄rtā nō eēt demſtatio p imediata.h̄ ğ mō reduceret ad imediatā:vel accipiēdo infra octauā ⁊ q̄rtā:⁊ hoc dupl̄r.imo ſi volum⁹ dicē hoc tripl̄r:q2 vel accipieſ oino in medio inter octauā ⁊ q̄rtā.vtputa pa⁹ ſexta q̄ eſt i medio oino tm̄ diſtās ab octaua q̄tum a q̄rta:vel accipieſ magis ꝓſus octauā vt 7ᵃ.vel magl ꝓſus q̄rtā vt q̄nta. termini ğ accepti vel paſſiōes accepte vel erunt interi⁹ modis qb⁹ dixim⁹:vl̄ erūt exteri⁹ ⁊ hoc dupl̄r:q2 vel erūt ſupra paſſionē q̄rtā.vtputa paſſio p̄ᵃ vel ſcōa vel infra paſſionē octauā.vtputa nona vel decia.ea ğ q̄ ſm ſe ſic ſe hn̄t ſm talē analogiā reducunſ in eadē p̄n⁹:⁊ q2 nō oia ſunt ordinata ſic nō oiu3 erūt eadē p̄ncipia. ⸿Deinde cum dicit.

⸿S3 neq3 cōiu3 p̄ncipiorū pn̄t eē aliq̄ ex qb⁹ oia demſtabunſ. Dico aūt cōia.vt oē aut affirmare aut negare.gn̄a enim eorum que ſunt altera ſunt ⁊ alia quidē in q̄titatibus:alia vō in q̄litatibus ſunt ſolū de quib⁹ demſtaſ p cōia.

Argir. ⸿At neq3 fieri pōt:vt p̄ncipiorum cōiu3 vlla ſint: ex quibus cūcta demſtabunſ. Dico autē cōia: veluti quoduis affirmādū aut negādum eſt. Genera enim eorū que ſunt nō eade3 ſunt ſed diuerſa:atq3 alia ſolis competunt quātis:alia ſolis hiſce que rōnē ſubeunt qualitatis. Cu3 quibus per cōia demonſtrationes ɔficiuntur.

⸿Adducit tertiā rōnē ſumptā ex eo q p̄n⁹ cōia non ſufficiūt ſine ꝓprijs:⁊ q2 in alijs ⁊ alijs generib⁹ ſunt p̄n⁹ ꝓpria alia ⁊ alia.iō nō oiu3 taliū ſunt eadē p̄n⁹.iō ait q(S3 neq3 cōium p̄n⁹).i.de numero cōium p̄ncipiorum (pn̄t eſſe aliq̄) ſup.p̄n⁹.(ex qb⁹ demſtenſ oia)ſu.ſufficiēter:⁊ exponit ſe.d.(dico aūt cōia).ſ.p̄n⁹ (vt oē aut affirmare aut negare)ſed hoc p̄nᵐ de q̄libet affirmatio vl̄ negatio nō ſufficit ſine ꝓprijs.iō ſubdit q(gn̄a eorū que ſūt altera ſūt) q.d.q eorum q̄ ſunt.i.entiū ſunt altera gn̄a.i.diuerſa p̄dicamēta:⁊ q2 ſic ē o3 eorum eē altera p̄n⁹.iō ſubdit(⁊ alia qdē) ſup.p̄n⁹ ſunt(in q̄titatibus alia vō in q̄litatib⁹ ſolum)ſiue ſolū.i.aliq̄ ſunt p̄n⁹ ſolis q̄litatib⁹ ⁊ ꝓpria q̄litatib⁹.ğ q2 aliq̄ p̄ncipia ſunt q̄litatib⁹ ꝓpa(cū quib⁹)p̄ncipijs ꝓprijs(demonſtranſ)paſſiones(p cōia.)ſi ğ non ſufficiunt cōia ſine ꝓprijs:⁊ h̄ ꝓpa in alijs p̄dicamētis ſunt alia ⁊ alia nō erunt oium eadē p̄ncipia. Notādum q alia trāſlatio nō hēt ſolū.tñ ſatis pōt exponi p ſolū ꝓpria.nā p̄ncipia q̄ ſunt ſolū in q̄litatibus ſunt ꝓpria qualitatibus.

⸿Amplius principia non multū minora ſunt concluſionibus.principia qdē.n.ꝓpōnes.ꝓpōnes autē aſſumpti termini aut imiſſi ſunt.

Argir. ⸿Preterea p̄ncipia nō multo ſunt pauciora ɔcl'onib⁹:p̄ncipia.n.ipſe ſunt ꝓpōnes. Propōnes āt:ſ̄ cū aut addiſ aut iterponiſ ēmin⁹.

⸿Hic vt dicebaſ adduc̄ rōnē q̄rtā ſumptā ex eo q p̄n⁹ nō ſunt multo pauciora ɔ̄nibus.iō ait(Ampli⁹ p̄n⁹ non ſunt multū vel multo miora).i.pauciora(ɔ̄nibus)⁊ ſubdit q (p̄n⁹ qdē.n.ꝓpōnes ſunt.ꝓpōnes aut ſunt termini aſſumpti:aut)ſunt termini(imiſſi).q.d.q ipſe ꝓpōnes ɔcluſe i vno ſyll'o ſūt p̄n⁹ in alio ſyll'o q ꝓpōnes ſiūt ex termis aut aſſumptj exteri⁹ vt ſup̄ maiorē:aut ifra miorē extremitatē:aut imiſſis.i.itus miſſis ⁊ accepti itra vtrāq3 extremitatē.tūc ğ eſt ſupplēda rō q ſi p̄n⁹ ſunt nō multū pauciora ɔ̄nib⁹ cū nō ſint eedē ɔ̄nes oiu3 ſyll'orum vorum nō ſunt eadē p̄n⁹ oium h̄ ſyll'orum. ⸿Dubitaret forte aliqs quō p̄n⁹ nō ſunt multo pauciora ɔ̄nibus. ⸿Dōm q h̄ referēdu3 eſt ad ipos ēmios.termi.n.q accipiūſ ꝓ p̄ncipijs ⁊ ꝓ medijs nō ſūt multo pauciores termis ex qb⁹ ſiūt ɔ̄nes.qd p3 ſi accipianſ termini imiſſi iteri⁹ vtputa aiatū corp⁹ ⁊ alij termini:ſi alij ſūt itermedij int̄ aial ⁊ corp⁹.accipienſ ēt termi exteri⁹ vt ſup̄ maiorē extremitatē:vt ſup̄ corpus accipiaſ ſuba vl̄ ēt aliq̄ alij termi ſi alij ſint ſupiores.ifra minorē accipieſ hō ⁊ ēt alij ēmini ſi alij.ſint. Cōſtat āt q oēs ēmini itermedij q ſunt int̄ ēminū ſupmū ⁊ ēminū in ſimū:vt int̄ ſuba3 ⁊ hoiem erūt p̄n⁹ ⁊ accipienſ vt media. nā corp⁹ erit p̄nᵐ ⁊ erit meᵐ ad pbādum ſuba3 de oib⁹ iſterioib⁹:⁊ aiatū corp⁹ erit p̄nᵐ ⁊ erit meᵐ ad pbāᵐ tā ſbam q̄3 corp⁹ de oib⁹ iferiorib⁹:⁊ aial erit p̄nᵐ ⁊ meᵐ ad ɔcludēdū oia ſupiora de hoie.ğ in oi tali analogia ſi eēnt centū tales termini q̄t ſūt ibi ēmi medij tot ſūt ibi p̄n⁹ ſyll'orū p q̄ ɔcludeſ aliqd de aliq̄.ēmin⁹ aūt ſupm⁹ nō poterit accipi vt meᵐ ad ɔcludendū aliqd de aliq̄ in tota h̄ analogia:ſed ēmin⁹ iſim⁹ vt hō poterit accipi vt meᵐ ad ɔcludēdū aliqd nō vl̄r ſed ſolū pticul̄r.ğ in oi analogia q̄t ſunt ibi ēmini tot ſūt ibi p̄n⁹ ſyll'orum accepto termio ſupmo q eſt oino iutilis ad ɔcludēdū. ⸿Uiſo i oi genologia ⁊ in ordie termiorum q̄t ēmini accipiunſ vt p̄n⁹ ſyll'orum.reſtat videdē q̄t termini in h̄ genologijs igrediunſ ɔ̄nē.nā ad concludēdū tāq3 p̄n⁹ excludunſ duo ēmini extremi.vel ſolu3 excludiſ vn⁹ termin⁹.ſ.ſum⁹.nā iſim⁹ nō excludiſ ſimpl̄r cū p ipm poſſit ɔcludi pticul̄r l3 nō vl̄r. Sic ğ dōm eſt de termis q igrediunſ vt mediū vel vt p̄nᵐ ſ3 ab igreſſu ɔ̄nis in tota genologia nullus excludiſ termin⁹.nā p aial pn̄t oia ſupiora ɔcludi de hoie.ita q oēs termini ſup̄ aial ⁊ ifra igrediāſ ɔ̄nē.ipm ēt aial ɔ̄nē igredieſ:q2 p aliqd qd eſt ifra ſuba3 ⁊ aial excludi p̄t ſuba de aiali.ipm ğ aial i h̄ genologia ɔ̄nē itrabit.ſi ğ in oi genologia ſolus vnus termin⁹ excludiſ ſimpl̄r vt ſit oino iutilis ad ɔcludēdu3.ab igreſſu aūt ɔ̄nis nll's excludiſ.p̄n⁹ ſunt nō multo pauciora ɔ̄nibus.i.i oi genologia termini q accipiunſ vt p̄n⁹ nō ſunt multo pauciores termis q igrediunſ ɔ̄nē.ijdē.n. termini q ɔcludunſ in vno ſyll'o ſunt poſtea p̄n⁹ in alio:⁊ ex his termis ɔficiunſ ꝓpōnes q̄ ſunt ɔ̄nes i vno ſyll'o:⁊ poſtea ſunt p̄n⁹ ⁊ pmiſſe i alio.nihil eſt ğ in lr̄a ph̄i qd vacet a ꝓpoſito.nā qd ipſe ait q p̄n⁹ ſunt nō multo pauciora ɔ̄nib⁹ h⁹ dic̄ q2 i hoc ſtat tota vt⁹ medij nā ſi p̄n⁹ nō ſūt multo pauciora ɔ̄nib⁹ ɔ̄nes nō ſūt eedē nec p̄n⁹ erūt eadē. Qd vō poſtea ſubdit.q p̄n⁹ ſūt ꝓpōnes ⁊ ꝓpōnes ſūt termini aſſumpti aut imiſſi h⁹ ait ad declarādū ſuū intētu3.nā q p̄n⁹ nō ſint multo pauciora ɔ̄nib⁹ ex h⁹ declaraſ:q2 ſi accipianſ termini ex̄ vt ſup̄ maiorē extremitatē ⁊ ifra minorē ⁊ accipianſ termini imiſſi iteri⁹.itra.n.vtrāq3 extremitatē ⁊ ex h̄ ēmis ſiāt ꝓpōnes q̄ ꝓpōnes erūt p̄n⁹ in vno ſyll'o ⁊ ɔcl'o in alio.ſi h⁹ ſiat ex h⁹ vt patuit declarabitur iſta vitas q ēmini q ſūt p̄n⁹ nō ſunt multo pauciores terminis q igrediunſ ɔ̄nē vba ğ nūc dicta ad duo deſeruiūt ⁊ ad dclarādū q p̄n⁹ nō ſunt multo pauciora ɔ̄nib⁹.

⁊ ad pncipale intẽtum. nã ſi ille eedẽ ꝓpõnes ↄſtitute ex terminis lmitſis vel aſſumptis ſunt pn̄ in vno ſylľo ⁊ cõcľones in alioꝝ ↄñs eſt ꝙ pncipia fiant concluſiones ⁊ cõcľones pn̄. ⁊ ſi aliq̃ ad hoc ↄcludunť q: aliq̃ ſint ↄcluſa qd̃ nõ pñt eſſe pn̄ illa ſunt valde pauca. q̃re ſi cõiter ⁊ vt plm̄ū pn̄ ſiũt ↄ̃nes ⁊ ecõuerſo. idẽ erit iudicium de pncipijs ⁊ ↄ̃nib⁹: ſed nõ ſunt eedẽ oium ↄ̃nes ſyllõꝝ vorū. g̃ nec eadẽ pn̄. arguũt. n. potiſſime rõnes adducte ď ſyllis affirmatiuis vioꝝ: ſed ſi nõ ſunt eadẽ pncipia oium ſyllõꝝ affirmatiuoꝝ vorū multo magis non ſunt eadẽ pn̄ oium ſyllõꝝ. tã voꝝ affirmatiuoꝝ q̃ȝ negatiuoꝝ. Uel poſſum⁹ dicẽ ꝓp illa media p q̃ fit reductio ad imediata in affirmatiuis: fit reductio ad imediata inegatiuis modo quo ſupra diximus. ideo ſi probatur de affirmatiuis ꝙ nõ ſũt eadẽ probatum erit de negatiuis. ⸿ Deinde cum dicit.

⸿ Adhuc ↄcľones ifinite ſunt: termi at̃ finiti.

Argir. ⸿ Preterea concluſiones ſunt infinite: termini vero finiti.

⸿ Adducit 5ᵃᵐ rõnẽ. d. ꝙ (adhuc) eſt alia rõ: q: (ↄ̃nes ſunt ifinite. termini aũt) ſu. i qb⁹ ↄueniũt oẽs ſcie ſũt (finiti). i. ſunt valde pauci. nõ ſufficiũt g̃ tales ẗmini ⁊ talia pn̄ ad
D oẽs ↄ̃nes. nõ g̃ ſũt eadẽ pn̄ oiuȝ. ⸿ No^m aũt vi rõnis huius in h̃ ↄſiſtẽ ꝙ ſi eẽnt eadẽ pn̄ oium tũc illa pn̄ eẽnt illi termi vel ↄſtituerenť ex illis ẗmis i qb⁹ ↄueniũt oẽs ſciet ſed hĩ ẗmini ſũt finiti. i. ſũt valde pauci: q: ſũt cõiſſimi ſic ſũt ẗmini ſumpti ex ente vľ ex gñalib⁹ pcib⁹ entꝭ. cuiuſmodi ſũt eẽ ⁊ nõ eẽ. act⁹ ⁊ põa: ⁊ talia cõiſſima q̃ valde pauca ſũt. ſi iſta ſũt ita pauca ⁊ ↄ̃nes oiuȝ ſcieꝝ ſũt q̃ſi ifinite. iſta pn̄ pauca q̃ ſũt eadẽ nõ ſufficiũt ad tãtã multitudinẽ ↄ̃nū. opȝ g̃ dare pn̄ alia ꝓpa in q̃lȝ ſcia q̃ ſũt altera ⁊ diuerſa in diuerſis ſciẽtijs. nõ g̃ ſũt eadẽ pn̄ oium. Ut aũt h̃ rõ 5ᵃ mľtū appropinq̃re rõni 3ᵉ. dĩt tñ h̃ ab illa. nã illa ꝓbat ꝙ nõ ſufficiũt pn̄ cõia abſq; ꝓprijs pp diuerſitatẽ generꝝ entis. opȝ. n. dare pn̄ in q̃litatib⁹ ⁊ in q̃ȝtitatib⁹ ⁊ i q̃lȝ gñe entiȝ q̃ adiũcta cõib⁹ hẽant efficaciã ↄcludẽdi: ſȝ hec rõ 5ᵃ nõ tm̃ initiť diuerſitati q̃ȝtũ multitudini ↄ̃nū. nã ꝙ ſic finiti termini ⁊ ſic pauca pn̄ in qb⁹ ↄueniũt oẽs ſcie ſufficerẽt ad tãtã multitudinẽ ↄ̃nū eſt deriſoriũ dicẽ. opȝ g̃ pter iſta in qb⁹ ↄueniũt oẽs ſcie dare alia pn̄ ⁊ alios ẗmios in
E qb⁹ differũt. pp qd̃ nõ erũt oium eadẽ pn̄. ⸿ Dubitaret forte aliqs: q: vi h̃ falſum ꝙ ↄcľones ſint infinite. cũ probatũ ſit ſupra ſtatum eſſe in ſurſum ⁊ in deorſuȝ. ⸿ Dõm ꝙ q̃ȝtũ ad intẽtionẽ phi. nõ opȝ ꝙ dicam⁹ ↄ̃nes eſſe ifinitas ſimplr̃: ſed dr̃ ifinite. i. inumerabiles: ⁊ h̃ hȝ itẽtum. nã in tãta nũoſitate ↄ̃nuȝ nõ ſufficiunt illi termini finiti. i. illa pn̄ pauca in quibus ↄueniũt oẽs ſcie. ꝙ ſi tamẽ vellemus ſaluare ↄ̃nes ad lr̃am eſſe ifinitas ſaluarem⁹ hoc tripľr: nec dicerem⁹ ꝙ hec lr̃a ↄ̃dicat ſuperiori cap⁰ vbi oñſum eſt eẽ ſtatũ in ſurſuȝ ⁊ i deorſuȝ: q: aliud eſt loq de infinitate ↄ̃num in ſe: ⁊ aliud vt reducunť in ſua pn̄. ⁊ vt demus ſenſibile exẽplum dicemus ꝙ figure multiplicãtur in ifinitũ q: alia figura eſt triãgulus alia q̃drãgulus: ⁊ ſic aſcẽdẽdo. ↄſtat aũt ꝙ q̃lȝ figura hȝ ſuã ꝓprietatẽ q̃ poſſet demõſtrari de ipſa. ſic g̃ eẽt circa hoc ſollicitus: vt triãgulus hẽt pro ꝓprietate hẽre tres. q̃drangulus aũt ſi ſit regularis hẽt p ꝓprietate hẽre angulos oppoſitos ⁊ latera oppoſita eq̃lia: ⁊ ſic ď figuris alijs. cũ g̃ tales figure ſint ifinite non vȝ poſſe negari ꝙ ↄ̃nes ſm ſe aliq̃ mõ vadãt in ifinitũ. tñ vt reducunť in ſua pn̄: non opȝ ꝙ nec in ſurſum nec in deorſuȝ vadat in ifin̄. nã poſſet aliq̃ ꝓpetas ꝓbari de fig̃ ſupiori. vtpura de exagono nihil dõ nec ď pentagono nec de q̃drãgulo. ꝓbabiť. n. de exagono ꝙ ſi collocet in circulo. latus eius erit medietas dyametri. h̃ g̃ ꝓpetas. vȝ hẽre lat⁹ eq̃le medietati dyametri ſic ꝓbabitur de exagono ꝙ nulla mẽtio ſiet ď penthagono nec de quadrãgulo. lȝ g̃ exagonus in ordie figuraꝝ p̃ſupponat penthagonũ ⁊ q̃drãgulũ. tñ vt reduciť in pn̄ p que probanť ꝓprie paſſiões de ipſo: nõ opȝ ꝙ fiat talis reductio mediãtibus figuris illis. q̃ȝtũcunq; ergo figure vadãt in infi^m reductio tñ cuiuſlȝ figure in ſua pn̄: qd̃ eſt q̃ſi ꝓcedere in ſurſum: ⁊ ꝓcedere a pncipijs ad paſſionẽ cuiuſlȝ figure. qd̃ eſt q̃ſi ꝓcedẽ deorſum ſemp erit ad finitũ: nec oȝ ſm ꝙ augmẽtať nũs figurarum ꝙ augmẽteť talis reductio: q: vt patuit nõ opȝ ꝙ ſemp figura ſeq̃ns vt ſubijciť ſue paſſioni reducat in pn̄ p figuras p̃cedẽtes. erit g̃ itẽtio phi ꝙ ↄ̃nes in ſe pñt eẽ infinite. lȝ ordo i pn̄ in ſurſum ⁊ deorſuȝ ſp ſit finit⁹. cũ g̃ ẗmini in qb⁹ cõicãt oẽs ſcie ſint finiti. i. pauci tales ẗmini ⁊ hĩ pn̄ cõia in qb⁹ ſciẽtie ↄueniũt nõ ſufficiẽt ad tãtã multitudinẽ ↄcľonũ ſine ẗminis ⁊ pncipijs in qb⁹ ſciẽtie differũt. ⸿ 2⁰ mõ hoc poſſum⁹ ſaluare vt q̃dã ponũt p cõbinationẽ. videmus. n. ꝙ lr̃e ſunt multo pauce nũo: ⁊ tñ in infinitũ mõis cõbinari pñt ita vt infinite dictiões poſſint pp aliã ⁊ aliã cõbinationẽ ex talib⁹ lr̃is ↄſtitui ſic at̃ ex pauci ⁊ ex infinitꝭ ẗminis pp aliã ⁊ aliã cõbinationẽ ↄſtitui poterũt infiᵗ ꝓpõnes. h̃ tñ expõ melior ẽ: q: ñ ſi pt tot mõis variari cõbinatio ẗminoꝝ ad ↄſtituẽdũ ꝓpõnes q̃t mõis variať cõbinatio lr̃aꝝ ad ↄſtituẽdũ dictiões. ⸿ Poſſumus at̃ ⁊ 3⁰ dicẽ ꝙ phs ſup q̃ñ ꝓbauit ſtatũ excluſit p̃dicationẽ p acc̃ns hic aũt loqť cõiter de omni p̃dicatiõe vȝ ꝙ pn̄ ad ↄcludẽdũ ↄcľones q̃ſcũq; vas nõ ſũt eadẽ: ⁊ q: ↄcľones p acc̃ns ſunt h̃: et q: verũ eſt albũ eẽ muſicũ: lȝ ſit p acc̃ns: ⁊ cũ tales ꝓpõnes p acc̃ns poſſint multiplicari in infi^m. dixit phs ↄcľones eẽ infinitas: ⁊ nõ obſtãte ꝙ in his q̃ ſũt p ſe ẽ ſtat⁹. h̃ tñ expõ melior ẽ: q: ea q̃ ſunt p acc̃ns ſunt omnino inutilia demõſtratiõi. lȝ g̃ phs ꝓbauerit nõ eẽ eadẽ pn̄ falſorũ ⁊ veroꝝ nõ exceſſit limites demr̃onis: q: falſa nõ ſũt omnino inutilia ad demr̃ationẽ. nã lȝ ſint inutilia ad demr̃ationẽ oñſiuã: nõ ſunt tñ inutilia ad demr̃ationẽ ad impoſſibile. nã ſemper talis demr̃atio accipit aliq̃ȝ ꝓpõnẽ falſaȝ. ſunt ergo multo pauciora principia cõia q̃ȝ ↄcľones: ⁊ ſunt fere tot pncipia ꝓpa quot ↄcluſiones. ⸿ Deinde cũ dicit.

⸿ Amplius principia hec quidem ex neceſſitate. illa autem contingentia ſunt. Sic igitur in intẽtione habitis impoſſibile eſt eadem eſſe. Neceſſe eſt ergo alia eſſe aut finita: aut cum infinite ſint concluſiones.

⸿ Inſuper principiorum: alia ſunt neceſſaria: alia contingentia. Hoc igitur modo conſiderãtib⁹ fieri nõ poſſe porro videnť: vt eadẽ ſint pncipia: aut finita: ſi ↄcluſiones ſint infinite. Argir.

⸿ Adducit ad idẽ 6ᵃᵐ rõnẽ. d. (amplı⁹ q̃dẽ q̃dã ſunt pn̄ ex neceſſitate). i. necc̃ia. (alia ṽo ſũt ↄtingẽtia) ⁊ q: ſic ẽ (ſic igiť in itẽtõe habitꝭ). i. ſic nobis ↄſiderãtib⁹ vel hȝ alia trãſlatio vel ſic nob̃ intẽdẽtib⁹ (ipoſſe ẽ eadẽ eẽ) ſu. pn̄ omniuȝ (aut) . i. maxie (finita). i. potiſſime ipoſſe eſt talia pn̄ ponẽ finita (cũ ↄ̃nes ſint ifinite) ẽ g̃ vis rõnis ꝙ cuȝ necc̃ia ſequanť ex necc̃ijs ↄtingẽtia ex ↄtigẽtib⁹ nõ ſũt eadẽ oiuȝ pn̄: q: ñ eſt idẽ necc̃ium ⁊ ↄtigẽs. ⸿ Notã^m at̃ ꝙ poſſet aliqs dicẽ
F ꝙ lȝ ↄcľones ſint ifiᵗ pn̄ pñt eẽ eadẽ: q: pn̄ ſũt ẽt infinita ⁊ nihilominꝰ eadẽ: q: eiſdẽ pncipijs infinitis vtiť q̃lȝ ſciẽtia. Ad h̃ g̃ excludẽdũ in hac rõne 6ᵃ reſumpſit vim rõnis q̃nte. d. ꝙ aut. i. potiſſime eſt incõueniẽs ponẽ infinita eadẽ cũ ↄcľones ſint ifinite. p̃ſupponit. n. q̃ſi notũ ꝙ ea q̃ ſũt eadẽ in oib⁹ ſciẽtijs ⁊ qbus vtunť oẽs ſcie ſũt valde pauca ⁊ finita: ꝙ g̃ ſic pauca ⁊ ſic finita poſſint in tãtã multitudinẽ ↄcľonũ p ſeipſa ſine additiõe alioꝝ pncipioꝝ propꝛioꝝ ⁊ diuerſorũ nõ eſt poſſibile. ⸿ Deinde cũ dicit.

¶ Si vo alr̃ quodāmō dicat aliquis ꝙ he quidē geometrice: alie vo ſylloꝝ: alie vo medicine quid vtiqꝫ erit aliō qđ dī niſi ꝙ ſūt pncipia ſciaꝝ: ſꝫ eadē dicere deriſio ē: qm̄ eadeꝫ eiſdeꝫ eadem eſſent: oīa nāqꝫ ſic erunt eadem.

Argir. ¶ Qđ ſi qſpiā alio mō dicat: velu:i hec quideꝫ geometrie: hec aūt arithmetice: ⁊ hec medicine: principia eē: quid aliō erit qđ dr̄: ꝙꝫ ſciaꝝ principia eē: at ex eo dicere eadē eſſe quia ipſa ſibiipſis eadem ſunt ridiculum eſt. Hoc eniꝫ pacto cuncta eadem fiunt.

¶ Probat h idē. vꝫ. ꝙ nō p eadē pnª oīa ꝯcludanť p rōnes magis ꝓpas. ſūt āt iſte rōnes magis ꝓpe: q2 p eas magis deſcēdiť ad mām ſpālē. rōnes āt ſuperiꝰ facte magis ſtāt ī qbuſdā gn̄alibꝰ ⁊ cōibꝰ. iō dn̄r logice reſpcū iſtaꝝ. Modus āt ꝓbādi intētū p rōnes ꝓpas ē dſcēdere ad ſpāles ſcias q̄remꝰ. n. vtrū medicīa habeat ſua pnª ꝓpa p q̄ probat paſſiões de ſubō. ⁊ vtrū geometria habeat ſic pnª ꝓpria. ⁊ ēt vtrū logica habeat ſua pnª ꝓpria ſibi vt hꝫ dici de oī dici de nullo p q̄ ꝓbat ꝙ inferre de necītate cōpetit ſyllo. ſic q̄libꝫ ſcia hꝫ ſua pnª ꝓpria: ꝙ ſi h ꝯcedať ſtatim habebiť itēꝛū ꝙ nō ſūt eadē pnª oium niſi eadē eēnt oīa: vel de eiſdē determinarēt oēs ſcie. Si vo h nō ꝯcedať: ſꝫ dicať ꝙ ex q̄libꝫ mōſtrať qđlibꝫ: ſtatiꝫ duceť ēt aduerſarius ad incōueniēs: q2 in q̄libꝫ ſcia ē dare aliq̄s ꝓpōnes imediatas: qbꝰ variatis varianť ꝯnes. naꝫ ex alia ⁊ alia ꝓpōne imediata inferť alia ⁊ alia ꝯclō. nō g̃ ex q̄libꝫ inferť qđlibet. duo g̃ facit phs: q2 pͦ p rōnes ꝓprias oñdit ꝙ nō ſūt eadē pnª oiuꝫ ſi ꝯcedať pnª eſſe homogenea pncipiatis. 2º ꝓbat h idē ſi aduerſariꝰ dicat ꝙ ex q̄libꝫ ꝓbať qđlibet. ibi (At vo) Dicit ergo. (Si vo aliter quodā mō dicat). i. cōcedat (aliqs ꝙ he qdē ſunt geometrice). ſ. argumētationes. (alie autē ſunt ſylloꝝ). i. dyalectice (alie aūt medicīe qd vtiqꝫ erit qđ diciť niſi ꝙ ſunt pnª ſciaruꝫ) ſu. diuerſa. q. d. ꝙ ſi volumꝰ alr̃ diſputare cū aduerſario p rōnes magis ꝓpas. ⁊ ipſe dicat quodāmō ⁊ ꝯcedat nobis ꝙ alie ſūt rōnes ⁊ cōcluſiões ⁊ pncipia in geometricis ⁊ in ſyllogiſmis. i. in dyalecticis ⁊ i medicia ⁊ in alijs ſciētijs: hoc eſt ponere pncipia alia. ⁊ ſubdit (ſꝫ eadeꝫ dicere deriſio eſt). q. d. ꝙ h ꝯcedere ⁊ poſtea ꝑuertire ⁊ dicere ꝙ oiuꝫ ſūt eadē pnª eſt deriſio. ⁊ ſubdit q̄re ſit deriſio (q2 eadē eēnt eiſdē) ⁊ ſic p ꝯñs (oīa nanqꝫ fierēt) vł eēnt.

A (eadē.) ¶ Dubitaret forte aliqs vñ ſeqť hec ꝯña ꝙ ſi qs cōcedat q̄ꝫlibet ſciaꝫ ꝓcedere ex ſuis pncipijs ſi ponanť talia pncipia eadē ꝙ oīa eēnt eadē. ¶ Dōm ꝙ qui cōcedit quālibꝫ ſciaꝫ vti ſuis pncipijs ꝯcedit pncipia eē vnigenea pncipiatꝭ ⁊ hře q̄ꝫdā idētitatē ⁊ ꝯformitatē ad ſua pnª: quo poſito q̄cūqꝫ pncipiata: vł q̄cūqꝫ dmōſtrata ſub eiſdē pncipijs militāt: hñt q̄ꝫdā idētitatē ⁊ ꝯformitatē ad īuicē. pp qđ oīa eſſent eadē: ⁊ de eiſdem determinarent oēs ſcie. qđ deriſoriū eſt dicere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ At vo neqꝫ ꝙ ē ex oibꝰ demōſtrare qđlibet hoꝝ: hoc. n. ē q̄rere oium eadē eſſe principia. Multū. n. inſipiēs ē. Neqꝫ. n. ī māifeſtis hoc fit doctrinis: neqꝫ in reſolutione poſſibile eſt. Immediate. n. ꝓpōnes principia ſūt: altera āt concluſio fit accepta ꝓpoſitione imediata.

Argir. ¶ At vo neqꝫ hoc eſt: ex oibꝰ inquā qd vis demōſtrari q̄rere oiuꝫ eadeꝫ pncipia eſſe. Eſt. n. inſignis ſtulticie ſane: nā neqꝫ ī māifeſtis hoc fit ſciētijs: neqꝫ in reſolutiōe fieri pt. Propoſitiões eni vacātes medio pncipia ſūt: atqꝫ diuerſa plane concluſio fit aſſumpta vacante medio propoſitione.

¶ Oñdit ꝙ ñ ſūt eadē pnª oiuꝫ ſi aduerſariꝰ dicat ꝙ ex q̄libet mōſtrať qđlibꝫ. Circa qđ tria fac. q2 pͦ fac qđ dcm̄ ē. 2º circa ea q̄ dixerat remouet cauillatōeꝫ q̄ꝫdā. 3º reſumit vi rōnis ſue ⁊ ꝯcludit itērū. 2ª ibi. (Si āt dicat) 3ª ibi. (Si vo neqꝫ) Dic̄ g̃ (At vo neqꝫ) ſu. dici pt. (ꝙ ex oibus). i. ꝙ ex q̄libꝫ (ē dmr̄are qđlibꝫ hoꝝ). i. qđcūqꝫ (q2 h ē q̄reť). i. iſtoº q̄rere (oiuꝫ eē eadē pnª mltū. n. ē iſipiēs). i. ſic q̄rere ē q̄rere valde iſipiēter. ⁊ dclarat q̄lr̄ ſit valde iſipiēs q̄rere iſto mō eē eadē pnª oiuꝫ dicēs ꝙ (neqꝫ. n. in manifeſtis doctrinis h fit) ꝙ. ſ. ex q̄libꝫ demōſtreť qđlibꝫ (neqꝫ ī reſolutiōe). i. ī doctrinis reſolutorijs (poſſe ē) ſu. ex q̄libꝫ dmōſtrare qđlibꝫ. ⁊ ſubdit ꝙ (imediate. n. ſūt pnª) ⁊ ait ꝙ (altera āt ꝯ ſit accepta imediata ꝓpōne altra). q. d. ꝙ valde iſipiēs ē opiari h mō eē pnª eadē. q2 ex q̄libꝫ dmr̄areť qđlibet. q2 ſi h eēt poſſe h mō eē pnª eadē tūc vel ī doctrinis māifeſtis vł ī doctrinis reſolutorijs h ꝯtigeret. ſꝫ ī nullis doctrinis h ē poſſe ꝙ ex q̄lꝫ dmōſtreť qđlibꝫ. g̃ ſic opinari eē pnª eadē ē valde iſipiēs. ¶ Noᵐ āt ꝙ doctrine māifeſte appellanť q̄ ꝓcedūt p īductionē ⁊ p q̄dā ſenſibilia manifeſta. Reſolutoria āt pñt vocari q̄ reſoluunť ī ſuas cāſ ꝓcedēdo p cāſ: ⁊ reſoluēdo poſteriora ī priores cāſ. vł pt dici ꝙ doctrine ſūt māifeſte qñ ꝓcedūt p imediata ⁊ p ſe nō. Sꝫ doctrine ſr̄ reſolutorie qñ nō ꝓcedūt p imediata nec p ſe nō. ſꝫ ꝓcedūt p ea q̄ pñt reſolui ī imediata ⁊ ī p ſe nota. In nullis aūt doctrinis talibꝰ nec ī māifeſtis nec in p ſe notis nec ī reſolutorijs ex quolꝫ dmōſtrať qđlibet. g̃ valde ē iſipiēs iſto mō q̄rere pnª eē eadē. ¶ Noᵐ ēt ꝙ cā q̄re ī nullis doctrinis ſiue ſint māifeſte ſiue reſolutorie h nō ꝯtingit ꝙ ex quolibꝫ demōſtreť qđlibꝫ: eſt. q2 ſemper opꝫ deuenire ad ꝓpōnes imediatas que ſunt principia. ſed variatis imediatis ꝓpōnibus variantur cōcluſiones ita ꝙ ſit altera cōcluſio quādo eſt altera imediata ꝓpō. q2 g̃ ſic ē nō ex quolibꝫ demr̄ať qđlibꝫ. ¶ Deīde cū dic̄. B C

¶ Si aūt dicat aliqs pmas ꝓpōnes imediata eſſe principia: vnum in vnoquoqꝫ genere eſt.

¶ Quod ſi quiſpiam ipſas primas vacantes medio propoſitiones oium eſſe pncipia dicat ſciat is vnam in vno quoqꝫ genere eſſe. Argir.

¶ Circa ea q̄ dixerat remouet cauillationē quādā. poſſet. n. aliqs dicē ꝙ pͤ ꝓpōnes. i. cōes aī cōceptiões qbꝰ vtunť oēs ſcie ſūt imediate ꝓpōnes: ⁊ iſta ſūt pnº g̃ diceret aduerſariꝰ ꝙ eadē ſūt oiuꝫ pnª. Ad h remouēdū ait. ꝙ pter has ꝓpōnes cōes oꝫ dare in vnoquoqꝫ gñe aliquā ꝓpōnē imediatā q̄ ē pnᵐ ī illo gñe: ⁊ iſta diuerſificanť put diuerſificanť gña. igiť ñ ſūt oiuꝫ eadē pnª. iō ait. (Si āt aliqs dicat pmas ꝓpōnes imediatas eē pnª vnū ī vnoquoqꝫ gñe ē). i. pter has ꝓpōnes prias q̄ vocāť cōes aī ꝯceptiones oꝫ dare in vnoqꝫqꝫ gñe aliquā vnā ꝓpōnē imediataꝫ q̄ hꝫ rōnē pncipij. ⁊ q2 ꝓpōnes imediate ꝓpe q̄ ſūt pnª in vnoquoqꝫ gñe diuerſificanť ſꝫ diuerſitatē geneꝝ ſubāꝝ. iō ñ oiuꝫ ſūt eadē pnª nec qđlibꝫ mōſtrať p qđlꝫ. ¶ Noᵐ āt ꝙ qñ dī ī vnoqꝫqꝫ gñe eē vnā aliquā ꝓpōnē imediataꝫ nō ſolū h referēdū ē ad totū genꝰ ſubijcibile. ſꝫ ēt ad ptes eiꝰ: vtputa ſi geometria ē d ꝯtinuo tāqꝫ d ꝓpo ſubō: ⁊ ptes ꝯtinui ſūt linea: ſupficies: ⁊ corpꝰ ñ ſolū a ꝯtinuo fluit aliq̄ vna paſſio pͦ ⁊ imediate q̄ ē idemr̄abilis. ſꝫ ēt a linea pt fluere ⁊ fluit vna aliq̄ talꝭ paſſio: ⁊ a corpe: ⁊ a ſupficie. ⁊ itelligēdū ē h: nō ſolū ſꝫ rē: ſꝫ ēt ſꝫ rōnē: vt ab eodē ꝯtinuo ſꝫ rē vno mō ꝯſiderato imediate fluet aliq̄ vna paſ- D

ſio.ꝛ ab eodē alio mō ꝯſiderato poterit fluere aliq̄ vna paſſio:ſic ſʒ rē idē ē triāgulus ꝛ ṗnᵐ figuraꝝ.attn̄ a triangulo vt triāgulus fluit hr̄e tres.ab eodē vt ē ṗnᵐ figurarū fluit eē illud i q̄ reſoluunt oēs figure rectilinee:nec eſt curādū ꝙ hr̄e tres ꝛ eē illō i q̄ reſoluunt oēs figure rectilinee nō ſūt paſſiōes idemſabiles ſʒ ōmſabiles:ꝛ ſi ſit paſſiōes imediate:ſʒ mediate:q: paſſiōes mediate reducūt ad imediatas.ꝛ ſic ab eodē ſm rē alr ꝛ alr accepto pōt fluere plēs paſſiōes mediate:ita ꝙ nō fluit vna mediāte alia.ſic ab illo eodē ēt alr ꝛ alr accepto opʒ ꝙ fluāt plures paſſiones imediate:q: plures paſſiōes mediate quarum vna non reducitur in aliam preſupponunt plures paſſiones imediatas.¶ Deinde cum dicit.

¶ Si vō neq̧ ex oīb⁹ vt op⁹ ē demōſtrari qōlibet neq̧ ſic ex altera q̄re erūt vniuſcuiuſq̧ ſcīe altera. Relinq̄t igitur ſi proxima ſūt ṗncipia oīum:ſed ex his quidē hec:ex illis autē illa.

Argir. ¶ Qō ſi neq̧ eadē oīuʒ ṗncipia ſūt hoc pacto: vt ex oīb⁹ qōuis oporteat demōſtrari:neq̧ ſūt adeo diuerſa:vt vniuſcuiuſq̧ ſcīe ſint diuerſa. Reſtat ſi principia oīum generis ſint eiuſdē. Ex his tamen hec:ꝛ ex his hec demōſtrent̄.

¶ Reſumit vim rōnis ſue ꝛ ꝯcludit itērū.Circa qō tria facit q: ṗ fac̄ qō dcm̄ ē.2° epilogat circa ōterminata.3° ne laboret i equoco diſtiguit de ṗncipijs.2° ibi(Manifeſtū āt.) 3° ibi.(Principia.n.ſūt duplicia.)Dicit ḡ.(Si vō neq̧ ex oīb⁹ vt op⁹ ē demſrari qōlibʒ)ſup.ꝯtingit.i.ſi ex quolibʒ nō demſraſ qōlibʒ(nec ſic ex altera)ſu.ṗpōne diuerſi generis ſu.demſraſ ṗpō altera alteri⁹ gn̄is(q̄re)ergo ſic eſt q: nec ex quolibet demſraſ qōlibet.nec ex altero gn̄e alterū gen⁹(erūt vniuſcuiuſq̧ ſcia altera)ſu.ṗncipia ṗpa (relinq̄t igit̄)q: ſic ē ꝙ vniuſcuiuſq̧ gn̄is ſūt ſu.altera ṗncipia ṗpa(ſi ṗncipia oīuʒ)eoꝝ q̄ demſrant(ſint ꝓxia).i.ꝯgenea:vt hʒ alia trāſlatio.vl' vnigenea his q̄ demōſtrātur.nō ergo oīum eadē ſūt ṗncipia(ſʒ ex his)ſu.ṗncipijs (hec qdē)ſu.demſrant (ex illis aūt)ſu.ꝛ ex alijs ṗncipijs (illa).ſ.alia demſrant.¶ Notandū aūt:q: ṗncipia ṗpa i

a vnoquoq̧ gn̄e ſūt ꝓxia:ꝛ vnigenea oīb⁹ his q̄ demſrant i illo gn̄e.iō nō ex quolibet demſraſ qōlibʒ:ſʒ ex his qdē ṗncipijs q̄ ſūt in hoc gn̄e demōſtrant hec que ſunt i iſto genere.ex illis aūt que ſunt in alio gn̄e demſrantur illa in illo alio genere.¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtū āt ꝛ hoc ē qm̄ n̄ ꝯtigit mōſtratū ē.n.ꝙ altera ṗncipia gn̄e ſūt differētium gn̄e.

Argir. ¶ At pʒ ꝛ hoc eſſe nō poſſe. Demonſtratum eſt eniʒ ſcientiaꝝ q̄ genere differunt principia diuerſa genere eſſe.

¶ Epilogat circa determinata.d.(Manifeſtū ē ēt qm̄ nō ꝯtingit hoc).vʒ.ꝙ ſint eadē ṗnᵃ oīuʒ(mōſtratū eſt enim) ſupra(ꝙ differentiū genere ſunt altera principia)opʒ ꝙ non oīum ſunt eadē ṗncipia.¶ Deinde cum dicit.

¶ Principia.n.duplicia ſunt: ex qb⁹: ꝛ circa q̄.ex qb⁹ qdē igit̄ cōia ſunt. Que aūt ſunt circa que ꝓpria ſunt:vt numerus ꝛ magnitudo.

Argir. ¶ Principia nāq̧ duplicia ſunt: ex qb⁹: ꝛ circa qō.ṗncipia igit̄ ex qb⁹ cōia ſunt. Principia vero circa qō propria vt vnitas: magnitudo.

¶ Ne laboret in equoco diſtinguit de ṗncipijs.d.ꝙ (ṗncipia eni ſūt duplicia:ex qb⁹ ꝛ circa q̄.Ex qb⁹ igit̄ cōia ſūt q̄ aūt ſūt circa ꝓpa q̄ ſūt vt nūer⁹ ꝛ magnitudo).i.vt ṗncipia accepta i ariſmetrica circa numerū:ꝛ in geometria circa magnitudinē.vʒ ḡ ſic ꝯtinuari lr̄a ad ṗcedētia. dixim⁹ nō oīuʒ eē eadē ṗnᵃ:ſʒ cū duplicia ſint ṗnᵃ q̄dā cōia ex qb⁹ ꝓbāt̄ oīa:q̄dā aūt q̄ ſūt circa q̄.i.circa q̄dā genera ſpālia:vt puta circa magnitudinē vl' circa nūerū:vel circa aliqō aliō gen⁹ cū dicim⁹ nō eadē eē ṗnᵃ oīuʒ ne laborem⁹ in equoco nō itelligim⁹ hoc de cōib⁹ ſed ex ꝓprijs.

Scibile autem ꝛ ſcientia differunt ab opinabili ꝛ opinione. t.c. 46.

¶ Intereſt aūt īter id qō ſub ſcīa ꝛ id qō ſub opīone cadit:ꝛ inter ſciētiam ꝛ opinionem. Argir.

¶ Poſtq̄ pħs cōparauit ſcire ad ſcire. In pte iſta vt dicebat cōpat ſcire ad opīari ꝛ ad alios hr̄⁹ cognitiuos.duo ḡ facit.q: ṗ cōparat ſcire ad opinari.2° ad reliq̄s hr̄⁹ cognitiuos.ibi(Reliq̄ āt quo)Circa ṗᵐ duo fac̄. q: ṗ oñdit ꝙ ſcire ē aliō ab opīari.ꝛ ſcibile ab opinabili.2° circa ea q̄ dixerat mouet qōnes q̄ſdā.ibi(Qualr ē igit̄ idē)Circa ṗᵐ duo fac̄.q: ṗ ꝓponit qō itēdit.2° ꝓbat intētū.ibi(Qm̄ ſcia eſt vl'is)Dicit ḡ ꝙ(ſcibile āt ꝛ ſcia differūt ab opinabili ꝛ ab opīone)referēda ſūt ſingula ſingulis.vʒ.ꝙ ſcia differt ab opīone.ꝛ ſcibile ab opinabili.¶ Deīde cū dic̄.

¶ Qm̄ ſcia vl'is ꝛ p neceſſaria ē. Neceſſarium autem non contingit aliter ſe habere. s

¶ Naʒ ſcia quidē vniuerſalis eſt cognitio ꝛ p neceſſaria cōparatur:neceſſariuʒ autem aliter ſeſe habere non poteſt. Argir.

¶ Probat qō dixerat.Circa qō duo fac̄. q: ṗ oñdit circa q̄ ē ſcia ꝛ circa q̄ ñ ē.ꝛ gr̄a h⁹ oñdit circa q̄ ē itell'9 ꝛ circa q̄ ñ ē.2° ex his q̄ dixerat oñdit opīonē eē qd aliō ꝛ ſcia ꝛ itell'u.ibi(Ver⁹.n.itell'9)Circa ṗᵐ tria facit.q: ṗ oñdit circa q̄ ē ſcia.2° oñdit circa q̄ ñ ē.3° gr̄a h⁹ ōterminat ō itellectu circa q̄ hʒ eē.ꝛ circa q̄ nō hʒ eē.2° ibi.(Sūt āt q̄dā) 3° ibi(At vō itell's)Cōtinuet āt ſic lr̄a.bn̄ dcm̄ ē ꝙ ſcia differt ab opīone ꝛ ſcibile ab opiabili(qm̄ ſcia ē vl'is ꝛ eſt p nec̄ia)ꝛ expōit ſe qd appellat nec̄iū.d.ꝙ(nec̄iū.n.nō ꝯtigit alr ſe hr̄e.)Ex h.n.ſtati poſſʒ patere dicta.nā ſi ſcia ē vl'is ꝛ p nec̄ia.opio aūt nō oʒ ꝙ ſit vl'is nec p nec̄ia relinq̄tur ꝙ ſcia nō ſit opio.¶ Dubitaret forte aliqs quō ſcia ſit vl'is.Dōʒ ē ꝙ ſcia ē vl'is.q: accipit cāʒ p ſe ꝛ ſimplr.ꝛ q: accipit cāʒ eq̄tā:opio āt nō oʒ ꝙ accipiat cām̄ p ſe nec cāʒ ſimplr nec cāʒ eq̄rā. Propter qō poſſum⁹ diſtiguere 3° vl'e.vnū vl'e qō reſpicit vl'itatē ſuboꝝ ꝛ tēpoꝝ. aliō qō icludit vl'itatē cāe p ſe.3ᵐ qō icludit vl'itatē cāe ṗciſe ꝛ eq̄te. Alr ē vl'e.ois coru⁹ ē niger.alr ois eqcrurie hʒ tres.ꝛ alr ois triāgulus hʒ tres.nā ois coru⁹ ē niger ē vl'e q̄ʒtuʒ ad vl'itatē ſuboꝝ ꝛ tēpoꝝ.poſito ꝙ corui naſcāt̄ nigri.q: nō ē curādū ō exē⁹.tn̄ nō ē hec ꝓpō vl'is q̄ʒtū ad cāʒ p ſe. nigredo.n.nō ſeq̄t̄ coruū ꝙ ſit accn̄s ſpēi:ſʒ q: ē accn̄s indiuidui.iō nō ē p ſe paſſio corui nec ꝓpriū ei⁹.ſʒ ē accn̄s iſepabile.ṗp qō ſʒ ſniaʒ porphyrij pt ſubītelligi coru⁹ albus ꝛ ethiops nitēs colore.ſʒ ois eqcrurie hʒ tres ē qd vl'e q̄ʒtū ad vl'itatē cāe p ſe.nā q̄libʒ ſpēs triāguli hʒ tres p ſe.i.p cāʒ exn̄tē i ſe.q: q̄libʒ ſpēs triāguli hʒ i ſe āgulūʒ extrinſecū equalētē duob⁹ itrīſecis ſibi oppoſitis.ſʒ hui⁹ cā nō ꝯſideraſ in eqcrurī vel i aliq̄ alia ſpē triāguli vt eq̄ta nec vt ṗciſa.ſʒ h mō ꝯſideraſ i triāgulo ṗp qō eqcruris ſm qō eqcrurie nō hʒ tres:ſʒ ſʒ ꝙ triāgulus.ois ḡ triāgulus hʒ tres.ē vl'is ſʒ vl'itatē cāe eq̄te.opio ḡ oʒ nō eſſe vl'is:q: nō aggn̄aſ p cāʒ nec p demſrationē:ſʒ p q̄dā ſigna ꝓbabilia:ꝛ p q̄dā cōſa:ꝛ p ſyll'os thopicos.ḡ q: opio ſi aggn̄aſ p cām̄:nec p ꝓpa deficit ab vl'itate cāe eq̄te: ꝛ ab vl'itate cāe per ſe:q: nō pōt aggenerari per ſigna ꝓbabilia

lia q̄ nec oꝫ eſſe in oīb⁹:nec ſemꝑ pōt deficere ab vītate tam ſubiectorū q̄ꝫ tēporū.ꝑꝑ quod pꝫ ꝙ ſcia dicatur eſſe vīis ꝛ non opinio. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sūt aūt q̄dā v̄a qdē ꝛ entia ꝯtingētia alr̄ ſe hr̄e. Manifeſtū igit̄ ē ꝙ circa hoc ſcia non ē. Eſſꝫ.n.īpoſſia vtiq̄ꝫ alr̄ ſe hr̄e poſſia alr̄ ſe hr̄e.

Argir. ℭ At ſunt q̄dā v̄a qdē ꝛ numerant̄ inter ea q̄ ſunt. Tn̄ ꝛ aliter ſeſe hr̄e poſſunt. pꝫ igit̄ circa hec non eſſe ſcientiā:nam ea non poſſent aliter ſeſe habere:que aliter ſeſe habere poſſunt.

ℭ Oſtendit circa q̄ ſcia nō hꝫ eē.d.(ſūt āt q̄dā v̄a qdē ꝛ entia ꝯtingētia ꝛ alr̄ ſe hr̄e)ꝛ ſubdit ꝙ(manifeſtū eſt igitur ꝙ circa hec).i.circa talia ꝯtigētia alr̄ ſe hr̄e(nō ē ſcia)ꝛ ſubdit(eſſent vtiq̄ꝫ ipoſſia alr̄ ſe hr̄e poſſia alr̄ ſe hr̄e).q.d. cū ſcia ſit circa ipoſſia alr̄ ſe hr̄e ſi poneret̄ ſcia eē circa cōtingētia ꝛ circa poſſia alr̄ ſe hr̄e ſeq̄ret̄ oppoſitū i adiecto

A vꝫ.ꝙ ipoſſia alr̄ ſe hr̄e eēnt poſſia alr̄ ſe hr̄e. ℭ Notādūꝫ ꝙ cōiter text⁹ ſūt h̄ defectui.cōiter.n.textibus deficit tota hec lr̄a.ſūt āt q̄dā v̄a qdē ꝛ entia ꝯtingētia alr̄ ſe hr̄eꝛ ꝛ poſtea ſeq̄t̄ qd̄ cōiter text⁹ hn̄t.manifeſtū igit̄ eſt ꝙ circa hec ꝛc̄.ꝙ aūt talis d̄beat eē text⁹ ſicut nos dixim⁹ pꝫ

B ex alia trāſlatione. ℭ Notādū ēt ꝙ textū noſtrū ſine additione altera ſic exponem⁹.māifeſtū ē ꝙ circa hec.ſ.ꝯtigētia alr̄ ſe hr̄e nō ē ſcia.q̄ꝛ eēnt vtiq̄ꝫ ipoſſibilia alr̄ ſe habere poſſibilia aliter ſe habere. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ At v̄o neq̄ꝫ intellectus.dico aūt itellectū ꝑn cipiū ſcie:neq̄ꝫ ſcia ē indemōſtrabilis:hec aūt eſt acceptio imediate propoſitionis.

Argir. ℭ At vero neq̄ꝫ intellectū. Intellectū eniꝫ principiuꝫ ſcie dico:neq̄ꝫ ſine demōſtratōe ſciaꝫ:q̄ quidē eſt exiſtimatio vacantis medio ꝑpōnis.

C ℭ Declarat circa q̄ nō hꝫ eſſe intellect⁹:ꝛ ēt oſ̄dit circa q̄ hꝫ eē.nā itellect⁹ q̄ ē hit⁹ ꝑncipioꝝ nō hꝫ eē circa cōtingētia alr̄ ſe hr̄e:ſꝫ cū ſit ꝑncipium ſcie ꝛ cū q̄dā ſcia idemr̄abilis oꝫ q̄ hēat eē circa indemr̄abilia:q̄ꝛ idemr̄abilia ſūt ꝑncipiū ſcie.iō ait.(At v̄o nec itellect⁹).i.nec hitus ꝑncipioꝝ hꝫ eē circa ꝯtingētia alr̄ ſe hr̄e.ꝛ exponit ſe qd appellet itellectū.d.(dico.n.itellectū ꝑncipiū ſcie)ꝛ ſubdit neq̄ꝫ enī ē ſcia).q.d.ꝙ itellect⁹ nō ſolū nō ē opio:ſꝫ ēt nō ē ſcia loquēdo de ſcia ſimplr̄.nō.n.oꝫ cōcedi ꝙ itellect⁹ ſit ſcia ſimplr̄.ſꝫ pōt ꝯcedi ꝙ ſit ſcia idemr̄abilis. vn̄ ſubdit (ē aūt)ſ.itellect⁹(idemr̄abilis hec).i. idemr̄abilis ſcia q̄re aūt ſit idemr̄abilis ſcia declarat cū ſubdit ꝙ(ē opio imediate ꝑpōnis).q.d.ꝙ itellect⁹ ē totū h̄.ſ.indemr̄abilis ſcia ꝛ opinio.i.eſtimatio:vt hꝫ alia trāſlatio ſine acceptio imediate propōnis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Verus.n.ē itellect⁹ ꝛ ſcia ꝛ opio ꝛ qd̄ ꝑ hoc dr̄. Quare relinq̄t̄ opionē eē circa verū aut q̄dē falſuꝫ:ſꝫ ꝯtingēs ē alr̄ ſe hr̄e. Hec aūt ē acceptio imediate ꝑpōnis ꝛ nō neceſſarie.

Argir. ℭ Eſt aūt intellect⁹ verus:ꝛ ſcia:ꝛ opio. Et id qd̄ ꝑ hec dicit̄:quare reſtat opinionē eſſe circa id qd̄ verū quideꝫ eſt:aut falſuꝫ:aliter aūt ſeſe habere pōt. Hec aūt eſt exiſtimatio vacantis medio:ꝛ non neceſſarie ꝑpoſitionis.

ℭ Dat d̄ꝛiaꝫ iter ſciam ꝛ itellm̄ ꝛ opionē.ꝙ lꝫ oīa iſta ſint circa veꝝ.tn̄ ſcia ꝛ itellect⁹ ſūt circa veꝝ ꝙ nō ꝯtingit alr̄ ſe hr̄e:ꝛ iō talia ſic ſūt circa veꝝ ꝙ nō ſunt circa falſuꝫ:ſꝫ opio ē circa verū qd̄ ꝯtingat alr̄ ſe hr̄e.iō pōt eē opio circa falſuꝫ.ꝛ qd̄ plus ē dato ꝙ opio accipiat ꝑpōnē imediataꝫ accipiet eā nō nec̄iaꝫ ſꝫ ꝓbabilē ꝛ poſſeꝫ alr̄ ſe hr̄e duo ḡ facit ph̄s:q̄ꝛ ꝑ dat hāc d̄ꝛiaꝫ iter opionē ꝛ illa duo.vꝫ ſciaꝫ ꝛ itellꝫ.2° qd̄dā qd̄ ſuppoſuerat ꝓbat.ibi.(Et certū eſt ſic apparētib⁹).Dicit ḡ ꝙ.(Ver⁹ ē.n.itell's ꝛ ſcia ꝛ opio:ꝛ qd̄ ꝑ hec dr̄).q.d.ꝙ oīa iſta.vꝫ.ſcia:itell's:ꝛ opinio ſūt circa veꝝ:ꝛ ēt q̄ dn̄r ꝑ hec.vꝫ.ſcita:itellecta ꝛ opinata.ſunt ēt circa veꝝ:ꝛ tūc ē ſupplēda lr̄a:ꝙ opio ē circa veꝝ ꝯtingēs alr̄ ſe hr̄e.ꝛ ſeq̄t̄ i lr̄a(q̄re relinq̄t̄ opionē eē circa veꝝ qdē ꝛ falſuꝫ)nō qd̄cūq̄ꝫ(ſed ꝯtingens alr̄ ſe hr̄e)ꝛ ſubdit ꝙ(hec aūt).i.opio(eſt acceptio imediate ꝑpoſitionis nō nec̄ie).q.d.ꝙ lꝫ opio ꝯueniat cū itellectu ꝛ ſcia in hoc qd̄ ē circa verū differt tn̄ triplr̄.ꝑ q̄ꝛ nō ſolū ē circa verū:ſꝫ ēt circa falſuꝫ.2° ꝙ ē circa ea q̄ ꝯtigūt alr̄.3° q̄ꝛ ꝛ ſi opio reſoluit vſq̄ꝫ ad ꝑpōnē imediatā:nō accipiet ꝑpōnē imediatā nec̄iā ſꝫ ꝓbabilē. ℭ Dubitaret forte aliq̄s q̄uo nō ſolū ſūt v̄a:ſcia:itell's:ꝛ opio:ſꝫ ēt ꝙ dr̄ ꝑ hec.

ℭ Dōm ꝙ v̄itas ē in reb⁹ tanq̄ꝫ in cā.ē in intellu ꝛ cōponēte tāq̄ꝫ in ſubō.ꝛ ē i orōne ꝑ vocē ꝓlata tāq̄ꝫ i ſigno. ꝙ āt ſic ſit pōt patere ꝑ ph̄m in.6.meta.q dans d̄ꝛiaꝫ iter verū ꝛ falſū.ꝛ bonū ꝛ malū.dicit ꝙ veꝝ ꝛ falſū ſūt i aīa.bonuꝫ ꝛ malū ſūt i reb⁹.ſi ḡ in ip̄a aīa ſūt veꝝ ꝛ falſū.cū ſcia nr̄a cāet̄ a reb⁹ oꝫ ꝙ veꝝ ſit i ip̄is reb⁹ tāq̄ꝫ i cā. Eſt.n.verū adeq̄tio reꝝ ꝛ itellectuū.iſta āt adeq̄tio formalr̄ ē in itellectu q̄ꝛ itell's adeq̄t̄ reb⁹:ꝛ nō res itellectui.ꝛ lꝫ iſta adeq̄tio ſit formalr̄ i itellu.ē tn̄ cālr̄ in reb⁹:q̄ꝛ res cāūt hō adeq̄tionē in itellu:ſꝫ v̄itas ē in orōne ꝓlata tanq̄ꝫ i ſigno:q̄ꝛ ea q̄ ſūt in voce ſūt ſigna eoꝝ q̄ ſūt in aīa. Vn̄ ſuo mō ſic dicem⁹ de v̄itate reſpcū reꝝ itellect⁹ ꝛ vocū.ſic̄ dicim⁹ de ſanitate reſpcū cibi aīalis ꝛ vrine.nā ſanitas q̄ ē adeq̄tio humoꝝ ē in cibis cālr̄ in aīali tāq̄ꝫ i ſubō:ꝛ i vrina tāq̄ꝫ in ſigno. veꝝ tn̄ oīa iſta dn̄r ſana.nā dr̄ cib⁹ ſanus aīal ſanū ꝛ vrina ſana.ſic ēt ꝛ circa v̄itatē.ꝛ illa q̄ itelligūt̄ dn̄r v̄a ꝛ ip̄e itell's dr̄ verus ꝛ ip̄a orō in voce ꝓlata dr̄ v̄a. Rurſus q̄ꝛ aliq̄n itell's negociat̄ circa ꝯtingentia alr̄ ſe hr̄e:ꝛ tūc dr̄ opinari.aliq̄n circa nec̄ia idemr̄abilia vt circa ꝑn° ꝛ tūc dr̄ intelligere.aliq̄n circa nec̄ia demr̄abilia vt circa ꝯcl'ones.ꝛ tūc dr̄ ſcire.qd̄libet aūt iſtoꝝ triū.vꝫ.itellect⁹ ſcia ꝛ opio pōt ꝯſiderari triplr̄.vel ſm̄ ſe.vel vt cōparantur ad obiecta ſua.vꝫ.vt cōparāt̄ ad ſcibilia opinabilia ꝛ itelligibilia.vl' 3° vt cōparant̄ ad ꝑpōnes i voce ꝓlatas de ſcibilib⁹ opinabilib⁹ ꝛ itelligibilib⁹.ſcd̄ꝫ hoc ḡ exponēt lr̄a ph̄i duplr̄.ꝑ vt lr̄a illa q̄ ait.ꝛ qd̄ dr̄ ꝑ h̄ referat̄ ad itelligibilia ſcibilia ꝛ opinabilia.vt ſit ſenſus intellectus ſcia ꝛ opio ſunt circa veꝝ.ꝛ ēt qd̄ dr̄ ꝑ h̄.i. res ip̄e q̄ dn̄r ꝛ exꝑmunt̄ ꝛ ſignificant̄ per iſta:eiuſmodi ſunt ſcibilia opinabilia ꝛ itelligibilia.iſta qdeꝫ ſic dcā ꝑ hec ſunt etiā v̄a.ſi.n.ea q̄ ſunt in aīa ſunt ſigna eoꝝ q̄ ſunt i rebus. res ip̄e dn̄r.i.ſignificant̄ ꝛ figurant̄ ꝑ ea q̄ ſūt in mēte ꝛ hoc mō ſcibilia opinabilia ꝛ itelligibilia dn̄r.i.exꝑmunt̄ per ſciam opinionē ꝛ intellectū.2° mō hoc mō pōt exponi ꝙ referēdo ad ea q̄ i voce dn̄r:vt ſit ſenſus nō ſolū ſcia opinio ꝛ itellect⁹ ſūt v̄a:ſꝫ qd̄ dr̄ in voce ꝑ h̄.i. ꝑpōnes ꝓlate ꝑ hec ſūt ēt v̄e.nā ꝑ ſciam quaꝫ q̄s hꝫ dicit ꝛ ꝓfert ꝑpōnes ſcibiles.ꝑ opionē opinabiles.ꝑ itellectū itelligibiles ḡ tales ꝑpōnes dicte.i.ꝓlate ſūt ēt v̄e. ℭ Vlterius forte dubitaret aliq̄s.q̄ꝛ vr̄ nō ob hoc ꝙ opinio ſ̄ hoc ꝯueniat cū itellectu ꝛ ſcia ꝙ ſit circa verū.q̄ꝛ qd̄ ē i potētia nō ē. opinio aūt pōt eē circa veꝝ.nō aūt oꝫ dici ꝙ ſit circa veꝝ niſi ꝑ accñs cū nō d̄ nec̄itate ſit circa veꝝ.ſꝫ qd̄ ē ꝑ accñs ꝛ qd̄ ē i potētia.nec oꝫ dici talis.ḡ ꝛc̄. Dicēdū ꝙ ad hoc poſſum⁹ q̄druplr̄ r̄ndere.ꝑmo vt nō ſit cure ph̄o magis de v̄o q̄ꝫ de falſo.vult.n.dare ꝯuenientiā iter ſcientiā intellectū ꝛ opinionē.q̄ꝛ qd̄libꝫ eſt circa cōpoſita.ꝛ iō dicit opinionem eſſe circa verū.i.circa cōpoſitioneꝫ circa quā hꝫ eē veritas ꝛ falſitas.ḡ per verū itelligit cōpōnē. ꝛ ſic nō hꝫ dubiū qd̄ dr̄.nā oīa iſta ſꝑ ſūt circa ꝯpoſitionē. Scd̄o

D

pōt ad hoc rńderi ꝙ cū pħs velit dare dr̄iam īter opionē ⁊ illa duo poniſſime dat dr̄iam īter opionē que magis vr̄ ꝯuenire cū illis duob⁹. huī⁹ aūt eſt v̄a. erit ḡ ſnia pħi ꝙ nō ſolū opinio q̄cūq; ſ; ēt opinio v̄a q̄ magis vr̄ ꝯuenire cū ſcia ⁊ intellectu differt ab illis: q2 ⁊ ſi ſit circa ve℞ eſt circa ve℞ qd̄ ꝯtingit alr̄ ſe hr̄e ⁊ ex h̄ pōt eſſe circa falſum. Tertio mō pōt rńderi ꝙ pħs nō aſſerit ſimpl̄r opionē eē circa ve℞: ſ; ita dic̄ eā eē circa ve℞. ꝙ poſtea ſubdit ꝙ pt eē circa falſu;. Quarto mō pōt ēt rńderi: ꝙ opinio generatur p quedā ꝓbabilia: ſed vt dr̄ in pmo rhetoꝛico℞ q̄tu; eſt ex pte rei ſemp vera ſūt ꝓbabilioꝛa falſis. Qd̄ āt dr̄ in. 8. thopico℞. ꝙ nihil ꝓhibet q̄da; falſa ꝓbabilioꝛa eē qbuſdā veris. itelligēdū eſt ex pte nr̄a. opinabilia ḡ ⁊ ꝓbabilia ex pte rei ſemp ſunt v̄a. ſi autē opinamur falſa

F hoc eſt ex malitia ſiue ex defectu noſtri intellect⁹. ¶ Ulterius forte dubitaret aliq̄s q̄uo opinio ſit acceptio ꝓpōnis imediate nō neceſſarie. ¶ Dicēdū ꝙ ſicut ſcibilia reducimus in ꝓpōnes per ſe notas neceſſarias. ſic opinabilia q̄tu; eſt de ſe reduci habēt in ꝓpōnes p ſe notas ꝓbabil̄r. ſicut ſunt ille que videnᷣ oīb⁹: vt forte oēs cōcederent hāc ꝙ ois mater diligit filium q̄uis cōtingat alr̄ ſe hr̄e: q2 medea nō dilexit: ſ; dato ꝙ opio accipiat tales ꝓpōnes ſic notas ꝙ pn̄t dici imediate opinabiles non erunt neceſſarie ſed probabiles. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et certu; eſt ſic apparentibus. opinio eni incertum eſt vt nulla huiuſmodi eſt.

Argir. ¶ Atq; hoc cōſentaneū ē ēt üs q̄ apparēt. Tā enim opinatio q̄; talis natura incertū ē ſane.

¶ Probat qd̄ ſuppoſuerat. v;. ꝙ opinio eſt circa cōtingētia aliter ſe hr̄e. Circa qd̄ duo facit ſm ꝙ dupl̄r ꝓbat itē tum ibi (Adhuc autē nullus.) In parte iſta probat ex ipſis apparentibus. ⁊ ex his que ſunt in promptu. nam in p̄ōptu eſt ꝙ opinari eſt circa ea que pn̄t alr̄ ſe habere. hoc ſonat opinari. i. nō certe cognoſcere. Ideo ait. (Et certum eſt) illis. vel vt h; alia trāſlatio ⁊ cū ꝯfeſſum eſt (ſic) i. ꝙ opinio ſit ſic. ſ. circa nō nec̄ia (apparentibus). i. ex apparentibus. ⁊ ex his que ſūt in p̄ōptu. ⁊ ſubdit ꝙ (opio eni incertū eſt) qd ⁊ (nulla huius). i. aliqd dubium. nam hec dicit opinio non quid dubium. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Adhuc āt nullus opinaᷣ ꝓbare cu; opineᷣ ipoſſe eē alr̄ ſe habere ſ; ſcire. S; aliq̄n q̄dem eē ſic. ſ; tn̄ aliter nihil ꝓhibet tunc ꝓbare tāq; hm̄oi opionē quidē eē: ſ; neceſſariis ſcientiā.

Argir. ¶ Nemo p̄terea tū opinari quippia; arbitraᷣ: cū illud putat aliter ſeſe hr̄e nō poſſe ſed ſcire. S; cū eſſe q̄dē ſic: putat exiſtimat autē ⁊ aliter ſeſe hr̄e poſſe: nihil ꝓhibet illum tū opinari: ꝓpea qd̄ rei q̄dē talis opio eſt: nec̄ie vo ſcia.

¶ Probat hoc idē ex pte nr̄a. d. (adhuc āt nullus opinaᷣ ꝓbare.) vel vt h; alia l̄ra putat opinari. nam ꝓbare vt h̄ ſumiᷣ eſt idē qd̄ ꝓbabil̄r cognoſcere. vl̄ qd̄ opinari. nullus ḡ opinaᷣ probare. i. opinari (cū opineᷣ ipoſſe ē alr̄ ſe hr̄e. ſ; ſcire). i. ſed tunc opinaᷣ ſe ſcire (ſed) ſu. cum putat aliq̄n q̄dē eſſe ſic: ſ; tn̄ alr̄ nihil ꝓhibet) ſu. ſe hr̄e (tūc probare). i. tūc putat ſe probare. i. probabiliter cognoſcere ⁊ opinari (tanquā opinionem quidem) contingat (eē huius). ſ. contingentis (ſed ſcientiam) contingat eſſe (neceſſarii. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qualiter ergo eſt idem opinari ⁊ ſcire quare non erit opinio ſcientia.

Argir. ¶ Quomodo igitur ſit: vt idē vnus opinetur: alius ſciat: ⁊ cur opinio nō erit ſcientia.

¶ Mouet q̄ſdā q̄ōnes circa ſcia; ⁊ opionē. Circa qd̄ tria facit: q2 p̄ mouet h9 q̄ōnes. 2° arguit ad vtrāq; iſtarū q̄ōnum. 3° ſoluit q̄ōnes iſtas. 2ª ibi (Siquis poſuerit.) 3ª ibi. (Aut ſiquide;.) Mouet aūt duas q̄ōnes. vna; de ſcito ⁊ opinato. vtrū idē poſſit eſſe ſcitū ⁊ opinatū: ⁊ q̄tu; ad h̄ ait (q̄l̄r igiᷣ eſt). i. cōtingit (opinari ⁊ ſcire idē). i. q̄l̄r ꝯtingit idē eſſe ſcitū ⁊ opinatū. Scd̄a qd̄ eſt de ſcia ⁊ opione. vtrū ſcia ſit idē qd̄ opinio ⁊ q̄tū ad h̄ ſubdit (q̄re ſcia nō erit opinio). i. idem qd̄ opinio. ¶ Notādū autem ꝙ vna

B iſtarū q̄ōnū depēdet ex alia. nā ſi ſcitū ē opinatū: qd̄ q̄rit qd̄ p̄ma: ſcia erit opio qd̄ q̄rit qd̄ ſcd̄a: ⁊ ecōuerſo ſi ſcia ē opinio ſcitū eſt opinatū. ⁊ q2 ſic iſte q̄ōnes ex ſeinuicē dependent. ⁊ arguere ad vna; eſt arguere ad alia;. q̄l̄r aūt ſcitum poſſit eē opinatū. ⁊ vtrū ſi ſcitū ſit opinatū: ⁊ ſcia ſit opio in ſequēti q̄ōne diceᷣ. Ad pn̄s aūt ſcire ſufficiat ꝙ pħs has q̄ōnes ꝯnectit adinuice;. d. ꝙ ſi ſcitu; erit opinatum: q̄re ſcientia non erit opinio. i. ex hoc ſequetur ꝙ ſcientia ſit opinio. ¶ Deinde cum dicit.

C ¶ Si aliq̄s poſuerit eē aut nihil ꝯtigeᷣ opiari.

Argir. ¶ Si quiſpiā poſuerit fieri poſſe: vt de eodem omni opimo habeatur ꝙ ſcit.

E ¶ Arguit ad vtrāq; q̄ōnem: vel facit argumenta que poſſunt ad vtrāq; q̄ōnem referri. ⁊ ſunt huius argumenta tria. 2m argumētum incipit ibi (Conſequiᷣ enim.) 3m ibi. (Sicut enim q2.) Dicit ergo. (Siquis poſuerit eē) ſu. idē ſciam ⁊ opinionem: vel ide; ſcitum ⁊ opinatū (aut nihil ꝯtingere opinari). i. ꝓp nihil contingere opinari ſu. ꝙ nō contingat ſcire. Uñ alia tranſlatio h; hanc ſniam clari⁹ vbi ſic dr̄. ſiq̄s poſuerit oē qd̄ nouit ꝯtingere opinari. eſt ergo hoc argumentu; tale. oē qd̄ q̄s nouit. i. qd̄ ſciuit cōtingit opinari. vel qd̄ idē eſt nihil cōtingit opinari qd̄. ſ. non contingat ſcire. ergo eſt idē ſcire qd̄ opinari ⁊ idem ſcitum qd̄ opinatū. ¶ Notādū aūt ꝙ ꝓbabil̄r arguitur

D ꝙ omne quod contingit ſcire contingit opinari. nam q̄cquid cognoſcimus per rationes neceſſarias: per quas dicimur ſcire poſſumus cognoſcere per rationes probabiles per quas dicemur opinari. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cōſequēter. n. hic q̄de; ſciens: ille vero opinans per media quouſq; ad imediata veniat. Quare ſi quidem ille ſciuit ⁊ opinās ſciuit.

Argir. ¶ Proficiſcetur eni; ⁊ hiſce qui ſcit: ⁊ hiſce q opinatur per media quouſq; perueniat ad ea que medio vacāt: q̄re ſi ille ſcit ⁊ q opinaᷣ ſcit.

¶ Adducit ſcd̄m argumētū. d. (Cōſequiᷣ enim h̄ quidem ſciēs) ſup. ſua ſcibilia (ille vero opinās) conſeq̄ᷣ ſup. opinabilia (per media quouſq; veniat ad imediata: quare ſi q̄dem ille). i. ſciens (ſciuit ⁊ opinans ſciuit) eſt ergo ide; ſcia ⁊ opinio ſcitū ⁊ opinatū. ¶ Notandū aūt vim rōnis

I huius in hoc conſiſtere ꝙ ſicut ſcia ꝓcedit per media donec veniat ad imediata. ita opinio procedit per media donec veniat ad imediata. nam vt ſupra diximus ad opinionem ſpectat etiam vſq; ad imediata reſoluere. quare ſi ex hoc dr̄ ſciens ſcire: q2 vadit per media vſq; ad imediata ⁊ opinās diceᷣ ſciēs. q2 iſto mō ꝓgit. erit ergo ſcia opinio. ⁊ ſcitū opinatū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sicut enim ⁊ quia eſt opinari ⁊ ꝓpter quid autem medium eſt.

Argir. ¶ Fieri enim pōt vt queadmodū ipſum eſſe: ſic ⁊ ipſum propter quid eſt opinemur. Hoc autem conſtat ipſum medium eſſe.

¶ Adducit tertiã rõnẽ dicẽs ꝙ (ſicut.n.eſt).i.ꝯtingit opinari (q2 ⁊ ꝑꝑ qd).ſ.ꝯtingit opinari (hoc aũt ẽ mediũ).i.
B hoc eſt, opinari per mediũ ⁊ ꝑ cãm. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ſicẽ ꝯtingit accipere ꝓbabilr aliquẽ effectũ ꝯtigit accipe ꝓbabilr cãz. cũ ğ arguimus ꝑ id qd̓ apparet eẽ probabilr effectus aggeneram⁹ opinionẽ q2. ſ3 cũ arguimus per id qd̓ apperet ꝓbabilr eſſe cã ⁊ mediũ tũc aggeneram⁹ opinionẽ ꝑꝑ qd. ꝯtigit opinari ğ q2. ⁊ ꝑꝑ qd. ex hoc ergo ſic formief rõ. hoc videf eſſe ꝓpriũ ſcie diuidi ꝑ q2. ⁊ ꝑꝑ qd. ſed hoc cõpetit opinioni. ğ ſic diuidif opio ꝑ q2. ⁊ ꝑꝑ qd ſicut diuiditur ſcia. ⁊ ſicut contingit opinari q2. ⁊ ꝑꝑ qd. quod eſt hře mediũ ⁊ cãm ſicut contingit ſcire. idem ergo erit ſcia ⁊ opinio. q2 eodẽ mõ diuidũtur. ⁊ ꝑ ꝯñs idez erunt ſcitum ⁊ opinatum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ſi qdẽ ſic arbitraf nõ ꝯtigẽtia alr ſe hře ſicut ⁊ habẽt diffinitiões ꝑ quas ſunt demonſtratiões nõ opinabif ſ3 ſciet. Si aũt vera qdẽ eẽ nõ tñ hoc ipſis ineſſe ſecũdũ ſubſtãtiaz ſed ſecunduz ſpeciez opinabitur ⁊ nõ ſciet vere.

Argir. ¶ An ſi exiſtimauerit qdẽ ea que aliter ſeſe hře nequeũt: perinde atq3 hñt diffões ſeſe hře: ꝑ quas ipſe demõſtrationes cõficiunf ſciet non opinabif. Sin ãt vera quidẽ eẽ crediderit: nõ tñ hec ipſis putauerit cõpetere rõne ſubſtãtie atq3 forme opinabitur: non vere ſciet.

¶ Soluit ad qõnes factas. Circa qd̓ duo facit. q2 ꝑmo ſoluit ad qõnem ſecũdã. v3. ꝙ nõ eſt idẽ ſcia ⁊ opio. 2° ad qõnem ꝑmã. ibi (Eiuſdẽ ãt opio.) Circa ꝑmũ duo facit. q2 ꝑmo oñdit ꝙ nõ eſt idẽ opinio ⁊ ſcia. 2° diuidit opinionẽ in q2. ⁊ ꝑꝑ qd ibi (⁊ q2 ⁊ ꝓpter qd.) Dicit ergo (Aut qdẽ ſi aliqs ſic arbitratur).i. ſic extimat. ⁊ ſic videt ſe cognoſcere nõ contingentia alr ſe hře ſicut ſe hñt diffinitiones per q̃s demſtationes ſunt ille cognoſcens talia ⁊ ꝑ talia (nõ opinabif ſ3 ſciet. ſi aũt v̓a qdez) videnf eſſe q̃ accipit (nõ tñ) ꝯtingit (ineſſe ipſis ꝭ3 ſubaz) q̃ztum ad predicata ſubalia (⁊ ꝭ3 ſpẽm) q̃ztũ ad ꝑ ſe paſſiões (opinabif ⁊ non vere ſciet). q.d. ꝙ hec ẽ dĩa iter ſciaz ⁊ opionẽ. q2 ſcia accipit q̃ nõ ꝯtingũt alr ſe hře. opio aũt nõ accipit ea q̃ inſunt rebus ꝭm ſubaz. i. nõ accipit p̃dicata ſobaiia vl̓ melius nõ accipit ea q̃ inſũt rebus ꝭ3 ſubaz. i. ꝑ ſe ⁊ ꝭ3 ſpẽm ſ3 accipit ea q̃ ꝯtigũt alr ſe hře. ꝑꝑ qd̓ nõ ẽ idez ſcia ⁊ opi
B nio. ¶ No^m aũt ꝙ diſtinguif duplex accña. v3. accidẽs indiuidui ⁊ accñs ſpẽi. Accña aũt indiuidui eſt accña cõe. Accñs aũt ſpẽi ſũt ꝑ ſe paſſiões q̃ ſeqũnf ꝑncipia ſubalia rei. arguere ğ ex talib⁹ q̃ inſũt ꝭm ſubaz ⁊ ſpẽm. i. q̃ ſequunf ꝑncipia ſubalia ⁊ ſũt accñtia ſpẽi ẽ arguere ex nõ ꝯtigẽtib⁹ alr ſe hře. opio ãt nõ accipit talia: q2 accipit ꝯtigentia alr ſe hře ⁊ id̓ differt a ſcia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et q2 ⁊ ꝑꝑ quid ſi quidez ꝑ imediata opinabitur: ſi nõ ꝑ imediata ſolũ ipſuz q2 opinabif.

Argir. ¶ Atq3 ſi per ea quidez q̃ medio vacant ꝓceſſerit ipſuz eſſe: ⁊ ꝑꝑ qd ẽ opinabif. Sin vero nõ ꝑ ea q̃ vacãt medio: tñ ipſũ eſſe opinabitur.

¶ Diuidit opinionẽ in q2. ⁊ ꝑꝑ qd. Propter qd̓ ſciendum ꝙ tam in ſcia q̃z in opinione cu3 qs ſcit reſoluere vſq3 ad imediata ſcit q2. ⁊ ꝑꝑ quid. ſcit q2. q2 ſcit qm̃ ſic eſt. ⁊ ſcit ꝑꝑ quid: q2 ſcit cãm: ſ3 cũ neſcit reſoluere vſq3 ad imediata põt ſcire q2 ſed neſcit ꝑꝑ qd: q2 neſcit cãm vt qui videt ſolẽ eclipſari ⁊ neſcit eclipſim reſoluere i ſuã cãm vt iterpoſitionẽ terre: ſcit q2 ſol eclipſaf. ſ3 neſcit ꝑꝑ qd. ⁊ qd̓ dictũ ẽ de ſcia veritatẽ h3 de opione. nã opinabilia media ta q̃ ſũt paꝝ ꝓbabilia pñt reduci i imediata ꝓbabilia. ⁊ qñ ſcim⁹ talia opinabilia ſic reſoluere hẽm⁹ opionẽ q2. ⁊ ꝑꝑ qd. qñ aũt neſcim⁹ habem⁹ opionẽ q2: nõ ꝑꝑ qd. id̓ ait (Et q2 ⁊ ꝑꝑ qd) ſu. hẽbit opionẽ (ſi qdẽ opinabif ꝑ imediata). i. ſi ſciat reſoluere opinabilia vſq3 ad imediata (ſi v̓o nõ ꝑ imediata opinabif ip3 q2) ſup. non ꝑꝑ qoid.

¶ Eiuſdẽ ãt opio ⁊ ſcia nõ penit⁹ ẽ: ſ3 ſicut falſa opinio ⁊ v̓a eiuſdẽ quodã mõ eſt ſic ⁊ ſcia ⁊ opio eiuſdẽ. Et.n. opinionẽ ⁊ verã ⁊ falſaz ſicut dicũt qdã eiuſdẽ ieſſe icõueniẽtia accit appetere aiia que ⁊ non opinari ꝙ opinaf falſo.

Argir. ¶ Opinio nãq3 ſcientiaq3 nõ oĩno eiuſdez eſt. Sed vt eſt ⁊ vera ⁊ falſa i nõ quodã eiuſdẽ opinio: ſic ⁊ ſcia ⁊ opio eſt eiuſdẽ. Etenĩ queadmodũ qdẽ opionẽ verã ac falſam inquiũt quidam eiuſdẽ eẽ: accidũt: aliaq3 abſurda: ⁊ non opinari quempiam: quod opinatur falſo.

¶ Poſtq̃z pħs ſoluit hãc qõnẽ ꝙ nõ eſt idẽ opinio ⁊ ſcientia. In pte iſta vult ſoluere qõnẽ aliã ꝙ nõ eſt idem ſcituz ⁊ opinatũ oſtendens qũo ſit idẽ ⁊ qũo nõ ſit idem. Circa qd̓ duo facit. q2 ꝑmo oñdit qũo ſit idẽ ſcitum ⁊ opinatũ ⁊ qũo nõ ſit idez q̃ztũ ad ipſuz ſcibile ⁊ opinabile. 2° qũo ſit idẽ q̃ztuz ad ſciẽtẽ ⁊ opinãtẽ ibi. (Manifeſtũ autez ex his.) Circa primũ tria facit: q2 primo oſtẽdit ꝙ nõ eſt idẽ ſcitũ ⁊ opinatũ penitus: nec d̓ eodẽ penit⁹ ẽ ſcia ⁊ opinio ſic nõ eſt idẽ opio v̓a ⁊ falſa: nec eſt de eodẽ penitus opio vera ⁊ falſa. 2° declarat qũo de eodẽ poſſit eſſe opio v̓a ⁊ falſa. 3° qd̓ dixerat de opiniõe v̓a ⁊ falſa adaptat ad ſciaz ⁊ opinionẽ. 2° ibi. (Qm̃ ãt idẽ.) 3° ibi. (Similr, autẽ ſcia.) Dicit ergo (eiuſdem autem opinio ⁊ ſcia nõ penitus eſt: ſed ſicut falſa ⁊ vera opinio quodãmõ eſt eiuſdẽ. ſic ⁊ opinio ⁊ ſcia eſt eiuſdem) ſu. quodãmodo nõ eiuſdẽ ſimplr ⁊ ſobdit ꝙ (⁊ opinionẽ verã ⁊ falſam eiuſdem: ſicut qdã dicũt eſſe accidũt) ſu. illos ſic dicẽtes (appetere inconueniẽtia alia quidem) ſu. multa q̃z illa que ponunf hic. vel alia quidẽ multa: vt pora oĩa illa incõuenientia que poſita ſũt i. 4. metaph. vbi hec mã pertractaf (⁊) ſu. iter alia incõueniẽtia accidit hoc incõueniẽs (nõ opinari qd̓ opinaf falſo). i. ꝙ nulla opinio ſit falſa. hoc ğ poſito quilib3 opinabif verũ. ⁊ nõ opinabitur qood opinatur falſum.
¶ Dubitaret forte aliqs vñ ſeqtif hec cõſequentia. ꝙ ſi de eodem eſſet opinio vera ⁊ falſa: ꝙ nl̓la opinio eẽt falſa. ⁊ ꝙ nõ opinaref aliqs de aliqoo aliquid qd̓ eſſ3 falſũ. C
¶ Dicendũ ꝙ modi itelligendi ſumunf a modis eẽndi. vñ ſicut res ſ3 h3 ad eſſe. ita ſe h3 ad cognoſci. ꝑꝑ qd̓ de eodẽ penitus nõ põt eẽ opio v̓a vel falſa. nã opio v̓a ẽ de eodem relato in id qd̓ ineſt ei l3 ꝯtingat alr ſe hře falſa ãt opinio eſt de eodez relato in id qd̓ nõ ineſt ei l3 ⁊ ħ forte contingat aliter ⁊ aliter ſe habere. ſicut ergo ſoꝛ. ſedẽs ⁊ ſtans eſt idẽ mãlr: nõ eſt idẽ ꝑ oẽm modum. ita idem vt relatũ in id quod ineſt ei ⁊ relatũ in id qd̓ nõ ineſt ei ẽ idẽ mãliter. nõ idem eſt per omnẽ modũ. ſed ſi de eodem per omnẽ modũ poſſet eſſe opinio vera ⁊ falſa. veritas ⁊ falſitas opinionis non acciperef ex eo ꝙ ita res ſe h3: vt de forte eodez modo ſe habente ⁊ ꝭm rem ⁊ ꝭm relationem vt ꝙ nõ referf in aliud ⁊ aliod non poſſet eſſe opinio vera ⁊ falſa. ꝙ huius diuerſitas ſumeref ex parte rei opinabilis. ergo ſi poſſet eſſe opinio vera ⁊ falſa ſic de eodẽ penitus oporteret ꝙ talis diuerſitas ſumeref ex parte itellectus opinantis. vt ideo hec eſſet falſa opinio. ſoꝛtes ſedet q2 aliquis opinaf ipm nõ ſedere: ſ3 etiã ideo eſt vera q2 aliqs opinaf ipm ſedere. ꝭ3 hoc ergo rediret illa opi

nio reprobata in.4.meta.ꝙ quicqd apparet eſt verū: ⁊ qcqd opinaꝛ aliqs eſt verū.hāc ergo poſitionē ſequunꝛ multa incōueniētia.⁊ potiſſime ſequiꝛ hoc incōueniens ꝙ nulla opio ſit falſa:q2 ſi qcqd opinamur ē verū:cū nullus opineꝛ aliqd qd̄ credat eē̄ falſū3 nulla opio erit falſa ideo phs ait.ꝙ nō contingit opinari ꝙ opinaꝛ falſo.i.qd̄ crediꝛ eē̄ falſū3.p3 ꝙ ſi de eodē penit⁹ poſſet eſſe opio v̄a ⁊ falſa,ſequereꝛ ꝙ qcqd opinaremur eē̄t verū:ꝑꝑ qd̄ nul

D la opio eē̄t falſa. ¶Ulteri⁹ q2 intellect⁹ hoīs nō qeſcit. dubitaret forte aliquis vn̄ ſequiꝛ hec ꝯña.ꝙ ſi eadē penitus eē̄t opinio vera ⁊ falſa ꝙ qcqd crederem⁹ eē̄ veꝝ:verū eē̄t.⁊ ꝙ per cōſequēs nulla opio eſſet falſa.¶Dō3 ꝙ q2 veritas ⁊ falſitas opionis nō cātur ex itellectu opinā te.ſed ex re opinata.vt iō eſt vera opio:q2 ſic eſt i re. ⁊ iō falſa q2 ſic nō eſt.⁊ q2 veritas ⁊ falſitas opinionis cātur ex re opinata:nō ex intellectu opināte nulla mutatiōe facta in intellectu opināte ſ3 ſolū mutata re opinata opio vera fiat falſa.⁊ ecōuerſo.vt ſi opionē quis hab3 ꝙ Petrus ſedeat manēte eo in hac opione nulla mutatione penitus facta in ipſo ſurgente petro erit illa opinio falſa q̄ prius erat vera.ergo opinās penitus exiſtēs ide3 nullo mō mutans pōt hr̄e opinionē verā ⁊ falſa3.cuius rō eſt. q2 huius veritas ⁊ falſitas nō cauſaꝛ ex opināte.ſi igiꝛ d̄ eadē re penitus nullo modo ſe alr̄ hn̄te nec i aliud ⁊ aliō relata poſſet eſſe opio vera ⁊ falſa:ꝯñs eſſet ꝙ talis veritas ⁊ falſitas nō cāretur ex re opinata.ſicut nō cātur ex intellectu opināte.q2 eode3 mō penitus ſe hn̄te pōt hr̄e opinionē verā ⁊ falſam.ſed ſi nō cāreꝛ v̄itas ⁊ falſitas ex re opinata oporteret ꝙ cāretur ex intellectu opināte. ergo ſicut nūc veritas ⁊ falſitas opionis cātur ex eſſe ⁊ nō eſſe rei ita ſtante hac ypotheſi veritas ⁊ faſitas opionis cāretur ex opinari vel ex nō opinari opinātis. ergo ſicut nūc dicimus quare eſt vera opinio q2 ſic eſt.⁊ quare falſa q2 ſic nō eſt.ita tūc diceremus quare eſt vera q2 ſic intellectus opinatur ⁊ quare falſa q2 ſic non opinatur.qcquid ergo opinaremur eſſet verum.⁊ nulla opinio eſſet falſa.¶Deinde cum dicit.

t.c.47. ¶Qm̄ aūt multiplr̄ idē dr̄ eſt ſicut ꝯtingit. Eſt aūt ſicut nō.cōmēſuratiuū.n.eē̄ diametrū vere opinari icōueniēs eſt.ſ3 q2 diametros circa quā ſūt opiones idē ſic eiuſdē eſt:ſed qd̄ aliqd erat eſſe vnicuiq3 ſecūdū rationē nō idem eſt.

Argir. ¶S3 cū multipliciter idē dicaꝛ partim eē̄ pōt: partim eſſe nō pōt:nā opinari vere diametrū cōmēſurabilē eſſe abſurdū eſt ſane:ſ3 ſic ē eiuſde3:q2 diameter circa quē ſunt ipſe opiones ē idē. Utriuſq3 tamē rō non eadem eſt.

¶Q2 dixerat ꝙ de eodē penit⁹ ē opinio vera ⁊ falſa declarat quō de eodē ⁊ quō nō de eodē ſit opio v̄a ⁊ falſa.na3 idē opinabile pōt dici:vl' ip3 enūciabile:vl' ipſa res opinata de eodē enūciabili ſiꝛ nō pōt eē̄ opio vera vel falſa: vel qd̄ idē ē:idē enūciabile nō pōt ſimul eē̄ verū ⁊ falſu3 ſ3 eodē opinabili.i.de eadē re opinata eſt vt ſic:⁊ ē vt nō nā de eadē re mālr̄ pōt ſimul eē̄ opio vera ⁊ falſa. de eade3 formalr̄ nō.idē ait ꝙ(qm̄ aūt idē dr̄ multiplr̄ eſt)q2 (ſicut ꝯtingit eē̄.)ſu.de eodē opinionē verā ⁊ falſam(eſt aūt ſicut nō.)i.quodā mō cōtingit ⁊ quodā mō nō. ⁊ ſubdit ꝙ(cōmēſuratū eē̄ diametrū coſte vere opinari ē incōueniēs).q.d.ꝙ iſtud enūciabile qd̄ eſt dyametrū eſt commēſuratū coſte nō pōt exꝓmere vel ſignificare opinionē verā:⁊ qd̄ dcm̄ eſt de iſto enūciabili.itelligēdū eſt de quolibet alio enūciabili.ꝙ vnū ⁊ idē enūciabile ſiꝛ ⁊ ſemel nō pōt exꝓmere vel ſignificare opionē verā ⁊ falſam: q2 tūc eē̄t eadē orō ſil' vera ⁊ falſa:⁊ ſubdit ꝙ(ſ3 ſm dyametros eſt circa quecq3 ſūt opiones).i.q̄tū ad ipa3 rē opinatā eſt(idē).ſ.mālr̄(⁊ ſic eſt eiuſdē).ſ.mālr̄ opio ſu.vera ⁊ falſa(ſed ꝙ aliqd erat eſſe vnicuiq3 ſ3 rōnē).i.q̄tū ad rōne3 diffinitiua3 que dicit eſſe rei(nō eſt idē).q.d.ꝙ de eodē dyametro mālr̄ nō de eodē formalr̄ ⁊ ſm rōnē pōt eē̄ opinio vera ⁊ falſa.¶Dubitaret forte aliqs quō de eadē re mālr̄ nō de eadē re formalr̄:⁊ ſ3 rōnē p̄t eē̄ opio vera ⁊ falſa.⁊ quō idē enūciabile nō ꝯtingit eē̄ veꝝ ⁊ falſū. E

¶Dōm ꝙ ſiqs opinaꝛ dyametrū eē̄ cōmēſurabile coſte opinaꝛ falſum:qui aūt opinaꝛ ip3 icōmēſurabile opinaꝛ verū.idē eſt ergo dyametrū mālr̄ de quo hic h3 opione3 verā:ille v̄o falſa3.ſ3 nō eſt idē dyametrū formalr̄ ⁊ ſ3 rōne3:nec ſm cōſiderationē.nā habēs opionē verā cōmenſurat dyametrū ſ3 eē̄ icōmēſuratū ⁊ refert dyametrū in tale eſſe.hn̄s v̄o falſam cōſiderat ipm ſm eē̄ cōmēſuratū ⁊ refert ip3 in tale eē̄.idē eſt g̊ dyametrū mālr̄ de quo p̄t eſſe opio v̄a ⁊ falſa:ſ3 nō eſt idē formalr̄.vel nō ē idē ſm cōſiderationē:vel nō eſt idē ſ3 relationē.nā cōmēſuratio ⁊ incōmēſuratio ſunt diuerſe ꝑfectiōes vel diuerſe forme vn̄ nō eſt idē formalr̄ dyameter accept⁹ vt cōmēſuratus ⁊ vt incōmēſurat⁹:nec eſt eodē mō cōſiderat⁹ dyameter ſic ⁊ intellr̄s.nec eſt dyameter eodē mō relatus:nec eſt idē ſm relationē ſi referaꝛ in eſſe cōmēſuratū ⁊ in eē̄ incōmēſuratū:q2 ſi opinabile dicat rē opinatā de eodē opinabili.i.de eadē re opinata materialr̄ p̄t eē̄ opio vera ⁊ falſa ſed de eadē re opinata ſm cōſiderationē.⁊ de eadē re ſ3 relationē non erit ſimul vera ⁊ falſa opio. Sic g̊ dicēdu3 eſt de opinabili ꝓut ꝑ opinabile itelligim⁹ rem opinatā. ſ3 ſi ꝑ opinabile itelligam⁹ ipm enūciabile ſiue ipſam propoſitionē ꝑ quā ꝓferam⁹ opinionē noſtrā:q2 nō eſt eadē ꝓpō nec idē enūciabile qd̄ dicit dyametrū eē̄ cōmēſurabile:⁊ ꝙ dicit ipm eſſe incōmēſurabile.de eodē enūciabili nō erit ſimul opinio vera ⁊ falſa.¶Deinde cum dicit.

¶Similiter autē ⁊ ſciētia ⁊ opio eiuſdē ē.hoc quide3 eni3 ſic aīalis eſt ꝙ nō eſt cōtingere nō eſſe aīal.ſed illa qdē quod eſt ꝯtigere vt ſi hoc qdē ꝙ v̄e hoīs eſt:illa v̄o hoīs qdē:nō āt veri hoīs.idē eni ē q2 hō hoc aūt nō ſicut idem.

¶Pari mō ſciētia eiuſdē eſſe atq3 opinio pōt. Argir. Illa nāq3 ſic erit aīalis exiſtimatio vt fieri non poſſit:veluti ſi illa qdē exiſtimatio ſit hoī ſubſtātie rōne competere.Hec aūt hoī qdē:ſ3 nō illo cōpetere mō:ide3 eſt.n.id circa qd̄ vtraq3 ſit.Eſt eni hō:ſed modus nō eſt idem:vt p3.

¶Per id qd̄ dixerat de opione vera ⁊ falſa ſoluit qōnem de ſcia ⁊ opinione.nā ſicut de eodem mālr̄ p̄t eſſe opinio vera ⁊ falſa.nō aūt de eode3 ſm cōſiderationē.ita de eode3 mālr̄ pōt eſſe ſcia ⁊ opinio:nō aūt de eodē ſm conſiderationē.vt ſiqs cōſiderat hoīe3 eē̄ vere aīal ⁊ ꝙ ipoſſe ſit alr̄ ſe hr̄e poterit hr̄e ſciam.Si qs vero ꝯſiderat ꝙ hō non ſit vere.i.ex nec̄itate aīal:⁊ ꝙ p̄t hoc alr̄ ſe hr̄e poterit de hoc hr̄e opinionē.de eodē g̊ hoīe alr̄ ⁊ alr̄ ꝯſiderato poterit eē̄ ſcia ⁊ opio.H ē g̊ qd̄ dr̄.(Silr̄ āt ſcia ⁊ opinio ē eiuſdē).ſ.mālr̄:nō eiuſdē ſ3 ꝯſiderationē.Et ſubdit ꝙ(hec.n.qdē).i.ſcia(ē ſic aīalis ꝙ nō ē ꝯtingere non eſſe aīal ſ3 illa).i.opio(q̄cūq3 eſt ꝯtingere)nō eſſe aīal.q.d.ꝙ ſcia de aliquo ꝙ ſit aīal ē ꝙ nō ꝯtingat non eſſe aīal. Illa aūt opio de aliquo ꝙ ſit aīal eſt q̄cūq3.vel eſt(q̄ ē ꝯtingere)alr̄ ſe hr̄e.Et ſubdit(vt ſi hec qdem).i.ſi ſcia(ſit vere hoīs).i.ſi ſit de hoīe ꝙ v̄e ſit aīal:⁊ ꝙ non ꝯtingat alr̄ ſe hr̄e(illa v̄o).i.opio (hoīs qde3)ſit(non āt vere hoīs).i.

nõ ſit hoīs ꝙ ſit vẽ aīal.i.de nečitate aīal ꝙ nõ contingat
alr̃ ſe hr̃e. Et ſubdit(illud.n.ẽ qꝛ hõ).i.de eodẽ hoīe mã/
liter erit ſcīa ꝛ opīo(hoc ãt).i.idẽ hõ mãlr̃ ẽ(ſicut ſi idẽ)
ƀz cõſideratiõẽ ꝓut de ipſo hƺ eẽ ſcīa ꝛ opīo. ℭDubi/
A taret forte aliqs. vtrũ de eodẽ mãlr̃ poſſit eẽ ſcīa ꝛ opīo.
ℭDicẽdũ ꝙ ẽt in mathematicis q̃ maxīe ſunt ſcita : ꝛ q̃
maxime ſunt certiſſima in ƥ gradu certitudinis : vt vult
cõmẽtatoꝛ ſupꝛa 2° metaphyſice põt cõtingere ꝙ ideƺ ſit
ſimul ſcitũ ꝛ opinatuƺ: vt de triangulo ꝙ hƺ tres põt qs
habere ſcientiã ſi aſſentiat huic veritati eo ꝙ nouit cãm
põt qs habere opinionẽ.ſi aſſentiat huic veritati pp au/
ctoꝛitatẽ euclidis.qꝛ hoc dicit euclides vel pp aliqđ aliđ
ꝓbabile ſignũ.habẽs.n.hoc mõ cognitionẽ de triãgulo
nõ hẽret ſciaƺ ſƺ opionẽ.nã qđ dicit euclides poſſet eſſe
falſum ꝛ ꝓbabile ſignũ poſſet deficere.ǧ ſic ſciẽs triãgu
lum ꝙ hƺ tres.qꝛ hoc dicit euclides.vel de hoc hƺ aliqđ
ꝓbabile ſignũ nõ hƺ de hoc ſciaƺ.qꝛ neſcit hoc ꝙ nõ poſ
ſit aliter ſe hr̃e.relinquit̃ ǧ ꝙ hẽat de hoc opinionẽ.de eo
dẽ ǧ mãliter poterit eſſe ſcīa ꝛ opīo.nõ tñ de eodẽ ƀm cõ
ſideratiõẽ.qꝛ nõ eſt idẽ ƀm ꝯſideratiõẽ referre aliqđ ĩ
ꝑ ſe cãƺ ꝛ in aliqđ ꝓbabile ſignũ.vel nõ eſt idẽ ƀm cõſide
ratiõẽ cõſiderare aliqđ vt nõ cõtingat alr̃ ſe hr̃e. ꝛ cõſi/
B derare illud vt cõtingat alr̃ ſe hr̃e.ℭUlteriꝰ forte dubi/
taret aliqs: vtrũ ſi idẽ ſit ſcitũ ꝛ opinatũ.idẽ eẽt ſcīa ꝛ opi
nio.Dicendũ ꝙ ſi idẽ penitus ꝛ ꝑ oẽm modũ eſſet ſcitum
ꝛ opinatũ.idẽ eſſet ſcīa ꝛ opinio.nã ideƺ penitus ꝛ ꝑ oẽƺ
modũ nõ poſſƺ eẽ ſcitũ ꝛ opinatũ niſi de ipſo eodẽ ƀƺ eaſ
deƺ cõſideratiões ſcīa ꝛ opinio aggenerarent̃.quo poſi/
to nõ differret ſcīa ab opione: poſtq̃ꝫ oĩo ƀm eaſdẽ con/
ſideratiões aggeneraret̃ vtraqꝫ.imo qꝛ habitus differũt
ꝑ actus.ꝛ actꝰ ꝑ obiecta.de eodẽ obiecto formaliter nõ
poſſunt diuerſi habitus eſſe.ſi ergo de eodẽ ƀm eandẽ cõ
ſideratiõẽ nõ pñt eſſe diuerſe ſcīe.multo magis de eo/
dem ƀm cõſideratiõẽ eandẽ nõ poterit eẽ ſcīa ꝛ opinio.
ſi ergo idẽ penitus ꝛ ƀm eandẽ cõſideratiõẽ ſumptũ eẽt
ſcitũ ꝛ opinatũ idem eſſet ſcīa ꝛ opinio non tñ opƺ ꝙ nõ
plus differant ſcīa ꝛ opinio q̃ꝫ ſcitũ ꝛ opinatũ. nã ſcīa ꝛ
opinio pꝛout ſcīa dicit habitũ aggeneratũ ex rõnibꝰ ne/
ceſſarijs.ꝛ ꝓut opinio dicit habitũ aggeneratũ ex ꝓba/
bilibus ſunt duo habitꝰ nõ ſolũ ƀm rõnẽ vel ƀm cõſidera
tiõẽ.ſƺ ẽt realr̃ differẽtes.ſcitũ tñ ꝛ opinatũ non opƺ ꝙ
realr̃ differãt: de eodẽ eni dyametro realr̃ alr̃ ꝛ alr̃ ꝯſide
rato poſſet qs hr̃e ſciaƺ ꝛ opioneƺ.ℭDeinde cum dicit.

ℭManifeſtũ aũt ex his ẽ ꝙ neqꝫ opinari ſil̃ idẽ
ꝛ ſcire cõtingit.Sil̃.n.vtiqƺ hr̃et opioneƺ alr̃
hñdi ꝛ nõ alr̃ hñdi idẽ eſſe ꝙ vere nõ ꝯtingit.

Argir. ℭEx his aũt emergit fieri nõ poſſe: vt ſil̃ ideƺ
opinetur quiſq̃ꝫ ac ſciat.naƺ ſimul exiſtimatio
nem haberet: ꝛ aliter ꝛ non aliter ideƺ ſeſe ha/
bere. Quod quidem fieri nequit.

ℭOſtendit quõ de eodẽ poſſit eſſe ſcīa ꝛ opinio q̃ꝫtuƺ ad
ſciẽtẽ ꝛ opinãtẽ.Circa qđ duo facit.qꝛ ƥmo oſtẽdit ꝙ in
eodẽ nõ põt eſſe ſimul de eodeƺ ſcīa ꝛ opinio.2° ꝙ in alio
põt ibi(In alio qdẽ.n.)Dicit ergo ꝙ(manifeſtũ eſt auteƺ
ex his ꝙ nõ cõtingit)eundẽ hoīem(ſimul opinari ꝛ ſcire
idẽ.hr̃et.n.vtiqꝫ)idẽ hõ(opinionẽ idẽ alr̃ ſe hñdi ꝛ non
C alr̃ ſe habẽdi.qđ vere nõ ꝯtingit.)ℭDubitaret forte ali
qs.vtrũ ideƺ hõ poſſit idẽ ſimul ſcire ꝛ opinari. Et videt̃
ꝙ ſic.nã ſcīa aggenerat̃ per rõnes neceſſarias. opīo per
ꝓbabiles.ſi ǧ qs hẽat de aliquo opinionẽ ꝑ rõnes ꝓba/
biles: ſi poſtea acqrit de illo ꝑ rõnes nečias.nõ opƺ ꝙ ob/
liuiſcat̃ illas rõnes ꝓbabiles.ſimul ǧ đ eodẽ hẽbit rõnes
neceſſarias ꝛ ꝓbabiles.ǧ ſimul ſciam ꝛ opinionẽ.ℭIn
ꝯriũ eſt phs: qꝛ tũc ſequeret̃ poſſe hr̃e ſimul opinionẽ.i.
extimationẽ eẽ idẽ alr̃ ſe habẽdi.i.alr̃ ſe hr̃e ꝛ non alr̃ ſe
hr̃e.q̃ duo ſibi inuicẽ aduerſant̃ ꝛ ſimul eẽ vẽ nõ contin/
D git.ℭDõm ꝙ idẽ ſimul đ eodẽ nõ põt ſimul ſciaƺ ꝛ opi
nionẽ hr̃e põt.n.ſimul de eodeƺ ſimul hr̃e rõnes neceſſa/
rias ꝛ ꝓbabiles: ſed rõnes ꝓbabiles ſine neceſſarijs fa/
ciunt opinionẽ.cũ neceſſarijs aũt nec fidẽ nec opinioneƺ
nec aliquã credulitatẽ faciũt.nã hñs rõnes neceſſarias
de triãgulo ꝙ hƺ tres.ſi tñ hic haberet aliqđ ſignũ ꝓba/
bile nullaƺ fidẽ nec aliq̃ꝫ credulitatẽ vlterioꝛẽ ĩ illo face/
ret.habens ǧ rõnẽ neceſſariã ꝙ nõ põt alr̃ ſe hr̃e nullam
opinionẽ de illo hr̃e põt ꝑ aliqđ ſignuƺ ꝓbabile: per qđ
exiſtimet ꝙ illud poſſit alr̃ ſe hr̃e.ℭDeinde cuƺ dicit.

ℭIn alio quidẽ eni vnũqđqꝫ eſſe ꝯtingit eiuſ/
dẽ ſicut dictũ ẽ: ſƺ in eodẽ nihil ſic põt eſſe ha/
beret eni opinionẽ ſimul: vt ꝙ homo eſſet ꝙ
vere eſt aīal.hoc eni erat nõ contingere nõ eẽ
aīal.hoc enim ſic contingit ſic cõtingere.

ℭEteni fieri qdẽ põt: vt ĩ alio atqꝫ alio ſit eiuſ Argir.
deƺ vtrũqꝫ: ſicuti diximꝰ ſed in eodẽ ſi hoc pa/
cto fieri neqt.Haberet enim ſimul exiſtimatio
nem hominẽ per ſe aīal eẽ. Et nõ ꝑ ſe aīal eẽ.
Quoꝛũ pꝛimũ eſt nõ poſſe: ſecũdũ ſit poſſe ho
minem non animal eſſe.

ℭOſtendit ꝙ in alio ꝯtingit reſumẽs ꝙ in eodẽ eẽ nõ poſ
ſit.aliꝰ.n. ꝛ aliꝰ hõ põt de eodẽ hr̃e ſciaƺ ꝛ opionẽ.ſƺ non
idẽ hõ.iõ ait(ĩ alio qdẽ eni vnũqđqꝫ).i.taƺ ſciaƺ q̃ꝫ opio/
nẽ(ꝯtingit eẽ eiuſdẽ ſicut dcm̃ ẽ.).i.ꝯtingit eẽ eiuſdẽ mã/
liter(ſƺ in eodẽ nihil ſic põt eẽ.haberet eni).ſ.idẽ hõ(opi
nionẽ ſil̃.vt ꝙ hõ eſſet ꝙ vere eſt aīal.).i.ex neceſſitate ꝛ
eſſentialr̃ aīal(hoc eni erat nõ cõtingere eẽ nõ aīal).i.nõ
ꝯtingere alr̃ ſe hr̃e. ꝛ ſu.idẽ habebit opionẽ ꝙ nõ vẽ aīal
i.ꝙ hõ nõ ſit vẽ aīal(hoc eni eſt ſic ꝯtingere.).ſ.alr̃ ſe hr̃e
cũ ǧ iſta duo ſtare nõ poſſint ſimul ꝙ aliqs credat de ali/
quo ꝙ ſit vẽ animal: ꝛ ꝙ nõ ſit vere aīal: ꝙ nõ poſſit alit̃
ſe hr̃e: ꝛ ꝙ poſſit aliter ſe hr̃e vnꝰ ꝛ idẽ đ eodẽ nõ poterit
hr̃e ſciam ꝛ opinionẽ.ſƺ aliꝰ ꝛ aliꝰ poterit. ℭDubitaret E
forte aliqs. vtrũ de quocũqꝫ eſt ſcīa poſſit eſſe opīo: ꝛ ecõ
uerſo.ℭDicẽdũ ꝙ đ quocũqꝫ eſt ſcīa illud nõ eſt ꝑ ſe no
tũ: qꝛ ſi eẽt per ſe notũ de eo nõ eẽt ſcīa ſƺ intellectꝰ qcqđ
aũt nõ eſt per ſe notũ: põt apud aliquẽ eẽ dubiũ. de quo
cũqꝫ ǧ eſt ſcīa: ꝛ qcqđ ſcit̃ ꝑ rõnes neceſſarias põt apud
aliquẽ eẽ dubiũ ꝛ cognoſci ꝑ rõnes ꝓbabiles de eodẽ ǧ
nõ erit intell̃s ꝛ opinio: ſed de quocũqꝫ eſt ſcīa poteſt eſſe
opīo: nõ tñ ꝯuertit̃ ꝙ de quocũqꝫ ſit opīo de illo poſſit eẽ
ſcīa.nã particulariũ nec eſt ſcīa nec diffinitio: põt tñ đ eis
eẽ opinio.nõ ergo de quocũqꝫ ƀm ſe ẽ opinio põt eẽ ſcīa
cũ de quocũqꝫ ẽ opīo põt de eo eſſe ſcīa aliquo mõ: vel in
ſe: vel in ſuo vlĩ: vt in eo inuenit̃ aliqđ neceſſariũ : vt ſi eſt
opinio de particularibus de eis erit ſcīa in vlĩ: ꝛ ſi ẽ opīo
de eis que cõtingũt alr̃ ſe hr̃e de eis erit ſcīa ꝓut in eis re
perit̃ aliqđ qđ nõ cõuenit alr̃ ſe hr̃e.de ipſis eni trãſmu/
tationibꝰ pñt fieri imutabiles rõnes. vñ nãlis phīa q̃ eſt
de coꝛpoꝛe mobili: de ipo coꝛpoꝛe mobili format imutabi
les rõnes: ꝛ de caſu: ꝛ de foꝛtuna põt eẽ ſcīa ꝓut in eis re
peritur aliqđ neceſſariũ.nã talia eẽ cãs per accidens nõ
eſt ꝑ accidẽs ſƺ neceſſariũ.ℭUlteriꝰ forte dubitaret ali F
quis vtrũ opinãs poſſƺ credere ſe ſcire: ꝛ ſciẽs credere ſe
opinari.ℭDicẽdũ ꝙ circa opinionẽ deceptionẽ cadere
nõ eſt incõueniẽs.multi eniƺ opinant̃ ꝛ nõ habẽt niſi me
diũ ꝓbabile qđ põt alr̃ ſe hr̃e: ꝛ tñ decipiunt̃ credẽtes ſe
habere neceſſariũ medium ꝙ nõ poſſit aliter ſe habere.
vñ tales nõ hñt ſciam: credũt tñ ſe habere ſciam: ſƺ circa

ſciam cadere deceptionē eſt ipoſſe. poſt.n.ꝯtingere ꝙ ne/
ſciens credat ſe ſcire: ſʒ ꝙ ſciēs credat ſe neſcire ⁊ ꝺcipia/
tur: vel credat ſe opinari eſt ipoſſe. nā nō ē ſciens niſi ſciat
reſoluere vſqȝ ad ꝑ ſe nota. h̄ āt ſciēs ſtatiʒ videt ꝙ ipoſſe
ē alr̄ ſe hr̄e. ſic aūt ſe hn̄s nō eſt poſſe ꝙ opinet̄. Aduertē
dū tn̄ ꝙ hn̄s mediū ꝓbabile ſi credat hr̄e neĉriuʒ lʒ deci/
piat̄ ⁊ nō habeat ſciam hʒ opinionē mālr̄ ſed non for/
maliter: qꝛ non opinat̄ vt opinans ſe opinari: ſed vt dece
ptus ⁊ vt extimans ſe ſcire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Reliqua autē quō oꝫ diſtribuere in rōnem ⁊ in intellectuʒ. ⁊ ſciam: ⁊ artē: ⁊ prudētiaʒ: ⁊ ſapientiam. hec quidem enī phyſice: illa vero ethice ſpeculationis ſunt magis.

Argū. ¶ De reliqs aūt quonā pacto diſtribuēda ſint de mente inquā: de intellectu: de ſcia: de arte: de prudentia: de ſapiētia: alijs in locis ꝑtracta bitur. Quedā enī ipſoꝝ ad naturalē: q̄dam ad ad moꝝ magis ꝑtinet contemplationem.

¶ Cōparat ſciaʒ ad alios habitus cognitiuos. Circa qḋ
duo facit qꝛ ꝓ̄ cōparat ſciam ad alios habitus cogniti/
uos. ſc̄do. 2° ſpālr̄ determinat de ſolertia que ſpāli mō re
ſpicit cōiecturationē medij. ibi. (Solertia quideʒ.) Dicit
ḡ ꝙ (reliq̄ aūt). i. reliquos habit⁹ cognitiuos (quō opʒ di
ſtribuere). i. diſtinguere (in rōneʒ ⁊ intellectū ⁊ ſciaʒ ⁊ ar
tem ⁊ prudentiā ⁊ ſapiētiā) ſupple nō ſpectat oīa iſta di/
ſtinguere ad pn̄tem ſpeculationē nec ad hūc librū ⁊ ſub/
dit ꝙ (hec quideʒ ſunt phyſice magis. illa aūt ſūt magis
ethice cōſiderationis). q.d. ꝙ aliq̄ iſtoꝝ diſtinguere ⁊ inue
ſtigare ſpectat ad phyſicū. i. ad nālem phiam. aliq̄ vō cōſi
6 derare ſpectat ad ethicā. i. ad moralē ſciam. ¶ Notandū
aūt ꝙ ꝑtermiſſa opione loquēdo de habitib⁹ veris ꝓma
diuiſio ē in rōnem ⁊ itellectū. eſt.n. itellect⁹ cognitio ꝑn/
cipioꝝ ad que nō eſt rō. ꝑ rōneʒ.n. habet̄ cognitio cōclu/
ſionū q̄ q̄drupl'r ſe hn̄t. qꝛ vel ſūt practice vl' ſpeculatiue.
Si ſūt practice hoc eſt dupl'r. qꝛ vel ſunt circa agibilia ⁊
ſic ē prudētia q̄ eſt recta rō agibiliū. vel ſūt circa factibi/
lia. ⁊ ſic eſt ars q̄ eſt recta rō factibiliū. Si aūt ſunt ſpecu
latiue. vel eſt per cās altiſſimas. ⁊ tūc eſt ſapiētia. vel per
cās nō altiſſimas ⁊ tūc eſt ſcia. Recta ḡ rō diuidit̄ in qua
tuor in ſciam. ſapiētiā. prudētiā. ⁊ arteʒ: artifices.n. ma/
nuales lʒ nō arguāt ſyllogiſtice. qcqd tn̄ faciūt ſe hʒ per
modū ꝯcluſionis. cōcludūt enim i mēte ſua ſe debere ſic
facere. vel qꝛ ſic viderūt peritos artifices facere. vel du/
ctu rōnis ducunt̄ vt ſic agāt. cū ergo phs dixit reliquos
habitus in rōnē ⁊ itellectū qn̄ poſtea noiauit ſciam ⁊ ar/
tē ⁊ cuʒ noiauit in que diuidit̄ rō: notādū ēt ꝙ rō ⁊ intel/
lectus pn̄t dicere potētias aie ⁊ ſic de eis cōſiderare ſpe/
ctat ad phycuʒ. vel pn̄t dicere habitus. nā rō vt dictū eſt
diuidit̄ in q̄tuor habitus. ⁊ ſic ſpectat ad libꝛuʒ ethicoꝝ.
nā in ſexto ethicoꝝ ſeriose de oib⁹ his qnqȝ habitib⁹ de/
terminatur. qualr̄ aūt pōt ſe intromittere ethicus de ta/
libus nō eſt pn̄tis ſpeculationis. Uel poſſumus dicere ꝙ
phs ꝑ rōnē itelligit potētiā itellectiuā de qua determina
re ſpectat ad phicuʒ vt ad libꝛuʒ de aīa. ꝑ itellectū ⁊ ſciē/
tiam ⁊c̄. intelligit quinqȝ habitus cognitiuos de qbus
determinatur in ſexto ethicoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Solertia autem eſt ſubtilitas quedam in nō proſpecto tempore medij.

Argū. ¶ Solertia vero bona q̄dam eſt cōiectatio medij in tempore admodum breui.

¶ Determinat de ſolertia. Circa qḋ tria facit. qꝛ ꝓ̄ ait qd
eſt ſolertia. 2° qḋ dixerat ꝺclarat ꝑ exēpla. 3° reducit ſoler
tiā ad ordinē ſyllogiſticū. ſc̄da ibi (Ut ſi qs) 3° ibi (Splen
didū eſſe) Dicit ḡ ꝙ (ſolertia ē q̄daʒ ſubtilitas medij). i.
q̄daʒ facilis cōiecturatio medij. vt hʒ alia trāſlatio (tpe nō
ꝓſpecto). i. nō habito tpe ad ꝯtēplandū ⁊ ad deliberādū
tunc.n. dr̄ quis ſolers qn̄ quaſi ſtatim ⁊ ſubito videt me/
dium ⁊ cām q̄re aliquid ſit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ſi aliqs vidēs ꝙ ſplēdorē ſemꝑ hʒ luna a ſole. ſtatī itelligit ꝓꝑ qd hoc ſit: qꝛ ꝓꝑ id ꝙ il/
luſtrat̄ a ſole. Aut diſputātē cū diuite. cogno/
uit qm̄ accōmodatū ē: aut ꝓꝑ id qḋ qdē amici
ſūt qꝛ inimici eiuſdē ſūt. Oīs.n. cās medias vi
dēs cognouit ⁊ vltimas. ſplendidū eſſe ad ſo/
lem ſit in quo. a. lucere. a. ſole. b. luna. c. ineſt
autem lune quidē. c. quod ipſi ineſt. b. quod ē
lucere. a. ſole. ipſi āt. b. a. qḋ eſt ad hoc eē ſplē/
diduʒ a quo ſplendor: q̄re ⁊ ipſi. c. a. per. b.

Argū. ¶ Ueluti ſi quiſpiā hoc viſo lunā eā ꝑtē que ē
verſus ſolē lucidaʒ ſemꝑ habere: cito ꝑceperit
ꝓꝑea idipſuʒ effici qḋ lumē ex ſole ſuſcipit lu/
na: aut ſi viſo paupere diuitē adeūte: hoc illuʒ
ꝓꝑea facere ꝙ mutuo argētū accipit intellexe/
rit: aut ſi cognouerit cur hi ſunt amici: qꝛ ſunt
eiuſdē hoīs inimici oēs enim medias cās qui
vidit extrema cognouit: lucidā ꝑtē verſus ſolē
hr̄e ſit a. Solis lucere lumine ſit b: luna ſit c.
Igitur ipſuʒ b: ideſt ſolis lucere lumine cōpe
tit c: ipſi inquaʒ lune. At ipſuʒ a. lucidā inquā
ſemper verſus ſolē habere partē. ipſi b: ineſt
quare ſit vt a: per b: medium ipſi competat. c.

¶ Qḋ dixerat ꝺclat ꝑ exēpla. ⁊ ponit tria exēpla. d. (Ut
ſi qs videt ꝙ luna ſplēdorē hʒ ꝯuerſa ad ſolē.) i. ex ea ꝑte
quā hʒ v̄ſus ſolē (ſtati itellexerit ꝓꝑ qd ſit h̄: qꝛ ꝓꝑ id qḋ
illuſtrat̄ a ſole) qꝛ.n. videm⁹ ꝙ luna ſꝑ hʒ ſplēdorē in illa
ꝑte q̄ eſt v̄ſus ſolē: ⁊ nō i alia debem⁹ itelligere ꝙ hʒ lu/
mē a ſole. Pōit aliḋ exē̄m. d. (Aut) ſu. vt ſi qs vidēs (diſpu
tātē). i. alr̄cātē. ſ. pauperē (cū diuite cognouit qm̄ accōmoda
tū eſt). i. ſtati ꝯiecturat⁹ eſt ꝙ ille diues aliqd accōmoda
uit illi paupi. Ponit āt tertiū exēpluʒ. d. (aut) ſu. ſi qs vi/
dēs duos inimicos factos amicos ſtatiʒ ſu. cognouit ꝓꝑ
qd h̄ ſit vt (ꝓꝑ id qḋ ſūt amici eiuſdē vl' inimici eiuſdē) cō
tingit.n. duos inimicos fieri amicos. vl' qꝛ amicant̄ vni
⁊ eidē: vel qꝛ inimicant̄ vni ⁊ eidē vt cōfūdāt illū. Et ſub
dit ꝙ (oīs cās medias vidēs cognouit ⁊ vltias). i. ſolers
ſ. qꝛ ſtati videt mediū ⁊ cognoſcit cās medias pōt cogno
ſcere cās vltimas: ad q̄s ſtat vltia reſolutio: vltra q̄s non
ꝯtingit q̄rere ꝓꝑ qd. tūc ḡ ē qs maxie ſolers qn̄ cogno/
ſcit cās medias. ⁊ ſcit eas reſoluere i vltias. ¶ Ultio cuʒ
dicit. (Splēdidū eē) reducit ſolertiā ad ordinē ſyllogiſti
cū. d. (Splēdidū eē ad ſolē). i. hr̄e ſplēdorē v̄ſus ſolē. vel
in ea ꝑte q̄ reſpicit ſolē (in quo a). i. maior extremitas (lu
cere a ſole). i. hr̄e lumen a ſole (b). i. medius termin⁹ (lu
na. c.) i. minor extremitas. Et ſubdit ꝙ (ineſt autē lune. b.)
i. lucere a ſole. nā ꝑ. b. itelligit̄ lucere a ſole. hec eſt minor
luna hʒ lucē a ſole (ipſi.n.b.). i. ipſi hn̄ti luceʒ a ſole (.a.)
i. ineſt. a. (qḋ idē ē qḋ eē ſplēdidū ad ſ.) i. verſus ſolē (a
quo ē huius ſplēdor) hec eſt maior. vʒ. ꝙ hn̄s ſplēdoreʒ
a ſole ſplēdet ex ea ꝑte q̄ eſt verſus ſolē (quare ⁊ ipſi. c.)
i. ipſi lune (a). ſ. ieſt. i. ſplēdere. i. verſus ſolem (ꝑ. b.) i. per
habens lumē a ſole. formetur ḡ ſic ſyll's qcqd hʒ lumen
a ſole

a ſole ſplēdet verſus ſolē luna hꝫ lumē a ſole. ḡ ſplendet verſus ſolē. Et in hoc terminaꝭ ſententia p̄mi libri.

Ad pleniorem intelligētiā aūt totius p̄mi libri dicam⁹ ꝙ tot⁹ p̄mus liber excepto ꝓhemio hꝫ q̄ttuor ptes p̄ncipales ⁊.2°.capitula. nā demōſtratio q̄libet facit ad ſcire. nō tñ q̄libet facit ad potiſſime ſcire. vñ de demonſtratione pōt qs tractare: vel vt facit ad ſcire loquendo de ſcire abſolute. vl' vt facit ad ſcire potiſſime ꝓut vnū ſcire ē poti⁹ q̄ȝ aliud. q̄ttuor ergo ſunt partes p̄ncipales in p̄mo libro p̄ter ꝓhemiū. nā in parte p̄ma oſtēdiꝭ qd eſt ſcire ⁊ ex quibus ⁊ qualibus ꝯtigit ſcire. Jn ſcd̄a parte agiꝭ ex quib⁹ ⁊ q̄libus nō ꝯtingit ſcire. Jn tertia parte q2 mentionē fecerat de p̄ncipijs ꝓprijs ⁊ cōib⁹ cōparanꝭ huius principia ad ipſas artes. Jn q̄rta parte agiꝭ de ſcire potiſſime. vl' agiꝭ de ſcire cōparatiue per qd̄ potius cōtingat ſcire. ſecunda pars p̄ncipalis incipit ibi. (Si igiꝭ eſt demōſtratiua ſcia ex neceſſarijs) tertia pars p̄ncipalis incipit ibi (Dico autem p̄ncipia in vnoquoq3 genere) quarta ibi. (Sꝫ differt q2 ⁊ ꝓpter qd.) Prima pars p̄ncipalis hꝫ q̄nq3 capitula nā in p̄mo capitulo diffinit ſcire ⁊ cōparat ſcire ad demōſtrationē. Jn ſcd̄o.c. oñdit ex q̄bus ꝯtingit ſcire: q2 ex notioribus p̄orib⁹ ex veris ⁊ imediatis. Jn tertio cap̄lo remouet quoſdā errores circa ſcire: q2 q̄dā errabāt dicētes ꝙ nō ꝯtingit ſcire: q̄dā vō ponētes oīum eē ſciāȝ ꝑ demōſtrationē. Jn q̄rto aūt cap̄lo q2 diffinierat ſcire ⁊ declarauerat ex q̄bus ꝯtingit ſcire: q2 ex p̄orib⁹ ⁊ notioribus ⁊ remouerat errores circa ſcire. idō declarat q̄lia ſunt illa ex q̄b⁹ ꝯtigit ſcire. nā nō ſufficit ſcire ex q̄b⁹ ꝯtingit ſcire: q2 ex p̄orib⁹ ⁊ notiorib⁹ niſi ſciaꝭ q̄lia debent eē illa p̄ora ⁊ notiora: q2 debēt eē de oī ꝑ ſe ⁊ ſm̄ ꝙ ipm̄. ⁊ vl'e ð q̄b⁹ oībus agiꝭ in q̄rto cap̄lo. Jn q̄nto cap̄lo āt remouenꝭ errores aliq̄ circa ipm̄ vl'e: vel circa ea que dicta erant de ſm̄ ꝙ ipm̄ vel de vl̄i. ¶ Secūda aūt pars p̄ncipalis in q̄ agiꝭ ex q̄bus ⁊ qualibus nō ꝯtingit ſcire diuidiꝭ in q̄nq3 capitula. nā in p̄mo capitulo agiꝭ ꝙ nō cōtingit ſcire ex his que poſſunt aliter ſe habere. Jn ſecundo ꝙ nō cōtingit ſcire ex his que ſunt ꝑ accidens. Jn tertio ꝙ non cōtingit ſcire ex extraneis. Jn quarto ꝙ non cōtingit ſcire ex corruptibilibus ſiue ex his que nō ſunt ſemper. Jn quinto ꝙ nō ꝯtingit ſcire ex cōibus. ¶ Tertia pars principalis in qua agitur de principijs habet quattuor capitula nam in primo capitulo diſtinguit ipſa principia in cōmunia ⁊ propria. ⁊ oſtendit que ſunt p̄icipia cōmuniū ⁊ q̄ ꝓpria. Jn ſecundo cōparat artes ⁊ ſciētias ad ſubiectuȝ ⁊ paſſionem ⁊ ad ipſa principia cōia. Jn tertio cōparat artes ad p̄icipia ꝓpria. Jn quarto circa artes doctrinales mouet queſtiōes quaſdaȝ. ¶ Quarta aūt ps in qua agitur de ſcire potiſſime. vel in qua agitur de ſcire comparatiue vt eligat ſibi qd ſit ſcire potiſſime hꝫ ſex cap̄la nā in primo capitulo determinaꝭ de demōſtratione propter quid ⁊ q2. vt eligat ſibi demonſtrationē ꝓpter qd q̄ magis facit potiſſime ſcire q̄ȝ q2. Jn ſecundo capitulo cōparaꝭ prima figura ad figuras alias. vt eligat ſibi figuraȝ primā que magis facit potiſſime ſcire q̄ȝ figure alie. Jn 3° agitur de ſyl'lo ignorantie ne deficiam⁹ a potiſſime ſcire. Jn 4° de ſtatu in p̄dicatis ne credamus ꝙ ſit impoſſe potiſſime ſcire. Jn 5° cōparatur demſ̄atio vl'is ad particularem. affirmatiua ad negatiuam. oſtenſiua ad eaȝ que eſt ad impoſſe vt oñdat per quā cōtingat potius ſcire. Jn 6° ⁊ vltimo cōparatur vnū ſcire ad aliud ſcire ⁊ cōparaꝭ ſcire ad alios habitus cognitiuos vt oñdat qd̄ ſcire ſit poti⁹: ⁊ vtrū ſcire ſit potius vel nō potius q̄ȝ alij habit⁹ cognitiui. Sunt ergo in vniuerſo.xx.cap̄la. ſcd̄m cap̄lm incipit ibi. (Si igitur eſt ſcire vt poſſumus). Tertiū ibi. (Jn quibuſdam ꝓpter id). Quartū ibi. (Quoniam aūt eſt impoſſibile aliter ſe hēre) 5ᵐ ibi. (Oportet aūt non latere) 6ᵐ ibi (Si igitur eſt demſ̄atiua ſcia). ⁊ ibi terminaꝭ pars p̄ª p̄ncipales ⁊ incipit ſcd̄a. 7ᵐ ibi. (Accidentium aūt non per ſe) 8ᵐ ibi. (Non igitur ex alio genere) 9ᵐ ibi. (Manifeſtuȝ eſt autem ꝙ ſi ſint ꝓpōnes) 10ᵐ ibi ibi. (Quoniam autē eſt manifeſtum.) 11ᵐ ibi. (Dico auteȝ principia in vnoquoq3 genere.) ⁊ ibi terminaꝭ ſcd̄a pars principalis ⁊ incipit 3ª 12ᵐ ibi. (Si autem proprie quidem.) 13ᵐ ibi. (Si autem interrogatio ſyllogiſandi (14ᵐ ibi. (Quoniam autē geometrice interrogationes.) 15ᵐ ibi. (Sed differt quia ⁊ ꝓpter quid). ⁊ ibi terminatur tertia pars principalis. ⁊ incipit quarta. 16ᵐ ibi. (Figurarum autem magis) 17ᵐ ibi. (Jgnorantia auteȝ) 18ᵐ ibi. (Eſt autē omnis ſyllogiſmus) 19ᵐ ibi. (Cum ſit demonſtratio alia quidem) vigeſimuȝ ⁊ vltimum ibi. (Scientia autem certior.) Poſſet auteȝ quis vellet adhuc capitula iſta diuidere in minora capitula. ſꝫ de hoc non eſt nobis cure. talia enim prudentis lectoris iudicio relinquantur. ¶ Et hec de primo poſteriorum dicta ſufficiant.

¶ Liber poſteriorꝝ reſolutiuorꝝ ſcd̄s incipit.

Queſtiōes vero ſunt eq̄les numero his q̄cunq3 vere ſcimus. te.cō.1.

¶ Ea que queruntꝭ tot ſane ꝑfecto quot ſunt ea que ſcimus. Argit.

¶ Hic liber ſecundus vꝭ differre a p̄. q2 in primo agiꝭ ex q̄bus ⁊ ex qualib⁹ eſt demſ̄atio. ⁊ ex quibus ⁊ ex qualib⁹ nō ē ⁊ cōparanꝭ ibi demſ̄atiōes adinuicē. ¶ Doceꝭ ḡ in p̄ q̄l'r fiat demſ̄atio vl' quod idem eſt docetur de factione ⁊ de gñatione demſ̄ationis. Sꝫ vt dꝭ in p̄ p̄orꝝ i illo.c. Quī āt idonei erim⁹. nō ſolū dꝫ gñationē ſillo꜄ ꝯſiderare. ſꝫ hēre potētiā faciēdi ſillos. ſic ⁊ in ꝓpoſito dicem⁹ ꝙ nō ſufficit ſcire q̄liter demſ̄atio generet ⁊ q̄liter fiat. ſꝫ opꝫ nos hēre potētiā faciēdi demſ̄ationē. hec aūt potentia ꝯfert nobiȝ cū docemur inuenire p̄ncipia ⁊ inuenire media ad demſ̄andū. ¶ Jn p̄ ḡ libro determinauit auctor de gñatione demſ̄ationis. vꝫ. q̄liter demſ̄atio fiat ⁊ q̄l'r demſ̄atiōes ſcd̄m cōparenꝭ adinuicē. ¶ Jn hoc aūt 2° libro agit de inuētione medij. Mediū aūt in demſ̄atione pōt dici dē illud per qd̄ ꝯcludiꝭ aliq̄d. Mediū ḡ in demſ̄atione ⁊ eſt mediū ⁊ eſt p̄nᵐ ⁊ cā. Mediū q̄dē eſt. q2 eſt illud ꝑ qd̄ deuenimus in cognitionē ꝯn̄is. Principiū aūt ⁊ cā eſt. q2 eſt cā inferēdi vel eſſendi ꝯn̄em. ¶ Scd̄m hoc ḡ poſſumus diſtinguere duplex p̄nᵐ. vel duplex mediū in demſ̄atione. vnum cōe. qd̄ nō ingrediꝭ demſ̄ationē niſi ſm̄ v̄tutē. ⁊ hui⁹ mediū ſiue huius p̄nᵐ. eſt dignitas. aliud ꝓpriū qd̄ ingrediꝭ ſm̄ ſubam ⁊ h⁹ p̄nᵐ ſiue mediū eſt diffinitio. Nam in demōſtratiōe potiſſima ſꝑ mediū eſt diffinitio aliq̄. ⁊ idō habebiꝭ infra ꝙ rō. i. diffinitio p̄ncipij eſt mediū in demſ̄atione. dignitas ḡ tanq̄ȝ p̄ncipiū cōe. ⁊ diffō tanq̄ȝ p̄nᵐ ꝓpriū ſunt illa p̄nᵃ ꝑ q̄ p̄mi termini tāq̄ȝ ꝑ q̄dā media deuenim⁹ in cognitionem ꝯn̄um. Videns ḡ p̄hs nos facere idoneos ad poſſe faciliter demſ̄are inſtruit nos in hoc 2° ⁊ circa diffinitionē tanq̄ȝ circa p̄nᵐ ꝓpriū. ⁊ circa dignitates tanq̄ȝ circa p̄ncipia cōia. Tot⁹ ḡ iſte ſcd̄s liber diuidiꝭ i partes duas. q2 in p̄ agiꝭ ð qd̄ qd ē. ſiue ð diffōne. ſiue ð p̄nᵒ ꝓprio. 2° agiꝭ de dignitatibus. i. p̄ncipijs cōibus. i. de p̄ncipijs. aut qualiter ſūt cognita. ¶ Jn tota p̄ma pte intē A

dit talē rōnē. de quocūq; ſunt oēs q̄ōnes ⁊ oēs dubita-
tiones ⁊ a quocūq; depēdent oia ſcibilia ⁊ ois ſcia. de il
lo vidēdū eſt q̄liter circa ip̄m ſe hʒ demr̄atio. ſʒ qđ quid
eſt eſt hđ. ğ ⁊c. duo ğ facit in p̄ma p̄te qꝛ p̄mo declarat ꝙ
oēs q̄ōnes ⁊ oēs dubitatiōes ſunt de quod quid eſt. ⁊ ꝙ
oia ſcibilia ⁊ ois ſcia depēdēt a qđ qd eſt. 2° ex hoc inueſti
gat ⁊ determinat qual'r demr̄atio ſe hēat ad qđ quid eſt.
ibi. Q̄uo aūt ⁊ qđ qd eſt demōſtrat̄. In p̄ma parte itēdit
talē rōnē. Q̄ōnes ſūt eq̄les nūero ſcibilibꝰ. ſʒ oēs q̄ōnes
B ſunt de qđ qd eſt. ğ tota ſcia depēdet a qđ qd ē. ¶ Tunc
ğ vlteriꝰ arguēdū eſt ꝙ cū demr̄atio ſit ſill'ʒ faciens ſcire.
tota ſcia depēdet a qđ qd eſt. tria ğ facit in p° p̄te. qꝛ p̄ ꝓ-
ponit hāc veritatē. vʒ. ꝙ q̄ōnes ſcibilibus ſunt nūero eq̄-
les. 2° enumerat q̄ōnes ⁊ exeq̄t̄ de eis ⁊ reducit oēs q̄ō-
nes ad qđ qd eſt. 3° epilogat circa determinata. ſcđa ibi
(Q̄uerimꝰ aūt) tertia ibi (Q̄đ qd ē ig̊ ⁊ oia) Dic̄ ğ ꝙ (Q̄ō
nes ſunt eq̄les nūero his q̄ vere ſcimꝰ) .i. q̄ōnes ſunt eq̄-
C les nūero ſcibilibꝰ. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtrū oia ſci
bilia ſint q̄ōnes. ¶ Dōm ꝙ qđ ē dubitabilis ꝓpō. oē āt
vere ſcibile eſt dubitabile. Nā ſcia differt ab itell'u. qꝛ in
tellectꝰ ē hitus p̄ncipiorꝝ q̄ ſunt ꝑ ſe nō. circa q̄ non cadit
dubitatio. ſʒ ſunt q̄ſi locꝰ ianue i domo quē nullꝰ ignorat
ſʒ ſcia ē hitus ꝯnū q̄s ſm ꝙ huiꝰ ipoſſ'e ē eē ꝑ ſe notas. qꝛ
ſi eēnt ꝑ ſe note ad eas nō eēt rō. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō eēnt q̄ōnes.
Diſtiguēdo igit̄ itelligibile a ſcibili dicemꝰ ꝙ nullū intel
ligibile eſt qđ. ſʒ qđlibet tale eſt ꝑ ſe notū. qđlibʒ āt ſcibi
le ē qđ. qꝛ qđlibʒ ſcibile ē dubitabile cū n̄ ſit ꝑ ſe notū. qđ
D libet āt dubitabile ē qđ. ğ qđlibet ſcibile ē qđ. ¶ Vlteriꝰ
forte dubitaret vtrū q̄libʒ qđ ſit qđdā ſcibile. vr̄ ꝙ nō. qꝛ
dubitamꝰ ⁊ q̄rimꝰ nō ſolū de ſcibilibꝰ ⁊ neceſſarijs ſed de
opinabilibꝰ ⁊ ꝯtigētibꝰ aliter ſe hr̄e. Rurſus nō ſolū du-
bitaremꝰ đ his q̄ cognoſcunt̄ ꝑ cām q̄ ſunt v̄e ſcibilia. ſʒ
de his q̄ cognoſcunt̄ ꝑ ſigna q̄ ſm ꝙ hꝰ ſunt opinabilia.
nō ğ ois qđ eſt qd v̄e ſcibile. Ampliꝰ nō ſolū dubitamus
de his q̄ ſunt ꝑ ſe q̄ ſunt v̄e ſcibilia. ſʒ de his q̄ ſunt ꝑ acci
E dēs. ¶ Ad h̄ dōm eſt ꝙ ſcibile pōt accipi tripl'r q̄ʒtuʒ ad
p̄ns ſpectat. vʒ. ꝓp̄e. large. ⁊ magis large. Ꝓp̄e āt ſunt
ſcibilia q̄cūq; ſic ſunt ꝯcluſa ꝙ ſunt neceſſaria ⁊ ꝑ ſe: hitꝰ
eni ꝯnū necīu ⁊ ꝑ ſe di ꝓp̄e ſcia. ¶ 2° mō pōt accipi ſcibi-
le large ꝓ oi hitu ꝯnū. vl' ꝓ cognitiōe cuiuſcūq; non ꝑ ſe
noti. vt dicat̄ intell's rerꝝ ꝑ ſe notarꝝ. dicat̄ āt ſcia cognitio
q̄rūcūq; rerꝝ nō ꝑ ſe notarꝝ. ſiue illa ꝑ ſe ſint: ſiue ꝑ accn̄s.
ſiue ſint necīa: ſiue poſſint aliter ſe hr̄e. ſiue cognitio illa
habeat̄ ꝑ ſigna ſiue ꝑ cām ¶ Tertio pōt accipi ſcia ma-
gis large ꝓ oi cognitione cuiuſlibet rei. ſiue ſit ꝑ ſe nota.
ſiue nō. ſʒ de h̄ tertio mō nihil ad p̄ns. Accipiēdo ğ ſciaʒ
2°°. vt ſolū excludit cognitionē ꝑ ſe notorꝝ tūc certū eſt ꝙ
ſolū oē ſic ſcibile ē dubitabile. ⁊ oē dubitabile ē ſic ſcibile
qꝛ q̄cq̄d n̄ ē ꝑ ſe notū ē dubitabile ⁊ ecō. ¶ 2m h̄ ğ expōīt
lr̄a ph̄i ita ꝙ ly v̄e ſcimꝰ nō excludat niſi cognitionē per
ſe notorꝝ. vt ſit ſenſus. q̄ōnes ſūt eq̄les nūero his q̄ v̄e ſci
mus. i. his q̄cūq; nō ſūt ꝑ ſe nota. Sʒ ſi accipiat̄ ſcia pro-
p̄e. tūc poſſumꝰ dupl'r oñdere q̄uo q̄ōnes ſūt eq̄les nūe-
ro his q̄ v̄e ſcimꝰ. ꝓ vt accipiant̄ qđ nō vl'r. ſed in rebꝰ q̄
ſunt ꝑ ſe. vt ſit ſenſus ꝙ q̄ōnes in rebꝰ q̄ ſunt ꝑ ſe de q̄bus
ſpectat ad demr̄atorē determinare ſunt eq̄les nūero his
que vere ſcimꝰ. Nā ea q̄ ſunt ꝑ ſe q̄dā ſunt itellecta. ⁊ iſta
ſunt ꝑ ſe nota. ⁊ nō ſunt dubitabilia. q̄dā aūt ſunt v̄e ſcita
⁊ oia iſta qꝛ nō ſunt ꝑ ſe nota ſunt dubitabilia in rebꝰ ğ q̄
ſunt ꝑ ſe. qꝛ ſolū de talibꝰ intēdit demōſtratoꝛ q̄ōnes ſunt
eq̄les nūero his q̄ vere ſcimꝰ. In talibꝰ. n. quot ſunt ſcibi
lia tot ſunt dubitabilia ⁊ ecō. ſm h̄ pʒ ſolutio ad argumē
F ta. ¶ Nā ꝯnes q̄ ſunt ꝑ accn̄s ⁊ q̄ ꝯtigūt al'r ſe hr̄e ⁊ q̄
ſolū ꝑ ſigna hn̄t ꝯcludi nō ſunt ꝑ ſe. in his ğ q̄ ſunt ꝑ ſe nō
hʒ dubiū dcm̄ ph̄i. ¶ Pōt aūt ⁊ h̄ al'r ſolui. qꝛ ſp̄ ipfectū
ad ꝑfectū hʒ reduci. Per accidēs ğ dʒ reduci ad ꝑ ſe. qđ
eſt per ſignū ad qđ eſt ꝑ cām. qđ pōt aliter ſe hr̄e ad qđ
non pōt aliter ſe habere. ꝯnes ğ ꝑ accn̄s ⁊ ꝑ ſigna ⁊ que
pn̄t aliter ſe habere dependēt a vere ſcibilibꝰ que ſunt ꝑ
ſe ⁊ ꝑ cām ⁊ q̄ nō pn̄t al'r ſe hr̄e. Ois ğ qđ eſt qđdā ſcibi
le vl' eſt reducibilis ad ſcibile. prioꝛ tn̄ ſolutio melioꝛ eſt.
¶ Vlteriꝰ forte dubitaret aliq̄s. qꝛ ph̄s icepit hūc librū G
ſcđm a ſciētia ⁊ a ſcibilibus. ¶ Dōm ꝙ lʒ inſtrumentuʒ
habet cognoſci ⁊ diffiniri per ſuum finē. cognito eni fine
inſtrumenti ſtatim ſcimus quale debeat eſſe illud inſtru
mentū ⁊ qual'r circa inſtr̄m illud debeamꝰ nos hr̄e. vt
cognito fine ſerre q̄ eſt ſecare dura ſtatim ſcimus qualis
debeat eſſe certa ſerra. qꝛ dʒ eē ferrea ⁊ dentata. ⁊ ſtatim
ſcimus qual'r debeamꝰ nos hr̄e circa ſerrā. qꝛ nō eodem
mō ſcindet ſerra ⁊ gladius qꝛ dentatū ⁊ nō dentatū non
eodē mō ſcindūt ſic cognito ſcire q̄s ē finis demr̄ationis
ex hoc poſſumꝰ ſcire q̄lis debeat eſſe demr̄atio ⁊ q̄l'r nos
debeamꝰ hr̄e ad demr̄ationē. cognito. n. ꝙ totū nr̄m ſcire
depēdet a cognitiōe medij. ſiue qđ idē eſt a cognitiōe eiꝰ
qđ qd eſt. ſtatiʒ appʒ ꝙ non poſſumꝰ plene determinare
de demr̄atione q̄ eſt organū ordinatū ad generādū ſciaʒ
niſi cōparemus eā ad qđ qd ē. Vidēs ğ ph̄s cōparare de
mōſtrationē ad qđ quid eſt incepit hūc 2m librū a ſcibili
vel a ſcia. oñdens ꝙ oia ſcibilia depēdēt a qđ qd eſt. ⁊ qꝛ
ſic eſt neſciremꝰ q̄uo demr̄atio faciat ſcire niſi cōparemꝰ
eā ad qđ qd eſt. ¶ Vlteriꝰ forte dubitaret aliq̄s. q̄re hūc H
librū nō incepit ſimpl'r a ſcire vel a ſcibilibꝰ. ſed incepit
ipſum a q̄ōnibus. ¶ Ad qđ dōm eſt ꝙ qđ eſt q̄dā motꝰ
admirationis q̄ eni querit admirat̄: ⁊ q̄ admirat̄ deſiderat
ſcire. idō dicūt q̄dā ꝙ icepit a q̄ōnibꝰ hūc librū. vt ꝑ admi-
rari trahat nos ad deſideriū ſcie. ¶ Poſſumus tn̄ aliter
reſpōdere ⁊ melius: ꝙ in hoc 2° agit̄ de inuētione medij.
Qui aūt venat̄ mediū ⁊ vult ip̄m inuenire nondum ſcit.
ſʒ dubitat ⁊ querit viam q̄uo deueniat ad ſciam. Demr̄a
tio ergo incipit a dubio. ⁊ terminat̄ ad ſciam. Demr̄atio
ğ eſt media iter dubitationē ⁊ ſciam. p̄us ergo dubitamꝰ
⁊ q̄rimus mediū. inuēto aūt medio ordinamꝰ ip̄m in de-
mr̄ationē ꝑ quā aggenerat̄ in nobis ſcia. Dubitatio ğ eſt
motus animi q̄ motus mediāte demr̄atione tanq̄ʒ medi-
ante organo aptus natus ē fieri ⁊ terminari ad ſciaʒ. Du
bitatio ergo p̄cedit ſciam. eſt ğ intētio ph̄i ꝙ in his q̄ ſūt
ꝑ ſe. quicūq; dubitat vult ſcire. nā in talibꝰ que ſunt ꝑ ſe
q̄ōnes ſunt eq̄les numero ſcibilibꝰ. dubitās ğ ſi vult ſci
re opʒ ꝙ ſciat ꝑ demr̄ationē. cū ğ oēs demr̄atiōes ⁊ ois
ſcia depēdeat a cognitione medij ⁊ a cognitiōe qđ qd ē.
nullus poterit motū ſue dubitationis finire ꝑ demr̄atio
nē ⁊ ꝑuenire ad ſciam. niſi ſciat q̄l'r demr̄atio ſe hēat ad
qđ qd eſt. bn̄ ğ ph̄s hūc 2m librū incepit a q̄ōnibus ⁊ a ſci
bilibꝰ: vt oſtēdat ꝙ tam q̄ōnes q̄ʒ ſcibilia dependēt a qđ
qd eſt. ⁊ vt ex hoc vlteriꝰ hēat ꝙ opʒ demr̄ationē cōpare
ad qđ qd ē cū oēs demr̄ationes q̄s demr̄atio terminat.
⁊ ois ſcia q̄ʒ demr̄atio aggenerat depēdeat a qđ qd ē. p̄ꝰ
aūt incepit a q̄ōnibꝰ q̄ʒ a ſcibilibꝰ. qꝛ i inueniēdo mediū đ
quo agit̄ in hoc 2° p̄ dubitamꝰ ⁊ poſtea ſcimꝰ. vtile eſt ğ
q̄rere ⁊ dubitare. ſʒ vtilius ē ſcire. tota tn̄ vtilitas tā du-
bitatiōis q̄ʒ ſcie a qđ qd eſt depēdet. ꝓp qđ demr̄atio ad I
qđ qd ē cōpanda ē. ¶ Vlteriꝰ qꝛ dicimꝰ ꝙ dubitare ē vti
le. Dubitaret forte aliq̄s vtrū de ſingulis ſit vtile dubita
re. ¶ Ad h̄ dōm ꝙ hec dubitatio nō pōt eſſe de eis de q̄
bus nō poſſumus dubitare. vt ſi q̄s q̄reret vtrū eſſet vti
le dubitare de ꝑ ſe notis. ipſo facto qđ ē nulla. qꝛ ipoſſ'e ē
per ſe ⁊ ꝓprie de talibꝰ dubitare. De his ğ q̄ ſufficiēter cō
prehēdimus ad ſenſum nō poſſumus dubitare niſi care
remus aliquo ſenſu. vel id de quo dubitaremus nunquā
fuiſſet in ſenſu. vt ſi q̄s dubitaret niuē eē albā. vl' careret
viſu. vel nūq̄ʒ vidiſſet niuē. ¶ Loquēdo ğ de his de q̄bꝰ K
poſſumus dubitare dicemus ꝙ dubitare idē ē ꝙ icertuʒ
eſſe: ſicut

eē. ſic ergo duplex ē certitudo: ita duplex pōt eē dubita/tio. eſt. n. certitudo duplex vt cōiter diſtinguit̄: qꝛ q̄dā eſt adheſionis: vt cum quis ita firmiter credit ⁊ ita firmiter adheret ꝙ nullo mō dubitat qn ſic ſit. Alia eſt certitudo ſpeculationis cū qs ita clare videt ⁊ ſpeculat̄ aliqd qꝺ certū eſt ſic eſſe. Cū ergo q̄ritur vtrū vtile ſit dubitare de ſingulis. ſi ſit qō de dubitatione adheſionis. ⁊ de hac du/bitatione nō loquit̄ phs. Attn̄ q̄dā ſunt qbus debemus ita firmiter adherere ꝙ non lȝ nobis de illis dubitare. vt ſunt ea que ſunt fidei. ſȝ ſi loq̄mur de dubitatione ſpecu/lationis. ſic dubitās nō hȝ oimodā ignorātiā de hoc de q̄ dubitat̄. qꝛ ſi oimodā ignorātiā haberet. nullatenus du/bitaret. ſic nec ruſticꝰ dubitat vtruȝ dyameter ſit ſimeter coſte de quo hȝ oimodā ignorātiā. vtiliꝰ g̊ eſſet de re ple/nam cognitionē hr̄e. nō tn̄ eſt inutile dubitare. i. aliq̄lem cognitionē hr̄e. anteq̄ȝ ergo ſciamus ⁊ an̄q̄ȝ ꝑueniamꝰ ad ſciam vtile ē de quolȝ dubitare. ⁊ de quolȝ aliqualē ꝑco/gnitionē habere. vt ſic dubitādo admiremur. ⁊ admiran/do poſſimus in ſciam deuenire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Querimus autē quattuor. quia eſt: propter quid eſt: ſi eſt: quid eſt.

Argir. ¶ Querimus aūt quatuor: eſſe: propter quid eſt: ſi eſt: atq̄ȝ quid eſt.

Si 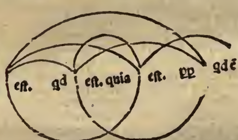

¶ Enumerat hꝫ qōnes. Circa qꝺ duo fac. qꝛ ꝑ enūerat qō/nes. 2° oēs qōes enūeratas reducit ad qꝺ gd ē. ibi (Que/rimꝰ āt.) Circa ꝑᵐ tria fac. qꝛ ꝑ enūerat hꝫ qōnes dicēdo eas eſſe q̄tuor. 2° exeq̄tur de q̄libȝ illaꝝ. 3° epilogat circa determinata. ſcꝺa ibi (Cum querit̄ enim vtrū) tertia ibi (Que qdē igitur querimꝰ.) Dicit ergo (Querimꝰ autē q̄tuor). i. q̄tuor ſunt dubitabilia. vȝ. qꝛ ē. pp qd eſt. ſi eſt. ⁊

A qd eſt.) ¶ Notādū autē ꝙ id de q̄ q̄rit̄. vel eſt ſimplex. vl̄ eſt quid cōpoſitū. ſi eſt ſimplex de eo erit duplex qō. Una vtrū ſit. ⁊ hāc appellat ſi ē. alia qd ſit. ⁊ hāc appellat̄ qd ē. Alia ē qō nō de ſimplici nec ꝺ re. vt ſignificat̄ aliqd ꝰȝ ſe. ſȝ de cōpoſito ꝓut dꝛ eſſe aliqd in aliquo. ⁊ de hoc nō pōt ibi eſſe niſi duplex qō. Una vtrū hoc ſit in illo: ⁊ hāc appellat qꝛ eſt. i. qꝛ eſt. vel qꝛ ē in illo. Alia qō eſt pp qd ē. i. ꝓpter qd ſit in illo. nā cū ſcimus eſſe aliqd in aliquo. q̄/rimus qd ſit in illo. ⁊ hāc appellat pp qd eſt. q̄tuor g̊ ſūt qōnes. due ſimplices. ſi eſt ⁊ qd eſt: ⁊ due cōpoſite. qꝛ ē ⁊

B ꝓpter qd eſt. ¶ Notādum aūt ꝙ qō ſimplex differt a qō/ne cōpoſita. qꝛ qꝺ ſimplex querit eſſe ſimplex. vt ſi quere/rē de hoie vel de quolȝ alio ſi eſt hoc eſſet q̄rere ſimplr̄ de eē eius vtrū hr̄et eē. Sed qō cōpoſita nō q̄rit eſſe ſim/plex ſed q̄rit eſſe aliqd ſiue eē ꝰm partē. q̄rit eni vtꝝ hoc ſit hoc. vtrū homo ſit albus. vel vtꝝ luna eclipſetur. hoc nō eſt q̄rere ſimplr̄ vtrum luna ſit. ſȝ vtruȝ luna ſit tale qꝺ quid patiatur eclipſim. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū quidē eni vtrū hoc aut hoc ſit querimus in numeꝝ ponētes: vt vtrū ſol deficiat aut nō: ipm qꝛ q̄rimus. Signū iueniētes eniȝ qꝛ defi/cit pauſamus. Et ſi in principio ſciremus qꝛ deficeret. nō querimus vtrum deficeret.

¶ Nā cum querimus vtruȝ hoc an hoc ſit plu/ra cōplectētes hoc pacto: vtrū ſol deficiat: an non deficiat: eſſe tum querimus. Cuius id idi/cium eſt. Hoc enim inuento: ſolē inquā ipſuȝ deficere ſtatiȝ ceſſamꝰ. Atq̄ȝ ſi a pricipio ſoleȝ deficere ſcimꝰ: nō q̄rimꝰ vtrū deficiat ſol. Argir.

¶ Exequit̄ de q̄libet qōne. circa qꝺ duo facit. qꝛ ꝑmo exe/quit̄ de qōnibus cōpoſitis ⁊ ponētibus in numeꝝ q̄ ſunt qōnes ꝰm hoc ⁊ ꝰm aliqd. ſiue ꝰm partē cuiꝰ ſunt. qꝛ ē. ⁊ ꝓpter qd eſt. 2° exequitur de qōnibus ſimplicibꝰ de ſi eſt ⁊ qd eſt. ibi. (Quedā aūt alio mō) Circa ꝑmuȝ duo fac. quia primo exequitur de qōne. qꝛ eſt. 2° de ꝓpter qd eſt. ibi. (Cuȝ āt) dicit ergo (Cū quidē eni) ſupple querimus vtruȝ hoc an ſit hoc) ⁊ vtruȝ h̄ ꝑdicatū īſit tali ſubiecto. (querimus ponētes in numeꝝ). i. facimꝰ qōnē cōpoſitā (vt) ſu. ſi q̄ramꝰ (vtrū ſol deficiat. aut nō q̄rimꝰ ipꝫ qꝛ). i. facimꝰ qōnē cōpoſitā. q̄rimꝰ. n. vtruȝ defectus īſit ſoli (ſi/gnū āt huiꝰ. Nō iueniētes. n. qꝺ ꝺficit pauſamꝰ). i. ceſſat talis qō. vel ceſſat talis motus dubitatiōis. Et ſubdit. qꝛ (ſi in ꝑncipio). i. an̄ qōnē factā (ſciremus qꝛ deficeret) ſu. ſol (nō q̄rimꝰ vtrū) ſu. deficiat. g̊ cū q̄rimꝰ vtrum ſol defi/ciat ſignuȝ eſt ꝙ ꝑ hāc qōnē volumꝰ ſcire hanc veritatē. qꝛ ſol deficit. qꝛ ſi ſciremꝰ. ſolē deficere ſolē nō q̄reremus ⁊ poſtq̄ȝ hoc ſcimus qꝛ deficit pauſamꝰ. i. definimus hoc q̄rere. g̊ talis qō dȝ vocari qꝛ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cū aūt ſciamus ipm qꝛ: ipm ꝓpter quid q̄re/remus: vt ſcientes qꝛ luna deficit: ⁊ qꝛ mouet̄ terra ꝓpter qd deficit ⁊ ꝓpter quid mouetur terra querimus. hec quidem igitur ſic.

¶ Cū aūt ſcimus eſſe: tū ꝓpter quid eſt dicere cōſueuimus. Deficere nāq̄ȝ ſolem terramq̄ȝ moueri ſciētes cur deficit: querimꝰ aut moue/tur. Atq̄ȝ hec hoc pacto. Argir.

¶ Determinat de qōne pp qd. d. (cū aūt ſcimus ipſum qꝛ ipm pp qd q̄rimꝰ. vt ſciētes qꝛ deficit luna. ⁊ qꝛ mouet̄ terra) ſu. ad centrū. vel ad mediū q̄rimus (pp quid defi/cit) ſu. luna (⁊ pp qd mouet̄ terra) ſu. ad medium. ⁊ ſub/dit ꝙ (hec qdē igit̄ ſic) ſu. q̄rant̄. vel ſic intelligantur que/ri. qꝛ. ſ. ſunt qōnes cōpoſite. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quedā aūt alio mō q̄rimꝰ: vt ſi ē aut nō ē cē/taurus: aut ſi eſt deꝰ. Hoc aūt ſi eſt aut nō ſim/pliciter dico. Sed nō ſi album eſt aut non eſt.

¶ Quedā alio q̄rimus mō. Querimꝰ. n. ſi ſit: an nō ſit: cētaurꝰ aut deus. Si ſit āt nec ne ſim/plr̄ dico: ſed nō ſi albus ſit: aut non albus. Argir.

¶ Exequitur de qōnibꝰ ſimplicibꝰ. Circa qꝺ duo fac. qꝛ ꝑmo exeq̄tur de ſi eſt. 2° de qd ē. ibi (Cognoſcētes autē) Dicit g̊ ꝙ (q̄dā aūt q̄rimꝰ alio mō). i. ſimplr̄ nō per qōnē cōpoſitā ⁊ ponētem in numeꝝ (vt) ſu. cū q̄rimꝰ (ſi eſt aut non eſt centaurus. aut deus) ⁊ ſubdit (hoc autē ſi eſt. aut nō ē. dico). i. appello (ſimplr̄ ſȝ nō) ſu. appello eē ſimplr̄ (ſi eſt albus. aut ſi nō eſt albus) Si. n. q̄ro vtrum centau/rus ſit quero de eſſe cētauri ſimplr̄. ſed cū querit̄ vtrum ſit albus vel nō. nō eſt qō de eſſe eius ſimplr̄. ſȝ de eē tali. ¶ Notādū aūt ꝙ forte ꝑ centauꝝ intelligit aliquod fig/mentum. ſicut hyrcoceruus ⁊ chymera q̄dam figmenta C

noiant.talia.n.hñt minimū de eſſe.tales ğ qōnes ſi res ē vel nō eſt:poſſunt fieri de nō entibus ſimplr̄ vt figmētis. ⁊ ēt pñt tales qōnes fieri de hñtib⁹ maximū eſſe.vt de in corruptibilib⁹.iō phs volēs exēplificare de qōne ſi ē exē plificauit de centauro ⁊ de deo.ꝙ aūt talis qō.vz.ſi ē poſ ſet fieri de his q̄ hñt medio mō eē.vt de hoie ⁊ de leone. ⁊ de alijs corruptibilib⁹.q̄ nec ſunt figmēta.nec hñt ma ximū eē.nulli dz eſſe dubium.❡Deinde cum dicit.

❡Cognoſcentes aūt q: eſt.qd eſt q̄rim⁹ vt qd eſt deus:aut quid homo.

Argir. ❡Hoc ꝑcepto.Deū iquā eē:vl̄ hoiēz qd ē po ſtea q̄rim⁹:vt qd eſt deus quid homo.

❡Exeqtur de qd eſt.d.(Cognoſcētes autē q: eſt).i.ſi eſt. (q̄rim⁹ qd eſt.vt)ſu.ſciētes ſi deus eſt.aut ſi hō eſt. queri mus(qd eſt deus.aut qd ē hō.)❡Dubitaret forte aliqs vtꝛ̄ de figmētis poſſit fieri hec qō.vz.qd ē.❡Dōz.ꝙ qd eſt.vno mō ē ꝑcognitio.alio mō ē qō. Nā qd ē qꝺ dr per nomē eſt ꝑcognitio.nā figmēta noīuz debēt p̄ſupponi in q̄lz ſcia. Ad talia.n.nō eſt rō.eo ꝙ ſunt ad placitū.Qōes ğ de qbus hic phs dicit.non ſunt qōnes de qd nois.q: ta lia nō ſunt ꝟe ſcita.nec ſunt ꝟe ꝯcluſa in aliq̄ ſcia ſed ſunt queſtiones de quid rei:ſed licet quid nominis ſit entiuz ⁊ nō entiū.q: ipa figmēta poſſunt habere qd nois.tñ qd rei nō eſt niſi entiū. Cognitio.n.qd aliqd eſt loquēdo de qd rei p̄ſupponit qōnē ſi eſt.Figmentoꝝ aūt talis qō eſſe nō pōt.ſignāter aūt phs exēplificādo de qōne ſi eſt exem plificauit de centauro p qꝺ nō poſſum⁹ intelligere aliqꝺ figmētū.q: talis pōt eſſe qō ēt figmētoꝝ.ſed exēplifican do de qōne qd eſt.non exēplificauit niſi de entibus.vt de deo.q: talis qō vt hic de qōne agit̄.non niſi entiū eē pōt. poſſum⁹ āt p deū itelligere celū.vel ad lr̄am ipm deuz.lz ꝓpe dō nō cōpetat diffiniri.q: ei nō cōpetit finiri nec hře finē nec terminū.ſz h̄ non obſtat qn de eo poſſit queri qd eſt.Nā ſicut p̄t queri ſi eſt de eo qꝺ nō hz eē.ita p̄t q̄ri qd eſt de eo qꝺ nō hz diffōnē.Nā nunq̄ȝ qō p̄ſupponit id qꝺ q̄rit̄.Qō ğ ſi ē q̄ q̄rit de eē nō p̄ſupponit eē rē. ſz p̄t fieri de figmēto ſic ēt qō qd eſt loquēdo de qd rei.lz p̄ſuppōat rē eē.q: nō pōt eē niſi entiū.nō tñ p̄ſuppōit id qꝺ querit. Pōt ğ fieri talis qō dꝫ nō hñtib⁹ diffōnē.Uel poſſum⁹ di cere ꝙ accipit̄ h̄ qd ē large.ſz quē modū de ipſo rñdem⁹ ad quid.vt ſi q̄reret̄ a nobis quid eſt deus.diceremꝰ ꝙ ē id quo maius cogitari non poteſt.❡Deinde cū dicit.

❡Que qdē igit̄ q̄rimus ⁊ que īuenientes ſci mus hec ⁊ tot enim ſunt.

Argir. ❡Hec igitur ⁊ tot ſunt que querere cōuenim⁹ ⁊ que iam ſcimus inuenta.

❡Epilogat circa ꝺterminata.d.(Que qdē igr̄ q̄rim⁹.⁊ q̄ inueniētes ſcim⁹ h̄ ⁊ tot ſunt.)vz.q̄tuor duo ſimplicia.⁊ duo cōpoſita.Dicit aūt ꝙ que q̄rimus hec inueniētes ſci mus.q: qōnes ſunt equales numero ſcibilib⁹. De ſcibi libus eniz ꝑmo dubitamus.⁊ tūc q̄rimus.poſtea illa ea dē inuenimus.⁊ tūc q̄rēdo dubitam⁹.iueniēdo ea ſcim⁹. Dicit ēt ꝙ hec ⁊ tot ſunt.q: ipſe nō ſolum docuit nos de qōnibus quot ſunt numero:ſz ēt q̄ ſunt ꝑm eſſentiam.q: ois qō vel eſt qō de ſi eſt.vel de qd eſt vel de q: eſt.vel de propter quid eſt.❡Deinde cum dicit.

❡Querimus aūt cū querim⁹ q: aut ſi eſt ſim pliciter vtrū ſit mediū ipſius aut nō.Cum aūt cognoſcentes aut q: eſt:aut ſi eſt : aut in parte aut ſimplr̄.tunc iteꝝ ꝓpter quid q̄rimus aut quid eſt.⁊ tunc querimus quid ſit medium.

Argir. ❡Cū aūt querimus eſſe: aut ſi eſt ſimpliciter: tū ſi ſit:nec ne ipſius mediū querimus. Atq̧ cognito vel eſſe:qui qdē modus aliqua ex ꝑte rei cōplectit̄ queſtionē:vel ſi eſt : qꝺ qdē ſim plex ē rei qō:rurſus ꝑꝑ qd eſt:aut qd ē q̄rim⁹ qd nā ſit:tūc ipm mediū q̄rim⁹ : atq̧ moduz.

❡Enumeratis qōnib⁹ reducit oēs hꝫ qōnes ⁊ ad qōnē vnā.vz.ad qōnē de medio.Circa qꝺ duo facit. nam cum ſint q̄tuor qōnes ꝑmo reducit has q̄tuor ad duas.vz.ad ſi eſt mediū.⁊ ad quid eſt mediū.2° reducit has duas ad vnā ibi(Cauſa qdē enim) Circa ꝑmū tria facit.q: primo facit qꝺ dictū ē.ſcꝺo q: mētionē fecerat de eſſe in ꝑte ⁊ dꝫ eſſe ſimplr̄.exponit ſe qd appellat vtrūq̧.3° ꝯcludit ꝯclu ſionē intētā.vz.oēm qōnē eſſe duplicē.q: p oēm qōnem q̄rit̄ ſi eſt mediū.vel qd eſt mediū.ſcꝺa ibi.(Dico aūt)ter tia ibi.(Cōtingit itaq̧)Dicit ergo(querimus aūt cum q̄ rimus.q: eſt)q̄ȝtum ad qōnē cōpoſitā.(aut ſi eſt ſimplex) quātū ad qōnē ſimplicē(vtꝝ ſit mediū ipſi⁹ aut nō).q.d. ꝙ he due qōnes.q: eſt in cōpoſitis.⁊ ſi eſt ſimplicib⁹ nō faciūt niſi vnā qōnē.vz.vtrū ſit mediū.vl̄ ſi eſt mediū.Et ſubdit ꝙ(cū aūt coḡſcētes)ſcim⁹(aut q: ē).ſ.mediū(aut ſi ē)ſup. mediū(aut i ꝑte.aut ſimplr̄. Iteꝝ q̄rim⁹ ꝑꝑ qd ē) q̄ȝtuz ad qōnes cōpoſitas(aut qd eſt)q̄ȝtuz ad ſimplices (⁊ tūc querim⁹ qd ſit mediū).q.d.ꝙ he due alie qōnes. vz.ꝑꝑ qd ē in cōpoſitis.⁊ qd eſt i ſimplicibus nō faciunt niſi vnam qōnem.vz.quid ſit mediū.tūc ergo eſt ſupplē da ratio.q: ſi eſt ⁊ quia eſt.non faciunt niſi vnam qōnem vz.ſi eſt mediū.⁊ quid.⁊ propter quid eſt.non faciūt niſi vnā aliā.vz. qd ē mediū. oēs he q̄tuor qōnes non ſunt niſi due.vz. ſi eſt mediū. ⁊ quid eſt medium.❡Notan dum autem ꝙ hoc quod dicit.cognoſcentes aūt aut q: eſt.aut ſi eſt.aut in ꝑte.aut ſimplr̄.pōt dupl̄r legi.ꝑmo vt referant̄ ſingula ſingulis. vt in parte referat̄ ad q: eſt. ⁊ ſimplr̄ referat̄ ad ſi eſt.vt ſit ſenſus.cognoſcentes autem q: eſt.quod idē eſt.quod aut in parte.aut cognoſcētes ſi eſt quod idē eſt qꝺ aut ſimplr̄.tūc in parte querimus ꝑꝑ qd ⁊ ſimplr̄ quid.quid ſit aūt in parte.⁊ quid ſimplr̄.ſta tim dicet̄. Uel pōt aliter legi. vt ꝙ ꝓ eodē accipiat̄.q: ē. ⁊ ſi eſt.Naz cum ſupius dixit cognoſcentes.q: eſt.queri mus qd eſt p q: eſt.itellexit ſi eſt.tunc ğ erit ſic ſenſus. q: cū cognoſcim⁹ de aliq̄ q: ē.vel ſi ē.⁊ hoc vel in ꝑte q̄ȝtum ad qōnes cōpoſitas.vl̄ ſimplr̄ q̄ȝtū ad ſimplices.tūc hec ſciēdo ſciem⁹ ſi ē mediū.⁊ q̄rim⁹ vlteri⁹ qd i ſimplicib⁹ ⁊ ꝑꝑ quid i cōpoſitis.vt ſciam⁹ qd ſit illud mediū.❡Dubi taret forte aliqs qūo ſi ē.⁊ q: ē.q̄rūt ſi mediū ē.⁊ qd ⁊ ꝓ pter qd q̄rūt qd ē mediū.❡Dōm.ꝙ ſi ē.⁊ q: eſt.nō dicūt vt patuit.niſi q: ſi ē.q̄rit eē ſimplr̄ vt ſi ē luna. aut hō.ſed q: ē q̄rit eē i ꝑte q: q̄rit aliqd dꝫ aliquo.vt q̄rit paſſionē dꝫ ſubo.vl̄ aliqd aliꝺ ꝑdicatū.Nō.n.qō.q: ē.querit vtꝝ hō ſit ſimplr̄.ſz vtꝝ ſit riſibilis vel vtꝝ ſit aliqd aliꝺ. ⁊ ſicut dr̄nt ſi ē.⁊ q: ē.q: qꝺ vna q̄rit i ſimplicib⁹.alia q̄rit i cōpo ſitis.ſic dr̄nt qd ē ⁊ ꝑꝑ qd ē.q: qd q̄rit qd ē i ſimplicib⁹ ⁊ ꝑꝑ qd q̄rit i ꝯpoſitis.❡Hoc viſo dicam⁹ ꝙ nll̄a qō dꝫ q̄ h̄ agit̄ q̄rit de ꝑncipijs vel de cāis ꝑꝫ ſe ſz q̄rit de cātis vl̄ de ꝑncipiatis.Nā ꝑnⁱ nō ſūt ꝟe ſcita.imo ſunt intellecta. Qōes ğ q̄ ſūt eq̄les nūero his q̄ ꝟe ſcim⁹.nō ſunt de ꝑnci pijs ꝑꝫ ſe.vel ſi ſunt de ꝑncipijs ğ eſt i ordie ad ꝑncipiata ꝑꝫ ſe.Ergo ſolū q̄rim⁹ de cātis.⁊ ꝑncipiatis.Eē āt cātoꝝ ſiue illa cāta ꝓferant̄ mō ſimplici.ſiue mō ꝯpoſito eſt ex ſuis cāis.Dubitare ğ dꝫ aliq̄ cāto an ſit.ē dubitar̄ an hēat cāz ſui eē.ex q̄.n.ſupponit̄ tā de ſimplici q̄ȝ dꝫ cōpoſito ꝙ ē qd cātū.q: alr̄ nō eēt qd dubitabile. cū eē cāti ſi ſit niſi ex cā.dubitare an cātū ſit ē dubitare an ſit cā. ⁊ p ꝯn̄s an ſit mediū.q: cā ē mediū ad iferēdū ſuū cauſatū. ğ ſiue q̄ ras q: eſt vt i ꝯpoſitis.ſiue ſi eſt.vt i ſimplicib⁹ ſp q̄ris ſi ē

A B E F G

cā vel ſi ē mediū. ¶ Rurſus qñ ſcim⁹ cātū hr̄e cām. tunc
q̄rimus qd ſit illa cā. q2 q̄rēdo i ſimplicib⁹ quid ſit illud
cātū. in ꝯpoſitis ħ querēdo q̄rim⁹ pp qd ſit tale cātū. Nā
ſcire cām q̄re aliqd ſimpl'r ſit ħ ē ſcire ſuā qditatē p quā
ſimpl'r ē. ſic ēt in cōpoſitis q̄rere pp qd ħ inſit illi. ħ eſt q̄re
re qd ſit cā talis inherētie. Ergo ſic̄ ſi ē in ſimplicibus ⁊
q2 ē in cōpoſitis q̄rūt ſi cā eſt. vel ſi eſt mediū. ita qd eſt in
ſimplicib⁹. ⁊ ꝓpter qd i ꝯpoſitis q̄rūt qd ſit illa cā ⁊ qd
ſit illud mediū. Ois ḡ qō ē de medio. vel de cauſa in ordi
ne ad cāta. nā ꝺ cāis ⁊ ꝑncipijs ſm ſe nō pt eē qō. q2 talia
ſm ſe ſūt p ſe nō. ⁊ talia ſʒ ſe nō ſunt ſcibilia ſʒ itelligibi/
lia. ſʒ lʒ ꝑn^a ſʒ ꝙ hꝰ ſint p ſe nō. tñ nō eſt p ſe notū qūo oia
ꝯtinent in ꝑncipijs. iō ois qō ē de ipſis cāis ⁊ de ipſis ꝑn
A cipijs. ⁊ i ordie ad cāta ⁊ ad ꝑncipiata. ¶ Dubitaret for
te aliqs qūo ois qō eſt de cā in ordie ad cāta. vel de ꝑnci/
pijs in ordine ad ꝑncipiata. ſiue de medio in ordie ad cō/
clones. ¶ Dōm. ꝙ cū cātū ꝓbaꝛ p ſuā cām. vel cū cōcl'o
aliq̄ demrāꝛ p aliq̄ ꝑn^a vel p aliqꝺ mediū. q̄rem⁹ de illis
ꝑncipijs ⁊ de illo medio. vtꝝ poſſint demrāri vel nō: q2 ſi
poſſint demrāri nō erūt ꝑn^a ſimpl'r. q2 hn̄t alia ꝑora ꝑn^a.
Principia aūt ſimpl'r ſunt idemrābilia. ⁊ talia oʒ ꝙ ſint
p ſe nō. vel q̄ſi p ſe nō. de talib⁹ ḡ ſm ſe nō ē qō. q2 nō ſunt
dubitabilia. ſʒ lʒ nō ſit qō ꝺ ipſis medijs vl' de ipſis ꝑnci/
pijs ſm ſe. qō tñ eſt de ipſis ſm ordinē ad cāta ⁊ ad ꝑnci
piata. Uel vt magis ꝓꝑe loq̄mur ois qō ꝺ ipſis ꝑncipijs
⁊ de ipſis cāis ꝓut ad ea ordināꝛ ꝑncipiata ⁊ cāta. vl' ois
B qō eſt de ipſis medijs ꝓut ad ea ordinanꝛ ꝯ̊nes. ¶ Dice
mus ḡ ꝙ in nobis duplex ē mot⁹. Unus dubitationis ⁊
iſte incipit ab effectu ⁊ tēdit i cāʒ. Iſte ḡ motus nihil aliꝺ
q̄rit niſi īuenire cāʒ. ⁊ iō ois qō dr̄ eē de ipſa cā vl' de ipſo
medio. Alius ē motus certitudinis. ⁊ iſte icipit a cā ⁊ tē/
dit in effectū. hn̄tes eni effectū dubitam⁹ ⁊ q̄rim⁹ cāʒ. Cū
aūt iam hēmus cām p eā iā certificatā. ⁊ p ipſam ſm cer
titudinem tendimus in effectum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Dico aūt q2 ē aut ſi ē i pte ⁊ ſimpl'r: in parte
qdeʒ vtrū deficit luna aut augeꝛ. Si. n. eſt ali/
qd aut nō ē aliqd in hmōi inq̄rim⁹ ſimpl'r aūt
eſt ſi eſt aut non eſt luna aut nox.

Argir. ¶ Tū aliqua ex pte rei qōnē cōplecti dico: cuʒ
hoc dr̄ pacto: deficit ne luna: aut accreſcit: tuʒ
enī: vt patet ſi quippiā cōpetat: inſitq3 cuipiaʒ
querīꝛ: ſimplicē hāc qōnē appello. Eſt ne lu/
na vel nox: vel dies.

¶ Exponit ſe qd appellauit ſimpl'r. ⁊ qd i pte. d. (Dico āt
q2 ē aut ſi ē in pte. aut ſimpl'r. i pte qdē vt vtrū deficit lu/
na aut augeꝛ. Si. n. eſt aliqd aut non ē aliqd h⁹ q̄rimus.)
q. d. ꝙ ſic q̄rendo nō q̄rim⁹ ſi luna ſit ſimpl'r ſed ſi ſit ali/
qd tale. vel nō ſit aliqd tale. vtputa ſi aliqd eſt augmenta
bile. vl' aliqd defectibile vel nō ē aliqd hoꝝ. Et ſubdit ꝙ
(ſimpl'r aūt ē) ſu. qō (ſi ē aut nō ē luna aut nox). i. aut ſi eſt
vel non eſt. Cū. n. q̄rim⁹ de luna. vel de nocte. ſi eſt vel nō
eſt. q̄rim⁹ de eē eoꝝ ſimpl'r. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cōtingit qdē itaq3 in oibus qōnibus quere
re aut ſi eſt aut quid eſt medium.

Argir. ¶ Fit igiꝛ vt omnibus in queſtionibus quera
tur: aut ſi ſit mediū: aut qdnā mediū ipm ſit.

¶ Concludit ꝯ̊nē intētā. vʒ. ꝙ oēs he quatuor qōnes non
ſūt niſi due. vʒ. ſi ē mediū. ⁊ qd ē mediū. iō dicit ꝙ (contin
git itaq3 in oib⁹ hꝰ qōnibus). i. in oib⁹ his q̄tuor qōnib⁹
(querere) ſu. duo (aut ſi ē.) mediū (aut qd eſt medium.)

¶ Cauſa quidem enim medium ē. In oibus
autē talibus hoc queriꝛ vtrū deficit. vtrum ſit
aliquod medium aut non. Poſt hoc ſcientes
quia eſt quid igitur hoc ſit querimus.

¶ Cauſa enim eſt ipſum mediū atq3 vniuerſis Argir.
hec queritur: deficit ne luna: ē ne huius aliqua
cauſa: Poſtea cognito hoc cām inquam ali/
quam eſſe: quid nā ſit illa cā querimus.

¶ Poſtq̄3 phs oēs has q̄tuor qōnes reduxit ad duas. vʒ.
ad ſi ē mediū ⁊ ad qd ē mediū. In pte iſta reducit oēs qō
nes ad qōnē vnā. ¶ Propter qꝺ ſciēdū. ꝙ oēs q̄tuor qō C
nes nō pñt reduci ad vnā. ħ ē pp dr̄iaʒ q̄ ē iter eas. Nā ſi
nō eēnt qōes differētes oēs qōes eēnt vna qō. Si ḡ du/
biū eſt de vnitate. hoc ē pp dr̄iam q̄ eſt iter eas. Poſſum⁹
aūt dicere qūo iter hꝰ qōnes eſt triplex dr̄ia. Una dr̄ia ē
ꝓut q2 ē cōparaꝛ ad qd eſt. Alia eſt ꝓut q2 ē cōparaꝛ ad
qōnem ſi eſt. Tertia dr̄ia ꝓut qd ē cōparaꝛ ad pp qd eſt.
Poſſet aūt ⁊ aſſignari q̄rta dr̄ia ⁊ q̄nta ⁊ ſexta. ſʒ de ħ in
qōnib⁹ diceꝛ. Ad pñs āt phs volēs ꝓbare oēs has qōes
eē vnā qōnē. q2 q̄libʒ qō ad quācūq3 qōnē cōpata vnam
⁊ eādē qōnē dicit. tria facit. q2 ꝑ oñdit ꝙ ē vna qō q2 ē ⁊
qd ē. 2° ꝙ ē vna ſi ē ⁊ q2 ē. 3° ꝙ eſt vna qd ē ⁊ pp qd ē. Uel
qꝺ idē eſt intētio ei⁹ eſt oñdere ꝙ oēs he qōnes ſunt vna
qō ⁊ ꝙ hꝰ vnitas nō tolliꝛ ex eo qꝺ q2 ē differt a quid eſt
nec ex eo ꝙ q2 eſt differt a ſi ē. nec ex eo ꝙ quid ē differt a
pp qd ē. 2ª ibi (Cā. n. ipſi⁹) tertia ibi. (In oib⁹. n. his.) Di/
cit ḡ ꝙ (cā qdē. n. mediū ē). q. d. ꝙ i demrātionib⁹ idē eſt
mediū ⁊ cā. Et ſubdit ꝙ (in oib⁹). ſ. qōnib⁹ (hoc q̄riꝛ). ſ.
mediū ⁊ cā. ḡ oēs qōnes ſunt vna qō. Et ꝙ oēs hꝰ qōes
ſint vna qō hoc oñdit. ⁊ ꝑ ex eo ꝙ ſit eadē qō q2 ⁊ quid.
Uñ ſubdit. vt (vtrum deficit). i. qō illa que q̄rit. vtꝝ luna
deficiat ē (vtrū ſit mediū aliqꝺ. aut nō poſtea hoc ſciētes
q2 eſt). ſ. mediū. (qd igiꝛ ſit hoc). i. qd igiꝛ ſit mediū (q̄ri/
mus) ḡ tā qō q2 ē. q̄3 qō quid ē pñt dici vna qō q2 vtraq3
eſt qō medij. lʒ aliter ⁊ aliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cauſa eni ipſius ē eē. Non hoc aut hoc. ſed
ſubſtantiā ſimpl'r aut nō ſimpl'r ſed aliqd eoꝝ
que ſunt per ſe aut ſcđm accidēs medium.

¶ Cauſa enim tam eēndi ſimpliciter. q̄3 eēndi Argir.
quippiā eoꝝ: que vel per ſe vel per accidēs cō/
petunt ipſum medium eſt.

¶ Oñdit ꝙ oēs he qōnes ſunt vna qō. q2 idē q̄rit. q2 eſt. ⁊
ſi eſt. Circa qꝺ duo facit. q2 ꝑmo facit qꝺ dictum eſt. 2° q2
mētionē fecerat de eē ſimpl'r ⁊ de eē ſm quid exēplificat
de vtraq3 ibi (Dico aūt ſimpl'r.) Dicit ḡ ꝙ (mediuʒ eſt. n.
cā ipſius eē nō ħ aut hoc. ſʒ ſubm ſimpl'r. aut non ſimpl'r
ſed aliqd eoꝝ q̄ ſunt per ſe. aut ſm accñs). q. d. ꝙ ſiue q̄/
ratur eē ſimpl'r: cuiuſmodi q̄ritur de ſubo. qꝺ nō eſt eſſe
hoc. aut hoc. ſʒ eſt eē ſimpl'r. ſiue q̄ratur eē nō ſimpl'r. ſʒ
eē aliqd. i. ſm qd cuiuſmodi eſt eē eoꝝ q̄ ſunt p ſe. vel per
accñs. ſp in oibus talib⁹ cā q̄ q̄riꝛ eſt ipm mediuʒ. ḡ oēs
tales qōnes ſunt vna qō. ſ. qō medij. ¶ Notandū aūt ꝙ D
de ſubo pōt q̄ri aliqd ſimpl'r. ⁊ non ſimpl'r. vt de luna pt
queri aliqd ſimpl'r. vt cū non q̄riꝛ vtrū hoc ſit. aut nō ſit
hoc. vt vtrū ſit eclipſata aut nō. ſʒ vtrū ſit ſimpl'r: ⁊ tūc ē
qō ſi eſt. aut ēt de ſubo. vt de luna pt q̄ri nō ſimpl'r: vt cuʒ
q̄riꝛ de ea aliqd eoꝝ q̄ ſunt ei p ſe vel p accñs: ⁊ tūc ē qō
q2 eſt. Siue ḡ q̄raꝛ de luna q̄3tū ad eē ſimpl'r. ſiue q̄3tū ad
eē aliqd. ſp q̄riꝛ cā ⁊ mediū hui⁹ eē ḡ qō q2 eſt. ⁊ ſi eſt. eſt
vna qō. vʒ. qō cāe vl' medij. ¶ Dubitaret forte aliqs qūo E
demrātio poſſit vti his q̄ ſūt p accñs. ¶ Dōʒ. ꝙ ſic ineſſe
p ſe hʒ ſuā cām. ita ineſſe nō p ſe hʒ ſuā cāʒ. Nā ſi affirma

tio eſt cā affirmatiōis.ꝛ negatio ē cā negatiōis. vt ſi hīe ꝑ
ſe angulū ē cā ꝑ ſe hīe tres.ꝛ nō hīe ꝑ ſe angulū ē cā nō ꝑ
ſe hīe tres. Dicem⁹.n.ꝙ lꝫ idē ſit triāgul⁹ ꝛ ꝓncipiū figu
raꝝ.nā triāgulus ē ꝓncipiū oīuꝫ figuraꝝ recti lineaꝝ.qꝛ
in ipſum reſoluunt̄ oēs figure tales. Hoc tñ nō obſtāte ꝙ
idē ſit ꝓncipiū figuraꝝ ꝛ triāgulus.attñ triāgulus habet
tres in eo ꝙ triāgulus.nō in eo ꝙ principiū ita ꝙ accidit
primo figuraꝝ hīe tres. Nā triāgulus hꝫ angulū extrin-
ſecū ſm ꝙ ipm ꝛ ꝑ ſe.non ſm ꝙ principiū figuraꝝ. Ex h
ḡ poſſet fieri demr̄atio.ꝛ ꝙ triāgulus hꝫ tres per ſe.ꝛ ꝙ
ꝓnm̄ figuraꝝ ꝑ accñs. Eſſet.n.prima demr̄atio talis.qcqd
ꝑ ſe hꝫ angulū extriſecū ꝑ ſe hꝫ tres.triāgulus ē hꝰ.ḡ ꝛc.
Scḋa aūt demōſtratio eēt talis.cuicūqꝫ accidit hīe angu
lū extrinſecū.accidit hīe tres. ꝓncipium figuraꝝ eſt hꝰ.
f ḡ ꝛc. ¶ Ex quo pꝫ ꝙ ſicut ſcia eſt de corruptibilib⁹.ꝛ de
mobilib⁹.ꝓut de eis fiunt icorruptibiles ꝛ imobiles rō
nes.ita ſcia demr̄atiua ꝑt vti his q̄ ſūt ꝑ accñs ꝓut in ta
libus inuenit̄ aliqd ꝑ ſe. Nā ſicut ē ꝑ ſe ꝙ id qḋ ꝑ ſe hꝫ an
gulū extriſecū.ꝙ ꝑ ſe hꝫ tres.ita eſt ꝑ ſe ꝙ cui accidit hīe
talē angulū.ꝙ ei accidit hīe tres. Cauſa ergo hīe ꝑ acci-
dēs tres eſt cā hīe per accñs angulum. Siue ḡ queratur
de re q̄ꝫtū ad eſſe ſimplr̄ ſiue nō q̄ꝫtum ad eſſe ſimplr̄ ſed
ꝓut hꝫ eſſe ſub aliq̄ paſſione:ſiue illa paſſio inſit ꝑ ſe ſiue
per accñs.ſemꝑ in oībus talib⁹ q̄ritur mediū ꝛ cā ꝛ oēs
tales qōnes ſunt vna qō. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Dico aūt ſimplr̄ ſubm̄ vt lunā aut terrā aut
triangulū. Quid aūt eſt defectum ꝛ eq̄litatem
vel ineq̄litatem ꝛ ſi in medio ſit aut non ſit.

Argir. ¶ Atqꝫ ſimpliciter eſſe dico ſubiectuꝫ ipm: vt
lunā: aut ſolē: aut terrā: aut triāgulū quippiaꝫ
eſſe: vt defectionē ſi in medio vniuerſi ꝯſiſtat:
an nō in eo conſiſtat equalitatē inequalitatem
ꝛ huiuſcemodi.

¶ Qꝛ fecerat mētionē de eē ſimplr̄ ꝛ de eſſe aliqd.ſiue de
eē qd.ſiue ſm qd: nūc exponit quid ſit vtrūqꝫ.d.(Dico āt
ſimplr̄ ſubm̄ vt lunā aut terrā.aut triāgulū).i.tūc querit̄
de ſubō q̄ꝫtū ad eē ſimplr̄ cū q̄rit̄ de luna ſm ſe vel de ter
ra vel de triāgulo. Et ſubdit(qd aūt eſt).i.tūc q̄rimus de
aliquo qd.i.ſm qd ꝛ ſm ptē cū q̄rim⁹(defectū)q̄ꝫtum ad
lunā.nō vtrū ſit ſimplr̄.ſꝫ vtrum deficiat.vel non deficiat
(ꝛ eq̄litatē vel ineq̄litatē)q̄ꝫtū ad triangulū.vt cū nō que
rimus de triangulo vtrū ſit ſimplr̄ ſed vtrū habeat duo
bus rectis equales vel non equales(ꝛ ſi in medio ſit aut
non)q̄ꝫtum ad terram vtrū ꝯueniat ei iſta paſſio.ſ.vel eē
in medio vel non. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In omnibus eñi his manifeſtū eſt ꝙ ideꝫ ſit
querere quod quid eſt ꝛ propter quid eſt.

Argir. ¶ In his enim omnibus patet idem eſſe quid
eſt: atqꝫ propter quid eſt.

¶ Oñdit ꝙ oēs he qōnes ſunt vnā qō.qꝛ ideꝫ q̄rit qd ꝛ
ꝓpter qd. Circa qḋ tria facit.qꝛ ꝓmo hāc v̄itatē ꝯcludit
ex habitis.2° ad hac v̄itatē ꝓbādā adducit rōnes nouas
3° ꝯcludit ꝯnē intentā.ſ.ꝙ oēs he qōnes ſunt vna qō.vꝫ.
medij.ſcḋa ibi(Amplius qdē eſt defectus)3° ibi(Quod
quid eſt igit̄)Dicit ergo(In oībus.n his).i.in oībus his
qōnibus. In oībus.n.his in quibus q̄rimus vel de ſubie
cto q̄ꝫtū ad eſſe ſimplr̄.vel q̄ꝫtum ad eſſe qd(manifeſtum
G eſt ꝙ idē ſit ꝙ quid eſt ꝛ ꝓpter quid eſt.) ¶ Notandum
aūt ꝙ ex habitis pōt patere ꝙ idē ſit querere quid ꝛ pp
quid.qꝛ vtraqꝫ eſt qō medij.vtraqꝫ.n.q̄rit qd ſit mediuꝫ.
Dicemus.n.ꝙ ſicut ſe hꝫ ſi eſt ad qꝛ eſt.quia vtraqꝫ eſt qō
medij.ꝛ vtraqꝫ querit ſi eſt medium.ſic ſe hꝫ qd eſt ad pp
quid ē.qꝛ vtraqꝫ ē qō medij.vtraqꝫ.n.q̄rit qd ſit meḿ. Si
ḡ ex hitis māifeſtū ſit ꝙ idē q̄rit qꝛ ē.ꝛ ſi eſt.ex hitis ma-
nifeſtū eē dꝫ ꝙ idē q̄rit qd ꝛ pp qd. ¶ Nōn̄ āt ꝙ phs h h
vꝫ ꝯdicere his q̄ iferi⁹ dicet.dicet̄.n.infra ꝙ qd.ꝛ pp qd
nō idē dicūt. Sꝫ qd ē demr̄ationis ꝯ vt ibi dicetur.pp qd
aūt demr̄ationis ꝓnm̄.ſꝫ qūo hec ꝯtrouerſia ſoluit̄.in le-
ctiōe illa. Iteꝝ āt ſpeculādū eſt.dicet̄.vbi de h ſpālis mo
uebit̄ qō. Cui ḡ cure eſt nūc hāc ꝯtrouerſiā ſcire ſoluere
qōnē de h ibi motā legendo ꝑcurrat. ¶ Dubitaret forte I
aliqs.qꝛ vꝫ phs in ſufficiēter probare ꝙ qōnes oēs ſunt
vna qō.vꝫ.qō medij.nā cū quatuor ſint qōnes poſſūt ſex
modis cōbinari.ipſe aūt nō exeq̄t̄ niſi de trib⁹ cōbinatio
nib⁹. Oñdit.n.ſupra ꝙ idē q̄rit qd eſt ꝛ qꝛ ē.qꝛ vtraqꝫ q̄-
rit medium.2° executꝰ eſt de aliq̄ cōbinatiōe ꝙ idē q̄rit ſi
eſt ſubm̄ ſimplr̄ ꝛ qꝛ eſt aliqd eoꝝ q̄ ſunt nō ſimplr̄.vt qḋ
idē q̄rit qꝛ eſt.ꝛ ſi eſt qꝛ vtraqꝫ q̄rit vtrū ſit mediū.3° exe-
cut⁹ ē de cōbinatione tertia.ita ꝙ idē q̄rit qd eſt.ꝛ pp qd
eſt. Adhuc ḡ deberet exeq de trib⁹ alijs cōbinationibus.
vꝫ.qḋ idē q̄rit.qꝛ ē.ꝛ pp qd ē.ꝛ ſi ē.ꝛ qd ē.ꝛ ſi ē ꝛ pp qd ē.
¶ Dōm ꝙ he tres cōbinationes de q̄bus auctor non fa k
cit mētionē cōprehēdunt̄ ꝛ manifeſtant̄ ꝑ alias cōbina-
tiones de quib⁹ facit mentionē. Nā ꝓbatū fuit in prima
cōbinatione ꝙ idē q̄rebat qꝛ eſt.ꝛ qd ē.ꝛ in tertia ꝙ idē
q̄rit qd.ꝛ pp qd. Relinquit̄ ḡ cōbinatio a phō illa tacita
ꝙ idē.ſ.q̄ret qꝛ ꝛ pp qd. Nā ſi idē q̄rit qꝛ ꝛ qd.idem q̄rit
qd.ꝛ pp qd.ḡ de p̄ ad vltimū idē q̄rit qꝛ.ꝛ pp qd. ¶ Rur
ſus qm̄ qꝛ eſt ad pp qd eſt.ſe hꝫ ſicut ſi eſt.ad qd eſt.ſi idē
q̄rit qꝛ eſt ꝛ pp qd ē.idē q̄rit ſi eſt ꝛ quid eſt. ¶ Ulterius l
ſi idē q̄rit ſi eſt ꝛ qd.cū idē querat quid ꝛ pp quid.ꝯñs ē
ꝙ idē q̄rat ſi ē ꝛ pp qd eſt. Oēs ḡ qōnes idē querūt cōbi-
nādo eas oīb⁹ modis.quas cōbinationes lꝫ nō oēs po-
nat phs ſm ſe:ꝑ eas tñ quas ponit alie leuiter vt pꝫ pñt
haberi. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs.vtrū ſi eſt ꝛ qd
eſt.querātur de paſſione. Dōm ꝙ ſi ē.ꝛ qd eſt ꝓprie que
runt̄ de ſubiecto.ꝛ ſi querant̄ de paſſione hoc nō eſt ꝓpe
de paſſiōe ꝓut paſſio eſt.ſed ꝓut aliquid quod eſt paſſio
ꝛ accidens vnius eſt ſubiectū alterius.vt triāgulus q̄ pt
eſſe accidens ligni vel cupri eſt ſubm̄ de hīe tres.de triā-
gulo ergo vt eſt quoddā ens ſm ſe pōt queri ſi eſt ſimplr̄
vt eſt quoddā ens exñs ſub aliqua paſſione pōt queri qꝛ
eſt ſub paſſione illa. Sic ēt quid eſt ꝓprie querit̄ de ipſo
ſubiecto.ita ꝙ ſi eſt.ꝛ quid eſt ꝓprie ſunt qōnes ſubiecti.
qꝛ eſt ꝛ ꝓpter qd eſt proprie ſunt qōnes paſſionis. Atta
men oēs he qōnes quatuor extendi pñt tam ad paſſionē
q̄ꝫ ad ſubiectū. Nam de paſſione de qua ſcimus qꝛ eſt vt
hꝫ eſſe in aliquo ſubiecto poſſumus ſcire ſi eſt vt eſt que
dam res ſm ſe.ſiue vt eſt res alicuius p̄dicamenti. Et de
eadem paſſione de qua ſcim⁹ pp quid eſt ꝓut ſcim⁹ cām
inherentie eius in ſubiecto.poſſum⁹ ſcire quid ē vt eſt qḋ
dam ens ſm ſe.imo illa eadē diffinitio que dicit pp quid
paſſionis.ꝓut paſſio eſt in ſubiecto.dicit quid paſſionis
ꝓut eſt paſſio tanq̄ꝫ quoddā ens diffinitū.vt ſi diffinire-
tur quid eſt eclipſis diceret̄ ꝙ eſt ꝓuatio luminis in luna
obiectu terre.ꝛ ſi q̄rat̄ pp qd luna eclipſatur.hoc idē rñ-
detur. Et ſicut omnes he q̄tuor qōnes extendunt̄ ad paſ
ſionē ꝛ ad accñs.ita omnes poſſunt extendi ad ſubāꝫ.vt
aial.vt eſt quoddā ens in ſe pōt queri ſi eſt.ꝛ qd eſt.ꝛ vt
p̄dicatur de alio pōt ſciri qꝛ eſt.vt qꝛ iſta eſt vera.homo
eſt aial.vel qꝛ aial eſt in hoīe.ꝛ ſciēdo qꝛ eſt aial i homīe.
poterim⁹ inueſtigare pp quid eſt.ita ꝙ illud idē quod eſt
quid aialis ſm ſe erit ꝓpter quid ei⁹ vt hꝫ eſſe in aliq̄.vt
ſi q̄reret̄ quid eſt aial ſm ſe diceret̄ ꝙ eſt ſubſtantia aiata
ſenſibilis.ꝛ ſi q̄reret̄ pp quid eſt aial in aliq̄ h idē rñdet̄.
Nā iō ē aial in hoīe.qꝛ eſt in eo ſuba aiata ſenſibilis.ſꝑ ḡ
rō ꝓmi termi.ſ.rō p̄dicati eſt mediū in demr̄atione. Ad ꝓ
bādū.n.aial eē i hoīe.nō accipiet̄ ꝓpa diffō hoīs.ſꝫ diffō
animalis.

aialis. Nã eẽ in aliq̃ eſt ꝯditio ꝑdicati nõ ꝯditio ſubi. ⁊ ꝺ
mſ̄ratio q̃ ꝓbat aliqd eẽ in aliq̃ accipiet ꝓ medio ꝓpͤe lo/
A quẽdo diffõnẽ ꝑdicati. nõ diffõnẽ ſubi. ¶ Dicem⁹ aũt ꝓ/
prio mõ q꞉ vtꝝ aliq̃ mõ diffõ ſubi ingrediaꝛ demſ̄rationẽ:
⁊ q̃uo ſe hẽat ad demſ̄rationẽ in ſequẽtib⁹ appebit cũ di/
ſputabim⁹ de medio demſ̄rationis. Ad pñs aũt ſcire ſuffi
ciat ꝙ illõ qȯ eſt qd paſſionis. vel cuiuſꝫ ꝑdicati. vt ẽ qȯ
dã ens ſm ſe eſt pp qd ei⁹. vt hꝫ eẽ in aliq̃. Ꝓpͤe ğ loq̃n/
do qõnes ſimplices ſunt ſubãꝝ. q꞉ ꝓpͤe ſubã eſt ens ſm
ſe. vñ de ea ꝓprie q̃riꝛ ſi eſt. ⁊ ꝓprie ſubã hꝫ qditatem ſim
plicẽ. vñ de ea ꝓprie q̃riꝛ qd eſt. Attñ ſi eſt. ⁊ qd eſt: que
ſunt ꝓprie qõnes ſubẽ: extenduntꝛ ad accñs. vt hꝫ rõnem
ſubiecti. extenduntꝛ ẽt non ſolũ ad accñs. vt hꝫ rõnẽ ſubi.
ſed ẽt vt hꝫ rõnẽ ꝑdicati. Nã ipm accñs qȯ eſt ꝑdicatuꝫ:
dato ꝙ nullũ eſſet ſubm. lꝫ nõ poſſet intelligi ſine ſubo: ſi/
gnificaꝛ tñ vt eſt aliqd in ſe. vt ſi diceretꝛ. albedo ẽ. ⁊ ſigni/
ficaꝛ vt eſt aliqd in alio. vt ſi diceretꝛ. corp⁹ eſt albũ. Ut ãt
ſignificaꝛ albedo. vt aliqd ſm ſe. ſic extẽduntꝛ ad eã qõnes
ſimplices ſi eſt. ⁊ qd. ſꝫ vt ſignificaꝛ vt aliqd in aliq̃ ſic ſũt
de ea qõnes cõpoſite. q꞉ eſt. ⁊ pp qd ẽ. Et ſic ſi eſt ⁊ qd eſt
ſunt ꝓprie qõnes ſubẽ. extẽduntꝛ tñ ad paſſionẽ. ſic q꞉ eſt
⁊ ꝓprie qd eſt. ſunt ꝓprie qõnes paſſionis. extenduntꝛ tñ
ad ipãꝫ ſubãꝫ. Nã ſi accñs poſitum in ſubo lꝫ ex ħ nõ ſit
ſubã: hꝫ tñ quẽdã modũ ſubẽ. ex eo ꝙ obſtat ipſi v̇bo. vt
ſi diceretꝛ albedo ẽ. ⁊ ex ħ extẽdũtꝛ ad accñs qõnes ſimpli
ces ſic ſubſtãtia poſita in ꝑdicamẽto hꝫ quẽdã modum
accñtis vt ſi dicaꝛ. hõ eſt aial. hic aial nõ ſignaꝛ. vt aliqd
ꝑ ſe exñs. ſꝫ vt aliqd in hoĩe. ꝓpͤe ğ loquẽdo ipſi⁹ ſubẽ nõ
eſt demſ̄ratio. attñ ad ipãꝫ ſubãꝫ extenduntꝛ qõnes cõpo/
ſite. ⁊ ipſa ſubã vt eſt aliqd in aliq̃ põt aliq̃ mõ demõſtra
B ri de illo. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs q̃uo accipiantꝛ
he qõnes. ¶ Dõꝫ. ꝙ he qões nõ differũt ſm ſubꝫ ⁊ mãꝫ.
Nã de q̃cũqꝫ põt ꝯcludi aliqd de aliq̃. poſſunt oẽs he qõ
nes q̃ri. vñ mãliter ⁊ ſubiue oẽs qõnes ſunt eedẽ. q꞉ oẽs
de eadẽ re poſſunt queri. Differũt tñ rõne ⁊ ꝯſideratiõe.
Nã vt res aliq̃ ꝯſideraꝛ ſm ſe ſic queruntꝛ de ea qões ſim
plices. ſi eſt ⁊ qd eſt. ſed ꝓut eſt in alio ſic qõnes cõpoſite
q꞉ eſt ⁊ pp qd eſt. ſic ẽt ipſum ſubm ꝓut eſt aliquid ſm ſe
queruntꝛ de eo qõnes ſimplices. ꝓut eſt aliqd ſub alio qõ
nes cõpoſite. Dicemus ergo vt cõiter poniꝛ ꝙ eſt põt eſſe
2m adiacens ⁊ 3m adiacens. Si eſt 2m adiacens ſic indicat
eſſe ſimplr̃. vt ſi dicerẽ triãgulus eſt. vel luna eſt q̃ztuꝫ ad
ſubm. vel ẽt q̃ztum ad paſſionẽ. vt ſi diceretꝛ. defectus eſt.
vel equalitas eſt. ⁊ ſm hoc formantꝛ qõnes ſimplices. Si
cut. n. querimus ſi luna eſt. ⁊ ſcito ſi eſt q̃rimus quid eſt:
ſic etiã poſſemus querere ſi defectus eſt. ⁊ ſcito ſi eſt poſſe
mus q̃rere qd eſt. Aliqñ aũt eſt ſignificaꝛ vt tertiũ adia/
cens. ⁊ ſic non dicit eſſe ſimplr̃ ſꝫ eẽ illud qȯ ponitur in ꝑ
dicamẽto. vt ſi diceretꝛ luna eſt defectibilis. ly eſt nõ dicit
eſſe ipſius lune ſimplr̃. ſꝫ dicit eẽ aliqȯ qȯ hꝫ ſub tali paſ
ſione. ⁊ ſm hoc ſiũt qõnes compoſite. vꝫ. quia eſt. vt vtꝝ
ſit verũ ꝙ defectus ſit in luna. vel ꝙ luna ſit ſub defectu
⁊ ſcito q꞉ eſt iueſtigabim⁹ ꝓpter quid eſt. ita ꝙ illȯ idem
qȯ qd eſt ipſius defectus vt ſignificaꝛ ſm ſe ẽ pp quid ei⁹
vt ſignificatur vt aliquid in aliquo. illud idẽ qȯ rñdetur
ad qd eſt defectus cũ eſt poniꝛ 2m adiacens reſpondebiꝛ
ad pp quid luna eſt defectibilis. ¶ Aduertendũ tñ ꝙ nõ
C eſt alia cã quare defectus ſit in luna. ⁊ quare luna ſit ſub
defectu. Diximus. n. in precedenti qõne ꝙ diffinitio paſ/
ſionis. ſiue diffinitio ꝑdicati eſt mediũ in demſ̄ratione. q꞉
demſ̄ratio demõſtrat eẽ aliquid ĩ aliquo. ⁊ iſta eſt ꝯditio
ꝑdicati nõ ſubiecti. Ne ğ cauillet cauillator. ⁊ dicat ꝙ ſicẽ
demſ̄ratio demõſtrat eẽ aliqd in aliquo qȯ eſt ꝯditio ꝑdi
cati. ita demõſtrat aliqd eẽ ſub aliq̃ qȯ eſt ꝯditio ſubi. ex
quo vĩ ſeq ꝙ ſi arguebaꝛ ꝙ diffinitio ꝑdicati eẽt mediuꝫ
vt vĩ. põt ẽt argui ꝙ diffinitio ſubi ſit tale mediũ. Sꝫ hoc

nihil arguit. q꞉ vt diximus nõ eſt aliqua alia cã. q̃re ſubꝫ
ſit ſub paſſione. ⁊ quare paſſio ſit in ſubo. ⁊ illa cã dꝫ acci
pi vt eſt paſſionis. nõ vt eſt ſubi. ⁊ inde eſt ꝙ eſt ꝑ ſe. ⁊ ſm
ꝙ ipſuꝫ. ⁊ talia denotãtia cãlitatẽ q̃re ſubm ſit ſub paſſio
ne vel quare paſſio ſit ĩ ſubiecto. vt ꝓbabaꝛ in ꝑmo poſꝝ
in illo caplõ. Reduplicatiue aũt ſunt ꝯditiones ꝑdicati
non ſubi. imaginabimur ꝙ ſubm accipietꝛ. vt aliqd ꝑ ſe. ⁊
vt fundamẽtũ alioꝝ. Ea aũt q̃ ꝓbantꝛ de ſubo hẽbũt cãꝫ
ſui in eẽ. ⁊ q̃re ſint in ſubo ⁊ illa cã erit in demſ̄ratione me
diũ. q̃ erit pp qd paſſionis ꝙ ſi aliqs volẽs defendere po
ſitionem dicat ꝙ ipm ſubiectũ hꝫ cãꝫ ſui eſſe. ⁊ illa cã eſt
cã paſſiõis. ⁊ ꝑ illã cãꝫ poterit demſ̄rari paſſio dato ꝙ lꝫ
ꝯcedaꝛ ꝙ ꝑ talẽ cãm põt fieri demſ̄ratio illa cã nõ ĩgrede
retur demſ̄rationẽ vt eſt cã ſubiecti ſm ſe. q꞉ tunc demon
ſtratio eẽt de aliquo abſoluto. ſed ſi ĩgredietꝛ demſ̄rationẽ
hoc erit ꝓut ẽ cã ſubiecti in ordine ad paſſionẽ. Quicqd
aũt eſt cã ſubiecti in ordine ad paſſionẽ. vł qȯ idẽ ẽ qcqd
eſt cã q̃re ſubiectũ ſit ſub paſſiõe. vł q̃re paſſio ſit in ſubo
de neceſſitate eſt cã paſſionis. nõ aũt eſt de neceſſitate cã
ſubiecti. Hẽre. n. angulũ extrĩſecũ nullã cãlitatẽ hꝫ reſpe
ctu triãguli. ſed ſolũ ꝙ triãgulus ſit ſub hẽre tres. ⁊ inter/
poſitio terre nullã cãlitatẽ hꝫ reſpectu lune ſm ſe. ſed re/
ſpectu lune vt ẽ ſub eclipſi. Si ğ hitudo nec̃ia. ⁊ vt eſt ne
ceſſaria ẽ attẽdẽda in demſ̄ratione. q꞉ illud qȯ eſt cã qua/
re ſubiectũ ſit ſub paſſione nec̃ia eſt cã paſſionis. Non ãt
neceſſaria eſt cã ſubiecti dato ꝙ idẽ eſſet cauſa ſubiecti ⁊
paſſionis. ⁊ per illud fieret demonſtratio illud non ingre
deretur demonſtrationẽ. vt eſt cã ſubiecti. dato ꝙ idẽ eẽt
cauſa ſubiecti. ſꝫ cã inherentie paſſionis. ergo ꝓpter qd
paſſionis ſemper eſt mediũ in demſ̄ratione. Et q꞉ idem eſt
ꝓpter quid ⁊ quid diffinitio paſſiõis eſt mediũ in demon
ſtratione. ſꝫ de hac mã adhuc inferius diſputabim⁹. Nã
in lectione illa. Eſt aũt quorũdam qdem altera cã. diſpu
tabimus de medio demſ̄ratiõis. vbi oſidemus oſtẽſiue ⁊
ad impoſĩe ꝙ diffinitio ſubiecti in demſ̄ratione potiſſima
mediũ eſſe nõ poſſit. Ad preſens aũt ſcire ſufficiat ꝙ ille
q̃tuor qõnes de eadẽ re fieri poſſunt ſm ꝙ alr̃ ⁊ alr̃ acci/
pitur. ideo non differũt he qões mãliter ⁊ ſubiectiue. ſed
formalr̃ ⁊ ſm ꝯſiderationẽ. ¶ Ulterius forte dubitaret D
aliqs q̃uo he due qões reducũtꝛ ad duas. ⁊ q̃uo ad vnã.
¶ Dõm ꝙ he qõnes potiſſime accipiẽde ſunt prout paſ
ſio ineſt ſubiecto. q꞉ de hoc eſt demonſtratio. ⁊ de hoc eſt
vere ſcia. Hoc ergo mõ qõnes erũt equales numero his
que vere ſcimus. Conſtat aũt ꝙ paſſio ⁊ qȯlibꝫ accidẽs colligiꛀ
nõ eſt ens. niſi q꞉ eſt entis ꝓut ꝓbari hꝫ in 7° ⁊ 4°. meta. 1. c. 4. ⁊
Illa ğ eadem cã ꝑ quã paſſio ſignificaꝛ vt ens ſm ſe. illa inde.
eadẽ erit cã ꝑ quã ſignificaꝛ paſſio vt ens in alio. Nõ eſt ⁊. 1. c. 2.
enim alia cã quare defectus ſit. ⁊ q̃re defectus ſit in luna. ⁊ inde.
Oẽs ğ qões q̃rũt hanc cãm. ⁊ ħ mediũ ⁊ ħ mõ oẽs qões
ſunt vna qõ. ⁊ ſunt oẽs qões due qões. q꞉ iſta cã põt q̃ri
duplr̃. vtꝝ ẽ ⁊ qd eſt. Rurſus oẽs he qões ſunt q̃tuor. q꞉
vtrũ ẽ de defectu põt q̃ri duplr̃. Uno mõ ſimplr̃. vt cũ eſt
poniꝛ 2m adiacẽs. vt ſi q̃raꝛ vtrũ defect⁹ ſit. ⁊ hec vocatur
ſi eſt. Alio mõ ſm appoſitionẽ. vt ſi ponaꝛ eſt 3m adiacens
vt ſi q̃raꝛ vtꝝ defect⁹ ſit in luna. ⁊ hec vocaꝛ q꞉ eſt. Sic ẽt
qd eſt mediũ põt q̃ri duplr̃. vel ſimplr̃. vt ſi q̃raꝛ qd ẽ de/
fectus. vel cõpoſite. vt ſi q̃ratur pp qd defectus eſt in lu/
na ğ oẽs he qõnes ſunt q̃tuor. ꝓut diuerſificantꝛ ꝑ vtrũ ẽ
mediũ. ⁊ qd eſt mediũ. ⁊ ꝑ ſimplex ⁊ cõpoſitũ. ⁊ ſunt due
ꝓut diuerſificantꝛ ſolũ ꝑ vtrũ ẽ mediũ. ⁊ qd ẽ mediũ non
hita ꝯſideratiõe de ſimplici. ⁊ de cõpoſito ⁊ ſunt oẽs vna
qõ. ꝓut oẽs ſunt de cã ⁊ de medio inherẽtie paſſionis ad
ſubm. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs cũ hec dicantꝛ eſſe E
q̃tuor qõnes. ⁊ ẽt in libro thopicoꝝ aſſignentꝛ q̃tuor: q̃uo
he qõnes differũt ab illis. ¶ Dõm ꝙ diuiſio qõnũ in li°
thopicoꝝ ẽ ſcdm ſubm ⁊ mãm. ħ aũt ſm ꝯſiderationẽ ⁊

formā. Nā ipſa ꝯſideratio ē qd formale in ſcia. Pōt autē de eadē re mãliter determinari in pluribꝰ ſciētijs. nō aūt de eadē re formalr̃ ⁊ ſm ꝯſiderationē. Accipiamꝰ ḡ hoc ꝓ veritate ꝙ ipſa ꝯſideratio ſit qd formale in talibꝰ. ſm hoc ḡ dicemꝰ ꝙ diuiſio qōnū hic tradita eſt ſm diũas formales nō mãles. nā de eadē re vt patuit alr̃ ⁊ alr̃ ꝯſiderata pñt oēs he qões q̄ri. ſʒ diuiſio facta in libro thopicoꝝ eſt ꝑ diũas mãles. Nō eniʒ eadē res eſt ꝓpriū vel accidēs vel genus vel accñs. vel diffinitio ⁊ accñs. Illa. n. q̄tuor ꝑdicata. vʒ. genus ⁊ accñs. diffō ⁊ ꝓpriū mãliter ⁊ realr̃ dint. Eſt. n. aliqd in diffōne de quo nō ꝑdicaſ genus ⁊ qđ nō eſt realiter ⁊ eſſentialr̃ ipm genus. ſicut pars non eſt eſſentialr̃ ⁊ realr̃ ipm totū vt diũa. ꝓpter qđ pʒ ꝙ aliter diuidunſ qōnes ſiue ꝓblemata in libro thopicoꝝ. ⁊ alr̃ hic. ℭ Ulterius forte dubitaret aliquis quō ille qões reducunſ ad iſtas. ℭ Dōm. ꝙ oēs ille qões ſunt multe materialiter. ſed nō ſunt niſi vna qō formalr̃ cuʒ ergo q̄tuor ſint ille. ⁊ quatuor iſte. diuo oppoſito mō ſe habent iſte ⁊ ille. qꝛ iſte oēs ſunt vnū mãliter qꝛ oēs ſunt de eodē. i. de cā ⁊ de medio. Si aūt ſunt plures. vt ſi ſunt q̄tuor h̄ erit formalr̃ ⁊ ſm ꝯſiderationē. put eadē res alr̃ ⁊ alr̃ ꝯſiderata ad idē mediū pōt q̄drupl'r cōparari. vt de eodē defectu. ⁊ reſpectu eiuſdē iterpōnis terre pōt q̄ri ſi hʒ mediū. ⁊ quid eſt tale mediū ⁊ ſi veꝝ ſit: qꝛ inſit. ⁊ pp quid inſit. Oēs ḡ he qōnes ſunt vna qō mãliter ⁊ oēs qōnes libri thopicoꝝ ſunt vna qō formaliter qꝛ ſunt ſolū queſtio qꝛ. Oia eni ꝓblemata tradita in libro thopi. Ariſtotelis nō poſſunt reduci nec ad ſi ē. nec ad qd ē. nec ad ꝓpter qd. ſʒ ſolū ad qꝛ ꝑ ſe. ⁊ ꝑmo. ⁊ imediate. Nā illa ꝓblemata oia arguunt put eſt ponit eē tertiū adiacens. vt ſi hoc ē genꝰ huiꝰ: vel diffinitio huius. Nunq̄ʒ aūt ponitur eē tertiū adiacens ꝙ ſit qō ſimplex. ſʒ ſemper erit qō ponēs in numerū nō q̄re hoc ſit ſʒ q̄re hoc ſit in hoc. Cū ḡ qōnes ſim-
B plices ſint ſi eſt. ⁊ qd ē. qões libri thop. ab iſtis duabꝰ qōnibus ſunt abſolute. ℭ Ruſus cū dyalecticꝰ nō ꝓcedat niſi ꝑ q̄dā cōia. ⁊ cū ſill's thopicus non ſit ꝑ cām. nec facit ſcire ſʒ opinari qōnes nō erūt ꝓpter quid qꝛ nō erunt ꝑ cām. oia ergo erūt qꝛ. Probabiſ. n. ibi ꝑ q̄ſdam ꝯſiderationes logicas ⁊ cōes. qꝛ h̄ ꝑdicatū eſt genꝰ ad ſuas ſpecies. vel qꝛ h̄ eſt diffinitio huius. vel qꝛ h̄ eſt ꝓpriuʒ. ſiue qꝛ hoc eſt accñs. oēs ḡ ille qōnes formalr̃ ſunt vna qō. ſ. qꝛ. mãliter aūt ſunt qōnes plures. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Amplius quid eſt defectus. priuatio luminis a luna ob terre obiectū. ⁊ ꝓpter qd eſt defectus aut propter quid deficit luna: ꝓpter defectum luminis oppoſita terra.

Argir. ℭ Quid eſt lune defectio ꝑuatio lune lucis ob iterpoſitionē terre: pp qd eſt defectio: aut cur deficit luna: qꝛ lux eiꝰ deficit: obijciēte ſe terra.

ℭ Adducit nouas rōnes ad oſidendū ꝙ idē ſunt qꝛ ⁊ pp qd. Circa qđ tria facit. qꝛ ꝑ declarat hoc ꝑ exēplū nãle. vt ꝑ defectū lune. 2° ꝑ exēplū muſice. vt ꝑ armoniā. 3° per ſignum nãle declarat ⁊ oſidit ꝙ oēs qōnes ſunt vna qō. 2° ibi (Quid eſt armonia) 3° ibi (Qđ aūt ſit medij.) Dicit ḡ (amplius aūt māifeſte) ſu. apparet ꝑ exēplū ꝙ idē ſit qd. ⁊ pp qd. qꝛ ſi q̄raſ (qd ē defectꝰ) ſu. rñdebiſ ꝙ ſit (ꝑuatio luminis a luna a terre obiectu). i. ab interpoſitione terre (⁊ ſi q̄riſ (pp qd eſt defectus. aut pp qd luna deficit) ſu. reſpondebitur idem vʒ. (ꝓpter defectū luminis interpoſita terra.) ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Quid eſt cōſonātia. rō numeroꝝ in acuto ⁊ graui. ꝓpter qd cōſonat acutū graui. propter id ꝙ rōnē hʒ numeroꝝ acutū ⁊ graue vtrum ſit in numeris ratio ipſorum. accipientes aūt quia eſt quod ergo eſt ratio.

ℭ Quid eſt contētus: rō numeroꝝ inter acutū ⁊ graue. Cur inter ſeſe graue atq̄ʒ acutū ꝯſona ſunt: qꝛ numeroꝝ iter ſeſe ſuſcipiūt rōnē: acutū ipſum ⁊ graue eſt ne inter acutū ⁊ graue cōcentus: cōſiſtit ne rō ipſoꝝ numerꝰ: qđ ſimul atq̄ʒ ꝑcepimus que nā ſit illa rō querimus. Argir.

ℭ Oñdit idē ꝑ exēplū muſicū. nā idē eſt. qd eſt armonia. ⁊ ꝓpter qd eſt armonia. nam ſi q̄raſ (quid eſt armonia). i. ꝯſonātia. rñdebiſ ꝙ ē (rō numeroꝝ in acuto ⁊ graui) ⁊ ſi q̄raſ (pp qd ꝯſonat acutū ⁊ graue) rñdebiſ idem. vʒ. (pp id ꝙ acutū ⁊ graue hñt rōnem numeroꝝ). i. hñt ꝓportionem numeralē adinuicē. ḡ qd eſt armonia. ⁊ ꝓpter qd ē armonia nō q̄rūt niſi vnū ⁊ idē mediū vnā ⁊ eandē cām. vʒ. rōnē numeroꝝ vel ꝓportionē numeralē ſm acutum ⁊ graue. ⁊ nō ſolū pp qd eſt idē qđ qd eſt ſʒ ēt qꝛ ē. querit de eodē de quo q̄rit qd. Jō ſubdit ꝙ q̄rētes (vtrū ſit nūerus rō). i. ꝓportio (ipoꝝ). i. acuti ⁊ grauis (accipiētes qꝛ eſt). ſ. huiꝰ rō (Quid eſt ḡ rō illa) ſu. q̄rimus. q. d. ꝙ qñ ſcimꝰ qꝛ ē mediū. vtputa qñ ſcimꝰ qꝛ eſt rō q̄rimꝰ qd ſit mediū ⁊ qd ſit illa rō. ḡ de eodē medio q̄rūt ⁊ qꝛ ⁊ pp quid.
ℭ Dubitaret forte aliqs quō armōia ſiue ꝯſonātia ſit rō D
numeroꝝ. i. ꝓportio nūeralis ſm acutū ⁊ graue. ℭ Dōʒ ꝙ nō eſt ꝯſonātia eiuſdē ad ſeipm. nec eēt ꝯſonātia inter aliq̄ ſi ſꝑ illa ſtarēt in eodē tono. Ex hoc aūt ſumiſ ꝯſonātia. qꝛ ſupiora ꝯſonāt iferioribꝰ. ſicut dyapaſon q̄ ē octaua ꝯſonat cū toto. ⁊ dyapēta q̄ eſt qnta ꝯſonat cuʒ eodē. In ꝯſonātia ḡ ſꝑ ſunt aliq̄ note ſupiores ⁊ aliq̄ iferiores. Uox āt q̄to ſuperior tāto magis acuta. q̄to iferior tāto grauior. Sʒ ita diffiniſ acutū ꝙ in pauco tꝑe mouet multū. ⁊ diffiniſ ſic graue. qđ multo tꝑe mouet paꝝ. Multū aūt ⁊ paucū ſiue paꝝ ſunt diũe nūeri. ſi ḡ ꝯſonātia eſt rō. ſiue ꝓportio ſm acutū ⁊ graue. Et acutū ⁊ graue ſibi inuicē ꝓportionanſ ſm mouere multū ⁊ paucū. ⁊ multū ⁊ paucū ſunt diũe numerales. oʒ ꝙ ꝯſonātia ſit q̄dā rō. ſiue
q̄daꝫ ꝓportio numeralis repta in acuto ⁊ graui. ℭ Uel 3
poſſumꝰ alr̃ dīc ꝙ muſica eſt de nūero relato ad ſonum. Nā ſm h̄ attēdiſ muſica ſm ꝙ i varijs ictibus. ⁊ in varijs repcuſſiōibꝰ cāntibus ſonū hʒ eē aliq̄ ꝯſonātia. Sonus ḡ vt referſ ad muſicā nō hʒ rōnē ꝯtinui. ſʒ magis hʒ rōnē nūeri. qꝛ oʒ ſonū illū de quo ſe itromittit muſica. ſiue ſit i chordis ſiue in fiſtulis. ſiue i vocibus cātū eſſe ex multis repercuſſionibus. Sonus ḡ ille nō erit ꝯtinuus. Cōſonātia ḡ nō ē paſſio ꝯtinui. ſʒ ē paſſio nūeri. ḡ cū ſit q̄dā rō ⁊ q̄dā ꝓportio: erit ꝓportio nūeralis: put numerus repiſ in ſonis. ſʒ numerus q repiſ in ſonis nō ē niſi ſm acutū ⁊ graue. put vnus ſonus ē altior ⁊ acutior alio. Cōſonātia ḡ erit rō nūeralis ſm acutū ⁊ graue. ⁊ qꝛ ſic ērcēs qōnes facte de ꝯſonātia querūt huiꝰ rōnē. vt ſi q̄raſ ſi ē ꝯſonātia h̄ ē q̄rere ſi ē talis rō. Si aūt q̄raſ vtrū veꝝ ſit ꝙ cōſonantia ſit in aliqbꝰ ſonis: erit ideʒ q̄rere ꝙ vtrū talis rō ſit ſiē in ſonis illis ſi eſt qd ē ꝯſonātia. ⁊ ꝓpter qd eſt. hoc idē q̄
runt omnes qōnes. Omnes ergo qōnes ſunt de quod qd 2
eſt. ſiue de medio. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Quod aūt ſit medij queſtio oſtēdiſ q̄ñcūq̄ʒ mediū ſenſibile eſt. querimus enim nō ſentiētes: vt defectum ſi eſt aut nō. Si vero eſſemus ſup lunaʒ nō vtiq̄ʒ q̄reremus: nec ſi ſit nec pp quid ſed ſimul manifeſtum eſſet vtiq̄ʒ.

ℭ Indicat

Argir. ¶ Indicat etiam ea quorum medium ſenſu p̄cipi poteſt. Nos ipſum medium querere: naꝫ non ſentientes lune defectionem: ⁊ ne an non eſt defectio querimus lune quod ſi eſſemus in ipſa luna: neqꝫ ſi ſit: neqꝫ cur ſit defectio vtiqꝫ quereremus: ſed ſimul vtrũqꝫ ſe nobis vltro offerret: atqꝫ pateſieret.

¶ Oñdit p ſignũ ſẽſibile ꝙ oẽs qõnes ſint eadẽ qõ. vꝫ. qõ medij. Circa qõ tria fac̃. qꝛ p̄ fac̃ qõ dcm̃ ẽ. 2° rẽouet q̃ꝫdã cauillatiõeꝫ. 3° oñdit oẽs qões eẽ eãdẽ qõnẽ. ⁊ vitatẽ hꝫ i his q̃ ſũt ſimpl' ⁊ i his q̃ ñ ſũt ſimpl'r. 2° ibi (Ex eo. n.) 3° ibi (Hoc ãt ẽ.) Dic̃ g̃ (ꝙ ãt) ſup. oẽs qõnes ſint eadẽ qõ. ⁊ (ꝙ ſint qõ eiuſdem medij. oñdi) qꝛ (qñ ẽ me^{m} ſenſibile) ſi nõ ſentim⁹. i. ſi nõ videm⁹ illd̃ me^{m}: tũc (q̃rim⁹) d̃ illo medio (vt defectũ lũe qñ ñ videm⁹ qñ lũa defic̃. tũc q̃rim⁹ (ſi ẽ) talis defectus. ⁊ ſi luna deficit. ſed ſi videmus quomodo lũa defic̃. nõ q̃rim⁹ d̃ defectu ei⁹. Jõ ſbdit. ꝙ (ſi eẽm⁹ g̃. ũ. lunã) qñ. ſ. lũa defic̃. ita ꝙ mãifeſte viderem⁹ qñ ſe iterpo nit terra (nõ vtiqꝫ q̃rerem⁹ neqꝫ ſi ẽ) talis d̃fect⁹ (neqꝫ pp gd ſit) neqꝫ ſu. gd ſit. (ſꝫ ſic mediũ ẽ vtiqꝫ.) qꝛ ſi ẽ. ⁊ gd ẽ ⁊ pp gd ẽ. ⁊ totũ. vel (ſil'. manifeſtũ eẽt vtrũqꝫ). i. vtraqꝫ qõ ⁊ an ſit. ⁊ gd ſit. ⁊ ẽt pp gd ſit totũ notũ eẽt ꝙ non eẽt. niſi oẽs iſte qõnes ptinerẽt ad mediũ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ex eo enim ꝙ ſentimus ⁊ vl'e nobis factũ eſt ſcire ſenſus quidem eſt ꝙ nũc obijcitur. ⁊ manifeſtum eſt ꝙ nunc deficit. ex his autem vtiqꝫ vl'e factum eſt. Sicut igitur diximus ꝙ quid ẽ ſcire idem eſt ⁊ propter quid eſt.

Argir. ¶ Etenim ex ſenſus perceptione: ⁊ ipſum vl'e notũ nobis fuiſſet: ſenſu náqꝫ terraꝫ nunc ſeſe obijcere lune cognoſcerem⁹. Pateret. n. viſu nũc d̃ficere lunã atqꝫ ex h ipſuꝫ emerſiſſet vl'e vt igr̃ dicebam⁹ idẽ ẽ ſcire: gd ẽ: ⁊ pp gd eſt.

¶ Remouet q̃ꝫdã cauillatõeꝫ. Poſſet. n. qs dicẽ ꝙ ſi eẽm⁹ ſup̃ lunã qñ eclipſat̃ neſcirem⁹ ipãꝫ ecclipſari. qꝛ ſenſus nõ ẽ niſi ptic'laris. ſcia ãt ẽ vl'is. ¶ Ad h r̃ndẽdũ ꝙ lꝫ ſenſus ſit ptic'laris. ex ipo tñ pticulari fcõ i ſẽſu. ſiet vl'e i nro itell'u. iõ ait. (Aut ex eo. n. qd̃ ſentim⁹ fcm̃ eſt nobis ſcire) Et ſbdit ꝙ (ſenſus qd̃. n. ẽ ex eo ꝙ nũc obijcit̃). i. ꝙ nũc iterpõit̃ t̃ra (⁊ mani^{m} ẽ) ſu. p ſenſũ (ꝙ nũc deficit) lũa (ſꝫ ex his vtiqꝫ) ſu. fcis i ſenſu (fcm̃ ẽ vl'e) ſu. i itell'u. ⁊ qꝛ ſic ẽ: ꝙ qñ videm⁹ me^{m} nihil q̃rim⁹. oẽs qõnes idẽ q̃rũt. Jõ ſbdit ꝙ (ſic igit̃ dixim⁹ ꝙ gd eſt. ⁊ pp gd ẽ ſcire idẽ) ⁊ ẽt ſi ẽ oia. n. iſta idẽ q̃rũt qꝛ oia q̃rũt de me°. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc aũt aut eſt ſimpliciter ⁊ nõ eorũ q̃ ſunt hoc aliquid aut eorum que inſunt vt quoniaꝫ duo recti aut qm̃ maius aut minus.

Argir. ¶ Et hoc: aut ſimpliciter ⁊ non aliquid eorum q̃ inſunt: aut aligd eoꝝ que ꝯpetũt: veluti duo recti: aut maius: vel minus ⁊ huiuſcemodi.

¶ Oñdit ꝙ h. vꝫ. ꝙ ois qõ q̃rat idẽ. ⁊ ꝙ ois qõ ſit de me° v̇itatẽ hꝫ tã in his q̃ ſũt ſimpl'r q̃ꝫ i alijs. iõ ait (Hoc gdẽ) vꝫ. ꝙ oẽs qõnes idẽ q̃runt. ⁊ ẽt ꝙ nõ ſit qõ niſi de medio (aut ẽ ſimpl'r. ⁊ nõ ẽ eoꝝ q̃ inſunt aligd. aut) aligd (eoꝝ q̃ inſũt). q. d. ꝙ h v̇itatẽ hꝫ tã in his q̃ nõ ſunt aligd ſꝫ ſunt ſimpl'r. vt cũ ẽ qõ de eẽ ſimpl'r. vt cũ ẽ põit̃ eẽ 2^{m} adiacẽs q̃ꝫ in his q̃ non ſũt ſimpl'r. ſꝫ inſunt aligd (vt qm̃) anguli triãguli ſũt (duo recti. aut qm̃ ẽ magis aut) qm̃ (ẽ min⁹.) Si eni q̃rerẽt vtꝝ anguli trianguli ſunt duo recti. vl' ſint plus. vel ſint minus q̃ꝫ duo recti. nõ eẽt qõ de eſſe ſimpl'r ſed de eſſe hoc nõ. n. ex hoc q̃rerẽt vtrũ triangulus ſit. ſꝫ vtrũ ſit hoc. i. hñs talẽ paſſionẽ. Jn oibus ergo his qõnibus ſiue q̃rat̃ de eẽ ſimpl'r. ſiue non ſemp eſt hoc verũ ꝙ ois qõ eſt de medio. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quod quidem igitur omnia que querũtur medij queſtio ſit manifeſtum ſit.

¶ Patet igitur omnia que queruntur medij queſtionem eſſe. Argir.

¶ Concludit ꝯnem intẽtam. d. (ꝙ gdem igitur oia q̃ querunt ſit qõ medij). i. ꝙ oẽs qõnes ſunt de quod quid eſt. ⁊ de medio (manifeſtum eſt) ſup. per iam dicta.

Quomodo autem ꝙ quid eſt demonſtretur ⁊ quis modus introductionis ⁊ quid eſt diffõ ⁊ quoꝝ dicamus opponẽtes primum de ipſis.

¶ His ita determinatis dicẽdum eſſe videtur Argir. quoniam pacto oſtenditur ipſum quid eſt: qs reductiõis eſt modus: quid eſt deniqꝫ: ⁊ quorum eſt diffinitio.

¶ Poſtq̃ꝫ phs pbauit. ꝙ oẽs qõnes ſint de qd̃ quid ẽ. ſiue de medio. totũ ſcire nrm̃ depẽdet ab ipſo qd̃ gd eſt: ſiue a me°: cũ qõnes nr̃e detminẽt̃ p demſ̃ationẽ. ⁊ cũ ſcire nrꝫ ſit p demſ̃ationẽ. ideo in parte iſta declarat qũo qd̃ quid eſt ſe habeat ad demonſtrationẽ. Circa qd̃ duo facit ſm ꝙ circa hoc dupliciter pcedit. Nam primo pcedit quaſi arguẽdo ⁊ opponendo. ⁊ quaſi per quedam cõmunia. 2° pcedit per magis ppria ⁊ magis veritatem determinãdo ibi (Jteꝝ autẽ ſpeculandũ eſt). Circa primum tria facit. qꝛ primo premittit q̃tuor que in arguendo ⁊ opponẽdo hꝫ determinare circa quod gd ẽ. 2° oñdit a quo illorũ quatuor ſit incipiendum. 3° exequitur de vnoquoqꝫ illorum quatuor. ſcda ibi (Primũ aũt) tertia ibi (Dubitabit aũt aliquis) Dicit ergo. (Quomodo aũt qd̃ quid eſt demonſtrat̃). q. d. ꝙ illud eſt vnũ circa qd̃ pponim⁹ arguere vꝫ. vtrum quod quid eſt demonſtratur. (⁊ quis ſit modus introductionis). q. d. ꝙ iſtud eſt aliud ꝙ volumus arguẽdo declarare. ꝙ ſi quod quid eſt non demonſtraretur. qũo poſſumus introducere in ipſum. ⁊ qũo ipſũ poſſumus venari. ⁊ q̃l'r deuenirem⁹ in cognitionẽ ei⁹. vtrũ via ſyllogiſtica. vt vtꝝ. ſ. poſſit h fieri p ſyll'm reduplicatiuũ: vl' p diuiſiuũ. vel q̃l'r (Et gd ẽ diffõ) ecce tertiũ circa qd̃ pponit arguere. vꝫ. gd ſit ꝙ gd ẽ ſiue gd ſit diffõ. vtrũ. ſ. ſit idẽ qd̃ demſ̃atio (Et q̃ꝝ) ecce 4^{m}. vꝫ. q̃ꝝ ſit diffõ. vtꝝ. ſ. eorum q̃ꝝ eſt demſ̃atio. Et ſubdit (dicemus de ipſis p̄mum opponẽtes). q. d. ꝙ de ipſis q̃ poſita ſunt. p̄mo exequitur arguendo ⁊ opponẽdo. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Principium autem futurorũ ꝙ vere ſit magis proprium habitis rationibus.

¶ Atqꝫ antea dubitandum eſſe videtur: idqꝫ Argir. initium faciendum: quod maxime dicendis erit accomodatum.

¶ Declarat a quo iſtoꝝ quatuor ẽ icipiẽdũ. d. ꝙ (p̄ncipiũ ãt futuroꝝ). i. dicẽdoꝝ (ſit qd̃ v̇e ſit magis ppum). i. magis cõueniẽs (rõnib⁹ hitis). i. ſeq̃ntib⁹. Jlla. n. dñr eẽ adinicẽ hita q̃ ſe hñt ꝯñr. ¶ Not^{m} ãt ꝙ in cognitiõe nr̃a vl' ꝙ olim ſit p̄ncipale. Qui g̃ vult determinare de diffõne ⁊ de demſ̃atione p̄n^{m} a quo eſt incipiendũ eſt ipm̃ diffinibile ⁊ ipꝫ demſ̃abile. Jõ p̄ incipiẽdũ eſt a qõne q̃rta. vꝫ q̃ꝝ eſt diffõ ſiue que ſunt diffinibilia. vtrũ. ſ. eadẽ ſunt diffinibilia ⁊ demonſtrabilia. ¶ Deinde cum dicit. B

¶ Dubitabit eni vtiq; aliqs vtrū ſit idē ⁊ ſcōz idem ſcire diffōne ⁊ demōſtratione aut ipoſſ. Diffō enim qō qd eſt ſcire vī. qō qd eſt aūt oē vl'e eſt ⁊ predicatiuū eſt ſyllogiſmi qdē alij ſūt priuatiui: alij aūt non vniuerſales. puta qui q̄dem in ſecunda figura priuatiui oēs ſunt. i tertia vero non vniuerſales.

Argu. ¶ Dubitauerit itaq; qſpiā: vtrū fieri poſſit: vt idē rōneq; eiuſdē: diffōne: demſ͡ratione q;: ſciatur. An idipſuz fieri nequeat. Eteni diffō ipſi⁹ qd eſt eē vī. Omne aūt qd eſt: vl'e eſt: atq; affirmatiuū. At rōcinationē alias negatiuas: alias nō vl'es eſſe pz: vniuerſe nāq; rōcinationes ſecūde figure ſūt negatiue: tertie āt vl'es nō ſūt.

¶ Exequit᷑ de p̄dictis q̄tuor ⁊ exeq̄t᷑ de eis arguēdo ⁊ opponēdo ſic̄ dicebat ſe velle exeq. Circa q̄ q̄tuor facit. q2 p̄ exeq̄t᷑ de 4°. vz. q̄ꝝ eſt diffō ⁊ q̄ ſunt diffinibilia. vtrū ſint eadez. ſ. diffinibilia ⁊ demſ͡rabilia. 2° exeq̄t᷑ de 3°. vz. qd ſit diffō vtrū ſit idē qō demſ͡ratio. 3° exeq̄t᷑ de ſcdo. vz. qd ſit mod⁹ itroductionis: ⁊ qd ſit mod⁹ venādi diffōnē vtruz via ſyllogiſtica reduplicatiua. vel diuiſiua. vel q̄lr̄. 4° exequit᷑ de p̄. vz. vtrū qō qd eſt demſ͡ret᷑. 2° ibi (Manifeſtū ē vtiq; diffō.) Tertia ibi (Ipſius aūt qō qd ē) 4° ibi (Qualiter igit᷑ diffiniēs (Circa p̄ᵐ duo facit. q2 p̄ cōparat diffinibilia ad demōſtrabilia. 2° epilogat circa determinata. ibi (Māifeſtū itaq;.) Diffinibilia aūt ad demſ͡rabilia p̄nt tripl'r ꝯparari. p̄ vtꝝ oia demſ͡rabilia ſint diffinibilia. vel qō idē eſt. vtrū oium q̄ꝝ eſt demſ͡ratio ſit diffō. ſcda ꝯparatio pōt eē q̄ztū ad ꝯuerſam hui⁹. vtꝝ oia diffinibilia ſint demſ͡rabilia. tertia cōparatio pōt eē p̄ticularis. vtꝝ vnius alicui⁹ eiuſdē poſſit eē ſimul dmſ͡ratio ⁊ diffō. Tria ergo facit. q2 primo ꝓbat q̄ nō oia demſ͡rabilia ſūt diffinibilia ſcdo probat ꝯuerſam q̄ nō oia diffinibilia ſunt demōſtrabilia. tertio declarat q̄ nulli⁹ eiuſdē ſimul eſt diffinitio ⁊ demſ͡ratio. ſcda ibi. (Qō aūt) tertia ibi (Sz vtꝝ ſi nō oia) Circa p̄mū tria facit. q2 p̄ oñdit de oib⁹ demſ͡rabilib⁹ general'r. q̄ nō oia demſ͡rabilia ſūt diffinibilia. 2° oñdit h̄ de demſ͡rabilib⁹ p p̄mā figurā ſpāl'r: q̄ nō oia talia ſūt diffinibilia. 3° epilogat circa determinata. 2ª ibi (Poſtea neq;.) 3ª ibi. (Qm̄ qdē igit᷑.) dicit ḡ.) Dubitabit aūt aliqs vtrū ſit). i. ꝯtingat (ſcire idē ⁊ ſ͡z idē p diffōnē: ⁊ ſcire p demſ͡rationē aut ipoſſ). vz. q̄ ſit idez diffinibile ⁊ demſ͡rabile: ⁊ p̄mo exequit᷑ q̄ nō eſt idē ſcire p diffōnē ⁊ demſ͡rationē: q2 nō eſt idem eē diffinibile ⁊ demōſtrabile q̄ztū ad demonſtrationē gn̄al'r q2 nō oia demſ͡rabilia ſunt diffinibilia. Jō ait. q̄ (diffō qdē eni qō qd eſt vr̄ ſcire.). i. videt᷑ facere ſcire (qō qd eſt aūt oē eſt vl'e p̄dicatiuū.) Diffinitio enim p̄dicat᷑ vl'r ⁊ affirmatiue de ſuo diffinito. (Syll'i aūt alij ſūt p̄uatiui. alij qdē nō vl'es ſicut in ſcda figura. ſūt qdē oēs p̄uatiui. In tertia aūt.) figura ſūt qdē oēs (nō vl'es). i. p̄ticulares. Formet᷑ ḡ ſic rō. diffinibilia: vel ea quoꝝ ē diffō ſunt oia vlīa affirmatiua: ſz nō oia dmſ͡rabilia: nec oia ſyllogiſabilia ſūt vlīa affirmatiua: q2 q̄daz ſūt p̄uatiua: q̄dā

B p̄ticularia ḡ non oia talia ſunt diffinibilia. ¶ Dubitaret forte aliqs: q2 cuz hic agat de ſyll'is demſ͡ratiuis. videt᷑ q̄ nulli ſūt tales p̄ticulares: q2 cū p̄ticulariū nō ſit ſcia: eoꝝ nō erit demſ͡ratio. ¶ Dōm q̄ ſcia p ſe eſt vlīum. pōt aūt eē particulariū inq̄ztuz vlīa p̄nt ad particularia applicari: vt medicus p ſciam quā h̄z de vlī curat hunc egrū particularē applicādo ſuā ſciam vl'em ad hūc p̄ticularem. ſic ⁊ demſ͡rationes p ſe ⁊ directe ſunt de vlib⁹. p̄nt aūt eē de particularib⁹: ꝓut illa vlīa p̄nt ad p̄ticularia applicari. Dicem⁹ eni q̄ demſ͡ratio eſt qōdā organū ipſius intell'us ducēs ip̄m in ſciam. Sicut ergo ſe h̄nt vl'e ⁊ particulare ad intell'm ſic ſuo mō poterūt ſe ita h̄ie ad demōſtrationem. Conſtat aūt q̄ per ſe ⁊ directe vl'e eſt obiectū intellectus. ḡ p ſe ⁊ primo itellectus intelligit vl'e. pōt tn̄ itelligere p̄ticulare p reflexionē applicādo ſe ſenſui. ſic directe ⁊ per ſe demſ͡ratur vl'e. pōt tn̄ illa demſ͡ratio vlīs applicari ad aliqō particulare. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Poſtea neq; eoꝝ q ſūt in p̄ma figura oiuz ē diffō: vt q̄ oīs triāgulus duobus rectis eq̄les h̄z tres. Hui⁹ aūt rō ē qm̄ ſcire demſ͡ratiue ē demſ͡rationē h̄ie. q̄re ſi in talib⁹ demſ͡ratio ē: manifeſtum q̄ ipſorum non erit diffō.

¶ Deinde nec eoꝝ omniū eſt diffinitio: que p primā affirmatiue demonſtrantur: figuram: quale eſt hoc oīs triangulus h̄z tres angulos duobus rectis eq̄les: aliaq; ſilia. Huius autē ratio eſt: q2 id ſcire qō demonſtrari poteſt: nil aliud eſt q̄z demonſtrationem eius habere: q̄re ſi eſt talium demōſtratio patet eorūdē ⁊ diffinitionem non eſſe. Argu.

¶ Oñdit h̄ ſpāl'r de p̄ª figura: q̄ nō oia que ſunt demſ͡rabilia ſūt diffinibilia. Circa qō q̄tuor facit ſ͡m q̄ q̄tuor rōes adducit ad ꝓpoſitū. 2° ibi. (Sciet. n.) 3° ibi. (Sufficit aūt fides.) 4° ibi. (Ampli⁹ ſi diffō) Dicit ḡ q̄ (poſtea neq; eorū oium q̄ ſunt in p̄ª figura eſt diffō. vt q̄ oīs triāgul⁹ h̄z tres) angulos (eq̄les duob⁹ rectis) h̄ ē aūt demſ͡rabile p p̄mā figurā: ⁊ tn̄ nō eſt diffinibile. Et ſb̄dit q̄ (hui⁹ rō ē) vz. q̄ demſ͡rabile p p̄mā figurā nō eſt diffinibile. (qm̄ demſ͡ratiue ſcire eſt demſ͡rationē h̄ie. q̄re ſi ē demſ͡ratio in talibus) q̄ ſciunt᷑ p demſ͡rationē (manifeſtum ē q̄ nō erit diffinitio ipſoꝝ) vis ḡ huius rōnis in h̄ cōſiſtit. demſ͡rabilia ſciunt᷑ p demſ͡rationē. ḡ taliū nō ē diffō. ¶ Dubitaret forte aliqs vn̄ ſeq̄t᷑ hec ꝯña. q̄ ſi vlīa affirmatiua q̄ demſ͡rantur p p̄mā figurā ſciunt᷑ p demſ͡rationē q̄ taliū non ſit diffinitio. ¶ Dōm q̄ ea quoꝝ eſt diffinitio nō ſciūt᷑ p demōſtrationē. Nihil ḡ qō ſcit᷑ p demſ͡rationē h̄z diffinitionē: q2 q̄cq̄d ſcit᷑ p demſ͡rationē: nō pōt ſciri niſi habita demſ͡ratione eius. Si ḡ aliqō demſ͡rabile eēt diffinibile: tunc demonſtrabile poſſet ſciri per diffinitionem. ⁊ ſi poſſet ſciri p diffinitionē. poſſet ergo ſciri ſine demſ͡ratiōe: qō ē icōueniēs. Vel pōt hoc aliter declarari: ⁊ in idem redit. Nā vnius ſcibilis vt dicet᷑ infra vnus eſt potiſſimus modus ſciendi. Si ergo demonſtrabile potiſſime ſcit᷑ per demōſtrationē. nulliū demonſtrabile erit diffinibile: q2 diffinibile potiſſime ſcitur per diffinitionem. ipſa ergo vlīa affirmatiua: q2 ſunt apta nata ſciri p demſ͡rationem: ꝯñs eſt q̄ nō h̄eant diffōnē. ¶ Aduertendū aūt q̄ rō q̄re demōſtrabile non eſt diffinibile eſt: q2 oē demonſtrabile eſt qd complexū. diffinitio aūt non eſt cōplexoꝝ: ſed ſimpliciuz hois enim albi non eſt diffinitio: vt ꝓbat᷑ in. 7. meta. demonſtrat᷑. n. paſſio de ſubiecto. hoc autem totū ſimul paſſio ⁊ ſub̄m diffōnē non habet diffō enim eſt ſermo declaratiuus alicuius nāe vel eēntie. Qō ḡ nō dicit vnā eēntiā nec vnā nām diffōne caret. Sub̄a ḡ q2 h̄z eēntiā vnam p ſe exiſtētē h̄z diffōnē ſimplicē. Accn̄s aūt q2 dicit eēntiaz vnā depēdētē h̄z diffōnē p additamēta. Cōplexuz aūt q2 nō dicit eēntiā vnam diffōne caret. ¶ Deinde cum dicit. C D

¶ Sciet enim vtiq; aliquis ⁊ ſ͡m diffinitionez non habens demonſtrationem. nihil enim ꝓhibet non ſimul habere.

Argūr. ¶ Nā ſi eſſet p diffōnē ēt quiſpiā ſciret demſtra/
tionē nō habens. Nihil enim vetat: vt non ſi/
mul demonſtratio atq3 diffō habeatur.
¶ Adducit ſcđam rōnē.d.(Sciet enim aliqs)ſu.affirma/
tiuū(ſm diffōnē.nō hñs tñ demſtrationē)q2(nihil.n.phi
bet hře)illa duo(nō ſil')ē ğ vis rōnis hui⁹ ꝙ nō neceē de
qlz vli affirmatiuo hře ſil' diffōnē ⁊ demſtrationē. nā qōlz
A tale demſtrabile eēt diffinibile. Dubitaret forte aliqs vñ ſe
quit' hec ꝯña. ꝙ ſi nō neceē de talib⁹ vlib⁹ affirmatiuis ſil'
hře diffōnē ⁊ demſtrationē ꝙ hꝫ dmſtrabile nō ſit diffinibi/
le. Dōm ꝙ hec ꝯña hꝫ vificari h mō. q2 ſi eēt diffō oiuz ta
liū demſtrabiliū p pmā figurā. tūc eēt p ſe ꝙ demſtrabile af
firmatiue eēt diffinibile ⁊ ſi p ſe demſtrabile eēt diffinibile.
ꝯñs eēt ꝙ demſtratio eēt diffō. ⁊ ſi demſtratio eēt diffō d nul
lo tali poſſem⁹ hře diffōnē de quo nō hēremꝰ demſtratio/
nē. Si ğ nō neceē hře ſil' diffōnē ⁊ demſtrationē diffi° non
eēt demſtratio. ⁊ p ꝯñs diffinibile nō eēt dmſtrabile. ſi ergo
diffō nō reſpicit ea q̄ ſūt p accñs: opꝫ ꝙ hitudo in talibus
ſit hitudo p ſe. p ſe aūt nō pōt eē hitudo demſtrabilis ⁊ dif
finibilis niſi demſtratio eēt diffō vñ faciēda eſt vis in textu
phi. Vix idē ſm idē ꝯtingat ſcire p demſtrationē ⁊ p diffō
nē. vel idē ſm idē ſit diffinibile ⁊ demſtrabile. nā nō ē incō/
ueniēs ꝙ idē ſm aliud ⁊ aliud ſit demſtrabile ⁊ diffinibile
nā idē aliqd ſimpl'r ⁊ ſm ſe ſumptū ē diffinibile. cōplexū
alteri ⁊ faciēs ꝓpōnē cū ipſo ē demſtrabile. ſꝫ ſi idē ſm idē
ſiue vl'r in oib⁹ demſtrationib⁹ ſiue in p⁹ figura tm̄ eēt diffi
nibile ⁊ demſtrabile. vel gñal'r h ꝯtingēt ꝙ demſtratio eſſet
idē qđ diffō. vel ſaltē in p⁹ figura h vitatē hřet. cū ğ h fal/
ſum ſit q2 poſſumus hře diffōnē alicui⁹ nō hñdo demſtra
tionē: nō oē demſtrabile ēt p pmā figurā ē diffinibile. imo
nullū tale eſt diffinibile. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sufficit aūt fides ex inductione. nihil enim
aliqñ diffinientes cognoſcemus. neq3 eorum
que per ſe ſunt neq3 ſm accidens.

Argūr. ¶ Inductiōeꝫ ēt idē ſatis oñdi: crediq3 pt. Ni
hil enim vnquam eoꝝ que vel per ſe vel p acci
dens inſunt diffinientes cognouimus.
¶ Adducit ad hoc tertiā rōnē.d.(Sufficit aūt fides)ad h
oñdendū(ex inductione. nā aliqñ diffiniētes. nihil.n.co/
gnoſcimus. neq3 eoꝝ q̄ ſunt p ſe neq3 eoꝝ q̄ ſūt p accñs.)
nō ē ğ oē demſtrabile diffinibile. immo loquēdo eodē mō
⁊ p ſe nullū demſtrabile eſt diffinibile. q2 ſi idē ſm idē eſſꝫ
demſtrabile ⁊ diffinibile nō poſſemus de illo hře diffōneꝫ
niſi ſciremus ea q̄ ei inſūt ⁊ q̄ pñt pbari de ipſo p demſtra/
tionē. Sꝫ inducēdo in multis videm⁹ ꝙ multotiēs diffi/
niendo aliquid nihil ſcimus de his que inſunt ei. ⁊ nō ſo
lū nihil ſcim⁹ de eis que inſūt ei p ſe ⁊ q̄ pñt de eo ꝯcludi
p demſtrationē: ſed ēt nō eſt neceſſe nos ſcire ea que inſunt
ei p accidēs. nō ergo eodē modo cōparat' aliquid ad diſ
finitionē ⁊ ad demonſtrationē. nec idem ſm idem eſt diffi
nibile ⁊ demonſtrabile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ſi diffō ſubſtantie alicui⁹ notifica/
tio eſt manifeſtum ꝙ non ſunt ſubſtantie.

Argūr. ¶ Preterea ſi diffō ſubſtantiā explicat atq3 de
clarat: patet talia non ſubſtantias eſſe.
¶ Adducit ad hoc q̄rtā rōnē.d.(Ampli⁹ ſi diffō ē q̄dā co
gnitio ſbe)hꝫ aūt q̄ demſtrant'(manifeſtū ē ꝙ nō ſunt ſub/
ſtātie) ğ ſu. nō erit diffō eoꝝ quoꝝ eſt demſtratio. ¶ Notā
B dum aūt ꝙ diffō p ſe ⁊ p̄ eſt ſubaꝝ: vt ſumunt' ſm ſe ⁊ ſim
pliciter. demſtrationes autē non ſunt hꝫ: q2 non ſunt ſbaꝝ
ſm ſe ⁊ ſimpl'r: ſed magis ſunt per ſe paſſionū vt ſunt in
ſubſtantijs. non ergo eorūdem erit diffinitio quorum eſt
demonſtratio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oñi quidē igit' non eſt diffō omnis cuius ē
demonſtratio manifeſtum eſt.

¶ Perſpicuū igitur eſt non omnis eius diffi/ Argūr.
nitionem eſſe cuius eſt demonſtratio.
¶ Epilogat circa determinata.d.(Qm̄ quidē igit' non eſt
diffō ois cuius eſt demonſtratio manifeſtū ē). ¶ Notan C
dum aūt ꝙ plꝫs de his rōnibus imo oēs ſi bñ inſpiciant'
concludūt vtrūq3. vꝫ. ꝙ nō ſit diffō quorum eſt demōſtra
tio: nec econuerſo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid aūt cuius ē diffinitio: nūqd ois demō
ſtratio ē aut nō vna qdē vtiq3 rō ⁊ de hoc eadē
eſt. vnius eni inquātū vnū vna eſt ſcia. q̄re ſive
re ſcire demonſtratione eſt ſciaꝫ hēre: accidet
quoddā impoſſibile. diffōnem enim habens
ſine demonſtratione ſciet.

¶ At eſt ne eius ois demſtratio cui⁹ ē diffō. At Argūr.
vī nō eē: vna nāq3 ⁊ eadē de hoc ēt erit rō. Cō
ſtat enim vnius ea rōne qua vnū ē ſciam vnaꝫ
eē: q̄re ſi id ſcire qđ demſtrari pōt: nil aliud ē q̄
demſtrationē ei⁹ hře: eueniet aliqd qđ fieri neqt.
Sciet.n. is q diffōnē hꝫ ſine demſtratōe pfecto.
¶ Adducit rōnes ad cōuerſam partē. vꝫ. ꝙ non ſit demō/
ſtratio ois cuius eſt diffō. circa qđ duo facit ſm ꝙ duas
rationes adducit. ſcđa ibi(Amplius pncipia). Dicit er/
go.(Quid eſt aūt cuius eſt diffō. nūqd ē ois cuius ē de/
moſtratio). q.d. nunqd oē diffinibile ē demōſtrabile: aut
non eſt. Et ſubdit ꝙ(vna qdē iā rō eſt ⁊ de hoc eadē) cuꝫ
ſuperioribus: q2(vnius enim inq̄ꝫtū vnius vna eſt ſcia: q̄
re ſi ſcire demonſtrabile eſt demonſtrationē habere. acci
deret quoddā impoſſ'e) ſi ponat' diffinibile demonſtrabi/
le(diffōnem enim habēs ſine demonſtratione ſciet) q.d.
ꝙ ſi diffinibile eēt demonſtrabile: cuꝫ poſſumus habere
diffinitionē anteq̄ꝫ habeamus demonſtrationē ſequeret'
hoc incōueniēs ꝙ illud quod ponit' eſſe ſimul diffinibile
⁊ demonſtrabile poſſemus ſcire per diffōnem anteq̄ꝫ ha
beremus de ipſo demonſtrationem. poſſet ergo ſciri ali/
qđ demſtrabile anq̄ꝫ haberet' de eo demſtratio: qđ eſt icōue
niēs. ¶ Notādū aūt ꝙ vis hui⁹ rōis: vt ſupra patuit ha D
bita fuit i pte illa. Poſtea neq3. ¶ Dubitaret forte aliqs
q̄mō poſſit hoc cōtingere ꝙ de aliquo poſſum⁹ hře diffō
nē nō hñdo de ipſo demſtrationē. ¶ Dōm ꝙ cognitio ſim
plicis p̄cedet cognitionē cōpoſiti ⁊ cognitio abſoluti p̄/
cedit cognitionē r̄ſpectiuā. Igr' cū diffō ſit rei ſꝫ ſe. dmſtra
tio aūt ſit rei in ordine ad aliud. diffō p̄cedit demſtrationē
Poſſum⁹ enim dicere ꝙ diffō ⁊ demſtratio oio hñt modū
oppoſitū. Nā diffō ꝓp̄e ē ſbaꝝ. Si aūt eſt accñtiū: hoc eſt
ꝓut accñtia ſignificāt' p modū ſube. Nā nō eſt ꝓprie diſ/
finitio niſi eoꝝ que ſunt per ſe in gñe. Accñtia nō ſunt p
ſe in gñe: niſi vt ſignificant' p modū abſtrationis. Juſtum
enim nō ē in gñe ſꝫ iuſtitia: ſꝫ accñtia in abſtractiōe ſigni
ficata ſumūt' p modū ſube ⁊ tāq̄ꝫ p ſe exñtia. imo ⁊ ſi diffi
niunt' ꝯcreta: vt ſi diffiniat' ſimū: nō diffinit' q̄ꝫtū ad id qđ
implicat. Nā hois albi nō eſt diffō. ⁊ ſubm ⁊ accñs acce/
ptū totū ſimul diffinitionē nō hñt. Cū ğ accñs in concre/
tione iplicet ſbm: ſi q̄ꝫtū ad id qđ iplicat hřet diffōnē tūc
hois albi eēt diffinitio. ğ accñs ſolū diffinitionē hꝫ q̄ꝫtū
ad id qđ ſignificat. Sed accidens ſic acceptū eſt quedaꝫ
res p ſe in p̄dicamēto. ſic enim acceptum induit quēdam
modū ſube: q2 qđ nec eſt p ſe ⁊ eēntial'r in ſuo p̄dicamen
to: nō hꝫ reſpectū accñtalē ſꝫ eēntialē. Diffō ğ p ſe ⁊ p̄ eſt

ſbarum. Si aũt eſt accñtium magis ꝓprie ē abſtractorũ ꝙ̃ cõcretoꝝ. ꝗ nõ eſt accñtium niſi vt ſignificanť ꝑ modũ ſubẽ: nã accñtia in abſtractiõe ſumpta induũt quẽdã modũ ſubẽ: ⁊ accñtia cõcreta vt hñt diffõnẽ quẽdã modum ſubẽ induũt. ſic ꝗ ſe hʒ diffõ ſed demõſtratio hʒ modũ oppoſitũ. nã ꝑ ſe demõſtratio eſt accñtium. Si aũt eſt ſubaꝝ hoc non eſt ſm ſe: ſed vt ſubſunt accñtibus. Ex hoc ergo apparet intẽtio phĩ in rõne illa. ꝙ diffõ eſt q̃dã cognitio ſbſtantie. ⁊ ꝙ demõſtrationes nõ ſunt hꝰ. q: vt dictũ eſt diffõ vel eſt ſuba. vel ſi eſt accñtiũ hoc eſt vt induũt quẽdã modũ ſube. Demonſtratiões aũt nõ ſunt hꝰ. immo ſe habẽt modo oppoſito: q: vel ſunt accñtium. vel vt dicebamus ſi ſunt ſubſtãtiaꝝ hoc eſt vt ſubſunt accñtibus. Ex hoc ẽt pʒ qd in hac q̃ne eſt q̃ſitũ. nã ꝑus eſt cognoſcere ſubam ſm ſe quod facit diffinitio: ꝙ̃ cognoſcere eam in ordie ad aliud: quod facit demonſtratio. Si ergo eſſet demonſtratio ois cuiꝰ eſt diffõ cum ſit per ſe ⁊ principaliter diffinitio ipſius ſubſtantie: ⁊ q: contingit de ſubſtantia pꝰ habere diffinitionem ⁊ cognoſcere eam ſm ſe ꝙ̃ hie demõſtrationẽ ⁊ cognoſcere eã in ordine ad accñs. Hac ꝗ ypotheſi ſtante ꝙ ſit demõſtratio cuius eſt diffõ poterimꝰ cognoſcere ſubam ꝑ diffõnem añq̃ habeamus de ea demõſtrationẽ. ⁊ q: ſuba ponit̃ eſſe demõſtrabilis eo ꝙ eſt diffinibilis contingit nos cognoſcere aliqd demõſtrabile non hñdo de ipſo demõſtrationẽ. qd eſt impoſſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius principia demõſtrationuʒ diffõnes ſunt: quoꝝ non eſſe demõſtrationes monſtratuʒ eſt prius: aut erunt demõſtrabilia principia. ⁊ ꝑncipioꝝ ꝑncipia. ⁊ hoc in infinituʒ abibit aut ꝑme diffõnes erunt indemõſtrabiles.

Argũ. ¶ Preterea demõſtrationum ꝑncipia ſunt diffõnes. Quoꝝ non eſſe demõſtratiões: antea demõſtrauimus. Alioquin in infinitum eẽt ꝓceſſio. Etenim aut principia demonſtranť. Et principiorũ ſunt ſemꝑ principia modusq̧ nullus vnq̃ʒ occurrit: aut in primis ſtetur neceſſe eſt: que quidem ⁊ diffinitiones ſunt: ⁊ demõſtrari non poſſunt.

¶ Adducit ad hoc idẽ ſcdam rõnẽ. d. (Amplius ꝑncipia demõſtrationis ſunt diffinitiones. quoꝝ) .i. ꝑncipioꝝ (non eẽ demõſtrationes mõſtratũ ē ꝑus) in ꝑ.n. libro ꝓbatũ fuit ꝑncipia eẽ indemõſtrabilia. Et ſubdit ꝙ (aut erant ꝑncipia demõſtratiua) .i. demõſtrabilia. vt hʒ alia trãſlatio (⁊ ꝑncipiorum ꝑncipia. ⁊ hoc in infinitum abibit. aut prime diffõnes erũt indemõſtrabiles). q.d. ꝙ ſi ꝑncipia ſunt demõſtrabilia erit ꝓceſſus in infinitũ. ⁊ q: hoc eſt ipoſſibile: oʒ ꝙ ꝑme diffinitiones ſint indemõſtrabiles ⁊ ſi ꝑme diffinitiões ſunt indemõſtrabiles oʒ ꝙ ꝑma diffinita ſint demonſtrabilia. Non ergo qdlibet diffinibile ē demõſtrabile: nec ois cuius eſt diffõ eſt demõſtratio. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sed vtrũ ſi nõ ois eiuſdẽ ſed alicuiꝰ eiuſdẽ ſit diffinitio ⁊ demõſtratio ſimul aut impoſſibile. Non enim eſt demonſtratio cuius eſt diffinitio. Diffinitio qdẽ enim ipſius qd eſt ⁊ ſubſtantie eſt. Demonſtrationes aũt videnť ſuppoſitiue eẽ ⁊ accipiẽtes qd qd ē. vt mathematice qd vnitas. qd impar ⁊ alie ſimiliter.

Argũ. ¶ At ſi nos ois eiuſdẽ: cuiuſdam ne ſaltẽ eiuſdeʒ diffinitio ac demõſtratio eſt. An neq̧ hoc eẽ põt. Non enim eius eſt demonſtratio cuius ē diffinitio. Et enim diffinitio eſt ipſius quid ẽ: ⁊ ſubſtãtiam q̧ declarat. Demõſtratiões aũt id ipſum ſubijcere ſumereq̧ videtur. Mathematice nãq̧ quid eſt vnitas: quid par: quid ipar: accipiũt. Cetereç demõſtrationes ſimiliter.

¶ Oñdit ꝙ nulliꝰ eiuſdẽ cꝰ ē diffiᵒ erit dẽmõſtratio. Circa qd q̃tuor facit ſm ꝙ q̃tuor rõnes adducit ad ꝓpoᵐ 2ᵃ ibi (Ampliꝰ oẽs) 3ᵃ ibi (Ampliꝰ alteꝝ) 4ᵃ ibi (Alteriꝰ ãt altera) Dicit ꝗ (Sʒ vtꝝ ſi nõ ois eiuſdẽ ē demõſtratio ⁊ diffiᵒ ſʒ cuiuſdã eiuſdẽ) .i. ſi alicuiꝰ eiuſdem vt hʒ alia trãſlatio ſit diffiᵒ ⁊ demõſtratio (aut ipoſſe) ſit diffõnẽ ⁊ dẽmõſtrationẽ eẽ eiuſdẽ. Et ſubdit ꝙ (nõ.n.ē demõſtratio. cuiꝰ ē diffiᵒ) ⁊ reddit cãʒ dicti dicẽs. ꝙ (diffõ qdẽ.n.ē ipſiꝰ qd qd ē) .i. ipſiꝰ qditatis (⁊ ſbe) .i. eẽntie. ē.n. diffõ ſmo expſſiuꝰ qditatis ⁊ eẽntie (ſʒ demõſtratiões vñr eẽ ſuppoſitie) .i. eẽ ſupponentes. vt hʒ alia trãſlatio (accipiẽtes) ſupponẽdo. ſ. (qd qdẽ eſt vt mathe⁽ᶜ⁾) ſupponẽtes .i. accipiũt ſupponẽdo (qd eſt vnitas: ⁊ qd ē ipar. ⁊ alie) ſcie (ſilr) accipiũt aliq̃ ꝺ qbus ſupponunt qd qd ē: vt geometria ſuppõit qd ſit circulus ⁊ qd rectũ: ⁊ m̃lta alia q̃ nõ demõſtrat qd ſit: ſʒ ſupponẽdo accipit. Tũc ꝗ ē ſupplẽda rõ ꝙ cũ diffõ declaret qd res ſit. demõſtratio ħ nõ declat ſʒ ſupponit. nulliꝰ eiuſdẽ erit diffõ ⁊ dẽmõſtratio. nã diffõ ē q̃dã declaratio qditatis. dẽmõſtratio ãt ñ ē declaratio qditatis: ſʒ ſuppõit qditatẽ eẽ. ¶ Nõnᵐ ãt ꝙ nõ ē demõſtratio eiꝰ qd ſuppõit: ſʒ eiꝰ qd ꝓbať. Cuʒ ꝗ qd qd ē a dẽmõſtratiõe ſuppõať. ꝗ ipſiꝰ qd qd ē nõ erit dẽmõſtratio. Cũ ꝗ ipiꝰ ſit diffõ ñ erit eiuſdẽ dẽmõſtratio ⁊ diffõ. ¶ Deiñ cũ dic. D

¶ Amplius ois demõſtratio aliqd de aliquo demõſtrat: aut q: eſt aut nõ eſt. In diffõne aũt nihil alterũ de altero ꝑdicať: vt neq̧ aial de bipede nec bipes de aiali: nec etiam de plano figura. non.n.ē planũ figura: nec figura planũ.

¶ Preterea ois demõſtratio aliqd demõſtrat ꝺ aliquo: vt eẽ: aut nõ eẽ. At in diffõne nihil ꝺ alio ꝑdicať: veluti neq̧ aial de bipede: neq̧ hoc ꝺ animali. nec itẽ figura de plano. Non eſt enim planum figura: neq̧ figura planum. Argũ.

¶ Adducit 2ᵐ rõnẽ. d. (Ampliꝰ ois demõſtratio demõſtrat aliqd de aliq̃: aut q: ē) ſi ſit demõſtratio affirᵃ. (aut q: non ē) ſi ſit demõſtratio neᵃ. (In diffõne ãt nihil alteꝝ de altero ꝑdicať: neq̧ aial de bipede) .ſ. ꝑdicať (neq̧ ħ) .ſ. bipes (ꝺ aiali) vt ſi ħ ſit diffõ hoīs. aial bipes. .i. hac diffõne genꝰ ⁊ dr̃ie nõ ↄiũguť tãq̃ʒ alteꝝ ꝺ altero ꝑdicãs: ſʒ tãq̃ʒ alteꝝ alteꝝ ↄhẽs. ⁊ ſbdit ꝙ (neq̧ ẽt de plão) ſu. figura ꝑdicať: nec ſu. eꝫ. vñ ſbdit ꝙ (nõ ē planũ figura: nec figura planũ). q.d. ꝙ i hac diffõne triãgli ꝙ triãgulꝰ ē figura plana ⁊c. planũ nõ ē .i. nõ dr̃ figura: nec figura planũ: q: nõ ↄiũgiť vnũ alteri tãq̃ʒ ꝺ eo ꝑdicãs. ſʒ vt ipʒ ↄhẽs. ¶ Nõnᵐ ꝙ ꝺ dr̃ia nõ ꝑdicať genꝰ: vt ꝓbať .3. met. niſi ꝑut dr̃ia iplicat ſpẽʒ de eo. n. qd ſignat dr̃ia nõ ꝑdicať genꝰ. nõ.n. ſignat aliud aiatũ ꝙ̃ aia: ſic nec ſignat aliꝺ albũ ꝙ̃ albedo. Albũ.n. ⁊ albedo nõ differũt q̃tũ ad rẽ ſignatã: ſʒ q̃tũ ad modũ ſignandi. ſic ẽt aiatũ ⁊ aia q̃tũ ad rẽ ſignatã ñ differũt. Sꝫ ꝗ de eo qd ſignat aiatũ ꝑdicať aia. ipa aia eẽt aial: qd ē incõueniẽs. de dr̃ia ꝗ nõ ꝑdicať genꝰ. ⁊ m̃lto magis ꝺ gñe nõ ꝑdicať dr̃ia. De plano ꝗ vt ē dr̃ia figure: vel de plano vt eſt ↄiunctũ cũ figura: ⁊ facit diffõnẽ triãguli nõ ꝑdicať vt figura: nec econuerſo. ¶ Deinde cum dicit. E

¶ Amplius alteꝝ qd qd eſt ⁊ q: eſt mõſtrare. Diffinitio quidẽ igiť qd ē oſtẽdit: demõſtratio autem q: ſi eſt hoc de hoc aut non eſt.

Argu. ¶ Preterea differt qd eſt: ⁊ eſſe oſtendere. At diffõ quidē quid eſt patefacit. Demſ̄ratio vero qppiam ineſſe cuipiā vel nõ ineſſe demſ̄rat.

¶ Adducit tertiā rõnē.d.ꝙ(alterꝫ ē demſ̄rare).i.mãifeſtare ⁊ declarare(qd̄ qd ē:⁊ q̄ eſt). ⁊ ſubdit ꝙ(diffõ qdē igr oñdit).i.manifeſtat ⁊ declarat(qd̄ qd ē.ſ; demſ̄ratio(oñdit ⁊ declarat ꝙ(hoc eſt in hoc)ſi ſit demſ̄ratio affirmatiua (aut nõ eſt).i.aut oñdit ꝙ nõ ē hoc in hoc ſi ſit demſ̄ratio negatiua.q.d.ꝙ nõ eſt eiuſdē diffõ ⁊ demſ̄ratio:q̄ diffõ declarat qditatē ſimplicē. Eſt ḡ diffõ ipſius rei icõplexe. demſ̄ratio aūt ē rei cõplexe. demſ̄raſ.n.p demſ̄rationē aliqd cõplexum:vt aliq̄ ppõ affirmatiua:vt q̄ eſt hoc in hoc. vel aliq̄ negatiua:vt q̄ non eſt. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Alterius aūt altera demſ̄ratio eſt niſi ſit tanq̄ pars quedā totius. Hoc aūt dico:q̄ oñſum ē de yſochele qm̄ hꝫ tres angulos duob⁹ rectis eq̄les. Si oſtēſus eſt ōis triangulus. pars eni eſt:hoc aūt totū:hec aūt adinuicē n̄ ſe hñt. ſic q̄ eſt ⁊ qd eſt. Nõ eſt enim alterꝫ alterius ps.

Argu. ¶ Diuerſoꝝ āt diuerſa ē demſ̄ratio:niſi qd toti⁹ ſit ps. Qd̄ qdē ppea dictū eſt: qd̄ ſi demſ̄ratū ē triangulū oēm duobus rectis angulos tres equales habere. demonſtratum eſt ēt triangulum duoꝝ equaliū lateruꝫ tres angulos equales duobus rectis habere. Iſte nãq̄ partis:ille totius rõnē habere videt̄. At quid eſt: ⁊ eſſe non ita ſeſe habere videntur. Quippe cū neutrum ad alterꝫ partis habeat rõnem.

¶ Adducit q̄rtā rõnē.d.ꝙ(alteri⁹ aūt rei eſt alterꝫ demſ̄ratio).i.altera manifeſtatio vel declaratio:(niſi ſit tanq̄ quedam pars totius). Et ſubdit(hoc aūt dico:q̄ oſtenſum ē de yſochele ꝙ habet angulos equales duobus rectis.ſ; oñſum eſt de oī triangulo.) Et ſubdit ꝙ(hoc eni ē ps).ſ. yſocheles(hoc aūt totū).ſ.triangulus. ⁊ ſubdit ꝙ(hec āt adinuicē nõ ſic ſe hñt)non.n. eſt alterum alterius pars. Eſt ḡ vis rõnis huius ꝙ diuerſoꝝ diuerſa eſt declaratio: niſi vnuꝫ ſit ps alterius. Cū ḡ(q̄ eſt ⁊ qd eſt)ſint diuerſa (⁊ vnū nõ ſit ps alterius)nõ p idē declarabit̄ q̄ ē. ⁊ qd ē ſed qd eſt declaraſ p diffõnē.ḡ p diffõnē non declarabit̄ q̄ eſt:q̄ tūc p idē declararent̄ duo diuiſa. ſic ēt q̄ demõſtratio declaraſ q̄ ē.nõ declarabit demſ̄ratio qd ē. Semp ḡ demſ̄ratio ⁊ diffõ declarāt aliud ⁊ aliud.nõ ḡ erit eiuſdē hoc

A ⁊ illud. ¶ Dubitaret forte aliqs:q̄ vr̄ hoc eſſe falſum ꝙ qd̄ qd eſt. ⁊ q̄ eſt ſint ſic diuerſa ꝙ vnū nõ ſit pars alteri⁹ Nã qd eſt ſignificaſ p ſimplicē terminū:q̄ ē ſignificaſ p ppõnē. Sic ḡ ſe habebit qd eſt ad q̄ ē:ſicut termin⁹ ad ppõnē:ſ; terminus ē ps ppõnis.ḡ qd eſt: eſt pars de q̄

B eſt. ¶ Dōm ꝙ nõ loquit̄ h̄ ph̄s de parte integrali:ſed de parte ſubiectiua. Si.n.aliq̄ duo ſic ſe habent adinuicē ꝙ vnū ſit pars ſubiectiua alteri⁹:ſicut yſocheles ē ps ſubiectiua trianguli.q̄ ē ſpēs eius.cū demſ̄raſ aliqd de toto vli. demſ̄raſ illud de q̄libet parte ſubiectiua. Nam qd̄ pbaſ oī triangulo cõpetere pbaſ cõpetere yſocheli ⁊ cuilibet ſpēi triãguli.nõ tñ ita ſe hꝫ de pte itegrali.nõ.n.oꝫ ꝙ paſſio cõpetēs toti integrali ꝯpetat pti ei⁹:hēre.n.tres qd̄ demonſtraſ de triãgulo nõ cõpetit linee q̄ eſt ps integralis eius:nec põt talis paſſio de linea demſ̄rari. Cum ergo qd̄ qd eſt nõ ſit ps ſubiectiua:q̄ eſt non eodē mõ nec p idem declarabit̄ vtrūq̄.hꝫ ḡ ſe iſta rõ quarta ad tertiam rõnē tanq̄ ſupplens rõnē tertiam:⁊ tanq̄ remouens cauillatio-

nem ab ea. Dixerat enim ratio tertia ꝙ q̄ eſt ⁊ quid eſt ſūt altera ⁊ nõ declarāt̄ p idē. Poſſet ḡ qs cauillare ꝙ q̄ eſt. ⁊ qd ē ſic ſunt altera ꝙ vnum eſt pars alterius. ideo h̄ remouet̄ in rõne quarta. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Manifeſtū itaq̄ ꝙ nec cuius diffõ hui⁹ ōis ſit demſ̄ratio. nec cuius ōis eſt demſ̄ratio: hui⁹ ōis ſit diffõ: quare oīno eiuſdem nullius contingit vtrãq̄ hr̄e. Quare manifeſtum itaq̄ ꝙ diffõ ⁊ demſ̄ratio nec idē vtiq̄ erūt. nec alterū in altero: ⁊ nãq̄ ſubiecta ſiſr ſe haberent. hec quidē igitur vſq̄ ad hoc oppoſita ſunt.

¶ Patet igitur nec eius omnis demſ̄rationē eſſe cuius eſt diffõ. nec eius ōis diffõnem eſſe: cuius eſt demõſtratio. Quibus efficitur: vt oīno cuiuſquā eiuſdē vtrūq̄ haberi non poſſit: quare perſpicuū eſt: neq̄ idem eſſe diffinitionē demonſtrationemq̄: neq̄ alterū in altero eſſe. Nam ea que ſubijciuntur ſimiliter profecto ſeſe haberent: ſ; de his hactenus: ſatis eni de hiſce diximus dubitando. Argu.

¶ Epilogat circa determinata dicēs.ꝙ(manifeſtum itaq̄ eſt.ꝙ neq̄ ſit diffinitio ōis cuius eſt demſ̄ratio. Neq̄ etiā verꝫ eſt.ꝙ cuius ōis ē demſ̄ratio ꝙ huius ōis diffinitio.q̄re)manifeſtū eſt ēt ex dictis ꝙ(oīno nullius eiuſdē).i.de nullo eodē(cõtingit hr̄e vtrãq̄).ſ.diffinitionē ⁊ demõſtrationē. Epilogat.n.tria ſm̄ ꝙ tria pbauerat. Probauerat eni ꝙ nõ oē demſ̄rabile ē diffinibile. ⁊ ꝙ nõ oē diffinibile ē demſ̄rabile ⁊ pbauerat tertiū.ꝙ de nullo eodem habet̄ ſimul demonſtratio ⁊ diffõ. ¶ Tunc ſequit̄ pars illa(Manifeſtū itaq̄)in qua declarat tertiam q̄ſtionem.d̄ declarata ē.n.qd̄ q̄rta.vꝫ.quoꝝ ſit diffinitio. ⁊ vtrū ſit eorū quoꝝ eſt demſ̄ratio.iō hic incipit declarare q̄ſtionem tertiā vꝫ.qd eſt diffinitio.vꝫ.vtrū ſit ideꝫ ꝙ demſ̄ratio ſed breuiter ſe expedit de iſta q̄ſtione tertia.q̄ hec totaliter depēdet ex q̄rta. Si.n.declaratū eſt quoꝝ eſt diffinitio. ⁊ q̄ nõ ē ipſoꝝ demſ̄rabiliū.ſatis poteſt haberi qd ſit diffinitio.q̄ nõ eſt idē qd̄ demſ̄ratio. Si eniꝫ nullū diffinibile ē demſ̄rabile nec ecõuerſo:⁊ nulla diffinitio erit demonſtratio nec econuerſo. Iō ait(Manifeſtum eſt itaq̄ ꝙ diffinitio ⁊ demſ̄ratio nõ idē erūt.nec ē alterꝫ in altero).i.nec diffinitio erit demſ̄ratio.nec vnū eſt pars alterius. Non ē.n.alterū in altero tanq̄ pars in toto. Et ſubdit ꝙ(⁊ nanq̄ ſubiecta ſiſr ſe haberēt) Cū ḡ ſubm̄ demſ̄rationis.ſ.demonſtrabile ⁊ ſubm̄ diffõnis.ſ.diffinibile:nec ſint idē:nec vnū ſit pars alterius:q̄ qd eſt:⁊ q̄ eſt nec ſunt idē nec alterꝫ eſt pars alterius:oꝫ ꝙ diffõ ⁊ demſ̄ratio nec ſūt idē:nec alterꝫ alterius ps. Et ſubdit ꝙ(hec qdē vſq̄ huc oppoſita ſunt).i. per modū oppõnis:⁊ per modū argumētatiõis dcā ſūt.

C ¶ Notãdū aūt tria eē declarata ſupius.vꝫ.ꝙ non oē demonſtrabile eſt diffinibile. Nam ſi hoc eſſet tūc demſ̄rabile eēt ps ipſi⁹ diffinibilis. demſ̄ratū ē ēt ꝙ nõ omne diffinibile eſt demſ̄rabile:q̄ ſi hoc eēt:tūc diffinibile eēt ps ipſi⁹ demſ̄rabilis. demſ̄ratū eſt ēt ꝙ nullū vnum ⁊ idē eſt ſimul demſ̄rabile ⁊ diffinibile. ergo oñſum ē ꝙ demſ̄rabile ⁊ diffinibile q̄ ſūt ſubiecta demſ̄rationis ⁊ diffõnis ſic ſe hñt ꝙ nec ſūt idē:nec eſt alterꝫ in altero:ſicut pars in toto.ḡ demſ̄ratio ⁊ diffõ ſic ſe hēbūt ꝙ nõ erūt idem:nec erit alterꝫ in altero ſicut pars in toto. ¶ Notãdū ēt ꝙ id dr̄ eē ſubm̄ alicui circa qd̄ v̄ſaſ illud:vt ferrū dr̄ ſubijci arti fabrili:q̄ circa ipſum v̄ſaſ talis ars:ſic ēt q̄ circa diffinibile v̄ſaſ diffõ:⁊ circa demſ̄rabile demſ̄ratio. diffinibile ⁊ demſ̄rabile dicuntur D

¶ Ex his que dixerat ꝓbat intētū.vz.ꝙ p ſyllm reduplicatiuū nō pōt ꝓbari qđ qd ē i eo qđ qd ē. Circa qđ duo facit: q2 p̄ facit qđ dcm ē:ꝙ non poſſit hoc fieri: ducendo ad incōueniēs volentes hoc facere.i.volētes hoc mō qđ qd eſt p ſyllm cōcludere. 2° qđ dixerat declarat in terminis ibi (Et oino ſi eſt monſtrare.) Circa p̄mū q̄tuor facit q2 primo oſtdit qd requirat in ſyllo reduplicatiuo ex prima cōditiōe diffōnis.vz.q2 diffō eſt aliquid ꝓpriū ⁊ p̄dicatur ɔuerſim. 2° declat qd reqrat in tali ſyllo ex ɔditiōe ſcđa.vz.ꝙ diffinitio p̄dicat in eo qđ qd ē. 3° ꝓbat ꝙ non obſeruatis illis ɔditionib⁹ ſylls nō poterit ɔcludere qđ quid eſt in eo qđ qd eſt. 4° ⁊ vltimo ex his q̄ dixerat ducit ad incōueniēs volētes cōcludere qđ qd ē in eo qđ qd eſt p ſyllm reduplicatiuū: aſſerēs hoc nō poſſe fieri ſine petitione p̄ncipij. ſcđa ibi.(At vō ſi.a.) tertia ibi.(Si vero aliquis.) quarta ibi.(Si igit qđ quid ē.) Dicit ḡ.(Si eni ipſi.c.).i.ſi ipſi diffinito (eſt ꝓpriū.a.).i.diffinitō (manifeſtū eſt ꝙ ipſi.b.).i.⁊ ipſi diffinito ſu.erit qd ꝓpriū (⁊ hoc).i.ipſum.b.ſiue ipſum mediū.(c).i.ipſi diffinito ſup. erit qd mediū (quare oia ſunt adinuicez).i.oia ſunt adinuicē ɔuertibilia.⁊ oia ſūt ꝓpria.q.d. ex hac ɔditiōe p̄⁹ ipſius diffōnis.vz.ꝙ diffō eſt qd ꝓprium ⁊ qd cōuertibile cū ipſo diffinito mediū acceptū ad ꝓbādū diffōnē đ diffinito oz eē qd ꝓpriū ⁊ qd ɔūtibile cū vtroq3 extremoꝝ. Si ḡ.a.i.maior extremitas q̄ ponit eē diffō.oz ꝓbari de.c.i. de minori extremitate q̄ ponit eſſe ipm diffinitū p mediū qđ eſt.b. opz ipm.b.ſiue ipm mediū eē qd ꝓpriū ⁊ qd ɔuertibile cū.a.⁊ cū.c.i.cū diffōne ⁊ diffinito. oia ḡ erunt

A adinuicē ɔuertibilia. ¶ Dubitaret forte aliqs vtꝝ ſeqt hec ɔña ꝙ ſi mediū ē ꝓpriū ⁊ ɔuertit cū vtraq3 extremitate: ꝙ oia ɔuertāt. ¶ Dōm ꝙ ɔuerti ⁊ cū aliq̄ nihil eſt aliud q̄3 eē eq̄le illi. Que.n.ſe adinuicē nō excedūt illa ſt ɔuertibilia ⁊ eq̄lia. S3 cōſtat ꝙ q̄ vni ⁊ eidē ſūt eq̄lia int ſe ſūt eq̄lia. Cū ḡ idē ſit eſſe ɔuertibile ⁊ eq̄le q̄ vni ⁊ eidē ſūt ɔuertibilia: iter ſe ſūt ɔuertibilia. Si ḡ mediū ē ꝓpuz ⁊ cōuertit cū vtraq3 extremitate. nec̄e eſt vtrāq3 extremitatē adiuicē ɔuerti. oia ḡ erūt adiuicē ɔuertibilia. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs: q2 non vī adhuc tenere ɔña ph̄i: ſed vī ecōtrario ſe hr̄e. Nō enim ph̄s ſupponēdo ꝙ mediū ɔuertat cū vtraq3 extremitate arguit ex hoc ꝙ extremitates ɔuertāt: ſed ecōtra ſupponēdo ꝙ extremitates cōuertantur ⁊ hēant ſe adinuicē: ſicut ꝓpriuz ad id cui⁹ ē ꝓprium. arguit ꝙ oporteat mediū ɔuerti ⁊ ꝙ oia ſūt adiuicē ɔuertibilia. iō forte dubitaret aliqs vtꝝ ſeqt

B hec ɔña. ¶ Dōm ꝙ diffō cū p̄dicat đ diffinito vlr ⁊ affirmatiue non pōt demr̄ari de eo niſi p p̄mā figurā. In ſola aūt p̄ma figura pōt ɔcludi vlis affirmatiua. In prima āt figura q̄ncūq3 extremitates ɔuertunt iter ſe. nec̄e ē ɔuerti mediū cū vtraq3 extremitate. ⁊ nec̄e ē tūc oia eē cōuertibilia: vt ſi.a.ꝓbat de.c.p mediū.b.i prima figura.⁊.a.⁊.c.ſūt ɔuertibilia. nec̄e ē.b.ɔuerti cū vtroq3 eoꝝ. In ſyllogiſmo.n.vli affirmatiuo: ſi extremitates ɔuertūt nec̄e eſt oia ɔuertibilia eē. Nā qcqd ē iter ɔuertibilia oz ꝙ ſit ɔuertibile: q2 qcqd ſubijcit vlr vni ɔuertibiliuz. ſubijcit vlr ⁊ alteri. ſic ēt qcqd p̄dicat de vno ɔuertibiliū p̄dicat de altero. Cū ergo mediū in p̄ma figura ſit ſylls affirmatiuus vlis cuiuſmodi oz eē ſylls ɔcludēs diffōnē: mediū ſubijcit vlr maiori extremitati: ⁊ p̄dicat vlr de minori. ſi extremitates ſūt ɔuertibiles oz ꝙ mediū ſi tale ꝙ poſſit vlr ſubijci ⁊ vlr p̄dicari đ q̄l3 extremitate. ſ3 qđ ſubijcit vlr ⁊ p̄dicat de aliq̄ eſt cōuertibile cū illo. Erit ḡ me^m cōuertibile cū q̄libet extremitate: pp qđ oia erūt ɔuertibilia. Ex hac ḡ ɔditione: q2 diffinitio p̄dicat vt ꝓprium: ⁊ vt qd ɔuertibile cū diffinito: ſeqt ꝙ nō poſſit cōcludi diffinitio vlr de ſuo diffinito: niſi mediū ēt accipiat ꝓprium ⁊ ɔuertibile: ⁊ niſi oia ſint ɔuertibilia. ¶ Deide cū dicit.

¶ At vero ⁊ ſi.a.in eo quod qd eſt in omni.b. ⁊ vlr.b.de omni.c.quod quid eſt dr̄. Neceſſe eſt ⁊.a.in eo quod qd eſt de.c.dici.

¶ At vero ſi tam.a.competit ipſi.b.vt qd eſt ipſius q̄3.b.cōpetat idē tidē ipſi.c.neceſſe eſt tū.a.de.c.p̄dicet: vt quid eſt ipſius. Argu.

¶ Oſtēdit qd reqrat in ſyllo reduplicatiuo ex ſcđa ɔditione diffōnis.vz.ꝙ diffō p̄dicat in eo qđ qd. nā ſic q2 diffō p̄dicat vt ꝓpriū ⁊ ɔuerſim nō pōt h̄ mō concludi de diffinito: niſi mediū ɔuertat cū vtraq3 extremitate. ⁊ niſi oia ſint cōuertibilia. ſic q2 diffō p̄dicat in eo qđ qd nō poterit cōcludi de diffinito.vz.in eo qđ qd. niſi in vtraq3 extremitate. ſiue in vtraq3 p̄miſſaꝝ accipiat hec reduplicatio in eo qđ qd. Iō ait (at vō ſi.a.).i.maior extremitas (in eo qđ qd ē i oi.b.).i.in oi medio (⁊.b.vlr).i.mediū (dr in eo qđ ē de oi.c.).i.de oi minori extremitate (nec̄e ē) igit h̄ qdē (⁊.a.in eo qđ qd ē de.c.dici).q.d.ꝙ nō pōt.a.i.maior extremitas. ſiue diffō ɔcludi de.c.i.de minori extremitate ſiue de diffinito i eo qđ qd ē. niſi accipiat in vtraq3 p̄miſſaꝝ hec reduplicatio i eo qđ qd ē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Si vero nō aliqs ſic accipiet duplicans: nō neceſſe erit.a.de.c.p̄dicari in eo quod quid ē. Si aūt.a.quidē de.b.in eo quod qd eſt non de quibuſcunq3 aūt ipſum.c.b.in eo qđ quid eſt. ipſum aūt qđ quid eſt vtrūq3 hoc habebit. erit ergo ⁊.b.ipſius.c.quod quid eſt.

¶ Quod ſi non hoc pacto: his illud quiſpiam ſumpſerit nulla ſane neceſſitas omnino compellet: vt.a.de.c.vt quid eſt ipſius dicatur: vt ſi.a.quidē: vt quid eſt ipſius.b.competere dixeris.b.vero non eodez modo de quolibet.c. predicaueris: quare non ſolum.a.de.b.dicat oportet: vt quid eſt ipſius: ſed.b.quoq3 de.c. modo eodem predicetur neceſſe eſt. Argu.

¶ Oſtēdit ꝙ nō obſeruatis his cōditionib⁹ ⁊ nō accepta tali reduplicatiōe i vtraq3 p̄miſſaꝝ ꝙ non ſiet ɔ̄ in eo qđ qd. iō ait ꝙ (ſi vero aliqs nō accipit ſic reduplicās) maiorē extremitatē de medio. vel nō ſic reduplicās maiorem ꝓpōnem (nō neceſſe eſt.a p̄dicari de.c.in eo qđ qd ē eſt.) Et ſubdit ꝙ (neq3 de qbus.c.qdē.b.in eo qđ quid eſt).i. ſi nō accipit.b.c.i.minorē in eo qđ qd ē.ſup. nō erit ɔ̄ in eo qđ qd eſt. Ad h̄ ḡ ꝙ ſit ɔ̄ in eo qđ qd eſt. oz vtrāq3 p̄miſſaꝝ eē in eo qđ qd. Iō ſubdit ꝙ (ipm aūt quod qd eſt hēbit vtrāq3) ſup. p̄miſſaꝝ. ⁊ ſeqt in lr̄a (erit itaq3.b.đ.c. in eo qđ qd eſt).q.d.ſi oz eē ɔ̄ in eo qđ quid eſt. non ſolū maior.vt.a.b.ſ3 ēt minor.ſ.b.c.erit in eo qđ qd ē. ¶ Notādū aūt ꝙ aliud ē cōcludere quid ⁊ aliud ē cōcludē qd in eo qđ qd. vel qđ idē eſt aliud eſt cōcludere diffinitionē ⁊ aliud eſt concludere diffinitionem in eo ꝙ diffinitio. C Pōt.n.cōtingere ꝙ ɔcludat aliqua diffinitio de aliquo: nō tn̄ concludet vt diffinitio eius ſiue in eo ꝙ diffinitio. niſi i vtraq3 p̄miſſaꝝ recipiatur hec reduplicatio exp̄ſſe. vz.in eo quod quid. vel in eo ꝙ diffō. vt ſi aial bipes eſt diffō hōis. ⁊ ſiat talis ſylls. ois hō ē aial bipes. omne riſibile eſt homo. ergo omne riſibile eſt animal bipes. hoc aial bipes quod poſitum eſt eſſe quedam diffinitio concluditur de riſibili. ſed nō in eo ꝙ diffinitio. non ē.n.eius diffō. q2 in p̄miſſis nō fuit accepta hec reduplicatio in eo ꝙ diffinitio. ⁊ ſi fuiſſ3 accepta fuiſſet falſa. immo dato ꝙ aial bipes eēt diffō riſibilis. nō poſſet ɔcludi de eo tanq̄3

diffō ei⁹.niſi i vtraq3 p̄miſſaꝝ:vt dicebaẜ accipeẜ exp̄ſſe
hec reduplicatio.Sic ḡ fiat talis ſyll'ſ.a.p̄dicaẜ de oi.b.
i eo ꝙ diffō:⁊.b.de oi.c.i eo ꝙ diffō.ḡ.a.de oi.c.i eo ꝙ dif
D finitio.℄ Notādū ēt ꝙ i eo qȯ qd pōt ſumi vel large.vl'
ꝓp̄e.Large qdē.oē p̄dicatū ſub̄ale p̄dicaẜ in eo qȯ quid
⁊ ſi accipiēdo i eo qȯ qd.nō ſufficit hec reduplicatio ſo/
la ad ꝯcludēdū diffōnē de diffinito.q2 nō oē p̄dicatū ſb̄a
le ē diffō.ſic ḡ accipiēdo i eo qȯ qd.o3 ſil' cū hac cōditiōe
addē cōditiōe3 aliā.v3.ꝯuerſim.nā gcqd p̄dicaẜ ꝯuerſi3
⁊ i eo qȯ qd ē diffō.gen⁹.n.l3 p̄diceẜ i eo qȯ qd p̄dicaẜ
ꝯūſim.dr̄ia aūt ⁊ ſi pōt p̄dicari ꝯuerſim.nō p̄dicaẜ in eo
qȯ qd.Sola ḡ diffō h3 has duas ꝯditiōes.2ᵒ p̄t accipi
in eo qȯ qd ꝙ dicit totā qditatē rei:⁊ ſic ſola diffō p̄dicaẜ
in eo qȯ qd de ſpē.Alia autem p̄dicata ſub̄alia cuiuſmo
di ſūt gen⁹ ꝑ ſe:vl' dr̄ia ꝑ ſe.dr̄r nō dicē totā qditatē:q2 ſi
dicūt eā ꝑ modū toti⁹.Inde ē ḡ ꝙ ph̄s ſupra ad cōcludē
dū diffōnē de diffinito iuſtētatus ē ſuꝑ duab⁹ reduplica
tionib⁹.v3.ſuꝑ eo qȯ qd eſt.⁊ ſuꝑ ꝓpriū:ſiue ſuꝑ ꝯuerſi3
q2 ſi accipiaẜ qȯ qd large nō ſuffic̄ ad ꝯcludēdū diffōnē:
niſi ſuꝑaddaẜ ibi cōuerſi3.Hic aūt viſus ē ſuſtētari ſolum
ſuꝑ qȯ qd ē:q2 ſi accipiaẜ qȯ qd ē:vt dic̄ totā qditatē:⁊ vt
dicit ipſa3 diffōnē ſufficit hec ſola reduplicatio. Sufficit
enim ꝙ.a predicaẜ de.b.in eo qȯ qd ē:ſiue in eo qȯ diffi
nitio.⁊.b.ꝺ.c.i eo qȯ qd.i.i eo ꝙ diffō.ad h̄ ꝙ.a.ꝯcluda
tur p̄dicari de.c.in eo ꝙ diffō.℄ Deinde cum dicit.

℄ Si igitur qd ē ⁊ qȯ qd erat eē vtraq3 habēt
in medio erit prius qȯ quid erat eſſe.

Argir. ℄ Hec cū ita ſint:ſi i vtroq3 rōcinatiōis īterual
lo ip̄m qd ē qditaſq3 ſumaẜ:qditas nimiꝝ an
tea q̄3 cōcludaẜ in ipſo medio ratiocinationis
termino collocabitur.

℄ Ex his que dixerat ducit ad incōueniēs volēs cōcludē
qȯ qd eſt in eo qȯ qd ē ꝑ ſyll'm reduplicatiuū.d.(ſi ḡ qȯ
qd ē).i.diffinitio.ſu.ſm̄ ꝙ hui⁹ d3 cōcludi de diffinito(⁊
qȯ qd erat eē vtraq3 habēt).q.d.ꝙ nō pōt ꝯcludi qȯ qd
eſt.i.diffō ſm̄ ꝙ hui⁹:niſi vtraq3 p̄miſſaꝝ habeat hanc re
duplicationē qȯ qd erat eē.In vtraq3 ḡ p̄miſſaꝝ accipieẜ
hec reduplicatio in eo qȯ qd.ſiue in eo ꝙ diffō:⁊ q2 ſic ē
(in medio erit p̄us qȯ qd erat eſſe).i.ſuppōitur quod d3
ꝓbari.ipſum enim mediū p̄us ſumptū erat ipſum qȯ qd
eſt.ꝓbabiẜ ḡ qȯ qd ē ꝑ qȯ qd ē:⁊ ſic erit idē ꝑ idē petitio
E p̄ncipij.℄ Dubitaret forte aliqs vtrū reduplicatio poſ/
ſit eſſe ipſi⁹ medij.⁊ videẜ ꝙ ſic ꝑ ph̄m h̄ dicētē qȯ qd eſt
ideſt reduplicatio erit i medio.i.erit ipſius medij.℄ In
ꝯriū ē aūt idē ph̄s in lib.p̄oꝝ in ca.reduplicatiuū aūt.
vbi vult ꝙ reduplicatio ſit ipſius maioris extremitatis:
F nō medij.℄ Dōm ꝙ cū q̄riẜ cuius ſit reduplicatio.h̄ di/
ctū pōt hr̄e duplicē intell'm.vel cuius ſit tāq3 eius qȯ re/
duplicaẜ.vel cuius ſit tanq3 eius cuius ſit cōditio.Prio
mō reduplicatio ē ſub̄i:q2 ſꝑ reduplicaẜ ip̄m ſub̄m.Na3
ſi dicaẜ ꝙ iuſticia ſit bona:qm̄ bonū:ita ꝙ reduplicetur
ipſū p̄dicatū erit falſum ⁊ non intelligibile. Reduplicaẜ
ergo ſꝑ ip̄m ſub̄m.attn̄ reduplicatio ē ꝯditio p̄dicati.Re
duplicatio ḡ nūq3 ē ꝯditio medij ꝓut medium poniẜ in
ſub̄o:q2 nunq3 eſt ꝯditio ſub̄i:ſed p̄dicati.pōt tn̄ eſſe ipſi
us medij poſiti in ſub̄o.nō tāq3 eius cuius eſt cōditio:ſ3
G tanq3 eius qȯ replicaẜ.℄ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs
q̄re reduplicatio ſit ipſius ſub̄i:tanq3 ei⁹ qȯ reduplicaẜ
nō tn̄ ſit conditio ſubiecti:ſed predicati.℄ Dicendum ꝙ
reduplicatio dicit quēdā modū inherētie.dicit.n.inherē
tiā p̄ciſam.h̄.n.mō triāgulus h3 tres in eo ꝙ triāgulus.
q2 hr̄e tres ineſt triāgulo p̄ciſe:q2 cuicūq3 ineſt h̄ ē ꝑ triā
gulū.De ipſa ḡ inherētia poſſet eē duplex qȯ.vna cuius
ſit ꝯditio:⁊ tunc eſt plana rn̄ſio.certū ē eni ꝙ ē ꝯditio p̄/
dicati reduplicatio.p̄dicatū.n.ieſt nō ſub̄m.Si ḡ inherē
tia ē ꝯditio:p̄dicatio q̄ dicit quēdā ſpālē modū iherētie
erit ēt cōditio p̄dicati:q2 cui⁹ ꝯditio eſt res eius ꝯditio ē
⁊ mod⁹ rei:⁊ ſic loquēdo ꝺ reduplicatione:vel de inherē
tia di eē maioris extremitatis q̄ h3 rōnē p̄dicati:nō me/
dij:q2 reſpectu ei⁹ h3 rōnē ſub̄i.Alio mō pōt eſſe qȯ de
ipſa inherētia ⁊ nō cui⁹ ſit ꝯditio:ſ3 a q̄ depēdet:⁊ in quo
hēat eē ei⁹ cā.⁊ ſic inherētia vl' reduplicatio q̄ dicit quē
dā modū inherētie ē ipſius ſub̄i nō p̄dicati:l3.n.ip̄m p̄/
dicatū ihereat:cā tn̄ ipſi⁹ iherētie nō ē i p̄dicato:ſ3 i ſb̄o.
hr̄e.n.tres ieſt ipſi triāgulo.cā tn̄ ipſi⁹ iherētie nō ē i ipſo
hr̄e tres ſ3 in ip̄o triāgulo.Sēꝑ eni in ſb̄o eſt q̄rēda cā eo
rū q̄ ſunt in ſb̄o.In illo.n.eſt q̄rēda cā alicuius in q̄ h3 eē
illud.Cū ḡ ip̄m p̄dicatū inſit ipſi ſb̄o:nō ſub̄m p̄dicato.cā
hui⁹ inherētie q̄rēda ē i ſb̄o nō i p̄dicato.Sꝑ.n.ſubiectū
intelligiẜ tāq3 fundamētū:⁊ alia tāq3 aduenictia ſibi.ac/
cipiēdo aduenictia large ſiue adueniāt accn̄tal'r:ſiue ſb̄a
liter.Cā aūt aduenietie ſiue aduētus accipiēda ē nō i eo
qȯ aduenit:ſ3 in eo cui aduenit.Nō.n.q̄rēda eſt cā in fe/
bre q̄re iſti aduenerit:ſ3 in febricitāte:vt ſi ſit talis cauſa
repletio:nō erit ꝓprie febris repleta:ſed febricitans:niſi
forte tale eēt adueniēs ꝙ eēt ꝑ ſe exn̄s:ſicut locatū venit
ad locū.tale.n.adueniēs h3 in ſeipſo cām ſui aduentus.
S3 id qȯ nō eſt ꝑ ſe exn̄s.ſ3 intelligiẜ eē in alio:ſicut p̄di/
cata ſunt in ſub̄o.tunc in ipſo ſubiecto q̄reda eſt cā talis
inherentie ſm̄ ḡ hūc modū loqẜ ph̄s in p̄oribus ꝙ dicē
iuſticiā eē bonū qm̄ bonū eſt falſum ⁊ n̄ itelligibile. Nā
nō ē q̄rēda cā in ipſo bono q̄re p̄diceẜ de iuſticia:ſ3 i ipſa
iuſtitia eſt q̄renda cā q̄re ſubijciaẜ bono.Illud v̄o qȯ re
duplicaẜ deſignat in ſe hr̄e cām inherētie:⁊ iō ſꝑ redupli
caẜ ſub̄m.vt triangulus h3 tres in eo ꝙ triangulus. S3
reduplicatio l3 hēat cām in ſub̄o.⁊ l3 redupliceẜ ſub̄m ē
tn̄ cū ſit quedā inherētia cōditio p̄dicati.Ex quo eſt dili/
gēter aduertēdū ꝙ ſi bn̄ ordinate ſiat reduplicatio d3 re
duplicari ſub̄m ſ3 d3 poni reduplicatio ex p̄te p̄dicati vt
in exēplo p̄allegato triangulus ſe tenet ex p̄te ſubiecti ſ3
hr̄e tres in eo ꝙ triangulus totū hoc ſe tenet ex p̄te p̄di/
cati.ꝓut ḡ reduplicatur ſub̄m:datur intelligi ꝙ i ipſo ſit
reduplicatiōis cā:ſ3 ꝓut reduplicatio ſe t3 ex p̄te p̄dica/
H tiuo datur intelligi ꝙ ſit eius ꝯditio.℄ Ulterius forte du/
bitaret aliqs vtꝝ aliqn̄ poſſit reduplicari ip̄m p̄dicatū.⁊
vẜ ꝙ nō.ꝑ textū ph̄i ſupra allegatū.v3.ꝙ dicē iuſticiā eē
bonū qm̄ bonū eſt falſum.⁊ nō ē intelligibile.℄ In ꝯriū
eſt q2 diximus ꝙ diffō in eo ꝙ diffō predicatur.⁊ qȯ qd
eſt i eo ꝙ qȯ qd ē p̄dicaẜ.ḡ ip̄3 p̄dicatū.v3.qȯ qd ē hic re
I duplicaẜ.⁊ di p̄dicari in eo qȯ qd ē.℄ Dōm ꝙ ſi illȯ qȯ
reduplicatur.vt patuit dicit id in quo eſt cauſa redupli/
cationis nunq3 reduplicabiẜ p̄dicatū ſed ſub̄m.q2 vt di/
cebatur l3 predicatum inſit.cā tn̄ inherentie querenda ē
in ſubiecto.⁊ qȯ dẜ q2 qȯ qd eſt in eo quod qd eſt p̄dica
tur ⁊ diffō in eo ꝙ diffō predicatur.dici poteſt ꝙ in hac
oratione ipſa diffinitio q̄ di eē p̄dicatum induit rationē
ſubiecti.Nam ſicut cū dicim⁹ triangulus.in eo ꝙ trian/
gulos h3 tres eſt ſenſus.ꝙ ipſi triangulo tanq3 ſubiecto
cōpetit hec paſſio hr̄e tres ſm̄ ſe.ſic cū dicimus diffinitio
p̄dicaẜ in eo ꝙ diffinitio eſt ſenſus.ꝙ ipſi diffinitioni com
petit hec ꝓprietas que eſt p̄dicari de diffinito ſm̄ ſe.S3
K hec ſolū ē ad hoiem.℄ Et ideo dōm eſt al'r ⁊ melius ꝙ
nunq3 p̄dicatum reduplicaẜ ſm̄ ſe.vnde nec ē veꝝ dicē ꝙ
hō ē aial i eo ꝙ aial.nec ē veꝝ dicē ꝙ aial p̄dicaẜ de hoie
in eo ꝙ aial.Idē ē.n.dicē vnū ꝙ aliȯ ḡ ſi diffō i eo ꝙ diffō
p̄diceẜ.ip̄3 p̄dicatū reduplicareẜ.Cū ḡ dẜ ꝙ diffi⁹ p̄dicaẜ
de diffinito in eo ꝙ diffō equocaẜ ibi in diffinitione.Nā ſi
nō e ēt ibi equocatio falſum eſſet qȯ di.Unde ſi accipiaẜ
talis reduplicatio mō non equoco ſtatim apparebit fal/
ſitas in dicto:vt ſi diceret aial bipes p̄dicaẜ de hoie in eo
ꝙ aial

q aial bipes ſlt eēt locutio. Nō ē.n. qrēda cā qre aial bipes ſdicet de hoie in aiali bipede: ſ3 in hoie.ē.n. falſum z nō itelligibile q hō ſit aial bipes in eo q aial bipes: ſ3 in eo q hō. Sʒ ſi dicat q aial bipes pdicatur de hoie in eo q diffō. vera ē locutio. ḡ cū dr̄ q diffō pdicatur de diffinito in eo q diffō. equocat ibi in diffōne. nā cū dī diffō pdicatur. accipitur ibi diffō pro re ipſa q̄ ſubijcit intētioni diffōnis. nā ſic ſignificat q diffō pdicatur de diffinito: ſic q genus pdicatur de ſpē: genus enī nō pdicatur de ſpē q ſpēs ſit genus: ſ3 id qō ſubijcitur intētioni gn̄is: vt aial pdicatur de eo qō ſubijcitur intentioni ſpēi: vt de hoie. ſic nec diffinitū eſt diffō ſ3 qō ſubijcitur intētioni diffōnis: vt aial bipes pdicatur de eo qō ſubijcit intētioni diffiniti: vt de hoie. ḡ cū dī q diffō pdicatur de diffinito. ibi diffō accipit pro eo qō ſubijcit itētioni diffōnis: ſ3 poſtea cū ſubdit in eo q diffō: ibi diffō accipit pro itētione diffōnis. aial.n. qō ſubijcit itētiōi gn̄is pdicatur de hoie ſm hāc intētionē.i. ſm q gen⁹. ſic z diffō.i. id qō ſubijcit itētiōi diffōnis ſm itētionē diffōnis pdicatur de diffinito. equocat ḡ ibi in diffōne. niſi ḡ equocetur in pdicato nunq̄ʒ redu-

A plicabitur pdicatum. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs quare cū equocatur in reduplicato pōt reduplicari pdicatū: z nō aūt cū non equocat. ¶ Dōm vt dictū eſt pdicatum ineſt: ſ3 nō eſt cā ſue inherētie. ſi ḡ reduplicaret pdicatum illa reduplicatio non poſſet deſignare niſi duo. vel cauſaʒ inherētie: vel ſpecificationē inherētie. ſi cām iherētie falſa eēt locutio. qr cā inherētie ē qrēda in ſubo: nō i pdicato. Si aūt deſignaret ſpecificationē inherētie: tūc nō eēt qd intelligibile: qr nō ē qd itelligibile q idē eodē mō ſūptū ſeipm ſpecificet. Jō ſignāter forte loqtur phs in poſtb⁹: cū ait q dicere iuſtitiā eſſe bonū. qrn bonū ē falſum z nō itelligibile. Nā ſi hec reduplicatio qrn bonū ſignificat cām iherētie: tūc eſt falſuʒ qō dī: qr talis cā nō ē qrēda in bono nec in pdicato: ſ3 i ſubo. Si vō ſignificet ſpecificationē inherētie. tūc nō eſt qd intelligibile. Nā non eſt intelligibile q idē eodeʒ mō ſumptū ſeipſum ſpecificet. Cā ḡ inherētie accipiēda ē in ſubo. Specificatio aūt iherētie eſt ↄditio pdicati: vt ſi dicatur triāgulus hʒ tres in eo q triāgulus. triāgulus nō ſpecificat h ſeipſum: ſ3 hec reduplicatio eſt deſignatio cāe i ſbo: z eſt ſpecificatio iherētie pdicati. pdicatum ergo nō equoce ſumptum nō pōt reduplicari: ſed equoce ſumptū pōt: non q nulla reduplicatio deſignet cām inherētie. ſ3 ſpecificationem iherētie: vel ſpecificationē modi pdicandi: vt ſi qs dubitat q̄liter aial bipes pdicatur d hoie. hoc ſpecificabit ſibi hec reduplicatio: qr pdicatur in eo q diffō. diffō ḡ vt dicit intentionē ſpecificat modū inherētie: vel moduʒ pdicandi eius qō ſubijcitur intētioni accipiēdo intētionē inherētie large ad oē id qō eſt in alio: ſiue ſit ſubalr ſiue accñtaliter.

B ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs vtrū poſſet ↄcludi qō qd eſt in eo qō qd eſt: niſi in vtraqʒ pmiſſarū accipiat qō qd in eo qō qd eſt. ¶ Dōm q nunq̄ʒ pōt diffō in eo q diffinitio ↄ̄cludi de diffinito niſi accipiant due diffōnes pprie ipſius diffiniti: quarū vna ſe habeat tanq̄ʒ medium. reliq̄ vō tanq̄ʒ maior extremitas. nec hoc ſufficit q accipiant ſic due diffōnes pprie: niſi ēt accipiant cū hac reduplicatione i eo q diffō: vt ſi de hoie ſint he due pprie diffōnes. aial bipes z aial perceptibile diſcipline. ſi fieret ſyll's ſine reduplicatione ↄcluderet diffō: ſ3 nō in eo q diffō: vt ſi diceret aial bipes eſt aial pceptibile. hō eſt aial bipes. ḡ eſt aial pceptibile. ↄcludit hec diffō hois de hoie ſed non vt diffō: nec p iſtū ſyllm ſcimus q aial perceptibile ſit diffō hois. ſed ſi accipiant iſte due diffōnes cum reduplicatione ↄcludet diffō hois de ipſo tanq̄ʒ diffō z p ſyllm reſerabit nobis q illa ſit diffō hois. Nā ſi ſic ſyllogiʒet aial bipes eſt aial pceptibile ſm q qd erat eſſe. hō eſt aial bipes ſm qō qd erat eſſe. ↄcludet ſyllogiſtice q hō ſit aial perceptibile ſm qō qd erat eē. Si ḡ ambe diffōnes tam maior extremitas q̄ʒ mediū accipiant pprie. z vt pprie ↄcludant diffōnē de diffinito ppriā: z vt ppriā. Si vō accipiant pprie. ſ3 nō cū hac reduplicatione q ſint proprie ↄcludēt diffōnē ppriā: ſ3 nō vt ppriā.i. ſ3 ex h nō manifeſtabit nobis ſyllogiſtice q illa diffō ſit ppria. Triplex ḡ poſſet eē defect⁹ i maiori extremitate. Primo ſi non eſſet diffō. vt ſi diceret. oē aial bipes ē riſibile. hō ē aial bipes. ḡ zc. hic nullo mō ↄcludit diffō de diffinito. 2ᵒ pōt eſſe talis defectus ſi accipetur talis diffō nō ppria: vtpura ſi acciperetur diffō aialis. vt ſi diceret aial bipes eſt ſuba aiata ſenſibilis. hō eſt aial bipes. ḡ zc. hic ↄcludit diffinitio de diffinito. ſ3 qr non fuit accepta diffō ppria non fuit ↄ̄ ppria. 3ᵒ poſſet eē defectus ſi accipet diffinitio ppria: ſ3 nō cū hac reduplicatione vt ppria: z tūc vt patuit: l3 poſſit ↄcludi diffinitio ppria. non tñ ↄcluderet vt ppria. nec oñderet p hō ſyllm q eēt ppria. Et ſicut triplex poteſt eē defectus in maiori extremitate. ita triplex poteſt eē defectus in ipſo medio. Nā ipſum mediū dʒ accipi q ſit diffinitio. z q ſit diffinito ppria z tanq̄ʒ propria. Alr.n. p tale mediū non ↄcluderet de diffinito diffinitio ppria tanq̄ʒ ppria. Non ḡ ↄcluderet de diffinito qō qd eſt in eo qō qd ē. niſi in vtraqʒ pmiſſaꝝ accipiat qō qd eſt in eo qō qd ē. Probabit ḡ qō qd eſt per qō qd eſt in eo qō qd eſt. idem per idem petitio principij. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oinoqʒ ſi eſt monſtrare qd ē hō. ſit. c. hō. a. vero qō quid eſt ſiue aial bipes ſiue aliud qd. Si ergo ſyllogizabitur neceſſe. a. de. b. omni predicari. Huius autem erit alia media ratio. quale z hoc erit q quid eſt homo.

¶ Atqʒ oino ſi fieri pōt: vt oſtēdatur qd naʒ ſit hō: ſit. c. quidē hō. a. vō quid eſt ipſius: ſiue ſit aial bipes: ſiue aliqd aliud. Si igit huiuſce ratiocinatio fiet: neceſſe eſt. a. de quolibet. b. pdicetur. Hoc autē erit alia media inter. a. z. c. ratio: que qdem ēt quid eſt ipſius hois erit. Sumitur igit id profecto qō demōſtrare opʒ. b. nanqʒ diffinitio ipſius hominis eſt. Argir.

¶ Qō dixerat declarat in terminis. Circa qō tria facit. qᵃ p declarat hoc in terminis exēplificādo de diffōne hois. 2ᵒ dat artē manifeſte cognoſcēdi qn̄o in talibus petat pnᵐ. 3ᵒ qō dixerat declarat p exēplum in diffōnibus aie. z aſſignat dictoꝝ rationē oſtēdens hoc habere veritateʒ in oī diffōne. ſ. q nulla diffō pōt ↄcludi de aliq̄ in eo qō qd ſine petitione pncipij 2ᵒ ibi. (Opʒ in duab⁹) 3ᵒ ibi (Ut ſi aliqs diffiniat) Dicit ḡ (Et oino ſi eſt). i. ſi contingat (monſtrare qd eſt hō). i. diffinitioneʒ hois de hoie (ſit. c.). i. minor extremitas (a vō). i. maior extremitas (qō quid eſt) hominis (ſiue aial bipes. ſiue aliquid aliud). q. d. q iſta diffinitio hois ſit aial bipes vel aliqua alia diffō ei⁹. Et ſubdit q (Si ḡ ſyllogiʒat) ſu. a. de. c. ſ. diffinitio hois de homine (neceſſe ē. a.). i. diffinitionē hois (pdicari de oī. b.) . i. de oī medio ſup. in eo qō qd erat eſſe (huius autē alia ratio media). q. d. q non poterit. a. i. diffinitio hois ſyllogiʒari de. c. i. ð hoie. niſi accipiat. b. i. mediū tale qō ſit rō z diffinitio ipſi⁹ hois. Un̄ ↄcludit (q̄re hoc). ſ. tale mediū acceptū eſt (qō qd eſt hois) pbat ḡ qō qd eſt hois. p qō qd eſt hois: z ſic petitio pncipii. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Opʒ autē in duabus ppōnibus z imediatis z primis terminis conſiderare. maxime enim manifeſtū eſt q dī ſic p ↄuerſionē: igit demō-

ſtrantes qd eſt aīa: aut qd eſt hō: aut aliud qđ/cūqꝫ eoꝝ q̄ ſunt: qđ ex principio eſt repetūt.

Argu. ¶ Id autē ipſū in duab⁹ ꝓpōnibus: ⁊ primis medioqꝫ vacātib⁹ terminis conſideretur opꝫ. Maxime aūt id quod dictū eſt eluceſcit. Qui igitur per ea ꝯuertunť: qd ſit aīa: quid hō: vel qđuis aliud conať oñdere: ŋ petūt id ſine dubio qđ initio q̄rūt demōſtrareqꝫ nitūtur.

¶ Dat artē manifeſte cognoſcēdi quō ſp̄ī in tali ſyllogizatione petať p̄n^m (Opꝫ aūt in duab⁹ ꝓpōnibus. ⁊ p̄mis ⁊ imediatis terminis ꝯſiderare) ſu. qđ dī. q. d. vt manifeſte appareat quō in talib⁹ petať qđ eſt in p̄n° opꝫ ꝯſiderare. qđ dī in duabus ꝓpōnibus. q̄ ſint p̄me. i. diffinitiue ⁊ ſint ex imediatis terminis. i. ſint ex terminis proprijs. Et ſubdit q (maxie tā manifeſtū ē qđ dī). i. qđ petiť p̄n^m. ſic. i. accipiēdo duas ꝓpōnes. (ſic). i. ſicut diximꝰ. vꝫ. p̄mas. i. diffinitiuas demōſtrationes qd igiť p ꝯuerſionē (. i. per terminos ꝯuertibiles vt cōiter poniť. vel alr ⁊ melius q p cōuerſionē. i. p circulationē oñdēdo p vnā diffōnē aliam ⁊ ecōuerſo: vt oñdēdo) qd ē aīa. ⁊ qd ē hō ⁊ aut aliqd qđcūqꝫ: vel qđlibet eoꝝ q̄ ſunt (. i. entiū qđ ē ex p̄n° repetūt) . i. petūt. q. d. q ſi accipiamꝰ duas ꝓpōnes p̄mas. i. diffinitiuas ⁊ imediatas ſm terminos. i. duas diffōnes ꝓprias: maxie erit manifeſtū qđ dī. i. q ſic petať p̄n^m: vt ſi qs qd eſt aīa aut qd ē hō: aut qd eſt qđcūqꝫ aliud entiū demonſtret p ꝯuerſionē. i. p circulationē oñdēdo diffōnē p diffōnē qđ qd ē: ⁊ qđ qd ē qđ ex p̄n° eſt petet. i. ſtatim apparebit q petit qđ ē in p̄n°. ¶ Notādū aūt q diffōnes dicuntur ꝓpōnes p̄me: q̄ ad eas ſtat reſolutio oīum alioꝝ. Ipſas. n. dignitates reſoluimꝰ in diffōnes: vt tunc cognoſcimꝰ p̄ncipia ⁊ dignitates q̄n cognoſcimus terminos. i. rōnes terminoꝝ ⁊ diffōnēs: ⁊ tūc cognoſcimꝰ q oē totū eſt maiꝰ ſua parte: q̄n ſcimus qd eſt oē: ⁊ qd eſt pars. ꝓpōnes ergo p̄mas appellat ꝓpōnes diffinitiuas. imediatas autē ſm terminos appellat diffōnes ꝓprias. q. d. q ſi volumꝰ ꝯcludere diffinitionē in eo q diffinitio opꝫ p̄miſſas continere diffinitiones ꝓprias: qđ faciendo ſtatim apparebit quod petiť ibi quod eſt in p̄n°. ¶ Deinde cum dicit.

C ad diffinitiões re ſoluūtur dign[ita]tes

¶ Ut ſi aliqs diffiniret aīam candē eiſdeꝫ eſſe cām viuēdi. hoc aūt numerū eūdē ſeipm mouentē. necē eſt enīꝫ repetere aīaꝫ q vere eſt numerū eē ipſum ſeipſuꝫ mouētē ſic vt ideꝫ ens.

Argu. ¶ Ut ſi quis cenſuerit id animam eſſe: q eſt ſibi viuēdi cauſa: atqꝫ hoc numeruꝫ eſſe ſeipſuꝫ mouentem. Is enim neceſſe eſt poſtulet adeo animā numerū eſſe ſeipſum motu cientem: vt idem ſit anima numeruſqꝫ ſeipſum mouens.

¶ Quod dixerat declarat per exēplū in diffōnibus aīe: ⁊ aſſignat dictoꝝ rōnē. Duo ḡ facit. 2° ibi (Nō. n. ſi ſeqtur.) Primo ergo quod dixerat declarat in diffōnibus anime oſtēdēs q ſi volumus ꝯcludere qd eſt aīa ⁊ conuerſionē . i. per circulationē oſtēdēdo vnā diffinitionē per aliā ſtatim apparebit q petitur ibi quod ē in p̄n°. ideo ait. (vt ſi aliquis diffiniret animā candē eidē). i. eandē ſibijpſi (eſſe cauſam viuēdi) hec eſt vna diffinitio aīe. aīa eſt ſibijpſi cauſa viuendi. ⁊ ſubdit (hoc autē). i. animā ſu. ēē diffiniat (numerū ſeipſum mouētem) hec eſt alia diffō. q aīa ē numerus ſeipſum mouēs. ſi ergo aliqs per vnam diffinitionē velit ꝓbare aliā: vt per numerū ſeipſum mouētem velit de aīa ꝓbare q ſit ſibijpſi cauſa viuendi (neceſſe eſt enim) ſi hoc velit facere (recipe) vel (petere aīam qđ verum eſt eē numerū ſeipſum mouētē: ⁊ ſic ſicut idē). i. ſicut diffōnem in eo qđ qd. probit enīꝫ eē ſibijpſi cauſa viuendi diffinitionē aīe in eo quod qd ponēdo. i. ſupponendo numerū ſeipſum mouētē eſſe ipſius aīe ſicut idem. i. ſicut diffinitionē in eo quod qd. Probabiť ergo de aīa diffinitio in eo qđ qd p idē. i. per diffōnem in eo qđ qd. Idem ergo per idē petitio principij. ¶ Notādum autē q he due diffōnes ſumpte ſunt ſm modū platonicū. volebat enim plato q cū aliqd eſt cā alterius ſm aliqd q ipſum ſit cā ſibijpſi ſm illud ideꝫ. q̄ ḡ aīa eſt cauſa corporis vt viuat aīa ſibijpſi ſm platonē erit hō cauſa ꝓpter qđ ſibijpſi erit cauſa viuendi. ⁊ ſm hoc accepta eſt vna illarū diffōnuꝫ. ¶ Rurſus voluit Plato q non differt vnū quod ꝯuertitur cū ente: ⁊ vnū quod eſt p̄ncipiū numeri. vł neſciuit diſtinguere hoc ⁊ illud. ⁊ ex hoc voluit q deus q erat ſimpliciſſimus eēt ipſa eēntia vnitaris. oīum aūt alioꝝ: quia erant compoſita. dixit eē numerū eoꝝ ſubaꝫ. aīa ergo ſꝫ platonē ſubaliter eſt numerus. ¶ Rurſus q̄ aīa eſt cauſa quare corpus mouetur: ipſa ſeipſaꝫ mouebit. erit ergo ipſa aīa ſm platonē numerus ſeipſum mouens. ⁊ ſm hoc accepta eſt alia diffinitio. ¶ Deinde cum dicit. D

¶ Non enīꝫ ſi ꝯſequitur. a. ipſi. b. ⁊ hoc ipſi. c. erit ipſi. c. a. quod quid erat eſſe. Sed veꝝ erat dicere q erit ſolum.

¶ Non enim ſi. a. quidem ipſum. b. b. vero. c. ipſum ſequatur. a. diffinitio erit ipſius. c. ſꝫ de ipſo tantum vere dicetur: vt patet. Argu.

¶ Aſſignat rōnē dictoꝝ. dixerat. n. q ad oſidēdum qđ qd eſt in eo qđ qd eſt opꝫ accipe oēs p̄mas. i. rōnes diffinitiuas. ⁊ ille rōnes diffinitiue debēt eē imediate ſm terminos. i. ꝓprie. tria ḡ facit: q: p̄ oñdit q oꝫ accipe rationes diffinitiuas. 2° decl'at q opꝫ diffōnes illas eē ꝓprias. 3° ex his q̄ dixerat ꝯcludit itētū. vꝫ. ſi hoc non fiat: non ꝯcludetur quod quid eſt in eo quod quid ē. ſi aūt hoc fiat peteť principium. 2° ibi. (Nec ſi eſt. a.) 3° ibi. (Si quidē igitur non ſic accipiať.) Dicit ergo (non. n. ſi ſeqtur: vel ſi ꝯſequtur. a. ad. b. ⁊ hoc). i. b. ꝯſeqtur (. c. erit in ipſo. c. a. qđ qd erat eſſe. ſed veꝝ erat dicere quod erat ſolū). q. d. q ſi accipiať. a. ſimplr eē in oī. b. ⁊. b. in oī. c. ſolum ꝯcludeť q. a. erit in oī. c. ſed non ꝯcludiť q. a. ſit quod qd erat eē ipſius. c. Si ḡ volumus ꝯcludere q. a. ſit quod qd erat eē ipſiꝰ. c. non ſufficit accipe p̄miſſas tanq̄ꝫ ꝓpōnes ſimplices: ſꝫ opꝫ eas eē ꝓpōnes diffinitiuas i eo q diffinitiuas. ⁊ ita declaratū eſt primuꝫ dictuꝫ. vꝫ. q non poteſt cōcludi qđ quid eſt. niſi premiſſe ſint ꝓpoſitiones p̄me ⁊ diffinitiue i eo q diffinitiue. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Necqꝫ ſi ē. a. qđ qd ē ⁊ de. b. p̄dicať oī. etenīꝫ aīalis eē p̄dicať de hoīs eē: ſicut ⁊ oēm hoīeꝫ aīal eſſe. ſed non ſic ſicut qđ eſt vnum eſſe.

¶ Necqꝫ ſi rurſus. a. rōne ſubſtātie cōpetit ⁊ de omni. b. predicatur. a. continuo diffinito erit ipſius. c. Quanq̄ꝫ enim aīalis eē: de hominis eſſe dicitur: oē enim aīal rōnis particeps ſubſtantia vere ē aīal p̄ticeps: q̄ eſt principiuꝫ ſentiendi queadmodū ⁊ omnis hō eſt animal: nō tñ hoc dicitur pacto vt vnum ſit. Argu.

¶ Declarat 2^m dictū. vꝫ. q non ſufficiat p̄miſſas eſſe ꝓpoſitiones diffinitiuas. ſꝫ opꝫ eas eē imediatas ſm terminos . i. ꝯtinere diffōnes ꝓprias. vt ſi volo probare qđ qd ē de hoīe: non ſufficit accipe diffinitionē aīalis q̄ ē qđdā quod qd eſt. ⁊ p̄cur de oī hoīe. ſed oꝫ accipe diffinitionē ꝓpriā hoīs.

bois:ideo ait ꝙ (Nec ſi eſt.a.quod qd eſt) ſupple alicuiꝰ alterius q̃ȝ bois.vtputa aialis (⁊ p̄tur de oi.b.).i.de oi medio.vtputa quod p̄ntur vl'r de diffinitione ꝓpria,bo/minis.n.non ſupple ꝑꝑ hoc cōcludetur.a.tanq̃ȝ propria diffinitio bois.opȝ.n.vtrūq̃ȝ acceptū ⁊ eſſe diffinitionē ⁊ eē ꝓpriū.ideo ſubdit ꝙ (nāq̃ȝ ⁊ ſi aialis eē).i.diffō aialis (p̄iur de eē bois).i.de diffōne ſupple vl'r (ſicut ⁊ omneȝ boieȝ aial) dicimꝰ ſupple (eē) vl'r (ſȝ non ſic ꝙ vnū).i.nō ſic diffiꝰ ꝓpria.oȝ ḡ vtrāq̃ȝ diffōnē eē ꝓpriaȝ ſi volumꝰ cōcludere quod qd alicꝰi eo quod qd. ¶ Deide cū dicit.

¶ Siquidē igit̃ nō ſic accipiat nō ſyllogizabit̃ ꝙ.a.ſit ipſi.c.ꝑ qđ quid erat in ſubſtantia. Si vo ſic accipiat prius erit accipiēs qđ ipſi.c.eſt qđ quid erat eē ipm.b. Quare nihil demōſtratum eſt.qđ enim erat in principio accepit.

Argir. ¶ Si igit̃ quiſpiā nō hoc pacto terminos ſumpſerit:nunq̃ȝ.a.ſane quidditatē ipſius.c.ſubſtantiāq̃ȝ eſſe concluſerit. Sin autē hoc accepit modo:tum antea profecto.b.ipſius.c.diffinitionem ſumpſerit eē: quare nō demōſtrabit. Sumit eniȝ id quod initio querebatur.

¶ Concludit ꝯnem intētā.vȝ.ꝙ ſi non accipiātur ſic ideſt non accipiant̃ diffōnes ꝓprie ſm ꝙ huius.non ꝯcludet̃ qđ qd eſt ſm ꝙ huius.ſi aūt ſic accipiant̃ ꝓprie diffinitiones.petet̃ qđ eſt in p̄nº.non ḡ pōt ſyllogiçari qđ qd ē ſm ꝙ huiꝰ ꝑ ſyll'm reduplicatiuū ſine petitione p̄ncipij. ideo ait ꝙ ſi igit̃ non ſic accipiat).i.ſi non accipiat diffōnes ꝓprias (ſic).i.ſm huiꝰ (non ſyllogiçat̃ ꝙ.a.ſit in.c.ꝙ quid erat eē in ſba).i.tanq̃ȝ diffinitio ſubalis ⁊ ꝓpria (ſi vo accipiat ſic).i.diffōnes ꝓprias (prius erit accipiēs ꝙ.b.).i.ꝙ mediū (eſt in.c.ꝙ qd erat eē.c.).i.petet qđ eſt in p̄nº ꝓbabit.n.de.c.quod qd eſt ſupponēdo prius mediū aliqđ quod ſit ipſius.c.quod qd eſt.iō ſubdit.(q̄re nihil demōſtratū.accepit.n.qđ erat in p̄nº).i.hoc faciēdo non ſyllogiçauit ſed petijt quod eſt in p̄nº.quō autē ſit petitio p̄ncipij.probādo diffinitionem per diffinitionē dicetur in q̄ſtionibus illius lectionis. Sed vtrū ſit demonſtrare.

T.c.4. ¶ At vo neq̃ȝ q̄ ꝑ diuiſionē via ſyllogizare.ſicut in reſolutione circa figuras dictū ē. nequaq̃ȝ enim neceſſe eſt rem illā eſſe cum hec ſint.

Argir. ¶ Atqui neq̃ȝ ꝑ diuiſionis viā ſit rōcinatio vt in prioꝝ reſolutiuoꝝ diximꝰ libro.nunq̃ȝ.n.ī diuiſione ſit vt cū hec ſint nec̄io illa ſequantur.

¶ Poſtq̃ȝ phs ꝓbauit ꝙ non pōt ꝯcludi qđ qd eſt ꝑ ſyll'm reduplicatiuū.niſi petat̃ id qđ eſt in p̄nº. In pte iſta vt dicebat̃ oſidit ꝙ non poſſit ꝯcludi qđ qd eſt ꝑ ſyll'm diuiſi/

A uum:niſi ēt petat̃ quod eſt in p̄nº. ¶ Fit aūt h mō ſyll's diuiſiuꝰ ꝯcludēs diffinitionē alicꝰ.vtputa diffōnē bois.ſupponemus.n.de hoie aliqd qđ ſit notū.vtputa viuū. viuū aūt diuidemus ꝑ aial.i.ꝑ ſenſibile.⁊ ꝑ inaiatū.i.ꝑ inſenſibile.fiet ḡ talis ſyll's.oē viuū vel eſt aial vel eſt inaiatū.i.inſenſibile.hō eſt qd viuū.ḡ vel eſt aial vel ē qd inaiatū.i.īſenſibile.Ex h ergo ſyll'o diuiſiuo accipiet̃ ꝙ hō ſit aial.i.qd aiatuȝ.⁊ dimittetur ꝙ nō ſit aial.⁊ ꝙ ſit qd inaiatū.

B ⁊ quid inſenſibile. ¶ Ulterius aūt fiet alius ſyll's diuiſiuus.ꝙ oē aial aut eſt greſſibile aut aquaticū:⁊ iſto mō ꝓcedetur donec hēat̃ diffō bois. Eſt ergo ſyll's diuiſiuus ſyll's vtēs diuiſione ad aliqd ꝓbādū ſic ſyll's reduplicatiuus ē ſyll's vtēs reduplicatione ad oſidēdū propoſituȝ. vult ḡ h phs oſtendere ꝙ ꝑ talē ſyll'm diuiſiuū non poſſit ꝯcludi quod qd eſt. Circa qđ duo facit.q₂ p̄ facit qđ dcm̄ eſt.adducēs plura argumēta ꝙ non ꝯtingat ꝑ ſyll'ȝ diuiſiuuȝ ꝓbari quod qd ē.2º remouet ſolutionē quorūdā volentiū ſoluere ad argumēta illa ibi (Cōtingit aūt ſoluē.) Circa p̄m duo facit. Nā in ſyll'o diuiſiuo probāte vel volēte ꝓbare diffinitionē ē duo ꝯſiderare.vȝ.ea q̄ ſe tenent ex pte diuiſionis ꝑ quā opȝ ꝓbari diffinitū ⁊ ea q̄ ſe tenēt ex pte diffinitionis.p̄ ḡ oſidit ꝙ ꝑ ſyll'm diuiſiuū nō poſſit ꝓbari qđ qd ē ꝑ ea q̄ ſe tenēt ex pte diuiſionis.2º ꝑ ea q̄ ſe tenent ex pte diffōnis.ibi (Qđ.n.ꝓhibet) Circa p̄m duo facit ſm ꝙ 2' ꝓbat intētū.nā p̄ ꝓbat hoc ꝓut diuiſio cōparatur ad ſyll'm.2º ꝓut cōparat̃ ad inductionē.ibi (Sȝ ſic) Prima rō formet̃.ꝑ id qđ non ſyllogiçat aliqđ ꝓpoſitū ⁊ qđ non obſeruat ſyllogiſticā formā ad probādū ꝓpoᵐ.ꝑ id.ſ.non ꝯtingit ꝓbare qđ qd eſt.ſȝ hꝰ ē ſyll's diuiſiuꝰ.ergo ⁊c̄.iō aut (At vo neq̃ȝ via eſt ſyllogiçari).i.ad ſyllogiçandū ſu.quod qd ē (ꝑ diuiſionē).i.ꝑ ſyll'm diuiſiuū (ſic dcm̄ ē in reſol'one circa figuras).i.in libro prioꝝ vbi agitur de reſolutione figuraꝝ ſyllogiſticaꝝ.⁊ ſubdit ꝙ (neq̃ȝ.n.nec̄e ē rē illā eē).i.non nec̄e ē eē ꝯcluſum ꝓpoᵐ (cuȝ hec ſint).i.cuȝ ſint p̄miſſe.q.d.ꝙ hec eſt forma ſyllogiſtica.ꝙ nec̄e ſit eē rem ꝯcluſam.i.eē ꝓpoᵐ ꝯcluſum.cuȝ ſint p̄miſſe ſyll's aūt diuiſiuus nō facit h.ḡ nullū ꝓpoᵐ ꝓbat ſyllogiſtice.quod ſi ſic ē.ꝯſtat ꝙ nec diffō nūc poterit ſyllogiſtice ꝓbare. ¶ Dubitaret forte aliqs q̄re ſyll's diuiſiuus non ꝓbat ſyllogiſtice aliquod ꝓpoᵐ.⁊ q̄re non nec̄e ē eē rē.cuius ꝓbatio vel cuiꝰ ꝯ intēdit̃ in tali ſyll'o. ¶ Dicēduȝ ꝙ parū añ illud capl'm in liº p̄oꝝ. quō aūt reducemus.vult phs ꝙ ſyll's diuiſiuus nihil ſyllogiſtice ꝓbet. Poſſumus aūt ad hoc aſſignare triplicē rōnē.p̄ ꝙ in tali ſyll'o ſit acceptio ꝓpoſiti non ſyllogiſtice.2º q₂ petit̃ qđ ē in p̄nº.3º q₂ accipiat mediū cōius q̃ȝ ſit maior extremitas. Prima via ſic pȝ.nā ſi qs vellet probare ꝑ ſyll'm diuiſiuū ꝙ homo eēt rōnalis.argueret ſic.oē aial vel eſt rationale vel eſt irrōnale.hō eſt aial.ḡ ē rationalis vel ē irrōnalis.nō eſt irrōnalis.ergo ē rōnalis.hoc.n.bñ ꝯcludit̃ ſyllogiſtice.ꝙ hō vel ſit rationalis vel irrōnalis.ſed hoc nō ē cōcludere ꝓpoſitū vel intētuȝ.ꝓpoſitū.n.ē ꝓbare ꝙ homo ſit rationalis.non āt ꝙ ſit h vel illud. Sūt igit̃ ibi duo ꝓceſſus.vnus ſyllogiſticus.aliꝰ nō ſyllogiſticꝰ.ꝓceſſus.n.ſyllogiſticꝰ ē cū dr̄.oē aial vel ē rationale vel irrōnale.hō ē aial.ḡ ⁊c̄.ꝓceſſus aūt non ſyllogiſticꝰ ē qñ vlteriꝰ arguitur ꝙ homo non ē irrōnalis.ḡ ē rationalis.ſyll's aūt diuiſiuus p̄ ꝓceſſu ſyllogiſtico non hȝ ꝓpoᵐ ſȝ accipit ſuū propoſitū in 2º ꝓceſſu q non ē ſyllogiſticus.accipit ḡ talis ſyllogiſmus aliqd ſyllogiſtice.ſȝ nō accipit ſyllogiſtice ſuuȝ ꝓpoᵐ nec ſuū itētū.ſi ḡ talis ſyll's nullū intētū ⁊ nullū oppoſitū accipit ſyllogiſtice.planū ē ꝙ ꝑ talē ſyll'm ſyllogiſtice nō poterit accipi diffō. Ex h aūt apparet itētio phi.nā in tali ſyll'o cū ſint p̄miſſe nō oȝ eē rē illā q̄ itēdit̃. oportuit.n.vt patuit ꝑ p̄miſſas eē rē aliq̃ȝ:ſȝ non illā q̄ intēditur.nā ſi vera ē maior.ꝙ oē aial ſit rōnale vel irrōnale.⁊ vera ſit minor ꝙ ois hō ſit aial.nec̄e ē eē.vȝ.h ꝙ hō vl' ſit rōnalis vel ſit irrōnalis:ſȝ hoc non ē ꝓpoᵐ nec intētū. Q aūt hō ſit rōnalis ⁊ non irrōnalis:qđ eſt ꝓpoᵐ ⁊ intētum non hꝫ ꝑ p̄miſſas.nec via ſyllogiſtica. In reſolutiōe ḡ circa figuras.i.in liº p̄oꝝ circa finē capl'i de iuētione medij.vbi agit̃ de reſolutione ſyll'oꝝ oſiſuȝ ē qđ dictū eſt. Scđa via ad ꝓbādū hoc idē ſumit̃ ex eo ꝙ talis ſyll's petit qđ eſt in p̄nº.arguit.n.vt patuit in exēplo propoſito ſyll's diuiſiuus.ꝙ hō vel ſit rōnalis.vl' ſit irrationalis:ſȝ ꝙ hō ſit rōnalis ⁊ nō irrōnalis qđ ē p̄ncipale intētū non ꝓbat.ſȝ ſine ꝓbatione accipit.nō ꝓbare aūt:ſȝ ſine ꝓbōne accipe p̄ncipale intētū eſt petere qđ eſt in p̄nº. Syll's ḡ diuiſiuꝰ nullū propoſitū vel nullū intētū ꝓbat ſyllogiſtice.q₂ petit vel petēdo ⁊ ſupponēdo accipit quod deberet ꝓbare. Tertia via ad h idē ſumit̃ ex eo ꝙ accipit mediuȝ termi/

num cõius q̃ ſit maio: extremitas. vel q̃ ſit illud qð itẽdit ꝓbare. itẽdit. n. ꝓbare non h̃ totũ ꝙ hõ ſit rõnalis vel irrõnalis: ſʒ ꝙ ſit rõnalis. ad h̃ aũt ꝓbãdũ accipit ꝑ medio aial: qð ẽ cõius q̃ rõnale. nũq̃ʒ aũt ꝑ magis cõe vel ꝑ magis vl'e põt ꝓbari de aliq̇ id qð ẽ min⁹ vl'e. nũq̃ʒ. n. ꝑ ſubam ꝓbabił aial de hoie. nec ꝑticulariter nec vl'r. ſi. n. ad ꝓbãdũ aial de hoie accipieł ꝑ medio ſba: ſic eẽt ſyll'o in p̃ figura maioꝛe exñte ꝑticl'ori. q̃ poſito nihil ſeq́ł. ℭ Deiñ cũ dic.

ℭ Sed ſicut neq̇ʒ iducẽs demõſtrat. Nõ. n. oꝫ ꝯcluſionẽ interrogare nec in ꝯcedẽdo eẽ: ſʒ neceſſe eſt eẽ cũ ſint illa. ⁊ ſi nõ dicat reſpõdẽs.

Argir. ℭ Sed ſit perinde atq̇ʒ cũ q̇ſpiã inducit. Non enim demõſtrat: nã nõ iterrogare cõcluſionẽ opꝫ: nec q: data eſt. Ideo ipſam eſſe opꝫ: ſʒ neceſſe eſt ipſam eſſe cuꝫ illa ſint: ⁊ ſi hiſce qui reſpondet non dicit nec aſſentitur.

ℭ Probat hoc idẽ cõparãdo ſyll'm diuiſiuũ ad iductionẽ. Circa qð duo facit. q: p̃ facit qð dictũ eſt. 2° qð dixerat declarat in terminis. 3° circa ea q̃ dixerat remouet cauillationẽ q̃dã. 2° ibi (Ut vtꝝ hõ) 3° ibi. (Differt aũt nihil) Dicit ḡ ꝙ (ſʒ ſicut neq̇ʒ inductiones demr̃ant) t vel ſicut q̇daꝫ textus hꝫ (ſicut neq̇ʒ iducẽs demr̃at) q: nõ ꝓbat ſʒ petit. ita ſupple nec ſylli diuiſiui demr̃ant. nec ſyllogiſãs diuiſiue demr̃at nec ꝓbat aliq̇d: ſʒ petit. cui⁹ rõ eſt. q: (nõ oꝫ ꝯ̃nem interrogare. nec) opꝫ ꝯ̃nẽ (eſſe in ꝯcedẽdo) cõceſſio eni r̃ñdẽtis nõ dat robur ꝯ̃ni (ſʒ neceſſe ẽ eẽ). ſ. ꝯ̃nẽ (cum ſint illa). i. cũ ſint p̃miſſe (⁊ ſi r̃ñdens non dicat). i. dato ꝙ r̃ñdẽs non ꝯcedat eã. ꝼorma ḡ ſyllogiſtica ẽ ꝙ cõcludat de neceſſitate. Inductio aũt non ꝯcludit. ḡ non ſeruat formam ſyllogiſticã. Tunc ḡ eſt ſupplẽda ratio. ꝙ cuꝫ ſyll's diuiſiuus in h̃ aſſimileł inductioni. ꝙ opꝫ interrogare ꝯ̃nem. ḡ non ſeruat formã ſyllogiſticã. ⁊ ꝑ ꝯ̃ñs non probat ſyllogiſtice aliqð ꝓpoſitũ. q̃re nec diffõnẽ ꝓbabit ſyllogiſtice.

D ℭ Dubitaret forte aliq̇s. vtꝝ ſyll's diuiſiuus aſſĩleł inductioni. q: vtrobiq̇ʒ petił p̃n̄ ex acceptione partiuꝫ vel ex acceptione aliquoꝝ ꝯtentoꝝ ſub aliq̇ toto. ℭ Dicendũ ꝙ ſm quoſdã ſyll's diuiſiuus in hoc aſſimilał iductioni. q: ſicut inductio nõ ꝯcludit niſi ſuppoſito ꝙ nihil aliud ꝯtineał ſub eo de eo quo ſit iductio q̃ idiuidua accepta. vt ſi ego vellet probare ꝙ oĩs hõ currit. ⁊ argueret. ſoꝛ. pl'a. ⁊ talioꝝ talis currũt. ḡ oĩs hõ currit. nõ ſeq́tur ꝯ̃. niſi ſuppoſito ꝙ nihil ꝯtineał ſub hoie niſi idiuidua accepta. oꝫ. n. ꝙ idiuidua accepta ſufficiẽter euacuẽt hoiem. ſic vt dĩt ⁊ in ſyll'o diuiſiuo non ſeq́tur ꝯ̃ niſi ſuppoſito ꝙ ꝑtes oẽs accepte ſufficiẽter euacuent totũ. vt patuit i exẽplo ꝓpoſito. nihil. n. poſſumus cõcludere de hoie ꝑ aial via diuiſiuã. niſi ꝑtes accepte ſub aiali vꝫputa rõnale ⁊ irrationale ſufficiẽter euacuẽt ipm aial: ſed hoc vĩ accipere qð eſt ꝑ accñs. nã in iductione. hoc eſt ꝑ ſe. ꝙ opꝫ ſuppõnere ꝑtes ſub toto eẽ ſufficiẽter acceptas. ⁊ q: nõ ẽ notum nobis ꝙ nõ ſunt alia particularia ſub illo toto quoꝫ particularia accepta: ſʒ in diuiſione hoc eſt ꝑ accñs. ꝙ nõ ſit notũ ꝑtes euacuare totuꝫ: nã diuiſio ſi bona ſit oꝫ fieri ꝑ oppoſita. oppoſita aũt ſufficiẽter diuidũt ipm totũ. neq̇ʒ ſʒ ꝑticularia nõ habeãt oppõnẽ adinicẽ. ⁊ ſm ꝙ ꝑticularia non neceẽ ſit ea eẽ in aliq̇ nũo determinato. ꝓꝑ qð nõ ẽ nobis notũ vtꝝ in inductione ſint accepta oĩa ꝑticularia vel nõ. ⁊ q: h̃ non ẽ notũ. oportuit ipm ſupponere. ⁊ ex h̃ petił ibi qð eſt in p̃n° dicim⁹ aũt ꝙ ꝑticularia ſʒ ꝙ ꝑticularia ſunt: non ſunt in aliq̇ determinato nũo. q: ex aliquo alia eã poſſent eẽ in aliquo determinato nũo vꝫputo ſi cõſtarent ex tota mã ſua. tũc nõ eẽt niſi vnũ in ſpẽ: ſed h̃ eſſet ex alia cã. non aũt eẽt ſm ꝙ ꝑticulare eſt ⁊ potiſſime ſm ꝙ ꝑticulare ſenſibile. oẽ. n. ꝑticulare hꝫ formã in mã. oĩs aũt forma i mã: q̃tũ ẽ de ſe: eſt multiplicabilis. nec hꝫ determinatũ nũm ſue multiplicationis. ſi aũt vt dicebał multiplicaƚ. h̃ ẽ ex alia cã.

E ℭ Ex ipſo ḡ acceptione ꝑtiũ in iductione petiƚ qð eſt in p̃n°. q: ſupponiƚ qð nõ ẽ notũ t ſʒ in diuiſione nõ ſic. nã i diſione ꝑ ſe ſunt determinate ꝑtes. ⁊ ſciƚ nũs ꝑtiũ. nã ꝑtes debẽt eẽ opp̃. ⁊ nõ ſunt niſi due. vñ oĩa diſio vel ẽ bimẽbꝛia vel ẽ reducibilis ad bimẽbꝛẽ. Ex acceptiõe ḡ ꝑtiuꝫ nõ petiƚ ꝑ ſe qð ẽ in ſyll'o diſiuo. q: non ſupponiƚ niſi qð ẽ notũ. notũ ẽ. n. qð oẽ aial vł eſt rõnale vel irrõnale. ⁊ oẽ aiatũ vel ẽ ſenſibile vel iſenſibile. q: cuꝫ iſte ſint due opp̃ ſufficiẽter euacuãt ſuũ totũ ꝑ ſe. ḡ ex tali acceptiõe nõ ẽ ibi petitio. ſi aũt ẽ ibi petitio h̃ ẽ ꝑ accñs. vt ſi fieret diſio nõ ꝑ oppoſita ꝓꝑ qð nõ eẽt notũ talia euacuare totũ. Syll's ḡ diſiu⁹ nõ aſſĩlaƚ iductiõi. ꝙ petat p̃n̄ i accipiẽdo ꝑtes: ſʒ petit p̃n̄ i accipiẽdo p̃ncil' ꝓpõ̃. qð ⁊ iductio facit. quõ aũt h̃ ſit i ſequẽti q̄one patebit.

F ℭ Ulterius forte dubitaret aliq̇s. vtꝝ eodẽ mõ petat p̃n̄ inductio ⁊ ſyll'o diſiu⁹. ℭ Dõm ꝙ iductio petit p̃n̄ q: accipit ⁊ ſupponit qð oꝫ ꝓbare. arguit. n. iductio ex q̇buſdã ꝑticularib⁹. ⁊ ex h̃ ꝯcludit ꝓpõnẽ vl'eꝫ. qð nõ ſeq́tur niſi ſuppoſito ꝙ illa ꝑticularia ſint oẽ tale. velle aũt ꝓbare oẽ tale ⁊ ſupponẽ ꝑticularia accepta eẽ oẽ tale ẽ ſupponẽ qð oꝫ ꝓbari. ſic ⁊ ſyll'o diſiu⁹ ſupponẽdo accipit qð oꝫ ꝓbaƚ. Eſt. n. ibi vt dicebaƚ 2' ꝓceſſus. vn⁹ ſyllogiſtic⁹ q̇ ꝯcludit aliq̇d. ſʒ non ꝓpõ̃. Alius nõ ſyllogiſtic⁹ q̇ nihil ꝓbat: ſed ſine ꝓbõne accipit itẽtũ. Quãtũ ḡ ad ꝓceſſum ſyllogiſticũ. q̇ ẽ in accipiẽdo oẽs ꝑtes. vt patuit nõ ẽ ſil'e de iductione ⁊ de diſione q: ꝙ iductio petat. ⁊ ꝙ nõ ſit notũ eã accipere oẽs ꝑtes eſt ꝑ ſe. ſʒ ꝙ diſio petat. ⁊ ꝙ nõ ſit notũ eam accipe oẽs ꝑtes ẽ ꝑ accñs. vt ſi fiat nõ ꝑ oppoſita. Sʒ q̃tũ ad ꝓceſſuꝫ nõ ſyllogiſticũ ẽ ſil'e de iductiõe ⁊ de diſiõe. q: ſic iductio accipit qð oꝫ ꝓbare: ita ⁊ diſio. Utrobiq̇ʒ ḡ tã i iductiõe q̃ʒ i ſyll'o diſiuo ꝯ̃ itẽta nõ ſeq́tur ex p̃miſſis. q̇ſi cũq̇ʒ aũt h̃ ẽtiꝫ iterrogare de ꝯ̃ne. nã nihil r̃ñdẽs eã ꝯcedit. ex cui⁹ ꝯceſſione hẽat firmitatẽ: ex p̃miſſis aũt robur ⁊ firmitatẽ nõ hꝫ. i h̃ ḡ ſtat itẽtio p̃hi ꝙ ſic iducẽs poſtq̃ʒ iduxit adhuc reſtat iterrogare de ꝯ̃ne. q: non ſufficiẽter ſeq́ł de p̃miſſis. Sic ꝓcedẽs diſiue poſtq̃ʒ aſſumpſit itẽtũ: adhuc reſtat iterrogare de illo aſſumpto. q: nõ ſufficeret hõ itẽtũ aſſumere ꝑ p̃miſſas: ſyll's ḡ diuiſiu⁹ ſic ⁊ iductio nõ ꝯcludit ſyllogiſtice itẽtũ. ḡ ſyllogiſtice ꝑ talẽ ſyll'ꝫ non poterit ꝯcludi aliq̃ itẽta diffõ d̃ aliq̇ diffinito. ℭ Deiñ cũ. d.

ℭ Ut vtꝝ hõ aial eſt aut inaiatũ. poſtea accipit aial nõ ſyllogizatũ ẽ. itẽ oẽ aial aut greſſibile ẽ aut aq̃ticũ. ſi accepit greſſibile ⁊ hoiem: totum aial greſſibile: ñ neceẽ ẽ ex dicis ſʒ accipit ⁊ hoc.

Argir. ℭ Etenim ſi q̇ſpiã hoc iterrogat pacto: homo aial ne an inanimatũ eſt: deide accipit animal: nullam pꝛoꝛſus rõcinationẽ facit vt pꝫ: Ruꝛſus ſi oẽ aial greſſibile eẽ: aut aquaticũ dixerit. Deinde greſſibile cepit: nullã rõcinationẽ fecit ꝑfecto: nec hoiem hoc eſſe totũ aial inquaꝫ greſſibile neceſſario ex dictis emergit: ſed hoc quoq̇ʒ perinde vt illa ſumit.

ℭ Qð dixerat declaƚ i terminis. d. (Ut vtꝝ hõ aial ẽ aut inaiatũ) nõ curat de exẽ⁹ nã aial ⁊ inaiatũ nõ ſufficiẽter euacuant aliqð totũ. vel forte accipit ꝑ aiato iſenſibile ⁊ ſbdit ꝙ (poſtea accipit aial non ſyllogizatũ ẽ). q. d. ꝙ i ſyll'o diuiſiuo ẽ 2' ꝓceſſus. vn⁹ ſyllogiſtic⁹ ꝑ quẽ ꝯcludiƚ ꝙ hõ ſit aial vel inaiat⁹. ali⁹ non ſyllogiſticus. q: poſtea accipit ꝙ hõ ſit aial. ⁊ ꝙ non ſit inaiatus. ⁊ q̃tũ ad hũc ꝓceſſuꝫ non

ſyllogizatũ

ſyllogiçatũ ẽ.ꝛ ſubdit (Jtẽ) ſu.fiet ſylls diuiſiuus alius. vt (oẽ aial aut ẽ greſſibile aut aquaticũ) hõ eſt aial.ſequitur ſyllogiſtice.ꝙ vl' ſit greſſibilis aut aq̃ticus (ſʒ accipit greſſibile) ſu.ſine ſyllo ꝛ ſubdit ꝙ (ꝛ hoiem) eẽ.hoc (totum aial greſſibile nõ neceſſe eſt ex dictis.ſʒ accipit ꝛ h) ſupple ineſt ſyllo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt aũt nihil ĩ multis aut in paucis ſic dicere:idẽ.n.ẽ. Nõ ſyllogiſtic⁹ qdẽ igit̃ vſus ſit ſic ꝓcedẽtibus ẽt de cõueniẽtibus ſyllogizari.

Argir. ¶ Atqȝ nihil oĩno refert ſiue in multis: ſiue in paucis hoc pacto fiat:eſt enim idem. Fit igit̃ vt hiſce q̃ hoc procedũt mõ iutilis ſit hic vſus. Et ad ea quoqȝ fieri rõcinatio poteſt.

¶ Remouet quãdã dubitationẽ poſſem ex dictis oriri. poſſet.n.q̃s dubitare ꝙ dz facere multos tales ſyllos diuiſiuos vel paucos.iõ ait ꝙ (dz ãt nihil in multis aut i paucis ſic).i.tales ſyllos diuiſiuos (facere.idẽ ẽ.n.) in multis ꝛ in paucis.ꝛ ſubdit ꝙ (nõ ſyllogiſtic⁹ qdẽ vſus eſt ſic ꝓcedẽtibus).q.d.ꝙ ꝓcedẽtes via diuiſiua nõ ſeruãt vſum ꝛ formã ſyllogiſticã. ꝛ ſubdit ꝙ (ꝛ) ſu.ſic ꝓcedentib⁹ vel ſm ſic ꝓcedẽtes via.ſ.diuiſiua (ſyllogiçari).i.ſyllm fieri (de ↄueniẽtib⁹).i.de ↄtingẽtib⁹ vt bʒ alia lr̃a.i.de q̃buſcũqȝ ſu.nõ ẽ vſus ſyllogiſtic⁹.tales.n.ſic ꝓcedẽtes nõ ſeruant formã ſyllogiſticam. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quid.n.ꝓhibet hoc verũ qdẽ oẽ eẽ de hoie. Nõ tñ qđ qd eſt neqȝ qđ qd erat eſſe oñdens.

Argir. ¶ Quid vero ꝓhibet vt illud totũ vere qdẽ dicat̃ de hoie:nõ tñ qd ẽ:neqȝ qditatẽ declaret.

¶ Probat ꝙ via diſiua nõ pt̃ ꝓbari qđ qd ẽ p ea q̃ ſe tenẽt ex pte diffõnis. Circa qđ duo fac̃.nã qđ qd eſt diſiue ſe dz hr̃e q2 dz eẽ diffõ rei.ꝛ dz eẽ ꝓpria.p̃ g̃ oñdit ꝙ via diſiua ↄficit.q2 qđ ↄcludit ñ dz eẽ diffõnẽ.2° q2 ñ dz eẽ ꝓpriã.ibi (Ampli⁹ qđ ꝓhibʒ) Dic̃ g̃ (Quid.n.ꝓhibʒ h qdẽ vnũ eẽ de hoie qđ).i.ſu.via diſiua oñſuʒ ẽ de ipo (nõ tñ) ſu.h via diſiua ẽ (oñdẽs qđ qd ẽ aut qđ qd erat eẽ) ꝑ diuiſionẽʒ.n.ꝛ ſi hr̃i ꝙ h ſit h nõ tñ hr̃i ꝙ illđ ſit diffõ.arguit.n.ſylls diuiſiuus ꝙ hõ ſit aial.ꝛ ꝙ ſit greſſibile.ꝛ ꝙ ſit bipes:ſʒ ñ ex h dr̃ ꝙ h ſit diffõ hoĩs.q̃ũ g̃ ad pħs ſpectat duplicẽ defectũ bʒ talis ſylls.ꝛ q2 bʒ ꝓceſſuʒ nõ ſyllogiſticũ. ꝛ q2 bʒ talẽ ꝓceſſuʒ ſyllogiſticũ ñ arguit ea q̃ accipit eẽ diffõnẽ rei ſyllogiſtice.g̃ ꝑ talẽ viã nõ ↄcludit̃ diffõ. ¶ Deinde cũ dicit

¶ Amplius quid prohibet aut apponere aliquid aut auferre aut ſupgredi ſubſtantia. Hec quidem igitur pretermittantur.

Argir. ¶ Quid inſup obſtat:vt aut addat̃ ſube quippiam:aut auferat̃:aut pretermittatur.

¶ Adducit aliã rõnẽ eẽ.ꝙ ꝑ talẽ diffõnẽ via diuiſiua pt̃ accipi diffõ nõ ꝓpria.diffõ aũt nõ ꝓpria põt eẽ tripl'r.vel q2 bʒ aliqđ ſupfluũ.vtputa q2 ↄtinet aliq̃s dr̃ias accñtales. vtputa ſi diffiniat̃ aial qđ ẽ corp⁹ vigilãs:vel qđ ẽ vtẽs ſomno.pt̃ ẽt eẽ diffõ ſupflua ↄtinẽdo dr̃ias ſubãles ſi ↄtineat plẽs q̃ʒ debeat.ꝛ tũc erit i min⁹ q̃ʒ diffinitũ.vtputa ſi diffiniret̃ aial ꝑ ſbam aiatã ſenſibilẽ greſſibilẽ.2ᵒ põt eẽ diffõ non ꝓpria q2ñ ẽ diminuta.ꝛ tũc ẽ diffõ i plus q̃ʒ diffinitũ. vtputa ſi diffiniat̃ aial qđ ẽ ſba aiata.ẽ.n.h i plus q̃ʒ aial. 3ᵒ põt eẽ diffõ non ꝓpria ſi ſit ꝑ dr̃ias ſupexcellẽtes ꝛ eas ſupgrediẽtes ſbam ꝛ qditatẽ.vtputa ſi diffiniret̃ hõ vel aial ꝑ actũ ꝛ po^am q̃ ſunt dr̃ie trãſcẽdẽtes ſbam ꝛ qditatẽ. q2 ſunt dr̃ie entis.iõ ait (aut qd ꝓhibʒ aut appone aliqđ).i.facere diffõnẽ ſupfluã (aut aliqđ auferre).i.facere eam diminutaʒ (aut excellere) vel (excedere ſubam).i.facere eã ꝑ dr̃ias tranſcẽdentes.q.d.ꝙ dr̃ia iſta poſſent fieri ꝑ diuiſionẽ. Et ſubdit ꝙ (hec qdẽ igit̃ demittant̃).i.dimittant̃. vel vt bʒ alia lr̃a (ꝑtermittant̃) ſu.i via diſiua.q.d.ꝙ via diuiſiua ꝑtermittit iſtas ↄditiones.q2 nõ ẽ ars certa ꝛ determinata ꝙ ꝑ eã non poſſit accipi diffinitio ſupflua ꝛ diminuta ꝛ ſupgrediẽs. ¶ Dubitaret forte aliqs q̃re diffõ ꝑ dr̃ias trãſcẽdẽtes dr̃ trãſcẽdere ſbam. ¶ Dõm ꝙ ſicut ẽ in demr̃ationib⁹ q̃ oñdũt de aliquo q2 eſt.ita ſuo mõ eſt de diffõnibus q̃ oñdunt de ſe qd eſt.videm⁹.n.ꝙ i demõſtrationibus opʒ dare aliqđ gen⁹ ſubĩcibile circa qđ ſiũt demr̃ationes.ſi aũt accipiant̃ ꝑncipia trãſcẽdẽtia illđ genus hõ ꝑncipia trãſcẽdẽt demr̃ationes nec igrediant̃ demõſtratione ſm ſbam.ſʒ ſolũ ſʒ v̾tutẽ.ſic ꝛ circa diffõnes dʒ dare aliqđ gen⁹ p̃dicã^le ꝛc⁹ dr̃ie trãſgrediũt̃ diffõnẽ ſʒ ſbam.dr̃ie aũt trãſcẽdentes pñt ſm virtutẽ ingredi diffõnẽ.ſm ſbam aũt non debẽt igredi.act⁹.n.ꝛ po^a ingrediuntur diffõnẽ ſm virtutẽ.nã ꝙ genus ꝛ dr̃ia faciãt diffõneʒ vnã.h eſt in virtute actus ꝛ po^e.vt q2 genus dicit po^am.ꝛ dr̃ia actũ.dr̃ie ergo trãſcẽdẽtes ſubam gñis:vel tranſcendẽtes ea per q̃ bʒ ꝓprie declarari ſuba diffiniti non debẽt ingredi diffõnem.diffõ ergo cũ ſit qd propriũ.dr̃ie trãſcẽdẽtes dñt trãſgredi ſbam.q2 trãſgrediunt̃.ſbam diffiniti vel ſbam generis:in quo bʒ eſſe diffinitũ.vel tranſgrediũtur ſubam.q2 trãſgrediuntur.id qđ ſubſtãtialiter ꝛ eſſentialiter eſt diffõ.q2 cũ diffõ ſit ſubaliter qd propriũ nõ dʒ eſſe ꝑ dr̃ias tranſcendẽtes. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Contingit aũt ſoluere in accipiẽdo in eo qđ qd eſt oĩa ꝛ qđ eſt conſequenter diuiſionẽ facere queſitum prius ꝛ nihil relinquere. hoc aũt neceſſarium ſpẽ eſt. Indiuiduũ.n.opʒ eſſe.

¶ Atqȝ hec quidẽ eueniũt:ſed ſũma quiſpiaʒ dixerit vniuerſa ea q̃ hoc ipſo qd eſt p̃dicatur. Et adhibita diligẽtia poſt primi diuiſionẽ alteriuſue poſtulationẽ:ipſius rurſus poſtulari diſtributionẽ deinceps faciã. Atqȝ adeo vt nihil ꝑtermittatur qđ quidẽ eſt neceſſariũ. Si oẽ cadit in diuiſionẽ:ꝛ nihil deeſt. Id vero ẽ neceſſariũ. Indiuiduũ.n.iam eſſe opʒ. Argir.

¶ Ponit ſolutionẽ quorũdam ad rõnes factas ꝛ ſpãl'r ad has duas rõnes vltimas. Circa qđ duo fac̃.q2 p̃ ponit hõ ſolõnẽ.2° eã iprobat ꝛ excludit.ibi (Sʒ ſylls tñ) Dicit ergo ꝙ (ↄtingit ãt ſoluere) ſu.rõnes factas (in accipiẽdo i eo qđ qd ẽ oĩa).i.oẽs dr̃ias (ꝛ qđ ẽ ↄñr diuiſiones facere q̃ſitũ p̃us) vel vt bʒ alia lr̃a petitũ p̃^m.i.circa ꝑncipal'r petitũ.ꝛ circa ꝑncipal'r q̃ſituʒ (ꝛ nihil relinq̃re).q.d.ꝙ arguebãt rõnes p̃cedẽtes.ꝙ via diuiſiua forte acceptũ non erit diffõ.ꝛ ſi erit diffõ.nõ erit ꝓpria.ſi accipiãt̃ oẽs dr̃ie.ꝛ fiãt ↄñr diuiſiones deſcẽdẽdo gradatĩ vſqȝ ad q̃ſitũ ꝑncipal'r.i.vſqȝ ad illud qđ dʒ diffiniri.ꝛ nihil relinq̃ndo de oibus dr̃ijs.ꝛ ſubdit ꝙ (hoc aũt necẽium eſt).q.d.ꝙ ſi ſic accipiant̃ dictiones ꝛ nihil relinquat̃.ſi h fiat necẽiuʒ aũt eſt h.vʒ.ꝙ intẽtum ſit ipſa diffõ ꝓpria.ꝛ ſubdit ꝙ (Indiuiduum.n.ſpẽ opʒ eẽ) ſu.illud qđ inuenit̃.q.d.ꝙ ipm inuẽtũ ꝑ talẽ viã diuiſiuã erit ꝓpria diffõ q2 erit idicãs eẽntiã indiuidue ſpẽi.i.ſpãliſſime ſpẽi. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sed ſyllogiſmus tñ non ineſt.ſed ſi quideʒ vere aliquo modo cognoſcere facit:ꝛ hũc quidem non eſt inconueniens.

¶ At q̃ʒ q̃ʒ id fieri pt̃:nulla tñ hoc pacto vnq̃ʒ efficit̃ rõcinatio:ſʒ ſi noſcere diſio fac̃:alio q̃dã id facit mõ. Atqȝ hoc qdẽ nõ eſt abſurdũ. Argir.

❡Remouet hui⁹ ſolutionez. Circa qḋ duo facit. qꝛ p̄ facit qḋ dcm̄ ē. 2° qḋdā qḋ ſuppoſuerat ꝓbat. ibi (Neq3.n.iducēs) Eſt.n. remotio h⁹ ſolõnis ꝙ via diſiua ⁊ ſi iuuat ad cognoſcēdū diffõnē. nó tñ fac eā cog̃ſcē ſyllogiſtice. iḋ ait (ſ3 tñ ſyll's nó ē:ſ3 ſi ꝟe alio mó cog̃ſcē fac) ſu. q̃3 ſyllogiſtice. q.d. ꝙ diſio nó ē ſyll's. i. nó fac cog̃ſcere ſyllogiſtice: l3 faciat cog̃ſcere alio° ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ h̄ qdē nó ē icõueniens) ꝙ. ſ. aliqd mãifeſtet alio° q̃3 ſyllogiſtice. ſūt.n. multi/
B modi manifeſtādi p̄ter ſyll'3. ❡Noñ^m āt ꝙ diffó ꝓprie nó ē equocoꝝ. ⁊ qꝛ. latēt equocatiões i gñib⁹. iḋ maxie ⁊ ꝓprie diffinibilis ē ſola ſpēs ſpãliſſima. rõnē g̃ ⁊ diffõnē o3
C eē idiuiduā ſpē. i. idiuidue eēn' ꝺm ſpēm. ❡Noñ^m ēt ꝙ ñ ē itē° h. vtꝝ diſio poſſit eē ꝓficua ad cog̃ſcēdū diffõnē: ſed intē° ei⁹ ē q̄rere vtꝝ via diſiua poſſit ſyllogiſari qḋ qd eſt.
D ❡Dubitaret forte aliqs. qꝛ vi ꝙ iſti ſufficienter ſoluant. ſaltē ad duas rõnes ſeq̄ntes. nā ſi via diſiua necio ducit i cognitionē diffõnis idiuidue ꝺ3 ſpē3 ⁊ ſi via diſiua fac talē diffõnē cog̃ſcē. l3 h̄ nó faciat ſyllogiſtice. Lic3 ex h̄ non ſint ſolute rõnes p̄ᶜ. videnṫ tñ ſolute eē rõnes vltie q̄ non faciūt mētionē de ſyll'oꝛ:ſ3 ſolū de diffõne. oñdūt.n. ꝙ via diſiua acceptu3 poterit eē nó diffó. vel ſi erit diffó poterit eē nó ꝓpria. h̄ āt totū ſufficiēter ē ſolutū. qꝛ ſꝑ erit diffó ꝓpria ſi accipianṫ oēs diie donec ꝑueniaṫ ad ididuā rõne3
E ſpecificā. ❡Dḋ3 ꝙ diſio nó ē ſꝑ gñis i ꝓprias diias. ſ3 aliqñ ē ſubi i accñtia. Jteꝝ aliqñ ē ꝑ analogiā i diias trāſcēdētes ſic ent̄ in actū ⁊ po^m. ⁊ mult̄ alijs modis pñt fieri diſiones ꝺ3 q̄s. vel nó accipleṫ diffó. vel ſi accipieṫ non tñ accipieṫ ꝓpa. p̄ᶜ g̃ rõnes ꝯcludūt ꝙ nulio° via ſyllogiſtica pōt ꝑ diuiſionē ꝯcludi diffó. 2ᶜ aūt rõnes ſumpte ex parte diffõnis arguūt ꝙ nó qcqd ꝯcludiṫ via diſiua ē diffó. ⁊ ſi ē diffó nó o3 ꝙ ſit ꝓpa. hec aūt ſoľo non arguit ꝙ via diuiſiua accipiaṫ ꝓpria diffó. ſ3 oñdit ꝙ pōt fieri talis diuiſio ꝙ ꝑ eā deueniṫ in ꝓpriā diffõnē. ❡Cõtra g̃ hāc ſoľonē arguit phs. d. ꝙ dato ꝙ h̄ ꝯtigeret ꝙ via diuiſiua deueniremus i ꝓpriā diffõnē: h̄ tñ nó fieret ſyllogiſtice. nó g̃ h̄ ē ꝯ nr̃m ꝓpoſitū. cū nos intēdamus ꝓbare ꝙ via ſyllogiſtica ꝑ diſionē nó poſſit ꝯcludi diffó. ❡Deide cū dicit.

❡Neq3 eni3 qui inducit foꝛtaſſe demonſtrat: ſed tamen manifeſtat aliquid.

Argir. ❡Neq3 enim is qui vtiṫ iductione foꝛtaſſe demonſtrat. Notū tñ aliquid facit.

❡Pꝛobat qḋ dixerat. Dixerat.n. ꝙ via diſiua nó fac notū aliqd ſyllogiſtice. l3 faciat notū alio° Circa qḋ tria fac: ꝺ3 ꝙ tripl'r ꝓbat itētū. nā p̄ ꝓbat h̄ ꝑut ſyll's diſiu⁹ cõpaṫ ad iductionē. 2° ꝑut ꝯpaṫ ad ſyll'm ipſm̄. 3° ꝑut compaṫ ad ipſā diſionē. 2° ibi (Syll'3 āt) 3° ibi (Dicet.n.) Jn p̄ᶜ pte ſic formeṫ rõ. Sic ſe h3 iductio ad id qḋ oñdit ita ⁊ diſio: ſ3 iductio nó demr̃at. i. nó ſyllogiſat: ſ3 alia via oñdit ⁊ notū fac. g̃ ⁊ diſio ſil'r ſe hēbit. d hac āt rõne ponit v̄tutē medij. d. (Neq3.n. iductio foꝛtaſſis demr̃at) .i. ſyllogiſat (ſ3 tñ oñdit aliqd) .i. alia via notū fac. ita ſu. ⁊ diſio ſe hēbit.
F ❡Noñ^m āt ꝙ ait foꝛtaſſis. qꝛ niſi accipiāṫ oia ꝑticularia nó ſeq̄tur ꝯ niſi ex ſuppõne. ſi āt accipianṫ ſeqṫ. non tñ reſeruaṫ ibi ꝓprie foꝛ°ſyllogiſtica. accept̄.n. oïb⁹ ꝑticularibus inductio demr̃at. i. ꝯcludit. non demr̃at. i. ſyllogiſat. Dḋo.n. ſoꝛ. currit. plato currit. g̃ oïs hō currit. nó ē ibi foꝛma ſyllogiſtica. niſi al'r reducaṫ i modū ⁊ figurā. ❡Non
G dū ēt ꝙ iductio aliq̃3 notitiā facit. qꝛ ex his q̄ ſūt nota ſenſui ꝓcedit. illa tñ notitia nó aggñaṫ ꝑ ſyll'm. qꝛ non reſeruaṫ ibi foꝛ°ſyllogiſtica. Jnductio g̃ aliqd oñdit. ſ3 nó ſyllogiſat. ſic ⁊ diſio aliqd oñdit: ⁊ aliq̃3 notitiā facit. Nam poſtq̃3 ſcim⁹ ꝙ oē aial. vel eſt rõnale vel ē irrõnale. ⁊ cogitamus de hoie ꝙ nó ſit irrõnalis. ⁊ arguim⁹ ipm̄ eē rationalē. Aliq̃ aūt fides ⁊ aliq̃ notitia ſit in nobis ſic arguendo. ſ3 iſta fides nó eſt aggñata ꝑ ſyll'm. qꝛ ꝙ homo ſit rõnalis nó ē ꝯcluſu3 via ſyllogiſtica. ❡Deinde cum dicit.

❡Syllogiſmū aūt nó dicit ex diuiſione dicens diffinitionē. ſicut eni3 in ꝯcluſionibus que ſine medijs ſunt. Si aliquis dicat quoniā exiſtentibus his neceſſe eſt hoc eē cõtingit interrogare ꝓpter quid ſit. ⁊ in diuiſis terminis quid eſt hō: aïal moꝛtale bipes hñs pedes ſine pēnis ꝑꝑ quid ꝺm vnaquāq3 appoſitionem.

❡Rõcinationē aūt non dicit: qui diffõnē ex diuiſione dicit: na3 vt in ꝯcluſionibus q̄ ſine medijs inferunṫ ſi quiſpiā dixerit hoc neceſſe ē eſſe: cū iſta ſint: ſit vt interrogeṫ ꝑꝑ quid: ſic ⁊ in diffõnib⁹ cū per diuiſionē iueſtiganṫ fieri pōt: nā cū hec ꝯficiṫ diffó hoïs: aïal moꝛtale pedes hñs: bipes ac alis vacās. Cur h̄ i vnaq̄q3 partium additione nimirū iterrogatio fieri pōt. Argir.

❡Pꝛobat h̄ idē cõparādo ſyll'3 diuiſiuū ad ſyll'm ſine medio. p̄t aūt appellari ſyll's ſine medio ſyll'us impfect⁹ ſiue enthimema. vt cū arguiṫ ex vna ꝓpõne vt ſi diceret. oïs hō. g̃ ſoꝛ. bñ ſeq̄tur. ſ3 nó ſyllogiſtice. qꝛ ſꝑ reſtat iterrogare quō exñte hac p̄miſſa. oïs. ſ. hō. poſſit ꝯcludi ꝙ ſoꝛ. nó .n. ſeq̄tur niſi addaṫ ꝙ ſoꝛ. ſit hō. ⁊ in diſione ſꝑ reſtat iterrogare in oi ꝯne. Vñ ſeq̄tur ꝯ. ideo ait ꝙ (dicēs) .i. ꝯcludens. vel venās (diffinitionē ex diuiſione non dic ſyll'm) .i. non facit h̄ ꝑ ſyll'm (ſic in ꝯnib⁹ q̄ ſunt ſine medio) ſu. ñ reſeruaṫ foꝛma ſyllogiſtica (vt ſi aliqs dicat ꝙ exiſtētib⁹ his) .i. p̄miſſis (neceſſe eſt h̄ eē) .i. ꝯnem. vt ſiquis diceret exiſtēte omni hoie ⁊ exñte oi aſino neceſſe ē eē ſoꝛ. ⁊ brunellū ſemꝑ (ꝯtingit interrogare ꝑꝑ qd ſit) qꝛ non reſeruatur ibi foꝛma ſyllogiſtica nec ſeq̄tur ſyllogiſtice niſi addatur ꝙ ſoꝛ. ſit homo ⁊ ꝙ brunelius ſit aſin⁹. ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ in diuerſis terminis) .i. in diuiſis terminis. vt h3 alia l'ra .i. in terminis ſiue in diffõnibus diuiſiuis. i. acceptis ꝑ diuiſionem. vtputa (qd eſt homo aïal rõnale bipes hñs pedes ſine pēnis) q̃ſi dicat ſi iſta diffó eēt accepta ꝑ diuiſionē non eēt h̄ via ſyllogiſtica. qꝛ (ꝺm vnāquāq3 appõnē)
H ꝯtingit interrogare ꝑꝑ qd. ❡Noñ^m aūt ꝙ ſemꝑ bis ponitur mediū in p̄miſſis. ſi g̃ ex vna ꝓpõne ꝯcludat aliqd. illa ꝯ dī eſſe ſine medio qꝛ nihil in p̄miſſis eſt acceptū bis
I cū non ſit ibi niſi vna p̄miſſa. ❡Notādū ēt ꝙ diuiſio q̃3^m ad proceſſum non ſyllogiſticū h3 ſilitudinē cum ꝯcluſione enthimematica. nā ſicut i tali ꝯcluſione arguiṫ ex vno. vt oïs homo. ergo ſoꝛ. ita in diuiſione poſtq̃3 ꝯcluſum eſt ſyllogiſtice. ꝙ homo ſit rõnalis vel irrationalis. arguiṫ poſtea non ſyllogiſtice ex vno tñ. ⁊ dī non eſt irrõnalis.
K ergo ē rõnalis. ❡Notādu3 ēt ꝙ ait ꝺm vnāquāq3 appõnem qꝛ diffó venata via diuiſiua ſit ex multis ſyll'is diuiſiuis. ⁊ ex multis appoſitionibus. ⁊ de quolibet appoſito ſiet interrogatio. ❡Deinde cum dicit.

❡Dicit.n. ⁊ demõſtrabit diuiſione3 ſicut opinatur ꝙ oē aïal aut moꝛtale aut immoꝛtale ſit. hui⁹ aūt oïs rõ nó eſt diffó: quāuis demonſtrauerit diuiſionē: ſ3 diffinitio nó ſyll's ſit.

Argir. ❡Dicet eni atq3 oñdet ꝑ diuiſione3: vt putat: oē aïal aut imoꝛtale eē aut moꝛtale. Talis aūt oꝛatio tota nó ꝑ rõcinationē eē oñdiṫ. Quare ēt ſi definitio per diuiſionē demõſtraretur: nū q̃3 tñ per ratiocinationem conficitur.

❡Adducit

¶ Adducit tertiã rõnẽ ſumptã prout ſyll'ſ diuiſiuus cõpa rat ad diuiſionẽ ipaꝫ. pp qḋ ſciẽdũ ꝙ ſyll'ſ diuiſiu⁹ ipſaꝫ di uiſionẽ ↄcludit ſyllogiſtice: ſꝫ alterã pteꝫ diuiſionis petit ⁊ accipit nõ ſyllogiſãdo eã. bñ. n. ſeqꝛ ꝙ ſi oẽ aial vl' ẽ mor tale vel imortale cũ hõ ſit aial. ꝙ vel erit mortalis vel im mortalis: ſꝫ ↄcludere alterã ptẽ ꝙ hõ ſit mortalis. q2 nõ ẽ imortalis nõ fit h̃ ſyllogiſtice. cũ g̃ in diuiſione ſit 2ᵘ pceſ ſus ſi formeꝛ diffõ ſꝫ pceſſuꝫ ſyllogiſticũ erit cõpoſita ex oĩbus diuiſionib⁹. vꝫ. ꝙ hõ ẽ aial mortalis vel imortalis bipes vel nõ bipes hñs pẽnas vel nõ hñs: ſꝫ nulla diffõ ẽ talis. nihil. n. ſic diffiniꝛ. ſi ãt fiat diffõ cõpoſita nõ ex totꝫ diuiſionib⁹. ſꝫ ex alternis ptib⁹ diuiſionũ. tũc fiet ſꝫ pceſſuꝫ nõ ſyllogiſticũ. iõ ait ꝙ (dicet. n.) vel (dĩc. n. ⁊ demr̃able) vt hꝫ alia trãſlatio diuiſionẽ ſicut opinaꝛ ꝙ oẽ aial aut ſit mortale aut imortale). q. d. ꝙ q vult venari diffõnem via diuiſiua. ⁊ opinaꝛ ſe bñ ſyllogiſare: bñ monſtrat ⁊ bñ ſyllo giſat totã diuiſionẽ: vt ꝙ hõ eſt aial aut mortale aut imor tale. ⁊ ſubdit ꝙ (hꝫ ãt rõ nõ ẽ diffõ). nã nll'a diffõ accipit vtrãqꝫ partẽ diuiſionis: ſꝫ alteraꝫ tñ. ⁊ ſubdit q̃re (q̃zuis monſtrat diuiſionẽ). i. q̃uis ↄcluſerit ſyllogiſtice totã di uiſionẽ (ſꝫ cũ diffõ) que ſu. accipit alteras ptes diuiſiõis (non fit p ſyll'm) vel (nõ fit ſyll'ſ diffõ). i. vt habeaꝛ diffõ.

A ¶ Notãdũ tñ ꝙ textus aliqui hñt ablatiuũ quare q̃zuis mõſtrauerit diuiſionẽ. ⁊ ex h̃ forte inſurrexerũt varij mo di exponẽdi hãc lr̃aꝫ. ſꝫ vt pꝫ ex alia trãſlatione ibi dꝫ eẽ accuſatiuus. ⁊ certũ ẽ ꝙ ſyll'ſ diuiſiuus monſtrat ſyllogi ſtice ⁊ ↄcludit totã diuiſionẽ. alterã tñ ptẽ ↄcludit nõ ſyl logiſtice. ⁊ iõ diffõ q̃ ſumiꝛ ex alternis ptib⁹ nõ fit ſyllogi

B ſtice p ſyll'm diuiſiuũ. ¶ Nõn̄ᵐ ẽt ꝙ cũ diffõ debeat nos certificare de nã diffiniti: nulla diffõ eſt talis rõ ꝙ accipi at vtrãqꝫ ptẽ diuiſionis. q2 tũc non certificaret nos de na tura diffiniti. ſi. n. hõ ſic diffiniretur ꝙ ẽ aial. vel nõ ẽ ani mal. mortale vel imortale. pẽnatũ vl' ſine pẽnis. nihil cer tum haberemus de hoie. aliqd g̃ mõſtrat ⁊ ↄcludit ſyllo giſtice ſyll'ſ diuiſiu⁹. q2 ↄcludit totã diuiſionẽ. diffinitio nem tñ ipſam non concludit ſyllogiſtice.

T. c. 5. ¶ Sed vtrũ ſit demonſtrare quod quid eſt ſm ſubſtantiam ex ſuppõne accipiẽtẽ quod quid erat eſſe. qḋ eſt ex his que ſunt in eo qḋ quid ẽ proprijs. hec autẽ in eo qḋ quid eſt ſola ⁊ pro prium omne. hoc enim eſſe eſt illi.

Argir. ¶ Sed ne fieri põt vt ipſum quid ẽ: accõmoda tuꝫ ſubẽ demõſtretur. Ex ſuppõne tñ hoc pa cto: vt accipiaꝛ id quidẽ ꝓpriũ qḋ ex hiſce con ſtat: q̃ hoc ipſo quid ẽ: p̃dicanꝛ: diffõnẽ eẽ: hec aũt ſola dicto p̃dicari mõ. Totũqꝫ qḋ ex hiſce ↄſtat ꝓpriũ eẽ. Id ẽ. n. illius nimirum ratio.

¶ Poſtq̃ phs oñdit ꝙ diffõ nõ poſſit ↄcludi ſyllogiſtice p ſyll'm reduplicatiuũ nec p diuiſiuũ. In pte iſta vt dicebatur oñdit ꝙ nõ poſſit h̃ fieri p ſyllꝫ diffinitiuuꝫ. ¶ Appellaꝛ

C aũt ſyll'ſ diffinitiu⁹ ſyll'ſ vtẽs diffõne vl' aſſumẽs diffõnẽ ad ꝓbãdũ aliqd. ſicut reduplicatiu⁹ vtẽs ⁊ aſſumẽs redu plicationẽ ⁊ diuiſiu⁹ diuiſionẽ. tũc g̃ p ſyllꝫ diffinitiuũ ↄclude tur diffõ ſi i ſyll'o aſſumaꝛ diffõ ad ↄcludẽdũ diffõneꝫ. qḋ duplici via fieri põt. Primo ſi accipiaꝛ diffõ ſm itẽtiones ſcḋas. vt ſi acciperꝛ diffõ ipſi⁹ diffõnis q̃ tradita eſt in arte diffiniẽdi. vꝫ. ꝙ dꝫ ↄſtare ex gñe ⁊ dĩfia vel q̃ dꝫ eẽ ꝓpria ⁊ p̃ri in qd. h̃. n. mõ diffiniꝛ diffõ p q̃ſdã itẽtiones ſcḋas ⁊ cões de qb⁹ ſe itromittit logic⁹. Nã gen⁹ dĩa ꝓpriũ ⁊c̃. ta lia ſcḋas intentiones noĩant. h̃ g̃ mõ diceret aliqs ꝙ põt diffõ ꝓbari de diffinito. vtputa diffõ hoīs de hoie. q2 qc qd ẽ ꝓpriũ hoīs ⁊ p̃dicaꝛ in qd de ipſo ẽ diffõ ei⁹. aial rõ nale mortale bipes ẽ hõ. g̃ ⁊c̃. h̃ p hãc diffõnẽ diffõnis. vꝫ. diffõ q2 ẽ ꝓpriũ ⁊ p̃tur in qd. ↄcluſa ẽ diffõ hoīs de hoie. poſſet aũt ⁊ q velleꝛ accipe aliã diffõnẽ diffõnis. vꝫ. ꝙ dif finitio ẽ ↄſtãs ex gñe ⁊ dĩijs ↄſtituẽtib⁹ ſpẽꝫ. ⁊ tũc formeꝛ ſic ſyll'ſ. qcqd ↄſtat ex gñe ⁊ dĩſtijs ↄſtituẽtib⁹ hoiem eſt diffõ hoīs aial mortale bipes eſt hꝫ. g̃ ⁊c̃. vno g̃ mõ ſyll'ſ diffinitiu⁹. i. ſyll'ſ aſſumẽs diffõnẽ ad ↄcludẽdũ diffõneꝫ de diffinito fieꝛi accipiaꝛ diffõ diffõnis. ⁊ hoc ſm q̃ſdã in tentiones ſcḋas. nã ipſa diffinitio non põt diffiniri niſi lo gice p q̃ſdã intẽtiones cões ⁊ ſcḋas. nã ⁊ diffinitio eſt no men ſcḋe intẽtionis. 2ᵒ hoc põt fieri ſi accipiaꝛ diffõ ipſi⁹ diffiniti. vtputa ſi p vnã diffõnẽ ꝓbareꝛ alia diffõ. ⁊ h̃ po tiſſime erit 2ᵐ intẽtiones p̃mas. qḋ dupl'r poſſet fieri. vel ſm intẽtionẽ propoſitã. vtputa. ſi albũ haberet duas dif finitiones. ⁊ p vnã ↄcluderetꝛ aliã: ſꝫ exeq de hac via eſſet repetere qḋ fuit dc̃m in ſyll'o reduplicatiuo. Ibi. n. oñſuꝫ fuit vtrũ eẽt poſ'e p vnã diffõnẽ alic⁹ rei ↄcludere aliã dif finitionẽ ſm ꝙ hui⁹ de eadẽ. Alio⁹ hoc fieri põt p diffõnẽ oppoſitã. vtputa ſi p diffõnẽ datã de nigro ↄcludereꝛ pro pria diffõ albi de ipſo albo. vt ſi q2 color ↄgregatiu⁹ ẽ dif finitio nigri. ex h̃ ↄcludereꝛ ꝙ color diſgregatiu⁹ eẽt diffõ albi. Duo g̃ facit phs. q2 p̃ oñdit ꝙ non põt ↄcludi diffõ de diffinito p ſyll'm diffinitiuũ aſſumẽtẽ diffõnẽ oppoſitã diffiniti ibi (Et ſi ex ↄditione) Circa p̃ᵐ duo facit. q2 p̃. in ſtruit nos q̃o debeat accipi diffinitio diffõnis. 2ᵒ decl'at per hꝫ diffõnẽ ꝙ non poſſit ↄcludi diffinitio de diffinito. ibi (Aut iterũ accipit) Dicit g̃ (Sed vtꝝ ſit demr̃are qḋ qd) i. diffinitionẽ (ſm ſbam). i. ſm ſbalẽ diffinitionẽ eius (ex ↄditione). i. ex ſuppõne (accipiẽte qḋ qd erat eſſe) ſu. ipſius diffõnis (qḋ eſt ex his q̃ ſunt in eo qḋ qd. ⁊ ex pro prijs). q. d. ꝙ h̃ eſt qḋ qd erat eẽ ipſius diffõnis. ⁊ hec eſt diffõ diffõnis. vꝫ. ꝙ diffõ ẽ ex his q̃ ſunt in eo qḋ qd. ⁊ ex ꝓprijs. ⁊ ſubdit ꝙ (oẽ hoc). i. totũ hoc. vꝫ. qḋ ẽ (in eo qḋ qd. ⁊ ẽ ꝓpriũ. ſola) ſu. diffõ hꝫ iſta duo. vel ſola hꝫ h̃ totũ. ⁊ ſubdit ꝙ (hoc). vꝫ. eſſe in qd ⁊ eẽ ꝓpriũ (eſt eẽ illi). i. eſt diffõ ipſi diffõni. ¶ Nõn̄ᵐ aũt ꝙ cũ oñſuꝫ ſit ꝙ nec p ſyl logiſmũ reduplicatiuũ nec p diuiſionẽ poſſit ſyllogiſtice D ↄcludi diffõ ſm ꝙ ẽ h⁹. de ipſo diffinito q̃rit hic phs. vtꝝ ex ↄditione. i. ex ſuppõne ſupponẽdo ꝙ ipſa diffõ habeat diffõnẽ. vtꝝ ſit. i. ↄtingat accipiẽtẽ talẽ diffõnẽ demõſtra re qḋ qd eſt ſm ſbam. i. qḋ qd eſt ſm qḋ qd eſt. vel qḋ qd eſt ſm ſubam. i. qḋ qd eſt indicat ſubam. vel qḋ qd ẽ ſm ſubam. i. ſm ſuã diffinitionẽ ſubalem. vtꝝ. ſ. diffinitio ſm ſuã diffinitionẽ eſſentialẽ. i. propriã poſſit de diffinito de monſtrari. i. ſyllogiſari. accipit enim ibi demonſtrari lar ge pro ipſa ſyllogiſatione. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Aut iterũ accepit qḋ quid erat eſſe ⁊ in hoc. neceſſe enim eſt per mediũ monſtrare.

¶ An ⁊ hic rurſus ſumitur diffinitio: neceſſe ẽ enim per medium ipſum oſtendere. Argir.

¶ Probat ꝙ hoc nõ bñ fiat. circa qḋ duo facit ſm ꝙ 2ᵒ ꝓ bat intẽtũ ibi (Ampli⁹ ſicut) Dicit g̃ (Aut iteruꝫ accepit qḋ qd erat eẽ). q. d. ꝙ ſi p diffõnẽ diffõnis cõcludaꝛ diffõ de diffinito. itꝝ accipit ꝙ qd erat eẽ. i. periꝛ ibi qḋ ẽ i p̃n° ⁊ ſubdit ꝙ (in hoc). ſ. mõ ſyllogiſãdi (neceſſe eſt mõſtra re) ſu. diffõnẽ (p mediũ) ſu. qḋ ẽ ipſa diffõ. monſtrabiꝛ g̃ diffõ p diffõnẽ. qḋ qd eſt p qḋ qd eſt. q̃re petitur ibi p̃nᵐ. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtruꝫ ſi ꝓbeꝛ diffõ ſit ibi petitio E p̃ncipij. ⁊ p̃ q̃rimus hoc de diffõne ipſius diffiniti. ⁊ po ſtea d̃ diffõne ipſi⁹ diffõnis. vĩ. n. ꝙ p vnã diffõnẽ ipſi⁹ dif finiti abſqꝫ petitione poſſit ꝓbari alia. nã vt dicebaꝛ in p̃ diffinitio vel eſt d̃mõſtrationis p̃nᵐ vel d̃mõſtrationis ↄ̃. vel tota d̃monſtratio põne differẽs. cũ g̃ nõ ſit petitio p̃n cipij p p̃nᵐ ↄcludere ↄ̃nem ex quo aliq̃ diffinitio ſe hꝫ vt d̃mõſtrationis p̃nᵐ. aliqua xᵒ vt d̃monſtrationis ↄ̃. non eſt incõueniẽs per vnã diffõnẽ ↄcludere aliã. ¶ Dõni ꝙ

Egi. ſup poſte.

ex verbis Ariſto.ꝑma faciem pōt ſolui ad q̄ſitū.nā nō ne
gat pħs qn per diffōnē diffō ɔcludi poſſit ſed non pōt cō
cludi diffinitio ī eo ꝙ diffō.vt ſi dēt ð ira .2ᵉ diffinitio.vna
mālis q̄ eſt ðmſ̄ rationis ɔ̄ vtputa ꝙ ira eſt accēſio ſangui
nis.alia formalis q̄ eſt demonſtrationis ꝑn̄ᵐ.vt ꝙ ira eſt
ꝑꝑ appetitū doloris in inimicū ſiue in ɔtrariū.Conclude
tur enī vna diffō ꝑ aliā:ſʒ nō in eo ꝙ diffō.¶Sʒ ɔ̄ hoc
ſtatim obijciet᷑.qꝛ ſi ꝑ diffinitionē pōt ɔcludi diffō ſine pe
titione ꝑncipij.ḡ ꝑ diffōnē acceptā ī eo ꝙ diffō poterit
ɔcludi ſine petitione ꝑncipij diffō in eo qð diffō.ſi.n. ſim
pliciter ɔcludit ſimplr̄ ſine petitiōe nō vī rō q̄re reduplī
catiuū non poſſit ɔcludere reduplicatiuū ēt ſine petitiōe.
ꝑꝑ qð ſciēdū ꝙ .2ᵉ pōt ħ ſolui.ꝑ ꝙ diffō non pōt ɔcludi in
eo ꝙ diffinitio.niſi ð diffinito tm̄.ſi ḡ in ɔ̄ne ſimplr̄ ɔclu
detur diffinitio ð diffinito:forte hr̄et aliq̄ȝ apparentiā ꝙ
poſſet ɔcludi diffinitio in eo ꝙ diffō:ſed non ɔcludit᷑ dif
finitio ð diffinito:ſʒ ð eo ð quo ɔcludit᷑ diffinitū.vt ſi ira
hʒ duas diffōnes.vnā dicētē qd.aliā ꝑꝑ qd.vel vnā mālē.
aliā formalē.cū ira ſit paſſio irati.ſic ira pōt ɔcludi ð ira
to ꝑ diffōnē dicētē ꝑꝑ qd ire.ira ꝛ diffinitio dicēs qd ire.
vel diffō mālis ɔcludet᷑ ð ipſo irato ð quo ɔcludit᷑ ipſum
diffinitū qð eſt ira.ꝛ ħ ꝑ illā eādē diffōnē dicētē ꝑꝑ qd.ꝑ
hāc.n.ꝛ eādē diffōnē vʒ.ꝑ appetere dolorē ī aduerſario
ɔcludet᷑ de irato ira q̄ eſt qðdā diffinitū.ꝛ eodē mō pote
rit ɔcludi accēſio ſanguinis circa coꝛ q̄ eſt diffō eiꝰ.ḡ ī ħ
ſtat hec ſolutio ꝙ in demonſtrationibꝰ non ɔcludit᷑ diffō
paſſionis de ipſa paſſione vel de ipſo diffinito.ſʒ de ſubie
cto.vt diffinitio ire de irato.nō ḡ poſſumus arguere ꝙ ſi
ſic ɔcludit᷑ diffō ꝑ diffinitionē ſm̄ ɔ̄nem ſimplicē ꝙ poſ
ſit ɔcludi ſm̄ ꝙ diffinitio ꝛ ſm̄ ɔ̄nē reduplicatā.qꝛ diffini
tio ſm̄ ꝙ diffinitio non poteſt ɔcludi de diffinito ipſo.ſʒ
hoc hʒ calumniā.qꝛ non vī inconueniēs ꝙ diffinitio mā
lis.i.diffinitio cui imponitur neceſſitas ɔcludat᷑ de ipſo
diffinito per diffinitionē formalr̄.i.per diffinitionē im
ponentē neceſſitatē.vt qꝛ finis imponit nec̄itatē māe.ꝛ
alijs cauſis.diffō data ꝑ finē erit formalis reſpectu oīum
aliaꝝ diffinitionū.ſi ḡ detur de ſerra .2ᵉ diffinitio.vna for
malis data ꝑ finē:vtputa qꝛ ſerra eſt inſtrumētū ad ſecā
dum dura.alia mālis.vtputa qꝛ ſerra eſt inſtr̄m ferreū ꝛ
dentatū.ꝓbabitur de ipſo diffinito vt de ſerra hec diffini
tio mālis ꝙ ſit qd ferreū ꝛ dentatū ꝑ hāc diffinitionē for
malr̄ qꝛ eſt inſtr̄m ad ſecādū dura.ꝑꝑ hoc dicēdū eſt alr̄
ꝙ dato veꝝ eſſe qð oī.non tn̄ valet ſi via ſimplici diffini
tio vna ſine petitione ꝑncipij poteſt ɔcludere diffinitionē
aliam ꝙ poſſit eam ɔcludere ſine petitione ꝑncipij in eo
ꝙ diffinitiō.Nā vt patebit non eſt eadē ratio de ɔcluſio
ne ſimplici ꝛ reduplicata.¶Ulteriꝰ forte dubitaret ali
H quis ſi diffinitio vna pōt ɔcludi de diffinito ꝑ diffinitio
nem aliā.q̄re diffinitio in eo ꝙ diffinitio non ṗt ɔcludi.ſi
.n.ſimplr̄ ſe hʒ ad ſimplr̄.q̄re ēt reduplicatū non ſic ſe hʒ
ad reduplicatū.¶Dōm ꝙ ꝑ oſtēdemus ꝙ diffinitio ī eo
I ꝙ diffinitio non poſſit cōcludi de diffinito ſine petitione
ꝑncipij.Scðo ſoluemus ad formā arguēdi.ꝛ oñdemꝰ ꝙ
reduplicatū non ſe hʒ ad reduplicatū:ſic ſimplr̄ ad ſimpʳ
qꝛ cōmittit᷑ ibi fallā accidētis.Nam ſi eodē mō ſumeret᷑
ſimplr̄ ad ſimplr̄ tūc ſimplr̄ non iferret ſimpʳ ſine petitio
ne ꝑncipij.vt reduplicatū ſine tali petitione.Propter ꝑᵐ
ſciēdū ꝙ ſi diffinitio ſm̄ ꝙ diffinitio iferat᷑ de diffinito ſm̄
ꝙ diffinitio oʒ ꝙ et ī ꝑmiſſis vt patuit accipiat᷑ diffinitio.
ſi ḡ diffinitio ɔcludit᷑ de diffinito ſm̄ ꝙ huius.vel ħ erit
ſub q̄dā rōne ḡnāli vtputa ꝙ non cōcludat plus ɔ̄ niſi ꝙ
illa ſit diffinitio diffiniti.non aūt ɔcludat ꝙ ſit diffinitio
talis.vtputa ꝙ ſit formalis vel mālis vel data per talem
cām.vel ꝑ talē ſed vt dicebat᷑ diffinitio ſʒ ꝙ huius ɔclu
det᷑ de diffinito ſub q̄dā ratione ḡnāli.cū ergo ꝛ in ꝑmiſ
ſis accipiat᷑ diffinitio ī eo ꝙ diffinitio ꝛ in ratione ḡnāli.
diffinitionis oēs diffinitiones ɔueniāt.nō erit magis no
tum ſm̄ hāc rationē ḡnālē ꝙ id qð ſumit᷑ ī ꝑmiſſis ſit dif
finitio in eo ꝙ diffinitio q̄ȝ id qð in ɔ̄ne ɔcludit᷑.ſed ɔſtat
ꝙ ꝓbare aliqd ꝑ eque notū ē petere.ḡ hoc fieri nō pōt ſi
ne petitione.¶Sʒ dices ꝙ hoc non erit ſm̄ rationē ḡnā K
lem ſʒ ſm̄ rationē ſpālē.vt ſicut diffinitio formalis ſimpʳ
ſumpta oʒ eē notioꝛ q̄ȝ mālis ita diffinitio formalis ſum
pta cū reduplicatione.vt ī eo ꝙ talis diffinitio erit notioꝛ
q̄ȝ diffinitio mālis cū reduplicatione accepta.hoc ḡ mo
do dicet aduerſarius pōt ɔcludi diffinitio in eo ꝙ diffini
tio.ꝛ ꝑ qd notius.vt ꝑ diffinitionē formalē ſm̄ ꝙ diffini
tio ɔcludat᷑ diffinitio mālis ſm̄ ꝙ huius.ſʒ ħ fieri nō po
teſt:nā tāta vis eſt ī reduplicatione ꝛ reduplicatio ita re
ſtringit modū ɔſiderādi.vt non poſſit alr̄ ɔcludi redupli
catū in ɔ̄ne q̄ȝ eo modo quo reduplicatū eſt acceptū in ꝑ
miſſis.vt ſi arguat᷑ ſic.triangulus in eo ꝙ triangulus hʒ
tres:yſocheles eſt triāgulus.nō poterit ɔcludi ꝙ yſoche
les in eo ꝙ yſocheles hēat tres.ſʒ in eo ꝙ triāgulus.nec
aliter poterit inferri reduplicatio in ɔ̄ne niſi vt accepta
eſt in ꝑmiſſis:ſed non ē ita de illatione ſimplici.Infert.n.
ſm̄ illationē ſimplicē habere tres de yſochele per trian
gulum non obſtāte ꝙ hec paſſio non ſic cōpetit yſocheli
vt triāgulo.ſi ergo diffinitio vt diffinitio oʒ concludi de
aliquo diffinito opʒ ꝙ ꝛ reduplicatio eodem modo ſum
pta ſit in ꝑmiſſis ſicut in ɔ̄ne.quod ſine petitione fieri nō
poteſt.¶Dicemus ḡ ꝙ ſi diffinitio ſm̄ ꝙ huius oʒ con L
cludi de aliquo ſm̄ rationē ḡnālē opʒ ꝙ in ꝑmiſſis de il
lo eodē accipiat᷑ diffinitio ſm̄ ꝙ diffinitio ſm̄ rationē ge
neralē.ſi ṽo debeat ɔcludi ſm̄ rationē ſpālē.vtputa.in
eo ꝙ diffinitio talis:opʒ ꝙ ꝛ in ꝑmiſſis ſumat᷑ diffō de il
lo eodē ſm̄ eādē rationē ſpālem.non ḡ erit magis notū
vnū q̄ȝ aliud ſiue ſm̄ rationē ḡnālē ſiue ſpālē hoc fiat.ꝓ
babitur ḡ idē per idē.ſiue eque notū ꝑ eque notū.qð ſine
petitione fieri non pōt.diffinitio ḡ formalis ſm̄ illationē
ſimplicē poteſt iferre diffinitionē mālem.ſicut triangu
lus ſm̄ illationē ſimplicē poteſt iferre hēre tres de yſoche
le.ſʒ diffinitio formalis in eo ꝙ formalis non poteſt ifer
re diffinitionē mālem ſm̄ ꝙ eſt materialis.ſed ſi inferret
eam:ex vi ſyllogiſtica inferret eā cum hac reduplicatio
ne in eo ꝙ formalis.ſicut triāgulus in eo ꝙ triāgulus nō
inferret habere tres de yſochele in eo ꝙ yſocheles:ſʒ in
eo ꝙ triangulus.non ergo poteſt inferri diffinitio mate
rialis in eo ꝙ mālis.niſi per diffinitionē omnimode ſum
ptam.vt ꝑʒ ſine petitione fieri non poteſt.diffinitio.n.in
eo ꝙ diffinitio non poteſt inferri pꝛo aliquo vno niſi ſm̄
illū modū ſm̄ quē eſt diffinitio:vt mālis ſm̄ ꝙ mālis.foꝛ
malis ſm̄ ꝙ formalis.Dicere aūt ꝙ iferat᷑ diffinitio mā
lis cū hac reduplicatione.vt formalis.hoc non eſt infer
re eā vt ē diffinitio.ſʒ vt non eſt diffinitio.diffō ḡ vt diffō
iferri non ṗt niſi petit̄ꝰ eodē modo accipiat᷑ hic ī ꝑmiſſis
ꝛ in ɔ̄ne.erit ḡ ibi apta petitio.¶Ad formā aūt arguēdi M
de ſimplr̄ ad ſimplr̄ dicī oʒ ꝙ ſi eodē modo acciperet᷑ diffi
nitio ſimplr̄ in ꝑmiſſis ſicut ſm̄ illationē ſimplicē iferet᷑ in
ɔ̄ne.ſic eodē mō opʒ accipe reduplicatū in ꝑmiſſis ſicut
in ɔcluſione ɔcluditur.nō poſſet ſimplr̄ ſine petitione in
ferre:ſicut nec reduplicatū.nā tūc eodē mō ſumeret᷑ ſim
pliciter diffinitio in ꝑmiſſis ꝛ in ɔ̄ne qſi ꝑ diffōnē forma
lē eodē mō ſumptā inferret᷑ formalis eodē mō accepta.
ꝛ per mālē mālis:qð nō fieret ſine petitione.¶Ulteriꝰ N
poſtq̄ȝ dubitauimus qūo diffinitio poſſit iferri de diffini
to per diffōnē diffiniti.Dubitaret forte aliqs.vtrū diffō
ſm̄ ꝙ huius ſine petitione pꝛincipij poſſit inferri de diffi
nito per diffōnē diffōnis.¶Dōm ꝙ nihil eſt aliud hoc
eſſe diffōnē huius q̄ȝ eē ꝓpriū ſubāle eius.Nā duplex eſt
ꝓpriū accñtale:vt ꝑ ſe paſſio.ꝛ ſubāle vt diffō.ſi ḡ hec ſit
diffinitio diffōnis qð eſt qðdā ꝓpriū ſubāle rei.vel quod
idem

idē eſt:qḋ ṗdicat̄ in qd dere.⁊ eſt ꝓpriū rei.qꜫ ḡ ſic ē idē erit querere vtꝝ.a.ſit diffō de.b.⁊ vtꝝ ſit ꝓpriū ꝯuale ei⁹. ꝓbare ḡ ꝙ ſit diffō de.b.ꝑ hoc qḋ eſt ꝓpriū ꝯuale eius ē ꝓbare ꝙ.a.eſt diffō de.b.idez ergo ꝑ idem.q̄re non poterit ꝓbari diffō de diffinito per diffōnem diffōnis niſi ꝓbetur idē per idē.⁊ ꝑ ꝯñs niſi petat̄ ṗn͂ᵐ.¶ Deinde cū dicit.

¶ Amplius ſicut nec in ſyllō accipit̄ qd eſt ſyllogizare.ſemꝑ enim aut tota aut pars eſt ꝓpoſitio ex qbus eſt ſyllogiſmus.ſic nec quod qd erat eſſe opoꝛtet ineſſe ſyllogiſmo.

Argu͂r. ¶ Preterea queādmodū nec i rōcinatione ſumitur qd eſt rōcinari.Semꝑ.n.tota vel pars eſt ꝓpō ex qbus rōcinatio ꝯſtat: ſic neqꝫ diffōnem opoꝛtet in ratiocinatione ineſſe.

¶ Adducit 2ᵐ rōnem ſumptā ꝑ ſilē in ſillīs.Circa qḋ tria facit.qꜫ ṗ ponit hꝰ rōnem.vz.ꝙ non dꝫ accipi diffō diffōnis ad ſyllogiſādū diffōnē:ſic nō accipit̄ diffō ſilli in ſyllō vel ad ſyllogiſādum ſyllm̄.2° oñdit ad qd valet accipe hꝰ rōnes.3° ex his q̄ dixerat ꝯcludit itētū.2° ibi(Sed ſeoꝛſū) 3ᵘ ibi(Quare nece eſt)Dicit ḡ(Amplius ſic nec in ſyllō accipit̄ qd eſt ſyllogiſare).i.diffō ſylli.⁊ ſubdit ꝙ(Semꝑ.n. aut tota aut ꝑs eſt ꝓpō ex qbus eſt ſyll's).q.d.ꝙ hec ē diffinitio ſylli ꝙ vna ꝓpō vt maioꝛ ſe hēat vt totū.alia vt minoꝛ ſe hēat vt ꝑs:ꝑ hāc.n.diffōnē ſylli nō accipim⁹ i ſyllō cū ſyllogiſam⁹.nec accipim⁹ eā ad ſyllogiſāduꝫ ſyllm̄.⁊ ſubdit ꝙ(ſic nec qḋ qd eſt eē).i.nec diffōnē diffōnis(opꝫ

A eē in ſyllō)ſu.ad ſyllogiſādū diffōnē. ¶ Dubitaret foꝛte aliqs.vtꝝ poſſem⁹ ꝓbare ſyllogiſtice ſyllm̄ ꝑ diffōnē ſylli ⁊ vꝫ ꝙ ſic.poſſem⁹.n.quēlꝫ ſyllm̄ ſyllogiſtice ꝓbare ſyllꝫ eē ꝑ diffōnē ſylli.Fieret.n.talis ſyll's.qcqd ꝯſtat ex duab⁹ ꝓpōnib⁹ q̄ꝝ vna eſt totū alia vt pars illud eſt ſyll's:qlibꝫ

B ſyll's eſt hꝰ.ḡ ⁊c̄.¶ Dōm ꝙ diffinire ſyllm̄ ſpectat ad artificē gn͂alē.vtputa ad dyalecticū qui dr̄ gn͂alis.qꜫ negociat̄ circa cōia q̄daꝫ.⁊ circa q̄ſdā cōes diffōnes.ad ipm ḡ ſpectat diffinire ſyllm̄ q dat artē de ſyllō.ars āt dꝫ eē gn͂alis.⁊ nō dꝫ ſupponere aliquē ſyllm̄.Si ḡ dyalectic⁹ hō modo vellet ꝓbare de aliq̄ argumētatione ꝙ ſit ſyll's accipiēdo diffōnem ſylli ⁊ ꝯcludēdo ſyllogiſtice de illa argumētatione ꝙ ſit ſyll's.ꝓbaret ſyllm̄ ſupponēdo ſyllm̄.hoc ḡ eſſet ſilē ſicut ſi aliqs vellet negare loq̄lam eē.qḋ nō poſſet facere niſi ꝑ loq̄lam.negādo ḡ loq̄lam ꝯcederet loq̄lā ſic ſiqs vellet ꝓbare ſyllm̄ ſyllogiſtice per diffōnē ſylli.ꝓbaret ſyllm̄ ſupponēdo ſyllm̄.qꜫ ſyllogiſaret ſyllm̄.ſicut ergo ad manifeſtādum ꝙ aliq̄ argumētatio ſit ſyll's non debemus hoc facere ſyllogiſtice per diffōnē ſylli.ſic ad ꝓbandū rationē aliq̄ꝫ eſſe diffōnem non debem⁹ hoc ſyllogiſare per diffōnē diffōnis.qꜫ tūc ꝓbādo diffinitionē poneremus diffinitionem.¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed ſeoꝛſum hoc appoſitis eē.Et ad dubitantē ſyllogizatū eſt aut non eſt obuiare: quoniam hoc.n.erit ſyll'us ⁊ adhuc neqꝫ qḋ quid erat eſſe ſyllogizatū eſt qm̄ vtiqꝫ hoc ſuppoſitum erat nobis qḋ quid erat eſſe.

Argu͂r. ¶ Sed ſeoꝛſum a propoſitionibus eſſe. Atqꝫ vt ſiquis ambigat: ſi ratiocinatio ſit ꝯfecta:necne:obuiandum eſt aſſerendo ratiocinationeꝫ eſſe extructam:id enim ratiocinatio: ſic ⁊ ad euꝫ qui dicit non diffinitionem eſſe concluſam aſſerendum eſt diffōnem eſſe ꝯcluſam:id.n.nobis ſupponebatur eſſe ratio diffōne.

¶ Oſtēdit ad qd valēt hꝰ rationes.vel hꝰ diffōnes dicens (ſed ſeoꝛſuꝫ hꝰ appoſitis)vel(apoſitis eē)vt hꝫ alia lr̄a.q.d.hō.i.diffinitio diffinitionis(⁊)diffō ſylli dꝫ eē in mente ſeoꝛſum ſeparata a poſitis.i.ab his q̄ ponūtur in ſyllō et in ſyllō.⁊ ꝑ talē diffinitionē ſylli(ad dubitātē).i.ꝯ dubitātem vtꝝ(ſyllogiſatū eſt.aut non eſt ꝯdicere).i.obuiare ⁊ inſtare ſibi.⁊ oñdere ei ꝑ diffinitionē ſylli(qm̄ hic ē ſyll'ſ.⁊ adhuc neqꝫ qḋ qd erat eē ſyllogiſatū).i.ꝯtra negātem ſyllogiſatā eē diffinitionē.ſu.debemus ſilr̄ ꝯdicere ⁊ obuiare ⁊ oñdere per diffinitionē diffinitionis ꝙ id quod ē ſyllogiſatū eſt diffinitio.¶ Dubitaret foꝛte aliqs q̄uo rationē ſylli ⁊ diffinitionis debemus hēre ſeoꝛſum:⁊ q̄uo hō valet ꝯtra obuiātes.¶ Dōm ꝙ diffinitio diffinitionis et diffinitio ſylli deſeruiūt ad duo.vt pꝫ ex textu.Primo ad regulādum nos.nā ex hoc ꝙ hēmus in mēte diffinitionē ſylli ꝙ dꝫ eſſe ex ꝓpōnibus hn͂tibus ſe vt totū ⁊ vt pars: regulamur in ſyllogiſādo vt non deficiamus in foꝛma ſyllogiſtica.ſic ēt ⁊ per diffinitionē diffinitionis in mēte habitam regulamur ne deficiamus in diffiniēdo.⁊ q̄ꝫtuꝫ ad hoc ait.ꝙ hoc.i.tā diffinitio diffinitionis q̄ꝫ ſylli dꝫ eſſe in mēte ſeoꝛſum a poſitis vt hꝫ alia trāſlatio.i.ab his q̄ ponūtur tā in diffōne q̄ꝫ in ſyllō.vt ſi velleꝫ examinare.vtꝝ aial bipes ſit bona diffinitio hoīs.deberē rationē diffinitionis hēre ſeoꝛſum in mēte.i.ſeparatim ab his que poſita ſunt in diffinitione data.⁊ ꝑ rationē diffinitionis in mēte examinare diffinitionē datā.vel vt trāſlatio nr̄a habet.

C

hoc.i.diffinitio diffinitionis eē.ſu.dꝫ in mēte appoſitis.i.additis ſu.his q̄ ponūtur in diffinitione data.nā ſemꝑ regulatū dꝫ apponi.i.addi vel ꝯiungi ipſi regule vt videat̄ an ſit ꝯfoꝛme.ergo rationi q̄ꝫ hēmus ſeoꝛſum in mēte de diffinitione q̄ſi cuidā regule debem⁹ apponere.i.adiūgere ea q̄ ſunt in q̄cūqꝫ diffinitione data.⁊ ꝑ hoc examinare an ſit bn̄ data.⁊ qḋ dcm̄ eſt de diffōne diffōnis intelligenduꝫ eſt de diffōne ſylli.2° diffinitio tā ſylli q̄ꝫ diffōnis valet ad obuiāteꝫ.i.ꝯtra obuiātem.nā ſiqs obuiaret de aliquo ſyllō ꝙ eēt ſyll's vel de aliq̄ diffinitiōe ꝙ eēt diffinitio poſſemus ei ꝯdicere per rationē tā ſylli q̄ꝫ diffinitionis.Dicemus ergo ꝙ ſicut ṗn͂ᵃ non poſſunt ꝓbari ſimplr̄ ſine petitione ṗncipij.poſſunt tn̄ ꝓbari apud hunc vel apud illuꝫ ſic ꝑ diffōnem diffinitionis nō poteſt ſimplr̄ ꝓbari diffō.qꜫ tūc ꝓbaremus diffinitionē ſupponēdo diffinitionem.nam ⁊ ṗn͂ᵃ non poſſunt ꝓbari niſi ſupponēdo ṗn͂ᵃ.nā ſi ꝓbas ṗn͂ᵃ per ſeipſa ꝓbas ṗn͂ᵃ ſupponēdo ṗn͂ᵃ.ſi auteꝫ ꝓbas ea per ṗncipiata cum ṗncipiata ṗſupponāt ṗn͂ᵃ.adhuc ꝓbat ṗn͂ᵃ ſupponēdo ṗn͂ᵃ.ṗn͂ᵃ ergo nō poſſunt ꝓbari ſimplr̄.ſic nec diffinitio per ſuam diffinitionē ſimplr̄ ꝓbabitur.apud hunc tamen obuiātem nobis ⁊ negātem diffinitionem datam bonā eſſe per rationē diffinitionis.poſſemus igitur ſibi ꝯdicere.q̄re aūt diffinitio diffinitionis non ſimpliciter ꝓbat ipſam pꝫ per ſupius dicta.nam non magis notum eſt aial bipes ꝯſtare ex ꝓprio gn͂e ⁊ ex ꝓpria differentia hoīs q̄ꝫ eam eſſe ꝓpriam diffinitionem hoīs.¶ Ulterius foꝛte dubitaret aliqs q̄re tales rōnes debem⁹ hēre ſeoꝛſum.¶ Dōm ꝙ ſm̄ Cōmē.in.2.metaphy.non bonū eſt querere ſimul ſcientiam ⁊ moduꝫ ſciendi.hēre eniꝫ rationem diffinitionis ⁊ rationē ſylli pertinet ad modū ſciēdi.foꝛmare auteꝫ ꝓprios ſyll'os de rebus ſcitis ⁊ proprias diffinitiones de ſcibilibus pertinet ad ſciam.ſeoꝛſum ergo ⁊ prius debemus addiſcere logicā ⁊ cognoſcere que ſit ratio ſyllogiſmi:⁊ que ſit ratio diffinitionis.⁊ has rationes debemus hēre in mente.⁊ poſtea qn̄ venimus ad ſcias ſpāles per rōnes illas q̄s didicimus in logica que eſt modus ſciēdi:debemus examinare diffōnes ꝓprias ⁊ ſyll'os ꝓprios quos foꝛmamus de ſcibilib⁹.Prima ḡratio.vꝫ.ꝙ petit̄ ibi id qḋ eſt in ṗn͂ᵒ deſeruit ſi credat̄ ꝙ per diffinitionē diffōnis aggeneretur in nobis ſcia.vt credi

D

E

mus per hoc ſcire q̄ diffō ſit cuiuſꝫ diffiniti.ꝑ rōnes.n.il las cōes traditas in logica.ꝙ diffō eſt qd ꝓpꝛium ⁊ p̄di/ caſ in qd non agg̃natur in nobis ſcia.ſꝫ opinio.ex h̄.n.ni ſi plus ſciam⁹ non poterim⁹ ſcire de hoīe que ſit diffō ei⁹: nec de aliquo alio aīali.ſed poterim⁹ forte ex h̄ hēre aliq̄ꝫ opinionē.ſimpl'r tñ neſciem⁹.nā lꝫ ſciam⁹ ꝙ diffō debeat ↄſtare ex ꝓpꝛio gñe ⁊ ex ꝓp̄a dr̄ia.nō tñ ꝓpter h̄ eſt nobis notū ꝓpꝛium genus nec ꝓpꝛia dr̄ia hoīs.nec eſt magis no tū nobis ꝙ aīal bipes ↄſtat ex ꝓp̄o gñe nec ex ꝓpꝛia dr̄ia hoīs q̄ꝫ ꝙ ſit diffō eius.ḡ ſic arguēdo petiſ p̄n̄ᵐ.Scđa ē ratio ꝙ debemus talia hēre ſeoꝛum ⁊ ꝑ ea obuiare alijs deſeruit nobis ſi per diffōnē diffōnis non credam⁹ ex hoc hēre ſciam.vt ex hoc ſciamus cognoſcere diffōnē cuiuſꝫ diffiniti.ſed ex hoc credam⁹ inde hēre quēdaꝫ modū ſcīē/ di.qđ ſi ſic eſt tūc deberemus hēre ſeorſum in mēte ⁊ per hoc examinare diffōnē.nā modus ſciēdi lꝫ non faciat ſciē tiam:multū tñ iuuat ad ſciam.Logica.n.in q̄ tradiſ mo/ dus ſciēdi ⁊ rōnes ille cōes q̄s addiſcim⁹ in logica:lꝫ nō ſufficiāt ad agg̃nandum ſciam:multuꝫ tñ regulāt nos in acq̄ſitione ſcie ⁊ multū iuuāt nos ad examinādūꝫ ea que dr̄ in ſciētijs.tales ergo rōnes cōes ſimpl'r non ꝓbant. poſſumus tñ per eas nos regulare ⁊ per illas huic vel il/ li obuianti ↄ̄dicere.plus enim latet vt pꝫ de veritate i his dictis ph̄i q̄ꝫ ſupficies text⁹ oñdit.¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare neceſſe eſt ſine eo qđ quid erat ſylls. aut qđ quid erat ſyllogizare aliquid.

Argir. ¶ Quare nec̄e eſt ⁊ ſine rōcinationis ⁊ ſine dif/ finitionis rōne:aliqd ꝑ rōcinationē ↄcluſū eē.

¶ Ex his q̄ dixerat ↄcludit intētum.d.(Quare nec̄e eſt ſi/ ne eo qđ qd ē ſyll's).i.ſine diffōne ſylli.(aut)ſu.ſine eo qđ eſt(qđ qd erat eſſe).i.ſine diffōne diffōnis(ſyllogiſare ali quid).q.d.ꝙ non debem⁹ ſyllogiſare aliqd.i.ꝓbare ſyl/ logiſtice de aliquo ꝙ ſit diffō per diffōne diffōnis.nec de/ bemus ꝓbare ſyllogiſtice de aliquo qđ ſit ſyll's per diffō/ nem ſylli.loq̄ndo de ꝓbatione ſimpl'r.poſſumus aūt ꝓba

f re per hoc vel obuiare huic vel illi ſed non ſimpl'r.¶ No tandum aūt ꝙ cū ſyllogiſtice per diffōnem diffōnis ꝓba/ mus diffōnem.ibi eſt ↄſiderare duo.vꝫ.diffōnem diffōnis que aſſumiſ.⁊ formā ſyllogiſticā in qua talis diffō ordi/ natur.q̄re ſicut volum⁹ facere fidē de diffōne per diffōnē eius.ita cū forma ſyllogiſtica ↄcurrat ad hoc ꝓbandum debemus facere ſiīi modo fidē de forma ſyllogiſtica ꝑ dif finitionem ſylli.ſed cum non debeat ꝓbari ſyllogiſtice ſyl logiſmus per diffōnem eius pari rōne nō debebiſ ꝓbari ſyllogiſtice diffō de diffōne ipſius.¶ Deīde cū dicit.

T.c.6. ¶ Et ſi ex ↄditione aūt demr̄etur vt ſi malo ieſt diuiſibile eſſe:in contrario aūt contrarij eē in quibuſcūq̧ eſt aliquid contrarium:bonuꝫ aūt malo contrarium eſt.⁊ indiuiſibile diuiſibili: eſt itaq̧ꝫ boni eſſe qd indiuiſibile eſſe.

Argir. ¶ At enim neq̧ꝫ ſic bene ſeſe habebit ipſius qd eſt:pꝛobatio:ſi ex ſuppoſitione etiam quiſpiā ipſum oſtendat hoc pacto:ſi ratio mali eſt di/ uiſibile eſſe:quibus autem eſt contrarium:eo rum ⁊ ratio ↄtraria eſt rationi ↄtrarij:atq̧ꝫ bo nuꝫ eſt malo contrariuꝫ:⁊ indiuiſibile diuiſibi li:ratio boni nimirū eſt indiuiſibile eſſe.

¶ Oſtendit ꝙ non pꝫ ꝓbari diffō per diffōnem diffiniti.ac cipiēdo diffōnem oppoſitā.vt nō poteſt ꝓbari aliqd eſſe diffōnem boni per diffōnem mali.Circa qđ duo facit.qꝛ ꝑmo ꝓponit qđ intēdit.2° manifeſtat ꝓpoſitū.ibi(Hoc eni accipiēs.)Dicit ḡ(Et ſi ex cōditione aūt).i.ex ſuppōne.i. ſupponēdo diffōnem huius ↄ̄trij.(demonſtret)ſu.diffōnē alterius ↄ̄trij.vel de alio ↄ̄trio.(vt.ſ.ſi malo ineſt diuiſibile eſſe).i.ſi iſta eſt diffō mali.eſſe qd diuiſibile(in ↄ̄trio aūt cō trarium eſſe in q̄buſcūq̧ eſt ↄ̄triuꝫ.bonū aūt eſt malo con trarium ⁊ indiuiſibile)eſt ↄ̄trium(diuiſibili)qꝛ ſic eſt(boni eſſe).i.diffinitio boni indiuiſibile.i.erit(eſſe qd indiuiſibi le).q.d.ꝙ in quibuſcūq̧ eſt ↄ̄trium hec eſt regula gñalis. ꝙ ſemper in ↄ̄trio eſt ↄ̄trium.ſi ergo bonū ⁊ malū ſunt cō/ traria ⁊ diuiſibile ⁊ indiuiſibile ↄ̄triantur.ſi eſſe diuiſibile eſt diffinitio mali ↄ̄trium erit diffinitio ↄ̄trij.i.eſſe indiuiſi/ bile erit diffinitio boni.¶ Notādum aūt ꝙ in hoc exem 6.

plo loq̄tur Ph̄s modo platonico.Poſuit enim Plato ꝙ vnum qđ ↄuertitur cū ente erat idē cū vno:qđ eſt p̄n̄ᵐ nūi ideo poſuit nūos eſſe ſbas rerum.Et qꝛ defectus incipit in receſſu a ſimplici ⁊ ab vnitate:poſuit ꝙ idem erat eēn° vnitatis ⁊ bonitatis.⁊ idem eēntia mali ⁊ diuiſibilitatis. ſupponēdo ergo ꝙ eſſe diuiſibile p̄diceſ de malo in eo ꝙ diffinitio ↄcludeſ ꝙ eſſe indiuiſibile p̄diceſ de bono in eo ꝙ diffinitio.poterit ergo ꝓbari de aliquo ꝓpoſito diffini/ tio in eo ꝙ diffō ſupponēdo diffōnē oppoſiti.hꝫ tñ ꝙ hic dꝫ,bonū intell'm ſm̄ veritateꝫ.qꝛ ſimplex hꝫ rōnē boni.et diuiſum.ſm̄ ꝙ huius hꝫ rōnem mali.¶ Deīde cū dicit.

¶ Etenim hoc accipiens qđ qd erat eſſe demō ſtrat.Accipe aūt ad demr̄andū qđ qd erat eſſe alteruꝫ tm̄ ſit.Eteni in demr̄ationibus eſt:qm̄ eſt hoc de hoc.ſed non ipſum neq̧ꝫ cuius eadē ratio ⁊ conuertitur.

¶ Et hic enim accipiēs diffōneꝫ oñdit.Sumit Argir. aūt diffōnem ad oñdendam diffinitioneꝫ.At ſit aliquid aliud.Et in demonſtrationibus.n. aliquid de alio dici ſumiſ.Nō tñ ipm̄ neq̧ꝫ id cuius eſt eadem ratio atq̧ꝫ conuertitur.

¶ Probat ꝙ non poſſit hoc modo ꝓbari diffinitio de diffi nito.Circa qđ duo facit.qꝛ ꝑ ꝓbat hoc per rōnē ꝓpꝛiā ad ipſam diffōnem.2° per rationē cōem tā ad diffōneꝫ q̄ꝫ ad diuiſionem.ibi.(Ad vtroſq̧.)Dicit ergo.(Accipiens.n. diffōnem demr̄at qđ quid erat eſſe).i.demr̄at diffinitio/ nem.q.d.ꝙ talis ꝓbatio non eſt competēs.qꝛ petit.ꝓbat enim diffinitionem per diffōnem.Et qꝛ poſſet aliqs dice/ re ꝙ hoc poteſt fieri ꝙ ↄcludatur diffinitio per diffōnem ideo ſubdit.ꝙ(accipere aūt ad demr̄andum qđ qd erat eſſe)quaſi dicat ꝙ poſſumus accipere qđ quid erat eſſe.i. diffinitionem tāq̄ꝫ medium ad demr̄andum aliquid(alte rum tm̄ ſit)vel vt habet alia lr̄a ⁊ melius alterum tamen ſit.i.ita tamen ꝙ medium acceptum ſit quid alterum ab eo qđ concluditur.⁊ ſubdit.ꝙ(⁊ enim in demr̄ationibus eſt)ſup.oſtendere per medium qđ eſt diffinitio.(qm̄ eſt h̄ de hoc).i.paſſio vel diffinitio paſſionis predicaſ de ſubie cto(ſed non ipſum).i.ſed non eſt idem ipſum mediuꝫ qđ concluſio.(neq̧ eſt)ſup.ipſum medium id(cuius eſt ipſa ratio eadem)quaſi dicat ꝙ ipſum mediuꝫ non debere eſſe eiuſdem rationis cum ipſo concluſo.ita ꝙ non ſit magis notum ſed ſit eque vel eodem modo notuꝫ medium ſicut concluſum.⁊ ſubdit.(⁊ conuertitur)ideſt hoc poſito ſeq/ tur ꝙ medium conuertatur.quod non debet fieri.non.n. debet eſſe medium id quod conuertitur cuꝫ concluſione. ita ꝙ eque bene poſſit per concluſum oſtendi medium.ſi cut econtra.tunc ergo eſt ſupplenda ratio ꝙ cum ꝑ diffi/ nitionem vnius ↄtrarij poſſit eque bene oſtēdi diffinitio alterius ↄtrarij.ſicut econuerſo.vel cuꝫ non ſit magis no tuꝫ qđ diuiſibile ſit diffō mali q̄ꝫ indiuiſibile boni.nec eꝫ non poterit per vnū oñdi aliud.¶ Deinde cum dicit.

¶ Ad vtroſqꝫ aũt ſm diffõnẽ demrantẽ ⁊ ad ſic ſyllm eſt eadẽ oppõ: ꝓpter qd erit hõ aĩal bipes greſſibile. ſed nõ aĩal ⁊ bipes. ex acceptis .n. nec vna neceſſitas eſt vnuꝫ fieri. qꝺ p̃dicaṫ. ſed ac ſi hõ idẽ eẽt ⁊ grãmatic⁹ ⁊ muſicus.

Argu. ¶ Ad vtroſqꝫ aũt: quoꝝ alter diuiſione alter tali rõcinatiõe oñdit. Eadẽ eſt dubitatio: cur hõ ſimul aĩal bipes greſſibile: ſed non aĩal ſeorſuꝫ ⁊ bipes erit ſeorſum: nulla nanqꝫ neceſſitas cogit vt ex ijs que ſumũtur vnuꝫ efficiatur quod predicetur: ſꝫ erit forſitan perinde atqꝫ idẽ homo ⁊ muſicus eſt ⁊ grãmaticus.

¶ Adducit aliã rõnẽ cõem tã ad diffõnẽ qꝫ ad diſionẽ. dĩ. (ad vtroſqꝫ). i. ad vtroſqꝫ ſyllogiſmos vel ad vtraſqꝫ vias (⁊ ſm diſionẽ demrantẽ ⁊ ad ſyllm ſic). vꝫ. ſm diffonẽ (eadẽ oppoſitio). i. idẽ modus arguẽdi ꝯ̃ vtrũqꝫ. vꝫ. (ꝓp qd ẽ hõ aĩal bipes greſſibile: ſꝫ nõ aĩal ⁊ bipes). q. d. ꝙ nec via diuiſiua. nec via accipiẽs q̃ cõperſit ꝯ̃rio ꝯcludit diffõnes eẽ qd vnũ. vñ non magis ꝯcludit hoĩem eẽ aĩal bipes. qꝫ aĩal ⁊ bipes. ⁊ ſubdit ꝙ (ex acceptis. n. nec vna neċitas ẽ vnũ fieri qꝺ p̃dicaṫ. ſꝫ) vtiqꝫ (ſic hõ idẽ erit grãmaticus et muſic⁹). q. d. ꝙ diffõ dicit qd vnũ. nulla aũt iſtaꝝ viaꝝ cõ-

A cludit ꝙ id qꝺ p̃dicaṫ ſit qd vnũ. g̃ nulla talis via ꝯcludit ꝙ id qꝺ p̃dicaṫ ſit diffõ in eo qꝺ diffõ. ¶ Dubitaret forte aliqs: q2 vĩ ſlm ꝙ via diuiſiua non ꝯcludat diffõnẽ eẽ qd vnũ. nã ſi ſiãt diſiones ſm dr̃ias ſbales diffõ accepta d̃ neceſſitate dicet qd vnũ. ¶ Rurſus ꝯ via diffinitiua. accipiẽdo diffõnẽ ꝯ̃rij h idẽ ſiet. nã ſi diffõ ꝯ̃rij dicit qd vnũ oꝫ ꝙ

B ⁊ ꝯ̃ria diffõ dicat qd vnũ. ¶ Dõm ꝙ nulla via ꝯcluditur diffõ eẽ qd vnũ ⁊ qꝺ dĩ de diuiſione ꝑ dr̃ias eẽntiales. diciꝫ ꝙ dr̃ia eẽntialis bñ facit vnũ cuꝫ eo cui⁹ eſt dr̃ia. ſed ꝙ ſiat hoc mõ vnũ h non hꝫ ex diuiſione in eo ꝙ diuiſio ſed ex eo ꝙ diuiſio hꝫ eẽ circa talẽ mãm. diuiſio. n. ſm ꝙ hꝫ. põt fieri ⁊ ꝑ dr̃ias eẽntiales ⁊ ꝑ accñtales. via g̃ diuiſiua cũ poſſit fieri diuiſio vtroqꝫ mõ non magis hꝫ ex acceptis ꝑ diuiſionẽ ꝙ hõ ſit aĩal bipes: qꝫ ꝙ ſit aĩal ⁊ bipes. i. non magis hꝫ ꝙ aĩal ⁊ bipes dicãt plures act⁹. ⁊ ſint vnum ꝑ accñs. ſic. n. acceptũ ꝑ diuiſionẽ poterit eẽ vnũ ꝑ accñs. ſicut hõ eſt vnũ ꝑ accñs cũ grãmatico ⁊ muſico. Quod vero addebãt de diffõne ꝯ̃rij dici oꝫ ꝙ non magis notũ eſt ꝙ eſſe diuiſibile ſit diffõ mali qꝫ ꝙ īdiuiſibile boni. arguere. n. ꝙ in oĩbus bñtibus ꝯ̃riũ ſemꝑ eſt ꝯ̃riũ in ꝯ̃rio. ita valet in eẽntialibus ſicut in accñtalibus. oũ tñ ſint ꝑ ſe accñtia. et tali via arguere rõne modi arguẽdi ꝙ accepte ſint differẽtie eẽntiales non erit nobis magis notũ qꝫ accñtales. poterit. n. h innoteſcere nobis alia via: ſꝫ ipſe modus arguendi nihil nobis de h patefaciet. ex ipſo g̃ mõ arguẽdi non magis hẽbiṫ ꝙ ꝯcluſa diffõ ſit qd vnũ qꝫ ꝙ qd plura. Valet g̃ hec obiectio. ꝙ nec via diſiua. nec diffinitiua ꝯcludat diffõnẽ vt diffõ. q2 diffõ vt diffinitio eſt qd vnũ. ex neutra aũt via ſufficiẽter hẽtur ꝙ id qꝺ ꝯcludiṫ ſit qd vnum.

¶ Qualr igiṫ diffiniẽs mõſtrabit ſubſtantiam: aut qꝺ qd eſt. Neqꝫ. n. ſicut demrans ex certis eẽ manifeſtũ faciet qꝺ neceſſe eſt cũ ſint illa alterum aliqd eſſe. demõſtratio. n. hec eſt.

Argu. ¶ Hec cũ ita ſint quonã pacto is qui diffinit ſubſtantiam: ⁊ ipm quid eſt: oñdet rei diffiniende neqꝫ. n. vt is quid demrat ex hiſce que ꝯceduntur notũ faciet ipm: vt cũ illa ſint neceſſe aliquid aliud ſit: hec enim eſt demonſtratio.

¶ Poſtqꝫ Phs execut⁹ eſt de qõne 4ª. vꝫ. quoꝝ eſt diffinitio. vtꝝ ſit eoꝝ quoꝝ eſt demratio ⁊ de 3ª. vꝫ. qd eſt diffõ vtꝝ ſit idẽ ꝙ demratio. ⁊ de 2ª. vꝫ. qs ſit modus introducẽdi diffõnẽ. vtꝝ via ſyllogiſtica. reduplicatiua. aut diuiſiua aut diffinitiua. In parte iſta vt dicebaṫ vult exeq̄ de qõne pª. vtꝝ qꝺ qd eſt demretur. ¶ Propter ꝙ ſciẽdũ ꝙ demõſtratio eſt duplex. ad ſenſum. ⁊ ad intellm. ⁊ ad ſenſuꝫ eſt duplex rõcinatiua. ſ. ⁊ non rõcinatiua. demrare aũt ad ſenſum mõ rõcinatiuo videṫ facẽ iductio. Nã iductio ſenſibiliter oñdit in h ⁊ in illo ſic eẽ ⁊ ex h arguit in oĩbus ita eẽ. vnde qñ qꝺdã demrare eſt ſic ſenſibilr̃ ꝓcedere. demratio aũt ad ſenſum non rõcinatiua poteſt fieri vt ſiqs ſenſu. vt puta viſu oñderet ſibi ſic eẽ vt ſiqs nũqꝫ vidiſſet niuez. et dubitaret eã eẽ albã ad ſenſum. ⁊ ſm viſum oñdereṫ ſibi ſic eẽ. vtputa ſi portareṫ nix corã eo ⁊ diceret ei reſpice qm̃ eſt alba: vel poſſit talis demratio fieri digito: vt ſiqs nũqꝫ tetigiſſet ignẽ poſſet ei digito demrari ꝙ eẽt calidus. vel eꝫ poſſet exponi ꝙ ſenſus referaṫ ad tactũ poſſet. n. alicui ſenſu demrari aliqd ſentiẽdo ⁊ tangẽdo ipm. digit⁹ autẽ referaṫ ad viſum. vt q2 poteſt alicui digito oñdi aliqd vt videat illud. Demratio aũt ad intellm ſit per diffõnez. q2 mediũ in tali demratione eſt diffõ. duo g̃ facit Phs. q2 pº oñdit ꝙ nec demratione ad intellm nec ad ſenſum poteſt demrari qꝺ qd eſt. 2º ſpecialr̃ adducit rõnes ꝙ non poſſit demratione ad intellm ibi (Amplius q̃uo monſtrabit)

C Circa pᵐ duo facit. q2 pº oñdit ꝙ nõ poteſt demrari qꝺ qd eſt demratione ad intellm. 2º ꝙ nec demratione ad ſenſuꝫ ibi (Nec ſicut inducẽs) Dicit g̃ (Qualr igiṫ diffiniens). i. qualr demrans demratione ad intellm: vbi mediũ ẽ diffinitio (mõſtrabit). i. demrabit (ſbam). i. eẽntialẽ diffõnez (aut quod qd eſt. neqꝫ. n. ſicut demrans ex certis) principijs (faciet manifeſtũ) ſu. qꝺ qd eſt. vꝫ. ꝙ (neċe eſt cũ ſint illa) pr̃n⁹ (alteꝝ aliqd eẽ). i. ꝯ̃nẽ ⁊ ſubdit (demratio. n. hec ẽ) q. d. ꝙ in hoc ſtat ratio demrationis ꝙ accipiat q̃dam certa ⁊ nota pr̃nª. ex qbus de neċitate ſeq̃tur aliqd alterum. ſ. concl̃o. hoc aũt modo. vꝫ demratiue ⁊ ꝑ certa ⁊ nota nõ poteſt demrari quod qd eſt ſm qꝺ qd eſt. nã ſi ꝯcludereṫ quod qd eſt in eo qꝺ qd eſt. oporteret ꝙ in pr̃miſſis acciperetur eodẽ modo quod qd eſt in eo qꝺ qd eſt. talis g̃ eẽt mediũ q̃lis eẽt ꝯ̃. hoc autẽ modo non eẽt ꝓcedere ex notis ⁊ certis. q2 cũ ꝯ̃nes ſint dubitabiles eẽt ⁊ mediũ dubitabile. ¶ Dubitaret forte aliqs. q2 vĩ ꝙ id quod h dĩ ſit idem D cũ eo quod ſupius dicebaṫ. nã idẽ eſt vtꝝ diffiniẽs poſſit demrare quod qd eſt. quod dicit hec qꝺ 4ª ⁊ vtꝝ ipſi⁹ qꝺ qd ẽ ſit ſylls reduplicatiu⁹. qui accipit ꝓ medio. quod qd eſt in eo qꝺ qd ẽ. vel ſylls diffinitiu⁹. qui accipit ꝓ medio diffõnẽ diffõnis. vel diffõnẽ diffiniti: qꝺ totũ fuit dictũ in 2ª q̃ſtione dĩbus. n. his modis diffiniẽdo oñdim⁹ diffõnez eo modo quo põle eſt oñdi. ¶ Dõm ꝙ oñdere diffinitionẽ ꝑ diffinitionẽ non eẽ põle q̃druplr̃ declaṫ Phus. pmo E in ſyllo reduplicatiuo. 2º in ſyllo accipiẽte diffinitionẽ diffinitionis. 3º in ſyllo accipiẽte diffinitionẽ diffiniti ꝯ̃riaꝫ ⁊ 4º in hoc textu nũc expoſito. aliter tñ ⁊ alr̃. ¶ Nam diffinitio duplr̃ poteſt accipi. vel large ꝓ oĩ deſcriptione ꝓut F non aggñat ſciam: ſed opinionẽ. vel ꝓprie. ꝓut ea vtitur demonſtrator. ⁊ ꝓut aggñat ſciam. Prime g̃ rĩe loquũtur de diffinitione large in gñali. ſiue ꝓut ea vtitur demonſtratio ſiue non ꝙ nullo⁹ quod qd eſt in eo quod qd eſt poſſit demonſtrari. ſed text⁹ nũc expoſit⁹ loq̃tur de diffinitione ꝓut ea ſpecialr̃ vtiṫ demonſtrator. quod qd eſt g̃ ſm ꝙ huiuſmodi non poteſt ꝯcludi ꝑ diffinitionez ꝓut diffinitio ꝑtinet ad ſyllm gñalr̃ ſiue ſylls ille ſit demonſtratio ſiue nõ. nec poteſt concludi ꝑ diffinitionẽ. ꝓut diffinitio illa ſpecialr̃ ſpectat ad demonſtratorem. ergo hec q̃rta ſua locutio de diffinitione pꝫ q̃uo differt a tribus primis locutionibus precedẽtibus. tres aũt ꝑcedentes locutiones de diffõne

pꝫ ēt quō adinuicē dīnt. Prima ḡ locutio cū dr̄. ipſius aūt
quod qd eſt. loqtur de diffōne diffiniti. vtꝝ per diffōnem
hoīs vel cuiuſcūqꝫ alterius ſm ꝙ huius poſſit demr̄ari
diffinitio eius ſm ꝙ huius. ita ꝙ per vnā diffōnē ſm ꝙ hu
ius demr̄aretur alia ſm ꝙ huius. Secūda aūt locutio de
diffōne cum dicit: ſed vtꝝ ſit demr̄are quod qd eſt. loqtur
non de diffōne diffiniti ſed diffinitionis. vtruꝫ hoc modo
contingat oñdere quod qd eſt. Tertia autem locutio cuꝫ
dicit. ⁊ ſi ex conditione. loquitur de diffinitione diffiniti.
ſed aliter q̄ꝫ locutio ꝑma. q2 ꝑma loq̄batur de diffinitione
diffiniti ꝓpoſita. vt ſi de eadē re dent̄ due diffōnes. vtrum
per vnam poſſit oñdi alia. ſed 3ª locutio loqtur de diffōne
diffiniti oppoſita. vtꝝ. ſ. per diffōnem vnius oppoſiti poſ
g ſit oñdi diffinitio alterius. ¶ Eſt aūt diligēter notāduꝫ ꝙ
cū dicimus ꝙ qd̄ qd eſt ſm ꝙ hu9 nō poteſt ꝓbari nec ſyl
logiſari loq̄ndo de ſyll̄o gn̄alr̄. nec poteſt ꝓbari nec dm̄ō
ſtrari loq̄do de demr̄atione ſpāl̄r. itelligēdū eſt ꝙ nō poſ/
ſit ſyllogiſari vere. i. ſyllogiſtice ꝓbari ꝟe q2 ſemp petitur
ibi pn̄m. nūq̄ꝫ. n. eſt ſyllogiſtica ꝓbatio ꝟa niſi ꝑmiſſe ſint
notiores ꝯne. tamē bn̄ poteſt ꝓbabil̄r ſyllogiſari ꝙ nihil
ꝓhibet q̄dam falſa ꝓbabilia eē īmo ꝓbabiliora qbuſdaꝫ
veris. vt dr̄ in 8° thop. multis. n. ꝓbabil̄r ſyllogiſatū eſſet
ꝙ aial nō pēnatū bipes eſt diffō hoīs: ſi aſſumeret̄ hoc ꝓ
medio qd̄ ꝯſtat ex gn̄e ⁊ dr̄ntijs hoīs. ¶ Deide cū dicit.

¶ Nec ſicut inducēs per ſingularia cum mani
feſta ſint. qm̄ omne cui ſic nihil al̄r eſt. nō enim
qd̄ quid eſt demr̄at: ſed qm̄ aut eſt aut non eſt.
Quis igitur eſt alius modus reliquus. Non
enim vtiqꝫ mōſtrabit ſenſu aut digito.

¶ Neqꝫ ēt vt is qui per ſingula nota iducit vni
Argir. uerſa. Ex eo ſic ſe habere: q2 nihil ſingulo ꝝ ſe/
ſe aliter habet. Non enim quid eſt: ſed eē: aut
non eſſe oñdit. Quis igit̄ alius modus reſtat:
non enim ſenſu vel digito demonſtrabit.

¶ Oñdit ꝙ nō poſſit demr̄ari qd̄ qd eſt demr̄atione ad ſen
ſum. d. (Nec ſicut iducēs). i. nec demr̄abit ſu. diffōnē ſen/
ſibil̄r iducēs (ꝑ ſingl̄aria cū manifeſtat ſint) illa ſingl̄aria
. ſ. ad ſenſum (qm̄ oē ſic ⁊ nihil al̄r). i. q2 in oībus ſingula/
ribus ita ſe hꝫ ſic accipit iductio ⁊ nō al̄r. ⁊ ſubdit. ꝙ (nō
. n. qd̄ qd eſt demr̄at) ſu. ſic iducēs (ſꝫ qm̄ eſt. aut nō eſt.) ſi
ḡ per iductionē pōt demr̄ari ſenſibil̄r qd̄ qd eſt. nec ēt ſen
ſibil̄r pōt demr̄ari ſenſu vel digito. vn̄ ſubdit. (qs igitur ē
alius modus reliqu9) ſu. ad demr̄andū qd̄ qd eſt (non. n.
mōſtrabit) ipm qd̄ qd eſt (ſenſu aut digito) quō aūt diffe/
rāt he tres demr̄ationes ſenſibiles. vꝫ. demr̄are iductiōe
ſenſu ⁊ digito. in pn̄° lectionis tāgebat̄. ¶ Dubitaret. for/
h te aliqs. vtꝝ ꝑ iductionē demr̄ari poſſit qd̄ qd eſt. dōm ꝙ
iductio ꝓcedit ex manifeſtis ad ſenſum ſenſus ꝟo nō iudi/
cat niſi de accn̄tib9. ſi aūt iudicam9 de ſb̄a ꝑ ſenſum h̄ eſt ꝑ
accn̄s vel in rl̄one ad accn̄s. vt ſi video filiū celonis ꝑ ac/
cidēs. h̄ eſt q2 video albū ꝑ ſe. ⁊ ſi aliqs ſenſus eſt q iudi/
cet de ipſa ſb̄a. vtputa ipſa ē mā h̄ nō erit niſi in rl̄one ad
accn̄tia. ipſaꝫ aūt ſb̄aꝫ nudā ⁊ ipm qd̄ qd eſt nudū ſenſus
non pōt appꝓhendere. nūq̄ꝫ ḡ ſit iductio de ipſa nuda ſb̄a.
ſed ſemꝑ de ea in rl̄one ad accn̄s. vt ſi iudico ꝑ ſenſuꝫ hūc
eſſe hoiem. hūc eē rōnalē. h̄ eſt ipſaꝫ ſb̄am ⁊ ipam qdita/
tem hoīs nudā ſm ſe eſt ꝑ aliq̄ accn̄tia q̄ video in ipſo. ꝙ
aūt poſſim9 ſentire impol̄e. ⁊ q2 ſb̄a in rl̄one ad accn̄s nō
dicit qd eſſe. ſed q2 eſt. iductio que ſit ex manifeſtis ad ſen
ſum non demr̄at qd res ſit. ſed q2 ſit. vnde poſſum9 ꝑ ſen/
ſum iudicare de aliquo q2 eſt homo. q2 videm9 ad ſenſuꝫ
aliq̄ in ipſo que non poſſet facere niſi eēt homo non autē
poſſumus ad ſenſum coḡſcere qd ſit hō inductio ḡ q̄ ꝓce/
dit ſenſibil̄r. ⁊ ſenſus ⁊ digitus que faciūt cognitionē ſen
ſibilem. nō qd eſt. ſed qm̄ eſt oñdere pn̄t. ideo valde ē du/
bium quō demr̄abit̄ qd̄ qd eſt. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ampli9 quo mō mōſtrabit qd̄ qd eſt. neceſſe T. c. 7
eſt. n. ſciētē qd̄ qd ē hō: aut aliud qd̄cūqꝫ ſcire
q2 eſt. qd̄. n. nō eſt nullus ſcit qd eſt. ſꝫ qd ſigni
ficat ratio diffō qdeꝫ aut nomē. cū dico hyrco
ceruus qd aūt eſt hyrcoceruus ipol̄e eſt ſcire.

¶ Preterea quonā pacto ipm quid eſt: oñdet Argir.
neceſſe eſt. n. euꝝ qui ſcit: qd eſt homo: aut aliō
quoduis: ⁊ eſſe ēt ſcire. Id enim qd̄ non eſt in
rōne: nemo ſcit vnq̄ꝫ quid eſt: ſed quid nam
oratio vel nomen ſignificat: cum dico hippo/
centaurus bene percipimus. Fieri ꝟo negt
vt ſciamus quid hippocentaurus eſt.

¶ Oſtēdit ſpāl̄r ꝙ qd̄ qd eſt nō poſſit demr̄ari demr̄atiōe
ad intel̄lm. ſcire. n. ad intel̄lm ꝑtinet. ⁊ ſentire ad ſenſum.
hoc. n. mōſtrabūt rōnes ſeq̄ntes ꝙ qd̄ qd eſt non ꝯtingat
per demr̄ationē ꝯcludere. ꝑ demr̄ationē. ſ. ad intellectū ⁊
faciētē ſcire. Circa qd̄ facit tria q2 p̄ ꝑmittit qdā neccn̄ꝫ
ad ꝓpoſitū. 2° adducit multas rōnes ꝙ qd̄ qd eſt demr̄ari
non poſſit. 3° epilogat circa determinata. 2° ibi. (Arꝟo) 3°
ibi. (Ex his igit̄) Dicit ḡ. (Amplius quō mōſtrabit.) i. ḡ
mōſtrabit (qd̄ qd eſt) ⁊ ſubdit. q2 (neccē eſt. n. ꝙ ſciēdo qd
eſt homo aut aliud quodlꝫ ſcire. q2 eſt. qd̄. n. non eſt nul/
lus ſcit qd eſt. ſed qd ſign̄t. ratio aut nomē) ⁊ ponit exēplū
. d. (cū dico tragelaphus qd eſt tragelaphus impol̄e eſt
ſcire) hoc ḡ eſt qd̄ p̄ ꝓponit neccn̄um ad ꝓpoſitū. ꝙ cuꝫ qd̄
qd eſt de quo nos loqmur. nō ſit niſi entiū ⁊ ꝙ de nl̄lo poſ
ſumus ſcire tale qd̄ qd eſt niſi ſciam9 ipm eē. vn̄ de nō en/
tibus. nec ēt de figmētis cuiuſmodi ſunt tragelaphus et
chymera nō poſſumus ſcire qd eſt. q2 nō hn̄t qditatē. ſed
poſſumus ſcire de eis qd ſignificet nomē. ¶ Notādū aūt i
ꝙ ēt de ipſo nihil poſſum9 ſcire qd ſignificet nomē. nā ſci/
re poſſum9 qd iportat̄ ꝑ hoc nomē nihil ⁊ h̄ grāmaticus
appellat ſb̄am q̄litatē aūt appellat modū ſignificandi vt
q2 ſign̄tur per modū ꝓpriū. vel ꝑ modū appellatiui. ⁊ ex h̄
ipm nihil ⁊ ēt oē nomen ſign̄t ſb̄am cū q̄litate. q2 in oī noīe
eſt ꝯſiderare ſign̄tum. aut per modū ſign̄di ꝓprij vel indiui
dui. vtputa ſortes ⁊ plato. aut per modū cōis ⁊ appella/
tiui. vtputa homo ⁊ aial. ſi ḡ in ipſo nihilo ē aſſignare qd
ſignificet nomē. non eſt incōueniēs ꝙ tragelaphus ⁊ alia
figmēta habeāt qd noīs. eēt aūt incōueniēs ſi hēret quid
rei. ¶ Notādum ēt ꝙ eſſe vocē ſign̄tiuam cōpetit ⁊ termi/ k
no cōplexo ⁊ incōplexo. ⁊ nomini ⁊ orōni. ⁊ ex hoc opꝫ ꝙ
ipſa ratio noīs que ꝯtinet plures terminos ſit ēt vox ſign̄ti
ua. vt ratio huius noīs tragelaphus eſt hyrcoceruus vl̄
eſt aial cōpoſitū ex hyrco ⁊ ceruo. qd̄ in re ꝝ nā eē non po
teſt. poſſumus ḡ ſcire de tragelapho quid ſignificet nomē
ei9. vel qd ſignificet ratio noīs eius. nō aūt poſſumus de
ipſo ſcire qd rei. ¶ Dubitaret forte aliqs ad qd deſeruit l
quod hic ꝑmiſſum eſt. vꝫ. ꝙ non poſſum9 ſcire de aliq̄ qd
eſt. niſi ſciamus ipm eē. dōm ꝙ hoc dictū deſeruit ad duo
vꝫ. ad id quod ꝑma facie ſonat. nam vt q̄dam ratio infe/
rior declabit. ſi quod qd eſt poſſet demr̄ari. poſſemus de
aliquo ſcire quod qd eſt. ⁊ tn̄ ignorarem9 ipm eē. ⁊ ideo
hic ſupponit̄ tāq̄ꝫ impol̄e. 2° hoc dictū deſeruit ad cogno
ſcendū ꝙ qd̄ qd eſt ⁊ eſſe ſunt diuiſa ex quo vnū ꝑſuppo/
nit aliud. valet. n. hoc ad ſequētes rōnes. q2 plures de ſe/
quētibus rōnibus initent̄ huic fundamēto ꝙ per demō/
ſtrationē non poſſit demr̄ari qd eſt. qa ꝑ eaꝫ demr̄atur eē m
qd̄ eſt aliud a qd̄ qd eſt. ¶ Ulteri9 forte dubitaret aliqs.

vtrũ verũ ſit ꝙ non poſſumus de aliquo ſcire quod qd eſt niſi ſciuerimus de eo q̄ eſt. vel niſi ſciuerimus ipſum eſſe Dõm ꝙ facienda eſt vis in eo ꝙ dicit ſcire. nã ſcire nõ eſt niſi entium. non ergo poſſumus ſcire de aliquo qd eſt. niſi ſciẽdo ip̄m eſſe ens. q̄ ſi neſciremus ip̄m eẽ ens neſciremus ip̄m. q̄re ſi nõ poſſum⁹ ſcire de aliquo qd eſt niſi ſciamus ipſum eẽ ens. ſciẽdo aũt ip̄m eẽ ens ſcimus ip̄m eẽ. ꝯñs eſt ꝙ non poſſumus de aliquo ſcire qd eſt niſi ſciam⁹ ip̄m eẽ. quod. n. non eſt nõ ſcit. vñ ⁊ in p̄ hui⁹ dcm̃ eſt. ꝙ falſum non ſcit. q̄a non eſt. Uel poſſum⁹ dicere: ꝙ faciẽdã eſt vis in quod qd eſt quod ad demſ̄ationẽ ordinat. Cũ ergo demſ̄atio non ſit niſi entiũ: tale quod qd eſt de aliq̄ ſcire non poſſum⁹ niſi ſciam⁹ ip̄m eẽ ens. ⁊ p ꝯñs niſi ſciamus ip̄m eẽ. Eſt ḡ intẽtio phi. ꝙ ſi dubitat vtꝝ poſſit demonſtrari quod qd eſt non poteſt eẽ duͫ niſi de quod qd eſt qd̄ ordinat ad demſ̄ationẽ. nã de quod qd eſt qd̄ nõ ordinat ad demſ̄ationẽ q̄lʒ poteſt ſcire quod nõ demſ̄atur. quod qd eſt ḡ quod ordinat ad demſ̄ationẽ eſt qd̄ qd entiũ. De nullo ergo poſſum⁹ ſcire tale quod qd eſt niſi ſciuerimus ip̄m eſſe ens. ⁊ per ꝯñs niſi ſciuerimus ip̄m eſſe. ſed de hoc plenius dicetur in prima dubitatione illius lectionis. Diffinitio qm̃ autem ⁊c̄. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ At vͦo ſi demõſtrabit quid eſt: ⁊ q̄ eſt: ⁊ eq̄liter eadẽ rõne mõſtrabit. diffõ. n. vnum aliqd manifeſtat: ⁊ demõſtratio alterum. Id aũt qd̄ eſt quid eſt homo. ⁊ eẽ hoiem aliud eſt.

Argir. ¶ At vͦo ſiquid eſt oſtenderit: ⁊ eſſe quoq̄ oñdet. Et quonam modo ratione eadeʒ oſtẽdet: nam vnum quiddã diffinitio ipſa declarat. Et demõſtratio ẽt vnum. Quid aũt eſt hõ: ⁊ hominem eſſe: diuerſa ſane: nõ eadem ſunt.

¶ Adducit multas rõnes ad ꝓbandũ intẽtũ. vʒ. quod qd eſt demſ̄ari non poſſit. Circa qd̄ ſex facit. ſm ꝙ ſex rõnes adducit ad ꝓpoſitũ. 2ͣ ibi (Poſtea p dmſ̄ationẽ) 3ͣ ibi (Oportere ⁊ nũc) 4ͣ ibi (Quod igit dmſ̄abit) 5ͣ ibi (Manifeſtũ aũt eſt) 6ͣ ibi (Si igit diffiniẽs) In p̄ͣ parte intẽdit talẽ rationẽ. diffõ demſ̄at qd vnũ pari rõne ⁊ demſ̄atio demſ̄at quid vnũ. ſed demſ̄atio demſ̄at q̄ eſt ḡ non demſ̄abit qd eſt. q̄ tũc demſ̄aret duo. cũ aliud ſit qd eſt. ⁊ q̄ eſt h̄ eſt ergo quod dicit (At vͦo ſi) ſu. aliq̄s (demſ̄abit qd eſt. ⁊ q̄ ẽ qualr̄ eadẽ rõne demſ̄abit vtrũq̄). q. d. ꝙ eſt ipoſſe ⁊ ſubdit ꝙ (diffõ aliqd vnũ manifeſtat ⁊ demſ̄atio) lr̄a eſt corrupta vt pʒ ex alia trãſlatione q̄ hʒ diffõ vnũ aliqd manifeſtat ⁊ demſ̄at. ſi ḡ diffõ vnũ aliqd demſ̄at ſuppõnẽduʒ eſt ꝙ pari rõne ⁊ demſ̄atio. ſi ḡ vellem⁹ exponere lr̄aʒ noſtrã ſilr̄ exponerem⁹ ipſam. diffõ. n. vnũ aliqd ſigt̄ ⁊ demõſtratio. i. ⁊ demſ̄atio ſupple vnuʒ aliqd manifeſtat. ⁊ ſubdit (Id aũt qd̄ eſt qd eſt hõ. ⁊ eẽ hoiem aliud eſt) tũc ḡ eſt ſupplẽda ratio. ꝙ cũ demſ̄atio non demſ̄et niſi vnum cuʒ

A demſ̄et eẽ ſu. q̄ non demſ̄abit qd eſt. q̄ aliud eſt eẽ q̄ eſt. ⁊ aliud qd eſt. ¶ Notãdũ ãt ꝙ ratio poteſt dici oẽ id per quod certificamur de aliq̄. ſumpſit. n. nomẽ ratio ab ipſa rõne ſiue ab ipſo itellectu: q̄ eſt organũ itell'ſ. Illud. n. eſt ratio quo vtit intell'ſ ad itelligẽdũ. igit cũ dicebam⁹. oẽ id p quod certificamur de aliq̄ p quod ſit nobis aliq̄ fides d̄ aliq̄ poteſt dici ratio. ⁊ q̄ p diffõnẽ certificamur de qditate rei. ipſa diffõ q̄dã ratio dr̄. Rurſus q̄ p q̄ʒlibet argumẽtationẽ rectã ſit nobis aliq̄ fides. q̄lʒ talis argumẽtatio dr̄ q̄dã rõ cũ ḡ per demſ̄ationẽ non ſolũ fides: ſʒ ẽt certitudo ſiat nobis de re ipſa. demſ̄atio q̄dã ratio eſt. rõ ḡ ẽ qd cõe ad demſ̄ationẽ ⁊ ad diffõnẽ. Uult ḡ Phs ꝙ nõ eadẽ rõne demſ̄etur quod qd eſt. ⁊ q̄ eſt. q̄ vnũ demſ̄atur diffõne. aliud demonſtratione. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Poſtea ⁊ p demſ̄ationẽ dicim⁹ neceſſarium eſſe demſ̄are oẽ q̄ eſt: niſi ſubſtantia ſit eſſe aut non ſubſtantia eſt nulla. Non. n. eſt genus ens demonſtratio ergo erit. q̄ eſt qd̄ quid eſt.

¶ Deinde ẽt dicimus omne qd̄uis niſi ſit ſubſtantia neceſſ̄io per demſ̄ationem eſſe oñdi. Eſſe vero rei nullius eſt vt pater ſubſtantia. Id eniʒ enim qd̄ eſt: non eſt genus. Demſ̄atio igitur: ideſt quo quippiam oſtenditur eſſe. Argir.

¶ Adducit 2ͣᵐ rõnẽ q̄ eſt q̄ſi ſupplemẽtũ rõnis p̄ͤ. dixerat. n. ꝙ demſ̄at qd vnũ. poſſet ḡ aliq̄s dicẽ. ꝙ eẽ ⁊ qd eſt non ſunt aliud ⁊ aliud. ¶ Ad h̄ ḡ remouẽdũ facit rõnẽ ducẽtẽ ad icõueniẽs. vʒ. ꝙ eẽ non ẽ qd rei nec eſt ſb̄a rei. q̄ tũc ens eẽt gen⁹ qd̄ eſt icõueniẽs. ſi ḡ eẽ nõ ẽ qd ⁊ demſ̄atio ſi demſ̄at niſi eẽ. ḡ nõ dmſ̄at qd. iõ ait ꝙ (Poſtea). i. alia poſterior rõ ducẽs ad icõueniẽs eſt hec. vʒ. ꝙ (⁊ p demſ̄ationẽ dicim⁹ neceſſ̄iũ eẽ demſ̄are oẽ q̄ eſt) ḡ ſu. p demſ̄ationem nõ demſ̄ant eẽntialr̄ nec ẽ qd demſ̄at (niſi ſb̄a ſit) ſu. ip̄m (eẽ) ⁊ ip̄m q̄ eſt. ⁊ ſubdit ꝙ (eẽ nõ eſt ſb̄a nulla) ſupabundat ibi. vel vt hʒ alia trãſlatio. eẽ aũt nõ eſt ſb̄a nulli. ⁊ ſb̄dit ꝙ (nõ. n. eſt gen⁹ qd̄ eſt). i. ens. vt hʒ alia trãſlatio. q. d. ꝙ ſi poneret ꝙ eẽ eẽt ſb̄a aliq̄. vel eẽt ſb̄a alicui⁹. ſeq̄retur hoc incõueniẽs ꝙ ens eẽt gen⁹. cũ ḡ ens non ſit gen⁹. eſſe vͦo erit ip̄m qd. nec erit ipſa ſb̄a alicui⁹. ⁊ q̄ ſic ẽ (demſ̄atio itaq̄ erit ei⁹ qd̄ qd eſt) vel vt hʒ alia trãſlatio. erit q̄ ẽ non ḡ demſ̄abit p demſ̄ationẽ qd eſt. ſʒ demſ̄abit. ꝙ res qdẽ eſt vel q̄ eſt. non aũt qd eſt. ¶ Dubitaret forte aliq̄s vtꝝ eẽ ſit ſb̄a. vel vtꝝ ſit idẽ eẽ ⁊ qd̄ qd eſt. ¶ Dõm ꝙ hic ſb̄a accipit large p q̄lʒ eẽnͣ rei. vnde hic eſt qd̄ vtrum ipſa eẽnͣ q̄ indicat p diffõnẽ ſit ip̄m eẽ. vt vtꝝ. ſ. eẽ rei ſit idẽ qd̄ eius eẽnͣ ⁊ ſb̄a. ad qd̄ rñdẽt qdã ꝙ in ſolo deo eſt eſſe ideʒ ⁊ ꝙ qd eſt. in oi alio differt eẽ ⁊ eẽnͣ. vnde ⁊ cõiter expoſitores exponũt hũc paſſum de eẽ rei. volẽtes ꝙ hic loq̄tur Phs de eẽ actuali rei. quod in ſolo deo eſt idẽ cũ ſua qditate. ſed nũq̄ʒ ſic ꝓcedẽdo ⁊ loquẽdo de tali eſſe hẽbimus intẽtionẽ phi. vult enim Phs ꝙ ſi eẽ eẽt ideʒ ꝙ rei ſb̄a: ꝙ ens eẽt genus. ⁊ ꝙ oia per ꝯñs eẽnt in eodem gñe: ſed ſi loq̄retur Phs de tali eẽ non ſeq̄retur ꝙ ens eẽt genus. et ꝙ oia per ꝯñs eẽnt in eodem gñe. imo ſeq̄retur ꝙ ens nõ eẽt genus. ⁊ ꝙ nihil eſſet in gñe: nam quod hʒ idẽ eſſe cũ ſb̄a nullo modo hʒ in eo aliqd potentiale. ergo nũq̄ʒ in eo poterit accipi ratio gñis nam genus dicit formã mediam inter potẽtiam ⁊ actũ. vt declarat Cõmen. in. 2. metaphy. nec opʒ in hoc multũ inſiſtere. q̄ oẽs concedũt deuʒ non eſſe in gñe. ſi ergo alie res haberẽt idem eſſe cũ ſua ſubſtãtia nihil eſſet in gñe: ⁊ ſi nihil eẽt in gñe nullũ eſſet genus. hoc ergo poſito non ſolũ ens eẽt in gñe: ſed ibi nullũ aliud eſſet genus. incidũt ergo iſti in q̄ʒdam veritatẽ. ꝙ eẽ in ſolo deo eſt idem cũ eẽnͣ. ſed non vadũt ad mẽtem phi. imo vadunt ad oppoͫ mentis. nam vt pʒ: Phs vult ꝙ hoc poſito ſeq̄retur ꝙ ens ſit genus. ſm aũt expõnem iſtoꝝ h̄ poſito deſtruũt eẽ genus. ſi ergo de eẽ actuali loq̄ret h̄ Phs ꝙ in ſolo deo eſt idẽ eſſe cũ eẽnͣ. ſi tale eẽ eẽt idem cuʒ ſb̄a rei nihil eſſet in gñe. ¶ Ad hoc idẽ ẽt facit. q̄ Phs intẽdit hic loq̄ de eẽ vt refert ad demſ̄ationẽ demſ̄are aũt eſt ſciarum ſp̄aliũ q̄ non ꝯſiderãt nec de deo nec de ſubiĵs ſeparatis. nã ⁊ ipſa phyſica vt declarari hʒ in. 6. metaph̄. eẽt p̄ͣ ph̄ia: ſi nõ eẽt metaph̄. non ꝯſideraret de talibus ſm ſe. q̄ vt dicitur in phyſicis que non amplius mota mouẽt: nõ amplius ſunt phyſice ꝯſiderationis de talibus ergo non ſe intromittit hic Phs. accipe ḡ eſſe qd̄ nõ ſit idẽ cũ eẽnͣ. put ab h̄ excludit ſolus deus qui habet idẽ eẽ cum eẽnͣ. non eſt ire ad mẽtem phi. cũ ergo q̄ritur vtꝝ eſſe ſit idem

B

eum eēnᵃ. vel quod rei eēnᵃ. dicī dȝ ꝙ non. ſȝ ꝑ hoc nō ha/
betur de eē de quo loqͬtur Phs. nec ꝑ hoc hētur vtꝝ eē de
quo loqͬtur Phs ſit idē cū qd rei eēnᵃ. nec ꝑ hoc ēt hētur.
vtꝝ ſi eē de quo loqͬtur hic Phs eēt idē qd rei ſba vel qd
rei eēnᵃ: ex hoc ſeqͬretur ꝙ ens eēt genus. ſed de his oibꝫ
C in ſequētibus qōnibus dicet. ¶ Dubitaret forte aliquis.
de quo eē loqͬtur hic Phs. ¶ Dōm ꝙ ens vnoᵒ diuidit ꝑ
te.c.14. ſe in. 10. ꝑnta. ſm ꝙ vult Phs in 5ᵒ metaph. nam vt ibi di
citur ꝙ dicūtur aūt entia per ſe oia que ſignificant figure
predicamentoꝝ. alioᵒ accipit ens per accn̄s non opȝ nūc
diſtinguere quot modis ſumat ens per accn̄s. ſed ſufficit
nūc ſcire ꝙ ens per accn̄s dī de veritate ꝓpōnis. vnde ēt
Cōmen. in 6ᵒ meta. ait ꝙ qd de ente vnoᵒ collocat in qōni/
bus gn̄is. alioᵒ in qōnibus accn̄tis. vnde ait. ꝙ qui intel/
lexerit de ente qd eſt cōe. 10. ꝑntis dicit ꝙ collocat in qō/
nibus generis. ꝛ qui itellexit de ente id qd intelligitur de
ꝟo dixit ꝙ collocat in qōnibus accn̄tis. eē ergo vnoᵒ di/
cit ipm eſſe eēntie. ſiue ipſam eēntiam vel ipſam qditatē
ꝛ ſm hoc diuidit per ſe in. 10. ꝑnta: ꝛ tale eſſe eſt qd indi/
catur per diffōnem cum dicit ꝙ diffinitio eſt oīno idicās
quid eſt eſſe. alioᵒ accipit eſſe pro ipſo exiſtere rei in actu
de quo locuti ſumus in qōne ꝑcedenti. de quo hic Phus
non intendit loqui. 3ᵒ potest accipi eſſe pro habitudine
predicati ad ſubiectū in qua habitudine ꝯſiſtit veritas ꝛ
falſitas ꝓpōnis. ꝛ de tali eſſe hic loqͬtur Phs. qd pȝ. nam
ipſe loqͬtur de eſſe quod oñditur per demſtationem: quod
eſſe diuidit contra ꝙ quid eſt. quod oñditur per diffōnē
conſtat autem ꝙ eſſe quod oñditur per demſtationē non
eſt exiſtere actuale rei. quod per ſe ꝛ primo cōpetit parti/
cularibus: quoꝝ non eſt ſcientia nec diffinitio: vlibꝫ aūt
non cōpetit tale eſſe nec tale exiſtere actuale niſi ꝓut hūt
eſſe in particularibus. de hoc autem eſſe loqͬtur Cōmen.
7ᵒ metaphy. cum dicit. ꝙ quiditates reꝝ nō ſunt entia niſi
per eſſe rerum hn̄tiū quiditates. ſi ergo talis eſſe eſt dire/
cte ipſoꝝ particularium. hoc eſſe nō eſt illud qd ꝑ demſtra/
tionē oñdit. eſſe ēt hoc eſt ipſius rei incōplexe ꝑ demſtratio/
nem. non aūt oñdit niſi qd cōplexū. eſſe ḡ quod ꝑ demſtra/
tionē oñdit eſt eē ꝯplexi ꝛ eſſe ꝓpōnis. hoc aūt eē nihil aliud
eſt q̄ȝ habitudo ꝑdicati ad ſbm. de hoc ḡ eē loqͬtur Phus
in ꝑiᵒ hyer. qui ait ꝙ eſt ſiue eſſe ſigt quādam ꝯpōnē q̄ȝ
ſine cōpoſitis non eſt intelligere. pȝ ḡ de quo eē hic loqui
D tur Phs. ¶ Ulterius dubitaret aliqs. vtꝝ tale eē ſit idē
quod rei ſbm. ¶ Dōm ꝙ eē quod eſt habitudo ꝓpōnis in
qua ꝯſiſtit veritas vel falſitas. imo veritas. qꝛ falſitas cō
ſiſtit in non eſſe. veritas aūt ꝯſiſtit in eſſe. cū ergo eſt habi
tudo eo modo quo ꝓnūciat ꝓpoſitio eſt locutio vera. cuȝ
aūt non eſt talis habitudo eſt falſa. cū ḡ dī eē quod eſt vel
non eē qd non eſt. qꝛ ſic ꝓfert habitudo vt termini ſe hñt
ē locutio vera. ſi modis oppoſitis ꝓfert eēt falſa. talis. n.
habitudo ꝛ tale eſſe non eſt ipſa ſba rei. vñ ꝛ Phs in lib.
peryhermenias ait loquēs de hoc eē. ꝙ neqȝ. n. eſſe eſt ſi
gnū rei vel non eē. eſſe ḡ vel non eē ꝓpōnis non ſunt ſignū
rei qꝛ non dñt qditatē vel eēnᵃᵐ alicuius ꝑnti. ſed ſoluȝ di
cunt habitudines ꝑntoꝝ adinuicē. hñ ergo facit ꝯmen. ꝙ
hoc quod itelligit de ꝟo vel de habitudie ꝑdicati ad ſbm
dixit ptinere ad qōnem de accn̄te. qꝛ hec habitudo ē mi/
nus q̄ȝ accn̄s. nā accidēs aliq̄ȝ rem dicit. aliq̄ȝ eēnᵃᵐ noiat.
vel aliq̄ȝ qditatē dicit. ſed hoc habitudo ſiue hoc eē nullius
rei ſignū eſt. nec eſt hoc ſic. intelligēdum ꝙ qd de hoc habi
tudine collocet ſub qōnibus de accn̄te. qꝛ ois talis habi
tudo ſit ꝑ accn̄s aliqñ. n. tales habitudies ꝯſequūtur res
ſm ſe. ꝛ tūc ſunt per ſe. aliqñ non ſm ſe. ꝛ tūc ſunt ꝑ accn̄s
non ergo tales habitudines collocātur ſub qōnibus ac/
cidētis ꝙ oēs ſunt ꝑ accn̄s. ſed ipſe ſm ſe nullā ſbam dīt
nec aliq̄ȝ eēntiam. nec aliq̄ȝ qditatē. vñ ſunt minus q̄ȝ acci
E dens. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. dato ꝙ hoc eē qd

dicit veritatē ꝓpōnis non ſit aliq̄ eēnᵃ nec aliq̄ ſuba. ꝛ ſit
minus q̄ȝ accidēs quō differt ab accn̄te. ¶ Dōm ꝙ hē ha
bitudines nihil dicūt niſi reſpectū rei ad rē. non reſpectū
qui ſit rōn ſm eſſe. ſed reſpectum qui eſt rōn ſm dici. ideo
hoc eſſe in nullo ꝑnto eſt ſm ſe. ſȝ ſolum eſt aliqd ꝯñs res
ꝑntorum. vt ex eo ꝙ talis res eſt in tali ꝑnto ꝛ in tali ſpē.
ex hoc hȝ habitudinem ad talia ꝛ ad talia. ꝛ ex hoc pñt
de ea talia ꝛ talia verificari. vnde talis reſpectus. ꝛ talis
habitudo ſiue tale eſſe minus hȝ de eſſe q̄ȝ vera rōn. ꝛ quā
rōn ſm eſſe. cum ergo dicat Cōmen. in 12ᵒ. in illo caᵒ. Ut ꝑ
ſunt eadem ꝑnᵃ ſube ꝛ accidētia ꝙ vera rōn habeat mini/
mum de eſſe. iſtud eē quod habet minus de eſſe q̄ȝ rōn ha
bebit minus de eē q̄ȝ minimū de eſſe. Ex hoc ergo ſeqͬtur
ꝙ ipſum ſm ſe nihil ſit. bene ergo dixit Phs in ꝑhyerme/
nias loquēs de hoc eē. ꝙ ſi hoc ipſum eſſe puruȝ dixeris
ipſum qdem nihil eſt. dicamus ergo ꝙ eē quod dicit veri
tatem ꝓpōnis nullam qditatē dicit. ꝛ ſm ſe nihil eſt. diffe
rentia ergo inter hoc eſſe ꝛ accn̄s eſt qꝛ nomen cuiuſlibet
accn̄tis aliqd ſignificat ꝛ eſt ſignū alicuius. iſtud autē eſſe
nihil ſignificat. non eſt enim aliqd ſignificatū. ſed eſt que/
dam ꝯditio ꝯñs ſignificatū. ꝛ qꝛ nihil ſignificat hoc eē. ſed
ſoluȝ exꝑmit modū ſignificādi. ideo ipſum ſm ſe nihil eſt
vnde Phs in eiſdem perhyermenias cū prius dixiſſet. ꝙ
ſi hoc ipſum eſſe purū dixeris ipſum qdē nihil eſt. ſtatim
quaſi aſſignās huius dicti cām ſubiūgit. conſigt. n. q̄ȝdaȝ
compōneȝ. hec eſt. n. cauſa q̄re tale eſſe ſm ſe nihil eſt. qꝛ
ſm ſe nihil ſignificat. ſed ſolū ꝯſignificat. exꝑmit. n. quēdā
modum ſignificādi. cuius aūt ſit ꝯditio tale eſſe dicī dȝ ꝙ
eſt conditio ꝑdicati. nam iſte modus iſtius habitudinis
que exꝑmitur per eē. non eſt niſi qdam modus inherētie
vt accipiatur inherētia ſm ꝙ poteſt cōpetere cuilibet pre
dicato. Inherētia aūt non eſt ꝯditio ſubiecti. ſed ꝑdicati.
vnde tale eſſe ſemp eſt nota. i. ſemp eſt ꝯditio coꝝ que de
altero ꝑdicātur. ¶ Ulterius dubitaret forte aliqs. vtruȝ F
ſi tale eſſe eēt ſuba. ꝯñs eſſet ꝙ ens eēt genus. ¶ Dōm ꝙ
ſi tale eſſe eēt ſuba eſſet ſubſtātia alicuius. qꝛ eēt ſuba ſub
iecti. nam cum ꝑdicatum dicat aliqd in ſubiecto. ꝛ dicat
aliqd alicuius. vt aliqd ſubiecti. ſit ꝑdicatum eſt ſubſten
tia. oportet ꝙ ſit ſuba alicuius. ꝛ qꝛ ipſuȝ eē quod eſt ſub
ſtantia ꝑdicati. ſi ergo ipſum eē eſſet ſubſtātia vel eēnᵃ ali
quis. eſſet ſuba vel eēnᵃ alicuius vt ſubiecti. vnde vna trā/
ſlatio hȝ ꝙ eſſe eſt nonnulla ſuba. ſuꝑabūdat ibi negatio.
alia aūt trāſlatio hȝ ꝙ eſſe nulli ſuba. nam idē eſt vnuȝ ꝙ
aliud. poſſumus ꝛ hoc breuiter declarare. qꝛ ſi eē eēt ſub
ſtantia. i. eſſet aliqua qditas ꝛ aliq̄ eēnᵃ. ita ꝙ idem eēt eſ/
ſe qd quod qd eſt. qꝛ hoc vult improbare Phs ꝙ non ſit
idem cum qditas ſemꝑ dicat aliqd in alio. ſi eſſe eēt quidi
tas vel eēntia aliqua. eēt quiditas ꝛ eēntia alicuius rei. ħ
viſo dicamus ꝙ ſi eſſe quod dicit veritatē ꝓpōnis. vel qd
dicit eſſe ꝑdicati in ſubiecto eſſet ſuba. tunc quodlȝ predi
catum quod poſſet verificari de aliquo ſubiecto ptineret
ad ſbam ſubiecti. nam ſi ipſa habitudo que nullius rei ſi/
gnuȝ eſt. ſed eſt ꝯditio ꝑdicati eēt quod qd rei. multo ma
gis ꝛ ipſum ꝑdicatum eēt quod qd ptinens ad ſbam rei.
ꝛ qꝛ oia ꝑdicata poſſunt verificari de ſba alicuius rei oia
predicata ptinere poſſent ad ſbaȝ ꝛ ad eēntiam rei. ſȝ que
cūqȝ pertinēt ad ſbam vel ad eēntiam eiuſdē de neceſſita/
te ſunt in eodem gn̄e. oia ergo ꝑdicata nō facerēt niſi vnū
genus. ꝛ ſi oia ꝑdicata eſſent vnius gn̄is. illud quod ꝑdi
catur poſitiue de oibus ꝑdicatis eſſet genus hoc autem eſt
ſolum ens. quod ſm ſe ꝛ poſitiue ꝑdicatur de oibus ꝑdi/
catis. alia aūt trāſcendentia non ꝑdicātur poſitiue ſm ſe.
nam verum ꝑdicatur de oibus non ſm ſe ꝛ abſolute: ſed
in comparatione ad intellectum bonum in cōparatione
ad appetitum. vnum autem non predicat poſitiue. ſȝ pri
uatiue. poſito ergo ꝙ eē qd dicit hītudinē ꝑdicati vel qd
dicit

dicit veritatē ꝓpōnis eēt ſba alicui ens eēt genus. qđ eſt inconueniēs. aliud eſt ḡ eē qđ diī veritatē ꝓpōnis: qđ ꝯcludit demſ̄ratio. ⁊ aliud qđ qd eſt. qđ dicit ſbam ⁊ eēntiam cuiuſl3 rei ꝙ manifeſtat diffō. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ꝙ vere ⁊ nunc faciunt ſcire. quid enim ſignificat triangulus accipit geometra: qđ autē ſit equalitas demonſtrat.

Argir. ¶ Quod qdem ēt nūc ipſe ſcie faciunt: geometra nanqꝫ quid ſignificat quidem triangulus ſumpſit. Eſſe autem ipſum demonſtrat.

¶ Adducit 3ᵐ rōnē ſumptā ex his que videm⁹ in ſciētijs. d. ꝙ (vere ⁊ nūc). v3. demſ̄rare eē ⁊ non demſ̄rare qđ qd eſt (faciūt ſcire). q. d. ꝙ ꝓ̄e demſ̄ratiōes demſ̄rant eē. ⁊ qđ qd eſt non demſ̄rant. ſed ſupponūt. vñ ſubdit (qd. n. qde3 ſigt triāgulus accipit). i. ſupponit (geometer. ꝙ aūt qde3 eſt) ſu. eqlaterus (demſ̄rat) ſupponit ḡ geometer qd ſignificet eqlaterus. vel qd ſignificet ipſe triāgulus. ⁊ ex diffinitione triāguli ꝓbat ꝙ figura in quā eſt reſolubilis pyramis eſt triāgulus. vel ſupponit diffōnē triāguli eqlateri. ⁊ ex diffōne eius ꝓbat ꝙ triāgulus collocat⁹ ſup ſe midyametro duoꝝ circuloꝝ eq̄lium ſe īterſecātium eſt eqlaterus.

¶ Quid igitur mōſtrabit diffiniens: qd eſt vel q2 eſt vt triāgulum. Sciens itaqꝫ diffōne aliqs quid eſt: ſi eſt non ſciet ſed impoſſibile.

Argir. ¶ Quo mō igiī oñdet ipſe diffiniēs qd ē triangulus: ſciēs ergo quiſpiā diffōne qppiam qd eſt: ſi ſit illud neſciet. At nūqꝫ fieri poteſt.

¶ Poſtq̄ꝫ Phs adduxit tres rōnes ꝙ demſ̄ratio nō demſ̄rat quid ē. ſ3 q2 eſt. hic adducit ad h̄ idē tres alias rōnes. dicebaī ꝙ ſex rōnib⁹ ꝓbabat Phs ꝙ qđ qd ē demſ̄rari nō poteſt. ¶ Poſtq̄ꝫ ḡ adducte ſunt tres rōnes reſtat adducere alias tres. dīnt aūt he tres ſequētes a trib⁹ p̄cedētib⁹: q2 p̄cedētes directe ꝓbāt demſ̄rationē non demſ̄rare qđ qd ē. ſed he ſeq̄ntes non ꝓbāt h̄ directe. ſ3 idirecte. ꝓbāt. n. ꝙ diffō q̄ztū eſt de ſe. i. ꝑ aſpectu vel gn̄alr̄ ſumpta nō eſt ipſius entis. nec oñdit rem eē. tūc ḡ ſic poſſet formari rō. ſicut ſe h3 diffō ad eē ⁊ ad q2 eſt. ita ſe h3 demſ̄ratio ad qd ē. ſed diffō q̄ztū eſt de ſe non eſt ipſius entis nec oñdit de re eē ⁊ q2 eſt. ḡ nec demſ̄ratio oñdet de re qd ē. tria ḡ facit ſm̄ ꝙ tres rōnes adducit h̄ ꝓbātes. 2° ibi (Manifeſtū aūt) 3° ibi. (Si igiī) Dicit ḡ. (Diffiniēs qd eſt vel q2 eſt. vt triangulū). i. vt circa triāgulum (qd demſ̄rabit) diffiniēs circa ipm. vtrū quid eſt. vel q2 eſt. vtꝝ demſ̄rabit diffinitio ipm q2 eſt. ita ꝙ ſit diffinitio de necītate ipſius entis. ⁊ ſubdit (ſciēs itaqꝫ aliqs diffōnem qd eſt. ſi eſt nō ſciet. ſ3 hoc impoſſe ē). q. d. ꝙ ſi diffō demſ̄raret q2 eſt ⁊ eēt. q̄ztū eſt de ſe ipſi⁹ entis ſeq̄reī hoc ipoſſe ꝙ aliqs poſſet ſcire de re qd

A eſt ⁊ ignorare ſi eſt qđ ſu. negabaī. ¶ Dubitaret forte aliqs. q̄uo demſ̄ratio ſe h3 ad eē. ¶ Dōm ꝙ poſſum⁹ diſtinguere triplex eē ad quoꝝ duo demſ̄ratio ſe h3 ꝑ ſe: ad tertium aūt ꝑ accn̄s. ad illa aūt duo eē ad q̄ demſ̄ratio diciī ſe hēre per ſe non eodē modo ſe h3 ꝑ ſe ad illa. ſ3 ad vnū illoru3 ſe h3 ꝑ ſe. q2 per ſe p̄ſupponit. ad aliud aūt ſe h3 per ſe q2 ipm ꝑ ſe ꝯcludit. Eſt aūt p̄ᵐ eē rei ꝑ qđ res ē i p̄nto. ⁊ de hoc eē poſſet itelligi qđ Boet. dicit ꝙ ſpēs eſt totū eē individuoꝝ. q2 totū eē qđ hn̄t individua in p̄nto. hoc ē per ſpēm. tale. n. eē poteſt cōpetere rei. ea non exñte actualr. vt non exñte roſa in actu. veꝝ eſt de ea ꝙ ſit res p̄nti. ſufficit. n. de re ꝙ ſit in ſe vel in ſuis cauſis ad h̄ ꝙ de ipſa poſſit eē ſcia. ſi. n. res nullo° eēt nullo modo de ea poſſet eſſe ſcia ad h̄ aūt ꝙ de re ſit ſcia ſufficit ꝙ q̄ztū eſt de ſe habeat habitudines ad debitas ꝓprietates. ⁊ ad debita p̄n°. ad h̄ ꝙ de ea poſſint formari vere ꝓpōnes. vñ ⁊ locutiones hominū hoc deſignāt. ⁊ tradētes ſcia3 hoc oñdūt. dñt. n. homines loquētes de roſa. ⁊ ēt ph̄i ſi de roſa ſciam traderēt hoc idē dicerēt. v3. ꝙ roſa eſt pulcherrimus floꝝ. qđ dicētes non intēderēt dīe ꝙ roſa eēt actu vel non eēt. ſ3 ꝙ roſe cōpetit ꝑ ſe hēre habitudinē ad tāta3 pulchritudinē ꝙ pulchritudine excellat oēs flores. ⁊ de cinnamomo ſi de eo tradereī ſcia dicereī ꝙ eſt ſpēs ꝓficua dētibus ꝙ dicētes non intenderēt dīe cinamomū eē actu vel non eē. ſed ꝙ q̄ztum eſt de ſe cōpetit ei hec ꝓprietas. hoc eſt ergo eſſe rem p̄nti ꝙ de ea poſſit eē ſcia vel ꝙ habeat habitudine3 ad debita p̄n° ⁊ ad debitas ꝓprietates. ad tale aūt eē ſufficit ꝙ res ſit in ſuis cauſis. q2 ſi eſt in ſuis cauſis. cum ſcire ſit per cām de ea poterit eē ſcia. Rurſus eo ipſo ꝙ res eſt in ſuis cauſis q̄ztum eſt de ſe dicit aliqđ determinatu3 ad certā ſpēm. ⁊ per ꝯn̄s q̄ztum eſt de ſe ab ea ſunt apte nate fluere debite ꝓprietates. ergo qđ h3 tale eē. v3. in ſuis cauſis eſt res p̄nti ⁊ de eo pōt eē ſcia ⁊ de eo pn̄t formari ꝓpōnes vere. q2 q̄ztum eſt de ſe iportat habitudinē ad debita p̄n°. ⁊ ad debitas ꝓprietates. tale aūt eē demſ̄ratio p̄ſupponit. cum ergo dī ꝙ demſ̄ratio non eſt niſi entiū. non eſt intelligēdum de entib⁹ in actu tm̄. ſ3 de entibus in ſuis cauſis vel de his que ſunt res p̄ntoꝝ. in que p̄nta per ſe diuiditur ens. Eſt aūt 2ᵐ eſſe rei qđ dicit veritatē ꝓpōnis ⁊ tale eſſe p̄ſupponit p̄ᵐ eſſe: ꝑ enim intelligiī ꝙ aliqd ſit res p̄nti. ⁊ ꝙ habeat habitudines ad debita p̄n°. ⁊ ad debitas ꝓprietates. ⁊ poſtea de tali re formētur ꝓpōnes vere. ꝓpō ergo vera explicat illas habitudies quas res habet. tale aūt eē quod dicit veritatē ꝓpōnis demſ̄ratio concludit intelligiī ergo ꝙ demſ̄ratio ſit inter duplex eſſe. v3. inter eſſe p̄nti ⁊ eē quod dicit veritatē ꝓpōnis. quoꝝ vnū p̄ſupponit. ⁊ aliud concludit. 3ᵐ aūt eſſe eſt eē actuale rei hoc aūt per accn̄s ſe h3 ad demſ̄rationem. ꝓbat enim demonſtrator ꝙ triāgulus h3 tres: q2 eſt figura plana ⁊c̄. ⁊ forte nihil tale eſt in actu. q2 forte nihil eſt oino planū vel nihil oino rectū. pōt ḡ fieri demſ̄ratio de re nō hn̄te actuale eē. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs vtrū diffinitio q̄ztū eſt de ſe oñdat rem eē. ¶ Dōm ꝙ diffinitio gn̄alr̄ ſumpta B
q̄ztū eſt de ſe non dicit niſi ſignificatu3 nois vel qd eſt qđ dī ꝑ nomē. vñ ⁊ in 4° meta. ſm̄ trāſlationē ꝯmē. dī ꝙ rō quam ſignificat nomē eſt diffō. ſi ḡ hec eſt rō tragelaphi aial cōpoſitū ex hirco ⁊ ceruo hec ē rō qd nois tm̄. eo ꝙ tragelaphus eſt figmētū. ſ3 ſi tragelaphus eſſet res p̄dicamēti iſtā eādē rōnē hiet. ⁊ tūc hec rō eſſet qd rei. nunc aūt eſt qd nois tm̄. ⁊ qđ dcm̄ eſt de figmēto ſi fieret res. h̄ idē eēt de re ſi poſſet fieri figmentū. vñ ſi hec eſt rō hois aial bipes h9 rō ē qd rei. eo ꝙ hō eſt res p̄dicamenti. ſed ſi eſſet poſſe ꝙ hō fieret figmētū. eādē rōnē hiet ſi h9 rō q̄ nunc eſt quid rei tunc eſſet quid nois tm̄. per diffōnem ḡ p̄mo innoteſcit nobis q̄ztū eſt de ſe. i. in ꝑ aſpectu vel generaliter ſumptam quid ſignificaī per nomē. poſtea ad nos ſpectat ꝯſiderare vtrū eſt. qđ ſic ſignificaī poſſit eſſe in reꝝ nā vel nō. ſi ergo res ignota deſcribitur nobis per diffōnem. p̄mo intelligimus per diffōnē illam qd nois. ⁊ poſtea in nobis ipſis poſſumus cogitare. vtru3 illud qd nois ſit qd rei. ꝑꝑ qđ diceī in ſequēti rōne ꝙ cum diffō dicit de aliquo qd eſt. nō dicit de illo q2 eſt: eo ꝙ adhuc reſtat q̄rere ꝑꝑ qd cū. n. aliqd ignotū nobis deſcribiī quid ſit adhuc reſtat in nobis ipſis cogitare vtꝝ illud quid ſit ꝑꝑ qd. i. ſit cā ipſius eſſe rei. nā qđ eſt quid nois tm̄. nō eſt ꝓpter qd. q2 nō eſt cā alicuius eſſe. ſed idē qđ eſt qd rei. ita eſt qd ꝙ eſt ꝓpter quid. q2 eſt id ꝓpter qd res ē diffō ergo q̄ztū eſt de ſe non oſtēdit rem eſſe. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtrū aliq̄ diffō oſtendat rē eſſe. ¶ Dōm C
ꝙ nulla diffō oſtēdit rē eſſe ſm̄ ſe ſumpta. diffō. n. pōt ſumi dupl'r. p̄mo gn̄aliter. v3. vt cōiter accipiī. ſiue dicaī

qd nois.ſiue qd rei.⁊ tūc certū eſt ꝙ diffō ſic ſumpta non oſtendit rē eſſe cū talis diffō poſſit eē nō entis.2° pōt ſumi diffō ſpālr.vt dicit qd rei tm̄.⁊ ſic nō oñdit rē eē.ſ; p̄ſupponit.diffō.n.que dicit qd rei p̄ſupponit de re q2 eſt ⁊ oñdit de ea qd eſt.nūq̄;.n.poſſumus ſcire de diffōne ꝙ ſit qd rei.niſi ꝑus ſciam⁹ rē ipſam eē.ſi g̊ diffinit nobis res nota quā ſcim⁹ eē.ſcimus diffōnē illā eſſe qd rei.q2 ſcim⁹ re; illam eē.ſi aūt diffiniat nobis rē ignotā quā neſcim⁹ eē.diffinitio illa faciet nos ſcire qd nois.ſ; poſtq̄; ſciuerim⁹ qd nois ⁊ qd importat per nomē poterim⁹ cogitare vtrū illud tale ſit in reꝝ nā.donec aūt ſciuerim⁹.vtrū illud tale ſit in reꝝ nā neſciemus vtrū illa diffō ſit qd rei vel qd nois tm̄.ſi aūt qd̊ diffinim⁹ ſit ignotū diffō data erit faciēs ſcire ſolū qd nois.ſi aūt inoteſcat nobis ꝙ illud diffinitū ſit figmētum.tūc illa diffō non erit qd nois quocūq; mō.ſed erit nois tm̄ ſi xo nobis inoteſcat ꝙ ſit res p̄nti.tunc ſciemus ꝙ illa diffō eſt qd rei.añq̄; aūt ſciam⁹ rē eē neſciem⁹ diffōnem datā eē qd rei.nulla g̊ diffō oñdit rē eſſe nā diffō ſumpta gñalr nec oñdit rē eē nec ſupponit.ſumpta aute; ſpālr vt dicit qd rei nō oñdit ſ; ſupponit.diffō ergo gñaliter ſumpta nō dicit rē eē.qd̊ q̄uo ſit p;.q2 gñalr ſumpta extēdit ſe ad diffōnē dicētem qd nois q̄ pōt eē non entiū. Rurſus ēt diffō dicēs qd rei p̄ aſpectu non idicat rē eſſe. qd̊ q̄uo ſit in ꝑ⁴ dubitatione illi⁹ lectionis.diffō aūt qm̄ ⁊c. plenius dicet.p dubitabilia.n.illius lectionis multa q̄ in

D hac lectione dicūtur manifeſta erūt.℄ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.vñ ſeq̄tur ꝯña pħi.ꝙ ſi diffō demrāret vel oñderet q2 eſt.ꝙ poſſemus de re ſcire qd eſt ignorando ſi eſt. ℄ Dōm eſt ꝙ ſi diffō q̄;tū eſt de ſe oñderet rē eē non eēt diffō niſi entis.⁊ nulla eēt diffō que nō diceret qd rei.quo poſito data diffōne de aliquo non oporteret nos inueſtigare vtrū illud ſit vel non ſit.ante ergo q̄; ineſtigarem⁹ illam rē eē:ſciremus diffōne; illā eē qd rei.hac g̊ ypotheſi ſtāte poſſemus ſcire de diffōne ꝙ eēt qd rei.⁊ tm̄ ignoraremus ſi illa res eēt qd̊ eſt impoſſe.diffō ergo q̄;tu; eſt de ſe non oñdit rem eē.tūc ergo ſupplēda eſt ratio pħi.ꝙ ſicut diffō ſe h; ad eē vel ad q2 eſt:ita demrātio ſe h; ad qd eſt. ſed diffō q̄;tū eſt de ſe non oñdit eē.ſed ſi ſit qd rei p̄ſupponit rē eſſe.g̊ ⁊ demrātio nō oñdit qd res ſit ſed p̄ſupponit.

E ℄ Ulterius forte dubitaret aliqs.vtrū ſit idē eē.qd̊ p̄ſupponit diffō dicēs qd rei.⁊ qd̊ ꝯcludit demrātio.℄ Dōm ꝙ vnū ⁊ idē eē ſupponit ⁊ ꝯcludit demrātio.alr tm̄ ⁊ alr. nam in gñali tale eē ſupponit.in ſpāli aūt tale eē ꝯcludit ⁊ demrāt.ſupponit.n.demrātio ꝙ res illa de q̄ d; aliquid demrāri ꝙ ſit res p̄nti ꝙ habeat habitudines ad aliq̄s ꝓprietates.⁊ poſtea ꝯcludit ſpālr ꝙ h; habitudinē ad hāc ꝓprietatē.habitudinē aūt p̄dicari ad ſbm ꝙ eſt eē in quo fundat veritas ꝓpōnis ſupponit demrātio in gñali ⁊ in cōmuni.q2 nō eſt demrātio.niſi entis hñtis talē habitudinem.hꝰ ergo habitudo que ante oēm demrātionē p̄ſupponit:poſtea per demrātionē explicat.vel poſſumus dicere ꝙ demrātio p̄ſupponit rem eē ſm ſe ⁊ maxime rem ſubiectam.q2 de ſubiecto op; p̄ſupponere q2 eſt.p̄ſupponēdo aūt rem eē.p̄ſupponit de ea ꝙ hēat habitudines ad aliq̄s ꝓprietates poſtea hꝰ habitudines q̄les ſint ⁊ quarum ꝓprietatū ſint ꝯcludit.ſic ⁊ diffō dicēs qd rei p̄ſupponit rem eē.⁊ p̄ſupponit eā hēre aliq̄s habitudines ad aliquas ꝓprietates.ſed quaꝝ ꝓprietatū ſint ille habitudies non op; ꝙ hꝰ diffō dicēs qd rei ſupponat.g̊ non eſt idem eē qd̊ diffō dicēs qd rei ſupponit ⁊ demrātio ꝯcludit:vel ſi eſt idē nō eſt eodē mō ſumptū.nā eē qd̊ p̄ſupponit diffō eſt eſſe rei ſm ſe eē aūt qd̊ concludit demrātio eſt eē cuiuſdā habitudinis ad ꝓprietates.vel ſi diffō p̄ſupponit eē ſe huius habitudinis hoc eſt in quadā ꝯfuſione ⁊ in q̄dā gñalitate.p̄ſupponit.n.diffō ſi ſit qd rei ꝙ in ſubiecto ſit habitudo ad aliquas ꝓprietates.demrātio ꝯcludit ⁊ explicat aliquas ꝓprietates.℄ Deinde cum dicit.

℄ Manifeſtū aūt ⁊ ſcdm nūc modos terminorū qd̊ qd non demrāant diffiniētes q2 eſt.Si.n.eſt ex medio aliquid eq̄le.ſed ꝓpter quid ē qd̊ diffinitur.⁊ ꝓpter quid eſt circulus erit.n.vtiq; ⁊ montis enei dicere eſſe ipſam:neq; ꝙ poſſibile ſit eſſe qd̊ dicitur cum ſignificant termini.neq; propter illud eſt cuius aiūt eſſe diffinitiones.ſed ſemper l; dicere propter quid.

℄ Patet autē per ipſos etiam diffōnum: que nunc aſſignātur modos eos qui diffiniūt non oñdere eſſe.Nam ⁊ ſi eſt e medio quid equale tamen cur eſt ipm̄ diffinitu;.Et ꝓpter qd hoc circulus eſt queretur.Poterit enim illud dicere quiſpiam diffōnem orichalci etiam eſſe. Neq; enim id eſſe poſſe qd̊ dicitur ipſe diffinitiones inſuper faciūt manifeſtū.Neq; illud et non aliud eſſe cuius inquiūt diffinitionem eē: ſed propter quid ſemper dicere licet. Argir.

℄ Adducit 2ᵐ rōnem.ꝙ diffō nō oñdat rē eē.d.(Manifeſtu; eſt aūt.⁊ ſm nūc dictos modos terminoꝝ).i.ſm modos diffōnum q̄ nūc dant manifeſtū eſt.n.ſm tales diffōnes datas ꝙ (diffiniētes qd̊ qd eſt non demrānt q2 eſt) et ſubdit(ſi.n.eſt ex medio aliqd eq̄le).i.ſi iſta diffō circuli ꝙ eq̄lr ſit ex medio.i.ꝙ eq̄lr ſe habeat ad cētrum ſic ſciendo diffōnē circuli neſcimus circulū eē.(ſed ꝓpter qd ē qd̊ diffinit.⁊ ꝓpter qd eſt circulus)ſu.reſtat ineſtigare.q.d.ꝙ poſtq̄; ſcim⁹ diffōnem circuli adhuc neſcim⁹ circulū eē ſed adhuc reſtat ineſtigare ꝓpter qd.i.cā; an ſit circulus. ⁊ ſubdit.ꝙ(eēt.n.vtiq; ⁊ mōtis enei dīe ipſam).ſ.diffōnē ⁊ q2 ſic eſt(nec.n.ꝙ poſſe ſit eē qd̊ diffinit.ideo aſſignāt) vel vt h; alia lr̄a(ſignant termini).i.diffōnes(neq;)ſu.ſignāt ⁊ oñdunt diffōnes q2(illud eſt cuius debēt eē diffōnes.ſed ſemꝑ l; dicere.ꝓpter qd).i.ſemꝑ l; q̄rere cām an ſit illud qd̊ eſt diffinitū.q.d.ꝙ diffōnes q̄;tum eſt de ſe nō dñt niſi ꝙ ſignificat nomē.vnde nō dicūt ꝙ res poſſit eſſe. nec qd̊ res ſit.tūc ergo eſt ſupplēda rō ꝙ cū demrātio ſic ſe habeat ad qd̊ quid ē ſic diffō ad eē.⁊ ad q2 eſt.cū diffō non oñdat de re eē.vel q2 eſt: nec demrāto ꝯcludet de re quid eſt.℄ Notādum aūt.ꝙ ſupra diximus.ſi res diffinita eēt quid ignotū ſciēdo diffōnē non ſtati rē ipſa; ſciremus.ſ; adhuc oporteret inueſtigare vtrū tale qd̊ diffinitū eſt ſit res p̄nti.vnde ſi circulus eēt nobis ignot⁹ ⁊ diceret ꝙ circulus eq̄liter eſt ꝙ reſpicit mediū ſiue cētrū.non ꝓpter hoc ſcirem⁹ circulū eē.nam ⁊ de mōte eneo poſſet dici.quid eſt mons eneus.⁊ ſciēdo quid mōtis enei.vl rōnē eius.nō ꝑꝑ hoc talis mons eēt.℄ Deinde cū dicit. F

℄ Si ergo diffiniēs demrāt:aut quid ē:aut qd ſignificat nomē.ſed non eſt vllo modo ipſius quid eſt.erit vtiq; diffinitio ⁊ ratio nomis ide; ſignificans.ſed inconueniens eſt.

℄ Si igit is qui diffinit aut qd eſt oñdit:aut qd ipm̄ nomen ſignificat.Si diffō nullo pacto eſt ipſius qd eſt:erit ipſa ꝑfecto oīo idem qd̊ nomen ſignificans.At hoc eſt abſurdu; eſt ſane. Argir.

℄ Adducit 3ᵐ rōnē.q̄ eſt ꝯparādo rōnes ꝑores.Circa qd̊ duo facit.ſm ꝙ dcm̄ eſt.2° qd̊dam qd̊ ſupponit ꝓbat ibi. (Primū qde)Dicit ergo(Si g̊ diffiniens demrāt.aut qd eſt.aut

eſt.aut qd ſignificet nomen).i.ſi diffō ſe h3 gnālr.⁊ cōiter ad qd rei.⁊ ad qd nois(nō eſt vllo mō eius qđ qd eſt).i. entis ſu.diffō.q.d.ꝙ per diffōnē nō poſſum⁹ hře vllo mō. ꝙ diffinitū ſit ens.⁊ ſubdit(erit itaqȝ diffō)ſu.rei(⁊ ratio nois idē ſignificans.ſ3 incōueniēs eſt).ſ.ꝙ idē ſignificet. q.d.ꝙ ſi diffō eſſet eius qđ qd ē.qđ eſt aliqd.i.qđ eſt ens vel qđ idē eſt ſi diffō qrtū eſt de ſe oñderet rē eē ſequeret̃ hoc incōueniēs ꝙ ois diffō diceret qd rei ⁊ ꝙ idem eſſet diffō dicēs qd rei.⁊ qd nois.qđ ē incōueniēs.diffō ḡ non oñdit rē eē.tūc ē ſupplēda rō ꝙ ḡ nec demſ̃atio oñdit qd res eſt.h3.n.ſe quodāmō diffō ad qđ ē ſicut demſ̃atio ad qd eſt.℄ Notādū āt ꝙ qñ mediū eſt in plus q̃3 id qđ oñ/ A dit̃ nullo mō de necītate oñdit illđ.ſ3 ſi oñdit.h eſt ɔtingē ter.vt ſi aial eſt in plus q̃3 hō nullo mō p aial eē poſſet de necītate ɔcludere hoiē3 eē.ſic qđ diffō ſumpta gnālr.non ſolū eſt eius qđ eſt qd.i.qđ eſt aliqd.ſ3 etiā eſt eius quod ſignat nomē.qđ ḡ ſic ē.qđ diffō ſe h3 ſic gnālr ꝙ vl̃ demſ̃at id qđ eſt qd.i.qđ eſt aliqd.⁊ qđ h3 qditatē.vel id qđ ſigni ficat nomē.nullo mō poſſum⁹ dicere ꝙ diffō ſit de neceſſi tate quedam manifeſtatio eius qđ eſt quid.ſiue eius qđ h3 quiditatē.⁊ qđ eſt ens.niſi forte diceremus.ꝙ oē qđ ſignificat̃ per nomē eſſet quid.⁊ ɔñter ens.⁊ ꝙ idē eſſet ratio dicēs quid rei.⁊ qd nois.qđ eſt incōueniēs.omnes ergo he tres rōnes hoc ꝑbāt.ꝙ ſicut ſe h3 diffinitio gene raliter ſumpta ad qđ eſt vl̃ ad eſſe.ſic demōſtratio ad qd eſt.ſed diffinitio generalr̃ ſumpta nō oſtendit qđ eſt.ergo nec demōſtratio oñdit qd eſt.℄ Deinde cum dicit.

℄ Primū quidē.n.⁊ nō ſubſtātiaꝝ vtiqȝ eſſet ⁊ nō entiū.ſignificare.n.eſt ⁊ nō entia.

Argir. ℄ Primo nāqȝ ⁊ non ſubſtantiarū:⁊ eoꝝ que non ſunt in ratione reru3:erit vtiqȝ diffinitio. Nā ⁊ ea que nō ſunt ſignificare noie licet.

℄ Probat qđ ſuppoſuerat.Circa qđ tria fac.ꝑ3 qđ tripl̃r oñdit ꝙ non eſt idem diffō dicens qd rei ⁊ qd nois.ſcđa ibi.(Amplius oēs.)tertia ibi.(Amplius nec vna ſcia.) Dicit ergo(Primū qde3)ſu.p3 ꝙ nō ſit idē qd nois ⁊ qd rei.vñ ſubdit.ꝙ(⁊ nō ſubaꝝ eſſet)ſu.diffō ſicut ſubarum (⁊ eoꝝ que nō ſunt)ſu.eſſet diffō.ſic eoꝝ q̃ ſunt.⁊ ſubdit ꝙ(eſt.n.).i.ɔtigit(ſignificare)ſu.per nomen(⁊ ea que nō ſunt).q.d.ꝙ ſi eſſet idē quid rei ⁊ qd nois ꝑmu3 ſeqret̃ h B incōueniēs ꝙ ita eſſet diffō non ſubaꝝ ſicut ſubaꝝ:⁊ non entium ſicut entium.℄ Dubitaret forte aliqs.qūo ſeqt̃ hoc incōueniēs.℄ Dōm ꝙ ita vno nomine ſignificatur accidēs.ſicut ⁊ ſubſtātia.quiditas tamē ⁊ diffō accñtis non eſt ita ſimplex ſicut diffinitio ſubſtantie.nomen eni3 quo ſignificatur accidens non eſt compoſitum ex accñte ⁊ ſubſtantia.ſicut diffinitio qua diffinit̃ accñs eſt cōpoſi/ ta ex accñte ⁊ ſubſtantia.ſi ergo eodē mō eſſet loquendū de quid rei ⁊ de qd nominis eo mō quo aliqd hřet qd no minis.⁊ eo mō quo poſſet noiari.eo mō hřet qd rei ⁊ eo. modo poſſet diffiniri.⁊ qđ ita vno noie poſſet nominari ⁊ ſignificari accidēs ſicut ſubſtātia.⁊ nō ens ſic ens.hac ḡ ẏpotheſi.ſtāte ita eēt diffō nō ſubaꝝ.i.accidētaliū ſicut ⁊ ſubaꝝ.⁊ nō entiū ſicut entiū.℄ Deinde cum dicit.

℄ Amplius omnes rōnes:diffinitiones vtiqȝ erunt.Erit.n.vtiqȝ nomen ponere cuilibet ra tioni.quare terminos vtiqȝ colloquemur vel diſputātes oēs ⁊ ẏlias diffinitio vtiqȝ erit.

Argir. ℄ Deīde oēs oꝛōnes diffōnes erūt ſine diſcri mine vllo.Fieri nāqȝ pōt vt cuius oꝛationi no mē ponatur.Quare diffinitiōibus differem⁹ oēs atqȝ loqmur.Et ilias ipſa diffinitio erit.

℄ Adducit ad hoc ſcđam rōnē.d.(Ampli⁹ oēs rōnes).i. oēs rōcinatiōes.ſiue oēs ſermones ⁊ oēs ɔfabulationes (diffōnes erunt)qđ ꝑbat(eſſet.n.nomen vtiqȝ ponere).i. imponere(cuilibet rōni).i.cuilibet rōcinationi.ſiue con/ fabulationi.⁊ ſubdit.(q̃re vtiqȝ oēs termīos diſputam⁹) .i.oia q̃cūqȝ diſputam⁹ ſunt termini ⁊ diffōnes(⁊ ẏlias) .i.hyſtoꝛia troiana(diffō ſit)vl̃(diffō erit)vt h3 alia tran/ ſlatio.℄ Notādū aūt ꝙ quid nois eſt ratio explicans id C qđ dī p nomē.ſi ergo vni magne rōcinationi ſiue vni ma/ gne ɔfabulationi imponeret̃ vnū nomē ⁊ vocaret̃.a.rō explicans qd ipoꝛtat̃ ꝑ illud nomē eēt tota illa ɔfabula/ tio.ḡ ſi idē eſſet qd rei ⁊ quid nois.vna tota ɔfabulatio eēt vera diffō.qđ eēt explicās qd nois.ſic ēt nūc diſputa/ mus diſputationes.ſ3 hoc poſito ꝙ idē eſſet qd rei.⁊ qd nois non diſputarem⁹ niſi diffinitiones.diſputarem⁹.n. oēs terminos.i.oēs diſputationes quas diſputaremus opoꝛteret eſſe diffōnes ⁊ terminos.nā cuilib3 diſputatiōi poſſet imponi aliqđ nomē.⁊ qđ rō illius nois ipoſiti eēt tota illa diſputatio:ɔueniēs eſſet ꝙ tota diſputatio eſſet vere diffō.ſic ⁊ hyſtoꝛia troiana eſſet diffō de ẏlias.nā rō hui⁹ nois ẏlias ē tota illa hyſtoꝛia magna troiana.ſeqre tur ḡ ꝙ tota talis hyſtoꝛia eſſet q̃dā diffō.nā ſi q̃reret̃ qd impoꝛtaret̃ per hoc nomen ẏlias.rñderet̃ ꝙ impoꝛtat̃ ꝙ hectoꝛ ⁊ achilles ita ⁊ ita ſe habuerūt ſic ⁊ ſic fuerūt.tota ḡ illa hyſtoꝛia eſt rō hui⁹ nois ẏlias.⁊ p ɔñs hac ẏpothe ſi ſtāte tota eſſet ꝓpꝛia diffinitio.℄ Deinde cum dicit.

℄ Amplius nec vna ſcientia demonſtrat vtiqȝ ꝙ hoc nomē eius quod quid eſt ſignificat.nec diffinitiones huius aſſignāt.

℄ Preterea nulla ſcientia demōſtrabit.hoc Argir. nomē hoc indicare ac ſignificare:ergo nec dif finitiones idipſum indicant.

℄ Adducit ad hoc tertiā rationē.d.(Ampli⁹ nec vna ſcia demſ̃at vtiqȝ.qđ h nomē ſignificet).i.ſignum ſit(eius qđ qd).i.eius qđ eſt qd vel qđ eſt hoc aliqd.vñ alia lr̃a h3 ꝙ nulla ſcia demſ̃at ꝙ hoc nomē ſignificet hoc.⁊ ſubdit ꝙ (nec diffōnes in ſciētijs aſſignant hoc).i.non multum cu rant hoc aſſignare.v3.quid ſignificet nomē.℄ Notādū q̃ttuoꝛ dīias eē inter qd nois ⁊ qd rei.ꝑma eſt qđ qd nois eſt ita accñtiū ſicut ſubaꝝ.ſcđa eſt qđ eſt ita nō entiū ſicut entiu3.qđ non competit dīie de qd rei.tertia dīia ē qđ qd nois eſt ita ɔplexoꝝ ſicut incōplexoꝝ.qđ non ɔtigit dice re de qd rei.qđ hois albi nō eſt diffō.vt ꝑbat̃ in 7⁹ meta. te.c.12. q̃rta dīia eſt quātū ad intētionē ipſaꝝ ſciaꝝ.nā l3 illa ea de3 diffō q̃ eſt qd rei de ipſo circulo ſit ēt quid nois circu li.geometer tñ dans talē diffōnē.non dat eā vt per ipām habeamus ſcia3 de noie.ſ3 de re.nō eſt ḡ vl̃ter idem qd nois ⁊ qd rei.⁊ vbi eſt idē differt quātū ad intētionē ſcie. hoc ergo intēdit in hac vltima rōne.ꝙ ſcieꝝ diffōnes q̃s dant non demſ̃ant.i.non intendūt demſ̃are qd nois.nec per hꝫ diffōnes intēdūt ſcie dare notitiā de noibus.ſ3 de rebus.nec diffōnes date in ſcia aſſignāt hoc.v3.ꝙ inten/ dant dare notitiā de qd nois.℄ Deinde cum dicit.

℄ Ex his igit̃ nec diffō.adhuc aūt qđ neqȝ dif/ finitio nihil demonſtrat:neqȝ oñdit̃.neqȝ qđ qd ē:neqȝ diffōne cognoſcer̃ ē neqȝ dm̃ratōe.

℄ Ex his igit̃ nec idē eſſe diffinitionē:rōcina/ Argir. tionēqȝ videtur.Et inſuper neq3 diffinitionē demonſtrare quidnam ſit quicqȝ:fieriqȝ non poſſe:vt ipſum quid eſt demonſtratione diffi/ nitioneue vnqȝ percipiat̃:aut cognoſcatur.

defini[illegible]

¶ Epilogat circa determinata.d.(Ex his igit) ſup. pȝ ꝙ (neqȝ diffō) ꝛ ſill'ˢ vȝ idem exñs vel idē ens. vt hȝ alia trāſlatio. neqȝ ſill'ˢ ꝛ diffō eiuſdē ſu. ſūt (Adhuc āt) manifeſtū ē. ꝙ (neqȝ diffō nihil demr̄at) ſu. eē. vel nō eē (neqȝ) ſu. diffō (demr̄at). i. p demr̄ationē ꝯcludit. oia.n.p añdicta patefcā ſūt. ꝛ ſubdit. ꝙ manifeſtū ē (qđ qd eſt). i. ꝙ eē qd ꝛ eē aliqd ꝭȝ ſe in gñe entiū. (neqȝ diffōne. neqȝ demr̄atione ē cognoſcere) demr̄atio.n. nō demr̄at aliqd ꝭm ſe. ſȝ ſolū aliqd in ordine ad aliō. diffō aūt ꝭm ſe nō oñdit ꝙ illō qđ diffinit ſit qd. i. ꝙ ſit aliqd. imo ſi diffinit nob̄ res ignota. adhuc poſſumus dubitare. vtrū illud diffinitū ſit res p̄dicamēti. ergo eſſe aliquid ꝭm ſe. ꝛ eſſe rem p̄dicamenti ꝭm ſe. nec diffinitio. nec demonſtratio oſtendit.

Te.c.8. Terū aūt ſpeculandū eſt qd hoꝝ dr̄ bene: ꝛ qd nō bene. ꝛ qd ſit diffō: ꝛ ipſiꝰ qđ qd ē. nunqd quodāmō ē demonſtratio aut diffō: aut nullo mō.

Argir. ¶ Verū cōſiderādū eſt rurſus: qd iſtoꝝ bene: ꝛ qd nō bene: recteqȝ dr̄. Et quid eſt diffinitio. Et vtrū aliquo mō ſit ipſius quid eſt demonſtratio diffinitioue: an nullo ſit modo.

¶ Poſtq̄ȝ aūt phs ꝓceſſit circa diffōnē. ꝛ circa qđ qd eſt. diſputādo. In parte iſta ꝓcedit veritatē determinādo. qꝛ nō eſt veꝝ ꝙ nullo mō ſit eiuſdē demr̄atio ꝛ diffō nec eſt veꝝ ꝙ nullo mō diffō demr̄et. nec eſt veꝝ ꝙ nullo modo ſit eiuſdē demr̄atio cuiꝰ ē diffō. nā ipſa diffō ē q̄dā demr̄atio v̄tute. Rurſus ipa diffō pōt p demr̄ationeȝ ꝯcludi. lȝ nō in eo ꝙ diffō. ꝛ ſi pōt p demr̄ationē ꝯcludi multo magis pōt p ſill'm ꝯcludi: imo diffō in eo ꝙ diffō pōt ſillogiſtice ꝓbari. lȝ nō v̄e. ſȝ ꝓbabil'r ꝛ logice. Rurſus eiuſdē aliq̄ mō eſt diffō ꝛ demr̄atio. nā illō qđ diffinit vt cōſiderat ꝭm ſe pōt demr̄ari in ordine ad aliud. ꝛ eadē diffō q̄ vt ꝯſiderat ꝭm ſe oñdit de re qd eſt. aſſūpta vt mediū demr̄atiuū poterit ꝓbare de re qꝛ eſt in alio. q̄ttuor āt ꝓponebant qōes. ſȝ ille q̄ttuor nō ſūt niſi due ꝑma.n. qđ erat vtꝝ demr̄aret diffō. ſcđa erat. qs ſit modus itroductiōis eiꝰ. i. q̄uo poſſumꝰ venari qđ qd eſt. vtrū via reduplicatiua. vel vtrū via diuiſiua. vel q̄liter. tertia qō fuit qd eſt diffō. vtrū. ſ. ſit idē ꝙ demōſtratio. q̄rta erat quoꝝ ē diffō vtrū ſit eoꝝ quorū eſt demr̄atio. tres aūt haꝝ qōnuȝ. vȝ. ꝑ tertia ꝛ q̄rta q̄rūt quodāmō vnā qōnē. vȝ. q̄uo diffō ſe hēat ad demr̄ationē. ſi hn̄.n. ſciremus h̄. vȝ. qual'r ſe hn̄t adinuicē demr̄atio ꝛ diffō ſciremus vtiqȝ vtrū diffō demr̄aret ꝛ vtrū ſit idē ꝙ demr̄atio. ꝛ vtrū eiuſdē. oēs ergo q̄ttuor qōnes quodāmō ſunt due qōnes. nā prima tertia ꝛ q̄rta q̄runt hoc q̄uo ſe hēat demr̄atio ad diffinitionem ſcđa aūt q̄rit quis ſit modus itroductionis. i. q̄uo oȝ venari diffinitionē. Tria ḡ facit. qꝛ ꝑmo ꝯtinuat dicta dicēdis. 2° exequitur de hoc intento q̄uo ſe hēat demr̄atio ad diffinitionē. tertio exequitur de alio intēto. vȝ. q̄uo opoꝛteat venari diffōnē: ſecunda ibi. (Q̄m aūt ſicut diximꝰ.) tertia ibi. (Q̄uo aūt oȝ venari.) Dicit ḡ ꝙ (Iteꝝ aūt ſpeculādū. qd hoꝝ dr̄ bene ꝛ nō bn̄). q.d. ꝙ vſqȝ nūc executi ſumus arguēdo ꝛ diſputādo. ſȝ iteꝝ volumus ſpeculari magis ꝭm veritatē. qd in talibꝰ ſit bn̄ dcm̄ ꝛ qd non dicemus ḡ (quid ſit diffō ꝛ) dicemus (eius qđ qd eſt. nūquid quodāmō eſt diffō aut demr̄atio) ſu. ſimul (aut nulloº) ſu. eſt eiꝰ qđ qd eſt diffō ꝛ demr̄atio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Q̄m āt ſicut diximꝰ idē ē ſcire qđ qd ē ꝛ ſcire cām ipſiꝰ ſi ē. Rō aūt huius eſt q̄m eſt aliq̄ cā ꝛ hec aut eadem aut alia ē. ꝛ ſi vtiqȝ alia ē: aut eſt demr̄abilis. aut indemonſtrabilis. Si igit eſt alia ꝛ ꝯtingit demōſtrare. neceſſe eſt mediū eē cāȝ ꝛ in figura pria demōſtrari. vl'e.n. ꝛ predicatiuū ē qđ demr̄at. vnꝰ qdē igit modus vtiqȝ erit qui nūc exquiſitꝰ p aliud qđ qdē demr̄are.

¶ Cū itaqȝ ſcire quid eſt. Et ſcire cām ipſius ſi eſt: idē ſit vti diximus: fieri poteſt: vt quid eſt oſtēdatur cuius quidē hec rō ē. Eſt.n. quedā cā: ꝛ hec aut eſt eadē: aut alia ꝛ ſi ſit alia: aut eſt demonſtrabilis: aut indemōſtrabilis. Si igit alia ſit d̄mr̄ariqȝ p̄t cū cā ſit mediū: ꝛ pria figura rōcinationis oñdatur neceſſe ē: nā id qđ oñdit vniuerſale ē: ꝛ affirmatiuū vt pȝ: vnus igitur is ē modus: quem nunc inq̄ſiuimus per aliud inquam ipſum qd ē oñdere. Argir.

¶ Exequitur de intēto vȝ quo mō diffō ſe hēat ad demr̄ationē. Circa qđ duo facit. qꝛ p̄ exponit q̄dā ſupiꝰ dicta. 2° ſerioſe exeq̄tur de itēto. ibi. (Quo āt mō ꝯtingat) videbātur.n. q̄dā ſupiꝰ dicta dīe ꝙ nulloº diffō demr̄et. ꝓbabat eni ſupra p rōnes multas ꝙ nō demr̄at niſi eē. ꝛ nō qd ē. veꝝ eſt.n. qđ qd eſt. nō demr̄at ꝭm ſe. ſed bn̄ pōt demr̄ari diffō dicēs qd ē de alio. ꝛ in ordie ad aliō. ſȝ nō demr̄abit in eo qđ qd. nec in eo ꝙ diffō. ſȝ ſimpl'r ꝯcludet h̄ de illo. duo ḡ facit. qꝛ p̄ oñdit q̄uo diffō dicēs ꝙ poſſit de alio ſillogiſari ſimpl'r demr̄atiue. 2° ait ꝙ nō pōt ſillogiſari i eo qđ qd ꝛ cū reduplicatiōe demr̄atiue. ſȝ logice ibi. (Et.n. hoꝝ qđ qd eſt.) Dicit ḡ. (Q̄m aūt idē eſt ſicut diximꝰ ſcire qđ qd eſt ꝛ ſcire cāȝ eiꝰ ſi eſt). q.d. ꝙ ipm qđ qd ē. ꝛ ipſa diffō rei ē cā eiꝰ qđ ē eē rei. ꝛ ſubdit (rō āt huiꝰ eſt). vȝ. qđ qd eſt ſit cā ipſiꝰ eē (q̄m nō eſt aliq̄ cā) ſu. ipſiꝰ eē. ꝛ hꝰ non eſt niſi ipſa diffiº ſiue ipm qđ qd ē. ꝛ ſubdit (ꝛ h̄ āt). vȝ. cā. ſiue h̄ qđ quid eſt. ſiue hec diffinitio (eadē). ſ. eſt cuiuſmodi eſt diffinitio dicēs qd (aut alia eſt) cuiuſmodi eſt diffō dicēs ꝑꝑ qd ꝛ cāȝ. q.d. ꝙ cā ipſiꝰ eē eſt ipm qđ qd ſiue ipſa diffō. p ipaȝ.n. diffōnē exprimit cā ipſiꝰ eē. ꝛ hꝯ diffō ē duplex: qꝛ aut ē eadē cū ipſa re vt diffō dicēs qd. aut eſt alia vt diffō dicēs ꝑꝑ qd ꝛ cām. ꝛ ſubdit (ꝛ ſi vtiqȝ alia eſt). i. ſi hꝯ diffō eſt alia. ꝛ eſt dicēs ꝑꝑ qd. ꝛ cām (aut eſt demr̄abilis) ſu. res p tale ꝑꝑ qd. ꝛ talē cām. vtputa. ſi ſit ꝑꝑ qd. ꝛ cā p ſe ꝛ ꝓpria (aut non ē demr̄abilis) res p tale ꝑꝑ qd. ꝛ p talē cām. vtputa. ſi ſit ꝑꝑ qd. ꝛ cā p accñs. vel ſi non eſt ꝓpa. ꝛ ſubdit (ſi igit eſt alia). i. ſi talis diffō. vtputa. qꝛ eſt dicēs ꝑꝑ qd ꝛ cām (ꝛ ꝯtingit demr̄are) ſu. rē p tale ꝑꝑ qd ꝛ p talē cām (nec̄e eſt eē mediā cām). i. nec̄e eſt tale ꝑꝑ qd ꝛ talē cāȝ eē mediā ad ꝓbādū ſu. paſſionē de ſubō. ꝛ ad ꝓbādū qđ qd eſt paſſionis. diffō.n. dicens ꝑꝑ qd ſi ſit bn̄ data: ꝛ ſi ſit p cām p ſe ꝛ ꝓpriā pōt accipi vt mediū ad cōcludēdū paſſionē. ꝛ ad ꝯcludēdū diffinitionē dicētem qd paſſionis. ꝛ ſubdit. ꝙ (ꝛ in ꝑma figura demr̄ari) ſu. oȝ p talē cām. cuius rō eſt qꝛ (vl'e.n. ꝛ p̄dicatiuū eſt qđ demr̄atur) ſu. per talē cām. ſi.n. p diffinitionē dicētē ꝑꝑ qd ꝯcludit p ſe paſſio vel diffiº dicēs qd paſſionis. qꝛ paſſio p̄dicat vl'iter de ſuo ſubiecto. ꝛ diffiº dicēs qd paſſionis etiā vl'iter p̄dicat oȝ talē demr̄ationē fieri in ꝑ° figura. qꝛ ſolū ibi ꝯcludit vl'is affirmatiua. ꝛ ſubdit ꝙ (vnꝰ qdē modus nūc exquiſitꝰ eſt. q̄uo qđ qd eſt). i. diffinitionē dicentē qd (demr̄are) ſu. ꝯtingit (p aliō). i. p diffinitionē aliā vt p diffinitionem dicentem propter quid. patet ergo ꝙ loquendo de ꝯne ſimplici. non loquēdo de reduplicatiua. diffō dicēs qd p̄t demr̄ari ꝛ p̄t ꝯcludi demr̄atiue p diffinitionē dicentē ꝓpter quid. ꝛ per ꝯñs per aliā. ¶ Dubitaret forte aliquis. q̄uo cā ipſius eſſe. vel cā eius qđ eſt ſi eſt. pōt E

eſſe eadē ⁊ alia. ℭ Dōm ꝙ hoc tripl'r pōt ꝯtigere. ꝑ refe
rēdo h̄ ad diuerſa gn̄a ꝑdicamētoꝝ. 2° ad diuerſa gn̄a cā
rū. 3° ad diuerſos modos diffiniēdi. vel ad diuerſa gn̄a dif
finitionū. ꝑ^m ſic pꝫ. nā ipm qḋ qd eſt. ꝓp qḋ dicim⁹ rē eē. ⁊
qḋ dr̄ eſſe cā ꝙ res ſit pōt accipi. vel in ſubā. vel in accn̄ti
bus. in ſubā qdē idē eſt qḋ qd eſt cū ipſa re. naꝫ ſube h̄n̄t
diffōnē ſimplicē. nō ꝑ additamēta. nō. n. ingredit' diffōnē
ſube niſi qḋ pertinet ad eſſentiā ſube. loquēdo de ſubā q̄
eſt per ſe in genere. nihil ponit' in diffinitione ſube quod
nō pertineat ad eſſentiā eius. ⁊ dicimus ꝙ eſt ꝑ ſe in gn̄e.
qꝛ ſi diffiniet' qḋ nō eſt ꝑ ſe in gn̄e. vtputa. ſi diffiniet' for^a
poſſet ꝓpa mā igredi diffinitionē ei⁹. vt in diffōne aīe ca
dit corp⁹. lꝫ corp⁹ nō ꝑtineat ad eſſentiā aīe. ſuba g̊ h̄ꝫ qḋ
qd eſt idē. ſed accn̄s h̄ꝫ qḋ quid eſt aliud. qꝛ aliqd ingre
dit' diffinitionē accn̄tis: qḋ non ꝑtinet ad eēntiā ei⁹. ſm̄ h̄
g̊ poſſet exponi l'ra ph̄i. ꝙ ipſum qḋ qd eſt. quod dr̄ eē cā
ꝙ res ſit h̄9 cā ⁊ h̄ quod qd eſt in aliquib⁹ eſt idem. vt in
ſubſtātijs. ⁊ taliū nō eſt ꝓprie demōſtratio. in aliquibus
eſt vt aliud. vt in accn̄tibus. ⁊ taliū ꝑ h̄9 quod qd eſt ſi ac
cipiat' ꝑ ſe ⁊ ꝓpriū poterit eē demr̄atio. alio mō pt expo
ni referēdo h̄ ad diuerſa gn̄a cāꝝ. vt dicam⁹ ꝙ diffō data
ꝑ mām ⁊ ꝑ formā. qꝛ tales ſunt cāe intrinſece dicat' diffō
eadē. data v̊o ꝑ efficiētē ⁊ finē. qꝛ tales ſunt cāe extrinſe
ce dicat' diffō alia. ſm̄ hūc g̊ modū diffinitio alia demr̄at
diffōnē eādē. qꝛ diffinitio data ꝑ finē ⁊ ꝑ efficientē demon
ſtrat diffinitionē datā per mām ⁊ formā. nā efficiens im
ponit neceſſitatē forme. nā ideo ē talis forma in re geni
ta. qꝛ tale fuit ſufficiens ⁊ tale generās forma iponit ne
ceſſitatem mãe. vt iō eſt talis mā. qꝛ ē a talē reqrit forma.
ꝗ aūt cā iponēs necitatē ꝯcludit cām cui iponit' necitas
efficiēs g̊ vel diffō data ꝑ cām efficientē ꝯcludet diffōnē
datā ꝑ mām ⁊ formā. diffō aūt data ꝑ finē ꝯcludit omnes
A iponit' necitas oībus alijs. ℭ Aduertēdū tñ ꝙ ⁊ finis ⁊
efficiēs poſſet accipi ꝑ ſe ⁊ ꝑ accn̄s. ⁊ ꝓp̄e ⁊ nō ꝓprie. ſm̄
hoc ergo exponet' littera ph̄i. ꝙ oēs cauſe ſunt cāe ipſius
eſſe. nam hec eſt diffō cauſe ad cuius eſſe ſequitur aliud
oīs ergo diffinitio per quācūqꝫ cām ſit data eſt cauſa ei⁹
qḋ eſt eſſe rei. vel eſt cauſa ꝙ res ſit. ſꝫ h̄9 cauſa. ⁊ h̄9 diffi
nitio aliquando eſt alia. qꝛ eſt data per cām extrinſecaꝫ.
aliquādo eſt eadē. qꝛ eſt data per cām intrinſecā: ⁊ cūꝫ eſt
alia. i. cū eſt data per cām. vtputa. per finem vel ꝑ efficiē
tem. aut eſt res demr̄abilis per talē cām. vtputa. ſi ſit cā
per ſe ⁊ ꝓpria. vel non eſt demr̄abilis. vtputa. ſi ſit cā per
accn̄s. vel ſi non ſit propria. ſi ergo ſit diffinitio data per
cām aliam. ⁊ per cām extrinſecam. ⁊ contingit demr̄are
per talem diffinitionem. ſiue per talem cām. vtputa. ſi h̄9
cā ſit per ſe ⁊ ꝓpria neceſſe eſt h̄9 cām eē mediā ad cōclu
dendū ipſum diffinitū. vel ad ꝯcludendū ipſaꝫ diffinitio
nem datā per cām intrinſecā. ſiue datā per materiam vel
per formaꝫ. ſiet. n. tunc demr̄atio v̄lis affirmatiua in pri
ma figura. vnus ergo modus exqſitus ⁊ bonus ꝑ quem
ꝯtingit demr̄are qḋ quid eſt per aliud. i. per diffinitionē.
aliā eſt iſte qui nūc dictus eſt. vꝫ. quādo diffinitio eadem
. i. data per cām eādem. i. intrinſecā. vt per mām. ſiue per
formā demr̄atiue ꝯcludit' per diffinitionē aliā. i. dataꝫ ꝑ
cām aliā. hoc eſt per cām extrinſecā. vt per efficientem ⁊
finem. 3° mō pōt hoc dcm̄ referri ad diuerſos modos dif
finiendi ſiue ad diuerſa genera diffinitionū. ⁊ iſte modus
tertius multū appropinquat ad modū 2^m. ⁊ multum vi
ſre ad mētē ph̄i. dicem⁹. n. ꝙ circa paſſionē poſſum⁹ aſſi
gnare qd ⁊ ꝓp qd. vt qd eſt eclipſis eēntial'r. eſt q̄dā pri
uatio luminis. ꝓp qd eſt eclipſis eſt ꝓp interpōnem terre
vtrūqꝫ. n. aliq̄ mō eſt cā ꝙ eclipſis ſit. nā ipſa eēntia rei ē
cā ꝙ res ſit. ipſa g̊ ꝑuatio luminis q̄ eſt eſſential'r eclipſis
eſt cā ꝙ eclipſis ſit. illud ēt a quo h̄ꝫ eē eēntia rei eſt cā ēt
ꝙ res ſit. nō ſolū g̊ ipm qd. ſiue ipſum eē ē cā ꝙ res ſit. ſed
ēt ipſuꝫ ꝓp qd. ⁊ id qḋ eſt cā eēntie eſt ēt cā ꝙ res ſit. ipſa
g̊ interpō terre q̄ eſt ꝓp qd eclipſis. ⁊ a q̄ eſſential'r cātur
eclipſis ē ēt cā ꝙ eclipſis ſit. Aduertēdū tñ ꝙ lꝫ qd. ⁊ ꝓp
qd ſic differāt qꝛ qd dicit ipſam eſſentiā ꝓp qd dicit id qḋ
eſt cā ipſius eſſentie. tñ in accidētibus ⁊ in per ſe paſſioni
bus ipſum ꝓpter quid. ⁊ id quod eſt cā eſſentie ꝑtinent
ad quod quid eſt ſiue ad qditatē ipſoꝝ. nā accn̄tia habēt
qditatē ꝑ additamēta. ita ꝙ tā eēntia q̄ꝫ cā eēntie taꝫ qd
q̄ꝫ ꝓp qd ingredit' qditatē ꝑ ſe paſſionū. ita ꝙ totū vocat
aliq̄ñ pōs qḋ qd eſt. differt tñ vnū ab alio. qꝛ differt qd
. i. eēntia ab eo qḋ eſt ꝓp qd ⁊ a cā eſſentie. qꝛ ipſa eēntia
eclipſis. ⁊ id qḋ dicit qd eclipſis. ſiue ipſa ꝑuatio luminis
eſt idē qḋ eclipſis: ſꝫ ipm ꝓp qd: ⁊ id qḋ eſt cā eēntie. ſiue
iterpoſitio terre nō eſt eēntial'r idē qḋ eclipſis. Scḋm h̄.
g̊ plana eſt l'ra ph̄i. nā idē eſt ſcire qḋ qd eſt accipiēdo qḋ
qd eſt large ſiue ſit eēntia ſiue cā eēntie. ⁊ ſcire cām eius ſi
eſt. i. cām ipſi⁹ eſſe rei. nā tā eēntia q̄ꝫ cā eſſentie ſunt cā ꝙ
res ſit. h̄9 aūt rō quare ꝙ qd eſt. eſt cā ipſius eſſe: eſt iſta.
qm̄ aliq̄ eſt cā ipſius eſſe rei. nā nō demr̄ant' niſi cauſata
⁊ principiata. cāta aūt ⁊ principiata habent aliquā cām
ſui eſſe. ⁊ hoc eſt ipꝫ qḋ qd eſt ipſoꝝ. ſiue ſit eēntia. ſiue cā
eſſentie. ⁊ ſubdit. ꝙ ⁊ hec aūt. vꝫ. q̄ eſt cā ipſius eē rei. aut
eſt eadē cū ipſa re. vt ipm qd ⁊ ipſa eēntia. aut eſt alia vt
ipm ꝓpter qd ⁊ ipſa cā eſſentie. ⁊ ſi vtiqꝫ eſt alia vt ſi acci
piat' cā eſſe rei alia a re. vt ꝙ nō accipiat' ipſa eēntia. nec
ipm qd. ſed ipſa cā eſſentie. ⁊ ipm ꝓpter quid. ſi ſic ē. aut
eſt demōſtrabilis res per talē cām ⁊ per taleꝫ ꝓpter qd.
qꝛ cā accepta eſt per ſe ⁊ ꝓpria: aut nō eſt demōſtrabilis
vel aut eſt indemōſtrabilis res per talē cām. qꝛ cauſa ac
cepta nō eſt per ſe vel nō eſt ꝓpria. Si igitur cā eſt alia. ⁊
ꝯtingit per talē cām demr̄are. qꝛ huius cauſa eſt per ſe ⁊
ꝓpria. neceſſe eſt talē cāꝫ eſſe mediā. i. poſſe accipi vt me
diū demōſtratiuū ad ꝯcludēdū vel ipſam paſſionem. vel
diffinitioneꝫ dicentē quid paſſionis. vt interpoſitio terre
que eſt eſſential'r aliud q̄ꝫ eclipſis. ſi ſit cā per ſe ⁊ propria
poterit cōcludi per talē cām eclipſis de luna tāq̄ꝫ ꝓpria
paſſio de ſubiecto. ⁊ ēt per talē cām poterit cōcludi ꝑua
tio luminis de luna que eſt diffinitio dicēs quid eclipſis.
formabit'. n. ſic ſillogiſmus. In omni tp̄e quo interponit'
terra luna eclipſat' vel priuat' lumine. ſed in omni oppo
ſitiōe ſolis ⁊ lune circa nodos capitis ⁊ caude draconis
iterponit' terra. ergo omni tali tp̄e luna eclipſat' v'l priua
tur lumine. ſit g̊ hic qdā ſill's v̄lis quantū ad quādā v̄lita
teꝫ tēpoꝝ. vñ ſill's factus eſt in prima figura. ꝙ ſi luna hē
ret ſub ſe plura ſuppoſita ſieret quātū ad v̄litatē ſuboꝝ.
talis g̊ demr̄atio qꝛ eſt v̄lis affirmatiua in prima figura
h̄ꝫ fieri. Unus g̊ modus exqſitus ⁊ bonus ꝑ quē cōtingit
demr̄are qḋ qd eſt. i. diffinitionē dicentē qd per aliud. i. ꝑ
diffinitionē aliā dicentē ꝓpter qd. eſt iſte qui nūc dictus
eſt. ℭ Ulterius forte dubitaret aliquis quare diffinitio B
dicens quid dicatur cauſa eſſendi eadē. dicens ꝓpter qd
dicat' cā eſſendi alia. ℭ Dōm ꝙ in per ſe paſſionibus vbi
talia ſunt accipienda. pꝫ per iam dicta oīno veꝝ eē qḋ di
citur. nā diffinitio dicens qd eſt ipſa eſſentia rei ſiue eſt id
qḋ eſt eſſentialiter res. vt diffinitio dicēs quid eclipſis ē
ipſa ꝑuatio luminis q̄ eſt idē eēntial'r qḋ eclipſis. diffini
tio g̊ dicens qd qꝛ dicit ipſam eſſentiā exprimit cām eēn
di ſicut ipſa eſſentia eſt cauſa ꝙ res ſit. h̄9 aūt cā cum ſit
ipſa eſſentia rei eſt eſſential'r idē cūꝫ ipſa re. ideo talis cā
ipſius eſſe dr̄ eſſe eadem cum ipſa re. ſed cā eēndi que eſt
ipſum ꝓpter qd. ⁊ que eſt cā eſſentie rei nō eſt ipſa res. ſꝫ
eſt alia a re. vtrūqꝫ tñ eſt cā ipſius eſſe rei. vnus ergo mo
dus demonſtrandi qḋ quid eſt: hic eſt. vt diffinitio expri
mens cām eandem ⁊ eſſentiā. ⁊ dicens qd ꝯcludat' ꝑ dif C
finitionē exprimētē cām aliā ⁊ dicētē ꝓp qd. ℭ Ulterius

forte dubitaret aliqs. vtrum p diffinitionem dicentem qd poſſit oñdi res. ⁊ videt̃ ꝙ ſic. qꝛ demr̃atio eſt per cām cuꝫ ergo ipſa eſſentia ſit cā ipſius eſſe demr̃atio cuius eſt ꝓbare eſſe vel qꝛ eſt. fieri poterit per ipm̃ diffinitionē dicentē qd ⁊ eſſentiā. ℭ Dōm ꝙ ſanamur nō ſolū ſanitate. ſed ēt corpore. ipſius ḡ actus ſanādi aſſignabit̃ cā eſſentia ſanitatis. ⁊ etiaꝫ eſſentia corporis q̄ eſt cauſa eſſentie ſanitatis. ⁊ etiā q̄cūqꝫ alia cauſa a qua p ſe depēdet eſſentia ſanitatis aſſignabit̃ cauſa ipſi⁹ actus ſanandi ḡ ipſa ꝑuatio luminis eſt eſſentialr̃ eclipſis ⁊ qꝺ qd eſt ipſi⁹ priuationis erit cauſa ꝙ luna hēat tale eſſe. ſ. eſſe defectiuū. vñ ipſa eēntia paſſiōis ⁊ qꝺ eſt cā eēntie paſſiōis aſſignabitur cā ꝙ ſubm̃ habeat tale eſſe ſub paſſione. qꝺ eſſe exprimit̃ per veritatē ꝓpōnis. de quo ſuperi⁹ diutius locuti ſumus. tale. n. eſſe qꝺ dicit veritatē ꝓpōnis. ⁊ qꝺ dicit habitudinē p̄dicati ad ſubm̃. vel dicit eſſentiā p̄dicati in ſubo: ⁊ qꝺ eſt nota eoꝝ q̄ de altero p̄dicant̃: ē id qꝺ p demr̃ationē ꝯcludit̃. ſm̃ hoc ergo videret̃ ꝙ diffi° dicēs qd poſſet eē mediū in demr̃atione. ſꝫ conſtat ꝙ ipſa eſſentia accñtis ſp eſt in dependētia ad aliud: ⁊ id qꝺ dicit qꝺ qd eſt accñtis ſemp ſumit̃ in ordine ad aliud. ⁊ in dependentia ad aliud. cū ḡ mediū demr̃atiuuꝫ debeat aggenerare ſciam diffi° dicens qd paſſionis rōne ſue depēdētie ſm̃ ſe in demr̃atione nō poterit eſſe mediū. ſi aūt talis diffi° accipit̃ mediū. hoc nō erit ſm̃ ſe. ſed ꝓut coniungit̃ ſue cāe. vt ſi ꝑuatio luminis. que eſt eſſentialr̃ ipſa eclipſis ⁊ que eſt diffō dicēs qd eclipſis. aſſumit̃ pro medio ad ꝓbādū eclipſiꝫ. hoc erit ꝓut ꝯiungit̃ ipſi propter qd ⁊ ipſi cauſe vt ipſi interpoſitioni terre. totum ergo accipietur ꝓ medio corpus luminoſum priuatum lumine obiectu terre.

D ℭ Eſt aūt diligenter aduertēdū ꝙ id qꝺ aſſumit̃ pro medio nō dꝫ eē cauſa ſolū ipſi⁹ eſſe. vel ipſius veritatis ꝓpoſitionis. ſed etiaꝫ dꝫ eē cauſa ipſi⁹ paſſionis. nā hoc ē qꝺ queritur quare talis paſſio inſit tali ſubo. conſtat autē ꝙ idem nō pōt eē cauſa ſuiipſius. diffi° ḡ dicens qd paſſionis. ſi talis ſit diffi° dicens qd ꝙ nō dicat niſi eſſentiaꝫ paſſionis. non poterit aſſumi pro medio. niſi quatenus ꝯiūgitur cauſe ipſius paſſiōis. vt ꝑuatio luminis hoc modo accipietur pro medio ad concludenduꝫ eclipſim ꝓut cōiūgitur interpoſitioni terre que eſt ꝓprie cauſa eclipſis.

E ℭ Eſt inſuper diligēter aduertendū ꝙ ſciētia ipſius p ſe paſſionis nō eſt alicuius rei ſm̃ ſe. qꝛ ſi hoc eēt. forte ſufficeret ſcire ꝑncipia eēntialia eius. vel ſcire principia in q̄ reſoluitur ipſa eēntia ⁊ q̄ componit̃ ipſaꝫ eēntiā ad hoc ꝙ ſciremus eſſe eius. ſꝫ ſcia p ſe paſſiōis eſt huius in hoc cuius principalis cā non eſt ipſa eſſentia paſſionis. ſꝫ eſt aliquid in ſubiecto a quo cauſat̃ nā ⁊ eēntia illi⁹ paſſionis. vt aliquid ē in ipſa luna a quo cauſat̃ talis paſſio q̄ eſt eclipſis. vt qꝛ luna pōt hr̄e dyametralē habitudinem ad terrā. ex hoc ſequit̃ ꝙ poſſit eclipſari p terrā. ꝑncipalis ergo cauſa q̄re p̄dicatum ſit in ſubiecto nō eſt q̄renda ex ipſo p̄dicato ſed ex eo ꝙ eſt in ſubiecto vel ex eo qꝺ hꝫ habitudinē ad ſubm̃. q̄re diffi° exprimens ſolam eēntiaꝫ paſſionis nō eſt mediū in demr̃atione. modicam. n. ſciam haberemus de eclipſi. ſi ſciremus ſolū. qꝛ eſt q̄dam ꝑuatio luminis. ⁊ nō ſciremus ꝙ cauſat̃ ex interpōne terre. ſed de hoc. vꝫ. vtrū diffinitio dicens qd poſſit eſſe mediū ⁊ q̄o ſe habeat qd eſt ad eſſe. plenius dicetur in lectione illa. diffi° aūt qm̃ ⁊c̃. vbi iteꝝ hec eadē mouebit̃ queſtio.

F ℭ Ulterius forte dubitaret aliqs. qꝛ ſuperi⁹ dicebat̃ ꝙ idem erat quid ⁊ ꝓpter qd. hic aūt dicimus ꝙ qd eſt p̄t eſſe demr̃ationis ꝯ ꝓpter qd aūt demr̃ationis medium. ℭ Dōm ꝙ quid ⁊ ꝓpter quid dupl'r pñt conſiderari. vl' ꝓut vnū per ſe reſpicit diffinitionē. ⁊ aliud demr̃ationē. ⁊ ſic nō differunt realr̃. ſꝫ ſunt vnū ⁊ idem alr̃ ⁊ alr̃ ſumptū. 2° modo pñt ꝯſiderari quid ⁊ ꝓpter qd. vt dicunt diuerſa genera diffinitionū. vt quid dicit eſſentiā ꝓpter qd autem cām eſſentie. Rurſus in dicēdo cām eſſentie ſunt gradus ſm̃ diuerſa genera cauſaꝝ. ſi ergo ꝑmo mō accipiat̃ dr̃ia inter quid ⁊ ꝓpter quid: ſic loquitur phs circa principium huius ſcōi ꝙ idem eſt qd ⁊ ꝓpter quid. illud eñi idē qꝺ eſt diffi° paſſionis. ⁊ vt eſt diffi° dicit quid eius illud idem acceptū vt mediū demr̃atiuū erit ꝓpter quid ei⁹: priuatio. n. luminis in luna obiectiue eſt qd ⁊ ꝓpter quid: eclipſis eſt. n. qd ei⁹. qꝛ eſt diffinitio ipſi⁹. eſt ꝓpter quid eius. qꝛ eſt mediū demr̃atiuū ad ꝓbandū eā. ſic āt accipiēdo quid ⁊ ꝓpter quid. vꝫ. ꝓut idem vt eſt diffinitio dic̄ qd. ⁊ vt eſt mediū demr̃atiuū dicit pp qd idē eſt qd ⁊ ꝓpter qd ſola rōne differēs. ſꝫ ſi accipiat̃ quid ⁊ ꝓpter quid ꝓut vnū dicit eſſentiā paſſionis. aliud cām eſſentie. ſic non ſunt idē. ſꝫ diffinitio dicēs eſſentiā erit demr̃ationis ꝯ. dicēs cām eſſentie erit demr̃ationis ꝑn^m ſiue me^m.

G ℭ Rurſus ſi accipiat̃ qd ⁊ pp qd ſm̃ diuerſa gñā cāruꝫ. ſic ēt nō ſunt idem qd ⁊ ꝓpter qd. nā ois diffinitio data p q̄ꝫcunqꝫ cām dicit qd. qꝛ notificat q̄ditatē ⁊ eſſentiam rei eo ꝙ eſſentia rei depēdet a q̄lꝫ ſui cā. tñ in reſpectu vni⁹ cāe ad aliaꝫ illa diffō dicit ꝓpter quid que imponit neceſſitatē alteri cauſe. cā aūt illa cui ipenit̃ neceſſitas ſm̃ ꝙ huius non dicit ꝓpter qd. ſm̃ hoc ḡ diffinitio data per formā erit ꝓpter qd reſpectu diffōnis date p mām. diffinitio data p efficiētē erit ꝓpter qd reſpectu diffōnis date p formā vel p māꝫ. diffō data p finē erit ꝓpter quid reſpectu oium aliaꝝ diffōnuꝫ. ſed q̄o ꝯtingat demonſtrare p finem. vtrū ſit demonſtratio ſimpl'r vel ex ſuppoſitiōe infra dicetur in dubitationib⁹ illius lectionis quoniā autē ſcire opinamur. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Ipſoꝝ eni qꝺ quid eſt neceſſe eſt mediū eſſe qꝺ quid eſt ⁊ ꝓprioꝝ ꝓprium. quare hoc quidem monſtrabitur. id vero non monſtrabit eorum que quid erant eſſe eiuſdem rei.

ℭ Nā mediū ipſorum quid eſt: neceſſe eſt eſſe quid eſt. Et ꝓpriū identidē ꝓpriū: quare diffinitionū eiuſdē rei alia oſtēdet alia nō oſtēdet. Argir.

ℭ Quia dixerat ꝙ qꝺ qd eſt pōt ꝯcludi ꝯcluſione ſimplici ⁊ demr̃ari in ꝑma figura vult oſtendere ꝙ via demonſtratiua nō poſſit ꝯcludi ſm̃ ꝯnē reduplicatiuā. Circa qꝺ duo facit. ꝑmo. n. reſumit q̄o demr̃atiue concludit̃ diffinitio. 2° declarat ꝙ cū reduplicatione nō ꝯcludit̃ demr̃atiue: ſed logice ibi (Hic qdē igit̃ modus) Dic̄ ḡ. ꝙ (⁊ horum. n. qꝺ qd eſt neceſſe eſt mediū ꝙ qd eſt ⁊ ꝓprioꝝ ꝓpriū). q. d. qꝺ diffō nō demr̃at̃ niſi p diffinitionē. ⁊ ꝓpria diffinitio nō niſi p ꝓpriā diffinitionē. vt diffinitio dicens ꝓpriā eēntiā ⁊ demonſtrabit̃ p diffinitionē dicētē ꝓpriā cām eſſentie. Ad demōſtrādū ḡ aliquid de numero eorū que ſunt quod quid eſt. i. de numero diffinitionū erit mediū ipſum qꝺ quid eſt. ⁊ ad demr̃andū aliqd de numero ꝓprioꝝ. i. ꝓpriaꝝ diffinitionū erit mediū ꝓpriū. i. ꝓpria diffō (quare hoc quidem). i. diffō de numero eoꝝ q̄ erant qꝺ quid erat eſſe eiuſdē rei mediū (mōſtrabit̃). i. accipietur vt mediū ⁊ demōſtrabit (illud vero). i. alia diffō (non mōſtrabit). i. nō accipiet̃ vt mediū ⁊ nō demonſtrabit. vt diffinitio dicēs qd. q. d. ꝙ (eiuſdē rei) ſunt plures ꝙ qd erat eē. i. plures diffōnes ⁊ (hoꝝ taliū ꝙ quid erat eē) vl' haꝝ taliū diffinitionū qd eſt mediū. i. hec diffinitio tanq̄ꝫ medium monſtrabit vt diffinitio dicens ꝓpter qd. illud vero quod quid erat eē. ſiue illa alia diffō non monſtrabit vt diffinitio dicens quid. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Hic qdem igitur modus quod non vtiqꝫ ſit demōſtratio dictuꝫ eſt prius. Sed eſt logicus

ſillogiſmus

ſillogiſmus ipſius quod quid eſt.

Argir. ¶ Atq; hiſce modus non eſt demonſtratio ipſius quid eſt: vt antea diximus: ſed ratiocinatio ad differēdi modū accomodata.

¶ Oñdit ꝙ cū reduplicatione non ꝯcludiť diffinitio demōſtratiue ſ; logice. d. (Hic qdē igiť modus ꝙ non fit demonſtratio) illius diffōnis in eo ꝙ diffō (dictū eſt ꝑus) ꝓbatū.n. fuit ſupra ꝙ qđ qd eſt i eo quod quid eſt demonſtrari nō poſſit. ⁊ ſubdit (ſed ipſius quid eſt) ſiue ipſi⁹ qđ quid eſt ſu. ſm ꝙ huius (eſt). i. eſſe pōt (logicus ſill'ſ). q. d. ꝙ quid eſt in eo ꝙ huius pōt ſillogiꝣari logice. nō autē

A pōt ꝯcludi demſ̄atiue. ¶ Notādū aūt ꝙ ſillogiꝣari vere non pōt quod quid eſt in eo quod quid eſt ſine petitione principij. tñ logice ⁊ ꝓbabilr nō eſt incōueniēs hoc fieri. nam multi qdē per diffōnē diffiniti. vel ꝑ diffōnē diffinitionis ſm ꝓbationes tactas in via reduplicatiua. vel in via diffinitiua. vel ēt ꝑ diffōnē oppoſiti crederent ſillogiꝣatum eſſe quod qd eſt ſm ꝙ huius.

Quo aūt modo contingat dicemus dicentes iterum ex principio. ſicut enim propter qd querimus hñtes qz. aliqñ aūt ⁊ ſimul manifeſta ſūt: ſed non in aliquo prius ꝓpter qd poſſibile eſt cognoſcere q̃ꝫ qz. manifeſtum autē ſimiliter ⁊ quod quid erat eſſe non ſine quia eſt. impoſſibile enim ſcire quid eſt ignorantes ſi eſt.

Argir: ¶ Quo autem modo fieri poteſt vt quid eſt eliciatur ex demonſtratione deinceps dicamus oportet. Hic rurſus initio ſumpto: nā vt querimus propter quid eſt prius habentes eſſe. Interdū vero ⁊ ſimul nota nobis hec ſiunt: ſ; nunq̃ꝫ fieri poteſt: vt antea cognoſcamus cur eſt: q̃ꝫ percipiamus eſſe: ſic pari ratione neq; quid eſt querere atq; cognoſcere poſſumus ſine perceptione ipſius eſſe. Fieri enim nequit vt quid eſt vnq̃ꝫ ſciamus: ſi ignoremus ſi eſt.

B ¶ Hic vt dicebať exequiť ſerioſe de intēto: v;. qūo quod quid eſt ſe habeat ad demōſtrationē. ¶ Propter qđ ſciēdū ꝙ qđ quid eſt. eſt mediū in demōſtratione. ⁊ eſt id qđ ꝑ diffōnē exprimitur. ⁊ eſt id qđ importat cām. non ergo poſſumus plene ſcire. qūo quod quid eſt ſe habeat ad demonſtrationē. niſi ſciuerimus quomodo ipm quod quid eſt ⁊ ipſum mediū ſe habeāt ad demōſtrationē. ⁊ niſi ſciuerimus qūo diffōnes ſe habeāt ad demſ̄ationē. ⁊ qūo gña cauſaꝝ ſe hēant ad demōſtrationē. Tria ergo facit. qz ꝑmo oñdit qūo quod quid eſt vt eſt mediū ſe habeat ad demſ̄ationē. 2° declarat qūo diffō ſe habeat ad demōſtrationē. 3° declarat qūo ꝑ diuerſa genera cāꝝ contingit demſ̄are. ſcđa ibi (Eſt aūt quorūdā qdē) tertia ibi. (Quē aūt ſcire opinamur) Circa ꝑmū tria facit. qz ꝑmo oſtēdit qūo quod quid eſt ⁊ mediū ſe habeant ad demonſtrationē. 2° qđ dixerat exponit in terminis. 3° epilogat circa determinata. ſcđa ibi (Quorum igitur habemus) tertia ibi (Siqdē igiť accipitur) vel vt h; alia tranſlatio (Quo quidem accipiť) Circa ꝑmū tria facit. qz ꝑ̄ cōparat ipſuꝫ ꝓp quid ad ipſuꝫ qz eſt. ⁊ ſi eſt ad qd eſt. ſcđo declarat quod dixerat. 3° ex his que dixerat oñdit intentū. v;. qūo quod

B quid eſt ſe h; ad demſ̄ationē qz eadē via demſ̄atiua ſcimus qđ qd eſt. ⁊ qz eſt. ſcđa ibi (Hoc aūt ſi eſt aliqñ) tertia ibi (Sed q̃cūq; qdē ſm accñs.) Dicit ḡ (Quo aūt mō ꝯtingat) ſu. via demſ̄atiua hēre qđ qd eſt (dicemus iterum ex ꝑncipio). q. d. prius executi ſumus de hoc opponēdo. poſtea iterū ſpeculati ſumus hoc diſtiguēdo oñdētes ꝙ ſm ꝯnē ſimplicē pōt demſ̄atiue ꝯcludi qđ qd eſt ſm aūt ꝯnem reduplicatiuam non pōt cōcludi qđ qd eſt. ſm ꝙ huius demonſtratiue ⁊ vere. ſed ſolū ꝓbabilr ⁊ logice. nunc aūt iterum tertio volumus de qđ qd eſt exequi q̄ſi ex principio ſerioſe circa ipſam veritatē determinando. qūo ad demōſtrationē ſe habeat. ſiue accipiať vt mediū. ſiue vt diffō. ſiue vt cā. qđ vt ſiat. primo cōparat qđ quid eſt. ad ipſuꝫ qz eſt. ⁊ qd eſt ad ſi eſt dicēs. ꝙ (ſicut. n. ꝓp qd q̄rimus hñtes qz). q. d. ꝙ aliqñ ꝯtingit ꝙ prius ſcim⁹ qz ⁊ poſtea querim⁹ ꝓpter qd (aliqñ manifeſta ſunt ſimul) ſu. qz ⁊ ꝓpter qd. ⁊ ſubdit (ſ; neq; pri⁹ poſſe eſt cognoſcere ꝓpter qd' q̃ꝫ qz). q. d. ꝙ poſſumus ſcire qz priuſq̃ꝫ ꝓp quid. ⁊ poſſumus ſcire ſimul qz ⁊ propter qd. ſed ꝙ pri⁹ ſciamus ꝓpter qd. q̃ꝫ qz eſt impoſſibile. ⁊ ſubdit. ꝙ (manifeſtū eſt ſimiliter ⁊ qđ quid erat eſſe. nō eſt) ſup. cognoſcere (ſine qz eſt). i. ſine ſi eſt. qz (ipoſſibile eſt eni ſcire qd eſt ignorantes ſi eſt). q. d. ꝙ ſicut in ꝓ̄ōnibus cōpoſitis ſe h; ꝓpter quid ad quia ꝙ non poſſumus ſcire ꝓpter qd eſt ignorātes qz eſt. ſic in ꝓ̄ōnibus ſimplicibus ſe h; qđ quid erat eſſe ſiue quid eſt ad ſi eſt. ꝙ nō poſſum⁹ ignorare ſi eſt ſcientes quid eſt. loquendo de quid rei. quod non eſt niſi entium ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc aūt ſi eſt aliqñ qdē ſm accñs habemus aliqñ vero hñtes aliqd ipſi⁹ rei: vt tonitruum qm̄ ſonus qdē nubiū ē. ⁊ defectū: qm̄ priuatio qdā luminis. ⁊ hoiē quoddā aial eſt: ⁊ aiam numerum ſeipſum mouentem.

¶ Habemus aūt ſi eſt nōnunq̃ꝫ per accñs: nōnūq̃ꝫ aliqd habētes ipſius rei: veluti tonitruum eē ſcimus: hñtes ſonū quedā nubiū eſſe. Et defectionē: lucis eē quandā priuationem. Hominē itē quoddā animal eſſe. Et animā etiam id eſſe: quod ipſum ſe motu ciet. Argir.

¶ Declarat qūo ꝯtingat hoc. v;. ꝙ aliqñ ꝑus ſcim⁹ qz eſt. vel ſi eſt q̃ꝫ ꝓp qd ē. vel qd eſt. aliqñ aūt ſiť. nā ſi ſcimus ꝑ mediū accñtale. ſic poſſum⁹ ſcire qz eſt talis paſſio in tali ſubo. neſcim⁹ tñ ꝓp qd. ſ; ſi ſcim⁹ ꝑ mediū diffinitiuum ⁊ per cām. ſciendo qz eſt ſcim⁹ ⁊ ꝓpter qd. ⁊ ꝙ dcm̄ eſt in ꝓ̄ōnibus cōpoſitis vitatē h; in ſimplicib⁹. vt ſi ſcim⁹ de aliq̄ ſuba ſi eſt ꝑ mediū accñtale. nō o; ꝙ ſciamus qd eſt. ſ; ſi ſcimus ꝑ mediū diffinitiuū ⁊ eēntiale ſciēdo ſi eſt ſcimus ⁊ ꝓp qd eſt. iō ait ꝙ (hoc aūt ſi eſt aliqñ ſ; accñs habemus). i. ꝑ mediū accñtale (aliqñ vō vt hñtes qd ipſius rei). i. ꝑ mediū diffinitiuū ⁊ ꝑ ſe (vt tonitruū qm̄ eſt qdaꝫ ſonus nebulaꝝ) poſſum⁹ ſu. ſcire ꝑ mediū accñtale. ⁊ per mediū diffinitiuū. vtputa. ſi cognoſceremus lunā eē ꝑuatā lumine. qz in plenilunio nō exiſtente tpe nebuloſo corpus nr̄m nō faceret vmbrā ex oppoſito lune. vel poſſem⁹ hoc ſcire ꝑ mediū diffinitiuū ⁊ ꝑ cām ꝑ ſe. ⁊ ſubdit. ꝙ (⁊ hoiem qm̄ eſt quoddā aial) ſu. poſſum⁹ ſcire per mediuꝫ eſſentiale ⁊ accñtale (⁊ aiam. qm̄ eſt numerus ſeip̄; mouens) ſu. poſſumus vtroq; mō ſcire. tunc ergo ſupplēda eſt lr̄a ꝙ cū poſſumus aliqua ſcire tam in ſubſtātijs q̃ꝫ in accñtibus ꝑ mediū accñtale ⁊ per mediū diffinitiuū ⁊ ꝑ ſe. qñ eſt cognitio ꝑ mediū accñtale tunc prius ſcimus ſi eſt q̃ꝫ qd eſt. accepit ſi eſt large ꝓut in ipm qz eſt quoddā ſi eſt. qñ autem eſt cognitio per mediū diffinitiuuꝫ ⁊ per cauſam ꝑ ſe. tunc ſimul vtrunq;. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quodcūqȝ quidē ſcđʒ accñs ſcim⁹ q2 ſūt: neceſſe eſt nullo mō hr̄e ad ipm̄ quid eſt. neqȝ.n. q2 ſunt ſcimus. q̄rere aūt quid eſt nō hn̄tes q2 eſt: nihil eſt querere. de qbuſcūqȝ aūt hēm⁹ q2 eſt: facili⁹ eſt querere qd eſt. Quare quēadmodū habem⁹ q2 eſt: ſic habem⁹ ⁊ qđ quid eſt.

Argir. ¶ Que igitur p accidēs eſſe ſcimus: neceſſe eſt ad eorum percipiēdū quid eſt nullo mō nos quicq̄ hēre. Neqȝ.n. illa eē ſcimus atqȝ querere qd eſt: nō habētes eſſe perinde atqȝ eſt: ſi nihil proſus queratur: quoꝝ aūt hēmus aliquid eoꝝ: quid eſt facilius percipere poſſum⁹. Quapropter vt habemus ipſum eſſe: ſic ⁊ ad ipſum quid eſt percipiendū ſumus diſpoſiti.

¶ Ex his q̄ dixerat ɔcludit intētum. vȝ φ eadē via habemus q2 eſt ⁊ qd eſt. nā cū ſcimus q2 eſt p accñs. q2 ɔpꝑie ſi nō ſcimus q2 nō ſcimus qd. ſi aūt ſcimus q2 per ſe ſicut ſcimus q2 ſic ſcimus ⁊ qd ideo ait. (Quecunqȝ autē ſm accñs ſcim⁹ q2 ſunt neceſſe eſt nullo mō ſe hr̄e ad qd eſt) cuius rō eſt. q2 (neqȝ.n. ſcimus q2 ſunt). q.d. φ ſciendo q2 per accñs nullo mō nos habemus vt hoc mō ſciam⁹ qd nā hoc mō neqȝ ipm̄ q2 eſt ſcim⁹. ⁊ ſubdit. φ (q̄rere autē quid eſt non habentes q2 eſt nihil eſt querere ſed cuȝ habemus q2 eſt) ſu. ex his q̄ ſūt p ſe (facilius ē habere quid eſt q̄re) ḡ q2 ſic eſt (quēadmodū habem⁹ q2 eſt. ſic ⁊ habemus ⁊ illud (qđ quid eſt) ſiue ad id qđ qd eſt. ¶ Notandum aūt φ ſi habemus q2 eſt ex his q̄ ſunt p ſe. ſicut habemus q2 eſt ſic habemus ⁊ qd eſt. vt ſi habemus cōpletā ſciaȝ de q2 eſt cū hoc non poſſit haberi. niſi p qđ qd eſt oportet φ complete ſciamus ⁊ quod quid eſt. ſi autēȝ cōplete ſcim⁹ q2 ⁊ icōplete ſcim⁹ qd ⁊ hoc in ſubalib⁹ ⁊ in accñtalib⁹. vt ſi ɔplete ſcim⁹ de aliquo φ ſit aial oportet φ ⁊ cōplete ſciam⁹ qd ſit aial. nā ſcire qd ſit aial eſt ſcire pp qd aliqd ſit aial. ⁊ ſcire quid ſit eqlaterus ē ſcire cām ⁊ ꝓpter qd hic triāgulus q eſt iter duos circulos ſit eqlater⁹. ⁊ q2 nō ē ſcire q2. niſi p pp qd mon ɔtingit ſcire q2. niſi ſciamus pp qd. ſic ⁊ in accñtibus ſicut ſcimus q2 eſt eclipſis ſic ſcim⁹ qd ⁊ pp qd ē eclipſis. niſi ſciuerim⁹ q2 ē eclipſis p mediū accñtale qđ ſcire nō eēt ſcire. ¶ Dubitaret forte aliqs qūo eadē via habemus q2 ⁊ quid vł q2 ⁊ ꝓpter qd. ¶ Dōȝ φ eadē via demr̄atiua hēm⁹ vtrunqȝ. ſȝ in demr̄atiōe duplex eſt ꝓceſſus. vnus ɔpoſitiu⁹ vt cū ex cā ꝓcedimus in effectum. ⁊ cuȝ ex premiſſis imus ad ɔnē. ⁊ iſto mō habem⁹ q2 nā q2 ē p demr̄atione ɔcludit alius eſt ꝓceſſus reſolutorius. vt cū ex effectu imus ad cām. cū ex ɔne regredimur ſup pmiſſas. nā via reſolutoria ē reſoluere ɔnes in pmiſſas. ⁊ h̄ mō per demr̄atione hr̄ pp qd. naȝ pp qd i demr̄atiōe pmittit. ſic q2 p dm̄ratione ɔcludit. ⁊ q2 eadē eſt via q̄ itur a cā in effectū ⁊ ab effectu in cām. ſic eadē ē via q̄ itur athenis thebas. ⁊ thebis athenas: eadē via hēm⁹ q2 ⁊ pp qd. ſi ḡ hēm⁹ q2 ex his q̄ ſunt p ſe. ⁊ via demr̄atiua. facile ē hr̄e pp qd. ſtatim.n. poterimus hr̄e qd ſiue pp qd. reſoluendo ɔneȝ in premiſſas ſed ſi hērem⁹ q2 nō via demr̄atiua: ſed p medium accñtale ſtultū eſſet hoc mō via reſolutoria q̄rere qd vel ꝓpter quid. nā reſoluēdo talē ɔnem in tale medium nec haberemus quid nec ꝓpter qd. q2 medium accñtale nec dicit quid nec propter quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quoꝝ igit̄ habemus aliquid ipſius quod quid eſt. Sit primū quidē defectus in quo .a. luna in quo .c. oppoſitio terre i quo .b. vtꝝ igr̄ deficit aut nō .b. q̄rere eſt vtrū eſt aut nō. Hoc āt nihil differt querere q̄ ſi ē rō ipſi⁹. ⁊ ſi ſit h̄ ⁊ illō dicim⁹ eſſe cui⁹ rō eſt: aut q̄lis ɔtradictionis eſt. Utrū hn̄di duos rectos aut nō hn̄di.

¶ Quarum igitur rerum aliquid habemus ipſius quid eſt: earum hoc ſunt exempla. Sit defectus eo in loco: quo ipſum eſt a. luna i eo quo ipſum eſt c. interpoſitio vel obiecto terre: in quo eſt ipſum poſitū b. Querere igit̄ vtruȝ luna deficiat: an nō deficiat nil aliud eſt: q̄ ipſum b. querere ſi ſit: necne. Ad idipſuȝ nil ab hac qōne differre vr̄: ⁊ ne ratio eius quid ſi ſit: ⁊ illud dicimus eſſe. vel queratur vtrius partiū cōtradictionis ſit ratio. Utrum habendi duobus rectis equales: an non habendi. Argir.

¶ Qđ dixerat exponit in terminis. Circa qđ duo fac. q2 p̄ exponit in terminis qn̄ habem⁹ q2 p mediū eſſentiale. 2⁹ qn̄ p accñtale. ibi (Cū āt iueniam⁹.) Dicit ḡ φ (quoꝝ). i. de qb⁹ (igr̄ hēm⁹ aliqd ipſi⁹ qđ qd ē). q d. φ de qb⁹ ſcim⁹ q2: ſciēdo de eis aliqd ipſi⁹ qđ qd ē. i. đ qb⁹ ſcim⁹ q2. p mediū eēntiale đ talib⁹ ſu. ſcim⁹ ſil' q2 ⁊ pp qd. φ ſic pȝ in terminis. nā (p̄ᵐ qdē ſit defect⁹ in quo .a.). i. maior extremitas (lune i quo .c.). i. minor extremitas (oppoſitio terre) q̄ eſt v̄a cā ⁊ p ſe mediū. q̄re luna deficit ſit (i quo .b.). i. medi⁹ termin⁹ ſit. ⁊ ſubdit φ (vtrū qdē deficit aut nō) deficit ſu. luna (.b. q̄rere ē aut nō eſt). q.d. φ q̄rere de ɔne. vt q̄rere vtrū luna deficit vel nō eſt q̄rere de medio. de vtrum eſt mediū vel nō ⁊ ſubdit. φ (h̄ āt nihil differt q̄rere q̄ ſi eſt rō ipſius) nā mediū ē ipſa diffō ⁊ rō ipſa. nā q̄rere ſi defectus eſt. eſt q̄rere de medio ⁊ ſubdit (vt q̄rere qd defectus eſt vel pp qd defectus ē) idē eſt ḡ q̄rere de ɔne ⁊ de medio ⁊ ſubdit. φ (⁊ ſi ſit h̄. ⁊ illud dicim⁹ eſſe) vt ſi eſt qd eſt q2: ⁊ eꝫ. ⁊ ſi ſcim⁹ qd ſcim⁹ q2 ⁊ eꝫ. ⁊ ſi q̄rim⁹ de q2 q̄rimus de qd ⁊ eꝫ. q2 eadē eſt qđ de vtroqȝ ⁊ eadē via habem⁹ vtrūqȝ ⁊ ſubdit. φ (aut qualis). i. cuiuſmodi (ɔdictionis ē rō) vt vtꝝ hn̄di duos rectos. (aut nō habēdi). q.d. φ h̄ veritatē hȝ in q̄licūqȝ rōne ɔdictionis. i. in q̄libet pte ɔdictionis. vt q̄rere vtꝝ hēat duos rectos. eſt q̄rere. vtꝝ ſit mediū. ⁊ q̄rere de altera pte ɔdictionis. vt vtrū nō hēat eſt q̄rere vtꝝ nō ſit mediū. tūc ḡ eſt ſupplēda rō φ cum ſp qđ ɔnis referat̄ ad mediū. ⁊ cū eadē ſit qđ de ɔne ⁊ de medio: cū ɔcluſio dicat q2. mediū autē dicat qd. eadē via habet̄ q2 ⁊ qd. non differret niſi ſicut differt via qua itur thebis athenas. ⁊ athenis thebas ſi enim ſcim⁹ ire a cā in effectū ⁊ habemus q2. ⁊ facile eſt regredi ab effectu in cām ⁊ hēre qd vel pp quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum autē inueniamus ſimul q2 eſt ⁊ ꝓpter quid. Scimus ſi per media ſit. ſi v̄o nō ſcim⁹ quia: propter quid autem non.

¶ Quod cum inuenerimus: ⁊ eſſe ſimul ⁊ pp quid ſcimus: ſi modo ſi medium: quod ſi non ſit: eſſe quidē ſcimus: ꝓpter qd aūt neſcim⁹. Argir.

¶ Exponit i termis. qn̄ hēm⁹ q2 p mediū accñtale. Circa qđ duo fac. q2 p̄ ɔtinuat dcā dicēdis. 2⁹ exeqr̄ de intento ibi (Sit ḡ luna) Dicit ḡ (Cū āt inueniam⁹) ſu. q2 p mediū eēntiale (ſil' ſcim⁹ q2. ⁊ pp qd ſi p media) eſſentialia (ſic) talis inētio (ſi v̄o nō) hēm⁹ ſu. q2 p media eēntialia (ſcim⁹ q2 pp qd āt nō) ſu. ſcim⁹. ¶ Notādū āt φ ſcire pt ſumi ꝓpe ⁊ large. cū.n. ſcire ꝓpe nō ſit niſi p cām ipoſſibile ē ſcire q2

niſi

niſi ſciam⁹ pp qd. ſʒ loquẽdo de ſcire large ꝑut nõ ſolũ ſe extẽdit ad ſcire ꝑ cãʒ. ſʒ ſcire ꝑ ſignũ. ſic poſſum⁹ ſcire: qꝛ ⁊ neſcire cãm ſiue pp quid. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Sit igiꝛ luna. c. a. defect⁹ plenilunio vmbrã nõ poſſe facere nullo nr̃o medio exñte. manifeſtatio ĩ quo. b. Si g̊ in. c. eſt. b. qḋ eſt non poſſe facere vmbrã cũ nullus nr̃ medius ſit. In h̄ aũt a. quod eſt deficere ꝙ qdẽ deficit manifeſtũ eſt. ſed ꝑpter qd nõ dr̃ ⁊ qꝛ defectus eſt quidẽ ſcimus. Quid autem eſt neſcimus.

Argũ. ℭ Atq; idipſuʒ hoc exemplo patefieri poteſt. Sit nãq; c. luna. a. defecto. b. nõ poſſe: cuʒ eſt tota refecta lumine vmbram efficere intercedẽte manifeſto corꝑe nullo. Si igiꝛ b. qdẽ ipi c. inſit. a. vero cõpetat ipſi b. lunã qdẽ deficere notũ ſit nob̄. Cur ãt deficit nõdũ ẽ notũ. Atq; ꝯfectionẽ qdẽ eẽ ſcim⁹ ſʒ qd ẽ ꝯfectio neſcim⁹.

ℭ Exeqtur de intẽto. ſiue exponit in terminis qñ ſcimus ꝑ mediũ accñtale. ꝑpter qḋ ſciẽdũ ꝙ luna nõ eclipſatur niſi in plenilunio. ſi g̊ luna exñte plena ſimus eaʒ eclipſari ꝑ interpõnẽ terre. ſcim⁹ h̄ ꝑ mediũ eſſentiale. i. ꝑ cãm ꝑ ſe. ſʒ ſi ſcim⁹ eclipſari. qꝛ corp⁹ nr̃m nõ facit vmbrã. poſito tñ ꝙ nõ ſit tp̄s nebuloſuʒ ⁊ ꝙ nihil ſit mediũ iter nos ⁊ lunã ipediẽs lumẽ lune. ꝙ nõ veniat ad corp⁹ nr̃m. ſic. n. cognoſcere lunã eclipſari eſt ſcire ꝑ mediũ accñtale. corpus. n. nr̃m nõ facere vmbrã ad lumẽ lune nõ eſt cã ꝙ luna eclipſeꝛ. ſʒ eɔ̈. eclipſis lune ẽ cã ꝙ luna nõ mittat radios ſuos vſq; ad nos. ⁊ ꝙ corp⁹ nr̃m nõ faciat vmbrã. duo g̊ facit. qꝛ p̊ exponit in termĩs qũo h̄ mõ ſcito qꝛ. neſcim⁹ pp qd: 2° exponit ĩ termĩs qũo ſcito qꝛ q̃rimus pp qd. ibi (Cũ manifeſtũ ſit) Dicit g̊ (Sit g̊ luna. c.) i. minor extremitas (a) i. maior extrẽitas ſit (defectus. lunã plenã non poſſe vmbrã facere. nullo exñte medio) i. medio (nr̃m) i. reſpectu nr̃i. ſiue iter nos ⁊ lunã demr̃atio. vel vt habʒ alia trãſlatio (manifeſtatio in quo. b.) q. d. ꝙ hoc mõ habeaꝛ manifeſtatio ꝙ luna eclipſetur. qꝛ corpora expoſita ad lunã nõ faciũt vmbrã. talis g̊ manifeſtatio ſit. b. i. accipiaꝛ vt mediũ (ſi g̊ in. c.) i. ĩ luna (eſt. b qḋ ẽ nõ poſſe facere vmbrã cũ nullus nr̃ ſit mediũ) i. ſit bñs aliqḋ mediũ. vel aliqḋ obſtaculũ qḋ accipiat ſibi lumen lune. ⁊ ſi vlterius (in hoc) i. in nõ poſſe vmbrã facere eſt (a. qḋ eſt deficere) ſi ſic ẽ. ⁊ (qꝛ deficit) luna (manifeſtũ eſt. ſed pp qd) deficit (nondũ eſt) ſu. manifeſtũ (⁊ qꝛ defectus eſt ſcimus qd aũt eſt) defect⁹ (neſcimus) Formabitur g̊ ſic ſill'us. oẽ corpus luminoſuʒ in ſuo plenilunio nõ faciens vmbram ad corpus oppoſitũ cũ nihil exiſtat mediũ iter ipſuʒ corpus luminoſuʒ. ⁊ ipʒ corp⁹ oppoſitũ hoc totũ ẽ ꝑ medio ⁊ hoc totũ ſit. b. in hoc g̊ qdẽ. i. in h̄ corpore ſic ſe habẽte eſt. a. i. eſt defectus. luna aũt eſt tale corpus. ergo luna deficit. ſic aũt ſcire defectũ lune eſt ſcire ꝑ accñtale medium ⁊ eſt ſcire qꝛ non propter quid. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Cũ autẽ manifeſtũ eſt qꝛ. a. in. c. ſit ſʒ ꝑpter qd eſt. Eſt q̃rere. b. qd eſt vtrũ ſit obiectio aut conuerſio lune aut extinctio. Hec aut eſt ratio alterius extremitatis vt in his que ſunt ipſius. a. eſt enim defectus obiectio terre.

Argũ. ℭ Atq; cũ a. qdẽ ipſi ineſſe. c. pʒ: queriꝛ aũt ꝑpter qd ineſt: nil aliud tũ queriꝛ q̃ʒ qd nã ſit ipſum b. vtrũ obiectio terre an ꝯuerſio lune: an lucis eius extinctio. Hoc aũt alterius extremitatis ratio eſt: vt hoc in exẽplo: ipſius a. Eſt enim defectus obiectio terre.

ℭ Oñdit qũo ſcito qꝛ q̃rim⁹ pp qd. Circa qḋ duo faciꝛ ſʒ ꝙ duo exempla adducit ibi (qd ãt ẽ tonitruũ) Dicit g̊ ꝙ (cũ ãt manifeſtũ) ſit vl' (cũ ãt manifeſtũ ẽ in. c.) i. ꝙ defectus ſit ĩ luna (ſʒ pp qd ẽ. q̃reꝛ. b. h̄ qdẽ qd ſit). q. d. ꝙ q̃rere pp qd deficit luna ẽ q̃rere ipʒ. b. ſiue ipʒ mediũ qd ẽ. ſiue qd ſit tale mediũ (vtrũ ſit obiectio vel ꝯuerſio lune aut extinctio) ⁊ ſubdit ꝙ (h̄ ãt) i. h̄ mediũ (eſt rõ) i. ẽ diffõ (alteri⁹ termi vt in his q̃ ſunt ipſi⁹. a.). q. d. ꝙ mediũ ĩ dm̃ratione ẽ diffõ termi qḋ ſignificaꝛ ꝑ. a. vñ ſubdit. ꝙ (ẽ ãt defectus obio) i. iterpoſitio (terre). q. d. ꝙ diffõ. d. pp qd ipſi⁹ defectus. ſiue ipſius eclipſis eſt ipſa obio. ſiue ipſa iterpoſitio terre. ⁊ talis diffõ eſt mediũ in demrãtione. g̊ plane vult phs ꝙ diffõ termi q. ſignificaꝛ ꝑ. a. ſiue diffõ maioris extremitatis. vl' diffõ paſſionis ẽ mediũ ĩ demrãtione. qꝛ q̃rere tale mediũ. ⁊ talẽ diffõnẽ ẽ q̃rere pp qd vt ipſe in lr̃a inuit ſm mẽtẽ phi. nõ diffõ dicẽs qd ſubi. ſʒ dicens pp qd paſſionis ẽ mediũ in demrãtione. ſʒ de h̄ in ſequẽti qõne q̃remus. ℭ Dubitaret forte aliqs. qũo mediũ ⁊ cã ipſi⁹ eclipſis lune eſt obiectio vel conuerſio lune vel extinctio. A

ℭ Dõʒ. ꝙ cũ ſcim⁹ qꝛ luna ꝑdit lumẽ nõ poterim⁹ imaginari. niſi triplicẽ cãm q̃re luna ꝑdat lumẽ. tripl'r g̊ imaginari põt ꝙ luna lumẽ habeat. vl' ꝙ hẽat lumẽ ab alio vt iõ ſplẽdeat: qꝛ ſol illuminat eã. vl' ꝙ hẽat lumen a ſe. ⁊ h̄ dupl'r. vel ꝙ pars ſit luminoſa ⁊ pars tenebroſa. vel ꝙ tota ſit luminoſa. ſi. n. luna hʒ lumẽ ab alio. ſic hʒ ſm v̄itatẽ. tũc eclipſis erit obiectio. ſiue interpoſitio ſcito. n. ꝙ luna hʒ lumen ab alio. ſtati poterim⁹ cogitare ꝙ luna h̄ mõ eclipſaꝛ ⁊ ꝑdit lumẽ. qꝛ aliqd obijciꝛ ⁊ aliqd iterponiꝛ iter ipaʒ ⁊ iter illḋ a quo hʒ lumẽ. ſi v̊o luna a ſe hẽret lumẽ. ⁊ ꝑtim eẽt luminoſa ⁊ ꝑtim tenebroſa: tũc cã eclipſis ei⁹ eẽt ꝯuerſio. vt iõ videreꝛ nobis luna obſcurari. qꝛ ꝯuerteret ſe ⁊ verteret nobis ꝑtẽ tenebroſaʒ. ⁊ ꝙ tunc cã eclipſis lune eẽt ꝯuerſio. Si ãt eẽt tertio mõ ꝙ luna hẽret lumẽ a ſe. ⁊ eẽt tota luminoſa. tũc nõ poſſet eẽ eclipſis lune niſi extinctio luminis ĩ luna. vt forte qꝛ luna ĩ ſuo motu obuiaret alicui humido in q̊ extingueretur. vel forte preoccupareꝛ a tẽpeſtate magni vẽti. ⁊ h̄ mõ vẽtus ĩ eã irruens extigueret ipaʒ. Forte aũt poſuit phs oẽs iſtas cãs eclipſis. qꝛ forte oẽs iſte fuerũt pões phoꝝ. vt aliq aſſignãtes cãʒ eclipſis lune aſſignauerũt cãm verã vt obiectionẽ vel iterpoſitionẽ. aliq aũt fãtaſticã. vt ꝯuerſionem vel extinctionẽ. ℭ Ulterius forte dubitaret aliqs qꝛ non vr̃ ꝙ h̄ ſit veꝝ qꝛ ſi luna hẽret lumẽ a ſe ⁊ eẽt tota luminoſa. ꝙ nõ poſſet eclipſari niſi extingueretur lumẽ ei⁹: naʒ ſol hʒ lumẽ a ſe ⁊ eſt tot⁹ luminoſus: ⁊ eclipſaꝛ: nec tñ lumẽ eius extinguiꝛ. Dõʒ ꝙ h̄ dcm̃ ꝑſupponit ſupius dcm̃. Iã eñi dcm̃ eſt ſupius ⁊ ſuppoſitũ ẽ ꝙ ſciamus qꝛ luna eclipſaꝛ: ⁊ ꝙ ſciamus h̄ iſto mõ ꝙ corpus nr̃m in plenilunio ad lunã expoſitũ nõ faciat vmbrã. ita tñ ꝙ nihil ſit mediũ inter nos ⁊ lunã. qḋ nõ poſſet eẽ niſi vere ſm v̄itatẽ luna lumen perderet. Si ſol aũt eclipſaꝛ hoc eſt qꝛ luna ſe interponit in medio inter nos ⁊ ſolẽ. ſʒ iã poſitũ eſt ꝙ luna nõ eclipſaꝛ h̄ mõ ꝙ aliqd ſe iterpõat iter nos ⁊ eã. ſi g̊ hʒ lumẽ a ſe ⁊ ẽ tota lũinoſa ⁊ eclipſaꝛ. nõ ꝙ aliqd ſe iterponat iter nos ⁊ eã: h̄ eẽ nõ poſſet niſi extigueretur lumẽ ei⁹. B nõ tñ ẽ multũ curãdũ de exẽplis phi. exẽpla. n. ipſe ponit nõ qꝛ ita ſint. ſʒ vt ſentiat q addiſcit. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Quid ẽ tonitruũ ignis extictio in nube: pp quid tonat: pp extigui ignẽ ĩ nube. Sit nubes. c. tonitruũ. a. extinctio ignis. b. in. c. igitur nube ẽ. b. extiguiꝛ. n. ĩ ipſa ignis. hoc aũt. a. ſon⁹ ⁊ ẽ. b. rõ ipſi⁹. a. ꝑmi termini. ſi aũt iteꝝ huius

medium ſit ex reliquis erit rationibus.

Argir. ¶ Preterea quid tonitruũ eſt: extincto ignis in nube: ꝓpter qd tonitat: q2 ignis in nube extinguit. Nubes ſit c. Tonitruũ a: ignis extinctio b. Igit ipſi c. nubi in quaz b. ipſum ineſt: extinguitur. n. ignis in nube. At huic a. ipſuz ineſt tonitruũ ſeu ſonus. Atq3 b. rō ipſius eſt a. primi inquã extremi. Qȯ ſi rurſus hui9 aliõ mediũ ſit: id ex hiſce rationib9 erit que reſtant.

¶ Ponit illud exẽplũ dicẽs. (Quid aũt eſt tonitruũ) q. d. ſi ſciremus de tonitruo q2 eſt. ⁊ vellem9 ſcire qd eſt. hoc mȯ ſcirem9 qd ẽ tonitruũ: q2 (ẽ extictio ignis i nube. Sit ḡ nubes. c.) .i. mior extrẽitas (tonitruũ. a.) .i. maior extrẽitas (extictio ignis. b.) .i. medi9 termin9 (i. c. ḡ nube ẽ. b. extiguit. n. i ipſa ignis. B ãt) .ſ. extictio ignis ſiue. b. ẽ (ſonn9 nebulaꝝ.) .i. ẽ tonitruũ. Et ſubdit. (ẽ rō ipſi9 a p̈termi) q. d. ꝙ extictio ignis q̃ aſſignata ẽ. ẽ cã tonitrui. p̈ rō. i. eſt diffõ. d. pp qd p̈termi ipſi9. a. B ẽ maioris extrẽitatis ſiue paſſiõis. Itēꝝ ḡ repetit pħs. ꝙ diffõ paſſiõis ſit me9 i demrãtiõe. Formabit ḡ ſic demrãtio. In q̃cũq3 ẽ B. i. b. ſiue extictio ignis i illo ẽ ſon9 nebulaꝝ ſiue nubiũ. i. tonitruũ. ſ3 i nube ẽ extictio ignis. ḡ ⁊c. ⁊ ſubdit (ſi ãt itēꝝ b9) .ſ. extictiõis ignis (ſit) aliqȯ (me9 erit ex reliqs rõnib9) mãifeſtũ. q. d. ꝙ tonitruũ ꝓbat̃ d nube p B mediũ. p extictionẽ ignis ſi itēꝝ extictio ignis h3 aliõ mediũ p qȯ ꝓbet̃ d nube erit ex alia rõne manifeſtũ. ¶ Dubitaret forte aliqs vtrũ B ſit veꝝ exẽplũ ꝙ tonitruũ cãet̃ ex extictione ignis. ¶ Dō3 ꝙ B dič ſ3 opiõnẽ empedoclis. q B poſuit. Opio tñ pħi ẽ. ꝙ tonitruũ cãt̃ ex ꝑcuſſiõe exalatiõis ſicce ad vẽtrẽ nubis. idẽ. n. ſ3 ipm vȝ eẽ cã tonitrui. terremot9 ⁊ vẽti. vapores. n. icluſi i terra ⁊ nõ ineniẽtes exitũ ex ꝑcuſſione quã faciũt ad cauernas terre ↄcutiũt terrã ⁊ faciunt terremotũ. vtuſ. n. radioꝝ ſolariũ ⁊ ſtellaꝝ ptigit ad q̃ſcũq3 ptes terre. Vapores ḡ exñtes i cauernis t̃re p talẽ vtutẽ cõmoti ſi ñ ieniãt libeꝝ exitũ ⁊ ↄcutiũt terrã ⁊ faciũt terremotũ. ſič ſi poneret̃ caſtãea i igne: ⁊ ñ icideret̃. calor ignis cõmoueret aliq̃s vapores in caſtanea exñtes. vapores ḡ illi cõmoti nõ inueniẽtes exitũ cõmouent caſtaneam ⁊ cõmouent ignem ſi ſub igne ſit caſtanea poſita. ⁊ quaſi ad modũ tonitrui caſtaneã frãgũt. ſic vapores ſub terra vel in terra icluſi cõmouẽt terrã. ⁊ faciunt terremotũ. Incluſi aũt in nube ex repcuſſione eoꝝ ad vẽtrẽ nubis cõmouẽt nubẽ ⁊ faciũt tonitruũ. In aere aũt vapores tales cõmouẽt aerẽ ⁊ faciũt vẽtum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si qdẽ igit̃ accipit̃ qȯ quid ẽ ⁊ notũ ſit eſt dictũ: q̃re ſill'ſ qdẽ ipſi9 quid ẽ nõ ſit neq3 demõſtratio. manifeſtũ tñ ẽ p ſillm ⁊ p demrãtionẽ. Quare neq3 ſine demõſtratiõe eſt cognoſcere qȯ quid eſt: cuius eſt cã alia: neq3 eſt demonſtratio ipſius: ſicut ⁊ in oppoſitionib9 dixim9.

Argir. ¶ Quo igitur pacto ſumit̃ ipſum qd eſt: ⁊ ſit notũ: ſatis iã diximus. Quare ratiocinatio qdẽ ipſius qd eſt demonſtratioq3 nõ ſit: per rõcinationẽ tamẽ innoteſcit: ⁊ demonſtrationẽ. Quocirca neq3 ſine demonſtratione fieri põt: vt cognoſcat̃ ipſum quid eſt cuius eſt alia cã: neq3 rurſus ipſius eſt demonſtratio: vt in dubitationibus etiam diximus.

¶ Vel vt h3 alia trãſlatio. ⁊ meli9 (Q̃uo qdẽ accipit̃) epilogat circa determiata. d. Si qdẽ igr̃ accipit̃ qd ⁊ q̃ñ ſit notũ) p3 (qd ẽ. dem̃ ẽ) ſu. ſup̈. ⁊ ſbdit ꝙ ipſi9 qd ẽ ſu. dem̃ ẽ ſup̈ (q̃re qdẽ nõ ſit ipſi9 ſill'ſ. n3 demrãtio) ⁊ l3 ip̈3 qȯ qd ẽ ñ poſſit ſillogiʒari n3 demrãri (tñ) ip̈3 qȯ qd ẽ (ẽ mãifeſtũ p ſill'3 ⁊ dmrãtionẽ) nõ tãq3 ↄ̃ demrãns ſ3 tãq3 me9 dnrãtũ. Et ſbdit. (q̃re n3 ſine dmrãtiõe ẽ) .i. ↄtigit (cogſcere qȯ qd ẽ c9 ẽ altera cã ſine demrãtiõe nec dmrãtio ẽ ipſi9) qȯ qd ẽ (ſič diximȯ i oppõnib9.) ¶ Nõn9 ãt ꝙ pħs multipliciter logt̃ valdȯ d qȯ qd ẽ. nã aliqñ p qȯ qd ẽ itelligit qȯl3 gen9 diffõnis. aliqñ p qȯ qd ẽ itẽdit diffõnẽ dicẽtẽ qd q̃ eſt demrãtiõis ↄ̃. aliqñ p qȯ qd ẽ itẽdit diffõnẽ q̃ ẽ me9 i dmrãtiõe. nã ⁊ ſup̈ dixit ꝙ idẽ ẽ qȯ qd ẽ ⁊ pp qd ẽ. B ãt logt̃ de qȯ qd ẽ B mȯ. v3. put ẽ me9 i demrãtiõe. talis ↄ̃ qȯ qd eſt nõ ẽ demrãtio. q2 tale qȯ qd ẽ p demrãtionẽ nõ ↄcludit̃. Rurſus tale qȯ qd ẽ h3 nõ ſine demrãtione. l. h3 p demrãtionẽ ⁊ via demrãtiua nõ cõpoſitiua eũdo a p̈miſſis ad ↄ̃nẽ. ſ3 reſolutiua eũdo ab effectu ad cã3. ſiue a ↄ̃ne ad premiſſas. ¶ Nõn9 ẽt ꝙ eo q̃ hñt cã3 q̃rere qd i eoꝝ ẽ q̃rere mediũ demrãtiuũ. ḡ hñtiũ cã3 ↄtigit cogſcere qȯ qd ẽ p demrãtionẽ ñ ꝙ ipſi9 ſit demrãtio. nec ꝙ qȯ qd ẽ demrẽt̃ vel p demõſtrationẽ ↄcludat̃. ſed ipm qȯ qd eſt cognoſcimus p demõſtrationẽ tanq3 medium demonſtratiuum. D E

¶ Eſt autem quorundam quedam altera cauſa: quorundam autem non eſt.

¶ Eſt autem quorundam quidem alia quedã cauſa: quorundã autem non eſt. Argir.

¶ Poſtq3 pħs oñdit quõ ſe h3 qȯ qd ẽ ad demõſtrationẽ put qȯ qd ẽ h3 rõnẽ medij. In pte iſta vt dicebat̃ oſtẽdit quõ qȯ qd eſt ſe h3 ad demrãtionẽ: put qȯ qd ẽ h3 rõnẽ diffõnis. vl̃ ẽ id qȯ p diffõnẽ exp̈mit̃. Circa qȯ tria facit. q2 p̈mo p̈mittit q̃dã ptinẽtia ad ipſa diffinita. 2° q̃dã ptinẽtia ad ipſas diffõnes. 3° ex his q̃ dixerat oñdit quõ talia ſe hẽant ad demrãtionez. 2° ibi. (Diffõnes autem.) 3° ibi. (Quare mediũ) Dicit ḡ (eſt aũt quorũdã qdẽ altera cã) ſu. p q̃3 poſſit demrãri (quorũdã ãt nõ ẽ) ſu. altera cã p q̃3 poſſit demrãri. B ãt p̈mittit q̃tũ ad ipſa diffinita. q2 q̃dã ſunt demrãtiua ⁊ habẽt cãm p q̃3 poſſunt demrãri. q̃daz aũt nõ habent cãm p quã poſſint demõſtrari. ſ3 ſunt ſuppõnes vel principia in ſcientia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Diffinitiões qdem ſcđm ſpẽm facte nullũ hñt mediũ quo demonſtrent̃: ſed diffõnes ſecundũ materiã facte pñt habere medium. te. cõ. 9.

¶ Premittit q̃dã ptinẽtia ad ipſas diffõnes. d. ꝙ (diffõnes aũt facte ſm ſpẽ3) .i. diffõnes formales (nullum hñt mediũ quo) .i. p qȯ demonſtret̃ (diffõnes aũt facte ſm mãm pñt hẽre mediũ) ſu. p qȯ demrẽt̃. Appellat ãt hic diffões mãles illas qb9 iponit̃ necitas. fořales ãt vocat q̃ neceſſitatẽ iponunt. ⁊ q2 forma iponit necitatẽ mãe ⁊ efficiens forme. diffõ data p formã eſt formalis reſpectu diffõnis date p mã3. ⁊ diffõ data p efficiẽtẽ erit formalis reſpectu diffinitionis date p formam. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Quare manifeſtum eſt. qm̃ eoꝝ que ſunt qd eſt: alia qdẽ ſine medio: ⁊ principia ſunt eſſe: ⁊ que: ⁊ qd ſunt ſupponere op3: aut alio modo manifeſtũ facere qȯ vere arithmeticus facit. ⁊ nanq3 quid eſt vnitatem ſupponit. ⁊ q2 eſt.

¶ Quare patet vt ipſorum quid eſt quedaz vacare medio principiaq3 eſſe. Que quidẽ ⁊ eẽ: ⁊ quid ſunt ſupponere: vel alio modo facere manifeſta oportet. Quod arithmeticus facit: nam ⁊ qd ſit vnitas: ⁊ vnitatẽ eſſe ſupponit. Argir.

¶ Oſtẽdit

¶ Oñdit quō talia ſe hēant ad demſationē. Circa qḋ duo
facit. qꝛ p̄ oñdit q̄ ſūt demſabilia ⁊ q̄ nō. 2° deſcēdit ad va
ria gñ̄a diffōnū. vt oñdat q̄ diffō ſit demſabil' ⁊ q̄ nō. ⁊ vt
oñdat q̄ diffō ſit demſatōis ꝯ. ⁊ q̄ demſatōis p̄n̄ᵐ. ⁊ q̄ to
ta demſatio pōne differēs. 2° ibi (Diffō aūt) Circa p̄ᵐ duo
facit. qꝛ p̄ oñdit q̄ ſunt indemſabilia. 2° q̄ demſabilia. ibi
(Sꝫ hñtiū mediū) Dicit ḡ (Quare manifeſtū ē q̄m eoꝝ q̄
ſūt qd ē) .i. q̄ ſūt diffōnes. vel q̄ ſūt hñtia diffōnes. (Alia
qdē ſūt ſine medio) .i. ſūt indemſabilia (⁊ ſūt p̄n̄ᵃ q̄ ⁊ eē ⁊
qd ſūt opꝫ ſupponē. aut alio mō manifeſta facē: qḋ ⁊ ē ⁊
ariſmetric⁹ facit. nā qd ē vnitas ⁊ qꝛ eſt vnitas ſuppōit)
A ¶ Nōn̄ᵐ āt ꝙ ad p̄n̄ᵃ nō ē rō. vñ talia nō poſſum⁹ demſa
re. vł ḡ oꝫ ea ſupponē. vł alia via oꝫ ea nō facē q̄ꝫ p demſa
tionē. poſſem⁹. n. ea p q̄dā ꝓbabilia declare. nō aūt poſ
ſumus ipſa p demſationē ꝯcludē loquēdo de demſatio
ne potiſſima q̄ ē a p̄oꝛi ⁊ p cām. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sed hñtiū mediū quoꝝ eſt q̄dā altera cā ſub
ſtantie. ⁊ ipſius eē p demſationē eſt ſicut dcm̄
eſt oñdere nō qḋ quid eſt demonſtrantes.

Argu. ¶ Eoꝝ āt q̄ mediū hñt: ⁊ quoꝝ ē aliq̄ cā: ⁊ alia
a ſubſtātia ſit: vt p demſationē ipm̄ qd eſt: vt
diximus declaref: non demonſtretur.

¶ Oñdit q̄ ſūt demſabil a.d. ꝙ (hñtiū mediū) .i. demſatio
nū q̄ hñt mediū p qḋ demſenſ (quoꝝ) demſabiliū (ē q̄dā
altera cā ſubē ipſi⁹ eē) talia (ſicut dcm̄ eſt p demſationem
B eſt oñdere. nō qḋ qd ē demſantes.) ¶ Notādū aūt ꝙ q̄ñ
aliqd hꝫ alterā cām ſue ſubē ſui eſſe p qḋ poſſit demſari.
C tūc talia ē oñdere ⁊ cognoſcē p demſationeꝫ. ¶ Dubita
ret forte aliqs de eo qḋ in lr̄a dr̄. ꝙ qḋ qd eſt nō demſaſ.
Vult. n. ꝙ poſſum⁹ oñdere p demſationē ea q̄ hñt qḋ qd
eſt ita tñ ꝙ nō ſcimus vt demonſtrantes ipſum quod qd
eſt. ⁊ tñ dicef infra ꝙ diffō dicēs qd p demſationē ꝯclu
dif. ¶ Dōm. ꝙ vt ſupra dixim⁹ qḋ qd eſt concludiſ p de
mſationē. nō tñ cā reduplicatiōis vt in eo qḋ qd ē. Rur
ſus vt ꝯcludiſ qḋ qd ē. h̄ nō erit vt qḋ qd ē. ſꝫ vt qꝛ ē. dice
mus. n. ꝙ ⁊ diffō ⁊ demſatio oīno hñt modū oppoſituꝫ.
nā diffō ipm̄ qꝛ ē oñdit vt qḋ qd. demſatio ipm̄ qḋ qd eſt
vt qꝛ ē. vt ſi oꝫ diffiniri accñs. lꝫ accñs ſi ſit aliqd ſꝫ ſe ⁊ lꝫ
nulli⁹ accñtis ſit vt qꝛ ē. qꝛ accñs nō ē ens. niſi qꝛ ē entis.
otñ vt diffiniſ accñs. induit quēdā modū ſubē. qḋ qd ē ḡ
diffiniſ q̄ꝫcūq; ſit aliqd in alio ſꝑ tñ diffiniſ. vt accipiſ
tāq̄ꝫ aliqd ſm ſe. ecōtrario ē de demſatione. qꝛ q̄cqd de
mſaſ. demſaſ vt aliqd in alio. ſi ḡ ipm̄ qḋ qd eſt demſaſ.
demſabiſ vt aliqd in alio. ⁊ ſic acceptū qḋ qd ē. q̄raſ q̄re
vt qꝛ ē. diffō ḡ nō dicit eē vel nō eē. qꝛ nō ē ꝓpō ſꝫ ſolū dic̄
q̄ditatē rei. p demſationē aūt nō ꝯcludiſ niſi ꝓpō. vñ ſi cō
cludiſ diffō p demſationē ꝯcludeſ diffōnē eē in aliq̄. ꝯclu
deſ. ḡ qḋ qd ē nō vt qḋ qd eſt. ſꝫ vt induit quēdā modū ꝯ
D qꝛ ē. ¶ Vlteri⁹ forte dubitaret aliqs. qꝛ dixit quēdā hñe
mediū p' qḋ demſaſ. q̄ramus ḡ de illo medio demſatiuo
vtrū ſit diffō ſubi. vel qd ſit mediū in demſatiōe. ¶ Dōꝫ.
ꝙ ſm quoſdā diffō ſubi ē mediū in demſatione. qḋ dcm̄
vꝫ fulcimētū accipe ex dcō phī in p̄n̄ᵒ deais. qḋ ipꝫ qḋ qd
eſt ſubi eſt oīs demſationis p̄n̄ᵐ. Adducunſ ēt ad h̄ plu
res alie rōnes. ꝙ diffō ſubi ſit mediū. q̄ꝝ vna ē. qꝛ vel erit
mediū diffō ſubi vel paſſionis. nō paſſionis. ḡ ſubi: ꝓbaſ
aſſumptū. nā diffō paſſionis. demſare eſt idē qḋ paſſio. ſi
ḡ qḋ demſareſ paſſio p ſuā diffōnē demſareſ idē p ideꝫ.
Scḋa rō ad h̄ idē ſumiſ ex eq̄parantia demſationis vlīs
ad particularē. nā in demſatione p̄ticulari mediū ē ſubꝫ
qḋ p̄ticulariter ꝓbaſ hñe tres de yſochele p triāgulū. ſed
vbicūq; poniſ diffinitū eēntialr. loco eius pōt poni diffō.
ḡ ſi triāgulus poniſ mediū in demſatione p̄ticulari pote
rit in tali demſatione poni mediū diffō triāguli q̄ ē diffō
ſubi. ⁊ q̄ rōne in demſatione p̄ticulari pōt eē mediū diffō
ſubi. pari rōne vt vř poterit eē mediū diffō ſubi in demſa
tione vlī. Fit ēt ad h̄ tertia rō. nā cōſtat ꝙ paſſio demſaſ
de ſubō p aliqḋ mediū. illḋ ḡ vel ē eēntiale ſubō vel accñ
tale. ſi eēntiale. ḡ ē diffō ſubi: ſi accñtale. ḡ paſſio ꝺmſata
inerit ſbō p accñs: ⁊ tūc accñtiū p accñs erit ꝺmſatio: qḋ
eſt incōueniēs. Fit ēt ad hoc ⁊ q̄rta rō. nā vt dcm̄ eſt paſ
ſio paſſio demſaſ p aliqḋ mediū. q̄reſ ḡ ꝺ tali medio. vtꝝ
ſit accñtale vł eēntiale ſbō. ſi eēntiale ſtatim haberef intē
tū. vꝫ. ꝙ p diffōnē ſubi. ⁊ p ea q̄ ſunt eēntialia ſubō ꝺmſa
tur paſſio de ſubō. ſi aūt illud mediū ſit accñtale. poterit
ḡ demſari de ſbō. vel ḡ p mediū eēntiale vel p mediū acci
dētale. vel ḡ erit abire in infinitū. qḋ eſt impoſſe. vel nō ſꝑ
vnū accñs demſabiſ p aliḋ ſꝫ erit deuenire ad aliqḋ acci
dens qḋ imediate demſabiſ p ꝓpria p̄ncipia ſubi ſui p
E diffōnē ei⁹. ¶ Adductis aūt rōnib⁹. ꝙ diffō ſbi ſit mediū
volum⁹ adducere rōnes q̄s credim⁹ eē veras. ꝙ diffō ſbi
nō ſit mediū in demſatiōe. Ad qḋ declarādū valet dictuꝫ
phī. d. ꝙ rō p̄ml termini vel ipſius paſſionis eſt ꝓꝑ qd ē
mediū i demſatiōe. qḋ pꝫ i exēplo ſuo poſito. Mediū. n.
ad demſandū defectū de luna ē interpō. cōſtat aūt ꝙ iter
poſitio nullo mō ē diffi° ſbi. qꝛ nullo mō ē diffi° lune. ſꝫ eſt
diffō ipſi⁹ defect⁹ ſiue ipſi⁹ paſſiōis. Eſt. n. diffō dicēs cāꝫ
⁊ p qd. ſi q̄rereſ. n. qd ē defect⁹. diceremꝰ ꝙ cāl'r ē ipſa in
terpoſitio terre. vñ in lectiōe ſupiori dixit phs. ꝙ defect⁹
aūt ē obio. i. interpoſitio terre. qḋ nō ē intelligēdū forma
liter. ſꝫ cāl'r. vult aūt ibi phs dicē ꝙ defect⁹ ſit ipſa obie
ctio ſiue ipſa interpō. Cū ḡ demſaſ eclipſis. mediū in de
mſatione nō erit diffō lune vł diffō ſubi. ſꝫ diffō defectus
⁊ diffō paſſionis. ſi hñ ꝯſideraſ dcm̄ phī h̄ ē in demſatio
ne mediū. Vlꝛ qꝛ tenētes h̄ ꝙ diffō ſbi ſit in demſatione
mediū ꝯcedūt ꝙ diffō paſſionis poſſit eē i aliq̄ demſatio
ne mediū tñ illa diffō paſſionis. vel illa paſſio q̄ dicit ꝓꝑ
qd alterius paſſionis iterꝝ demſabiſ de ſbō p aliqd p̄us.
Et ad vltimū vt dicūt deuenire eſt ad diffōnē ſbi. q̄rit me
diū in demſatiōe. ꝓꝑ qḋ oñdemus ꝙ demſationes h̄ mō
nō ꝓcedūt vtriq; ſciētib⁹ geometriā. nā hñe tres demſaſ
de triāgulo p aliquā paſſionē p̄oꝛē. vꝫ puta p hñe angulū
extrinſecū. hñe autem angulū extrinſecū eq̄lr duob⁹ in
trinſecis ſibi oppoſitis demſaſ p aliqd aliud. vꝫ puta p h̄
ꝙ ab illo angulo pōt duci linea eque diſtās tertio lateri.
Rurſus ꝙ hec linea ducta eque diſtās facet angulū extrī
ſecū vel duos angulos eq̄les duobus intrinſecis ſibi op
poſitis. ꝓbaſ p hoc. qꝛ impoſſe eſt paralellas cōcurrere.
paralellas āt nō cōcurrere nō ꝓbaſ. ſꝫ accipiſ tanq̄ꝫ p̄n̄ᵐ
eſt. n. hoc valde ꝓpinquū. ſm ꝙ paralelle nō concurrāt.
nā linee concurrentes ⁊ facientes angulūꝫ ſemꝑ verſus
angulū plus appropinquāſ. ⁊ q̄ꝫto magis diſtāt ab āgu
lo. tāto magis diſtāt ab inuicē. linee ḡ faciētes āgulū. ſꝑ
plus diſtāt ab inuicē in vna pte q̄ꝫ in alia. ſi ḡ eēnt due li
nee eq̄lr diſtātes ab inuicē in q̄libet ſui pte. ille nunquaꝫ
ꝯcurrerēt. nec facerēt angulū. Si qs ḡ itelligeret qd ſint
paralelle. i. linee eque diſtātes. ⁊ qd ſit ꝯcurrere ⁊ facere
angulū. ſtatim aſſentiret huic p̄ncipio geometrico. ꝙ pa
ralelle nō concurrant. Iſta ḡ q̄tuoꝛ ſe hñt p ordinē. per re
ſpectū ad triāgulū. vꝫ. paralellas nō cōcurrē. ⁊ lineā pa
ralellā ſiue eque diſtātem tertio lateri trianguli diuidere
angulū extrinſecū in duos angulos eq̄les intrinſecis op
poſitis. ⁊ angulū extrinſecū valere duos itriſecos. ⁊ triā
gulū hñe tres. ita ꝙ ſꝑ vnum eſt ꝓꝑ qd alterius. demon
ſtranſ ergo ſꝑ poſteriora p p̄oꝛa. nec tñ opꝫ deuenire ad
diffōnē ſubiecti. ꝙ ſit mediuꝫ in demſatione. vt patuit in
exēplo p̄allegato. fierēt. n. ibi tres demſationes. nam p̄ri
ma demſatio erit ꝙ triangulus hꝫ tres. p hoc ꝙ hꝫ angu
lū extrinſecū equalētē. ſcḋa erit ꝙ hꝫ angulū ſic equiua
lētē. qꝛ per lineā eque diſtantē tertio lateri hꝫ angulum

extrinſecū diuiſibilē in duos angulos equales itrinſecis
tertia erit ꝙ hꝫ āgulū ſic diuiſibilē. qꝛ paralelle nō cócur
rūt. Ultra āt nō cótingit ꝓcedēꝛ qꝛ iā facta ē reſolutio vſ/
qꝫ ad pn̄ᵐ vſqꝫ ad palellas nō ꝯcurrere. ꝯſtat aūt ꝙ nihil
iſtoꝝ eſt diffō triāguli. ſꝫ diffō triāguli annectet᷑ cuilibet
iſtoꝝ ad h̄ ꝙ fiat demr̄atio. diffō ḡ ſbi nō eſt mediū ſed eſt
F aliqd annexū medio. ¶ Ueꝝ qꝛ intellc̄s hoīs nō qeſcit: ꝛ
multis non fieret fides ꝑꝑ exēpla geometrica iā poſita. ꝙ
diffō ſbi nō eēt mediū in demr̄atione. ſꝫ annexū medio vo
lumus ꝓbare dñſiue ꝛ ad impoſ᷑e ꝙ ſic ſe hēt rei vitas.
G dñſiua quedā via ex hoc ſumeret᷑. ¶ Dicem⁹ .n. ꝙ paſſio
nes reſpectu ſubi in triplo gradu ſe hn̄t. nā ꝙdā paſſiões
cū ſuis ſubis faciūt ꝓpóne ita dignā. ꝛ tāte dignitatis ꝙ
glibet eā ꝓbat auditā. ꝛ ēt tales ꝓpónes ſunt tāte gn̄ali/
tatis ꝙ no determinēt ſe ad vnū gen⁹ ſubi. cuiuſmodi ſūt
cōes ai cóceptiões. ꝛ talis ꝓpō eſt oē totū eſt maius ſua
pte. ineſt .n. toti tanqꝫ ꝓprio ſubo excedē ptē tāqꝫ ꝑ ſe paſ
ſio. ꝛ ex hac paſſióe ꝛ ex h̄ ſbo fit qōdā cōe pn̄ᵐ ꝛ qō nullo
mō igredit᷑ demr̄atione ſm ſubamꝛ qō iō ꝯtingit. qꝛ exce/
dit genus ſubi in ſcia. nam nō ē vna ſcia de quantitate cō
tinua ꝛ de diſcreta. cū ergo principiū ꝙ totū excedit ptē
extendat ſe ad vtrunqꝫ genus quantitatis. ſi geometria
que eſt de qͣtitate ꝯtinua ꝛ ariſmetica q̄ ē de diſcreta de/
móſtraret ꝑ tale pncipiū nō demr̄aret ex pncipijs ꝓprijs
H ¶ Scōs grad⁹ paſſionū ē. q̄ nō ſe extēdunt extra genus
ſubi. tn̄ ſūt ita ꝓpinque ſenſui ꝙ inſunt ſubo. ꝙ in ſcia ſup
ponunt᷑ tāqꝫ note penit⁹ ſubtoꝛ ꝛ hꝫ ſūt paralellas nō cō
currere. duas lineas rectas ſupficiē nō includere. cócur/
ſus enim lineaꝝ ꝛ icluſio ſupficiei nō ſe extēdūt ad eē ge/
nus ꝯtinui. tn̄ ita eſt ꝓpiquū ſēſui ꝙ palellis inſit hec paſ
ſio nō cócurrere. ꝛ ꝙ duab⁹ lineis rectis inſit hec paſſio
ꝙ non ſufficiāt ad icludēdū aliquā ſupficiē ꝙ ſupponun
tur de ſuis ſubis qͣſi note. tales .n. paſſiones cū ſuis ſubis
igrediunt᷑ demr̄atione ſm ſbam tāqꝫ pn̄ᵃ ꝓpria diſcipliꝛ.
I ſed nūqꝫ ꝑ demr̄atione ꝯcludunt᷑. ¶ Sūt ꝛ alie paſſiões
in tertio gradu q̄ includūt᷑ i demr̄ationib⁹ qͣs oꝫ reducet᷑
ad has paſſióes nō ꝯcluſas ꝛ in ſcia ſuppoſitas. paſſiões
ḡ ꝯcluſe ad paſſióes nō ꝯcluſas. paſſiones aūt nō cócluſe
nō demr̄ant᷑. attn̄ robur ꝛ vim accipiunt ex paſſionib⁹ fa
ciētib⁹ dignitatē. ꝛ iō ꝓpō q̄ cóponit᷑ ex paſſióe ꝛ ex ſbo
faciente dignitatē ꝛ cōem animi ꝯceptionē dr̄ nō ingre/
di demr̄atione ſm ſbam. qꝛ non aſſumunt᷑ tales ꝓpónes
tāqꝫ pncipia ꝓpria in demr̄atione ſed roborāt᷑ principia
propria in demonſtratione aſſumpta. demonſtratiões ḡ
ꝓcedūt a paſſionibus cócluſis vſqꝫ ad paſſióes nō cócluſas
ex qb⁹ fiūt ꝓpa pn̄ᵃ in ſcia. vltra aūt illas nō ē demr̄a
tio. qꝛ nō ē ex cōibus demr̄are. ¶ Si qs ḡ videret modū
quo paſſiones cócluſe reducūt᷑ in paſſióes ñ cócluſas. vl
tra qͣs non ꝓcedit demr̄atio. nunqꝫ diceret ꝙ diffinitio ſb
iecti eſſet mediū in demonſtratione. ſed diceret ꝙ ſemper
paſſio poſterior demonſtratur per paſſionē pꝛoꝛē. donec
deueniat᷑ ad paſſionē q̄ cū ſuo ſubo facit pn̄ᵐ i ſcia. ꝛ quā
nō eſt demr̄ative ꝯcludere in illa ſcia. Ad qō intelligēdū
eſt diligēter notādū ꝙ hꝫ pncipia ꝓpa in ſcia quodāmō
virtute cōtinēt oia que ſūt in ſcia. nā talia pncipia ſiue ta
les ꝓpónes ꝑut applicant᷑ ad aliud ꝛ aliud. aliud ꝛ aliō
cauſant ſiue aliud ꝛ aliud demr̄ant. vt hoc pncipiū. para
lellas nō cócurrere. applicatū ad triāgulū ꝓbat in trian
gulo ꝙ angulus extrinſecus trianguli per lineā paralel/
lā ꝛ nō cócurrētē diuidat᷑ in duos angulos eq̄les duob⁹
intrinſecis ſibi oppoſitis. ꝙ ſi hoc pncipiuꝫ applicaret᷑ ad
aliam figuram. vtputa ad pēthagonū. ꝛ ab āgulo extrin
ſeco pēthagoni duceret᷑ aliqua linea eque diſtans alicui
lateri penthagoni talis ductio nō cauſaret illud quod cāt
in triangulo. vꝫ. ꝙ diuideret angulꝫ extrinſecū in duos
angulos eq̄les intrinſecis. demr̄atoꝛ ḡ nō deſcendit a ge/
nere in genus. qꝛ nō demr̄at ꝑ pncipia cōia excedētia ge/
nus ſubi ſui. ſꝫ pncipia ꝓpa nō excedētia gen⁹ ſbi ſui pōt
applicare ad oia q̄ ſunt ſub ſubo. q̄ applicata ad aliud ꝛ
ad aliud ꝛ aliud ꝛ aliud cāt. Semp ḡ demr̄abit᷑ paſſio ꝑ
paſſionē donec deuentū ſit ad paſſiones indemr̄abiles q̄
cū ſuis ſbis faciūt ꝓpa pncipia ſciaꝝ. ¶ Et vt meli⁹ appa K
reat qd dr̄: dicemus ꝙ triangulus eſt triangulus ꝛ ē figu
ra rectilinea. ꝛ eſt qd cōtinuū. ꝛ ſi ſciremus oēs paſſiões
eius videremus oēs paſſiones que ſunt ab ipſo. vt trian
gulus ē. ꝛ oēs q̄ fluūt vt rectilineus eſt: ꝛ oēs q̄ fluunt vt
quid cōtinuū ē. ꝛ lꝫ idē ſm rē ſit triāgulus rectilineū ꝛ cō
tinuū. vt ſunt in triangulo. qꝛ genus ꝛ ſpēs eādē formaꝫ
dicūt. attn̄ qꝛ nō oꝫ dare tātā vnitatē in effectibus qͣtam
damus in cā ſm aliud ꝛ aliud genus abſtractionis fluūt
alie ꝛ alie ꝓprietates. vt alie proprietates fluunt ab hoie
vt hō eſt. ꝛ alie vt aial eſt: ꝛ alie vt ſba eſt. ſic qꝛ cōtinuum
eſt in plus qꝫ rectilineum. ꝛ rectilineum in plus qꝫ trian
gulus. aliq̄ ꝓpetates fluūt a triangulo vt triangulus ē. ꝛ
aliq̄ vt ꝯtinuū ē. demr̄at᷑ ḡ paſſio poſterior ꝑ pꝛoꝛē donec
deuentū ſit ad illā paſſionē que imediate fluit a triāgulo
vt triangulus eſt. quo facto queret᷑. vtrū ſit notū vel qͣſi
notū ꝙ talis paſſio inſit triangulo. ꝙ ſi ſit non demr̄abil᷑
de triangulo. ſꝫ hꝫ paſſio cū ſuo ſubiecto accipiet᷑ qͣſi pn/
cipium in geometria ꝙ ſi non ſit notū vel quaſi notuꝫ ta/
lē paſſionē ineſſe triangulo ꝓbabit᷑ ꝑ aliud genus paſſio
nū. vtputa ꝑ aliquā paſſionē cópetētē triangulo. in eo ꝙ
eſt figura rectilinea nā ꝙ poſſit linea eque diſtās duci ab
angulo extrinſeco trianguli nō cópetit triāgulo vt trian
gulus eſt. ſꝫ vt rectilineus ē. ꝛ tn̄ ꝑ h̄ ꝓbat᷑ de triāgulo ꝙ
hēat angulū extrinſecū qō cópetit triangulo vt triangu/
lus eſt. nulla .n. figura habꝫ angulum extrinſecū equaiē/
tē. niſi triangulus loquēdo de figuris regularib⁹. ꝛ tn̄ li/
neā ducē eque diſtantē alicui lateri pōt cópetere cuilibet
figure. qꝛ quolibet pūcto dato linee ꝓpoſite ꝯtingit line/
am eq̄diſtātē ducē paſſio enim que competit triāgulo vt
triāgulus pōt demr̄ari de eo ꝑ paſſionē cópetētē ei: vt re
ctiline⁹. eſt. ſicut ecclipſari ꝑ amiſſionē luminis a ſole.
qō cópetit lune vt luna ē demr̄atur de ea ꝑ iterpoſitionē
terre qō cópetit ei ꝑ aliqd cōius. vtputa. vt corp⁹ eſt. vel
ſic ſituata ē. ſic ḡ aſcēdēdo ſp ad paſſióes maioris abſtra
ctionis deueniem⁹ ad paſſiones q̄ d̄ ſuis ſubis nō demó/
ſtrant᷑. ſed accipiunt᷑ vt pncipia in ſcia. h̄ ḡ mō ſcia hꝫ cer
titudinē. qꝛ reducit paſſiones demr̄abiles qͣs notū ē ieſſe
ſbis. hoc mō ſcia hꝫ vnitatē ꝑut talia pncipia vniuerſa/
lia que ſunt ꝓpria ſcie oia alia reducūt᷑. nūqꝫ ḡ diffō ſubi
erit mediū in demr̄atione. ſꝫ ſp demr̄abit᷑ paſſio ꝑ paſſio/
nem. donec deuētū ſit ad paſſionē indemr̄abilē q̄ nota ē i
eſſe ſubo. ſed dices ꝙ ſi poſtqꝫ deuentū eſt ad primaꝫ paſ
ſionē cópetentē triangulo vt triangulus. ſi illa paſſio poſ
ſet demr̄ari de triangulo per aliquā paſſionē fluentē ab
ipſo vt rectilineus eſt: ſequerent᷑ vt vr̄ duo inconuenien/
tia. quoꝝ pmū eſt ꝙ paſſio illa demr̄ata de triangulo nō
ꝯpeteret triāgulo vt triangulus eſt ꝛ cū demóſtret᷑ de ipſo
ꝑ paſſionē ꝯpetētē ei vt rectilineus ē. 2ᵐ incóueniēs ē qꝛ
tunc demonſtratio nō eſſet per cauſaꝫ ꝓpriā. ꝑꝑ ꝙ ſciēdū
ꝙ loquēdo de demonſtratióe potiſſima de q̄ hic loqmur
nulla paſſio demr̄at᷑ de triāgulo q̄ nō cóperat ei vt trian/
gulus eſt vel q̄ nō cóperat ei ꝑ aliud. ¶ Sꝫ cópetere per L
aliud eſt dupl'r. vt ſepe diximꝰ. vꝫ. ꝑ aliud ſbm. vel ꝑ aliā
cām. nulla .n. paſſio demr̄ata de triāgulo cópetit ei ꝑ aliō
ſbm. quelibet tn̄ paſſio talis cópetit triangulo ꝑ aliquaꝫ
cām ꝑ quā demonſtrat᷑ de ipſo. paſſio ergo fluens primo
a triāgulo in eo ꝙ triāgulus poterit demr̄ari ꝑ paſſioneꝫ
fluenteꝫ ab ipſo in eo ꝙ rectilineus. nec tn̄ ꝓpter h̄ habe
bitur ꝙ paſſio ſic demr̄ata de triangulo cóperat ei ꝑ aliō
ſubm. ſed ſolū ꝑ aliā cām qō demr̄ationi non repugnat.

imo eſt in demſ̄atione neceſſarium.ꝓp qđ ſolutū ē incōueniēs
pᵐ.ꝓp 2ᵐ aūt incōueniēs ſciēdū ꝙ multe nō ſūt ꝓpe paſ/
ſiones q̄ ſunt ꝓpe cāe.nā ꝙ ſe iterponat terra inter ſolē ⁊
lunā nō ē ꝓpa paſſio lune.vt luna ē.poſſe.n.hīe talē ſitū
ꝙ iterponat ſe terra iter ipſam ⁊ ſolē nō ſolū cōpetit lune
ſʒ ēt cōpetit omnibꝰ corpibꝰ q̄ ſūt in terra interponit.n.ſe
terra inter hoiem ⁊ ſolē.hꝰ g̊ interpō q̄ nō eſt ꝓpa paſſio
lune.eſt tñ ꝓpa cā alicuiꝰ paſſionis exñtis in luna. nam
hꝰ interpō cāt in luna eclipſim.qꝛ eſt corpꝰ luminoſum
hñs lumē a ſole.hꝰ tñ interpō nō cābit i hoie eclipſim. qꝛ
nō ē corpꝰ hꝰ luminoſuʒ.ſic ēt ⁊ in triangulo.nā ꝙ linea
dicat̃ eque diſtās lateri triāguli nō ē ꝓpa paſſio cōpetēs
triāgulo vt triāgulus ē.nā in multis figuris rectilineis.
imo i oībꝰ p̄t duci linea recta diſtās cuilʒ lateri cuiuſcūqʒ
figure.ſʒ hꝰ ductio linee lʒ nō ſit ꝓpa paſſio trianguli vt
triāgulus ē.eſt tñ ꝓpa cā alicuius paſſionis competētis
triangulo vt triāgulus ē.cāt.n.hec ductio aliqđ in trian
gulo.qꝛ cāt ꝙ angulus eius extriſecus diuidat̃ in duos
angulos eq̄les duobus intriſecis:qđ nō cāt in aliq̄ alia fi
gura.demſ̄atio aūt ſꝑ oʒ ꝙ ſit ꝑ ꝓpriā cām nō tñ ſꝑ oʒ ꝙ
ſit ꝑ ꝓpriā paſſionē.plus enim reqrit̃ ad h̄ ꝙ aliqđ ſit ꝓ/
pria paſſio q̄ʒ ad h̄ ꝙ aliqđ ſit ꝓpria cā alicuiꝰ ꝓprie paſ
ſionis.nā ad h̄ ꝙ aliqđ ſit ꝓpria cā ſufficit ꝙ aliqđ cau/
ſet in illo ſubō qđ nō cāret in alio.ſʒ ad h̄ ꝙ ſit ꝓpa paſſio
nō ſufficit ꝙ illud qđ cāt in illo nō cauſet in alio ſʒ vltra
hoc requirit̃ ꝙ nullo mō illud repiat̃ in alio.ductio.n.li
nee eque diſtātis lʒ aliqđ cauſet i triāgulo qđ nō cauſet ī
figura alia.tñ falſum eſt ꝙ nō repiat̃ in figura alia. cuʒ g̊
deuētū eſt ad paſſionē q̄ nō ineſt ꝑ aliā ꝓpriā paſſionē nō
oʒ ꝙ ſit deuētū ad paſſionē indemſ̄abilē.qꝛ pōt ineſſe ꝑ
A aliā ꝓpriā cām. ¶ Reuertamur g̊ ad ꝓpoſitū ⁊ dicamꝰ
ꝙ cū deuētū ē ad ꝓpriā paſſionē triāguli i eo ꝙ triāgulꝰ
nō hñtē aliā ꝓpriā paſſionē ſm ꝙ huius.q̄rēdū ē vtrum
ſit notū vel q̄ſi notū talē paſſionē ineſſe ſubō. ꝙ ſi ſic non
demſ̄abit̃ de eo:ſʒ accipiet̃ tāq̄ʒ pnᵐ in ſcia.ſʒ ſi hoc non
ſit notū vel q̄ſi notū lʒ nō hēat in triāgulo aliquā ꝓpriaʒ
paſſionē triāguli ꝑ quā poſſit demſ̄ari hēbit i eo aliquā
aliā ꝓpriā cām.Poterit enim demſ̄ari ꝑ aliquā paſſionē
altioris gradus ⁊ maioris abſtractionis.vtputa poterit
demſ̄ari ꝑ aliquā paſſionē fluētē a triāgulo non in eo ꝙ
triangulus ſed in eo ꝙ rectilineus.⁊ ita facit geometra.
nō.n.ſꝑ demſ̄at ꝓpriā paſſionē ꝑ ꝓpriā paſſionē.ſed ſem
per demonſtrat ꝓpriā paſſionē ꝑ aliquā paſſionē. q̄ vel
eſt propria paſſio vel ſaltē eſt ꝓpria cā. oſtſum.n.ē ꝙ paſ
ſio q̄ repit̃ in alio pōt eē ꝓpria cā alicuius vt hʒ eē in ſbō
⁊ ꝙ dixīmꝰ de paſſionibꝰ competētibꝰ triāgulo in eo ꝙ
triangulus:idē eſt de paſſionibus cōpetētibꝰ ei in eo ꝙ
eſt figura rectilinea.⁊ iſto mō ē colligatio in ſcia.⁊ h̄ mō
ſcia hʒ vnitatē qꝛ paſſiones iferioris abſtractionis redu/
cūt̃ ad paſſiōes altioris abſtractionis ⁊ ille in altioreʒ ab
ſtractionē.donec deueniat̃ ad pnͤ ſciaꝝ.⁊ h̄ mō ſcia ē vnīꝰ
gñis ſubti.⁊ ex hoc in aliis ⁊ aliis ſciētijs ſunt alia ⁊ alia
pnͣ cū.n.deuētū eſt ad pmā paſſionē triāguli ſm ꝙ hꝰ:ſi
nō eſt notū vel q̄ſi notū hāc paſſionē ineſſe triangulo.⁊ ſi
nō ē h̄ pnᵐ vel ſuppō i ſcia:ꝓbabit̃ ꝑ paſſionē altioris ab
ſtractionis.vtputa ꝑ paſſionē fluētē a triangulo in eo ꝙ
rectilineus:q̄ lʒ nō ſit propria paſſio triāguli. poterit tñ
vt patuit eē in triangulo ꝓpria cā ꝓprie paſſionis. ⁊ hꝰ
paſſio qꝛ nō ē ꝓpa paſſio triāguli:ſʒ figure rectilinee nō
demſ̄abit̃ de triāgulo ſʒ de figura rectilinea ꝑ aliā paſſio
nē figure rectilinee. ⁊ ille ꝑ aliā donec deuētū ſit ad paſ/
ſionē illā que ꝓ fluit a figura rectilinea ſm ꝙ huiꝰ.quo
facto q̄ret̃ vtrū ſit notū vel q̄ſi notuʒ talē paſſionē ineſſe
ſubō.qđ ſi ſit nō demſ̄abit̃.ſʒ ſupponet̃ in ſcia ⁊ accipiet̃
tāq̄ʒ pnᵐ.ſed ſi hoc nō ſit notū vel quaſi notū habebit ali
quā cām ſupioris abſtractiōis. vtputa maior paſſio que

fluit a figura rectilinea in eo ꝙ ē qđ ꝯtinuū q̄ paſſio lʒ nō
ſit ꝓpria rectilinee poterit tñ in figura rectilinea eē ꝓpa
cā illius ꝓprie paſſionis.⁊ qꝛ nō eſt abire ſic in infinitū ſʒ
gradus abſtractionis.qꝛ tūc trāſcēderemus ſubʒ ſcie oʒ
deuenire ad aliquas paſſiones quas notum eſt vel qua
ſi notum ineſſe ſubis que cum ſuis ſubiectis faciunt ꝓ/
poſitiones que ſupponūt̃ in ſciētijs ⁊ ſunt pncipia ſciaꝝ.
¶ Eſt aūt diligenter notādū ꝙ intellectui noſtro ſūt ma B
gis nota cōia q̄ʒ ꝓpa.⁊ idō qñ in paſſionibus minoris ab
ſtractionis nō eſt notū pmā paſſionē ineſſe ſubō oʒ aſcen
dere mō quo diximus ad paſſiones altioris abſtractiōis
vſqʒ quo deueniat̃ ad paſſiones illas quas notum eſt vel
quaſi notū ineſſe ſubiectis:⁊ qꝛ ſic oia inferiora reducūt̃
in ſuperiora donec deueniat̃ ad ꝓpria pncipia ſcientie ꝑ
que tota ſcia eſt vnita ⁊ colligata. Ex hoc autē apparet
q̄uo demſ̄atio non vadit a gñe in genus.ſed ſemꝑ aſcen/
dit ſm ſuū genus.⁊ ſemꝑ reſoluit in pncipia ſui generis.
vtputa ſi in triāgulo repiret̃ ratio ꝯtinui ⁊ rō numeri.cū
deuētū eſſet ad paſſionē primaʒ trianguli ſm ꝙ huius ⁊
nō eſſet notū vel quaſi notū talē paſſionē ineſſe ſubiecto.
⁊ vellet geometra hoc reducer̃ ad notū accipiēdo paſſio
nes altioris abſtractionis nō accipet q̄ cōpetūt triāgulo
in eo ꝙ numerus.ſed q̄ cōpetunt ei in eo ꝙ cōtinuum ꝓp
qđ ſemꝑ ſequeret̃ ſuū genꝰ. ¶ Ex hoc ēt manifeſtum eſt C
qđ eſt in demſ̄atiōe mediū.nā ſemꝑ ꝑ paſſionē ꝓbat̃ paſ
ſio ⁊ nunq̄ʒ recedit̃ a gñe paſſionū.ſed paſſio probata ſꝑ
eſt paſſio propria.ſed paſſio ꝓbās non ſemper eſt paſſio
ꝓpria.ſed ſꝑ eſt cauſa ꝓpria.quamdiu enim ſumus i eo/
dē gradu abſtractionis paſſio probās erit paſſio ꝓpria
⁊ cā ꝓpria.ſed qñ deuētū eſt ad primā paſſionē ſm talem
gradū abſtractionis.⁊ nō eſt notuʒ talem paſſionē ineſſe
ſubiecto:oʒ eam notam facere ꝑ paſſionē altioris abſtra
ctionis.que lʒ nō ſit paſſio ꝓpria:erit tñ in hoc cauſa pro
pria proprie paſſionis.paſſio ergo que eſt cauſa propria
eſt medium paſſionis demonſtrate:⁊ ipſa eſt rō dicens ꝓ
pter quid paſſionis demonſtrate:vt que ē ratio dicēs ꝓ/
pter qđ eclipſis interpoſitio terre.⁊ que eſt rō dicens ꝓp
qđ de hīe tres eſt ipſe angulus extrinſecus.vnde ⁊ phs
volēs aſſignare diffinitionē eclipſis dicit ꝙ eclipſis ē ob
iectio terre vel interpō terre.ſic ſi vellemus aſſignare dif
finitionē de hr̃e tres diceremꝰ ꝙ habere tres eſt habere
angulum.diffinitiones ergo que ſunt medium in demon
ſtratione ſunt diffinitiones cauſales nō eſſētiales.nā ecli
pſis non eſt eēntialr̄ iterpoſitio terre.ſʒ eſt hoc cāl̃r.qꝛ cā
tur ex tali interpōne tanq̄ʒ ex ꝓpria cā. ¶ Poſtq̄ʒ diu ſu/
mus conati via diuiſiua declarare qđ ſit in demſ̄atiōe me/ D
dium volumꝰ h̄ idē oñdere ducēdo ad impoſſibile ꝙ dif
finitio obtī nō ſit hꝰ mediū ⁊ ne laboremus in equoco di
ſtinguamus de diffōne vt diſtinguit themiſtiꝰ circa pnᵐ
pmi libri dicēs.ꝙ duplex eſt diffō.vʒ.q̄ ſignificat nomen.
⁊ diffō ſignificās ſubaʒ rei. ⁊ ē magna dĩa inter vtrūqʒ.
nā diffō q̄ ſignificat nomen eſt rō apprehenſa ab intelle/
ctu ꝑ quam refert̃ nomē in ſuū ſignificatū quā rōnē ydio/
te ⁊ pueri apprehēdūt:pueri eni ⁊ ydiote cū dr̃ eis ꝙ por
tent panē nō portant lapideʒ.ſciunt.n.qđ ſignificat̃ noīe
panis.ſed diffinitio dicens qđ rei eſt ſcire referre rē ſigni
ficatā in ſua pncipia.qđ nō eſt oium ſʒ pitoꝝ. ¶ Hoc er/
go viſo dicamus ꝙ cū deuētū ē ad pmā paſſionē inherē E
tē ſubiecto ſi talis paꝰ nota ē vel innoteſcit ieſſe ſubiecto
ꝑ diffōnē ſubiecti.queret̃ cuiuſmodi ſit illaꝰ diffō.aut illa
quā oēs apprehendūt.aut illa quaʒ oʒ cū magna dilige
tia inueſtigare.quā nō eſt notū ineſſe ſubiecto.ꝙ ſi h̄ no/
tificat̃ ꝑ diffōnem pmo mō dictā.g̊ erit ꝑ ſe notū talē paſ
ſionem ineſſe ſubiecto ⁊ illa paſſio non erit demſ̄abilis.
nā ꝑ ſe nota cognoſcimus cū terminos cognoſcimus vel
cū cognoſcimus diffōnes quas oēs apprehendunt.ſi ꝟo

diffō de q̄ loq̄r nō ſit illa quā oēs app̄bēdūt nec ſit notuz
oibus ſubm babē talē diffōnē. tūc ſi paſſio demrēt p talē
diffōnē cū ibi ſit vltima reſolō p demrationē. q2 vltra dif
finitionē ſubi nō pgredit via demratiua pñs. erit q̄ dmō
ſtratio nō reſoluat vſq3 ad p ſe nota. vñ hec via tollit cer/
titudinē dmrationis. z hec poſitio tollit certitudinē ſcia
rū. q2 termin⁹ demrationū nō ponit aliqd qd ſit oib⁹ vel
q̄ſi oib⁹ notū. ex hoc. n. ſcie ſūt certe z demrationes cer/
te: q2 reſoluūt in talia q̄ q̄ſi oib⁹ ſunt nota. z q̄ q̄ſi glz cō/
cederet reſoluūt. n. in talia q̄ ſūt valde pꝓinqua ſenſuiq
bus ſtatim aſſentim⁹. idō nō ſufficit reducē demrationē in
diffōnē ſubi. ſ3 oz ipſas reducē in paſſionis abſtractionis
q̄ note ſint ineē ſubis. vt cū dueēū ē ad pmā paſſionē triā
guli ſ3 q̄ b⁹. ſi nō ſit notū hāc paſſionē ineſſe ſubo. z ſi pt
talis paſſio demrari de triāgulo nō accipiemus diffōnez
triāguli ad pbādū eā q2 ſi diffō illa eēt id qd oēs app̄bē/
dūt de triāgulo. tūc eēt p ſe notū talē paſſionē ineē trian/
gulo. non ḡ poſſet demrari de ipſo ſicut demrat exceſſus
ptis de toto. nec ſicut demrat ꝯcurrē de parallelis. ſi ꝯo
illa diffō triāguli nō eēt id qd oēs app̄bēdūt de triāgulo
nec eēt notū triāgulū hre talē diffōnē cū nō eēt vltra pce
dere in demrationibus ꝯtingēt ſtare vel ſiſtē ſm demra/
tionē priuſq3 deuenirem⁹ ad ſcdm ſe nota. z ad ea q̄ oēs
vel q̄ſi oēs app̄bēdunt. qd facē eēt tollē certitudinē a ſciē
tijs. z a demrationibus. talis ḡ pma paſſio triāguli ſi nō
nota eſt ineē ſbis nō demrabil p diffōnē triāguli ſ3 p paſ
ſionē altioris abſtractiōis put ē in añcedentibus declaratū.
z ſic pcedēdo ſp ad paſſiones cōiores z ſupioris gradus
deueniem⁹ ad aliquas q̄ note erunt ineē ſubis ita q̄ ſci/
ta rōne nois ſuboꝝ z nois paſſionis q̄s oīz vel q̄ſi oīz
eſt app̄bēdē ſtatim aſſentiet intell'o tales paſſiones illis
ieſſe ſubis. h̄ ḡ mō ſaluabil certitudo z vnitas ſcie. nā ex
eo q̄ oia q̄ ſunt in ſcia reducunt in talia pn°. ſcia ē certa z
eſt vna. ſi. n. oēs paſſiones triāguli reducerēt in diffōnez
triāguli ita q̄ q̄ñ iā deuētū eēt ad diffōnē ſubi nō pcede/
ret vlterius ſm demrationē z paſſiones q̄drāguli h̄ mō
reducerētur in diffōnē eius geometria eēt tot ſcie q̄t eēnt
figure de qbus demraret pprias paſſiōes. tolleret ḡ vni
tas a ſcia z ēt certitudo ſi diffō ſubi eēt mediū in demra/
tione. vt ē p habita māiſeſtū. p3 ḡ qd ſit mediū in demra/
tione. argumēta aūt in ꝯriū facta in ſequētib⁹ q̄ōnibus
F diſſoluētur. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtꝝ diffō
ſbti ſit mediū in demratione aliq̄ z vr q̄ ſic. q2 demrator
vt p3 in geometria p̄ ponit diffōnes. v3. qd eſt pūct⁹. qd li
neas qd circulus. z illas diffōnes aſſumit ad demrandū
ḡ zc. ¶ Dōm. q̄ reſolō ordiata reqrit q̄ ſp fiat reſolutio
in res ſui gnis. donec deueniat ad pma ſm illud genus. z
poſtea pma in vno gne reſoluant in alia ſcdm aliud gen⁹
pp qd pꝓōnes ſcie z ꝯnes demrationū reſoluūt in pꝓō
nes pmas z immediatas. pꝓōnes aūt pme z mediate re
ſoluunt in ſimplicia z incōplexa z in rōnes terminorum.
Si aūt vellemus ꝯnes demrationuz notas facē p rōnes
noium z p rōnes terminoꝝ. hoc eēt velle q̄ h⁹ ꝯnes eēnt
p ſe note. z h̄ eēt tollē totū ordinē ſciētificū. dicemus ḡ q̄
ſicut concluſio demonſtrationis. loquēdo de demonſtra/
tione potiſſima ē pꝓō cōcludēs paſſionē de ſbo ita z in q̄
libet pmiſſarum accipitur aliqua paſſio de ſubo ita q̄ ſp
ꝯcluditur potiſſime paſſio de ſbo p paſſionē d ſbo. ſ3 paſ
ſio aſſumpta non ſp ſit propria paſſio. ſ3 ſufficit q̄ ſit pro
pria cāt pꝓōnes ḡ demrabiles h̄ mō reducūt in indemra
biles. nam tam demrabilis pꝓō q̄ ē demrationis conclu
ſio q̄3 indemonſtrabilis que eſt demonſtrationis pmiſſa
picit paſſionē de ſubiecto. aliter tamē z aliter. q2 propo/
ſitio demrabilis dicit paſſionē de ſubo quā non cōtingit
facē notam p ſolas rōnes terminoꝝ loquēdo d rōib⁹ no
minū quas oēs cōiter app̄bēdūt. ſ3 pꝓō indemonſtrabi

lis dicit paſſionē de ſubiecto q̄ nota ē ineſſe ſibi per ſolas
rōnes noium quas oēs vel q̄ſi oēs cōiter apprehēdūt. id
ergo qd ingreditur demonſtrationē ad pbandū paſſionē
de ſubiecto nō eſt pꝓpoſitio in qua p̄dicat diffinitio ſubie
cti de ſubiecto. ſed in qua predicatur paſſio de ſubiecto.
ſed ſemper paſſiones poſteriores reſoluuntur in pores z
paſſiones ſpāliores in cōiores. donec deuentum ſit ad ta
lia cōia q̄ non poſſunt demrari. ſ3 ſcitis rōnibus termino
rū note ſunt ineſſe ſubiectis. ¶ Propter rōnem aūt in cō G
trariū ſciēdum q̄ diffinitio ſubiecti pōt ingredi demōſtra
tionē tripliciter ēt demonſtrationē potiſſimā: z tñ ſm ve
ritatē nūq̄3 pbat paſſio de ſubo niſi p paſſionem de ſubo
paſſio de ſubo poſteriori p paſſionē d ſbo priorē. z paſſio
de ſbo minoris abſtractionis eſt ſpāliori p paſſionē maio
ris abſtractionis z cōiorem. qd cum contigit tūc mediuz
in demonſtratione eſt paſſio: ſed non paſſio que ſit paſſio
pꝓpa. ſ3 q̄ in hoc eſt cā pꝓpa pꝓprie paſſionis. quod quō cō
tingit oſtēſum eſt ſupra. hoc tñ non obſtante diffō ſbi in/
gredit demrationē q̄ñ eſt talis diffō q̄ non ſoluz icludit
eēntialia ſubti: ſ3 ēt includit aliquā paſſionē que nota eſt
ineſſe ſubiecto: vt ſi diffiniat circulus que eſt figura pla/
na vna linea cōtēta in cuius medio eſt centruz a quo oēs
linee ducte ad circūferentiam ſunt equales in h⁹ diffini/
tione ponunt eſſentialia circuli. naz q̄ circulus ſit figura
plana vna linea cōtēta dicit totam eēntiam circuli. ſed q̄
circulo competat habere qualitatem lineaꝝ ductaruz a
centro hoc eſt aliquid conſequēs eēntiam circuli. z h̄ eſt
notū ineſſe circulo p rōnem circuli. intelligens. n. circlm
eſſe ſic figurā planā vna linea cōtentā ſtatim intelligit q̄
equaliter ſe habet ad cētrū. q2 ſi non equaliter ſe haberet
non eſſet figura plana: ſed eēt aliqua pars circuli magis
eleuata q̄3 alia. geometria ergo qui non curat ſubtil'r in/
ueſtigare de diffinitione reꝝ totū illud accipit p diffōnē:
cum tñ cōtineatur ibi aliqd qd pōt dici ptinere ad pꝓpriā
paſſionē. cū ergo talis eſt diffō q̄ pregnans eſt. non eſt in
conueniens eā aſſumere ad probandum paſſionē de ſbo
nā hoc modo nō pbabil paſſio de ſubo niſi per paſſionē
de ſubiecto. vt paſſio que non eſt ita nota ineſſe circulo p
equalitatē lineaꝝ pgredientium a centro qd eſt aliquid
cōpetēs circulo tanq̄3 ꝯſis eēntiam eius. z eſt notum hoc
ineſſe circulo ex app̄rehēſiōe rōnis noium. ¶ Scdo mō H
hoc pōt ꝯtingē q̄ diffō ſubiecti accipiat vt mediū. q2 non
ſunt note nobis ſp diffōnes eēntiales. idō accipimus aliq̄
pꝓpria que nota ſunt ineſſe ſubiecto z ex illis diffōnē for/
mamus. qd cū hoc ſit certū eſt diffōnē non ſolū continere
ſubiam ſubiecti. ſed ēt aliquam eius propriam paſſionē.
pp qd ſi p talē diffōnem demraret paſſio de ſbo nō dmō
ſtraret talis paſſio p diffōnem ſubiecti de ſubo: ſe demō
ſtraret talis paſſio de ſubiecto p paſſionē de ſubo. vt paſ
ſio poſterior p porē. vel minus abſtracta p abſtractiorez
¶ Tertio mō hoc pōt contingere q̄ñ paſſio ita eſt pꝓpin I
qua rōni ſubiecti q̄ accipiendo rōnē ſubiecti videt dmō
ſtratori accipe vel q̄ accipiat paſſionē illiam. ita q̄ pꝓpter
nimiam manifeſtationē deſpicit demrator paſſionē illaz
accipere: ſed accipit rōnem ſubiecti innuēs p h̄ ēt paſſio
nem acceptā eē. ſemper tñ pa° demrat per paſſionē. q̄ ſi
ſit aliqua pa° que non ſit apta nata demrari per aliā paſ
ſionem nec in codē gradu abſtractionis nec in altiori illa
paſſio eſt indemrabilis de ſubiecto z facit cum ſubiecto
ſuppoſitionem vel principium in ſcientia. z facit cū ſubo
propoſitionem immediatam. attamen huiuſmodi paſſio
aliquando vr pretermitti ſi accipiat cuz diffinitione ſub
iecti vt dicebat via pma. vel ſi accipiatur tanq̄3 diffiniēs
ſubiectum vt dicebat via ſecunda. vel aliquando nō ſolū
videtur p̄termitti. ſed ēt pretermittit ſi demrator deſpici
at talez paſſionem accipere pꝓpter nimiā propinquitatē

ad rōnē ſubi. ſed in ipſa rōne ſubi itelligat acceptā eē hǫ
paſſionē. ſp ḡ p paſſionē poꝛē demr̄at pa° poſterioꝛ. vł p
paſſionē altioꝛis grad⁹ demr̄at pa° inferioꝛis grad⁹. ni/
ſi foꝛte h̄ ex cā ɔtigat ꝙ videaꝛ ſola diffō ſubi eē mediū in
demr̄atione. qǒ qbus cauſis pōt cōtingē eſt p habita ma
A nifeſtū. ℂ Ulterius foꝛte dubitaret aliq̄s vtrū in aliq̄ de
monſtratione dato ꝙ demr̄atio illa nō ſit potiſſima diffō
medij poſſit eē mediū in demr̄atiōe. ℂ Dōm ꝙ in demr̄a
tione aliq̄ ſi illa demr̄atio nō erit potiſſima diffō ſubi poſ
ſit eē mediū in demr̄atione. ſed nō ſubi vt ſbti: ſ ſbti vt in
duit rōnē medij: vel vt induit rōnē maioꝛis extremitatis
diffō eni ſbti vt induit rōnē medij eſt mediū in demr̄atiōe
pticulari. vt ſi demr̄atū ſit hr̄e tres de triangulo p hr̄e an
gulū poterit p triāgulū qǒ ē ſbm ei⁹ qǒ ē hr̄e tres demr̄a
ri hǫ paſſio de yſochele vel de aliq̄ ſpē triāguli. qǒ h̄ mō
ſiet. ois triāgulus hȝ tres. yſocheles ē triāgulus. ḡ rc̄. h̄
enim triangulus q eſt ſubm de hr̄e tres in hac demr̄atio
ne pticulari nō accipiꝛ vt ſubm: ſȝ vt mediū: ꝛ ſicut trian
gulus poniꝛ hic vt mediū: pari rōne diffō triāguli poſſȝ
poni vt mediuȝ ſi ſic fieret demr̄atio. ois figura plana tri
bus rectis lineis cōtēta hȝ tres yſocheles eſt hǫ. ḡ rc̄. in
demr̄atione ḡ pticulari vbi ſubiectum accipiꝛ vt mediuȝ
pōt: ꝛ diffinitio ſubiecti accipi vt medium: quia ſemper
loco diffiniti pōt poni diffō. ſi ḡ triangulus pōt eē mediū
ad oñdendū pticulr̄ hr̄e tres de yſochele poterit ꝛ diffō
trianguli eē tale mediū. 2° mō h̄ poterit ɔtingere qñ ſbm
nō accipieꝛ vt ſubm. i. vt mioꝛ extremitas nec vt mediū:
ſed accipieꝛ vt maioꝛ extremitas: vt p diffōnē triāguli eq
lateri ꝓbabiꝛ de aliquo triāgulo ꝙ ſit triangulus equila
terus. vel p diffōnē aialis ꝓbabiꝛ de aliq̄ ſpē aialis ꝙ ſit
aial: vt ſi aial eſt ſuba aiata ſenſibilis: ꝛ hec eſt ꝓpa diffō
ei⁹ ꝛ leo hȝ oia iſta. qꝛ eſt ſuba aiata ſenſibilis de neceſſi/
tate ɔcludiꝛ ꝙ leo ſit aial. ſȝ hec demr̄atio nō ē potiſſima
nā demr̄atio potiſſima ɔcludit paſſionē de ſubo. aial aūt
nō ſe hȝ vt paſſio ad ſuas ſpēs: ſic ēt nec triāgulos eqla/
terus ſic dicit vnū aliqd ꝛ vnū gen⁹ vel vnā ſpēm in gn̄e
figure nō ſe hēbit vt paſſio ad ſua inferioꝛa. triangulus ḡ
eqlaterus eſt qǒdā ſbm: ꝛ aial eſt qǒdam ſbm: ſed vt per
diffōnē trianguli eqlateri demr̄aꝛ de aliquo ꝙ ſit triāgu/
lus eqlaterus ibi triangulus eqlaterus nō ſe hēbit vt ſb
iectū: nec vt minoꝛ extremitas: ſȝ vt predicatū ꝛ vt maioꝛ
extremitas: ſic ēt ꝛ aial ſe hr̄et hoc mō ſi p diffōnē aialis
demr̄areꝛ de aliquo qǒ eēt aial: ꝛ qǒ dictū ē de triāgulo
eqlatero ꝛ de aiali. intelligendū eſt de quolibet alio de q̄
fieret talis demr̄atio. in oib⁹ ḡ talibus demr̄ationib⁹ ſbȝ
non accipiꝛ vt ſubm: ſed vt p̄dicatū. ideo i demr̄ationib⁹
talib⁹ diffinitio ſubiecti non eſt mediū in demr̄atione ꝓ/
ut eſt diffinitio ſubiecti ſed ꝓut eſt diffinitio p̄dicati. ꝛ ꝓ/
ut eſt rō p̄mi termini. i. maioꝛis extremitatis. ℂ Aduer
tēdū ēt ꝙ talis demr̄atio non eſt potiſſima: qꝛ aial de ſuis
inferioꝛib⁹ vel qǒlibet aliud ad ſua inferioꝛa nō ſe hȝ vt
B paſſio ad ſubm. ℂ Eſt ēt diligenter notādū vt qñ dicim⁹
ꝙ p diffinitionē nō pōt fieri demr̄atio potiſſima. dato ꝙ
ſubiectum illud accipiaꝛ vt predicatū. ꝛ vt maioꝛ extre/
tas intelligēdū eſt hoc qñ ſubm eſt ſuba. ſed ſi ſubm ē ac
cidens: tūc diſtinguēdū eēt de diffōne. nam diffinitio ta/
lis. vel diceret ſolū qd ꝛ eēt data ſolū p pncipia eſſentia/
lia. vel diceret pp qd ꝛ eſſet data p cāȝ alterā: ꝙ ſi diceret
ſolū qd: ꝛ eēt data ſolū p pncipia eēntialia idem eſſet iudi
ciū de tali accidēte ꝛ de ſuba: vt triangulus equilaterus
p ſuā diffōnem dicentem ſolū qd poterit demr̄ari de aliq̄
triangulo: ſicut aial p diffōnē ſuaȝ pōt cōcludi de aliqua
ſpē aialis: ſicut enim poſſumus cōcludere de leone ꝙ ſit
aial qꝛ eſt ſuba aiata ſenſibilis. ſic poſſemus concludere
de triangulo deſcripto inter duos circulos ſe interſecan
tes ꝙ ſit eqlaterus: qꝛ hȝ oia eq̄lia latera. vel qꝛ triāgu/
lus eqlaterus cū h̄ ꝙ eſt qǒdā ſubm ē ēt qǒdā accñs: po
terit ꝓbari de ſubo de quo non p̄dicabiꝛ eēntialr̄: ꝛ hoc
per cām alteram ꝛ non per pncipia eēntialia eius. ꝓba/
biꝛ enim ꝙ ſup lineam datā cōtingit triāgulū eqlaterum
collocare: qꝛ ſup quolȝ cētro ɔtingit circulū q̄ztūuis ſpa
ciū occupando deſcribere. In hac ḡ demr̄atiōe linea da/
ta ſe habebit vt ſubiectū. triangulus eqlater⁹ ſe habebit
vt paſſio. vel collocare talē triāgulū ſe hēbit vt paſſio. qꝛ
cōtingit ſup quolibet cētro circulū q̄ztumuis ſpaciuȝ oc
cupando deſcribere. ſe habebit vt mediū. ꝛ erit talis de/
monſtratio potiſſima: qꝛ hic hec diffinitio dicēs propter
qd trianguli eqlateri: ſiue pp qd paſſionis accipiꝛ vt me/
diū: nunq̄ȝ ḡ diffinitio ſubiecti vt ſubiecti accipiꝛ vt medi
um ſȝ vel diffinitio ſbti induit rōnē medij: vt pȝ in demr̄a
tione pticulari. vel diffō ſubi erit tale mediuȝ vt ſubiectū
induit rōnē p̄dicati. vel vt ꝓbaꝛ de aliquo ſuo inferioꝛi. ꝛ
tales demr̄ationes nō erūt potiſſime. vel ſi diffō ſubiecti
poterit eē mediū in demr̄atiōe potiſſima. hoc erit ꝓut id
qǒ eſt ſubiectū vnius pōt eſſe p ſe paſſio alterius. pp qǒ
poterit accipi diffō dicēs pp qd eius vt ē paſſio alteri⁹ ꝛ
cōcludi de ipſo p demr̄ationē potiſſimā tāq̄ȝ ꝓpa paſſio
de ſubiecto. Quid aūt dicendū ſit cum vna diffō demō/
ſtraꝛ p aliam. vtruȝ in tali demonſtratione diffō ſubiecti
poſſet eē mediū infra dicetur in tertia q̄ōne lectionis illi⁹
contingit autē vnūqǒq̄ȝ ꝛ idem. ℂ Ulterius foꝛte dubi/ C
taret aliquis. dato ꝙ diffō ſubiecti non ſit medium in de
monſtratione. vtrū debeat ingredi demr̄ationem. ℂ Di/
cēdum ꝙ diffō ſubiecti vel aliquid loco diffōnis ſubiecti
dȝ ingredi demonſtrationē potiſſimam. non tanq̄ȝ medi/
um ſed tāq̄ȝ aliqd ānexū medio qǒ triplici de cā cōtingit.
p̄ qꝛ aliqñ mediū quod dicit pp qd paſſionis determinaꝛ
ad hoc ꝙ ſit ꝓpꝛia cā paſſiōis ex ipſa diffōne ſubiecti. vt
ꝙ interpoſitio terre ſit ꝓpꝛia cā eclipſis non poterit eſſe
niſi in coꝛpe luminoſo. ſi. n. non eſſet coꝛp⁹ luminoſum i/
terpō terre nō eclipſaret ipm. qꝛ nec eēt aptum natū ecli
pſari. cū ḡ ꝓbatur eclipſis de luna accipietur aliqd loco
diffōnis lune. vtputa coꝛpus luminoſum qǒ ideo ſit. qꝛ
ex hoc interpoſitio terre ꝯbiꝛ ꝛ determinaꝛ vt ſit ꝓpꝛia
cā eclipſis. nā vt dicebatur coꝛpus non luminoſum talis
interpō eclipſare nō pōt. ſic etiam ꝛ in triangulo cū ꝓbaꝛ
habere tres de ipſo poniꝛ in demonſtratione ꝓpꝛia diffi
nitio eius. vȝ. figura plana tribus rectis lineis ɔtēta hn̄s
angulum rc̄. nam ꝙ angulus extriſecus valeat duos an
gulos intriſecos ſibi oppoſitos. vel ꝙ talis angulus per
lineam eque diſtantem poſſit angulus extrinſecus diui/
di in duos angulos equales duobus intrinſecis: ꝛ ꝙ ex
h̄ ſequaꝛ triangulū hr̄e tres talis cā determinatur ad ta/
lem effectum ex eo ꝙ triangulus eſt figura tribus lineis
cōtēta. nā ductio linee eque diſtantis non divideret ſic an
gulū extrinſecū in pēthagono vel in exagono vel in alia
figura. ꝛ inde eſt ꝙ cum triangulus ſit pncipiū figuraruȝ
ꝛ ſit triāgulus ꝙ accidit pncipio figuraꝝ hr̄e tres: ꝛ non
accidit triangulo. qꝛ vt eſt pncipiū figuraꝝ non determi
nat hanc cām. vȝ. ductionem linee eque diſtantis ꝙ diui
dat angulū extriſecū in duos angulos eq̄les intrinſecis
ꝛ vt ex hoc habeat tres. ſȝ determinat hǫ cauſam in eo ꝙ
triangulus. ℂ Scđa aūt cā q̄re eſt expediēs ꝙ diffinitio D
ſubiecti annectaꝛ medio eſt. qꝛ cū mediū ſit quedā paſſio
ꝛ paſſio non poſſit plene intelligi ſine ſubiecto opȝ ꝙ vel
ſbm vel aliquid loco ſubiecti annectaꝛ ipſi paſſiōi que ē
medium ꝛ que dicit ꝓpter quid alterius paſſionis. Ima
ginabimur ḡ ꝙ diffinitio ſubiecti vel aliqd ſupplēs viceȝ
diffōnis ſe habebit q̄ſi cauſa gn̄alis ꝛ reſpectu oium paſ
ſionuȝ q̄ ꝓbanꝛ de ipſo. ꝛ hǫ diffinitio adiuncta paſſioni
pme demonſtrabit paſſionē ſcđam. adiuncta ſecunde de/
monſtrabit tertiā. ꝛ ſic deinceps. pma aūt paſſio vel erit

indemõſtrabilis ⁊ erit quaſi nota ineſſe ſubiecto vel ſi eſt demõſtrabilis demõſtrabitᷣ ꝑ paſſionem altioris abſtractionis. que altior paſſio lʒ nõ ſit paſſio ꝓpꝛia: ē tñ cauſa ꝓpꝛia ꝓpꝛie paſſiõis. ⁊ qꝛ determinatur ad hoc ex ipſa nã ſubi ſicut ductio linee eq̃ diſtantis determinatᷣ ex nã triãguli i triangulo vt diuidat angulũ extriſecũ ⁊ ſit cã ꝙ̃ hĩe tres cũ .ij. cõtingit ꝙ oꝫ mutare genꝰ abſtractiõis, cum ſꝑ in tali mutatõe paſſio magis abſtracta detᷣminetᷣ vt ꝙ ſit ꝓpꝛia cã ꝓpꝛie paſſiõis ſubi ex nã ſubi opoꝛtebit ꝙ aſſumatᷣ diffõ ſbi expꝛimẽs nãʒ eiꝰ cũ paſſiõe magis abſtracta tãq̃ʒ determinãs hõ paſſionẽ ad demrandũ paſſionẽ ꝓpꝛiaʒ ꝺ ſbo. ipſa ĝ paſſio dicẽs ꝓꝑ qd alterius paſſiõis: qꝛ ē cã ꝓpꝛia eiꝰ ipſa eſt mediũ ſi eñi diffõ ſubti eẽt mediũ. tunc eſſʒ vnũ mediũ ad multas paſſiões. cũ ĝ hoc itelligamꝰ noie medij loquẽdo de demrãtiõe potiſſima: ꝙ ē vnũ ad vnã ꝯclõnẽ. tale mediũ nõ erit niſi vna paſſio. diffõ aũt ſubti vel aliqd ſupplẽs vicẽ diffõnis erit aliqd ꝯiũctũ medio. ⁊ ex hoc apparet quõ qꝺ qd eſt ſubti: nõ ꝓpꝛie ē mediũ: ſʒ eſt pñm ois demrationis. qꝛ vt dr i p̃ de aĩa. ꝙ hõ diffõ ⁊ qꝺ qd ē ſbi ſupponitᷣ tãq̃ʒ pñm ⁊ tãq̃ʒ fundamẽtũ oĩum q̃ debẽt demrari de ſbo: ⁊ huic pꝛincipio ⁊ huic fundamẽto. adiuncta hec paſſio demrabit hãc paſſionẽ. adiũcta alia paſſio demõſtrabit aliã paſſionẽ: ita ꝙ quot erũt paſſiones demrate tot erũt paſſiones medie demrantes: ita ꝙ erit ibi dare aliquã paſſiõeʒ q̃ nõ demrabitᷣ de ſbo: ſed ꝺmonſtrabit: ⁊ aliquã q̃ nõ demrabit: ſʒ demrabitᷣ de ſbo. paſſiones aũt intermedie oẽs demrabũt ⁊ demrabuntᷣ.

E ¶ Tertia aũt cã q̃re diffõ ſubi põt ꝺmrationẽ igredi nõ tãq̃ʒ mediũ: ſed tãq̃ʒ aliqd cõiunctũ medio ſumitᷣ ex dͥa demrationis ad diffõnẽ ⁊ ecõuerſo. nã nõ ꝓpꝛie diffinitᷣ cõcretũ: ſʒ aliqd abſtractũ. nã nõ ꝓpꝛie diffinitᷣ ſimũ ſʒ ſimitas. in demratiõe aũt eſt econtrario: qꝛ nõ ꝓpꝛie demonſtratᷣ abſtractum. ſʒ cõcretũ. diffõ. n. eſt rei ſm ſe: ⁊ hec eſt magis vt cõſideratᷣ in abſtractiõe. ſʒ demratᷣ aliqd vt ē .ij. in hoc ⁊ hec eſt magis in ꝯcretione. vñ magis ꝓpꝛie diffinitᷣ tonitruũ q̃ʒ tonare: ⁊ magis ꝓpꝛie demratᷣ tonare q̃ʒ tonitruũ. cũ ĝ accñs in cõcretione iplicet ſubm rõne huius implicatiõis ꝯpetẽter annectitᷣ medio ſubm vel aliqd loco ſbi ſʒ ipm ſubm nõ põt annecti medio. nã cũ ipm ſubʒ ſit minor extremitas quã oꝫ ingredi ꝯclõnẽ nõ põt aſſumi cũ medio qꝺ nõ oꝫ igredi ꝯnẽ. aſſumetᷣ ĝ cum medio diffõ ſubti vel aliqd loco diffõnis. ¶ His aũt prelibatis poſſumus ſoluere ad rões in ꝯ̃rium factas arguentes ꝙ diffõ ſubti directe ⁊ ſm ſe ſit mediũ in demratione. naʒ cum dicitᷣ ꝙ quod quid eſt ſubti ē pñm ois demrationis

F ſolutũ ē ꝑ id qꝺ dcm̃ eſt in hac qõne. ¶ Qꝺ v̾o vlteriꝰ additᷣ ꝙ ſi eẽt mediũ diffõ paſſiõis demrate: tũc ꝓbaretᷣ idẽ ꝑ idẽ: qꝛ diffõ paſſionis ē cũ paſſiõe dici oꝫ ꝙ hoc idem ſe queretᷣ ⁊ magis ſi eſſet mediũ diffõ ſbti. nã diffinitio ſubiecti per ſe loquẽdo magis eſt idẽ cũ ſbo q̃ʒ diffõ paſſionis cũ ea. ſed ſicut eſt inconueniens ꝙ aliquid ꝓbetᷣ ꝑ ſeipſũ ita ē incõueniẽs ꝙ de ſubiecto ꝓbetur aliquid per ſeipm ſiue ꝑ ipſum ſbm. hec ĝ rõ nõ cõcludit intẽtũ: ſʒ petit ſibi quãdam difficultatẽ ſolui. ꝓpter qꝺ ſciẽdũ ꝙ diffõ que ē mediũ in demratione nõ eſt dicẽs quid paſſiõis q̃ eſt idẽ cũ paſſiõe: ſed eſt dicẽs ꝓpter qd eius q̃ nõ ē idem cũ ipſa paſſio eñi ꝑoꝛ eſt ꝓꝑ quid paſſionis ſequentis. poſterioꝛ enim paſſio hʒ diffiniri ꝑ paſſionẽ ꝑoꝛẽ cauſalr̃. cũ ĝ paſſio ꝑoꝛ nõ ſit idẽ cũ paſſiõe poſterioꝛi: ⁊ rõ implicãs paſſionẽ ꝑoꝛẽ q̃ ē diffõ dicẽs ꝓꝑ qd paſſionis ſequentis. ⁊ que eſt mediũ nõ eſt idẽ cum paſſione demrata. ¶ Qꝺ v̾o arguebatᷣ tertio ꝙ diffõ ſubti põt eſſe medium i demratiõe particulari ſicut ⁊ ipſum ſubiectum dici oꝫ. ꝙ cõcedimꝰ .ij. de demratione ꝑticulari. ſʒ nõ de vlĩ. vnde non ē ſile qꝺ adducebatᷣ ꝓ ſili. nõ. n. valet ſi in demratiõe particulari põt eẽ tale mediũ ꝙ ⁊ in vlĩ. ¶ Qꝺ v̾o arguebatᷣ quarto ꝙ ſi accidẽs demraretᷣ ꝑ accñs: vt paſſio ꝑ paſſionẽ ꝙ accidẽtiũ ꝑ accñs eẽt demratio. dici oꝫ ꝙ accñtia per accñs que non habẽt ꝑ ſe cauſam in ſubo non demonſtrantᷣ de ipſo: ſed ex hoc non excluditᷣ quin vna paſſio ꝑ ſe poſſit demrari ꝑ aliam ꝑ ſe paſſionẽ: nec dicuntᷣ accñtia ꝑ accidens ꝑ ſe paſſiones ſi inſint ꝑ alias ꝑ ſe paſſiones. accidẽtiũ. n. ꝑ accñs nõ ē demratio q̃ diuiduntur ꝯ̃ ꝓpꝛium. ſed tales ꝑ ſe paſſiones nõ diuiduntᷣ ꝯ̃ ꝓpꝛium: imo q̃lʒ earũ eſt qꝺdã ꝓpꝛium. eq̇uocatᷣ ĝ i accñte ꝑ accñs. ¶ Qꝺ v̾o arguebatᷣ q̇nto ꝙ eẽt ꝓceſſus in infinitũ. dici oꝫ ꝙ diffinitio ſubti nõ erit mediũ in demratione: nec tñ erit ꝓceſſus in infinitũ: ſʒ erit deuenire ad aliquas paſſiões que note erunt ineſſe ſubtis: ⁊ ille nõ demrabuntᷣ ꝑ diffõneʒ ſubti: qꝛ erunt indemrabiles: vt eſt per habita manifeſtum.

¶ Diffinitio autem quoniam quidem dicitur ratio ipſius quod quid eſt manifeſtum eſt: qm̃ aliqua quidẽ erit rõ ipſius quod quid ſignificat nomẽ: aut erit rõ altera nomina ponens.

¶ Cum autem diffinitio dicatur eſſe oratio ipſius quid eſt: patet quandam diffinitioneʒ orationem eſſe: que id explicat quod nomẽ ſignificat. Vel que nois interpꝛetationẽ cõplectitᷣ. Argu.

¶ Hic vt dicebatᷣ: deſcendit phs ad diuerſa gñа diffõnum oñdens quõ ſe hñt adinuicẽ: ⁊ quõ ſe hñt ad demrationẽ. ¶ Propter qꝺ ſciẽdũ ꝙ poſſumus aſſignare duas diffõnes iutiles ad demrandũ. vʒ. diffõnẽ dicẽtẽ qd nois ⁊ diffõnẽ dicẽtẽ qd rei ꝑ accñtalia tm̃. duo ĝ facit qꝛ ꝑmo ſeparat diffõnẽ qd nois a qd rei. 2° ſeꝑat diffõnem dicẽtẽ qd rei ꝑ accñtalia a diffõne dicẽte qd rei ꝑ ẽentialia ibi. (Ratio aũt vna) Circa ꝑmũ duo facit. qꝛ ꝑ̃ facit qꝺ dictũ eſt. 2° ꝓbat qꝺ dixerat. ibi (Ut quid ſignificet.) Dicit ergo (Diffõ aũt qm̃ qdẽ ē rõ ipſius qꝺ qd ē. manifeſtũ eſt qm̃ aliqua) vel vt hʒ alia tranſlatio (Qm̃ alia quideʒ erit rõ ipſiꝰ qꝺ ſignificet nomẽ). q. d. ꝙ diffiᵒ dicit ipm qd rei. ex hoc manifeſtũ ē ꝙ hõ diffiᵒ ſit alia ⁊ ſit differẽs a diffõne dicẽte qd nois. ⁊ ſbdit ꝙ (aut erit rõ altera noia ponẽs) poſſumus aũt dicere ꝙ differt diffõ dicẽs qd nois a rõne ponẽte altera noia. nam diffiᵒ dicẽs qd nois eſt qñ notificatᷣ qd ipoꝛtatᷣ ꝑ nomẽ icõplexũ. vt ſi notificaretᷣ qd impoꝛtatᷣ noie trianguli. diffõ autem altera nomina ponẽs põt dici cũ notificatᷣ qd impoꝛtatᷣ ꝑ plura noia. vt ſi diceretur ꝙ tunica nigra ē colobiũ atrũ. vel poſſumꝰ adhuc alr̃ diſtinguere ⁊ meliꝰ vt dicatᷣ rõ ipſius qꝺ ſignificet nomẽ qñ exponitᷣ qd impoꝛtatᷣ ꝑ nomẽ. ſiue illud ſit ꝯplexũ ſiue incõplexũ. rõ aũt ponẽs altera noia ē qñ non expõitᷣ qd ipoꝛtatᷣ ꝑ nomẽ. ſʒ loco vniꝰ nois aſſignatᷣ vnũ alterũ nomẽ. ⁊ loco ipſoꝝ plurium noiuʒ aſſignãtᷣ altera plura noia eque ignota vel magis q̃ʒ noia prius aſſignata. vt ſi diceretᷣ. qd eſt tunica. diceretᷣ ꝙ ē colobiuʒ. ⁊ ſi q̃reretᷣ qd eſt tunica nigra. diceretᷣ ꝙ eſt colobiũ atrũ. ſm hoc ĝ nõ erit facienda vis q̃ʒtũ ad cõplexũ ⁊ nõ ꝯplexũ. ſʒ q̃ʒtũ ad notificare ⁊ nõ notificare. exponetᷣ ĝ ſic lr̃a ꝙ qꝛ diffõ eſt rõ ipſius qd eſt. qꝛ ſic eſt. manifeſtũ ē qñ rõ ipſiꝰ qd ſignificet nomen erit aliqua alia. i. dr̃ns a rõne dicente qd. aut ratio altera nomina ponens erit ſꝛ. alia. i. differens a ratione dicente quid. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut quid ſignificat ꝙ triangulus ē ſm ꝙ triangulus eſt. Qꝺ vere hñtes qꝛ eſt. querimus ꝓpter quid eſt. difficile eſt autem ſic accipere q̃ non ſcimus qꝛ ſunt. Cauſa autem dicta eſt prius difficultatis. qꝛ ſi neq̃ eſt. neqʒ ſi non eſt ſcimus. ſed aut ſecundum accidens. G

Argu. ¶ Veluti qui ſignificat triangulus noīe: queꝫ hñtes eſſe querimus: deinde pp̄ quid eſt: difficile aũt eſt hoc pacto ſumere: ea que neſcim⁹ eſſe: cauſamq; difficultatis antea diximus: nā neq; ſi ſint an non ſint ſcimus niſi p accñs.

¶ Probat qḋ dixerat. d. (Ut qd ſignificet) qd ē ſu. (triāgulus ſm ꝙ triāgulus ē ꝙ ṽe hñtes q: ē q̄rimus ⁊ pp̄ qd ē) q. d. ꝙ ſciētes qd noīs vel rōnē p altera noīa nec ſcimus q: nec pp̄ qd. ſ; q̄rim⁹ tñ q:. q̄; pp̄ qd. ſ; ſciētes qd rei nō ignoram⁹ rē eē ꝗ nō ē idē rō dicēs qd rei cū rōnib⁹ illis. ſbdit aũt ad declarationē ꝓpoſiti ꝙ (difficile āt ē accipe) qd ē (q̄ nō ſcim⁹ q: ſūt.) cā āt difficultatis dcā ē ṗus. (q: A neq; ſi ē neq; ſi nō ē ſcim⁹. ſ; aut ſ; accñs. ¶ Non⁹ aũt ꝙ ſupra dicebaƭ ꝙ ſicut nos hēmus ad q: eſt. ita ad qd ē. q̄ ꝗ neſcim⁹ q: ſunt. vel ſi ſcim⁹ ea ſm accñs. difficile ē acci B pere de eis qd ſunt. ¶ Notādū aũt ꝙ poſſemus dicē dātā eē duplicē cāꝫ q̄re diffō dicēs qd rei differat a diffōne dicēte qd noīs. vel a rōne ponente altera noīa. nā p tales rōnes noīuꝫ neſcim⁹: q: ē nec qd ē. ſ; ſciētes rōnes noīuꝫ ad huc q̄rim⁹: q: ē ⁊ qd ē. ſ; ſciētes qd rei non poſſumus ignorare q: eſt. ¶ Rurſus q: qd noīs nō notificat rē eſſe difficile ē hñtes qd noīs inueſtigare qd ē: q: nō hñtes q: ē difficile ē inueſtigare qd ē. ſ; ſciētes qd rei ſcim⁹ quid eſt. C ¶ Notādū ēt ꝙ p qd noīs nō poſſum⁹ ſcire ꝗ rẽ ſit ē: vel ſi nō ē: vel ſi ſcim⁹ ſi ē vel nō ē ꝗ ē p accñs: q: ipm ſignatuꝫ noīs nō facit nos ꝗ ſcire: ſi ꝗ ꝗ ſcim⁹ ꝗ ſi erit pp̄ ipꝫ ſigna D tū noīs: ſ; q: alia via ꝗ nobis innotuit. ¶ Dubitaret forte aliqs quō ſe hēat qd noīs ad qd rei. ¶ Dōm ꝙ nō oē qd noīs eſt qd rei ē: ſ; oē qd rei qd noīs. nā rō quā ſignat nomē ē diffō. ſi ꝗ illa rō ſit figmēti erit qd noīs tm̄. ſi aũt ſit ṽa diffō rei erit qd noīs ⁊ qd rei. aliṫ tñ ⁊ aliṫ: q: q̄ꝫtū ē ō ſe ⁊ ṗ aſpectu ē qd noīs: poſtea ē qd rei entiꝫ: ⁊ tūc ē qd rei entis ſm ṽitatē: ⁊ p ſubalia. nā diffō ē ſmo hñs ptes vt dr̄ i. 7. meta. oīs aũt ſmo ꝯplexus: ⁊ hñs ptes nō ſignat. niſi q: ptes eius ſignificāt. diffō ꝗ q: hꝫ plures ptes ṗmo aſpectu ſe offert vt ꝯſidereƭ qd quelꝫ ps ſignificet. poſtea ſe offert vt ꝯſideremus vtrū illa oīa ſint in aliquo ente. 3° ſe offert vtrū illa oīa ſint eēntialia illi enti: ⁊ cū cōſideram⁹ quālibet ptē diffōnis ſm ſe: tūc ꝓprie eſt qd noīs ⁊ tunc ex hoc neſcim⁹ vtrū ſit entis vel nō entis. ⁊ ſi ſcim⁹ ꝗ ē p accñs: q: alia via forte eſt ꝗ nobis notū: ſed rōne talis cōſiderationis nihil ſcim⁹ vtrū illa res ſit vel nō ſit: ſ; cū poſtea cōſideramus ꝙ oīa illa repiunƭ in aliquo vno ente: vt cū ſcim⁹ ꝙ eſt aliqḋ ens qḋ ē aial: ⁊ qḋ ē bipes: tūc ſcimus ꝙ hec rō aial bipes ē diffō alicui⁹ entis. ſed adhuc neſcim⁹ vtrū ſit ṽa diffō quā vocam⁹ diffōnē dicēteꝫ qd rei: ſed qñ tertio conſideram⁹ ꝙ oīa illa in diffōne poſita nō ſolū repiunƭ in aliq̄ vna re: ſ; ſūt eēntialia ipſi⁹ rei: tūc ſcim⁹ illā eē diffōnē dicētē qd rei: ſ; adhuc neſcim⁹ vtruꝫ ſit ꝓpria illi rei: q: poſſet cōtingē ꝙ diffō aialis dareƭ de hoīe: ⁊ cōſtat ꝙ oīa poſita in diffōne aialis repiūƭ i hoīe: ⁊ oīa ſūt eēntiali homini. nō tñ hec diffō eſt ꝓpa hominis: ſ; qñ vlteri⁹ videm⁹ ꝙ ꝯuertiƭ cū re: tūc ſcim⁹ ꝙ ē ꝓpa: nō ꝗ poſſum⁹ ſcire ꝙ ſit ṽa rō alicuius entis ignorato qd noīs: nec poſſum⁹ ſcire ꝙ ſit ṽa diffō dicēs qd rei ignorato ꝙ ſit diffō entis: q: vt dixim⁹ ṗus occurrit nobis ꝙ oīa in diffōne poſita repiunƭ in aliq̄ vno ente q̄; ꝙ ſint eēntialia illi enti. ex ꝗ patere pōt qḋ dicebatur in electione illa. E ¶ Quid igiƭ demrabit diffinićs. nā pꝫ ꝙ ipoſe ē ſcire de re qd rei ignorato qd noīs. pꝫ ēt ꝙ diffō ṗ aſpectu dic̄ qd noīs ⁊ nō dicit rē eē: vel nō eē: ⁊ ex hoc patēt tres ille rōnes facte. vꝫ. ꝙ ſi diffō q̄ꝫtū eſt de ſe ⁊ ṗ aſpectu vel etiaꝫ gñaliṫ ſupta nō dicit rē eē: nec q: ē: nec demrātio dicet qd eſt: q: p demrātionē nō ꝯcludiƭ qd ē: ⁊ ſi ꝯcludiƭ ꝗ nō ē vt qd ē. ſ; vt q: ē. q̄ꝫtū ꝗ ad ꝗ ē aliq̄ ſimilitudo īter diffōnē ſumptā gñaliṫ: vel ſuptā vt ſe offert ṗ aſpectu ꝓut ſe hꝫ ad ſi ē ⁊ de d̄mrātiōe ꝓut ſe hꝫ ad qd ē. nā ſic diffō gñaliṫ ſupta: vel vt ṗ aſpectu ſe offert nō dicit de re ſi ē: ſ; oꝫ ꝗ alia via inueſtigare. ſic p demrātionē vt demrātio ē nō oñdiƭ qd eſt vt qd ē: ſ; oꝫ ꝗ alia via inueſtigare. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ratio autē vna ē dupliciter. hec qdē cōiunctio eſt vt que eſt ylias. alia vero vnum devno oſtendens non ſm accidens. T.c.10.

¶ At enim oratio eſt vna dupliciter. Alia nāq; coniunctione eſt vna: vt ilias. Alia q: vnuꝫ de vno declarat: non per accidēs. Argu.

¶ Sepat rōnē notificātē rē p accñtalia a diffōne ṽe q̄ notificat rē p ea q̄ ſunt p ſe. Circa qḋ tria facit: q: ṗ ſepat rōnē accidentalē a rōne dicente quid. ſecundo ſeparat ⁊ diſtinguit rationē dicentem quid a ratione dicēte propter quid. tertio oſtēdit quomodo quid ⁊ propter quid ſe habent adinuicem: ⁊ quomodo ſe habent ad demonſtrationem. ſecūda ibi. (Una quidem.) tertia ibi. (¶ Quare ṗma quidem.) Dicit ergo ꝙ. (Ratio autem vna eſt dupliciter. hec quidem cōiunctione vna) cuiuſmodi eſt rō notificās rē p accidentalia (vt que eſt ylias). q. d. ꝙ taleꝫ vnitatē habꝫ talis ratio qualem habet ylias. i. hyſtoria troiana ⁊ ſubdit ꝙ (alia vera) ſu. ratio dāta p ſubſtantialia ē (oſtēdens vnum de vno non ſm accidens.) F ¶ Notandū autem ꝙ ex ſubſtantia ⁊ accidente: vel ex duobus accidētibus nō ſit vnū quod dicat nām vnam vel vnam formaꝫ ſed ſūt vnū q: ſunt in vno vel q: predicanƭ de vno. nā ſba ⁊ accñs: ⁊ ēt duo accidētia pñt ṗdicari de vno ⁊ eodem. talē aũt vnitateꝫ poſſet hr̄e ylias. i. hyſtoria troiana. vel vna magna alia hiſtoria. poſſet. n. vna magna hiſtoria recitari vbi nihil diceretƭ: niſi ꝓut referreƭ ad aliquem vnū hoīeꝫ forte tota hiſtoria troiana facta fuit pp̄ Hectorē ⁊ ad cōmēdationē ei⁹: ſ; ptes diffōis ṽe dāte p eēntialia rei nō ſūt vnū: q: ſūt in vno: ſ; q: dicūt vnā māim. ⁊ vnā formā: vt declarari hꝫ in. 7. meta. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Una quidē igiƭ eſt terminus termini q̄ dicta eſt. alia vero eſt terminus demrans pp̄ qd eſt.

¶ Una igiƭ hec ē diffō diffōnis quā diximus. alia āt ē diffō orō. q̄ declarat pp̄ quid eſt. Argu.

¶ Dat drīam inter diffōnē dicentem qd ⁊ pp̄ qd. d. ꝙ (vna qdē terminus termini eſt) i. vna rō diffōnis ē (q̄ dicta ē) p eēntialia rei que dñt vnuꝫ aliqd. vt ſi diffinireƭ eclipſis ꝙ eſt ṗuatio luminis. rō ergo huius diffōnis ē vel ad rōnē hui⁹ diffōnis ptiet dicere qd rei (alia ṽo termin⁹). i. alia diffi° ſiue alia rō eſt. rō (demrans pp̄ qd eſt) vt ſi diffinireƭ eclipſis ꝙ eſt interpoſitio terre. eclipſis. n. nō ē ipſa interpoſitio formaliṫ ſed cāliṫ. nam interpoſitio eſt cā ⁊ ꝓpter quid eclipſis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare prima quidē ſignificat quid ē. nō aũt demrat: que vero poſterius ē manifeſtum: qm̄ erit vt demrātio eius quod quid ē. poſitione differens a demonſtratione.

¶ Quare prior ſignificat quidē: ſed non oſtendit: poſteriorē aũt pꝫ q̄ſi demrātionē eē ipſi⁹ quid eſt: poſitione differētē a demrātione. Argu.

¶ Oñdit quō he diffōnes ſe hñt adinuicē. ⁊ quō ſe hñt ad d̄mrātionē. Circa qḋ tria fac̄. q: ṗ fac̄ qḋ dcm̄ ē. 2° enumerat tria gña diffōnū ⁊ d̄clarat quō oīa illa gña ſe hñt ad d̄mōſtrationē. 3° epilogat circa determinata. ſcḋa ibi (Que āt ē i medio) 3° ibi (Māifeſtū ē igiƭ ex dictis.) Circa pri/

mū tria facit. qꝛ ꝑ oſtēdit quō diffō qd ſe hʒ ad diffōnē pp qd. 2° decl'at vtꝝ diffō pp qd ſit ipſa demſ̄ratio. 3° decl'at h̄ de diffinitiōe dicēte qd. ſcđa ibi (Differt .n.). 3ª ibi. (Amplius et tonitrui.) Dicit ḡ. (Quare p̄ma) ſu. diffō q̄ ē ſu. p eſſentialia rei vel q̄ ē p ea q̄ ſūt ipſa res. (ſignificat qd ē demōſtrare nō). q. d. ꝙ diffō dicēs qd nō pt ōmſ̄rare. vl' nō pt eē p̄n̄ᵐ ōmſ̄ratiōis. ⁊ ſubdit (q̄ vō poſteri⁹ ē). i. diffō dicēs pp qd de q̄ poſteri⁹ fecim⁹ mētionē (manifeſtū ē q̄m erit vt demſ̄ratio ei⁹ qō qd ē. poſitiōe). i. ſicut ⁊ ordie (differēs a demſ̄ratiōe). q. d. ꝙ diffō dicēs pp qd ē vt demſ̄ratio. i. demſ̄ratiue ꝯcludit diffōnē dicētē qd. ē ḡ h̄ diffō virtualr tota demſ̄ratio. differt āt a ōmſ̄ratiōe poſitiōe. i. ſitu ⁊ ordie: qꝛ d̄ficit ibi ordo ⁊ figura ſillogiſtica. ℭ Dubitaret forte aliqs. vtrū diffō dicēs qd poſſit demſ̄rare vl' poſſit eē mediū in demſ̄ratiōe. ℭ Dōm ꝙ lʒ h̄ac eādē q̄ōnem diſputauerim⁹ ſupi⁹ volum⁹ tñ h̄ ad declarationē ſupi⁹

b dictoꝝ aliq̄ dicere. ℭ Propter qō ſciēdū ꝙ eē qō ōmſ̄rat demſ̄ratio ē vt ibi dicebat ⁊ illō qō dicit vitatē ꝓpōnis vel eſt iherētia p̄dicati in ſubo ſiue h̄itudo p̄dicati ad ſubm. h̄ āt h̄itudo aliquo mō depēdet ⁊ cauſat ex ipſa eēntia p̄dicati: qꝛ vt dr̄ in pyermenias. ꝙ h̄ eē vel ꝙ h̄ h̄itudo qō idē ē dicit quādā cōpoſitionē quā ſine cōpoſitis non eſt intelligere. diffinitio ergo dicēs qd ⁊ exprimēs ipſaʒ eſſentiā paſſiōis: vtputa ſi diffiniet eclipſis ꝙ ē priuatio luminis. h̄ diffō dicēs aliquā eēntiā d̄notat h̄re aliquā cāilitatē ſup h̄ h̄itudine ſic ⁊ ipſa eēntia paſſiōis intelligit eē cā hui⁹ h̄itudis. ſi ḡ hui⁹ h̄itudis q̄rerem⁹ cāʒ ſm ſe videret poſſe fieri demſ̄ratio p diffōnē dicētē qd. ſed ipſi⁹ h̄itudis ſm ſe nō ē q̄rēda cā. nā h̄ h̄itudo q̄ndā reſpectū dicit. ipſi⁹ āt reſpect⁹ ⁊ vlr relatiōis nō aſſignamus cāʒ niſi qꝛ aſſignam⁹ cāʒ abſoluti. loquēdo de his i qb⁹ ꝓpꝛie inenit rō cāe. ⁊ iō hoc mō aliqs facit aliqd ſile: qꝛ facit ipm albū in quo fundat ſilitudo. ipſi⁹ ḡ abſoluti eſt q̄rēda cāʒ q̄ſita h̄ebit cā ipſi⁹ reſpect⁹ ipſi⁹ ḡ paſſiōis ē q̄rēda cāʒ q̄ſita h̄ebit cā h̄itudis fundate i paſſiōe. ⁊ qꝛ eēntia paſſiōis nō ē cā ſui ipſi⁹. demſ̄ratio nō dʒ fieri p diffinitionē dicētē ſolū qd. ⁊ exp̄mētē ſolā eēntiaʒ paſſiōis: ſʒ p diffōnē dicētē pp qd ⁊ exp̄mētē cāʒ poterit ḡ diffō dicēs qd ꝯiūgi diffōni dicēti pp qd. ⁊ hoc mō igredi demōſtrationē ⁊ h̄re rōnē medij rōne ei⁹ cui annectit. ipſa aūt

3 ſm ſe ſūpta nō demſ̄rat. ℭ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtrū ſola diffō dicēs pp qd ſit tota demſ̄ratio. Dōm ꝙ h̄ diffō lʒ ſe ē demſ̄ratiōis p̄n̄ᵐ v̄tualr tñ ē tota ōmſ̄ratio: qꝛ in cā v̄tualr hʒ eē effect⁹. vñ ⁊ in diffōne dicēte pp qd virtualr ꝯtinet diffō dicēs qd. dicem⁹ ḡ ꝙ diffō dicēs pp qd ē tota ōmſ̄ratio v̄tualr. diffō dicēs qd ⁊ pp qd ē tota demōſtratio malr. nā diffō dicēs qd ꝯtiet duo. vʒ eēntiam paſſiōis ⁊ ſubʒ: vt diffiniret eclipſis ꝙ ē p̄uatio luminis i luna. diffō āt dicēs pp qd dic̄ cām. hec aūt tria. vʒ. eēntia paſſiōis ſubm ⁊ cā ſūt tota demſ̄ratio: tñ differt hec a demōſtratiōe poſitiōe. i. ſitu ⁊ ordie: qꝛ nō ē ordiata ⁊ ſituata ſʒ modū ⁊ figurā ſillogiſticam. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Differt eni dicere pp qd tonat: ⁊ qd eſt tonitruū. dicet eni ſi quidē pp id ꝙ extiguit ignis i nube. qd ē tonitruuʒ: extinctio ignis in nube. Quare alio mō eadē rō dr̄: ⁊ ſic quidē demonſtratio continua: ſic aūt diffinitio.

Argũ. ℭ Intereſt. n. cū pp qd tonitat: atqꝫ qd eſt tonitruū dr̄: q̄ppe cū ad p̄mū hec accomodet reddītio: qꝛ in nubibus ignis extinguit. Ad ſcđʒ hec cōpetat: ſon⁹ cū extinguit in nubib⁹ ignis. Quare eadē rō diuerſo dr̄ mō. Et illo inbdeʒ mō ꝯtinua ē demſ̄ratio: hoc aūt eſt diffō.

ℭ Oſtēdit quō diffō dicēs pp qd ſe hʒ ad ōmſ̄ratiōnē vtꝝ ſit idē qō demſ̄ratio. nā ideʒ eſt qō hec diffō diffinit ⁊ qō demſ̄ratio d̄clarat. alr tñ ⁊ alr. nā id qō diffō notificat hʒ ſe ⁊ in abſtracto demſ̄ratio ꝯcludit illud idē vel illā eandē paſſiōis eſſentiā: vt ē hoc in hoc vel vt ē hoc denominans h̄ vel vt cōſiderat in ꝯcreto. iō ait ꝙ (differt eni dicere pp qd tonat ⁊ qd eſt tonitruuʒ. dicet. n. ſi quidem pp id) tonat in ꝯcreto (ꝙ extinguit). i. qꝛ extinguit (ignis in nube (⁊ ſubdit ꝙ (qd eſt tonitruuʒ) ſu. diffinitiue ⁊ in abſtracto. dicet. n. ſic qd (eſt extinctio). i. ꝙ ē extictio (ignis in nub ⁊ q̄re eadē rō). i. idē ē qō oſtendit h̄ ⁊ ibi. ſʒ. (alio mō dicitur) ⁊ ſubdit ꝙ (ſic qdē eſt demſ̄ratio ꝯtinua. ſic aūteʒ diffō) nā ſi dicat: tonitruū eſt extinctio ignis in nube ē diffinitio: qꝛ notificat h̄ in abſtracto ⁊ ſm ſe. ſi dicat tonat qꝛ ē extinctio ignis in nube: eſt demſ̄ratio ꝯtinua. i. nō diſtincta p ꝓpōnes varias. eſt eni ibi demſ̄ratio cōtinua: qꝛ ꝑ ponit ibi maior extremitas ſiue paſſio. 2° ponit mediū ⁊ tertio ſubʒ. nā cū dī tonat. ecce paſſio: qꝛ extiguit ignis ecce cā ſiue mediū. in nube: ecce ſbm. ℭ Deinde cuʒ dicit.

ℭ Amplius eſt terminus tonitrui cōtinu⁹ ſonus in nubibus. hoc aūt eſt que eſt ipſius qd ē demonſtrationis concluſio.

ℭ Preterea eſt tonitrui diffō ſonus in nubib⁹ atqꝫ hoc eſt demſ̄rationis ipſi⁹ qd eſt pō. Eſt igit diffō vna qdē oīo ipſi⁹ qd eſt concluſio. Argũ.

ℭ Oſtēdit quō diffō dicēs qd ſe h̄eat ad demſ̄ratiōnē. vtrū ſit idē qō demſ̄ratio: ⁊ oſtēdit ꝙ ē demſ̄rationis ꝯ. d. (Amplius ⁊ termin⁹). i. diffō (tonitrui ſonus). i. ꝙ eſt ſon⁹ in nubib⁹ (hec aūt eſt). ſ. diffō (q̄ eſt ipſius qd eſt demſ̄rationis ꝯ) ſu. ſed nō eſt demſ̄ratio. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Que aūt imediatoꝝ eſt diffō ipſius qō qd eſt ⁊ indemſ̄rabilis. vna vero eſt ſyllius illius quidem qd ē caſu differēs a demſ̄ratione. tertium aūt eſt que eſt ipſius qō quid eſt concluſio.

ℭ Eoꝝ aūt diffō que medijs vacant indemſ̄rabilis eſt ipſius qd ē poſitio. Eſt igit diffō vna quidē oīo ipſius qd ē indemſ̄rabilis. Alia vō rōcinatio ipſius quid eſt a demſ̄ratiōe differēs caſu: ⁊ tertia demſ̄rationis ipſius quid ē ꝯclō.

ℭ Diſtinguit tria genera diffinitionū. ⁊ oſtēdit quō ſe hʒ ad demonſtrationē. ℭ Propter qō ſciēdū ꝙ oīs diffō eſt declaratiua ipſius q̄ditatis ⁊ eſſentie. alr tñ ⁊ alr: qꝛ aliqua diffō facit hoc dicēdo pp qd eſſentie. ⁊ hec ſm ꝙ huius ē indemſ̄rabilis. aliq̄ vō eſt declaratiua eſſentie dicēdo qd eſſentie. ⁊ hec eſt demſ̄rabilis ꝯcluſio. aliq̄ dicendo vtrūqꝫ. ⁊ hec eſt tota demſ̄ratio caſu differēs. iō ait ꝙ (diffinitio aūt q̄ ē i medio). i. q̄ ſe hʒ vt demſ̄ratiōis medium: vel q̄ ē in medio. i. q̄ eſt imediata: vel illa q̄ dicit pp qd talis diffō eſt (ipſius qd ē) ſu. declaratiua (indemſ̄rabilis). i. ſm ꝙ hui⁹ eſt imediata ⁊ indemſ̄rabilis. ⁊ qꝛ ſic ē. ſubdit. ꝙ ē ḡ vna rō ipſius qd ē ſu. declaratiua idemſ̄rabilis vtputa. diffō dicēs pp qd. talis. n. diffō eſt d̄claratiua ei⁹ qō qd ⁊ eſſentie: qꝛ dicit cām eēntie. h̄. n. diffō nō demōſtrat. ſʒ eſt demſ̄ratiōis p̄ncipiū (vna vō). ſ. diffō (ipſi⁹) qō qd eſt declaratiua. (ſillus). i. eſt totus ſillogiſmus demōſtratiōis ſiue tota demſ̄ratio (caſu dr̄ñs a demſ̄ratione) vt diffō dicēs qd ⁊ pp qd (tertiū āt) gen⁹ diffōnū ſiue tertia diffō (que eſt ipſius qd) ⁊ declaratiua (concluſio). i. ſe hʒ vt demſ̄ratiōis ꝯ. vtputa diffō dicens qd tñ. ℭ Nōnduʒ aūt ꝙ caſu dr̄nt demōſtratiua ⁊ ꝯcreta q̄ deriuāt ⁊ cadūt a p̄mitiuis ⁊ ab abſtractis. 2' ḡ dr̄t ōmſ̄ratio a diffōne. poſitiōe ⁊ caſu. pōne qdē. qꝛ ē ordinata i mō ⁊ figura. ⁊ differt caſu

k

l

ſeri caſu q̄ demõſtratio ꝓpriẽ eſt rei vt cadit ⁊ vt denoiat q̄ potiſſime ipſi⁹ eſt paſſiõis in ꝯcreto: ſed diffõ magis ẽ ipſius rei ſm̃ ſe ⁊ in abſtracto. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtũ igiẽ eſt ex dictis ⁊ qualr̃ eſt ipſius q̃ꝺ gd eſt demõſtratio: ⁊ qũo nõ eſt: ⁊ quoꝝ eſt: ⁊ quoꝝ nõ eſt. Ampli⁹ aũt diffinitio quot modis dicit: ⁊ qualr̃ p gd eſt demonſtrat: ⁊ quomõ nõ eſt: ⁊ quoꝝ eſt. ⁊ quoꝝ non eſt.

T.c.11. ¶ Adhuc aũt ⁊ ad demõſtrationem qũo ſe hꝫ ⁊ qũo ꝯtigat eiuſdẽ eſſe ⁊ qualiter nõ contingat.

Argir. ¶ Patet igiẽ ex hiſce que diximus: quo pacto eſt: ⁊ quo pacto non eſt ipſius gd eſt demonſtratio. Et quorum eſt ⁊ quoꝝ non eſt: quotq̄ modis: p̃terea dicitur diffinitio: quoq̄ pacto ipſum quid eſt oſtendit. Et quo pacto etiã nõ oſtendit. Atq̄ quoꝝ eſt ⁊ quoꝝ non eſt. In ſuper quomodo ſeſe hꝫ ad demonſtrationez: quo neq̄ modo fieri poteſt: ⁊ quomodo fieri nequit: vt eiuſdẽ ſit diffinitio demõſtratione.

¶ Epilogat circa determinata. d. (Manifeſtuz igiẽ eſt ex dictis q̃lr̃ ipſi⁹ q̃ꝺ gd eſt eſt demõſtratio: ⁊ qũo nõ eſt) nã vt ſupra dicebatẽ eadẽ via demõſtratiua hẽmus q̃ eſt ⁊ gd eſt. nã via demõſtratiua cõpoſitiua ꝓcedẽdo a p̃miſſis ad ꝯcluſionẽ hẽmus q̃ eſt. via reſolutiua cõclõne ad premiſſas hẽmus quid eſt. ergo pꝫ qualr̃ ipſi⁹ gd eſt. eſt demõſtratio. ⁊ pꝫ quomodo non eſt ipſius quod gd eſt demonſtratio q̃ nõ eſt ipm̃ q̃ꝺ gd ſm̃ ꝙ huius p demõſtrationẽ ꝯcludere (⁊) ꝙ etiã ſupra pꝫ (quoꝝ eſt) demõſtratio (⁊ quoꝝ nõ) q̄ quoꝝ eſt altera cã põt eſſe demõſtratio. quoꝝ nõ eſt altera cã nõ põt: ⁊ ſubdit ꝙ (amplius autẽ) ſupra dcm̃ eſt (q̃t modis di diffõ ⁊ qualr̃ q̃ꝺ gd eſt demõſtrat ⁊ qũo nõ) nam p q̃ꝺ gd eſt põt intelligi gñaliter ois diffõ. erit g̃ ſenſus ꝙ pꝫ quot modis dicit diffi⁹ ⁊ patet qualr̃ q̃ꝺ gd eſt. i. diffi⁹ demõſtret ⁊ qũo non: q̃ diffi⁹ dicens pp gd nõ demõſtrat. i. p demõſtrationem non ꝯcludit. dicens gd ꝯcluditẽ ⁊ ſubdit. (Adhuc aũt) dcm̃ eſt (⁊) aliud (ad demõſtrationẽ qũo ſe hẽt) ſu. diffinitio vtrũ ſit idẽ q̃ꝺ demõſtratio vel non. naꝫ eſt aliqua diffõ que eſt ipſa tota demonſtratio caſu ⁊ poſitione differñs: ⁊ ſubdit. ꝙ ſupradictum eſt (qũo contingat eiuſdẽ eſſe) ſu. dmõſtrationẽ ⁊ diffinitionẽ (⁊ qualiter nõ contingat) nam illud idem quod ſm̃ ſe in abſtracto diffinitur in concretoꝛ ⁊ vt eſt in alio demonſtratur.

Voniã aũt ſcire opinamur cũ ſciamus cãm. cãe autez quatuoꝛ ſunt. Una quidẽ ꝙ gd erat eſſe. vna v̓o q̃ cũ h ſit neceẽ eſt h eſſe. altera aũt q̃ q̃ aliqd p̃rio mouet. q̃rta v̓o cã cui⁹ oẽs hec p mediũ mõſtrant. ⁊ h. n. cũ ſit h neceſſe eſt eſſe.

Argir. ¶ Cũ aũt tñ arbitremur ſcire cũ cognoſcimus cãm. quatuoꝛ vero cauſe ſint. Una quidẽ gdditas: alia aũt q̃ cũ ſint hoc eſſe neceẽ eſt. Et tertia que primũ mouit: ⁊ quarta gratia cui⁹ cetera fiunt. Omnes he per demonſtrationis mediũ oſtẽdunt: nã id quod cũ ſit neceẽ eſt hoc eẽ.

¶ Ut ſupra dicebatẽ q̃ꝺ gd eſt q̃ꝺ hẽt rõnẽ medii demõſtratiui eſt id q̃ꝺ exp̃mit p diffõnẽ: ⁊ hꝫ rõnẽ cãe. ¶ Ad ſciẽdũ g̃ qũo q̃ꝺ gd eſt ſe hẽat ad demõſtrationẽ nõ ſufficit ſcire qũo ſe hẽat ad demõſtrationẽ mediumꝛ ⁊ qũo ſe hẽat ad

A demonſtrationẽ ipſa diffõ. Sed vlterius opꝫ oñdẽ qũo ſe hẽat ad demõſtrationẽ ipſa cã: vel qũo ſe hẽant ad demonſtrationẽ gña cãrũ. nã ſm̃ varia gña cãruz pñt fieri varie demõſtrationes: vel ſm̃ varias cãs pñt formari varie diffõnes: p q̃s ꝯtigit demõſtrare. duo aũt facẽ p̃hs i hac pte: q̃ p̃ docet demõſtrare p q̃ꝺlꝫ gen⁹ cãe. 2° d̃termiat de variis modis cãndi: ⁊ de variis gñib⁹ cãtorũ. ibi. (Cõtingit aũt idẽ ⁊ vnũ.) Circa p̃m̃ tria facit: q̃ p̃ ꝯtinuat ſe ad dcã: ⁊ nũat oia gña cãrũ. 2° oñdit qũo debeat reſuari forã ſyllogiſtica cũ demõſtram⁹ p tales cãs. 3° docet dmõſtrare p q̃ꝺlꝫ genus cãe. 2ᵃ ibi. (Una gdẽ ꝓpõne.) 3ᵃ ibi. (Maniᵐ aũt eſt) Dicit g̃. (Qm̃ aũt ſcire opinamur cũ ſciam⁹ cãm) iõ ſub. opꝫ nos diſtiguẽ cãs: ⁊ determinare de cauſis: ⁊ oñdẽ qũo ꝯtigat dmõſtrare p cãs. Propẽ q̃ꝺ ſubdit ⁊ diſtiguit gña cãrũ. d. ꝙ (cãe aũt ſũt 4ᵒʳ. vna gdẽ) q̃ ẽ (q̃ꝺ gd erat eẽ). i. formalis ex q̃ eſt eẽ rei: ⁊ ex q̃ ſumit rõ gdditas rei. ⁊ ſubdit (vna v̓o cuz h ſit neceẽ eſt h eẽ). i. vna alia cã eſt cã mãlis q̃ h mõ eſt cã: q̄ ex neceẽitate ei⁹ multa ꝯtigũt: vt ſic ex neceſſitate mãe accit corruptio in rebus. vñ hec eſt illa cã q̃ cũ ſit neceẽ eſt eẽ h. i. effectũ: ⁊ ſubdit ꝙ (altera aũt) ſu. cã e (q̃ aliqd p̃ ſiue p̃m̃ moueã). i. efficiẽs q̃ eſt p̃ncᵐ vñ mot⁹: ⁊ ſubdit (q̃rta v̓o cui⁹ cã). i. cui⁹ g̃tia ſu. alia fiũt. i. finalis: ⁊ ſubdit ꝙ (he oẽs monſtrant p mediũ). i. he oẽs cãe monſtrant. i. manifeſtant p h ꝙ ſunt q̃dã mediũ ad demonſtrãdũ. vñ q̃dã trãſlatio hẽt ꝙ oẽs iſte ſunt meᵃ in demõſtratione: ⁊ ſubdit qũo oẽs he cãe accipiũt tanq̃ meᵃ. d. (⁊ h. n. q̃ꝺ cũ ſit). i. cũ ſit cã neceẽ eſt (h eſſe). i. effectũ. q. d. ꝙ hñ dcm̃ eſt ꝙ oẽs he cãe manifeſtant p h ꝙ ſunt q̃dã mediũ demonſtratiuũ: q̄ cũ ſint hꝫ cãe (neceẽ eſt eẽ) earũ effect⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs qũo cã mãlis ſpãlr̃ dicat cauſa q̃ cum hoc ſit neceſſe eſt hoc eſſe. nã hoc videẽ eſſe cõe oĩbus cauſis ſi ſint ꝓprie ⁊ p ſe. ꝙ ſi ſunt neceẽ eſt earũ effect⁹ eſſe. ¶ Dõm ꝙ alie cãe ſm̃ ſe ꝓducũt effectuz ex intẽtione boni: ſed multa ꝓueniũt ex mã p̃ter intẽtionẽ finis. optie. n. valꝫ ꝙ neceẽ eſt aial corrũpi ſi ſit cõpoſitũ ex ꝯtrariis: ⁊ eſt demõſtratio p cãm mãlẽ: ⁊ tñ corruptio non accidit ex itẽtiõe boni: nec ex itẽtiõe finis: ⁊ q̄ talia q̃ ſunt p̃ter itẽtionẽ finis potiſſime reducunẽ in neceẽitate mãe. iõ p̃hs volẽs deſcribe mãm deſcripſit eã ex pte neceẽitatis. u. ꝙ cũ h ſit neceẽ eſt h eẽ. i. neceẽ eſt eẽ illud q̃ꝺ ꝓuenit ex neceẽitate mãe: vel poſſum⁹ dicẽ ꝙ illud q̃ꝺ prouenit ex neceẽitate mãe mãlr̃ loq̄ndo non poteſt impediri. naꝫ omne corruptibile de neceẽitate corrũpetẽ. Alia aũt pñt impediri ſiue ſint in his q̃ agũt a nã ſiue a ꝓpoſito. a nã gdẽ: q̃ non oẽ gñabile gñabitẽ de neceẽitate. a ꝓpoſito v̓o q̄ ſituturus q̄s incedẽ non incedet: q̄ g̃ nõ pñt ipediri q̃ accidũt ex neceẽitate mãe. iõ p̃hs ſpãlr̃ deſcripſit mãm ex parte neceſſitatis. p̃ma tñ rõ magis valet. ¶ Deĩde cum dicit.

B ¶ Una gdẽ ꝓpõne accepta nõ eſt. duab⁹ autẽ ad minus hoc aũt eſt cum vnũ mediũ habeãt. hoc ergo medio accepto neceẽ eſt ꝯclõnem eẽ.

¶ Nõ eſt vna ꝓpõne ſumpta: ſed ſaltẽ duab⁹. Argir.
Hoc autem eſt cum vnum medium habent: hoc igitur vno ſumpto neceẽ eſt ꝯcluſionẽ eſſe.

¶ Oñdit qũo dẽat reſuari forã ſyllogiſtica cũ demõſtram⁹ p tales cãs. d. ꝙ (Una gdẽ ꝓpõne accepta non eſt) ſu. demõſtrare p tales cãs (duab⁹ aũt ad min⁹) ſu. ꝓpõnib⁹ acceptis ꝯtigit demonſtrare: ⁊ ſubdit q̃lr̃ ille due ꝓpõnes ſe debeãt hẽe adiuicẽ: q̄ debẽt ꝯuenire in eodez meᵒ. vñ ait ꝙ (h aũt). ſ. ſyllogiçare vel dmõſtrare p duas ꝓpõnes (eſt). i. ꝯtigit (cũ vnũ meᵐ hñt) ſu. ille due ꝓpõnes: ⁊ ſubdit ꝙ (h igiẽ medio vno accepto) ſu. in duab⁹ ꝓpõnibus (neceẽ eſt eẽ ꝯnẽ) ſu. ex p̃miſſis. ¶ Deinde cum dicẽ.

¶ Manifeſtũ eſt autem ſic ⁊ propter gd ſit re

ctum in medio circulo: quo exiſtente rect⁹ eſt.

Argir. ¶ Patet autem ⁊ hoc pacto: cur rectus is angulus eſt: qui in ſemicirculo deſignatur: quid cum ſit rectus eſt ille.

¶ Docet demõſtrare ſ₃ oia gña cãꝝ. cũ ğ enũata ſint 4ᵒʳ cãꝝ gña. iõ 4ᵒʳ fac: qꝛ ꝑ docet ꝑ cã₃ mãlẽ. 2ᵒ ꝑ formalẽ. 3ᵒ ꝑ efficiẽtẽ. 4ᵒ ꝑ finalẽ. 2ᵃ ibi (Huic aũt.) 3ᵃ ibi. (Hoc aũt ꝓꝑ qd.) 4ᵃ ibi. (Quorũcũq₃ cã eſt.) Circa ꝑᵐ duo fac: qꝛ ꝑ ait ꝙ ꝯuenit demõſtrare ꝑ cã₃ mãlẽ. 2ᵒ h9 demõſtrõnẽ deſcribit i t̃minis ibi (Sit igiť recta.) Dic ğ. (manĩᵐ aũt ẽ: ⁊ ſic) ſu. ꝙ ꝯtigit demõſtrare ꝑ cã₃ mãlẽ (ꝓꝑ qd recta ẽ) ſu. angulatio vľ rect⁹ ẽ angulus (i me⁹ circľo) h̃.n. ꝯtigit demõſtrare ꝑ cã₃ mãlẽ (q̃). i. q̃ cã mãli (exñte recta ẽ) ſu. ãgulatio i me⁹ circľo. ẽ n. cã mãlis ꝑ quã ꝓbať ãgulũ in me⁹ circulo rectu₃ eẽ: qa ãgulus ille ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ. exñte. n. h̃. i. hac cã mãli: ꝙ ille angľs ſit medietas duoꝝ rectoꝝ. ꝯñs ẽ ꝙ h9 ãgľs ſit rect⁹. ¶ Dubitaret forte aliqs qũo ꝓbare ãgulũ eẽ rectũ ꝑ h̃ ꝙ ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ ſit ꝓbare h̃ ꝑ cã₃ mãlẽ. Dõ₃ ꝙ vt ꝑ₃ patẽ ex 7ᵒ meta. q̃dã ſũt ꝑtes diffĩᵒⁿⁱˢ: ⁊ iſte ſũt formales. q̃dã ſũt ꝑtes q̃ₜiᵗᵃᵗⁱˢ: ⁊ iſte ſũt mãles: vt ſemicirculus ẽ ꝑs q̃ₜiᵗᵃᵗ⁹ circli. ꝓꝑ qõ ẽ ꝑs mãľ ei⁹: nec igrediť diffõnẽ circuli. imo magl ẽ₃. circul⁹. n. igrediť diffõnẽ ſemicirculi: ⁊ qꝛ ſic ſe hñt ꝑtes q̃ₜiᵗᵃᵗⁱˢ ꝯcludit ph̃s in eodẽ 7ᵒ ꝙ oẽs ꝑtes ſũt tãq₃ mã i q̃s diuidiť tota. qõ itellĩgendũ eſt de diuiſiõe q̃ₜitatiua. cũ ğ ꝓbare angulũ eẽ rectũ ꝑ hᵒ ꝙ eſt medietas duoꝝ rectoꝝ ſit ꝓbare ꝑ ꝑtẽ q̃ₜitatiuã. cũ talis ꝑs ſe teneat ex ꝑte mãe diceť eẽ h9 ꝓbõ ꝑ cã₃ mãlẽ. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs: qꝛ vĩ ꝙ non cõpetat mathe̅ᶜᵒ demõſtrare ꝑ cã₃ mãlẽ cũ ipſe abſtrahat a mã. cũ ğ h̃ demõſtratio ſit mathematica nõ vĩ eẽ ꝑ cã₃ mãlẽ. ¶ Dõ₃ ꝙ l₃ mathematic⁹ abſtrahat a mã ſenſibili. nõ tñ abſtrahit a mã itelligibili. ſiue a mã imagiabili. vñ nõ abſtrahit a cõtinua. cũ ğ ꝯtinuũ ſit diuiſibile i ꝑtes q̃ₜitatiuas ⁊ ꝑtes q̃ₜitatie ſint ꝑtes mãles argueť hᵒ mõ ꝑ cãm mãlẽ: qꝛ ſit argutio ꝑ ꝑtes q̃ₜiᵗᵃᵗⁱᵘᵃˢ nõ repugñt mathe̅ᶜᵒ cui⁹ eſt ꝯſiderare õ q̃ₜitate ꝯtinua ⁊ de eius partibus. ¶ Deinde cum dicit.

C

D

¶ Sit igiť recta in quo. a. media duorũ rectoꝝ in quo. b. que eſt in medio circulo in quo. c. a. igitur rectã eſſe in. c. que eſt in medio circulo: cã eſt. b. hoc enim ipſi. a. eq̃le eſt. ꝙ vero eſt. c. ipi. b. duorũ enim rectoruz mediũ ẽ. Exiſtẽte igiť medio duorũ rectorũ. a. i. eſt c. h̃ autez erat in ſemicircľo rectã eẽ.

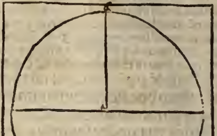

Argir. ¶ Sit itaq₃ rectus. A. Dimidiũ duoꝝ rectoꝝ B. angulus deniq₃ qui eſt in ſemicirculo deſignatus. C. Ut igiť. A. ideſt rectus competat ipſi. C. ideſt angulo qui eſt in ſemicirculo deſignatus. cauſa eſt ipſum. B. na₃ duoꝝ qdẽ rectoꝝ dimidiũ eq̃le eſt ipſi. A. Ipm aũt. C. eq̃le ẽ. ipſi. B. Angulus. n. i ſemicircľo deſignat⁹ duoꝝ rectoꝝ dimidiũ ẽ. cũ igiť. B. duoꝝ rectoꝝ dimidiũ ſit. A. cõpetit ipi. C. qõ qdẽ ẽ rectũ eũ angulũ eẽ q eſt in ſemicircľo deſignat⁹.

¶ Qõ dixerat exponit i t̃mis. d. (Sit igiť recta in q̃. a.) i. maior extremitas (medietas duoꝝ rectoꝝ in q̃. b.) i. medi⁹ t̃min⁹ (q̃ ẽ in me⁹ circľo) ſu. angulatio (in q̃. c.) i. ſit minor extremitas (. a. igiť). i. rectũ ꝑ qõ itelligiť h̃ pa⁹ (rectũ eẽ in. c.). i. eẽ iãgulatiõe (q̃ in me⁹ circľo cã ẽ. b.). i. cã ẽ: qꝛ eſt me⁹ ꝑs duoꝝ rectoꝝ: ⁊ ſubdit ꝙ (hᵒ. n.). i. b. vel h̃. n. i. medietas duoꝝ rectoꝝ (eq̃le ẽ ipſi. a.) i. ipſi recto. medietas. n. duoꝝ rectoꝝ val₃ vnũ ãgulũ rectu₃. h̃ ẽ ğ maior. oẽ. b. ẽ. a. vel ipſi. b. eq̃le eſt. a. i. medietas duoꝝ rectoꝝ ẽ eq̃le ipſi recto: ⁊ ſubdit (ꝙ vᵒ ẽ. c. ipſi). i. ipſi ãgulatiõi q̃ eſt in ſemicircľo ſu. i eſt (b). i. ipſa medietas duoꝝ rectorũ ⁊ ſubdit (duoꝝ. n. rectoꝝ meᵐ ẽ) ſu. ãgulatio q̃ ẽ i ſemicirculo. h̃. n. ẽ mior. oẽ. c. ẽ. b. vel oẽ. c. ẽ eq̃le ipſi. b. i. ois angulatio q̃ ẽ i ſemicircľo ẽ eq̃lis medietas duoꝝ rectoꝝ: ⁊ ſubdit ꝙ (hᵒ igiť exñte me⁹ duoꝝ rectoꝝ). i. ſi ãgulatio in ſemicircľo ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ (. a.) i. rectũ (ẽ i. c.). i. eſt i h9 ãgulatiõe. h̃ ẽ ꝯ: ⁊ ſubdit. ꝙ (hᵒ aũt erat recta₃ eẽ) ſu. ãgulationẽ q̃ ẽ (i ſemicircľo). v₃ ꝙ ſit medietas duoꝝ. ¶ Dubitaret forte aliqs qũo ãgulus q ẽ in ſemicircľo ſit rect⁹: qꝛ ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ. Dõ₃ ꝙ aliq ſic hᵒ oſtẽdũt. deſcribũt. n. ſemicirculũ. a. b. c. ⁊ a me⁹ ſemicircli ꝓtrahũt lineas. a. b. ⁊ a. c. ⁊ ꝓbãt ꝙ ãgul⁹ in ſemicircľo fact⁹ ſit rect⁹. ad cui⁹ ꝓbõnẽ ꝓtrahũt lineã. a. d. ꝑpẽdiculr̃. ꝓꝑ qõ fci ſũt duo triãgli ꝑtiales. a. b. d. ⁊. a. c. d. cũ ğ linea a. d. cadat dyametralr̃ ſuꝑ dyametꝝ ſemicircli. v₃. ſuꝑ. c. b. ſeᶜ ꝙ ex vtraq₃ ꝑte faciat ãgulũ rectũ. i triãgulo ğ ꝑtiali. v₃. i triãgulo. a. d. b. ãgul⁹. d. ẽ rect⁹. ğ reliq ãguli duo nõ valẽt niſi vnũ rectũ: ⁊ ſt̃ eq̃les: qꝛ linea. a. d. eq̃lis eſt linee. d. b. cũ ql₃ ducta ſit a cẽtro ad circũferẽtiã. ſupponiť n. ꝙ. d. ſit cẽtrũ ſemicirculi ſilr̃ ãt i alio triãgľo ꝑtiali. v₃. in triãgulo. a. c. d. angul⁹. d. ẽ rect⁹. reliq ğ duo ãguli nõ valẽt: niſi vnũ rectũ: ⁊ qꝛ ſũt eq̃les ſeᶜ ꝙ ql₃ valeat medietatẽ vni⁹ recti. 4ᵒʳ anguli. v₃. angul⁹. c. ⁊ angul⁹. b. ⁊ duo ꝑtiales anguli q ſt̃. a. d. a. ſic ſe hñt. ꝙ ql₃ val₃ medietatẽ vni⁹ recti. ſi ğ duo ꝑtiales anguli q ſũt. a. d. a. ql₃ val₃ medietatẽ vni⁹ recti. ğ tot⁹ angul⁹. a. ẽ eq̃lis vni recto: ſed tot⁹ angul⁹. a. eſt ãgul⁹ ſemicirculi. ğ ãgul⁹ ſemicirculi ẽ rect⁹: ſ₃ hec ꝓbõ 2ᵒ defic. ꝑ qdẽ qꝛ non arguit ꝙ ãgul⁹ ſemicirculi ſit rect⁹. niſi fiat recte i me⁹ ſemicirculi. nõ ğ ſm hᵒ ql₃ ãgul⁹ fcũs in ſemicircľo ẽ rect⁹: qõ inuit ph̃s: ⁊ verũ ẽ: ſ₃ ſolũ ãgul⁹ fcũs in me⁹ ſemicirculi ẽ rect⁹. 2ᵒ defic hec ꝓbõ: qꝛ nõ arguit ãgulũ ſemicirculi eẽ rectũ: qꝛ ſit medietas duoꝝ rectoꝝ: ſ₃ qꝛ ẽ due medietates vni⁹ recti. Propť hᵒ formem⁹ aliũ ſemicirculũ ſ₃ eaſdẽ lr̃as. Sit ğ ſemicircul⁹. a. b. c. ⁊ ſit. a. in q̃cũq₃ pũcto ſemicirculi: ⁊ ſit dyameť ſemicircli. c. b. ⁊ cẽtrũ. d. ꝓtract̃ ğ lineis. a. c. ⁊. a. b. dicam⁹ ꝙ ãgul⁹. a. i ſemicircľo ẽ rect⁹ i q̃cũq₃ ꝑte ſemicirculi cadat. ꝓtrahať ğ linea. a. d. facti erũt duo triãguli ꝑtiales. a. d. b. ⁊. a. d. c. ita ꝙ duo ãgli ſt̃ ad lr̃a₃. d. ſiue ſint eq̃les ſiue nõ ſint eq̃les. tñ q̃lr̃cũq₃ ſit illi duo ãguli valẽt duos rectos. nã ois linea ſuꝑ aliã cadẽs fac ãgľos rectos vel eq̃les duob⁹ rect̃. dicem⁹ ğ ꝙ i triãgulo ꝑtiali. a. d. b. ãgľs. d. extriſec⁹ val₃ ãgulũ. a. ⁊ ãgulũ. b. ⁊ qꝛ i triãgulo a. b. d. angul⁹. a. ⁊ ãgul⁹. b. ſt̃ eq̃les: qꝛ latera ſt̃ eq̃lia: qꝛ ſũt linee ꝓtracte a cẽtro. d. ad circũferẽtiã: ſ₃ ſi angul⁹. d. extriſec⁹ val₃ ãgulos. a. ⁊. b. ſibi oppoſitos cũ ãguli. a. ⁊ b. ſint eq̃les ãgul⁹ ꝑdcũs. d. ẽ duplus ad ãgulũ ꝑtialẽ. a. qꝛ qõ val₃ duo eq̃lia ẽ duplũ ad alteꝝ eq̃liũ. ſilr̃ i alio triãgulo ꝑtiali: vt i triãgľo. a. c. d. ãgul⁹ extriſec⁹. d. valebit

E

duos

duos ãglos reliq̃s.vz ãgulũ.c.⁊ ãgulũ ptialẽ.a.⁊ q꞉ p̃dicti ẽt ãguli ſũt eq̃les.ↄñs ẽ ꝙ ãgulꝰ.d.extrinſecꝰ ad triãgulũ.a.c.d.ſit duplus ad ãgulũ ptialẽ.a.p̃dicti ĝ duo ãguli q ſũt ad pũctũ.d.ſunt dupli ad duos partiales angulos q ſunt ad.a.⁊ p ↄñs duo ãguli q ſunt ad.d.erũt dupli ad angulũ totalẽ.a.ſ3 duo anguli q ſunt ad.b.valẽt duos rectos.ĝ totalis angulꝰ.a.q ẽ angulus ſemicirculi valebit vnũ rectũ q ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ.⁋ Deide cum dicẽ.

⁋ Hinc autem idem eſt quod quid erat eſſe cũ hoc ſignificet ratione. At vero ipſius ꝙ quid erat eſſe cauſa monſtrata eſt media.

Argir. ⁋ Quiditas aũt eſt idez qδ hoc. Ex eo ſane q꞉ hoc ſignificat ipſa rõ. At vero quiditatẽ꞉etiaz cauſam eſſe mediam antea demõſtrauimus.

⁋ Oſtẽdit q̃mõ cõtigat demõſtrare p cãm formalẽ d.(huic autez).i.ãglo q ẽ in ſemicirclo (idẽ eſt qδ quid erat eſſe) p cãm formalẽ .i.eodẽ mõ p̃t probari qδ qd erat eẽ.i.p cãm formalẽ ſiue p diffõnem formalẽ(cũ ſignaret B). ſ. eẽ rectuz

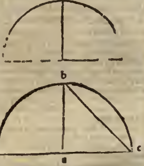

(rõne).i.diffõne ſiue p rõnẽ.i.p diffõnẽ.q.d.ꝙ ſi accipiamꝰ diffõnẽ ſignantẽ.B.i.ſignantẽ rectũ꞉⁊ p talẽ diffõnez pbemꝰ ãgulũ i ſemicirclo eẽ rectũ.tũc tal pbõ erit p cãz formalẽ ⁊ p qδ qd erat eẽ.vñ ſubdit ꝙ(At vo ipſius qδ qd erat eẽ cã mõſtrata ẽ meᵃ).q.d.ꝙ ſi fiat demõſtratio p talẽ diffinitionẽ ſignantẽ rectũ cã mõſtrata.i.q̃ ẽ manifeſtũ eẽ meᵃ ẽ qδ qd erat eẽ ipſiꝰ.i.ẽ cã formalis ipſiꝰ recti. ĝ cã formalis ⁊ qδ qd erat eẽ ẽ idẽ faciẽs vel põt eẽ idẽ faciẽs huic.i. ãgulo in ſemicirclo qδ facẽ ei cã mãlis.poterit.n.p cãz formalem pbari ꝙ ſit rectꝰ hꝯ angulus ſicͫ pbatũ eſt p cãm mãlem.

A ⁋ Dubitaret forte aliq̃s qũo cã formal ſiue qδ qd erat eẽ põt facẽ idẽ huic ãglo q ẽ i ſemicirclo qδ facẽ ei cã mãlis. qũo ĝ p̃t eũ pbare eẽ rectũ B cã ſicͤ illa. Dõz ſ3 q̃ſdã ꝙ B .i.medietas duoꝝ rectoꝝ p̃t accipi vt diffõ ipſiꝰ recti꞉⁊ ſi accipiaẽ vt diffõ tũc vt dñt erit pbõ p cãz formalẽ ⁊ p qδ qd erat eẽ꞉ſ3 B ſtare nõ p̃t.nã ſi hꝯ medietas ẽ p̃s q̃ntiᵗᵃᵗⁱᵛᵃ ſi ptiet ad diffõnẽ formalẽ nec ad qδ qd erat eẽ꞉nec d3 ſic diffiniri rectũ ꝙ ſit medietas duoꝝ rectoꝝ꞉ſ3 diffõ recti ẽ ꝙ eſt ãgulꝰ ↄſtructꝰ ex linea ſup lineã dyametralr̃ ↄcidẽte. Propt̃ qδ dicemꝰ ꝙ ãgulũ i ſemicirclo eẽ rectũ p̃t pbari duplici via.p̃ p B ꝙ ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ꞉⁊ talis pbõ ẽ p cãz mãlẽ.2ᵒ p̃t pbari p qδ qd erat eẽ꞉⁊ p diffõnẽ ſignificãtẽ B.i.ſignantẽ rectũ vt p lineã dyametralr̃ cõcidẽtẽ. p̃ᵃ ãt via patefcã ẽ patefaciemus 2ᵃᵐ.manẽt ĝ eedẽ figᵉ꞉⁊ eedẽ lr̃e.q̃ poſito dicemꝰ ꝙ linea.a.d.ſup dyametrũ. b.c. p̃t cadẽ recte ⁊ nõ recte꞉q꞉ ſi pũctꝰ.a.ſit i meᵒ ſemicirculi cadet hꝯ linea dyametralr̃꞉⁊ recte.ſi ãt ſit i alio loᵒ cadet oblĩq̃꞉ſ3 linea.c.a.ſup linea.a.b.ſp cadet dyametralr̃ i q̃cũq3 pũcto ſemicirculi cadat.qδ ſic p3.ptrahaẽ linea.a. vſq3 ad.c.imaginabimur ĝ ibi tres triãglos duos ptiales.

vz.triangulũ.a.d.b.⁊ triãgulũ.a.d.c.⁊ vnũ triãgulũ totalẽ.vz.triãgulũ.a.b.c.in triãgulo ãt ptiali.a.d.b. ãgulꝰ ptialis.a.c.ẽ.eq̃lis ãgulo.b.q꞉ latera ſ eq̃lia cũ ſint educta a cẽtro.d.ad circũferẽtiã.ſilr̃ in alio triãgulo ptiali.ſ. a.d.c.ãgulꝰ.c.ẽ eq̃lis reliq̃ anglo ptiali.a.q꞉ ẽt latera ſũt eq̃lia.ĝ.ãgulꝰ totalis.a.ẽ eq̃lis duobꝰ ãgulis. ſ.ãgulo.c. ⁊ angulo.b.tũc imaginabimur triãgulũ totale.vz.triangulũ.a.e.b.vbi angulus q ſit ex ptractiõe linee. a.c.val3 duos itrinſecos ſibi oppoſitos.val3 ĝ ãgulũ.c.⁊ ãgulũ.b. Igiẽ cũ ãgulos totalis.ſ.a.ſit eq̃lis angulo.e.⁊ angulo.b. ⁊ angulꝰ extrinſecꝰ ex ptractiõe linee.a.c.ſit eq̃lis eiſdem꞉ ↄñs eſt ꝙ illi duo anguli ſũt eq̃les.ſubtrahamꝰ ĝ p imaginationẽ lineã.a.d.dicemꝰ ꝙ linea.a.e.cadit dyametraliẽ ſup linea.c.a.b.q꞉ facẽ ex oi pte ãgulos eq̃les.angulus ĝ.a.totalis pbaẽ eẽ rectꝰ.2ᵒ꞉⁊ q꞉ ẽ medietas duoꝝ rectoꝝ ⁊ hec demõſtratio eſt p cãm mãlẽ quã accipiebat demõſtratio p̃ᵃ꞉⁊ ẽt pbaẽ p B ꝙ linea.a.c.icidit dyametralr̃ ſup linea c.a.b.⁊ B demõſtratio eſt p cãz formalẽ꞉⁊ p qδ qd erat eẽ꞉⁊ p diffõnẽ recti.nã hec eſt diffõ recti꞉⁊ pp B ẽ ãgulꝰ rectꝰ꞉q꞉ ↄſtituiẽ p lineã ſup lineã dyametralr̃ ↄcidentẽ.ĝ. huic.i. ãgulo q eſt i ſemicirclo idẽ ẽ ⁊ idẽ facẽ qδ qd erat eẽ꞉⁊ cã formalis qδ faciebat ei cã mãlis꞉q꞉ ſicͤ pbatũ ẽ p cãz mãlẽ ipz eẽ rectũ.ita p̃t pbari p cãz formalẽ.⁋ Deinde cũ dicit.

⁋ Hoc aũt pp qd medoꝝ bellũ factuz eſt athenis꞉que cã eſt pliari athenieſes꞉qm̃ in ſardos cõmiſerunt pp hoc.n.motum eſt primum.

⁋ Idẽ ſit cũ queriẽ propter qd aduerſus athenieſes pſicũ bellũ exarſit.q̃ cauſa fuit꞉ vt athenieſes bello vexenẽ꞉qa contra ſardes ipſi cuz eretrieſibus irruerunt. Hoc.n. p̃mũz mouit. Argir.

⁋ Docet dõmſtrare p cãz efficiẽtẽ.Circa qδ duo facit꞉q꞉ p̃ dicit ꝙ ↄtigit demõſtrare p cãz efficiẽtẽ. 2ᵒ hꝯ demõſtrõnẽ exponit in tr̃mis ibi.(Sit bellũ in q̃.a.)Diẽ ĝ(B aũt).i. B demõſtratio fit.ẽ p cãz efficiẽtẽ.vz.(pp qd bellũ medoꝝ factũ ẽ athenis).i.apud athenas ⁊(q̃ cã ẽ)ſit.(medos pliari in athenieſes).i.ↄ athenieſes(qm̃ cõmiſerũt i ſardos.pp hoc.n. motũ ẽ p̃ᵐ pliũ).i.B fuit p̃ᵐ motiuũ plij.erãt.n.ſardi amici medoꝝ vl erãt ſub rege medoꝝ꞉⁊ q꞉ athenieſes cõmiſerũt ⁊ ſore fecerũt in ſardos.i.ↄ ſardos.idδ hoc fuit p̃mũ motiuum mouẽs medos ad p̃liandũ ↄ athenieſes.pbare ergo medos bellaſſe ↄ athenieſes꞉qa athenieſes ſore fecerunt ↄ ſardos eſt pbare per cauſam efficientẽ ⁊ ⁊ p id quod impulit medos ad bellandũ.⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Sit bellũ in quo.a.p̃us cõmittẽtes.b.athenieſes.c.eſt igiẽ.b.in.c.priᵒ eſt cõmittere athenieſibꝰ.a.aũt in.b.debellãt eni priꝰ iniuſtos. eſt itaq3 in.b.a.debellari p̃us incipiẽtes.b.autẽ p̃us in athenieſibus.prius enim inceperũt medium itaq3 hec eſt cauſa medium mouẽs.

⁋ Sit itaq3 bellum.A.p̃ores irruiſſe.B.athenieſes.C.B.Igiẽ priores inquã irruiſſe ipſi C.ideſt athenieſibꝰ ineſt.A.quoq3.b.ipſi cõpetit.Medi nãq3 laceſſiti bellũ aduerſus eos agũt q p̃ores iniuriã itulerũt.A. igiẽ ideſt bellum꞉veraricq3 bello.b.ipſi ieſt.i.hiſceq p̃ores bellũ geſſere.b. vo ipſi.C.i.athenieſibꝰ ineſt. Hi nanq3 tractare bellum cepere medoſq3 laceſſiuere.medium igitur ⁊ hoc in loco cauſa eſt.Atq3 ea que primum mouit. Argir.

¶ Exponit hꝫ demſonē in ṫmis.d.(Sit belluꝫ i q̃ a).i.ma/ ioꝛ extremitas(ꝓus cōmittētes.b.).i.medi⁹ṫmin⁹.(athe nieſes.c.).i.mioꝛ extremitas:ꝛ ſubdit ꝙ(ē igiť.b.).i.ꝓus cōmittē(i.c.)i.i athenieſib⁹.vñ ſubdit.ꝙ(ꝓus.n.cōmittē ē).i.cōpeīt(athenieſib⁹.a.aũt).i.ȍbellare ē(i.b).i.i ꝓus cōmittētes ꝛ iniuſtos.(debellāt.n.ꝑ iniuſtos).i.ꝓus foꝛe faciētes:ꝛ ad expōnē dci.ſubdit ꝙ(ē itaqꝫ i.b).a.debella ri ꝓus icipiētes)expō ē.n.dci.nō p.a.itelľr ȍbellari.p.b. ꝓus icipiētes:ꝛ ſubdit ꝙ(.b.aũt).i.ꝓus foꝛefacē vel pri⁹ iniuſtificare(i athenieſib⁹).i.eſt i athenieſib⁹ vel cōpetit athenieſib⁹(ꝓus.n.iceperũt)ſu.athenieſes(mediũ itaqꝫ)ſu.ad ſic demr̃andũ(eſt cā mouēs).i.cā efficiēs.formeť ğ ſic demr̃atio.Oē.b.eſt.a.i.oēs ꝓus foꝛefaciētes ꝛ ꝓus in iuſtificātes in aliq̃s ſũt debellādi ab illis.c.ē.b.i.athenieſes foꝛefecerũt i medos:qꝛ foꝛefecerũt in ſardos.ğ.c.ē.a. .i.athenieſes ſunt debellādi a medis.¶ Deide cũ dicit.

¶ Quoꝛũcunqꝫ eſt enim cauſa pp aliqd: vt pp qd ambulat vt ſan⁹ fiat. ꝛ propter qd facta eſt domus vt ſaluet vaſa. illud vero ꝓpter id qȯ ſaluet ſed propter quid poſt cenā opoꝛtet am/ bulare:ꝛ cuius gratia opoꝛtet nihil differt.

Argũ. ¶ Ea ṽo quoqꝫ cauſa eſt id qȯ alicuius eſt gr̃a. eũdē ſubeũt moduꝫ:ceu pp qd deambulat:vt valeat.Cur domus eſt: vt ꝯſerueť ſuppellex: nempe valitudinis deambulatio.Suppelle/ ctilis conſeruāde domus eſt gratia. Atqꝫ iter hec propter quid poſt cenam ambulare opꝫ: ꝛ cuius opoꝛtet gratia: nihil itereſſe videtur.

¶ Docet ȍmr̃are p cāꝫ finalē. Circa qȯ.d.f.qꝛ ꝑ fac̄ qȯ di/ ctũ ē.2° remouet q̃ſdā cauillatōnē circa ꝑ pacto ibi.(Opꝫ aũt cōmutare.)Circa ꝓmũ tria fac̄:qꝛ ꝑ docet demr̃are p cāꝫ finalē.2° illā demſonē ponit in ṫmis.3° illos ṫmios oꝛ dinat in mȯ ꝛ fig°.2° ibi.(Sit āmbulare.) 3° ibi.(Ur̃.n.B.) Dic̄ ğ ꝙ(q̃rũcũqꝫ eni cā eſt pp aliqd).i.pp finē ſu.ꝯtingit demr̃are h mȯ(vt pp qd ambulat):ſ.poſt cenā(vt ſanus fiat)illud ṽo pp illud ꝙ ſaluet.lr̃a eſt defectiua.ſic eni hꝫ alia trāſlatio.pp qd ambulat vt ſan⁹ fiat(pp qd dom⁹ eſt vt ſalueneť vaſa)ſm hoc ğ exponem⁹ lr̃am nr̃am ꝙ(illud ṽo).i.dom⁹ ſu.eſt(pp illud qȯ ſaluet)vaſa ꝛ ea q̃ ſunt in ipſa.Eſt eni talis demr̃atio p cām finalē ꝛ aſſignare tale pp qd ꝛ talē cām eſt aſſignare cām finalem.vñ ſubdit.ꝙ (nihil differt)ſu.q̃rere(pp qd autē poſt cenaꝫ opꝫ deam/ bulare:ꝛ cuius gr̃a)ſu.opꝫ hoc facē.q.d.ꝙ q̃rere tale pp quid eſt q̃rere cauſam finalē.¶ Deinde cum dic̄.

¶ Ambulare poſt cenā ſit in quo.c.nȯ emine/ re cibos in quo.b.ſanari in quo.a. ſit igitur in eo ꝙ ambulat poſt cenaꝫ eſt facere non ſuper/ eminere cibos iuxta os vētris:hoc eē ſanum.

Argũ. ¶ Sit itaqꝫ deābulatio poſt cenā.C.nȯ natare cibũ cũ occupet locũ i quo eſt.b. valere ſit. A. Cōpetit igiť deābulatiōi poſt cenā id efficere: cibum inquā ſumptum moꝛe ventris non ſu/ pernatare. Atqꝫ ipſum ſanitatem conſeruet.

¶ Exponit hꝫ demſonē i ṫmis.d.(ſit ābulare poſt cenā in q̃.c.).i.minoꝛ extremitas(nō eminē cibos in q̃.b.).i.me/ di⁹ṫmin⁹(ſanari in q̃.a.) i.maioꝛ extremitas:ꝛ ſubdit(ſit igiť in eo ꝙ poſt cenā eſt ambulare facē non ſupeminē ci bos iuxta os vētris).i.iuxta os ſtōci.q.d.qȯ ei ꝙ eſt am bulare poſt cenā ſit.i.inſit hec ꝓpꝛietas ꝙ faciat cibos de/ ſcēdē circa fundũ ſtōi:ꝛ ꝙ non ſinat cibos eminē vel ſup eminē circa os ſtōi (ꝛ h)ſu.vꝫ.nō eminē cibos(ſit eſſe ſa/ nũ).i.cōpetat ei h ꝓpꝛietas ꝙ faciat eē ſanũ.cibi.n.deſcen/ dētes circa fundũ ſtōi faciũt hoieꝫ magl ſanũ:qꝛ meli⁹ di gerunť cibi i fundo ſtōi q̃ꝫ i oꝛificio.¶ Deinde cum dicit.

¶ Ur̃.n.ipſi ineſſe ambulare:qȯ eſt.c.b.qȯ eſt non eminere cibos.In hoc aũt ꝙ eſt ſanatiuũ que igiť cā eſt i.c.ꝙ.a.ſit. pp quid eſt.ſit.b.nȯ eminere.Haũt eſt ſicut illi⁹ rȯ.a.eniꝫ ſic demō/ ſtrabiť ꝓpter qȯ.b.ineſt.c.qm̃ hoc eſt ſanari.

¶ Sic eni vr̃.b.Igiť cibũ inquā: haud natare Argũ. C.ipſi ineſt:id eſt deambulationi poſt cenaꝫ. At.A.valitudinē inquā ꝯſeruare.b.ipſi cōpe tit.Que igr̃ eſt cā:vt.A.gratia cui⁹ cetera ſiũt: ipſi competat.C.nempe.b.ipſum eſt: non ſu pernatare inquam cibum.Atqꝫ hoc eſt tanq̃ꝫ ipſius ratio:nam.A.hoc aſſignabitur pacto. Cur autem.B.competit ipſi. C.Quia ſanuꝫ eſſe id nimirum eſt: ſic inquam ſeſe habere.

¶ Oꝛdinat hꝫ ṫmios in mȯ ꝛ fig°.d.ꝙ(ipſi ābulare qȯ eſt c.).i.qȯ intellr̃ p.c.(vr̃ eni ieſſe)B.ſ.(b.qȯ eſt nȯ eminē ci bos)hec eſt mioꝛ.vꝫ.ꝙ ambulās poſt cenā non hꝫ cibos eminētes ē̄ os ſtōi:qꝛ mot⁹ ille fac̄ cibos deſcēdē ē̄ fun/ dũ ꝛ ſubdit ꝙ(In h aũt).i.i.b.vt nȯ hñtes cibos eminētes a.(qȯ ē ſanatiuũ)ſu.cōpetit.hec ē maioꝛ.vꝫ.ꝙ nȯ hřē ci/ bos eminētes ē eē ſanũ:ꝛ ſubdit(q̃ igr̃ cā ē ꝙ i.c.ſit.a.pp qd ē ſit.b.)i.cȯ h⁹ ꝛ pp qd ſit ipꝫ.b.(ñ eminē).ſ.cibos (h n.ē ſic rȯ illi⁹)nā b.nȯ eminē cibos ē ſic cȯ ꝛ cā illi⁹.ſ.qȯ ē eē ſanũ:ꝛ ſbdit ꝙ(.a.n.eē ſanũ ſic mr̃abiť).i.notificabiť ſu.ꝙ inſit ābulāti poſt cenā(pp id).i.nȯ eminē cibos (ieſt c.).i.ieſt ābulāti:ꝛ ſbdit(qm̃ h ſanari ē).i.eē ſic diſpoſituꝫ ꝛ nȯ hřē cibos eminētes h ē ſanari:ꝛ h ē eē ſanũ.ieſt ğ.a. ſanari.c.i.ambulāti.p.b.i.p nȯ eminē cibos.foꝛabiť ğ ſic ſyllȯs.oīs nȯ hñs cibos eminētes eſt ſan⁹.ambulās poſt cenā nȯ hꝫ cibos eminētes.ğ ꝛc̄.¶ Deinde cum dicit.

¶ Opoꝛtet autem cōmutare ratiōes.ꝛ ſic ma/ gis vnaqueqꝫ apparebit.Generatio eſt auteꝫ econtrario hic ꝛ in cauſis ſcḋm moduꝫ:ibi q̃/ dē mediũ opoꝛtet primum fieri.hic autem.c. vltimum.vltimum autem propter quid eſt.

¶ Uerũ muteneť rōcinatiōes opoꝛtet.Magis Argũ. eni hoc pacto ſingula eluceſcēt:oꝛdo autē ge/ neratiōis ac oꝛtus verſo mȯ ſeſe hꝫ in his ꝛ in mouētib⁹ cauſis.In illis eni ꝓmo mediũ fiat opꝫ.In his autē.C. ipſum extremum ꝓmo: deinde id vltimum gratia cuius cetera ſiunt.

¶ Remouet quādā cauillationeꝫ circa ꝑ pacto.¶ Poſſet eni qs dicē nȯ bñ oꝛdinatā eē demr̃atiōnē vel rōnē ſyllo giſticā:nā cũ hic dēat fieri demr̃atio p cāꝫ finalē dēret fi/ nis accipi.ipſe aũt accipit finē tanq̃ꝫ maioꝛē extremitateꝫ volēs ꝙ ſanari eēt in q̃.a.i.maioꝛ extremitas.cũ tñ ſana/ ri reſpcũ alioꝝ q̃ dcā ſunt ſit finale bonũ. nā pp ſanitateꝫ hȯ appetit alia.vꝫ.nȯ eminē cibos ꝛ ābulare poſt cenā. ğ nȯ dēret eē ſanari in q̃.a.i.maioꝛ extremitas:ſꝫ dēcet eē in q̃.b.i.medius ṫmin⁹.Ad qȯ rñdet ꝙ opꝫ h variare rō nes ꝛ ṫmios:qꝛ nȯ eodē mȯ ſed hꝫ in cauſis finalib⁹ ꝛ in efficiētib⁹.iȯ ait ꝙ(opꝫ aũt cōmutare rōnes).ſ. ṫminoꝛũ vel ṫminos.ꝛ(ſic magl appebit vnaq̃qꝫ cā)vel vt hꝫ alia trāſlatio(ꝛ ſic magl appebunt ſingula)ꝛ ſubdit cām q̃re d.ꝙ(gñatio aũt eſt ꝯ̃rio.hic eni).i.in cauſis finalib⁹(ꝛ in

cauſis ſm motũ).i.in efficiẽtib⁹ (ibi.n.).i. in cauſis effi/ciẽtib⁹ (mediũ opꝫ pͣ fieri).i.id qd̃ accipit̃ ꝑ medio hẽt rõnẽ pͥmi ⁊ poꝛis (hic aũt).i.in cauſis finalibuſ ipſuꝫ (.c. vltimũ) ſed in intẽtione ſu.eſt pͥus in eẽ (vltimũ aũt) ſu.in
A eſſe eſt ip̃m (pp qd.).i.ipſe finis. ¶ Notãduꝫ aũt ꝙ pͥo appꝛhẽdit̃ finis: ⁊ q vltio habet̃ vel vltio hꝫ ⁊ poſtea appꝛhẽdunt̃ ea q̃ ſunt ad finẽ que pͥ ſunt: ⁊ eſt ibi oꝛdo ẽt inter ea q̃ ſunt ad finẽ: qꝛ ſm ꝙ aliqd ẽ pͥus in itẽtiõe ſic eſt poſteri⁹ in eẽ: vt pͥus appꝛhẽdit hõ ꝙ vult ſanari. poſtea cogitat qũo poſſit ſanitatẽ ꝯſeq ⁊ videbit ꝙ ſi cibi non eminerẽt circa os ſtõi: ꝙ fieret ſan⁹: vltio cogitat qũo poſſit facẽ ꝙ cibi nõ emineãt: vt videt ꝙ ſi ãbulabit poſt cenaꝫ ꝙ mot⁹ faciet deſcẽdẽ cibos. g̃ pͥ appꝛhendit velle ſanari. 2° nõ eminẽ cibos. vltimo appꝛehẽdit ambulationẽ. c.g̃ vltimũ.i.ambulare qd̃ eſt vltimo appꝛhẽſum eſt ſu. pͥmũ incẽ ⁊ pp qd.i.finis eſt vltimũ.i.eſt qd vltimũ incẽ. nã pͥ ambulat hõ. poſtea ex h̃ ꝯſequit̃ ꝙ nõ emineãt cibi. vltimo aũt ꝯſequit̃ ꝙ fiat ſan⁹. ſi g̃ varient̃ rõnes t̃mioꝝ. ſiue cõmutent̃ termini magis appebũt ſingula: ⁊ magis apparebit i talib⁹ q̃ ſit cã ⁊ qd ſit cãtũ. nã ſi nõ eminẽ cibos accipit̃ tanq̃ꝫ mediũ: ⁊ tanq̃ꝫ id qd̃ efficit ſanitatem: appebit ꝙ cã eſt finalis de nõ eminẽ cibos: ⁊ nõ eminẽ cibos
B eſt cã efficiẽs ſanitat̃. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ in via gñatiõis ⁊ factiõis oĩno eſt ꝯ̃rio in efficientib⁹ ⁊ in finalib⁹: qꝛ q̃ꝫto pluriũ eſt cã efficiẽs opꝫ cãm illã pͥus eẽ: ⁊ pͥus gñari: ⁊ pͥus fieri. in finalib⁹ aũt ꝯ̃rio. q̃ꝫto plurium eſt finis tãto poſteri⁹ habebit̃: ⁊ poſteri⁹ erit: ⁊ poſterius gñabit̃: qꝛ g̃ eſt ſic diuerſitas int̃ cãs finales ⁊ efficiẽtes opꝫ cõmutare t̃mios vt iſta diuerſitas magꝭ appeat: ⁊ vt hec oĩa ma
C gis pateſiãt. ¶ Dubitaret foꝛte aliqs. vtrum ex cã finali poſſum⁹ demr̃are accipiẽdo cãm finalẽ ꝑ me⁹. ¶ Dõm ꝙ cuꝫ cã finalis ſit cã anteq̃ꝫ ſit in rei ṽitate vel anteq̃ꝫ ſit ſm ſeipſaꝫ: qꝛ ſufficit ad h̃ ꝙ ſit cã ꝙ ſit in appꝛhẽſiõe tm̃. nã ex eo ꝙ agẽs appꝛhẽdit finẽ ex h̃ mouet ⁊ agit. finis g̃ nõ mouet ſꝫ rei ṽitatẽ: qꝛ nec ſꝫ rei ṽitatẽ oꝫ ipꝫ eſſe qñ mouet agẽtẽ: ſed mouet metapboꝛice: vt dꝫ i de gñatiõe. ex fine g̃ nõ poterim⁹ arguẽ ſimpl̃r cũ nõ opoꝛteat ipſum eſſe ſimpl̃r qñ dꝫ mouẽ vt finis: ſed poterimus arguẽ ex ſuppõne. vꝫ. ſi debeat eẽ finis opꝫ hoc ⁊ hoc eſſe: vt ſi debeat hõ ſaluari a pluuia ⁊ a caumatib⁹ opꝫ domũ eſſe ꝑ quã ſaluet̃: ⁊ opꝫ domũ illã ſic ⁊ ſic eẽ diſpoſitã vt hoĩes ſaluare poſſit. ex cã g̃ q̃ nõ eſt ſi poſſum⁹ arguẽ niſi ſuppo nẽdo cã eſſe. finis g̃ iponit neceſſitatẽ his q̃ ſunt ad fineꝫ: ⁊ poſſum⁹ ex fine de nec̃itate arguẽ ex ſuppoſitiõe: tñ ſup ponẽdo finẽ eſſe: vel dẽre eſſe: ſed efficiẽs pexiſtit ſuo effectui. vñ ſi ſit tale efficiẽs ꝙ de neceſſitate inferat effectuꝫ eſſe: poterimus ex efficiente arguẽ neceſſitatem effectus: nec opoꝛtebit h⁹ demõſtrationẽ eſſe ex ſuppoſitione: qa nõ opꝫ ſupponẽ eſſe qd̃ eſt: vt magiſ g̃ appareãt ſingula: ⁊ vt magis appeat vnaq̃ꝫ demõſtratio qũo ſit nec̃ia: ⁊ qũo vnaq̃ꝫ cauſa inferat ex neceſſitate opꝫ termioſ cõmutare ⁊ accipe efficientẽ tanq̃ꝫ mediũ: per quod medium ꝯcludit̃ ⁊ finem tanq̃ꝫ aliquid de alio concluſum.

T.c.12. Contingit aũt vnum ⁊ idem ⁊ quid eſt ⁊ ꝓpter qd eſt ex neceſſitate: vt per lucerne pellẽ lumẽ. Et nãq̃ꝫ ex neceſſitate diſgreditur qd̃ in parua partibilius ꝑ maioꝛes poꝛos ſiquidẽ ignis ſit tranſgrediẽdo ⁊ ꝓpter aliqd vt non offendamur. itaq̃ꝫ ⁊ ſi eſſe contingit ⁊ fieri contingit.

Argir. ¶ Fieri autem poteſt: vt idem gratia ſit alicuius: ⁊ ex neceſſitate: veluti propter quid per laternã penetrat lumen. Etenim id quod minores habet partes: ſubtilioꝛeſue: neceſſario ꝑmeatus maioꝛes penetrat: amplioꝛeſue. Siqdem lumen ſit: quia tranſit. Et cuiuſnaꝫ grã: vt nõ deueniem⁹: pedeſq̃ꝫ etiã offendam⁹. At vt ẽ in hiſce q̃ ſũt: ſic ne ẽt eſt in hiſce que ſiũt.

¶ Poſtq̃ꝫ ph̃s oñdit qũo ꝯtingit demõſtrare ꝑ qdl̃ꝫ gen⁹ cauſe: qꝛ ſm aliũ ⁊ aliũ modũ cauſandi: vel qꝛ ſm aliud ⁊ aliud gen⁹ cauſatoꝝ opꝫ al̃r ⁊ al̃r demõſtrare. iõ vt cõplete det artẽ demonſtrandi. In parte iſta determinat de varijs modis cauſandi: vel de varijs gñibus cauſatoꝝ varietas modoꝝ cauſandi: vel varietas cãtoꝝ ex hoc accipit̃: qꝛ cauſata non eodẽ mõ referunt̃ in ſuas cauſas.
¶ Poſſumus aũt q̃ꝫtũ ad pͥſens ſpectat dare triplicẽ differẽtiã: ꝓut cauſata diuerſimode referunt̃ in ſuaſ cauſaſ. D
eſt aũt vna dĩa ſm pluralitatẽ ⁊ paucitateꝫ: qꝛ aliq̃ ſunt apta nata demõſtrari per cauſas multas. aliq̃ nõ. Scd̃a differẽtia eſt penes ſimultatẽ ⁊ nõ ſimultatẽ: vt penes cõtinuationẽ: vel diſcõtinuationẽ. nã aliqua ſũt ſimul: ⁊ cõtinuant̃ cũ ſuis cauſis. aliqua nõ ſunt ſimul cum ſuiſ cauſis: ſed diſcontinuant̃ ab ipſis. Tertia differẽtia eſt peneſ eſſe ſemꝑ ⁊ frequẽter. nã alique cauſe ſemꝑ inferunt effectus ſuos: ita ꝙ impoſſe eſt eẽ cãm ⁊ nõ eſſe effectuꝫ. aliq̃ aũt nõ ſemꝑ: ſed freq̃nt̃. Tria g̃ facit. pͥmo agit de diuerſitate cãtoꝝ vel de diuerſitate modoꝝ cauſandi ꝓut aliqua cauſata differũt ab alijs: qꝛ ſunt apta nata referri in plures cauſas. 2° agit de h⁹ diuerſitate ꝓut aliqua cauſata dr̃ſit ab alijs: qꝛ ſunt ſimul cũ ſuis cauſis. illa ṽo nõ ſimul 3° agit de h⁹ diuerſitate ꝓut aliqua cãta ſemꝑ inferunt̃ a ſuis cauſis. aliqua autẽ nõ ſemꝑ: ſed freq̃nt̃. ſecũda ibi (Eadẽ cã eſt) tertia ibi (Sunt autẽ quedã que ſunt vl̃r ſemꝑ) Circa pͥmũ duo facit: qꝛ pͥmo oñdit qũo idẽ hꝫ demr̃ari ꝑ plures cãs. 2° oñdit qũo cõtingit demr̃are nõ ꝑ plures cãs. ibi (Sed in his que ſunt) Circa pͥmum duo facit: qꝛ pͥ facit qd̃ dcm̃ eſt. 2° oſtẽdit quomõ hoc veritatẽ hẽt in his que ſunt a nã. ſcd̃a ibi (Plurima aũt) Circa pͥmũ duo facit. ſm ꝙ duo exẽpla adducit ad ꝓpoſituꝫ. ibi (Sicut ſi tonat.) Dicit ergo ꝙ (contingit aũt vnũ ⁊ idẽ) hẽre. ſ. plures cauſas (⁊ qd eſt ⁊ ꝓpter qd ⁊ ex nec̃itate) videt̃ ergo ꝙ trãſlatio noſtra enumeret tres cauſas: ⁊ videt̃ textus ſonare ꝙ vnũ ⁊ idem habeat plures cãs per quas põt demr̃are qꝛ hẽt ⁊ qd eſt.i.cãm foꝛmalẽ. ⁊ ꝓpt̃ qd ẽ.i.finalẽ: ⁊ ex neceſſitate.i.mãlẽ. alia tamẽ trãſlatio videt̃ ſonare de duabus tm̃ cauſis. vñ ibi dꝫ ꝙ contingit idẽ ⁊ grã alicui⁹ eſſe ⁊ ex nec̃itate. q̃ſi diceret ꝙ vnũ ⁊ idẽ hẽt duas cãs ꝑ q̃s põt demr̃are qa hꝫ grã alicuiuſ.i.finalẽ: ⁊ ex nec̃itate.i.mãlẽ: ⁊ ſubdit. ponẽs exẽpluꝫ. d. (vt lumẽ ꝑ pellẽ lanterne: ⁊ nãq̃ꝫ ex nec̃itate diſgredit̃) ſup. lumẽ (qd̃ eſt ptibiliuſ in pua ꝑ maioꝛes poꝛoſ) loquit̃. n. ſꝫ opiones quoꝝdã dicẽtiũ ꝙ lumẽ eſt qdã defluxus paruoꝝ coꝛpoꝝ a coꝛpoꝛe luminoſo. iſti autẽ ſic opinantes reddebãt hanc cãm quare lumẽ trãſit ꝑ pelleꝫ dicẽtes ꝙ lumẽ eſt partibilius in minoꝛes partes ⁊ pellis hẽt amplioꝛes poꝛos vel amplioꝛa foꝛamia q̃ꝫ ſint ptes ille coꝛpoꝛe defluẽteſ a coꝛpoꝛe luminoſo: ⁊ magnũ foꝛamẽ non põt reſiſtẽ paruo coꝛpoꝛi qn egrediat̃ per ipſum. iõ dicebãt: ꝙ lumẽ qd̃ eſt partibili⁹ in parua de nec̃itate diſgredit̃ vel egredit̃ per poꝛos pellis q ſunt maioꝛes de q̃ pelle tecta ſiue circũdata eſt lanterna ſiue lucerna: ⁊ ſubdit (ſi ignis qdẽ ſit in diſgrediẽdo).i.ſi iſto mõ ſit ignis.i.lumẽ vt hꝫ alia trãſlatio in diſgrediẽdo vel in egrediẽdo: vt ꝙ ſit lumẽ egreſſus q̃ꝛũdã paruoꝝ coꝛpoꝝ a coꝛpe luminoſo: ⁊ ſubdit (⁊ pp aliqd). q. d. ꝙ ipſi⁹ illuminationis nõ ſolũ poſſum⁹ aſſignare cãm mãlẽ vt qd̃ iõ fiat illuminatio ꝑ pellẽ lucerne: qꝛ ſunt minoꝛa coꝛpa in q̃ diuiditur

lumē q̃3 pori pellis:ſed ēt ɔtigit cām huius aſſignare pp aliqd:vt iō ponaẗ lumē in lucerna(vt nō offendam⁹)ſu. ad lapidē pedē nr̄m.iō.n.poniẗ lumē in lucerna:vt vidē/tes diſpōnē dom⁹nō ipingam⁹caput vel pedē vel aliqđ aliud mēbrū ad aliqd vñ poſſim⁹offendi:⁊ ſubdit (itaq3 ſi eē ɔtigit:⁊ fieri ɔtingit).q.d.ꝙ in talib⁹ſic̄ poſſum⁹ar/guē q̃ꝫtū ad eē ſi ɔtigit h̄ eē:vt ſi ɔtigit eē cām ɔtigit eſſe effectū.ita poſſum⁹ēt arguē q̃ꝫtū ad fieri:vt ſi cōtigit fieri

E cāꝫ.ɔtigit fieri effectū.¶ No^m āt ꝙ ſi volum⁹dicē ꝙ illu miatōis p pellē lucerne ſint tres cāe.vꝫ.māl'is:foi'al'is:⁊ fi/nalis.tūc exponem⁹ſic lr̄am ꝙ lumen p pellē lucerne de nec̃itate egrediẗ p maiores poros q2 lumē eſt ptibilius i minora q̃ꝫtū ad cām mālē.nā mā eſt illa cui iponiẗ nec̃i/tas:⁊ ꝙ ſubdit.ſiqdē ignis.i.lumē ſit in diſgrediēdo vel in egrediēdo.aſſignat cām illumiationis ex pte foi'e ſiue ex pte ipſi⁹qđ qd eſt.ɔtinuabiẗ ḡ ſic lr̄a ꝙ illuminatiōis nō ſolū aſſignāda eſt cā ex nec̃itate.i. mālis ſi ſit lumē in egrediēdo vel in diſgrediēdo.i.in ſe diffundēdo ⁊ multi/plicādo ſe p totuꝫ.ſi h̄ eſt aſſignabiẗ ſu.cā ex pte foi'e:⁊ ſi eſt illumiatio pp aliqd:vt.ſ.nō offendam⁹ aſſignabiẗ ſu. hui⁹eiuſdē ex pte finis.ſi v̊o nō tāguntẗ i lr̄a niſi due cāe:vt vi' ſonare alia trāſlatio. tūc h̄ qđ di' ſi ignis.i.ſi lumen ſit in diſgrediēdo nō erit aſſignatio noue cāe:ſꝫ erit expō

F ſ̄pus dicti vt in expōne textus dicebaẗ ¶ Dubitaret forte aliqs.vtrū aſſignare cām illuminatiōis dom⁹ p diuiſio/nē lumis trāſeūtis p poros pellis ſit aſſignare cāꝫ mālē. ¶ Dōm ꝙ diuiſio cōpetit rei p mām.vñ ⁊ ptes q̃ꝫtitatie in q̃s ſit diuiſio ad mām ptinet:⁊ ptes māles dñr:vt patꝫ

Colligitur.t.c. 27. ⁊ inde

ex.7.meta.ſi ḡ v̄a eēt pō dicētiū ꝙ lumē eēt deflux⁹q̃rū dā vapoꝝ vel quorūdā paruoꝝ corporū a corpore lumi/noſo:⁊ ꝙ illa corpora eēnt ita parua ꝙ eēnt multo mino ra q̃ꝫ ſint pori pellis.tūc illuminatio dom⁹ p pellē ɔtige/ret ex q̃dā nec̃itate māe:vt q2 lumē h̄ēt eē in tali mā:⁊ in tali corpe.qđ eſt diſibile in ptes tā puas.iō nō pōt retine/ri a pelle lucerne:ſed nec̃e eſt lumē egredi p h⁹ pellē cuꝫ ptes luminis ſint multo miores q̃ꝫ pori pellis.ſi ḡ v̄a eēt hec pō eēt hec demr̄atio p cām māleꝫ.eſt tñ hec pō falſa: qa vt pbaẗ in.2.de aia lumē nec eſt corp⁹nec deflux⁹cor/poris.ita ꝙ ptes aliq̄ corpee defluāt a corpe luminoſo p q̃s fiat illumiatio.nā cū lumē ſe diffundat vl'r p totū dya phanū ſi lumē eēt h⁹ corpus:vel oporteret totū aerē illu minatū cedē:qđ nullus ſane mētis diceret:vel oporteret

G duo corpora eē in eodē loco.qđ eſt incōueniēs.¶ Ulte/rius forte dubitaret aliqs.vtrū arguē illuminationē do/m⁹p pellē lucerne p diſgreſſionē ſiue p diffuſionē lumis ſit arguē p cām formalē.¶ Dōm ꝙ vt pateat v̄itas q̃ſiti. vidēdū eſt qūo multiplicat ſe ignis p pellē.pp qđ ſciēdū ꝙ ignis ſiue lumē igneum ſe multiplicat p pellē dupl'r.ſ̄. pp poros pellis.nā vbi ſiunt pili in pelle:⁊ euulſis pilis remanēt ibi pori:⁊ foramina p q̄ ſe multiplicat lumē:nō ꝙ lumē ſit corp⁹:⁊ ꝙ idigeat talib⁹foramib⁹p q̄ exeat:ſꝫ q2 p poros illos ingrediẗ aer p quē aerē lumē faciliter ſe multiplicat. Rurſus lumē ſe multiplicat p pellem ēt vbi nō ſunt pori.nā pellis aliqd pticipat de dyaphanitate.h̄ eſt aūt de rōne lumis ꝙ ſe multiplicet p dyaphanum.vñ multiplicat ſe p vitrū ⁊ criſtallū dato ꝙ nlli pori ibi ſint. verū tñ nō ita facil'r ſe multiplicat lumē p ptes pellis nō poroſas ſic̄ p ptes poroſas:q2 ⁊ ſi pellis aliqd pticipat đ dyaphanitate.nō tñ eſt ita dyaphana ſic̄ aer.iō p partes poroſas p q̃s igrediẗ aer eſt facilior multiplicatio luis lu mē ḡ egrediẗ vel diſgrediẗ:⁊ ſe diffundit p totā pellē.aſſi gnare aūt hui⁹cām illuminatōis p pellē eſt aſſigr̄e cām foi'alē:q2 ſic̄ res diidiẗ p māꝫ ita ſe multiplicat ⁊ gñat ſili/tudinē ſuā in alio p foi'aꝫ ex nec̃itate ḡ māe egrediẗ lumē p poros.ſi lum̄ ſit deflux⁹puoꝝ corpoꝝ:⁊ ſi ignis.i.ſi lum̄ igneū ſit i diſgrediēdo.i.i ſe ml't'iplicādo p totū ſu. ſic aſſi

gnare cām illuminatiōis eſt aſſignare eam ex pte forme. Ulteri⁹pp ea q̄ dcā ſt ſupi⁹cū dem̄ ſit h̄ idē poſſe demr̄a/ H ri p pl'es cās q̃ram⁹h̄ de diffōnib⁹daṫ p varias cās.vtrū vna diffō poſſit ɔcludi p aliā đ diffō.⁊ vi' ꝙ ſic.nā ſic̄ con cludiẗ accēſus ſanguis c̄c cor de irato pp appetitū dolorꝫ i ɔ̈trio:q2 h̄ diffō ē pp qđ illi⁹.ita poterim⁹ɔcludē đ ſerra ꝙ ſit ferrea ⁊ dētata ex eo ꝙ ē iſtr̄m ad ſecādū dura.nā h̄ ē pp̄ı'illi⁹.iō.n.eligiẗ mā ferrea ⁊ illa ſit dētata vt poſſit ſecare dura.ḡ h̄ diffō.vꝫ.iſtr̄m ferreū ⁊ dētatū ɔcludeẗ đ ſerra p diffōnē hāc:q2 ē iſtr̄m ad ſecādū dura.¶ Jn ɔ̈triū ē q2 ſi h°poſſit fieri tūc diffi°ſubi eēt me^m in demr̄atiōe vt

I diffi°ſerre eſt me^m ad pbādū aliā diffōnē de ſerra.¶ Dōꝫ ꝙ poterit p diffōnē datā p finē ɔcludi diffi°data p mām: nec tñ pp h°ſeq̄ẗ ꝙ diffi°ſubi ſit me^m in demr̄atiōe potiſſi/ma.nā h⁹ ſubm cui⁹potentia eſt diffi°:vel eſt ſuba vl' nō. ꝙ ſi eſt ſuba cum ſuba nō h̄eat diffōnē p additamenta nō diffiniẗ ſuba niſi p ppria ſ̄pn°exprimentia ppriaꝫ eſſentiā: ⁊ q2 vni⁹rei vnica eſt eſſentia nō erit vni⁹ ſube niſi vnica v̄a diffi°.pp qđ in talib⁹nō h̄ēt locū qđ q̄riẗ. Jn artificia lib⁹autēꝫ vt in ſerra q2 forme artificialium ſunt accñtia. vt vult cōmē.ſ̄ phyſicoꝝ:⁊ in per ſe paſſiōib⁹: vt in ira: q2 paſſiōes ſūt accñā:videnẗ hic locū h⁹ qōnes.¶ Pro K pter qđ ſciendum ꝙ oēs tales diffōnes ſi reducimus eaſ ad ſubam ad quā dēbēt reduci:q2 oēs p ſe paſſiōes ⁊ oia p ſe accñtia debent reduci ad ſubam a q̄ fluunt : appare/bit ꝙ diffi°diffinitū ɔcludēs nō eſt aliud q̃ꝫ paſſio paſſio/nē pbans:vt apparet in exēplis ſ̄pallegatis.ira.n. h°mō ſit ꝙ homo appetit doloreꝫ in ſuo aduerſario: ⁊ vult ſuū aduerſariū ɔtriſtari.¶ Ex iſto autē vehemēti appetitu i L cipit euaporare fel.felle aūt euaporante accēdiẗ ſanguis circa cor quo accēſo hō iraſciẗ.ppt' ꝙ ira vi' eſſe paſſio fel lis:q2 nō ex quolibet accenſu ſanguis gñaẗ: ſed ex accen ſu ſanguis ex euaporatione fellica. ḡ iſte paſſiōes ſe h̄nt per ordinē ꝙ nimis intēſe appetat dolorē ɔ̈trij. ꝙ euapo/ret fel.ꝙ accēdaẗ ſanguis.ꝙ genereẗ ira.cum ḡ diffōnes ire nō dicant niſi iſtas paſſiōes arguere diffōnē p diffōnē eſt arguere paſſionē p paſſionē.ꝙ ſi dicaẗ ꝙ iſta pbātur de ipſa ira:vt pbatur ꝙ ira ſit accenſus ſanguinis ex va/poratione fellis:q2 eſt appetit⁹doloris.dicem⁹ꝙ ira non eſt iſta formal'r:ſed cauſal'r : cātur.n.ira ex iſtis. pbare ḡ ꝙ ira ſit h°q2 ē h̄:vt ꝙ ira eſt accēſus ſanguis:q2 eſt appe tit⁹doloris eſt pbare ꝙ ira cātur ex hac paſſiōe vt ex ac/cēſu ſanguis:q2 accēſus ſanguis cātur ex alia paſſiōe:vt ex appetitu doloris.tota ḡ hec demr̄atio ſundaẗ in ordi/ne ipſaꝝ paſſionū qđ vſq3 nūc clamauim⁹verū eſſe.vꝫ.ꝙ ex ordine paſſionuꝫ ſumēda eſt ois demr̄atio potiſſima. diffi°ḡ iplicās paſſionē dicētē pp qd alteri⁹paſſionis erit potiſſimū mediū ad demr̄andū illā alterā paſſionē:⁊ qđ diximⁱ⁹de paſſiōib⁹:vt de ira v̄itatē h̄ꝫ de artificialib⁹or/ganis vt de ſerra.nā q2 ferro cōpetit h̄ paſſio ꝙ ſit durū: ⁊ ꝙ poſſit dētari ex hac paſſiōe ſe'alia.vꝫ.ꝙ poſſit dura ſecare:⁊ q2 diffi°ſerre ſundaẗ ſup his paſſiōib⁹.pbare ſic diffōnē per diffōnē eſt pbare la paſſione per la paſſione. ¶ Aduertendum tñ ꝙ in talib⁹eſt ordo paſſionum ɔ̈trij M que eſt ſ̄m eē nāe ⁊ ſ̄m itētionē artꝫ.naꝫ ſ̄m eſſe nāe ſ̄pus intelligiẗ ꝙ ferrū debeat eſſe duꝝ:⁊ ꝙ poſſit dētari:⁊ po ſtea ex hoc itelligiẗ ꝙ poſſit dura ſecare: ſed ſ̄m itētiōeꝫ artis eſt eɔ̈rio.nam ars ſ̄pus intēdit ſecationeꝫ duroruꝫ. ⁊ ex hoc eligit mām duram ⁊ polēm dētari.ſi ergo ex ſe/catione durorum arguaẗ duricies māe erit demōſtratio a priori ſ̄m intentionē artis.ſi autem econuerſo erit de/monſtratio a priori ſ̄m eſſe nature.¶ Deinde cū dicit.

¶ Sicut ſit tonat extincto igne.nec̃e eſt ꝫiꝫire ⁊ ſonare.⁊ ſic ē quēadmodū pytagorici dicunt: minaꝝ cā his que ſūt in tartaro: q̃ten⁹timeāt.

Argir. ¶ At ſi cũ ignis extinguit tonitat: neĉe eſt ſtrepitus ſonuſq; fiat. Et vt pythagorici dicũt: terroris grã quo ptimeãt ii qui in tartaro degũt.

¶ Ponit aliud exẽplũ in quo ↄtingit arguẽ p plres cãs. d. (ſic ſi tonat extĩcto igne: neĉe ẽ ʒiʒire ⁊ ſonat). i. ⁊ facẽ ſonũ ad mo^m ignis extĩcti. eſt. n. h nomẽ ʒiʒire fictitiũ. ſic. n. cãpana: q2 facit tyntyn: vocata eſt tyntynabulũ ſic ⁊ ferrũ ignitũ qñ mittit in aq̃: q2 facit ʒiʒi ſonꝰ ille eſt vocatꝰ ʒiʒire. ſi g̃ tonitruũ eſt ſonꝰ factus ad modũ ignis extincti in aq̃: ⁊ ſi h mõ fit tonitruũ ex extinctione ignis arguẽ tonitruũ eẽ tale qd: eſt arguẽ ex neĉitate mãe: ⁊ ſubdit (⁊ ſi ẽ) ſu. tonitruũ (quẽadmodũ pythagorici dixerũt minaꝝ cã his q ſunt in tartaro). i. in iferno ſu. poterimꝰ arguẽ tonitruũ eẽ ex cã finali. ſi ergo arguamꝰ tonitruũ ex extinctione ignis erit demſtratio ex neĉitate mãe ſi (vt timeãt) illi q

A ſunt in tartaro erit ex cã finali. ¶ Notandũ aũt q nõ curat phs de exẽplo. nã falſum eſt q tonitruũ fiat hoc modo ex extinctiõe ignis: ⁊ falſum eſt q tonitruũ ordinetur ad hũc finẽ ad iferẽdũ minas: ⁊ vt timeãt illi q ſũt in iferno: vt Pythagoras ſomniabat. ſñ. n. ipa phĩ ṽitatẽ quã tʒ fides catholica de deſcẽſu malaꝝ aiaꝝ ad tartaꝝ. ſiue ad ifernũ poete q̃ſi p q̃dã ſomnia enarrabant. Pythagoras g̃ volẽs aſſignare cãm finalẽ tonitrui dixit deos ordinaſſe tõitrua: vt timerẽt exñtes i tartaro. ¶ Deiñ cũ dic̃.

¶ Plurima ãt ⁊ huiuſmodi ſunt ⁊ maxime in his que nature ↄſiſtunt: ⁊ ſtantibus hoc q pp hoc natura fec̃. illa vero ex neceſſitate. Neceſſitas autẽ duplex eſt. hec. n. ſm nãm ⁊ motũ: ſicut lapis ex neceſſitate ⁊ ſurſuʒ ⁊ deorſuʒ fertur: ſed non propter eandeʒ neceſſitatem.

Argir. ¶ Atq; plurima talia ſũt: p̃ſertim in hiſce que natura talia ſiunt ⁊ cõſtant. Altera nanq; natura alicuius gratia facit: altera neceſſitate. Neceſſitas autẽ eſt duplex: alia enim eſt ſcđm naturã: ⁊ appetitionẽ. Alia violẽta: que qdeʒ eſt p̃ter appetitionẽ. He neĉitates extãt cũ lapis nũc ſurſuʒ: nũc d̃orſuʒ mouet: nã tãetſi neĉitate lapis vtroq; motu ciet: nõ eadẽ tñ neĉitate.

¶ Oñdit qũo talia veritateʒ hñt in his q̃ ſunt a nã. Dic̃ g̃ q (plurima aũt ſunt huiꝰ in qbus). ſ. poſſumꝰ arguẽ ex fine ⁊ ex neceſſitate: ⁊ ſubdit q (⁊ hoc maxie) poſſumꝰ (in his q̃ ſubſiſtũt nã: ⁊ in ↄſtãtibꝰ). i. in his q̃ ↄſtãt: vel i his que ſunt ↄſtructa ſm nãm: ⁊ ſubdit q (hec qdẽ). i. q̃ſdaʒ res (nã fecit pp hoc). i. pp finẽ (illa ṽo ex neĉitate) ⁊ ſubdit q eſt duplex neĉitas. nãlis: ⁊ violenta. vñ ait q (neĉitas aũt eſt duplex. hec qdẽ ſm nãm ⁊ motũ) ſm motum vel ſm ipulſionẽ: ⁊ ponit exẽplũ. d. (ſic̃ lapis ex neĉitate ⁊ ſurſum ⁊ deorſum fert: ſed nõ pp eãdẽ neĉitatẽ) nã neĉitate nãli fert. deorſum. neĉitate aũt ſm motũ impulſiõis

B fert ſurſum. ¶ Notãdũ aũt q nãlia ⁊ ſubſtãt ⁊ ↄſtant: ſʒ ſubſtãt rõne mãe. Nã mã totius nãe eſt fundamẽtum. cõſtant aũt ⁊ exiſtunt nãlia rõne forme in talibus aũt nãlibus inueniunt aliq̃ fcã pp finẽ aliqua facta pp neceſſitatẽ tam nãlẽ q̃ʒ violẽtã. nam ipſe res nãles ſibiipſis violẽtiã inferunt: vt ventꝰ ↄ naturã aque facit in aqua pcellas

C p q̃s aqua ſurſum eleuat. ¶ Notãdum etiã q deſcẽſum lapidis deorſuʒ poſſumus reducẽ ad neĉitatẽ mãe mãe: vt ad elemẽtũ p̃dominãs in lapide ⁊ ad neceſſitatẽ nature forme que non vocat neceſſitas ſimpliciť: q2 ſemp eſt pp aliquẽ finẽ: vt ſi reducimus ad neceſſitatẽ nature forme motum lapidis deorſum. hoc erit pp aliquẽ finem: vt

q2 grauia melius ſaluant in loco deorſum. illa autẽ dr ex neĉitate eſſe q̃ nõ ſunt pp finẽ ſed iõ ſunt q2 ſunt ex neceſſitate mãe: nõ ppter finẽ ↄtingunt. ¶ Deide cum dic̃.

¶ Sed in his q̃ ſunt ab intelligẽtia alia neq̃q̃ʒ ſunt ab eo qđ p ſe fruſtra eſt: vt domus aut effigies neq; ex neceſſitate ſunt: ſed propter hoc.

¶ In his autem que proficiſci ſolent a mente: quedam nunq̃ʒ ſunt a caſu: vt domus vel ſtatua: neq; neceſſitate: ſed alicuius gratia. Argir.

¶ Oſtẽdit q nõ poſſumus arguẽ ex neĉitate in his q̃ ſunt ſub arte. ita q in his ſunt ſub arte arguemꝰ ex vna cã: vt ex fine. Circa qđ tria facit: q2 p̃ oſtẽdit q in aliqbꝰ artificialibꝰ nõ ſolũ nõ poſſumꝰ arguẽ ex neĉitate: ſʒ et ſi poſſumus arguẽ ex fortuna. 2° declarat qũo i artificialibꝰ poſſumus arguẽ ex fortuna. 3° q2 mẽtionẽ fecerat de nã arte ⁊ fortuna. oſtẽdit qũo fortuna differt a nã ⁊ ab arte. 2° ibi (Alia vero) 3° ibi (Quare finis) Dicit g̃ q (ſed in his que ſunt ab itelligẽtia). i. ab arte (alia) qdẽ ſunt ſu. pp finẽ: ſʒ (neq̃q̃ʒ) ſu. (ſunt ab eo qđ eſt p ſe fruſtra). i. a caſu (vt domus aut effigies). i. ſtatua (neq; ex neĉitate) ſu. ſunt talia artificiata (ſed pp hoc). i. pp finẽ. talia g̃ demſtrant per vnã cãm vt p finalẽ. ¶ Dubitaret forte aliqs. vtrũ artificialia ſint ex neceſſitate: ⁊ vr̃ q ſic: q2 cum duplex ſit neĉitas efficiẽtis ⁊ mãe vr̃ q vtraq; neĉitas ſit in his q̃ ſunt ab arte. efficiẽtis qdẽ neĉitas ibi eſt: q2 ſic̃ nãlia ſibi violẽtiã inferunt ita ⁊ p artẽ põt violẽtia iferri: vt ex neĉitate violẽtie lapis ipulſus vadit ſurſum: cũ hoc poſſit fieri p artẽ: poterimꝰ in artificialibꝰ arguẽ ex neĉitate violẽtie: ſed dices q hec neĉitas ab arte non erit ſimplr̃ neĉitas: q2 erit pp aliquẽ finẽ: ſed pbabimꝰ q etiã neĉitas ſine ordine ad finẽ ſit in artificialibꝰ. naʒ faciẽs ſagittã ex ligno nodoſo. vʒ. q pp nodos aliq̃ obliqtas erit in ſagitta: ⁊ illa nõ erit pp finẽ: ſed ex neĉitate mãe. ſi. n. debeat fieri ſagitta ex ligno nodoſo pp neĉitatẽ mãe neceſſe erit eaʒ eẽ obliquã. D

¶ Dõm q cum potentie rõnales ſint ad oppoſita eo q tales potẽtie poſſunt agẽ ⁊ non agẽ: vt pʒ ex. 9. meta. neceſſitas efficiẽtis in artificialibus eſſe nõ põt niſi ex ſuppoſitione: vt ſi hoc fiat hoc erit: vt ſi ipellat lapis ſurſum per artẽ neceſſe erit ipm aſcẽdẽ: ſed eiꝰ ipulſus nõ erit neceſſariꝰ: q2 in ptãte artificis eſt impellẽ vel non impellẽ. in nãlibꝰ aũt q̃ nõ hñt dñium ſui actus poterit talis neĉitas repiri. Rurſus nec in hꝫ artificialibꝰ eſt neĉitas mãe. nam neĉitas materie p̃ſupponit neĉitatẽ ex pte efficiẽtis. q ſi in ptãte efficiẽtis eẽt eligẽ ſibi materiam: vel ſi in poteſtate eius eẽt agere vel non agere ex mã electa iſtud nõ eẽt ſimplr̃ loq̃ndo ex neceſſitate materie: ſed totũ dependeret ex libera voluntate efficiẽtis. ¶ Deide cũ dicit. E T. c. 4. 5. ⁊ inde

¶ Alia vero ſunt a fortuna vt ſanitas ⁊ ſalus. Maxime autem in quibuſcunq; contingit: ⁊ ſic ⁊ aliter cum non a fortuna generatio ſit.

¶ Quedã ſunt etiam a fortuna: vt ſanitas atq; ſalus. Maxime vero in quibus ſit: vt ſic ⁊ aliť ſeſe habeant: cuʒ generatio non eſt a fortuna. Argir.

¶ Oñdit qũo circa artificialia accidit fortuna ⁊ caſus. d. q (alia ṽo ſunt a fortuna vt ſanitas). ſ. infirmi q̃ põt eſſe ab arte ⁊ a fortuna. vtputa ſi aliquis nõ inſtructꝰ p artẽ. nec credẽs ex h ſanari comedit cibũ p quẽ ſanat (⁊ ſalus) ſu. alicuiꝰ. põt eſſe a fortuna ⁊ ab arte. vtputa. ſi aliqs exiſtens in domo ruinoſa ſi videat p artẽ domuʒ illã debere cadẽ: ⁊ inde exeat: p artẽ ſaluatꝰ eſt. ſi aũt caſu accidat eũ exire: ⁊ poſt eius exitũ domꝰ cadat ſaluatꝰ eſt a fortuna: ⁊ ſubdit. in qbꝰ hʒ ↄtigẽ maxie fortuna. d. q (maxie auteʒ)

ſu.hȝ eē fortuna(in qbuſcunqȝ ꝯtingit ſic ⁊ alr̄: vt non a

f fortuna)eoꝝ(gñatio fit) ¶ Notādū aūt ꝙ nō poterit eē fortuna ⁊ caſus niſi in his q̄ agūt ꝑꝑ finē.nā fortuna ⁊ caſus eſt aliqd ꝑter itētionē agētis.ǵ ꝑ itētionē finis qñ accidit eis aliqd ꝑter intētionē dr̄ illud a fortuna ⁊ a caſu. fortuna ǵ ⁊ caſus ꝯtingit in agētibꝰ ex intētiōe finis ꝯtingētibꝰ alr̄ ſe hr̄e.inq̄ꝫtū aūt fortuna ⁊ caſus ꝯtigit in agētibꝰ ex intētiōe finis ſic hēt eſſe in his q̄rū q̄ꝫtum eſt de ſe gñatio non eſt a fortuna ⁊ a caſu:ſed eſt ab arte vel a nā. ꝑut vō hēt eſſe in ꝯtingentibus aliter ſe habere maxime hēt eſſe in his q̄ ſunt ſic ⁊ aliter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare finis bonuſ ꝑpter aliquid fit: ⁊ aut a nā fit:aut ab arte:a fortūa āt fit nihil ꝑꝑ aliqd.

Argir. ¶ Quare ſi finis ſit bonus:ea que ad illum cōſequendum efficiuntur alicuius gratia fiunt. Et aut a natura:aut ab arte:a fortuna vero nihil cuiuſquam fieri gratia ſolet.

¶ Cōcludit ex dictis dr̄iam fortune a natura ⁊ arte. Nam cum dcm̄ ſit ꝙ gñatio eoꝝ q̄ ſunt ꝑꝑ finē ſm ꝙ huius nō fit a fortuna.ꝯñs eſt ꝙ dr̄at fortuna a nā ⁊ ab arte: qꝛ natura ⁊ ars agūt ꝑꝑ finē.iō ait(q̄re finis bonus ꝑꝑ qd̄ aliqd).i.cuiꝰ rōne aliqd(aut nā aut arte fit).ſ.talis bonꝰ finis ꝑꝑ aliqd(a fortuna aūt nihil fit ꝑꝑ aliqd).i.ꝑꝑ finem. qꝛ qdlibȝ tale eſt ꝑter itentionē. ¶ Tunc ſequit̄ illa ps.

¶ Eadem autē cā eſt in his que fiūt: ⁊ factis ⁊ futuris:q̄ vere eſt his que ſūt: media.n.cā eſt in his que ſunt.que eſt ipſis:aut que fiūt: que fit factis que facta eſt.futuris que futura eſt.

Argir. ¶ Eadem autem cauſa eſt in his que ſunt: ⁊ in iis que fiunt: ⁊ in iis que fuere: ⁊ iis item que fient:futuraqȝ ſunt: Mediū eni ipſum cauſaȝ eſſe conſtat:verum dr̄ia quedam eſſe videtur. Eorum enim que ſunt eſt: eorum que fiūt fit: eorum que fuere fuit:eorū deniqȝ que fiēt erit.

¶ In qua poſtq̄ꝫ ꝑbus oñdit qūo ꝯtingit demr̄are aliq̄ ex pluribꝰ cauſis:⁊ qūo nō:qꝛ in his q̄ ſunt a nā poſſumꝰ demonſtrare ex nec̄citate ⁊ ex fine.in his autē q̄ ſunt ab itelligētia poſſumus demr̄are ex fine:ſed non ex nec̄citate.declarat q̄ mō ꝯtingit diuerſimode demr̄are in his q̄ ſunt ſimul cū ſuis cauſis ⁊ in his que non ſunt ſimul. duo ǵ facit:qꝛ ꝑmo declarat qūo ꝯtingit demr̄are in his que ſunt ſil̄.2° in his q̄ nō ſunt ſil̄.ibi(in his q̄ nō ſimul.) ¶ Propt.

g ꝑm̄ ſciēdū ꝙ in his q̄ ſunt ſimul cū ſuis cāis eadē rō eſt: ⁊ idē modus demr̄andi q̄ꝫtū ad eē ⁊ fieri:⁊ fcā eē ⁊ futura eē.in talibꝰ.n.ſi eſt cā eſt effectꝰ.ſi fit cā fit effectꝰ.ſi fcā factꝰ.ſi futura futurꝰ.tria ǵ facit:qꝛ ꝑ ꝑmittit hāc v̄itatē.2° declarat cā p exēpla.3° epilogat circa determinata.2° ibi (Ut ꝑꝑ qd)tertia ibi(Sic qdē cā)Dicit ǵ ꝙ(eadē autem eſt cā).i.eadē rō ⁊ idē modus demōſtrādi(eſt)ſu.q̄ꝫtū ad ea que ſunt ſimul cū ſuis cauſis(in his q̄ fiunt factis ⁊ futuris q̄ vere eſt in his q̄ ſunt).q.d.ꝙ ſicut in talibus vere poſſumꝰ arguē in his que ſunt: vt ſi eſt cā eſt effectus.ita poſſumꝰ arguē in fieri factis ⁊ futuris: ⁊ ſubdit ꝙ(media aūt cā in his q̄ ſūt eſt cā q̄ eſt in his q̄ fiūt)eſt cā q̄ fit in factis facta:futuris vel in futuris futura. ¶ Deinde cū dic̄.

¶ Ut ꝑpter quid factus eſt defectus propter id qd̄ in medio facta eſt terra fit autem ꝑpter id qd̄ fit. Erit autem propter id qd̄ erit in medio.⁊ eſt autem propter id qd̄ eſt ſimiliter.

Argir. ¶ Nā vt he pateſiant exemplo:cuȝ interrogamur cur fuit:vel fit:vel erit:vel eſt: defectio lune:quia fuit:vel fit:vel erit:vel eſt terra iter ſolem ⁊ lunam. Accomodatiſſime rn̄demus.

¶ Qd̄ dixerat declarat p exēpla. Ponit autē duo exēpla. vȝ. de eclipſi ⁊ de criſtallo.nam defectus ſiue eclipſis ſimul eſt cum ſua cā:vt cū interpoſitione terre:⁊ criſtalluſ ſimul cū ſua cā:vt cū aq̄ ꝯdenſata.2m exēplum incipit ibi (Quid eſt criſtallus)Dicit ǵ(Ut ꝑꝑ qd factuſ eſt defectꝰ ꝑꝑ id ꝙ in medio facta eſt terra.fit autē ꝑpter id ꝙ fit)ſu. terra in medio(erit aūt).ſ.i futuro(ꝑꝑ id ꝙ i medio erit) ſu.terra in futuro(eſt autē).ſ.defectus(ꝑꝑ id qd̄ eſt)ſup. terra in medio ergo q̄ꝫtum ad eſſe in preſenti q̄ꝫtuȝ ad fieri ⁊ facta eſſe ⁊ futura eſſe eſt eadem cauſa.i.eadem rō ⁊ idem modus arguendi in talibus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quid eſt criſtallus.accipiat̄ igr̄ qm̄ aq̄ dēſata eſt.ſit aq̄ in quo.c.dēſata i quo.a.cā media in quo.b.defectꝰ caloris penitꝰ.ē igit̄ i.c.qdē b.in h autē dēſatū eſſe qdē ē in quo.a. fit āt criſtallus cū fiat.b.factꝰ eſt aūt fcō.erit āt futuro.

¶ Quid eſt glacies. Et accipiatur aquam congelatam ipſam eſſe. Atqȝ ſit aqua quideȝ. C. congelata aūt. A.cā deinde collocet̄ in medio qd̄ ipſum occupat. B.abſentia penitꝰ ipſiꝰ caloris. B.igitur ipſi. C.ineſt. A.quoqȝ. B.ipſi competit. Atqȝ fit glacies: cum ipſum. B. fit: ⁊ fuit cum fuit:eritqȝ cum erit. Argir.

¶ Ponit fcōm exēplum.dicēs.(Quid eſt criſtallus. accipiat̄ qm̄ eſt aq̄ denſata)ſu.ꝑꝑ defectum caloris: ⁊ ſubdit (ſit aq̄.c.).i.minor extremitas(denſatū in quo.a.).i.maior extremitas)(cā media in q̄.b.defectꝰ caloris penitus) quaſi diceret ꝙ.b.qd̄ ponit̄ eſſe cā media importet defectū caloris penitꝰ:⁊ ſubdit ꝙ(eſt igit̄ in.c.qdē.b.)hec eſt minor ꝙ aqua hȝ defectū caloris(in hoc aūt in.b.denſatū eſſe qd̄ eſt in quo.a.)hec eſt maior ꝙ denſatum penitꝰ hēt caloris defectū.poſſet autē ſic formari ſyll'ſ.oē.b. eſt a.i.omne hn̄s caloris defectū eſt denſatū.omne.c.eſt.b.i. omnis aq̄ de q̄ fit criſtallus hȝ penitus defectuȝ caloris. ergo ois talis aq̄ eſt qd dēſatum.erit ǵ criſtallus aq̄ denſata ꝑpter defectum caloris:⁊ qꝛ tale cauſatū eſt ſimul cū cā ſua poſſumꝰ in talibus arguē ⁊ eſſe fieri ⁊ facta eſſe vt ſi eſt criſtallus eſt talis cā.ſi fit criſtalluſ fit taliſ cā.ſi erit erit.iō ait ꝙ(fit criſtallus cū fiat.b.).i.cū fiat talis cā(factus autē eſt)ſup.criſtallus(facto)ſu.b.(erit autem in futuro).ſ.criſtallus cum futuro ſup.b. ¶ Deinde cum dic̄.

¶ Sic quidem cauſa ⁊ cuius eſt cauſa ſimul fiunt cum fiant: ⁊ ſunt cuȝ ſunt ⁊ in eo quod eſt factum ⁊ futuro ſimiliter.

¶ Ea igit̄ que hoc pacto eſt:cā fit: ⁊ eſt: ⁊ fuit: ⁊ erit vna cum eo cuius eſſe cauſa dicitur. Argir.

¶ Epilogat circa determinata.d.ꝙ(ſic qdem)hȝ in his q̄ ſunt ſimul cū ſuis cauſis(cā ⁊ cuiꝰ eſt cā ſiml̄ fiūt cū fiāt) i.ſil̄ fiūt cāta cū fiūt cauſe(⁊ ſunt cū ſunt).i.ſimul ſunt cāta cum ſunt cāe(⁊ in eo ꝙ factum eſt:⁊ in eo ꝙ futuruȝ ſimilr̄)eſt:qꝛ cū factis cauſis ſimul ſunt facta cauſata.cuȝ futuris cāis ſimul futura cāta. ¶ Tūc ſequit̄ illa pars.

In his autem que nō ſimul ſunt nū quid ſunt in cōtinuo tempore:ſicut nobis videtur alias aliorū cauſas eſſe facti eſſe alterum facta ⁊ futuri T.c.13.

futura:⁊ eius aūt qȯ fit aliqd antea factū eſt.

Argir. ¶ Sꝫ in hiſce que nō ſunt ſil̄: fit ne: vt i ꝯtinuo tpe queadmodū nobis vr̄. Alia alioꝝ ſint cāe ceu factuꝫ facti: fiens fientis: futurūq̄ꝫ futuri. At cōſtat in his ab eo rōcinationē extruendaꝫ eſſe quod poſtea fuit: principia autem ⁊ eoꝝuꝫ ea ſunt que prius fuerunt.

¶ In q̄ oñdit qūo ꝯtingat demr̄are in his q̄ nō ſunt ſil̄ cuꝫ cauſis ſuis. Circa qȯ duo facit: q2 p̄mo docet demr̄are in talibus cauſis ⁊ cauſatis: ꝓut ꝓcedūt ſꝫ rectū. Scḋo docet hoc ꝓut ꝓcedūt ſm circulū ibi (Qm̄ aūt videmus in his q̄ ſunt circulo) Circa p̄mū duo facit: q2 p̄mo circa hꝫ cās ⁊ cāta mouet quādaꝫ qōnē ⁊ ſoluit. 2° ex ſolutiōe qōnis data oñdit qūo ꝯtigat circa talia demōſtrare ibi. (Eſt igit̄ a poſteriori) Dicit (ḡ In his aūt q̄ ſunt ſil̄ nūq̄ꝫ ſunt i cōtinuo tpe) ita ꝙ nō ſit tp̄s mediū inter cāꝫ ⁊ cātū (ſicut nobis videt̄ alioꝝ alias cās eſſe) iter quas non cadit tp̄s mediū inter cāꝫ ⁊ cātū: vt huius (facti) vꝫ (eſſe) cā (altera fcā ⁊ futuri futura.) Et ſubdit ꝙ (eiꝰ aūt ꝙ fit) ſu. qȯ nō ē ſil̄ cū ſua cā aliqd antea factū qȯ ſup. nō eſt ſimul tpe cuꝫ

A ipſo facto: ſed cadit tēpus mediū inter cāꝫ ⁊ cātū. ¶ Notādū aūt qōnē hāc eſſe: vtrū in his que nō ſunt ſimul cuꝫ ſuis cauſis cadat tp̄s mediū inter ipſa ⁊ ſuas cās. Solutio aūt huius q̄ſiti eſt ꝙ hoc videmꝰ i alijs cauſatis q̄ ſūt ſil̄ cū ſuis cauſis: ⁊ que hn̄t alias cās q̄ꝫ cās diſtātes: i ta

C libus. n. nō cadit tp̄s mediū inter cām ⁊ cātū: ſed facti de neceſſitate eſt cā facta ⁊ futuri de necītate cā futura: ſꝫ in his q̄ nō ſunt ſil̄ nō ē facti cā facta: ⁊ futuri cā futura imo in talibꝰ futuri eſt cā facta. in talibꝰ ḡ q̄ nō ſunt ſil̄ eiꝰ qȯ fit cā ē antea fcā. ita ꝙ id qȯ fit hꝫ cāꝫ p̄teritā: ⁊ id qȯ futuꝝ ē hꝫ cāꝫ preſentē vt ſanitas q̄ mō aggenerat̄. in h̄ corpore hꝫ ꝓ cā potionē que antea facta eſt. talia ḡ q̄ nō ſūt ſil̄ cū ſuis cauſatis ſic ſe hn̄t ꝙ cadit tp̄s mediū iter ipſa

B ⁊ ſuas cās. ¶ Dubitaret forte aliqs: q2 vꝫ hec qȯ nulla eſſe. q2 ſi nō ſunt ſil̄ cā ⁊ cātū eoipſo vr̄ ꝙ cadat tp̄s mediū inter ipſa. ¶ Dōm. ꝙ aliud ē eſſe ſil̄ cū aliquo. ⁊ aliȯ eſt cadere tp̄s mediū inter illa. Diceremꝰ. n. ꝙ gn̄atuꝫ ⁊ corruptū nō ſūt ſil̄. nā p̄us itelligit̄ aer corrūpi: ⁊ poſtea itelligit̄ ignis gn̄ari. ⁊ tn̄ iter aerē corruptū ⁊ ignē gn̄atuꝫ nullū intercidit tp̄s mediū: alr̄ ḡ ſe hn̄t iterpoſitio terre ⁊ eclipſis: ⁊ alr̄ inciſio lapidū ⁊ factio muri. ⁊ alr̄ corruptū ⁊ gn̄atū. nā iterpoſitio terre ⁊ eclipſis ſūt ſil̄. ita ꝙ qñ fit vnū fit aliȯ. qñ eſt futuꝝ vnū eē futuꝝ aliȯ: ſꝫ inciſio lapidū ⁊ factio muri. nec ſūt ſil̄ nec ſunt in tpe ꝯtinuo ita ꝙ qñ fit vnū nō fit aliȯ: ſꝫ muri q̄ fit cā eſt iciſio lapidū q̄ antea fcā fuit. corruptū āt ⁊ gn̄atū lꝫ nō ſint ſimplr̄ ſil̄ ſunt tn̄ i tpe ꝯtinuo ita ꝙ nullū cadit mediū tp̄s inter corruptū ⁊ gn̄atū. Innuit ḡ hic ph̄s ꝙ q̄ n̄ ſūt ſil̄ cū ſuis cāis ēt nō pn̄t eē i tpe ꝯtinuo cū ipſis: ſꝫ qūo ſeqt̄ hec ꝯn̄a i ſeq̄nti lectiōe dicet̄. Ad p̄ns āt ſcire ſufficiat ꝙ q̄ non ſūt ſil̄ cū ſuis cauſis nō ſūt i tpe ꝯtinuo cū ipſis: q2 ſi eēnt in tpe ꝯtinuo cū ipſis: tūc eēnt alia cāta q̄ꝫ ponant̄ eē. ⁊ alie cāe q̄ꝫ ponāt̄ eē. tūc. n. futuri eēt cā futura ⁊ facti fcā. ⁊ eiꝰ ꝙ fit cā q̄ fit. nō aūt eēt eiꝰ qȯ fit cā q̄ antea facta eſſet. ſic eſt in cauſis ⁊ cauſatis: q̄ nō ſūt ſil̄. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Eſt igit̄ a poſteriꝰ facto ſyll̄s: principiuꝫ igit̄ ⁊ hoꝝū eſt que facta ſunt. Unde in his q̄ fiunt: ſilr̄ eſt: a priori aūt nō ē: vt qm̄ hoc ē factū: qm̄ hoc factū poſteriꝰ eſt ⁊ in futuro ſimiliter ē.

Argir. ¶ Qua ꝓp̄ idē ⁊ in hiſce que fiunt ſeruādus eſt modus. Sed ab eo quod ante fuit non extruitur ratiocinatio: vt qm̄ hoc fuit. Hoc quod eſt poſterius ortum eſt: ſimiliter ⁊ in futuro.

¶ Ex ſolōne qōnis adducte ꝓcedit ad ſoluendū qōnē p̄ncipalr̄ intētā. Circa qȯ duo fac: q2 p̄ qōnē ſoluit. 2° ſolutionē datā declarat ⁊ manifeſtat. ibi (Neq̄ꝫ. n. aut finiti.) Cōtinuet̄ aūt ſic. dcm̄ eſt ꝙ in his q̄ nō ſunt ſil̄ eiꝰ qȯ fit cā eſt qȯ antea factū ē. ita ꝙ in talibꝰ cadit tp̄s mediū inter cām ⁊ cātum: ⁊ q2 ita eſt (igit̄ ſyll̄s ē). i. eſt arguere ſyllogiſtice (a poſteriori fcō) ſu. in talibꝰ cāis ⁊ cātis. ⁊ ſubdit ꝙ (p̄ncipiū igit̄ ⁊ hoꝝū eſt q̄ facta ſūt). q. d. ꝙ p̄ncipiū ſyllogiſticū ad ſyllogiꝫādū in talibꝰ q̄ fcā ſunt ſu. poſterius (vñ ⁊ in his q̄ fiūt ſilr̄ ē) ꝙ p̄ncipiū ſyllogiſticū i talibꝰ eſt ab his q̄ fiūt poſteriꝰ (A p̄ori āt nō eſt). i. nō ꝯtingit ſyllogiꝫare: ſꝫ a poſteriori: vt ſu. poſſumꝰ ſyllogiꝫare: vt (qm̄ factū eſt h̄ p̄us: q2 fcm̄ ē poſteriꝰ. ⁊ in futuris ſilr̄) poſſumus. n. arguere ꝙ h̄ ſit futuꝝ p̄us ſi hoc ſit futuꝝ poſte

C rius. ¶ Noīm aūt ꝙ in his q̄ nō ſūt ſil̄ ⁊ in factis ⁊ in his que fiūt poſſumꝰ arguere a poſteriori nō a p̄ori. poſſumꝰ autē intelligere fcā ꝑmanētia ꝑ ea q̄ fiunt ſucceſſiua. vtrobiq̄ꝫ. n. in his q̄ nō ſunt ſil̄ poſſumus arguere a poſteriori nō a p̄ori. vt in ꝑmanētibꝰ: vñ valet a poſteriori. ſi paries ē ḡ iciſio lapidū fuit: vl̄ ſi paries ē factꝰ iciſio lapidū eſt antea facta: nō aūt valeret argumētū ecōtrario ⁊ a p̄ori. ſicut ēt in his q̄ ſūt ſi aliqȯ mobile mouet̄ ꝑ aliqȯ ſpatiū valebit argumētū a poſteriori nō a p̄ori. vt ſi fcūs eſt motꝰ in ꝑte poſteriori illiꝰ ſpatij factꝰ ē motꝰ i ꝑte p̄ori. nō āt valet ecōtrario. p̄ncipiū ḡ ſyllogiꝫandi in talibꝰ ē a po

D ſteriori. ¶ Noīm ēt ꝙ id qȯ dcm̄ eſt in factis veritatē hꝫ in futuris. de qbꝰ nihil adhuc iceptū ē: vt a futuro poſteriori debemꝰ arguere futuꝝ p̄us: vt ſi futurus eſt paries hn̄ valet ꝙ futura eſt inciſio lapidū: ſꝫ nō valeret ecōuerſo ⁊ in ſucceſſiuis: vt ſi debeat moueri mobile ꝑ aliqȯ ſpatiū. ⁊ nōdū iceperit motū: hn̄ valꝫ ꝙ ſi futurꝰ ē: vel ſi erit motus i ꝑte poſteriori ꝙ erit in ꝑte p̄ori. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Nec eniꝫ finiti aut infiniti erit tpe: q̄re qm̄ h̄ veꝝ eſt dicere factū eſſe ⁊ poſteriꝰ hoc verū eſt dicere qm̄ erit. In medio āt ſꝑ dicere falſū eēt altero iā facto. Eadē autem rō eſt in futuro.

Argir. ¶ Siue nāq̄ꝫ determinatū: ſiue ideterminatuꝫ fuerit tēpus. Nō erit vnq̄ꝫ: vt cū hoc fuiſſe vere dicat̄: poſterius inquā ipſū. In medio eniꝫ tpe falſū erit ꝑfecto hoc ortū fuiſſe dicere altero iam orto. Eadē eſt ⁊ i futuro penitus rō.

¶ Declarat ⁊ māifeſtat ſolutionē poſitā. hēbat āt ſolutio data duo mēbra. vꝫ. ꝙ nō eſt in talibꝰ arguere a p̄ori: ⁊ ꝙ eſt ibi arguere a poſteriori. iō p̄ declarat ꝙ nō ſit i talibꝰ arguere a p̄ori. 2° ꝙ eſt ibi arguere a poſteriori. ibi (Speculādū igit̄.) Circa p̄mū tria facit ſm ꝙ triplr̄ ꝓbat itētū nā p̄ ꝓbat h̄ ex ꝑte fcōꝝ. 2° ex ꝑte modi faciendi. 3° ex ꝑte tp̄is factionis: nā i talibꝰ fcm̄ nō hꝫ necīaꝫ cōnexionē ad fcm̄. Rurſus talia ex mō faciēdi cōnexionē nō hn̄t. 3° tp̄s factionis vnius cōnexionē nō hꝫ ad tp̄s factiōis alteriꝰ. ſcḋa ibi. (Neq̄ꝫ qm̄) tertia ibi (Ampliꝰ nec ifinitum) Dicit ergo ꝙ (neq̄ꝫ. n. aut finiti aut infiniti erit tp̄is). q. d. ꝙ hꝫ facta nō hn̄t cōnexionē adinuicē. ita ꝙ duratio media inter factū ⁊ fcm̄ nec erit tp̄is finiti. i. determiati. nec ifiniti i. indeterminati: ⁊ ſubdit (q̄re) ſu. nec ꝑ tp̄s finitū nec per infinitū erit. ſ. ſic ſyllogiꝫare (qm̄ veruꝫ eſt dicere fcm̄ eſſe hoc p̄us veꝝ ē dicere fcm̄ eſſe h̄ poſterius) ⁊ ſubdit ꝙ (in medio. n. tpe falſuꝫ eſt dicere) ſu. ꝙ h̄ ſit. vel ꝙ h̄ erit. q. d. ꝙ nō poſſumus h̄ arguere a p̄ori: nō. n. poſſumꝰ dicere h̄ factū eſt p̄us. ḡ in tali tpe. vel ḡ in aliquo tpe indetermiato qȯcūq̄ꝫ ſit illȯ. veꝝ erit dic ꝙ hoc ē factuꝫ poſteriꝰ mā in tpe medio falſuꝫ eſt dicere ⁊ ꝙ illud ſit. ⁊ ēt falſum eſt

dĩe q illud de nec̃itate erit. põt. n. eẽ inciſio lapidũ õ qb⁹ nũq̃ʒ fiet mur⁹: vñ inciſis lapidib⁹ nec poſſum⁹ dare tp̃s determinatũ ⁊ dicere q murus ex illis lapidib⁹ erit tali die. nec ẽt tp̃s ideterminatũ: vt q erit aliq̃ die. q̃cũqʒ ſit ille. qꝛ poterit eẽ q nũq̃ʒ erit: vñ in medio tp̃e añq̃ʒ murus fiat falſum erit dicere q murus factus ſit: ⁊ etiam falſum eſt dicere q neceſſe ſit ipſum murum in futurum aliquãdo factum eſſe. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Neqʒ eniʒ qm̃ hoc factũ ẽ hoc erit. Mediũ n. ſil' genituʒ oportet eẽ factoꝝ factũ: ⁊ futurorũ futurũ. cũ his que fiunt fieri. cuʒ his q̃ ſunt eſſe: ſʒ futuꝝ eẽ ⁊ eẽ nõ ꝯtingit eẽ ſil' genitum.

Argir. ℭ Neqʒ qm̃ hoc fuit hoc erit. Mediũ enim ſil' habeat ortũ oʒ: vt ſit factũ factoꝝ: futurorũqʒ futuꝝ: ⁊ ceteroꝝ ſilr̃. At id qd̃ fuit ⁊ id qd̃ erit fieri nequit: vt ortũ habeant ſimul.

ℭ Probat h̃ idẽ ex mõ ſiedi. nã q̃ñ a p̃ori poſſum⁹ arguere de nec̃itate poſteri⁹ tũc cã eſt ſil' genita effectui: ſʒ i talibus cãe ſũt nõ ſil' genite cũ ſuis effectib⁹ ⁊ iõ ait (Neqʒ qm̃ h̃ factũ ẽ) ſu. p̃us (h̃ erit). i. poſſum⁹ arguere q h̃ erit fcm̃ poſteri⁹. ⁊ ſubdit q (mediũ. n. ſil' genitũ oʒ eẽ) ſu. vbi poſſum⁹ arguere ⁊ a p̃ori ⁊ a poſteriori: ⁊ ſubdit q (factoruʒ fcm̃). q. d. q in his i qb⁹ poſſum⁹ ſic arguere factoꝝ opʒ eẽ mediũ fcm̃) ⁊ futuroꝝ futurũ cũ his q̃ fiunt fieri). i. oʒ mediũ fieri (cũ his q̃ ſũt eẽ: ſʒ futuroꝝ eẽ ⁊ eẽ nũc p̃ñs nõ ꝯtingit ſil' genitũ). q. d. q eẽ futura ⁊ eẽ nũc p̃ñtia nõ contingit eẽ ſil' genita. ℭ No^m ãt q arguere a p̃ori eſt duplr̃.

E vl' ƀʒ nãʒ vel ƀʒ tp̃s: q̃ aũt hñt cãʒ ſil' genitã poſſumus arguere a p̃ori ƀʒ nãʒ. q̃ aũt nõ hñt cãʒ ſil' genitã ⁊ non poſſumus arguere a p̃ori ƀm nãʒ: nec ẽt a p̃ori ƀʒ tp̃s. ex ipſo ergo mõ factiõis eoꝝ q̃ nõ ſunt ſil' cuʒ ſuis cauſis ſequit̃ q non poſſumus arguere a priori. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Ampli⁹ neqʒ infinitũ cõtingit eẽ mediũ tp̃is neqʒ finitũ: falſuʒ. n. erit dicere in medio.

Argir. ℭ Preterea fieri nõ poteſt: vt aut ideterminatum: aut determinatũ ſit ipſuʒ mediuʒ tẽpus. Falſum enim erit: in medio illud dicere tp̃e.

ℭ Adducit tertiã rõnẽ ſumptã ex p̃te tp̃is factiõis. d. (amplius nec ifinitũ ꝯtingit eẽ tp̃s mediũ nec finitũ) ⁊ ſubdit q (falſuʒ erit dicere in) tp̃e (medio) q hoc eſt. vl' q hoc futurũ erit. nõ. n. poſſum⁹ dicere. inciſio lapidũ eſt ğ paries erit: nec q̃ʒtũ ad tp̃s finitũ: vt q erit tali tẽpore nec q̃ʒtum ad infinitũ ſiue q̃ʒtũ ad indeterminatũ vt q aliq̃ñ erit: qꝛ poterit ꝯtingere q nũq̃ʒ erit. pp̃ inciſionẽ. n. lapidũ nulla ex hoc hĩ nec̃itas q oporteat ex hoc aliq̃ñ parieteʒ eſſe.

F ℭ No^m ãt q vĩ hec rõ eẽ eadẽ cuʒ p̃ma. nã hec rõ. ⁊ p̃ma arguũt q nõ poſſum⁹ i talib⁹ arguere a priori: qꝛ i medio tp̃e poſtq̃ʒ fcm̃ eſt p̃us erit falſũ dicere q neceſſe ſit poſteri⁹ factũ eẽ: vl' q nec̃e ſit ip̃m futuꝝ eẽ: ſʒ dĩt vna ab alia. qꝛ vna referẽda ẽ ad ipſa fcã. alia ad tp̃a factionũ: ſiue ad ipa fieri. nã fcm̃ poſteri⁹ ñ hʒ neceſſariã ꝯñaʒ ad fcm̃ p̃us poterit. n. ꝯtingere q ſit aliq̃d factũ p̃us: ⁊ tñ nũq̃ʒ erit factuʒ poſteri⁹. hec aũt tertia rõ referẽda ẽ ad ipſa fieri: qꝛ ſicut fcm̃ poſteri⁹ nõ hʒ neceſſariã ꝯñaʒ ad fcm̃ p̃us: ita nec fieri poſteri⁹ ad fieri prius.

G ℭ No^m ẽt q ſupponit hic p̃hs nõ eẽ niſi duo gñã cãrum. vʒ. cãs q̃ ſunt ſil'. ⁊ cãs q̃ nõ ſũt ſil'. ſʒ cadit tp̃s mediũ iter cãʒ ⁊ cãtũ. tertiuʒ ãt genus cãꝝ. vʒ. q cãe nõ ſunt ſil' cũ cãtis: nec cadat tp̃s mediũ inter cãs ⁊ cãta. ſed ſint in cõtinuo tp̃e vtroq̃ʒ ⁊ vnuʒ cõtinuet̃ ad aliud: tale ãt gen⁹ cãꝝ ƀʒ ſuũ mo^m loq̃ndi vr̃ ipoĩe eẽ.

H ℭ No^m ẽt q ex hoc app̃et q̃uo in cãis q̃ nõ ſunt ſil' nõ poſſum⁹ arguere a p̃ori. nã vt dcm̃ ẽ inter talẽ cãʒ ⁊ cãtum cadit tp̃s mediũ: in medio ãt tp̃e nec veꝝ erit dĩe q cãtũ ſit: nec verũ erit dĩe q de nec̃itate erit: qꝛ nec fcm̃ poſteri⁹ ſiue cãtũ poſteri⁹ hʒ nec̃iaʒ ꝯñaʒ ad factũ p̃us: vt innuebat rõ p̃^a nec fieri poſteri⁹ hʒ nec̃ium ꝯñaʒ ad fieri p̃us. vt innuit hec 3^a rõ: nec ẽt ipʒ mediũ ſiue ipſa cã in talibus eſt ſil' genita cũ ip̃o cãto: qꝛ poſitũ ẽ q talia nõ ſũt ſil' nõ ğ ex hoc poterim⁹ arguere ex cã cãtũ: vt ex potiõe data q ẽ de neceſſitate habeat eẽ ſanitas: qd̃ eẽt arguere in gñe cãe efficientis: vel q ex iciſione lapidũ de nec̃itate ſe quat̃ factio muri. qd̃ eſſet arguere in genere cãe mãlis. ⁊ huic v̄itati innitebat̃ rõ ſcd̃a. Jn talib⁹ ğ nõ ex p̃orib⁹ cauſis arguim⁹ poſteriora cauſata ſed econuerſo.

ℭ Speculandũ igitur eſt quod eſt contingẽs: vt poſt id qd̃ factuʒ eſt ſit fieri in rebus.

Argir. ℭ Cõſiderandum eſt autem quid naʒ ſit quod continet: vt in rebus poſt factum eſſe ſit fieri.

ℭ Poſtq̃ʒ p̃hs oñdit q in cãis ⁊ cãtis q̃ nõ ſunt ſil' nõ contingit arguere a p̃ori. Jn p̃te iſta vt dicebat̃ declarat q in talibus cõtingit arguere a poſteriori. Circa qd̃ duo facit qꝛ p̃io p̃mittit q̃daʒ neceſſaria ad ꝓpoſitũ. 2° exeq̃t̃ de intento ibi. (De eo igit̃ qd̃ q̃uo) Circa p̃mũ duo facit ƀm q duo nec̃ia ad propoſitũ p̃mittit. ſcd̃a ibi (Aut manifeſtũ) Dic ergo (Speculãdũ igit̃ q̃d eſt ꝯtingẽs). i. q̃ ẽ cã p̃ quã hoc ꝯtingat ⁊ hoc eueniat (vt fieri in reb⁹ ſit poſt illud qd̃ factũ eſt). q. d. q nulla cã eſt pp̃ quã hoc cõtingat vl' hoc eueniat de nec̃tate q fieri i reb⁹ hẽat nec̃iaʒ ꝯñaʒ ad fcm̃ eſſe. vel q fieri in rebus neceſſario ſit poſt factũ eẽ.

I ℭ Dubitaret forte aliqs vtrũ fieri in rebus nec̃io ſit poſt factũ eſſe.

K ℭ Dõm q vt pateat v̄itas q̃ſiti p̃ declarabim⁹ rõnẽ dicti oñdentes q̃uo dcm̃ p̃hi v̄itatẽ hẽat. ℭ Propter qd̃ ſciendũ q fieri in rebus mẽſurat̃ tp̃e: factũ ãt eẽ mẽſurat̃ inſtanti. pp̃ qd̃ ſic ẽ vnũ iſtãs inter tp̃s prius ⁊ tp̃s poſterius. ita eſt vnũ factũ eẽ inter duo fieri. vt inter fieri p̃us ⁊ fieri poſterius. ẽ ğ intẽtio p̃hi cũ fieri prius terminatuʒ eſt ad factũ eẽ q poſt illud factũ eẽ qd̃ terminat fieri p̃us nõ de nec̃itate oporteat fieri eẽ aliqd̃ fieri poſterius: quia põt in hᵹ factione cã ſiſtere: ⁊ nõ plus agere. ita q poſt illud factũ nullũ ſequet̃ fieri: ⁊ iõ ait q ſpeculãdum ſit q̃d ſit cõtingens. i. q̃ ſit cã pp̃ quã hoc de nec̃itate ꝯtingat q fieri ſit poſt factũ eẽ. q. d. q nulla eſt cã q̃re põt ꝯtingere q poſt factũ eẽ nõ ſequat̃ fieri. Uiſa intẽtione p̃hi volumus aſſignare rõneʒ dicti. dicemus. n. q aliud ẽ arguere gr̃a forme. ⁊ aliud eſt arguere gr̃a mãe. nã gr̃a mãe põt ꝯtingere q de nec̃itate poſt factũ eẽ ſeq̃t̃ fieri: ſic videm⁹ in celo vbi poſt mutatũ eẽ de nec̃itate ſeq̃t̃ moueri: eo q mot⁹ celi ſit neceſſarius: ſʒ gr̃a forme non valet qd̃ poſt factuʒ eſſe de neceſſitate ſeq̃t̃ fieri vel poſt mutatũ eẽ moueri: qꝛ ſi hoc valeret gr̃a forme in oĩbus hẽret v̄itatẽ. videmus ãt hoc eẽ falſum: qꝛ mobilia pñt ipediri: vel pñt nõ moueri: ſi moueant̃ motu volũtario: ſic ẽt ⁊ cãe agentes aliq̃ pñt impediri: vel pñt nõ agere ſi agant ƀm iperium volũtatis: qꝛ ſũt mobilia q̃ in q̃libet p̃te ſpatij pñt ipediri vt nõ vlteri⁹ moueant̃ cũ hoc ꝯtigeret poſt illud mutatuʒ eẽ nõ ſequeret̃ moueri: ſic ẽt eẽ hʒ nõ ſolũ in motu: ſʒ ẽt in factione reꝝ ſiue ſint cãe nãles ſiue voluntarie. vt ſi ignis calefaciat q̃ʒdiu cõtinue calefacit ſemp̃ poſt calefactuʒ eẽ hʒ eẽ calefieri: ſʒ qꝛ põt ipediri ne vlteri⁹ calefaciat: tũc poſt calefactũ nõ ſeq̃ret̃ calefieri: qꝛ poſitũ eſt q nõ vlteri⁹ calefaciat: ſic ẽt ⁊ in cãis volũtarijs eẽ hʒ. q. n. incidit lapides q̃ʒdiu ꝯtinue icidit ſp̃ poſt inciſuʒ eſſe ſequitur incidi. ⁊ poſt factũ eẽ fieri: ⁊ qꝛ ƀm voluntatẽ ſuã põt deſiſtere ne vlteri⁹ incidat q̃ñ deſiſtet tũc poſt iciſuʒ eẽ nõ ſequeret̃ aliqd̃ icidi niſi iteꝝ reinciperet agere: qd̃ nõ eſt nec̃ium q fiat. põt. n. ſic deſiſtere ab incidendo q nõ vlterius incidat. nulla ğ cã ẽ pp̃ quã hoc nec̃io ꝯtingat q vlt

reb⁹ poſt factū eē ſit fieri: vt ꝙ poſt motū eē ſit moueri. vl A poſt inciſuȝ eē ſit icidi. ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. ad qd deſeruiat hoc dictū philoſopho. ¶ Dōm ꝙ ſi neceſſariū eēt ꝙ poſt factū eē ſeq̄ret fieri tūc i his q̄ nō ſūt ſiſ poſſem⁹ optie arguere a ꝑori. vñ videm⁹ ꝙ i motu celi vbi gr̄a mōe poſt mutatū eē de neceſſitate ſeq̄r moueri optie poſſum⁹ argueꝛ a ꝑori. vt ſi huic pti celi ꝯpetit nūc mutatū eē i oriēte hn̄ valȝ ꝙ cōpetet ei mutatū eē i occidēte. nā ſi nō valeret oporteret motū celi deſiſtere ꝛ ceſſare: ſi ḡ valeret h̄ modus arguēdi gr̄a forme ſic valet gr̄a mōe. ꝙ d neccitate poſt factū eē ſeq̄ret fieri vt ꝙ nō poſſet cāe ipediri i ſuis actionib⁹. nec poterāt ceſſare ab agēdo vſqȝ ad finalē ꝯſūmatiōeȝ opis d neccitate valeret arg^m a ꝑori: vt ſi data ē potio ꝙ iduceret ſanitas: ꝛ ſi iciſi ſūt lapides ꝙ erit dom⁹. nā poſt iciſuȝ eē lapidē ſiue poſt hoc fcm̄ eſſe. hac ypoteſi ſtāte oporteret ꝙ ſeq̄ret aliqd fieri: vtputa ꝙ ponerent illi lapides i fūdamēto ꝛ poſt h̄ fcm̄ eē qd fieri. vtputa ꝙ edificaret ſup lapidib⁹ ill'. ſi ḡ ſp p⁹ factū eē ſeq̄ret fieri nō ꝯtigeret deſiſtere ab agēdo. qdlibȝ ḡ op⁹ iceptū ꝑficeret. poſſum⁹ ḡ ħȝ hoc optie arguere ꝙ ſi inceptū ē op⁹ ꝙ ꝯſūmabit. ꝛ ſi ē factū qd ē ꝑus erit fcm̄ qd eſt poſteri⁹. Uia ḡ ad oſidēdū ꝙ in talib⁹ nō poſſum⁹ arguere a ꝑori eſt hec quā pħs dedit. vȝ. ꝙ nō eſt neceſſe ꝙ vlr in reb⁹ poſt factū eē ſeq̄r fieri. ¶ Deinde cuȝ dicit.

Lcō.14 ¶ At manifeſtū eſt ꝙ nō ꝯtinuū cū facto eē: qd fit. neqȝ eni factū eſt cum poſt facto eſſe.

Argu. ¶ An patet facto fiens non herere: nec enim facto factum etiam heret.

¶ Pōit 2^m qd ē neccū ad ꝓpoſitū. Circa qd tria fac̄ qꝛ p̄ facit qd dcm̄ ē. 2° ꝓbat qd dixerat. 3° excuſat ſe ꝙ dterminare exq̄ſite d talib⁹ nō ſpectat ad hūc librū poſterioꝝ: ſȝ pħy coꝝ. 2° ibi (Termini. n. ſūt) 3° ibi (Magis āt mani^m) Dicit ḡ (Aut mani^m ē ꝙ qd fit n̄ ē ꝯtinuū cū fcō eē: neqȝ fcm̄) ſu. ꝑus (eſt). ſ. ꝯtinuū (cū fcō eē poſt) Eſt. n. h̄ 2^m neccū ad ꝓpoſitū ꝙ id qd fit ſiue ipȝ fieri nō ſit ꝯtinuū cū fcō eē. nec vnū fcm̄ eē cū alio fcō eē. ad qd āt dſuiat pħs ꝛ quō ſit h̄ neccū ad ꝓpoſitū in q̄ōnib⁹ patebit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Termini. n. ſunt ꝛ athomi: ſicut neqȝ pūcta ſūt adiuicē copulata: neqȝ q̄ facta ſunt: vtraqȝ eni idiuiſibilia ſūt: neqȝ. n. qd fit cū eo qd fcm̄ eſt ꝑꝑ idē. qd enim fit diuiſibile: qd autē factū eſt indiuiſibile eſt: ſicut igiꝛ linea ad punctū ſe habet ſic id qd fit ad id quod factū eſt: ſunt. n. infinita facta i eo qd fit. magis autē manifeſtū i cōmunibus de motu oportet dicere de his.

Argu. ¶ Sūt enim fines ac indiuidua: naȝ vt punctū puncto nō heret ſic neqȝ facto factum. Ambo nāqȝ ſunt idiuiſibilia: nec igiꝛ ob idipſum facto fiens herere pōt. Fiens eni diuiſibile: factū indiuiſibile ꝯſtat eē: vt igiꝛ linea ſeſe hȝ ad pūctū: ſic fiens ad factū: nā in eo qd fit infinita ſunt facta. Magis aūt de hiſce clarius eſt dicēdum in vniuerſalibus libris de motu.

¶ Declarat qd dixerat. d. (termini. n. ſūt ꝛ athomi). q. d. ꝙ ipa facta eē reſpectu fieri ſe hn̄t ſicut termini ꝛ ſic athomi. i. ſic indiuiſibilia: ꝛ ſubdit ꝙ (ſic neqȝ puncta ſunt adinuicē copulata. neqȝ que facta ſūt vtraqȝ. n. idiuiſibilia ſunt). q. d. ꝙ facta reſpectu fieri ſe hn̄t ſicut puncta reſpectu linee. vtraqȝ. n. ſunt indiuiſibilia. ꝛ vtraqȝ ſunt termini. nā ſicut puncta ſunt termini linee ita facta eē determināt fieri. ſicut ergo puncta nō ſunt adinuicē copulata in linea. ſic nec facta eē in fieri: ꝛ ſubdit (neqȝ igiꝛ qd fit cuȝ eo qd factū eſt). q. d. ꝙ nō ſolū factū eē nō eſt ꝯtinuuȝ cū facto eſſe: ſȝ neqȝ qd fit. i. ipm̄ fieri eſt ſu. ꝯtinuuȝ cū eo qd eſt factū. ꝛ ſubdit ꝙ (ꝑꝑ idē). i. ꝑꝑ eādē cām: vt qꝛ factuȝ eſſe eſt idiuiſibile: nō pōt eē ꝯtinuū ꝑꝑ hoc cū fieri (qd eſt indiuiſibile) indiuiſibile. n. nulli continuaꝛ: nec diuiſibili nec indiuiſibili. iō ait ꝙ (ꝑꝑ idē ꝙ qdeȝ. n. fit.). i. ꝙ ipȝ fieri (diuiſibile eſt. qd aūt factū ē idiuiſibile ē) ꝑꝑ hoc āt nō ꝯtinuaꝛ vnū alij. ꝛ ſubdit: ꝙ (ſicut igiꝛ linea ſe hȝ ad punctū) qꝛ linea ē diuiſibilis: pūctus idiuiſibilis: ꝛ qꝛ pūctus terminat lineā (ſic qd fit) ſu. ſe hȝ (ad qd factuȝ eſt) qꝛ qd fit. i. ipm̄ fieri ē diuiſibile: qd fcm̄ eſt idiuiſibile. ꝛ qd fcm̄ eſt terminat ipȝ fieri: ſic punct⁹ lineā: ḡ qꝛ ē eadē ꝓpō iſtoruȝ adinuicē: ſic punct⁹ nō ꝯtinuaꝛ ad lineā: ita nec factū eē eſt cōtinuū cū fieri: ꝛ ſubdit ad maiorē dclarationē ꝓpoſiti ꝙ (ſūt iſinita in eo ꝙ fit). q. d. ꝙ hn̄ dcm̄ eſt ꝙ ſe hȝ qd factuȝ ē ad fieri: ſic pūct⁹ ad lineā: qꝛ ſic ſūt iſinita puncta i linea ita ſunt iſinita fcā i fieri: ſiue in eo qd fit. ¶ Dubitaret forte aliqs: vñ ſeq̄r hec ꝯña ꝙ ſi factuȝ eē ē qd indiuiſibile ꝙ nō pōt eē qd ꝯtinuū cuȝ ipo fieri: nec ipo fcō eē. ꝛ ꝙ hoc ē ꝑꝑ idē. i. ꝑꝑ eandē cāȝ. ¶ Dōm ꝙ illud qd ē rō continuādi nō ꝯtinuaꝛ: ipſa. n. ꝯtinuatio: ſiue illud qd ꝯtinuat nō ꝯtinuaꝛ: ſic ēt videm⁹ in alijs ꝙ ipſa dlectatio non delectaꝛ: ſȝ eſt rō q̄ aliqs delectetꝛ: nec ipſe motus mouetur: nec ipſe curſus currit. ¶ Utꝝ āt ſm̄ aliquē modū poſſumus tales locutiones ſaluare nō eſt ꝑñtis ſpeculationis: ſufficiat āt ad preſens ſcire ꝙ indiuiſibile ē rō ꝯtinuandi: nā ꝯtinua ſunt q̄ ꝯtinuanꝛ ad aliquē terminū cōmuneȝ. ille āt cōis termin⁹ eſt ipm̄ indiuiſibile. hoc eſt. n. eſſe cōtinua hr̄e vltima vnuȝ hoc nō poſſȝ eē ſi illud vnū eſſet diuiſibile: qꝛ tunc ſe teneret ꝑtim ex pte vniꝰ: ꝛ ꝑtim ex pte alti⁹: ꝛ ſi eēt vnū ꝛ idē ſimꝫ: qꝛ copularet vtrūqȝ ipſuȝ ḡ idiuiſibile eſt illud qd copulat ꝛ qd ꝯtinuat: ꝛ qd eſt rō ꝯtinuādi: iō cū nullo ꝯtinuaꝛ: nec cū diuiſibili. nec cuȝ idiuiſibili: ḡ qd factū ē ꝑꝑ idē. i. ꝑꝑ eādē cāȝ: vt qꝛ eſt indiuiſibile ꝑꝑ hāc eandē cām: nec ꝯtinuaꝛ: nec cuȝ fieri qd eſt diuiſibile: nec cū facto eē qd eſt indiuiſibile. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs ad qd hoc dictum deſeruiat pħo. ¶ Dōm ꝙ pħs in hac locutiōe intēdit ꝓbare ꝙ in his q̄ nō ſunt ſiſ ꝯtingit arguere a poſteriori: nō a priori. Rurſus intēdit ꝓbare ꝙ in talib⁹ eſt arguere a poſteriori immediato: non a priori imediato. Primū ergo dictū. vȝ ꝙ nō neceſſe ē. vȝ. ꝙ ſemꝑ poſt factū eē ſequaꝛ fieri. ꝛ ꝙ pt cōtingere ꝙ agentia deſiſtant ab agēdo deſeruit pħo ad primuȝ. vȝ. ꝙ non poſſumus in talib⁹ arguere a priori: ſed a poſteriori. qꝛ non valet ſi factū eſt prius ꝙ neceſſe ſit fieri qd eſt poſterius cū poſſit contingere ꝙ cāe deſiſtant ab agendo. ꝛ ꝙ nō cōſumeꝛ qd eſt inceptū. 2^m autem dictū. vȝ. ꝙ factuȝ eē nō cōtinuaꝛ cuȝ ſuo facto eē nec cū fieri: deſeruit ad 2^m. vȝ. ꝙ in talibus non poſſum⁹ arguere a priori imediato: vel deſeruit ꝙ in talibus non ſit accipere imediatū prius: naȝ nō eſt dare primū fieri. nec primuȝ factuȝ eē. eſt dare tn̄ vltimū factū eē. ſi ergo factū eē cōtinuareꝛ ad factū eē. ita ꝙ ipſuȝ fieri eſſet cōpoſitū ex factis eē: ſic ſi iponereꝛ linea cōpoſita ex pūctis oporteret i ipſo fieri ꝑ^m factū eē. nā ꝙ in motu nō ſit dare ꝑmuȝ mutatū eē hec ē cā: qꝛ nō pōt eē mot⁹ in indiuiſibili: nā in ꝑncipio mot⁹ añq̄ȝ mobile moueaꝛ: nihil eſt ibi mutatuȝ eſſe: ſi aūt moueꝛ oȝ ꝙ illd ſpatiū qd acq̄ſiuit ſit aliqd diuiſibile: ḡ ꝑus q̄ȝ acq̄reret illd totū ſpatiū acq̄ſiuit mediū ſpatij ꝛ ꝑus mediū medij: ꝛ qꝛ cōtinuū ē diuiſibile i infinitū nō ē dare ꝑmū acq̄ſitū eē: nec ꝑmū mutatū eē: ſiue primuȝ factuȝ eē: ſȝ ſi idiuiſibilia ſibiinuicē copularenꝛ: tūc i ꝑncipio mot⁹ vel in ꝑncipio ſpatij añq̄ȝ iciperet mot⁹ nō eēt aliqd mutatū eē: ſȝ qꝛ dcm̄ ē ꝙ vnū idiuiſibile imedia/

B

C

D

te copulať ad aliđ. qꝛ aliqđ idiuiſibile ē qđ diuidit inter
ſpatiū in quo ē mobile ⁊ ſpatiū qđ ꝑ motū dꝫ acqri a mo
bili: ⁊ ad illud indiuiſibile copulať aliud idiuiſibile. tūc
illud idiuiſibile erit ꝓmo acqſitū a mobili. ⁊ hoc erit ꝓm̄
mutatū eē. ponēs. n. ꝙ indiuiſibilia ſibiinuicē copulātur
ponit ꝙ ꝑ motū ꝓus acqriť vnū indiuiſibile. poſtea aliđ:
ſꝫ ſi indiuiſibile acqrereť ꝑ motū eēt ibi dare ꝓm̄ mutatuꝫ
eē: qꝛ poſtq̄ꝫ idiuiſibile acqſitū ē pri⁹ cū nō hēat ptēꝫ non
poterit dici ꝙ ſit prius acqſita ꝑs eius: ſi ġ idiuiſibilia in
motu vľ in fieri ſibiinuicē copulanť eēt dare ꝓm̄ mutatuꝫ
eē. ⁊ ꝓm̄ factū eē. Rurſus ſi fcm̄ eē copulareť cū fieri eſſet
ēt dare ꝓmū fcm̄ eē. qꝛ q̄ copulanť adinuicē ſunt eiuſdeꝫ
rōnis: tūc fieri ⁊ factū eē eēnt eiuſdē rōnis: ⁊ eēt ġ ipſuꝫ fie/
ri idiuiſibile: ⁊ qꝛ tota cā q̄re nō eſt dare ꝓm̄ mutatuꝫ eſſe.
nec ꝓmū factū eē eſt diuiſibilitas ipſi⁹ fieri ⁊ ipſius mot⁹
ſi talia eēnt idiuiſibilia ⁊ poſſꝫ aliqđ idiuiſibile acqri per
motū eēt dari ꝓm̄ mutatū eē. ⁊ ꝓm̄ factū eē. Redeam⁹ ġ ad
ꝓpoſitū: ⁊ dicam⁹ ꝙ in ꝓn° ſpatij nō eſt moueri. nec mu/
tatū eē ⁊ qꝛ ñ ē daŕ aliquē pūctū imediate ſe hñtē ad ꝓm̄
ſpatij: iđ nō eſt dare ꝓm̄ mutatū eē. qꝛ iter quēlibꝫ pūctuꝫ
ſignatū ifra ſpaciū ⁊ ꝓm̄ ſpatij ꝑ qđ dꝫ fieri mot⁹ ſūt infi/
nita puncta. iđ ſꝑ añq̄ꝫ mutatū eē ſūt ifinita mutata: ſꝫ ſi
puncta ſe hñt imediate ad ſe iuicē nō poſſꝫ ſic argui ꝙ ñ
eēt dare tale ꝓmū. imo eēt dare ꝓm̄ mutatū eē: ſꝫ lꝫ in ꝓn°
ſpatij nec ſit moueri nec mutatū eē. in vltimo tñ ſpatij eſt
dare mutatū eſſe: ⁊ qꝛ poſt vltimū ſpatij nullū eſt muta/
tuꝫ eſſe: iđ eſt dare vltimū mutatū eē qđ determinat totū
motū: nō ē āt dare ꝓmū mutatū eē a quo incipit motus.

E ¶ His viſis dicam⁹ ꝙ argumētatio ⁊ potiſſime demſa/
tiua duo ꝓſupponit. vꝫ. nec̄itatē ⁊ imediationē: nec̄itā
tem qdē qꝛ ſi nō nec̄io ſeq̄reť ꝯclō ex ꝓmiſſis nō eēt dēmō
ſtratio: imediationē vō nō ꝯtingit ſcire ꝑ demſatonē niſi
ſciam⁹ reſoluere vſq ad imediata: ſūt āt illis imediata vl
tra q̄ nō eſt ꝓceſſus. In his ġ q̄ nō ſūt ſiľ nō poſſum⁹ ar
guere a ꝓori: qꝛ nō ē ibi nec̄itas. nō. n. ad ꝓus de nec̄itate
ſeqtur poſteri⁹. poſſum⁹ āt in talibus arguere a poſterio
ri: qꝛ eſt ibi nec̄itas: qꝛ poſteri⁹ de nec̄itate ꝓſupponit pri
us: ⁊ ad hoc deſeruit primū dictū. vꝫ. ꝙ agentia pñt deſi/
ſtere ab agendo. ⁊ ꝙ nō de neceſſitate poſt factum eſſe ſe
quitur fieri. ⁊ nō de neceſſitate ad prius ſequitur poſte/
rius. Rurſus in talib⁹ nō eſt dare imediationem a priori.
qꝛ non eſt dare aliqđ mutatū eſſe vel factuꝫ eſſe ex parte
priori ꝙ nō ſit vlteri⁹ ꝓceſſus: ⁊ ꝙ non ſit dare aliud pri⁹
factum eſſe vel mutatuꝫ eſſe. eſt tamē ibi dare imediatio/
nem ex parte poſteriori: qꝛ eſt ibi dare vltimum mutatū
eſſe qđ non eſt reſoluere in poſterius mutatum eſſe. ergo
⁊ rōne neceſſitatis cui deſeruit dictū ꝓmū. ⁊ rōne imedia/
tionis cui deſeruit dictum ſecūdū debemus in talibus ar
guere a poſteriori non a priori. ¶ Deinde cum dicit.

¶ De eo qdē igiť qđ eſt q̄uo cū eo qđ ꝯñter ſic
ſe hꝫ media cā in terminū acceptū ſit. Neceſſe
eſt. n. in his mediā ⁊ primaꝫ ⁊ ſine medio eſſe.
vt. a. factuꝫ: qm̄. c. factū eſt. c. nāq poſteri⁹. a.
aūt antea. principiū igiť eſt. c. ꝑꝑ id qđ primū
eſt ipſi nunc quod eſt principium temporis.

Argir. ¶ De eo igiť ipſo q̄uo ſeſe hꝫ mediuꝫ cū dein/
ceps ſit generatio: hec eo vſq ſumanť: nā ⁊ in
his ipſis mediū: ⁊ primū neceſſe eſt medio va
care: velut. a. fuit cū ſit factū. c. Verū. c. poſte/
rius: antea fuit. a. Atq. c. principiū eſt ex eo qꝛ
ꝓpinqui⁹ eſt eo pūcto: qđ eſt ꝓncipiū tēporis.

¶ Exequitur de intento. Circa qđ duo facit: qꝛ ꝓmo exeqť
in factis ꝙ debem⁹ arguere a poſteriori. 2° declarat ꝙ ēt
ſiľr ſe habeat in futuris ꝙ eſt ibi a poſteriori arguenduꝫ
ibi. (Siľr aūt eſt) Circa primū duo facit: qꝛ ꝓ ꝓmittit hec
duo ꝙ in factis q̄ nō ſunt ſiľ d̄bemus arguere ab imedia
to ⁊ a poſteriori. 2° declarat q̄ dixerat ibi. (Sed. c. factum
eſt) Dicit ergo ꝙ (de eo) ſ. qđ factuꝫ eſt prius (q̄uo eſt cū
eo ꝙ ꝯñr ſic ſe hꝫ accepta media cā ſit tantum): ⁊ ad ar/
guendum in talibus accipienda eſt cā media. inrātū etiā
hoc mō. vꝫ. ſm ꝙ dīr: ⁊ ſubdit: ꝙ (nec̄e eſt. n. ⁊ his) vel vt
hꝫ alia ſra (⁊ in his mediā: ⁊ ꝓmā ſine medio eſſe). q. d. ꝙ
in his q̄ nō ſunt ſiľ mediā ⁊ primā cām. i. id qđ ē mediuꝫ
ad arguēdū: ⁊ id qđ eſt ꝓncipiū ad arguēdū opꝫ eſſe ſine
medio. i. imediatū. ⁊ iđ ſupplēdū ē ꝙ dꝫ i talib⁹ arguere
a poſteriori: qꝛ ex pte poſteriori in talibus vt patuit acci
pitur imediatum non ex parte priori. ⁊ ſubdit (vt. a. factū
eſt qm̄. c. factum eſt) ⁊ ſubdit ꝙ (poſterius aūt. c.) factuꝫ
eſt (. a. autem antea. principium ergo). ſ. arguendi in tali/
bus (eſt. c.). i. a poſteriori (ꝑꝑ id quod proximum eſt ipſi
nūc ꝓncipium tp̄is). q. d. ꝙ ipſi nūc qđ eſt ꝓncipium tp̄is
a quo ſumitur ꝓm̄ ſyllogiſādi i talib⁹ ē ꝓximū. c. i. id qđ
eſt poſteri⁹. nō. a. i. qđ eſt ꝓus. in talib⁹. n. ꝓncipiū arguē
di eſt ſumēdū a nūc poſteriori. nō a nūc ꝓori: ꝑꝑ qđ ſyllo
giſandū eſt. a. c. qđ eſt ꝓximus nūc poſteriori. non ab. a.
quod eſt longinquius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed. c. factū eſt. ſi factū. d. d. igitur cū fiat. a.
neceſſe eſt factuꝫ eſſe: cauſa autē eſt. c. d. enim
facto neceſſe eſt. c. factum eſſe. c. auteꝫ facto ne
ceſſe eſt. a. prius fuiſſe. Sic aūt accipiēs aliqđ
medium ſtabit alicubi immediatum.

¶ Itē. c. fuit qm̄. d. fuit. Orto igitur. d. neceſſe Argir.
eſt. c. fuiſſe. c. vero orto: neceſſe ē. a. prius ortū
fuiſſe. Atq ſi medium hoc acceperis modo:
ad id tandem acceſſeris quod medio vacat.

¶ Declarat q̄ dixerat. Circa qđ duo facit: qꝛ ꝓ facit quod
dcm̄ eſt. 2° remouet quādā cauillationeꝫ circa ꝓacta. ibi
(Aut ſꝑ extra cadet) ¶ Propter ꝓmū ſciēdū ꝙ ipſe dixe/ F
rat qđ debem⁹ incipere ab imediato. ꝑꝑ qđ declarat q̄uo
hoc ꝯtingat. nā hoc ꝯtingit icipiēdo ſemꝑ ab vltimo po/
ſteriori. vt ſi. a. añ. c. vtputa inciſo lapide añ factioneꝫ fū/
damenti. c. añ. d. vt factio fundamēti añ factioneꝫ dom⁹
incipiēdū erit. a. d. ⁊ qꝛ eſt dare in talib⁹ vltimū factū eē
erit deuenire in talib⁹ ad imediatū. mediū ġ ſyllogiſādi
in talibus eſt id qđ ē poſteri⁹ ⁊ vltimū poſteri⁹ ē imedia/
tuꝫ mediū. iđ ait (ſꝫ. c. factū eſt fcō. d.) vtputa fcm̄ eſt fun/
damētū facta domo (. d. igiť cū fiat nec̄e eſt. a. factū eē). i.
cū fiat domus nec̄e eſt lapides eē inciſos: ⁊ ſubdit (cā āt
eſt. c.). i. cā q̄re poſſumus arguere ex. d. a. i. ex factiōe do
mus iciſionē lapidū. talis cā ē. c. i. fundamētū vľ murus
ꝑꝑ quē lapides icidūť: ſic ġ arguem⁹ ꝙ ꝑꝑ. d. i. ꝑꝑ domū
ſit. c. i. fundamētū vľ mur⁹. ꝑꝑ. c. āt. a. i. inciſio lapidū: iđ
ait ꝙ (. d. n. facto). i. facta domo (nec̄e eſt factū eē. c.). i. fū
damētū vľ murꝫ (⁊ c. āt facto nec̄e eſt pri⁹ fuiſſe. a.). i. inci/
ſionē lapidū: ⁊ ſubdit ꝙ (Si igiť accipiēs aliqđ mediū)
ſꝫ. poſteri⁹ (ſtabit aliqñ imediatū). i. ad imediatuꝫ: ⁊ vt hꝫ
alia tranſlatio erit dare aliqđ poſteri⁹ qđ erit vltimū fcm̄
eſſe: ⁊ hoc erit imediatū in talib⁹. ¶ Notandū autē ꝙ il/ G
lud a quo arguim⁹ in talib⁹ eſt poſteri⁹ ⁊ eſt pri⁹: eſt po/
ſteri⁹ in eēndo: ſꝫ eſt prius in ſyllogiſando: vñ aliq text⁹
hñt: ſi āt accipiēs pri⁹ aliqđ mediū: nā mediū acceptū q̄n/
to poſterius in eſſendo tāto ꝓus in ſyllogiſando: dꝫ ġ in
talibus deuenire ad imediatū qđ ſit primū in ſyllogiſan/
do: ⁊ vltimum in eſſendo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ſemper extra cadet propter infinitū. nō

enī cōtingit factū cū facto ſicut dictū eſt: ſʒ ici-pere idē neceſſe ē a medio ⁊ ab ipſo nūc prio.

Argir. ¶ An ſemp ob īfinitionē mediū cadet. Nō.n. factū facto hęret: vt diximꝰ attn̄ a medio inci-piendū eſt: ⁊ ab eo quod nunc eſt primum.

¶ Remouet quādā cauillationē circa predicta. diceret.n. aliqs ꝙ nūq̄ʒ eſt deuenire ad imediatū: q2 in quolibʒ fie-ri eſt dare īfinita fcā: ſed h̄ nō obſtāte pʒ qd̄ eſt dare vltiᵐ fcm̄ eē. deuenire ē ḡ ad imediatū: q2 eſt deuenire ad aliqd qd̄ imediate ſe hʒ ad ipʒ nūc. qd̄ ē p̄mū in ſyllogiſādo ⁊ vltiᵐ in eēndo. iō ait (Aut ſp extra cadet) vl' vt hʒ alia trā-ſlatio (aut ſp intercidet). q.d. ꝙ aut. ſ. cauillabit aliqs ꝙ nō ē deuenire ad imediatū: ſʒ ſp cadet extra imediatū. ita ꝙ mediū nō erit imediatū: ſʒ ſemp erit nūc imediatū (pp ſinē īfinitū mō.n. ꝯtinuū ē factū cū fcō eē quēadmodū eſt dcm̄. ſʒ) ſn. hoc nō obſtāte (incipe tn̄ neccē ē a medio ⁊ ab ipſo nūc p̄) incipe enī eſt ab ipſo nūc qd̄ ē mediū ſyllogi-ſticū in talibꝰ: ⁊ qd̄ ē p̄mū in ſyllogiſādo lʒ ſit vltimuʒ in

A eſſendo. ¶ Notādū āt ꝙ pp infinitū ⁊ pp id ꝙ fcm̄ eē nō eſt ꝯtinuū cū fcō eē. ſʒ ſp inter q̄libʒ duo fcā eē ſūt infinita fcā eē pp qd̄ illō tale īfinitū nō tollit qn ſit dare vltiᵐ. fcm̄ eſſe. ⁊ q2 p̄nᵐ in talibus eſt a poſteriori vt ſupra dicebat tp̄m vltimū nūc in talibus in quo eſt dare vltiᵐ fcm̄ eē eſt mediū ⁊ primū. i. p̄nᵐ ad ſyllogiſandū. ſʒ ḡ tale nunc ac-cipiendū erit imediatū. incipe ergo ſyllogiſare debemus a tali nunc tanq̄ʒ ab immediato. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Similiter autē eſt ⁊ in eo quod erit. ſi enim verū eſt dicere q̄m erit.d. neceſſe eſt prius verꝫ dicere ꝙ.a. erit. huiꝰ aūt cā eſt.c. ſi qdē eniʒ.d. erit. prius.c. erit. ſi v̄o erit.c. prius.a. erit.

Argir. ¶ Idē ⁊ in futuris ſeruādū eſt: nā ſi verꝫ eſt.d. fore: verꝫ ſit priꝰ opʒ.a. fore: huiꝰ āt cā ē ipʒ.c. etenī ſi erit.d. prius.c. ipſum erit. Et ſi.c. rur-ſus erit.a. prius erit.

¶ Qd̄ dixerat in factis oñdit ſil'r eſſe in futuris. Circa qd̄ tria facit. q2 p̄ facit qd̄ dcm̄ eſt. 2ᵒ remouet q̄ſdaʒ cauilla-tionē circa futura ꝯſimilē cauillationi circa fcā. 3ᵒ q̄ dixe-rat manifeſtat p exēpla. 2ᵐ ibi. (Simil'r aūt infinita) 3ᵐ ibi. (Hſit aūt ſic ſe) Dicit ḡ ꝙ (ſil'r āt eſt ⁊ in eo qd̄ erit). i. i fu-turis. vʒ. ꝙ i talibꝰ ē arguere a poſteriori: vt ab imediato deputa ꝙ vltiᵐ fcm̄ ſit.d. i. domꝰ ia h̄ ḡ icipiet ſyll's. qd̄ ē poſtremū ⁊ imediatū. iō ait ꝙ (ſi verꝫ eſt dicere ꝙ erit.d.) i. ꝙ erit domꝰ i futuro (neccē ē priꝰ verꝫ dīe ꝙ erit.a.). i. in ciſio lapidū in futuro (huiꝰ āt cā ē.c.). i. murus vel funda mentū: nā cā q̄re ex domo qd̄ eſt vltimū poſſumꝰ inferre inciſionē lapidū qd̄ ē p̄mū talis cā ē ipſe murus vl' ipʒ fū damētū. pp qd̄ ſit iciſio lapidū: a poſteriori ḡ icipiet ſyll's ⁊ pcedet ad priꝰ. vt ex domo arguet murꝰ vl' fūdamētū. ⁊ ex hoc inciſio lapidū: iō ait: ꝙ (ſi qdē.n. erit.d.). i. ſi ē fu-tura domꝰ (p̄us erit.c.). i. p̄us erit futurū fūdamētuʒ vel murꝰ (ſi v̄o erit.c.) i. ſi erit futurꝰ murꝰ vl' fūdamētū (p̄us erit.a.). i. p̄us erit futura iciſio lapidū. ¶ Deinde cū dic̄.

¶ Similiter aūt eſt infinita deciſio ⁊ in his. non enī que erūt ſunt ꝯtinua adinuicē. Principiū āt ⁊ in his ſine medio accipiendum eſt.

Argir. ¶ Simil'r autē ⁊ in his ipſis infinitio diuiſiōis exiſtit: futurū nāq̄ʒ futuro nō hęret. Atq̄ʒ p̄n-cipiū ⁊ in iis eſt ſumēdū: quod medio vacet.

¶ Remouet cauillationeʒ circa futura cōſimilem cauilla-tioni circa facta. nā ſicut in fieri p̄terito fuerūt infinita fa-cta: hoc tn̄ non obſtante poſſumꝰ arguere ab imediato fa-cto i p̄terito: ſic ēt i futuro fieri erūt īfinita fcā: hoc tn̄ nō obſtāte poſſumꝰ arguere ab vltimo futuro facto qd̄ ē im-mediatū i talibꝰ: iō ait ꝙ (ſil'r aūt ⁊ infinita erit deciſio vl' diuiſio in his). i. in futuris: ⁊ ſubdit ꝙ (nō.n. q̄ erūt) ſʒ fu-tura erunt. ſ. (cōtinua adinuiceʒ). q.d. ꝙ ſicut fcā p̄terita erāt īfinita: ⁊ nō erāt adinuicem ꝯtinua ſic ⁊ facta futura erunt infinita: ⁊ nō erunt adinuicem cōtinua: ⁊ ſubdit ꝙ (Principiū āt ⁊ in his ſine medio accipiendū eſt). q.d. ꝙ nō obſtāte tali deciſione. i. diuiſiōe infinita p̄ncipiū ſyllo-giſādi i talibꝰ poterimꝰ accipe ſine medio. i. imediatum: accipiēdo. vʒ vltimū futurū qd̄ lʒ ſit vltimū i eſſendo erit p̄mū in ſyllogiſādo ſic i factis accipiebamus vltimuʒ fa-ctū p imediato: infinitas.n. i talibꝰ tollit ꝙ nō ſit dare fcm̄ eē p̄mū: ſʒ nō tollit ꝙ nō ſit dare vltimū. ¶ Deide cū dic̄.

¶ Habēt aūt ſic ſe in operibꝰ ſi facta eſt domus neceſſe eſt deciſos eē lapides. Et factū hoc eē pp quid quoniā neceſſe eſt fundamentū factū eſſe: ſi domus facta non eſt. ſi vero fundamen tum eſt prius lapides eſſe factos neceſſe eſt.

¶ Nec aūt in ipſis operibꝰ ita ſeſe habēt: vt di-ximus. Naʒ ſi domus extructa eſt. Lapides inciſos fuiſſe neceſſe eſt. At id quā ob rem q2 neccē eſt fūdamēta fuiſſe ſi domꝰ ē fcā. Si v̄o fū-damēta iacta fuere neceſſe ē lapides an̄ fuiſſe. Argir.

¶ Quod dixerat declarat p exempla. Circa quod duo fa-cit q2 prio exemplificat de factis. 2ᵒ de futuris. ibi (Iteruʒ ſi erit) Dicit ergo (Habet aūt ſic ſe in operationibus). vʒ. ꝙ ex poſteriori monſtrat̄ prius: vt pʒ in operationibus humanis. nā (ſi facta eſt domus neceſſe eſt lapides inci-ſos eſſe) ⁊ ſubdit ꝙ (⁊ factū eſſe hoc pp qd eſt: q̄m neceſſe eſt fundamētuʒ eē). q.d. ꝙ factū eſt hoc. i. deciſi ſunt lapi-des pp fundamētū. nā lapides intm̄ ſūt mā domꝰ inquā-tū ſūt mā fundamēti vl' muri. nō.n. ſūt lapides mā domꝰ rōne totius ſed rōne ptis: ḡ ſi q̄rat̄ pp qd factū eſt hoc. vt pp qd deciſi ſunt lapides reſpondebitur. iō factū eſſe q̄m neccē eſt eē fundamētū: ⁊ ſubdit. (ſi nō). i. ſi non ſit funda-mentuʒ nō facta eſt domus (ſi v̄o fundamētuʒ eſt neceſſe eſt lapides prius deciſos eſſe). q.d. ꝙ poſſumus arguere a poſteriori nō ſolū in prius ꝓximū ſʒ in p̄us remotuʒ. vt ex factione domus poſſumꝰ arguere iciſionē lapiduʒ. cā āt q̄re poſſumꝰ ſic arguere eſt p̄us ꝓximū: vt puta funda-mētū vel murus. nā ſi ex domo arguit̄ fundamētū ex fū-damēto lapides deciſos eſſe. ergo ex domo arguet̄ lapi-des deciſos eſſe. ¶ Notādū āt ꝙ l'ra illa. vʒ. ꝙ hoc factū eſt pp quid vel ꝓpter id qd̄ neceſſe eſt fundamētū eſſe. p̄t B legi dupl'r. vʒ. ꝙ hoc factū eſt. i. lapides inciſi ſunt ꝙ neccē eſt fundamentū eſſe. alio mō pōt legi. vt ſit ſenſus ꝙ hoc factuʒ eſt. vʒ. ꝙ poſſumus arguere ſic. vʒ. ex factione po-ſterioris: vt ex factione domus factionē prioris remotio-ris vt inciſionem lapidum q̄m neceſſe ē p̄us ꝓximꝰ. vʒ. fundamētū. p̄us.n. ꝓximꝰ eſt cā q̄re ex poſteriori poſſu-mus arguere p̄us remotū vt fundamētū eſt cā q̄re ex fa-ctione domꝰ poſſumus arguere iciſionē lapidū. ¶ Notā-dū ēt ꝙ cū ait neceſſe eſt eſſe fundamentū: ⁊ neccē eſt eē la- C pides iciſos nō intēdit loq de neceſſitate abſoluta: ſed cō-ditionata neceſſe ē.n. fundamētū eē. verꝫ ē ſi ſit domꝰ. nā ipoſſe eſt domū eē ⁊ nō eē fundamentū. iō ſubdit in l'ra ꝙ ſi non eſt fundamētū ꝙ nō eſt domꝰ facta. ſic etiaʒ neceſſe eſt eſſe lapides inciſos non abſolute: ſed ex ꝯdiōe: vt pu-ta. ſi factum eſt fundamentum. ¶ Deinde eum dicit.

¶ Itē ſi erit domus ſimiliter primuʒ erūt lapi-

des. demonſtrantur autem per medium ſimiliter: erit enim fundamentum prius.

Argu. ¶ Rurſus ſi domus erit: pari ratione lapides prius erūt. Qđ qdē p mediū mō demr̄atur eodem. Jacientur eniʒ antea fundamenta.

¶ Exēplificat de futuris. d. (Jtez) ſi. poſſum⁹ arguere a poſteriori i futuro vt (ſi erit domus ſimilr̄ prius erūt lapides). q. d. q ſicut arguebamus in factis: vt ſi fcā ē dom⁹ inciſi ſunt lapides: ſilr̄ poſſum⁹ arguere in futuris: ꝛ ſubdit q (demr̄at aūt p mediū ſilr̄. q. d. q ſic̄ in factis dm̄rat prius lōgius p poſteri⁹ p prius mediū. ſilr̄ i futuris demonſtrat̄ p futurā domū futuros eē lapides. p futuꝝ mediū vt p fūdamētū: iō ait q (dm̄rat āt p mediū ſilr̄) vn̄ ſubdit q (erit āt fundamētū prius) ſi erit. n. dom⁹. prius erit fundamētū. ꝛ ſi erit fundamētū erūt pri⁹ lapides inciſi: ḡ ſi erit domus erūt lapides inciſi: fundamētū ē ḡ illud medium: ſiue illa media eā p quā ſimilr̄ arguim⁹ ex futura domo futuros lapides īciſos ſic̄ i factis p fundamētū tāq̄ p eāʒ mediā arguebam⁹ ex fcā domo factos eē lapides īc ſos.

t. cō. 15. ¶ Qm̄ āt videm⁹ in his q̄ fiūt circulo quādam generationē eē ꝯtingit hoc eē: ſi vē ꝯſequētur adinuicē medium ꝛ termini. Jn his. n. cōuertiē. oñſuʒ ē āt hoc in primis q ꝯuertant̄ ꝯcl̄ones ad primas ꝑmiſſas circulo hoc aūt eſt.

Argu. ¶ Sʒ qm̄ in hiſce q̄ fiūt: generationē quādam mō circuli cōuerti videmus: fieri pōt: vt idipſum ſit: ſi mediū: ꝛ termini mutuo ſe ſequant̄. Jn iis enim cōſiſtit ipſa cōuerſio: atq̄ʒ idipſuʒ in ſermonibus primis oſtendimus: conuerti inquam ipſas concluſiones: hoc eſt enim circuli modo ratiocinationem conuerti.

¶ Poſtq̄ʒ ph̄s īſtruxit nos qūo d̄bem⁹ arguere i his q̄ nō ſunt ſil̄ q̄ʒtū ad ea q̄ fiunt i rectū hic docet nos q̄l̄r debeamus arguere i his q̄ nō ſunt ſil̄ q̄ʒtū ad ea q̄ fiunt ſʒ circuluʒ. Circa qđ tria facit: q2 p̄ oñdit qđ eſt arguere circulariter. 2° q dixerat manifeſtat p exēplū. 3° declarat qūo in his q̄ ſunt circulo ꝯtingit demōſtrare. ſcđa ibi (Jn operibus āt) tertia ibi (Cū. n. hoꝝ) Dicit ḡ (Qm̄ ḡ videm⁹ i his que ſunt eē q̄ʒdā ḡñationē circulo. i. circularē). q. d. q in aliquib⁹ entib⁹ reperit̄ q̄daʒ ḡñatio circulariter: ꝛ exponit ſe qūo hoc fiat dicens q (ꝯtigit eē hoc). i. ḡñationem circularē in entib⁹: vel (ꝯtingit eē hoc) q poſſum⁹ arguere ḡñationē circularē in entib⁹ (ſi vō mediū ꝛ termini cōſequent̄ adinuicē. in his. n. ꝯuerti ē). i. neceſſe: ꝛ ſubdit q (oñſuʒ eſt āt h̄ in ꝑmis q ꝯuertant̄ ad ꝯcl̄ones) in lib. n. priꝝ oñſum eſt q qñ ꝯuertunt̄ mediuʒ ꝛ extremitates q fiat ꝯuerſio ꝑmiſſaꝝ ad ꝯcl̄ones: ꝛ ecōuerſo: ꝛ ſubdit q

D (circulo āt hoc eē eſt.) ¶ Notandū āt q ſicut modi itelligendi ſumūt originē ex modis eēndi. ita ꝛ modi arguēdi p̄nt ſumere originē ex modis eſſendi. que ergo generant̄ circulariter ꝛ hn̄t ḡñationē circularem ſm̄ eſſe illa p̄nt d̄ ſeinuicem inferri circulariter: ꝛ poteſt fieri argumētatio de eis circularis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Jn opib⁹ aūt vr̄ ſic: depluta terra neceſſe eſt vaporē fieri. hoc aūt facto nubē. hac vero fcā: neceſſe eſt igitur terrā deplutā eſſe. hoc autem erat ex principio: quare circulo circuiuit.

Argu. ¶ Jn reb⁹ autē ipſis hoc vr̄ fieri mō. Humida facta pluuia terra: vapor neceſſe ē oriatur: quo qdē orto: nubē cōſtare neceſſe eſt: qua facta fieri aquam: qua orta: terra pluuia neceſſe eſt humectetur: hoc autē id erat quod initio ſumpſimus. Quare modo circuli conuerſio fuit.

¶ Qđ dixerat māifeſtat p exē^m. d. (Jn opib⁹ aūt) ſup. nāe (ſic vī). vʒ. q ſunt ibi ḡñationes circulares: ꝛ q poſſum⁹ in aliq̄b⁹ arguere circulariter: ꝛ ſubdit q (depluta. n. terra nece ē vaporē fieri. fcō āt h̄). i. vapore (nubē). i. nece ē fieri nubē (hac āt fcā). i. nube (nece ē igit̄ terrā deplutam eē. h̄ ā t erit ex p̄n°). q. d. q iſtō fuit prius aſſumptū in p̄n° ꝛ ſubdit (Quare circulo circuiuit). i. eſt ibi ḡñatio circularis. ꝛ demr̄atio circularis. ¶ No^m āt hec tria ſe hr̄e circulari. vʒ. terra d̄pluta ſiue pluuia vapor. ꝛ nubes: nā qñ terra d̄pluta ē calor ſolis fac̄ ide eleuare vapores vaporibus eleuatis fit nubes: nube fcā iteꝝ fit pluuia ſiue fit terra d̄pluta. ḡ circulariter i talib⁹ circuim⁹: vl̄ circulariter d̄mr̄amus. nā p terrā deplutā d̄mr̄amus terrā deplutā. E

¶ No^m ēt q hec extrēa ꝛ mediū ꝯuertūt̄. nā pluuia ꝛ nubes ꝛ vapor ꝯuertibilr̄ ſe hn̄t. q̄lib3. n. p̄t eē p̄^m ꝛ q̄libet mediū ꝛ q̄lib3 vltimū. nā ſi icipias a pluuia. ex pluuia ḡñabit̄ vapor. ex vapore nubes. pp qđ pluuia erit p̄^m vapor mediū nubes vlti^m ſi āt icipias a vapore ex vapore ḡñabit̄ nubes: ex nube pluuia. hic ḡ nubes erit mediū ḡñatū. ꝛ pluuia erit ḡñatū vlti^m q̄ prius erat ḡñatū p̄^m. ꝛ vapor ḡñatū p̄^m qđ prius erat ḡñatū mediū. ſi vō icipias a nube ex nube ḡñabit̄ pluuia. ex pluuia vapor. i talib⁹ ḡ extrema ꝛ mediū ꝯuertūt̄. q2 q̄lib3 p̄t fieri q̄lib3. ꝛ ſic̄ in ḡñationib⁹ talib⁹ mediū fit extremū ꝛ ecōuerſo. ita ꝛ i argumētationib⁹ p̄nt ꝯnes fieri ꝑmiſſe. ꝛ ecōuerſo. vt pōt argui. pluuia ē. ḡ vapor ꝛ ḡ nubes. ꝛ ecōuerſo. nubes ē. ḡ pluuia. ꝛ ḡ vapor. hic ē ḡ eſſe circulatio. i. hui⁹ eſt ḡñatio circularis ꝛ demr̄atio circularis. ¶ Deinde cum dicit. F

¶ Cum. n. horū vnū q̄libet fit: alterum eſt: ꝛ cum illud alterum: ꝛ cum hoc primum.

¶ Quicqd enim ex hiſce ſumpſeris: aliud ſequitur quidem cuʒ ſit aliud iiē eſt. Quod rurſus cum ſit primum ipſum emergit. Argu.

¶ Oñdit qūo ꝯtingat in talib⁹ demr̄ationē fieri. d. q q̄libet in talib⁹ pōt d̄mōſtrari p ſeipꝫ vt pluuia p pluuiā: vapor p vaporē: nubes p nubē. iō ait q (q̄lib3. n. hoꝝ cuʒ ſit eſt alteꝝ). i. eſt ſcđʒ (ꝛ cū illud). i. cū ē ſcđʒ (alteꝝ). i. eſt tertiū (ꝛ cū hoc). i. cū eſt tertiū (primū). i. eſt primuʒ. ergo cuʒ eſt primū eſt ꝑmū. incipis ergo a quolib3 ꝛ q̄lib3 infers p ſeipm̄ vt cū eſt pluuia eſt alterū. vt vapor: ꝛ cum eſt illud alterū. ſ. vapor. eſt alteꝝ. ſ. nubes: ꝛ cū hoc eſt. ſ. nubes eſt primū. i. pluuia. ergo cuʒ eſt pluuia. pluuia. ſic ideʒ fieret ſi incipes a vapore vel a nube: naʒ ſi eſt vapor eſt nubes: ſi nubes pluuia. ſi pluuia vapor. ḡ ſi vapor vapor. q̄libet. n. hoꝝ a quocūq̄ʒ incipias ſemper circulariter arguet̄. ¶ Dubitaret forte aliq̄s: vtrū ꝯtingat circulariter. ꝛ vī q ſic per ea q̄ ph̄s hic ponit. nā ſi pluuia vapor ꝛ nubes ſe iferūt circulariter ſʒ eē. oʒ q ſe iferāt circulariter ſʒ demr̄ationē. nā q̄ ſūt cāe in eēndo p̄nt optie eē cāe in arguēdo. ¶ Jn ꝯriū eſt q ſi ꝯtingeret circulariter demr̄are. tūc idē eēt prius ſeipo ꝛ noti⁹ ſeipo: q2 h̄ mō oſtēderet̄ idē p ſeipm̄. ¶ Dōm q in cāis p ſe ipoſſe eſt circulo demr̄are. ꝛ eq̄ potiſſime. naʒ ipoſſe ē q aliq̄ duo ita ſe habeant q eq̄ vnū ſit cā alteri⁹. ſicut ecōuerſo. ꝯtingit. n. aliqua duo ſic ſe hr̄e q p ſe vnū ē cā alteri⁹: ꝛ ecōuerſo: ſʒ h̄ nō eſt ſʒ idē gen⁹ cāe: vt potio eſt cā ſanitatis ꝛ ecōuerſo ſʒ potio eſt cā ſanitatis i ḡñe cāe efficiētis ꝛ ſanitas eſt cā potionis in ḡñe cāe finalis. ꝛ q2 ſm̄ q variat̄ gen⁹ cāe variat̄ demr̄atio nō erit eq̄ potiſſima demr̄atio. arguere ſa G H

nitatē ex potiōe. ꝛ potionē ex ſanitate: imo ſi volum⁹ re/
cte loq̄ h̄ nō ē circulatio: nō. n. valꝫ ſanitas eſt cā potiōis
ꝛ potio ſanitatis. ḡ ſanitas eſt cā ſanitatis: q2 variat̄ ibi
mediū. ſi. n. ſic formaret̄ ſyll'ſ: qcqd ē cā potiōis ē cā ſani
tatis. ſanitas aūt ē cā potiōis. ḡ ꝛc. h̄ variat̄ mediū ꝛ ar/
guit̄ q̄ſi q̄tuor terminis. nā nō eodē mō accipit̄ cā in ma/
iori ꝛ in minori. nā cū dr̄: qcqd ē cā potiōis eſt cā ſanitatꝭ:
ītelligit̄ in gn̄e cāe efficiētis. nā pp̄ h̄ valꝫ ꝙ qcqd ē cā po
tiōis ē cā ſanitatis: q2 potio ē cā ſanitatꝭ: ḡ oꝫ ꝙ cā potio/
nis accipiat̄ eodē a q̄ potio ē cā ſanitatis: ſed h̄ eſt in gn̄e
cāe efficiētis: ḡ cā ſumpta ī maiori ſupponit ꝓ cā efficiē/
te: cū v̄o ī minori dr̄ ꝙ ſanitas ē cā potionis variat̄ ibi rō
cāe: q2 ſanitas nō ē cā potiōis ī gn̄e cāe efficiētis: ſꝫ final'.
In cāis ḡ ꝑ ſe nō īuenit̄ circulatio: q2 nō inueniunt̄ due ꝑ
ſe cāe q̄ in eodē gn̄e cāe ſint ſibi inuicē cāe ſꝫ in cāis ꝑ ac/
cidēs bn̄ reꝑit̄: vt pluuia ē mā de q̄ fit vapor. vapor mā d̄
q̄ fit nubes ꝛ nubes mā de q̄ fit pluuia ſꝫ hoc ḡ pluuia ē
mā de q̄ fit pluuia: ſꝫ h̄ ē in cāis ꝑ accn̄s. nā pluuia nō eſt
mā de q̄ fit vapor loquēdo ꝑ ſe. nā nullū ens ī actu ꝑ ſe eſt
mā: ꝑ accn̄s. n. ē ꝙ ex ente ī actu fiat ens: vt ꝓbat̄ p̄. ph̄i.
ꝛ ī lib. de gn̄atiōe: ſꝫ ſi accipet̄ cā mālis ꝑ ſe vapor nō eſſꝫ
mā pluuie nec ecōuerſo. ſꝫ mā vtriuſq꜖ ē ens in potentia
cōe ad vtrūq꜖: ſic aūt accipiēdo cām mālē ꝑ ſe nō īuenie/
mus ibi ꝯuerſionē. nā hꝰ ens in potentia eſt mā pluuie.
nō aūt ecōuerſo. ſic ēt eſt mā vaporis. nō aūt econuerſo.
A ¶ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtrū idē poſſit eſſe mā
ſuiīpſi⁹ loquēdo de cā ꝑ accn̄s vt idē poſſit demrari per
ſeipm̄: ꝛ vr̄ ꝙ ſic vt in exēplo aſſumpto. nā pluuia eſt mā
pluuie. ¶ Dōm ꝙ nūq꜖ idē ē mā ſuiīpſi⁹ loquēdo de eo/
dē nūero q̄tūcūq꜖ accipiat̄ cā mālis ꝑ accn̄s: vt ſi ex plu
uia fit vapor. ex vapore nubes: ex nube pluuia: ꝛ ita ex
pluuia pluuia. nō eſt eadē pluuia nūero ex q̄ fit vapor. ꝛ
q̄ poſtea generat̄ ex nube fcā ex vapore. ex pluuia ḡ ꝓba
tur pluuia: ſꝫ ꝑ hoc nō ꝓbat̄ idē ꝑ idē. ſꝫ ꝑ pluuiā corru/
ptā ꝓbat̄ pluuia gn̄ata: corruptū aūt ꝛ gn̄atū nō ſūt idē
nūero. nā vt dr̄ circa finē de gn̄atione quoꝝ ſuba deperijt
nō redeūt eadē nūero: q̄tūcūq꜖ ḡ accipiat̄ cā ꝑ accn̄s mā
lis nō erit idē mā ſuiīpſius loq̄ndo de idētitate numera/
li: nec demrabit̄ circulariter idē ꝑ idē loq̄ndo de tali idē/
titate. Rurſus idē nō pōt eſſe mā ſuiīpſius imediate q̄tū
cūq꜖ accipiat̄ mā ꝑ accn̄s ꝛ q̄tūcūq꜖ accipiatur idētitas
nō numeralis. nō. n. ex aqua imediate gn̄abit̄ aq̄. ſꝫ ex aq̄
gn̄abit̄ aer. ꝛ rurſus ex aere poterit iterū gn̄ari aq̄. cū ḡ
dr̄ ꝙ idē pōt eē mā ſuiīpſius: tria ſunt ibi notanda: primo
ꝙ hoc nō poteſt eē per ſe: ſꝫ ꝑ accn̄s. 2° ꝙ idē nō accipiat̄
ſm̄ idētitatē nūeralē: q2 nūq꜖ ex eodem numero genera/
bitur idē numero: q2 tūc corruptū ꝛ gn̄atū eēnt idē nume
ro: ſꝫ oꝫ accipi idē ſm̄ ſpēm. 3° eſt attendendū ꝙ hoc non
pōt fieri imediate: ſed mediate: nūq꜖. n. imediate ex aqua
generabit̄ aq̄: q2 fruſtra ageret nā ſi aquā corrumperet ꝛ
aq̄ gn̄aret: ēt mā exiſtēs ſub forma aq̄ non pōt appetere
ꝙ expoliet̄ illa forma vt induat̄ eadē forma. Eſt ḡ diligē
ter notādū ꝙ hꝰ mediatio modica eſt in gn̄atiōe elemen
toꝝ maior eſt gn̄atio in gn̄atiōe admixtoꝝ: ſꝫ multo ma/
ior eſt in gn̄atiōe mixtoꝝ: pn̄t aūt vocari admixta vapor
nubes ꝛ talia: q̄ nō ſūt perfecte mixta. modica eſt. n. talis
mediatio in gn̄atiōe elemētoꝝ: nā ex aq̄ pōt gn̄ari aer. ꝛ
ſtatim ex aere pōt gn̄ari aq̄: ita ꝙ ex aq̄ fit aqua mediāte
aere: ſꝫ in gn̄atione admixtoꝝ talis mediatio eſt maior:
vt ex pluuia fit vapor. ſꝫ nō ſtati ex vapore fit pluuia: ſed
ꝑus opꝫ ꝙ fiat nubes: ꝛ ex nube pluuia mediāte vapore
ꝛ nube. in mixtis aūt hec mediatio ē multo maior: fit. n.
ex boue bos ꝑ multa media: q2 morit̄: putrefit: gn̄abit̄ in
de herba: de q̄ comedit vacca: ex q̄ gn̄at̄ meſtruū: ex quo
pōt formari vitulus: vn̄ bos mortuus redit bos viuus: ſꝫ
B ꝑ multa media: vt declarari hꝫ in 8° metaph̄i. ¶ Ulteri⁹
forte dubitaret aliqs: vtꝝ hec argumētatio circularis ꝑ
accn̄s ꝙ ex pluuia fiat pluuia arguat aliqd ꝑ ſe. ¶ Dōꝫ
ꝙ circulatio ī iſtis īferiorib⁹ tāq꜖ ꝓpri⁹ effect⁹ arguit eſſe
circularē motū celi tāq꜖ ꝓpriā cāꝫ. nā ꝙ oia mēſurēt̄ ſua
ꝑyodo. ꝛ ꝙ oia reuertāt̄ ſꝫ circulū: vt ꝙ ex boue mortuo
fiat bos viu⁹: ꝛ ꝙ ex pluuia fiat pluuia. ꝛ ꝙ mā ꝑus exn̄s
ſub forma cōrupta q̄ſi circularit̄ r̄uertat̄ ad eādē formā
totū ꝯtigit ex circulatiōe mot⁹ celeſtis: vn̄ ꝛ ph̄s ī 8° ph̄y.
motū celi dicit eē vitā quādā oīb⁹ ſubſiſtētib⁹ nā. i. oibus
entib⁹ nālib⁹: nā ſicut aīa eſt vita corporis: q2 oēs motus
corporis vitales aut aīales cānt̄ ex aīa. ita mot⁹ celi ē q̄ſi
q̄dā vita in oīb⁹ entib⁹ nālib⁹: q2 oēs motus nāles cānt̄
ex illo motu: pp̄ qd̄ in motib⁹ nālibus ꝛ potiſſime in ge/
nerationibus ꝛ corruptiōibus reꝝ oꝫ eſſe quēdā circulū
cū oia iſta cauſent̄ ex motu circulari. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Sūt aūt q̄dā q̄ fiūt vl'r. ſemꝑ. n. q̄ ꝛ in omni: t. cō. 16.
aut ſic ſe habent: aut fiunt. Alia vero ſemper
qdē nō: ſed ſicut frequēter ſunt: vt non oīs hō
maſculus barbat̄: ſed eſt ſicut frequēter. Ta/
liūꝫ igit̄ neceſſe ē ꝛ mediū: ſicut frequēter eſſe.
¶ Sūt aūt reꝝ nōnulle que fiūt vl'r: ſp̄ eni ꝛ oēs Argūr.
aut eodē mō ſeſe hn̄t: aut eodem fiunt pacto.
Nōnulle ſunt rurſus: que ſemꝑ qd eſt nō fiūt
eodē mō: fiunt tn̄ plerūq꜖: nā nō oīs qdē mas
hō: barbaꝫ emittit. Fit autem plerūq꜖: vt hō/
mo mas: barbam emitat. Taliūꝫ igitur ꝛ me
dium eſſe plerunq꜖ neceſſe eſt.

¶ In pte iſta vt dicebat̄ agit d̄ diuerſitate cāoꝝ: ꝑut aliq̄
ſūt ſic ſp̄: aliq̄ ſicut frequēter. Circa qd̄ tria facit: q2 prio
ait aliq̄ eē ſp̄. aliq̄ frequēter: ꝛ oſn̄dit q̄uo d̄beam⁹ demra
re ea q̄ ſunt frequēter. d. ꝙ ad demrandū talia nō debe/
mus accipe mediū qd̄ fit ſp̄: ſꝫ qd̄ fit frequēter. 2° qd̄ dixe/
rat ꝓbat. 3° epilogat circa d̄termiata. 2ª ibi (Si. n. a. d̄. b.)
3ª ibi (Q̄uo igit̄ ſic) Dicit ḡ. ꝙ (ſūt aūt q̄dā q̄ ſunt vl'r ꝛ ſp̄
q̄ aūt ꝛ in oī ſic ſe hn̄t aut fiūt: alia v̄o nō ſp̄ qdē ſed ſicut
frequēter fiunt. vt nō oīs hō maſculus barbat̄) vel vt hꝫ
alia trāſlatio (barbatus efficit̄: ſꝫ ſicut frequēter) ꝛ ē hoc
vt in plurib⁹: ꝛ ſubdit ꝙ (taliū igit̄ neceſſe ē mediū ſicut
frequēter eſſe). q. d. ꝙ ad demrandū talia que ſunt fre/
quēter nō debemus accipere mediū qd̄ fit ſemꝑ: ſed ſicut
frequēter. ¶ Dubitaret forte aliqs: vtrū poſſum⁹ argue/ C
re demonſtratiue ex medio qd̄ fit frequēter: ꝛ vr̄ ꝙ nō: q2
demrātio ē ex neceſſarijs. neceſſaria āt ſūt ſemꝑ: ergo ꝛc̄.
¶ Dōm ꝙ debemus q̄rere eundē modū demrandi ī nāli
bus ꝛ in mathematicis: nec in iſtis inferiorib⁹: ſꝫ in ſuꝑ/
celeſtib⁹: naꝫ q2 mathematica ſunt certa in priori gradu
certitudinis demrātiōes mathematice ſunt ꝑ cāꝫ infalli/
bilē: ſꝫ cāe nāles poſſunt impediri ꝛ iō non ſemꝑ faciunt
effectus ſuos: vt ꝙ hō efficiatur barbatus videtur eē cā
caliditatis. naꝫ calidi eſt rarefacere. complexio autē ma/
gis rarefacta eſt magis poroſa. corpus ḡ maſculuꝫ ē ma
gis poroſuꝫ q̄ꝫ femineū: ꝛ ide opꝫ ꝙ ſit magis piloſuꝫ q2
pori ſūt magis ꝑuij: vt poſſint ide exire pili. opꝫ ēt ex h̄ ꝙ
pili ſint groſſiores in maſculo q̄ꝫ in femina pp̄ amplitudi
nē poroꝝ: ſꝫ hec cā pōt ī aliquo īpediri: q2 plures ſūt ma
ſculi barbati: arguem⁹ ḡ ex cāis nālib⁹ ſuos effectus nō
ꝙ ſp̄ tales effect⁹ faciāt: ſꝫ ꝙ q̄tū eſt de ſe ſp̄ ſunt apta na
ta tales effect⁹ facere. nec h̄ eſt modicū ſi ſciuerim⁹ q̄ effe
ctus ſūt apti nati eē ex q̄bus cāis. nō eſt ḡ tāta neceſſitas
in nālib⁹ ſic ī mathematicis: nec tāta nec̄itas in iſtis infe
riorib⁹ q̄ꝫta in ſuꝑceleſtib⁹. ibi. n. ſp̄ ex cāis ſequunt̄ effe/
ctus. ſp̄. n. ex interpoſitione terre eclipſat̄ luna. ꝛ ſp̄ ex in/

terpoſitiõe lune ſol.nõ aũt h ſp ex ſemie oliue gñaſ oliua. qꝛ põt eẽ corruptio in ſemine vł põt ex aliq̃ cã ipediri ſe‑
D men.vt nõ ꝓferat ſuũ germen. ℭ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.vtrũ eodẽ mõ poſſom⁹ demſatiue arguere in nãlibus ⁊ in mathematicis. ℭ Dõm ꝙ cũ mathematice cãe nõ poſſint ipediri.nãles aũt pñt ipediri ñ eodẽ mõ arguẽdũ eſt h ⁊ ibi.ſʒ in mathematicis arguẽdũ eſt ſimpł̃r ⁊ ꝰm actũ.vt hʒ angulũ ꝙ̃ hʒ tres.i nãlib⁹ aũt ꝰm aptitudinẽ ⁊ ex ꝯditiõe.vt hʒ talẽ cãʒ.ꝙ̃ ẽ aptũ natũ hꝛe talẽ effectũ vł ex tali cã nõ ipedita ſequiſ talis effect⁹.q̃dã ꝙ̃ neceitas eſt in nãlib⁹ ipſis ex q̃dã aptitudine qꝛ q̃ʒtuʒ eſt de ſe nãles cãe ſp ſont apte nate niſi ipediant ꝓducere ſuos effect⁹. Aliq̃ võ cãe ſũt vłr q̃ʒtũ ad ſoba. ⁊ ſp q̃ʒtũ ad tpa. ita ꝙ tales cãe in omni ſic ſe hñt q̃ʒtuʒ ad vłitatem ſubtoꝝ q̃ ẽt ſiunt.ſ.i oi q̃ʒtũ ad vłitatẽ tẽpoꝝ.in quocũqꝫ.n.ſubto habeat eẽ cã q̃ nõ põt ipediri hʒ eẽ effect⁹ ei⁹. ⁊ q̃ñcũqꝫ hʒ eſſe talis cã hʒ eſſe effectus eius.in nãlib⁹ aũt cãis eo ꝙ pñt ipediri hñt tale eẽ ꝰm aptitudinẽ. Qð ꝙ̃ obijciebaſ i alia q̃õne ꝙ demſatio eſt ex neceſſarijs pʒ ꝙ in ipſis nãlib⁹ eſt q̃dã neceitas cuiuſdã aptitudinis.cõcedim⁹ tñ ꝙ dẽmõſtrationes per cauſas naturales habent quẽdaʒ defectũ nec ſunt tãte certitudinis ſicut ſunt demõſtrationes mathematice. ℭ Aduertendum tñ ꝙ cum dicimus aliqua
E cãta eſſe ſemꝑ ⁊ vłr.intelligendũ eſt ꝑ relõnez ad cãm.vt eclipſis eſt ſemꝑ qñ eſt ſua cã. ⁊ vniuerſaliter vbi eſt ſua cauſa.vñ ſi eſſent multe lune ⁊ iter omnes interponereſ terra in oibus,eis eſſet eclipſis. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Si.n.a.de.b.vłr ꝑdicaſ: ⁊.b.de.c.vłr neceſſe eſt.a.ð oi.c.⁊ ſp ꝑdicari.hoc.n.vłr ð oi ⁊ ſp ſed ſuppoſitũ ẽ ſicut frequẽter eẽ.neceẽ ergo ⁊ mediũ frequẽter eẽ:qð ẽ i quo ẽ.b.d. Erũt igiſ ⁊ coꝝ que ſũt ſicut frequẽter principia ſine medio q̃cũqꝫ frequẽter ſic ſunt aut ſiunt.

Argir. ℭ Nã ſi tã.a.de.b.q̃ʒ.b.ð.c.vłr prediceſ: ⁊.a.de.c.neceſſe eſt: ⁊ ſp: ⁊ de quolibʒ ꝑdicari. Id eni eſt vłr ꝑdicari: de oi ſempqꝫ dici. At ſupponebatur.a.plerũqꝫ de.c.ꝑdicari. Neceſſe ẽ ergo mediũ etiã ipſum.b.cõditionẽ eandem ſubire: ac eſſe plerũqꝫ. Erunt igitur ⁊ eorum que ſunt plerũqꝫ ea principia vacantia medijs que plerũqꝫ ſic ſunt vel ſiunt.

ℭ Probat qð dixerat.dixerat.n.ꝙ in his q̃ ſunt frequẽter dʒ accipi mediũ vt frequẽter.qð ꝓbat.d.(Si.n.a.ꝑdicetur de.b.vłr).i.maior extrẽitas de medio(⁊.b.de.c.vłr) i.mediũ de minori extremitate(neceſſe ẽ ⁊.a.de.c.ſemꝑ ⁊ de omni predicari.hoc.n.eſt eẽ vłr).vʒ.de omni ⁊ ſemp.(ſʒ ſuppoſitũ eſt eẽ ſic frequẽter).q.d.ꝙ ſi.a.de.c.eſſet ſic frequẽter dʒ ꝙ mediũ.b.accipiaſ ſic frequẽter.qꝛ ſi acciperet ſic vłr ⁊ ſp oporteret ꝙ ⁊.a.de.c.eẽt ſic vłr ⁊ ſp. qð ẽ ꝯ ypothesim ⁊ ꝯ illð qð ſuppoſitũ ẽ.iõ ſubdit ꝙ(neceẽ ꝙ̃ ⁊ mediũ qð eſt in q̃ ẽ.b.).i.qð ſignificaſ ꝑ.b.(eẽ ſic frequẽter) ⁊ ſubdit ꝙ(erũt igiſ ⁊ coꝝ q̃ ſont frequẽter ꝑncipia).i.cauſe(ſine medio) ⁊ proprie ⁊ imediate (quecũqꝫ frequẽter ſic ſunt)q̃ʒtũ ad ſubiecta(aut ſiunt) quãtuʒ ad tpa:q̃cũqꝫ ergo cãta ſunt frequẽter hñt cãs q̃ ſunt frequẽter q̃ʒtũ ad ſubiecta:vel q̃ ſiunt frequẽter hñt cauſas que ſiunt frequẽter quãtũ ad tpa. ℭ Deinde cum dicit.

t.cõ.17 ℭ Quo igiſ q̃deʒ ſit qð qd ẽ iter terminos aſſignatũ eſt: ⁊ qualiter demonſtratio: aut diffinitio ſit ipſius aut nõ: dictũ eſt prius.

Argir. ℭ At eni quo nã pacto ipſũ quid eſt ad rõcinationis terminos accomodaſ. Et quo mõ vel eſt ipſius: vel nõ eſt demõſtratio: diffinitione: ſatis antea pertractauimus.

ℭ Epilogat circa determinata.d.(Quo igiſ ſiet qð qd eſt inter terminos)ſu.ſyllogiſticos(aſſignatũ eſt).i.oñſuʒ ẽ. ⁊ ſubdit ꝙ(⁊ q̃liter demõſtratio aut diffõ ſit ipſi⁹)qð qd eſt(aut nõ dcm̃ ẽ ꝑus.) ℭ Notãdũ ãt ꝙ ſic ꝰm ſingula ge‑ F
neꝝ ꝯtingit demſare.ſic ꝰm ſingula genera cauſaꝝ contingit diffinire: vñ ⁊ in 8⁰ meta.cõmẽdanſ diffões Ariſtarchi q̃ erãt ꝰm omne gen⁹ cãe. Aſſignare ergo quo ſingula gña cãꝝ pñt eſſe mediuʒ in demſatione eſt aſſignare quo qð qd eſt ſiue quo diffõ ꝰm omne gen⁹ cãe ſit tale medium in demõſtratione.hoc eſt ergo qð intendit in prima parte huius epilogi cũ dicit ꝙ aſſignatũ eſt.i.oñſum quo qð qd ẽ.i.quo diffõ ſit inter terminos ſyllogiſticos i.ſit mediũ ad ſyllogiʒãdũ.nã illð ẽ mediũ iter terminos ſyllogiſticos qð eſt mediũ ad ſyllogiʒãdũ.hoc.n.diffuſe dictũ eſt quo qð qd eſt ſiue diffõ ſit inter tales terminos vel ſit tale mediũ.i.diffuſe dictũ ẽ quo ſingula genera cãꝝ poſſunt accipi inter tales terminos vel poſſunt accipi vt tale mediuʒ ꝰm qðe ſingula genera cãrũ formari poſſũt diffões ad demonſtranduʒ. ℭ Notandũ ẽt ꝙ ſubiectum G
ꝓprie eſt diffõ. ⁊ per ſe paſſionũ eſt demſatio.ex hoc aũt poſſumus exponere ſcðam ptẽ epilogi.vʒ.ꝙ pʒ ꝑ ꝑus dicta quo ipſius qð qd eſt:ẽ demſatio. ⁊ quo nõ: ⁊ quo ei⁹ eſt diffõ ⁊ quo nõ:nã ipſi⁹ qð qd ẽ ſube nõ ẽ ꝓpe demſatio:ſʒ diffõ ipſi⁹ aũt accñtis eſt demõſtratio.vel poſſom⁹ aliter dicere ꝙ ipſa eẽntia accñtis q̃ ſignificatur ꝑ qð qd eſt ⁊ ꝑ diffõnẽ põt ꝯſiderari dupliciter:vel vt eſt aliqd in ſe.⁊ ſic ipſius qð quid eſt accñtis vel ipſi⁹ eſſentie accñtis eſt diffõ ipm̃.n.accñs ꝰʒ ſe ⁊ in abſtracto diffiniſ:vel põt cõſiderari ipſuʒ qð qd eſt ſiue ipſa eſſentia accñtia in cõcreto:⁊ vt aliqd in alio. ⁊ ſic demſatur:pp qð pʒ quo ipſios qð qd eſt ⁊ ipſi⁹ eſſentie paſſiõis ẽ diffõ: ⁊ quo non:qꝛ ꝰm ſe ⁊ vt accipiſ in abſtracto diffiniſ:⁊ vt autẽ accipiſ cum alio non diffinitur:qꝛ hois ſibi non eſt diffõ.ſic etiã pʒ quo ipſius eſt demſatio:⁊ quo non:qꝛ ipſius ꝰm ſe nõ eſt demonſtratio.eius aũt vt eſt in alio eſt demonſtratio.

Quomodo autem opʒ venari in eo qð qd eſt ꝑdicãtia nũc dicamus.

Argir. ℭ Nunc dicendum eſſe videtur: quonã pacto venari nos ea oportet que hoc ipſo quid eſt predicantur.

ℭ Dicebaſ ſupra ꝙ circa qð qd eſt duo ꝑncipaliter intendebat phs:ꝑmo q̃dẽ quo ſe haberet ad demonſtrationẽ. 2⁰ võ quo poſſemos venari ⁊ inueſtigare qð qd:ꝑ ergo declaratũ eſt quo qð qd eſt ſe hẽat ad demſationẽ ⁊ ꝙ h intẽdebaſ in ꝑcedenti parte ex epilogo imediate habito vbi dꝛ:aſſignatũ eſt.i.oñſuʒ eſt quo qð qd ẽ ſit iter terminos ſyllogiſticos:⁊ quo ipſi⁹ ſit demſatio. In hac ãt pte intendit de 2⁰ ꝑncipali.vʒ.quo poſſumus venari ⁊ inueſtigare qð qd eſt.pp qð ſciendũ ꝙ ipſuʒ qð qd eſt:eſt illð qð ꝑ diffinitionẽ exprimiſ:⁊ ẽt hʒ rõne medij demſatiui: ⁊ rõnẽ cãe:qꝛ ꝰʒ oẽ gen⁹ cãe põt formari diffõ mõ ꝙ̃ poſſem⁹ ſufficiẽter ſcire quo ꝯtingit venari qð qd eſt niſi ſciremus diffõnẽ venari. ⁊ niſi ſciremus venari quo accipiendũ ſit mediũ: ⁊ cã ad demõſtrandũ:iõ tria facit:qꝛ ꝑmo dat artẽ quo accipiẽda ſit diffõ ſubi:2⁰ quo accipiẽda ſit diffõ paſſiõis. 3⁰ docet inuenire mediũ ⁊ cãm ad demõſtrãduʒ paſſionẽ de ſubto.ſcða ibi(Quare aũt opʒ intẽdẽtẽ) tertia ibi.(Ut habeamus aũt ꝓpoſita) Circa primũ duo facit:qꝛ ꝑmo ꝯtinuat ſe ad dicẽda. 2⁰ exeqtur de intẽto ibi. (Eorũ igiſ que inſũt.) Dicit ergo (Quo aũt dʒ venari venantia).i.ducẽtia vel (ꝑdicantia) vt ſonat alia tranſlatio

(in eo

(in eo qđ qd eſt nunc dicemus) illud.n.per qđ ducimur ad aliqd põt dici q̃ſi venans illud. vñ ⁊ canes venatici dicunt eo ꝙ in pdã nos ducũt. diffiniẽtia dicunt eſſe venantia in eo qđ q̃d. q2 ducunt nos in cognitionẽ qditatis. ſm tñ tráſlationẽ aliã ñ oꝫ nos hic ſbtiliare. ſic.n. hꝫ alia tráſlatio. qũo ãt oꝫ venari q̃ i eo ꝙ q̃d p̃ntur nũc dicemus ꝙ dcm̃ p̃lanũ ⁊ claꝝ hꝫ intellectũ. ❡ Deinde cũ dicit.

❡ Eoꝝ igif q̃ inſunt vnicuiqꝫ q̃dã extẽdunf in plus nõ tñ extra gen⁹: dico ãt in plus eẽ q̃cũqꝫ qdẽ inſunt vnicuiqꝫ vlr̃. At ꝯo ſed alij. vt eni aliqd qđ omni trinitati ineſt. ſꝫ nõ omni trinitati: ſicut qđ eſt. ineſt trinitati. ſꝫ nõ ⁊ numero. ſꝫ ⁊ ĩpar ineſt oĩ trinitati: ⁊ ĩ plus ẽ: ⁊ nãqꝫ ĩpiſ q̃nqꝫ ineſt ſꝫ nõ extra genus: q̃nqꝫ qdeꝫ.n. numerus eſt: nullũ aũt extra numerũ impar ẽ.

Argir. ❡ Eoꝝ itaqꝫ q̃ ſemp cuiqꝫ cõpetũt: quedã extẽdunt ſeſe qdẽ ad plura: nõ tñ genus egrediuntur. Atqꝫ ea ſeſe ad plã extendere dico: q̃ q̃ꝫ q̃ꝫ vlr̃ cuiqꝫ cõpetũt: non tñ ſoli: ſed ẽt inſunt. Eſt eniꝫ quoddã qđ omni cõpetit trinitati. ⁊ etiaꝫ non trinitati. Id.n. qđ eſt trinitati: ⁊ ẽt non numero cõpetit. At impar ineſt ⁊ ipſum cuivis trinitati: ⁊ alijs ẽt pluribus: quinario nãqꝫ cõpetit: nõ tñ genus egredif. Quinarius.n. numerus ẽ. Et nihil ẽ extra numerũ impar.

A ❡ Exeqtur de intento. ❡ Propter qđ ſciẽdũ ꝙ ars ad accipiẽdũ diffõnẽ ſubiecti eſt duplex. vna q̃ ẽ bona ſimplr̃. ⁊ alia q̃ eſt bona in caſu. ars bona ſimplr̃ eſt vt accipiaf propriũ genus ⁊ ꝓpria dĩa. ars aũt bona in caſu ẽ vt qñ ignoraf propria dĩa ꝙ loco proprie dĩe accipiãtur aliq̃ plura: quoꝝ qđlibet ſe hẽat in plus ⁊ oĩa in eque. duo ḡ facit. q2 p̃ dat artẽ diffiniẽdi ſubm q̃ ẽ bona in caſu. 2° dat artẽ q̃ eſt bona ſimplr̃. ibi (Cõgruũ aũt eſt) Circa qđ duo facit. q2 p̃ premittit q̃ꝫdã diuiſionẽ. 2° ex diuiſione premiſſa docet nos cognoſcere q̃lia ſunt illa q̃ diffõnẽ ingrediũtur. ibi (Huiuſmodi autẽ accipiẽda) dicit ḡ ꝙ (eoꝝ q̃ inſunt vnicuiqꝫ vlr̃ quedã extẽdũtur in plus nõ tñ extra genus) ⁊ exponit ſe qd appellet eẽ in plus. d. (Dico autẽ in plus eẽ q̃cũqꝫ inſunt qdem vlr̃ vnicuiqꝫ) non ſoli (at ꝯo. ſed alij) vt illud eſt in plus q̃ꝫ homo qđ p̃dicaf vlr̃ de homine ⁊ ineſt alij q̃ꝫ homini. vtputa bipes qđ p̃dicaf vlr̃ d̃ hoie eſt in plus q̃ꝫ hõ q2 ineſt alij ab hoie. non tñ eſt extra aial qđ eſt genus hoĩs. eſt ergo aliqd quod p̃dicatur vlr̃ ⁊ eſt in plus quod non extẽdit ſe extra genus ⁊ eſt aliqd qđ ſe extendit. ideo ſubdit (vt aliqd qđ omni trinitati ineſt. ſed ⁊ non trinitati ſicut qđ eſt) .i. ſicut ens. ens eni ita eſt in plus q̃ꝫ trinitas ꝙ extẽdit ſe extra genus trinitatis. ideo ſubdit ꝙ (ineſt trinitati. ſed ẽt numero) .q.d. ꝙ ens ita ineſt trinitati vlr̃ ꝙ ẽt extendit ſe extra numerũ qui eſt genus trinitatis q2 ens ineſt ⁊ nõ numero .i. p̃dicatur de aliquo qđ non eſt numerus. ⁊ ſubdit. ꝙ (ſed impar ineſt omni trinitati. ⁊ in plus eſt) ſu. q̃ꝫ trinitas. q2 (ineſt ipſis q̃nqꝫ) ⁊ ſubdit (ſed non extra genus. q̃nqꝫ.n. eſt qdaꝫ numerus. nullũ aũt impar extra numerũ eſt). q.d. ꝙ impar ex eo ꝙ ineſt alij q̃ꝫ trinario. q2 ineſt q̃nario. nõ ꝓpter hoc eſt extra genus numeri. q2 ipſe quinarius eſt numerus: ĩmo nullũ ipar eſt extra genus numeri. eſt ḡ intẽtio ſua ꝙ aliter qđ eſt .i. ens p̃dicatur vlr̃ de trinario ⁊ in plus ẽ q̃ꝫ trinarius ⁊ alr̃ impar. nã ens ita ẽ in plus ꝙ extẽdit ſe extra numeꝝ q̃ eſt genus trinarij. ſed impar nõ ſe extẽdit extra numeꝝ q̃ eſt huius genus. ❡ Deinde cum dicit.

❡ Huiuſmodi igif accipiẽda ſunt vſqꝫ ad hoc primũ: quoꝝ vnũqđqꝫ qdẽ ĩ plus ſit. Oĩa aũt nõ ſunt in plus. hãc.n. neceſſe ẽ ſubãm rei eẽ.

❡ Talia igif eouſqꝫ ſumẽda ſunt: quouſqꝫ tot fuerint ſũpta p̃mo: vt vnũqđqꝫ qdẽ illorũ plꝫribus cõpetat: cũcta aũt ſil' non ad plã ſeſe extendãt: hãc.n. neceẽ eſt ſubãm eẽ rei diffiniẽde. Argir.

❡ Ex diuiſione data oñdit q̃lia debeãt accipi ad formãdũ diffõnẽ. Circa qđ duo facit. q2 p̃ facit. qđ dictũ eſt. 2° qđ dixerat manifeſtat p exemplũ. ibi (Ut trinitati) cõtinuetur aũt ſic. dcm̃ eſt ꝙ q̃dã vlĩa p̃dicata ſe hñtia in plus q̃dam ſe extẽdũt extra genus. q̃dã aũt non. ⁊ q2 ſic eſt. (accipienda ſunt autẽ hꝫ) ſu. p̃dicata vlĩa ſe hñtia in plus (vſqꝫ ad hoc) .i. vſqꝫ ad tantũ numerũ. ſiue vſqꝫ ad talẽ terminum quouſqꝫ tot accipianf (quoꝝ vnũqđqꝫ qdẽ taliũ) .i. p̃dicatoꝝ (in plus ſit. oĩa aũt non in plus ſunt. hãc ergo neceẽ eſt ſubãm rei) .i. ſubalem diffõnẽ. q.d. cũ tot ſunt accepta vlĩa p̃dicata hñtia ſe in plus non extẽdentia extra genus ꝙ oĩa ſimul ſumpta non ſe hñt in plus q̃ꝫ ipſum diffinitũ. tũc ex talib⁹ p̃dicatis ꝯſtituif ſuba vł diffõ. ❡ Dubitaret forte aliqs: q2 vꝫ hoc falſum ꝙ q̃libet pars diffõnis ſe debeat hẽre in plus. ⁊ totũ in eq̃. nã vltima dĩa ſp ꝯuertitur cũ diffõne. ſꝫ phm.n. i meta. ſi hñ ſcirem⁹ dĩas aialis findentis pedes tot eẽnt hꝫ dĩe. q̃t ſunt aialia findentia pedes. nũs ḡ dĩaꝝ ꝓpriaꝝ ſub aliquo gñe equaf nũo ſpẽꝝ ſub illo gñe: qđ nõ eẽt niſi dĩa vltima ꝯuerteref cuꝫ ſpẽ. ❡ Dõm ꝙ q2 ignote ſunt nobis forme ſubales: ⁊ q2 ignote ſunt nobis dĩe ꝓprie ex hꝫ multa mala īcurrimus diffiniẽdo. p̃ q2 facim⁹ diffõnẽ ex plurib⁹ q̃ꝫ duob⁹. ſoluꝫ .n. duo deberẽt ꝯcurrere ad diffõnẽ. quoꝝ vnũ ſe hẽret vt mã ⁊ vt po°. vꝫ. gen⁹ aliud. vt act⁹. ⁊ vt for°. vꝫ. dĩa. nũq̃ꝫ .n. ex duob⁹ ſit vnũ niſi vnuꝫ ſe hẽat vt po°. ⁊ aliđ vt act⁹. nec opꝫ dare tertiũ q2 non reqrif ibi. nec colla nec clauus ad ꝯiũgẽdũ actũ potẽtie. ideo 3m eſt ſemp ſupfluũ. duo autem ſolũ reqrũtur ad ꝯſtitutionẽ rei. po° ⁊ actus. attñ q2 aliqñ innoiatũ eſt genus ꝓpriũ tũc loco gñis ꝓprij ponimus gen⁹ remotũ vſqꝫ ad dĩam vltimã. vt ſi eẽt diffõ hominis aial mãſuetũ bipes. totũ h. aial manſuetũ. accipef loco gñis ꝓprij ꝓximi. ⁊ bipes ſe hẽret vt ſpecifica dĩa. Rurſus q2 aliqñ ẽ nobis ignota dĩa ꝓpria tũc loco dĩe ꝓprie aſſumimus duas dĩas. quarũ q̃libet ſe hꝫ in plus. ⁊ ambe in eq̃ ⁊ ſi nõ ſufficiũt due accipimus ⁊ plꝫes alias tales. vtputa ſi eẽt nobis ignota ꝓpria dĩa hoĩs accipemus greſſibile bipes loco dĩe ꝓprie quorũ qđlꝫ ſe hꝫ in plus: ⁊ totũ in eq̃. greſſibile.n. ẽ i plus q̃ꝫ hõ eo ꝙ equus ⁊ alia q̃drupedia ſunt greſſibilia. ⁊ bipes in plus q̃ꝫ hõ. q2 volatilia ſunt bipedia. ſꝫ hoc totũ. greſſibile bipes. forte eſt ſolus hõ. ꝙ ḡ ſi accipianf multa q̃ ſunt in plus. totũ aũt nõ in plus ſꝫ in eq̃. h ẽ ex ignorãtia dĩe ꝓprie. Qđ ḡ obijcif ꝙ dĩa ꝓpria ꝯuertif. dici dꝫ ꝙ veꝝ eſt ſi eẽt illa nobis nota. ſꝫ q2 nõ eſt nobis nota: loco illi⁹ accipim⁹ aliqua plura. quoꝝ qđlibet ſe hꝫ in plus: ⁊ totum in eque. ❡ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs. vtꝝ iſte modus ſit cõueniens. ❡ Dõm ꝙ ꝯueniẽtius eẽt ſi ſciremus dĩaꝫ ꝓpriã. tñ poſt diffõnẽ ꝯtinẽtẽ dĩam ꝓpriã hec ẽ ꝯueniẽtioꝛ diffinitio qñ loco ꝓprie dĩe accipiunf plura. quoꝝ qđlibet ſe hꝫ in plus. ⁊ totũ in eq̃. q2 non eſt aliqd qđ ita nos ducat in cognitionẽ ꝓprij ſicut ꝯueniẽtia ⁊ dĩa quaꝫ hꝫ res ad alia. vt ſi loco dĩe ꝓprie hoĩs accipef greſſibile bipes. greſſibile diceret ꝯueniẽtiã quã hꝫ hõ cũ aialibus terreſtribus ⁊ dĩaꝫ quã hꝫ cũ volatilibus. bipes aũt eꝯ̃ᵒ diceret ꝯueniẽtiã ad volatilia ⁊ dĩam ad terreſtria. In his ergo duobus ꝯtinef ꝯuenientia ⁊ dĩa ipſius hoĩs tãꝫ ad aialia volatilia q̃ꝫ ad terreſtria. ⁊ q2 hic eſt modus meri

me deueniēdi in cognitionē dīe ꝓprietideo poſt diffōnē ꝯtinētē dīā ꝓpriā vī hic modus eſſe ꝯgruētior. ¶ Ulterius forte dubitaret aliqs. vtꝝ ſꝫ veritatē poſſet fieri diffinitio ſm hūc modū. ¶ Dōm ꝙ nō. nā ꝙ aliq̄ ſic ſe habeant reſpectu alicꝰ ꝙ qdlibet illoꝝ ſe habeat in plus ⁊ totū in eq̄: h̄ eē nō pōt niſi qꝛ illa duo ſe habeāt ſicut excedētia ⁊ exceſſa. vt ponamꝰ ꝙ hō niger ſe hēt in eq̄ cū ethiope. videmus. n. ꝙ hō ē in plus q̄ꝫ ethiops. ⁊ nigrū i plus q̄ꝫ ethiops. hō tñ niger poſitus eſt ineē in eque. qd̄ ſi ſic ē opꝫ ꝙ hō ⁊ niger ſe habeāt ſicut excedētia ⁊ exceſſa. nā ſi hoc nō eēt nō poſſet eſſe ꝙ qdlibet eēt in plus ⁊ totum in eque. nā ſi nigrū nō repiret niſi in hoīe. ⁊ hō eēt in plus q̄ꝫ ethiops. hō aūt niger ꝯuerteret cū ethiope oporteret ꝙ nigrū ꝯuerteret cū ethiope. qd̄ ſi nō ſeqtur des oppoſitū. ſi. n. aliqd eſt nigrū qd̄ nō ſit ethiops. ſit illud. a. q̄remus g̊ vtrū. a. ſit hō. vel non. ſi non ē hō hoc eſt ꝯ ypoteſiꝫ. ſupponebamus. n. ꝙ nigruꝫ non ſe extēderet extra hoīem. ſi aūt eſt hō ⁊ non eſt ethiops. g̊ homo niger nō ꝯuertit̄ cuꝫ ethiope qd̄ eſt ēt ꝯ ypoteſim. Qd̄ ergo aliqua duo ſic ſe habeāt reſpectu alicuiꝰ ꝙ qdlibet ſit in plus ⁊ totū in eq̄ h̄ eē nō poterit niſi qdlibet illoꝝ duoꝝ reſtringat aliud. ⁊ ſi qdlibet vel ſi vtrūq̄ꝫ reſtrīgat vtrūq̄ꝫ. vtrūq̄ꝫ erit reſtringens ⁊ reſtrictū. ⁊ ꝑ ꝯñs vtrūq̄ꝫ erit excedēs ⁊ exceſſum. nā nō reſtrīgit niſi qd̄ excedit. ⁊ nō reſtrīgit̄ niſi qd̄ exceditur. eē g̊ reſtringēs ⁊ reſtrictū eſt eē excedens ⁊ exceſſuꝫ. ſed impoīe eſt ſm veritatē in diffōne eē aliq̄ duo ſic ſe habentia ſicut excedētia ⁊ exceſſa. nā in diffōne ſunt genꝰ ⁊ dīa. vel ſi ſunt ibi plures dīe. h̄ erit ſm ordinē ꝑdicamētalē. quaꝝ vna erit dīa gñis ſuperioris. ⁊ alia iferioris. genus ergo ⁊ dīa nō pñt ſe hēre ſicut excedētia ⁊ exceſſa. qꝛ dīa nō ſe extendit extra genus. Rurſus due dīe ordinate ſm ordinē ꝑdicamēti non pñt ſic ſe hēre ſi bene date ſint. nā dīa generis inferioris ſi bene data ſit non poterit excedere dīam gñis ſuperioris. talis ergo diffō ꝯtinens plura. quoꝝ qdlibet ē i plus ⁊ totū in eque nō erit diffō vera. ſed poterit eē ſupplēs in eſſe diffōnis vere. iſte ergo modus diffiniēdi traditus hic a phō nō eſt bonus ſimpliciter ꝫ eſt bonus reſpectu nrī. ⁊ eſt bonus in caſu vt diximus in ꝯtinuādo lraꝫ. nā qꝛ nobis ſunt ignote dīe ꝓprie

E vt ſupra diximus. iō hic modus ē nobis cōpetēs. qꝛ poſt diffōnē ꝯtinētē dīam propriā. hec diffō eſt cōgruētior ꝙ ꝯtineat aliqua quoꝝ qdlibet ſit in plus ⁊ totū in eq̄ vt eſt ex qōne ꝑhabita manifeſtum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut trinitati ineſt omni numerus īpar ꝑmus vtrobiq̄ꝫ. ⁊ ſicut ꝙ nō eſt mēſurari numero: ⁊ ſicut ꝙ ē nō cōponi ex numeris. hoc itaq̄ꝫ iam trinitas ē numerus īpar primus: ⁊ ſic primo.

¶ Uelut omni trinitati cōpetit numerus īpar: Argir. primū vtroq̄ꝫ modo. Et qꝛ nō mēſuratur numero: ⁊ qꝛ non ex numeris cōſtat. Id igit̄ iaꝫ ipſa trinitas eſt numerus inquam impar primus. Atq̄ꝫ hoc pacto primus.

¶ Manifeſtat qd̄ dixerat per exēpluꝫ de diffōne trinarij. Circa qd̄ tria facit. qꝛ ꝑ dat diffōnē trinarij. 2° oſtēdit diffinitionē huius eē ſm datā methodū ſiue ſm datā artē. 3° declarat ꝙ talis diffō ſit diffō trinarij. ſcda ibi. (Horū. n.) 3ª ibi (Qm̄ autē oſtenſum) Dicit g̊ (Ut trinitati ineſt oi numerus ipar vtrobiq̄ꝫ ꝑmus). q. d. ocm̄ eſt ꝙ diffō dꝫ cōtinere aliq̄. quoꝝ qdlibet ſit in plus ⁊ totū ſi in eq̄ vt numerus vtrobiq̄ꝫ ꝑmꝰ ineſt trinitati ſu. mō ꝑdicto. qꝛ qdlibet horū ſit in plus q̄ꝫ trinitas. totū aūt in plus. ſꝫ in eq̄. ⁊ exponit ſe qd appellet̄ nūs vtrobiq̄ꝫ ꝑmus. d. (⁊) ſu. numerus vtrobiq̄ꝫ ꝑmus dr̄ (ſicut qd̄ eſt nō mēſurari numero.

⁊ ſicut nō cōponi ex numeris. hec itaq̄ꝫ iā trinitas ē). q. d. ꝙ iſta ē diffō trinitatis (nūs ipar ꝑmus. ⁊ ſic ꝑmus). vꝫ. vtrobiq̄ꝫ. ¶ Nōn̄ aūt ꝙ numerus ꝑmus dr̄ qd̄ nō ꝑducit̄ ex nūeris. ſꝫ ex ſola replicatione vnitatꝭ ꝑducit̄. ſꝫ non ꝑduci ex nūeris eſt dupl'r. vel ex ductu nūi in nūm. vel ex aggregatiōe numeri cū nūo. q̄narius. n. nō ꝑducit̄ ex numeris ex ductu nūi in nūm. qꝛ nullus nūs ductus in aliquē nūm faciet nūm q̄nariū tñ q̄narius hī ꝑducit̄ ex numeris ex aggregatione numeri cū nūo. qꝛ ex aggregatione nūi binarij cū trinario ꝯſtituit̄ q̄narius. q̄narius g̊ non eſt ꝑmus. niſi vno mō. ſenarius aūt nulloꝰ eſt ꝑmꝰ qꝛ vtroq̄ꝫ mō ꝯſtituit̄ ex nūis. ꝯſtituit̄. n. ex ductu numeri in nūꝫ. qꝛ ex ductu trinarij in binariū ꝯſtituit̄ ſenarius. nam ter duo ſex faciūt. Rurſus ꝯſtituit̄ ſenarius ex aggregatiōe numeri cū nūo. nā duo cū q̄tuor ſex faciūt. trinarius aūt eſt ꝑmus vtroq̄ꝫ mō. qꝛ nō ꝑducit̄ ex ductu numeri in numerū. ⁊ h̄ appellat phs non mēſurari nūo. nā nūs q ductus ē in aliū nūm ꝑducit aliquē numerū hꝫ nūs ſm illū numeꝝ dr̄ menſurare ꝑductū numerū. vt ſi binarius ductus in trinariū facit ſenariū. binarius mēſurabit ſenariū ſm trinariū. qꝛ ē 3ª ps ſenarij. ſm h̄. n. binariꝰ mēſurat ſenariū ſicut vlna mēſurat pānuꝫ qñ totiēs ſumit̄ ꝙ equat̄ pāno. ſic binariꝰ mēſurat ſenariū ſꝫ trinariū. qꝛ ter ſuptꝰ equat̄ ſenario. trinariꝰ āt ē ꝑmꝰ iſtoꝰ. qꝛ nullꝰ nūs ductꝰ i aliū nūm mēſurat trinariū vl' ꝑducit ipm. Rurſus trinarius ē ꝑmꝰ alioꝰ. qꝛ nō cōponit̄ ex nūis. nullus. n. nūs cōpoſitus alteri numero facit trinariū. ¶ Deinde cū dicit. F

¶ Horꝝ. n. vnūq̄dq̄ꝫ aliud: qd̄ in parībꝰ oibus ineſt: vltimū aūt ⁊ dualitati: oīa aūt nulli

¶ Horꝝ. n. ꝑma ceteris ēt vniuerſis iparibꝰ inſunt: vltimū dualitati ēt cōpetit. At vniuerſa ſimul nulli ꝑter trinitatē numero cōpetūt. Argir.

¶ Probat hꝫ diffōnē eſſe ſm datā methodū ſiue ſm datā artē. d. (Horꝝ. n.) ſiue (horꝝ qdē vnūqdq̄ꝫ) ſu. eſt in plus q̄ꝫ trinarius. qd̄ pꝫ. nā (aliud qdē). vꝫ. numerus ipar (ineſt oibus imparibꝰ) alijs a trinario (vltimū aūt). vꝫ. vtrobiq̄ꝫ primus (⁊ dualitati) ſu. ieſt (oīa aūt). i. totū ſit (nulli) ſu. alij ineſt niſi trinitati. eſt g̊ hec diffō trinitatis ſm datā methodū. qꝛ q̄libet ps ē in plus ⁊ totū in eq̄. ¶ Notādū aūt ꝙ eſſe vtrobiq̄ꝫ ꝑmū. i. nō mēſurari. vel non ꝑduci ex ductu numeri in nūerū. nec ꝑduci ex cōpōne nūeri cū numero nō ſolū cōpetit trinitati. ſed ēt dualitati. naꝫ nullus numerus ductus in aliū numerū facit dualitatē. ⁊ nullus numerus cōpoſitus cum alio numero facit ipſam. numerus g̊ impar eſt in plus q̄ꝫ trinarius. qꝛ cōpetit alijs iparibus. ⁊ ēt vtrobiq̄ꝫ ꝑmū eſt in plus q̄ꝫ trinarius. qꝛ cōpetit binario. totū āt ſimul. vꝫ. numerus ipar vtrobiq̄ꝫ ꝑmus ſoli trinario competit. ¶ Deinde cum dicit. G

¶ Qm̄ aūt oñſum iā eſt in ſupioribus ꝙ neceſſaria ſunt in eo qd̄ quid eſt ꝑdicantia. vniuerſalia autē neceſſaria ſunt. In trinitate autēꝫ ⁊ in quocunq̄ꝫ alio ſic accipiunt̄ in eo qd̄ qd eſt: accepta ſic ex neceſſitate erit trinitas hec.

¶ Cuꝫ aūt neceſſaria qdē ſint ea q̄ hoc ipſo qd eſt predicātur: vt antea patefecimus vlia nāq̄ꝫ neccia ſunt: trinitati ꝟo vel cuiuis alij ſic competunt ea que ſumunt̄. Hoc modo neceſſario quidem trinitas ea que diximus erit. Argir.

¶ Declarat ꝙ hꝫ diffō trinarij ē bona ex quo q̄ꝫtū ad pñs ſpectat duo reqrunt̄ ad hoc ꝙ aliqd ſit diffō. ꝑ ꝙ ꝑdicet̄ vl'r ⁊ ex nečitate. 2° ꝙ dicat totā ſubam rei. tria ergo facit phs. qꝛ ꝑ ꝓbat ꝙ hoc qd̄ dictuꝫ eſt ꝑdr̄ vl'r ⁊ ex nečitate de trinario.

de trinario. 2° oſidit q̄ dicat ſub̄az ei⁹. 3° ɔcludit q̄ eo mō quo accepta eſt diffō de trinario poſſet accipi de quolibꝫ alio. 2° ibi. (Qō aūt ſb̄a ſit.) 3° ibi. (Quare ⁊ alij cuilibet) Dicit ḡ (Qm̄ aūt oſiſum ē nobis). i. a nobis (in ſuperiori bus neccīa qdē ſunt in eo qō qd eſt p̄dicantia). q. d. q̄ p̄di cātia in eo qō qd ſunt neccīa. ⁊ ſubdit (vlīa aūt neccīa ſunt) q. d. q̄ talia neccīa. vꝫ. p̄dicantia in eo qō qd ſunt vlīa. i. p̄ dicanẗ vlr̄. ſi ḡ ea q̄ poſita ſunt in diffōne trinitatis p̄ntur in eo qō qd. q2 dictū eſt q̄ talia debēt accipi. opꝫ q̄ illa p̄ dicētur vlr̄ ⁊ de neccītate de trinario. iō ſubdit. q̄ (in trini tate aūt ⁊ in quolibet vel in quocūqꝫ alio in eo qō qd ac ciptūtur ſic). i. accipiēda ſunt ſic. vꝫ. ſꝫ datā artē (accepta aūt ſic trinitas erit hec) q̄ ſunt accepta (ex neccītate) ⁊ ſu. ⁊ vlr̄. ita q̄ q̄ ſic accepta erūt ⁊ ex neccītate ⁊ vlr̄ p̄dicabū

A tur de trinitate. ℂ Notādūꝫ aūt q̄ data methodus eſt q̄ accipiēda ſunt h9 q̄ ſe hn̄t in plus ⁊ non ſe extēdūt extra gen⁹ ⁊ tot ſunt accipiēda de talib⁹ quoꝝ qōlibet ē i plus ⁊ q̄ oiā ſiƚ accepta nō ſint in plus. ſꝫ in eq̄. ſi ḡ accepta nō ſe extēdēt extra genus ⁊ ſunt ordinabilia in gn̄e oꝫ q̄ p̄ti neāt ad qditatē rei. ⁊ q2 talia inſunt de neccītate ⁊ p̄dicanẗ vlr̄. opꝫ q̄ ea q̄ ſunt accepta in diffōne trinarij ſi ſic acce pta ſunt q̄ trinari⁹ ſit ex neccītate hec q̄ ſunt accepta. i. q̄ h9 accepta p̄dicenẗ de neccītate de trinario. ⁊ ēt ſu. opꝫ q̄

B p̄dicenẗ vlr̄. ℂ Dubitaret forte aliqs. q2 nō vī q̄ poſita i diffōne trinarij p̄dicenẗ eēntialr̄ de trinario. q2 eē p̄m ⁊ nō mēſurari numero vel nō eſſe p̄m. ſed mēſurari numero vi dentur eē q̄dā ,ppꝛietates numeri. ℂ Dōm q̄ dato q̄ nō ſint ,ppꝛietates hoc nō obſtat. nā q2 ignote ſunt diie eſſen tiales vtimur talib⁹ loco dr̄iaꝝ eēntialiū. ſic ḡ bipes po niẗ dr̄ia hois ⁊ dr̄ia eēntialis. ⁊ tn̄ figura mēbꝛoꝝ corpis qōdā accn̄s ē. attn̄ cū neſcimus dr̄iam eēntialē ſignifica mus eā noie alicuius accidētis. vt p̄ greſſibile ſiue p̄ pen natum que ⁊ ſi ſm̄ ſe accn̄tia nomināt. tn̄ vt ingrediūtur diffōnē ponunẗ vice dr̄iarū ſub̄aliū ⁊ aſſumunẗ ad ſignifi candū rei eēntiā. nā ⁊ ipſa noia ſub̄arū vtplurimum ab accn̄tibus ſunt aſſumpta: vt lapis a leſiōe pedis ⁊ petra a tritione pedis ſm̄ grāmaticalē ethimologiā. qui dicūt q̄ petra dr̄ quaſi pede trita. ℂ Deinde cum dicit.

ℂ Qō aūt ſub̄a ſit ex his manifeſtuꝫ ē. necē. n. ē niſi hoc eēt trinitatis eē: vt genus aliquid eſſe. hoc autē noiatū: aūt nō noiatū: erit igiẗ i plus q̄ꝫ trinitati ineſſe: ɔceſſuꝫ. n. ē hmōi eē genus qōcūqꝫ ſcōm potētiā in plus eſt. Si itaqꝫ nul li ieſt alij q̄ꝫ athois trinitatis: hoc vtiqꝫ erit tri nitatis eē ſupponatur eteni hoc vniuſcuiuſqꝫ ſub̄a eē q̄ eſt in athomis vltimū p̄dicamētū.

Argir. ℂ Sub̄am aūt hec eius eē rōnemue ex hiſce pa tere pōt. Naꝫ ſi id qō aſſignauimus nō ſit ipſi us ratio trinitatis: neceſſe eſt ipſum q̄ſi genus quodā ipſius eē: aut noie vocitatum: aut noie carens. Igiẗ nō trinitati mō: ſed pꝛeter ipſam alijs ēt cōpetet. Genus. n. huiuſcemodi pona tur eē nature: vt inſit potētia pluribus: atqꝫ ad plura ſeſe extendat. Qō ſi iſtud p̄ter idiuiduas alij nulli cōpetit rei. Id erit p̄fecto ipſa rō trini tatis: nā ⁊ hoc ēt ſupponaẗ. Id cuiuſqꝫ ſub̄aꝫ eſſe: qō vltimū de idiuiduis tali dr̄ modo.

ℂ Oſtendit q̄ ſub̄a trinitatis eſt ex his ⁊ q̄ diffinitio data dicit totā ſub̄am trinitatis. d. (q̄ aūt ſub̄a) ſu. trinitati (ſit ex his). i. expoſitis in diffōne p̄dicta (manifeſtum eſt) ex his q̄ dicētur. ⁊ ſubdit. q̄ (neceſſe eſt. n. niſi h̄ eēt eſſe trini tatis). i. niſi in hoc ɔſiſteret eēntialis diffō. trinitatis q̄ di cit eſſe eius (vt genus aliqō eē). q. d. q̄ ſi nō eēt diffō eſſet genus. ⁊ ſubdit q̄ (hoc aūt. a.). i. h9 genus (aut noiatuꝫ aut non noiatū. erit igiẗ in plus q̄ꝫ trinitati in eſſe) vel (q̄ꝫ trinitatis eē). q. d. q̄ ſi ē genus ſiue ſit noiatū ſiue inoiatū erit in plus q̄ꝫ trinitas q2 (cōceſſum eſt eniꝫ h9 eſſe gen⁹. qō quidē ſm̄ potētiā eſt in plus) ſu. q̄ꝫ ea q̄ ſunt in gn̄e. ⁊ q2 rō aſſignata de trinitate nō eſt in plus q̄ꝫ trinitas non erit genus. ſꝫ ſi nō eſt genus ⁊ p̄tur in qd oꝫ q̄ ſit diffō di cens eēntiā ſiue eē qditatē rei. iō ſubdit (ſi itaqꝫ) ſu. rō da ta (nulli alij inerit q̄ꝫ athomis). i. q̄ꝫ indiuiduis (trinita tis. h̄ vtiqꝫ erit eē). i. diffō (trinitatis) ⁊ ſubdit. q̄ (ſuppo natur. n. ⁊ eē h̄ ſub̄a). i. ſub̄alis diffō (vniuſcuiuſqꝫ que ē vltimū). i. finale (p̄dicatū in athomis). i. in idiuiduis rei.

C ℂ Notādū aūt q̄ vſqꝫ ad vltimā dr̄iam non habeẗ vlti mum. i. finale (p̄dicatū qō non ineſt niſi athomis. i. niſi in diuiduis ſpēi. nā hoc mō ſit diffō ſemp̄ aggregādo dr̄ias donec totū aggregatū equetur ſpēi. ⁊ tūc illud totum ag gregatū qō eſt ſic vltimo adeq̄tum ſpēi non p̄tur de alijs

D niſi de ſolis athomis. i. indiuiduis illius ſpēi. ℂ Notan dum ēt q̄ nō ,ppꝛie diffiniẗ niſi ſpēs ſpāliſſima non q̄ eſt diuiſibilis in ſpēs. ſꝫ q̄ eſt diuiſibilis in athoma. i. in indi uidua. ,ppter qō ſpāleꝫ mētionē facit de athomis. i. de in

E diuiduis. ℂ Notādū ēt q̄ ſi eſt diffō hois q̄ eſt ſub̄a aia ta ſenſibilis greſſibilis bipes vſqꝫ ad vltimā dr̄iaꝫ q̄ ade quat diffōnē datā homini ſp̄ acceptuꝫ ſe hꝫ vt genus: ſub̄a eni aiata ſe hꝫ vt genus ad hoiem. ⁊ ſub̄a aiata ſenſibilis greſſibilis vt gen⁹. qn̄ aūt additū ē ibi bipes. q2 nō ſe hꝫ in plus. tūc iā eſt diffō. ſi. n. ſciremus noiare totū p̄cedēs vno noie illud tanq̄ꝫ gen⁹ ⁊ bipes tanq̄ꝫ dr̄ia faceret dif finitionē. hoc ſupponēs ph̄s dicit rōnē dataꝫ de trinitate vel eē genus, vel diffōnē. nō eſt aūt gen⁹ q2 nō p̄tur i plus. relinqtur ḡ q̄ ſit diffō eo q̄ p̄tur in eque nā qō p̄tur in qd ⁊ p̄dicatur in eque diffō eſt. genus. n. non p̄tur in eq̄. dr̄ia

F autē non p̄tur in qd. diffō aūt ⁊ in qd ⁊ in eque. ℂ Dubi taret forte aliqs. qūo genus ſm̄ potētiā eſt in plus q̄ꝫ que ſunt i gn̄e. ℂ Dōm q̄ iferioꝛa nō ſunt in ſuperioꝛib⁹ actu ſꝫ potētia. genus. n. potētia hꝫ oēs dr̄ias. actu ꝟo nullā: ⁊ ſicut ɔtinet genus oēs dr̄ias potētia. nullā aūt actu ſic genus habꝫ oēs ſpēs potētia. actu ꝟo nullā imaginabi mur. n. q̄ lꝫ gen⁹ nō ſit oino ſic mā. q2 mā eſt po° pura. ge nus aūt eſt forma media inter po^m ⁊ actū. vt dicit Cōmē. ſup̄ 2° meta. attn̄ q̄ꝫtū ad p̄ſens ſpectat gen⁹ hꝫ magnā ſili tudinē cū mā. nā ſicut mā ē qōdā fundamētū nāe in q̄ ni hil eſt actu. ſꝫ mā eſt oia in po°. ⁊ per aduentū diuerſaruꝫ formaꝝ ſit qōlibet in actu. ita q̄ q intelligit genus ſm̄ q̄ huius nō intelligit aliq̄ꝫ ſpēm in actu ⁊ adiūgēdo varias dr̄ias gn̄i pōt intelligere q̄ꝫlibet ſpēm in actu. bene ergo dictū eſt q̄ genus ſm̄ q̄ po° eſt in plus q̄ꝫ quelibet ſua ſpe cies. q2 in potētia eſt oēs ſue ſpēs. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Quare ſimiliter ⁊ alij cuilibet ſic demonſtra torum eidem eſſe inerit.

ℂ Quare ſimiliter ⁊ in qbuſuis alijs id erit cu iuſqꝫ rō: qō hoc oſtenditur modo. Argir.

ℂ Cōcludit ex dictis q̄ eo mō quo accepta eſt diffō trina rij pōt accipi ⁊ diffō quoꝛūlibet alioꝛuꝫ. d. (Quare ⁊ alij cuilibet ſic demſ̄atoꝝ). i. ſic diffinitoꝝ. ſic̄ diffinita ē trini tas ſimul (inerit vel erit idē eē). i. eadē diffō. q. d. ⁊ qōcū qꝫ aliud a trinitate ſic diffiniaẗ: illud idē qō ſic ſe habebit ad tale diffinitū ſicut diffinitio trinitatis ſe hꝫ ad trinita teꝫ. illud. ſ. idē erit ſilr̄ eē. i. diffō talis diffiniti ſic̄ diffō da ta de trinitate eſt diffō trinitatis. ℂ Deinde cū dicit.

ℂ Congruū autē eſt cum totum aliquis nego T.c.18.

cietur departiri genus in athoma ſpecie pma.
vt numerus in dualitatem. ⁊ trinitatem. ⁊ po/
ſtea ſic diffinitiones illoꝝ accipere tētare: vt re
cte linee ⁊ circuli ⁊ recti anguli.

Argir. ¶ Opꝫ aūt cum totū aliqͦd quiſpiaꝫ tractat: ge
nus in ea diuidere que ſunt prima: atqꝫ indiui
dua ſpecie: veluti numerū in dualitatē trinita/
temue: deinde illoꝝ eniti diffōnes accipere: vt
recte linee: ⁊ circuli: atqꝫ anguli recti.

¶ Poſtqꝫ auctor dedit artē ⁊ methodū quō ſit accipiēda
diffō q̄ eſt bona in caſu. In pte iſta dat artē ⁊ methodum
q̄ eſt bona ſimplr. eſt. n. ars ⁊ methodus bona ſimplr ſci
re diuidere genus vel ſcire accipe ꝓpriū genus. ⁊ ſcire ac
cipere ꝓpriā diffom. Circa qͦd q̄tuor facit. qꝛ pͦ dat artem
quō accipiēda ſit hͦ diffō q̄ eſt bona ſimplr. 2° oſidit quō
hͦ ars ſit vtilis. 3° declarat quō ſit poſſi. 4° reſumit arteꝫ
datā ⁊ oſtendit eā eē ſufficientē. 2ͣ ibi. (Sed diuiſiones q̄
ſunt) 3ͣ ibi. (Nihil aūt opꝫ diuidente) 4ͣ ibi. (Ad pbādū
aūt diuiſionē) Circa pͫ aūt tria facit qꝛ pͦ docet eū diuide
re genus. ⁊ docet accipere ꝓpriuꝫ genus. 2° docet accipe
propriā diffiam. 3° qͦd ſuppoſuerat probat. 2ͣ ibi (Poſt aūt
hec) 3ͣ ibi. (Propterea.) Dicit ergo (Cōgruū aūt eſt cum
aliquis negociet̄ aliqͦd totum). i. circa aliqͦd totū qͦd debꝫ
diffinire (departiri). i. diuidere (genus in prima athoma
ſpecie) vel i pmas athomas ſpēs. i. i ſpēs ſpāliſſimas (vt
nūs). i. ſi diuideretur numerus (in dualitatē ⁊ trinitateꝫ.
poſtea). i. poſtqꝫ ſic diuiſum eſt genus (ſic). ſ. dꝫ (tentare
diffōnes illarū) ſpērum ⁊ ſubdit (vt recte linee ⁊ circuli
⁊ anguli recti). q. d. ꝙ ſicut accipiēda eſt diffō dualitatis
⁊ trinitatis ⁊ aliarū ſpērum numeri ſic accipiēda eſt diffi
nitio aliarū ſpērum ↄtētarū ſub aliis generibus. vt diffō
recte linee circuli ⁊ anguli recti. debemus ḡ tētare diffō/
nem accipe dualitatis trinitatis ⁊ aliarū ſpērum ſpāliſſi/
g marum vt diffōnē recte linee ⁊ anguli recti. ¶ Notādū
aūt ꝙ in hoc pħs docuit nos ſic diuidere genus. dedit. n.
nobis artē accipiēdi propriū genus. qͦd aūt diuidit i ſpēs
ſpāliſſimas eſt propriū genus illarū ſpērū. genus aūt nō
ꝓpriū ſed lōginquū non diuidit̄ in ſpēs ſpāliſſimas ſꝫ in
ſpēs ſubalternas. diuidere ḡ genus in athoma ſpē vel in
athomas ſpēs. vel in ſpēs ſpāliſſimas ē via ad cognoſcē
h dum ꝓpriū genus. ¶ Notādū ēt ꝙ genus vel diuidit̄ in
duas ſpēs ſubalternas. vel in duas ſpēs ſpāliſſimas. vel
in vnā ſpēm ſpāliſſimā. ⁊ in aliā ſubalternā. ſupponimus
enīꝫ diuiſionē eē bimēbrē. ſi ḡ diuidat̄ genus i duas ſpēs
ſubalternas. tale genus nō accipiet̄ vt propriū in diffōne
ſpēi ſpāliſſime. ſi ſ͛o ſm diuiſionē rectā diuidat̄ in ſpēm
ſpāliſſimā ⁊ ſubalternā poterit accipi vt genus ꝓpriū in
diffōne illius vnius ſpēi ſpāliſſime. ſꝫ ſi diuidat̄ diuiſione
ꝓpria in duas ſpēs ſpāliſſimas. poterit accipi vt gen⁹ ꝓ/
priūm in diffōne vtriuſqꝫ. via ergo recta ⁊ ars debita ad
cognoſcendū propriū genus eſt facere diuiſionē in atho/
ma ſpē. i. in indiuiſibilis ſm ſpēm ſiue i ſpēs ſpāliſſimas.
i ¶ Notādum ēt ꝙ ait ꝙ debemus diuidere genus i atho
ma ſpē prima vel in athomas ſpēs primas qꝛ non eſt ge
nus propriū ad diffiniēdū ſpēm ſpāliſſimaꝫ niſi genus il/
lud qͦd pma ⁊ imediata diuiſione diuidit̄ in ſpēm talē. vn̄
athome ſpēs accipiēde p diuiſionē generis ſunt accipien
de p ſe ⁊ imediate ſub illo gn̄e qꝛ ſm hoc accipiet̄ genus
propriarū illaꝝ ſpēruꝫ. nā diuiſione non pma ⁊ imediata
ſed remota ⁊ p multa media poterit ēt gen⁹ gn̄aliſſimuꝫ
k diuidi in ſpēs ſpāliſſimas. ¶ Notādum ēt ꝙ ait ↄgruuꝫ
eſt. vt denotet hāc artē datā in diffōne. vꝫ. diffinire aliqd
per propriū genus ⁊ p ꝓpriā diffiam eſſe congruā ſimplr.

nā ars data ſupra ꝙ diffiniat̄ aliqd per multa quoꝝ qͦd
libet ſit in plus ⁊ totū in eq̄ nō eſt ↄgrua ſimplr. ſꝫ in caſu
cū nō poſſumus ſcire ꝓpriā diffiam. ¶ Notādū ēt ꝙ ait. l
ꝙ cū negociet̄ totū aliqͦd. i. circa totū aliqͦd. qꝛ diffō vt dꝫ
in 7° meta. ē ſermo. ⁊ ſermo hꝫ ptes. ⁊ dꝫ vt ibi dꝫ ꝙ par/
tes diffōnis corrn̄deāt ptibus rei diffinite. cuiuſmodi aūt
ſint iſte ptes aut rei aut nois nō eſt pñtis ſpeculationis.
ſufficit aūt ad pñs ſcire ꝙ ſicut dꝫ diffōnē hēe partes. ita
diffinitū. ⁊ ſi neceſſe eſt diffinituꝫ hēe ptes nece eſt diffini
tum eſſe qͦd dā totū. pħs ḡ volēs loq̄ de negociatione cir/
ca diffinitū ait cū totū aliqͦd. i. circa totū aliqͦd qͦd ideꝫ eſt
ꝙ circa aliqͦd diffinitum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Poſt hec aūt accipiētes qͦd gen⁹ ſit vtꝝ quā
titatū: aut qualitatū ꝓprias paſſiones ſpecula
ri per cōia prima. cōpoſitis. n. ex athomis cō/
uenientia ex diffōnibus erunt manifeſta.

¶ Poſt hoc ſumpto quid nā ſit genus: vtruꝫ Argir.
quātitas: an qualitas: ꝓprios affectus p cōes
pmos ↄtēplari: nā ea q̄ iis accidūt q̄ cōponū/
tur. Ex īdiuiduis ex diffōnibus īnoteſcent.

¶ Quia docuit nos accipe ꝓpriū genus docet nos accipe
ꝓpriā diffiam. d. (Poſt hoc aūt). i. poſtqꝫ diuiſimus genus
in athomas ſpēs. ⁊ ex hoc accepimus gen⁹ ꝓpriuꝫ. acci
piēdū ē (qͦd gen⁹ ſit). i. qͦd pͥtum ſit in quo ē illud ꝓpriuꝫ
gen⁹. vel in quo ſunt ille ſpēs athome q̄ ſunt diffiniende
(vtꝝ q̄litas aut q̄ntitas. ⁊ ꝓprias paſſiones ſpeculari). q.
d. ꝙ poſtqꝫ vidimus qͦd gen⁹ ⁊ qͦd pͥtum ſit in quo ſunt il
la q̄ debēt diffiniri. vt vtꝝ ſit q̄litas aut q̄ntitas debemus
ſpeculari ea q̄ ſunt ꝓpria illius gn̄is ſiue illius pͥti. ⁊ ſu/
dit cām (cōpoſitis. n.) ſu. diffōnibus (ex athomis). i. ſm
ꝙ reqrunt̄ athome ſpēs) p cōia pma). i. per ꝓpria ipſius
gn̄is gn̄aliſſimi. ſiue ipſius pͥti q̄ ſunt cōia pma (ↄueniē
tia ex diffōnibus). i. ea q̄ ſunt ↄueniētia ad diffōnes (ma
nifeſta erunt). q. d. ꝙ hoc mō poterimus inuenire ↄueniē
tia ad diffōnes ⁊ hoc mō poterim⁹ facere diffōnes com/
poſitas ex athomis. i. ex differētiis ꝓpriis. i. ſm ꝙ requi
runt ſpēs athome p cōia pma ⁊ p ꝓpria totius pͥdicamē/
ti. ¶ Dubitaret forte aliqs. qd poteſt ſpeculari ꝓpria to/ m
tius gn̄is gn̄aliſſimi. ⁊ quō p talia cōia pma ſunt manife/
ſta ea q̄ ſunt ↄueniētia ex diffōnibus. i. ad diffōnes ⁊ quō
talia cōia pma valēt ⁊ ſunt ꝓficua diffōnib⁹ cōpoſitis ex
athomis. i. ex differētiis ꝓpriis q̄ ſunt dr̄e athome. i. indi/
uiſibiles ſm ſpēm. qꝛ tales dr̄e ſunt ↄuertibiles cū ſpecie
bus ſpāliſſimis. ¶ Dōm ꝙ hoc modicū qͦd pħs dixit eſt n
pͥnͫ ⁊ regula ad ↄſiderāduꝫ eēntiales ⁊ ꝓprias diffias vni
uſcuiuſqꝫ. nā facile eſt videre qd cōpetit ita homini ꝙ nō
cōpetit aliis. ſꝫ vtꝝ id ſit ꝓpria diffia q̄ debeat ingredi dif/
finitionē eius. ad hoc inueſtigādū regulamur p ea q̄ ſunt
ꝓpria ipſi ſubē qͦd eſt gn̄aliſſimū pͥtum. vt ſi videmus ꝙ
per riſibile differt hō ab oibus aliis non ſtatiꝫ debemus
currere ad accipiēdum riſibile tanqꝫ propriaꝫ diffiam. ſed
per ea q̄ ſunt ꝓpria ipſi generi gn̄aliſſimo. ⁊ ipſi pͥto ſub
ſtantie debemus videre vtrum riſibile pertineat ad pͥdi/
camētum ſubē. ꝙ ſi p riſibile differt homo ab oibus aliis
⁊ riſibile pertinet ad pͥdicamentum ſubē. ex hoc poterit
colligi ⁊ hēri ꝙ riſibile nō ſit ꝓpria diffia hois. ꝓpria ḡ to
ti pͥdicamēto que ſunt cōia pma ſunt regula ad inueſtigā
dum ea q̄ ſunt eēntialia oibus exiſtētibus in illo predica
mēto. ⁊ qͦd dictū eſt de ſuba intelligendū eſt de q̄ntitate ⁊
de aliis pͥtis. vt ſi albū non hēret eſſe niſi in triāgulo non
bene faceret ille qui vellet diffinire triāgulū p albū. ſed
poſtqꝫ vidiſſet ꝙ albū nō reperit̄ niſi in triāgulo. ⁊ ꝙ ē ꝓ
priū triāgulo. adhuc deberet videre p ea q̄ ſunt propria
q̄ntitati.

q̄ʒtitati. vtputa ꝙ de rōne quantitatis eſt ꝙ ſit quid diui/
ſibile vel de rōne q̄tātitatis continue eſt ꝙ ſit ſm ſe exten
ſum. per talia enim cōia deberes videre. vtrū album per/
tineret ad predicamētum quātitatis in quo hꝫ eſſe trian
gulus qui debet diffiniri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Propter hoc ꝙ principiuꝫ omniū diffōnū
ꝙ ſimplex eſt ⁊ ſimplicibus per ſe ineſſe cōue/
nientia ſolis: alijs autē ſecundum illa.

Argir. ¶ Propterea ꝙ diffō ſimplexqꝫ p̄ncipiū ē oi/
um. Et ea q̄ ſimplicibꝰ accidūt: p ſe q̄dā ipſis
ſolis: per ipſa vero ceteris competunt.

¶ Aſſignat cām dicti. d. (ꝓpterea) ſu. ſunt. cōſiderāda ta/
lia cōmunia q̄ ſunt propria toti p̄nto. ⁊ propterea hoc eſt
faciēdum (ꝙ) pro qꝛ (primū) ſup. p̄ncipiū ē (oium diffō
nū ꝙ ē ſimplex. ⁊ ſimplex ſimplicibꝰ ineſſe) ſu. ꝯtingit (cō
uenientia per ſe ſolū. alijs aūt ſm illa). q. d. ꝙ qꝛ oibus
alijs ꝯueniūt ea q̄ ꝯueniūt ꝑ ſimplicia ⁊ ꝑ pͦ cōia. ſimplici
bus aūt q̄ eis nō ꝯueniūt ꝑ alia. iō hꝰ cōia ⁊ hꝰ ſimplicia
ſunt p̄nͫ ⁊ regula ad inueſtigādū diffōnes ⁊ ꝓprias dr̄ias.
A ⁊ alia que eēntialr̄ ꝯueniunt alijs. ¶ Dubitaret forte ali
quis. qꝛ vr̄ hoc falſum ꝙ ſimplicibus. i. vlībus nō ꝯueni
ant aliq̄ per alia. ſꝫ alijs ꝑ ipſa. nā hr̄e tres cōpetit̄ figure
⁊ alijs ſupioribus ꝑ triāgulū. ¶ Dōm ꝙ ꝑticulariter p̄t
aliq̄d ꝯuenire ſimplici ⁊ ſuperiori. ſiue magis cōueniri ꝑ
inferius. ſed vlr̄ eſt impoſſe. nā qͦ cōpetit triāgulo ſm ſe
nō pōt vlr̄ cōpetere figure. ſed ecōuerſo. qͦ. n. cōpetit fi/
gure ſm ſe opꝫ ꝙ cōpetat oi triāgulo. ⁊ qꝛ ad diffōnē nō
ſunt vtilia. niſi que cōpetunt vlr̄. loquēdo de his que vlr̄
cōpetūt certū eſt ꝙ q̄ʒto aliqua ſunt magis gn̄alia ⁊ ma/
gis ſimplicia tāto magis cōpetūt eis aliq̄ vlr̄ ſꝫ ſe ⁊ alijs
cōpetunt per illa. q̄ʒto aūt aliqua magis ſunt infima tāto
eis cōpetunt plura vlr̄ ꝑ alia. qꝛ q̄cq̄d cōpetit vlr̄ ſupiori
bus cōpetit vlr̄ oibus inferioribus. ſꝫ nō econuerſo. ꝑ ta
lia ergo cōia ⁊ gn̄alia toti p̄dicamēto. eo ꝙ ſunt cā oium
eoꝝ q̄ inſunt his q̄ ſunt in p̄nto. regulamur ad cognoſcē/
dum ea q̄ ſunt ꝓpria cuilibet exn̄ti in p̄nto. ea. n. q̄ conue
niunt vlr̄ oibus his que ſunt in p̄dicamento ſub̄e ⁊ talia
ēt cōia toti ſub̄e ſunt cauſa eoꝝ que ꝯueniunt his q̄ ſunt
in p̄dicamēto ſub̄e. ideo ꝯſiderare talia cōia multū valet
ad accipiēdū proprias dr̄ias. vt patuit in queſtione ante/
dicta. ⁊ ēt vt patere pōt per qōnem hāc cū dictū ſit in hac
qōne talia cōmunia eſſe cauſam proprioꝝ.

T. c. 19. Sed diuiſiones q̄ ſunt ſm dr̄ias vti/
les ſunt in id ꝙ ſic adeamus. ſicut tn̄
demonſtrāt dictū eſt in priorib9. vti/
les aūt ſunt vtiqꝫ ſic ſoluꝫ ad colligē
dum qͦ q̄d eſt: ⁊ ēt videtur vtiqꝫ nihil. ſed mo
rum vtiqꝫ accipere omnia tanqꝫ ſi ex p̄ncipio
acceperit aliquis ſine diuiſione.

Argir. ¶ At qui diuiſiones q̄ per dr̄ias ꝓficiſcūtur, vti
les ſunt ad diffōnes hoc pacto, inueſtigādas.
Ipſas tn̄ nō oſtēdere dictū eſt antea: vtiles āt
erūt hoc pacto ſolū ad rōcinādū ipſum q̄d eſt.
Atqꝫ videbit̄ ipſa diuiſio nihil facere prorſus:
ſed vniuerſa ſtatiꝫ accipe: perinde atqꝫ ſi eadē
ab initio ſine diuiſione quiſpiā ſumeret.

¶ Poſtq̄ʒ phs dedit artē ⁊ methodū quō ſit accipiēda dif
finitio. In parte iſta vt dicebat̄ oſtēdit quō hꝰ ars ſit vti/
lis. Propter qͦ ſciēdū ꝙ eſt vtile per diuiſioneꝫ accipere
diffōnē non via ſyllogiſtica. ſed via collectiua. factis eniꝫ
diuiſionibus non accipimus mēbra diuiſionū ex q̄bꝰ cō/
ſtituitur diffinitio ſyllogiçando qꝛ vt patuit ſupra ſtatim
poterimus qͦ eſt in p̄nͦ. ſed accipimus hꝰ membra colli
gendo ⁊ cōiūgendo vnū alteri. eſt aūt vtile procedere ſic
via diuiſiua colligēdo ⁊ ꝯiūgendo mēbra diuiſionum ad
tria. p̄ ad h̄n̄duꝫ ea q̄ ſunt in eo qͦ q̄d. 2ͦ ad h̄n̄dū ordina/
te. 3ͦ ad h̄n̄dū ea oia. in his. n. tribus ſtat tota ars diſtincti/
ua. vꝫ. ꝙ accipiant̄ ea q̄ ſunt in eo qͦ q̄d. ꝙ accipiant̄ or/
dinate. ⁊ ꝙ accipiant̄ oia. ſi. n. accipiātur ea q̄ ꝑtinent ad
qͦ q̄d hois. ſi accipiant̄ ordinate: ⁊ ſi accipiant̄ oia talia:
impoſſe eſt q̄n ex ſic acceptis conficiat̄ vera diffō hois. ad
oia aūt hec tria vꝫ via diuiſiua collectiua. ad nihil aūt ta
le valet via diſiua ſyllogiſtica. Tria ḡ facit ſꝫ ꝙ hec tria
declarat. nam p̄ oſtēdit quō talis via diuiſiua collectiua
ſit vtilis ad accipiēdū q̄ faciūt in eo qͦ q̄d. 2ͦ quō opꝫ ac/
cipere ea ordinate. qꝛ alr̄ nō eēt vtilis talis via. 3ͦ quō oꝫ
ea accipere oia. 2ͣ ibi. (Dr̄ autē aliq̄d nihil) 3ͣ ibi. (Am/
plius ad nihil) Dicit ergo ꝙ (ſꝫ diuiſiones q̄ ſunt ſm dif
ferētias vtiles ſunt ꝙ adeamꝰ). i. ꝙ ꝑgamus (in id). i. in
diffōnē (ſic). i. via collectiua (ſicut tn̄). i. quēadmodū (de
mōſtrāt dictū eſt in p̄oribus) nā ſupra dicebat̄ ꝙ via di/
uiſiua nihil ſyllogiçat̄ ⁊ nihil demr̄at ad ꝓpoſitū ⁊ ſub/
dit. ꝙ (vtiles aūt ſunt) ſup. (ad colligēdū) diuiſiōes (ſic
ſolū qͦ q̄d eſt). q. d. ꝙ ſolū ſic vt. ſ. via collectiua accipiā/
tur ea q̄ ſunt in eo qͦ q̄d vtiles ſunt diuiſiones. nō autē
vtiles via ſyllogiſtica. vn̄ ſubdit. ꝙ (ſed ēt videtur) ſup. di
uiſiones (vtiqꝫ nihil) ſup. ꝯcludere ſyllogiſtice ad ꝓpoſi
tum (ſed mox accipere oia tanq̄ʒ ſi ex p̄nͦ acciperet aliq̄d
ſine diuiſione). i. anteq̄ʒ diuideret. ¶ Nōnͫ autē ꝙ vt ſu/ B
pra dicebat̄ via diuiſiua nihil ſyllogiçat̄ ad ꝓpoſitū. vt ſi
dicatur ꝙ omne aial vel eſt rōnale vel irrōnale. hō ē aial.
bene ſeq̄tur. ꝙ vel ſit rōnalis vel irrōnalis. ſꝫ ꝙ accipiat̄
hoc mēbrū determinate de quo eſt mētio. vꝫ. ꝙ hō ſit rō/
nalis non ſit hoc ſyllogiſtice. imo abſqꝫ probatione B ac/
cipitur. ꝑꝑ qͦ petit̄ ibi qͦ eſt in p̄nͦ. quātū ergo ad ꝓba/
tionē ſyllogiſticā ita bene potuiſſet accipe an̄ diuiſionē. ḡ
accipere via ſyllogiſtica ē accipere oia talia mēbra. ac ſi
ex p̄nͦ accepiſſet ea anteq̄ʒ feciſſet diuiſioneꝫ. diuiſio ḡ ibi
nihil cooperat̄ vt via ſyllogiſtica aliq̄d ad ꝓpoſitū ꝯclu/
datur. ē ḡ vtile diuidere vt mēbra diuiſionis colligamꝰ.
non eſt aūt vtilis vt ꝑ diuiſionē talia mēbra ſyllogiçemꝰ.
¶ Dubitaret forte aliq̄s. quō ꝑ diuiſionē ſit vtile accipe/ C
re ea q̄ ſunt in eo qͦ q̄d. ¶ Dōm ꝙ vtilis eſt hoc mō p̄ta/
cto. vꝫ. ꝯſiderādo ea q̄ ſunt cōia toti p̄dicamēto. ꝑ ea eniꝫ
q̄ ſunt cōia toti p̄dicamēto ſub̄e regulamur ad cognoſcē
dum ea q̄ ſunt eēntialia. ⁊ que ꝑtinent ad q̄ditatē eoruꝫ q̄
ſunt in p̄dicamēto ſub̄e. vt ſi volumus diffinire hoiem ⁊
ſcimus aial eſſe genus eius. leue eſt videre que cōpetunt
aiali ⁊ ꝑ quas dr̄ias hꝫ diuidi aial. vt qꝛ diuidit̄ per pen/
natū ⁊ n̄ pēnatū. ꝑ riſibile ⁊ binibile. ſꝫ vtrū iſte dr̄ie ꝑ q̄s
diuiſum eſt aial ſint eēntiales vel accn̄tales regulamur
per ea q̄ ſunt cōia toti p̄nto ſub̄e. vt ſi ſub̄a dicit aliq̄d per
ſe exn̄s. ⁊ hoc eſt cōe toti p̄dicamēto ſub̄e nihil erit ſub̄a.
⁊ nihil pertinebit ad p̄dicamentū ſub̄e ſm ſe niſi qͦ eſt ꝑ
ſe exn̄s vel ꝙ eſt eēntia. vel pars eſſentie ꝑ ſe exiſtētis. ex
hoc ḡ regulabimur ad cognoſcēdū. vtrū ea i que diuiſuꝫ
eſt aial ſint eſſentialia vel accn̄talia his que ſunt ſub aiali
qꝛ ſi ſunt per ſe exn̄tia. vel ſi dicunt eēntiam vel partē eſ/
ſentie ꝑ ſe exn̄tis poterūt eſſe eſſentialia his que ſunt ſub
aiali vel ſub ſpēbus ipſius aialis. ſi aūt non ſint talia nō
erunt eſſentialia. via ergo diuiſiua vtilis eſt ad colligēdū
talia q̄ ſunt in eo qͦ q̄d ⁊ eſſentialia ſi h̄ ſiat debito mō ſꝫ
datā artē. ¶ Aduertēdū tn̄ ꝙ pertinere ad quid pōt eſſe D
duplr̄. vel q̄ʒtū ad rem vel quātum ad modū. quātuꝫ ad
rem dr̄ia predicatur in quid. qꝛ res ipſa quā ſignificat dif
ferētia pertinet ad quiditatē. quātū aūt ad modū p̄dica/

tur in quale. q2 p̄dicat̄ demõſtratiue. vñ ⁊ pħs aliq̄ eq̄uoce in hac mã loq̄tur. nã ſupra cuȝ dixit de rõne aſſignata de trinitate ꝙ ſi nõ erat diffõ ꝙ erat gen⁹. ſupponebat ꝙ nõ p̄dicaret̄ in qd niſi genus ⁊ diffõ. ſm quẽ modũ differentia ptinet ad p̄dicãtia in quale. hic aũt cũ ait diuiſiones vtiles ad colligẽdũ qð quid eſt cũ diuiſiones fiãt per dĩias. ipſe dĩie pertinebũt ad qð quid eſt. poſſet tñ dictũ ſupius habere aliũ intellectũ. nã ſupponẽdo ꝙ acceptuȝ ſit genus trinitatis ⁊ ꝙ accepte ſint dĩie vel accepte ſunt tot quot rõ inde ꝯſtituta ꝯuertatur cũ trinitate tũc rõ accepta erit diffõ trinitatis. ſi aũt non ꝯuertit̄ nondũ peruẽtum eſt ad dĩiam vltimã. ſed totũ qð acceptũ eſt ante differẽtiã vltimã totã accipit̄ loco gñis. ℭ Sȝ dices ꝙ puenire vſq3 ad dĩiã vltimã cõpetit diffõni bone ſimplr̄. non

E

aũt diffõni bone i caſu. vbi ignorat̄ dĩia vltima. pp ꝙ ſciẽdũ ꝙ ⁊ diffõ bona in caſu opȝ ꝙ accipiat eẽntialia vł aliquid loco eẽntialiũ. Rurſus hõ diffõ lȝ nõ accipiat dĩiaȝ ꝓpriã. accipit tñ aliqd loco talis dĩie. dicem⁹ ḡ ꝙ ẽt̄ i tali diffõne vbi debẽt accipi oĩa ſe hñtia i plus q̄ȝdiu nõ ſunt accepta tot q̄t oĩa ſe habeãt in eq̄. tãdiu oĩa accepta ſe habebũt vt gen⁹. q2 q̄ȝdiu accipim⁹ eẽntialia ſe hñtia i plus tãdiu accipim⁹ gen⁹. qñ aũt erũt accepta tot q̄t ſe hẽbũt i eq̄ erit ipſa diffõ. huic ḡ ꝯſiderationi innitẽs ibi pħs dic̄ rõnẽ acceptã vel eẽ gen⁹ vel diffõnẽ. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Differt aũt aliqð p̄dictoꝝ prius ⁊ poſterius p̄dicari. vt eſt dicere aĩal manſuetum bipes: ⁊ qm̄ bipes aut animal manſuetum.

Argir. ℭ Refert aũt ea que p̄dicant̄ p̄mũ ⁊ poſterius p̄dicari: veluti ſi aĩal mite bipes: an bipes aĩal mite dicat̄. Et. n. ſi ex duob⁹ oĩs definitio ꝯſtet Et vnũ qd ſit ipſum animal manſuetũ.

ℭ Oñdit qũo debeãt hõ dĩie accipi ordiate. Circa qð duo facit. q2 p̄ facit qð dictũ eſt. 2° aſſignat rõneȝ dicti. ibi. (Et iteꝝ ex hoc.) Dicit ḡ ꝙ. (differt ãt aliqð p̄ntoꝝ p̄us poſterius p̄dicari). q. d. ꝙ magna dĩia eſt ⁊ multũ attẽdẽdũ eſt ⁊ qũo p̄dicata. i. qũo p̄dicantia que ingrediunt̄ diffõnem ordinẽtur vt q̄ ordinent̄ p̄us ⁊ que poſterius. q2 hoc mõ erit vtilis ars diffinitiua p diuiſionẽ accepta ſi talia accipiunt̄ ordinate. ⁊ ſubdit ponẽs exẽplũ. d.) vt ẽ dicere aĩal mãſuetũ bipes) vel (bipes aĩal mãſuetũ). q. d. ꝙ multuȝ referret ordinare ptes diffõnis ſic vel ſic. q2 p̄ mõ bñ ordinata eſt diffõ. ſecundo male. ℭ Deinde cũ dicit.

ℭ Et iterũ ex hoc ⁊ dĩia eſt hõ aut qðlibet eſſe vnum. ſic neceſſe eſt diuidentẽ repetere.

Argir. ℭ Atq3 rurſus ex hoc ⁊ dĩiã fiat vnũ: hõ iquã: vel quicqd tãdem id ſit quod vnũ efficitur: neceſſe eſt diuidentẽ petere ſemper.

ℭ Aſſignat rõnẽ dicti. ſȝ eſt lr̄a defectiua vt pȝ ex ipſo mõ loquẽdi. nã ħ qð dĩ. (Et iteꝝ) ad nihil ꝯtinuari põt. pȝ ẽt hãc lr̄am eſſe defectiuam ex alia trãſlatione. ſic. n. hȝ alia trãſlatio. ſi. n. oẽ ex duobus eſt ⁊ vnũ aliquid aĩal mãſuetum. totũ ħ deficit in trãſlatione noſtra. ⁊ poſtea ſeq̄t̄ lr̄a nr̄a. vȝ. (⁊ iterũ ex hoc) ⁊c̄. Cõtinuetur ḡ ſic. bñ dictũ ẽ ꝙ dĩie debent ordinate poni ⁊ multũ attẽdendũ eſt q̄ ponatur prius ⁊ q̄ poſterius. q2 ſi. n. omne ex duobus ẽ ⁊ vnũ aliqd eſt aĩal manſuetuȝ (⁊ iteꝝ ex hoc). i. ex aĩali mãſueto (⁊ dĩia). ſ. bipede (eſt hõ aut qðlibet) qð ſit (eẽ vnuȝ) vel vt hȝ alia tranſlatio aut quodcunq3 qð ſit vnũ. q. d. ꝙ propter iſta tria. vȝ. ꝙ oẽ ex duobus eſt. ⁊ q2 aĩal mãſuetum dicit aliqd vnũ. ⁊ iterum q2 ex hoc. i. ex aĩali mãſueto ⁊ dĩia. i. ⁊ bipede eſt hõ vel qðcunq3 aliud diffinitũ qð dicit qd vnum (q2 ſi ſic eſt nec̄e eſt diuidẽtẽ petere). i. ſupponere talẽ ordinẽ debere eẽ in diffõne ſi debeat diffõ bona eẽ vel nec̄e eſt diuidẽtẽ petere. i. petitionẽ p̄ncipij committere ſi velit hũ ordineȝ via ſyllogiſtica ꝯcludere ꝙ q2 nihil p diuiſionẽ via ſyllogiſtica ꝯcluditur ad ꝓpoſitũ ſine petitione p̄ncipij. neceſſe eſt ergo diuidẽtẽ petere ſi velit via ſyllogiſtica hoc ꝯcludere. q2 non dȝ via ſyllogiſtica talẽ ordinẽ ꝯcludere. ſȝ via collectiua accipe. ℭ Nõndũ aũt ꝙ hoc mõ dĩie ordinate ponunt̄ vt ꝙ p̄ ponat̄ differẽtia cõior. poſtea minus cõis vſq3 ad dĩiam ꝓpriã. ſi ḡ hec eẽt bona diffõ hoĩs ⁊ bñ aſſignata. aĩal manſuetũ bipes. aĩal eẽt ibi tanq̄ȝ genus manſuetũ tanq̄ȝ dĩia cõis. bipes tanq̄ȝ dĩia ꝓpa. ħ. n. mõ acciperet̄ hec diffõ ꝙ aĩal diuideretur per mãſuetum ⁊ nõ manſuetũ. ⁊ poſtea totũ ħ aĩal mãſuetũ diuideret̄ p bipes ⁊ nõ bipes. ⁊ poſtea totũ hoc aĩal mãſuetũ bipes acciperet̄ tanq̄ȝ diffõ hoĩs. ℭ Nõn̄ ẽt ꝙ poſſet alio⁹ verificari hec diffõ ꝙ manſuetum bipes ſupplere vicẽ ꝓprie dĩie ſed hic modus ptineret ad arteȝ ſupius aſſignatã q̄ nõ eſt bona ſimplr̄. ſȝ bona in caſu. vt qñ ignorat̄ ꝓpria dĩia ꝙ accipiunt̄ aliq̄ plura loco dĩie ꝓprie quoꝝ qðlibet ſit in plus ⁊ totũ in eq̄. ⁊ ſic vȝ in ħ exẽplo. vt ſi mãſuetũ nõ dĩ niſi de hoĩe. ⁊ de alijs aĩalib⁹ terreſtribus. ⁊ bipes nõ dĩ niſi de hoĩe ⁊ de volatilib⁹: mãſuetum erit in plus q̄ȝ hõ: ⁊ bipes i plus q̄ȝ hõ. ſȝ totũ ħ mãſuetuȝ bipes erit in eq̄. ſic ḡ poſſet verificari hec diffõ. ſed tũc ptineret nõ ad artẽ datã nũc q̄ eſt bona ſimplr̄. ſed ad datã p̄us q̄ eſt bona in caſu. pp qð melius ẽ dicere ꝙ hic pħs nõ curat de exẽplo. ſed accipit mãſuetũ ꝓ dĩia cõiori. ⁊ bipes pro dĩia ꝓpria. ſm quẽ modũ hoc mõ eſt ordinanda diffõ vt aĩal ponat̄ p̄us tanq̄ȝ genus. deinde manſuetum tanq̄ȝ dĩia cõior. ⁊ vltimo bipes tanq̄ȝ dĩia ꝓpria. ℭ Dubitaret forte aliq̄s. qũo pp illa tria. vȝ q2 oẽ ex duobus eſt. ⁊ q2 aĩal mãſuetũ ẽ vnũ aliqd. ⁊ q2 ex ħ. i. ex aĩali mãſueto. ⁊ ex dĩia. i. ex bipede ẽ hõ idõ nec̄e eſt diffiniẽtia ordinate ponere. ℭ Dõm ꝙ ex dĩia cõiori. ⁊ ex genere ſit genus propinquũ. ſi iterũ adhuc acciperet̄ alia minus cõis fieret genus ꝓpinquus vſq3 quo accipiatur dĩia ꝓpria ex qua ꝯſtituit̄ ſpẽs. vt ſi diuidat̄ aĩal ꝙ aliud eſt domeſticũ ſiue mãſuetũ. ⁊ aliud indomeſticuȝ. ⁊ poſtea accipiat̄ totum hoc. aĩal manſuetũ. ⁊ diuidatur p bipes. ⁊ nõ bipes. totũ hoc. aĩal mãſuetũ. habebit rõneȝ gñis propinqui. ⁊ ſi ſciremus nomẽ illius gñis poneremus ipſum genus ⁊ ſed q2 inoiatum eſt nobis circũloqmur ipſum p aĩal mãſuetum. Rurſus cũ diuidimus aĩal mãſuetũ per bipes. ⁊ nõ bipes. ſi bipes nõ eſt dĩia propria. ⁊ totũ hoc. animal mãſuetũ bipes. nõ ꝯuertitur cũ hoĩe. totũ hoc ſe hẽbit vt genus. donec deueniat̄ ad dĩiam ꝓpriã q̄ cũ oĩbus acceptis ꝯſtituit ſpẽm. ex hoc ḡ apparet ꝙ opȝ alia ordinate ponere. vt ꝙ p̄ ponatur genus cũ dĩia cõi. ⁊ poſtea ponatur dĩia ſpãlis. hõ. n. ordinis vna eſt cã. q2 omne cõpoſitum ẽ ex duabus. vȝ. ex potẽtia ⁊ actu. Nã nec ex duob⁹ in actu nec ex duobus in potẽtia. ſȝ ex actu ⁊ po° ſit vnũ. nec opȝ dare mediũ. vt ſupra dicebat̄ qð ꝯglutinet potẽtiam cũ actu. ergo oẽ cõpoſituȝ ex duobus eſt ex potẽtia. ſ. ⁊ actu. ⁊ q2 ſic eſt opȝ ordinate ponere dĩiam. vt ꝙ primo ponat̄ dĩia cõis. ⁊ poſtea ſpãlis. ſi. n. fieret econuerſo ꝙ p̄ poneret̄ dĩia ſpãlis. ⁊ poſtea cõis nihil cõſtitueretur ex tali ordine. nam ex gñe remoto ⁊ dĩia ſpãli nihil ꝯſtitueret̄. q2 talis actus cuiuſmodi eſt dĩia ſpãlis nõ eſt proprius actus reſpondẽs tali potẽtie. vȝ. generi remoto. ex quo. n. ibi ponunt̄ plures dĩie ſupponitur ꝙ genus acceptũ ſit remotũ. q2 ſi eſſet p̄rimuȝ ſpẽi ſufficeret vna dĩia. cum ḡ ibi plures ſint dĩie prius ꝯſtituit̄ genus ꝓpinquũ qð eſt ex duobus. vȝ ex gñe tanq̄ȝ ex potẽtia propria ⁊ ex dĩia cõi tanq̄ȝ ex actu ꝓprio. ⁊ vltimo ꝯſtituitur ſpẽs que cõſtat ex gñe propinquo ⁊ ex dĩia propria. ſi ergo prius poneretur dĩie ꝓpria. ⁊ poſtea cõis ſm talẽ ordinem nõ

F

G

H

coniungerent̄

coniūgerenſ duo adiūcē que ꝯſtituerēt genus ꝓpinquū nec ꝗ̄ ꝯſtituerēt ſpēm. ergo hoc pͦ dictū ꝙ oē cōpoſitū ex duobus ē. probat mēbra diffōnis debere eē ordinate poſita. vt tā genus propinquū ꝯſtituaſ ex ꝓprijs duobꝰ. vꝫ. ex gñe ⁊ ex dr̄ia cōīcꝗ̄ ēt ſpēs ꝯſtituatur ex proprijs duobus vt ex gñe ꝓpinquo ⁊ ex dr̄ia ꝓpria. Qḋ ᷣo ſubdit. ꝙ aial māſuetū eſt vnū aliqd eſt expoſitio ꝑoris dicti ꝗ̄tū ad alterā partē. vꝫ. ꝙ ex aiali ⁊ manſueto. i. ex gñe ⁊ dr̄ia cōi fit vnū aliud. i. genꝰ ꝓpinquū qḋ nō fieret ſi nō ꝯiūgeretur ꝑus gñi dr̄ia cōis ꝗ̄ ſpālis. Qḋ ᷣo 3ͦ ſubdit ꝙ iteꝝ ex h̄. i. ex aiali manſueto ⁊ dr̄ia. i. bipede eſt hō. eſt expoſitio ꝑoris dicti quātū ad alterā ptē. vꝫ. ꝙ cū ꝯſtitutū ē genus ꝓpinquū ex gñe remoto ⁊ ex dr̄ia cōi. poſtea ex h̄. i. ex tali gñe ꝓpinquo ⁊ dr̄ia ꝓpria ē ꝯſtituꝰ hō vel qḋcunꝗ̄ aliud qḋ ſit vnū ⁊ ꝙ ſit diffiniēdū. qḋ non eēnt ſi nō ponerenſ ordinate ptes diffōnis. pp̄ qḋ ſignāter loqtur cū dicit. ⁊ iteꝝ qꝛ nō ſunt niſi due cāe q̄re ponendē ſunt ordinate diffōnis partes. quaꝝ vna eſt vt ex gñe ⁊ dr̄ia cōi cōſtituatur genus ꝓpinquū. alia cā ē vt ex gñe propinquo ⁊ ex dr̄ia propria ꝯſtituaſ ſpēs. pͦ ergo dictū ꝙ omne ex duobus eſt deſeruit ad vtrāꝗ̄ cām. 2ͦ ᷣo dictū ꝙ animal manſuetū eſt vnū aliqd deſeruit ad hanc cām. vt ꝑ conſtituatur genus ꝓpinquū. 3ͦ ᷣo dictum ꝙ ex hoc. i. ex gñe propinquo ⁊ dr̄ia propria eſt homo vel qḋcūꝗ̄ aliud qḋ ſit diffiniēdū deſeruit ad alteraꝫ cām. vꝫ. vt ex conſtituto prius genere propinquo. ex hoc. ſ. gñe propinquo ⁊ dr̄ia propria ꝯſtituatur ſpēs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ad nihil relinquēdū in eo qḋ qd ē ſic ſolūmō ꝯtingit. cū. n. ꝑmū accipiaſ genus ſi qdē inferioꝝ aliquā diuiſionē accipiat: nō icidet eē in hoc: vt nō oē aial aut totū pēnatū eſt: aut diuiſuꝫ pēnis. ſꝫ pēnatū aial ē oē. huiꝰ eniꝫ dr̄ia hec ē: ꝑma aūt dr̄ia ē aialis in ꝗ̄ oē aial incidit. Silr̄ aūt ē ⁊ in vnoquoꝗ̄ alioꝝ: ⁊ ī his ꝗ̄ extra genꝰ ⁊ ꝗ̄ ſub ipſis ſunt: vt in aue ī ꝗ̄ ē ois auis. ⁊ piſce in quo eſt ois piſcis. ſic qdeꝫ igiſ ambulās eſt qd eſt ſcire qn̄ nihil relictū eſt. aliter aūt relinquere neceſſe eſt ⁊ non ſcire.

Argir. ¶ Preterea hoc pacto dūtaxat fieri pōt: vt nihil eoꝝ ꝑmutaſ ꝗ̄ ſunt in diffōne ponēda. Sūpto naꝗ̄ gñe primo: ſi accipiaſ aliqua diuiſionum inferioꝝ: non oē cadet in illā: ceu non oē aial: aut ꝯtinuarū: aut diuiſarū alaꝝ eſt: ſed volatile aial oē: huius eſt. n. hec dr̄ia. Prima autem aialis ea eſt dr̄ia: in quā oē aial cadit: ⁊ cuiuſuis ceteroꝝ ſilr̄ generū: ⁊ eoꝝ que ſunt extra aial. Et eoꝝ ꝗ̄ ſub ipſo ſunt collocata: ceu voluchris ea eſt dr̄ia prima: in quaꝫ ois voluchris cadit: ⁊ piſcis itidē ea: in quā ois piſcis. Hoc igitur ſi ꝓficiſcatur quiſpiā pacto ſciat nihil proꝛſus pretermiſiſſe: quod ſi nō hoc modo procedat: ⁊ pretermittere eum neceſſe eſt: ⁊ idipſum quoꝗ̄ neſcire.

¶ Dat 3ᵐ vtilitatē. vꝫ. ꝙ vtile eſt ꝑ diuiſionē via collectiua accipe diffōnē ſi accipiamꝰ oia nihil relinquētes de ꝑtinētibus ad ipſam diffōnē. qḋ quō poſſit fieri ⁊ quō h̄ valeat declaꝛat in lr̄a. d. ꝙ. (Ampliꝰ ad nihil relinquendū in eo qḋ qd eſt ꝯtingit) ſu. via diuiſiua (ſolū mō ſic). i. ſicut nūc dicemus. idō ſubdit. ꝙ (cū. n. accipiaſ pͦ genus ſi qdē accipiat aliquā diuiſionē inferioꝝ non incidet) oē. n. totū genus (in hec). i. in mēbra illiꝰ diuiſionis. q. d. ꝙ h̄ mō poſſumus cognoſcere qn̄ genus diuiſuꝫ ē ꝑ dr̄ias debitas vel dr̄ias gñis inferioris. qꝛ ſi diuidaſ genꝰ aliqḋ nō ꝑ dr̄ias ſuas. ſꝫ ꝑ dr̄ias gñis inferioris. tūc oē. i. totuꝫ tale genus nō incidet. i. nō cōabiſ ꝑ tales dr̄ias. tales. n. dr̄ie non capient totū genus. vel totū genus nō icidet in hoc. i. nō capietur a talibus dr̄ijs. ⁊ ponit exēpluꝫ. d. (vt non oē aial aut totū pēnatū aut diuiſuꝫ pēnis) vocaſ aūt aial totum pēnatū qḋ hꝫ totā alā qn̄ vnā pēnam vt apparet in veſpertilione. aial aūt diuiſum pennis dr̄ qn̄ hꝫ alā in qua ſunt multe pēne. he ḡ dr̄ie totū pēnatū ⁊ diuiſum pennis non ſunt dr̄ie aialis. ſed ſunt dr̄ie gñis inferioris. vt aialis pēnati. idō ꝙ nō oē aial aut ſup. diuidiſ ſufficiēter ꝙ eſt totuꝫ pēnatū aut diuiſum pēnis (ſed oē aial pennatū) ⁊ ſubdit ꝙ (hec. n. eſt dr̄ia hꝰ). i. hec dr̄ia totū pēnatū vel diuiſum pēnis eſt dr̄ia huiꝰ aialis. vꝫ. aialis pēnati nō aialis ſimpliciter. ⁊ ſubdit. ꝙ (pͦ aūt). i. imediata (dr̄ia aialis eſt in qua incidit oē aial.) ⁊ ſubdit. ꝙ (ſilr̄ aūt eſt ⁊ in vnoquoꝗ̄ alioꝝ) ꝙ iſte ſunt ꝑ ſe ⁊ imediate dr̄ie aialis pēnati vel aialis greſſibilis vel cuiuſcūꝗ̄ alterius aialis ꝗ̄ ſufficienter diuidūt totū ⁊ in ꝗ̄s totū ſufficiēter cadit. ⁊ ſubdit. ꝙ (in his ꝗ̄ ſunt extra genus. ⁊ ꝗ̄ ſub ipſis ſunt). q. d. ꝙ hec regula. vꝫ. ⁊ in differentijs ꝗ̄ ſunt extra genus aialis ⁊ in differētijs que ſunt ſub ipſis. i. ī differētijs ſubalternatis ſu. huic gñi qḋ eſt aial (vt in aue illis). ſ. ē dr̄ia ꝑma ⁊ imediata (in quā. ſ. dr̄iam ſu. cū ſua oppoſita (ois auis). ſ. incidit (⁊ in piſce in quē ois piſcis) ſic ēt in lapide qui ē extra genus aialis in quē ois lapis ē. ⁊ ſubdit. ꝙ (ſic qdem ambulās). i. ſic ꝑgens ꝑ dr̄ias ꝑmas ⁊ imediatas (eſt). i. ꝯtingit (ſcire qd eſt). i. qditatē rei (qn̄ nihil relictum eſt) de ꝑtinētibus ad qditatē (alr̄ aūt) ſu. incidēdo (neceſſe ē relinquere ⁊ nō ſcire) ſu. totū qḋ pertinet ad quiditateꝫ.

¶ Notādū autē regulā datā in hoc ꝯſiſtere ꝙ ſi diuidamus aial ꝑ dr̄ias ꝑmas. vtputa ꝑ pēnatū ⁊ nō pēnatuꝫ ſi iſte ſunt dr̄ie ꝑme. ⁊ poſtea nō pēnatuꝫ per ſuas dr̄ias ꝑmas. vt puta ꝑ greſſibile. ⁊ reptile. ⁊ poſtea greſſibile ꝑ ſuas dr̄ias ꝑmas. vtputa ꝑ bipes ⁊ multipes. ſic faciēdo veniemus ad vltimā dr̄iam hōis ⁊ colligemus oia ꝗ̄ ptinent ad qditatē hōis. ⁊ qḋ dictū eſt de hōie veritatem hꝫ de quolibet alio. ſic eniꝫ ꝓcedēdo ꝑ dr̄ias ꝑmas nihil relinquitur de ꝑtinētibus ad qditatē. ꝓcedēdo aūt alr̄ neceſſe eſſet errare ⁊ relinquere. ¶ Deinde cum dicit. A

¶ Nihil autem oportet diffinientem ⁊ diuidētem omnia ſcire que ſunt. T. c. 20.

¶ Non autem oportet eum qui diffinit ac diuidit omnia ſcire que ſunt. Argir.

¶ Poſtꝗ̄ declarauit quō accipiēda ſit diffō vt ſit vtilis. In parte iſta vt dicebatur declarat quō talis acceptio ſit poſſibilis. voluerūt. n. qdā ꝙ ipoſſe eēt diffinire aliquid. qꝛ vt dicebant hoc fieri non poſſet niſi ſciremus oia ꝯuenientia cū eo qḋ dꝫ diffiniri. ⁊ oia dr̄ia. ⁊ qꝛ vt dicebāt hoc eſt impoſſe. ideo impoſſe erat accipe aliqd ꝑ diffōnē. Tria ḡ facit phs qꝛ ꝑ excludit hunc erroꝛeꝫ. 2ͦ narrat opinionē ſic errantium. 3ͦ oſidit ꝙ diffiniētē nō opꝫ oia ſcire. ⁊ ꝙ nō ē impoſſe per diffōneꝫ aliqd accipe. 2ͦ ibi. (Et tn̄ quidaꝫ) 3ͦ ibi. (Primū qdē igiſ) Dicit ḡ ꝙ (nihil aūt opꝫ diuidentē ⁊ diffiniētem ſcire oia que ſunt). q. d. ꝙ accipere aliquid via diuiſiua per diffōnē nō dꝫ iudicari eē impoſſe ex eo ꝙ hoc poſito oporteret diuidētem ⁊ diffiniētē ſcire oia que ſunt. qꝛ pōt aliquis diuidere ⁊ diuidendo diffinire abſꝗ̄ eo ꝙ ſciat omnia entia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et tn̄ impoſſe qdā dicūt eſſe dr̄ias cognoſce/

re q̃ ſunt ad vnūqḋqꜫ:nō cognoſcētē vnūqḋqꜫ ſine dr̃ijs nō eē vnūqḋqꜫ ſcire:a quo nō dr̃t idē eſſe huic a quo aūt dr̃t alterū ab hoc.

Argir. ¶ Quāqꜫ nōnulli cēſent fieri nō poſſe:vt qſqꜫ vnqꜫ dr̃ias ad vnūqḋqꜫ cuiuſqꜫ ſciat:niſi ſcierit vnūquodqꜫ:ſine vo differētijs nunqꜫ fieri poſſe:vt quicqꜫ ſciatur. A quo nāqꜫ non differt quippiam:idē quod illud inquiūt eſſe. A quo vo differt ab eo diuerſum eſſe.

¶ Narrat opinionē vel erroꝛē hoc opinantium.d.ꝙ (ꝛ tñ dicūt quidā impoſſe eē cognoſcere dr̃iam vel dr̃ias q̃ ſūt ad vnūqḋqꜫ non cognoſcēte vnūqḋqꜫ).q.d.ꝙ ſi volum⁹ aliqd diffinire opꝫ ꝙ diffiniam⁹ ipm p dr̃ias p q̃s differt ab vnoquoqꜫ.ꝛ q2 tales dr̃ias nō ꝯtingit ſcire niſi cognito vnoquoqꜫ.cū impoſſe ſit vnūqḋqꜫ cognoſcere impoſſibile eſt aliqd diffinire.iō ſubdit.ꝙ (ſine dr̃ijs.n.vnūqḋqꜫ).i.ad vnūqḋqꜫ nō eſt (ſcire) ſ.n.per diffōnē:cuius rō eſt q2 (a quo enim differt) opꝫ ſu.(eſſe alterū ab hoc) cum ḡ nō ꝯtingit ſcire aliqd p diffōnē niſi ſciam⁹ cum qbus ꝯtingit.ꝛ cū qbus differt ꝯñs eſt ꝙ ꝯtingat aliqd ſic ſcire niſi ſciuerimus dr̃ias q̃s hꝫ tale diffinitū ad vnūqḋqꜫ.ꝛ per ꝯñs niſi ſciuerim⁹ oia:qḋ eſt impoſſe. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Primū qdē igit hoc falſuꝫ ē.nō.n.ſcḋꝫ omniū dr̃iaꝫ alterꝫ eſt.multe.n.ſunt dr̃ie in eiſdeꝫ ſpē:ſꝫ non ſcḋm ſubam neqꜫ per ſe.

Argir. ¶ Primo igit hoc eſt falſum:nō.n.q̃uis dr̃ia res ſunt diuerſe.Cōplures.n.iſunt reb⁹ eiſdē ſpē dr̃ie:ſed non per ſubam:neqꜫ per ſe.

¶ Oſtēdit q̃ꝰ diffinientē ꝛ diuidentē nō opꝫ ſcire oia.ꝛ p ꝯñs ꝙ poſſe ſit aliqd diffinire.Circa qḋ tria facit.q2 pͦ oñdit ꝙ nō neceſſe eſt oia ſcire.2° ex hoc cōcludit ꝙ poſſe ſit ars diffiniēdi.ꝛ ꝙ poſſe ſit nos pergere in diffōnē ſube.3° rñdet cuidā tacite qōni.2° ibi (Manifeſtuꝫ eſt.n.qm̃) 3° ibi (Omne autē incidere) Circa pͫ duo facit.ſm ꝙ dupliciter probat intētuꝫ.ibi (Poſtea tñ accipiant) Dicit ḡ ꝙ (pͥmum qdē igitur hoc falſum eſt) ꝙ oporteat diffinientēꝫ ꝛ diuidētē oia ſcire.cuius rō eſt q2 (non.n.ſm oēm dr̃iā) ipſum diffinibile (eſt alteruꝫ) ſu.eſſentialr ab alio.vnde ſubdit.ꝙ (multe.n.ſunt dr̃le in eadē ſpē.ſed non ſm ſub-
B ſtantiā nec per ſe). ¶ Notādum autē vim rōnis huius in hoc cōſiſtere ꝙ dr̃ie q̃ ingrediunt diffōnem ſunt ille p q̃s diffinitum eſt alteruꝫ ꝛ diuerſum ſm ſubam.ꝛ q2 non ſm oēs dr̃ias diffinituꝫ eſt alterū ſm ſubam imo multe ſunt dr̃ie accñtales.vtputa dr̃ie q̃ ſunt in eadē ſpecie.ḡ nō opꝫ ꝙ diffiniēs cognoſcat oia.q2 ſaltem nō opꝫ ꝙ cognoſcat illa q̃ faciunt dr̃iam accidētalem in diffinito.q2 per tales dr̃ias non eſt diffinitio:diffiniēs.n.hoiem non opꝫ ꝙ cognoſcat oia pticularia ipſi⁹ hois q2 nō opꝫ ꝙ cognoſcat oēs differētias accñtales ipſius hois.per quas differūt particularia ꝛ indiuidua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Poſtea.n.accipiant oppoſita ꝛ ſm dr̃iaꝫ ꝛ cū oē incidit hinc aut inde ꝛ accipiat i altero ꝛ q̃re eſſe ꝛ hoc cognoſcit.nihil eniꝫ differt ſcire aut neſcire in qbuſcūqꜫ p̄dicant de alijs dr̃ie.

Argir. ¶ Deinde cū qſpiā acceperit ea q̃ opponunt:ꝛ dr̃iam:ꝛ oē:aut in hanc partē:aut in illaꝫ cadere.Sūpſeritqꜫ in altera ptērē eā quā querit eſſe ꝛ idipſum cognouerit:nihil refert ſi ſciat:nec ne:de qbus alie dr̃ie pꝛedicantur.

¶ Adducit ſcḋam rōnem q2 diffinientē hoiem nō ſolū oꝫ ſcire oia pticularia ei⁹ q̃ differūt p dr̃ias accñtales.ſꝫ ēt non opꝫ ſcire oēs ſpēs alias a qb⁹ differt hō p dr̃ias eſſentiales.iō ait ꝙ (poſtea cū accipiant oppoſita).i.dr̃ie oppoſite (ꝛ ſm talē dr̃iā) oppoſitā ſil cū dr̃ia alia (cū oē).i.cuꝫ totū genus (incidit hinc aut inde).i.cuꝫ accipiant tales dr̃ie oppoſite ꝙ capiūt oē.i.totū genus:vt ꝙ oē.i.totū genus incidit aut hinc.i.i vnā ptē dr̃ie.aut idē.i.in aliā.cuꝫ ḡ ita ſit (ꝛ accipiat in altero) ſu.mēbro diuiſionis (qḋ q̃ritur eſſe).i.qḋ oꝫ diffiniri (ꝛ cognoſcat hoc).i.illud mēbrū diſionis ſiue illā dr̃iam diuidētem (nihil differt ſcire aut nō ſcire ea in qb⁹ vel in qbuſcūqꜫ p̄ntur dr̃ie de alijs) vt ſi volo diffinire hoiem ꝛ diuido aial p greſſibile ꝛ volatile:ꝛ ſi iſte ſunt bone dr̃ie ſufficit cognoſcere h̄ ſiue hanc dr̃iam.ſ.greſſibile.ꝛ ꝙ hō quē q̃ro diffinire ſit ſub greſſibili.ꝛ dr̃ijs aūt oppoſitis vt de dr̃ijs q̃ p̄ntur de alijs.vt de volatib⁹ nihil refert ſcire vel nō ſcire quot ſunt dr̃ie volatiliū.ꝛ q̃ꝰ diſtinguunt volatilia. ¶ Dubitaret forte aliquis.vtꝝ diffinientē opꝫ ſcire oia. ¶ Dōm ꝙ 2ᵉ ē ſcire poſitiue ꝛ negatiue.Rurſus poſitiue 2ʳ.in gñali ꝛ ſpāli.diffinientē aūt opꝫ oia ſcire aliquo mō vel poſitiue vel negatiue vel i gñali vel i ſpāli.nā ex eo ꝙ ſcio hoiem eſſe aial rōnale quodāmō in gñali ꝛ negatiue.ſic ꝛ in gñali ꝛ negatiue ego ſcio oia alia.nā ſicut ſciēdo ꝙ oē aial rōnale ē hō.ita in quadā gñalitate ſcio oia alia ſalteꝫ negatiue.ꝛ ſcio ꝙ qcqd nō eſt aial rōnale nō eſt hō.Rurſus in quadā generalitate ſcio oēs ſpēs aialis ēt poſitiue.q2 ſciēs diuidere aial p rōnale ꝛ irrōnale oꝫ ꝙ ſciat ipſum aial ꝛ ꝙ ſciat ipſum irrōnale ſꝫ ſciens ipſuꝫ aial ſcit oēs ſpēs aialis nō ſm ſe ꝛ in ꝑpria forma.ſꝫ inquātū ſunt aialia ꝛ ſciens qḋ eſt irrōnale ſcit oia irrōnabilia non ſm ſe ꝛ in ꝑpria forā.ſed inquātū irrōnabilia.ſꝫ hoc mō ſcire oia nō eſt incōueniēs.poſſe eſt ḡ ars diffiniēdi.ꝛ poſſe eſt via ꝯuiſiua colligere diffōnē alicui⁹.q2 nō opꝫ ſic diuidentē ꝛ diffinientē ſcire oia ſm ſe ꝛ in propria forma. ¶ Deinde cuꝫ dicit. C

¶ Manifeſtū eſt enim qm̃ ſi ſic vadens veniatur in hoc:quorum non amplius eſt differentia habebit rationem ſubſtantie.

¶ Patet enim eū habiturum eſſe rōnem ſubſtantie:ſi ſic proficiſcēs ad ea tādem peruenerit:quorū non eſt vlterius differētia. Argir.

¶ Ex his que dixerat ꝯcludit ꝙ ſit poſſe accipe de aliquo diffōnē ſube.d.(Manifeſtum eſt.n.qm̃ ſi ſic vadens).i.ſi iſto mō procedēs p dr̃ias imediatas (veniat in hoc).i.in tales dr̃ias (quoꝝ.i.q̃ꝝ dr̃iarū (nō āplius ē dr̃ia vlterior vt qñ nō ꝯtigit vlteri⁹ ꝑcedere p dr̃ias eēntiales.) qñ ad h̄ deuētū erit (hēbit rōnē ſube).i.ille ſic procedens hēbit eēntialē diffōnē rei.cū ḡ ſit poſſe ſemp ſic ꝑcedere p dr̃ias imediatas.vt ꝙ pͥmo diuidatur aial p pēnatū ꝛ nō pēnatū.ſꝫ hec ſunt imediate dr̃ie aialis.ꝛ poſtea diuidat aial nō pēnatū p greſſibile ꝛ reptile.ſed he ſunt imediate dr̃le aialis nō pēnati.cū ḡ ſic ꝑcedendo p tales dr̃ias imediatas poſſe eſt deuenire ad aliq̃s dr̃ias vltra q̃s non eſt amplius deſcedere in vlterioꝛē dr̃iam poſſibile eſt ars diffiniendi.ꝛ poſſe eſt aliqd diffinire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Omne aūt incidere in diuiſionē ſi ſint oppoſita quibus nihil intereſt nō eſt petitio.neceſſe eniꝫ eſt in altero ipſoꝝ eſſe:ſi qḋ illius dr̃ia eſt.

¶ Omne aūt in ipſam diuiſionē cadere:ſi ſint ea oppoſita.Quorum nō eſt mediuꝫ quicqꜫ:non eſt poſtulatio.Neceſſe eſt eni omne in altero ipſorū eſſe:ſi illius eſt differētia. Argir.

¶ Rñdet

¶ Rñdet cuidã tacite q̃ōni. poſſet.n.aliqs credere ꝙ q̃libȝ vtẽs diuiſione ad diffiniẽdũ aliqd indigeret petere ꝙ totũ diuiſum euacuaret ſufficiẽter p dr̃ias diuidẽtes. ad hoc rñ/det Phs ꝙ non opȝ ꝙ h̃ petat vel ſupponat. nã ſi accipiã tur dr̃ie ꝓprie gñis. ⁊ ille ſint oppoſite. non opȝ ꝙ hic pe/ tat. qꝛ hoc de neccitate ſeqtur ꝙ totũ tale genus icidat i ta les dr̃ias. ideo ait ꝙ (oẽ aũt) .i. totũ genus diuiſum (icidere i diuiſionẽ) .i. i dr̃ias diuidẽtes (ſi ſint oppoſita) hꝫ diuidẽ tia. ſiue hꝫ dr̃ie diuidẽtes (qbus) .i. iter q̃s (nihil intereſt) .i. nullũ eſt mediũ reſpectu gñis. ſi ḡ tales dr̃ie ſint oppoſi te ⁊ imediate ſe habeãt ad gen⁹ (nõ eſt petitio) aliq text⁹ hñt non eſt repetitio. ſed falſa. eſt l̃ra. vt pȝ ex alia trãſla/ tione. non eſt ḡ petitio .i. non opȝ petere ꝙ totũ genus in/ cidat iter tales dr̃ias diuidẽtes. ideo ſubdit. ꝙ (nec ẽ.n. oẽ) .i. totũ genus diuiſum (eẽ in altero ipſoꝝ) diuidẽtium ſꝫ. cũ ſuo oppoſito: altera aũt dr̃ia diuidẽs cũ ſua oppoſi ta euacuat totũ genus. ⁊ ſubdit (ſiqdẽ illius eſt dr̃ia) .i. ſi talis dr̃ia accepta ſit dr̃ia propria illius gñis qđ diuidit.

A ¶ Notãdum aũt ꝙ ex ipſo mõ accipiẽdi dr̃ias põt pate re vtꝝ ſint dr̃ie totius gñis vel non. nã ſi accipiãtur tales dr̃ie cuiuſmodi ſunt greſſibile ⁊ reptibile accipient ſolũ dr̃ie aialis terreſtris. nã aialia terreſtria q̃dam gradiunt. q̃dam reptãt. ſic ẽt he dr̃ie vt totũ pẽnatum ⁊ diuiſum pẽ nis non ſunt dr̃ie aialis. ſimplr̃. ſed aialis pẽnati. ſed ſi ac ciperẽtur dr̃ie oppoſite. vt greſſibile ⁊ non greſſibile. vel pẽnatum ⁊ non pẽnatum tales dr̃ie euacuerẽt totũ aial.

B iđ ſignãter phs dixit ꝙ acciperẽtur dr̃ie oppoſite. ¶ Du bitaret forte aliqs. vtꝝ reqratur alia ꝯditio p̃ter hãc ꝯdi tionem. vȝ. ꝙ accipiant dr̃ie oppoſite ad hoc ꝙ euacuent totum genus. ⁊ videt ꝙ nõ. qꝛ oppoſita ſufficiẽter ꝯphẽ/ dunt totũ. ¶ Dõm. ꝙ non ſine cã Phs poſtq̃ʒ dixerat ꝙ acciperẽtur dr̃ie oppoſite addidit ꝙ tales dr̃ie deberẽt eẽ imediate. ⁊ ꝙ deberẽt eẽ illi⁹ gñis qđ diuidit per eas: vt ſi quis acciperet has dr̃ias diuiſum pẽnis ⁊ nõ diuiſũ pẽ nis q̃uis ſint oppoſite. non tñ euacuarẽt totũ aial qꝛ nõ ſunt dr̃ie aialis ſimplr̃. ſed aialis pẽnati. dr̃ie ḡ accepte ſic debẽt eẽ oppoſite ꝙ non determinẽtur ad aliqđ tale aial. ſicut diuiſum pẽnis ⁊ non diuiſum determinãtur ad aial pẽnatum ſed hꝫ dr̃ie debẽt eẽ aialis ſimplr̃ vel cuiuſcũqꝫ alterius gñis ⁊ ſint oppoſite ⁊ de neceſſitate euacuãt to/ tum genus. nã dato ꝙ altera dr̃ia eſſet ipſius gñis ſi alte/ ra dr̃ia non acciperet oppoſita poſſet tñ cõtingere ꝙ nõ euacuarẽt totum genus. nã q̃uis volatile poſſit eſſe dr̃ia animalis. qꝛ ſufficiẽter poteſt ꝯdiuidi aial ꝑ volatile ⁊ nõ volatile. attñ ſi acciperet dr̃ia non oppoſita. vt puta ſi ac/ ciperẽtur he dr̃ie volatile. ⁊ greſſibile non ſufficiẽter eua cuarent aial. non ergo ſufficit accipere alterã dr̃iam gñis niſi accipiat ſua oppoſita. nec ſufficit accipere dr̃iam cũ ſua oppoſita niſi dr̃ia accepta ſit dr̃ia gñis. Et qđ obijcie/ batur ꝙ oppoſita ſufficiẽter euacuant quodlibet totum. ¶ Dicĩdũ ꝙ oppoſitio in differẽtijs ſemp accipienda eſt

C cũ determinatione. vt ſi diuidit aial per volatile ⁊ non vo latile tãq̃ʒ per dr̃ias ꝓprias. ibi nõ volatile determinat ſo lum ad genus aialis. hoc.n.mõ nõ põt dici ꝙ lapis ſit nõ volatilis. quia differẽtia aialis tũc ſe extenderet vltra ani mal. ſic etiam cum dicitur diuiſum pennis. ⁊ non diuiſũ pennis ibi non diuiſum pennis determinatur ſolum ad volatile animal propter ꝙ tales differentie non ſunt aia lis ſimplr̃. ¶ Deinde cum dicit.

T.c.21. ¶ Ad ꝓbãdũ aũt terminũ ꝑ diuiſionẽ: tria opȝ ꝯiecturari accipiẽtẽ ꝑdicãtia in eo ꝙ qđ eſt. Et hec ordinare quid ꝑmum: aut quid ſcđm. Et quoniam hec omnia ſunt.

Argu. ¶ Ad extruẽdã aũt ꝓbãdamus ꝑ diuiſiones dif finitionẽ hec tria ſunt obſeruãda. Primũ vt ea ſumãtur q̃ hoc ipſo qđ eſt ꝑdicãtur. Scđm vt hec adeo diſponãtur: vt ꝑmũ in ꝑmo: ſcđʒ in ſcđo loco ponat. Tertiũ vt hec oĩa ſint.

¶ Poſtq̃ʒ phs dedit artẽ colligẽdi diffõnẽ per viã diuiſiuã ⁊ oñdit q̃uo hꝫ ars ſit vtilis ⁊ declarauit ꝙ ſit poſſi. In pre ſẽti reſumit hꝫ artẽ ⁊ ꝓbat eã eſſe ſufficientem. Circa qđ tria facit. qꝛ ꝑ reſumit tria que ſunt diligẽter attendenda in hꝫ arte. 2° illa tria declarat. 3° ex his que dixerat ꝓbat ſufficiẽtiam artis. 2ª ibi (Eſt aũt vnum) 3ª ibi (Manifeſtũ eſt.n.) Dicit ergo ꝙ (ad ꝓbandũ autem) vel vt hꝫ alia trã ſlatio (ad ꝯſtruẽdũ aũt) ſꝫ. diffõnẽ alicuius (per diuiſio/ nem) vel ad ꝓbandum ſꝫ. diffõnem ꝯſtructã per diuiſio/ nem eſſe bonã tria (tria opȝ ꝯiecturari) ⁊ conſiderare. vȝ. aut (accipere ꝑdicãtia in eo qđ qđ eſt ⁊ ordinare hec) ꝑdi cantia (qđ.ſ. ꝑmũ aut.ſ. qđ 2ᵐ ⁊ q̃m hec ſunt) ſcȝ tot ⁊ non plura. tria ergo ſunt attẽdenda. ꝙ accipiãtur ꝑdicata eẽn tialia. ꝙ accipiãt ordinate. ⁊ ꝙ accipiantur oĩa. ita ꝙ ni/ hil relinq̃tur. in his.n. trib⁹ ſtat tota ars colligendi diffõ/ nem per diuiſionem. ſm.n. hec tria accipitur vtilitas hu/ ius artis vt ſupra dicebatur. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Eſt aũt hoꝝ vnũ ꝑmũ ꝑ id qđ poſſum⁹. ſicut accñs colligere: q̃m eſt ⁊ per genus ꝓbare.

¶ Atq̃ʒ primũ iſtoꝝ erit ſi poſſum⁹: queãdmo/ dum ad accidens ratiocinari ipſum inquam competere: ⁊ per genus probare. Argu.

¶ Declarat qđ dixerat. Circa qđ tria facit. qꝛ primo decla rat q̃uo ꝯtingat accipere ea que ſunt in eo qđ qđ ſiue ꝑdi cata eẽntialia. 2° declarat q̃uo poſſumus ea accipere or/ dinate. 3° manifeſtat q̃uo ꝯtingit accipere oĩa. 2ª ibi (Ordi nate aũt) 3ª ibi (Quoniaʒ aũt hec oĩa) Dicit ergo (Eſt aũt vnum hoꝝ primũ) eoꝝ que dicta ſunt (per id qđ poſſum⁹ ſicut ad accñs colligere q̃m ineſt ⁊ per genus) .i. ⁊ ꝑ me/ thodũ ḡ gñe (ꝓbare) predicantia ſup. in eo quod qđ. q. d. ꝙ primum dictoꝝ eſt. vȝ. accipere predicantia in eo qđ quid hoc modo.ſ. poterit fieri. qꝛ ſicut per methodũ da tam in libro thopicoꝝ de accidente poſſumus probare q̃ inſunt ⁊ que predicantur per accidens. ſic ⁊ per genus .i. per methodum datam ibi de genere poſſumus probare que inſunt eſſentialiter. ⁊ que predicãtur in eo quod qđ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ordinate aũt ſicut eſt opȝ: ſi primũ accipiat. hoc ãt erit ſi ꝑmũ accipiat ꝙ oĩb⁹ inheret. illi aũt nõ oĩa. neceſſe.n. aliqđ eẽ hmõi. Accepto aũt hoc iã i iſeriorib⁹ idẽ modus erit. ſcđm ãt alioꝝ primũ erit ⁊ tertium hñtium. Remoto enim quod eſt ſurſum continuum alioꝝ ꝑmũ erit ſimiliter autem eſt ⁊ in alijs.

¶ Scđm ſiet ſi ipm ꝑmũ ſumpſerimus. Hoc aũt erit ſi id accipiat qđ tale eſt: vt ipm qdẽ oĩa ſeq̃tur. Omnia aũt ipm non eõ ſeq̃ntur. Ne/ ceſſe eſt.n. aliqđ eſſe tale: quo ſumpto idẽ iam erit: ⁊ in iſerioribus modus. Id.n. erit ſecũdũ qđ ceteroꝝ eſt ꝑmũ. Et id ẽt tertiũ: qđ eſt herẽ tiũ primũ: ſupero nãq̃ʒ ſublato: id qđ heret ce/ teroꝝ erit ꝑmũ: vt pȝ. Et in ceteris eodẽ mõ. Argu.

¶ Declarat 2ᵐ. vȝ. q̃uo ꝯtingat hec accipere ordinate. d. ꝙ (Ordiate ãt ſic. opȝ) ſꝫ. ꝑter diffõnis (ſi ꝑmũ accipiat) ſꝫ. qđ eſt ꝑmũ ⁊ ſubdit. ꝙ (hoc autem erit ſi ꝑmũ accipiatur

ꝙ oībus inheret illi aūt nō oia). q.d. ꝙ illud qđ eſt pmūꝫ
ꝛ illud ꝑus accipiēdū īter ꝑtes diffōnis qđ ineſt ꝛ qđ ꝑdi
caꝛ de oibus vel vt hꝫ alia trāſlatio. qđ aſſeqtur .i. qđ eſt
ꝯñs ad oia. oia aūt alia nō .i. nulla alia ſunt ꝯña ad ipm.
ꝛ ſubdit. ꝙ (nec ē eſt aliqd eē hꝰ(.i. eē iter ꝑtes diffōnis oꝫ
aliqd eē hꝰ qđ ꝑdiceꝛ de alijs ꝛ ſit ꝯñs ad alia. ſꝫ non alia
ad ipm. ꝛ ſubdit. ꝙ (accepto aūt h iā iferioribꝰ idē modus
eſt). q.d. ꝙ ſic illud in diffōne oꝫ poni ꝑm qđ ē ꝯñs ad oia.
ita idē modus erit in iferioribꝰ. qꝛ accipiet .2m qđ eſt ꝯñs
ad oia alia excepto ꝑ accipiꝛ 3m qđ eſt ꝑm hñtiū ſe ꝯñter. iđ
ait ꝙ (2m āt erit alioꝝ ꝑm. ꝛ 3m erit) ſm ꝑm (hñtiū) ſe ſu. ꝯñr
.i. reliquoꝝ. ſic ğ ꝓcedēdo ſemp accipiēdo magl cōe acci
piemꝰ ordinate totā diffōnē. iđ ait ꝙ (remoto .n. qđ ē ſur/
ſum) .i. remoto ſupiori qđ fuit ꝑus diuiſum (ꝯtinuū) .i. qđ
eſt ꝓximū illi (erit ꝑm alioꝝ. ſilr aūt ē ꝛ in alijs) qꝛ ꝯtinuūꝫ
ꝛ ꝓximū erit 2o ꝑmum reliquoꝝ. ſic ğ ꝓcedendo oēs par/
D tes diffōnis accipienꝛ ſm ordinē ſuū. ℭ Notādum autēꝫ
ꝙ illud eſt ꝑus a quo non ꝯuertiꝛ ꝯña. illud ğ qđ ꝑdicaꝛ
de alijs ꝛ qđ ꝯſeqtur ad alia. ꝛ non eꝫ illud eſt priꝰ alioꝝ
hoc ergo modo poterimus ſcire de oibus partibus diffi
nitionis que ſit prior ꝛ que poſterior. ꝛ hoc modo poteri
mus totam diffōnem ordinare. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Qđ aūt oia hec ſunt manifeſtū eſt ex eo ꝙ re/
cipimꝰ ꝑmū ſm diuiſionē. qm̄ oē aut hoc aut
hoc. Eſt aūt hoc ꝛ iterum totius dr̄ia a toto ni
hil differre ſpecie amplius hoc.

Argir. ℭ Patebit aūt hec oia eē: qđ erat tertiū: ſi ſum
pſerimꝰ ꝑmū ipm ꝑ diuiſionē: oē aut hoc: aut
hoc aial eē: eē aūt hoc. Et rurſus totius diffe/
rentiam: huius extremi vero non vlterius dif
ferentiam eſſe: vel etiaꝫ ſtatim cum vltima dif/
ferentia ab ipſo toto: non differre id ſpē.

ℭ Declaꝛ 3m qño pñt accipi oia diffinientia. vt nihil relinqꝫ/
tur. d. (Quoniā aūt hec oia ſunt manifeſtuꝫ eſt ex hoc qđ
accipimus ꝑm ſm diuiſionē. qm̄ oē eſt aut hoc aut aliud) ꝛ
ſubdit. ꝙ (eſt aūt. ꝛ hoc iteꝝ) ſu. diuidere. ꝛ ſu. illud iterū
vſqꝫ ad dr̄iam totius. ꝛ ſubdit. ꝙ (dr̄ia totiꝰ hoc amplius
E a toto nihil differre ſpē) ſu. pōt. ℭ Notādū aūt tale eſſe h
documētum ꝙ ſi accipiaꝛ qđ eſt hm ꝛ qđ ſe hꝫ vt genus. ꝛ
illud diuidaꝛ ꝑ talia ꝙ oē .i. totū incidat in h diuidētiū et
in aliud .i. ſi tale genꝰ ꝑmū acceptū diuidaꝛ ꝑ imediata et
iteꝝ hoc diuidētiū ſu. diuidaꝛ ꝑ imediata ſic ꝓcedēdo ni/
hil relinquemꝰ. ſed deueniemꝰ vſqꝫ ad dr̄iam totius q̄ eſt
dr̄ia ſpecifica. hec aūt dr̄ia totiꝰ non pōt amplius differre
ſpē a toto diffinito. qꝛ ꝯuertiꝛ cū ipſo diffinito. talis ergo
dr̄ia non dr̄t ſpē a diffinito .i. nō ꝑdicabiꝛ de aliquo qđ dif
ferat ſpē a diffinito. non .n. ꝑdicabiꝛ niſi de indiuiduis il/
lius ſpēi declaratū eſt ğ quo mō poſſint accipi ꝑdicata eēn
tialia. ꝛ qño poſſint accipi talia ordiate. ꝛ qño poſſint ac
cipi oia. ꝓpter qđ declaꝛata eſt tota ars colligēdi diffōnem
F via diuiſiua. ℭ Dubitaret forte aliqs. vtꝝ via diuiſiua ſit
vtilis ad oia iſta. ℭ Dōm ꝙ via diuiſiua hñtur ꝑ ſe ꝑtes
entis q̄ ſunt decē ꝑñta. qꝛ vt pꝫ ex .5. meta. ens ꝑ ſe diuidiꝛ
in figuras ꝑñtoꝝ. diuiſio āt ꝑñtoꝝ nos regulat ad cogno
ſcēdum q̄ ſunt eēntialia oibus q̄ ſunt in quocūqꝫ ꝑñto nā
vt ſupra dicebaꝛ per cōia oibus q̄ ſunt ꝓpria gñi gñaliſſi/
mo ꝛ toti ꝑñto iueſtigare poſſumus q̄ ſunt eēntialia cui/
libet exñti i illo ꝑñto. via ğ diuiſiua nos iuuat ad accipiē/
dum ꝑñta eēntialia. Rurſus via diuiſiua nos iuuat ad ac
cipiēdum talia ordinate. nā via diuiſiua ꝓcedimus a ma
gis cōi ad minus cōe. ꝛ ſic deinceps. ꝛ hoc mō debēt ordi
nari partes diffōnis. qꝛ ꝑus oꝫ poni qđ eſt cōius reſpcū
oium partiū. ꝛ poſtea qđ eſt cōius reſpectu alioꝝ. ꝛ ſic de

inceps. 3o via diuiſiua nos iuuat ad accipiēdū oia qꝛ opꝫ
accipere aliqđ ꝑmū qđ ꝑ ſe ſe hēat vt genus. ſi ğ illud di/
uidaꝛ per dr̄ias ꝓximas vtputa. aial per pēnatū ꝛ nō pen
natum ſi he ſunt dr̄ie ꝓxime aialis. ꝛ iteꝝ ſi aial non pēna
tum per ꝓximas ſic ꝓcedēdo nihil relinquemꝰ. ſꝫ accipie
mus oia accipiēda vſqꝫ ad dr̄iam totius que eſt dr̄ia vlti
ma. ꝛ ſpecifica vtilis eſt ğ via diuiſiua ad oia iſta. ꝓp qđ
Phs ſupra cū determinauit de vtilitate huius artis. vt cū
dixit diuiſiones ſm dr̄iam eē vtiles de oibus his tribꝰ eſt
executus. ℭ Ulterius dubitaret forte aliqs. qꝛ vr̄ falſuꝫ G
eſſe documētum a Pho datū de ordine partiū diffōnum
.vꝫ. ꝙ ꝑus oꝫ accipi id qđ ꝑdicaꝛ de oibꝰ alijs vel vt habꝫ
alia trāſlatio qđ aſſeqꝛ ſiue quod ꝯſeqtur oia alia. ꝛ po/
ſtea aliud qđ eſt ꝯñs ad oia reliq̄. ꝛ ſic deinceps nā potēſt
ꝯtingere ꝙ aliq̄ poſita in diffōne ſic ſe habeāt ꝙ neutruꝫ
erit ꝯñs ad aliud. qꝛ poſſunt ſe hēre ſic excedētia ꝛ excel/
ſa. nā non valet. impar ğ primꝰ. nec valet ꝑmus ğ impar.
vt patuit in diffōne trinitatis. ℭ Dōm ꝙ vt ſupra diximꝰ H
Phs dedit duplicē artē diffiniēdi. vnā que eſt bona ſim/
pliciter. vt qñ gradatim deſcēdiꝛ diuidēdo genus ꝑ dr̄ias
imediatas. ꝛ poſtea alteꝝ diuidētium per imediatas vſqꝫ
ad dr̄iam ſpecificā ꝛ in colligēdo ſic diffōnē nulla erūt ibi
que ſe habeāt vt excedētia ꝛ exceſſa. imo gradatim ſe ha
bebūt partes diffōnis. qꝛ ꝑmū diuiſum erit cōius oibus.
2o diuiſum erit cōius reliqs. ꝛ ſic deinceps. ꝛ ſm hūc mo/
dū loqtur hic Phs. argumētū aūt arguebat alia via. que
non eſt bona ſimplr. ſꝫ in caſu. qñ .ſ. ignoraꝛ dr̄ia ꝓpria qꝛ
pñt accipi loco dr̄ie ꝓprie aliq̄ plura quoꝝ qđlꝫ ſe habet
in plus ꝛ totū in eque. vt ſi ſcimus ꝙ trinitas eſt in gene/
re nūi. ꝛ neſcimꝰ dr̄iaꝫ ꝓpriā que ſimul cū nūo ꝯſtituat tri
nitatē accepimus hec duo loco dr̄ie ꝓprie. vꝫ. impar ꝛ
vtrobiqꝫ ꝑmū quoꝝ quodlꝫ eſt in plus q̄ trinitas. ꝛ am/
bo ſimul iūcta coeq̄nt trinitati. ℭ Deīde cū dicit.

ℭ Manifeſtū .n. eſt: qm̄ neqꝫ plus apponiꝛ oia
.n. q̄ ſunt i eo qđ qd eſt accipiunꝛ hoꝝ neqꝫ dē
cit nihil. aut .n. genꝰ aut dr̄ia vtiqꝫ eēt: genꝰ qdē
igiꝛ ꝛ ꝑmū ꝛ cū dr̄ijs ꝑus acceptū eſt: dr̄ie .n.
oēs ꝯtinenꝛ. nō .n. amipliꝰ ſunt vltima. ſpē eniꝫ
differret vltimū. hoc aūt eſt dcm̄ nō differre.

ℭ Patet .n. neqꝫ plus q̄ opꝫ qcq̄ additū eſſe. Argir.
Oia nāqꝫ ſumpta hoc ipſo qd ē ꝑdicanꝛ neqꝫ
qcq̄ deeſſe. Nā aut genus aut dr̄ia eēt. At ge/
nus eſt ipm ꝑmū: ꝛ hoc cū differētijs ſil' ē ſum
ptū: dr̄ie ēt vniuerſe ſunt ſumpte. Nulla enim
prorſus poſterior eſt. Spē nāqꝫ differret ipm
extremum. At hoc dictum eſt nō differre.

ℭ Oſtendit hꝰ artē eē ſufficiētē qꝛ nihil ꝯtinet ſupfluū ne
qꝫ minꝰ. iđ ait. ꝙ (Manifeſtū eſt .n. qm̄ neqꝫ plus apponi
tur) vel vt hñt aliq textus. ꝙ (nūq̄ plus apponiꝛ) .i. nihil
accipiꝛ ibi ſupfluū cuius eſt cā qꝛ (oia eni hoꝝ) .i. oe nūo
hoꝝ ſic acceptoꝝ (accipiunꝛ) vel vt hꝫ alia lr̄a ſunt acce/
pta (in eo quod qd) pꝫ ergo per ꝑmum documētum ꝙ de
bent accipi ꝑdicātia in eo qđ qd. qꝛ nihil tale eſt ſupfluū.
ideo ex hoc hētur ꝙ ars data docet accipere nihil ſuper/
fluum. ꝛ ſubdit (nec deficit nihil) .i. ars data non ſoluꝫ eſt
ſupflua. ſed ēt non eſt defectiua. ꝛ ſubdit. ꝙ (aut genus .n.
aut dr̄ia eēt) ꝛ ſi ꝑ artē datā acciperet diffō defectiua vl' eſ
ſet genus quod ibi deficeret vel differētia ꝛ ſubdit ꝙ (ge
nus igitur ꝑmū cum differētijs acceptis eſt ꝑus). q.d. ꝙ
per 2m documētum pꝫ ꝙ debent oia accipi ordinate vt ꝙ
prius debet accipi genus cum ꝑoribus differētijs ꝓpter
tale documētū non poteſt ibi deficere genus cum illud ſit

pͥmū qꝺ̄ accipiť.ſi.n.hoc nō eēt acceptū nihil eēt acceptū.ꝛ ſubdit.ꝙ(dr̄ie aūt ꝯtinētur oēs).i.nō pōt ibi deficere aliq̄ dr̄ia.cuiꝰ rō eſt.qꝛ(nō.n.vltima ſunt amplius) ſu.(ſpē)diuiſibilia.q.d.ꝙ p 3ᵐ documētū pꝫ ꝙ ſemꝑ dꝫ fieri diuiſio ꝑ dr̄ias imediatas quouſqꝫ deueniať ad dr̄iam vltimā.iſtud 3ᵐ documētū facitvt nihil relinq̄tur.qꝛ vltra vltimā dr̄iam nō eſt vlterioꝛ ꝓceſſus ꝑ dr̄ias eēntiales.ꝛ iō ait ꝙ(vltima ampliꝰ nō ſūt ſpē)ſu.diuiſibilia.ꝛ ſubdit ꝙ(differt aūt vltimū).i.dr̄r vltimū vt hꝫ alia trāſlatio(hoc aūt dcm̄ eſt priꝰ non differre).q.d.ꝙ ,ſi vltima dr̄ia poſſet diuidi ꝑ dr̄ias ſpecificas.tūc hꝫ dr̄ia vltima differret ſpē a diffinito.i.reꝑireť i aliquo qꝺ̄ non eēt in eadē ſpē cū dif‑

A finito qꝺ̄ negatū eſt ſupꝛa.¶ Notādū aūt ꝙ nō debēt poni in diffōne niſi dr̄ie eēntiales.ꝛ qꝛ vltra dr̄iam ſpecificā non eſt diuiſio ꝑ dr̄ias eēntiales ars illa q̄ docet colligere dr̄ias vſqꝫ ad dr̄iam ſpecificā docet colligere oēs dr̄ias et nullā relinq̄t.ars ğ data ꝑ pͥᵐ documētū nihil accipit ſuꝑfluū.qꝛ oia q̄ accipit ſunt eēntialia ꝛ i eo qꝺ̄ gd.ꝑ ſcōm documētū nō pōt deficere in acceptatione gn̄is.ꝑ 3ᵐ āt documētū nō deficit in accipiēdo dr̄ias.eſt ergo ars ſufficiēs nihil continens ſuperfluum neqꝫ minus.

T.c.22. Querere aūt opꝫ ꝛ intēdentē in ſilia i dr̄ia.ꝑmum gdē oia idē habeant poſtea iteꝝ in alteris.que in eodē gdeꝫ gn̄e ſunt cum illis.Sunt auteꝫ ipſis quidem idē ſpecie illoꝝ aūt alteri.cuꝫ ait in his accipianť:gd oia idem ꝛ in alijs ſimilr̄.In acceptis iteꝝ ſimilr̄ intendendum eſt.ſi idem ſit quouſqꝫ in vnam veniat rōnem.hec enim erit diffinitio.ſi vero non vadit in vnam:ſꝫ in duas vel in plures manifeſtum eſt ꝙ non vtiqꝫ vnū aliquod quod queritur:ſed plura.

Argir. ¶ Querere autem opoꝛtet inſpiciendo:ꝑmuꝫ ad ea que ſunt ſimilia:ꝛ nullam inter ſe dr̄iam hn̄t:quid nā idē habeant vniuerſa. Deide ad alia que ſub eodem cum illis genere collocantur.Et ſunt quidem eiuſdeꝫ inter ſe ſpeciei ab illis aūt ſpecie ſunt diuerſa.Atqꝫ ſi i iis accipiatur aligd penitus idem ꝛ in altjs ſimili modo. Rurſus ꝯſideranduꝫ eſt ſi in iis que ſunt ſumpta ſit aligd idē:quouſqꝫ ad vnā rōneꝫ fiat acceſſio.Hec.n.erit ipſius diffō rei.Quod ſi nō ad vnā rōnem:ſed ad duas vel plures itur:pꝫ id qꝺ̄ queriť non vnum gd eē:ſed plura.

¶ Poſtq̄ꝫ Phs dedit artē diffiniēdi que magis cōpetit ipſis ſubis vel ipſis ſubſtātijs cuiuſmodi eſt diffō ꝯſtans ex gn̄e ꝛ differētijs.In ꝑte iſta docet accipe diffōnem magis cōpetētē ipſis paſſionibꝰ q̄ non ſufficit ꝙ fiat ꝑ genꝰ ꝛ differētias.ſꝫ opꝫ ꝙ fiat ꝑ cām q̄ꝫ hꝫ in ſbo.vel opꝫ ꝙ fiat ꝑ ipm ſbm.cum ğ volumꝰ diffinire aliq̄ꝫ paſſionē dēmus videre ea in gbus hꝫ eē illa paſſio qūo ꝯueniāt ꝛ qūo differātꝫ ex ꝯuenietijs ꝛ differētijs poterimꝰ foꝛmare vnā rōnem paſſionis q̄ſite:dū tñ q̄ſita paſſio hēat rōnē vnā.imo hec methodus ꝛ hec ars docebit nos cognoſcere vtꝝ paſſio diffniēda hēat rōnem vnā.ꝛ q̄ ſit illa vna rō.Tria ğ facit.qꝛ pͥ dat hꝫ artē.2° qꝺ̄ dixerat declaꝛat ꝑ exēplū.3° artem datā oñdit eē bonā ꝛ ꝯuenietem.2° ibi(Ut dico ſi q̄raꝛ)3° ibi(Semꝑ.n.eſt oēs.)Dicit ğ ꝙ(q̄rere aūt).i.q̄renteꝫ ſu.diffōnem paſſionis(opꝫ intēdentē).ſ.eē ꝛ(in ſilia ꝛ i dr̄ia pͥᵐ gdem ꝙ vnū gdē oia hn̄t.poſtea iteꝝ)opꝫ intēdere(in alijs q̄ ſunt in eodē gn̄e ſubijcibile cū illis)ꝛ ſubdit.(ſunt aūt ipſis).i.ſibijpſis(gdē idē ſpē.illoꝝ aūt).i.ab illis(alteri).i.ſunt diuiſi ſpē.ꝛ ſubdit(cū aūt)ſu.ſic factū eſt(in his accipiať gd oia hn̄t idē ꝛ in alijs ſilr̄)ſu.q̄rēdū eſt gd oia hn̄t idem.Et ſubdit ꝙ(in acceptis)ſu.vtriſqꝫ tā in iſtis q̄ꝫ in illis(ſilr̄ eſt iterum intēdendū ſi id em ſunt)oia(q̄uſqꝫ vtiqꝫ veniant in vnā rōnem)ꝛ ſubdit ꝙ(hec enim)vna ratio(erit diffō)ſu.paſſionis q̄ſite.Et ſubdit ꝙ(ſi xͦo nō vadit in vnam.ſed in duas aut in plures)rōnes (manifeſtuꝫ eſt vtiqꝫ ꝙ qꝺ̄ queriť)diffiniendum(non eſt vnum aligd) ideſt aliqua vna paſſio(ſed plura).i.ſꝫ plures paſſiones.qūo autem ſit intelligendum hec ars ſiue hec methodus data ſtatim patebit.¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut dico ſi gd eſt magnanimitas q̄rimꝰ:itendendū eſt in quoſdā magnanimos quos ſcimꝰ gd hn̄t vnū oēs inq̄ꝫtum hmōi ſūt vt alcibiades magnanimus:aut achilles:aut ayax.gd vnū oēs nō tolerare iniuriā.hic gdē.n.dimicauit.ille xͦo iſaniuit.hic aūt iterfecit ſeipſum.

¶ Ueluti ſi q̄rať gd naꝫ ſit magnitudo animi conſiderādum eſt in aligbus quos gdē ſcimꝰ eſſe magnanimos gd nam habeāt vnum oēs eo pacto quo tales eē dn̄r.Ceu ſi Alcibiades fuit magnanimꝰ:ꝛ achilles:ac ēt ayax.Quid vnū oēs hēbāt.Atqꝫ id ē eos affectoſ ꝯtuelijs non perferre:nam pꝛimus intulit bellum:ſecundus iratus ſe a ſocijs defendendis ſe iunxit:tertius ſibi moꝛtem conſciuit. Argir.

¶ Declaꝛat artē datā per exēpla.Propter hoc ſciēdū artem datā in hoc ꝯſiſtere ꝙ ſi volumꝰ diffinire aliq̄ꝫ paſſioneꝫ.vtputa ſi volumꝰ diffinire magnanimitatē dēmus intēdere in aliq̄ ſilia ꝛ in aliq̄ dr̄ia.qꝛ alig ſūt vno ſili mō magnanimi.alig xͦo alio modo ꝛ differendi.vtputa alcibiades.achilles.ꝛ ayax fuerūt magnanimi.qꝛ nō potuerūt tolerare iniurias.Lyſander ꝛ Socrates fuerūt magnanimi.qꝛ nō curauerūt de foꝛtunijs ꝛ de ifoꝛtunijs.ad diffiniendum ğ hāc paſſionē dēmus videre gd oia.i.gd oēs hi.vꝫ.alcibiades ꝛ achilles ꝛ ayax hn̄t idem ꝛ iteꝝ in alijs.vt in Socrate ꝛ i Lyſandro qm̄ ſūt i eodē gn̄e ſubijcibili cū illis.i.qꝛ ſūt ſbi magnanimitati ſic ꝛ illi dēmus ğ videre ꝛ i iſtis alijs q hn̄t idē.nā ꝑmi hn̄t qꝛ nō ſufferūt.ſcdi hn̄t ꝙ nō curāt nō ſufferre āt ꝛ oia patiēter ſufferre videť oīo oppoſita.ꝑmi ğ ſūt gdē ſibijpſis idē ſpē.qꝛ cuilꝫ ꝯpetit nō ſufferre ſꝫ illoꝝ aūt.i.ab illis alijs ſūt alteri.i.ſunt multū diuerſi cū ꝑmis ꝯpetat nihil ſufferre.alij ſic ſint magnanimi ꝙ oia ſufferūt ꝛ nihil curāt.cū aūt ſic fcm̄ ē.ꝛ in his gdē accipiāt gd hn̄t idē ꝛ in alijs vt in ſocrate ꝛ lyſandro ſilr̄ acceptū eſt gd hn̄t idē.tūc in accepť.i.in oibus taꝫ in iſtis q̄ꝫ in illis.ſilr̄ iteꝝ intēdendū eſt ꝛ ſi ſunt idē ꝛ ſi tam iſti q̄ꝫ illi hn̄t vnū aligd ꝛ ex oibus poſſumꝰ in vnā rōneꝫ venire tc̄ illa vna rō erit diffō magnanimitať magnanimitas erit vna paſſio.i.vnius ſpēi.ꝙ ſi nō ꝯtingit oia reduci in vnā rōnem:tūc magnanimitas vel quecūqꝫ alia paſſio q̄ queriť diffiniēda nō eſt vnū aligd nec eſt vna paſſio .i.nō eſt vniꝰ ſpēi.hec eſt ğ ars data ad diffiniēdū q̄ꝫcūqꝫ paſſionē.hāc ğ artē ſic declaꝛat ꝑ exēpla.qꝛ pͥ exēplificat de gbuſdā magnanimis q non potuerūt ſufferre iniurias.2° exēplificat de gbuſdā alijs magnanimis.q oia ſufferebāt ꝛ de nullo curabant.ꝛ docet qūo ex his debeat accipi ratio paſſiōis q̄ſite ibi(Silr̄ aūt ꝛ i alijs) dicit ğ(vt dico).i.expono me(ſi q̄ratur)vel (ſi queramus quid eſt magna‑

nimitas intēdendū in quoſdā magnanimos q̄s ſcim⁹)eē magnanimos intēdendū.ſ.(inq̄tū ſunt hui⁹).i.inq̄tū ſūt magnanimi(qd vnū hn̄t oēs vt alcibiades magnanim⁹. vt achilles ꝛ ayax.oēs qdē)hn̄t ſup.(hoc vnū non tolerare iniuriā.hic.n.).ſ.alcibiades pp iniuriā q̄ꝫ nolebat ſufferre(dimicauit).i.bellauit vl̄ p̄liatus eſt(ille ꝟo).i.achilles(inſaniuit).i.tātam habuit indignationē de iniuria illata ꝙ ꝟſus eſt in iſaniā(hic aūt).i.ayax(interfecit ſeipꝫ) non valēs.n.ſe vindicare de iniuria illata iniuriatus noluit vlterius viuere.℄ Deinde cū dicit.

℄ Silr̄ in alijs vt lyſandro ꝛ ſocrate ſi iā idifferētes ꝓſpitati ꝛ iproſpitati.hec duo accipiētes intēdo qd ideꝫ hn̄t.aut ipaſſibilitas q̄ eſt circa fortunas.aut intolerātia iniuriaꝝ.Si ꝟo nullum ſit due ſpēs vtiq꜡ erūt magnanimitatis.

Argir. ℄ Rurſus in alijs ꝯſiderādū eſt:vt Lyſandro ac ſocrate:qd nā ꝛ iſtis ierat vnū.Atqꝫ.i.eq̄biliter ſeſe hēre in ſecūdis atqꝫ aduerſis reb⁹ fortune.His ſumptis ꝯſidero qd nā idē habeant hec Eq̄bilitas inq̄ꝫ in reb⁹ fortune:ꝛ nō patiētia cū ꝯtumelie afferūtur.Nō ſi nihil habeant idē:due ꝓfecto magnanimitatis ſpēs erunt.

℄ Exēplificat de alijs.d.(Silr̄ aūt ꝛ in alteris)vel(iteꝝ.n. ꝛ in alijs)ſu.intēdēdū eſt(vt in lyſandro ꝛ in ſocrate.ſi iā indifferētes ꝓſpitati ꝛ iproſpitati).i.ꝙ oia ſufferebant de nl̄lo curabāt:idifferēter ſe hēbāt ad fortunia ꝛ ifortunia ꝓſpitatē ꝛ iproſpitatē.H factor dat artē accipiēdi diffōnē paſſionis.d.ꝙ(hec duo accipiētes intēdēdū eſt qd idem hn̄t aut ipaſſibilitas aut nō tolerātia ſiue itolerātia iniuriaꝝ)intēdendū eſt vtꝝ hec duo ꝯueniāt in aliq̄ vna rōne ꝙ ſi ſic magnanimitas erit vnū aliqd ꝛ illa vna rō erit diffinitio ei⁹ ꝙ ſi nihil eſt vnū tale magnanimitas nō eſt vnū aliqd.ideo ſubdit ꝙ(ſi ꝟo nullū ſit).i.nulla ſit vna ratio in qua cōueniant p̄dicata duo(due vtiq꜡ erunt ſpēs ma- B gnanimitatis).℄ Dubitaret forte aliqs de ſupiori littera.qūo poſſit ꝯtingere ꝙ vna ꝛ eadē paſſio ſit in aliqbus que ſunt eiuſdē gn̄is ꝛ ſint ad ſe inuicē alteri ſpē.℄ Dōm ꝙ ſi acciperet̃ ſbm paſſioni ſꝫ ꝙ illi paſſioni ſubijcit̃:ſemper vni paſſioni rn̄deret vnū ſbm.ſꝫ qꝛ aliqn̄ accipit̃ ſbm paſſionis.nō ſm oino debitā rōneꝫ.ideo ꝯtingit ꝙ eiuſdē paſſionis accipiat̃ alterū ꝛ alteꝝ ſbm.vt magnanimitati accipiet̃ ſbm.nō tolerās qdē q̄ꝫtū ad eos q nō poterūt ſufferre iniurias.tolerās aūt q̄ꝫtuꝫ ad eos q oia equo animo tolerabāt.tolerās aūt ꝛ nō tolerās pn̄t eē in eodē gn̄e.ſed non pn̄t eē in eadē ſpē.nō tolerātes igit̃ ſunt ſibiipſis idē ſpē.ſed illoꝝ.i.ab illis qui tolerauerūt ſunt alteri ſpē.nō eniꝫ hic loqmur de ſpē ſbaꝝ ſm ſe.nā tā tolerātes q̄ꝫ non tolerātes fuerūt hoies.oēs enim fuerūt eiuſdē ſpēi.ſed h loqmur de ſpē ſuboꝝ in ordine ad magnanimitatē vel ad q̄ꝫcūq꜡ aliā paſſionē.nā alcibiades achilles ꝛ ayax hūerunt ordinē ad hāc paſſionē que eſt magnanimitas ꝑ itolerātiam.Lyſander ꝛ ſocrates ꝑ tolerātiā.tolerātia autē ꝛ intolerātiā non ſunt eiuſdē ſpēi lꝫ poſſint eē eiuſdē gn̄is hoc ḡ modo eadeꝫ paſſio pōt cōpetere his qui ſunt idem gn̄e ꝛ alteri ſpē.qꝛ non oino ꝓprie ꝛ directe acciperet̃ illud ſm qō ieſt talis paſſio.ſꝫ ſi acciperet̃ oino ꝓprie ꝛ di- C recte ſemꝑ eiuſdē paſſionis eēt eadē ratio.℄ Ulteri⁹ forte dubitaret aliqs.vtꝝ tolerātia ꝛ intolerātia poſſint ꝯuenire in aliq̄ vna rōne.℄ Dōm ꝙ ex eadē rōne ꝛ ex eadē cā poteſt ꝯtingere ꝙ aliqs nō poſſit tolerare.ꝛ ꝙ aliqs poſſit oia tolerare.poteſt.n.vtrūq꜡ eoꝝ ꝯtingere ex eadē cā. qꝛ iudicat ſe dignū magis.qui.n.iudicat ſe dignū magis cum deſpicit̃ nimis idignat̃.ideo nō pōt iniurias tolerare.ſꝫ poſſet ſe aliqs adeo iudicare dignū magis ꝙ totum honorē mūdi nihil reputaret ꝓpter qō ꝯn̄s eēt ꝙ ſi totuꝫ ꝑderet de nullo curaret.ex eadē ḡ cā pōt ꝯtigere ꝙ aliqs nihil toleret ꝛ ꝙ aliqs de nullo curet.℄ Aduertēduꝫ tn̄ D ꝙ lꝫ ex eadē rōne ꝛ eadē cā poſſit ꝯtigere h ꝛ illud.tamē qui ſūt ſic ꝛ ſic magnanimi nō ſunt eodē mō nec pari mō magnanimi.eſt aūt magnanimitas hec ꝛ illa eadē ſpē ſꝫ nō eq̄lr̄ ꝑticipata a ſuis ſbis.nā multo magis fuit magnanim⁹ ſocrates q de nullo curauit q̄ꝫ achilles q ꝟſus eſt in inſaniā nō valēs ſe vindicare.ille eſt.n.oino magnanimus qui nullū bonū exteri⁹ aliqd appciat̃.totū.n.gaudiū magnanimi eſt de ꝟtute ꝛ de iteriori bono.ꝛ iō equo aio tolerat fortunia ꝛ ifortunia.pp qō pꝫ ꝙ fides xp̄iana ꝟe facit magnanimos.qꝛ ꝑfectionē ſuā ponit in nō curare de exteriori bono.ſm.n.hāc fidē ꝑfecti ſum⁹.cū oia abijciamus. eſt ḡ ars p̄hi bona.qꝛ ſtatim occurrūt nobis ḡ͞ia reſpcū alicui⁹ paſſionis.ꝛ ēt aliq̄ ſilia reſpectu eiuſdē paſſionis. vtputa.aliqb⁹ cōpetit aliq̄ paſſio.q oēs hn̄s tale qd.vtputa nō tolerare.aliqb⁹ aūt alijs ꝯpetit alia paſſio q oēs hn̄t aliud qd.vtputa tolerare.ꝛ qꝛ hn̄tes vnā ꝛ eādē paſſionē alij iter ſe ꝯueniūt ꝛ ab alijs dn̄t.ex h ꝯuenientijs ꝛ dn̄tijs manifeſti⁹ appet vtꝝ ſit reducē oia talia in vnā rōnē.qō ſi ſic illa erit diffō illi⁹ paſſiōis.vt ſi tolerare ꝛ nō tolerare reducūtur in hāc vnā rōneꝫ reputare ſe dignum magis.hec erit diffō magnanimitatis.vt qd ē eē magnanimū reputare ſe magis dignū.℄ Deide cū dicit.

℄ Semꝑ.n.eſt ois diffinitio vl̄is.non enim in quodā oculo dicit ſanabile medicus.ſed aut in omni.aut in ſpecie determinans.

℄ Omnis autem diffinitio vniuerſalis eſt ſemper.Medicus.n.non diffinit ſalubre cuidam oculo:ſed aut oi:aut ſpē determinato. Argir.

℄ Oñdit h artē datā eē bonā ꝛ ꝯuenientē.aliqd aūt eſt bonū ꝛ ꝯueniēs q̄ꝫtū ad p̄ns ſpectat triplr̄.vꝫ.per ꝯparationem ad ꝓpoſitū.ad oppom̄.ꝛ ad nos.ꝑ ꝯparationē ad ꝓpoſitū illa ars dr̄ ꝯuenientior ꝑ q̄ꝫ habet̃ melius cognitio de re intēta.ꝑ cōparationē ad oppom̄ illa eſt ꝯuenientior per q̄ꝫ magis vitat̃ oppom̄.vꝫ.error ꝛ ꝺceptio circa h cognitionē.per cōparationē aūt ad nos illa ars eſt ꝯuenientior que tradita eſt ſm modū nobis magis ꝓportionatuꝫ tria ḡ facit ſm ꝙ hic triplici modo oñdit hāc artē eē conuenientem.2ᵒ ibi(Facili⁹ qdeꝫ eſt ſingulare)3ᵒ ibi(Sicut in demſtrationib⁹.)Dicit ḡ ꝙ(ſp.n.ois diffō eſt vl̄is).i.eſt rei vl̄is.cui⁹ ratio eſt.(qꝛ non.n.in quodā oculo medicus dicit).i.diffinit(ſanabile.ſꝫ aut in oi).i.aut diffinit ſanabile vlr̄(aut ſpē determinās).i.aut diſtinguit ſanabile ꝑ determinatas ꝛ diuerſas ſpēs.℄ Dubitaret forte aliquis qūo E ex hoc oñdatur ars data eē ꝯueniēs.qꝛ per eā magis habeatur ꝓpoſitū ſiue intētum.℄ Dōm.ꝙ particulariū nō eſt ſcia neq꜡ diffō.diffinitio ḡ eſt rei vl̄is.ꝛ non vl̄is cuiuſlibet:ſꝫ ſpēi magis q̄ꝫ gn̄is medicus ḡ nō diffiniet hoc ſanum vel ſanū in hoc oculo.ſed vel diffiniet ſanuꝫ vlr̄.vel determinabit.i.diſtinguet ſanū per diuerſas ſpēs.nam ſi ſanum eſt in oibus eiuſdē ſpēi.tunc diffiniet ſanum gn̄aliter.ſi autē non eſt eiuſdē ſpēi diſtinguet ſanū per diuerſas ſpēs.ꝛ cuiuſlibet ſpēi ſuam diffōnem aſſignabit.illa eſt ergo optima ars diffinitiua ꝛ per illam hēt̃ur optime intētum.quādo hec duo facit.vꝫ.ꝙ aut diffinit reꝫ vlr̄ ſi eſt eiuſdē ſpēi.aut ſi non eſt eiuſdē ſpēi diſtinguit ipſaꝫ in diuerſas ſpēs:ꝛ cuilibet rōnem ſuam aſſignat.ad hoc tēdit ars data in exēplo poſito de magnanimitate.vt ſi conſideretur magnanimitas in alcibiade achille ꝛ ayace apparebit ꝙ illi fuerunt magnanimi.quia non potuerunt

iniurias tolerare. In lyſandro āt ꝛ ſocrate fuit magnanimitatis pipaſſibiles eē a fortunijs ꝛ ifortunijs. ſi ḡ hͦ duo ipaſſibilitas ꝛ itolerētia reducūtur i vnā rōnē: magnanimitas erit eiuſdē ſpēi. ꝛ illa vna rō erit diffō eiꝰ ſi aūt non reducūtur in rōnē vnā magnanimitas erit diuerſaꝝ ſpēꝝ ꝛ vniꝰ ſpēi magnanimitatis diffō erit itolerātia iniuriaꝝ. alteriꝰ āt ſpēi diffō erit ipaſſibilitas ab aduerſis ꝛ pſpis. ars ergo data optima eſt ad hñdum ꝓpoſitū. qꝛ per eam quod hꝫ vl'r diffiniri vl'r diffinit. quod aūt oꝫ diſtingui in diuerſas ſpēs ꝛ hēre rōnes plures in diuerſas ſpēs diſtiguitur ꝛ plures rōnes hꝫ. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Facilius qdeꝫ eſt ſingulare diffinire q̄ꝫ vl'e. vnde opꝫ ex ſingularibus in vl'e aſcendere. ꝛ nāqꝫ equocationes latent magis in vniuerſalibus quaqꝫ in differentibus.

Argir. ℭ Atqꝫ facilius eſt ſingulare diffinire quā vl'e. Quapropter a ſingularibus ad vl'ia opꝫ aſcēdere. Equiuocatiōes. n. in vniuerſalibus magis latent: q̄ꝫ in iis que non differunt.

ℭ Oſtēdit hꝰ artē datā eē ꝯuenientem. qꝛ p eā magis vitaṫ oppoᵐ. vꝫ. error ꝛ deceptio. iō ait ꝙ (facilius qdē eſt diffinire ſingulare). i. diffinire rē per ꝯſiderationē q̄ꝫ hēmꝰ in ſingularibꝰ (q̄ꝫ vl'e). i. q̄ꝫ diffinire rē p ꝯſiderationē q̄ꝫ hēmus in vl'ibꝰ (vñ) qꝛ ita eſt (opꝫ ex ſingularibꝰ) vel (a ſingularibꝰ). i. ex ꝯſideratione q̄ꝫ hēmꝰ in ſingularibꝰ (aſcēdere in vl'ia) ad ꝯſiderationē vl'em. ꝛ ſubdit ꝙ (ꝛ nāqꝫ equocationes magis latēt in vl'ibꝰ q̄ꝫ in d'ntibus). i. q̄ꝫ in ſin-

A gularibꝰ q̄ nō d'nt p d'ias ſpecificas. ℭ Notādū autēꝫ ꝙ equocatio eſt multū cauēda in diffōnibꝰ. nā equocū ſꝫ ꝙ huiꝰ nō diffiniṫ. qꝛ equoca nō hñt rē vnā. iō lꝫ habeāt nomē cōe: rō tñ ſbe eſt diuerſa. nō ḡ diffinieṫ canis ſm ꝙ eſt equocū ad piſcē ꝛ ad latrabile. ſꝫ ſm ꝙ canis eſt vniuocū ad oīa latrabilia hēbit diffōnē vnā. vt eſt vniuocū ad oēs paſſiones q̄ dñr canes hēbit dffōnē aliaꝫ. nūq̄ꝫ ḡ diffiniṫ equocū: ſꝫ ſemp vniuocū. ars ḡ data eſt valde ꝯueniens. qꝛ p eā vitaṫ equocatio p q̄ꝫ accidit error ꝛ deceptio circa

B diffōnes. ℭ Dubitaret forte aliqs quō p artē datā vitaṫ equocatio. Dōm ꝙ q ꝯſideraret ſanū vl'r forte crederet oē ſanū eē eiuſdeꝫ ſpēi. ꝛ ex hoc poſſet credere ꝙ ſanū eſſet eiuſdē rōnis cū ſit alteriꝰ ꝛ alteriꝰ rōnis: ſꝫ ſi ꝯſideraṫ ſanū in hñtibꝰ hāc ꝯpl'onē ꝛ videaṫ ꝙ ſanitas in tali ꝯpl'one ē eq̄tio humoꝝ. ſm hāc rōnē ſiue ſm hāc ꝓportionē ſi poſtea ꝯſidereṫ ſanū in alijs idiuiduis hñtibꝰ aliā ꝯpl'onē videbiṫ ꝙ ſanitas i illa alia ꝯpl'one ſit eq̄tio humoꝝ ſꝫ aliā rōnē. ſic ḡ ex pticularibꝰ aſcēdere in vl'ia facile erit cognoſcere equocationē. qꝛ nō latebit nos diuerſitas rōnuꝫ. Et qꝛ ars data docet ſic aſcēdere ex ꝯſideratione pticl'ariū i vl'ia. iō ꝯueniēs ē ad vitādū oppoᵐ. i. ad vitādū deceptio-

C nē ꝛ errorē. qꝛ p talē artē ſtati appet vbi ē equocatio p q̄ꝫ accidit error ꝛ deceptio in diffōnibꝰ. ℭ Eſt aūt diligēter aduertēdū ꝙ hͦ Phs de equocatione loqtur large ſm ꝙ ꝟa vniuocatio eſt ſolū in ſpē ſpāliſſima. in vl'ibus aūt. i. in gñibꝰ nō eſt ꝟa vniuocatio. ſꝫ quodāmō eſt ibi equocatio eo ꝙ genꝰ nō eſt vna forma ꝛ rō ſiue diffiᵒ rei potiſſime a forma ſumiṫ. ꝛ qꝛ illud qͦ eſt de ꝓximo ꝛ imediate reſpicit pticularia eſt ipſa ſpēs ſpāliſſima. vbi eſt ꝟa ꝛ ſumma vniuocatio ꝛ cui potiſſime ꝯpetit diffō. iō ex ꝯſideratione pticulariū eſt optimū diffinire rē. qꝛ ex tali ꝯſideratione facil'r deueniemꝰ in cognitionē ſpēi cui cōpetit rō vna. ꝛ vbi nulla eſt equocatio. ℭ Deinde cū dicit.

ℭ Sicut in demr̄ationibꝰ opꝫ ſyllogizare eē ſic ꝛ i terminū certū ē hoc aūt erit ſi p ea q̄ ſingul'r dicūtur ſit in vnoquoqꝫ gñe diffinire ſepatim.

ℭ Ut aūt in demr̄ationibꝰ rōcinandi forma: ſic in diffōnibus dilucīditas inſit opꝫ: que qdem fuerit: ſi ſeorſuꝫ id diffiniat quiſpiā qͦ in plibꝰ gñibus eſt: per ea que in vno quoqꝫ dicūtur. Argir.

ℭ Oñdit hꝰ artē ex pte nr̄a eē ꝯueniētēꝫ. Circa qͦ tria facit. qꝛ p̄ facit qͦ dcm̄ eſt. 2ᵒ qͦ dixerat decl'at p exēpluꝫ. 3ᵒ qͦdā qͦ ſuppoſuerat ꝓbat. 2ᵒ ibi (Ut ſil'e) 3ᵒ ibi (Si āt nec diſputare) Dicit ḡ ꝙ (ſicͭ in demr̄ationibꝰ oꝫ ſyll'm eē) ſu. certū. i. fieri p aliqd certū (ſic ēt in terminis). i. i diffōnibꝰ (certū). i. p aliqd certū opꝫ diffinire. ꝛ ſubdit ꝙ (hͦ āt erit ſi p ea que dñr ſingul'r in vnoquoqꝫ gñe ſit). i. ꝯtingat (diffinire ſepatū). i. vl'e. ℭ Dubitaret forte aliqs quō eſt ſil'e

D de diffōnibꝰ ꝛ de demr̄ationibꝰ ꝙ opꝫ ꝛ hͦ ꝛ ibi ꝓcedere p aliqd certū. ℭ Dōm. ꝙ nihil eſt certū ſm ſpeculationē niſi qͦ eſt reductū ad ſenſum. nā ſi certi ſumꝰ de ꝑncipiaꝫ hoc eſt qꝛ ſcimꝰ ea reducere in ꝑnᵃ. ſi aūt certi ſumꝰ de ꝑncipijs hoc eſt via ſenſus memorie ꝛ experiētie. tota ḡ certitudo demr̄ationū eſt p reductionē ad ſenſum. ſic ꝛ i diffinitionibꝰ opꝫ ꝙ certitudo nr̄a oriaṫ ex ſenſu. hͦ aūt non poterit eē niſi p ea q̄ ꝯſideramꝰ pticul'r. qꝛ nō ꝯtingit ſentire niſi pticl'aria. ḡ potiſſime ꝓcedemꝰ in diffōnibꝰ p aliqd certū: qñ p ea q̄ videmꝰ ſenſibil'r in hͦ particl'ari ꝛ i illo accipimꝰ ꝛ ꝯflamꝰ rōnem vnā p q̄ꝫ diffinimꝰ ſpēm ꝛ vl'e qͦ ꝯſideramꝰ ſepatum p̄ter hͦ particl'are ꝛ p̄ter illud. ē ḡ ars data valde ꝯueniēs ex parte nr̄a. qꝛ ꝓcedit per ꝓportionata nobis cū ꝓcedat per ſenſibilia ꝛ cognitio nr̄a a ſenſu incipiat. ꝛ cū certitudo cognitionis nr̄e ex his q̄ ſunt in ſenſu ſumaṫ. Utꝝ āt cognitio ſenſitiua ſit certior oī cognitione ꝛ quō ſe hēat ad cognitionē ꝑncipioꝝ diceṫ in capl'o illo. de ꝑncipijs aūt quō. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Ut ſimile non oē: ſed in coloribus ꝛ figuris ꝛ acutū qͦ eſt in voce. ꝛ ſic in cōe ire timētem: ne equiuocatio contingat.

ℭ Ueluti ſimile non oē: ſed id quod in coloribus eſt ꝛ figuris: ꝛ acutum ſimiliter quod eſt in voce: ꝛ ſic ad ipſum cōmune proficiſcaṫ cauens ne equiuocationem offendat. Argir.

ℭ Decl'at qͦ dixerat p exēplū. d. (Ut ſil'e). i. ſi aliqs vellet diffinire qd eſt ſil'e (nō oē). i. nō ꝯſiderabit vl'r oē ſil'e (ſꝫ in coloribꝰ). i. ſꝫ ſi ꝯſiderabit ſil'e particul'r in hͦ colore ꝛ i illo (ꝛ figuris). i. ꝛ ꝯſiderabit ſil'e particul'r in figuris vt in hac figura ꝛ in illa (ꝛ acutū). i. ſi vellet diffinire acutū (qͦ eſt in voce). i. ſꝫ non ꝯſideraret acutū gñal'r. ſꝫ qͦ eſt in voce. i. ſed ꝯſideraret acutū qͦ eſt in hac voce ꝛ in illa (ꝛ ſic) ſu. oporteret eū (ire in cōe). i. ex particularibꝰ ire in vl'e (timētem nec equocatio ꝯtingat. ℭ Notādū aūt ꝙ ſil'e dici- E

tur equoce in coloribꝰ ꝛ in figuris. nā ſil'e in coloribꝰ ē ex idētitate coloris. vt duo alba dñr ſilia ſm coloreꝫ. qꝛ hñt eūdem colorē. ſil'e aūt in figuris eſt ex eq̄litate anguloruꝫ ꝛ ex ꝓportionabilitate lateꝝ. vt duo triāguli dñr ſimiles ſi habeant eq̄les angulos ꝛ latera equos angulos ꝯtinētia ſunt ꝓportionabilia. qui ḡ ꝯſiderat ſil'e vl'e de facili decipietur. qꝛ forte crederet ꝙ ſil'e eſſet eiuſdē rōnis in omnibus. ꝛ ex hoc diffiniret ſil'e per diffōnem vnā. ſed quando ꝯſiderat ſil'e in hoc colore. ꝛ in illo: ꝛ in hac figura ꝛ in illa ſtatim apparet equocatio. qꝛ ſtatim apparet ꝙ ſimile non dꝛ ſm rōnē vnā in coloribꝰ ꝛ in figuris. ꝛ qͦ dcm̄ eſt de ſili intelligēdum eſt de acuto. nam acutū dꝛ equoce in voce ꝛ in humore. ſiue in ſapore ꝛ in magnitudine nā acutuꝫ in voce eſt vox alta ſubtilis q̄ multū penetrat auditū acutū in humoribꝰ eſt ſapor fortis qui multū pūgit guſtū acutū in magnitudinibꝰ eſt ferrū ſiue aliqd aliud acutuꝫ hñs cuſpidē vt cito pforet. ſi qs ꝯſideraret acetum vl'r ci-

to deciperet̃ ꝑ equocationẽ. ſꝫ ſi ↄſideraret acutũ ĩ hac voce ⁊ in illa ⁊ in hoc humore ⁊ in illo ſtatim appꝫ ꝙ acutum nõ eſt eiuſdẽ rõnis hic ⁊ ibi. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Si aũt nec opꝫ diſputare ĩ metaphoris: neqꝫ quecũqꝫ dicũtur in metaphoris. diſputare. n. neceſſe erit in metaphoris.

Argir. ¶ Quod ſi neqꝫ diſſerere tranſlationibus opꝫ. Patet neqꝫ diffinire oportere. Aut tranſlationibus aut hiſce que per tranſlationẽ dicũtur. Erit. n. neceſſitas vt tranſlationibꝰ diſſerat̃.

¶ Qđdam qđ ſuppoſuerat ꝓbat. dixerat. n. ꝙ debemꝰ timere ne ↄtingat nobis equocatio ĩ diffõnibꝰ. qđ ꝓbat qꝛ metaphora eſt q̃dã equocatio imo equocatio eſt peior q̃ꝫ metaphora. ſi ğ debemꝰ cauere in diffõnibꝰ locutionẽ metaphorica multo magis dẽmus cauere equocã. iđ ait. ꝙ (ſi aũt nec diſputare in metaphoris.) nec opꝫ diffinire ſu. in metaphoris. (neqꝫ q̃cũqꝫ dñr in metaphora) ſu. ſũt diffiniẽda ⁊ ſubdit. ꝙ (diſputare. n. neċe erit in metaphoris)
f ſu. ↄtingãt diffinire ꝑ metaphoras. ¶ Notãdũ aũt ꝙ diffinitiones ſunt ꝑnˢ ſylloꝝ ⁊ demſtrationũ. ⁊ potiſſime diſputationes fiũt ꝑ rõnes ⁊ ꝑ ſyllos. ſi ğ eẽt tolerabile diffinire aliq̃ metaphorice opꝫ nos tolerare ꝙ diſputaremus
6 metaphorice. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ lꝫ h̃ dcm̃ ſit ſm ſe ad ꝓpoſitũ. tñ forte Phs in h̃ dicto habuit oculũ ad Platonem q ↄſueuerat diffinire res metaphorice. ꝯ. hoiem eẽ plantã .i. arborẽ ꝯuſam. nã in arbore rami ꝓcedũt ſurſum ⁊ radices ſunt deorſum. In hoie aũt eↄ̃rio. os qđ hꝫ q̃ſi vi radicis qꝛ ꝑ os ſumit̃ alimẽtũ in hoie. ſicˀ ꝑ radicẽ ĩ arbore. hꝰ'os qđ eſt q̃ſi radix in hoie eſt ſurſum. brachia autẽ ⁊ crura q̃
b ſunt q̃ſi q̃dã rami ꝓcedũt ꝯſus deorſum. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ nõ eſt in metaphoris diſputare. ridiculoſum. n. eẽt argumẽtũ ſiqs diceret ꝙ hõ eſt arbor ꝯſa. arbor hꝫ folia ğ hõ
3 hꝫ folia. ¶ Dubitaret forte aliqs. quõ hoc dcm̃ deſeruiat ad ꝓpoſitũ. vꝫ. qꝛ nõ dẽmus diffinire ꝑ metaphorã. iđ debemꝰ cauere in diffõnibus de equocatione. Dõm ꝙ vt plurimũ equocationes fiũt ſm metaphoras. qꝛ fiũt ſm q̃ꝫdam trãſumptionẽ. vt qꝛ acutũ ĩ magnitudinibꝰ cito penetrat ex hoc trãſumptũ eſt ad humores vt dicant̃ humores ſaporis acuti q multũ pũgũt guſtũ. ex hoc aũt vlteriꝰ tranſumptũ eſt nomẽ acuti ad voces. vt dicat̃ vox acuta que multũ penetrat auditũ. acutũ ğ in humoribꝰ ⁊ in vocibꝰ dr̃ ſm metaphorã ⁊ ſm q̃ꝫdã trãſumptionẽ. ſic ẽt ⁊ ſil'e in coloribꝰ eſt ſm vnitatẽ cuiuſdã q̃litatis. vt ſm vnitatẽ coloris. ex hoc aũt trãſumptũ eſt nomẽ ſilitudis ad figuras vt dicant̃ figure ſil'es q̃ hñt eãdẽ q̃litatẽ. q̃litas aũt in figuris eſt ipſa diſpõ figuraꝝ. illi ğ triãguli hñt eãdẽ q̃litateꝫ ⁊ ꝑ ↄñs ſunt ſil'es q ſunt eodẽ modo diſpoſiti ſunt autẽ eodem mõ diſpoſiti triãguli vel quecũqꝫ alie figure ſi hẽãt angulos eq̃les ⁊ latera ꝓportionabilia. ſil'e ğ in coloribꝰ dr̃ ꝓprie. in figuris aũt trãſumptiue ⁊ metaphorice. qm̃ ğ vt plurimũ equocationes ſm trãſũptionẽ q̃ꝫdã ⁊ metaphoram accipiũtur: ſi non eſt ſm metaphorã diffinire non eſt ſm equocũ diffinire. ꝙ ſi volumꝰ equocũ diſtinguet̃ a metaphorico ſiue a trãſumptiuo dicemꝰ ꝙ tũc eſt recte equocũ q̃ñ vnũ nomẽ imponit̃ duobꝰ diuerſis inter q̃ nõ attendit ꝑp impõnẽ huiꝰ noĩs aliq̃ ↄueniẽtia nec aliq̃ habitudo. ⁊ tũc equocũ eẽt peius q̃ꝫ metaphoricũ. ⁊ magis cauẽdũ eſt a tali equoco in diffõnibus q̃ꝫ a metaphora. naꝫ ideo cauet̃ a metaphora in diffõnibꝰ. qꝛ metaphora. non certificat nos de nã rei q̃ꝫ iducat diffõ. vt ꝑ ſil'e qđ reperit̃ in figuris nõ certificamur de ſili qđ reperit̃ in coloribus. cecꝰ. n. poſſet doceri de ſili qđ reperit̃ in figuris. nihil tñ ꝓpter hoc ſciret đ ſili qđ reperit̃ in coloribꝰ. ſi ğ metaphora cauẽda eſt a diffõnibus. qꝛ nõ certificat. multo magis pura equocatio cauẽda eſt: qꝛ nulloꝰ certificat. ſignãter ğ Phs locutꝰ eſt ſupra. cũ dixit ꝙ ꝑ aliqđ certũ debemꝰ ſyllogiſare ⁊ diffinire. itẽdẽs ꝑ h̃ ꝙ metaphore ⁊ equocationes ſunt cauẽde a diffõnibꝰ ⁊ a ſilis ſiue a diſputationibꝰ qꝛ talia nos nõ certificãt. opꝫ ğ quõ ſit ad ꝓpoſitũ h̃ dictuꝫ ꝓbi. poſſumꝰ. n. dicẽ ꝙ arguit h̃ Phs ꝑ locũ a minori. qꝛ equocatio. vel eſt q̃dã metaphora ⁊ q̃dã trãſũptio. ſi ſupra ſit equocatio ꝑ q̃ꝫdã ſilitudinẽ. vt pꝫ de acuto in magnitudine ⁊ ĩ humore. vl' equocatio ẽ peior q̃ꝫ metaphora ⁊ q̃ꝫ trãſũptio ſi ſit equocatio pura. minꝰ ğ vr̃ ꝙ in diffõnibus ⁊ ẽt ĩ diſputationibꝰ cauẽda ſit metaphora q̃ꝫ equocatio q̃ ſi ſit pura ẽ peior q̃ꝫ metaphora ſꝫ cauẽda eſt in talibus metaphora. ğ multo magis equocatio.

Ut habeamus propoſita eligere opꝫ deciſiones ⁊ diuiſiones. ſic autẽ eligere ſubiectum genus cõe oium.

¶ Ut aũt facultatẽ hẽamꝰ medioꝝ ad ea demõſtranda: que ꝓponũtur: ꝑueſtigare opꝫ: ⁊ ea q̃ aiantibꝰ apertis iſpiciũtur. Et ipſas quoqꝫ diuiſiones. Atqꝫ ſic ꝑueſtigare oportet ſuppoſito genere communi omnium. Argir.

¶ Poſtq̃ꝫ Phs dedit artẽ diffiniẽdi paſſionẽ qꝛ diffõ paſſionis eſt mediũ ĩ demſtratione. ideo poſtq̃ꝫ venatꝰ eſt quo modo accipiẽda ſit diffõ paſſionis. In pte iſta venat̃ quo modo accipiẽdũ ſit mediũ in demſtratione. vñ h̃ qđ h̃ traditur dr̃ ab eo qđ ſupius tradebat̃. nã aliud eſt ſcire quo mõ diffõ ſe hẽat ad demſtrationẽ. ⁊ aliud eſt dare artẽ diffiniẽdi. ⁊ oñdere quoꝰ diffõ accipiẽda ſit. ⁊ aliud eſt oñdere quo mõ mediũ ſe hẽat ad demſtrationẽ. ⁊ declarare q̃ mõ ↄtigit demſtrare ꝑ ſingula gña cãrũ qđ ſiebat in ſupiorib ⁊ aliud eſt dare artẽ iueniẽdi mediũ ad demſtranduꝫ qđ ſit hic. ¶ Sciẽdũ ğ ꝙ venari ⁊ iuenire mediũ in demſtratiõe k ẽ dupl'r. qꝛ al'r accipit̃ mediũ ĩ demſtratione ꝑticulari. al'r in vli. nã in demſtratione ꝑticulari mediũ eſt ipm ſbm. vt ꝑ triãgulũ demſtrat̃ hẽre tres ꝑticul'r de yſocheie. ſꝫ in demõſtratione vli mediũ eſt cã inherẽtie paſſionis in ſbo. ad inueſtigãdũ aũt hãc cãm mltũ valet ſcire ꝓblemata. ⁊ quõ demſtrabilia diuerſimode ad iuicẽ idẽtitatẽ hñt. Tria ergo facit Phs in hac pte. qꝛ ꝓ docet venari mediũ ĩ demſtratione ꝑticulari. 2º oñdit quõ ꝓblema. ⁊ quõ ea q̃ ſ̃t demſtrabilia diuerſimode idẽtitatẽ hñt. 3º ex eo qđ dixerat accedit ad oñdẽdũ quõ inueniẽdũ ſit mediũ ĩ demſtratione vli. 2ª ibi (Eadẽ ãt ꝓpoſita) 3ª ibi (De cã aũt cuiꝰ eſt cã) Propẽ ꝓmˢ ſciẽdũ ꝙ vt ꝓ dicebat̃ mediũ in demſtratione ꝑticulari eſt ipꝫ ſbm. ſꝫ ſbm aliq̃ñ eſt vniuocũ aliq̃ñ analogũ. ⁊ vniuocũ eſt dupl'r. qꝛ aliq̃ñ eſt noiatuꝫ. aliq̃ñ inoiatũ. Tria ğ facit ſm ꝙ tripl'r docet demſtrare ꝑticul'r. qꝛ ꝓ docet h̃ ꝑ mediũ vniuocũ noiatũ. 2º ꝑ mediũ vniuocũ inoiatũ. 3º per mediũ analogũ. 2ª ibi (Nunc q̃dẽ igit̃) 3ª ibi. (Ampliꝰ aliꝰ modus) Circa ꝓmˢ tria facit. qꝛ ꝓ facit quod dcm̃ eſt. 2º qđ dixerat declat̃ ꝑ exẽpliũ. 3º ſuũ dcm̃ diſponit per terminos. 2ª ibi. (Ut ſi aialia ſint) 3ª ibi. (Sit aũt aial.) Dicit ergo (vt habeamus autẽ eligere ꝓpoſituꝫ) ad demſtranduꝫ particulariter quecũqꝫ ꝓpoſita (opꝫ deciſiones ⁊ diuiſiones) ſu. facere (⁊) opꝫ ſu. (ſic autẽ eligere ſbm cõmune genus omnium) exiſtium ſub illo gñe. ¶ Notãduꝫ autẽ documentum datũ in hoc ↄſiſtere. ꝙ ſi volumus demſtrare tres ꝑticulariter de yſochele. ⁊ de ſcalenone ⁊ de hꝰ ſpẽbus triãguli debemus accipere cõmune genus quod eſt ſbm iſtiꝰ paſſionis in quo cõi gñe ſunt oia qbus ↄtingit iſta paſſio vt ſi hãc paſſionẽ videmus cõpetere yſocheli ſiue eq̃crurũ eq̃latero ⁊ ſcalenoni. debemꝰ videre quod eſt illud cõe genꝰ in quo ↄueniũt oia iſta. ẽ aũt illud cõe triãgulꝰ qđ eſt l

ſbm iſti⁹ paſſionis.habito aūt ħ cōi vt hito triāgulo ſiue hito hꝫ ſbo.iā hēm⁹ mediū ad demſtandū pticulr.hꝫ aūt mediū ſiue hꝫ ſbm debem⁹ diuidere ꝛ ēt ſubdiuidere.ꝛ ħ appellat ipſe deciſiones ꝛ diſiones facē.diuidēdo.n.triangulū in ſuas ptes ſbiuas.ꝛ iterꝝ ēt illas ptes ſbiuas diuidem⁹ in alias ptes ſbiuas ſi ſūt vlteri⁹ diuiſibiles.ꝛ tunc p ħ cōe ſbm vt p triāgulū demſtabim⁹ hꝛe tres particulr de q̄lꝫ parte hui⁹ ſubiectiua.❡ Deinde cū dicit.

❡ Ut ſi aīalia ſint q̄ ꝯſiderāt : q̄lia oī aīali īſint. Acceptis aūt his reliquoꝝ oīum q̄lia īhereāt: vt ſi hec eſt auis q̄lia oīum inhereant aui.ꝛ ſic ſemp ꝓximo.manifeſtū.n.eſt:qm̄ hēbim⁹ iam dicere ꝑpter qd īſunt inherētia his que ſūt ſub cōi: vt ꝑpter qd hoī aut equo inſunt.

Argir. ❡ Ceu ſi aīalia ſint ea que ꝯſiderātur q̄ nā oī cōpetūt aīali. Quibus ſumptis rurſus idētidē ꝑueſtigare opꝫ: que nā ceteroꝝ ꝑmo cuilꝫ īſūt veluti ſi id ſit auis: que nā oēm auē ſequūtur. Et ſic ſemp que naꝫ ꝓpinquiſſimo cōpetunt. Patet.n.nos poſſe iā dicere ꝑpter qd inſunt ea que cōpetūt hiſce que ſub ipſo cōi ſunt collocata: vt ꝑp quid hoī cōpetūt aut equo.

❡ Q̄ō dixerat declarat p exēplū.d.(Ut ſi aīalia ſūt ſiue ſint q̄ ꝯſideranť).i.q̄ ꝯſiderāda ſunt vt de eis aliq̄ demſtentur ſu.accipiēda ſūt(q̄lia īſunt oī aīali) vtputa ſomn⁹ ꝛ vigilia(acceptꝭ aūt his reliquoꝝ oī q̄lia īhereāt)ſu.manifeſtū erit.q.d.ꝙ acceptꝭ his q̄ īſunt oī aīali.tūc p aīal māifeſtū erit q̄lia īſunt oī reliquoꝝ ſu.ꝯtētoꝝ ſub aīali.vt ſi ſomn⁹ ꝛ vigilia ieſt oī aīali.manifeſtū erit p aīal q̄lia īſunt oībus reliqs q̄ ſunt ſub aīali.qꝛ manifeſtū erit ꝙ eis ieſt ſomn⁹ ꝛ vigilia.Ad aūt ſciēdū debēt accipi q̄ de ꝓximo diuidūt aīal ꝛ poſtea alia q̄ diuidūt hꝫ diuidētia.vñ ſubdit.(vt ſi hec eſt auis)q̄ ē ꝯtēta ſub aīali.ꝛ q̄ de ꝓximo diuidit aīal ſu.manifeſtū erit(q̄lia īherētia oī aui).q.n.ſcit q̄lia īſunt oī aīali ſcit q̄lia īſunt oī aui.ꝛ ſubdit(ꝛ ſic ſp īſunt aīali ꝓximo).q.d.ꝙ diuidēdo aīal p ꝓxima diuidētia.ꝛ illa per alia ꝓxima p id qd̄ ieſt oī aīali.manifeſtū erit q̄ ſemp aīali ꝓximo.i.ei qd̄ de ꝓximo diuidit aīal īſunt:qꝛ ſic ꝓcedēdo ſemp per ꝓxima deuidētia ſp p cōe ſupius manifeſtuꝫ erit q̄lia īſunt iferiorib⁹.vñ ſubdit.ꝙ(manifeſtū eſt.n.qm̄ iaꝫ hēbim⁹ dīe ꝑpter qd īherētia ſunt his q̄ ſūt ſub cōi) vtputa.ſub aīali.(vt ꝑp qd īſunt talia īherētia hōī.aut eq̄)

A q̄ ſunt ſub aīali.❡ Notādū aūt ꝙ ſi accipim⁹ ſomnū ꝛ vigiliā q̄ īſunt oī aīali ſciēdo q̄lia īſunt oī aīali.vt qꝛ īſunt ei ſomn⁹ ꝛ vigilia.ſciem⁹ qualia īſunt oīb⁹ his q̄ ſunt ſb aīali.qꝛ ſciem⁹ eis in eē ſomnū ꝛ vigiliā.diuidem⁹.n.aīal per ꝓxima deuidētia vtputa p volatile ꝛ aq̄ticū ꝛ terreſtre.ꝛ terreſtre aīal p ꝓxia.vtputa p greſſibile ꝛ reptibile ꝛ greſſibile p ꝓxima vtputa p hoīem ꝛ equū.ꝛ ſic faciēdo diuiſiones ꝛ ſubdiuiſiones.ſiue diuiſiones ꝛ deciſiones.i.diuiſiones magnas ꝛ paruas demſtabim⁹ particulr p ħ medium aīal qd̄ eſt cōe ſbm:hāc paſſionē.ſ.ſomnū ꝛ vigiliā

B ineē oībus reliqs.i.oīb⁹ ſub aīali ꝯtētis.❡ Notādū ēt ꝙ ꝯtēta ſub aīali dñr reliq̄.i.p diuiſionē relicta.nā hoc modo ſit talis demſtatio deuidēdo cōe ſubm̄.ꝛ p hꝫ cōe ſubiectū de reliqs.i.de relictꝭ ꝛ de habitis p diuiſionē demſtabimus hꝫ paſſionē cōem.ſicut ergo eſt demſtatio particularis oīs triāgulus hꝫ tres.yſocheles vel q̄libet alia ſpecies triāguli eſt triāgulus.ergo ꝛc̄.ita eſt demſtatio particularis ſi dicať.oē aīal ſomniet.equ⁹ homo vel quecūq̄ alia ſpēs aīalis eſt aīal.ergo ꝛc̄.❡ Dubitaret forte aliqs. q̄uo aliqua ſunt ꝓxima aīali.ꝛ q̄uo q̄ īſunt aīali pri⁹ īſunt ꝓximo.❡ Dōm ꝙ magis ꝓxima ꝛ magis remota in gñe pñt accipi.vel ſm ordinē rōnis.vel ſm ordinē rei.ſm ordinē rōnis q̄ꝫto ꝯtēta ſub gñe ſunt magis vlīa tāto magis de ꝓximo diuidūt gen⁹.vt ſi aīal diuidiť p volatile ꝛ non volatile tāq̄ꝫ p dr̄ias magis vlēs.ꝛ ſi qd̄lꝫ hoꝝ diuidať p dr̄ias alias q̄ non erūt ita vlēs.dr̄ie pͤ que ſunt magis vlēs magis de ꝓximo diuidēt aīal q̄ꝫ dr̄ie 2ͤ que ſunt magis pticulares.paſſio ḡ inherēs oī aīali demſtabiť particulr per aīal.p̄ de ꝓximis diuidētibus.ꝛ poſtea de alijs.2ᵒ poteſt accipi ꝓximū ꝛ remotū ſm ordinē rei.ſm quē modū dicimus formas eē ſicut nūos.ita ꝙ ſicut nūq̄ꝫ reperiuntur duo nūi diuerſaꝝ ſpecieꝝ equales ſm vnitates.qꝛ ſemp ſunt plures vnitates in vno q̄ꝫ in alio.ſic nūq̄ꝫ reperiunť due ſpēs ſub eodē gñe eq̄les ſm pfectiones:qꝛ ſemp perfectius reſeruať nā gñis in vna ſpē q̄ꝫ in alia.ſicut ḡ ſi vellemus ordinate deſcēdere ſm ordinē rōnis prius deſcenderemus a gñe in magis cōia ꝛ poſtea in minus ꝛ paſſionem cōpetētem toti generi per ipm genus tāq̄ꝫ p mediuꝫ prius ꝓbaremus de magis cōmunibus : ꝛ poſtea de minus.ſic ſi vellemus deſcendere ſm ordinē rei prius deſcēderemus in ſpeciem pfectiorem ꝛ poſtea in minus perfectam.ꝛ ſic deinceps.ꝛ paſſio cōpetēs toti ſm hunc ordinem prius ꝓbareť de ſpecie pfectiori.ꝛ poſtea de min⁹ pfecta ꝛ ſic deinceps.❡ Deinde cum dicit.

❡ Sit āt aīal ī quo.a.b.aūt īherētia oī aīali.ī quibus aūt ſunt.c.d.e.ſint quedā aīalia.māifeſtū igiť eſt ꝑp qd eſt.b.in.d.ꝑp.a.n.ſilr.autē ꝛ in alijs.ꝛ ſemp in alijs deorſum eadē rō eſt.

❡ Sit aūt aīal qdē.b.in.a.vero ponātur ea que aīal oē ſequūtur: is aūt in locis in q̄bus.c.e.d. lr̄e deſignātur: aīalia ſingula collocētur. Patet itaq̄ꝫ ꝑp qd.a.cōpetit ipſi.c.ꝑp.b.nāq̄ꝫ ꝯpetit. Et ſilr ceteris. Eadē aūt ē ſp: ꝛ in alijs rō. Argir.

❡ Diſponit ſuū dcm̄ per terminos.d.(Si aūt aīal in quo a.b.aūt inherētia oī aīali) vtputa ſomnus ꝛ vigilia(in quibus aūt)ſu.ſunt talia inherētia (ſint.c.d.e.q̄dam aīalia. manifeſtū eſt igiť)ſu.per demſtationē particularē(ꝑpter quid eſt.b).i.paſſio inherēs(in.d.).i.in aliquo quod eſt ſub aīali(ꝑpter.a.eniꝫ).i.ꝑpter aīal.nā in tali demſtatione particulari ipſum aīal ſiue ipm ſbm erit mediuꝫ.ꝛ per ipſum aīal demſtabiť paſſio de.d.i.de ꝯtēto ſub aīali.Et ſubdit ꝙ(ſilr aūt ꝛ alijs).q.d.ꝙ ſicut demſtatum eſt per aīal ꝙ.b.paſſio ineſt.d.i.ꝯtento ſub aīali.vtputa volatili.ſilr oñdeť ꝙ inſit alijs ꝯtentis ſub aīali.vt ꝙ īſit.c.ꝛ.e. vtputa aquatico ꝛ terreſtri.ꝛ ſubdit ꝙ(ſemper ꝛ in alijs deorſum eadē ratio eſt) vtputa ſi diuidereť aīal volatile aquaticum ꝛ terreſtre per dr̄ias magis deorſuꝫ.i.magis inferiores eadē ratio vtiq̄ꝫ eſſet qꝛ de omnibus talib⁹ poſſet ꝓbari hec paſſio.b.vtputa.ſomnus ꝛ vigilia per hoc medium qd̄ eſt aīal.❡ Deinde cum dicit.

❡ Nūc qdē igiť ſm ea q̄ ſunt aſſignanť cōia nomina dicim⁹.❡ Opꝫ aūt nō ſolū noīa ꝯſiderare.ſꝫ ꝛ ſi aliqd aliud accipiať eē cōe.accipiētes ſiue hoc aliqb⁹ īhereat ꝛ q̄lia hec ſeq̄ť vt cornua hn̄tia hēre vētres nō vtrobiq̄ꝫ eſſe dētes. Itē cornua hr̄e ſeqtur q̄dā. Manifeſtū.n.eſt ꝑp qd ī illis qd̄ dr̄ ꝑp idē ſunt qd̄ cornua hn̄t. T.c.23.

❡ Atq̄ꝫ nūc ſic dicim⁹ p tradita nobis noīa cōia reb⁹. Opꝫ aūt nō ſolū in his ipſis dicto mō ꝯſiderare: ſed ēt ſi aliquid aliud videať cōmune Argir.

cōpetēs: ⁊ idipm̄ accipe: deinde ſumere ⁊ ea q̄ ipm̄ ſeqtur: ⁊ ea q̄ hoc ſequūtur veluti cornigeris cōpetit erītiū hēre: ſuperioribuſq; vacare dētibus. Sumātur igit̄ hec: ⁊ rurſus accipienda ſunt ea qbꝰ cōpetit: ſeqturq; gn̄e cornua: pʒ.n. ꝓpter qd illis cōpetūt: ea q̄ diximus. Nam ob idipſum illis inerūt qꝛ cornua gerūt.

¶ Docet demr̄are ꝑ mediū vniuocū inoiatū.d.ꝙ(nūc qdē igit̄.ſm ea q̄ aſſignant̄ oia noia cōia dicimꝰ).i.ſm ea que nūc dicimꝰ.vel q̄ nūc diximꝰ oia cōia ſubita q̄ ſic aſſignantur ſunt noia.i.ſunt noiata.⁊ ſubdit.ꝙ(opʒ aūt nō ſolum ꝯſiderare)ſu.cōia(noiata ſʒ ⁊ ſi aliqd aliud accipiat̄ cōe) ſu.inoiatum(accipiētes).i.debemꝰ accipe ⁊ ꝯſiderare(ſi aliqbuſ)ſu.talibꝰ cōibus inoiatis(ihereat hec).i.aliqua paſſio.(⁊)ſu.debemꝰ ꝯſiderare(q̄lia)ſu.diuidētia.(vel q̄les)ſu.partes ſubiue(ſeq̄ntur hec).i.talia cōia inoiata. ⁊ ponit exēplū.d.(vt cornua hn̄tia).i.h̄ cōe inoiatū ꝙ oē aial hn̄s cornua.ſu.hʒ has paſſiones.vʒ.(hēre ventres duos.⁊ non hēre dētes vtrobiq;).i.in vtraq; mādibula. hn̄t.n.talia aialia dētes in maxilla iferiori ſʒ non hn̄t dētes in maxilla ſuperiori.⁊ ſubdit(itē cornua hēre).i.hoc eē inoiatum qd̄ eſt hn̄s cornua(ſequūtur).i.ſunt ſub eo.et ſunt inferiꝰ ad ipm̄(q̄dā)ꝑtes ſubiue.vtputa.ceruꝰ.bos. ⁊ hꝰ aialia q̄ hn̄t cornua.⁊ ſubdit.ꝙ(manifeſtū eſt.n.ꝑꝑ qd illis ierit qd̄ dr̄).vʒ.ꝑꝑ qd talibus aialibꝰ.vt ceruo et boui ⁊ alijs ſilibus ieſt non hēre dētes vtrobiq;.⁊ hēre duos vētres.(ꝑꝑ id.ſ.ꝙ hn̄t cornua).i.ꝑꝑ cōe inoiatū qd̄

D eſt hēre cornua. ¶ Notādū ꝙ oē qd̄ neſcimꝰ noiare vno noie.ſʒ noiamus ipm̄ ꝑ circumlocutionē dr̄ inoiatū.aial ergo hn̄s cornua eſt qd̄dā cōe.⁊ hʒ ſub ſe multa iferiora. attn̄ iſtud cōe eſt inoiatū.qꝛ neſcimꝰ noiare vno noie qd̄ ē tale ſicͭ noiamus oē volatile vno noie.vtputa.ſi dicamus ipm̄ eē auē ʒ: ⁊ oē aq̄ticū forte noiamus vno noie.vtputa piſcē.non aūt ſcimꝰ noiare vno noie oē aial cornutū.ideo

E dr̄ tale cōe eē inoiatum. ¶ Notādū ēt ꝙ ſi aial cornutuʒ eſt ꝓpriū ſbm huiꝰ paſſionis.vʒ dualitatis vētrū ⁊ carentie dētiuʒ in madibula ſuperiori.demr̄abit̄ ꝑticulr̄ per hoc cōe ſbm qd̄ eſt aial cornutū q̄lʒ ꝑdictaꝝ paſſionū d̄ quolʒ ꝯtento ſub tali cōi ſbto.ſicut ḡ in cōibꝰ noiatꝭ ſi q̄reretur ꝑꝑ qd yſocheles hʒ tres: rn̄det̄ qꝛ eſt triāgulus.naʒ yſocheles hʒ tres ꝑ triāgulū.triāgulus aūt non ꝑ aliud ſbm. ſic ſe hʒ ēt in cōibus non noiatis.vt ſi aial cornutū eſt ꝓprium ſbm ꝑdictaꝝ paſſionū.vʒ.dualitatꝭ vētrū ⁊ carentie dētium oibus alijs ierit ꝑ ipm̄.ceruꝰ ḡ ⁊ bos ⁊ alia q̄ ſunt ſub h̄ cōi aiali inoiato.vʒ.ſub aiali cornuto habebūt predictas paſſiones ꝑꝑ id qd̄ hn̄t cornua.i.ꝑꝑ id qd̄ ſunt aial cornutū. ¶ Notādū aūt ꝙ ſeq vel aſſeq vnū aliud ꝑt

F intelligi duplr̄.vel ſm ꝯn̄am.⁊ ſic ſuperiora ſequūtur ad iferiora.vt aial ſeqtur ad hoiem.qꝛ valet.homo ḡ aial nō eꝯ.⁊ h̄ modo ſeq non eſt eē poſteriꝰ ſʒ eē prius iuxta illā diffōnē datā in liꝰ ꝑntoꝝ ꝙ illud eſt ꝑus a quo non ꝯuertit̄ ꝯn̄a.alioꝰ poteſt accipi ſeq ſm poſterioritatē.vt idē ſit ſeq qd̄ eē poſteriꝰ.⁊ ſic iferiora ſequūtur poſteriora.qꝛ ſt̄ poſteriora illis.lr̄a ḡ ſuperius habita ꝙ debemꝰ eē accipiētes q̄lia hec ſequūtur poteſt exponi duplr̄.debemꝰ.n.accipere q̄lia.i.q̄les ꝑtes ſbiue ſequātur hec.i.cōia inoiata ⁊ tūc q̄lia erit caſus noiatiul.⁊ accipiet̄ ſeq ꝓut idē eſt qd̄ eē poſterius.alioꝰ poteſt exponi ꝙ debemꝰ accipe q̄lia.i. q̄les partes ſbiuas hec cōia inoiata ſequūtur.⁊ tc̄ ly hec erit caſuſ noiatiuꝰ: ⁊ accipiet̄ ibi ſeq.ꝑ ꝯſeq ſm ꝯn̄am ꝓut ſuperiora ſequūtur ad iferiora vtrobiq; tn̄ ſemꝑ erit idē ſenſus.vʒ.ꝙ debemꝰ accipe ſi aliqbus cōibus inoiatis inhereat.hec.i.aliq̄ paſſio ⁊ poſtea debemuſ videre q̄les.i.q̄s partes ſbiuas hn̄t illa cōia inoiata.qꝛ his viſiſ poterimꝰ illam paſſionē demr̄are particulr̄ ꝑ hꝰ cōia inoiata de illis partibꝰ ſbiuis.

G ¶ Dubitaret forte aliqs.q̄uo hn̄s cornua ſit per ſe ſbm iſtaꝝ paſſionū.vʒ.dualitatis vētꝝ ⁊ carētie dētium in ſuperiori mādibula.dōm ꝙ in nālibus aliq̄ ſequūtur ex ſine ⁊ aliq̄ q̄ſi ex ꝯditione māe.dicimꝰ.n.ꝙ nā eſt ſagaciſſima.⁊ dicimꝰ ꝙ nā ſapiēter agit.⁊ non eſt itelligēdum ꝙ ipſa nā cognoſcat.ſʒ oia iſta referēda ſunt ad artē diuinā ex qua ſunt oia nālia ordinata.vn̄ ⁊ Cōmen. in.12ͦ metaphy.vult ꝙ nā nō agit niſi rememorata ex ſuperioribꝰ cauſis q̄ dn̄r intelligētie.⁊ oia iſta vt ibidē dicit ꝓueniūt ex vna arte ꝑncipali q̄ eſt ipſiꝰ dei.debemus ergo imaginari nām totā ordinatiſſimā eē.⁊ in oibus ſuis actionibꝰ q̄ʒtū poſſe eſt ordinatiſſime ſe hēre aialia ergo hn̄tia cornua non hn̄t dētes q̄ſi ꝑter ꝯditionē māe.nā nutrimētum qd̄ dʒ ire in dēteſ vadit in cornua.vn̄ hꝰ demr̄ationis mām vel defectū māe aſſignabimꝰ cām.deficit enī mā ⁊ nutrimētū dētiū ꝑꝑ mām ⁊ nutrimētū cornuū.⁊ inde eſt ꝙ dētes non deficiūt in vtraq; maxilla: ſʒ in ſuperiori ex qua ꝑte ſunt cornua.deficiūt.n.talibꝰ aialibus dēteſ in ſuperiori mādibula.pʒ ḡ q̄uo aialia cornuta ſeqtur hec paſſio.vʒ.carētia dētiū cuius paſſionis ꝯſecutio reducet̄ q̄ſi in cām mālē: alia aūt paſſio.vʒ.dualitas vētrum reducit̄ in cām finalē: vt qꝛ talia aialia ꝑꝑ carētiā aliq̄lē ⁊ defectū dētiū non pn̄t bn̄ ꝯterere cibū igeniauit nā ꝙ hērēt duos vētreſ: vnū ad mollificādū cibū non ꝯtritū ⁊ maſticatū: ⁊ aliū ad digerēdū.oia.n.talia aialia rumināt.nam ꝑ icomplete maſticāt cibū quē incōplete maſticatū ꝓijciūt.i ventrē mollificatiuū.poſtea iteꝝ hꝰ cibus icomplete maſticatus ⁊ in vētrē mollificatiuū ꝓiectuſ redit ad os ⁊ ibi iteꝝ maſticat̄ hoc.n.eſt ruminare cibū icomplete maſticatuʒ iteꝝ maſticare.iacēt.n.hꝰ aialia cū rumināt: ⁊ cum genu poſterioris cruris comꝑmūt ſibi vētrē mollificatiuuʒ.ex qua ꝯpreſſione cibꝰ ibi exn̄ſ icomplete maſticatꝰ redit ad os vbi ꝯplere poſtea maſticat̄: ⁊ ibi ꝯplete maſticatꝰ mittit̄ in vētrē aliū.vʒ.in digeſtiuū q dr̄ ſtomachus.dualitaſ ḡ vētrum ꝯpetit talibus aialibus ꝑꝑ hūc ſineʒ vt melius poſſint digerere cibū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplius aliꝰ modus eſt ſm analogū eligere.vnū.n.accipe nō eſt ideʒ ꝙ vocare ſepion et ſpinā ⁊ os.ſunt autē que ſequūtur ⁊ hec tanq̄ʒ vna natura huiuſmodi exiſtente.

¶ Et inſuper alius modus perueſtigādi per ſimilitudineʒ rōnis: non.n.poteſt vnū quippiā idem ſumi: qd̄ quidem ſepium ⁊ ſpina ⁊ oſ appellare oportet: inerunt aūt ⁊ his atq; ſeq̄ntur aliqua: quaſi talis ſit vna quedam natura. Argir.

¶ Docet demr̄are ꝑ mediū analogū.d.ꝙ(Amipliꝰ aliꝰ modus eligere)ſu.mediū(ſm analogū).i.ſm analogiā.⁊ ſbdit ꝙ(vnū.n.⁊ idē)ſu.ſm genꝰ vel ſm ſpēm(non ē accipe qd̄ opʒ vocare ſepion ⁊ ſpinā ⁊ os)hec.n.tria.vʒ.ſepion qd̄ eſt qdā neruꝰ ad ſuſtinēdū mollicīē carnis.cuiuſmodi neruū hn̄t vermes: ⁊ ſpinaʒ q̄ʒ hn̄t piſces: ⁊ os ſiue oſſa q̄ hn̄t aialia dn̄r ſm analogiā reſpectu haꝝ paſſionū q̄ ſunt veſtiri carnibꝰ ⁊ ſuſtinere mollicīē carniū.non.n.ſm idētitatē gn̄is nec ſpēi ꝯpetūt iſta his tribus.ideo dn̄r talia i hoc nō eē idē nec gn̄e nec ſpē: ſed ſm analogiā ſuſtinere enim mollicīē carnis ꝑ ꝯpetit oſſi: ⁊ deīde ſpine.⁊ vltio ſepioni.⁊ ſubdit ꝙ(ſūt q̄ ꝯſequūtur hec).i.ſunt aliq̄ paſſiones q̄ ꝯſequūtur iſta tria(tāq̄ʒ vna nā exn̄te huius).i.ſm q̄ʒdam analogiā q̄dam.n.paſſiones: vtputa veſtiri carnibus: ⁊ ſuſtinere mollicieʒ carnis ſequūtur iſta tria ꝓpter vnam naturam.i.ꝓpter vnum aliquid: vt propter duritiem que exiſtit in eis huius.i.ſm analogiam.molle enīʒ

non

nō ſuſtinet niſi per durum.durities.n.repit in oībus his
tribus.ſed analogice:qꝛ pmo reperitur in oſſe.deinde in
ſpina.⁊ vltimo in ſepione.¶ Deinde cum dicit.

te.c.24. ¶ Eadē aūt ꝓpoſita ſunt que quidē idē mediū
habent amplius:vt qm̄ oīa ꝯtrarius ſtatus.

Argū ¶ Eadē autē ſunt nōnulla eoꝝ que ꝓponūtur
multipliciter.quedā.n.ex eo ſunt eadē qꝛ me/
diū idē hn̄t:veluti qꝛ ſunt oīa antiperiſtaſis.

¶ Determiat qūo diuerſimode aliq̄ ꝓblemata ꝓpoſita vl'
aliq̄ ꝓblemata demr̄abilia hn̄t adiuicē idētitatē ⁊ vnita
tē.iō duo facit ſʒ ꝙ dupl'r oñdit ꝙ h̄ poſſit ꝯtigere. nā p̄
oñdit hoc qꝛ hn̄t idē mediū.nā illa dicunt̄ eadeʒ talia q̄
hn̄t idē mediū.2° oñdit talia eē eadē. nō qꝛ habeāt idem
mediū oīno:ſed qꝛ habēt mediū ſub medio.ibi(Alia aūt
ex eo.)Circa p̄m duo facit:qꝛ p̄ oñdit qūo talia hn̄t idēti/
tatē pp idētitatē medij.2m declarat qūo ip̄a idētitate me/
dij poſſunt habere diuerſitatē.ibi(Horū autem quedā.)
Dicit ḡ ꝙ(eadē āt ꝓpoſita ſūt).i.ꝓblemata ꝓpoſita ſunt
eadē q̄ qdem idē hn̄t mediū.⁊ ſubdit ꝙ(ampli⁹)ſu.ideʒ
hʒ mediū(vt qm̄ oīa ſūt ꝯrij ſtat⁹).q.d.ꝙ illa ſunt eadeʒ
ꝓblemata q̄ idē hn̄t mediū:⁊ ꝓblemata ꝓpoſita de oſſe
ſpina ⁊ ſepione ſunt eadē:qꝛ ſunt illa q̄ idē hn̄t mediū:vt
A oīa hn̄t hoc mediū cōe:qm̄ ſunt ꝯrij ſtatus.¶ Notandū
aūt ꝙ vt diximꝰ mollicies carnis nō ſuſtinet̄ niſi per ꝯri/
uʒ.vʒ.ꝑ duriciē.oīa ḡ p̄dicta tria ſunt ꝯrij ſtat⁹.i.ꝯriū ha
bent ſtatū ad molliciē carnis:qꝛ oīa p̄dicta tria hn̄t quā
dā duritiē.vermis eni nō eſt totus caro:ſʒ hʒ in ſe quedā
neruū extenſuʒ ꝑ totū q dicit̄ ſepion ad ſuſtinēdū molli/
tiē carnis.hʒ ḡ ille neruus ſiue ille ſepion in ſe quandam
duritiē.ſic ēt ſpina ⁊ os in tali duritie ꝯueniūt. ꝓblema/
ta ḡ de oībus his tribus ſunt aliquo mō eadē.qꝛ quodā
modo hn̄t idē cōmune medium.¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoꝝ aūt quedā genere ſunt eadē q̄cūq; hn̄t
differētias ex quo alioꝝ aūt al'r ſūt:vt ꝓpter qd
echo:aut pp qd apparet:⁊ pp qd yris.oīa.n.
hec idē ꝓpoſitū ſunt genere.oīa enim reper/
cuſſio ſunt:ſed ſpecie altera.

Argū. ¶ Atq; hoꝝ nōnulla ſunt eadem genere que/
cunq; differentias hn̄t ex eo qꝛ ſunt diuerſoꝝ:
vel alio modo:vt pp quid reſonat:aut ꝓpter
quid apparet:⁊ propter quid iris exiſtit:vni/
uerſa enim hec idem ſunt ꝓpoſitum gn̄e:oīa
nāq; ſūt plane reflexio:ſed ſpecie ſūt diuerſa.

¶ Oñdit ꝙ hꝰ ꝓblemata q̄ ſunt eadē pp idētitateʒ medij
in ip̄a idētitate medij hn̄t quādā diuerſitatē. qꝛ non hn̄t
idem ſimpl'r vt idē mediū ſpē.ſʒ idē gn̄e.vl' idē analogia.
iō ait ꝙ(hoꝝ aūt).i.de numero hoꝝ ꝓblematū q̄ ſunt ea
dē(q̄dā ſunt eadē q̄cūq; hn̄t dr̄ias ex quo).i.ex qbꝰ diffe
rētijs.(al'r aūt ſunt alioꝝ).i.ꝑ q̄s dr̄ias hꝰ media eadem
ſm diuerſa diuerſimode ſe hn̄t.⁊ ponit exēplū(vt pp qd
echo)ſu.fit(aut pp qd appet idolū)i ſpec'lo(⁊ pp qd yris)
ſu.appet i nubibꝰ(oīa.n.hec ſunt idē ꝓpoſitū)vel ꝓble/
mata vt hʒ alia trāſlatio(gn̄e oīa.n.ſunt repcuſſio).i. oīa
iſta tā echo q̄ʒ imago i ſpeculo q̄ʒ ēt yris fiunt ex eadē cā
gn̄e. vt ex repcuſſione.i.ex reflexione(ſʒ ſpē altera).i.ſed
hꝰ cā ē altera ſpē.qꝛ nō ē eadē reflexio ſm ſpēm ꝑ quam
B fiūt oīa illa tria.qd̄ qūo fit in q̄ōne patebit.¶ Notanduʒ
aūt ꝙ ſm aliā trāſlationē lr̄a p̄cedēs nō eſt referenda ad
illa tria.vʒ.ad os ſpinā ⁊ ſepiō.ſʒ ad hec tria.vʒ.ad echo
ad idolū i ſpeculo.⁊ ad yridē.multuʒ.n. diuerſificat̄ alia
trāſlatio a noſtra.ſic.n.hʒ lr̄a alia. eadem aūt ꝓblemata
ſunt hec qdē eo qd̄ idē mediū hēant vtputa qm̄ oīa anti
piſtaſis.i.oīa ſunt ꝑ reſiſtētiā.vn̄ vbi nos hēmus.ampliꝰ
alia lr̄a hʒ.vtputa.⁊ vbi nos hēmus ꝯrij ſtatus. alia lr̄a
hʒ antipiſtaſis.ſm h̄ ḡ exponet̄ lr̄a ⁊ oīa hec dicēda ſunt
eadē ꝓblemata.qꝛ hn̄t idē mediū ⁊ eādē cām.tā.n.echo
q̄ʒ idolū in ſpeculo q̄ʒ ēt yris fiūt ꝑ eādē cām.vʒ.ꝑ ꝯreſi/
ſtētiā.i.ꝑ reflexionē.nā nūq̄ʒ fit reflexio niſi qꝛ iuenit ꝯriā
reſiſtētiā.¶ Notādū āt ꝙ q velle:t poſſet vtraq; referre C
ad oīa.nā tā ꝯrius ſtatus q̄ʒ ꝯreſiſtentia poſſunt referri
ad os ſpinā ⁊ ſepion.⁊ ad echo.⁊ ad idolū i ſpeculo ⁊ ad
yridē.os.n.ſpina ⁊ ſepion ꝓpter vnā ⁊ eādē cāʒ ſuſtinēt
mollitiē carnis.qꝛ hn̄t ꝯriū ſtatū ad mollitiem.vt qꝛ ſunt
dura.vel cā huiꝰ eſt.vt iō ſuſtinēt mollitiē carnis.qꝛ ꝯ re/
ſiſtunt hꝰ molliciei ſupponēdo ipſam. Poſſunt ēt hec re
ferri ad alia tria. nā echo ⁊ idolū in ſpeculo ⁊ yris fiunt
pp ꝯriū ſtatū.nā cū fiant ꝑ ꝯriū motū:qꝛ fiunt pp reflexio
nē.qꝛ opʒ eſſe ꝯriū ſtatū ⁊ cōtrariū terminuʒ vbi eſt con/
trarius motus poſſumus oiuʒ iſtoꝝ aſſignare vnā cōem
cām hic cōtrariū ſtatuʒ.qūo aūt poſſit aſſignari cōis cā
contra reſiſtentia patet.imaginabimur.n.ꝙ prius ſit mo
tus aeris vel multiplicatio ſpēi ad ſpeculum.vel emiſſio
radioꝝ ſolarium ad nubem aquoſam. ⁊ poſtea ꝑ contra
reſiſtentiam talia reflectunt̄ ⁊ cōtraflexa hn̄t cōtrarium
motum:⁊ cōtrariū ſtatuʒ:⁊ cōtrariuni terminū ꝓpter q̄
oīa aggenerāt̄ p̄dicta tria.¶ Dubitaret forte aliqs qūo D
reflexiōes ꝑ quas generant̄ p̄dicta tria nō ſunt eadē ſpē.
¶ Dōm ꝙ reflexiōes ꝑ q̄s generant̄ p̄dicta tria vno mō
differūt gn̄e.alio mō differūt ſpē.nā echo q ē ſonꝰ aggn̄a
tus ex reflexiōe aeris:ſicut apparet dū loqmur ſupra pu
teū:vel cū loqmur ſub aliq̄ volta vbi iteꝝ reflectit̄ vox:⁊
videt̄ nobis eandē vocē audire quā ꝓtulimus.illa ḡ vox
aggenerata ex tali reflexione aeris vocat̄ echo.ipellimꝰ
eni aerē loquēdo:q aer repl'ſus cū ꝑtigit ad voltā vel ad
aliqd̄ obſtaculū ꝯcauū pp ꝯreſiſtē tiā reflectit̄:ſicut pila
ad parietē ipulſa pp ꝯ reſiſtētiā parietis reflectit̄ in ꝯriū
⁊ ꝯ mouet̄.aer ergo ſic ꝯtraflexus ⁊ in ꝯriū motꝰ:qꝛ mo
tus reflexionis eſt ſilis motui ipulſionis gn̄at ſimilē vo/
cē ⁊ facit echo.Idolū aūt apparet i ſpeculo:qꝛ multipli
catur ſil'itudo faciei vſq; ad ſup̄ficiē ſpeculi.ibi auteʒ pp
ꝯreſiſtētiā ſpeculi fit reflexio:⁊ fit multiplicatio ſilitudis
faciei in ꝯriū.ita ꝙ p̄ia multiplicatio ſilitudinis fuit a fa
cie ad ſpeculū.ſcōa multiplicatio eſt ꝑ reflexionē in ꝯriū.
vʒ.a ſpeculo ad faciē:ita ꝙ ſilitudo faciei ꝑ talē reflexio/
nē recipit̄ in ipſo oculo:ita ꝙ hō videt ꝓpriā faciē ꝑ ſpe
culū:qd̄ nō poſſet eē niſi i oculo ſuo reciperet̄ ſilitudo ꝓ
p̄e faciei.Huiꝰ aūt ſilitudo nō poſſet ibi recipi ꝑ hꝰ multi
plicationē in directū.qꝛ talis multiplicatio in directū ici
pit a re viſa.nō aūt terminat̄ ad ipſaʒ.cū ḡ receptio ſilitu
dinis rei viſe ſm ꝙ hꝰ nō icipiat ab oculo ſʒ terminet̄ ad
ipſuʒ oʒ m'tiplicationē talē fieri ꝑ reflexionē.imo qꝛ ip̄e
oculus videt ſeipſuʒ ꝑ ſpeculū oculus erit res viſa ⁊ res
vidēs.vt ē res viſa ab eo icipit multiplicatio ſpēi:vt eſt
res vidēs hꝰ multiplicatio terminat̄ ad ip̄m.ꝙ aūt rectꝰ
motꝰ icipiat ab aliq termino ⁊ reuertat̄ ad ip̄m h̄ nō po
terit eē niſi ſit motꝰ reflexꝰ.Apparētia ḡ idoli in ſpeculo
fit ꝑ reflexionē ſic ēt apparētia yridis ꝑ reflexionē fit.nā
radij ſolares cū ꝑtingūt ad nubē roridā ibi reflectunt̄ ⁊
reflexi generāt colores yridis.vn̄ ⁊ ſi aqua d̄ alto diſtilla
tim caderet:ſicut apparet de aliqbus fontibus q de alto
cadūt in lapides:tūc qꝛ multe guttule ꝑ taleʒ caſuʒ in al/
tuʒ reuertunt̄ cū ad illas guttulas ꝑtingūt radij ſolares
ex reflexione illoꝝ radioꝝ ad illas guttulas aggeneran
tur colores yridis.he ḡ reflexiōes vno mō nō ſunt idē ge
nere.nā reflexio aeris ꝑ quā gn̄atur echo fit ꝑ motum lo
calē.motus localis q eſt realis motꝰ:vt qꝛ eſt motꝰ ad ſi/
tū nō eſt ideʒ gn̄e cū motu ꝑ quē apparet idolū in ſpecu/

lo ⁊ yris q̄ nō ſunt ꝓꝑe motus:nec ſunt qd realẽ:ſʒ qd in
tentionale.nã h̄ motus nihil eſt aliud q̄ʒ multiplicatio
ſimilitudinũ intẽtionaliũ. Alio mō h̄ reflexiones pñt dici
nō deferre gñe.nã cũ ipſo motu locali aeris intẽtionalr̄
fit ſonus.ita ꝙ in oĩbus his reflexionib⁹ eſt quedã multi
plicatio intẽtionalis:⁊ q̄ʒtũ ad hoc oẽs iſti mot⁹ ſunt quo
dã mō idẽ in gñe.nō eſt aũt idẽ ſpẽi:q2 ſicut motus ad for
mã recipit ſpẽʒ ex for⁹ ad quã eſt. ꝓp qd dealbatio ⁊ de/
nigratio ſunt mot⁹ eiuſdẽ ſpẽi.ſic ẽt multiplicatiões itẽ/
tionales pñt dici recipe ſpẽʒ ſʒ intẽtiões q̄ gñant̃ p tales
multiplicatiões vl̄ q2 nō ẽ eadẽ itentio q̄ gñat̃ cũ fit echo:
⁊ cũ appet idolũ i ſpeculo:⁊ cũ fit yris.iō tales reflexiões
nō ſunt eedẽ ſpẽ.imo ẽt nō ſunt eedẽ gñe loq̄ndo de gñe
ꝓpiquo.ſʒ poſſint dici eedẽ gñe:loq̄ndo de gñe remoto:
q2 oẽs ſũt itẽtiões quarũdã q̄litatũ. ¶ Deinde cũʒ dicit.

¶ Altera aũt cauſa ex eo ꝙ mediũ qđ ſub alte/
rũ mediũ eſt differũt ꝓpoſitoꝝ:vt ꝓpter quid
nilus finiẽte mẽſe magis fluit ꝓpter id qđ ver
nioꝛ finiẽs menſis.ꝓpter quid autẽ vernioꝛ fi
niens menſis:quoniã luna deficit:hec quidẽʒ
enim ſic ſe habent adinuicem.

Argūr. ¶ Quedã aũt differũt:ex eo q2 medium eſt ſub
alio medio:veluti ꝓpter quid nilus deſcreſcẽ
te mẽſe magis affluat aq̄s:q2 mẽſis decreſcẽs
ſimilis magis hyemis eſt ꝓp quid mẽſis de/
creſcẽs:ſimilis magis hyemis eſt:q2 luna de
creſcit. Hec.n.ſic iter ſeſe hñt:vt patet.

¶ Determinat de idẽtitate ꝓblematũ ꝓut ꝓblemata ſunt
eadẽ:nō q2 oĩno habeãt idẽ mediũ:ſʒ habent mediũ ſub
medio.d.ꝙ(alia aũt ꝓpoſitoꝝ)ſiue ꝓblematũ(differũt)
ſu.⁊ ſunt eadẽ(ex eo ꝙ mediũ qdẽ ẽ ſubalternatũ)vt q2
vnũ mediũ eſt ſub altero medio:⁊ ponit exẽplũ.d.(⁊ ꝓp
qd nilus finiẽte mẽſe magis fluit)⁊ ſubdit(ꝓp id qđ ver/
nioꝛ).i.humidioꝛ eſt(finis mẽſis.)⁊ ſubdit(ꝓp qd verni/
oꝛ).i.humidioꝛ eſt(finis menſis.ꝓp id qđ luna deficit.)⁊
ſubdit ꝙ(hec qdẽ)ſu.ꝓblemata ꝓpoſita(ſic ſe habẽt adi
uicẽ)ꝙ vnũ mediũ eſt ſub altero medio.vel ꝙ cã vni⁹ eſt
ſub cã alteri⁹.augmẽtatiõis.n.nili in fine mẽſis cã ẽ ma/
ioꝛ hũiditas circa finẽ mẽſis:⁊ cã maioris hũiditatis cir
ca h̄ finẽ ẽ defectus lune.iſta ḡ duo ꝓblemata.vʒ.ꝓp qd
in fine mẽſis creſcit nilus:⁊ ꝓp qd in fine mẽſis creſcunt
hũida reducunt̃ in vnã cãʒ.vʒ.i defectũ lune:nō tñ eodẽ
mō.ſʒ mō ſubalternatiuo:q2 vnũ reducit̃ p aliud.nã aug
mẽtũ nili reducit̃ in defectũ lũe tãq̄ʒ in cãʒ p augmẽtũ hu
midi:⁊ h̄ appellat hic mediũ ſub medio.hec ḡ ꝓblema/
ta ſic ſe hñt adinicẽ:q2 aliq̄ mō ſũt eadẽ.aliq̄ mō diuerſa.

E ¶ Dubitaret forte aliqs quõ defectus lune ẽ cã augmẽ/
ti hũidi. ¶ Dõʒ ꝙ ſm quoſdã defect⁹ lune idẽ cã augmẽ
ti hũidi.q2 luna hʒ dñiũʒ ſup hũida.iō deficiẽte lumie lu
ne ex h̄ augmẽtant̃ hũida.q2 cõmouent̃ vapores. ſʒ hec
vr̄ eẽ rõ in ɔ̄riũ.nã ꝙ luna hʒ dñiũ ſup hũida. iō creſcente
luna creſcũt hũida.iō videm⁹ ꝙ aĩalia hñtia teſtã cuiuſ/
modi ſunt cãcri.q2 eoꝝ ſuba ɔ̄ſiſtit in quadã humiditate
pleniores ſunt cũ luna eſt plena. ꝓp h̄ poſſum⁹ dicere ꝙ
aliq̄ ſunt humida q̄ deleui cõſumunt̃ a ſole ſic̄ ſunt vapo
res in altũ eleuati:iō i eſtate nõ ita frequenter pluit ſicut
in hyeme:nō ꝙ nõ eleuant̃ vapores humidi in eſtate.ſed
q2 ꝓp vehemẽtiã caloris ſolis ɔ̄ſumunt̃ vapores eleuati
⁊ deſiccant̃ ꝙ nõ pñt ad h̄ ꝑuenire vt faciãt pluuiã. aliq̄
aũt ſunt hũida q̄ nõ ita d̄ facili ɔ̄ſumunt̃ a ſole.⁊ talia hu
mida creſcũt luna exñte plena ſicut appet de aliqb⁹ po/
mis.poma.n.punica pleniora ſunt ſi colligant̃ plena lu/
na ⁊ ẽt aliq̄ aĩalia vt dixim⁹ de cancris ꝙ maxie veꝝ ẽ de

aliq̄ gñe cãcroꝝ cuiuſmodi ſunt cãcri hñtes vnã rotũdã
teſtã.tales.n.cãcros rotũdos expimẽto dicim⁹ i plenilu
nio pleniores eẽ.ſʒ hũida illa q̄ de facili ɔ̄ſumunt̃ a ſole
in fine mẽſis lunaris cũ luna ɔ̄iũgit̃ ſoli augmẽtant̃ ⁊ cre
ſcũt:vñ magis pluit ceteris parib⁹ cũ luna ɔ̄iũgit̃ ſoli.qđ
iō ɔ̄tigit:nō q2 defect⁹ lumis lune augmẽtet pluuiã:imo
magis hec eẽt cã oppoſita.nã ſi luna hʒ dñiũ ſup hũida
deficiẽte luna niſi aliqd aliud deſit:q̄ʒtũ ẽ tñ ex defectu lu
minis vr̄ magis deficere hũida.veꝝ q2 luna ɔ̄iũcta ſoli
ꝓp ſui frigiditatẽ ɔ̄tẽperat calorẽ ſolis. ꝓp qđ ſol nõ pōt
ita ɔ̄ſumere vapores eleuatos.⁊ iō circa ɔ̄iũctionẽ ſolis
⁊ lune magis ɔ̄tingit fieri pluuiã.⁊ q2 forte nilus multũ
augumẽtat̃ ex pluuis.iō circa finẽ mẽſis lunaris cũ luna
deficit.i.cũ luna ɔ̄iũgit̃ ſoli ille fluuius eſt vernioꝛ.i.hũi/
dioꝛ ⁊ abũdat magis in aq̄s.pōt ẽt ad h̄ ſcđa cã aſſigna
ri.nã fluui⁹ ille q dr̄ nilus cũ p ptes illas calida tranſeat.
vʒ.p ptes egypti multũ eſt ꝓpinquus torride zone:q̄ torri
da zona deſcribit̃ ſm exiſtẽtiã zodyaci.ſub quo zodiaco
currũt oẽs planete.⁊ q2 luna hʒ dñiũʒ ſup hũida in pleni
lunio in fluuijs illis q ſunt ꝓping circulo zodiaco eo ꝙ
directi⁹ mittit lũa radios ſup tales fluuios ex ipis radijs
lunarib⁹ fit magis eleuatio vapoꝝ.⁊ p ɔ̄ñs i plẽilunio in
talib⁹ fluuijs ꝓp eleuationẽ vapoꝝ factã v̄tute lũe fit ma
gis ɔ̄ſũptio hũidi.igit̃ ꝓp ɔ̄ſũptionẽ hũidi i plenilunio ni
lus erit paru⁹ circa medietatẽ mẽſis lunaris. ḡ circa finẽ
tal̃ mẽſis:q2 nõ erat tãta ɔ̄ſũptio nilus erit vernioꝛ.i.hu
midioꝛ. ¶ Sʒ aduertẽdũ ꝙ aliud eſt ɔ̄ſumere humidũʒ F
ſimplr̄.aliud ɔ̄ſumere humidũ in hoc. ſimplr̄.n.luna nõ
ɔ̄ſumit hũidũ ſʒ augmẽtat.ſʒ nõ eſt icõueniẽs ꝙ id qđ eſt
cã augmẽti ſimplr̄ ſit cã ɔ̄ſũptionis hui⁹.lũa ḡ q̄ ẽ cã au
gmẽti hũidoꝝ in fluuijs ꝓpinqs zodiaco:q2 ſup talibus
fluuijs directi⁹ mittit ſuos radios poterit eẽ cã deſicca
tionis.luna.n.in ſuo plenilunio cũ maiorẽ v̄tutẽ hʒ tra/
hẽs a talib⁹ fluuijs vapores hũidos ad ſe deſiccat h̄ flu
uios.nilus ḡ q eſt ꝓpinquus zodiaco ſub quo currit lũa
ſiccioꝛ erit in plenilunio.⁊ vernioꝛ:vl̄ vt hʒ alia trãſlatio
hyemalioꝛ.i.hũidioꝛ:q2 ver ⁊ hyems hũida ſũt:erit cir/
ca finẽ mẽſis lunaris. ¶ Qđ ſi q̄rat̃ a q̄ ſit talis tract⁹ ꝙ G
luna poſſit ad ſe trahere vapores de talib⁹ fluuijs. ¶ Di
cim⁹ ꝙ ñ erit h̄ tract⁹ a calido ſʒ erit a tota ſpẽ.ſic̄.n.fer
rũ mouet̃ ad magnetẽ:q2 aliq̄ v̄tus ẽ i magnete ɔ̄plete q̄
ẽ in ferro icõplete ꝓp qđ talis tract⁹ ẽ a tota ſpẽ.i. a tota
⁊ a cõpleta v̄tute.vñ dr̄ talis mot⁹ eẽ ſic̄ icõpleti ad cõple
tũ.ſic q2 lũa hʒ dñiũ ſup hũida ẽ aliq̄ v̄r⁹ i lũa cõplete ſup
v̄tutẽ ſʒ modũ eis poſſibilẽ imitant̃ humida icõplete ad
actionẽ.ḡ tal̃ v̄tutis nõ ẽ mix ſi cõmouent̃ ⁊ exhalãt hũi
da:⁊ potiſſime illa hũida ſup qb⁹ lunare corp⁹ directius
imittit ſuos radios. dicem⁹.n.ꝙ hic hũiditatẽ. effectiue
ſic̄ hʒ lũa ẽ hic hũiditatẽ ꝑfecti⁹ ⁊ mõ excellẽtiori q̄ʒ hic
cã formalr̄ ſic̄ hʒ aq̄.motus ḡ humidoꝝ ſiue tract⁹ humi
doꝝ p radios lunares poterit reduci ad tractum factũ a
tota ſpẽ. Poteſt ẽt ad h̄ tertia cã aſſignari.nam ſm varia
tionẽ lune multũ variant̃ venti. pñt ergo aliq v̄ti flare
circa ɔ̄iunctionẽ ſolis ⁊ lune.ſiue qđ idẽ eſt circa finẽ mẽ
ſis lunaris.nã hic phs de menſe lunari loquit̃:q̄ui venti
flantes cõmouent arenã ⁊ replẽt p harenã cõmotã locũ
illum vbi nilus itrat mare:ꝓp qđ nilus nõ valẽs libere i
trare mare iſtat̃ in ſeipſo:⁊ ex hoc magis abũdat aquis.
Hanc aũt tertiam cãm Linconienſis aſſignat.

DE cauſa autẽ ⁊ cuius cauſa dubita te.c.25.
bit aliquis nũq̄d quãdo eſt cauſatũ
⁊ cã eſt:vt ſi folia fluant:aut deficit:
⁊ cauſa d̄ficiẽdi ⁊ folia cadẽdi erit.

¶ Ambiget aũt q̄ſpiã de cã ⁊ de eo cuius ẽ cã: Argūr.
⁊ ne tũ cã:cũ eſt id cui⁹ eſt cã veluti cũ frõdes
decidunt

deciduūt: eſt ne tū ipſa cā defluendi frondes.

¶ Poſtq̄ʒ phs docuit inuenire mediū ꝑ qḋ demrāt particulariter qḋ eſt ſubm ipſius paſſionis. In parte iſta vt dicebat docet inuenire mediuʒ ꝑ qḋ demrāt vlr: qḋ eſt cauſa ipſi⁹ paſſiōis. alr enī demrāt hēre tres de yſochele per triāgulū. ⁊ alr demrāt hēre tres de triāgulo ꝑ hēre angulū extrinſecū. de yſochele enī demrāt ꝑ triāgulū tanq̄ʒ ꝑ ꝓpriū ſubm particulariter. de triangulo aūt demrāt ꝑ hēre angulū extrinſecū vlr. demrare ḡ vlr eſt demrare ꝑ ꝓpriā cām ex duab⁹ aūt ſcim⁹ aliqd eē ꝓpaʒ cauſaʒ alicui⁹. ꝓ ꝙ ſit ꝯſecutio cāti ad cām ꝑ ſe. 2° ꝙ vnius cauſati ſit vna cā. h̄ ḡ nō phs dat artē inueniendi cām ⁊ demōſtrādi ꝑ cām mouēdo q̄ōnē de ꝯſecutione cauſati ad cauſam ⁊ vnitate cauſati ⁊ cāe. duo ḡ facit: q2 ꝓ mouet q̄ōnem de ꝯſecutione. 2° de vnitate. ibi (Utrū aūt ꝯtigat nō eadem.) Circa ꝓmū tria facit: q2 ꝓ mouet hȝ q̄ōneʒ. 2° adducit h⁹ rōnes ad partē verā. 3° diſtinguit q̄uo cā ⁊ cātū ſe ꝯſequūtur ⁊ q̄ndo nō. 2° ibi. (Ut ſi hȝ eſt.) 3° ibi. (Aut ꝯtigit vnius plures.) Dicit ḡ. (De cā aūt ⁊ cuius eſt cā) .i. de cā ⁊ cāto. (Dubitabit aliq̄s. nunquid cuʒ eſt cātuʒ ⁊ cā eſt) vtrū ſe ꝯſequant: vt ſi eſt cātū neceſſe ſit eſſe cām. ⁊ ponit exēplū (vt ſi folia fluunt) ab arboribus (aut deficit) .i. aut ſi deficit luna (⁊ cauſa erit) .i. vtrū oportent eē cauſam (deficiendi ⁊ cadendi folia.) ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut ſi hmōi ē lata hēre folia. deficiēdi autem terraʒ in medio eſſe. ſi enim nō eſt: alia aliqua erit cauſa ipſoꝝ. ſi vero cauſa ſimul ſit ⁊ cauſatum: vt ſi in medio terra ē deficit. aut ſi latū eſt foliū folia fluūt. ſi āt ſic eſt: ſimul vtiq̄ʒ erunt.

Argir. ¶ Latitudo inquā folioꝝ: ſi idipſum illius ſit cā: vel cū deficit luna: eſt ne tū interpoſitio terre: nā ſi nō ē aliqua alia: erit ipſoꝝ cā: ſin ſimul ſunt cā: ⁊ id cui⁹ ē cā: ceu ſi itercedit terra: deficit lūa: aut ſi latitudo ē folioꝝ defluūt frōdes.

¶ Adducī rōes ad ptē verā. Circa qḋ tria facit hʒ ꝙ tripliciter ꝓbat ꝙ hec ſe ꝯſequant. nā ꝓ ꝓbat hoc ex eo ꝙ cā facit ad eē cāti. 2° ex eo ꝙ cā īfert cātū. 3° ex eo ꝙ cātū īfert cāʒ. 2° ibi. (Et ſi demonſtrant.) 3° ibi. (Sed qm̄ latis folijs.) Dicit ḡ. (Ut ſi hȝ) .i. ſi cadēdi folia (eſt) ſu. cā (lata hēe folia. deficiēdi aūt) ſo. cā ē (terrā eē in medio) ſi ſic eſt opʒ ſi ē tale cātū ꝙ ſit talis cā. (ſi enī nō) .i. ſi ad eē cāti nō ſequatur eē talē cāʒ (aliq̄) alia (erit cā ipſoꝝ) cātoꝝ. ſʒ q2 ſu. ita (ſit ſimul) .i. opʒ ꝙ ſil' ſit (cā ⁊ cātū. vt ſi in medio ē terra deficit) luna (aut ſi latū ē foliū folia fluūt). q.d. ꝙ poſita cā ponit' effectus ⁊ eꝫ. poſito effectu ponit' cā. ⁊ ſubdit ꝙ (ſi

A aūt ſic eſt ſil' vtiq̄ʒ erit) cā ⁊ cātū. ¶ Notādū aūt viʒ rōnis hui⁹ in h̄ ꝯſiſtere ꝙ nō eſt cātū ſine cā. nā ponere cātū ſine cā ē ponere cātū nō eē cātū. ſi ḡ deficiēdi cā ē iterpoſitio. ⁊ ſi cadēdi folia cā foliū latū. poſito defectu opʒ ꝙ ponat' eē iterpō. ⁊ ſi cadūt folia opʒ ꝙ ſit latitudo folioꝝ. ꝙ ſi nō .i. ſi nō ſūt tales cāe cū ſint talia cāta aliq̄ alia erit cā iſtoꝝ cātoꝝ: ſiue ḡ taliū cātoꝝ ſint cāe aſſignate. ſiue alie: ſemp oportebit ꝙ poſitis cātis ineē ponant' eē cāe. ſil' ḡ erit cā

B tū ⁊ cā. ¶ Dubitaret forte aliq̄s. de q̄ ſimultate loq̄' hic phs cū dicit ſil' eē cātū ⁊ cām. Dōm ꝙ ſm aliquos hic loq̄' de ſimultate tpis. ſʒ ex ipſo exēplo phi repellit' hȝ poſitio cū phs ponat exēplū de latitudine folioꝝ. q̄ hāc eē cāʒ cadēdi folia. nec tū hȝ cā ⁊ cātū ſil' ſunt q2 nō ſtati cū ſint lata folia ſit cāus folioꝝ. dicem⁹ ḡ vt ēt alij dicunt ꝙ h̄ phs loq̄' de ſimultate ꝯſecutiōis vt illa dicant' ſimul eē ſm conſecutioneʒ que conuertibilr ſe ꝯſequuntur. talis enim ſimultas ſtat cū ſimultate tpis ⁊ ſtat cū non ſimultate tpis. naʒ hēe lata folia ⁊ folio fluere ſe conſequunt'.

arbores enī hñtes lata folia folio fluūt ⁊ eꝫ. ⁊ tū iſta non ſūt ſil' tpe. q2 ꝓus arbores emittūt lata folia ⁊ poſtea folia fluūt. ſimoltas ḡ ſiue ꝯuertibilitas ꝯñtie ſtat cū nō ſimultate tpis ⁊ cū ſimultate tpis. vt ſi terra iterponat' lūa deficit ⁊ eꝫ. ⁊ tū ſimul ſunt tpe iterpō terre ⁊ defectus lune. phs ḡ volēs oſtēdere de qua ſimultate loquit' cum dixit ꝙ cā ⁊ cātuʒ ſimul ſunt: de vtriſq̄ʒ poſuit exēplū. vʒ. ꝺ cātis q̄ ſont ſimul tpe cum ſua cā vt pʒ in defectu lune q̄ eſt ſimul tpe cū iterpōne terre. ⁊ ꝺ folio fluere. qḋ nō ē ſimul tpe cū emiſſione folioꝝ latoꝝ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ſic demonſtratur per altera. ſit eniʒ folia fluere in quo a. latuʒ autē foliū in quo. b. vitis vero in quo. c. ſic igitur in. b. eſt. a. omne eniʒ latuʒ foliuʒ folio fluit: cā auteʒ eſt. b. mediuʒ.

¶ Tū mutuo ꝑfecte demōſtrabunt'. Sit. n. a. frōdes deponit. b. plāta cuius ſunt folia lata: c. vitis. Si igit' a. cuilibet cōpetit b. Ois. n. plāta cui⁹ folia ſunt lata frōdes ꝺponit. b. vero. c. ipſi cōpetit. Latas. n. frōdes quelibet vitis hȝ. a. ēt ipſi c. cōpetit. Oiſq̄ʒ vitis frōdes ſuas deponit. Atq̄ʒ cā b. medium eſt vt. patet. Argīn

¶ Adducit ſcdaʒ rōnē ſumptā ex eo ꝙ cā infert cātum. d. (Et ſic demōſtrat' ꝑ altera) .i. ꝑ ſe inuicem. q2 cā infert' ⁊ demrāt' ꝑ cātū ⁊ eꝫ. ⁊ ꝓmo exequitur q̄uo cātū iſert' per cām. d. (ſit enim foliū fluere in quo ē. a. (.i. maior extremitas (latū folium in quo. b.) .i. medius terminus (vitis v̄o ī quo. c.) .i. vitis ⁊ quelibet arbor habēs lata folia ſit. c. i. ſit minor extremitas. (ſi aūt) ſu. ſic eſt (in. b. eſt. a. oē enim latum foliū hñs folio fluit) hec ē maior. in. c. aūt ē. b. ois enim vitis ē habēs latū foliū. hec ē minor. in. c. aūt eſt. a. ois vitis folio fluit. hec eſt ꝯ. Et ſubdit ꝙ (cā auteʒ eſt. b. mediū) oſdit'. n. hic effect⁹ ꝑ cām. mediū enī aſſumptum eſt cā ſiue hʒ rōnem cauſe. lata eniʒ folia hēe vt patebit ē cā ꝙ arbor folio fluat: Tunc ergo ſupplēda eſt ratio ꝙ ſi hec cā que eſt lata folia de neceſſitate īfert hunc effectuʒ qui eſt folio fluere. Igitur hic effectus de neceſſitate cōſequitur ad talem cauſam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed ⁊ qm̄ latis folijs vitis ſit eſt ꝓpter id ꝙ folio fluit demōſtrare. Sit. d. qdeʒ enī latū foliuʒ. c. āt folio fluere. vitis vero in quo. ʒ. in. ʒ. igit' eſt. c. folio fluit eniʒ oīs vitis. in. c. auteʒ. d. omne enim folio fluēs latū eſt foliū. oīs ergo vitis latum foliuʒ eſt. Cauſa āt eſt folio fluere.

¶ At licet ēt per folioꝝ defluxū lata vitem habere folia demōſtrare. Sit. n. d. lata habere folia: abijcere frondes. c. vitis autē f. c. igit' cuilibet ineſt f. Ois enī vitis abijcit ſuas frōdes. d. vero cuilibet cōpetit e. ois nāq̄ʒ plāta q̄ frondes deponit habet folia lata: omnis ergo vitis hȝ folia lata: atq̄ʒ cā eſt folioꝝ defluxus. Argir.

¶ Adducit tertiā rōnē q̄ cōpletiua eſt ſcde. ꝓbauit enī rō ſecūda ꝙ cā de neceſſitate infert effectū. hec aūt tertia rō ꝓbat ꝙ effect⁹ de neceſſitate infert ſuam cām he aūt rōnes ſimul ſūpte faciūt vnā cōpletā. nā ſi effectus de neceſſitate infert cāʒ ⁊ ecōuerſo. ḡ effect⁹ de neceſſitate ſeq̄' ad cāʒ ⁊ ecōuerſo. Tria aūt facit: q2 ꝓmo oſdit ꝙ effect⁹ ꝺ neceſſitate īfert cāʒ. 2° remouet quādā cauillationē q̄ poſſʒ fieri circa ea q̄ dixerat. tertio qādā qḋ ſuppoſuerat ꝓbat. ſcda ibi.

(Si aūt nō ꝯtingit.)tertia ibi.(Q.ō aūt deficere)Dicit.ḡ.(Sed qm̄ vitis ſit latis folijs).i.habeat lata folia(eſt).i.ꝯtingit(demr̄are ꝑ id ꝙ folio fluit).q.d. ꝙ ſicut cā infert effectū q2 lata folia hr̄e infert ꝙ arbor folio fluat:ſic effectus infert cā3:q2 pōt ecōuerſo fieri demr̄atio. vñ ſubdit exponēs in terminis qđ dixerat dicēs)ſit eni latū foliu3 habere.d.).i.maior extremitas(folio aūt fluere.e.).i.medius terminus(vitis vō in quo.3.).i.minor extremitas:⁊ ſubdit.(In.3.igiť eſt.e.ois enim vitis folio fluit)hec ē minor extremitas(in.e.aūt.d.oē enim folio fluēs latū ē habēs foliū,)hec eſt maior.(ois itaq3 vitis eſt latū habens foliū)hec eſt ꝯclō.Cōcludiť enim latū folium habere de vite ꝑ hoc ꝙ folio fluit.Cauſa ḡ ꝯcludiť ꝑ effectu3 ⁊ ſubdit ꝙ)cā aūt eſt folio fluere)cā.ſ.inferendi nō eēndi.Cu3 ḡ effect⁹ ſit cā iferendi cām:⁊ cā ſit cā eēndi ⁊ iferēdi effectum.Cā igiť ⁊ effect⁹ ſ3 illationē ſe ꝯſequunť.ſm hoc ḡ ſunt ſimul.i hn̄t mutuā ꝯñam.¶Deinde cū dicit.

¶Sic aūt nō ꝯtingit cās eſſe adinuicem. Cauſa .n.prius eſt eo cuius eſt cā. ⁊ deficiendi qdem cā eſt in medio terram eſſe. Ei⁹ aūt qđ eſt i medio terra3 nō eſt deficere. ſi igiť ꝑ cauſa3 dmōſtratio ꝓpter qd eſt. Qđ aūt non ꝑ cauſa3 ipſius q2.quoniam quidem in medio eſt cognouit autem propter quid non.

Argir. ¶Quod ſi fieri nequit:vt ſint ſibi mutuo cāe: cā nāq3 prior eſt eo cui⁹ eſt cā: ⁊ deficiēdi qde3 cā eſt in medio terrā eē. Hui⁹ aūt nō eſt cā deficere lunā. Atq3 demōſtratio q̄ ſit ꝑ cā3: ē ꝓp qd. Demōſtratio vero que nō per cām ſit: eſt ea qua quippiam tm̄ eē oſtendiť: q ꝑ defectu3 terrā in medio eſſe percepit: is ſcit qdē idipſū eſſe: propter quid aūt ē nō cognoſcit.

¶Remoueť quanda3 cauillationē q̄ poſſet fieri ex dictis. dixerat.n.ꝙ lata folia hr̄e erat cā ꝙ arbor folio flueret. Et poſtea dixit ꝙ folio fluere erat cā ꝙ vitis lata folia hr̄e poſſet.ḡ ex hoc quis crederet ꝙ effectus ⁊ cā ſic ſe hērent ꝙ poſſent ſub ipſis adinuicē eē cauſe.hoc remouet. na3 aliud eſt eē cā inferēdi:aliud eēndi. cū ḡ dicim⁹ ꝙ effectus ⁊ cā ſunt ſibi inuicē cauſe:nō ē itelligēdū ſimplr̄. ſ3 ſm illationē tm̄.nā effect⁹ eſt cā inferēdi cām ⁊ ecōuerſo.iō ait(Si aūt)ſu.effectus eſt cā inferēdi cauſam ⁊ eꝯ.(nō ꝯtingit)ſu.ꝓp hoc effectū ⁊ cām(eſſe cās adinuicē.) ⁊ ſubdit ꝙ(cā.n.ꝑus eſt eo cuius eſt cā)cū ḡ cauſa ſit ꝑor effectu ⁊ nō ecōuerſo ſimplr̄ ⁊ abſolute loquendo cauſa habebit rōnē cauſe reſpectu effectus nō eꝯ.nec idem erit modus demōſtrādi ſi ꝑ cām inferať effectus:qm̄ erit demr̄atio ꝓp qd.⁊ ſi fiat eꝯ.qm̄ tunc erit demonſtratio q2. iō ſubdit ꝙ(⁊ deficiendi qdē cā eſt in medio terram eſſe. eius aūt qđ eſt in medio terram)eſſe(non eſt)cā ipſu3(deficere.)⁊ ſubdit ꝙ(ſi qdem igiť ꝑ cauſam demr̄atur.)ſiue (eſt demr̄atio ꝓp quid eſt)ſu.talis demr̄atio.(ſi vō ſit)ſu. demr̄atio(nō ꝑ cām ipſius q2).i.erit demr̄atio ipſius q2. vt ſu.ſi per deficere demr̄areť terram eē in medio(qm̄ in medio ꝙ eſt terra cognouit. ꝓpter quid aūt eſt in medio
C nō cognouit.)¶Dubitaret forte aliqs: q2 nō videtur ß inconueniēs aliqua duo ſibi inuicē cauſas eē vt ſanitas eſt cā potionis ⁊ eꝯ. quocūq3 ergo mō fiat demr̄atio ſiue ꝑ poſitionē inferať ſanitas ſiue cōuerſo: ſemꝑ demr̄atio eſt ꝓp qd.¶Dōm ꝙ ſi bñ attēdam⁹ ad litterā phi nō excludiť qn qđ eſt cā finalis alterius poſſit eſſe effectus illius eiuſdē in alio gñe cauſe:vt puta in genere cauſe efficientis.hoc.n.eſt ſpāle de cauſa finali. nā tota cā q̄re phs negat aliqua ſibi inuicē cauſas eē eſt rōne ꝑoratis:q2 cā ꝑor eſt effectu.in his ḡ cauſis q̄ ſunt ꝑus eodē mō ipoſſe eſt tales cās nec in eodē gñe cauſe: nec in alio ſibi inuicē cās eſſe.videmus eni ꝙ mā ⁊ forma ⁊ efficiēs ſunt ꝑora ſuis cātis ſ3 eē.⁊ ſi nō tpe:nā.talia eni ſi accipianť vt ꝓpe ſunt cauſe:nec in eodē gñe cauſe:nec i alio ſibi inuicē ſunt cauſe mō in eode3:q2 nō reperiunť aliqua duo quoꝝ vnū ſit mā alterius ⁊ eꝯ. imo in nullo genere cauſe ſm idem genus cauſe aliqua duo ſunt ſibi inuicē cauſa.nec etiā in illis tribus generibus cauſaꝝ ꝓprie loq̄ndo de cā nō reperientur aliq̄ duo ēt in alio gñe cauſe ꝙ ſibi iuicē ſint cauſe.dicim⁹ aūt ꝓprie loq̄ndo de cā: q2 mā ⁊ forma ſunt cā ipſius cōpoſiti:cui⁹ ſunt ꝑtes eēntiales mā aūt nō eſt ꝓprie cauſa mālis forme:q2 forma nō h3 mām de qua fiat ⁊ forma:l3 mā3 ꝑficiat:nō eſt tñ pars formalis māe.imo eēntia forme eſt alia ab eſſentia māe. eēntia.n. forme nō eſt eſſentia māe.nec pars eēntie.ſic ergo loquendo de cā in his tribus generibus cauſaꝝ nō erit reciprocatio.nec in eodē genere cauſe nec i alio.cōpoſitum.n.nec eſt materia ſue materie nec forma nec efficiens. ſic etia3 reſpectu ſue forme nullam cauſalitatē h3.in ſolo aūt fine reſpectu aliaꝝ cauſaꝝ ineniemus reciprocationē: cuius ratio eſt q2 ꝑoritas finis equoce ſumiť reſpectu ꝑoritatis aliaru3 cauſaꝝ.nam alie cauſe ſunt ꝑores ſm eſſe.finis aūt ſm intentionem.nō eſt aūt icōueniēs ꝙ poſterius in eē ſit ꝑus ſm intentionē.ꝓpter qđ nō eſt incōueniens ꝙ ſanitas q̄ eſt effectus potionis.⁊ q̄ eſt poſterior ea q̄3tū ad eē ꝙ ſit cauſa eius ⁊ ſit prior ea ſm intētione3.¶Duplr̄ ḡ ſaluabimus dcm̄ phi. D primo qdem vel nō ꝯtingit aliqua duo cauſas ſibi eſſe adinuicē ſm aliqua genera cāꝝ ſi illa genera cārum ipoꝛtēt eūdē modū ꝑoritatis.q2 cū cauſa ſit prior effectu:ſi aliq̄ duo hoc modo eſſent ſibi inuice3 cāe: idem eſſet prius ſeipſo ſm eundem modū prioritatis. 2° modo poteſt ſaluari dictum phi ꝙ non contingit cauſas eſſe adinuicem.q2 nō loquiť de quibuſcūq3 duobus quocūq3 mō ſumptis.ſ3 loquiť de effectu ⁊ cauſa. effect⁹.n. ⁊ cā ſm ꝙ huius nō pñt ſibi inuicē eē cauſe.effectus eni3 vt effectus ē nō h3 rōnem cauſe nec ecōuerſo.potio.n.vt eſt effectus ſanitatis nō eſt cauſa eius.nam potio eſt effectus in genere cauſe finalis. ſi ergo ſecundum hoc eſſet cauſa ſanitatis.tunc eſſet cauſa ſanitatis in genere cauſe finalis.ergo ſm hoc potio ⁊ ſanitas in eode3 genere cauſe vt in genere cauſe finalis eſſent ſibi inuicem cauſe.qđ eſt inconueniens.¶Deinde cum dicit.

¶Qđ aūt non deficere cā ſit in medio eſſe.ſed hoc deficiēdi manifeſtū eſt. In rōne eni ipſi⁹ deficere ineſt qđ in medio eſt.q̄re manifeſtu3 eſt ꝙ ꝑ hoc illud cognoſciť: ſ3 nō hoc ꝑ illud.

Argir. ¶Atq3 deficere lunam nō eſſe cām vt ſit in medio terra:ſed hoc ecōtra cām eē: vt deficiat luna:inde perſpici pōt. In rōne nāq3 deficiēdi: ineſt in medio terrā eſſe. Quare patet per hoc illud:ſed nō per illud hoc innoteſcere.

¶Probat qđ ſuppoſuerat.ſuppoſuerat.n.ꝙ deficere nō eēt cā interpoſitionis.ſ3 ecōuerſo.iō ait(ꝙ āt deficere nō ſit cā manifeſtū eſt)⁊ ſubdit. ꝙ(i rōne.n.).i.i diffōne deficiēdi(ineſt ꝙ in medio ē)terra.q.d.ꝙ in diffōne eclipſis ponitur iterpō terre.nō autem eꝯ.⁊ ſubdit(quare)ſu.q2 ſic eſt(manifeſtum ꝙ ꝑ hoc).i.ꝑ iterpoſitionē terre tanq̄3 ꝑ cām(cogſciť illud).ſ.defectus(ſed non hoc).i.interpoſitio(ꝑ illud).i.ꝑ defectum ſu.cogſciť.tāq̄3 ꝑ cām.¶Notandum aūt ꝙ cā qua3 intēdit hic ineſtigare phs ē cauſa E

paſſionis paſſio aũt cũ ſit accñs hʒ diffõnẽ p additamẽ/
ta:ita ꝙ aliqd ponit̃ in diffõne paſſiõis qđ non ptinet ad
eẽntiã paſſiõis.ꝛ illđ aliqd dʒ eẽ cã paſſiõis.illud g̃ p qđ
diffinit̃ paſſio:vl̃ ẽ eẽntia paſſiõis.i.exꝑmẽs eẽntiã paſ/
ſiõis:vl̃ ẽ cã eẽntie.ſi g̃ diffiniret̃ eclipſis iterpõ terre po
neret̃ in diffõne ei⁹.ſi diffiniret̃ interpõ terre eclipſis non
A poneret̃ i diffõne ipſi⁹.iterpõ g̃ ẽ cã ipſi⁹ ꝛ nõ eɔ̃.¶ Du
bitaret forte aliqs de eo qđ i lr̃a dĩ ꝙ defect⁹ coḡſcit̃ p in/
terpõnẽ terre nõ eɔ̃:ſʒ ɔ̃:nõ ſolũ p cauſaʒ ducimur in co/
gnitionẽ effect⁹.ſʒ eɔ̃ p effectũ in cognitionẽ cãe.¶ Dõʒ
ꝙ duplex eſt mediũ cognoſcitiuũ vnũ ex pte rei:aliud ex
parte nr̃a:q̃ʒtũ eſt ex pte rei.ſic̃ res ſe hʒ ad eẽ:ita ẽt ꝛ ad
cognoſci.diſpõ.n.vniuſcuiuſqꝫ rei in v̾itate eſt ſua diſpõ
in entitate.q̃ g̃ nõ faciũt ad eẽ q̃ʒtũ ex parte rei nõ faciũt
ad coḡſci.ſm̃ h̃ p cãm coḡſcet̃ effect⁹ nõ eɔ̃:q: cã facit ad
eẽ effect⁹ nõ eɔ̃.ſʒ q̃ʒtũ eſt ex pte nr̃a q male nati ſum⁹ ad
ſciẽdũ eo ꝙ cognitio nr̃a icipiat a poſteriori non eſt incõ
ueniẽs p effectũ deuenire in cognitionẽ cãe. vl̃ poſſum⁹
dicere ꝙ hic phs loq̃t̃ de cognitione qditatis q̄ hr̃ p diffi
nitionẽ.diffinitio eni eſt declaratiua quiditatis ꝛ eſſentie
rei.eſt enim diffinitio qđdã organũ ꝛ qđdã inſtrumẽtum
intellectus p qđ ducimur in cognitionẽ qditatis ꝛ eſſen
tie rei:vt vult cõmẽ.ſupra.7.meta.nõ aũt ſic diffinitiuũ
eſt organũ itellect⁹ ad cognoſcẽdũ diffinitionẽ.nã ea que
ptinẽt ad qditatẽ ipſi⁹ diffiniti ponunt̃ in diffõne. nõ aũt
eɔ̃.loquendo g̃ de tali cognitione qditatiua que ponunt̃
in diffõne rei ſunt mediũ ad cognoſcẽdũ ipſam rẽ diffini
tã:nõ aũt eɔ̃.ꝛ q: vt dicebat̃ interpõ ponit̃ in diffõne ecli
pſis:ꝛ nõ eɔ̃.iđ loquẽdo de diffõne:vt locuti ſumus per
B iterpõnẽ cognoſcit̃ eclipſis nõ eɔ̃.¶ Eſt aũt diligẽter ad
uertẽdũ ꝙ vt põt patere ex multis locis antehabitis idẽ
eſt qd ꝛ pp qd.illa.n.eadẽ diffinitio q̄ dicit qd eſt eclipſis
ſm̃ ſe accepta eſt mediũ demr̃atiuũ ꝛ demonſtrabit ecli/
pſim de ſuo ſubto.ꝛ dicet pp qd eſt eclipſis.poni g̃ in diffi
nitione eclipſis eſt dicere qd eſt eclipſis:ꝛ p ɔ̃ñs eſt dice
re cauſaʒ ipſi⁹:ꝛ pp qd eius.ſuſtẽtatus eſt g̃ phs ꝙ inter
poſitio dicat cauſaʒ ꝛ pp qd eclipſis ꝛ nõ eɔ̃:q: ponitur
C in diffõne eius:ꝛ dicit qd ipſius ꝛ nõ eɔ̃.¶ Aduertẽdũ
ẽt ꝙ ſi idẽ eſt qd ꝛ pp qd ſic̃ loquẽdo de cognitiõe pp qd
ꝛ cauſali eclipſis cognoſcit̃ p interpõnem:ꝛ non eɔ̃ ſic lo
quẽdo de cognitione qditatiua:hoc eſt cognoſcere per il
lud ꝛ nõ eɔ̃.ꝛ ex h̃ põt melius apparere intentio textus
de qua cognitione loquit̃ phs cũ ait ꝙ p hoc.i.p interpo
ſitionẽ cognoſcitur illud.i.eclipſis.ſed nõ hoc.i.interpo/
ſitio p illud.i.p eclipſim. vnus g̃ modus ad ſaluandũ ꝙ
id qđ ẽ diffinitiuũ paſſionis ſit cauſa paſſiõis eſt hic qui
D dictus eſt.¶ Aduertendũ ẽt ꝙ nihil ponit̃ in diffõne paſ
ſionis qđ nõ ptineat vel ad eius eſſentiã:vel ad cãm eẽn/
tie:iđ eniʒ accidentia habẽt diffinitionẽ per additamẽta:
q: in diffõne eoꝝ ſimul cũ principijs eſſentialib⁹ exꝑmẽ/
tibus eẽntiã accidẽtiũ ſuperadditur ſubiectũ:vel ſupad/
dunt̃ alia exꝑmẽtia cauſas eſſentie.ſuſtentatus eſt g̃ phs
ꝙ iterpoſitio ſit cã eclipſis:q: ponit̃ in diffõne ei⁹. nã ex
quo interpoſitio ponit̃ in diffõne eclipſis:vel exꝑmet eẽn
tiam eclipſis.vel cãm eẽntie.nõ aũt exꝑmit ipſaʒ eẽntiã.
loquendo de eſſentia large:prout quod qd eſt eſſentialr̃
aliquid dicat̃ eſſe eſſentia eius.eclipſis eni nõ eſt eẽntiali
ter ipſa interpoſitio.ſed eſſentialiter eſt quedã ꝓuatio lu
minis.ſi ergo iterpõ ponit̃ in diffõne eclipſis ꝛ nõ ptinet
ad eſſentiã eius.ɔ̃ñs eſt ꝙ dicat cãm eẽntie:qđ phs intẽ/
debat ꝓbare. Ali⁹ aũt mod⁹ ad declarãduʒ ꝓpo ẽ iſte q
E nũc dict⁹ eſt.¶ Aduertẽdũ ẽt ꝙ accñs magis eſt entis q̃ʒ
ſit ens exꝑmit̃ ãt accñs ꝙ ſit entis p ſuas cãs.exꝑmit aũt
ꝙ ſit ens p ſua ꝓncipia eẽntialia:ꝛ q: accñs magis ẽ en/
tis q̃ʒ ſit ens:magis hʒ declarari p ſuas cãs q̃ʒ p propria
ꝓncipia eẽntialia.ipſa eni accñtis eẽntia magis coḡſcet̃
p cãs ipſi⁹ eẽntie q̃ʒ p ꝓpͣ ꝓncipia eẽntialia.ꝛ q: diffini/
tio eſt ſermo exꝑſſiuus qditatis ꝛ eſſentie in diffinitione
ipſius accñtis exꝑmentia cãs eẽntie ꝓncipaliora ſunt q̃ʒ
exprimẽtia ipaʒ eẽntiã.ſuſtẽtatus eſt g̃ in hoc phs ꝙ iter
poſitio ponit̃ in diffõne eclipſis nõ quocũqꝫ mõ:ſed qua
ſi tãqꝫ tenẽs ꝓncipiũ in tali diffõne ꝓpter qđ ɔ̃ñs eſt ꝙ in
terpoſitio dicat cauſaʒ eclipſis. Tertius aũt modus ad
oñdendũ ꝙ interpoſitio ponit̃ in diffinitione eclipſis eſt
iſte qui nunc tertio poſitus eſt.¶ Deinde cuʒ dicit.

¶ Aut ɔ̃tigit vni⁹ plures cauſas eẽ.ſʒ nãqꝫ ſi ẽ
idẽ đ plurib⁹ primis p̄dicari.ſit.a.i.b.prio exi
ſtẽs.ꝛ.c.alio prio.ꝛ h̃ ſit i.d.ꝛ.c.i.e. erit itaqꝫ
a.i.d.e.cã ãt i.d.qdẽ.b.i.e.ãt.c.q̃re cum cã ſit
neceſſe eſſe reʒ eſſe. Re autẽ exiſtente nõ neceſ
ſe eſſe omne qđcunqꝫ fuerit cauſa:ſed cãʒ qdẽ
neceſſe eſt eſſe non tamen omnem.

¶ An fieri poteſt: vt vnius plures ſint cauſe. Argir.
Etenim ſi ſit: vt idẽ primo de pluribus predi/
cetur. Sit a. qđ quidẽ tã b.q̃ʒ c.cõpetat prio:
quorum alteꝝ inſit d. Alteꝝ ipſi cõpetat e.in/
erit igit̃ ipſum a.illis vtriſqꝫ e.iquã ꝛ d. Atqꝫ
vt inſit quidem ipſi d.cauſa eſt ipſum b. vt cõ/
petat autem ipſi e.cã eſt ipſum c. Quare ſi cã
eſt:neceſſe eſt ꝛ rem eſſe. Si vero res eſt. non
eſt neceſſe id eſſe quod eſt cauſa:ſed cauſam q
dem eſſe:non tamen omnem.

¶ Poſtq̃ʒ mouit qõnẽ.vtꝝ cã ꝛ effectus ſe ɔ̃ſequunt̃.ꝛ ad
duxit rõnes ad ptem verã.q: ſe ɔ̃ſequunt̃. In pte iſta ne
laboret i equoco diſtiguit de cã.naʒ taliter poſſet accipi
cã ꝙ nõ ſe ɔ̃ſequunt̃.ꝛ talr̃ ꝙ ſic. Tria g̃ facit.q: ꝓ oñdit
quõ nõ ſe ɔ̃ſequunt̃.2° quõ ſe ɔ̃ſequunt̃.3° qđ dixerat de/
clarat p exemplũ.ſcđa ibi(Aut ſi ſemp)tertia ibi(Ut pp
qd arbores)Dicit g̃(Aut ɔ̃tigit vni⁹ pl̃es eẽ cãs ꝛ nãqꝫ
ſi eſt).i.ſi contingit(idẽ p̄dicari de plibus ꝓmis).i.đ plu
ribus imediatis.vtputa ꝙ ſolũ mediũ eſt laudabile.vitu
perabile aũt ẽ vtrũqꝫ extremoꝝ.ſupabũdantia ꝛ defect⁹
ſicut g̃ genus ꝓ ꝛ imediate p̄dicat̃ de ſuis ſpẽb⁹.ita que
libet diuidentia imediate aliqd ſunt ea in qbus ꝓ eſt ipʒ
diuiſuʒ.ꝛ exponit ſuũ dcm̃ in termis.accipit.n.qnqꝫ ter/
minos.vʒ.a.b.c.d.e.p.a.qdẽ itelligat̃ vitupabile p.b.ſu.
abundans per.c.defectũ.p.d.ꝓdigũ ſiue aliud viciũ ſup
abũdans.p.e.illiberale vel quoddã aliđ viciũ defectiuũ
ſi.n.ſupabundans ꝛ defect⁹ ſunt cã ꝙ ꝓdig⁹ ꝛ illiberalis
ſint vituperabiles nõ poterimus arguere ab effectu ad
cauſaʒ q: hñ valebit eſt ſupabũdans.g̃ eſt vituperabile:
ſed nõ valebit eɔ̃.vituperabile g̃ ſupabũdans.q: poterit
eſſe defectiuũ qđ eſt ẽt vitupabile.ipm̃ g̃ vitupabile hʒ
plures cãs abũdantiam ꝛ defectũ.in talib⁹ g̃ cã ꝛ effect⁹
ſe nõ ɔ̃ſequunt̃.ideo ait(ſit.a.).i. vituperabile eẽ(primo
i.b.).i in ſupabũdanti(ꝛ eẽ ꝓmo in alia i.c.).i.in defectu.
(ꝛ h̃).ſ.b.ſiue ſupabũdans(ſit i.d.).i.i ꝓdigo ſiue in alio
vicio ſupabũdanti(ꝛ.c.).i. defect⁹(in.e.).i. in illiberali.
ſiue in alio vicio defectiuo.his ergo ſic ſe habẽtib⁹(erit
itaqꝫ.a.).i.vituperabile(in.d.ꝛ in.e.).i.i ꝓdigo.ꝛ in libe
rali.ꝛ ſubdit.ꝙ(cã aũt in.d.quidem.b.).i.cã q̃re.a i.vitu
perabile eſt in.d.i.in ꝓdigo eſt qdem.b.i.ſupabũdantia
(in.e.autẽ).i.in liberali ꝙ ſit ſup. vituperabile(.c.)ſup.
cauſa.i.defectus(quare cum cã ſit.neceẽ eſt rem eẽ).i cuʒ
ſit ſuperabundantia in ꝓdigo vel defect⁹ in auaro neceẽ
eſſe hanc rem ꝛ hunc effectũ.vʒ.eẽ qd vitupabile(ſʒ res
cum ſit).i.cum ſit hec res ꝛ hic effectus.vʒ.ꝙ vitupera/

bile(nõ neĉe eſt ꝙ ſit cã oino).i.ꝙ ſit cã quecũqꝫ vel ꝙ ſit
cã hec aut illa determinate(ſꝫ cãm qd neĉe eſt eſſe.nõ tñ
oẽꝫ).i.quãlibet.nec ẽt hãc vł illã determinate. Jn talib⁹
ĝ lꝫ effect⁹ ꝯſequaſ ad cãm.qꝛ valet.ſupabũdãs.ĝ.vitu/
pabile.ꝛ bñ valet.deficiẽs. ĝ vitupabile. tñ cã nõ ꝯſeqſ
ad effectũ.qꝛ ñ valet.vitupabile.ĝ ſupabũdãs. nec valet
vitupabile.ĝ ꝺficiẽs.bñ.n.valet ꝙ ſi ẽ vitupabile ꝙ aliq̃
cã ẽ ꝑ quã ſit vitupabile:ſꝫ nõ p̃t iferri q̃lꝫ cã idifferẽter:
f nec põt iferri hec cã ꝺterminate. ¶ Dubitaret forte ali/
qs.vtrũ ſp cã iferat effectũ ꝛ eꝯ. ¶ Dõꝫ ꝙ ſi accipiaſ cã
ꝓpa ꝛ ꝑ ſe q̃ de necitate ifert effectũ ſp erit ibi ꝯña ꝯuer/
ſa ꝙ effect⁹ ꝺ necitate ifert cãꝫ ꝛ eꝯ. ſꝫ ſi accipiaſ cã nõ ꝑ
ſe poterit ꝯtingere ꝙ cã de necitate iferat effectũ:ſꝫ non
eꝯ:vt apparet in exẽplo ꝓpoſito:ſed in illo exẽplo nõ eſt
accepta cã ꝑ ſe ꝛ ꝓpa.nã nõ ẽ cã ꝑ ſe ꝓpa ꝙ ſupabũdãs
ſm ꝙ hui⁹ ſit vitupabile:nec ꝙ defect⁹ ſm ꝙ hui⁹: ſed vt
cõiter poniſ q̃ꝺlibet iſtoꝝ eſt vitupabile in q̃ꝫtuꝫ eſt ꝯ rõ
nẽ rectã.nã cũ hõ ſit aial rõnale: vitupabile eſt in eo ſi ꝯ
rõnẽ agat.ſi ĝ accipiaſ cã ꝑ ſe ꝛ ꝓpe ipſi⁹ vitupabilis.vꝫ.
agere ꝯ rõnẽ rectam ſemꝑ cauſa infert effectũ ꝛ eꝯ. vale/
bit enim.agit ꝯ rõnẽ rectã.ĝ vitupabile.ꝛ ecõuerſo. vitu
perabile.ĝ ꝯ rõnem.poſſet aũt q velle illos quinqꝫ ter/
minos.vꝫ.a.b.c.d.e.aliter adaptare ꝛ forte magis ſm in
tẽtionẽ phi:vt per.a.itelligaſ longa vita.p.c.carens co/
lera p.b.ſiccuꝫ.per.e.q̃drupedia.p.d.volatilia. Longa ĝ
vita ſiue.a.ineſt.e.i.q̃drupedib⁹.p.c.i.ꝑ carere colera.ꝛ
idẽ.a.i.lõga vita.ineſt.d.i. volatilib⁹.p.b.i.ꝑ ſiccũ eſſe ne
ceſſe eſt ĝ cũ vnus effect⁹ ſit ex plurib⁹ cauſis : vt cũ lõga
vita ſit ex carere colera in q̃drupedib⁹ ꝛ ex eſſe ſiccũ i vo
latilibus.ꝙ in talib⁹ ſi eſt cã ꝙ ſit effect⁹ : vel ſi eſt carere
colera vel eſſe ſiccũ ꝙ ſit lõga vita:ſꝫ nõ valebit econuer
ſo:ꝙ ſi eſt lõga vita ꝙ ſit carentia colere:vł ꝙ ſit ſiccitas
ſꝫ bñ valebit ꝙ ſi eſt talis effectus ꝙ erit aliq̃ eius cã.ſed
non valebit ꝙ ſit q̃libet eius cã:nec valebit ꝙ ſic hec cau
ſa determinate:cũ talis effect⁹ poſſit eẽ ex plurib⁹ cauſis
ſꝫ tñ ſi acciperſ cã ꝑ ſe ꝛ ꝓpa ſemꝑ vni⁹ effectus eſſet vna
cã:ꝛ ſemꝑ poſita cã ponereſ effect⁹ ꝛ ecõuerſo. nã cã ꝑ ſe
longe vite eſt ꝯtẽperamẽtũ ꝯplexiõis:ꝛ qꝛ alr̃ ſit hꝰ ꝯtẽ/
peramẽtũ in q̃drupedib⁹ alr̃ in volatilibus.iõ cauſa lõge
vite ẽ alia ꝛ alia hic ꝛ ibi.ſi ĝ acciperſ talis cã.vꝫ.ꝯtẽpera
mentũ cõplexionis valet ꝓceſſus a cã ad effectũ ꝛ econ/
uerſo.nã valet ſi dicaſ ꝙ hec aialia habent ꝯtẽperamen
tũ cõplexiõis.ĝ ſunt lõge vite ꝛ ecõuerſo.diximꝰ aũt exẽ
plũ hoc magis eẽ de intẽtiõe phi:nõ qꝛ littera phi poſſit
exponi ſm exẽplũ ſupius datũ de vitupabili:ꝛ ſꝫ hoc ex
emplũ nunc datũ de lõga vita:ſed qꝛ iferius in lectiõe ſe/
quẽti exequeſ de hoc q̃uo idẽ effect⁹ eſt ex pluribus cau
ſis.ꝛ exemplificabit de lõga vita nõ ꝺ vitupabili. tñ q̃ꝫtũ
ad veritatẽ tãtũ eſt explicare de vno q̃ꝫtũ de alio:qꝛ vna
ꝛ eadeꝫ veritas per diuerſa exempla manifeſtari poteſt.
¶ Deinde cum dicit.

¶ Aut ſi ſp vłe ꝓpoſitũ ẽ ꝛ cã totũ quodã: ꝛ cu
i⁹ eſt cã vłe: vt folio fluere i toto quodã ꝺtermi
natũ eſt: ꝛ ſi ſpẽs illi⁹ fuit: ꝛ igiſ vłr: aut in plã/
tis: aut hmõi plãtis. q̃re ꝛ mediũ equale opoꝛ
tet eſſe in his ꝛ cui⁹ eſt cauſa ꝛ conuerti.

Argir. ¶ An ſi ſp id q̃ꝺ ꝓponiſ vniuerſale eſt: cã quo
qꝫ tot a q̃dã ẽ: ꝛ id cui⁹ ẽ cã vniuerſale ẽt ẽ: velu
ti folijs ſpoliari: toti cuidã ieſt determinato: ꝛ
ſi ſpẽs ſũt illi⁹: ꝛ his vłr aut plãtis : aut huiuſ/
cemodi plãtis cõpetit: q̃re ꝛ mediũ i his: ꝛ id
cui⁹ ẽ cã eq̃ ſint opoꝛtet: ꝛ cõuertantur.

¶ Oſtẽdit q̃uo cã ꝛ cãtũ ſe ꝯſequunſ.d.(Aut ſi ſemper eſt
vłe ꝓpoſitũ ꝛ cã eſt totuꝫ q̃ꝺdã).i.eſt vłr ſũpta.(ꝛ cuius
eſt cã) ꝛ cãtũ ſu.(vłr ſũptũ)tunc ſu. ſe ꝯſequunſ.q.d.ꝙ ſi
cã ꝛ cãtũ ſumanſ mõ equato:vt ſi cãtũ ſumaſ vłr:ꝛ cã ſu
maſ totũ vłe reſpectu illi⁹ cauſati:tunc opꝫ ꝙ talia ſe cõ/
ſequantur.ꝛ ſubdit(vt folio fluere in quodã toto deter/
minatũ eſt).i.hꝫ quãdã vłem ꝛ determinatam cãm(ꝛ ſi)
hoc eſt q̃uis(ſpẽs illius).i.eius q̃ꝺ eſt folio fluere multe
ſint:qꝛ multe ſunt ſpẽs arboꝝ que folio fluũt.ꝛ ſubdit ꝙ
(ꝛ vłr igiſ aut in plãtis:aut in hꝰ plantis opꝫ)ſu.talẽ ef/
fectũ eq̃ri ſue cãe.q.d. ꝙ ſi accipiaſ effect⁹ vłis ꝛ equat⁹
ꝛ cã vłis ꝛ eq̃ta:vt ſi accipiaſ folio fluere in oib⁹ plãtis i
qb⁹ hꝫ eſſe:ꝛ accipiaſ vłr cã reſpectu oium taliũ plãtaꝝ.
tũc cã ꝛ effect⁹ ſe habebũt mõ equato ꝛ ꝯuertibilr̃:ita ꝙ
vnũ infert aliud ꝛ ecõuerſo.iõ ſubdit(q̃re medium)ſup.
ſic acceptũ ſiue cauſaꝫ ſic acceptã(oꝫ equale eſſe in his)
.i.in ſuis cauſis(ꝛ cuius eſt cã).i.ꝛ cauſatuꝫ ſu.oꝫ equale
eſſe ſue cãe(ꝛ cõuerti).i.oꝫ ꝙ talia ſe habeãt ſm ꝯuertẽ/
tiã.ita ꝙ poſſumus ex cauſa iferre effectũ ꝛ ecõuerſo. Jn
h ĝ ſtat tota mens phi ꝙ ſi accipianſ cã ꝛ effect⁹ mõ ñ eq̃
to ꝙ nõ oꝫ tũc talia ſe hře ſm ꝯuertẽtiã.nõ oportebit.n.
h poſito ex cã iferre effectũ ꝛ eꝯ.ſed ſi accipianſ talia mõ
eq̃to ſe hẽbũt ad cõuertẽtiã vt vnũ ifert aliud ꝛ ecõuer/
ſo. ¶ Nõm aũt ꝙ rõnes ſupi⁹ facte fuerũt ad ptẽ veraꝫ: G
ꝛ fuerũt determinatio q̃õnis.vꝫ.ꝙ cã infert effectũ ꝛ eꝯ.
q̃ꝺ aũt poſtea dictũ ẽ ꝙ vni⁹ effect⁹ pñt eſſe plures cãe:ꝛ
tũc accipiſ cã nõ eq̃ta:ꝛ ꝙ ſic accepta cã nõ ſe hꝫ ad ꝯuer
tẽtiã cũ effectu.ſꝫ ſi accipiaſ cã eq̃ta ſe hꝫ ad ꝯuertẽtiam
cũ ſuo effectu tale dcm̃ nõ ẽ ꝓpe ſolutio q̃õnis. ſꝫ magis
eſt remotio praui itellectus. determinatũ eſt.n. ſupra ꝙ
cã ꝛ effect⁹ ſe hñt ad ꝯuertẽtiã:ꝛ adducte ſunt ad hoc rõ
nes.qꝛ ꝓbatũ ẽ ꝙ cã ifert effcm̃ ꝛ eꝯ.qꝛ vꝫ.ſi arboꝛ hꝫ la
tũ foliũ ꝙ folio fluit ꝛ econuerſo. ne ĝ circa hoc aliquis
hẽat prauũ itellm̃ ꝛ crederet ꝙ q̃litercũqꝫ accepta cã cõ/
uerteret cũ ſuo effectu.iõ ad hũc prauũ itellectũ remouẽ
dũ inuit phs ꝙ cã ꝓpe accepta ẽ cã equata. ſi ĝ accipiaſ
cã nõ ꝓpe ꝛ nõ eq̃ta nõ ſe hẽbit ad ꝯuertẽtiã.ſꝫ ſi accipia
tur ꝓpa ꝛ eq̃ta ſe hẽbit ad ꝯuertẽtiã. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Ut ꝓpter qd arbores folio fluunt. ſi igiſ ꝑꝑ
cõdenſationeꝫ humidi fluit arboꝛ : opoꝛtet eẽ
cõdenſationeꝫ. ſꝫ quia condẽſatio non eſt cui/
cunqꝫ. ſed in arboꝛe folio fluere.

¶ Ueluti ꝑꝑ qd arbores folijs ſpolianſ. Quid Argir.
ſi idipſꝫ ob ꝯgelationẽ eẽ oꝫ: ꝛ ſi ꝯgelatio ñ cui
uis ieſt: ſꝫ arboꝛi: folijs arboꝛẽ ſpoliari opꝫ.

¶ Q̃ꝺ dixerat declarat ꝑ exẽplũ oñdens ꝙ cã eq̃ta ſp in/ a
fert ſuũ effectũ ꝛ ecõuerſo.d.(Ut ꝑꝑ quid arbores folio
fluunt.ſi igiſ ꝑꝑ denſitatẽ huius).i.ſi cã eq̃ta folio fluen/
di eſt denſitas huius.i.ꝯdenſatio ſiue cõgelatio hũoris i
arboꝛe.ſi huius eſt cã equata opꝫ talẽ cãm iferre effectũ
ꝛ eꝯ.iõ ſubdit.ꝙ(ſi folio fluit arboꝛ opꝫ eſſe denſitatẽ).i.
opꝫ denſari:ꝛ cõgelari humoꝛẽ ꝛ ecõuerſo.iõ ait ꝙ(ſi vo
denſitas eſt).i.ſi ẽ ꝯdenſatio ꝛ ꝯgelatio humoꝛis non in
q̃libet re(ſed in arboꝛe fluere folio opꝫ)ſu.ꝙ talis arboꝛ
folio fluat ꝯgelatio ergo humoꝛis qꝛ eſt cã equata eius
q̃ꝺ eſt folio fluere.iõ ſe hꝫ ad ꝯuertentiã cuꝫ tali effectu.
vt ſi eſt folio fluere opoꝛtet ꝙ ſit talis ꝯgelatio ꝛ ecõuer/
ſo.q̃uo aũt latitudo folioꝝ eſt cã ꝙ arboꝛ folio fluat. vt
dicebaſ ſupra.ꝛ q̃uo denſitas.i.cõgelatio humoꝛis in ar
boꝛe eſt huius cã in ſequẽti q̃õne patebit. ¶ Notanduꝫ D
aũt ꝙ demſatio potiſſima ſemꝑ eſt paſſionis ꝑ paſſionẽ.
differẽter tñ paſſio demonſtrans ꝛ demonſtrata cõpanſ
ad ſubm.nam paſſio demonſtrata ſemper eſt ꝓpa paſſio
ſubiecti.nunq̃ꝫ.n.demonſtraſ potiſſima demſ̃ratione niſi
ꝓpa paſſio de ꝓpo ſubiecto.vt folio fluere demõſtrabiſ
de ſuo

de ſuo ꝓpio ſubõ: vt de tali gñe arboꝝ ad q̃s cõpat̃ talis paſſio tanq̃ʒ ad ꝓpꝛium ſubm: ſed paſſio demõſtrãs nõ ſp eſt ꝓpia paſſio: ſed ſufficit ꝙ ſit ꝓpia cã. nã ↄgelatio humoris nõ eſt ꝓpia paſſio arboꝛis. nã ⁊ in alijs reb⁹ ab arboribus põt ↄgelari humoꝛ: ſed eſt ꝓpia cã. nam ↄgelatio humoꝛis ⁊ ſi põt ẽẽ in alijs rebus ab arboꝛib⁹: tñ in illis alijs rebus nõ habebit hũc effectũ ꝙ faciat folia fluẽ: quẽ hʒ in arboꝛib⁹. denſitas ḡ humoꝛis ⁊ ſi nõ eſt ꝓpia paſſio arboꝝ. eſt tñ ꝓpia cã ꝙ faciat in eis folia fluẽ: ⁊ hoc forte intẽdebat phyloſophus cum dixit ꝙ denſitas humoꝛis non in q̃libet re: ſed in arboꝛe folio fluente ſit. eſt cã ꝙ arboꝛ folio fluat. ex hoc appet vera eſſe ⁊ de intẽtione phĩ eſſe ea que diximus in q̃one de medio demõſtratiõis. vʒ ꝙ ſemp demrãt̃ paſſio per paſſionem: ſed paſſio demonſtrans non eſt ſemp paſſio ꝓpia: ſed ſufficit ꝙ ſit ꝓpia cã.

T.c.26. Trũ autẽ cõtingat non eandẽ cãm eſſe eiuſdẽ oĩbus ſed alterã aut nõ.

Argir. ¶ At quereret quiſpiaʒ rurſus ſi fieri poſſit: vt non eadem eiuſdem ſit vniuerſis cauſa: ſed diuerſa necne.

¶ Poſtq̃ʒ phs q̃ſiuit de ↄña cãe ⁊ effect⁹. In pte iſta vt dicebat̃ q̃onẽ mouet de vnitate vnius ad alteruʒ. In hiis ḡ duob⁹ ſtat tota ars inueniendi cãm q̃ eſt me⁹ in demrõne potiſſima. nã ſi eſt vna cã vni⁹ effect⁹ ⁊ ↄuertibilr ſe hʒ illa cã reſpcũ talis effect⁹ ſit ꝓpa. eo ꝙ eſt vni⁹ vna ⁊ equata eo ꝙ ↄuertibilr ſe hẽt ad ipm effectũ. nõ ſufficit. n. cãm eſſe eq̃tã niſi ſit vni⁹ vna: q: poſſet ẽẽ talis eq̃tio p accñs: vt ſi aſſignaret̃ cã triãguli ꝙ hẽt tres: q: eſt pn⁹ figurarũ ẽẽt talis cã eq̃ta q: loq̃ndo de figuris rectilineis oẽ pn⁹ figurarũ hʒ tres: ⁊ q̃cq̃d hʒ tres eſt tale pn⁹ figurarũ. attñ talis eq̃tio eſt p accñs: q: accĩt triãgulo hr̃e tres in eo ꝙ pn⁹ figurarũ. igit̃ ſupra eq̃tionẽ opʒ accipe ꝙ ſit vna cã vni⁹ effect⁹. tũc enim eſt vna cã vni⁹ effect⁹ q̃ñ determinate ⁊ p ſe ⁊ ꝓpe ſe hʒ ad effectũ illũ. ¶ Aduertẽdũ tñ ꝙ

A ſicut in ſupioꝛi q̃one determinãdo de ↄña cauſe ⁊ cauſati determinauit etiã de vnitate eoꝝ. ſic hic ecõuerſo mouẽdo q̃onẽ de vnitate cãe ad cãtũ determinat etiã de ↄña vnius ad alterũ. Tria ḡ facit: q: p̃ q̃onẽ mouet. 2⁹ q̃onem motã ſoluit. 3⁹ ex ſolutione data determiat q̃ñ ſm ↄñaʒ ſe hẽat cã ad cauſatum ⁊ ecõuerſo. ſcda ibi. (Aut ſi qd.) tertia ibi. (Hẽt autẽ ſic cõſeq̃nl.) Dicit ḡ. (Utrum autem contingat nõ eandẽ cãm eſſe eiuſdem). ſ. effect⁹ (in oĩb⁹ ſed alterum: aut nõ) ſu. dubium eſt. hec ḡ queſtio noſtra q̃rit vtrum vnius ⁊ eiuſdẽ effectus in oĩbus ſit vna ⁊ eadẽ cauſa vel non: ſed altera ⁊ altera. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Aut ſiquidẽ per ſe demonſtratum eſt ⁊ non ſm ſignũ aut p accidẽs nõ põt eſſe. rõ enim vltimi medium eſt. ſi vero non ſic eſt contingit.

Argir. ¶ An ſi p ſe quidẽ eſt demõſtratuʒ: ⁊ nõ per ſignum: aut per accidẽs id fieri nequit: quippe cum ipſum mediũ extremi ſit rõ. Sin ꝟo non hoc pacto eſt demonſtratum fieri poteſt.

¶ Soluit q̃onẽ ꝓpoſitã. eſt aũt ſumma ſolõnis ei⁹: ꝙ ſi accipiat̃ cã p ſe vni⁹ effectus erit vna cã: ſed ſi accipiat̃ cã p accñs: vel accipiat̃ p cã aliqđ ſignũ tũc vni⁹ effect⁹ poterũt ẽẽ multe tales cãe. Tria ḡ facit q: p̃ ſoluit q̃onẽ: ꝙ ſi accipiat̃ cã p ſe ꝙ vni⁹ effect⁹ erit vna cã. 2⁹ ad maioꝛẽ declarationẽ ꝓpoſiti declarat ꝙ ſi accipiat̃ cã p ſe q̃lis erit effect⁹ talis erit cã. 3⁹ qđ dixerat declarat p exẽpla. 2⁹ ibi. (Eſt autẽ cã.) 3⁹ ibi. (Ut pp q̃d mutabilr.) Dicit ḡ ꝙ (aut ſiq̃uidẽ per ſe demrãt̃). i. ſi ſiat demõſtratio p cãm p ſe (⁊ nõ ſm ſignũ aut accñs). i. p me⁹ accñtale (nõ põt ẽẽ) ſup. ꝙ vnius effect⁹ ſint multe cãe: ⁊ ſubdit ꝙ (rõ eni vltimi). i. diffõ maioꝛis extremitatꝫ (mediũ eſt) ſup. in demõſtratione. cũ ḡ vnius rei vnica ſit diffõ. vni⁹ ↄnis non erit niſi vnũ mediũ demõſtratiuũ potiſſimũ ⁊ vna cauſa p ſe per quã hẽt demrãri talis effect⁹: ⁊ ſubdit (ſi ꝟo nõ ſic eſt). i. ſi nõ accipiat̃ cã p ſe: ſed accipiat̃ cã p accñs: vel accipiat̃ aliqđ ſignuʒ ⁊ aliq̃s effectus pro cã (cõtingit) plures eſſe

cauſas eiuſdẽ. ¶ Dubitaret forte aliq̃s. vtrũ eiuſdẽ effectus ſint plures cãe p ſe: ⁊ videt̃ ꝙ ſic: q: cum ſint plura gña cãrũ: ⁊ ſm q̃dlibet genus cauſe ſit dare cãm p ſe ⁊ p accñs iuxta diuerſa gña cãrũ poterũt eiuſdẽ rei eſſe p ſe B

plures cauſe. ¶ D. videt̃ phs ſup hoc ſuſtentari ꝙ q: rõ vltimi termini. i. diffõ maioꝛis extremitatꝫ: vel quod idẽ eſt diffõ paſſiõis eſt mediuʒ in demrãtione. iõ nõ poterit eſſe niſi vnũ tale mediũ: ⁊ per ↄñs nõ erit niſi vna p ſe cã: ſed ex h̃ nõ vʒ hẽri ꝓpoſitũ. nã ſm q̃dlibet gen⁹ cãe ↄtigit demrãre: ⁊ ſm q̃dlibet gen⁹ cãe ↄtingit foꝛmare diffõnẽ dicẽtẽ pp q̃d paſſiõis. vñ ⁊ ſupra phs docuit demrãre ſʒ diuerſa gña cauſarũ. Poterunt ergo eiuſdẽ paſſionis ſiue eiuſdẽ effectus eſſe plures diffõnes exꝑmẽtes p ſe cãs

illius effectus. ¶ Dĩm ꝙ eiuſdẽ rei ſm diuerſa gña cãꝝ C

pñt eſſe plures p ſe cãe: nec hoc negaret phs: ſed plures p ſe cãe q̃ ſunt me⁹ in demrõne potiſſima nõ pñt ẽẽ eiuſdẽ rei. nã demrãtio potiſſima vel eligit excellẽtioꝛẽ cãm: vel vt verius dicam⁹ ↄgregat oẽs cãs. ſi ḡ eiuſdẽ rei ſint plures p ſe cãe. oẽs eñi ille cãe non ſunt eque excellẽtes: nec eque potiſſime ad demõſtrãdum. demrãtio ḡ potiſſima erit p potioꝛẽ cãm q̃ eſt vna reſpcũ vni⁹ effect⁹: vt in mathematicis vbi ſunt demrõnes certiſſime: ſi idẽ effect⁹ põt demrãri p diffõnẽ dicẽtẽ pp q̃d mãlr ⁊ p dicẽtem pp q̃d foꝛmalr: vt patuit de angulo recto ſcđo in ſemicircl' potioꝛ erit demrãtio ſcđa p pp q̃d foꝛmalr q̃ʒ ſcđa p pp q̃d mãlr: vel poſſum⁹ dicẽ vt dicebam⁹ ⁊ meli⁹: ꝙ demrãtio potiſſima ↄgregat in ſe totũ. diffõ ḡ paſſiõis ↄgregat totum qđ eſt p ſe pp q̃d paſſiõis erit mediũ potiſſimũ ad demõſtrãdũ huius paſſionẽ: ⁊ q: nõ põt ẽẽ niſi vna talis diffõ. iõ vnius effectus nõ eſt niſi vna talis per ſe cauſa. Appellatur ḡ hic p ſe cã nõ q̃lʒ cã ſm q̃dlibet gen⁹ cauſe: ſed appellat̃ per ſe cã qđ eſt p ſe potiſſimũ medium ad demrãdum ꝙ mediũ p diffõnẽ paſſiõis exꝑmit̃ hui⁹ aũt p ſe cauſa nõ poterit ẽẽ niſi vna cũ totum in ſe ↄgreget: vt ſi tonitruũ hẽat eſſe p ſe pp has duas cãs. vʒ. pp extinctionem ignis ⁊ vt terreant̃ q̃ ſunt in tartaro: mediũ potiſſimum ad ꝓbãdũ ꝙ nubes tonat ↄgregabit in ſe vtrũq̃ʒ: ⁊ ſi plures ẽẽnt p ſe cauſe tonitrui plura ↄgregaret. Foꝛmabit̃ ḡ ſic demrãtio. in q̃cũq̃ʒ coꝛpe extinguit̃ ignis pp terroꝛẽ eoꝝ q̃ ſunt in tartaro illud coꝛp⁹ tonat. nubes eſt hm̃. ḡ ⁊c̃. ſignãter ḡ phs volẽs ꝓbare vnius effect⁹ ẽẽ p ſe vnã cãm ꝓbauit p diffõnẽ q̃ eſt mediũ demrãtiuũ: innuẽs ſe loq de cã put mediũ demõſtratiuũ hʒ in ſe rõnẽ cãe. mediũ autẽ demrãtiuũ ſi ſit potiſſimũ ↄgregat in ſe oẽm p ſe cãm per quã põt res demrãri: ⁊ q: nõ eſt niſi vnum tale mediũ ad vnã ↄnẽ. iõ nõ eſt niſi vna p ſe talis cã. qđ ꝟo obijciebat̃ ꝙ eiuſdẽ rei pñt eſſe plures cauſe p ſe ſm diuerſa gña cãrũ pʒ ꝙ nõ loq̃t̃ hic phs de p ſe cã: ſed loquit̃ de p ſe cã put mediũ demrãtiuũ potiſſimũ hʒ ẽẽ p ſe cã: qđ pʒ non eſſe niſi vnũ ad vnaʒ ↄnẽ. qđ ꝟo poſtea dicebat̃ ꝙ ſm diuerſa gña cãrũ pñt foꝛmari diuerſe diffõnes exprimẽtes pp q̃d paſſiõis ⁊ demrãntes paſſionẽ de ſubiecto. dici dʒ ꝙ quelibʒ illaꝝ diffõnũ erit mediũ impſectũ: ſed illa erit mediũ potiſſimũ que totũ in ſe ↄgregabit: vt poſuimus exẽplum de tonitruo ꝙ ſi hʒ fieri ꝓpter extictionẽ ignis ⁊ ꝓpter terroꝛẽ eoꝝ qui ſunt in tartaro. nõ demõſtrabit̃ pſecte p diffõnẽ exprimentẽ alterum iſtoꝝ: ſed p exprimentẽ. vtrũq̃ʒ. non ḡ erit niſi vna talis diffõ: ⁊ vnum tale medium qđ ſic accipit̃ pro per ſe cã. ¶ Ulterius forte du. D

bitaret aliqs. vtrū ſi accipiat̃ ſignū pro cā poſſint eē plures cauſe eiuſdē: et videt̃ q̄ non. nā demonſtratio p ſignū eſt demonſtratio p effectum: ſed eadē ratio eſt de effectu ⁊ de cauſa. ſi ḡ eſt vna cā [illegible] ſe cauſa vnius effect⁹. erit vnum per ſe ſignum vni⁹ [illegible] ... non ḡ aliť deberet loqui de cauſa q̄ȝ de ſigno. [illegible] ...edum q̄ ſignum ⁊ cā per accidēs pñt bēre [illegible] ... ca[illegible] ſe. non in eſſendo ſed in inferendo. q̄ autē cā[illegible] ... accidens poſſint eſſe plures non eſt difficile vidē. vtputa ſi de hīe tres aſſignaremus cauſam in triāgulo: quia eſt ꝑncipium rectilinearum: vel q̄ eſt illa figura ad quā ſtat reſolutio omniū figurarū. multa. n. talia poſſemus aſſignare que eſſent cauſe inferēdi p q̄ȯ libet. n. hoꝝum poſſemus inferre habere tres de triāgulo: vt ſi diceret̃. omne ꝑncipium figurarū hȝ tres triāgulus eſt hō ḡ ⁊c̄. ſic etiā omne ad qȯ ſtat reſolutio figurarū rectilinearū. triāgulus eſt hō. ḡ ⁊c̄. ſed tales cāe ſunt p accidēs: q2 accidit ꝑn⁹ figurarū hīe tres: q2 nō hȝ tres triangulus vt eſt ꝑnm̄ figurarū: ⁊ vt eſt p⁹ figurarū: nec hȝ tres vt ad eā ſtat reſolō aliarū figurarū. pñt ḡ eiuſdē rei eē plures cāe p accñs: imo ſi edificatoꝛ facit domū p ſe: ⁊ edificatoꝛ eſt alb⁹ muſicus: pulcher. oīa iſta erūt cāe dom⁹ p accñs: ⁊ qȯ dcm̄ eſt de cā p accñs ꝟitatē hȝ de ſigno. naȝ eiuſdē rei pñt eē pl'es cāe ſi accipiat̃ ſignū p cā. nā ſignū dr̄ illud p qȯ aliq̄ mō ducimur i cognitionē rei. vñ nō eſt ꝯ rōnē ſigni q̄ deficiat. nā ſm ſniam phī ſyllā p ſigna deficiūt. ipſi ḡ effect⁹ diminuti ⁊ incōpleti vocant̃ ſigna: ⁊ ēt ꝓprie dicunt̃ ſigna. nō aūt eſt ſic de cā. nā qȯ incōplete ⁊ diminute cauſat nō eſt ꝓpe cā. cū ḡ effect⁹ nō equari poſſint eſſe plures eiuſdē cāe nō eſt icōueniēs p plura ſigna vnū ⁊ idē ꝯcludē: vt ſiqs eſt adulter ex hac cā poterūt ſequi oēs hi effect⁹. q̄ ſe cōponat ⁊ ornet: ⁊ ſit errabūdus de nocte. ex qb⁹ oībus effectib⁹ tanq̄ȝ ex qbuſdaȝ argueret̃ eē hūc adulterū. ſigna ḡ ⁊ cāe eiuſdē rei pñt eē pl'es: ſed cā p ſe eſt vnaqȯ intelligēdū eſt de cā p ſe ꝓut mediū demſatiuū potiſſimū eſt hō cō qȯ nō eſt niſi vnū ad vnaȝ ꝯnē q2 ſi vellemus ħ intelligē de q̄cūq̄ȝ cā p ſe dicem⁹ q̄ nō eſt niſi vna talis p ſe cā vni⁹ effect⁹ ſm vnū gen⁹ cāe q̄ ſit in eodē gñe cāe eiuſdē effect⁹ ſunt plures p ſe cauſe q̄ vna illarum cārū ſit ſub alia: vel q̄ vna ordinet̃ ad aliaȝ: ſed vbi vnū ꝓpter alterū vtrobiq̄ȝ vnum tm̄. omnes ḡ tales cāe non dicent niſi vnā cām. ¶ Deide cum dicit.

E

¶ Eſt autem ⁊ cuius eſt cauſa in quo conſiderare. conſiderare ſm accidens. nō tamē videt̃ propoſita eſſe. ſi autem nō ſimiliter ſe habebit medium. ſi quidem equiuoca. equiuocū mediū. Si vero vt in genere ſit ſimiliter ſe hēbit.

Argu. ¶ Fit aūt vt id cui⁹: ⁊ id cui eſt cā: p accidēs cōſiderent̃. Nō tamē ex numero eoꝝum eſſe videntur que proponunt̃. Quod ſi ita non eſt: ſimiliter habebunt ⁊ medium. Si enim equiuoca ſint medium habebunt equiuocū ſi ſint vt in genere: medium habebunt ſimiliter.

¶ Oñdit q̄ ſi non accipiant̃ talia per ſe nō ſe hñt eodē mō cā ⁊ effect⁹: ſed ſi accipiāt̃ p ſe. ſe hēbūt eodē mō: vt ſi eſt effect⁹ idē gñe ⁊ diuerſus ſpecie cauſa ēt erit talis: ⁊ ſi eſt effect⁹ analogus: vel equiuoc⁹ ēt cā erit talis. ido ait q̄ (eſt autē cauſa ⁊ cui⁹ eſt cā). i. cauſatū (in quo). i. ⁊ in q̄ vt hēt alia trāſlatio: hoc eſt ⁊ ſubiectū (cōſiderare ſm accidens nō tamē ꝓpoſita). i. cā paſſio ſiue cātū ⁊ in quo. i. ⁊ ſubm ſi ſunt p accñs nō vident̃ eē ꝓpoſita. i. p ſe ꝓpoſita: ⁊ p ſe intētaȝ: q2 talia ſunt ꝑter intētionē: ⁊ ſubdit. (ſi aūt nō eſt) .i. ſi talia nō accipiant̃ per accidēs: ⁊ ſi non eſt ea accipe ꝑter intētionē: ſed ſi accipiant̃ ſm itentionē ⁊ p ſe (ſilr̃ ſe habebit medium). i. cauſa ſu. ⁊ cauſatū: ⁊ ſubdit q̄ (ſi quidē equocum eſt) ſu. cauſatū (equiuocū eſt mediū. ſi vero ſic vnū in gñe ſit). ſ. cauſatum ſimilr̃ ſe habebit ſu. ⁊ cā q̄ erit vna gñe. accipiēdo ergo cām per ſe ſemp (ſimiliter ſe habebunt) cauſa ⁊ effectus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut propter qd ⁊ viciſſim analoguȝ. alia enī cauſa eſt in numeris ⁊ in lineis ⁊ eadē. inq̄ȝtū quidem enim linea eſt non eſt eadē. inq̄ȝtum aūt hñs augmentū hmōi eadē ſicut in oībus.

Argu. ¶ Ueluti pp quid etiam mutuo oꝛdine ſimilitudinē ſubeunt rōnū. Eſt eniȝ aliā cā in lineis: ⁊ in numeris. Atq̄ȝ eadē alia quidem eſt: vt linearū rōnem ſubit. Eadem autem vt tale hēt incrementum ⁊ eodem in omnibus modo.

¶ Declarat qȯ dixerat per exemplum. Circa qȯ duo facit q2 ꝑ declarat p exēplum de eodē gñe. 2⁹ de equoco ⁊ analogo ibi. (Similē aūt eſſe.) Dicit ergo. (Ut ꝓpter qd cōmutabilr̃ eſt analogū). i. eſt ꝓpoꝛtionabile. q. d. q̄ ꝓpter qd. i. cauſam p cauſam poſſumus arguē cōmutabilr̃ analogū. i. a cōmutato analogo: ſiue a cōmutata ꝓpoꝛtiōe: (alia enim cauſa talis eſt in numeris ⁊ in lineis) ſu. ſpecie (⁊ eadem) ſu. genere. ⁊ ſubdit q̄ (inquantū enim linea eſt nō eſt eadē) ſup. cauſa: q2 tunc eſſet eadē ſpecie (inquātū autē hȝ hō augmētum) ſm q̄ contingit cum alijs in gñe (eadē). i. eadē erit cā (ſicut in oībus) ſu alijs. ¶ Notādū aūt q̄ arguē a ꝯmutata ꝓpoꝛtiōe: vt patuit ſup̄ in libro ꝑ eſt cōe lineis: nūis tpibus: ⁊ corpib⁹. q̄ oīa ſunt eiuſdem gñis nā oīa ſunt in gñe q̄ȝtitatis. oīa. n. hec cū augmētant̃ ꝓpoꝛtiōabilr̃ poſſum⁹ ibi ꝯmutare ꝓpoꝛtionē: ⁊ arguē a ꝯmutata ꝓpoꝛtione: vt ſi accipiant̃ q̄tuoꝛ linee vel q̄tuoꝛ nūi: vel q̄tuoꝛ corpa: vel q̄tuoꝛ tpa. ſic ꝑm̄ q̄rūcūq̄ȝ q̄tuoꝛ acceptoꝝ ſe hȝ ad ſcȯȝ: ſicut 3m̄ ad 4m̄: vt pȝ ex q̄nto geometrie. poterim⁹ arguē ꝯmutari q̄ ſic ſe hēbit ꝑm̄ ad 3m̄ ſicut 2m̄ ad 4m̄. ¶ Notāduȝ etiā q̄ augmētari ſic ꝓpoꝛtionalr̃ q̄ eſt cā q̄ poſſum⁹ ſic arguē a ꝯmutata ꝓpoꝛtiōe. tale aūt augmētū in lineis ⁊ in nūis eſt idē: ⁊ eſt aliud. naȝ eſt idē gñe ⁊ eſt aliud ſpecie: vel eſt idē ſm gen⁹ remotū: vt ſm genus q̄ȝtitatis: nō aūt idē ſm genus ꝓpinquiuȝ q2 vnū eſt in gñe ꝯtinuoꝛuȝ ⁊ aliud in gñe diſcretoꝝ. ḡ ſi ꝯſiderant̃ linee ſm q̄ linee ⁊ ſm ſuā ſpēm nō inuenit̃ eadē cā q̄ poſſumus ſic arguē ꝯmutabiliť in lineis ⁊ in nūis: ſed ſi ꝯſiderent̃ linee ſm q̄ habēt hō augmētū cōe cū numeris: q2 tam nūis q̄ȝ lineis ꝯtingit augmētari ꝓpoꝛtionalr̃. ſic erit eadē cā in lineis ⁊ in nūis. ſicut in oīb⁹ alijs. nā non ſolū in lineis ⁊ in nūis poſſumus arguē a ꝯmutata ꝓpoꝛtione: ſed ēt in alijs vt in corpib⁹ ⁊ in tpib⁹. in oīb⁹ ḡ his eſt eadē cā. nō ſm ſpēm ſȝ ſm gen⁹. q̄re poſſum⁹ ſic arguē. ꝓut. ſ. oīa iſta ꝯueniūt i ħ gñalr̃ q̄ oīb⁹ cōpetit hō augmētū. vȝ. q̄ pñt augmētari ꝓpoꝛtiōalr̃. ḡ q̄lis eſt effectus talis eſt cā. ſi accipiat̃ cā p ſe vt ſi effect⁹ eſt vnus gñe ⁊ alius ſpē ⁊ cā ſilr̃ ſe habebit. ¶ Deinde cum dicit.

F

G

¶ Similē eſſe colorē coloꝛi: ⁊ figuram figure. aliam eſſe: equiuocum enim eſt ſimile in omnibus. hic quidem enim fortaſſis eſt analogia habere latera ⁊ equales angulos. in coloꝛib⁹ autem ſenſuȝ vnum eſſe: aut aliud aliquid huiuſmodi. Secundū autē analogiā eedē ſunt: ⁊ medium habebunt ſecundum analogiam.

Argu. ¶ Ut coloꝛ aūt coloꝛi figuraq̄ȝ figure ſit ſilis. Alia erit alij cauſa: ſilē nāq̄ȝ in his eſt equocū.

In figuris eni i ſilitudine forſitan rõnũ ꝯſiſt it que inter latera ſunt: ⁊ ãguloꝝ eq̃litate. In coloꝛib⁹ aũt in vnitatẽ ipſi⁹ ſenſus: aut aliquo tali: ea vero q̃ ſilitudine rõnũ eadẽ ſunt: mediuꝫ idẽ tidẽ ſimilitudine rõnum idem habebũt.

¶ Exẽplificat de equoco ⁊ analogo. d. (Siſ'ez aũt eẽ colorẽ coloꝛi. ⁊ figurã figure) ſu. eẽ ſiſ'ez (aliã) ſu. oẽz rõnẽ hic ⁊ ibi. nõ ẽ. n. eadẽ rõ ſilitudinis i figuris ⁊ i coloꝛib⁹ cũ equoce ſit ſilitudo hic ⁊ ibi. ⁊ ſubdit. ꝙ (equocũ. n. eſt ſile in oib⁹). i. in vtriſq; tã i figuris q̃ꝫ i coloꝛib⁹ ⁊ ſubdit. ꝙ (hic qdẽ. n.). i. i figuris (ẽ foꝛtaſſis) ſu. eẽ ſile (hẽ latera ſꝫ analoguꝫ). i. ſm ꝓpoꝛtionẽ (⁊ angulos eq̃les). ſile. n. in figuris dr̃ ſꝫ hãc ꝓpoꝛtionẽ ꝙ habeãt latera ꝓpoꝛtiõabilia ⁊ angulos eq̃les (in coloꝛib⁹ aũt) ſu. ẽ eẽ ſile (ſm vnũ eẽ) i. vnã ⁊ eãdẽ imutationẽ facere i ſenſu (aut aliõ aliqd hꝰ) vtputa hẽ vnũ ⁊ eũdẽ coloꝛẽ. illa. n. ſũt ſilia ſm coloꝛẽ q̃ eodẽ mõ imutãt viſuꝫ vel q̃ hñt vnũ coloꝛẽ: ⁊ ſubdit exẽplificãdo de analogia. d. ꝙ (ſꝫ aũt analogiã q̃ ſunt eedeꝫ ⁊ mediũ). i. ⁊ cãꝫ ſꝫ analogiã eſt idẽ vel ſe hꝫ vt idẽ. q̃le ḡ eſt cãtũ talis eſt cã. ſi accipiat̃ cã ꝑ ſe. vt ſi cãtũ eſt equocũ ⁊ cã equoca: ⁊ ſi analogũ ⁊ cã analoga: de equocis ẽ exẽplificatũ. de analogis dictũ fuit ſupra. vt patuit õ oſſe ſpina ⁊ ſepione que ſm analogiã ſe hñt ad hũc effectũ qui ẽ ſuſtinere mollitiem carnis: effectus ergo hmõi eſt analogus ⁊ cauſa analoga. ¶ Deinde cum dicit.

HAbent aũt ſic cõſequi cãꝫ adiuiceꝫ: ⁊ cui⁹ eſt cã: ⁊ i quo eſt cã vnũquõq; qdẽ accipiẽti ⁊ cuius cã in plus.

Argir. ¶ Cã aũt: ⁊ id cuius eſt cã: atq; id cui eſt cã: ita ſeſe habent ad mutuo ſe ſequendum. Nam ſi hoc ſumas ꝑ ſingula: id cuius ẽ cauſa ad plura ſeſe extendit.

¶ Exeq̃tur q̃uo cã ⁊ cãtũ ſe hñt ſꝫ ꝯſiam ⁊ q̃uo nõ. Circa qõ duo facit. q2 ꝑmo facit qõ dcm̃ eſt. 2° qõ dixerat declarat in terminis oꝛdinabilib⁹ ſꝫ figurã ⁊ oꝛdinẽ ſyllogiſticũ. i. in termis cõib⁹. ibi (In figuris aũt) Circa ꝑmuꝫ tria facit: q2 ꝑmo oñdit q̃uo cã ⁊ cãtuꝫ ſe conſequunt̃. ⁊ q̃uo nõ. 2° qõ dixerat declarat ꝑ exẽplũ. 3° aſſignat rõnẽ dicti. 2° ibi (Ut q̃tuoꝛ eq̃les.) 3° ibi. (Eſt medium.) Dicit ergo ꝙ (hñt aũt ſic ſe ꝯſeq adinuicẽ cã. ſ.) alicuius paſſionis vel alicuius effect⁹ (⁊ cui⁹ ẽ cã). i. ⁊ ipſa paſſio ⁊ ipſe effectus (⁊ in q̃ eſt cã). i. ⁊ ipꝫ ſubꝫ in quo eſt talis cã ſiue talis paſſio iſta ḡ tria. paſſio. cã. ⁊ ſubm̃ ſe cõſequunt̃ adinuicẽ ſic vꝫ. ſi accipiant̃ vl'r. ⁊ ſubdit ꝙ (vnũquõq; qdẽ accipiẽti) ideſt accipiat̃ vnũquõq; ꝑticul'r tãꝫ cã q̃ꝫ ſubꝫ (⁊ cuius eſt cã in plus eſt). i. ⁊ ipſũ cãtũ ſiue ipſa paſſio erit in plus q̃ꝫ ſubꝫ ⁊ q̃ꝫ cã ſi accipiantur talia ſm vnũquõq;. i. ſm ꝙ cõpetunt huic ⁊ illi particulariter. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut i q̃tuoꝛ equales eos qui extra i plus ſũt q̃ꝫ triãgulis aut q̃drangulis: omnibus auteꝫ in eque: quecũq; enim quattuoꝛ rectis equales exterioꝛes: ⁊ medium ſimiliter.

Argir. ¶ Velut externos angulos q̃tuoꝛ rectis eq̃les hr̃e extẽdit triãgulũ atq; q̃dratũ: qõ ſi oĩa ſumas: eq̃tur. Sũt. n. q̃cũq; q̃tuoꝛ rectis eq̃les externos ãgulos hñt. Sil'r ſeſe hꝫ ⁊ mediuꝫ.

¶ Q̃õ dixerat dclarat ꝑ exẽplũ. d. (vt q̃tuoꝛ eq̃les q ſunt extra). i. hec paſſio q̃ eſt hr̃e angulos q ſunt eq̃les q̃tuoꝛ rectis) in plus ſunt q̃ꝫ in triãgulis aut q̃drangulis) vl' vt hꝫ alia trãſlatio: q̃ꝫ triãgulus. aut q̃drãgulus (in oib⁹ ãt in eq̃lib⁹). i. ſe hñt i eq̃litatẽ: vl' ſe hñt eq̃l'r. (q̃cũq;. n.). i. ſi accipiant̃ q̃cũq; figure hñtes ãgulos (q ſunt ext̃ eq̃les duob⁹ rectis) ſubm. n. ſic acceptũ erit eq̃le paſſiõi (⁊ mediũ) ſu. acceptũ vl'r (ſil'r) eſt ſu. eq̃le tali paſſiõi. ¶ No° ãt ꝙ angulos extriſecos eẽ eq̃les q̃tuoꝛ rectis ẽ paſſio cõpetẽs oĩ figure rectilinee. ſi ḡ talis paſſio ⁊ tale ſubꝫ ⁊ cã accipiant̃: vl'r tũc oĩa ſe hẽbũt adiuicẽ ꝯuertibil'r: ſꝫ ſi cã ⁊ ſubꝫ accipiat̃ ſm vnũquõq;. i. ꝑticulariť: tũc illõ cui⁹ eſt cã. i. ipꝫ cãtũ ſiue ipſa paſſio ſe hẽbit i plus q̃ꝫ cã ⁊ ſubꝫ: vt ſi nõ accipiat̃ oĩs figura rectilinea vl'r: ſꝫ accipiat̃ hec figura ſpãl'r: vt triãgulus vl' q̃drãgulus ⁊ accipiat̃ cã ſpãliter ꝓut hꝫ eẽ talis paſſio i tali figura: tũc talis paſſio ſe habebit in plus q̃ꝫ q̃libꝫ talis figura: vt q̃ꝫ triãgulus: ſꝫ ſi accipiat̃ q̃cũq; figura vl'r: vt oĩs figura rectilinea: cui cõpetit talis paſſio. ⁊ mediũ etiã ſic accipiat̃ vl'r oĩa ſe habebũt adinuicẽ cõuertibiliter. ¶ Deinde cum dicit. A

¶ Eſt ãt mediũ rõ ꝑmi extremi: ꝑꝑ qõ oẽs ſcie ꝑ diffõnẽ fiũt: vt folio fluere ſil' ſeq̃t̃ vitẽ ⁊ excedit ficũ: ſꝫ nõ oĩa ſꝫ eq̃liũ: ſi itaq; accipiat aliqs ꝑmũ mediũ rõ fluẽdi folia ẽ. erit. n. ꝑmũ i altero mediũ: q̃m̃ oĩa hmõi ſũt: ſit huius mediũ ꝙ ſuccus denſatur: aut aliqd aliõ hmõi: qd ẽ ãt folio fluere denſari in contactu ſeminis ſuccũ.

¶ Eſt aũt ipꝫ mediũ extremi rõ ꝑmi: quocirca ſcie oẽs ꝑ diffõneꝫ fiũt: veluti ſpoliari frõdib⁹ ſil' ſeq̃t̃ vitẽ: atq; excedit. Et ficũ iteꝫ atq; excedit: ſꝫ ñ oĩs ſupat: ſꝫ eq̃tur. Si igit̃ primũ mediũ ſũpſeris: rõ illõ erit abijciẽdi folia: erit. n. ꝑmũ qdẽ mediũ verſus extremuꝫ alteꝝ: tales inquã vniuerſis eẽ: deide mediũ hui⁹ ſucũ cõgelari: vel aliqd aliud tale. At ſi qſpiã interrogauerit qd eſt defluere folia: cõgelari rñdebimus ei⁹ ſuccũ: q i ſeminis ꝯiunctiõe conſiſtit. Argir.

¶ Aſſignat rõnẽ dicti. nã oꝫ oĩa talia eẽ cõuertibilia. vꝫ. paſſionẽ: mediũ: ⁊ ſubꝫ: nã mediũ ẽ ipſa diffõ paſſiõis quã ꝯſtat eẽ ꝯuertibilẽ cũ paſſiõe: ⁊ ẽt in diffõne paſſiõis cadit ſubꝫ ꝓpꝛiũ: vl' aliqd loco ſubi ꝓpꝛij qõ ẽt opꝫ eẽ ꝯuertibile cũ paſſiõe: vñ niſi accipiat diffõ dicẽs ꝑꝑ qd paſſ. õis ꝑticul'r. ⁊ niſi accipiat̃ ipꝫ ſubꝫ ꝑticulariť: oꝫ oĩa talia cõuertibilia eẽ. iõ ait ꝙ (ẽ ãt mediũ) in dm̃rãtiõe (rõ ꝑmi termini). i. diffõ maioꝛis extremitatis ſiue diffõ paſſiõis (ex quo). i. ꝑ qõ: vt hꝫ alia trãſlatio (oẽs ſcie ꝑ diffõnes fiũt) i. oẽs dem̃rãtiões ſciẽtifice ⁊ aggenerãtes ſciaꝫ fiũt ꝑ mediũ qõ eſt diffõ: vt pꝫ i dem̃rationib⁹ nãlib⁹ (vt folio fluere). i. vt iſta paſſio nãlis q̃ ẽ ꝙ fluãt folia (ſil'r ſeq̃t̃ vitẽ). i. ẽ in plus q̃ꝫ vitis (⁊ excellit ficũ). i. eſt in plus q̃ꝫ fic⁹: quãlibet ḡ arboꝛẽ talẽ ꝑticul'r ſũptaꝫ excedit hꝰ paſſio (ſꝫ nõ oĩa: ſed eq̃liũ eſt) q. d. ꝙ ſi accipiant̃ oẽs arboꝛes fluẽtes folio reſpectu talis ſubti talis paſſio nõ erit i plus: ſꝫ erit eq̃liũ. i. de nũo eq̃liũ: q2 eq̃bit̃ tali ſubto. ſic ẽt ⁊ mediũ ſe habebit eq̃l'r ad talẽ paſſionẽ ⁊ ad tale ſubꝫ: vñ ſubdit ꝙ (ſi võ accipiat aliqs mediũ ꝑm̃). i. mediũ imediatũ ⁊ cãm ꝓximã tale mediũ ꝑm̃ eſt (rõ fluẽdi folij). i. ẽ diffõ paſſiõis ⁊ ſubdit ꝙ (erit. n. ꝑm̃ qdẽ mediũ). i. tale mediũ primuꝫ ſic acceptũ (erit i altero). i. in ſubo (q̃m̃ oĩa ſunt hꝰ diffinitio enim huius paſſionis que eſt folio fluere eſt mediũ ꝑmũ ⁊ ꝑncipale ⁊ cauſa ꝓpꝛia i altero. i. in ſubto: vt in arboꝛe a quo fluunt folia. erit eni tale mediũ cã in tali arboꝛe ꝙ oẽs tales arboꝛes ſint hꝰ. vꝫ. ꝙ fluant folijs: ⁊ ſubdit (ſit eni hꝰ mediũ q̃m̃ ſuccus). i. humoꝛ denſatur (aut qõdaꝫ aliud hꝰ). i. aut alia aliq̃ cã. ſi ḡ accipiat̃ ꝓpꝛia cã huius

humiditatis:qꝛ vt dictū eſt humiditas eſt bñ paſſiua:ta/
lis ſuccus de facili patietur exhalationē a calido ⁊ ꝯgela
tionē a frigido:ꝓp quod arbor habens talē ſuccū folio
fluet. videmus.n. exemplum ſenſibile in ficu q̄ lʒ habeat
viſcoſum ſuccum:tamen qꝛ nimis eſt ibi de humiditate ⁊
ſuccus ille eſt bñ paſſibilis ⁊ de facili extendit̄ ⁊ fiūt ide
folia lata. ēt hꝫ ſuccus propter paſſibilitatem hūiditatiſ
abundantis de facili exhalat̄ a calido ⁊ cōgelat̄ a frigido
vñ opʒ ꝙ ficus folio fluat. pʒ ḡ qūo ſe habeant cauſe ꝑ or
dinē ad hoc ꝙ arbor folio fluat:⁊ pʒ ꝙ ſi nō folio fluere
reducit̄ in cām in humorem viſcoſum:opʒ ꝙ humor ille
viſcoſus nō abūdet nimis in hūiditate q̄ eſt de facili paſſi
ua. ſed oʒ ꝙ declinet ad quādā ſiccitatem que non eſt ita
A paſſiua. ¶ Aduertēdū tñ ꝙ poſſet forte de ficu aſſignari
alia cā q̄re folio fluat cū hēat humorem viſcoſum:nā for
te a calido matureſcēte fructus vt cū fructus veniunt ad
maturitatē hꝫ calidum digerens viſcoſum ſuccum cōtē/
perat viſcoſitatē eius. vt ſit de facili paſſibilis. facto ergo
tali ſucco de facili paſſibili:de facili exhalat̄ a calido ⁊ ad
ueniente frigore cōgelat̄ a frigido:propter qꝺ opʒ a ficu
folia fluere:⁊ qꝺ dictū eſt de ficu intelligendū eſt de alijs
vbi eſſet ſimilis cauſa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In figuris aūt ſic aſſignabit aliqs querētibꝰ
cōſecutionē eē cāe ⁊ cuiꝰ eſt cā. ſit.n.a.in.b.oī
b.autem in vnoquoqꝫ eoꝝ que ſunt.d.in plus
aūt.b.qdem igitur vniuerſaliter vtiqꝫ erit ipſis
d.hoc enim dico vl̄e:quod non conuertit̄: tñ
oia cōuertūt̄ ⁊ excedunt:in ipſis igit̄ eſſe cauſa
ipſius.a.b.eſt. oʒ igit̄.a.amplius q̄ʒ.b.exten/
di. ſi vero non:quid magis cauſa erit hec illiꝰ.

Argir. ¶ In figuris aūt hoc pacto quiſpiā aſſignabit:
querētibꝰ quonā pacto ſe ſequunt̄ cauſa: ⁊ id
cuius eſt cauſa. ponat̄.a. cuilibet ineſſe.b. ipm
autem.b. cuiqꝫ cōpetat eoꝝ que ſunt.d.a.igit̄
vniuerſale hiſce fuerit que ſunt.d. Etenim id
vniuerſale dico quod nō cōuertit̄. Id autē vni
uerſale vocito primum:cū quo vnūqꝺqꝫ qdē
nō conuertit̄: vniuerſa autē conuertūtur atqꝫ
equantur.b. igitur cā eſt vt.a. cunctis hiſce cō
petat q̄ ſunt.d. oportet ergo ipm.a. ad plura
ſeſe extendere q̄ʒ ipſum.b. quod ſi ita non eſt:
cur magis hoc erit illius cauſa.

¶ Declarat ꝓpoſitū in terminis ordinabilibꝰ ſm figuraʒ
⁊ ordinē ſyllogiſticū vel qꝺ idē eſt declarat ꝓpoſitū i ter/
minis cōibus:nā vt pʒ in hꝫ terminis accipiēda eſt ſyllo/
giſtica forma. ſcḋm eni terminos ſpāles accipit̄ materia
ſyllogiſmi ſm cōes formas. duo ḡ facit: qꝛ p̄ declarat in
terminis cōibus qūo cā ⁊ effectus ſe nō ꝯſequunt̄. 2° qūo
ſe ꝯſequūt̄. ibi (Si aūt in arbomū.) Propter p̄mum ſcien
dū ꝙ cā ⁊ effectus ſe nō cōſequūt̄ qñ eiuſdē effectus ſunt
plures cauſe. tunc autem vnius effectus ſunt plures cāe
quādo effectus excedit cām:⁊ quando repit̄ in alio ꝓpt̄
aliā cām. Tria ḡ facit qꝛ primo oñdit in terminis gñali/
bus qūo effectꝰ excedit cām. 2° oñdit qūo talis effectꝰ ꝑt
reperiri in alio ꝓpter aliā cām. 3° qꝺ dixerat in terminis
gñalibus declat̄ in termis ſpālibꝰ:⁊ ſi eniʒ effectꝰ excedit
cām ⁊ repit̄ in alio ꝓp aliā cām oʒ ꝙ talis effectꝰ nō ſe ha
beat ad ꝯuertētiā cū ſua cā. 2° ibi (Si igit̄ in oibꝰ.e.) 3° ibi
(Ut lōge vite.) Propt̄ p̄ᵐ ſciendū ꝙ ipſe accipit qnqꝫ ter/
mios gñales.a.d.e.b.c.ꝑ.a. itelligit̄ lōga vita.ꝑ.d. intelli
gāt̄ aues longe vite: vtputa vultur aqla:⁊ alia talia ſi ſint
lōge vite.ꝑ.b. itelligat̄ cā q̄re volatilia ſint lōge vite. ſit il
la cā eē ſiccū.ꝑ.e. intelligāt̄ q̄drupedia lōge vite.ꝑ.c. itel
ligat̄ cā ꝓp quā q̄drupedia ſint lōge vite.a.ḡ.i.lōga vita.
in.d.i. in auibꝰ hēbit cāʒ.b.i. ſiccū eē.i.e.i. in q̄drupedibꝰ
hēbit cām aliā. vʒ. carere colꝰa.a.ḡ. erit in plus q̄ʒ.b. qꝛ lō
ga vita erit in plus q̄ʒ eē ſiccū.⁊.b. vno mō eq̄bit̄ ipſi.d.⁊
alioᵒ excedit ipm:nā ſi accipiāt̄.ꝑ.d. volatilia longe vite.
vtputa: vultur ⁊c̄. talia.b. qꝺ ē cā lōge vite in volatilibuſ
quamlibet talem ſpēm in ſe excedet:erit eni i plus q̄ʒ vult̄
⁊ in plus q̄ʒ aqla. oibꝰ tñ talibꝰ ſil̄ ſumptis eq̄bit̄ iō ait.
ꝙ (in figuris āt).i. i termis cōibꝰ in qbꝰ hʒ diſponi figura
ſyllogiſtica (ſic aſſignabit).i. ſic reddet rōnē ⁊ cām (q̄rēti
bus ꝯſecutionē cāe ⁊ cꝰ ē cā).i. cāe ⁊ effectꝰ:appebit.n.ꝑ
termios gñales qūo cā ⁊ effectꝰ ꝯſequūt̄ ⁊ qūo nō:⁊ ꝑ
qūo ſe n̄ ꝯſequūt̄:vñ ſbdit (ſit.n.a.).i. lōga vita (i.b. eē oī)
.i. eē in oī ſicco q̄ʒtū ad volatilia (.b. aūt).i. eē ſiccū (i vno/
quoqꝫ eoꝝ q̄ ſūt.d.).i. ſit in vnaq̄qꝫ ſpē volatiliū q̄ ſūt lon
ge vite: vtputa. i vulture ⁊ in aqla:⁊ in ceteris talibus:⁊
ſubdit (in plus aūt).i.b. ſit in plus q̄ʒ q̄lʒ talis ſpēs. nā vt
dictū eſt.b. vnāquāqꝫ ſpēm taleʒ in ſe excedit: oibꝰ aūt ſi
mul equat̄. Et ſubdit ꝙ (.b. qdē igit̄).i. ſiccū eē (vl̄r vtiqꝫ
erit in ipſis.d.) (.i. in oibꝰ ſpēbꝰ volatiliū q̄ ſunt lōge vite.
Et ſubdit ꝙ (aūt dico vl̄e qꝺ nō ꝯuertit̄).q.d.ꝙ.b. ħ mō
vl̄r erit in q̄lʒ tali ſpē:qꝛ nō ꝯuertit̄:ſʒ erit in plus q̄ʒ aliq̄
huiꝰ ſpēs:⁊ ſubdit ꝙ (oia aūt ꝯuertunt̄ ⁊ excedent̄). oēs
.n. ſpēs volatiliū lōge vite ꝯūtūt̄ cū.b.i. cū eē ſiccū ⁊ exce
dūt̄:ꝯūtūt̄.n. oēs ſi accipiāt̄ oēs ſil̄ ⁊ excedunt̄ ſi accipiat̄
q̄lʒ ſʒ ſe:⁊ ſbdit ꝙ (.b. igit̄).i. ſiccū eē (ē cā ipſiꝰ.a.).i. ipiꝰ
lōge vite. (eē in ipſis.d.).i. eē i oibꝰ ſpēbꝰ volatiliū q̄ ſūt
lōge vite (igit̄) qꝛ ſic ē (oʒ.a.).i. lōgā vitā (extēdi in plꝰ q̄ʒ
b.).i. in plus q̄ʒ ſiccū (ſi vo nō).i. ſi lōga vita nō ſit in plus
q̄ʒ ſiccū (qd mgis cā erit hoc illiꝰ) q̄ʒ ſu. illud alteriꝰ:vl̄ q̄ʒ
ecōuerſo. q.d.ꝙ ſi nō eēt lōga vita in plus q̄ʒ ſiccū ita lon
ga vita eēt cā ſicci ſicut ecōuerſo. ¶ Notādū āt ꝙ ħ logt̄ B
de cā iferēdi. nā qñ eiuſdē effectꝰ ſūt plures tūc poſſumꝰ
ꝑ cām inferre effectū ſʒ nō ecōuerſo. vt in ꝓpoſito bñ va/
let ē ſiccū ꝯtēperamētū. ḡ lōge vite:ſʒ nō valʒ. ē lōge vite
ḡ eſt ſiccū cōtēperamētū:qꝛ lōga vita eſt in plus q̄ʒ eē ſic/
cū cōtēperamētū:ſed ſi nō eēt in plus:ſʒ eēt ꝯuertibile cū
ipſo vnū inferret aliud. ⁊ ecōuerſo:⁊ q̄ʒtū ad cām inferen
di ita vnū eēt cā alteriꝰ ſicut ecōuerſo. ¶ Notandū ēt ꝙ C
forte q̄drupedia ꝓp ſiccū terreū reducunt̄ ad tēꝑamētū ꝑ
carētiā colere:volatilia vo qꝛ forte multū hñt de hūidi/
tate aerea reducūt̄ ad tꝑamētū ꝓp eē ſiccū:igr̄ eē ſiccū in
hūido aereo eſt cā cōtēꝑamēti ⁊ lōge vite. In auibꝰ āt ca
rere colꝰa in ſicco terreo ē cā ꝯtēꝑamēti ⁊ lōge vite i q̄dru
pedibꝰ:valebit ḡ ſiccū i hūido aereo. ḡ lōge vite:ſʒ nō ecō
uerſo:⁊ hoc erit cā inferēdi illud:⁊ nō ecōuerſo:qꝛ qꝺ ē i
feriꝰ ⁊ in minꝰ eſt cā inferendi illiꝰ qꝺ eſt in plus:nō aūt
econuerſo longa aūt vita eſt plus q̄ʒ contemperamentū
per ſiccū in humido aereo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si igitur in oibꝰ.e.eſt.a. erunt illa oia aliqd
vnū aliud.a.b. Si enim nō:qūo erit dr̄e qm̄ in
quo eſt.e. ſit.a.oī. in quo aūt.a. nō omni inſit.
e. propter qd enim erit aliqua cā vtputa.a. ieſt
oibus.d. Si itaqꝫ que ſunt.d. erūt aliqd vnuʒ
conſiderari opʒ ⁊ ſit.c. Contingit igit̄ eiuſdeʒ
cauſas plures eſſe: ſed non eiuſdem.

¶ Quod ſi.b. nō oibus cōpetit.e. erūt vniuer/ Argir.
ſa illa vnū qd aliud ab ipſo.b. aliogn quo nam
pacto dicere licebit.a. qdē ipſū oī cōpetere.e.
Ipſum aūt.e. nō oī cōpetere.a. cum vero non

erit aliq̃ cã. nã ipſuz. a. cũctis cõpetit. d. at ipſis ẽt. e. ⁊ ipſa igit̃ vnum qd erũt: atq̧ id conſiderare opʒ. Et ſit. c. fieri igitur põt: vt eiuſdẽ: ſʒ nõ eiſdem ſpecie plures ſint cauſe.

¶ Poſtq̃ oñdit q̧. a. i. longa vita eſt in plus q̃ʒ. b. i. i pl'es q̃ʒ ſiccũ. In pte iſta vult oñdere q̧ idẽ effect⁹ põt eſſe ex alia cã ita q̧ vni⁹ erũt pl'es cãe. iõ dit (Si igit̃ in oib⁹. e.) i. in oib⁹ q̃drupedib⁹. ſu. q̃ ſũt lõge vite (eſt. a.) i. ẽ hec paſſio q̃ ẽ longa vita (erit aliqd vnũ illa oia) i. erit aliqd vnum ſiue aliq̃ vna cã in quo cõueniunt oia illa q̃ ſunt lõge vite Et ſbdit (Ad. e. b.) i. illa cã vna pp quã oia. e. i. oia q̃drupedia lõge vite ſũt talia illa cã erit alia a. b. i. alia a ſicco q̃ erat cã lõge vite i volatilib⁹: ⁊ ſubdit (ſi eniʒ nõ) i. ſi nõ eſt alia cã (quõ erit dicere qm̃ in oi in quo eſt. e.) i. in quo ſunt talia q̃drupedia hñtia lõgã vitã. (ſit. a.) i. lõga vita (in quo aũt. a.) i. l q̃ ẽ lõga vita. q. d. q̧ ex q̃ lõga vita repitur in aliis q̃ʒ in q̃drupedib⁹ tq̃ l volatilib⁹ oʒ q̧ cã ꝓpt̃ hic ⁊ ibi ſit alia ⁊ alia. ſi g̃. b. ẽ cã ꝓpt̃ q̃re lõga vita ſit in volatilib⁹ oʒ dare aliã cãʒ q̃ʒ. b. q̃re lõga vita (ſit in. e. i. in q̃drupedib⁹. ⁊ ſubdit. q̧ (erit. n. aliq̃ cã pp qd: vtputa. a.) idest lõga vita (ſit i oib⁹. d.) i. in volatilib⁹ que cã dicta ẽ eſſe. b. (ſi itaq̧) ſu. ſic ẽ q̧. d. i. volatilia hñt ſuã cãʒ quare ſint longe vite (q̃ ſunt. e.) i. q̃drupedia longe vite (erunt aliqd vnũ) i. hẽbunt aliquã vnã cãm: ⁊ ſubdit (ꝯſiderare opʒ) ſu. qd ſit illud vnũ (⁊ ſit. c.) i. ſit carere colra. ⁊ ſubdit q̧ (ꝯtingit eiuſdẽ pl'es eẽ cãs: ſʒ nõ eiuſdẽ) ſpẽ: q̃ in eadẽ ſpẽ nõ ẽ aſſignare oĩas eẽntiales: tũc g̃ ſupplẽda ẽ rõ q̧ ſi ꝯtingit eiuſdẽ pl'es eẽ cãs. tũc cũ ſic ſe hʒ cã ⁊ effect⁹ nõ ſe ꝯſequũt̃. ¶ Nõn̄ ãt q̧. a. adaptauim⁹ ad lõgã vitaʒ. D. ad volatilia lõge vite. b. ad cãm q̃re volatilia ſint talia. e. ad q̃drupedia lõge vite. c. ad cãm. poſſet aũt qui vellet ecõuerſo adaptare. d. ad q̃drupedia. ⁊. b. ad cãm in q̃drupedib⁹ ⁊. e. ad volatilia ⁊. c. ad cãm in volãtib⁹: q̧ aũt. a. itelligat̃ lõga vita mutari nõ oʒ niſi mutarẽt̃ oẽs termini ſic. ĩ. p. a. itellexim⁹ vituꝑabile ⁊ alios termios adaptauimus ad vicia oppoſita vt ad ſupabundãtiã ⁊ defectũ. ſed de hoc nulla vis eſt que qualitercũq̧ fiat ſemꝑ habebitur vitas ⁊ intẽtio phi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut eius qd ẽ lõge vite eẽ q̃drupedia nõ hr̃e colerã. volatilibus ſicca eſſe aut aliud aliquid.

Argu. ¶ Ueluti vt longe ſint vite: quadrupedes quidem cauſa eſt ipſas bili vacare: volucras autẽ ipſas eſſe ſiccas aut aliquid aliud.

¶ Qd dixerat i termis gñalib⁹ declarat i termis ſpãlib⁹ d. (Ut lõge vite qd) ſu. ſignificabat̃ p. a. (eẽ q̃drupedis) q̃ ſu. ſignificabãt̃ p. b. e. ẽ ſu. cã (nõ hre colerã) qd ſignificabatur per. c. (volatilia) ſu. que ſignificabant̃ p. d. cã quare ſint lõge vite ẽ (ſicca eẽ aut altera cã) vtputa temperamẽtũ ꝯpl'onis q̃. ſu. cã ſignificat̃ p. b. ¶ Deide cum dicit.

¶ Si aũt in athoma nõ ſtatim veniũt: ⁊ nõ ſolũ vnũ mediũ: ſʒ plã: ⁊ cãe pl'es: ⁊ eq̃lis autẽ cã ẽ mediorum q̃ ad vl'e primuʒ eſt aut que ad ſingulare ſingularibus: manifeſtuʒ vtiq̧ eſt q̧ q̃ propinquiora vnicuiq̧ proxima cauſa. ꝑmuʒ quidem enim que eſt ſub vniuerſale. hec eniʒ cauſa vtputa in. d. quidẽ. c. ipſius. b. cauſa eſt in. d. quidem igit̃ eſſe. c. cauſa eſt ipſius. a. ipſi autem. c. b. in hoc autem ẽ eadem.

Argu. ¶ Quod ſi nõ ſtatim accedũt ad indiuiduum: ⁊ ſi non ſolũ vnum: ſed plura ſunt media: plures ẽt ⁊ cauſe ſunt. Utrum aũt medioꝝ ſit ſingulis cauſa: vtrum id qd eſt verſus vl'e ꝑmũ: an id qd verſus ſingula collocat̃. Patet igit̃ ea eẽ q̃ propinquiſſima ſunt vnicuiq̧ cui eſt cã nã vt primũ ſit ſub vl'i. Hoc eſt cauſa: veluti vt a. cõpetat ipſi. d. cã ẽ ipm̃. c. vt igit̃. a. cõpetat ipſi. d. cã. ẽ. ipm̃. c. vt aũt. a. cõpetat. ipſi. c. cã eſt ipm̃. b. at vt huic inſit idipſum.

¶ Oſtendit in terminis generalibus quomodo cauſa ⁊ effectus conſecutionem habeant: nã cauſa que hʒ conſecutionem cum ſuo effectu eſt cauſa athoma. i. indiuiſibilis ⁊ equata. vt quãdo vna cauſa aſſignatur vnius effectus non plures cauſe: vnde oʒ oſtẽ quomodo poſſumus deuenire in talem cauſam athomam ⁊ equatam: ꝓpter qd querit talem queſtionem. ſi vniuerſalis paſſionis aſſignetur cauſa particularis particularium ſubiectorum. vtputa q̧ longe vite aſſignetur pro cauſa ſiccuʒ in vulture in aquila ⁊ in aliis volatilibus cum ſiccum non ſit cã athoma ⁊ equata ipſius longe vite erit queſtio quomodo deueniemus in cauſam equatam ⁊ athomam. vtrũ deſcendendo a ſicco verſus obiecta ꝑticularia. vt verſus vulturem ⁊ aquilam. vel aſcendendo verſus paſſioneʒ vniuerſalem. vt verſus longam vitam. eſt autem ſolutio queſiti q̧ cauſa equata querẽda eſt in ſubiecto proprio: ⁊ q̃ magis accidimus ad ſubiectum proprium aſcendendo verſus vniuerſale. ideo hoc mõ querenda eſt talis cã vt ſint volatilia hñtia longam vitam. d. eſſe ſiccũ. c. cõtemperatum cõpl'onis ſit. b. longa vite ſit. a. ergo. a. i. longa vita eſt in. d. in volatilibus. per. c. i. per eſſe ſiccũ. Rurſus. a. ẽ in. c. i. in eẽ ſiccum. per. b. i. per temperamentũ cõpl'onis. in. b. autẽ nõ eſt ꝑ aliquid aliud. ſed hec cã eadẽ ⁊ equata eſt quare aliqua ſint lõge vite habere. ſ. cõtẽperamentuʒ complexionis. Ideo ait q̧ (ſi non ſtatim veniunt in athomum). i. in cãm equatã vnã ⁊ indiuiſibilẽ (⁊ nõ ſolum eſt vnũ mediuʒ). i. vna cã (ſed ſunt plura). ſ. media (⁊ plures cauſe) ſi ſic eſt (⁊ qualis eſt cã medioꝝ) i. erit qõnis q̃lis ſit accipiẽda cã equata. que eſt de nũo medioꝝ ⁊ que hʒ ſe vt medium vtrum ſit accipienda talis cauſa (que eſt ꝑmo ad vniũſale) i. verſus paſſionẽ vl'em ⁊ verſus cauſas vl'iores (aut que eſt ad ſingulare ſubiectũ ſingulariuʒ). i. verſus ea q̃ ſunt de numero ſingulariũ ⁊ particulariũ cãrũ. debemus ne ergo deſcẽdere verſus ꝑticulare ſubm̃ ⁊ verſus ꝑticulares cauſas: vel aſcendere verſus vl'e ſubm̃ ⁊ verſus vl'es cãs. Et ſubdit ſoluens qõnem q̧ (manifeſtum igitur q̧ ⁊ magis proprie vnicuiq̧) ſu. ſubiecto proprio eſt (cauſa proxima) ſu. magis vl'i: accipere g̃ que ſunt proxima vl'i paſſioni. ⁊ aſcẽdere verſus vl'em paſſionem eſt accipe cauſas magis proximas proprio ſbo. ⁊ ſubdit q̧ (ꝑmum quidẽ ſub vl'i eſſe hec eſt cauſa. q. d. q̧ illud qd contingit eſſe primũ ⁊ ꝓximũ ſub illo vl'i ſubo vel in ipo vniuerſali ſubiecto hec cauſa. ſ. propria ⁊ equata ipſius paſſionis: nã ſub vniuerſali ſubiecto vel in vniuerſali ſbo querenda eſt talis cauſa. ⁊ ſubdit (vt in. d.) i. in volatilib⁹ habentibus longam vitam (quod eſt. c.) i. ſiccum ſu. eſt cauſa longe vite (ipſius). ſ. c. i. ipſius ſicci (cauſa eſt. b.) i. contemperamentum complexionis: ⁊ q̃ ſic eſt (in. d. quidem igitur) i. in volatilibus (eſſe. a.) i. longa vita (ipſi⁹) ſ. a. ſiue ipſius longe vite (cauſa eſt. c.) i. ſiccum (in. c. autem) i. in ſicco ſu. q̧ ſit lõga vita (. b.) i. cauſa eſt. b. i. contemperamentuʒ complexionis. Iſta ergo quatuor. vʒ. b. c. d. a. i. volatilia. ſiccũ temperamẽtum complexiõis. ⁊ lõga vita ſe habent per ordinem. nam. a. eſt in. d. per. c. i. lõga vita in volatilibus per ſiccum. Rurſus. a. eſt in. c. per b. i. longa vita. in ſicco per contẽperamentum cõpl'onis.

ſ3.a.ē in.b.i.lōga vita i cōtēpamēto ꝯplōnis nō p aliquā
aliā cām.iō ſubdit ꝙ(in B.n.).i.i.b.ſiue i cōtēpamēto cō
plōnis ſu.ꝙ ſit.a.i.lōga vita(eadē ē).ſ.cā.i.ñ ē dare aliq̃3
cā3 q̃re ita ſit.deuētū ē.n.iā ad cām athomā ⁊ eq̃tā:tūc ḡ
ſupplēda ē rō.qꝛ cū deuētū ē ad talē cām.tūc cā ⁊ effect⁹
ſe ꝯſequūt ⁊ mutuo ſe iferūt:vt ſi ē cā ē ei⁹ effect⁹ ⁊ ecōū
A ſo.❡ Nōndū aūt ꝙ vlē ⁊ ꝓpꝰ3 ſbm ē radicale ⁊ pͥm fun/
damētū oiu3 alioꝝ.oia igr alia.v3.tā paſſio q̃3 cā paſſiōis
q̃rēda ſūt ſb vlī ſbo.ſic poſteriora ſb p̄oꝛi:⁊ q̃rēda ſūt i vlī
ſbo.tāq̃3 ſuſtētata i radicabili fūdamēto.❡ Deide cū dicit.

T.c.27 ❡ De ſyllogiſmo quidē igit ⁊ demonſtratiōe
qd vnūq̃dq̃3 eſt:⁊ q̄uo ſit manifeſtū eſt: ſimul
autem ⁊ de ſcia demonſtratiua.

Argir. ❡ At.n.de rōcinatione qdē demſtationeue qd
nā vtrūq̃3 ſit.Et quo ſit mō ſatis iā patuit:⁊ ſil'
etiā demſtatiua ſcientia.Eſt enim idem.

❡ Epilogat circa determinata:qꝛ iſte liber q̃3dā ꝯnexiōe3
h3 ad libꝝ p̄oꝝ.iō epilogat de vtroq̃3.d.(De ſylliō qdē)
q̃3tū ad libꝝ p̄oꝝ.(⁊ de demſtatiōe)q̃3tū ad hūc libꝝ(qd
ſit vnūq̃dq̃3.i.qd ſit tā ſyll's q̃3 demſtatio(⁊ q̄uo ſit vl' q̄uo
ſiat)vtrūq̃3(manifeſtū ē.)Et ſubdit ꝙ(ſil' aūt)ſu.manife/
ſtū eſt(⁊ de ſcia demſtatiua)q̄uo ſiat in nobis.idē enim ē
q.d.ꝙ ad idē ptinet.nā cū demſtatio faciat ſcire ide3 eſt ⁊
ad idē ptinet ſcire q̄uo ſiat demſtatio:⁊ ſcire q̄uo ſiat i nō
bis ſcia demſtatiua.i.per demſtationē.

T.c.28. DE principijs autem qualiter ſiant co
gnita: ⁊ quis eſt cognoſcens habi/
tus eſt manifeſtum predubitanti/
bus primum.

Argir. ❡ De principijs aūt quonā pacto nota nobis
euadūt:⁊ quis habitus ea cognoſcit hinc pa/
teſiet:ſi antea dubitabimus.

❡ Ut diximus circa hui⁹ ſcōi libri p̄nͫ duplex ē demſtatio
nis p̄nͫ.v3.ꝓp̄um qō igredit demſtationē ſm ſubam vt
diffō:⁊ cōe qō nō igredit niſi ſ3 v̄tutē vt dignitas.Poſt q̃3
ḡ phs determiauit de qō qd ē ⁊ de diffōne qō ē p̄nͫ ꝓpꝰ3
In parte iſta determinat de dignitate que eſt principum
cōe.Circa qō tria facit.qꝛ p̄ ꝯtinuat ſe ad dicēda.2° dat ne/
ceſſitatē vel aſſignat rōnē neceſſitatis huius capl̄i.3° exe
quitur de itēto.2° ibi.(Qō qdē igit)tertia ibi(Immedia
toꝝ aūt.)Dicit ḡ.(De p̄ncipijs aūt.).i.de dignitatib⁹(q̄/
liter)talia p̄ncipia(ſiūt)nobis(cognita:⁊ qd ē habit⁹ co/
gnoſcēs.).i.per quē cognoſcimus talia p̄ncipia(hinc).i.
ex dicendis(manifeſtum eſt dubitantibus primum.).q.
d.ꝙ hoc mō erit manifeſtum ꝙ prius procedemus dubi
tando:⁊ poſtea ſoluendo.❡ Deinde cum dicit.

❡ Quod quidem nō contingit ſcire per demō
ſtrationem non cognoſcenti prima principia
immediata dictum eſt prius.

Argir. ❡ Fieri itaq̃3 non poſſe: vt demonſtrationem
quiſquā ſcia3 ꝯſequat:ſi nō cognoſcat prima
principia vacantia medijs prius eſt dictum
ac explicatum.

❡ Aſſignat rōnē illius capituli.d.(Qō qdē igit nō cōtin/
git ſcire p demſtationē nō cognoſcēti).ſ.a nō cognoſcēte
vel niſi cognoſcāt(p̄ncipia p̄ma imediata)cuiuſmodi ſūt
dignitates(dcm̄ ē p̄us).v3.circa p̄ncipiū p̄mi libri.nā ibi
dcm̄ eſt ꝙ de dignitate o3 ſupponē qꝛ eſt:de paſſiōe qd.ō
ſubō vtrūq̃3.qō nō eēt niſi inherētiā paſſiōis in ſubiecto
eēt reducē in ipſas dignitates.ſi ḡ iherētia paſſiōis i ſbo
roborat p ipſas dignitates:⁊ ſi nō cōtingit ſcire p demſta
tionē ignorātis dignitatib⁹:iſtud capl'3 vbi oſiditur q̄uo
ſiāt dignitates cognite valde eſt nec̄iū ad ſciam demſtati/
uā ⁊ ad tradēdū artē de demſtatione.❡ Deinde cū dicit.

❡ Immediatorum aute3 cognitio ⁊ vtrū eadē
eſt aut non eadē dubitabit vtiq̃3 aliquis:⁊ vtꝝ
ſcientia vtriuſq̃3 an non:aut huius quidē ſcia.
illius autem aliquod genus ſit ⁊ vtrum cū nō
ſint habitus ſiant:aut cum inſint lateant.

❡ Dubitauerit aūt qſpiā:vtrū cognitio eoꝛu3 Argir.
q̄ medijs vacāt ſit eadē:an ante nō eadē:⁊ vtꝝ
ſcia ſit vtriuſq̃3:an nō ſit:ſ3 alteri⁹ qdē ſcia:alte
ri⁹ aūt aliqd aliud gen⁹:⁊ vtꝝ hit'eoꝝ nō iſint:
ſ3 ſiant ac acq̄rāt.An inſint quidē ſed lateant.

❡ Exequit d̄ intēto.Circa qō duo facit.qꝛ p̄ p̄mittit q̄ſdā
qōnes.2° exequit de qōnib⁹ illis ibi(Sigdē igit hēm⁹.)
p̄mittit āt tres qōnes q̄ ſm v̄itatē nō ſunt niſi due.eſt aūt
p̄ma qō de ipſis p̄ncipijs imediatis.iō ait.Immediatoꝝ
aūt cognitio).i.cognitio p̄ncipioꝝ ⁊ dignitatū(Dubita/
bit vtiq̃3 aliquis)ſu.q̄uo talis cognitio ſe hēat ad cogni/
tionē ꝯnū:⁊ erit ſu.dubitatio.vtrū eadē aut non eadē eſt
ſu.cognitio p̄ncipioꝝ ⁊ ꝯclōnū:⁊ cū ſubdit(Et vtrū ſcia)
donit ſcōam qōnē.d.(⁊ erit)ſu.alia q̄ſtio(vtrū vtriuſq̃3)
v3.tam ꝯnum q̃3 p̄ncipioꝝ(eſt ſcia aut nō aut huius qui/
dem).i.concluſionum(eſt ſcientia illius aute3).i.p̄ncipio
rū(ſit)alteꝝ(aliqō gen⁹)vtputa:intellect⁹ ita ꝙ non eo/
dē habitu cognoſcant p̄ncipia ⁊ cōcluſiōes.ſed ꝯclōnes
ſunt note p habitū q dicit ſcia.principia v̄o p aliud gen⁹
habituū vt per habitū q̄ dr intell's.❡ Et cum ſubdit(Et
vtrū cū nō ſint)ponit tertia3 qōnem.d.(⁊)ſup.erit tertiā
qōnē(vtrū habitus)principioꝝ(cū non inſint ſiāt in no/
bis:aut cū inſit lateāt).q.d.ꝙ erit tertia qō q̄uo ſiāt in no
bis habitus p̄ncipioꝝ:vtrū ſiāt i nobis per acquiſitionē
vel iſint nobis a natura ⁊ latet nos hic eos.❡ Notādū B
autē ꝙ p̄ma ⁊ ſcōa qō q̄ſi ſunt vna queſtio.na3 ambe de/
pendēt ex vna ſolutione:oſtēſo enim ꝙ non per eundem
habitū cognoſcunt p̄ncipia ⁊ concluſiones:qō querebat
qō ſcōa.oñſum erit ꝙ nō eſt eadē cognitio vtrorunq̃3 qō
querebat qꝛ prima.due ergo qōnes ſūt ſm rei v̄itatē.v3.
vtrū eodē hitu cognitiuo cognoſcant ꝯnes ⁊ p̄nͣ:⁊ q̄uo
hitus p̄ncipioꝝ ſint in nobis p acq̄ſitionē vel inſint a nā.
⁊ nos lateāt.❡ Dubitaret forte aliqs de hac vltima qō/
ne q̄uo hitus p̄ncipioꝝ in nobis ſiāt.Dōm ꝙ in cognitio
ne ſenſitiua ⁊ maxie i viſu q potiſſime aſſilat itell'ui duo
ibi ꝯcurrūt.v3.ſpēs viſibilis informās oc'lm ⁊ lumē in q̊
vñr ipſa viſibilia.ita ꝙ ipſe ſenſus viſus.ſiue ipſe oculus
in q̊ ē talis ſenſus ē oia viſibilia ſieri.qꝛ pōt ſpēb⁹ oium
viſibiliū iformari.lumē aūt i q̊ vñr talia viſibilia ē oia fa
cere.qꝛ v̄tute lumis oēs ſpēs coloꝝ mouēt viſum.q̃re ēt
reqrat ibi lumē.vtꝝ pp ip̄m oculu3 vel pp ipſos colores
vel pp vtrūq̃3 nō ē p̄ntis ſpeculatiōis.⁊ ſicut ad h̄ ꝙ ocu
lus exeat in actū vidēdi reqrit ibi ſpēs viſibilis ⁊ lumen
corpale.ita ad h̄ ꝙ itell's poſſis exeat i actū itelligēdi req
rit ibi ſpēs itelligibilis ⁊ lumē itell's agētis:ſ3 vltra ea q̄
reqrūt i viſu reqrit i itell'u reͣ aliq̄ꝝ cognitoꝝ rōcinatio
⁊ diſcurſus.viſus.n.i v̄tute luis corpalis informat⁹ ſpē
viſibiliū ſimpl'r app̄hēdit ipſa viſibilia.in app̄hēdēdo.n.
h̊ viſibilia nō diſcurrit nō rōcinat:ſed ſimpl'r fert i cogni
tionē ipſoꝝ:ſ3 itell's poſtq̃3 i v̄tute lumis itell's agētis in/
format⁹ ē aliqb⁹ ſpēb⁹ itelligibilib⁹ ſcūs in actu p tales
ſpēs diſcurrit rōcinat mouet ſeip̄m ad itelligēdū alia.in/
tell's ḡ reſpcū aliq̄ꝝ ſe h3 q̄dāmō ſic viſus ad viſibilia.vt
reſpcū p̄ncipioꝝ.nā ſic viſus p ſolū lumen corpale abſq̃3

alio rócinio iformat ſpeb⁹ viſibiliũ ꝛ cogſcit viſibilia ipa
ita intell's poẽis ꝑ ſolũ lumẽ itell's agẽtis iformat ſpẽ to/
tius ꝛ ſpẽ ꝑtis. ꝛ itelligit qd iportat noie toti⁹ ꝛ qd noie
ꝑtis. ꝛ h intelligẽdo abſq; alia rõne ꝛ abſq; alia argumẽ
tatione aſſentit huic ꝓn° ꝙ oẽ totũ ẽ maius ſua ꝑte. cogni
tio ḡ ꝓncipioꝝ ꝛ hit⁹ q̇ cognoſcũt ꝓn^a ẽ nob a nã ꝛ nõ eſt
nobis a nã. ẽ qdẽ nobis a nã. q2 nãlr ẽ i nob lumẽ itell's
agẽtis i q̄ talia ꝓn^a abſq; aliq̄ diſcurſu ꝛ rõcinatõe ſũt no
ta. nõ ſũt tñ in nob tales hit⁹ a nã. q2 itell's nr̄ i ſui ꝓmoꝛ
dio naſcit ſic tabula raſa i q̄ nihil ẽ depictũ. tales ḡ hitus
foꝛalr ꝛ ꝯplete ſũt i nob ꝑ acq̄ſitionẽ. v̇tualr ãt ꝛ vt i radi
ce ſunt i nob a nã ꝓut ẽ i nob nãlr lumẽ itell's agẽtis in q̄
talia abſq; alio diſcurſu ꝛ rõcinatiõe ſũt ſufficiẽter nõ. ſic ḡ
cognitio ſenſitiua dr̄ nãlis. nõ ꝙ ocl's naſcat coloꝛat⁹: ſ3
naſcit abſ coloꝛ: ꝛ ſic tabula raſa i q̄ null⁹ ẽ depict⁹ coloꝛ.
attñ dr̄ talis cognitio nãlis. q2 nã dedit nob viſũ ꝑ quem
mediãte luie coꝛꝑali ſimplr ferũt i ipa viſibilia abſq; alio
diſcurſu ꝛ rõciatõe ſic cognitio ꝓncipioꝝ poterit dici nã/
lis. ñ q2 itell's naſcat pict⁹. ſ3 q2 ꝑ lumẽ itell's agẽtis abſ/
q; diſcurſu fiũt ſibi nõ. talia ꝓn^a. imo q̄tũ ad aliqd magis
ſũt nob nãlr nõ ꝓn^a. q̄3 ſit nob nãlis cognitio ſenſitiua. q2
lumẽ itell's agẽtis in q̄ ſũt nota ꝓn^a ẽ nobis nãlr iditũ. ſ3
lumẽ coꝛpale i q̄ vr̄r coloꝛes nob aduẽit ab exterioꝛi ꝓn°
cognitio ḡ viſiua ẽ nãlis. h tñ nõ obſtãte viſus accipit ſuã
cognitionẽ a ſenſibilib⁹. ſiue a viſibilib⁹ ſic ꝛ cognitio ꝓn
cipioꝝ l3 ſit nob nãlis eo mõ q̄ dixim⁹. accipit tñ talis co
gnitio ꝑ ſenſũ memoꝛiã ꝛ expiẽtiã. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Si quidẽ igitur habemus ipſos inconueni
ens eſt: contingit enim certioꝛes habendo co
gnitiones demonſtrantem latere.

Argir. ¶ Si igitur ipſos habemus abſurdũ eſt ſane.
Fit enim vt lateat nos habentes certioꝛes de/
monſtratione cognitiones has habere.

¶ Exeqt de qõnib⁹ ꝓdictis. Circa qd duo facit. q2 ꝓ exeqt
de qõne vltia. v3. q̃uo fiãt i nobis nõ ꝓn^a vel q̃uo fiãt i no
bis hit⁹ ꝓncipioꝝ. 2° exeqt de qõne alia. v3 vtꝝ eodẽ hitu
fiãt i nobis nota ꝓn^a ꝛ ꝯñes. ibi (Quoniã aũt circa itelli
gẽtia) Circa ꝓn^m ſciẽdũ ꝙ in ꝓn°. lectiõis dicebat. ꝙ q̃uo
fiãt cognita ꝓn^a manifeſtũ erit ꝓ^m dubitantib⁹. i. ꝑ modũ
dubitatiõis ꝓcedẽtib⁹. iõ duo facit. q2 circa cognitionẽ
ꝓncipioꝝ q̃uo fiãt nota ꝓ ꝓcedit dubitãdo ꝛ arguẽdo. 2°
v̇itatẽ determinãdo. ibi (Neceẽ itaq;.) Circa ꝓ^m tria facit.
q2 ꝓ arguit ꝙ hit⁹ ꝓncipioꝝ nõ ſũt nob a nã. 2° ꝙ nõ fiunt
in nobis ex acq̄ſitiõe. 3° ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝙ neu/
tro mõ ſũt in nobis ꝓn^a. v3. nec a nã nec ex acq̄ſitiõe 2^a ibi
(Si aũt accipim⁹) 3^a ibi (Manifeſtũ qd ẽ) Dicit ḡ (ſi qdẽ
igit hẽmus ipſos) ſ. hit⁹ ꝓncipioꝝ nãlr (icõueniẽs ẽ). i.
ſequet iſtud icõueniẽs (cõtingit. n.) h poſito (hñtẽ cogni
tiones certiſſimas). i. magis certas ſiue (certioꝛis) vt ha/
bet alia trãſlatio (demrãtionẽ). i. q̄3 demrãtionẽ (latere)
q. d. ꝙ ſi ẽ icõueniẽs hñtẽ hitũ demrãtiuũ latere ip3 mul
to magis ẽ icõueniẽs hñtẽ hit⁹ ꝓncipioꝝ q ſũt multo cer
tioꝛes q̄3 demrãtio latere ipm. nõ ḡ tales hit⁹ ſũt i nobis
a nã. q2 qñ ꝓ incipim⁹ adiſcere nullũ hitũ ſcim⁹ nos hr̄e
ſi ḡ hit⁹ ꝓncipioꝝ eẽnt i nobis a nã hẽrem⁹ nobiliſſimos
hit⁹ ꝛ laterẽt nos: qd ẽ icõueniẽs. ¶ Dubitaret foꝛte ali/
D quis. ꝑꝑ qd eſt hr̄e nobiliſſimos hitus cognitiuos ꝛ nos
latere. ¶ Dõm ꝙ hit⁹ cognitiui ꝓ tãto ſũt nobiliſſimi lo
quẽdo ſm modũ phẏcũ inquãtũ nos certificãt de ipſis
reb⁹ cognitis. ḡ nõ poſſum⁹ hr̄e nobiles hit⁹ cognitiuos
niſi ſcim⁹ certi de reb⁹ cognitis ad q̄s nos oꝛdinãt illi oꝛ
dines: ſ3 nullus ẽ cert⁹ de aliq̄ re cognita niſi certus ſit ꝙ
cogſcat illã. ſi ḡ cert⁹ es de cognito. ſiue de re cognita cer
tus eris de cognitiõe rei cognite. ꝛ ꝑ ꝯñs cert⁹ eris d ha/
bitu: nec poterit te latere hitus ꝑ quẽ cognoſcis rẽ cogni
tã. hit⁹. n. q te certificat de re cognita. o3 ꝙ certificet d co
gnitiõe rei cognite. ꝛ ꝑ ꝯñs o3 ꝙ te certificet de ſeipſo. icõ
ueniẽs ḡ ẽ hr̄e hit⁹ cognitiuos nobiliſſimos ꝛ certiſſimos
niſi ſis cert⁹ te hr̄e tales hit⁹. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Si autẽ accipimus nõ habẽtes pꝛius quali
ter vtiq; cognoſcemus ꝛ adiſcemus: vt non
ex pꝛeexiſtente cognitione. impoſſibile. n. eſt
ſicut ꝛ in demonſtratione diximus.

¶ Sin vero nõ habentes pꝛius: acquirimus Argir.
quonã pacto cognoſcamus: atq; diſcamus ex
nõ antecedẽti cognitione. Id eni fieri nequit:
vt de demonſtratione etiam dicebamus.

¶ Arguit ꝙ nõ pñt eẽ i nobis tales hit⁹ ex acq̄ſitiõe. d. (ſi
aũt) ſ. accipim⁹) tales hit⁹ ꝑ acq̄ſitiõe3 (nõ hñtes) ipſos
(ꝓus) a nã (vtiq;) ſi ita ẽ (q̄lr cognoſcim⁹ ꝛ adiſcimus) ſ.
tales hitus (ex nõ ꝓexñti cognitiõe ipoẽ ẽ ſic. dixim⁹ in
demrãtiõe). i. ſic dixim⁹ circa ꝓn^m hui⁹ libri q ẽ d demrã
tione. dixim⁹. n. ꝙ ois doctrina ꝛ ois diſciplina intellecti
ua ex ꝓexñti ſit cognitõe. cũ ḡ cognitionẽ ꝓncipioꝝ vt vi
det nulla alia ꝓcedit cognitio ſi talis cognitio eẽt in nob
ꝑ acq̄ſitionẽ vt vr̄ fieret i nob cognitio aliq̄ itellectiua ex
nõ ꝓexñti cognitiõe: qd ẽ icõueniẽs. ¶ Deinde cu3 dicit.

¶ Mãifeſtũ igit ꝙ neq; hr̄e poẽ ẽ: neq; igno
rantib⁹: ꝛ neq; nullũ habentibus habitũ fieri.

¶ Conſtat igitur fieri non poſſe: vt aut habea/ Argir.
mus ipſos: non enim ſane ignoꝛaremus: aut
ignari nullũq; habẽtes habitũ cõſequamur.

¶ Cõcludit ex dictis ꝙ cognitio ꝓncipioꝝ nec poſſit i nob
eẽ inata nec acq̄ſita. d. (Mãifeſtum igit. qm̃ neq; ẽ poẽ
hr̄e) ſ. cognitiõem ꝓncipioꝝ inatã ꝑ verã: neq; ignoꝛãti
bus neq; vnũ). i. nullũ hñtib⁹ (hitũ) ꝓncipioꝝ ſup. cogni
tionẽ in nobis (fieri). i. ſi nullũ habem⁹ habitũ ꝓncipioꝝ
ꝛ ſi ignoꝛamus ꝓncipia. impoẽ ẽ in nobis fieri tales ha
bitus ꝑ acquiſitionem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Neceſſe itaq; eſt habere qdẽ quandam po/
tentiam. Non huius autẽ habere aut erit his
honoꝛabilioꝛ ſecundum certitudinem.

¶ Neceſſe eſt itaq; vim quidẽ nos aliquã potẽ Argir.
tiamq; habere: non tamen talem vt his ipſis
exactioꝛ ſit: ac certitudine pꝛeſtabilioꝛ.

¶ Exeqt ſoluẽdo ꝛ v̇itatẽ determinãdo. Circa qd tria fac.
q2 ꝓ ait ꝙ o3 ꝓexiſtẽ q̄3dã potentiã cognitiuã in nobis q̄
dr̄ ſenſitiua. 2° oñdit q̃uo h9 potẽtia ſenſitiua ſiue ſenſus
in diuerſis diuermode ꝓexiſtit. 3° ex his que dixerat ſol/
uit ad qõnẽ ꝓpoſitã. v3. q̃uo ꝓncipia ſint i nobis nota co
gnita oñdẽs ꝙ ſũt nobis cognita ex ſenſu memoꝛia ꝛ ex
perimẽto. ſcda ibi (Videt ãt hoc oib⁹) tertia ibi (Ex ſenſu
quidẽ igit (Dicit ḡ) neceẽ itaq; ẽ) nos. ſ. (hr̄e quãdã qdem
potẽtiã). ſ. cognitiuã q̄ dr̄ ſenſus. ꝛ ſubdit (nõ h⁹ aũt hr̄e
q̄ erit his honoꝛabilioꝛ ſ3 certitudinẽ). q. d. ꝙ neceſſe eſt
nos hr̄e talẽ potẽtiã cognitiuã q̄ dr̄ ſenſus quã potẽtiam
nõ hẽm⁹ ac ſi eẽt aliqd honoꝛabilius ſm certitudinẽ his
ideſt cognitione ꝓncipioꝝ vel habitibus cognitiuis per
quos cognoſcimus ꝓncipia. ipſa. n. potentia ſenſitiua nõ
eſt ita honoꝛabilis potentia ſm certitudinẽ ſicut ſunt hu
ius habitus. ¶ Dubitaret foꝛte aliquis vtrum cognitio E
ſenſuũ ſit nobilioꝛ ſm certitudinem q̄3 cognitio ꝓncipio
ru3. ¶ Dõm ꝙ hit⁹ ꝛ act⁹ ſumũt ſpẽm ex obiectis. ideo
ſimpliciter ꝛ abſolute loquẽdo nõ ꝓt eſſe tãta certitudo

in ipſis ſenſibilibus q̄ apprehendūt̄ a ſenſu q̄ʒtū ē in ipſis
ꝑncipijs itelligibilib⁹ q̄ apph̄ēdūt̄ ab intellc̄u.⁊ ꝓ q꞉ ſenſi
bilia ipſa ſūt magis variabilia ⁊ mutabilia q̄ʒ itelligibi/
lia imo itelligibilia manēt eodē mō ſenſibilia ſūt aliq̄uo i
ꝯtinuo fluxu.cū ḡ h̄ ſit de rōe certitudīs cognitiōis ꝙ nō
ꝯtingat al'r ſe hr̄e circa ꝑticularia ſenſibilia nō poterit eē̄
tāta certitudo ſic̄ ē circa ꝑn̄ᵃ itelligibilia.2ᵒ h̄ idē pʒ q꞉ ea
q̄ ſe hn̄t ſm̄ appōnē nō ſunt ita certa ſic̄ ſimplicia.vt ꝓ/
bat ph̄s in ꝑnᵒ ꝑmi meta.⁊ i fine hui⁹.vbi agit de certitu
dine ſciaꝝ.oñdit.n.tñ i meta.q̄ʒ h̄ ꝙ ariſmetrica ē certior
q̄ʒ geometria.q꞉ pūct⁹ ſe hʒ ꝑ additionē ad vnitatē.cū ḡ
ſenſibilia ſe hēant ꝑ additionē ad itelligibilia.q꞉ addunt
ſuꝑ ea ꝯditiōes mãe nō erit tāta certitudo in ſenſibilib⁹
ſic̄ in itelligibilib⁹.nec ē du'' q̄ʒtū ad vitatē q̄ſiti.qn cogni
tio ꝑncipioꝝ itelligibiliū ſit multo honorabilior ſm̄ cer/
titudinē q̄ʒ cognitio ſenſitiua.Sʒ dubiū in hac q̄ōne fac̄t
q꞉ oia alia oriūt̄ ex ſenſu.⁊ ois alia cognitio certitudinē
hʒ.q꞉ reducitur ad ſenſuʒ.vr̄ ḡ h̄ ꝙ cognitio ſenſitiua ſit
multo certior oib⁹ alijs cognitionib⁹.pp̄ qδ ſciendū ꝙ in
rebus ē tria ꝯſiderare.fieri.viſum.⁊ eē.aliq̄.n.ſūt ꝑuiſa ⁊
ꝑexiſtūt alijs q̄ʒtū ad fieri.vt ꝙ alia nō fierēt niſi illa ꝑus
eēnt fcā.aliq̄ q̄ʒtū ad vſum.vt ꝙ nō poſſumus eis vti niſi
ꝑexiſtāt alioꝝ vſus.alia aūt ꝑexiſtūt q̄ʒtū ad eſſe ⁊ ſm̄ ſe.
pp̄ qδ dicem⁹ ꝙ al'r cognitio ſenſitiua ꝑexiſtit cognitiōi
ꝑncipioꝝ.al'r cognitio ꝑncipioꝝ ꝑexiſtit cognitioni ꝯnū
nā cognitio ſenſitiua ꝑexiſtit cognitiōi ꝑncipioꝝ q̄ʒtū ad
fieri.⁊ q̄ʒtū ad vſum:ſʒ nō ꝓꝑe q̄ʒtū ad eē.cognitio autē
ꝑncipiorū ꝑexiſtit cognitioni ꝯnū nō ſolū q̄ʒtū ad fieri.⁊
q̄ʒtū ad vſuʒ.ſʒ ēt q̄ʒtū ad eē.cognitio.n.ſenſitiua ꝑexiſtit
cognitiōi ꝑncipioꝝ q̄ʒtū ad fieri.q꞉ niſi eēt facta cognitio
ꝑus in ſenſu nulla cognitio q̄ʒtū ad illud gen⁹ poſſʒ fieri i
intellc̄u nec ꝑncipioꝝ nec ꝯnū.iō cecus a natiuitate q꞉ nō
hūit cognitionē i ſēſu de colorib⁹ nullā pōt hr̄e cognitōeʒ
circa gen⁹ coloꝝ i intellc̄u.2ᵒ cognitio ſenſitiua ꝑexiſtit co
gnitiōi itellectiue ꝑncipioꝝ nō ſolū q̄ʒtū ad fieri.ſʒ ēt q̄ʒtū
ad vſum:qδ nō ē intelligēdū de ſenſu exteriori:ſed d̄ inte
riori:vt de fantaſia ſiue imaginatiōe.nā ſi hō vidiſſet colo
res.dato ꝙ poſtea fieret cec⁹.⁊ amitteret viſū exterioreʒ
adhuc poſſet acq̄rere ſciaʒ de colorib⁹.⁊ ſi acq̄ſiuiſſet eā
pp̄ amiſſionē viſus nō ꝑderet h̄ ſciam.tñ ſi corrūperet̄ i
eo ſenſus interior.vtputa.ſi corrūpet̄ i eo fantaſia ſic̄ cor
rupta ē in demētib⁹ ⁊ i furioſis dato ꝙ hr̄et ſciam coloꝝ
q̄ʒdiu hr̄et corruptā fantaſiā.nō poſſʒ directe vti ipſa ſcia
q꞉ ea q̄ ſūt i intellc̄u remanēt i eē hituali nec ſiūt i actu niſi
iteꝝ ſiāt in actu fantaſmata.q̄re nō poterim⁹ vti his q̄ ſūt
in intellc̄u corrupto fantaſtico.ḡ cognitio ſēſitiua exterior
ꝑexiſtit cuilʒ cognitōi itellectiue q̄ʒtū ad fieri.cognitio āt
ſenſitiua iterior.vt fantaſia ꝑexiſtit cuilʒ cognitioni itelle
ctiue nō ſolū q̄ʒtū ad fieri.ſʒ ēt q̄ʒtū ad vſū.ſʒ talia ꝓꝑie
nō ꝑexiſtūt cognitioni itellectiue q̄ʒtū ad eſſe.q꞉ poſt acq
ſitā ſciam ſi poſſet aial libē ꝯuertere ſe ſupra ſe vl' aſpicē
ea q̄ hʒ i intellc̄u nullo mō idigeret ſenſu nec interiori nec
exteriori:ſʒ cognitio ꝑncipioꝝ ꝑexiſtit cognitiōi ꝯnuʒ ēt
q̄ʒtū ad eē.q꞉ ſi aia ꝑderet cognitionē ꝑncipioꝝ.dato ꝙ
poſſet libere ꝯuertē ſe ſupra ſe:⁊ aſpicere ꝯnes q̄s hʒ i ſe
nullo mō eſſet certa de ꝯnibus ignoratis ꝑncipijs.certifi
camur autē de ꝑncipijs reducēdo ea ad ſenſuʒ.q꞉ fieri vl'
vſus cognitionis ꝑncipioꝝ dependet a fieri vel ex vſu co/
gnitionis ſenſuū.certitudo ḡ cognitionis ꝑncipioꝝ ꝙ de
pēdeat a certitudīe cognitiōis ſenſitiue.h̄ ē quodāmō ꝑ
accñs.vʒ.q̄ʒtū ad fieri ⁊ q̄ʒtū ad vſū.nō aūt ꝓꝑe ꝑ ſe q̄ʒtuʒ
ad eſſe:ideo ex hoc non poſſumus arguere ſimpl'r loquē
do ꝙ cognitio ſenſitiua ſit certior.ſed q꞉ cognitio ꝯcluſio
num ēt per ſe ⁊ directe q̄ʒtuʒ ad eſſe ꝑexiſtit cognitioni ꝑn
cipiorum.ideo talis cognitio ſimpliciter eſt certior q̄ʒ co/
gnitio concluſionum.⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Videt̄ āt hoc oib⁹ ineſſe aialib⁹.hn̄t.n.potē
tiā naturalē indicatiuā quā vocāt ſenſum.

⁋ Videtur aūt idipſum aialibus cūctis ineſſe: Argir.
nam habent vim quādam inſitā diſcernendi.
Quā q̄dē vniuerſi ſenſum appellant.

⁋ Oñdit q̄uo hui⁹ potētia ſenſitiua i diuerſis diuerſimo/
de exiſtat.nā q̄dā hn̄t ſenſū exteriorē ſine memoria vt aia
lia ipfecta.muſca.n.flabello a loco aliq̄ remota imemor
ꝑcuſſionis ꝑterite ſtatim redit ad eūdē locū ḡ muſca hʒ
exteriorē ſenſum:ſʒ memoria caret.aliq̄ v̄o aialia hn̄t ſen
ſum exteriorē ⁊ memoriā:ſʒ nō hn̄t directe rōcinatiuā ex
talib⁹ ſenſibilib⁹ vt aialia bruta:quedā hn̄t ſenſum me/
moriā ⁊ rōcinatiuā.vt hoies.Tria ḡ facit.q꞉ ꝑ ait in qui
buſdā aialib⁹ eē potētiā ſenſitiuā indicatiuā tm̄.2ᵒ oñdit
in q̄buſdā eē potētiā ſenſitiuā ⁊ memoriā.3ᵒ declarat i q
buſdā vt i hoib⁹ eē potētiā ſenſitiuā mēoriā ⁊ rōcinatiuā.
ſcd̄a ibi(Cū īſit āt)3ᵃ ibi(Mr̄īſ igit̄ factis)Dicit ḡ ꝙ(Vi
detur aūt hoc.i.potētia ſenſitiua(ineſſe omnibus anima
lib⁹)⁊ ſubdit ꝙ(hn̄t āt)ſu.oia aialia(potētiā nālē)vel vt
hʒ alia trāſlatio(potētiam cōnālem indicatiuam quā vo
camus ſenſum.)⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Cum inſit autem ſenſus his quidem aialiū
eſt manſio ſenſibilis:alijs autem non ſit.in q/
buſcunq̄ʒ quidem igitur non ſit aut oio aut cir
ca que non ſit non eſt in his cognitio extra ſen
tire.in quibus autem ineſt ſentientibus eſt ha
bere vnum quoddam in anima.

⁋ Inſito aūt aialibus ſenſu nā in q̄buſdā ſit for Argir.
me ſenſibilis māſio:in q̄buſdā nō ſit.In q̄buſ
igit̄ nō ſit:hiſce ꝑter ipſum ſentire nō ē cogni/
tio:aut oio aut eoꝝ circa q̄ nō ſit forme māſio.
In q̄b⁹ āt ſit:vt cū ſentiūt vnū q̄d i aia hēant.

⁋ Agit de ſcd̄o gradu.vʒ.ꝙ in aliq̄b⁹ aialib⁹ nō ſolū ineſt
potentia ſenſitiua.ſed ēt eſt in eis manſio ſenſibilis.i.me
moria.vñ ait(cuʒ inſit aūt ſenſus)ſu.oibus aialibus(in
his quidē aialiū).i.de numero aialium(ſit manſio ſenſi/
bilis).i.ſit memoria q̄ eſt māſio ⁊ theſaurus ⁊ ꝯſeruatio
ſpēꝝ ſenſibiliū(in alijs aūt).ſ.aialib⁹.vt in imꝑfectis nō
ſit).ſ.māſio ſenſibilis ⁊ memoria ⁊ ſubdit ꝙ(in q̄buſdaʒ
igit̄ nō ſit māſio ſenſibilis aut oio).i.nullo mō(aut circa
ea que ſit)māſio ſenſibilis ſiue memoria(nō eſt in his co
gnitio vltra ea q̄ nō ſenſerūt).q.d.ꝙ aialia q̄ non habent
memoriā nullā hn̄t cognitionē vltra ea que non ſenſerūt
ſiue que nō ſentiunt.i.niſi q̄ʒdiu durat ſenſus.q̄ʒdiu.n.im
mutat̄ ſenſus exterior tādiu aialia carētia memoria pñt
aliq̄d cognoſcere ſʒ deficiēte imutatiōe ſenſus exterioris
vltra id qδ nō ſenſerūt exteri⁹ nihil cognoſcunt.⁊ ſubdit
ꝙ(in q̄bus aūt).i.in q̄buſcūq̄ʒ(ſentiētib⁹).i.in aialibus
(ineſt)ſu.memoria ſiue māſio ſenſibilis i illis.ſ.(ē).i.cō/
tingit(hr̄e vnū q̄dē in aia).i.vnā q̄ʒdam potētiā i aia ſu.
ꝑter ſenſum exteriorē quā vocam⁹ memoriā.⁋ Notan A
dū aūt ꝙ ait i q̄buſdā āt oio nō ſit.ſ.memoria aut circa q̄
nō ſit ꝙ i illis nō ē cognitio vltra id qδ nō ſenſerūt exteri/
us.i.niſi q̄ʒdiu ſenſerūt exterius.nā q̄dā aialia nullā oio
hn̄t memoriā.q̄dā aūt hn̄t memoriā.ſed debilē.ita ꝙ niſi
ſint vehemētia ſenſibilia exteriora nulla ſit i ipſis de illis
ſenſibilib⁹ mēoria.q̄ ḡ nullā oio hn̄t memoriā nulla oio
remanet in eis cognitio niſi q̄ʒdiu durat ſenſus exterior
q̄ aūt hn̄t memoriā ſolū circa vehemētia ſenſibilia:nō āt
circa alia:circa ea:circa q̄ nō ſit in eis memoria nō rema
net in eis cognitio vltra id qδ ſenſerūt.⁋ Deide cū dicit.

¶ Multis autē factis huius iam quedam dif ferentia fit. quare in his quādam eſt fieri rōnē ex talium manſione. alijs vero non.

Argūr. ¶ In ijs cū mltā talia fiūt oīa qdā emergit: vt qbuſdā ex taliū māſione rō fiat: qbuſdā n̄ fiat.

¶ Ponit tertiū gradū. d. q (mltis igiẗ factis hꝫ). i. multis factis talibꝰ vel multis exn̄tibus talibꝰ hn̄tibꝰ. ſ. memoriā de ſenſibilibꝰ (iā qdā dr̄ia fit) ſu. īter talia aīalia hn̄tia memoriā de ſenſibilibꝰ (q̄re) ſu. pp talē dr̄iā (ē). i. (ɔtigit ī bis). ſ. aīalibꝰ (fieri qdā rōnē). i. qdā collationem ꝛ rōcinationē (ex memoria taliū). vꝫ ſenſibiliū: vtputa ī hoibꝰ q poſt memoriā ſenſibiliū rōcināẗ ꝛ ɔferunt in ſeipſis de his quorū hn̄t memoriā (in alijs nō) ſu. aīalibꝰ. vtputa ī brutis nō ſu. ɔtigit fieri talē rōcinationē ex memoria ſenſibiliū.

B ¶ Notādū āt q bruta nō directe ɔferūt nec rōcinanẗ. tn̄ ex quodā īſtictu nāe hn̄t aliqd ſiſe rōcinatiōi. vt ſi canis p odorē ſequaẗ leporem ſi inueniat tres vias. ꝛ ſi oportuit leporē ire p alterā illaꝝ viaꝝ dn̄t vēatores ſe eē expertos q odorat p̄mā ꝛ 2ꝫ ꝛ ſi inēiat p neutrā illaꝝ iuiſſe leporē q ſtatim incipit currere p tertiā in quo habꝫ aliqd ſiſe rōcinio. vꝫ. n. ex h ſyllogiſare ſic ꝛ arguere. ſūt tres vie. nō iuit p p̄mā nec p 2am. ḡ iuit p tertiā. ſꝫ bruta nō ſic arguūt. ſed ex quodā inſtinctu nāe multa faciūt ac ſi arguerēt. vnde nō rōcināẗ. ſꝫ dn̄r aliqd hr̄e ſiſe rōcinio qꝛ vt dictū ē hn̄t quēdā inſtinctū nāe q in multis ſupplet in eis vicē cuiuſdā rōcinij. ¶ Deinde cū dicit.

Ex ſenſu qdē igiẗ fit memoria ſicut dixim⁹. ex memoria aūt multotiēs fcā expimētū. multe. n. memorie nūero expimētū vnū ſūt. Ex expimēto aūt aut ex oī qeſcēte vl̄i in aīa vno p̄ter multa qd̄ cū q in oībꝰ vnū ſit idē artis ē p̄ncipiū ꝛ ſcīe. ſi q dē circa gn̄ationē ē artis: ſi vō circa eē ſcīe.

Argūr. ¶ Ex ſenſu igiẗ fit memoria quēadmodū dicimus: ex memoria vō ſepiꝰ eiuſdē facta expiētia: naſciẗ. Plures. n. memorie nūero vna experiētia ē. Expiētia vō aut ex oī vl̄i qetē iaꝫ in aīa cōſecuto: qd̄ eſt vnū p̄ter multa qd̄q in oībus illis vnū ineſt: idēq p̄ncipium artis atqꝫ ſcientie pullulat: artis ſi ſit circa generationeꝫ: ſcientie ſi ſit circa id quod eſt.

¶ Soluit ad qōnē ꝓpoſitā. Circa qd̄ tria fac̄. qꝛ p̄ circa q̄ſitā qōnē dētermiat vitatē oñdēs qūo fiāt nob̄ cognita pn̄ᵃ 2ᵒ ex vitate ad determiata ſoluit obiectiōes factas. 3ᵒ vitatē declaꝛ ꝛ māifeſtat. 2ᵒ ibi. (Neq igiẗ determinat) 3ᵒ ibi (Ut in machie euerſiōe) Dic̄ ḡ q (ex ſenſu qdē igiẗ ſic dixi mus (paulo añ (fit). ſ. i nobis (memoria. ex memoria autē multotiēs fcā expimētū) fit. ꝛ ſubdit. (multe. n. memorie nūo ē vnū expimētū) vel vt hꝫ alia trāſlatio (ſūt vnū expimētū) qd̄ in idē redit. nā vnū expimētū ē multe memorie qꝛ ɔſicaẗ ex multis memorijs. ꝛ multe memorie ſūt vnuꝫ expimētū. qꝛ faciūt vnū expimētū. ꝛ ſbdit q (ex expimēto aūt aut ex oī). i. ꝛ ex oī vl̄i (qeſcēte ī aīa vnū p̄ter mlta) qꝛ vl̄e cū ſit vnū in oībꝰ (illd̄ idē) ſu. qd̄ gn̄aẗ ex expimēto. ꝛ ex vl̄i qeſcēte in aīa (eſt pn̄ᵐ artis ꝛ ſcīe) ꝛ dat dr̄iaꝫ īter artē ꝛ ſciam. d. (ſi qdē circa gn̄ationē). i. ſi tale pn̄ᵐ ſit circa gn̄ationē ꝛ circa fieri artꝭ ē ſu. pn̄ᵐ (ſi vō circa eē). i. circa neēia q̄ nō dn̄r eē i fieri. ſꝫ dn̄r eē i exiſtē. qñ ḡ circa talia accipiẗ talis pn̄ᵐ (ſcīe). i. hꝫ pn̄ᵐ acceptū erit pn̄ᵐ ſcīe. declaratū ē ḡ qūo gn̄eẗ in nobis hitus p̄ncipioꝝ q ē pn̄ᵐ artis ꝛ ſcīe. qꝛ ſi ex mltis ſenſibꝰ fiat mēoria. ex mltis mēorijs expimētū. ex mltꝭ expimētꝭ vl̄e tūc ex expimēto ꝛ vl̄i qeſcēte ī aīa ē i nobis ſiue gn̄aẗ i nobis. id qd̄ ē pn̄ᵐ artis ꝛ ſcīe.

¶ Nōndū āt q expimētū ē notitia accepta d̄ aliq re p̄ticulari ex collatiōe mltoꝝ p̄ticulariū. vtputa. ſi vidi q reubarbaꝝ ī h p̄ticulari hoie purgauit colerā ꝛ hēo h in mēoria. ꝛ vidi q ī alio fecit h idē. ꝛ hēo h ī mēoria. ꝛ rurſus ī alio ꝛ ī alio h idē vidi: ꝛ mēoraẗꝰ ſuꝫ ex mltis talibꝰ ſenſibꝰ ꝛ ex mltꝭ talibꝰ mēorijs ego facio qdā collatiōeꝫ p rōciniū qūo reubarbaꝝ ī h ꝛ ī illo ꝛ ī alio p̄ticulari hūit talē effectū ꝛ ex collatiōe hoꝝ oīuꝫ accipio hāc expimētalē notitiā. qꝛ reubarbaꝝ purgat colerā. ꝛ qꝛ ſolꝰ itellectꝰ ē id qd̄ rōcinaẗ d̄ rebꝰ. potētia āt ſenſitiua qꝛ q̄tūcūq alta nō ꝓpe rōcinaẗ. ſꝫ forte hēat aliqd rōcinio ſiſe. cognitio expimētalis ad itellectū p̄tinet. ñ ad itellectū vt cognoſcit recto reſpcū vel aſpectu ꝛ vt accipiẗ ſꝫ ſe. qꝛ h mō itellectꝰ nō cognoſcit p̄ticulare. ſꝫ vl̄e. ſꝫ expimētalis cognitio p̄tinet ad itellectū ꝓut ɔlūctus ſenſui p reflexionē cognoſcit p̄ticulare ꝛ rōcinaẗ d̄ p̄ticularibꝰ. C

¶ Notādū ēt qdā expōere textū phi q ex ſenſibꝰ fit mēoria ex mltis memorijs fit expimētū. ex expimēto āt fit vl̄e qd̄ vl̄e ē pn̄ᵐ artis ꝛ ſcīe. ſic ḡ exponētes phm i qdā vitatē icidūt. ſꝫ nō vadūt ad mētē eiꝰ. nā i textu plāe hētur q ex oī vl̄i qeſcēte i aīa vna p̄ter mlta ē illd̄. ſiue hꝫ eē illd̄ idē qd̄ ē pn̄ᵐ artis ꝛ ſcīe ḡ ſꝫ mētē phi oꝫ videre nō qūo vl̄e ſit p̄ncipiū ſcīe. ſꝫ qūo ex vl̄i hꝫ eē ꝛ gn̄aẗ id qd̄ ē pn̄ᵐ ſcīe. ꝛ ēt artis. qd̄ qūo ſit i qōnibꝰ patebit. D

¶ Nonᵐ āt q ars eſt recta rō factibiliū vt declari hꝫ l. 6. ethi. iō hitꝰ p̄ncipioꝝ vt v̄ſaẗ circa factibilia ꝛ circa ea q̄ ſūt i fieri dr̄ eē pn̄ᵐ artis. ſꝫ qꝛ ſcīa ē de neceſſarijs q̄ ſm q hꝰ nō dn̄r fieri. ſꝫ eē. iō hitꝰ p̄ncipioꝝ cū v̄ſaẗ circa eē. i. circa neēia efficiẗ pn̄ᵐ ſcīe. i aīa. n. nr̄a ē habitualis cognitio tā p̄ncipioꝝ factibiliū q̄ ſpeculabiliuꝫ ꝛ vtraq talis habitualis cognitio dr̄ itellꝰ. ſꝫ hꝰ hitualꝭ cognitio ſiue itellꝰ vt v̄ſaẗ circa factibilia ē pn̄ᵐ artis vt circa ſpeculabilia eſt pn̄ᵐ ſcīe.

¶ Dubitaret forte aliqs in q̄ dn̄t expimētū ꝛ vl̄e. F

¶ Dōm q nr̄a cognitio icipit a ſenſu ꝛ cū p̄ icipimꝰ cognoſcē multū adheremꝰ cognitiōi ſenſibiliū. ita q nō cogitamꝰ niſi p̄ticulꝛ de rebꝰ ꝛ neſcimꝰ. n. abſtrahē vl̄e a p̄ticulari. vnꝰ. n. hō illiteratꝰ reputaret i poſſe q poſſet itelligi hō p̄ter ſortē ꝛ platonē ꝛ p̄ter hoieꝫ p̄ticularē. q̄diu ḡ i tali cognitiōe ſiſtimꝰ. vt puta. q non cogitamꝰ d̄ reubarbaro p̄ter h p̄ticulaꝛ reubarbaꝝ. ꝛ p̄ter illd̄. ꝛ p̄ter oē tale p̄ticulaꝛ tādiu d̄ reubarbaro nō hēmꝰ notitiā niſi expimētalē. ſꝫ qñ accepimꝰ expimētalē notitiā p mltos ſenſꝰ ꝛ mltas mēorias. d̄ hac herba. vt d̄ reubarbaro q purgat colerā. ꝛ poſtea accepimꝰ aliā expimētalē notitiā. ꝛ poſtea accepimꝰ aliā p mltos ēt ſenſus ꝛ ēt mēorias d̄ alia herba q hꝫ aliū effcm̄. vtputa d̄ yſopo. q purgat flā a pectoꝛ. tūc ex mltꝭ talibꝰ expimētꝭ excitaẗ itellꝰ vt cogitet d̄ nāis reꝝ. vt qꝛ videt eē p̄ticulaꝛ reubarbaꝝ purgaẗ colerā. qꝛ exptꝰ ē i mltis talibꝰ p̄ticularibꝰ ſic eē. ꝛ qꝛ videt oēꝫ yſopū purgaẗ flā. qꝛ exptꝰ ē in mltis ſic ſe hr̄e. cogitat aliq̄ vnā nāꝫ eē i oībꝰ p̄ticularibꝰ reubarbaris. vñ hn̄t hūc effcm̄. ſic ēt ꝛ i yſopis ꝛ i alijs rebꝰ vñ accipit expiētiā. tūc ſit i aīa cognitio vnꝰ vl̄is p̄ter mlta. ſ. p̄ticularia. qꝛ ɔſiderabit nāꝫ illā vnā vl̄eꝫ p̄ter h p̄ticulaꝛ ꝛ p̄ter illd̄. ꝛ ēt p̄ter oē p̄ticulaꝛ dr̄ tale vl̄e eē p̄ter mlta. qꝛ ɔſideraẗ vt vnū nō ē diuiſuꝫ p mlta. qꝛ tūc ɔſiderabiẗ p mlta. ꝛ p̄ter h q ſit diuiſuꝫ i mltis qñ abſtraheẗ a p̄ticularibꝰ oībꝰ ꝛ ɔſiderabiẗ ſꝫ ſe tale. n. vl̄e erit ex oī p̄ticlari abſtractū: erit vnū p̄ter mlta. qꝛ erit vnū ɔſideratū p̄ter diuiſionē ꝛ mltitudinē. erit vnū oībꝰ. qꝛ i ipo vniūẗ oīa p̄ticlaria. tale vl̄e diceẗ eē qeſcēs. qꝛ erit ɔſideratū ꝛ abſtractū p̄ter oēꝫ locū. p̄ter oē tp̄s. p̄ter oēꝫ variatōēꝫ. tale etiam vl̄e diceẗ qeſcēs in aīa. qꝛ ſꝫ eē qd̄ hꝫ in ſuis p̄ticularibꝰ nō eſt qeſcēs. ſꝫ eſt variatiōis ſubꝫ. ſꝫ ſꝫ eē quod

habet

habet per conſiderationem a ſe dicitur eſſe quieſcens. q2
eſt a variatione ſemotum. tale autem vniuerſale eſt prin
cipium artis ⁊ ſcientie. ⁊ ex tali vniuerſali fit in nobis ꝓn
cipium artis ⁊ ſcientie. quod quomodo fit in ſequenti q̃/
ſtione patebit. patet ergo quomodo differt experimen/
tum ſiue cognitio experimentalis ab vniuerſali. nam q̃z/
diu ſiſtimus in cognitione particularium non conſiderã/
tes in eis naturam vnam preter multa tandiu poſſumus
habere de ipſis cognitionem experimentalẽ. ſed nõ vni/
uerſalem. ſed quando conſideramus in eis naturam vnã
preter multa. tunc incipit eſſe in nobis cognitio vniuerſa
A lis ex qua fit in nobis principium artis ⁊ ſcientie. ¶ Ul/
terius forte dubitaret aliquis. quomodo ex experimen/
to ⁊ ex vniuerſali quieſcente in anima fit in nobis princi/
pium artis ⁊ ſcientie. ¶ Dicendum ꝙ principium artis
⁊ ſcientie eſt ipſe habitus principiorum ſiue ipſe intelle/
ctus qui dicitur huiuſmodi habitus. ſed conſtat ꝙ habi/
tus principiorum non eſt ipſa vniuerſalis cognitio. nec
eſt ipſum vniuerſale cognitum. ſed eſt aliquid ex his ag/
generatum. habitus enim non eſt ipſe actus nec eſt ipm
obiectum. ſed eſt aliquid aggeneratuz ex actibus. vt per
actus tendimus in obiecta. imaginabimur enim ꝙ ſicut
ex frequenti citariçare efficimur citariſte ⁊ aggeneratur
in manu quedam habilitatio ad citariçandum que ha/
bilitatio non eſt ipſa citara: circa q̃z verſatur actus citari
çandi. nec eſt etiam ipſe actus citariçandi. ſed eſt aggene
rata ex huiuſmodi actib⁹. prout per tales act⁹ nos exer/
citamus circa citaram. ſic in habitibus in virtutib⁹ mo/
ralibus hoc idem videmus. tales enim habitus nõ ſunt
nec actus nec obiecta. ſed ſunt aggenerati ex actibus per
quos tendimus in obiecta. ita etiam in habitibus ſpecu
latiuis. ſicut enim ex frequenti abſtinere ſimus tempera
ti ⁊ aggeneratur in nobis habitus temperantie ſm quẽ
bene nos habemus circa talem materiã moralem. ſic ex
frequenti ſpeculari ſimus ſpeculatiui. ⁊ aggeneratur in
nobis habitus ſm quem bene nos habemus circa mate
riam ſpeculatiuam. habitus ergo iſte aggenerat⁹ non eſt
ipſum obiectum ſpeculatum nec eſt ipſe actus ſpeculan/
B di. ſed eſt aliquid aggeneratum ex actib⁹. ¶ Aduerten/
dum tamen ꝙ huiuſmodi habitus ſpeculatiui aggenera
ti ex actibus in anima ſunt quedam qualitates anime. ſi/
cut ergo videmus in qualitatib⁹ ſenſibilibus. ſic ſuo mo
do ſe habet in qualitatib⁹ intelligibilibus. in qualitatib⁹
enim ſenſibilibus quedam ſunt qualitates ꝓme vt quali
tates elementorum que ſunt principia mixtorum quedã
ſunt qualitates ſecunde. vt qualitates ipſorum mixtorũ
que mixta ſunt ꝓncipiata ⁊ compoſita ex elemẽtis. ſicut
ergo elementa ſunt ꝓncipia mixtorum. ſic qualitates pri
me ſunt ꝓncipia qualitatum ſecundarum. eodem etiam
modo in habitibus cognitiuis qui ſunt qualitates intel/
ligibiles. quedam ſunt qualitates ꝓme. ⁊ quedam ſecun
de. ⁊ qualitates ꝓme ſunt ꝓncipia qualitatum ſecunda/
rum. ꝙ ſi volumus videre qui ſunt habitus ꝓmi cogniti
ui. ⁊ qui ſecundi. vel que ſunt qualitates itelligibiles pri
me. ⁊ que ſecũde. cum talia cauſantur ex habitib⁹ ⁊ act⁹
ex omnibus oportet ad ipſa obiecta recurrere. dicemus
enim ꝙ ipſa obiecta quedam ſe habent vt ꝓncipia ⁊ cau
ſe ex quorum cognitiõe dependet cognitio aliorum. que
dam ſe habent vt ꝓncipiata ⁊ cauſata quorum cognitio
cauſatur ex cognitione ꝓmorum. Propter quod ſicut ſe
habent ipſi actus ⁊ ipſa obiecta adinuicẽ ſic ſe habebũt
⁊ ipſi hitus: habitus ergo aggeneratur in nobis ex fre/
quenti conſideratione circa ꝓncipia. quem habitum vo/
camus intellectum. habebit rationem principij reſpectu
habituum aggeneratorum in nobis ex frequenti conſi/
deratione circa ꝓncipiata. ꝙ ſi illa ꝓncipiata a nobis cõ/
ſiderata ſunt factibilia aggenerabitur in nobis habitus
qui dicitur ars. ſi vero ſint neceſſaria aggenerabit̃ in no
bis habitus qui dicitur ſcientia. intellectus ergo erit ꝓn
cipium artis ⁊ ſcientie. cum ergo itellectus ſit q̃dam ha/
bitus aggeneratus in nobis ex vniuerſali conſideratiõe
ꝓncipiorum. patet quomodo ex vniuerſali quieſcente in
anima fiit in nobis ille idem habit⁹ qui eſt pricipium ar
tis ⁊ ſcientie. eſt ergo ipſum vniuerſale ⁊ ipſa conſidera/
tio vniuerſalis de ꝓncipijs ꝓncipium artis ⁊ ſcie. ⁊ quic/
quid eſt cauſa cauſe eſt cauſa cauſati. Poſt q̃z ex tali vni/
uerſali conſideratione aggeneratur in intellectus qui eſt
ꝓncipium artis ⁊ ſcie. ⁊ etiam ipſa vniuerſalis conſidera
tio dicetur eſſe ꝓncipium artis ⁊ ſcientie. bene ergo dice
batur ꝙ vniuerſale eſt ꝓncipium artis ⁊ ſcie. ⁊ etiam ex
vniuerſali aggeneratur in nobis intellect⁹ qui eſt tale ꝓn
cipium dicemus ergo ꝙ ſenſus ⁊ memoria ſunt ꝓncipia
valde remota ad aggenerandum habitum qui dicitur i/
tellect⁹. experimẽtum autem ⁊ vniuerſale ſiue conſidera
tio experimentalis ⁊ cõſideratio vniuerſalis de ꝓncipijs
ſunt ꝓncipia magis propinqua ad aggenerandum talez
habitum. ideo phyloſophus generationem huiuſmodi
habitus attribuit his duobus. volẽs ꝙ ex experimento
⁊ ex vniuerſali quod eſt in nobis aggeneratur in nobis
ille idem habit⁹ qui eſt ꝓncipium artis ⁊ ſcientie qui di/
citur itellectus. ¶ Aduertendum etiam ꝙ lz itellectus ſi C
ue habitus ꝓncipiorũ tanq̃z ex ſuis cauſis generetur ex
experimento ⁊ ex vniuerſali conſideratione ꝓncipiorũ
ipſum tamẽ vniuerſale ſiue ipſa vniuerſalis conſideratio
eſt propinquior ⁊ imediatior cauſa ꝙ aggeneretur in no
bis talis habitus q̃z ſit ipſum experimentum. ¶ Aduer D
tendum etiam ꝙ cum dicimus ꝙ ex vniuerſali eſt vel fit i
nobis habitus qui eſt ꝓncipium artis ⁊ ſcie hoc quod di
citur vniuerſale poteſt referri ⁊ ad ipſum obiectum vni/
uerſaliter conſideratũ ⁊ ad ipſum actum. i. ad ipſam vni
uerſalem conſiderationem obiecti. ex vtriſq̃z. n. cauſant̃
habitus ex actibus ⁊ ex obiectĩs: q2 vt dcm̃ gcqd eſt cau/
ſa cauſe eſt cã cãti. obĩa. n. ſicut cã actuuz. act⁹ aũt hituũ.
ergo ⁊ ipſa obĩa erunt cã etiã habituũ. ¶ Deide cuz dĩc.

¶ Neq̃z igit̃ determinati habitus neq̃z ab alijs
habitibus fiunt notioribus. ſed a ſenſu.

¶ Neq̃z igitur determinati habitus inſunt: ne Argũ.
q̃z ab alijs ad cognoſcenduz magis aptis ha/
bitibus: ſed a ſenſu fiunt vt diximus.

¶ Soluit vel reſpondet ad obiectiones ſuperi⁹ factas. ar/
guebatur enim ſupra ꝙ habitus ꝓncipiorum nõ ſunt no/
bis innati nec ſunt nobis acquiſiti. q2 nulla cognitio pre
cedit cognitionem ꝓncipiorum nec fit in nobis aliqua co
gnitio itellectiua ex non preexiſtenti cognitione. ad que
reſpondet. ꝙ habitus ꝓncipiorũ non ſunt in nobis com/
plete innati. ſed ſiunt in nobis ex acquiſitione ⁊ ex preexi
ſtenti cognitione. non ex ꝑexiſtẽti cognitione certiori. q2
nulla cognitio certior ꝑcedit cognitionem ꝓncipiorum.
ſed ꝓncipia ſiunt nobis cognita ex preexiſtẽti cognitione
ſenſitiua ⁊ ex ſenſu ideo ait. ꝙ (neq̃z igitur habitus) ſu. ꝓn
cipiorum (determinati). i. non ſunt in nobis tales habit⁹
determinati complete inati (nec ſiunt) tales habitus (ab
alijs habitib⁹ notioribus. ſed a ſenſu). i. cauſantur a ſen
ſu ⁊ a preexiſtenti cognitione ſenſitiua. quod quomodo
fiat dictum eſt ſupra. q2 ex ſenſib⁹ fit memoria ⁊c̃. ¶ No E
tandum autem ꝙ habitus ꝓncipiorum non ſunt i nobis
determiati. i. complete inati. nam illud dicitur determia/
tum quod eſt terminatum: ⁊ quod peruenit ad perfectũ
terminum. cognitio. n. ꝓncipiorum non eſt nobis natura
liter indita ſub eſſe completo: tamen naturalr̃ habemus

aliquid de cognitione principiorū inquātū habemus na
turaliter inditum lumen intellectus agentis in quo lumi
ne ſunt talia ꝓncipia nota. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ut in machine verſione facta vno ſtante al/
ter ſtetit. poſtea alt̃ quouſq₃ in ꝓncipiū veniat.
aīa autem exiſtit talis ens q̃lis poſſit pati hoc.

Argir. ¶ Ueluti in prelio facta fuga: ſi ſtetit vnus: ſte
tit ⁊ alius: deinde alius: donec ad principium
eſt peruentū. Aīa autē ⁊ talis vt poſſit id pati.

¶ Ueritatē determinatā declarat ⁊ manifeſtat. Dixerat
enim ꝙ ex multis ſenſationibus fit memoria. ex multis
memorijs fit expimētū. ⁊ poſtea vl̃e. ⁊ ex his oībꝰ fit ī no
bis habitꝰ q dr̃ intellectꝰ q eſt ꝓnᵐ artis ⁊ ſcīe. in qbus di
ctis poſſet eē duplr̃ dubiū: vnū q̃re oꝫ eē multa talia ad
hoc ꝙ talis hītus generet̃. 2ᵐ aūt dubiū eē poſſet qūo ex
ſenſu pōt cāri cognitio vl̃is q̃ reqrit̃ ad hoc ꝙ generet̃ ta
lis hītus. Tria ḡ facit. qr̃ p̄ ſoluit ad dubiū ꝓᵐ. 2ᵒ ad duᵐ.
2ᵐ. 3ᵒ ex his q̄ dixerat ꝯcludit ꝙ oꝫ ex ſenſu ⁊ via iducti/
ua accipe cognitionē ꝓncipiox ꝓmox. ſcḋa ibi. (Q̄ḋ aūt
dictū ē oliꝫ.) 3ᵃ ibi (Mãifeſtū eſt qm̄.) Dicit ḡ. ꝙ (vt in ma
chine euerſione fcā) .i. vt ꝯtingit qñ fit euerſio. i. debella/
tio machine exercitꝰ ita ſu. fit cū gñat̃ i nobis hītus q dr̃
itellectus. cū. n. exercitꝰ fugatus eſt (vno ſtāte alter ſtetit
poſtea alter quouſq₃ veniant in ꝓnᵐ). i. donec veniant in
tantā multitudinē ꝙ poſſint eſſe ꝓnᵐ pugne. cū. n. bellā/
tes verſi ſunt in fugā ⁊ eox machina ſiue eox maſſa eſt
debellata ꝯtingit ꝙ vnꝰ fugiendū ſe figit ⁊ ſtat i aliquo
cui adiungit ſe alter fugiēs: ⁊ poſtea alter donec veniant
in tantā multitudinē ꝙ poſſint eſſe ꝓnᵐ pugne. vnꝰ. n. hō
nō ſufficeret ad pugnādū. ſꝫ multi ſic cōgregati ſufficiūt.
ſic nō qlibꝫ vnꝰ ſenſus ſufficit ad faciendū memoriā. niſi
eēt talis vnꝰ ſenſus ꝙ hēret vim mltox. ſic ſunt illa q̄ cum
magna admiratiōe videmꝰ: ſꝫ vni ſenſui aggregatꝰ alius
ſenſus: ⁊ poſtea alꝰ multi tales ſenſus: vt qñ vnū ⁊ idē
multotiēs vidimus faciūt in nobis memoriam illiꝰ rei vi
ſe ⁊ ex multis memorijs expimētū ⁊ poſtea vl̃e ꝛ ⁊ ex his
oībꝰ aggñat̃ i nobis itell̃s q ē ꝓnᵐ artis ⁊ ſcīe. ſi ergo q̃ra
tur q̃re oꝫ talia multiplicare ad h̄ ꝙ gñetur talis hītus.
pꝫ ꝙ ſicut i pugna vnꝰ hō nō ſufficit vt ſit ꝓnᵐ pugnādi ſic
⁊ in gñone huiꝰ hītꝰ nō ſufficit vnꝰ ſenſus nec vna memo
ria ⁊ ſubdit. ꝙ (aīa aūt huiꝰ cū ſit q̄lis poſſit hec pati). q.
d. ꝙ neceſſe eſt ꝙ ex multis ſenſibꝰ fiat memoria ⁊ ex mul
tis memorijs fiat expimētū ⁊ ſic ꝓcedere. ita tñ ꝙ debe/
mus ſupponere i h̄ ꝓceſſu ꝙ aīa ſit hō. i. ſit talis nãe q̄lis
poſſit h̄ pꝫ. vꝫ. ꝙ ex ſenſibꝰ ⁊ memorijs poſſit i ea fieri co
gnitio expimētalis. ⁊ ēt poſſit in ea fieri vl̃e. ⁊ ꝙ poſſit in
ea aggñari talis hītus q ſit ꝓnᵐ artis ⁊ ſcīe. i. oꝫ ſuppone
re ꝙ aīa ſit talis nãe ꝙ in ea nō ſolū ſit potentia ſenſitiua
ſ ſꝫ itellectiua. ¶ Dubitaret forte aliqs qūo aggñatio ip/
ſius itell̃s ſiue habitꝰ cognitiui p quē cognoſcimꝰ ꝓnᵃ aſſi
milat̃ exercitui fugiēti itex ꝯbellare volēti. ¶ Dōꝫ ꝙ op
time exēᵐ ē ad ꝓpoſitū. nā exercitꝰ fugiēs obſtupefactꝰ ē
diſꝑſus ⁊ neſcit̃ q̄ loco ſe ꝯgreget q̄ſi caſualr̃ ſe pōit ⁊ ſi
totū ſit̃ ſꝫ paulatim ſe ꝯgregat. ſic cū volumꝰ cognoſce/
re cāꝫ ⁊ ꝓnᵃ ex quox cognitiōe aggñat̃ i nobis itell̃s q̄ſi
ſumꝰ obſtupefacti ex admiratiōe qr̃ videmꝰ effectū ⁊ igno
ramus cāꝫ ſumꝰ ſparſi. cogitamꝰ hinc ide. neſcimꝰ vbi fi/
gamꝰ cogitationē nrãꝫ. poſtq̄ꝫ āt figimꝰ nos i aliqua vna
mēoria: vt qr̃ h̄ vidimꝰ tali tpe q̄ſi caſualr̃ eſt ꝙ hñ nos fi/
gamꝰ: ⁊ ſi hñ nos fiximꝰ vna memoria nō ſufficit: ſꝫ ēt me
moramur ꝯ alio tpe ꝙ ēt de tali tpe h̄ idē ꝯtigit. ex plib3
talibꝰ memorijs hēmꝰ expimētū ⁊ vl̃e: ⁊ poterit in nobis
aggñari ꝓdictꝰ hītus. ꝙ āt nō ſufficit vnū tale qd. ſꝫ req/
runt̃ multa: hoc eſt qr̃ vnū fortificat̃ ꝑ aliūd: ſicut ḡ multi

tudo bellātiū ē fortior: ſic ſenſus plificatus fortior ē ad ag
gñandū mēoriā: ⁊ mēoria mltiplificata fortior eſt ad ag/
gñandū expimētū: hꝰ multiplicatio pōt referri ⁊ ad actus
⁊ ad potētias: ad actꝰ qdē qr̃ vnꝰ ſenſus nō ſufficeret nec
vna mēoria. ipſi. n. actꝰ ſenſitiui plēs ꝯiuncti efficaciores
ſunt ⁊ multe mēorie ſil̃ iuncte maiorē v̓tutē hñt. pōt etiā
mltiplicatio hec referri ad ipſas potētias. nā ipſe ſenſus
q̄ꝫtūcūq₃ plificatꝰ nō ſufficeret ad aggñandū habitū ꝓnci
piox: ſꝫ ſenſus ꝯiūctꝰ mēorie: ⁊ mēoria ꝯiūcta expimēto
cogñi vl̃i oīa iſta ſil̃ iūcta ſeiuicē fortificātq̄ fortificata ⁊
roborata pñt i nob̄ aggñare hītū q dr̃ intell̃s. Deiñ cū. d.

¶ Quod autē dictum eſt oliꝫ nō autē plane di/
ctum eſt. iterū dicamus. cſtāte. n. indifferen/
tium vno primo qdē in aīa vl̃e eſt: ⁊ nãq₃ ſenti
re quidem ſingulare. ſenſus autem vniuerſa/
lis eſt: vt hoīs non callie hoīs. iterum in his
ſtatur quouſq₃ impartibilia ſtent ⁊ vl̃ia: vtpu
ta huius aīalis quouſq₃ animal. ⁊ in hoc ſilr̃.

¶ Quod autem dictum eſt antea: ſed non dilu Argir.
cide dictum eſt: id rurſus dicemus: nam cum
ſteterit vnum que non differūt: primū vniuer
ſale tum in anima naſcitur: etenim ſentit illud
quidem ſingulare. Senſus autē eſt ipſius vni
uerſalis vt hominis: ſed nō callie hoīs. Rur/
ſus in his ipſis ſtat quouſq₃ ad ea ſtet: que ꝑ/
tibus vacant atq₃ ad ipſa vniuerſalia: veluti ta
le animal donec ſtet animal: ⁊ i hoc mō eodē.

¶ Declarat ſcḋm dubiū. vꝫ. quomodo ex ſenſu poſſit ge
nerari cognitio vniuerſalis aſſignans pro cā ꝙ ipſe ſen/
ſus eſt rei vl̃is: lꝫ ſentire ſit rei particularis. quod qūo verū
ſit in dubitatione patebit ſi ergo ipſe ſenſus ē rei vniuer/
ſalis non eſt mirū ſi ex ſenſu poteſt cauſari in nobis co/
gnitio vniuerſal̃is. iō ait. (Quod autem dictum eſt olim
non autem dictum eſt certe). i. clare qūo. ſ. ex ſenſu poſſit
fieri vl̃e quieſcens in aīa. dicebatur. n. hoc ſupra qūo ex
ſenſu fiebat memoria ⁊ poſtea experimētū: ⁊ poſtea vl̃e
ſed non dicebatur hoc certe ⁊ clare: qr̃ non reddebatur
cauſa vel ratio dicti. ⁊ ſubdit. (iterum dicemus) ſu. clare
⁊ certe qūo hoc fiat. ⁊ ſubdit (ſtante. n. indifferētiū vno)
i. ſtante aīa ſuper conſiderationem indifferentium in ali/
quo vno: vt quādo conſiderat multa particularia: prout
ſunt indifferētia in aliquo (vno) qñ ſic eſt: ⁊ quādo ſic cō/
ſiderat (eſt in anima primū quidem vniuerſale.) ⁊ ſub/
dit ꝙ (⁊ naturā ſentire quidem eſt ſingulare. ſenſus aūt
rei vniuerſalis: vt hominis ſed non callie hominis). i. nō
huius particularis hoīs tantū. q. d. ꝙ cum per ſenſum ac
cepta ſunt aliqua particularia eſſe indifferentia i aliquo
vno aīa ſtante in tali conſideratione fit in ea vniuerſale.
nec eſt mirum ſi per ſenſum pōt hoc fieri: qr̃ ipſe ſenſus ē
rei vniuerſalis: lꝫ ſentire ſit rei particularis: ⁊ qr̃ dederat
modum quomodo ex particularibus conſideramus vl̃e
quod eſt ſpecies: vt quando cōſideramus aliqua plura
particularia indifferentia in vna natura ſpecifica dat mo
dum qūo ex ipſis ſpeciebus poſſumus ꝯſiderare vniuer
ſale quod eſt genus: ideo ſubdit ꝙ (iterum in his ſtatur)
i. aīa poſtq̄ꝫ cōſiderabit multotiens particulares equos
ſub vna natura equina. ⁊ multos particulares homines
ſub vna natura humana iterū ſtatur. i. ſtat aīa in his. i. in
conſiderando equum ⁊ hominē: ⁊ huius ſpecies conſi/
derando quomodo cōueniunt (quouſq₃ vtiq₃ ſtent ipar/
tibilia ⁊ vniuerſalia). i. quouſq₃ tales cōſiderationes ſtēt

⁊ finiant ad ipartibilia vel in ipartibilia: vt hʒ alia tranſlatio. q. d. ſtante aīa in conſideratiōe ſpecierum deueniet ad ipſa gn̄a que ſunt vniuerſalia ⁊ ipartibilia. i. indifferētia: q: in ipſo gn̄e habēt ipſe ſpēs q̄ſdam vnitatem ⁊ quādā indifferētiam. ⁊ ſubdit (vt huiꝰ animalis). i. ſtabit anima ſuper ꝯſideratione huiꝰ aialis: vtputa hoīs ⁊ equi et aliarū ſpērū (quouſqꝫ aial). i. quouſqꝫ habeat ipm (aial) ⁊ ipſum genus (⁊ in hoc ſimilr̄). i. ⁊ ſimilr̄ anima ſtabit in hoc. i. ꝯſiderando hoc genus qḋ eſt aial. ⁊ in ꝯſiderando aliud genꝰ qḋ eſt planta donec ſu. veniat ad aliud ſuperius genꝰ: vt ad corpus aiatum: ꝑꝑ qḋ pʒ q̄ūo in anima fit cognitio vl̄is ipſius ſpēi ex indiuiduis: ⁊ q̄ūo in ea fit cognitio gn̄is inferioris ex ſpeciebꝰ ⁊ q̄ūo generis ſu-

A periores ex inferioribꝰ gn̄ibus. ℭ Dubitaret forte aliqs q̄ūo ſentire eſt rei ꝑticularis: ⁊ ſenſus rei vl̄is. ℭ Dōʒ ꝙ ꝑ vnum actū ſentiēdi nō ſentimꝰ niſi vnū particulare: qḋ ſi dicaṫ qḋ vno intuitu pōt quis vidē decē hoīes. rn̄demus ꝙ quot ſunt hoīes viſi tot ſunt ſpēs: ⁊ idola in oculo ⁊ quodāmō tot ſunt viſiones. nec eſt incōueniēs ꝙ cū organū ſit qd q̄ſtū ꝙ in diuerſis ꝑtibꝰ organi recipiant diuerſe ſpēs: ⁊ q̄dāmō fiāt ibi diuerſe viſiōes. ꝑ vnā. n. ⁊ eādē partem oculi nō videbimꝰ ſimul ⁊ ſemel pl̄a tota nec plures partes totius. vnꝰ ḡ actus ſentiēdi nō eſt ꝓꝑe niſi vnius rei ꝑticularis: ſed ꝑ vnā v̄tutē ſenſitiuā multa particularia ꝑcipere poſſumus. vnꝰ ergo ſenſus ſiue vna virtus ſenſitiua ꝑ pl̄es actꝰ ſentiēdi ꝑcipit ꝑticularia multa: ⁊ etiā vna v̄tꝰ ſenſitiua pōt cognoſcē de illis multꝭ ꝑticl̄aribꝰ q̄ūo ꝯueniāt ⁊ q̄ūo differāt ħ ḡ mō ſenſus eſt vl̄is: q: in multꝭ ꝑticl̄aribꝰ reſuaṫ rō vl̄is: vl̄ ħ mō ſenſus eſt vl̄is. q: eſt multū ꝓpinquꝰ coḡni vl̄i. vnꝰ. n. actꝰ ſentiēdi ē multū remotꝰ a cognitiōe vl̄i. q: nō ꝑcipit niſi vnū ꝑticulare: ſed ipe ſenſus vnꝰ ⁊ idē ex quo ꝑcipit multa ꝑticularia ⁊ ꝑcipit q̄ūo ꝯueniāt ⁊ q̄ūo dint valde eſt ꝓpiquꝰ cognitioni vl̄i: q: ſtatī intell̄s adiutus ꝑ ſenſum ꝯſiderabit ꝑticularia illa. vt ſunt idēa. ⁊ ſtādo ſuꝑ tali ꝯſideratiōe. vt illa ꝑticularia ꝯueniūt ⁊ vt iſūt idēa: ſtatī accipiet idē ꝯſiderationē vl̄em. hūc aūt modū ꝓcedēdi ipſe textꝰ deſignat. ſenſus ḡ nō eſt callie m̄i. i. vniꝰ ꝑticularl. ſed eſt hoīs ſiue eſt rei vl̄is quod eſt pluriū particulariū. ℭ Deīn cū dic̄.

ℭ Manifeſtum eſt quoniam nobis prima iductione cognoſcere neceſſarium eſt. ⁊ nāqꝫ ſenſus ſic vniuerſale intus facit.

Argir. ℭ Neceſſe eſt igitur nobis vt ex hiſce patet: ipſa prima inductione cognoſcere. Sic. n. ⁊ ſenſus efficit in nobis ipſum vniuerſale.

ℭ Concludit ex dictis ꝙ opʒ ex ſenſu ⁊ via inductiua accipere cognitionē ꝑmorū. i. ꝑncipiorꝫ ſiue vniuerſaliū. d. Manifeſtū eſt qm̄ nec̄ium eſt nobis cognoſcere ꝑma. i. ꝑncipia (inductione). i. via inductiua. ⁊ ſubdit. ꝙ (⁊ nāqꝫ ſenſus ſic facit cognoſcē vl̄e) cū. n. ꝑ ſenſum cognoſcimus hoc particulare ⁊ illud tūc inducēdo in hoc ⁊ in illo ꝑ inductionē cognoſcimus vniuerſale. cū. n. noſtra cognitio incipiat a ſenſu ex ꝑticularibꝰ ⁊ ꝑ inductionē oportet prima ꝑncipia ⁊ vl̄ia cognoſcere. ℭ Tunc ſeqṫ illa pars.

ℭ Qm̄ aūt circa intell̄m hītuū in q̄bus verū dicimus: aliꝭ q̄dē ſemꝑ veri ſūt. aliꝭ aūt recipiūt falſitatē: vt opio ⁊ rō. vera aūt ſemꝑ ſcia ⁊ itell̄s ⁊ ꝑncipia demōſtrationū notiora ſunt.

Argir. ℭ Cum autem mentis habituum quibus verū perſpicimus quidam veri ꝑpetuo ſint vt intellectus atqꝫ ſcia q̄dē: interduʒ falſuʒ ſuſcipiāt: vt opinio: ſubducendeqꝫ rationis principiuʒ.

ℭ In qua poſtq̄ʒ ſoluit hanc q̄ōnē quomō fiant nobis nota ꝑncipia ſoluit q̄ōnē aliā. vtrū eodeʒ habitu cognitiuo cognoſcamus ꝑncipia ⁊ ꝑncipiata. ſiue ꝑncipia ⁊ ꝯcl̄ones. eſt enim ſua intētio ꝓbare ꝙ non eſt idē habitus cognitiuꝰ per quē cognoſcimus ꝑncipia ⁊ per quē cognoſcimus ꝯcluſiones. Circa qḋ duo facit. q̄a primo ſeparat intellectū ⁊ ſciam qui ſunt habitꝰ ſemꝑ veri ab alijs habitibꝰ nō ſemꝑ veris. ſcḋo dat differētiā inter ipſum intellectum ⁊ ſciam oñdens talia nō dīe vnum ⁊ eundē habitum: ſed diuerſos. ibi (Et nihil eſt ſcia.) Dicit ergo (Qm̄ autem circa intelligentiam). i. circa cognitionē (habituū quibus verū dicimus aliꝭ q̄dē). ſ. habitus (ſunt veri ſemper. aliꝭ autē) habitus (reſpiciunt aliquādo falſitatem. vt opinio ⁊ ratio). i. ratiocinatio. ⁊ ſubdit. ꝙ (vera aūt ſunt ſemꝑ ſcia ⁊ intellectꝰ). q. d. ꝙ talē cognitionē ⁊ talē intelligētiā debemꝰ habere de habitibus veris: ⁊ ſic debemꝰ diſtinguē inter eos. vʒ. ꝙ habituū veroꝝ q̄dā ſunt ſemꝑ veri: vt intellectꝰ ⁊ ſcia. q̄dā aliq̄ñ veri aliq̄ñ falſi. vt opinio ⁊ ratio. q̄ūo autē dr̄ant ſcia ⁊ itell̄s pʒ ꝙ itell̄s ꝑncipi. ſcia ꝯnū. rō aūt ⁊ opio ſic pn̄t differre vt rō referaṫ ad cognitionē expimētalē habitā ex rōcinatōe ⁊ ex collatione ꝑticulariū cū ſic ex q̄buſdā ſignis multꝭ modis pōt falli: ⁊ eſt multotiens falſa. opinio referaṫ ad cognitionem vl̄em habitā etiā ꝑ ſigna fallibilia. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Et nihil certius eſt ſcientia q̄ʒ intellectus.

ℭ Nulluqꝫ aliud genꝰ exactiꝰ ſit ſcia q̄ʒ intell̄s: atqꝫ ꝑncipia notiora ſint demonſtrationibus. Argir.

ℭ Oſtēdit ꝙ itellectꝰ nō eſt idē qḋ ſcia: ꝑꝑ qḋ ſciendum ꝙ intellectus dr̄t a ſcia 3ᵉ. ꝑmo q: eſt certior ⁊ notior. 2° q̄a ad ꝑncipia q̄rū eſt itell̄s nō eſt rō: ſed ſcia nō ē ſine rōne. 3° q: intell̄s ⁊ ꝑnᵐ ſcie nō eſt ſcia. Tria ḡ facit ſm ꝙ ħ triplici mō oñdit intell̄m differre a ſcia. 2ᵃ ibi. (Scia autem oīs.) 3ᵃ ibi. (Et ꝙ q̄dē demōſtratiōis.) Dic̄ ḡ ꝙ (⁊ nihil) ē aliud genꝰ habituū (certiꝰ ſcia q̄ʒ itell̄s.) ⁊ ſubdit ꝙ (ꝑnᵃ eni demōſtrationū notiora ſunt) ſu. q̄ʒ ipe ꝯnes ſiue q̄ʒ ipſa ſcibilia. tūc ergo eſt ſupplēda rō ꝙ ſi ꝑnᵃ demōſtrationū q̄ruʒ eſt intellectꝰ ſunt certiora ⁊ notiora q̄ʒ ipſe ꝯnes ſiue q̄ʒ ipſa ſcibilia: q̄rū eſt ſcia intell̄s eſt notior ⁊ certior q̄ʒ ſcia. lʒ ḡ nullus alius habitꝰ ab intellectu ſit notior et certior q̄ʒ ſcia: tn̄ intell̄s ipſe eſt certior ⁊ notior: q: eſt de ꝑncipijs que ſunt notiora ⁊ certiora q̄ʒ ipſa ſcibilia. nō eſt ergo intell̄s idem qḋ ſciētia: ſed eſt aliquid notius ⁊ certius q̄ʒ ſcia. B

ℭ Dubitaret forte aliqs q: videṫ aliqs habitus ab intellectu notior q̄ʒ ſcia. vʒ. ſapiētia ſiue metaphi. nā intell̄s eſt ꝑncipiorū: ſcia eſt ꝯnū per cauſas nō altas. ſapiētia aūt per cauſas altas ſiue ꝑ cauſas altiſſimas. nō ſolū ergo habitus ꝑncipioꝝ: ſed etiā habitꝰ ꝯnum ꝑ cāsaltiſſimas: vt ſapiētia erit certior q̄ʒ ſcia. C

ℭ Dōm ꝙ ſapiētia includiṫ in intellectu. nā vt dī in. 7. ethi. ſapia eſt intellectus ⁊ ſcia. metaphyſica enī nō hʒ aliā ſciam que ꝓbet ꝑnᵃ ſua. ipſa. n. in ſeipſa capit ſuū intell̄m ⁊ ſuaʒ cognitionē ꝑncipiorum per que ꝓbat ſuas ꝯcl̄ones. vnde alie ſciētie ſunt ſenſu: q: regulanṫ ꝑ aliqua ſuꝑiora ꝑncipiata: ſed metaph. eſt ſciētia ⁊ intellectꝰ: q̄a non regulaṫ ꝑ aliquaʒ aliā ſuperiorē ſciam loq̄ndo de ſciētijs humanitus inuētis. ſed vt dictum eſt ipſa in ſeipſa capit ſuū intellectum ⁊ ſuam regulam. ſi ergo ſolus intellectus eſt certior q̄ʒ ſcia non excludiṫ ex hoc: imo concluditur ꝙ ſapientia ſit certior ⁊ nobilior q̄ʒ ſciētia: cum ipſa in ſe comprehēdat ſuū intellectum ⁊ ſuam regulam. ℭ Deinde cum dicit.

ℭ Scientia aūt oīs cuʒ rōne eſt. principiorum ſcia quidē nō vtiqꝫ erit. quoniā aūt nihil veriꝰ contingit eſſe ſcia q̄ʒ intellectus. Intellectus vtiqꝫ erit principiorū: ex his conſiderantibus.

Argir. ¶ Scientiaqꝫ cū rōne ſit oīs: hec inquā cuꝫ ita ſint: ſcientia quidem principiorū non erit: ſed cum fieri nequeat vt aliud quicq̄ꝫ verius ſcientia ſit q̄ꝫ intell's ipſe. Intell's ꝑfecto p̄ncipioꝝ habitus erit. Qd̄ ex eo q̄qꝫ perſpicuū fuerit.

¶ Adducit ſcd̄am rōnem ꝙ intellectus differat a ſcia. d. ꝙ (ſcia autē omnis eſt cuꝫ rōne) ſed ſu. nullus intell's eſt cū rōne: q2 ad principia nō eſt rō. ergo q2 ſic eſt (p̄ncipioꝝ quidē) ſu. habitus (nō vtiqꝫ erit ſcia). i. erit differēs a ſciētia. eſt ergo vis rōnis huius ꝙ intell's eſt p̄ncipioꝝ ad que nō eſt rō. ergo differt a ſcia que nō eſt ſine rōne. ꝙ autem intell's ſit ipſoꝝ p̄ncipiorū probatiuum ſubdit. d. (q̄ nia autē nihil verius ↄtigit eſſe ſcia q̄ꝫ intell's). q. d. ꝙ habitus p̄ncipiorū eſt aliquid verius q̄ꝫ ſit ipſa ſcia: ſed nihil eſt verius q̄ꝫ ſcia niſi intell's. ergo habit⁹ ipſorū p̄ncipiorū erit intell's. ideo ſubdit ꝙ (itell's vtiqꝫ erit p̄ncipiorum) ſu. habit⁹ (conſiderātibus ex dis). i. ex iam dictꝭ. q. d. ꝙ ſi conſideremus ex iam dictis pꝫ ꝙ intell's eſt principioꝝ ad que nō eſt rō. ḡ differt a ſcia que nō eſt ſine rōne.

D ¶ Notādum autem ꝙ rō p̄ma eſt ↄfirmatio rōnis ſcd̄e. nam q2 ſolus intell's eſt certior q̄ꝫ ſcia: vt dicebat rō prima: ⁊ vt reſumptum eſt in hac rōne ſcd̄a. cum ergo habitus p̄ncipioꝝ ſit certior q̄ꝫ ſcia ſi nihil eſt certius ſcia q̄ꝫ intellectus. ergo habit⁹ ipſorū p̄ncipiorum erit ipſe intellect⁹: ⁊ ꝑ ↄñs intell's differt a ſcia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et q2 demonſtratiōis p̄ncipium non eſt demonſtratio: quare neqꝫ ſcie ſcientia. Si igitur nullum aliud genus preter ſciētiam habem⁹ verum: intellectus vtiqꝫ ſcie p̄ncipium erit. ⁊ hoc quidem p̄ncipium p̄ncipij vtiqꝫ erit hoc autē omne ſimiliter ſe habet ad oē rerū gen⁹.

Argir. ¶ Quia demſ͛ationis p̄ncipiū nō eſt demōſtratio. Quare neqꝫ ſcie ſcia. Si igiꝰ preter ſciam nullū aliud genus verum habem⁹ q̄ꝫ intellm̄: intellectus ſane ſcientie principiū erit: atqꝫ p̄ncipium quidem eſt ipſius principij: ſciētia autem ad rem omnem ſeſe habet ſimiliter.

¶ Adduc̄ ad hoc 3ᵐ rōnem ꝙ intell's non ſit ſcia. nam intellectus eſt p̄ncipium ſcie: ⁊ p̄ncipium ſcie non eſt ſcia ſicut p̄ncipium demonſtrationis nō demōſtraꝰ. ideo ait (⁊ ꝙ quidē) ſu. intellectus nō ſit ſcia. pꝫ ex eo ꝙ (demonſtratio non ſit p̄ncipiū demonſtrationis. quare neqꝫ ſcia) ſu. eſt p̄ncipium. p̄nᵐ ergo ſcie differt a ſcia. in demōſtrationibus. n. non procediꝰ in infinitū ita ꝙ p̄nᵃ demōſtrationis non demonſtranꝰ: ⁊ demōſtrationis p̄nᵐ non opꝫ ꝙ ſit demonſtratio: imō eſt deuenire ad aliqua p̄nᵃ indemōſtrabilia: quorum nō erit ſcia. cognitio ergo illorū p̄ncipioꝝ que eſt p̄nᵐ ſcie nō erit ſcia. bene ergo dcm̄ eſt ꝙ p̄ncipiuꝫ ſcie vel cognitio p̄ncipioꝝ que eſt p̄nᵐ ſcie nō eſt ſcia. ꝙ autem cognitio p̄ncipiorū ſit itellect⁹ pꝫ naꝫ cognitio p̄ncipioꝝ eſt verior q̄ꝫ ſcia: ⁊ nihil eſt verius q̄ꝫ ſcia niſi intellectus. ergo cognitio p̄ncipiorū erit ipſe itell's. iō ſubdit ꝙ (ſi igiꝰ ſm̄ ſcientiam) vel vt hēt alia trāſlatio ⁊ melius (ſi igiꝰ p̄ter ſciam nihil aliud). i. nullum aliud genus cognitionis (habemus verū). i. magis verum ſu. q̄ꝫ intellm̄ (itellectus vtiqꝫ erit p̄ncipiū ſcie ⁊ erit p̄ncipiū p̄ncipijs) idest erit p̄ncipiū ad cognoſcēdum p̄ncipia. non ergo eſt idem habitus p̄ncipiorum ⁊ ↄcluſionū: q2 habitus p̄ncipiorū eſt itellectus. ↄcluſionū eſt ſcia. ⁊ ſubdit (in hoc autem). i. hoc totum (ſimil'r ſe habet ad omnē reruꝫ) ſu. naturam. q. d. hoc qd̄ dictum eſt in cōmuni ꝙ intellectus eſt p̄ncipium ſcie ſimil'r ſe habet in omni natura reruꝫ: vt in hac natura rerum mathematicis intellectus p̄ncipioꝝ per que probant mathematica erit p̄ncipiuꝫ ſcie mathematicorum ⁊ in alia nā rerum intell's erit p̄ncipiū ſcie illorū ſiue illarū rerum. qd̄ ergo dictum eſt generaliter ꝙ intellectus eſt p̄ncipium ſcientie veritatem habet ſpecialiter in omni natura q̄ꝫcūqꝫ rerū ſcitorum. ¶ Notandum ꝙ lꝫ actus incōpleti ſint p̄ncipia habituū. habitus tamē eſt p̄ncipium actuum completorum. loquēdo ergo de cognitione ꝑfecta per quā cognoſcimus p̄ncipia intellectus. i. habitus p̄ncipiorum nō ſoluꝫ eſt p̄ncipium ſciētie: ſed etiam eſt p̄ncipium principijs. i. eſt principiuꝫ cognitionis per quā cognoſcimus principia. Et in hoc terminatur ſententia ſecundi poſteriorum. E

Ad pleniorem intelligentiam totius ſcd̄i libri poſteriorū dicim⁹ ꝙ iſte ſecūdus liber hēt quinqꝫ partes p̄ncipales. ⁊ 22. capl'a. nam tot⁹ liber p̄ma diuiſione diuidiꝰ in duas partes. nā in p̄ma parte agiꝰ de qd̄ quid eſt qd̄ eſt ꝓpriuꝫ mediū ⁊ ꝓprium p̄ncipiū demōſtrationis. In ſcd̄a parte agitur de p̄ncipijs ⁊ de dignitatibus que ſunt p̄ncipia cōmunia demonſtrationis. Prima pars vbi agiꝰ de qd̄ qd eſt ⁊ de medio ⁊ ꝓprio cōtinet q̄tuor partes p̄ncipales. nam prima pars p̄ncipalis eſt p̄ambulū ad dicēda: vbi oſtendiꝰ ꝙ omnis queſtio eſt de medio demōſtrationis. In ſcd̄a parte p̄ncipali agiꝰ de hmōi medio ⁊ de qd̄ quid eſt ſm̄ oppoſitionem. In 3ᵃ parte p̄ncipali agiꝰ de qd̄ quid eſt ⁊ de medio ſm̄ veritatē. prout ſe habet ad demōſtrationē. In quarta autē p̄te p̄ncipali agitur de quod quid eſt ⁊ de medio ſm̄ veritatē prout ſe hēt ad ſuam intētionē. Declaraꝰ. n. ibi quomodo contingit venari ⁊ inueſtigare quod quid eſt ſiue medium in demonſtratione. ſunt ergo quinqꝫ partes p̄ncipales in toto ſcd̄o libro. in quarū p̄ma declaraꝰ ꝙ ois queſtio eſt de medio ⁊ de qd̄ qd eſt. In 2ᵃ parte tractatur de medio ⁊ de quod qd e[ſt a]rguendo ⁊ ſm̄ opinionē. In tertia parte tractatur de medio ⁊ de quod qd eſt ſm̄ veritatem quomodo ſe hēt ad demonſtrationem. In quarta parte tractaꝰ de quod qd eſt ⁊ de medio etiā ſm̄ veritatem quomodo ſe habet ad ſuam inuentionem. In quarta autem ⁊ vltima agiꝰ de dignitatibus quomodo ſiant cognite que ſunt p̄ncipia cōmunia in demonſtratione. ſcd̄a pars p̄ncipalis incipit ibi. (Quomodo auteꝫ quod qd eſt demonſtreꝰ) 3ᵃ ibi (Iterum autē ſpeculandū eſt) quarta ibi (Quomodo autē oportet venari) quinta ⁊ vltima ibi (De principijs autem qual'r ſiunt cognita.) Prima ⁊ vltima pars remanēt īdiuiſe. ſcd̄a pars vbi agitur de medio ⁊ de quod quid eſt arguendo ⁊ ſm̄ oppoſitionē habet ſex capl'a. nā in p̄mo cap. agiꝰ vtrum qd̄ qd ſiue diffinitio ſit eorūdem quorū eſt demōſtratio. in ſcd̄o autē vtrum diffinitio ſit idem qd̄ demonſtratio. in tertio quid ſit modus introducendi diffinitionē. vtrum ſcilicet diffinitio poſſit cōcludi per ſyllogiſmum reduplicatiuū. in quarto vtrū diffō poſſiꝰ ↄcludi ꝑ ſyllogiſmū diuiſiuuꝫ. in 5ᵒ vtrū diffō poſſit cōcludi ꝑ ſyllm̄ diffinitiuū. in ſexto vtrum diffō poſſit ↄcludi per demōſtrationē. 3ᵃ autē pars vbi agiꝰ de quod qd eſt ſm̄ veritatē quomodo ſe habeat ad demōſtrationē hēt. 8. capl'a. naꝫ qd̄ qd eſt ⁊ eſt meᵐ in demōſtratiōe ⁊ eſt id qd̄ exp̄miꝰ ꝑ diffōnē ⁊ hꝫ rōnē cāe. nō ergo pōt ſufficiēter oñdi quō qd̄ qd eſt ſe hēat ad demōſtrationē. niſi ſciaꝰ quō mediū ſe hēat ad demōſtrationē ⁊ quō diffō ⁊ quō cā. Rurſus 'eā diuidiꝰ ſꝫ diuerſa genera cauſarū ⁊ ſm̄ diuerſos modos cāndi. diuerſi autem modi cāndi etiā diuiduntur: quia quedam cauſata referunꝰ ⁊ demonſtranꝰ per plures cauſas. alique nō ꝑ plures. Rurſus aliq̄ cauſata ſunt ſil' cū ſuis cāis. aliq̄ aūt nō

ſimul. ⁊ ea que nō ſunt ſimul. aliqua procedūt ſm rectū. aliqua ſm circulū. eſt ⁊ alius modus cauſandi ab omnibus iſtis: qa alique cauſe inferūt ſua cauſata ſemp ⁊ vniuerſalit̄. alique aūt vtplurimū ⁊ freq̄nter. cum ergo ſm quodlibet genus cauſe poſſit formari qd̄ quid eſt ⁊ diffinitio. nō perfecte poterimus ſcire quomodo qd̄ quid eſt ſe habeat ad demonſtrationē. niſi ſciuerimus quomodo omnia iſta ſe hn̄ant ad demonſtrationē. ideo. 8. capitula cōtinet pars 3ª. nā in p̄. c. 3ª parti pncipalis agit̄ quomō qd̄ qd eſt vt habet rōnē medij ſe hn̄at ad demonſtratōēz. in ſcd̄o vō quomodo diffō ſe hn̄at ad demōſtratiōēz. in 3º q̄uo ꝯtingit demōſtrare p oia gn̄a cauſarū. in 4º q̄uo ꝯtingit demōſtrare. cuz cāta referunt̄ in plr̄es cās ⁊ q̄uo cum nō in plures cauſas. in 5º q̄uo contingit demōſtrare cum cauſe ſunt ſimul cū ſuis cauſatis. in 6º q̄uo ꝯtingit demōſtrare cū cauſe ⁊ cauſata nō ſunt ſimul: ſed eſt in eis ꝓceſſus ſm rectum. in 7º q̄uo ꝯtingit demōſtrare cū cāe ⁊ cāta nō ſunt ſimul: ſed eſt in eis ꝓceſſus ſm circulū. in 8º aūt agit̄ q̄uo ꝯtingit demr̄are cum cāe inferūt ſua cāta vlr̄ ⁊ ſemp ⁊ q̄uo cū inferūt vt plurimū ⁊ vt freq̄nter. 4ª autez pars pncipalis vbi agit̄ de qd̄ qd eſt ſm veritatē q̄uo ſe hēt ad ſuam intētionē hēt ſex capl̄a. nā vt dcm̄ eſt. qd̄ qd eſt. ē id qd̄ exp̄mit̄ per diffōnē ⁊ hēt rōnē medij ⁊ cauſe. Rurſus diffō aliqua eſt ipſius ſubi̇ ⁊ aliq̄ ipſius paſſionis. nā alr̄ hēt diffiniri ſubm alr̄ paſſio. Ars. n. ad inueniēdū diffōnem ſubi aliq̄ eſt bona in caſu. aliq̄ eſt bona ſimpliciter. mediū etiā in demōſtratiōe pōt accipi dupl̄r: vel ꝓut demōſtrat̄ per ip̄m pticul̄r. vel vniuerſal̄r. in demōſtratiōe etiā vl̄i ſunt duo attēdēda. vz. ꝙ cā ⁊ cātum ſe cōſequant̄ ⁊ ꝙ vni⁹ cauſati ſit vna cauſa. ſex capl̄a hēt q̄rta pars. nā in p̄mo. c. q̄rte partis pncipalis dat̄ ars inueniēdi diffōnē ſubi que eſt bona i caſu. i ſcd̄o vero dat̄ ars inueniēdi diffōnē ſubi q̄ ē bona ſimpl̄r. in 3º docet̄ quomodo nos debeam⁹ inuenire diffōnē paſſionis. in 4º q̄uo debeamus venari ⁊ inuenire mediū ad demonſtrādū particularit̄. in 5º q̄uo in demōſtratione vl̄i inueniēda ſit cauſa q̄ conſequat̄ ad effectū ⁊ que ſe habeat ad ꝯuertētiam cuz ipſo. in 6º q̄uo in tali demōſtratione vniuerſali inueniēda ſit cauſa que ſit vnius cauſati ⁊ eꝫ. Sunt ergo in toto 2º libro. 22. capl̄a. 2m caᵐ incipit ibi. (Q̄uo aūt qd̄ qd eſt demōſtret̄) ⁊ ibi finit p̄ma pars pncipalis. ⁊ incipit 2ª. 3m capitulū incipit ibi. (Manifeſtū itaqꝫ ꝙ diffō.) quartū ibi. (Ipſius aūt qd̄ qd eſt.) 5m ibi. (At vō nec per diuiſionē.) 6m ibi. (Sed vtrū ſit demonſtrare.) 7m ibi. (Qual̄r igitur diffiniēs.) 8m ibi. (Iterū autē ſpeculandū.) ⁊ ibi terminat̄ ſcd̄a pars pncipalis. ⁊ incipit 3ª. 9m ibi. (Eſt autē quorundā qdem altera.) 10m ibi. (Qm̄ autē ſcire opinamur.) xim ibi (Contingit autē ⁊ idē vnum.) 12m ibi. (Eadē autē cauſa eſt.) 13m ibi. (In his aūt que nō ſit̄ ſunt.) 14m ibi. (Qm̄ autē videmus in his que ſunt circulo.) 15m ibi. (Sunt autē quedā que ſunt vniuerſal̄r.) 16m ibi (Quomō autē opꝫ venari.) ⁊ ibi terminat̄. 3ª pars pncipalis. ⁊ icipit 4ª. 17m ibi. (Congruū aūt cum totum.) 18m ibi. (Quare autē opꝫ intēdentē.) 19m ibi. (Ut hn̄am⁹ aūt ꝓpoſita.) 20m ibi. (De cauſa autē ⁊ cuius.) 21m ibi. (Utrum autē contingat non eandem cauſam.) 22m ibi. (De pncipijs autez quomodo fiant cognita.) ⁊ ibi terminat̄ 4ª pars pncipalis. ⁊ incipit 5ª que nō diuidit̄ in plura capitula. ſed ibi poſteriora analetica conſumant̄. Scd̄m ergo modum mihi poſſibilē librum poſteriorū auxiliante altiſſimo expoſui. vbi tradit̄ ars quomodo p hec pncipia cauſata habet̄ demonſtratiue ſciētia cauſatoruz. Sed tu dn̄e Jeſu chriſte qui es ars omnipotētis dei patris plena omniū rationū in te continens gn̄aliter ⁊ pfecte que iſta cauſata pncipia: cui veſtigium vtcūqꝫ gerētia cōtinēt ſparſim contracte ⁊ incomplete. vere ergo in te ſunt oēs theſauri ſcientie ⁊ ſapientie. tu ergo ſis omnium meorum laborum premiū. tu vltima mea merces: qui cum patre ⁊ ſpiritu ſancto es vn⁹ deus benedictus in ſecula ſeculorum. Amen.

Ramuſius Armi Carai. S.

¶ Siquis ab inſtanti circo defendere ſeſe
Aegida vel cupiat pallados armigerę
¶ Hirſuta qui pelle regor me vendicet: ⁊ ſic
Romanum Aegidij nouerit ingenium.

¶ Finit pfundiſſima expoſitio Egidij romani: doctoris fundatiſſimi: ordinis Eremitarū ſancti Auguſtini: in libros Poſterioruz Ariſtotelis: cum duplici textus tranſlatione: antiqua ſcilicet: ⁊ Joannis Argyropili nunc primum addita. Poſt omnes ip̄reſſiones vbiqꝫ terraruz excuſſas: nouiſſime recognita: cūctiſqꝫ mendis: ⁊ erroribus expurgata.

Egidij doctoris fundati in libros poſteriorum Ariſtotelis luculentiſſimum repertoriū per Lucam olchinenſem philoſophorum infimum nunc primum excogitatum.

A

Accidans eſt duplex ſcilicet ſeparabile ꝛ inſeparabile:libro ꝑmo lrā.O.car. 33
Accidēs a proprio quomodo differat: libro primo littera.P. 33
Accidens ſi de ſubſtātia predicet: vtrum de illo alio accidēte aliquod aliud accidēs ꝑdicari poſſit:ꝛ de alio aliud:ꝛ ſic in infinitū:lib° ꝑmo lrā.B. 72
Accidens duplex:videlicet accidens indiuiduū:ꝛ accidēs ſpeciei:libro ꝑmo lrā.B.car. 95
Adaptabile eſſe ad ſimpliciter ſcibile quotuplr intelligi poteſt:libro ꝑmo lrā.H.cū plu.ſequē. 26
Adiſcimus vere:nec ſcimus niſi per demonſtrationem vel per inductionē:libro ꝑmo lrā.A. 63
Affirmatio ꝛ negatio ad hoc qđ in concluſione concludantur quid reqritur:libro ꝑmo lrā.G.car. 43
Affirmatio:ꝛ negatio quomodo ad maiorem extremitatem ponāt:libro ꝑmo lrā.C.cū ſequē. 44
Affirmatione affirmare ꝛ negare ſimul contingere quomodo ſaluari poſſit:libro ꝑmo lrā.F. 44
Affirmatio ꝛ negatio quare ad medium:vel ad maiorem extremitatē poni non poſſint:libro primo lrā.G.cum ſequentibus car. 44
Affirmatio an ſit cauſa affirmationis:ꝛ negatio cauſa negationis:libro primo littera.F. 51
Affirmatiua an per pauciora q̄ȝ negatiua probetur:libro primo littera.A.car. 83
Affirmatiua an ex prioribus q̄ȝ negatiua ſit: libro primo littera.D.car. 83
Affirmatiua an negatiua potior ſit:libro primo littera.E. cum pluribus ſequentibus. 83
Angulum eſſe rectum probare per hoc ꝙ eſt medietas duorum rectorum:an per cauſam probare ſit: libro ſecūdo littera.C.car. 121
Angulus:qui eſt in ſemicirculo:quomodo rectus ſit:q̄m duorū rectorū medietas exiſtat:lib° 2° lrā.E. 121
Animi cōmunes conceptiones ad quid reducant:prologo libri ꝑmi littera.H.cum ſeq. 3
Animal hominis reſpectu ſubarū vniuerſalitatē hēt ꝛ etiam temporū vītatē:lib° ꝑmo lrā.A. 23
Animal eſt aliqua ſubſtantia:nō autem eſt ſubſtantia vniuerſaliter:libro primo lrā.D.car. 71
Animali quomodo aliqua proxima ſint:ꝛ quomodo que animali inſint:prius ipſi proximo ineſſe debeāt: libro ſecundo littera.B.infra. 136
Argumentationū quatuor ſpecies exiſtunt.ſ. ſyllogiſmus:inductio:enthimema:ꝛ exemplum: libro primo littera.N.car. 6
Argumentatio circularis per accidens ꝙ ex pluuia pluuia fiat:an ꝑ ſe aliquid arguat:lib° 2° lrā.B. 128
Argumento arguere ſemper a notis debemus: libro ꝑmo littera.F.car. 50
Argumento arguere a permutata proportione quemadmodum quatuor competit:videlicet:lineis:corporibus: numeris:ꝛ ſuperficiebus:libro ꝑ lrā.C. 78
Argumēto arguere a permutata proportione quomodo fiat:libro primo littera.D.car. 78
Argumento arguitur a priori dupliciter:vel ſecūdum naturam:vel ſm tempus:libro ſecundo lrā.E. 125
Argumento arguere in naturalibus ꝛ mathematicis an eodem modo poſſimus:libro ſecundo littera. D.cum ſequen.car. 128
Argumentatiuo ꝛ compoſitiuo modo quomodo aliquis procedere dicatur:libro ſecundo lrā.E. 103
Analogia in multiplicata quonam pacto quid generari dicatur:libro primo littera.G. 48
Analogia in multiplicata quod generatur:an generetur cito ꝛ econtra:libro ꝑmo lrā.H.cum ſequē. 48
Artium quedam: vt fabricatiua: ꝛ ſutoria ꝑctice ſunt: quedam ſpeculatiue:vt mathematica:naturalis:ꝛ metaphyſica:libro ꝑmo lrā.L.car. 6
Ars debet eſſe regula omnium eorum: que ad artem continentur:libro ꝑmo lrā.C. 46
Ars ad cognoſcendum quod ſit ſubiectum primū:ꝛ proprium:per que documenta nobis detur:libro primo littera.D.car. 79
Ars eſt recta ratio factibiliū: libro ſecundo littera.D.infra car. 144
Ariſmetrice ſubiectum qđ:libro ꝑmo lrā.E. 40
Ariſmetrica:perſpectiua:ꝛ geometria an eque certe ſint: libro primo littera.A.car. 54
Ariſmon quid eſſe dicatur:lib° ꝑmo lrā.C. 47
Armonia ſeu conſonantia quomodo ratio numerorum exiſtat:libro ſecundo lrā.K.cum ſequen. 100
Aſſentire non poſſumus alicui per rationem interiorē que in anima eſt:cui per rationem exteriorem non aſſentiamus:libro ꝑ lrā.F.cum plu.ſequē.car. 41
Aſſequi aliquod vnū duplr dr̄.lib° 2° lrā.F. 136
Aſtrologia duplex.ſcȝ que conſiderat motus ꝛ curſus aſtrorum:ꝛ iudicialis:libro ꝑmo lrā.E. 52
Aſtronomus iudicialis an de ſerenitate: ꝛ tempeſtate iudicare poſſit:lib° ꝑmo lrā.H.car. 52
Artificialia an ex neceſſitate exiſtant:libro ſecundo littera.D.cum ſequen.car. 124
Atthomi dialectice que dicant:libro ꝑ lrā.H. 75

B

Bene ad facere omnia concurrere debent: ad deficere autem non oportet in omnibus deficere: libro primo littera.A.car. 50
Binarius:trinarius:ꝛ alij numerorum ſpecies quomodo in linea predicamentali ſe habeant: libro primo littera.D.car. 49
Briſſo quomodo circulum quadrauerit deſcribēdo circulum:poſtea quadratum infra circulum:quod erat minus circulo:ꝛ quadratum extra circulum: qđ erat maiꝰ circulo:ꝛ eius argumētatio:lib° ꝑ lrā.C.car. 37
Bruta non directe conferunt:nec rōcinantur:licet ex q̄dam nature inſtinctu ſimile rationi habeant:libro ſecundo littera.B.car. 144

C

Carnis mobilitas per contrarium ſuſtinetur: libro ſecundo littera.A.car. 137
Cauſa quomodo prius ſuo effectu eſſe dicatur:libro ꝑmo littera.E.car. 9
Cauſa per ſe notior eſt effectu:nō ſolum q̄tū ad quid eſt:ſȝ etiam quantum ad q: eſt:libro ꝑmo lrā.F.car. 15

Cauſa in mathematicis eſt notior quo ad nos q̃ꝫ effectus in naturalibus: libro primo littera. D. 15

Cauſa ſicut effectu potior eſt: ita vnum cauſe genus ſupra aliud: libro primo littera. D. car. 21

Cauſa per quam demonſtratio fit: ita propria eſſe debet: ⁊ ita imediata paſſio: ꝙ ea poſita: paſſio ponatur: ⁊ ea remota etiam paſſio remoueatur: libro primo littera. G. car. 32

Cauſa remota an paſſio affirmatiua concludatur: libro primo littera. G. car. 78

Cauſa ipſius eſſe: vel cauſa eius: quod eſt: ſi eſt: poteſt eſſe eadem: ⁊ alia: libro ſecundo littera. E. car. 114

Cauſa materialis quomodo ſpecialiter cauſa dicatur: libro ſecundo littera. B. car. 121

Cauſa formalis: ſiue quod quid erat eſſe quomodo poſſit idem facere huic angulo: qui eſt in ſemicirculo: quod facit ei cauſa materialis: libro ſecundo littera. A. 122

Cauſa ex finali an demonſtrare poſſimus: accipiendo cauſam finalem per media: libro ſecundo littera. C. cum ſequen. car. 123

Cauſam illuminationis domus aſſignare per diuiſionem luminis per pellis porros tranſeūtis: an per cauſaꝫ materialem aſſignare ſit: libro ſecundo lr̄a. F. car. 123

Cauſam per materialem an ſit arguere arguēdo illuminationem domus per pellem lucerne: per luminis diſgreſſionem: ſeu diffuſionem: libro ſecundo littera. G. cum pluribus ſequentibus. 123

Cauſa ⁊ cauſatum ſi non ſimul ſunt an videtur ꝙ inter ipſa tempus medium cadat: libro ſecundo lr̄a. B. 125

Cauſarum genera quot ſint: libro ſecundo littera. G. carta. 125

Cauſis q̃ non ſunt ſimul a priori arguere non poſſumus: libro ſecundo littera. D. car. 125

Cauſatum ⁊ cauſam ſimul eſſe quomodo intelligatur: libro ſecundo littera. B. car. 138

Cauſas ſibi inuicem aliqua duo eſſe an inconueniens ſit: vt ſanitas cā potionis ⁊ econtra: libro ſecundo littera. C. cum ſequen. car. 138

Cauſa an ſemper in effectum inferat ⁊ econtra: libro ſecū do littera. F. car. 139

Cauſe loco ſi ſignum accipiatur: an eiuſdem plures cauſe eſſe poſſint: libro ſecundo littera. E. car. 140

¶ Cecus a natiuitate an colorū ſcientiam habere poſſit: libro ꝑmo littera. K. cum ſequen. car. 62

¶ Cirurgia an geometrie ſubalternetur: libro primo lr̄a. E. cum ſequen. car. 52

¶ Combinationes plures eſſe quaſi ſimplices combinationes quomodo intelligendum eſt: libro primo littera. G. carta. 72

¶ Competere per aliud dupliciter eſt: ſcilicet vel per aliud ſubiectum: vel per aliam demonſtrationem: libro ſecundo littera. L. car. 117

¶ Commune actu non habere plura inferiora quotupliciter intelligatur: libro ꝑmo littera. B. car. 29

Communia quomodo per accidēs ſcire faciant: libro primo littera. D. car. 37

Communia an extranea eſſe dicantur: libro primo littera F. carta. 37

Communia quare ad ſcire non faciant: libro primo littera. M. carta. 38

¶ Concluſione in omni demonſtratiua probatur aliqua paſſio de aliquo ſubiecto: libro ꝑmo lr̄a. E. car. 7

Concluſio probanda ex ſubiecto ⁊ propria paſſione conſtat: libro primo littera. K. carta. 7

Concluſionis in cognitione cuiuſlibet quis ordo neceſſarius ſit: libro primo littera. L. cum ſequen. 7

Concluſioni credens propter demonſtrationem ſua principia magis cognoſcere oportet: libro primo littera. F. cum ſequen. 18

Concluſio ſi neſcitur niſi per principia: ipſa principia per ſe cognoſcuntur: libro primo littera. G. 18

Concluſioni ipſa principia precognoſcuntur: libro primo littera. D. cum pluri. ſequen. car. 18

Concluſio aliqua quomodo nō ſequatur vna propoſitione poſita: libro primo lr̄a. N. car. 21

Concluſio neceſſaria quando per medium cōtingens concludi poſſit: libro primo lr̄a. I. car. 22

Concluſio ſi neceſſaria ſit: an premiſſe ſint neceſſarie: vel demonſtratio eſt ex neceſſarijs: quia concluſionem neceſſariam habet: libro primo littera. A. car. 32

Concluſionis cauſe quomodo premiſſe vere ſint: libro primo littera. B. car. 34

Concluſio ſi ſit falſa: quomodo premiſſarum aliqua falſa ſit: libro primo littera. K. car. 36

Concluſio: q̄d eſt in vna demōſtratiōe: eſt principium proprium in alia: libro ꝑmo littera. G. car. 40

Concluſio negatiua quomodo per minorem veram ⁊ maiorem falſam concludatur: libro ꝑ lr̄a. D. cū ſeq. 60

Concluſio negatiua in quacūqꝫ figura quo pacto ad imediata reducatur: libro ꝑmo littera. D. 67

Concluſio neceſſaria an ex propoſitionibus neceſſarijs ſequatur: ⁊ an eorum que frequenter ſunt: concluſio vt frequenter ſequatur: libro ꝑmo lr̄a. F. carta. 89

Concluſio falſa ex falſis ſequitur: loquendo propter quid: libro ꝑmo littera. B. car. 91

Concluſio ſi a premiſſis diſſimilis fuerit: quid ſequatur: libro ꝑmo littera. E. car. 91

Concluſiones ſi contrarie: ⁊ incompoſſibiles fuerint: principia incompoſſibilia eſſe oportet: libro primo littera. F. carta. 91

Concluſiones an infinite ſint: lib° ꝑmo lr̄a. E. 92

¶ Cognitio ſenſuum an ſecundum certitudinem nobilior ſit q̃ꝫ cognitio principiorum: lib° ſcd̄o lr̄a. E. car. 143

¶ Conditiones q̄tuor cum ad ſcientie vnitateꝫ poſite ſint quid per quamlibet conditionem excluditur: libro primo littera. C. cum ſequen. 87

Conditiones quatuor cum aſſignate ſint ad hoc ꝙ ſciētia ſit vna: que illarum conditionum formalior ⁊ potior ſit: libro primo littera. F. 87

Cornua habens quomodo ſit per ſe ſubiectū iſtaꝝ paſſionum ſcilicet dualitatis ⁊c̄. lib° ſecūdo lr̄a. G. 136

¶ Conſeq̄ntia phyloſophi an ſit vera: ꝙ non cōtingit circulo demonſtrare: libro primo littera. B. cum pluribus ſequentibus carta. 21

Conſequentiam ad omnem an ſyllogiſticus ordo requiratur: libro primo littera. M. car. 21

Conſequentia quo pacto bona ſit a poſitione an̄cedētis ⁊ a deſtructione ꝯſequentis: lib° ꝑmo lr̄a. L. car. 33

Conſequentia iſta quomō valeat: ꝙ ſi deficiat ſenſus: ꝙ illius ſenſus ſcientia deficere debeat: libro primo littera. E. carta. 62

Conſequentia phyloſophi quomodo valeat: ꝙ vniuerſalia ⁊ mathematica non fiunt per inductionem: cum in particularibus ſenſibus ⁊c̄. libro primo littera. C. cum ſequen. car. 63

Conſequentia iſta quomodo valeat: ſi omnes paſſiones numero infinite ⁊ numerus in eorum diffinitiōe ponatur: ꝙ omnia ꝯuertibilia ſint: libro ꝑmo lr̄a. B. car. 74

Conſequentia phyloſophi an valeat: ſi demonſtratio affirmatiua ſit potior negatiua: ꝙ etiam ſit potior ducente ad impoſſibile: libro primo littera. A. car. 85

Conſequentia an valeat: ꝙ ſi quis concedat quālibet ſciētiam ex ſuis principijs procedere: ſi ponantur talia principia eadem: ꝙ omnia eſſent eadem: libro primo littera. A. car. 93

Conſequentia iſta quomodo valeat: ꝙ ſi de eodem eſſet opinio vera ⁊ falſa: ꝙ nulla opinio eſſet falſa: ⁊ ꝙ non opinaretur aliquis de aliquo aliquid quod eſſet falſuꝫ: libro p̄mo littera. C. car. 95

Conſequentia iſta quomodo valeat: ꝙ ſi eadem penitus eſſet opinio vera ⁊ falſa: ꝙ quicquid crederemus eſſe verum: verum eſſet: ⁊ per conſequens nulla opinio eſſet falſa: libro primo littera. D. 95

Conſequentia hec quomodo valeat: ꝙ ſi vniuerſalia affirmatiua: que per primam figurā demonſtrantur: ſciunt per demonſtrationem: ꝙ talium non ſit differentia: libro ſecundo littera. C. car. 101

Conſequentia iſta quomodo valeat: ꝙ ſi non ſit neceſſe de vniuerſalibus affirmatiuis ſimul habere diffinitionem: ⁊ demonſtrationem: ꝙ demonſtrabile non ſit diffinibile: libro ſecundo littera. A. carta. 102

Conſequentia iſta quomodo valeat: ꝙ ſi medium eſt proprium: ⁊ cum vtraqꝫ extremitate queratur: ꝙ omnia cōuertantur: libro ſecundo littera. A. cum ſequētibus carta. 104

Conſequentia iſta quomodo valeat: ꝙ ſi diffinitio demonſtrare: vel oſtendere quia eſt: ꝙ poſſemus de re ſcire quid eſt: ignorando quia eſt: libro ſecundo littera. D. charta. 112

Conſequentia hec quomodo valeat: ꝙ ſi factum eſſe eſt quid indiuiſibile: ꝙ non poteſt eſſe quid continuum cuꝫ ipſo fieri: nec cum ipſo facto eſſe: libro ſecūdo littera. B. cum pluribus ſequentibus. 126

¶ Contingens an neceſſarij cauſa eſſe poſſit: libro primo littera. H. cum ſequen. car. 32

¶ Contradictio quot partes habeat: ⁊ quot affirmatio: libro primo littera. O. car. 16

¶ Contradictio an oppoſitio ſit: vel oppoſitionis ſpecies: libro primo littera. P. cum pluribus ſequentibus carta. 16

¶ Contradictoria nec ſecundum formam: nec ſecundum ſubiectum: libro p̄mo littera. C. 17

¶ Contrarietas ⁊ pulchritudo in quibus reperiantur: libro primo littera. K. car. 35

¶ Contraria mediata non habent medium ſecunduꝫ formam: ſed bene ſecundum ſubiectum: ſicuti priuatiua: libro primo littera. B. car. 17

Contrarium ⁊ priuatio an idem quod contradictio ſint: libro primo littera. C. cum ſequen. 27

Contrariorum eadem eſſe diſciplinam quis probet: libro primo littera. H. car. 35

¶ Cubi duo an vnus cubus eſſe dicatur: libro primo littera. J. car. 35

D

¶ Deceptio ab ignorantia in quo differat: prolog. libri p̄mi littera. K. cum ſequen. car. 5

Deceptio per medium ſimile proprior an eadem fere ſit cum deceptione per medium proprium: libro primo littera. C. car. 60

Decipi quonam pacto magis poſſimus: libro primo littera. B. car. 48

¶ Demonſtrandi artem an artifex ſpecialis tradere poſſit: prologo primi libri littera. L. cum pluribus ſequentibus car. 4

Demonſtrandi artem tradens an demonſtret: prolog. primi libri littera. P. cum ſequen. 4

¶ Demonſtrabile cur non ſit diffinibile: libro ſecundo littera. D. car. 101

¶ Demonſtramus aliquando ex datis ſicut in demonſtratione ad impoſſibile ſit: libro primo littera. G. 73

¶ Demonſtratione non vtitur artifex rationalis: licet artem demonſtrandi tradat: nec etiā artifex communis ſicuti metaphyſicus: qui determinat quiditates ac reruꝫ eſſentias: ſed tantum artifex ſpecialis ſicuti geometra: prolog. primi libri littera. O. car. 4

Demonſtratione quare tractare neceſſarium eſt: libro primo lr̄a. A. cum ſequen. car. 6

Demonſtratio ſi ex aliquibus premiſſis fiat: an ille premiſſe indemonſtrabiles ſint: libro primo littera. B. cum pluribus ſequentibus. 15

Demonſtratio ſi de aliquo fiat: nūquid illud eſſe oporteat: libro primo littera. B. cum ſequen. 14

Demonſtratio nunquid ex falſis eſſe poſſit: libro p̄mo littera. D. cum ſequen. car. 14

Demonſtratio ſi ex demonſtrabilib⁹ fiat: an illa demonſtrabilia demonſtrari oporteat: libro primo littera. C. carta. 15

Demonſtratione cum paſſio de ſuo ſubiecto probetur: qd probari debeat: libro primo lr̄a. C. 20

Demonſtratione circulo demonſtrare quid eſſe dicatur: libro p̄mo littera. F. car. 20

Demonſtratione an aliqua formalia ⁊ aliqua materialia accipere poſſimus: libro primo littera. G. car. 22

Demonſtrationis concluſio eſt aliud a medio ⁊ principio demonſtrationis: libro primo littera. F. 26

Demonſtratio vniuerſalis eſt: ſi de triangulo habere tres demonſtretur: libro primo littera. J. car. 28

Demonſtratio particularis non vniuerſalis ſubiecti reſpectu eſſe poteſt: libro primo littera. H. car. 29

Demonſtratio omnis de neceſſitate concludit: libro p̄mo lr̄a. M. car. 33

Demonſtratio quid ⁊ propter quid quomodo fiant: libro primo littera. N. car. 33

Demonſtratio quomodo eorum ſit inquātum ſemper eſſe habetur: libro primo littera. O. car. 36

Demonſtratio quare ex proprijs eſſe debeat: libro primo littera. A. cum ſeq. 37

Demonſtratio eſt ex his que per ſe ſunt: ⁊ ſecunduꝫ quod ipſum: libro primo littera. E. car. 37

Demonſtratio oſtenſiua que principio non indigeat: libro primo littera. A. cum ſequen. car. 44

Demonſtratio duplex: oſtenſiua ſcilicet ⁊ ad impoſſibile: libro primo littera. L. car. 45

Demonſtrationis quomodo in infinitum augentur in poſt aſſumendo: libro primo littera. B. car. 49

Demonſtratio quia an ſcire faciat: libro primo littera. C. cum ſequen. car. 50

Demonſtratione in omni potiſſima an diffinitio concludatur: libro primo littera. E. cum pluribus ſequentibus carta. 54

Demonſtrationes nunquid in infinitum erant: libro prio littera. J. car. 64

Demonſtrationum quedam vniuerſalis: quedam particularis: quedam affirmatiua: quedam negatiua: que-

ſtam oſtenſiua: quedam ducens ad impoſſibile: libro primo littera. F. car. 77
Demonſtratio vniuerſalis eſt: quando demonſtratur vniuerſalis paſſio de vniuerſali ſubiecto: libro primo littera A. cum ſequen. 78
Demonſtratio particularis an demonſtratio ſit: libro primo littera. E. car. 78
Demonſtratio propter quid quomodo medium accipiat: libro primo littera. D. car. 80
Demonſtratio affirmatiua oſtenſiua ducente ad impoſſibile dignior eſt: libro primo littera. F. 84
Demonſtratio vtraqꝫ tam oſtẽſiua negatiua ꝙ ad impoſſibile ducens an ex non eſſe priori exiſtat: libro primo littera. A. cum ſequen. 86
Demonſtratio tam priuatiua oſtenſiua ꝙ ad ĩpoſſibile ducens: an quelibet ex nõ eſſe credibilis exiſtat: libro ꝑmo littera. C. cum ſequen. 86
Demonſtratiõe ſicut dupliciter loqui poſſumus: ſic de ipſo ſcire: libro primo littera. E. car. 86
Demonſtrationis duplex medium: libro ſecundo littera. A. carta. 97
Demonſtratio quomodo his q̄ per accidẽs ſunt vti poſſit: libro ſecundo littera. D. car. 99
Demonſtratio non eſt eius: quod ſupponitur: ſed eius qḋ probatur: libro ſecundo littera. D. 102
Demonſtratio quomodo a ſ eſſe habeat: libro ſecundo littera. A. car. 112
Demonſtratione in aliqua dato ꝙ illa potiſſima non ſit: an medij diffinitio in demonſtratione medium eſſe poſſit: libro ſecundo littera. A. cum pluribus ſequentibus carta. 119
Demonſtratione quando circulariter contingat: libro ſecundo littera. G. cum pluribus ſeq̄n. 127
Demonſtratione an poſſimus arguere ex medio quod frequenter ſit: libro ſecundo littera. C. 128
Demonſtratio potiſſima ſemper eſt paſſionis per paſſionem: libro ſecundo littera. D. car. 139
Demonſtrator quo pacto interrogat: ⁊ non interrogat: libro primo litterra. D. cum ſequen. car. 45
Demonſtrator quomodo ex imediatis ſecundum veritatem procedat: libro primo littera. E. 64
ℭ Demonſtratiua ars an per demonſtrationem tradi poſſit: prolo. ꝑmi lib. littera. P. cum pluribus ſeq̄n. 3
ℭ Demonſtratiuo ſyllogiſmo quare tractare neceſſarium eſt ad acquirendam ſcientiam: libro primo littera. C. cum pluribus ſeq̄ntibus car. 6
ℭ Dialectica an diffinitorum ſit: vel alicuius determinati generis: libro primo littera. A. 45
Dialectica ſi eſſet determinati generis an interrogaret: libro primo littera. C. car. 45
ℭ Dialecticus vt eſt vtens: ⁊ vt applicat actus rationis ad res: quare potius ſyllogiſmo topico ꝙ demonſtratione vtatur: prolog. primi libri littera. M. cũ ſeq̄n. 5
Dialecticus a demonſtratore in quo differat: libro primo littera. G. car. 15
ℭ Diametrum eſſe coſte ſimetrum an impoſſibile ſit: libro primo littera. K. 14
ℭ Dici de omni an differat: vel ſit idem quod propoſitio vniuerſalis: libro primo littera. D. cum ſeq̄n. 23
Dici de omni ſyllogiſmi demonſtratũ reſpectu: an vt principium materiale: vel formale accipi poſſit: libro primo littera. G. cum pluribus ſeq̄n. 23
Dici de omni additio quomodo accipienda ſit: libro primo littera. J. cum ſeq̄n. car. 23
Dici de omni quomodo ſecundum phyloſophi intentionem accipiendum eſt: libro primo, lr̃a. L. 23
Dici de omni vt eſt principium ſyllogiſmi ſimpliciter an poſſit aliquo modo addere ſupra dici de omni vt eſt demonſtrationis principium: libro primo littera. M. carta. 23
Dici de omni quomodo inſtantias ferre poſſimus: libro ꝑmo littera. A. car. 24
ℭ Diffinibile ꝙ ſit aliquid vnde notum ſit: libro primo littera. H. car. 68
ℭ Diffiniendi ars duplex a phyloſopho data: libro ſecundo littera. G. cum ſeq̄n. 133
Diffiniendi; ars data quomodo conueniens eſſe dicatur: libro ſecũdo littera. E. car. 133
ℭ Diffinientem an ſcire omnia oportet: libro ſecundo littera. C. car. 132
ℭ Diffinitione qualiter error contingere poteſt: ⁊ qualiter in deſcriptione: prologo primi libri littera. E. cũ duobus ſequentibus car. 2
Diffinitio quomodo ſine eſſe vel non eſſe accipiatur: libro primo lr̃a. K. cum ſeq̄n. car. 17
Diffinitionis diffinitiua ratione quomodo quedam predicentur: libro primo littera. H. car. 24
Diffinitio ⁊ pars diffinitionis ad eundem modum dicendi per ſe non pertinent: libro ꝑmo lr̃a. J. cum ſequẽ. 24
Diffinitio vel dicit quid paſſionis tantum: vel propter qd tantum: vel quid ⁊ propter quid: libro primo littera. M. carta. 36
Diffinitio quare corruptibilium ⁊ particularium eſſe nõ poſſit: libro primo littera. N. car. 36
Diffinitiones ſpecialium terminorum ſunt propria principia in ſcientia illis terminis vtente: libro primo littera M. carta. 39
Diffinitio an rem eſſe vel non eſſe dicere habeat: libro primo littera. B. cum pluribus ſeq̄nti. car. 42
Diffinitio quod eſſe incomplexorum dicat: libro primo littera. E. cum pluribus ſeq̄n. 42
Diffinitio an vniuerſalis ſit: libro primo littera. G. cum ſequen. car. 42
Diffinitio eſt quaſi intellectus organum ad intelligendum: libro primo littera. C. car. 71
Diffinitio per ſe ⁊ primo ſubſtantiarum eſt: libro ſecundo littera. B. car. 102
Diffinitionem quomodo de aliquo habere poſſimus non habendo de ipſo demonſtrationem: libro ſecundo littera. D. carta. 102
Diffinitio ⁊ demõſtratio quomodo nec ſunt idem: nec vnũ eſt pars alterius: libro primo littera. F. car. 103
Diffinitiones quomodo prime propoſitiones dicantur: libro primo littera. C. car. 105
Diffinitio an per tranſcendentes differentias ſubam tranſcendere dicatur: libro ſecũdo littera. A. 105
Diffinitio proprie equiuocorum non eſt: libro ſecundo littera. B. car. 107
Diffinitio ſi probetur: an ibi principij petitio exiſtat: libro ſecundo littera. E. car. 108
Diffinitio vna ſi de diffinito per diffinitionem aliquam concludi poteſt: quare diffinitio in eo ꝙ diffinitio concludi non poteſt: libro ſecundo littera. A. cum pluribus ſequentibus car. 180
Diffinitio quomodo poſſit inferri de diffinito ꝑ diffiniti diffinitionem: libro ſecundo littera. N. char. 108
Diffinitio dupliciter capit: large ſcilicet ⁊ ſtricte: libro ſecundo littera. D. cum plu. ſeq. car. 110

Diffinitio quantum eſt de ſe an rem eſſe oſtendat: libro ſecundo littera. B. cuʒ ſequen. 112
Diffinitio dicens quid quare dicatur cauſa eſſendi eadeʒ: dicens propter quid cauſa eſſendi alia dicatur: libro ſecũdo littera. B. 114
Diffinitione dicente quid nunquid res oſtẽdi poſſit: libro ſecundo lr̃a. C. cum pluribus ſequentib⁹. 114
Diffinitio ſubiecti an demonſtratione in aliqua medium eſſe dicat: lib. 2°. lr̃a. F. cum pluri. ſequen. 118.
Diffinitio ſubiecti licet non ſit medium in demonſtratione: vtrum demonſtrationẽ ingredi debeat: libro ſecundo littera. C. cum pluribus ſequentibus. 119
Diffinitiones duas inutiles quomodo ad demonſtrãdum aſſignare poſſimus: libro ſecundo littera. G. 119
Diffinitio dicẽs quid an demonſtrare poſſit: vel in demonſtratione poſſit eſſe medium: libro ſcđo lr̃a. H. 120
Diffinitio ſola dicens propter quid an ſit tota demonſtratio: libro ſecundo littera. J. 120
Diffinitio omnis ipſius quidditatis ⁊ eſſentie declaratiua eſt. libro ſecundo littera. H. car. 120
Diffinitio proprie ſubſtantiarum eſt: lib. 2° lr̃a. G. 128
Diffinitionis quelibet pars an ſe in plus habere debeat: ⁊ totum in eque: libro ſecundo lr̃a. B. cum plu. ſeq. 129
Diffinitiones quomodo demonſtrationibus aſſimilentur libro ſecundo littera. D. 135
Diffinitiones principia ſyllogiſmorum ſunt: ⁊ etiam demonſtrationum: libro ſecundo littara. F. 135
Diffinitio platonis metaphorica aſſerens hominẽ eſſe arborem verſam: libro ſcđo littera. G. 135
Diffinitio: que eſt medium in demonſtratione: ⁊ cauſam paſſionis in ſubiecto exprimit: ⁊ econuerſo: libro ſecundo littera. B. car. 141
Diffinitione in quacunq; que aſſignari debeant: libro primo littera. M. 12
¶ Dignitas: propria paſſio ⁊ ſubiectum quam rationem habeãt libro primo littera. O. 7
Dignitas ⁊ paſſio quomodo conueniãt ⁊ differãt libro primo littera. E. 17
Dignitateſ an ſit neceſſarium quemlibet docendum habere: poſitiones autem non: libro ꝑmo littera. G. 17
Dignitas ⁊ poſitio nunquid eodem modo immediatum principium ſyllogiſmi demonſtratiui exiſtant: libro primo littera. H. 17
Dignitates an ſic reſoluere oporteat vſq; ſcilicet ad primã cauſam: libro primo littera. A. cum ſequen. 20
Dignitas ſola an ſufficiat ad concludendum paſſionem de ſubiecto: libro ꝑmo littera. J. cum ſequen. 34
Dignitatibus an aſſentiri debeamus: vel eas negare: libro primo littera. E. cum ſequen. 39
Dignitas dupliciter deſcripta: libro primo lr̃a. A. 41
Dignitas non eſt petitio: nec ſuppoſitio: libro primo littera. B. cum pluribus ſequentibus. 41
¶ Differentia realis realiť diuerſa ſicut eſt triplex ſcilicet materia: forma: ⁊ compoſitio: ſic triplex eſt ſubiectum ſecundum rationem differẽs: ſcilicet genus: differentia: ⁊ ſpecies: libro ꝑmo littera. B. 71
Differentie quomodo ordinentur: libro ſecũdo littera. F. cum pluribus ſequentibus. 131
Differentie eſſentiales tm̃ in diffinitiõe poni debent: libro ſecundo littera. 134
Differentie oppoſite an accipi debeãt: ad hoc ꝙ totum genus euacuent: libro ſecundo lr̃a. A. cum ſequẽ. 133
¶ Diſpoſitus an quiſpiam magis q̃ʒ ſciens eſſe poſſit: libro primo littera. B. cum ſequen. 19
¶ Diſputatiõis gratia multa dicimus: que non credim⁹ eſſe vera: libro primo littera. C. 32
Diſputare in metaphoris ridiculoſum eſt: libro ſecundo littera. H. cum ſequen. 135.
¶ Diuiſionis via quomodo vtile ſit accipere ea que ſunt in eo ꝙ quid: libro ſecundo littera. C. cum ſeq. 131
¶ Doctrina omnis: ⁊ omnis diſciplina ex preexiſtenti cognitione nunquid fiat: libro primo lr̃a. E. cum ſeq. 6
Doctrina ⁊ diſciplina in quo differant: libro ꝓ lr̃a. J. 6
Doctrine manifeſte appellantur que per inductionem et quedam ſenſibilia manifeſta procedunt: reſolutoria poſſunt vocari: que in ſuas cauſas reſoluãtur: libro primo littera. B. car. 93
Doctrinis manifeſtis: ſeu reſolutiuis non contingit: ꝙ ex quolibet demonſtretur quodlibet: libro ꝓ lr̃a. C. 93
¶ Doctrinalibus quare particulariter inſtare non eſt: libro primo littera. E. 48
¶ Dubitare de ſingulis an vtile ſit: libro ſecundo littera J. cum ſequen. 97

E

¶ Effectum tanq̃ʒ medium eſt in demonſtratione per effectum facta: libro primo lr̃a. D. 51
Effectus an cum ſua cauſa conuertibilis ſit: libro primo littera. E. car. 51
Effectum aliquem ſicut contingit probabiliter accipere ita contingit probabilem accipere cauſam: libro primo littera. A. car. 95
Effectus eiuſdem an plures per ſe cauſe exiſtant: libro ſecũdo littera. B. cum ſequen. car. 140
¶ Elementa quomodo tot ſint: quot ſunt etiam termini: libro primo littera. G. car. 76
¶ Ens quod dicatur eſſe magis: vniuerſale: an particulare: libro primo littera. E. cum pluribus ſequẽ. 79
Ens quomodo diuidatur: libro ſcđo lr̃a. C. 111
¶ Enthimema quomodo vere ſyllogiſmus eſt: libro primo littera. A. car. 7
Enthimemate an logicus ſe intromittere poſſit: libro primo littera. C. cum ſequen. 7
¶ Enunciatio quãlibet contradictioniſ partem accipit: ſicut propoſitio dialectica: ſed aliter ⁊ aliter: libro primo littera. N. 16
¶ Equilaterus ſeu iſopleros ⁊ ſcalenon an numeri paſſiones exiſtant: vel trianguli ſpecies: libro primo littera. L. cum ſequen. 24
¶ Equiuocatione q̃re magis decipiamur: libro primo littera. O. 47
Equiuocatio quomodo in diffinitionibus cauenda ſit: libro ſecundo littera. A. 135
Equiuocatio quomodo in diffinitionibus vitet: libro ſecundo littera. B. cum ſequen. car. 135
Equiuoce ſimiliter dr̃ in coloribus ⁊ in figuris: libro ſecũdo littera. E. car. 135
¶ Error circa principia per rationem an accidere poſſit: libro primo littera. E. car. 56
¶ Eſſe habens eſſe ſimpliciter quodam modo notuʒ eſſe poteſt: libro primo littera. H. 10
Eſſe quid ſit illud: de quo intelligit phyloſophus: cuʒ ait: ꝙ eſſe oportet quod ſcit: libro primo littera. F. cum ſequen. 14
Eſſe de omni an aliud ſit q̃ʒ de per ſe: libro ꝑmo littera. J. cum ſequen. car. 27
Eſſe per ſe cum differat a primo: vtrum aliquo modo poſ

ſit accipi per ſe:quod ſit idem quod primo: libro primo littera.C.car. 31
Eſſe quomodo prius q̃ non eſſe:dicatur eſſe:libro primo littera.D.car. 84
Eſſe perpetuum et eſſe conuertibile an idem ſint:libro ſecũdo littera.J.car. 103
Eſſe an ſit de ſubſtantia:vel vtrũ ſit idem eſſe:et quod quid eſt:libro ſecũdo littera.B.car. 111
Eſſe an ſit idem quod rei ſubſtantia:libro ſecundo littera D.car. 111
Eſſe quod propoſitionis vnitatem dicit:dato ꝙ non ſit aliqua eſſentia:et aliqua ſubſtantia:et ſit minus q̃ accidẽs: quomodo ab accidente differat:libro ſecundo littera.E.carta. 111
Eſſe ſi eſſet ſubſtantia:an eſſet etiam genus: libro ſecundo littera.F.car. 111
Eſſe idem an ſit quod preſupponit diffinitio dicens quid rei:et quod concludit demonſtratio:libro ſecundo littera E.car. 112
¶Exemplum quomodo inductio ſit:libro primo littera G.car. 6
Exempla ponuntur non vt ita ſint:ſed vt ſentiant qui addiſcant:lib.primo littera.F. 30
¶Exempla philoſophus non curat:lib.p̃ littera.A. 91
Experimentum eſt notita accepta de aliqua re particulariter ex multorum particularium cognitione:libro ſecundo littera.C.car. 144
Experimentum et vniuerſale in quo differant:libro ſecundo littera.F. 144
Experimento et ex vniuerſali quieſcente in anima quõ in nobis artis et ſcientie principium fiat:libro ſecundo littera.F.carte. 145

F

¶Faciens ſcire ſpeculari:vel faciens ſcire cognoſcere ꝑ quid:vel omnino:vel in pluribus quare ſcit per primam figuram:libro primo littera.B. 54
Fieri in rebus an neceſſario ſit poſt factum eſſe:libro ſecũdo littera.J.cum ſeq.car. 125
¶Falſis quomodo verũ ſequi poſſit: libro primo littera A.carta. 49
¶Figura ſecunda et tertia quomodo prima idigent:quia augmentantur:et denſantur per illa:quouſq; ad imediata veniant:lib.primo littera.G. 54
Figure rectilinee an per aliquid aliud paſſio competat:libro primo littera.B.cum ſeq. 81.
¶Finis his que ad finem ſunt neceſſaria iponit:libro primo littera.X.car. 13
Finis et efficiens quomodo accipi poſſint:libro ſecũdo littera.A.car. 114
Finis et ea que ſunt ad finem quomodo apprehenduntur: lib.ſecũdo littera.A.cum plu.ſeq. 123
¶Finitus et infinitus eſt paſſio numeri:libro primo littera.C.car. 49
¶Folium latum habere:an ſignũ ſit ꝙ arbor folio fluat: libro ſecundo littera.E. 141
Folia lata habere an ſit cauſa aliquo modo eius quod eſt folio fluere:lib.ſcdo lit.F. 141
Folia ad hoc ꝙ fluant quomodo cauſe cõcurrant:libro ſecundo littera.G. 141
Folia ꝙ non fluant an humor in cauſa ſit:libro ſecũdo:littera.H.cum ſeq. 141
¶Forma ſicut ꝑ tranſmutationẽ eius et motũ inducit:ſic ſciẽtia per demonſtrationem et motum acquiritur: libro primo littera.G.car. 10
¶Forma ſubſtantialis an aliquando in ſenſu fuerit:libro p̃io littera.L.infra cum ſeq. 62
¶Fortuna et caſus in quibus ſint et quomodo:libro ſecundo littera.F.car. 124

G

¶Genere in omni an illud quod eſt primũ et maxime tale:ſit cauſa et principium omniũ eorum:que poſt exiſtũt libro primo littera.L. 15
Genera et ſpecies an ſint accidens ſicut omnia a ꝑmis ſub ſtantijs accidentis ſunt:libro primo littera.K. 25
Genus in vna ſpecie an reſeruari poſſit:libro primo littera.D.car. 29
Genera competunt ei que ſpeciei ſunt: licet non competant ei vniuerſaliter:lib.primo littera.L. 29
Genus ad lineas equales linee recte ſunt:non concurrere autem eſt propria paſſio linearum eque diſtãtium: libro primo littera.M. 29
Genere ex alio vllo pacto demonſtratur:libro primo littera.F.car. 34
Genere id quod eſt quaſi idem demonſtrare non cõtingit: lib.primo littera.G.car. 34
Genere in genus deſcendere nõ eſt:ſi vna ſcia accipiat eaſdem dignitates cum alia:lib.p̃io littera.H.car. 34
Genere ſub predicabili quomodo deſcenſus ſiat:libro primo littera.E.car. 35
Genere illa que per ſe ſunt:et ſunt etiam et ſuis ſuperiorib9. et ſuis proprietatibus apta nata ſubici:libro primo littera.H.car. 64
Genus quo pacto locum materie teneat:libro primo littera.G.carta. 71
Genera predicamentorum ſi finita ſint:an ea que de ſubſtãtia predicantur:finita etiam dicãtur:libro primo littera D.carta. 72
Generis vnius ſubiecti eſſe ſcientiam quid ſit:libro primo littera.B.car. 87
Genere in vnoquoq; eſſe vnã aliquã propoſitionem imediatam quomodo intelligatur:libro p.littera.D. 93
Genus quomodo de differentia predicetur:libro ſecundo littera.E.carta. 102
Generũ ſecundum ſingula ſicut demonſtrare contingit:ſic ſecundum ſingula eorum genera diffinire cõtingit: libro ſecundo littera.F.carta. 118
Genus ſecundum poſitionem quomodo in plus eſt q̃ que in genere ſunt:libro ſecũdo littera.F.car. 130
Genus quomodo proprie diuidatur: libro ſecũdo littera G.cum plu.ſequen.car. 130
Generis generaliſſimi totius quid proprie ſpeculari prodeſt:lib.ſcdo littera.M.cum ſequẽ. 130
¶Geometra quo nã pacto arguere poſſit:libro primo littera.A.cum ſequen.car. 40
Geometra quo pacto ſciat:ꝙ vulnera circularia tardius ſanantur:libro primo littera.A.car. 53
Geometra quo nã pacto lineam:que eſt in materia conſiderare poſſit:et que non dicitur de aliquo ſubiecto:vt nõ eſt in materia:et vt de aliquo ſubiecto non dicitur: libro primo littera.B.car. 53
Geometrica propoſitio non eſt niſi in terminis geometricis:lib.primo littera.N.car. 45
Geometrica omnis interrogatio an geometrica propoſitio:et eã dici poſſit:lib.primo littera.F.cũ ſequẽ. 46

Geometrice propoſitiones quotuplices: libro p̄mo littera D. car. 46
Geometricum ⁊ non geometricum quomodo ſit opinari paraleias cōcurrere: libro p̄io littera. B. 47
Geometrica propoſitio que dicatur ⁊ que nō: libro primo littera. F. cum plu. ſequē. car. 47

H

¶ Habitus cognitiuus ſicut eſt duplex ⁊ videlicet intellectus ⁊ ſcientia: ita duplex eſt modus ignorandi: vnus q intellectui opponitur: alius autem ſcientie: libro primo littera. E. car. 56
Habitum per eundem an principia ⁊ concluſiones cognoſcantur: libro ſecūdo littera. B. 143
Habitus principiorum quomodo in nobis fiant: libro ſecūdo littera. B. car. 143
Habitus nobiliſſimos cognitiuos habere ⁊ nos latere pp quid eſt: libro primo lit. D. 143
Habitus principiorū determinati in nobis non ſunt: libro ſecundo littera. K. car. 145
Habitus ſpeculatiui aggenerati ex actibus quomodo in anima quedam qualitates exiſtant: libro ſecundo littera. G. cuz pluribus ſequē. car. 145
Habitus cognitiui aggeneratio per que principia cognoſcimus: ⁊ quomodo exercitui fugienti iteruz debellare volenti aſſimiletur: libro ſecūdo littera. A. car. 145
Habitus aliquis ab intellectu an notior ſit q̄ ſciētia: libro ſecūdo littera. E. cum ſequē. car. 145
¶ Hoc an ſemper verum ſit: q ſi aliquid duobus inſit: q hoc inſit per aliquid cōmune: licet non ſemper illud commune nominatuz ſit: libro primo littera. D. cum ſequentibus carta. 75

I

¶ Idem an per idez probari poſſit: libro primo littera. K. cum ſequen. car. 21
Idem an ſui ipſius cauſa eſſe poſſit: libro ſecundo littera A. car. 128
¶ Ignorantiam inter vtrāq quot differentias philoſophus dat: libro primo lit. A. 56
Ignorantie quot modos philoſophus diſtinxit: libro primo littera. B. car. 56
Ignorantia ⁊ deceptio an in his que ſunt accidere poſſint libro primo littera. D. car. 56
Ignorantia ſimplex non per ſyllogiſmuz facta poteſt eſſe diſpoſitionis ⁊ negationis: libro primo littera. F. 56
¶ Illud ex quo eſt ſyllogiſmus quomodo ſe habet ſicut pars ad totum: aut ſicut totum ad partem: libro primo littera. D. car. 85
¶ Immediationis ratio vbi magis ſeruetur: vel. ſ. in his que ſunt in eodem genere: vel in his que ſunt in diuerſis generibus: libro primo lit. F. car. 57
Immediatio in eodem genere que: libro primo littera. A. cum ſequen. car. 58
Immediata propoſitio eſt illa: qua altera prior non eſt: libro primo littera. E. car. 64
¶ Inductio ⁊ ſyllogiſmus diuiſiuus an eodez modo principium petant: libro ſecundo littera. F. car. 106
¶ Inductio aliquam notitiam facit: lib. ſcdo lit. G. 107
Inductione an quod quid eſt demonſtrari poſſit: libro ſecundo lit. H. car. 110
¶ Ineſſe aliquid aliquando poteſt aliquibus duobus mediante aliquo cōmuni: que duo ita ſe habent: q nullo modo vnum de alio predicatur: libro primo lit. E. 75
¶ Infinitis primum dare non eſt: vnde ſi mūdus ab eterno fuiſſet: non eſſet dare primum hominem: nec primam pluuiam: libro primo littera. B. car. 65
Infinitum ſecundum quod huius ignotuz eſt: libro primo littera. D. car. 81
¶ Inſtantie tales ſunt: quales ſunt propoſitiones: libro primo littera. E. car. 48
¶ Inſtrumentum non eſt finis: ſed eſt aliquid ordinatum ad finem: libro primo littera. O. 13
¶ Intellectus hominis quomodo in potentia eſſe dicatur prolog. primi lib. littera. D. car. 2
Intellectus ſimilitudo an eadem ſit prout ſimplicia intelligit: ⁊ prout intelligit compoſita. prolog. primi lib. lit. G. cum plu. ſequen. car. 3
Intellectu an aliquid fuerit: quod nūq̄ fuerit in ſenſu: lib. primo littera. H. cum ſequē. car. 62
Intellectus ad ſcientiam comparatur: ſicut propoſitio immediata ad ſyllogiſmuz demonſtratiuuz: libro primo littera. A. car. 67
Intellectus eſt cognitio principiorum ⁊ ad que non eſt ratio: ſed concluſionum ratio per rationem habetur: libro primo littera. G. car. 96
Intellectui noſtro ſunt magis nota cōmunia q̄ ipſa propria: libro ſecundo littera. B. 118
¶ Interrogatio ſyllogiſtica de quo ſit: libro primo littera E. car. 45
Interrogatio in vno ſyllogiſmo demonſtratiuo in alio ſyllogiſmo demonſtratiuo propoſitio eſſe poteſt: libro primo littera. F. car. 45
Interrogationes ſcibiles in vnaquaq ſcientia quo modo ſint: libro primo littera. K. car. 45
Interrogatio an ſit aliud: ⁊ aliud propoſitio: ſicut aliud premiſſa: ⁊ aliud concluſio: libro primo littera. O. cum ſequen. car. 45
Interrogationibus quo pacto ratio reddatur: libro p̄mo littera. A. car. 46
Interrogatiōes geometrice quotupliciter haberi poſſint libro primo littera. D. cum ſequen. 46
¶ Ire in alium quid ſit: libro primo littera. L. 34

L

¶ Lapidis deſcenſuz deorſū ad quid reducere poſſimus: libro ſecundo littera. E. 124
¶ Latens omne quomodo quieſcit vel mouetur: libro primo littera. F. cum ſequē. 88
¶ Liber predicamentorum: ⁊ alii libri logice propter qd editi fuerint: prolog. primi lib. littera. I. cuz pluri. ſequētibus car. 2
Librum ſecundum poſteriorum cur philoſophus a ſciā ⁊ ſcibilibus inceperit: libro ſecundo littera. G. 97
Librum ſecundum poſteriorum cur philoſophus a queſtionibus inceperit: libro ſecūdo littera. D. car. 97
¶ Linee per ſe aliter punctus competit: ⁊ aliter rectitudo libro primo littera. M. car. 17
Lineas eque diſtantes quare eſt impoſſibile concurrere: etiam ſi in infinitum protrahantur: libro primo littera N. car. 29
¶ Logica non eſt ſcientia: ſed modus ſciendi: prolog. libri primi littera. A. car. 2
Logica ſubſtantie ſeparate non indigent: quoniam cum diſcurſu non intelligunt: prolog. primi lib. lit. B. car. 2

Logica propter quid inuenta fuerit:prolog.primi lib.littera.C.car. 2
Logicam inuenire an ſuperfluum fuerit:prolog. primi libri littera.D.cum plu.ſequē. 3
Logice inuentio an aliarum ſcientiarum inuentioni ſimilis ſit:prolog.primi libri littera.F. 3
Logice artem an alius a logico artifex tradere poſſit:prolog.primi lib.lit.G.cū plu.ſeq. 4
Logica vt eſt vtens & docens an idem in nobis aggeneret prolog.primi lib.lit.F.cū ſequen.car. 5
¶ Logicus an tradat artem de demonſtratione p demōſtrationem:prolog.primi libri littera. B. cum pluribus ſequen.car. 4
Logico an ſpectet tradere artem de demonſtratione & docere demonſtrationem componere:prolog.primi libri littera.F.car. 4
¶ Luminis circularitas an corporis circularitatē arguat libro primo littera.A.cum plu.ſequē. 51
¶ Luna ſi lumen a ſe haberet:an tota luminoſe eſſet : lib. ſecūdo littera.B.car. 116
Lune defectus quomodo cauſa augmēti humidi exiſtat lib.ſcdo littera.E.cum plu.ſequē.car. 137

M

¶ Magnitudines an numeri eſſe dicātur:libro primo littera.B.cum ſequē.car. 35
¶ Maiorem ſupra extremitatem acciperet & infra minorem an inutile ſit:libro primo lit.G. 91
¶ Malum niſi cognitum ſit vitari nō poteſt:libro primo littera. A.car. 29
¶ Mathematice quare intellectui ſe ita offerant : libro primo lit.A.car. 48
Mathematice an certiſſime ſint & maxime ſcire faciant:libro primo lit.G.car. 53
¶ Mathematico an per cauſam materialem demonſtrare competat:libro ſecūdo littera.D.car. 121
¶ Materia ad formam quomodo preparetur:libro primo lit.F.car. 10
¶ Mechanice multa a geometra ſupponit :libro primo littera. K.car. 38
¶ Medio ſyllogiſtico indigere dupliciter contingere pōt libro primo littera.C.car. 9
Medium eſt duplex.ſ.ſecundum formam & ſecūdum ſubiectum:lib.primo lit.A.car. 17
Medium quomodo ad tria a philoſopho poſita reducatur:libro primo lit. K.car. 34
Medium quare oporteat eſſe eiuſdem generis cum extremis:lib.primo littera. G.car. 35
Medium in quotuplici habitudine ſe habeat:libro primo littera.C.car. 59
Medium extraneum dupliciter accipi poteſt:vel.ſ. abſolute:vel reſpectiue:libro primo littera. G.cū ſequē. 60
Medium in prima figura in maiori propoſitione maiori extremitati ſubicitur:libro prio littera. A. 62
Medium cū non eſt ſub maiori extremitate tam minor ꝙ̄ maior falſa eſſe pōt:libro primo littera.C. 62
Media infinita eſſe eſt impoſſibile:ſed in extremis ſtatuz eſſe oportet:lib.primo littera.C.car. 66
Media infinita an inter duo extrema eſſe poſſint:libro primo littera.G.car. 66
Media proxima eſt accipere:cum in infinitum itur : libro primo littera.D.car. 66
Media infinita quonā modo poſſint eſſe vel nō eſſe:libro primo littera.J.car. 66
Media ſiue accipiantur ſtatim:ſeu non ſtatim:an aliquid differat:libro primo littera.L.car. 66
Media in ſurſum quomodo procedant:libro primo littera.B.car. 73
Media ꝙ finita ſint ex quibus ſumi poteſt:libro primo littera.E.car. 74
Medium in demonſtratione extraneum eſſe non debet ſz inter duo extrema:lib.primo lit. A. 75
Medium ſecundum negationem particulariter vel vniuerſaliter accipi pōt:lib.primo littera.C.car. 77
Media quomodo condenſentur tam in affirmatiua ꝙ̄ in negatiua:libro primo littera. E.car. 77
Media eiuſdem ordinis quomodo non continua ſint lib. primo littera. E.car. 88
Medium quādo eſt in plus ꝙ̄ id quod oſtenditur : nullo modo de neceſſitate oſtendit illud:ſed ſi oſtendit:hoc cōtingenter eſt:lib.ſecūdo littera. A.car. 113
Medium & cauſa ipſius eclipſis lune quomodo eſt obiectio vel conuerſio lune:vel extinctio: libro ſecundo littera. A.car. 116
Medium in demonſtratione quod ſit:libro ſecundo littera.D.cum plu.ſequē.car. 117
Medium in demonſtratione dupliciter inuenitur:libro ſecundo littera. K.cuz ſequē.car. 135
Medium cognoſcitiuuz quotuplex ſit:libro ſecundo littera. A.car. 139
¶ Metaphiſica que principia probet:libro primo littera B.cum plu.ſequē.car. 38
Metaphiſica nūquid de pncipijs ſe itromittere poſſit : libro primo littera.M.car. 44
Metaphiſice ſeu ſapiētie ꝯditiōes:lib.p̊ lit.M. 44
¶ Minori extremitate an in infinitum aſcendere ſit:libro primo littera. A.car. 65
Modus primus & ſecūdus dicendi per ſe an habitudinez neceſſariā dicant:lib.primo lit. D. 31
Modi predicationuz per accidens quomodo differant:libro primo littera.D.car. 69
Modi intelligendi ſicut ex modis eſſendi originem ſumūt ita & modi arguēdi poſſunt ſumere originez ex modis eſſendi:libro ſecundo littera.D.car. 127
¶ Motu vno qđ ſemp mouet̄ :regulare eſt:ſecus ſi motibus diuerſis moueat̄:libro primo littera. G.car. 50
¶ Mulam omnem ſciens eſſe ſterilem:an aliquo modo ſciat hanc eſſe ſterilem:lib.primo lit.F. 81
¶ Multa ſunt per ſe:que neſcimus per ſe & cauſam:libro primo littera.D.car. 34
¶ Muſice diſputans muſicū arguere pt: lib.p̊ lit.B. 46
Muſica cui ſcientie ſubalternet̄:lib.p̊ lit. A. 47
Muſica inſtrālis a mathematica in quo differat:& ꝙ̄ dicātur ſcientie ſubalternātes & ſubalternate:libro primo littera.F.cum ſequen.car. 52

N

¶ Naturalia ſubſtant & cōſtant:libro ſcdo lit.B. 124
¶ Naturalis philoſophia an ſcia ſit & determinati generis:libro primo littera. B.car. 45
Naturalis philoſophia quomodo quo ad quid ꝓſpectiue ſubalternet̄ :libro primo littera.C.cum ſequē. 53
¶ Naualis & aſtrologi cōſideratio qualis:lib.primo littera.D.car. 52
¶ Neceſſarium per mediū contingēs an impoſſibile ſit ꝙ ſciatur lib.primo lit.L.cum plu.ſequē. 32

¶ Neceſſitas quelibet quare ꝓpoſitionem de omni facere poſſit: ⁊ tñ ꝓpoſitionem per ſe ſoluꝫ facere poteſt neceſſitas ex ſpeciei ꝑcipijs cauſata: lib. ꝑ lit. L. car. 27

Neceſſitas quomodo ꝯtingat: libꝛo pͥo lit. C. 34

¶ Negatiua in ꝓpoſitione an medium dare ſit: lib. primo littera. D. car. 54

Negatiua ſi vniuerſalr̃ falſa eſſe debeat: opoꝛtet ꝙ affirmatiua vniuerſaliter vera ſit: lib. pͥo lit. A. car. 61

Negatiua mediata que: lib. primo lit. D. car. 65

Negatiua mediata ad imediatam quonam pacto reducatur: libꝛo primo littera. D. car. 77

Negatiue cum multe ſint in eodem pꝛedicamẽto: vtrum i eiuſdẽ pꝛedicamenti negatiuis veritaté habeat: ꝙ per illa eadem media: ⁊ adhuc per plura negatiua ꝙ̃ affirmatiua pꝛobetur: lib. pͥo lit. B. cum ſeq. 83

¶ Nomen vnum impoſitũ que habeant: lib. ꝑ lit. G. 30

Nomen quid ſignificet: de ipſo nihil ſcire poſſumus: libꝛo ſecundo littera. J. car. 110

Noiare quod neſcimus vno nomine: ſed ipſum per circũlocutionem nominamus: innominatum dicimus: lib. ſecũdo littera. D. car. 136

¶ Numerus quadratus: ſuperficialis: circularis: triangularis qui dicanſ: lib. pͥo lit. A. cũ plu. ſequẽ. 12

Numeroꝛum paſſiones quomodo de vnitate pꝛobentur: lib. pꝛimo littera. C. car. 12

Numerus pꝛimus dicitur: ꝙ non pꝛoducitur ex numeris ſed ex ſola vnitatis replicatione: lib. ſecũdo lit. F. 129

O

¶ Obiectum in cognitione noſtra an pꝛincipale ſit: libꝛo ſecundo littera. A. car. 101

¶ Opinãs vtrũ poſſit credere ſe ſcire: ⁊ ſciens credere ſe opinari: lib. pꝛimo lit. F. car. 96

Opinari contingit: quod contingit ſcire: libꝛo pꝛimo littera. D. car. 94

Opinari ⁊ ſcire idem an idem homo poſſit: libꝛo pꝛimo littera. C. cum ſequen. car. 96

¶ Opinatum ⁊ ſcitum ſi idem ſit: an idem eſſet ſcientia ⁊ opinio: lib. pꝛimo littera. B. 96

¶ Opinio a fide ⁊ ſuſpicione in quo differant: pꝛolog. pꝛimi libꝛi littera. J. car. 5

Opinio heracliti ⁊ platonis: an. ſ. aliquid ſcire contingat: lib. pꝛimo littera. K. cum plu. ſeq. 5

Opinio platonis ⁊ ariſtotelis de vniuerſalibus: lib. pꝛimo littera. B. car. 43

Opinio platonis de oꝛdine idearum ſecũdum abſtractoꝝ oꝛdinem: lib. pꝛimo lit. F. car. 70

Opinio an ob hoc ꝙ in hoc conueniat cum intellectu ⁊ ſcientia circa verũ ſit: lib. ꝑ lit. D. car. 94

Opinio quomodo ſit acceptio ꝓpoſitionis imediate nõ neceſſarie: libꝛo pꝛimo lit. F. car. 94

Opinio per media procedit: donec ad imediata veniat: ſicut ſcientia procedit per media. donec veniat ad imediata: lib. pꝛimo littera. J. car. 94

Opinio quomodo de eadem re materialiter: non de eadeꝫ re foꝛmaliter: ⁊ ſecũdum rationeꝫ põt eſſe vera ⁊ falſa: ⁊ quomodo idem enũciabile veruꝫ ⁊ falſum eſſe non contingat: libꝛo pꝛimo littera. E. car. 95

Opinio ⁊ ſcia verũ de eodẽ materialr̃ ſint: lib. ꝑ lit. A. 96

Opinio an poſſit eſſe de quocũꝗ eſt ſcientia: libꝛo pꝛimo littera. E. car. 96

Opinio platonis quomodo quid cauſa alterius ſit: libꝛo ſecundo littera. D. car. 105

Opinio platonis ꝙ vnuꝫ qḋ cũ ente conuertitur: erat ideꝫ cum vno quod eſt pꝛincipiuꝫ numeri: ideo numeros reꝝ ſubſtantias eſſe poſuit: libꝛo ſecũdo littera. G. 109

Opinio empedoclis: ⁊ ariſtotelis quomodo tonitruũ cauſetur: libꝛo ſecundo littera. C. car. 116

Opinio pithagoꝛe de tonitruo cur a natura factum ſit: vt ſcilicet inferantur mine in inferno exiſtentibus: libꝛo ſecundo littera. A. car. 124

P

¶ Par. ⁊ impar. quadratus ⁊ cubus que paſſiones ſint: libꝛo pꝛimo littera. F. car. 40

¶ Pars an de toto pꝛedicetur: lib. ꝑ lit. C. car. 70

¶ Particularia quare ſunt magis infinita: ⁊ minus ſcibilia: quia ſunt plura numero: an alia cã ſit: libꝛo pꝛimo littera. E. car. 81

¶ Paſſionem pꝛobandam de ſubiecto verũ actualiter exiſtere opoꝛteat: ad hoc ꝙ de ea ſcientia ſit: libꝛo pꝛimo littera. D. cum plu. ſequen. 14

Paſſio ꝙ aliquid ſit per ſe alicuius: ⁊ illius per ſe paſſionis ſit alia per ſe paſſio an contingere poſſit: libꝛo pͥo littera. J. car. 72

Paſſio vna qñ pluribus ineſt: an illius paſſionis imediatum ſubiectum habeamus: lib. ꝑ lit. J. 75

Paſſiones reſpectu ſubiecti in tripio gradu ſe habent: lib. ſecundo littera. G. cum plu. ſequẽ. 117

Paſſio vna ⁊ eadeꝫ quomõ poſſit ꝯtingere: ꝙ ſit in aliquibus: que ſunt eiuſdem generis: ⁊ ſi ad ſe inuicem alteri ſpeciei: libꝛo ſecũdo littera. B. car. 134

Paſſionis in diffinitione nihil ponitur: qḋ nõ pertineat ad eius eſſentiam: vel ad cauſam eſſentialem: libꝛo ſecundo littera. D. car. 139

Paſſio pꝛopꝛia quomodo deſcribatur: lib. ꝑ. lit. B. 27

¶ Per ſe quam habitudinem ad cauſam dicat: libꝛo pͥo littera. B. car. 24

Per ſe dicendi ſunt quatuoꝛ modi: libꝛo pꝛimo littera. C. cum plu. ſequen. car. 24

Per ſe dicendi pꝛimus modus quare cõuerſus nõ ſiat ſecundus: ſic ſecũdus modus ꝑ ſe ꝯuerſus quare in pꝛimũ non redeat: lib. pꝛimo littera. C. cũ ſequẽ. 25

Per ſe dicẽdi ꝑmus modus cum cõuertitur ⁊ ꝑdicatur diffinituꝫ de diffinitione: ⁊ etiaꝫ cũ cõuertiſ ſecundus: ⁊ pꝛedicatur ſubiectũ de pꝛopꝛia paſſione: an ſit ibi modus dicendi per ſe per reductionem: lib. ꝑ lit. G. car. 25

Per ſe dicẽdi pꝛimus ⁊ ſecũdus modus ſi per reductionẽ conuertanſ: ſicut ꝓpõnes ꝑ accidẽs ad per ſe reducuntur: que differentia eſt inter hos modos conuerſos: ⁊ in ꝓpoſitiones per accidens: libꝛo pͥo littera. D. 25

Per ſe dicendi tertius modus quomodo ab alijs differat: libꝛo pꝛimo littera. L. car. 25

Per ſe dicẽdi quartus modus quomodo ab alijs differat: libꝛo pꝛimo littera. B. car. 26

Per ſe modoꝝ omniuꝫ qui ad ſimplr̃ ſcibilia aptandi ſint: libꝛo pꝛimo littera. C. cum ſequẽ. 26

Per ſe dicendi quartus modus quo pacto idem cum ſecũdo ſit: lib. pꝛimo lit. G. car. 26

Per ſe an idem ſit ⁊ ſecundum ꝙ ipſum: libꝛo pꝛimo littera. D. cum ſequen. 28

Per ſe ea q̃ ſunt: an ſint neceſſaria: lib. ꝑ lit. G. 31

¶ Plato quibus libꝛos ſuos intitulare conſueuit: lib. pꝛimo littera. A. car. 11

Platonis dubitatio de dualitate abſconſa i manu quomodo ſoluebat: libꝛo ꝑ lit. C. cum plu. ſequẽ. 11

¶ Poſitiones omnes an eodē modo idemōſtrabiles ſint: libro primo littera. J. car. 17
¶ Precognitio q̄daꝫ cognitio eſt: ⁊ māifeſtatio: lib. primo littera. N. car. 7
Precognitiones qūo adaptari debeāt: lib. p̄. lit. G. 12
Precognitiones qualiter accipianť. lib. p̄ lit. F. 12
Precognitio an vna vł plēs ſit: li. p̄ lit. A. cū plu. ſeq. 8
¶ Precognita ſunt tria: circa que ſcientia verſatur: videlicet ſubiectū: dignitas: ⁊ paſſio: lib. p̄ lit. D. 40
¶ Predicatio an ꝑ ſe ſit cū ſubſtātia: ⁊ q̄ de propria paſſiōe dicať: lib. p̄io lit. B. cum plu. ſeq. 25
Predicatio an ſit indebita ⁊ indirecta: qn̄ accidens accidēti: ſiue ſubſtātie ſubiciť: ⁊ vtrū verū ſit ꝙ tali p̄dicatione demōſtrator nō vtiť: lib. p̄ littera. B. cum ſeq. 69
Predicatio iſta: aial eſt hō: vł ſubſtātia eſt aial: an ſit magis propria q̄ꝫ ecōuerſo: lib. p̄io lit. E. cū ſequē. car. 71
Predicatio infinita quo pacto eſſe dicať: lib. p̄io lit. J. 71
Predicatio quotuplex ſit: lib. p̄ lit. A. 72
Predicationes ſecūdum aggregationem quot eſſe dicāť: lib. p̄io lit. E. cum ſequē. 72
¶ Predicata q̄daꝫ ſunt ſubſtātialia: ⁊ quedā accidētalia ⁊ qūo diſtinguanť: lib. p̄ lit. O. cū ſequē. 26
Predicatū quare nō diciť oē: ⁊ quare ſignū vniuerſale ad p̄dicatū addi nō debeat. lib. p̄io lit. L. cum ſequē. 47
Predicatuꝫ vel ſubiectū q̄re in gn̄e eē oporteat ſi debeat inuenire mediū ad ꝓbādū: ꝙ vnū nō ſit aliō: lib. p̄ lit. L. 55
Predicata ſubſtātialia ⁊ diſfinientia ſi in infinitū irent: qd ſequatur: lib. primo lit. G. 68
Predicatoꝝ ſubſtātialiuꝫ deſcriptio: lib. p̄ lit. A. cū ſe. 70
Predicata ſūt ꝑ ſe de aliquib⁹ ſubiectis: quecūqꜫ talia ſubiecta in ſubſtātia ponanť: lib. p̄ lit. D. car. 72
¶ Premiſſe ſi vere ſint: cur ꝯcluſio ſit vera: ⁊ ſi ꝯcluſio nō eſt vera: premiſſe nō ſint vere: lib. p̄io lit. K. car. 33
Premiſſaꝝ aliqua ſecūdū formaꝫ ſyllogiſticā an oporteat ꝙ ſit vniuerſalis: lib. primo lit. L. car. 43
Premiſſe tales ſunt: qualis ꝯcluſio eſt: ⁊ ecōtra: loquendo ꝑꝑ quid: lib. primo littera. D. car. 91
Premiſſe quo prius concluſione note ſint: lib. p̄ littera. K. cum ſequē. car. 8
Premiſſe an de ſyllogiſmo dicanť: lib. p̄ lit. G. car. 70
¶ Prio ⁊ ſꝫ ꝙ ipſuꝫ an ideꝫ ſint: lib. p̄ lit. D. cū plu. ſe. 28
Primo ⁊ ſꝫ ꝙ ipſuꝫ an idē ſint ꝙ cōpetere alicui primo: ⁊ ſecundum ꝙ ipſum: qn̄ non cōpetit ei per aliud: lib. p̄io littera. F. cum plu. ſequē. 28
Primo cui ad cognoſcēdū: ⁊ qd eſt illō: qō ē cā: q̄re oibus alijs inſit: ⁊ q̄ requiranť: lib. p̄ lit. B. car. 31
Primū cū ab imediato differat: vtꝝ aliquo mō poſſit accipi primū: qō idē cū imediato ſit: lib. p̄ lit. D. car. 31
¶ Principiū imediatuꝫ eſt in plus q̄ꝫ imediata propoſitio lib. primo lit. F. 16
Principia ſunt minimā in q̄ꝫtitate: ⁊ maxia in virtute: lib. primo littera. F. 17
Principiū imediatuꝫ quotuplex ſit: lib. p̄ lit. M. car. 17
Principia oia aut quedam quomodo magis nota eſſe debeāt: lib. primo littera. L. cum plu. ſequē. car. 18
Principijs i iſinitū ſi ꝓcediť: li. p̄ lit. E. cū plu. ſeq. car. 19
Principia ſi ignorenť: an alia ſciri poſſint: lib. primo littera. J. cum plu. ſeq. car. 19
Principioꝝ an ſit ſcia: ⁊ vtrum poſſimus dicere nos ſcire principia lib. primo lit. D. 20
Principia ꝙ cognoſcamus iq̄ntū terminos cognoſcim⁹ quomodo veꝝ ſit: lib. p̄io littera. E. car. 20
Principiuꝫ dr̄ qō eſt indemōſtrabile: lib. p̄ lit. A. car. 39
Principia nec principioꝝ oppoſita nō d̄mōnſtrantur: lib. primo littera. B. car. 39
Principia idemōſtrabilia qūo accipianť: lib. p̄. lit. L. 39
Principijs cui aſſentire poſſimus: vel ea negare: lib. p̄io littera. E. cum ſequē. car. 39
Principia an ſupponere oporteat: cetera vero demonſtrare: lib. primo littera. J. cum ſequē. 39
Principiuꝫ: nō contingit ſimul affirmare ⁊ negare que demonſtratio aſſumat lib. p̄ lit. J. car. 63
Principiū iſtud quomodo valeat: que vni ⁊ eidem ſunt cōiuncta: inter ſe ſūt coniuncta: lib. p̄ lit. F. car. 63
Principia ſi aliqua vera ſint: cuꝫ ad ea nō habeamus melius q̄ꝫ ſcire: ⁊ ꝙ de eis nō habeamus itellectuꝫ: qui potior eſt q̄ꝫ ſcientia: lib. p̄io lit. F. car. 73
Principiuꝫ imediatuꝫ qō ſit: lib. primo littera. G. 81
Principia quomodo nō ſint multo pautiora concluſionibus: lib. primo lit. B. cum ſequē. 92
Principia propria in vno quoqꜫ genere ſunt ꝓrima ⁊ vnigenea: que in illo genere demōſtrāť: lib. p̄ lit. E. 93
¶ Priora i poſterioꝝ diffinitione ponūť: lib. p̄ lit. K. 72
¶ Priuatiua quomō per predicatum demonſtretur: libro primo littera. B. car. 84
¶ Prius ⁊ poſterius cū dupliciter dicātur: demonſtratio quotupliciter procedat: libro primo littera. G. 15
Prius dr̄ a quo ꝯn̄a nō cōuertiť: lib. 2° lit. D. 133
¶ Probare ꝙ ex vno nihil ſequať: qō ad propoſitum faciat: lib. primo littera. E. car. 22
¶ Problema ⁊ ꝯcluſio in quo differāt: lib. p̄ lit. J. car. 16
¶ Procedere ab eodeꝫ in ideꝫ i proceſſu difformi quomō fiat: lib. primo littera. D. car. 20
Procedere in ſurſum quomodo contingat: libro primo littera. A. cum plu. ſequen. 73
¶ Prohemium quid ſit: libro primo littera. O. 5
Prohemiū libri prioꝝ eſt etiam lib. poſteriorum: libro primo littera. O. car. 5
¶ Propoſitio: omnis doctrina: ⁊ ois diſciplina intellectiua ex p̄exiſtenti ſit cognitione: veritateꝫ hꝫ nō ſolū in ſciētia: quā quis habuit addiſcendo: ſꝫ ēt quaꝫ quis habuit in inueniendo: lib. primo littera. G. cum ſequē. 6
Propoſitio: omnis doctrina ⁊c̄. an per alias ſcientias probari poſſit: lib. primo littera. M. car. 6
Propoſitio omnis doctrina ⁊c̄. hꝫ veritatē nō ſolū in ſcientijs: ſed ēt in modis ſciendi: lib. primo littera. Q. 6
Propoſitio ois doctrina ⁊c̄. an habeat veritatē nō ſolū in his q̄ ex neceſſitate concludunť: ⁊ ſcientiaꝫ aggenerant vt mathematica: ſed etiā in his: ⁊ q̄ a probabili arguunt: ⁊ opinionē aggenerāt: lib. primo littera. R. 6
Propoſitio maior an ſemper eſt ſimul tempore nota cum concluſione: lib. primo littera. A. 9
Propoſitioni minor extremitas quomodo ſub ſuo ſimili contineatur: lib. primo littera. B. 9
Propoſitiones: que demonſtrationeꝫ ingrediūtur an imediate eſſe poſſint: lib. primo lit. M. 15
Propoſitiones an ſint imediate dignitates: que demōſtrationeꝫ nō ingrediuntur: lib. primo lit. A. 16
Propoſitiones imediate an dici poſſint dignitates ⁊ premiſſe: lib. primo littera. B. cum ſeq. 16
Propoſitio imediata dr̄: qua altera prior nō eſt: eodē modo principium imediatum: libro primo littera. E. 16
Propoſitio quomodo ſit altera enūciationis pars: libro primo littera. D. car. 16
Propoſitio dialectica an a propoſitione demōſtratiua differat: lib. primo littera. L. cum ſequē. 16
Propoſitio: ꝑꝑ qd vnūq̄qꜫ tale: an ⁊ quomodo veritates habeat: lib. primo lit. A. cum plu. ſequē. 18
Propoſitio hec an vera ſit: ſi in cauſis eſſet proceſſus in infinitū: oē ſcire tolleret: lib. p̄ lit. G. cū plu. ſeq. car. 19

Pꝛopoſitio circularis qūo ſolū in ꝑma figura fiat:⁊ ꝑ terminos cōuertibiles:lib.pꝛio lit.A.cū plu.ſeq. 22
Pꝛopō de oi:de quo in libꝛo poſterioꝝ agit᷑: qūo ſe hēat ad dici de oi in libꝛo pꝛioꝝ:lib.p̊ lit.C.car. 23
Pꝛopōnis vltras qūo accipi poſſit:lib.p̊ lit.D. 27
Pꝛopoſitio ſecūdū ignoꝛātiā ex quibus pꝛincipijs fit:lib. pꝛimo littera.D.car. 47
Pꝛopoſitio hec an imediata ſit:ois albedo eſt coloꝛ:libꝛo pꝛimo littera.D.car. 57
Pꝛopoſitio negatiua imediate falſa hꝫ oppoſitā ꝓpōnem affirmatiuaꝫ imediate verā:lib.pꝛio lit.E.car. 58
Pꝛopoſitio eſt magis mediata dicens vnum pꝛedicamentum nō eſſe aliud q̄ꝫ dicens vnam ſpēm non eſſe aliam: libꝛo pꝛimo littera.B.car. 58
Pꝛopoſitio particularis dupliciter verificari poteſt.ſ. vel particulariter:vel vniuerſaliter:lib.pꝛimo lit.B. 59
Pꝛopoſitio:nullus homo eſt inanimatus:eſt negatiua mediata:lib.pꝛimo littera.D.car. 61
Pꝛopoſitiones imediate indemonſtrabiles ſunt:mediate āt ꝑ demōſtrationē ꝯcludi pn̄t:lib.p̊ lit.D.car. 62
Pꝛopoſitiones vniuerſales quonaꝫ pacto ſciri poſſint: libꝛo pꝛimo littera.B.car. 63
Pꝛopōne vtraq̄ꝫ affirmatiua negatiua ꝯcludi non pōt: ex vtraq̄ꝫ aūt negatiua nihil ſequit᷑: lib.p̊ lit.G.car. 63
Pꝛopoſitio:albū eſt homo:⁊ hō eſt albus:quo eſt per accidens:lib.p̊ lit.F.cum ſeq.car. 64
Pꝛopoſitionem mediatam ad imediatam reducere quid ſit:libꝛo pꝛimo littera.A.car. 68
Pꝛopoſitiones mediate vel oēs vel ſaltem vniuerſales ꝑncipia in demōſtratione ſūt:lib.p̊ lit.K.cū ſequē. 75
Pꝛopoſitio mediata licet vna actu ſit:eſt tamē plures potentia:lib.pꝛimo littera.K.car. 76
¶ Pꝛopꝛiuꝫ ab accidente pꝛout ad intellectuꝫ comparatur qūo differat:lib.p̊ lit.O.cū plu.ſequē. 33
Pꝛopꝛioꝝ quedā ſpectāt ad opponentē:quedam ad reſpōdentem:quedaꝫ ad vtrūq̄ꝫ lib.pꝛimo lit.D.car. 45
¶ Pꝛopoꝛtionari qd ꝑmutatim poſſit:lib.p̊ lit.A. 30
Pꝛopoꝛtione a permutata que cōpꝛehendātur:lib. pꝛimo littera.D.cum ſequē. 30

Q

¶ Quadrangulus an habeat quadrāgulos eq̄les duobꝰ rectis:⁊ qd quadrangulus ſit:lib.p̊ lit.D.car. 28
¶ Quātitatibus omnibus an cōpetat cōmutabiliter pꝛopoꝛtionari:lib.p̊ lit.B.cuꝫ ſequē. 30
¶ Quattuoꝛ oēs queſtiones an ad vnā reduci poſſint:libꝛo ſecundo littera.C.car. 99
¶ Queſtio:ſuppoſitio ⁊ petitio in quo cōueniunt: libꝛo pꝛimo littera.K.car. 41
Queſtio de pꝛoceſſu in infinitum an triplex eſſe poſſit:lib. pꝛimo littera.A. 64
Queſtiones de medijs ad queſtiones de extremis reducūtur:lib.pꝛimo lit.A.car. 66
Queſtio ſurſuꝫ a deoꝛſum an in demonſtrationibus locuꝫ habeat:lib.pꝛimo lit.C. 74
Queſtiones:pꝛopoſitiones:⁊ ſuppoſitiōes quomodo differant:lib.pꝛimo littera.F. 82
Queſtiones an oia ſcibilia ſint:lib.2°lit.C.car. 97
Qō q̄libet an quodā ſcibile ſit:lib.ſcd̄o lit.D.car. 97
Queſtio ſimplex an a queſtione cōpoſita differat:libꝛo 2° littera.B.car. 98
Qōnes an de figmentis fieri poſſint:lib.2°lit.C. 98
Queſtio ſi eſt:⁊ quia eſt cur q̄runt ſi medium eſt:⁊ queſtio quid:⁊ pꝛopter quid cur querunt quid ipſum mediū ſit: libꝛo ſecūdo littera.F.cum ſequē. car. 98
Queſtio oiſ quomodo eſt de cauſa i oꝛdine ad cauſata:vel de pꝛincipijs in oꝛdine ad pꝛincipiata:ſeu de medio in oꝛdine ad cōcluſiones:lib.2°lit.A.cum ſeq.car. 99
Qōnes oēs an ſint vna qō:lib.2°lit.I.cum ſequē. 39
Queſtio ſi eſt ⁊ qd eſt an de paſſione querantur:libꝛo ſecūdo littera.L.infra cum ſequē.car. 99
Qōnes quatuoꝛ qūo accipiant᷑:lib.2°lit.B.cū ſequē. 100
Qōnes due quomodo ad duas reducantur: ⁊ quomodo ad vnam:libꝛo ſecundo lit.B.car. 100
Qōnes quatuoꝛ libꝛi poſterioꝛum a qōnibus quatuoꝛ libꝛi topicoꝝ qūo differāt:lib.2°lit.E. 100
Qō pꝛima ⁊ ſecunda q̄ qōnes ſint:lib.2°lit.G. 103
¶ Que ſūt i alijs qūo ſecūdū ſe eē poſſint lib.p̊ lit.C. 80
¶ Quia ē an de ſubiecto ⁊ dignitate pꝛecognoſcere opoꝛteat:libꝛo pꝛimo littera.F. 9
Quia eſt an paſſionis pꝛecognitio dici d̄beat:libꝛo pꝛimo littera.G.cum plu.ſequē. 9
Quia eſt paſſionis an in ſcientia inuenta pꝛecognitio dici poſſit:lib.pꝛimo lit.K.cum plu.ſequē. 9
Quia eſt an ſit ꝑcognitio plures vl᷑ vna:lib.pꝛimo littera M.cum plu.ſequē. 9
Quia eſt:⁊ quid eſt pꝛecognitiones poſito ꝙ ſint due: vtrū he pꝛecognitiones requirant᷑ in ſcientia habita in inueniendo:ſicut addiſcendo:lib.p̊ lit.A.cū plu.ſequē. 10
Quia eſt an ꝑcedat qd eſt:vel ecōuerſo lib.p̊ lit.E.car. 10
Quia ⁊ quid:vel quia ⁊ pꝛopter quid quomodo eadē via habemus:lib.2° littera.D. 115
¶ Quicūq̄ꝫ aliqd ꝑſupponēdo aliō pꝛobat:an ex pꝛeexiſtenti cognitione pꝛocedat:lib.p̊ lit.P. 6
Quid eſt an ꝑcognitio ſit:lib.pꝛimo lit.P.cū ſeq. 7
Quid ſubiecti ⁊ paſſionis:⁊ quia eſt ſubiecti ⁊ dignitatis quare pꝛecognitionem vnā faciāt:an vna cōmunis ratio aſſignari poſſit:lib.pꝛimo lit.R.cū plu.ſeq.car. 9
Quid eſt qō dī:⁊ quid eſt quod ſentit᷑:quomodo idem eſſe dicātur:lib.p̊ lit.D. 10
Quid ſe habet vt antecedens:⁊ quid vt cōſequēs:⁊ quid vt concluſio:⁊ quid vt ꝑmiſſe:lib.p̊ lit.E.car. 31
Quid ſubiecti an differat a quid paſſionis:lib.pꝛimo lit. C.cum plu.ſequē.car. 8
Quid eſt an dignitati cōpetat:lib.p̊ lit.E.cū plu.ſeq. 8
Quid ⁊ ꝑꝑ quid an ſint qōnes medij:lib.2° lit.G. 99
Quid nominis eſt ratio explicans id quod per nomen dicitur:lib.ſcd̄o lit.C.car. 113
Quid nois a qd rei in quo differat:lib.2° lit.D. 113
Quid ⁊ pꝛopter quid dupliciter conſiderant᷑:libꝛo ſecundo littera.F.cum ſequē.car. 114
Quid nominis a quid rei quomodo ſe habeat:libꝛo ſecūdo littera.D.cum plu.ſequē.car. 120
Quidditates rerū intellectus circūloquitur:nō autem in ipſas ſimpliciter fertur.neq̄ꝫ ſcit eis pꝛopꝛia nomina aſſignare:pꝛolog.pꝛimi libꝛi littera.D. 2
¶ Qō quid eſt ⁊ quia eſt an ſic ſint diuerſa:ꝙ vnum alterius pars non ſit:lib.ſecūdo littera.A.cū ſequē. 103
Quod quid eſt vtruꝫ poſſit concludi in eo qō quid eſt:niſi in pꝛemiſſarum vtraq̄ꝫ accipiatur:qō quid eſt i eo quod quid eſt:libꝛo ſcd̄o littera.B.car. 105
Quod quid eſt de aliquo an neſcire poſſimus:niſi ſciuerimus de eo q2 eſt:lib.2° lit.M.car. 111
Quod quid eſt mediū in demōſtratiōe ē:lib.2°lit.B. 115
Quod qd eſt an demōſtretur:lib.ſcd̄o lit.C. 117

R

¶ Rōne ſupioꝛa ab īferioꝛibꝰ differūt:lib.p̊ lit.P. 30
Rationem aliq̄ꝫ cum perdidimus:an etiam ſcientiam perdamus:libꝛo pꝛimo littera.O.car. 32
Rō an ipī itellectui potētia dici poſſit:lib.p̊ lit.F. 41
Rationi exterioꝛi an ſemper inſtetur:non auteꝫ interioꝛis

libro primo littera. H. cum ſequē. car. 41
Ratio quid dici poſſit: lib. ſecūdo lit. A. 117
Ratio nō eſt ad principia: libro ſecūdo lit. A. 117
Rōnes faciles ſm phm q̄ dicant: lib. p̄ lit. E. 21
Reduc⁹ mag) p̄ticlariū ad mag) vl'es quō fiat: li. p̄ lit. B. 68
Reductio magis p̄ticulariuȝ ad magis vniuerſales i q̄bus locū habeat: lib. p̄io lit. C. cum ſeq. 68
¶ Reduplicatio ſolū cui cōpetat: lib. p̄io lit. O. 30
Reduplicatio an ipſi⁹ medij eē poſſit: lib. 2° lit. E. cū ſe. 104
Reduplicatio quare ſit ipſi⁹ ſubiecti tāq̄ ei⁹ qd̄ reduplicat: nō tn̄ ſit ↄditio ſubiti: ſȝ p̄dicati: lib. 2° lit. G. car. 104
Reduplicatio cū equiuocat: predicatū reduplicari pōt: cuȝ equiuocat: nō aūt cuȝ non equiuocat: lib. 2° lit. A. 105
Reduplicari an poſſit ipȝ p̄dicatū: li. 2° lit. H. cū plu. ſe. 104
¶ Reflexiones ſecūdum quas aliqua generant: quomodo non ſunt eedem ſpecie: lib. 2° lit. D. 137
¶ Rhetorica nil aliō ē q̄ȝ q̄dā ḡſſa diale⁹: plo. li. p̄' lit. K. 4
Rhetorica eſt ſcientia rationalis: ⁊ eſt dialectice aſſecutiua: licet dialectica efficatior ſit: lib. primo lit. O. 6
¶ Remouet ſi aliquid ab aliquo puta q̄ȝtitas ab hoīe: ⁊ ſi ex hoc format ↄpō negatiua mediata: ß nō ē: niſi quia ß ē in aliquo ſuperiori: lib. primo lit. B. 67
¶ Rem an oporteat eſſe ſaltiaȝ ad hoc q̄ de ea ſcientia habeatur: lib. p̄io lit. B. cū plu. ſequē. 33
Res q̄ȝto ē remotior tāto min⁹ vbi viſus figi p̄t: li. p̄ lit. E. 50
Sentire eſt rei p̄ticularis ⁊ ſenſus rei vl's: lib. 2° lit. B. 145

S

¶ Sapiā a ſciā ⁊ mō ſciēdi i q̄ differat: plo. p̄mi li. lit. K. 5
Sēſu dficiēte ſȝ Platonē an dficiat ſciā: lib. p̄ lit. F. cū ſe. 62
¶ Scibile an nihil ſit niſi qd̄ poſſit alr̄ ſe hīe: li. p̄ lit. O. 13
Scibile tripl'r capit: lib. ſcd̄o lit. G. cū ſeq. 97
¶ Sciā nūq̄d d̄mrātōe aggn̄et: pl. p̄' lib. lit. M. cū plu. ſe. 2
Scientia an ſit de demōſtratiōe: plog. p̄mi lib. lit. O. 2
Sciē rōnales ſūt due: dialetica. ſ. ⁊ rhetorica: lib. p̄ lit. K. 6
Sciā ſm platoneȝ quāl'r in nobis fiat: lib. p̄ lit. M. 11
Scientia vna an ſit: ad quam ſpectet probare aliquam paſſionem de multis: lib. p̄ lit. K. cum ſequē. car. 30
Sciā quō p corruptionem p̄dat: lib. p̄io lit. Q. car. 32
Sciētia an a ḡne in gen⁹ deſcēdat: lib. p̄ lit. C. cū ſeq. 35
Sciā corruptibiliuȝ quō p accidēs ſit: lib. p̄ lit. G. 36
Scientie ſubalternate an demonſtrent p principia propria ſicut ⁊ alie ſcientie: lib. p̄io lit. D. cū ſequē. 37
Sciā d̄mrātiua q̄nā pacto i aliqd̄ gen⁹ d̄ſcēdat: li. p̄ lit. F. 38
Scientia circa principia tripl'r hr̄i pōt: lib. p̄ lit. J. 44
Scientia nulla probat ſimpl'r ſuū ſubm eē: lib. p̄ lit. J. 40
Scientia an medium extraneū ſit: lib. p̄ lit. B. 62
Scientia intellectuȝ p̄ſupponit: intellect⁹ aūt nō eſt niſi primorū ⁊ imediatoꝝ: lib. p̄ lit. H. 73
Sciā aliq̄ quō ſit ipi⁹ q: tn̄ aliq̄ ipi⁹ q: ⁊ pp q̄d: li. p̄ lit. F. 86
Sciētie vnitas penes q̄d attēdat: lib. p̄ lit. G. cū plu. ſe. 87
Scientie quō altere ſint: q̄ſi ſic ſe habent altera principia: q̄ nec ſunt ex eiſdē: nec ex alteris: lib. p̄io lit. K. 87
Sciā an eoꝝ q̄ a fortuna ſūt eſſe poſſit: lib. p̄ lit. B. 89
Sciētia an eoꝝ ſit: q̄ frequēter ſūt: lib. p̄ lit. C. cū plu. ſe. 89
Scientia q̄ eſt p cām eſt honorabilior cognitio: cognitione quacūq̄ habita p nō cām: lib. p̄io lit. H. car. 90
Scientia quō vniuerſalis ſit: lib. p̄io lit. F. 93
Scientia: intellectus: ⁊ opinio quomodo vera non ſunt: ſȝ id quod dī p hec: libro primo lit. C. 94
Scientia an ſit vl'um vel particularium: lib. 2° lit. B. 101
¶ Scire noſtrū nūq̄d reminiſci: lib. p̄ lit. L. 11
Scire quotupl'r ſumat: lib. p̄io lit. K. cū ſequē. 12
Scire an p cām eſſe dicat: lib. p̄ lit. N. cum ſequē. 12
Scit i diffōne an ⁊ q̄m illi⁹ ē cā: addē oporteat: li. p̄ lit. P. 12
Scire in diffinitione an oporteat addere: ⁊ q̄ nō ↄtingit alr̄ ſe habere: lib. p̄io lit. A. cum ſequē. 13
Scire quot modis cōtingere poteſt: lib. p̄ lit. E. 13
Scire in diffōne que attēdenda ſūt: lib. p̄io lit. E. 13
Scire quid ſit lib. p̄ lit. G. cū plu. ſequē. 13
Scit diffō an icōuenīēt a phō dclaret: li. p̄ lit. K. cū plu. ſe. 13
Scire duplicē eēntialē cōparationē hȝ: lib. p̄ lit. N. 13
Scire quomodo ſumat: lit. P. car. 13
Scire demōſtratiōis gratia a phō diffinit: lib. p̄ lit. R. 13
Scire ſi demōſtrationis finis ſit: an erit demōſtrationis cauſa: lib. p̄ lit. T. cum plu. ſequē. 13
Scire de quo philoſophus loq̄t q̄d ſit: lib. p̄ lit. G. 20
Scire ſimpl'r: ⁊ ſcire potiſſimū quid ſit: lib. p̄ lit. J. 20
Scire eſt per cauſas: lib. p̄io lit. E. car. 38
¶ Sciam ne an difficile cognoſcere ſit: lib. p̄ lit. G. 38
Scit magis p cās ſupiores intelligēs: lib. p̄ lit. H. 38
Scire ſi volumus aliqua poſteriora: neceſſe eſt nobis ſcire aliqua priora: lib. primo litera. E. 73
Scire qd̄ p demonſtrationem aggeneratur: quod ſcire ſcit: lib. primo littera. B. cum plu. ſequē. 79
Scire proprie ⁊ large ſumi pōt. lib. 2° lit. E. 115
Signū vl'e ad quid ponatur: lib. p̄io lit. J. car. 47
¶ Scenes quo pacto ex puris affirmatiuis arguendo deceptus fuerit: lib. primo lit. F. car. 48
¶ Syll'o an ars de ſyll'o tractet: plo. p̄': li. lit. K. cū plu. ſe. 3
Syll's aliq̄s an ſeipſuȝ roboret: plog. p̄mi lib. lit. O. 3
Syll's qui pōt formari in tradendo arteȝ demōſtrādi: an ſit demōſtratio vl' ſyll's topicus: plog. p̄mi lib. lit. B. cū ſe. 5
Syll's falſigraphus a ſyllogiſmo ignorantie vel a ſyll'o deceptionis cōtinue in quo differat: lib. p̄ lit. D. 19
Syll's dialecticus an circularis eſſe poſſit: lib. p̄ lit. A. 21
Syllogiſmus ſcientialis dupl'r dici pōt: lib. p̄. 13
Syllogiſmus totus ad cōcluſionē ordinat: lib. p̄ lit. F. 43
Syllogiſmi qui paralogiſmi non dicant. lib. p̄ lit. K. 47
Syllogiſmus an inconuertibilibuȝ fiat: lib. p̄io lit. L. 48
Syll's ver⁹ 2° dī vl' q̄ȝtū ad māȝ vl' q̄ȝ⁹ ad formā: li. p̄ lit. C. 61
Syllogiſmi negatiui forma huic principio innititur: q̄cq̄d remouet ab aliq̄: remouet ab oī eo qd̄ ē idē illi: li. p̄ lit. H. 63
Syllogiſmis in priuatiuis quomodo mediū extra negatiuā propoſitionē minime cadit: lib. p̄ lit. B. 77
Syllogiſmus ad impoſſibile an ſemp concluſionē manifeſte falſam habere debeat: lib. p̄io lit. B. 85
Syll's diuiſiu⁹ diffōnē ↄcludēs quō fiat: li. 2° lit. A. cū ſe. 106
Syllogiſmus diuiſiuus cur nō p̄bat ſyllogiſtice aliqd̄ ſuppoſitū: ⁊ quare nō neceſſe eſt eē rē cui⁹ p̄batio: vl' cuius cōcluſio in tali ſyllogiſmo intenditur: lib. 2° lit. C. 106
Syll's diuiſiu⁹ an inductiōi aſſimilet: lib. 2° lit. D. cū ſeq. 106
Syllogiſmus diffinitiuus qui ſit: lib. 2° lit. C. 108
Syllogiſmuȝ an ſyllogiſtice p ſyllogiſmi diffōnem probare poſſimus: lib. 2° lit. A. cum ſequē. 109
Syllogiſmi ⁊ diffinitionis rationem quō ſeorſuȝ habere debeamus: lib. primo lit. C. cum ſequē. 109
Syllogiȝandi ars an ſyllogiſtice doceat: licet demonſtrandi ars demōſtratiue non doceat: plog. p̄mi lib. lit. C. 3
¶ Simpl'r ſicut ſe habet ad ſimpl'r: ſic magis ad magis: ⁊ maxime ad maxime: lib. p̄io lit. J. car. 38
¶ Sophiſticū dici dȝ q̄cq̄d appet ⁊ nō exiſtit: lib. p̄ lit. D. 32
¶ Species an differentia formalior ſit: lib. p̄ lit. H. 71
Species ſpecialiſſima tn̄ proprie diffinit: q̄m in athoma diuiſibilis eſt: lib. ſecundo lit. D. 130.
¶ Statuȝ in predicamentis philoſophus probare voluit: q̄re reſumpſit hoc v̄bū vnū de vno: lib. p̄ lit. E. 73.
Stat⁹ i p̄dicamētis an p ſe prio mō p̄bet: lib. p̄ lit. D. 74
¶ Steriometria an ſit eadē ſciā cū geometria: li. p̄ lit. C. 52
¶ Subiectū ſciē ſubalternate eſt aliquo modo altꝛꝫ genus a ſubiecto ſciētie ſui ſuperioris: lib. p̄io lit. A. 38
Subiectū p̄ſupponere eſſe oportet: lib. p̄io lit. D. 40
Subiectum quo pacto ſub ſubiecto ſit: lib. p̄io lit. B. 52
Subiectū alicui eſt id: circa qd̄ verſat: lib. p̄ lit. D. 103
Subo p̄t q̄ri aliq̄d ſimpl'r ⁊ nō ſimpl'r: lib. 2° lit. D. 99
¶ Subicit vere alicui dupl'r: lib. p̄io lit. E. 69
¶ Subī lȝ demōſtratio nō ſit: exēpli tn̄ gr̄a in termin⁹ ſuba

libus exemplificamus:lib.pꝛimo lit.F. 76
Subſtantia ⁊ accidente vel ex duobus accidētibus an vnū fit:qđ dicat nāz vnā:vel vnā formā:lib.2°lit.F. 120

T

¶Tēpus mediuz an cadat i his:q̄ nō ſunt ſil' cū ſuis cauſis inter ipſa ⁊ ſuas cāſ:lib.ſcđo lit.A.car. 125
¶Termini i demr̄atiōe qūo ɔuertibilis ſint:li.p̄ lit.D. 22
Termini q̄ pꝛincipia ſint:lib.p̄ lit.E. 47
Terminꝰ mediꝰ in 2ªfigª ſemp p̄dicaṫ:lib.p̄ lit.A. 52
Termino terminat quicqd vel eſt ipſe terminus:vel eſt per aliud terminatum:lib.pꝛimo lit.C. 65
¶Tollerantia ⁊ intollerantia an in aliqua rōne conuenire poſſint:lib.ſecūdo lit.C.cū ſequē. 134
¶Tonitruū an ex ignis extinctiōe cauſeṫ:lib.2°lit.C. 116
¶Tota inī'ra mariᵉᵐ affiniᵗᵉᵐ ad pres hīe videṫ:li.p̄ lit.J. 29
Triāgulꝰ qūo i exēᵒ phi rōnē paſſiōis hīe dicaṫ:li.p̄ li.D. 11
Triāguli diffō ſubalis ex quibus eſt : lib.p̄ lit.G. 24
Trianguli tres ſpecies eſſe dicunṫ:lib.p̄ lit.K. 30
Trianguluz habere tres de oībus trianguli ſpeciebus an vnica demonſtratione demōſtrari poſſit:lib.p̄ lit.L. 30
Trianguli de oibus ſpeciebus quomodo in concludendo paſſionem ſcimus eaz de omni triangulo ſecunduz nomē: non autē ſecundum formam:lib.p̄ lit.N. 30
Triāguli pꝛopꝛiuz eſt ⁊ nullius alterius figure hīe angulos extrinſecos equales duobꝰ rectis:lib.p̄ lit.A. 81
Triangulus in quot ſpēs diuidaṫ:lib.p̄ lit.D. 88
¶Trinarij in diffinitione poſita an eſſentialr̄ de trinario p̄dicētur:lib.ſecūdo lit.B.car. 130

V

¶Uex ſicut ſe habet ad verū:ſic ſuo modo neceſſarium ad neceſſariuz:lib.p̄ lit.H. 33
Uex ſi ex falſis monſtrari nō poſſit:an affirmatiue arguēdo in ſecūda figura decipi poſſimus:lib.p̄ lit.O. 48
¶Uia in pꝛincipia quomodo eſſe dicaṫ:lib.p̄ lit.B. 76
Uia diuiſiua quomodo neceſſario ducit in cognitionē diffinitionis indiuidue ſm ſpēm:lib.2°lit.D.cū ſequē. 107
Uia diſiua an ɔcludat diffōnē eē qd vnū:li.2°lit.A.cū ſe. 110
Uia diuiſiua nihil ad ꝓpoᵐ ſyllogizat:lib.2°lit.B. 131
Uia diuiſiua ad qd vtilis ſit:lib.ſcđo lit.F. 133
Uia qua itur athenis thebas et eꝫ quo pacto vna ⁊ eadem eſſe dicatur:lib.pꝛimo lit.B. 66
Uia diuiſiua qūo ducit i cognitionem diffinitiōis indiuidue ſecundū ſpēz:lib.ſcđo lit.D.cū ſequen.car. 107
¶Ultima ſeu extrema q̄ appl'anṫ:lib.pꝛio lit.F. 35
Ultimū ⁊ infimū qd ſit:lib.pꝛio lit.C. 67
¶Unitas qūo ſubiecti rōnē habeat:lib.pꝛimo lit.O. 11
¶Unitas ſi ariſmetrico negareṫ:nullā viā ad ꝓbādum haberet:lib.pꝛimo lit.D. 39
Unitas qūo ſuba ſine pōne exiſtat:lib.p̄ lit.A. 87
¶Uniuerſalia vel an ſingularia magis nobis nota exiſtāt: lib.pꝛimo lit.J.cum plu.ſequē. 15
Ule qn̄ dicaṫ:⁊ qūo ipediaṫ:lib.p̄ lit.F.cum ſeq. 27
Uniuerſale quid ſit:lib.p̄ lit.G.car. 27
Uniuerſale ⁊ aliqd cōe:cui aliqua paſſio p̄ cōpetit:qn̄ innominatū eſt:de leui erramꝰ:lib.p̄ lit.F. 29
Ule quid:⁊ quid vniuerſalis ꝓpoſitio:lib.p̄ lit.B. 36
Uniuerſale qūo vt aliqd vnū cōſideraṫ:lib.p̄ lit.A. 80
Uniuerſale qūo magis ſcire faciat:lib.p̄ lit.C. 82
Ule an ſemp ⁊ vbiq; ſit:lib pꝛio lit.C.cū ſequē. 90
Ule ⁊ pꝛopꝛiū ſubm eſt radicale:⁊ pꝛimū fundamentū omnium alioꝛū:lib.2° lit.A. 142
¶Unū quare de vno ſp p̄dicari dz:lib.p̄ lit.G. 69
¶Uocē eſſe ſignificatiuā cōpetit termino cōplexo ⁊ incōplexo:⁊ nomini ⁊ rationi:lib.pꝛio lit.K. 110
¶Uolatilia ⁊ quadrupedia pp quid ad temperamētum reducantur:lib.ſecūdo lit.C. 142

¶Uenetijs mandato ⁊ expenſis nobilis viri dn̄i Lucęantonij de Giunta Floꝛentini : Anno domini.1520.die.2.Apꝛilis.

S. P.
M C

Regiſtrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t

Omnes ſunt quaterni pꝛeter t qui eſt quinternus.

igitized by